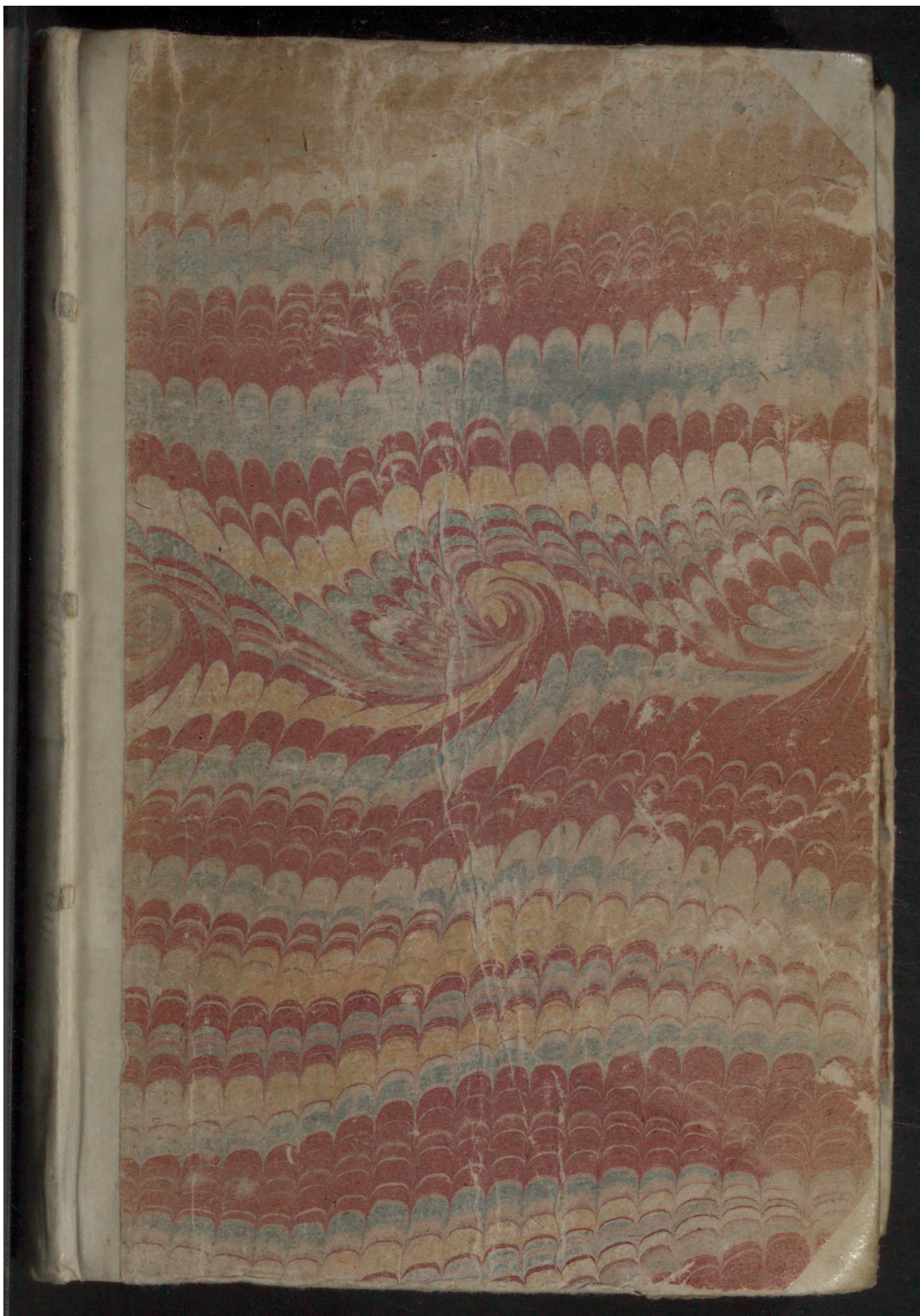
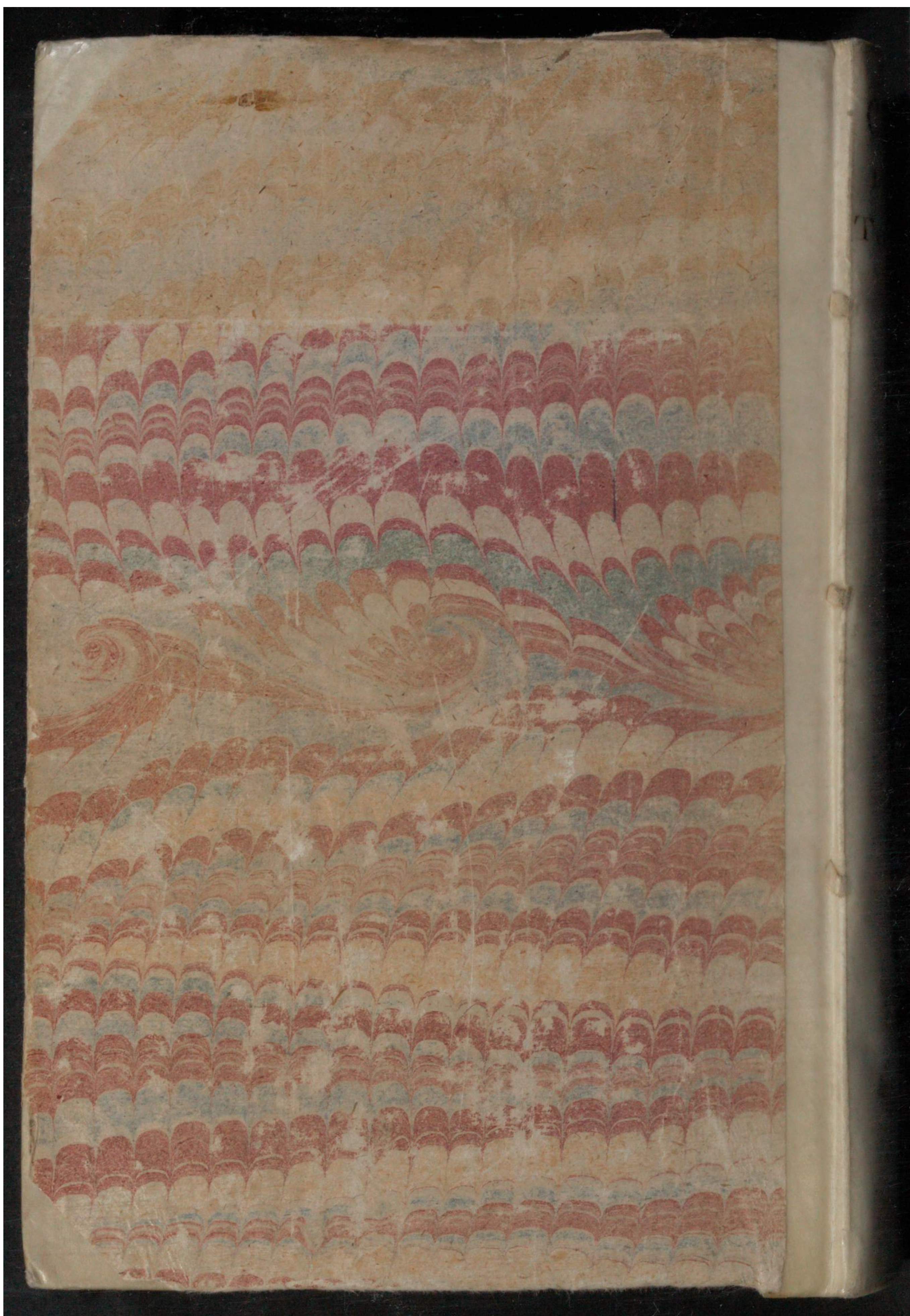
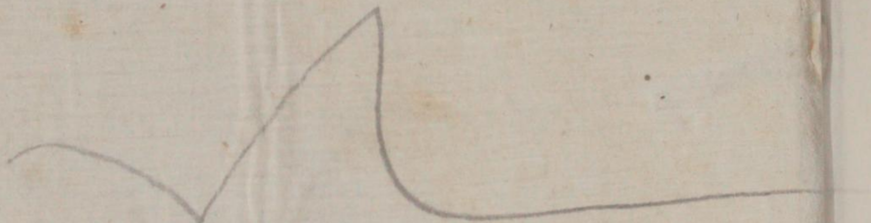
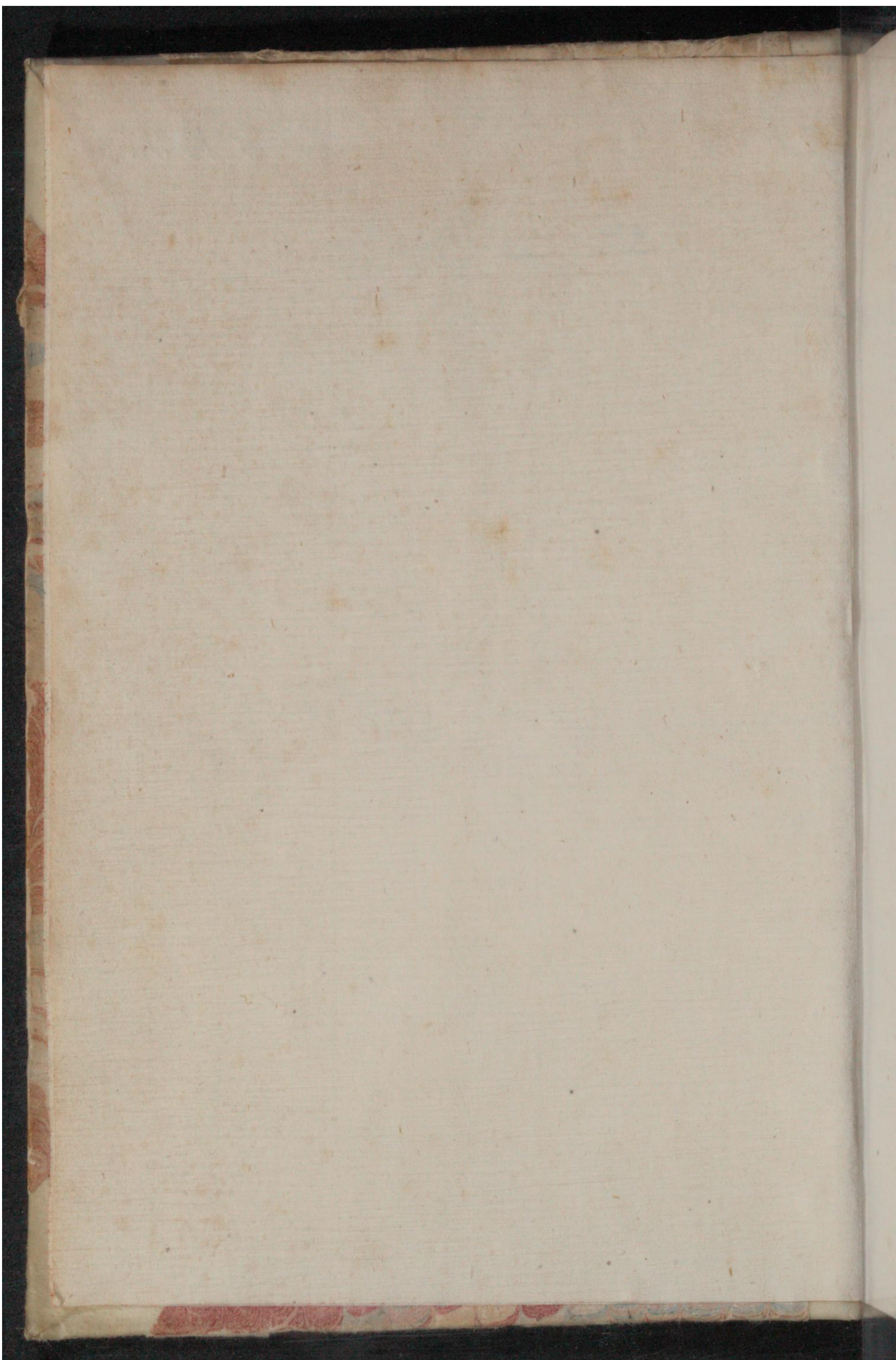

C. KILIANI
Dictionarium
Teutonicæ Linguæ

Notulæ. s. Collationes verborum Græcorum cum Teutonicis, passim adspersæ Jo: Clerici esse censentur.

ETYMOLOGICVM TEVTONICÆ LINGVÆ SIVE

DICTIONARIVM TEVTONICO-LATINVM,

PRÆCIPVAS TEVTONICÆ LINGVÆ DICTIONES ET PHRASES Latinè redditas, & cum alijs nonnullis linguis obiter collatas, complectens:

Studio & Opera

CORNELII KILIANI DVFFLÆI

Opus Germanis tam ſuperioribus quàm inferioribus, Gallis, Anglis ſive Anglo-ſaxonibus, Italis, Hiſpanis, & alijs lectu perutile.

Quid hîc præſtitum ſit, Præfatio ad Lectorem docebit.

Quartæ editioni Auctarium eſt additum, continens propriorum nominum Germanicæ originis Etyma & ſignificationes utriuſque ſexus, & Nomenclaturas animalium quadrupedum, volatilium, ac piſcium, in uſum tam docentium quàm diſcentium ex varijs Autoribus collectum:

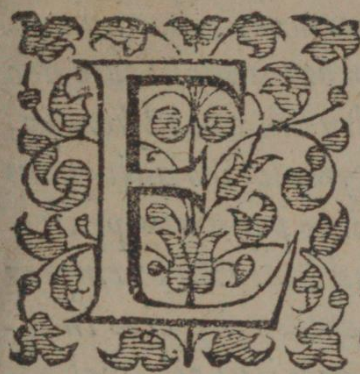
Opera D. LVDOLPHI POTTERI Groeningenſis.

VLTRAIECTI,
Ex Officinâ Typographicâ Hermanni Borculoi.
Anno M. DC. XXIII.

Benevolo Lectori S.

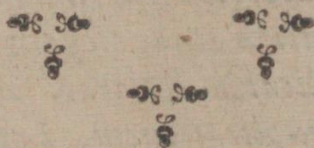
EN Lector, quartam tibi Etymologici sive Dictionarij Teutonico-latini editionem, in communem studiorum vtilitatem adornatam, exhibemus. Ad quam elaborandam, vtilissimus Autoris labor, industria singularis, ac vota studiosorum, quibus omnes boni & literarum amantes, lubenti promptoq; animo favent, nos potissimùm impulére. Quamvis enim argumenti similis aliquot extent hominum eruditorum de lingua Latina libri: tamen Dictionarium hoc diversum ab illis prorsus est.

Si quis igitur arbitrabitur Etymologicum D. Kiliani in hoc conscriptum esse, vt Vocabularij aut Dictionarij, quemadmodum vocant, loco, quis eo vtatur, nec prius ad id confugiat, quàm de vocabuli alicuius significatione ac interpretatione dubitet, vehementer admodum errat.

Nam quidquid in Autoribus, quorum in tradendo maximè testimonijs vtimur, eruditum atque elegans latuit, id ex tenebris erutum legentibus explicat ac declarat. Adducuntur porrò, præter accuratam vocum explicationem, Latinamq; interpretationem diversis linguis accommodatam, varia Synonyma ex probatissimis Autoribus deprompta, & diversarum linguarum phrases, quæ earundem affinitatem & congnationem luculenter ostendunt, ita vt multiplicem studiosis omnibus vsum exhibere possint, ad linguas faciliùs perfectiusq; intelligendas, addiscendasq; minori negotio ac labore faciliori.

Etenim avidis sciendi ingenijs, simpliciaq; diligenter perscru-

tantibus, viam regulamq́ aperient ad altiora abstrusioraque pervestiganda. Siquidem dubium non est, quin ex diversarum linguarum collatione, cognationisq́ pervestigatione, multa peti possint, ad judicij vim acuendam, & ad rerum cognitionem vberiorem comparandam, & quidem magis apertam. Dignum igitur imprimis duximus, atque adeò necessarium, tantas huius operis vtilitates non solùm nostris inferioris Germaniæ provincijs impertiri, verùm easdem ad exteras quoque nationes, hac quarta editione, propagare. Quamobrem primum omnium in toto hoc opere excudendo, in eam curam & sollicitudinem, quoad fieri potuit, sedulò incubuimus, ne temere in ipso Etymologico quicquam immutaremus: Itemq́ affirmare religiosissimè possumus, præstitisse summam fidem nos ac diligentiam, vt ad Plantini exemplar tertiæ editionis nostrum fidelissimè excuderemus; ne eius industriæ ac laboribus, quibus præclarè de literis meritus est, vel minimum detraxisse videamur: Quod non erit obscurum ei, qui editionem vtramque conferre volet. Horum te (optime Lector) præmonere voluimus, vt nostrum studium in promovendis bonis literis, & amor ad iuvanda studiosorum commoda propensissimus, tibi atque omnibus innotescerent. Pro tua igitur humanitate hoc, quicquid est laboris, boni consule, ac benignè eidem fave.

NOBILIBVS ET MAGNIFICIS

CONSVLIBVS

SENATVI POPVLOQ. ANTVERPIENSI

CORNELIVS KILIANVS DVFFLÆVS

HOC LINGVÆ TEVTONICÆ

ETYMOLOGICVM

SVI IN PATRIO SERMONE EXCOLENDO

STVDII, ITEMQVE

SINGVLARIS ERGA EOS AFFECTVS

TESTANDI CAVSSA

M. L. DEDICAT CONSECRATQVE.

CORNELIVS KILIANVS DVFFLÆVS.

Candido Lectori S. D. P.

VM ab hinc annos aliquot Christophorus Plantinus Dictionarium Teutonico-latinum typis edere decrevisset, me id temporis, vt pro mei ingenij modulo aliquid in patriæ linguæ ornatum ac splendorem meditarer atque tentarem, instigavit. Cogitanti autem mihi & deliberanti, qua potissimùm ratione viro optimè de me merito gratificari, de patrio sermone bene mereri, & multorum studijs consulere possem, operæ pretium tandem visum est, Teutonicas sive Teudiscas dictiones, quibus Germania inferior præcipuè nunc vtitur, aut olim vsa est, in ordinem alphabeticum redigere, Latina interpretatione adjuncta, ídque via maximè compendiosa, satis tamen (ni fallor) moderata, ne obscuritatem brevitas, nauseam prolixitas studiosis moveat.

Voces itaque Brabantis in primis vsitatas; plurimas insuper Flandris, Selandis, Hollandis, Frisijs & Sicambris, (Gheldris nempe, Clivijs & Iuliacis) Saxonibus quoque & Alamanis sive Germanis superioribus usitatissimas, nobis autem nunc minus tritas; imò quasdam ferè incognitas, ex unaquaque lingua (vt non Brabantiæ solùm, sed & alijs Germaniæ, præcipuè inferioris, regionibus, noster hic labor usui esse posset) studiosè collegi ac digessi: & singulis, cujuscunque prosapiæ, suam interpretationem Latinam, synonymis largè copioséque ex probatissimorum auctorum messe depromptis, attribui: dictiones autem parum Latinas & barbaras, tanquam *vulgò* usitatas, annotavi.

Communem Brabantici sermonis dialectum, & orthographiam typographis maximè tritam, sedulò observavi, neque temerè quicquam mutavi.

Dictiones compositas, vt rudioribus & in Teutonica lingua minùs

minùs exercitatis cognitu inventúque faciliores eſſe queant, ordine continuo collocatas, diaſtole ſive diſtinctione deſignavi. Derivativa quoque ſuis primitivis apta convenientíque ſerie ſubjeci.

Etymologias ſive origines ſi non omnes veras, ſaltem veriſimiles, multis vocabulis obiter addidi: quæ ſi philoglotto nimis curiosè ſcrutanti, longiùs, rationéque minus exacta, petitæ videbuntur, is ne Varronis quidem, Iſidori, aliorúmque veterum conjecturas omnibus probari ſciat. Scribit Varro, *Obſcura multa eſſe: quòd neque omnis impoſitio verborum exſtat, quòd vetuſtas quædam delevit: nec quæ exſtat, ſine mendo omnis impoſita: nec quæ rectè eſt impoſita, certa manet: neque omnis origo eſt noſtræ linguæ è vernaculis verbis: & multa verba aliud nunc oſtendunt, aliud antè ſignificabant*, &c. Et Iſidorus: *Omnis rei inſpectio, etymologiâ cognitâ, planior eſt. Non autem omnia nomina à veteribus ſecundum naturam impoſita ſunt, ſed quædam & ſecundum placitum. Hinc eſt quòd omnium nominum etymologiæ non reperiantur: quia quædam non ſecundum qualitatem qua genita ſunt, ſed iuxta arbitrium humanæ voluntatis vocabula acceperunt. Sunt autem etymologiæ nominum, aut ex cauſa datæ, aut ex origine, aut ex contrarijs: quædam etiam facta ſunt ex nominum derivatione: quædam etiam ex vocibus, multa etiam ex diverſarum gentium ſermone vocantur: vnde & origo eorum vix cernitur*, &c. Hæc Varronis & Iſidori verba de Latinis: quis Teutonicæ linguæ peritus, de Teutonicis quoque etymis dici poſſe neget?

Vocabula quàm plurima non tantùm cum Germanicis ſuperioribus, Saxonicis, veteribus Anglicis ſive Anglo-ſaxonicis (quæ cum Germanicis inferioribus ſive Teutonicis, licet dialectis nonnihil mutatis, prorſus eadem ſunt) verùm etiam cum Gallicis, Italicis, Hiſpanicis, Latinis quoque & Græcis, paſſim, vbi Orthographia, Etymologia, vocis ſimilitudo, aut alia ratio poſtulare videbatur, contuli: ut mutua linguarum collatione,

illuſtriora fiant, quæ alioqui obſcura manerent. Quam quidem opellam linguarum ſtudioſis non parum profuturam, ídque expertos facilè ex uſu & fructu judicaturos haudquaquam dubito: erit enim ad linguas faciliùs perfectiúſque intelligendas & addiſcendas apta imprimis & compendioſa iſagoge ſive introductio: maximè ſi frequentiſſimę per proſtheſin, aphereſin; epentheſin, ſyncopen; paragogen, apocopen; antitheſin, metatheſin, aliáſque metaplaſmi ſpecies mutandarum & variandarum literarum, ſyllabarum ac vocum rationes atque conſuetudines diligenter obſerventur, judicióque acri perpendantur. Ingentem autem dictionum Gallicarum, Italicarum & Hiſpanicarum catervam cum Germanicis ſuperioribus & inferioribus, cum Saxonicis quoque & Angloſaxonicis communem eſſe, hiſtoriarum veterum ſtudioſo Lectori ſatis conſtat: quandoquidem Germani, magna Galliarum parte ipſis tradita à Gothis, in Gallia regnarint; & Franci, veteres Germani dicti fuerint: imò eandem cum Germanis linguam, vt multi aſſerunt, habuerint: Gothi ex Cimmerijs orti, & lingua inferiori Germanica uſi Italiam armis ſubegerint, vaſtarint atque occuparint: in Hiſpania quoque ut in Gallia regnarint: & Hiſpani antiqui Teutonica lingua uſi ſint, ut teſtantur Lucius Marineus, Iornandes, Paulus Oroſius, Rodericus Toletanus, S. Iſidorus, Paulus Æmilius, Io. Goropius Becanus, & alij non pauci. Et has quidem linguarum, cum vicinis Gallicis, Italicis, Hiſpanicis, Latinis quoque & Græcis, collationes curſim annotaſſe ſufficiat. Earundem autem & aliarum propinquiores origines affinitatéſque excutere, atque Babylonicum omne chaos, perſcrutando diſcutere, cuivis, in his & alijs linguis exercitato atq; verſato, liberum eſto: ego me intra meos limites, ne ſutor ultra crepidam, contineo.

Peregrinarum, abſurdarum, adulterinarúmque aliquot vocum Appendicem ad calcem libri adjunxi, earum maximè quas primò Pragmatici, & Rabulæ forenſes, deinde Rhetores rhythmici

mici, nasutuli, scioli, postremò exterorum militum colluvies hac belli intestini, nimis (proh dolor) diuturni tempestate, invexerunt: ut singulis exactè cognitis, legitimis rectè uti, adulterinis autem non abuti discant purioris linguæ Teutonicæ curiosi.

Nomenclaturam prętereà Teutonico-Latinam Regionum, Populorum, Oppidorum, Marium, Sinuum, Paludum, Fluviorum, Montium, Silvarum, veteres & recentes appellationes complectentem, ex diversis scriptoribus excerpsi, collegi, & tertiæ huic editioni addidi.

Denique Colophonis loco accesserunt propria quædam hominum, præcipuè Gothorum, Vandalorum, Germanorum, Teutonum, Saxonum, & Anglosaxonum nomina, à viris doctis variè explicata, à me verò undique conquisita, & in ordinem alphabeticum digesta: è quorum plurimis, continua serie dispositis, convenientérque expositas, multarum dictionum veterum veræ genuinæque significationes & origines elici poterunt.

Breviter quicquid ad vernaculę nostræ linguæ cognitionem, Latinam interpretationem, & cum alijs nonnullis linguis collationem requiri posset, sedulò & compendiariè congessi atque digessi: ita ut nostrum hoc opus nostratibus ad Latinam linguam ex Teutonica, extraneis autem qui Latinè sciunt, ad Teutonicam ex Latina perfectè addiscendam, usui imprimis futurum sperem.

Vale candide Lector, & nostro labore utere ac fruere. Antverpiæ ex anagnosterio Plantiniano. M. D. XCVIII.

CONRADI GESNERI IN MITHRIDATE, DE LINGVÆ BRABANTICÆ EXCELLENTIA PRÆSTANTIAQVÆ TESTIMONIVM.

BRABANTICA *lingua inter cæteras Belgicas ſive inferiores Germanicas circa Rhenum & ad Oceani litora ſitarum regionum, elegantior hodie habetur, propter Lovanium metropolim, in qua literarum ſtudia florent, & Bruxellas primariam imperatoris aulam, & Antverpiam celeberrimum emporium.*

Friſij quondam planè peculiari, dura, & multum à vicinis diſtante dialecto vſi ſunt, qua contractus omnes & negotia tranſigere & deſcribere ſolebant. Hodie autem Occidentales Friſij, in civitatibus præcipuè, ad Brabanticum & Hollandicum ſermonem proximè accedunt: cùm propter Hollandorum negotiatorum commercia, tum quòd Cæſar ibi principatum obtinens in ſumma eorum Curia Brabantos plerunque conſtituit: qui ſua lingua & jus dicunt, & res controverſas contractuſque omnes plebi conſcribunt.

IN

IN CORNELII KILIANI ERVDITI VIRI ETYMOLOGICON.

Quisquis Belgica amare, Belga, verba
Audes; hunc quoque amare KILIANVM
Aude. qui egregio suo labore
Sermonem tibi patrium propinat
Iam purum nitidumque; qui fuisset
Aut avi aut proavi tui, meique.
Non hìc Galle tuas, tuas Ibere,
Tuas Itale nunc reposce voces:
Nostra hæc fabula, scena tota nostra est.
Ite exotica verba: KILIANVS
Dat pura & puta Belgica. & quid vltra?
Et pura & puta dat simul Latina.
Duplex gloria. gratia esto duplex,
Et Belga hunc amet, atque amet Latinus.

I. Lipsius ἐσχεδίασε.

A D

AD DICTIONARIVM ETYMOLOGICON

Cornelij Kiliani Dufflæi.

Quis putet in medio nos ſolem ſole latere?
Sol tamen in medio nos quoque ſole latet.
Lux in luce, latex in flumine, in arbore poma,
Sic nos Tantalidas copia ludificat.
Quid magis eſt noſtrũ, quã verni idiomatis vſus?
Nos tamen hoc vernum penè idioma fugit:
Neſcio an ignaros, pertæſos an mage noſtri,
Semper vt in propriis nauſea rebus ineſt.
Non ita germani vindex ſermonis, & ævi
Seu Cicero aut Varro poſthumus ille ſui
Interpres KILIANVS, ab ipſis fontibus omnes
Qui Belgarum vnus ritè recludit opes.
DVFFLIA quo tanto modò clarior exit alumno,
Et propè par Grudiis tollit in aſtra caput
Ille novum cornu reſerans CORNELIVS, ille
Divite inexhauſti gurgitis amne fluens
Indigenas latè latices nativaque pandit
Flumina, quæſitam prompta levare ſitim.
Inde domi pleno ſe TEVTO ingurgitet ore:
Nil hîc quod vitio verterit exter habet.
Qui mage Belgarũ ſemel ille novo ebrius hauſtu,
Non alio poſthac fonte madere velit.

Max Æmylianus de Vriendt
Senatui Gand. à ſecretis.

CORNELIO KILIANO
LINGVÆ TEVTONICÆ
ASSERTORI,
Epigramma.

Aurea Cecropiæ miramur flumina linguæ,
Miramur linguæ delicias Latiæ:
Dementes: patrij in patriâ sermonis egentes
Lucem in luce, & aquas quærimus inter aquas.
Ergóne Belgarum, quę quondam floruit, ibit
Pessum armis tellus, linguaq́ue barbarie?
Fallor, adest vindex, rediviva vocabula Belgis
Qui reddat patrię, restituens patriam.
Te Kiliane dij dederunt: tu fortiter ausus
Perfice: siste, tene jam fugientem aciem
Verborum veterum: quorum pars maxima sparsim
Deposita ab densis nupta erat à tenebris.
Tu siste: & linguæ tu Stator habebere nostrę;
Sic Statorem habuit Romula terra Iovem.

Fr. Raphelengius FF.

IN

IN CORNELII KILIANI DVFFLÆI ETYMOLOGICVM BELGICÆ LINGVÆ.

Ad ipsam Belgicam Carmen.

Belgica jamdudum vario labefacta tumultu
Civilis inter arma belli, viribus
In peius collapsa tuis; ah, perdita tandem.
Sapiscis? an necdum vides miserrima,
Ingens quò veteris cessit tibi gloria famæ,
Dum mutuis perire gaudes cædibus,
Fortunis inimica tuis? experta malorum,
Quæ dira martis suscitavit factio,
Plus satis. Heu! toto quid restat corpore sanum,
Vox ipsa fari patrios nescit sonos.
Sæva peregrinas misces in prælia voces,
Oblita priscum nominis tui decus.
Crede, haud obveniant gravioris signa ruinæ,
Quàm perdidisse propriæ linguæ sonum.
An nescis? Iudæa potens & Græcia bellis,
Atque ipsa Roma totius mundi caput,
Imperij ac linguæ simul amisêre decorem.
Damnis alîus si sapis, rectè sapis.
En tibi, qui tantæ minuat discrimina cladis,
Vindex adest Dufflæus; inter cæteros
Sidere quos fausto peperisti Belgica natos,
Tuam tueri curat ille gloriam.
Vocibus insomnes noctésque diésque legendis
Transegit, arte seu labore maximus.
Pristina queis rursum constet tibi gratia linguę,
Nec exterorum serva mendices sonos.
Ast docto proprios diffundas ore lepores,
Quos hoc libro te KILIANVS edocet,
Dignus amore tuo, atque æterno dignus honore:
Etsi hunc sibi non quærit, at magis tibi.

Balthasar Moretus I.F.

INDEX
EORVM, QVORVM NOMINA COMPENDIO IN HOC ETYMOLOGICO appellantur, & quorum opera usi sumus.

Abrahamus Ortelius.
Adrianus Iunius.
Adrianus Turnebus.
Alfricus Saxo.
Amsterodam. Rhet. Rhyth. Teuton. Colleg.
Andreas Alciatus.
Andreas Althamerus.
Andreas Velleius.
Antonius Nebrissensis.
Antonius Possevinus.
Baptista Favolius.
Beatus Rhenanus.
Bonaventura Vulcanius.
Burckhardus Mangelfeldius.
Carolus Bouillus.
Carolus Stephanus.
Christophorus Vladeraccus.
Conradus Gesnerus.
Cornelius Kempius.
Eccardus de Rebkaw, Speculi Saxonici interpres.
Emanuel Sà.
Erasmus Roterodamus.
Flaccus Illyricus.
Franciscus Hottomannus.
Franciscus Brugensis.
Franciscus Phœbus.
Gabriel Paleotus.
Georgius Agricola.
Georgius Colvenerius.
Gerardus Mercator Rupelmontanus.
Gilbertus Cognatus.
Guilielmus Budæus.
Guilielmus Durandus.
Guilielmus Camdenus.
Guilielmus Lambardus.
Guilielmus Rondeletius.
Henricus Stephanus.
Henricus Frisius.
Hermannus Comes Nuenarius.
Hubertus Thomas Leodius.
Iacobus Marchantius.
Ioachimus Hopperus.
Ioachimus Perionius.
Ioannes Aventinus.
Ioannes Bocatius.
Ioannes Bodinus.
Ioannes Brodeus.
Ioannes Claius.
Ioannes Custos Brechtanus.
Ioannes Frisius.
Ioannes Goropius Becanus.
Ioannes Heroldus.
Ioannes Murmellius.
Ioannes Paludanus.
Ioannes Ravisius Textor.

Ioan-

Ioannes Tritthemius Spanheimensis abb.
Iodocus Badius, Ascensius.
Iodocus Willichius.
Iornandes Episcopus Ravennas.
Iosephus Scaliger.
Iustus Lipsius.
Lambertus Lambardus.
Lazarus Baysius.
Levinus Lemnius.
Lilius Greg. Gyraldus.
Ludovicus Cælius Rhodiginus.
Ludovicus Guicciardinus.
Ludovicus Vives.
Martinus Islebius.
Mathias Lobelius.
Mathias Schenckius.
Michael Angelus Blondus.
Michael Beuterus.
Nathan Chytræus.
Otfridus Monachus S. Galli.
Pancratius Castricomius.
Paulus Diaconus.
Paulus Merula.
Petrus Andreas Matthiolus.
Petrus Apherdianus.
Petrus Bellonius.
Petrus Divæus.
Petrus Hansius Edammensis.
Petrus Nannius.
Philippus Malerius.
Rembertus Dodoneus.
Robertus Constantinus.
Robertus Stephanus.
Salicæ legis Francorum Sciptor.
Sebastianus Munsterus.
Simon Pelegromius.
Simon Verepæus.
Stephanus Pigius.
Theodorus Clutius.
Thomas Cantipratanus.
Thomas Thomasius.
Vitus Amerpachius.
Willeramus Abbas.
Wolfgangus Hungerus.

HORATIVS IN ARTE POETICA.

Multa renascentur quæ jam cecidêre; cadentque
Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet usus,
Quem penes arbitrium est, & jus & norma loquendi.

ETYMOLOGICUM TEUTONICÆ LINGUÆ SIVE DICTIONARIUM TEUTONICO-LATINUM.

A

In compositione privativa est particula: ut, **Amachtich**/ Impotens: **awijs**/ Amens, ἄνους, &c. Græcis quidem frequens, Latinis verò in hac significatione rara.

A/ Articulus olim usitatus ante substantivas voces, cujus loco inolevit **een**: *angl. a. Adr. Iun.*

A B

Abast/alabast. Alabastrites, onyx, genus marmoris candidi. *gal. albastre: ital. & hisp. alabastro: angl. alabaster.*

Abasten busse. Alabaster, alabastrum: vas ex alabastrite.

Abberdaen. Asellus salitus, *gal. abordean: angl. habberdyne.*

Abd/abt. Abbas, archimandrita, cœnobiarcha, antistes. Abba *Hebraicè vel potiùs Syriacè,* pater *dicitur, germ. abt: gal. abbè: ital. abate: hisp. abad: angl. abot.*

Abdye. Abbatia.

Abdisse. Abbatissa, antistita sacerdos pri-

la alphabetaria.

abe-meester. Magister pedaneus: qui prima elementa docet: magister literarius, literator.

Abeel/abeel-boom/ alb-boom. Populus alba.

Abel. Habilis, aptus, concinnus, idoneus & Ingeniosus, artificiosus, solers. *gal. abil. habil: ital. habile: hisp. habil.*

Abelaert. Homo habilis.

Abelheydt. Habilitas, concinnitas, condecentia, convenientia, aptitudo: & Artificium, ars, scientia, solertia.

Abelick. Habiliter, aptè, concinnè, idoneè, condecenter: & Artificiosè, ingeniosè, solerter.

Abolghe. j. **ou bolghe.**

A C

Acht. Octo. *germ. acht: ital. otto: hisp. ocho: ang. eyght.*

Acht-hondert. Octingenti.

Acht-mael. Octies.

Acht-thien. Octodecim, duodeviginti.

Acht-thiende. Decimus octavus.

Achtentigh. *per prosthesin.* **tachtentigh.** Octoginta.

Achste. Octavus.

Achte/achtinghe. Æstimatio, existimatio.

achte/toesicht. Respectus, circumspectio, observatio, consideratio, ratio.

Achte hebben/nemen oft slaen op eenich
...re, curare, procurare, curæ ha-
...liquam: curam rei alicui im-
...el intendere: rationem habere
...ei: observare, advertere, conspicere rem aliquam: attentum esse, animum attendere: cavere, cautionem adhibere.

achte/echte. *ger. sax sic.* Sententia Imperialis, deliberatum judicium, annotatio Rei absentis requirendi ut copiam sui præstet intra annum ad se purgandum. **In d'achte doen.** Annotare, notare ex qui-

Ioannes Tritthemius Spanheimensis abb.
Iodocus Badius, Ascensius.
Iodocus Willichius.
Iornandes Episcopus Ravennas.
Iosephus Scaliger.
Iustus Lipsius.
Lambertus Lambardus.
Lazarus Bayfius.
Levinus Lemnius.
Lilius Greg. Gyraldus.
Ludovicus Cælius Rhodiginus.
Ludovicus Guicciardinus.
Ludovicus Vives.
Martinus Islebius.
Mathias Lobelius.
Mathias Schenckius.
Michael Angelus Blondus.
Michael Beuterus.
Nathan Chytræus.
Otfridus Monachus S.Galli.
Pancratius Castricomius.
Paulus Diaconus.
Paulus Merula.
Petrus Andreas Matthiolus.
Petrus Apherdianus.
Petrus Bellonius.
Petrus Divæus.
Petrus Hansius Edammensis.
Petrus Nannius.
Philippus Malerius.
Rembertus Dodoneus.
Robertus Constantinus.
Robertus Stephanus.
Salicæ legis Francorum Sciptor.
Sebastianus Munsterus.
Simon Pelegromius.
Simon Verepæus.
Stephanus Pigius.
Theodorus Clutius.
Thomas Cantipratanus.
Thomas Thomasius.
Vitus Amerpachius.
Willeramus Abbas.
Wolfgangus Hungerus.

HORA Ἄχθος pondus

Multa renascentur quæ jam cecidêre; cadentque
Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet usus,
Quem penes arbitrium est, & jus & norma loquendi.

ETYMOLOGICVM
TEVTONICÆ LINGVÆ
SIVE
DICTIONARIVM
TEVTONICO-LATINVM.

A

In compositione privativa est particula: vt, **Amachtich**/ Impotens: **alwijs**/ Amens, ἄνους, *&c. Græcis quidem frequens, Latinis verò in hac significatione rara.*

A/ Articulus olim usitatus ante substantivas voces, cujus loco inolevit **een**: *angl. a. Adr. Iun.*

AB

Abast/alabast. Alabastrites, onyx, genus marmoris candidi. *gal. albastre: ital. & hisp. alabastro: angl. alabaster.*

Abasten busse. Alabaster, alabastrum: vas ex alabastrite.

Abberdaen. Asellus salitus, *gal. abordean: angl. habberdyne.*

Abd/abt. Abbas, archimandrita, cœnobiarcha, antistes. Abba *Hebraicè vel potiùs Syriacè,* pater *dicitur, germ. abt: gal. abbè: ital. abate: hisp. abad: angl. abot.*

Abdije. Abbatia.

Abdisse. Abbatissa, antistita, sacerdos prima, sacerdos maxima.

Abc/ abece. Abecedarium, Alphabetum, elementa, elementa prima.

Abe-berdeken. Tabella abecedaria, tabella alphabetaria.

abe-meester. Magister pedaneus: qui prima elementa docet: magister literarius, literator.

Abeel/abeel-boom/ alb-boom. Populus alba.

Abel. Habilis, aptus, concinnus, idoneus & Ingeniosus, artificiosus, solers. *gal. abil. habil: ital. habile: hisp. habil.*

Abelaert. Homo habilis.

Abelheydt. Habilitas, concinnitas, condecentia, convenientia, aptitudo: & Artificium, ars, scientia, solertia.

Abelick. Habiliter, aptè, concinnè, idoneè, condecenter: & Artificiosè, ingeniosè, solerter.

Abolghe. j. ou bolghe.

AC

Acht. Octo. *germ. acht: ital. otto: hisp. ocho: ang. eyght.*

Acht-hondert. Octingenti.

Acht-mael. Octies.

Acht-thien. Octodecim, duodeviginti.

Acht-thiende. Decimus octavus.

Achtentigh. *per prosthesin.* **tachtentigh.** Octoginta.

Achste. Octavus.

Achte/achtinghe. Æstimatio, existimatio.

achte/toesicht. Respectus, circumspectio, observatio, consideratio, ratio.

Achte hebben/nemen oft slaen op eenich dinc. Videre, curare, procurare, curæ habere rem aliquam: curam rei alicui impendere vel intendere: rationem habere alicujus rei: observare, advertere, conspicere rem aliquam: attentum esse, animum attendere: cavere, cautionem adhibere.

achte/echte. *ger. sax fic.* Sententia Imperialis, deliberatum judicium, annotatio Rei absentis requirendi ut copiam sui præstet intra annum ad se purgandum. **In d'achte doen.** Annotare, notare ex qui-

tendum reum, proſcribere, & hoſtem judicare Romani Imperij.

achte-loos.j on-achtſaem. Negligens.

acht-ſaem. Obſervans, ſollicitus, curam rerum gerens. & Æſtimabilis, æſtimandus, ſpectabilis, obſervandus.

acht-ſaemheyd. Obſervantia, cura, ſollicitudo. & Æſtimatio.

achten/ſchattē. Æſtimare, facere, cenſere, penſi habere.

achten. Curare, curam habere.

achten/meynen. Putare, arbitrari, ſentire, exiſtimare, opinari, ducere, reputare, judicare.

achten / in weerden houden. In pretio habere, magni facere, magni ducere.

achten/echten. Citare reum ad ſe purgandum, ſub pœna exilij niſi intra conſtitutum tempus ſe ſiſtat in judicio.

achtinghe.j.achte.

acht-baer. Æſtimabilis, ſpectabilis.

acht-baerheydt. Auctoritas, dignitas.

achter. Retro, poſt, ponè, à tergo, **ten achteren zijn.** Reliquari.

achter-ſtraten. Per vias, ſive vices.

achter-bande.j.achter-tocht.

achter-blijven. Remanere, relinqui. & Non venire, abeſſe, non comparere.

achter-booghe j.ſlaeghel. Suffrago: flexura in poſterioribus quadrupedum cruribus.

achter-darm.j. aerſ-darm.

achter-deel. Incommodum, damnum, fraus, detrimentum, diſpendium, nocumentum, jactura, captio, & Obtrectatio, detractio.

achter-deel van yemanden ſegghen. Detrahere alicui.

achter-deel yemanden doen. Damno vel detrimento eſſe alicui, nocere.

achter-deelich. Incommodus, damnoſus.

achter-dencken. Futura meditari, habere rationem futuri. Suſpicari, diffidere.

achter-denckigh. Anxius, ſollicitus: & Suſpicioſus, difficilis.

achter-denckinghe. Suſpicio, ſcrupulus, ſollicitudo, futuri meditatio.

achter-deure. Poſticum, poſtica, pſeudothyrum.

achter-docht. *holl.* **j. achterdenckinghe.**

achter-een.j.achter-volgens.

achter-eynde vant ſchip. Puppis.

achter-eer-gisteren. Nudiuſquartus.

achter-gancks. *fland.* Conſequenter.

achter-ghereyde. Poſtilena.

achter-getuygh. Poſtilena.

achter-haelen. Aſſequi, conſequi, adipiſci. & Deprehendere.

achter-haem. Poſtilena.

achter-hoede. *vet flan.* Subſidium, tertia acies, poſtrema acies. *gal. arriere garde.*

achter-hals. j.neck. Cervix.

achter-hooft. Occiput, occipitium.

achter-houden. Detinere, remorari.

achter-huys. Vltimæ ædes, ædes poſteriores.

achter-iaer. Anni poſtrema pars.

achter-iaerigh/achter-iaerſch. Serotinus.

achter-kaſteel van t'ſchip. Puppis.

achter-klap. Obtrectatio, detractio, diffamatio, morſus clancularius.

achter-klappen. Obtrectare, detrahere, diffamare, mordere clanculum, dictis abſentum rodere famam.

achter-klapper. Obtrectator, detractor.

achter-kop. Occiput.

achter-kroppier. Poſtilena.

achter-laeten. Omittere, prętermittere, relinquere.

achter-leen. Prædium clientelare; vel patrono ſubjectum.

achter-maeye.j.na-weyde.

achter-maendagh. *vet.* **j. dingſt-dach.**

achter-malcanderen. j.achter-volgens. Conſequenter, continuè.

achter-nae. Tandem, poſtremò, demum.

achter-nae volgen. Ponè ſubire, ſubſequi.

achter-noen. Poſt, prandium à meridie: tempus pomeridianum.

achter-noen eten. Sumere merendam. **Het achter-noen eten.** Antecœnium, merenda.

achter-over-morgen. Quarto die ab hoc.

achter-pand. Lacinia poſterior veſtimēti.

achter-pand vande koetſe. Extrema ſpō-(da.

achter poorte. Poſticum.

achter-raed. Posterius consilium.
achter-reppel. Postilena.
achter-riem. Postilena.
achter-rugghe. *metaphor.* Subsidium, refugium.
achter-sprake. j. achter-klap.
achter-stel. j. hinder. Remora.
achter-stel. Reliqua, reliquatio, reliquum non solutum.
achter-stellen. Postponere, & Remorari, impedire.
achter-steve. Puppis.
achter-styl. Postis.
achter-taele. *holl.* j. achter-clap.
achter-tanden. j. hoeck tanden.
achter-tocht. Acies postrema, acies tertia. Vragi, tergiductores. *Iust. Lips.*
achter-volch. Continuatio, continua series, consequentia, successio.
achter-volghen. Consequi, continuare,

Vetus præpositio ἀχθὲρ, ut ὑπὲρ

...os.
achter-waerster. Curatrix puerperę.
achter-waerts. Retrorsum, retrorsus.
achter-waerts gaen. Retrogredi, gradum referre, cessim ire, recessim ire, intergum retrocedere.
achter-waerts houden. Supprimere, premere, detinere, retinere.
achter-waerts leeren. Dediscere.
achter-waerts wassen. Decrescere.
achter-waerts wijcken. Repedare, pedem referre.
achter-wijn. Vinacea, orum.
achter-wt-slaen. Calcitrare, recalcitrare.
achter-wt-slaende. Calcitro, calcitrosus.
achter-wt-vaeren. Cedere foro. j. banckeroete spelen.
achterheyd. j. achterstel. Reliquatio.
achterste. Posterior, postremus.
ack/eck. Res fœda, & nauseam movens.
ackel/eckel. *germ. sax. sicamb.* j. walghe. Nausea. fastidium.
ackelen. *vetus.* j. schromen. Horrere.
ackelick. *vetus.* Horribilis.
acker. Ager, arvum. ackerken. Agellus.
ackeren. Arare, exarare.
acker-baer. Arabilis.
acker-bedde. j. bedde. Porca.
acker-bouw. j. land-winninghe.
acker-man. j. land-man.
acker-mist. fimus.
acker-schade. Calamitas.
acker-sieck. *vetus. fland.* j. veld-sieck.
acker-trappe. j. trap-gans.
acker-vore. Lira, sulcus.
acker-werck. Agricultura.
ackse/axe. j. aeckse. Asceia.

AD

adebaer. j. oyebaer. Ciconia.
adder. Vipera, excetra. *ger. nater: angl. adder.*
adede. *vet.* j. pekel. Salsugo. muria.
...litas.
..., egregius, pri-
...s.
...ila, aquila no-
...piritus, halitus,
...vapor, exhalatio: ἄσθμα. spiratio.
adem/ader. j. polss-ader.
adem-borstich. Asthmaticus, anhelator.
adem-gat. Spiramen, spiraculum.
adem-kele. Trachea.
adem-loos. Halitus sive spiritus expers.
adem-tocht. Respiratio, spiraculum.
adem-tongheskén. Epiglottis.
ademen/aessemen. Spirare, halare.
ader. j. adder. Vipera, excetra.
adere. Vena, arteria. aderken. Fibra.
ader-laeten. j. laeten.
adere. j. are. Spica.
adick/hadick. Ebulus, pumilla, sambucus, chamæacte. *ger. attich.*

AE

Aecke/naecke. *ger. sicamb.* Cymba.
aecker. j. aker. Ahenum.
aecker. *holl.* j. eeckel. Glans. *angl. acorne.*
aecker-boom. *holl.* j. eeckel-boom. Quercus

tendum reum, proscribere, & hostem judicare Romani Imperij.
achte-loos. j. on-achtsaem. Negligens.
acht-saem. Observans, sollicitus, curam rerum gerens. *&* Æstimabilis, æstimandus, spectabilis, observandus.
acht-saemheyd. Observantia, cura, sollicitudo. *&* Æstimatio.
achten/schattẽ. Æstimare, facere, censere, pensi habere.
achten. Curare, curam habere.
achten/meynen. Putare, arbitrari, sentire, existimare, opinari, ducere, reputare, judicare.
achten / in weerden houden. In pretio habere, magni facere, magni ducere.
achten/echten. Citare reum ad se purgandum, sub pœna exilij nisi intra constitutum tempus se sistat in judicio.
achtinghe. j. achte.
acht-baer. Æ[...]
acht-baerhey[...]
achter. Retro, [...]
teren zijn. [...]
achter-strate[...]
achter-bande[...]
achter-blijve[...]
Non venire, [...]

Ἄδηλος nobilis, si α sit ἐπιτατικόν.

Ἀτμὸς vapor, halitus.

achter-booghe j. flaeghel. Suffrago: flexura in posterioribus quadrupedum cruribus.
achter-darm. j. aers-darm.
achter-deel. Incommodum, damnum, fraus, detrimentum, dispendium, nocumentum, jactura, captio, *&* Obtrectatio, detractio.
achter-deel van yemanden segghen. Detrahere alicui.
achter-deel yemanden doen. Damno vel detrimento esse alicui, nocere.
achter-deelich. Incommodus, damnosus.
achter-dencken. Futura meditari, habere rationem futuri. Suspicari, diffidere.
achter-denckigh. Anxius, sollicitus: *&* Suspiciosus, difficilis.
achter-denckinghe. Suspicio, scrupulus, sollicitudo, futuri meditatio.
achter-deure. Posticum, postica, pseudothyrum.
achter-docht. *holl.* **j. achterdenckinghe.**
achter-een. j. achter-volgens.
achter-eynde vant schip. Puppis.
achter-eer-gisteren. Nudiusquartus.
achter-gancks. *fland.* Consequenter.
achter-ghereyde. Postilena.
achter-getuygh. Postilena.
achter-haelen. Assequi, consequi, adipisci. *&* Deprehendere.
achter-haem. Postilena.
achter-hoede. *vet flan.* Subsidium, tertia acies, postrema acies. *gal. arriere garde.*
achter-hals. j. neck. Cervix.
achter-hooft. Occiput, occipitium.
achter-houden. Detinere, remorari.
achter-huys. Vltimæ ædes, ædes posteriores.
achter-iaer. Anni postrema pars.
achter-iaerigh/achter-iaersch. Serotinus.
[...]
achter-kroppier. Postilena.
achter-laeten. Omittere, prętermittere, relinquere.
achter-leen. Prædium clientelare, vel patrono subjectum.
achter-maeye. j. na-weyde.
achter-maendagh. *vet.* **j. dingst-dach.**
achter-malcanderen. j. achter-volgens. Consequenter, continuè.
achter-nae. Tandem, postremò, demum.
achter-nae volgen. Ponè subire, subsequi.
achter-noen. Post, prandium à meridie: tempus pomeridianum.
achter-noen eten. Sumere merendam. **Het achter-noen eten.** Antecœnium, merenda.
achter-over-morghen. Quarto die ab hoc.
achter-pand. Lacinia posterior vestimẽti.
achter-pand vande koetse. Extrema spõda.
achter-poorte. Posticum.

achter-raed. Poſterius conſilium.
achter-reppel. Poſtilena.
achter-riem. Poſtilena.
achter-rugghe. *metaphor.* Subſidium, refugium.
achter-ſprake. j. achter-klap.
achter-ſtel. j. hinder. Remora.
achter-ſtel. Reliqua, reliquatio, reliquum non ſolutum.
achter-ſtellen. Poſtponere, & Remorari, impedire.
achter-ſteve. Puppis.
achter-ſtijl. Poſtis.
achter-taele. *holl.* j. achter-clap.
achter-tanden. j. hoeck tanden.
achter-tocht. Acies poſtrema, acies tertia. Vragi, tergiductores. *Iuſt. Lipſ.*
achter-volch. Continuatio, continua ſeries, conſequentia, ſucceſſio.
achter-volghen. Conſequi, continuare, ſuccedere.
achter-volgens. Conſequenter, continuè, deinceps, ex ordine, ſine intermiſſione.
achter-waeren. Conſervare, reſervare, cuſtodire. achter-waeren de craembrouwe. Curare puerperam.
achter-waerder. Conſervator, curator, cuſtos.
achter-waerſter. Curatrix puerperę.
achter-waerts. Retrorſum, retrorſus.
achter-waerts gaen. Retrogredi, gradum referre, ceſſim ire, receſſim ire, intergum retrocedere.
achter-waerts houden. Supprimere, premere, detinere, retinere.
achter-waerts leeren. Dediſcere.
achter-waerts waſſen. Decreſcere.
achter-waerts wijcken. Repedare, pedem referre.
achter-wijn. Vinacea, orum.
achter-wt-ſlaen. Calcitrare, recalcitrare.
achter-wt-ſlaende. Calcitro, calcitroſus.
achter-wt-vaeren. Cedere foro. j. banckeroete ſpelen.
achterheyd. j. achterſtel. Reliquatio.
achterſte. Poſterior, poſtremus.
ack/eck. Res fœda, & nauſeam movens.
ackel/eckel. *germ. ſax. ſicamb.* j. walghe. Nauſea. faſtidium.
ackelen. *vetus.* j. ſchromen. Horrere.
ackelick. *vetus.* Horribilis.
acker. Ager, arvum. ackerken. Agellus.
ackeren. Arare, exarare.
acker-baer. Arabilis.
acker-bedde. j. bedde. Porca.
acker-bouw. j. land-winninghe.
acker-man. j. land-man.
acker-miſt. fimus.
acker-ſchade. Calamitas.
acker-ſieck. *vetus. fland.* j. veld-ſieck.
acker-trappe. j. trap-gans.
acker-vore. Lira, ſulcus.
acker-werck. Agricultura.
ackſe/axe. j. aeckſe. Aſcia.

A D

adebaer. j. oyevaer. Ciconia.
adder. Vipera, excetra. *ger. nater: angl. adder.*
adede. *vet.* i. pekel. Salſugo, muria.
adel. i. edel. Nobilis. & Nobilitas.
adel-borſt. Miles generoſus, egregius, primarius.
adel-broeder. *vet.* Adelphus.
adeler. *ger. ſax.* j. arent. Aquila, aquila nobilis.
adem/aeſſem. Anhelitus, ſpiritus, halitus, flatus, anima. ἄθμος. i. vapor, exhalatio: ἄθμα. ſpiratio.
adem/ader. j. polſ-ader.
adem-borſtich. Aſthmaticus, anhelator.
adem-gat. Spiramen, ſpiraculum.
adem-kele. Trachea.
adem-loos. Halitus ſive ſpiritus expers.
adem-tocht. Reſpiratio, ſpiraculum.
adem-tongheſken. Epiglottis.
ademen/aeſſemen. Spirare, halare.
ader. j. adder. Vipera, excetra.
adere. Vena, arteria. aderken. Fibra.
ader-laeten. j. laeten.
adere. j. are. Spica.
adick/hadick. Ebulus, pumilla, ſambucus, chamæacte. *ger. attich.*

A E

Aecke/naecke. *ger. ſicamb.* Cymba.
aecker. j. aker. Ahenum.
aecker. *holl.* j. eeckel. Glans. *angl. acorne.*
aecker-boom. *holl.* j. eeckel-boom. Quercus

cus. *ang. oketree.*
aeckerigh. *vet.* Querceus, quernus.
aeckse/timmer-bijle. Ascia, dolabra ἀξίνη. *ger. axt. gal. hache: hisp. hacha: angl. axe.*
aeck-steen. j. haeck-steen. Succinum.
aeckster. *holl.* **i. exter.** Pica.
aessch. Aversus, inversus, præposterus, contrarius.
aessche hand. Manus inversa.
aesschelick. Præposterè, absurdè.
Aeyghe. *fris.* **j. ooghe.** Insula.
Aeyssel. *fland.* **j. unster/unsel.**
Ael/eel. *angl.* Cervisia mustea.
Ael. *germ. sax.* **aelsene/elsene.** Subula. *angl. ale. aule: gal. alesne.*
Ael. Anguilla minuta. *ger. aal. angl. eale.*
Ael-gheer/el-gheer/aelschere/ ael-sperre. Fuscina tridens, instrumentum dentibus mucronatum, quo anguillę collectę figuntur & capiuntur.
Ael-karre. j. ael-korf. Nassa.
Ael-mule. *sicamb.* **j. aelquabbe.**
ael-puyt. Mustela piscis.
ael quabbe. j. lompe. Borbocha.
ael. Extremus, vltimus.
ael-eynde. Extremus finis, extremitas.
ael-besie/ besiken over zee. Acinus ribis, acinus vltramarinus.
ael besie-struyc. Ribes, ribes Arabum.
-**ael-machtigh. j. amachtich.** Impotens.
ael-weerdigh. Indignus: *&* Indignans, indignabundus, stomachosus.
ael-weerdigh. Impotens animi, impos rationis, incontinens animi, qui appetitus suos vincere non potest: protervus, petulans, lascivus, lasciviens, ineptiens.
ael-witte/ ael-wete. Mulier insipiens, inscia, ignava, inepta.
ael wittigh/ael-wetigh. Insanus, insipiens
ael-ding / ael dingher / haeling / haeldingh. *fland.* Hæres.
aelcke. *sax. sic.* Graculus, monedula.
aemis. *sica...* Formica.
aelmoesse/aelmisse. Eleëmosyna, stips collatitia, pia benignitas: agape, es, agapa, æ. *ger. almuse: gal. aulmosne: ang. almesse.*
aelmoesse/aelmisse. *sax. sicam. vet.* **j. broodtailloor.** Orbis discus, orbis crusti. *Virgil.* quadra patula. *Virgil.* orbis mensarius, mensa. *Virgil. Est autem proprie* orbis cerealis, *sive* mensa panitia, quę prandio & cœna absolutis, pauperibus stipis loco dari solet à ditioribus.
aelmoessenier. Collector & distributor stipis, sacrę vel piæ stipis erogator: *vulgò* eleëmosynarius.
aelsene. j. elsene. Subula.
aembeeld/aemboord. *&c.* **j. aen-beld/aen-boord.** *&c.*
aen. Ad. *&* Apud.
aen-ademen/aen-aessemen. Adspirare, adhalare.
aen-baeren. j. aen-boorden. Apellere.
aen-bassen. Allatrare.
aen-beld. *vet.* Effigies.
aen-beld. Incus, acmon.
aen-beldt-stock. Acmotheton: lignum in quo firmatur incus.
aen-besteden. j. besteden. Locare opus faciendum.
aen-bergh. Clivus.
aen-bidden. Adorare.
aen-bieden. Offerre.
aenbijt. j. in-bijt. Ientaculum.
aen bijten. Admordere.
aen-bijten. j. in-bijten. Ientare.
aen-bilckt. *fland.* Incus.
aen-binden. Alligare.
aen-blasen. Afflare, adspirare.
aen blick. *vet.* Aspectus, intuitus.
aen-blicken. *vet.* Aspicere.
aen-bold. *sax. fris. sic.* **j. aenbeld.** Incus.
aen-boord/ aen-boord. *zeland.* **j. calengieringhe/naderschap.**
aen-boord trecken/ont-aen-boorden. *zeland.* **j. kalengieren/vernaerderen.** Retrahere emptionem jure proximitatis.
aen-boorden. *holl.* Appellere.
aen-boordinghe. Appulsus, appulsio.
aen-branden. Adurere.
aen-brengen. Adferre, deferre, referre: *&* Deferre, indicare, nunciare, accusare.
aen-brengher. Delator, index: *&* Accusator, quadruplator.
aen-dacht. Meditatio, memoria, recordatio, attentio, diligentia, studium: *&* Religio,

ligio, cura.

aen-dachtigh. Attentus, intentus, memor: & Religiosus.

aen-dachtelijck. Attentè, intentè: & Religiosè accuratè.

aen-deel. Rata portio: & Sors, sortitio in divisione bonorum.

aen-dienen. Administrare.

aen-doen. Addere, admovere.

aen-doen/cleeden. Inducere, vestire.

aen-doen. Afficere. Vermanden eere aen- …

Aen idem ac præpositio ἀνὰ, quamquam significata diverso.

… aen-draghen/aen-bieden. Offerre.

aen-draghen. Arrogare, assumere, attribuere, vendicare. Ick draghe my dat aen. Id mihi assumo, adscribo, vendico, ad me attinere volo.

aen-drijven. Impellere, appellere, adigere, incitare.

aen-drucken. Apprimere.

aen-een. Simul, vnà, conjunctim.

aen-een hangen. Cohærere.

aen-een pappen oft lijmẽ. Conglutinare.

aen-eynden. Confinem esse, conterminum esse.

aen-eyndinghe. Confinium.

aen-gaen. Adire, aggredi, attingere: inire, incipere.

aen-gaen/voort-gaen. Progredi.

aen-gaen. Subire, suscipere negotium, munus, onus. aen-gaen een verbond. Inire fœdus.

aen-gaen. Attinere, pertinere. Het gaet u aen. Ad te attinet, tua interest, tua refert, tuum est, tua res agitur.

aen-gaende den Vader. Quoad patrem.

aen-gaende dat ghy schrijft/ &c. Quod scribis, &c.

aen-ganc. Accessus, aditus. tẽ aen-gãc comẽ. Supervenire, ex insperato advenire.

aen-ghebrande spijse. Cibus adustus.

aen-gheboren. Genuinus, nativus, innatus, ingenitus, insitus, inditus à natura.

aen-ghelandigh. Confinis.

aen-ghelandigheyt. Confinium.

aen-ghenaem. Acceptus, gratus, placens.

aen-ghenaemheyd. j. danck. Gratia.

aen-ghenaemlick. Gratè, grato animo.

aen-ghenomen. Receptus, assumtus.

aen-ghenomen kind. Filius adoptivus.

aen-ghenomen werck. Opus conductum, opus redemptum.

aen-gesight/ aen-sicht. Aspectus, conspectus, us: & Facies, os.

aen-gesien. Aspectus, conspectus, a, um.

aen-gesien dat. Cum, quum, quia, quando- …

… en tijt. Vt diei tempus est.

… ven goedt j. ver-storven.

… . Porrigere, exhibere, tradere, deferre, indicare, edere: & Proponere.

aen-ghevinghe. Exhibitio, traditio.

aen-ghevinghe der menschen. Traditiones hominum.

aen-ghever. Index: & Auctor.

aengrijp. Comprehensio: & Aggressio, congressus insultus.

aen-grijpen. Apprehendere, comprehendere, arripere.

aen-grijpen. Adoriri, aggredi, invadere, impressionem facere.

aen-haelen. Adferre, adducere.

aen-haelen/aen-locken. Allicere.

aen-haelen het seyl. Stringere vela.

aen-hanck. Appendix, adhesio: & Societas, socij asseclæ.

aen-hanghen. Adhærere, appendere: & Appendere, suspendere.

aen-hanghen. Sectari, consectari.

aen-hangende. Appendens.

aen-hangende sieckte. Contagium: & Morbus sonticus.

aen-hanger. Adhærens, & Socius: & Sectator, consectator, assectator.

aen-hanghigh. Adhęrens: & Deditus, addictus.

aen-hanghsel. Appendix, appendicula.

aen-hechten/aen-heften. Figere, affigere, alligare.

aen-heffen. Allevare: & Erigere, & Incipere, ordiri, exordiri.

aen-hissen. Instigare.

aen-hooren. Auscultare, exaudire.

cus. *ang. oketree.*

aeckerigh. *vet.* Querceus, quernus.

aeckſe/timmer-bijle. Aſcia, dolabra ἀξίνη. *ger. axt. gal. hache: hiſp. hacha: angl. axe.*

aeck-ſteen. j. haeck-ſteen. Succinum.

aeckſter. *holl.* **i. exter.** Pica.

aeſſch. Averſus, inverſus, præpoſterus, contrarius.

aeſſche hand. Manus inverſa.

aeſſchelick. Præpoſterè, abſurdè.

Aeghe. *friſ.* **j. ooghe.** Inſula.

Aeyſſel. *fland.* **j. unſter/unſel.**

Ael/eel. *angl.* Cerviſia muſtea.

Ael. *germ. ſax.* **aelſene/elſene.** *ale. aule: gal. aleſne.*

Ael. Anguilla minuta. *ger. aal. a*[illegible]

Ael-gheer/el-gheer/aelſchere/ ael-ſperre. Fuſcina tridens, inſtrumentum dentibus mucronatum, quo anguillę collectę figuntur & capiuntur.

Ael-karre. j. ael-korf. Naſſa.

Ael-mude. *ſicamb.* **j. aelquabbe.**

ael-puyt. Muſtela piſcis.

ael quabbe. j. lompe. Borbocha.

ael. Extremus, vltimus.

ael-eynde. Extremus finis, extremitas.

ael-beſie/ beſiken over zee. Acinus ribis, acinus vltramarinus.

ael beſie-ſtruyc. Ribes, ribes Arabum.

ael-machtigh. j. amachtich. Impotens.

ael-weerdigh. Indignus: *&* Indignans, indignabundus, ſtomachoſus.

ael-weerdigh. Impotens animi, impos rationis, incontinens animi, qui appetitus ſuos vincere non poteſt: protervus, petulans laſcivus, laſciviens, ineptiens.

ael-witte/ ael-wete. Mulier inſipiens, inſcia, ignava, inepta.

ael wittigh/ael-wetigh. Inſanus, inſipiens

ael-ding / ael-dingher / haeling / haeldingh. *fland.* Hæres.

aelcke. *ſax. ſic.* Graculus, monedula.

aemis. *ſica*[illegible] Formica.

aelmoeſſe/aelmuſſe. Eleëmoſyna, ſtips collatitia pia benignitas: agape, es, agapa, æ. *ger. almuſe: gal. aulmoſne: ang. almeſſe.*

aelmoeſſe/aelmiſſe. *ſax. ſicam. vet.* **j. brood-tailloor.** Orbis diſcus, orbis cruſti. *Virgil.* quadra patula. *Virgil.* orbis menſarius, menſa. *Virgil. Eſt autem proprie* orbis cerealis, *ſive* menſa panitia, quę prandio & cœna abſolutis, pauperibus ſtipis loco dari ſolet à ditioribus.

aelmoeſſenier. Colector & diſtributor ſtipis, ſacrę vel piæ ſtipis erogator: *vulgò* eleëmoſynarius.

aelſene. j. elſene. Subula.

aembeeld/aemboord. *&c.* **j. aen-beld/aenboord.** *&c.*

[illegible]

aen-beld. *vet.* Effigies.

aen-beld. Incus, acmon.

aen-beldt-ſtock. Acmotheton: lignum in quo firmatur incus.

aen-beſteden. j. beſteden. Locare opus faciendum.

aen-bergh. Clivus.

aen-bidden. Adorare.

aen-bieden. Offerre.

aenbijt. j. in-bijt. Ientaculum.

aen bijten. Admordere.

aen-bijten. j. in-bijten. Ientare.

aen-bilckt. *fland.* Incus.

aen-binden. Alligare.

aen-blaſen. Afflare, adſpirare.

aen blick. *vet.* Aſpectus, intuitus.

aen-blicken. *vet.* Aſpicere.

aen-bold. *ſax. friſ. ſic.* **j. aenbeld.** Incus.

aen-boord/ aem-boord. *zeland.* **j. calengieringhe/naderſchap.**

aen-boord trecken/ont-aen-boorden. *zeland.* **j. kalengieren/vernaerderen.** Retrahere emptionem jure proximitatis.

aen-boorden. *holl.* Appellere.

aen-boordinghe. Appulſus, appulſio.

aen-branden. Adurere.

aen-brengen. Adferre, deferre, referre: *&* Deferre, indicare, nunciare, accuſare.

aen-brengher. Delator, index: *&* Accuſator, quadruplator.

aen-dacht. Meditatio, memoria, recordatio, attentio, diligentia, ſtudium: *&* Religio,

ligio, cura.

aen-dachtigh. Attentus, intentus, memor: & Religiosus.

aen-dachtelijck. Attentè, intentè: & Religiosè accuratè.

aen-deel. Rata portio: & Sors, sortitio in divisione bonorum.

aen-dienen. Administrare.

aen-doen. Addere, admovere.

aen-doen/cleeden. Inducere, vestire.

aen-doen. Afficere. **Yemanden eere aen-doen.** Afficere aliquem honore, honorem alicui deferre. **Pijne aen-doen.** Afficere dolore.

aen-draghen. Adferre, apportare.

aen-draghen/aen-bieden. Offerre.

aen-draghen. Arrogare, assumere, attribuere, vendicare. **Jck draghe my dat aen.** Id mihi assumo, adscribo, vendico, ad me attinere volo.

aen-drijven. Impellere, appellere, adigere, incitare.

aen-drucken. Apprimere.

aen-een. Simul, vnà, conjunctim.

aen-een hangen. Cohærere.

aen-een pappen oft lijmẽ. Conglutinare.

aen-eynden. Confinem esse, conterminum esse.

aen-eyndinghe. Confinium.

aen-gaen. Adire, aggredi, attingere: inire, incipere.

aen-gaen/voort-gaen. Progredi.

aen-gaen. Subire, suscipere negotium, munus, onus. **aen-gaen een verbond.** Inire fœdus.

aen-gaen. Attinere, pertinere. **Het gaet u aen.** Ad te attinet, tua interest, tua refert, tuum est, tua res agitur.

aen-gaende den Vader. Quoad patrem.

aen-gaende dat ghy schrijft/ &c. Quod scribis, &c.

aen-ganc. Accessus, aditus. **tẽ aen-gãc comẽ.** Supervenire, ex insperato advenire.

aen-ghebrande spijse. Cibus adustus.

aen-gheboren. Genuinus, nativus, innatus, ingenitus, insitus, inditus à natura.

aen-ghelandigh. Confinis.

aen-ghelandigheyt. Confinium.

aen-ghenaem. Acceptus, gratus, placens.

aen-ghenaemheyd. j. **danck.** Gratia.

aen-ghenaemlick. Gratè, grato animo.

aen-ghenomen. Receptus, assumtus.

aen-ghenomen kind. Filius adoptivus.

aen-ghenomen werck. Opus conductum, opus redemptum.

aen-gesight/ aen-sicht. Aspectus, conspectus, us: & Facies, os.

aen-gesien. Aspectus, conspectus, a, um.

aen-gesien dat. Cum, quum, quia, quandoquidem.

aen-gesien den tijt. Vt diei tempus est.

aen-ghestorven goedt j. **ver-storven.**

aen-gheven. Porrigere, exhibere, tradere, deferre, indicare, edere: & Proponere.

aen-ghevinghe. Exhibitio, traditio.

aen-ghevinghe der menschen. Traditiones hominum.

aen-ghever. Index: & Auctor.

aengrijp. Comprehensio: & Aggressio, congressus insultus.

aen-grijpen. Apprehendere, comprehendere, arripere.

aen-grijpen. Adoriri, aggredi, invadere, impressionem facere.

aen-haelen. Adferre, adducere.

aen-haelen/aen-locken. Allicere.

aen-haelen het seyl. Stringere vela.

aen-hanck. Appendix, adhęsio: & Societas, socij asseclæ.

aen-hanghen. Adhærere, appendere: & Appendere, suspendere.

aen-hanghen. Sectari, consectari.

aen-hangende. Appendens.

aen-hangende sieckte. Contagium: & Morbus sonticus.

aen-hanger. Adhærens, & Socius: & Sectator, consectator, assectator.

aen-hanghigh. Adhęrens: & Deditus, addictus.

aen-hanghsel. Appendix, appendicula.

aen-hechten/aen-heften. Figere, affigere, alligare.

aen-heffen. Allevare: & Erigere, & Incipere, ordiri, exordiri.

aen-hissen. Instigare.

aen-hooren. Auscultare, exaudire.

aen-horn.j.ahorn.Platanus.
aen-houden.Adhęrere,attinere.
aen-houden de hand. Manum admovere, adhibere,injicere.
aen-houden volherdichlijck.Perseverare, insistere,instare.
aen-houden met yemanden. Stare cum vel ab aliquo.j.houden.
aen-houden.Detinere aliquem officijs,beneficijs,blanditijs.
aen-houden de dieven/moordenaers/ &c. Recipere, occultare fures, latrones, &c.
aen-houder van dieven ende moordenaren.Receptor, receptator: qui fures,latrones eorumque surrepta recipit & occultat.
aen-iaghen. Adigere. Vreese yemanden aen-iagen.Incutere metum alicui.
aen-karre.Semiapertus.
aen-karre staen.j.aen-staen.
aen-keeren.Advertere,conferre,applicare.
aen-claghe.Accusatio,dica.
aen-klaeghen. Accusare,incusare,arcessere crimine.
aen-klaghte/aen-klaeghe. Accusatio,incusatio.
aen-klagher.Accusator.
aen-klauwe. *fla.holl.sic* j.enckel. Talus.
aen-kleven/aen-klijven.Agglutinare affigere,defigere, & Agglutinari,affigi,adhærere. & Agere contagia, afflatu vel contactu nocere.
aen-klevende sieckte.j.haelende.
aen-komen. Advenire, adventare appropinquare, accedere, appellere : & crescere.augescere,adolescere.
aen-komen te schepe. Appellere navem, appellere nave.
aen-komelinck.Adventitius,novitius,proselytus & Adolescens.
aen-komste. Adventus.
aen-komste der koortsen. Paroxysmus,accessus,accessio,exacerbatio febris.
aen-kouten. Alloqui,colloqui.
aen-lachen.Arridere.
aen-laeghe. *vetus.* Impensę,sumptus.
aen-laet. *vetus.* j.oor-saecke.
aen-landen.Confinem esse,conterminum esse.
aen-landen. Terram attingere appellere, ad portum venire,ad littus appellere.
aen-landen.Porrigere.
aen-lappen.Affigere,assuere,addere.
aen-legge. *vetus.* Actio,accusatio.
aen-leggen.Apponere. Vyer aen-leggen. Struere ignem.
aen-legghen. Navim advertere, ripęque propinquare.
aen-legghen/ besteden. Sumere *vel* insumere in re aliqua,impendere, conferre, locare, collocare pecunias emendis libris,&c.
aen-legghen.Applicare.
aen-legghen sijn kracht ende macht.Adhibere vires,applicare vires.
aen-legghen sijn saecken. Instituere res suas,aggredi.
aen-legghen in rechte.Agere,agere litem, intendere actionem, jus suum persequi judicio,dicam scribere.
aen-leggher.Auctor,primus motor.
aen-legger in recht.Actor,accusator.
aen-leyden. Adducere,deducere: & attrahere,allicere,inducere.
aen-lenen.Inniti,incumbere,inclinare.
aen-liggen. Adjacere.& Confinem esse.
aen-ligghen.Pertinere. Wat light u daer aen? Quid tua id refert? quid tua interest? quid ad te attinet?
Aen-lijck.Assimilis.
aen-lijcken. Similem esse.
aen-lijmen.Agglutinare.
aen-locken. Allicere,allectare,illicere,illectare,pellicere.
aen-lockich.Illecebrosus illex.
aen-lockinghe.Illecebra.
aen-loop. Accursus,incursus,incursio,procursus,assultus.
aen-loopen.Accurrere,incurrere.
aen-mael.Macula,nævus.*ger. ammaal.*
aen-mennen. Adigere,impellere,incitare, & Incitare ad opus,vrgere opus.
aen-menner. Monitor,qui opus vrget,& cessatores increpat.
aen-merckt. Considerare,notare attendere,observare,animadvertere,perpēdere.

aen-mercker. Considerator, observator.
aen-merckinghe. Consideratio, animadversio, observatio.
aen-moedinge. Affectus, affectio, animi motus, animi passio, perturbatio.
aen-naeyen. Assuere.
aen-nemen. Accipere, acceptare, excipere, recipere, suscipere, adsciscere, sumere, assumere, comprehendere.
aen-nemen voor sijn kind. Adoptare.
aen-nemen/ leeren. Discere, addiscere, comprehendere intellectu.
aen-nemen/toe-nemẽ. Accrescere, augeri.
aen-nemen/ hueren. Conducere, pretio utendum accipere, mercede alicujus operam emere.
aen-nemen eenich werck. Redimere, conducere opus, suscipere opus certo pretio faciendum, accipere pretium pro re aliqua facienda: recipere in se opus stata pecuniæ summa, locare alicui operam suam.
aen-nemen / knechten of crijchs-volck. Scribere conscribere exercitum, contrahere copias, colligere milites, cogere exercitum, milites conquirere, centuriare, cogere copias, facere agmen.
aen-nemen de reyse. Suscipere iter, profectionem aggredi, incipere, instituere.
aen-nemende. Docilis.
aen-nemelinck. Discipulus, & Adoptivus.
aen-paert. j. aen-deel.
aen-paelen. Confinem, conterminum esse.
aen-plackẽ. Agglutinare, affigere, glutine.
aen-porren. Instigare, exhortari, cogere.
aen-preken. Persuadere: & Commendare.
aen-prijsen. Commendare.
aen-randẽ. Aggredi, invadere, impetere.
aen-rechte/aen-recht-tafel. Abacus, repositorium.
aen-rechten. Apparare, instruere, aptare, promere, depromere.
aen-rechten sijn leven. Instituere vitam.
aen-rechten yet nieuws. Inducere vel introducere aliquid novi.
aen-rechten yet quaeds. Moliri aliquid mali, machinari conari, struere.
aen-rechter. Instructor, machinator, auctor
aen-recht-tafel/recht-bancke. Abacus.
aen-reden. Alloqui, affari.
aen-reesen. *vet. flan.* Apprehendere, invadere cum impetu.
aen-reycken. Attingere. & Porrigere, suppeditare.
aen-rijtsen. j. rijtsen.
aen-roepen. Invocare, in vota vocare, appellare, implorare & obtestari.
aen-roeren. Tangere leviter, attingere, attrectare, contrectare, lambere.
aen-rucken. Impressionem facere.
aen-ruckinge. Impetus.
aen-ruyschen. Atterere.
aen-schieten. Adjicere.
aen-schieten/den rock. Festinanter induere vestem.
aen-schijn. Aspectus, conspectus. & Facies, vultus, os.
aen-schijnen. Affulgere, allucere.
aen-schouw. Aspectus, aspectio, conspectus: respectus, observatio.
aen-schouw nemen. Observare, respicere.
aen-schouwen. Aspicere, conspicere, contemplari, intui, intueri.
aen-schouwinghe. Aspectus, aspectio, conspectus, contuitus, intuitus.
aen-schueren. Atterere.
aen-schrijven. Adscribere.
aen-segghen. Imputare: & Denuntiare, indicare, nunciare.
aen-setten. Apponere adducere.
aen-setten/invaren. Impressionem facere.
aen-setten t'seyl. Obliquare sinꝰ velorum.
aen-setten te lande. Exponere in terram.
aen-settinghe. Appositio. & Alluvio.
aen-sicht/aen-ghesicht. Aspectus & Facies, os, frons, pars anterior capitis humani. **aen-sichtich.** Spectabilis.
aen-sien. Aspicere, conspicere, intueri. **Het aen-sien.** Aspectus, conspectus, respectus: & Causa, ratio: & Dignitas, potestas, authoritas.
aen-slaen. Affligere ictu.
aen-slaen de boeyen. Compedes injicere.
aen-slaen de hand. Admovere manum & Apprehendere, injicere manum.
aen-slaen yemandts goedt. Invadere, occupare

cupare alicujus bona , manus injicere alicujus facultatibus.

aen-slaen. Incipere,aggredi,inceptare: & Inire consilium: machinari.

aen-slach. Cœptum,inceptum,res inchoata,susceptio,operis,institutio,consilium, ratio, conatus,machinatio.

aen-soecken. Requirere, postulare,sollicitare,ambire,petere.

aen-spannen met yemanden. Addere se socium alicui,partes alicujus fovere.

aen-spoelen. Alluere.

aen-spoelinghe: Alluvio.

aen-spraecke. Alloquutio,aloquium.

aen-spraecke voor recht. Postulatio,juridica actio dica,accusatio.

aen-spraecke/aen-spreker in recht j. aen-leggher. Actor.

aen-spreken. Alloqui, affari , appellare, compellare,convenire aliquem.

aẽsprekẽ in recht. Arcessere,arcessere judicio,accusare,agere, actionẽ intẽdere.

Aen-spreken vanden lijve. Arcessere capitis,judicio capitis arcessere.

Aen-spreken van onghelijck. Agere injuriarum, postulare aliquem pro acceptis injurijs.

Aen-sprengen. Aspergere.

Aen-springen. Assilire.

Aen spronck. Assultus,& Impressio.

Aen-staen. Adstare. **aen staen.j.naecken.** Instare, imminere. **aen-staenden tijd.** Instans,imminens tempus.

Aen-staen/aen-karre staen. Connivere, non plenè clausum esse. **De deure staet aen.** Connivet ostium:stat semiapertum.

Aen-staen/behaghen. Placere,sedere sedere animo.

Aen-staen.j.goedt doen. Luere persolvere,prestare.

Aen-stand. *germ.sax.sic.* Procrastinatio,perendinatio: & Induciç.

Aen-steken. Affigere. **aen-steken het vleesch/aen den spit steken.** Figere carnem veru.

Aen-steken/ontsteken met vyer. Incendere,accendere,succendere, inflãmare.

Aen-steken een huys. Inferre faces tectis, facere incendium.

Aen-stellen. Instituere: & Applicare: & Incipere.

Aen-sterven. Obvenire morte alicujus.

Aen-stoot. Impulsus, illusus,offensio,offensatio,occursus,aggressura,aggressio, aggressus.

Aen-stooten. Impellere,illidere,offendere,offensare,incurrere.

Aen-stooten/by-liggen. Attingere,adjacere,confinem esse,contiguum esse.

Aen-stootende. Contiguus. **Aen-stootende landen.** Contiguæ terræ.

Aen-stouwen. Adigere stimulare.

Aen-stranden. Appellere littori.

Aen-strandinghe. Maris electamentum: quidquid mare in littus expellit.

Aen-strijcken. Allinere.

Aen-taele.j.aenspraecke.

Aen-taelen.j. aen-spreken.

Aen-tast. Tactus,tactio: & Apprehensio.

Aen-tasten. Tangere,attingere,attrectare, contrectare.

Aen-tasten met ghewelt. Invadere, apprehendere, impressionem facere, cum impetu aggredi.

Aen-teeckenen. Annotare.

Aen-tyen. Prodere,indicare: & Imputare, incusare, insimulare.

Aen-tyghen. Demonstrare , indicare: & Accusare, prodere: & Imputare , incusare.

Aen-tygher. Index,demonstrator: & Imputator, delator.

Aen-trecken. Attrahere. & Attrectare,

Aen-trecken/aen-doen. Inducere.

Aen-trecken. Assumere. **Sich eenighe saecke aen-trecken.** Assumere sibi rem aliquam,attribuere,arrogare sibi.

Aen-treckende ooghen. Oculi illices.

Aen-trecker/schoeper. Calcipes.*vulgò* attractorium.

Aen-treden. Incedere,ingredi,progredi.

Aen-vaen.j.aen-vanghen.

Aen-val. Aggressus,impressio,impetus.

Aen-vallen. Aggredi,adoriri : & Impetere,invadere : & Impressionem facere, irruere.

irruere.

Aen-banck. *germ. sax. holl. sic.* j. beghinsel.

Aen-vanghen. j. beginnen. Incipere.

Aen-vatten. Arripere.

Aen-vechten. Oppugnare, impugnare, tentare.

Aen-vechtinghe. Oppugnatio ...

Aen-voeren. Adducere, adferre, advehere: & Introducere.

Aen-voeren om te vechten. Educere in aciem.

Aen-voerder. Adductor, ductor: strategus, dux.

Aen-waepen. Afflare, adspirare.

Aen-wald. *ger. sax. sicamb.* Legatus, orator: & Procurator litis, causidicus.

Aen-was/aen-wassinghe. Accretio, accrementum, incrementum.

Aen-was/aenworp. Alluvio alluvies: tacitum incrementum, quod paulatim à flumine accessionem prębet.

Aen-wassen. Accrescere, increscere, supercrescere, adnasci, subnasci.

Aen-wenden. j. aen-keeren.

Aen-wijsen. Demonstrare, adnotare, assignare, designare, indicare.

Aen-wijsen/toe wijsen met recht. Adjudicare, addicere.

Aen-wijsinge. Demonstratio, annotatio.

Aen-wijser. Index.

Aen-worp. Appendix, adjectio, adjectus, us: & Alluvio.

Aen-worpen. Adjicere.

Aen-wrijven. Atterere.

Aene/aen-heere. *ger. sax. sicamb.* Proavus, avi pater.

Aen-vrouwe. *ger. sax. sic.* Proavia.

Aerckel/erckel. Projecta, podium.

Aerd. Indoles, natura, ingenium, genius.

Aerden. Indolem sive naturam sequi. aerden nae den Vader. Patrissare: ingenium sive indolem patris referre, sequi: respondere moribus patris.

aerdigh. Ingeniosus, solers, argutus, venustus, elegans.

aerdicheyd. Venustas, elegantia, genius, gratia, lepos.

aerdiglick. Ingeniosè, venustè, eleganter, affabrè, lepidè.

aerdsoen. Indoles, natura.

... a, tellus, humus, solum.

... Forum. Koren aerde.

... merckt. Forum frumen-

... j. aerd-not. Bulbocastanum.

aerd-appel. j. verckensbrood. Cyclaminus, rapum terræ.

aerd-besie. Fragum, morum in herbis humi repentibus nascens.

aerd-bevinghe. Terræ motus, terræ quassatio.

aerd-bodem. Solum: & Orbis terrarum.

aerd-kuyl. Hypogęum, locus subterraneus.

aerd-muys. Mus agrestis, nitedula, mus subterraneus.

aerd-noot. Bulbocastanum.

aerd-rijck. Tellus, terra.

aerd-roock. Fumus terræ, fumaria.

aerd-slange. Chersydrus.

aerd-steen. Later non probè coctus.

aerd-spinne. Stellio, *vulgò* tarentula.

aerd-vochtigh. Vliginosus.

aerd-veyle. Hedera.

aerd-veylen/torschen. Corymbi.

aerd-worm. Intestinum terrę, lumbricus, vermis terrestris.

aerde-werck. Vas fictile, figlinum, luteum, testaceum, samium, aretinum.

aerden. Terreus.

aerden-kruycke. Amphora fictilis.

aerden-pot. Poculum fictile, figlinum, luteum.

aerdtsch. Terrenus terreus.

aerdisse. j. hegdisse. Lacerta.

aere. j. eere/noze. Area, pavimentum.

aeren/eren/eeren. Æs, æris. *gal. erain.*

aeren-werck. eeren-werck. Æramentum, ęrificium, opus ęreum, vasa ęrea, ænea, ahenea.

aere-pot/ere-pot. Æneum poculum, olla ęnea, ęrea.

cupare alicujus bona, manus injicere alicujus facultatibus.

aen-ſlaen. Incipere, aggredi, inceptare: & Inire conſilium: machinari.

aen-ſlach. Cœptum, inceptum, res inchoata, ſuſceptio, operis, inſti[illegible] conſilium, ratio, conatus, machina[illegible]

aen-ſoecken. Requirere, [illegible]tare, ambire, petere.

aen-ſpannen met pemar[illegible] ſocium alicui, partes alicujus fovere.

Aerde non alludit à Græco ἔραζε, humi.

aen-ſpoelen. Alluere.

aen-ſpoelinghe: Alluvio.

aen-ſpraecke. Alloquutio, aloquium.

aen-ſpraecke voor recht. Poſtulatio, juridica actio dica, accuſatio.

aen-ſpraecke/aen-ſpreker in recht j. aen-leggher. Actor.

aen-ſpreken. Alloqui, affari, appellare, compellare, convenire aliquem.

aẽſprekẽ in recht. Arceſſere, arceſſere judicio, accuſare, agere, actionẽ intẽdere.

Aen-ſpreken vanden lijve. Arceſſere capitis, judicio capitis arceſſere.

Aen-ſpreken van onghelijck. Agere injuriarum, poſtulare aliquem pro acceptis injurijs.

Aen-ſprengen. Aſpergere.

Aen-ſpringen. Aſſilire.

Aen ſpronck. Aſſultus, & Impreſſio.

Aen-ſtaen. Adſtare. **aen ſtaen. j. naecken.** Inſtare, imminere. **aen-ſtaenden tijd.** Inſtans, imminens tempus.

Aen-ſtaen/aen-karre ſtaen. Connivere, non plenè clauſum eſſe. **De deure ſtaet aen.** Connivet oſtium: ſtat ſemiapertum.

Aen-ſtaen/behaghen. Placere, ſedere ſedere animo.

Aen-ſtaen. j. goedt doen. Luere perſolvere, preſtare.

Aen-ſtand. *germ. ſax. ſic.* Procraſtinatio, perendinatio: & Inducię.

Aen-ſteken. Affigere. **aen-ſteken het vleeſch/aen den ſpit ſteken.** Figere carnem veru.

Aen-ſteken/ontſteken met vyer. Incendere, accendere, ſuccendere, inflãmare.

Aen-ſteken een huys. Inferre faces tectis, facere incendium.

Aen-ſtellen. Inſtituere: & Applicare: & Incipere.

Aen-ſterven. Obvenire morte alicujus.

Aen-ſtoot. Impulſus, illuſus, offenſio, of[illegible]

Aen-ſtooten/op-liggen. [illegible]cere, confinem eſſe, contiguum eſſe.

Aen-ſtootende. Contiguus. **Aen-ſtootende landen.** Contiguæ terræ.

Aen-ſtouwen. Adigere ſtimulare.

Aen-ſtranden. Appellere littori.

Aen-ſtrandinghe. Maris electamentum: quidquid mare in littus expellit.

Aen-ſtrijcken. Allinere.

Aen-taele. j. aenſpraecke.

Aen-taelen. j. aen-ſpreken.

Aen-taſt. Tactus, tactio: & Apprehenſio.

Aen-taſten. Tangere, attingere, attrectare, contrectare.

Aen-taſten met ghewelt. Invadere, apprehendere, impreſſionem facere, cum impetu aggredi.

Aen-teeckenen. Annotare.

Aen-tijen. Prodere, indicare: & Imputare, incuſare, inſimulare.

Aen-tijghen. Demonſtrare, indicare: & Accuſare, prodere: & Imputare, incuſare.

Aen-tijgher. Index, demonſtrator: & Imputator, delator.

Aen-trecken. Attrahere. & Attrectare,

Aen-trecken/aen-doen. Inducere.

Aen-trecken. Aſſumere. **Sich eenighe ſaecke aen-trecken.** Aſſumere ſibi rem aliquam, attribuere, arrogare ſibi.

Aen-treckende ooghen. Oculi illices.

Aen-trecker/ſchoeper. Calcipes. *vu'gò* attractorium.

Aen-treden. Incedere, ingredi, progredi.

Aen-vaen j. aen-vanghen.

Aen-val. Aggreſſus, impreſſio, impetus.

Aen-vallen. Aggredi, adoriri: & Impetere, invadere: & Impreſſionem facere, irruere.

irruere.

Aen-banck. *germ. sax. holl. sic.* j. **beghinsel.**

Aen-banghen. j. **beginnen.** Incipere.

Aen-batten. Arripere.

Aen-bechten. Oppugnare, impugnare, tentare.

Aen-bechtinghe. Oppugnatio, tentatio.

Aen-beerden. Accipere, acceptare, capessere.

Aen-beerden/aen-tasten. Arripere, apprehendere, aggredi.

Aen-boeren. Adducere, adferre, advehere: & Introducere.

Aen-boeren om te bechten. Educere in aciem.

Aen-boerder. Adductor, ductor: strategus, dux.

Aen-waepen. Afflare, adspirare.

Aen-wald. *ger. sax. sicamb.* Legatus, orator: & Procurator litis, causidicus.

Aen-was/aen-wassinghe. Accretio, accrementum, incrementum.

Aen-was/aenworp. Alluvio alluvies: tacitum incrementum, quod paulatim à flumine accessionem præbet.

Aen-wassen. Accrescere, increscere, supercrescere, adnasci, subnasci.

Aen-wenden. j. **aen-keeren.**

Aen-wijsen. Demonstrare, adnotare, assignare, designare, indicare.

Aen-wijsen/toe-wijsen met recht. Adjudicare, addicere.

Aen-wijsinge. Demonstratio, annotatio.

Aen-wijser. Index.

Aen-worp. Appendix, adjectio, adjectus, us: & Alluvio.

Aen-worpen. Adjicere.

Aen-wrijven. Atterere.

Aene/aen-heere. *ger. sax. sicamb.* Proavus, avi pater.

Aen-vrouwe. *ger. sax. sic.* Proavia.

Aerckel/erckel. Projecta, podium.

Aerd. Indoles, natura, ingenium, genius.

Aerden. Indolem sive naturam sequi. **aerden nae den Vader.** Patrissare: ingenium sive indolem patris referre, sequi: respondere moribus patris.

aerdigh. Ingeniosus, solers, argutus, venustus, elegans.

aerdicheyd. Venustas, elegantia, genius, gratia, lepos.

aerdiglick. Ingeniosè, venustè, eleganter, affabrè, lepidè.

aerdsoen. Indoles, natura.

aerde/eerde. Terra, tellus, humus, solum.

aerde. *fland. gand.* Forum. **Koren aerde.** *flandr.* j. **Coren merckt.** Forum frumentarium.

aerd-acker. *holl.* j. **aerd-not.** Bulbocastanum.

aerd-appel. j. **verckensbrood.** Cyclaminus, rapum terræ.

aerd-besie. Fragum, morum in herbis humi repentibus nascens.

aerd-bevinghe. Terræ motus, terræ quassatio.

aerd-bodem. Solum: & Orbis terrarum.

aerd-kuyl. Hypogęum, locus subterraneus.

aerd-muys. Mus agrestis, nitedula, mus subterraneus.

aerd-noot. Bulbocastanum.

aerd-rijck. Tellus, terra.

aerd-roock. Fumus terræ, fumaria.

aerd-slange. Chersydrus.

aerd-steen. Later non probè coctus.

aerd-spinne. Stellio, *vulgò* tarentula.

aerd-vochtigh. Vliginosus.

aerd-veyle. Hedera.

aerd-veylen/torschen. Corymbi.

aerd-worm. Intestinum terrę, lumbricus, vermis terrestris.

aerde-werck. Vas fictile, figlinum, luteum, testaceum, samium, aretinum.

aerden. Terreus.

aerden-kruycke. Amphora fictilis.

aerden-pot. Poculum fictile, figlinum, luteum.

aerdtsch. Terrenus, terreus.

aerdisse. j. **hegdisse.** Lacerta.

aere. j. **eere/nere.** Area, pavimentum.

aeren/eren/eeren. Æs, æris. *gal. erain.*

aeren-werck. **eeren-werck.** Æramentum, ęrificium, opus ęreum, vasa ęrea, ænea, ahenea.

aere-pot/ere-pot. Æneum poculum, olla ęnea, ęrea.

aere van coren.Spica.
aeren-angel. Ariſta.
aeren-vlieme. Ariſta.
aerene/erene. Arvum,ager arvus.
Aeren/eeren/eren/errien. Arare,exarare, inarare , colere agrum, terram vertere aratro, proſcindere arvum , exercere campos. ἀροῦν.
aerpel/erpel. *fland.* Anas mas.
aers/eers. Anus,podex, ἀρχός.
aers-billen.Nates,clunes.
aerſ-bleyne. Mariſca,ficus,tuberculum in ano.
aerſ-darm/ ſchijt darm. Inteſtinum rectum,longano.
aerſ-darm/eynde-lijf. Anus,ſedes.
aerſ-gat.Podex,circulus ani,foramen poſticum,ſedes.
aers-kerf.j.aerſ-gat.Podex.
aerſ-kiele.j.broeck-kiele.
aers-voet.Mergulus. *avis.teu.dicta à pedibus podici adjunctis* πυγοσκελὶς.
aerſ-wiſch.Spongia tergendo podici. *vulgò* anitergium.
aerſ-wormken.Aſcaris.
aerſelen/aerſelinghen/erſelen. Retrogredi, retrocedere, tergiverſari, repedare, remeare, ceſſim ire, iter retro vertere, *q.d.* culum verſus ire.*ita quoq; gal.reculer.*
aerſſel-maend.*vet.flan.* October. *ſic dictus, quod annus tunc præcipuè retrogrediatur.*
aerſelincks.Retrogradè.
aerde.j.erde.
aerwete.j.erwete.Piſum.
aes/aeſken/een ooge op t'ſpel.Canis,canicula, monas, *vulgò* haſarda,*germ.eſs: gal.ais: ital.aſo.hiſp.as.*
aes int gewicht.Monas,momentum.
aes.Eſca,alimentum.
aeſen/eſen. Eſcam in os ingerere,obeſcare,cibare.
aeſ-ſack/knapſack. Pera,aſcopera,mantica,pera viatoria.
aeſſem.j.adem.Anhelitus.
aeſſemen.j.ademen.Spirare.
aet. *vet.fla.* Eſca,cibus,eſculenta,cibaria.
aet-mael.j.et-mael.
aet-ſchaere. *vet.* Edulia,res edules.

aeterlinck. *holl.* j.baſtaerd. Nothus,illegitimus,inceſtus.
aette.*ger.vet.* j.teyte.Tata,pater.
aexe/aexter.j.aeckſe/aeckſter.

A F

Af. Ab,abs,de *ger.ab: angl.of.*
af-beelden. Depingere,effigiem reddere.
af-beeldinghe.Effigies.
af-betaelen.Perſolvere.
af-bidden.Deprecari.
af-bijten.Demordere.
af-binden.Diſſolvere.
af-blaeſen.Deflare.
af-blaeſen.j.af-trompen.
af-blijven. Abeſſe,deeſſe.
af-blijvinghe. Abſentia.
af-blijvich.Abſens.
af-branden/af-barnen.Deurere,exurere, incendio delere: & Deuri,exuri,conflagrare.
af-breke/af-breucke. Abruptio:& Abſtinentia: & Defectio.
af-breken.Defringere,abrumpere,convellere,refigere.
af-breken/ af-worpen. Demoliri,deſtruere,diruere,proſternere.
af-breken de brugghe.Interrumpere pontem.
af-breken de gewoonte. Conſuetudinem abolere,abrogare.
af-breken/af-wijckē.Deſciſcere,deficere.
af-breken/onthouden. Abſtinere,continere ſe.
af-brenghen. Deducere: & Avocare,removere à propoſito.
af-danck. Miſſio,dimiſſio,commeatus.
af-dancken. Dimittere cum gratiarum actione.
af-dancken de krijghslieden. Milites dimittere,miſſum facere excercitũ, exauctorare militem,ſacramento abſolvere.
af-dedigen.Tranſigere,controverſiam dirimere.
af-deelen Departiri , partes facere,ſecernere,dividere.
af-dienen / de tafel op nemen. Auferre menſam, auferre epulas menſa, tollere menſam,ſuſtollere menſam.

af-

af-doen. Deponere, demittere, demere, adimere, auferre, semovere, tollere.
af-doen den hoed. Aperire caput.
af-doen.j.villen Glubere, deglubere.

Af est idem ac ἀπό.

af-draghentheyt. *vet. fland.* Obtrectatio, detractio, contemptus, ignominia.
af-driven. Depellere, repellere, propellere, arcere, abigere.
af-dringen. Deprimere. & Extorquere, extundere, vi elicere vel eripere.
af-drooghen Detergere.
af-drucken Exprimere, imprimere.
af-druppen/af-druppen. Destillare, distillare.
af-dwaen. Abstergere, eluere.
af-dwinghen.j.af-dringhen. Extorquere.
af-eten. Depascere.
af-gaen. Descendere: & Abscedere, decedere, recedere, discedere.
af-gaen. Deficere, destituere, derelinquere
af-gaen. Negare, inficias ire, inficiari, defugere, renunciare, abdicare.
af-gaen/den dienst verlaten. Abire magistratu, consulatu, senatu, &c. Abdicare se magistratu, deponere magistratum.
af-gaen/af-nemẽ. Decrescere, exolescere, obsolere, obsolescere, deficere, rarescere, attenuari. **af-gaende ouder.** Vergens ętas, prępicitata, grandior.
af-gaen als de wijn. Fugere, annis cedere. **af-gaende wijn.** Vinum fugiens exolescens, dubium, in vitium inclinãs, quod ætati cedit, nec diutiùs servari potest, ætatem non ferens.
af-gaende man. Vir defectę senectutis, exactę ætatis, confectus senio.
af-gaende mane. Luna decrescens.
af-gaende verwe. Color defluens, caducus, evanidus.
af-ganck. Descensus, occasus, decessus, recessus, obitus: & Extremitas senium: & Deflexus, deliquium: & Intertrimentum, intertritura.
af-gedreven esel. Ruptus asellus, strigosus, cursu exhaustus.
af-ghelaten. Demissus.
af-ghelaten wijn. Vinum defæcatum.
af-ghenomen. Ademptus.
af-ghegaen door sieckte. Confectus, fractùs, debilitatus morbo.
af-ghereden peerd. Equus strigosus, ruptus, cursu exhaustus, detritus multa equitatione.
af-ghescheurt. Abruptus.
af-gescheyden. Separatus, diremptus.
af-geschoren. Abrasus.
af-ghe-schrift.j.af-schrift. Exemplum.
af-gheschut. Interclusus.
af-ghesedt. Depositus.
af-gheset van zijn ampt. Amotus, rejectus ex inita dignitate.
af-ghesedt van de Straet-schenders. Spoliatus à grassatoribus, exutus à latronibus.
af-gheset gheldt. Abrogata pecunia, æs abolitum.
af-ghesette brieven. Literæ in via interceptę.
af-ghesneden. Decisus.
af-ghesneden koussen Tibialia.
af-gestorven. Demortuus, defunctus.
af-ghestroopte huyd. Exuvię.
af-ghe-wendt. Aversus.
af-ghieten. Defundere. & Fundere, effigiem arte fusoria exprimere, fundendo, sive conflando formare.
af-ghijlen. Eblandiri, expalpare.
af-god. Idolum. **af-goddinne.** Idolum, dea.
af-godendienaer/af-goderer. Idololatra.
af-goderije. Idololatria, Idolorum cultus.
af-grijsen. Horrere, execrari.
af-grijselick. Horribilis, detestabilis, execrabilis.
af-grijselickheyd. Horror, abominatio.
af-grond Abyssus, barathrum, locus immensę altitudinis, fundo carens.
af-grondich. Immensè profundus.
af-gunste/af-gunstichepdt. Invidia, malevolentia.
af-gunstich. Invidus, malevolus, infensus, malig-

aere van coren. Spica.
aeren-angel. Arista.
aeren-vlieme. Arista.
aerene/erene. Arvum,ager arvus.
Aeren/eeren/eren/errien. Arare,exarare, inarare, colere agrum, terram vertere aratro, proscindere arvum, exercere campos. ἀροῦν.
aerpel/erpel. *fland.* Anas mas.
aers/eers. Anus,podex, ἀρχὸς.
aers-billen. Nates,clunes.
aers-bleyne. Marisca,ficus,tuberculum in ano.
aers-darm/ schijt darm. Intestinum rectum,longano.
aers-darm/eynde-lijf. Anus,sedes.
aers-gat. Podex,circulus ani,foramen posticum,sedes.
aers-kerf.j.aers-gat. Podex.
aers-kiele.j.broeck-kiele.
aers-voet. Mergulus. *avis.teu.dicta à pedibus podici adjunctis* πυροσκελὶς.
aers-wisch. Spongia tergendo podici. *vulgò* anitergium.
aers-wormken. Ascaris.
aerselen/aerselinghen/erselen. Retrogredi, retrocedere, tergiversari, repedare, remeare, cessim ire, iter retro vertere, *q.d.* culum versus ire. *ita quoq; gal.reculer.*
aerssel-maend. *vet.flan.* October. *sic dictus, quod annus tunc præcipuè retrogrediatur.*
aerselincks. Retrogradè.
aerve.j.erve.
aerwete.j.erwete. Pisum.
aes/aesken/een ooge op t'spel. Canis,canicula, monas, *vulgò* hasarda, *germ.ess: gal.ais: ital.aso.hisp.as.*
aes int gewicht. Monas,momentum.
aes. Esca,alimentum.
aesen/esen. Escam in os ingerere,obescare,cibare.
aes-sack/knapsack. Pera,ascopera,mantica,pera viatoria.
aessem.j.adem. Anhelitus.
aessemen.j.ademen. Spirare.
aet. *vet.fla.* Esca,cibus,esculenta,cibaria.
aet-mael.j.et-mael.
aet-schaere. *vet.* Edulia,res edules.

aeterlinck. *holl.* **j.bastaerd.** Nothus,illegitimus,incestus.
aette. *ger.vet.* **j.teyte.** Tata,pater.
aexe/aexter.j.aeckse/aeckster.

af-betaelen. Persolvere.
af-bidden. Deprecari.
af-bijten. Demordere.
af-binden. Dissolvere.
af-blaesen. Deflare.
af-blaesen.j.af-trompen.
af-blijven. Abesse,deesse.
af-blijvinghe. Absentia.
af-blijvich. Absens.
af-branden/af-barnen. Deurere,exurere, incendio delere: & Deuri,exuri,conflagrare.
af-breke/af-breucke. Abruptio: & Abstinentia: & Defectio.
af-breken. Defringere,abrumpere,convellere,refigere.
af-breken/ af-worpen. Demoliri,destruere,diruere,prosternere.
af-breken de brugghe. Interrumpere pontem.
af-breken de gewoonte. Consuetudinem abolere,abrogare.
af-breken/af-wijcken. Desciscere,deficere.
af-breken/onthouden. Abstinere,continere se.
af-brenghen. Deducere: & Avocare,removere à proposito.
af-danck. Missio,dimissio,commeatus.
af-dancken. Dimittere cum gratiarum actione.
af-dancken de krijghslieden. Milites dimittere,missum facere excercitũ, exauctorare militem,sacramento absolvere.
af-dedigen. Transigere,controversiam dirimere.
af-deelen. Departiri, partes facere,secernere,dividere.
af-dienen / de tafel op nemen. Auferre mensam, auferre epulas mensa, tollere mensam,sustollere mensam.

af-doen. Deponere, demittere, demere, adimere, auferre, semovere, tollere.
af-doen den hoed. Aperire caput.
af-doen.j.villen Glubere, deglubere.
af-dragen Deferre, deportare.
af-dragen. Resarcire compensare. **af-draghen den Cooper de schade.** Emptori damnum præstare, resarcire damnum.
af-draghentheyt. *vet. fland.* Obtrectatio, detractio, contemptus, ignominia.
af-drijven. Depellere, repellere, propellere, arcere, abigere.
af-dringen. Deprimere. & Extorquere, extundere, vi elicere vel eripere.
af-drooghen Detergere.
af-drucken Exprimere, imprimere.
af-druypen/af-druppen. Destillare, distillare.
af-dwaen. Abstergere, eluere.
af-dwinghen.j.af-dringhen. Extorquere.
af-eten. Depascere.
af-gaen. Descendere: & Abscedere, decedere recedere, discedere.
af-gaen. Deficere, destituere, derelinquere
af-gaen. Negare, inficias ire, inficiari, defugere, renunciare, abdicare.
af-gaen/ den dienst verlaten. Abire magistratu, consulatu, senatu, &c. Abdicare se magistratu, deponere magistratum.
af-gaen/af-nemē. Decrescere, exolescere, obsolere, obsolescere, deficere, rarescere, attenuari. **af-gaende ouder.** Vergens ętas, pręcipitata, grandior.
af-gaen als de wijn. Fugere, annis cedere. **af-gaende wijn.** Vinum fugiens exolescens, dubium, in vitium inclinās, quod ætati cedit, nec diutiùs servari potest, ætatem non ferens.
af-gaende man. Vir defectę senectutis, exactę ætatis, confectus senio.
af-gaende mane. Luna decrescens.
af-gaende verwe. Color defluens, caducus, evanidus.
af-ganck. Descensus, occasus, decessus, recessus, obitus: & Extremitas senium: & Deflexus, deliquium : & Intertrimentum, intertritura.

af-gedreven esel. Ruptus asellus, strigosus, cursu exhaustus.
af-ghelaten. Demissus.
af-ghelaten wijn. Vinum defœcatum.
af-ghenomen. Ademptus.
af-ghegaen door sieckte. Confectus, fractus, debilitatus morbo.
af-ghereden peerd. Equus strigosus, ruptus, cursu exhaustus, detritus multa equitatione.
af-ghescheurt. Abruptus.
af-gescheyden. Separatus, diremptus.
af-geschoren. Abrasus.
af-ghe-schrift.j.af-schrift. Exemplum.
af-ghesluyt. Interclusus.
af-ghesedt. Depositus.
af-gheset van zijn ampt. Amotus, rejectus ex inita dignitate.
af-ghesedt van de Straet-schenders. Spoliatus à grassatoribus, exutus à latronibus.
af-gheset gheldt. Abrogata pecunia, æs abolitum.
af-ghesette brieven. Literæ in via interceptę.
af-ghesneden. Decisus.
af-ghesneden koussen Tibialia.
af-gestorven. Demortuus, defunctus.
af-ghestroopte huyd. Exuvię.
af-ghe-wendt. Aversus.
af-ghieten. Defundere. & Fundere, effigiem arte fusoria exprimere, fundendo, sive conflando formare.
af-ghijlen. Eblandiri, expalpare.
af-god. Idolum. **af-goddinne.** Idolum, dea.
af-godendienaer/af-goderer. Idololatra.
af-goderije. Idololatria, Idolorum cultus.
af-grijsen. Horrere, execrari.
af-grijselick. Horribilis, detestabilis, execrabilis.
af-grijselickheyd. Horror, abominatio.
af-grond. Abyssus, barathrum, locus immensę altitudinis, fundo carens.
af-grondich. Immensè profundus.
af-gunste/af-gunstichepdt. Invidia, malevolentia.
af-gunstich. Invidus, malevolus, infensus,

malig-

malignus.
af-hangh aen t'ghetimmer. Projectum projectura, appendix ædificij, tectum in vnam partem devexum habens : & Podium.
af-hanghen. Dependere, propendere.
af-heynnen. Intersepire.
af-hendich / oft af-handich maecken. Eripere è manibus, extorquere.
af-houden. Inhibere depellere, arcere.
af-houden. Abstinere, desistere.
af-houwen. Amputare, abscindere, resecare, demetere, succidere.
af-houwer. *holl. gorck.* **j. beul.** Decollator, carnifex.
af-jonste. *fland.* **j. af-gunste.**
af-keer. Aversatio. & Diverticulum.
af-keer hebben. Aversari, vultum avertere, odij vel abominationis causa.
af-keeren. Avertere abducere, deflectere, arcere.
af-kladden. j kladden/ kladderen. Abstergere sordes.
af-klaren Absolvere, perficere. **af-klaeren de rekeninghe.** Putare rationes: puram, putam & absolutam conficere rationem, *vulgò* claram facere rationem.
af-klimmen Descendere.
af-komen Descendere.
af-komen. Defungi expedire se re aliqua.
af-komelingh. Oriundus.
af-komelinghen. Nepotes, posteri.
af-komstich. Progenitus, prognatus, oriundus ortus.
af-komste. Descensus.
af-komste/gheslacht. Progenies, posteri, nepotes.
af-koop. Redemptio. **af-coop doen.** Redimere.
af-koopē. Emere ab aliquo: & Redimere.
af-korten. Decurtare, abbreviare, præcidere, resecare.
af-korten/af-rekenen. De summa detrahere, deducere, reputare, decidere, demere summę.
af-kortsel. j. af-snijtsel.
af-laet. Cessatio.
af-laet. Absolutio, remissio, condonatio.
af-laet des Paus. Indulgentiæ pontificię, largitiones veniales, donativum veniale, donativum pontificium.
af-laet brief. Diploma veniale.
af-laeten. Demittere, dimittere, deducere: & Absolvere.
af-laten den wijn. Elutriare, defœcare.
af-laeten/ophouden Cessare, desinere, quiescere, finem facere, omittere, sistere, absistere abstinere.
af-laeten/ontspannen. Retendere, detendere, relaxare.
af-langhen. Attingere atque proferre.
af-leenen. j. ont-leenen.
af-legghen. Ponere, deponere.
af-legghen den rouw. Elugere, deponere luctum sive vestitum lugubrem.
af-legghen de renten. Reditus persolvere, redimere, luere, se prorsus liberare à reditibus.
af-leggen/kalven. Fœtare, fœtum edere.
af-leyden. Deducere, abducere.
af-leyden het water. Derivare.
af-leken. Distillare.
af-lesen de appelen. Decerpere, legere poma.
af-lesen ter puyen. Denuntiare sive promulgare publicè.
af-lijvigh. Mortuus.
af-lijvigh maecken. Occidere.
af-lijvigh worden. Mori.
af-lijvigheyd. Mors, obitus.
af-loop. Decursus.
af-loopen. Decurrere, deorsum currere: & Delabi, defluere.
af-loopē het plat land. Depopulari agros, destruere, deprædari, diripere, vastare.
af-lossen. Absolvere, dissolvere.
af-luycken. Secludere, sepire.
af-luycksel. Seclusorium, sepimentum.
af-maecken. Conficere, perficere, effectum reddere, absolvere, expedire.
af-maeyen. Demetere.
af-maelen. Molere: & Depingere.
af-manē. Dehortari dissuadere, avocare.
af-mennen de beesten. Fatigare jumenta.
af-mennen een saecke. Peragere, absolvere, expedire rem.

af-meten. Demetiri.
af-nepghen. Proclinare.
af-nepgigh. Proclivis, acclivis.
af-nemen. Demere, tollere, auferre, adimere, eripere.
af-nemen. Accipere, excipere.
af-nemen den eed. Ius jurandum accipere, excipere.
af-nemen wel oft quaedlijck. Accipere in bonam vel malam partem: amicè aut ægrè accipere.
af-nemen. Decrescere, rarescere, deficere, macrescere, extenuari.
af-nijpen. Decerpere.
af-paelen. Determinare, limitibus distinguere.
af-panden. Pignora capere, exequi.
af-pellen. Decorticare.
af-pitsen. Decerpere.
af-plucken. Decerpere, carpere, delibare.
af-preken. Dissuadere longa oratione.
af-raden. j. ontraeden.
af-rede. Epilogus.
af-reden. Perorare.
af-rekenen/af-tellen. Denumerare.
af-rekenen/ af-corten. De summa deducere, detrahere, reputare.
af-rekenen. Dispungere, expungere rationes, putare rationem, subducere calculum.
af-rijden een peerd. Exhaurire cursu equum, enervare equitando.
af-rijsen. Delabi.
af-rijten. Rimas agere, dissolvi.
af-roepen. Avocare.
af-roepen. j. wt-roepen. Proclamare.
af-rollen. Devolvere, devolvi.
af-rotten. Putredine perire.
af-rucken. Avellere.
af-rupen/af-roopen. Detrahere, avellere, decerpere, destringere.
af-saghen. Desecare serra.
af-saet/af-banck/over-spronck. Podium, projecta, antes, ium.
af-schaven. Dedolare, dolabra abradere.
af-schaefsel Ramentum.
af-schelfferen. Desquamare.
af-scheren. Abradere, detondere.
af-schermen. Ictum avertere, propulsare, repellere more gladiatorio.
af-scheuren. Abrumpere, derumpere.
af-scheyd. Abitus, decessus, discessus, discessio, abcessus, recessus, digressus, digressio: & Missio, dimissio.
af-scheyd des houwelijcx. Divortium.
af-scheyden. Segregare, discernere, secernere, sejungere.
af-scheyden/wech-gaen. Digredi, abire, discedere, abscedere.
af-schieten. Ejaculari, emittere sagittas, exonerare arcum: displodere: explodere ænea tormenta.
af-schrabben. Abradere, destringere.
af-schrabsel. Ramentum, destrigmentum.
af-schrift j. wt-schrift. Apographum.
af-schudden. Decutere.
af-schuymen. Despumare.
af-schutten. Secludere, separare sepimento asseribus, pariete: intersepire: opere intestino vestire parietes.
af-schutsel. Conseptum, septum, sepimentum, interseptum, diaphragma, paries.
af-segghen/ontsegghen. Abnegare, renegare recusare, renuntiare.
af-setten. Deponere movere loco: amovere, abdicare, abolere, abrogare.
af-setten van sijn ampt. Dimovere officio, abdicare se imperio: abrogare alicui imperium, abolere alicui magistratum, amovere aliquem magistratu, removere è senatu, movere senatu: potestatem abrogare alicui.
af-setten het gheld. Numismatis æstimationem remittere, abrogare.
af-setten/rooven/ straet-schenden. Spoliare, grassari, latrocinari.
af-setten/een lid Recidere membrum, demere artus.
af-setten / ver-lichten met verwen. Depingere varijs coloribus, ornare coloribus.
af-setter/straet-schender. Grassator, latro, spoliator.
af-setter / ver-lichter. Depictor, ornator imaginum, pictor variorum colorum.
af-setsel. Pictura.

af-sicht. Deformitas: despectus,us,despectio,despicientia aversio.
af-sichtigh. Deformis horridus aspectu. & Despectus,abominandus,horribilis.
af-sien. Despicere, deorsum aspicere. & Despicere,despicari,aversari.
af-sien. Collimare,defigere penitus oculos in rem aliquam.
af-sijpen. Defluere.
af-sinnigh. *sicamb.* Amens,demens.
af-sitten vanden Peerde/ waghen. Descendere equo,curru,&c.
af-slach. Minutio, diminutio,imminutio: & remissio.
af-slach/weygheringe. Repulsa,recusatio.
af-slach maecken. Mercium pretium imminuere,de pretio aliquid demere.
af-slach maecken int koren. Levare annonam, laxare annonam, efficere vt frumenta minus cara sint, & minoris vendantur.
af-slaen/af-smijten. Decutere.
af-slaen het hooft.j.onthoofden. Decutere ense caput.
af-slaen. Repellere.
af-slaen den slach / afkeeren. Excipere ictum gladio, repellere,avertere ictum.
af-slaen de vyanden. Pellere,repellere,depellere, propulsare hostes mœnibus, muris,&c.
af-slaen/weygheren. Abnegare,denegare,recusare,abnuere.
af-slaē. Deminuere,imminuere,detrahere.
af-slaen/zijn water.j.pissen.
af-slaen j af-corten van de somme. De summa detrahere.
af-slaen. Laxare **Het Coren slaet af.** Frumenti pretium imminuitur, annona se laxat, pretio diminuitur, annonæ pretium se remittit.
af-slijten. Deterere.
af-slooven. Stringere,distringere,destringere: & Solvere,explicare.
Af-sluyten. Secludere,discludere.& intercludere, præcludere.
af-sluytsel. Seclusorium,consceptum.
af-smacken. Decutere.
af-smeecken. Eblandiri,expalpare.
af-snijden. Abscindere,resecare,demetere,succidere.
af-snijdsel/ af-snijdelinck. Segmen, præsegmen, resegmen, putamen, ramentum.
af-sonderen. Separare, segregare, secernere.
af-spannen. Detendere,retendere,laxare.
af-spenen. A lacte depellere, à mamma disiungere,à lacte removere, raro ablactare.
af-spinnen. Plenas exonerare colos.
af-spoelen. Abluere,eluere,proluere.
af-spreken. Spondere, fidejubere,cavere pro altero, se fidejussorem constituere.
af-springhen. Desilire.
af-staen. Absistere.
af-staen/ophouden. Absistere,desistere, abstinere,supersedere,cessare,desinere.
af-stand. Concessatio, vacatio,abstinentia.
af-stand doen. Desistere,cedere alicui re aliqua.
af-steken. Detrudere.
af-steken het schip van lande. Solvere, solvere ora vel oram,solvere navem,solutis anchoris navigationi se committere, à portu discedere, navem à portu ducere, solvere è portu, linquere portum.
af-steken de kele. Iugulare,in jugulum ense descendere, defigere cultrum in jugulo,jugulum confodere.
af-stellen.j.af-setten. Deponere.
af-sterven. Demori.
af-stijven. Descendere.
af-stompen. Detruncare,distruncare,demutilare.
af-stooten. Detrudere,deturbare.
af-stormen. Disturbare,deturbare.
af-strijcken. Abstergere, detergere, distringere.
af-strijcksel.j.afschrabsel.
af-stroopen. Stringere, distringere, destringere.
af-stroopsel. Destrigmentum.
af-sweren. Sacramento negare.
af-taelen. Sermone sive eloquentia superare,

rare, vincere dicendo.
af-teeckenen. Designare, denotare: & Lineare, delineare, deformare.
af-tellen. Dinumerare, persequi numero.
af-terren/ont-terren. Diffluere.
af-tocht/ver-treck. Receptus, recessus, discessus, us.
af-treck. Detractio, ablatio amotio, avocatio: & Aversatio.
af-trecken. Detrahere, abstrahere, retrahere, avellere, abducere, avocare.
af-trecken. j. vertrecken. Discedere.
af-trecken vande somme. Deducere, detrahere, demere de summa.
af-trecken den wijn vande moeyer. Elutriare, defœcare vinum.
af-treden. Descendere: & Abscedere, secedere, digredi.
af-tredinghe. Descensus: & Abscessio, digressio, secessus.
af-trennen. Abscindere, abrumpere, dissuere.
af-troetelen. j. af-vleyen. Eblandiri.
af-trompen. Proclamare, publicare sono tubę.
af-trompen. Eblandiri fallacijs.
af-tronck/ave-tronck. *vetus. fland.* j. bastard. Nothus, spurius.
af-troncken. Detruncare.
af-tuymelen. Devolvere, devolvi.
af-vaeghen. Detergere.
af-vaerdigen. Expedire, perficere, conficere, absolvere.
af-vaeren/af-steken. Linquere oram, solvere navem.
af-val. Casus: Excrementum.
af-val. Poma cadiva, caduca.
af-val. j. laeckaegie. Deminutio.
af-val van ghe slagen beesten. Exteriora, trunculi, extremitates truncatæ.
af-val/ gheroof / kroost van de gans. Acrocolia anseris, trunculi, extremitates membrorum truncatę.
af-val tot de vyanden. Transfugium, transitio ad hostes, apostasis, defectio.
af-vallen. Decidere, labi.
af-vallen van t'verbond. Desciscere.
af-vallen van sijnen veld-heer. Desciscere ab Imperatore, deficere à principe, duce.
af-vallich. Deciduus, caducus cadivus.
af-vallich/af-valliger. Defector, transfuga, perfuga, desertor, apostata.
af-vellen. Prosternere, diruere.
af-vijlen. Delimare, elimare.
af-vijlsel. Limatura, scobs.
af villen. Excoriare.
af-vleyden. Eblandiri.
af-vlieten. Defluere.
af-waeter. Alveus lateralis.
af-waterken. Rivus sive amniculus lateralis.
af-wasschen. Abluere, eluere.
af-wech. Devium, deflexus, iter avium diverticulum.
af-wegigh. Avius, devius.
af-weyden. Depascere, tondere herbas.
af-weldighen. Vi eripere.
af-wenden/af-keeren. Avertere, deflectere, decedere.
af-wendich. Avertens, amovens, deflectens: & Aversus, abalienatus.
af-wendich maken. Avertere, abducere, abstrahere, abalienare.
af-wendinge. Aversio.
af-wenschen. Deprecari.
af-wentelen. Devolvere, devolvi.
af-werck. j. werck. *germ. sax.* Stupa.
af-weren. Avertere, arcere.
af-werpen. Dejicere, sternere, diruere, demoliri, deturbare.
af-werpen/af-setten. Spoliare.
af-werpen de brieven. Intercipere literas.
af-wesen. Abesse.
af-wesigh. Absens.
af-weven. Pertexere.
af-winden. Devolvere: & Demittere trochlea.
af-winnen. Evincere, vincendo extorquere.
af-wisschen. Abstergere, detergere.
af-wijcken. Deflectere, declinare.
af-wijckē/ af-vallē. Desciscere, deficere.
af-wijsen met recht. Abjudicare.
af-worpen. j af-werpen.
af-wrijven. Defricare, deterere, detergere.

affel/naffel. *fland.* **j. navel.**

affodille. Asphodelus, hastula regia: albucum. *ger. affodilwurtz: gal. asphodille: ital. amphodillo: angl. affodil.*

after. *hol. campin. angl.* **j. achter.** Retro.

AG

aggher. j. eggher. Terebra.

agheram. Scarabeus cornutus.

aghet. j. ghet.

aghetucht. *sax. sic.* Cloaca.

agrimonie. Eupatorium, involucrum majus. *offic.* agrimonia. *ger. agrimonien. gal. aigrimoine: ital. agrimonia: hisp. afrimonia: angl. aigrimonie.*

AH

ahorn/aen-horn. *ger. sax. sic.* Platanus.

AI

ajuyn/ojuyn. Cæpa, cæpe: vnio onis. *gal. oignon: ang. onyon.*

ajuyn-bedde. Cepetum, cepitium, cepina.

AK

ake/aecke/naecke. *sicambr. colon.* Cymba, hippago.

akeleye. Aquilegia, aquilia, aquilina, columbina. *germ. akeley. gal. ancolie: ital. aquileia.*

aker. Vas aquarium, vas aquale, ahenum aquarium.

aker. *holl.* **j. aecker.** Glans.

aketisse. j. *fland.* **haeghdisse.** Lacerta.

AL

al/alle. Omnis, cunctus, totus, universus.

al/gheheel. Totus.

al gheheelijck. Prorsus omnino.

al ist dat. Licet, quamvis, quantumvis, quanquam, etsi, etiamsi, tametsi.

al gaende/ al staende / al sittende/ al springhende/ al lachende. Eundo, stando sedendo, saltando ridendo.

al willens. Sponte, deditâ operâ.

al hier/al daer/allwaer. Hac, illac, quâ.

al om. Circum. **al om ende om.** Circumcirca.

al-reed. Omnino promptus.

al-reed. In promptu.

al reed. Ia miam, jam.

al te seer. Nimis, nimis quàm perquam.

al-be-dille. *holl.* **j. al-bedrijf.**

al bedrijf/ al-beschick/ al-be-wind/ al-be-stier. πολυπράγμων. Ardelio, homo inquies: omnibus se negotijs ingerens: qui rebus omnibus se immiscet, nihilque rectè fieri putat, nisi cui ipsemet præfuerit, manumque admoverit.

al-deur. Assiduè, continenter, continuè.

al-dus. Hoc omnino modo, sic prorsus.

Aldus-daenigh. Hujusmodi prorsus.

Al-een. j. alleen. Solus.

Al-en-een. Continenter, assiduò.

Al-eer. Antè, priùs.

Al-ghemeyn. Vniversus, vniversalis, generalis, omnino communis.

Al-machtich. Omnipotens.

Al-moghende. Omnipotens.

Al-mutse/amutse/mutse/al-muys. Amiculum pelliceum, amictus, noëgeum, pallium pelliceum, quo sacrificus caput humerosque tegit: vestis sacerdotum, maximè canonicorum (*inquit Gesnerus cap. de Mure Pontico*) ex pellibus murium Ponticorum, sive variorum aut Venetorum, cum caudis ad imum dependentibus marginem. **Koor-hoed/**& **Koor-kappe/**& **Beffe.**

Al-noch. Adhuc.

Al-so. Sic omnino, sic, taliter, ita.

Al-so haest. Tam citò.

Al-so seer. Vsque adeò.

Al-so vele. Tantum, tot.

Al-so daenigh. Talis omnino.

Al-solck/al-sulck. Omnino talis.

Al-sus. j. al-dus. Hoc modo.

Al-te groot/ al-te seer. Nimius, & Nimis quàm, perquam.

Al-te gader. Simul omnes.

Al-te hands. *holl.* Statim, continuò.

al-te-mael/ al-t'eene-mael. Simul & semel, prorsus, omnino.

al-te met. Subinde, aliquando, aliquoties.

al-te saemen. Omnes simul, omnes ad vnum, ad vnum omnes.

al-te seer. Nimis.

al-te-veel. Nimium prorsus.

al-te-veel. *vetus.* Hermaphroditus: *qui nimium habet, quia vtrumque sexum.*

al-thenen/allenthenen. Vbique.

al-tijd. Semper,perpetuum,perpetuò,omni tempore.
al-toos.j.altijd. Semper.
al-vraet. Pamphagus,omnivorus.
al-weerdigh. Pretiosus,multi pretij,quantivis pretij.
alle. Omnis,omnes.
alle beyde. Ambo, vterque.
alle dage. Quotidie, singulis diebus, in singulos dies: indies, per singulos dies.
alle die. Omnes qui,quotquot, quicunque.
alle jare. Quotannis,singulis annis.
alle-man. Quilibet,quisque,omnis homo.
alle-wege/aller-wege. Vbique locorum.
alleen/al-een. Solus,solitarius,vnicus. & Seorsum. *ger. allein: angl. alone.*
alleen spreken met yemanden. Amotis arbitris,sine arbitris loqui.
alleenheyd. Solitudo.
alleenlick. Solùm, modò,tantùm,solummodo,tantummodo,dumtaxat.
alleenskens/ al-eenskens. Singulatim, vnumquodque seorsum & per se.
alleenskens.j.allengskens. Sensim, ductim,paulatim.
alleleens/al-even-eens. Par,idem:similiter,perinde,omnino idem.
allengskens/allangskens/allentskens/ allensene/allinselinghen/ allinskens/ allynskens/alleynskens. Longiusculè: omnino lentè, prorsus lentè: sensim, ductim,paulatim,pedetentim,gradatim,

Al respondet τῷ ὅλος.

vbique.
aller. Omnium. *Superlativis pulchrè præponitur, eorumque significationem adauget hæc dictio: vt,* **allerbeste/allerkleynste/allermeeste.** Omnium optimus, minimus, maximus.
aller-hande.j. allerley.
aller-ley. Omnigenus. **aller-ley volc.** Omne genus homines, cujusvis generis homines.
allar-malck. *holl.* Omnis, cunctus.
aller-meest. Cùm maximè,omnium maximè,præcipuè,potissimum,potissimè.
aller-tier. *vet. flan.* **j. allerley.** Omnigenus.
aller-weghe/alle-weghe. Vbique viarum, ubique locorum, ubique, quoquoversum,quaquaversum : semper & vbique.
alles-sins. Omni sensu, omni modo: & Omni loco,vbique : perpetuò, prorsus. *germ. alweg: ang. alwaye.*
allick/allinghe/ allicken. *fland. holl.* **j. al gheheelijck.** Prorsus,omnino.
al-lijcke-wel. Nihilominus,attamen.
alabast.j abast.
alaem/alem. Vtensilia,instrumenta artificum,instrumenta mechanica.
aland-wortel. Helenum, inula, terminalium. *vulgò* Enula campana. *germ. alant-wurtz: gal. aulnee: hisp. ala.*
alb-boom/alber-boom. *germ. sax.* **j. abeel-boom.** Populus alba.
albe/alve. Alba vestis sacrifici: dalmatica,poderis,
albe. *sicamb.* **j. wit-penninck.**
ald.j.oud. Antiquus.
ale.j.ael.
alem.j.alaem. Vtensilia.
alf/alve. Incubus,ephialtes,faunus,satyrus, sylvanus : dæmon insultor hominum, *reliqua vide in* **alve.**
alf-pape. Bryonia, vitis alba.
alf-rancke. Amara dulcis, dulci-amara, ciclaminus altera, siliquastrum, Circea, *à Circe nempe venefica: quod & Teutonica dictio videtur innuere.*
horen-boom/el-horen. *sicamb.* Sambucus.
llende.j.ellende.
almanack. Calendarium. *q.d.* **al-maen-achte. j.** Omnium lunarum totius anni consideratio sive observatio. Almanack numerus sive numeratio *Arabibus, Chaldæis & Hebræis, secundum quosdam dicitur.* Almanack (*inquit Iosephus Scaliger in notis in Ætnam Virgilii*) *dixerunt Arabes* Calendarium: *addito scilicet articulo suo, non enim, quod quibusdam persuasum audio, mera vox Arabica est, sed tantùm in Arabicarum vocum familiam recepta.*
almaris.j.ammaris. Armarium. *germ. almerge,*

affel/naffel. *fland.* j. **nabel**.

affodille. Asphodelus, hastula regia: albucum. *ger. affodilwurtz: gal. asphodille: ital. amphodillo: angl. affodil.*

after. *hol. campin. angl.* j. **achter**. Retro.

AG

aggher. j. **eggher**. Terebra.

agheram. Scarabeus cornutus.

agher. j. **gher**.

aghetucht. *sax. sic.* Cloaca.

agrimonie. Eupatorium, involucrum majus. *officin.* agrimonia. *ger. agrimonien. gal. aigrimoine: ital. agrimonia: hisp. afrimonia: angl. aigrimonie.*

AH

ahorn/aen-horn. *ger. sax. sic.* Platanus.

AI

ajuyn/ojuyn. Cæpa, cæpe: vnio onis. *gal. oignon: ang. onyon.*

ajuyn-bedde. Cepetum, cepitium, cepina.

AK

ake/aecke/naecke. *sicambr. colon.* Cymba, hippago.

akeleye. Aquilegia, aquilia, aquilina, columbina. *germ. akeley. gal. ancolie: ital. aquileia.*

aker. Vas aquarium, vas aquale, ahenum aquarium.

aker. *holl.* j. **aecker**. Glans.

aketisse. j. *fland.* **haeghdisse**. Lacerta.

AL

al/alle. Omnis, cunctus, totus, universus.

al/gheheel. Totus.

al gheheelijck. Prorsus omnino.

al ist dat. Licet, quamvis, quantum quanquam, etsi, etiamsi, tametsi.

al gaende/ al staende / al sittende/ al springhende/al lachende. Eundo, stando sedendo, saltando ridendo.

al willens. Sponte, deditâ operâ.

al hier/al daer/alwaer. Hac, illac, quâ.

al om. Circum. **al om ende om**. Circumcirca.

al-reed. Omnino promptus.

al-reed. In promptu.

al reed. Iam iam, jam.

al te seer. Nimis, nimis quàm perquam.

al-be-dille. *holl.* j. **al-bedrijf**.

al bedrijf/ al-beschick/ al-be-wind/ al be-stier. πολυπράγμων. Ardelio, homo inquies: omnibus se negotijs ingerens: qui rebus omnibus se immiscet, nihilque rectè fieri putat, nisi cui ipse met præfuerit, manumque admoverit.

al-deur Assiduè, continenter, continuè.

al-dus. Hoc omnino modo, sic prorsus.

Aldus-daenigh. Hujusmodi prorsus.

Al-een. j. **alleen**. Solus.

Al-en-een. Continenter, assiduò.

Al-eer. Antè, priùs.

Al-ghemeyn. Vniversus, vniversalis, generalis, omnino communis.

Al-machtich. Omnipotens.

Al-moghende. Omnipotens.

Al-mutse/amutse/mutse/al-muys. Amiculum pelliceum, amictus, noëgeum: pallium pelliceum, quo sacrificus caput humerosque tegit: vestis sacerdotum, maximè canonicorum (*inquit Gesnerus cap. de Mure Pontico*) ex pellibus murium Ponticorum, sive variorum aut Venetorum, cum caudis ad imum dependentibus marginem. **Koor-hoed/** & **Koor-kappe/** & **Besse**.

Al-noch. Adhuc.

Al-so. Sic omnino, sic, taliter, ita.

Al-so haest. Tam citò.

Al-so seer. Vsque adeò.

Al-so vele. Tantum, tot.

Al-so daenigh. Talis omni

Al-te gader. Simul omnes.

Al-te hands. *holl.* Statim, continuò.

al-te-mael/ al-t'eene-mael. Simul & semel, prorsus, omnino.

al-te met. Subinde, aliquando, aliquoties.

al-te saemen. Omnes simul, omnes ad vnum, ad vnum omnes.

al-te seer. Nimis.

al-te-veel. Nimium prorsus.

al-te-veel. *vetus.* Hermaphroditus: *qui nimium habet, quia vtrumque sexum.*

al-thenen/allenthenen. Vbique.

al-tijd. Semper, perpetuum, perpetuò, omni tempore.
al-toos. j. **altijd.** Semper.
al-vraet. Pamphagus, omnivorus.
al-weerdigh. Pretiosus, multi pretij, quantivis pretij.
alle. Omnis, omnes.
alle beyde. Ambo, vterque.
alle dage. Quotidie, singulis diebus, in singulos dies: indies, per singulos dies.
alle die. Omnes qui, quotquot, quicunque.
alle jare. Quotannis, singulis annis.
alle-man. Quilibet, quisque, omnis homo.
alle-wege/aller-wege. Vbique locorum.
alleen/al-een. Solus, solitarius, vnicus. & Seorsum. *ger. allein: angl. alone.*
alleen spreken met yemanden. Amotis arbitris, sine arbitris loqui.
alleenheyd. Solitudo.
alleenlick. Solùm, modò, tantùm, solummodo, tantummodo, dumtaxat.
alleenskens/ al-eenskens. Singulatim, vnumquodque seorsum & per se.
alleenskens. j. **allengskens.** Sensim, ductim, paulatim.
alleleens/al-even-eens. Par, idem: similiter, perinde, omnino idem.
allengskens/allangskens/allentskens/ allensene/allinselinghen/ allinskens/ allijnskens/alleynskens. Longiusculè: omnino lentè, prorsus lentè: sensim, ductim, paulatim, pedetentim, gradatim, minutatim, minutim, minutè. *Variè à varijs hæc dictio scribitur, pronuntiatur & explicatur.*
allenthalven/allenthenen j. **aller weghe.** Vbique.
aller. Omnium. *Superlativis pulchrè præponitur, eorumque significationem adauget hæc dictio: vt,* **allerbeste/allerkleynste/allermeeste.** Omnium optimus, minimus, maximus.
aller-hande. j. **allerley.**
aller-ley. Omnigenus. **aller-ley volc.** Omne genus homines, cujusvis generis homines.
allar-malck. *holl.* Omnis, cunctus.
aller-meest. Cùm maximè, omnium maximè, præcipuè, potissimum, potissimè.
aller-tier. *vet. flan.* j. **allerley.** Omnigenus.
aller-weghe/alle-weghe. Vbique viarum, ubique locorum, ubique, quoquoversum, quaquaversum: semper & vbique.
alles-sins. Omni sensu, omni modo: & Omni loco, vbique: perpetuò, prorsus. *germ. alweg: ang. alwaye.*
allick/allinghe/ allicken. *fland. holl.* j. **al gheheelijck.** Prorsus, omnino.
al-lijcke-wel. Nihilominus, attamen.
alabast. j. **abast.**
alaem/alem. Vtensilia, instrumenta artificum, instrumenta mechanica.
aland-wortel. Helenum, inula, terminalium. *vulgò* Enula campana. *germ. alant-wurtz: gal. aulnee: hisp. ala.*
alb-boom/alber-boom. *germ. sax.* j. **abeel-boom.** Populus alba.
albe/alve. Alba vestis sacrifici: dalmatica, poderis.
albe. *sicamb.* j. **wit-penninck.**
ald. j. **oud.** Antiquus.
ale. j. **ael.**
alem. j. **alaem.** Vtensilia.
alf/alve. Incubus, ephialtes, faunus, satyrus, sylvanus: dæmon insultor hominum, *reliqua vide in* **alve.**
alf-pape. Bryonia, vitis alba.
alf-rancke. Amara dulcis, dulci-amara, ciclaminus altera, siliquastrum, Circea, *à Circe nempe venefica: quod & Teutonica dictio videtur innuere.*
alhoren-boom/el-horen. *sicamb.* Sambucus.
allende. j. **ellende.**
almanack. Calendarium. *q. d.* **al-maen-achte.** j. Omnium lunarum totius anni consideratio sive observatio. Almanack numerus sive numeratio *Arabibus, Chaldæis & Hebræis, secundum quosdam dicitur.* Almanack (*inquit Iosephus Scaliger in notis in Ætnam Virgilij*) *dixerunt Arabes* Calendarium: *addito scilicet articulo suo, non enim, quod quibusdam persuasum audio, mera vox Arabica est, sed tantùm in Arabicarum vocum familiam recepta.*
almaris. j. **ammaris.** Armarium. *germ. almerge,*

merge,armerge.

Almeye/almey-boom.j.hammeye. Clathrus,clathrum.

Alye. Alatympani molæ aquarię.

Alruyne/ alrune. *ger.ſax.ſic.* mandragora.

Als. Cum,quando.

Als/ghelijck als. Vt,uti,ſicut,ſicuti,ceu, tanquam,velut, veluti, quaſi, quemadmodum,inſtar,adinſtar,quaſi.

Alskacks/ kackemick. Quaſi,quaſi verò, ſimulatè, non verè nec ex animo, in ſpeciem,diſſimulanter.

Als oft. Quaſi,ac ſi,ita ut,perinde ac.

Alſſen. Abſynthium.*gal.aluyne. ital.aſſenzo. hiſp. aloſna.*

Alſſen-wijn. Abſynthites.

Alſene.j.elſene. Subula.

Alſtarck/ alſtrack. j. eſtrick. *ſax.* Quadrafictilis.

Altaer.j.outaer.

Alve.j.albe. Alba veſtis ſacrifici.

Alve.j.alf. Incubus,faunus,*&c. germ.alb. ang.elfe. ſax.alf.alpe.*

Alven/ *inquit Becanus,dicuntur,* **wit-vrouwen.j.** albæ mulieres, *nempe* albæ nymphæ diabolicę: Oreades,montium deæ.

Alvinne. Lamia,larva,empuſa,ſtrix: ſpectrum albo habitu viduæ lugentis ruri obambulans. *vulgò* elua.*ang.elfe.*

Alven. Larvam agere, induere perſonam lamię: *&* Ludere,nugari,iocari: *&* Inſanire.

Alvertje. Prępſtigiæ,deluſiones: *&* Ludus, luſus,iocus: *&* Inſania,ſtultitia.

Aluyn. Alumen.*germ.alaun. gal.alun. ital.allume.hiſp.alumbre.ang.alume.*

aluynen. Intingere in alumen.

A M

Am/amme/ham. Paſcuum,locus paſcuus: *&* Pars eſculenta.

am. *vetus.* Nutritius, prępfectus, dominus, patronus: qui paſcit *&* regit : *amo Hiſpanis dicitur : hinc conjicio etymologiam petendam harum dictionum,* **am-bacht/amman/ammaris** : *& harum ſimiliter peregrinarum,* **am-baſſaet/am-mirael/***&c.*

amacht/on-macht. Impotentia,impotentia animi, *dictio compoſita ex* **a** *&* **macht,**

amachtich/on-machtich. Impotens,impotens animi,imbecillus,laſſus debilis.

amachticheyd. Impotentia,debilitas,imbecillitas.

amandel. Amygdala, amygdalum, nux Græca,thaſſa.*ger.mandel.gal.amande. ital. mandola. hiſp. almendra. ang.almonde.*

amandelkens. Tonſilę, glandulæ colli. *vulgò* amygdalę.

amarelle. *ger. ſax. ſicamb.* Ceraſum apronianum,ceraſum amari ſive acidi ſaporis.*vulgò* amarinum.

amarelle. Armeniacum malum, præcox. **j. pruym-perſe.**

ambacht/am-bacht. Artificium, opificium, ars manuaria, ars mechanica, ars lucroſa,ars alma,ars nutrix:*vulgò* ars de pane lucrando. *quidam ſcribunt* **handbacht.**

ambacht/gilde. Collegium artificum.

ambacht. *vetus.* Officium, munus, munus publicum,juriſdictio,pręfectura *&* Territorium civitatis.

ambachte (*ait Ioan. Goropius Becanus*) eiuſmodi in civitatibus corpora dicuntur, quę unum ſibi legunt, cujus auctoritatem perinde atque capitis ſui venerantur. *Hinc apud Flandros quatuor pagi ſunt, aut potius unus pagus in quatuor regiones diviſus, cujus ſingulæ partes* **ambachten** *vocantur: quod diligenter notandum,ne quis opinetur hoc vocabulo mechanicam artem ſignificari, quod quidam ſermonis ſui nimis rudes opinantur.* **ambachten** (*repetit idem Becanus*) ſunt collegia artificũ in civitatibus. *Sed quia Ambactorum nomen artificũ maximè corporibus in oppidis eſt tributũ, omnes artes ad quas ad collegia illa pervenitur, abuſu quodam per ambitionem irrepente, cœperunt* **ambachten** *nominari voce non propria.*

ambachtſ-heeren. Ambacti: illuſtres viri, penes quos eſt ſumma rerum, & dominatus in colonijs,municipijs & territorijs. *Levin. Lemnius.*

ambachtſ-lieden. Opifices mechanici.

ambachtſ-man. Opifex manuarius artifex mechanicus, manibus victum quæritans,

ambachter. Prefectus, Prætor *vulgò* Officiarius.
ambassacd/ambassact/ambassadeur. Legatus, orator, apostolus, legationi præfectus. *gal. ambassadeur. ital. imbasciatore. hisp. embaxador. angl. ambassadeur.*
ambassacte/ambassact-schap. Legatio.
amborstich. *holl.* j. engh-borstich. Asthmaticus.
ambre. j. emmer. Succinum.
ame. Cadus: hama, (*cui nostra vox* ame *consona est*) aquarium est vas rotundioris formę & ventris globosioris, *teste Turnebo.* ame *Antwerp.* i. 50. gelten. (thrus.
ameyde. j. almeyboom/hammeyde. Cla-
amel-doeck/ amel-bloeme / amelmeel/ stijssel. Amulum: farina sine mola facta. *vulgò* amidum.
amel-koren. Olyra, far candidum.
amer/amer-stad. Acta, æ.
amer. Favilla.
ameringen. Stricturæ, scintillæ, favillæ.
ameril. j. smergel. Smiris.
amman/am-man. Pretor, præfectus: causarum civilium prætor, *vulgo* ammannus. amman. *germ.* Consul. amman. *Petro Nannio* alt-mannus, out-mannus, & olt-mannus *dicitur q.d.* senex vir. *Becano* ampt-man. *vide* am.
ammanschap. Præfectura.
ammare/ammaris/ almaris/ schapraede. Armarium, promptuarium, theca escaria: arca *Lips. ger. almerge, armergen. gal. armaire. ita. armato. hisp. almario. an. almery.*
amme. *ger. fris. sicamb.* Alumna, alma mater, nutrix.
amme/am. *fland.* j. ham. Pascuum.
ammē. *ger. sax. fris. sic.* Pascere, nutrire, alere.
amme-laecken. Mappa. *vox Brabantis usitatissima, pro qua alij.* taefel-laecken.
ammirael. Archithalassus, prefectus maris, classis: imperator rerum maritimarum, ammir *Arabicè* rex *sive* imperator *dicitur. gal. ammiral. ital. ammiraglio. angl. admiral.*
ammirael-schip. Navis pretoria.
ammer. j. emmer. Succinum.
amper. Acerbus, immaturus, austerus, asper, amarus.
amperlick. Acerbè, austerè, asperè.
ampt. *ger. sax. sicamb.* Munus, officium: & Munus publicum, magistratus.
ampt-bedelen. Ambire.
ampt-bedelrije. Ambitio.
ampt-ghenoot. Collega.
ampt-man. j. amman. Prefectus, pretor.
ampulle/pulle. Simpulum. *vulgò* ampulla: & Amula, *sive* hamula.
amsel. *ger. sax. sic.* j. meerle. Merula.
amutse. j. almutse.

A N

an. *vetus. holl. fris.* j. on. Sine.
anck: *ger.* j. boter. Butyrum.
ancken. *vetus.* Figere.
ancker. Anchora, uncus. *ger. ancker. gal. ancre. ital. ancora. hisp. ancla. ang. anker.*
ancker inden timmer. Subscus.
anckeren. Figere anchoram, dente tenaci ancoræ fundare navem, anchora fundare navem.
anckeren na eenigh dinck. j. haecken.
ancker-grond. Fundus anchoris jaciendis sive figendis aptus, fundus anchorarius.
ancker-houdt. j. kruys-hout. Crux lignea anchoræ.
ancker-pael. Tonsilla, palus de quo religatur navis.
ancker-hand / ancker-haeck. Anchoræ dens, uncus.
ancker-vlot. j. boeye. Suber anchoræ, index anchorę.
ander. Alter, alius, secundus.
ander-half. Sesqui, *vulgo* sesquimedius.
ander-half-jaer. Sesquiannus.
ander-half maend. Sesquimensis.
ander-half pond. Sesquilibra.
ander-half ure. Sesquihora.
ander-half voet. Sesquipes.
ander-linck. j. ander-sweer.
ander-mael. j. ander-werf.
ander-sweer. *fland.* Consanguineus in secundo gradu. ander-sweeren. Patrueliū, consobrinorum, & amitinorum filij.
anderwerf. Iterum.
anderde. *holl.* j. secundus.
anders. Aliter, secus.

Anders/sonder dat. Alioqui, alioquin.
Anders dan. Aliter quam, aliter ac, aliter atque, secus atque, secus quam.
Anders-sins. Alio modo, alias, alio sensu.
Ant-woorde. Responsio, responsum. *dictio composita ex* **ander.** i. alius, *&* **woord.** i. verbum, sermo, *germ. antwoort: ang. answeere.*
Ant-woorde in rechte. Exceptio.
Ant-woorden. Respondere.
Anderen. *vetus.* Mutare.
Andoren. Marrubium.
Anghel/hanghel/ henghel/ visch-haeck. Amus, uncus piscatorius: *dicitur* **anghel** *sive* **hanghel/** *quòd pisces suspendat & angustijs premat, inquit, Becanus, germ. angel: hisp. anzuelo.*
Angel der byen. Aculeus, spiculum.
Anghel. *fland.* **j. hanghel.** Climacter.
Anghel vande aeren. Arista.
Anghel. *ger. sax.* Cardo.
Anghelen. *vetus.* Pungere.
Angelen. Piscari hamo. *sa. angelen. an. angle.*
Angel-snoer/angel-roede. Linea, seta, funis hami, piscatoria linea, hamatus piscatoris funiculus.
Angheler/ anghel-visscher. Hamiota, qui pisciculos hamo venatur: *sax. angheler: ang. angler.*
Angheliere/angiere. *holl.* **j. ghenoffel.**
Angier. *vet.* Angustia, periculum. *gall. dangier.*
Angst. Anxietas, angustia, angor.
Angstelick. Anxiè.
Anijs/anijs-saed. Anisum. *germ. aniß. eniß: gal. anis: ital. aniso: hisp. anis: ang. anese, anise.*

AP

Ape. *sax. fri. sic. holl.* Simius. *ger. affe. ang. ape.*
Apinne. Simia.
Apoteke/apteke/aptekers-winckel. Myropolium, pharmacopolium, *vulgò* apotheca. i. repositorium; reconditorium.
Apoteker/apteker. Pharmacopola, myropola, medicamentarius. *vulgò* apothecarius.
Apotekerije. Aromata, species, pharmaca, medicamenta.
Apotekerije/apoteke. Myropolium, pharmacopolium.
Appel. Malum, pomum. *ger. apffel: ang. apple.*
Appel van de wanghe. Mala, gena. *pars faciei, rotundam mali speciem referens.*
Appel der ooghen. Pupula, pupilla.
Appel vanden sweerde. Caput manubrij. *vulgò* pomum capuli.
Appelken/appeelken. j. hoepeelken.
Appel-boom. Malus pomus.
Appel-dranck. Sicera, potus è pomis factitius.
Appel-graeu verwe. Scutulatus color. *vulgò* pòmaceus, pomulatus, *qui mali cydonei pallorem imitatur. gal. pommelen: ital. pomellato.*
Appel-merckt. Forum pomarium.
Appel-groen. Color melinus.
Appel-hack. *vetus.* **j. appel-man.**
Appel-man. Pomarius.
Appel-moes. Pomatium.
Appel-pepre. Melapia. *q. d.* mala & pira.
Appel-sap. j. appel-dranck.
Appel-solder. Oporotheca pomarium.
appel-stele. Petiolũs, pediculus.
appel-tere. *vetus.* **j. appel-boom.**
appel-verkooper. Pomarius.
appel-vercoopster. Pomaria.
appel-wijf. Pomaria.
appeler. j. appel-boom. Malus, pomus.
apteker. j. apoteker. Pharmacopola.

AR

aranie-appel. Malum auraicum, aureum, Chrysomelum, Medicum. *gal. pomme d'orange, orenge: ital. arancio: hisp. narania: ang. orenge.*
aranie appel-boom. Malus Assyria, Medica.
aranie-verwe. Color aureus.
arbeydt. Labor, opera, sudor.
arbeyd. Nixus, partus, labor parturientium.
Inden arbeyd sitten. Parturire, in pariendo laborare.
arbeyds loon. Merces, præmium, manupretium, manus pretium, merces quæ laboris nomine datur, æs manuarium, pretium manuarium, salarium.
arbeyden. Laborare, opus facere, operari, operam dare, moliri, niti, sudare.

Arbeyder Operator, operarius, opera, opifex, mercenarius.
Arbeyder/sack-draegher. Bajulus, dossuarius, gerulus.
Arbeydigh. Laboriosus.
Arbeyd-saem: Laboriosus, durus, patiens laboris.
Arbeyd-saem dier. Armentum, jumentum
Arcinael. *ger.sax.sic.* Navalia: locus in quo

Antwordan est ἀντιρρέω, unde factum ἀντῤῥέδαν.

Are.j.aere. Arista, spica.
Arend/Arend-vogel. Aquila.
Arend-steen. Aëtites: lapis qui in aquilarum nidis reperiri solet: *sic dictus vel à colore avis, vel à virtute, quia absque eo aquila parere non potest.*
Argh. Argutus, callidus, & Malitiosus, malus, dolosus, fraudulentus, versutus, fallax.
Arghe-list. Dolus, dolus malus, malitia, fallacia, stropha; techna, ars mala, fraus.
Arghelistich. Dolosus, fraudulentus, subdolus, malitiosus, veterator.
Argh-waen. Suspicio.
Arghwaenigh. Suspiciosus, suspicax.
Arghheyd. Argutia, calliditas: & Malitia, malignitas, dolus malus.
Argher. Peior, peius: deterior, deterius.
Argheren/ verargeren. Deterius facere, deterere, ingravare: & Deterius fieri, in peius ruere, ad peius transire, recrudescere, ingravescere.
Argeren. Offendere, offendiculum, objicere, *vulgò* scandalizare.
Arghernisse. Offensio, offendiculum, scandalum.

egestas, penuria, indigentia, inedia, miseria, angustia.
Armoedich. Pauper, inops, miser.
Armelick. Tenuiter, miserè.
Arm. Brachium, ulna, *dictioni Teutonicæ* **arm/** *Latina* armus *affinis est, quæ veteres humeros cum brachijs denotabant. germ. arm: angl. arme.*
Arm der zee. Æstuarium, brachium maris, sinus, sinuosus flexus maris.
Arm-band. Manica.
arm-boghe. *vetus.* **j. ellen-boghe.**
arm-borst. *ger.sax.sicam.* Balista, catapulta, scorpio, arcus chalybeus. *vulgò* arcuba-
...nubalista.
...**et.** Brachiale, armilla.
...**smijde.j.arm-cieraet.**
...**/arm-spille.** Pechys, ulna, maius os lacerti. **Arm-pijpken.** Radius, minus os brachij.
Arm-rinck. Armilla, brachiale.
Arm-wachtel.j.stuper. Mitella.
Armaris.j.ammaris. Armarium.
Armijne/armelijne/hermijne. Mustela alba, Alpina: mus Alpinus, Ponticus, Armenius, *vulgò* armelina, harmela, mus armelinus.
Armijnen. Pelles Alpinæ *vulgò* armelinæ: & hermelinę. *ger. hermele: gal. hermine: hisp. arminos: angl. hermin.*
Arne/erne. *ger.sax.fris.* Messis.
Arnen/ernen. *ger.sax.fr.sic.* Metere segetes
Arn-maend. *sax.* Augustus.
Aronde. *vet.fland.* Hirundo. *gal. arondelle.*
Arselen.j.aerselen.
Arste.j.artste. Medicus.
Artsch-bisschop. Archiepiscopus.
Artsch-boeve. Pessimus nebulo.
Artsch-dief. Trifur.
Artsch-enghel. Archangelus.
Artsch-hertoghe. Archidux.
Artsch-ketter. Hæresiarcha.
Artsch-roover. Archipirata.
Artsch-vader. Patriarcha.
...**and.** Hostis capitalis, acerbissi-
...**t/arste.** *ger.sax.sicamb.holl.* Me-
Artsenen. *vetus.* Mederi.
Artsenije/arstedije. *vetus.* Medicina.

A S

Asche. Cinis.
Asch-dach/asschen-woens-dach. Cineralia,

Anders/sonder dat. Alioqui, alioquin.
Anders dan. Aliter quam, aliter ac, aliter atque, secus atque, secus quam.
Anders-sins. Alio modo, alias, alio sensu.
And-woorde. Responsio, responsum. *dictio composita ex* **ander.** i. alius, *&* **woord.** i. verbum, sermo, *germ. antwoort: ang. answeere.*
Ant-woorde in rechte. Exceptio.
Ant-woorden. Respondere.
Anderen. *vetus.* Mutare.
Andoren. Marrubium.
Anghel/hanghel/ henghel/ vis-
Amus, uncus piscatorius: *dicitur* **anghel** *sive* **hanghel/** *quòd pisces suspendat & angustijs premat, inquit, Becanus, germ. angel: hisp. anzuelo.*
Angel der byen. Aculeus, spiculum.
Anghel. *fland.* **j. hanghel.** Climacter.
Anghel vande aeren. Arista.
Anghel. *ger. sax.* Cardo.
Anghelen. *vetus.* Pungere.
Angelen. Piscari hamo. *sa. angelen. an. angle.*
Angel-snoer/angel-roede. Linea, seta, funis hami, piscatoria linea, hamatus piscatoris funiculus.
Angheler/ anghel-visscher. Hamiota, qui pisciculos hamo venatur: *sax. angheler: ang. ang'er.*
Anghelière/angiere. *holl.* **j. ghenoffel.**
Angier. *vet.* Angustia, periculum. *gall. dangier.*
Angst. Anxietas, angustia, angor.
Angstelick. Anxiè.
Anijs/anijs-saed. Anisum. *germ. aniß. eniß: gal. anis: ital. aniso: hisp. anis: ang. anese, anise.*

AP

Ape. *sax. fri. sic. holl.* Simius. *ger. a*
Apinne. Simia.
Apoteke/apteke/aptekerij-v
ropolium, pharmacopoliu
theca. i. repositorium; recon
Apoteker/apteker. Pharmacopola, myropola, medicamentarius. *vulgò* apothecarius.
Apotekerije. Aromata, species, pharmaca, medicamenta.
Apotekerije/apoteke. Myropolium, pharmacopolium.
Appel. Malum, pomum. *ger. apffel: ang. apple.*
Appel van de wanghe. Mala, gena. *pars faciei, rotundam mali speciem referens.*
Appel der ooghen. Pupula, pupilla.
Appel vanden sweerde. Caput manubrij. *vulgò* pomum capuli.
Appelken/appeelken. j. hoepeelken.

donei pallorem imitatur. gal. pommelen: ital. pomellato.
Appel-merckt. Forum pomarium.
Appel-groen. Color melinus.
Appel-hack. *vetus.* **j. appel-man.**
Appel-man. Pomarius.
Appel-moes. Pomatium.
Appel-peyre. Melapia. *q. d.* mala & pira.
Appel-sap. j. appel-dranck.
Appel-solder. Oporotheca pomarium.
appel-stele. Petiolus, pediculus.
appel-tere. *vetus.* **j. appel-boom.**
appel-verkooper. Pomarius.
appel-vercoopster. Pomaria.
appel-wijf. Pomaria.
appeler. j. appel-boom. Malus, pomus.
apteker. j. apoteker. Pharmacopola.

AR

aranie-appel. Malum auraicum, aureum, Chrysomelum, Medicum. *gal. pomme d'orange, orenge: ital. arancio: hisp. narania: ang. orenge.*
aranie appel-boom. Malus Assyria, Medica.
aranie-verwe. Color aureus.

Arm, [illegible] delet ut ab omnibus.

arbeyds loon. Merces,
pretium, manus pretium, merces quæ laboris nomine datur, æs manuarium, pretium manuarium, salarium.
arbeyden. Laborare, opus facere, operari, operam dare, moliri, niti, sudare.

Arbeyder Operator, operarius, opera, opifex, mercenarius.
Arbeyder/sack-drager. Bajulus, dossuarius, gerulus.
Arbeydigh. Laboriosus.
Arbeyd-saem: Laboriosus, durus, patiens laboris.
Arbeyd-saem dier. Armentum, jumentum
Arcinael. *ger. sax. sic.* Navalia: locus in quo naves stant vel fiunt.
Arcke. Arca: & Cadurcum, umbella.
Arckel/arckener/erckel. Podium, projecta
Arduyn. j. **orduyn.**
Are. j. **aere.** Arista, spica.
Arend/Arend-vogel. Aquila.
Arend-steen. Aëtites: lapis qui in aquilarum nidis reperiri solet: *sic dictus vel à colore avis, vel à virtute, quia absque eo aquila parere non potest.*
Argh. Argutus, callidus, & Malitiosus, malus, dolosus, fraudulentus, versutus, fallax.
Arghe-list. Dolus, dolus malus, malitia, fallacia, stropha; techna, ars mala, fraus.
Arghelistich. Dolosus, fraudulentus, subdolus, malitiosus, veterator.
Argh-waen. Suspicio.
Arghwaenigh. Suspiciosus, suspicax.
Arghe yd. Argutia, calliditas: & Malitia, malignitas, dolus malus.
Argher. Peior, peius: deterior, deterius.
Argheren/verargeren. Deterius facere, deterere, ingravare: & Deterius fieri, in peius ruere, ad peius transire, recrudescere, ingravescere.
Argeren. Offendere, offendiculum, objicere, *vulgò* scandalizare.
Arghernisse. Offensio, offendiculum, scandalum.
Arm. Pauper, egenus, inops, tenuis fortunę, tenuis, miser.
Arm-hertich. Pusillanimis.
Armoede. Pauperies, paupertas, inopia, egestas, penuria, indigentia, inedia, miseria, angustia.
Armoedich. Pauper, inops, miser.
Armelick. Tenuiter, miserè.
Arm. Brachium, ulna, *dictioni Teutonicæ* **arm/** *Latina* armus *affinis est, qua veteres humeros cum brachijs denotabant. germ. arm: angl. arme.*
Arm der zee. Æstuarium, brachium maris, sinus, sinuosus flexus maris.
Arm-band. Manica.
arm-boghe. *vetus.* j. **ellen-boghe.**
arm-borst. *ger. sax. sicam.* Balista, catapulta, scorpio, arcus chalybeus. *vulgò* arcubalista, manubalista.
Arm-cieraet. Brachiale, armilla.
Arm-ghe-smijde. j. **arm-cieraet.**
Arm-pijpe/arm-spille. Pechys, ulna, maius os lacerti. **Arm-pijpken.** Radius, minus os brachij.
Arm-rinck. Armilla, brachiale.
Arm-wachtel. j. **kuyper.** Mitella.
Armaris. j. **ammaris.** Armarium.
Armijne/armelijne/hermijne. Mustela alba, Alpina: mus Alpinus, Ponticus, Armenius, *vulgò* armelina, harmela, mus armelinus.
Armijnen. Pelles Alpinæ *vulgò* armelinæ: & hermelinę. *ger. hermele: gal. hermine: hisp. arminos: angl. hermin.*
Arne/erne. *ger. sax. fris.* Messis.
Arnen/ernen. *ger. sax. fr. sic.* Metere segetes
Arn-maend. *sax.* Augustus.
Aronde. *vet. fland.* Hirundo. *gal. arondelle.*
Arselen. j. **aerselen.**
Arste. j. **artste.** Medicus.
Artsch-bisschop. Archiepiscopus.
Artsch-boeve. Pessimus nebulo.
Artsch-dief. Trifur.
Artsch-enghel. Archangelus.
Artsch-hertoghe. Archidux.
Artsch-ketter. Hæresiarcha.
Artsch-roover. Archipirata.
Artsch-vader. Patriarcha.
Artsch-vyand. Hostis capitalis, acerbissimus.
Artse/artset/arste. *ger. sax. sicamb. holl.* Medicus.
Artsenen. *vetus.* Mederi.
Artsenije/arstedije. *vetus.* Medicina.

A S

Asche. Cinis.
Asch-dach/asschen-woensdach. Cineralia,

lia, orum.
asch-grauw. Cinereus, cineraceus, leucophæus.
asch-koeck. Panis subcinericius.
asch-kruyd. Cineratia, chrysanthemum, artemisia marina: *herba cineris comis.*
asch-sout/asschen-sout. Sal adulteratum, friabile.
ascheraepe. Lixivus cinis, lixivium cum cineribus, lixivium non excolatum.
assyn. Acetum. *germ. essich. ital. aceto.*
assynachtich. Acetosus acidus.
asse vanden waghen. Axis.
as-ysers. Auræ: ferramenta quæ axi immissa attritum eius prohibent.
assyse. Vectigal tributum. *vulgò* excensus, assisium: *assesse anglicè* taxare, censere, indicere *significat.*
assysmeester/ assysener. Publicanus, redemptor vectigalium, tributorum.
ast/est, *germ.* Ramus.
ast/oest. *holl. sax. sicamb.* Nodus, tuber arboris.
ast/est. Concameratus fornax, focus frumento torrendo sive ex siccando idoneus.
ast van t'bercken. *fland.* **j. harst.**
asterlinck. *holl.* **j. huys-brood.**

AT

aet. j. aet. Esca *&c.*
atsel. *ger. sicamb.* Pica.

AV

Au. *in compositione vide.* **ave** *&* **ou.**
au-volligh. j. ou-volligh.
aud. *fland.* **j. oud.** Antiquus, senex.
ave. *vet. fland.* **j. af.** Ab, de. *Hinc.* **ave-gaen/ave hangen. j. af-gaen/ af-hanghen/** *&c.*
ave/alve. Mulier fatua, delira, ignava.
ave-saeghe. *vetus.* Absurda narratio, sermo absonus, absurdus, fabula anilis.
ave-saegen. Absurda & inepta narrare.
ave-spraecke. Absurdus sermo.
ave-tronck/aftronck. *vetus fland.* Nothus, spurius.
aveghe. j. evegher. Terebra.
aven. *vetus.* Abire, deficere.
avend. Vesper, vespera, tempus vespertinum, tempus serotinũ, occubitus solis, abitus solis, occasus, tempus occiduum, sol occiduus. *ger. abend. ang. evening.* **Hey-lich-avend.** Feriæ præcidaneæ, feriæ quæ solennes ferias præcedunt: vigiliæ: *&* dies vigiliarum *apud Eccles. ita.* **Kerst-avend/jaers-avend/Paesch-avẽd/** *&c.*
avend-brood. Merenda, antecœnium.
avend-mael. Cœna.
avend-spel. Lusus vespertinus.
avend-sterre. Vesperus, hesperus, vesperugo, stella vespertina.
avend-stond. Vesper, vespera, suprema tempestas, diei novissimum tempus.
avend-stondigh. Vespertinus.
avend-ure. Hora vespertina, tempus vespertinum.
avend-ure. Eventus, exitus, fors fortuna, casus, fors, *dicitur autem* **avend-ure.** *dictione merè teutonica q. d.* hora vespertina, auspicium vespertinum: *germ. abentheur. gal. aventure. ital. aventura. hisp. aventura.*
avend-ure. *vet. sax.* Heminaria venditio, minutaria negotiatio.
avend-uren. Audere, audaciam adhibere, tentare fortunam, exponere fortunæ, committere fortunę. **by avend-ure.** Casu, fortè, forsan, forsitan, fortasse.
avend-urier/ avend-urer. Audax, audaculus, temerarius: *&* Miles gregarius, miles voluntarius, miles levis armaturę, veles: *&* Circulator, histrio, ventilator, præstigiator: *&* Parabolarius: parabolanus: qui se periculo exponit frequenti ægrorum contactu.
avend-urs mensch. Audax, audaculus, temerarius.
avend-urlick. Fortè, fortuna, casu fortuito.
avenden. Vesperascere, advesperascere.
aver. *sax. fr.* **j. over.** Super, præter, ultra.
aver-gheloove/over-gheloove. Superstitio, nimia religio: vanus *&* inanis Dei cultus.
aver-gheloovigh. Superstitiosus.
aver-hands/over-hands. Manu aversa, manu prepostera.

aber-recht/ober-recht. Contrarius recto, pręter rectum: prępofterus finifter.
aber-rechte-hand. Averfa manus.
aber-wijs. *vetus.* Infipiens.
aber-wittigh. *vetus.* Delirus, delirans, infipiens, amens.
abertje.j.habertje.
aberrone/aber-kruyd. Abrotonum mas.
aboor.j.ivoor. Ebur.
autaer/outaer. Altare. *germ. altar. gal. autel. ital. altare. hisp. altar. ang. aultare.*
auwe.j.ouwe. Ager, pratum, locus pafcuus.
auweerd.j.aweerd. Indignus.
aweerd.j.au-weerd/ou-weerd. Indignus, vilis. *dictio composita à privativa particula* **a** *five* **au** *&* **ou** *pro* **abe** *five* **obe**/*id est*, à, ab, de: *sicut* **awegh/awijs.**
auwijs/ouwijs/&c.
aweerdigh/ auweerdigh / ouweerdigh. Indignabundus, indignans, ftomachofus, morofus.
aweerdigheyd/auweerdigheyd/ouweerdigheyd. Indignatio, ftomachus, morofitas.
awegh/af-wegh. *vet.* Locus avius, devius.
aweghigh/af weghigh. *vetus.* Avius, devius.
aweyt/aweet. *vetus. fland.* Excubię, vigiliæ, vigiliæ nocturnæ. *gal. guet: &* Præfidium, militare præfidium: *&* Certamen, concertatio, velitatio: *&* Infidię.
aweyt.j.laweyt. Ludus matutinus.
awijs/auwijs/ouwijs/ awijsigh. Abfonus, diffonus, avius auribus. *ab* **a** *&* **wijse.**
awijs/auwijs/ouwijs. Amens, infipiens *ab* **a** *&* **wijs.**
awijse/auwijse. Diffonantia.
awijse/auwijse. Amentia.
awijse. *sax. sicamb.* jocus.
awijsigh/auwijsigh/ ouwijsigh. Abfonus, diffonus, abfurdus, inconditus.
awijsighe ftemme. Abfona vox.
awijsigh. *sax. sicamb.* Iocofus.
axe.j.ackse. Axis.
axe.j.aeckse. Afcia.
axel.j.ackfel. Axilla.

Abbaerd/babbaerdeken. Pupus, pupulus, pupa: infans, *ital. bambo, bamba, bambolino, bambolina. gal. poupart. ang. baby.*
babbelen / barbelen. Pręfepiola, loculi, cavitates offium in quibus dentes firmantur.
babbelen. Mandere præfepiolis five acie gingivarum, edentulorum more.
babben. *fland.* Garrire, nugari, cavillari, *gal. baver. ang. babble.*
babel/bebel. Loquacitas confufa & inepta, garrulitas.
babelen/bebelen. Confundere verba, inarticulatè loqui, confufè loqui, blaterare, garrirè, βαβάζειν. j. confufè loqui. *gal. babiller. angl. babble.*
babeler. Blatero, garrulus, ineptè loquax Babylo, *vel forte* Babyle, βαβύλλας, *dicitur* futilis. *Anton. Muretus in Adelph. Terent. gal. babillard.*
bachten. *fland.* **j.achter.** Retro. *ang. backe.*
back/backe/baecke. *vetus.* Porcus.
back/troch. Linter, alveus, mactra.
back. *germ. sax. sicamb.* **j.beke.** Torrens.
back/beker. Poculum, vas potorium.
back/fchuyte. Scapha, ponto. *gal. bac, bachot.*
backsken. Alveolus: *&* Lembus, phafelus, fafelus.
back/backe. Bucca, maxilla, mala.
back-huys. Bucca, os, rictus, roftrum.
back-flach. Alapa.
back-tand. Dens maxillaris, molaris.
back/geback. Cibus piftus, cibus coctus, coctum, piftum.
back-buer.j.oven-buer.
back-boord. Navigij finiftra pars: pars navigij quæ furnum & focum continet.
back-huys. Piftrinum: locus ubi panis coquitur.
back-kruyd. *fland.* Holus, herba efculenta.
back-oven. Furnus, clibanus.
back-panne. Teftus.
back-fteen. Later coctus, later coctilis.
back-troch.j.moelie. Mactra.

Backen inden oven. Coquere in clibano.
Backen/brood backen. Pinsere, panem coquere, panem facere.
Backen inde panne. j. fruyten.
Backer. Pistor, atrocopus, panifex.
Backerije. Pistrinum, artopteum, coquendi panis officina: & Pistura, atropeia, panis coctura, panificium.
Backerije houden. Furnariam exercere.
Backerisse. Pistrix, panifica, artopta, fornacaria.
Backsel. Coctura panis.
Bad. Balneæ, balneum, balineum, laconicum: sudatorium, Senec. tepentes fontibus Baię. Iul. flor. thermæ. vulgò baia. ger. bad: gall. bain. ital. bagno. hisp. bano. angl. bath.
Bad-doeck/ bad-kleed. Castula, pręcinctorium.
Bad-kuype/bad-tonne. Solium, labrum.
Bad-meester. Balneator.
Bad-steen. Pumex.
Bad-stove. j. bad. Balneum, thermæ.
Bad-stover. Balneator.
Bad-stoofster. Balneatrix.
Baden. Perfundere, madidare, madefacere, lavare, rigare. germ. baden. gal. baigner. ital. bagnare. hisp. bagnar. ang. bathe.
Bade. sax. j. bode. Nuncius.
Bade-moeme. sax. Obstetrix.
Baduypt. vetus. j. uyerken. Cheopina.
Baeck. j. beuck. Truncus corporis.
Baecke/backe. vetus. j. vercken. Porcus.
Baecke/ baecken-vleesch/ baeck-vleesch. flan. Caro porcina, caro suilla, lardum, succidia, gal. bacon. angl. bacon. (na.
Baecke-smeer. fland. Adeps porcinus, arvi-
baecke-speck. fland. Caro porcina, lardum.
Baecke-vleesch. fland. Caro porcina.
Baeckelen/baggelen. j. biggen. Fœtare.
Baecke/vier-boete. Pharus.
Baecke. sicamb. j. keerne. Nucleus.
Baeckelaer/ laure besie. Baccalauri.
Baeckelaris. Tyro bonis artibus imbutus, qui è tyronibus initiatus excessit.
Baeckelaris inde rechten. Lita, qui tyrocinium juris fecit, baccalaureus, baccalaureatus. Batalarius dicitur is miles, qui jam semel prœlio sive batalię interfuit collatis signis, & manum cum hoste conseruit: ita in palæstra literaria, bacalarius vocatur is, qui publicè de arte quapiam disputavit. Lud. Vives, gal. bachilier. ital. bacalario. hisp. bachillier. ang. bachiler. Bachiler quoque angl. dicitur. Ephebus, vesticeps, juvenis.
Baeckeren. Curare corpus, curare cutem.
Baeckeren. Satis superque calefacere, excalfacere, fovere nutrire.
Baeckeren een kint ende op houden by t'vyer. Fovere infantem ad ignem, puerum fascijs exemptũ ad ignẽ pandere.
Baeckeren inde sonne. Apricari, captare solem, soli se exponere.
Baecker-korf. Corbis nutritia: in qua nutrix infantem ad ignem fovet.
Baey. Levidensa: pannus vilis raro & tenui textu. Baeyken. fland. Levis vestis, theristrum.
Baeye/baey-verwe/baeyaert. Badius sive baius color, spadiceus. Gal. bay. ital. baio. hisp. vayo.
Baeyaerd. Badius. Ros-baeyaerd. Equus badius, balius, spadiceus.
Baeye/beye. flan. holl. fris. j. besie. Acinus.
Baeye/ beye. vetus. fland. j. baeckelaer. Bacca lauri. gal. baye. Olie van baeyen. Oleum laurinũ, oleum ex baccis lauri.
Baey-noot. fland. Bacca lauri.
Baey-tere. vet. Laurus. angl. baytree.
Baeye. holl. Sinus maris, statio navium. hisp. baia.
Baye-sout. Sal æquoreus marinus.
Bael. vet. fland. j. Prefectus, administrator: & Tutela, administratio tutelę. gall. vet. bail. j. tutela balio, ital. altor, nutritius: quem nos voocht vocamus: sicut amman teutonicè à pascendo sive nutriendo dici videtur.
Bael-monden. j. balmonden.
Baeliu/baelliu/bailliu. fland. holland zeeland. Nomarcha, diœcetes, præpositus, prætor, prętor peregrinus, qui jus dicit inter peregrinos, & ruri causas audit. vulgò balivus, ballivus. Gal. bailli, baillif. Bailife ang. satelles, stator. & villicus, vil-
læ

læ gubernator *dicitur*.
Baeliuschap. Præfectura, pretura. *vulgò* ballia, ballionatus. (lecta.
Bael-noot. Balanus: *&* nux muscata se-
Baene.j.bane.
Baenst. *fland.* **j.voncke.**
Baer.j.bere. Vrsus.
Baer. Paratus, promptus, apparens, præsens: nudus, apertus, planus. *ger. bar. ang. baer.*
Baer-gheld. Præsens pecunia, numerata, præsentaria.
Baer gheld gheven. Repræsentare pecuniam. **Met baer gheld coopen.** Mercari Græca fide. i, numerata pecunia.
Baer-hoofts. *vetus.* **j.bloots hooft.** Aperto, nudo capite.
Baer-blijckende/baer-blijckelijck. Manifestus, evidens.
Baer-schuldich. Manifestè reus.
Baer-voet/baervoets/ baerscher-been. Nudipes, planipes.
Baer-voet broeder.j.minder-broeder.
Baere/ baeren-spel. Gymnas, ludus gymnicus, exercitium gymnasticum, palæstra, certamen gymnicum. **De baere iaeghen.** Cursu ad metas contendere, cursu certare.
Baere. Repagulum, vectis, obex *gal. barre. hisp. barra. ang. berre.*
Baere. *sicamb.* **j.berie.** Feretrum.
Baere. Cenotaphium, vacuum sepulchrũ, tumulus honorarius, inanis, *ger. baar. gal. biere. angl. beare.*
Baere/water-baere. Fluctus, unda.
Baer-wijs. Vndatim.
Baere/ dood-baere. Feretrum, capulum, sandapila, libitina, orciniana sponda, stygius lectus, *ital. bara.* βαρὶς, baris, cymba qua Ægyptij cadavera ad sepulturam vectabant.
Baeren. Ostendere, manifestare.
Baeren/beren/ ghebaeren. Gestire, vultum simulare, vultu, gestu & sermone aliquid præ se ferre.
Baeren/beren/ ghebaeren. Fremere, sublatè & ferociter clamare more ursorum. *unde & fluctibus marinis apud nos nomen, Iust. Lips.*
Baeren/beren/boren. *vetus.* Vti.
Baeren. Parere, edere, gignere, procreare, edere in lucem, eniti.
Baer-moeder. Loci, orum, vulva, uter, uterus, matrix.
Baer-waeter. Secundæ, arum.
Baeringhe. Nixus, genitura, enixus.
Baerlick. Manifestus, evidens.
Baerd. Barba, barbitium. *Apul. ger. bart. gal. barbe. ital. barba. hisp. barba. ang. bearde.*
Baerd/aere. Arista.
Baerd-doeck. Velum barbæ.
Baerd-loos. Imberbis, investis, impubes.
Baerd-man. Barbatus.
Baerd-manneken. Barbatulus.
Baerd-maecken. *fland. vetus.* **j.baerd-scheren.**
Baerd-maecker. *fland. vet.* Tonsor.
Baerd-scheren.j.barbieren.
Baerd-scherer.j.barbier.
Baerden. Barbam emittere, pubescere.
Baerdende. Pubescens.
Baerg/barg. Maialis, porcus castratus.
Baerghen smeer. Aruina, adeps suillus.
baerm/barm/berm. Agger.
baerm. *vet.* Fluctus, globus aquæ, unda.
baerm hops. *sic.* Meta fœni, congeries.
baerm.j.berm. Fæx.
baers. Perca, piscis.
baerscher-voets.j.baer-voets.
baerten/baersten. *flan.* **j. baeren.** Parere.
baersie.j.barsie.
baes. Herus, paterfamilias. *q.d.* **bye-aes.j.** præbens nutrimentum. *Becan. Sicambri regem suum* Basan *sive* Basanum *solent appellare, anno, ut scribet Tritemius, ante Christum natum* 284. **basan-both. j.** Deus Dominus, & Deus amicus, θεὸς ἄναξ.
baesinne. Amica: *&* Hera, mater familiâs.
baesinneken. Amicula.
baesken. Amiculus.
baesen. *sax. fris.* Delirare, errare, oberrare, vagari.
baet.j.bat. Melius.
baete. Vtilitas, commodum, fructus, lucrum, profectus, emolumentum: *&* Medela, remediũ: *&* Emendatio, correctio.

baet-soecken. Quærere proprium lucrum.
baet-soecker. Sui studiosus, cupidus privati commodi sive lucri: quæstui deditus: questuosus.
baet-soeckigh. j. **baet soecker.**
baeten. Prodesse, utile esse, conferre.
baffen. *holl.* j. **bassen.** Latrare.
baffusen/ ghisarmen/ *&c.* Armorum veterum genera.
bagagie. Sarcina. *vulgò* bagagia.
bagagie/ tros. Impedimenta, sarcinę, clitellaria jumenta, asseclæ exercitus, *&c.* *gal. bagagie. ital. bagaglie. hisp. bagaies. ang. baggagie.*
bagge. Bacca, gemma, lapis pretiosus: *&* Bulla, monile.
bagghen ende juweelen. Cimelium, cimelia, orum.
bagghele. *holl.* j. **bigghe.** Porcellus.
bagghelen. j. **bigghen.**
baghijne. j. **beghijne.**
bap. j. **baep.**
bailliu. j. **baeliu.**
bake. j. **baecke.**
bal/ kaets-bal. Pila, pila lusoria, *germ. ball. ital. balla, palla. hisp. bala, bola. angl. bal.*
bal vande hand. j. **berch.** Metacarpium.
bal der ooghen. *vetus.* Pupilla.
bal des voets. Planta pedis, inferior pars pedis, callus pedis.
bal-net. Rete rotundum, pansum.
bal/ bale/ balle. Fascis, fascis mercium, sarcina convoluta. *gal. balle, bale. ital. balle, vulgò* balla, *&* bala.
bal. *vet. holl.* Malus, inutilis.
bal-daed. *vet.* Malefactum, maleficium.
bal-daedigh. *vet. holl. flan.* j. **boos.** Malus maleficus.
bal-daedigh. *Rectius.* **bald-daedigh.** Audax
bal-monden / bael-monden. j. **verbael-monden.** Malè tueri rem pupilli. *&* Prohibere sive adimere tutori tutelā, rejicere tutorem tanquam suspectū *Specul. Sax.*
bal-last. Saburra, inutilis sarcina, inutile onus: sabulum vilius, quo navis oneratur, ut stabilior sit. *sax. ballast. ang. balleste.*
bal-lasten. Saburrare.
bal-oorigh/ bal-hoorigh. Defessus audiendo sæpè & graviter eadem audiens.
balance. Libra, trutina. *vulgò* bilanx, *gal. balance. ital. balancia. hisp. balança. ang. balaunce.*
balck. Trabs, tignus, tignum.
balck-ghewicht. Trutina, statera.
balck-band. Subscus, fibula.
balck-steen/ noot/ noot-steen. Mutulus.
balck-waeghe. Trutina, statera.
bald. *ger. sic.* Citò, brevi, propediem.
bald. *vet.* j. **boude.** Audax.
bald-daedigh. Audax, temerarius, præceps.
bale. j. **bal.** Fascis.
balgh. Scortum pellis, cutis.
balgh. j. **quabbel.** Scirrhus.
balgh. *ger. helvet.* Pellex, pallaca.
balgh. Venter, alvus stomachus. *germ. balgh. ang. beally, belly.* **Den balgh vullen.** Curare cuticulam, curare pelliculam.
balgh. Corpus truncum.
bagh. Puer. *Per contemptum dicitur.*
balghen. *vetus.* j. **belghen.** Irasci.
balghen. Decertare, pugnare, conserere manus, confligere.
balie. *sax. fris. sicamb. holl.* j. **kuype.**
balie. Conseptum, vallum, septum.
balie. Repagulum, repagulum versatile, obex versatilis.
balie. j. **parc.** Arena: locus in quo pugnant gladiatores.
balie/ wind-boom. Ergata.
balie/ egghe/ heck. Cataracta.
balie/ lene. Podium.
balie. Hippodromus, equorum curriculum: *&* Xystum: ambulacrum subdiale.
balien. Concludere, consepire.
balie-boom/ balie. Repagulum.
balinck. *holl.* j. **trachter.** Infundibulum.
balieu. j. **baelieu.**
balinck. j. **banlinck.** Exul.
ballouter. Testis, testiculus, coleus. *ang. ballocke.*
ban. *germ. sax. vetus.* Iurisdictio, auctoritas judicialis: judicium, **jus:** *&* Territorium.
ban. *vetus.* j. **ghebannen vierschaere.**
ban-mijle. Lapis primus, miliare circumscriptum

scriptum territorio sive jurisdictione.

ban-molen. Mola publica intra terminos jurisdictionis.

ban-oven. Furnus jurisdictionis.

ban. Dira proscriptio, execrabile programma, anathema. **Inde ban doen verwaren.** Anathemate ferire, interdicere ecclesia, ecclesiæ, & ecclesiam: abdicare ab ecclesia cœtu collegioque abigere.

ban. Denuntiatio publica, proclamatio, edictum publicum.

ban. *inquit Ioachimus Perionius, ad milites cùm deliguntur, & ad ineunda conjugia, & ad molas pistrinas, & ad furnos adcomodatur.* ἀπὸ τοῦ παντὸς: *π quidem in β mediam sæpe transfertur: itaque* πᾶν *i. omne, totum, universale, generale, ban appellare Gallos existimo, ut si ad conjugium transferatur,* generalis denuntiatio, prima, secunda & tertia: *si ad pistrinam molam,* mola communis *itemque* furnus communis: *si ad milites*, extremus delectus generalis, atque omnium, *intelligatur.*

ban-foreest/ban-wond. Lucus, nemus regium sive imperiale: *in quo nemo sine gravi mulcta venari, aut feras capere potest.*

ban. Exilium, proscriptio, relegatio, exterminatio. *gal. ban. ital. bando.*

banlinck. *& euphoniæ gratia.* **ballinck.** Exul, extorris, apolis, relegatus.

banlinck zijn. Exulare.

banlinckschap. Exilium, relegatio.

bannen. *vetus.* Edicere, denuntiare, & Obligare. *vulgo* bannire.

bannen oft banden de vierschare. Tribunal denuntiare, senatum cogere, edicere senatum, edicere conventum senatorum, dare senatoribus diebus fastis dicendi juris auctoritatem, tribunal denunciare: *hinc* banniti in *Specul. Sax. dicuntur* scabini *sive* senatores, & eorum nati atque posteri: *eorumq; sedes* bannitorum sedes *vocatur.*

bannen/wt-bannen. In exilium agere, in exilium mittere, multare exilio, relegare, exterminare, proscribere. *vulgò* bannire. *gal. bannir. ital, bandire, banire. angl. bannishe.*

bannen/vloecken ende schenden. Sinistra imprecari, diris devovere, execrari, detestari, devovere. *vulgò* anathematizare.

Het bannen eñ schenden. Diræ, sinistra imprecatio detestatio, execratio.

bancke. Scamnum. *germ. banck. gal. banc. ital. banco, banca. hisp. banco. ang. benche.*

bancke/pijn-bancke. Equuleus, fidiculæ. **Ter bancken brenghen.** Quæstioni sive torturæ subjicere.

bancke van recht. Tribunal, consessus judicum, senaculum, sedes judicum, subsellia: & Iurisdictio, forum curia.

bancke. j. plaete. Pulvinus. *ang. bancke.*

banckigh. Scopulosus.

bancke. Mensa, trapeza, taberna argentaria.

bancken. j. roeder-bancken. Iuga, transtra

banck-houwer. j. banckier.

banck-rote. Argentaria dissoluta, *vulgo* banca rupta. *gal. banqueroute. ital. bancorotto. hisp. buncarota. ang. bankreute.*

bancke-roten / bancke-rote-spelen. Argentariam dissolvere, cedere foro, tabernæ numulariæ, excercitiũ deserere, rationes conturbare, dissipare pecuniã, fraudare creditores. *vulgò* Facere bancam ruptam, rumpere bancam.

banckerotier. Qui foro cedit: qui rationes conturbat.

banckier / banck-houwer. j. wisselaer. Mensarius, argentarius. *gal. bancquier. ital. banchiero. hisp. banquero. ang. banqueter.*

bancken / bancketeren. Comessari. *gal. banqueter. ang. banqueten.*

banck-arm-borst. *vetus.* Catapulta, balista maior, tormentum bellicum in scamno collocari solitum.

banck-boeve. Potator assiduus, comessator, epulo, barathro, lurco, calicum remex, decoctor.

banck-broeder. Epulo, compotor.

banck-geselle. Compotor, comessator.

banck-laecken. *sicamb.* Tapes, opus plumarium. *ang. benchclothe.*

banck-kussen. *holl.* Pulvinar plumarium.

banck-werc. *sax. fris. sic.* Tapes, tapetum, opus polymitum, opus plumarium, peristro-

stromata *bancal.hisp.* subsellij stragulum.

Banckaerd. *germ.sax.sicamb.* Spurius, nothus, illegitimus, non in lecto geniali, sed quovis scamno fortuito à matre conceptus. *VVolfgang: Hunger.*

bancket. Comessator, epulo.

bancket. Convivium, comessatio, concœnatio, epulum, symposium, compotatio, *gal. banquet: ang. banquet.*

banckerken/slaep-dronck. Pocœnium, comessatio à cœna.

bancketéren. Agitare convivium, comessari, epulari.

band. Ligamen, ligamentum, ligatura, vinculum, copula, lorum, loramentum.

band-wendel. Fascia, fasciola.

band-hond. Canis vinculis assuetus: & Canis pecuarius, pastoralis.

band-hout. Lignum viminale, lignum victorium.

band-naghel. Confibula.

band-roede. Vimen maius.

band-roeden. Vitilia, vimina lenta, virgæ viminales, retinacula.

bandeken/snoer. Tænia, vitta, fasciola.

bandelen. Devincire, obligare, astringere, vinctum tenere.

bandich. Vinctus: cicur, domitus.

bandighen / bandigh maecken. Ligare, vincire, domare, refrænare.

bande/bende. Sodalitium, caterva, conventus, classis, grex hominum, copia, copię arum, cohors, turma. *gal. bande: ital. banda: hisp. banda: ang. bande, bende.* Banda & bandum *dicitur* vexillum, sive signum militare: & Bandophorus, qui ducis gerit signum.

bande-ruyters. Turma equitum.

bande van ordinantie. Turma equitum equis publicis merentium.

banden/rotten. Coire in unum, colligi in turmas, cohortes, classes.

banden/bannen. *vetus.* Obligare.

banden de vier-schaere. j. bannen.

bander-heer / baner-heer. Baro, dynasta, dynastes, satrapes: bandophorus *Becano dicitur. id est,* dominus bandæ sive pręcipui signi. *gal. baron: ital. baron. hisp. varon: ang. baro.* Baro *autem vulgò vocatur,* qui inter nobiles opibus & potentia antecellit: homo generosus & insignis, merum mistumque imperium in aliquo castro aut oppido consensu principis habens, *quem* Satrapam *Persæ appellabant.* Baro *item Gallis dicitur* mas, vir, maritus.

banderotse/banrotse/banrotsheer. *fland.* j. banner-heer.

banderhe/banerhe. *vulgò* Baronia, Bario natus, bandophori ditio.

bane. Via, area, planities, callis, via trita, via aperta. **bane.** *vet.* Campus, ager.

bane/klos-bane/tuysch-bane. Area, locus ubi luditur.

bane-doeck/baen-doeck. Cerotum sive ceratum, malagma viatorium.

banen den wech. Viam munire, viam planam reddere.

baner-heer. j. **bander-heer.**

banghe/banghich. Anxius, angustus, oppressus, afflictus: & Languidus.

banghen. *vet. q. d* **be-anghen/be-engen.** Angere, in angustum cogere, premere.

banghicheyd. Angustia, pressura, angor, ægritudo premens.

baniere. Signum militare, signum, vexillū. *germ. paner: gal. baniere. ital. bandera, bandiere. hisp. bandera. angl. banner, bander.*

bannen. *vide* **ban.**

bannigh. j. **verwaeten.**

barbelen. j. **babbelen.** Pręsepiola, alveoli.

barbelen-betken. Minutal frixum, protrimenta, *carnes minutim tritæ, aut frustulatim concisæ, ita ut etiam gingivis sive dentium alveolis mandi possint.*

barbeel. Barbus, mullus barbatus, piscis genus, *ger. barbel. sax. barbe, barble. ital. barbone.*

barbier/baert-scherer. Tonsor. *gal. barbier. ital. barbiero. hisp. barbero. angl. barboure.*

barbiers-winckel. Tonstrina.

barbieren/baertscheren. Radere barbam.

barch-bargh. j. **berch.** Maialis.

barcke. j. **bercke.**

barde. *vet.* Dolabra, ascia: & Bipennis. *Germ. barte.*

bard-ackse. *vet.* Bipennis.

barde van myrre. *vetus. fland.* Fasciculus myrrhæ.
barde van peerden. Phaleræ. *gal. bardes.*
barderen. Phalerare, phaleris ornare. *gal. barder.*
bardse. j. barde/ byle.
bare. j. baere.
barenteren. *vetus. fland.* Perterrere.
bargh. j. bergh.
barm. j. baerm.
barmen. *vetus q. d.* **be-armen.** Commiseri, commiserescere.
barmhertigh. Misericors.
barmhertigheyd. Misericordia, eleemosyna: alienę miserię quasi compassio.
barmer/ bermer. j. barbeel.
barnen. j. branden/ bernen. Ardere.
barninghe. j. berringhe.
barninghe plate. Brevia, vadosa maris loca. *ubi mare arenarum æstu fervet.*
barn-steen. *germ. sax. sic.* Succinum. *q. d.* lapis ardens: *nam succinum accensum tædæ & resinæ modo deflagrat.*
barninck-hout. *holl.* **ber-hout.**
barre. j. baere. Repagulum.
barret/ birret. *germ. sax. sicamb.* Pileus. *ital. barretta.*
bars/ barsch. Perca. *piscis genus.*
barsie. Navis vectoria, navis actuaria, navigium actuarium. *ang. barge.*
barste. j. borste.
barste. j. berst.
barsten/ borsten/ bersten. Crepare, rumpi, frangi, dirumpi.
barsten. *fland.* **j. baeren.** Parere.
barteeren. j. calengieren. Exigere mulctam, irrogare mulctam.
bas. Vox depressa, inclinata, gravis, infima: & Catilenæ pars infima: harmonia graviore voce concinenda. *gal. basse contre.* j. imus sonus. *ang. base.*
bas-contre. Succentor, cantor infimę vocis, gravioris & depressi soni, *sive fundamentum musices.*
base/ neder-kousse. Tibiale, caliga inferior. *gal. bas.*
base. Basis columnæ, spira: & Basis ædificij, stereobata, fundamentum. *gal. basement. ital. basemento.*
bas/ ghebas. Latratus.
bassen. Latrare. βαΰζειν.
bast. Cortex: & Scheda, liber, membrana: & Funis restis: & Laqueus.
bast/ booste/ sluymen. Siliqua.
bast. j. som-sadel/ Clitellę, βάσταγμα. *gal. bast.*
bastaerd. Nothus, spurius, illegitimus, proles naturalis: *dicitur.* **bastaerd.** *q. d.* **best-aerd.** i. optima indolens sive natura: *illigitimo enim & furtivo concubitu procreati, animo plerunque sunt alacri & elato, ingenio sagaci, & judicio exacto. Huc quoque facit quod Columel. lib. 8. cap. 2. 10. ait, Nothos pullos ex peregrinis maribus conceptos optimos esse. Euripides in andromache indicans spurios legitimis esse meliores, inquit* πολλάκις δέ τοι ξηρὰ βαθεῖαν γῆν ἐνίκησε σπορὰ νόθοι τε πολλοὶ γνησίων ἀμείνονες. *id est, Sæpè a ida seminatio vicit profundam aut pinguem terram: & multi nothi ingenuis meliores. Aut fortè* **bastaert** *sive* **bestaerd.** *per antiphrasin dici posse conjicio quasi* minimæ bonę indolis: *sunt enim nothi sive spurij legitimis nequiores, praviores & salaciores. Pro spuriorum vituperatione & defensione multa congessit Palæotus in libro de spuriis & nothis filijs, à cap. 55. usque ad libri finem. Rhetores rhythmici Amsterod. vocem* **bastaerd** *derivant à* **bast** & **aerd. j. die niet nae het pit/ maer nae den bast aerdt.** *Vulgo* bastardus. *germ. basthart. gal. bastard. ital. & hisp. bastardo. ang. bastarde.*
bastaerd. Adulterinus, degenerans, *vel* alterius naturam non satis æmulans.
bastaerd-peper. Piper adulteratum, non sincerum.
bastaerd-wind. Canis hybris. *vel* hybrida: ex venatico & gregario natus.
bastaerd-wijn. Vinum passum, vinum dulce & generosum ex uvis passis & sole siccatis expressum.
bastaerdye. Stemma illegitimum, stirps illegitima, natales illegitimi.
basune/ basoene/ basuyne. *sax. sic. holl. flan.* Buccina. *gal. buisine. hisp. bosina.*
basunen. Buccinari, canere buccina.

basuner. Buccinator.
bat.j.bad. Thermę, balneum.
bat/bet. Potius, melius, rectius, magis, amplius, plus.
bate/baten.j.baete/baeten.
batalie. Dimicatio, conflictus certamen, prælium: Batualia, *inquit Iust. Lips. sunt* exercitationes gladiatorum vel militum, *gal. bataille. ital. bataglia. hisp. batalla. ang. battayle.*
batalie. Secunda acies.
batalien. Prœliari, conflictari.
batsch. Astutus, argutus, cautus, callidus, versutus.
batschepd. Astutia, stropha. *gal. baste.*
baude. j. boude.
bapiaen/bapiaenken. Cynocephalus, arctopithecus, sphinx. *vulgò* papio. *ital. babuino. angl. babion.*

B E. *in composit.*

be. *præpositio inseparabilis plerunque exponitur Latinè per* con *sive* com. *ut* **be-grijpen/ be-weghen/be-droeden.** Comprehendere, commovere, contristare. *& per* de: *ut*, **be-drieghen/be-leyden/be-weenen.** Decipere, deducere, deplorare, *&c.*
be-ademen / be-aessemen. Adspirare, aflare.
be-aerden.j.begraben.
be-and-woorden. Respondere.
be-angst. Coangustatus, anxius, sollicitus.
be-angsten. Coangustare, angere.
be-arbeyden. Elaborare, adniti.
be-bloeden. Cruentare, cruore inficere, sanguine maculare.
be-bloedt. Cruentus, sanguinolentus, sanguine conspersus, cruore maculatus.
be-bolwercken. Aggere sive vallo munire.
be-brieven. Literis mandare, instrumentis in scribere.
be-broedt. Fotus.
be-broedt ey. Ovum pullescens.
be-dacht. Meditatus, deliberatus, consideratus.
be-dachtigh. Meditatus.
bedachtighlijck. Meditatè, consideratè, cogitatè, cogitatò, cogitatim, cōsultò.
be-daeght. Provectæ ætatis, senex, maturus ævi, justam ætatem assequutus. **be-daeghden ouder.** Ætas provecta, integra.
be-daeghde maeght. Virgo plenis nubilis annis.
be-daeghtheyd. Provecta ætas, ætatis maturitas matura ætas: maturitas ævi.
be-dammen. Aggere, munire.
be-dampelen. *fland.* Pedibus terere, conculcare.
be-dancken. j. dancken. Agere gratias, habere gratias.
be-dancken.j. beloven. Contentum esse, gaudere.
be-darren. *holl. fris.* Revalescere, ad se redire. **j. becomen.**
be-dauwen. Irrorare, rore aspergere.
be-dauwt. Roscidus, rorulentus.
be-decken. Tegere, contegere, obtegere, velare, operire.
be-decken. *holl.* **j. brorden.**
be-decksel. Tegmen, velum, velamen.
be-decktelick. Tectè, absconditè, latenter.
be-deelen. Partiri.
be-deemen/be-deemsterk. *flan.* Obscurare.
be-deghen. *vetus. fland.* Factus. *&* Auctus, re auctus, re vel liberis auctus, promotus.
be-delf. defossus, us: fossa, agger cum fossa
be-delven. Terrę infodere, terra obruere, defodere, sepelire: *&* vallo ac fossa munire.
be-dencken. Meditari, cogitare, animo versare, deliberare, considerare, ponderare, mente pertractare.
be-denckinghe. Meditatio, deliberatio, cogitatio.
be-denck-dach. Inducię deliberatorię.
bederve. *vetus.* **j. behoef.** Necessitas, egestas.
be-derven. *vetus.* **j. derven.** Carere, egere.
be-derven.j. verderven. Corrumpere, perdere, deperdere.
be-dervelinck.j. verdervelinck.
be-derffenisse.j. verderffenisse.
be-died. Significatio, interpretatio, declaratio, argumentum.

be-

be-dieden/be-duyden. Significare, denotare, designare & Exponere, declarare, explicare, interpretari. **Niet te bedieden hebben.** Esse parvi momenti *adag.*

be-diedenisse. Significatio, significatus: & Interpretatio, declaratio, expositio.

be-diedsel. Significatio: & Interpretatio.

be-dieder. Interpres, explicator, declarator.

be-diedelick. Apertè significanter, expresse

be-dienen. Administrare, tractare, gerere, obire, curare munus, officium, provinciam : fungi officio, munere, provincia.

bedijden. *vet.* Fieri, evadere, pervadere.

be-dijden/ bedijgen. Augescere, augeri, bene provenire, rectè provenire, crescere, proficere, rem multam coacervare; rem facere, promovere, rem augere, ditescere.

be-dillen. *holl.* Actitare, factitare, administrare, regere, imperitare.

be-dingh. Condictio, condictum, conditio, pactum. & Disceptatio.

be-dinghen. Disceptare, condicere pacisci. & Conducere, redimere.

be-dodden. j. be-drieghen. Imponere alicui.

be-dompen. Fumigare, vaporare.

be-dorf. *vetus.* Egestas.

be-dorven/be-derven. *vetus.* Egêre.

be-dragen. Referre, reportare, conferre: & Deferre, accusare, criminari.

be-draegen. Referre, in consultationem alterius ponere, referre ad alterius judicium sive arbitrium, committere judicio alicuius, referre ad arbitros, permittere arbitris rem omnem, rejicere causam ad arbitros.

be-draeghen. Conferre, conficere. **De somme bedraecht hondert guldens.** Summa est centum florenorum. **Het bedraecht oft beloopt veel.** Ratio in magnam excrescit summam abit in magnam summam.

be-draeghen. Contestari.

be-dragen. Smnie sive pure contaminare.

be-dragh. Relatio, reportatio. & Accusatio,

be-draepen. Involvere, perplexum reddere.

be-draept. Perplexus.

be-draepthepd. Perplexitas, difficultas.

be-draepen. *holl.* **j. betrapen.**

be-dreven. Commissus, admissus. **Een bedreven feyt.** Facinus commissum.

be-dreven inden handel. Exercitus, exercitatus, doctus experientia assuetus, tritus, expertus.

be-dreven zijn. *vetus.* **j. be-gaen/ be-nooddight.** Angi, anxium esse.

be-dreven wegh. Via trita.

be-drieghen. Decipere, capere, defraudare, ludificari, circumvenire, illudere, eludere, verba dare, fraudare, fallere, circumscribere, imponere, fucum facere, frustrare.

be-drieger. Deceptor, impostor, illusor, ludificator, fraudator captiosus, (tus.

be-driegelick. Fallax, dolosus, fraudulen-

be-drieghelicken. Fraudulenter, dolosè, insidiosè.

bedrijf. Exercitium, exercitatio, actio, actus, gestio, administratio, opera, officium: & Molimen.

be-drijven. Exercere, agere, edere, & Perpetrare, committere: & Moliri.

be-drijten. j. be-schijten.

be-droeft. Turbatus, contristatus, mœstus, tristis, afflictus.

be-droefthepd. Tristitia, mœror, ægritudo.

be-droeffelick. Mœstè.

be-droeven. Turbare, perturbare, commovere.

be-droeven. Contristare, sollicitare, turbare, afficere mœrore, tristitia, sollicitudine.

be-droeven sijn selven/bedroeft worden/ bedroeft zijn. Concipere dolorem, mœrorem, tristitiam : sustinere, pati, ferre dolorem: angi dolore, tristitia, mœrore: dolere, contristari, mœrere.

be-drogh. Fraus, fallacia, impostura, pellacia, ludificatio, dolus, techna, ars, fucus astutia, stropha.

be-drogen. Deceptus, fraudatus, ludificatus, circum scriptus, captus dolis, falsus.

be-

be-drucken. Premere, urgere angustijs, premere doloribus.
be-druckt zijn. Premi angustijs, doloribus, malis.
be-druckt zijn van herten. Premere altum corde dolorem.
be-druckthepd. Angustia, mœror, mœstitia, mœstitudo.
be-drucktelick. Mœstè, dolenter.
be-druppen/bedruppen. Guttis maculare, guttis aspergere.
be-ducht. Solicitus, anxius.
be-ducht zijn. Metuere.
be-duchte. Reverentia, observantia.
be-duchten. Vereri, metuere, timere.
bedupden.j.bedieden.
be-dupvelt.j.verdupvelt.
bedunck. *holl.* Opinio.
be-duncken. Opinari.
be-dwanck. Coactio, coactus, us: *&* Vis, violentia.
be-dwanck. *fland.* **j.braecke.** Lupatum.
be-dwelmen. *vet.* Opprimere, aggravare.
be-dwelmen. Concidere animo, deficere animo, exanimari, vertigine corripi.
be-dwelmt. Semianimis, exanimis, qui animo concidit.
be-dwelmthepd. Defectus animi, mentis caligo, scotoma, exanimatio : *&* Vertigo: vertigines & tenebrę oculorum.
be-dwingen. Cogere, compellere, adigere, comprimere, reprimere, coërcere, cohibere restringere.
be-eeden/be-eedighen. Iurare, juramento confirmare, conjurare.
be-eedt/be-eedight. Iuratus, juramento confirmatus.
be-eedde. Conjurati.
be-eedde krijchs-lieden. Authorati milites, sacramento obligati.
be-erven. Hæreditatem acquirere, hęreditate frui.
be-faemen. Diffamare, infamię nota aspergere.
be-faemt. Famosus, diffamatus.
be-gaeden. Decorare, ornare, colere, deformare, conformare, formare, figurare.
Leelick be-gaeden. Dedecorare, deturpare.
be-gaeden de wonde. *vet.* Curare vulnu[s]
be-gaeft. Donatus pręditus.
be-gaen. Adire, aggredi, accedere, inir[e] obire, circumire : *&* Celebrare, conc[e]lebrare.
be-gaen. Obire, agere, facere, committer[e] admittere.
be-gaen een quaet fept. Incurrere in c[ri]men, admittere facinus, committere fl[a]gitium.
be-gaen zijn met eenighe saecke. Pre[mi] cura alicujus rei : laborare, solicitu[m] esse, anxium esse.
be-ganckenisse. Aditus, accessio, congre[s]sus, frequens conventus, frequentia, c[e]lebritas. *&* Exequiæ.
be-ganckenisse houden. Celebrare, co[n]celebrare.
be-gapen. Aperto ore intueri, intentis e[f] oculis, contueri hiantibus oculis.
be-gaven. Donare, dare, dotare.
be-ghecken/be-spotten. Deridere.
be-gheren. Petere, expetere, appetere, c[u]pere, poscere, deposcere, desiderar[e] avere, studere.
be-gheerigh. Cupidus, avidus: *&* Desider[a]bilis, desideratus.
[b]e-geerlick.j.begheerigh.
be-geerlijckhepd. Cupiditas.
be-gheerlicken. Cupidè, avidè.
be-gheerte. Cupido, cupiditas, desideriu[m] appetitio, affectus, animus, voluntas animi sententia: *&* Appetitus, orexis.
be-gheerte/bede. Petitio.
be-gheven. Conferre, applicare, dedere dare, tradere, addicere, adjungere.
be-geven.j.wt-gheven. Erogare.
be-geven. *germ. sax. sic.* Evenire, accidere
be-gheven/verlaeten. Destituere desere re, relinquere, derelinquere, deficere **De beenen begheven mp.** Genua suc cidunt, labant, me deficiunt.
be-gieten. Aspergere, conspergere, perfun dere offundere rigare.
be-ghiften. Donare, munere, donare sive ornare aliquem, donis honestis ornare munerare.

be-ghiftinghe. Donatio.
be-ghylen. *fland.* **j. bedrieghen.** Decipere. *ang. begyle.*
be-ghijne/beghijne. Virgo sacra, virgo vestalis, mulier monastica, monacha. *vulgò* beguina. *Sunt autem* beguinę *mulieres religiosæ nullo voto adstrictæ, in sacro muliebri contubernio viventes quamdiu illis gratum est. Ioach. Hopperus à* **be-ginnen.** i. incipere *deducit, quod principium sive initium quoddam rei monasticæ ponant.*
be-ghijne. Bos pulli sive cinerei coloris: *quo scilicet beguinæ sive virgines sacræ plerumque vestiuntur.*
be-ghijne. Vitta puerilis, vitta puellaris, *gal. beguin.*
be-ghin. j. beginsel. Principium.
be-ginnen. Incipere, inceptare, inchoare, ordiri, exordiri, oriri, aggredi, auspicari, instituere.
be-ginsel. Principium, initium, cœptum exorsus, primordium, exordium.
be-ghipsen. Gypsare.
be-ghuychelen. Illudere.
be-goedighen. Mitigare, pacare.
be-gonst. Inceptus, orsus, a, um.
be-gorden. Cingere, accingere.
be-gorden. Gravidam reddere fœminam, gravidare. *vulgò* incingere.
be-gord. Cinctus, accinctus.
be-gorde vrouwe. j. be-vruchte. Pręgnans, gravida mulier. *vulgò* incincta.
be-grasde boter. *holl.* **j. gras-boter.**
be-graven. Defodere, infodere, terra obruere.
be-graven. Sepelire, humo mandare, humare, inhumare, funerare, condere terra, tumulare, mandare tumulo.
be-graven/beschant-sen. Munire fossa, vallo.
be-gravinghe/be-gravenisse. Sepultura, humatio: *&* Funus, exequiæ inferiæ.
be-gremen/ be-griemen / be-gremelen. *fland.* Denigrare, maculis inficere, maculare. *angl. grime.*
be-grijp. Comprehensio, captus. **Cort begrijp des inhouts.** Argumentum, periocha.
be-grijp. Reprehensio.
be-grijpen. Comprehendere, capere: complecti, continere, concipere: *&* Occupare.
be-grijpen/be-rispen. Reprehendere, carpere, taxare, perstringere, redarguere, vituperare.
be-grijpelick. Comprehensibilis.
be-grijpelick/ begrijpachtich. Vitupero, vituperator, reprehensor; facilè aliquem reprehendens sive vituperans: *&* Captiosus, fallax.
be-grijper. Comprehensor.
be-grijper/ berisper. Reprehensor, carptor, vituperator, vitupero.
be-grijpigh. Capax.
be-grijsen pemanden. Frendere in aliquem, fremere ore in aliquem: *&* Subsannare.
be-grooten. *vetus.* Compensare.
be-grooten. Augere, ęstimare.
be-guygen. *holl.* Illudere.
be-haeghen. Placere, cordi esse, arridere, adlubescere, sedere animo.
be-haeginge. Lubentia, libentia, voluptas.
be-ha-gelijck. Gratiosus, gratus.
be-haeghsel. Lubentia, voluptas.
be-haelen. Acquirere, nancisci, contrahere, adipisci, obtinere.
be-haelen danc. Inire gratiam ab aliquo, benevolentiam alicuius demereri.
be-haelen de siecte. Contrahere morbum.
be-haelende sieckte. j. haelende.
be-haeren. Crinibus aspergere, pilis obducere.
be-haeren. Gelido vento afflare, urente aura aspirare.
be-haeten. Odio habere, odio persequi.
be-halven. j. wtgenomen. Præter, absque, extra.
be-handen/behandighen. j. be-hendigen.
be-handsaem. j. behendigh.
be-hanghen. Obhęrere, adhærere.
be-hanghen met doecken/*&c.* Velare, prævelare, convelare, obtendere.
be-hangen tusschen de beenen. Mutoniatus, vasatus, testiculatus, mentulatus.
be-hanghen zijn met sorghen. Implicari, con-

constringi curis.
be-hangen met gierigheyd. Implicitus sive implicatus, irretitus, illaqueatus avaritia, deditus avaritiæ.
be-hangsel. Velum, obtendiculum.
be-hanghsel / veur-hanck van kameren oft bedden. Peristromata, velamina, peripetasmata, ornatus pensilis.
be-hanghsel der peerden. Phaleræ.
be-harmen. j. be-hermen.
be-harren. *germ. sax.* Manere.
be-heet. *vetus.* j. ghebiedt.
be-heymen. Sepire, consepire obvallare.
be-heymsel. Sepes, seps, septũ, sepimentũ.
be-help/be-hulp. Auxilium.
be-helpen/be-hulpen. Auxiliari, opitulari. & Vti, frui. & Fovere, nutrire.
be-helper. Auxiliator, opitulator.
be-helpigh/behulpigh. Auxiliaris, auxiliarius: & Munificus.
be-helpigh zijn. Auxiliari, suffragari.
be-helpelick. Auxiliaris.
be-helpelickheyd. Auxilij promptitudo. & Munificentia.
be-help-saem. Auxiliaris.
be-helsen. Amplecti.
be-hend/ be-hendigh/ be-handigh/ be-hand-saem. Dexter, manu promptus, agilis, pernix, sagax, industrius, solers, navus, expeditus.
be-hendigheyt/be-hendsaemheyt. Dexteritas, agilitas, sagacitas, ars, solertia.
be-hendighlick. Dexterè, rapidè, properè, sagaciter, fabrè, affabrè, expeditè.
be-henden/ be-handen/ be-handighen. Tradere, tradere in manus, dare, offerre, reddere.
be-hend-saem. j. be-hend.
be-hendsen / be-hansden. Comitari. & Congredi, conserere manus.
be-hermen/be-harmen. Defendere, tueri, servare, conservare à damno & malo.
be-herten/be hertighen. Cordi esse, placere: & Adamare.
be-hertight. Amicus ex animo, amicus, charus, intimus.
be hinderen. Cohibere, impedire, obesse, interpellare.
be-hoed. Conservatio, custodia, protectio.
be-hoeden. Conservare, custodire, protegere.
be hoeder. Conservator, protector, custos.
be-hoed-saem. Sibi cavens, cautus, præcautus.
be-hoed-saemlick. Cautè.
be-hoef. Egestas, necessitas, indigentia usus.
be-hoeftigh. Egens, indigens.
be-hoeftigheyd. j. behoef.
be-hoeven. Egere, indigere, carere, opus habere.
be-hoevigh/be-hoeftigh. Egens, egenus, indigens, indigus.
be-hoevelickheyd. Necessitas.
be-hooren. Pertinere, attinere.
be-hooren. Debere.
be-hooren/be taemen. Decere, condecere convenire.
be-hoorlick. Decens, condecens, consentaneus, conveniens, proprius, honestus.
be-hoorlickheyd. Condecentia, convenientia, decor, decentia.
be-hoorlicken. Decenter, condecenter, convenienter.
be-hoorte. Condecentia, proprietas.
be-hoorte. Ordo. Met behoorten per doen. Ordine aliquid agere, condecenter, alternatim.
be-houden. Servare, conservare, tenere, retinere, continere.
be-houden. Servatus, salvus, incolumis.
be-houdenisse. Conservatio: & Salus.
be-houder. Servator, conservator, custos.
be-houden. Matrimonio nancisci: & conjugio jungere vel jungi.
be-houdt broeder. j. schoon-broeder.
be houdt maeghe / be-houdt vriendt Affinis.
be-houdt maeghschap. Affinitas.
be-houdt vader. Socer.
be-houdt sone. Gener.
be-houde moeder. Socrus.
be-houde dochter. Nurus.
be-hulpen. j. behelpen.
be-jaen. Affirmare.

be-jaerd. Maior annis, maturus annis, maturus ævi, ætatis maturæ, *nempe* 25. annorum.

e-iagh. Aucupium, venatio.

e-iaghen. Aucupari, venari, nancisci venando.

e-iammeren. Misereri & Miserati.

e-ieghenen. *fland.* j. beteghenen. (do.

e-kacken. Stercore conspurco, merda fœ-

e-kaem. j. bequaem. Conveniens.

e-kaemen/be-kaenen. Incanescere situ, mucescere, situm ducere.

e-kaemt. Canus situ, mucidus.

e-kaemthepd. Canus situs, mucor.

e-kallen. j. be-kouten.

e-keeren. Convertere, reducere, revocare in viam, reducere ad frugem.

e-keeren. Converti, resipiscere, redire in viam, emendari & corrigi, recipere se ad bonam frugem.

e-keken. Inclamare, clamore objurgare.

e-kennen. Noscere, cognoscere, agnoscere, recognoscere.

e-kennen. j. belijden. Fateri.

e-kennen. Coire, concumbere, rem habere cum aliquo vel aliqua.

e-kensaem. Cognoscens, recognoscens: & Gratus, memor beneficij accepti.

e-ken-saemhepd. Gratitudo.

e-kent. Notus, cognitus.

e-kent maecken. Notum reddere, palam facere.

e-kent worden. Notescere, innotescere.

e-kentenisse. Confessio.

e-kermen. Lamentari.

e-ketenen. Catenare.

e-keuselen. j. bekoselen.

e-kijcken. Inspicere, intueri, aspicere, observare, intendere, inspectare, lustrare, circumspicere.

e-kijven. Objurgare, increpare.

e-kladden. Luto aspergere, commaculare, inficere maculis, interlinere.

e-klagh. Querela, questus, conquestus, querimonia, lamentatio: & Postulatio, expostulatio: & Accusatio.

e-klagh doen. j. beklaghen.

e-klaghen. Queri, conqueri, jactare querimonias, jacere ore querelas, querimoniam habere, querelam interponere.

be-klaghen/aen-klaghen. Accusare.

be-klaghen van onrecht. Expostulare.

be-klaghen ende jammeren. Miserari, commiserari.

be-klappen. Infamare, diffamare, deferre aliquem, accusare.

be-klecden. j. kleeden. Vestire, amicire.

be-kleemen. *fland.* j. beleemen.

be-kleppen/be-klippē. Deprehendere, decipere sive capere transenna aut laqueo, illaqueare, irretire, excipere incautum.

be-klicken. j. be-klippen. Deprehendere. & *holl.* Accusare, deferre.

be-klijven. Coalescere, concrescere, adhærere, cohærere. & Coagmentare. & Proficere, rem facere.

be-klimmen. Conscendere, adscendere, inscendere.

be-klimmen een stadt. Scalis muros ascendere.

be-klippen. j. bekleppen.

be-knabbelen. Arrodere, corrodere.

be-knijpen. *holl.* Coarctare, comprimere.

be-comen. Convenire, congruere.

be-komen. Cedere, succedere evenire.

Wel be-komen. Bono esse, fœlix & faustum esse, prospere succedere.

be-komen. Assequi, consequi, acquirere, nancisci.

be-komen. Ad se redire, revalescere, ad sanitatem redire, colligere se, recolligere se ab ægritudine, vires resumere, recipere: Emergere ex morbo, calamitate, malis.

be-komte. *vetus.* Convenientia, congruentia, successus.

be-kommeren. Impedire, detinere, distinere, retinere, comprimere, subsistere, remorari, occupare, molestia afficere, angere, cōtristare, infestare, inquietare, molestare, urgere, vexare, sollicitare, obruere negotijs, molestijs. & Distringere, distrahere negotijs, difficultatibus. & Retentare, manus injicere *vulgo* attestare. *gal. encombrer. angl. encombre.*

be-kommeringhe. Angor, impedimentum

occupatio,negotium.

be-kommernisse. Angor, ęgritudo, incommoditas, impedimentum, mora, remora, occupatio.

be-koopen. Satisfacere, solvere, luere: & Multari, pœnas dare.

be-koren. Tentare, experiri.

be-koringhe. Tentatio, experientia.

be-korsten. Crustare, incrustare.

be-koselen/ be-kueselen. Squalore sive sordibus maculare.

be-koselt. Squalidus, sordidus.

be-kosten/be-kostigen. Sumptus sive impensas solvere, impendere.

be-kouten. Alloqui, colloqui. & Blandè dicere, mulcere verbis. & Persuadere, inducere verbis.

be-krabbelen. Vnguibus arare, radere.

be krachtighen. Vires dare. & Vi superare. & Niti, moliri, conari pro viribus.

be-kraeyen yemanden. Deferre aliquem, accusare, in aliquem malè dicere.

be-krijten.j.be-schreyen.

be-kronen/be-kreunen. Conqueri.

be-kroselen.j.bekruysen.

be-krotten. *fland.* **j.be-kladden.**

be-kruppen. Adrepere, irrepere obrepere: & Occultè invadere, suggredi, latenter aggredi.

be-kruppen een maeght. Impręgnare virginem: subagitare.

be-kruysen/be-kruyselen. Oblinere fuligine, denigrare.

be kruysen/be-kroesen. Vrgere cululis sive scyphis, obruere poculis.

be-labberen.j.be-lammeren.

be-lacchen. Ridere, arridere: risu & joco prosequi.

be-lacchelick. Iocularis, jocularius, joco-risuque dignus.

be-lacken. Lactare, illectare, inescare, captare, decipere, fallere illecebris.

be laeden/be-swaren. Degravare, onerare, onus imponere, premere.

be-laeden/be-swaert. Gravatus, oneratus, onustus.

be-laeden met een pack. Suffarcinatus, sarcina oneratus.

be-laeden zijn met eenighe saecke. Laborare, angi, solicitum esse.

be-laeghen. Insidiari, insidias ponere.

be-laeghinghe. Insidiæ.

be-lammeren. Impedire, intricare, disturbare, præpedire, interturbare, inquinare, polluere.

be landen. Potiri terra.

be-langh. j. ver-langh. Res magni momenti seu ponderis.

be-langh. *vetus.* Propinquus, proximus vicinus, affinis.

be langhen/aen-gaen. Attingere, attinere, pertinere, pervenire.

be-langheyd. *vet.* Propinquitas, necessitudo.

be-langhende.j.aengaende.

be-lasten. Onerare, gravare, onus imponere: & Munus imponere, provinciam tradere, dare negotium, mandare negotium in mandatis dare.

be-lasten/ ver-setten te pande. Oppignerare.

be-leedighen/leed doen. Nocere.

be-leeft/beleeft. Humanus, civilis, comis, urbanus.

be-leefthe yd. Humanitas, civilitas, comitas, urbanitas.

be leefdelick. Humaniter, humanè, civiliter, comiter, urbanè.

be-leemen. Linere argilla.

be-leenen. Pignerare, pignerari, ponere pignori vel in pignus, opponere pignori.

be-leent. Pigneratitius, pignori oppositus.

be-legh. Appositio, appositus, dispositio, dispositus.

be-legh/be-leghsel. Instita.

be-legh.j.beleghheringhe. Obsidio.

be-legghen. Apponere, disponere, componere, ordinare.

be-legghen. Prętexere, instita cingere.

be-legghen sijn woorden. Ornare verba, appositè, ornatè, eleganter loqui.

be-legghen / be-legheren. Obsidere, circumvallare, obsidione cingere urbem, claudere muros obsidione, obsidionem facere.

Be-leghsel/ soom. Instita, fimbria, prætextus, prętextum, limbus.
Be-leegeren. j. belegghen. Obsidere.
Be-leegheringhe. Obsidio, obsidium, obsessio.
Be-leegherer. Obsessor.
Be-leyd. Deductio. & Administratio.
Be-leyd doen op den pand oft grond. Postulare addici sibi fundum. **Met beleyd op de goeden volghen.** Fundos sibi obligatos persequi, judicemq; in rem pręsentem deducere: curare fundum sibi addici.
Be-leyden. Deducere.
Be-leyden de erve. Iudicem ad fundum nectendum in rem præsentem ducere.
Be-leyden int goed. Mittere in possessionem fundi.
Be-leyden. Regere, dirigere.
Be-leyden syn leven. Vitam instituere.
Be-leyden eenen handel. Administrare, regere, exercere.
Be-leyden het ghedinghe tot t'vonnisse. Cursum litis ad sententiam perducere.
Be-leyden de oorloghe. Ducere bellum, gerere bellum.
Be-lemmeren. j. be-lammeren.
Be-lenden. *fland* **j. ver-eynden.** Evadere, pervadere.
Be-lesen. Lectione adjurare, exorcizare, conjurare, incantare.
Be-lesinghe. Incantatio, incantamentum, exorcismus.
Be-leser. Exorcista.
Be-let. Impedimentum, impeditio.
Be-letsel. Impedimentum, impeditio, obstaculum, remora.
Be-letten. Impedire, præpedire, obstare, obsistere, obesse, cavere, interpellare, remorari, officere.
Be-leeft. Vivere, superstitem vitam agere.
Be-leeven. Exercere vita, pręstare viven-(do.
Be-leevet. j. be-leeft.
Be-liegen. Criminari, falsò culpare.
Be-lieven. Placere, libere, collibere.
Be-liefte. Placitum, voluntas, consensus, votum.
Be-lijd. Confessio.
Be-lijden/be-kennen. Fateri, confiteri, agnoscere.
Be-lijven. *vetus.* Manere.
Be-locken/be-lacken. Illicere.
Be-loeren. Obducta fronte adspicere.
Be-lofte/belovinghe. Promissum, promissio, pollicitatio, fides.
Be-loftenisse. j. belofte. Promissum.
Be-loken. Clausus, conclusus.
Be-loken paesschen. Octavus dies post Pascha, Dominica proximè subsequens Paschale festum.
Be-lomberen. Opacare, obnubilare, obumbrare.
Be-loncken. Limis adspicere.
Be-loonen. Mercedem persolvere, præmio afficere.
Be-loop. Concursus, discursus.
Be-loop van rekeninghe. Collectio, numerus summa.
Be-loopen. Concurrere, percurrere.
Be-loopen. Incursare.
Be-loopen oft be-rennen een stadt. Explorare locum commodum expugnationi, lustrare equis muros. & Oppugnare.
Be-loopen eenighe saecke. Obire legationem, exsequi munus legationis, obire negotium.
Be-loopen. j. be-draeghen. Conferre.
Be-lost. j. be-lust. Appetens.
Be-losten/be-lostigen/be-lustigen. Delectare, oblectare.
Be-losthepd. Appetentia, appetitio: & Delectatio, oblectatio.
Be-losthepd der bevruchter vrouwen. Malacia, pica, appetentia absurda pręgnantium.
Be-loven/ge-loven. Polliceri, promittere, fide spondere, fidem dare, recipere.
Be-loven. Laudare, probare, approbare.
Be-loven/be-dancken. Laudes & gratias agere. **Sich be-loven.** Contentum esse, gaudere empto, facto, &c. **Sich quaelick be-loven.** Dolere empto, facto &c.
Be-luyck. Clausum, septum, locus conclusus sive septus.
Be-luycken. Claudere, concludere.

Be-lust.j.lost. Appetens.
be-machtighen. Potestatem dare, authoritatem dare.
Be-maenen. Admonere.
Be-maenen. Adjurare, conjurare, exorcizare.
Be-mannen. *vet. sax. sicamb.* Nubere viro.
Be-mantelen. Amicire penula, celare, velo inducere tegere.
Be-maschelen/bemascheren. Maculare, commaculare, contaminare.
Be-merck. Consideratio, conspectus, inspectio, ratio.
Be-mercken.j.aen-mercken.
Be-minnen. Diligere.
Be-mindt. Dilectus.
Be-moed.j.vermoed. suspicio.
Be-moeden.j.vermoeden. suspicari.
Be-moeden.j.moeden/onderwinden.
be-moren/be-mooren. *fläd.* Maculare luto.
Be-morghen-gaven. Dotare.
Be-mosseien. Maculare luto, aut sordibus.
Be-mosen.j.be-slijcken.
Be-mossen. Obduci situ.
Be-mostheyd. Situs.
Be-mueren. Cingere sive munire muro.
Be-mullen. *fland.* Aspergere, pulvere.
Be-mult. *fland.* Pulverulentus.
Be-nachten.j.vernachten.
Be-naemen. Nominare, cognominare. & Famosum reddere.
Be-nauwe. Arctare, coarctare, comprimere, premere, opprimere, angustijs premere, angere, adducere in angustias, arctè urgere, arctè premere, opprimere.
Be-nauwt. Angustus, anxius, arctus, angustijs oppressus.
Be-nauwtheyd. Angustia, angor, anxietas.
Be-nauwtheyt van herten. Contractio cordis.
Be-nauwtheydt van adem. Difficultas spirandi, angustia spiritus.
Be-nauwtheyd des tijts. Angustia temporis.
Be-nauwdelick. Arctè, angustè, strictè.
Be-neden. Infrà, inferius, subter, subtus. *germ. daniden, ang. beneth.*

Be-neen/be-neenen. Negare, inficiari.
Be-neerst. Solicitus, diligens.
Be-neersten/be-neerstighen. Procurare, accurare studiosè & diligenter curare: operam dare, conferre, navare, ponere: adniti summo studio: diligentiam adhibere, conferre, ponere: contendere & eniti: satagere.
Be-neffens.j.by-neven. Iuxta.
Be-nemen. Adimere, auferre, eripere, intercipere.
Be-nemen het licht. Officere luminibus, obstruere luminibus, ędificando officere luci domus vicini.
Be-nemen de victalie. Intercludere commeatum.
Be-nemen den wegh. Iter claudere, intercludere, pręcludere.
Be-nemen yemanden sijn eere. Detrahere famę honori, glorię alicuius.
Be-neven/by-neven. Iuxta.
Be-nijden. Invidere, æmulari.
Be-nijder. Invidus, æmulus, zoilus.
Be-nijdinghe. Invidia, invidentia, livor.
Be-noeghen.j.ghenoegen. Placere. & Satisfacere.
Be-noemen. Nominare: & Constituere designare.
Be-noodighen/ be-nooden. Necessitate premere, necessitate compellere.
Be-noodsen. Nocere.
Be-noodsten. j. be-nauwen/ be-noodighen.
Be-ooghen. Aspicere, observare.
Be-oor-saecken.j.ver-oor-saecken.
Be-paelen. Determinare, termino distinguere, definire.
Be-panden. Oppignerare. Be-panden de renten. Constituere reditus in hypotheca, statuere censibus hypothecam, obligare hypothecam reditibus.
Be-pecke. Picare, impicare pice oblinere.
Be-peynsen. Meditari, deliberare, mente pertractare.
Be-pissen. Lotio inficere, urina fœdare.
Be-placken/be-plecken. Maculare, commaculare,

Be-placken. Crustare.
Be-placksel. Opus tectorium.
Be-planten. Plantare, conserere, plantis opplere.
Be-proeven. Probare, tentare, experiri re ipsa, periculum facere.
Be-proevinghe. Experientia.
Be-quaem. Conveniens, idoneus, aptus, habilis, commodus, accommodus, congruens.
Be-quaem maken. Aptare, adaptare, accommodare, concinnare.
Be-quaem zijn. Convenire, quadrare, congruere.
Be-quaemheyd. Convenientia, aptitudo, commoditas, congruentia.
Be-quaemelick. Convenienter, aptè, commodè, appositè. *q.d.* **becomelijck.**
Be-quelen. Elanguere, oblanguere.
Be-quicken/ver-quicken. Refocillare, reficere.
Be-quijlen. *fland.* j. **be-seeveren.**
Be-raed. Deliberatio, deliberatum consilium, consultatio.
Be-raed-dagh. Inducię deliberatoriæ.
Be-raeden. Deliberare, consultare, consulere.
Be-raeden. *sax. fris. holl.* Connubij fœdus inire. *&* Elocare, viro tradere.
Be-raedigh. Consultus, pollens consilio.
Be-raed-saem/raed-saem. Frugi, frugalis.
Be-raed-saem-heyd. Frugalitas.
Be-raed-saemlick. Frugaliter.
Be-raed-slagen. j. **raed-slaghen.**
Be-raepen. Colligere, acquirere.
Be-raepen. j. **be-halen.**
Be-raest. Furore percitus, furiatus, furiosus.
Be-recht/be-rechtinge. Doctrina, institutio instructio, rectio, gubernatio.
Be-recht. Doctus, instructus, institutus.
Be-rechten. Docere, instituere, instruere. *&* Regere, gubernare.
Be-rechten. Decernere.
Be-rechten. Administrare jus, jure agere, judicare.
Be-rechten. Sacramenta Ecclesię administrare.
Be-reden. Persuadere, inducere.
Be-redent. *vetus.* Eloquens, facundus.
be-redenheyd. Eloquentia, facundia, persuadendi facultas.
be-reed/be-reyd. Paratus, promptus, expeditus.
be-reeden/be-reyden. Parare, præparare, apparare, ornare, adornare: aptare, adaptare: instruere.
be-reeder/be-reyder. Præparator, parator, instructor.
be-reeder/laecken-bereeder/droogh-scheerer. Fullo.
be-reedsel. Apparatus, us.
be-reghenen. Pluvia irrigari, madefieri.
be-reycken. Pertingere, attingere.
be-reyden. j. **be-reeden.**
be-rekenen. Pernumerare, enumerare.
be-rennen. j. **be-loopen.** Incursare, equis percurrere.
be-rennen een stadt. Lustrare equo muros.
be-respen. *fland.* j. **be-rispen.**
be-richten. j. **berechten.**
be-riecken. Subolere, persentiscere: *&* Examinare, explorare, sagaciter inquirere.
be-rijden. Perequitare.
be-rijden een peerd. Conscendere equum, insidere, residere equo: invehi, provehi equo; equitare, inequitare.
be-rijden/be-springhen. Inire, salire feminam.
be-rijdsel. Equitatus. *&* Admissura.
be-ringen. Circumdare, cingere circulo.
be-rispen. Reprehendere, redarguere, arguere, improbare, vituperare.
be-rispelick. Reprehensioni obnoxius, vituperabilis.
be-risper. Reprehensor, vituperator, momus.
be-rocken. Vestire tunica.
be-rocken met vlasch. Lino vestire colum
be-rocken yet quaets. Moliri, machinari, concitare aliquid mali.
be-rocker van t'quaed. Molitor, machinator, auctor mali.
be-roemen. Celebrare, prædicare, illustrare.

strare. & Iactare, jactitare, arrogare, ostentare, gloriari, magna loqui, magnifice de se loqui, magna de se prędicare, meras spirare glorias.

Be-roeminghe. Celebratio. & Iactatio, jactitatio, jactantia, arrogantia, ostentatio, presumptio.

Be-roemer. Iactator, arrogans, ostentator, magniloquus, gloriosus.

Be-roemigh. Iactabundus.

Be-roemelick. Iactanter, arroganter, gloriosè.

Be-roemt. Celebris, elatus, inclytus.

Be-roep/ be-roepinge. Provocatio.

Be-roepen. Provocare, ciere, citare, vocare, advocare, appellare: in certamen vocare.

Be-roeren. Contingere, attingere.

Be-roeren. Commovere, turbare, perturbare, agitare.

Be-roeringhe. Commotio, agitatio.

Be-roerlick. Mobilis.

Be-roernisse. *fris. sic.* **j. gheraecktheyd.** Apoplexia, paralysis.

Be-roert. Commotus, percitus, turbatus, motus concitus.

Be-roert. *fris. sic.* **j. gheraeckt.** Apoplecticus, attonitus.

Be-roerte. Commotio, tumultus, turba, turbatio. & Seditio.

Be-roest. Rubiginosus, æruginosus.

Be-roesten. Rubiginem sive æruginem contrahere.

Be-ropt j. beroost. Depauperatus.

Be-rocken. Fumigare, infumare, suffumigare, suffire, fumo denigrare.

Be-roockinghe. Fumigatio, suffumigatio, suffitus, suffitio, suffimentum.

Be-rooft. Spoliatus, privatus, orbus, orbatus, exutus, destitutus.

Be-rooft van sinnen. Mente captus, demens, amens.

Be-rooven. Spoliare, deprędari, privare, expilare, orbare.

Be-roovinghe. Spoliatio, privatio, compilatio expilatio, direptio.

Be-roover. j. roover. Spoliator.

Be-rouw. Pœnitentia, pœnitudo.

Be-rouwen. Pœnitere, pœnitudine duci.

Be-rouwenisse. Pœnitentia.

Be-rouwigh. Pœnitens facti vel de facto.

Be-ruchtigen/ be-ruchten. Diffamare, infamare.

Be rucht. Famosus.

Be-rueren. j. be-roeren.

Be-sabberen. Maculare, coinquinare.

Be-saeyen. Serere, conserere, obserere.

Be-saeyt land. Seges terra subacta & sata

be-salven. Vngere, inungere.

be-schaedighen/ be-schaden. Damnum dare, lędere, damno afficere, nocere, officere.

be-schaduwen. Obumbrare.

be-schaemen. Confundere, pudefacere, pudorem incutere.

be-schaemt. Pudefactus, pudibundus.

be-schaemt aen-sicht. Verecundus vultus.

be-schaemt worden. Pudefieri, pudore, suffundi, verecundari, pudore affici, erubescere.

be-schaemtheyd. Pudor, verécundia.

be-schaemdelick. Pudenter, verecundè.

be-schaffen. Conficere, perficere.

be-schampen. j. be-schimpen. Subsannare.

be-schantsen. Vallo munire, vallo cingere, vallo & fossa circundare, vallare, obvallare, munire.

be-schantsinge. Vallus, vallum, munimentum.

be-schatten. Taxare, æstimare.

be-scheed/ be-scheyd. Distinctio, discretio, discrimen, definitio. **Int bescheed gaen.** Intercedere, conciliandi gratia intervenire.

be-scheed. Decretum, conditio, ratio: & Argumentum.

be-scheed. Responsio, responsum.

be-scheed/ be-scheed-brief. Libellus.

be-scheed gheven. Decernere, certum facere.

be-scheed hebben. Certum habere.

be-scheed doen. Æquum, iustumque pręstare.

be-scheed doen int drincken. Æquali haustu respondere: pręscriptam & pręhibitam poculi mensuram ebibere. *vulgò*

æquum facere, rationem facere.
be-scheeden/ bescheyden. Definire, præfinire, determinare, constituere, præstituere, decernere.
be-scheeden. Discernere, distinguere.
be-scheeden. *vetus.* Respondere.
be-scheeden. Condicere.
be-scheeden. Distinctus, discretus, definitus, constitutus præstitutus: *&* Modestus, moderatus, temperatus.
be-scheedenheyd. Discretio, discrimen.
be-scheedenheyd. Modestia, moderatio, temperantia.
be-scheedelick. Distinctè, discretè, manifestè, liquidè, apertè, expresè, evidenter.
be-schelden. j. be-kijven.
be-schemen/be-schemeren. Obumbrare, adumbrare. *&* Perstringere oculos.
be-schencken. Donare, munerare.
be-scheren. *germ. sax. sicamb.* Præfinire præstituere, destinare, ordinare, disponere, proponere. *&* Concedere.
be-scheringhe/ be-schere. Ordinatio, dispositio. *&* Fatum, fatalis necessitas.
be-schermen. Defendere, tueri, tutari, patrocinari, adesse alicui, protegere. *ital. schermire.*
be-schermer. Defensor, protector, patronus.
be-scherminghe. Defensio, protectio, tuitio. clientela.
be-schermsel. Defensio, munimen, munimentum. munitio, tutamen, tutamentum, præsidium.
be-schick. Dispositio. *&* Gubernatio, regimen.
be-schicken. Disponere, destinare, curare, procurare, administrare, præstare, constituere, gubernare, regere, moderari.
be-schicken/wt-rechten. Expedire exequi, obire, curare, conficere, transigere.
be-schicker. Curator.
be-schieten. Iaculis impetere.
be-schieten een stad. Tormentis concutere oppidum, muros contundere machinis bellicis, quatere mœnia tormentis æneis.
be-schieten met wagen-schot j. be-setten.
be-schijnen. Affulgere.
be-schijten/be-kacken. Stercore fœdare, sive inquinare.
be-schijten/ be-drieghen. Decipere, defraudare.
be-schimmelen. Mucere, mucescere.
be-schimmelt. Mucidus.
be-schimpen. Subsannare, carpere, irridere, convitiari, insultare.
beschimper. Subsannator, irrisor, convitiator.
be-schobben / be-schoppen. *flandr.* j. be-spotten. Irridere.
be-schoft. Compositus, decens.
be-schot. Interstitium, intercapedo.
be-schot. Contignatio intermedia, coassatio, contabulatio.
be-schot. Paries medianus.
be-schot/ghe-schot. Proventus, incrementum, accrementum, accretio, augmentum, momentum, pondus. *germ. beschuß.*
beschot. j. schot. Pollen.
be-schouwen. Contemplari, intueri, lustrare, speculari.
be-schouwenisse. Visio, contemplatio, intuitus.
be-schouwinghe. Visio, contemplatio, speculatio.
be-schreyen. j. be-weenen.
be-schrijden. Passu attingere.
be-schrijden een peerd. Conscendere equum.
be-schrijven. Describere, conscribere, perscribere: *&* Annotare.
be-schrijven. Libello citare, scripto in judicium vocare.
be-schrijven te hove. Citare in curiam.
be-schrijf-brief. Libellus, scriptum quo quis in jus vocatur.
be-schrijvinghe. Descriptio.
be-schroyen. Amputare, resecare, circumcidere.
be-schudden. j. be-schutten. Protegere, defendere.
be-schuymen. Spuma adspergere.
be-schuymt. Spuma adspersus.
be-schuldighen. Accusare, incusare, culpare, reum agere, reum postulare, insimulare,

lare, arcessere.
be-schuldigh. Accusatorius.
be-schuldighlick. Accusatoriè.
be-schut. j. be-schermsel.
be-schut der schepen. Navium tuta statio.
be-schutten. j. be-schermen.
be-schutsel. j. be-schermsel.
be-seeveren. Saliva madefacere.
be-seeuwen. Madefieri aqua marina.
be-seeuwt goed. Merces salo infectæ, sive madefactæ.
be-seffen. *fland.* Comprehendere, percipere.
be-seghelen. Consignare, obsignare sigillo, signare signo.
be-seycken. j. be-pissen.
be-seylde schepen. Naves veliferæ, velivolę.
be-seylen. Navigare nave velifera, navigare æquor velo.
be-seyligh. Navigabilis velo, sive nave velivola.
be-senghen. Adurere, suburere.
be-seten. Possessus, occupatus: *&* obsessus.
be-seten mensch. Lymphatus, lymphaticus, fanaticus, furiosus, arreptitius, abreptitius, numine afflatus, bacchabundus, infatuatus, spiritu correptus: pythonicus, spiritu fatidico correptus, energumenus, qui actionem diaboli in se patitur, larvatus, ceritus. *vulgò* obsessus à dęmone, dęmoniacus.
be-set. Compositus, appositus: *&* Decens, aptus: *&* Consertus, intextus, intercinctus.
be-set. *vetus.* Hypotheca.
be-set/be-setsel. Detentio, sequestratio, evictio.
be-set van goede. Detentio bonorum per prętorem, sequestratio, retentio.
be-sette goeden. Bona sequestrata & retenta.
be-setheyd. Decentia, condecentia.
be-settelick. Compositè, decenter, condecenter, aptè.
be-setten. Componere.
be-setten. Constituere, instituere.
be-setten. j. be-planten. Conserere.
be-setten ende beslaen den pand. Percludere pignus: bona auctoritate judicis possidere sive detinere, evincere, convincere.
be-setten den pand / doen beleyden ende wt-winnen. Pignora persequi, & eorum addictionem postulare.
be-setten tot een testament. Legare.
be-setten met kalck / leem. Crustare, incrustare, exornare tectorijs, tectorium inducere, contegere calce, albarium parieti illinere.
be-setten met berd. Contabulare, coassare. *&* Opere intestino munire parietem, murum.
be-setten / plaveyen. Sternere locum saxis, aream consternere silicibus, pavimentare.
be-setten rond-om. Circumdare.
be-setten met costelicke gesteente. Conserere, intexere gemmis.
be-setten met krijghs-volck. Munire præsidio militum, firmare prępsidijs, fulcire, communire, sepire prępsidijs.
be-setten de weghen. Itinera obsidere, occupare.
be-setsel. Constitutio.
be-setsel van Mueren ende wanden. Crusta, incrustatio, tectorium, albarium.
be-setsel. Detentio, sequestratio.
be-setter. Crustarius, tector, dealbator.
be-setter. Testator legati.
be-settinghe van krijghs-volck. Præsidium, prępsidia: milites qui tutelę & defensioni locorum imponuntur.
be-settinghe. Legatum.
be-seven. j. be-seffen.
be-seulwen. *fland.* j. be-kladden.
be-seuren. Fallere, decipere.
be-sibbe. j. ghesibde. Cognatio.
be-sichtighen. Inspicere, conspicere, lustrare, collustrare.
be sieckt. Affectus morbo, contaminatus morbo, morbidus *&* Comitialis.
be-sien. Intueri, inspicere, videre. besien sich selven. Contemplari se. *&* Circumspicere se magnificè, gloriari & seipsũ admi-

admirari.
be-sigh.j.besich.
be-syden/be-sydens. A latere: & seorsum.
be-syden setten. Seponere.
be-syden gaen. Secedere.
be-silveren. Obducere argento, cælare argento.
be-sinnen. Meditari, animadvertere.
be-sit. Possessio. **Oudt-besit.** Vsucapio.
be-sit/be-sitte. *vet. holl.* Obsidio.
be-sitten. Possidere, occupare, tenere.
be-sitten een stadt. *vet. holl.* Obsidere civitatem.
be-sitter. Possessor, dominus.
be-sittinghe. Possessio.
be-slabben. Lambendo inquinare, cibo liquido commaculare.
be-slach. Occupatio, negotium.
be-slach. Detentio, retentio.
be-slach met vochtigheyd. Maceratio.
be-slach. Intritum, arenatum.
be-slach/bulsel. Fartura, fartum, intritum.
be-slach. Fibula.
be-slach vanden boeck. Vmbilicus, lamella libro extrinsecus superaddita.
be-slach vanden riem. Bulla.
be-slach van het rad. Canthus, ferrum quo apsis munitur.
be-slach maecker. Fibularius.
be-slaen. Circumcludere.
be-slaen de plaetse. Occupare locum.
be-slaen. Retinere, retentare, manus injicere. *vulgò* arrestare.
be-slaen den pand. Percludere pignus, bona detinere jure, ne pateant amotioni, usui, aut dispositioni debitoris: sequestrare.
be-slaen. Macerare, aqua, vino, oleo: temperare, miscere convenienter.
be-slaen het kalck. Calcem arena miscere, interere.
be-slaen met naeghelen. Figere sive affigere clavis.
be-slaen het peerd. Equum calceare, calceum ferreum equi ungulę inducere, induere solęam equo.
be-slaen met yser. Cludere ferro. **beslagen met yser.** Ferratus,
be-slaen met goud. Cludere vel claudere auro, auro tegere celare, aurare. **beslaeghen met goud.** Clusus vel clausus auro, auro tectus, auratus.
be-slaen met silver. Argento tegere, cludere, claudere. **be-slaeghen met silver.** Argentatus, argento tectus.
be-slaepen. Concumbere, condormire.
be-slaepen een anders wijf. Temerare alterius cubile.
be-slagh.j.be-slach.
be-slichten. Explanare, æquare.
be-slichten. Conficere, componere negotium, componere lites, dirimere controversiam.
be-slijcken. Lutare, luto linere, luto maculare, inquinare, inficere.
be-slissen.j.be-slichten.
be-slommeren. Occupare rebus frivolis.
be-sloten. Conclusus, occlusus, clausus.
be-sloten brief. Diploma: principũ literę.
be-sloten stadt. Vrbs mœnita, muris sive mœnibus cincta.
be-sloten daghen. *vet. sax. sicamb.* **j. ghebonden daghen.** Dies nefasti.
be-sloten tijd. Tempus clausum: *tempus quo solennitates nuptiarum prohibentur, nempe à feria quarta cinerum usque in octavam Paschatis inclusivè: à prima quoque Dominica Adventus usque in diem Epiphaniæ.*
be-slupt. Conclusio, clausula.
be-slupt des raeds. Senatusconsultum, statutum, placitum, decretum. *vulgò* arrestum.
be-slupt-rede. Epilogus, peroratio, clausula orationis, conclusio.
be-slupten. Concludere, claudere: intercludere, includere, secludere, discludere
be-slupten/ vastelick veur-nemen. Constituere, deliberare, statuere, decernere.
be-sluptsel. Clausura, conclusio.
be-smeeren. Inungere, oblinere, illinere, abducere.
be-smet. Commaculatus, maculatus: & Epilepticus, morbo comitiali laborans, comitialis.
be-smetten. Commaculare, maculare, contaminare, inficere, inquinare, conquinare,

nare polluere.

be-smetheyd. Epilepsia, morbus comitialis morbus sacer.

be-smettelicke sieckte. j. haelende. Morbus contagiosus.

be-smetsel. Contaminatio, maculę.

be-smeuren. j. be-smeeren.

be-smockelen. *fland.* Maculare, inquinare.

be-smuysteren. Oblinere, perungere, inquinare repingui.

be-snarren. Reprehendere, objurgare.

be-snauwen/be-snabben. Latrare in aliquem, allatrare alicui.

be-sneden. Circumcisus, precisus.

be-sneden als een Jode. Verpus, apella, recutitus, cui pellis virilis membri decorticata est.

be-sneden. Contractus, attenuatus.

be-sneden van aen-sicht. Gracilis & exilis facie.

be-snedenlick. Precisè.

be-snijden. Circumcidere, amputare, præcidere, attenuare. & Minuere, diminuere. & Comprimere se, coarctare, abstinere.

be-snijdinghe/besnijdenisse. Circumcisio.

be-snijdsel. Segmen, resegmen. & Præputium.

be-snoeyen. Concidere, presecare.

be-snoeyer. Ferramentum concisorium quo ungulę jumentorum conciduntur. (re.

be-snot. Mucosus.

be-snotten. Muco maculare, muco unge-

be-snuffelen. Sagaci naso perscrutari: indagare canum more.

be-soeck. Visitatio: & Tentamen, examen.

be-soecken/heym soecken. Visere, invisere, visitare.

be-soecken dick-wils. Frequentare.

be-soecken/ver-soecken. Experiri, tentare, examinare. & Exercere.

be-soeren. j. be-sueren. Acerba pati.

be-soetelen. Inquinare, coinquinare, fœdare fuligine, contaminare, conspurcare, maculare, polluere.

be-soetelt. Inquinatus, sordidus, squalidus.

be-soeden. j. besorgen.

be-solden. Solvere stipendium.

be-soldinghe/soud. Stipendium æs militare.

be-solderen. Contabulare assare, coassare.

be-solfferen. Sulphure imbuere, aspergere, linere.

be-solffert. Sulphuratus.

be-soluwen. *fland.* Maculare. *gal. souiller.*

be-solffert. Sulphuratus.

be-someren. j. ver-someren.

be-sonder/be-sunder. Singularis peculiaris, exquisitus, proprius, privatus.

be-sonder/be-sonderlick. Singulatim sigillatim, singillatim, seorsum, peculiariter, propriè, speciatim, specialiter, separatim, privatim, privatè. *germ. besunder: angl. asonder.*

be-sonderen. Distinguere, separare, seligere.

be-sondighen. Peccato inquinare.

be-sorghen. Vereri, timere.

be-sorgen. Procurare, accurare, curare, prospicere. & Satagere.

be-sorgher. Curator.

be-sorght. Sollicitus, cura affectus, metu affectus.

be-sorght zijn. Angi, laborare, solicitum esse.

be-sorghtheyd. Solicitudo.

be-sorgh-saem. Sollicitus.

be-soudinghe. j. be-soldinghe.

be-spaeren. Comparcere.

be-sparsen. *fland.* Aspergere.

be-speuren. j. be-sporen.

be-spieden/ be-spien/ spien. Explorare, speculari, dispicere, observare, insidiari, insidere.

be-spieder/spie. Explorator, speculator, catascopus.

be-spie-schip. Navis episcopia, navis exploratoria, catascopium.

be-spie-torn. Specula.

be-spijen. j. be-spouwen.

be-sporen/bespeuren. Indagare, investigare, pervestigare.

be-sporer. Indagator, investigator.

be-spotten. j. spotten. Subsannare, naso suspendere adunco.

be-spotter. j. spotter.

be-

be-ſpottinghe. j. ſpot.

be-ſpouwen. Conſpuere, ſputo defœdare: & Convomere.

be-ſpraeyen/be-ſpreyen. Conſternere.

be-ſprek/be-ſpreck. Conditio, condictio, condictum, pactio, pactum.

be-ſprek. *vetus. fland.* Legatum, donatio teſtamento relicta.

be-ſprek. *holl.* Conſultatio, deliberatio.

be-ſpreken. Condicere, prædicere conditionem, paciſci, præfinire, præfigere conditionem.

be-ſpreken. *vetus. fland.* Legare, decernere & teſtamento relinquere.

be-ſpreken. *vet. holl.* j. **be-raeden.** Conſulere, conſultare, deliberare.

be-ſprenckelen. j. **be-ſprenghen.**

be-ſprenghen. Aſpergere, conſpergere, inſpergere, reſpergere.

be-ſpringhen. Aſſilire, inſultare, adoriri, invadere, impetere. & Salire, inire feminam, aſſilire.

be-ſproeyen. Aſpergere.

be-ſpruyten. Aſpergere.

be-ſpuyten. Siphone conſpuere.

be-ſpuyt-kruycke. Harpagium, clepſydra: vas foraminoſum quo hortorum herbæ & pulvilli irrigantur.

be-ſtaen. Conſtare, conſiſtere, ſubſiſtere, manere, perſiſtere.

be-ſtaen. Incipere, inceptare, attentare, experiri, conari, audere, aggredi, inſti-

cognatum eſſe, connecti ſanguine, contingere ſanguine, cognatione: jungi ſanguine, teneri cognatione.

be-ſtaen. Affectus. **beſtaen van ſieckte.** Affectus morbo.

be-ſtaen/be-ſeten. Numine afflatus, lymphaticus, fanaticus.

be-ſtaende. Cognatus, agnatus, neceſſarius, affinis.

be-ſtand/be-ſtandigheyt. Firmitas, immutabilitas.

be-ſtand. Induciæ pax ſequeſtra, ceſſatio pugnæ pactitia, belliferiæ.

be-ſtandigh. Stabilis, firmus, durabilis, conſtans.

be-ſtandigheyd. Conſtantia.

be-ſteck. Septum, ſepimentum.

be-ſteck. Cœptum, incœptum, molimen, machinatio, dolus.

be-ſteck/be-worp. Delineatio ſive adumbratio operis conficiendi.

be-ſtecken. Figere clavis ligneis; & Sepire.

be-ſteden. Locare, elocare, collocare, ablocare, oblocare impendere.

be-ſteden ter aerden. *vetus. fland* Sepelire, inhumare.

be-ſteden/wt-gheven. Inſumere, erogare, impendere, expendere, collocare.

be-ſteden een werck. Addicere opus, locare alicui opus faciendum, mercedem alicui conſtituere pro opere faciendo.

be-ſteden te houwelijck. Locare, vel elocare in matrimonium, nuptum dare, nuptui dare, nuptui collocare, maritare, jungere conjugio.

be-ſteedſter. Commendatrix ancillarum.

be-ſteken. Configere, affigere, circumfigere: & Circumſepire: & Moliri, machinari: & Informare, delineare opus conficiendum.

be-ſteken het garen. Tendere retia tendere plagas: ſepire plagis nexilibus: tendere inſidias ſtruere fallaciam.

be-ſteken met bloemen. Ornare floribus.

be-ſtellen. Diſponere, conſtituere, colloca-

editare: & Procurare,

exequi conficere.

onducere.

be-ſtellen. *fland.* Curare equum, alere, paſcere.

be-ſtellinghe. Diſpoſitio, conſtitutio, ſuppeditatio: & Conductio. & Redemptio. & Expeditio, apparatus bellicus.

be-ſtemmen/be-ſpreken. Condicere, prædicere conditionem: & Conſtituere, ſtatuere: & Comprobare.

be-ſterven. Mori, emori.

be-ſtier. Regimen, rectio, directio, gubernatio.

be-ſtieren. Regere, dirigere, moderari, & Domare. & Fallere.

be-

nare polluere.
be-smetheyd. Epilepsia, morbus comitialis morbus sacer.
be-smettelicke sieckte.j.halende. Morbus contagiosus.
be-smetsel. Contaminatio, maculę.
be-smeuren.j.be-smeeren.
be-smockelen. *fland.* Maculare inquinare.
be-smuysteren. Oblinere, perungere, inquinare repingui.
be-snarren. Reprehendere, objurgare.
be-snauwen/be-snabben. Latrare in aliquem, allatrare alicui.
be-sneden. Circumcisus, pręcisus.
be-sneden als een Jode. Verpus, apella, recutitus, cui pellis virilis membri decorticata est.
be-sneden. Contractus, attenuatus.
be-sneden van aen-sicht. Gracilis & exilis facie.
be-snedenlick. Pręcisè.
be-snijden. Circumcidere, amputare, præcidere, attenuare. & Minuere, diminuere. & Comprimere se, coarctare, abstinere.
be-snijdinghe/besnijdenisse. Circumcisio.
be-snijdsel. Segmen, resegmen. & Præputium.
be-snoeyen. Concidere, pręsecare.
be-snoeyer. Ferramentum concisorium quo ungulę jumentorum conciduntur.
be-snot. Mucosus. (re.
be-snotten. Muco ma
be-snuffelen. Sagaci
dagare canum more.
be-soeck. Visitatio: & Tentamen, examen.
be-soecken/heym soecken. Visere, invisere, visitare.
be-soecken dick-wils. Frequentare.
be-soecken/ver-soecken. Experiri, tentare, examinare. & Exercere.
be-soeren.j.be-sueren. Acerba pati.
be-soetelen. Inquinare, coinquinare, fœdare fuligine, contaminare, conspurcare, maculare, polluere.
be-soetelt. Inquinatus, fordidus, squalidus.
be-soeven.j.besorgen.
be-solden. Solvere stipendium.

be-soldinghe/soud. Stipendium, æs militare.
be-solderen. Contabulare assare, coassare.
be-solfferen. Sulphure imbuere, aspergere, linere.
be-solffert. Sulphuratus.
be-soluwen. *fland.* Maculare. *gal. souiller.*
be-solffert. Sulphuratus.
be-someren.j.ver-someren.
be-sonder/be-sunder. Singularis peculiaris, exquisitus, proprius, privatus.
be-sonder/be-sonderlick. Singulatim, sigillatim, singillatim, seorsum, peculiariter, propriè, speciatim, specialiter, separatim, privatim, privatè. *germ. besunder: angl. asonder.*
be-sonderen. Distinguere, separare, seligere.
be-sondighen. Peccato inquinare.
be-sorghen. Vereri, timere.
be-sorgen. Procurare, accurare, curare, prospicere. & Satagere.
be-sorgher. Curator.
be-sorght. Sollicitus, cura affectus, metu affectus.
be-sorght zijn. Angi, laborare, solicitum esse.
be-sorghtheyd. Solicitudo.
be-sorgh-saem. Sollicitus.
be-soudinghe.j.be-soldinghe.
be-spaeren. Comparcere.
be-sparsen. *fland.* Aspergere.

Bettellen, ἐπιστέλλειν

speculari, inspicere, observare, insidiari,
insidere.
be-spieder/spie. Explorator, speculator, catascopus.
be-spie-schip. Navis episcopia, navis exploratoria, catascopium.
be-spie-torn. Specula.
be-spijen.j.be-spouwen.
be-sporen/bespeuren. Indagare, investigare, pervestigare.
be-sporer. Indagator, investigator.
be-spotten.j. spotten. Subsannare, naso suspendere adunco.
be-spotter.j.spotter.

be-ſpottinghe. j. ſpot.

be-ſpouwen. Conſpuere, ſputo defędare: & Convomere.

be-ſpraepen/be-ſprepen. Conſternere.

be-ſprek/be-ſpreck. Conditio, condictio, condictum, pactio, pactum.

be-ſprek. *vetus. fland.* Legatum, donatio teſtamento relicta.

be-ſprek. *holl.* Conſultatio, deliberatio.

be-ſpreken. Condicere, prædicere conditionem, paciſci, præfinire, præfigere conditionem.

be-ſpreken. *vetus. fland.* Legare, decernere & teſtamento relinquere.

be-ſpreken. *vet. holl.* j. **be-raeden.** Conſulere, conſultare, deliberare.

be-ſprenckelen. j. **be-ſprenghen.**

be-ſprenghen. Aſpergere, conſpergere, inſpergere, reſpergere.

be-ſpringhen. Aſſilire, inſultare, adoriri, invadere, impetere. & Salire, inire feminam, aſſilire.

be-ſproepen. Aſpergere.

be-ſpruyten. Aſpergere.

be-ſpuyten. Siphone conſpuere.

be-ſpuyt-kruycke. Harpagium, clepſydra: vas foraminoſum quo hortorum herbæ & pulvilli irrigantur.

be-ſtaen. Conſtare, conſiſtere, ſubſiſtere, manere, perſiſtere.

be-ſtaen. Incipere, inceptare, attentare, experiri, conari, audere, aggredi, inſtituere, inire, ſubire.

be-ſtaen/aen-gaen. Attinere, attingere.

be-ſtaen van bloede. Conſanguineum ſive cognatum eſſe, connecti ſanguine, contingere ſanguine, cognatione: jungi ſanguine, teneri cognatione.

be-ſtaen. Affectus. **beſtaen van ſieckte.** Affectus morbo.

be-ſtaen/be-ſeten. Numine afflatus, lymphaticus, fanaticus.

be-ſtaende. Cognatus, agnatus, neceſſarius, affinis.

be-ſtand/be-ſtandigheyt. Firmitas, immutabilitas.

be-ſtand. Inducię pax ſequeſtra, ceſſatio pugnæ pactitia, belliferię.

be-ſtandigh. Stabilis, firmus, durabilis, conſtans.

be-ſtandigheyd. Conſtantia.

be-ſteck. Septum, ſepimentum.

be-ſteck. Cœptum, incœptum, molimen, machinatio, dolus.

be-ſteck/be-worp. Delineatio ſive adumbratio operis conficiendi.

be-ſtecken. Figere clavis ligneis; & Sepire.

be-ſteden. Locare, elocare, collocare, ablocare, oblocare impendere.

be-ſteden ter aerden. *vetus. fland* Sepelire, inhumare.

be-ſteden/wt-gheven. Inſumere, erogare, impendere, expendere, collocare.

be-ſteden een werck. Addicere opus, locare alicui opus faciendum, mercedem alicui conſtituere pro opere faciendo.

be-ſteden te houwelijck. Locare, vel elocare in matrimonium, nuptum dare, nuptui dare, nuptui collocare, maritare, jungere conjugio.

be-ſteedſter. Commendatrix ancillarum.

be-ſteken. Configere, affigere, circumfigere: & Circumſepire: & Moliri, machinari: & Informare, delineare opus conficiendum.

be-ſteken het garen. Tendere retia tendere plagas: ſepire plagis nexilibus: tendere inſidias ſtruere fallaciam.

be-ſteken met bloemen. Ornare floribus.

be-ſtellen. Diſponere, conſtituere, collocare, ſtatuere, ſuppeditare: & Procurare, curare, expedire, exequi conficere.

be-ſtellen. *vetus.* Conducere.

be-ſtellen. *fland.* Curare equum, alere, paſcere.

be-ſtellinghe. Diſpoſitio, conſtitutio, ſuppeditatio: & Conductio. & Redemptio. & Expeditio, apparatus bellicus.

be-ſtemmen/be-ſpreken. Condicere, prædicere conditionem: & Conſtituere, ſtatuere: & Comprobare.

be-ſterven. Mori, emori.

be-ſtier. Regimen, rectio, directio, gubernatio.

be-ſtieren. Regere, dirigere, moderari, & Domare. & Fallere.

be-

be-stieven.j.ver-roesten. Squalere.
be-stoken. *fland.* j.**be-stormen.**
be-stolpen. *holl.* j.**be-decken.**
be-stompen. Fallere incautum, imponere incauto.
be-stooten. Impetere, invadere, aggredi, incursare, incurrere, irruere, impetum facere, impugnare, oppugnare, adoriri.
be-stoppen. Obturare: & Fallere.
be-stormen. Oppugnare, impugnare, impetere.
be-storminghe.j.storm.
be-storten.j.be-ghieten. Perfundere.
be-stoven. Pulvereus, pulverulentus, respersus pulvere, pulvere sorditatus, obductus situ pulvereo, afflatus pulvere.
be-stoven.j.be-waeyt. Afflatus spiritu, fanaticus.
be-straelen. Affulgere radijs.
be-stranghen.j.be-nauwen.
be-strecken. Extendere. & Erogare.
be-stricken. Illaqueare, intricare, irretire, implicare, perplexum reddere.
be-strijcken. Illinere, oblinere, inungere.
be-strijcken.j.wt-strijcken. Fucum facere alicui, os alicui sublinere, circum scribere.
be-strijden. Oppugnare, debellare, impugnare.
be-strijden. *vet. fland.* Objurgare.
be-stringhen. Vinculis coërcere.
be-stroyen. Conspergere, consternere, insternere.
be-stueren.j.be-stieren.
be-stuyven. Respergere sive aspergere pulvere, sordidare pulvere, obducere situ pulvereo, afflare pulvere.
be-suecken.j.besoecken.
be-sueren. Acerba pati, dura perpeti perferre: acerbos labores sive dolores exantlare: elaborare.
be-sueren de dood. Acerbam pati mortem, duram subire mortem, perferre mortem.
be-sunder.j.be-sonder.
be-swaercken.j.be-swercken.
be-swaeren.j.be-laeden.
be-sweeten. Sudando niti, sudare multo labore.
be-sweet. Sudabundus.
be-swelten. Languescens, viribus destitutus.
be-swelten. *fland.* Deficere, languescere animo, linqui animo.
be-swercken/be-sworcken. *sax. fris. sicamb.* Nubibus tegi vel obduci, nubilum fieri.
be-sweeren. Iurare, juramento confirmare.
be-sweeren. Adjurare, conjurare, incantare, imprecari: & Exorcizare.
be-sweeren.j.be-eeden. Iurare in leges alterius.
be-sweeringhe. Adjuratio, incantatio, imprecatio, carmen: exorcismus.
be-sweerer. Adjurator, exorcista, exorcisator, incantator.
be-swijcken. Fatiscere pessum ire. & Deficere, deserere, linquere.
be-swijcken.j.be-swijmen.
be-swijmen. Animo deficere, intermori, animo linqui, exanimari, deliquiũ pati.
be-swijminghe / be-swijmtheyd. j. onmacht. Deliquium animi.
be-swijmt. Lypopsychus, lypothymicus, intermortuus.
be-sworken.j.be-swercken.
be-taelen. Solvere, persolvere, resolvere, exolvere, satisfacere, luere, pendere, pensitare, dependere.
be-taelen ten vollen. Satisfacere in assem, in solidum.
be-taelinge. Solutio, numeratio, pensio.
be-taemen. Decere, condecere. **Het betaemt.** Decet, condecet, convenit, par est, æquum est.
be-taemelick. Decens, conveniens.
be-taemelickheyd. Decentia, convenientia.
be-taemelicken. Decenter, convenienter.
be-tacteren. *fland.* Fœdare, maculare, inquinare.
be-tasten. Scrutari tactu.
be-teeckenen. Significare, indicare, notare.
be-teeckenisse. Significatio.
be-tegenen. Obviare, occurrere, adversum ire,

ire,adire contra, fieri obviam, offendere,incidere in euntem,contraire.
e-teghenen. *germ. sax. sicamb.* Accidere, evenire.
e-teghenheyd. Occursus, offensio.
e-terden.j.be-treden.
e-tichten. Accusare, agere contra aliquem.
e-tichtinghe. Accusatio, actio contra aliquem.
e-tichter. Accusator.
e-tijen. Pergere, tendere ulterius.
e-tijen. *vetus.* Agere, jure agere.
e-tijghen. Accusare, imputare.
e-timmeren. Inædificare, instruere ædificio. **be-timmeren yemants licht.** Officere luminibus alicuius, obstruere luminibus, propriore aut altiore structura alicuius lumen tollere, & luci officere.
e-tochte goeden. Bona usufructuaria.
e-toogh. *fland.* **j.be-toon.**
e-tooghen. *fland.* **j.be-toonen.**
e-toomen. Refrenare.
e-toon.j.be-wijs.
e-toonen.j.be-wijsen.
e-tooveren. Incantare, excantare, fascinare, effascinare.

Betaelen idem est ac ἐπιτελεῖν

pendere, deliberare, subtiliter excogitare.
e-traenen. Lachrymis rigare.
e-trapen/be-trappen. Sistere cursum aufugientis: & Deprehendere aliquem in delicto, intervenire, ex insidijs supervenire, opprimere in actu. *gall. attrapper.*
e-treck. Attractio, pertractio.
e-treck.j.be-worp. Delineatio.
e-treck van vonnisse. *fland.* Appellatio, provocatio.
e-trecken. Attrahere, pertrahere, allicere, ducere inducere.
e-trecken.j.be-worpen. Delineare, ruditer depingere.
e-trecken in recht. In jus vocare, provocare.

be-trecken het ghewijsde. *fland.* Appellare, provocare.
be-treckelick in recht. Qui in jus vocari potest.
be-treden/ be-terden. Conculcare, terere pedibus. **be-treden wegh.** Via trita.
be-trepelen/be-trippelen. Tripudio conculcare, tripudiando calcare.
be-trompen.j.trompen. Fallere.
be-trouwen. Fidere, confidere, fidem habere, credere: & Committere, committere fidei, mandare, commendare fidei.
be-trouwt ghelt. Pecunia deposita, ad custodiendum tradita.
be-trouwinghe. Fiducia, confidentia.
be-tuyghen.j.ghetuyghen. Testari, testificari.
be-tuyginghe. Testatio, testificatio.
be-tuynen. Sepire, consepire, præsepire, circumsepire.
be-twijfelt. Dubius, dubitans.
be-vaen/be-vangen. Capere.
be-vaen/be-vangen. Captus.
be-vaeren.j.ver-vaeren. Expertus.
be-vallen. Accidere.
be-vallen. Evenire casu vel sorte: & Obvenire sorte, accidere sorte, obtingere sor-
cedere cordi vel ani-
e, obvenire: cadere,
ierem. 42. 2. *Cadat oratio nostra in conspectu tuo, id est,* placeat, accepta sit.
be-vallick. Venustus, lepidus, festivus, gratiosus, gratus.
be-vallicken. Venustè, lepidè, festivè.
be-vallicheyd. Venustas, lepor, festivitas, gratia.
be-vangh.j.by-vangh. Confinium.
be-vangh/be-vanck. Conseptum: locus clausus sive munitus, ambitus.
be-vanghen. Capere, comprehendere, implicare, irretire, corripere, occupare.
be-vangen. Captus, implicitus, irretitus.
be-vangen met slaep. Correptus somno.
be-vechten.j.be-strijden.
be-veeden. Hostili animo nocere.
be-vel. Mandatum, commendatum, commissum,

be-ſtieven.j.ver-roeſten. Squalere.
be-ſtoken. *fland.* **j.be-ſtormen.**
be-ſtolpen. *holl.* **j.be-decken.**
be-ſtompen. Fallere incautum, imponere incauto.
be-ſtooten. Impetere, invadere, aggredi, incurſare, incurrere, irruere, impetum facere, impugnare, oppugnare, adoriri.
be-ſtoppen. Obturare: & Fallere.
be-ſtormen. Oppugnare, impugnare, impetere.
be-ſtorminghe.j.ſtorm.
be-ſtorten.j.be-ghieten. Perfundere.
be-ſtoven. Pulvereus, pulverulentus, reſperſus pulvere, pulvere ſorditatus, obductus ſitu pulvereo, afflatus pulvere.
be-ſtoven.j.be-waept. Afflatus ſpiritu, fanaticus.
be-ſtraelen. Affulgere radijs.
be-ſtranghen.j.be-nauwen.
be-ſtrecken. Extendere. & Erogare.
be-ſtricken. Illaqueare, intricare, irretire, implicare, perplexum reddere.
be-ſtrijcken. Illinere, oblinere, inungere.
be-ſtrijcken.j.wt-ſtrijcken. Fucum facere alicui, os alicui ſublinere, circum ſcribere.
be-ſtrijden. Oppugna[illegible]
nare.
be-ſtrijden. *vet.fland.* [illegible]
be-ſtringhen. Vinculis [illegible]
be-ſtropen. Conſpergere, conſternere, inſternere.
be-ſtueren.j.be-ſtieren.
be-ſtuyven. Reſpergere ſive aſpergere pulvere, ſordidare pulvere, obducere ſitu pulvereo, afflare pulvere.
be-ſuecken.j.beſoecken.
be-ſueren. Acerba pati, dura perpeti perferre: acerbos labores ſive dolores exantlare: elaborare.
be-ſueren de dood. Acerbam pati mortem, duram ſubire mortem, perferre mortem.
be-ſunder.j.be-ſonder.
be-ſwaercken.j.be-ſwercken.
be-ſwaeren.j.be-laeden.
be-ſweeten. Sudando niti, ſudare multo labore.
be-ſweet. Sudabundus.
be-ſweken. Langueſcens, viribus deſtitutus.
be-ſwelten. *fland.* Deficere, langueſcere animo, linqui animo.
be-ſwercken/be-ſworcken. *ſax.friſ.ſicamb.* Nubibus tegi vel obduci, nubilum fieri.
be-ſweren. Iurare, juramento confirmare.
be-ſweren. Adjurare, conjurare, incantare, imprecari: & Exorcizare.
be-ſweren.j.be-eeden. Iurare in leges alterius.
be-ſweringhe. Adjuratio, incantatio, imprecatio, carmen: exorciſmus.
be-ſwerer. Adjurator, exorciſta, exorciſator, incantator.
be-ſwijcken. Fatiſcere peſſum ire. & Deficere, deſerere, linquere.
be-ſwijcken.j.be-ſwijmen.
be-ſwijmen. Animo deficere, intermori, animo linqui, exanimari, deliquiū pati.
be-ſwijminghe / be-ſwijmtheyd. j. onmacht. Deliquium animi.
be-ſwijmt. Lypopſychus, lypothymicus, intermortuus.
be-ſworken.j.be-ſwercken.
[illegible]
in ſolidum.
be-taelinge. Solutio, numeratio, penſio.
be-taemen. Decere, condecere. **Het betaemt.** Decet, condecet, convenit, par eſt, æquum eſt.
be-taemelick. Decens, conveniens.
be-taemelickheyd. Decentia, convenientia.
be-taemelicken. Decenter, convenienter.
be-taeteren. *fland.* Fœdare, maculare, inquinare.
be-taſten. Scrutari tactu.
be-teeckenen. Significare, indicare, notare.
be-teeckeniſſe. Significatio.
be-tegenen. Obviare, occurrere, adverſum ire,

ire,

ire, adire contra, fieri obviam, offendere, incidere in euntem, contraire.
e-teghenen. *germ. sax. sicamb.* Accidere, evenire.
e-tegenheyd. Occursus, offensio.
e-terden. j. be-treden.
e-tichten. Accusare, agere contra aliquem.
e-tichtinghe. Accusatio, actio contra aliquem.
e-tichter. Accusator.
e-tijen. Pergere, tendere ulterius.
e-tijen. *vetus.* Agere, jure agere.
e-tijghen. Accusare, imputare.
e-timmeren. Inædificare, instruere ædificio. be-timmeren yemants licht. Officere luminibus alicuius, obstruere luminibus, propriore aut altiore structura alicuius lumen tollere, & luci officere.
e-tochte goeden. Bona usufructuaria.
e-toogh. *fland.* j. be-toon.
e-tooghen. *fland.* j. be-toonen.
e-toomen. Refrenare.
e-toon. j. be-wijs.
e-toonen. j. be-wijsen.
e-tooveren. Incantare, excantare, fascinare, effascinare.
e-tooveringhe. j. tooverije.
e-toteren/be-totelen. Commovere, turbare animo, sollicitare, incutere metum
e-trachten. Meditari, excogitare, perpendere, deliberare, subtiliter excogitare.
e-traenen. Lachrymis rigare.
e-trapen/be-trappen. Sistere cursum aufugientis: & Deprehendere aliquem in delicto, intervenire, ex insidijs supervenire, opprimere in actu. *gall. attrapper.*
e-treck. Attractio, pertractio.
e-treck. j. be-worp. Delineatio.
e-treck van vonnisse. *fland.* Appellatio, provocatio.
e-trecken. Attrahere, pertrahere, allicere, ducere inducere.
e-trecken. j. be-worpen. Delineare, ruditer depingere.
e-trecken in recht. In jus vocare, provocare.
be-trecken het ghewijsde. *fland.* Appellare, provocare.
be-treckelick in recht. Qui in jus vocari potest.
be-treden/ be-terden. Conculcare, terere pedibus. be-treden wech. Via trita.
be-trepelen/be-trippelen. Tripudio conculcare, tripudiando calcare.
be-trompen. j. trompen. Fallere.
be-trouwen. Fidere, confidere, fidem habere, credere: & Committere, committere fidei, mandare, commendare fidei.
be-trouwt gheld. Pecunia deposita, ad custodiendum tradita.
be-trouwinghe. Fiducia, confidentia.
be-tuyghen. j. ghetuyghen. Testari, testificari.
be-tuyginghe. Testatio, testificatio.
be-tuynen. Sepire, consepire, præsepire, circumsepire.
be-twijfelt. Dubius, dubitans.
be-vaen/be-vangen. Capere.
be-vaen/be-vangen. Captus.
be-vaeren. j. ver-vaeren. Expertus.
be-vallen. Accidere.
be-vallen. Evenire casu vel sorte: & Obvenire sorte, accidere sorte, obtingere sortito.
be-vallen. Placere, cedere cordi vel animo, arridere, capere, obvenire: cadere, apud Ecclesiast. *Hierem. 42. 2. Cadat oratio nostra in conspectu tuo, id est,* placeat, accepta sit.
be-vallick. Venustus, lepidus, festivus, gratiosus, gratus.
be-vallicken. Venustè, lepidè, festivè.
be-vallicheyd. Venustas, lepor, festivitas, gratia.
be-vangh. j. by-vangh. Confinium.
be-vangh/be-vanck. Conseptum: locus clausus sive munitus, ambitus.
be-vanghen. Capere, comprehendere, implicare, irretire, corripere, occupare.
be-vangen. Captus, implicitus, irretitus.
be-vangen met slaep. Correptus somno.
be-vechten. j. be-strijden.
be-veeden. Hostili animo nocere.
be-vel. Mandatum, commendatum, commissum,

missum, delegatio munus. & Imperium, præceptum, jussum.
be-vel-hebber. Delegatus ad aliquod munus, qui provinciam cepit aut gerit.
be-velf-man. Mandator, imperator.
be-velen. Mandare, commendare, demandare, committere, munus injungere, provinciam tradere, negotium legare, dare: curationem deferre, in tutelam tradere, mandare sive committere alicuius fidei.
be-velen. Imperare, indicere, jubere.
be-vesten/be-vestighen. Confirmare, corroborare, firmare, fortificare, munire, communire. & Mœnire, cingere mœnibus, muris, vallo, fossa. & Sepire præsidijs, mœnibus: & Sancire, stabilire, ratum facere, inviolabiliter & sanctè constituere. & Affirmare, asserere, asseverare.
be-veur-monden. Tueri pupillum, agere tutorem.
be-veur-waerden. j. be-spreken. Condicere, præscribere: & Pacisci, depacisci.
be-vinden. Comperire, reperire, deprehendere, sentire, præsentire, perspicere, experiri re ipsa.
be-vlecken. j. be-smetten.
be-vlijten/be-vlijtighen. Diligentiam adhibere.
be-vloten melck. *zeland.* j. ghevloten.
be-vochtigen. Humectare, rigare.
be-voelen. j. ghe-voelen. Sentire.
be-vooghden. Tutorem pupillo constituere. & Tutari pupillum.
be-voochtinghe. Tutela.
be-volckt. Populus frequens, populi multitudine munitus, copiosus populi frequentia.
be-volen. Commendatus. & Præceptus, jussus. My is bevolen te gaen. Iussus sum ire.
be-vonden. Compertus, inventus.
be-vonden dieverije. Manifestum furtum, cùm apud aliquem testibus præsentibus furtiva res quæsita & inventa est.
be-vrachten. Vecturam imponere.
be-vrachten een schip. Naviculariam facere.
be-vraeghen. Interrogare: & Consulta[re], deliberare.
be-vredighen/be-vreden. Pacare, pacific[a]re, placare, complacare.
be-vreesen. Vereri, timere.
be-vreest. Anxius, perterritus timore, trep[i]dus, pavidus timens.
be-vreest maecken. Incutere metum.
be-vrienden. j. ver-maeghschappen.
be-vriesen/vervriesen. Gelascere, gela[re], congelascere, durari glacie, glacie co[n]stringi, astringi glaciari, frigore den[sa]ri: congelare, congelari.
be-vrijen. Munire, tutum reddere.
be-vrijen. Dare immunitatem, dare vac[a]tionem. & Asserere, liberare, vindica[re] in libertatem.
be-vrijinghe. Manumissio, vindicta.
be-vroeden. Animadvertere, considerar[e], perpendere, sapienter secum putare.
be-vroedsaem. Consideratus homo.
be-vrosen. Gelatus, congelatus.
be-vrucht. Gravidus, fœtus.
be-vruchte vrouwe. Mulier fœta, gravid[a], prægnans, uterum ferens, utero gravis.
be-vrucht zijn. Vterum ferre.
be-vrucht worden. Concipere utero.
be-vruchten. Implere uterum, gravida[m] sive prægnantem reddere.
be-wachten. Incerare.
be-waeyen. Afflare, inspirare.
be-waeyt. Afflatus aura, vento.
be-waeyt/be-stoven. Afflatus spiritu, f[a]naticus, infatuatus.
be-waen. *vetus. fland.* Suspicio.
be-waenen. *vetus.* Suspicari, putare.
be-waent. Putatus, existimatus, creditus.
be-waent vader. Pater creditus. *vulgò* p[u]tativus.
be-waren. Custodire, servare, reserva[re], conservare, asservare, tueri. & Conde[re], reponere. & Munire. & Probare, appr[o]bare. Te be-waeren gheven. Deponer[e], fidei alicujus committere, dare serva[n]dum, concredere.
be-waerder. Custos, servator.
be-waerder hand. Manus sequestra, [se]questr[a]

quester. **In bewaerder handt stellen.** Sequestrare, sequestrò deponere, apud sequestrum deponere.
be-waringhe. Custodia, servatio, conservatio. & Munimen, munimentum.
be-waernisse. Custodia.
be-waerighen. Ratum facere. & Probare. & Approbare.
be-waeteren. Munire aquis: & humectare, irrigare.
be-wallen. Cingere aut munire vallo.
be-wandelen. Perambulare.
be-wandelt. Tritus itinere.
be-wandelde weghen. Viæ tritæ, itinera trita.
be-wandelt man. Expertus multis itineribus: qui mores hominum multorum vidit & urbes.
be-weenen/be-schreyden. Deflere, deplorare, complorare, lugere, fletu prosequi.
be-weeninghe. Deploratio, comploratus, comploratio.
be-wegen. In viam dirigere.
be-weghen. Movere, commovere, permovere, ciere, conciere, concitare.
be-weghelick. Mobilis.
be-weldighen. Vi superare.
be-weren. Defendere: & Probare, approbare: & Asserere.
be-werp/be-werpen. j. beworp/ beworpen.
be-werven. Acquirere.
be-wettighen. Lege affirmare, lege probare. & Cognitionem rei ad judicem deferre.
be-wichtighen. Ponderare, perpendere.
be-wieren. j. be-kijcken.
be-wijs. Demonstratio, constitutio, argumentum, documentum. & Ratio.
be-wijsen. Demonstrare, probare, arguere.
be-wijsen. Præstare, præbere, perhibere, exhibere, constituere, assignare, attribuere.
be-wijsen met redenen. Probare rationibus, demonstrare argumentis.
be-wijsen met ghetuyghen. Testatum relinquere, testimonijs comprobare, testari, testificari.
be-willighen. j. verwillighen.
be-wind. Involucrum.
be-wind. Administratio, curatio, provincia officium.
be-wind-hebben. Administrare, curare.
be-wind-hebber. Administrator, curator.
be-winden. Involvere, convolvere, obvolvere, implicare, circumplicare, intricare.
be-winden. j. bedienen. Administrare, tractare.
be-wimpelen. Velare, palliare, tegere, celare, implicare, involvere. & tegere, simulare.
be-winteren. Hibernare, hiemare.
bewist. *fris.* Certus.
be-wist. *holl. fris.* **j. versekeren.**
be-witten. Dealbare.
be-wolckt. Nubilus.
be-wompelen. *fland* **j. be-wimpelen.**
be-woonen. Habitare, inhabitare, colere domum, ædes: incolere vel tenere locũ.
be-woonde steden. Vrbes habitatę.
be-woonlick. Habitabilis.
be-worp/be-werp. Lineamentum, linearis pictura, monogrammus.
be-worp/bewerp. Summarium, breviarium.
be-worp / be-worp-boeck. Protocolum: breviter & succinctè notata à tabellione, ut deinde extendi & absolvi possint: protocolorum liber.
be-worp der schilderyen. Adumbratio: pictura rudibus lineamentis constans: graphis, ichnographia, delineatio futurę picturæ.
be-worp van een huys. j. platte forme.
be-worpen/be-werpen int cort. Summatim comprehendere.
be-worpen. Informare, rem aliquam inchoare, & principium operi quodammodo informe & impolitum dare.
be-worpen in schrift. Breviter & succinctè notare, *ut deinde extendatur & absolvatur.*
be-worpen met de kole oft anders. Delineare, lineamentum ducere, designare primas lineas ducere, deformare, adumbrare.
be-worp-boeck. j. be-worp. Protocolorum liber.

liber.

be-worpsel.j.be-worp. Lineamentum adumbratio.

BE *extra compositionem.*

beck. Rostrum *vulgò* beccus. *Suetonius in Vitellio*, beccum *vocat* rostrum. *gal. becq. ital. becco. hisp. pico. beço. hisp.* labium *significat. ang. beake.*

becken/picken. Rostro ictum facere.

beckſken. Rostellum.

becken. Peluis. *vulgò* bacinum. *germ. beckin. gal. bassin. ital. bacino. hisp. bacin. ang. basyn.*

beckeneel/helm. Galea, cassis.

beckeneel/hoost-schotel. Calva, calvaria, cranium.

becke-neel-huyd. Pericranium, cutis capillum gignens.

beckeneel-naed. Commissura sive sutura cranij, *ut pote* Coronalis, lambdoides, *&* sagittalis, *sive* veruculata.

beckeneel-maecker. Buccularius.

bedde. Lectus, torus, lectus cubicularis, stratum, cubile. *germ. bett. ang. bedde.*

bedde. Torus conjugalis, matrimonium. **Met vollen bedde.** Constante matrimonio.

bedde. Pulvinus, pulvini torus, torus areola, eminentior in hortis terra in qua semina depanguntur. *&* Porca, terra inter sulcos duos elata.

bedde-ghelijck deylen. Æqualiter per stirpes cujusque tori dividere.

bedde-genoot. Coniux, maritus, uxor: socius & socia lecti, sive tori: consors thalami.

bedde-kleed. Lodix, stragulum, lecti operimentum, lecti fascia.

bedde-laecken. *sax. holl. fri. sicamb.* **j. slaepe-laecken.** Toral.

bed luys. j. wand-luys.

bedde-maecker. Culcitrarius.

bed-panne. Batillus, cubicularius: ignitabulum: instrumentum æneum, in quod conjectis prunis ardentibus excalefiunt lecti.

bed-plancke. Sponda.

bed-schraege. Fulcrum, fulcimentum lecti.

bed-syde. Sponda.

bed-sponde. Sponda, fulcrum lecti.

bed-spreeder. *fris. holl.* **j. bedde-laecken.** Toral.

bed-stroo. Stramenta lecti.

bed stede. Sponda, fulcrum lecti.

bed-stove. j. bed-panne.

bedde-bulsel. Tomentum, fartura lectorum sive culcitrarum.

bedden. In lecto collocare & curare puerperam.

bedder. Clinicus: ita morbo affectus, ut surgere è lecto non possit.

bedderick. *vetus.* Maritus, consors thalami.

bede. Precatio, petitio, preces, rogatio, postulatio, postulatum.

bede/bede-gheld. Oblatio, subsidia, orum: indictio, collatio, collecta exactio, census, vectigal. *&* Exactiones principum: rogationes sive petitiones *primo dictæ, nam fiebant rogato, & consentiente populo in proborum principum subsidium, nunc etiam acerbissimæ exactiones ve:us nomen retinent: urgent enim principum preces: Cogit rogando qui rogat potentior. Est orare Ducum species violenta jubendi. Et quasi nudato supplicat esse potens.*

bede-setter. Censor.

bede-vaert. Peregrinatio religionis ergo: *q. d.* iter precationum gratia.

bedelen. Mendicare, emendicare victum: precibus exposcere, quæritare victum, stipem cogere.

bedel-armoede. Mendicitas.

bedel-sack. Mantica mendici: *&* Mendicitas, mendicabulum.

bedel-werck. Mendicabulum, mendicatio.

bedeler. Mendicus, mendicabulum, rogator *apud Plautum.*

bedelersse. Mendicans mulier.

bedelerije. Mendicitas, mendicatiò, mendicabulum.

bedelle. Apparitor, viator: apparitor academię, rhabduchus academię, accensus minister scholæ: clavarius, *quòd clavem argenteam gerat, Ludovic. Vives, vulgò* bedellus, petellus. *germ. buttel. sax. petel. gal. bedeau. ital. bedello. ang. bedle.*

be-dillen. Regere sive administrare, actitare,

re, factitare.

ee/bęe. Vox est ovium. *Varro.*

een/bęen. Balare.

eeld/beld. Imago, simulachrum, sculptura, signum, icon, effigies, statua.

eeldeken. Imaguncula.

eeld-snijder/ beeld-houwer. Statuarius anaglyptes, hermoglyphus.

eeld-steker. Sculptor.

eeld-stormer. Iconomachus.

eeld-stormerije. Iconomachia.

eeld-wever. *germ. sax. sicamb.* Barbaricarius, Phrygio, textor barbaricæ vestis.

eelden. Effingere: effigiem sive imaginem fingere, pingere, sculpere, formare, cudere.

eeldinge. Imago, signum, imaginatio.

eeldenisse. Imago, simulachrum.

eeldener. Typus, figura, proplasma, archetypus, exemplar, exemplum.

eemd. Pratum.

een. Os, ossis. **beenken.** Ossiculum.

een. Crus, tibia.

een-berghe. Tibialia, ocreę, arma quibus teguntur crura, beinberga. *in legibus Ripuariјs Francorum.*

een-herd. Osseus.

een-hout. Ligustrum.

een-houwer.j.vleesch-houwer.

een-huys der dooden. Ossuaria, æ.

een-loos. Exos, exossis.

een-pijpe.j.pijp-been.

een-schene: *vetus.* Tibiale.

eenlinck. *vetus.* Tibiale.

eenen. Osseus. **beenkam.** Osseus pectẽ.

eente.j.ghebeente.

eenen. *fland.* **j.schimpen.** Cavillari.

eer/ever-swijn. Aper. *germ. aber. ang. boare.*

eer/beer-vercken. Verres, porcus non castratus: *Becanus* **beer** à **baeren** *dici ait, quòd plurimos fœtus gignat. germ. eber. ang. boare. sax. beher. gal. verrat. ital. verro. hisp. berraco.* **Ten beere gaen.** Subare.

eer. Vinea: instrumentum bellicum.

eeren-vleesch. Caro aprugna.

eer-wortel. Libanotis. *officin.* fœniculus porcinus.

eere/beyre. *germ. sax. sic.* **j.besie.** Acinus, bacca. *ang. bery.*

beeste. Bestia, animal brutum, brutum, pecus, belua. *gal. beste. ital. bestia. hisp. bestia. angl. beaste.*

beest-kamper. Bestiarius.

beesten-voeder. Pabulum.

beestelick. Brutus, beluinus.

beestachtich/beestich. Brutus, beluinus.

beestalie. *fland.* Pecus. *gal. bestial.*

beete. Beta. *ital. beta. ang. bete.*

beet-koole. *fland.* Beta.

beete. *fland* **j.recke.** Sedile avium, pertica gallinaria.

beeten. *fland. holl.* Descendere, sidere, considere, sedere.

beeten. *ger. sax. sicamb.* Inficere, officere.

beeten het leder.j. betten. Præparare coria, *germ. beitzen.*

beet-water. Nautea, aqua coriariorum.

beffe.j.almutse. Amiculum, pelliceum.

beffe. *holl.* **j.kraghe.** Collare.

beffe. Nugę, irrisio. *ital. beffa.*

beffe. Mulier garrula, nugatrix.

beffen. *vet.* Gannire, latrare: & Nugari, nugas effutire: illudere. *ital. beffare. gal. baver*

be-ghijne.j.ba-ghijne.

beyaerd.j.bayaerd. Badius.

beyaerd. Frequentamentum tintinnabulorum.

beyaerden. Resonare, modulari tintinnabulis, in numeros pulsare tintinnabula.

beyaerder. Nolæ curator, æramenti curator.

beyde. Ambo, uterque.

beyde-gader. Ambo simul. *ger. albeid. ang. bothe.*

beyden. Expectare, manere, morari, cunctari, operiri, præstolari. *ital badare.*

beye. *holl.* **j.baye.** Acinus.

beyr.j.bære. Vrsus.

beysigh weder. Cęlum æstuosum.

beytel/klief-beytel. Cuneus.

beytel/stek-beytel. Cælum.

beytel/klos-beytel. Vola.

beytel. Pristis: navigium oblongum & angustum.

beyteler/buyteler. *holland.* Ludius, histrio.

gal. basteleur.

beke. Torrens.

beke-boom. *holl.* Cepæa, anagallis aquatica. *vulgò* becabunga.

beker. Calix, cyathus, scaphium, capis, scyphus, crater poculum. *ital. bi. biero.*

bekerken. Caliculus, acetabulum, cyathus.

belcken/bulcken. *sicamb.* Mugire, boare.

beld.j.beeld. Imago.

bele-witte. *sicamb.* Lamia, stryx.

belgen. Indignari, ægrè ferre, graviter accipere, stomachari, irasci: offendi. *&* offendere.

belghen.j.balghen. Pugnare.

belle/schelle. Nola, tintinnabulum, *ang. bel.*

belle.j.bobbel. Bulla.

bellen / schellen. Pulsare tintinnabulum, concutere nolam.

bellen pemanden. *fland.* **j. stadt-kindt maecken.**

bellen. *ger. sax. fris.* **j.bassen.** Latrare.

bel-hamel. Vervex sectarius, dux gregis *& per metaph.* coryphæus. *gal. mouton à la sonnette.*

belle-man. Præco feralis: qui funus prævia nola edicit.

belle-man.j.bel-hamel.

belue. *vetus.* Belua.

bemd/beemd. Pratum, ager ex quo fœnum percipitur.

ben/bin. Sum. **Ick ben.** Ego sum. **Ghy bent oft bint.** *sax. fris. sicamb. pro quo nos dicimus.* **Ghy zijt.** Tu es.

bende.j.bande. Turma.

bende. *fland.* **j.wendel.** Fascia.

bendel/wendel. Fascia, fasciola, tænia.

beneden.j.be-neden.

benghel. Fustis, stipes, baculus, sparus, sparum.

benghel. Rusticus: *&* Homo stupidus, truncus, caudex.

benghel-kruyd. Mercurialis.

benghelen. Cædere fustibus *vulgò* fustigare.

benne. Cista plana, corbis planus: *&* Mactra, arca panaria. *gal. banne. angl. byrne.* Benna *teste Festo, lingua Gallica & Belgica* vehiculum *sive* carrus *dicitur.*

benneken. Cistula plana, corbula plana fiscella.

berbele.j.barbele.

berbelen.j.barbelen.

berch.j.bergh. Mons.

berck/bercken-boom/berckeler. Betula, sive betulla. *germ. birck. angl. byrche.*

bercken. Betulaceus. **bercken-roeden.** Virgę betulaceæ.

bercken-mey. Ramus betulaceus. *&* Culullus betulaceus, sive faginus. Fabricata fago pocula, quæ cava sunt flaventibus illita ceris. *Ovid. Metam* 8. Pocula fagina, cælatum divini opus Alcimedontis: Lenta quibus torno facili superaddita vitis, Diffusos hedera vestit pallente corymbos, *&c. Virgil. Eclog.* 3. *Solent autem ex fago fieri pocula, quæ nunc ex betula fiunt.*

berck-hoen. Erythrotaon. *vulgò* gallus betulæ.

berck/bercke/barck/barcke/borck. *germ. sax. sicamb.* Cortex *ang. barke.*

bercken/ barcken. Arbores decorticare, delibrare, desquamare. *&* Emuscare sive purgare cortices.

bercke/barcke. Navigium actuarium. *vulgò* barca. *gal. barque. ital. & hisp. barca. ang. barke.*

berck-hout/gorden van't schip. Cinctus, subligaculum, zona navis.

berd. Asser, assis, tabula, planca. *germ. bred. ang. bourd.*

berd.j.spel-berd. Magis.

berdeken. Asserculus, assiculis, assula.

berderen. Coassare, contignare.

berderen aensicht. Atticus aspectus, os impudens: frons proterva, frons sive facies perfricta. *q. d.* facies lignea: quæ personis aut larvis ex ligno aut assere factis non habet opus. **Een berderen aensicht hebben.** Sine persona lascivire: impudentiam ipsam loco larvę aut personæ habere.

berderinghe. Assamenta asseres, tabulæ sectiles, coassatio, contignatio.

bere/beyr/baer. Vrsus. *germ baer. ang. bere.* **beerken.** Vrsulus.

bere. Navis genus.

bere. Vinea: instrumentum bellicum.
beren-vleesch. Caro ursina.
berinne. Vrsa.
beren-klauw. Acanthus, herpacantha, topiaria. *officin.* branca ursina, marmoraria.
bere-leggher. *fland.* **j. beur-cooper.** Propola.
bæren/baeren/boren. *vetus.* Vti, in usu habere. *hinc* **orberen/ orbaren/ orboren/ ontbeeren/** *&c.*
beren. j. baeren/ghe-beren. Gestire. *&* Barritum edere.
beren. *fland.* **j. kneden.** Depsere, subigere.
berf/berve. *sax. sicamb.* **j. berie.**
bergh/ bargh. Maialis, porcus exsectus sive castratus. *ger. bargh. ang. barrouve.*
bergh. Mons. **berghsken.** Monticulis, collis.
bergh. *holl. sicamb.* Promptuarium, pabulatorium, fœnile, horreum.
bergh. *vetus.* Portus: *&* Statio navium.
bergh-blauw. Cæruleus, cyaneus color.
bergh-dellinghe. Convallis.
bergh-ganck. Arrugia cuniculus subterraneus ex quo aurum effoditur.
bergh-gheel. Ochra, sil.
bergh-ghepte. Ibex.
bergh-groen. Chrysocolla, auri gluten, terra viridis.
bergh-knaep/ bergh-man. Metallarius, metallicus, fossor sive artifex metallicus: qui metallis effodiendis & purgandis dat operam.
bergh-hoen/bergh-haen. Lagopus.
bergh-rood. Sandyx, sandaraca factitia.
bergh-sout. Nitrum, niter, sal niter, sal lucidus, sal petrosus, sal fossilis, nativus.
bergh-top. Iugum montis, vertex montis.
bergh-wasch. *sax.* Bitumen.
bergh-werck. Metallum. *&* Fodina. *&* Res metallica.
berghachtigh. Montosus.
berghen/borghen. Condere, abscondere, abdere, occultare, celare: *&* Servare, custodire, tueri.
berghen syn lyf ende goed. Consulere vitę & rebus suis, providere, prospicere.
bergh-loon. Merces pro re servata.
berie/berrie. Feretrum. *gal biere: ang. beare.*
berie/heylighdom-berie. Thensa.
berm. j. baerm. *fland.* Agger.
berm / berme / barme. *sax. sicamb.* Fæx, crassamen, sanies. *berm, barme. angl.* Spuma cerevisię.
bermer. j. barbeel.
berm-hertigh. j. barm-hertigh.
bern/berne/breyn. *vet.* Stercus. *galli transposita literar, bren dicunt.*
bern-steken. Tollere stercora, latrinas purgare.
bern-steker. Coprophorus: scarabæus opifex, foricarius, purgator latrinarum.
bernagie. Borago, buglossum, euphrosynon. *gal. borraches. hisp. borraienes, borraies.*
bernen/barnen/branden. Ardere, uri, *ger. brinnen. ang. bren, burn.*
bern-hout. Ligna igni struendo accommoda, ligna foco apta.
bern-yser. Cauterium.
bern-maye. Cicindela, lampyris.
bern oogen. Oculis ardentibus intueri, lumina immota & ardentia tenere, scintillantibus *&* flammæ instar subsilientibus oculis intueri.
bern-oven. Clibanus.
bernende kole. Pruna.
bernende hitte. Febris.
berninghe/berringhe/bern-hout. Materia foco apta.
bern-steen. j. barn-steen.
bers/bors. *holl.* Vrsus.
bersch. Properatio, properantia, acceleratio. *&* Colluvio, colluvies, concursus sordium.
berschen. Properare, accelerare. *&* Confluere.
berst. *fland.* Crepitus, fragor.
bersten. j. barsten. Frangi, rumpi, crepare. *ang. brasten.*
berst. *vetus.* **j. ghebreck.** Penuria, defectus. *germ. brest, ghebrest.*
berte. *vetus.* **j. tuyte.** Obba.
ber-tram. *ger. sax. sic. ang.* Pyretrum.
berve. *sax. fris.* Quietus, tranquillus, placidus, bonus, modestus, probus.

berbe/berf. *sax.fris.* **j.berie.**
besane. Epidromus, epidromon: velum ad puppim sive in parte posteriori navis extentum. *ital. & hisp. mezana.*
bese/besie. Acinus, bacca, semen.
beseken over zee.j.ael-besie. Acinus ribis. *q.d.* acinus ultramarinus.
besem/bessem. Scopæ. *germ. baesen, angl. besome.*
besigh/on-ledigh. Occupatus, impeditus, intentus operi, actuosus, operosus. *gal. embesogné. ang. busy.*
besigh zijn. Satagere, vacare alicui operi: operari.
besigheyd. Opus, operositas: occupatio, negotium.
besighen. Vti, frui, usurpare.
bessem.j.besem. Scopæ.
best. Melius potius.
beste. Optimus, perbonus, potissimus. *germ. best. angl. best.*
beste vander stad. Optimates, primates, summates.
beste-vader. *sic. fris. holl.* **j. groot-vader.** Avus.
beste-moeder.j.groot-moeder. Avia.
beste. Optimum, potissimum. **Sijn beste doen.** Sedulò operam dare, niti, conniti. **Ten besten gheven.** Dare in sumptum, largiri in commune: dare in symbolum. *vulgò* in antipodium dare. **Ten besten spreken.** Intercedere, deprecatorem agere, intervenire conciliandi gratia.
besten. *fris. sicamb.* **j.driegen.** Leviter consuere.
besuyne. Calceus laneus.
bete. Morsus, bolus, buccea. **beetken.** Morsiuncula, buccella.
bete/mond-vol. Bolus, buccea, buccella.
betigh.j.ghe-betigh.
beten.j.beeten.
bet/beth. *sax. fris. holl. sicamb.* **j.tot.** Vsque. *germ. biss.*
bet. *holl. fland.* **j.bat.** Melius, amplius.
bet-voorts. *holl. fland.* Vlterius, longius, preterea.
beter. Melior, melius: potior, potius, satior satius. *germ. besser. ang. better.*
beter/bat/bet. Meliùs potiùs, satiùs.
beteren/beter maecken. Meliorare, melius reddere, corrigere, emendare.
beteren / beter worden. Meliorescere. **Sich beteren.** Animum ad frugem applicare, recipere se, sive redire ad frugem bonam.
beteringhe/beternisse. Emendatio, correctio.
betonie. Betonica, verronica, serratula.
betten. *fland.* **j.stoven.** Fovere, fomentis foris applicatis tepefacere.
beuck. *vetus.* **j.buyck.** Venter, alvus.
beuck van de kercke. Alvus templi, medium templi, gremium templi, media basilicæ pars: basilicę concavitas. *vulgò* capsum.
beuck van t'Schip. Carina: *pars navis quam* alvum, uterum, *aut* ventrem *vocant:* navis concavitas.
beuck/baeck. Truncus corporis, truncum corpus.
beuck. Tunica sive indusium sine manicis & collari: colobium, exomis thorax.
beuckeler.j.bockeler. Clypeus.
beudel.j.beul. Carnifex.
beuven.j.bevěn.
beughel.j.boghel.
beughen.j.booghen. Flectere.
beul/beule/bole/beudel. Carnifex, tortor, lictor. *ital. boia.*
beulsje/beulerije. *sax. sicamb.* Carcer. & Carnificina. & Cruciatus, supplicium, tormentum.
beulinck. Intestinum, intestinum fartum. Farcimen, hila. *q.d.* **bullinck.** *germ. fulle. gal. boudin. ital. bodello. ang. boding.*
beulinck-deyl. Visceratio, distributio farciminum vel carnium, cum mactantur sues.
beur/bore. Elevatio, acceptio.
beuren/boren. Levare, tollere, elevare. & Portare, gerere, ferre. & Accipere in promptu, recipere. *ang. beare.*
beurte.j.behoorte/gebeurte. Vice, vicem.
beurtigh. Alternus.
beusel. Nugę, tricę, gerrę, nugamenta, frivola, *ital. bugia.*

beu-

beuselen. Nugari, nugas agere.
beuseler. Nugator, frivolarius, gerro, nugigerulus. & Impostor.
beuselinghe. Nugæ.
beuselrthe. Nugę, futilia, tricæ gerrę, logi.
beusel-merckt. Causa futilis, frivola, tricę, res nugatorię, nugamenta.
beven. Tremere, contremere, tremiscere, tremore concuti.
bevende. Tremulus, tremebundus.
bevinghe. Tremor.
bever/ bever-swijn. Fiber, castor, canis ponticus. *germ. biber. gal. bievre. ital. bivaro. hisp. biverio. angl. bever.*
bevers kullen. Castoreum.
bevernelle/bevernaert. j. **pimpernelle.**

B I

bibbelen. *fland.* j. **babbelen.** Acie gingivarium mandere.
biberen. *vet.* Bibere, potare. *ital. bere, bevere. hisp. bever.*
biberer. *vet.* Bibaculus. *ang. bibber.*
bichten. j. **biechten.**
bick-bere. *sicamb.* Vaccinium.
bickel/pickel. Talus ovillus. & Talus, taxillus, talus lusorius.
bickel. *vetus.* Cęlum, instrumentum sculpendi.
bickel/bickel-steenken. *vetus.* Petræ mica, petræ fragmentum quod scalpendo desilit, assula, segmen, segmentum.
bickelen/pickelen. Ludere talis.
bickelen/bicken. *holl.* Sculpere, scalpere, frangere: frendere, mandere.
bickelen. *vetus.* Desilire, exsilire. **De tranen bickelen wt de ooghen.** Exsiliunt oculis lachrymæ.
bickeler/bicker. *holl.* j. **steen-houwer.**
bickeler. Aleator, lusor talorum.
bicken. *holl.* j. **steen-houwen.**
bickelken. Scrupus, scrupulus.
bicken. *q.d.* **becken.** Rostro pungere.
bidden. Rogare, precari, orare, postulare, obsecrare, obtestari: & Petere.
bidden. j. **nooden.** Invitare.
bid brief. Libellus, libellus supplex.
biddinghe. j. **bede.** Rogatio.
bider. *ger. sax. sic.* Probus.
bider-man. Vir probus.
bie/bye. Apes, apis. **bieken.** Apicula: *dicitur* **bie** *inquit Becanus. q.d.* **biede**: *quod multa nobis offerat, hisp. abera. ang. bye, bee.*
bie-bancke. *vetus.* Apiarium.
bie-bock/bie-buyck. *vetus.* Apiarium, alvearium.
bie-gaerder. Apiarius.
biehof. Apiarium.
bie-karre. *vetus.* j. **bie-korf.**
bie-korf. Alveariũ, alveare, alveus, alveus apiarius, cęrea castra.
bie-moeder/bie-koningh. Dux apum, rex apum, dux examinis.
bie-man. Apiarius.
bie-stock. *vetus.* Alvearium.
bie-swerm. Examen.
bie-wolf. Merops, apiaster.
biechte. Confessio delictorum coram sacerdote: exomologesis.
biechten. Confiteri, fateri, exomologesin conscientię facere: animi sui pondus exponere. *D. Cyprian.*
biechter. j. **biecht-vader.**
biecht-vader. Presbyter à sacris confessionibus, auditor confessionis, presbyter auricularius. *vulgò* confessarius.
bieden. Offerre, præbere, pręstare.
bieden geluck. Gratulari, bene precari.
bieden/reycken. Porrigere.
bieden om te koopen. Licitari, offerre. *ang. bye.*
bieghen. Pandare, incurvare, flectere. & Pandari, incurvari, flecti.
bieghende. Pandus, incurvus.
bier. Cerevisia, cervisia, cereale poculum, potus cerealis, zythum. ζυθὸς. *gal. biere. ang. biere.*
bier-bancke. Sedile potorium.
bier-buys/bier-buyck. Bibax, bibulus, potor cerevisiæ.
bier-brouwer. Cerevisiarius, coctor.
bier-steker. j. **bier-tapper.**
bier-pappe. Puls cerevisiaria.
bier-en-brood. Sorbitiuncula cerevisiaria. *Eras.*
bier-tap. Zythopolium, taberna cerevisiaria.

bier-tapper. Zythopola.
bier-vlieghe. *holl.* **j. dronckaerts pupste.**
biese/biendse. Iuncus, scirpus *Sicut* juncus *Latinè à jugendo ita* **biese** *sive* **biendse.** *Teutonicè à ligando dicitur ger. bintz, binz.*
bies-loock. Scœnoprassum. *sic dictum Teut. à juncis qui illi vice foliorum sunt. germ. binzlauch.*
biesen. Scirpeus, **biesen korfken.** Scirpiculum, scirpiculus, sportula scirpea.
biesaerd/biesarre. Bellus, elegans, bullatus. *&* Vagus, inconstans, cerebrosus, morosus, phantasticus, vesanus *&* ingeniosus, euporus, εὐφαντασίωτος, felix & dexter in imaginando. *ital. byzarro, vulgo* byzarrus. *Dignum relatu, (inquit Cæl. Rhodigin.) imaginosos id genus homines dici paßim* byzaros, *credo ab inconditis moribus populorum qui in Ponto dicuntur Byzares.*
biesen. j. bysen. Æstu exagitari.
bies-bout. Scarabeus alis strepitans, & cum maximo impetu ac stridore volans. *q. d.* stridulum telum.
bies-bouten. Discurrere cum impetu & strepitu.
biest. Area, platea spatiosa, forum, vicus rusticus, viculus.
biest/biest-melck/bienst. Colostrum, colostra, lac novum, lac fœtantis enixęque bovis. *germ. bienst.*
biestighe boter. Butyrum è colostro.
bieten. j. byten. Mordere.
bietebauw/bytebauw. Manducus, larva, spectrum.
bigge. *sax. fris. holl.* **j. bigge.** Porcellus.
by. Ad, apud penes, juxta, prope, propter, secus: *&* Circa, circiter. **by de deure.** Ad portam.
by. Per. **by Godt sweren.** Per Deum jurare. **by uwen raed.** Tuo consilio. **by daghe ende by nachte.** Nocte dieque, de die, de nocte. **by gheval.** Fortè, forsan, fortè fortuna, casu, fortuitò.
by-blyven. Permanere, assiduum esse, persistere.
by-blyvende cortse. Febris assidua.
by-brenghen. Adducere, afferre, apportare. *&* Allegare. *&* Adferre ętatem, ægritudinem, occupationes, id est, in causam vel excusationem adducere. *&* Circumvenire, ludere, fallere, circumducere dolis.
by-doen. Addere.
by-gaen. Adire, accedere.
by-ghe-loove. Superstitio.
by-ghe-loovigh. Superstitiosus.
by-gordel. Zona, pasceolus.
by-hanck. Appendix.
by-hanghen. Appendere.
by-kants. Propè, ferè, fermè, propemodum, penè.
by-land. Vicina terra.
by-landigh. Conterminus.
by-leggen. Apponere.
by-leven. Convivere.
by-levinghe. Vsus fructus: *&* Dos, dotalitium fructus. *vulgò* vitalia.
by-ligghen. Adjacere, accubare. *&* Concumbere.
by-ligghende landen. Terræ adjacentes, confines, conterminæ.
by-liggher. *vetus.* Concubinus.
by-moeder. j. baer-waeter. Secundę, secundinę.
by-nae/by-naest. Propè, proximè. *&* Ferè, fermè.
by-naem. Cognomen, cognomentum, agnomen.
by-naemen. Agnominare, cognominare.
by-nemen. Assumere.
by-neven/ be-neven/ be-neffens. Secus, juxta, apud propè.
by-oordeel/by-vonnisse. Decretum judicis interpositum, interloquutio decretoria, sententia disceptationis interposita, sententia interloquutoria.
by-scheute. j. rieffe. Palmes foraneus.
by-schicken. Adjungere, adaptare, accommodare.
by-schien. *vet.* **j. mach-schien.** Fortè.
by-setten. Apponere.
by-setten int wedden/oft spelen. Ponere, deponere, apponere in ludum.
by-sien. Propiùs videre.
by-siende/by-sienigh. Lusciosus, luciciosus; *&* Myops, qui nisi propius admo-

non videt.
by-ſijn. Adeſſe.
by-ſinnich. *holl.* Prudens, conſideratus.
by-ſinnigh/biſinnigh. *ſicamb.* Amens, demens.
by-ſitten. Aſſidere. & Concumbere, illegitimè cohabitare.
by-ſitte/by-ſitſter. *fland.* Concubina. & Pellex.
by-ſitter/raed-gheber. Aſſeſſor.
by-ſlach.j.veur-verd.
by-ſlach. *friſ.* **j.ſtoepe.** Exedra.
by-ſlaep. Concubitus.
by-ſlaepen. Concumbere, concubare.
by-ſlaeper. Concubinus.
by-ſlaepſter. Concubina.
by-ſonder.j.be-ſonder.
by-ſpel. Exemplum, parabola, ſimilitudo, proverbium, apologus.
by-ſpraecke. *holl.* Parabola, proverbium.
by-ſtaen. Adſtare, aſſiſtere. & Adeſſe.
by-ſtaen. Adeſſe, præſto eſſe alicui, ſtare pro aliquo, opitulari alicui.
by-ſtand. Aſſeſſio, ſuffragium, ſubſidium, ſuppetię.
by-ſtand. *vet.* **j.be-ſtand.** Inducię.
by-ſtand doen. Adeſſe, opitulari, ferre ſuppetias.
by-ſtandigh. Auxiliaris, fautor.
by-ſtandigheyd. Auxilium. *vulgò* aſſiſtentia.
by-ſtier/byſter. Immanis, ferus, nocens.
by-ſtier/byſter. Ad extremum redactus: exhauſtus bonis, exinanitus: inops.
by-ſtier ſijner ſinnen. *vet.* Mentis inops, demens.
by-ſtier arm maecken. Ad extremam paupertatem redigere, exinanire, vaſtare. **De Stadt by-ſtier maecken met den ſweerde.** Vrbem ferro vaſtam facere.
by-ſtier groot/byſter groot. Vaſtus, immenſus, enormis.
by-ſtierheyd. Vaſtitas, vaſtities. & Miſeria, anguſtia, inopia.
by-ſtierlick. Vaſtè: extremè, ſummè.
by-teecken. *ſax. friſ. ſicamb.* Exemplum, exemplar.
by-vangh. Comprehenſio: & ſeptum, locus concluſus.
by-vangh. Confinium.
by-vangh der ſtad. Territorium, diſtrictus, & ſuburbia regio ſuburbana, ager, circumjectum territorium urbis vel provincię.
by-vanghen. Comprehendere.
by-voeghen. Adjungere, applicare, adaptare, accommodare, admovere, addere, ſubjicere.
by-voet. Artemiſia: *vulgò* herba ſancti Ioannis. *dicitur* **by-voet.** *ut interpretatur Becanus, quod pedibus euntium ad ſit & opituletur.*
by-vonniſſe.j.by-oordeel.
by-wegh. Diverticulum, divortium.
by-werpen. Adjicere.
by-weſen. Adeſſe. **Het by-weſen.** Præſentia.
by-wijf. Pellex, pallaca, ſuccuba.
by-wijlen. Quandoque, ſubinde.
by woord. Proverbium.
by-worpen. Adjicere.
bijle. Securis, aſcia. **bijlken.** Securicula.
bijle.j.nol/tote. Epomis.
bijſe. *vetus.* Boreas, Septentrio.
bijſe. Tempeſtas horrida, furens impetus aëris.
bijſe. *ſicamb. colon.* Peſtis.
bijſen/bieſen. Æſtuare, exęſtuare, æſtu exagitari: & Furente ac violento impetu agitari, inſano more diſcurrere: & Morſicatim ludere, laſcivire. *germ. büſſen.* **i.** mordere, ſive morſicatim ludere, *Geſnerus.*
bijſter.j.by-ſtier.
bijt/bijte. *holl.* **j.loeme.** Apertura glaciei.
bijten het ys. *holl.* Glaciem rumpere, ſive aperire.
bijten. Mordere, dentibus lędere. *ger. beyſſen. ang. byte.*
bijten. Mordere, mordicare, pungere, dolore afficere.
bijten op de tonghe. Vrere, vellicare linguam.
bijten.j.joocken. Prurire.
bijten/etſen. Erodere aqua forti, inſcul-

pere æri aut ferro, aspersa aqua erodente sive caustica, encaustica arte pingere in laminis æreis: incidere in æs.

byt-tanden. Dentes incisorij.

bytachtigh. Mordax.

bytigh/ghebetigh. Mordax.

bytebauw. j. **bietebauw.**

byter. Mordax.

byters. Dentes primores, incisores.

bilck. *fland.* Pascuum.

bild. j. **beld.**

bille. Natis, clunis, pygis. **billen.** Nates, clunes, sedes.

billen/op de billen slaen. Cædere nates.

bille. *vetus.* Securicula, instrumentum lapicidæ.

billen den molen-steen. Acuere lapidem molarem, lapidis molaris sulcos excudere, cudendo exasperare. *vulgò* billare. *germ. byllen.*

billet/bullet. Inscriptum symbolum, syngraphum. *gal. bullette. angl. byl. ital. bolletino.*

billigh. Æquus, a, um.

billigheyd. Æquitas, æquum.

billighen. *germ. sax. sicamb.* Approbare, comprobare.

billighlick. Iure, justè, merito.

billighs. Iure, justè, licitè, meritò.

billion. Æs: & Æs confusaneum. & Moneta adulterina, improba. *gal. billon. hisp. billon.*

bilsen. j. **mal-kruyd.** Hyoscyamus, altercum.

binck/binghel. Rusticus.

binden. Ligare, nectere, vincire. **binden de boecken.** Compingere libros, compaginare libros. *germ. binden. ang. bynde.*

bind-ysers/clotelen. Ansę ferreę.

bind-seel. Ligamen, camus, vinculum.

bindel. Ligamen. & Fascia, fasciola.

binder. Ligator.

binder. *sicamb.* j. **kupper.** Vietor.

binder/boeck-binder. Bibliopegus, compactor librorum.

bindsel. Alligatura.

binghel. j. **benghel.** Fustis, &c.

bingel-kruyd. Mercurialis, linozostis.

binnen. Intra, intus, in.

binnen een jaer. Ad annum, intra annum.

binnen een ure. Ad horam, intra horam.

binnen twintich daghen. Intra viginti dies.

binnen die daghen / binnen die Iaeren. Intra dies illos, intra annos illos.

binnen-dyck. j. **in-ham.** Sinus.

binnen-kamer. Conclave, conclavium: locus secretior in penetralibus domus.

binnen-landtsch. j. **in-landtsch.**

binnen-pleyn/cingel der stadt. Pomeriū.

binnen-waerts. Intro, introrsum.

binnenste. Interior, intimus. **Het binnenste des huys.** Penetrale, interior pars domus.

birret. j. **barret.**

bischop. Episcopus, antistes, antistes sacrorum, mysta infulatus, protomysta. *germ. bisschoff. gal. evesque. ital. vescovo. hisp. obispo. ang. bysshope. bysshop.*

bischop-dom/ *per syncopen.* **bischdom.** Episcopatus, munus episcopale.

bischop-dom/ bisch-dom/ sticht. Diœcesis, tractus in quem episcopus jus exercet.

bisen. j. **biesen.**

biten. j. **byten.**

bitter. Amarus, acerbus. *germ. bitter. angl. bytter.*

bitter van t'kaskoen. *fland.* j. **soet.** Fuligo. *q. d.* amarum.

bitterheyd/bitternisse. Amaritudo.

bitterlick. Amarè.

B L

black/black. Æquus, planus: & Æquor, planities.

black. *vetus.* Glaber.

black. *sax. sic. angl.* Ater, niger.

black. *sax. sicamb. angl.* Atramentum.

black-horen. j. **enckt-horen.**

black-papier. Papyrus nigra.

black-visch. *germ. sax. sicamb.* Lolligo, sepia, felis marina: *piscis cuius sanguis atramentum est.*

blad. Folium: frons frondis. **blat.** *inquit Becanus, dicitur à* **plat.** i. latus, planus.

blad papiers. Philyra, philura, scheda, mem-

membrana papyri.
Blad oft sijde des boecks. Pagina.
Blad van metael/folie. Bractea.
Blad/plancke. Asser, tabula sectilis, πλάξ
Blad van de riemen. Palmula, tonsa, extrema & latior pars remi.
Blad. *sax. sicamb.* **j. wevers-kam.** Pecten.
Blad van de saghe. Lamina.
Blad/blade. *fland. holl.* **j. bladinghe.** Vsusfructus, bladum *vulgò.* i. fruges.
Blader. *vetus.* **j. blad.** Folium. **Bladeren.** Folia, frondes.
Bladeren. Frondere.
Blader-loose. Vermicularis herba, crassula minor.
Blader-bobbel. Bulla, *germ. blader. ang. bladder.*
Blader/blaere/puyste. Pustula, vesicula: tuber, tuberculum. *germ. blaeterlo. angl. bladder.*
Blader. j. bluyster aen het brood. Hecta, hetta.
Bladerachtigh. Pustulosus.
Bladinge. Vsusfructus bonorũ, proventus, fructus agrorum, fruges. *ital. biada.*
Blaecken. Flammare, flagrare.
Blaecker. Lychnuchus pensilis vel pendens: candelabrum laquearibus aut parietibus affixum.
Blaecker/vier-panne. Trulla ferrea.
Blaecker/ *sive* **blacker.** *Becano.* flammę vibratio, & incendii maior vis *dicitur.*
Blaepen. Pa
Blaepen of
Vibrare, v
Blaeme. j. b
Blaere. j. bl

flatibus ignem: suscitare ignem flatu,

Blaeser. Sufflator, Follis.
Blaes-balgh. Follis.
Blaes-horen. Buccina.
Blaes-kaecke. Buccinator: & Blatero, jactator, gloriosus, magniloquus, tumidus fastu, ventosus, inflatus, logodædalus.
Blaes-kaecke. Bucco, qui tumidiores habet buccas.
Blaes-kaecken. Buccas inflare: jactare, jactitare: proflare fastum.
Blaeser. Sufflator. & Follis.
Blaesoen. Buccina, tuba: & Præconium, laus. *gal. blason. fortè à* **blasen/** *inquit VVolfgangus Hungerus.* i. flare, & nimijs vanisque laudibus rem efferre, ac inani flatu infarcire.
Blaesoen. Spinter, armilla: clypeus, pictura scuti. & Discriptio ac declaratio clypeariorum armorum. & Symbolum clypei, clypeus pictus armis & symbolis. & Symbolum heroicum, emblema.
Blaesoen. Buccinator.
Blaesoen. Thraso, gloriosus, magniloquus.
Blaesoenen. Publicare, divulgare.
Blaet. Blatero, inaniloquus, vaniloquus, ventosus, bardus; blax: & Gloriosus, magniloquus.
Blaet. *vetus. fland.* Accipitris genus.
Blaeten/blaeteren. Blaterare, stultè loqui: & Proflare fastum.
Blaeterste. Iactantia: vaniloquentia

Black est μελας, unde μλὰς, βλὰς, βλὰξ.

Blad est πλατυς, latus

aquila stellaris, circus.

Blaeu-

pere æri aut ferro, aspersa aqua eroden-te sive caustica, encaustica arte pingere in laminis æreis: incidere in æs.

byt-tanden. Dentes incisorij.

bytachtigh. Mordax.

bytigh/ghebetigh. Mordax.

bytebauw.j.bietebauw.

byter. Mordax.

byters. Dentes primores, incisores.

bilck. *fland.* Pascuum.

bild.j.beld.

bille. Natis, clunis, pygis. **billen.** Nates, clunes, sedes.

billen/op de billen slaen. Cædere nates.

bille. *vetus.* Securicula, instrumentum lapicidæ.

billen den molen-steen. Acuere lapidem molarem, lapidis molaris sulcos excudere, cudendo exasperare. *vulgò* billare. *germ. bylln.*

billet/ bullet. Inscriptum symbolum, syngraphum. *gal. bullette. angl. byl. ital. bolletino.*

billigh. Æquus, a, um.

billigheyd. Æquitas, æquum.

billighen. *germ. sax. sicamb.* Approbare, comprobare.

billighlick. Iure, justè, merito.

billighs. Iure, justè, licitè, meritò.

billion. Æs: & Æs confusaneum. & Moneta adulterina, improba. *gal. billon. hisp. billon.*

bingel-kruyd. Mercurialis, linozostis.

binnen. Intra, intus, in.

binnen een jaer. Ad annum, intra annum.

binnen een ure. Ad horam, intra horam.

binnen twintich daghen. Intra viginti dies.

binnen die daghen / binnen die Iaeren. Intra dies illos, intra annos illos.

binnen-dyck.j.in-ham. Sinus.

binnen-kamer. Conclave, conclavium: locus secretior in penetralibus domus.

binnen-landtsch.j.in-landtsch.

binnen-pleyn/cingel der stadt. Pomeriũ.

binnen-waerts. Intro, introrsum.

binnenste. Interior, intimus. **Het binnenste des huys.** Penetrale, interior pars domus.

birret.j.barret.

bischop. Episcopus, antistes, antistes sacrorum, mysta infulatus, protomysta. *germ. bisschoff. gal. evesque. ital. vescovo. hisp. obispo. ang. byssope. bysshop.*

bischop-dom/ *per syncopen.* **bischdom.** Episcopatus, munus episcopale.

bischop-dom/ bisch-dom/ sticht. Diœcesis, tractus in quem episcopus jus exercet.

bisen.j.biesen.

biten.j.byten.

bitter. Amarus, acerbus. *germ. bitter. angl. bytter.*

bitter van t'kaskoen. *fland.* **j.soet.** Fuligo. q. d. amarum.

tudo.

: & Æquor,

blad papiers. Philyra, philura, scheda, mem-

membrana papyri.
Blad oft ſijde des boecks. Pagina.
Blad van metael/folie. Bractea.
Blad/plancke. Aſſer tabula ſectilis, πλάξ
Blad van de riemen. Palmula, tonſa, extrema & latior pars remi.
Blad. *ſax. ſicamb.* j. wevers-kam. Pecten.
Blad van de ſaghe. Lamina.
Blad/blade. *fland. holl.* j. bladinghe. Vſusfructus, bladum *vulgò*. i. fruges.
Blader. *vetus.* j. blad. Folium. Bladeren. Folia, frondes.
Bladeren. Frondere.
Blader-looſe. Vermicularis herba, craſſula minor.
Blader-bobbel. Bulla, *germ. blader. ang. bladder.*
Blader/blaere/puyſte. Puſtula, veſicula: tuber, tuberculum. *germ. blaeterlo. angl. bladder.*
Blader. j. bluyſter aen het brood. Hecta, hetta.
Bladerachtigh. Puſtuloſus.
Bladinge. Vſusfructus bonorũ, proventus, fructus agrorum, fruges. *ital. biada.*
Blaecken. Flammare, flagrare.
Blaecker. Lychnuchus penſilis vel pendens: candelabrum laquearibus aut parietibus affixum.
Blaecker/vier-panne. Trulla ferrea.
Blaecker/*ſive* blacker. *Becano.* flammę vibratio, & incendij maior vis *dicitur.*
Blaepen. Pandare, curvare.
Blaepen oft waepen een ſwaerd. *fland.* Vibrare, ventilare gladium.
Blaeme. j. blame. Vituperium.
Blaere. j. blader. Puſtula.
Blaeren. Boare, mugire.
Blaeren. *ſax.* Vagire. *&* Balare.
Blaere. Vacca nigra, ſed fronte alba.
Blaes/blaeſinghe. Flatus. *germ. blaſt. angl. blaſte.*
Blaeſe. Veſica. blaeſken. Veſicula.
Blaeſe. *ſax ſicamb.* j. bobbele. Bulla.
Blaeſen. Flare, ſuflare, ſpirare.
Blaeſen het vier. Excitare ignem bucca, folle, flatu: excitare crebris languentem flatibus ignem: ſuſcitare ignem flatu,
Blaeſer. Sufflator, Follis.
Blaeſ-balgh. Follis.
Blaeſ-horen. Buccina.
Blaeſ-kaecke. Buccinator: *&* Blatero, jactator, glorioſus, magniloquus, tumidus faſtu, ventoſus, inflatus, logodædalus.
Blaeſ-kaecke. Bucco, qui tumidiores habet buccas.
Blaeſ-kaecken. Buccas inflare: jactare, jactitare: proflare faſtum.
Blaeſer. Sufflator. *&* Follis.
Blaeſoen. Buccina, tuba: *&* Præconium, laus. *gal. blaſon. fortè. à* blaſen/*inquit VVolfgangus Hungerus.* i. flare, & nimijs vaniſque laudibus rem efferre, ac inani flatu infarcire.
Blaeſoen. Spinter, armilla: clypeus, pictura ſcuti. *&* Diſcriptio ac declaratio clypeariorum armorum. *&* Symbolum clypei, clypeus pictus armis & ſymbolis. *&* Symbolum heroicum, emblema.
Blaeſoen. Buccinator.
Blaeſoen. Thraſo, glorioſus, magniloquus.
Blaeſoenen. Publicare, divulgare.
Blaet. Blatero, inaniloquus, vaniloquus, ventoſus, bardus; blax: *&* Glorioſus, magniloquus.
Blaet. *vetus. fland.* Accipitris genus.
Blaeten/blaeteren. Blaterare, ſtultè loqui: *&* Proflare faſtum.
Blaeterhe. Iactantia: vaniloquentia.
Blaetachtich. Inaniloquus, magniloquus.
Blaeuw/blauw. Cęruleus, cęrulus, cæſius, glaſtinus, glaucus. *germ. blaw. gal. bleu. ital. biavo. angl. bleuwe.* Licht blauw. Venetus thalaſſinus, cymatilis color.
Blaeuwen hemel. Apertum cęlum. Onder den blaeuwen hemel. Sub dio, ſub Iove, ſub cælo aperto, ſub divo, ſub æthra. *q. d.* ſub cęlo cęruleo.
Blaeuwe ooghe. Sugillatio: livor ſub oculis ex percuſſu: oculus ſugillatus, oculus ſanguine perfuſus & lividus: livor.
Blaeuw-ſchuyt. j. ſcheur-buyck.
Blaeuw-voet. *ſax.* Accipiter ſtellaris, aquila ſtellaris, circus.

blaeuwen. Inficere cæruleo colore.
blaeuwen/blauwen. *vetus.* Lacessere, vexare.
blaeuwen.j.blouwen. Percutere.
blaeuwighepd van slaegen. Livor.
blaf. Planus, æquus & amplus superficie plana, non rotunda. **blaf aensicht.** Facies plana, & ampla.
blaf van voor-hooft. Fronto.
blaffaert. Facie planus: *&* Luridus pallidus, suppallidus, subceruleus. *gal. blaffard*
blaffaert. Nummus superficie plana, nummus nulla signatus nota: *&* Nummus argenteus *idem ferè qui* **blancke.**
blaffaert. Charta ampla: *&* Catalogus: *&* Commentarius, commentarium.
blaffetuere. Speculare chartaceum, fenestra papyracea vel membranacea: tympanum.
blaf. Latratus.
blaffaert. Balatro, blatero, blaterator, iactator.
blaffen. *sax. sicamb. fris. holl.* **j.bassen.** Latrare. *&* Inepta effundere verba: reddere sine mente sonum, gannire.
blaken.j blaecken.
blame/blaemte.j.laster. Blasphemia, vituperium. *gal. blasme. ital. biasimo. ang blame.*
blamen/blameren.j.lasteren. Blasphemare. *gal. blasmer. ital. biasimare, biastimare. angl. blame.*
blanck / blinckende wit. Candidus. *gal. blanche. ital. bianco. hisp. blanco. ang. bleache.*
blanck.j.blancketsel. Fucus.
blanck oft wit papier. Charta pura non inscripta.
blanck/rolle. Album: dealbata tabella edictorum & interdictorum.
blancke. Dipondius, dupondius, *vulgò* blanca. *hisp. blanca.* i. as. bessis.
blancketten. Fucare coloribus, tingere, pingere, inficere, linire fuco.
blancketsel. Fucus, cerussa, pigmentum.
blancketsel/rooseтsel. Purpurissum.
blanden. *fland.* **j.smeecken.** Blandiri.
blansen. *fland.* **j.stoten.**
blaesoen.j.blaeson.
blauw.j blaeuw.
bleck / blick. Bractea tenuis lamina: *&* Plumbi lamina, charta plumbea.
bleck-slaeger. Bractearius, laminarius.
blecken. *vet.* **j.blicken.** Coruscare, fulgere.
blecken. Decorticare, corticem detrahere, deliberare, desquamare. *&* Excoriare.
bleck-aers / blick-aers. Intertrigo, attritus, intertrimentum in feminibus: pellis attrita circa nates. *q. d.* podex decorticatus. **eenen bleck-aers rijden.** Adurere femina equitatu.
bleck-hout. Lignum decorticatum.
blecke. *vetus.* **j.blecke.** Pagus, vicus.
bleeck. Pallidus. **bleecke verwe.** Color pallidus: *&* Color dilutus, minus intensus.
bleeck worden. Pallescere, expallescere, exalbescere.
bleeck-gheel. Luteus color, *&* Flavus, buxeus.
bleeck-roodt.j.vael. Helvus, gilvus.
bleeck-steert.j.quick-steert. Motacilla.
bleeck-verwigh. Pallidus, subalbidus.
bleeckachtigh. Suppallidus, pallidulus.
bleeckhepd. Pallor.
bleecken. Pallere, pallescere.
bleecken. *holl. fland.* **j.bleycken.** Excandefacere.
bleffen.j.blaffen. Gannire.
bleyck. *vetus.* **j.bleeck.** Pallidus.
bleyck. Insolatio, *&* Linteorum dealbatio. *&* Solarium.
bleycken. Dealbare, candidare. *ang. belache.*
bleycken. Albescere inalbescere.
bleycken. *ger.* Fullonicam artem exercere.
bleycken/ bleecken in de Sonne. Excandefacere insolando. **bleycken het lijnwaet.** Candeficare lintea, candidare, candefacere, insolare. *gal. blanchir. ital. biancheggiare, embiancare. hisp. blanquear. ang. bleache.*
bleyckerije. Solarium; locus ubi lintea ad solem candescunt.
bleyck-pleyn/bleyck-velt. Solarium, planicies graminosa candificandis linteis apta.
bleycker. *germ.* Fullo.
bleye. Alburnus. *pisciculus. ang. bleye.*
bleyne/blaere. Pustula, pusula, *ang. blayne.*

leken. *sax.* Latrare.
lencke. Macula emicans.
lencke/ blincke. *holl.* Tenia maris, crepido cautium longo tractu excurrens: *dicitur.* blencke à splendore.
lencken. *holl.* j. blincken. Micare, splendere.
lend. *fland.* j. blind. Cæcus.
es/ kael. Calvus, recalvaster, recalvus.
esse. *vetus.* Syncipur.
esse/ veur-blesse. Frons relicina, frons refugo capillo nuda.
esse. Antiæ. *rectiùs* bresse.
esse. Macula alba frontis.
esse. Nigram medio frontem distinctus ab albo: albus maculâ in fronte: dicitur de equis vaccis &c.
esschen/ lesschen. Extinguere.
æten. Balare. *ang. bleate.*
ebelinck. Reliquus.
ebelinghen/ overblijffsel. Reliquiæ.
ick/ bleck. Bractea.
ick. *vetus.* j. blanck. Candidus.
ick. *holl.* j. silver-cruyd. Argemone, argentina.
ick. *ger. sax. sicamb.* j. blepe/ blije. Alburnus. *pisciculi genus.*
ick. Lux micans, fulgor coruscans, vibratio luminis.
ick. *sax. sicamb.* Vmbra.
ick/ ooghen-wit. Album oculi.
ick. Nictus, nictatio.
ick-ooghen. Micare oculis, nictare, nictitare pupillis.
icken. Coruscare, resplendere, micare, nitere, fulgere.
ickende. Coruscus, nitidus.
ick-aers. j. bleck-aers. Intertrigo.
ick-spel spelen. j. bock over haghe. Micare digitis.
ick-land/ tuyte-muyl. Bronchus, brochus: qui dentes habet prominulos & os productum. *q. d.* micans sive coruscans dentibus.
ick-tand. Aglaodos: canis nitidis admodùm dentibus.
ick-tanden. Dentes renudare, ut canes & equi mordere volentes.

blicksem. Fulmen, telum trisulcum, ignis trisulcus, sulphur sacrum.
blicksem/ weder-licht. Fulgetrum, fulgur.
blicksemen. Fulgurare, fulminare. Het blicksemt. Fulgurat, fulminat, abrumpitur ignibus æther.
blicksem-steen. j. donder-steen.
bly/ blep. *ger. sax. sicam.* j. loot. Plumbum.
bly-waeghe. j. richt-loot. Amussis.
bly-wit. j. loot-wit. Cerussa.
blijcken. Patere, liquidò constare, compertum esse. Het blijckt. Liquet, palam est, liquidò constat. Doen blijcken. Palam facere, patefacere, ostendere, manifestare docere.
blijckelick. Manifestus, evidens, conspicuus. *&* Palam.
blijde. Lætus, hilaris.
blijd-gheestigh. Hilaris.
blijd-rood. Flammeus.
blijd-schap. Letitia, hilaritas.
blijd-schap toonen. Ovare, jubilare, gestire.
blijde-maendt. *sax. sic.* Februarius. *q. d.* Hilaris mensis: *ob Bacchanalium petulantiam.*
blijdelick. Lætè, hilarè.
blije. *vetus.* Trutina, statera.
blije. *vetus.* Ballista: organum petrobolicum, ballista lithobolica, petraria. *vulgò* Ego trutinam bellicam, *sive* stateram petrariam *interpretari posse puto. Machina bellica instar trutinæ qua saxa maximi ponderis projici olim solent.* Ballistam, *inquit Blondus, dixerunt maiores prisci* trabem validam, ita libratam, ut cùm pars densior ponderibus attracta descenderet, elevata proceritas sua funiculis quos habebat alligatos, funda saxum maximi ponderis longè emitteret.
blijven. Manere, morari, herere. *q. d.* beljiven.
blijven. Cadere, interfici, perire.
blijven hanghen. Herere.
blijven staen. Subsistere, consistere: restitare, sistere gradum.
blincken. Splendere, fulgere, nitere, micare, candere, coruscare, rutilare.
blinckende. Fulgidus, coruscus, nitidus, candidus, splendidus.

Blinckſel. Candor fulgor, ſplendor.
Blind. Cæcus, oculis captus. *ger. blind. angl. blinde.*
Blinde. *ſax. ſicamb.* **j. ſocke.** Dolon.
Blinde muer. Paries cæcus. *Virgil.* qui feneſtras non habet: murus ſine feneſtris.
Blinde venſter. j. maſier gat. Riſcus.
Blinden hooft-ſweer. Vertigo: capitis gravedo & rotatio cum tenebris & caligine oculis obverſantibus.
Blindheyd. Cæcitas.
Blinden/ver-blinden. Cęcare, obcæcare, excæcare, privare oculis.
Blindelinck/blindelincks. Clauſis oculis.
Blind-hocken. *holl. ſicamb.* Collocare in obſcuro ſtabulo, collocare in tenebris, obſcurare: velare oculos.
Blind ſleycker. *germ. ſax.* Cęcilia, cęcula, ſerpentis genus cæci.
Blind ſpel. Myinda: puerilis ludus obſtructis oculis.
Blindſelen. Cęcutire, cæcultare.
Block. Truncus, caudex. *gal. blocq. ang. bloc.*
Block. Homo ſtupidus ignavus.
Blocklands. Ager, foſſa, aggere aut ſepe clauſus, ſeptum, ager ſeptus. *q. d.* **belocken/** à **luycken.** i. claudere.
block/ſtock der ghevangenen. Numella.
Block-hout. *bruxel.* **j. hol-block.**
Block-huys. Propugnaculum: arx, turris, moles turrita.
Block-werck. j. bol-werck.
Block-wijck. Curia.
Block-meeſter. j. wijck-meeſter.
Block beeld. Statua.
Block-ſlepper. Antcambulo.
Blocken. *zeland.* Truncare, mutilare.
Blocken. Aſſiduum eſſe in ſtudijs, in opere, in ergaſtulo. (dijs.
Blocker. Aſſiduus in ſtudio, immerſus ſtu-
Bloed. Sanguis, cruor. **bloed-ader.** Vena.
Bloed-ganck. Fluxus ſanguinis: dyſenteria, tormina.
Bloed-gierigh. Sanguinarius.
Bloed-hond. Canis ſagax.
Bloed-lauw. Tepidulus, ſubtepidus.
Bloed-loop. Profluviũ ſanguinis, cruenta alvi dejectio. **bloed-loos.** Exſanguis.
Bloed-rood. Sanguineus, rubicundus.
Bloed-ſchande. Inceſtus.
Bloed-ſchandigh/bloed-ſchender. Inceſtus, inceſtuoſus.
Bloed-raſten. Sugillare.
Bloed-raſtinghe. Sugillatio.
bloed-reyſen/bloed-rijſen. *vetus.* Effundere ſanguinem, infligere cruentum vulnus.
bloed-ſteen. Hęmatites.
bloed-ſuygher. *vetus.* **j. ecchel.** Sanguiſuga. *angl. bloudſucker.*
bloed-ſupper. Exactor ſanguinarius: ſanguiſuga.
bloed-ſweer. Carbunculus.
bloed-veder. j. ſtoppel-veder. Penna tenerior ſanguinea: caulis.
bloed-vincke/loof-vincke. Frigilla ſanguinea. *avicula rubro collo, pectore & ventre.*
bloed-verwigh. Sanguineus.
bloed-ver-wante. Conſanguineus.
bloed-vendel. Cohors prima in acie.
bloed-vinne. *vetus.* Vlcus.
bloed-vriend. Cognatus, conſanguineus.
bloed-waeckel. j. bloed-ſweer.
bloed-worſtel. Hæmathodes.
bloed-vooght/bloed-richter. *ſicamb.* Latrunculator.
bloed-worſt. Apexabo.
bloeden. Sanguinem reddere, ſanguinem emittere, ſanguinare.
bloeden/bloeyen/bloemen. Florere.
bloedachtigh. Subcruentus.
bloedigh. Cruentus, cruentatus, ſanguinolentus, cruore reſperſus.
bloedighe ſaecke. Cauſa criminalis, capitalis.
bloedſel/bloemſel. Flos, flores.
bloeme. Flos. **bloemken.** Floſculus.
bloeme. Vacca maculoſa.
bloeme. *vet. fland.* Antrax, ulceris genus.
bloeme. Menſtruum, fluxus menſtrui.
bloem-bieſe. Iuncus floridus.
bloem-gaerd. Viridarium, hortus floribus conſitus.
bloem-krans. Sertum, corolla è floribus.
bloem-potten/bloem-teylen. Horti imaginarij.

bloeme/

loeme/bloemen-meel. Flos, pollen: & similago, simila.
oem-koole. Brassica Pompeiana, Cypria, florida.
oem-maend. *vetus.* Maius.
oem-werck/ fruytagie/ vinietten. Encarpa: implexus Florum frondiumve zophoro insculptarum, frondes fructuariæ.
oemaerd / bloem-gaerd. Viridarium, hortus Floribus consitus.
oemen/ bloeyen. Florere, Florescere, frondere, frondescere.
oemigh. Floridus, Florens.
oemsel/bloedsel. Flos, Flores, Flosculi. & Nucamenta, juli.
ont. Flavus, subflavus, auricomus. *gal. blond. ital. biondo.*
ont / valsch-verwigh. Xerampelinus, subflavus.
oode. Ignavus, timidus, imbellis, cervinus, formidolosus.
oodheyd. Ignavia, formido.
oodelick. Ignavè, timidè.
oot. Nudus. & Implumis.
oot hooft. Caput nudum, apertum.
oots hoofts. Capite nudo, aperto.
oot sweerd. Ensis nudus, strictus.
oot gat. Podex nudus. *Epithetum simiæ.*
Simmeken bloot-gat. Simia clunis. *ab attritis clunibus.*
oote. Pellis ovilla cui lana detonsa est.
ootheyd. Nuditas.
ootelick. Nudè.
ooten. Nudare, denudare.
ooten de vellen. Decerpere lanam velleribus, nudare vellera lanis.
oot-wolle. Lana velleribus decerpta.
ooter. Vellerum sive lanarum tonsor.
ose/bloosken. Rubor, purpurissum.
osen. Rubescere, irrubere, erubescere genis. *ang. blushe.*
osende verwe. Purpurissum, purpureus color.
osende wanghen. Purpureę, rubescentes, roseæ, rubentes genæ.
osem. j. bloemsel. Flos, Floris,
osaerd. Ruber facie,
blosaerd. Malum sanguineum, rubellum, purpureum.
blouw. j. blauw.
blouwe. *vetus.* Alapa *ang. blowwe.*
blouwen. Alapas impingere: batuere. & Punire.
blouwen. *holl.* Brachia quatere calefaciendi causa.
blouwen het vlasch. j. swingen. Flagellare, mollire linum: *germ. pluwen.*
blouwel. Malleus ligneus planus, malleus lotorius.
bluyster. Pustula. *ang. blister.*
bluyster/bluysteringhe op het brood. Hecta, hetta, pusula, pustula in panis crusto assurgens. *ang. blister.*
bluysteren. Adurere, retorrere.
blusschen/blesschen. Extinguere.
blusch-pot. Olla carbonaria: in qua prunę extinguuntur.
blutse/butse. Contusio, illisio.
blutsen/butsen. Quassare, contundere, illidere.
blutten. Homo stolidus, obtusus, incautus, inanis.

B O

bo. Satur, oppletus, obrutus cibo, potu.
bo. Talus ab una tantùm parte punctos habens: *vulgò* talus cæcus.
bo / rouw-kaproyn. Cucullus lugubris oculos faciemque obstruens.
bobbel/bobbert. Iuncus levis, mariscus.
bobbel. Bulla, vesicula aquæ supernatans. *gal. bauillon: angl. bible.*
bobbelen. Bullare, bullire, ebullire.
bobbelinge. Ebullitio, scatebrę aquarum.
bocael. Vasculum angusti oris. *vulgò* bocalium. *gal. bocal. ital. bocale.*
bocht/bucht. Septum, septa, orum; interseptum, sepimentum clausum.
bock. Hircus, hirquus, caper, vir gregis. *germ. bock gal. bouc. ital. becco.*
bock over haghe spelen / bocken spelen/ bocken setten/bock horen spelen. Micare digitis.
bocken-leer/bocken leder. Pellis hœdina, hircina.
bocken-leer/bokeler. Pelta, ancile, parma,

cavus orbis,clypeus,ſcutum,umbo pelliceus,ægis, clypeus Palladis Amaltheæ capræ corio factus. *q. d.* **bocken-leder.** j.Corium ſive pellis hirci : *quod clypei corijs beſtiarum & jumentorum, precipuè verò hœdorum,veſtiantur.* Scutum *quoque* ἀπὸ τοῦ σκύτους. *i.à corio ſive pelle derivant Latini: Simili etiam ratione Græci* rhinon *pellem vocant & ſcutum.gal.bouclier.ital.brocchiere. hiſp.broquel.ang.buckler.*

bocken-ſtal.Hœdile.

bocken-vel.Hœdina pellis.& Vter.

bockſ-horinck/ bockſ-harinc/ buckingh/ bockingh. Halex infumata,fumo durata,paſſa. *q.d.* halex hircina. *à fœdo nempe odore.*

bockingh. *holl.* **j. buckingh.**

bockſken.Hœdus,hœdillus,hœdulus.

bockel. *ſax.ſic.* **j.boeckel.**Bulla.

bockerael. Tela cannabina levigata. *gal. bougram.ital.bucherant.*

bocken. *holl.* **j.bucken.**Inclinare ſe.

bockſe. Campeſtre,bracca.

bockſen/wijde kouſſen. Caligæ follicantes.

bod. *vetus.* **j.ghe-bod.**

bodde.j.botte. Corbis,doſſuaria orca,vas, *ang.butte.*

boddeker. *ſicamb.* **j.kupper.**

bode. *ſax.* **j.boede/boeye.**Domuncula.

bode. Nuncius:& Tabellarius.

bode van macht. Legatus,orator.

bode/dienſt-bode. Famulus,ſervus: famula,ſerva.**boden/dienſt-boden.** Famuli, famulitium: ſervitia,orum.

boden-brood/boden-loon. Evangelium.

bode-ſchap/bood-ſchap. Nuncius, nuncium.& Legatio.

bode-ſchappen/bood-ſchappē. Nuntiare, nuntium adferre.

bodel. *vetus.ſax.ſicamb.* Apparitor.& Carnifex.

bodem.j.grond. Fundum. & Fundus,ſolum.*germ.bodem.ang.bottome.*

bodem van t'ſchip. Carina.

bodemrije.j.boomrije.

bodſigh-land. *holl.* Palus.

boech/bocht/boecht van t'ſchip. Navigij latus utrumque ad proram.

boech-lijne. Funis bolidis.

boech-ſeerden/ boecht-ſeerden. Vtrinque inire. & Remulco trahere : remigando trahere navem grandem è ſcapha.

boech-ſpriet. Antenna anterioris veli.

boeck. Liber. **boeckſken.**Libellus.

boeck papiers. Volumen papyraceum,ſ[illegible] membranæ papyri.

boeck-binder. Bibliopegus,compaginat[illegible] compactor librorum.

boeck-drucker/ boeck-printer. Typog[illegible]phus,librarius.

boeck-houder/ reken-boeck. Codex [illegible]cepti & expenſi , tabulę accepti & [illegible]penſi.

boeck-houder/rekeningh-ſchrijver.Æ[illegible]rius ſcriba,librarius.

boeck-houder/inblaſer int ſpel. Monit[illegible] poſticus admonitor.

boeck-kaſſe. Pluteus, armarium libroru[illegible] librarium,foruli.

boeck-laeye. Pluteus,foruli.

boeck-mangher. *vetus.* Bibliopola.

boeck-printer. j. boeck-drucker. Typ[illegible]graphus.

boeck-ſtaf/boeck-ſtabe. *germ. ſax. ſicam.* Character,litera.

boeck-ſtaven.j. ſpellen.

boeck-vercooper. Bibliopola,librarius.

boeck-voerder. Bibliopola.

boeck-winckel. Taberna libraria,bibli[illegible]polium.

boeck-worm. Blatta.

boecke/buecke. Fagus:& Glans faginea.

boeck-weyt. Fagopyrum,fagotriticum,f[illegible]ginum frumentum. *q.d.* **bueck-weyt.**

boecken-boom/buecken-boom. Fagus,A[illegible]bor, *inquit Becanus,* quæ libris materia ſuppeditare conſuevit. *q. d.* libroru[illegible] arbor.

boeckel/bockel. Anſa,fibula. & Bulla, g[illegible] *boucle ang.buckle.*

boechel. *holl.* **j.bult.**Gibbus.

boechelen/buechelen. Niti,conari ſubire.

boede/bode.j. boeye. *ſax.ſicamb.* Domu[illegible]cula,caſa.

boedel.j. boel. *holl.* Facultates à defunct[illegible] relictæ

relictæ. & Dos.
boef/boeve. Nebulo, tenebrio.
boef. Puer, adolescens. *ang. boye.*
boefken. Puellus, puerulus.
boeget/boegiet/boegie. Bulga, hippopera. *gal. bougette. ital. bolgia. hisp. bolsa. angl. bowget.*
boeye/boede. Tugurium domuncula, casa, casula. & Promptuarium mercium, horreum.
boeye. Compes, pedica, vinculum pedis bola *apud Plaut.*
boeye. Anchoralis tabula, anchoræ index in superficie aquæ natans.
boey/ancker-touwe. Anchoralia, urgentes, camelus.
boeysel van t'schip. j. opboeysel.
boeyen. Compedire.
boeyer/karrebeel. Dromas, dromon: genus navis.
boel/boedel/inboel. *fris. holl.* Supellex, & Dos. & Bona à defuncto relicta: pars hæreditaria, hæreditas, facultates.
boel-goed/boel-gave. *fris. holl.* Dos.
boel-huys. *fris. holl.* **j. sterf-huys.** Domus feralis.
boel/boelken. Concubinus, concubina: amasius, amasia, glycerium.
boel. *vetus.* Ancilla, focaria.
boelen. Amare.
boeler/boelérer. Procus, amator, amasius: & Scortator, homo venereus.
boeléren. Amare, operam dare amori, scortari.
boelinne. *vetus.* Amica, amasia.
boel-schap/boeleringe. Venerea res, venerea voluptas, amor venereus, amor.
boel-schap/boel. Concubinus, concubina.
boel-gheld. Mulcta pecuniaria concubinatus.
boel-kruyd. j. kruydeken loopt my nae.
boel-dranck. Philtrum, poculum amatorium.
boen. *sax.* Palatum oris.
boene/buene. *ger. sax. sicamb.* Tabulata.
boenen. *fland.* Inquinare colore, aut maculis.
boensel. Macula, inquinamenta.

boer. Agricola, colonus, ruricola, agricultor. *dicitur* **boer**/*per syncopen pro* **bouwer.** *sax. buer. germ. baur.*
boeren. *vetus. fland.* **j. bouwen.** Rurari, rusticari, ruri agere.
boeren-huys. Villa.
boeren kermisse. Paganalia.
boer-mael. *vet. sax.* Ius pagi, jus rusticum.
boerachtigh. Rusticus, agrestis, subrusticus, rusticulus.
boerachtigheyd. Rusticitas.
boerinne. Rustica, villica.
boersch. Rusticus, rusticanus, agrestis.
boerde/jock. Nugæ, jocus, joci, joca. *gal. bourdes. ang. bourde.*
boerdigh. Nugax, jucundus, facetus.
boerdighlick. Iocosè, jculariter.
boerden. Nugari, tricari, jocari. *gal. bourder. ang. bourden.*
boerdinck. *sax.* Carabus genus navis.
boesem. Sinus. *ger. busen. ang. bosome.*
boesem/slab-doeck. Fascia pituitaria, rica, ricula.
boesem der zee. Sinus maris.
boesem-weese. Posthumus.
boesen. Impetuosè pulsare.
boesman. *fris.* **j. biete-bauw.**
boesen. *vet.* Basiare, osculari. *gal. baiser. ital. basciare. hisp. besare.*
boesen het duymken. Basiare pollicem alterius.
boest. j. bolster. Gluma. & Muscarium herbæ.
boete. Pœnitentia.
boet-vaerdigh. Pœnitens.
boet-vaerdigheydt. Pœnitentia.
boete/bate. Emendatio, correctio: & Remedium: & adjumentum. **boete.** *Becanus* naturale adjumentum *vocat.*
boete/breuck. Mulcta, multa, pœna. & Satisfactio, luitio.
boeten. Mulctare, multare, multam irrogare. & Piare, expiare.
boeten. Mulctari, multari: pœnas dependere, pœnam aut multam subire, luere delictum redimere.
boeten. Remedium adhibere, mederi.
boeten den dorst. Sedare, sistere, levare sitim.

ſitim.

Boeten den luſt. Explere animum voluptate, explere libidinem, ſatiari.

Boeten het vier. *friſ.ſic.* Struere ignem, admovere titiones. *gal.bouter.*

Boeten. Emendare.

Boeten de netten. *holl.* Retia reficere, resarcire.

Boetſel.j.baete/beteringhe. Emendatio.

Boetſe.j.butſe. Tuber.

Boetſe/bootſe. Cavillum, cavillatio, Facetiæ, ludicrum, res ludicra, geſticulatio, ludibrium.

Boetſe.j.bootſe. Adumbratio picturæ.

Boetſen-maecker/boetſer. Scenicus, geſticulator, hiſtrio, pantomimus, mimus, ludio.

Boetſen/bootſen. Iocari, geſticulari.

Boetſeren.j.bootſeren.

Boetſigh. Iocoſus, facetus, venuſtus, feſtivus.

Boetſen.j.lappen. *germ.ſax.ſicamb.* Interpolare, ornare, *ang.bodge, l otche.*

Boetſer. Interpolator. *angl.bodger.*

Boetſer. *germ.ſax.ſicamb.* **j.ſnutten.**

Boetſel.j.ſnutſel.

Boeve/boef. Nebulo, nequam, impoſtor, tenebrio, ſemiſſis homo, homo improbus. & Homo impurus, impudicus. & Famulus, ſervus, fur *apud Virgil.* & Scortator adulter. & Hiſtrio, mimus, ſcurra. *ital.bufone.*

Boeve/boefken. Puer ephebus.

Boeven-net. Tranſenna, funis extentus: textum è funibus ſupra foros navium, ſupra quod itur. *vulgò* bovenetum: *quod nebulones fures & piratas arceat.*

Boeven-ſtuck. Scelus, flagitium.

Boeverhe. Nequitia, impoſtura, ſtropha, verſutia, probrum: & Impudicitia.

Boeverhachtigh/boeſſch. Nequam, flagitioſus, ſcurrilis, impurus, impudens.

Bof.j.hou. Celeuſma.

Bof/boffe/pof. *vetus.* Bucca, buccarum inflatio, &c.

Boffen. Inflare buccas: & Iactare.

Boffen. *holl friſ.* A contractu reſilire: pœnitere contractus.

Bogaerd. *rectius* **boom-gaerd.** Pomariu[m]

Boggher.j.pot-appel.

Boghe/booghe. Arcus, cornu, *à* **bogh**[en] *ſive* **booghen.** *i.* flectere. *germ.boghen. a*[ng.] *bowe.*

Boghe/welfſel. Arcus, concameratio, f[or]nix teſtudo.

Boghe-koker. Corytus.

Boghe-ſcheut. Teli jactus.

Boghe-maker. Arcuarius.

Boghe-ſaghe/boghel-ſaghe. Serrula [ar]cuaria.

Boghe-ſchutter. Sagittarius, arcitenens.

Boghe-wijs. Arcuatim.

Boghe-wijs ghemaeckt. Arcuatus, c[ur]vatus in modum arcus.

Boghel/beughel. Hemicyclus: ſemicirc[u]lus, curvatura ſemicircularis.

Boghel/beughel. Numella. & Annulus.

Boghel/kloſpoorte. Annulus, porta, ann[u]lus ferreus ſphæriſterij.

Bogel-bane. Area, ſphæriſterium: locus i[n] quo globis luditur per annulum actis.

Boghel-ſaghe.j.boghe-ſaghe.

Boghelen. Ludere ſphæra per annulum.

Boghelen.j.booghen. Arcuare.

Boghen.j.booghen. Arcuare.

Boget.j.boegher.

Bokael.j.bocael.

Boke.j.baecke/beuck.

Bokel. *vet.fland.* Vmbo. & Fibula. *gal.bou*[cle.]

Bokeleer.j.bocken-leer. Pelta.

Boken.j.booken. Batuere.

Bokene. *vetus.* Phantaſma, ſpectrum.

Boke-rael.j.bockerael.

Boket. Sertum, faſciculus florum. *gal.bo*[u]*quet.*

Bol. Tumidus, turgidus, fungoſus ſpo[n]gioſus, cavernoſus, fiſtuloſus, multic[a]vus. & Paluſtris.

Bol-hooft. Hydrocephalon, caput aqu[e]o humore turgidum.

Bol-korſtich brood. Panis ruptus: cuj[us] cruſta à medulla ſeparata eſt.

Bol/bolle. Globus, ſphæra. *gal.boule. it*[al.] *balla.hiſp.bola.ang.boule.*

Bol/bolle. Caput. *per metaphoram à ſphæri*[ca] *figur*[a]

figura **bolleken**. Capitulum, capitellum.
Bol-aersen. In caput devolvi, clunibus in altum sublatis: pręcipitare, pręcipitari: invertere, inverti, subverti.
Bol/bolleken van loock. Caput allij, bulbus.
Bol. *holl.* Panis rotundus.
Bol des booms. *fland.* Caudex, truncus.
Bollen. Voluere, rotare. *hisp. boluer.*
Bollen. Voluere globum, jactare globum.
Boller. *vet.* j. **donder-busse**. Balista.
Bol. Garrulitas, loquacitas.
Bollen/klappen. Fabulari, nugari, effutire
Bollaerd. Homo futilis, fabulator.
Bol-bane/rol-bane. Sphæristerium.
Bol-werck/block-werc. Propugnaculum, agger, vallus, vallum. *gal. boulevert, boulevard, boulever. ital. bellovardo, balvardo. hisp. balvarte. ang. bulwarke.*
Bol-wercken. Emunire, munire propugnaculo, aggere, vallo, vallare, circumvallare, aggerem jacere.
Bolck/bolgh. Asellus piscis.
Bolcken. *sax. fris. sicamb.* Mugire: rudere.
Bolderen/bulderen. Blaterare, debacchari, intonare, minari.
Bolder-gheesten/ bulder-gheesten. Lemures nocturni, nigri.
Bole/beul. Carnifex. *ital. boia.*
Bolghe/bulghe. *sax. fris.* Fluctus maris, unda procella.
Bolghenschap. *vetus.* Offensa, culpa.
Bolingh.j.beulingh. Intestinum, Farcimen, botulus, botellus. *gal. boudin. ital. budelle. ang. boding.*
Bolle.j.bol. Globus.
Bol/bulle/ bollen. Taurus non castratus. *germ. bollen. ang. bulle.*
Bolle-gheld. Merces pro admissura tauri. *&* Mulcta pecuniaria illegitimi concubitus, sive concubinatus. *qua &* **boel-gheld** *dicitur.*
Bollinck/bolck. Asellus piscis.
Bolster. Peripsema, limatura, ramentum. *&* Tomentum. *&* Furfures.
Bolster/floester. Culleola.
Bolster/booste. Siliqua, gluma, folliculus grani.
Bolster. Stramenta.
Bolster. Culcita, sive culcitra, culcitra stramentitia, culcitra lanea, tomentitia. *bolster. ang.* Cervical.
Bolster/ghelijvigh. Pinguis corpore, habitior. *&* Bucculentus, malis plenioribus & inflatis.
Bolsterken. Tomix, *sive* tomice.
Bolsteren de noot.j.floesteren.
Bolt.j.bout. Sagitta capitata.
Bolten-boom. *sicamb.* Sambucus.
Bombammen. j. **bepaerden**. Pulsare companas, tinnire, *ital. ribombare.* i. resonare.
Bombasijn/ boombasijn / boom-wolle. Gossipium, xylum, gossipium linum, xylinum, lana xylina, sive de arbore, aut ligno, βάμβυξ βαμβάκιον. *vulgò* bambasium: *&* bambasium. *q. d.* **boom-sije**. i. sericum arboreum, *gal. bombasin. ital. bambagia, bambace.*
bombasijnen kleed. Vestis gossipina, xylina, bambycina.
Bomme.j.trommel. Tympanum.
Bomme oft bonde van t'vat. Operculum vasis, obturamentum dolij. *gal. bondon.*
Bomme-gat. Gula sive os dolij.
bommen het vat. Vas operculare, operculo operire.
Bommen. Resonare: *&* Tympanum pulsare.
bommele. *fland.* j. **hommele**. Bombylius, fucus.
bommeler/ bommel-necker. Neptunus, dæmon aquaticus: larva, lamia, spectrum, marinum.
bommertje.j.boomertje. Fœnus nauticũ.
bonck. *sax. fris.* j. **been**. Os, ossis.
boncket. Globulus osseus, sphęrula eburnea.
bond. *vetus.* Vinculum: Ligatura. *&* Fascis. *&* Fœdus. *germ. bund. ang. bond.*
bondelken. Fasciculus.
bond-ghenoot. Fœderatus, socius.
bond-brekigh. Fœdifragus.
bonde.j.bomme. Operculum dolij.
bondel/bundel. Fascis, sarcina.
bondel. *fland.* Spicarum fascis.

bondel-loos. Non ligatus, solutus vinculis. & Irritus.
bondelen/bundelen. Colligare.
bonder/bunder. Iugerum.
bondigh. Firmus, ligatus. & Ratus.
bondsel. *fland.* Cunabula, fasciæ.
bondselen. *fland.* Fasciare, fascijs ligare.
bond-schoen. Pero, & Ocrea.
bonet. Pileus, pileum. *germ. baret. gal. bonnet. ital. beretta. hisp. bonete. ang. bonnet.*
bonet. Orthiax, appendix quæ infimæ veli parti adjicitur.
bonet-maecker. Pileo.
bonghe/bunge. *sax. fris. sicamb.* **j. bomme.** Tympanum.
bonne/bunne. *germ. sax. sicamb.* Coassatio, tabulatum. & Fori navium.
bonne. *holl.* **j. wijck.** Vicus, regio urbis.
bonne-meester. *holl.* **j. wijck-meester.** Vici præfectus, magister regionis in urbe.
bonne-ghesetén. Vicum urbis inhabitans.
bonsinck/ bontsinck/ buntsinck. *sicamb. holl. fris.* **j. visse.** Putorius.
bont. Varius, maculosus.
bont-kleed. Vestis pellita, pellicea, discolor, maculosa.
bonte mutse. Pileus pellitus, pelliceus.
bonte kraepe. Cornix varia, cinerea.
bonten os. Bos maculosus, varius.
bont-werck. Pelles variæ, maculosæ: Babylonicæ, diversorum colorum.
bont-wercker. Pellio, maculosarum pellium concinnator.
boocken/boken. Tundere, pulsare, batuere. *gal. buquer.*
boocken het vlasch. Demulcere linum malleo: contundere linum.
boock hamer. Tudes. & Malleus stuparius.
booghe. **j. boghe.** Arcus.
booghen/bogen/buyghen/bueghen. Flectere, curvare, sinuare, pandare, arcuare.
boogh-saem. Flexilis, flexibilis.
boom. Arbor, arbos: **boomken.** Arbuscula.
boom. Vectis. & Repagulum. & Trabs. & Pertica.
boom. j. schip-boom. Contus.
boom. j. draey-boom. Repagulum.
boom. j. draegh-boom. Phalanga.
boom. j. webers-boom. Iugum.
boom-basijn. j. boombasijn/ boom-sij[...] **boom-wolle.** Gossipium. *q. d.* sericu[...] arboreum.
boom-gaerd. Arbustum, arbustinus locu[...] arboretum, locus arboribus consitu[...] amœnitatis utilitatisque gratia.
boom-gaerd/ oost-gaerd. Pomarium, l[...]cus fructuum gratia consitus.
boom gans. Anser arboreus, concha an[...]tifera.
boom-geld/haven-gheld. Portorium.
boom-leere. j. schoor-leere.
boom-meester / boom-sluyter. *holl.* Port[...]tor limenarcha.
boom-noot. Iuglans, nux basilica.
boom-olie. *ger. sax. sicamb.* **olie van ol[...]ven.** Oleum.
boom-planter / boom-setter. Consito[...] plantator.
boom-schip/boom-kaen. *sax. sicamb.* M[...]noxylon: navigiolum ex uno ligno.
boom-sluyter. j. boom-meester.
boom-sterck. Robustus, validus.
boom-swamme. Panus, tuber, tumor fu[...]gosus in arboribus.
boom-vaeren. j. eycken varen. Polyp[...]dium, filicula.
boom-wasch. *vetus.* Resina.
boom-wolle. *ger. sax. sicamb. fland.* **j. boom[...]basijn.** Gossipium, xylon, lana xylin[...] lana lignea. *Vlpian.*
boom-worm. *vetus. germ.* Cantharis: ve[...]mis in summitate ramorum fraxini [...] olivæ nascens.
boom-vrucht. Pomum.
boomigh ghewas. Arboreus fœtus.
boomighe tanden. Dentes stupidi. *q. d* a[...]borei: *provenit enim dentium stupor esu fr[...]ctuum immaturorum & acerborum.*
boomicheyd der tanden. Stupor dentium[...] torpor dentium.
boomertse/ *rectius* **bodemrije.** Fœnus na[...]ticum, usura maritima, nautica, traject[...]tia reditus ex navibus. *sax.* **bod-mers[...]** *à* **bodem.** i. carina navis.
boone. Faba. *Remberto Dodonæo* bona *dicitu[...]*
boon-houde. Siliqua.

boon-lapken. Hilum.
boon-meel. Lomentum, farina fabacea.
boon-stroo. Fabalia, stipulæ fabales.
boon-worm. Midas, vermis fabas exedens
boonken. Fabula, fabulum.
boonken. Crustulum.
boonken. *metaphor.* Nanus, pumilio.
boonken hol-wortel. Capnos fabacea radice.
boor/boorer. Terebra. *hisp. barrena.*
boorken. Terebellum.
booren. Forare, fodere, infodere, perforare, fodicare, foramen facere. *gal. forer. ang. bore.*
booren met het boor. Terebrare. *hisp. barrenar.*
boor-yser. Terebra.
boord. Margo ora, extremitas.
boord/soom. Instita, limbus, ora vestis, fimbria. *gal. bord. hisp. borde.*
boord oft rand van de schotel. Crepido lancis aut catini, extremus margo.
boord oft rand van den pot. Labrum, corona, margo, ora poculi.
boord van t'schip/overloop. Fori, orum.
boord-vol. Ad marginem plenus, à summo plenus, coronatus.
boord-vol schencken. Craterem inducere corona, vina coronare, cerevisiam coronare: ad summum usque marginem implere poculum calicem.
boorden. Prętexere, præsuere fimbrias. *gal. border.*
boordinghe. j. kruyseringhe. Limbus, impages. *Adrian. Iun.*
boorduеren/boorduer-wercken. Pingere acu, plumare, variare acu. *gal. broder. hisp. bordar. ang. embroder.*
boorduerder/boorduer-wercker. Acupictor, phrygio, plumarius, limbolarius, barbaricarius, segmentarius. *gal. brodeur, broddeur. hisp. bordador.*
boorduersel/boorduer-werck. Limbus vestimenti, peniculamentum, fimbria, opus phrygium. *gal. bordure. hisp. bordadura.*
boordsel. Limbus, instita.
booren. *vide* **boot.**
boos. Malus, pravus, perversus, malignus.
boos-baerdigh. Ad malum pronus.
boos-wee. *sax. sic.* Morbus sonticus, caducus.
boos-wicht. Scelerosus : telluris inutile pondus, terrę onus: homo pravus & inutilis, terram suo pondere gravans.
boos-willigh. Malevolus.
boos heyd. Malitia, malignitas.
booslick. Malitiosè, malignè, malè.
booste/boostele. j. pelle. Siliqua, folliculus, *boiste, gal.* cistula.
boosten/boostelen. j. pellen. Glabere, deglabrare, decorticare.
boot. Navigium actuariũ, scapha, lembus, cymba *vulgò* bota. *sax. both. ang. bote, boate.*
boot. *vetus.* **j. tonne.** Cadus.
boots-gheselle. Nauta, navita, naviculator: & Remex, socius navalis.
boots-man/boot-voerder. Nauta, navita, naviculator, navicularius, epibata, vir nauticus: Nauclerus, nauarchus.
booten. *fland.* Malleo contundere, pinsere.
boot-hamer. *fland.* Malleus.
bootse. j. boetse. Facetiæ.
bootse. j. beworp. Adumbratio, delineatio
bootséren. *fland. holl.* **j. be-worpen.** Delineare, deformare.
bor. *holl.* Cholera, felliflua passio.
boragie/bruynagie. Buglossa. *vulgò* borago, borrago.
borat. Multitia, orum. *ital. buratto.*
borbelen. Scaturire, scatere.
borcke. j. barcke. Cortex, crusta.
borckel. *vetus.* **j. gheere/slippe.**
borcht. j. borght.
bord. *holl. fris. fland* **j. berd.** Asser, tabula: & Orbis ligneus, orbis mensarius. *angl. bourde.*
bord-decks/bord-deckse. *fland.* **j. loove.** Projectum ligneum : umbraculum & *bruxell.* **veurd-berd.** Appendix tabernaria.
borde/burde. Onus, fascis, sarcina, pondus, φόρτος. *germ. burde. ang. burden.*
bord-esel. Burdo, mulus ex equo & asina natus: asinus clitellarius, dossuarius, sarcinarius: Burdo, *inquit Conrard. Gesnerus, dictus videtur.* ἀπὸ τῶν φορτῶν. *i. ab oneribus:*

bus: nam. & Græcè apud quosdam recentiores Φόρτων legitur.

bordeel. Ganea, ganeum, prostibulum lupanar. *gal. bordeau. ital. bordello. hisp. burdel. ang. brotelhouse.*

bordeel-brocker/bordeel-brocke. Ganeo, scortator.

bordeel-hoere. Prostibulum, abjectissimum scortum. *ang. brothel.*

bordeel-houder. Leno.

bordeel-houdster. Lena.

bordelen. j. bortelen. Æstuare.

bordene/borde. *holl.* Onus.

bordenen. Onerare.

bordessche. *fland.* **j. bord-decks.**

bordueren. j. boordueren.

boren. j. booren. Forare.

boren. j. beuren. Levare.

boren. j. baeren/beren. Vti.

borgh/borght. Arx, castrum, castellum, *à* **borghen** *sive* **berghen.** *i. in tutum recipere, servare: est enim* locus editus & munitus ad salutem hominum, *vulgò* burgum, *Dicitur &* Vrbs, oppidum, civitas, *apud veteres tam inferiores quam superiores Germanos.* Grecis πύργος. turris est. *gal. bourg. ital. borgo.*

borgh-esel. j. bord-esel.

borg-grave. Burgi comes, arcis comes, vicicomes, vicecomes, præfectus arcis, prefectus castri. *vulgò.* burg-gravius, comes castrensis.

borgh-meester/borgher-meester. Consul, tribunus plebis. *vulgò.* burgimagister. *q. d.* arcis, opidi, civium plebisque magister, præfectus, & defensor.

borgh-recht/borger-recht. Ius civium, civitatis jus.

borchsaet. Incola arcis, habitator castri.

borghen/berghen. Abscondere.

borgh-spel. Apodidrascinda. *Pueritiæ ludus, quo obstructis ei qui in medio sedet oculis cæteri in latebras sese abdunt mox dato signo, dum ille latentes vestigat, hi ad sedem eius tanquam ad metam recipientes se, prævertere illum satagunt.*

borghen/berghen. In tutum recipere, servare, dare salutem.

borger/poorter. Civis, municeps. *gal. bou[rgeois]. ang. burges.*

borgher-mael. *vet. sax.* Ius civium.

borger-meester. j. borgh-meester. Consu[l]

borgher-schap. j. borgherije.

borgherije. Civitas: civium jus & præf[e]rentia.

borgherlick. Civilis, civicus, politicus.

borgerlick recht. Ius civile, municipale.

borge. Fidejussor, sponsor, compromisso[r], appromissor, vas, pres, author creden[di] *germ. burg. ang. bor[row]e.*

borge blijven. Vadari, spondere, fidejub[e]re pro aliquo, prestare, recipere in se a[l]terius promissum, promittere se præst[i]turum quod alter, pro quo se interpon[it] tenebatur: se debitorem fidejussorem[que] constituere: expromittere: dato [fi]dejussore creditorem securum redder[e].

borghe stellen. Vadari, satisdare, cavere.

borgh-man. Creditor.

borgh-schap. Vadimonium.

borgh-toght. Fidejussio, vadimonium, [fi]dejussor.

borghen/vertrouwen. Credere, crede[re] debitum, dare mutuum.

borght. j. borgh.

borlen. *fland.* Clamare, vociferari.

borne. Fons, puteus: *&* Aqua fontana, aq[ua] puteana: **born** *Becano* aquę exortus *si[ve]* aqua nascens *dicitur, qualis est fontium [&] puteorum perennes venas habentium.*

born-kanne. Hydria.

born-put. Puteus.

born-put water. Aqua putealis, puteana.

bornen. *fris.* **j. drencken.** Aquare.

bornen. *holl.* **j. bernen.** Ardere.

born-steen. *germ. sax.* Succinum, electru[m] glessum. *q. d.* petra ardens. *electrum en[im] accensum tædæ more ac nidore ardet.*

bors. *holland.* **j. bere.** Vrsus.

bors. *germ. sax. sicamb.* **j. rot.** Contube[r]nium, manipulus.

bors-ghesel. *germ. sax. sicamb.* **j. rot-ghese[l].** Contubernalis.

bors-meester. j. rot-meester. Decurio.

borse. Crumena, marsupium, vidulus, sac[cu]lus, loculus, loculi, mãtica, bursa. βύρσ[α]

i.corium. *hol.bourse. ital.borsa. hisp.bolsa. ang.purse.*
borse der koop-lieden. Basilica; Ianimedium, conventus mercatorum. *vulgò* bursa *ab ampla domo, bursæ sive crumenæ signo insignita Brugis Flandrorum sic primo dicta.*
borsen-snijder. Saccularius, manticularius, zonarius sector, crumenifeca.
borst. Pectus, thorax. *germ.brust. angl.breast.*
borste/ mamme. Mamma, mammilla, uber.
bor-been. Os pectoris, os sternon.
borst-boghe. *vetus.* Antilena.
borst-gheslagh. Planctus.
borst-ghetuygh. Antilena.
borst-ghesweer. Emphyema.
borst-gheweer. Thorax, pectoralis armatura.
borst-harnas. Thorax ferreus, sive æneus, pectorale.
borst-lap. Pectorale, & Mammillare, strophium, fascia pectoralis.
borst-plate. Thorax ferreus.
borst-riem. Antilena.
borst-tepel. Papilla.
borst-weer/ borst-weeringhen/ schantse. Lorica castrorum: sepimentum muri: sepimentum militare: propugnaculū: structura in muris pectus ut lorica muniens.
borstigh. *holl.* Asthmaticus.
borstel. Seta. *ger.busthaar. ang.bristle, brushe.*
borstel kladder. Peniculus, penicillus.
borstelken. Echinus.
borstel-draet. Cheleuma, canabinum filum setis præpilatum, filum sutorium.
borstelachtich. Setosus, hispidus.
borsten.j.bersten. Rumpi, frangi: crepare.
bortelen. Tumultuari, æstuare: & Fluctuare, agitari, tumultuare: & Bullire, ebullire.
bosch. Silva, nemus, lucus, saltus, *vulgò* boscum, buscum. *gal.bois.ital.bosco. hisp.bosque. ang.busse.* βόσκειν.i.pascere.
bosch-besie. *hol.* **j.kraecke-besie.**
bosch-duyve. Palumbus.
bosch van hayr.j.hayr-bosch.
bosch van wijn-besien. *vetus.* uva, racemus, botrus.
bosch-goden. Fauni, satyri, dij silvestres.
bosch-hoeder. Saltuarius, saltuum custos.
bosch-kolk. Ligna acapna, carbones acapni, carbones sylvatici. *vulgò dicti, quòd in silvis urantur & præparentur.*
bosch-man. Silvicola.
bosch-noot. *fland.* Nux decumana, prægrandis.
bosch-os. Bubalus.
bosch-roover. Latro, grassator.
bosch-slanghe. Coluber.
bosch-wachter. Saltuarius.
bosschagie. Arboretum. *gal.boscage.*
boschachtigh. Silvester, silvestris.
bosscher.j.snoeyer. Frondator.
bosele.j.beusele.
bosemer.j.wssel.
bosse. *fland.* **j.busse.**
bosse.j.bokeler. Vmbo.
bosse-boom. Buxus. *ital.bosso.hisp.box.*
bossen/botsen. Pulsare, tundere, quassare. *ital.bussare.*
boste.j.booste.
bot. *vide post dictionem* **boter.**
bote/boten-schoen. *holl.sicamb.* Pero, calceus rusticus è crudo corio. *ital. bottes. hisp.botes. ang.& gal.bottes.*i.ocreæ.
bot-aersen/leersen/bridse slaen. Xylegogio castigare: ocrea, assere vel rudente ferire nates.
boter. Butyrum. *germ.butter.ang.butter.*
boter-am/ boter-ham. Panis butyratus, panis butyro illitus.
boter-bloeme. Ranunculus, polyanthemum: *herba floribus aureis, quæ à vaccis depasta butyri colorem commendare creditur.*
boter-brugge. *fris.fland.sic.* **j.boter-am.**
boter-melck. Lac serosum, lac agitatum, lac secundarium, lac pressum, lac ex quo butyrum confectum est.
boter-schete/boter-schijte/ boter-schitte/ boter-vliege. *fland.* **j.pepel.** Papilio.
boterstande/kerne. Vas in quo lac agitatur & butyrum cogitur.
boter-tanden. Dentes primores, incisores, tomici, gelasini, ctenes anteriores.

Boter-vlape. *leod* **j.boter-am.**
Boter-vlieghe. *fland.* **j.pepel.** Papilio.
boter-voghel. *sax.* **j.booter-vlieghe.**
Boteren. Linere sive condire butyro.
Boteren/kernen. Butyrum coagulare, cogere, conficere, lac in butyrum densare, spissare, cogere: lac agitando extundere butyrum,
Bot. *holl. fris. sicamb.* **j.been.** Os, ossis.
Bot/bot-visch. Passer, piscis, rhombus: piscis planus, latus & extensus.
Bot/plomp. Bœoticus, bœotus, stolidus, stupidus, hebes, obtusus, rudis. *hisp. boto.*
Bot-maecken. Retundere, obtundere, hebetare.
Bot-bijle. Imperitus & obtusus faber lignarius.
Bot-muyl. Homo obtusus, stolidus, ob esæ naris.
Bot-oore. Auris bœotica, auris batava, auris pinguis & crassa: homo stolidus & pingui judicio.
Bot-aerd. Homo obtusus.
Botheyd/bottigheyd. Obtusio, hebetudo, stupiditas.
Botterick. Bœoticus, obtusus homo.
Bottelick/plompelick. Obtusè, stolidè.
Bot/botte. Impulsus, ictus: *&* Resultus. *gal. boutee.*
Botteline. Subitaneus subitus, repentinus: *&* Subitò, repentè, illicò. *ital. di botto.*
Botte. Gemma germen, oculus. *gal. bouton. hisp. boton.*
Botte. Papula.
Botte. *zeland.* Hydrops ac tumor strumosus ovium.
Bottel/buttel. *sicamb.* Arbutum, unedo.
Bottel. *sicamb. vet.* **j.cornoelie.** Cornum.
Bottel-boom. *sicamb. vetus.* **j.cornoelie-boom.** Cornus.
Bottel-doren. *vetus.* Rubus.
Botten. *fland.* **j.stooten.** Trudere. *gal. bouter.*
Botten/wt-botten. Gemmare, gemmascere, pullulare, trudere gemmas, *Virgil.* Vernare.
Botten als een gheswil. Caput facere, *gal. aboutir.*

Botten/op-botten. Resultare, resilire. *ita. buttare. hisp. botar* i, repellere, expulsare.
Botten op d'water. **j.flingheren.**
Botten. Edere, exponere ejicere sternere, pellere, propellere, impellere. *gal. bouter. ital. butare. hisp. botar.*
Botten. *holl. fland.* **j.bedrieghen.** Fallere, imponere.
Botten. Fraudulenter extrudere aleas, componere aleas, taxillos mittere compositos. *Lud. Vives.*
Botter. Deceptor, impostor, circumscriptor, qui quavis ratione per fraudem privat & emungit aliquem rebus suis. *&* aleator improbus & prævaricator, aleator famosus, planus, deceptor.
Botse/butse. Pulsus, concussus.
Botsen/butsen. Pulsare, concutere, pellere impellere. *gal. poulser. ang. pushe.*
Botte/butte/bodde/botte. Corbis dossuaria, orca, cophinus.
Bot-drager/bod-drager. Baiulus corbis dossuariæ, cistifer.
Bot-drager/bod-drager. *lovan.* **j.ruyterschen blancke.** Dipondius.
Botte/butte. Dolium, orca, cupa. *germ. butten. ital. botte. hisp. bota. ang. butte.*
Bottelrije. Promptuarium, penarium, cella promptuaria, cella penaria, cella vinaria. *gal. bouteillerie. ital. boteleria. hisp. botilleria. ang. butterie, buttry: Bouteille gal.* lagena *sive* ampulla *dicitur.*
Bottelier. Promus condus, præfectus cellæ penariæ, cellarius, œnophylax. *gal. boutillier. ital. bottigliere. hisp. botiler. ang. butler.*
Boude. Audax, confidens, *ital. balde, baldanzoso. ang. bould.*
Boudelick. Audacter.
Boudelinck. Audaculus.
Boven. Super, supra, supernè, sursum, desuper. **Te boven gaen.** Superare, antecellere, præstare, præire, anteire, excedere, exuperare, præcellere, vincere.
Boven-dorpel. Hyperthyrium, superliminare, limen superum.
Boven-camer. Cœnaculum.
Boven maeten. Præter modum, supra modum, ultra modum, impendio, plus satis

Boven-koussen.j.broecke. Femoralia.
Boven-leder.j.over-leder.
Boven-lyst. Tęnia.
Boven-net.j.boeven-net. Transenna.
Boven-sanck. Vox superior in musica. *vulgò* cantus, discantus, superius, superior: *vox quæ arcem seu apicem harmoniæ obtinet. & in sublimi præcipuè fertur.*
boven-waerts. Sursum.
bovenste. Supremus.
bought.j.boecht.
bout. Obex, pessulus, repages, repagulum, clavus teres. *ang. bolte.*
boudt van het schouder blad. Caput scapulę, summus humerus.
bout van t'been. Femur, coxa clunis.
Hamelen bout. Femur vervecinum.
Gansen bout. Femur anserinum.
bout/bout-pijl. Sagitta capitata, pilum catapultarium, sive catapulticum. *ger. bolz. ang. bolte.*
bout-gaten/bout-aersen. Præcipitari. & Ire in defectionem, transitionem facere, rebellionē facere, desciscere. *sumpta metaphora a sagitta inversè revolante.*
bouw/bouwe. *fris. sicamb. holl.* Messis: & Arvum: & Agricultura: & Ædificatio. & Agger.
bouwen. Arare, colere agrum, agricolari, exercere solum, vertere agrum: & Ædificare, struere, architectari.
bouwer. *& per syncopen,* **boer.** Agricola.
bouwer. Ædificator.
bouwsel. Agricultura: & Ædificatio, constructio, structura.
bouw-heer.j.bouw-meester.
bouw-maend. *sax. fris. sicamb.* Augustus.
bouw-man/bouwer. Colonus.
bouw-meester. Architectus, architecton: & Ædilis, fabricę Pręfectus.
bouw-valligh. Ruinosus, & Valetudinarius.
bouw-vallighen-muer. Parietina, paries vetus & semirutus.
bouwigh. Sartus tectus.
bouwigh maecken. Instaurare.
bouwen. Cyclas, vestis longa, spatiosa.
boxe.j.bockse.

Brabbelen. Confundere, miscere, turbare. & Tricari, nugari, nugas agere. & Rixari, altercari. *gal. brouiller. ang. braule, brawle.*
brabbeler. Turbator: & Nugator, & Altercator.
brabbelinghe. Turba, turbatio, turbamentum, confusio, tricę, nugę, res nugatorię, & Rixa, jurgium. *ang. brawling.*
brack. Salsus: aquę marinæ saporem quodam modo referens.
brack goed. Merces submersæ: salo sive aqua marina corruptę.
brack. *sax.* **j. wrack.** Rejiculus.
brack. *sax.* Cineres medię probitatis.
bracks-brack. *sax.* Cineres vilissimi.
brack/brack-hond. Plaudus canis, odorus, sagax; canis venaticus. *gal. braque. ital. bracco.*
brack-neusigh. Resimus.
bradde. *fland.* Testiculus.
brad-noot. *fland. wasf.* **j. buyst-noot.** Nux decumana.
bradse/bredse. *fland.* Testiculus.
bradse/bredse.j.veur-broecke.
braecke. Fractura, effractura. **braecke doe.** Vincula carceris rumpere, effringere carcerem.
braecke. Nausea, vomitus, dissolutio stomachi.
braecke. *fland.* Lupatum, lupus, murex postomis. *ang. brake.*
braecke. *vet.* **j. ghebreck.** Defectus, carentia.
braecke. Malleus stuparius. *vulgò* linifrangibula.
braeck. Sterilis, semen non accipiens. *Ioan. Becan.*
braeck liggen. Iacere incultum, cessare, requiescere: *dicitur propriè de arvis alternis annis cessantibus.*
braeck-ligghende-landt. j. braeck-land. Vervactum.
braeck-ligghende vrouwe. Mulier vacans, vacua, vidua.
braeck/ braeck-land. Vervactum, novale, incultum solum.
braecken. *vetus.* **j. breken.** Frangere, rumpere. *ang. breake.*

braecken/braeckelen. Frangere membra laboribus, vigilijs.

braecken/over-gheven. Vomere, prorumpere in vomitum.

braecken den acker. Proscindere agrum, arare, terram moliri, novare agrum, repastinare, aratris & ligonibus arva frangere.

braecken het vlasch. Comminuere linum.

braecker.j.braeck-land. Novale.

braeck-land/braeck-acker. Novale, novalis ager, vervactum, otiosus ager, arvum quod sterile jacet, ager quiescens, requiescens: solum incultum.

braeck-maend. Iunius mensis. *quo agri repastinantur, arvaque & vincta aratris & ligonibus passim franguntur.*

braecken-aer. Ensis falcatus, *gal. braquemar.*

braeck-raepe. Rapum maius.

braeck-voghel. Arquata, numenius, ortygometra, phæopus: *aves diversæ sic dictæ teutonicè quod in novalibus & quiescentibus agris morari soleant: sive quòd quædam illarum Iunio mense adventent.*

braed.j.ghebraed.

braeden/braepen. Assare, torrere flammis.

braeder/braederij-houder. Popinarius, cupedinarius.

braederije. Popina, thermopolium, popina sellariola.

braed-haerinck. Halex macerata.

braed-ijser. Crateuterium: ferrum in quo veru vertitur.

braed-panne. Sartago, frixorium, patella pinguiaria.

braed-sout. *Zeland.* Sal torridus. *qui exigua infusa aqua marina, diutius torretur atque aduritur sal splendidus, lucidus.*

braed-spit. Veru.

braed-vercken. Porcellus, porculus, nefrens: & Porcellus Troianus, fartilis.

braede. *sicamb.* Pulpa petasonis, pulpamentum. *germ. brate.*

braede/braepe/kuyte des beens. Sura, gastrocnemium, venter cruris.

braed-worst.j.met-worst. Lucanica.

braeme/breme. Rubus, sentis, vepres, morus vaticana.

braeme. *sax. sicamb.* **j.bremme.** Asilus, [...] banus.

braem-besie. Morum rubi, morum sen[...] vaccinium.

braessem. Cyprinus latus.

braeuwe. j.brauwe.

braeuwen.j.kallefaten.

braggaerd. Homo bullatus, elegans. *g[...] braggard.*

braggeren. Incessu & cultu corporis [...] perbiam præ se ferre. & Speciose [...] gredi, superbè incedere, ostentare[...] *germ. branghen. ang bragge.*

brancke. *fland.* **j.rancke.** *gal. branche. a[...] braunche.*

brand. Incendium, ustio, adustio, inflammatio.

brand. Torris: & Titio. *gal. brandon.*

brand. Vredo, fungus, clavus, patella: *an[...]rum morbus è solis exustione:* & Robig[...] rubigo, uredo, carbunculus, ustilag[...] *vitium frumenti, avenæ & tritici, cùm s[...] quodam modo aduruntur.*

brand-braessem. Melanurus.

brand-brief. Litere incendiariæ, litteræ [...] dictionis incendij.

brand-deure. Ianua incendiaria: janua[...] tabulatis per quam incendij & nece[...]tatis tempore supellex demittitur.

brand-eemer. Situla incendiaria, hama.

brand-gans. *holl.* Anser anthracino pec[...]re, alis piceis, extremis candens.

brand-haeck. Hama, harpago.

brand-hert. Tragelaphus: cervus villis [...]gricantibus: *sic dictus germ. à semiusti li[...]ni colore.*

brand-ijser. Cauterium, ferrum quo no[...] inuruntur: & membra morbida aduru[...]tur.

brand-ijser/wend-ijser. Crateuterium.

brand-ijser. Fulcrum focarium, dalopu[...]odis: instrumentum ferreum quod [...] foco ligna sustinet.

brand-klocke. Tintinnabulum incendi[...]rium.

brand-lattouwe.j.hoef-bladeren. Tu[s]lago, populago, *vulgò* ungula caballi [...]

ba cuius folia ex melle trita sacro igni & omnibus inflammationibus illita medentur.

brand-leeder. Scalę incendiariæ.

brand-mael. Stigma.

brand-meese. Parus ater, carbonarius.

brand-meester. Præfectus incendijs extinguendis.

brand-merck. Stigma.

brand-nieuw. j. **vier-nieuw.**

brand-offer. Holocaustum.

brand-oven. Fornax.

brand-poppe. j. **poppe.** Malleolus.

brand-roede. *fris. sicamb. fland. lovan.* j. **brand-ijser.** Fulcrum, focarium.

brand-rooven. j. **brand-schatten.**

brand-roover. j. **brand-schatter.**

brand-schappen. Incendia moliri.

brand-schapper. Incendiarius.

brand-schatten. Exactionem incendiariam extorquere, cogere ad conflagrationis redemptionem: & Redimere incendium violentorum.

brand-schatter. Incendiarius.

brand-schattinghe. Exactio incendiaria. & Redemptio incendiaria.

brand-sieckte. Febris ardens, morbus acutus.

brand-silver. j. **ghe-brandt silver.** Argentum excoctum.

brand-slange. Vipera, vipera atra. *Horat.*

brand-spiegel. Speculum urens, speculum metallicum.

brand-spuyte. Sipho incendiarius.

brand-stichten. Incendium violentum facere, incendia moliri, tectis facem subdere, ignem inferre.

brand-stichter. Incendiarius, clandestinus incendiarius.

brand-stocke. Fax: & Torris.

brand-storm-wind. Præster.

brand-teecken. Stigma, nota publica, nota inusta.

brand-teecken vande peerden. Trisippiũ.

brand-teecken. Stigma inurere, notam inurere, notis compungere.

brand-vogel. Larus niger, fulica, & Ibis.

brand-vosch. Vulpes nigricans.

brand-wijn/brandende wijn. Aqua, spiritus vini, aqua vitæ, vinum igne liquatum, vinum ardens, cauticum. liquor stillatitius ex vino *dicitur* **brand-wijn:** & **brandende wijn.** i. ardens, *quia facilè ardet flammamq; concipit.*

brandeler/ brander. *fland.* j. **brand-ijser.** Fulcrum focarium.

branden/bernen. Vrere, adurere, perurere, deurere: & Vri, comburi. & Ardere, exardere, inardere, flagrare, deflagrare, conflagrare.

brander. j. **brandeler.** Fulcrum focarium.

brandende hitte. Causus, febris ardens.

brandigh. Flagrans, urens.

brandereel. Aclis, tragula: glans revocabilis: plumbum in glandis modum formatum, quod loro alligatum in hostem torquere & ad se retrahere solent antiqui, telum reciprocum: librillum, *brandir. gal.* i. librare.

brase. *fland.* Pruna, carbo ignitus. *gal. brase, brasier. ital. brazia. hisp. brasa.* βράσσειν, i. fervere.

bras. Mixtio, commixtio, confusio, commixtum chaos: & Conditus, conditura, compositio. & Commessatio, epulatio.

brassen. Miscere, commiscere, permiscere, confundere, turbare. *gal. brasser.*

brassen ende brouwen. Confundere & miscere, commiscere aquas frugibus, coquere cervisiam.

brassen. Epulari, pergręcari, helluari, popinari, bacchari, commessari.

bras-daghen. Bacchanalia.

bras-penninck. Tressis, nummus tribus assibus æstimatus. *vulgò* brasdenarius. *q. d.* nummus epularis: *solet enim esse commune convivij symbolum sive pretium: sicut placito Caroli V. Imp. anno* 1544. *i. Iunij statutum est militi pretium mensæ in diversorijs civitatũ unus brasdenarius hoc est, duo grossi cum medio fland. ruri autem & in pagis stuferus, id est, grossi duo: excepto potus pretio.*

brasser. Barathro, lurco, edo, manduco, helluo, popino, commessator, epulo.

brasserije. Epulatio, popinatio, helluatio.

brauwe/braue. Comptus, bellus, ornatus.

tus. *gal. brave.*

Brauwe. Ora, extremus ambitus. & Limbus pelliceus, ora pellicea veſtis, ora è pelle lanata.

Brauwe. Area in hortis.

Brauwe/brouwe. Cilium. & ſupercilium.

Brauwe. *vet. ſicamb.* **j. braede.** Sura.

Brauwen. Ornare, comere.

Brauwen. j. kalfaten. Commiſſuras navium ferruminare muſci coma.

Bred. *ger. ſax. ſicamb.* **j. berd.** Aſſer.

Bred/braede. *ſax. ſicamb.* **j. ghebraed.**

Bredſe. j. bradſe. Coleus, teſticulus.

Breds riecken. Olere hircum.

Breed/breyd. Latus, laxus, largus, amplus.

Breed-byle. *holl.* Aſcia.

Breeden raed. Generale concilium civitatis univerſum populum repræſentans, publicum concilium: ſenatus pretorianus, conſilium prætorianum, aulicum publicum.

Breed-borſtigh. Pectoroſus.

Breed-voet. Panſa, latipes, palmipes, ſolidipes.

Breedde/breydde. Latitudo.

Breeden. j. breyden. Dilatare.

Breemſtigh. *fland.* Luxurioſus, ardens in Venerem, Veneri deditus.

Breghe/breghen. *ſax. ſicamb.* Cerebrum.

Breyd. j. breed. Latus.

Breydel. Habena, retinaculum, frenum: à **breyden.** quòd in reticuli modum contexi ſoleat. *gal. bride. ital. briglia. ang. bridle.*

Breydelen. Frenare, refrenare, infrenare: *gal. brider. ang. bridle.*

Breyden. Dilatare, amplificare, extendere.

Breyden. Nectere telam, contexere rete, vittam, *&c.*

Breyd-naed. Sutura nexilis, reticulata.

Breyne/bryne. *holl.* Cerebrum.

Breke. Fractura, infractio, ruptura.

Breke/breſſe. Labefactatio muri.

Breke. *vetus.* **j. ghebreck.** Egeſtas.

Breken. Frangere, rumpere, quaſſare, diffringere, deſtruere.

Breken in huys by nachte. Noctu irruere in ædes, ædes effringere.

Breken de wet. Infringere legem.

Breken de riemen. Detergere remos, [illegible] fringere remos, in concurſu navium remos comminuere.

Breken den ſanck. *vulgò* Colorare, diminuere.

Breken. *vetus.* **j. ghe-breken.** Deficere

brek-yſer. Aries ferreus, vectis.

breck-ſpel. Interruptor vel interpellator [illegible] ſus.

brek-ſteen. j. ſtopſteen.

Brekelick. Fragilis.

Brem. Geniſta: & Spartum.

breme. j. braeme. Rubus. & Paſtomis.

bremen/bremel. *vetus.* Fimbria, inſta, limbus.

bremme/bremſe. Oeſtrum, aſilus, tabanus. & Repagulum poſticum cataſtæ.

bremmen. Sonitum edere. βρέμειν.

bremmen. Hinnire, rugire: & Mugire. [illegible] *bramar.*

bremen. *vet.* Ardere deſiderio. *ital. brame*

bremſtigh. Ardens deſiderio.

bremſe. *ſicamb.* **bremme.** Oeſtrum.

bremſe/bremer. *ger. ſax. ſicamb.* Paſtom[illegible]

bren. *cimbr.* Galea exploratoria, cornuta, criſtata. *Adrian. Iun.*

brenghen. Ferre, adferre, deferre, profer[illegible], apportare:

brenghen eenen dronck. Propinare, præ[illegible]bere.

breſſe. *holl.* Antiæ, capronę, anteventuli [illegible]

breſſe/breſche. Labefactatio muri, ru[illegible] muri. *gal. breche.*

brete/brette. *ſicamb.* **j. britte.** Fruſtrum [illegible] pars ceſpitis.

breuck. j. broke.

breuſelen. j. bryſelen.

bricke/brycke. *fland.* Later, laterculus. [illegible] *brique.*

bricke. *ſax. ſicamb.* Orbis, orbiculus. **j. ſch[illegible]be & talioore.**

bridſe. j. bredſe/bradſe. Coleus.

bridſe baen. j. pan-aerſen.

bridſel. *ſicamb.* **j. bryſelinck.**

brieden. *vetus.* **j. brouwen.**

brief. Literæ, tabellæ, ſcheda, epiſtola, e[illegible]ſtolium. *ſax. breve. ital. breve. vulgò* bre[illegible] brevis. Breve (*inquit Vitus Amerpachius* [illegible]

suis Annotationibus in Constitutiones Caroli Magni) quo vocabulo adhuc utuntur Pontifices Romani, puto Germanicum esse, ac significare literas.

brief ende seghel. Instrumentum, monumentum scripturarum.

brief draegher. Grammatophorus, tabellarius.

brief-kamer. Grammatophylacium.

brieven. Literis sive epistolis significare, denuntiare.

brieschen. Rugire: *&* Hinnire.

bry. Puls, pulmentum.

brijcke. *fland.* **j. bricke.** Later.

brijn. *fland.* **j. pekel.** Muria. *ang. bryne.*

brijne. *holl. fris.* **j. breyne.** Cerebrum.

brijsel/ brijselken. Mica.

brijsen/ brijselen. Friare, conterere, obterere, in micas frangere, confringere, comminuere, in minimas partes confringere. *gal. briser. ang. bruse.*

brijselingh. *sicamb.* **j. kraeckelinck.** Spira.

brijselinghen. j. morselinghen.

bril. Specillum, ocularium specillum, perspicillum, conspicillum: oculi vitrei.

bril. Clavicula, κλειδίον: officulum circa pectus, *à specilli similitudine dictum.*

bril. Sedes latrinæ perforata: foramen sellæ familiaris.

brillen vercoopen. *adag.* Facere fucum, dare verba, farcire centones.

bril-huysken. Theca ocularia.

bril-maecker. Faber ocularius.

brillen. Admovere specilla oculis.

brillen yemanden. j. breydelen. Comprimere, refrenare aliquem. *vulgò* brigliare. *Briglia, ital.* i. habena, frenum.

brinssen. *holl.* **j. briesschen.** Hinnire.

britte/ brutte. *holl. sicamb.* Cespes, frustum cespitis.

brobuse/ brobuyre. *sicamb.* Buteo.

brocke. Bolus, buccella, frustulum, frustum esculentum, mica.

brocken. j. brijselen. Interere.

brocke/ krop-aes. Turunda, offa.

brocke. *fland.* Bolus venenatus, venenum.

brodde. *vetus.* Fœdus, indecorus, turpis *&* Sordes, turpitudo.

brodden. Resarcire, interpolare, sarcinare res veteres & obsoletas. *&* Ineptè operari.

brodder. Interpolator.

brodder/ broddeler. Ineptus operator.

broddier. Podex turpis, anus stercore fœdatus.

broeck. Palus.

broeck-land. Palus.

broeckachtigh. Palustris.

broecke. Bracha brachę: campestre, subligar, subligaculum, fœmoralia, fœminalia, perizoma. *ital. braca, braga. hisp. bragas. ang. breache.*

broeckilie. Subligar, subligaculum.

broeckman. Brachatus, bracha indutus.

broeck-snijder. j. steen-snijder.

broeden/ brueden. Fovere: *&* Incubare ovis vel pullis, sedere in ovis, ova fovere, refovere, nidulari. *ang. brouwde.*

broed-ey. Ovum urinum, cynosurum, generationi ineptum.

broed-hinne. Gallina matrix, gallina incubans, gallina ova & pullos fovens.

broed-ganse. Anser ova fovens.

broedinghe. Incubatio, incubatus, fotio, fotus, fomentum, pullatio.

broedsel. Pullatio, pullities, genimen, genitura, fœtura. *&* Pullus.

broeder. Frater, germanus, frater germanus. *germ. bruder. ang. brother.*

broeders kinderen. Patrueles.

broeders sone. Agnatus.

broeders wijf. Fratria.

broederken. Fraterculus.

broederlick. Fraternus.

broederlicken. Fraternè, germanè.

broederschap. Fraternitas, germanitas: *&* Collegium, phratria, cœtus fratrum, sodalitium sacrum *vulgò* confraternitas.

broeye. j. brue. Ius, jusculum.

broeyen. *holl. fris.* **j. schouden.** Calida perfundere: fervente aqua aspergere.

broeyen een vercken. j. schouden.

broem/ brom. *fland.* **j. brem.** Genista.

broem. Spuma, sordes seu strigmenta rerum decoctarum.

broemen. Despumare.

broemen. Parasitari. **broemer.** Parasitus.
broemsel/broem. Spuma.
broesen. Tempestuosum & furentem ventum spirare.
broke/bruyck/breuck. Consuetudo, usus. **Coren ende broken.** Leges & consuetudines *à* **bruycken.** uti, frui.
broke/ breucke. Fractura, ruptio *à* **breken** frangere.
broke/breucke. *fland. sicamb.* **j. ghescheurt-heydt.** Hernia.
broke/breucke/boete. Mulcta, multa, pœna pecuniaria, pecunia multatitia: *&* Peccatum, culpa. **broke betaelen.** Culpam redimere.
brok-gheld. Pecunia mulctatitia.
broke/broocke. Curvatura.
broke/broocke/ breucke. Bulla, torques, monile, ornamentum colli, quale gestant equites Ordinis *à* **breucken / broken.** *sive* **broocken.** Pandare, incurvare. *ang. brouche.*
brokel. *vetus.* Friabilis, fragilis. *ang. brockle, brikle.*
broken/breucken. Frangere legem, infringere jus, perfringere legem, incurrere multam.
broken/broocken. Incurvare, pandare, flectere.
brokigh/brokel. Fragilis, friabilis.
brokigh. Delinquens, legem infringens multam incurrens.
brok saem. Lentus, flexilis.
brom. *fland.* **j. brem.** Genista. *ang. breme.*
brom j. broem. Spuma.
broncken. j. proncken.
broocken. j. broken. Incurvare.
brood. Panis. βρωτὸς. i. cibus. *germ. brot. ang. bread.*
brood. j. koeck van metael. Pastillus.
brood backen. Pinsere, coquere panem.
brood-backer. Pistor.
brood-bidden. Mendicare.
brood-droncken. Protervus, petulans, lascivus, arrogans, fortuna dulci ebrius, elatus rebus secundis.
brood-dronckenschap. Protervia, petulantia, lascivia, arrogantia, insolentia, panis saturitas licentia morum rebus secundis, luxuries.
brood-kiste/brood-spinde. Mactra.
brood-koren. Frumentum.
brood-korf. Canistrum, panarium, panariolum, corbis, sporta, qualus.
brood-loos. Carens pane.
brood-loose conste. Ars sterilis, ars nil ad farinam faciens.
brood-mes. Culter escarius.
brood-tailliore. j. aelmisse. Panicia missa, solum cereale.
brood-winner. Operarius.
broodlinck. *vet.* Domesticus, convictor.
broosch/breusch. Fragilis: *&* Debilis, laxus, caducus: *&* Præceps, ferox.
broosche plaetse. Locus præruptus, abruptus, abruptum.
brooschelick. Fragiliter. *&* Debiliter.
broschheyd. Fragilitas.
brootse. *fland.* Bipalium, pastinum.
broseken/ brosken. Cothurnus, soccus, ocrea. *gal. brodequin. ital. borzachino. hisp. belzequin.*
broselen/breuselen. j. brijselen. In minimas micas frangere.
broseme. *vet. ger. sax. sic.* **j. brocke.**
brosemen. j. brocken.
brouwe. j. brauwe. Cilium, supercilium, palpebra. *germ. brawe. ang. browe.*
brouwieren. Speculari, contemplari.
brouwen/ brassen / menghen. Miscere, confundere.
brouwen. Coquere cervisiam. *ang. brewe.*
brouwen yet quaeds. Coquere malum, dolum, bellum. *Liv.* i. parare & moliri clanculum, conflare occultè.
brouwer. Cervisiarius, cervisiæ coctor, zythepsa.
brouw-huys. Officina cervisiaria.
brouw-ketel. Cortina cervisiaria.
brouwerye. Officina cervisiaria.
brouwsel. Cervisiæ coctura.
bruwe/bruwet/ broeye. Ius, jusculum, liquamen, sorbitio. *vulgò* brodium. *germ. bruet. sax. brue. gal. bruet, brouet. ital. broet, brodo, broedetto. ang. broth.*

brueden.j.broeden.
brugghe. Pons. *ger. bruck: angl. bridge.*
brugghe. *fland. holl. sic. fris.* **j. boter-am.**
brug-stock. *fland.* **j. vondele.** Ponticulus, planca pontis.
brugghesken. Ponticulus.
bruggesken vande lupte.j.lupten-brugghesken. Magas.
brupck/ghebrupck. Consuetudo, mos.
brupck-baer. Vtilis, utibilis, usui aptus.
brupcken/ghebrupcken. Vti, frui.
brupd. Sponsa, nympha, virgo desponsa, nova nupta. *ger. braut. sax. brut. ang. bride.*
brupd-gom/brupdegom. Sponsus, nymphus. *q. d.* sponsæ custos. *germ. brautgam, breutgam. sax. brudegam. ang. bridegrome : bruwigomo* dicitur antiquissimo scriptori Germanico, Otfrido, monacho S. Galli.
brupd-gabe. Donatio propter nuptias.
brupd-loft. Nuptiæ. *à* **lofte** *sive* **ghelofte.** i. promissio: *sicut* sponsalia *à spondendo.*
brupd-loft. Convivium nuptiale.
brupd-loft houden. Facere nuptias, exhibere convivium nuptiale.
brupd-loft lied. Epithalamiũ, hymenæus.
brupd-loft-toght. Antipherna.
brupd-lepder. Paranymphus, ductor sponsæ.
brupd-lepdster. Pronuba, comes sponsę.
brupd-schat. Dos.
brupd-stuck. Sponsale munus.
brupd. *holland.* Colluvio, colluvies: colluvies ex vasis quæ porcis datur: & Stercora liquida. *ital. brodo, brodetto.*
brupd-lepder. *holl.* **j. bern-steker.** Coprophorus.
brupn. Fuscus, aquilus, subniger, nigricans. *gal. brun. ital. bruno. hisp. bruno. sax. bruyne. ang. brawn.*
brupne. *sax.* Angina, synanche.
brupne. Erisypelas cerebri, *quibusdam:* oris vitium, cum linguæ tumore, exasperatione, siccitate & nigredine: *unde & nomen teutonicè habet, vulgò* brunella: *quo nomine & herba vocatur quæ huic morbo medetur*
brupn-brood. Panis ater, acetosus, cibarius, secundarius.
brupn-hepighe. Mentha vulgata. *vulgò* fusca sacra.
brupn-rood. Puniceus, spadiceus, badius, balius.
brupn-visch. Tursio, tyrsio, phocæna.
brupnagie.j.boragie. Borago.
brupnachtigh. Subaquilus subfuscus.
brupnelle/brupnken. Fusca, nigella.
brupnelle. Brunella, sive prunella herba: consolidæ species.
brupneren. Infuscare, offuscare: polire, expolire metalla. *gal. brunir. ital. imbrunire.*
brupneersel. Politura.
brupnet. Subaquilus. *gal. brunet. ital. brunetto.*
brupnette. Fusca, nigella, subnigra.
brupnetteken/brupnet-bloemken. Eranthemum, flos Adonis.
brups. *holl.* **j. schupm.** Spuma.
brupsen. *holl.* **j. schupmen.** Spumare.
brupsen. *sax. sicamb.* Fremere, rugire, strepere.
brupstigh.j.brunstigh.
brullen. Mugire, boare, rudere.
brummelen/brummen. *sax. sicamb.* Rugire, mugire.
brumse/bremse. Oestrum.
brumsen.j.biesen/bysen.
brunstigh. *sax. sic.* **j. brunstigh.**
brunst. *germ. sax. sicamb.* Ardor, fervor. & Subatio, catulitio.
brunstigh. *germ. sax.* Ardens, fervens. & Lascivus.
brunstigh zijn. Ardere in Venerem, subare, catulire.
bruntsen. *germ. sax.* **j. pissen.**
brustigh.j.brunstigh.
bruwe.j.brue.

B V

buchelen.j.boechelen.
bucht/bocht. Septum, septa, orum: & Arvum conclusum. & Stabulum.
buck. *fland.* **j. bock.**
buckingh.j.bocks-harinck.
bucken. Pandare, curvare, incurvare.
buecke/bueck-noot. Glans fagea, *sive* faginea. *germ. buch. ang. beche.*

bucke-boom. Fagus.
bueck-weyt.j. boeck-weyt. Fagopyrum, fagotriticum.
bueghel.j.boghel.
buelinck.j.bolinck.
buene/boene. *sax sicamb.* Tabulata, contignatio.
buer. *sax.sicamb.* Casa, tugurium. & Appendix domus, ædificium alteri adjunctum *hinc* **oven-buer.**
buer. *fris.holl.* **j.ghebuer.** Vicinus.
buer-lieden. *holl.* Vicini.
buer-man. *holl.* Vicinus,accola.
buer-wijf. *holl.* Vicina.
buer. *sax.* **j.boer.** Rusticus.
buer-vrouwe. *sax.* Rustica.
buet/buyt. Spolium,exuviæ: & Manubiæ. *gal.butin.ital.butino.hisp.botin.*
buet-gheld. Manubiæ,pecunia manubialis,prædacea.
buet penninck. Pecunia prædacea,manubialis. & Arrha militaris.
bueten/buyten. Prædari,prędam facere. *gal.butiner.*
bueten/manghelen. Permutaré, commutare.
bueter. Prędo. **j.vry-bueter.** Prēmiator.
buffel. Bubalus,bos silvestris. *gal.bufle.ital. bufalo.hisp.bufalo.ang.buffe.*
buffelsch. Bubalinus.
buffet. Abacus,repositorium: & Vasarium, argyrotheca, armarium. *gal.buffet. ital. buffetto.*
buyck. Venter,alvus: & Vterus.
buyck der bien.j.bie-buyck.
buyck vande kercke.j.beuck.
buyck-dienaer. Parasitus.
buyck-herdigheyd. Tenasmus.
buyck-loop. Diarrhœa.alvi profluvium.
buyck-loopigh. Foriolus.
buyck-pijne. Dolor ventris: verminatio, vermina:tormina alvi,intestinorum circa umbilicum torsio. & Cholera, felliflua passio.
buyck-sieck/buyck-sichtigh. Æger ventre, alvinus,lientericus.
buyck-siecke ofte buyck-sichtighe peyre. *fland.* **j.platte.** Pirum fracilum.
buyck-sieckte.j.buyck pijne.
buyck-sparigh. Fraudans genium.
buyck-vast woonen. Fixam sedem tenere,domicilium habere fixum & stabile.
buyck-vet. Abdomen.
buyck-wee.j.buyck-pijne.
buyck-worm. Lumbricus: vermis alvum humanam infestans.
buyck-achtich / buyckigh. Ventricosus, ventriosus,ventrosus.
buycken. Lintea lixivio purgare siv lavare.
buyckster. Lotrix.
buycksel. Lixivium : lavatio lixivio. *al. buce: ital.bocata.*
buyde.j.buye.
buydel. Bulga, crumena,sacculus.
buydel/buydel-sack. Cribrum pollinarium , cribrum farinarium, subcernulum. *gal.bluteau:ang.bulte.*
buydel-drangher. Saccarius,baiulus, gerulus,dossuarius.
buydelen. Cribro incernere vel subcernere.
buydel-troch. Arca pollinaria.
buye/buyde. Nymbus, tempestas,horrida tempestas,procella,turbo.
buye/buyde. *fris.holl.* **j.pest-kole.** Anthrax, carbunculus pestilens.
buyachtich / oft buyigh-weder. Instans & improvisa procella.
buyghen.j.booghen. Flectere.
buyle. Tuber, tuberculum, tumor rotundus. *ger.buhel.ang.byle.*
buyle. *ger.* Pestis,pestilentia.
buylen.j.puylen. Extuberare.
buylen.j.buydelen. Cribro incernere.
buys. Ebrius,potus.
buys/buysken. *holl.* Amicus,sodalis.
buys/gherneyken. *holl.* Sagum,sagulum.
buyse. Canalis,tubus,fistula,sipho *gal.buseno:ital.buso.* foramen *dicitur.*
buyse. Amphitheton : poculum vtrinque ansatum , quod ob magnitudinem ... babus tollitur ac reponitur manibus ... *Hollandi nautæ vocant* busam, *inquit* ... *in Adag,Ex Amphitheto bibisti.*
buyse/krane. Sipho.

buyſken. Canaliculus, tubulus, fiſtula.

buyſen. Cothoniſſare, largiter potare, bibere ex amphitheto: poculis indulgere, comfertim ingerere potum, à βύζειν. i. cumulatè, comfertim, *inquit Adr. Iun.*

buyſaerd/ buſaerd/ buſ-hard/ buyſinck. Butio: accipitris genus. *vulgò* buſharda. *gal. buſard. ang. buſ harde.*

buyſe. Navis piſcatoria: navigium rotundum, alvo panda, obtuſa prora, qua halecces capiuntur. *vulgò* buſa. *gal. buſe.*

buyſtel. j. booſte/ booſtel. Siliquæ.

buyſtinck/ buyſtinck. Pyrum volemum *quod volam manus implet.* ſementinum, muſteum.

buyſſchen. *fland.* Pulſare, tundere.

buyt. j. buet. Præda, ſpolium.

buyten. j. bueten. Prædari.

buyten. Extra, foras, foris. **Van buyten leeren.** Ediſcere memoriter. **Van buyten ſegghen.** Memoriter dicere, ſive recitare.

buyten-deure. Fores.

buyten-lander. j. wt-lander.

buyten-landtſch. Extraneus, peregrinus.

buyten-ſaet. *vet.* Peregrinus, extraneus.

buyten-man. Hoſpes, advena, peregrinus, exterus, extraneus, externus.

buyten-tier/ buyter-tier. *fland.* Immodeſtus, inconveniens, indecens, petulans. *&* Immodeſtè, indecenter, petulanter, præter modum & rationem.

buyten-waerts. Foras.

buytenſhe/ buyten-ſtadt. Suburbia, orum: loca ſuburbana.

bulcke. *vetus.* Thorax.

bulcken. Inclinare ſe.

bulckt. j. bulte. Culcita ſtramentitia.

bulderen. j. bolderen.

bulghe. j. bolghe. Fluctus.

bulget. j. bueget. Bulga.

bulle. j. bolle. Taurus non caſtratus. *ang. bull.*

bulle-man. *holl.* **j. bietebaw.**

bulle. Diploma: literę principum. *vulgò* bulla. *gal. bulle. ital. bolla. hiſp. bolla. búſa.* Bullæ *autem ſunt literæ Pontificiæ plumbeo ſigno notatæ, Pontificum decreta continentes. dictæ à* βουλὴ. *i. conſilium, &c. Polid. Virgil.*

bullet. j. billet. Inſcriptum.

bulſen. Pulſare. *&* Tuſſire.

bulſter. j. bolſter.

bult. Gibbus. *&* Tuber. *&* Bubo, penes inguinam.

bulte. Culcita ſtramentitia: *& holl.* Segeſtria: pelles nauticæ, quibus indormiunt.

bult-kuſſenken. Analectis.

bultachtigh. Gibboſus, gibber.

bultenaer. Gibboſus.

bund. j. bond/ band.

bundel. j. bondel. Sarcina.

bundſel. j. bondſel. Cunabula.

bundel. j. bonder. Iugerum.

bunghe. j. bonghe. Tympanum.

buntſinck. j. bontſinck.

burlen. j. brullen.

burn. j. born. Fons.

buſſe. Pyxis. **buſken.** Pyxidicula. *germ. bachs. gal. boite. ang. boxe.*

buſſe/ laet-buſſe. Cucurbitula.

buſſe. j. buyſe. Fiſtula.

buſſe/ ſtadt-wapen. Spinther, monile quod in humeris tabellarij & caduceatores ferunt.

buſſe/ boſſe. Vmbo, media clypei pars eminentior. *gal. boſſe.*

buſſe. Bulla, ornamentum rotundum & concavum ex auro, argento aut ære, quod equi cingulo, ephippio & pectorali additur.

buſſe/ ſchiet-buſſe. Bombarda: tormentum æneum ſive ferreum: fiſtula ænea ſive ferrea bellica: catapulta igniaria, machina ignivoma, tormentum ignivomum, baliſta: *&* Sclopus.

buſ-boom/ boſſe-boom. Buxus arbor unde pixides & tibię fiunt. *ger. buchſbaum. ital. boſſe, buxo. hiſp. box, boxo. ang. boxe.*

buſ-gat. Scutula, foramen baliſtę.

buſ-huys. j. tuygh-huys. Armamentariũ.

buſ-gieter. Fuſor æramentarius.

buſ-kloot/ buſ-cloot. Globus tormentarius, plumbum tormentarium, ſphæra plumbea, glans.

buſ-kruyd/ buſ-poeder. Pulvis nitratus, nitroſus, tormentarius, ſulphureus, pyrinus,

nus, igneus.

bus-meester. Machinarius, machinarum bellicarum præfectus, rei machinariæ præfectus: & Balistarius, tormentarius.

bus-poeder.j.bus-kruyd.

bus-schutter/ bus-schieter. Balistarius, tormentarius, bombardarius, sclopetarius.

bustel. *sicamb.* **j.buystel.**

bulster. Siliquæ.

bussel. Fascis. **busselken.** Fasciculus.

bussel-hout.j.mutsaert.

buten.j.bueten. Prędari.

butoor/putoor. Ardea stellaris.

butse/botse. Pulsatio, pulsus, collisus, contusio, ictus.

butse/blutse/buyle. Tuber, tumor è lapsu sive ictu. *gal. bosse.*

butse. *vet. fland.* Vlcus pestilens, anthrax.

butseel. Vter: vas vinarium.

butsen/botsen. Pulsare, quassare, allidere, incursare, contundere, arietare.

butsen/boetsen. Sarcire.

butte/botte. Corbis dossuaria.

buttel/ buttel-boom. j. bottel / bottel-boom.

butter.j.boter.

CA

CA incipientia, per literam k scribenda veteri more duximus, Græcâ ortographiâ potiùs quàm Latinâ.

CE

Cebolle/cibol. *fland.* Cæpula, cæpa. *germ. zwibel. gal. civol. ital. cipolla. hisp. cibolla. ang. chybboll.*

Cedel/cedule/schedel. Scheda, schedula, pyctacium, exigua tabella. *gal. cedule. hisp. cedule.*

Ceder-boom. Cedrus.

Cefer. *sax.* Bruchus.

Ceghe. *sax.* Capra.

Celle. Cella, cubiculum. *gal. celle. ital. cella. hisp. celda.*

Celle klooster-celle. Cella monastica.

Celle-broeder. Cellita, frater Alexianus, vespillo, sandapilarius, necrophorus, libitinarius.

Cenderen. *fland.* **j.sengfelen.** Strictu[...]

Cepier.j.cippier. Cippi custos, carcerarius.

Cesse. *q. d.* Cessatio, sacristitium. *gal. ces[...] ang. ceasing.* **De kercke is in cesse.** Profanatum est templum: *cum scilicet à re[...] sacris cessatur, ob enormem aliquam caus[...]*

Ceter. Mentagra, lichen.

Ceteren. *sax.* **j.beven.** Tremere.

CI

Cibolle.j.cebolle.

Cibozie. Ciborium, cibotium, hierotheca[...] arcula rei sacræ.

Cicoreye. Cichorium, intubum. *gal. cre[...] ital. cicorta. hisp. cicoria. ang. succhory.*

Ciere. *vetus. fland.* Facies, vultus: & [...]stas, vultus venustus, ornatus. *gal. cer[...] ital. cera. ang. there.* **Goede ciere mak[...]** Curare cutem, genio carpere dulci[...] indulgere genio, pergręcari. χαρὰ. i. liti[...]

Cieraet. Ornatus, comptus, cultus, us[...] tor, exornatio, cosmus.

Cieren/vercieren. Ornare, exornare, [...]nare, decorare, comere.

Cieren. *fland.* **j.brassen.** Pergræcari, [...]nari, curare cutem.

Cieringhe. Ornatus, us.

Ciersel/cieraet. Ornatus, us, nitor.

Cierlick. Elegans, concinnus, scitus, [...]ptus, venustus, ornatus: & Elega[...], concinnè, scitè, venustè, ornatè.

Cier-haer. Coma adoptiva, adscititi[...] lericulum, futile cappillamentum.

Cier-pruyme. *holl.* Prunum decuman[...] maius.

Cier-stroom. *zeland.* **j.sprinck-vloet.** [...] undatio, æstus marinus maior.

Cijfer. Numerus arithmeticus, notula[...] merara. *vulgò.* cifra & ziphera. Seph[...] *hebr.* i. numerus.

Cijfer-schrift. Latebra scribendi, scriptura occulta, scriptum furtivum, literæ se[...]tiores per notas numerarias scriptæ [...]tivę literarum notę.

Cijfer-konst. Arithmetica.

Cijfer-meester. Arithmeticus.

Cijns/cijs. Census, vectigal, pensio, tr[...]

tum. **Gront-chijns.** Solarium, vectigal solarium.

Chijns-baer. Vectigalis, tributarius, stipendiarius, censui obnoxius, censitus, censibus asscriptus vel annotatus.

Chijsken/sijsken. Acanthis, spinus, ligurinus. *germ. zeysel. ang. sis kin.*

Chijpel. j. cibolle.

Cimbel. Cymbalum.

Cincke. Buccina.

Cinck int spel. Pentas.

Cincksen/sincksen. Pentecoste. *q. d.* quinquagesima. *gal. fland. cinquiesme. hisp. cinquesma:* quinquagesimus *nempe* dies à Paschate. *D. Augustin. in Homil. Numero Pentecostes, septenario numero septies multiplicato, quo fiunt quadraginta novem, quasi octavus additur, ut quinquaginta compleantur. Et D. Gregor. in Himn. Solennis urgebat dies. Quo mystico septemplici Orbis volutus septies Signat beata tempora.*

Cingh-roer. j. sengh-roer.

Cinghel. j. senghel. Stricturæ.

Cinghel/buyck-riem. Cingula, æ: lorum canabinũ ventrem equi subcingens: hypozoma. *gal. cingle. ital. cinta. hisp. cincha.*

Cinghelen het peerd. Ventrem equi subcingere. *gal. cengler.*

Cinghel. Pomerium.

Cinghel. Litus saburratum.

Cip/cippe. *fland.* Cippus, numella. *gal. cep. ital. ceppo.*

Cippier. *fland.* Cippi custos, carceris custos, phylacista, carcerarius. *gal. cepier.*

Cipresse/cipresse-boom. Cupressus, cyparissus. *germ. zipres. gal. cipres. ital. cipresso. ang. cypres.*

Cipres-noot. Galbulus, globulus, pilula sive nux cypressi.

Circkel. Circulus, circinus, orbis, cyclus, corona. *germ. circkel. gal. cercle. ital. cerchio. hisp. circulo. ang. cyrcle.*

Circkelen. Circinare.

Circken als een mussche. Titissare, minurizare, pipilare.

Cirurgijn. Chirurgus, vulnerarius.

Cisterne. Cisterna, lacus compluvius.

Citer/citerre. Citharę sive liræ genus. *ital. cetera. hisp. guitarra.*

Citroen. Citreum, Hesperium, Medicum, Assyrium malum. *gal. citron. ital. citrone, cedro. hisp. cidra.*

Citroen-verwe. Citreus color.

Citteren j. huyveren. Tremere. *ang. chytter.*

Civet. Civeta, civeta, zibethum, animal odoriferum. *gal. civette. ang. civet.*

Civet. Zibethum, odoramentum musco assimile odore.

CL. CN. CO. CR. CV. *in litera K. sunt suo ordine collocata.*

DA

DAbben/ dabbelen: Subigere, suffodere, fodicare: *&* Pulverem sive lutum versare manibus aut pedibus. *Becanus.*

Dabbe-gat. Charonea scrobs, spiraculum Ditis, orci ima sedes Erebi, barathrum, antrum Plutonium.

Dach. j. dagh. Dies.

Dacht. *sax. sicamb.* **j. lemmet.** Elychnium.

Dachten. *fland.* **j. dencken.** Cogitare.

Dack. Tectum. *germ. tach. gal. toict. ital. tetto. hisp. techo, teiado.*

Dack-balck. j. haen-balck.

Dack-berderkens. Scandulę, laminę tecti.

Dack-dicht ende wand-dicht. Sartum tectumque, domus sarta tecta.

Dack-drup. Stillicidium.

Dack-gat. Impluvium.

Dack-gote. Imbrex, canalis tecti, colliquię, colliciæ.

Dack-oosen. Projectura tecti, suggrunda, æ: suggrundia, orum: stillicidia.

Dack-panne. Imbrex. *&* Tegula.

Dack-rave. Canterius.

Dack-ribbe. Canterius.

Dack-sparre. Canterius.

Dack-schoove. Stramen tecti, culmen.

Dack-venster. Impluvium.

Dade/dadel. Dactylus palmula, caryota, *germ. dattel, dattelkern. gal. date. ital. dattole. hisp. datile. ang. date.*

Dadel-boom. Palma.

Daeck/dake. *sax. fris.* **j. nevel.** Nebula.

Daecken. j. nevelen.

Daeckerigh.j.nebelachtich.
Daeckeren. *vetus. fland.* Volitare,motari, mobilitari.& Vibrare,coruscare.
Daed. Factum,actus,actum. *ger.thaat:angl. dede.*
Daed-loos. Expers operis sive facti.
Daeden. *vetus.* Facere,agere.
Daeder. Actor,factor.
Daedigh. Faciens,agens,actuosus.
Daedelick. Re ipsa, ipso effectu, ipso facto,reapse.
Daedinghen.j.dedinghen.
Dael.j.dal. Vallis.
Daele.j.dole. Monedula.
Daenken/deynicken. Dama.
Daer. Ibi,illic,istic:& Eò,illuc,istò, *germ. da.ang.there.*
Daer-binnen. Intro,intus.
Daer-deur. Illac,illinc,istinc.
Daer-en-boven. Adhæc, præterea,insuper,quin etiam.
Daer-henen.j.daer-waerts.
Daer-nae. Postea,postilla,deinceps,inde, deinde,exinde.
Daer-om. Ob id,ideo,idcirco, igitur,ergo,propterea,ex hoc, propter eam caussam,ea de causa.
Daer-om-dat/om dat/ want. Propterea quòd,quoniam,quia,quòd,quippe.
Daer teghen. Contra id:& Contra,è contrario.& Vicissim.
Daer toe. Ad hęc,ad hoc.
Daer-tusschen / daer-en-tusschen. Intereà interim:interea loci,interea temporis:tantisper.
Daer wt. Ex eo inde.
Daer-waerts. Eò,istò:Illuc,istuc.
Daes. *vetus.* **j.dwaes.** Delirus.
Daesaerd. *fland.* Delirus:insanus,excors, secors. & Phantasticus , phantasmate perterritus.
Daese. Terriculum,terriculamentũ,phantasma, spectrum terrorem incutiens. & insania.
Daesen. Delirare, insanire, phantasmate turbari.
Daeser.j.daesaerd. Delirus.
Daeserye. *flan.* i.Delirium,stultitia,amentia,insania.
Daese/daesele/daesene. *sicamb.* Asilus,tabanus.
Daes-hoenken. Gallina pumila.
Dagghe. Sica pugio,clunabulum,clunaculum. *ital.daga.hisp.daga.ang.dagger.sicambr. gò* daga,diga.
Dagh. Dies lux,tempus diurnum,lumen solis,soles,ium.i.dies erum. **by daghe.** Die,interdiu,luce,luci,de die,per diem. *Becanus ait* **dagh.** *dici quasi* **de acht/** *quod plurimi æstimetur:* & **nacht/** *quasi* **nie acht** *quod nihili ducatur sive æstimetur, germ. tag. ang.daye.*
Dagh. Induciæ.
Dagh van beraed. Inducię deliberatię.
Dagh maecken.j.daghen. Citare.
Dagh-boeck. Ephemeris, diarium, diurnum.
Dagh domelick. *vetus.* Iugis,perpetuus. **domelicke daghen.**
Dagh-domelickheyd. *vet.* Perpetuitas.
Dagh-huere. Diurnæ operæ.
Dagh-licht. Lux.
Dagh-loon. Merces,diurnę operę pretium,merces diurna,merces unius diei.
Dagh-looner. Mercenarius.
Dagh-mael/ dagh-want. Modius agri, actus, versus, quadrans jugeri, quarta pars jugeri.
Dagh-moes. *vetus.* Ientaculum,prandium.
Dagh-schouwigh. Lucifuga.
Dagh-slaeper.j.nacht-rave. Lucifuga.
Dagh-reyse. Iter unius diei.
Dagh sterre/morghen-sterre. Iubar,lucifer,hesperus,Veneris stella.
Daegh-vaerd. Iter unius diei.
Dagh-vaerd / lands-dagh. Comitiorum. **Dagh-vaerd houden.** Conventum agere.
Dagh-vaerd. Diei certi constitutio: denuntiatio,prefinitio diei.
Dagh vaerden. Diem dicere,constituere, prefinire alicui.
Dagh-vaerdinghe. Citatio,diei certi constitutio.
Dagh-wachte. Statio,excubię diurnę.
Dagh-wand.j.dagh-mael. Modius agri, vers.

versus, id quod uno die arari aut verti potest: *à* **dagh** *&* **wenden.**

Dagh-wenne. *vetus.* Pensum.

Dagh-werck. Pensum justa, orum; plena opera.

Dagh-wercker. Operarius, mercenarius.

Daghlick/daghelick. Diurnus: *&* Quotidianus.

Daghlick gast. Convictor, quotidianus conviva: qui nobiscum familiariter vivit in singulos dies.

Daghlicksche kortse. Febris quotidiana, ephemera.

Daghlicks/daghelicks. Quotidie, singulis diebus, in dies singulos, per dies singulos.

Daghe-raed. Aurora, diluculum, crepusculum matutinum: aurora rosea, rosida, rubens, rubra, aurea. *q. d.* **daghe-rood. j.** rubrum diei: *eadem ratione qua* **morgen-rood.**

Daghen/dagh worden. Diescere, lucescere, illucescere. **Het daeght.** Diescit, lucescit.

Daghen/dagh setten. Diem alicui dicere, condicere, finire, denunciare, constituere.

Daghen veur recht. Citare, in jus vocare, jubere adesse, constituere judicium, citare libello, diem dicere, certum diem constituere, impingere sive scribere dicam. *Plaut.*

Daghen. *vet. sax.* **j. daghe-dinghen.** Prorogare in alium diem.

Dagh brief. Libellus, dica.

Daghement. Citatio, libellus, dica.

Daghinghe/daeghsel. Citatio.

Dagher. Citator.

Daghe-dinghen. *vet. sax. sicamb.* Citare, in jus vocare. *&* Inducias litis dare, prorogare in alium diem.

Daepe. j. dade. Dactylus.

Daeycken. *holl.* **j. bedinghen.** Componere, pacisci, transigere.

Daeycken. j. deynken.

Dal. Vallis, valles. *germ. tal. ang. dale.*

Dalen. Descendere, demittere se.

Dalinghe. Descensus.

Daler. Numus uncialis argenteus. *vulgò* dalerus, thalerus: *quod ex vallibus materia eius argentea defodiatur.*

Dallinck. *sax. sicamb.* **j. heden.** Hodie.

Dam. Agger obliquus, agger fluminibus objectus: *dicitur* **dam** *Becano, à* **tamme** *sive* **temmen:** *quòd impetus fluctuum inundantis maris aggere domentur.*

Dam. Emissarium, cataractę claustrum quo mare vel excluditur vel admittitur: hinc nomina locorum, **Amster-dam/ Rotter-dam / Schie-dam / Spaer-dam/** *&c. Adr. Iun.*

Dammen. Aggerare, obstruere fluctus aggello.

Dam-looper barsie. Pristis, navigium oblongum & angustum.

Dam-beere. *fris. holl.* **j. jenever besie.** Bacca juniperi.

Dam-besie. *holl. sicamb.* Bacca juniperi.

Dam-besie-boom. Iuniperus. *dicitur etiam* **dan-besie.**

Dam/dammel/dammen/ dam-spel/ *&c.*

Damasck/damast/ *&c. vide in Appendice.*

Damp. *fland.* **j. morwe.** Mollis.

Damp. *holl.* **j. vochtigh.** Humidus.

Dampen. *fland.* **j. morwen.** Mollire: *&* Molliri, mollescere.

Damp/demp. j. domp. Vapor.

Dampen/dompen. Vaporare. *&* Mollire, *&* Mollescere vaporibus.

Dampigh/dompigh. Vapidus.

Dampigh/dempigh. Suspiriosus.

Dampelen. *fland.* Conculcare.

Dan. Tunc, tum. *germ. dan, den, do. ang than, then.*

Dan. Igitur, ergo: *&* Ac, quam, atque. *&* Nisi, præterquam. *&* Inde, postea, tum. *gal. doncques. ital. dunque.*

Danck. Gratia. **Met uwen danck.** Te volente, ex tua sententia, tua voluntate. **In danck nemen.** Recipere æquo animo, boni consulere. **Danck weten/ danck segghen.** Gratias habere, gratias agere.

Danck be-halen. *vide* **be-halen.**

Danck-baer. Gratus.

Danck-baerheyd. Gratitudo.

Danck-baerlick. Gratè, grato animo.

Danck-segginghe. Gratiarum actio.

Dancken. Gratias agere, persolvere grates, gratiam habere, grates habere.

Danckinghe. Gratiarum actio, grates.

Dan-besie. *sicamb.* j. dam-besie.

Dans. Saltatio, tripudium, chorea. *vulgò* dansa. *gal danze. ital. danza. hisp. dança. ang. daunce.*

Danssen. Saltare, tripudiare, choreas ducere, alterno terram pede quatere, pedibus plaudere choreas, agitare choreas. *gal. danser. ital. danzare. hisp dançar. angl. daunce.*

Dans-lied. Choreuma, cantiuncula saltatoria.

Dans-leyder. Præsultor: qui saltantium choream ducit.

Dans-pijper. Choraules.

Dans-schole. Ludus saltatorius.

Dans-meester. Choragus.

Dansser. Saltator.

Dansserse. Saltatrix.

Dante/dantinne/dantelorie. Ambubaia, mulier ignava.

Danten/dantinnen. Ineptire. *gal. dandiner.*

Dapper. Strenuus, animosus, fortis, acer, gnavus, masculus, agilis, Toper. i. citò, celeriter, *apud vetres Latinos.*

Dapperheyd. Strenuitas, fortitudo, vis, virtus, mascula virtus.

Dapperlick. Strenuè, fortiter, animosè, viriliter.

Dare. *sax. fris.* ast. Vstrina.

Daren/darren. *germ.* j. dorren. Arefieri, arescere. & Arefacere. *gal. tarir.*

Darinc/dary/darie/dari-torf. *fland. zeland. holl.* Cespes bituminosus, gleba bituminosa, salsuginosa: cespes fossitius: nigra quędam & viscosa gleba qua ignis fovetur apud Flandros Septentrionales. & Zelandos. *vulgò* daria, darinca.

Darnste. j. dornste. Hypocaustum.

Darm/derm. Intestinum, ile.

Darm-buyck. Alvus.

Darm-ghichte. j. lanck-euel.

Darm-net. Omentum.

Darm-scheydsel. Mesenterium.

Darschen. j. derschen.

Darren. j. derren. Audere.

Darven. j. derven. Carere.

Dasse. Melis, taxus, taxa, *vulgò* daxus. *germ. dachß. gal. taisson. ital. tasso. hisp. texon.*

Das-loock. Allium ursinum.

Dassen-smout. Axungia melis.

Dat. Id, hoc, illud.

Dat. Quod. Dat ghy seght/&c. Quod dicis, &c.

Dat. Quòd. Ick belijde dat ickt ghedaen hebbe. Confiteor quòd fecerim, fateor me fecisse.

Dat. Vt, uti. Hy bidt dat ghy wilt comen. Rogat ut venias.

Dat. Ne. Dat ghy niet quaeds en doet. Ne aliquid mali feceris vel facias.

dat / als. Cùm, quando. den tijd sal komen dat. Tempus veniet cùm: dies erit cùm.

daven. *sax.* Furere, insanire.

daven. j. daveren. Nutare.

daveren. Nutare, vacillare, tremere, contremere: contremiscere: & Vibrare, coruscare: micare *ang. quaver, waver.*

dauw-dauwe. Ros. *germ. dawe, dow. ang. dew.*

dauwen. Rorare. dauwachtich. Roscidus.

dauw-distel. Sonchus, cicerbita.

DE

De. *Articulus tam singularis quàm pluralis numeri.* de Sonne. Sol. de menschen. Homines.

decke. j. decksel. Operimentum.

decke. j. bedde-kleet. Lodix.

decken. Tegere, contegere, integere, operire, cooperire, insternere, velare, nubere, obnubere, obducere, vestire.

decken de tafel. Sternere mensam.

decken. *vetus.* Inire, salire, assilire fœminam. *gal. couvrir. ang. cover. q. d.* tegere.

deck-mantel. Pallium quo aliquid tegitur: & Pretextus.

deck-riet. Culmus, calamus.

decksel. Operimentum, opertorium, tegmen, tegumentum, integumentum, tegimen. & Lodix, stragulum.

decksel/stopsel. Operculum, coopercul[um] orbis.

deckſel oft ſchijnſel van deughd. Species, umbra, prætextus virtutis.

dedinghe. Lis, litigium. *&* Fœdus, pactum, pactio.

dedinghen/ daedighen/ dedighen. *germ. ſax. holl. friſ. fland.* Litigare. diſceptare: *&* Componere, paciſci, tranſigere.

dedingſ-lieden. Arbitri, diſceptatores.

dedingſ-man. j. ſcheyd-man. Arbiter.

deegh. Maſſa, maſſula, offa, farina ſubacta: *&* Maſſa eſcæ in modum pultis redacta. **deegh.** *inquit Becanus,* quodvis genus incrementi & promotionis in melius, *dicitur, à* **dijghen** *ſive* **dijen.**

deech-brood. Panis non probè excoctus.

deeghſem. j. deeſſem. Fermentum.

deel/ deyl. Pars, portio.

deel des boecks. Tomus, pars operis, ſectio.

deel. *vetus. ſax.* Iudicium. *hinc* **oordeel/ achter-deel/** *&c.*

deel. Maritus, uxor, conjux: pars *Plaut.*

deel-genoot. *fland.* Hęres, particeps hæreditatis.

eelachtich. Particeps, conſors, ſocius.

eelachtigh maecken. Impertiri, participare, communicare.

eele. j. dele. Aſſer, ſectilis tabula.

eelen. j. deylen. Partire, partiri, dividere.

eelen. *vetus. ſax.* Iudicare, dividere ſententiam, diſcernere. *vide* **oor-deelen.**

eel-ſaem/ deyl-baer. Dividuus.

eemſter/ demſter/ dimſter/ deymſter. *hol. friſ. fland.* **j. duyſter.** Obſcurus.

eeren. j. deren. Nocere.

eerne. Miniſtra, famula, puella, ancilla. *q.d.* **dienerinne/** *à* **dienen.** i. miniſtrare.

ghemeyn deerne. j. hoere. Meretrix.

eeſſel. Aſcia.

eeſſem/ hebe. Fermentum. *q.d.* **deegh-ſem** *ſive* **deegh-ſaem/** *confert enim ad farinam faciliùs miſcendam, ſubigendam, atque in maſſam redigendam: aut* **deedſem** *ſive* **dijdſem** *à* **dijden.** i. creſcere: *quòd fervendo creſcat vide* **dijden/ dijen.**

eeſſemen. Fermentare.

eghe. Salus, ſanitas: *&* Virtus, probitas: *&* Proſperitas, vigor, augmentum. **Te deghe.** Integrè, probè, rectè, inſigniter, decenter, eximiè, ſedulò, honeſtè.

deghelick. Eximius, præſtans, inſignis, integer, probus, auguſtus, honeſtus.

deghelicken. Eximiè, inſigniter, probè, honeſtè.

deghelickheyd. Pręſtantia, integritas, probitas, honeſtas.

deghen/ deghen-man. *vetus germ ſax. friſ. holl. ſicamb.* Athleta, pugil. Vir præſtans, ſtrenuus, fortis.

deghen/ daegen. Machæra, gladius brevis & largus. *germ. taeghen.*

deghel. *ſax. ſicamb.* Lebes.

deghel vande perſſe. Lamina preli.

deygh. j. deegh.

deyl. j. deel. Pars.

deyl/ deylinghe. Partitio diſtributio.

deyl/ deyl-brood. Panis, qui eleemoſynæ loco egenis diſtribuitur.

deyle. j. dele. Aſſer.

deylen/ deelen. Partire, partiri, dividere, diſtribuere, partes facere, diſpertire, diſpertiri, impertire, impertiri. *&* Iudicare.

deyl-baer. j. deel-baer. Dividuus.

deyl-ſaem. Dividuus.

deyligh. Dividuus.

deylinghe. Partitio.

deymſter. j. deemſter.

deyn. Dama. **deynken.** Damula. *gal. dain. ital. daino.*

deyn. Euclio, homo avarus, ſordidus.

deyn. *fland.* **j. koren-bijter.** Dardanarius.

deynachtigh. Avarus, ſordidus.

deyncken. j. dayncken.

deyninghe. Fluctus decumanus, decimus, magnus & inuſitatus. *&* Tumulus arenarius.

deynſen/ deyſen. Retrocedere, pedem referre, tergiverſari inclinari, retrocedere in pedes. **Al deyſende.** Ceſſim, receſſim.

deke. j. decke. Tegumen.

deken. j. decken. Tegere.

deken-dicht. j. dack-dicht.

deken. Caput contubernij, decurio, *vulgò* Decanus.

deken van d'ambacht. Præfectus opificum, tribunus opificum.

deken der gheeſtelickheyd. Cenſor eccleſiaſticus, caput ſacerdotum, archipreſbyter, *vulgò* decanus.
dele/deele. Aſſer, aſſamentum, tabula ſectilis, planca.
dele. *ſax. friſ. ſicamb.* **j. vloer.** Pavimentum, area.
delen. *holl* **j. deylen.** Partiri.
delghen. j. dilghen. Delere.
delle/dal. Vallis, lacuna, lacus.
dellen. *vetus.* **j. dalen.** Deſcendere.
dellinghe. Vallis.
delte. Meta.
delve/dilve. *zeland. hollan.* **j. gracht/ſloot.** Fovea.
delven. Fodere, defodere, infodere. & Inhumare, humo tegere, humo obruere, ſepelire & Vivum defodere. *ang. delve.*
deluwe/eluwe. Decolor, lividus, luridus, muſtelinus, plumbeus, aquilus, cineraceus, ſublividus, ſubpallidus.
deluwen. Liveſcere.
deluwheyd. Pallor luridus, color plumbeus.
deme. Vber, huber, rumen. *vet.*
demoed. *ger. ſax. ſicamb.* **j. ood-moed.**
demp. *vetus.* **j. domp.** Vapor.
demp. Helluatio prodigalitas, voracitas.
dempen. j. dompen. Toporare.
dempen/ſmooren. Coquere in olla operta, fovere foculo fervente.
dempen. Helluari, prodigere, vorare, vertere in fumum & cinerem, pergræcari, decoquere.
dempen. *ger. ſax. ſicamb.* Proterere, obterere, conterere, conculcare, opprimere, in nihilum redigere, extinguere, ſuffocare.
demp-horen. j. domp-horen.
demp-kuyl. j bluſch-pot.
demper. Homo guloſus, manduco, mando.
dempigh. j. dompigh. Vaporoſus.
dempigh. j kortborſtigh. Suſpirioſus, anhelus, aſthmaticus, dyſpnoïcus.
dempigheyd. Aſtma, dyſpnœa.
demſtigh. *friſ.* **j. deemſter.**
dencken. Cogitare, meditari, ducere animo, agitare animo. *germ. dencken, angl. thincke.*

dene. *ſax. ſic.* Aſſer, planca, tabula.
denne. Area: & Pavimentum: & Tabulatum: & Antrum, caverna.
dennen van t'ſchip. Fori, tabulata naviu[m].
denne. j. dennen-boom.
dennen-boom. Teda, pinus, arbor conifera. **Wit dennen-boom.** Abies. **Rod dennen-boom.** Picea.
dennen-appel. Conus.
dennen-berd. Aſſer abiegnus, levigatu[s]
dennen-noot. j. pyn-noot. Conus, nux pinea.
dennen-ſwam. Agaricum.
derch. *holl.* **j. drijvende landt.**
derde/drijde. Tertius. *germ. dritte. ang. thir[d]*
derde-daechſe koortſe. Febris tertiana.
derde-deel. Triens.
derdelinck/ derde ſweer. *flandr.* Conſanguineus in tertio gradu.
der-thien/drij-thien. Tredecim.
der-thien-dagh. Epiphania, regalia: *[...]mus tertius dies à natali Chriſti.*
dertigh. Triginta.
dertigh-mael. Tricies.
dertighſte. Trigeſimus.
dere/deyre. Nocumentum, offenſa, no[xa], diſplicentia. δῆρις. i. pugna, rixa.
deren/deyren. Nocere, officere, obeſſe, [...]gere.
deren. Miſerari, miſereri, commiſerari, i[...]ſereſcere, commiſereſcere. **Ghy de[ert] my.** Miſeret me tui.
derelick. Miſer. & Miſerè.
derelickheyd. Miſeria.
dereniſſe. Miſeratio, commiſeratio, miſericordia, miſeria. **dereniſſe hebben.** Mi[ſe]reri, miſerari.
derf-brood. Panis azymus, non fermentatus.
derm. j. darm. Inteſtinum.
derre. j. aſt.
derren. j. daren/darren. Arefieri.
derren. Audere. *germ. derffen. ang. dare.*
derſchen. j. dorſchen. Batuere.
dertel. Protervus, petulans, laſcivus, proc[ax], inſolens, & Molliculus, tenellus, deli[ca]tus.
dertel zijn. Protervire, laſcivire, inſoleſc[ere]

der-

dertel-moedigh.j.tortel-moedich. Morosus.

dertelheyd. Protervia, petulantia, lascivia, insolentia.

dertelick. Protervè, petulanter.

derthien/dertigh *vide* **derde.**

derven/be-derven/dorven. Carere, egere, opus habere.

derven/dorven/derren. Audere, audaciam adhibere.

Dese. Hic, hęc: iste: ista, hi, hę: isti, istæ. *ger. diser. angl. this.*

des-ghelijck / deses-ghelijck. Ejusmodi, istiusmodi, hujusmodi.

des-gelijcks. Similiter, pariter, item, itemque, itidem.

des-halven. Illius ergo, eius ergo, propterea, ideo, idcirco.

dessel.j.diessel. Dolabra.

deughd. Virtus, valor, probitas: & Beneficium.

deughdelick. Virtute prędius, compos virtutum, probus.

deughdelicke schuld. Iustum debitum.

deughdelicken. Probè.

deughdelickheyd. Probitas.

deughd-saem.j.deughdelick. Compos virtutum.

deughen/dogen/doogen. Valere, probum esse, utilem esse, in pretio esse.

deugh-niet. Nequam, furcifer, homo semissis, trioboli, tressis, nullius valoris, nullius frugis, perditus.

deunen.j.donen.

deur. Per, trans, ultra. *germ. durch. angl. thor.*

deur, *verbis præpositum exponitur per præpositiones* per, trans, *&c. vt* **deur-backen/ deur-booren/deur-brengen/deur-gaē/ deur-schijnen/** *&c. Præpositum autem adjectivis, redditur cum* per, præ *sive* valde: *vt* **deur-argh/deur-blijde/deur-wijs/***&c.*

deur-argh. Periniquus, valdè iniquus, valdè malus.

deur-branden. Perurere, & Peruri.

deur-breken. Perrumpere, perfringere.

deur-brengen. Transigere: & Prodigere, profundere, decoquere, absumere.

deur-brengher. Decoctor.

deur-dicht. Prędensus, valdè densus.

deur-dick. Præcrassus.

deur-doen. Transigere, transmittere: & Exprimere per linteum, cribrum, sive colum: percolare, excolare.

deur-douwen. Trajicere premendo, & penetrare.

deur-drijven. Exprimere. & Transadigere, trajicere, penetrare.

deur-dringen. Penetrare: & Impressionem facere: proruere, prorumpere.

deur-droncken. Potu obrutus. & *fland.* Imbutus. & Assuetus.

deur-drooghe. Peraridus.

deur-enghe. Perangustus.

deur-eten. Peredere.

deur-etigh. Fastidiosus, satur, pertęsus. & Perduratus, induratus longo usu.

deur-etigh zijn. Pertędere, percallere, occallere. & Indurescere usu, assuescere labori, dolori, *&c.* assuefactione æquius pati. devorare tædium, concoquere molestiam: longa consuetudine non sentire laboris vel doloris molestiam. Consuetudo diuturnum callum jam obduxit stomacho. *Cicero.*

deur-etigheyd. Fastidium, nausea, tędium.

deur-gaen. Transire, pertransire, permeare.

deur-gaen/deur-sluppen. Proripere se.

deur-gaende. Pervius.

deur-gaende. Perpetuus, continuus, continuatus, non interruptus, aut ullo temporis spatio intermissus. **deur-gaēde twee Jaeren.** Perpetuum biennium.

deur-gaens. Continuè, continenter, jugiter, assiduè, assiduò, perseverãter, usque.

deur-ganck. Transitus, transitio, meatus. &

...rvius.

...orare, perfodere, transfo-

...ercolatus: expressus per ...sive linteum.

...ncken est à δοκεῖν videre. Parum differunt 't dunckt my zoo ab ... δοκεῖ μοι.

deken der gheeſtelickheyd. Cenſor eccleſiaſticus, caput ſacerdotum, archipreſbyter, *vulgò* decanus.
dele/deele. Aſſer, aſſamentum, tabula ſectilis, planca.
dele. *ſax. friſ. ſicamb.* **j. vloer.** Pavimentum, area.
delen. *holl* **j. deylen.** Partiri.
delghen. j. dilghen. Delere.
delle/dal. Vallis, lacuna, lacus.
dellen. *vetus.* **j. dalen.** Deſcendere.
dellinghe. Vallis.
delte. Meta.
delve/dilve. *zeland. hollan.* **j. gracht/ſloot.** Fovea.
delven. Fodere, defodere, infodere. & Inhumare, humo tegere, humo obruere, ſepelire & Vivum defodere. *ang. delve.*
deluwe/eluwe. Decolor, lividus, luridus, muſtelinus, plumbeus, aquilus, cineraceus, ſublividus, ſubpallidus.
deluwen. Liveſcere.
deluwheyd. Pallor luridus, color plumbeus.
deme. Vber, huber, rumen. *vet.*
demoed. *ger. ſax. ſicamb.* **j. ood-moed.**
demp. *vetus.* **j. domp.** Vapor.
demp. Helluatio, prodigalitas, voracitas.
dempen. j. dompen. Toporare.
dempen/ſmooren. Coquere in olla operta, fovere foculo fervente.
dempen. Helluari, prodigere, vorare, vertere in fumum & cinerem, pergræcari, decoquere.
dempen. *ger. ſax. ſicamb.* Proterere, obterere, conterere, conculcare, opprimere, in nihilum redigere, extinguere, ſuffocare.
demp-horen. j. domp-horen.
demp-kuyp. j. bluſch-pot.
demper. Homo guloſus, manduco, mando.
dempigh. j. dompigh. Vaporoſus.
dempigh. j. kortborſtigh. Suſpirioſus, anhelus, aſthmaticus, dyſpnoïcus.
dempigheyd. Aſtma, d
demſtigh. *friſ.* **j. deemſ**
dencken. Cogitare, m
mo, agitare animo.
[illegible]

dene. *ſax. ſic.* Aſſer, planca, tabula.
denne. Area: & Pavimentum: & Tabu-
tum: & Antrum, caverna.
dennen van t'ſchip. Fori, tabulata naviu.
denne. j. dennen-boom.
dennen-boom. Teda, pinus, arbor coni-
ra. **Wit dennen-boom.** Abies. **Ko**
dennen-boom. Picea.
dennen-appel. Conus.
dennen-berd. Aſſer abiegnus, levigatu
dennen-noot. j. pÿn-noot. Conus, nux
nea.
dennen-ſwam. Agaricum.
derch. *holl.* **j. drÿvende landt.**
derde/drÿde. Tertius. *germ. dritte. ang. thir.*
derde-daechſe koortſe. Febris tertiana.
derde-deel. Triens.
derdelinck/ derde ſweer. *flandr.* Conſa-
guineus in tertio gradu.
der-thien/dry-thien. Tredecim.
der-thien-dagh. Epiphania, regalia: *d-*
mus tertius dies à natali Chriſti.
dertigh. Triginta.
dertigh-mael. Tricies.
dertighſte. Trigeſimus.
dere/deyre. Nocumentum, offenſa, no-
diſplicentia. δέιρη. i. pugna, rixa.
deren/deyren. Nocere, officere, obeſſe,
gere.
deren. Miſerari, miſereri, commiſerari, i-
ſereſcere, commiſereſcere. **Ghy de**
my. Miſeret me tui.
derelick. Miſer. & Miſerè.
derelickheyd. Miſeria.
dereniſſe. Miſeratio, commiſeratio, miſ-
cordia, miſeria. **dereniſſe hebben.** Mi-
reri, miſerari.
derf-brood. Panis azymus, non fermen-
tus.
derm. j. darm. Inteſtinum.
derre. j. aſt.
derren. j. daren/darren. Areſieri.
derren. Audere. *germ. derffen. ang. dare.*

dertel-moedigh.j.torel-moedich. Morosus.
dertelheyd. Protervia, petulantia, lascivia, insolentia.
dertelick. Protervè, petulanter.
derthien/dertigh *vide* **derde.**
derven/be-derven/dorven. Carere, egere, opus habere.
derven/dorven/derren. Audere, audaciam adhibere.
Dese. Hic, hęc: iste: ista, hi, hę: isti, istæ. *ger. diser. angl. this.*
des-ghelijck / deses-ghelijck. Ejusmodi, istiusmodi, hujusmodi.
des-gelijcks. Similiter, pariter, item, itemque, itidem.
des-halven. Illius ergo, eius ergo, propterea, ideo, idcirco.
dessel.j.diessel. Dolabra.
deughd. Virtus, valor, probitas: & Beneficium.
deughdelick. Virtute prędítus, compos virtutum, probus.
deughdelicke schuld. Iustum debitum.
deughdelicken. Probè.
deughdelickheyd. Probitas.
deughd-saem.j.deughdelick. Compos virtutum.
deughen/dogen/doogen. Valere, probum esse, utilem esse, in pretio esse.
deugh-niet. Nequam, furcifer, homo semissis, trioboli, tressis, nullius valoris, nullius frugis, perditus.
deunen.j.donen.
deur. Per, trans, ultra. *germ. durch. angl. thor.*
deur, *verbis præpositum exponitur per præpositiones* per, trans, *&c. vt* **deur-backen/deur-booren/deur-brengen/deur-gat/deur-schijnen/** *&c. Præpositum autem adjectivis, redditur cum* per, præ *sive* valde: vt **deur-argh/deur-blijde/deur-wijs/** *&c.*
deur-argh. Periniquus, valdè iniquus, valdè malus.
deur-backen. Percoquere, probè coquere.
deur-bijten. Penetrare morsu.
deur-blasen. Perflare.
deur-blijde. Prælætus.
deur-booren. Perforare, perterebrare.
deur-branden. Perurere, & Peruri.
deur-breken. Perrumpere, perfringere.
deur-brengen. Transigere: & Prodigere, profundere, decoquere, absumere.
deur-brengher. Decoctor.
deur-dicht. Prędensus, valdè densus.
deur-dick. Præcrassus.
deur-doen. Transigere, transmittere: & Exprimere per linteum, cribrum, sive colum: percolare, excolare.
deur-douwen. Trajicere premendo, & penetrare.
deur-drijven. Exprimere. & Transadigere, trajicere, penetrare.
deur-dringen. Penetrare: & Impressionem facere: proruere, prorumpere.
deur-droncken. Potu obrutus. & *fland.* Imbutus. & Assuetus.
deur-drooghe. Feraridus.
deur-enghe. Perangustus.
deur-eten. Peredere.
deur-etigh. Fastidiosus, satur, pertęsus. & Perduratus, induratus longo usu.
deur-etigh zijn. Pertędere, percallere, occallere. & Indurescere usu, assuescere labori, dolori, *&c.* assuefactione æquius pati, devorare tædium, concoquere molestiam: longa consuetudine non sentire laboris vel doloris molestiam. Consuetudo diuturnum callum jam obduxit stomacho. *Cicero.*
deur-etigheyd. Fastidium, nausea, tędium.
deur-gaen. Transire, pertransire, permeare.
deur-gaen/deur-sluppen. Proripere se.
deur-gaende. Pervius.
deur-gaende. Perpetuus, continuus, continuatus, non interruptus, aut ullo temporis spatio intermissus. **deur-gaende twee Jaeren.** Perpetuum biennium.
deur-gaens. Continuè, continenter, jugiter, assiduè, assiduò, perseverãter, usque.
deur-ganck. Transitus, transitio, meatus. & Fluxus ventris.
deur-gangigh. Pervius.
deur-gaten. Perforare, perfodere, transfodere.
deur-ghe-daen. Percolatus: expressus per colum, cribum, sive linteum.

Deur-gheraecken. Pervadere.
Deur-goed. Perbonus.
Deur-groen. Perviridis.
Deur-graven. Perfodere.
Deur-hackelen. Incidere, transcindere.
Deur-hael. Trajectus: & Haustus.
Deur-haelen. Transferre, trajicere.
Deur-haelen. Glutire, devorare, haurire.
Deur-haelen/deur-nemen. Perstringere, reprehendere.
Deur-haelen. Delere, *vulgò.* cancellare.
Deur-haestigh. Præproperus, præceps.
Deur-heet. Prefervidus.
Deur-helpen/ om-brenghen. Tollere de medio, interimere. & Absumere, prodigere.
Deur-hittigh. Prefervidus.
Deur-houwen. Transcindere, transverberare.
Deur-jaeghen. Transadigere.
Deur-jaeghen. Decoquere, profundere, prodigere.
Deur-jaegher. Decoctor, dilapidator, profusor, prodigus, gurges, vorago.
Deur-jagher/mager-heyn. Lucerna pinguior, pinguior lecytho: homo edax, nihilo tamen habitior.
Deur-kennen. Pernoscere.
Deur-kerven. Transcindere crenis.
Deur-kijcken. Perspicere, perspeculari.
Deur-kleyn. Perminutus, perparvus, perparvulus.
Deur-knaghen. Perrodere.
Deur-koken. Percoquere.
Deur-komen. Pervadere, evadere, pervenire.
Deur-koud. Præfrigidus.
Deur-krabben. Perfricare.
Deur-kruppen. Perrepere, erepere.
Deur-laten. Transmittere, dare viam, transitum prebere.
Deur-lanck. Prælongus, perlongus.
Deur-leelick. Perturpis.
Deur-leeren. Perdiscere: & perdocere.
Deur-leert. Perdoctus, pereruditus.
Deur-lesen. Perlegere.
Deur-lijd. Transitus.
Deur-lijden. Transire, pertransire, transgredi: & Perpeti.
Deur-loop. Transcursus.
Deur-loop des buycks. Profluvium alvi fluxiones alvi.
Deur-loopen. Percurrere, peragrare.
Deur-loopen/ deur-vloeden. Perfluere transfluere.
Deur-loopen yemanden met een lanci Transadigere aliquem lancea: transadi gere aliquem contento cursu.
Deur-loopende papier. *fland.* j. deur slaende. Charta perfluens.
Deur-loos. Perastutus.
Deur-luchtich. Illustris, perillustris, præ clarus, translucidus, pellucidus, omn vento pervius.
Deur-luttel. Perpaucus.
Deur-maecken. Perficere, perfectè exactè facere.
Deur-maeckt. Perfectus, exactè factus.
Deur-magher. Strigosus.
Deur-moedelick. Permolestus.
Deur-nachtigh. Pernox.
Deur-nat. Permadidus, perfusus liquor
Deur nat zijn oft worden. Permader permadescere.
Deur-nemen. Percipere.
Deur-nemen. Perstringere, reprehender carpere, tractare, convitio excipere: Castigare, punire, multare, plectere, e ercere, duriter tractare.
Deur-raeydt. j. deur-straelt.
Deur-reghen van speck. Consertus pi guedine.
Deur-reghenen. Perpluere.
Deur-reysen. Peragrare.
Deur-rijck. Perdives, predives.
Deur-rijp. Permaturus, permitis, perfec maturus.
Deur-rijpen. Permaturescere.
Deur-rouw. Percrudus.
Deur-schalck. Perastutus.
Deur-scheedigh sweerd. Gladius vagina ulterius penetrans.
Deur-schepen. Pernavigare.
Deur-scherp. Peracutus.
Deur-schieten. Trajicere, transfigere te, configere sagitta, confodere telo.

deur-schijnen. Translucere, perlucere.
deur-schijnigh. Perlucidus, pellucens, pellucidus, translucidus.
deur-schoon. Perpulcher, perbellus, perelegans.
deur-schrabben het gheschrift. Transverso calamo jugulare, obliterare, dispungere, inducere, interlinere. *vulgò* cancellare.
deur-sichtich. Perspicax. & Perspicuus, perlucidus, pellucidus.
deur-sieck. Perinfirmus.
deur-sieden. Percoquere.
deur-sien. Perspicere, pervidere, perlustrare, transpicere.
deur-sienigh. Perspicax.
deur-slach. Cribrũ, incerniculum, colum.
deur-slaen. Transverberare, percutiendo penetrare, transadigete, pertundere.
deur-slaen. j. deur-iaghen. Prodigere, abligurire.
deur-slaen. Exprimere, eliquare, percolare.
deur-slaen. Contrahere aquam, transmittere liquorem, perfluere.
deur-slaende papier. Charta bibula, perfluens, transmittens literas, transmittens sive absorbens atramentum.
deur-slagher. Profusus, prodigus.
deur-slepen. Extritus.
deur-slepen boeve. j. deur-trocken.
deur-sluppen. Perrepere. & Proripere se, subducere, subtrahere.
deur-snijden. Perscindere, transcindere.
deur-snoode. Pervilis.
deur-soecken. Perscrutari, perquirere, investigare, indagare, disquirere.
deur-speten. Transfigere veru.
deur-speten/deur-steken. Trajicere, transadigere, transfigere.
deur-spoelen. Proluere.
deur-spoelinghe. Proluvies.
deur-spoelinghe/leur-wijn. Dilutum vinaceorum, lora.
deur-steken. Perfodere, confodere, configere, transfigere, pertundere, transadigere, trajicere.
deur-stooten. Pertundere. & Transadigere.
deur-stralen. Radijs penetrare.
deur-strepen. j. deur-schrabben.
deur-strijcken. Peragrare pertransire. & Dispungere, jugulare transverso calamo.
deur-swaer. Prægravis.
deur-swert. Perniger.
deur-toght. Transitus, trajectus, us.
deur-toghen. Trajectus, a, um.
deur-toghen boeve. j. deur-trocken.
deur-trapt. j. deur-trocken.
deur-trecken. Pertrahere, trajicere.
deur-trocken. Pertractus, trajectus.
deur-trocken boeve. Veterator, subdolus impostor, astutia vetere extritus, callidus, induratus & tritus astutia, vafer, versutus, versipellis.
deur-trocken woorden. Sermo perplexus, intricatus, obscurus.
deur-vaeren. Trajicere, permeare, peragrare, perlabi, transire.
deur-vaerd. Meatus, transitus.
deur-vallen. Perlabi.
deur-vele. Permultus.
deur-vlieghen. Pervolare, transvolare.
deur-vlieten. Perfluere, transfluere.
deur-vloeden. Perfluere.
deur-vloeden. j. deur-slaen. Contrahere aquam, perfluere.
deur-waecken. Pervigilare.
deur-waeyen. Perflare.
deur-wandelen. Perambulare, pervagari, peragrare.
deur-wasschen. Perluere.
deur-was. Perforata herba: cujus ramuli folia crescendo penetrant.
deur-wassen. Crescendo penetrare.
deur-weeren. Perdurare. & Occallere.
deur-weghen. Perpendere.
deur-weghen Pervadere, transire.
deur-wegh. Transitus.
deur-wegigh. Pervius.
deur-wien. Perlustrare, perscrutari.
deur-windigh. Perflabilis.
deur-wijs. Persapiens.
deur-wit. Percandidus.
deur-wonden. Infligere multa vulnera, onera-

onerare vulneribus, conficere vulneribus.

deur-wrijven. Perfricare, perterere.

deure. Ianua, ostium, porta, fores, θύρα. *germ. thur. ang. dore.* **deurken.** Foricula, ostiolum, portula.

deur-anghel/deur-hanghel. Cardo ostij.

deur-hamer/klepel. Marculus ostij.

deur-hanghel. Cardo.

deur-naeghel.j.ringh-naghel.

deurpel. Limen, hypothyrum, lapis liminalis. *q.d* **deur-pael.** i. ostij limes.

deur-rinck.j.deur-hamer. Annulus ostij.

deur-slot. Sera.

deur-stijl. Postis. **deur-stijlen.** Antę: latera ostiorum: arrectaria utrumque ostij latus munientia.

deur-waerder / deur-wachter. Ianitor, atriensis, portarius, ad limina custos, ostiarius, accensus, admissionalis, janicularius, stator, apparitor, præco. *q. d.* ostij custos.

deurne. Spina, sentis, vepres. *dicitur* **deurne/ dorene/doorne/** *à* **deur** *sive* **dore:** *quod spina omnia motu celerrimo penetret. Becanus.*

deurne van de ghespe. Acicula fibulę.

deurn-boom.j.haegh-doren.

deurn-bosch/deurn-haghe. Spinetum, dumetum.

deurn-haghe. Dumetum, senticetum, spinetum: *&* Vepretum, hirtæ sepes.

deurn-kroone. Spinea corona.

deurn-swijn. Histrix. *q.d.* porcus spinosus.

deurn-achtigh. Spinosus, senticosus, dumosus.

deusigh/duysigh. Stupidus, exanimis, perturbatus mente, socors, vertigine laborans, attonitus.

DI

dicht. Densus, spissus, solidus, compressus, firmus, compactus, confertus: *&* Confertim.

dicht-by.j.vast-by.

dichte.j.ghedichte.

dichten.j.dichtighen. Densare.

dichten. Dictare: *&* Fingere, comminisci, commentari. **dichten een lied.** Condere, componere, pangere carmen.

dichter. Poëta, commentor, auctor, inventor, excogitator.

dichtigh.j.dicht. Densus.

dichtighen. Solidare, solidum & firmum reddere, densare, spissare.

dichtigheyd. Densitas.

dick. Crassus, spissus, densus, concretus: *&* Latus, amplus. *&* Creber. *germ. dicke. ang. thicke.*

dick.j.vele. Frequens.

dick.j.dick-mael. Sæpè.

dick van lijve. Corpulentus, crassus, plenus corpore.

dick melck. Lac coagulatum, concretum, coactum, densatum.

dick-buyck/ kaf-sack. Venter collativus, homo ventricosus, ventriosus, ventrosus, gastrimargus.

dick-lippe. Labrosus, chilo: qui tumida aut prominula habet labra.

dick-mael. Sæpè, sæpiùs, identidem, crebrò, frequenter.

dick-maelsch. Frequens, creber.

dick-werf Sępe, crebrò.

dick-oore. Auris Bœotica: homo pinguis iudicio.

dick-wijle. sæpè, frequenter.

dick-wijlsch. Frequens, creber.

dicken. Crassescere, spissescere: *&* Densare, addensare, condensare, cogere, spissare, conspissare.

dickent. *fland.* Sæpe.

dickte. Spissitas, densitas, crassamen, crassitudo, crassamentum: *&* Latitudo, amplitudo.

dickte van lijve. Corpulentia, crassitudo, plenitudo corporis.

dicktenisse.j.dickte.

die. Hic, hęc, iste, ista, ille, illa, *in singulari:* Hi, hę, hæc, isti, istę, ista, illi, illæ, illa *in plurali, germ. die. ang. they.*

die/diede.j.diege/dye. Femur, femen.

dielingh. *vetus.* Femorale.

dieden.j.dijden. Coalere, coalescere, pinguescere.

dieden/duyden. Nuere, innuere, significare, notare.

dief. Fur, trium literarum homo. *germ. d...*

ang.theefe.

dief. Medulla pennæ ſive calami ſcriptorij. *q.d.* furatramenti. *vulgò.* nihilum.

dief-hals. Fur.

dief-hangher/dief-hencker. Tortor, carnifex, furum ſuſpenſor.

dief-kelder.j.dief-put.

dief-leyder. Lictor, prætorianus miniſter. *q.d.* furum deductor.

dief-put. Robur, theſaurus, domicilium in carcere ſubterraneum: tullianum, barathrum: ancon.

dief-ſack. Funda, ſacculus ſub veſte conſutus.

dief-ſtal. Furtum.

dief-ſtock.j.ſtock. Cippus.

diefachtigh. Furax, pronus in furta, rapax.

diefachtigheyd. Furacitas, rapacitas.

diefegghe. Fur fœm.

dieflick. Furaciter, furtim, furtivè.

diefſch. Furax, proclivus ad furandum.

diefte. Furtum.

dieftigh. Furtivus, futo ablatus.

diefverſhe.j.dieverſhe. Furtum.

dieghe.j.diede. Femur. *germ.dieg.ang.thyge.*

dienen. Servire, miniſtrare, deſervire, inſervire, famulari, ancillari.

dienen/ſold winnen. Merere, merere ſtipendium, æra merere, facere ſtipendia, militare.

dienen/te paſſe comen. Convenire, conveniens & decens eſſe, ad rem pertinere, ad rem facere.

diener/dienaer. Miniſter, miniſtrator, famulus, puer. & Lictor, miniſter prætorianus: & Apparitor, ſtator.

dienaers te hove. Officia palatina *vulgò* officiales.

dienerſſe. Miniſtra, miniſtratrix.

dienlick. Commodus, accommodus, aptus, utilis.

dienlinck. *vet.fland.* Miniſter, famulus.

dienſt. Servitium, famulatus, miniſterium, obſequium, officium, cultus.

dienſt in de kercke. Sacrum, res divina.

dienſt yemanden doen. Commodare alicui in re aliqua, beneficium alicui impertire: fidem, favorem, obſequium, officium preſtare: gratificari: facere rem gratam.

dienſt-baer. Officioſus: & Servilis, ſervituti obnoxius.

dienſt-baerheyd. Servitium, ſervitus, famulatus, famulitium.

dienſt-bedieninghe. Cultus, obſequium.

dienſt-bode.j.bode. Miniſter.

dienſt-boden. Servitia, orum.

dienſt-dagh. *vetus. ſax.* j. **dinghſ-dagh.** Dies Martis.

dienſt-deerne. Ancilla.

dienſt-ionck-vrouwe. Ancilla nobilis.

dienſt-knecht. Servus, famulus.

dienſt-loon. Merces, ſtipendium.

dienſt-maeght. Ancilla.

dienſt-maerte. Ancilla, miniſtra, famula.

dienſt-man. *vetus.* Servus. & Cliens, vaſallus.

dienſt-manſchap. *vetus.* Servitus. & Clientela.

dienſt-ſchap. Servitus.

dienſt-wijf. Ancilla.

dienſt-willigh. Officioſus, promptus ad præſtandum officium.

dienſtelick/dienlick. Aptus, commodus.

dienſtelick/ghedienſtigh/dienſtachtigh. Officioſus.

dienſtigh.j.ghedienſtigh. Officioſus.

diep. Profundus, altus. *germ.tief.ang.deape.*

diep in. Penitus.

diep in gaen. Penetrare.

diepe wonde. Altè adactum vulnus.

diep-loot.j.grond-loot.

diepen. Profundum facere.

diepte. Profunditas, altitudo, profundum, altum.

diepte der zee. Pelagus, altum maris.

dier. Animal, animans, beſtia fera. *θήρ.*

dierken. Animalculum, beſtiola.

dier-gaerd. Leporarium, roborarium.

dier-hond. Canis venaticus, plaudus aquaticus.

dier-wolf. Lynx, lupus cervarius.

dieriaeck.j.driaeckel. Theriaca, antidotum contra venenum, adverſus theria, id eſt, feras veneno imbutas preſtantiſſimum remedium. *ger.triack.gal.thriacle.ital.triaca.hiſp.atriaca.ang.triacle.*

dierſch. Animalis, beſtialis, ferinus.
dier/duyꝛ. Carus, pretioſus. *germ. theur. ang. deare.*
dieren eed. Dejurium, ſanctum juſiurandum.
dier-baer. Pretioſus.
dier-hoopigh. Carè vendens.
dierte. Caritas. *germ theure. ang. derth.*
dierte/dieren tijd. Annonę caritas, difficultas, gravitas ſævitia, incendium: annona compreſſa.
dierte maecken. Pretia rerum accendere.
dieſſel/diechſel. Dolabra: *&* Aſcia: Securis.
dieſſel.j.dijſſel. Temo.
dieſtel.j.dijſtel. Carduus.
diet. *vetus.* **j.volck.** Populus.
diebel.j.duyvel/duvel. Diabolus.
dieverÿe.j.diſte. Furtum.
dighen. *ger. ſax. ſic.* Aridus, torridus.
dighen-vleeſch. Caro infumata.
dy. Tu, tibi, te. *gal. tu, toy. dicto hæc Germanis, ſaxonibus, friſijs, hollandis frequens, nobis tantum in eaſu nominativo in fine verborum: vt* **Wat doet dy? wat ſeght dy?** *&c.* Quid agis? quid dicis? *&c.*
dijck. Agger: *&* Fovea, alveus, foſſa, *apud Flandros Occidentales & Hollandos. gal. digue. ang. ditche.*
dijck.j.vijver. Piſcina, ſtagnum. *germ. teich.*
dijck. *vetus.* **j.dick.** Denſus, craſſus.
dijcken. Aggerare, exaggerare, aggerem jacere: *&* Fodere.
dijck-grave. Chomarchus: aggerum comes: præfectus aggerum: qui prȩeſt conficiendis aggeribus.
dijck-meeſter. Prȩfectus aggerum.
dijck ſchouwen. Luſtrare aggeres, curare aggeres conficiendos.
dijcker. Aggerator, coactor: *&* Foſſor.
dijden/dijen. Coalere, coaleſcere, augeſcere, accreſcere, intumeſcere, gliſcere, augeri, promoveri, increſcere, coagmentari, ſumere incrementum: *&* Promoveri in maius ſive melius, augeri motu quodam interiore. **De pappe dijdt.** Puls attollitur, & maius corpus incremento quodam interiore ſumit. **Het broot dijdt.** Panis fermenti vi auget, & molem ſumit maiorem *Ioan. Becan.*
dijen te niete. *vetus.* **j.vergaen.** Perire.
dije/dieghe. Femur, femen.
dijeling. *vetus.* Femorale.
dijghen.j.dijden. Coalere.
dijn. Tuus. *ger. dijn. gal. tien. ang. thy, thyne*
dijnck/dijncken. *vetus.* **j.dinck/ dinck[en]/ dencken.**
dijninghe.j.deyninghe.
dijnſ-dagh / dijſſen-dagh / dingſ-dagh. Dies Martis. *germ. tingſtag, zinſtag, [e]rſtag. ang. tewesdaye, twesdaye.*
dijſſel/dieſſel. Temo, gubernaculum [cur]rus.
dijſtel.j.dieſtel. Carduus.
dilghen/deleghen. Delere.
dille/dilleken.j.klappeye/ dillen. j. klappen/klappeyen.
dille. Anethum. *ang. dill.*
din. *fland.* **j.dun.**
dinck.j.dingh. Res.
dinckel. *ſax. ſicamb.* **j.ſpelte.**
dinckel-koꝛen. *ſax. ſicamb.* Ador, far a[do]reum.
dincken. *fland.* **j.dencken.** Reri, cogita[re].
dingh/dinck. Res, cauſa. *germ. ding. ang. thing.*
dingh. Res, peculium: veretrum. *honeſtior fœda circumlocutio.*
dingh/ghedingh. Res forenſis, cauſa, judicium. Res *autem apud I.C. pro* lite *accipitur: ſicut apud nos* **dingh.** *ſive* **ge[dingh]:** *ita* rem amittere, *eſt* litem amittere, litem perdere, cauſa cadere, **t'ge[dingh] / dingh verlieſen.**
dinghen. Diſceptare, contendere, certare, cauſas agere, lites agere, litigare, ju[di]cio concertare *& ſax* Iudicare, cogno[ſ]cere cauſas. *vulgò* bannire.
dinghen. Liceri, licitari, diſceptare de [pre]tio: *&* Condicere.
dingh-bancke. Forum, forum judiciale, judiciarium, tribunal, conſeſſus ju[di]cum.
dingh-dagh. Dies juridicus, dies u[tilis], dies faſtus, dies ſeſſionis.
dingſ-dagh. Dies Martis. *q. d.* dies lit[ium] di[es].

dicata : *Litibus enim & bellis praeest Mars,* *vide* **dyst-dagh.**

dingh-grave. *vetus. sax. sic.* Iudex jurisdictionis.

dingh-plicht. Iudicatus, us.

dingh-plichtight. Iurisdictioni, judicio & tribunali obligatus sive obnoxius.

dingh-sack. j. plept-sack. Sacculus litium.

dingh-stade. *sax.* Terminus judicialis.

dingh-stoel. Tribunal.

dingh-taele. Lis, litigium, disceptatio.

dingh-vluchtich. Fugitans litium, tribunal subterfugiens.

disch. Mensa, mensa rotunda. *vulgò* discus. *germ. tisch. ang. deske.*

disch. Abacus. *ital. desco.*

disch. *vetus.* Discus, lanx, patina, patella. *ang dishe.*

disch-doeck. *germ. sax. sicamb.* Mappa.

disch-ghenoot. Convictor.

disch-gheselle. Convictor. *vulgò* commensalis.

disch-laecken. Mappa.

distel-bloeme. Pappus cardui.

distel-vincke. Carduelis, acanthis, acalan-(this.

dit. Istud. *germ. diss. ang. this.*

DO

dobbe. j. tobbe. Labrum.

dobbel. Duplex, geminus. & Duplum. & Exemplar transcriptum, apographum. *gal. double. ital. doppio. hisp. doble. ang. double.*

dobbel dief. Bifur, trifur, plus quàm fur.

dobbel mensch. Homo duplex, versipellis, versutus, aliud loquens & aliud sentiens, aliud in lingua promptum, aliud in pectore clausum habens.

dobbel soldenaer. Duplicarius, dupla stipendia merens.

dobbel-tongigh. Balbus, & Bilinguis, ambiloquus.

dobbel-verstandigh. Ambiguus.

dobbel-wercker. *fland.* **j. tapissier.** Tapetopœus.

dobbeléren. Duplicare, adduplicare, geminare, ingeminare.

dobbelen. Duplicare.

dobbelen. Ludere aleis: jacere talos, aleas, tesseras; duplo ludere.

dobbeler. Aleator, aleo.

dobbel-spel. Alea, ludus aleę.

dobbel-steen. Alea, tessera, talus, taxillus.

dobbelierken. *lovan.* Scutella, acetabulum, oxybaphum. *q. d.* **doppelierken à doppen.** i. intingere.

dobber. *holl.* Calamus hamiotæ: calamus qui suspendit hamum ne fundum petat.

dobber. j. boeye. Tabula anchoralis.

dobber. Ratis scirpea: congeries scirporum in oblongum fasciculum colligatorum, cui pro fulcimento pueritia quæ natare discit, innititur. & Cortex subereus lineæ piscatorię.

doch/toch. Saltem, tandem, denique: tamen: & Sodes, obsecro, age: & Sed, verùm.

...tra, juga, remigum sedilia.

...ata. *germ. tochter. ang. dough-*

...en. Filiola.

...Gener, filiæ maritus.

docke. *germ.* **j. poppe.**

docken-kraemer. j. poppen-craemer.

docke. *fland.* **j. kevie/renne.**

docke. *vetus.* Navale. *ang. docks.*

docke-blaederen. Petasites.

docken. Dare, cito dare, promere. & Dare pugnos, ingerere verbera.

docken/ dockelen. j. duycken/ duyckelen.

docksael. j. hoogh-sael.

dodde. Veruculum, obelus: caulis, fustis: epistomium: paxillus quo aliquid continetur aut obstruitur.

dodde/lisch-dodde. Typha, sceptrum, sive cæstus aut clava morionis: caulis & spica typhæ palustris.

doder van deye. Vitellus, luteum ovi. *germ. dutter.*

doder-gheel. Luteus, citrinus.

dodesche ofte dotesche vyghe. Marisca, *ang. figge dote. gal. figue folle. q. d.* insipida.

doe/

dierſch. Animalis, beſtialis, ferinus.
dier/duyr. Carus, pretioſus. *germ. theur. ang. deare.*
dieren eed. Dejurium, ſanctum juſiurandum.
dier-baer. Pretioſus.
dier-hoopigh. Carè vendens.
dierte. Caritas. *germ theure. ang. derth.*
dierte/dieren tijd. Annonę caritas, difficultas, gravitas ſævitia, incendium: annona compreſſa.
dierte maecken. Pretia rerum accendere.
dieſſel/diechſel. Dolabra: & Aſcia: Securis.
dieſſel. j. dijſſel. Temo.
dieſtel. j. dijſtel. Carduus.
diet. *vetus.* **j. volck.** Populus.
diebel. j. duyvel/duvel. Diabolus.
dieverije. j. diſte. Furtum.
dighen. *ger. ſax. ſic.* Aridus, torridus.
dighen-vleeſch. Caro infumata.
dy. Tu, tibi, te. *gal. tu, toy. dicto hæc Germanis, ſaxonibus, friſijs, hollandis frequens, nobis tantum in caſu nominativo in ſ*
Wat doet dy? wat ſegh
agis? quid dicis? &c.
dijck. Agger: & Fovea, al
Fland os Occidentales & Hollandos. gal. digue. ang. ditche.
dijck. j. vijver. Piſcina, ſtagnum. *germ. teich.*
dijck. *vetus.* **j. dick.** Denſus, craſſus.
dijcken. Aggerare, exaggerare, aggerem jacere: & Fodere.
dijck-grave. Chomarchus: aggerum comes: præfectus aggerum: qui pręeſt conficiendis aggeribus.
dijck-meeſter. Pręfectus aggerum.
dijck ſchouwen. Luſtrare aggeres, curare aggeres conficiendos.
dijcker. Aggerator, coactor: & Foſſor.
dijden/dijen. Coalere, coaleſcere, augeſcere, accreſcere, intumeſcere, gliſcere, augeri, promoveri, increſcere, coagmentari, ſumere incrementum: & Promoveri in maius ſive melius, augeri motu quodam interiore. **De pappe dijdt.** Puls attollitur, & maius corpus incremento quodam interiore ſumit. **Het broot dijdt.** Panis fermenti vi augetu & molem ſumit maiorem *Ioan. Becan.*
dijen te niete. *vetus.* **j. vergaen.** Perire.
dije/dieghe. Femur, femen.
dijeling. *vetus.* Femorale.
dijghen. j. dijden. Coalere.
dijn. Tuus. *ger. dyn. gal. tien. ang. thy, thyne.*
dijnck/dijncken. *vetus.* **j. dinck/ dincke/ dencken.**
dijninghe. j. deyninghe.
dijnſ-dagh / dijſſen-dagh / dingſ-dag Dies Martis. *germ. tingſtag, zinſtag, z ſtag. ang. tewesdaye, twesdaye.*
dijſſel/dieſſel. Temo, gubernaculum currus.
dijſtel. j. dieſtel. Carduus.
dilghen/deleghen. Delere.
dille/dilleken. j. klappeye/ dillen. j. klappen/klappeyen.
dille. Anethum. *ang. dill.*
din. *fland.* **j. dun.**
dinck. j. dingh. Res.
dinckel. *ſax ſicamb.* **j. ſpelte.**

Dochter est θυγατηρ

thing.
dingh. Res, peculium: veretrum. *honeſta fœda circumlocutio.*
dingh/ghedingh. Res forenſis, cauſa judicium. Res *autem apud I.C. pro* lite *cipitur: ſicut apud nos* **dingh.** *ſive* **gh dingh:** *ita* rem amittere, *eſt* litem am tere, litem perdere, cauſa cadere, **t'gh dingh verlieſen.**
dinghen. Diſceptare, contendere, certa cauſas agere, lites agere, litigare, ju cio concertare & *ſax* Iudicare, cog ſcere cauſas. *vulgò* bannire.
dinghen. Liceri, licitari, diſceptare de p tio: & Condicere.
dingh-bancke. Forum, forum judiciale judiciarium, tribunal, conſeſſus ju cum.
dingh-dagh. Dies juridicus, dies ut dies faſtus, dies ſeſſionis.
dingſ-dagh. Dies Martis. *q. d.* dies liti dic

dicata : *litibus enim & bellis praeest Mars, vide* dyst-dagh.

dingh-grave. *vetus. sax. sic.* Iudex iurisdictionis.

dingh-plicht. Iudicatus, us.

dingh-plichtight. Iurisdictioni, iudicio & tribunali obligatus sive obnoxius.

dingh-sack. j. plept-sack. Sacculus litium.

dingh-stade. *sax.* Terminus iudicialis.

dingh-stoel. Tribunal.

dingh-taele. Lis, litigium, disceptatio.

dingh-vluchtich. Fugitans litium, tribunal subterfugiens.

disch. Mensa, mensa rotunda. *vulgò* discus. *germ. tisch. ang. deske.*

disch. Abacus. *ital. desco.*

disch. *vetus.* Discus, lanx, patina, patella. *ang dishe.*

disch-doeck. *germ. sax. sicamb.* Mappa.

disch-ghenoot. Convictor.

disch-ghesellle. Convictor. *vulgò* commensalis.

disch-laecken. Mappa.

disen-dagh. *vet. fland.* j. dings-dagh.

dissel. j. diessel.

distel. Carduus. *germ. distel. ang. thistle.*

distel-vser. j. minck-vser.

distel-bloeme. Pappus cardui.

distel-vincke. Carduelis, acanthis, acalanthis.

dit. Istud. *germ. diss. ang. this.*

DO

dobbe. j. tobbe. Labrum.

dobbel. Duplex, geminus. & Duplum. & Exemplar transcriptum, apographum. *gal. double. ital. doppio. hisp. doble. ang. double.*

dobbel dief. Bifur, trifur, plus quàm fur.

dobbel mensch. Homo duplex, versipellis, versutus, aliud loquens & aliud sentiens, aliud in lingua promptum, aliud in pectore clausum habens.

dobbel soldenaer. Duplicarius, dupla stipendia merens.

dobbel-tongigh. Balbus, & Bilinguis, ambiloquus.

dobbel-verstandigh. Ambiguus.

dobbel-wercker. *fland.* j. tapissier. Tapetopœus.

dobbeléren. Duplicare, adduplicare, geminare, ingeminare.

dobbelen. Duplicare.

dobbelen. Ludere aleis: iacere talos, aleas, tesseras; duplo ludere.

dobbeler. Aleator, aleo.

dobbel-spel. Alea, ludus aleę.

dobbel-steen. Alea, tessera, talus, taxillus.

dobbelierken. *lovan.* Scutella, acetabulum, oxybaphum. *q. d.* doppelierken à doppen. i. intingere.

dobber. *holl.* Calamus hamiotæ: calamus qui suspendit hamum ne fundum petat.

dobber. j. boeye. Tabula anchoralis.

dobber. Ratis scirpea: congeries scirporum in oblongum fasciculum colligatorum, cui pro fulcimento pueritia quæ natare discit, innititur. & Cortex subereus lineæ piscatorię.

doch/toch. Saltem, tandem, denique: tamen: & Sodes, obsecro, age: & Sed, verùm.

dochten. Transtra, iuga, remigum sedilia.

dochter. Filia, nata. *germ. tochter. ang. doughter.* **dochterken.** Filiola.

dochters-man. Gener, filiæ maritus.

docke. *germ.* j. poppe.

docken-kraemer. j. poppen-craemer.

docke. *fland.* j. kevie/renne.

docke. *vetus.* Navale. *ang. docks.*

docke-bladeren. Petasites.

docken. Dare, cito dare, promere. & Dare pugnos, ingerere verbera.

docken/ dockelen. j. duycken/ duyckelen.

docksael. j. hoogh-sael.

dodde. Veruculum, obelus: caulis, fustis: epistomium: paxillus quo aliquid continetur aut obstruitur.

dodde/lisch-dodde. Typha, sceptrum, sive cæstus aut clava morionis: caulis & spica typhæ palustris.

doder van deye. Vitellus, luteum ovi. *germ. dutter.*

doder-gheel. Luteus, citrinus.

dodesche ofte dotesche vyghe. Marisca. *ang. figge dote. gal. figue folle. q. d.* insipida.

doe/

doe/doen. Tum, tunc.
doeck/laecken. Pannus.
doeck/lijn-waet. Tela, linteum.
doeck/hooft-doeck. Peplum, rica, flammeum, plagula, calyptra, velamen. *à* **deckē.** j. tegere. *hisp. toca, tocado.*
doecken-huyve. j. **hooft-doeck.**
doeckſ-ken. Linteolum.
doeck-ſcherer. j. **droogh-ſcherer.**
doeffer. *holl.* j. **duyverick.** Columbus.
doel. Agger, aggeſta terra, in quam ſagittarij jaculantur ſagittas.
doel-pinne. Scopus.
doeme. *vetus. ſax.* Iudicium. *angl. dome.*
doemen. Damnare, condemnare, judicare, cenſere, reum peragere.
doemeſ-dagh/doemſ-dagh. *vetus.* Dies judicij.
doemeniſſe. Iudicium, damnatio.
doemelick. Damnatorius.
doemer. *vetus.* Iudex.
doen/doe. Tunc, tum. & Cùm. *germ. do. gal. (adonc.*
doen. Facere, agere, efficere, conficere. *ger. than. ang. doo.*
doen doen. Impellere, cogere aliquem ut faciat.
doen doen/ doen maecken. Curare fieri, efficere ut fiat, jubere fieri, effectū reddere, curare faciendum. **de brieven doē ſeghelen.** Curare literas ſigillo obſignandus. **Te doen hebben.** Negotium habere. **Te doen hebben met yemanden.** Commercium ſive negotium habere cum aliquo. **Van doen hebben.** Opus habere, indigere.
doen met yemanden. Facere cum aliquo, ſtare ab aliquo, fovere partes alicuius.
doen den eedt. j. **ſweeren.**
doen-niet. Deſidioſus, piger, ignavus, inutilis.
doende. Faciens, agens: & Operoſus, operi intentus.
doender. Actor factor.
doenlick. Facilis.
doeſen. Pulſare cum impetu & fragore.
doeſt. j. **donſt.** Simila, pollen.
doghen. j. **deughen.** Valere.
dogghe. Canis moloſſus, canis magnus, *gal. dogue. ang. dogge.*
dogghe-boot. Cymba maior.
dogghen/doggheren. Surripere.
doggher. *holl.* j. **bot-ſchip/haerinck-ſch[ip].**
dogger-ſand. Arena alba pulvini, pulvis albus.
doggher. Funda, ſacculus reticulum.
doggheren. Convaſare, ſacco furtim i[nde]re, ſupprimere, ſurripere.
doghen/doghed. j. **deughen/deughd.**
doyer. j. **dooder.** Vitellus.
dol/dolch/dolck. Pugio, ſica, dolo. *hiſp. dle.*
dol/dole. *ger. ſax. ſicamb.* j. **kauwe.** Monedula, graculus.
dol. j. **dolle.** Scalmus.
dolck/dolch. Pugio, dolo, onis.
dolck. *fland.* Lolium, gith.
dol. *ſicamb. holl. fland.* j. **dul.** Inſanus, mente captus, furioſus.
dol-huys/dul-huys. Gyrgathus.
dollaerd dullaerd. Furioſus.
dollen. *vetus. ſax.* Inſanire.
dolen. Errare, aberrare, deviare, delirare, deflectere à via, exorbitare.
dool-hof. Labyrinthus.
dolinghe. Error, aberratio.
dolfijn. Delphinus, delphin. *gal. daulphin. ital. delphino. hiſp. delfin. angl. dolphine.*
dolfijn. j. **timp.** Focale.
dolle. j. **dol/dolch.** Pugio, ſica.
dolle. *ſax. ſicamb. holl.* Scalmus, lignum teres, cui ſtruppis alligantur remi. & Ora remi.
dolle/dole. j. **dol.** Monedula.
dolmetſch/dolmetſcher. j. **tolmetſch.**
dolven. j. **delven.** fodere.
dom. *ſicamb.* j. **duym.** Pollex.
dom. Obtuſus, ſtupidus, ſtolidus.
dom. Surdus. **dom en blind.** Auribus & oculis captus.
dom. Mente captus, temerarius.
domſinnigh. *holl.* Inſanus, mente captus.
domnelick. Stolidè, temerariè.
dom. Dominium. *hinc.* **pauſ-dom/** [...] **dom/hertogh-dom/rijc-dom/ man-dom/** &c.
dom / dom-kercke. Cathedralis eccleſia, epiſcopalis eccleſia, baſilica, *vulgò* d[...]

num : & dominicum, ædes sacra uni omnium Deo, & universarum rerum domino dicata consecrataque. *In Christianismi principio (inquit B. Rhenanus) templa* Dominica *sunt appellata : unde in hodiernum usque diem vulgari nomine dicimus* **domme.** *germ. thum. ital. duomo.*

dom-heere. Canonicus cathedralis, sacerdos dominici templi, dominus domus Salvatoris. **Dom-heeren.** (*inquit Sebastianus Munsterus.*) Domini de domo Salvatoris, *primo dicti Canonici VVirteburgensis : quod nomen Canonici aliarum cathedralium ecclesiarum Germaniæ postea usurparunt.*

dom-hof. Campus ecclesiasticus.

dom-kercke. j. dom. Cathedralis ecclesia: principale antistitum templum.

dom-proost. Præpositus dominici templi, præfectus cathedralis ecclesię.

dom-stift. Collegium canonicorum cathe-

Doen affinis esset Græco voci si pro δρᾶν diceretur δρεῖν.

domen. *vetus.* **j. dompen.** Vaporare.

dommelen. Bombum edere, bombilare, strepere.

dommelinghe/ ghedommel. Bombus, murmur, strepitus.

domp/ damp. Vapor, exhalatio, halitus, afflatus.

domp-gat. Vaporarium, æstuarium, spiramentum, spiraculum.

domp-horen / demp-horen. Cornu quo candela extinguitur vaporque obstruitur: & Nasus, naris: & Nasus aquilinus: & Nasus fumans.

domp-horen. j. butoor. Ardea stellaris: *sic dicta à prolixitate rostri.*

dompen. Vaporare, fumare.

dompen/ dempen. Suffocare, extinguere.

dompigh/ domp-achtigh. Vaporiferus, vapidus.

doncken. j. duncken.

doncker. Obscurus, tenebricus, tenebrosus, tenebricosus, caliginosus, cæcus, ater, niger, furvus.

doncker-blauw. Cyaneus.

doncker-gheel. Rufus, è fusco flavus.

doncker-groen. Luridus.

doncker mettenen. Matutinę tenebrarum, vespertinę.

doncker-rood. Fulvus, mustelinus, color obscurior rufo.

doncker-swert. Subniger.

donckeren. Caligare: & Obtenebrare, obscurare: & Tenebrescere.

donckerachtigh. Subobscurus, subnubilus.

donckerheyd. Obscuritas, caligo, tenebræ.

donckernisse. Obscuritas.

donckerlick. Obscurè.

donder. Tonitrus, tonitrum, tonitru, cæli ruina.

donder-baerd/ donder-bladers. Sedum maius, vitale, semper vivum, hypogesson, caulis Iovis. *officin.* barba Iovis. *q.d.* ...ntis.

...**.** Bombarda, tormentum ig... tormentum æneum. *à tonitru* ... *quod tartareæ bombardæ & hor*... *...a imitantur.*

donder-dagh. Dies Iovis. *q.d.* dies tonantis.

donder-kloot. Fulmen, telum Iovis.

donder-schore. Fulgur, vis tonitrus.

donder-slagh. Tonitrus, ictus tonitrus. & Fulmen, ictus fulminis.

donder-steen/ blicksem-steen. Ceraunia, ceraunius lapis, lapis fulmineus. *gemma quæ cum imbribus & fulminibus cadere dicitur*

donder-straele. Fulmen.

donderen. Tonare, intonare. *germ. tonderen. gal. tonner. ital. tonare. hisp. tronar. angl. thundre.*

done/ deune. Tonus, modulus, sonus. & Actus, gestus. & Ludus, facetiæ, nugæ. & Tremor, coruscatio. & Strepitus. & Crepitus. *gal. ton. ang. tune.*

donen. Tonare, sonare, resonare. & Gesticulari. & Ludere, jocari, nugari. & Tremere, tremiscere, coruscare, vibrare, micare. & Strepere. & Crepitare.

doninghe. j. done.

doe/doen. Tum, tunc.
doeck/laecken. Pannus.
doeck/lijn-waet. Tela, linteum.
doeck/hooft-doeck. Peplum, rica, flammeum, plagula, calyptra, velamen. *à* **decké.** j. tegere. *hisp. toca, tocado.*
doecken-huyve. j. **hooft-doeck.**
doecks-ken. Linteolum.
doeck-scherer. j. **droogh-scherer.**
doeffer. *holl.* j. **duyverick.** Columbus.
doel. Agger, aggesta terra, in quam sagittarij jaculantur sagittas.
doel-pinne. Scopus.
doeme. *vetus. sax.* Iudicium. *angl. dome.*
doemen. Damnare, condemnare, judicare, censere, reum peragere.
doemes-dagh/doems-dagh. *vetus.* Dies judicij.
doemenisse. Iudicium, damnatio.
doemelick. Damnatorius.
doemer. *vetus.* Iudex.
doen/doe. Tunc, tum. *&* Cùn
doen. Facere, agere, efficere,
than. ang. doo.
doen doen. Impellere, cog
faciat.
doen doen/ doen maecken. Curare fieri, efficere ut fiat, jubere fieri, effectũ reddere, curare faciendum. **de brieven doé seghelen.** Curare literas sigillo obsignandus. **Te doen hebben.** Negotium habere. **Te doen hebben met yemanden.** Commercium sive negotium habere cum aliquo. **Van doen hebben.** Opus habere, indigere.
doen met yemanden. Facere cum aliquo, stare ab aliquo, fovere partes alicuius.
doen den eedt. j. **sweeren.**
doen-niet. Desidiosus, piger, ignavus, inutilis.
doende. Faciens, agens: *&* Operosus, operi intentus.
doender. Actor factor.
doenlick. Facilis.
doesen. Pulsare cum impetu & fragore.
doest. j. **donst.** Simila, pollen.
doghen. j. **deughen.** Valere.
dogghe. Canis molossus, canis magnus, *gal. dogue. ang. dogge.*
dogghe-boot. Cymba maior.
dogghen/doggheren. Surripere.
dogghher. *holl.* j. **bot-schip/haerinck-sch**
dogger-sand. Arena alba pulvini pulvis albus.
dogghher. Funda, sacculus reticulum.
doggheren. Convasare, sacco furtim ire-re, supprimere, surripere.
doghen/doghed. j. **deughen/deughd.**
doyer. j. **doder.** Vitellus.
dol/dolch/dolck. Pugio, sica, dolo. *hisp ale.*
dol/dole. *ger. sax. sicamb.* j. **kauwe.** Mone-dula, graculus.
dol. j. **dolle.** Scalmus.
dolck/dolch. Pugio, dolo, onis.
dolck. *fland.* Lolium, gith.
dol. *sicamb. holl. fland.* j. **dul.** Insanus, mente captus, furiosus.
dol-huys/dul-huys. Gyrgathus.
dollaerd/dullaerd. Furiosus

dolfijn. Delphinus, delphin. *gal. daulph. ital. delphino. hisp. delfin. angl dolphine.*
dolfijn. j. **timp.** Focale.
dolle. j. **dol/dolch.** Pugio, sica.
dolle. *sax. sicamb. holl.* Scalmus, lignum ..., res, cui struppis alligantur remi. *&* O... remi.
dolle/dole. j. **dol.** Monedula.
dolmetsch/dolmetscher. j. **tolmetsch.**
dolven. j. **delven.** fodere.
dom. *sicamb.* j. **duym.** Pollex.
dom. Obtusus, stupidus, stolidus.
dom. Surdus. **dom en blind.** Auribus ... oculis captus.
dom. Mente captus, temerarius.
domsinnigh. *holl.* Insanus, mente cap...
dommelick. Stolidè, temerariè.
dom. Dominium. *hinc.* **paus-dom/** ... **dom/hertogh-dom/rijc-dom/ ma...dom/** *&c.*
dom/ dom-kercke. Cathedralis eccl... episcopalis ecclesia, basilica, *vulgò* d...

num : & dominicum, ædes sacra uni omnium Deo, & universarum rerum domino dicata consecrataque. *In Christianismi principio (inquit B. Rhenanus) templa Dominica sunt appellata: unde in hodiernum usque diem vulgari nomine dicimus* **domme**. *germ. thum. ital. duomo.*

dom-heere. Canonicus cathedralis, sacerdos dominici templi, dominus domus Salvatoris. **Dom-heeren.** *(inquit Sebastianus Munsterus.)* Domini de domo Salvatoris, *primo dicti Canonici VVirtebur-gensis: quod nomen Canonici aliarum cathedralium ecclesiarum Germaniæ postea usurparunt.*

dom-hof. Campus ecclesiasticus.

dom-kercke. j. dom. Cathedralis ecclesia: principale antistitum templum.

dom-proost. Præpositus dominici templi, præfectus cathedralis ecclesię.

dom-stift. Collegium canonicorum cathedralium.

domelicke-dagh. j. dagh-domelick. Iugis, perpetuus. & Perpetuò, quotidiè, in singulos dies, singulis diebus.

dom. *vetus.* Vapor.

domen. *vetus.* **j. dompen.** Vaporare.

dommelen. Bombum edere, bombilare, strepere.

dommelinghe/ghedommel. Bombus, murmur, strepitus.

domp/damp. Vapor, exhalatio, halitus, afflatus.

domp-gat. Vaporarium, æstuarium, spiramentum, spiraculum.

domp-horen / demp-horen. Cornu quo candela extinguitur vaporque obstruitur: & Nasus, naris: & Nasus aquilinus: & Nasus fumans.

domp-horen. j. butoor. Ardea stellaris: *sic dicta à prolixitate rostri.*

dompen. Vaporare, fumare.

dompen/dempen. Suffocare, extinguere.

dompigh/ domp-achtigh. Vaporiferus, vapidus.

doncken. j. duncken.

doncker. Obscurus, tenebricus, tenebrosus, tenebricosus, caliginosus, cæcus, ater, niger, furvus.

doncker-blauw. Cyaneus.

doncker-gheel. Rufus, è fusco flavus.

doncker-groen. Luridus.

doncker mettenen. Matutinę tenebrarum, vespertinę.

doncker-rood. Fulvus, mustelinus, color obscurior rufo.

doncker-swert. Subniger.

donckeren. Caligare: & Obtenebrare, obscurare: & Tenebrescere.

donckerachtigh. Subobscurus, subnubilus.

donckerheyd. Obscuritas, caligo, tenebræ.

donckernisse. Obscuritas.

donckerlick. Obscurè.

donder. Tonitrus, tonitrum, tonitru, cæli ruina.

donder-baerd/ donder-blaeders. Sedum maius, vitale, semper vivum, hypogesson, caulis Iovis. *officin.* barba Iovis. *q. d.* barba tonantis.

donder-busse. Bombarda, tormentum ignivomum, tormentum æneum. *à tonitru sive fulmine quod tartareæ bombardæ & horrendæ machinæ imitantur.*

donder-dagh. Dies Iovis. *q. d.* dies tonantis.

donder-kloot. Fulmen, telum Iovis.

donder-schore. Fulgur, vis tonitrus.

donder-slagh. Tonitrus, ictus tonitrus. & Fulmen, ictus fulminis.

donder-steen/ blicksem-steen. Ceraunia, ceraunius lapis, lapis fulmineus. *gemma quæ cum imbribus & fulminibus cadere dicitur*

donder-straele. Fulmen.

donderen. Tonare, intonare. *germ. tonderen. gal. tonner. ital. tonare. hisp. tronar. angl. thundre.*

done/deune. Tonus, modulus, sonus. & Actus, gestus. & Ludus, facetiæ, nugæ. & Tremor, coruscatio. & Strepitus. & Crepitus. *gal. ton. ang. tune.*

donen. Tonare, sonare, resonare. & Gesticulari. & Ludere, iocari, nugari. & Tremere, tremiscere, coruscare, vibrare, micare. & Strepere. & Crepitare.

doninghe. j. done.

Donse.j.donst. Lanugo.

Donse.j.dodde. Typha, clava typhæ, sceptrum morionis.

Donsen. Pugno sive typhę clava in dorso percutere.

Donst/donse. Lanugo, lanugo plumarum, plumulę subalares, molliores. & Lanugo sive pappus typhę, quo plumarum vice homines grabbata farciunt.

Donst. Scobs, scobis: & Similago, simila medulla tritici: & Flos, pollen.

Donst. Lanugo lintei.

Donst. *vet. ger. sax. sicamb.* Vapor, nebula.

Dood/de dood. Mors, lethū interitus, obitus, excessus, occasus, nox, fatum, discessus animæ à corpore. *germ. tod. ang. death. dicitur.* dood. *q. d.* de ood/ *sive* d'ood. *reddit enim corpus vacuum & cassum anima, hinc. An. Seneca: Post mortem nihil est, ipsaq; mors nihil.*

Dood/ghestorven. Mortuus, vita functus silens, lumine cassus, anima cassus.

Dood lichaem. Cadaver, corpus anima cassum.

Dood ende vergeten. Obliteratus: cuius nulla amplius est memoria, ventis & auræ traditus.

Dood drincken alle vyandschap. Philotesium craterem bibere, conciliari poculis. Apud Germanos acceptus à propinante cyathus adimit omne jus agendi injuriarum: ita ut post acceptum philotesium poculum, veterum injuriarum meminisse sit turpissimū. *Eras. in Chiliad.*

Doode-hand. Manus mortua sive emortua, aut immortalis: jus mancipij sive dominij morticini: jus emortui mancipij. *vulgò dicitur de ijs qui nunquam habere hæredem desinunt: ut collegia, cœnobia, civitates: &c. quæ quasi immortalia sunt: videtur autem* doode-hand *propriè dici de monachis, cum monachi jure pro mortuis habeantur. vulgò* amortisatio. In dooder hand stellen het goed. Humano commercio eximere prædia demortuæ manus jus concedere, *vulgò* amortisare.

Doode oft doove koole. Carbo, pruna extincta.

Doode oft doove netel. Vrtica labeo.

Dood begraver. Libitinarius, bustuarius

Dooden-draegher. Vespillo.

Dood-baere.j.baere. Feretrum.

Dood-braecken. Agere animam, ad finem vitę accedere, luctari cum morte, in agone mortis versari.

Dood-dagh.j.sterf-dagh.

Dood-keersse. *vetus. fland.* j.stal-licht ignis fatuus.

Dood-kiste. Capulus, urna feralis: sandapila: capsula cadaveris.

Dood-kist-maecker. Sandapilarius, sandapilarum faber.

Dood-kleed. Amiculum ferale, involucrum lineum cadaverale.

Dood-laeghe/*rectius* dood-laeck. Vorago paludosa, abyssus limosa, gurges palustris, gurges limosus: tellus palustris pedum pulsum vacillans: pratum tremulum: terra ad ingressum tremens

Dood-maele. Livor, macula livida.

Dood-nepe. Livor sive macula lurida, livor ultro proveniens, absque contusione aut dolore in corporis humani alia parte: qua mortem consanguinei coniectat vulgus.

Dood-schuldigh. Reus mortis.

Dood-schryne.j.dood-kiste.

Dood-sieck. Æger morbo gravi & exitiali.

Dood-sieck zijn. Ægrotare mortiferè, vitæ periculum usque morbo laborare.

Dood-sieckte. Morbus pernicialis, exitialis.

Dood-slaen. Cædere, occidere, necare, interficere, mactare.

Dood-slagh. Homicidium, cędes, parricidium, internecio, interemptio, occisio.

Dood-slagher. Homicida, parricida, percussor.

Dood-sonde. Peccatum mortale, crimen letale, capitale, piaculare: offensa animę capitalis & exitialis.

Dood-steken. Confodere, punctim occidere.

Dood-strijd. Agon, certamen mortis.

Dood-sweet: j. reeuw-sweet. Sudor

thalis.
Dood-verwe. Color lividus, luridus.
Dood-verwigh. Luridus, lividus.
Dood-verwigh en ingevallen aensicht. Facies cadaverosa.
Dood-vyand. Hostis capitalis, Hostis acerbissimus, infensissimus, inimicus atrocis vindictæ cupidus, adversarius capitalis, qui caput & mortem alterius petit.
Dood-vleesch/moord-mael. Gangræna, caro emortua ex vulnere vel inflamatione.
Dood-wonde. Vulnus lethale.
Doods-been. Os defuncti sive mortui.
Doods-beenderen. Ossa & reliquię mortuorum.
Doods-been-huysken. Ossuaria: locus in quo defunctorum ossa reponuntur.
Doods-hooft. Cranium, depile cadaveris.
Doods-hoofdeken. Gallina Meleagris, Numidicia guttata: avis Pharaonis: cuius caput depile cadaverum cranijs simile.
Dooden. Occidere, interficere, interimere, perimere, trucidare necare, enecare, mortem inferre, animã adimere, vitam adimere, privare vita, extinguere. θύειν. *gal. tuer.*
Dooden.j.ontdooden. Regelare, gelu resolvere: *&* Resolvere glaciem. *&* Resolvi calore. **Het doodt.** Solvitur acris hiems.
Dooden. Liquescere, liquefieri. *ang. thawe.*
Doodlick. Mortifer, mortiferus, lethifer, lethalis, peremptorius, funestus: *&* internecinus, exitiosus, exitialis.
Doodlicken. Lethaliter.
Doof/dove. Surdus. *germ. taub. ang. deasse.*
Doof-hout. Lignum cariosum. **Doof zijn.** Surdere, obsurdere. **Doof worden.** Surdescere, obsurdescere.
Doof van sinnen.j.dom. Amens, delirus. *germ. taub.*
Doofachtigh/dooverick. Surdaster, graviter audiens, subsurdus.
Dooghd.j.deughd. Virtus.
Dooghen.j.deughen. Valere.
Dooghen.j.ghedooghen. Pati.

Doolen.j.dolen. Errare.
Doom. *fland.* **j.domp.** Vapor.
Doomen. *fland.* **j.dompen.** Vaporare.
Doon. *vetus. campin.* Cito, statim: *&* Prope, juxta.
Doop. Baptisma, baptismus, baptismum, immersio, intinctio, tinctio, lavacrum regenerationis.
Doopen. Baptizare, mergere, immergere, tingere, intingere: tingere aqua salutari, purifico rore perfundere, in lustrali piscina mergere. *germ. tauffen. ang. dippe.*
Doop-naem.j. veur-naem. Prænomen, nomen in baptismo inditum.
Doopsel-dagh/ doop-dagh. Dies lustricus, dies quo puer lustralibus undis tinctus nomen accipit.
Dooper. Baptista.
Doopsel/ doop. Baptismus.
Doop-steen. Baptisterium.
Doop-vonte. Baptisterium.
Door.j.deur. Per, trans.
Door. *germ. sax. sicamb. holl. fris. campin.* Stultus, stolidus, socors.
Doorinne.j.sottinne. Stulta.
Door-schap/doorheyd.j.sotheyd. Stultitia.
Doorisch/ *vetus.* **j.door.** Stultus.
Doorne.j.deurne. Spina.
Doose/dooske. Capsa, capsella, capsula, cistella, pixis, pixidicula.
Doove.j.doof. Surdus.
Doove. *holl.* **j.donse.** Typha, superior pars typhę palustris, sic dicta quòd eius lanugo surditatem adferat, si in aurem incidat, Vnde & Italis *mazza sordis* dicitur.
Doove kole.j.doode. Carbo.
Doove netel/ doode netel. Vrtica labeo, lamium, urtica mortua vel iners, non mordax.
Doove noot.j.loose noot. Nux vitiosa.
Dooven steeck. Stipes cariosus.
Doove oft doncker verwe. Color surdus, lentus, austerus.
Dooverick. Surdaster, surdus.
Dooven. *vetus.* Insanire, delirare. *germ. tauben.*
Dop/doppe/top/toppe. Turbo, turben,

trochus.

dop/doppe/eyer-dop / eyer-schaele. Ovi testa, putamen, cortex, ovum exinanitũ.

doppe van de noot. *holl. fris.* j. **noot-schelpe.** Putamen.

doppe. *holl.* j. **bast.** Siliqua. **doppen.** j. **basten.** Siliquæ: vinacea, folliculi expressarum uvarum.

doppe. *germ. sax. sic.* Patella, olla, aula.

doppe. j. **beslach des boecks.** Vmbilicus, lamella extrinsecus libris adhibita *Adr. Iun.*

doppe/blader-spanne. Bulla.

doppe-maecker. *holl. fris. sicamb.* Barathro, decoctor, lurco, popino. *à testis ovorum frangendis & exhauriendis.*

doppen/toppen. Ludere trocho, versare turbinem, flagello circumagere trochum.

doppen de eyeren. Ova è testis patellæ infundere.

doppen ende wt-kloppen het silver. Argentum in aspredines excindere, & cælare.

doppen. *fland.* j. **doopen.** Intingere.

dorck/durck. Sentina.

dorck-water. Aqua sentinę.

dorckel. *germ. sax. sicamb.* Torcular, torculum. *ital. torculo.*

dore. j. **deure.**

dorffuen/durffen/dorven. Egere.

dorft/durft. *vetus.* Egestas. *dicitur etiam* **dorst** & **durst.** *litera r enim sæpè transponitur: ut* **born/ bron/** frons: **bruchten/ vorchten/**timere: **persse/presse/**prelum: **ors/ros/**equus: **vorst/vrost/**frigus, *&c.*

dorftigh/durftigh. Egenus, indigus.

dorne. j. **deurne.** Spina.

dornsse/dornste. *sax. fris.* j. **stove.** Hypocaustum, thermę.

dornsten. *vetus. sax. fris.* j. **dorren.** Torrere, torrefacere.

dorp. Pagus, vicus rusticus.

dorp-kermisse. Paganalia.

dorp-lieden. Rustici.

dorp-man. Rusticus, villicus, paganus.

dorp-vrouwe/dorp-wijf. Rustica, villica.

dorpachtigh. Rusticus.

dorpachtigheyd. Rusticitas.

dorper. *fland.* Rusticus, inurbanus, incivilis: & Obscœnus, turpis, impudicus.

dorperheyd. *fland.* Rusticitas, incivilitas & Obscœnitas, turpitudo.

dorperlick. *fland.* Rusticè, inciviliter, obscœnè, turpiter.

dorpsch. Rusticus.

dorpscheyd. Rusticitas.

dorpel j. **deurpel.** Limen.

dorre. Torridus, aridus, siccus, exuccus. *germ. durr. ang. drye.*

dorre-maend. *cimbr.* Martius. *q. d.* aridus mensis: *ob victus in quadragesimali tempore asperitatem ac tenuitatem. Adr. Iun.*

dorren. Arere, arescere, torrescere: & Torrere, torrefacere, arefacere.

dorschen/ derschen. Verberare, batuere, quatere. *ang. thress.*

dorschen het koren. Pertica flagellare frumentum, frumenta spicis excutere, excutere grana. *germ. troeschen. angl. thress*

dorsch-nere. Area.

dorsch-vleghel. Flagellum frumentarium.

dorsch-vloer. Area.

dorsch-waghen. Tribulum.

dorscher. Areator.

dorst. Sitis: *dicitur à* **dorre:** *unde & arida*, arens, sicca, sitis, *aptißimis epithetis O*... *dicitur ger durst. ang. thirste.*

dorsten. Sitire.

dorstigh. Sitiens, sitibundus.

dorven. j. **derven.** Audere.

dorven. j. **derven.** Opus habere, indigere.

dorvende/dorftigh. Indigus.

dos. Vestis pellicea: vestimentum duplex: amictus duplex: vestis suffulta: diplois: vestis duplicata: abolla.

dossen. Munire vestibus suffultis, vel duplicibus.

dossenaer. *fland.* j. **som-peerd.** Iumentum dossuarium: equus clitellarius.

dosten. j. **dochten.** Transtra.

doteloze. Delirium, mentis error, insania.

doten/dutten. Delirare, desipere. *gal. r*...*ter. ang. dote.*

douw/ douwe. *holl. sicamb.* j. **dauw/ d**...**we.** Ros.

douw/douwe. Pressura, pressio, pressus.
douwen. Premere, pressare.
douwen.j.verdouwen. Concoquere.
douw-swenghel.j.wraddel. Palear.

DR

drabbe. Fex.
drabbigh. Feculentus.
drabben. Cursitare, itare.
drabbers.j.schoenen.
dracht.j.draght.
rade. *sax. fris. sicamb. holl.* Statim, subitò, citò, celeriter. *gal. rade.*
raeck. Draco. *ger. track. gal. dragon. ital. dr acone. hispan. dragon. angl. dragon.* **draeckskēn.** Dracunculus.
raecken-bloed. Lapathum sanguineum. *vulgò* sanguis draconis.
raecken-wortel.j.spere-wortel. Anguina, serpentaria, colubrina, dracuntia.
raeckinne. Dracena.
raed. Filum. *ger. drat. ang. tread.*
raed. Annulus purus, lunula, annulus sine gemma aut symbolo.
raeden een naelde. *fland. holl.* **j.bessemen.** Acum filo trajicere.
raeghen.j.draghen.
raep.j.drade. Citò.
raepen. Torquere: & Vertere, voluere, rotare, circumagere.
raepen. Tornare, detornare, torno radere, sive cęlare & polire.
aep-beytel.j.draep-yser. Tornus.
aep-hout. Mymphur, mamphur: lignum quod circumagitur in tornandis operibus.
aep-boom/balie. Repagulum, repagulum versatile, obex versatilis.
aep-boom/wind-boom. Ergata.
aep-hals / draep-halsken. Torquilla, rynx, turbo: avicula à colli obtorsione dicta.
aep-yser. Tornus: instrumentum quo ebur & ligna in orbem acta poliuntur.
aep-koppen/draep-toppen. Vertigine laborare.
aep-koppigh. Vertiginosus.
aep-werck. Diatretum, opus tornatile.
aepeler/draeper. Tornio, toreuta, diatretarius.
draeyende. Torquens, vertens.
draeyende wind. Turbo, vortex, vertex: ventus contortus & rotatus: typhon, ventus verticosus.
draeyende wiel/draeyende water. Vortex, vertex, gurges, contorta in se aqua.
draeyinghe int hooft. Vertigo capitis, scotoma.
draelen. Cunctari, morari, cessare, tardare: trahere moram, nectere moram.
drael-gast. Vmbra, cœnipeta.
draeler/draelaerd. Cunctator, cunctabundus, cessator.
draeligh. Cunctabundus, deses, ignavus, lentus, tardus.
draelighevd. Desidia, cunctatio.
draelinghe. Cunctatio, dilatio, mora.
draelighlick. Cunctanter, lentè, tardè.
draeve.j.drave/draf. Succussus, us.
draf/drave. Succussus, concussus, concussura.
draf/dravinghe der peerden. Succussatio, succussus.
draf. Siliquę excoctę, glumę grani decocti, excussum sedimentum.
draf-sack.j.kaf-sack.
draghe.j.sijghe. Colum, qualus.
draghen. Portare, ferre, gerere, gestare, baiulare. **kindt dragen.** Ferre uterum, ferre ventrem, pręgnantem esse, gravidam esse. **Sich eerlick draghen.** Honestè se gerere, honestè vivere, honestè vitam instituere.
draghen/etteren. Pus emittere, purulentum esse.
dragher. Dossuarius, baiulus, gerulus.
draghende. Gerens, ferens.
draghende vrouwe. Mulier gravida, fœta, prægnans.
dragende wonde. Vulnus purulentum, pus emittens.
draegh-boom. Phalanga, palanga, vectis.
draegh-loon. Merces quæ baiulo datur.
draegh-moeder. Matrix.
draegh-stoel/draegh-setel. Sella gestatoria, gestatorium.
draght. Gestus, gestio: & Gestamen, id quod

quod geritur vel portatur. & Gesticulatio. & Monstrifica soboles, larva. & Prestigiæ.

Draght draghen. *sicamb.* j. **drocht-draghen/guychelen.**

draght-dragher/drocht-dragher. *sicamb.* *vetus.* Gesticulator. & Præstigiator.

draght. Fœtus, partus, fructus.

draght/etter. Pus, sanies. *ang. dregges.*

draght der ooghen. Delacrymatio, gramię, lema.

draghtigh/ghedraghtigh. Fertilis.

drapen. j. **draeyen.** Torquere, vertere.

dranck. Potus, poculum. **dranck van medecijne.** Potio, medica potio, medicata potio.

drancker. Potor, potator.

drangh. j. **ghedrangh.** Pressura.

drangher. Homo corpore compacto, quadrato.

drangher. Decipulum columbarium. à **dringhen.** j. Vrgere, cogere.

drapen. *holland. fris.* j. **passen.** Convenire.

drapier/drapenier. Lanarius, lanifex, lanificus. *gall. drapier. hisp. trapero. angl. draper.*

drapenieren/drapieren. Exercere lanificium.

draperije. Lanitium, lanificium, pannificium, pannorum opificium. *vulgò* draperia.

draselen. Oberrare, circumerrare, vagari.

draseler. Oberrans, erro, errabundus.

draseler/draeyer. Tornio, toreuta.

drabant/drabant. *vetus. sicamb.* j. **trouwant.** Satelles.

drabe/draf. Cursus, succussus, succussatio.

draven/trotten/schocken. Succutere, succussare.

dravende/oft dravigh peerd. Succussator, succussor, succussarius equus.

draver/trotter. Succussator.

dravick. Festuca, festucago, ægilops, vitium secalis.

draut. j. **drut.**

drecht. Oppidum, forum aut municipium mercatu celebre, *ut existimat Adrian. Iun.* atq; hinc **Durdrecht/ Moerendrecht/ Papen-drecht/ Swindrecht/** *alia quo-ca dici.*

dreck. Cænum, lutum. & Stercus, merd, excrementum. & Sordes, illuvies, squalor.

dreck-gote. Canalis.

dreck-huys. *vetus.* Latrina.

dreck-torre. *fris.* Scarabeus. *q. d.* veris stercorarius.

dreckigh. Cœnosus, lutosus, sordidus.

dreeghen. *fland.* j. **dreyghen.**

dreel. *fland.* j. **boel.**

dreelen. *fland.* j. **troetelen.**

dreet. j. **drete.** *fris. sicamb.* Crepitus.

dregghe. Harpago, lupus. & Verriculu, everriculum. *ang. dragge.*

dregh-net. Verriculum, everriculum.

dreygh-brood. *fris.* Panis vetus, unde i- nus perit aut in micas redigitur.

dreyghen. Minari, comminari, minit, intentare, minas jactare. *ang. treaten.*

dreyghementen. Minę minacię.

dreyl-gast. j. **drael-gast.**

drempel. *fris. holl.* j. **dorpel.** Limen.

drencke. Aquarium.

drencken. Aquare, adaquare, aquari, ad potum. & Appellere ad aquam, ag potum.

drenck-troch. Aquarium.

drenckelinck. Res submersa.

drengher. j. **drangher.**

drenten. Turgere.

dres/dres-land. *holl.* j. **dries.**

dresel. *vetus.* Dolabra.

dresschen/derschen/dorsschen. Verbere, quatere.

dresseler. *germ. sax. sicamb.* j. **drayeler.** Tornio.

dressoor. j. **tritsoor.**

drete/ dreete. *holl. fris. sicamb.* Crepitu Merda.

dreve. Pulsus, ictus.

dreve. Alapa, colaphus.

dreve. Iter tritum. & Actus.

dreve/rije van boomen. Series long borum.

drevel. Mediastinus. & Servus. *ang. dri*

dr

drebelen. Itare, frequenter ire.
drevigh. j. drijvigh. Catuliens.
dreunen/dronen. *holl* **j. daveren.**
dreutel/drotel. j. keutel. Pilula stercoraria.
dreutelen. Pumilionis passus facere, gradi instar nani.
dreuteleerken. Homuncio globosus; nanis cruribus.
dreuwen. *vetus.* Minari. *germ. trawen.*
driaeckel/dieriaeckel.
drief. j. drif.
drieghen. *ger. sax. sicamb.* **j. bedriegen.** Fallere, decipere.
drieghen. Leviter consuere, longa sutura adaptare. *q.d.* falsè suere.
driegh-draed. Filum levis suturæ, quo vestis consuenda leviter adaptatur.
driele/drille/trille. Tornus, *&c.*
drielen. j. drillen.
dries/driesch/dries-land/dres/dres-land. Ager novalis, novale, vervactum, ager pascuus. *& fland.* Pascuum publicum, pratum non conclusum.
driest/drijst. *sax. fris.* **j. driestigh.**
driesten/drijsten. *sax. fris.* **j. dreyghen.**
driestigh. *sax. fris.* Audax, inverecundus, effrons.
drif/drief. *zeland.* Solum sterile, ager jejunus & aridus.
drift/drif-sand/drijf-sand. Glarea, arena mobilis, arena æstuans. *&* Brevia, locus vadosus.
drift-sandigh. Glareosus.
driftigh/sand. Glarea.
drifte. Appulsus, appulsio. *ang. drifte.*
drifte/drift-goed. j. zee-drifte.
drifte. Armentum, grex armentorum.
dry/drye. Tres, tria. *germ. drey. ital. tre. ang. three.*
drijde. *vetus.* **j. derde.** Tertius.
dry-buyck. j. trijp-buyck. Venter collatinus, gluto.
dry-dobbel. Triplex, triplus.
dry-eenigheyd. *vetus.* **j. dry-buldigheyd.** Trinitas.
dry-hoeck. Triangulus, triquetrum,
dry-hoeck/dry-wegh. Trivium.
dry-hoeckigh. Triangularis, triquetrus.
dry-hoofdigh. Triceps, tricephalus.
dry-iaerigh. Trimus, trimulus, triennis.
dry-iaerighen tijd. Triennium.
dry-mael. Ter.
dry-mael grooter. Triplo maior.
dry-maendigh. Trimestris.
dry-pickel. Tripus, chytropus, tripoda, lebes vel cacabus tribus pedibus innixus.
dry-pondigh. Tripondius.
dry-puntigh. Tricuspis.
dry-slagh. Incessus equi tripedarij sive tripidarij.
dry-spaltigh. Trifidus.
dry-spitsigh. Tricuspis.
dry-spletigh. Trifidus.
dry-spronghe. *holl.* Trivium.
dry-stoel. *sicamb. holl.* **j. dry-voet.**
dry-tandigh. Tridens.
dry-thien. *vet.* **j. der-thien.** Tredecim.
drijtigh. *vetus.* **j. dertigh.** Triginta.
dry-voet. Tripes, tripus, sella tripes.
dry-voet. *sicamb.* **j. treeft.** Chytropus.
dry-voetighe tafel. Mensa tripedanea.
dry-voud. Triplum.
dry-voudigh/dry-buldigh. Triplex, triplus, ter geminus.
dry-voudighlick/dry-buldighlick. Tripliciter.
dry-voudigheyd/dry-buldigheyd. Trias trinitas *apud Eccles.*
dry-weghe. Trivium.
dry-werven. Ter.
drijelinghen. Tergemini.
drijerley. Triplex.
drijerley wijse. Trifariam.
drijffen. j. drijven.
drijf-dop. *lovan.* Trochus obtusior, turbo qui scutica agitatur.
drijf-hamer. Marculus, ærariorũ malleus.
drijf-land. Insulę fluctuantes.
drijf-punt. Cælum, cælandi instrumentũ.
drijf-sand. j. drif-sand. Glarea.
drijf-wegh. Actus, us.
drijfven. j. drijven.
drijsten. j. driesten.
drijt. Stercus, sordes. *ang. dyrt.*
drijten. *fris. sicamb. fland.* Pedere, & Cacare, forire.

forire.

drijven. Agere, facere, exercere. *germ. treyben. ang. drive.*

drijven. Adigere, vi aut feriendo impellere: cogere, urgere. & Hortari, incitare.

drijven/verdrijven. Pellere, repellere.

drijven. Agi, agitari, pelli: & Fluitare, fluctuare, supernatare.

drijven. *fland.* Garrire: secreta effutire.

drijven/doppen. Cælare.

drijven. *sax. sicamb.* Stipare, ferruminare navem.

drijven. *vetus.* Catulire.

drijver. Actor: & Agitator: & *fland.* Garrulus, futilis.

drijvinghe. Actio, agitatio: & Cælamen, cælatura.

drijvigh/drevigh. *germ. sax. sicamb.* Catuliens, in Venerem pruriens.

dril/tril. Nutatio, vagatio, cursus, gyrus.

dril/drille/trille. Tornus.

dril/drille. Verticulum, verticillum. & Trepanum, terebrum *vulgò* trivellum. *ital. trivello.*

drille/ drilleken/ dril-noot. *flandr.* Mola nucea: mola ex nuce cava, quam pueri filo trajecto versant. *q. d.* nux versatilis, nux terebrata.

drille. Mulier vaga, levis. & Meretrix.

drille/trille. j. molen-spille. *vulgo* trilla.

drille/ trille. *fris.* **j. spoel-wiel.** Rhombus quo fila deducuntur.

drille/trille. Genus telæ.

drille. *vetus.* Foramen. *ang. trille.*

drillen/trillen. Motitare, nutare, vacillare, ultro citroque cursitare, vagari, & tremere motitari.

drillen/trillen. Gyros agere, in orbem, vel orbiculatim versari: gyrare, rotare, volucre.

drillen/trillen. Tornare, terebrare. *ital. trivillare.*

drillen/trillen. *fris.* **j. beven.** Tremere, motitari.

drillen/ trillen. *fris.* **j. spoelen.** Tramam rhombo glomerare. & Duplicare fila, conglomerare fila.

drincken. Bibere, potare. *germ. trincken. ang. drincke.*

drinckelick. Potulentus, poculentus, pot[...] idoneus.

drincker/drancker. Potor, potator.

drinckachtigh. Bibulus, bibax, bibosus.

drinck-broeder. Compotor, combibo.

drinck-feeste. Compotatio.

drinck-ghesellc. Compotor, combibo.

drinck-geld. j. drinck-penninck.

drinck-glas. Calix vitreus, potorium v[...]treum.

drinck-horenken/voghel-horenken. Po[...]stris: vasculum potorium quod avicu[...] cavea inclusis apponitur.

drinck-kop. Trulla.

drinck-penninck/drinck-geld. Donativu[...] potorium: donum epulare. *pecunia p[...]tioni insumenda, quæ datur muneris loco [...]lam operam navanti.* & Evangelium: *qu[...] læta nuncianti datur.*

drinck-pot. Poculum, vas potorium.

drinck-schaele. Scyphus, patera.

drinck-suchtigh. Bibax.

drinck-suster. Compotrix.

dringhen. Vrgere, angere, premere, pres[...]re. & Sollicitare, instare, persequi, co[...]tendere.

dringhigh. Vrgens.

drinten. *vetus. fland.* Turgere, tumere, t[...]mescere.

drintigh. *vetus.* Turgidus.

droch. j. drogh.

droef/droeve/ droevigh. Tristis, mœrer[...] mœstus, dolens.

droef. Turbidus, turbulentus, feculentus.

droef weder. Cælum tenebrosum, nu[...]lum, turbidum.

droef-schap. j. droefheyd.

droef-achtigh. Subtristis.

droef-heyd/droevigheyd. Tristitia, m[...]ror, mœstitia, luctus, animi ægritudo.

droeffenisse. Tristitia.

droeflick. Mœstè, dolenter.

droes. j. droessem. Fex.

droes/droese. *fland. sicam. sax.* Panus, phle[...]mone: apostema, hulcus, bubo.

droes. Gigas, homo valens, homo me[...]bris & mole valens, fortis bellator. *fo[...] non*

nomen sumptum à Druso Tiberij fratre, Germanorum & Saxonum domitore acerrimo.

dzoessel/dzoestel. *germ. sax. sicamb. fris.* Turdela, turdus minor.

dzoessem. Fæx. **dzoessem van wijn.** Floces, fæx vini. **dzoessem van olie.** Amurca, sordes olei, sanies oleæ.

dzoestigh/dzustigh. Violentus, impetuosus.

dzoeve.j.dzoef. Tristis. **dzoeve wijn/onclaere wijn.** Fæcatum vinum, fœculentum, turbidum, turbulentum.

dzoeven. *vet.* Dolere, tristari. *&* Turbare.

dzoevigh/dzoef. Tristis.

dzoevigheyt/dzoefheyd. Tristitia.

dzogh/ghe-dzogh. Fraus, impostura, phantasma. *&* Præstigiæ.

dzogh-licht/dzugh-licht. *sicam.* **j. dwaeslicht.** Ignis fatuus. *q.d.* ignis dolosus.

dzoghener. *vet. sax.* **j.bedziegher.**

dzol.j.groven dzaed. Filum rude.

dzol. *vetus.* **j.dop.** Turbo.

dzol. Res convoluta, teres, & rotunda: *&* Stercus duriusculum, teres: pila stercoraria.

dzol. Trullus, drollus. *vulgò dicitur* dæmonum genus quod in omni laborum genere se videtur exercere, cum tamen nihil agat: *alio nomine* **kabouter-manneken.** Trolus *Cimbrica lingua Gothica affini*, cacodæmon ruber *dicitur. Adr. Iun.*

dzol. Homo facetus, festivus, lepidus.

dzol. Gesticulator. *gal. drol.*

dzolle. Gesticulatio.

dzollen. Voluere, volutare. *&* Conglobare. *germ. trolen. ang. trole. &* Stercus duriusculum egerere. *&* Fila rudia *&* dura nere.

dzollen. Gesticulari, facetum & lætum se exhibere. *gal. droler.*

dzolligh. Lepidus, festivus.

dzom. *germ.* Trabs.

dzom/ghe-dzom. Pressura.

dzom/dzom-gaeren. Licium: *&* Titivilitium: licij resegmen: filum quod utrinque stamina ligat, & reciditur à stamine cùm ad ultimum ventum est.

dzommel. Res simul compactæ, & densæ: res compactiles.

dzommel van huysen. Viculus, domus aliquot contiguę, congeries domorum.

dzommeler. Strigo: homo corpore quadrato, compactoque.

dzommeler. Genus navis.

dzommen. *fland.* **j. dzinghen.** Premere, pressare, protrudere, obterere, stipare.

dzomedaris. Dromas: cameli genus. *vulgò* dromedarius.

dzompt. *sax. sicamb.* Trimodius.

dzonck. Haustus, potus.

dzoncken. Potus avidus, madidus: madulsa, madusa, temulentus.

dzoncken dzincken. Inebriari.

dzonckaerd. Bibax, bibaculus, potor, potator, ebriosus, multibibus.

dzonckaerd. Lolium, zizaniæ, zizanium, *gal. yvraye, ab inebriando: parit enim esitantibus vertigines, stupiditatem, & velut temulentiam quandam.*

dzonckaerds hooft-sweer. Crapula.

dzonckaerds puystkens. j. steen-puystkens. Papulæ rubentes: vari, pustulæ in facie ebriosorum efflorescentes.

dzonckenheyd. Ebrietas.

dzonckenschap. Ebrietas, ebriositas, crapula, temulentia.

dzonckersse. Multibiba, ebriosa.

dzonen/dzeunen. *holl.* **j.daveren.**

dzoogh. Torridus, aridus, siccus, exsuccus. *germ trocken. ang. drye.*

dzooghe.j.dzoogherije.

dzoogh krauwsel. Petigo, impetigo.

dzoogen harinck. *fland.* **j.bocks-harinck.** Halex infumata.

dzooghen muer. Maceria.

dzoogen. Siccare, desiccare: *&* Siccescere: *&* abstergere humorem.

dzoogheyd. Siccitas.

dzooghelick. Siccè.

dzooghte. Siccitas.

dzoogh-doeck. Mantile, peniculus, penicillus.

dzoogh-doeck/sweet-doeck. Sudarium, linteum.

dzoogh-gast.j.dzael-gast. Vmbra.

dzoogh-kozste. μυσικάρφος. siccè ac durè vivens; homo perparcus, sordidus, cumini

mini ſector. *q.d.* cruſtum aridum edens.

droogh-kleed. Penicillus, peniculus, penicillum, peniculum: linteum quo vaſa terguntur.

drooghe miſſe. Sacrum abſtemium.

drooghen hoeſt. Sicca ſitis, quæ nihil emolitur.

droogh-ſcheren. Tondere pannum, tondere pannum ſiccum: panni villos laneos bene ſiccos detondere.

droogh-ſcherer. Panni tonſor, fullo.

droogherhe. Siccitas. *&* Avaritia.

droogherhe / drooghe waere / droogh kruyd. Pharmaca, aromata. *vulgo.* droga. *q.d.* arida, exiccantia. *Pharmaca enim violenter corpus exiccant & extergunt, alimenti verò adferunt nihil.*

droogherp-winckel. Pharmacopolium.

drooghiſt/ droogerp-vercooper. Pharmacopola, ſeplaſiarius.

drooghte. Siccitas.

drooghte. j. ſand-plaete. Brevia, pulvinus, locus arenoſus in mari.

drooghaerd. Homo aridus, *Terent.* Valdè avarus.

drooghs becks / drooghs monds. Siccus, ſicco ſive jejuno ore.

droom. Somnium, inſomnium, viſum, viſio. *germ. traum. ang. dreame.*

droom-be-dieder/droom-dieder. Conjector, interpres ſomniorum.

droomen. Somniare, in ſomno videre, inſomnia videre.

droomer. Somnioſus, inſomnioſus, dormitator, oſcitator.

droomachtich. Somnioſus.

droomelick. Somiculoſè, oſcitanter.

droomigh. Somnioſus, ſomniculoſus.

droop. j. drop/drup. Stilla.

droopen/druppen/druppen. Stillare.

droopen met vet. Conſpergere pingui liquore, adipe, butyro, *&c.* Perungere pinguedine, inſtillare.

droopſel. Liquamen: pinguedo ad ignem liquata.

drooſen. Dormitare, dormiſcere.

drooſer. Dormitator, ſomnolentus.

drop/droppe. *ſicamb. ſax.* Paralyſis. *germ. tropff. vide* **Goete.**

droppe/droppele/druppe/druppele. Gutta, ſtilla, gutta deſtillans.

droppelken. Guttula.

droppen/druppen/ druppelen/ druppt. Stillare, deſtillare, manare, liquere. *ger. tropffen. ang. droppe, drippe.*

droppel-piſſe. Stranguria, urinę ſtillicid., urinę per guttas excretio.

drop-wijn/ droppel-wijn. j. leck-wi. Vappa.

dropigheyd. *fland.* **water-ſuchte.** Hydrops. *ang. dropſie.*

droſſaet/droſſaert. Fercularius, dapifer, œconomus: architriclinus. *&* Satrap, ſatrapes. & Præfectus provincię. *&* [illegible]tor, judex criminum. *germ. truckſeß.* [illegible] *droſte.*

droſſaert-ſchap. Satrapia, præfectura provinciæ, prætura.

droſſel/droſtel. j. droeſſel.

drotel. j. dreutel.

droten. *vetus.* **dreyghen.** Minari.

drouwen. *ſax. ſicamb.* Minari. *germ. trau[illegible]. ang. threaten.*

druck. Preſſura, preſſus, us, compreſſio, [illegible]preſſio.

druck/printe. Impreſſio, character.

druck ende droefheyd. Mœror, triſtitia.

druck-ſaeligh. *vetus.* Mœſtus, triſtis, af[f]ectus, miſer.

druckigh. Mœſtus, dolens.

druckelick. Mœſtus, dolens.

druckelicken. Mœſtè, dolenter.

drucken/douwen. Premere, preſſare.

drucken/printen. Imprimere, incude[re], excudere.

druck-boom. Prælum.

druck-preſſe. Prælum.

drucker/boeck-drucker. Impreſſor, ex[cu]ſor, typographus, chalcographus.

druckerhe. Typographia, chalcographia.

druckſel. Impreſſio.

drugh. *ſicamb.* **drogh.**

drupf. j. druyve. Uva.

drupf-kruyd. Botrys, ambroſia, *officin.* qu[...]cula.

drupf-ſtele. Scapus,

druyf-tack/druyftorsch. Racemus, botrus, uva.

druyl.j.drol.

druylen. Suggredi, latenter, ſive clàm ire. **Gaen druylen.** Proripere ſe, ſubducere ſe. *germ. trollen.*

druyppen.j.droppen. Stillare.

druyp-neuſe. Naſus ſtillans.

druyp-ooghe.j.leep-ooghe.

druyper. Fœdum ab inguine ſtillicidium, veretri ſtillantis vitium.

druyſch. Strepitus, impetus, fremitus, murmur, ſuſurrus.

druyſſchen. Strepere, impetere, ſtridere, fremere, ſuſurrare.

druyt. *vet. fland.* Fidus. *vide* **drut.**

druyve.j.druyf. uva, racemus, botrus.

druym.j.drom. Licium.

druymmen.j.drommen. Premere.

druympel.j.drempel. *friſ.* Limen.

druyppe/ druyppele/ druyppen. j. droppe/ druyppele/droppen.

druyſtigh/droeſtigh. Violentus.

drut/draut/druyt.j.trouw/ghetrouw. Fidelis, fidus. **druydt ende vriendt.** *vetus. fland.* Fidelis & amicus, *true, angl.* verus. *trutin, angl.* veritas.

drutin/ trutin. Deus. *q. d.* fidelis. *Hinc* Druidas, *divinos viros ſive Dei miniſtros dictos putat M. Flac. Ill. Et Geſnerus* Druidas *à* **trouw.** i. fides, *dicti ait: nempe quòd ſint homines fide digni. Iſlandi quoque* **truttin** Deum *vocant.*

Drucken Idem τρύχειν significat.

Principem, &c. Non tantùm autem apud Teutones ignominioſum eſt quendam **du** *appellare, verùm etiam apud Italos, Hiſpanos, Gallos, &c. Anglum quoque tuiſſare, periculoſum eſſe, lepidè refert. Eraſm. in Adag. Virum improbum vel mus mordeat. Veteres tamen Teutones,* **du**/*non* **ghy** *in ſingulari numero uſurpaſſe, certiſſimum eſt. germ.* **du** *gal. tu. ital. tu. hiſp. tu. ang. thou.*

dubbel.j.dobbel. Duplex.

dubben. Dubitare, ſubdubitare.

dubbinghe. Dubitatio.

dubben onder de aerde. Subdere ſub ſolum, ſuperjecta humo operire.

duch-ſteen.j.duf-ſteen.

duchte. Timor: & Reverentia.

duchten. Vereri: & Revereri.

duchtigh. Reverendus.

ducken/duycken. Submiſſè latitare, ſubmittere ſeſe.

duenen.j.deunen.

dueren. Durare, perſiſtere, conſiſtere, perſeverare, perennare. *gal. durer. ital. durar. hiſp. durar. ang. dure.*

duerigh. Durabilis, durans, perſiſtens, conſiſtens.

duf-ſteen/tuf-ſteen. Tophus.

duycken. Verticem capitis demittere: caput demittere, inclinare.

duycken. Submittere ſe, ſuggredi, ſubſidere, abſcondere ſe, latere ſubmiſſè.

ducken int water. Mergere, immergere, demergere: & Vrinare.

duyckelen. Vrinare, inurinare.

duyckeler/duycker. Vrinator.

duycker. Vrinator.

duycker. Vrinatrix avis: & Mergus.

duyckerken. Mergulus.

duyden/dieden. Signare, ſignificare, notare, nuere, innuere.

duydelick. Expreſſè, ſignificanter.

duydſchen. *f iſ.* Fingere, comminiſci.

duyf/duyve. Columbus, columba.

Columbus, pipio.

s/duyven-kot. Columbarium, otrophium, periſtereon.

Docus, aſſer dolij, aſſerculus va- *gal. douve. ital. doga.*

duyge. Epiſtomium: obturamentum quod ori dolij inſeritur, illudque obſtruit. *Adr. Iun.*

duym. Pollex. *germ. daum. ang. thombe.*

duym.j.ſpene. Cnodax.

duym-yſers. Manicæ, vincula quibus pollices & manus illaqueantur.

duym-yſeren. Innectere manicas, injicere, connectere.

duymelinck. Tegmen ſive munimen pollicis, theca pollicis.

duy-

mini ſector.*q.d.* cruſtum aridum edens.

droogh-kleed. Penicillus, peniculus, penicillum, peniculum: linteum quo vaſa terguntur.

drooghe miſſe. Sacrum abſtemium.

drooghen hoeſt. Sicca ſitis, quæ nihil emolitur.

droogh-ſcheren. Tondere pannum, tondere pannum ſiccum: panni villos laneos bene ſiccos detondere.

droogh-ſcherer. Panni tonſor, fullo.

droogherſe. Siccitas. *&* Avaritia.

droogherſe / drooghe waere / droogh kruyd. Pharmaca, aromata. *vulgò.* droga. *q.d.* arida, exiccantia. *Pharmaca enim violenter corpus exiccant & extergunt, alimenti verò adferunt nihil.*

droogherp-winckel. Pharmacopolium.

drooghiſt / droogerp-vercooper. Pharmacopola, ſeplaſiarius.

drooghte. Siccitas.

drooghte. j. ſand-plaete. Brevia, pulvinus, locus arenoſus in mari.

drooghaerd. Homo aridus, *Terent.* Valdè avarus.

drooghs becks / drooghs monds. Siccus, ſicco ſive jejuno ore.

droom. Somnium, inſomnium, viſum, viſio. *germ. traum. ang. dreame.*

droom-be-dieder / droom-dieder. Conjector, interpres ſomniorum.

droomen. Somniare, in ſomno videre, inſomnia videre.

droomer. Somnioſus, inſomni[...] tator, oſcitator.

droomachtich. Somnioſus.

droomelick. Somiculoſè, oſcit[...]

droomigh. Somnioſus, ſomniculoſus.

droop. j. drop / drup. Stilla.

droopen / druppen / druppen. Stillare.

droopen met vet. Conſpergere pingui liquore, adipe, butyro, *&c.* Perungere pinguedine, inſtillare.

droopſel. Liquamen: pinguedo ad ignem liquata.

drooſen. Dormitare, dormiſcere.

drooſer. Dormitator, ſomnolentus.

drop / droppe. *ſicamb. ſax.* Paralyſis. *germ.* *tropff. vide* **Goete.**

droppe / droppele / druppe / druppele. [...] ta, ſtilla, gutta deſtillans.

droppelken. Guttula.

droppen / druppen / druppelen / drupp[...] Stillare, deſtillare, manare, liquere. *g[...] tropffen. ang. droppe, drippe.*

droppel-piſſe. Stranguria, urinę ſtillici[...], urinę per guttas excretio.

drop-wijn / droppel-wijn. j. leck-w[...] Vappa.

dropigheyd. *fland.* **water-ſuchte.** Hydr[...] *ang. dropſie.*

droſſact / droſſaert. Fercularius, dapi[...], œconomus: architriclinus. *&* Satr[...], ſatrapes. & Præfectus provincię. *&* [...]tor, judex criminum. *germ. truckſeß.* [...] *droſte.*

droſſaert-ſchap. Satrapia, præfectura p[...]vinciæ, prætura.

droſſel / droſtel. j. droeſſel.

drotel. j. dreutel.

droten. *vetus.* **dreyghen.** Minari.

drouwen. *ſax. ſicamb.* Minari. *germ. tra[...] ang. threaten.*

druck. Preſſura, preſſus, us, compreſſio [...]preſſio.

druck / printe. Impreſſio, character.

druck ende droefheyd. Mœror, triſtitia [...]

druck-ſaligh. *vetus.* Mœſtus, triſtis, af[...]ctus, miſer.

druckigh. Mœſtus, dolens.

druckelick. Mœſtus, dolens.

druck-boom. Prælum.

druck-preſſe. Prælum.

drucker / boeck-drucker. Impreſſor, ex[...]ſor, typographus, chalcographus.

druckerſe. Typographia, chalcographi[...]

druckſel. Impreſſio.

drugh. *ſicamb.* **drogh.**

drupf. j. drupve. Uva.

drupf-kruyd. Botrys, ambroſia. *officin.* gu[...]cula.

drupf-ſtele. Scapus.

druyf-tack/druyfstorsch. Racemus, botrus, uva.
druyl.j.drol.
druylen. Suggredi, latenter, sive clàm ire. **Gaen druylen.** Proripere se, subducere se. *germ. trollen.*
druppen.j.droppen. Stillare.
drupp-neuse. Nasus stillans.
drupp-ooghe.j.leep-ooghe.
drupper. Fœdum ab inguine stillicidium, veretri stillantis vitium.
druysch. Strepitus, impetus, fremitus, murmur, susurrus.
druysschen. Strepere, impetere, stridere, fremere, susurrare.
druyt. *vet. fland.* Fidus. *vide* **druut.**
druyve.j.druyf. uva, racemus, botrus.
drum.j.drom. Licium.
drummen.j.drommen. Premere.
drumpel.j.drempel. *fris.* Limen.
druppe/ druppele/ druppen. j. droppe/ druppele/droppen.
druystigh/droestigh. Violentus.
druut/draut/druyt.j.trouw/ghetrouw. Fidelis, fidus. **druydt ende vriendt.** *vetus. fland.* Fidelis & amicus. *true, angl.* verus. *truth, angl.* veritas.
trutin/ trutin. Deus. *q. d.* fidelis. *Hinc* Druidas, *divinos viros sive Dei ministros dictos putat M. Flac. Ill. Et Gesnerus* Druidas *à* **trouw.** i. fides, *dicti ait: nempe quòd sint homines fide digni. Islandi quoque* **truttin** Deum *vocant.*

DV

Du. Tu. *Hæc vox* **du** *cum indignatione profertur: nisi fiat sermo ad ter maximum, aut supremum aliquem, nempe ad Deum, Regem, Principem, &c. Non tantùm autem apud Teutones ignominiosum est quendam* **du** *appellare, verum etiam apud Italos, Hispanos, Gallos, &c. Anglum quoque tuissare, periculosum esse, lepidè refert. Erasm. in Adag. Virum improbum vel mus mordeat. Veteres tamen Teutones,* **du**/*non* **ghy** *in singulari numero usurpasse, certissimum est. germ. du. gal. tu. ital. tu. hisp. tu. ang. thou.*
dubbel.j.dobbel. Duplex.
dubben. Dubitare, subdubitare.
dubbinghe. Dubitatio.
dubben onder de aerde. Subdere sub solum, superjecta humo operire.
duch-steen.j.duf-steen.
duchte. Timor: & Reverentia.
duchten. Vereri: & Revereri.
duchtigh. Reverendus.
ducken/duycken. Submissè latitare, submittere sese.
duenen.j.deunen.
dueren. Durare, persistere, consistere, perseverare, perennare. *gal. durer. ital. durar. hisp. durar. ang. dure.*
duerigh. Durabilis, durans, persistens, consistens.
duf-steen/tuf-steen. Tophus.
duycken. Verticem capitis demittere: caput demittere, inclinare.
duycken. Submittere se, suggredi, subsidere, abscondere se, latere submissè.
ducken int water. Mergere, immergere, demergere: & Vrinare.
duyckelen. Vrinare, inurinare.
duyckeler/duycker. Vrinator.
duycker. Vrinator.
duycker. Vrinatrix avis: & Mergus.
duyckerken. Mergulus.
duyden/dieden. Signare, significare, notare, nuere, innuere.
duydelick. Expressè, significanter.
duydschen. *fris.* Fingere, comminisci.
duyf/duyve. Columbus, columba.
duyfken. Columbus, pipio.
duyf-huys/duyven-kot. Columbarium, peristerotrophium, peristereon.
duyghe. Docus, asser dolij, asserculus vasis. *gal. douve. ital. doga.*
duyge. Epistomium: obturamentum quod ori dolij inseritur, illudque obstruit. *Adr. Iun.*
duym. Pollex. *germ. daum. ang. thombe.*
duym.j.spene. Cnodax.
duym-ysers. Manicæ, vincula quibus pollices & manus illaqueantur.
duym-yseren. Innectere manicas, injicere, connectere.
duymelinck. Tegmen sive munimen pollicis, theca pollicis.

duymelinck.j.winter-koninckſken. Troglodytes: avicula à pollicari magnitudine dicta.

duym-kruyd. *adag.* Numi,pecunia.

duyne/ ſand-duyne. Tumulus arenarius, mons arenarius,ſabuletum: cippus marinus,agger marinus,collis litoralis arenę, meta arenarum, mons ammonius. **duynen**/*inquit Becanus,vocantur* ſabuloſi montes Oceano in Hollandia & Flandria objecti. *gal.dune. i.* agger. *θὶν Græcis dicitur* cumulus arenę,locus arenoſus in littoribus aut ripis.

duyn-hond. Vertagus.

duyn-rooſken. Roſæ ſpecies humillima, per quam exigua, candida & ſuaviter odorata. *vulgò* Roſa dunenſis,à collibus arenoſis in marino littore.

duyn-kaeſe. Meta lactis.

duyninghe.j.deyninghe. Fluctus decumanus.

duyninghe des hoofts. j. dunninghe. Tempora.

duynen. *friſ.* Tumere,tumeſcere.

duynſt. *fland.* **j.donſt.**

duyp. *vetus.* **j.diep.** Profundus.

duypen. Verticem capitis dimittere, ſuggredi,latenter proripere.

duypen/ duyper. Homo ſubmiſſus,ſubmiſsè ſe gerens, prono capite ſpectans terram, obſtipo capite defigens lumina terræ.

duyr/dier. Carus.

duyſe. *vetus.* Concubina.

duyſe-gheerken/duyſen-geerken/ duyſelgheerken. Libi genus ex ovis & pane comminuto ſive friato. *q.d.* cupedię meretricum.

duyſelen. Vertigine laborare, obſtupere, mente & animo perturbari, attonitum fieri.

duyſelinghe/duyſigheyd. Vertigo capitis: & Stupor animi perturbatio.

duyſigh.j.deuſigh. Attonitus.

duyſinck. Monile,bulla.

duyſent. Mille. *germ.tauſent.ang.thouſand.* **duyſent menſchen.** Mille homines,mille hominum. **thien duyſent.** Myrias.

duyſent-mael/duyſent-werf. Millies.

duyſent-ſchoone. Pneumonanche, v calathiana: gentianæ genus.

duyſt. Mille. **twee/drij/ vier duyſt.** I tria,quatuor millia.

duyſt.j.donſt/duſt. Pollen.

duyſter/doncker. Obſcurus.

duyſteren. Caligare.

duyſterheyd. Obſcuritas,caligo.

duyſterniſſe. Obſcuritas,caligo,tenebr

duyſterlick. Obſcurè.

duyt/duytken. *holl.friſ.* **j. neghenman ken.** Triens.

duyve. Columbus,columba. **duyfken.** pio,columbæ pullus,columbulus.

duyver. Columbus.

duyverlick. Columbus.

duyvinne. Columba.

duyven-becken.j.treck-becken.

duyven-gat.j.duyven-neſt.

duyven-huys.j.duyf-huys.

duyven-kater. *holl.* Libi genus,quod ſt næ loco datur: miſſile libum: lib quod natalitijs Chriſti datur.

duyven-kervel. Fumus terræ, fumar capnos.

duyven-kot. Columbarium,loculamen

duyven-melcker. Columbarius: allect columbarum: qui alit & curat colu bas. *dicitur* **duyven-melcker.** *q. d.* m gens columbas: *eo quòd id genus homin in re non multæ frugis operam ferè perdat, hircos quodam modo mulgeat.*

duyven-miſt. Stercus columbare, fim columbinus.

duyven-neſt. Columbarium,columbaru loculamentum.

duyven-ſlagh. *ſax.* Columbarium.

duyvel/duvel/ dievel. Diabolus,dæmo cacodęmon,genius malus,genius ult ſathan,ſathanas,leviathan. *dicitur* **d'uv** *&* **dievel.** *q. d.* **de uvel.** *ſive* **die evel.** malus: *ſicut &* **de quade** *&* **de booſ** *dicitur ſine ſubſtantivi adjectione: eſt en diabolus malitiæ & vitiorum radix, auct atque princeps. ger.teuffel. ang.devill,devel.*

duyvels brood. Fungus,boletus.

duyvels dreck. Laſer Medicum,vel Syri cum

cum. *vulgò* ala fœtida.
Duyvels kaese. Fungus.
Duyvels melck. Peplus. *officin.* esula rotunda.
Duyvel-suchtigh. j. beseten.
Duyvelsch. Diabolicus, dæmonicus, sathanicus.
Duyvel-rye. Imposturæ diabolicæ, præstigiæ.
Dul/dol. Insanus, furiosus, mente captus, maniacus. & Rabidus.
Dul van hoofde. Phreneticus.
Dul-huys. Gyrgathus: locus in quo mente emoti vincti aut inclusi tenentur.
Dul-kop. Phreneticus.
Dul-koppigh. Cerebrosus.
Dul-kruyd/dulle besien. Solanum mortale, letale. **dulle kervel.** Cicuta.
Dulheyd. Insania, furor.
Dulheyd van hoofde. Phrenesis.
Dullaerd. Phreneticus, furiosus, insanus.
Dulle. j. donsse. Typha.
Dulden. *vetus.* Ferre, pati.
Dun. Tenuis, exilis, junceus, rarus. & Liquidus, fluidus. *germ. dun. ang. thin.*
Dun ghesaeyt. Rarus, inventu rarus. *q. d.* rarè sive non densè seminatus. *gal. cler semè.*
Dun-hayrigh. Raripilus.
Dun-slaepigh. Levisomnus.
Dunne. *sicamb.* Inguen. **dunnen-kliere. j. klap-oore.** Bubo, hulcus inguinarium.
Dunne/dunninghe. *sax. sicamb. holl.* **j. slaep oft slagh des hoofts.** Tempora. *sic dicta, quòd caventur & attenuentur longa temporis diuturnitate.*
Dunne-schijt. Foria, alvi profluvium: venter liquidus, fluidus, laxus.
Dunne-schijter. Foriolus.
Dunnen. Tenuare, attenuare, extenuare, macerare, rarefacere. & Liquare. & Liquescere.
Dunnigheyd. Tenuitas, raritas. & Liquor: humor liquidus.
Dunachtigh. Subtenuis.
Dunckel-koren. Far, ador.
Dunck. Visio, opinio, phantasia, persuasio.
Duncken. Videri apparere: & Opinari, arbitrari. **Ick laet my duncken.** Mihi videre videor, mihi persuadeo. **Wat dunckt u?** Quid tibi videtur? **Wat dunckt u van my?** Qualis tibi videor? **My dunckt dat ghy/** *&c.* Tu mihi videris doctus, probus. **My dunckt dat ick ghehoort hebbe.** Audire visus sum.
Duncker. *sax.* **j. doncker.** Obscurus.
Dunge. *vetus.* Fimus, letamen, stercus. *ang. dunghe.*
Dunghen. *vetus.* **j. mesten.** Stercorare. *germ. tunghen, dungen. ang. dunge.*
Dunninghe. j. dunne. Tempora.
Dunst. j. donst.
Duppe. j. doppe. Olla.
Durck. j. dorck. Sentina.
Duren. j. dueren. Durare.
Dus. Sic, ita, hoc modo, isto modo.
Dus-daenigh. Hujusmodi.
Duysent. j. duyst.
Dust. *sax.* **j. donst.** Scobs, lanugo. & Pollen, *&c. ang. dust.*
Dut. *holl. sicamb.* Delirium.
Dutten. j. doten. Delirare.
Dutte. *germ. sax. sicamb.* **j. tote.** Papilla.
Dutse/dusse/dussel. Glans, tonsilla, tuber, tuberculum.
Duvel. j. duyvel. Diabolus.
Duwiere. *fland.* Spelunca.

D VV

Dwaele/dweyle. *fland.* Mappa. *ital. tovaglia. hisp. tovaia.*
Dwaele. Mantile, mantelium, mantelum, mantele, is. *germ. zwahel. gal. tovaille. ang. touwelle.*
Dwaelen. *holl.* **j. dolen.** Errare.
Dwael-grond. Brevia dubia.
Dwaelinghe. Error.
Dwaelinghe int water. j. kolck. Vortex, vertex.
Dwaen/dwaeden/dwaegen. *holl. sic. fland.* Tergere, abstergere, lavare, madefacere.
Dwaep/dweep. Fatuus.
Dwaepen/dwepen. Fatuare, ineptire, desipere, delirare.
Dwaeperye. Fatuitas.
Dwaers. j. dweers. Obliquus.
Dwaes. j. sot. Stultus, insanus.
Dwaes-voghel. *vetus.* Nycticorax.

dwaesclachtigh. Phantasticus.
dwaes-heyd. Stultitia, insania, insipientia, mentis alienatio.
dwaeslick. Stultè.
dwaesen. j. dwaepen. Desipere.
dwaes-licht. *sicamb.* **j. stael-licht**. Ignis fatuus, ignis erraticus: viatorem à via recta abducens in errorem.
dwanck. j. bedwanck. Coactio, vis.
dwanck-naeghel. *sicamb. holl.* **j. nijd-naghel**. Redivia.
dwargh. j. dwergh. Nanus.
dwæep. j. dwaep. Fatuus.
dweers/dweersch. Obliquus, transversus.
dweers-hout. Lignum transversum. & Patibulum.
dweers-schot. Septum transversum.
dweerse balcken. Transversaria, transtra.
dweerse bijle. *vet.* Ascia. & Bipennis.
dweers-nacht. *vetus.* **j. over-ander-nacht/over-ander-dagh/derden dagh**.
dweerselick. Obliquè, in obliquum, ex transverso.
dweyl. *fland.* **schotel-doeck / opneem-doeck**. Peniculus.
dweylen. *fland.* Tergere.
dwenghen. j. dwinghen. Cogere.
dwengher. *sax. sicamb.* Pomerium. & Propugnaculum.
dwergh. Nanus, pumilio, pumilus, pumilius, pygmeus, homuncio. *germ. zwaergh. ang. dwarfe.*
dwergh-peerd. Musimon: equus pumilio, nanus.
dwijnen. j. swijnen. Attenuare, extenuare: & Perire, deficere.
dwinghen. Cogere, urgere, domare, compellere, impellere: & Arctare.
dwing-dienst. Angaria, servitus coacta.
dwingher. j. dwengher.
dwingh-land. Domitor, monitor severus, castigator. *vetus participium. q. d.* domans. *ita quoque* **heyland**.

EB

Ebbe. Abitus maris, recessus maris, reciprocatio maris: refluxus, defluxus, æstus, refusio maris; mare refugum vel refluum, recedens, decrescens. *angl. ebbing.*
Ebben. Abire, refluere, remeare, decrescere. *dicitur tantùm de æstu maris.*
Eber. *sax. sicamb.* **j. ope-vaer**. Ciconia.

EC

Ecchel/acchel. Hirudo, sanguisuga.
Ecchel. Inflammatio jecoris, internorumque viscerum erosio, & exulceratio, præcipuè in ovibus herba nimis fertili & sicca pastis.
Ecchel-aerde. *vetus.* **j. kley-aerde**. Terra argillosa.
Ecchel kroolen. Flammula, flammeus ranunculus, sanguinaria: hirudinis brassica, *vulgò.* Ranunculi genus minimum & frequentissimum, quod comestum sanguinem ovibus educit perinde atque hirudines. *Io. Gorop. Becan.*
Echt. Legitimus, justus. & Similis.
Echte. *vetus.* Lex.
Echte/achte. Proscriptio hostilis. ἔχθος i. odium, inimicitia.
Echten/echten staet. Matrimonium, conjugium, connubium. *fland.* **hechtẽ staet**.
Echte man. Maritus.
Echte kinderen. Legitimi filij.
Echte vrouwe. Vxor, marita, justa uxor.
Echten staet. Matrimonium.
Echtelick geboren. Legitimo matrimonio natus.
Echt-breker. Adulter. & Transgressor legis.
Echt-schap. Matrimonium, legitimum conjugium.
Echt-scheydinghe. Divortium.
Echt-stand. Matrimonium.
Echte-loos. Cælebs: & Qui matrimonium contrahere non potest: & Illegitimus, nothus.
Echten. *fland.* **j. hechten**. Figere, nectere, alligare.
Echten. *sax. sicamb.* **j. achten**. Proscribere.
Echter. *sax. sicamb. holl.* Iterum, denuo. & Præterea.
Echter. *vetus. fland.* **j. achter**. Retro.
Echteren. *vetus.* **j. lasteren**.
Echtisse/eghdisse/heghdisse. Lacertus, lacerta.

Eck.j.egghe. Angulus.
Eck-steen.j.hoeck-steen.
Eckachtigh. Angulosus.
Eck. *sax.sicamb.* **j.ack.** Pus, sanies.
Ecken. *sax.* Exulcerare.
Ecker. *sax.* **j.aecker.** Glans.
Ecksel/heckſel. *fland.* Monile, bulla.
Eckster.j.aeckster/exter. Pica.

ED

Edder. *sax.fris.cimbr.* **j.oft.** Aut. *germ.oder. ang.ether,or.*
Edel. Nobilis, generosus, nobili genere natus, natalibus clarus, illustris, pręclarus: illustri loco natus.
Edel/fijn. Tenuis, exilis, subtilis. **Edel/oft fijn lijn-waet.** Sindon, tela exilis, byssus, nebula linea.
Edel. Pretiosus. **Edel ghesteente.** Lapides pretiosi, gemmæ.
Edel-dom. Nobilitas.
Edel-hond.j.brack/spiglioen.
Edel-kind. Cęso: puer ex utero matris exectus. *q.d.* nobilis puer. *hos enim auspicatius nasci dicit Plinius lib.7.cap.9.*
Edelman. Vir illustris, heros.
Edel-vrouwe. Herois, heroina, femina illustris.
Edelen/ver-edelen. Nobilitare.
Edellinck/edel jonghelinck. Adolescens nobilis. i. juvenis generosi sanguinis.
Edelheyd. Nobilitas.
Edericken.j.ericken. Ruminare.
Edick/etick. Acetum.
Edickachtigh. Acetosus, acidus, acidulus.
Edicken. Acescere.

EE

Ee/eewe/ewe. *vetus.holl.* Lex.
Ee-setter. *vetus.* Legislator.
Ee. Matrimonium, legitimum conjugium.
Ee-breken. Mœchari, adulterari.
Ee-breker. Mœchus, adulter.
Ee-breke. Adulterium.
Ee-dom/eydom. *sicamb.* Gener.
Ee-gaede. *vetus.* Coniux.
Ee-ghemael. Coniux.
Ee-loos. Cœlebs. **Ee-loosen staet.** Cœlibatus.

Ee loos/wet-loos.j.verwaeten. Exlex.
Ee-man. Coniux, maritus, legitimus, coniux.
Ee-wijf. Coniux, uxor, socia thori.
Ee-scheyd. Divortium.
Ee-stand. Matrimonium.
Ee-stuyr. *vetus.* Arrha sponsalitia.
Eechenen.j.eyghenen. Dedicare.
Eecke. *fland.* **j.eycke.** Quercus.
Eeck-appel/eyck-appel. Galla.
Eeck-loof.j.eyck-loof. Hedera.
Eeck-horen/eeck-horenken/ eyck-horen. Sciurus, mustela quercuum.
Eeckel. Glans. ἄκυλος. *ang.akorne.*
Eeckel der manlickheyd. Glans, balanus, coronis: penis suprema pars glandi similis.
Eeckel-boom.j.eycke. Quercus.
Eeckel-schaele/eeckel-schelpe. Calyx glãdis, putamen glandis. *offic.* cupula.
Eeckelen op de pijpe.j.eenckelen.
Eecken-aen. *zeland.* **j.aen-karre.**
Eed. Iusiurandum, iuramentum, deiurium, sacramentum. *germ.eid.ang.othe.*
Eed-doen. Sacramentum dicere, sacramento dicere, sacramento teneri, iurare in verba, iusiurandum pręstare, dare: iuramentum facere.
Eed-breken. Periurare, peierare, iuramentum infringere.
Eed-breker/ eed-brekigh/ meyn-eedigh. Periurus.
Eed-ghenoot. Fœderatus.
Eeden. Iurare.
Eeffrouwe. *fland.* **j.jonckvrouwe.**
Eeghde.j.egghe. Rastrum.
Eeghel.j.echel.
Eeghen.j.eyghen. Proprius.
eeghenisse.j.enghenisse. Inguen.
eel.j.edel. Nobilis.
eel-bot/heyl-bot. Passer piscis. *ang.helbut, nomen germanicè integrum scribitur* **heyligh-bot.** *q.d.* passer sacer. *Gesner.*
eel-kind.j.edel kind. Cęso.
eelicken staet.j.ee-stand. Matrimonium.
eel-land.j.ellend. Alce.
eelt. *holl.* **j.weer.** Callus.
eemer. Hydria, situla, modiolus, haustrum.

ſtrum, urna, craterra, mergus. & Cymba, ſchapha.
Een. Vnus. *germ. ein. gal. un. ital. uno. hiſp. uno. ang. one.*
Een van beyden. Alter.
Een. Quidam. & Singularis.
Een-blad. Vnifolium, monophyllon. *genus lilii uno & ſingulari folio.*
Een-draght. Concordia.
Een draghtigh. Concors, unanimis.
Een-draghtigheyd. Concordia, unanimitas, concordantia, conſentiens voluntas, unus conſenſus.
Een-draghtighlick. Vnanimi conſenſu, una mente, uno ore, uno animo, una voce.
Een-hertigh. Vnanimis.
Een-horen. Vnicornis, monoceros.
Een-jaerigh. Anniculus hornus.
Een-ieghelick. Vnuſquiſque, quiſque, quilibet.
Een-handigh. Vnanimus. & Mancus.
Een-ieder. j. een-ieghelick.
Een-kallen. *q. d.* **alleen-kallen.** Sibi uni loqui, ſolum ſecum loqui, *ſicut phantaſtici, ſenes, mente alienati, ebrii, ſomniantes, &c.* Delirare, deliramenta loqui: aliena loqui.
Een-kallinghe. Soliloquium: & Deliratio, delirium.
Een-klippigh. *fland. brug.* Celebs.
Een-koren. Frumentum monococcon.
Een-loopigh. Solivagus, ſolus currens.
Een-loopigh gheſelle. Iuvenis cœlebs, *qui neque uxorem, neque proles, neque familiam alit, ſed ſolus quocunque lubet vagatur.*
Een-mael. Semel.
t'Eenen-mael. Simul, unà pariter.
Een-moedigh. Vnanimus.
Een-oode. *germ. ſax.* Solitudo, eremus, ſeceſſus.
Een-ooghe/een ooghigh. Cocles, luſcus, unoculus, monophthalmus, deficoculus.
Eenpaer. Vnitus.
Eeſt-paerigh. *fland.* Continuus, aſſiduus.
Een-paerlick. Continuo ordine: & Pariter, ſimul, unà uniter, concorditer, conjunctè. & Aſſiduò.

Een-paerheyd. Continuatio, contin[uitas].
Een-poot/een-pootigh. Vnimanus, [man]cus.
Een-ſaem. Solus, ſolitarius. & Conc[ors].
Een-ſaemlick. Simul, unà, pariter.
Een-ſaeter/een-ſidler. Eremita.
Een-ſedel. j. een-ſidel. Anachoreta.
Een-ſelligh. Solus, ſolivagus, ſolit[arius], monachus, ſolus agens, ſine al[terius] conſortio, homo perpaucorum [homi]num: qui paucis utitur. *Donat.* [Q]uæ ſolius ſententię nimis tenax. & [Mo]ſus.
Een-ſelligheyd. Solitudo.
Een-ſelvigh. Vnus idemque.
Een-ſidel/een-ſidler/een-ſedel. *germ. ſax. ſicamb.* Anachoreta, eremita, ſolit[arius].
Een-ſinnigh. Vnanimis.
Een-ſpannigher. j. inſpannigher. [Mi]les gregarius.
Een-ſtemmigh. Conſonus, conſonan[s].
Een-ſtemmigheyd. Conſonantia, [sym]phonia, vocum concordantia.
Een-tijdigh. Coęvus, æquęvus, coętan[eus], ejuſdem ætatis.
Een-haerdigh. Vniformis.
Een-vaerdighlick. Vniformiter.
Een-verwigh. Concolor. & Vnicolor.
Een-voudigh/een-vuldigh. Simplex.
Een-voudigheyd. Simplicitas.
Een-voudighlick. Simpliciter, candi[de].
Een-werf. Semel.
Een-willigh. *vetus.* **j. eyghen-will[igh].** Pertinax.
Een-willigh. Concors.
Een winter/enter-dier. Hornum ani[mal], unius hyemis, unius anni.
Eenckel. Simplex, ſimplus. & Merus.
Eenckel-heyd. Simplicitas.
Eenckelick. Simpliciter. & Tantum.
Eenckelen den ſanck. Ornare can[tum] ſymphonia: unam notam longa[m in] multas breviores muſica arte redig[ere]: cantum diſpertire in varias voces [...] interim unum eundemque tonum [ex]primere: modos concidere & frange[re]: *vulgo* diminuere, *quod una cantus no[ta in] plures minuatur ſive redigatur.*

eenckel-gaetkens van de pijpe. Foramina tibiæ sive fistulæ. **een pijpe met luttel eenckel-gaetkens.** Tibia quæ tenuis, simplexque foramine parvo *sive* pauco.
eenckelinghe. Chroma, modulatio crebritate & solertia modulorum oblectans.
eener-hande. Vniusmodi, singularis, uniformis, non varius.
eenerley. j. eenerhande.
eener-ley-verwigh. Concolor.
eenheyd. j. eenigheyd. Vnitas.
eenigh. Vnicus: & Singularis: & Solus, solitarius.
eenigh. Vnus, non nemo, quis, quisquam, aliquis.
eenighe. Quidam, aliqui, nonnulli.
eenigh-mael. Vnquam, aliquando, aliquoties.
eenighs-sins. Aliquo modo, aliquo sensu: utcunque, quadantenus.
eenigheyd. Vnio, unitas, monas, singularitas: & solitudo: & Vnio, concordia, unanimitas.
eenigher-hande. Alicujusmodi.
eenigher-tier. *vetus.* **j. eenigher-hande.**
eenken. j. aes. Monas.
eenlick. Solùm, solummodo, tantùm, tantummodo.
eenlick. Singularis.
eenlick. Solitarius: & Terribilis, horribilis.
eenlicke plaetse. Solitudo, locus solitarius, desertus, & proinde terribilis.
eens. Concors, unanimis. **eens zijn met malcanderen.** Concordare, convenire, consentire.
eens worden. Convenire, in concordiam venire.
eens/een-mael. Semel.
eens/eenigh-mael. Quondam, olim, aliquando.
eens-deels. Partim, ex parte.
eens-gaders. Simul, unà, pariter.
eens-ganghs. Eadem via, confestim, statim, protinus.
eens-ghelijck. Similiter.
eens-ghesint. Vnanimis. **eens-ge-sintheyd.** Vnanimitas.
eens-maels, *q. d.* **een des maels,** singulatim, singillatim.
eens-maels/t'eenemael. Vnà, simul, pariter, semel, simulque.
eens-sins. Vno eodemque sensu, uno eodemque modo.
eens-weghs. Eadem via, evestigio, protinus.
eer. Prius, antè. & Potius.
eer dan/eer dat. Antequam, priusquam.
eer-ghisteren. Nudiustertius.
eer-langh. Brevi, propediem.
eer-tijds. Olim, quondam, pridem.
eer-tijdigh. Pristinus.
eerde. j. aerde. Terra.
eere/ere. j. aere. Æs, æris.
eere. Honor, decus.
eer-baer. Honestus, probus, honorabilis.
eer-baerheyd. Honestas, probitas.
eer-baerlick. Honestè, probè.
eer-be-wijsinghe. Observantia.
eer-bieden. Revereri.
eer-biedinghe. Reverentia, observantia.
eer-biedighlick. Reverenter.
eer-ghierigh. Ambitiosus, cupidus gloriæ, honoripeta, cupidus honoris: laudis amore tumens: laudis cupidus: sitiens honoris & gloriæ.
eer-ghierigheyd. Ambitio, honoris cupiditas.
eer-ghierighlick. Ambitiosè.
eer-jonck-vrouwe. j. staet-dochter.
eer-loos. Inglorius, infamis, inhonestus, ignominiosus, notatus infamia: qui honoris damnum fecit ex judicum animadversione. & Excommunicatus. *vide* **ver-waeten.**
eer-rijck. Gloriosus.
eer-saem. j. eer-baer. Honestus.
eer-suchte. Ambitio.
eer-suchtigh. Ambitiosus.
eer-weerdigh. Honorabilis, honorificus, magnificus, venerabilis, dignus honore.
eer-weerdigheyd. Dignitas honoris.
eer-weerdighlick. Honorificè, honoratè.
eeren-graf. Cenotaphium, tumulus honorarius.
eeren-naem. Titulus.
eeren-prijs. Elatine, betonica, *herba genus.*

Eeren-ſchenck. Honorarium.

Eeren-wijn. Vinum honorarium.

Eeren. Honorare, honeſtare, honorem tribuere: venerari, vereri, obſervare, ſuſpicere, colere: decorare, honore afficere, honorem exhibere, deferre: decorare honore.

Eeren. j. aeren. Arare, colere terram, agrũ.

Eerlick. Honeſtus, probus, caſtus, pudicus.

Eerlicke brieven. Literę honorarię, ſacræ: quibus honores alicui deferuntur.

Eerlick-eerlicken. Honeſtè, honorificè, reverenter, honoratè, magnificè. & Probè, caſtè, pudicè.

Eerlickheyd. Honeſtas.

Eernſt. j. ernſt. Serius.

Eers. j. aers. Anus.

Eerſt/eerſte. Primus. Ten eerſten. Primò, primùm.

Eerſt. Modò, nunc demum. nu eerſt. Nunc demum.

Eerſt-ganghs. Statim, confeſtim.

Eerſt-gheboren. Primogenitus, primævus, primogenius.

Eerſt-gheboorte. Primogenitura. & Prototocia: primatus natalitius.

Eerſt-mael. Primò.

Eerſt-werf. Primò.

Eerſtelinck. Primitivus.

Eerſtelinghen. Primitiæ: primi fructus qui Deo offeruntur.

Eeſt. *holland.* j. aſt.

Eeſter/eſter/heeſter. Frutex, talea, arbuſcula.

Eeſter/heeſter. *Fland. brug.* Hortus, pomarium.

Eerſter-boſch. Frutetum, frutectum: ſeminarium, plantarium.

Eerſter-boſch/van eycken. Quercetum.

Eeten/eten. Edere, comedere, manducare, veſci, cibum capere vel carpere. *germ. eſſen. ang. eate.*

Eet-baer. Edulis, veſcus, eſui aptus.

Eet-groen/nae-weyde. Fœnum cordum & ſerotinum.

Eet-kamer. Cœnatio, cœnaculum, diæta.

Eet-ghemack. Dięta, victus ratio.

Eet-maele/et-maele/at-maele. *holl. friſ. ſicamb.* Dies naturalis: 24. horarum ſ[...]tium: *ab* eten. i. edere, prandere: [...] *aſtrologi incipiunt diem à meridie: nempe* [...] *ſol ingreditur circulum meridianum, quo* [...]*pore vulgò prandetur.*

Eet-mes. Culter eſcarius.

Eet-ſaele. j. eet-kamer. Cœnatio.

Eet-waere. Merces eſculentæ, edulia, [...]nus eſculenta, res eſculentę.

Eet-werck. Res cibaria, edulium, eſca[...]bus res eſculentę.

Eet-achtigh. Edulis, veſcus.

Eetelick. j. eet-baer. Edulis.

Eeter/eter. Eſtor, comeſtor, edo.

Eeter/crozen-byter. Edo, dardanarius.

Eewe/ewe/ee. *vetus. holl. ſicamb.* j. wet. L[...] & Coniugium, matrimonium.

Eeuwe. Ævum, æternitas, ſeculum, a[...] longa ſive perpetua.

Eeuwigh/eewigh. Æternus, jugis, ſem[...]ternus, perpetuus: æviternus *apud* [...]*teris.*

Eewigheyd. Æternitas, ſempiternitas p[...]petuitas.

Eewighlick. Æternum, ęternè, in ęt[...]num, jugiter, perpetim, perpetuò, ſe[...]piternè. *germ. eeuwich'ich. ang. ever.*

EF

Effen/even. Æquus, planus. *germ. eben.* [...] *even.*

Effen ende glat. Planus, politus.

Effen/ghelijck. Par, æqualis.

Effen/ende on-effen ſpelen. Ludere p[...] impar. *Ovid de Nuce: Eſt etiam, par ſit* [...]*merus, qui dicat, an impar, Vt divinatas a*[...]*rat augur opes.*

Effen rekeninghe. Pura, puta, abſoluta [...] ratio.

Effen op rekenen. Putare rationem; [...]ram, putam & abſolutam rationem c[...]ficere, parem rationem facere, paria [...]cere.

Effen op betaelen. In aſſem, ſive in ſ[...]dum ſatisfacere: rationibus redditis [...]liqua ſolvere.

Effen veld. Planities, campus, æquor ca[...]pi, æquor apertum.

Effen. Iuxta. Effen als oft. Perinde ac [...]

qu[...]

quasi, æquè atque.
Effen daer. Ibidem, eodem loci.
Effen die. Idem, ipse.
Effen te passe. Commodùm, commodè.
Effen wel.j.even wel. Æquè bene.
Effenen/evenen. Æquare, exęquare, planare, complanare, lęvigare.
Effenaer/evenaer. Iugum, scapus bilancis
Effenheyd. Æqualitas.
Effeninghe. Æquatio, exęquatio.
Effentlick. Æqualiter, pariter, planè.
Effens. Planè, æqualiter. **T'effens.** simul, unà, pariter.
Eft. *fris.* **j.oft.** Aut, si, an.
Efter. *holl. fris.* Iterum.

EG

Egh/egghe.j.eck. Angulus, *&c.*
egh-steen.j.eck-steen.
egh-balie.j.egghe. Cataracta.
eghdisse.j.heghdisse. Lacerta.
egghe/eeghde. Rastrum, pecten, occa, crates occatoria.
egghe-tanden. *sax. sicamb.* **egghighe.** Dentes stupidi.
egghen de tanden. Dentes hebetare vel stupefacere. *ang. edge.*
egghe/egh-balie/eck/heck/schof. Cataracta, vectes portarum, cancellatę portarum fores, cratis portarum, hercius. ἕρκιον.
egghe/eck. Angulus, extremitas, ora. *germ. eck. ang. edge.*
egghe.j.self-egghe/self-eynde.
egghen. Occare, comminuere glebas: pectine humum verrere. *&* Sarrire, sarculare.
eggher. Occator.
egher/evegher. Terebra, terebellum.
egherigh.j.scherp. Acutus.
egherigh.j.suer. Acer, acerbus.
egghighe tanden. *holl.* **j.boomighe.** Dentes stupidi.
gheen.j.gheen. Nullus.
ghel.j.ecchel. Sanguisuga. *germ. aegel.*
ghel. Echinus. *germ. igel.*
ghel-koolen.j.ecchel-koolen.
ghel-kruyd.j.penninckruyd.
ghelentier. Cynosbaton, rubus caninus, sentis canis, rosa silvestris odorata, *vulgò* eglenterius: *quod eius caulis & rami aculeis & spinis horreant instar echini. q. d.* arbor echinorum.
eghelentier-bloeme. Rosa canina, sylvestris.
eghenen.i.eyghenen. Dicare.
eghenen.j.heghenen. Ornare.
eghster.j.exter. Pica.

EI sive EY

Ey. *vetus. cimbr.* **j.eyl.** Insula.
ey-land. Insula.
ey-lendigh.j.el-lendigh. In insulam relegatus.
ey-loof. *fris.* **j.eyckloof.** Hedera.
ey/eye. Ovum. *germ. ey. ang. egge.*
eyeren. Ova. **eyken.** Ovulum.
ey-dop.j.eyer dop.
ey-koeck.j.eyer-koeck.
ey-rond. Ovatus, a, um.
ey-schaele.j.eyer-schaele.
eyber/eber. *sax.* **oye-vaer.** Ciconia.
eycke/eecke/eycken-boom. Quercus, Iovis arbor, arbor glandifera. *ger. eych. ang. oke.*
eyck-appel/eeck-appel. Galla.
eyck-horenken.j.eeck-horenken.
eyck-loof.j.eeck-loof. Hedera.
eyckel.j.eeckel. Glans.
eycken. Quernus, querneus, querceus, quercicus, querculanus.
eycken-boom/eycke. Quercus.
eycken-bosch. Quercetum.
eycken herd. Robustus.
eycken-hout. Lignum querceum.
eycken-vaeren.j. boom-vaeren. Polypodium, filicula, dryopteris, querna filex.
eye. *sicamb.* Socer, pater uxoris.
eydom/eydhem/eedom/eedum. *sicamb.* Gener.
eye.j.ey. Ovum.
eyeren. Ova.
eyer-brood. Panis crocatus: ovi luteo & croco infectus atque imbutus.
eyer-dooder. Vitellus.
eyer-dop.j.eyer-schaele.
eyer-man. Ovorum negotiator.
eyer-melck. Oogala, puls ex ovis & lacte.

eyer-koeck. j. **ey-koeck.**
eyer-schaele/ey-schaele. Ovi testa, putamen.
eyghen. Proprius, peculiaris, privatus, privus. *germ. eigen ang. owne.*
eyghen/syns selfs. Suus, sui juris.
eyghen goed. Privata bona bona propria, privatæ possessiones: *&* Peculium.
eyghen handt-schrift. Autographum, scriptum manu propria.
eyghen knecht. j. **slaeve.** Servus.
eyghen man. Servus, mancipium.
eyghen-dom. Proprium, proprium dominium, possessio, mancipium, res mancipi. *vulgò* proprietas.
eyghen-rechtigh. Sui sive proprij juris: *&* Obstinatus, pertinax, refractarius.
eyghen schuld. Propria culpa. Meapte, tuapte, suapte culpa.
eygen-sinnigh. Refractarius: nimis suæ sententiæ tenax, pervicax, pertinax, morosus, capitosus.
eyghen-sinnigheyd. Pervicacia, morositas.
eyghen-schap. j. **eyghen-dom.**
eyghen-soeckigh. Sua & propria quærens, sui studiosus.
eyghen-wys. Sibi sapiens, autosophos.
eyghen-willigh. Spontaneus, ultroneus. *&* Obstinatus, morosus.
eyghen-willighlick. Vltro, sponte. *&* Obstinatè.
eyghenaer. Proprietarius, dominus, possessor.
eyghenen. Dicare, proprium dicare, tribuere, adscribere, vendicare, addicere, tradere ut proprium.
eygheninghe. Vendicatio.
eyghenheyd. Proprietas.
eyghentlick. Propriè, peculiariter: aptè, concinnè.
eyle. *vetus.* j. **ey-land.** Insula. *gal. isle. hisp. isla. ang. yle.*
eyl-land/ ey-land. Insula, terra salo aut aquis inclusa, *ab* **ey/** *cimbrica dictione.* i. insula. *&* **land.** *q. d.* terra insularis.
eyl-lander. Insularis.
eyn. *germ.* j. **een.** Vnus.
eynckel. j. **eenckel.** Simplex.
eynde. j. **ende.** Finis.
eynse. *fland.* j. **heynse.** Ansa.
eydsel. *fland.* j. **unsel.** Statera.
eys. *ger. sax. sicamb.* Hulcus, pus puris.
eysen-kruyd/eysen-hart. Verbenaca: g[illegible] men, herba putrida ulcera cohibens & mitigans. *germ. eysen-kraut, eysenhart.* [illegible] *isenkrut.*
eysch/heysch. Postulatio, petitio, postulatus, us: stipulatio, stipulatus.
eyschen/heyschen. Postulare, depostulare, exigere, petere, poscere, deposcere, [illegible]quirere, stipulari. *germ. heyschen, housch[en]. angl. aske.*
eyscher/heyscher. Postulator, petitor, sti[pu]lator, actor.
eyschinghe. j. **eysch.** Postulatio.
eyse/eys. *germ. sax.* j. **ys.** Glacies.
eysen/ *quibusdam* **ysen.** Horrere, horrescere metu aut pavore, metum concipere [illegible] Abominari, exhorrescere, perfu[ndi] horrore.
eyselick/eysigh/yselick. Horridus, abominabilis, abominandus.
eyselickheyd/yselicheyd. Horror, frigi[dus] horror, gelidus terror, gelidus timor.
eyst. *sicamb.* j. **ast.** Vstrina.
eyter. j. **etter.** Sanies, pus.
eyver. j. **yver.** Zelus.

E L

el. *vetus.* j. **ael.** Anguilla.
el-gher. j. **aelgheer.** Fuscina.
el. Alius, aliud. *hisp. al.* **iemandel.** A[li]quispiam, alius quispiam. **niemand[el].** Nemo alius.
el/ellers. Alibi. **nergens el.** Nusquā ali[bi].
el-lende. Exilium: *&* Miseria, calamitas. [di]*citur* **el lende.** *q. d.* alia terra, *sive* al[ius] orbis. *ab* **el.** i. alius. *&* **land.** i. re[gio] terra: *solum enim exules vertunt & in ali[am] terram migrant: sicut apud Latinos* ext[e]ris, *extra terram vel extra terminos: &* [ex]sul. *i extra solum dicitur. Quidam* **al l[en]de** *scribunt ut* **al/** *idem sit quod* **el/** *& refe[rant] originem Latinæ dictionis, a'ius, a, um: est e[nim] summa apud nos affinitas literarum* **a** *&* [**e**].
el-lend/ellend dier/elland. Alce, tragelaph[us].

phus, hirco cervus: animal Septentrionalis regionis, ex caprarum genere *ita dictum à miseria, ut quidam tradunt: miserrimum enim animal frequentißimè caduco laborat morbo.*

el-lendigh. Exul, exulans, extorris: & Miser, miserabilis, calamitosus, ęrumnosus, infelix.

el lendigheyd. Exilium: & Miseria, calamitas.

el-lendighlick. Miserè, calamitosè.

el-lendighen. *vetus.* **j. bannen.** In exilium relegare.

el-waerts. Aliorsum, alioversum.

ellers. Alibi, alicubi: & Alio, aliunde, aliorsum. *gal. ailleurs.*

ellers-waerts. Alio, aliorsum.

elck/ellick/ieghelick. Quisque, unusquisque. **t'elcken.** Quovis tempore.

elck besonder/elck alleen. Singuli.

elck besonderlick. Singulatim.

elckerlick. *fland.* Quisque, unusquisque.

elck-anderen. *flan. holl. fris.* **j. malck-anderen.** Alius alium, invicem.

elck-een. Vnusquisque.

elcker-malck. *vet.* Quisque, unusquisque.

elcker-jaerlick. *vetus.* Singulis annis, in singulos annos.

elder. Vber ovilli pecoris.

elefant/olefant. Elephas, elephantus.

elefen-been/elffen-been/ elpen-been. *sax. fris. holl.* **j. ivoor.** Ebur, dens elephanti, os elephanti, elephantus, cornua elephanti.

element. Elementum. **element des viers.** Æther ignis. **elementen.** Elementa, genitalia corpora, radices & fontes rerum.

elf. j. alf. Incubus.

elf/elve. Vndecim. *germ. eylft. ang. eleven.*

elf mael. Vndecies.

elf-penninck. *holl.* **j. ruyter sche blancke.** Numus undecim chalcorum.

elf-ribbe. Longurio: homo enormiter procerus. *q. d* undecim costarum.

elffte. Vndecimus.

elft. Alosa, clupea. *genus piscis.*

elgh. Bison. Asini silvestris genus in regionibus septentrionalibus.

elle/elne. Vlna, cubitum, sesquipes, intervallum à flexu brachij ad digiti medij supremam usque partem. *germ. eln. gal. aulne. ital. alna. angl. elle, elne.*

elle. Brachium, sive brachij mensura *Becano dicitur.*

elle-boghe. Cubitus, gibber brachij, ancon: brachij curvatura, sive arcus. *germ. ellenboghen. ang. elbouwe.*

elle-boogh-kussken. Cubital: pulvinus cui cubito inniti solent.

el-horen/al-horen. j. vlier. Sambucus.

elpen-been. j. elefen-been. Ebur.

elps/elpsch. *ger. helvet. sax. sicamb.* **j. swaen.** Cygnus.

elschouwe/elschove. *zeland.* Vrtica marina, spongia marina.

elf-water. Fluxiones sive aquę laterales parturientium.

else/elst/elsen-boom. Alnus.

elsen-staeck. Palus alneus.

elssene. Subula. *gal. alesne. hisp. alesna.*

elst. j. else. Alnus.

elster. *sicamb.* **j. exter.** Pica.

elve. j. elf. Vndecim.

eluwe. j. deluwe. Lividus, luridus.

eluwen. Livescere.

EM

emde. *germ sicamb.* Fœnum cordum, serotinum.

emmer/emmers. j. ie-mer. Imò, maximè.

emmertoes. j. al-reed. Tam citò.

emmer/ember/ammer/ amber. j. barnsteen. Succinum, electrum, glessum, glastum, Lyncurium, Solis filiarum lachrymæ *vulgò* ambra. *germ. amber. gal. ambre. ital. ambro. hisp. ambar. ang. ambre.*

emmerinck/emmerlinck. Emberiza: passeris spermologi genus.

emsich. *germ. sax. sicamb.* Assiduus, jugis.

emsicheyd. Assiduitas, studium assiduum.

emster. *sax. sicamb.* Empetra, mus montanus.

emte. *sax. fris. sicamb.* **j. miere.** Formica.

EN

En. Ne, non. **en vreest niet.** Ne metuas. **en denckt hy niet wat hy seyt?** Num cogitat quæ dicat? **Ick en gae niet.**

Non eo. Ick en wille niet. Non volo, nolo.

Enckel. *melius* eenckel. Simplex.

Enckel. *aliàs* aen-klauwe. Talus. *sax. enckel. ang. ankle.*

Enckel-been. Malleolus.

Enckel. *germ. sax. sicamb. holl.* Nepos.

Enckel/enckle. *sicam. juliac.* Iuvenis arator.

Enckt/inckt. Atramentum: atramentum scriptorium, librarium : encaustum *apud* I. C. *germ. dinten. gal. encre. ital. inchiostro. hisp. tinta. ang. ynche.*

Enckt-pot/enckt-hoorn. Atramentarium.

Ende/unde. Et, ac, atque. *germ. vnd. angl. and.*

Ende oock. Atque etiam, quin etiam.

Ende/eynde. Finis, calx, extremum, terminus, coronis, catastrophe. *germ. end. ang. ende.* Ten ende dat. Vt tandem. T'ende/tenden. Ad finem, ad calcem.

Ende. Cauda salax, mentula.

Ende. Anus sedes, alvus.

End-darm. Alvus, fundulus.

Endel-darm/entel-darm. Alvus, alvus inferior, intestinum cæcum, fundulus.

Endelick. Postremus, extremus. & Peremptorius.

Endelick/endelinck/endelingh. Tandem demum, denique, nunc, jam, postremo novissimè.

Enden/eynden. Finire, terminare.

End-oordeel/end-vonnisse. Sententia litis decretoria. *vulgò* diffinitiva sententia.

Endivie. Intybus, intybum, intubus, sativus, hortensis: intubum sativum, latifolium. *vulgò.* endivia, scariola. *gal. endive. ital. endivia. hisp. endibia. ang. endyve.*

Endte/end-voghel. Anas. *ger. ente. sax. anthe. gal anette. ital. anatte: hisp. anade.*

Endt-groen/ endten groen. Lens palustris. *q. d.* anatum viride : *quod anates eo pascantur.*

Endt-poel. Natatile.

Endten-stal/endten-weye. Nessotrophium.

Endteren. Vociferari sive garrire instar anatis: ineptè & odiosè garrire.

Endterer. Garrulus instar anatis.

endteringhe. Anatum vociferatio, mestus garritus anatum: nimia dicacita[s]

endtrick. Anas mas.

enghe. Angustus, arctus : contractus, li[...]ctus.

enghe. Angustè.

engh-borstigh. Suspiriosus, anhelator, [a]nhelus, asthmaticus. *q. d.* angustus [pe]ctore.

engh-borstigheyd. Asthma: anhelitus [an]xietas.

enghde. Angustia, angustiæ, arum.

enghde der dalen. Fauces.

enghde der zee. Fretum, angustia mari[s]

enghde tusschen twee zeen. Isthmus: te[r]ra angusta inter duo maria.

enghen. Angustare, angustum seu arct[um] reddere, arctare, coarctare, contrahe[re,] constringere.

enghenisse/inghenisse/eeghenisse. Ingu[en,] pars corporis concava, pubi utrin[que] vicina. *gal. aines.*

engher/ingher. Angaria, servitus coac[ta,] compulsio iniqua, exactio.

enghster/klock-glas. Bombylius, va[scu]lum angusti oris, inter bibendum bo[m]bum sonitumque edens.

enghel. Angelus, spiritus æthereus, gen[ius] sanctus, mens ætherea. *germ. engel. gal. [an]ge. ital. angelo. hisp. angel. ang. aungel.* G[oe]den engel. Genius bonus. Quaeden [en]gel. Genius malus, genius ultor, dia[bo]lus, cacodæmon.

enghel-soet. *fland.* j. boom-vaerden. Fi[li]cula.

enghellot. Aureus anglicus, angela[t,] nummus aureus angeli effigie.

enghelsch. Angelicus.

engelsche. j. tweeendertich asen.

enghelsche. j. twaelf myten brab. a[...] vlaems.

enster/ensser/entster/ unster. *fris.* j. un[ster.] Statera.

ente/inte. Insitum, surculus, calamus, ca[la]mus novellus qui inspicatur ad inser[en]dum. *gal. ente. ital. ento.*

enten/inten. Inserere, pangere, emplast[...]

re,inoculare,admittere.
entel. *fris. vetus.* Fimus,stercus.
entel-darm.j.endel-darm.
enter/ enter-dier. *holl. fris.* Horna bestia, hornotinum animal. *q. d.* een-winter. i.unius hiemis.

E P

Eppe. Apium.

E R

Er. *flan. holl.* j. her. *brabant.* re. *Latinis & Gallis, utriusque litera inversione, fland. & hollandi dicunt* ermaecken *brabanti* her-maecken. *Latini* reficere, *Galli refaire.*
er. *ger.* j.ver/ er-vaeren/ vervaeren : er-klaeren/ver-claeren : er-dichten/ ver-dichten/ *&c.*
er-barmen.j.ontfarmen.
er-dencken.j.ver-dencken.
ercke.j.spuye/sluyse.
erckel.j.arckel.Podium.
erckenaer. *sax.* Menianum.
erde.j.aerde.Terra.
ere/aere.Area: & Pavimentum. & Officina,taberna. *gal. aire. hisp. ere.*
ere/eren-werck.j.aere/aere-werck. Æs, æris, *&c.*
eren.j.aeren.Arare,
erene.j.aerene.Arvum.
erf/erf-goed/erve. Hæreditas,hæredium, prædium: & Fundus,res soli: ædes,agri, fundi, & cæteræ res immobiles solo conjunctę : *mobiles autem* have *dicuntur.*
erf-brief.Literæ hęreditariæ.
erf-chijns. Solarium, vectigal solarium, census hęreditarius,census perpetuus.
erf-deel.Hęredium,hęreditas.
erf-dom. Hæreditas: dominium sive possessio hęreditatis.
erfghenaem/ erf-naemer. Hęres, cohæres : hęreditatem aut partem eius accipiens.
erf-ghenoot.Hæres,hęredij particeps.
erf-gherechte.j.neder-ghe-rechte. Iudicium causarum civilium. & possessionum: judicium municipale.
erf-goed. Hęredium,res hæreditaria,bona hęreditaria.
erf-goed van des vaders weghen.Patrimonium.
erf-ghierigh.Hęredipeta.
erf-graf. Sepulchrum hęreditarium:quod sibi hęredibusque quis constituit.
erf-grond. Hæreditas, terra hæreditaria, fundus.
erf-houder.Possessor hęreditatis.
erf-kind.Hæres,proles.
erf-knecht.Perennis servus. *Plaut.* qui perpetuo servit uni domino.
erf-koninck.Regni hæres rex.
erf-koninck-rijck.Regnum hęreditarium.
erf-land.Terra hæreditaria.
erf-loos/erve-loos. Exhæres,hæreditate carens,hęreditate privatus : & Hærede carens,hæredem non habens.
erf-man.Proprietarius fundi.
erf-naemer. *vet.* j.erf-genaem.Hęres.
erf-pachte.Emphiteusis,hæreditaria locatio, perpetua locatio, prestatio soli, pensitatio prædij, emphiteutica prestatio.
erf-pacht-goed. Ager emphyteuticus,vectigalis.
erf-pachter. Colonus perpetuarius : qui perpetuo agrum conduxit, aut certa pensione in vitam suam:conductor perpetuarius.
erf-recht.Hæreditas,jus hæreditarium.
erf-rechter. *vetus.* Iudex causarum civilium.
erf-rente.Reditus perpetuus,reditus hæreditarius.
erf-schap.Hæreditas.
erf-scheyder.Ædilis,decempedator.
erf-sieckte. Malum hęreditarium:morbus aut vitium à parentibus in liberos transiens. & Contages, contagio, contagium.
erf-sonde. Originale peccatum,primogenia noxa.
erf-tochte.Hæreditarius usus fructus.
erf-tochtener. Hęres usufructuarius, usufructuarius fundi proprij.
erf-vyand.Hostis perpetuus,inimicus assiduus,inimicus hæreditarius.
erfachtigh.Hęreditarius.
erfachtigheyd.Hęreditas.

erffelick. Hæreditarius.
erffelicken. Hæreditariè.
erffelickheyd. Hęreditas, bona hęreditaria, fundus.
erffen. j. erven.
erffenisse. Hæreditas, successio hęreditaria. & Investitura.
erffenisse doen. j. goedenisse doen.
erf. j. erve/nerf. Superficies corij, &c.
erf-grind. Achor, scabies capitis: achores, ulcera capitis.
ergh. j. argh. Malus.
ergens/iergens. Vspiam, usquam, alicubi, aliquo loco.
ergens henen. Quopiam, quoquam, ad aliquem locum.
eremyt. j. heremyt.
ericken. Ruminare, remandere.
er-kauwen/er-kouwen. Ruminare.
erien. *vetus.* j. eeren. Arare.
er-inneren. *ger. sax. sicamb.* Commonefacere, revocare in memoriam. & Reminisci, recordari.
erm. j. arm.
ermijne. j. armijne.
erne. j. arne. Messis, &c.
erne. Extremitas attenuata asseris sive tigni quæ alteri injuncta accommodatur firmaturque clavo ligneo.
ernst. Serium, res seria. *germ. ernst. ang. ernest.*
in ernst. Seriò, sedulò, extra jocum.
ernstachtigh. Serius. & Sedulus.
ernstigh. Serius.
ernstigheyd. Sedulitas.
ernstighlick. Sedulò, seriò.
ernsten. *vetus.* Studere, niti.
erpel/aerpel. *fland.* Anas, mas.
erre-dom/er-dom. *vetus sax. fris. sicamb.* Error. *gal. erreur. ang. erroure.*
erren. *vetus.* Errare. *germ. irren. gal. errer. ang. erre.*
erre. *vetus.* Ira: & Iratus.
erschap. *vetus.* j. gramschap.
ers. j. aers. Anus.
erselen. i. aerselen.
erte. i. erwete. Pisum.
ertinghe. *vetus fland.* Legumina: pisa, fabæ, cicer, lendes, similiaque quæ in filiquis nascuntur.
eertsch-bisschop/ ertsch-enghel/ &c. artsch-bisschop/artsch-enghel/ &c.
erve. i. erf. Porrigo, achor.
erve/erf/nerf/nerve. Superficies cutis sur pellis, pilo adempto, pręparatæ: gra in corijs, squamæ.
erve/voeder/vitse. Ervum.
erve. Orobus. *hisp. yervo.*
erve. i. erf/erf-goed. Hæreditas, hæredit & Hæres.
erve-loos. i. erf-loos. Exhæres.
erven. Transcribere alicui hæreditate transmittere vel tradere alteri hære tatem. & Accipere hæreditatem, ac hęreditatem, hæreditate accipere bo succedere in opes hæreditarias.
ervelinck. *vetus.* i. erfghenaem.
erwte/erwte/erte. Pisum.
erwttinghe. i. ertinghe. Legumina, pi fabæ: ciceres, lentes & similia.
erwt-houde. Pisa in siliquis, pisa cum fo culis. & Folliculus pisorum.
erwt-suycker. Tragemata ex sacchar pisorum formam confecta, bellaria.

ES

Esch. Fraxinus. *germ. esch. ang. asshe.* wild esch. Ornus, fraxinus silvestris.
eschen-boom. Fraxinus.
eschen-hout. Fraxinum sive fraxineum gnum.
ese. i. est/ast. Vstrina.
esel. Asinus. *germ. esel. gal. asne. ital. asino. hi asno. ang. asse.* eselken. Asellus. eselin Asina. esellinneken. Asella.
esel/esel-worm. Asellus, millepeda, mu peda, oniscus.
esel/knaep der schilders. Pluteus, tripe neum lignum cui tabula compingit innititur.
esel-drijver. Agaso, asinarius, agita aselli.
esel-grauw. Color murinus.
esel-meulen. Mola asinaria.
esel-schreper. Onocrotalus, *avis vocem asi næ similem edens.*
esel-stouwer. i. esel-drijver.
esel-worm. i. esel. Oniscus,

Esel-veulen. Pullus asininus.
Esels/eselsch. Asininus.
Esels ooren. Asininæ aures.
Esels ooren setten. Auriculas asini imitari, subsannare, irridere.
Esels sadel/scheen-sadel. Clitellæ.
Esels vijghen. Fimus asininus.
Esen.j.aesen. Escam ingerere, nutrire.
Espe/espen-boom. *fland. sicamb.* Populus Libyca, populus nigra : tremulus. *germ. aspenbaum gal. niéspe. sax. espe. ang. aspe.*
Espinck.j.pinck. Cymba.
Est.j.ast. Vstrina.
Ester.j.eester. Frutex.
Estere.j.leme. Festuca canabina: scapus.
Esterinck. *ger. sax. sicamb.* Pavimentum.
Eswel. Callum aprugnum: caro apri durior, sollidior callosiorque.

ET

Et-wat. *vetus.* **j.iet-wat/e-wat.** Aliquid. *germ. etwas.*
Eten.j.eeten. Edere.
Etick.j.edick. Acetum.
Etsen. *germ.* Depascere, erodere.
Etsen/vijten in coper. Inscribere, sive incidere in æs aqua forti.
Ettelicke/ etlicke. Aliqui, quidam, nonnulli.
Etten. *fland.* Pascere pecus in arvis aut pratis. **Ettinghe.** Pascua.
Etter. Sanies: & Tabum: & Pus.
Etter-stock. Pus, puris.
Etterachtigh/etterigh. Saniosus, tabidus, purulentus.
Etteren/ver-etteren. Suppurare.
Ettick. *sicamb.* **j.edick.**

EV

Euckel. Frontis ruga supra palpebras.
Euckelen. Frontem rugis contrahere.
Euder/uder/uyder. Vber.
Evegher/eggher. Terebra.
Evel. Malus, nocens, pravus, perversus. *ger. ubel. sax. uvel, ovel. ang. evill, evell.*
Evel/ramp. Malum, infortunium. **Sint Jans evel/vallende evel.** Morbus caducus, morbus comitialis, morbus major, morbus Herculeus, morbus sacer, morbus sonticus, epilepsia, lues deifica, lues sacra. **Lanck-evel/ lancken-evel.** Ileus, volvulus, tormentum, chordapson, morbus interioris intestini. *q.d.* morbus ilium. *vulgò* Miserere mei.
Evel-daed. Malefactum, scelus.
Evel-dadigh. Facinorosus, sceleratus.
Evelen-moed. Malus animus, infestus animus.
Evel-moedigh. Malitiosus.
Evelen/evel doen. Nocere.
Even.j.effen. Æquus. & Par, &c.
Even als.j.effen als. Æquè, atque.
Even-beeld. Exemplar.
Even-boortigh. Æqualis progenie seu generatione.
Even-eens. Prorsus idem, persimilis.
Even-gheleerd. Æquè doctus.
Even-ghelijck. Consimilis, compar, æqualis æquabilis, par æqualis.
Even-ghelijck als. Perinde, velut.
Even-groot. Æquè magnus, par magnitudine.
Even-handigh. Ambidexter, æquimanus.
Even-kleyn. Æquè parvus. (lens.
Even-krachtigh. Æquipollens, æquivalens.
Even-nacht. Æquinoctium.
Even-naeste. Proximus.
Even-oud. Æquævus, æqualis, ejusdem ætatis, par ætate.
Even-tijdigh. Contemporaneus, synchronos.
Even-verre. Æquè, longè.
even-verre. *fland.* Dummodò.
even-wichtigh. Æqualis pondere.
even-wichtigheyd. Æquipondium, ponderis æqualitas, sacoma.
even-wijdigh. Parallelus, æqualiter distãs.
even-wel. Æquè benè.
evenen.i.effenen. Æquare.
evenaer/effenaer. Æquator.
evenaer/ effenaer inde waghe. Iugum, scapus bilancis, de quo lances utrinque pendent: *ita teutonicè dictus ab æquationis argumento, obversante in ansa meditullio lingula.*
evene. Avena, bromos. **Ghebaerde evene.** Ægylops, festuca.
even-besien. *sicamb.* **i. haver-besien.**

even-maend. *sicamb.* **j. gerst-maend.** September.

ever/ever-swijn.j.beer! Aper, verres silvestris *Becano.germ eber.*

ever-spit/ever-sprict.j.swijn-spriet.

ever-wortel. Chameleon.

eul.j.heul. Papaver.

evoor.j.ivoor. Ebur.

euwen. Pascere, cibum in os indere, ingerere cibum in os alterius.

euwssel. Pastio, pastus: *&* Pascuum, ager pascuus.

EVV

ewat. *fland.* **j.wat/etwat.** Aliquid.

ewe.j.eeuwe. Lex: *&* Ævum.

ewigh gaen.j.wegh gaen. Abire.

EX

exchyse.j.assijse. Vectigal.

exel. *fland.* **j.hecksel.** Monile.

exter/aeckster. Pica. *sax.hegester.germ.aegersten.gal.agache.*

exter-ooghe/ aeckster-ooghe. Clavus, tuberculum in cute extans rotundum, callosum, *dicitur* **exter-ooge.** *q.d.* oculus picæ: *à similitudine. &* **kraepen-ooghe.**

exter-ooghe inde kele. Angina potoria, vinaria.

exter-oogh-salve. Medicamentum ectyloticum: quo clavi & calli exteruntur.

exster-eer-ghisteren/ achter-eer-gisteren/ echter-eer-gisteren. Nudiusquartus.

exter-over-morghen / achter-over-morghen. Ab hinc dies quartus.

FA

Abel. Fabula, apologus.

fabelken. Fabella.

fabelachtigh. Fabulosus, fabularis.

fabelen. Fabulari, fabulas narrare.

fabeler. Fabulator.

fabel-werck. Nugę: fabularum vanitas.

fabel-wijs. Fabulosè, falsè & per fabulas.

facelen.j. faselen.

facke. *germ.* Ala.

fackeel. Pars.

fackeel/back/backeel. Contignatio, pars structurę.

fackel. Fax, tęda, funale, *germ.fackel.hispa. cha.*

facken. *fland.* **j.grijpen.** Apprehende[re]

facteur. Institor, negotiator, procura[tor] negotiorum, negotiationi præpositus, *vulgò* actor: qui domini res curat: *gal. facteur. ital.fattore.*

facteur van t'spel. Comicus, comœdiæ scriptor, auctor comœdiæ.

facteurshe/facteur-schap. Exercitium institorium.

fael. Erratum, error, mendum, menda[c]ium, defectus. *dicitur* **fael.** *q. d.* **val.** lapsus. *gal.faulte.ital.fallo.hisp.falta.*

faelen/feylen/faelieeren. Falli, labi, errare, delinquere, deficere, deesse: *&* Lab[i fa]cultatibus, redigi ad inopiam, ced[ere] foro, desinere esse solvendo, fieri [in]solvendo *dicitur* **faelen/** *q.d.* **vallen.** [la]bi, cadere, *inquit Becanus. ger. & sax.f[...]* *gal.faillir.ital.fallire.hisp.faltar.ang.fai[l]*

faelie-kant. Angulus non æqualis, [...] quadratus aut rectus.

falie-kantigh. Non quadratus, angulos [re]ctos aut æquales non habens.

falieren.j.falen. Falli, *&c.*

faesen.j.fasen.

falie. Palla, cyclas, vestis muliebris spa[tio]sa, totum corpus circundans: calyp[tra.] *gal.falie.*

falie-slepper. *holl.* **j.block-slepper.** Antea[m]bulo.

fame. Fama.

fame-schender- Suggillator.

fantaseren. Imaginari. *&* Animo pere[gri]nari.

fantasye. Phantasia, phantasma, visio, i[ma]ginatio: figmentum.

fantast/fantastijck. Phantasticus, ima[gi]nativus. *&* Cerebrosus. *&* Fanaticus [&] Morosus. *gal.fantastique. ital.fantas[tico.]* *hisp.fantastico.*

fardeel. Fascis, onus. *gal.fardeau. ital.[far]dello.hisp.fardaye.ang.fardel.*

farwel. *sax.sicamb.* **j.ramp.** Malum, inf[or]tunium.

fas/vas/vasch. Cartilago.

asan/fasant. Phasianus, Phasidis avis. *ger. Fasan, Fassan. gal. Faisant. ital. Fasano, Fasiano. hisp. Faisan. ang. phesan.*

asceel. Fascis, fasciculus. φάκελ☉. *gal. Faisseau.*

asceel-hout. Fascis lignorum: *&* Ligna quernea,

asceel-mes. Falx arboraria, sylvatica.

asceelen. Fasciare, fascia ligare, colligare.

asel/vasel. Fœtus in utero, embryon. *& germ. sicamb.* Soboles.

asel-borse. Amnium, fœtus involucrum, secundę, arum, secundinæ, hystera.

aselen. Agitare, factitare. *&* Patrare, liberis operam dare.

asen. *fland.* j. vullen. Farcire, implere condimentis.

ateren. Nugari, frivola agere.

aterer. Nugator, frivolarius.

aterachtigh. Nugax.

ateringhe. Nugę, gerræ, frivola.

atsoen. Factura, figuratio, forma, habitus, modus. *gal. Façon. ital. Faccia. ang. fashion.*

atsonéren. Formare, figurare.

aute. Erratum, vitium, mendum, delictum. *&* Defectus. *&* Culpa, *gal. faulte.*

aut/fout. j. speck/spin. Alburnum: materia inutilis in arbore aut ligno, facillimè cariem sentiens.

auten. j. faelen. Falli, *&c.*

F E

Feeste. Festum, festivitas, festus dies, ferię, dies feriatus, solennitas: *&* Voluptas, gaudium: *&* Epulum, cœna dapalis, pollucibilis. *gal. feste, festin. ital. festa. hisp. fiesta. ang. feeste.*

eeste houden. Feriari, festum diem agere, celebrare.

eest-dagh. Dies festus, ferię, dies feriatus.

eestelick. Festus, solennis. *&* festivè, festiviter, solenniter.

eestéren yemanden. Festivè excipere aliquem, curare vel tractare aliquem, opiparè, splendidè, prolixè aliquem accipere. *gal. festoyer.*

eyl/feylen. j. fael/faelen.

feyt. j. daed. Factum, facinus.

fel. Atrox, crudelis, immisericors, truculentus. *gal. felon. ital. fello. ang. fell. gal. fel.* i. iracundus.

felheyd. Fel, animi amaritudo, atrocitas, crudelitas, immisericordia.

fellic. Atrociter, crudeliter, immisericorditer.

felen. j. faelen. Errare.

femele. j. fimele.

fenijn. j. venijn. Venenum.

ferneele. j. keele. Tegula deliciaris.

feuselen. Festucas frustra carpere, floccos legere.

ferret. j. foret. Viverra.

fesse. *ger. sax. sicamb.* Struma.

F I

fick. j. fijck.

ficken/fickelen. Ferire, leviter virgis percutere.

ficken. *germ. sax.* Fricare, defricare, perfricare.

fickfacken. Factitare, agitare.

fickfacker/al-bedrijf. Ardelio. *sax. fickfacker.*

fiecken. Figere. *&* Pungere. *gal. ficher. ital. ficare.*

fiecken. *zeland.* Iacere, jactare.

fiel/fielt. Vilis homo, nebulo, tenebrio, flagrio, mastigia. *&* Homo fœdus, turpis, spurcus, ignavus, vappa, sordidus, pannosus, Filico, *teste Festo,* malus, inutilis, & nullius usus: *&* Phaulus φαῦλ☉. malus, deceptor, impostor, improbus, *dicitur: ang. Filte.* i. sordes, illuvies, obscœnitas, *& filthy.* fœdus, sordidus, obscœnus.

fielterye. Nequitia, spurcitia.

fier. Ferus, ferox, asper, atrox, fastosus, superbus. *gal. fier.* fier ende moy. Bellus. fier ghelaet. vultus fastosus, *&* vultus serenus, bellus. fieren ganck: Incessus sublimior & fastum præ se ferens. fier. *Becano dicitur* pulchritudinem jactans ostentansque.

fierte. *fland.* Feretrum, ferculum. *&* Capulus. *gal. fierte. ital. feretro.*

fiffel. *vetus.* j. pijpe/fluyte.

fijck/fuyck. Pulsus, ictus.

fijck. j. buyle.

fijck/

Fijck/ fick/ vijg-wratte. Ficus morbus: therioma, marisca. *gal. fic. & holl.* Furunculus: tuberculum acutum cum dolore & inflammatione. *&* Vlcus digitale.
Fijcken/ fiecken. Figere.
Fijcken/ ficken. Ferire.
Fijcken/ fuycken. Trudere, pulsare.
Fijcken. *holl.* Cindalismus, lusus genus quo paxillos in terram uliginosam mollemue adigunt pueri, & stantes prosternere student.
Fije-kruyd. Thalictrum. *officin.* Sophia.
Fijghe. *fland.* **i. vijghe.** Ficus.
Fijmelen. i. fimelen.
Fijn/ fijne. Finis. *gal. fin. ital. fin. hisp. fino. ang. fin.* **Ten fijne dat. i. ten eynde dat/** *&c.* Vt tandem.
Fijn. Perfectus, absolutus, exactus.
Fijn. *Becano dicitur.* id quod insigniter perfectum, omnibusque venustatis numeris est absolutum.
Fijn man. Homo probus, frugi, scitus.
Fijn/ louter. Concinnus, purus putus.
Fijn/ louter goud. Aurum obryzum, purum putum, excoctum, recoctum. **Fijn silver.** Purum argentum, argentum excoctum.
Fijn dun. Tenuis, exilis, subtilis. **Fijn papier.** Charta tenuis, augusta. **fijn lijnwaet.** Tela exilis, tenue linum, nebula linea, byssus, multitia, sindon. **fijn gaern.** Fila subtilia, tenuia. **fijn terwen brood.** Panis similagineus, similaceus. **fijnen koeck. i. lief-koeck.**
Fijn. Callidus, vafer, versutus, cautus, sagax.
fijnaerd. *fland.* Homo callidus.
fijnigheyd. Concinnitas: *&* Tenuitas, exilitas: *&* Calliditas, astutia.
fijnkens. Perfectè, exactè ad unguem, concinnè, bellè. *&* Callidè, cautè, astutè.
fijnancie. Facultates, pecuniæ, gaza. *&* Summa rei quęstorię: pecunia publica. *&* Versura.
fijnancie-meester. Pręfectus ærarios: tribunus ærarij, quæstor.
fijnéren. Acquirere, parare, comparare pecunias, divitias.
fijnéren. Igne excoquere, purgare, præparare, defæcare.
fijt. i. vijt. Hulcus digitale.
fijve. i. vijve/ vijver. Cyclus, verminati[o]
fimel. Cannabis brevior, discerpta, [e]vulsa; linum carptum, vulsum.
fimelen. i. teesen. Vellere, carpere lin[um], cannabim, lanam.
fimelen/ femelen. Motare, mobilitare, [mo]tari, mobilitari: lascivire, subsultare, [ge]sticulari digitis, actitare, agitare. *&* [nu]gas agere, frustra factitare rem friv[olam].
fimeler/ femeler. Ardelio, lascivus: *&* [fri]volus, nugator.
firsten. i. virsten/ fristen.
fisceel. *fland* **i. fasceel/ visseel.**
fisck. Fiscus, principis ærarium, pecunia [pu]blica.
fisck. Fiscus, procurator fisci, procurator justitiæ.
fisckael. Præfectus fiscalis, pręfectus fi[sci].
fiselmije. Physionomia.
fisionomije. i. visionomie. Simulacrum
fisse. i. visse. Putorius.
fistel. Fistula. **fistel in d'ooghe.** Ægylo[ps].
fix. Fixus, firmus. *&* Ratus.

F L

Flabbe. Vulnus in faciem incussum. *&* [a]lapa, colaphus.
Flabbe. Muscarium. *ang flappe.*
Flabbe/ flabbeken/ flebbe/ flebbeken. [mi]ta puellaris.
Flággheren. *vetus.* Flaccere, laxari.
Flaggherende. Flaccidus, laxus.
Flambeel. i. tortse. Fax, funale. *gal. flambeau.*
Flattéren. i. fletteren. Adulari.
Flauw. Semianimis, semianimus, defe[ctus] animo, fractus animo, debilis, imbecillis remissus, languidus, languidulus, [de]fectus, defectus, a, um, syntecticus.
Flauw-hertigh. i. flauw. Corde debi[lis].
Flauw-hertigheyd. i. flauwigheyd. [De]fectio animi.
Flauwaerd. *fland.* Timidus, imbellis, [ig]navus.
Flauwheyd/ flauwigheyd. Animi de[fe]ctus, animi deliquium, languor, li[...]

psychia,lipothymia,defectio.
Flauwelick. Languidè, tepidè, remissè, negligenter.
Flauwen. j. verflauwen. Deficere,languescere,concidere animo, frangi animo,debilitari,dissolvi : frigere,languidum & remissum esse.
Flebbe.j.flabbe.
Flederen/fledderen/bledderen. Volitare, plauderere alis. & Vagari.
Fleder-boom. *sax.* Sambucus.
Fleder-muys.j.bleder-muys.
Flederchyn/ blederchyn/flerchyn. Morbus articularis vel articularius,arthritis. flederchyn inde handen.Chiragra. flederchyn inde voeten.Podagra. *dicitur* flederchyn : *quod per omnes artus volitet, vageturq; inter cutem & carnem. vulgò* gutta.
Flederchynachtigh. Arthriticus,articularius:podagricus,podagrosus : chiragricus.
Fleeuwen. *vetus.fland.* j.vleyen. Blandiri.
Flęre. Alapa,colaphus: *& fland.* Ignava & deformis puella.
Flesche. Lagena. *gal.flaccon.ital.fiasco.hisp. flascon.*
Flesche. *sicamb.* j.concommer. Cucumis.
Flesch/kauwoorde.Cucurbita lagenaria: tumido cucurbita ventre.*Propert.*
Fleschken.Laguncula.
Fletse. *lovan.* j.struyve.
Fletsen.j.vleyden.Adulari.
Fletser.Adulator.
Fletteren.Adulari.*gal.flatter.ang.flatter.*
Flicken. *germ.sax.sicamb.* Suere,consuere, farcire.
Fliggeren.Volitare.& Tolutim incedere.
Flisse. *sicamb.* j.teve.Canis fem.
Flitse. *holl.* j. pyl. Sagitta. *gal.fleche. ital. flizza.*
Flits-boghe.Arcubalista. *& sax.* Arcus.
Flitsen.Avolare,evolare,fugere.
Flocke.j.vlocke.
Flome.j.vlieme.
Floze.Homo futilis & nihili:vilis.φλῦλος.
Flouwyne.j.fluwyne.
Flughs/vlughs. Velox.& Velociter,Festinanter.

Flughs man. Vir agilis, impiger,celer, gnavus.
Fluyme.Phlegma,pituita. *gal flegme fleume. ital.flegma.hisp.flema.ang.fleane.*
Fluymachtigh. Phlegmaticus,pituitosus.
Fluymen. Spuere phlegmata,excreare.
Fluyse.Aquagium,aquæductus.
Fluysen.Fluere meare cum impetu.
Fluys.Chartę lusorię tres ejusdem notę.
Fluysen. *Fland.* Ludere chartulis.
Fluys-spel. *Fland.* j.kaert-spel.
Fluyte.Fistula,tibia,buxus. *gal.fleutes.ital. flauta.hisp.flauto,fiuta.*
Fluyte. *adag.* Fallacia,mendacium blandum.
Fluyte.Poppysmus,poppysma.
Fluyte/loote.Talea,surculus,malleolus.
Fluyten. Fistula canere,tibijs canere.*& metaphor.* Mentiri,blandè dicere.
Fluyten.Poppysmo & vocis blandimento demulcere equum.
Fluyter.Fistulator,auletes,aulœdus,tibicen.
Fluytinghe. Sibilus,sibilatio.& Poppysmus.
Fluweel. Holosericum,sericum heteromallum,sericum villosum, villutum. *gal.velour.ital.velluto.hisp.velludo.*
Fluweelen kleed.Vestis holoserica,serica, heteromalla.
Fluwyne.*q.d.* pul-wyne. Pulvini theca.
Fluwyne/ flouwyne/ fouwyne. Mustela fœnaria,domestica, martes domestica, felis sive mustelę genus. *gal. foine. ital. foina.*

FO

Focke/fock-seyl.Dolon,minimum velum ad proram.breede focke lulle. Sipariũ.
Focke. *vetus.* Superior tunica.
Focken. *vetus.*Velificare,velificari, vela dare: *&* Fugere.
Focken/fockéren. Accommodare,adaptare. & Decere, convenire. *ital.foggia.* i. forma,modus,ritus,similitudo.
Focken/fuycken. Trudere: & Convasare, furtim colligere.
Focker.Monopola,pantopola.*vulgò* fuggerus,fuccardus.

focke-

fockerye. Monopolium.
foey. Fœdus: & Væh,vah. *interjectio execrantis.hisp.feo.*
foeragie.j.voederinghe. *gal.fourrage.*
foye.j.voye.
foyne.j.auwyne.
folie. *q.d.* folium.
folie. Bractea, bracteola, metalli lamella tenuis: *à folij similitudine dicta.*
foelie-slagher. Bractearius.
folie/breed sweerd. Spatha.
folie/muschaet bloeme. Macer,macis,involucrum nucis myristicæ, flos nucis muscatæ.
folieren. *germ.sax.* **j.pijninghen.**
folter-seel. fidiculæ,tormentum.
fonck. *vetus fland.* Turba,turbatio,perturbatio, tumultus, tumultuatio. **In de fonck zijn.** Turbari,tumultuari,in perturbatione esse.
fonck-drincken/ wt drincke sonder snoeven. Amystin vel amystide bibere, ducere,educere:affatim bibere sine respiratione,strenuè epotare.
fonck-dronck. Amystis: potio quę affatim hauritur absque respiratione.
foncke.j.voncke. Scintilla.
fondament.j.fonderesel. fundamentum, fossa ubi fit substructio.
fondament. Anus,podex,sedes.
fondateur. Conditor,creator.
fonderen. fundare, substruere, stabilire fundamenta jacere; locare,ordiri, substituere,ponere,agere.
fonderesel. fundamentum, fundamen,substructio,solum.
fonte.j.vonte. fons,fons sacer.
fonteyne. fons. *gal.fonteine.ital.fontana.hisp.fuente.ang.fountaine.*
fonteynken. fonticulus.
fonteyn-ader. Vena fontis,scaturigo,scatebra.
fonteyn-back. Crater.
fonteyn-becken. Labrum.
fonteyn-bedde. Crater, conceptaculum aquæ salientis in fonte. *q. d.* fontis lectulus,fontis alveus.
fonteyn-buyse. Tubulus.
fonteyn-kraene. Salientes,siphunculi
fonteyn-kruyd. Potagometon,fontinalis, fontalis: herba in aquis & paludibus nascens.
fonteyn-meester. Aquilex,aquarum indagator.
fonteyn pijpe. Tubus,tubulus.
fonteyn schotel. Castellum: aquæ fontis receptaculum,è quo fistulis aqua redi-tur.
fonteyn-steen. Lapis manalis: unde [illegible] emanat.
fonteyn tap. Salientes.
fonteyn-tote. Salientes,siphunculus,papillę, ubera, caput tubuli sive scaturiginis, ubi aqua exprimitur.
fonteyn-water. Aqua fontalis,fontana,viva:aqua quam fontes effundunt.
foolen. *vetus. fland.* Illudere, attrectare. *ang.fele.*
foragie. Pabulum. *gal. forrage. hisp.forrage. angl.forage.*
forest. Saltus. *gal.forest. ital.foresta. ang.forest.*
forestier/forest-wachter. Saltuarius, [illegible] tuum custos,sylvæ prefectus. **forestier/ forster/** *sive* **vorster/** prefectus *dici p*[illegible]
foret.j.boorken. Terebellum *à forando* [illegible] *foret.*
foret/furet/fret. Viverra,ictis,mustela sylvestris. *gal. fueret. ital. foretta.hisp.hu*[illegible] *ang.ferrette.*
forier. Mensor, designator hospitiorum sive diversoriorum. *gal.fourier.ital.for*[illegible] *hisp.forerio.*
forieren. Collocare apud hospitem designare hospitium.
formaet. formatura, forma. *dicitur.* [illegible] **maet.** *q.d.* **veur-maet.** i.prima mensura *teste Becano.*
formaet-houten. Assulæ formulares.
forme/vorme. forma,figura.
formen.j.vormen. formare.
formoor.j.groef-ijser. Cęlum,instrumentum scalpendi.
forneys. Fornax. *gal.fournais. ital.forn*[illegible] *hisp.hornaza.ang.fornace.*
forneys/werm-ketel. Cucuma,caldari[illegible]

vas æneum calefaciendę aquæ idoneū.
...rmeren. Administrare, subministrare, suppeditare, instruere, munire, ornare. *gal. furnir. ital. fornire. ang. furnishe.*
...rst. *vetus.* j. forest. Saltus, nemus.
...rster/vorster. Saltuarius, custos nemoris. & Præfectus ruralis, pretor rusticus. *gal. forestier.*
...rt. Arx, propugnaculum.
...rtresse. Arx, propugnaculum. *gal. forteresse. ital. fortezza. hisp. fortaleza. ang. fortresse.*
...rtse. fortitudo, vis, robur: & vis, violentia. *gal. force. ital. forza. hisp. fuerça. ang. force.*
...rtséren/ver-fortsen. Vim inferre, vim adhibere, vim facere, vi agere, vi cogere. *gal. forçer. ital. sforzare.*
...rtsigh/forts. Violentus. & *fris.* audax, acer, trux.
...rtseringhe. Violentia, violatio.
...rtsier. *fland.* Cista ferro munita, arcula camerata. *ital. forziero.* i. arca, scrinium.
...rtuyne. fortuna, fors fortuna. *gal. fortune. ital. fortuna. hisp. fortuna.*
...rtuyn-leser/fortuyn-segger. Sortilegus, qui per sortes futura prædicit.
...sse. fossa, fovea, scrobs. *gal. fosse. ital. fosse.*
...tse. *germ. sax.* Villus.
...tte. *vet.* Cunnus.
...ute j. faute.
...uwsyne. j. fluwsyne. Mustela fœnaria.

F R

...adde. Puer, puerulus.
...aet. j. vraet. Edo, mando, helluo.
...aetigh. j. gulsigh. Gulosus.
...aey. Bellus, scitus, comptus, lepidus, venustus, pulcher, elegans, lautus. *ang. fayre.*
...aey ende ghesont. Incolumis, sanus, salvus.
...aeyaerd / moyaerd. Homo elegans, splendidus, bullatus, bellus, lautus.
...aeyheyd. Elegantia, lepor, venustas.
...aeylick. Bellè, lepidè, venustè, pulchrè, eleganter, lautè.
...aeykens. Bellè.
...anck. j. vranck. Liber.
...ancijn. Membrana francica sive Gallica, membrana vervecina sive vitulina.
frangie. j. frengie. fimbria.
frase. *fland.* j. lobbe. *gal. frase.*
frase. Vituli lactantis, fissa intestina: intestina vitulina.
freyssel. Spuma lethalis.
freyt. j. fruyt. fructus, poma.
frengie/frangie/frenie. fimbria, lacinia, segmenta, peniculamenta, fasciolę assutæ extremis vestium oris. *gal. frange. ital. fregi, frangia. hisp. franza. ang. fringe.*
fret. j. foret. Viverra.
fret/fraet. Edo, helluo.
fret/frette. Vsura, lucrum.
fręten. *sax. fris. sicamb.* Helluari, avidè comedere.
fręter. j. vraet. Helluo.
frevel/wrevel. *ger. sax. fris. sicamb.* frivolus, vanus, temerarius, audax, malus. & Vanitas, temeritas, audacia, malitia. & Stomachus, iracundia.
frevel-moedigh. Temerarius, audax. & Stomachosus, morosus, rebellis, arrogans, contentiosus, cupidus, vindictæ.
frevaligh. j. frevel-moedigh.
frevelen/wrevelt. *ger. sax. fris.* Malefacere, delinquere, perturbare. & Stomachari.
freveler. Maleficus. & Contentiosus, perturbator. & Vanus, temerarius, frivolus, audax.
fricasséren. frigere, torrere. *gal. fricasser.*
frijt. frictum, cibus frictus.
frijten/roosten. frigere, torrere. *gal. frire. ital. frigere. hisp. freir.*
frijt-hof. j. vrijd-hof. Hortus.
frijt-panne. frixorium, frictorium, sartago.
frisch/versch. Recens, novus, juvenis. & Vividus, vegetus, alacer, alacris, firmus, integer, sanus: & Ornatus, pulcher: & frigidulus, subfrigidus. *gal. frez. ang. freshe. vide* versch.
frischeyd. Vigor, robur: & Integritas corporis.
frise/bloem-werck. Zophorus, encarpa.
frise. j. voye van koetse. frons, anterior pars lecti.
frise/ friseer-laecken/ ghefriseert laecken/vriese. Pannus crispatus, pannus villo-

villoſus, amphimalla. *vide*. **vries.**

friſéren/vrieſeren. Refricare, criſpare, inducere pannis villos. *gal. friſer. hiſp. friſar. ang. friſell.*

friſt/virſt/vorſt. *germ. ſax. friſ. ſicamb.* Tempus, oportunitas. *&* Terminus, temporis ſpatium. *&* Inducię litis: ampliatio.

friſten/virſten/vorſten. Servare, conſervare: *&* Differre, procraſtinare, prorogare, ſuperſedere, intermittere : ampliare.

friſten oft vorſten het oordeel. j. wtſtellen. Iudicium differre.

friſtinghe. Inducię, ampliatio.

frock. *vetus. fland.* Lęna, ſuprema veſtis. *gal. froc.*

fron/vron. *vetus. germ ſax.* Sacer. *&* Summus, præcipuus. **froniſge.** *apud. Otfridum dicitur* honorandus, obſervandus, reverendus.

fron-bode. *vetus. ſax.* Præco, miniſter publicus, ſtator, apparitor, accenſus. *q. d.* ſacer nuntius.

fron-autaer. Summum ſive pręcipuum altare.

fron-dienſt. Servitium.

fron-ghewaldt. Iudiciaria poteſtas.

fron-recht. Ius ſacrum, jus divinum.

fron-vaſten. Sacrum jejunium, jejunium quadrageſimale. *&* Iejunium quatuor temporum.

frone/vrone/vroone. j. heeren-cijns. Portorium, vectigal publicum, tributum, vectigal fundi: cenſus ſoli, qui principi penditur.

frone. j. fron-bode. Accenſus.

frone. j. vrunte/ghevangeniſſe. Cuſtodia.

fron-ghewald. j. ghevanghениſſe.

fronckele. *vet. lovan.* **j. fronſſe.** Ruga.

fronckelen. j. fronſſen. Rugare.

fronſſe/fronſſele. Ruga, plica, cutis contractio. *germ runtzel.*

fronſſen/fronſſelen. Rugare, corrugare, ſtriare, plicare. *gal. fronſer.*

fronſſen het veur-hooft. Contrahere ſupercilium, corrugare frontem.

frontieren des lands. j. paelen. Limites, termini, fines, orę. *gal. frontieres.*

frontier garniſoen. Milites limitan[...]

frontier landen. Agri limitanei, in fini[...]bus provincię ſiti.

froone. j. frone.

fruyt. Fructus, fructus autumnalis, f[...]us arborum: pomum, arboreus fœtus. *gal. fruict. ital. frutto. hiſp. fruta, fruto. ang.* [...]

fruyt/nae-diſch. Bellaria, tragemat[a,] ſe[...]cundæ menſæ.

fruyt-boom. Pomus, arbor frugifer[a,] fru[...]ctifera.

fruyt-merckt. Forum pomarium.

fruyt-ſoller. Oporotheca.

fruytagie. j. fruyt. Fructus.

fruytagie. j. loof-werck. Encarpa.

fruytenier. Pomarius. *gal. fruitier. ital. f[...]ruvalo. hiſp. frutero. ang. fruter.*

fruytenieren. Poma emere: *&* Poma[...]dere.

fruyten. j. frijten. Frigere.

FV

Fuer. j. vier. Ignis.

fuyck. Pulſus.

fuycke. j. vuycke. Excipulus.

fuycken. Pellere, trudere, protrudere, [...]tere, pulſare.

furet. j. foret. Viverra.

furnieren. j. fornieren.

fuſſet. Panni ſerici genus.

fuſte. Navis ſpeculatoria, exploratoria[...]taſcopium, myoparo, biremis, libu[...] liburna, liburnica. *vulgò* fuſta, navis [...]ſa. *gal. fuſte. ital. fuſta. hiſp. fueſta, fuſta.*

fuſte/fuyſte. j. dry-armen. Genus vaſi[...]narij.

fuſteyn. Goſſypium, xylum. *vulgò* fu[...]num: *&* Pannus goſſypinus, xylinus. [...]gò fuſtaneus : *qua voce Eraſmus utitu[r] Colloquijs :* *&* fuſtanicus : *Lud. Vives.* [...] *fuſtaine. ital. fuſtagno. hiſp. fuſtan. ang.* [...]*ſtyan.*

fuſteynen wambeys. Thorax goſſypin[...] xylinus, fuſtaneus.

futfutte. *ſax. ſicamb.* Cunnus. *ger. futh.*

futſel/vutſel. Panniculus.

futſelen. Conſarcinare.

futſelen. Agitare, factitare: ſubagitare, [...]trectare: manticulari: *&* Nugari, nug[...]

age[...]

agere,frivola agere,tricari,muginari.

Futseler. Frivolus,frivolarius,nugator.& *germ.* Vxorius.

Futselinghe. Agitatio: & Gerræ res frivolæ,nugæ,frivola.

Futsel-boeck soecken. Fingere causas,nectere causas,moras quæritare, differendi occasionem quæritare, elabendi ansam quærere.

GA

cisura.

Gabberen. Nugari,jocari. *gal. gaber.ital.gabare.*

Gabberdacie. Nugæ,jocus.

Gachelen. *germ.sicamb.* Cachinnari.

Gack/gacken.i.gheck/ghecken.

Gacke. *germ.sax.sicamb.* Monedula.

Gadde. *fris.* **i.wytingh.** Apua.

Gadder. *sicamb.sax.* **i.tralie.** Clathri,clathra,cancelli. *germ.gatter.*

Gade. Cura,custodia. *gal.garde.*

Gade-slaen. Observare,advertere,curare: habere rationem,curam : animum advertere.

Gade-loos. *fland.* Negligens.

Gade-loosheyd. *fland.* Negligentia.

Gade-looselick. *fland* Negligenter.

Gade.i.gadinghe. Forma,&c.

Gade/ gaeye/ gaeyken. Socius, socia: compar,coniux, *de avibus dicitur.*

Gade *sive* **gaey.** *id significat (inquit Becanus)* quod ita placet,ut eo potiri velimus.

Gadelick/gaeylic. *holl.* Aptus,conveniens, decens.& Convenienter,aptè.

Gaden/gaeyen. Placere, collubere : & Convenire,congruere: & Iungere sive conjungere par pari , conjugare paria: & Conjungi , congregari ad generandũ.Conjugari: & Commodare,accommodare.& Formare,deformare.

Gadinghe. Forma,figura,qualitas,genus. *ger gattung.* voluptas. & Facilitas, commoditas,commodum, utilitas. & Convenientia, congruentia. & Res specie vel statura inter se convenientes.

Gadelen. Garrire more avium.

Gader/ te gader. Simul,unà pariter. **Al te gader.** Simul omnes.

Gaderen/gaeren. Aggregare,colligere, congregare. *ἀ γείρειν. angl.gather.*

Gader-vloed. Confluens, confluentes.

Gaey.i.gay.

Gaele. Callus,scabies,macula,impetigo. *gal.galle.*

Gaelich/ghellich. Scabiosus. *gal. galleux.*

, insuavis sapore aut

ferinum saporem refe-

Gaelschepo. Virus saporis, sapor ferinus, ingratus.

Gaen. Ire, gradi, vadere, tendere viam, iter gressum,conferre se,iter facere,incedere,ingredi. *germ.gon.ang.goe.* **Gaen doen/gaen beschicken.** Facessere,ire ad faciendum. **Gaen loopen.** Dare se in pedes, conjicere se in pedes, conjicere se in fugam,fugere. **Gaen te voete.** Pedes ire,pedibus iter conficere,pedibus proficisci. **Gaen besien.** Visere,invisere, visitare. **gaen.** Fermentescere,crescere fermento addito.

Gaen in syn thien jaeren. Agere annum decimum. **Gaen oft vaeren wel oft qualick.** Succedere, valere, benè aut malè,&c.

Gaen-erven. *vet.sax.* Hæredes accelerantes,hæredes cognati eius qui neque fratres neque sorores post se relinquit moriens. & Hæredes in recta progenie descendentes, qui lateralibus preferuntur.

Gaende-man. Viator.

Gaepen. Oscitare,hiare,hiscere.& Aperto ore spectare, avidè spectare, inhiare spectaculo, inhiare loquenti, pendere ab ore loquentis. & Fatiscere , aperiri. *germ.geinen.gauwen. ang gape.*

Gaeper. Oscitator.

Gapaerdt. Oscitator,avidus spectator: intentus spectator.

Gaepende. Oscitans,hians.& Hiulcus.

Gaep-spel. Spectaculum.

Gaep-stock. Avidus spectator,spectaculo inhians,stupidus spectator,qui hians & stupi-

villosus, amphimalla. *vide.* **vries.**

friséren/vrieseren. Refricare, crispare, inducere pannis villos. *gal. friser. hisp. frisar. ang. frisell.*

frist/virst/vorst. *germ. sax. fris. sicamb.* Tempus, oportunitas. & Terminus, temporis spatium. & Induciȩ litis: ampliatio.

fristen/virsten/vorsten. Servare, conservare: & Differre, procrastinare, prorogare, supersedere, intermittere: ampliare.

fristen oft vorsten h... len. Iudicium diffe...

Gaan, mutato B in G, βῆναι, au... βᾶν.

fristinghe. Induciȩ, ampliatio.

frock. *vetus. fland.* Lena, suprema vestis. *gal. froc.*

fron/vron. *vetus. germ. sax.* Sacer. & Summus, præcipuus. **fronisge.** *apud.* Otfridum *dicitur* honorandus, observandus, reverendus.

fron-bode. *vetus. sax.* Præco, minister publicus, stator, apparitor, accensus. *q. d.* sacer nuntius.

fron-auttaer. Summum sive prȩcipuum altare.

fron-dienst. Servitium.

fron-ghewaldt. Iudiciaria potestas.

fron-recht. Ius sacrum, jus divinum.

fron-vasten. Sacrum jejunium, jejunium quadragesimale. & Iejunium quatuor temporum.

frone/vrone/vroone. j. heeren-chys. Portorium, vectigal publicum, tributum, vectigal fundi: census soli, qui principi penditur.

frone. j. fron-bode. Accensus.

frone. j. vrunte/ghevangenisse. Custodia.

fron-ghewald. j. ghevanghenisse.

fronckele. *vet. lovan.* **j. fronsse.** Ruga.

fronckelen. j. fronssen. Rugare.

fronsse/fronssele. Ruga, plica, cutis contractio. *germ runtzel.*

fronssen/fronsselen. Rugare, corrugare, striare, plicare. *gal. froncer.*

fronssen het veur-hooft. Contrahere supercilium, corrugare frontem.

frontieren des lands. j. paelen. Limites, termini, fines, orȩ. *gal. frontieres.*

frontier garnisoen. Milites limitanei...

frontier landen. Agri limitanei, in limi...bus provinciȩ siti.

froone. j. frone.

fruyt. Fructus, fructus autumnalis, fru... arborum: pomum, arboreus fœtus. ... *fruict. ital. frutto. hisp. fruta, fruto. ang. f...*

fruyt/nae-disch. Bellaria, tragemata ... cundæ mensæ.

fruyt-boom. Pomus, arbor frugifera ...

fruytagie. j. fruyt. Fructus.

fruytagie. j. loof-werck. Encarpa.

fruytenier. Pomarius. *gal. fruitier. ital. fru...valo. hisp. frutero. ang. fruter.*

fruytenieren. Poma emere: & Poma v...dere.

fruyten. j. fryten. Frigere.

FV

Fuer. j. vier. Ignis.

fuyck. Pulsus.

fuycke. j. vuycke. Excipulus.

fuycken. Pellere, trudere, protrudere, q...tere, pulsare.

furet. j. foret. Viverra.

furnieren. j. fornieren.

fusset. Panni serici genus.

fuste. Navis speculatoria, exploratoria, ...tascopium, myoparo, biremis, libur... liburna, liburnica. *vulgò* fusta, navis ...sa. *gal. fuste. ital. fusta. hisp. fuesta, fusta.*

fuste/fuyste. j. dry-armen. Genus vasis ...narij.

fusteyn. Gossypium, xylum. *vulgò* fus...num: & Pannus gossypinus, xylinus. *v...gò* fustaneus : *qua voce Erasmus utitur ... Colloquijs :* & fustanicus : *Lud. Vives. g... fustaine. ital. fustagno. hisp. fustan. ang. ...styan.*

fusteynen wambeys. Thorax gossypinu... xylinus, fustaneus.

futfutte. *sax. sicamb.* Cunnus. *ger. futh.*

futsel/vutsel. Panniculus.

futselen. Consarcinare.

futselen. Agitare, factitare: subagitare, ... trectare: manticulari: & Nugari, nug...

age...

agere, frivola agere, tricari, muginari.

Futseler. Frivolus, frivolarius, nugator. & *germ.* Vxorius.

Futselinghe. Agitatio: & Gerræ res frivolæ, nugæ, frivola.

Futsel-boeck soecken. Fingere causas, nectere causas, moras quæritare, differendi occasionem quæritare, elabendi ansam quærere.

GA

GAbbe/gabbeken. *vet.* Galerus: pileolus rotundus.

Gabbe. *fland.* j. **schramme.** Incisura.

Gabberen. Nugari, jocari. *gal. gaber. ital. gabare.*

Gabberdacie. Nugæ, jocus.

Gachelen. *germ. sicamb.* Cachinnari.

Gack/gacken. 1. **gheck/ghecken.**

Gacke. *germ. sax. sicamb.* Monedula.

Gadde. *fris.* j. **wijtingh.** Apua.

Gadder. *sicamb. sax.* j. **tralie.** Clathri, clathra, cancelli. *germ. gatter.*

Gade. Cura, custodia. *gal. garde.*

Gade-slaen. Observare, advertere, curare: habere rationem, curam: animum advertere.

Gade-loos. *fland.* Negligens.

Gade-loosheyd. *fland.* Negligentia.

Gade-looselick. *fland.* Negligenter.

Gade. i. **gadinghe.** Forma, &c.

Gade/ gaeye/ gaeyken. Socius, socia: compar, coniux, *de avibus dicitur.*

Gade *sive* **gaey.** *id significat (inquit Becanus)* quod ita placet, ut eo potiri velimus.

Gadelick/gaeylic. *holl.* Aptus, conveniens, decens. & Convenienter, aptè.

Gaden/gaeyen. Placere, collubere: & Convenire, congruere: & Iungere sive conjungere par pari, conjugare paria: & Conjungi, congregari ad generandũ. Conjugari: & Commodare, accommodare. & Formare, deformare.

Gadinghe. Forma, figura, qualitas, genus. *ger. gattung.* voluptas. & Facilitas, commoditas, commodum, utilitas. & Convenientia, congruentia. & Res specie vel statura inter se convenientes.

Gadelen. Garrire more avium.

Gader/ te gader. Simul, unà pariter. **Al te gader.** Simul omnes.

Gaderen/gaeren. Aggregare, colligere, congregare. *ἀγείρειν. angl. gather.*

Gader-bloed. Confluens, confluentes.

Gaey. j. **gay.**

Gaele. Callus, scabies, macula, impetigo. *gal. galle.*

Gaeligh/ghelligh. Scabiosus. *gal. galleux.*

Gaelsch. Ingratus, insuavis sapore aut odore: hircosus: ferinum saporem referens: insipidus.

Gaelscheyd. Virus saporis, sapor ferinus, ingratus.

Gaen. Ire, gradi, vadere, tendere viam, iter gressum, conferre se, iter facere, incedere, ingredi. *germ. gon. ang. goe.* **Gaen doen/gaen beschicken.** Facessere, ire ad faciendum. **Gaen loopen.** Dare se in pedes, conjicere se in pedes, conjicere se in fugam, fugere. **Gaen te voete.** Pedes ire, pedibus iter conficere, pedibus proficisci. **Gaen besien.** Visere, invisere, visitare. **gaen.** Fermentescere, crescere fermento addito.

Gaen in sijn thien jaeren. Agere annum decimum. **Gaen oft vaeren wel oft qualick.** Succedere, valere, benè aut malè, &c.

Gaen-erben. *vet. sax.* Hæredes accelerantes, hæredes cognati eius qui neque fratres neque sorores post se relinquit moriens. & Hæredes in recta progenie descendentes, qui lateralibus præferuntur.

Gaende-man. Viator.

Gaeyen. Oscitare, hiare, hiscere. & Aperto ore spectare, avidè spectare, inhiare spectaculo, inhiare loquenti, pendere ab ore loquentis. & Fatiscere, aperiri. *germ. geinen. gawwen. ang. gape.*

Gaeyer. Oscitator.

Gayaerdt. Oscitator, avidus spectator: intentus spectator.

Gaeyende. Oscitans, hians. & Hiulcus.

Gaey-spel. Spectaculum.

Gaey-stock. Avidus spectator, spectaculo inhians, stupidus spectator, qui hians & stupi-

ſtupidus aliquid ſpectat, agenti vel loquenti inhians, obtutu hærens defixus in uno. *Virg.*
gaepinghe. Oſcitatio. & Hiatus.
gaer/gar. Prorſus, omnino.
gaer. Coctus, percoctus, maturus. *germ. gar.*
gaer-maecken. Apparare, perficere. & Percoquere, perfectè coquere.
gaer-bree. *friſ. ſicamb.* **j. kabaret.**
gaer-koeck. *ſax. fi.* **j. kabaretttier.**
gaerand. j. waerand. Aſſertor.
gaeranderen. j. waeranderen.
gaerand-ſchap. j. waerand-ſchap.
gaerbel. Abortus aromatum ſive ſeminum, aromata ſive ſemina abortiva, nutrimento defecta, caſſa, inania, minimique ponderis.
gaerbeleuren. Seligere ſive ſecernere aromata, herbas, ſemina, & ſimilia, eaque cribrare & purgare. *Garbal arabice* cribrare *dicitur.*
gaerde. j. gheerde. Virga, flagrum.
gaerde. Pes, funis quo transfertur velum.
gaerde/gaerd. *ger. ſax. friſ. ſicamb.* Hortus, pomarium: *Brabantis hæc vox uſitatior in compoſitis, quã in ſimplici: ut* **boom-gaerd/ rooſe-gaerd/** &c. *gal. jardin. ital. giardino. hiſp. jardin. ang. gardayne.* **Op de gaerde loopen.** Vivere ex ſtipe à ruſticis extorta: hortos, pomaria, agros & villas populari atque deprædari.
gaerden het land. *vetus. holland.* Populari agros.
gaerdenier. *ſax. friſ. ſicamb. holl.* Hortulanus, horti cuſtos. *gal. jardinier. ang. gardyner.*
gaerde/waerde/ghewarde. Cuſtodia: & Prætoria cohors, ſatellites. & Præſidium. *gal. garde. ital. guardia. hiſp. guarda.*
gaerde-knecht. Stipator, ſatelles.
gaerdiaen. *vetus.* Cuſtos. **gaerdiaen van de Minder-broeders.** Præpoſitus Minoritarum. *gal. gardien. ital. guardiano. hiſp. guardador.*
gaerniſoen. Præmunitio. **gaerniſoen van krijghs-volck.** Præſidium, milites præſidiarij, milites qui cuſtodiæ, tutelæ, ac defenſioni locorum imponuntur: milites ſtationarij.
gaerniſoen op de frontieren. Milites limitanei.
gaeren. j. gaederen. Aggregare, colligere.
gaeren. Filum. *ang. yarne.*
gaeren/gaeren-net. Everriculum, ſagena, caſſis: & Plagæ, retia. & Indago, retiulata indago, carbaſeum ſeptum ſeu plagarum ſaltus cingentium & feras includentium.
gaeren-boom. j. webe-boom. Liciorium.
gaeren-huyde. Reticulum.
gaeren-klopper. j. vlaſ-hamer. Malus ſtuparius.
gaeren-kroone. j. haſpel. Harpedone.
gaeren-moelen. Rhombus, harpedone.
gaeren-net. j. gaeren. Everriculum, Indago, &c.
gaeren-ſtock. Ames, pertica aucupis tendiculum ſuſtentans.
gaeren-veder. j. gaeren-winde.
gaeren-wiel. Rhombus, girgillus.
gaeren-winde. j. gaeren-kroone. Harpedone, rhombus.
gaerghel. Compago, commiſſura. & Coxmargo.
gaerſel. j. ver-gaerſel.
gaerner. j. garnaerd.
gaerwe/garwe/garve/garbe. Stratiotes, mille folium, *vulgò* ſupercilium Veneris.
gaerwe/ garwe/ garve/ coren-garve. Merges, manipulus ſpicarum, faſcis ſpicarum. *gal. gerbe.*
gaerwen/ gerwen. Præparare, adornare, conficere.
gaerwen oft touwen het leder. Pelles conficere, perficere, macerare, depſere, ſubigere.
gaerwer. Coriarius, concinnator coriorum.
gaerw-kamer. Sacrarium, locus in templo ubi ſacerdos ſe præparat. & ſacris veſtibus adornat: & Sacrarium, adytum, cella, pars templi ſecretior. *vulgò* veſtibulum.
gaeve/gave. Donum, munus.
gave Gods. Donum Dei: & Peſtis vel alia lues à Deo immiſſa.

gaef

gaebe.j.ghebe. Integer.
gaffel. Furca, bidens, merga: furcilla, furcula.
gaffel-langhe/gaffel-langh. *sax. sicamb.* j. **oor-worm.** Fullo: vermis cuius cauda in bifurcum mucronem exit.
gaffrepe. *brux. lovan.* j. **af-val van de gans.** Acrocolia anseris.
gaffrepe/ gaffrepde. *fland.* Libum. *gal. gaufre, gaufre.*
gaghel. Pseudomyrtus eleagnos.
gaghel. *sicamb.* Palatum, cælum oris.
gaghelen/gaghen. Gingrire, glocitare instar anseris. *ang. gaggle.*
gagie. Merces, prœmium, stipendium. *gal. gage. ital. gage. ang. gage.*
gagieren. Persolvere, stipendium.
gay. *vetus.* Pica glandaria, graculus, monedula. & Psittacus. *gal. gaey, geay.*
gay. Alacer, alacris. & Celer, subitus, prœceps, repentinus. *germ. gehe. gal. gay. ital. gaio.*
gay-veder.j.gaeren-veder. Rhombus, gingillus.
gaych/gaychlick. *ger. sax. sicamb.* Prœceps, subitus, subitaneus, repentinus.
gaychlick oft gayelick sterven. Subitò mori: & Alacriter mori.
gaychlicke dood. Subita mors: & Mors deliberata, decreta.
gaye dood.j.gaychlicke dood.
gaye.j.gade. Custodia: & Socius, socia, &c.
gaye. *vetus. ang.* Venustus, politus.
gayen.j.gaden. Placere, &c.
gayole.j.ghioole.
gal-noot/gal-appel/ eyck-appel. Galla. *gal. noix de galle. ital. galla. hisp. galha, agalla. ang. gallenutte.*
galant-wortel.j.alant-wortel.
gale.j.gaele. Callus, scabies.
galeye. Navis longa, navis actuaria, triremis, quadriremis, quinqueremis, &c. *vulgò* galea, navis galeata, galeatia, galeo. *gal. galee, gallere. ital. galea, galera. hisp. galera. ang. galye.* **Op de galeye setten.** Ad remum dare, remo publicæ triremis affigere: ergastulo nautico mancipare: ad triremes relegare.
galey boeven. Insularij, ad remos damnati, ergastularij remiges, noxij ad triremes damnati. *galiote, hisp. & galeotto. ital.* i. remex.
galeote. Galea, biremis. *gal. galeote. hisp. galeota.*
galeon. *vide in Appendice.*
galeysen.j.gleysen.
galerije. Pergula, ambulacrum; paradromis. & Xystus, porticus tecta, hybernis exercitijs dedicata: & Peristilium. & Lorica. *gal. gallerie. ital. galeria. dicitur* **galerije.** *q.d.* **gaenerije.** *n. in l. mutato, ab eundo, sicut Latinis* ambulacrum, & *gallis pourmenoir, ab ambulando.*
galghe. Gabalus, crux, patibulum, furca, arbor infelix, lignum infelix, infame: patibulum crucis.
galgh-aerd. Furcifer.
galghen-aes. Furcifer, cruciarius, patibulatus, suspendiosus, dignus qui in cruce pascat corvos.
galghen-knepel. Furcifer.
galghen lap. Furcifer.
galghen-strop/galghen-strick. Furcifer, verbero, magistia. *q. d.* laqueus patibuli, laqueus nexilis suspendiosi.
galghen-veld. Carnificina: locus publicus, in quo jussu magistratus homines sontes à carnificibus occiduntur.
galghen-voghel. Furcifer.
galigaen. Cyperus Babylonius: galanga vulgaris. **Wilde galigaen.** Cyperus, juncus quadratus, juncus angulosus, triangulus. *gal. galin. gal. ital. galega.*
galle. Bilis, fel. χολή. *quasi* **geale** *sive* **geele:** i. flavus. *ita Becanus. germ. holl. ang. gal.*
gallen-blaesken. Vesicula fellis.
gallen den visch. Exenterare piscem, fel extrahere.
galissen-hout.j.kalissen-hout.
galm. Echo, reflectio soni, sonus resultans.
galmen. Resonare, retonare, remugire.
galm-gat. Specula sine fenestra tintinnabularis.
galpen. Gannire instar vulpis.

Galveren. *fland.holl.* Nugari, jocari, gannire.

Gamanderlijn/gamander-kruyd. Chamedrys,trissago,quercula,serratula. *ger. gamanderle.gal.garmandree.*

Ganck/gangh. Gressus,gradus,incessus, ingressus,itio,meatus.

Ganck/gangh. Angiportus,angiportum, vicus angustus exitum non habens.

Ganck/galertje. Pergula,ambulacrum.

Ganck onder de aerde. Cuniculus; via subterranea. *&* Vena rei metallicæ.

Ganck in de schepen. Pergula,fori.

Ganck-baer. Meabilis,facilè per omnia means. *&* Pervius,per quod iri potest.

Ganck-baere waere. Merx vendibilis.

Ganck-baer gheld. Proba moneta,bonus nummus, nummus probatus, nummus usualis qui est in usu,usitatus.

Ganghen.j.gaen. Ire.

Gangher. Viator.

Gans/ganse. Anser, gansa. *vox veterum Gallorum sive Germanorum, apud Plinium. Ger.Ganß.hisp Ganso.ang.Gose,Geese.*

Gansen bout. Femur anserinum.

Gansen-bloemen. Chrysanthemum,chamæmelum luteum.

Gansen-dystel. Sonchus.

Gansen-gheroof.j.af-val. Acrocolia.

Gansen-kiecken. Pullus anserinus.

Gansen-panne. *vetus.* Sartago.

Gansen-poel. Natatile.

Gansen-smout. Adeps anserinus.

Gansen voet. Atriplex silvestris, pes anserinus *herbæ genus.*

Gansen-veldt/gansen-weyde. Chenoboscium,chenotrophium.

Ganser/ganserick. Anser mas. *ang.gander.*

Gant. *germ.sax.sicamb.* Auctio. *gal.encant.*

Gants/gantsch. Integer, totus, solidus, perfectus. *&* Cunctus, omnis. **Gants ende gaer.** Prorsus,omnino.

Gantschepd. Integritas,soliditas.

Gantschelick. Integrè, omnino,prorsus, penitus,solidè.

Gantschen.j.gheneſen. Integrare,sanare.

Gapen.j.gaepen. Oscitare.

Gaps/gaspe. *fris.* **j.hand-vol.** Manipulus.

Gar.i.gaer. Prorsus.

Garand.i.gaerand.

Garbel.j.gaerbel.

Garde.j.gaerde.

Gardijne.j.gordijne. Cortina.

Gareel.j.gorreel. Helcium.

Garen.j.gaeren. Filum.

Garnaerd/garner. Gammarus: *&* Squil[...] *pisci[...] genus.gal.guernette*

Garnisoen.j.gaernisoen. Presidium.

Garoffel-bloeme.j.genoffel.

Gariete/gheriete. *fland.* Speculæ, min[...] pinnæ, eminentiæ murorum. *gal car[...] aux,creneaux.*

Garreel.j.gorreel. Helcium.

Gars.j.gras. Gramen.

Garse. *zeland.* Pratum viridans nullo ci[...]ctum aggere,herbida planities alluvi[...]ne adjecta.

Garsigh. Gramineus,herbidus.

Garsinghe. *fland.* Pascua herbosa, vi[...]dantia.

Garste.j.gherste. Hordeum.

Garst/garstigh. Rancidus fracidus. **Ga[...]stigh speck.** Rancidum lardum.

Garstigh zijn. Rancere. **Garstigh w[...]den.** Rancescere.

Garstachtigh. Subrancidus.

Garstigheyd/garstheyd. Rancor.

Gawe.j.garwe.

Gasp/gaps. *fris.* **j.hand-vol.**

Gaspe. *fland.* **j.ghespe.** Fibula.

Gast. Conviva,hospes,qui hospitio ex[...]pitur,diversor. *germ gast.ang.gest.*

Gast. *vetus sax.sicamb.holl fris.* Extrane[...] perigrinus:qui longius decem millia[...]bus extra ditionem habitat. *&* Habi[...]tor oppidi, qui civis non est. **Wi[...] gast.** Qui quotidie, quavis septima[...] de urbe in urbem, de regione in regi[...]nem proficiscitur : neque in ulla ci[...]tate annum & diem habitat. *Ius Magdeburg.*

Gast-baer. Hospitalis.

Gast-baerheyd. Hospitalitas.

Gast-bodt. *sax sic.* Convivium.

Gast-gave. Xenium.

Gast-houder. Hospes,convivator.

Gast-huys. Xenodochium, hospitium publicum, hospitium sacrum. *vulgo.* hospitale.

Gast-huys der siecken. Nosocomium, valetudinarium, hospitium languentium.

Gast-huys des bedelaers. Ptochodochium, hospitium mendicorum.

Gast-kamer. Triclinium, conclave, discubitorium, hospitale cubiculum.

Gast-mael. Convivium.

Gast-meester. Architriclinus, hospes, hospitator, convivator, symposiarchus, symposiarcha, magister convivij.

Gast-recht. *vetus.* Ius peregrinorum.

Gast-vriend.j.gast. Hospes.

Gast-vry. Hospitalis.

Gast-vryheyd. Hospitalitas.

Gast-vrylick. Hospitaliter.

Gast-weerd / gast-weerder. Architriclinus, symposiarcha, hospes, convivator.

Gasterije. Convivium, epulum, epulatio: *&* Hospitium.

Gastery-houder. Convivator, hospes.

Gat. Foramen, foramentum.

Gat. *vetus.* Ianua, porta. *ang. gate, yate.*

Gat. *adag.* Angustia, res arctæ. **Int gat zijn.** In arcto versari, rebus in arctis esse. *&* Timere.

Gat/aersgat. Podex, anus.

Gaten. Forare, perforare.

Gatigh. Foraminosus.

Gatte. *vetus.* Vicus, platea. *germ. gaß. ital. chiasso.*

Gaud. *fland.* **j. goud.** Aurum.

Gave.j.gaeve. Donum, *&c.*

Gavelote. *fland.* **j. javelijne.** Tragula.

Gauw. Cautus, catus, sollers, acutus, agilis, alacer, acer, attentus ad rem. *gal. gay.*

Gante. Græci χὴν & Doricè χᾶν.

[illegible]

Gauwigheyd. Alacritas, vigilantia, diligentia.

Gauwighlick. Alacriter, attentè, acriter, diligenter.

GHE *præpositivum & separabile.*

Ghe. *particula præponitur verbis & participijs præteriti temporis: ut,* **ghe-acht/ghe-boren/ ghe-broken/ ghe-vanghen/** *&c. Item verbalibus: ut,* **Ghevack/ ghebod/ ghehoor/ghesicht/** *&c. Exponitur aliquando Latinè per* con: *ut,* **Ghenaem/ gheselle/ ghe-spele/** *&c. Quandoque etiam pluraliter: ut,* **ghe-beente/ ghe-boefte / ghe-berghte/ghe-varinte/** *&c.* **ghe.** (*inquit Becanus*) *vocibus præposita, perfectionem indicat.*

ghe-acht. Æstimatus.

ghe-back. Pistura, coctura, coctio: *&* Opus pistorium, panis dulciarius, placenta.

ghe-backen. Pistus, coctus: *&* Coctilis.

ghe-baenden wegh. Callis, via trita.

ghe-baer. Partus, partura.

ghe-baer/ghe-beer. Gestus.

ghe-baer-diensten. Ceremoniæ.

ghe-baer. Tumultus, tumultuatio, turba: *&* Baritus *sive* barritus; clamor militum, cum acies utrinque junguntur.

ghe-baeren/baeren. Parere, edere partum: *&* Edere gestus, gesticulari gerere se. *&* Tumultuari, turbare. *&* Barritum edere, clamorem edere, barrire. *&* furore sive clamore incondito sævire, more ursorum.

ghe-baerd. Barbatus.

ghe-bannen. Exul, in exilium actus, deportatus, relegatus, in exilium missus.

ghe-bannen zijn. Exulare. **ghe-bannen worden.** Relegari.

ghe-bandelt. Devinctus, obligatus, mancipatus.

ghe-bannen vier-schaere. Senatus legitimè coactus sive convocatus.

ghe-bas. Latratus, us.

ghe-beckt. Rostratus.

[illegible] o, comprecatio, preces, ro- [illegible] tio.

[illegible] atus, oratus.

[illegible] **ddet.** Decumbens, in lectū depositus.

ghe-beeldt. Pictus, picturatus.

ghe-beente. Ossa, compages ossium.

ghe-belt/ghe-bellet. *Fland.* **j. stad-kind.** Prodigentiæ condemnatus, cui bonis interdictum est tintinnabuli sonitu.

Galveren. *fland.holl.* Nugari, jocari, gannire.

Gamanderlijn/gamander-kruyd. Chamedrys,trissago,quercula,serratula. *ger. gamanderle.gal.garmandree.*

Ganck/gangh. Gressus,gradus,incessus, ingressus,itio,meatus.

Ganck/gangh. Angiportus,angiportum, vicus angustus exitum non habens.

Ganck/galertje. Pergula,ambulacrum.

Ganck onder de aerde. Cuniculus; via subterranea. & Vena rei metallicæ.

Ganck in de schepen. Pergula,fori.

Ganck-baer. Meabilis,facilè per omnia means. & Pervius,per quod iri potest.

Ganck-baere waere. Merx vendibilis.

Ganck-baer gheld. Proba moneta,bonus nummus, nummus probatus, nummus usualis qui est in usu,usitatus.

Ganghen.j.gaen. Ire.

Gangher. Viator.

Gans/ganse. Anser, gansa. *vox veterum Gallorum sive Germanorum, apud Plinium. Ger. Ganß.hisp. Ganso.ang. Gose,Geese.*

Gansen bout. Femur anserinum.

Gansen-bloemen. Chrysanthemum,chamæmelum luteum.

Gansen-dyssel. Sonchus.

Gansen-gheroof.j.af-val. Acrocolia.

Gansen-kiecken. Pullus anserinus.

Gansen-panne. *vetus.* Sartago.

Gansen-poel. Natatile.

Gansen-smout. Adeps anserinus.

Gansen voet. Atriplex silvestris, pes anserinus *herbæ genus.*

Gansen-veldt/gansen-weyde. Chenoboscium,chenotrophium.

Ganser/ganserick. Anser mas.*ang.gander.*

Gant. *germ.sax.sicamb.* Auctio. *gal.encant.*

Gants/gantsch. Integer [illegible] perfectus. & Cunctus, c[illegible] **ende gaer.** Prorsus,omni[illegible]

Gantscheyd. Integritas,sol[illegible]

Gantschelick. Integrè, omnino,prorsus, penitus,solidè.

Gantschen.j.gheneesen. Integrare,sanare.

Gapen.j.gaepen. Oscitare.

Gaps/gaspe. *fris* **j.hand-vol.** Manipulus.

Gar.i.gaer. Prorsus.

Garand.i.gaerand.

Garbel.j.gaerbel.

Garde.j.gaerde.

Gardyne.j.gordyne. Cortina.

Gareel.j.goreel. Helcium.

Garen.j.gaeren. Filum.

Garnaerd/garner. Gammarus: & Squil[illegible] *pisci[illegible] genus.gal.guernette*

Garnisoen.j.gaernisoen. Presidium.

Garoffel-bloeme.j.genoffel.

Gariete/gheriete. *fland.* Speculæ, min[illegible] pinnæ, eminentiæ murorum. *gal. car[illegible] aux,creneaux.*

Garreel.j.goreel. Helcium.

Gars.j.gras. Gramen.

Garse. *zeland.* Pratum viridans nullo ci[illegible] ctum aggere,herbida planities alluvi[illegible] ne adjecta.

Garsigh. Gramineus,herbidus.

Garsinghe. *fland.* Pascua herbosa, vi[illegible] dantia.

Garste.j.gherste. Hordeum.

Garst/garstigh. Rancidus fracidus. **Ga[illegible] stigh speck.** Rancidum lardum.

Garstigh zijn. Rancere. **Garstigh w[illegible] den.** Rancescere.

Garstachtigh. Subrancidus.

Garstigheyd/garstheyd. Rancor.

Gawe.j.garwe.

Gasp/gaps. *fris.* **j.hand-vol.**

Gaspe. *fland.* **j.ghespe.** Fibula.

Gast. Conviva,hospes,qui hospitio ex[illegible] pitur,diversor. *germ gast.ang.gest.*

Gast. *vetus sax.sicamb.holl fris.* Extrane[illegible] perigrinus: qui longius decem millia[illegible] bus extra ditionem habitat. & Habi[illegible] tor oppidi , qui civis non est. **W[illegible] gast.** Qui quotidie [illegible]

Gast-baer. Hospitalis.

Gast-baerheyd. Hospitalitas.

Gast-bodt. *sax sic.* Convivium.

Gast-gave. Xenium.

Gast-houder. Hospes,convivator.

Ga

Gast-huys. Xenodochium, hospitium publicum, hospitium sacrum. *vulgò.* hospitale.
Gast-huys der siecken. Nosocomium, valetudinarium, hospitium languentium.
Gast-huys des bedelaers. Ptochodochium, hospitium mendicorum.
Gast-kamer. Triclinium, conclave, discubitorium, hospitale cubiculum.
Gast-mael. Convivium.
Gast-meester. Architriclinus, hospes, hospitator, convivator, symposiarchus, symposiarcha, magister convivij.
Gast-recht. *vetus.* Ius peregrinorum.
Gast-vriend. j. **gast.** Hospes.
Gast-vry. Hospitalis.
Gast-vryheyd. Hospitalitas.
Gast-vrylick. Hospitaliter.
Gast-weerd / gast-weerder. Architriclinus, symposiarcha, hospes, convivator.
Gasterye. Convivium, epulum, epulatio: *&* Hospitium.
Gasterye-houder. Convivator, hospes.
Gat. Foramen, foramentum.
Gat. *vetus.* Ianua, porta. *ang. gate, yate.*
Gat. *adag.* Angustia, res arctæ. **Int gat zijn.** In arcto versari, rebus in arctis esse. *&* Timere.
Gat / aersgat. Podex, anus.
Gaten. Forare, perforare.
Gatigh. Foraminosus.
Gatte. *vetus.* Vicus, platea. *germ. gaß. ital. chiasso.*
Gaud. *fland.* j. **goud.** Aurum.
Gave. j. **gaeve.** Donum, *&c.*
Gavelote. *fland.* j. **javelijne.** Tragula.
Gauw. Cautus, catus, sollers, acutus, agilis, alacer, acer, attentus ad rem. *gal gay.*
Gauwe-loos. *fland* Negligens, socors.
Gauwe-loosheyd. *fland.* Negligentia, socordia.
Gauwe-looslick. *Fland.* Negligenter.
Gauwigheyd. Alacritas, vigilantia, diligentia.
Gauwighlick. Alacriter, attentè, acriter, diligenter.

GHE *præpositivum & separabile.*

Ghe. *particula præponitur verbis & participijs præteriti temporis: ut,* **ghe-acht / ghe-boren / ghe-broken / ghe-vanghen /** *&c. Item verbalibus: ut,* **Gheback / ghebod / ghehoor / ghesicht /** *&c. Exponitur aliquando Latinè per* con: *ut,* **Ghenaem / gheselle / ghe-spele /** *&c. Quandoque etiam pluraliter: ut,* **ghe-beente / ghe-boefte / ghe-berghte / ghe-darmte /** *&c.* **ghe.** *(inquit Becanus) vocibus præposita, perfectionem indicat.*
ghe-acht. Æstimatus.
ghe-back. Pistura, coctura, coctio: *&* Opus pistorium, panis dulciarius, placenta.
ghe-backen. Pistus, coctus: *&* Coctilis.
ghe-baenden wegh. Callis, via trita.
ghe-baer. Partus, partura.
ghe-baer / ghe-beer. Gestus.
ghe-baer-diensten. Ceremoniȩ.
ghe-baer. Tumultus, tumultuatio, turba: *&* Baritus *sive* barritus; clamor militum, cum acies utrinque junguntur.
ghe-baeren / baeren. Parere, edere partum: *&* Edere gestus, gesticulari gerere se. *&* Tumultuari, turbare. *&* Barritum edere, clamorem edere, barrire. *&* furore sive clamore incondito sævire, more ursorum.
ghe-baerd. Barbatus.
ghe-bannen. Exul, in exilium actus, deportatus, relegatus, in exilium missus.
ghe-bannen zijn. Exulare. **ghe-bannen worden.** Relegari.
ghe-bandelt. Devinctus, obligatus, mancipatus.
ghe-bannen vier-schaere. Senatus legitimè coactus sive convocatus.
ghe-bas. Latratus, us.
ghe-beckt. Rostratus.
ghe-bed. Precatio, comprecatio, preces, rogatus, us: oratio.
ghe-beden. Rogatus, oratus.
ghe-bet / ghe-bedder. Decumbens, in lectũ depositus.
ghe-beeldt. Pictus, picturatus.
ghe-beente. Ossa, compages ossium.
ghe-belt / ghe-bellet. *Fland.* j. **stad-kind.** Prodigentiæ condemnatus, cui bonis interdictum est tintinnabuli sonitu.

ghe-benedijden. Bene precari, bona dicere, bona precari, benedicere *apud, Eccles.*
ghe-benedijdinghe. Bona precatio: benedictio, eulogia.
ghe-berdert. Coassatus.
ghe-berdert aensicht. j. berdert aensicht.
ghe-beren. j. ghebaeren.
ghe-berghte. Montes. *vulgò* montana, orum.
ghebedt. j. ghe-bidt. Morsus, us: & Frænum.
ghe-beten. Morsus, a, um.
ghe-betigh. Mordax, infensus, infestus.
ghe-betighe woorden. Verba dentata, aculeata.
ghe-beticheyd. Mordacitas.
ghe-betighlick. Mordicus, mordicitus.
ghe-beuren. Contingere, accidere, evenire, obvenire, obtingere, fieri, usu venire.
ghe-beurte/ghe-boorte. Accidentia eventus: & Vice, vicem. **Met ghe-beurten oft be-hoorten yet doen.** Per vices, vicissim, alternatim aliquid agere. **T'is nu mijn ghe-beurte.** Nunc ad me redit ordo.
ghe-bied. Iussum, mandatum, præceptum: & Ditio, imperium, jurisdictio: & Territorium. & Regio.
ghebieden. Iubere, edicere, præcipere, indicere, imperare, mandare, denunciare: & Offerre: & Commendare.
ghe-bieder. Mandator, jussor, præceptor, imperator.
ghe-biedenisse. Commendatio.
ghe-bindte. j. ghe-bondte.
ghe-bit. Morsus: & Dentes. & Orea, frenum, postomis: & Lupatum, lupus murex. *germ. gebyss. ang byt, bytte.*
ghe-blaes. Flatus.
ghe-bleyckt. Insolatus.
ghe-bladert. Frondosus, foliosus.
ghe-blancket. Cerussatus.
ghe-blick. j. blick. Nictus.
ghe-bloemt/ghe-beeld kleed. Vestis picta, pictura.
ghe-bloemde tafel. Mensa undulata, undatim crispata.
ghe-bod. Iussum, mandatum, preceptum, edictum, imperium.
ghe-bod. j. kerck-ghe-bod. Promulga[...] in ecclesia.
ghe-bod. Licitatio, oblatum: oblatio p[...]tij, conditio lata.
ghe-boden. Iussus, indictus.
ghe-boden vier-dagh. Indictæ feriæ, fe[...] imperativæ. **ghe-boden vasten-da[...]** Indicta jejunia, imperativa jejunia.
ghe-boefte. Nebulones, caterva nebu[...]num, colluvies, fæx.
ghe-bonden. Ligatus, vinctus.
ghe-bonden daghen. *vetus.* Feriæ, dies [...]riati. *q. d.* dies ligati.
ghe-bondte/ghe-bundte. Colligatio, f[...]cis. & Contignatio, lacunar, laquearium, tabulatum, contabulatio, coaxatio, [...]assatio.
ghe-boogh-saem. Flexibilis, flexilis: [...] Obediens, obsequens, humilis.
ghe-boomte. Frutex, frutices, arbores.
ghe-boordt/ghe-soomt/ghe-stickt. F[...]briatus, prætextus, acu pictus: *à* **bo[...]den.**
ghe-boort/ghe-booret. Foratus, perfo[...]tus: *à* **booren. ghe-boort-gat.** Fo[...]men, foramentum.
ghe-boren. Natus, prognatus, editus, ge[...]tus: & Oriundus.
ghe-boren worden. Nasci, enasci, exor[...] provenire in vitam, suscipi in lucem.
ghe-borst. Mammosus, pectorosus.
ghe-boorte. Nativitas, ortus, exortus, ge[...]sis. **ghe-boort-dagh.** Natalis, nata[...] dies natalis, natalitius. **ghe-boort-[...]ste.** Natalitia.
ghe-boortigh. Natalis, natalitius: & Ori[...]dus, ortus, prognatus.
ghe-borstelt. Setosus, setiger.
ghe-bouw. Ædificium, structura, ædifi[...]tio, fabrica.
ghe-bouwet. Ædificatus.
ghe-braed. Assum, daps assaria, assata, a[...]
ghe-braeden. Assus, tostus. **ghe-braed[...] vleesch.** Caro assa, tosta.
ghe-brandt. Vstus, adustus, tostus.
ghe-brandt-teeckent. Stigmatias, lite[...]tus, inscriptus, stigmaticus, stigmo[...]

no[...]

notis compunctus: cui inusta est nota.
ghe-branden-wijn.j.brand-wijn. Vinum igne liquatum, spiritus vini.
ghe-breck. Defectus, deliquium, penuria, egestas, inopia, indigentia, vitium, morbus.
ghe-breck van ghelde. Difficultas numaria, difficultas rei numariæ, inopia argentaria, penuria, indigentia, seu egestas nummorum, pecuniæ inopia.
ghe-breck hebben. Carere, egere, indigere, opus habere.
ghe-breckelick/kranck. Morbidus, morbosus.
ghe-breckigh. Egens, indigens, indigus: & Defectivus, deficiens, mancus.
ghe-breke/ge-breck. Defectus, deliquium, vitium. **In ghebreke zijn.** Deficere, deesse.
ghe-breke. Deficere, deesse, defieri, abesse
ghe-brekigh.j.ghe-breckigh.
ghe-breydt. Dilatatus.
ghe-breydt ghelijck huyben. Reticulatus.
ghe-brockt. Friatus, tritus, intritus.
ghe-brockte spijse. Intritum, intrita.
ghe-broeders. Fratres, symphratores. *vulgò* confratres.
ghe-broeders huys-brouwen. Ianitrices, duorum fratrum uxores.
ghe-broeders kinderen/ ghe-broederlinghen. Patrueles, fratrum filij: fratres patrueles, sorores patrueles.
ghe-broedt. Fotus, incubatus, a, um.
ghe-broedsel.j.broedsel.
ghe-broght. Latus, allatus, apportatus.
ghe-broken. Fractus, ruptus.
ghe-broken stuck. Fragmentum.
ghe-broken.j.ghe-scheurt. Herniosus.
ghe-brokenheyd. Fractura. & Hernia, ramex.
ghe-broock-saem. Lentus, flexibilis.
ghe-bruyck. Vsus, usio.
ghe-bruyck-neminghe. Vsucapio, onis.
ghe-bruyckelick. Vsualis, usuarius: & Vsitatè.
ghe-bruycken. Vti, usurpare, frui, usitare.
ghe-bruyckigh. Vsitatus.
ghe-bruyckinghe. Vsus, usio, usurpatio.
ghe-bruyckt. Vsitatus.
ghe-bruyckt worde. In usu esse, usurpare.
ghe-bucht.j.bocht/bucht.
ghe-buer. Vicinus, confinis, accola, finitimus, conterminus.
ghe-buer-man. Vicinus.
ghe-buer-wijf. Vicina.
ghe-buere. Vicina.
ghe-buerlick. Vicinus: & Familiaris, comis, humanus.
ghe-buer-saem. Comis erga vicinos, civilis.
ghe-buersaemheyd. Vicinia, vicinitas, comitas.
ghe-buerte. Vicinia, vicini.
ghe-bueren.j.ghe-beuren. Contingere, evenire.
ghe-buerst oeft. *holl.* Pomum vietum.
ghe-bult. Gibbus, gibbosus.
ghe-bundte.j.ghe-bondte.
ghe-dacht. Cogitatus, a, um.
ghe-dacht-weerdigh. Memoratu dignus, memorabilis.
ghe-dachte. Cogitatus, cogitatio, mens, meditatio.
ghe-dachten. *fland.* **j.ghedencken.** Meminisse, cogitare.
ghe-dachtenisse. Memoria. & Meditatio, cogitatio, mens.
ghe-dachtigh. Memor.
ghe-daen. Factus, dispositus: & Forma, facie sive vultu præditus, figuratus.
ghe-daente. Facies, figura, forma, species.
ghe-daente des aensichts. Vultus, us.
ghe-danck. *germ. sax. sicamb.* **j.ghedenck.** Meditatio.
ghe-danck.j.danck. Gratiarum actio.
ghe-dancken.j.dancken. Agere gratias.
ghe-darmte. Intestina.
ghe-deckt. Opertus, tectus.
ghe-deelt. Partitus, divisus in partes.
ghe-deelte. Partitio, divisio, pars.
ghe-deessemt. Fermentatus.
ghe-degen. *vetus.* Formosus.
ghe-denck. Cogitatum, cogitatio.
ghe-denck-teecken. Monumentum, signũ memorale.
ghe-dencken. Meminisse, recordari, recolere,

colere,memorare,meminiſſe,reminiſci.
ghe-denckeniſſe. Memoria. & Monumentum,mnemoſynon.
ghe-deylt.j.ghe-deelt. Diviſus.
ghe-deun.j.deun. Tremor.
ghe-deurnt. Spinis ſeptus,vepribus munitus.
ghe-deurnte. Dumetum,dumus.
ghe-dichte/ghedichtſel. Commentum,figmentum. & Poëma,poëſis,carmen,epigramma, rhythmus.
ghe-dichte des meeſters. Dictata magiſtri.
ghe-dichtſel.j.ghedichte.
ghe-dichtigh. Compoſitus.
ghe-dichtighlick. Compoſitè,aptè. ghe-dichtighlick ſpreecken oft ſchrijven. Compoſitè loqui aut ſcribere.
ghe-dienſtigh/ dienſtigh. Obſequioſus, officioſus.
ghe-dienſtigheyd. Obſequium,officium.
ghe-dienſtighlick. Obſequioſè,officioſè.
ghe-dierte. Animal,pecus animans.
ghe-dijden/ghe-dijen. Fieri,confieri.
ghe-dijden/be-dijden. Proficere,ſuccedere: pervadere,procedere,evadere.
ghe-dinghe. Conditio,pactum,lex,jus,judicium,res : & Diſceptatio,controverſia,lis, dica, forenſis cauſa, cauſa judicialis,judicium.
ghe-docht.j.ghedacht.
ghe doen. Agendo perficere, proficere. Welghe-doen. Rem facere.
ghe-dolven. Foſſus.
ghe-dolven ſout. Sal foſſilis, foſſitius, è terræ viſceribus effoſſus.
ghe dommel.j.dommelinghe.
ghe-doodt. Occiſus,necatus.
ghe-dooghe. Patientia.& Venia,licentia, permiſſio.
ghe-dooghen. Pati, permittere,ſinere,indulgere.
ghe-dooghenìſſe. Patientia, permiſſio,licentia.
ghe-doogh-ſaem. Patiens,tolerans,indulgens.
ghe-doogh-ſaemheyd. Patientia,licentia, tolerantia,indulgentia.

ghe-doornt.j.ghe-deurnt.
ghe-dopt.j.ghedreven ſilver. Argentum puſtulatum.
ghe-dopt ey. Ovum frixum.
ghe-doſt. Veſtibus munitus, indutus, inſtructus.
ghe-draeghen.j.be-draeghen.
ghe-draey/draey. Citò.
ghe-draeyt. Tortus,tortilis,tornatilis.
ghe-draeyt werck.j.ghedreven.
ghe-draght.j.draght.
ghe-draghtigh. Fertilis, ferax, fœcund.
ghe-draghtigheyd. Fertilitas.
ghe-drangh. Stipatio,preſſus,preſſura.
ghe-dreven. Actus,agitatus, pulſus,impulſus.
ghe-dreven werck. Toreuma , opus caelatum tornoque factum. & Opus malleo ductum,tenuatum in laminas.
ghe-dreven ſilver / ghe dopt ſilver. Argentum puſtulatum, cælatum , cruſtæ emblemata argenti cælati.
ghe-drogh/ghe droght. Ludificatio,impoſtura,præſtigiæ,ſpectrum,phantaſma. & Animalcula monſtroſa, à drieghen, fallere.
ghe-drom. *Fland.* Preſſura,preſſus,us.
ghe-droncken. Potus.
ghe-dronghen. Preſſus,impulſus. & Tumidus,turgidus. ghe-dronghen ſitten. Sedere arctè,anguſtè.
ghe-druyſch. Impetus,vis,violentia,incurſio.
ghe-druyſch/ge-ruyſch. Strepitus,ſtridor, fremitus,ſonor,fragor,murmur.
ghe-dueren.j.dueren. Durare,perennare, conſiſtere. ghe-duerende dien tijd. In id tempus,per eos annos,dies.
ghe-duerigh. Durabilis,perpetuus,perennis,aſſiduus,continuus, perpes, durans, conſiſtens.
ghe-duerigheyd. Aſſiduitas.
ghe-duerighlick. Aſſiduè,perennè,continenter,jugiter, perſeveranter, inſtanter.
ghe-dught. Verendus.& Venerandus,obſervandus,reverendus.
ghe-dughte. Reverentia,obſervantia,obſervatio.

Ghe-dughtigh. Venerandus, reverendus.

Ghe-duld. Patientia.

Ghe-duldigh. j. ver-duldigh. Patiens.

Ghe-duldigheyd. Patientia.

Ghe-duldighlick. Patienter.

Ghe-dwee / ghe-dwaey / dwee / ghe-dweegh-saem. Mollis, mitis, manſuetus, tranquillus, lenis, lentus, placidus.

Ghe-dwoghen. Lotus, abſterſus.

Ghe-dwonghen. Coactus.

Ghe-echt. Legitimo matrimonio junctus.

Ghe-eedt. j. be-eedt. Iuratus.

Ghe-eedde. Conjurati.

Ghe-erft. j. ghe-goedt.

Ghe-erve. Hæres.

Ghe-fondeert. Fundatus. **Wel ghe-fondeert zijn op goet recht.** Niti æquo & bono, niti firmo ſolidoque jure.

Ghe-frijt vleeſch. Caro frixa, *vel potius* fricta.

Ghe-friſeert laecken. Pannus villoſus.

Ghe-friſeerde mantel. Penula gauſapina, gauſape, veſtis villoſa.

Ghe-fronſſelt / ghe-fronſt. Rugatus, rugoſus.

Ghe-fronſſelt oft ge-fronſt veur-hooft. Frons rugoſa, corrugata, contracta.

Ghe-gaet. Perforatus.

Ghe-gaetten kaeſe. Caſeus fiſtuloſus, foraminibus plenus, parum preſſus.

Ghe-gheten. Eſus.

Ghe-gheven. Datus, donatus. **Ghegheven den eerſten dagh van Mey.** Datum calendis May.

Ghe-ghijſelde mannen. Obſides.

Ghe-goedt ende ghe-erft. Poſſeſſor factus, in bonorũ poſſeſſionem miſſus, inveſtitus in bona. **Wel ghe-goet / rijck van erven.** Prædiatus.

Ghe-gordt. Cinctus.

Ghe-goten. Fuſus.

Ghe-goten beeld. Fuſilis ſtatua, conflatile idolum.

Ghe-graven. Foſſus, foſſitius.

Ghe-greffit. Inſitus.

Ghe-grepen. Apprehenſus.

Ghe-groet. Salutatus. **Weeſt ghegroet.** Salve, ſis ſalvus, ſalvere te jubeo, ave.

Ghe-hackt / ghe-kapt. Conciſio.

Ghe-hackelt. Conciſus, diſciſſus.

Ghe-hackt / ghe-kapt. Conciſus.

Ghe-hackte oft ge-kapte ſpijſe. Minutal.

Ghe-haerdt / ghe-hayrdt. Crinitus, comatus, capillatus.

Ghe-haet. Invidioſus.

Ghe-haeten. j. haeten. Odiſſe.

Ghe-handſaem. j. be-hend.

Ghe-hanghen. Suſpenſus. *&* Suſpendioſus, laqueo nexili ſtrangulatus.

Ghe-hanteert. Frequentatus, verſatus.

Ghe-haven. Cultus, ornatus.

Ghe-haveneert. Ornatus & inſtructus ſupellectile.

Ghe-hecht. Firmus, fixus, devinctus, alligatus.

Ghe-hecht. *vetus. ger.* Ager, pratum, lignotum ſepibus circumſcriptum, ab uſu publico ſeparatum, & cuſtoditum.

Ghe hechte bancke / ghe-hechte dingh / ghe-hecht / ghe-richt. *ſax.* **j. ghe-bannen vier-ſchaere.** Tribunal, ſacer circulus, conſiſtorium.

Ghe-heel. Totus, ſolidus, integer.

Ghe-heelick. Omninò, prorſus, integrè, ſolidè.

Ghe-heet. j. ghe-bod. Iuſſum.

Ghe-heeten. Iuſſus, a, um.

Ghe-heeten / ghe-noemt. Nominatus, vocatus.

Ghe-heeten worden. Iuberi. *&* Nominari, vocari, dici.

Ghe-heym. *germ. ſax.* Secretus. *&* Familiaris.

Ghe-heymeniſſe. Myſterium, arcanum.

Ghe-heymt. Septus.

Ghe-heymte. Septum.

Ghe-heldt. Inclinatus, proclivis.

Ghe-hemelt. Convexus, a, um.

Ghe-hemelte. Convexitas. *&* Teſtudo.

Ghe-hemelte des mondts. Palatum, cęlum oris. οὐρανὸς.

Ghe-henghen / ghe-hinghen. Sinere, admittere, permittere, indulgere, conſentire, dare veniam vel licentiam, concedere.

Ghe-hengheniſſe. Permiſſio, indulgentia, licen-

licentia, consensus.
ghe-herdt/ghe-hardt. Duratus.
ghe-hermen.j.be-hermen/ghermen. Movere.
ghe-hert. Animatus, corde sive animo prę-ditus, animo aut voluntate affectus.
ghe-hevelt brood. Panis fermentatus.
ghe-heugen/ghe-hogen. Commemorare, meminisse, celebrare memoriam, memoria tenere.
ghe-heugheniſſe. Commemoratio, memoria, celebritas, memoria læta, memoria celebris, celebratio, recordatio.
ghe-hinghe.j.herre. Cardo.
ghe-hinghen/ghe-henghen.
ghe-hoeckt. Angulatus.
ghe-hoghen.j.ghe-heughen.
ghe-holt. Cavatus, excavatus.
ghe-holte/ghe-heulte. Cavum, concavum, fossa, solum fossæ: ima pars fossæ.
ghe-honight. Mellitus, melle conditus.
ghe-hoont. Deceptus.
ghe-hoopt. Cumulatus, accumulatus.
ghe-hoor. Auditio, auditus, us: *&* Audientia.
ghe-hoor der visschen. Branchiæ.
ghe-hoor geven. Favere linguis, benignè & attentè audire, attentè bonaque cum venia audire verba alicuius: dare aures alicui.
ghe-hoor-loos. Surdus.
ghe-hoorſaem. Dicto audiens, obediens, obsequens, morigerus.
ghe-hoorſaem zijn/ghe-hoorſaemen. Obedire, obtemperare, parêre, obsecundare, morigerari, morem gerere.
ghe-hoorſaemheyd. Obedientia, morigeratio, obtemperatio.
ghe-hoorſaemlick. Obedienter.
ghe-horent. Cornutus, corniger.
ghe-houden. Tentus, retentus, devinctus. *&* Obligatus. *&* Obnoxius.
ghe-houden zijn. Debere teneri. **Ick ben in u ghehouden.** Sum tibi devinctus, obstrictus, obnoxius beneficijs, plurimum tibi debeo, in ære tuo sum.
ghe-houden zijn deur be-lofte. Teneri promisso.
ghe-houd.j.houd/hold. Fidus, fidelis.
ghe-houd man. Maritus, fidus conjux o-minus.
ghe-houde vrouwe. Vxor, matrona, mi-ta, mulier nupta, fida conjux: doma, socia thori.
ghe-hucht. Vicus, vicus paganus sive ru-cus.
ghe-huchtken. Viculus.
ghe-huert. Conductus, conductitius.
ghe-huyl. Vlulatus, eiulatus, eiulatio.
ghe-huyl. Lessus, lugubris eiulatio.
ghe-huyſe. *vetus.* Coniux, maritus, n-rita.
ghe-huyſene. *vetus.* Coniuges.
ghe-huldt/ghehuldet. Inauguratus.
ghe-huldigh. Favens, fidelis.
ghe-hult/ghe-hullet. Redimitus, vitta-.
ghe-iaegh/ghe-jagh. Venatus, us.
ghe-janck. Gannitus.
ghe-ijdelt. Vacuatus, evacuatus, ina-tus.
ghe-ijſt/be-ijſt. Glaciatus, gelatus.
gheput.j.juyt. Iubilus.
ghe-kaſt. Paleatus.
ghe-kaſten morter. Arenatum paleatu-lutum paleatum.
ghe-kamert. Cubiculo inclusus.
ghe-kamt. Cristatus.
ghe-kamde haenen. Cristati galli.
ghe-kap/ghe-hack. Concisio.
ghe-kapt.j.ghe-hackt. Minutim concis-minutatim confectus.
ghe-keert. Versus, conversus.
ghe-keret. Purgatus scopis.
ghe-kemt. Pexus.
ghe-kerſt. Crenatus, pinnatus.
ghe-kerm/kerminghe. Lamentum, lame-tatio, eiulatio.
ghe-keurt. Legitimus, probus, lege appr-batus.
ghe-kijf. Lis, altercatio, disceptatio.
ghe-klanck. Clangor, sonus, sonitus, tin-tus, tinnimentum.
ghe-klinck. Tinnitus.
ghe-klondt. In massas redactus: *&* Gleb-sus.
ghe-klontert. Conglobatus, coagulatu-

concr-

concretus.

ghe-klopt. Tusus. **ghe-klopten boeck.** Liber malleatus, malleo complanatus.

ghe-klotert. Conglobatus, coagulatus.

ghe-knabbelt. Rosus.

ghe-knabbelde minne. Iræ amantium.

ghe-knaeght. Rosus.

ghe-knauwt. Mansus.

ghe-kned. Subactus, depsiticus.

ghe-knobbelt. Nodosus, geniculatus.

ghe-knoopt. Nodatus, in nodos ligatus, nexus in nodum.

ghe-kocht. Emptus, emptitius.

ghe-koppelt. Copulatus.

ghe-koren. Electus, cooptatus.

ghe-korst. Crustatus, crustosus.

ghe-korven. Entoma, insecta: animalcula exanguia, tenui quadam fistula cohęrentia, & circa medium incisa, *à* **kerven.** i. incidere, *quòd holl. & zeland.* **korven** *dicitur.*

ghe-kosen/ghe-koren. Electus.

ghe-koust. Caligatus.

ghe-kouste duyve. Dasypus: columbus pedibus plumeis: columbus plumipes. *q. d.* caligatus.

ghe-kraeck. Fragor.

ghe-kraey. Cantus gallorum.

ghe-krijghen.j.krijghen. Acquirere.

ghe-krijsch. Conclamatio, clamor, vociferatio, exclamatio, barritus.

ghe-krijt. Ploratus, eiulatus, planctus.

ghe-krolt. Crispus.

ghe-krolt met den priem. Calamistratus.

ghe-krolt hayr / kruys hayr. Capillus crispus, intortus, crines vibrati.

ghe-krompen. Contractus.

ghe-krom. Curvatus.

ghe-kronckelt/ghe-krolt. Crispus, intortus, tortuosus, sinuosus.

ghe-kroont. Coronatus.

ghe-kruydt. Aromatibus sive herbis conditus.

ghe-lach. Risus. *à* **lacchen.** i. ridere.

ghe-laeden. Onustus, oneratus.

ghe-laegh/ghe-laeghe. Symbolum, symbola, collecta, collatio in cœnę apparatum, symposium, compotatio. *dicitur* **ghe-lag** *sive* **ghe-laegh** / *à* **legghen.** i. ponere: *quod quisque suam partem apponat & conferat.*

ghe-laegh-vry. Asymbolus immunis à symbolo.

ghe-laeghs-man. Symboli socius, sympotes, compotor.

ghe-laegh-saem. *fland.* **j. wel ghe-leghen.** Commodè situs.

ghe-laeght. *vetus.* **j. gheleght.** Positus.

ghe-laeghde lae-ghen. *vetus.* Insidię structæ, insidię compositæ.

ghe-laet. Gestus, habitus, vultus, apparitio, ostensio: status, species.

ghe-laet des aensichts. Vultus, os, habitus, frons, animi affectus, qui ex fronte perspicitur. **Valsch ghe-laet.** Falsus & simulatus vultus. **Blijd ghelaet.** Frons hilaris, vultus hilaris.

ghe-laeten/laeten. Apparere.

ghe-laeten. Simulare vultum, fingere vultum, præ se ferre. **Sich sot ghelaeten** Bardum se facere, *Plaut.* Ostendere se fatuum, ineptire, stolidum se assimilare.

ghe-laetigh. Vultu venusto & modesto: vultu hilari.

ghe-lagh.j.ghe-laeghe.

ghe-lande. Consors terrę, agri, prati: possessor agri aut fundi: *&* Confinis, conterminus.

ghe-lande. Portio, pars, proportio rata, proportio contingens & æquipollens. **Nae ghe-lande.** Pro rata, pro parte rata, habita ratione proportionis. *vulgò* ad ęquipollentiam. **Be-taelen nae ghe-lande vanden koop.** Pro rata proportione emptionis solvere pretium: pro ratione, modo & quantitate emptionis.

ghe-langht. Porrectus, promptus.

ghe-lapt. Resarcitus, sarcinatus. *&* Compactus, compactilis.

ghe-lapt kleed. Vestis pannosa.

ghe-lat.j.glat. Lubricus.

ghe-led/ghe-lid. Membrum, articulus, junctura: compages membrorum.

ghe-led/ ghe-lid van de slagh-orden. Acies exercitus, ordo, phalanx.

ghe-

ghe-led-maet.j.lid-maet. Artus.
ghe-led-werf/ghe-led-knoop. Vertebra.
ghe-led-water.j.lid-water.
ghe-leden. Paſſus.
ghe-leden. Prҿteritus. **ghe-leden vry Jae-ren.** Ab hinc triennium, ab hinc annos tres, ab hinc annis tribus.
ghe-leent. Commodatus.
ghe-leent oft ont-leent goed. Mutuum, commodatum.
ghe-leent geld. Pecunia mutuatitia, mutuo data, mutua.
ghe-leerd. Doctus, eruditus bonus arte. *&* Literatus, peritus legendi & ſcribendi.
ghe-leertheyd. Doctrina, eruditio, ſcientia.
ghe-leerdelick. Doctè, eruditè.
ghe-leerigh. Docilis docibilis.
ghe-leerigheyd. Docilitas.
ghe-leerſt. Ocreatus.
ghe-leeſten.j.ghe-leyſten.
ghe-legghe.j.ſchoof. Merges, faſcis ſpicarum.
ghe-leghe. Poſitus, ſitus, us.
ghe-leghe. Villa, domus ruſtica, magalia, domicilium, habitatio.
gheleghen. Situs, poſitus, a, um. **Wel ghe-legen.** Oportunus, commodus, aptus.
ghe-leghen zijn. Situm eſſe.
ghe-leghen zijn. Iacere.
ghe-leghen zijn. Reſidere. **De windt is ghe-leghen.** Ventus reſedit, concidit, conſopitus eſt.
ghe-leghen/in-gheleghen vanden kinde. Puerpera, ex dolore partus decumbens.
ghe-leghentheyd. Situs, us: poſitus, us: poſitura, ſtatus.
ghe-leghentheyd des landſchaps. Situs, natura & regio provinciҿ, poſitio: *vulgò* ſituatio.
ghe-leghentheyd. Commoditas, oportunitas, occaſio, tempus idoneum, commodum, oportunum. *&* Conditio, ſtatus, locus, circumſtantia.
ghe-legghen.j. legghen. Ponere.
ghe-leght. Poſitus.
ghe-leyde. Deductio, ductus. *vulgò* conductus. *&* Commeatus, miſſio, dimiſſio, permiſſus, venia. **Vry gheleyde.** Fides publica, commeatus tutus & liber, meatus publicus: ſecuritas. *vulgò* ſ... conductus. **Vry gheleyde gheven.** ... itineris literas concedere, ſecurit... in itinere præſtare. *vulgò* ſalvum co... ctum dare.
ghe-leyd-brief. Symbolum: diplomati... & liberi commeatus, literæ public... dei, libellus.
ghe-leyden. Deducere, conducere, co... tari.
ghe-leydſ-man.j.leydſ-man.
ghe-leyſigh. Aſſuetus.
ghe-leyſigh zijn. Conſueſſe, aſſuetum ...
ghe-leyſer/kalland. Commercia exerc... qui conſuevit merces commutare ... aliquo.
ghe-leyſer / kalleyſer. Concubinus, ... conſuevit ſive conſuetudinem h... cum muliere.
ghe-leyſten. *vetus.* Carere.
ghe-leyſten.j.leeſten. Facere, præſtare.
ghe-leken. Similatus, aſſimilatus.
ghe-lenght. Prolongatus, productus.
ghe-lente/ghe-linte/glente. Sepes, l... mentum, maceria, maceries, ſepim... tum fabrile, ſepes ſtructilis, ſepim... tum, paries concratitius.
ghe-lenſteren.j.ghe-linſteren/glinſte... Fulgere, micare.
ghe-leſen. Lectus.
ghe-leven. Pervivere, vita frui.
ghe-licken/glicken. Nitere, fulgere, ſpl... dere, rutilare. *&* Polire, complanare.
ghe-lick-ſteen. Pumex.
ghe-lid.j.ghe-led. Membrum.
ghe-lieſt. Amatus, dilectus, carus.
ghe-lieve. Amicus, amica.
ghe-lieſken/ghe-lieveken. Amicus, am... amaſius, amaſia.
ghe-lieve. Amare.
ghe-lieven.j.be-lieven. Placere, compla... re, lubere.
ghe-liggen. Decumbere, jacere. *&* Pare... decumbere ex partus dolore.
ghe-lijck/lijck. Similis, æquus, ҿqualis, ... æqualis, par, compar.
ghelijck/effen. Æqualis, compar.

he-lijck. Æquum; æquitas.
he-lijck als. j. als. Quasi, sicut.
he-lijck oft/ghe-lijck als oft. Ac si, quasi, juxta ac,
he-lijcke-veel/lijcke-veel. Æquè multum.
he-lijcke-veel ist. Non multum interest, parum refert, perinde est.
he-lijcke-wel/lijcke-wel. Æquè benè, nihilominus, ita quoque.
he-lijcken/ghelijck maecken. Comparare, assimilare, æquiparare, adæquare.
he-lijcken/lijcken/gelijck zijn. similem esse, similitudinem referre, accedere.
he-lijcken. Convenire, congruere.
he-lijckheyd. Similitudo. & Æqualitas.
he-lijckelick. Similiter: & Æqualiter, æquè, pariter.
he-lijckelick deylen. Æqualiter dividere, ex æquo partiri.
he-lijcker/ strijcker der maeten. Æquator.
he-lijcker handt. Simul, unà, pariter.
he-lijck-dagh. Æquinoctium.
he-lijck-formigh. Conformis.
he-lijck-formigheyd. Analogia, proportio.
he-lijck-matigh. Conformis, conveniens mensuræ.
he lijck-moedigh. Æquanimus.
he-lijck-moedigheyd. Æquanimitas.
he-lijck-moedighlick. Æquanimiter, æquo animo.
he-lijck-wichtigh. Æquilibris.
he-lijcker-wijs. Similiter, perinde, sicut, sicuti, velut, veluti.
he-lijckheyd. Similitudo.
helijck-heyd/effen-heyd. Paritas, æqualitas.
he-lijckenisse. Similitudo, comparatio, simulacrum.
he-lijcksem/ghe-lijcksaem. Similis.
he-lijcksemen/ghe-lijcksaemen. Simila-re, assimilare, rei alicuius similitudinem referre, similem esse.
he-lijcksenen. Fingere simulare.
he-lijcksener/ gleysener. Simulator hypocrita, sanctitatis simia, sanctitatis simulator. *germ. gleychßner.*

ghe-lijden. j. lijden.
ghe-lijvigh/lijvigh. Corpulentus, habitior, vivax, vividus, floridus.
ghe-lijvige verwe/lijf-verwe. Color russus: floridus, validus hominis color.
ghe-lincken. j. ghe-licken. Nitere, splendere.
ghe-lingen. Contingere, attingere, pertingere. & Secundare, succedere.
ghe-linsteren. j. glinsteren.
ghe-linte. j. ghe-lente.
ghe-lochten. j. ghe-luchten.
ghe-loedigh. j. gloedigh.
ghe-loste. Promissum.
ghe-logen. Falsus, mentitus, ementitus.
ghe-loof/geloove. Fides.
ghe-loofachtigh. Credulus, facilè credens.
ghe-loof-brekigh. Perfidus.
ghe-loof-gever. Creditor.
ghe-loof-weerdigh. Fide dignus.
ghe-loof-weerdigh ghetuyge. Testis classicus, locuples, gravis.
ghe-looffelick. Credibilis.
ghe-looflicken. Credibiliter.
ghe-loove. Fides.
ghe-loove geven. j. ghe-looven.
ghe-loove-loos. Infidus, cui non est fidendum aut credendum.
ghe-loove-loos/on-ghe-loovigh. Incredulus.
ghe-looven. Credere, fidem habere.
ghe-loovigh. Credulus, fidelis.
ghe-loovigheyd. Credulitas.
ghe-loven. j. beloven. Polliceri.
ghe-looven Gode. Vovere, vovere votum, sanctè promittere.
ghe-lovet. j. be-lovet. Promissus.
ghe-lovet. j. ghe-danckt. Laudatus cum gratiarum actione.
ghe-lubt. Eviratus, castratus, eunuchus, semivir.
ghe-luchten/luchten. Aspicere, intueri: & Æquis oculis aspicere, ferre.
ghe-luck. Fortuna, sors, casus.
ghe-luck/voor-spoed. Felicitas, prosperitas, fors fortuna, fortuna, fortunatus successus. *germ. gluck. ang. lucke.*

ghe-

ghe-luck toe. Sit fœlix & faustum, res bénè vertat.
ghe-lucken. Succedere, prosperè cedere, feliciter evenire, prosperè cadere. & prosperare, secundare.
ghe-luckigh. Fortunatus, faustus, felix, prosper, secundus, auspicatus, beatus.
ghe-luckighlick. Fortunatè, faustè, fœliciter, prosperè, secundis avibus.
ghe-luck-saeligh. Faustus, fortunatus, beatus, felix.
ghe-luck-saelgheyd. Prosperitas, beatitudo, felicitas.
ghe-luck-saem. Prosper, fortunatus.
ghe-luck-saem-heyd. Prosperitas.
ghe-luck-val. Fortuitus casus, fortunę casus.
ghe-luck-wensch. Congratulatio, gratulatio. (lari.
ghe-luck wenschen. Congratulari, gratu-
ghe-luyd. Sonus, sonitus.
ghe-luyd der trompetten. Clangor.
ghe-luyden van de orghelen / registers. Pleuritides regulæ, regulæ laterales quę impelluntur & reducuntur ad obturanda vel aperienda foramina.
ghe-lusten.j.lusten.
ghe-macht. Vires, potentia.
ghe-macht. *vetus.* Mandatum procuratio.
ghe-machte. Virilia, partes viriles, genitale, partes pudendæ, inguen. **gheschentheyd des ghe-machts.** Hernia, ramex.
ghe-machtight. Auctoritate donatus, potestate præditus, in potestate constitutus: & Procurator, cognitor.
ghe-mack / ghe-maeck / ghe-mackelickheyd. Commoditas, facilitas, facultas.
ghe-mack. Locus commodus.
ghe-mack.j.ge-voegh. Excrementũ alvi.
ghe-mack. *germ. sax sicamb.* **j.kamer.** Conclave. **Heymelick gemack / waerd-rubbe.** Latrina.
ghe-mackigh / gemackelick. Commodus, facilis, lentus, lenis.
ghe-mackelick mensch. Homo lentus, segnis, tardus, piger, negligens, frigidus. & Homo indifferens, non difficilis aut morosus, tractabilis, facilis.
ghe-mackelick / ghe-mackighlick. Facilè, expeditè, commodè, sine difficultate, nullo negotio: & Lentè, tardè, cunctanter.
ghe-mack-saem. Lentus, tardus, cunctabundus.
ghe-mack-saemlick. Commodè. & lentè, cunctanter, tardè, segniter, negligenter.
ghe-maeck.j.ghe-mack.
ghe-maeckt. Factus, factitius.
ghe-maeckt. Fictus, simulatus, specietenus & simulatione factus, non verè ex animo.
ghe-maeckt worden. Fieri, confieri, effici.
ghe-maeckte dingen. Composito facta res ex composito dolo factę: compositò factum, de compacto gestum.
ghe-maeckten wijn. Vinum factitium, arte factum, non naturale.
ghe-maegh-taelde. *vetus.* Affinis, affinitate junctus.
ghe-mael. *germ.* Coniunx, consors.
ghe-mael. *vetus.* **j.schilderije.**
ghe-maelt.j.ghe-schildert.
ghemaeleerdt. Pictus encausto.
ghe-maent. Monitus, admonitus.
ghe-maent / ghe-kromt ghelijck de mane. Lunatus.
ghe-maent gelijck een peerd. Iubatus.
ghe-maet.j.maet. Socius.
ghe-manieert. Moratus.
ghe-mant. Maritatus. & Instructus & munitus viris.
ghe-mantelt. Penulatus, chlamydatus.
ghe-matight. Temperatus, moderatus.
ghe-med-saem / med-saem. Familiaris, comis, affabilis.
ghe-med-saemheyd. Familiaritas, comitas.
ghe-med-saemlick. Familiariter, comiter.
ghe-meen. *fland. holl.* **j.ghe-meyn.**
ghe-meen toght. *vetus. fland.* Genus: Vniversum, universitas.
ghe-meerdert. Auctus,

he-meestert. Medica arte curatus.
he-meyn. Communis, vulgaris, publicus. & Trivialis, minimè exquisitus.
hemeyn beste. Respublica.
hemeyn houden. Habere comitia, agere conventus.
he-meyn man. Homo privatus, in nulla dignitate constitutus.
he-meyn soldaet. Gregarius miles.
he-meyn volck. Vulgus.
he-meyn vrouwe. *vetus.* Meretrix, prostibulum: mulier vulgaris. *Sueton. Ulpian.*
he-meyn houden. Habere comitia, agere conventus.
he-meyn maecken. Vulgare.
he-meynsaem. Familiaris.
he-meynsaemheyd. Familiaritas.
he-meynsaemlick. Familiariter.
he-meynlick. Communiter, vulgariter, vulgò.
he-meynschap. Communitas, communio, commercium, consortium, convictus: familiaritas, consuetudo, usus.
he-meynte. Commune, communis respublica, communitas, civitas ecclesia.
he-meynte / ghe-meente. Pascuum commune.
he-meyntenaer. Publicola, populum colens & observans: plebicola, plebi favens.
he-merck. Nota, notatio, argumentum: & Conjectura, conjectatio, vestigium. & Consideratio.
hemerck nemen. Observare, considerare.
he-merckt. Notatus.
he-merckt.j.aenghesien. Cùm.
he-mest. Saginatus, altilis, fartilis.
he-mest land. Ager stercoratus.
he-met. *vetus.* Modus, mensura.
he-met landts. Triens: tertia pars jugeri, *brabant.* & tres quadrantes jugeri. *fland.*
he-meten. Demensus.
he-mick. Collimatio.
he-mick nemen. Collimare.
he-mickt. Collimatus.
he-mindert. Minutus.

Ghe-minsaem. Amabilis.
Ghe-missen. Deficere: desiderari. & Desiderare.
Ghe-missen / ontberen. Carere, sentire absentiam sive defectum, desiderare.
Ghe-missen / missen. Errare, delinquere.
Ghe-moed. Animus, mens, affectus, cor.
Ghe-moedigh. Tranquillus, facilis, lenis, mollis, lentus, tractabilis, cicur, mansues, mitis, moderabilis. *ang. meeke.*
Ghe-moedigh leder. Corium sequax.
Ghe-moedt / ghemoedet. Affectus animo, præditus animo, animatus.
Ghe-moed / ghe-moeyt. Molestatus.
Ghe-moet. Occursus, occursatio: Resistentia, impugnatio. **Te ghe-moete komen.** Obviam venire, obviare: & Occursare.
Ghe-moeten / teghen-komen: Obviare, obviam venire. *ang. meete.*
Ghe-moetende. Obvius.
Ghe-monstert kryghs-man. Miles auctoratus, delectus.
Ghe-morselt. Friatus, tritus.
Ghe-morselde spijse. Intrita, cibus intritus.
Ghe-mot / motachtigh. Tineosus.
Ghe-muert. Muratus, vallo seu mœnibus cinctus.
Ghe-mul. Pulvis. & Rudus, rudera.
Ghe-munt silver. Argentum signatum.
Ghe-nachte / ghe-nacht-dagh / ghe-nechte / nachte / nechte. Constitutum, tempus dies ad jus experiendum condictus & constitutus, dies fastus, dies judicialis, dies juridicus, dies utilis, dies sessionũ, conciliũ nocturnũ. *dicitur* **ghe-nachte / ge-nechte / nachte / nechte /** *q. d.* nox: *veteres enim Germani & Galli tẽpus per noctes cõputarunt, noctiumq; non dierum tempus nominarunt, & numerarũt, teste Iulio Cæsare lib. 6. de Bello Gallico: teste etiam Cornelio Tacito de Morib. German. Idem quoque observant Britanni, ut scribit G. Candenus, quod enim Latini* septimanam & duas septimanas *dicunt, illi* **wyenos.** i. octo noctes, & **pethesnos.** i. sedecim noctes, *appellant, Diurnum autem tempus ab*

occasu

occasu inceptum, liquet Gen. 1. cap. 1. Et factum est vespere & mane dies unus, dies secundus, dies tertius, &c. nox enim diem quasi ducere videtur.

ghe-nachten ten vier-thien daghen. Actio juridica post decimam quartã noctem.

ghe-nacht houden. Ius dicere, forum agere.

ghe-naecken. Appropinquare, imminere, instare.

ghe-naede. j. ghenaede.

ghe-naeyt. Sutilis, sutus.

ghe-naem/ ghe-naemigh/ aenghenaem. Acceptus, gratus.

ghe-naem. Cognominis. ὁμώνυμος.

ghe-naemt. Cognominatus.

ghenauw. j. nauw.

ghe-neeren/neeren. Fovere, alere: & Quæstum facere, exercere sumptum lucrari: & Victũ quæritare: tolerare se, tolerare vitam.

ghe-neerigh. Quęstuosus, almus, a, um.

ghe-neerighe stadt. Alma urbs.

ghe-neghen. Inclinatus, proclivis, propensus.

ghe-neghentheyd. Inclinatio, proclivitas, propensio.

ghe-neyght. j. ghe-neghen.

ghenesen. Sanare, consanare, sanum facere, mederi, medicari, curare: & Sanari, consanescere, convalere, convalescere, revalere, revalescere, invalere, sanum fieri, confirmare se, melius habere.

ghe-nesen van kinde. Eniti, parere.

ghe-nees-baer. Medicabilis.

ghe-nees-dranck. Potio medica.

gheneselick. Medicabilis, sanabilis.

ghe-nesinghe. Medicatio, sanatio.

ghe-neven. Patrueles, consobrini.

ghe-nick. *germ.* **j. neck.** Cervix.

ghe-niet. Vsus, usura, utilitas, fructus, perceptio, usus fructus. *q. d.* **ghenuit.**

ghenieten. Vti, frui, perfrui, percipere, usum capere, utilitatem capere. *q. d.* **ghe-nutten/** *sive* **nutten.**

ghe-nieten. *fland.* Permittere, consentire.

ghe-nieter. Vsurpator, usufructuarius.

ghe-nietinge. Vsurpatio, fruitio, perceptio

ghe-noegh. Sat, satis. *germ. gnug. ang.* …

ghe-noegh doen. Satis facere, satisd…

ghe-noegh-doeninghe. Satis factio. …

ghe-noegh zijn. Sufficere, satis esse … petere.

ghe-noegh-saem. Sufficiens, idoneu… Contentus.

ghe-noegh-saemheyd. Sufficientia.

ghe-noegh saemlick. Sufficienter, … tim, sat, satis.

ghe-noeght. Satias: & Sufficientia.

ghe-noeghen. Placere, cordi esse.

ghe-noeghen. Contentum esse.

ghe-noeghen. j. ver-noeghen. Satis fac…

ghe-noeghlick. Iucundus, suavis, festi… amœnus, animum gaudio explens, … mo satis faciens.

ghe-noeghlickheyd. Iucunditas, suavi…

ghe-noeghlicken. Iucundè, festivè, am… nè, suaviter.

ghe-noeghte. Iucunditas, oblectam… tum, oblectatio, amœnitas festivitas le… por, voluptas ludus, ludicrum.

ghe-noeghte hebben oft raepen. De… ctare se, oblectare se, voluptatẽ cap…

ghe-nomen. Captus, sumptus.

ghe-nomen dattet soo zy. Conceder… esse, pone, statue, finge ita esse, fa… esse.

ghe-noodight. Coactus, adactus, impu…

ghe-noot. Consors, compar, compos… cius. *q. d.* simul utens: *à verbo* **ghe… ten.** *hinc* **bedde-ghenoot/ pael-gen… mede-ghenoot/ eed-ghenoot.**

ghe-nooten van Dranck-rijck. Pares … compares Franciæ: patricij Franciæ … *teut. dicti, quòd eadem potestate & dig… uterentur.*

ghe-nooten. *vetus.* Simul uti.

ghe-nooten. *vet. fland.* Coire, concumb…

ghe-nueghen/ ghe-nueghte. j. ghen… ghen/ ghenoeghte.

ghe-oeffent. Exercitus, exercitatus.

ghe-offert. Oblatus: & Immolatus.

ghe-olijt. Oleo unctus.

ghe-ooghde kaese. Caseus ocellatus: … nus cavernulis & foraminibus.

ghe-oort. Auritus.

Ghe-orloft. Licitus. Het is ghe-orloft. Licitum est, licet, fas est.

Ghe-past. Adaptatus, accommodatus, demensus, commodus, accommodus, oportunus, aptus, idoneus, appositus.

Ghe-pastelick. Commodè, accommodè, accommodatè, oportunè, aptè, appositè.

Ghe-paveyd/ghe-plaveydt. Stratus lapidibus.

Ghe-paveyden vloer. Pavimentum lithostrotum, lapidibus stratum.

Ghe-peckt. Picatus, impicatus, pice illitus.

Ghe-peyns. Cogitatio.

Ghe-pekelt. Muria sive salsugine conditus.

Ghepekelde waere. Salgama.

Ghepelst. Pellitus, pellibus tectus.

Ghe-pepert. Piperatus, pipere conditus.

Ghe perlet. Margaritis ornatus.

Ghe-pijnight/ghe-pijnt. Tortus, excruciatus.

Ghe-pijnden honigh. Mel pressum.

Ghe-pijnight worden. Torqueri, esse in tormentis.

Ghe-plackt/be-plackt. Maculatus, maculosus.

Ghe-plackt/gheplaestert. Incrustatus.

Ghe-plaestert. Emplastro, sive malagmate fotus.

Ghe-plaestert/ghe-plackt. Gypsatus, incrustatus.

Ghe-plet. Conculcatus.

Ghe-plogen. Assuetus, usitatus, solitus.

Ghe-ployt. Plicatus, striatus, sinuosus, laciniatus, laciniosus, rugosus, plicis involutus.

Ghe-pluymt. Plumatus, pennatus.

Ghe-popel. Murmur summissum, susurrus: & Popellus.

Ghe-polkereert sot. j. pol/polleken. Morio capitellum gestans: stultus baculo ridiculo insignis.

Ghe-praemt. Pressus, compulsus.

Ghe-prangt. Strictus, pressus.

Ghe-presen. Laudatus.

Ghe-priemt. Acuminatus, cuspidatus, spiculatus.

Ghe-print/ge-prent. Impressus, pressus.

Ghe-proeft/be-proeft. Probatus.

Ghe-puffel/ghepopel. Popellus, fæx plebis, plebecula.

Ghe-quel. Molestia, molestatio, vexatio, afflictio.

Ghe-quelt. Molestatus, vexatus, afflictus.

Ghe-queten. Remissus, solutus.

Ghequetst. Læsus, saucius, sauciatus.

Ghe-rack. j. ghe-reck.

Ghe-raecken. Tangere, attingere, contingere, pertingere.

Ghe-raecken tot eenighe plaetse. Pervenire ad aliquem locum. ge-raecken uyt het perijckel. Evadere, effugere periculum.

Ghe-raecken. Provenire, succedere.

Ghe-raeckt. Tactus, ictus.

Ghe-raeckt worden/ in ghe-raeckthe yd vallen. Siderari, sidere vexari.

Ghe-raeckt van de hand Gods. Apoplecticus, syderatus, attonitus, paralyticus.

Ghe-raeckt'heyd/ popelctje. Apoplexia, sideratio, paralysis, nervorum resolutio, nervorum sideratio, stupor mentis & corporis, stupor attonitus, ictus sanguinis. In ghe-raeckthe yd vallen. Siderari, sidere vexari vel ledi.

Ghe-raeckelick. Attingibilis.

Ghe-raeckelicken wegh. Vestigabilis, investigabilis via.

Ghe-raed. *sicamb.* Citus. & Citò.

Ghe-raed/ raed/ ghe-reed. *vet. sax. sicamb.* j. huys-raed. Supellex, utensilia.

Ghe-raed. *ger. sax. sicamb.* j. effen/ gelijck. Par, rectus, directus, æquus.

ghe-raeden/ raeden. Conjectare, conjecturam facere, divinare, explicare quæstionem, respondere quæstioni, solvere ænigma: conjectura assequi, consequi.

ghe-raeden. *sicamb. holl.* Succedere, feliciter evenire.

ghe-raeden duncken. Consultum & utile videri.

ghe-raedinghe. Conjectura, conjectatio, divinatio.

ghe-raeder. Vaticinator, expositor ænigmatis.
ghe-raedsel/raedsel. Conjectura, ęnigma.
ghe-raedsaem. Consultus.
ghe-raedsaem vinden. Consultum existimare.
ghe-raedten. *germ. sax. sicamb. holl.* **j. ghe-raeden.** Evenire, contingere, succedere.
ghe-raemte/ghe-remte. Compages. *&* Sepimentum.
ghe-raemte der beenderen. Sceleton: humani corporis ossium cohærentiũ compactio. *gerem vel garmo, Syris & Chaldæis os dicitur.*
ghe-raemte. Ossa arida.
ghe-raept. Collectus, collectitius.
ghe-raes. Furor, rabies.
ghe-rammel. Strepitus.
ghe-rasch. Celer, velox.
ghe-recht/tafel-ghe-recht. Ferculum, missus, us.
ghe-recht. Erectus, directus.
ghe-recht. Iustus.
ghe-recht zijn. Ius habere.
ghe-recht/ghe-rechtigheyd. Iustitia, ęquitas. *&* Tribunal.
ghe-recht. Iudicium, sententia.
ghe-recht. Administratio juris.
ghe-recht. Supplicium, crux.
ghe-recht/galghen-veld. Carnificina.
ghe-recht-schrijver. Scriba curiæ. *vulgò* secretarius.
ghe-rechtigh. Iustus, ęquus.
ghe-rechtigh. *holl. fris.* Rex apum.
ghe-rechtigheyd. Iustitia, ęquitas. *&* jus: id quod cuique jure debetur.
ghe-rechtighlick. Iustè, æquè.
ghe-rechtight zijn in eenighe saecke. Iure posse, æquo & bono niti, firmo solidoque jure niti.
ghe-reck. Extensio, distensio.
ghe-reck/ghe-rick. Viscera, exta, interanea.
ghe-reck/ ghereke. Ornatus, apparatus, cultus, us: *&* Instrumentum, armatura, arma.
ghe reckelick. Decens, cultus, ornatus, a, um. *&* Probus, serius, gravis, severus.
ghe-reckelickheyd. Decentia: *&* Probitas, gravitas, severitas.
ghe-reckelicken. Decenter, seriò, seve[...]
ghe-reckt. Extensus, tensus.
ghe-reed. Paratus, promptus, præ manibus, in promptu.
ghe-reed geld. j. baer-geld.
ghe-reeden/ghe-reyden. j. be-reyden. Parare, apparare.
ghe-reedschap. Pręparatio, apparatus: *&* Arma, instrumentum, machina.
ghe-reed-schap der schepen. Armamenta navium.
ghe-reessent. Racematus, racemosus.
ghe-reghelt. Lineatus.
ghe-reghelt. Temperans, temperatus, modestus, moderatus.
ghe-reghelthepdt. Temperantia, temperamentum, modestia, moderatio.
ghe-reghen van speck. Adipatus.
ghe-reghen vercken-vleesch. Caro porcina quibusdam veluti virgulis pinguibus distincta: lardum virgatum.
ghe-reyden. j. ghe-reeden. Parare.
ghe-reyen. j. greten. Placere.
ghe-reke/reke. Ordo. *&* Ornatus, apparatus, us. **Wel te ghereke.** Pulchrè ornatus, adornatus, benè instructus.
ghe-reckt/ghe-reket. Instructus, ornatus: *&* Restauratus.
ghe-rekent. Computatus.
ghe-remte. j. ghe-raemte.
ghe-resen. Exortus: lapsus, delapsus.
ghereten. Fissus.
ghe-reuck. j. reuck. Odor.
ghe-reuckigh. Sagax.
ghe-richt. j. gherecht.
ghe-rick. j. ghe-reck.
gherief. Commodum, commoditas, copia, facultas, officium: utilitas.
ghe-rieffelijck. Commodus, facilis, officiosus, aptus, utilis. (cio[...]
ghe-rief-saem. Commodus, facilis, c[...]
ghe-rieven. Commodare, accommodare, suppeditare, officium pręstare, commoditatem præstare, commoditati alicuius inservire.
ghe-rijckt. Auctus, divitijs auctus.

ghe-rijd. Equitatus.
ghe-rijpt. Maturatus, maturus factus.
ghe-rijt. *vetus.* Rima, fissura.
gherijte. j. gariete.
ghe-rimpel. j. grimpel. Seruta.
ghe-ringh/ringh. Levis, facilis, agilis, velox, citus, ocyor. & Vilis, parvi valoris sive pretij.
ghe-ringh. Citò, properè, velociter, ocyus, statim.
ghe-ringhelt. Circundatus, intortus, circumclusus, circumseptus.
ghe-ringht. Annulatus, annulo ornatus, indutus, munitus.
ghe-rid. j. gherijdt. Equitatus.
ghe-roep. Conclamatio, clamor, vociferatio.
ghe-roepen. Clamatus, vocatus.
gheroert. Motus.
ghe-roest. Rubiginosus.
ghe-roke/ ghe-reuck. Odor.
ghe-rolt. Volutatus, rotatus.
ghe-ronnen/ronnende. Manans, fluens.
ghe-ronnen. Coagulatus, densatus, gelatus, concretus.
ghe-ronnen bloed. Sanguis conglobatus.
ghe-roockt. Infumatus.
ghe-roockt vleesch. Caro infumata, fumo durata sive siccata.
ghe-roof. Prędа: & Prędatio, direptio, raptus.
ghe-roof van de gans. j. afval.
ghe-rooft. Direptus, raptus.
ghe-roost. Tostus, frictus.
ghe-roost ghersten meel. Polenta.
ghe-roost oft ghe-harst brood. Panis escharites, super craticula coctus.
ghe-roost oft ghe-dopt eye. Ovum frixum.
ghe-roost vleesch. Caro fricta vel frixa.
ghe-rot. j. ver-rot. Putrefactus.
ghe-rot vlasch. Linum in aqua maceratum, fluviatum: cannabis fluviata.
ghe-rouwen. j. rouwen. Pœnitere.
ghe-rucht. Fama, populi clamor. & Tumultus, strepitus, murmur, turba, turbatio, turbamentum.
ghe-ruchtigh. Tumultuosus, turbidus,
ghe-ruchtigh. Famosus, celebris.
ghe-rust. *holl.* **j. ghe-rucht.**
ghe-ruysch. j. ghe-druysch.
ghe-ruynen. j. gheronnen.
gherust/toe-gherust. Instructus, exornatus, expeditus.
ghe-rust/stille. Quietus, tranquillus, placidus, securus.
ghe-rust zijn. Acquiescere: consistere in re aliqua cum animi tranquillitate & quiete.
ghe-rustheyd/ruste. Quies, quietudo, tranquillitas, securitas.
ghe-rustheyd van herten. Euthymia, animi tranquillitas.
ghe-rustelick. Quietè, placidè, tranquillè, securè.
ghe-sadelt. Ephippio stratus, ephippiatus.
ghe-sadight. Saturatus, satiatus.
ghe-saeght. Serratus.
ghe-saept. Satus, seminatus.
ghe-saemt/ghe-samelt. Collectus, congregatus.
ghe-saemelder hand. Simul unà, pariter.
ghe-saemtelick/ghe-saementlick. Simul, unà, pariter.
ghe-saent melck. Lac cremore concretum.
ghe-sagh. j. ghe-segh.
ghe-saet/ghe-saetigh. *holl.* **j. ghe-sedigh.** Modestus, tranquillus, placidus.
ghe-salft. Vnctus.
ghe-sandte / ghe-sandt-bode. Legatus, apostolus, orator, missus nuntius. *vulgò* missus.
ghe-sand-schap. Legatio.
ghe-sangh. Cantus, cantio, canticum, carmen.
ghe-sangh-spel. Organum, musicum instrumentum.
ghe-schach. Cachinnus frequens.
ghe-scaeckeert. Alternus, variegatus, discolor, bicolor.
ghe-schaeft. Rasus, rasilis, levigatus.
ghe-schaepen. Creatus. & Constitutus.
ghe-schaerd. Serratus.
ghe-schaf. Negotium, actio.

Ghe-schal. Clangor, tinnitus, sonus, sonor, sonitus.
Ghe-scheyden. Separatus, divisus.
Ghe-schelt. Decorticatus.
Ghe-schenck. Donum, munus, donatio.
Ghe-schendt. Vitiatus, corruptus.
Ghe-scherst. Concisus minutatim.
Ghe-scherfde soppe. Minutal.
Ghe-scherm. Gladiatura.
Ghe-scherpt. Acutus, acuminatus.
Ghe-scheurt/ghe-schoret. Ruptus.
Ghe-scheurt kleed. Vestis lacera.
Ghe-scheurt van gemachte. Ramicosus, herniosus.
Ghe-scheurtheyd. Ramex, hernia, tumor scroti, euterocele.
Ghe-schicht. Iaculum.
Ghe-schickt/gesonden. Missus.
Ghe-schickt. Compositus, instructus, ornatus, appositus, commodus, aptus, idoneus, habilis, accommodatus.
Ghe-schickt maecken. Formare, instituere, erudire.
Ghe-schicktheyd. Aptitudo, habilitas.
Ghe-schicktelick. Compositè, convenienter, aptè, idoneè, decenter, commodè, appositè.
Ghe-schieden. Fieri, evenire, cadere, incidere, accidere, contingere, usu venire, geri.
Ghe-schiedenisse. Eventus, eventa orum: actus, acta, res gestæ: actum, factum.
Ghe-schiedenis-boeck. Chronica, annales, historię.
Ghe schier. *ger. sax. sicamb.* Vas, vasculum: & Apparatus: & Armamenta.
Ghe-schil. Differentia, discrepantia dissidium, controversia, contentio.
Ghe-schillligh. Differens, controversus, contentiosus.
Gheschildert. Pictus.
Ghe-schimmelt. j. **verschimmelt.**
Ghe-schock. Quassus, us.
Ghe schockt. Quassatus, quassus, concussus a um.
Ghe-schoeyt/ghe-schoent. Calceatus.
Ghe-schoeyte. Calceamentum.
Ghe-schoffiert. Violatus.

Ghe-schoncken. Gratuitus, gratis das, donatus.
Ghe-schoort. Fultus, nixus.
Ghe-schop. *fland.* **j. paruhs/poortae**
Ghe-schoren. Rasus, tonsus.
Ghe-schorst. Succinctus.
Ghe-schorst werck. opus suspensum.
Ghe-schot/ghe-schut. Iaculum, telum
Ghe-schot inde syde. Telum lateris, n[illegible]bus immanis, subito dolore corpus a[illegible]dij instar transverberans.
Ghe-schot/schot/ schattinghe. Exac[illegible], contributio.
Ghe-schot/be-schot. Proventus, augm[illegible]tum, incrementum.
Ghe-schot. Palmes, germen.
Ghe-schrabt. Rasus, scalptus.
Ghe-schraept. Collectus, contractus.
Ghe-schreeuw. Vociferatio.
Ghe-schrey. Conclamatio, clamor, rum[illegible], fama. & Fletus, ululatus, lamentum, p[illegible]ratus.
Ghe-schreven. Scriptus.
Ghe-schrift. Scriptura, scriptum, scrip[illegible]us, scriptio, literatura, litera.
Ghe schroyt. Resectus, amputatus, mut[illegible]tus, mutilus.
Ghe-schroyt geld. Moneta accisa, arro[illegible]
Ghe-schudt / ghe-schuddet. Succuss[illegible], quassatus, agitatus, *à* **schudden.**
Ghe-schuymt. Despumatus.
Ghe-schuymde dichte. Cento, carm[illegible] coagmentatum ex varijs sensibus, [illegible]guis aut vocibus hinc inde accersiti[illegible]
Ghe-schut/ge-schuttet. Depulsus, prop[illegible]sus, repulsus: & Inclusus, occlusus, se[illegible]clausus, interclusus. *à* **schutten.**
ghe-schut. Telum, jaculum, sagitta, *à* **sch[illegible]ten.**
ghe-schut. Missilia, tormenta missilia, t[illegible] missilia, nubes belli.
Ghe-schut / donder-busse. Torment[illegible] æneum, catapulta igniaria, machina [illegible]nivoma, tormentum ignivomum, bo[illegible]barda. **Groot ofte grof gheschut.** T[illegible]mentum murale.
Ghe-sedigh. j. sedigh. Modestus.
Ghe-seemt. Mellitus.

Ghe-segelt. Signatus sigillo.
Ghe-segh/ghesagh. Dictio, dictum sermo, loquutio: & Edictum, edictio, jussus, us. & Imperium, auctoritas.
Ghe-segghen. Edicere, jubere. Sich laeten ghesegghen. Acquiescere monitis alicuius: obedire jussis alicujus.
Ghe-seght/ghe-sept. Dictus.
Ghe-sekert. Certior factus.
Ghe-sekerde maeght. Virgo desponsa.
Ghe-selen. *vetus.* Confligere.
Ghe-selle. Socius, sodalis.
Ghe-selle van een ampt. Collega.
Ghe-sellen. Sociare: & Comitari.
Ghe-sellig. Socialis, sociabilis.
Ghe-sellighept. Societas.
Ghe-sellighen. Sociare.
Ghe-sellinne/ghe-selnede. *fland. vetus.* Socia thalami, consors, uxor.
Ghe-selschap. Societas, sodalitium, sodalitas, consociatio, consortium, contubernium, comitatus: collegium, cœtus, coitio sodalium.
Ghe-selschap houden. Comitari, assectari, socium esse.
Ghe-sende. *vetus fland.* Munus.
Ghe-set. Positus, dispositus, situs. Ghesette vier-daghen. Feriæ anniversariæ, feriæ statæ vel stativę. Ten ghe-setten dage. Ad diem, ad diem constitutum, ad diem præstitutum.
Ghesét. *germ. sax. sic. holl.* Lex, constitutio.
Ghe-setten loon. Certum & statutum pretium seu merces constituta.
Ghe-sete. Sedes, anus. & Nates: caro conglobata sedendi officio aptissima.
Ghe-sete. *ger. sax.* Femorale, subligaculũ.
Ghe-seten zijn. Sedere.
Ghe-seten wijn. Vinum defæcatum.
Ghe-sibbe/sibbe. *vet. ger. sax. sicamb. fland.* Fœtura, genimen: & Necessitas, necessitudo. & Affinitas, consanguinitas. & Affinis, necessarius. & Consanguineus.
Ghe-sib-schap. *vet.* Affinitas, necessitudo.
Ghe-sibben. Iungi sanguine.
Ghe-sicht. Visus, visum, visio, aspectus, conspectus, intuitus, contuitus. & Facies, vultus. & Prospectus.
Ghe-sicht-ender. Horizon.
Ghesien. Visus.
Ghe-sien zijn. Videri.
Ghe-sien zijn/ge-acht worden. Magni fieri, gratia & auctoritate pollere apud, &c. gratia plurimum valere apud aliquem.
Ghe-sijn. j. sijn. Esse.
Ghe-sijn. *vetus fland.* j. geweest.
Ghesinde. j. huys-ghe-sinde.
Ghe-sint. Animatus, animo sive voluntate affectus.
Ghe-sint zijn. Ea mente esse, eo animo esse. Qualick gesint tegen yemanden. Malè animatus sive malè affectus erga aliquem.
Ghe-sintheyd. Affectus, animus studium, mens.
Ghe-sipte. j. ghe-sibbe.
Ghe-slacht. Progenies, propago, propages, prosapia, genus, origo, familia, sanguis, soboles, stirps, natales, stemma, origo.
Ghe-slacht/kunne. Sexus.
Ghe-slacht-taele. Genealogia.
Ghe-slachten. Generare.
Ghe-slachten. j. slachten. Similem esse.
Ghe-slachtenaer/ghe-slachter. Patricius. ghe-slachtenaers. Patricij. & Gentiles: ejusdem familię & cognominis.
Ghe-slaeghen. Percussus, pulsatus, verberatus, ictus.
Ghe-slaegen worden. Vapulare, percuti.
Ghe-slapt. Laxatus, remissus.
Ghe-slecht. j. ghe-slicht. Æquatus, planatus, complanatus.
Ghe-slepen. Exacutus.
Gheslepen. *adag.* Veterator, callidus, tritus & exercitatus, versutus, versipellis, dolosus.
Ghe-sleten. Tritus.
ghe-sleten. j. ghe-scheurt. Ramicosus, herniosus.
ghe-slicht. j. ghe-slecht. Æquatus.
ghe-slipt. Laciniatus.
ghe-slipt. Lacer.
ghe-slipte ooren. Laceræ aures.
ghe-sloef. Exuvię.
ghe-sloten. Clausus.
ghe-smalt. Extenuatus, contractus.

ghesmeert. Vnctus, litus, delibutus.
ghe-smet. Maculatus.
ghe-smeten. Percussus.
ghe-smijd. Emollitus, emollidus, molliculus: & Lenis, mollis.
ghe-smijde. Monilia, ornamenta, bullæ, cælaturæ ex auro vel argento.
ghe-smijde. Apparatus. & Machina, instrumentum.
ghe-smijde. Loramentum fundamenti: ligamenta infima ædificij.
ghe-smijde der peerden. Phaleræ, monilia equorum.
ghe-smijdigh. Mollis. **ghe-smijdigh koper.** Æs ductile, quod facilè ducitur & extenuatur in laminas. **Het yser ghe-smijdigh maecken.** Mulcere ferrum.
ghe-smijs. *sax.* Insecta, orum.
ghe-smolten. Liquatus, liquefactus.
ghe-smout. Vnctus.
ghe-snavelt. Rostratus.
ghe-sneden. Scissus. & Castratus.
ghe-sneden schoenen. Calcei fenestrati.
ghe-snoeyt. Putatus, amputatus.
ghe-snorre. Turba sive multitudo vilioris populi, vilis plebecula, fæx civitatis. & Bombylus, apes bombylantes.
ghe-soden. Lixus, elixus, decoctus, aqua coctus.
ghe-soden vleesch. Caro lixa, elixa: jurulenta, jussulenta.
ghe-soden op de helft. Decoctus ad dimidias.
ghe-socht. Quæsitus.
ghe-soffraent. Crocatus, croco infectus, croco conditus.
ghe-solfert. Sulphuratus.
ghe-soncken. Demersus, submersus.
ghe-sond. Sanus, salvus, incolumis, integer, firmus corpore, benè valens.
ghe-sond. j. heyl-saem. Saluber.
ghe-sond maecken. j. heylen.
ghe-sond zijn. Valere, benè habere.
ghe-sond worden. Convalere, convalescere, consanescere.
ghe-sonde. *vetus.* j. **ghe-sondheyd.** Sanitas, salus.
ghe-sonde. *vetus. sax.* Corpus & membra hominis.
ghe-sondheyd. Sanitas, salus, salubritas, bona valetudo, integritas corporis integra valetudo.
ghe-sondelick. Salubriter.
ghe-sooght. Lactatus.
ghe-sooghelinck. Collactaneus.
ghe-soomt. Pretextus.
ghe-soort. Fœtura, genimen.
ghe-souten. Salsus.
ghe-souten visch. Salsamenta, pisces muria conditi sive durati.
ghe-souten vleesch. Caro salita, muriatica, conditanea: carnes salsugine conditæ, muria duratæ.
ghesouten spijs-ver-kooper. Salsamentarius, salarius.
ghe-spaerigh. Parcus.
ghe-spaerigheyd. Parcimonia, parcitas.
ghe-spaerighlick. Parcè, frugaliter.
ghe span. Tensio.
ghe-span oft welffsel van den solder. Lacunar laquear.
ghe-span. Iugalis socius, socius laboris, compar.
ghe-span. j. kepers. Tigna conjuncta.
ghe-spannen. Tentus, tensus, intensus.
ghe-spannen gaeren. j. gaeren.
ghe-spannen vier-schaer. j. ghe-bannen [...]
ghe-speent. Ablactatus.
ghespekelt. *fland.* j. **ghe-spickelt.** Guttatus, variegatus.
ghe-spele. Sodalis, socius, socia.
ghe-spelinne/ghe-spelene. Socia, sociatus.
ghe-spens. *germ. sic.* j. **ghe-spuys.**
ghe-spickelt. Guttatus, variegatus, distinctus maculis, aspersus passim punctis.
ghe-spin/ghespinsel. Lana neta.
ghe-spinne. Proxima cognata mulieris latere feminino. *vide.* **spille-maghe.**
ghe-spitst. Acuminatus, mucronatus.
ghe-spit. Pastinatus.
ghe-spleten. Fissus, scissus, hiulcus.
ghe-spleten leen. Feudum non integrum, (divisum.
ghe-sponnen. Netus.
ghe spoock. j. spoock. Larva.
ghe-spore. Investigatio, inquisitio, indagatio, vel-

veſtigium.
ghe-ſporet. Veſtigatus,inveſtigatus.
ghe-ſpot. *fland.* Maculatus,maculis aſperſus,maculoſus.& Irriſio.
ghe-ſpraeck. Colloquium,dialogus.
ghe-ſpraeck-ſaem. Affabilis.
ghe-ſpraeck-ſaemheyd. Affabilitas.
ghe-ſpraeck-ſaemlick. Affabiliter.
ghe-ſpraeckigh. Affabilis.
ghe-ſpreyd. Sparſus,ſtratus.
ghe-ſprenckelt. Aſperſus,guttatus.
ghe-ſprenght. Sparſus,aſperſus.
ghe-ſprenght vleeſch. Carnes ſale aſperſæ:ſale,ſalſugine,muria conditæ : caro conditanea,ſalita, muriatica, ſalſamentum.
ghe-ſproken. Dictus.
ghe-ſproten. Germine ortus,frutice natus.
ghe-ſproten van eerlijcke ouders. Oriundus honeſtis parentibus.
ghe-ſpuys/ghe-ſpens. Spectrum,viſum, lemures,larvæ,ſimulachra inania.
ghe-ſpuys. Turba miſcellanea,colluvies, fæx hominum, fæx plebis, ſordes civitatis.
ghe-ſtaede. *ger.ſax.ſicamb.* Litus,ripa.
ghe-ſtaeden/toe-laeten. Permittere,indulgere,ferre,tolerare.
ghe-ſtadighen. Firmare,confirmare.
ghe-ſtaedigh. Conſtans,fixus,firmus,aſſiduus,jugis,continuus,frequens.& Conſtans, gravis, ſeverus.
ghe-ſtaedigheyd. Conſtantia,aſſiduitas.
ghe-ſtaedighlick. Conſtanter,aſſiduè.
ghe-ſtaedt. In ſtatu collocatus, *vulgò* qualificatus.
ghe-ſtaeft. Fixus,defixus.
ghe-ſtaeft. Baculo munitus.
ghe-ſtaefden eed. Iuſiurandum adactum, juramentum , conceptis verbis præſtitum, juramentum dictatum, juramentum verbis ab alio conceptis,& dictatis juratum. *vide.* **ſtaeven.**
ghe-ſtaefden eed doen. Iurare conceptis verbis: juramentum præſtare certa quadam verborum formula,ab eo,qui juramentum defert,propoſita ſive dictata.
ghe-ſtaen. Conſtare,conſiſtere,perſiſtere.
ghe-ſtaen. Deſiſtere.
ghe-ſtaen. *fland.* Fateri.
ghe-ſtaen ende voldoen. Satisfacere, liberare ſe.
ghe-ſtaen ende ghe-legen. Situs,a,um.
ghe-ſtaepelt.j. ghe-ſtaepeleert. Stabilis, conſtans,firmus,gravis.
ghe-ſtaepeltheyd. Stabilitas,conſtantia.
ghe-ſtalt.j.ghe-ſtelt. Poſitus.
ghe-ſtalte.j.ghe-ſtelteniſſe. Poſitus,us,diſpoſitio,ſtatus,habitus:& Facies,forma, figura,ſpecies, filum, habitus, qualitas, conſtitutio.
ghe-ſtampt. Tuſus,contuſus.
ghe-ſtampte ſpijſe. Intrita,intritum,cibus in mortario ſubactus.
ghe-ſtanck. Putor,fœtor.
ghe-ſtandigh. Conſtans,firmus.
ghe-ſteente. Lapides. **Koſtelick geſteente.** Geminæ,lapilli,lapides pretioſi.
ghe-ſteert. Caudatus.
ghe-ſteken. Punctus.
ghe-ſtelt. Poſitus, diſpoſitus, affectus, a, um.
ghe-ſtelteniſſe.j.ghe-ſtalte.
ghe-ſteltheyd.j.ghe-ſtalte.
ghe-ſterckt. Corroboratus, firmatus,confirmatus.
ghe-ſternt. Stellatus.
ghe-ſternte. Sidus, aſtrum, ſidera, ſigna compluribus ſtellis conſtantia.
ghe-ſticht. Fundatus,ædificatus.
ghe-ſtichte. Ædificium,fabrica.
ghe-ſtichtigh. Probus, modeſtus,gravis: alijs probitatis atque modeſtiæ exemplum præbens.
ghe-ſtichtigheyd. Modeſtia , probitas, gravitas,exemplum virtutis : exemplar probitatis,ædificatio *apud Eccleſ.*
ghe-ſtickt. Punctus,a,um.
ghe-ſtickt met de naelde. Acu pictus.
ghe-ſtickt kleed. Veſtis acu picta,phrygia, phrygiana,acu variata.
ghe-ſtilt. Sedatus,placatus.
ghe-ſtipte.j.ſtip-tuyn.
ghe-ſtockt ende ghe-ſtaeft. Baculis & fuſtibus munitus.
ghe-ſtoelte. Sedes, ium : ſedile , ſedilia, exedra,

exedra, ſubſellia fori.
ghe-ſtof/gheſtubbe. Pulvis, pulveres.
ghe-ſtoffeert. Munitus, ornatus, inſtructus.
ghe-ſtolen. Furtivus, ſurreptitius.
ghe-ſtolt. Conglobatus, conſtipatus, concretus.
ghe-ſtompt. Mutilus, mutilatus, truncatus.
ghe-ſtoort. Turbatus, commotus ad iram, exacerbatus, iratus, infenſus, offenſus.
ghe-ſtoortheyd. Commotio, ira.
ghe-ſtooten. Pulſus, truſus, offenſus.
ghe-ſtopt. Obturatus, oppilatus, obſtructus.
ghe-ſtort. Fuſus, effuſus, ſparſus. **ghe-ſtorten haerinck.** Halec recens capta.
ghe-ſtorven. Mortuus, vita functus, defunctus.
ghe-ſtorven van ſelfs. Morticinus, per ſe mortuus.
ghe-ſtracks. Directè.
ghe-ſtraft. Affectus pœna, punitus, caſtigatus.
ghe-ſtraft worde. Dare pœnas, affici pœna, multari, pœnam ſubire: damnari.
ghe-ſterckt. Tenſus, intenſus, extenſus.
ghe-ſtreken. Linitus, oblitus.
ghe-ſtremt. Striatus.
ghe-ſtrept. Striatus, lineis ſive ſtrijs notatus, virgatus, virgulatus, lineis ſeu virgis diſtinctus, variegatus.
ghe-ſtrept kleed. Virgata veſtis.
ghe-ſtrickt. Laqueatus, laqueo irretitus, laqueo nexus.
ghe-ſtrickte huyve. Reticulum, vitta reticulata.
ghe-ſtroyt. Sparſus, ſtratus.
ghe-ſtubbe/ghe-ſtupf. Pulvis.
ghe-ſuchte. Gemitus us, ſuſpirium, ſuſpiratio.
ghe-ſuyckert. Sacchāro conditus.
ghe-ſuys. Suſurrus.
ghe-ſuyvert. Purgatus, mundatus.
ghe-ſulten. Conditaneus.
ghe-ſulte olijve. Oliva conditanea.
ghe-ſuſters. Sorores.
ghe-ſuſters kinderen/ ghe-ſuſteringen. Cobrini, ſobrini.
ghe-ſwadder. Strepitus, turba, colluvies.
ghe-ſwadder/ghe-ſwade/rot. *germ. ſe. ſicamb.* Manipulus, cohors, agmen, turma, turba.
ghe-ſwaghers. Affines.
ghe-ſweers. Conſoceri.
ghe-ſweye/ghe-ſwije. Glos. & Nurus.
ghe-ſwel/ghe-ſwil. Tumor, inflatio, abſceſſus.
ghe-ſwel in de kele. Glandulæ, tonſillæ.
ghe-ſwere/ſweringhe. Apoſtema, ſuppuratio, abſceſſus, bubo, vomica, ulcus, pus.
ghe-ſwerm.j.ſwerm.
ghe-ſwevelt. Sulphuratus.
ghe-ſwijgh. Silentium.
ghe-ſwil.j.ghe-ſwel.
ghe-ſwind. Promptus, induſtrius, acer, alacer, alacris, ſolers, ſagax.
ghe-ſwindigheyt. Promptitudo, induſtria, alacritas, ſolertia, ſagacitas.
ghe-ſwindighlijck. Promptè, alacriter, induſtriè, ſolerter, ſagaciter.
ghe-ſwollen. Turgidus, tumidus, inflatus, tumens.
ghe-ſwollen zijn. Turgere, tumere.
ghe-ſwollen-heyd. Inflatio, rumor.
ghe-ſworen. Apoſtemare turgidus, tumidus.
ghe-ſworen. Iuratus.
ghe-ſworen van den ambachte. Cenſores jurati opificiorum, jurati opificiorum collegij, aſſeſſores decani artis mecanicæ collegij.
ge-ſworen vander ſtadt. Tribuni plebis, jurati civitatis, judices, ſenatores.
ghe-ſworen krijghſ-lieden. Authorati milites.
ghe-ſworen muyterije. Conjuratio.
ghe-ſworen vyand. Inimicus certus.
ghe-tackt. Ramoſus **ghe-tackte hoornen.** Cornua ramoſa.
ghe-taeckelt. Inſtructus rudentibus.
ghe-taeckelt. *holl.* **j.be-hanghen.** Mutilatus.
ghe-taecken. *vetus. fland.* Capere, per[...]
per[...]

pere, apprehendere.
ghe-tal. Numerus.
ghe-tandt. Dentatus, denticulatus.
ghe-tandt ghelijck een ſage. Serratus.
ghe-tapt. Promptus è dolio.
ghe-tapte melck. *holl.* j. vlote-melck.
ghe-tauwe. j. ghe-touwe.
ghe-teeckent. Signatus, notatus, inſignitus.
ghe-telde. *vetus. fland.* Caſtra, tentoria. *germ. zaelt.*
ghe-telt. Numeratus.
ghe-tempert. Temperatus, moderatus.
ghe-tempertheydt. Temperantia, modeſtia.
ghe-temt. Domitus, manſuetus.
ghe-terght. Irritatus.
ghe-tier. j. tier. Clamor, turba.
ghe-tijde. Tempeſtas, tempeſtivitas, temporis opportunitas, tempus oportunum, tempeſtas idonea.
ghetijde der zee. Æſtus marinus, fluxus & refluxus maris certis temporibus & horis, fluxio reciproca aquarum accedentium & recedentium, mare oportunum, tempeſtas idonea navigationi. *angl. tyde.*
ghe-tijde haven. j. tijde-haven.
ghe-tijden. Tempora.
ghe-tijden des jaers. j. ſaed-ſoen. Stationes anni. Vier ghetijden des jaers. Quatuor anni ſtationes: horæ: *nempe*, ver, æſtas, autumnus, hyems.
ghe-tijden / ghe-tijd-ghebeden. Horariæ preces, preces canonicæ.
ghe-tijd-boeck. Liber precum horariarũ, Liber horarius. *vulgò.* Breviarium.
ghe-tijdigh. Tempeſtivus, opportunus maturus.
ghe-tijdigheyd. Tempeſtivitas, tempus, temperies.
ghe-tijdighlick. Tempeſtivè, maturè.
ghe-timmer. Ædificium, ædificatio.
ghe-timmert. Ædificatus.
ghe-toghen. Tractus.
ghe-tons / ghe-tonſt. *vetus.* Pactum.
ghe-tooght. Oſtenſus, demonſtratus.
ghe-toomt. Frænatus.
ghe-torent. Turritus.
ghe-touwe. Rudentes, funes.
ghe-touwe / ghe-tauwe. Inſtrumentum mechanicum.
ghe-touwe des wevers. j. wevers touwe. Machina textoria.
ghe-traelit. Clatratus, cancellatus, reticulatus.
ghe-trepd / ghe-trepde / ghe-tredde. *germ. ſax. ſicamb.* Frumentum.
ghe-trocken. Tractus.
ghe-trocken. Profectus.
ghe-trocken nae Andwerpen. Profectus Antwerpiam.
ghe-troffen. Tactus, ictus, percuſſus.
ghe-troost. Solatus, conſolatus.
ghe-troosten. Solari, conſolari.
ghe-trouw. Fidus, fidelis.
ghe-trouwen. *vetus.* j. be-trouwen.
ghe-trouwigheyd. Fides, fidelitas.
ghe-trouwighlick. Fideliter.
ghetrouwt. Sponſatus, ſponſus, nuptus.
ghe-trouwde kinderen. Filij legitimi.
ghe-tuygh / tuygh. Materies, arma, inſtrumentum, ornamenta, impedimenta, armamenta.
ghe-tuyghe. Teſtis martyr.
ghe-tuyge. *vetus.* Teſtes, teſticuli, colei.
ghe-tuygen / tuygen. Teſtari, atteſtari, ferre teſtimonium, teſtificari, dicere teſtimonium, probare; teſtatum relinquere, teſtimonio comprobare. Godt ghetuyghen. Deum teſtari, invocare, ſive adhibere Deum teſtem, *id eſt, ut arbitratur Cicero*, mentem, qua nihil homini dedit ipſe Deus divinius.
ghe-tuyghenisse. Teſtimonium, teſtatio, teſtificatio.
ghe-tuynt. Septus, conſeptus.
ghe-tuynte. Sepes, ſeptum, ſepimentum.
ghe-tweede broeder / ghe-tweede ſuster. *vetus. ſax. ſic.* j. half broeder / halve ſuster. *vulgò* Diſtinctus, diſtincta.
ghe-vader. Arbiter initiationis, parens initialis, onomaſta initialis, parens myſticus. *vulgò* compater ſive communis pater, ſuſceptor.
ghe-vader-ſchap. Luſtrica cognatio, initia-

initialis neceſſitudo , propinquitas in baptiſmo contracta. *vulgò* compatratus.

Ghe-vaen.j.ghe-vanghen. Captus.

Ghe-vaer. *germ. ſax. ſicamb.* Periculum, diſcrimen.

Ghe-vaerlick. Periculoſus.

Ghe-vaerd.j.ghe-vœrd.

Ghe-vaeren. *vet.* **j.vaeren/ghe-ſchieden.**

ghe-vaereniſſe. *vetus.* **j.ghe-ſchiedeniſſe.**

Ghe-vaet. Comprehenſus,fixus.

Ghe-vaet. In dolio conditus.

Ghe-vaetten wijn. Vinum doliare,in dolio conditum.

Gheval. Caſus , accidens, eventus , fors fortuna. **By ghe-val.** Caſu,fortè. **In ghe-val dat.** Si,dummodo.

Ghe-vallen. Lapſus.

Ghe-vallen. Cadere.

ghe-vallen.j.ghe-beuren. Accidere,evenire.

Ghe-vallen. j. be-vallen. Adlubeſcere, collibere,placere.

Ghe-valligh/ghe-vallick. *vetus.* Fortunatus.& Fortuitus.

Ghe-valligh.j. be-vallick. Acceptus,placens.

Ghe-valſcht. Adulterinus,corruptus.

Ghe-valuweert geld. Numiſma juſti ponderis,legitimum : nummus bonus,probus.

Ghe-vangen. Captus.

Ghe-vangen nemen. Capere, ducere in cuſtodiam,apprehendere.

Ghe-vangen ſetten. Dare in cuſtodiam, tradere in cuſtodiam, condere in carcerem,mandare vinculus : conjicere , includere,mittere in carcerem.

Ghe-vangen ſitten. Eſſe in vinculis,cuſtodijs retineri ac ſervari.

Ghe-vangen man. Captivus , cuſtodia clauſus.

Ghe-vangen ſlaeve. Ergaſtulus,cataſtus.

Ghe-vangeniſſe. Captivitas.

Ghe-vangeniſſe/ghe-vangen-huys. Carcer,ergaſtulum,cuſtodia,phylaca: vincula,orum.

Ghe-vangelick. Captivus.

Ghe-vat.j.ghe-vaet.

Ghe-vecht. Velitatio,concertatio,certamen,pugna,dimicatio.

Ghe-vecht hand tegen hand. Monnachia,duellum,ſingulare certamen.

Ghe-vedert. Pennatus.

Ghe-veerd. Res,negotium,actio,geſtus: & Inſtrumentum , machina, machinamentum,moles.& Apparatus.

Ghe-veynſen/ghe-venſen. Fingere,nulare,diſſimulare,mentiri,ementiri.

Ghe-veynſt/ ge-venſt. Fictus,ſimulatus, fucatus,hypocrita.

Ghe-veynſde woorden. Phalerata dicta, fucata.

Ghe-veynſtheyd. Simulatio,hypocriſis.

Ghe-veynſdelick. Simulatè,fictè,ſimulanter,diſſimulanter.

Ghe-veſt/ghe-veſtight. Munitus, firmatus.

Ghe-veſte. Munitio,munimen,munimentum,firmamen.

Ghe-veſte aen den hecht. Munimen manubrij,manubrium munitum, armura manubrij.

Ghe-veſtigen j.veſtighen. Munire,firmare,confirmare.

Ghe-vetert. Catenatus , catena ligatus, compeditus,compedibus ligatus.

Ghe-vier-deelt. Quadripartitus.

Ghe-vijlt. Limatus,lima politus.

Ghe-vlegen. *fland.* **j.ghe-vilt.**

Ghe-vlochten. Textilis,perplexus.

Ghe-vlockte duyve. Plumipes columus.

Ghe-vlogelt. Alatus.

Ghe-vloten.j.vloten.

Ghe-voedert. Pabulo paſtus.

Ghe-voedert kleed. Suffulta veſtis, amictus duplex,abolla.

Ghe-voedert met pelſſen. Pellitus, pellibus ſuffultus,ſubductus.

Ghe-voedſtert. Nutritus,altus,altilis.

Ghe-voedt. Nutritus.

Ghe-voegh. Commoditas,commodum.

Ghe-voegh. Excrementum alvi , alvus. *vulgò* requiſita naturæ. **Sijn ghe-voegh doen.** Exonerare alvum.

Ghe-voeghen. Commodare,accommodare,applicare,aptare,ordinare.

G

Ghe-voeghlick. Commodus, accommodus, facilis, conveniens, decens. & Commodè, convenienter, decenter.
Ghe-voeght. Accommodatus.
Ghe-voelen. Sentire. & Contrectare. & Palpare. & Tangere.
Ghe-voelinghe. Sensus.
Ghe-voelick. Sensilis, sensibilis.
Ghe-voghelte. Volucres, volatilia, aves, avitium, alites, pecus volatile.
Ghe-voghelte oft ge-vochelte van d'ey. Ovi umbilicus, seminalis nervus sive lentor.
Ghe-volgh. Sequela.
Ghe-vonden. Inventus, repertus.
Ghe-vonnis de saecke. Iudicatum, res judicata.
Ghe-vort. Putrefactus.
Ghe-vouden. Plicatus. ghe-vouden gordijne. Cortina striata.
Ghe-voudens beens sitten. Incoxare, cossim insidere sarcinatorū in morem.
Ghe-vouden vingheren. Digiti pectinatim inter se amplexi, pectine juncti, palmæ in alternas digitorum vicissitudines connexæ.
Ghe-vraeght. Interrogatus, rogatus.
Ghe-vreest. Formidatus.
Ghe-vriendt. Coamicus. & Cognatus, agnatus.
Ghe-vrijdt. Liber, liberatus, emancipatus.
Ghe-vrosen. Gelatus, congelatus, gelu astrictus, frigore concretus.
Ghe-wachst. Ceratus. ge-wachste schrijftafel. Cerata tabula, pugillares.
Ghe-waedt/ghe-wand. Vestis, indumentum, ornatus.
Ghe-waedt der vensteren. Iugamenta, compagines.
Ghe-waedsie. Vestimenta, indumentum.
Ghe-waegh. j. ghe-wagh.
Ghe-waepent. Armatus.
Ghe-waepent vanden hoofde tot de voeten. Cataphractus.
Ghewaer. Certus, verus: & Cautus, providus: & Sentiens, persentiens, persentiscens.
Ghewaer worden. Revera experiri, verè persentiscere, comperire, certò deprehendere, subodorare, percipere, sentire reipsa, præsentire, præsentiscere.
Ghe-waer-loos. Improvidus, non presentiens aut providens, incautus.
Ghe-waerigh. Verus, certus, ratus, solidus.
Ghe-waerighen. Ratum facere.
Ghe-waerschouwet. Monitus, commonitus, præmonitus.
Ghe-waerschouwet worden. Commoneri, commonefieri, premoneri.
Ghewaere. j. ghe-weere/ waerde/ garde. Custodia, cautio, &c.
Ghe-waerder hand. Manus sequestra. ge-waerdigen/gheweerdigen. Dignari.
Ghewagh. Momentum, motus, motio.
Ghe-wagh. Mentio.
Ghe-wagh ergens af maecken/ge-waegen. Facere mentionem alicuius rei, breviter perstringere & attingere rem aliquam.
Ghe-wald. j. ghe-weld.
Ghe-wand. j. ghe-waed. Vestis.
Ghe-wand van t'schip. Armamenta, instrumenta, ornamenta navis.
Ghe-warmt. Calefactus.
Ghe-wasschen. Lotus.
Ghe-was. Germen, plantæ fructus.
Ghe-was der aerden. Fructus terræ.
Ghe-wassen. Adultus, auctus, adauctus.
Ghe-wat. *fland.* j. wateringhe.
Ghe-watert. Adaquatus.
Ghe-waterden wijn. Vinum dilutum, lymphatum, aquatum. *Lud. Viv.*
Ghe-watert camelot. Vestis undulata.
Ghe-webbe. j. webbe. Tela.
Ghe-wederte/ghe-weerte. Tempestas.
Ghe-ween. Ploratus, fletus.
Ghe-weer/ghe-weyr. Arma, armatura, defensio: telum quo vim arcemus. *à* weeren. j. keeren. *sicut* arma *Latinis ab arcendo, quod ijs hostes arceantur.*
Ghe-weer-huys. Armamentarium.
Ghe-weere/ ghe-were/ were. *sax. sicamb.* Possessio, justa possessio. & Tutela, tutoris potestas. & Præscriptio bonorum. & Cautio fidejussoria vel pignoratitia. & Assertor, vindex, auctor fundi venditi.

diti. *gal.guarent,garant.*

ghe-weeren. *sax.* Præscribere.

ghe-weer-loos. Inermis.

ghe-weeren. Defendere: *&* Arcere, reprimere.

ghe-weeren/ ghe-waeren / waeren. Indemnem servare, defendere.

ghe-weeren. Durare, firmare.

ghe-weerigh. Firmus, durabilis.

ghe-weerdeert/ghe-waerdeert. Æstimatus.

ghe-weerdigen. Dignari.

ghe-weerd-schap.j.weer-schap. *vet.* Convivium.

ghe-weest. Qui fuit. **Ick ben ghe-weest.** Fui.

ghe-wegen. Pensus, expensus, appensus.

ghe-weyckt. Maceratus, imbutus.

ghe-weyde. Exta, interanea, intestina, præcordia, viscera animalium.

ghe-weyghert. Negatus.

ghe-weyr.j.ghe-weer.

ghe-weld/ge-wald. Potestas, potentia: *&* Vis, violentia, vehementia, impetus: *&* Auctoritas, imperium.

ghe-weld doen. Vim adferre, inferre, facere, admittere, adhibere.

ghe-weld-bode. Legatus.

ghe-weld-brief. Diploma.

ghe-weldigh. Potens, fortis, violentus, impetuosus.

ghe-weldighlick. Potenter, violenter, impetuosè.

ghe-weldigen. Vim facere.

ghe-welde melck. *holl.* Lac tepidum caseo conficiendo aptum.

ghe-welf/welfsel. Camera, testudo, fornix.

ghe-welft. Cameratus, fornicatus, arcuatus, in arcum curvatus.

ghewelle. Turunda accipitrum, instar olivæ oblonga, è stupa vel plumis, quæ accipitribus & falconibus datur: *à rotunditate dicta, ut conjicit Gesnerus, vulgò* curea. *gal.curee.*

ghe-wendt/ge-wendet. Versus, tortus.

ghe-wendt brood. Panis ovis maceratus, panis dulciarius.

ghe-wendet des ackers. Porca i[...] lira, terra versa & aggesta int[...] sulcos: versura.

ghe-wendte/ghe-wende. *vetus.sax.* [...] **ghe landts.** Fundus sexaginta [...] pedum. *Spec.sax.*

ghe-wennen/ghe-woon maecken [...] facere, consuefacere, consuesce[...] suescere. *&* Assuefieri.

ghe-went/ghe-wennet.j.ghe-woo[...] [...]suetus.

ghe-wente.j.ghe-woonte. Consuetudo.

ghe-werck. Operatio, opus.

ghe-werden/ghe-worden. Fieri, [...]gere.

ghe-werden. Laet my gh[e-wer]den. Sine me quod volo facere: p[...]te ut faciam quod institui sive in[...]

ghe-were.j.ghe-weere.

ghe-werf. Actio, negotiatio.

ghe-werf der leden. Nodus, ligatu[ra ...]culorum: spondyli, vertebræ.

ghe-wesen. Ostensus, monstratus.

ghe-weste. Plaga mundi, regio, ora, t[...] clima, regiones cæli: nempe ortus [...] sus, meridies, & septentrio.

ghe-wet. Acutus.

ghe-wete/ghe-wisse. Conscientia. [...] *ghewisse.*

ghe-weten. Scitus, cognitus.

ghe-wetigh. Conscius.

ghe-wette. *vetus.sax.sicamb.* **j. wette** [...]cta.

ghe-weven. Textus, textilis.

ghe-wicht. Pondus, momentum.

ghe-wicht. Libra, trutina.

ghe-wicht inde waghe/ instaende[...] wicht. Æquilibrium, æquamentu[...] bramentum.

ghe-wichtigh. Gravis, ponderosus. *&* [mo]mentosus, magni momenti. *&* Iusti[...]deris.

ghe-wiedt. Purgatus, runcatus, sar[...]tus.

ghe-wijdt/ghe-wijdert. Dilatatus, am[pli]ficatus.

ghe-wijdt/ghe-wijhet. Augustus, co[nse]cratus, sanctus, lustratus, sacratus, [...]

dicatus.
e-wijdde oft ghe-wijhede plaetse. Templum augustum, consecratum.
e-wijft. Coniugatus. *vulgò* uxoratus.
e-wijsde. Iudicatum, res judicata. t'ghe-wijsde voldoen. Iudicatum facere, parêre judicato, persolvere quod judex dependendum pronuntiavit.
e-wijse. j. wijse/ ghijse.
e-willigh. j. willigh. Libens, voluntarius.
e-willighen. j. ver-willighen. Reddere voluntarium.
e-wille-keurt richter. j. wille-keurer. Arbiter.
e-win. Quæstus, lucrum, compendium, emolumentum commodum.
e-winnen. j. winnen. Lucrari, lucrifacere, nancisci, acquirere, mereri, consequi quęstum.
e-winnen. Gignere, generare, suscipere liberos.
e-win-saem. Vtilis, fructuosus, compendiosus.
e-win-soecker. Lucrio, homo quæstuosus.
e-winnigh. Quęstuosus, quęstuarius, lucrosus.
e-wintert. Hyematus.
e-wis/ wis. Certus, indubitatus, verus, ratus, firmus.
e-wisse/ ghe-wete. Conscientia. *germ. ghewisse.*
e-wis hepd. Certitudo.

e-woel/ ghe-wuel. Tumultuatio, turba, scaturigo. & Pressura.
e-wolck. Nubilum.
e-wolckt. Nubilus, nubibus obductus.
e-wolt. Lanatus, lanaris lana tectus.
e-wonden. Tortilis, intortus, convolutus, involutus.
e-wonden brood. *lovan.* j. ghe-wend brood.
e-wondt/ ghe-wondet. Vulneratus, saucius, sauciatus.
ghe-wondt worden. Accipere vulnus, vulnerari.
ghe-wonnen. Victus, superatus. & Partus, acquisitus.
ghe-wonnen ende ver-kregen goedt. Parta bona.
ghe-wonnen ende ghe-boren. Natus, genitus, oriundus.
ghe-woon/ ghe-went. Consuetus, adsuctus, assuefactus, consuefactus, solitus.
ghe-woon zijn. Solere, assuetum esse.
ghe-woonen. j. ghe-wennen. Consuescere
ghe-woonhepd. j. ghe-woonte.
ghe-woonlick. Consuetus, frequens.
ghe-woonlicken. Frequenter, solito more.
ghe-woonte. Consuetudo, assuetudo, assuefactio, mos, mos consuetus, usus.
ghe-worden. Factus, effectus.
ghe-worden. j. ghe-werden. Facere, & Fieri.
ghe-wormte. Vermes. & Insecta.
ghe-wortelt. Radicatus.
ghe-woudt. *holl.* j. ghe-weldt. Vis.
ghe-woudt. *fland.* Ditio, regio, tractus.
ghe-wricht. Artus quibus junguntur membra: juncturæ. & Vertibulum, vertebra.
ghe-wrocht. Laboratus.
ghe-wrocht silver. Argentum factum.
ghe-wronghen. Tortus.
ghe-wuel. j. ghe-woel. Tumultuatio.

GHE *per se nihil significans, & inseparabile.*

cus.
is.
rus, vecors.
rio. Den gheck spelen/ den sot scheren. Agere morionem.
gheck-happ. *sax. sicamb.* j. guych-happ: Lanugo, flos. *gal. poil folet.*
gheck/ spot. Iocus. In gheck oft in spot segghen. Ioco dicere.
ghecken. Morionem agere.
ghecken. j. spotten. Ridere, deridere, ludibrio habere ludificari.
ghecken. Ludere, jocari.

gheck-

diti. *gal.guarent,garant.*
ghe-weeren. *ſax.* Præſcribere.
ghe-weer-loos. Inermis.
ghe-weeren. Defendere: & Arcere,repri-mere.
ghe-weeren/ ghe-waeren / waeren. Indemnem ſervare,defendere.
ghe-weeren. Durare,firmare.
ghe-weerigh. Firmus,durabilis.
ghe-weerdeert/ghe-waerdeert. Æſtimatus.
ghe-weerdigen. Dignari.
ghe-weerd-ſchap.j.weer-ſchap. *vet.* Convivium.
ghe-weeſt. Qui fuit. **Jck ben ghe-weeſt.** Fui.
ghe-wegen. Penſus,expenſus,appenſus.
ghe-weyckt. Maceratus,imbutus.
ghe-weyde. Exta,interanea,inteſtina,præcordia,viſcera animalium.
ghe-weygh ert. Negatus.
ghe-weyr.j.ghe-weer.
ghe-weld/ge-wald. Poteſtas,potentia: & Vis,violentia, vehementia, impetus: & Auctoritas,imperium.
ghe-weld doen. Vim adferre,inferre,facere,admittere,adhibere.
ghe-weld-bode. Legatus.
ghe-weld-brief. Diploma.
ghe-weldigh. Potens,fortis,violentus,impetuoſus.
ghe-weldighlick. Potenter, violenter,impetuoſe.
ghe-weldigen. Vim facere.
ghe-welde melck. ... conficiendo ap...
ghe-welf/welfſel. ... nix.
ghe-welft. Cameratus,fornicatus,arcuatus,in arcum curvatus.
ghewelle. Turunda accipitrum,inſtar olivæ oblonga,è ſtupa vel plumis,quæ accipitribus & falconibus datur: *à rotunditate dicta, ut conjicit Geſnerus, vulgò* curea. *gal.curee.*
ghe-wendt/ge-wendet. Verſus,tortus.
ghe-wendt brood. Panis ovis maceratus, panis dulciarius.

Gheck idem ac βεκκος, muta: to β in g.

ghe-wendet des ackers. Porca in gro... lira, terra verſa & aggeſta inter duos ſulcos: verſura.
ghe-wendte/ghe-wende. *vetus.ſax.* mo... **ghe landts.** Fundus ſexaginta ... pedum. *Spec.ſax.*
ghe-wennen/ghe-woon maecken. ... facere, conſuefacere, conſueſce... ſueſcere. & Aſſuefieri.
ghe-went/ghe-wennet.j.ghe-woon. ...ſuetus.
ghe-wente.j.ghe-woonte. Conſuetudo.
ghe-werck. Operatio,opus.
ghe-werden/ghe-worden. Fieri,c...gere.
ghe-werden. Facere. **Laet my ghe-werden.** Sine me quod volo facere: p... te ut faciam quod inſtitui ſive inc...
ghe-were.j.ghe-weere.
ghe-werf. Actio,negotiatio.
ghe-werf der leden. Nodus,ligatura ...culorum: ſpondyli,vertebræ.
ghe-weſen. Oſtenſus,monſtratus.
ghe-weſte. Plaga mundi,regio,ora,tr... clima,regiones cæli: nempe ortus, ...ſus,meridies,& ſeptentrio.
ghe-wet. Acutus.
ghe-wete/ghe-wiſſe. Conſcientia. ... *ghewiſſe.*
ghe-weten. Scitus,cognitus.
ghe-wetigh. Conſcius.
ghe-wette. *vetus.ſax.ſicamb.* **j.wette.** ...cta.
ghe-weven. Textus,textilis.
... bramentum.
ghe-wichtigh. Gravis,ponderoſus. & ... mentoſus,magni momenti. & Iuſti ... deris.
ghe-wiedt. Purgatus, runcatus, ſarc...tus.
ghe-wydt/ghe-wijdert. Dilatatus,am...ficatus.
ghe-wijdt/ghe-wijhet. Auguſtus, co...cratus, ſanctus, luſtratus, ſacratus, ...

dicatus.

e-wijdde oft ghe-wijhede plaetse. Templum augustum, consecratum.

e-wijft. Coniugatus. *vulgò* uxoratus.

e-wijsde. Iudicatum, res iudicata. t'ghe-wijsde voldoen. Iudicatum facere, parêre judicato, persolvere quod judex dependendum pronuntiavit.

e-wijse. j. wijse/ghijse.

e-willigh. j. willigh. Libens, voluntarius.

e-willighen. j. ver-willighen. Reddere voluntarium.

e-wille-keurt richter. j. wille-keurer. Arbiter.

e-win. Quæstus, lucrum, compendium, emolumentum commodum.

e-winnen. j. winnen. Lucrari, lucrifacere, nancisci, acquirere, mereri, consequi quęstum.

e-winnen. Gignere, generare, suscipere liberos.

e-win-saem. Vtilis, fructuosus, compendiosus.

e-win-soecker. Lucrio, homo quæstuosus.

e-winnigh. Quęstuosus, quęstuarius, lucrosus.

e-wintert. Hyematus.

e-wis/wis. Certus, indubitatus, verus, ratus, firmus.

e-wisse/ghe-wete. Conscientia. *germ. ghewisse.*

e-wisheyd. Certitudo.

e-wisselick. Certè, certò, procul dubio, utique, sanè.

e-wit/ghe-wittet. Dealbatus.

e-woeckert. Fœneratus.

e-woel/ghe-wuel. Tumultuatio, turba, scaturigo. & Pressura.

e-wolck. Nubilum.

e-wolckt. Nubilus, nubibus obductus.

e-wolt. Lanatus, lanaris lana tectus.

e-wonden. Tortilis, intortus, convolutus, involutus.

e-wonden brood. *lovan.* j. ghe-wend brood.

e-wondt/ghe-wondet. Vulneratus, saucius, sauciatus.

ghe-wondt worden. Accipere vulnus, vulnerari.

ghe-wonnen. Victus, superatus. & Partus, acquisitus.

ghe-wonnen ende ver-kregen goedt. Parta bona.

ghe-wonnen ende ghe-boren. Natus, genitus, oriundus.

ghe-woon/ghe-went. Consuetus, adsuctus, assuefactus, consuefactus, solitus.

ghe-woon zijn. Solere, assuetum esse.

ghe-woonen. j. ghe-wennen. Consuescere

ghe-woonheyd. j. ghe-woonte.

ghe-woonlick. Consuetus, frequens.

ghe-woonlicken. Frequenter, solito more.

ghe-woonte. Consuetudo, assuetudo, assuefactio, mos, mos consuetus, usus.

ghe-worden. Factus, effectus.

ghe-worden. j. ghe-werden. Facere. & Fieri.

ghe-wormte. Vermes. & Insecta.

ghe-wortelt. Radicatus.

ghe-woudt. *holl.* j. ghe-weldt. Vis.

ghe-woudt. *fland.* Ditio, regio, tractus.

ghe-wricht. Artus quibus junguntur membra: juncturæ. & Vertibulum, vertebra.

ghe-wrocht. Laboratus.

ghe-wrocht silver. Argentum factum.

ghe-wronghen. Tortus.

ghe-wuel. j. ghe-woel. Tumultuatio.

GHE *per se nihil significans, & inseparabile.*

Ghebbe. *fris.* j. gheepe. Acus.

gheck. Prçceps, temerarius.

gheck. Fatuus, stultus, delirus, vecors.

gheck. Ludius, ludio, morio. Den gheck spelen/ den sot scheren. Agere morionem.

gheck-hayr. *sax. sicamb.* j. guych-hayr. Lanugo, flos. *gal. poil folet.*

gheck/spot. Iocus. In gheck oft in spot segghen. Ioco dicere.

ghecken. Morionem agere.

ghecken. j. spotten. Ridere, deridere, ludibrio habere ludificari.

ghecken. Ludere, jocari.

Gheck-scherer. Morio.

Ghecks-maere. Nuntium ridiculum, narratio fabulosa, res frivola, ridicula: narratio illusorum & ludionum, nugæ.

Gheck-spel. Ludibrium.

Gheckelick. Ridiculus: jocularis, jocularius: & Temerarius, præceps.

Gheckelick / gheckelicken. Ridiculè: & Temerariè, inconsideratè, præcipitanter

Ghecker/gheckaerd. Derisor, irrisor, cavillator.

Gheckernije. Iocus: & Derisio, irrisio, sanna.

Gheddeken. *holl. fris. sicamb.* Proverbium, dicterium, nugę proverbiales.

Ghedse.j.roede. Virga, flagellum.

Ghedsen. Flagellare.

Gheef/ghęve/gaef. Integer, sanus, mundus.

Gheel. Luteus, flavus, fulvus, croceus, citrinus. Galbinus color. *Becan. dicitur. vulgò* gialdus. *germ. gal. gael. gal. jaul'ne. ital. giallo. ang. yellowe.*

Gheel-gorse/gheel-gerse. Passer spermologus, emberiza flava, galgalus *quibusdam*, curruca *nonnullis*, avicula flavi coloris.

Gheel hayr. Coma aurea, cæsaries flava.

Gheel hayr. Tendo: motus instrumentum ex vinculo & nervo conflatum, mediæque inter illa naturæ. *q. d.* filamentum flavum.

Gheel-groen. Prasinus, porraceus.

Gheel-rood. Rufus.

Gheel-gieter. Fusor æramentarius.

Gheel-suchte. Morbus regius, morbus arcuatus, icterus, aurigo: *morbus teutonicè dictus à flavo colore, quem bilis per totum corpus diffusa parit.*

Gheel-suchtigh. Arcuatus, arquatus, auriginosus, ictericus.

Gheel-water. Ascites, hydrops solo ventre distento. & Flava bilis.

Gheel-wortel. Daucus, staphilinus.

Gheelen/gheel maecken. Rufare, rufum facere.

Gheelen/gheel zijn. Rufere, flavere.

Gheemelick.j.ghemelick.

Gheen/egeen/n'egeen/ Nullus, nem...

Gheen van beyde. Neuter.

Gheener-hande. Nullius generis, aliu... modi.

Gheener-ley. Nullius generis. **in gheener ley wijse.** Nullo modo, nullo pacto...

Gheens-sins. Nullo modo, nullo ... nulla conditione, nequaquam, ... quam, haudquaquam, minimè, mini... gentium.

Gheens-tijds. Nunquam.

Gheenen. *campin.* Subridere.

Gheepe. Acus, piscis longissimo ro... xiphias, gladius piscis.

Gheer. Fuscina cuspidibus horrens ... pisces capiuntur.

Ghęerde/gaerde. Virga, flagrum, ... stimulus. **Ghęerdeken.** Virgula.

Ghęerde van yser. Clathrum ferreu...

Gheerden/tralien. Clathri, clathra, ...

Gheere/gheerene. Lacinia, sinus ... limbus. & Pars qua largior fit vest... *gerone. ang. garde*

Gheeren/gheren.j.gaderen. Collige...

Gheeren.j.be-gheeren. Cupere.

Gheerigh.j.be-gheerigh. Cupidus.

Gheern.j.gheren. Lubens.

Gheerste.j.gerste. Hordeum.

Gheese. *vet.* **j.ganse.** Anser. *ang. geese*

Gheese. *vetus.* **j.hoere.** Meretrix.

Gheessel. Scutica, flagellum, virgæ, lo...

gheesselen. Flagellare, cædere virgis ...

gheesseler. Flagellator, plagosus, lor... virgator. *Plaut.*

gheesselinghe. Flagellatio.

gheest. Spiritus, animus, anima, men... genium. *germ. geist. ang. ghoste.*

gheest. Genius. **eenen gheest hebben** ... nium habere: nativa quadam indo... arcana ratione animos hominum ... vere, & ad sui amorem sponte su... here, vehementerque afficere.

gheest/bulder-gheest. Larva, umbra.

gheesten/ nacht-gheesten/ dooder ... schen gheesten. Lemures, manes, ... vagantes hominum mortuorum.

gheest-ader. Arteria: vena vitalis: ... spiritus,

heen . Simile est ἓξ ἓν
ne unus.

clesiastici.

eestigh/aerdigh. Ingeniosus, solers, argutus.

eestigh/fraep. Scitus, elegans, bellus, venustus.

eete. *fland.* **j.gheyte.** Capra.

eet-ader. *fland.* Vena jugularis.

eebe/ghebe/gheef/gabe. Sanus, integer: purus ab omni parte, sincerus, solidus.

eebe/ghebe. *vet. sax.* Quod datur accipiturque in commutationibus.

eebe penninghen/ghebe gheld. *vet. sax.* Nummus probus.

eebel/ghebel. Fastigium, cacumen, supercilium, jugum, apex. *Dicitur.* **gheebel** *sive* **ghebel.** *q. d.* **ghe-hebel.** i. elevatio sursum sive in altum, *ab* **heben.** *sive* **heffen.**

eebel / beur-gheebel. Frontispicium: frons ædificij & Facies.

ebel spits opgaende. Culmen, altitudo anterior domus in acumen surgens pyramidale.

eebel/ recht opgaende. Paries solidus, qui à solo in fastigium usque surgit continuato ductu: fastigium.

eeben.j.gheben. Dare.

eeuw. Oscitatio.

eeuwen. Oscitare, hiscere, hiare.

eeuwer. Oscitator.

eeuwinge. Oscitatio.

eghene. *sax. sicamb.* Regio, locus.

eyl/ghijl. Lascivus, pruriens.

eyl. *vetus.* Fecundus, uber.

eyl wt snijden. *vetus.* Castrare.

eyl stincken.j. gael riecken. Olere hircum.

eyl-minnigh. *vet.* Libidinosus.

eyl. *holl.* Siler, pumila salix in aquosis nascens: *sic dicta, quòd tanquam luxurians & lasciviens nimia alimenti ubertate ramos frondesq; justo plures emittat.*

eylen.j.ghijlen. Mendicare,

len.j.ghijlen. Lascivire.

ligh. *vet.* Procax, lascivus, petulans.

lighepd/gheylhepd. Lascivia, salacis.

gheynster/ghenster. Scintilla, favilla.

gheynsteren. Favillæ, stricturę.

gheynsteren/ghensteren. Scintillare, agere scintillas.

gheysen. *vet.* Curare, mederi.

gheyte. Capra, hirci uxor. *germ. geiß. ang. goate.*

gheytken. Capella.

gheyten baerd. Aruncus, barba capræ, villus à caprarum mento dependens.

gheyten-baerd/ gheyten-blad. Caprifolium.

gheyten-blad. Periclymenus, silvæ mater, volucrum maius, lilium inter spinas. *officin.* Caprifolium, barbicapra, barba capri.

gheyten bock. Hædus & Caper, hircus castratus.

gheyten-herder. Caprarius.

gheyten-manneken. Satyrus.

gheyten-melck. Lac caprinum.

gheyten-melcker. Caprimulgus.

gheyten-vel. Pellis caprina.

ghe-lanne. *vetus.* **j.koe-belle.**

ghelas.j.glas. Vitrum.

ghe-lat.j.glat.

gheld. Pecunia, moneta, numus, nummus, numisma, æs. *dicitur.* **gheld.** (*inquit Adr. Iun.*) *à* **ghelden.** i. valere: *quòd penes pecuniam, rerum reginam, valoris omnis momentum sit & æstimatio.*

gheld op de hand/ken-penninck. Auctoramentum.

gheld op de hand gheven. Obligare stipendio sive prompta pecunia.

gheld-boete. Pœna pecuniaria.

gheld-breker/ munt-smelter. Conflator figurati æris.

gheld-gierigh. Cupidus pecuniæ, philargyrus.

gheld-gierighepd. Philargyria.

gheld-hoere. Meretrix.

gheld-loos. Carens pecunijs, sine nummis, inops.

gheld-

Gheck-ſcherer. Morio.
Ghecks-maere. Nuntium ridiculum,n
tio fabuloſa,res frivola,ridicula: n
tio illuſorum & ludionum,nugæ.
Gheck-ſpel. Ludibrium.
Gheckelick. Ridiculus: jocularis,jocularius:& Temerarius,præceps.
Gheckelick / gheckelicken. Ridiculè: & Temerariè,inconſideratè,præcipitanter
Ghecker/gheckaerd. Deriſor, irriſor,cavillator.
Gheckernije. Iocus:& Deriſio,irriſio,ſanna.
Gheddeken. *holl. friſ. ſicamb.* Proverbium, dicterium,nugę proverbiales.
Ghedſe.j.roede. Virga, flagellum.
Ghedſen. Flagellare.
Gheef/ghęve/gaef. Integer,ſanus,mundus.
Gheel. Luteus,flavus,fulvus,croceus,citrinus.Galbinus color. *Becan. dicitur. vulgò* gialdus.*germ.gal.gael.gal.jau'ne.ital.giallo. ang.yellowe.*
Gheel-gorſe/gheel-gerſſe. Paſſer ſpermologus, emberiza flava, galgalus *quibuſdam*, curruca *nonnullis*, avicula flavi coloris.
Gheel hayr. Coma aurea,cæſaries flava.
Gheel hayr. Tendo: motus inſtrumentum ex vinculo & nervo conflatum,mediæque inter illa naturæ. *q. d.* filamentum flavum.
Gheel-groen. Praſinus,porraceus.
Gheel-rood. Rufus.
Gheel-gieter. Fuſor æramentarius.
Gheel-ſuchte. Morbus regius, morbus arcuatus,icterus, aurigo: *morbus teutonicè dictus à flavo colore, quem bilis per totum corpus diffuſa parit.*
Gheel-ſuchtigh. Arcuatus,arquatus,auriginoſus,ictericus.
Gheel-waeter. Aſcites,hydrops ſolo ventre diſtento.& Flava bilis.
Gheel-wortel. Daucus,ſtaphilinus.
Gheelen/gheel maecken. Rufare, rufum facere.
Gheelen/gheel zijn. Rufere,flavere.
Ghemelick.j.ghemelick.

Gheener-ley. Nullius generis. **in gheener ley wijſe.** Nullo modo,nullo pacto
Gheenſ-ſins. Nullo modo, nullo
nulla conditione, nequaquam,
quam,haudquaquam, minimè, mi
gentium.
Gheenſ-tijds. Nunquam.
Gheenen. *campin.* Subridere.
Gheepe. Acus, piſcis longiſſimo r
xiphias,gladius piſcis.
Gheer. Fuſcina cuſpidibus horrens q
piſces capiuntur.
Ghęerde/gaerde. Virga,flagrum,ſ
ſtimulus. **Ghęerdeken.** Virgula.
Ghęerde van yſer. Clathrum ferreu
Gheerden/tralien. Clathri,clathra,c
Gheere/gheerene. Lacinia, ſinus v
limbus.& Pars qua largior fit veſt
gerone. ang. garde
Gheeren/gheren.j.gaderen. Collige
Gheeren.j.be-gheeren. Cupere.
Gheerigh.j.be-gheerigh. Cupidus.
Gheern.j.gheren. Lubens.
Gheerſte.j.gerſte. Hordeum.
Gheeſe. *vet.* **j.ganſe.** Anſer. *ang.geeſe.*
Gheeſe. *vetus.* **j.hoere.** Meretrix.
Gheeſſel. Scutica,flagellum,virgæ,lo
gheeſſelen. Flagellare,cædere virgis;
gheeſſeler. Flagellator,plagoſus,lor
virgator.*Plaut.*
gheeſſelinghe. Flagellatio.
gheeſt. Spiritus,animus, anima,men
genium. *germ.geiſt. ang.ghoſte.*
gheeſt. Genius. **eenen gheeſt hebben**
nium habere: nativa quadam indo
arcana ratione animos hominum
vere, & ad ſui amorem ſponte ſu
here,vehementerque afficere.
gheeſt/bulder-gheeſt. Larva,umbra.
gheeſten/ nacht-gheeſten/ dooder m
ſchen gheeſten. Lemures,manes,u
vagantes hominum mortuorum.
gheeſt-ader. Arteria: vena vitalis: ſ
ſpiritus.

eestelick. Spiritualis,religiosus,pius,sacer,ecclesiasticus.
eestelick recht. Ius pontificium,divinū.
eestelickheyd. Religio:& Religiosi,ecclesiastici.
eestigh/aerdigh. Ingeniosus,solers,argutus.
eestigh/fraey. Scitus, elegans, bellus, venustus.
eete. *fland.* j. gheyte. Capra.
eet-ader. *fland.* Vena jugularis.
eeve/gheve/gheef/ gave. Sanus, integer: purus ab omni parte,sincerus,solidus.
eeve/ghebe. *vet. sax.* Quod datur accipiturque in commutationibus.
eeve penninghen/gheve gheld. *vet. sax.* Nummus probus.
eevel/ghevel. Fastigium, cacumen,supercilium,jugum,apex. *Dicitur.* gheevel *sive* ghevel. *q. d.* ghe-hevel. i. elevatio sursum sive in altum, *ab* heven. *sive* heffen.
eevel / veur-gheevel. Frontispicium: rons ædificij & Facies.
evel spits opgaende. Culmen,altitudo interior domus in acumen surgens pyramidale.
eevel/ recht opgaende. Paries solidus, qui à solo in fastigium usque surgit continuato ductu: fastigium.
eeven.j.gheven. Dare.
eeuw. Oscitatio.
eeuwen. Oscitare,hiscere,hiare.
eeuwer. Oscitator.
eeuwinge. Oscitatio.
ghene. *sax. sicamb.* Regio,locus.
yl/ghyl. Lascivus,pruriens.
yl. *vetus.* Fecundus,uber.
yl wt snijden. *vetus.* Castrare.
yl stincken.j. gael riecken. Olere hircum.
yl-minnigh. *vet.* Libidinosus.
yl. *holl.* Siler, pumila salix in aquosis nascens: *sic dicta,quòd tanquam luxurians & lasciviens nimia alimenti ubertate ramos frondesq; justo plures emittat.*
ylen.j.ghijlen. Mendicare.

gheylen.j.ghijlen. Lascivire.
gheyligh. *vet.* Procax,lascivus,petulans.
gheylighheyd/gheylheyd. Lascivia,salacitas.
gheynster/ghenster. Scintilla,favilla.
gheynsteren. Favillæ, Stricturę.
gheynsteren/ghensteren. Scintillare,agere scintillas.
gheypsen. *vet.* Curare,mederi.
gheyte. Capra,hirci uxor. *germ. geiß. ang. goate.*
gheytken. Capella.
gheyten baerd. Aruncus, barba capræ,villus à caprarum mento dependens.
gheyten-baerd/ gheyten-blad. Caprifolium.
gheyten-blad. Periclymenus,silvæ mater, volucrum maius, lilium inter spinas. *officin.* Caprifolium, barbicapra, barba capri.
gheyten bock. Hædus & Caper,hircus castratus.
gheyten-herder. Caprarius.
gheyten-manneken. Satyrus.
gheyten-melck. Lac caprinum.
gheyten-melcker. Caprimulgus.
gheyten-vel. Pellis caprina.
ghe-lanne. *vetus.* j. koe-velle.
ghelas.j.glas. Vitrum.
ghe-lat.j.glat.
gheld. Pecunia,moneta,numus,nummus, numisma,æs. *dicitur.* gheld. *(inquit Adr. Iun.) à* ghelden. i. valere: *quòd penes pecuniam,rerum reginam,valoris omnis momentum sit & æstimatio.*
gheld op de hand/hen-penninck. Auctoramentum.
gheld op de hand gheven. Obligare stipendio sive prompta pecunia.
gheld-boete. Pœna pecuniaria.
gheld-breker/ munt-smelter. Conflator figurati æris.
gheld-gierigh. Cupidus pecuniæ, philargyrus.
gheld-gierigheyd. Philargyria.
gheld-hoere. Meretrix.
gheld-loos. Carens pecunijs,sine nummis, inops.

gheld-potter. Euclio.
gheld-rijck. Pecuniosus, numosus, numatus.
gheld-schrooder. Accisor monetæ, parapsallista.
gheld-sack. Sacculus pecuniarius, saccus numarius.
gheld-sack. Homo pecuniosus, numosus, numatus, euclio.
gheld-schuld. Æs, alienum.
gheld-stock. Ærarium.
gheld-straffe. Multa, mulcta.
gheld-wegher. Libripens.
ghelden. Valere in pretio esse, utile esse.
ghelden. Debere. **Het gheld u.** Res tua agitur, de tuo certatur.
ghelden. *vetus.* Emere.
ghelden. Luere, solvere.
ghelder. j. ghelde-man.
ghelde-man. *vetus. fland.* Qui solvere sive luere debet, debitor.
ghele. j. gheel. Rufus, luteus.
ghele-spe. j. pape-gap-kruyd. Symphonia. *gal. genesie, gelesie.*
ghelijt. j. ghelupt.
ghelfs. Obliquus.
ghelligh/gaeligh. Scabiosus.
ghellinck. Agnus hornus.
ghelous. j. jalours. Zelotypus.
ghelte. *germ. sax. sicamb.* Alveus, orca, trulla.
ghelte. Poculum maius, cantharus.
ghelte/ghelubde seughe. Sus castrata, porca castrata. & Porcetra. *ang. galte.*
ghelten. Castrare suem. *ang. ghelde.*
gheluen. Obliquare.
ghelupe. j. glupe.
gheluwe. j. gheel. Luteus.
ghemelick/ghemmelick. Morosus, fastidiosus, irritabilis, difficilis. & *ger.* Lascivus instar equi.
ghemelickheyd. Morositas, fastidium.
ghemelicken. Morosè, fastidiosè.
ghemse. *germ. sax.* Rupicapra, dama, capra montana.
ghenaede. Gratia, misericordia: & Impunitas.
ghenaede doen. Gratiam delicti facere, remittere. **In ghenaede nemen** … dem accipere, in deditionem ac…
ghenaede-loos. Immisericors.
ghenadigh. Propitius, misericors, ex…abilis, bonus, benignus, pius.
ghenadighlick. Benignè, piè.
ghene. Ille, is. **De ghene die.** Qu… ille qui, illi qui. **Alle de ghene die.** Q… que.
ghender. Illic, istic.
ghender-waerts. Illuc, istuc.
ghenswaerts. Illorsum, istorsum.
ghenen. *campin.* Subridere.
ghenever-boom. Iuniperus. *gal. ge… ital. ginepro. hisp. enebro.*
ghenever-besie. Bacca juniperi.
ghengher. Zingiber. *germ. imber. g… gembre. hisp. gingibre. ital. gengivo. an… ger.*
ghennette/jannette. Equus alipes, … pes, celer: genus equi Hispanici. … gennettus, ginnettus, jannettus. *ga… ang. genet.*
ghenoffel/ ghe-noffel-bloeme/ ghe… Caryophyllæa, flos caryophyllæus … lus: betonicæ *sive* vetonicę specie… *giroffle. ital. garofolo. ang. gelover.*
ghe-noffel-naeghel. Caryophyllus *gal. cloux de giroffle. ital. garofano.*
ghenserick. Argentilla, potentilla: … *nus.*
ghenst. *fland.* **j. brem.** Genista.
ghensiaen. Gentiana, aloë Gallica. … *entzian. gal. gentiane. ital. gentiane. hi… tiana. ang. gentiane.*
ghenster. j. gheynster. Scintilla.
ghent. Anser mas. χὴν, χενός.
ghent/jent. Bellus, scitus, elegans, pul… lautus, concinnus. *gal. gent. gentil. hisp. … ang. gentle.*
gheoole. j. ghioole. Cavea.
gherbel. j. gaerbel.
gherde. j. gheerde. Virga.
gherde-beenen. Varicare, varicari: cru… varicare, vel diducere.
gherde-gaten/ gherde-kopen. Inco… in coxam sedere, jacere, aut stare. …
gherde-gaetende oft gherde-k…

de kacken. Incoxare cacandi causa.
Ghere. Lubitus, appetitus, us.
Gheren. Cupere, appetere.
Gheren/gherne/gheern. Lubens, lubenter, lubenti animo, haud gravatè, non invitus, æquo gratoque animo. *ger. gern.*
Ghereck/gherick. Viscera.
Gheren. j. gaderen. Congregare. & In fęcem converti: condituram fęcis recipere.
Gherghel. Ora, margo.
Gherijte. j. gariete.
Gherme. Ovis matrix. & Agna.
Ghermen. *vetus* j. be-hermen. Movere.
Ghern. j. gheern. Lubens.
Gherneptken/huys. Exomis, sagum.
Ghe-roffel. j. ghenoffel.
Gherre. *vetus fland.* j. splete. Rima.
Gherriete. j. gariete.
Ghers. j. gars/gras. Gramen.
Ghersselen. Horrere, horrorem habere.
Ghersselinghe. Horror.
Gherste. Hordeum, crithe.
Gherst-maend. September. *sic dictus ab hordei messe.*
Ghersten brood. Panis hordeaceus.
Ghersten-dranck. Cremor ptisanæ, ptisana.
Ghersten-mout. Polenta.
Gherstigh. j. garstigh. Rancidus.
Gherwe. j. gaerwe/gherve.
Ghe-sond. j. ghe-sond. Sanus.
Ghespe. Fibula, confibula, orbiculus, ansa. *fland. gaspe. ang. claspe.*
Ghespe setten. j. lams-oore setten. Subsannare.
Ghespen maecker. Fibularius.
Ghespen. Fibulare, infibulare.
Ghest/ghist. Fæx, sanies, crassamen, crassamentum. *ang. yest.*
Ghest-achtigh. Fæculentus.
Ghester. j. gheinster. Scintilla.
Ghet/aghet. Gagates, gangitis. Swert ghet. Thracius lapis, gagatidis species nigri coloris. *ang. geate.*
Gheubelen/gobelen. Vomere.
Gheve. j. gheeve. Sanus, integer.
Ghevel. j. gheevel. Fastigium, cacumen, culmen, &c.
Gheven. Dare, tribuere, tradere, largiri, præstare, præbere: & Donare, dono dare. *germ. geben. ang. give.*
Gheven ten besten. j. beste.
Gheven te kennen. Significare.
Ghever. Dator.
Ghevigh. Dativus.
Gheur/goze. Odor, nidor, fragrantia: & Vapor. & Sapor. & Vigor.
Gheuren/gheur gheven. Fragrare, olere, odorem sive nidorem emittere.
Gheurigh. Fragrans.
Gheus/goes. *hol. fris. oost. and.* Anser fœm.
Gheus. Mendicus impudens: homo vilis, vappa, nequam. *Dictio Gallica, sive potius VValonica, olim obscura, & Teutonibus ignota: nunc verò belli intestini in Belgio tempestatibus, pervulgatum vocabulum, videlicet nomen uni parti adversæ ab altera inditum.* Gæsus. *Servio dicitur* vir fortis, vir bello strenuus, *super illud Virgilii Æneid. 8. duo quisque Alpina coruscant Gæsa manu, scutis protecti corpora longis:* gæsa *interpretatur* hastas viriles: & Gæsos *dicit* viros fortes *à Gallis vocari.* Gessatas, *inquit Polybius*, *Galli sua lingua nominant* milites conductitios, Guessin *Britannos vocare* servos conductitios, *scribit Guilielmus Camdenus.*
Gheute. j. gote. Fusio, fusura.

GHI

Ghichelen/gicken. Cachinnari.
Ghichte. *vet.* j. ghifte. Donum.
Ghichte. *ger. sicamb.* j. ledercijn. Articularis morbus, arthritis.
Ghichte. *sax. fris.* Paralysis, nervorum resolutio.
Ghichtigh. Arthriticus, articularius. & paralyticus.
Ghichten. *vet.* j. be-ghiften. Donare, munerare.
Ghichten. *ger. sax.* Torquere, excruciare, adhibere tormentum.
Ghichten. *fris. sicamb.* Fateri, confiteri, agnoscere.
Ghichter. *ger. sax.* Tortor, carnifex.
Ghiegaegen. Rudere instar asini.

ghienen. *ger. sax.* Oscitare, hiare, hiscere.
ghier. Vultur, vulturius, *apud Plaut.*
ghier-swaluwe. Apus, depes, cypselus.
ghier-valck. *vide in Append.*
ghier wolf. Lycaon: *&* Heluo.
ghieren/ghiersen. Avidè petere, inhiare.
ghieren. *ger. sax.* Stridere, strepere.
ghierigh. Avarus, avidus, appetens, tenax, sordidus.
gierighaerd. Homo avarus.
ghierigheyd. Avaritia.
ghierighlick. Avarè, avidè.
ghiersen.j.ghieren. Avidè petere.
ghieten. Fundere. *germ. giessen. ang. yet.* **Metael gieten.** Conflare, fundere.
ghieter. Fusor.
ghieter van metael. Fusor, conflator.
ghieter. Haustrum: lignum excavatum quo hauriunt nautæ aquam ad irriganda vela.
ghietelinck. *vetus.* Merula.
ghietigh. Fusilis.
ghiet-eemer. Modiolus erogatorius, situla quæ in altum elata aquam refundit.
ghiet-konste. Ars fusoria.
ghiet-loghen. Pseudocheus, spermopseudus, mendaciorum fusor, mendaciorum follis, ex mendacijs conpositus.
ghiet-vat. Guttus, gutturnium, malluvium.
ghiet-vat. j. bespuyt-kruycke. Harpagium.
ghift.j.ver-ghift. Venenum, virus.
ghifte. Donum, munus. *ang. gyfte.*
ghifte. *fris.* Scutella alta ex solido ligno excavata.
ghiften.j.beghiften. Donare.
ghifter. *vetus.* Donator.
ghy. Tu. **ghy-lieden.** Vos, vos homines. *germ. ir. ang. y. e. you.*
ghyghe. *germ. sax. sicamb.* Chelys.
ghyghen.j.hyghen. Anhelare.
ghyl/ghyle. Chylus, cremor cerevisię. *Adr. Iun.*
ghyl.j.gheyl. Procax, lascivus.
ghylen.j.sieden. Bullare, bullire, fervere, infervere.
ghylen.j.gheylen. Lascivire.

ghylen. Flagitare, procare, inve[...]dè petere. *&* Ludificare, fallere. *ang. gyle.*
ghyligh.j.gheyligh. Procax.
ghyler. Flagitator. *&* Parasitus.
ghyle. *vetus. fland.* Mora, remora.
ghynen.j.ghienen.
ghyse.j.ghewyse/wyse. Modus, mo[...] *gal. guise. ang. guyse.*
ghysel. Obses.
ghyselen. Obsidem capere.
ghyseler. Obses.
ghilde. *fland.* **j.gulde.** Collegium, c[...]bernium. *ang. ghyde.*
ghilde. Contubernalis. *q. d.* solvens. à **ghilden.** i. solvere.
ghilde. Liberalis, prodigus ęris, profu[...] sui. **de ghilde spelen.** Facere largitiones, largiri & profundere.
ghilde. *vetus.* **j hoere.** Meretrix.
ghildeken. Nepos, decoctor.
ghildachtigh. Liberalis.
ghilden/ghelden. Solvere, luere.
ghilde-broeder.j.ghulde-broeder.
ghillen. *holl. sicamb.* Stridere: *&* Grunn[...]
ghillinghe van de saghe. Stridor se[...] *hisp. chillido.*
ghilpen. *holl.* **j.siericken.** Pipilare.
ghinder.j.ghender. Illic, illuc.
ghinghber.j.ghenghber. Zingiber.
ghinnen. *vetus.* Ordiri. *l. inc.* **be-ghinnen/ ont-ghinnen.**
ghinnicken. *holl.* **j grenicken.**
ghinoffel/ghenoffel.
ghins ende weder. *vet.* Vltro citroque[...]
ghioole. Cavea, caveola, carcer, seu [...]muncula avium. *gal. gayole ang. gayle.*
ghioole in den kercker. Arca robustea, [...]bur, robustus carcer, lignea custo[...] phylaca, mala mansio.
ghiolier.j.steen-waerder. Carcerarius.
ghips/plaester. Gypsus, gypsum. *ger. g[...] gal. gips. ital. gesso, gypso. hisp. yesso.*
ghipsen.j.plaesteren. Gypso incrustare.
ghirghel.j.gherghel.
ghiroffel.j.ghenoffel.
ghirren. *germ. sax.* **j.kucchen.** Gemere.
ghispe. Flagellum, lorum, verber.
ghispen. Flagellare, flagello sive loro c[...] der[...]

dere, verberare.

ghisse. Conjectura, conjectatio, æstimatio.

Met der ghissen gheven. Dare ut fors fert; numeri aut mensuræ nulla habita ratione: nullo discrimine, delectu aut numero: prolixè & affatim dare.

ghissen. Conjicere, conjectare, conjecturā facere, cogitare, colligere, divinare, suspicari, opinari, opinionem habere, reputare, æstimare conjectura. *ang. gesse.*

ghissinghe/ghisse. Conjectura, æstimatio, opinio.

ghissinghe maecken. Conjectare, conjicere.

ghist. j. gheft. Fæx.

ghister/ghisteren. Heri, hesterno die. *germ. ghesteren. ang. yester.*

ghister-avend. Heri vesperi.

ghister-morghen. Heri manè.

ghister-nacht. Hesterna nocte.

ghisterigh. Hesternus.

ghitterne. Fidicula.

G I *vide* G H I.

G L

glad. *holl. fris.* j. gloedigh/gloedende.

glaerende ooghen. Oculi cæsij, glauci.

glaer-oogigh. Cęsius sive glaucus oculis.

glaet. j. ghelaet. Gestus, vultus.

glants. Splendor, fulgor, jubar.

glantsen. Splendere, fulgere, nitere.

glas. Vitrum. *germ. glaß. ang. glas. glasse glesse, vetus germ.* Succinum, electrum. *Guiel. Camd.*

glas. j. glasen venster.

glas/drinck-glas. Vitrum, calix vitreus.

glas-blaeser. Vitriarius fusor: qui vitrea-mina conflat.

glas-kruyd. Perdicium, helxine, muralium muralis herba, parietaria, urceolaris, vitrearia. *vulgò* vitriola. *herba qua vitra purgantur.*

glas-looper. j. sand-looper. Clepsammidium.

glas-maecker. Vitriarius, vitrarius.

glas-maeler. Encaustes.

glas-verwe. Color vitreus, hylianus.

glas-worm. Cantharis. *vermis qui plerumque in vasculis vitreis clauditur servaturque.*

glasen/glasen-werck. Vitrea, vitrea mina, orum.

glasen/ van glas. Vitreus, utrinus, hyalinus.

glasen berd. Hyalotheca: ubi vitrea vasa reconduntur.

glasen-maecker/glas-maecker. Vitriarius, specularius.

glasen pot. Poculum vitreum.

glasen venster. Fenestra vitrea: speculare, specularium.

glat. Politus, planus, lævis, levigatus.

glat. Mollis, lævis, lęvigatus.

glat kael. Glaber, glabrio, calvus.

glat/slibberachtigh. Lubricus.

glat ende vet. Nitidus & pinguis.

glat. Iucundus, hilaris. & blandus. *ger. glatt. ang. glad.*

glatten. Polire, lęvigare, lævare, complanare.

glattigheyd. Lævor, lęvitas; & Lubricitas, lubricum.

glavie. Lancea, hasta. *gallis* gladius *dicitur.*

glede. *germ. sax. sicamb.* Lithargyrum, lithargyrus, argenti spuma.

glepe. j. glupe. Stramen arundinaceum.

glepe. Terra figulina scintillans.

glep-backer. Plastes, figulus.

glepers-werck. Vasa scintillantia, è scintillante sive splendente terra: vas fictile Balearicum, Maioricanum.

glepe pot. Culullus, urceolus fictilis. *ang. galey potte*, *Dicitur quibusdam Germanis* glepsen. *Andreas Althamerus in suis Commentarijs in Cornelij Taciti librum de moribus & populis Germanorum, ait:* Glesum. *veteres Germani appellarunt* succinum. *ob nitorem, quod instar vitri luceat: quam vocem vernaculus Germanorum sermo etiamnum retinet: vitrum enim* glas *&* gleser. *appellant: &* glestum *atque* glaster omnem materiam quæ igne colliquata nitorem lęvoremque fictilibus superinducit. *quomodo* ein glasterten topf oder hasen/ ein glesterten krug *dicunt, id est,* ollam aut amphoram in hunc modum figulina arte coctam.

Gleyssen/glepsen. *germ.* Nitere, splendere, lucere, relucere, pellucere.
Glepsenen.j.ghelijcksenen. Fingere.
Glid.j gelid. Membrum, artus.
Glid-kruyd. Sideritis, ferruminatrix.
Glepster.j.glinster. Scintilla.
Glend/glent.j.gelente. Seps, maceria.
Glenster.j.glinster. Scintilla.
Gletten.j.glatten. Polire.
Glicken.j.ghe-licken. Nitere. & Polire.
Glier-muys/rel-muys. Glis, gliris.
Glijden. *vet. fland. holl. sicamb.* **j. slibberen.** Labi, prolabi.
Glijd-baene. Planities glaciata.
Glijdende. Labilis, lubricus.
Glijsener. *germ. sax. fris.* **j. ge lijcksenaer.** Hypocrita.
Glijsteren.j.glinsteren. Scintillare.
Glimme. *holl.* **j.gloedt.** Pruna.
Glimmen. *holl. sicamb.* **j.gloeden.** Ignescere, candere.
Glimmende kole.j.gloedende. Pruna.
Glimpen.j.glimmen. Ignescere.
Glinsen.j.glinsteren.
Glinster. Scintilla.
Glinsteren/glisteren. Scintillare, fulgere, micare, nitere, splendere, candere. *ang. glister.*
Glinsterigh. Scintillans, fulgens, fulgidus nitidus, splendidus.
Glinsterigh root. Rutilus, igneus saturo splendore rubens.
Glinsterigh swert. Coracinus. (culum.
Glippen. *holl.* Fugitare, transfugere clan-
Glipper. *holl.* Fugitor: qui nubilo & periculoso tempore fugit, tranquillo autem revertitur. & Transfuga, perfuga.
Glis/glisch. *fland.* **j.lisch.** Iris.
Glissen/ glitsen. *holl. sicamb.* **j. sibberen.** Labi, prolabi. *gal. glisser.* γλισχρὸς. i. lubricus.
Glissen op d'ijs. *holl.* **j.rijden.**
Glisteren.j.glinsteren.
Gloed. Pruna.
Gloeden/gloeyen. Ignescere, inardescere, candere, candescere.
Gloedende.j.gloedigh.
Gloedigh. Ignitus, candens.
Gloedigh ijser. Candens ferrum.
Gloedighe kole. Pruna.
Gloedighen brand. Torris.
Gloedte/loedte. Rutabulum, instrumentum quo ignis proruitur: & Forcep instrumentum quo prunę & alia calentia tenentur.
Gloeme. *sicamb* **j.loeme.**
Gloepe. *holl.* **j.gluppe.** Decipulum, ansenna, machina iretiendis avibus[illegible]
Gloepen.j.gluppen. Insidiari.
Gloeren.j.gluperen.
Gloozen. *holl.* Recreare, reficere. & recreari, refici.
Gluck.j.ghe-luck.
Gluye.j. ghe-luye. *fland holl.* Fascis[illegible]mentorum, stramen arundinaceum, manipulus arundinaceus. *vulgo* glema[illegible] lima. *gal. glu.*
Gluyeren/gluyer-ooghen/gloeren/[illegible]ren. *holl. fris.* Nictare.
Gluyeren. Transvertere hirquos, limis[illegible]quis cernere, limis oculis aspicere. *[illegible] gleye.*
Gluyerachtigh.j.lonckende. Pætus.
Gluppe.j.gloepe. Decipulum.
Gluppen.j.gloepen/glupen. *holl. fris.* Insidiari, observare.
Glupper. Insidiator.

G N

Gnap. *holl.* **j.knap.** Gnavus.
Gnisteren. *sax fris.* **j.knersen.**
Gnorren.j.knorren. Grunnire.

G O

Gobelen/geubelen. Vomere, eructare[illegible]
Gobelet. Calyx, cyathus, acetabulum. *[illegible] gobelet ang. goblet.*
Gochelen.j.guychelen.
God. Deus, numen. *germ. gott. ang. god. d[illegible]* **god/** *q.d.* **goed.** *nemo enim bonus nisi [illegible] Deus. Ma[illegible].* 10. **God groete u/** Sa[illegible] ave. **God ghebe.** Faxit Deus, utinam o si. **God ghebe wie.** Quisquis, qui[illegible]que. **God ghebe hoe.** Quomodo[illegible]que. **God ghebe wanneer.** Quan[illegible]cunque. **Te Gode.** Ave, vale. *q.d.* [illegible] deum. **Te gode bebelt.** Valedicere. [illegible] **gods-bidden/om gode gaen/om go[illegible]**

wille bidden. Mendicare, emendicare, per Dei numen & nomen sibi hominum misericordiam quærere. *Lactant.*

Gode-man / *& per syncopen.* **goy-man.** Mendicus, qui ostiatim stipem petit. *gal. caiman, cr ymand:* mendicus. *& caimander* mendicare, cogere stipem.

Gode-lieden/goy-lieden. Mendici.

Gode-wijf/goy-wijf. Mendica.

God-hoede. *vetus. fland.* Salus, salutatio.

God-hoede bieden. *vet.* Salutare, salutem imprecari.

God-loos. Impius, atheus, expers omnis religionis.

God-loosheyd. Impietas.

God-moeder. *vetus.* **j. pete/meter.** Parens mystica. *ang. godmoeder.*

God-vader. *vet.* **j. peter.** Parens mysticus, Onomasta initialis. *ang. godfather.*

God-saeligh. Pius.

Godsaeligheyd. Pietas.

God-vorchtigh/god-vruchtigh. Religiosus, pius, θεοφόβος. timens Deum. *à* **vorchten/vurchten/vruchtẽ.** j. timere.

God-vorchtigheyd / god-vruchtigheyd. Religio, pietas.

Gods-acker. *germ sax.* Cœmiterium, sepulchretum. *q. d.* ager Dei, locus extra civitatem procul à templis & domibus, ubi mortui sepeliuntur. *Veteres cadavera humana in civitate sepeliri noluerunt. & leges* XII. *tabularum, in urbe sepelire aut urere mortuos prohibent, ad quem morem alludit quod in Evangel. legitur, elatum esse adolescentem mortuum quem Christus veniens ad civitatem matri suæ restituit, & Chrysostomus in sermon. de fide & grat. ait: Omnem civitatem & omne castellum ante ingressum habere sepulchrum. Huiusmodi consuetudo adhuc multis Germaniæ locis observatur.*

Gods-dienst. Sacrum, res divina, religio latria: servitus quæ pertinet ad colendum Deum.

Gods-dienstigh. Pius, Deum colens.

Gods-dienstigheyd. Pietas.

Gods-draght. *sicamb. colon.* Supplicatio, pompa sacra.

Gods-huys. Hospitium sacrum, nosocomium, xenodochium sacrum. *vulgò* hospitale: *&* Cœnobium sacrum.

Gods-huys voor oude lieden. Gerontocomium: locus ubi senes tractantur.

Gods-laster. Blasphemia.

Gods-lasteraer. Blasphemus.

Gods-loon. Merces divina.

Gods-penninck. Arrha, arrhabo.

Gods-raed. Oraculum, responsum.

Gods-spreuck. Oraculum.

Goddinne. Dea.

Godlick. Divinus.

Goddelicke macht / cracht ende wille. Numen.

Godlick/godlicken. Diviné.

Godse. j. af-god. Idolum, simulacrum. *ger. goetz.*

Godsen-huys. Delubrum.

Godsen-dienaer. Idololatra.

Goed. Bonus, probus, ἀγαθός.

Goed. Bona, orum: divitiæ, fortunæ, res, census, pecuniæ, substantia, facultates: *&* Merx, merces, ium: *&* Fruges, fructus terræ, annona. *&* Ager, villa, prædium.

Goed doen. Benefacere.

Goed doen/deucht doen/dienst doen. Bene mereri de aliquo, officium alicui tribuere, beneficium conferre, beneficijs afficere aliquem.

Goed doen. Probare, approbare, ratum facere.

Goed doen met ghetuyghen. Testibus probare, testimonijs comprobare.

Goed doen de schaede. Præstare damnum: persolvere si quid res habet vitij, indemnem præstare emptorem. *&* Alienæ culpæ dispendium in se recipere, & velle luere: satisfacere, cautionem dare: *&* Spondere merces esse probas.

goede/goede moeder. j. **god-moeder.**

goede daghen hebben. Bene curare ætatem suam, curare cutem, bene habere: ducere in bonis dies suos. *Iob.*

goede mannen. Arbitri, boni viri, ad quorum arbitrium causa litigiosa defertur.

goeden tijd. Seculum aureum, fertile,

 tempus

tempus aureum: annonę laxitas, ubertas, vilitas.

goede weke. Hebdomada maior, sancta.

goeden vry-dagh. Soteria, dies parasceues, dies Veneris sanctus.

goed-aerdigh. Bonę indolis.

goed-daed. j. **wel-daed.**

goed-daedigh. Beneficus, benignus, liberalis.

goed-daedigheyd. Beneficentia.

goed-duncken. Placere.

goed-duncken. Existimare, putare, videri. **dat heeft my goet ghedocht.** Existimavi, putavi, visum est, placuit.

goed-dunckend. *vet.* Arrogans, gloriosus, magnificè de se sentiens. *vulgo* presumptuosus.

goed-dunckenheyd / goed-dunckinghe. Arbitrium, arbitratus, opinio, sententia.

goed-gierigh. Avarus, avidus bonorum, divitiarum, inhians divitijs.

goed-gunstigh. Benevolus, candidus.

goed-hertigh. Mitis, benignus, benevolus, liberalis ingenio. *vulgò* boni cordis.

goed hertigheyd. Benignitas, benevolentia, animi propensio.

goed-loos. Inops, pauper.

goed-rond: Planè, prorsus & omnino.

goed-rond goed zeeus. *adag.* Crassa Minerva, inconditè & simpliciter.

goed-rond wt segghen. Planè edicere & syncerè.

goede-vader. j. **god-vader.**

goed-willigh. Benevolus, benevolens.

goed-willigheyd. Benevolentia.

goed-willighlick. Benevolè.

goeds moeds. Æquo & pacato animo.

goeds tijdts. Oportunè, commodè, tempore oportuno.

goed. *vetus* j. **goed-moeder/pete.** Parens mystica, parens initialis. *vulgo* commater, promater.

goedelick. Benignus, clemens.

goedelicken. Benignè, clementer.

goedelickheyd. Benignitas, clementia.

goeder-hande. j. **goedertier.**

goedertier/goedertieren. Benignus, clemens, mitis, facilis, commodus, exorabilis, lenis.

goedertierenheyd. Benignitas, clementia, facilitas, lenitas.

goedertierlick. Benignè, clementer.

goedigh. j. **goedelick.** Benignus.

goeden erven. Transscribere, transferre, tradere alicui bona, fundum: transmittere alicui hæreditatem: investire in possessionem bonorum.

goedenisse/erffenisse. Hereditas, transcriptio, sive traditio hæreditatis, investitio, traditio bonorum.

goedenisse doen. Mittere in possessionem, investire.

goedinghe. j. **goedenisse.** Transcriptio bonorum.

goedinghe. Bona, facultates.

goedel. *vet. vulgò.* Commater. *ger. goe*[illegible]

godesie/goedse. Falx, securis, gęsa, [illegible] venatorius. *gal. gouge, vouge.*

goem. j. **goom.** Custodia, cura.

goens-dagh/ woens-dagh. Dies Mercurij. *q.d.* **godens-dagh** / *sive* **Woens-dagh.** i. Dei dies. *Mercurium enim* [illegible] *Teutones maximè coluerunt, eumque* **Gode**, **wode/woode** & **vode** *vocaverunt*, [illegible] *veteribus Chronicis Teutonicè conscriptis*[illegible] *quoque Paulo Diacono de Gest. Longobard. lib. I. cap. 9. eius verba hæc sunt: V*[illegible] *sanè, quem adjecta litera, Godan dixerunt ip*[illegible] *se est qui apud Romanos Mercurius* [illegible] *& ab universis Germaniæ gentibus ut* [illegible] *adoratur. ang. wednesday.*

goes/goese. *fris. holl. sax.* j. **gans.** A[illegible] *ang goose.*

goesken. Corycæus: & Satelles, lictor.

goete. Paralysis. *ger gu't.*

goete/goet evel. *vetus. fland.* Morbus [illegible]cularis, arthritis. *gal. goutte. ital. gotta* [illegible] *gota. ang. gowte.*

gopen. Iactare cum impetu. & Quate[illegible] Batuere & Festinare.

gokelen. *sax. sicamb.* j. **guychelen.**

golpe. *vetus.* Gurges, vorago. *gal. g*[illegible] *ang. gulfe.*

golpen. Ingurgitare, avidè haurire, [illegible]stim bibere.

golper. Ingurgitator, multibibus.

golve. Vnda, fluctus, *κόλπος*. *gal. goulfe. ital. golfo. hisp. golfo.* i. sinus maris.

golvighe zee. Mare fluctuosum, undosum, fluctivagum.

gom̃e. Gummi. *κόμμι. germ. gumme. gal. gomme. ital. gomma. hisp. goma. angl. gumme.*

gomachtigh. Gummosus.

gommen. Gummi linere, inficere, miscere.

gone. *vetus. fland. holl.* **j. ghene.** Ille.

gome. *vetus. ger.* Homo. *Otfrid. V Veiss.*

goman/ gomman. *vetus. germ.* Maritus, paterfamilias. *Otfrid. V Veissenburg.*

gomen. Viscera perforare sive lædere.

gompe. *germ. sax.* Gurges.

gonnen. j. gunnen. Favere.

gonsen. *holl.* Susurrare.

gonsinghe. Susurrus, summissum murmur.

gonste. j. gunste. Favor.

goo-graeve/go-graef. *vet. sax.* Iudex pedaneus sive pedarius, judex qui plano pede judicat, neque tribunal habet: *eligebatur autem apud veteres Saxones ad vim illatam illico judicandam, eodem nempe die quo violentia facta erat.* **go-graeve.** Festinus judex, qui in necessitate celeriter judicat. *à* **goch.** i. celer. *And. Altham. vulgò* gogravius.

goom. *vet.* Observatio, custodia, consideratio, cura.

goom nemen. j. goomen.

goomen. *vetus.* Observare, considerare, curare, custodire. *germ. helvet gaumen.*

goomer/goomnaer. Curator, custos. *germ. helvet gaumen.*

goor. *fland.* Limus, lutum, cœnum.

goor. *lovan.* Sordes ædium.

goor. Terra nova quę certum habet sine cultura lucrum. *Becan.*

goor. Palus, locus paludosus.

goor riecken. *holl. fris.* **j. stincken.**

goose. j. goes. Anser.

gorde. Vinculum, lorum.

gorde/ribbe van t'schip. Cinctus, subligaculum.

gordel. Cinctus, lata zona, cingulum. *germ. gurtel. ang. gridle.*

gordel-hanghsel. Strophus.

gordel-maecker. Zonarius.

gorden. Cingere. *ger. gurten ang. girde.*

gorden. Cædere loris.

gord-riem. j. gordel. Cingulum.

gordijne. Cortina, velabrum, siparium, velum scenicum, anabathrum. *gal. courtine. ital. cortina. hisp. corredor. ang. curtayne, cortayne.*

gordijn-ringhen. Annuli velares, annuli cortinales: quibus cortinæ & aulęa contrahuntur & expanduntur.

gore. j. gheur. Odor, nidor.

gorghel. Gurgulio, epiglottis, sublingulum. *ang gargle.*

gorghel/gorghel-pijpe. Guttur, animæ canalis, canna pulmonis, aspera arteria. *gal. gorge. ang. gorge.*

gorghel-pijpe. j. gorghel. Guttur, *&c.*

gorghelen. Gargarizare, fauces colluere palato agitare. *gal. gargoviller.*

gorgel-tongesken. j. gorgel. Gurgulio.

gorghel-water. Gargarismus, gargarisatus: quod colluendis faucibus adhibetur.

gorps. *ger. sax. sicamb.* Ructus, us.

gorpsen. j. rupsen. Ructare.

gorre. Equa, caballus. *dicitur plerumq;* equus annosus & strigosus.

gorre. *holl.* Sordidus, valdè avarus.

gorreel. Helcium, instrumentum ab humeris equorum pendens. *vulgò* gorellus.

gorreel/hals-kussen. Tomex, icis: tomice, es. *pulvillus lana pilisve fartus, quo veterinorum colla muniuntur ne lædantur.*

gors. j. gras. Gramen.

gors. j. garse. Viridis gramine ripa.

gorse. *germ* **j. gras-mussche.** Curruca.

gorte. Alica, zea deglubita, far factitium.

gort. j. gortigheyd. Chalaza.

gorten teller. Euclio, cumini sector. *q. d.* alicarum numerator, homo rerum etiam minimarum ad rem familiarem pertinentium curiosus.

gort-worm. *zeland.* Vermiculus pluvialis.

gorterije/gort-meulen. Chondrocopium, farreum: ubi far frangitur & alica fit.

goꝛtigh vercken. *fris. sicamb.* j. **versaedt.** Sus grandinosus.

goꝛtigheyd/het goꝛt. Chalaza, grando, lepra qua porci infestantur: grana quædam alba & rotunda in carne suis grandinosę.

goꝛtselen. Torrere.

gosselen. *fland* j. **stoꝛten.** Fundere.

goste koe. j. **guste.**

gote/geute. Fusio. *goccia, ital. & gota, hisp.* i. gutta, stilla.

gote. Canalis, tubus.

gote/kassy-gote. Incile, incilis canalis, fossa incilis, canalis in quem aqua confluit in vijs lapide stratis. *gal. goutiere. gotera autem hisp.* stillicidium.

gote/riole. Cloaca. & Colluviarium. *gal. esgout.*

gote/dack-gote. Imbrex, canalis tecti, colliquia, collicia.

gotelick. Fusilis.

gotelinck. Vas fusile. & Tormentum fusile, Fusilis bombarda.

gotigh/geutigh. Liquidus.

gotier/ gotier-gat. *fland.* j. **mose/ mose-gat.** Lavatrina, aquarium.

goud. Aurum, chrysos. *germ. gold. gal. golde.*

goud-ader. Vena auri.

goud-bergh/ goud-groeve/ goud-mijne. Aurifodina, aurarium metallum: auraria, ubi aurum effoditur.

goud-bloeme. Caltha, flos calthæ, calendula, verrucaria, flos aurei coloris.

goud-gheel. Aureus, color fulvus.

goud-gheele quee. Chrysomelum, cotoneum.

goud-glede. Chrysitis.

goud-ghewicht. Trutina momentana, monetaria.

goud-grave/goud-groeve. j. **goud-berg.** Aurifodina.

goud-gulden. Aureum, aureus.

goud-kever. Cantharis, scarabeus luteo auri colore lucens.

goud-lijm. Chrysocolla.

goud-kruyd/goud-woꝛtel. Chelidonia.

goud-meerle. Merula aurea.

goud-mijne. j. **goud-berg.** Aurifodina.

goud-sand. Plegma, ramenta auri.

goud-schuym. Auri scoria, chrysitis.

goud-slaegher. Bractearius, bracteato...

goud-smid. Aurifex, aurifaber, faber ...rius vascularius.

goud-smidse. Aurificina, aurificis ...cina.

goud-steen. j. **toet-steen/pꝛoef-steen.** ...ticula index. *lapis quo auri argentiq; ...rimentum fit.*

goud-verwe/goud-verwigh. Aureus co...lor, fulvus, rutilus.

goud-vincke. Aurivittis, fringillę g..., pectore maximè rubens.

goud-vingher. Digitus annularis.

goud-waeghe. j. **goud-ghewicht.**

goud-woꝛm. Cicindela, nitedula, no...ca: vermis aurei coloris, noctu luce...

goude. j. **goud-woꝛtel.**

goud-woꝛtel. Chelidonium maius, h...dinaria maior.

gouden gulden. Aureus, a, um.

gouden keten. Torquis aureus.

gouden laecken. Vestis Attalica, vesti...ro intexta.

gouden. *vetus.* j. **ghelden.**

govie/govikeu. Gobio piscis. *gal. go... hisp. gobio. ang. gugion.*

gouw. *vetus.* Regio, ager, rus, terra, pa... *hinc multa regionum urbiumq; nomina:* ...**ne-gouw.** Ager Bolontensis: ...**gouw.** Ager Haniæ, Hannoniensis; ...nonia: **Haspen-gouw.** Hasbania ...**ster-goe** *sive* **Ooster-gouw** & **Wester-goe** *sive* **Wester-gouw.** Terra orien... & occidentalis.

gouw. Agger fossa sive aquagio obdu... *hinc* **gouwe**/Gouda, urbs holland. ... *Iun.*

gouwe ghedinghe/ ghemeyn ghedi... ende jaer-ghedinghe. *vetus.*

gouwiere. *vetus. fland.* Moretum, g... placentę, collura. *gal. goffre.*

G R

grabbel. j. **griel.**

grabbelen. Rapere, prehendere, avid...pere.

gracelick. Gracilis, gracilentus, tenui...

gracelickheyd. Gracilitas.
gracie. Gratia: & Elegantia, lepos, urbanitas, decor, concinnitas. *gal. grace. ital. gratia. hisp. gracia. ang. grace.*
gracie/vergiffenisse. Gratia, impunitas, venia.
gracie be-gheeren. Petere gratiam, veniam, impunitatem.
gracie doen. Gratiam delicti facere, impunitatem dare, remittere culpam.
gracelick. Gracilis, gracilentus, tenuis. & Tenuiter. & Mediocriter.
gracht. j. graft. Fossa.
graed. j. graet. Gradus.
graef/grave. Comes, regulus. *vulgò* graphio & gravio gravus. Graphus, *inquit Io. Aventin.* Comes *est: prisca ætas* præfectum *nominavit.*
graf. *vetus. sax.* Iudex, pręses, pręfectus. *q.d.* grauw. j. canus, senex cuius capillus in albedinem vergit: *qui Latinè* pater, senior, & senator *dicitur, ab ætate nempè provecta.*
graef-schap. Comitatus, comitis dignitas seu officium.
graef-schap. *vetus. sax.* Iurisdictio, pręfectura.
graef/graeve. Fovea.
graef-yser/groef-yser. Cœlum, scalprum.
graef-steker. *fland.* j. graef-yser. Cœlum.
graen/greyn. Granum, semen frugum. *gal. grain. ital. grano. hispan. grano. angl. grayne.*
graen/greyn. j. besie. Acinus.
graen/greyn. Granum, monas, momentum: genus ponderis mensurarij, auri & rerum pretiosarum. Vier graenen. Siliqua, ceratium.
graen-kooper. Frumentarius mercator.
granaet-appel. Malum punicum. *vulgò* malum granatum: *quòd rubentibus granis scateat: vel quòd in granata Hispaniæ parte frequentißimè proveniat. ger. granaet oepfel. gal. pomme de grenade. ital. granada. hisp. granada. ang. granate.*
granaet appel-boom. Malus punica. *vulgò* malus granata.
granaet-appel bloeme. Cytinus, balaustium.
granaet-appel schelle. Malicorium, putamen mali granati, corium cortexve mali punici.
granaet-steen. Carbunculus charcedonius, garamanticus. *vulgò* granatus, *à pomi punici colore.*
graenen. j. botten. Gemmare, pullulare.
graenen. Caput facere. *gal. grener.*
graenen. j. klonteren. Conglobari.
graenen. Germinare.
graener / graender. *fland.* Granarium, horreum. *gal. grenier. ital. granaio. ang. garner.*
graenen. j. garwen.
graener. j. garwer. Coriarius.
graenen. *ger. sax. sicamb.* Vagire, obvagire.
Syn graenen op steken. Inclamare, inclamitare, exclamare, vociferari cum fremitu: fremere.
graenen. Pili felis sive eluri circa os, quibus abscissis ferociam perdit: granones *Alberto barbara voce dicuntur, Gesnerus.*
graenen. j. knebel-baerd. Mystax.
graet/graed. Gradus. *gal. degrè. ital. grado. hisp. grada.*
graet. *vetus.* j. been. Os.
graet/rug-graet. Spina dorsi.
graet/ vlieme van den visch. Os piscis, spina, arista, aculeus.
graet-boghe. Radius nauticus, quadrans quo poli altitudo inquiritur.
graeten den visch. Exossare piscem.
graeten. *fland.* j. kreyten. Irritare.
graeve. j. grave.
graeven. j. graven.
graf/graft/grave. Sepulchrum, sepultura, monumentum, tumulus, bustum, tymbus, sarcophagus. graf. *q.d.* gar-af *Becano* fossa quævis *dicitur,* & *per excellentiam*, sepulchrum, mortuorum corporum domicilium. *germ. grab. ang. grave.*
graf-sangh/lyck-sangh. Nęnia.
graf-maecker/dooden-graever. Libitinarius, bustuarius, qui humum sepeliendo cadaveri aperit.
graf-schrift. Epitaphium, inscriptio sepulchri.

pulchri.

graf-ſteen/ſarck. Cippus, lapis ſepulchralis.

graft/grabe/gracht. Fovea, foſſa, fodina, lacuna. & Alveus.

graffen. Crocire, crocitare, corvi inſtar vociferari.

gram. Iratus, offenſior, infenſus, ſtomachoſus, aſper.

gram maecken. Exaſperare, exacerbare, offendere, commovere, bilem alicui movere.

gram zijn/oft worden. Iraſci, indignari, ſtomachari.

gram-gat/kappootken/hanneken. Palla veſtis dimidias mulierum nates tegens, collobium muliebre.

gram-moedigh. Iracundus, ſtomachoſus.

gram-moedigheyd. Iracundia.

gramſchap. Ira, ſtomachus, bilis, indignatio.

grammigh. Stomachoſus, iracundus.

grammelick. Iracundè, cum ſtomacho, iratè.

grammetſe/ gremetſe. *fland.* **j. grimmagie.**

grape/grope. *ſax. ſicamb.* Chytra, lebes.

grapen-braed. *ſax. ſicamb.* Caro elixa.

grappe. Botrus, uva, racemus. *gal. grappe. ang. grape.*

gars/gras/ghers. Gramen. *germ. graß. ang. graſſe, dicitur* **gras.** *q. d.* **ge-ras.** *quòd citò creſcat. Becan.*

graſ-boter/ garſ-boter. Butyrum gramineum, è lacte vaccarum viridi gramine paſcentium.

graſ-dier. Hyana.

graſ-duynen. Colles ſive aggeres gramìnoſi.

graſ-fillet. *holland* **j. genoffel-bloeme.** Flos caryophyllus maior. *q. d.* **graſ-violetten.** *gal. violettes herbues.*

graſ-groen. Herbeus, herbaceus, herbidus, viridis, praſinus.

graſ-groene ooghen. Oculi glauci, herbei.

graſ-hopper. Locuſta : & Cicada. *angl. graſſehopper.*

graſ-loock. Porrum.

graſ-maend. *vetus.* Aprilis.

graſ-muſſche. Curruca.

graſ-voghel. Curruca.

graſ-worm. Bruchus, campe, eruca.

graſachtigh. Graminoſus, herbidus.

graſe. *ſic.* **j. groeſe.** Ceſpes gramineus.

grate. j. graet.

grave. j. graef. Comes.

gravinne. Comes. *fœm. vulgò* comitiſſ[a]

grave. j. graf. Sepulchrum.

grave/grachte. Foſſa, fovea, fodina, [l]acus.

grave der ſtad. Foſſa urbis.

graeve. *holl.* **j. ſpaede.** Ligo.

graven. Fodere, defodere, fodicare, p[a]ſtinare.

graven/graveren. Sculpere, cælare [ſcal]pere. *germ graben. gal. graver. ang. grav[e]*

graveren/graven. Sculpere.

graver-yſer/ graef-yſer. Cælum, [ſcal]prum.

graverer. Scalptor, ſculptor, cælator, [ana]glyptes.

graverſel. Scalptura, ſculptura, cælatur[a]

grauwen op yemanden. Perſtringere [ali]quem, procaciter laceſſere, expoſtul[are] *ang. crave.*

grauwer. Procax linguâ. *ang. crave.*

graveel. *vetus.* **j. gruys/ſand.** Glarea, [glare]ra lapidoſa, arena. & Calculus, aren[a] veſicę. *gal. gravier, gravois, gravelle. [ang.] gravel.*

grauw. Canus: & Cinereus, cinerac[eus] leucophæus. & Pullus, pullulus, fuſc[us] *germ. grauw. ang. graye.*

grauw monick/ grauw broeder. *fl[and.]* Monachus cinereus, leucophæus, Fr[an]ciſcanus.

grauw papier. j. black papier.

grauw-wercker. *vetus. fland.* **j. peltier.**

grauw/grauwken. *holl. friſ.* Plebecula, plebis, leucophæati, leucopæati, leu[co]phæo colore induti: *ut nauta, baiul[i ...] dones. & tenuioris fortunæ vulgus.*

grauw/ grauwken. Carcer plebeius.

grauwen / grauw ende grijs wor[den] Caneſcere.

Grauwigheyd/gryſheyd. Canities.
Grauwigheyd in d'ooghe. Glaucoma, vitium oculi glauceſcentis.
Grauwken. j. grauw. Popellus. & Carcer publicus.
Grauwken. Apua minutula.
Grauwtken/gulleken. Aſellus minor, *piſcis genus.*
Grauwt. Condimentum cereviſiæ, condimentum polentarium: ſpicigena bromos: *antiquo verbo anglico* **kwrw** *dicitur: pro quo perperam* Curmi *legitur apud Dioſcoridem Guil. Camd.*
Grebbe/greppe. Fovea, foſſa.
Greep. j. grepe.
Greffie/griffie. Graphium, ſtylus. *gal. greffe. ang. graffe.*
Greffie. Exedra ſcribarum, cella actuaria, armamentarium cauſarum, officium actorum curiæ & ſcribarum.
Greffie. Surculus qui fodiendo inſeritur.
greffie. Calamus, clavola, clabula, ſurculus, inſitum. *gal. greffe ang. graffe.*
greffien/enten. Inoculare, inſerere, emplaſtrare.
Greffier. Grapheus, graphiarius, ſcriba, auctuarius, grammateus, librarius. *gal. greffier.*
Greffierſchap. Graphiarij officium.
Gref kens. *fland.* Tibialia. *gal. greves, greve. gal.* tibia.
Greyden/ greyten. *fland.* **j. greten.** Placere.
Greyn. j. graen. Granum.
Greyn/greynkē. Bullatus, bellus, elegans: bellulus, bellatulus.
Greynen. j. graenen. Conglobari.
Greynſen. *fland.* **j. gryſen.**
Greyſelen. j. græſelen.
Grellig/grillig. Pruriens: & Scabioſus. & Scaber, ſcabroſus.
Grellighe puyſte. Phlegmone, inflammatio, tumor cum rubore & pruritu.
Grelligheyd. Ardor & libido ſcalpendi, inflammatio cum rubore & pruritu.
Greneelen. *fland.* **j. grenicken.** Subridere, renidere.
Gremel. Guttatus: maculis diſtinctus in modum guttarum: intercinctus vel interſtinctus varijs coloribus.
Gremelen. Maculare inquinare. *angl. grime.*
Gremelinghen. Sordes, maculæ, inquinamenta. *ang. griming*
Gremen. *ſax. friſ.* Dolere, triſtari, mœrere.
Grempel j. grimpel. Scruta.
Grendel. Peſſulus, obex, repagulum, repages.
Grendel-boom. Vectis.
Grendelen. Obdere peſſulum obicem aut repagulum oſtio vel feneſtræ.
Grenen/ grynen. *friſ fland.* **grenicken.** Subridere.
Grenick. Riſus ſalſus, riſus equinus.
Grenicken. Renidere, ſubridere, irridere, falſè ridere, non ex animo ridere, labris ridere, ringentium in modum renidere, riſu ſimulato ridere, riſum Sardonicum ridere. & Ringere. *ang. grinne.*
Grenicker. Irriſor, ſalſus riſor.
Grenſen. j. grynſen.
Grentſen. *germ. ſax. friſ. ſicamb. holl.* **Fines,** orę, limina terræ.
Grepe/gryp. Irenſatio. *ang. gripe.*
Grepe/hand-grepe. Rapina: dragma, manipulus, quantum manus una prehendit. *Ovid. ang. gripe.*
Grepe. *vetus.* **j. haeck.** Harpago, uncus.
Grepe/greep/greppe. *friſ fland. ſax. ſicamb.* Fuſcina, tridens.
Greppe. *fland.* **j. grippe.** Fovea.
Græſelen/greyſelen. Congerere, corradere avidè.
Greſeler. Avarus, avidus, euclio.
Greſen. *ſax. ſicam.* Perterrefacere, terrere.
Grete/greyte. Aviditas.
Greten/greyten/greyden. Gliſcere, cupere, avere: appetere. & Placere, gratum ſive acceptum eſſe: potiri pro animi arbitrio: cordi eſſe. *gal. aggreer. ital. aggradire.*
Greten. *fland.* **j. kreten.** Irritare.
Gretigh. Avidus, appetens, cupidus, vorax. *ang greedy.*
Gretigheyd. Aviditas, voracitas.

gretighlick. Avidè, voraciter.
greve. *sax. sicam.* **j. kape.** Cremium. *vulgò.*
greve. j. graeve. Comes, *&c.*
grevel/grevinck. *sax. holl. sicamb.* **j. dasse.** Melis, taxus.
grieck. Græcus, Æolicus. *&* Fallax: Græci *Hebraice* Ievanim. i. deceptores *dicuntur: Æoles fraudulenti semper habiti.* **Ouden grieck.** Veterator.
griecks vyer. πῦρ ὑγρὸν. i. ignis humidus, in aqua vivens. *Iustus Lips.* Naphtha, ignis ex naphtha,. Medeę pharmacum ex sulphure & asphalte humectiore constans: *de quo Seneca in Medea: Alit unda flammas, quoque prohibetur magis: Magis ardet ignis, &c. vulgò* ignis Grȩcanicus.
grieckelinghe. j. krieckelinghe. Aurora.
grief. *fland.* Grave, asperum, malum, incommodum, molestia, nocumentum, dolor. *gal. grief. gref. ang. griefe.*
griel. Raptura. **Inden griel worpen.** In vulgus promiscuè spargere, spargere missilia.
grielen. In vulgus promiscuè sparsa rapere, arripere sparsa.
griel-gheld. Missilia: pecuniæ in vulgus promiscuè sparsę.
gries/greus. *sax. si. fland.* **j. grups.** Glarea, arena: *&* Furfures.
grietenije. *fris.* Vicus, pagus, sedes judicialis.
griet-man. *fris.* Prȩfectus pagorum, prætor rusticus.
griete. Passer asper vel squamosus: piscis genus.
grieve. j. grief. Nocumentum.
grieven. *Fland.* Nocere.
griffel. *ger. sax. sicamb.* **j. greffie.** Graphium, stylus.
griffie. j. greffie.
griffoen. *q. d.* **gryp-hoen.** Gryps, gryphus. *germ. greyff. gal. griffon. ital. griffon. hisp. grifo. ang. grype, griffin.*
grymsel. *Fland.* **j. swertsel.**
grynckelen. *Fland.* **j. gremeelen.**
grynen/grenen. Subridere, falsè ridere, os ducere, os distorquere.
grynen. Flere, plorare.
grynsen. j. grysen. Ringere.
gryp/grepe. Prensatio.
gryp/voghel-gryp. j. griffoen.
gryp. i. gryp-hond. Harpalus.
grypen. Prehendere, prendere, comprehendere, clauso pugno tenere, inuncare, prensare, injicere manus, invadere unguibus. γελφῶν. *germ. greyffen. gal. gripper. ang. gripe.*
grypachtigh. Rapax.
gryp-gierigh. Rapax.
gryp-hond. Harpalus, canis rapax, catus ferreus, canis ferreus.
grypende wolf. Lupus rapax.
grys. Canus: *&* Cinereus, cineraceus, ... copheus. *vulgò* grisius. *&* Color pu... *dicitur à fletu lugentium: huiusmodi ... amictus lugentibus olim maximè convenie..., Becanus. gal. gris. ital. griso.*
grys haer. Cani, capitis nives.
grysaerd. Canus. *gal. grisard.*
grys-heyd. Canities.
grysen / grys syn oft worden. Cane..., canescere.
grysen/grynsen. Ringere, os distorque..., nares crispare, os depravare, os duc..., fremere, frendere: *&* Flere, plorare p... rorum more.
grys-aensicht. j. mom-aensicht. Larva.
grysecom/grysecond. Fumus terræ, fur...ria. *herba sic dicta à* **gryseen.** i. lach... mari, plorare. *quod oculis illita lachry... eliciat ut fumus.*
gryselick. Rictu fœdus & minax, horri... lis aspectu.
grysinghe. Rictus, horribilis oris habit..., depravatio oris.
grille. *germ. sax. sicamb. holl.* Gryllus, ge... locustæ simile cicadę. *gal. grillon. i... grillo. hisp. grillo.*
grille int hooft. Phantasia. *&* phant...ma.
grille. Gestus, gesticulatio. **grillen bedr...ven.** Gesticulari, gestire. *ital. grillare.*
grillaerd. Gestuosus, gesticulator.
grillig. Gestuosus.
grilligh. j. grelligh. Pruriens.
grim. *germ. sax.* Sævus, atrox, teter, fer...

ferox,torvus. *ang.grimme.*

grimme. *sax.sicamb.* Furor.

grimmen. Furere: & Frendere infrendere,fremere:hirrire. *Fest.* & Ducere vultus,contrahere rugas. & Ringere,ringi.

grimmende/grimmigh. Atrox,austerus, fremens.

grimminghe/ krimpinghe inden buyck. Dolor colicus.

grimmagie. Depravatio oris. *gal. grimace.*

rimmigh. *sax.* Sævus,atrox.

rimmigheyd. Atrocitas,sęvitia.

rim-sichtigh. Torvus.

rimsichtigheyd. Torvitas.

rimpel/ghe-rimpel/grempel. *ger.sax.sic.* Scruta,orum.

rimpelen/ grempelen. *germ.sax.sicamb.* Cauponari,nundinari.

rimpeler/grempeler. Scrutarius. & Propola,mango.

rimpel-merckt. Forum antiquarium, scrutarium.

rimsel. *fland.* **j.swertsel.** Fuligo.

rincken/ grinckelen. *fland.* **j.grenicken.** Edere risus Sardonios.

rinde. *ger.sax.sicamb.* Scabies.

rindigh. Scabiosus.

rinden.j.grimmen. Ringere,hirrire.*ang. grinne.*

rinnen.j.grinden. Ringere.

rippe/gruppe.j.groeve. Sulcus.

ritsel. Rastellum,pecten.

ritselen. Rastello acervare.

roef-yser/groef-beytelken. Cælum,cæstrum.

roeyen/groenen. Virere, virescere, evirescere,frondere, frondescere, florere, florescere,vernare, vigere, vegetari, adolescere,crescere.*ger.gruenen.ang.growe*

roeyende. Viridans,florens.

roeyenden hof. Viridarium,viretum,virectum.

roeyinghe/groeyenisse/groeysel. Vigor, vernatio, incrementum , accretio, augmentum.

roeysel. Vigor, incrementum, augmentum. & Germen.

groen. Viridis,herbeus,herbidus,prasinus, smaragdinus. *germ.gruen.ang.grene.*

groen. *adag.* Recens. & Iuvenis.

groen visch. Piscis recens piscis fluviatilis.

groen vleesch. *sicamb.* Caro recens, non salita.

groen. Herba,olus,gramen.

groenen donderdagh. *germ.sax.sicamb.* **j. witten donderdagh.**

groenen hof/groen-hof. Viridarium.

groenen hoeck. Herbosum moretum.

groen drave. *vetus.* **onder-have.** Hedera: *sic dicta quod etiam hyeme virat.*

groen-sieckte. *holl.sicamb.* Cachexia.

groen-spaen. *germ.sax.sicamb.* **j. koper-groen.** (teola.

groen-vincke. Vireo, chloris, icterus,lu-

groen-vlieghe. Cantharis: viridis scarabei genus,luteo auri colore lucens.

groen-ver-kooper. Olitor.

groen-waere. Olus.

groen-wit. Glaucus.

groenen.j.groeyen. Virere,virescere.

groenachtigh. Subviridis.

groenheyd. Viriditas,viror.

groeninck. Mali genus viride: & Iuvenis temerarius.

groenlinck/groenvincke. Chloris.

groense/groese/grase. Cespes viridis,cespes gramineus.

groensel. Viridia,viridantia folia,gramina,&c.

groensel/groenselken/groenlinck. Chloris,luteola : avicula viridis & lutea.*gal. verdier.*

groese.j.groense. Cespes viridis.

groese. *fland.* **j.groeyssel.** Vigor. & Augmentum,incrementum.

groepe.j. groeve. Sulcus.

groete/gruete. Salus,salutatio.

groeten/grueten. Salutare,salutem dicere,ferre,impertiri. **God groet u.** Salve, salveto: salvete, salvetote. *germ.grussen. ang.grete.*

groeten. *vetus.sax.* Accusare & Lacessere, irritare,provocare. **Kamperlijck groeten.** *vetus.* Capitis accusare , criminis accusare. & Indicere duellum.

groe-

Groeter. Salutator.

Groetenisse. Salutatio.

Groeve. Sulcus, fossa, elix, scrobs, lacuna, fovea.

Groeven. *holl.* Cælare, sculpere, cavare, excavare, incidere, insculpere.

Groever. Cælator, sculptor.

Grof. Crassus, spissus, densus, impolitus, rudis.

Grof gheschut. Machinæ ignivomæ, tormenta ænea, bombardæ maiores, tormenta muralia, tormenta bellica maiora

Grof sif. Cribrum excussorium, incerniculum.

Grof/bot/onver-standigh. Rudis, secors, stolidus, insulsus, hebes, agrestis, barbarus. *germ. grob. ital. goffo.*

grof-smit. Faber qui ferra maiora cudit, nec lima utitur: faber durioris sive rudioris materiæ.

Grofheyd. Crassities, crassitudo, plenitudo: *&* Ruditas: secordia, stoliditas, stupiditas, ineptia, barbaries.

Groffelick. Crassè, stolidè, impolitè, secorditer, ineptè, barbarè, insulsè, pingui seu crassa Minerva.

Groffel.j.ghenoffel. Caryophyllæa.

Groffel-naghel. Caryophyllum.

Grof-greyn. Subsericum, vestis cymatilis, subserica.

Grol. *vetus.* Graculus, monedula. *gal. grole. Grulla hisp.* grus *dicitur à clamore.*

Grol. *ger sax. sicamb.* Ira, odium.

Grol. Odiosus orator aut scriptor, inconditus sermocinator, inamœnus, salebrosus, auctor sordidus, proletarius, capite census. *Lud. Vives.*

Grollen. Cornicari, ineptè vociferari: *&* Ineptè atque odiosè scribere aut dicere

Grollen. *fland.* Grunnire, murmurare, & irasci.

Grollen. Strepere, strepitare, crepare, crepitare. *gal. grouller.*

Grollen als de katten.j.lollen.

Grollertje. Dicta aut scripta inepta & odiosa.

Grom. Puer. *ang. grome.*

Grommelinghe, *Fland.* Rudera, glareæ, furfures, micę. *&* Mucor, sordes, [illegible] *ital. gromma.*

Grommen/grommelen. Grunnire, murmurare, mutire. *gal. gromeler.*

Grond. Fundum, solum.

Grond van erve. Fundus, prædium, res soli, bona immobilia, res immobiles solo conjunctę.

Grond/aerd-grond. Solum, fundus, ma[illegible] pars cujusque rei. *ger grund. ang. grond.*

Grond/grond-veste. Fundamentum.

Grond. Vadum.

Grond.j. aerd. Indoles, natura. **quaet grond.** Mala mens, malus animus, mala indoles. **Grond-argh.** Malitiosus, proclivis ad malitiam.

Grond-dief. Aurolycus, fur solers, ad fura[illegible] natus, trifur, pronus ad furtum, fu[illegible] natura & indole.

Grond-cijns. Solarium, vectigal, merces soli, census fundi, vectigal quod pro solo penditur quotannis: canon emphyteuticus.

Grond-haeck. Harpago, lupus, contus.

Grond-heer. Dominus fundi.

Grond-legghen. Fundare.

Grond loot/diep-loot. Bolis, linea: catapirates: funis cum plumbo, quo fun[illegible] & maris altitudo exploratur.

Grond-loos. Fundo carens, immensus

Grond-loose diepte. Abyssus.

Grond-loosen kuyl. Vorago, barathrum

Grond-slagh. Fundamentum.

Grond-sop. Fex fundi, crassamen, cra[illegible]mentum, sedimen, sedimentum.

Grond-veste. Fundamentum: fossa ubi[illegible] substructio.

Grond-vesten. Fundare.

Grond-woord. Dictio primitiva.

Grondachtigh. Vadosus.

Grondel/grondelinck/grondte. Gob[illegible] seu gobio fluviatilis. *vulgò* fundul[illegible] *quòd fundo inhæreat.*

Grondelick. Funditus, penitus.

Grondenaer. *Fland* Fundi possessor.

Gronden/ grondéren. Contari, tent[illegible] vadum, explorare profunditatem, sc[illegible]tari fundum.

gro

Gronden. *Fland.* **j. waden.** Vadũ transire.
Grondigh. Profundus, intimus.
Grondigh dief. j. grond-dief.
Groonen/gronen. Gemere, gemiscere, conqueri. *ang grone.*
Groninghe. Gemitus.
Groot. Grandis, magnus. *germ. groß. ang. greate.*
Groot boven maten. Ingens, immensus, prægrandis, decumanus.
Groot int ghetal. Numerosus.
Groot gaen van kinde. Vterum ferre, gravidam esse; uterum gerere, gestare, utero ingravescere. **Groot gaende vrouwe.** Gravis, gravida, prægnans mulier, gravi utero.
Groot heer. Heros, vir potens, vir princeps & nobilis. **Groote heeren.** Magnates, megistanes.
Groot-daedigh. Magnificus.
Groot-daedigheyd. Magnificentia.
Groot/groot-vaeder. Proavus.
Groot groot-moeder. Proavia.
Groot groot-vaders vader. Abavus.
Groot groot-vaders moeder. Abavia.
Groot over-out-vader. Abavus.
Groot-heere. *Fland.* **j. groot-vader.** Avus.
Groot hooft. Capito, cui magnum caput est.
Groot-machtigh. Præpotens.
Groot-machtigheyd. Maiestas.
Groot-moedigh. Magnanimus.
Groot-moeder. Avia. *q.d.* magna mater. *μεγαλομήτηρ. germ. groβmutter. gal. mere grande. ang. grand mother.*
Groot-muyl. Labeo.
Groot-neuse. Naso, nasatus, nasutus.
Groot-vader. Avus, progenitor.
Groot-vaders groot-vader. Tritavus.
Groot-vrouwe. *Fland.* **j. groot-moeder.**
Groot-weerdigh. Auctoritate præditus.
Groot-weerdigheyd. Auctoritas.
Groot-wichtigh. Ponderosus.
Groot-achtigh. Grandiusculus, maiusculus, subgrandis.
Groote. Monetæ argenteę genus varij apud varios pretij. *vulgò* grossus. *germ. gros gal. gros. ital. grossone. hisp. gruesso. ang. grote. Brabant. triens. i. tertia pars stuferi. Fland medium sestertij.*
Grooten. Grandire, *Plaut.* grandem facere, augere. & Grandescere, crescere.
Grooten. *vetus.* Æstimare.
Grootte. Magnitudo, quantitas, granditas.
Grootelick. Magnoperè, valdè.
Grootken. j. groote moeder. Avia.
Groots/grootsch/ grootsigh. Amplus, magnificus, elatus, spendidus, megaloprepes.
Groots-spraeckigh. Grandiloquus.
Groots-heyd. Amplitudo, magnificentia splendor: & Elatio animi.
Grootselick. Ampliter, amplè, magnificè, elatè, splendidè.
Grootsaerd. Homo splendidus, elatus animo.
Grope. *vetus. Fland.* **j. grubbe.** Fovea.
Grope/grape. *sax.* Chytra, lebes.
Gros. *germ.* Grandis, crassus, plenus; amplus: totus, *vulgò* grossus. *gal. gros. ital. grosso. hisp. gruesso.* **Verkoopen int gros.** Solidas & indivisas merces vendere, in solidum vendere.
Grosséren. Ampliare.
Grossier. Solidarius, magnarius, negotiator magnarius, mercator magnarius, pantopola. *vulgò* grossarius. *gal. grossier. ital. grossiere. hisp. gruessero. ang. grocer.*
Grove. j. grof. Crassus. **grove stemme.** Vox gravis.
Grovaerd. Homo crassus, hebes, stupidus, stolidus, bardus, Arcadicum germen: homo grandis, stupidus & ignavus.
Groven. Crassescere, ingrandescere, pinguescere.
Grovigheyd. j. grofheyd.
Grouw/grouwt/ growtken. Pisciculi minuti elixatiles.
grouw. j. grauw. Canus, &c.
grouw. *Fland.* **j. grouwel.** Horror.
grouwel. Horror, abominatio.
grouwelen. Horrere, abhorrere, pavere, formidare.
grouwelick. Horribilis, horrendus, horridus, formidabilis, abominabilis, dirus, immanis.

grou-

grouwelick. Horride, horrendum in modum.
grouwelickheyd. Horror, diritas.
grouwen. *fland.* j. **grouwelen.** Horrere.
grouwen ende snauwen. *fris.* Intonare, verbis protelare.
grouwsaem. j. **grouwelick.**
grouwsaemheyd. Horror, diritas.
grouwsaemlick. Horridè, dirè, immaniter.
grubbe/gruppe. Fovea, cloaca.
gruen. j. **groen.** Viridis.
gruete. j. **groete.** Salus, salutatio.
gruet/gruete. *fris. holl.* Fæx. & Scruta, frivola, supellectilia vetera & fracta.
grups. Rudus, fragmenta lapidum.
grups / semelen. Furfures, farinę recrementum crassius. **Broot met den grupse.** Panis furfuraceus, furfurosus.
grups-bier/grupsen bier. *fland. brug.* Cervisia tenuis ex furfuribus cocta.
grups-sif. j. **trijsel.** Cribrum ruderarium, cribrum excussorium.
grups/sand. Glarea, terra lapidosa.
grups-achtigh. Glareosus, arenosus furfurosus, furfuraceus, recrementitius.
grupsen. Redigere in rudus.
grupte. *vetus.* j. **gorte.** Alica.
grupte/grute. *fris.* j. **heffe/droessem.**
grupte/grutte. *zeland.* j. **hirs.** Milium.
grupte. *fland.* Viridis lenticula anatibus gratissima: lenticula palustris quę in paludibus & stagnis per æstatem aquę supernatat, gratissimum anatibus pabulum. *Adr. Iun Iac. Marchant.*
grupten. Retare. *q. d.* **garrupten.** i. omnino & perfectè canales expurgare aquarum canales publicos purgare & fodere. *I. Gorop. Becan.*
grupd-gheld. Ius grutę: vectigal quod coctores cerevisiarij pro usu aquæ, centesimam nempè, persolvunt. *vel.* Vectigal quod penditur pro tollenda dissipandaque lenticula aquas operiente, quo limpidam haustris situlisque hauriant ad concoquendum cerealem potum: *Adr. Iunius.* Vectigal cervisię & alijs rebus impositum. *I. Becan.*
grunnen. *fland.* Grunnire. *gal. groigner. ang. grunte.*
gruppe. j. **grippe.** Fovea, cloaca.
grute. j. **groete.** Salutatio.
grute. j. **gruet.** Fæx.
grutte. *zeland.* j. **hirs.** Milium.

GV

gubbelen/gobelen. Vomere.
guer. *vetus.* j. **suer/stuer.**
guf. *fland.* Liberalis: & Prodigus.
gufheyd. *Fland.* Liberalitas. & Prodigalitas.
guffelick. *Fland.* Liberaliter, largè. & Prodigaliter, profusè.
guggel/guckel. *germ. sax. sicamb.* Gallus gallinaceus.
gugger/gucker. *germ.* Cuculus.
guych/guygh. *vetus.* Fatuus.
guych. j. **guyghel-haer.** Lanugo, pub[illegible]
guych/guygh. *holl.* j. **guyse.** Sanna, irrisio, jocus. **De guygh nae steken.** *holl.* j. **guyse setten.**
guychelen. Ioculari, scurrari, ineptiri, nugari, nugas agere, dexteritate quadam decipere, præstigijs fallere. *ger. gau[illegible] ital. jocolare. ang. juggle.*
guychel-haer/ guych-haer. Lanugo pubes. i. **gheck-haer/melck-haer.**
guychel-heyl. Anagallis. *vulgò* morsus gallinæ, *herbæ genus. ger. gauchheyl.*
guychel-merckt. Ludicrum: & Præsti[illegible]
guychel-sack. Sacculus gesticulatoris v[illegible] præstigiatoris.
guychel-spel. Ludicrum res ludicra.
guychel-werck. Ludicrum: & Præsti[illegible]
guycheler/kokeler. Ludius, ludio, gesticulator, histrio, mimus, agyrta, chi[illegible] mus, cybisteter, petaurista, circu[illegible] ventilator, joculator. *vulgò* coclo[illegible] coclarius, cauculator, gauculator. *[illegible] gaukler. gal. jongleur. gal. pic. joungleur. i[illegible] colatore, giuccolatore ang. juggler.*
guycheler/tooverer. Præstigiator, sacl[illegible] rius.
guychelersse. Ludia, gesticulatrix, ge[illegible] laria mima.
guychelrije/guychelinghe. Ludicrum, ludicra, res jocularia, nugę, inepti[illegible] mus, & Præstigię goëtia.

Guygh.j.guych. Fatuus.
Guyghen. *holl.* Ridere, nugari. **j.guychelen.**
Guyle. Equus. *germ.gaul.*
Guyse. Sanna, illusio ore distorto, nasus, nasus rhinocerotis, irrisio, mycterismus.
Guyse van achter. Postica sanna, irrisio clancularis.
Guyse setten. Illudere alicui ore distorto vel alio quovis, sannę genere: subsannare, irridere, naribus uncis indulgere: naso suspendere adunco, pinsere à tergo, ciconię rostrum effingere, digitis manus dextrę in unum collectis ciconiam manu significare.
Guyse-setter. Sannio.
Guysel. *vetus.* Nugæ, quisquiliæ, nauci, res nihili.
Guysen. Effluere cum murmure seu strepitu.
Guyte. Scurra, nugator, nebulo, tenebrio.
Guyten. Scurrari, agere scurram, nugari, agere nugas.
Guyteren. Gannire.
Guyterye. Scurrilitas, nugæ, ineptiæ.
Gulde/guldte. *vetus.germ.sax.* Tributum, vectigal, contributio, symbolum.
Gulde/gilde. Societas contributionum, contubernium, curia, collegium, syscenium, συσκήνιον, contubernium in publico convivantium, syssitia, συσσιτία, phratria, sodalitas, corpus. Geldonia *in Constit. Caroli Magni, &* guildionia *in legib. Longobard.* sodalitas, corpus. *ang. gylde.*
Gulde der ambachten. Collegium opificum.
Gulde. *vetus.* Epulum, populare convivium.
Gulde-broeder. Socius contributionum, contubernalis, tribulis, contribulis, curialis, sodalis, syscenus, syssitus.
Gulden/gouden. Aureus, a, um.
Gulden ader. *germ.sax.* Vena ani.
Gulden. Aureus, aureum, aureus nummus xx. stuferorum. **swaer gulden.** *leod.* **j.** x. stuf. **lichten gulden.** *leod.* i. v. stuf.
Gulden getal. Aureus numerus: numerus Calendarij lunam primam in mense, sive lunæ conjunctionem indicans. Decem & novem annorum periodus ad faciliùs inveniendũ cujusslibet anni diem Paschalem, *quam periodum.* Ennea decaterida. *teste D. Ambrosio, vocarunt, &* Circulum novennalem. *Dictus aureus, quia sicut aurum omnia metalla, ita hic numerus omnes alias rationes lunares excellit. Guil. Durand.*
Gulden iaer. Annus aureæ libertatis, annus remissionis, annus quinquagenarius. *Dicitur.* **gulden.** i. aureus, *inquit Steph. Pigius in Hercule Prodicio: quòd valdè pretiosus & charus sit, & reliquis annis antecellens.*
Gulden misse. Missa solennis antelucana de annuntiatione B. Virginis, quatuor temporum adventus feria quarta celebrari solita: *sic dicta ob excellentiam.*
Guldelinck. Malum sanguineum, rubellianum, rubellum, purpureum, scandianum.
Gulpen. *fland* **j.golpen.** Ingurgitare.
Gulle. *vetus.germ. sax. sicamb.* Palus, volutabrum, vorago, gurges.
Gulle/gulleken. *holl.* Asellus piscis.
Gullen. Absorbere, ingurgitare, vorare, intemperanter devorare.
Gulsigh. Gulosus, ingluviosus, vorax. *gal. goulu. ital. goloso. hisp. goloso.*
Gulsigaerd. Helluo, gluto, lurco, pamphagus.
Gulsigheyd. Gula, ingluvies, voracitas.
Gulsighlick. Gulose.
Gumme. *germ.sax.* Palatum.
Gumpe. *germ.sax.* Gurges.
Gumpen. Tripudiare, saltare, micare, exilire. *ang. jumpe.*
Gumpigh. *germ.sax.sicamb.* Lascivus.
Gunnen/gonnen. Favere.
Gunner. Fautor.
Gunnersse. Fautrix.
Gunste. Favor, gratia, aura, studium, benevolentia.
Gunstigh. Favens, propitius, studiosus.
Gunstighlick. Favorabiliter, gratiosè, benevolè.

Gunst-rijck. Favorabilis.
Gurden. j. **gorden.**
Gusselen/gosselen. *fland.* j. **storten.**
Guste oft gustighe koe. j. **muntige.** Vacca lactaria à tauro non inita.
Gunste gaen. *sicamb.* Non esse gravidam, non ferre uterum.
Gweet. j. **weet.** Glastum. *gal. guesde.*

H A

HAbbe / drabbe. *fland.* j. **hobbel/sobbel.**
habben ende snabben. Captare, captitare: & Latrare, sive latratu impetere.
hab-sacken. Intonare verbis, intonare ingenti latratu.
habber-guyl. *vetus* j. **hals-bergh.** Lorica.
habijt. Habitus, cultus corporis, vestium ornatus, vestimentum, indumentum, stola, omne corporis tegmen: vestium ornatus. *gal. habit. ital. habito. hisp. habito. ang. habite.*
hachte. Incisio, incisura, frustum, pars scissa vel abscissa, tomus, præfecta portio, crustum, frustum.
hachten. Conscindere, abscindere.
hachte. Apprehensio, comprehensio, vincula, retinaculum, nexus: captivitas, carcer.
hachte. j. **achte.** Proscriptio.
hachten. j. **hechten.** Figere.
hachten. Apprehendere, comprehendere, capere, injicere manum, vinctum detinere, retinere, coërcere, impedire.
hachtenisse/hachtinghe. Retentio, captivitas, carcer.
hack. *vet.* Negotiator mercis vilioris.
hack. *sax sicamb.* Salsamentarius, salarius.
hacke. Vltimus, extremus, postremus: *accipitur plerumque in malam partem, sicut* posterior. & postremus *apud Latinos.*
hack-darm. j. **achter-darm.** Alvus.
hack. *sax. fris. sicamb.* j. **hiele.** Calcaneus.
hacke-berd. Sambuca: triquetrum instrumentum, imparibus longitudine finibus.
hacke/spaeye. Pastinum, ligo.
hacke. *germ.* Securis, ascia. *gal. hache.*

hackelen. Conscindere minutim. *gal. hacher.*
hackelen. Titubare lingua, balbutire, hæsitare lingua.
hackeler. Incisor.
hackeler. Balbus, blæsus, hesitator, balbutor.
hackelinghe. Incisura, incisio.
hackelinghe der kleederen. Laciniæ [...]
hackelinghe ende werringhe. Difficultates, res intricatæ.
hackelinghe der tonghen. Hæsitatio, hæsitantia linguæ.
hacken. Conscindere, concidere, concidere minutim, lacerare, laniare. *gal. hacher. ang. hacke.*
hacken. Pastinare, fodere.
hacker. Pastinator, fossor.
hack-mes. Culter concisorius.
hacksel. Minutal.
hackeneye. j. **telle.** Asturco, gradarius, equus, equus tolutarius. *vulgò* hachenea. *gal. hacquenee. ital. hacquinea. hisp.* [...] *ang. hackeney.* **hackeney** *(inquit Gesnerus) dictus, quòd alternatim pedibus elevatis* [...] *tum citet similem illi qui auditur cùm* [...] *aut aliud quippiam geminis cultris minutim super abaco ligneo inciditur, quod nos* **ha**[...] *dicimus.*
hadde. *Articulus est præteriti temporis.* [...]
hadde. Habebam, habueram. **Ick hadde ghesien.** Videram. **Ick hadde** [...] **ver.** Malim, mallem. **Ick hadde** [...] **ver ghehadt.** Maluissem, potiùs vo[...]sem.
hadekite. *fland.* Milvus. *ang. kyte.*
hader. Lis, altercatio, contentio, rixa. [...] **haer** *per syncopen pronuntiatur.*
haderen. *vulgò* **haeren.** Rixari, altercari, tricari, contendere. *germ. haderen.*
hader-man. *vulgò.* j. **haer-man.** Vitilitigator, altercator, rixator, litigiosus, [...]mitialis homo. *ger. haderman. gal. harcel*[...]
hader-schap. *vet.* Odium.
haderachtigh. *vulgò.* j. **haerachtigh.** [...]xosus, jurgiosus, litigiosus.
haderer. Altercator.
haderigh. Litigiosus.

hadick/adick. Ebulus. *germ. attich.*

haecht/haechten.j. hacht/hachten.

haeck. Vncus, dens, hamus, manus: *&* Harpago, lupus. *&* Ansa. *germ. haack. ang. hoke, hooke.*

haeckskên. Vncinulus, fibula, hamulus, uncinus.

haeck.j. hop-opper. Meta fœni.

haeck/ haeck-ghe-schut. Sclopus, minor bombarda, fistula igniflua, sclopus uncinatus.

haeck-busse / haeck-buyse. *vetus fland.* Sclopus. *q.d.* fistula uncinata. *vulgò* arcus busius. *q.d.* arcus foraminosus, qui per tubulum emittit. *gal. haquebouse, arquebouse.*

haeck-ghe-schut. Sclopus.

haecke bouséren. Sclopo trajicere & interimere. *gal. harquebuser.*

haecke-busier. Sclopetarius, ferentarius. *gal. harquebuzier.*

haecke-schut. Sclopetarius, ferentarius, Rorarius: *&* Funditor, librator.

haechachtigh. Vncus, aduncus. *&* Furax, rapax: pectinata manu, *Martial.* manubus rapacibus, unguibus milvinis, aquilinis.

haeckel.j. hekel.

haecken. Vnco figere, inuncare, aduncare, fibulare.

haecken nae eenigh dinck. Captare rem aliquam, inhiare alicui rei, adspirare ad rem aliquam, flagrare desiderio alicuius rei, avidè appetere, inclinare se ad aliquid habendum vel tenendum.

haeck-steen/emmer. Succinum, electrum, glessum, lyncurium, lachrymę Solis filiarum, harpax, πτερυγοφόρον, plumas leves, paleas, folia, festucas attrahens & rapiens, *unde Poeta: Hic electra legunt alnis stillantia Celtæ, Succina quæ memorant mellis vinive colore, Quæ paleas rapiunt tractu, frondesque caducas.* *q. d.* lapis attrahens. *quòd scilicet festucas, folia, & id genus alia ad se trahat.*

haeck-weduwe. Mulier mariti absentis adventum avidè affectans. *q. d.* vidua expectans sive appetens avidè.

haeckel.j. hekel.

haecksel. *vetus.* **hecksel.** Fibula.

haeder.j. hader. Lis.

haef.j. have.

haeghe.j. tuyn. Seps, sepes, sepimentum, septum. *germ. hag. gal. haye. ang hedge.*

haeghe.j. doren-haeghe. Senticetum.

haeghe. *vetus. sax. ang.* Domus.

haegh-appel. Arbutum, unedo.

haegh-appel-boom. Arbutus.

haegh-besie. Morum rubi, morum sentis, vaccinium.

haegh-bosch. Dumus, senticetum.

haegh-bueck. Ornus.

haegh-dief. Grassator.

haeghdisse/heghdisse. Lacertus, lacerta: *ab* **haeghe** *sive* **hegghe**: *quòd circa sepes in dumetis, rubetis & spinetis degat, ut apud Virgil. Nunc virides etiam occultant spineta lacertos. germ. exidex, egdeß, heydex, heyd. chs. sax. egedisse.*

haegh-doren. Spina acuta, oxyacantha, spina appendix, spina tonsilis, quæ passim implexa sepibus extimas hortorum pometorum que oras ambit.

haegh-eycke. Robur, robor: genus durissimę quercus.

haegh-klerck. Discipulus infrequens in scholis, rarò scholas frequentans.

haegh-mes. Falx arboraria, silvatica. *vulgò* dumaria.

haegh-pape. Acephalus sacerdos: qui sub nullius episcopi disciplina gubernatur.

haegh-munte. Numisma reprobatum, malę monetę, malæ notę, mali commatis, quod in usu non est, infrequens, reprobum.

haegh-poorter/buyten-poorter. Civis paganus, suburbanus, incola.

haegh-puyt. *fland.* **loof-borsch.**

haegh-schole. Schola non publica, exigua, non celebris, infrequens, obscura.

haegh-spel. Ludi pagani, non publici aut communes, non celebres.

haegh-tap. Taberna non publica, heminaria, exigua, infrequens, modica, obscura & latens.

haeghen/tuynen. Sepire.

haegh-teyte. Passer rubi, rubeta.

Haegh-wond. Spurius, obscurus, vulgò quæsitus, vulgò conceptus.

Haegen-bueck/haegen-buch. *germ. sax. sicamb.* Ornus, fraxinus silvestris.

Haeghedocht. Hypogæum, locus subterraneus.

Haegaerdt. Fasciculus spineus, senticosus.

Haeghel. Grando. *germ. hag'e. ang. hayle.*

Haeghel bijse. Grandinis tempestas, calamitas.

Haeghel-buye. Calamitas, grandinis tempestas.

Haeghel/ghe-schut. Grando sagittarum, nubes sagittarum, saxorum, glandium: frequens sagittarum saxorum, glandium jactatio : grandinatio lapidum, jaculorum, glandium plumbeorum.

Haeghel-gans. *germ. sicamb.* **j. hael-gans.** Fulica. *sax.* **hagel-goes.**

Haegel-slagh int koren. Calamitas: grando sternens & comminuens calamos, sive culmos & segetes.

Haeghel-steen. Grando.

Haeghelen. Grandinare. **Het haeghelt.** Grandinat.

Haegelachtigh. Grandinosus.

Haeger-koer. j. blind-spel. Myinda.

Haeye. Galeus piscis.

Haeyen. Exantlare, perpeti, perdurare.

Haeyen. Fovere, colere. *Ioan. Aventin.*

Haeyten. *fland.* Placere, gratum sive acceptum habere. *&* Desiderare, optare, exoptare. *gal. haiter, souhaiter.*

Hael/haele. *vetus.* **j. oven.** Furnus, clibanus. *hinc* **haelter/** *sive* **haelter. j. pael.** infurnibulum.

Hael-gans/haegel-gans. Fulica: anser albus, prçter alarum extremas quatuor aut quinque pennas nigerrimas.

Hael-swertsel. Fuligo.

Hael. Exuccus, in quo nihil est sicci aut pinguedinis: siccus, aridus. *&* Subtilis, tenuis, acutus, acris. **Hael-bierken.** Tenuis cervisia. **Haele kele.** Guttur aridum.

Hael. Latio, ad ferendi sive adducendi actus.

Hael/hanghel. Climacter.

Haelen. Ferre, adferre, accersere, accire, vocare.

Haelende sieckte. Contagio, contagium, contages, morbus contagiosus.

Haelinck/hael-dinck. *fland.* Hæres.

Haelter. j. halter. Capistrum.

Haem. Hamus vel uncus cardinis, ca...

Haemel. Vervex, aries castratus.

Haemelen vleesch. Caro vervecina, olla...

Haemer. Malleus, marculus. *germ. hamer. ang. hammer.*

Haemerken. Malleolus.

Haemer-slagh. Ictus mallei.

Haemer-slagh/ yser-slagh. Ferri scoria, ferri stercus, ferri squama.

Haemeren. Malleare, cudere, malleo tundere.

Haemeringhe/ameringhe. Strictura... villæ.

Haen. Gallus, gallus gallinaceus, maritus gallinarum, Martis ales, avis crista...

Haenken. Pullaster.

Haen. Homo imperiosus. *gallus enim generi imperitat.* **Den haen maecken.** ... nia pro imperio agere: cristas erigere.

Haen. Martis pullus, vir bello strenuus, pertinax in certamine instar galli.

Haen. Homo salax instar galli.

Haen. j. weder-haen. Triton.

Haen/kraen/tap. Epistomium, *à fi... nempe galli.*

Haen van t'sengh-roer. Clavus sclopi...

Haen-balck. Columen : summum ... tignum quod à fastigio in longum ... vadit.

Haen-ghe-kraey. Galli cantus, gallicini...

Haenen-ghe-schrey. Gallicinium.

Haenen-kam. Crista galli.

Haenen-kammekens. Crista galli, ho...num: *herba cuius folia similia cristæ galli.*

Haenen-voet. Ranunculus, strumea, ...sardonia, scelerata. *officin.* pes corv...

Haens-hooft. Delator, quadruplator, *qu... gallus suo cantu diem & tempestates nun... ita secreta aliorum prodit.*

Haens-korf. Cavea gallinacea.

Haens-korver. Pulsarius, qui gallos v... les fert in corbe.

Haer.j.hader. Lis. haer-man.j. haederman/haer-blieghe. Litigiosus.
Haer/hayr. Coma, crinis, capillus, capillamenta, capillitium, cęsaries, pilus. *germ. haar. sax. haer. ang. heare.*
Haer der boomen. Comæ arborum: rami & frondes.
Haerkens der kruyden. Fibræ, capillamenta herbarum.
Haer der schamelheyd. Pubes.
Haer-band/haer-bandeken. Tænia, redimiculum, fascia crinalis, tænia vittæ: vinculum capillorum.
Haer-band-huyve. Vitta.
Haer-bosch. Coma, cæsaries, crinium sylva
Haer-boschken. Tutulus, suggestum comę.
Haer-huyve.j. huyve. Capillare.
Haer-krans. Cæsaries, corona capitis.
Haer-locke. Villus, cirrus.
Haer-locken/bresse. Antię, capronę.
Haer-loos. Depilis. & Impubes.
Haer-plucken. Pilare, pilos detrahere.
Haer-snoer. Tænia.
Haer-scheerder. *sax. sicamb.* Tonsor.
Haer-stoot. *v. tus.* Pubertas.
Haer-stootigh. Puber pubescens, pubes.
Haer-stootigh worden. Pubescere.
Haer-top. Vertex capitis. & Cirrus.
Haer-treckerken. Volsella, vulsella.
Haer-treckster. Pilatrix, depilatrix.
Haer-wachs. *sax.* j. gheel haer. Tendo.
Haer-worm. Impetigo: lichen: infectio & asperitas summæ cutis cum pruritu non levi.
Haerachtigh/haerigh/gehaert. Capillatus, comatus, crinitus: & Hirsutus, villosus, pilosus.
Haerachtigh. j. haederachtigh. Litigiosus.
Haere/hayre/stamyne. Cilicium.
Haere/ haeren-kleed. Cilicium: textum sive vestimentum è pilis hircorum aut caprarum. *gal. hayre, here. ang. heere, heare.*
Haeren. Pubere, pubescere, primam lanuginem emittere.
Haere. Vrens pruina, urens frigore ventus, adurens frigus, matutinum gelu, torrens gelu, gelida aura summam cutem urens asperitate quadam.
Haeren. Frigore aut calore nimio torrere vel urere: urentem auram spirare.
Haerd.j.herd. Focus.
Haersch. *holl* j.heesch. Raucus.
Haerinck.j.harinck. Halec.
Haerne. *germ.* Vrina.
Haernen. *germ* j.pissen.
Haerne winde. Tormina urinæ.
Haerpe.j.harpe. Cithara.
Haese.j.hase. Lepus.
Haessen. Poples.
Haest.j.haestigh. Festinus.
Haest.j.haestighlick. Festinanter.
Haest gram. Iracundus, irasci celer.
Haeste. Festinatio, festinantia, properatio. *gal. haste ang. haste.*
Haesten. Festinare, celerare, accelerare, contendere, maturare, citare, properare. *gal. haster. ang. haste.*
Haestigh. Festinus, festinans, properus, citus, citatus. *gal. hastif. ang. hasty.*
Haestigh van hoofde. Irasci celer, iracundus.
Haestige sieckte. Morbus præceps, celer, acutus, pernicialis, subitus, subitaneus.
Haestigheyd. Festinatio, properatio, properantia, acceleratio.
Haestigheyd.j.haestighe sieckte. Morbus pręceps.
Haestighlick. Properanter, properè, properatò, festinanter, festinatò, actutum, citò, rapidè, raptim.
Haet. Odiũ, simultas. *germ. haß. ang. hatred.*
Haete-nijdigh. Invidus.
Haeten. Odio habere, odisse. *germ. hassen. ang. hate.*
Haeter. Osor.
Haetigh. Odiosus. & Exosus.
Haetighlick. Odiosè.
Haetelick. Sævus, horridus, perhorridus, immanis. & Petulans, lascivus, insolens. & Immodestus, immoderatus, rudis.
Haetelick. Odiosè. & Petulanter. & Immodicè, pręter modum, nimis.
Haetse. Ascia, securis. *gal. hache. ital. ascia. ang. axe, hatchet. hisp. hoce.* i. falx.
Haetsier. Spiculator, satelles. *gal. archier. ital.*

ital. archiero. hisp. arcero. ang. archier.
haebe. j. habe.
hafkin. *fland.* j. habick. Accipiter.
haft. j. acht. Nodus, vinculum.
haften. *germ. sax.* j. hachten. Tenere.
haft-gheld/haft-penninck. *ger. sax. sicamb.* Arrha, arrhabo.
hafteel. j. houweel. Bipalium.
hagghen. *fris.* Rixari.
haghe. j. haeghe.
haye. Galeus levis, hinnulus. *piscis genus.*
hayr. j. haer. Crinis.
halchter. j. halfter. Capistrum.
halderick. *fland.* Struma.
hale hand. *sax.* Vola.
hale schip. *sax.* Carina, alveus navis.
half/halve. Semis, semi, dimidius, dimidiatus. Een half brood. Panis dimidiatus, panis dimidium. halven appel. Pomum dimidiatum. Mijnen t'halven/ uwen t'halven. Mei causa, tui causa.
half-blind. Semicæcus.
half-broeder. Vterinus frater, frater ex altero tantum parente.
half-deel. Dimidium, dimidia pars.
half-dood. Semimortuus, semianimis, intermortuus.
half-ghedaen. Semifactus.
half-ghehanghen. Cruciarius, cruce dignus, suspendiosus.
half-god. Semideus.
half-haeck. j. hand-busse.
half-kousse. Tibiale.
half-houwer. Harpe, ensis falcatus.
half-kind. Geminus, didymus. halve kinderen. Gemini, didymi.
half-man. *sic colon.* j. half-win. Partiarius.
half-mans goed. *sicamb.* Villa.
half-man. Semivir, semimas, capo, eunuchus, eviratus.
half-man/half-wijf. Hermaphroditus, androgynus.
half-maene. Dichotomos, luna semiorbem ostendens: luna dimidiata, dimidia, semiplena.
half-meerte. Medius Martius, medium Martij.
half-mensch. Semihomo. ! (li...
half-mijle. Semimilliare, dimidium il...
half-naeckt. Seminudus.
half-oncie. Semiuncia.
half-ooghst. Medium Augusti, mens Augustus.
half-open. Semiapertus.
half-pond. Selibra, dimidium libræ.
half-rouw. Semicrudus.
half-slaepende. Semisomnus, semisonis, semisopitus.
half-vasten. Medium jejunij quadragenarij, Dominica Lætare.
half-visch. j. pladdijs.
half-voetigh. Semipedalis.
half-vol. Semiplenus.
half-ure. Semihora, hora dimidia.
half-wacker. j. half-slaepende.
half-waer. Verum ex semisse.
half-win. Partiarius, colonus partiariu...
halffelick. j. halvelick.
halffenaer. j. half-win.
halft. j. helft.
halfter/halter/helchter. Capistrum. *g... halfter. ang. haltre, halter.*
halfteren/halteren. Capistrare, capistrum induere.
halle. Taberna: domus mercium.
halle. Forum rerum venalium. *gal. hale. ... halle.*
halle/spijs-merckt. Macellum, macell... taberna.
halle. *vetus. germ.* Salina: locus in quo ... excoquitur. *VVolf. Hunger. Hinc urbes ... ubi sal conficitur Germani* halas *commun... appellant, hinc* Hala *in Suevia, in N... ad Oenum, in Saxonia, &c. Becan. Al... mer.*
halle. Aula, atrium. *gal. sale. ang. halle* Phala *sive* fala: schola mœniana. *ita ... vanij celebre gymnasium* halle. i. phala *... catur.* Phala *sive* fala turris lignea *ve... bus dicta fuit.*
hallebarde. j. helm-barde.
haller/heller. Obolus. *vulgò* hallensis.
hallinck parisis. *fland.* j. mijte.
halm. Culmus, stipula, calamus. *germ. ha... gal. chaulme. ang. hawlme.*

hal-

halm-goedinge/ſtock-legginghe. Infeſtucatio, inveſtitura calamo, furcula, virga ſive ſtipula, aut etiam fuſte, *veteri more.*

halm-goedinghe doen / den halm ſchieten. Infeſtucare, fuſte inveſtire, inveſtire, confirmare & ſtabilire alienationem ſive venditionem traditione fuſtis, virgę, haſtę, calami, aut ſtipulæ. *Formula quædam contractus vetuſtiſsimi inter Paſcutium venditorem, & Segnitium emptorem, ex membranis antiquiſsimis Andreæ Alciati edita ſic habet: Tu paſcuti fuſte illum inveſtito: tu Segniti fuſtem ipſum manu capito flandri dicunt* **ſtropken werpen.**

halm-knoop. Geniculum, nodus culmi.

hals. Collum. **Om den hals brenghen.** Obtruncare, necare, trucidare. **Op den hals verbieden.** Periculo capitis vetare. **Met den hals be-taelen.** Perſolvere pœna capitis. **Den hals onder ſetten.** *vide* **onder-ſetten.**

halſ-adere. Cephalica. **halſ-aderen.** *vetus.* Cervix, cervices.

hals-bagghe. Monile.

halſ-band/halſ-cieraet. Monile, torques, collare.

halſ-band der honden. Millus, millum collare canum.

halſ-band/halſ-yſer. Collaria, æ: numella.

halſ-band-naghelen. Milli murices: clavi, aculei & aſpredines qui millo induntur.

halſ-band.j.lichte. Helcium.

halſ-bergh. *holl. fland.* **j.ringh-kraeghe.** Thorax, lorica, collare. *q. d.* munimen ſive tegmen colli.

halſ-cieraet. Monile, ſegmentum colli, & gutturis ornamentum.

halſ-doeck. Amictorium, tegmen pectorale, ſtrophium, faſcia pectoralis.

halſ-gherecht. Iudicium criminale. & Merum imperium.

halſ-gheſmijde.j.halſ-cieraet.

halſ-gheweer/ lanck gheweer. Framea, haſta, lancea, *arma longa quæ humeris feruntur.*

halſ-hayr.j.maene. Iuba.

halſ-heer. Tyrannus, merum habens imperium.

halſ-yſer/pranghe r. Numella, nervus, vinculum quo cervix includitur: collaria, æ.

halſ-kappe. *vetus.* Cucullus, amiculum.

halſ-keten. Catena collaris, torques, murę-nula.

halſ-kleed. Amiculum: & Mammillare.

halſ-krans. Corona collaris.

halſ-kruyd. Trachelion.

halſ-kuſſen.j.gorreel.

halſ-pranghe/halſ-yſer. Numella.

halſ-richter. Iudex capitalis, quæſtor, prætor capitalis.

halſ-ringh.j.halſ-bergh.

halſ-ſack. Mantica.

halſ-ſaecke. Crimen capitale, res capitalis.

halſ-ſeel. Helcium. & Collare.

halſ-ſlagh. Colaphus, alapa.

halſ-ſtarrigh. *ſax. ſicamb.* **j.ſter-halſigh.** Obſtinatus, durę cervicis.

halſ-ſtrenghe. Cynanche, angina.

halſ-ſtijfte. Tetanus.

halſ-ſtraffe. Pœna capitis.

halſ-toghel. Lorum.

halſen. Vorare, devorare, glutire, deglutire, in ingluviem dimittere.

halſen/helſen/ omhelſen. Amplecti, amplexari, injicere brachia collo. *germ. halſen. ang. halſe.*

halſen. Magno conanime niti.

halſter. Semodius, menſura varia apud varios. *Antwerp.* duæ fertillę: *Lovan.* tertia pars fertillę, *ut vulgò vocant.*

halter.j.halſter. Capiſtrum.

halter/haelter. *ſax. friſ. ſicamb.* **j.pael.** Infurnibulum.

halve.j.half.

halvelick/halvelingh. Dimidiatim, ſemi: & Dividuè. & Ferè, fermè, quodammodo, propemodum.

halvenaer.j.halffenaer.

hame. *fland.* **j.hamme.** Poples.

hamel.j.haemel.

hamepe.j.hammepe.

hamer.j.haemer.

hameſter/hamſter. *germ. ſicamb.* Cricetus, muris maioris genus: animal valde

mordax & audax.

Hamme. Pars abscissa rei cibarię, frustum esculentum. (*hamme.*

Hamme/ ham/ hame. *fland.* Poples. *ang.*

Hamme. Perna, petaso, armus porci. *germ. hamme. gal. jambon. ang. gamond. jambe autem gal. & gamba. ital.* crus *dicitur.*

Hamme. *sicamb.* Secundæ. arum.

Hamme/ koe-hamme/ koe-kamme. *germ. sax.* Numella.

Hamme/ ham/ hammerick. *fland.* Pratum, pascuum.

Hamme van wilghen. *vetus.* Salicetum, salictum, locus salicibus consitus.

Hamme/ ham. *vetus. sax.* **j. heym.** Domus, habitatio.

Hameye/ hameyde/ hammey-boom. Repagulum, obex, vectis: sera, lignũ transversum quod ostijs opponitur in postem utrinque immissum: roborea sepes, clathrus, clathrum.

Hammeye/ ge-hucht. Viculus. *gal. hameau.*

Hammerick/ ham. Pratum.

Hanck/ hangh. Fumarium: locus ubi carnes & pisces fumo durantur & suspenduntur, *ang. shancke.*

Hanck/ vleesch-hanck. Carnarium.

Hancke/ hencke. *fris. sicamb. holl.* **j. heupe.** Coxa, coxendix. *vulgo* hanca. *gal. hance. ital. anca. hisp. anca. ang. haunce.*

Hand. Manus. *germ. hand. ang. hande.* **Ter hand stellen.** Præbere, suppeditare.

Hands/ te hands. *holl.* Statim, nunc, ilico, evestigio. **Hand veur hand vechten. j. man veur man.**

Hand papiers/ boeck papiers. j. 24. bladeren. Scapus, chartæ. *gal. main de papier.*

Hand Gods. j. popelche/ gheraecktheyd.

Hand. Ancorę dens, uncus.

Hand-aeckse. Securicula, securis manualis.

Hand-bacht. *fland.* **j. ambacht.** Opificium, ars manualis.

Hand-band. Manicæ.

Hand-becken. Malluvium, pollubrum, trulla.

Hand-bergh. Metacarpium, torus manus, tubercula unde exoriuntur digiti.

Hand-boecksken. Enchiridium, manuale.

Hand-boeye. Manicę, vincula manuum.

Hand-boge. Arcus, cornu, arcus manarius: *qui manu tenditur, pede non admoto.*

Hand-boom. Vectis.

Hand-breedde. Palmus, quatuor digitorum spatium.

Hand-busse. j. hand-roer. Sclopus.

Hand-bussel. Manipulus, rapina, dragma, fasciculus manualis.

Hand-daed. Opus manuum, opus quod manu fit.

Hand-daedigh. Manum admovens, manum admota agens, factor: facinus sive scelus ipsum admittens, reus criminis perpetrati.

Hand-daedigh. In facinore manifesto deprehensus, manifestus sceleris, facinoris compertus.

Hand-daedigh dief. Manifestus sive manifestarius fur, in ipso furto deprehensus, fur manifesto, *Plaut.* autophorus.

Hand-daedighe dieverije. Manifestum & evidens furtum.

Hand-daedigh vyand. Hostis manifestus.

Hand-doeck. Mantile, linteum, chiromactrum.

Hand-dwaele. Mantile.

Hand-evel. *vetus.* Chiragra.

Hand-flederciјn. Chiragra.

Hand-ghe-beer. *fris.* Exercitatio, occupatio.

Hand-ghemeyn worden. j. slagh-leveren. Ad manus venire, conferre manum, coire infestis armis, manus conserere.

Hand-ghe-merck. *vetus. fland.* Signum, sigillum, chirographum. *&* Signum oculis destinatum.

Hand-ghemerck houden. Collimare.

Hand-gheld. *vetus.* Fœnus.

Hand-ghe-schrift. j. hand-schrift.

Hand-geselle. Socius operis.

Hand-ghe-slagh. j. hand-slagh.

Hand-gifte. Strena, matutinę venditionis auspicium.

Hand-giften. Matutinæ venditionis auspicium facere.

Hand-gichte. Chiragra.

Hand-greye. j. hand-vol. Rapina.

hand-grepe. *sax.* Ansa, capulus.

hand-hamer. Malleus manuarius, malleus minor.

hand-habe. Ansa, capulus, manubrium.

hand-haven. Asserere manu, manu comprehendere: & Liberare, seu libertate donare: & Conservare, retinere, defendere, tutari. *vulgò* manu tenere.

hand-haver. Assertor, vindex alienæ libertatis.

hand-houden. j. hand-haven.

hand-yser. Ferrum ignitum quod quis manibus gestat. *vide* **vyer-oor-deel.**

hand-ysers. Manicæ.

hand-kese. Caseus manualis.

hand-kijcker / hand-be-siender. Chiromantis, chiromanticus.

hand-kloppen. Plaudere, complodere manus. **hand-ge-klop.** Plausus, Complosio manuum.

hand-ledigh. Manumissus.

hand-ledigh maecken. Manumittere.

hand-lichten. *fland.* Dimittere vel restituere alicui rei possessionem, cedere bonis. *q.d.* manum levare.

hand-lichtinghe. Restitutio possessionis bonorum à fisco occupatorum: acquisitio possessionis.

hand-lichtinge doen. Cedere bonis.

hand-loos. Mancus, manibus carens: & Piger, ignavus.

hand-mael. *sax. sicamb.* Forum competens: forum proprium, bannus scabinalis: jurisdictio in qua quis natus magistratu fungi potest: patritius magistratus, patritiatus: *q.d.* signum jurisdictionis sive dignitatis senatoriæ manu juratæ à maioribus sive parentibus: & Ius manu admota juratum. *vulgò* binatus.

hand-maetę. j. spanne.

hand-merie. Equa dextra.

hand-molen. Mola manualis, mola manuaria, mola trusatilis, versatilis, moletrina.

hand-muys. Thenar.

hand-peerd. Equus dexter in curru, equus dexterior.

hand-penninck. *fris.* Arrhabo, arrha.

hand-pijl. Iaculum.

hand-plichten. Vti, frui, manu tractare.

hand-plichten het geld. Occupare, exercere pecuniam.

hand-reycken. Porrigere manum, auxiliari.

hand-reyckinghe. Eleemosyna.

hand-reyckinge doen. Porrigere manum, porrigere manus auxiliatrices, porrigere dextram, tendere dextram, auxilio esse, adjuvare, succurrere, opem ferre: extensa manu offerre, stipem porrigere

hand-roer. Tormentum manuarium, sclopus manualis.

hand-saem / be-hendigh. Dexter, manu promptus. & Tractabilis. & Commodus, accommodus.

hand-saemen boghe. Habilis arcus.

hand-saeghe. Serrula, serra manuaria, lupus.

hand-schoen. Chirotheca, manica.

hand-schoof. Manipulus.

hand-schrift / hand-teecken. Chirographũ, syngrapha, syngraphũ, symbolum.

hand-settinghe. j. hand-stellinghe.

hand-sitter. *vetus.* **j. kleer-maecker.**

hand-slagh. Plausus: & Planctus. & Colaphus, alapa.

hand-slagh. j. palm-slagh.

hand-slagh. *sicamb.* Sponsalia.

hand-spaecke. Vectis.

hand-spel. Ars manuaria. & Chirurgia. & Chironomia, manuum gesticulatio. & Ludus aleæ.

hand-speler. Chironomus. & Chirurgus. & Aleator.

hand-stellinghe. *holland. fland.* **j. be-slagh.** Manus injectio: detentio, retentio. & Sequestratio.

hand-stoole. Brachiale sacrum, zona brachialis.

hand-swelcken. *vetus.* Manus premere.

hand-tafelken. Pugillaris tabella.

hand-tasten. Manu tangere, inferre manus, appetere manu.

hand-teecken. Chirographum.

hand-tichtighe daed. Facinus recens perpetratum, judici statim significatum, de

M 5 quo

quo sine mora judicium ferri debet.

hand-vast. Manu fortis, manu firmus: & Strenuus. & Tenax, avarus.

hand-vat. Guttus, gutturnium, aqualis, urceus.

hand-veste. *vet.* j. **hand-teecken.**

hand-voghel. Avis aucupatoria: quæ aucupis manu insidet: ut accipiter, falco, *&c.*

hand-vol. j. **hand-bussel.**

hand-volligh. Manualis.

hand-vollighe bussel. Manualis fasciculus.

hand-vollighen steen. Lapis manualis, saxum manuale: quod manum implet manuque adjici potest.

hand-vullinghe. Satisfactio, solutio.

hand-vullinghe doen. Satisfacere, satisofferre, solvere.

hand-vrede. *sax. fris.* Pax per magistratum indicta, pax sive fides commissis dextris pacta.

hand-waeter. Aqua manibus: aqua qua manus initio prandij vel cænæ lavamus.

hand-waeter-vat. Gutturnium.

hand-werck. Opificium, opera, ars manuaria, ars mechanica, opus mechanicum, artificium.

hand-wercker. Operarius, opifex, artifex, mechanicus, χειρόβιος, manibus sumptum exercens.

hand-wijle. *fland.* Momentum temporis.

hand-wijligh. Momentaneus.

hands-wijle. *fris.* Vicissim, per vices, interdum, subinde.

hand-wormken. j. **siere.** Acarus, teredo.

handachtigh. j. **hand-daedigh.**

handachtighe daed. Manifestum facinus.

handeken. Parva manus.

handeken. j. **ure-wijser.** Gnomon.

handekens kruyd. Satyrion, basilicum, palma Christi, serapias.

handel. Res, negotium, causa, actus, actio, pragma, tractatio.

handel van koop-man-schap. Commercium, negotiatio.

handel ende wandel. Conversatio, consuetudo, usus.

handelen. Agere, tractare, pertractare, [...]trectare, contrectare, manu tractare, n[...]gere, attingere. *germ. handlen, hand[...]. ang. handle.*

handelen met yemanden. Agere cum [...]quo, pactiones facere cum aliquo, c[...]trahere.

handelen ende wandelen met yem[...]den. Consuescere alicui, versari cum [...]quo.

handelen. Administrare.

handelen. Mercari, negotiari.

handelinghe. Actio, actus, pragma. & [...]gotium. & Tractatio, tractatus, attrac[...]tus, us.

handelinghe van ghelde. Dispensatio [...]cuniarum, administratio.

handelick. Manualis. & Tractabilis. & [...]tiens manus, mansuetus. & Habilis.

handen. Commodum sive aptum e[...] conferre, placere, manui convenire, [...] commodum esse manui.

handigh. Agilis manu. & Mansuetus.

handse. Manubrium, ansa. *gal. anse.*

handtéren. Tractare, commercia face[...] negotiari, exercere: & Frequentare, v[...]sari, conversari, celebrare. *gal. hant[...] ang. haunte.*

handtérer. Conversator: & Negotiator.

handtéringhe. Frequentatio, conver[...]tio: consuetudo. & Commercium, n[...]gotium, ars, artificium, professio, exerc[...]tium.

hangh. j. **hanck.** Carnarium, fumarium.

hangh/hanghsel. Cardo.

hanghel/ hael/ hoghel. Climacter. *vu[...]* pendula, serratum.

hanghel. j. **anghel.** Hamus.

hanghen. Pendere, dependere, hærere.

hanghen/op-hanghen. Pendere, suspen[...]dere de arbore, in arbore, in furcas. *ge[...] hencken. ang. hange.* **het hanghen.** Suspe[...]dium. **het hanghen van den bergh[...]** Dorsum montis, clivus, latus montis.

hanghen ende worghen. Suspendio nec[...]re, strangulare, laqueo vitam finire. **han[...]gen** *quasi* **angen.** *dici ait Becanus.* i. angu[...]stare

ſtare ſtringere, premere.
hanghen zijn gheldt aen/ *&c.* Expendere, impendere, inſumere pecunias.
hangh-berd.j.huyſ-berd. Inſigne ædium.
hanghende. Pendens, pendulus.
hanghende ooze. Auris annulata. *Plaut. &* Auris gemma vel auro dependente inſignis, auricula inauri ornata. **Van de hanghende ooze.** Nobili proſapia ortus: *aurum enim in auricula geſtare nobilitatis eſt inſigne.*
hanghende waghen/ ſtaet-waghen. Pilentum.
hanghende kamer. Penſile cubiculum.
hangh-dief. Carnifex, tortor.
hangh-man. Carnifex.
hangh-ooze. Flaccus, auribus demiſſè pendulis.
hangher/ſtoot-deghen. Parazonium: pugio de zona pendens.
hangherken. Pugiunculus, enchiridion, acinacis, gladiolus qui à femore ſuſpenditur.
hanghſel/ghehenghe. Cardo.
hanghſel. Hamus. *&* Anſa.
hanghſel. Strophus, vinculum de quo gladius appendet.
hanghſel-riem. Baltheus.
hanne. *vet.* **j.henne/hinne.** Gallina. *Dicitur* hanne *quaſi fœmininum ab* **han** *ſive* **haen.** i. gallus.
hanne. Curruca: adulteræ maritus: parum vir. *&* Homo imbellis: *&* Vxorius.
hanne-wuyt. *fland.* **j.roetaerd.**
hanneken. *fland.* Monedula, graculus. *&* Pica.
hanneken. Collobium muliebre, palla.
hans. Socius, collega.
hans. Antecellēs cæteros mortales fortuna & opibus. **hanſen.** Magnates, optimates. Anſi *ſive* hanſi, *Gothica lingua dicuntur* ij qui cęteros mortales fortuna & opibus antecellunt: heroum & ſemideorũ conditioni proximi, & humanæ ſortis terminos egreſſi, *hinc dicti* Anſuarij *ſive* Anſibarij populi. *Adr. Iun.*
hanſe. Societas, ſocietas hanſeatica. **duydſche anſe.** Societas Teutonica. *vulgò* hanſa. **Hanſe** ſive **anſe/** *inquit Becanus,* ſocietatis eſt *hinc* Anſegiſus *dictus. q. d.* **anſe gijſel.** i. obſes apud Romanos initę ſocietatis contra Francos.
hanſ-steden. Sociæ & liberæ civitates: fœderatæ: libera ac fœderata oppida. *vulgò* Vrbes Hanſeaticę ſocietatis.
hanſen/henſen/hanſe winnen. Satisfacere juri ſocietatis, liberę ſocietati inaugurari, recipi in ſodalitium, initiari myſterijs ſocietatis.
hanſen/verhanſen yemanden. In numerum civium aut ſociorum recipere, ut civitatis aut ſocietatis privilegijs fruatur. *gallice hanſer.*
hanſeel.j.henſichte. Strena. *ang. hanſell.*
hanſichte.j.henſichte.
háperen. Hęſitare, hęrere.
haperen met de tonge. Hæſitare lingua, titubare, perplexè loqui.
haperinghe. Perplexitas, hęſitatio. *&* Tricę. *&* Linguæ hęſitatio.
haperer. Titubator.
hapaert/happaert. Patibulum, crux.
happen. Apprehendere, arripere, corripere, celeriter rapere, prendere, capere.
haps.j.haſp.
harcke.j.hercke.
harcken. *friſ.* **j.hoꝛcken.** Auſcultare.
harcken.j. hercken. Raſtello corradere, *&c.*
hard/harde/harder. j. herd/herde/herder.
hare.j.haer.
harfſt.j.herfſt. Autumnus.
harick.j.on-kruyd. Lolium.
harinck/herinck. Halec, halex, alec. *vulgò* harengus, harenga. *gal. harang, hareng. ital. harengo. hiſp. ha inca. angl. herring, hearing.*
harinck-buyſe. Navis halecaria: navigium rotundum alvo panda, quo haleces capiuntur.
harinck-tonne. Cadus ſalſamentarius, orca.
harnas. Armatura, arma, thorax ferreus, thorax æneus. *germ. harniſch. gal. harnois. ang. harneis.*

harnaſ-maecker. Thoracopœus, armamentarius, faber laminarius.
harn-aſ-naghel.j.trugh-nagel.
harnaſ-vaeger. Politor, polio, onis: qui arma in nitorem redigit: ſamiarius: qui terra ſamia loricas, arma & ſpicula defricat ad nitorem, & gladiorum cuſpides exacuit.
harnaſſen. Armare.
harpe. Cithara, lyra, ſambuca barbytos, fides. *vulgò* harpa. *germ. harpf. gal. harpe. ital. harpa. hiſp. harpa. ang. harpe.*
harpener/ harpen-ſlaeger. Citharœdus, cithariſtes, fidicen.
harpenerſſe. Cithariſtria, pſaltria, tibicina.
harre/herre. Cardo.
harre des monds.j.mond-harre. Extremitates mandibularum.
harren. *vetus.* Hærere, commorari, durare.
hars/hers/harts. Reſina, reſina liquida.
harſ-boom. Arbor reſinifera, arbor reſinam exudans.
harſ-achtigh. Reſinoſus.
harſt. *fland.* **j.aſt.** Vſtrina.
harſt.j.herdſt. Spina porci: Aſſatura, *&c.*
harſten.j.herdtſten. Torrere.
haſaerd. Canis in ludo, canicula. *vulgò* haſarda, *&* aſarium.
haſaerd. Alea, fortuna, ſors, periculum. *gal. haſard. ang. haſarde.*
haſaerden. Aleam omnem jacere, tentare fortunam.
haſe. Lepus. **haeſken.** Lepuſculus. *germ. haſz. ang. hare, haſe gal.* cuniculus annoſus. *Dicitur* **haeſe.** *q.d.* **haeſt.** à celeritate: ſicut Latinè lepus. *q.d.* levipes.
haſe.j.ſpier. Pulpa.
haſe van den os.j.lemmere. Pulpamentum.
haſe van den pekel-haerinck. *ſicamb.* **j. ſmachte.**
haſen-pootkens. Lagopus, *herba vulgò* pes leporis *dicta.*
haſen-kneppel. *holland. friſ.* Clava, baculus quo cuniculi necantur.
haſen-koole. Sonchus, cicerbita, lactuca leporina.
haſen-ſlaep. Corybantia. *&* Somnus ſimulatus.
haſen-vleeſch. Caro leporina.
haſe-wind. Canis leporarius, canis vertagus, vertagus.
haſe-winden dorſt. *fland. adag.* **j.honger.** Fames.
haſen-wimpel. Cauda leporina. *q. d.* velamen ſive vexillum leporinum. **haſen-wimpel op ſteecken.** *adag.* Terga dare, conjicere ſe in fugam.
haſel-haye. Galeus ſtellatus, aſterias. *piſcis genus.*
haſel-hoen. Attagen. *gallinæ ſilveſtris gen[us]*
haſel-muys. *vetus.* Glis, mus avellanarum ſive corylorum.
haſel-noot. Nux avellana, pontica, prænestina, nux minima, nucula. *germ. haſelnuſs. gal. avelline. hiſp. avellana. ang. heſelnutt.*
haſeler/haſel-noot-boom. Corylus.
haſeleren-boſch. Coryletum.
haſeleren-hout. Lignum colurnum.
haſel-wortel. Aſarum, vulgago, nardus ruſtica. *ital. aſaro. hiſp. aſara.*
haſp/haps. Vellus lanæ. *&* Fila congregata & ex alabro depoſita, antequam glomerentur. *vulgò* haſpum, hapſum.
haſpe/haſpel. Rhombus, girgillus, harundone, rota glomeratoria, qua fila rotando conglomerantur. *vulgò* alabrum.
haſpel. *germ. ſax. ſicamb:* Sucula, machina tractoria.
haſpen / haſpelen. Legere ſive revolvere fila girgillo.
haſpel-beenen. Vacillare greſſu, titubare pedibus.
haten.j.haeten. Odio habere.
hateren. Hęſitare lingua, titubare.
hatte. *friſ. vetus.* Capitium muliebre hyemale, viride.
hauden.j.houden. Tenere.
have. Facultates, opes, divitiæ, pecunia, ſupellex, bona mobilia, peculium ſubſtantia. *ital. havere.*
have-loos. Inops, pauper, ſine facultatibus.
havelicke goeden. Supellex, bona mobilia.
havenen. Inſtruere, ſupellectile.
havenen. *friſ. ſicamb.* Comere, ornare, col-
ler[e]

lere, mundare.
habenéren. Instruere supellectile, ornare.
haven. Portus, ostium marinum. *vulgò* havana. *ger. haf. gal. hable, havre. ang. haven.*
haven-gheld/tol. Portorium.
haven-meester. Limenarcha.
haven-wachter. Limenarcha, portitor.
haverije/averije. Iactura sive damnum in mari. *sax. haferye. gal. avaris.*
haver. Avena, bromos. *germ. haber. gal. avoine. ital. avena. hisp. avena.*
haver-besie. j. kraecke-besie. Vaccinium. *sicamb. evenbesie.*
haver-essche. Fraxinus bibula, sorbus silvestris.
haver-geyte/haver-geytken. Capra avenę Gallinula silvestris.
havicks-kruyd. Hieracium, accipitrina, lactuca silvatica : *herba quam accipitres scalpunt, succoque oculos tingunt, obscuritatemque discutiunt.*
havicksteen. Hieracites gemma, *à colore accipitris teuton. dicta.*
haveren meel. Farina avenacea.
havick. Accipiter, sacer ales. *ang. hauke.*
havicker. Accipitrarius.
havicks neuse. Nasus aquilinus, nasus aquilus.
hauwe. j. houde/hauwe/ *&c.*

HE

hebben. Habere, tenere. *ger. haben. gal. avoir. ital. havere. hisp. aver. ang. have.*
hebben te segghen/te doen/ *&c.* Habere dicere, facere, audire. i. dicendum, faciendum, audiendum est.
hebben. *Articulus preteriti temporis.* **Ick hebbe ghesien.** Vidi: **ghy hebt gesien.** Tu vidisti, *&c.*
heb-achtigh. Avidus, habendi cupidus.
hebbelick. Habilis, decens, scitus, compositus, aptus.
hebbelickheyd. Decentia, habilitas, aptitudo. *&* Habitus.
hebbelicken. Decenter, convenienter, scitè, aptè.
hebbigh. Tenax, avidus, parcus.
hebbigheyd. Tenacitas.
hebbinghe. Convenientia, congruentia, aptitudo. *&* Res, facultates, divitiæ, opes.
hebbinghe. *vetus.* Habitus, habitudo: qualitas ac forma corporis & cujuscunque rei.
hecht. *germ. sax.* **snoeck.** Lucius.
hecht/hef. Manubrium, capulus. *&* Fibula.
hechten/heften. Figere, configere, defigere, suffigere, pangere, annectere, devincire, alligare. *hisp. hincar.*
hechten. j. hachten. Apprehendere, tenere.
hechten de vier-schaere. *germ. sax. sicamb.* **j. banden.**
hechten staet. *fland.* **j. echten.**
hechtsel. j. hecksel.
heck/hecke/egghe. Vectis, vacerra, cataracta: diathyrum, repagulum in vestigio ædium, cratis januę.
heck/schoskam. Porta cataracta, pendula ac recidens: septum quod portis objicitur: hercius, ἕρκιος. vectes portarum, cancellatę portarum fores pendulæ: cratis portarum, pensiles clathri, transversariæ ad portas trabes.
hecken. Mordere. *propriè est venenatorum animalium & bestiolarum, unde* **hecht/**lupus piscis. *Io. Aventin.*
heckse. j. hexe. Saga.
hecksel. *vetus.* Sagum.
hecksel/haecksel. *fland.* Fibula: *&* Spinter, armilla. *&* Monile, bulla.
hede. *fris. sax.* **j. werck.** Stupa.
heden/huyden/huyd. Hodie. *germ. heut. gal. hui. ital. hoggi. hisp. hoy, oy.*
hedens-daeghs. Nunc, hoc tempore, hac ętate, hodierno die.
hedenschen dagh. Dies hodiernus.
hedsen. j. hudsen. Panniculi.
heeckel. j. hekel.
heef-vrouwe. *fland.* **j. joffrouwe.**
heel. Totus, integer, sanus.
heel ende al. Totus. ὅλος. *&* Prorsus, omnino. *ang. whole.*
heel ende gantsch. Integer, sanus.
heelen. j. heylen. Integrare, integritati restituere, sanare, solidare.
heelick/ghe-heelick. Integrè, prorsus, omnino, solidè.

heepe.

heepe. *ger.sax. sicamb.holl.* Falx arboraria, falx putatoria, silvatica.
heer. j. her/heyr. Exercitus.
heer. j. heere. Dominus.
heerd. j. herd. Focus.
heerdst/heerdsten. j. herd/herdsten.
heerde. j. herde. Fibra lini.
heere/heer. Dominus, herus, heros. heeren. Domini. Groote ende machtighe heeren. Megistanes, purpurati, magnates, primarij.
heere van recht. Iuridicus.
heerken. Dominulus.
heerken. *campin sicamb.* Avus.
heeren-brood. Panis primarius, siligineus, candidus.
heeren-chijns. Vectigal, tributum.
heeren-dienaer. Satelles, stipator, spiculator, latro, lictor.
heeren-huys. Prætorium.
heeren-huys/raed-huys/stad-huys. Domus augusta.
heeren-knecht. Assecla: & Satelles.
heeren-straete. Via regia, via consularis, prætoria: & Via militaris, via publica, *quæ etiã* heyr-strate: & her-strate *dicitur.*
heerlick. Magnificus, augustus, basilicus, insignis.
heerlicke mael-tijd. Epulum.
heerlicken dagh. Iuridicus dies.
heerlick/heerlicken. Magnificè, amplificè, basilicè, regiè.
heerlickheyd. Magnificentia.
heerlickheyd. Dominium, dominatus, principatus, imperium, ditio, potestas, præfectura, satrapia, jurisdictio, jurisditio.
heer-baen. Mulcta quæ domino aut principi debetur: herbannus, *in lege Salica Francorum.*
heer-bane. j. her-bane. Via regia.
heer-houd. Fidelis & favens domino.
heer-schap/heer-schapper. Dominus, dominator, princeps.
heer-schap/ heer-schappije. Dominatus, principatus, imperium.
heer-schappen. Dominari, imperare.
heer-schappije. Dominatio, imperium, ditio, dominium.

heer-schild. Symbolum heroicum: & Status sive distinctio nobilitatis.
heer-strate. j. heeren-strate. Via regia: & Via militaris.
heerien. *vetus.* j. heerschappen. Domin[i]...
heer-vlucht. Transfugium.
heer-vluchtigh. Dominum deserens & fugiens in prœlio: Transfuga, perfug[a].
heerien. *vetus.* j. heer-schappen.
heerschen. *germ. sax. sicamb.* Dominari.
heerscher. *germ. sax. sicamb.* Dominator, [re]gnator, rex, rector.
heerd. j. herd. Focus.
heers. j. hirs. Milium.
heesch. & *vetus. fland.* heersch. Raucu[s], [ra]vus. *germ heyser. ang. hoarse.* heesche stemme. Vox rauca, rava, obtusa.
heesch zijn. Raucere.
heesch worden. Raucescere.
heeschachtigh. Subraucus.
heeschheyd. Raucedo, raucitas, ravis.
heeschelick. Raucè.
heeschen. *fland.* j. heyisschen. Exigere.
heester/hester. j. eester.
heet. Fervidus, fervens, præfervidus. *ge[rm.] heyss. ang. hote.*
heet op de tonghe. Acris, mordicans, [mor]dens valido calore.
heet/hittigh/ritsigh. Catuliens, prurie[ns], virosus, libidinosus.
heet-gram. Accensus ira, incensus ira, æstuans ira, fervens ira.
heet-gram worden. Excandere, excande[]scere.
heet-hongerigh. Valdè famelicus, gulos[us], vorax, ingluviosus.
heet zijn. Fervere, æstuare.
heet oft ritsigh zijn. Catulire, prurire coitum, appetere coitum.
heet worden. Fervescere, incalescere. h[eet] worden van gramschap. Accendi [in] iram, incendi ira, exæstuare ira.
heeten/heyten/ heet maecken. Fervefac[e]re, accendere.
heeten den oven. Ignem fornaci subjicer[e].
heet-ketel. Cucuma. (per[...]
heeten/hieten/ghebieden. Iubere, præc[ipere].
heeten/noemen. Nominare, vocare, ap[pellare].
pellar[e]

pellare, dicere, nuncupare.

heeten/gheheeten worden. Nominari, vocari, appellari, dici, nuncupari.

heeten willekom. Gratulari adventum.

hef/hebe. Elevatio. & Fermentum.

hef-amme. *vetus. germ. sax. sicamb.* **j. hef-moeder.** Obstetrix. *germ. hebamm.*

hef-boom. Vectis.

hef-deegh. j. hebe. Fermentum.

hef-yser. Vectis, vectis rostratus.

hef-moeder. *fland. vetus.* **j. vroede-vrouwe.** Obstetrix. Quę matrum utero molliter aufert onus.

hef-moeder. Vulvæ exanimatio. *gal. l'amari ou matrice qui se leve. ab* **heffen.** i. levare.

hef-schouder. Armus.

heffe/hebel. Fęx: sedimentum. & Cremor sive flos cervisiæ, fermentum cervisiarium. *q.d.* elevatio. *germ. heffen.*

heffe/hebe. Fermentum.

heffen. Levare, elevare, allevare, attollere, sublevare, sustollere.

heffen ende op-lichten het geldt. Recipere pecunias, accipere.

heffen de kinderen over de vonte. Infantes sublevare à fonte lustrali.

heffen aen. j. aenheffen.

heffer/hef-boom. Vectis.

heffer. *vetus. fland.* **j. hebe.** Fermentum.

heffinghe. Levatio, sublevatio, elevatio.

heffel. *vetus.* **j. hebe.** Fermentum.

heffelen. *vetus.* Fermentare, fermentescere

heft. j. hecht. Manubrium.

heften. j. hechten. Figere.

heftigh. Vehemens, acer, fervens. & Iracundus, cerebrosus.

heftigheyd. Vehementia.

heftighlick. Vehementer, acriter, ferventer, valdè, obnixè.

heghen/hegenen. Instruere, ornare, colere: & Educare, servare, custodire. & Defendere, fovere.

heghen/hegghen oft heghenen het gherìcht. *sax.* **j. bannen de vier-schaere.** Agere forum, judicium legitimè confirmare.

heghenínge. Instructio, cultus, ornatus: & Educatio.

hegghe. Dumus, sentis, senticetum: & Sepes, sepimentum. & Cratis senticosa, cratis viminea. *germ. heck. ang. hedge.*

hegh-dief. Latro, viarum obsessor: qui in senticetis & sepimentis latenter insidiatur, ut furetur spolietque.

hegh-disse. j. haegh-disse. Lacertus.

hegh-scherre. Gallina secus sepes decurrens, latitans, terramque fodiens.

hegghen. Sepire dumetis & vepribus.

heghster. *sax.* Pica.

hey/heuy. *holl. fris.* **j. wey.** Serum.

hey/heuy. *sax. fris.* **j. hoy.** Fœnum.

hey-logen. *sax. fris.* **j. logen.**

heycke. *fland.* **j. huycke.** Toga.

heyde. j. heyd-kruyd. Erica, brya silvestris.

heyde. Ericetum, locus copiosus erica.

heyde. *vetus.* Campus latus, vastus, incultus, sterilis & aridus, campus horridus: inculta planities: ager solitarius, præsertim ericæ plenus. Vasta solitudo, arboribus, ædificijs, frumento & gramine carens.

heyde / heyde-lans. *vetus. sax.* Maxima fundi mensura sive terrę portio. *vulgò* hida, manens, mansa, *dicitur. vide* **hoeve.**

heyde. j. heyden. Homo agrestis, &c.

heyd-krekel. Cicada.

heyd-kruyd. Erica, brya silvestris. *offic.* genistella.

heyd-droppen. j. plas-reghen. Nimbus.

heyd-manneken. *sicamb. colon.* Cicada.

heyd-schadde. Cespes ericetosus.

heydel/heyden-koren. *ger. sax.* Panicum.

heydel-besien/heydel-beren. *sicamb.* **j. haver-besien.**

heydisse. j. haeghdisse. Lacertus. *fortè* **heydisse.** *quibusdam dictus, quòd in incultis & aridis locis habitet.*

heydsel. j. heytsel.

heyden/heydensch mensch. Homo agrestis & incultus: paganus, gentilis, ethnicus: homo alienus à fide nostra: neque Christianus neque Iudęus, qui (*ut ait Osorius*) à civitate Dei alienus, in

locorum

locorum agrestium compitis & pagis oberrat. Pagani, *hoc est*, rustici, *dicti sunt apud Romanos*, quicunque sacramento militię soluti essent: *pari ratione maiores nostri* Paganos *dixerunt* quicunque militię Christianę addicti non essent, exceptis Iudæis, qui suo nomine satis premuntur. *Gilbert. Cognat.* **heyden** *autem ab* **heyde.i.** *à locis agrestibus, sicut* paganos *à pagis dictos, satis etiam constat ex verbis Isidori lib. 8. Orig.* Pagani, *inquit, ex pagis Atheniensium dicti, ubi exorti sunt: ibi enim in locis agrestibus & pagis gentiles lucos idolaque statuerunt, & à tali initio vocabulum sortiti sunt.*

heydlieden. Zeugitani, Nubiani, Cingari, Assyrij, Cilices, Ægyptij, & id genus hominum vilissimum utriusque sexus, incertis sedibus vagabundum, in omnes orbis partes diffusum, mendicatione, chiromantia & furtis clandestinis se exercens.

heyd-schap. Paganismus, gentilitas.

heydensch. Agrestis, incultus, paganus.

heydenen.j.heyderen. Coruscare.

heyder. *ger. sax. sicamb.* Clarus, coruscus, resplendens.

heyderen/heyden. *ger. sax sicamb.* Clarere, clarescere, coruscare. **het heydert/ het heydt.** Micat æther, coruscat.

heydinge. Coruscatio, fulgetrum.

heye/hey-block. Fistuca. *ger. heyen. ang hie.*

heye/ olie-block/ slagh-hout. Pilum ruidum, palus in mola olearia, qui in sublime evectus, mox decidens subjecta comminuit.

hey-pael. Sublica.

heyen/hyen. Fistucare fistuca adigere. & Subagitare. *gal. hier.*

hey-gaten/hy-gaten. Perforare, inforare. *Plaut. Obscænum verbum.*

heyghde. *fland.* **j.egghe.** Rastrum.

heyl. *vet. fland.* Bravium.

heyl. Salus, integritas, sanitas.

heyl.j.heel. Integer, salvus, sanus.

heyland. *ger. sax. sicamb.* Servator. *q. d.* **heylende.** Servans, sanans, *vide.* **dwinghland.**

heylen/heelen. Sanare, consanare, hum... facere, curare, mederi, medicare, ...edi... cari. *germ. heylen. ang. heale.*

heylen/ toe-heylen de wonde. Glutinare, conglutinare vulnus.

heylen. Sanescere, sanum fieri, valescere, convalescere, convalere. & *ger. sa. sic.* Castrare, evirare.

heyl-baer. Medicabilis.

heyl-bock. *germ. sax. sic.* Caper, hircus ca... stratus.

heyl-bot.j.eel-bot.

hey-loof. *vetus.* Hedera.

heyl-loos. Expers salutis profligatus, per... ditus, inutilis, malæ frugi, negligens sua... salutis. & Infelix, infortunatus.

heyl-meester. Medicus.

heylover. *sicamb.* **j.ooievaer.**

heyl-saem. Saluber, salubris, salutaris, me... dicinalis, medicamentosus. & Sanabilis, medicabilis.

heyl-saemheyd. Salubritas.

heyl-saemlick. Salubriter.

heylicken/hylicken.j.houdelicken.

heyligh. Sacer, sanctus, divus. *ger. heili... ang. holy.* **heylighen die in den hemel...** Cælites, cælicolę superi, divi.

heyligh avend. Ferię præcedaneæ ... quæ solennes ferias præcedunt. ... dies vigiliarum.

heyligh-dagh.j. vier-dagh. Dies f... dies sacer.

heylighe. *fland.* **j.bruyn-heylighe.**

heyligh-dom. Sanctuarium: & Res sa... & Reliquiæ sacrę

heylighdom huyskens. Sacrarium.

heyligh geest-huys. Prochodochium...

heyligh-maend. December. *q. d.* ... mensis: *à Christi natalibus sic dictus* ... *rolomagno Michael Beutherus.*

heyligheyd. Sanctitas, sanctimonia, ... tudo.

heylighlick. Sanctè religiosè piè.

heylighen. Sanctificare, sacrare, con... crare.

heylover. *sicamb.* **j.ooievaer.** Ciconia...

heym. Sepes, septum, sepimentum.

heym. *ger. sax. fris. sicamb.* Domus: ...

tria,locus natalis.*ang.hom.*

eym-stuyr/heym-stier. *germ.sax.sic.* Dos.

eym-raed. *holl.* Curatores aggerum,præfecti aggeribus curandis. *q.d.* domestici consultores,communis terræ consiliarij. *Adr.Iun.*

eym-soecken. *ger.sax.sic.* Visere,invisere, visitare. & Invadere violenter alicuius domum, vi irrumpere in alterius ædes.

eymet. Patria,locus natalis.

eym/ghe-heym. *germ.sax.fris.sicamb.* Secretus.

eymen. Sepire,obvallare,palare.

eyminghe. Septum,sepimentum,

eymsel. Sepimentum.

eymsch. Indigena.

eymel/heymel mugghe. *germ.sax.sicam.* Gryllus.

eymken/heymelken/heemken. *sicamb.* Cicada.

eymken. *sicamb.* Genus mensuræ.

eymelen. *vetus.* Condere, recondere,abscondere,occultare.

eymelick. Occultus,absconditus,clandestinus,furtivus,tacitus.

eymelick/heymelicken. Clàm, clanculum,abditè, celatim, latenter, secretò, absconditè,occultè,tectè, tacitè, clandestinò ex occulto,in occulto, furtivè, furtim.

eymelick spreken. Submissa voce loqui.

eymelick gemack. Latrina.

eymelick lidt. j. schamelick lidt/schamelheyd.

eymelicke. Latrina,forica.

eymelickheyd. Secretum: & abditum,recessus,secessus: & Latrina.

eymenisse/ghe-heymenisse. Mysterium.

eyn/heynen. *holl.* **j. heym/heymen.**

eyninck. *holl.* Sepes.

eyn. *vetus.germ.* Extraneus, peregrinus. **Vogel heyn.** Avis peregrina.

eyn/heyns lijf/heyn met de bellē/meybisch. Scombrus, vernus, crinitus piscis aristis scatens: alausa verna & vilior.

eyn met de bellen. Phalangium, genus aranei.

eynse/eynse/heyse. Ansa, *hisp.asa.*

Heyns-korf/heys-korf. Corbis ansata.

Heyr.j. her. Exercitus.

Heysschen/heesschen.j.eysschen. Postulare.

Heyselick/heysigh.j.eyselick.

Heyt. *fland.* **j. heet.**

Heytte.j.hitte. Ardor.

Heytten.j.heeten. Fervefacere.

Heytse. *vetus.* **j.tortse.** Fax.

Heytsel. Cremium,virgultum siccum & ad ardendum idoneum. & Fasciculus ericarum , virgultorum, spinarum, dumorum.

Hekel. Ferreus hamus, ferreus pecten, instrumentum quo linum pectitur. *q. d.* **haeckel.** i.hamus.

Hekel-pael/haeckel-pael. *sax.sic.* Vallus, palus.

Hekel-werck/haeckel-werck. Sepimentum,palatio.

Hekelen. Carminare, pectere linum,obliquo lanam deducere ferro. *q. d.* **haeckelen.** i. hamo trahere. *ger.haeckelen.*

Hekeler. Carminator.

Hekelersse. Carminatrix.

Heket. Lupus piscis.

Hel. Clarus, lucidus, dilucidus , serenus. **Helle sonne.** Sol clarus, candidus, flammeus,serenus.

Hel. *Becano.* Altus , excellens *dicitur, atque hinc.* **helt.** i.vir præstans, *derivari putat.*

Hel/helligh. Argutus, sonorus, tinnulus. **Helle stemme.** Vox alta,clara,clarisona, arguta,resona,acuta tinnula.*germ.hael.*

Hel.j.helder/hael. Tenuis,subtilis.&Acer. & Siccus.

Hel. *ger.sax.* **j.slibberigh.** Lubricus.

Hel.j.helle. Infernus.

Helchter.j.halfter.

Held. Heros,vir excellens,vir fortis & strenuus,egregius factis. & Gigas. **Heldinne.** Herois heroina,virago, *ab* **hel**/i.altus,excellens. *Becan.*

Helde/halde. *sax.fris.sicamb. holland. fland.* Compes,numella,pedica.

Helden. Inclinare,acclinare,proclinare, reclinare,propendere,vergere. *ger.heldē.*

Heldende. Inclinatus,declivis,propensus.

Heldinghe. Inclinatio,declivitas,propensio.

sio. (tus.

helder. *holl.* **j.hel.** Tenuis, subtilis. & Argu-

helder van lichaem. *holl.* Areosyncritus: cui corpus est raræ texturę & transpirabile.

helen. Celare, occultare, tacere, silere.

heler. Celator.

heler/aenhouder van dieven. Receptator, receptor: *qui fures recipit, eosq; & eorum furta occultat.*

helft/halft. Medium, media pars, semis, semi, semissis, dimidium. & Medietas.

De helft grooter. Duplo maior.

helft-scheede. j. helft. Dimidium, altera pars.

helfter. j. halfter.

helle. j. hel. Altus: & Lucidus, clarus: & Lubricus.

helle. Infernus, tartarus, gehenna, orcus, acheron, styx, stygia palus, styx tacita, regna subterranea, telluris operta, latebræ tartareæ, **hel/** *inquit Becanus* infernus *dicitur, quia altißimus locus est ad inferiora, ea loquendi forma, qua altum profundum dicimus: nam altißimè à nobis descendit in oppositam vertici nostro mundi partem. germ. hell. ang. hell.*

helle-gat. Charontis scrobs, spiraculum Ditis, arti janua Ditis, fauces orci.

hel-doncker. Perobscurus.

hel-hond. Cerberus, canis infernalis.

hel-veghe. Virago.

helsch. Infernalis, infernus, tartareus.

helsch-vier. Gehenna: ignis infernus tartareus. & Ignis sacer.

helligh. *ger.* Lassus, fatigatus, agitatus.

helligben. *germ* Lassare, fatigare, agitare.

heller/hellinck/ haller. *germ. sax. sicamb.* Obolus. *vulgò* hallensis, nummulus simplex, simplus, minusculus.

hellingh. *holl.* **j. schep-werf.** Navale.

helm. Galea, cassis. *vulgò* helmus. *ger. helm. gal. heaulme. hisp. yelmo: ang. helmette.*

helm. Pileum naturale, membrana quam infantes nonnulli capiti obvolutam præferunt in ipso ortu. *vulgò* galea: *à galeæ similitudine.*

helm. *holl. zeland.* Carex, juncus acutus, mas, sterilis, juncus non admodum pro- cerus in arenosis colliculis Hollandicis & Zelandicis. *sic dictus, quod ut galea caput, ita hic frutex agros muniat ac tuetur ab arenæ incursu.*

helm. *fland. vet.* **j. galm.** Echo.

helm-barde. Quiris, bipennis, securis Romana, securis Amazonia, securis longa. *dictio composita ex* **helm.** i. galea, & **barde.** i. dolabra: *Dicitur quoque veteribus Teutonibus* **helm-ax.** *ab* **helm** *&* **ax.** i. ascia, dolabra. *vulgò* assidolabrum, cassidolabrum. *quasi dicas* cassidis dolabrum, ascia galeæ. *quod scilicet eadem dolare, & galeā asciare poßit aciei duritie: vulgò* halebarda, albarda. *voce gallis, hispanis, italis ex teutonico fonte oriunda. germ. halebarten. gal. halebarde. ital. & hisp. alabarda ang. halbard.*

helm-bardier. Satelles, stipator, spiculator, latro, somatophylax, miles prætorianus, aulicus, custos corporis.

helm-kam. Crista galeæ.

helm kruyd. j. speen-kruyd.

helm ruychte. Carectum, locus carectum proventu hispidus.

helm-ruyte. Ruta canina.

helm-slaegher/ beckeneel-maecker. Cucularius, qui galeas apparat.

helm-stock aen t'schip. Ansa gubernaculi, pars summa clavi.

helm struys. Apex cassidis plumeus, crista galeæ.

helm-spits. Conus galeæ.

helm-teecken. j. schild. Insigne, insignia armorum.

helm-top. Conus galeæ.

helm-visier. Buccula.

helmet. j. helm. Galea. *ital. elmetto. ang. helmette.*

helmen. Galeam induere.

helmen. *vet. fland.* **j. galmen.** Resonare, tonare.

helpe/hulpe. Auxilium, juvamen, subsidium, ministerium, suppetiæ; opis, opi, opem, ope; adjutorium.

help-gheld. *vetus.* **j. bede.** Oblatio: subsidia, orum.

elp-loos. Inops auxilij.
elp-keur. *vetus.* Suffragium.
elpen. Iuvare, adjuvare, opitulari, adjumento esse, adesse, opem ferre, operam præbere, suppetias ferre, adminiculari, auxiliari, prodesse. *germ. helffen. ang. helpe.*
elpelick. Auxiliaris.
elper. Adjutor, opitulator, auxiliator, administer.
elpen-been. j. **elpen-been.** Ebur.
elsen. j. **halsen.**
elte. j. **hielte.** Talus.
elt. j. **held.** Heros.
elve. *sax.* Manubrium securis.
elm. Ipsi, ipsum, ipso.
emde. Tunica intima, interior: interula: tunica linea ima: subucula. *vulgò* camisia.
emd-rockskén. j. **lijf-rockskén.** Subucula, indusium.
emel. Cęlum, ęther, olympus, arx ętherea, astriferæ sedes, aula cęlestis, sedes beatorum, altum. *dicitur* **hemel** / *quasi* **hey-mel.** *q. d.* locus absconditus, *homini in hac vita invisibilis, incomprehensibilis & ineffabilis, in quo Deus cum angelis & cælicolis habitat: posuit quippe Dominus tenebras latibulum suum: inhabitatque lucem inaccessibilem Deus, ut pote quem nemo vidit unquam. Aut quòd inferiora omnia celet tegatq́;, qua ratione etiam Latinis dictum* cælum. *ger. himmel. ang. heaven.*
emel/ghe-hemelte des mondts. Cælum oris, palatum.
emel. Cadurcum, umbella: tegmen quod in pompa solenni velat & ab aëris injuria defendit monarchas aut alios principes viros *vulgò apud Eccles.* baldachinum.
emel van de koetse. Cadurcum, tegmen superius cubilis, spondę aut lecticæ.
emel-blauw. Cæruleus, cærulus.
emel-dauw. Manna, ros melleus matutinus. & Vrica, satorum vitium.
emel-hof/locht-hof. Hortus pensills.
emel-honigh. Aëromeli, Syriacus ros, drosomeli, mel aërium, *officin.* manna.
emel-rijck. Regnum cælorum, siderea cælestiaque regna.
hemel-schijn. Æthra, serenitas.
hemel-vaerd. Ascensio in cælum.
hemel-vloedigh. Vdus, humidus, uvidus, uliginosus.
hemelen/ ten hemel vaeren. Sublimem abire in cęlum, cęlum petere, scandere æthera.
hemelen. *fris. holl.* Componere, concinnare, ornare.
hemelen/ver-hemelen. Concamerare, convexum facere instar cæli.
hemelen. *vetus. sicamb. holl. q. d.* **heymelen.** Abscondere, velare, tegere, celare.
hemelick. *vetus.* j. **heymelick.** Clàm.
hemelinghen. *lovan.* j. **ameringhen.** Cineres abstrusum ignem foventes.
hemelsch. Cęlestis, æthereus, olympius.
hemelsche ghenooten. Cœlites, cælicolæ, superi, divi.
hemelte. j. **ghe-hemelte.** Palatum.
hemmen/hummen. Mutire, emutire, simplicem edere vocem, clamore aliquem subsequi, revocare vel advocare. *vulgò* hemmare.
hemmerling. *germ.* Galgulus, galgula: ales luridus.
hemst/witten hemst. Althæa, ibiscus, bismalva, malvaviscum.
hen. *plurale ab* **hem.** Ipsis, ipsos, ijs, eos.
hen/henen. Hinc, ab.
hen gaen/ hin gaen / henen gaen/ hen wegh gaen. Abire.
hen-laetigh. j. **hin-laetigh.** *germ. sax. fris.* Negligens, remissus.
hencke. j. **hancke.** Coxa.
hencken. *ger. sax. sicamb.* j. **hangen.** Pendere. *Hincar, hisp.* i. figere, suffigere, affigere.
hencker. j. **hangh-dief.** Lictor, carnifex, tortor.
hende. *fris.* Prope. & Vicinus, a, um.
hendt. *vetus. sicamb. holland.* Vsque, donec.
henghe/henghene. Cardo, ansa, hamus.
henghel/hanghel. Climacter.
hengen. j. **hangen.** Pendere.
hengelé. *holl.* Volitare, circumvolitare, cursitare, ambire volitando sive cursitando

Henghen. *vetus.* **j.ghe-henghen.** Permittere.

Henghsel.j.hanghsel.

Hengst. Caballus,equus bellator: *&* Equus admissarius.

hengst-loon/ hengst-geld. Equimentum: merces pro admissura equi.

Henne. *ger.sax.fris.holl.fland.ang.* **j.hinne.** Gallina.

Henne/hanne. Vxorius.*&* Homo imbellis, muliebri animo.

Henninck. *sax.sicamb.* Gallus.

Hennep. *sax.fris.sicamb.* **j.kennep.**

Hense/hendse. Mantissa,auctarium.

Hensighte/ansighte/hendsgichte. *vetus.* **j. hand-ghifte.** Strena. *ang. hansel.*

hensighten. Strenam dare.

her. Publicus,communis, *teste Becano, hinc* **her-aut/her-bane/her-man/her-togh/** *&c.*

Her. *vetus.* **j.herde.** Grex.

Her/heyr. Exercitus,copiæ,multitudo,hominum communitas.

Her-aut/ her-out. Fecialis,pater patratus, internuntius vel pacis,vel belli feriendi: publicus præco. *vulgò* heraldus. *Becano dicitur.* Senator publicus,sive communitatis senator exercitus, *ab* **her.** i.publicus,*&* **aut/alt/out/oud/olt/old.** i.antiquus. *Quidam* **herold** *sive* **herout**/ *quasi* **ernhold** *sive* **ernhout.** *interpretantur,* virtutem & honestatem quęrens sive conservans. *Corn. Agr.* **her-oud** / *sive* **her-ald.** i.senex in armis,in exercitu : veteranus miles.*germ.*exercitus : veteranus miles. *germ.hernuhold sax.ernhold.hisp.herado. ang.herauld. A senio autem hoc nomen rectè nobis desumptum videtur, cum græcè* πρέσβευς *&* πρέσβυς, senex, *&* legatus, *&* princeps legatus *dicatur.*

Her-aut-rock. Paludamentum.

Her-aut-stock. Caduceus,caduceum,virga Mercurij.

Her-bane/heyr bane. Via militaris via publica: *&* Via basilica,regia, consularis, pretoria : *ab* **her** *sive* **heyr.** i. publicus, *vel* exercitus: *aut ab* **her** *sive* **heer.** i.dominus, *unde &* **heeren-straet** *&* **heeren-wegh**/*frequentissimè dicitur.*

Her-berghe. Caupona, diversorium,man[illegible]sio,hospitium,stabulum, taberna meri[illegible]toria,taberna diversoria, pandoch[illegible]: commune & publicum hospitium [illegible]tur **her-berghe** / *quòd quoslibet capiat sive recipiat,unde & græcè* πανδοχεῖον: *Ita[l]* albergo *dicunt nostrate vocabulo , ab* [illegible] i. omnis, *&* **berghen.** *vulgò* herberg[illegible], herberga. *germ herberge. gal.heberge,ber[illegible]gement.ital.albergo. ang.harborowe.*

Her-berghe houden. Cauponari , caponem sive stabularium agere , exerc[illegible] cauponam,cauponem vel pandochum esse.

Her-berghen/be-her-berghen. Acc[illegible]e sive recipere hospitio,tecto, domic[illegible]co,laribus. *ger.herbergen gal.heberger[illegible] harborowe.ital.albergare: & hispanicè [illegible]gar.q.d.* omnes recipere.

Her-bergen/ge-herberght worden. [illegible]pitari, stabulari , hospitio excipi, [illegible] tecto,lare recipi:hospitio uti.

Her-bergier. Hospes, hospes meritor[illegible], caupo stabularius,pandocheus, qui[illegible]tores accipit.

Her-bergigh. Hospitalis.

Her-ghewede/ her-ghewaede / her-[illegible]weyde. Hominij symbolum, redemp[illegible]nis feudi testimonium , hominij intro[illegible]ductorium. εἰσδεκτικὸν : *vulgò* lau[illegible], laudimia,laudemium , laudativum [illegible] quod novus vasallus patrono pre[illegible], quasi beneficij agnoscendi causa: [illegible]mium illud , nempe quinquagesi[illegible], quod pro redemptione emphiteu[illegible] præstatur: renovatio emphiteutica.[illegible]pora,annata, reditus unius anni, q[illegible] vasallus domino directo feudi sem[illegible] vita dependit. *Dicitur (teste Lam[illegible] Lombardo) Anglosaxonicè heregeate,ab[illegible] quod* exercitium *sonat. Primis quidem [illegible]poribus nomine apparatus bellici domini[illegible]butum , nunc autem nostra hac memori[illegible] armaturæ sive belli apparatus, quod do[illegible] solet tribui,pecuniæ exiguntur. Specul.Sax[illegible]menclaturam huius dictionis in eandem [illegible]tentiam explicat.* **Her ghewede.** *inquit.* [illegible]

expeditoriç, res ad expeditionem necessariæ: indumenta, armamenta sive instrumēta belli, vestitus, ornatus, apparatus belli: nempe gladius, equus sella instructus, arma & reliqua ad militiam spectantia. *vulgò* hereotum, mortamentum.

Her-hamer/heyr-hamer. Cestra, malleus ferreus, quo cataphracti equites utuntur, securis Amazonia.

Her-horen/heyr-horen. Cornu, lituus, tuba, buccina.

Her-cracht. Exercitus, militum copiæ.

Her-leyder. Dux exercitus.

Her-legher/heyr-legher. Castra, orum.

Her-man / heyr-man. Mas gregis, dux gregis, vervex sectarius: *dicitur etiam.* **herd-man**/*ab* **herde**.i.grex.

Her-man. *vetus.* Vir exercituum.

Her-oud.j.her-aud.

Her-schaere. Exercitus.

Her-schild. *sax.* Dignitas originis, clypeus patris ac matris: feudum & clypeus, clypeus feudalis: nobilis prosapia paterna: clypeus militaris: insignia, arma militaria.

Her-straete.j.her-baene.

Her-schouwinghe.j.monster. Delectus, recensio militum.

Her-schouwinghe doen.j.monsteren. Lustrare exercitum.

Her-stuyringe. Tributum in belli usus.

Her-schlits. *germ. sax.* Exercitus scissio: flagitium desertionis exercitus. *vulgò* herischlitsium.

Herd-togh. Dux, regulus, ductor exercitus. *Becano* dux communitatis *dicitur.*

Her-togh. *germ. sax. sicamb.* Bubo. *vulgò* dux *quasi* princeps avium. *gal. duc. ital. duco.*

Her-togh-dom. Ducis dominium sive imperium. *vulgò* ducatus.

Her-toght/heyr-toght. Expeditio, profectio militaris, agmen.

Her-vaerd/heyr-vaerd. Expeditio, profectio militaris, expeditio bellica.

Her-waeghen / heyr-waeghen. Arctos, ursa, septentriones, signa septentrionalia. *vulgò* plaustrum.

Her-waeghen-man. Arctophylax, bootes, sydus juxta maiorem ursam, quod in modum bubulci plaustrum sequitur.

Her.j.hier. Hic, huc, horsum.

Her-komen. Progredi, procedere, suboriri.

Her-komen. Consuetudo. **een out her-komen.** Consuetudo vetus: res à maioribus recepta, ad nos progressa, & in usu retenta: institutum antiquum: mos antiquorum usu & consuetudine receptus. & Genus, origo.

Her-komste. Progressio, origo, progenies.

Her-waerts. Huc, horsum.

Her/weder/weder-om. Rursus, iterum. *Flandri & Germani dicunt* **er:** *Galli, re: Latini, re: est quæ præpositio inseparabilis, compositione tantum conveniens.*

Her-ademen. Respirare.

Her-becken. Altercari, commutare verba, jurgijs se mutuo impetere, contendere verbis. *gal. rebecquer.* i. repugnare, contumaciùs se erigere.

Her-bloeyen/her-bloemen. Reflorere, reflorescere.

Her-boeten. Reficere.

Her-boren. Renatus.

Her-boren worden. Renasci.

Her-dencken. Recogitare, recolere, recordari, mente revolvere.

Her-doen. Iterare, reficere, de novo agere sive facere, redintegrare.

Her-doopen/weder-doopē. Rebaptizare.

Her-dooper/weder dooper. Anabaptista, catabaptista, retinctor.

Her-gaen. Iterare, reiterare, iterum aggredi: de novo aggredi, repetere, redintegrare.

Her-gheven. Reddere, iterum dare, restituere.

Her-gieten. Refundere.

Her-groenen/her-groeyen. Revirescere.

Her-haelen. Referre, repetere, iterare, reiterare, recuperare, revocare, resumere.

Her-haelen den aessem. Reciprocare animam, spiritum.

Her-haelen de woorden. Resumere verba.

Her-halen de woorden / door den hals halen,

haelen/her-roepen. Palinodiam canere, revocare voces imprudentiùs effutitas, recantare.

her-houden. Retinere.

her-houden/her-houwen. Iterare conjugium.

her-kauwen. *holl.* j. her-kouwen.

her-keeren. Revertere.

her-kennen. Recognoscere, agnoscere, denuo cognoscere.

her-knaghen. Remordere.

her-knaginghe. Remorsus.

her-knauwen. Remandere, ruminare.

her-koken. Recoquere.

her-komen/her-komste. *exposita sunt in dictione* her. j. hic, huc.

her-kouwen/ her-kuwen. j. her-knauwen. Ruminare.

her-leeren. Iterum discere.

her-lesen. Relegere.

her-leven. Revivere, reviviscere.

her-lichten. Relucere.

her-maecken. Reficere, restaurare, redintegrare, reformare.

her-maeyen. Sicilire, retondere prata.

her-naeyen. Resuere, resarcire.

her-naemen. Nomen mutare, aliud nomen dare.

her-nemen. Resumere, recipere, repetere.

her-nemen het spel/de oorloghe/ *&c.* Redintegrare ludum, bellum : rursus inchoare.

her-planten. Referere, iterum plantare, vel alio loco plantare, rationem ad calculum revocare.

her-queycken. Refovere, refocillare.

her-rekenen. Iterum numerare.

her-roepen/weder-roepen. Revocare, reclamare.

her-roepen. j. her-haelen de woorden. Palinodiam canere.

her-schijnen. Relucere, resplendere.

her-schrijven. Rescribere , iterum scribere.

her-segghen. Referre dicta, reiterare, repetere dicta prius.

her-senden. Remittere, relegare.

her-setten. j. her-stellen. Reponere.

her-slaen. Recudere, reverberare.

her-smeden. Recudere.

her-snijden. Rescindere, iterum scin[dere].

her-soecken. Requirere, iterum quære[re].

her-spaeden. Repastinare, refodere te[rram].

her-spelen. Redintegrare, renovare, rursus inchoare ludum.

her-spitten. Iterum figere veru. *&* [re]pastinare.

her-steken. Refigere, rursus figere, aurungere : *&* Transfigere, transfodere *&* Transfigere cor sive pectus, *quod[d]am* hert-steken *dicitur.*

her-stellen. Reponere, iterum ponere sive componere.

her-stichten. Reædificare, instaurare.

her-suyveren. Repurgare.

her-teeckenen. Denuo notare, rursus signare.

her-tellen. Renumerare.

her-timmeren. Reædificare.

her-verwen. Retingere, iterum tingere sive inficere colore.

her-vouden. Replicare.

her-vraeghen. Iterum interrogare, re[ite]rare interrogationem.

her-weghen. Iterum ponderare, pensitare, pensiculare, recolere seu versare a[nimo].

her-werpen. Redintegrare jactum.

her-wieden. Resarrire.

her-wijen de kercke. Expiare templ[um].

hercke. *sax. fris. sicamb. holl.* j. gritsel a[r]stellum.

herckelen. Colere, exercere, tractare *&* Blandè excipere , commodè cu[rare], mulcere , demulcere, permulcere [ali]quem.

hercken. *sax. fris.* j. gritselen. Rastell[o] radere.

hercken/ harcken. Auscultare. *ang[l. har]ken.*

hercken. *vetus.* Inhiare, captare, appe[tere], percupere, affectare, cum affectu [quæ]rere aut petere: *&* Hærere, morari.

herd/hard. Durus. *germ. hart. ang. hard*

herd/hard. Fortis, robustus.

herd ende straf. Durus, asper, inclem[ens], prefractus, severus,

herd maecken. Durare, indurare.
herd zijn. Durere.
herde. Valdè, oppidò. herde wel. Perbenè, valdè benè. herde goed. Perbonus. herde vroegh. Admodum manè.
herd-baer/ herd-baerigh. Durus, tolerans laboris, frigoris, doloris: induratus, laboriosus, patiens inediæ, algoris, &c.
herd-bijtigh peerd. j. herd-muyligh. Duri oris.
herd-buyckigh. Cœliacus.
herd-dravigh peerd. Equus succussator.
herd-hertigh. Durus corde, immisericors, immitis.
herd-hoorigh. Surdaster.
herd-hoorigheyd. Auditus gravitas, tarditas aurium.
erd-koppigh. Duri capitis, capito, capitosus, cervicosus.
erd-leerigh. Indocilis.
erd-maend. *sax. sicamb.* Ianuarius. *q. d.* durus mensis, perseverantis adhuc frigoris ratione.
erd-muyligh peerd. Equus refractarius, duri oris, tenax.
erd-neckigh. Durę cervicis, cervicosus, obstinatus, pręfractus, pertinax, obfirmatus, durus, capito, pervicax.
erd-toomigh peerd. Equus tenax contra sua frena.
erd-willigh. Pertinax.
erd-achtigh. Duriusculus.
erdden. Durare, indurare.
erddéren. Durare, perseverare, persistere.
erdheyd. Duritas, duritia, durities.
erdheyd van buycke. Alvi duritia, alvus adstricta, suppressa.
erdelick. Durè, duriter.
erd/ heerd/ herd-stad/ heerd-stad. Focus, caminus, lar familiaris, focus familiaris, locus in quo ignis struitur: pavimentum sub camino, in quo ignis fovetur & servatur: Communis in domo ad ignem locus, *ut inquit Ioan. Goropius Becan. germ. herd, herdstad. sax. herd. ang. herth, hert.*

herd-blad. *germ. sax.* Focus. *q. d.* heerd-plaetse/ schoor-steen. i. lamina foci.
herd-stad/ herd-stede. Focus, locus foci.
herdst/ harst. Assatura, caro assa, cibus assus vel assatus, caro tosta, panis tostus *ab* herd *sive* heerd. i. focus: *Dicitur autem* herdst *propriè*, edulium ad focum sive ignem sine aqua coctum: cremium.
herdst van t'vercken. Spina porci, vertebrarum contextus, dorsum porci: *ea pars superior porci, quæ plerumque assari sive torreri solet. fland.* ast. *dicitur.*
herdsten/ heerdsten/ harsten. Torrere, torrefacere, assare, prunis incoquere, torrere flammis.
herde/ heerde. Fibra lini.
herde. *ger. sax. fris. sicamb. ang.* Grex, pecuarium, armentum.
herde. *vetus. germ. sax. sicamb. fland.* j. herder. Pastor.
herde-man. Pastor.
herden. Pascere pecus.
herder. Pastor, opilio, magister pecoris, custos: pecuarius, armentarius, bubulcus, bucolus, subsequa. *ang. herde man: quo etiam nomine nobis dicitur* vervex, sectarius. *q. d.* vir gregis: *alio nomine* her-man.
herder. Mugil, capito: *piscis sic holland. dictus vel à carnis duritie ariditateq;: vel quòd uti pastorem oves, ita marem greges fœminarum etiam in præsens capturæ discrimen sequantur, & è diverso mares fœminam. Adr. Iun.*
herder-loose schaepen. Oves incustoditæ: sine pastore aut custode.
herder-stock. Pedum, pastoralis baculus.
herdst. *vide in dictione* herd. i. focus.
here. j. haere. Cilicium.
herfst. Autumnus: & Tempus autumnale: & Vindemia. *germ. herbst. ang. harvest.*
herfst-bloeme. *ger.* Bulbus agrestis: Colchicum, hermodactylus, herba autumni exitu florem edens.
herfst-draet. Fila sereno cœlo in aëre texta, præcipuè autumni tempore: fila autumnalia.
herfst-hoy. Fœnum cordum, serotinum secundarium.

Herfst-kraye.j.bonte-krape. Cornix varia: *q. d.* autumnalis: *quòd autumni tempore adventet.*

Herfst-maend. September, mensis autumnalis.

Herfst-pruymken.j.slee. Prunum nanum, autumnale.

Herfst-tijdt. Autumnus, tempus autumnale.

Herfst-vruchten. Fructus autumnales, opora.

Herfsten. Vindemiare, vindemiam facere.

Herick/hederick. Rapistrum arvorum.

Herm. *fris.* Tristis, lugens, dolens.

Hermen. *vetus.* Nocere, obesse. *ang. harme.*

Hermer. *sicamb.* j.barbeel. Barbo.

Hermijn.j.armijne.

Hermijt/heremijt. *vide in Append.*

Hernas.j.harnas.

Herne/hirne. *ger. sax. fris. sicamb.* j.hersene. Cerebrum.

Herout.j.her-out.

Herpe.j.harpe.

Herre.j.harre.

Hers.j.hars.

Herse.j.hirse. Milium.

Hersel-maend.j.aersel-maend.

Herssen. Cerebrum, vitalia capitis. *q.d.* her *sive* heer sin. i. dominus sensus: *hic enim sensus habet arcem, hic culmen altissimum, hic mentis regimen & animi principatus.*

Herssen-becken. Cranium, calvaria, testa capitis. *q.d.* pelvis capitis.

Herssen loos. Cerebrosus, capitosus, comitialis, cerebro carens, cerebri vacuus.

Herssen-panne. j. herssen-becken. Cranium. *q.d.* patella cerebri.

Herssen-windsel. Meninges, cerebri involucra, *vulgo* dura & pia mater.

Herssen-woed. Phrenitis, phrenesis: morbus mentem cerebrumque lædens.

Herssen-woedigh. Phreneticus, cerebrosus.

Herst/harst. Resina.

Hersten.j.herdsten. Torrere.

Hert.j.herdt. Durus.

Hert/herte. Cor. *germ. hertz. ang. harte, her'e.* Hertken. Corculum. *Dicitur* hert. *Becano quòd cordis motioni perpetuæ vitæ duratio debeatur, quodque cor novissimè moriatur.*

Hert. Pectus. open hert. Apertum pectus.

Hert. Cor ventris, os stomachi sive ventriculi.

Hert ende ghe-moed. Animus, spiritus, audacia.

Hert. Medium rei cuiusque: *cor enim medium est animalis.*

Hert des winters. Summa hyems. *q.d.* cor hyemis, medium hyemis. *gal. cueur d'hyver.*

Hert des booms. Matrix, medulla, cor arboris, medium arboris.

Hert der zee. Cor maris, medium maris. 4. *Esdr.* 13.

Hert-grondigh. Intimus.

Hert-grondigh vriend. Amicus intimus, amicus ex animo.

Hert-ghe-slagh. Planctus.

Herts-leed. Animi dolor.

Hert-pijne. Cardialgia.

Hert-putteken. Ventriculus cordis.

Hert-rouw/herts-rouw. Animi mœstitia, luctus mœstus.

Hert-seer. Cordolium, cardia, cordis dolor, cardialgia.

Hert-sweer. Cardia, cordolium, morbus cardiacus.

Herts-toght/herts-treck. Affectio.

Hert-vanck. *fris. sicamb. holl.* Cardialgia, rosio stomachi.

Hert-vingher. Digitus annularis, digitus medicus. *q.d.* digitus cordis. *aiunt enim à corde protendi illuc venam, quæ quum annulo redimitur, velut cor ipsum coronatur. L.Vi...*

Herten-decksel. Enseforme os.

Herten-kruyd. *fland.* Mentha.

Hert-wee. Cardialgia.

Herten-ghespan. Cardialgia, cardiaca, cardia, cardiacus morbus. *q. d.* tensio cordis sive stomachi.

Herten-leed. Ægritudo sive dolor animi, mœror, mœstitia, luctus.

Herten-lief. Intimè charus.

Herten-loos. Excors, secors, vecors, amens, impos mentis.

Herten-net. Præcordia, diaphragma, septum trans...

transversum.
herten-waeter. Cholera, bilis.
herteken. Corculum. & Adolescentula, puella.
herteken. Bulla: ornamentum pueritiæ, in cordis speciem exornatum. & Aciculatium, spinularium, crumenula acicularia.
hertelick vriend. Amicus ex animo, intimus.
hertelick/ hertelicken. Vehementi animi contentione.
hertelick bidden. Precibus omnibus orare & obtestari, omni contentione petere, magna cura & animi labore petere.
hertelick lief hebben. Corde & animo amare, ex corde, ex anima, toto pectore, medullitus, intimè amare.
hertelick ende neerstelic yet aengrijpen. Contendere nervos ingenij, corporis, industriȩ, in re aliqua: vires omnes explicare in re aliqua.
herten. Animare, fortem reddere.
herten/ hert-steken. Trajicere cor cuspide, transadigere pectus ferro, transfigere pectora ferro, defigere spiculum in cor.
hert/ herte/ hirt. Cervus. *germ. hirtz. ang. harte.* **hertken/ jonck hert.** Hinnulus. *Dicitur* **hert**/ *quòd cervus diutißimè in vita duret. Ioan. Becan.*
hertinne. *vetus.* **j. hinde.** Cerva.
herten/ van t'hert. Cervinus.
herten-huyd/ herten-vel. Pellis cervina, nebris.
herten-verwe. Color cervinus.
herts. Cervinus.
herts-horen. Cornu cervinum.
herts-horen. j. kraeyen-voet. Coronopus, cornu cervinum. *herbæ genus.*
herts-tonghe. Phyllitis, lingua cervina, *herba vulgò.* scolopendria *dicta.*
hespe/ hamme. Petaso, perna.
hespinghe/ bootken. Lembus, cymba.
hesse. *fris. holl.* **j. stoot-degen.** Parazonium.
hesse. *holl. beusd.* **j. katte.** Catus, felis.
hessigh-waeghen. j. hitsigh-waeghen. Essedum. **hessenaer.** Essedarius.
hesselick. *germ. sax. sicamb.* Fœdus, turpis, horribilis, deformis.
hester. j. heester. Talea, frutex.
het. Id, illuc, hoc. *articulus nominum neutrius generis: ut* **het brood/ het hooft.** Panis, caput: *& verborum impersonalium: ut* **het dondert/ het reghent.** Tonat, pluit, &c.
hetse. *bruxel.* **j. flambeel.** Fax.
hetsen. j. hitsen. Inflammare, incitare, instigare.
hetsen/ hatsen. *germ.* Venari canibus. *Io. Aventin.*
heu. j. hoy. *sicamb.* Fœnum.
heude/ bode. Celox, navis vectoria.
heve. j. hef. Elevatio.
heve/ amme. *sax.* Nutrix.
heve-moeder / hevel-moeder. *sax.* **j. hef-moeder.** Obstetrix.
heve. j. kerf. Crena incisura.
heve/ hevel/ hef. Fermentum.
heve/ hevel/ hefdeegh. Fermentum. *ab* **heven.** *sive* **heffen.** attollere, elevare: *attollitur enim & crescit atque intumescit, ita quoque gal. levain: ital. levato. hisp. levadura, à* levando.
hevelen. Fermentare, fermento miscere fermento incrementum dare.
hevel-gaeren. *sax.* **j. wevel-gaeren.**
heven. j. heffen. Levare, elevare.
hevigh. *sicamb. holl. fris.* **j. heftigh.**
heghde/ hoghe. Mens, sensus, intellectus & Consolatio. & Spes. & Delectatio, voluptas, lætitia. **Met heuge ende meuge eten.** Cum voluptate & appetitu edere. **Teghen heughe ende meuge drincken.** Invito stomacho bibere. **Goeds heughens.** Animo alacri & hilari.
heugh-tijd/ hoghe tijd/ hoogh-tijd. Solenne, is: solennia, orum, dies solennis, solennitas, festum, dies festus, geniale tempus, genialis dies, lætus dies.
heugh-tijd. *ger. sax. sicamb.* Nuptiæ.
heugh-tijd. Cæna dominica, communio eucharistiæ.
heugh-tijd houden. Celebrare solenne.
heugh-tijdigh. Solennis.
heugh-tijdighlick. Solenniter.
heughen/ ghe-heugen. Meminisse, commemorare, celebrare memoriam, me-

moria tenere.

heughen/hoghen. Lætari, gaudere, delectari, exultare lætitia, exilire gaudio: & Sperare.

heugelick. Iucundus, hilaris.

heughenisse/ ghe-heughenisse. Commemoratio, celebris memoria.

heugenisse. Lætitia, gaudium, delectatio, celebritas.

heugel/hogel.j.hangel.

heul/eul/heul-saed. Papaver, semen papaveris.

heul-bloeme. Flos papaveris.

heul-bol.j.heul-kop.

heul-kop. Caput papaveris.

heul-kop-saed.j.heul-saed.

heul-saed. Semen papaveris.

heul-saed-kruyd. Papaver.

heul/lot/kavelinghe. Sors, sortitio.

heulen/loten/kavelen. Sortiri.

heulen t'samen.j.banden. Coire in unum.

heul-kote. Talus sortilegus.

heulen.j.holen. Cavare.

heulte / holte. Alveus fossę sive canalis, fossæ concavitas, incile, canalis incilis, fossa incilis, lacuna.

heupe. Coxa, coxendix, fœmur, femen, ischia. *germ.hupffe.ang.hippe.*

heupen wee. Coxendix, morbus coxarius ischias, dolor ischiaticus. *vulgò* sciatica.

heusch. Civilis, urbanus, modestus. *q.d.* **hofsch.** i. aulicus. *ital. gal. courtois.*

heuschepd. Civilitas, urbanitas, modestia. & Munusculum civilitatis, humanitatis & gratitudinis ergo.

heuschelick. Civiliter, humanè, benignè.

heuse. *vetus.* **j.hepse.** Ansa.

heuvel.j.hevel. Collis.

hexe/toovererssе. Lamia, mulier venefica, saga, maga, incantatrix, præstigiatrix, hecate. *germ. hacx. hisp. hechizera. angl. hegge.*

hexen-werck. Veneficium, malefica ars, vetita magia, incantationes, prestigiæ.

HI

hicht. *fland.* **j.hecht.**

hichten. *fland.* **hechten.**

hick/hickse. Singultus, convulsio veri-culi.

hicken/hicksen. Singultire. *germ.hixenng. yexe.*

hie. *vetus Zeland.* **j.ghe-hucht.** Vicus.

hieken.j.ghe-huchtken. Viculus.

hiecken. *fland.* **j.iecken.**

hiest. *fland.* Hædera.

hiele. Calx, calcaneus, pes imus. *ang.ele, hele.*

hiele-billen.j.hille-billen.

hielick/hylick. *fris.holl.sicam.zeland.* **j.hu-welick.** Conjugium.

hielte/hilte. *vetus.* Capulus, manubri-, *ang.hilte.*

hielte/hilte/hielteken. *holl.* **j.bickel.** Tu- ovillus.

hielten. Ludere talis.

hielten-spel/hielteken-spel. Talus, talo- jactus, astragalismus.

hier. *germ.hie.ang.here.* **Van hier.** Hinc.

hier/hier-her. Huc, horsum. *ger.hieher.* *ang. hieher.*

hier ende daer. Sparsim, hic & illic, diversis locis: passim, carptim.

hier af sullen wy spreken. De his loquemur, de hac re agemus.

hier nae. Post hęc: & Post hac, dehinc.

hier nae-maels. Olim, post hac, in pos-rum, amodo, deinde, deinceps.

hier om/ hier deur. Hinc, hanc obre, hanc ob causam, hac de causa.

hier deur-maels / hier deur-tyds. A- hac, olim, quondam.

hier-her. Huc horsum.

hier-lands/hier-landsch. Hujus regio- indigena, vernaculus.

hieten. *vetus.holl fris.* **j.heeten.** Iubere.

hy. Ipse. *germ.er.ang.he.* **hy selve.** Ipsem-

hijcken. *fland.* **j.ycken/iecken.**

hye. *fland.* **ope.** Ovis.

hyen. *holl.sic.* Vexare, molestare.

hye.j.hepe. Fistuca.

hyen.j.hepen. Fistucare.

hyghen. Anhelare, hippacare, animam - leriter ducere.

hygende. Anhelus.

hyken/hiken. *holl.* Parus maior, fringilla- masc-

masculus. & Avis quęlibet ex masculino genere.

hijken/heyken. *vetus.* Pater hinc. **pit-hijken/pit-heyken.** *lovan.* Avus.

hijlick/hielick. Coniugium.

hijlicken.j.houwelicken.

hijnde/hinde. Cerva.

hijse. Tomus, præsecta portio.

hijse/spier van vleesch. Torus, carnis portio exossis, musculis inclusa: pulpa: lacertus, lacertorum torus.

hijsen. Præcidere, præsecare, discindere, abscindere partem.

hijsel.j.ijsel. Gelicidium, pluvia glaciata vel glacialis.

hijtken. *fland.* Mensuræ aridę genus.

hil/hille. Collis, tumulus. *ang. hill.*

hilde. *sicamb.* **j. schelf.** Pabulatorium, promptuarium, fœnile.

hille.j.holte. Capulus.

hille/ hil. *vetus.* Collis, tumulus, locus altus.

hille-bil. Puerorum lusus, quo nates in altum tollunt, capiti insistentes. *Becan.*

hille-billen. Cymbachum agere, in caput saltare, in caput stando & prosiliendo crura tenere surrecta, & nates in altum tollere, crura in sublime jactare. *aut* **hiele-billen.** *q.d.* nates cędere calcaneis: *quod & in eodem puerili ludo fit.*

hille-biller. Cymbachus, cybisteter.

hilligh. *sax.* **j. heyligh.** Sacer.

hilte.j.hielte. Talus.

hilte.j.hielte. Capulus.

himmen.j.hijghen. Anhelare.

himmen. j. hemmen. Simplicem edere vocem.

himmen/himen. *sax.* Suspirare. & Anhelare.

hincken. Claudicare, nutare, vacillare gressu, titubare.

hinckelen. Vnico pede saltare, unico pede inniti saltando, unica tibia saltare: saltuatim currere unico pede.

hinckel-spel. Ascoliasmus, empusæ ludus, puerorum ludus cum unico pede subsiliunt.

hincke-pinck/hincke-poot. Claudus, claudicans, loripes.

hincke-pincken. Claudicare; unico pede saltare.

hincker. Claudicator.

hinckinghe. Claudicatio.

hinde/hijnde. Cerva. *germ. hind, hindin. ang. hynde, hinde.*

hinde-kalf. *fland.* Hinnulus. *germ. hindkalb. ang. hindecalfe.*

hindeken/hinde-kalfken. Hinnulus, hinnuleus, cervus invencus, cerva juvenca.

hinden/hinder. Retro, post. *ang. behynde.*

hinder. *germ.* **j. hinden.** Retro post.

hinder-hoede/hinder-toght.

hinder-toght. j. achtertoght. Acies postrema, acies tertia.

hinder. Impedimentum, obstaculum, remora, damnum.

hinder-list. *vet.* Insidię.

hinder-listigh. Insidiosus.

hinder-loop vanden haese. *ger.* Lumbus leporis.

hinderen. Impedire, impedimento esse, obstare, obstaculo esse, remorare, remorari, retardare, detinere, prohibere, distinere, interpellare, prępedire, obesse nocere. *ger. hinderen. ang. hinder.*

hinderlick. Nocivus, incommodus, noxius, qui impedimento est.

hindernisse.j.hinder.

hingen. j. ghe-henghen. Sinere, permittere.

hingenisse.j.ghe-hingenisse. Permissio: & Potestas è qua summa negotij pendet. *Ioan. Becan.*

hingene/ hinge. *fland.* Hamus. & Cardo. *ang. hinge.*

hinne/ henne. Gallina. *dicitur* **hinne** *sive* **henne/** *quasi* **hanne/** *ut sit fœmininum ab* **han** *sive* **haë.** i. gallus. *ger. henn. ang. henne.*

hinne met den haen. Vergilię, pleiades, institores veris: *stellæ quæ gallicè poulsiniere, la poulle & les poulsins dicuntur.*

hinne/henne.j.hanne. Parum homo, homo imbellis: & Vxorius.

hinnen-ey. Ovum gallinaceum.

hinnen-besie. Morum rubi Idæi.

hinnen-braeme. Rubus Idæus.

hinnen-

hinnen-kot. Gallinarium, ornithoboſcium, fulcrum pullarium.
hinnen-polder. Gallinarium, chors, cors ſedile gallinarum, pertica gallinaria.
hinnen-recke. j. **hinnen-polder.**
hinnen-roeſt. *fland.* Gallinarium, ſedile gallinarum.
hippelen. j. **huppelen.** Saltare.
hipper. j. **hupper.** Locuſta.
hirn. *ger. ſax. ſicamb.* Cerebrum.
hirn-panne. j. **herſen-panne.**
hirs. j. **milie.** Milium.
hirſ-gras. Gramen miliarium.
hirſ-voghel. Acanthis, miliaria: avis quæ milio veſcitur.
hiſſchen/hiſſen. Sibilare. *ang. hiſſe.*
hiſſchen/hitſchen/huſſen/hetſen. Stigare, inſtigare, agitare, incitare, ſtimulare, accendere, inflammare.
hiſſchen de honden op den Wolf. Inſtigare canes, animos addere canibus, hortari canes, concitare canes in lupum.
hitſen. j. **hiſſchen.** Inſtigare.
hitſigh-wagen/heſſigh-wagen. Eſſedum, currus ad itinerum commoditatem celeritatemque comparatus: currus quadrirotus. *Ioan. Becan.*
hitte. Ardor, fervor, æſtus. *germ. hitz. ang. heate.*
hittigh. Fervidus, ęſtuoſus.
hittigh. Ferventer operi inſiſtens: & Præproperus, ardens, feſtinans, vehemens.
hittigh/ritſigh. Catuliens.
hitrigh/hittigh-hou. Celeuſma, celeritatem equis imperans, eamque moderatam. *Becan.*
hittighlick. Ardenter, fervidè.

HO

Ho/hoo. *vetus.* j. **hoogh.** Altus. *hinc.* **hobel/ hoveerdigh/** *&c.*
hobbe. *holl.* j. **kantert kaeſe.** Caſeus maior.
hobbel. *fland.* j. **knobbel.** Nodus, tuber.
hobbel-tobbel/hobbel-ſobbel. Tumultuariè, confuſè, permiſtè, ſparſim, acervatim, promiſcuè.
hobbelen. Inglomerare; in nodi, ſive globi formam involuere.
hobbelen tobbelen/hobben tobben. Altare & inſanire, tumultuare, tumultari.
hobben. Saltare, motare. *hober. gal.* motri.
hob-ſacken. Ineptè ſaltare aut tripudre: Dare motus incompoſitos. *Virg.*
hobbe-land. *holl. friſ.* j. **dood-laege.** Vogo paludoſa: pratum tremulum.
hobbÿe. *fland.* Accipiter columbarius ve palumbarius. *ang. hoby.*
hocht. Frutetum, fruticetum: locus fruci-bus abundans: virgulta.
hock. *holl. friſ.* Ovile, ſeptum: & Corsa-vea.
hockelinck. *holl. friſ.* j. **barſe.** Iunix.
hocke. *vetus. fland.* Sagum, tunica militis. *germ. hockete. gal. hocqueton.*
hocken. j. **hucken.** Deſidere.
hockſ-hoot. j. **ockſ-hoot.** Dolium.
hode. j. **heude.** Celox. *navis.*
hoden. *germ. ſax. ſicamb.* Teſtes, teſticuli-lei.
hoden-loos. j. **ghe-lubt.** Eviratus.
hoden-breuck. *ger. ſax. ſicamb.* Ramex, hernia.
hoe. Quomodo, quo pacto, qui, qualiter, qua ratione, qua via. *germ. wie. ang. how.*
hoe dat? Qui dum?
hoe dan? Qui dum?
hoe dick-wÿl. Quoties.
hoe groot. Quantus.
hoe haeſt. Quam citò.
hoe langh. Quam longus.
hoe langhe/hoe langhen tÿd. Quàm di- quàm dudum, quouſque.
hoe langher hoe meer. Magis magiſq. magis ac magis, quanto diutius tan magis.
hoe-menigh. Quot.
hoe-menighſte. Quotus.
hoe out. Quàm ſenex, quot annorum, qu- annos natus.
hoe veel. Quot: & Quantum: & Quan.
hoe-veel-heyd. Quantitas.
hoe verre. Quàm longè, quatenus.
hoe wel. Quàm benè.
hoe wel dat/al iſt dat. Quamvis, quam- quam, etſi, etiamſi.
hoe-daenigh/ hoe-daen/ hoe-ghe-dae

Qualis, cuiusmodi.
oe-daenigheyd. Qualitas.
oe-daenighlick. Qualiter, quomodo.
oe-ghe-daen. *fland.* **j. hoedaenigh.**
oeck. Angulus. **hoeckſken.** Angellus.
oeck-huys. Domus angularis.
oeck-ſteen. Lapis angularis.
oeck-ſteenen. Antes, & Orthoſtatæ, arrectaria.
oeck-tanden. Dentes genuini, intimi, angulares.
oeck-wijs. Angulatim in forma anguli.
oeckachtigh/hoeckigh. Anguloſus, angularis.
oeck. *holl.* **j. haeck.** Hamus. *ger. hacke. ang. hooke.* **hoecks ende cabbeliaus.** Duæ olim factiones in hollandia, quarum alteri nomen ab hamo, alteri à piſce aſello, qui hamo capitur.
oeck-boot. *q. d.* **haeck-boot.** Navis piſcatoria, *ab hamis dicta.*
oecker/hucker. *ſicamb.* Caupo, propola. *ang. houkeſter, hucſter.*
oecker. *vetus.* **j. oecker.** Fœnus.
oed. Pileus, pileum, galerus, capitium, capitis tegmen. *ab* **hoeden.** i. tueri, protegere, *ſicut* tegmen *à tegendo. germ. hut. ang. hatte, hoode, headde.*
oed/hoedken. j. krans/kranſken. Corona, corolla, ſertum.
oed. Menſuræ aridę genus.
oed-band. j. keel-band. Spira.
oed-maecker. Pilopœus.
oede. Cuſtodia, protectio, cautio. *ger. hut.* **Op ſijn hoede zijn.** Sibi cavere, ſibi pręcavere.
oede-man. *ſax.* Pręſes fodinę, cuniculi, rei metallicæ.
oeden/hueden. Cuſtodire, tegere, protegere, conſervare, cavere.
oeden de beeſten. Paſcere greges, paſcere pecora.
oeder. Cuſtos, protector.
oef-lands. j. hoeve.
oeffenen. *fland.* **oeffenen.**
oef/hoef-klauwe/ hoef-horn. Vngula, cornu pedis equini. *germ. huff. ang. hoefe.*
oef-bladeren/peerdſ-klauwe. Tuſſilago, populago. *officin.* Vngula caballina, *herbæ genus.*
hoef-horen. j. hoef. Vngula.
hoef-ijſer. Veſtigium equi, calceus equinus, ſolea, ſolea ferrea.
hoef-klauwe. Vngula.
hoef-mes. j. be-ſnoeyer. Ferramentum conciſorium.
hoef-naeghel. Clavus ſolearis.
hoef-ſlagh. *holl. ſicamb.* **j. ſchaer-wachte.** ſtatio.
hoef-ſmid. Veterinarius: medicus equarius. *& ger. ſax.* Faber ferrarius.
hoef-ſtal. Statumen, cataſta veterinarij. *vulgò* angaria.
hoey/hoy-melck. *ſicamb. friſ. holl.* **j. weye.** Serum.
hoelen. *fland.* **j. worghen.** Torquere, torquendo claudere.
hoelie. *leod. fland.* **j. ſteen-kolen.**
hoelette. j. holette. Pedum.
hoelinck. Genus aſſeris aut plancæ.
hoenneer. *holl.* **j. wanneer.**
hoen. Gallina. *Etſi.* **hoen.** *pro gallina ferè uſurpetur, tamen commune eſt nomen ad omne gallinaceorum genus.*
hoener-ooghe. *germ.* **j. exter-ooghe.**
hoeneren. Gallinę: & pulli gallinacei.
hoener-dief. Milvus, milvius. *q. d.* fur gallinarum.
hoener-huys. Gallinarium, chors, cors.
hoener-kot. Gallinarium.
hoener-kouw. Saginarium, cors, chors.
hoener-man. Pullarius, aviarius, gallinarius.
hoener-polder. j. binnen-polder.
hoener-vulſel. j. keule. Cunila ſatureia.
hoep/hoepe/hoepel. *friſ. holl. fland.* Orbis, circulus, annulus. & Circulus ſive vinculum dolij. *ang. houpe.*
hoepe. *fland.* Floccus. *gal. houppe, houppeau.*
hoep-hout. *vetus.* **j. reep-hout.**
hoep-ringh. Annulus purus: lunula: annulus abſque gemma.
hoep-ſtock. *holl.* **j. reep-ſtock.**
hoepeel bloeme. *fland.* **j. keyken.** Armeria, caryophillus minor.
hoepel-koe. j. hoppel-koe.

Hoeppelken.j. tuylken. *fland.* Servia, sertum, orbiculus florum.
hoepen. *holl.* **j.reepen.** Ludere circulo ligneo.
hoepsel. *sicamb.* **j.toe-gaebe.** Mantissa.
Hoer.j.haer. *sicamb.holl.* Ipsæ, ipsam.
Hoere/ gheld-hoere. Meretrix, scortum, nonaria, lupa, proseda: recelliclunia *Plaut.* prostibulum, quæstuaria, mercenariæ stipis ancilla, mulier prostans & corpore quæstum faciens. *dicitur Teutonicè* **hoere** *à* **hoeren/** *sive* **hueren/** *à* conducendo, *sicut Latinè* meretrix, *à* merendo. *quòd mercede suam exerceat militiam, Ovid. Stat meretrix certò cuivis mercabilis ære, &c. germ. hur. ang. hoore, whore.*
Hoer-dom. *vetus.* Meretricium.
Hoer-dom drijven. Scortari, meretricari.
Hoeren-huys. Ganea, ganeum, prostibulum, lupanar, lustrum, fornix.
Hoer-jaghen. Scortari, meretrices sectari.
Hoer-jagher/hoeren-jagher. Ganeo, scortator, fornicator, fornicarius, meretricarius, meretricum sectator: aquariolus, impudicarum mulierum sordidus sectator.
Hoeren-kind. Spurius, vulgò quæsitus, vulgò conceptus, obscurus: incerto patre natus.
Hoeren-kost. Popina: delicatior cibus ganearum.
Hoeren-kot. Ganea, prostibulum, lustrum fornix.
Hoeren-liedeken. Fescenninum carmen, obscœnum.
Hoeren-locke.j.breße. Antię.
Hoeren-lust. Luxuria, res venerea. **hoeren-lustigh.** Luxuriosus, venereus.
Hoeren-maend. December. *q. d.* mensis meretricum: *à scortorum genio operatorum lascivia. Adr. Iun.*
Hoeren-mangher. Concubitor, scortator. *ang. hoore monger.*
Hoeren-sone. Spurius.
Hoeren-voerder. Leno, productor, aquariolus.
Hoeren-weerd. Leno, productor, stupri arbiter, ganeo.
Hoeren-weerdinne. Lena, stupri sequstra.
Hoeren-wijse/hoers-ghe-wijse. Meretriciè, meretricum more.
Hoeréren. Meretricari, scortari, mœcari, lustrari, lupari: fornicari, *apud Eccles.*
Hoerérer.j. hoer-jager.
Hoerertje. Impudicitia, stuprum, scortatio: fornicatio *apud Eccles.*
Hoersch. Meretricius, impudicus, obscœnus, incestus.
Hoeren.j.hoereren. Meretricari.
Hoeren.j.hueren. Conducere.
Hoest hops. *sicamb.* Meta fœni.
Hoest. Tussis. **hoestken.** Tussicula.
Hoesten. Tussire.
Hoetelen. Inartificialiter se gerere, ignaviter aliquid agere: frivola agere, sordida agere.
Hoetelen/soetelen. Cauponari, ex rebus vilissimis quæstum captare.
Hoeteler. Homo iners, operarius insulsus, ineptus in arte quam exercet: homo nihili, inanis, sordidus, levis, nequam, scurra.
Hoeteler.j.soeteler. Caupo sordidus.
Hoetel-volckskens. Sordes urbis, vulgus parvi pretij, fæx plebis.
Hoetel-werck/hoetel-rije. Opus frivolum, frivola, ineptię, turpis quęstus, sordidum lucrum, ineptiæ.
Hoebe. Villa, prædium. *q. d.* **hof.j.** hortus. *Plin. lib.* 19 *cap.* 4. *In duodecim tabulis legum nostrarum nusquam nominatur* villa: *semper in ea significatione* hortus.
Hoebe lands. *vetus. sax. sicamb. fris.* Fundus. *&* Ager. *&* Iugera aliquot agri, quæ uni rustico sufficiant ad familiam alendam. *vulgò* hufa *&* Mansum, mansuerium.
Hoebener/hoeben-pachter. Colonus, villicus, villę conductor.
Hoebe-nersse. Villica.
Hoebel.j.hovel. Dolabra. *&* Gibbus.
Hoeber. *vetus.* **j.** Gibbus. *ger. hoger.*
Hoeben.j.be-hoeben. Egere, opus habere.
Hof. Celeusma. *vide* **hou.**
Hoffen ende paffen. Celeusma clamare: buccinare

buccas inflare. (lus.

Hof. Hortus, viridarium. **Hof-ken.** Hortu-

Hof. *vetus.* **j. Hoeve.** Villa: hortus *apud veteres Latinos, teste Festo hinc* **opper-hof/ neder-hof/** *&c.*

Hof. Cavædium, subdiale, locus sub dio vacuus inter domus atrium.

Hof. *vet. sax.* Fundus.

Hof. j. hof-stad. Area, solum.

Hof bedde. Pulvinus, area.

Hof-bloemen. j. sleutel-bloemen.

Hof-hond. *fland.* Canis villaticus, rusticus, domesticus.

Hof-kruyd. Holus, herba hortensis. *&* Nasturtium. *&* Salvia.

Hofkumne. j. keule. Cunila, satureia, thymbria herba.

Hof-man. j. hoevenier. Hortulanus, holitor.

Hof-mangher. *vetus.* **j. hovenier.** Hortulanus.

Hof-padde/loo-borsch. Rubeta.

Hof-wijf. j. hovenierster. Holitrix.

Hof-stad/hof-stede. Fundus, area, solum, locus ab ædificio purus: solum cui ędes imponuntur, & quod dirutis ædibus manet. *vulgò* domus-stadium. *q. d.* locus domus. **Hof.** *enim.* domus cum solo & horto, *nobis quidem rarius, Saxonibus autem, Sicambris & Frisiis frequentissimè dicitur: unde* **Hoven ende huysen yemanden.** i. domo sive hospitio excipere aliquem.

Hof. Aula, palatium, regia, domus regia, ędes regiæ, aula Principis, basilica, curia

Hof-bancke van recht. Curia.

Hof-dans. Saltatio numerosa, chorea aulica, circularis; orbis saltatorius.

Hof-danser. Dux choreæ, pręsultor: choragus, præsul.

Hof-dienst. Officium clientis: opera quam cliens præstare tenetur domino sive patrono: obsequium clientelare.

Hof-ghe-sinde. Familia aulica, comitatus aulicus: cohors, familia viri primarij.

Hof-meyer. j. hof-meester.

Hof-meester. Oeconomus, dispensator domus, architriclinus, præfectus aulæ, promus, promus condus, procurator peni, fercularius, anteambulo.

Hofnarre. *sax.* Morio: fatuus qui principum in delitijs est.

Hof-poppe. Meretrix aulica.

Hof-raed. Senatus principis, senatus prætorianus, curia consiliaris, consilium prætorianum, consilium aulicum.

Hof-recht. Ius curiæ. *&* Ius feudale.

Hof-recht. j. hof-dans.

Hoffelick. Amplus, splendidus, magnificus, basilicus, urbanus, inclytus, megaloprepes.

Hoffelijcke maeltijd. Cœna lauta, magnificè instructa.

Hoffelickheyd. Amplitudo, magnificentia, splendor, urbanitas.

Hoffelicken. Ampliter, amplè, aulicè, magnificè, urbanè, festivè, splendidè, prolixè.

Hof. Epulum. **Open hof.** Cœna popularis, cœna gratuita, publicum convivium, in propatulo exhibitum.

Hof houden. j. hoven/hovéren.

Hoffe. j. hof. Celeusma.

Hofsch. *fland.* **j. heusch.** Aulicus. *&* Affabilis, humanus, urbanus.

Hofscheyd. Affabilitas, humanitas.

Hoghe. j. hooghe. Altus.

Hoghe. j. heughe. Delectatio.

Hoghel/hoogel. j. hangel. Climacter.

Hoy/hoey. *holl. sicamb.* **j. weye.** Serum lactis.

Hoy/houw. Fœnum. *germ. hoew, heuw. ang. haye, heye.*

Hoy-bergh. *holl. sicam.* Fœnile, promptuarium fœnarium.

Hoy-bouw. Fœnisecium, messis fœni.

Hoy-boter. *holl.* **j. stroo-boter.** Butyrum hyemale. *q. d.* fœnarium: *cùm deficiente gramine fœno & paleis vescuntur vaccæ.*

Hoy-kaese. *holl.* Caseus hiemalis. *q. d.* fœnarius.

Hoy-delte. *fland.* Fœnile.

Hoy-gaffel. Furca fœnaria, merga fœnaria, furcilla.

Hoy-herfst. Fœnisecium, messis fœni.

Hoy-land. Pratum.

Hoy-maend. Iulius, Quinctilis. *q.d.* mensis fœnarius.
Hoy-maeyen. Fœnum subsecare, falce demetere.
Hoy-maeyer/maeyer. Fœniseca, fœnisex.
Hoy-maeyinge. Fœnisecium.
Hoy-hooghst. Fœnisecium.
Hoy-opper. Meta fœni.
Hoy-schelf. Fœnile, tabulatum fœnarium.
Hoy-schuere. Fœnile.
Hoy-solder. Fœnile.
Hoy-sprenger.j.sprinck-haen. Locusta.
Hoy-schrick. *ger.sax.sic.fris.* Locusta.
Hoy-stal. Fœnile.
Hoy-stock. Meta fœni.
Hoy-tas. Fœnile.
Hoy-teem. Fœnile.
Hoy-tijd. Fœnisecium.
Hoy-waghen. Vehiculum fœnarium.
Hoyen. Fœnum rastellis eradere & colligere, fœnum furcillis versare: herbam desectam desolare, fœnum in sole exponere ut siccescat.
Hoyer. Versator fœnarius.
Hoy-banen. *sax.* Oscitare, pandiculari.
Hokelinck.j.hockelingh.
Hol. Cavus, concavus. **Een hol.** Cavus, cavum, caverna, antrum, specus, spelæum, spelunca, lustrum, latibulum, crypta fovea, foramen. *ger.hol. hisp.hoyo ang. hole, hollowe.*
Hol des voets. Vola pedis: concavitas pedis.
Hol der hand. Hir, manus concavitas.
Hol brood.j.pof. Spongiosus.
Holle stemme. Vox fusca, non clara, non canora.
Holleken. Cavernula.
Hol-aers. *Pomi genus:*
Hol block/klomp. Calopodium, calo, sculponea, solea lignea, colophonium calceamentum, calceamētum ex ligno cavato confectum. *q d.* cavus truncus.
Hol-buyck.j.hol-kaecke. Heluo.
Hol-duyve.j.hout-duyve. Columba livia, palumbus.
Hol-gans. *holl.* **j.bael gans.**
Hol-ijser. Cestrum.

Hol-kaecke. Pamphagus, heluo, lurco. *q.d.* cava maxilla.
Hol-ooghe. j. hol-ooghigh. Cœlophthalmus: qui reductos habet oculorum orbes.
Hol-storte.j.hol-kaecke. Barathrum, heluo.
Hol-tichel. Imbrex, tegula cava.
Hol-wortel. Fumaria bulbosa, radix cava.
Holachtigh. Cavernosus, fistulosus.
Holheyd/holligheyd. Cavitas, concavitas.
Holen. Cavare, excavare, incavare, fodere.
Holte/heulte. Cavitas, ima fossa.
Holte oft holde des sweerdts. *vetus.fland.* Capulus, concavum gladij, ansa. *ang. holde.*
Holcke.j.hulcke.
Hold.j.huld/houd. Amicus, benignus, favens.
Holder-boom. *vet.* **maes hout.** Acer. *ger. maßholder.*
Holder-boom/holler. *germ.sax. sicamb.* **j.vlier-boom.** Sambucus.
Holder-tere/holer-tere/hollen-tere. *vet. sicamb.* Sambucus. *ger. holler, holder. ang. elder three.*
Hollen. *holl.sicamb.fris.* **j.waghen-loopigh zijn.**
Hollende peerd.j. wagen-loopigh.
Holm. *vetus.* Clivus, monticulus, pulvinus.
Holm/holme. *vetus.ang.* Insula amnica.
Holm.j.hommel. Fucus.
Hom.j.heym. Domus.
Homme.j.melcker. Lactes.
Hommel. *vet.fland.* **j.hoppe.** Lupus salictarius.
Hommel.j.bommel. Bombylius, Fucus, Crabro. *insecti genus inter volandum bombum edens.*
Hommelen. Bombilare, bombum edere, murmur & confusum sonum edere ut fucus, apis, *&c. ang. humme.*
Hommelinge. Bombus fucorum aut apum, bombilatio.
Hompe. Pars abscissa, extrema pars abscissa. **Hompe broods.** Cuneus panis: pars panis instar cunei abscissa, frustum panis cidaneum.

Hompen. Abſcindere partes extremas.

Hond. Canis. *germ. hund. ang. hounde.* **Hondeken.** Catulus, catellus, caniculus, canicula.

Hond/Hondte. Scaldis fluminis per Flandriam decurſus: *ſic dictus à latratu & fremitu. Levin. Lemn.*

Hond. Euclionis aula, theſaurus reconditus aut in terra defoſſus.

Hond. Homo ſordidus avarus, caninus.

Honds. j. hondſch. Caninus.

Hondſ-bleyne. Papula, puſtula aquam in veſiculæ modum continens. *q.d.* puſtula canina.

Hondſ-bloeme. j. herfſt-bloeme.

Hondſ-boom. j. ſporken-hout. Alnus nigra.

Hondſ-bremen. j. haegh-doren.

Hondſ-bruyd. Canis femina.

Hondſ-dagen. Dies caniculares, ſigni rabioſi tempora: canis æſtivi tempora.

Hondſ-egel. Erinaceus caninus.

Hondſ-eynde. Inferior pars haſtę aut venabuli: cuſpis inverſa haſtæ: extremum venabuli, quo canes cædi ſolent: *de quo Virg. verſaque juvencum Terga fatigamus haſta.*

Hondſ-feeſte/hondſ-mael. Nephalia, orū, ſacrificium nephalium: convivium abſtemium: prandium caninum.

Hondſ-gras. Gramen canariū, medicatū.

Hondſ-kerſen. Xyloſteon, periclymenum ſtans. *vulgò* ceraſa canum.

Hondſ-kullekens. Cynoſorchis herba.

Hondſ-kot. Canile.

Hondſ-luys/teke. Recinus: *vermis canibus infeſtus.*

Hondſ-meede. *holl. friſ.* **j. hondſ-bleyne.**

Hondſ-ribbe. Plantago minor, lanceola arnogloſſa, quinquenervia.

Hondſ-rooſen. Chryſanthemum.

Hond-ſlaegher. Canicida.

Hondſ-tonghe. Cynogloſſa. *herbæ genus.*

Hondſ-ſterre. Syrius, canicula.

Hondſ-vlieghe. Cynomyia, cynips, ſcynipes, muſca canina.

Hond-worm/tong-worm. Lytta: *vermiculus in canum lingua, qui exemptus rabiem avertit.*

Hondſch/honds. Caninus: & Avarus, ſordidus, deparcus.

Hondſ-heyd. Canina natura. & Avaritia immoderata, ſordes.

Hondert. Centum. *germ. hundert. ang. hundret.*

Hondert Jaeren. Sęculum, annorum centuria, centum anni.

Hondert duyſent croonen. Centena coronatorum millia.

Hondert-mael. Centies.

Hondert-voet. *fland.* Centipeda, millepeda, multipeda.

Hondert-voudt. Centuplex, centumgeminus, centuplus: & Centuplicato.

Hondert-werf. Centies.

Honderſte. Centeſimus.

Honderſte man. Centurio.

Hongher. Fames, eſuries, eſuritio, eſurigo. *germ. hunger. hiſp. hambre. ang. hunger.*

Hongeren/hongher hebben. Famere, fameſcere, eſurire, fame laborare.

Hongherigh. Famelicus.

Honigh. Mel. *germ. hunig. ang. hony.*

Honigh maecken. Mellificare.

Honigh-azyn. Acetum mulſum.

Honigh-bye. Apes mellifera mellifica.

Honigh-dauwe. Droſomeli, mel roſcidū, mel roreum, melligo, ſaliva ſiderum.

Honigh dauwe. Robigo vel rubigo, ærugo in ſegetibus.

Honigh-rate/honigh-rore/honigh-ratel. Favus, cella apum, loculamentum: cellula ſexangula apum, operis fundamentum. *germ. honigraß, honig oeß, honigwabe. gal. rayon de miel. ang. hony combe. q.d.* pecten mellis.

Honigh-ſap. Melligo.

Honigh-ſoet. Melleus.

Honigh-tuygh. Melligo.

Honigh-verwe. Color mellinus, melleus, ad fuſcum accedens.

Honigh-vloedigh. Mellifluus.

Honigh-water. Hydromeli, aqua mulſa, melicratum, aqua melle miſta.

Honigh-werck. Mellificium, mellificum opus.

honigh wijn. Melitites mulsum.
honigh-winner. Mellarius, melliturgus, mellificij operarum curator.
honighachtich/honisch. Melleus.
hoo. *sax. sicamb.* j. hoogh. Altus.
hoo-moedigh/hoo-vaerdigh. j. hoogh-moedigh/hoogh-vaer-digh.
hoocken j. joocken.
hood. j. hooft. Caput.
hooden. j. hoden. Testes testiculi.
hoofd. Caput. *germ. haubt. ang. head.* hoofdeken. Capitellum, capitulum. hoofdeken der Mannelickheydt. Glans, penis suprema pars præputio tecta.
hoofd/over-hoofd. Princeps, supremus, primarius vir.
hoofd van den pilaer. Epistylium.
hoofd aen den water-stroom. Choma, moles opposita fluctibus: mola, sive agger eminens quo fluminum vis coercetur: pila, opus in aquis jactum eductumve ad portuum & aggerum tutelam. hoofden die wt-steken. Excurrentes in fluvium aut mare aggeres.
hoofd/ ghemaeckte haven/ kaeye. Cothon, artificialis portus aggestis molibus.
hoofd/enghde der zee. Fretum, maris angustiæ.
hoofd/veur-bergh. Promontorium.
hoofd in de zee. Promontorium, mons in mare prominens.
hoofd / oft hoofdeken der mannelickheyd. Glans.
hoofd/oft ooge van t'geswel. Caput apostematis.
hoofd ader. Cephalica vena.
hoofd-artijckel. Caput, cardo causę.
hoofd-bancke. Principale tribunal, tribunal primarium, tribunal pręsidum.
hoofd-band. Vitta tænia.
hoofd-bolinck. j. hooft-poluwe.
hoofd-brekinghe. Cerebri turbatio.
hoofd-bundel. Vitta.
hoofd-cieraet. Redimiculum.
hoofd-cijns. Census: id quod principi per capita solvitur.
hoofd-doeck/hulle. Capitium, muliebre capitis tegmen, rica, flammeum.
hoofd-dorp. Metrocomium, pagus primarius.
hoofd-draeyinghe. Vertigo capitis.
hoofd-eynde/hoofden-eynde. Pluteus, fulcrum lecti à cervicali, frons lecti.
hoofd-gat. j. hooft-stop. Orificium.
hoofd-geld/ hooft-somme. Caput, sors, summa.
hoofd-gheld/hoofd schattinghe. Capitatio, tributum in capita distributum, censio capitum.
hoofd gelijck deylen. Portiones æquales pro numero personarum in capita constituere & dividere: hæreditatem in capita dividere.
hoofd-goed. Sors, peculium.
hoofd-haer. Capillus, coma.
hoofd-kercke. Primarium templum: matrix ecclesia.
hoofd-ketter. Hæresiarcha.
hoofd-kleed. *fland.* Rica, velum capitis, flammeum, capitium.
hoofd-kussen. Cervical.
hoofd-letter. Litera maiuscula. *vulgò* capitalis.
hoofd-lieden. Duces militum, pręfecti militię.
hoofd-lind. Tęnia.
hoofd-loos. Acephalus, sine capite.
hoofd-luys. Pediculus.
hoofd maeckster. Psecas: ancilla quæ matronarum capillitium Fuco perpit, cosmeta: ornatrix capitis.
hooft-man. Præfectus: princeps. & dux militum, ordinum ductor, dux exercitus, strategus, primipilaris. *vulgò* capitaneus.
hoofd-manschap. Præfectura, gubernatio strategia.
hoofd-naghel. Clavus capitatus, clavus muscarius, umbellatus, rotundo capite insignis.
hoofd-naghel. j. losschen hoofd-sweer. Hemicrania: morbus capitis, tanquam clavi punctio.
hoofd-panne/hoofd-schotel. Calva.
hoofd-penninghen / sompenninghen

H

den woecker. Sors, caput, summa: principalis summa quę fœnori datur: *vulgò* summa capitalis.
oost-pijne. Cephalea, cephalalgia, dolor capitis.
oofd-peluwe. Pulvinar pulvinus, pulvinarium, cervical. *dicitur etiam* hooft-bolinck. *q. d.* farcimen capitis: *quòd plumis farciatur, & capiti supponatur.*
oofd-punt. Caput rei.
oofd-redenaer. *fland.* Quęstor principis.
oofd-rinck/ hooft-wronghel. Cesticillus.
oofd-saecke. Status, caput rei, causa princeps, causa præcipua.
oofd-schappen. *sax. fris.* Proceres, primates.
oofd-schat. *vetus* j. hooft-penninghen. Sors. & Peculium.
oofd schepenen. Primarij judices.
oofd schellekens. Furfures capitis.
oofd-schotel. j. beckeneel. Calva, calvaria cranium.
oofd-slop. Orificium indusij aut tunicæ: *foramen vestis cui caput inseritur.*
oofd-somme. j. hoofd-penninghen.
oofd-sonde. Crimen capitale.
oofd-spansel. Tænia.
oofd-stad. Metropolis, urbs matrix, provincię caput, urbs princeps, primaria.
oofd-stoel. *vetus.* j. hoofd-schat. Sors. *vulgò* capitalis summa.
oofd-stoel. *fland.* Servitutis genus, quo directus dominus sibi optat vendicatque clientis præstantissimum jumentum, aut optimam supellectilis partem.
oofd-stuck. Caput.
oofd-stuck. Princeps, primarius vir, coryphæus, primas, caput. *vulgò* capitaneus.
De hoofd-stucken. Præcipua capita, pręcipui proceres, summates, optimates, primates.
oofd-stuck. Articulus principalis negotij.
oofd-stuck. *fland* j. meester-werck. Canon artis, tyrocinium.
oofd-sweer. Dolor capitis, cephalalgia cephalea.
hoofd-sweer van drincken. Crapula, gravedo capitis è potu nata.
hoofd-sweerigh. Gravedinosus, gravedini obnoxius.
hoofd-swindel. Vertigo.
hoofd-tand. Dens maxillaris. *q. d.* præcipuus.
hoofd top. Vertex capitis.
hoofd-touwe. Rudens.
hoofd-vloed. Rheuma, catharrus.
hoofd-vloedigh. Rheumaticus.
hoofd-vonnisse. Sententia pręsidum: sententia judicis superioris.
hoofd-vrouwe. Lena. *q. d.* capitanea meretricum.
hoofd-wee. j. hoofd-pijne.
hoofd-wisch. Cesticillus.
hoofd-wronghel. Cesticillus: circulus qui capiti imponitur, quo commodius onera ferantur.
hoofdelinck. Præcipitanter.
hoofdelinck af worpen. Pręcipitare, præcipitem dare.
hoofden. Capita.
hoofden der wt-kijckende balcken. Proceres.
hoofden. j. hoofd-stucken. Proceres, primates.
hoofden aen iemanden. Habere aliquem pro domino: deligere sibi aliquem tanquam caput & patronum.
hoogh. Altus, celsus excelsus, profundus, sublimis, arduus, editus. *germ. hoch. gal. hault. ang. hige, hyge.*
hoogh ende swaer. Arduus.
hoogh-boord. Altum navis: *q. d.* pars superior: *cum altera quæ* lijde. *dicitur à velo & vento deprimitur.*
hoogh dagh. Multa dies, clara ac profunda dies.
hoogh in den dagh slaepen. In multam diem dormire, in multam lucem stertere.
hoogh nacht. Multa nox.
hoogh in den nacht drincken. In multam noctem potare.
hoogh achten. Magni facere, magni duce-

ducere, magni æstimare.
Hooghen dagh. Solennis dies, solenne: solennia.
Hooghen eed. Solenne sacramentum.
Hooghe schole. Academia, gymnasium literarum, lyceum. *vulgò* universitas.
Hooghe straete. j. **heeren-straete.**
Hooghen koor. Cella maior templi, adytum templi maius.
Hooghe verwe/ volle verwe/ satte verwe. Color plenus, satur: & Color floridus, rutilus ardens, ignescens.
Hooghen vloed. Inundatio maris.
Hooghen wegh. Via militaris, via publica.
Hoogh beroemt. Famosus, celebris, pręclarus, nobilis.
Hoogh ge-acht man. Clarus, præclarus, spectabilis, conspicuus vir.
Hoogh-bootsman. Nauarchus.
Hoogh borstigh. Pectorosus, pręgrandi pectore. & Elatus animo, superbus.
Hoogh-daedigh. Magnificus.
Hoogh-dringenden noot. Necessitas valdè urgens.
Hoogh ghe-boren. Generosus, nobili prosapia natus, summo genere natus, alta stirpe genitus, summo vel amplissimo loco natus: nobilis familiæ, generosę prosapię: altus, antiquus, nobilis.
Hoogh-ghe-leerd. Perdoctus, summè doctus, singularis doctrinæ, exquisitissimæ eruditionis, literatissimus, doctissimus, peritissimus literarum, apprimè doctus, insigniter doctus, facile doctissimus.
Hoogh-hertigh. j. **hoogh-borstigh.**
Hoogh-konter. Altus, altitonans: cantor qui vocem maximè acuit, vox media inter cantum & tenorem, vocem virilem excedens acumine, *nunc vulgò* contratenor.
Hoogh-lippigh. j. **hooghmuyl.**
Hoogh-misse. Sacrum publicum, sacrum populare.
Hoogh-moed/ hoo-moed/ hoogh-moedigheyd. Magnanimitas, fastus, arrogantia, elatio animi, sublatio animi: celsitas: animi magnitudo.
Hoogh-moedigh/ hoo-moedigh. Magnanimus, fastosus, arrogans, elatus sive sublatus animo, gloriosus: ingentes animos angusto in pectore versans.
Hoogh-moedighlick. Magnanimiter, fastosè, arroganter.
Hoogh-mondigh. j. **hoogh-muyl.**
Hoogh-muyl. Brocus, broncus.
Hoogh-noodigh. Pernecessarius.
Hoogh-ruggigh. Gibber, gibbosus.
Hoogh-sael. Cella chori sublimior: cursus chori editior: pulpitum chori, orchestra chori, suggestus.
Hoogh tijd. j. **heugh-tijdt.**
Hoogh-vaerdigh. j. **hoo-vaerdigh.** Superbus, elatus animo, superciliosus, inflatus fastu, fastosus, turgens, tumidus, turgidus, arrogans.
Hoogh-vaerdigh zijn. Superbire, efferre se, tollere supercilium: tumere, intumescere, intumescere fastu.
Hoogh-vaerdye/ hoo-vaerdye. Superbia, fastus, arrogantia, sublatio animi, elatio, inflatio, tumor animi, supercilium.
Hoogh-vaerdighlick. Superbè.
Hoogh-waerdigh. Venerabilis, venerandus. & Augustus, splendidus, amplus.
Hoogh-waerdigheyd. Maiestas, amplitudo.
Hoogh-wichtigh. Ponderosus.
Hooghde. Altitudo, proceritas, sublimitas, summitas.
Hooghen. j. **verhooghen.**
Hoogheyd. Altitudo, celsitudo, celsitas, sublimitas, proceritas. & Gradus honoris, dignitas.
Hooghelick. Altè, elatè, sublimè. & Summè, summopere, valdè: & Sublatè, magnificè.
Hoogh-sel. j. **ver-hooghsel.**
Hooghste. Altissimus, summus, suprem...
Ten hooghsten. Summum, ad summum, ut plurimum.
Hoon. *vetus.* Fraus, fallacia. & Probrum, dedecus, infamia. & Indignatio. & Iniuria. & Ira.
Hoon-sprаecke. *sax. fris. sicamb.* Blasphemia, vituperatio, dedecus.

Hoon-spreken. Blasphemare, inhonorare verbis, deridere, dedecore afficere.
Hooné. Fraudare, defraudare, fallere, decipere, illudere: & Dedecorare, vituperare, inhonorare, dehonestare. *gal honnir.*
Hoon. *vet.* Favor, gratia, suffragium.
Hoonen. *vet.* **j. gunnen.** Favere, suffragari.
Hoon-spraecke. *vetus.* **j. man-schap/hulde.**
Hoop. Cumulus, acervus, agger, congeries, strues: & Agmen, caterva, multitudo, congregatio, globus. *ger. hauff. ang. heape.*
Hoop beesten/hoop beests. Grex, armentum, armenta pecuaria.
Hoop oft swerm byen. Examen.
Hoop volcks. Multitudo hominum, cœtus, congregatio, turba, cohors, synagoga, conventus, globus.
Hoop kryghs-lieden. Copię, manus, cohors, turma, exercitus, globus armatorum.
Hoop houts. Strues lignorum, congeries.
Hoop peerden. Equaria.
Hoopken. Grumus, grumulus. **Hoopkens setten/hoopkens schieten.** Castellatim nuces construere. *Ovid. de nuce: Quatuor in nucibus non amplius alea tota est: Cum sibi suppositis additur una tribus. Has puer aut certo rectas diverberat ictu, Aut pronus digito bisve semelve petit.*
Hoopé. Acervare, coacervare, construere, aggerare, exaggerare, struere in aggerem, congerere, cumulare, accumulare, conferre in acervum.
Hooper. Acervator, coacervator, cumulator, accumulator.
Hoopinge. Acervatio, coacervatio, accumulatio, exaggeratio.
Hoopelick. Acervatim, cumulatim, cumulatè: & Turmatim, gregatim, catervatim, agminatim.
Hoop-man. Mas gregis: & Præfectus multitudini: dux militum, ductor ordinum, copiarum.
Hoop-werck. Copia, multitudo, magnus numerus: acervus rerum.
Hoop-wijse. Gregatim, catervatim, turmatim.
Hoor-rugghe/hor-rugghe. Pars thoracis prona, & circa spinam in bobus, *q.d.* dorsum superius. *Gesner.*
Hoorde. j. horde. Crates.
Hoore. j. hoor/hoyre/oor. Hæres.
Hoorie. *fland.* Hæreditas.
Hoore. *fland.* **j. oore.** Auris.
Hooren. Audire, inaudire, haurire auribus, capere, percipere, excipere, accipere auribus. *germ. horen. gal. ouir. hisp. oyr. ang. heare.*
Hooren seggen. Audire, intelligere, percipere, accipere, discere relatu aliorum.
Hoorer. Auditor.
Hooringhe. Auditio, auditus.
Hoor-saem. j. ghe-hoor-saem.
Hoorsaemen. *vet.* Obedire.
Hooren. j. op-hooren. Cessare.
Hooren/be-hooren. Pertinere, competere.
Hooren. j. horen. Cornu.
Hoorick. *vetus. fland.* Pars quędã capitis.
Hoornick. Spinalis dorsi medulla, quæ ad os caudæ quod ad anum desinit, porrigitur: cerebrum longum *dicitur Macrobio. Levin. Lem.*
Hoornick. j. hornick. Cornu.
Hoosen. j. oosen. Haurire.
Hoos-druyp. j. oos-druyp. Subgrunda.
Hope. Spes; fiducia, confidentia, exspectatio. *ger. hoffnung. ang. hope.*
Hope-loos. Exspes.
Hopen. Sperare, confidere, exspectare, fidere, spem habere, fovere, pascere, nutrire: spe teneri, lactari, duci, evehi, tolli: fiduciam habere. *germ. hoffen. ang. hope.*
Hopelick. Sperabilis.
Hoper. Sperans.
Hopinghe. Spes, expectatio.
Hoppe. Vpupa, epops. *germ. hopff, widhoff. gal. huppe, hupe. ital. upega. ang. howpe.*
Hoppe. Obscœna, spurca mulier: & Meretrix. *qua Plauto.* upupa *dicitur.*
Hoppe-top. *fland.* **j. hoppe.** Vpupa.
Hoppe/happe-kruyd. Lupus, lupus salictarius. *officin.* lupulus *ab* **hoppen.** *sive* **huppen:** *quòd saliat, sive adscendat arbores. ger. hopffen. gal. houblon. ang. hoppes.*
Hoppen-korf. j. sluyck-mande.

hoppen. Condire sive miscere lupulo.
hoppel/hoppel koe. j. bonte-koe. Vacca maculosa.
hoppen/hoppelen/hobben/huppelen. Salire, saltare. *germ. hoppen. ang. hoppe.*
horcken. *fland.* & **harcken.** *fris.* **j. luysteren.** Auscultare. *ang. harken, lerken.*
horcken. *fris.* Contrahere membra ut calefiant.
horde/hurde. Crates, cratis, gerræ.
horde in de venster. Transenna, clathri, clathra, cancelli.
horden wandt. Paries cratitius.
horen/horn. Cornu. *germ. horn. gal. corne. ital. corno. hisp. cuerno. ang. horne.*
horenken. Corniculum.
horenken ofte koppe. Cucurbita, cucurbitula. **horenken/ papier-huysken.** Cucullus, involucrum chartaceum instar corniculi.
horen/zee-horen. Cochlea.
horen. *vetus. sax.* **j. hornick.** Angulus.
horen-hoef. Vngula quadrupedum.
horen-beeste. Cornutum animal, cornuta bestia.
horen-bye. *fris.* Crabro.
horen-blaeser. Cornicen, cornicularius, buccinator, classicus.
horen-draegher. Corniger. & Curruca: Adulteræ maritus: qui natos è mœcha uxore liberos pro suis legitimisque educat. *vulgò* cornutus.
horen-drooghe. Siccus instar cornu. *Catull.* Sicciora corpora cornu. & Cornu magis aridum.
horen-dul. Cornupeta: cerebrosum animal, furiosè cornu petens sive feriens.
horen-herd. Corneolus, durus instar cornu.
horen-heul. Papaver corniculatum.
horen-loos. Mutilus, carens cornibus.
horen-maend. *rectius* **hoeren-maend.** December.
horen-perckement. Membrana vitulina.
horen-slanghe. Cerastes.
horen-slecke. Cochlea.
horen-steen. *ger. sax. sicamb.* Silex, à duritie & colore cornu.
horen-steen. *vetus.* **j. hoeck-steen.** apis angularis.
horen-stootigh. Cornupeta, petulcus
horen-verwe. Corneus color.
horen-visch. *sax.* **j. gheepe.** Acus.
horen-voetigh. Cornipes.
horen worm. Seps: *vermis qui cornua* ...
horenen. *fland.* Canere cornu.
horener. Cornicen.
horener. Corniger, cornutus.
horener/hornte. *sax. sicamb.* Crabro.
horener. *vetus.* Arcus, cornu. *Virg. prop*... *tem.* Arcubalista, scorpio.
horen-vedor/ horn-vedor. Scarabeus cornutus, scarabeus Lucanus, taurus. *vulgo* cervus volans: *animal ex insectorum* ... *prælongis ac bisulcis cornibus armatum.*
horen-toren. *holl. fris.* **j. wespe.** Vespa.
horinck. j. hoorinck.
hornick. *vetus. fland.* Angulus.
hornick-steen. *vetus.* Lapis angularis
hornick. Spina galeæ. *vide* **hoorinck.**
hornick. *ger. sax. sicamb.* Februarius ... sis. *q. d.* mensis cornuum: *a decidu*... *vorum cornibus: tunc enim cornua re*... *cervi unde & Græcè hic mensis dictus* ... φηβόλιος, ἐλάφιος. *Adr. Iun. Aut* ... *meo quidem iudicio, ab* **horen/ hoore**... **op-hooren.** i. desinere, finem fac... *quod remissum gelu, tunc incipiat desinere* ... *etiam ratione* **sprockel** *inferioribus Germ*... *frequentiùs dicitur.*
hornsel. j. horsel. Crabro.
hornte. *vetus. sicamb.* Crabro. *ang. horn*...
hors/ horse/ ors. *vetus. fland. ang.* **j.** ... Equus.
horse breecker. *vetus.* Equiso. *angl.* ... *breake.*
horsel. Crabro, tabanus, asilus, œstrum ... *citur ab* **horse.** i. equus: *est enim propri*... *sectum ex equis creatum, equos & arm*... *infestans. Ovid. Pressus humo bellator e*... *crabronis origo est.*
horselen. Oestro incitari, insanire, fur... exagitari. & Bombilare. & Rixari.
horselinghe. Oestrum, insania, furor. & ... xæ. & Bombilus.
horseler. Oestro percitus, insanus furio...

horsel

horscht/horst. Virgultum: sylva humiles tantum frutices proferens, frutetum, frutectum, senticetum.
hort.j.stoot. Pulsus, pulsatio, impulsus, illisus, us; offensa. *gal.heurt. ital. urto. angl. hurt.*
horten.j.stooten. Pulsare, illidere, allidere. *gal.heurter ital.urtare.ang.hurte.*
hortigh/ hurtigh. Expeditus, promptus agilis, vegetus.
hors. *fland.* Echinus, erinaceus, hericius.
hose. *ger. sax. sic. holl. ang.* Caliga.
hose/leerse. Ocrea. *vulgò* osa. *gal.houseau.*
hose. Theca coriacea.
hose-banden. j. kousse-banden. Fasciæ crurules.
hose-mond. Vranoscopus. *genus piscis.*
hotte. *fland.* Corbis dossuaria, *gal.hotte.*
hottener. Cistifer.
hotte. *fris. holl. sic.* **j. matten.** Lac coagulatū.
hot-gack. *sax. sicamb.* **j. hoppe.** Vpupa.
hotten. Coagulare, coalere, coalescere, concrescere.
hotten. Evenire, succedere. **Wel hotten/ qualick hotten. j. ghelucken.**
hou-hof. Celeusma nauticum, clamor nautarum, helciariorum, *&c.* **Den hou gheven/den hof geven.** Celeusma clamare.
hou-boots-man. Celeustes, hortator.
houbaer. *fland.* **j. ope-vaer.** Ciconia.
houd/hold/ huld. Favens, benevolus, amans, fidus fidelis. *hinc* **Vriend-houd.** amico favens. **Heer-houd.** favens domino. *quidam* **hou** *&* **houw.** scribunt.
houd-seligh/hold-seligh. *sax.* Comis.
houde. *vetus.* Favor. *&* Comitas.
houde/haude/pelle. Tunica, concha, cortex, valvulus, operculamentum: siliqua, folliculus, calyx. *&* Spica *dicitur* **houde/** *quòd fabas, pisa, legumina contineat servetque.*
houde.j.houwe. Turbo.
houde. *holl.* Ius retrahendę emptionis. **j. kalengieringhe.**
houde. *vetus.* Ansa. *ang.holde.*
houde. Statim, confestim, citò. **So houde. j. soo haest als.** Simulac.

houden. Tenere, servare. *&* Condere, reponere, custodire. *germ.halten.ang.halde, hilde, holde.*
houden sijn beloften. Servare promissa, stare promissis, fidem servare.
houden. Habere, in potestate tenere: *&* obtinere: *&* Vincere. *&* Continere.
houden staende. Sustinere.
houden van weerden. Ratum habere.
houden. Alere, nutrire, educare.
houden. Folliculum, valvulum, spicam proferre.
houden. Capere, tenere, obtinere, detinere, servare.
houden. Manere, morari, commorari, agere, se continere in aliquo loco, habitare.
houden / aen houden met yemanden. Stare ab aliquo, stare cum aliquo, assentire vel assentiri alicui, studere partibus alicuius: tueri alicuius causam, sentire cum aliquo, in alicuius sententiam pedibus ire, fovere alicuius partes, defendere, tutari.
houden. Æstimare, judicare, existimare, ponere, ducere, sentire. **Veel houden van sich selven.** Se ipsum magni facere, se extollere, efferre. **Veur goed houden.** Æstimare, reputare bonum, ratum bonumque habere. **Veur sijnen vader houden.** Habere loco patris, colere tanquam patrem.
houden veur vriend-schap / vyand-schap/ *&c.* Ponere loco beneficij, amicitię: loco contumelię, maledicti, criminis, *&c.*
houden veur ghe-daen. Actum habere.
houden veur vyand. Habere in hostium numero: pro hoste habere.
houde. Gerere, hoc aut illo modo se habere, vivere. **Sich eerlick houden.** Gerere se honestè: honestè & decenter vivere.
houden ende ont-haelen yemanden. Excipere, curare, tractare aliquem, habere.
houden ende voldoen. Pręstare.
houden. Celebrare. **Bruyd-loft houden.** Nuptias celebrare, nuptias cum celebritate quadam facere, facere nuptias, exhi-

exhibere convivium nuptiale. **wtvaerd houden.** Celebrare exequias, facere funus. **Vier-dagh houden/hoogh-tijd houden.** Celebrare diem festum, feriari, solenne celebrare.

Houden herberghe/backerſſe/ *&c.* Exercere cauponam, agere cauponem: exercere furnariam, *&c.*

Houden ſchole.j. op-houden. Agere ludimagiſtrum. **Raed houden.** Conſilia agere, inire conſilia. **Wacht houden.** Stationem agere.

Houden de vier-ſchaere. Agere forum, dicere jus, de controverſijs judicare.

Houden/op-houden een kind. Alere, educere, educare puerum.

Houd-kind. Alumnus. **j. voeſter-kind.**

Houden.j.houwen. Matrimonio jungere vel jungi.

Houd-vaſt. Fibula ferrea, fibula adunca.

Houd-vaſt/tapaerd. Homo tenax, avarus.

Houder. Tenens, qui tenet.

Houder. *vetus.* Præfectus.

Houder. Receptaculum, retinaculum.

Houder/viſch-houder. Naſſa: vimineum textum in quo piſces ſervantur & aluntur.

Houdachtigh. Tenax.

Hove.j. hof.

Hovel/hoevel. *ſax.ſicamb.* **j. bult.** Gibbus, tumor.

Hovel/hoevel. *ſax.ſicamb.* **j. ſchaeve.** Dolabra. *germ. hoble.*

Hovel/ heuvel. Collis, monticulus, clivus. *germ. buhel.*

Hovelken. Clivulus, grumus, grumulus, terræ tuber.

Hovelen/ heuvelen. Aſſurgere in clivum, excreſcere in collem, extuberare.

Hovelachtigh. Clivoſus. *&* Gibboſus.

Hovelinck. Palatinus, aulicus.

Hovelinghen. Palatina officia, aulici, officiales aulici.

Hoven/hovéren/hof houden. Epulari, comeſſari, agitare convivia, ſplendidè & lautè vivere aulico more.

Hovéren. Epulari, comeſſari: agere convivia.

Hovéren. *germ.ſax.* Præſultare.

Hoven. Colere hortum.

Hovenier. Holitor, hortulanus.

Hovenierſter. Hortulana holitrix.

Hovenieren. Colere hortum.

Hoven ende huyſen yemanden. Domecipere aliquem. *vide* **hof-ſtad.**

Hoveſch ende ſchoon. *vetus.* **j. huyſch.**

Hout. Lignum, materia. *germ. holtz. ang. wood.*

Hout. *vetus.* Sylva. *hinc pagorum nomina.* **Bogh-hout/Buggher-hout/ Ooſt-hout/** *&c. ita quoque. wode a glis & viribus ſaxonibus* lignum *&* ſilva *dicitur.*

Hout-beytel. Cuneus.

Hout-breker. Faber lignarius, materiarius, negotiator abietarius, abietarius.

Hout-draed/hout-iaeren. Pecten: linearum tractus qui in longum excurrit in materia.

Hout-draeyer.j.draeyeler. Tomio.

Hout-duyve/ hol-duyve. Palumbes, palumbus, livia.

Hout haelen. Lignari.

Hout-haeler. Lignator.

Hout-huys. Lignile.

Hout-iaeren.j. hout-draed. Pecten. *linearum tractus unde lignorum ætas dignoſcitur.*

Hout-kraeye. Picus niger, cornix ſilvatica.

Hout-laeghe.j.hout-mijte.

Hout-maeye. Coſſus, teredo.

Hout-merckt. Forum lignarium.

Hout-mijte. Meta ligni, ſtrues.

Hout-ſaghe. Runcina, ſerra dentata.

Hout-ſagher. Serrarius, priſtes.

Hout-ſaghen. Materiam ſerra deſecare.

Hout-ſneppe. Gallinago, ruſticula, perdix ſilvatica, ruſtica.

Hout-ſtal. Lignile.

Hout-vorſter.j.boſch-hoeder. Saltuarius.

Hout-werck. Materia, opus ligneum, materiaria fabrica. *&* Opus inteſtinum, ſublicium.

Hout-wercker. Faber lignarius, faber materiarius.

Hout-worm. Coſſus, teredo, termes: vermis ligna erodens.

Hout-achtigh. Lignoſus.

houten/van hout. Ligneus, a, um.
houten aensicht.j.verderen.
houten brugge. Pons ligneus, sublicius.
houten schoenen/holt blocken. Calones, soleæ ligneę.
houten mensch. *adag.* j.swaer-moedigh. Melancholicus.
houten naeghel.j.spie.
houtten. Claudicare. *ang.halte, haulte.*
houttende. Claudicans, claudus.
houw. Eho, heus.
houw.j.hou. Celeusma.
houwe.j. houde. Tunica sive calyx fabarum.
houwe/houw/hauw. *germ.sax.sicamb.* j. hoy. Fœnum, herba resecta in pabulum.
houwe/ houw/ hauwe. Incisura, incisio, incisus, us, sectura, sectio, cæsura.
houwe. Cęsio, lignorum cæsura.
houwe/wonde. Vulnus.
houwe. Turbo : ventus è depressa nube contortus : *sic teut. dictus, quòd obvia quæque decutiat & prosternat.*
houwe in d'ooghe. Vnguis; membranula quędam in oculo.
houwe/houweel. Ligo, bipalium, pastinum. *ger.hauwen.sax.howe.gal.hove, hoyau.*
houweel. Pastinum, marra, irpex: & Bipennis: & Runcina, Sarculum.
houwen/hauwen. Secare, insecare, putare, amputare, scindere, cęsim ferire.
houwen in stucken. Dissecare. *ang. hewe.*
houw-baer. Maturus putari sive amputari, cæduus.
houw-bancke. Lanionia mensa, mensa in qua carnes scinduntur.
houw-bijle. Securis.
houw-bosch. Cędua silva.
houw-mes. Falx putatoria, falx silvatica, falx arboraria.
houw-spaenderen. Assulę.
houwens. Cæsim. houwens ende steeckens. Cęsim & punctim.
houwer. Sector, putator: & Pastinator.
houwer. Ensis, securis.
houwinghe. Sectio, putatio, amputatio.
houwen/ houden/ houwelijcken/ hijlicken/hilicken/ eelicken. Matrimonium contrahere, inire, sortiri : jungi matrimonij fœdere, connubij fœdus inire: ducere uxorem : nubere viro, maritari, viro tradi seu sociari : *ab* hou / houd/ hold *sive* huld. i. favens, fidelis : *unde etiam vet. dictio* ge-houw ende getrouw: & vriend-houd/heer houd. *Connubium enim fidum & stabile imprimis esse debet: unde & Senecæ fides sacrata conjugij dicitur.*
houw-baer. Maturus vel matura conjugio.
houw-baere maeght. Virgo nubilis, matura viro.
houw sieck. Appetens nuptiarum.
houwelick/houdelick/ houlick. Conjugium, connubium, matrimonium, matrimonialis vel coujugalis copula, jugale vinculum, jugalis nodus.
houwelick-maecker. Auspex.
houwelicks. Matrimonialis, conjugalis.
houwelicks goed. Dos, res dotalis, bona nuptiarum causa tradita, pecunia marita, dotalis.
houwelicksche veur-waerde. Pactum matrimoniale, contractus conjugialis, syngrapha connubialis , conditiones sive condictiones nuptiales, tabulę matrimoniales.
houwelickschen band. Iugale vinculum, copula matrimonij.
houwelicken. Maritare, connubio jungere, collocare matrimonio, nuptui, nuptum dare: despondere : & Connubio jungi: ducere uxorem: nubere viro.

H V

hubbelen. *fland.* j.huppelen. Saltitare.
hube.j.huyve. Bubo.
huberon. *vetus.* j.hoppe. Vpupa.
hucken. Desidere, subsidere, residere, obsidere, in terram se submittere.
hucken van swaeren last. Pandari, incurvari, cedere ponderi.
huck-schouderen. Humeros contrahere.
huckende. Subsidens, incurvus. pandus.
hucker. Reses, deses, incurvus, pandus: & Insidiator, subdolus.
hucker.j hoecker/huecker. Institor, propola caupo.

hucker/huckerken. Myscelus, nanis cruribus.

huckup. *sax.* Singultus.

hudsen/hedsen. Panniculi, panni viles, triti & laceri.

huede/hueden. j. **hoede/hoeden.**

hueck. *sax.* j. **huygh.** uva.

huel. j. **heul.**

huelfte. *holl.* Sculponea, solea lignea.

hueghel. j. **heughel.** Climacter.

huelte. j. **heulte.** Imum fossæ.

huepe/heupe.

huere. j. **hure.** Caput apri.

huere. *fland.* j. **ure.** Hora.

huere. *vetus.* j. **hoere.** Meretrix.

huere/hueringhe. Conductio, locatio.

huere/huer-loon. Locarium, pensio, merces.

huer-cedel. Tabulæ conductionis aut locationis, contractus.

huer-gheld. Locarium, pensio.

huer-knecht. Mercenarius.

huer-loon. Locarium, pensio, merces.

huer-peerd. Equus meritorius, conductitius.

huer-waeghen. Vehiculum meritorium.

huer-waere. *vetus.* j. **huere.** Conductio, locatio.

hueren. Conducere. *ang. hyre.*

huer-linck. Mercenarius, mercede conductus.

huerlinck. Conductor. **huerlinck van een huys.** Conductor domus, inquilinus, in conducta domo habitans.

huericken. *fland.* j. **ericken.** Ruminare.

hufte. *sicamb.* j. **heupe.** Coxa, coxendix.

hugghen. *vetus.* Observare, considerare.

hugghер. Observator, explorator, corycæus.

huggheren. j. **huyveren.** Frigutire.

hugghеrigh. j. **huyverigh.** Frigutiens.

huy/hauw. j. **hoy.** Fœnum.

huy/hoy. *holl. fris.* j. **weye.** Serum lactis.

huyven/huyvekē. Bubo, asio, otis, noctua, ulula. *germ. huw. gal. hibou. hisp. buho.*

huych. j. **huygh.** uva, uvula.

huychelen. Blandiri, assentari. *germ. heuclen.*

huycheler. Adulator, assentator.

huycke. Toga, pallium. **huycke oft lie der vrouwen.** Calyptra, palla. *a[…]* **huycke.** *q. d.* j. **hoedke/** *ab* **hoeden[…]** *à tuendo sicut* toga *à tegendo.*

huyck oft huyckſken na den wind hanghen. Servire scenæ, servire tempori, versare suam naturam & regere ad tempus, *Cicero.* ad nutum aliquorum circumferri.

huyck-maecker. Pallio.

huyd/huyden. *ger. sax. sicamb. holl.* j. **heden.** Hodie.

huydigh. Hodiernus. **huydigen dagh.** [H]odie, dies hodiernus.

huyd/vel. Cutis, pellis, corium, tergus, [e]xuviæ. *germ. haut. ang. hyde.* **Metter huyd be-taelen.** Tergo luere.

huyd ende haer-straffe. j. **stoepe.**

huyd-vetten. Depsere corium, subigere pelles.

huyd-vetter. Coriarius, alutarius, subactarius, depsitor, qui coria & tergora d[ep]sit & pinguefacit.

huyd-vetterye. Officina coriarij.

huyden. j. **heden.** Hodie.

huyden. *vetus.* j. **hoeden.** Custodire, c[on]servare.

huyder/uyder/wder/euder. Vber, mamma. *dicitur tantum de bestiarum mammis.*

huyder-vret/euder-vret. Sumen. *q. d.* **huyder-vraed.** i. uberum sive abdominis assum.

huyderen/uyeren. Turgescere uberib[us] sive mammis, *ut vaccæ fœtui maturæ.*

huygh. uva, uvula, columellæ inflamm[a]tio, uvę gutturis tumor, columella pr[æ]cidua.

huyl. j. **wl.** Vlula.

huylen. Vlulare, ejulare: quiritari, plangere, lamentari. *germ. heulen. gal. hurler. it. ululare. hisp. aullar.*

huyler. Vlulator, ejulator.

huyler. *holl.* Cygnus, olor: *à querula voce olorum dici putat Adr. Iunius.*

huylinge. Vlulatus, ejulatus: planctus, la[…]mentatio.

huyppe. *holl.* j. **hoppe.** Vpupa.

huys. Domus, ædes, ium. *germ. hauß. ang. house.*
huys. Familia, prosapia. **Van edelen huyse gheboren.** Nobili familia natus.
huys. *vetus.* j. **hof.** Epulum.
huys. Antaceus: esox, sive exos: *piscis genus, vulgò* huso: *sax.* **huse:** *quòd domunculæ instar se ostentet, ut quidam putant. vel q.d.* hys *sive* hysca: *unde & Illyricè* **vyys** *appellatur, nimirum à pinguedine seu lardo quo porcum refert. Gesner.*
huys-alame. Supellex.
huys-arme. Egeni occulti: qui domi se tenuiter continent.
huys-backen-brood / huys-brood. Panis cibarius, secundarius, autopyrus, confusancus, secundus, domesticus, domi coctus.
huys-blas. Ichthyocolla, gluten piscium *dicitur* **huys-blas.** *q.d.* **huysen-blase.** *fit enim ferè ichthyocolla ex husonum vesica. Gesnerus.*
huys-brenner / huis-brenner. *germ.* Scarabæus maiusculus, galeatus, rubris cornibus, & alis testaceis armatus.
huys-buyck. Victum manu quærens, χειρόβιος. *vulgò* ventrimanus. *&* Incola.
huys-berd / hangh-berd. Insigne ædium: signum domus.
huys-brief. Insigne locandarum ędium.
huys-braecke. Irruptio in ędes.
huys-breker. Effractor, vecticularius.
huys-bye. Avis domestica.
huys-deerne. Focaria.
huys-drop / dack-drop. Stillicidium, stillæ de tecto cadentes.
huys-drop / hoof-drop / oof-drop. Subgrunda vel subgrundia.
huys-duyve. Columba cicur, domestica, palumbus cicur, cellaris.
huys-duyve. *adag.* οἰκουρὸς. qui semper domi desidere gaudet, cochlea.
huys-esel. j. huys-duyve. Cochlea.
huys-endte. Anas cicur.
huys-ghe-noot. Domesticus, familiaris.
huys-ghereck. *vetus.* Supellex, utensilia.
huys-ghe-sind. Familia, domus.
huys-ghe-reede. j. huys-raed. Supellex.
huys-god. Lar, deus domesticus.
huys-goden. Penates, lares, dij domestici, dij patrij.
huys-haen. Gallus gallinaceus.
huys heer. Herus, herus domus, dominus, paterfamilias: *&* Conductor domus, inquilinus.
huys-hond. j. huys-wachter.
huys-houden. Alere familiam, gerere rem domesticam, tueri sive curare rem familiarem: *&* Parcere sive comparcere familię, parsimoniam adhibere, frugem facere, familię curam habere.
huys-houder. Oeconomus, vir œconomus, administrator rei familiaris.
huys-houdinghe. Oeconomia.
huys-houdigh. Frugi.
huys-huere. Locarium, pensio, merces inhabitationis ædium alienarum.
huys-kappelle. Lararium, sacrarium domesticum.
huys-knecht. Famulus: scoparius. *&* Oeconomus.
huys-lieden. Inquilini. *&* Coloni.
huys-loock. *sax. sicamb. holland.* **j. donderbaerd.** Sedum maius. *sic dictum quod super tecta crescat & folia porri similia habeat. ang. housel ke.*
huys maeght. Famula, ministra, ancilla, scoparia.
huys-man. Vir domesticus, paterfamiliâs maritus. *&* Inquilinus. *&* Agricola, colonus, villicus, ruricola.
huys-meester. j. hof-meester. Oeconomus.
huys-meyer. *vetus. germ.* Oeconomus, maior domus.
huys-moeder. Materfamiliâs, matrona.
huys-mussche. Passer domesticus, passer tecticolus, passer solitarius.
huys-raed. Utensilia, supellex, bona mobilia. *q.d.* **huys-reed.** *nempe* res ad quotidianum usum patris familiâs paratæ *secundùm I. C. tit. de supell. leg. unde &* **ghereede / huys-ghe-reede.** *&* **ghe-rade** *dicitur. germ. haußrath. sax. hußgerath.*
huys-raed. *metaphoricè.* Peculium, *apud Plaut.*

Plaut. & Petron. veretrum, genitalia. *q.d.* utensilia: *honesta rei turpis circumlocutione.*

Huys-raed houden. *vetus.* j. **huys-houden.** Tueri rem familiarem.

Huys-rekel. j. **huys-wachter.** Canis domesticus.

Huys-saete. j. **huys sete.** *vet.* Domesticus: familiaris.

Huys-soeckinghe. Inquisitio in domicilia. & Irruptio in ædes.

Huys-soeckinghe doen. *vetus. sax. sicamb.* Irrumpere in ędes violenter, & cum impetu ingredi.

Huys-slanghe. Coluber.

Huys-slacke. Limax, cochlea nuda.

Huys-sorghe. Oeconomus.

Huys-stofferinghe. Supellex.

Huys-stormer. Effractor.

Huys-vader. Paterfamilias, maritus.

Huys-volck. j. **huys-lieden.**

Huys-vriend. Familiaris.

Huys-vrouwe. Hera domus: & Vxor, domina, nupta, socia thori.

Huys-wachter/huys-rekel. οἰκουρός, canis domesticus, canis villaticus, canis assiduus.

Huys-weecke. *fland.* j. **huys-arme.**

Huys-weerd. *sax. sicamb.* Maritus, herus domus.

Huys-werck. Negotium domesticum, opus domesticum.

Huys-wijf. Materfamilias, domina, hera domus.

Huys-wortel. *germ. sax.* j. **huys-loock.** Sedum.

Huysen. *vet.* j. **hoven.** Epulari. *hinc* **paesch-huysen.**

Huysen ende hoven yemanden. Recipere aliquem hospitio, domo, tecto.

Huysen. *vetus. fland.* Domum ædificare.

Huysinghe. Domicilium, ædificium.

Huyselick. Parcus, frugi.

Huyselick dier. Animal cicur, mansuetum, domesticum.

Huyselicken. Frugaliter.

Huys-sitten. *holl.* j. **huys-armen.**

Huysken. Domuncula, ædiculę, parva domus, parvę ædes.

Huysken. Theca, loculus in quo aliqu[...] conditur. **Huysken van peper of an[...]der cruyden.** Cucullus, involucrum [...] aromata clauduntur.

Huysken. j. **hulse.** Siliqua, gluma, calyx [...]ca seminis. *ang. huske.*

Huyssier. j. **deur-waerder.** Accensus, a[p]paritor, janitor, ostiarius. *gal. huißier ab huis. gal.* i. ostium. *ital. ußiere. angl. h[u]ser, usser.*

Huyve. Reticulum, capillare, vitta.

Huyve. *vet. fland.* j. **huygh.** uva.

Huyve. j. **menigh-voude.** Echinus, b[...] ventriculus.

Huyve des in-ge-wandts. Omentum.

Huyve vanden waghen. Tympanum [...]rus.

Huyven-bandeken/huyven-bindtsel. [...]nia.

Huyven. Caput operire, contegere ami[...]

Huyveren. Horrere, horrescere, frigut[...] sentire intrinsecus algorem seu trem[o]rem.

Huyverigh. Friguriens, horrens frigore[...]

Huyveringe. Horror, tremor præ frigor[e]

Huyveringhe van kortse. Perfrictio, qu[...]cera febris: rigor: frigus quod in [...]cessione tertianę febris tremorem [...]ducit.

Hulcke/koop-vaerders schip. Holcas, [na]vis oneraria, gravis, frumentaria: stla[ta] navigium latum vastumque. *sax. ho[...] ital. hulca. ang. hulcke.*

Hulcke/kinck-horen. Piscis turbinatus.

Huld/hold. Favens, amicus, benevol[us,] amans.

Hulde. Suffragium, favor, gratia, fides, fid[e]litas. & Amor.

Hulde/ manschap. Obsequium & obs[er]vantia clientis sive vasalli: hominiu[m] *vulgò* homagium.

Hulden/hulde doen. Obsequium & fide[m] pręstare. & Suffragio ornare.

Hulden den landß-heere. Inaugurare pri[n]cipem, initiare principatui, suffragi[...] dedicare principatui, solenni suffragi[o] eligere principem, præstare domino ju[s]ramentum fidelitatis. *vulgò* homagiar[e.]

Huli

uld-schenck/huld-ghiste. Coronarium: munus quod principi ad inaugurationem aut novum honorem datus.
ulle hooft-doeck. Capitium, plaga, plagula, velamen muliebre capitis, rica, ricula, calantica, vitta, redimiculum.
ullen. Redimire caput, caput tegmine ornare.
ulsel. j. hulle. Capitium.
ulpe/hulpen. j. helpe/helpen.
ulse/hulsche/huldsche. siliqua, calyx, folliculus, gluma, utriculus, involucrum seminum in frugibus.
ulsen-brucht. *ger. sax.* Legumen.
ulsen ende bulsen. Tussire vehementer, quassari vehemente frequenteque tussi, vulsare, *apud Veget. germ. bulsen. Gesner.*
ulst. Ruscus silvestris, aquilenta, aquifolia. *gal. houlx.*
ummel. j. hommel. Fucus.
ummen. j. hemmen. Mutire.
umsken. *sicamb.* j. krekel.
umpelen. *sicamb.* Ineptè operari.
umpeler. j. humpel-man. *sicam.* j. brodder. Imperitus suę artis, ineptus operator.
ungher. *ger. sax. sic.* j. hongher. Fames.
ungkeren. Affectare, cum affectu petere: *propriè est infantum & puerorum mammam aut alimonium appetentium.*
ungkeren. *flan!.* Hinnire.
upe/huppe. j. heupe. Coxendix.
uppe/huppetuy. *fland.* i. hoppe. Vpupa.
uppelen/huppen. Saltitare, subsilire, subsultare, persultare, exsilire, tripudiare, argutari.
uppel koren. j. hopper. Locusta.
uppelinck. *vetus.* j. vorsch. Rana. *Ovid. 15. Metaph. de Rana: apta natando Crura dat: utque eadem longis sint saltibus apta.*
uppeler. Subsultor.
uppen. Saltare.
upper/hipper. *sax. fris. sicamb. holland.* j. sprinck-haen. Locusta.
upsch. Speciosus, formosus, decorus, pulcher, venustus, bellus.
urcken. j. horcken. Auscultare.
urcken. j. horcken. *holl.* j. hucken. Inclinare se.
hurde. j. horde. Crates.
hure. Caput apri aut cervi. *gal. hure.*
hurigh/hurlingh. *germ.* Hornus: intra primum adhuc annum.
hurighen wijn. *colon.* Vinum hornum.
hursel. j. horsel. Crabro.
hurten. j. horten. Pulsare.
hurts. j. horts. Hericius.
hus-brenner. j. huys-brenner.
hussack/husseck/ hus huyck. *germ. sax. sicamb.* Toga, pallium. & Mastruca. *germ. hussack en, huzeck, hus iack.*
hussen/husschen. j. hisschen. Stigare, instigare.
huts/hutsinghe. Concussus, us.
hutsen/hutselen. Quatere, concutere, succutere, quassare, conquassare: & Labefactare, agitare. *gal. hocher.*
huts-pot. Caro jussulenta, jurulenta, carnes è jure: aulicocia, orum. *dicitur à concutiendo: quòd carnes conscissæ, & in jure suo coctæ à coquo in olla fervente concutiantur, succussentur & invertantur. gal. hochepot. ang. hotspote, hotchepot.*
hutte. *vetus. sax sic.* j. hoede/huede. Custodia, protectio.
hutte. Tugurium, casa gurgustiũ, attegiæ, mapalia, magalia, ligellum, scena, taberna, tabernaculum, tentorium. *dicitur* hutte. *q d.* hude *sive* hoede/ *à tegendo sive protegendo, eadem ratione qua* tugurium *Latinis. gal. cabute.*
hutteken. Tuguriolum, casula.

I A

IA. Sic, sanè, certè, etiam, imò, videlicet, ita est. *ger.* ja. *ang. yea, yee.*
Ja dat meer is. Imò verò, quin etiam, adde quod.
Ja-heere/ iae-man/ iae-schepen. Iudex pedarius sive pedaneus.
Ja-woord. Concensus, affirmatio.
Jachte. j. iaghte. Venatio.
Jack. *fland.* Thorax, diplois, lorica. *gal. jaque. ital. giacco.*
Jacke. *germ. sax. fris. sicamb.* Prętexta toga: vestimentum quod tunicę superinduitur.

tur: & Supparus, ſupparum: & Endromis, veſtis rudis aut villoſa: & Gallica palla: & Tunica. *germ. iack. ang. iacke, iacket.*

Jacke. *fland.* j. **kletſooꝛe.** Scutica, flagellum aurigarum.

Jacken. *fland.* Flagellare ſcutica.

Jackener. Auriga.

Jaeghen. j. **iaghen.** Venari.

Jaegh-pijcke. j. **iaght-ſpꝛiet.**

Jaer. Annus. *germ. iar. ang. yere. yeare.*

Jaer ende dagh. Annus & ſex ſeptimanæ: & (*veteri ſaxonum more*) tres inſuper dies.

Jaer-boeck / iaer-tijd-boeck. Annales, chronica.

Jaer-dicht. Verſus chronologicus, chronographicus.

Jaer-dꝛaed. j. **hout-iaer/hout-dꝛaed.** Pecten pectines, lineæ ſive venæ in arboribus.

Jaer-ghetijde. Anni tempus.

Jaer-ghetijde. Annus vertens.

Jaer-ghetijden. j. **iaer-tijden.** Annalia tempora, anni partes.

Jaer-ghetijde. Sacra anniverſaria, feriæ ſolennes, ſtatæ, certę, & quotannis recurrentes: anniverſaria ſolennitas, dies anniverſarius, memoria anniverſaria. Annuus dies, *apud Tertullianum.* & Annuę parentationes.

Jaer-ghe-tijde houden. Feralia vel parentalia annua celebrare: oblationes annuas reddere, *Tertullian.* annua die facere pro defunctis: annuis diebus dormitionis offerre, *Tertull.* anniverſaria die agere memoriam defuncti.

Jaer-gheld. Annua, orum, ſalarium unius anni.

Jaer-koſt. Annona æ.

Jaer-loon. Annua merces, annuum ſtipendium.

Jaer-merckt. Nundinę, forum nundinarium, mercatus, panegyris.

Jaer-ſchaere. Annorum multitudo, numerus annorum, anni præfiniti. & Pubertas, tempus pubertatis, ętas quatuordecim annorum. & Annus plenus, completus, integer, anni ſpatium. & Pro[...] tus anni, opora.

iaer-tanden. Gnomones jumentorum.

iaer-tijden. Horæ anni, tempora a[...]

Vier iaer-tijden. Anni horæ, qua[...] anni tempora, *nempe hyems, ver, æſta[...] tumnus.*

iaer-tijd-boeck. Annales, libri chroni[...] chronica, orum.

iaerſ-avend. Pridie calend. Ianuarij.

iaerſ-dagh. Calendę Ianuarij.

iaerſ-miſſe. Calendæ Ianuarij, primus [...] incipientis anni.

iaeren. Annuare, perennare.

iaerens/t'iaeren. Anno elapſo, anno ſu[...] riore.

iaerigh/iaerlinck. Anniculus, annotin[...] & Hornus, hornotinus.

iaerigh oft iaerlingh kind. Puer anni[...] lus, puer unum natus annum. **Tweeia[...] righ.** Biennis. **Dꝛy-iaerigh.** Triennis[...]

iaerighen tijd. Tempus annale, temp[...] unius anni.

iaerigh van deſen iaere. Hornus. **iae[...] ghen wijn.** Vinum hornum, horno[...] num.

iaerigh/ be-iaert. Maturus annis, ma[...] annis, pubes.

iaerlick. Annuus, anniverſarius, ſolennis[...]

iaerlick in komen. Cenſus, annuus red[...] tus.

iaerlicks. Annuatim, ſingulis annis, qu[...] tannis, in ſingulos annos, anniverſariè[...]

iaerlingh. Anniculus, unius anni.

iaghen. Venari, indagare, agitare feras, i[...] ſequi feras, ſectari beluas, apros, cervo[...] & *metaphor.* Feſtinare, properare, d[...] properare.

iaghen deur de ſpieſſen. Prępilatis haſt[...] objicere, ſpiculis ludibrium objicere.

iagher. Venator, indagator, veſtigator.

iaghers gaeren. j. **iaght-gaeren.** Caſſis.

iagherande. *vetus.* Vivarium. & Velitatic[...]

iagherſſe. Venatrix.

iaghertje. Venatio. & Vivarium, lepora[...] rium.

iaght. Venatus, venatio.

iaght/iaghte/iaght-ſchip. Liburnica, ce[...]

lox[...]

lox, navis prædatoria, piratica, myoparo, piraticus myopara. *navis triremis formà incredibilis celeritatis.*
ghț-garen. Plagæ, retia, caſſis.
ghț-hond. Canis venaticus, canis venator, canis Gallicus.
ght hozen. Lituus, cornu venatorium.
ght-net. Plagæ, caſſis.
ght-peerd. Venator equus. & Veredus.
ght-schip. j. iaghte. Liburnica.
ght-spriet/iaght-stock. Venabulum.
ght-voghel. Accipiter.
ght-werck. Venatio.
ghten. Venari, curſitare. & Feſtinare, properare, accelerare.
ghtigh. Venaticus. & Properus, præproperus, valdè celer & feſtinus.
ghtigh. *ſax. friſ.* j. loopigh. Catuliens.
loes/ieloes. Zelotypus, zelotes. *gal. ialoux. ital. zeloſo. geloſo. hiſp. celoſo. angl. jelouſe.*
loeſhe/ialoeſheyd. Zelotypia.
mer/iammer. Miſeria, calamitas, ærumna.
mmeren / iammerlick klaghen ende schreyen. Lamentari, voce querula & triſti damnum ac dolorem triſtari.
mmeren/dæren. Miſereri, miſerari, miſereſcere. My iammert. Miſeret me.
mmerlick. Lamentabilis.
mmerlick gheschrey. Lamentatio, lamentum.
mmerlicken. Miſerabiliter, miſerè: miſerandum in modum.
mmer-hertigh. Miſericors.
mpelen. j. ſanckelen.
ncken/keffen. Gannire. & Vagire.
ncken/huylen. Vlulare.
ncken/bassen. Latrare.
ncker. Gannitor, latrator.
nnette/iennette/iennetteken. Narciſſus, lychnus ſilveſtris.
tten/ietten. Sarrire agrum, ſarculare, runcare.
t-houweel. Sarculum, capreolus.
velyne. Haſta, lancea velitaris, levis, ſpiculum, ſariſſa. *gal. iaveline. ital. iaverina. ang iavelin.*

iavelijnken. Aclis, tragula.
iaute. *friſ.* Scyphus ligneus. & Donum.

IB

Iben-boom. *holland. friſ.* j. ieben boom. Taxus.

IC

Icht. j. iet. Aliquid.
icht-wat. j. wat/etwat. Aliquid.
ichten. *friſ.* ghichten. Fateri.
ick. Ego ipſe. *germ. ich. gal. ie. ang. i.*
ick selve. Ego, ipſe, egomet, idem ego.

ID

Id. *ſax. friſ.* j. het. Id, hoc, &c.
ider. j. ieder. Quiſque.

IE

Ie. *vetus.* Aliquis. & Vnquam.
ie-gelick. Omnis, quilibet, quivis, quiſque, unuſquiſque.
ie-man/& *per paragogen,* iemand. Aliquis, quiſpiam, ullus, quiſquam unus, aliquis homo.
ie-mer. Vnquam. & Imò. & Æternùm, æternè, perpetuò. & Saltem, imò, tamen, maximè.
ie-wat. j. iet-wat/et-wat. Aliquid.
ie-wers/ie-waers/ie-weringhs. Vſquam, uſpiam, alicubi.
iechte. j. ghichte.
iecke. Paſſeris ſive plani piſcis genus.
iecke. *holl. friſ.* Opus mellarium vilius, mel vilius, ex apum genitura & mellis fæce expreſſum.
iecke. Oeſypum, œſypus, oſca, ovium ſordes, ſuccus ab immundę vellere demptus ovis, ſudor ſordeſque lanis ovium adhærentes: ſuccidarum lanarum pinguitudo ſordida.
ieck-wolle/ wolle met der iecken. Lana ſuccida, vellus ſuccidum, lana illota, & ſordibus adhærentibus imbuta, lana ovis ſordida cum ſuo œſypo.
iecke/ijcke/hijcke. Vaſis menſura & capacitas, menſura capacitatis & ponderis juſti limitatio, ſignum ſive nota juſtę menſuræ.
ieck-maete. Menſura deſignata.
ieck-merck/ieck-ijser. Tudicula.
iecken/ijcken/ hijcken. Limitare, menſuram

suram & pondus in vase designare : signum sive metam mensure iuste indere.
Ied/iet/iet-wat. Aliquid.
Ieder. *germ. sax. sicamb. holl.* Quilibet.
Ieder-man/een-ieder. Quilibet, quivis, quisque, unusquisque.
Ieder-tijdts. *vetus.* Omni tempore, quovis tempore.
Ief. *vetus. holl.* j. **scheer-garen.** Stamen.
Ieft. *fland.* j. **aerd-vele.** Hedera. *ang. yvie.*
Ieghelijck j. **ie-ghelijck.** Omnis.
Ieghe-welck. *vetus* j. **ie-ghelijck.**
Ieghen. *ho* j. **teghen.** Contra.
Ieghen-woordigh. j. **teghen-woordigh.** Presens.
Ieloes. j. **ialoes.**
Ie-man. j. **ie-man.** Aliquis.
Iemer. j. **ie mer.** Vnquam.
Ienever-boom. j. **ghenever-boom.**
Iennette. j. **ghenette/iannette.**
Ient. j. **ghent.** Bellus, scitus.
Iepen-boom. *sic. holl.* j. **olm.** Vlmus. *germ. yffenholtz.*
Iergend/iergens. j. **ergens.** Vsquam.
Iet/ied. Aliquid.
Iette. *fris.* Tunica.
Ietten. j. **iatten.** Sarrire agrum.
Ieucken. j. **ioocken.**
Ieven. *sax.* Hedera terrestris. *ang. juye.*
Ieven-boom/ieven-hout. Taxus, smilax. *vulgo* ifus. *germ. eyben. gal. if. ang. yew.*
Ieughd. Iuventa, juventus, ætas juvenilis, adolescentia, prætexta etas, florens ætas, pubertas. *ger. jugend. ang. youthe.* flos ætatis.
Ieugh-dom. Iuventa, etas florens, adolescentia.
Ieughdigh. Iuvenis juvenilis, adolescens vigens, vegetus, florens etate.
Ieughdighlick. Iuveniliter.
Ieughden. Iuvenescere.
Ieweringhs. j. **ie-wers.**

I G

Ighel. j. **eghel.** Echinus.

I I

Iben-boom. j. **ieben-boom.** Taxus.
Iicke. j. **iscke.**

Ijdel. Inanis, vacuus, vanus, cassus. *ὑ...* Otiosus, desidiosus, inanis.
Ijdel/lichtveerdigh. Nugalis, frivolus, levis, vanus.
Ijdel van hoofde. Amens, demens, delirus.
Ijdelen haerinck. Halec inane, lactibus & ovis carens.
Ijdel-darm. Intestinum jejunum : intestinum semper inane. *& metaph.* Homo vorax & semper famelicus.
Ijdel-tuyte. Ambubaia, mulier vana, vaniloqua, vanidica, inaniloqua.
Ijdelheyd. Vanitas, inanitas.
Ijdelheyd van hoofde. Dementia, amentia, delirium.
Ijdelick. Vanè, inaniter.
Ijdelen. Inanire, exinanire, vacuare, evacuare.
Ijf/ijf-boom. *fland.* j. **ieven-boom.** Taxus.
Ijle. *germ. sax. sicamb. fris. holl.* j. **haeste.**
Ijlen. j. **haesten.** Properare.
Ijlens. j. **haestelick.**
Ijle. *sicamb.* j. **eghel.** Sanguisuga.
Ijpelijne. Tilia mas.
Ijpen-boom. j. **iepen-boom.**
Ijs/eys. Glacies. *germ. eys. ang. ise, yse.*
Ijs/ijse. j. **eye/eyse.** Hulcus.
Ijsen-kruyd. j. **eysen-kruyd.** Verbenaca.
Ijsen. j. **eysen.** Horrere.
Ijs-baene. Planicies glaciata.
Ijs-blocken. *fland.* j. **kalluyten.**
Ijs-bout / ijs-boutken. Pirum acidulum post autumnale.
Ijs-dacke. *vetus. sax.* Stiria.
Ijs-dop / ijs-top. *lovan.* Trochus missilis turbo jaculabilis. *q. d.* trochus glacialis.
Ijs-drappel. Stiria.
Ijs-grauw. Ceruleus instar glaciei.
Ijs-hondeken. Canis Islandicus: ex Islandia sive glaciali regione.
Ijs-kekel. Stiria, gutta gelu concreta.
Ijs-koud. Gelidus.
Ijs-zee. Oceanus glacialis, Scythicus, Septentrionalis, mare Amaltheum.
Ijs-spore/voet-ijser. Encentris : *stapes f... reus, aut ferreis mucronibus confixus, quo utitur qui lubricam glaciem calcant.*

ſ el. Ceruleus inſtar glaciei.
ſ-voghel. Alcedo, alcyon: *avis glaciali hieme pullos excludens.* & Iſpida: *avis circa aquarum ripas glacie concretas degens.*
ſ-achtigh. Glacialis.
ſel. Stiria glacialis. *ang. ÿſele.*
ſel/ÿÿſel. Gelicidium, pluvia glaciata, pruina glacialis.
ſelen/ÿÿſelen. Pluere minutam glaciem ſive pruinam glacialem.
ſelinghe. Gelicidium.
ſen. Glaciare, gelare.
ſen/bÿten. Rumpere glaciem.
ſen. *holl.* j. eyſen. Horrere.
ſelick. *holl.* j. eyſelick. Horribilis.
ſer. Ferrum.
ſer/hoef-ÿſer. Solea ferrea.
ſer/voeye. Compes.
ſer-gheld. Pretium compedum. *pretium quod pro vinculis ferreis captivi penditur.*
ſer-ghenſteren/ ÿſer-ſtraelkens/ ÿſer-voncken. j. ſenghel. Stricturæ.
ſer-hard. Ferreus, aheneus, ſolidus & firmus inſtar ferri.
ſer-hard. j. ÿſer-kruyd. Verbenaca.
ſer-kruyd. j. eyſen-kruyd. Verbenaca. *germ. eyſerhart, eyſenkraut.*
ſer-kuyl. Ferraria, ferri fodina.
ſer-lÿm. Ferrumen, glutinum ferri, glutinum fabrile.
ſer-mael. Macula ferruginea.
ſer-maelich/ÿſer-mael-verwigh. Ferrugineus.
ſer-mÿne. Fodina ferraria.
ſer-roeſt. Ferrugo, ferri rubigo.
ſer-roeſtigh. Ferrugineus.
ſer-ſlagh. j. hamer ſlagh. Ferri ſcoria.
ſer-ſmid. Faber ferrarius.
ſer-ſmidſe. Fabrica ferraria, officina ferraria.
ſer-tuygh. Arma ferraria, ferramenta.
ſer-verwe. Color ferrugineus.
ſer-voncken. j. ÿſer-ghenſteren.
ſer-werck. Ferramentum.
ſeren/van ÿſer. Ferreus.
ſeren man/ſeer herd-vaerigh. Chalcenterus, adamantinus laboris, frigoris & inedię patientiſſimus. *q. d.* vir ferreus.

Ÿſeren vercken. *holl.* j. eghel. Erinaceus, *q.d.* porcus ferreus, *à ſetis ſive ſpinis horridis & præduris tanquam ferreis.*
Ÿſeren vercken. Ericius. *machina militaris undique præpilata, ac verutis horrens, aut clavis ferreis extantibus.*
Ÿver/eyver. Zelus, æmulatio. *ger. eyffer. ang. en: y.*
Ÿveren. Zelari, ęmulari.
Ÿverer. Zelotes, zelator, zelotypus, æmulus.
Ÿverigh. Zelotypus: & Fervens animo.
Ÿveringhe. Zelotypia, zelus.
Ÿvoor. j. ivoor. Ebur.

I K

Ike. i. jecke. Oeſypus, *&c.*

I L

Ilder. j. elder. Vber ovilli pecoris.
Ile. *ſax.* Hirudo, ſanguiſuga.
Illeken. *ſax.* Muſtela ſilveſtris, furunculus.
Iloof. *ſax.* Corymbus, hedera.

I M

Im. *vetus* j. in. In. *germ. im.*
Im-bÿt. j. in-bÿt. Ientaculum. *germ. imbiß.*
Im-boel. j. in-boel. Supellex.
Imde. j. emde.
Imme. *ger. ſax. friſ. ſicamb.* j. bye. Apes.
Immer. j. ie-mer. Vnquam, *&c.*

I N

In. In, intro, intus. *germ. ein, im. gal. en. ital. in. hiſp. en. angl. in.*
In. *adiectivis præpoſitum exponitur per* valdè: *ut* in-arg/in-goed/in-groen/in-quaed/in-ſoet/ *&c. augetque maximè adiectivi ſignificationem ſicut apud Latinos* præ *&* per. *& aliquando* in: *ut* impotens, *apud Martianum & Senecam.* i. valdè potens. Indurus. *apud Ovid.* i. valdè durus: *&* Invalidus *apud Lucret.* valdè validus.
In dien ghy dat doet. Si id facis, modò id feceris.
In-aderen. Interiora viſcera.
In-argh. Valdè malus, perverſus.
in-beelden. Imaginari, mente concipere imaginem ſive ſimilitudinem.
in-beeldinghe. Imaginatio phantaſia.
in-bÿt. Ientaculum, prandiculum, prandiolum

diolum, acratiſma, acratiſmus, ſilatum, & merenda.

in-bijten. Immordere, admordere. & Ientare, ſumere jentaculum.

in-blaeſen. Inſpirare. & Suggerere, inſuſurrare, in aurem oggannire.

in-blaeſer. j. **in-ſteker.**

in-boel. j. **boel-hoed.** *holl. friſ.*

in-hooghen. Pandare, incurvare.

in-borelinck. j. **in-ghehoren.**

in-bornſt. j. **in-brunſt.** Animus fervens ſtudium flagrans, ardor, zelus.

in-bornſtigh / in-brunſtigh. Fervidus, acer, flagrans animo, ardens ſtudio, impetuoſus.

in-brake/inbreke. Irruptio, incurſio, incurſus, effractura.

in-braecke. *fland.* Delictum, legis infractio.

in-braecke doen. Irrumpere, irruere, incurrere, cum violentia & impetu ingredi: & Delictum committere, legem infringere jura violare.

in-branden. Inurere.

in-breke. j. **in-brake.** Irruptio.

in-breke der wateren. Eluvies.

in-breken. Infringere, irrumpere, introrumpere, irruere.

in-breken de deure. Effringere fores, vi & impetu frangere oſtium.

in-breken den koop. Reſcindere emptionem: emptionem irritam, vanam & nullius momenti facere.

in-breker van deuren/venſters/mueren/kiſten. Effractor, directarius, perfoſſor. *apud Apul.*

in-brenghen. Inferre, introducere.

in-breucke. j. **in-braecke.**

in-brocken. Infriare, interere.

in-brunſt. j. **in-bornſt.**

in-dachte. Recordatio, memoria, attentio, intentio.

in-dachtigh. Memor.

in-doen. Indere, inſerere, inferre, immittere imponere.

in-doopen. Intingere.

in-doopſel. Intinctus, embamma.

in-dorre. Peraridus.

in-douwen. Intrudere, impellere, cul[...] care.

in-draeghen. Inferre, importare, ge[...] rere.

in-dragh. j. **in-ſlagh.** Subtegmen.

in-drijven. Impellere, impingere adi[...] gere.

in-drincken. Imbibere.

in-dringhen. Imprimere, impellere, tro[...] rumpere, penetrare. & Impreſſionem facere. & Ingerere.

in-droeve. Pertriſtis.

in-drooghe. Peraridus.

in-drucken. j. **in-dringhen.**

in-druppen. Inſtillare.

in-fraey. Perdecorus, perpulcher.

in-gaen. Intrare, introire, ſubire, intr[...] di, inire, inferre pedem, ingredi, [...] dere, ſubire. & Incidere. **ingaende** [...] Annus inniens, annus incipiens, [...] riens veniens.

in-ganck. Introitus, ingreſſio. & Adit[...] Veſtibulum, oſtium, janua, limen. & [...] ceptaculum.

in-ghe-booght. Pandus, incurvus.

in-ghe-boren. Innatus, ingenitus. & [...] gena, genitus eo ipſo loco, quem [...] colit.

in-ghe-daen. Inditus, immiſſus.

inghe-dom. *ſax. ſicamb. holl.* j. **in-gew**[...] Inteſtina, viſcera.

in-gheeſten. Inſpirare.

in-gheeſtinghe. Afflatus divinus.

in-ghe-land. Poſſeſſor agri, aut fundi, [...]

in-ghe-lande j. **ghe-goedde.**

in-ghe-leghen van kinde. Puerpera.

in-ghe-leght. Impoſitus, inſititius.

in-ghe-leght werck. Emblemata, em[...] ma vermiculatum, opera ſegmenti[...] agmentatis vermiculata, teſſellata, [...] ſegmentatum, opus muſciarium, [...] ſeum, muſivum: opus minutis ſegm[...] tis elaboratum: opus ex ſecamen[...] ſcandulis variorum lignorum ſtud[...] commiſſum, picturam quandam [...] gantiſſimè repræſentans.

in-ghe-leght plaveyſel. Emblema, p[...] mentum ex opere muſcio, pavi[...]

tum musaicum, museacum, musinum, segmentatum, scalpturatum, tessellatum ex tesserulis insititijs, & lapidum frustis versicoloribus.
n-ghe-leghden wijngaerd-stock. Propago, vitis humi depressa, quò ex una plures emergant.
n-ghe-maeckte penssen. Echinus conditaneus, ventriculus bovis conditus.
nghenisse.j.enghenissé. Inguen.
n-ghe-noot. *vetus.* j.in-ghe-seten.
n-ghe-seten. Incola, indigena habitator.
n-ghe-seten des landts. Provincialis.
n-ghe-seten der stad. Oppidanus, municeps.
n-ghesin. *vetus.* Familia.
n-ghe-soden. Decoctus ad tertias, quartas, *&c.*
n-ghe-soden wijn. Defrutum, sapa: vinum decoctum.
n-ghe-souten visch. Pisces muria conditi.
n-ghe-valle. Si, modò, dummodo, si fortè, *q.d.* casu.
n-ghe-vallen. Illapsus.
n-ghe-vallen ende vermaghert. Strigosus, cadaverosus.
n-ghe-vallen van aensicht. Deplenus ore, facie cadaverosa.
n-ghe-vallen aerd-rijck. Labes, discissio terræ.
n-gheven. Indere, immittere, ingerere. *&* Inspirare, suggerere, instigare.
n-gheber. Instinctor, impulsor.
n-ghebinghe des heylighs gheests. Divinus afflatus, cælestis instinctus, divina inspiratio.
n-gheblochten. Implexus.
n-ghe-voert. Inductus, adductus, advectus.
n-ghe-wand/in-ghewepde. Intestina, viscera, exta, interanea, vitalia. *&* Præcordia, tela cordi obtenta.
n-ghe-wand net. Omentum.
n-ghe-wepde. *sicamb.* j.in-ghewand.
n-ghe-wonden. Involutus.
n-gierigh. Valdè avarus.
n-gieten. Infundere.

in-gloedigh. Excandescens, candens, & valdè ignitus.
in-goed. Perbonus, valdè bonus.
in-goeden. *vetus.* j.goeden.
in-gorden. Infringere.
in-gram. Excandescens ira, præfervidus ira.
in-groen. Perviridis, valdè viridis.
in-groen. Clematis Daphnoides, vinca, pervinca, chamæ daphne. *herba cuius folia semper viridia manent.*
in-hael. Inductio.
in-hael/slock. Haustus.
in-haelen. Inducere, introducere, inferre.
in-haelen/in-trecken den buyck. Contrahere ventrem.
in-haelen/in-slicken. Haurire, glutire.
in-haelen renten oft schattinghen. Colligere reditus, cogere exactiones.
in-haeler van beden oft schattinghen. Coactor exactionum, collector vectigalium.
in-ham der zee / binnen-dijck. Sinus maris, litus incurvum mare amplectens.
in-hebben. Continere, habere, tenere, occupare. De stadt in hebben. Habere civitatem, habere muros, in potestate habere urbem, occupare.
in-heet. Præfervidus, Perfervidus.
in-heymlick. Intimus, penitus, in abditissima parte situs.
in-heymsch. Domesticus.
in-heymsche orloghe. Bellum intestinum, civile, domesticum.
in-herd. Prædurus.
in-houd. Contentum, res contenta.
in-houd des ghe-schrifts. Argumentum, *vulgo* tenor.
in-houden. Capere, tenere, continere, obtinere, occupare, possessioni insistere.
in-houden de gramschap. Iram cohibere, reprimere, comprimere, concoquere.
in-houdt. Navis stamina, statumina, costæ.
in-huys. Telonium, ubi tributum ex pisci-

piscibus & alijs rebus exsolvitur.
in-kleyn. Perminutus.
in-komen. Intrare, ingredi.
in-kom-gheld. εἰσδεκτικά: symbola quæ dantur introitus causa, cùm quis recipitur in collegium aut corpus quoddam.
in-kom gheld betalen. Isagogicum dependere: rudimentum tirocinij deponere.
in-komende goed / in-komste. Reditus, proventus annuus, vectigal, obventio, census.
in-komelinck. Advena.
in-komste. Introitus, ingressio.
in-komste.j.in-komende goed.
in-koop. Emptio, coemptio.
in-koopen. Emere, coemere, in solidum emere.
in-kooper. Emptor, mercator, solidarius. & Obsonator, coquus nundinarius.
in-koud. Prægelidus.
in-krijt. Vitalia, cor, pulmo, cerebrum, vitę instrumenta.
in-krimpen. Contrahi, arctari.
in-kruppen. Irrepere.
in-laeten. Immittere, admittere, intromittere.
in-laeter. Admissionalis.i. huyssier.
in-lander. Indigena.
in-landsch. Indigena, vernaculus.
in-landsche oorloghe.j.in-heymsche.
in-leelick. Perturpis.
in leggen. Imponere, immittere, inserere.
inlegghen/in-ghe-leght werck maecken. Vermiculata sive tessellata opera conficere.
in-legghen den wijngaerd. Supplantare, propagare, deponere sulco, deprimere vitem.
in-legghen het kleed/enghen. Coarctare vestem.
in-leghsel. Insitum, res insititia.
in-leghsel.j.in-ghe-leght werck.
in-leyden. Inducere, introducere.
in-lief. Percharus.
in-liggen van kinde. Decumbere ex partus dolore, puerperio.
in-ligghende vrouwe.j. kraem-vrouwe. Puerpera.
in-lijven. Incorporare, concorporare, in unum corpus redigere.
in-loop. Incursus, incursio.
in-loop der wateren. Eluvio.
in-loopen. Incurrere, incursare, occurrere, irruere.
in-loos. Perastutus.
in-luy. Valdè piger.
in-luyde. Personans, valdè sonorus, clarus.
in-maecken. *vetus.* Condire.
in-maecksel. *vetus.* Condimentum.
in-maenen de schulden. Nomina exigere.
in-maener/in-haeler. Coactor.
in-nemen. Capere, assumere, sumere sibi, occupare. & Recipere, admittere, accipere.
in-nemen/in-haelen. Indere, introducere. & Colligere, cogere.
in-nemen/nutten. Cibum sumere.
in-nemen de plaetse. Occupare locum.
in-nemen een stad. Capere urbem, occupare urbem armis, expugnare, pugnando capere: urbe potiri.
in-onderen/in-ongheren. *sic.iul. col.* Meridiari, somnum meridianum capere.
in-planten. Inserere.
in-roepen. Intus, sive intro vocare.
in-roepen de merckt. Proclamare nundinas.
in-schelligh. *vetus.* Furibundus.
in-schencken. Infundere.
in-scherp. Præacutus.
in-schieten. Injicere. & Invadere. & irruere subitò.
in-schoon. Perelegans, perbellus.
in-schrijven. Inscribere, asscribere. lat.
in-schrijven ter oorloghen. Dare nomen militiæ, vel ad militiam.
in-schudden. Infundere.
in-schuld. Debitum quod nobis debetur.
in-seghel. Sigillum.
in-sencken. Immergere.
in-setten. Imponere, inserere.
in-setten/be-setten. Constituere, instituere, statuere.
in-setten.j.instellen. substituere, &c.

In-settinghe. Impositio.
In-settinghe. Constitutio, decretum, dogma. *vulgò* statutum.
In-settinghe.j.schattinghe. Indictio, exactio. *vulgò* impositio.
Ins-ghelijck. Similis. & Similiter.
In-sieden. Infervere. & Decoquere, coquendo absumere. Laten in-sieden tot op het vierdeel. Decoquere ad palmum, coquere ad quartas, ad quartam partem.
In-siedsel. Decoctum, decoctura.
In-sien. Intueri, inspicere, inspectare, observare, attentè considerare.
In-sight. Intuitus, inspectio. & Respectus, circumspectio, observatio.
In-sincken. Sidere, insidere, pessum ire.
In-slagh. Interectio, insertio.
In-slagh/ wevel-draed. Trama, subtegmen.
In-slagh-spoele. Panus.
In-slaen. Incutere, illudere.
In-slaen den wevel-draed. Tramam intexere, ordiri telam.
In-slaen. Divertere, se recipere in hospitium, domum, diversorium.
In-slaen de peerden.j.in-spannen. Iungere equos.
In-slicken.j.slicken. Glutire.
In-sluyten. Includere, intus claudere. & Coarctare.
In-sluytsel/in-sluytinghe. Inclusio.
In-snijden. Incidere.
In-snijdinge/insnijdsel. Incisio, incisura
In-soet. Prædulcis, valdè dulcis.
In-sout. Præsalsus, valdè salsus.
In-spannen. Intendere.
In-spannen de peerden. Iungere equos curru vel ad currum : adducere equos ad juga, sub currum : currum equis jungere : frena & funes equis accommodare.
In-spannigher. Miles gregarius.
In-spouwen. Inspuere.
In-spraecke des heylighen gheests. Inspiratio divina, instinctus divinus.
In-spraecke der goden. Oraculum, responsum deorum.
In-springhen. Insilire.

in-staen. Insistere.
in-staen. *fland.* Compensare, damnum sarcire.
in-stand doen. *fland.* Compensare.
in-staen veur yemanden / staen veur eenen anderen. Spondere pro aliquo, vadimonium promittere. *vide* staen.
in-stampen. Impellere, infarcire, inculcare.
in-steken. Infigere, intrudere, inferre, ingerere, subdere, inserere, indere.
in-steken/in-blaesen. Suggerere.
in-steker/oor-blaeser. Susurro.
in-steker/in-blaeser. Monitor, qui verba histrionibus suggerit.
in stekelinck. Subdititius, subditivus, suppositus, suppositititius.
in-stel. Institutio, constitutio. & Inceptio.
in-stellen. Imponere. & Instituere, constituere, statuere. & Incipere.
in-stellen oft in-setten de wetten. Condere leges.
in-stellen in eens anders plaetse. Substituere, sufficere. & Delegare, preficere.
in-stooten. Intrudere, impellere, impingere.
in-swelghen. Devorare, deglutire.
in-swert. Perniger, valdè niger.
in-toght. Ingressus, illapsus, us: & Irruptio.
in-trecken. Intro trahere. & Astringere, contrahere, arctare, coarctare, retrahere. in trecken den boghe. Lunare, curvare, sinuare arcum. Den buyck in trecken. Contrahere ventrem. De beenen in-trecken. Contrahere crura.
in-trecken. Hospitari, deflectere.
in-trede. Introitus, ingressus.
in-treden. Intrare, introire, ingredi.
in-treden/in-stampen. Inculcare.
in-twee.j.on-twee. Di, dis: in duas partes. in twee scheuren. Discerpere, disrumpere; in duas partes rumpere. in-twee snijden. Discindere, dissecare.
in-vaeren. Invadere, invehi irruere, irrumpere. & Impressionem facere.
in-val. Illapsus, ingressus, us.
in-val/in-ghe-vallen gat. Labes.

In-val. Receptaculum, diversorium. **Sijnen in-val hebben.** Divertere ad hospitem, recipere se.
In-vallen. Incidere, irruere, illabi.
In-vallen. Diversari, divertere ad hospitẽ
In-vallen met ghe-weld. Impressionem facere, irrumpere, ingredi cum impetu.
in-vallen/in t'ghe-dachte comen. Incidere in memoriam, in mentem venire.
in-vallen. Collabi, concidere, ruere, corruere.
in-vallen/ver-vallen. Recidere in morbũ.
in-vallen/ver-maegheren. Strigosum & macilentum fieri: restringi macie aut ægritudine.
in-vierigh. Candens.
in-vierigh worden. Candescere, incandescere.
in-vlieghen. Involare.
in-voer. Invectio.
in-voeren. Invehere, introducere, importare, inducere.
in-vouden. Implicare.
in-waerts. Intro, introrsus, introrsum, interius, penitus.
in-wel. Perbenè, valdè benè.
in-wendigh. Internus, interaneus, intrarius, intestinus.
in-wendighlick. Internè, intrinsecus, intra, intus.
in-werpen. Injicere.
in-weven. Intexere, texendo inserere.
in-weessel. Trama, subtegmen.
in-wijck. Rivus, sinus maris.
in-wijs. Persapiens.
in-winden. Involuere.
in-windsel. Involucrum.
in-wit. Candidus, prorsus albus.
in-woonen. Inhabitare, incolere.
in-wooner. Incola, habitator, inhabitator.
in-wooner der stadt. Oppidanus, oppidum incolens.
in-worpen. Injicere.
in-worpen den koop. Rescindere, irritam facere emptionem.

I N *extra compositionem.*

Inckt/inckt.j.enck.
Incke. *vetus. zeland.* Vulnus, cicatrix: & Mulcta ob vulnus illatum.
inckel. *fland.* **j.enckel.** Simplex.
inghel.j.enghel. Angelus.
inghe.j.enghe. Angustus.
ingher/ engher. *vetus.* Exactio. *vulgari*... garia.i. concussio, violenta exactio...
innen. Indere, introducere: & Colligere, cogere, recipere.
innelick/innighlick. Intentè, intimè.
innerlick. Penitus. & Intestinus, intraneus, internus, interior, intimus. & Penetralis.
innerste. *vetus.* **j.binnenste.**
innigh. Interior, interaneus, intrarius, intimus: & Attentus, intentus: & Religiosus, piè meditationi intentus. *vulgò* devotus.
innigheyd. Attentio, intentio: & Religio, intentissima meditatio. *vulgò* devotio.
innighlick. Attentè, intentè. & Meditus, intimè, ex intimo affectu.
inster. *sax.* Interanea, viscera, exta.
int.j.inckt/enckt. Atramentum.
inte.fante. Insitum.

I O

Jobbe. *fland.* Insulsus, ignavus, obtusus homo.
iobbachtigh. *fland.* Insulsus, bardus.
Jock/ioch/iogh. Iugum. *germ.ioch.gal.*... *ital.giogo.hisp.iugo.ang.ioke.*
iock-ghe-span. Iugales, equi eodem iugo subacti.
iock-riem/ iogh-gordel. Subiugium lorum quo colla equorum iugo alligantur.
iocken. Iugare. *ang.ioke.*
iock/boerde. Iocus, ludus. *ital.gioco,giu*... *hisp. iuego.*
iock-wijs/ in iock. Ioco, iocosè, iocul... ter, per iocum & risum.
iockachtigh. Iocosus, iocularius, iocula...
iocken. Iocari, nugas agere. *ital.givoc*... *giocare.hisp.ivegar.*
iocker. Ioculator, iocans.
iofferken.j.schaefken. Dolabella.
ioffrouwe. *fland.* **j.ionck-vrouwe.**
iogher.j.ieughd. Iuventa.
iope. *vetus.* Voluptas, gaudium. *gal.*...

ang joye.
ope.j.iuweel.
opelier.j.iuwelier.
open. vetus. Iocari, delectari: Venere delectari, venerea voluptate frui.
olijd. Festivus, scitus, hilaris, lepidus: & Festivitas, hilaritas : io-lijd. Becano dicitur jucunda temporis in lætitia gaudioque traductio. gal. ioly. ang. wyly.
olleken. holl. Linter, alveus.
ongh/ionck. Iuvenis. germ. jung. ang. jeune. ital. jovane. ang. yonge. Van ionck af. Iam inde à puero, iam à pueris, à pueris, usque à pueris, jam inde usque à pueritia, jam inde à cunabulis, inde ab incunabulis, jam inde à teneris, à teneris unguiculis, ab infantia, ab ineunte ætate.
ongh dier. Pullus, fœtus.
onck-fere. vetus. holl. Virgo.
ongh hert. Hinnulus, hinnuleus, cervus juvencus.
ongh haerken. Lanugo: tenera quasi lana in adolescentium genis.
ongh kind. Infans, infantulus, puer, puellus, puella.
ongh-man. Iuvenis, adolescens.
ongh ruyter. Tiro, neoptolemus.
ongh werden. Iuvenescere.
onck-heer/ionck-her. Adolescens nobilis, junior dominus. vulgò domicellus, dominellus.
onck-heeren. olim appellabantur baronum filij. q. d. juniores domini. Seb. Munst.
onck-her-schap. Nobilitas vel status juniorum dominorum.
ongh-schap. vetus. Iuventa, juventus.
ongh-vrouwe. Virgo. & Domina junior. vulgò domicella, dominella. Principum & baronum filiæ olim vocabantur virgines. Seb. Munst.
ongh-vrouwe. vetus. j. jongh-wijf. Ancilla famula.
ongh-vrouwen hondeken. j. schoot-hondeken. Catellus Meliteus.
ongh-vrou-schap. Virginitas. & Status junioris dominæ.
iongh-vrouwe-merck. j. eppe.
iongh-vrouwelick. Virginalis.
iongh-vrouwelickheyd. Virginitas.
iongh-wijf. Ancilla, famula.
ionghheyd. Iuventus, juventa, adolescentia, ætas juvenilis, ætas vernans.
ionghe/ionghen. Iuvenis, puer, adolescens. Ionghe der ghe-dierten. Catulus, pullus. Ionge-koe. Iuvenca. Jonge duyve. Pipio, columbæ pullus. Jonghen haen. Pullaster. Ionghe hinne. Gallina juvenca, novella, pullastra. ionghen os. Iuvencus.
ionghen-schender. Pæderasta, pædico.
ionghen/ver-ionghen. Iuvenescere.
ionghen-worpen. Fœtificare, fœtare, fœtum edere.
ionghelick. Iuvenilis.
ionghelicken. Iuveniliter.
ionghelinck. Iuvenis, adolescens.
iongher. Iunior minor natu.
iongher/leer-iongher. Discipulus, condiscens.
ionghsken. j. ionghelinck.
ionghheyd. Iuventa, juventus.
ionghste. Minimus natu, ætate infimus.
ionghsten oft uytersten dagh. Dies novissimus, extremus, summus, ultimus.
iongleur/ iougleur. fland. j. guychelær. Ludius, ludio, gesticulator, circulator, cybisteter, histrio, joculator.
ionnen. fland. j. gunnen. Favere.
ionste. fland. j. gunste. Favor.
ioocken/ieucken. Prurire, scalpturire, perpruriscere. germ. jucken. ang. itche.
ioocksel/ioockte. Pruritus, prurigo, scalpurigo, ardor & libido scalpendi.
ioockselachtigh. Pruriginosus.
ioole. j. ioole. Stulta, ignava mulier.
ioonen. vet. j. hoonen. Fallere.
ioopken. holl. Malum Claudianum pleno saturoque colore tinctum.
iost. vet. fland. Impetus.
iougleur. j. iongleur.
iouw. Io. Interjectio jubilantis & irridentis.
iouw. Iubilatus, clamor rusticorum.
iouweelen. j. iuweelen. Cimelia.

I P

Ipen. j. iepen.

IR

Irren. *germ. sax.* Errare.

irricken.j.her-knauwen. Ruminare.

IS

is-been/isch-been/ijs-been. Ischia, coxendix, os interius circa nates: *&* Os pubis, os pectinis.

IT

itlick.j.iedelick/etlick. Aliquis, aliquid.

itsund. *germ. sax. fris.* Nunc, modò, statim.

IV

iuche. *sax. sicamb.* Ius, jusculum.

iuck.j.iock.

ieucken.j.ioocken. Prurire.

iben-boom.j.ieben-boom. Taxus.

iuglier.j.iongleur. Ludius.

iuyghten/iuychten.j.iuyten. Iubilare.

iuppe.j.iuppe. Supparus.

iupper/iuper. *vetus.* Hubris: *species avis nocturnæ.*

iuys/iuysken. Ius, jusculum. *gal. jus. angl. juyce.*

iuyst/iust. Iustus, æquus. *&* Iustè, æquè, oportunè. *gal. juste. ang. justa.*

iuyst een dozijne hebben. Iustum habere duodenarium.

iuyst op de maete. Examussim.

iuyst op t'hooft ghe-raecken. *adag.* Rem acu tangere: rem ipsam divinare, nihilque aberrare.

iuyst soo veel. Tantundem.

iuysten/iuysteren. Æquare, adæquare.

iuyt. Iubilum, iubilatus.

iuyten/iuychten. Iubilare. *&* Vociferari. *&* Ovare.

iuytinghe. Iubilatus, iubilum.

ivoor/advoor. Ebur, ebor, dens elephanti, elephantus. *gal. ivoire. ital. avorio. ang. yvorie. q. d.* è barro, barrus *enim* elephas *dicitur.*

ivooren. Eburneus, eburnus.

iuppe/iuppe. *ger. sax. holl. sicamb.* **j. kele/kedel.** Supparus, tunica linea. *gal. iube, iuppe, iubon. hisp. & giupone. ital.* thorax *dicitur.* *giubba. ital. quoque* vestis manuleata *sive* chirodata est.

iuweel/iouweel. Cimelium, κειμήλιον, supellex pretiosa, bulla, monile, res pretiosa, chara, & gaudio afficiens. Res rei supellex pretiosa elegansque, soli voluptati serviens. *quæ ratione etiam* **kleynood.** dici conjicio. *vulgò* iocale: *&* ... belium. *gal. ioyaul. hisp. ioia. ang. iewel.*

iuweel-kasse. Cimeliarchium, conclave, pinacotheca.

iuweellier. Annularius, gemmarius. *gal.* ... *lier. ang. iewellier.*

KA

Kaban. Gurgustium, casula. *g...* *cabane. ang. caban.*

Kabaret. Popina, thermapolium. *gal. cabaret. ital. ca...reto.*

Kabarettier/kabaret-houder. Popinarius, thermapola.

Kabas. Scirpea, fiscus, fiscina, fiscella, capsula, capsella, cistella. *gal. cabas. h... cabacho.*

Kabassen. Convasare, surripere, compilare, suffurari, sublegere, manuari, manticulari.

Kabbe/kabbeken. Porcellus.

Kabbelen. Fœtare, fœtificare, parere. *d... tur propriè de porcis, felibus, &c. gal. caller.*

Kabbelen. *metaphor.* Vomere.

Kabbelinghe. Fœtura. *&* Vomitus.

Kabel. Funis nauticus, rudens. κάμηλος ... camelus. *gal. chable. ang. cable gable.*

Kabel-garen. Fila rudentum.

Kabel-touwe. *sax.* **j. ancker-touwe.** Prymnesium.

Kabeliau/kableau.j.bollick. Asellus p... cis.

Kaboel. *vetus. fland.* Tumultus, turba, tu...batio.

Kabouter-manneken. Cobalus, κόβαλος ... dæmon imitator hominum. *germ. kob... gal. kobelin.*

Kabuyse. *sax. sicamb.* Promptuarium, cel... promptuaria, penaria. *&* Exedra in n... vi. *&* Culina nautica.

Kabuys-hoofd. Capito, onis. *caboche g... picard. & cabeça hisp.* caput *dicitur.*

Kabuys-koole. Brassica capitata, tritian... imperialis. *germ kabis kraut. gal. chous c... bus. ital. cabuzzo. ang. cole cabage, cabige.*

kabuys-man. *sax.* Olitor.
kachel.j.kaeckel.
kack. Stercus,foria,merda. χάκκη. i. fœtor,merda.
kack-hebben. Cacaturire.
kack. Phi,respuendi particula.
kack. *fland.* **j.hack.** Vltimus,extremus.
kack-darm.j.schijt-darm. Alvus.
kack-hiele/ kack-verssen/ schijt-verssen. Pernio,morbus calcem pedis pręcipuè infestans prę frigore.
kack-huys. Latrina,forica.
kack-in nest/kackert. Pullus postremò exclusus sive editus,educatu difficillimus, fœtus omnium postremus. *q. d.* postremus in nido.
kacke-mick.j.als-kacks. Quasi,quasi verò:simulatè, in speciem.
kacke-peys. Pax ficta,simulata,mala.
kack-setel.j. kack-stoel. Sella familiaris, sella perforata , reddendæ alvo deputata.
kack-stille. *fland.holl.* Latrina.
kack-teyle. Lasanum.
kack-verssen.j.kack-hiele.
kacken. Cacare, merdare,exonerare alvum,facere oletum : purgare,evacuare deponere,solvere, repurgare alvum: levare ventris onus. *ital. cacar. hisp. cagar. ang.cacke.*
kacker. Cacator,merdator,foriolus.
kackerye. Foria,stercora liquidiora.*&* Alvi profluvium.
kack-kert / kackaerd. *sicamb.* **j. kack-in nest.**
kade.j.kaeye. Acte,litus,*&c.*
kae/ka. *fris.holl.* **j.kauwe.** Monedula.
kae.j.keye. Silex,saxum. **De kae schieten.** Ludere silice,lapide, disco, certare jactu lapidis in metam terrę infixam, certare disco saxeo,ferreo, aut plũbeo.
kae-dijck/ kaey-dijck. *holl. fris.* Pons longus. *apud Corn. Tacitum & Catullum, ut annotavit Had. Iunius.* agger angustiore tramite inter paludes & stagnantes aquas præcipuè aggestus.
kaey-dijcken. (*inquit Adr. Iunius in hist. Bat.*) *dicuntur* pontes longi, qui inter paludes,quibus omnia abundant,aggesti, tramitibus angustis peditem deducunt ultro citroque, ut & aqua & terra commeatus pateat cunctis. **kae-dijck** *dicitur Henrico Frisio: q.d.* agger monedularum. *quòd in eo monedulæ præcipuè considant,terra reliqua aquis tecta.*
Kaecke. Maxilla,mandibula,mala,bucca. *ang.cheeke.*
Kaecken der visschen. Branchię.
Kaeck-appel. *vetus.* **j.wanghe.** Mala,gena.
Kaeck-been/kaeckſ-been. Maxilla,mandibula.
Kaeck-slabbe. Alapa.
Kaeck-harnasch. *fland.* Maxilla.
Kaeck-slagh. Alapa,colaphus.
Kaeck-smete. Alapa.
Kaeck-tand.j.back-tand.
Kaecken den haerinck. Branchias halecis excidere , halecem jugulare & evíscerare.
Kaeck-haerinck. Halec branchijs & intestinis exutum,muriatum,conditum: *halecis genus præstantissimum.*
Kaecke. *vetus.* **j.tonne.** Cadus,orca. *gal. caque.*
Kaecke/schavot. Catasta,pegma,columna in qua damnati conspiciendi ac deridendi proponuntur,furca ignominiosa, suggestus sive structura sublimis,rotunda instar cadi sive orcæ, in qua malefici ad horas aliquot proponuntur deridendi, columbar, *Plaut.* **Op de kaecke setten.** Catamidiare,publicè ignominia afficere.
Kaecke.j.galghen-aes. Furcifer.
Kaecken. Suppilare,manticulari.
Kaeckel/kachel. Vas figulinum,later,testa. *&* Cacabus.
Kaeckel-oven. Fornax figulina.
Kaeckel-stove. Hypocaustum figulinum, tepidarium lateritium.
Kaeckelen. Cachinnari,garrire,cucurrire: glocire,glocidare,gracillare, glacitare, cacabare, gratitare , retrìnire , gruere, drensare,pupillare. κακκάζειν. *ang. cacle, gaggle.*

kaeckeler. Garrulus, rabula, blatero, loculuscjus, verbosus, litigator, vitilitigator.
kaeckelerſſe. Garritus, garrulitas, cachinnus, cacchinatio.
kaeckerolle. Larva.
kaeſkoen. j. kaſkoen.
kaepe. Acte, es: acta, æ: cothon: litus, ora Caieta portus *huc alludit gal. quay.*
kaey. *vet. ang. ſax.* Statio, crepido.
kaep-dijck. j. kae-dijck.
kaeyen. Appellere, intrare portum.
kaep-meeſter. Præfectus actæ.
kaepe/ kaede/ kaeyen. Fruſtula frixa ſive aduſta ex arvina: aduſtę & exuccę pinguedinis cruſtæ. *vulgò* cremium. *convenit cum verbo* καίω. i. uro aduro, torreo.
kaepe. j. keye. Silex. **De kaepe ſchieten.** *vide* **kae.**
kael. Calvus, calvaſter, glaber, depilis. **kael aen t'voor-hooft.** Recalvus, recalvaſter, prçcalvus. *germ. kal. gal. chaulve. ital. calvo. hiſp. calvo.*
kael. Facultatibus exutus, in paupertatem redactus, deplumis, implumis.
kael-kop. Caput calvum, area: caput hominis calvi. *&* Homo calvus.
kael-voot/ kael-been. Columbus nudipes.
kael maecken. Calvare, decalvare.
kael zijn. Calvere.
kael worden. Calveſcere.
kaelheyd. Calvitium, calvities.
kaeluwe. *fland. holl.* **j. kael.** Calvus.
kaeluwe aerde. *holl.* Terræ cutis, ſuperficies.
kaeluwaerd. *fland.* Calvaſter, calvus, homo calvus.
kaem/ kaen. Canus ſitus, ſitus, mucor potus. *germ. kon. gal. caniſſure.*
kaemachtigh/ be-kaemt. Canus ſitu, mucidus, muceus.
kaemen. Mucere, muceſcere, mucorem contrahere.
kaen. j. kaem. Situs canus.
kaen. *ſax.* **j. ſchuyte.**
kaen. Arvina vilior ex balenis.
kaerde/ kaerden kruyd / kaerden-diſtel. Dipſacus, labrum vel lavacrum Veneris: *officin.* carduus fullonum, carduus, v[...] paſtoris.
kaerde. Pecten: inſtrumentum ſtylis [...]reis, quo lana carminatur: *&* Inſt[...]mentum fullonum, è carduis con[...]tum, quo panni rudes confricantur [...] in villos attolluntur.
kaerden. Carminare, pectere lanam: o[...] quo lanam deducere ferro: carpere [...]nam pectine, tenuare pectine. *gal. car[...] ital. cardare. hiſp. cardare. ang. carde.*
kaerder. Carminator, carminarius.
kaerderſſe. Carminatrix.
kaerdſel. Carminatio, carptus, carptura.
kaere/ kaerigh. j. kare/ karigh.
kaerle. *holl.* **j. kerne.** Nucleus.
kaerle/ keerle. Vir fortis & ſtrenuus: [...] proceræ ſtaturę & grandis corpo[...] *qualem fuiſſe Carolum primũ ſcribun:* **Ca[...]** *Venedorum & Hunnorum lingua* rex *dicit[...] Ioan. Aventinus.*
kaerle/ keerle. *vet. ſax.* Parum favens, [...]rumque propitius Saxonum genti: [...]ſtis Saxonicę nationi. *q. d.* Carolus, *m[...]pe Magnus ille, Saxonum domitor acerrim[...] qui Saxones ſubjugatos omni ratione Chriſt[...]nos facere conatus eſt. Specul. Saxon.*
kaerle/ keerle. *vetus.* Vir, homo. *&* Ma[...]tus.
kaerle/ keerle. Ruſticus. *angl. carle, churle.*
kaerle/ keerle. *fland.* Tunica, tunica lo[...]gior, veſtis ſuprema.
kaerte. Charta, papyrus, pagina, ſch[...]da. *germ. karte. gal. carte. hiſp. carta. an[...] karte.*
kaerte. Charta picta, charta luſoria.
kaerten. j. kaert-ſpelen. Ludere chartis.
kaert-ſpel / troef-ſpel. Chartulę luſori[...] paginę luſoriæ, chartulæ pictę, lud[...] chartarum, ludus foliorum, rubri ch[...]tacea ſymbola regis.
kaert-ſpelen. Ludere chartis.
kaeſe/ keſe. Caſeus. *germ. kaeß. ital. caſ[...] hiſp. queſo. ang. cheſe.*
kaeſ-horde. Fiſcella, fiſcina caſearia.
kaeſ-huyſken. Caſeale.
kaeſ-kooper. Caſearius, lactarius.
kaeſ-kraem. Taberna caſearia.

kae

Kaes-libbe. Coagulum.
Kaes-runssel. Coagulum.
Kaes-schene. Forma casearia.
Kaes-vat. Forma sive fiscina casearia.
Kaes-vlaeye. j. kaes-taerte. Artotyra, tyrolaganum, laganum.
Kaes-borme. Forma casearia.
Kaes-water. Serum: *pars lactis aquea, à caseo separata.*
Kaes-weye. Serum.
Kaes-ken/ kæs ken. Caseolus, parvus caseus.
Kaeskens-kruyd. Malva silvestris. *q.d.* herba caseolorum: *à forma seminis caseo'o non dissimilis.*
Kaet/quaet/ keet. *sax. fris. sicamb.* Eluvies, limus, lutum, squallor, stercus, merda, sordes. *germ. kaat.*
Kaet-haen. *germ. sax. sicamb.* Vpupa. *q. d.* gallinaceus stercorarius.
Kaetse. Ictus, percussio: *&* Colaphus, alapa.
Kaetse. Ictus pilę: *&* Meta sive terminus pilę. *gal. chasse. ang. chase.*
Kaetsen/ketsen. Sectari pilam, ludere pila palmaria, exerceri pila.
Kaets-bal. Pila, pila lusoria, pila manuaria, pila recussatilis.
Kaets-bane. Sphæristerium.
Kaets-spel. Ludus pilę. *&* Sphæristerium: locus exercitio pilæ destinatus.
Kaeve. *fland.* j. kaf/kave.
Kaf/palie. Acus, eris: palea, purgamentum frumenti. *ang. chaffe.*
Kaf-kiste/kaf-solder. Palearium.
Kaf-sack. Saccus acerosus, acere refertus.
Kaf-sack/draf-sack/ dick-buyck. Venter collativus, homo ventricosus & obesus. *q.d.* saccus acerosus: *sumpta metaphora à pecore paleis sive aceribus & siliquis saginato.*
Kafachtigh. Acerosus, paleatus.
Kafkoen. *fland.* j. kave/schoude.
Kafkoen-vaegher. j. schoud-vaegher.
Kaffoor/kauffoor. Foculus, batillus mensarius. *vulgò* recalfactorium. *gal. rechauffoir.*
Kaghe/ kaghe-schuyte/ kagher-schuyte/ krab-schuyte. *holl.* Navicula aperta, & oblonga velifera.
Kaftel. *holl. fris.* j. borstel-draed.
Kagghe-nest. *fland.* j. kack in-nest.
Kaiacke/kasacke. Gallica palla. *vulgò* casacca. *gal. casacque. ital. casaco, casachino: hisp. casaca.* iacke. *autem nostras est dictio.*
Kaiacke. *sicamb.* j. kedel. Supparus, supparum, tunica superior linea.
Kaye. j. kaeye.
Kaiute/kaiuyte. Cubile naucleri, cubiculum nauarchi. *&* Casteria, locus in navi ubi remi & gubernacula reponuntur. *gal. cahute.* i. casa.
Kake/kaeckelen. j. kaecke/kaeckelen.
Kal. Pulcher, καλός.
Kal. *holl.* j. pit. Nucleus pomi aut nucis.
Kal. *holl.* j. klap.
Kalâberen/kallaberen. Inter se in utramque partem de varijs rebus otiose suaves jucundosque sermones conferre. *Becanus.*
Kalaensch. Elegans, scitus, lautus. *gal. galland. hisp. galan.*
Kalamijn-steen. j. klemer-steen.
Kalander/koren-worm. Curculio, curgulio. *vulgò* calandra. *germ. galander. gal. calandre. ital. calandra. hisp. calandria. ang. calender.*
Kalanderen. j. kalenderen.
Kalangie. Calumnia, vexatio in litibus per fraudem & frustrationem: malitiosa interpretatio rei alicuius.
Kalangieren. Exigere multam, vexare aliquem multa, irrogare multam.
Kalengieren. *vet. fland.* j. straffen. Arguere, reprehendere, multam irrogare, castigare.
Kalangieren. Sibi asserere, sibi retinere, vendicare. *gal. chalanger, calanger, calenger. ang. chalenge.*
kalangieren den coop. Emptionem alienam in se transmovere: jure præferentiæ sive propinquitatis emptionem anticipare: transferre in se emptionem bonorum: retrahere emptionem, removere extraneum ab emptione. *dicitur*

tur **kalangieren.** à calumnia: *ut patet L. dudum.C. de contrahend. empt. Gravis, inquiunt, Imp. videtur injuria, quæ mani honestatis colore velata, ut homines de rebus suis aliquid facere cogantur inviti.*

Kalangieringhe. Irrogatio multę.

Kalangieringhe des koops. Ius præferentiæ in rebus emptitijs: jus πρoτιμήσεως. *vulgò* retractus *dicitur: cùm alienam emptionem quis in se transfert: maximè autem cùm alienata à propinquis prædia, oblato intra legitimum tempus pretio, recuperantur.*

kalck. Calx. *germ. kalch. gal. chaux. ital. calce. hisp. cal, chalke autem ang.* creta *dicitur.*

kalck-brander. Calcarius.

kalck-lijm. Bitumen.

kalck-grups. Rudus, eris.

kalck-loedte. Rutrum, rutabulum.

kalck-oven. Calcaria fornax.

kalck-scherven. Rudus.

kalebasse. Cucurbita lagenaria.

kaléndeeren. j. kallanderen.

kallendier. Fasti, orum: fastus, uum. *vulgò* calendarium.

kallendier-boecrken. Calendarium, tabulæ calendarię, libellus fastorum.

kalengieren. j. kalangieren.

kalf. Vitulus. *germ. calb. ang cawlfe, calfe.*

kalf. Homo obesus. *ita. Suet. Tranq. ait Servium apud Gallos olim appellatum Galbam, id est, præpinguem, sive vitulum bene saginatum.*

kalf van het hout. j. muys. Pulpa.

kalf-koe/kalver-koe. Forda, horda, fœta bos, vacca fœta, prægnans.

kalfs-muyl / kalfs-neuse. Antirrhinum, anagallis silvestris.

kalfs-snuyte. Antirrhinum, cynocephalis, caput canis, caput vituli. *herbæ genus.*

kalfs-voet. j. papen-kullekens. Atum. *officin.* pes vituli.

kalf-vleesch. Caro vitulina.

kalffen. j. kalven. Fœtare.

kalfaten. j. kallefaten.

kalihaerd. Comarchus, vici sive villæ princeps.

kalioote/kelcoote. *fland. holl.* vectigal, exactio, tributum. *gal. cueillette.*

kalissen-hout. Glycyrrhiza, radix Scythica, dulcis. *vulgò* regalitia, liquiritia. *gal. reclisse, regalisse. ital. regolitia. hisp. regaliz.*

kalkoen. *vetus.* **j. hoef.** Cornu pedis equini.

kalkoenschen oft kalekutschen haen. Pavo Indicus, pavo Gallicus, Gallopavo.

kalkoensche hinne. Gallina Indica, Ita, Africana, Numidica, Gallica.

kallaberen. j. kalaberen/kallen.

kallander. j. kalander. Curculio.

kallanderen het lijnwaet. Polire, levigare, mangonizare pannum lineum, ornare telam venalem ad alliciendos emptores. *gal. calendrer.*

kallant. Qui alterius opera utitur. *cliens.*

kallant. Permutator, commercia exercens cum aliquo. *&* Adventor. *gal. holland.*

kallanterye/ kallandyse. Clientela. Commercium. *gal. chalandise.*

kalle. *vetus.* Pulchra, formosa.

kalle. *vet. sicamb.* Canalis. *&* Stillicidium.

kallefaten/ kalfateren / braeuwen schepen. Comissuras navium ferruminare musci coma interjecta: infarcire, stipare stuppa. **kalefaten** *inquit Adrianus Iunius, Animadversorum lib.* 5. *cap.* est consolidare & compingere hiulca, à καλαφάτης, qua voce naupęgus vocatur, cuius munus est, navis commissuras rimasque solidare stuppa aliáve materia. **kal-vaten.** *Becano est* navem sive apparare ne aquam per rimas ullas admittat, eique ultimam manum imponere: *dictione composita à* **kal** *&* **vat.** *gal. calfatrer, calfeutrer.*

kallefater. Stipator.

kallen. *sicamb. fris. holl. fland.* Dicere, loqui, sermocinari, fabulari. *call. ang.* i. vocare. καλεῖν.

kal-wael. *vetus.* Fabulator, gerro.

kalleyser. j. ghe-leyser. Concubinus.

kallewey. *fland.* Ensiculus venatorius.

kalluyte/kluyte. Globus. *&* Rapa, rapum.

kalluyten. j. kluyten.

kalm. Tranquillus, quietus, placidus, tacitus.

eus, stratus! & Tranquilitas, malacia, *vulgò* calmus. *gal.calme. ital.calmo. hisp. calmo.ang.calm,cawlme.*

alme zee. Malacia, flustrum, maris tranquillitas, mare tranquillum, mare stratum, clemens, mite.

almasrepe. *fland.brug.* **j.barbelenbetken.** Isicium.

almey-steen. Lapis calaminaris. **j.klemmer-steen.**

alven/kalveren. *plurale à* **kalf.** Vituli.

alven/kalveren. Fœtare, fœtum edere, fœtificare. *propriè dicitur de vacca vitulum edente.*

alven/braecken. Vomere, reddere vomitu.

alver-koe.j.kalf-koe. Vacca fœta.

aluwe.j.kael. Calvus.

am/kamme. *vetus.* **j.brouwerſe.**

ammer.j.brouwer.

ammers-straete.j.brouwers-straete.

am-stock. Tridens cerevisiarius.

am. Pecten. *ger.kamp.ang.comle.*

am/strups der voghelen. Crista, apex.

am vande stadt-poorte.j.heck. Cataracta, cratis portarum instar pectinis dentata.

am/koe-kam. Numella.

am-tand. Radius pectinis.

am-wijs. Pectinatim, ad pectinis similitudem.

am-wijs ghe-maeckt. Pectinatus.

ammen. *fland.* **j.kemmen.** Pectere.

amant/kamantigh. Scabiosus, scabie sive impetigine laborans: scabiosus instar mendici: *gallis caimand dicitur* mendicus, *quem nos* **gop-man** *& perfectius* **gode-man** *vocamus: & caimander.gal.* i. cogere stipem.

amanterſe / kamantigheyd. j. rabbauts kraussel. Impetigo fœdatio cutis serpens cum pruritu, scabies sicca, aspera, & prominens: scabies mendicorum.

amepe. *sax.sic.* **j.vlote.** Ratis, schedia.

amel. *vetus.holl.* **j.kemel.** Camelus.

amelot. Vestis undulata, cymatilis, capripilia. *vulgò* camelotum, chiambelotum, cambellotum, zambellotum, *voce Gallis, Italis, Hispanis aliisq; communi: quòd scilicet è camelorum, præcipuè Caspiorum, ut scribit Ælianus, & caprarum villis & pilis contexatur.*

kamer/kamere. Cella. *vulgò* camera. *ger. kammer. gal.chambre. ital. camera. hisp camara. ang.chambre.* καμάρα. i.fornix. **Camerken.** Cellula.

kamer. Cœnaculum.

kamer/slaep-camer. Cubiculum, thalamus.

kamer/gulde. Collegium, contubernium.

kamer/raed-kamer. Curia, concilium, auditorium. *vulgò* camera.

kamer der schepenen. Senaculum.

kamer van ontfangh. Ærarium, quæstorium.

kame/kamer-ganck. Alvi excrementum, ventris profluvium, purgatio alvi, laxatio ventris. *vulgò* camara *hispanis dicitur.* **Ter kameren gaen / kamer-ganck hebben.** Purgare alvum.

kamer-busse. Tormentum minus, bombarda minor.

kamer-ganck. Alvi purgatio.

kamer-ganck maecken. Ciere, solvere, ducere, subducere alvum,

kamer-ghe-recht des keyser-rijcks. Iudicium Cameræ Imperialis: judicium Romani Imperij.

kamer houden. *fland.* Vti dięta sive certa victus ratione.

kamer houden.j.raed-houden. Inire consilium.

kamer-houder. *fris.* **j.roode/roede.**

kamer-katte. Cellaris meretrix: *concubina sive pellaca quam amator sibi soli servat cellæ inclusam.*

kamer-kruyd. *fland.* Barbicapra: *herba quæ in aulis sternitur.*

kamer-looghe. *fris* **j.pisse.** Lotium.

kamer-loop. *fland.* **j. loop.** Profluvium alvi.

kamer-pot. *vet.* Matula. *ang.chamber-potte.*

kamer-spel. Ludus scenicus, ludus histrionicus, histrionia, histronica: præstigię. *q.d.* ludus camerę sive cellæ: *quod in scenis,*

nis, tabernaculis, cellis aliisque locis privatis (memine, nisi mercede numerata intromisso) spectaculum sui suæq; artis præbeant histriones, mimi, præstigiatores, & id genus alij gesticulatores.

kamer-speler. Histrio, mimus, ludius, ludio, circulator, prestigiator.

kamer-speler/ reep-dansser. Petauristes; petaurista.

kamer-stoel. Sella familiaris.

kameren. In cella condere, in cubiculo asservare, includere cubiculo.

kameriere/kameniere. Ancilla cubicularia, cubicularia ę: ancilla à cubiculis, pedissequa, ancilla. *vulgò* cameraria. *voce gal. hisp. ital. communi.*

kamerlinck. Cubicularius à cubiculis, prefectus cubiculo, super somnum servus. *vulgò* camerarius. *&* camerlingus. *germ. kammerling. gal. chambellan. ital. cameriero. hisp. camero. ang. chambrelayne.*

kamijn/kamijn-steen. *ger. sax. sicamb.* **j. kemenede.** Caminus.

kamille/ kamil bloemen. Camæmelum, anthemis. *germ. camomillen. gal. camomille. ital. camomilla. hisp. manganilla. ang. camomill.*

kamme. j. kam. Pecten.

kammen. *fland.* **j. kemmen.** Pectere.

kammen. *vetus.* **j. brouwen.** *vide* **kam.**

kamp. *sax. fris. sicamb. holl. fland.* Campus, ager, arvum.

kamp. Castra, stativa. *vulgò* campus. *gal. camp. ital. campo. hisp. campo. ang. campe.*

kamp. Certamen, certatio, pugna, militia: *&* Monomachia, duellum, singulare certamen duorum. *germ. kampff. gal. combat. ital. campo.*

kamp-plaetse. Arena, palæstra.

kamp-strijd. Duellum.

kamp-vechter. Athleta, pugil.

kampe. j. kempe. Pugil. *&* Pellex.

kampen/kampéren. Castra facere, ponere, metari.

kampen/kempen. Certare, concertare, decertare, pugnare, depugnare, debellare, dimicare, digladiari. Singulari certamine certare.

kamper/kemper/kampioen. Bellator, certator, gladiator, propugnator, athleta, pugil, debellator, depugnator, monomachus.

kamper wonde. *vetus.* Vulnus lethale, periculosum: vulnus profundum ab ungue medij digiti usque ad eiusdem digiti longissimum articulum.

kamperlick. Athleticè. *&* Periculosè.

kamperlick aen spreken. *vet. sax.* Injuriosis verbis alioqui: duelli verba dicere, dicterijs aliquem lacessere.

kamperlick staen. In summo discrimine sive periculo & necessitate esse.

kamperlick groeten. *vetus.* Capitis accusare, crimine accusare.

kampioen/kamp-vechter. Athleta, pugil, bellator. *vulgò* campio. *à campo sive loco decertantibus definito. gal. champion.* [illegible] *champion.*

kampernoelie/padden-stoel. Fungus, [illegible] letus. *gal. champignon.*

kamus/kamuys/ plat-neuse. Simus, [illegible] mo, cui nates sunt depressę superi[illegible] camurius. i. inflexus *vulgò* camusius. [illegible] *camus. ang. camoses.*

kamus/simmen-neuse. Nasus resimus.

kamus. Catellus Melitęus naribus [illegible] pressis.

kanaele. Canalis, alveus: fluvij alve[illegible] *germ. kannel. gal. canal. ital. canale. hisp.* [illegible]*nal.*

kanaelie. Fæx plebis, fæx civitatis. *vu*[illegible] canalia. *gal. canaille. ital. canaglia. q. d.* [illegible]nes.

kanceel/kantsel. *germ.* Pulpitum, suggestu[illegible] rostra.

kancelier. Archigrammateus, scribaru[illegible] præfectus, nomophylax, scriba prin[illegible]pis. **kancelier/ requeſt-meeſter.** A[illegible] bellis, libellorum magister: qui cogn[illegible]tiones tractat, & supplicum libelloru[illegible] vota. *vulgò dictus* cancellarius. *à canc[illegible]lando, id est, illinendo transversis lineis* [illegible] *cancellis: quum sæpius rescripta, regis seu pri[illegible]cipis sigillo munienda corrigat. Nomen* ca[illegible]cellarius, *speciosè à* cancellando, *id e*[illegible] *ductis cancellatim lineis inducendo, quida*[illegible] *der*[illegible]

derivant: Caßiodorus autem à cancellis, *quòd intro secreta cancellorum septis clausa, causas examinarint. Guil. Camd. gal. cancelier ital. cancelliero. hisp. cancillero. ang. chauncelour.*

kancelrije. Archivum, tabularium, nomophylacium, officina pragmatica sive diplomatica. *&* Iuris præfectura.

kancker. Cancer, carcinoma. *morbi genus gal. cancre. ital. cancro, cancora. hisp. cancer. ang. canker.*

kancker-bloeme. Vrinaria, dens leonis, rostrum porcinum, caput monachi, dens caninus. *&* Ambubeia, aphace.

kancker-kruyd.j.sonnen-wende. Heleotrophium: herba cancri: adversus carcinomata præsens.

kandeel suppen. Cyceon, miscellanea potio, sorbitio, sorbitiuncula, sorbillum. *Vox* **kandeel.** *ut notat Adrian. Iun.* κανδύλη *Græcorum non abludit, olim in deliciis, cuiusmodi est Frisijs recepta* **warmeiaute/** *quod sonat* calidum donum *sive* calidum scyphum, *quasi* θερμόδωρον. *Posset tamen, salva Iunij opinione, dici* **kandeel.** *quasi dicas* calidum: *qua ratione Gallis chaudeau: & ang. candel. cùm nos quoque vulgo huiusmodi sorbitiunculas* **warm/ wat warms.** *hoc est*, calidum *sive* calidi aliquid *vocamus. vulgo* caldellum.

kandeel-feeste. *fland.* Repotia.

kandelaer. Candelabrum. *gal. chandelier. ital. candelaro. hisp. candelero. ang. candelsticke.*

kandelaers.j.water-lisch. Sparganium, gladiolus palustris.

kaneel. Casia. *vulgò* canella. *à quadam canalium figura.* Cinnamum, cinnamomum. *gal. canelle. ital. canella. hisp. canela. ang. canel.*

kaneel-roose. Cinnamomina rosa.

kanefas/kanefas-doeck. Canabina vestis, cannabacea tela. *vulgò* cannavacium. *gal. canifas ital. canavaccio.*

kaniant/kangiant. vestis polymita, versicolor, babylonica. *vulgò* cangianta.

kanne. Poculum, capis, obba, cantharus, *vulgò* canna. *germ. can. ang. canne.*

kanne wyns. Quartarius vini.

kanonick. Canonicus, *q.d* regularis. *gal. chanoine. ital. canonico. hisp. canonigo. ang. chanon.*

kanonisse. Canonicatus.

kanoniseren. Referre in numerum deorum vel divorum, cælo asserere, apotheosi donare, divorum catalogo asscribere. *vulgò* canonisare.

kansse. Alea, iactus aleæ, sors, fortuna, casus, eventus, puncta primo casu aleæ iactæ obvenientia: casus aleę. *gal. chance. ang. chaunce.* **De kansse waghen.** Alcam experiri.

kansseler.j.quantseler. Sodalis.

kantsterlinck.j.krantselinck. Spira.

kansuweele. Pirum falernum.

kant. Canthus, angulus, extremitas, extrema pars, margo, ora, labrum. *ital. cantone. hisp. canton.*

kant aen d'water. Crepido, margo terrę quam aqua alluit, ripa.

kant. Pars, regio. **Van alle kanten.** Ab omni parte.

kandt-broodes.j.hompe. Frustum precidaneum. *gal. chanteau. ang. cantell.*

kanten. Extremitatem abscindere.

kantigh. Angulosus, angulatus.

kanteel. Pinna, mina, spicula.

kanteel/ kanteel-houd/ staecksel. Canterius.

kanteel/kanteel-steen. Mina, pinna muri, mutulus.

kanteelen/sopen. Acroteria.

kanter. Canterius: equus cui testes exempti.

kantert/kantert-kæse. *holl. fris. sicamb.* Caseus magnus.

kantsel.j.kancel.

kap.j.kappe. Capitium.

kape.j.veur-berg. Promontorium. *ital. capo. hisp. cabo. q.d.* caput.

kape/bake. Specula, pharus, signum litorale.

kapelle. Sacellum, sacrarium, ædicula *vulgò & antiquè* capella, *ut explicat. Guilel. Durand. in Rat. divin. offic. lib. 1. cap. 10. nempe à capa sive cappa divi Martini, quam*

olim

olim Reges Franciæ in bello secum ferre solent, eaque sub quodam tentorio ab ipsa capra, capella dicto, servabatur. Vel à capra sive capella: olim enim in expeditionibus, in tentoriis domunculas pellibus caprarum contectas confecerunt, in quibus sacra celebrabantur. Hæc posterior Durandi ratio mihi potior videtur: cùm etiam pellis in sacra Scriptura pro tabernaculo pelliceo ponatur, ut Psal. 103. *Extendens cælum sicut pellem. i. sicut tabernaculum quod fit ex pellibus, & apud Cæsarem, Valerium, Tacitum, Livium & alios, pelles pro tentoriis quæ pellibus constabant, accipiantur. germ. kapele. gal. chapelle. ital. capella. hisp. capella. ang. chapell.*

Kapelle/koor. Chorus.

Kapelle-meester. j. sangh-meester. Phonascus, symphoniarcha.

Kapellaen. Sacellanus, minister sacrorum. *vulgò & antiquè* capellanus clericus in cuius custodia capella est: *à clericis autem ad Sacerdotes idem nomen passim est transfusum Guil. Durand.*

kapelleken binnen den huyse. Lararium.

kappelleken. *holl. fris.* **j. kappel.** Papilio.

kapelrije. Sacerdotium minus. *vulgò* capellania.

kapestant. Ergata, machina tractoria axe recto.

kapitael j. hoofd-somme. Sors. *vulgò* capitale, summa capitalis.

kapiteel. Capitulum, epistylium, modulus: id quod scapo sive columnæ imponitur.

kapiteel. j. hoofd-gheld. Exactio capitum, capitale tributum.

kapitel/hoofd-punt. Caput, capitulum.

kapitel/kapitel-huys/ ghe-stoelte. Exedra. *vulgò* capitulum cœnobij, capitulare sessorium.

kapitel der canonicken. Collegium canonicorum, comitia sacra, conventus.

kapitel houden. Peragere conventus, celebrare comitia sacra.

kapitel dagh. Dies comitiorum sacrorum.

kapitel-huys. Exedra. *vulgò* capitulum.

kapitelen. Castigare verbis & mulctis: castigare & multare in comitijs.

kapiteyn. Dux militum, ductor ordinum, præfectus militum, strategus. *vulgò* capitaneus: *à capite nempe: quòd sicut caput reliquis membris, ita hic reliquis militibus viribus, aliisque imperet. gal. capitaine. ital. capitano. hisp. capitan. ang. captaine.*

kapiteyn generael. Imperator, imperator exercitus, archistrategus, dux primarius.

kapiteyn van t'schip. Nauarchus, præfectus navis.

kapiteyn-schap. Præfectura, ducatus, imperium militare, strategia. *vulgò* capitaneatus.

kappe. Capitium, capitis tegmen, pileus, cucullus. *vulgò* cappa. *germ. kappe, kappenzipffel. gal. cappe. ital. cappe. hisp. capa. ang. cappe.*

kappe/koor-kappe. Trabea. **Veld-kappe.** Chlamys. **Spaensche kappe.** Ricinium cucullatum, bardocucullus.

kappe. Culmen, fastigium: supremum vel summum cuiusque rei.

kappeken. Cucullulus parvum capitium.

kappeken der manlickheydt. Præputium, pellicula glandem tegens.

kappaerdt. Cucullatus, capitio indutus.

kap-man. Cucullatus. & Columbus cristatus.

kap-mutse. *holl. sic.* **j. slaep-mutse.**

kap-rabe/dack-sperre. Canterius, tignum.

kappoote. Capitium, sagum. *hisp. capot.*

kappootken. Palla muliebris.

kaproyn. Cucullus, capitium. *gal. chaperon.*

kaproyn. Humerale gestamen, humerale, cucullus humeralis, tutulus, ephestis, epomis.

kaproyn/kobel der vrouwen. Calantica, caliendrum, capitium, cucullus, cucullio, mitra, mitella.

kaproynken. j. kappeken.

kappel/kappelken. *holl.* **j. pepel.** Papilio.

kappelle. j. kapelle.

kappen / hacken. Conscindere minutim, minutatim consecare, incidere, resecare. *ang. choppe.*

kap-mes. Culter concisorius.

kapper. Concisor.

kapper/kappert/potſ-hooft. Lamia: *piſcis dictus à truncandis piſcatorum ſagenis. Adr. Iun.*

kappers. Capparis, inturis. *ger. kapprẽ. gal. kappres. ital. cappari. hiſp. alcapparas. ang. capers.*

kappuyn. Capo, capus, gallus ſpado, cui teſtes ſunt avulſi. *germ. kaphan. kapaum. gal. chapon. ital. capone. hiſp. capon. an. capon.*

kapuynen. j. lubben. Caſtrare, evirare, avellere gallo teſtes.

kap-hoen/ kap-haen. *vetus.* **j. kappuyn.** Capo.

karaecke. j. karraecke. Circerus.

karbeel/latte. Tignus, tignum.

karbeel-ſteen. Mutulus.

karabeel. j. karebeel.

karbonade/kolen-herſt. Caro toſta, offula carbonibus toſta. *vulgò* carbonada. *gal. carbonade. ital. carbonada.*

karbonckel/karbonckel-ſteen. Carbunculus. *lapis pretioſus à ſimilitudine prunarum dictus. germ. karfunckelſtein. gal. eſcarboncle. ital. carbonchio. hiſp. carnoncol.*

karbonckel. Carbunculus, anthrax: *ulceris genus.*

karcker. j. kercker.

kardeel. *ſax.* **j. kabel-touwe.** Prymneſium.

kardinael. Cardinalis, cauſiatus vel purpuratus pater.

kare/kaerken. Cara, amica: *& propriè* lecta, electa, dilecta: **karen** *enim veteribus Saxonibus* eligere, *&* **wtverkaren.** electus *dicitur.*

kareel/kareel-ſteen. Later, later coctus. *gal. quareau. ital. quadrello.*

areel. *vet.* **j. quareel.** Telum catapultarium.

areel-backer. Laterarius.

areel-oven. Lateraria, caminus in quo lateres excoquuntur.

arel. j. kaerel.

aren. *vet. ſax.* Eligere, diligere.

aren/koren. *friſ.* **j. keeren.** Vomere.

arebeel/korbeel/boeyer. Dromas, dromon, celox: navis vectoria: *vulgò* caravella. *germ. caravelle ital. caravella.*

karien/korien. Gemere inſtar turturis ſive columbæ. **karien** */inquit Becanus, dicuntur puerult, dum matribus vel nutricibus incondito ſono & geſticulatione blandiuntur: quod reciprocè etiam de matribus dicimus, dum puſionibus ſuis colludunt, & blandis ſuſurris tenellum animulum pacare & conciliare ſibi nituntur. vide* **koeren/koerien.**

karigh. Sordidus, parcus, tenax.

karighepd. Sordes, parcitas, avaritia.

karighlick. Parcè, avarè.

karle. j. kaerle.

karmen. j. kermen. Lamentari.

karmeſijn/karmeſijnen kleed. Veſtis purpurea, oſtrina, coccinea, coccina, Tyria, conchyliata, Sarrana, perfuſa oſtro, ardens murice: *Arabicè* kermez. *vulgò* Carmeſinum *dictum, quod fiat ex vermiculo qui Pœnorum lingua* carmen *dicitur. gal. cramoiſin. ital. chremeſina. hiſp. carmeſi. ang. crymeſin.*

karmieten. *vetus. fland* **j. karmen.**

karnap. *ſax.* **j. arckenaer.** Menianum.

karne. j. kerne. Nucleus.

karnoffel. *germ. ſax.* Ramex, hernia, ramex carnoſus.

karonie. Cadaver, corpus mortuum. χαρώνεια, charonia *apud Laërtium & Geographos ſunt barathra quædam & Plutonia, mortiferos ſpiritus & fœdos odores exhalantia: hinc Celtæ, quod fœtet cadaveris modo, dicunt* caronia: *& hominem nihili, indignum qui in ullo ſit numero, vocant vulgò* carognia, *tanquam* cadaver beluæ alicuius eiectum, *à vitiorum fœtore. ita Gilbertus Cognatus. gal. charogne. ang. carrayne.*

karote/karote-wortel. Paſtinaca, daucus, ſiſarum, ſiſer. *vulgò* carota. *gal. carotte. ang. cacrot.*

karper. Cyprinus. *vulgò* carpio, carpa. *germ. karpffen. gal. carpe. ital. carpione. ang. carpe.*

karpers leven. Vita macerata, vita uvida: vita cui omnia affatim ſuppetunt, ut carpioni ſive cyprino, in aquis degenti, aquæ.

karpet. Gauſape, amphitapa, tapes, tapetum.

tum. *gal. carpet: ang. carpet.*

karpie / karppe. Linamentum carptum vulsumve, è linteis concerptis: linamentum rasile, è lanugine linteorum erasa. *vulgò* carpia. *gal. charpie.*

karrake/kraecke. Circerus navis maioris genus. *gal. caraque: angl. caricke.*

karre. Carrus, carrum, carruca, currus, biga, vehiculum, vectabulum, cisium, quadrigula, curriculum. *germ. karren: gal. char. chariot, charette: ital. carro, carretta: hisp. carro: ang. carre.* **karre** *propriè teuton.* Vehiculum duabus rotis volubile.

karre. *vet.* Nassa: alveolus: alveare.

karre-drijver. Carrucarius, bigarius, cisiarius, agitator carri.

karre-man. j. karre-drijver.

karren. Vehere, vectare carro.

karren/kerren. Stridere, gemere, strepere, concrepare.

karrende waghen. Plaustrum stridulum, stridens.

karrijne. *vetus. fland.* **j. karre.** Carrus, currus.

karrijn-peerden. *vet.* **j. wagen-peerden.**

karsepe. Panni genus.

karspe. j. kerspe. Nebula linea.

karspel. j. kerspel.

karst. *ger. sax. sic.* Bidens, ligo.

karsten. *ger. sax. sicamb.* Pastinare.

karstelinck. j. krantselinck.

karteel. j. quarteel. Quarta pars.

karteel. *vetus.* Propugnaculum.

kartouwe. j. nood-busse. Genus bombardæ maioris. *vulgò* cartuna *&* quartana. *germ. cartaun. gal. courtaun.*

karveel. j. kareveel. Corbita.

karuts. *sax. fris.* Cyprinus, carpionis genus latioris.

kasack. j. kaiacke.

kase. j. kaese. Caseus.

kasement. *vetus. ang.* Transenna, ergastulum.

kassaerd. Placenta ex ovis, butyro, lacte, herbis, lardo, *&c. sic dicta à patella stridore.*

kassen/kissen. Stridere.

kasse. Capsa, cista, arca, theca *vulgò* cassa. *gal. casse: ital. cassa: hisp. caxa: ang. case*

kasken. Capsula, cistula, cistella, loc[...]

kasse/wissel-kasse. Mensa, abacus [...]lariorum.

kasse/ rinck-kasse. Pala annuli.

kasse/heylighdom-kasse. Ferculum [...]trum, *sive* pheretrum.

kas-boeve. Agyrta, circulator, qui l[...] circum pagos circumvehit: mythr[...]tes qui obambulat cum simulatis n[...]rijs, ac rudibus imponit. *Dicuntur [...]modi impostores & nebulones.* **kas-bo[...]** *à capsis sive thecis, quas falsis oßibus [...] quiis vafrè munitas circumferunt [...]stum. vulgò* quæstuarij. *&* quæsto[...] leëmosynarij *vocantur : horum [...] prorsus tollitur in Concilio Tridentino [...]* 5 & 21.

kas-iaegher. j. kas-boeve.

kassenaer. j. kas-boeve. Agyrta.

kassier. Quæstor mercatoris, admin[...]tor pecuniarum mercatoris, præp[...] pecuniæ, mensarius, mensularius, ar[...]tarius, trapezita. *vulgò* cassierus, cap[...]us, *gal kaßier: ital. kaßiere.*

kassel. *vetus.* **j. kasteel.** Castrum.

kasselrije/kastelrije. *fland.* Territoriu[...]bis. & Forum iudiciale, conventu[...]ridicus.

kasséren. Quassare, frangere, confring[...] & Dispungere, expungere, delere[...] *casser: ital. cassare: hisp. cassar.*

kasséren een testament. Rescindere t[...]mentum; irritum, vanum, & nullius [...]menti facere. *vulgò* cassare.

kasséren de krieghs-lieden. Exaucto[...] milites.

kassije/ kassij-wegh. Via strata, via[...] strata, via silicata, via delapidata, a[...] viæ, pavimentum viarum. *vulgò* cal[...]ta. *gal. chaucee : hisp. calçada: ang. ca[...]* *calsey.*

kassij-gote. Incile.

kassij-steen. Silex, lapis quo via sterni[...]

kassijen. Sternere lapidibus, constern[...] viam silicibus, delapidare.

kassijer. Strator silicum.

kassijne. Iugamenta structuræ fenestr[...]

sive ostiorum. *gal. chassis.*

kassijne. *fland.* j. **blasseture.** Speculare chartaceum, tympanum.

kastanie. Castanea, nux castanea, nux Sardiana, heracleotica. *ger. kesten : gal. chastaigne: ital. castagna: hisp. castana: angl. chesten.*

kastanien-boom. Castanea.

kastanien-bosch. Castanetum.

kastanien-bruyn. Spadix, spadiceus, puniceus, phœniceus.

kastanien-schelpen. Echinatus calyx, castaneę operculum.

kasteel. Castrum, castellum, arx. *gal. chasteau: ital. castello: hisp. castillo: ang. castel.*

kasteel-man. *vetus.* j. **kasteleyn.**

kasteleyn. Præfectus arcis, insularius. *vulgo* castellanus *&* castaldus.

kasteleyn-schap. Præfectura arcis. *vulgò* castaldia, castellania.

kastelrije. j. **kasselrije.**

kastijden/kastijen. Castigare : objurgare, punire, animadvertere. *gal. chastier : ital. castigare: hisp. castigar : ang. castize, castice. ger. kastigen.* i. affligere vexare.

kastijdement. Castigatio: punitio.

kastijdinghe. Castigatio : punitio, animadversio.

kastilie. *vetus. sicamb.* Pusio.

kasuyfel. Casiola, poderis, sacrum pallium. *vulgò* casula, casubula, planeta.

katarre. Catharrus, destillatio : humor è capite destillans ad os & fauces : rheuma, rheumatismus.

kateylen/ kateelen. *fland.* Bona mobilia, supellex, res, facultates. *vulgò* catalla, cathallum. *ang. catelles.* **het beste katheyl.** *fland.* Pretiosissimum pecus domesticum, aut aliud ornamentum *vulgò* Melius cathallum. *&* Optimum caput. *ang. catayle, cattel.* i. Pecus. *& cathelles.* i. Res, possessio.

kateylick-goed. Bona mobilia.

katerrol/ katerrolle/ katers-hooft. Trochlea, rechamus, rotula striata : rotula trochleæ.

katerrol. *fland. orient.* i. **dop/ nonne:** Trochus, turbo.

katterrol-koorde. Funis ductarius.

kater. Ælurus. *vulgò* catus & cattus.

kater. *metaphor.* Catus & sagax homo, cautus.

kater. *vetus.* Oeconomus, condus, obsonator: coquus nundinalis: qui coemptos è macello cibos coquo tradit ad coctu-ram. *ang. cater. catoure.*

kater-ooghen. Oculis micantibus, sive scintillantibus intueri, instar æluri aut felis.

katte. Felis, ælurus. κάττης. *vulgò* catus, *&* cattus : cata *&* catta. *germ. katz. gal. chat: ital. gatto, gatta : hisp. gato, gata. ang. catte.*

katte/storm-katte. Vinea arx pluteus, propugnaculum eminens, altum, collinum.

katte. Genus tormenti quo saxa iaculati sunt maiores. *Ioan. Aventinus.*

katte. Vir prestans, vir insignis. **katten/** *inquit Adr. Iun. in hist. Bat.* proceres, viri insignes : *à Cattis, viris imprimis insignibus & strenuis.*

katten. j. **kattekens.** Nucamenta.

katten-kruyt. Nepeta, *vulgo* cattaria, *herba æluris male valentibus expetita.*

katten-ooghen. Oculi noctuini, herbei, virides, glauci, cæsij. *vulgò* felini.

katten-ooghigh. Cęsius, glaucus.

katten-silver. Amiantus : lapis alumini scissili similis, linum vivum, polia, mica. *vulgò* argentum felium, *ob colorem felium oculis radiantibus non absimilem.*

Katten-spel. Ludus sive iocus hostilis & simulatus : *post lusum enim devorat ælurus murem captum.*

katten-steert. Equiselis, equisetum, salix equina; hippuris.

katten-visch. j. **blick.** Alburnus.

kat-uyl. Noctua, bubo, ulula. *sic dicta quòd captet & fallat mures instar felis. germ. khautz. gal. chathuant.*

katteken. Catulus, felis.

kattekens / bloeysel aen noteleers/ haselers. Iuli, nucamenta; paniculę; comæ in nucibus, corylis, populis, salicibus & similibus, in quibus semina dependenti

vulgò natuli.

kattijf/kattijvigh. Miser, infelix, ærumnosus, pauper. *&* Nequam, reus, malus. *q. d.* captivus. *vulgò* cattivus. *gal. chetif. ital. cattivo. hisp. cativo.*

kattijvigheyd. Miseria, ærumna.

kattoen. j. kottoen.

kavalie/kraecke. Domus ruinosa. *&* Iumentum coriaginosum: caballus terga ruptus verbere. Caballus *ab* equo *eò distat, quòd* caballus *ferè nunquam, sine derisione dicitur:* equus *verò semper de apto & probato. Pompon.* Caballos *ait qui in pistrinis essent, quasi dicat malos, Anton. Nebriß. Verùm Gallis, Hispanis & Italis pro* generoso equo *accipitur. gal. cheval, caval. ital. cavallo hisp. cavallo.*

kaud. j. koud. Frigidus.

kave. *fland.* **j. kaf.** Acus, eris.

kaven. j. krinsen. Eventilare paleas.

kave/kafkoen. *fland.* **j. schoude.**

kave-vaegher/ kafkoen-vaegher. *fland.* **j. schoud-vaegher.**

kavedael. Sors, summa, caput. *vulgò* cavedale, *sive* capitale, summa capitalis. *gal. avidal. ital. cavedale. hisp. cavidal.*

kaveete. Cavea, ergastulum, carcer.

kavel. Sors, sortitio, sors in divisione bonorum rata portio. *dicitur* **kavel** *sive* **kabel/** *q. d.* funis sortis, funiculus sortis *Mich.* 2. 5. funiculus distributionis. *Psalm.* 77. *Sic funis sive funiculus, sacro sermone dicitur terræ & hæreditatis sors, & pars quæ cuique obtingit: nam ut Latini decempedis, sic Hebræi & Chananæi funibus extentis metiebantur agros, & partiebantur jugera.*

kávelen. Sortiri, dividere bona sorte, eligere sorte, ducere sortes, sorte dividere terram funiculo distributionis.

kavelinghe. Sortitio, sortitus, us.

kauffoir. j. kaffoor. Foculus.

kausse. j. kousse. Caliga.

kauten. j. kouten.

kautsije / kautsijde. *fland.* **j. kassije.** Via strata.

kautsij-ässper. *fland.* Deambulator, obambulator.

kauwe. j. kevie. Cavea.

kauwe/kouwe/kuwe. *sax. sicam. holl. fl[...]* Fauces, frumen, summa pars gulę *&* Mala, maxilla, gena. *&* Mentum. *&* Branchiæ piscium.

kauwen/kouwen/kuwen. *germ. sax. sic. [...] fland.* **j. knauwen.** Mandere.

kaeuwe/kae. Monedula, gracculus. *ger. [...] kaycke. gal. gay. picard, cave. hisp. graia. [...]ka, kaddow, chowli.*

kauwken/kauwtghen. Pyrrhocorax.

kauwetteren/kauwetten. Vociferari [...]star monedulæ, garrire, convitiari, c[...]tumeliam dicere, obtrectare.

kauwetterer. Maledicus, convitiator, [...]trectator, vitilitigator, calumniator.

kauwetstere. Garrula, maledica mul[...], convitiatrix.

kaversuene. *vet.* Mensa, sive taberna u[...]rarij.

kauwoorde/kouworde. Cucurbita. *ge[...] kurbs. gal. courge. ang gourde.*

K E

Ke. Ah. Interiectio varios affectus exp[...]cans.

kebbe/kebbeken. j. kabbe. Porcellus.

kebisse/kebse/kevisse/kebs-wijf. *vet. ge[...] sax. sicamb.* Pellex, pallaca, concubi[...] adultera. *germ. kaebswyb.*

kebs-dom/ kevis dom. *vetus.* Adulteriu[...] meritricium, scortatio.

kebs-kind / kefs-kind. *vetus.* **j. hoer[...]kind.** Nothus.

kebs-wijf. j. kebisse.

kebsen/kesen/kruesen/keessen. *vetus.* F[...]nicari.

keck. *germ. sax. sicamb.* Audax. *&* Solid[...] durus, densus, turgidus.

kecke. Fallacia, dolus, facinus audax.

kedel/kele. Supparus, supparum, theristru[...]

keessen. *vetus.* **j. kebsen.** Fornicari.

keess-dom / keess-dochter / keess-son[...] keiss-kind. *vide.* **kebisse.**

keele/kele. Guttur, gula, jugulum.

keele/adam-keele. Trachea.

keele/ferneele. Tegula deliciaris, sive de[...]liciaris.

keel-ader. Iugulus.

keel-band. Spira, funiculus qui galeru[...] pileun[...]

pileum, aut vittam sub mento constringit.
eel-gat. Gula.
eel-ghe-swel. Angina, synanche. *vulgò* squinancia.
eel-knobbel. Frumen, tuma.
eel-krupd/ tapkens-krupd. Hippoglossum, hypoglossum. *vulgò* uvulatia, bonifacia, lingua pagana, bessingua.
eel-krupd/mond-hout. Ligustrum.
eel-tapken. uva, columella, gurgulio, epiglottis.
eelen/kelen. Iugulare, jugulum confodere. *& metaph.* Trucidare fœnore.
een-boom. j. kien-boom. Tęda.
eeper. j. keper.
eer. Versus, versio, conversio, versura, flexus: circuitus.
eer in de straete. j. om-wech. Anfractus, viæ flexus.
eer des water-bloeds. Cornu fluminis, flexus.
eeren. Vertere, convertere.
eeren. Reverti.
eeren. *vetus. fland.* j. over-gheven. Vomere.
eeren. j. kéren. Verrere.
eeren. Propulsare, arcere, depellere, prohibere.
eer-baer. Versatilis.
eer-wegh. Anfractus, viæ flexus.
eer-weer. *q. d.* keer-weder. j. nae-brupd-lost. Repotia, orum.
eerer/keerder. Versor, versator.
eeringhe/keer. Versio.
eerlick. Versatilis.
eerle. j. kaerle.
eerne. j. kerne. Nucleus.
eersse. Candela, lucerna, lychnus.
eers-korf. Lychnotheca.
eers-licht. Candela accensa, lumen lucernæ.
eers gaeren. *sicamb.* j. lemmet.
eers-maecker. Lychnopœus.
eers-mugghe/ keers-blieghe. Hepialus, pyrallis.
eers-ruet. Sebum candelarum.
eers-snutter. j. snutter.

keers-stock. j. kandelaer.
keers-unghel. j. ruet. Sebum.
keers-lieden. j. kiers-lieden. *zel. holl.* Arbitri.
keers-man. *zeland. holl.* Arbiter.
keese. j. kaese. Caseus.
keese. j. keete. Casa, casula: *&* Cavea, aviarium.
keese/kiese. *sax. fris. holl.* j. back-tand. Dens molaris.
keesel-steen. *holl.* j. kesel.
keesen/knauwen. Mandere, remandere: lentè mandere.
keesen/keessen/kebisen. Fornicari.
keest. *fland. holl.* Nucleus, granum, germen.
keest. Medulla, cor, matrix arboris.
keest. *fland.* j. ghe-voghelte. Ovi umbilicus.
keest-hoen. Gallina sterilis, infœcunda.
keesten. *fland.* Germinare, pullulare.
keet. j. kaet. Stercus, lutum.
keete. Casa. keetken. Casula.
keeten. Focillare, fovere. *gal. cotiner.*
keeten het sout. Purgare, expurgare, perficere sal.
keeuwe. *germ. sax. fris.* j. kouwe. Fauces.
keeuwen. j. knouwen. Mandere. *ang. chewe.*
kefer. j. kever. Scarabeus.
keffen. Gannire, baubari, latrare.
keffer. Latrator, hylactor, hylax, canis argutus.
keffinghe. Latratus: gannitus, us.
keghel. *vetus. holl.* j. keye. Silex.
keghel. Meta, conus, obeliscus, terminus, lapis vel stipes pyramidatus. *gal. quille.*
keghel. *fland.* j. kekel. Stiria.
keghelen. Ludere trunculis, pyramidulis, conis.
keghel-baene. Ludus metarum, locus in quo cuneis luditur.
keghel-spel. Ludus metarum.
keghel-toren Pyramis.
keye. Silex. *gal. caillou.*
keye. Cerebri morbus, cerebrum non sanum, *Plaut.* insipientia, insania, phrenesis.
keye. Stultus, insanus: vacillans cerebro lapide silice stultior, *Plaut.*

keyachtigh. Saxosus.
keyaerd. Homo insanus, delirus, insipiens.
keyken. Parvus silex.
keyken. Flos Armerius.
keyken/ tuylken. Sertum, fasciculus florum. & Armeria: caryophyllus minor.
keyzen.i.keren. Verrere.
keysel-steen. *holl.* **j.kesel-steen.**
keyser. Cæsar, imperator, augustus.
keyser-dom. Imperium: Cæsaris sive Imperatoris dominium.
keyser-rijck. Imperium, regnum Cæsareum.
keyserinne. Imperatrix.
keysterlinck.i.krantselinck.
keyte. *fland.* **i.kuyte.** Cerevisia.
keytijf.i.kattijf.
kekel. Stiria.
kekelen / kekeler.i.kaeckelen / kaeckeler.
keke. Opprobrium, convitium, pipulum, *Plaut. ang. checke.*
keken. Garrire, blaterare, iurgare, increpare. *ang. checke.*
keker. Garrulus, blatero.
keker-bout. *holl.* Balbus.
kekeren. Balbutire.
kekeren. Cachinnari, immoderatè ridere.
keker-sot. Achriogelos, stultus cachinnans, dissolutè & immoderatè ridens: *risu enim effusiore in immoderatum cachinnum effundi, viro prudenti indecorum est. Fatuus in risus exaltat vocem suam: vir autem sapiens vix tacitè ridebit. Eccles. 21.*
keker/kicher. Cicercris.
kel. *fris.* Perterritus, pavidus.
kelck. Calix. *ger. klech. gal. calice. hisp. calix. ang. calice.*
kelck-dief. Sacrilegus. *q. d.* sacrorum calicum fur: potiriocleptis.
kelde. *si amb.* **j.vorst.** Gelu, frigus.
kelder.j.keller. Cellarium.
kele.i.hedel. Supparus.
kele.j.keele. Guttur.
kelioote.j.kalioote. *fland.* Vectigal.
keller/kelder. Cellarium, cella; cella penaria, promptuaria, hypogæum. *ger. keller. gal. cellier. hisp. cillero. ang. cellar.*
keller.i.keller-waerder. Promus, promus condus.
keller-kortse. Crapula, capitis dolor e ebrietate.
keller-waerder / keller-meester / keller-knecht / keller-knaepe. Promus, procurator peni, cellarius, promus condus, cellæ penariȩ prȩfectus.
kelleren/kelderen. Condere in cella, reponere sive recondere cellario.
keller-hals. Daphnoides: *officin.* laureola: herba cuius gustu os & guttur accenduntur.
kelter. *ger.* Torcular.
kelteren. *ger.* **j.perssen.**
kemel. Camelus. *ger. kemmel thier. gal. chameau: ital. camelo. hisp. camello. angl. camelle.*
kemels-hoy. Scœnanthum, iuncus odoratus. *q. d.* fœnum camelorum, *quo cameli lubentur vescunter.*
kemenepe. *vetus.* Caminus, focus. *ger. kemin. gal. cheminee. ital. camino. hisp. chemines. ang. chymmey.*
kemenepe. *sax. sicamb.* Cœnaculum, conatio.
kemmen/kammen. Pectere, depectere, pectinare, discriminare comam: explicare, pandere capillum. *germ. kaemen. ang. kembe.*
kemmer. Pectinator, carminator, carmarius.
kemmersse/kemstere. Carminatrix, carinaria.
kemp.i.kennep. Cannabis.
kempe. *vetus.* **i.kamper.** Pugil.
kempe. *vetus.* **i.kedisse.** Pellex.
kempf-kind / kempe-kind.i. kebs-kind. Nothus.
kemp. *holl.* **i.klaver.** Trifolium pratense.
kempen. *sax.* **i.kampen.** Dimicare,
kenckel-boer. Rusticus, stupidus, bardus, insulsus.
kene/ kenne. *lovan.* Signum corpori impressum, impressio, vestigium.
kene. Germen regerminans.
kenen. Regerminare, iterum emittere germe-

men, ut frumenta, hordea, & cetera quę-dam grana madefacta.

ennen. Noscere. cognoscere. *ger. kennen. ang. knowe.* **Te kennen gheven.** Indicare, significare, notum facere, palàm facere, manifestare, certiorem reddere.

n-baer. Facilis cognitu.

n-penninck. Auctoramentum: nummus quo accepto miles obligatur. & Census sive tributum quod vasallus singulis annis beneficij agnoscendi causas pendit.

n-schap/kennis-schap. Notitia.

nnelick. Notus, cognitus, perspectus. & Facilis cognitu.

ennelick zijn. Constare.

ennelickheyd. Notio, notitia. **Zijn kennelickheyd segghen.** Testificari, testimonium perhibere.

ennisse. Notitia.

ennisse der saecken. Disceptatio, arbitratus, cognitio causæ.

ennisse der ghetuyghen. Testimonium, testes.

ennisse nemen. Cognoscere.

ennis-schap. Notitia.

ennep/kenp/kemp. Cannabis, cannabum. *ger. hanff. gal. chanure. ital. canapa. hisp. canamo ang. hempe.*

ennepen oft kenpen koorde. Funis cannabaceus, *vel* cannabinus.

ennebe. Numella: vinculum ligneum aut baculum collo quadrupedum alligari solitum.

enneben. Induere pecus numellis.

epel/keppel. Pyramis.

epen. *vet.* Tenere, retinere, servare. *ang. kepe.*

eper. Tignus, tignum, sustentaculum, retinaculum, capreolus, & Mutulus.

epers. Tigna fibulis coniuncta: precipuè autem domorum in acutum desinentium. *gal. cheueron.*

eper. Mutulus. *ger. kaepffer.*

eper. i. winckel-haeck. Norma, regula *vulgò* quadra. *keper ang.* custos, servator.

eper-wijse. Instar normæ sive regulæ formatum.

Keperen. Contignare.

Keperen. Ad normam formare.

Keper-been. Os occipitij.

Kercke. Templum, ædes, fanum, delubrum *κυριακὴ. q.d.* dominica: *qua ratione quoque* **dom & dom-kercke.** ecclesia cathedralis *dici videtur.* **Kercke** (*inquit P. Nannius in Miscel.*) *ex Græca originationem habet. κυριακοῦ. ger. kirch beluet. kilch. sued. kilch, ang. churche.*

Kercksken. Ædicula, sacellum.

Kerck-bruyck. Ceremoniæ, cultus divinus in templis.

Kerck-dief. Sacrilegus.

Kerck-dieverije. Sacrilegium.

Kerck-gebod. Denuntiatio ecclesiæ: promulgatio in ecclesia, edictum publicum in templis congregato populo promulgatum, denunciatio canonica.

Kerck-ghe-boden van onder-trouwe. Præconia sponsalitia, denunciatio coniugij, conventionis matrimonij promulgatio in ecclesia, edictum sponsalitium.

Kerck-heer. *vetus. sicamb.* **i. prochiaen.**

Kerck-hof. Cœmiterium, polyandrum, sepulchretum, sepulchrorum locus. *q.d.* templi hortus: *quod huiusmodi loca circum iaceant templis tanquam hortus*

Kerck-hof. *metaphoricè.* Asylum: locus consecrationis lege tutus, ad quem confugiens sine summo piaculo avelli non potest.

Kerck-kruyd. Verbena: sacra herba.

Kerck-meester. Æditimus, æditum, templi custos & templi curam gerens, œconomus templi, ædilis. *vulgo,* matricularius.

kerck-misse/kerck-wijdinghe. Dies compitalitius, dies festus qui Deo compitorum præstiti sacer est & celebratur: encœnia, *q.d.* initiales ferię: *nempe ab initiatione templi: vulgò* festum sive solennitas dedicationis templi: *plerumque.* **kermisse** *dicitur. q.d. χαρμοσύνη, à gaudio nempe & lætitia.*

kerck-misse. *sax.* **i. iaer-merckt.** Mercatus anniversarius.

kerck-mis-om-ganck/ kermis-omganck. j.om-ganck. Pompa.
kerck-poortael. Propylæum, vestibulum portæ templi.
kerck-riet. Calamus Indicus, arundo Indica: *cuius in templis usus, ad certos lychnuchorum inflammandos & extinguendos.*
kerck-roof. Sacrilegium.
kerck-roover. Sacrilegus.
kerck-rooverye. Sacrilegium.
kerck-vaene. Labarum, vexillum sacrum.
kerck-werck. Opus solidum & firmum: ferreum & aheneum: quale solet esse templorum.
kerck-vyl. Otis, asio, ulula flammeata, noctua aurita. *vulgò* ulula templorum: *quòd in templis & turribus frequenter habitet.*
kerckenaer. *sax. sicamb.* Æditus, custos templi. & Nolarum curator.
kercker. Carcer, ergastulum, phylaca, robur.
kercker-meester/kercker-hoeder. Phylacista.
kerckeren. Includere in carcerem.
keren/kerien. Verrere, scopis purgare pavimentum, solum, *&c.* Tergere, abstergere vestes, *&c.*
kær-borstel. Penicillus, penicillum.
kerene.j.kerne. Nucleus.
kerf/meete. Crena, incisura.
kerf-gesneden stuck. Segmen, segmentum.
kerf/ kerf-hout/kerf-stock. Tessera, baculus crenis & incisuris rationes accepti aut expensi ostendens. *vulgò* talea.
kerf. Anus, podex.
kærien. *vetus.* **j. kæren.** Verrere.
kerle.j. kaerle.
kermen/karmen. Lamentari, ejulare, quiritari, ingemiscere. *q.d.* **ach-armen** *sive* **ke-armen.** *gal. guermenter.*
kerminghe. Lamentum, lamentatio.
kermesijn.j.karmesijn. Coccus.
kermisse.j.kerck-misse.
kermisse/kermis-ghifte. Xenium, apophoretum.
kerne. Nucleus, granum. *germ. kern. gal. cerneau. ang. kernel, corne.*
kerne van loock. Nucleus, bulbus & segmen capitis allij, spicá allij.
kerne souts. Mica salis.
kernen van druyven. Acinorum nuc[...] grana, semina: vinacea: vinacei.
kernen van appelen. Semina malorum [...]
kern-huys.j.klock-huys. Volva.
kerne. *sax. sicamb. fris. holl. fland.* **j. bot[...] stande.**
kernen. *sax. sicamb. fris. holl. fland.* **j. bo[...]ren.** Agitare butyrum, premere lac. *a[...] cherne.*
kern-melck.j.boter-melck.
kern-melck. *vetus.* Adeps, ador.
kern-noot. Nux vomica.
kerre.j.karre.
kerse. Cerasum. *ger. kiese. kriese. gal. cerise. it. cerasa. hisp. cereza. ang. cherys. Braban[...]*
kerse *propriè dicitur* Cerasum silvestr[...] cerasum minus, plus ossis quàm car[...] habens.
kerse-boom. Cerasus.
kerse-steen. Os cerasi.
kerseler. Cerasus.
kerseye/karseye. Genus panni.
kersme.j.olisse. Chrisma.
kersp. *fland.* **j.ker-spel.** Crispus. *gal. cresp[...]*
kerspe/kerspen-doeck. Nebula linea, vest[...]coa, byssus. *gal. crespe.*
kerspe. *fland gand.* **j.kransselijck.** Artol[...]ganus.
kerspel-hayr.j.ghe-krolt. Crispus capi[...]lus.
kerspen. *vetus.* Crispare, intorquere.
kerspel.j.kerst-pel. Baptisterium.
kersse/ hof-kruyd. Nasturtium horten[...] *vulgò* cressio, *germ. kressigh, kress. gal. cresson. ang. cresses.*
kerssouwe/matelieve. Bellis, flos bellius[...] flos bellidis, consolida minor: herb[...] margarita. *gal. cassaude.*
kerst. Christus, unctus.
kerst-avond. Feriæ præcidaneæ nativitati[...] Christi: vigilia nativitatis Christi.
kerst-dagh/kerst-misse. Natalis Christi.
kerst-dom/kersten-dom. Christianismus Christianum dominium. *angl. Christendome.*
kerst-kruyd.j.kerst-wortel.

Kerſt-maend. December. *menſis in quem dies natalis Chriſti incidit.*
Kerſt-miſſe. Natalis Chriſti, ſolennitas Chriſti nati.
Kerſt-pel. *q. d.* **kerſt-poel.** *ſax. ſicamb. friſ. holl.* Fons baptiſmalis, baptiſterium. & Parœcia, curia.
Kerſt-pel-kercke. *ſax. ſicamb. friſ. holl.* Templum baptiſterio inſigne, parœcia.
Kerſt-pel-man/kerſt-pel-pape. Parœcus, curio.
Kerſt-ſeel. *lovan.* **bolaerd.**
Kerſt-wortel/ kerſt-kruyd. Veratrum nigrum. *herba quæ hyeme circa natalem Chriſti diem floret.*
Kerſten. Chriſtianus.
Kerſten doen. j. **doopen.** Baptizare.
Kerſten ghe-daen worden. Baptizari, nomen dare Chriſto.
Kerſten-dom. j. **ker-ſtendom.**
Kerſten-rijck. Chriſtianiſmus, Chriſtianum imperium, orbis Chriſtianus: Europa.
Kerſten-heyd. Chriſtianiſmus. *vulgò* Chriſtianitas.
Kerſtelick. Chriſtianus. & Chriſtianè, more Chriſtiano.
Kerſme/kerſme/heyligh oliſſe. Chriſma, unguentum ſacrum, oleum ſacratum.
Kerte. *fland.* j. **kerf.** Crena, inciſura, ſciſſura. & Podex. & Cunnus.
Kerten. *fland.* j. **kerven.** Crenare, incidere. & Subagitare.
Kertelen. Incidere, ſecare per ambitum, fimbriare, criſpare, crenare.
Kertelinghe. Inciſuræ, fimbriæ.
Kerteren. Criſſare, cevere.
Kerve. j. **kerf.** Crena.
Kerven. Secare, crenas ſcindere, crenare. & Sculpere, ſcalpere. *ang. karve.*
Kervael. j. **kareveel.**
Kervel. Anthriſcum, enthuſicum: chęrophylum, chęrophyllum. *quibuſdam* chærofolium. *germ. korble. gal. cerfueil. ang. cheruyle.* **wilde kervel.** Myrrhis, cicutaria.
Kervel warmoes eten. *adag.* j. **ſprie-tel-ooghen.** Lolio victitare, cæcutire inſtar luſcioſi.

Kervelinghen. *fland.* j. **ſpaenderen.**
Kerweye. Inciſura, res inciſa.
Kerweyen. Inſcindere, diſcindere.
Keſe. j. **kaſe.** Caſeus.
Keſel/keſel-ſteen/keſelingh. *ſax ſicamb. holl.* j. **keye.** Silex. *germ. kiſling.*
Keſen/keſſen. Fornicari, ſcortari.
Keſen. *ſax.* j. **kieſen.** Eligere.
Keſpe. *fland.* j. **kerſpe.**
Ketel. Cacabus, lebes, ahenum. *germ. keſſel. ang. ketel, ketle.*
Ketel-boeten. Reficere ahena.
Ketel-boeter. Faber ahenarius, faber ærarius, mango, interpolator ahenorum: & Æruſcator.
Ketel-buyſcher. *fland.* Faber ahenarius.
Ketel-pot. Chytra, cacabus, lebes, cortina.
Ketel-trommel. Ahenotympanum, tympanum equeſtre.
Ketel-trommel-ſlaegher. Æneator. *Adr. Iun. ex Marcellino.*
Ketel-werck. Opus ahenum, vaſa ærea, ſupellex ænea.
Keteler. Faber ęrarius, ahenarius.
Keteelers hamer. j. **drijf-hamer.**
Ketelen/kettelen/kittelen. Titillare. *germ. kutzen. gal. chatoviller, ratoviller. ang. tickle.*
Ketelinghe. Titillatio, titillatus.
Keteligh/ ketelachtigh. Titillatu facilis, qui facile titillationis voluptate afficitur.
Keteligh ofte ketelachtigh peerd. Equus ſternax.
Ketene. Catena, funis ferreus. *germ. ketten. gal. chaine. ital. cattena. hiſp. cadena. ang. chayne.* **ketenken.** Catenula, catella, parva catena.
Ketene. *vetus.* j. **ſcheer-draed.**
Ketene van goud/ half-ketene. Torquis aureus.
Ketenen. Catenare, catenis vincire.
Ketijf. j. **katijf.** Captivus, miſer.
Ketſe. j. **kaetſe.**
Ketſen/ kitſen. Curſare, curſitare, venari, diſcurrere.
Ketſen. Sectari, conſectari, multum & continuò ſequi.
Ketſen ende iaghen. Aucupari & venari, ſectari

sectari beluas, venando consectari. *gal. chasser. ital. cacciare. hisp. cacar.*

ketsen met den bal. j. kaetsen. Sectari pilam, ludere pila.

kets-merrie. Equa lasciva: *&* Mulier lasciva.

ketser. *germ.* **j. ketter.** Sectator.

ketsoore/kletsoore. Scutica, flagellum. *gal. chassoire.*

ketter/ketser. Hæreticus, schismaticus, sectator, consectator. *vulgò* sectarius.

ketterye. Hæresis, schisma.

keuckene. j. kokene. Culina.

kever. Scarabeus: *&* Bruchus: *& fland.* Cantharis, viridis scarabeus.

kever-beck. Mento.

kever-becken. Mentum æquo longius extendere.

keughel. j. koghel. Globus.

kevie. Cavea, cors. *ger. kefin. gal. cape. ital. gabbia.*

kevie/voghel-huys. Aviarium.

kevisse. j. kebisse. Pallaca, concubina,

keule. Cunila, satureia, thymbra herba.

keur/kore. Optio, electio, delectus, suffragium. **Wel te keure.** Exquisitè, egregiè.

keur. Arbitrium, sententia arbitri: *&* Statutum, decretum, lex, plebiscitum: statutum selectum. **Keuren ende breucken.** Leges & consuetudines.

keur. Arbitrium: optio: summa pecuniæ quam patrono præstat novus vasallus, beneficij agnoscendi causa, tributi genus, *quibusdam Brabantiæ locis,* quod cliens tanquam hominij symbolum præstat patrono: *differt autem ab* **herghe-wede: keur** *enim non semper est certa pecuniæ summa, sed constituiter, re deliberata, boni viri arbitratu: unde & vulgò* accordamentum, laudimium, laudem *dicitur.*

keur. Iurisdicto, jus.

keur. Forma numismatis.

keur-baer goed. Merx legitima, proba.

keur-mut. *sicamb. iuliac.* **j. keur.** Tributi genus.

keur-heer. *fland. vet.* Senator territorij, legislator, iudex.

keur-meester. Ædilis Cerealis, qui ann[...] nam curat & mensuras, vendentiumq[...] avaritiam coërcet. *&* Censor.

keur-richter. Arbiter, judex electus.

keur-stemme. Suffragium, punctum.

keur-stemmen. Suffragari.

keur-ten. Stannum vilius.

keur-vorsten. Septemviri sacri Roma[...] Imperij, principes electores, princip[...] septemviri.

keur-wonde. *holl. leyd.* **wonde lanck ande[...] half lit.**

keuren/koren. Deligere, eligere, discerne[...]re, seligere.

keurt. Arbitrari, iudicare, lege approbar[...]

keuren een wet. *vetus.* Statuere legem.

keuren de spijsen ofte waren. Censere e[...] dulia, merces, *&c.* æstimare.

keuren. Gustare.

keuren/be-keuren. Tentare.

keurlinghen. Lecti viri, delecti viri, lecti[...]simi viri, delecti milites.

keuse/koose. Electio. *à verbo* **kiesen.** *gal[...] chois. angl. choyse.*

keusel-verigh. Curiosus cibi.

Keusel/kupsel. Globulus, sphęrula, pi[...]lula.

keusel. *sax.* Turbo, trochus.

keuselen/kupselen. Ludere globulis, pilis, nucibus, & similibus: *&* Clava globu[...]los propellere: ludere clava.

keutel. Pilula, pilula stercoraria, fimus o[...]villus, bacca caprina: fimus ovium, caprarum, murium, & id genus minorum animalium.

keuteren. j. koteren.

keuwe. *vet fland.* Cupa, dolium. *gal. cube.*

keuwen. *germ. sax. fris. sicam. fland.* **knau[...]wen.** Mandere.

KI

kich. Asthma, spirandi difficultas, suspirium.

kich-hoest. j. kinck-hoest / kieck-hoest. Asthma, tussis inanis, tussis, anhela, tussis sicca: in qua tussiens parum excreat, & spiritu tanquam reciprocante offenditur.

kichen. Anhelare, hippacare, difficulter spirare:

spirare: & Leviter atque inaniter tussire, singultire.
kichende. Anhelus, suspiriosus.
kichinghe. Tussis anhela, inanis: dyspnœa, asthma.
kicher. Asthmaticus, anhelus.
kicher. *ger. sax. sicamb.* Cicer, leguminis genus.
kicken. Hiscere, mutire, emutire, mussitare, minimam vocem edere.
kick-hoest. j. kich-hoest.
kickert. *fris. holl.* j. vorsch. Rana.
kidsen. Vomere.
kidsinghe. Vomitus.
kiecken. Pullus, pullus gallinaceus. *ang. chicken.*
kiecken-dief. Milvus, milvius. *q. d.* fur sive raptor pullorum.
kiecken-hooft. Caput pulli. & *metaph.* Homo cerebri vacuus, præceps, inconsideratus, homo memoria & cerebro imbecilli.
kiecken-wouwe/kiecken-wijse. Milvus.
kieck-hoest. *fland.* j. kichoest.
kiel/schip-bodem. Carina, trabs ima navis, eiusque fabricę fundamentum. *ang. kele. sax. keel.*
kiel-water. Aqua sentinæ.
kiel/kille. Statio, palus littorea.
kiel. *sax. sicamb. fris.* j. veytel. Cuneus. *ger. keil.*
kiel-schip. Navis carinata.
kiele. *vet. sax.* j. galeye. Triremis.
kiele. *sax. sicamb. fris.* j. broeck-kiele. Subligar, subligaculum, femoralia, feminalia: superior bracharum pars, pudenda & femora obtegens.
kielen ver-boomen. Vectigal portitori solvere.
kiem. j. kips/kies. Curiosus cibi.
kiem/kieme. *vetus. ger. sax.* Germen, surculus, frutex, cyma.
kieme. j. kimme. Margo vasis.
kiem. *holl. fris.* j. kam. Mucor.
kiemen. *vetus.* Germinare, fruticare: exire in herbam, pullulare. *ger. kymen.*
kiemen. *holl. fris.* Mucere.
kiemigh. j. kaemigh. Mucidus.
kien-boom/kien-hout. *ger. sax. sicamb.* Pinus, tęda.
kien-roock. *ger. sax. sic.* j. swertsel. Fuligo.
kierebus. *flan.* Corœbus, stultior Corœbo: furiata mente Corœbus: *dicitur.* Tierebus. *Hol. & Brab.*
kieren. *vetus.* j. kiesen. Eligere.
kiers-lieden. *holl. zeland.* Arbitri & Reconciliatores sive pacificatores pręcipuè in homicidio.
kiers-man. Arbiter.
kiers. *sicamb.* j. koers/kuers.
kiersenaer. *sicamb.* j. peltier. Pellio, *vide* koers.
kies. Curiosus, affectator, delectu gaudens. Niet kies. Nullius cibi fastidiens, circa victum indifferens.
kies-aetigh/kies-etigh. Curiosus in edendo, curiosus cibi. Niet kies-etigh. Indifferens circa cibum.
kiese. *holl.* j. keese. Dens molaris.
kies-kauwen. *holl.* Lentè mandere.
kiese. j. kevisse. Pallaca, pellex.
kiesel-steen. j. kesel.
kiesen/ver-kiesen. Legere, eligere, deligere, delectum facere vel habere, optare, sumere optionem, eximere numero. *gal. choisir. ang. choose.*
kies-man. Arbiter electus, disceptator electus.
kies-mannen/kies-lieden. Arbitri.
kies-manschap. Arbitrium.
kiesinghe. Electio, delectio, delectus, optio.
kiete/kuyte. *fland. fris. holl.* j. roghe. Ova piscium.
kiete/kuyte. *holl. fris.* j. braeye. Sura, venter tibię objectus.
kietse. *fland.* j. heul-kote.
kieve/kievel. *ger. sax. sicamb.* j. kouwe/kieuwe.
kievel/kavel-spelen. j. bock over haghe.
kievelen. *ger. sax. sic.* j. kauwen/knauwen. Mandere. & Rodere.
kievit. Vanellus, capra: *avis teutonicè dicta à sono vocis quam edit.*
kievie. j. kevisse. Pellex.
kieuwe. *sax. fris. holl. sicamb.* j. kouwe.

Branchiæ piſcium.
kijcken. Spectare, inſpicere, inſpectare.
kijck-gat. Conſpicilium.
kijck-gaetken. Rima ſpeculatoria.
kijck-huys/kijck-toren. Specula.
kijck-plaetſe/ tooneel. Theatrum, viſorium.
kijck-ſpel. Spectaculum.
kijck-venſterken. Feneſtra ſpeculatoria, reticulata, conſpicilium, tranſenna.
kijck-wt. Conſpicilium, vel conſpicillum, ſpecula.
kijf. j. **ghe-kijf.** Rixa. & Conflictus.
kijf-ſtrijd. Litigium.
kijfachtigh. j. **kijvigh.** Rixoſus.
kijfagie. j. **kijvinghe.** Rixa.
kijn-boom. j. **kien-boom.**
kijſel-ſteen. j. **keſel-ſteen.**
kijte. *fland.* Milvus. *ang. kyte.*
kijte. j. **kiete.** Ova piſcium.
kijven. Rixari, altercari, contendere verbis, litigare, diſceptare, certare, decertare, concertare, digladiari. *ang. chyde.*
kijver. Rixator, altercator, litigator.
kijvigh/kijfachtigh. Rixoſus, litigioſus.
kijvinghe/ kijvaegie/ ghe-kijf. Rixa, lis altercatio, certatio, controverſia, contentio, diſceptatio, velitatio, jurgium, litigium.
kilden/kelden. Frigere, algere, horrere frigore, uri frigore. *ang. chyll.*
kildende. Alſioſus.
kildinghe. Algor, frigus.
kilde. Algor, frigus.
kille. j. **diepte.**
kille/kiele. Statio, locus in litore ſinuoſus, ſinus.
kildt broodts. *holl.* j. **kant/hompe.**
kime/kimme/kieme. Ora, margo, ſive extremitas vaſis, dolij, cupę.
kimp/kump. *lovan.* j. **wit broodt.**
kimp. *vetus.* j. **kamp.** Certamen, palęſtra.
kimp. *vetus.* j. **kamper.** Pugil.
kimpen. *vetus.* j. **kampen.** Luctari: certare.
kinck-horen. Turbo, piſcis turbinatus, concha, cochlea marina qua ad buccinandum utebantur: buccinum, buccina, concha tortilis, concha turbinata. *germ. kinckhorn.*
kinck-hoeſt/kich-hoeſt. Tuſſis ſicca, t[illegible] inanis: tuſſis cum ſingultu ſine reſpir[illegible] di ſpatio. *ſax. kinckhuſte. ſic dicta à con[illegible] tortili: aiunt enim tuſſim hanc minui, ſi [illegible] chà, quam* **kinck-horen.** *vocant, bibat* [illegible]
kincken. j. **kichen.**
kind. Puer. & Proles, ſoboles. *germ. ki[illegible] ang. chylde.*
kind-draght. Fœtus.
kind-draegen. j. **groot gaen.** Vterũ fe[illegible]
kind-draghtigh. j. **brucht-baer.**
kind-hoeſt/kich-hoeſt/kinck-hoeſt. Tu[illegible] ſicca & inanis. *vulgo* tuſſis puerilis. *q[illegible] infantes & impuberes ea maximè infeſtent[illegible] ita Lemnius.*
kindeken/kinneken. Vaſculum, octa[illegible] pars cadi. *ang. kylderkin.*
kinderen. Pueri, proles, pignora, ſobol[illegible] liberi.
kinder-baeringhe. Partus.
kinder-bedde. Puerperium.
kinder-bed-vrouwe / kraem-vrouw[illegible] Puerpera.
kinder-bindſel. Crepundia, faſcię quib[illegible] in cunis involuuntur infantes.
kinder-dief. Plagiarius.
kinder-doeckſ-kens. Cunę, cunabula, fa[illegible] ciæ.
kinder-ghe-ſchrep/kinder-ghe-krijt. V[illegible] gitus, vagor, infantum ploratus.
kinder-leeraer. j. **kinder-meeſter.**
kinder-mael. Repotia. *Auſon.* Epulæ qu[illegible] editis in lucem liberis adornantur. *Ad[illegible] Iun.*
kinder-maecker. Proletarius.
kinder-meeſter. Pędagogus. pædotriba.
kinder-pockſkens. j. **pockſkens.**
kinder-poppen. Crepundia, ludicra pueri lia.
kinder-ſchole. Pędagogium.
kinder-ſpel. Ludus puerilis, oblectament[illegible] puerorum.
kinder-ſpel-dinghen. Crepundia, ludicr[illegible] puerilia, res puerilis.
kinder-werck. Puerile, res puerilis.
kinder-wieghe. Cunę, cunabula, lectulus infantium, faſcię.

nder-worm. Lumbricus teres, latus, & longus, pueros infestans.
nderachtigh. Puerilis.
nderachtighepd. Puerilitas, ineptia puerilis.
nderachtighepd. Pueriliter.
nds-dochter. Neptis.
nds-kind. Nepos.
nds-sone. Nepos.
nds/kindsch/kindisch. Puerilis. & Infans, stultus atque inconsideratus instar pueri.
ndsch worden. Repuerascere.
ndschelijck. Pueriliter.
nds hepd. Infantia, pueritia, puerilitas, ætas puerilis: & Ineptia, inconsideran-

nneken. Parvum mentum.
nneken.j.kindeken. Vasculum.
nne-backe. Maxilla, mandibula, mala.
nne-back-slach. Alapa, colaphus, pugnus: colaphus in gena vel bucca.
nne-baerd.j.baerd-doeck. Velum menti
n-yser/muyl-yser. Postomis, pastomis.
nster. *sax.* **j.lijm.** Viscum.
nterne.j.citer. Cithara.
p. Ictus.
p/knippe. Decipula, decipulum.
p. Pullatio, fœtura pullorum, pullicies: & Pullus gallinaceus recens exclusus.
ppen. Cudere, ferire, icere, insecare. *ang. chyp.*
ppen. Capere, excipere, excerpere, eximere. & Intercipere, subtrahere, suppilare.
ppen. Pullulare, pullos edere, excludere vel excudere ova: ova percudere rostello. Excudere favos sive cellulas: *dicitur de avibus & de apibus.*
psel. Partus ovo excusus.
ps/kies/kiem. Curiosus cibi.
selinck/kisel-steen.j.kesel-steen.
ssen. Stridere tanquam ferrum candens in aquam missum.
ssinghe. Stridor.
ste. Cista, capsa, arca, theca, κίστη. *germ. kast. gal. casse. ital. cassa. hisp. caxa. ang. cheste.*

kistken. Arcula, cistula, cistella.
kist-maecker. Capsarius, scriniarius.
kite. *fland.* **j.kuyte/kiete.** Ova piscium.
kitsen. j.kidsen. Vomere.
kitsen/kitsigh.j.ketsen/ketsigh. Currere, cursitare.
kitte. Obba. **kitte.** *inquit Becanus, est* poculum maius ex asserculis oblongis, sive levigatis scandulis, cuparum ad modum, ferreis, æreis vel ligneis circulis colligatum.
kittel. *germ.* **j.kedel.** Supparus.
kittelen.j.ketélen. Titillare.
kit. *ang. sax. vet.* **j.kond.** Notus.
kittigh maecken. *vetus. holl. fris.* Notum facere, significare, certiorem facere.

K L

klabbaerd/ratel. Crepitaculum, crotalum. *q.d.* **klappaerd.**
klabbaerden. Crotalum pulsare.
klabbotsen. Pulsare cum fragore.
klabbotse.j.klater-busse. Siphunculus.
klabbot/klabbot-visch. Capito piscis.
klabbot/klabbot-worm.j.kalander. Curculio.
klachte.j/klaghte. Querela.
klack. Fissura, fragor. & Sonus verberis, ictus resonans, tax, plausus, sonora percussio.
klacke. *fland.* **kletsoore.** Scutica.
klacke. *fland.* **j.kladde.** Macula luti.
klacke. *vetus.* Crepitaculum. *ang. klacke.*
klacke/klacke-busse.i.klater-busse.
klacken. Impingere cum fragore: findi cum fragore: & Verberare resono ictu, quatere. *gal. claquer.*
klacken. *flan. brug.* **i.kladden/af-kladden.** Detergere lutum.
klacker. *flan. brug.* **i.kladder.** Peniculus.
klackaerd. *fland.* **i.ghewendt-broodt.** Panis ovis & lacte maceratus.
kladde. *holl.* **i.klisse.** Lappa.
kladde. Macula, litura, menda, mendum.
kladde. Macula lutosa, lutum vestibus hærens, nota cœnosa.
kladde/kladder-gat. Puella sordida, lutosa, luto & sordibus inquinata, maculosa, impura, immunda.

kladde/

Branchiæ piſcium.
kijcken. Spectare, inſpicere, inſpectare.
kijck-gat. Conſpicilium.
kijck-gaetken. Rima ſpeculatoria.
kijck-huys/kijck-toren. Specula.
kijck-plaetſe/ tooneel. Theatrum, viſorium.
kijck-ſpel. Spectaculum.
kijck-venſterken. Feneſtra ſpeculatoria, reticulata, conſpicilium, tranſenna.
kijck-wt. Conſpicilium, vel conſpicillum, ſpecula.
kijf.j.ghe-kijf. Rixa. & Conflictus.
kijf-ſtrijd. Litigium.
kijfachtigh.j.kijvigh. Rixoſus.
kijfagie.j.kijvinghe. Rixa.
kijn-boom.j.kien-boom.
kijſel-ſteen.j.keſel-ſteen.
kijte. *fland.* Milvus. *ang.kyte.*
kijte.j.kiete. Ova piſcium.
kijven. Rixari, altercari, contendere verbis, litigare, diſceptare, certare, decertare, concertare, digladiari. *ang.clyde.*
kijver. Rixator, altercator, litigator.
kijvigh/kijfachtigh. Rixoſus, litigioſus.
kijvinghe/ kijvaegie/ ghe-kijf. Rixa, lis altercatio, certatio, controverſia, contentio, diſceptatio, velitatio, jurgium, litigium.
kilden/kelden. Frigere, algere, horrere frigore, uri frigore. *ang.cyll.*
kildende. Alſioſus.
kildinghe. Algor, frigus.
kilde. Algor, frigus.
kille.j.diepte.
kille/kiele. Statio, locus in litore ſinuoſus, ſinus.
kildt broodts. *holl.* **j.kant/hompe.**
kime/kimme/kieme. Ora, margo, ſive extremitas vaſis, dolij, cupę.
kimp/kump. *lovan.* **j.wit broodt.**
kimp. *vetus.* **j.kamp.** Certamen, palęſtra.
kimp. *vetus.* **j.kamper.** Pugil.
kimpen. *vetus.* **j.kampen.** Luctari: certare.
kinck-horen. Turbo, piſcis turbinatus, concha, cochlea marina qua ad buccinandum utebantur: buccinum, buccina, concha tortilis, concha turbinata. *germ. kinckhorn.*
kinck-hoeſt/kich-hoeſt. Tuſſis ſicca, tu[...] inanis: tuſſis cum ſingultu ſine reſpir[...] di ſpatio. *ſax.kinckhuſte. ſic dicta à con[...] tortili: aiunt enim tuſſim hanc minui, ſi c[...] chà, quam* **kinck-horen.** *vocant, bibat æg[...]*
kincken.j.kichen.
kind. Puer. & Proles, ſoboles. *germ.kin[...] ang.chylde.*
kind-draght. Fœtus.
kind-draegen.j.groot gaen. Vterũ fer[...]
kind-draghtigh.j.brucht-baer.
kind-hoeſt/kich-hoeſt/kinck-hoeſt. Tuſ[...] ſicca & inanis. *vulgò* tuſſis puerilis. *qu[...] infantes & impuberes ea maximè infeſtentu[...] ita Lemnius.*
kindeken/kinneken. Vaſculum [...] pars c[...]
kinderen [...] liberi.

Γενειον mentum

kinder-baeringhe. Partus.
kinder-bedde. Puerperium.
kinder-bed-vrouwe / kraem-vrouw[...] Puerpera.
kinder-bindſel. Crepundia, faſcię quibu[...] in cunis involuuntur infantes.
kinder-dief. Plagiarius.
kinder-doeckſ-kens. Cunę, cunabula, faſ[...]ciæ.
kinder-ghe-ſchrey/kinder-ghe-krijt. Vagitus, vagor, infantum ploratus.
kinder-leeraer.j.kinder-meeſter.
kinder-mael. Repotia. *Auſon.* Epulæ qu[...] editis in lucem liberis adornantur. *Adr. Iun.*
kinder-maecker. Proletarius.
kinder-meeſter. Pędagogus pædotriba.
kinder-pockſkens.j.pockſkens.
kinder-poppen. Crepundia, ludicra puerilia.
kinder-ſchole. Pędagogium.
kinder-ſpel. Ludus puerilis, oblectamenta puerorum.
kinder-ſpel-dinghen. Crepundia, ludicra puerilia, res puerilis.
kinder-werck. Puerile, res puerilis.
kinder-wieghe. Cunę, cunabula, lectulus infantium, faſcię.

kinder-

inder-worm. Lumbricus teres, latus, & longus, pueros infestans.
inderachtigh. Puerilis.
inderachtigheyd. Puerilitas, ineptia puerilis.
inderachtigheyd. Pueriliter.
inds-dochter. Neptis.
inds-kind. Nepos.
inds-sone. Nepos.
inds/kindsch/kindisch. Puerilis. & Infans, stultus atque inconsideratus instar pueri.
indsch worden. Repuerascere.
indschelijck. Pueriliter.
inds heyd. Infantia, pueritia, puerilitas, ætas puerilis: & Ineptia, inconsiderantia, innocentia puerilis.
inne. Mentum.
inneken. Parvum mentum.
inneken.j.kindeken. Vasculum.
inne-backe. Maxilla, mandibula, mala.
inne-back-slach. Alapa, colaphus, pugnus: colaphus in gena vel bucca.
inne-baerd.j.baerd-doeck. Velum menti
in-ijser/muyl-ijser. Postomis, pastomis.
inster. *sax.* **j.lijm.** Viscum.
interne.j.citer. Cithara.
ip. Ictus.
ip/knippe. Decipula, decipulum.
ip. Pullatio, fœtura pullorum, pullicies: & Pullus gallinaceus recens exclusus.
ippen. Cudere, ferire, icere, insecare. *ang. chyp.*
ippen. Capere, excipere, excerpere, eximere. & Intercipere, subtrahere, suppilare.
ippen. Pullulare, pullos edere, excludere vel excudere ova: ova percudere rostello. Excudere favos sive cellulas: *dicitur de avibus & de apibus.*
ipsel. Partus ovo excusus.
ips/kies/kiem. Curiosus cibi.
iselinck/kisel-steen.j.kesel-steen.
issen. Stridere tanquam ferrum candens in aquam missum.
issinghe. Stridor.
iste. Cista, capsa, arca, theca, κίστη. *germ. kast. gal. casse. ital. cassa. hisp. caxa. ang. cheste.*

kistken. Arcula, cistula, cistella.
kist-maecker. Capsarius, scriniarius.
kite. *fland.* **j.kuyte/kiete.** Ova piscium.
kitsen. j.kidsen. Vomere.
kitsen/kitsigh.j.ketsen/ketsigh. Currere, cursitare.
kitte. Obba. **kitte.** *inquit Becanus, est* poculum maius ex asserculis oblongis, sive levigatis scandulis, cuparum ad modum, ferreis, æreis vel ligneis circulis colligatum.
kittel. *germ.* **j.kedel.** Supparus.
kittelen.j.ketélen. Titillare.
kit. *ang. sax. vet.* **j.kond.** Notus.
kittigh maecken. *vetus. holl. fris.* Notum facere, significare, certiorem facere.

K L

klabbaerd/ratel. Crepitaculum, crotalum. *q.d.* **klappaerd.**
klabbaerden. Crotalum pulsare.
klabbotsen. Pulsare cum fragore.
klabbotse.j.klater-busse. Siphunculus.
klabbot/klabbot-visch. Capito piscis.
klabbot/klabbot-worm.j.kalander. Curculio.
klachte.j/klaghte. Querela.
klack. Fissura, fragor. & Sonus verberis, ictus resonans, tax, plausus, sonora percussio.
klacke. *fland.* **kletsoore.** Scutica.
klacke. *fland.* **j.kladde.** Macula luti.
klacke. *vetus.* Crepitaculum. *ang. klacke.*
klacke/klacke-busse.i.klater-busse.
klacken. Impingere cum fragore: findi cum fragore: & Verberare resono ictu, quatere. *gal. c'aquer.*
klacken. *flan. brug.* **i.kladden/af-kladden.** Detergere lutum.
klacker. *flan. brug.* **i.kladder.** Peniculus.
klackaerd. *fland.* **i.ghewendt-broodt.** Panis ovis & lacte maceratus.
kladde. *holl.* **i.klisse.** Lappa.
kladde. Macula, litura, menda, mendum.
kladde. Macula lutosa, lutum vestibus hærens, nota cœnosa.
kladde/kladder-gat. Puella sordida, lutosa, luto & sordibus inquinata, maculosa, impura, immunda.

kladde/

kladde/klad-boeck. Adversaria, orum: tabellæ tumultuaria opera perscriptæ : *sic dicta quod lituris & maculis non careant.*
kladden. Maculare, fœdare.
kladden. Ineptè pingere.
kladden/kladdren.i.af-kladden. Abstergere sordes, detergere lutum, detergere vestem peniculo, stringere.
klad-boeck.i.kladde. Adversaria.
klad-papier / pack-papier. Charta emporetica. *vulgò* maculatura.
klad-papier / plack-papier. Papyrus bibula : recentes maculas scripturę adimens & exorbens.
klad-salue.j.quack-salver- Aliptes.
klad-schilder. Rhyparographus, pictor ineptus.
kladder. j. klad-schilder. Ineptus pictor.
kladder. Peniculus, peniculum : penicillus, penicillum.
kladderen. Detergere peniculo sordes.
kladderen/kladden. Ineptè pingere, maculare.
kladdertje. Maculosa & inepta pictura.
kladdeyen. Profundere, dissipare maculando.
klaeghen. j.klaghen. Queri, conqueri.
klaeghachtigh. Querulus.
klaer. Clarus, dilucidus, lucidus, non obscurus, purus. *ger.klar. ang.cler.ital.chiare. hisp.claro.ang.clear.*
klaeren-wijn. Vinum defęcatum, purum, repurgatum.
klaer-weder. Cęlum sudum, serenum.
klaer ende openbaer. Perspicuus, manifestus, evidens, liquidus.
klaer. *vetus.* Vacuus, inanis. *ger.laer.*
klaer van d'eye. *fland* **j.wit.** Album ovi.
klaer-luydende. Clarisonus.
klaer-schijnigh. Illustris, præclarus, pręlucidus.
klaer-sichtigh. Perspicax, lynceus,
klaer-heyd. Claritas. & Perspicuitas, evidentia.
klaeren. Clarare, clarificare, clarum & purum reddere.
klaren/de rekeninghe af-klaren.
klaeren. Clarere, clarescere, clarum fieri.
klaer-ooghe/ ooghen-troost. Ocul[...] euphrasia. *herba oculos claros reddens.*
klaerlick. Clarè, dilucidè, perspicuè, ma[...]festè, liquidò, apertè, enucleatè.
klaeret/ klaeret-wijn. Vinum heluo[...] vinum subrubeum, rebellum. *vulgò* la[...]rum *sive* claretum. *gal.vin clairet. ital.*[...] *rello vino claro.*
klaroene. Lituus.
klaseren.j.klaveren.
klaster. *germ sicamb.* Orgia, vlna, qua[...] cubiti.
klaghe.j.klaghte. Querela, querimo[...] questus, lamentatio. & Accusatio.
klaghen/be-klaghen. Queri, conquer[...] mentari, quiritare: querelas deferre [...] Accusare : expostulare κλαίειν. i. fl[...] plorare, ejulare.
klaghinge. Questus, querela, lament[...] lamentum: & Accusatio : expostula[...]
klagher. Questor, lamentator : & Accu[...]tor, actor.
klaghelick. Lamentabilis, luctuosus, [...]serabilis, flebilis, lugubris, deplor[...]dus.
klaghte. Querimonia, querela, quest[...] conquestus, conquestio : & Accusat[...] expostulatio.
klachten doen. Queri, conqueri, quere[...] deferre: & Accusare, expostulare.
klaght-weerdigh. Accusabilis.
klachtigh. Querulus, queribundus : ac[...]satorius, accusator, expostulator.
klam/klamp. Tenax: & Humidus: & L[...]tus, viscosus: & uvidus. *ang.klammy.*
klamme.j.klampe.
klampe. Vncus, vnguis : & Harpago, [...]tinaculum. & Compago, compag[...] & Subscus, regula. & Fibula. *gal.crapon.*
klampen. Harpagare, harpagine app[...]hendere, vnco detinere, fibulare, rap[...]re, figere, affigere, prehendere. & Co[...]paginare, coniungere.
klamp-voghel. Accipiter.
klanck. Clangor, tinnitus, tinnimentum sonus, fragor: crepitus, sonitus.
klap. Sonus, crepitus. *ger.klapff.*

klap. Garrulitas. & Fabula.
klappe. *holl. fris.* **j. kleppe.** Crotalum.
klappen. *holl fris.* **j. kleppen.** Crepare, crepitare. *ang. klappe.*
klappen. Garrire, blaterare, fabulari. *ger. klappffen klapperen.*
klapachtigh. Garrulus, futilis, loquax.
klappaerd. Garrulus, fabulator, blatero gerro, linguax, futilis, rabula: & Delator.
klappeye. Garrula, lingulaca, mulier dicax
klappeyen. Fabulari, garrire instar mulierum.
klapper. j. klappaerd. Garrulus: & Delator.
klapper. *sax.* **j. klabbaerd.** Crepitaculum.
klap-ghesellé. Congerro.
klap-hout. Tabulę quernee minores.
klap-mutse. Pileus planus, pileus planitie rotunda.
klap-oore. Bubo, panus inguinis, bubo venereus panus in inguine, hulcus inguinarius, pudendagra, fœdus tumor circa obscœnas abditasque partes, ficosus tumor inguinum. *gal. clapporre.*
klap-roosen. j. klapper-roosen.
klap-stock. Baculus annalis, baculus calendarius, baculus designator temporum. *q. d.* baculus fabulosus, *agricolis & i. literatis passim loco calendarij.*
klap-beken / val-beken. Vectis, cataracta in agro, se ultro claudens cum strepitu & fragore.
klápperen. Crepitare.
klapperen met de handen. Plaudere manibus, complodere manus.
klapper-roosen. Papaver Rhœas, papaver flore puniceo, caduco.
klaren. j. klaeren.
klater / ratel. Crotalum, crepitaculum, sistrum.
klaterken. Crepundia, crepitaculum puerile.
kláteren. Strepere, fragorem edere, crotalum pulsare.
klater-busse. Siphunculus, sclopus. *tubulus è sambucino ligno, quo pueri glandes stupeas cum bombo expellunt:* & Bombarda minor, tormentum æneum minus.
klater-gout. Bractea, bracteola, folium auri: tenuis lamina auri sua sponte plicabilis & crepitans: leni crepitans bractea vento. *Virgil.*
klaudit. Lictor, minister prętorianus. & Delator, quadruplator, sycophanta.
klave-cimbel / klave-koorde. Monochordum, clavicymbalum, clavecordium, manucordium, & virginale. *vulgò. Instrumentum musicum, cuius chordæ sive funiculi extenduntur & circumvoluuntur, aut etiam clavis & paxillis.*
klaver / klaver-blad. Trifolium pratense, triphyllon.
klaveren-honigh. *holl.* Mel optimum & candidissimum, ex trifolio pratensi.
klaveren. Scandere in subrectum, sursum reptare vnguibus fixis conscendere felium more.
klauwe. Vnguis, vngula. *ang. claw.*
klauw-naghel. Vnguis.
klauwe. j. klouwe. Glomus,
klauwe / klouwe. j. egghe. Rastrum.
klauwen. Inuncare: vnguibus vncis attrahere, sive radere.
klauwen. *vetus. sicamb. holl.* **j. krauwen.** Scalpere, scabere, *ang. clawe.*
klauwiere. Clavus vncinatus, clavus aduncus, vncus, *clavus qui vncum loco capitis habet de quo panni solent dependi.*
klauwieren vande oorlo ghen. Manubria epitomiorum, vel epistomiorum *gal. claviers.*
klawierken. j. krol-kranckſken. Clavicula, capreolus.
klauwierachtigh. Vncus, inuncus.
klebber. j. klubber. Gummi. &c.
kleck. *ger. sax. sicamb.* **j. leck.** Rimosus, hiulcus, pertusus.
klecken. *germ. sax. sicamb.* Agere rimas, hiare.
klee. *germ. sax. sicamb.* **j. klaver.**
kleed. Vestis, vestimentum, indumentum, velamen, amictus.
kleeden. Vestire, amicire, velare, tegere, *ger. kleiden. ang. kladden.*
kleedinghe. Amictus, vestitus, vestes, vesti-

vestimenta.
kleederen/kleeders. Vestes, vestimenta.
kleeren/ *per syncopen pro* kleederen. Vestes.
kleer-bessem. Muscarium setaceum: scopula.
kleer-lappen. Consarcinare vestes.
kleer-lapper/lapper. Sarcinator, consarcinator, veteramentarius sartor.
kleer-maecker. Sartor, sarcinator, vestiarius, vestium sarcinator.
kleer-renne. Vestiarium.
kleer-schapprаeye/ kleer-schap. Vestiarium, arca vestiaria.
kleer-ver-kooper. Vestiarius.
kleer-tobbe/ wasch kuype. Labrum lavacrum: *in quo sordes eluuntur vestium.*
kleer-waerder/kleer-be-waerder. Vestispicus, vestium custos.
kleer-worm. Teredo, tinea.
kleef-kruyd. Aparine, aspergula. *à* kleven. i. adhærere: *quòd laciniis vestium adhærere soleat sua asperitate.*
kleem. *fland. holl.* i. leem. Argilla.
kleem-aerde. Argilla.
kleemen. i. leemen. Incrustare argilla.
kleen. *fland. holl.* i. kleyn. Parvus.
kleen-noode. i. kleyn-noode.
kleesen. *zeland.* i. kleynsen. Colare.
kleye/kleem/ leem. Argilla, terra argillacea, terra tenax, terra glutinosa, lenta: *dicitur à* kleven / *inquit Lemnius, quòd inhæreat.*
kleye/pot aerde. Terra figularis, argilla, lutum. *ang. klaye.*
kleye/klije. *ger. sax. sicamb. fris.* Furfur, acus, palea.
kleye. Lutum paleatum, aceratum: intrita.
kley-land/ kley-grond. Humus argillosa.
kley-spore/ ijs-spore. Encentris.
kleyachtigh. Glutinosus, argillaceus, argillosus, tenax.
kleyachtigh. *germ. sax. sicamb.* Furfurosus, furfureus.
kleyen. *fris.* i. kretsen. Vnguibus scalpere.
kley steken / kleyn-steken. Incidere in marmore, scalpere.
kley-steker. Scalptor, plastes.
kleyn. Parvus, exiguus, pusillus.

kleyn/smal ende dun. Exilis, minu[...] nuis.
kleyn brood. *vetus.* Panis sacchari[...] *gò* martius panis.
kleyn gheld. Pecunia numularia, pe[...] minuta, minutula.
kleyn achten. Parvi facere, parvi pe[...] parvi æstimare, floccipendere, vi[...] dere.
kleyn ghe-beente. Animalia parvi[...] bus: *ut cuniculi, lepores, aves, & id ge[...] miles delicatorum hominum deliciæ.*
kleyn kennen. i. kleyn-achten.
kleyn-hertigh/kleyn-moedigh. Pusi[...] mis.
kleyn-moedigh. Pusillanimus, pusi[...] mis humilis ac demissus, homo ab[...] animi.
kleyn-moedigh worden. Cadere an[...]
kleyn-moedigheyd. Abjectio anim[...] sillanimitas: infractio animi, an[...] fractus.
kleyn-nood/ kleynoodtje / kleyn-h[...] Cimelium, bravium, monile, bulla[...] menta, ornamenta pretiosa. *vulgò* c[...] dia. *q. d.* kleyn-noode. i. parum nec[...] ria: *alio nomine* inweel.
kleyn-ooghe/kleyn-oogigh. Ocella, [...] nius, qui exiles habet oculos.
kleyn-pincke. i. kleyn-ooge. Ocella, [...] nius.
kleyn-smit. Faber qui ferra minora e[...] lit limà.
kleyn-steken. i. kley-steken.
kleynachtigh. Minutulus.
kleynlick. Exiliter, tenuiter, exiguè.
kleynigheyd. Parvitas, exiguitas.
kleynigheyd/ ver-kleyninghe. Dim[...] tio: & Contemptus, ignominia, ob[...] ctatio.
kleynigheyd yemanden aendoen. P[...] pendere, vilipendere, parvifacere [...] quem, derogare alicui, ignominia [...] cere aliquem.
kleynken. Parvulus, perpusillus, per[...] guus.
kleynkens/kleynlick. Parvulum, *Plin.* e[...] guè, exiliter, modicè tenuiter.

...pnen/ klepn maken. Minuere, diminuere, imminuere, tenuare, extenuare.
...pnéren. Minuere, diminuere, imminuere.
...pnte/klepnigheyd. Parvitas.
...pnte. *vetus.* **j. heymelicke.** Latrina.
...pnsen/ klepnsighen/ klensen. *holl. fris. sicamb. zeland. fland.* Colare, percolare, purgare, mundare. *ang. klense.*
...epnser/klenser. *holl. fris. sicamb. zeland. fland.* Colum.
...epnstere. *fland.* **j. ghlepnstere.** Scintilla.
...epnsteren. *fland.* Scintillare.
...emijn-steen. j. klemmer-steen.
...emme. Decipulum, transenna.
...emmen. Stringere, arctare, pervellere, premere.
...emmen. *fland.* **j. klimmen.** Scandere.
...em-voghel. *holl.* **j. klamp-voghel.** Accipiter.
...emmer-boom. j. klever-boom. Hedera.
...emmer-steen/klemijn-steen/kalamijn-steen. Cadmia. *vulgò* Lapis calaminaris. *Arab.* Climia, chlimia. *gal. calamine.*
...lensen. j. klepnsen. Colare.
...lenser. j. klepnser. Colum.
...lepel. Malleus tintinnabuli, rhopalum, plectrum, lingua campanæ. *&* Marculus ostij, annulus ostij, manus extera, cantharus. *& metaph.* Lingua loquax.
...leppe/klippe. Crepitaculum, crotalum.
...leppe. *holl.* **j. klos-veytel.** Flagellum.
...leppe/klippe/klemme/knippe. Decipulum, transenna, laqueus aut machina irretiendis aviculis aut capiendis bestijs comparata, pedica.
...leppe/klippe. j. prange. Pastomis, postomis.
...leppe/klippe. Rupes, petra, cautes, scopulus, syrtes, scylla. *&* Antrum, spelunca.
...leppigh. Scopulosus.
...leppel/kluppel. Fustis, stipes, baculus, clava. *ang. clubbe.*
...leppel-veers ken/klippel-veers ken. Carmen homœoteleuton, versus simili sono desinens, versus rythmicus, versus leoninus. *à verbo* **kleppen** *sive* **klippen.** i. sonare, resonare.

Kleppen. Crepare, crepitare, pulsare, sonare.
Klep-spaen. *fland. lovan.* **j. kleppe.** Crepitaculum.
Kleppenter. Crotalistria ciconia: crepitante ciconia rostro.
Kleppenter. Crotalus, homo loquax, sonora ad modum & tinnula voce pronuncians.
Kleppenteren. Rostro crepitare instar ciconiæ, glotarare, clangere voce ciconiæ.
Klepper. Sonipes, asturco, equus gradarius, tolutarius.
Klepperen. Crepitare.
Klepper-tand. Denticrepus.
Klepper-tanden. Crepitare dentibus.
Kleps. *vetus.* Dicax, loquax, futilis, garrulus.
Klerck. *vulgò* Clericus. *gal. clerc. hisp. clerigo. ang. clearke, clerke.*
Klerck/scholier. Scholasticus.
Klerck/schrijver. Librariolus, à manibus, amanuensis, scriba.
Klerck van den bloede. Commentariensis, actuarius.
Klerck van de greffie. Actorum conscriptor.
Klerck/tol-schrijver. Scripturarius.
Klesse. *fland.* **j. klisse.** Lappa.
Klessen. *fland.* Affigere. *&* Adhærere, adhærescere.
Klets/kletse. Ictus resonans, fragor, tax.
Kletsen. Resono ictu verberare.
Kletsoore/ketsoore. Flagellum, scutica.
kletter/kletteringhe. Fragor, crepitus.
klettéren. Fragorem edere, retonare, concrepare.
klétteren. j. kláveren. Scandere.
kleve. *vetus.* Viscus, gluten. *germ. kleb. ang. kleve, glewe.*
kleve. *holl.* Hedera.
kleven/klijven. Figere, glutinari, hærere, adhęrere, adhærescere. *&* Glutinare. *germ. kleyben. ang. cleave, glewe.*
klevende sieckte. *sax. sicamb.* **j. vaelende sieckte.**
klevigh. Tenax, viscosus.

kleber / kleber-boom / klemmer-boom. *zeland.* Hedera, sequax hedera. *arbores murosque scandens, iisque tenaci amplexu adhærens.*

kleber/klaver/klaver-blad. Triphyllon.

kleveren.j. klaveren. Scandere, sursum reptare.

kleunen/klonen. Tundere.

kleuteren/kloteren. Tuditare.

klibber.j.klubber. Viscus, gummi.

klibber tonghe. *fland.* Lingua præcipitante hæsitans sive titubans.

klibberigh. *ger. sax. sicamb.* Tenax.

klick. *fris.* Verber, ictus, tax: colaphus, alapa.

klick. *holl.* **j.kolve.** Clava.

klicken. Crepitare. *ang. cliquer.*

klicken. *holl. fris. sicamb.* Coryceum agere, insidiari. & Deferre, accusare.

klick-ope.j.klick-spille.

klick-steen. Coryceus.

klick-spille. Ambubaia, mulier levis, inutilis, futilis, garrula.

klicker. Coryceus, insidiator, delator.

klickers. Crepide, crepidule: *sic dictæ teut. à sono sive crepitu quem ambulando edunt: qua ratione &* crepidas *Latinè dictas quidam putant.*

kliere. Tonsilla, glans, glandula.

kliere/krop-sweer. Struma, chœras: *vulgò* scrofula, scrofa.

kliere/klap-oore. Bubo, hulcus inguinarium.

klierachtigh. Glandulosus.

kliester.j.klister.

klieve. *vetus.* **j.klove.** Fissura. *ang clift.*

klieven. Findere, secare, dissecare. & Findi, rimas agere. *ang. cleve.*

kliever. Fissor.

klievigh. Fissilis.

klif. *vet.* Clivus. *ang. cliffe.*

klije. *fris.* **j.klepe/semele.** Furfur.

klijf. *holl.* **j.klever.** Hedera: à **klijven.** i. adhærere.

klijve/kleve. *sax.* Lappa.

klijven/kleven. Adhærere, herere.

klijn-sout. *zeland.* **j.klinck-sout.**

klijster. *sax.* **j.klister.** Gluten, colla.

klijte/klijt. *vetus. fland.* Argilla.

klimmen. Scandere, adscendere. *a* [illegible] *me, climbe.* κλίμαξ, i. scala.

klimmen oft rijsen int singhen. P[illegible] citare, vocem sensim excitare, c[illegible] tiore voce altum & acutum, scan[illegible] tonare.

klim-op. *holl.* **j.klemmer-boom.** He[illegible]

klincke. Rima, rimula, parva ruptura[illegible] ra, scissura. *ang. clinke.*

klincke/klinghe. Lamina, verutum.[illegible]

klincke aen de deure. Pessulus, vect[illegible]

klincke/oor-klincke. Alapa, colaphu[illegible] nus, verber, tax.

klincken/klinghen. Clangere, tinn[illegible] nare, resonare.

klinckaerd. Later excoctus & du[illegible] primis. *q. d.* tinniens *sive* tinnulu[illegible] *pulsatur.*

klinckaerd. Numi aurei genus.

klinck-ringhen.j.rinckel-ropen.

klinck-sout/klijn-sout. Genus cand[illegible] mi salis, cuius glebæ inter se c[illegible] propter duritiem ut silices sonit[illegible] goremque edunt. *Levinus Lemnius* [illegible]

klinckende. Tinnulus, crepitans, [illegible] nus.

klinckinghe/ghe-klanck. Tinnitus, [illegible] gor.

klincket.j.wincket. Portula.

klingh. *ger.* Clivus. *hinc oppidorum &* [illegible] *rum nomina quædam in Germania.*

klinghe. *germ. sax. sicamb.* **j.klincke/**[illegible]**mer.** Lamina, verutum.

klinghen. j. klincken. Clangere [illegible] nire.

klinghel-steen. *germ.* Mortarium, m[illegible] riolum.

klippe.j.kleppe.

klippel.j.kleppel. Fustis.

klippel-veersken. j. kleppel-veers[illegible] Carmen homœoteleuton.

klippen.j.kleppen. Sonare, resonare.

klipper-tanden.j.klepper-tanden.

klisse/klesse. Lappa. **Groote klisse.** P[illegible] naria, personata, lappa maior. *officin*[illegible] *gò* bardana.

klisse. Glomus: fila, capillamenta v[illegible]

milia in globi figuram convoluta & cohærentia.

iſſen. Adhærere, adhęreſcere: & Affigere.

iſter.j.klyſter. Gluten.

iſter. Nucleus radicis, lilij, allij, & ſimilium: ſpica, ſegmen capitis allij, &c. & Botrus, racemus. *ang. cluſter.*

iſter oft ſchyve van viſch. Nucleus, ſegmen, orbis.

itſe. *friſ.* **j. teve.** Canis fœm.

itte. *zeland* **j. kliſſe.** Lappa.

lobber-ſaen / kloter-melck / klonter-melck. Oxygala, cremor lactis coagulatus & acidulus: lac acetoſum, acidum, caſeus oxyga lacticus.

lob-darm. *ger. ſax. ſicamb.* Omaſum.

locke. Æramentum, æs Campanum. *vulgò* campana: *à Campania regione ubi res æneas optimè fabricatas teſtantur ſcriptores. germ. glocke. gal. cloche. ang. clocke. vulgò* cloca.

locke. Phiala ambigua: *quæ fundo caret ſive pede quo inſiſtat: ita ut inverti eam oporteat:* vas futile, *quod de manu depoſitum evertitur:* vas pocorium ſtare impos *vulgò* campana.

locke. j. kevie. Cavea: *à ſimilitudine campanæ.*

locke. *fland.* Toga, pallium. & Toga muliebris. *ang. cloke, clocke.*

locke. Clibanus vitreus, ſublimatorium, meta ſtillatoria, meta furnaria, turbo furnarius. *vulgò* alembicum.

locke / vier-klocke. Turbo focarius, turbo conſervandis & tegendis prunis aptus.

lock-bloeme. Convolvulus, involvulus, volvola, helxine. *vulgò* campanella.

lock-ep. *ſax. ſicamb.* **j. klotſ-ep.**

lock-gieter. Fuſor æramentarius.

lock-glas. j. enghyſter. Bombylius. *à verbo* **klacken.**

lock-hinne. Gallina glociens vel glocitans, ſingultiens: gallina nutrix. *ſax. kluck-henne. ang. clockinghenne.*

lock-hinne. j. hinne met den haen. Vergilię.

lock-huys. Turris ſacra, cymbalaria: campanile, campanarium *vulgò.*

klock-huys / kern-huys. Volva, pomi medium, in quo ceu loculo latent ſemina. *q. d.* campanile, *intra quòd ſonant ſemina & nuclei.*

kolck-kruyd. Convolvulus.

klock-man. Nolæ curator.

klock-ſpyſe. Æs caldarium: ęs fuſile: *æs æramentis fundendis aptum.*

klock-ſuſter / *rectius* **klop-ſuſter.**

klock-torre. Turris cymbalaria, ſacra: campanilis, campanile, campanarium *vulgò.*

klocken. Bombum, ſive ſonitum edere.

klocken. Sonitum reddere qualem anguſti oris vaſculum ſolet: κλώζειν. i. ſonum quendam excitare in ore. *Adr. Iunius.*

klocken ghelijck de hinnen. Glocire, glocidare, ſingultire. *gal. gloſſer. hiſp. cloquear. ang. clocke.*

klockſken / ſchelle. Tintinnabulum. *vulgò* nola. *à Nola Campaniæ civitate ubi huiuſmodi æramenta primo inventa ſunt.*

kloeck. Callidus, callens, peritus, induſtrius, ſolers, alacris, verſutus, verſipellis, vigilans, ſagax, actuoſus.

kloeck-gheeſtigh. Alacer, alacris, animoſus.

kloeck-moedigh. Alacer alacris.

kloeck-ſinnigh. Alacris, induſtrius.

kloeckheyd. Calliditas, induſtria, ſolertia, alacritas, vigilantia, ſagacitas.

kloeckelick. Callidè, peritè, induſtriè, alacrè, alacriter.

kloeckaerd. Audax, audaculus, callidus, aſtutus.

kloef-hout. j. kolf-hout.

kloen. *friſ. holl.* **j. klouwe.** Glomus.

kloet. *ſicamb.* **j. kloot.** Globus.

kloete. Globus conti vel haſtę.

kloete / kloet-ſtock. Contus, haſtá nautica longa & robuſta, inferiori plerunque parte obtuſa, *& globo aut ferro munita, ne faciliè in fundum ſubſidat.*

kloete. Homo obtuſus, hebes ſtolidus, ſtupidus, ſtipes, caudex, truncus.

kloet-ſtock. j. kloete. Contus.

kloete *rectiùs* **gloedte.** Rutabulum.
klompe/klotte Massa. & Gleba.
klompe/klotte van aerde. Gleba, globus terræ.
klompe/hol-klock. Calopodium, calo, solea lignea.
klompken. Massula. **klompken-gouts.** Pala, massula auri.
klompigh. solidus. & Globosus. *vulgò* massivus.
klonen/kleunen. Tundere, tuditare.
klonghe. *ger. sicamb.* **j. klouwe.** Glomus.
klonte/klonter. Globus, gleba. & Massa.
klonte bloedts. Globus sanguinis.
klontachtigh Globosus.
klonteren. Conglobare, densare, conglobari, densari, coire, coagulare, coagulari, concrescere.
klonter-melck. Lac coagulatum, conglobatum, acidulum.
kloof-hout. j. kolf-hout.
klooster. Monasterium, cœnobium. *q.d.* claustrum. *germ. kloster. gal. cloistre. ang. cl ystre.*
klooster-volck. Cœnobitæ. *vulgò* claustrales.
klooster-vrouwe/nonne. Virgo sacra, virgo Vestalis.
kloot. *vetus. ang.* Pannus, tela, linteum.
kloot. Globus, sphęra. *germ. klotz.*
kloot/loot/bus-kloot. Glans.
kloot/klos. Coleus, testis.
kloot-baene. j. klos-baene.
klootken/klosken. Globulus, sphęrula. & Coleus, testis testiculus.
kloot-boghe. Sphærobolus arcus.
kloot-kæse. Caseus orbiculatis.
klooten/bollen. Torquere globum, ludere globis.
kloot-spel. Ludus sphęrarum.
klop. Ictus, pulsus. *gal. coup. ital. colpo. hisp. golpe.*
klop-schene. Fustis calceolarij.
kloppel. j. kluppel. Fustis.
kloppen. Pulsare, pulsitare, tundere, ferire. *germ. kloffen. ital. colpire. hisp. golpear. ang. cloppe.*
klopper. Pulsator.
klopper. j. deur-hamer. Cornix.
klopper. *holl.* **j. plattijn.** Calo.
kloppen. *vetus.* Castrare.
klop-suster. *holl.* Virgo templo & b[...] sacris dedita, virgo quæ se propter [...] num cælorum castravit: *vide* **minnen.**
klos. j. kloot. Globus, sphęra. & Co[...] testis.
klosken. j. klootken. Globulus, sphæ[...] & Coleus, testiculus.
klos-aderkens. Cremasteres.
klos-borsekén. Scrotum.
klos-huysken. Mitra, testium involuc[...]
klossen. Ludere sphæra, ludere glob[...] annulum.
klos-bane / rol-baene / boghel-b[...] Sphęristerium.
klos-beytel. Flagellum, vola.
klos-poorte. Annulus sphæristerij.
klot. j. klotte. Gleba, massa.
kloteren/kleuteren. Tuditare, pultare[...] sare crebro ictu.
kloter-boeck/kloter-papier. Adver[...] orum.
kloter-gheld. Pecunia nummularia, [...] nia minuta, minutula.
kloter-melck. j. klotter-melck.
kloter-spaen. *fland.* **j. klabbaerd.** Cr[...] culum.
klotte/klonte. Gleba, massa, globus [...] *clodde.*
klotteken. Glebula.
klotachtigh. Glebosus.
klotteren/klonteren. Coagulari.
klotter-melc. *fland.* **j. klonter-melc/** [...] **ber-saen.** Lac coagulatum, lac co[...] concretum.
klotter. *fland.* **j. krotter.**
klotsen. Pulsare, pultare.
klots-ey. *sicamb.* **j. swalp-ey.**
klove. Rima, fissura, sectura. *ang.* [...] *klifte.*
kloven. Rhagades, rhagadia, fiss[...] manibus, pedibus, & sede provenie[...]
kloven. j. klieven.
klover. j. koluvre.
klovenier. j. koluvrier.
klouwe. Glomus. *ang. clue, clew.*

ouwe.j. klauwe. Vnguis.
ouwe.j. egghe. Rastrum, irpex.
ouwe.j. klauwiere.
louwen. Globare, in globi formam convolvere fila, *&c.*
louwen. *fris. sicamb. holl. zeland.* Scalpere, radere unguibus.
lubber/klebber/klibber. *vetus.* Gummi, gutta viscosa ex arboribus defluens, resina.
lubberachtigh. Viscosus, glutinosus.
luchte.j. kluste. Crypta. *&* Multitudo. *&* Tribus, *&c.*
luchte. Ludicrum, res ludicra, res jocularis: mimus. *&* Fabula, apologus, facetiæ, acroama, ludicra narratio, inauditiuncula.
lucht-spel. Ludicrum, ludus.
luchten. Rem agere ludicram, agere histrionem. *&* Narrare fabulas, apologos, facetias.
lucht-sinnigh. Lepidus, facetus.
luchter/kluchtenaer. Ludius, ludio, joculator, histrio, gesticulator. *&* Homo facetus, festivus, fabulator.
luchtigh. Gestuosus. *&* Festivus, facetus, lepidus.
luchtighlick. Facetè, festivè, lepidè.
luste / kruste. *germ. sax. sicamb.* Crypta, spelunca, specus, antrum.
luste. *fris.* Multitudo. *&* Tribus.
kluste/parthe. Pars, factio.
kluste/ kluchte. Tribus, prosapia, stirps, soboles, genus, progenies, sors.
kluste wijs deylen. In stirpes dividere hæreditatem.
klusten. *fris.* Congregari, convenire, coire.
klugh-maend. *cymbr.* **j. lauwe.** Ianuarius. *à connubiis sic dictus, ut ait Adr. Iunius.*
klughte.j. kluchte/kluste. Multitudo.
klupsken/bolleken loocks. Caput allij. *&* Nucleus allij.
klupse. Clausura, clusura, locus clausus, locus angustè conclusus: tugurium, solitarium, mandra. *vulgò* clusa, inclusorium.
klupse. Fauces, pilæ, itinera angusta ac pervia inter montes, angustiæ montium.
klupsen. Clausuræ, clusuræ, limitum custodiæ.
klupsenaer. Eremita, anachoreta, solitarius, monachus inclusus.
klupsenersse. Monacha inclusa.
klupster. *sicamb.* Obex. *q. d.* clostrum, claustrum.
klupsters.j. boeyen. Compedes, arcta vincula.
klupte. *holl. fris.* **j. klotte.** Gleba, massa. *&* Globus. *sax.* **kludt.**
klupte/scholle van ijs. Massa glaciata.
klupte.j. kluchte. Ludicrum.
klupten / kalupten. Ludere massis sive globis glaciatis, certare discis in æquore glaciato.
kluyve. *vetus.* **j. klauwe.** Vnguis.
kluyve loocks. j. klupsken.
kluyven/knuyven. Rodere, arrodere ambedere.
kluyver. Rosor.
kluyver/knuyver. Exactor, executor rei judicatæ *sic teut. dictus, quod rei condemnati bona rodat & voret.*
kluyvinghe/knuyffelinge. Rosio, arrosio.
kluyvinghe. *fland.* **j. af-val.** Acrocolia, exteriora mactati porci. *&* Intestina.
kluuderen. Pulsare.
kluppe.j. kleppe.
kluppel/kleppel. Stipes, fustis, baculus, baculum, clava. *q. d.* **kloppel.** *ang. club be.*
kluppel-veersken. j. kluppel-veersken. Carmen homœoteleuton.
kluppelen. Infligere fustes, fustibus cædere.
kluster.j. klijster.
klutsen. Quatere, concutere.
kluwe.j. klouwe.

K N

Knabbelen. Rodere, corrodere, frendere, morsitare.
knabbelen ende kijven. Altercari mussitare.
knabbeler. Homo mordax, altercator.
knacken. Frangere, confringere.
knack-worst. *sax. westphal.* **j. met-worst.**
knaep.j. knaepe.
knaer-hout.j. klap-hout.

Knaertke/knaertghe. *holl.* Lecythus, capsax, guttus, ampulla olearia.
Knagen. Rodere. *germ. gnagen. ang. gnawe.*
Knaginghe. Rosio.
Knake. *sax fris.* j. **knoke.** Os, ossis.
Knap. Alacer, agilis, celer, gnavus.
Knap-handigh. Manu celer, manu promptus, dexter, manu expeditus.
Knap-handigheyd. Agilitas, promptitudo manus, dexteritas.
Knappen. Prehendere, apprehendere.
Knappen. Crepitare.
Knappen het vlas. Confringere linum.
Knappen. Mandere, dentibus pinsere.
Knap-hoeck. *sax. sicamb.* Crustulum.
Knap-sack/spier-sack. Viatoria pera, ascopera, mantica: pera in quam cibum diurnum recondit viator.
knap-tand. j. **vijte-bauw.** Manducus.
Knap-tandekens kruyd. Antirrhinum: cynocephalus.
Knape. Servus, famulus, minister, puer. *ger. knab. ang. knave.*
Knape. Puer, puellus, masculus, adolescens, juvenis.
Knape. *holl.* j. **esel.** Pluteus.
Knaep-schap. Servitus, servitium, ministerium.
Knapelinck/ knapelijn. *vetus. fland.* Puer, puer masculus, puellus.
Knarren. *holl.* j. **krijssel-tanden.** Stridere.
knar-beenken. j. **knorspel-beenken.** Cartilago.
knarsen/knarselen/knersen. Stridere.
knarsel-tanden. Frendere, stridere dentibus.
knarsinghe/knarselinghe. Stridor.
knaspen/knorspen. Dentibus concrepare. *ang. gnashe.*
knasschen. Frendere, stridere. *ang. gnashe.*
knauwen/knouwen. Mandere, extenuare cibum dentibus, conficere cibum dentibus, molere dentibus, commanducare.
knauwerken. j. **knoterken.** Ligurinus.
knauwsel. Mansum, cibus manducatus, commandicatus.
knecht/dienaer. Servus, famulus, minister, puer.
knecht/slave. Servus, mancipium.
knecht. Iuvenis, adolescens, puer.
knecht/knechtken. Mas, masculus.
knecht/landts-knecht/krijchs-man. Miles stipendiarius. *germ. knaeght. ang. knight.*
knecht/heeren-knecht/ stadt-knecht: [illegible]ctor, apparitor, servus publicus.
knechtken/manneken. Masculus, p[illegible] puellus, puerulus, pupus, pusio.
knechtkens huys. Andron, andronitis[illegible]
knecht-schap. *vetus.* Servitus, servitu[illegible]
knecht-wijse. Serviliter.
kneden. Depsere, condepsere, subi[illegible] manibus, pinsere. *ger. knetten. ang. k[illegible]*
kneppel. *fris.* j. **kluppel.** Fustis.
knerren. stridere, frendere, ringere.
knersen. j. **knarsen.** Stridere.
knevel. *germ sax. sicamb.* Talea, stipes, [illegible]leolus flagellum, furcula, bacillus.
knevel. Nervus, nerveus funis, lorum [illegible] segmen corij.
knevel/knovel. Nodus.
knevel. Dentes venabuli.
knevel/knevel-band. Manicę.
knevel. Amentum, lorum hastę miss[illegible] habena, ansa, ansula, corrigia lance[illegible] vinculum jaculi: nodus *apud Silur*[illegible] *Statium*, lorum revinctum in hastâ [illegible]diâ circiter, quod manui deinde & [illegible]moribus digitis illigabatur leviter [illegible] emissu cum impetu solvendum. *Iu*[illegible] *Lips.*
knevel-baerd. Mystax, mustax, alę, hyp[illegible]rhinon propogonion: barba vest[illegible] superius labrum, cornua superi[illegible] barbæ.
knevel-band. Manicæ, vincula manuum.
knevel-banden/ knevelen. Manicis c[illegible]stringere.
knevelen Ligare, nodare. & Manus vin[illegible]lis illaqueare: vinculis constringere [illegible]nus, pollices, &c. injicere manicas, [illegible]cupare aliquem manicis. & Grassari [illegible]trocinari, extorquere.
kneveler. Grassator, latro, extortor, ve[illegible]cularius, effractor. *dicitur* **kneveler:** *q*[illegible] *homin*[illegible]

hominum membra contorqueat, miserosque excruciet adigatque ad demonstrandum thesaurum. Levin Lemn.

Knebeler/dief-leyder. Lorarius, lictor, minister magistratus: *qui reum vincit, ligat, torquetque.*

Knebel-smout.j.lap-smout.

Knebel-spriet/stoyn-spriet. Hasta amentata, ansata, nodosa: venabulum, telum venatorum aciei longissimæ cornibus hinc inde exstantibus.

Knebel-stock.j.knebel-spriet. Venabulum.

Knebel-stocxsken.j.knebel.

Kneuteren.j.knoteren.

Knibbelen. Rodere. & Mussitare. & Altercari, rixari.

Knibbelachtigh. Mussitabundus. & Rixosus, contentiosus.

Knick. Nutus, nictus.

Knicken. Nuere, nutare, innuere, nictare.

Knicke-bollen. Nutare capite, nutabundo vel nutanti capite dormire.

Knie. Genu. *germ knye. ang. knee.*

Knie-bede / knie-ghe-bed. Precatio supplex, supplicatio.

Knie-bol.j.knie-schijve. Patella.

Knie-booghe/knie-buyghe/ haessene/neppe. Poples, flexura sive curvamen post genu. & Suffrago.

Knie-dichte. Poëma extemporale, carmen ex tempore factum.

Knie-lap. Genualia, genuum indumenta.

Knie-schijve. Patella, mola genu, os genu anterius. & Poples.

Knielen. Ingeniculari, genua flectere sive curvare, procumbere in genua, congenulare.

Knijf. *vetus.* Culter, gladius. *ang. knyfe.*

Knijpe/knippe. Decipulum.

Knijpen. *holl.* Arctare, coarctare, premere, comprimere.

Knijper. *holl.* Homo præparcus, sordidus, tenuiter vivens γλίσχρος.

Knijperken/knoterken. Acanthis.

Knip. Talitrum, crepitus digiti, recurvi digiti impressio.

Knippe/klippe. Decipulum.

Knippen. Talitro ferire, unguem argutum infligere. & Edere crepitum digitis, concrepare pollice & medio digito.

Knippen/ snippen. Resecare forcipula, *ang. klippe.* tondere, attondere.

Knipper. Sartor frivolarius.

Knip-busse. *vetus. fland.* Sclopetum, tormentum manuarium.

Knip-mes. *vet. sax.* **j.scheer-mes.** Novacula.

Knip-scheerken. Forpex, forfex, forficula, forficula tonsoris.

Knip-scheerer. Pilicrepus, qui pilos cum forficularum crepitu truncat.

Knip-slagh. *holl.* Decipula avium.

Knip-waeghe/ussel. Statera, trutina campana, libra quæ constat scapo punctis librarum discrimina notantibus distincto.

Knippe/oft knippene van vlas. *fland.* Pericarpium, folliculus, siliqua lini.

Knipsel der naghelen. Præsegmen, resegmen unguium.

Knirsen.j.knersen. Stridere.

Knisschen. *ger. sax.* Terere, quassare.

Knobbel. Tuber, nodus. & Gibbus. *ang. knobe.*

Knobbelken van den halm oft stele. Geniculum, articulus, nodus in caule, internodium.

Knobbelachtigh. Nodosus.

Knocht. *fland. holland.* **j.knoop.** Nodus, nexus.

knochten. *fland. holl.* **j-knoopen.** Nodare, nectere.

knodde. *vetus.* **j.knoopen/knobbel.** Nodus, nexus. *ang. knotte.*

knodde.j.knokel. Condylus.

knodden. *vetus.* **j.knoopen.** Nodare. *ang. knotte.*

knodse/knudse. *holl. fris. sicamb. fland.* Clava nodosa.

knodsen/ knudsen. *holl. fris. sicamb. fland.* Tundere, contundere, batuere.

knodsinghe. Contusio.

knoef. *fris.* Spiculum obtusum aut abruptum.

knoest/kloet. Contus.

knoef-loock. *fris.* **j.knoop-loock.** Allium.

knoessel.j.knoessel-been. Talus, astragalus.

knoest. *holl. sic.* **j.weer.** Nodus arboris.

knoke/ knake. *sax. fris. sicamb.* **j.been.** Os, ossis.

knoke/ weer. Nodus in arbore, callus, tuber.

knoke/knock-been j.enckel. Talus.

knoken-hauwer / knaken-houwer. *sax: fris. sicamb.* **j. been-houwer / vleesch-houwer.**

knokel. Condylus, articulus, junctura & nodus membri, nodus articulorum in digitis. *ang. knuckle.*

knokels van den rug-graet. Verticuli, Vertebræ, spondyli.

knokelen. Indecenter tractare manibus, impuris digitis contrectare.

knockelachtigh. Articulosus.

knolle. *ger. sax.* Glomus, globus.

knolle. *fris. sicamb. holl.* **j.rape.** Rapa.

knol-land.j.raep-land. Napina.

knol-raepe. Rapa, napus.

knol. *vet.* Ebrius cerevisia.

knol/knolle. Genus cerevisiæ.

knollen. Glomerare, conglobare.

knollen. Ingurgitare se potu, cumulatè & confertim ingerere cerevisiam.

knoop. Nodus, nexus. *ger. knopf. ang. knot.*

knoopken. Nodulus. **knoopken.j. knob-belken.** Geniculum.

knoopken. Nodare, nectere, nectere nodum, conexis nodis vincire vel ligare, in nodos ligare.

knoop-gras/knop-gras/lid-gras. Agrestis, gramen nodosum.

knoop-looch. Allium, bulbus.

knoop-loos. Enodis.

knoop-mes. Pugio, pugiunculus.

knoop-nadel. *fri.* **j.spelle.** Acicula.

knoop-steertken.j. ioopke. Malum Claudianum.

knooten. *holl.* **j. stroncken.**

knoot-wilghe. *holl.* **j.stronck-wilghe.**

knoppe.j.knoop. Nodus, nexus.

knoppe aen het kleed. Globulus, bulla fibularia, clavus.

knoppe/ votte. Gemma, oculus arborum, florum, &c.

knoppe vande bloeme. Calyx, folliculus, sive involucrum floris priusquam dehiscat. **knoppe van de roose.j. roos-knoppe.**

knop-gat. Ocellus. *Lud. Vives.*

knop-gras.j.knoop-gras.

knop-spelle. Acicula capitata, maior: spinter, armilla.

knoppeken. Nodulus.

knorke j.knoke. Os.

knorre. Tuber, tuberculum, nodus, clavus. *ang. knurre.*

knorachtigh. Nodosus, tuberosus.

knorren. Grunnire. & Frendere, fremere.

knorsen. Frendere.

knorspen. Concrepare dentibus, rodere.

knorsp-been / knorspel-been/ knorsp-beenken. Cartilago.

knosen. *fris:* Quassare, frangere.

knospen. Rodere, arrodere dentibus crepare.

knospel been. j. knosp-beenken. Cartilago.

knóteren. Garrire, minurizare, cantillare, cornicari, murmurare, mussitare.

knoteringhe. Minuritio. & Murmurillum.

knoterken. Ligurinus, spinus, acanthis, ... naria avis. *garrulæ aviculæ genus.*

knovel.j.knevel. Nodus.

knouwen.j.knauwen. Mandere.

knudse.j.knodse. Fustis, clava.

knuggherigh.j.nuggherigh. Agilis, acer.

knupffelen. Rodere, arrodere, ambedere. & Attrectare, contrectare.

knupffel beenkens. Ossicula tenuia quæ facilè roduntur.

knuffelinghe.j.klupvinghe.

knupven.j.klupven. Rodere.

knupver.j.klupver. Rosor.

knutte. *sax. sicamb.* **j.knoop/knoppe.** Nodus. *ang. knotte.*

knuttel. *ger. sax. sicamb.* Tuber, tuberculum, panus. & Fustis.

K O

kobbe/koppe. Gallina.

kobbel. *holl.* Obesus, obesa.

kobben-schieten. *sicamb.* **j. hoopkens-schieten.**

kobber/kubber. Columbus. & Concubinus. & Coryphæus, antesignanus.

kock. Cocus, coquus. *germ. koch. ital. coco. ang. cooke.*

kockinne. Focaria, ministra culinaria, culinæ præfecta.

kock-lepel. j. pot-lepel.

kockilie/ kockiliken. Panis tostus butyro illitus, panis escharites, super craticula coctus.

kocke. *vetus.* **j. haen.** Gallus gallinaceus. *gal. coq. ang. cocke.*

kockeloeren. Cantare, cucurrire, canere instar gallinacei, glocidare, glocire.

kockerillen. *holl.* **j. kopperen.**

kockertijs. Basiliscus, regulus serpens, catoblepas. *gal. cocatris. ang. cockatrice, cocadriz. hisp.* Crocodilus *dicitur.*

kockock. Cuculus, coccyx. *germ. guggauch. gal. coqu, cocu, coucou. ital. cocco, cuculo. hisp. cuchillo. ang. cocowe. cuckowe.*

kockock. Fenestra eminens, versatilis, & concava.

kockock. j. hozen-dragher. *gal. couqu. ang. cockle.*

kockock heerken essd' ick wel. j. bock over haghe spelen. Micare digitis: *Ludus puerorum, cum puer obstructis oculis divinat quot alter, ipsius tergo insidens, digitos erectos habeat.*

kockocks brood. Oxys, trifolium acetosum. *officin.* panis cuculi. *quòd vel cuculus avis eo vescatur: vel quòd hoc erumpente ac florente vocem potissimùm edat, quo tempore Alleluia cani solet: unde &* Alleluia *officinis dicitur.*

kockocks bloeme/kockocks loock. Flos cuculi, nasturtium aquaticum minus, cardamine.

kockwt-voghel. *fland.* **j. kockock.** Cuculus.

kockwt-laet. *fland.* Nullius subiectus ditioni.

kodde. *fland.* **i. kudse.** Clava.

kodde. *vet.* Coleus, testiculus. *ang. kodde.*

kodde. Facetiæ, sales, jocus, nugæ.

koddigh. Facetus, jucundus.

koder. *ger. sax. sicamb.* **i. speecksel.** Saliva. & Phlegma, pituita.

kodse. i. kudse. Clava.

koe/koeye. Vacca, bos. *ger. ku. ang. cowe.*

koe. *kod.* **i. ses mijten.** Numus parvi pretij.

koe hops. *holl.* Certa fœni portio, qua stabulationis tempore vacca pascitur.

koe brugghe. Pons, scalæ navales, quibus excipiuntur aut in terram exponuntur vectores.

koe-dief. Abactor, abigeus.

koe-dille i. koe-ooghe. Cotula alba.

koe-drijver/koe-herder. Bubulcus, armentarius.

koe dronck. i. fonck-dronck. Amystis, ingens haustus.

koe-gras. *holl. fris.* Pascuum æstivum unius vaccæ.

koe-herder. i. koe-drijver. Bubulcus.

koe-kalf. Vitula.

koe-kamme/koe-hamme. *ger. sax. sicamb.* Numella.

koe-kudde. Armenta, orum.

koe-maerte/melck-deerne. Ancilla boaria, ancilla lactaria.

koe-mest. Fimus bovis, lætamen, bucerda, stercus vaccinum.

koe-ooghe/koe-dille. Buphthalmus, oculus bovis, cotula alba, cotula non fœtida.

koe schitte. i. koe-mest. Bucerda.

koe-stal. Bubile.

koe-stront. i. koe-mest. Bucerda.

koe-vangher. Prætor rusticus: *qui vaccas, boves, equos & alia pecora alterius herbas aut segetes depascentia, vel vi inis damnum inferentia capit & detinet.*

koe-vlieghe. Oestrum, tabanus, insectum quod ex vaccæ vulnere generatur. *ut putat Theodorus Cutius.*

koe-voet. Pes vaccinus.

koe-voet. Vectis, vectis bifidus sive bisulcus: *palus ligneus aut etiam ferreus: instar bovini pedis bisulcus, quo onus gravissimum promovetur & attollitur.*

koe wachter. i. koe-drijver.

koe-warm-melck. Lac tepidum.

koe-weyte. Melampyrum, triticum vaccinum.

koeck. Crustulum, crustulata, æ, libum, laganum, collyra, nastus, panis. *ger. kuchle. ang. cake.*

koeck aen t'herte. Scirrus, scirroma, obstructio hepatis aut lienis *instar libi exsiccati & indurati.*

koeck/brood van metael. Pastillus, argentum, stannum sive plumbum pastillatum.

koeck-backer. Crustularius, libarius, pistor dulciarius, nastocopus.

koeck-eter. Nastophagus.

koeck-yser/ wafel-yser. Artopta, testus placentarius.

koeghel. *ger. sax. sicamb.* Globus.

koeye.j.koe. Vacca.

koel. Subfrigidus, frigidulus; temperatè frigidus. *&* Moderatè & suaviter refrigerans.

koel windeken. Aura, matutinus & ab aurora surgens ventulus.

koel van sinnen. Sedatus, tranquillus, temperatus animo, non fervens aut perturbatus.

koel-back/koel-troch. j. lesch-back. Lacus.

koel-vat/koel-kuype. Lacus in quo cervisia refrigeratur.

koel-vat/spoel-vat. Aquiminarium, namerna, trichilum.

koelen/verkoelen. Leviter refrigerate. *&* Refrigescere, refrigerari, refervere, refervescere. *ger. keulen, et kuulen. ang. coole.*

koelte. Frigus opacum, Refrigeratio.

koelte.j.koel-windeken. Aura.

koelter. *sax.* Clavus navis.

koen. Audax, audens, impavidus, confidens, animosus.

koe-naerd. *fland.* Audaculus.

koenheyd. Audacia.

koenlick. Audacter.

koenken. *sicamb.* j. **gloete.** Forceps.

koer/koer-torn. Specula.

koer-wachter. Speculator.

koer-bisschop / koor-bisschop. *sicamb.* j. **wyh-bisschop.** Initiator, episcopi vicarius, suffraganeus, chorepiscopus, χωρεπίσκοπος: à χώρα. i. regio, provincia, locus, statio, tractus.

koerd/koord. *sic. iul. q.d.* **koe-herde/ koeherder.** Bubulcus.

koeren. Speculari, è specula prospicere. *&* Observare.

koerer. Speculator.

koeren/koerien.j. karien. Gemere instar turturis aut columbæ: gemere præ animi augustia. *Otfrid.*

koers/kuers. Cyclas, palla, vestis promissa mulierum. *gal. corset. videtur propriè significare* vestem pellitam sive pelliceam mulierum: *atque hinc, Germanis superioribus Kurßner. & sicamb. Kuersener* pellionem, *quem inferiores* **peltier** *vocant.*

koert.j.bryhdhof. Cohors, area. χόρτος.

koert. Curia, aula, prætoria domus, prætorium augustale. *gal. court. ital. corte. hisp. corte. ang. court.*

koertisaen. Aulicus. *vulgò* curtesanus. *gal. courtisan. ital. cortegiano. hisp. cortesano.*

koertisane. Aulica meretrix.

koertiseren. Aulicum agere, colere aliquem aulico more.

koertoys. Aulicus, civilis, humanus, affabilis, comes. *gal. courtois. ital. cortese. hisp. cortes. ang. courtoyse.*

kourtoysie. Civilitas, humanitas, comitas aulica.

koesyn.j.kosyn. Consanguineus.

koeste. *sax. sicamb.* Nuptiæ, nuptiale convivium.

koesteren. Fovere, focillare, nutrire delicatè.

koesteringe. Fotus, fomentum.

koetse. Sponda, fulcrum, cubile, lectus. *gal. couche. ang. cowche.*

koetse/koetsie.j.koets-waghen. Lectica.

koets-maecker. Clinopegus.

koets-wagen. Lectica, acera, gestatorium, pensile vehiculum, petoritum, cisium, rheda: vehiculum levius quo nobiliores gestantur. *germ. kutschen. gal. coche. ital. cocchio. hisp. coche.*

koetſ-ken. Lectulus. **koetſken/ lodder-beddeken.** Accubitum, anaclinterium.
koetſen. *vetus.* Cubare, diſcubare. **koetſen by yemanden.** Concumbere cum aliquo, concumbere alicui. *gal. coucher. ang. cowche.*
koever. Abundans, copioſus: & Abundè, copiosè affatim, ſatis.
koeveren/koeveréren. Comparare, acquirere, conquirere.
koever-dack. *holl. ſicamb.* **j. ryſſ-dack.** Tectum ſcandulare.
koffer. Arca, ciſta, capſa. *ger. koffer. gal. coffre. ang. coffer.* **kofferken.** Arcula, ciſtula, ciſtella.
koffer / over welfde kiſte. Arca camerata.
koffer-maecker. Capſarius, ſcriniarius.
koffertorie/ omslagh. Operculum. *vulgò* copertorium.
koghe. *ſax. ſicamb. holl.* Contagium vaccarum, porcorum, ovium.
koghel/keughel/kughel. *germ ſax. friſ. holl.* Globus, ſphæra. *vulgò* cogilum. *ital. cogula.*
koghel. Capulus gladij, cogilum, *in legib. Ripuar. Francorum.*
kogghe/koghſchip. Celox.
kopcke. *fland.* Cicuta.
kope. Cavea, ſeptum: Cors, cohors, ſtabulum, hara: locus in quo greges quieſcunt ſtabulanturque. *coy. gal.* quietus *dicitur.*
kope van ſchaepen. Ovile.
kope int ſchip. Cubile nauticum, lectulus nautę.
kope. *metaph.* Sedes, nates, clunes caro ſedendi & quieſcendi officio aptiſſima: *hinc dictio* **gherde-kopen.**
kopffe / kopffie. *vetus. fland.* **j. beckeneel.** Caſſis. *gal. coiffe.* i. capillare, reticulum.
kopſſen. *vetus.* **j. keeſſen.** Fornicari.
kopſen. j. kooſen. Coire. *&* Fornicari.
kopſlinck. *vetus.* **i. baſtaerd.** Nothus, illegitimus.
kokelen. *ſax. friſ. ſicamb. holl.* **j. guychelen.** Hiſtrionem agere.
kokelen. j. keuckelen. Nutrire ſive fovere culina.
koken. Coquere. *ger. kochen. ital. cucinare. hiſp. cozinare, cozer.*
kokene/keuckene. Coquina, culina. *germ. kuche. gal. cuiſine. ital. cucina. hiſp. cozina. ang. kitthen.*
koken-iongh-wijf. Focaria, miniſtra culinaria, culinæ præfecta.
koken-latijn. Barbaries, oratio malè Latina, tabernis & popinis digna. *vulgò* Latinitas culinaria *ſive* coquinaria.
koken-maerte. j. koken-ionck-wijf.
koken-meeſter. Archimagirus.
koken-moſ. Servus coquinarius, mediaſtinus.
koken-pot. Vas culinarium.
koken-vriend. Amicus ollaris, paraſitus.
koken-water. Eluvies culinaria.
koken-werck. Opus culinarium.
koken-wijf. j. koken-iongh-wijf.
kokertje. Coctio, coctura. *&* Coquinaria: ars coquendi.
koker. Theca.
koker/ſchrijf-koker. Theca graphiaria, graphiarium, theca pennaria, theca calamaria.
koker/meſſen-koker. Theca cultellaria.
koker/pijl-koker. Pharetra, theca ſagittarum.
koker/boogh-koker. Corytus, theca arcus. Cocura *ſive* cocurra, *apud Leon. Imperat. teſte I. Lipſio.*
koker van den maſt. Modius, locus in quem malus immittitur.
koker-muylen. *fland.* Subridere.
kokerillen. *holl.* Celebrare hilaria.
kokernelle. *lovan.* **j. kornoelie.**
koketrijs. j. kocketrijs. Baſiliſcus.
kokoduyns gheld. *vulgò* Cocoduna moneta: non argentea, ſed deargentata. *à Gallis olim cuſa, in Anglia prohibita.*
kokerol/kokeloer. Cochlea. *&* Homo cochleæ vitam agens. *hiſp. cacarol.*
kokerolien/ kokeloeren. Cochleę vitam agere: domi latitare.
kolck. *ſax. holl. friſ.* Vortex, vertex, gurges, vorago, eluvies.
kolcken. Ingurgitare.

kold.

kold. *germ. sax. sicamb.* **j. koud.** Frigidus. *ang. colde.*
kolde schael. *fris. emden.* **j. koud bieren-brood.**
kole. Carbo, anthrax. *germ. kol. ang. cole.*
kolen-berner/kolen-man. Carbonarius.
kolen-hardst. Caro tosta. *vulgò* carbonada.
kolen-krabber. Rutabulum. & Carbonarius.
kolen-meese. j. brand-meese.
kolen-mengher. Carbonarius.
kolen-swert. Anthracinus, ater.
kolen-vier. Prunæ.
koleur. j. verwe. Color. *gal. couleur. ital. colore. hisp. color. ang. coloure.*
koleur de roy. j. roaensche verwe.
koleuren. j. verwen. Colorare.
koleuréren den sanck. j. eenckelen. Modos concidere & frangere, minuritionem citare; minuonem citare, voce remittente canere. *vulgò* colorare musicam.
kolf. j. kolp. Sinus maris.
kolf-ooghe. Leuciscus, piscis è mugilum fluviatilium genere.
kolf/kolve. Clava. *germ. kolb. ang. clubbe.*
kolf-bal/slagh-bal. Pila clavaria.
kolf-draegher. Calviger. & Satelles, apparitor.
kolf-hout / kloef-hout. *fland.* Homo obesus & prægrandi corporis mole. Homo obtusus: Arcadicum pecus.
koliander. j. koriander.
kolicompas/kolijck. Colicus dolor, coli intestini morbus, colica affectio. *vulgò* colica passio, colica.
kollacie. Collatio, symbolum.
kollacie. Comessatio. & Cœna collatitia, collecta, ubi suas quisque adfert epulas. *vulgò* collatio.
kollacien. Commessari.
kolle-bloeme. j. coren-roosen. Anemone.
kolleféren. Merendam sumere.
koller. Colobium. *vulgò* collare, collarium.
koller van læder. Colobium scorteum, lorica, thorax coriaceus.
koller rocksken. Colobium, tunica sine manicis, épomis.

kollette. j. kolliere. Mammillare.
kolliere/hals-doeck/hals-kleed. Mammillare, amiculum quo mammillę ad st[...] guntur, strophium, fascia pectoralis, [...] cale. *vulgò* collare, collarium. *germ.* [...] *gal. colliere. hisp. collar. ital. collare. ang. col*[...]
kolomne. Columna, columen. *gal. colon*[...] *ital. colonna. hisp. columna.*
koloquinte. Colocynthus: cucurbita amara cathartica. *germ. coloquint apffel.* [...] *cocoquinte. ital. & hisp. coloquintida. ang*[...] *loquintida.*
kolp. *vetus. fland.* Sinus aquæ, sinus mar[...] κολπὸς, colpos, encolpos. *gal. goulfe. i*[...] *golfo. hisp. golfo.*
kolve. j. kolf. Clava.
kolve. j. lisch-dodde. Typha.
kolven. Ludere clava.
kolubre. Colubrina bombarda, sclopus.
kolubrier. Bombardarius, funditor, lib[...]tor, pyrobolarius.
kom. Vas, alveus, concha.
kom/kiste. Arca.
kom/voll-kom. Alveus fullonis.
kom/diepe schotel. Catinus, catinum, p[...]tella profundior, gábata. **kommeke.** Vasculum, alveolus, catillus, catillum.
komber. j. kommer.
kombuys. Promptuarium navis.
komen. Venire, accedere. *germ. komme. a*[...] *come.*
komelick. Conveniens, congruens, co[...]modus, aptus.
komste. Adventus.
komijn. Cuminum. *germ. kumigh. gal. comi*[...] *ital. cumino. hisp. comino. ang. comyne.*
kommer/komber. Damnum, res advers[...] infortunium, ægritudo, molestia, diff[...]cultas, solicitudo, labor, angor, mœro[...]
kommer. *sicamb. iuliac.* Retentio. & Man[...] injectio. *vulgò* arrestum.
kommer ende ghe-breck. Egestas, penu[...]ria, inedia.
kommer. Vsura damnosa. **Gheld op kommer nemen.** Sumere fœnore pecunia[...]
kommerlick. Damnosus, molestus, diff[...]cilis.
kommer-loos. Indemnis, liber.

kommeren.j.be-kommeren. Molestare.
kommeren. *sicamb. iuliac.* Manus iniicere, retinere, retentare. *vulgò* arrestare.
kommijt/komijt/opper boots-man. Celeustes, navigationis moderator. *germ. komith. gal. comite. ital. comito. hisp. gomito.*
kommissie. Delegatio, mandatum, authoritas mandati, provincia.
kommissaris. Arbiter, iudex selectus, iudex delegatus, legatus, disceptator, recuperator.
kompaen. *vetus. sax. sic.* Socius, sodalis. *gal. compaignon. gal. pic. compain. ital. compagno. hisp. compannero. ang. companion.*
kompanghe/op-boetsel. Acroteria, plutei navales.
kompas.j.passer. Circinus. *gal. compas. ital. compasso. hisp. compas. ang. compasse.*
kompas/zee-compas. Amusium, tympanum circinatum, pixidicula nautica, index viatorius, index magneticus, versoria. *vulgo* compassum, *à* **passen.** i. quadrare, convenire: *quod perpendiculum sive acus motu suo rectà in solum mundi polum tendat, in eo solo quadret conveniat, & firmiter maneat.*
kompas. Horologium viatorium.
kompassen. Circinare.
kompost. Muria conditus, conditura, salgama, conditanea quęvis in doliolis ad usum conservata. *q.d.* compostum.
komptoor.j.kontoor.
koncierghe. *fland.* **j.kastelepn.** Insularius.
konckel/kunckel. *germ. sax.* Colus.
konckel. *fland.* Vortex, gurges, locus in flumine profundus, in quo aquę vertūtur.
konckel-wronckel. Contortus.
konckelen. *vetus.* Contorquere, rotare, vibrare. (actus.
koncker-pijpe. Botulus, botellus hordeo
koncommer. Cucumer, cucumis. *germ. cucumre. gal. concombre. ital. cocomero. hisp. cogombro, cohumbro. ang. cucumbre.*
kond. Notus.
kond-baer.j.kennelick.
konde. *vetus* Notitia.
konde/kunde.j.kunne. Genus.
kondigh. Notus, manifestus. & Sciens, gnarus.
kondighen. Nuntiare, notum facere.
kond-schap. Notitia, scientia.
kond-schap van de ghe-tuygen. Testimonium.
kondsel.j.kundsel. Condimentum.
konduyt. Ductus, meatus, *vulgò* conductus. & Alveus, canalis aquęductus, aquagium, aqualis. *gal. conduict. ital. condotto. ang. condyte.*
konduyt/fonteyn-schotel. Castellum.
konfijt/konfijtsel. Condimentum, conditura, conditus: confectura, compositura.
konfijt/konfijture. Conditus, us: conditio. & Salgama, conditanea, tragemata, hypotrimmata, bellaria arida, cuiusmodi hodie saccarata sunt in usu. *vulgò* confite. & confituræ.
konfijt-ver-kooper. Salgamarius: *qui salgama & fructus muria conditos vendit:* tragematopola.
konfijt-laepken/suycker-laepken. Tragematotheca.
konfijten. Condire. *vulgò* conficere. *gal. confir. ital. condire.*
konfisckéren. Confiscare, publicare, addicere in publicum, in publicum redigere alicuius bona. *gal. confisquer. ital. confiscare. hisp. confiscar. ang. confiscare.*
konfiscatie. Confiscatio, publicatio, sectio.
kongher-ael. Congrus, conger. *gal. congre. ital. congro. hisp. congrio. ang. counger.*
konijn. Cuniculus, dasypus. *ger. kunzele, kunele. gal. conine. ital. coniglio. hisp. conejo. ang. conye, conny.*
konijnen-kruyd. Sonchus, cicerbita lactucella: *officin.* Lactuca leporina, palatum leporis.
koningh. Rex. *dicitur* **koninck.** *q. d.* **konninck**/*à* **konnen**/ *id est,* scire: *quòd Rex vera magica scientia imbutus esse debeat. Marc. Tullius in divinat. inquit, Neminem apud Persas regio potiri fastigio, qui priùs magicam non perceperit scientiam. Plato in Alcibiade: Imbuuntur Persarū regum filij magia, ut ad mundanæ reip. imaginem suam & ipsi rempublicam administrare distribuereq; condiscant. Sic tres illi Reges qui Christo munera* obtu-

obtulerunt, magi. i. sapientes, philosophi, & teutonica lingua **koningen** *&* **wijse** *dicuntur. Aut à* **konnen**/ *id est, posse, potentem esse, pollere: sicut Latini Potestates vocant Principes potentes. ger. koningh. ang. kingh. Konning autem ang.* peritus, expertus *dicitur.*

koningh-dom. Regnum. *ang. kinghdome.*

koningh-rijck. Regnum.

koningh-stable/konnestabel/ konstabel. Comes stabuli regij *apud Aimonem:* conestabilis *quoque eidem, id est*, prępositus regalium equorum : magister equitum, tribunus celerum, comes stabilis, constabularius, comestabulus *Becano* **koninck-stapel** *dicitur, quasi* columen Regis, & eius statum conservans. *gal. conestable. hisp. condestable.*

koninghs-hof. Regia, aula regis.

koninghs-hoofd. Ventriculi bubuli pars posterior.

koningh-stoel. Solium, thronus.

koningh-schap. Regis dignitas & imperium.

koninghen dagh. Regalia, festa regalia, festum regum, epiphania Domini.

koninginne. Regina.

koninghlick. Regius, regalis, regificus.

koninghlicken. Regiè, regaliter, regio more, regificè.

koninghsken. Regulus: filius aut nepos regis.

koninghsken. Regulus, regaliolus, trochilus, avicula ex passerum genere, *sic dicta, quasi* avium rex : *cùm enim avium omnium consensu decerneretur rex quæ sublimi volatu alias vinceret, aquila verò omnes transcendisset, trochilus sub aquilæ axilla latitans exsiliijt & eius capiti insedit: ut fabula est.*

konne/kunne. *sax. sic.* Notitia, scientia.

konne/kunne. *vetus.* Genus, species: Sexus: *quo animalia mascula à feminis dignoscuntur, discernunturq;. ang. kinde.*

konnen/kunnen. Scire, nosse. *germ. konnen. ang. can.*

konnen/ver-mogen. Posse, pollere, valere.

konnigh / kunnigh. *vetus.* Curiosus. *&* Sciolus. *&* Peritus, expertus. *ang. konningh.*

konste. Ars, scientia, techna, artificium

konst-ghe-leerd. Doctus, bonus, artificiosus.

konst-loos. Iners, sine arte, non artificiosus.

konstelick/konstighlick. Artificiosus, artificialis. *&* Artificiosè, artificialiter, solerter, ingeniosè.

konstenaer. Artifex, opifex.

konstigh. Artificiosus.

konstken/guychelaer. Prestigiator, gesticulator, æruscator.

konstken spelen. Æruscare.

kontoor/komptoor. Mensa, trapeza. Tablinum. *q. d.* computatorium. *comptoir. ang. counte. gal. compter, conter. contar. hisp. contar. ang. compte.* i. computare.

kontrefeyten. Simulare, assimilare, effigiare, imitari. *&* Adulterare. *gal. contrefaire. ang. contrefaite.*

kontrefeytsel. Effigies, imitatio, ectypum

kontreye. Regio, tractus, plaga. *gal. contrée. ital. contrada. ang. countray.*

konvent/klooster. Monasterium, cœnobium. *vulgò* conventus.

koo-man. *vetus.* **j. koop-man.**

koole. Brassica, brassica sativa, caulis, caulis brassicus. *germ. kol. gal. chau. ital. cavolo. hisp. colho. ang. keale, kole.*

kool-bijter. Locusta.

kool-gardener. *sax.* Olitor, hortulanus.

kool-hof. Cauletum, hortus holitorius.

kool-kruyd. Holus.

kool-meese. Parus maior, fringillago.

kool-merckt. *sax. sic.* Forum holitorium

kool-wachter. *fland.* Locusta.

kool-springher. *sicamb.* Locusta.

kool-spruyte. Cyma, brassicę cauliculus tenerior.

kool-steck/kool-stock. Caulis brassicæ.

kool-duyve. Palumbus, palumbes.

koolen. *fland.* **j. weyten/ roetaerd.** Ficedula, glandaria, graculus.

koon. *holl.* **j. kouwe.** Gena, mala.

koop. Emptio, emptus, mercatus. **te koop veyl.** Venalis. **Te koop setten.** Venum exponere, proscribere, inscribere

ædes

ædes, hortum, &c. **Goeden koop zijn.** Vili sive parvo emi, Vile esse. *germ.kauff. ang.cheape.*

koop ende ver-koop. Nundinatio.

koop-brief/koop-cedel. Literę pacta emptionis continentes.

koop-dagh.j.wt-roep. Auctio.

koop-gierigh. Emax.

koop-gierigh zijn. Empturire.

koop-gierigheyd. Emacitas.

koop-goed. Merx.

koop-handel. Mercatura, negotiatio.

koop-haven. Emporium.

koop-laede.i.winckel. Taberna.

koop-lieden. Mercatores.

koop-man. Mercator, negotiator.

koop-mans-handel. Negotiatio.

koop mans-schap/koop-schap. Mercatura, mercatus, negotiatio, commercium.

koop-mans-schappen / koop-schappen. Mercari, negotiari, exercere commercia, mercaturam seu mercatum exercere, mercaturam facere, negotiationem agere.

koop-mans-schat/koop-schat. Merx, mercimonium, mercatoris facultates.

koop-plaetse. Emporium, locus mercatus.

koop-saemigh. Emax.

koop-sieck. Emax.

koop-slagh.j.palm-slagh.

koop-slaghen. *vetus.* Mercari.

koop-stadt/koop-stede. Emporium, locus mercatus vel nundinarum.

koop-vaerder. Mercator peregrinabundus, mercator peregrinus.

koop-vaerder / koop-vaerders-schip. j. hulcke. Holcas.

koop-vrouwe.j.koop wijf.

koop-wijf. Emptrix, mercatrix, mulier mercimonia exercens.

koopen. Emere, mercari, nundinari. *germ. kauffen. ang. cheape.*

koopachtigh. Emax.

kooper. Emptor, mercator.

koopster. Mercatrix, emptrix.

koor. Chorus, multitudo canentium. & Adytum templi, summi delubri penetralia, *ubi sacerdotum canentium multitudo convenit*: cella templi *dicitur Stephano Pighio, ubi summum est altare, sacraque à choro peraguntur. germ. chor. gal. cueur. ital. choro. hisp. corro. ang. quere.*

koor-bisschop.j.koer-bisschop.

koor-heer. *vetus.* Canonicus.

koor-deken. Archipresbyter.

koor-hoed.j.al-mutse.

koor-kappe. Amiculum pelliceum, *vulgò* almusium. & Trabea sacra: impluvia, æ: chlæna sacerdotalis: pluviale *vulgò*: vestis qua sacerdotes per pluviam utebantur. & Lacerna nigra hyberna canonicorum.

koor-kind.j.koorael. Puer choraulis.

koor-kleed.j.over-rock. Amiculum linteum.

koor-sanck. Cantus simplex, Gregorianus.

koor-rock.j.koor-kleed.

koorael. Puer choraulis, puer symphoniacus.

koorael-meester. Pędophonascus, chorodidascalus.

koord/koerd. *sic. iul.* **j.koe-herder.**

koorde. Funis, restis. & Nervus, chorda. *gal. corde. ital. corda. hisp. cordel, cordon, cuerda. ang. corde.*

koorde/richt-snoer. Amussis.

koordeken. Funiculus, resticula.

koorde-dansser. Funambulus, funirepus, scœnobates, neurobata, qui per extentum funem incedit.

koorde-rol.j katerol. Trochlea.

koorde-waghen. Sarracum, vehiculum trusatile, sive trusile: vehiculum bajulorum, quo onera subvectant: *à* **koorde.** **i.restis,** *quòd restibus trahatur. Alij.* **korte-waghen.** *q. d* breve vehiculum: & **kruy-waghen.** i. trusatile vehiculum, *qua postrema etymologia versimillima & usitatissima.*

koordelier. j. minder-broeder. Minorita fune cinctus.

koosen/lief-koosen. Blandiri, adulari. & Fornicari.

kooser. Blandiloquus, adulator.

kop/hoofd. Caput. *ger.kopff.ital.capo.*
kop/heul-kop. Caput papaveris.
kop/beckeneel. Calva.
kop-huyve/top-huyve. Galea,caſſis.
kop/drinck-kop. Cupa,cuppa,patera,ſcyphus,phiala,trulla,carcheſium. *ger.kopff. gal.coupe.ital.coppa.hiſp.copa.ang cuppe.*
kop/laet-buſſe. Cucurbitula,ampulla. *vulgò* ventoſa.
koppen. Decacuminare,amputare,truncare. ἀποκόπτειν. *gal.couper.ang.choppe.*
koppen/ont-halſen. Caput amputare, capite truncare.
koppen/laeten met koppen. Scarificare, admovere curcurbitulam, educere ſanguinem cucurbitula.
kop-horenken. Cucurbitula.
kop/koppe.j.haen. Gallus.
kop/koppe/kobbe.j.hinne. Gallina.
kop/kop heeft ghe-leght. *holland.q.d.* Gallina excluſit ovum. Schœnophelinda. Ludus cum conſeſſum puerorum circulo ſedentium obit unus, funiculumque,muccinium,aut pilam,aliudve quid apud unum aliquem deponit,qui ſi dolum non præviderit antequam circumcurſarit ille,vicem illius obire cogitur: *Brabantis.* **ſtootballen.**
koppe comt wt den hoecke.j.borgh-ſpel. Apodidraſcinda.
kop/koppe. *fland.* Araneus.
kop-webbe/ koppe-gheſpin. j. ſpinne-webbe. Aranea, tela araneæ. *ang.cobwebbe.*
koper. Cuprum,æs cyprium,æs caldarium, orichalcum. *germ.kupffer.gal.cuyvre.hiſp. cobre.ang.copper.*
koper-bleck. Lamina cuprea.
koper-draed. Filum cupreum.
koper-gheel. Æneus color.
koper-groen/koper-roeſt/ſpaenſ-groen. Æris flos,ærugo æris, rubigo in ære.
koper-roeſt.j.koper-groen.
kooper-rooſe/koper-water. Chalcantum, vitriolum,atramentum ſutorium: coriarium, *vulgò* cuperoſa & coppa roſa. *ger.cupfferwaſſer.gal.couperoſe.hiſp. aparoſa. ang.coporouſe.*
koper-ſlagh. Æris ſquama, id quod mo[...]culorum ictibus excutitur.
koper-ſlagher. Bractearius faber æra[...]
koper-ſmid. Faber ærarius.
koper-ſteen.j.vier-ſteen. Pyrites.
koper-ſteken. Incidere in æs.
koper-ſteker.j.graverer. Sculptor.
koper water.j.koper-rooſe.
kooper-werck. Ærea opera, ęrea vaſa.
koper-wercker. Faber ærarius.
koperen/van koper. Cupreus, cupri[...] ęreus.
koperen gheld. Pecunia ęroſa.
koperen pot oft ketel. Lebes,vas æne[...] quo coquuntur obſonia. & Lebes æn[...] anſatus.
koperen pot. *Adag.* Homo anſatus, *Pl[...]* i. qui incedit utroque brachio in an[...]rum modum ad latera applicato.
koperckel/ koffertorie. Operculum. *v[...]* cooperculum,coopertorium.
kopye/wt-ſchrift. Apographum,exem[...] exſcriptum, exemplum, tabulę. *v[...]* copia. *germ.kopey. gal.copie. ital.copia.* [...] *copy.*
kopiéren.j.wt-ſchryven. Exſcribere. [...] *go* copiare.
kopiſt. Formularius, qui formulas om[...] generis negotiorum ad uſum ſer[...] *vulgo* copiſta.
koppe.j.kop.
koppele. Copula, vinculum quo aliq[...] copulatur ſive coniungitur. & Iugu[...] & Par,duo,bini. *germ. kuppel. gal. co[...] ital. coppia. ang.couple.*
koppele. Numella: lorum quo canes co[...]lantur.
koppelen. Copulare jugare,nectere.
koppeler/ koppel-draeper. Leno,pro[...]ctor,aquariolus,ſtupri arbiter: intern[...]tius amorum. & Conciliator.
koppelerſſe. Lena,ſtupri ſequeſtra, co[...]liatrix.
koppelerſſe van houwelijc. Promneſt[...] nuptiarum conciliatrix.
koppelrye. Lenocinium.
koppen/ *vid.* **kop.**
kopperkens dagh / kopperkens ma[...] da[...]

dagh. *holl.* j. verloren maen-dagh. Hilaria, orum.
opperen. *holl.* Celebrare hilaria.
orael. Coralium, corallium, gorgonia. *ger. korall. gal. coral. ital. corallo. ang. coral.*
orael-been. *fland.* j. korael. Coralium.
orael-kruyd. j. korrael-kruyd.
oragie. Animus, audacia, fiducia spiritus, magnanimitas, cor : vivida vis animi, cordis actio. *gal. courage. ital. coraggio. hisp. corage. ang. courage.*
oragieus. Animosus, mactus animo.
orbeel. Mutulus, trabs mutila. *gal. corbeau.*
orck. Cortex subereus.
orck-boom. Suber, salsicortex, haliphlœos. *hisp. alcornoque. ang. corke.*
orde-waeghen. j. koorde-waghen.
ordewaen/ kordewaensch læder. Corium, aluta, corium Hispanicum. *vulgò* Cordubanum, *à Cordua urbe Hispaniæ.*
ordewaenier. Calceolarius, sutor. *gal. cordonnier.*
oreel. j. kareel. Later.
orepe/ kraep-wepe / kraep-ghe-wand. Diaphragma, exta porcorum, ovium & aliorum animalium : *vulgò* cornix. *gal. coree, couree.*
orepe/kraep-wepe. Opera gratuita, opera mutua , opera quę gratis aut parva mercede factitatur: opera extra ordinaria parvi temporis. *gal. courvee, corvee.*
oren/keuren. Tentare.
oren/keuren. Eligere, deligere.
oren/keuren. Gustare.
oren/karen. *fris.* Vomere.
oren/korne. Frumentum, adoreum semen, Cereale semen, triticum, far, granum. *germ. korn. ang. corne.*
koren/rogghe. Secale, genus frumenti vilioris.
oren op t'veld staende. Seges.
oren souts. Mica salis, granum salis, frustulum salis.
koren op de tonghe. j. gorte. Grando.
koren are. Spica.
koren-bergh. Meta frumenti, horreum.
oren-byten. Flagellare, vexare, incendere, cariorem facere annonam.

Koren-byter. Scarabeus capitosus.
Koren-byter. Frumentarius mercator, dardanarius, annonæ flagellator, annonæ vexator, edo *apud Varronem.*
Koren-bloeme. Cyanus, baptisocula, blaveolus, flos Zachariæ, flos cerulei coloris in segetibus nascens, *vulgò* flos frumentorum.
Koren-gaffel. Merga ; furca, qua frugum manipuli elevantur.
Koren-gaerwe. j. gaerwe. Merges.
Koren-halm. Calamus, frumenti calamus, stipula.
Koren-huys/schuere. Horreum.
Koren-huysken. j. koren-hulse.
Koren-hulse. j. hulse. Gluma.
Koren-keffer. j. koren-worm. Curculio, curgulio.
Koren-kiste. Cumera.
Koren-kooper. j. koren-byter. Frumentarius, negotiator frumentarius.
Koren-land. Solum frumentarium, ager frumentarius.
Koren-man. j. koren-byter. Negotiator frumentarius. & Prevaricator in litibus.
Koren-man spelen. Colludere, collusoriè agere tertij fallendi causa : coire, & de emolumento communicando pacisci, alterius circumveniendi causa: inter se de pretio conspirare, quò pluris frumenta vendantur : *quod negotiatores frumentarij solent,* & Prævaricari in litibus forensibus : rem ex composito gerere.
Koren-merckt. Forum frumentarium.
Koren-milwe. Curculio.
Koren-roose. Githago, pseudomelanthiū, nigellastrum: herba in segetibus passim proveniens.
Koren-sack. Saccus frumentarius.
Koren-schip. Navis frumentaria.
Koren-schoof. Merges.
Koren-schoepe/koren-schudde. Rutellum. *Instrumentum ligneum quo frumentum corruitur congeritur que in culleum aut modium.*
Koren-sickel. Falx messoria.
Koren-soller. Horreum pensile, granarium.
Koren-spijcker. Granarium.
Koren-stenghel. Stipula.

Koren-ſtrijcker.j.ſtrijck-ſtoc. Hoſtorium, radius, baculus æquatorius.
Koren-veld. Ager arvus; arvum.
Koren-voghel.j.graſ-muſſche.
Koren-vrucht. Fruges.
Koren-wachter. *fland.* **j.veld-krekel.** Gryllus.
Koren-werck. Panificium ex frumento.
Koren-worm/koren-wevel. Curculio, curgulio: cis.
Korf. Corbis ſporta, vas vimineum, cophinus, calathus, ciſta, caniſtrum.
Korfken. Corbula, qualus, caniſtellum. *ger. korb. gal. corbeille. ital. corbe, corba.*
Korf-drager. Ciſtifer. *&* Delator.
Korf-ſeyſſen. Falx avenaria, circulo munita.
Korf-ſter. Ciſtifera, ciſtellatrix.
Koriander/koliander. Coriandrum: corion, coriannon. *germ. koriander, koleander. gal. coriandre. ital. coriandro. hiſp. culantro. ang. coriander, coliander.*
Korne. *vetus.* **j.karonie.**
Kornelle. *fland.* **j.kornoelie.**
Kornet. Buccina. *gal. cornet. ital. corno.*
Korniſſe.j.boven-lijſt. Tænia.
Korniſſen. Coronę, coronices, præcinctiones ſive tranſverſa cingula, quibus pręcinguntur parietes ad inhibendam repellendámve vocem canentium aut loquentium.
Kornoelie. Cornum; corna, orum. *germ. kurberre, kornel. gal. cornille, cornoille. ital. cornole, corniolo. hiſp. cornezolo.*
Kornoelie boom. Cornus.
Korre. *holl fland.* Canis villaticus, domeſticus. *ang. curre.*
Korſel. Irritabilis, iracundus, moroſus, refractarius, contumax, iraſci celer, pronus ad iram.
Korſel-hooft/korſel-kop. Capito, durus, irritabilis, difficilis.
Korſelken. Refractariolus.
Korſte. Cruſta. *&* Cruſtum, cruſtulum. *&* Nucleus, cruſta ſive corium pavimenti. *gal. crouſte. ital. croſta. hiſp. croſta, corteza. ang. cruſte.*
Korſt-paſteye. Placenta umbilicata, cruſtulata.
Korſtachtigh. Cruſtoſus.
Kort. Curtus, brevis, contractus. *germ. k... gal. court. ital. corto. hiſp. corto. ang. ſhort...*
Kort van aeſem. Anhelus.
Kort van ghe-ſicht. Myops, qui non ... propè admota oculis videre poteſt. ...
Kort ghe-weer. Gladius, machæra, pu... armatura brevis.
Kort ende nauw yemanden houden ... hibere, refrenare arctè contentéqu... bere: parcè & continenter tractar...
Kort veur t'hooft. Iracundus, irritabi...
Kort af ſegghen. Præciſè dicere, pr... negare, ſtrictim, breviter interdice...
Kort be-grijp. Argumentum, epitome...
Kort maecken. Brevibus agere. **Int** ... **te.** Brevi, breviter.
Korte kouſſen. Tibialia.
Korte waeghen.j.koorde-waeghen. ...
Korte.j.dry mijten. *brab.* **twee mijte.** ...
Kort been. Myſcelus, brevis pede, ... cruribus.
Kort-borſtigh-dempigh. Anhelus.
Kort-borſtigheydt. Aſthma.
Kort-brekigh. Fragilis.
Kort-hoofd.j.korſel-hoofd.
Kort-leven. Microbius, homo brevis ... *&* Homo temerarius & vitam peri... exponens.
Kort-oore. Mutilus auribus.
Kort-ooren. Mutilare auribus.
Korte ribbe. Coſta notha.
Korte roede. Viator, ſtator, præco, *br... gerens virgam.*
Kort-ſichtigh Myops.
Kort-ſtele/kort-ſteelken. Malum ſive ... rum curtipendulum.
Kort-ſtondigh. Momentaneus.
Kort-vlercken.j.kort-vloghelen.
Kort-vloghelen. Decurtare alas: breve... detruncare pennas.
Kort-wijle/kortſ-wijle. Oblectamen... oblectatio, delectamentum, luſus, jo...
Kort-wijlen/kortſ-wijlē. Oblectari, l... re, tēpus traducere ſive trāſmittere ...
Kort-wijligh. Feſtivus, jocoſus.
Kortelick/int kort. Breviter, brevi, b...

bus, paucis, ſuccinctè, ſuccinctim, ſtrictim, ſummatim, in ſumma, ad ſummam, præcisè.

kortelinck. Brevi, propediem.

kortelinck ghe-leden. j. onlancks gheleden. Nuperrimè.

korthepd. Brevitas.

kortout/kortoutken. Curtus, brevis. *gal. courtaut.*

korts. Brevi, propediem. & Nuperrimè, recenter.

korten. Curtare, decurtare, breviare, abſcindere, preſecare. *germ. kurtzen. gal. accourcir. hiſp. cortar. ang. cutte.*

korten het hayr. Demere capillos. *vulgò* breviare.

kortſel. Præſegmina, reſegmina, res ſuperflue amputatæ.

kortelaſſe. Gladius brevis & anceps.

kortauwe/kortauwken. Equus curto & opimo corpore: brevi alvo & obeſo tergo: equus itinerarius.

kortouwe. *rectius* **kartouwe.** Bombarda maior.

kortops. j. koertops.

kortſe. j. koude-wee. Febris.

kortſe hebben. Febricitare, febrire, laborare febribus.

kortſ-achtigh. Febriculoſus. & Febres gignens.

korve. j. ghe-korve. Inſectum.

korve. j. korf. Corbis.

korveel. i. kareveel. Dromas.

korven. *holl. zel.* **i. kerven.** Incidere.

korven. Imponere corbi.

korven/ in korven. Corbitare, in ventrem immittere, devorare. *q. d.* corbem implere.

korver. Ciſtifer, ciſtam ſive corbem ferens, corbulo.

koſe/koſel/koſelen. i. keuſe/keuſel/keuſelen.

koſijn. Sobrinus, conſobrinus, cognatus, conſanguineus. *gal. couſin. ital cugino. ang. couſyn.*

koſſate/ merſſenier. *vetus.* Cliens Ducis (Brabantiæ.

koſſem. Pinguedo à mento dependens, anthereon, mentum inferius: bucula ſub mento, *Lud. Vives. vulgò* goſſum.

koſt. Coſtus hortenſis, piperitis, ſiliquaſtrum.

koſt/ſpijſe. Cibus, cibarium, edulium, epulæ, dapes, victus.

koſt. Pretium, valor. & Sumptus, impenſa, impenſę, diſpendiũ, expenſum, expenſæ. *germ. koſt. gal. couſt. ital. coſto. hiſp. coſta. ang. coſt.* **Quaeden koſt.** Impendium, ſors, pecunia quæ fœnori impenditur. **Geld te quaden koſt haelen.** Nummos fœnore accipere.

koſt-baer. Liber, immunis à ſumptibus vectigalibus aut reditibus.

koſt-baer/kuypſch-baer. Purus.

koſt-gangher. Convictor. *vulgò* commenſalis.

koſt-kinderen. Pueri convictores.

koſte-loos ende ſchade-loos. Indemnis, liber à ſumptu.

koſt-vry. Liber à ſumptu, immunis.

koſt-vry. Liberalis, dapſilis, benignus, ſplendidus.

koſtel. *vet. holl.* **i. koſtelick.**

koſtelick. Pretioſus, ſumptuoſus. & Luxurioſus, profuſus.

koſtelicke maeltijd. Cęna lauta: magnificè, opimè, opiparè inſtructa.

koſtelick / koſtelicken. Pretiosè, ſumptuosè.

koſtelickhepd. Valor, pretium. & Luxus, profuſio nimia, nimius ſumptus, luxuries.

koſtelickhepd van ſpijſe. Lautitię epularum magnificentia.

koſten. Conſtare, valere. *ger. koſten. gal. couſter. ital. coſtare. hiſp. coſtare. ang. coſte.* **Veel coſten.** Magno conſtare.

koſte/kuſte. Regio, plaga, tractus. & Limites orę, fines, confinia regiones. *gal. coſte. ang. coaſt.*

koſte. i. koeſte. Nuptię.

koſter/ cuſter. Cuſtos templi, hierophylax, cuſtos ſacrorum. *vulgo* matricularius.

koſteren. Obmurmurare, obgannire.

koſtuyme. Conſuetudo, mos. *gal couſtume. ital. coſtume. hiſp. coſtombre. ang. cuſtorne.*

Koſtuymier. Conſuetudinum exactè peritus.

Kot. Cavus, cavum, latibulum, latebræ caverna, loculamentum, locus excavatus. *gal. chaot, cabot.*

Kot. Caſa, tugurium, gurguſtium, ligellum, & popina. *ang. coate, cottage.*

Kote/kot. Cavum, latibulum. **Leden die uyt de kote zijn.** Luxata membra, articuli loco moti, membra intorta & ſoluta. **De leden uyt de kote doen.** Luxare membra, intorquere, loco movere, extra ſuam pixidem ſive acetabulum movere. *vulgo* diſlocare.

Kote. Talus, aſtragalus, talus bovillus.

Kote/kuys. Talus, pronus.

Kote die ſchijt. Talus ſupinus: qui cavum oſtendit.

Koten. Ludere talis ſive aſtragalis.

Koten-ſpel. Talus, talorum jactus, aſtragaliſmus, aſtragalus.

Kotel. j. keutel.

Koteren/keuteren. Fodicare.

Koteren de tanden met de penne. Dentes levare penna. *Martial.* Dentes penna purgare.

Koter-ſtock. Rutabulum.

Koter-tand. Dentiſcalpium.

kotſen. *germ. ſax. ſicamb.* Vomere, evomere.

kotſie. j. koetſ-waghen. Lectica.

kottoen. Goſſipium, xylon. *gal. cotton. ital. cotone. ang. cotton.*

kottoen-bieſe/ kottoen-kruyd. Gnaphalium, juncus bombycinus, tomentum ſive linum pratenſe.

kottoen-ſlagher. Goſſipij carminator, carminarius.

kottoenen-kleed. Goſſipina veſtis, xylina.

koud/kaud. Algidus, frigidus, gelidus. *ger. kalt. ang. colde.*

koud-vat. Frigidarium, vas refrigerando potui deſtinatus.

koud-zijn. Algere, frigere.

koud-worden. Algeſcere, frigeſcere.

koud-voꝛſtigh. Alſioſus. *&* Impatiens frigoris.

koude. Algor, frigus, frigor, gelus.

koude/koud-wee/koꝛtſe. Febris, cauſon: febris ardens. *dicitur,* **koude** *&* **kou[...] wee.** *q. d.* dolor aut morbus calidus: [...] febris *à fervore Latinis. &* calentura [...] *ſpanis tam febris quàm calor dicitur.* **k[...]** *autem calidum dici, teſtatur dictio Gal[...] chaud, ſive caud: cui conſonant noſtrates [...] ætate vulgatiſſimæ dictiones* **ſchouden/[...] ſchouden/** *ſive* **ſchauden/ verſchaud[...]** i. calefacere, *&* adurere, *niſi mavis* **ko[...] wee** *dici* febrem frigidam, *à frigore, ho[...] re vel rigore febrem intermittentem præcen[...] te, quo ægroti afficiuntur.*

koude koꝛtſe. Quercera febris: febris [...] gida cum tremore.

koude piſſe. Stranguria, ſubſtillum, ur[...] ſtillicidium veſicæ morbus quando [...] tium ſtillatim redditur: urinę ardor. [...] *chaude piſſe, hoc eſt,* urina calida ſive [...] vens *niſi malis dici* **koude piſſe.** *q. d.* u[...] frigida: *quòd guttæ quæ ab ægro reddun[...] frigidiores ſint urinâ ſanorum. germ. kalt ſ[...] ſax. colde piſſe. ang. colde evel.*

koud-achtigh. Frigidulus, ſubfrigidus.

koud-wee. j. koude. Febris.

kovel. Cucullus, capitium, capitium c[...] datum.

kovel der vꝛouwen. Calantica.

kovel-kappe. Bardocucullus, ſagum.

kouffooꝛ/kaffooꝛ. Foculus.

konijnken. Fabella, dicterium, facetię. *g[...] conyn.* colluſio, colludium.

kouſſe. Caliga. *gal. chauſſe. ital. calze. hiſp. [...] ças.*

kouſſe-band. Ligula crurulis, faſcia cru[...] lis, periſcelis.

kouſ-maecker. Caligarius, ſutor cali[...] rius.

kouſſen. Caligas induere.

kout/klap. Colloquium, fabula, nugæ.

kouten. Fabulari, nugari, ſermocinari [...] rere ſermones, miſcere verba.

kout-ghe-ſelle. Congerro.

koutachtigh. Loquax.

kouter. Fabulator, nugator, congerro.

kouter/ploegh-kouter. Vomer, dent[...] dens aratri *dicitur* **kouter.** *q. d.* cu[...] aratri. *gallis coultre. ang. coultre, ſaxon[...] kolter.*

kouď-ÿſer. *fland.* **j.ploech-ÿſer.** Vomer. *q.d.* culter aratri. *ſax. kolter. ang. culter, culire. gal. verò coultre dicitur* dens aratri, dentale.

kouter/kauter. *fland.* Ager, campus. *&* Seges, terra ſubacta, arata, & ſata. *&* Arvum: terra arata, nec dum ſata: ager cultus ſive aratus. *&* Curriculum, hippodromas. **De kouter te Ghend.** Campus Martius.

kouwe. *friſ.holl.ſicamb.* **j.kevie.** Cavea, cohors, cors.

kouwe/keeuwe.j.kauwe. Fauces, bucca, *&c.*

kouwe/kauwe.j.kauwken.

kouwoꝛde.j.kauwoꝛde.

K R

krabbe. Cancer, carabus, carcinus. *germ. krebs. ang. crabbe.*

krab-klauw/krabben-klauw. j. ruyterſ-kruyd.

krab-boetigh. Valgus, qui incedit inſtar cancri vel lacerti.

krab-ſcheeren. Acetabula, flagella, brachia, chelæ, forcipes denticulati, forcipata brachia cancrorum. *krebſcheren.*

krab-ſchuyte. *holl.* **j.kaghe.**

krabbeel.j.karbeel. Tignus.

krabbelen. Vnguibus arare, radere: *&* Ineptè pingere, ſcribere ſive exarare.

krabbeler. *holl.* **j.ſchꝛickel-bergher.**

krabben. Scalpere, ſcabere, radere, arare, fodere, lacerare unguibus.

krab-ÿſer. Radula, rutrum.

krabber. Radula, rutrum.

krabſel. Raſura.

cillis, debilis. *&* Inefficax, inanis, irritus, frivolus, nullius pretij.

krachte-looſheyd. Defectio, defectio virium, languor, imbecillitas, debilitas.

kracht-meel / kraft-meel. *ſax.* **j. amelmeel/amel-donck.** Amydum. *& germ.* Alica.

krachtigh. Potens, efficax, fortis, vehemens.

krachtighlick/ krachtelick. Potenter, fortiter, nervosè, validè, valenter, vehementer.

krack/kraeck. Fragor, crepitus. *germ. krach. gal. craquement. ang. cracke.*

kracke.j.karraecke. Circerus.

kracken.j.kraecken. Crepare.

krackeel. Litigium, rixa, altercatio, controverſia, calumnia.

krackeelen. Litigare, altercari, rixari, tricari, vitilitigare, calumniari.

krackeeler. Vitilitigator, altercator, litigioſus, contentioſus, trico.

kraeck.j.krack. Fragor, ſtrepitus, crepitus.

kraecke.j.karraecke. Circerus.

kraecke/kraeckaerd.j.kraencke. Arcubaliſta.

kraecke.j.kavalie. Domus ruinoſa minans ruinam.

kraecke. Iumentum coriaginoſum.

kraecken. Crepare, crepitare, concrepare, crepere, ſtrepere, fragorem edere, ſtridere. *gal craquer. angl. cracke.*

kraecken de noten. Frangere nuces, conficere nuces.

kraecken ende poffen. Crepare, jactare, oſtentare.

kraeck-beenken/ knoſp-beenken. Cartilago.

kraecke-beſe.j.kraecke-beyſe. Vaccinium: *bacca ſtrepitum quendam dum dentibus frangitur edens.*

kraeck-ſteen. Os ceraſi, pruni, *&c.*

kraeckaerd.j.kraencke. Arcubaliſta lignea.

(go.

linck.j. kraeck-beenken. Cartila-

elingh. Spira, collyra: panis dulcia- nſtar funis implicatus: *ſic. teut. di- quod dum dentibus frangitur, fragorem edat & crepitet præ ariditate & exilitate. ſicamb. dicitur.* **bꝛoſſelinck:** *quod facilè conteratur & in micas frangatur.*

kraecker. Crepitator: *&* Iactator, thraſo.

kraeckinghe. Fragor, crepitus.

kraeghe. Iugulus, ingluvies. *&* Trachea, aſpera arteria. *germ kraghen. ang craye.*

kraeghe. Collare, colli tegmen, limbus ſuperior

Kostuymier. Consuetudinum exactè peritus.

Kot. Cavus, cavum, latibulum, latebræ caverna, loculamentum, locus excavatus. *gal. chaot, cabot.*

Kot. Casa, tugurium, gurgustium, ligellum, & popina. *ang. coate, cottage.*

Kote/kot. Cavum, latibulum. **Leden die wt de kote zijn.** Luxata membra, articuli loco moti, membra intorta & soluta. **De leden wt de kote doen.** Luxare membra, intorquere, loco movere, extra suam pixidem sive acetabulum movere. *vulgo* dislocare.

Kote. Talus, astragalus, talus bovillus.

Kote/kuyps. Talus, pronus.

Kote die schijt. Talus supinus: qui cavum ostendit.

Koten. Ludere talis sive astragalis.

Koten-spel. Talus, talorum jactus, astragalismus, astragalus.

Kotel. j. keutel.

Koteren/keuteren. Fodicare.

Koteren de tanden met de penne. Dentes levare penna. *Martial.* Dentes penna purgare.

Koter-stock. Rutabulum.

Koter-tand. Dentiscalpium.

kotsen. *germ. sax. sicamb.* Vomere, evomere.

kotsie. j. koets-waghen. Lectica.

kottoen. Gossipium, xylon. *gal. cotton. ital. cotone. ang. cotton.*

kottoen-biese/ kottoen-kruyd. Gnaphalium, juncus bombycinus, tomentum sive linum pratense.

kottoen-slagher. Gossipij carminator, carminarius.

kottoenen-kleed. Gossipina vestis

koud/kaud. Algidus, frigidus, geli *kalt. ang. colde.*

koud-bat. Frigidarium, vas refri potui destinatus.

koud-zijn. Algere, frigere.

koud-worden. Algescere, frigescere.

koud-vorstigh. Alsiosus. & Impatiens frigoris.

koude. Algor, frigus, frigor, gelus.

koude/koud-wee/kortse. Febris, causon: febris ardens. *dicitur,* **koude** & **kou wee.** *q.d.* dolor aut morbus calidus: *si febris à fervore Latinis.* & calentura *spanis tam febris quàm calor dicitur.* **ko** *autem calidum dici, testatur dictio Galli chaud, sive caud: cui consonant nostrates ætate vulgatissimæ dictiones* **schouden/ b schouden/** *sive* **schauden/ verschaud** i. calefacere, & adurere, *nisi mavis* **kou wee** *dici* febrem frigidam, *à frigore, hor re vel rigore febrem intermittentem præcea te, quo ægroti afficiuntur.*

koude kortse. Quercera febris: febris f gida cum tremore.

koude pisse. Stranguria, substillum, uri stillicidium vesicæ morbus quando tium stillatim redditur: urinę ardor. *chaude pisse, hoc est,* urina calida sive f vens *nisi malis dici* **koude pisse.** *q. d.* ur frigida: *quòd guttæ quæ ab ægro reddunt frigidiores sint urinâ sanorum. germ. kalt se sax. colde pisse. ang. colde evel.*

koud-achtigh. Frigidulus, subfrigidus.

koud-wee. j. koude. Febris.

kovel. Cucullus, capitium, capitium c datum.

kovel der vrouwen. Calantica.

kovel-kappe. Bardocucullus, sagum.

kouffoor/kaffoor. Foculus.

konijnken. Fabella, dicterium, facetię. *a conyn.* collusio, colludium.

kousse. Caliga. *gal. chausse. ital. calze. hisp. c ças.*

kousse-band. Ligula cruralis, fascia cru lis, periscelis.

kous-maecker. Caligarius, sutor calig rius.

Kracht convenit cum κρατ quod idem sonat.

verba.

kout-ghe-selle. Congerro.

koutachtigh. Loquax.

kouter. Fabulator, nugator, congerro.

kouter/ploegh-kouter. Vomer, dental dens aratri *dicitur* **kouter.** *q. d.* cult aratri. *gallis coultre. ang. coultre, saxonib kolter.*

koud-yser. *fland.* j. ploegh-yser. Vomer. *q.d.* culter aratri. *sax. kolter. ang. coulter, culire. gal. vero coultre dicitur* dens aratri, dentale.

kouter/kauter. *fland.* Ager, campus. *&* Seges, terra subacta, arata, & sata. *&* Arvum : terra arata, nec dum sata : ager cultus sive aratus. *&* Curriculum, hippodromas. De kouter te Ghend. Campus Martius.

kouwe. *fris. holl. sicamb.* j. kevie. Cavea, cohors, cors.

kouwe/keeuwe. j. kauwe. Fauces, bucca, *&c.*

kouwe/kauwe. j. kauwken.

kouwozde. j. kauwozde.

K R

krabbe. Cancer, carabus, carcinus. *germ. krebs. ang. crabbe.*

krab-klauw/krabben-klauw. j. ruyters-krupd.

krab-voetigh. Valgus, qui incedit instar cancri vel lacerti.

krab-scheeren. Acetabula, flagella, brachia, chelæ, forcipes denticulati, forcipata brachia cancrorum. *krebscheren.*

krab-schupte. *holl.* j. kaghe.

krabbeel. j. karbeel. Tignus.

krabbelen. Vnguibus arare, radere: *&* Ineptè pingere, scribere sive exarare.

krabbeler. *holl.* j. schzickel-bergher.

krabben. Scalpere, scabere, radere, arare, fodere, lacerare unguibus.

krab-yser. Radula, rutrum.

krabber. Radula, rutrum.

krabsel. Rasura.

kracht. Vis, potestas, potentia, efficacia, nervus, nervositas, virtus, fortitudo, energia.

krachte-loos. Impotens, infirmus, imbecillis, debilis. *&* Inefficax, inanis, irritus, frivolus, nullius pretij.

krachte-loosheyd. Defectio, defectio virium, languor, imbecillitas, debilitas.

kracht-meel / kraft-meel. *sax.* j. amel-meel/amel-donck. Amydum. *& germ.* Alica.

krachtigh. Potens, efficax, fortis, vehemens.

krachtighlick/ krachtelick. Potenter, fortiter, nervosè, validè, valenter, vehementer.

krack/kraeck. Fragor, crepitus. *germ. krach. gal. craquement. ang. cracke.*

kracke. j. karraecke. Circerus.

kracken. j. kraecken. Crepare.

krackeel. Litigium, rixa, altercatio, controversia, calumnia.

krackeelen. Litigare, altercari, rixari, tricari, vitilitigare, calumniari.

krackeeler. Vitilitigator, altercator, litigiosus, contentiosus, trico.

kraeck. j. krack. Fragor, strepitus, crepitus.

kraecke. j. karraecke. Circerus.

kraecke/kraeckaerd. j. kraeneke. Arcubalista.

kraecke. j. kavalie. Domus ruinosa, minans ruinam.

kraecke. Iumentum coriaginosum.

kraecken. Crepare, crepitare, concrepare, crepere, strepere, fragorem edere, stridere. *gal craquer. angl. cracke.*

kraecken de noten. Frangere nuces, conficere nuces.

kraecken ende poffen. Crepare, jactare, ostentare.

kraeck-beenken/ knosp-beenken. Cartilago.

kraecke-bese. j. kraecke-beyse. Vaccinium: *bacca strepitum quendam dum dentibus frangitur edens.*

kraeck-steen. Os cerasi, pruni, *&c.*

kraeckaerd. j. kraencke. Arcubalista lignea.

kraeckelinck. j. kraeck-beenken. Cartilago.

kraeckelingh. Spira, collyra: panis dulciarius instar funis implicatus : *sic. teut. dictus, quod dum dentibus frangitur, fragorem edat & crepitet præ ariditate & exilitate. sicamb. dicitur.* bzetselinck : *quod facilè conteratur & in micas frangatur.*

kraecker. Crepitator: *&* Iactator, thraso.

kraeckinghe. Fragor, crepitus.

kraeghe. Iugulus, ingluvies. *&* Trachea, aspera arteria. *germ. kraghen. ang. craye.*

kraeghe. Collare, colli tegmen, limbus superior

perior tunicæ ſive induſij : pataglum, *παἰλάγιον*.

kraeghe. *lovan.* **j. klock-huys.** Volva.

kraeghe van de luyte. Iugum, cervix citharę, in quam verticilla immittuntur.

kraegh-ringh. j. ringh-kraeghe.

kraeghen. Iugulare, jugulum incidere.

kraeye. Cornix, cornicula. *germ. kraey. ang. crowe. gratia verò. hiſp.* graculus, monedula.

krayen-bloemken. Flos armerius, flos pratenſis, armoraria. *q.d.* flos cornicis.

kraeyen-ooghe. *ſax. ſicamb.* **j. exter-ooge.** Clavus.

kraey-appel. Galla.

kraye-voed / raven-voed. Coronopus. *herba.*

kraey-weye. j. korweye.

kraeyen. Cornicari, *κράειν*, garrire more cornicum. *&* Cucurrire, cantare inſtar galli. *&* clamare, vociferari, conqueri, queri. *gal. crier ang. crowe, crier.*

kraeyéren. Cornicari. *&* Vociferari, proclamare.

krael. j. korael. Coralium.

kraem. Cadurcum, tabernaculum inſtitoris taberna ſive capſa rerum venalium. *&* Merx.

kraem. j. kinder-bedde. Puerperium.

kraem-berd. j. kraem. Cadurcum.

kraem-micke. Hemiartium, panis triticei minoris genus in tabernaculis venale.

kraem-vrouwe. Puerpera.

kraem-waeren. Curare puerperam.

kraemen. *vetus.* Mercari, nundinari, merces exponere.

kraemer. Inſtitor, tabernarius, venditor mercium.

kraemers Latijn. Lingua fictitia mendicorum & nebulonum, erronum.

kraemers papier. Charta emporetica.

kraemerije. Merx.

kraene/ kraen-voghel. Grus, Palamedea ſive Palamedis avis: *γέρανος. germ. krey. kranch ang. krane.* **kraenken.** Vipio.

kraene/kraen-tap/haen/ buyſe. Siphon, ſiphunculus, caput tubuli, epiſtomium: *à forma gruis, aut etiam galli, unde & hen plerumque dicitur.*

kraene/kraen-rad/kraen-wiel. Gera[illegible], *γέρανος*, rota, tympanum, verſatile in[illegible] panum: machina quæ vaſta onera in al[illegible] tum effert : *plerumque gruis inſtar co[illegible] cta, extenſo nempe collo.*

kraen-beck. Geranium, gruinaria, roſtrum ciconiæ, acus paſtoris. *herba.*

kraen-kind. Geranius, operarius ge[illegible] calcator tympani verſatilis.

kraen-ſomer. Extrema æſtas. *q.d.* gru[illegible] æſtas : *cum ſcilicet grues menſe Septembri [illegible] ad meridiem diſcedere incipiunt, hyemem [illegible] turam præſentientes.*

kraeneke/kraeckaerd. *vetus.* Arcuba[illegible], baliſta ligneo brachio inſtructa.

kraenekier. *vetus.* Arcubaliſtarius.

kraft. j. kracht. Vis.

krake. j. kraecke.

kramesijn. j. karmesijn.

kramme. Harpago.

krammeken. Fibula.

krammet-voghel/kramet-voghel.

kramſ-voghel. *germ. ſax. ſicamb.* **j. lij[illegible]** Turdus.

krammet-boom. *germ. ſax. ſicamb.* I[illegible]iperus.

krampe. Hamus, hamulus, fibula. *gal. c[illegible]pon.*

krampe. Spaſmus, ſpaſma, nervorum [illegible]ſtentio, raptus, convulſio, conduc[illegible], contractio. *germ. krampff. gal. crampe* [illegible] *crampe.* i. morbus articularis, arth[illegible]. *ang. crampe.*

kramp ader. Varix, vena crurum fo[illegible] lento ſanguine diſtenta.

krampigh/kramp aderigh. Varicoſu[illegible] Spaſticus. *&* Suffraginoſus.

krampaerd. *fland.* Homo ignavus, im[illegible]lis, timidus.

kranck/ſieck. Ægrotus, ęger, debilis, i[illegible]mus, morbidus, morboſus, affectus.

kranck. j. malaetſch. Leproſus.

kranck. Inſipidus, ſapore injucundus.

kranck-bier. Cerevilia inſipida.

kranck maecken. Debilitare.

kranck zijn. Ægrotare, infirmari, labo[illegible]

mo[illegible]

morbo, languere, malè habere, malè valere.
kranck worden. Debilitari, langueſcere, morbum contrahere, incidere in morbum.
kranck-ſinnigh. Furioſus, inſanus, amens.
kranckachtigh. Valetudinarius.
kranckheyd/ krenckte. Morbus, valetudo adverſa, debilitas, infirmitas, infirmitas valetudinis.
krancken/krencken. Debilitare.
kranckte.j.krenckte. Debilitas.
krane.j.kraene.
krants. Coma, cęſaries, capillitium.
krants. Corona, corolla, coronula, laurea, laureola, ſertum, ſtrophium.
krantſ-bleck. Æs coronarium.
krantſ-maecker. Coronarius.
krantſ-werck. Opus coronarium.
krantſken. Corolla. *&* *holl.* Collyra.
krantſelinck. *zeland. fland.* Spira, collyra, artolaganus, artolaganon: *panis dulciarius in modum corollę ſive ſpirę in orbem circum ductus.*
krappe. Carptus, carptura, res decerpta, fruſtum decerptum ſive abſciſſum, pars abraſa ſive abſciſſa. *&* Pars carnis abſciſſa. *&* Cruſtum. *&* Ofella, offula. *&* Placenta. *&* Pulpamentum.
krap/krappe-druybe. uva, racemus, botrus. *germ. rapff. gal. grappe. ital. gruppolo: ang. grape.*
krappe.j.mee-krappe. Rubia.
krappen. Decerpere, abſcindere.
krat van de kotſie. Capſus rhedæ: locus rhedę in quo vector ſedet.
kratte. *ger. ſax.* Corbis, fiſcella, fiſcina.
kratſen.j.kretſen. Scabere. *ger. kratzen. gal. grater. ang. crath, ſcratche.*
krabeel.j.karebeel. Navis vectoria.
kraus hayr.j.krups hayr.
krauwel. Vnguis, ungula.
krauwel/vleeſch-haeck. Fuſcina.

Κρήνη est Kraen.

...ere
...ce-
...to.
ang. krawe.

krouwen. *metaphor.* Harpagare, ſuffurari, furto ſubducere, ſublegere.
krauw-ſeer. Scabies.
krauw-ſteen. *vetus* Pumex lapis cavernoſus quo plantę pedum lotæ fricantur.
krauwachtigh. Scabioſus.
krauwagie. Prurigo, pruritus, ſcalpurigo: *&* Scabies, petigo, impetigo.
krauwigh. Scabioſus.
krauwſſel.j.krauwagie. Scabies.
krauwſſelachtigh. Scabioſus, ſcabie laborans.
krauwetſe.j.ſchrabbe. Levis inciſura leve vulnus, vibex ungulis ſcalpta: vulnus ſcalptum.
krauwepe.j.korepe.
krebbe. *fland.* j.kribbe. Præſepe.
kredenſſe/credencie. Fides, authoritas. *&* Prægustatio, prælibatio. *vulgò* credentia. *ang. credence.*
kredenſſe / kredenſ-diſch. *germ.* Abacus, repoſitorium, vaſarium. *vulgò* credentia. *ital. credenza.*
kredenſſier. *germ.* j.**proever.** Prægustator, ſciſſor, ſtructor, protogeuſta. *ital. credenziere.*
kredenſ-brief. Epiſtola aſſertoria, literæ honorarię, ſacræ: literæ authoritatis, teſtimonium legationis: literę cum mandatis. *vulgò* credentię, literę credentiales.
kreft. Cammarus, aſtacus, piſcis ex cancrorum genere.
kreft. *vetus. ſax. fland.* j. **borſt-ghe-wær.** Pectorale, thorax, ſcutum: *à ſimilitudine teſtę ſive tegumenti cancrorum & cammarorum.*
kreft-kruyd. Heliotropium, herba cancri.
kreyt.j.krijt. Circus. *&* Agon.
kreyten.j.kræten. Provocare, irritare, exaſperare.
kreytelick. Irritabilis.
kreytinghe. Irritamen, irritamentum, irritatio.
kreken. *vetus.* j. **kraecken.** Strepere. *ang. creke.*
krekel. Cicada, acheta.
kreke. *zeland.* Vorago incurva, foſſa verticoſa.

perior tunicæ ſive induſij : pataglum, παλάγιον.

kraeghe. *lovan.* **j.klock-huys.** Volva.

kraeghe van de luyte. Iugum, cervix citharę, in quam verticilla immittuntur.

kraegh-ringh.j.ringh-kraeghe.

kraeghen. Iugulare, jugulum incidere.

kraeye. Cornix, cornicula. *germ. kraey. ang. crowe. gratia verò. hiſp.* graculus, monedula.

kraeyen-bloemken. Flos armerius, flos pratenſis, armoraria. *q.d.* flos cornicis.

kraeyen-ooghe. *ſax. ſicamb.* **j.exter-ooge.** Clavus.

kraey-appel. Galla.

kraye-voed / raven-voed. Coronopus. *herba.*

kraey-weye.j.korcye.

kraeyen. Cornicari, κρώζειν, garrire more cornicum. *&* Cucurrire, cantare inſtar galli. *&* clamare, vociferari, conqueri, queri. *gal. crier ang. crowe, crier.*

kraeyéren. Cornicari. *&* Vociferari, proclamare.

krael.j.korael. Coralium.

kraem. Cadurcum, tabernaculum inſtitoris taberna ſive capſa rerum venalium. *&* Merx.

kraem.j.kinder-bedde. Puerperium.

kraem-berd.j.kraem. Cadurcum.

kraem-micke. Hemiartium, panis triticei minoris genus in tabernaculis venale.

kraem-vrouwe. Puerpera.

kraem-waeren. Curare puerperam.

kraemen. *vetus.* Mercari, nundinari, merces exponere.

kraemer. Inſtitor, tabernarius, venditor mercium.

kraemers Latijn. Lingua fictitia mendicorum & nebulonum, erronum.

kraemers papier. Charta emporetica.

kraemerije. Merx.

kraene/ kraen-voghel. Grus, Palamedea ſive Palamedis avis: γέρανος. *germ. krey. krangh ang. krane.* **kraenken.** Vipio.

kraene/kraen-tap/haen/ buyſe. Siphon, ſiphunculus, caput tubuli, epiſtomium: *à forma gruis, aut etiam galli, unde & h[...] plerumque dicitur.*

kraene/kraen-rad/kraen-wiel. Geran[...] γέρανος, rota, tympanum, verſatile ty[m]panum: machina quæ vaſta onera in[...]tum effert: *plerumque gruis inſtar con[...]cta, extenſo nempe collo.*

kraen-beck. Geranium, gruinaria, roſtrum ciconiæ, acus paſtoris. *herba.*

kraen-kind. Geranius, operarius gen[...] calcator tympani verſatilis.

kraen-ſomer. Extrema æſtas. *q.d.* gru[...] æſtas: *cùm ſcilicet grues menſe Septembri [...] ad meridiem diſcedere incipiunt, hyemem [...]turam præſentientes.*

kraeneke/kraeckaerd. *vetus.* Arcubal[...] baliſta ligneo brachio inſtructa.

kraenekier. *vetus.* Arcubaliſtarius.

kraft.j.kracht. Vis.

krake.j.kraecke.

krameſijn.j.karmeſijn.

kramme. Harpago.

krammeken. Fibula.

krammet-voghel/kramet-voghel.

kramſ-voghel. *germ. ſax. ſicamb.* **j.lijſ[...].** Turdus.

krammet-boom. *germ. ſax. ſicamb.* I[u]nperus.

krampe. Hamus, hamulus, fibula. *gal. cr[am]pon.*

krampe. Spaſmus, ſpaſma, nervorum [...]ſtentio, raptus, convulſio, conduct[...] contractio. *germ. krampff. gal. crampe go[...] crampe.* i. morbus articularis, arthri[...] *ang. crampe.*

kramp ader. Varix, vena crurum fœ[...]lento ſanguine diſtenta.

krampigh/kramp aderigh. Varicoſus[...] Spaſticus. *&* Suffraginoſus.

krampaerd. *fland.* Homo ignavus, imb[ecil]lis, timidus.

kranck/ſieck. Ægrotus, ęger, debilis, in[fir]mus, morbidus, morboſus, affectus.

k[...]

k[...]

k[...]

k[...]

kranck zijn. Ægrotare, infirmari, labor[are] morb[o]

morbo, languere, malè habere, malè valere.
kranck worden. Debilitari, languescere, morbum contrahere, incidere in morbum.
kranck-sinnigh. Furiosus, insanus, amens.
kranckachtigh. Valetudinarius.
kranckheyd/ krenckte. Morbus, valetudo adversa, debilitas, infirmitas, infirmitas valetudinis.
krancken/krencken. Debilitare.
kranckte.j.krenckte. Debilitas.
krane.j.kraene.
krants. Coma, cęsaries, capillitium.
krants. Corona, corolla, coronula, laurea, laureola, sertum, strophium.
krants-bleck. Æs coronarium.
krants-maecker. Coronarius.
krants-werck. Opus coronarium.
krantsken. Corolla. & *holl.* Collyra.
krantselinck. *zeland. fland.* Spira, collyra, artolaganus, artolaganon: *panis dulciarius in modum corollæ sive spinæ in orbem circum ductus.*
krappe. Carptus, carptura, res decerpta, frustum decerptum sive abscissum, pars abrasa sive abscissa. & Pars carnis abscissa. & Crustum. & Ofella, offula. & Placenta. & Pulpamentum.
krap/krappe-druyve. uva, racemus, botrus. *germ. rapff. gal. grappe. ital. gruppolo: ang. grape.*
krappe.j.mee-krappe. Rubia.
krappen. Decerpere, abscindere.
krat van de kotsie. Capsus rhedæ: locus rhedę in quo vector sedet.
kratte. *ger. sax.* Corbis, fiscella, fiscina.
kratsen.j.kretsen. Scabere. *ger. kratzen. gal. grater. ang. crath, scratche.*
krabeel.j.karebeel. Navis vectoria.
kraus hayr.j.krups hayr.
krauwel. Vnguis, ungula.
krauwel/vleesch-haeck. Fuscina.
krauwen. Fricare, scabere, scalpere radere unguibus. **krauwen het hooft.** Mulcere caput digito, scalpere caput digito. *ang klawe.*

krouwen. *metaphor.* Harpagare, suffurari, furto subducere, sublegere.
krauw-seer. Scabies.
krauw-steen. *vetus* Pumex lapis cavernosus quo plantę pedum lotæ fricantur.
krauwachtigh. Scabiosus.
krauwagie. Prurigo, pruritus, scalpurigo: & Scabies, petigo, impetigo.
krauwigh. Scabiosus.
krauwssel.j.krauwagie. Scabies.
krauwsselachtigh. Scabiosus, scabie laborans.
krauwetse.j.schrabbe. Levis incisura leve vulnus, vibex ungulis scalpta: vulnus scalptum.
krauwepe.j.korepe.
krebbe. *fland.* j.kribbe. Præsepe.
kredensse/credencie. Fides, authoritas. & Prægustatio, prælibatio. *vulgò* credentia. *ang. credence.*
kredensse / kredens-disch. *germ.* Abacus, repositorium, vasarium. *vulgò* credentia. *ital. credenza.*
kredenssier. *germ.* j.proever. Prægustator, scissor, structor, protogeusta. *ital. credenziere.*
kredens-brief. Epistola assertoria, literæ honorarię, sacræ: literæ authoritatis, testimonium legationis: literę cum mandatis. *vulgò* credentię, literę credentiales.
kreft. Cammarus, astacus, piscis ex cancrorum genere.
kreft. *vetus. sax. fland.* j. **borst-ghe-wær.** Pectorale, thorax, scutum: *à similitudine testæ sive tegumenti cancrorum & cammarorum.*
kreft-kruyd. Heliotropium, herba cancri.
kreyt.j.krijt. Circus. & Agon.
kreyten.j.kræten. Provocare, irritare, exasperare.
kreytelick. Irritabilis.
kreytinghe. Irritamen, irritamentum, irritatio.
kreken. *vetus.* j. **kraecken.** Strepere. *ang. creke.*
krekel. Cicada, acheta.
kreke. *zeland.* Vorago incurva, fossa verticosa.

ticosa. & Crepido. *ang. creke.*
kremer. j. **kraemer.**
krempen. *fland.* j. **krimpen.**
krencke. *vetus.* j. **krenckte.** Debilitas, morbus, corporis infirmitas. & Vitium.
krencken. Debilitare, debilem reddere, infirmare.
krenckinghe. Debilitatio.
krenckte. j. **kranckheyd.** Morbus, debilitas.
krenghe. *holl.* j. **karonie.** Cadaver.
krepel. *fland. holl. fris.* j. **kreupel.** Claudus. *ang. creple.*
kreser/krepser. *vetus. fland.* j. **muyt-maecker.**
kræten. j. **krepten.** Irritare.
kretse. *germ. sax. sic.* Ærumna, ærumnula. j. **wandel-stock.** *gal. crochette.*
kretse. *ger.* Corbis vimine textus.
kretse. *sicam. colon.* j. **voghel-huys.** Aviarium, saginarium.
kretse. *holl. sicamb.* j. **kaerde.**
kretsen. *holl. sicamb.* j. **kaerden.**
kretsen. j. **kratsen.** Scabere.
kretser. *ger.* Dorsuarius, bajulus, gerulus.
kretser. *fland.* j. **ruym-stock.** Baculus rasorius bombardę sive tormenti ærei.
kreveel. j. **kareveel.** Corbita.
krevel. Formicatio, pruritus.
krevelen. Leviter fricare aut mobilitare, prurire, motitare. & Mobilitari, saltitare.
krevelinghe. Pruritus, formicatio.
krevelinghe in den buyck. Cholera, flelliflua passio, celer per vomitum alvumque ventriculi conturbatio, cum intestinorum murmure. & Verminatio.
krevel kruyd. Alumen Iamenum, alumen de pluma: alumen quod pruritum excitat.
krevisse/krevitse. *fland. Zeland.* j. **kreeft.** Astacus, cammarus. *germ. krabs, krebs. sax. krevet. gal. escrivisse ang. crevis, crevysche.*
krevits-schæren / krevet-schęren. *sax.* j. **krab-schæren.**
kreunen. j. **kronen/groonen.** Conqueri.
kreupel. j. **kropel.** Claudus.
kribbe. Præsepe, præsepium. *ger. kripff. ang. cribbe.*
kribben/kribbelen. j. **krabbelen.**
krib-mes. *vetus.* j. **schrabber.**
kribbigh. *sax. fris.* Morosus, litigiosus, malignus.
krick/kriecke. *fland.* j. **krucke.** Scipio, baculus.
krick-houder. *fland brug. francon.* Rhabdophorus: *Qui fulcimenti subalaris formam argenteam pedalis magnitudinis munere suo in publico fungens gestat vulgò* krickhouderus. *Iac. Marchant.*
kricke-micke. *q. d.* **kercke-micke.** *fland. brug.* Panis candidus in templo sacerdotibus distribui solitus pridie parasceues.
kricke. *sax. sicamb.* Querquedula, avis parva.
krick/krack. Crepitus, fragor.
kricken/kracken. Crepare, crepitare, strepere. *gal. cruquer.*
krick-kolen. Carbones acapni minuscu[li] *q. d.* carbones crepitantes: *à sonitu quem ardentes edunt.*
krick-kolen. Carbones ex ramis, virgulis, fascibus alijsque lignis minutioribus.
kriecke. Cerasum. **Swerte krieck.** j. **morelle.** Cerasum nigrum. **Spaensche kriecke.** Cerasum duracinum. **Roode kriecke.** Cerasum Apronianum.
kriecken over zee. Halicacabus, vesicaria, solanum vesicarium. *officin.* alkekengi, *vulgò* cerasa ultra marina.
krieck-boom/krieckeler. Cerasus.
kriecke/ krieckelinghe. Aurora rutilans, primum diluculum, matutinus splendor, crepusculum.
kriecken/krieckelen. Rutilare.
kriecker/ krieckerken. *holl.* j. **krekel.** Cicada.
kriegh. j. **krygh.** Bellum.
kriel/krielken. *holl.* Parvulus, pumilus.
kriel ajuyn. j. **kleyn ajuynken.**
kriel-hinneken. j. **kriep-hinneken.**
krielken. Gallina pumila.
krielen. Squalere, abundare, refertum esse, scatere, scaturire, crebrescere.
krielinghe. Crebritas, crebritudo, abundantia.

kriemen

ciemen. *fris.holl.* Conqueri, querulum esse.
ciepe. Gallina pumila.
ciep-endte. Querquedula, avis anati similis, sed minor.
ciepen/krepen. *fris. holl.* **j.kruppen.** Repere.
ciep-hinneken/krupp-hinneken. Gallina pumila: circa terram quasi repens, pumilio.
riéren / kraepéren. *fland.* Proclamare. *gal.crier.*
ries. *vetus.* **j.kryt.** Circulus.
ries-duyve. *fland.* **j.ringh-duyve.**
riet.j.kryt. Circulus.
riebel.j.krebel.
ryd. Creta, terra candida.
ryd-achtigh. Cretaceus, cretatus, cretosus.
ryden. Creta notare aut pingere.
rye. *vet.fland.* Clamor.
rygh/kriegh. Militia, bellum. & Exercitus. & Altercatio, certamen, rixa, lis.
Om kryghs.j.om stryds. Certatim.
ryghs. Militaris, bellicus.
ryghs-be-steck. Strategema.
ryghs-ghe-bruyck. Vsus militaris.
ryghs-be-vestinghe. Litis contestatio.
ryghs-ghe-selle. Commilito.
ryghs-goed. Peculium castrense, in militia acquisitum.
ryghs-handel. Militia, ars militaris.
ryghs-haspel. Martis pullus, vir bello strenuus, miles triarius, homo ad bella propensus.
ryghs-heyr. Exercitus, copię.
ryghs-jonghe. Cacula.
ryghs-knecht. Miles, stipendiarius, ærarius.
ryghs-lieden. Milites. **kryghs-lieden ter zee.** Classiarij, epibatæ.
ryghs-legher.j.legher. Castra.
ryghs-man. Miles, bellator, vir militaris, mavortius.
ryghs-mantel. Chlamys.
ryghs-ordinantie. Disciplina militaris, instructio exercitus.
ryghs-overste. Præfectus militiæ.
ryghs-rustinghe. Arma bellica, armatura, panoplia.
kryghs-slagh. Prælium, conflictus, pugna.
kryghs-toght. Expeditio.
kryghs-volck. Milites, exercitus.
kryghs-wapen. Arma militaria.
kryghen/krieghen. Bellare, belligerare, pugnare. & Altercari, certare, concertare.
kryghen/ghe-kryghen. Acquirere, conquirere, nancisci, adipisci, assequi, consequi, parare, comparare.
kryghen een wonde. Accipere vulnus, plagam, &c.
krygh-baer/krygelick. Acquisitu facilis, parabilis.
kryghel. Pertinax, obstinatus, pręfractus, durę cervicis.
kryghelaerd. Homo duræ cervicis.
kryghelheyd. Pertinacia, pervicacia.
kryghelick. Obstinatè, pertinaciter.
krysch. Clamor, exclamatio.
kryschen. Exclamare, clamorem edere, vociferari, maiorem emittere vocem, mittere vocem, edere voces. κρίζειν.
kryscher. Exclamator, vociferator.
krysselen. Frendere, infrendere dentibus.
kryssel-tanden. Frendere dentibus, dentes concutere & stringere, stridere dentibus.
kryt/kryte/krept. *vetus.fland.* Circulus, gyrus, orbis. *germ.kreiß.* **kryt des wereldts.** Orbis, orbis terræ, orbis terrarum, mundus.
kryt. *vet. fland.* **j.parck.** Arena, agon, circus, stadium.
kryten. Quiritare, quiritari, ejulare, ululare, gemere, plorare, lamentari, flere, clamare: *gal.crier. ital.gridare. hisp.gritar. ang. crie.*
kryter. Ejulator, lamentator, vociferator.
kryter/steen-kryter. Tinnunculus, accipitris genus.
kril. Lascivus, salax, libidinosus, catuliens, petulcus, pruriens.
kril zyn. Lascivire, catulire.
krilligh.j.kril. Lascivus, salax.
krilligheyd. Lascivia, salacitas.
krimmende voghel. Accipiter.

krimpe. *vetus.* **j. krampe.** Spaſmus.

krimpe. *friſ.* **j. pletſe.** Aquarium, lavatrina, locus anguſtus inter parietes.

krimpen. Contrahere, diminuere, arctare, coarctare, extenuare: & Contrahi, extenuari, minui, diminui: decreſcere.

krimp-neuſen. Corrugare nares, contrahere nares. & Naribus aduncis indulgere: naribus in rugas contractis irridere atque ſubſannare: naſo ſuſpendere adunco.

krimpinghe. Contractio.

krimpinghe. j. krampe. Spaſmus.

krimpſel. Contractio.

krimpſel in den buyck. Vermina, tormina ventris, colica paſſio. & Colicus dolor.

krinſe. Acus, eris: purgamentum frumenti.

krinſen. Purgare frumentum.

kriſtael/kriſtaelijn. Cryſtallus, cryſtallum. *ger. cryſtal. gal. criſtal. ital. criſtallo. hiſp. criſtal. ang cryſtal.*

kriſtaelijnen. Cryſtallinus.

kritſe. j. krinſe. Acus, eris: palea, feſtuca.

kritſen zierken. Minutiſſima mica, atomus.

krippe. Ofella, ofella porcina.

krochen. Gemere, ægras ore ciere voces.

krochinghe. Gemitus.

krochte. j. krofte. Crypta.

krock. Aracus, vitium frumenti. *vulgò* cracca.

krodde. Rubeta, bufo. *germ krott.*

krode-waghen. j. kruy-waghen.

krocht. j. krufte. Crypta.

kroegh/krogh. *friſ. ſax.* Seria, ſeriola, amphora, dolium fictile. & Taberna cereviſiaria aut vinaria.

kroech. j. bluſch-pot.

kroeghen. *holl. ſeptentr.* Potare, inebriari.

kroeghen. *ſax.* Cauponari.

kroegher. *ſax.* **j. weerd.** Caupo.

kroes. Cyathus, calix, acetabulum, ſcyphus, carcheſium.

kroſen/kroſen. *vetus.* Potare, potitare. *hinc* **be-kroſen.** i. ebrius.

kroes. j. kroos/kroost. Lenticula.

kroeſen. j. kruyſen. Criſpare.

kroeſ-beſie/ kroeſel-beſie/ kroeſ-be[…] **kruyſ-beſie.** *holl.* **j. ſtekel-beſie.** uva […] pa. *vulgò* groſſulla, croſella. *ger. krutz*[…] *krauſel-beere. gal. groiſelet, groiſelle. ang.* […] *berrye.*

kroeſel-doren. Rhamnus, paliurus. *gal.* […] *ſelier.*

kroeſt/kroost. j. kroos. Lenticula […]ſtris, &c.

krofte/krufte/krochte. *ger. ſax. friſ.* […] *fland. holl.* Crypta, ſpecus. *gal. croute.*

kropſe. j. hout-duyve. Livia. *gal. croiſe*[…]

kroke/krooke. Plicatura, flexura, ruga, […]vatura, flexus.

kroke/krooke. *fland.* Cincinnus, coma […]liebris.

kroken/kroocken. Plicare, curvare, fle[…]re, rugare, ſtriare. *ang krocken.*

kroken/ver-kroken. Quaſſare, rump[…] frangere.

kroken de vriendſchap. *vetus.* Offend[…] lædere, labefactare, amicitiam.

krol/krul. *fland.* Faſtuoſus, arrogans, […]daculus.

krol/ krolle. Criſpus capillus croby[…] (*inquit Adr. Iunius in comment. de coma*) […] *crinium utrinque in acutum intortorum* […]*xus, qui viris attribuitur.*

krollen. Criſpare, vibrare, intorqu[…] ſinuare, flectere. *gal. croſler, crouler.* […] *crulle.*

krollen het hayr. Criſpare capillum, c[…]miſtro criſpare comam, intorquere […]pillitium, comam in gradus frang[…] vibrare crines ferro: uſtulare cr[…] candente ferro.

krolle-bol. Caput criſpum, criſpus, cin[…]natus, calamiſtratus.

krol-yſer. j. krol-priem. Calamiſtrum.

krol-priem. Calamiſtrum, acus, acus cr[…]lis, crinale.

krol-ranckſken. Capreolus, clavicula, […]viculus intortus in vitibus, cincinnu[…] tenerioribus pampinis.

kroller. Cinerarius, ciniſſo, capillat[…]ſtructor.

krom. Curvus, incurvus, recurvus, panc[…]

uncus, aduncus, camurus, tortilis, tortus, intortus, pravus.

krom-arm. Vncus, aduncus brachio.

krom-been/slim-been. Loripes. & Valgus. & Varius, varus, curvipes.

krom-brood. *bruxel.* **j. wegghe / mane/ maen-wegghe.** Libum lunatum. *q. d.* panis curvatus.

krom-hals/krom-halsigh. Obstipus, cui collum riget, & in alterum humerum caput reclive est.

krom-horen. Lituus, incurva buccina.

krom houwer. Harpe, ensis falcatus.

krom-koorde. j. krom-houwer.

krom-mes/schaef-mes. Culter sutorius.

krom-neuse. Silo, silus: qui nasum habet resimum more simiæ. & Grypus: qui nasum habet aduncum.

krom-oord. Harpe, ensis falcatus.

krom-schenckel. Varus.

krom-steert. Nummi antiqui genus parvi valoris.

krom-steve. Genus navis.

krom-tonghe/ krom-tongigh. j. spanaderigh. Ancyloglossus. *vulgò* curvilinguis.

krom-voet/krom-voetigh. Loripes, curvipes.

krom-wegh. Flexuosum iter.

krommen. Curvare, incurvare, flectere, pandare.

kromte. Curvamen, curvitas.

kronckel. Crispus, intortus.

kronckel-wronckel. Sinuosus, flexuosus, tortuosus.

kronckelen. Crispare, intorquere, sinuare, flectere.

kronckel-ranckskin. j. klauwierken.

kronen. j. groonen. Gemere.

kronie. j. karonie. Cadaver. (*crone.*

kronie. Adasia, ovis vetula, rejecula. *ang.*

kroocke. *fland.* **j. kroke.**

kroone. Corona. *germ. kron. gal. couronne. ital. corona. hisp. corona. ang. crowne.*

kroone. Coronatus, nummus aureus coronę effigie: nummus coronatus: aureus coronatus.

kroone. j. garen-winde. Rhombus.

kroone. Cornua bovis, cervi, *&c.*

kroone/krans. Corona, corolla, laurea, sertum.

kroone der boomen. Coma arborum.

kroone der kruyden. Vmbella, muscariũ, fastigium in orbem circumactum, quale in feniculaceo caule.

kroone/blaker. Lychnuchus pensilis, candelabrum pensile.

kroon-asschen. *sax.* Cineres smegmatici. *vulgo* coronarij.

kroonen-bindel. Lemniscus.

kroonen-werck. Opus coronarium.

kroonken. Corolla.

kroonken der ooghen. Iris, circulus pupillam ambiens.

kroonkens kruyd. Daucus, oreoselinum, pastinaca erratica.

kroonen. Coronare, redimire vel cingere caput corona, diadema imponere.

kroonement. Diadema. *vulgò* coronamen- (tum.

kroongie. j. karonie. Cadaver.

kroos. *fland.* **j. wasdom.** Incrementum, lucrum, fœnus.

kroosken. *holl.* Prunum nanum.

kroos/kroes/ kroost/ kroest. *germ. sax. sic. holl.* Intestina, venter cum intestinis.

kroos/kroost/kroest/gansen kroest. j. afval. Acrocolia.

kroos/kroost/kroes/kroest. *holl. sicamb.* **j. endt-groen.** Lens palustris, muscus aquatilis ulva.

krootse. *fland.* **j. staf.** Lituus, lituus pontificius, pedum pastorale incurvum, bacillum antistitum à summo inflexum, *vulgò* crossa. *gallis dicitur* croce. *q. d.* baculum aduncum. *ang. croke.*

krop/kroppe. Ingluvies, vesicula gutturis, ruma, rumen. & Iugulus, jugulum, guttur. & Stomachus, bilis, indignatio, pertinacia. & Struma, scrofula. *ger. kropff. gal. crepion. ang. croppe. ital. groppo* nodus *dicitur.*

krop van salaet. Globus lactucę capitatæ, conglobata in orbem folia lactucæ.

krop-aes. Turunda, massa sive offa qua farciuntur altilia.

krop-been. Clavicula, jugulus, compages

colli cum trunco.

krop-ghe-ſwel. Struma.

krop-gans/ krop-voghel. Onocrotalus, avis ingluvie admodum eminente.

krop-lattouwe. j. krop-ſalaet. Lactuca ſeſſilis.

krop-ſalaed. Lactuca ſeſſilis, laconica, betica, capitata, conglobatis in orbem folijs criſpa.

krop ſweer. j. kliere. Struma, ſcrofula.

krop-voghel. j. krop-gans. Onocrotalus.

kroppaerd/ kropachtigh. Homo gutturoſus, ſtrumoſus. & Stomachoſus, præfractus, pertinax.

kroppen. Saginare, ingluviem avium farcire, turundis farcire.

kroppen/in-ſwelghen. Vorare, devorare, glutire, deglutire.

kroppigh. Strumoſus, gutturoſus.

kropel/kreupel/ krepel. Claudus. *ang. creple.*

kropel gaen. Claudicare.

kropel gras. j. wegh-gras. Polygonum.

kropelheyd. Clauditas, claudicatio, claudicandi vitium.

kroppe. j. krop. Ingluvies.

kroppier / achter-kroppier. Poſtilena. *vulgò* croppera, groppera: *gal. croupiere. ital. groppiera. hiſp. grupera. ang. crouper.* groppa *autem italicè* clunis equi *dicitur ſicut groppe gallicè.*

kroſel. j. kruyſel. Fuligo.

kroſen. Crocire, crocitare.

kroſpel/kroſpel-beenken. j. knoſpel-beenken. Cartilago.

kroſpen. j. knorſpē. Concrepare dentibus.

krotte. *fland.* Lutum veſtibus hęrens, *gallicè* crotte, crofte. *q. d.* cruſta: *quòd lutum in cruſtarum ſpeciem obdureſcat, veſtibuſque hæreat.*

krotten. *fland.* Lutum veſtibus hærens penicillo detergere.

krotter. *fland.* **j. kladder.**

krouwen. j. krauwen.

krucke. Scipio, fulcimentum ſubalare.

krucke. *B. cano dicitur* ſcipio cum tranſverſario ligno ad rectos angulos impoſito. *Iuſt. Lipſius. lib.* 1. *de Cruce. cap* 8. *Nos Belgæ hodie* Bacillos in crucis formam , ... ęgrorum brachijs ſuſtentaculum ſu... mus , *vocamus* cruckas. *huic Lipſij ſ... tiæ ſuffragatur, quòd galli fland. potent... cent & huiuſmodi* fulcimenta & pati...

Op krucken gaen. Fuſte aut ba... gradum fulcire, ſcipionibus niti v... niti. *ang. corwche.* **j. ſtelte.**

kreunen. j. kronen. Conqueri.

kruſte. j. krofte. Crypta.

kruycke. Cantharus, teſta, fidelia, hy... *germ. krug. gal. cruche.*

kruyck-viſch. Orbis, piſcis cantharum... pace alvo referens. *Adr. Iun.*

kruyd. Herba. & Aromata.

kruyd-bedde. Area.

kruyd-boeck. Liber herbarius.

kruyd-buſſe. Narthecium.

kruyd-groen. Herbeus, viridis inſtar... bę.

kruyd-hof. Hortus, hortus holitorius... tus herbis & floſculis inſtructus, h... herbifer.

kruyd-horenken/peper-huyſkē. Cu... lus.

kruyd-kenner. Herbarius : qui noti... rei herbarię habet.

kruyd-koeck. j. lief-koeck.

kruyd-koeck-backer. Naſtocopus.

kruyd-merckt. Forum olitorium.

kruyd-naghel. j. groffel-naghel. Ca... phyllon. (c...

kruyd-noot. j. muſcaet-noot. Nux ...

kruyd-ſteen. *vet.* **j. mortier.**

kruyd-verwigh. Herbeus.

kruyd-winckel. Taberna aromataria, ... baria.

kruyd-worm. Eruca, bruchus, campe. ...

kruyd-achtigh. Herbidus, herboſus, ... beus.

kruydeken. Herbula.

kruydeken loopt my nae. Amoris ve... ficium: amoris poculum, philtrum, ... bę Medeides, Hecateides, Perſeides... neficæ: amatorium virus: erogenne...

kruydeken roert my niet. Perſicaria ... quoſa. *vulgò* noli me tangere. *herba... ius folliculi ſive valvuli cum leviter ta...*

ai...

attinguntur, mox semina quibus scatent tanquam indignabundi ejaculantur in attingentem. M. Lobel. & per metap. Homo iracundus, irritabilis, indignabundus.

uyden. Imbuere sive condire herbis vel aromatibus.

uydenier. Aromatopola, aromatarius.

uyen/kruyden. Trudere, protrudere, pellere, propellere.

uyen den kruy-waghen. Protrudere, curriculum, vectare, subvectare.

uy-waghen. *lovan.* **j. koorde-waghen.** Vehiculum trusatile, trusile.

uyllen. j. krollen.

uyme. Medulla panis. & Mica. *ang. cromme, crumme.*

uymelen. Friare, in micas frangere.

uymelinghen. Micæ.

uyne/tops des hoofds. Vertex capitis. *q.d.* corona.

uyne/platte. Corona rasa, vertex rasus, vertex novacula delibatus: vertex initiatus. *vulgò* tonsura, corona. *gal. couronne. ital. corona. hisp. corona. ang. crowne.*

uyn-brief. Verticis sancti præsidium tessera & elogium initiati verticis: libati novacula verticis elogium.

uyppen. Serpere, repere, reptare. *ger. kriechen. ang. creape, creepe.*

uyppende dier. Animal reptile.

uyp-hol. Latibulum, latebra, lustrum.

uys/kraus. Crispus, vibratus.

uys-hayr/ghe-krolt hayr. Cincinnus: capillus intortus, crispus, vibrati crines, annulus, cornua.

uys-hayrigh. Crispus.

uysen het hayr. j. krollen.

uys-besien/ kruys-doren-besien. *holl.* **j. kroes-besien.** uvæ crispæ.

uys-bol. j. krolle-bol. Crispus.

uysen. j. kruyselen. Denigrare.

uys-kole. Carbo.

uysel/krosel. *sax.* Lychnuchus pensilis, lampas pensilis.

uyselen/kruysel/be-kruysen. Denigrare, oblinere fuligine.

uys. Crux, patibulum, arbor infelix, furca. *ger. kreutz. gal. croix. ital. croce. hisp. cruz. ang. crosse.*

kruys. Crux, id quod nos cruciat, torquet, & affligit: cruciatus, cruciamentum, tormentum, supplicium, afflictio pœna, incommodum.

kruys. Decem. *q.d.* crux. *litera enim* X. *crucis signum referens, nota est numeri denarij.*

kruys. Dextera pars nummi, pars antica nummi, cruce plerunque insignita.

kruys oft munte worpen. Sortiri nummis.

kruys-been. Os sacrum.

kruys-besie. j. kroes-besie.

kruys bloemen. j. melck-kruyd. Polygala: *herba cuius flores circa festum S. Crucis in vere prodeunt.*

kruys-boghe/voet-boghe. Balista, arcubalista, scorpio manualis: *arcus crucis figuram referens.*

kruys-boom. j. wonder-boom.

kruys-boter. Butyrum vernum: *confectum Maio mense, circa dies rogationum.*

kruys-dagen. Robigalia, ambarvalia, amburbalia, continuæ tres feriæ, quibus supplicabatur ad urbis, agrorum & segetis calamitates avertendas; *ad horum exemplum instituti suppliciorum supplicationúmve dies hodie religiosi habentur. ita Adr. Iun. Eccles. autem dicuntur.* dies sive feriæ rogationum, *& teutonicè* **kruys-daghen** *à crucibus circumferendis.*

kruys-distel. Eryngium, capitulum Martis, centum capita, *officin.* erynge.

kruys-gangh / om-gangh. Supplicatio. *vulgò* processio cum crucibus.

kruys-gangh. Peristylium, porticus undique columnis septa & Ambitus templi. *vulgò* circumcolumnium.

kruys-hout. j. ancker-hout.

kruys-munte. Mentha cruciata: *sic dicta quòd duo folia simul jungantur crucis forma.*

kruys-strate. j. kruys-wegh. Compitum, gruma. & Quadrivium.

kruys-vaert. Expeditio contra Turcas, militia sacra. *vulgò* cruciata. *sic dicta quòd milites cruce sint signati.*

kruys-venster. Fenestra decussata, quadriforis, cruciformis, jugamenta decussata.

kruys-

kruys-voghel. Loxia: *avis vulgò dicta* cruciata, *quod summas rostri partes ac mucrones instar crucis transponat & decusset.*

kruys-wegh. Quadrivium. & Compitum. *germ. kratz-strasse, krutzwegh. ital. cruciata, crosale. hisp. encruzyada. ang. crossewaye.*

kruys-werck van metselrije. Pteromata, alæ.

kruys-wijs. Cruciformiter, decussatim, in modum crucis.

kruys-wortel. Erigeron, senecio. *vulgò* cruciata.

kruysaet. Aureus cruciger, aureus cruce insignitus. *vulgò* crusatus.

kruyseringhe/voordinghe. Impages: regulæ simæ quæ tympanum sive panellum circumdant. *Adr. Iun.*

kruysette.j.kruys-wortel.

kruyssel. *germ. sax. sicamb.* Cruciger argenteus, cruciatus: *numulus argenteus duplicis crucis figura insignitus.*

kruyssen. Cruci affigere, cruci suffigere, crucifigere, in crucem tollere. & Cruciare, torquere, affligere.

kruyssen ende sæghenen. Crucis signo se munire.

kruyse. Vas potorium. *germ krause.*

krul. *fland.* **j.krol.** Fastosus.

krullen.j.krollen.

kruspel-been.j.krospel-been.

K V

kubber/kobber. Columbus. & *fland.* Coryphæus.

kubbingh. *vet. holl.* Appendix tugurij.

kuchelen.j.kughelen.

kuch. Tussis, tussicula. *ang. cough.*

kuchen/kichen. Anhelare, gemere. & Tussire. *ang. coughe.*

kudde. Grex, armentum, pecuarium.

kudde. *vetus.* Porcus.

kuddeken. Parvus grex.

kuddeken. *vetus.* Porcellus.

kuddekens boter.j.liese. Abdomen, adeps suillus, quo butyri loco quidam vescuntur.

kudde wijs. Gregatim, catervatim.

kudden. Coire, convenire, congregari, aggregari.

kudser/kud-hoeder. Armentarius, arcu-
lator.

kudse/kodse. Clava nodosa: stipes nodo-
sus, *Ovid.* stipes nodis gravidus, *Vir.*

kuecken. *fris. sicamb. holl.* **j.kiecken.**

kuere.j.kure. Cura.

kueris.j.kuris. Thorax coriaceus.

kuers.j.koers. Cyclas.

kughel. *germ. sax. sicamb.* Sphęra.

kughelen. *germ. sax.* Rotundare.

kughelen. *holl.* **j.slingheren.**

kuycken.j.kiecken.

kuyden. *holl. fris.* **j.knauwen.**

kuyckuck/ kuyck-kuyck. *sicamb.* **j. lick-
kock.** Cuculus.

kuyperen. Ludere, nugari, jocari, confabu-
lari. & *hol.* Deambulare, recreationis
causa.

kuyeringhe. Lusus, ludus, facetię. & *holland.*
Deambulatio.

kuyl. Fovea, scrobs, fodina, specus an-
trum, κοῖλος. i. concavus, cavus.

kuyl-mussche.j.pimpel-meese. Parus mi-
nor, troglodites, avicula in foraminibus
vel cavernis degens.

kuym/kume. *ger. sax. fris. holl. sicamb.* **j. nau-
welijck.** Vix, difficulter, ægrè.

kuymen. Gemere.

kuyndsel.j.kundsel. Condimentum.

kuype. Cupa, tina, dolium. *gal. cuve. ita. cu-
pa. hisp. copa, cuba.*

kuype/tobbe. Labrum.

kuype der stad. Septa urbis, spatium u[...]
mœnibus comprehensum, locus u[...]
vallatus.

kuyp-setel/tonne-stoel/kack-stoel. S[...]
familiaris.

kuyp-stoel. Solium.

kuypen. Viere, coassare, coaxare dolia.

kuyper. Doliarius, vietor. *vulgò* cupari[...]

kuys.j.kuyse. Clava.

kuys-kote/kuysch-kote. Talus pronus, [...]
supinus.

kuys-koten. Ludere talis pronis, lud[...]
astragalis.

kuysch. Castus, pudicus, continens, [...]
temeratus, immaculatus, mundus, p[...]
rus.

uysch-baer/kuyst-baer/koſt-baer. Purus, integer, probus.
uysch-baer-houden. Sartum tectum tenere, integrum ſervare.
uysch-baerlick. Purè, integrè, probè.
uysche. *fland.* j. pot-heyſe. Anſula culinaria.
uyscheyd. Caſtitas, caſtimonia, pudicitia, continentia, munditia, puritas, integritas.
uyschelick. Caſtè purè, integrè.
uyschen. Purgare, mundare.
uyschen de boomen. j. ſnoepen. Frondare, putare arbores.
uyſe/kuſe. *ſax.* Dens molaris.
uyſe. *ſax. friſ. ſic. hol. fland.* j. kudſe. Clava.
uyſel. j. keuſel. Globulus.
uyſelen. j. keuſelen.
uyt/kyte/keete. *friſ. ſicamb. holl.* Sura. & Pulpa.
uyte-kiete. *friſ. ſicamb. holl. fland.* j. roghe. Ova piſcium.
uyte. Cereviſię genus.
uyten. Potare cereviſiam.
uyt-haen. Potor cereviſiæ: philopotes, acer potator.
uyter/kuter. *germ.* Columbus.
uyter/kuter. *ſax. ſicamb.* Lanio.
uyter-huys. j. ſlagh-huys. Laniena.
uyt-wl. *ſicamb.* Bubo. *germ. kutz.*
uyven/kuyveren. j. huyveren. Tremere, horrere, frigutire. *ang. quiver.*
uyveringhe. Horror cum tremore, quercera febris.
ul. *vetus. ger.* Teres longus & rotundus.
ul-bars. *ſax.* Perca minor, porculus, porcellus. *genus piſcis.*
ullinck. *ſax.* Mugil piſcis.
ul/manlicke roede. Coles, colis, penis, cauda ſalax, veretrum, mentula. *gal. coville. cola. hiſp.* i. cauda, penis.
ul/klos/kloſ ken. Coleus, teſtis, teſticulus. *gal. covillon. ital. coglione. hiſp. coione.*
ul-balgh. Scrotum, pellis teſticulos continens.
ul-byter. j. ſchal-byter. Scarabęus.
ul-borſe/kul-balgh. Scrotum. *vulgò* burſa teſticularis.

kul-broecke / kul-broeckſ ken. j. beurbroecke. Subligar.
kul-ſackſ ken. Scrotum.
kul ſenuen. j. kloſ-aderkens.
kul-ſnyden. j. lubben.
kulleken. Mentula. & Teſticulus.
kullekens kruyd. Orchis, priapiſcus, ſatyrion, leporina.
kuls ghe-recht/kuls ghe-rief. Matula.
kulckt. Culcitra, culcita. *germ. gulteren. gal. coultil. ital. coltre. hiſp. colcedra, colchon, colcha. ang. quilt.*
kulckt-maecker. Culcitarius.
kuyne. j. kuyn.
kummet. *ſax.* Helcium.
kund/ kundigh/ kunnen. j. kond/ kondigh/ konnen.
kunden. j. kundſelen. Condire.
kundſel/kuyndſel. Condimentum, conditio.
kundſelen/kuyndſelen. Condire, ſapidum facere.
kunne. j. konne.
kunnen. j. konnen.
kunſte. j. konſte.
kurde-waghen. *fland. gand.* j. koorde-waghen.
kure. Cura, curatio. & Medela. & Regimen.
kure. Geſtus, mos agendi, geſticulatio, factio, opera. Dit zyn van uwe kuren. Iſtarum operarum es.
kure. j. prochiaenſchap. Curia, curionatus. *gal. cure. ang. cure.*
kurept. *vetus.* j. prochiaen. Curio. *vulgò* curatus. *gal. curè. ang. cureate.*
kurepe. j. ghe-welle. Turunda accipitraria. *gal. curee.*
kuris/kuriſſe. Gravis armatura, lorica cataphracta: thorax chalybeus, ferreus, æneus, coriaceus. *germ. kuriß. ang. curet. gallicè cuirace. fortè à cuir.* i. tergus corium, *unde olim thoraces militum confici ſolent. ital. corazza, corazzina. & hiſp. coraças: quòd bellatori cor animumq́;, (quod corragium. gal. ital & hiſp. vocant) addat.*
kuriſſer. Eques cataphractus, cataphractus, cataphractarius.

kurt.j.kort. Curtus, brevis.
kus. Basium, osculum, suavium. *germ. kuß. ang. kisse.*
kussen. Basiare, osculari, osculum dare, suaviari, suavium dare. *κυνεῖν. germ. kussen. ang. kisse.*
kusser. Basiator, osculator.
kussen. Pulvinus, pulvinar, pulvillus, cervical. *germ. kusse. gal. cussin. ital. cossino. ang. cusschin.*
kusseneel. Sella equestris, stragulũ, ephippium.
kust-baer.j.kupsch-baer/kost-baer.
kuste.j.koste. Regio, ora.
kuste-koe.j.guste-koe. Vacca lactaria, coitus appetens, à tauro non inita.
kustinghe. *zeland.* Iusiurandum vidui aut viduę de bonis defuncti justè ritéque in catalogum seu inventarium relatis.
kuster.j.koster. Custos templi.
kute. *zeland.* **j.putteken.** Scrobiculus.
kuten. *zeland.* Nucibus in scrobiculum ludere.
kutz. *germ. sax. sicamb.* Bubo, ulula.
kutsken. *sax.* **j.steen-wl.** Asio.
kutsche. *sax.* Cisiarius, bigarius.
kutte.j.kerte. Crena. & Cunnus. *ang. cutte.* i. sectura, incisura.
kuttel-visch. Sepia. *ang. cuttel, cutle.*
kuwaerd. Lepus, *vulgò* cuardus.
kuwaerd. *fland.* Ignavus, imbellis, timidus. *gal. covard.*
kuwen. *fland.* **j. kauwen.** Mandere.

L A

Abbaeye. *vetus.* **j. xv. myten/ & blancke.** Dipondius, nummus epularis.
Labbaeye. *vetus. fland.* Epulum.
Labbaey brood. *bruxel.* Panis epularis.
Labbaey-maerte. Ancilla epularis, parasita.
Labbaey-maerteken. Ancilla scoparia, mediastina.
Labbaeyen. *vetus.* Epulari. & Parasitari.
Labben. *vetus.* **j.lapen/lappen.** Lambere, lingere.
Lab-soete. Ambubaia, mulier ignava & parum frugi.
Labben. *holl.* **j.klappen.**
Lábberen. *holl.* Vana loqui, blaterare.
Labberer. *holl.* Vaniloquus, blatero.
Lace/laece/leysse. Laqueus, laqueolus, rum canum, numella. *germ. lesse, lasse. ... lacci. hisp. lazo. ang. lace.*
Lach. Risus.
Lachen. Ridere, risum edere. *germ. la... ang. lauche.*
Lach-tanden. Gelasini dentes, qui ... ridendum reteguntur, incisores, inso... rij, tomici.
Lachen in die vuyst. In sinu gaudere ...
Lachachen. Cachinnari.
Lachelick. Ridiculus.
Lacher. Risor, ridibundus.
Lacherssse. Ridibunda mulier.
Lachter.j.laster. Vituperium.
Lachteren.j.lasteren. Vituperare.
Lachterer. Vituperator.
Lachteringhe. Vituperatio.
Lack/lacks. *germ. sax. sicamb.* Esox, e... genus piscis. *ang. lacks.*
Lack. *fland.* **j.leck.** Manans, stillans, ... fluens.
Lack. *fland.* Venereus, luxuriosus, l... vus.
Lack.j.laeck. Lacus.
Lack/lacke.j.laecke. Vituperium, vitiu...
Lacke. Lacca Arabum, Caucamon. D... corid. & Offiein.
Lackeye. A pedibus, ad pedes, ped... quus, circumpedes, hemerodromus, ... sor. *vulgò* lacaius. *gal. laquay. ital. la... hisp. laquey.*
Lackey-schoenen. Endromides, calce... cursum expediti.
Lackeyen. Currere, cursare, currere p... bus, currere pedes.
Lacken.j.lecken. Lingere.
Lacker.j.lecker.
Lackerisse.i.kalissen-hout. Glycyrrh... *vulgo* liquiritia. *germ. sicamb. leckrits. ga... galice. ang. licorice.*
Lackerisse.i.lactwerghe. Electuarium ...
Lactouwe/lattouwe. Lactuca. *ger. lat... sax. lacktuket. gal. laictue. ital. lactuca. ... lechu...*

le&uga.ang.lettuce.
actwerghe/latwerghe. germ.sax.sicamb. Embamma, intinctus. & Eclygma, electuarium, electurium, linctus, illinctus, defunctus, delinctorium. vulgò looch, loch.
adder. fris.holl.zeland.ang. j. leeder. Scalę.
ade. j. laede. Arca.
aeck/lack. ger.sax.sicamb.fris.holl. Lacus. λάκκος. gal.lac.ital.lago.hisp.lago.ang.lake.
aecke. fland. j. ecchel. Hirudo, sanguisuga. sic dicta à laecken: quod sanguinem minuat, detrahat & extenuet, vel à laeck. i. lacus: quod in lacustribus, palustribus & stagnantibus aquis inveniatur.
aecke/lacke. Defectus, vitium, vituperium, probrum, ignominia, detractio. ang. lacke.
aecken. Minuere, diminuere, attenuare, extenuare, deterere: & Minui, diminui, consumi, decrescere, rarescere, attenuari, deficere paulatim, deesse. ang. lacke.
aeckende waere. Merx decrescens.
aeckaedsie/laeckinghe. Diminutio, attenuatio, intertrimentum, imminutio, retrimentum, detrimentum, recrementum.
aecken/lachteren. Detrahere alicui: vituperare, perstringere aliquem.
aecken/doeck. Pannus, pannus laneus, à verbo laecken. i. deterere, attenuare; quod vestes panneæ citius terantur, quam pelliceæ, quibus ante panni inventionem usa est gens prisca mortalium, solita (Lucretio teste) Pellibus & spoliis corpus vestire ferarum.
aecken. Linteum, pannus linteus.
aecken. j. slaep-laecken. Toral.
aecken-boom. Liciatorium, jugum.
aecken-bereyder. Fullo.
aecken-maecker. Pannorum opifex, lanifex, lanificus.
aede. ger.sax.sicamb. Tabula, asser.
aede/laepe. Capsa, cista, capsella, capsula, cistella, theca, loculamentum, loculus arcula.
aede van de waghe. Ansa in qua examen versatur. q.d. loculamentum, loculus, arcula.

Laede/wevers-laede/kam. Pecten.
Laede/kramers-laede. sax.sicamb. Taberna, taberna institoris. laye. ang. locare, ponere, seponere. i. legghen.
Laede. j. laeye. Flamma.
Laeden/laeyen. Onerare, onus imponere, gravare, aggravare. germ.laden.ang.lade.
Laeden de busse. Farcire bombardam pulvere tormentario.
Laeden. germ.sax.sicamb.fris. j. nooden. Invitare. & Citare, vocare in jus.
Laeden/laeyen. Flammam edere.
Laeffenisse. j. laevinghe. Refocillatio.
Laegh. holl.sicamb. j. leegh. Infra positus, humilis, non altus, depressus.
Laeghe. Positus, positura, positio: & Ordo, series, striga, digestio, collocatio cuiusque rei suo loco. & Contignatio, textura tignorum.
Laeghe van touwen oft coorden. Spira: involutus funium circulus.
Laeghe van t'bedde. Fulcrum.
Laeghe. Laqueus. & Insidiæ. Laeghen legghen. Insidiari, tendere, ponere, collocare insidias, tendere plagas, laqueos.
Laepe. j. laede. Capsa.
Laeyen. j. laeden. Onerare.
Laeye. Flamma, flammæ lumen. hisp. lama. ang. leame. Lichte laeye. Flamma rubra, rutila.
Laeyen/vlammen. Flammare, flagrare, flammam edere.
Laeysse. j. lace. Numella.
Laemen. j. lamen. Diminuere.
Laemte. j. lemte. Defectus, vitium.
Laen. fris.holl.sicamb. Diverticulum, viculus. ang. lane.
Laer. ger.sax. Inanis, vacuus.
Laer. Locus incultus & vacuus, solum incultum. & Pascuum publicum. galli è 'aris dicitur.
Laeren. ger.sax.sicāb. Inanire vacuare, evacuare.
Laerie/laere. Mulier inculta, inepta, vana, mente vacua, vaniloqua, stulta, ambubaia.
Laerien. Ineptire, nugas ineptiasque dicere aut facere, instar vanæ mulieris.
Laesse. j. lace. Numella.

Laet/spaede. Serus, tardus, serotinus. & Serò, tardè. *ang. late.*

Laet. j. ghe-laet. Gestus.

Laet. Colonus, villicus, conductor villæ vel fundi: Latinus libertus, Latinus colonus *apud veteres I. C. à* **laeten:** *quod à veteribus Saxonibus (ut dicit Glos. Specul. Sax.) regione recens potitis, ijsdem locis sint relicti, ut terram tanquam tributarij & conductitij colerent: aut quòd manumissi & libertate donati sint.* **Laet** *inquit Becanus,* colonus *dicitur, cui ager colendus permittitur: qui fundum villámve conducit, à* **laeten/** *id est,* sinere, permittere.

laet. *flan.* Incola. & Subditus jurisdictioni.

Laet. Iudex pedaneus, pedarius: qui minora judicia ruri decernit: judex fundiarius, ruralis, vicanus.

Laet-bancke. Tribunal sive scenaculum colonorum, forum rurale, jurisdictio fundiaria.

Laeten. j. ghe-laeten. Gerere se. & Apparere, videri.

Laeten. Linquere, relinquere, omittere, sinere. & Mittere, dimittere. *germ. lassen. gal. laisser. ang. let.*

Laeten/op-houden. Desistere, abstinere.

Laeten. *fland.* Examinare, vernare more apum.

Laeten gaen. Dimittere, sinere abire, missum facere.

Laeten een schete. Crepitum ventris emittere, pedere.

Laeten blijcken. Planum facere.

Laeten duncken/laeten veur-staen. Sibi persuadere, in animum inducere.

Laeten sien. Edere, exhibere, ostendere.

Laeten staen. Relinquere, desinere.

Laeten wt-gaen eenen boeck. Edere librum.

Laeten zijn. Ponere. **Laet dattet soo zy. j. neemt dattet soo zy.** Fac ita esse.

Laeten vaeren. Missum facere, mittere, dimittere, omittere.

Laeten wassen den baerd. Barbam promittere, summittere nutrire.

Laeten weten. Certiorem facere, significare, denuntiare.

Laeten/toe-laeten. Concedere.

laeten/bloed-laeten/ader-laeten. M[illegible]re sanguinem, detrahere venis san[illegible]nem, incidere, solvere, secare ve[illegible] levare venas sanguine, emittere [illegible] sanguinem.

laeten met bussen. j. koppen. Scarifi[illegible]

laet-becken. Excipulum, vasculum qu[illegible]cipitur sanguis qui detrahitur veni[illegible]

laet-busse. Cucurbitula.

laet-ijserken/ vliem. Scalprum chir[illegible]cum, scalpellum, phlebotomum.

laeter/ponter-boom. Longurius.

laetste. j. letste. Vltimus.

laeven. j. laven.

laf. *sax* **j. lebbe.**

laf/lauw. Tepidus.

laf. Flaccidus, languidulus, tepidus, se[illegible] imbecillis.

laf van smaecke. Fatuus, insipidus.

laf weder/soel weder. Cœlum tranquil[illegible] tranquillitas, serenus aër, aër tep[illegible] aura tepens.

laffen/leffen. *vetus.* **j. klappen.** Garri[illegible]quitari.

laghe. j. laeghe.

laeghel. *germ. sax. sicamb.* Lagena.

lake. *sax.* Muria, salsugo.

lake. j. laeck. Lacus.

lake. j. laecke/lacke. Defectus.

lam/laem. Mancus, mutilus, elumbis, e[illegible]vis, languidus, imbecillis. & Clau[illegible] *germ. lam sax. lam. ang. lam.*

lam ooze. Flaccus.

lam-suchtigh. *vetus.* Paralyticus.

lam-slaen. Mutilare, enervare verberi[illegible]

lamme leden. Membra dissoluta.

lamme sanck/ lam liedeken. Næni[illegible] conditum & ineptum carmen, ina[illegible]na sive inepta cantio. **lammen** [illegible] Sermo insulsus, frigidus: qui parum [illegible]bet vehementiæ.

lamen. Deminuere, minuere, extenu[illegible] mutilare, debilitare. & Imminuere [illegible] remittere aliquid quod debetur, [illegible]tiam facere.

lamen. Tueri, cavere diligenter ne[illegible] quæpiam lædatur, *Becanus.*

mhepd / lammighepd. Imbecillitas membrorum, dissolutio membrorum, paralysis, nervorum resolutio, nervorum sideratio.

...melick. Languidè, remissè, cunctanter, segniter.

...m/lamb. Agnus. *germ. lamb. ang. lambe.*

...mf-vel. Pellis agnina.

...mf-vleesch. Caro agnina.

...mmen. Agnellum edere sive parere.

...mmeken. Agnellus.

...mmekens leven. Vita voluptaria, Epicurea, macerata.

...mape. Quarta bovis pars, quartarius bovis.

...mére. Mulier garrula, multiloqua, linguax, loquax. λάμυρ☉. i. loquax, garrulus, facetus.

...méren. Fabulari, confabulari, ineptè garrire more mulierum.

...mertsyn-steen. Succinum. j. amber/ember.

...mmaris. j. ammaris/ armaris. Armarium.

...mme / lemmer. *vetus.* Impedimentum, nocumentum.

...moen. j. dyssel. Temo, jugum. *gal. lamon.*

...moen-peerden. *fland.* Quadrigæ, quadrijugi: quatuor equi quadrigę juncti.

...moen-waeghen. Quadriga.

...moene. j. limoene.

...mpe. Lampas, lucerna, lychnus, lychnus pensilis. *germ. ampel. gal. lampe. ital. lampada. hisp. lampara. ang. lampe.*

lampen-neuse. Myxos: prominens pars lucernæ, ex qua profertur elychnium.

lampers. Byssus, carbasus lampra sive splendens nebula, velamen tenue & pellucidum. λαμπρὸς. i. emicans, splendidus, nitidus.

lampers. Amictorium, linteum humeros puellares operiens. *&* Textum pectorale.

lampet/hant-vat. Guttus, gutturnium, aqualis, lavacrum manuarium, nasiterna.

lamprAES/lamprAESken. Cuniculus junior, catulus leporinus. *gal. lapin. ital. leprettino. hisp. lebrastrilla.*

lampreel. j. lamprAES. Cuniculus.

lamprepe/pricke. Mustela, lampreta, murena fluviatilis. *gal. lamproye. ang. lamprey.*

lancie/lansse. Lancea, hasta. *gal. lance. ital. lancia hisp. lança. ang. launce.*

lancier/lancie-voerder. Lancearius, doryphorus.

lanck. j. langh. Longus.

lancke. Illia, inguen. λαγῶν. *gal. flancs. ital. fianci. angl. flankes.*

lanck evel. Ileus, volvulus, chordapson, tormentum. *vulgo* iliaca passio.

lancken-suchtigh. Iliosus.

land/acker/veld. Rus, ager, arvum, terra. *&* Continens. *vulgò* terra firma. *&* Littus, ripa. *ital. landa.* i. planities. *gal. lande.* i. planities inculta, campus incultus. *&* vastus: *landes de Bordeaux gal.* i. **Bordeeusche heyde. Te lande gaen.** Ire rus. *&* Proficisci terrâ. **Te lande woonen.** Habitare ruri.

land/land-schap. Regio, orbis, terra, tractus, ora.

land-bedriegher. *sax.* Ærufcator.

land-bedriegerthe. Stellionatus.

land-besitter. Indigena.

land-bouwer/land-man. Colonus, agricola.

land-bouwinghe. j. land-winninghe.

land-dagh. Conventus.

land-dagh/rijcks-dagh. Dies comitialis, comitia.

land-deken. Decanus, ruralis, archipresbyter ruralis, apocrisiarus. *vulgò* decanus Christianitatis.

land dwingher. *vetus.* j. **straed-schender.**

land-drossaerd. Pręfectus provinciæ.

land-grave. Comes provincialis. *vulgò* landgravius, landgraphus. *q. d.* comes terræ sive regionis ab Imperatore dono datæ.

land-heer. Regulus.

land-houder. *vetus. fland.* Consul territorij.

land-huys. Villa.

Land-juweel. Bravium celebre regionis, victori propositum.
Land-kaerte. Descriptio regionis. *q.d.* Charta regionis.
Land-kaerte.j.land-charter. Chartę regionis : statutorum & privilegiorum provincialium liber, jura & privilegia regionis scripta, tabula, in qua regiones delineatæ sunt.
Land-lieden. Agricolę, rustici.
Land-looper. Erro, vagus, multivagus, vagabundus. & Circuitor, circulator, medicus circumforaneus, agyrta.
Land-man. Agricola, agricultor, colonus, ruricola, rusticus.
Land-mate / veld-mate. Gnoma, gnomon: machina ad dimetiendos agros.
Land-meten. Terram dimetiri, spatium soli metiri.
Land-meter. Geometres, geometra, decempedator, mensor, metator, finitor agrorum mensor machinarius.
Land-næringhe. Agricultura.
Land-ouwe. Regio, situs, tractus regionis. & Pascua, orum ; pascuus ager : regio pascuis apta: prata, regionis sive patrię pratum. *ang. medowe.*
Land-pachter.j.pachter.
Land paele. Limes, terminus, finis agrorum.
Land-plegher. *germ. sax. sicamb.* Præfectus provinciæ, satrapa.
Land-ploeghen. Arare.
Land-pol. *vetus.* Rusticus. & Rustica.
Land-raed. Comitia, concilium provinciale.
Land-recht. Ius municipale.
Land-rijck. Locuples, dives agri.
Land-ruymigh. Exul, extorris.
Land-saerte.j.land-caerte.
Land-saet. Provincialis, incola provincię, indigena : inquilinus. & Villicus, colonus.
Land-saet.j.lands-knecht.
Land-schap. Regio, tractus, plaga: & Satrapia; provincia: eparchia.
Land-scheede. Terminus.
Land-scheyder.j.land-meter.
Land-sieckte. Morbus patrius, vern[illegible]lus.
Land-stad.j.lands-stad.
Land-straete. Via regia, militaris, pub[illegible]
Land-streke. Regio.
Land-strijcker.j.land-looper.
Land-swerver. Vagabundus.
Land-trouwant.j.trouwant. Vaga[illegible]dus, erro.
Landtresant.i.land-trouwandt. Vagabundus.
Landtresanten. Ociosè vagari.
Land-vaerder. Viator.
Land-vooght. Satrapa, eparcha, to[illegible]chus.
Land-vooghdye. Satrapia, eparchia, [illegible]vincia.
Land-volck. Gens, natio.
Land-wegh. Iter terrestre, pedestre.
Land-werck. Agricultura.
Land-wijf. Rustica, villica.
Land-wijn. Vinum patriũ, vinũ indige[illegible]
Land-win/land-winner. Agricola, a[illegible]cultor, ruricola.
Land-winninghe. Agricultura, agric[illegible]tio, agrorum cultus.
Lands. Patrius, quod est patriæ: & R[illegible]lis, ad rus pertinens.
Lands/ lands eyghen. Vernaculus, [illegible]trius. (
Lands-dagh.j.land-dagh. Dies comi[illegible]
Lands-gebruyck.j. lands-sede. Mos [illegible] consuetudo patriæ : mos genticus, g[illegible]tilitius; mos gentis.
Lands-heer. Satrapa, satrapes, toparc[illegible] regulus.
Lands-knecht. Miles stipendiarius. [illegible] famulus sive minister patrię vel reg[illegible]nis.
Lands-lieden. Populares, conterranei.
Lands-man. Popularis, conterrane[illegible] sympatriota. *vulgò* compatriota.
Lands-raed.i.land-raed. Comitia.
Lands-sede.i.lands-ghe-bruyck.
Lands-spraecke. Vernacula lingua, patr[illegible] sermo.
Lands-stadt/land-stad. Civitas medit[illegible]ranea, oppidum rusticanum, procu[illegible]

m[illegible]

mari vel flumine navigabili dissitum, agriculturæ non mercatui aptum.
Landt-wijse. Consuetudo, mos sive modus patriæ.
Landen/aen-comen te lande. Potiri terra, potiri arena, petere portum, appellere.
Langh/lanck. Longus, oblongus, prolixus, demissus, promissus, procerus. *ger. langh. gal. long. ital. longo. hisp. luengo. ang. longh.*
Langh/langhen tijd. Longum, diu. **Drij daghen/drij jaeren langh.** Per tres dies, per tres annos. **langh te veuren.** Pridem, multo antè, multo antè tempore. **Hoe langhe?** Quam pridem?
Langh nae. Porrò, longè post.
Langh-been. Pedo, macropus.
Langh-darm. j. aers-darm. Longanon.
Langh-duerigh. Durabilis, diuturnus, diutinus, longus.
Langh-haer/lanck-haerigh. Acersecomes, intonsus, acrocomus, capillatus, qui comas longas habet.
Langh-kinne. Mento.
Langh-lenter. Longurio, homo ineptè longus ad modum longurij.
Langh-levigh. Longævus, longæ vitæ, vivax.
Langh lijf. Procerus, oblongo corpore, longurio.
Langh-lippe. Labeo, labrosus.
Langh-moedigh. Longanimis.
Langh-muyl. Broncus.
Langh-neuse. Naso, nasutus.
Langh-roede. Præco.
Langh-saem. Lentus, tardus, cunctans, serus, segnis.
langh-saemheyd. Lentitudo, tarditas, segnities.
langh-saemlick. Lentè, tardè, cunctanter, remissè, perfunctoriè, defunctoriè, languidè.
langh-tand. Dento, dentatus, broncus, dentibus eminentibus.
langh-tonghe. Blatero, lingulaca, linguax, futilis, locutuleius, dicax.
lange-waeghen. Longurius vehicularis.
langh-weerigh. Durabilis.
langh-wijligh. Diuturnus.
langh-worpigh. Oblongus.
langh-worpigh rond. Teres.
langhen/lenghen. Prolongare.
langhen. Porrigere, extensa manu offerre, proferre, educere, promere, suppeditare. & Attingere, pertingere.
langhen. *vitus.* **j. ver-langhen.**
langher. Longior.
langhs. Per. **langhs hier.** Hac, per hanc viam, hac via. **langhs daer.** Illac, istac. **langhs waer.** Quà. **langhs der straeten.** Per vias, in via.
langhs oft int langhe stellen. In longam seriem ponere sive producere.
langhste. Longissimus.
langhst-levende. Superstes.
lance. j. lancie. Lancea.
lans-knecht. j. lancier. Lancearius.
lanterne/laterne. Laterna, cornu. *germ. latern. gal. lanterne. ital. lanterna. hisp. lanterna. ang. lanterne.*
lantern-draegher. Laternarius, lychnophorus, daduchus, lychnuchus.
lanterne. j. baecke. Pharus.
lanterne. j. stuyt-balck. Tholus.
lantsaem. j. langh-saem. Lentus.
lap. Segmen, segmentum, frustum, pars abscissa panni, telæ, corij, æris, &c.
lap/lap-stuck. Immissura, assumentum, commissura panniculi, panni.
lap laeckens/oft doecks. Panniculus.
lap van den schoen. Solea.
lapken van de ooze. Auricula infima auricula ima, lobus.
lapken/lelleken/onder-kam. Palea.
lappen. Pangere, figere, jungere.
lappen/drijven. Impingere, impellere, illidere, quatere.
lappen deur de billen. Abligurire, heluari.
lappen. Consuere frusta, sarcinare, consarcinare, assuere, coagmentare, sarcire, resarcire, reconcinnare, reficere, interpolare, resuere.
lap smout. Pinguis liquor ex coriorum loris sive segmentis. *offic. vulgo* axungia

lappæ.

Lap-werck. j. lapperſſe.

Lapper. Interpolator, ſarcinator: veteramentarius ſutor.

Lapperſſe. Interpolatrix, ſarcinatrix.

Lapperije. Interpolatio, ſarcinatio, opus interpolatum, interpolum, coagmenta, aſſumenta, cento.

Lappen/ lapen. Lambere, lingere. λάπτειν, λαπάζειν. i. ſorbendo haurire. *germ. lappen. gal. laper. hiſp. lamer, lamber. angl. lappe.*

Lap-ſacken. Pitiſſare, paulatim bibere, libare, delibare, paulatim & identidem bibere, adbibere.

Lap-ſalven. *holl.* quack-ſalven.

Larck. j. lerck.

Lard. *fland.* j. ſpeck. Lardum. *gal. lard. ital. lardo. hiſp. lardo. ang. larde.*

Lardéren. Lardo transfigere. *vulgò* lardare.

Lardér-priem. Lardarium, creacentrum: veruculum transfigendis lardo carnibus aptum.

Lardér-ſpeck. Laridum pingue, quo carnes parum pingues, maximè autem ferinę transfiguntur.

Lardérſel. j. lardér-ſpeck.

Lardiere. *vet. fland.* Carnarium ſuillum.

Larve/ larwe. *ger. ſax. ſicamb. fland.* Larva. & Lamia.

Larve/ larwe. Lingua.

Larven/ larwen. j. ſlabben. Lambendo bibere.

Laſch. j. lachs. Eſox.

Laſerije. Lepra, elephas, elephantiaſis, elephantia. & Hierocomium, locus leproſis & elephantiacis deputatus. *gal. ladrerie. ital. mal de ſan lazaro. ang. lazari.*

Laſeriſch/ malaedſch. Leproſus, elephantiacus. *vulgo* laſaretus: *à lazaro nempè mendico Euangelico, ſcabie & ulceribus pleno.*

Laſſche. Immiſſura panni aut veſtis: pars aſſuta.

Laſſchen. Immittere ſive inſuere partem panni, interjicere, intexere, aſſuere partem.

Laſt. Onus, pondus, ſarcina, moles, faſcis.

Laſt/ voer. Vehes, vehis.

Laſt korens. *antwerp.* j. 38. veertel...

Laſt/ bevel. Provincia, munus, officiu... onus, mandatum.

Laſt gheven. j. be-laſten. Dare negotiu...

Laſt/ ſchip/ hulcke. Navis oneraria, co...

Laſt-wagen. Sarracum, plauſtrum, ... culum quo onera & moles vehuntu...

Laſtagie. Saburra. *gal. leſtage. hiſp. l... ang. laſtage.*

Laſtagie. *ſax. holl.* Navale, locus ub... ves conſtituuntur, ædificantur, aut ca... ſatæ reparantur.

Laſten. j. laeden. Onerare.

Laſtigh. Oneroſus, moleſtus, diffi... gravis, arduus.

Laſtighlick. Graviter, moleſtè.

Laſter. Dedecus, crimen, labes, vit... convitium, vituperium, vituperatio ig... nominia, calumnia, ſycophantia, ... phemia.

Laſter-baer. Vituperabilis, vituperan...

Láſteren. Criminari, calumniari, convi... ri, obtrectare, vituperare, culpare: m... dicta conjicere, congerere: improb... reprobare, infamare, detrahere.

Laſterer. Vituperator, criminator, cal... niator, convitiator, ſycophanta.

Laſteringhe. j. laſter. Vituperatio.

Laſterigh. Calumnioſus, mordax. & c... minoſus.

Laſterlick. Calumnioſè, criminoſè, ig... minioſè, improbè, indecorè.

Lat. j. glat. Levigatus, lubricus.

Late/ laten. j. laete/ laeten.

Laterne. j. lanterne. Laterna.

Latoen. j. lattoen. Æs coronarium, ... chalcum, aurichalcum: æs aurei colo... *vulgò* latonium, ottonum. *germ. letton... leton. ital. latone, ottone. hiſp. laton. ang... ten.*

Latte. Aſſula, aſſerculus, tigillum, reg... linea. *gal. late. ang. lathe.*

Latte/ ribbe. Tigillum, tranſtillum, lon... rius, pertica oblonga tranſverſim p... poni ſolita.

Latte van den ſtaelen boghen. Lam... brachium baliſtę chalibeę.

La...

latte van de schouwe. Lamina foci, cui appenditur climacter.
latte.j.draed. Annulus purus, lunula.
lat-houwer. Tignarius.
lat-yser. Clavus ferreus minor quo tigilla configuntur.
lattier.j.litier.
lattoen.j.latoen.
lattouwe.j.lactouwe. Lactuca.
lat-werghe.j.lacktwerghe.
lau.j.lauw. Tepidus.
lave/ave. Ambubaia, mulier absurda, inepta, ignava, odiosa, *Terent.* & Mulier ineptè blandiens.
laveyen. Vagari otiosè, otia agere, errare, palari: pascere errando sive palando.
laveyen.j.schoften. Otiari sive pascere & errare, quatuor statutis diei horis. *ang. leave.* i. desinere, quiescere, requiescere, remittere.
laven. Focillare, refocillare, fovere, refovere, levare, allevare, collevare, solari.
laven met wijn. Refocillare, refovere, reficere vino.
lavenisse/ laeffenisse/ lavinghe. Fomentum, refectio, refocillatio. & Levamen, levatio, levamentum, allevatio, allevamentum, solatium. & Laxamentum, remissio.
lavender-spijck. Lavendula, hirculus, saliunca, spica, spica nardi, pseudonardus. *gal. lavande. ang. lavenaer.*
lavéren/loevéren. Vagari, obliquare cursum, obliquando navigare, obliquis cursibus ventos in mari aut flumini captare, per errare litora.
lavesche. Levisticum, laserptium *quibusdam. gal. livesche. ang. lovage.* **avetse.** Apium grande, hipposilinum, equapium, olus atrum, petrocelinum Alexandrinum, levisticum vulgare.
lavetse. Mulier ignava.
lavoor. Guttus, gutturnium, aqualis, malluvium, lavacrum. *vulgò* lavatorium.
lavuyt. Nugæ, nugamenta, ludificatio.
lavuyt gheven. Verba dare, ludificare.
lavuyten. Nugari. & Parasitari.
lavuyter. Scurra, nugator. & Parasitus.
lauw. Tepidus, egelidus.
lauw-daete. Ambubaia, mulier ignava. *q.d.* facto sive opere tepida.
laeuw-hertigh. Homo tepidus, ignavus.
lauwen. Tepefacere. & tepescere, tepefieri, intepescere.
lauheyd/lauwigheyd. Tepor.
lauwelick. Tepidè.
lauwer. *fland.* Foculus, cucuma, caldarium.
lauwe/louwe/asse. Tinea piscis.
lauwe/louwe. *ang. sax.* Lex. *gal. loy. ang. lauwe.*
lauwe/lauw-maend/louwe/louw-maend/lo-maend. Ianuarius. *dicitur* **lauw-maend.** (*inquit Adr. Iunius*) *à coniugalibus legibus, quæ tunc solent maximè contrahi, ut* Gamelion *Græcis à nuptijs.*
lauwer. *vetus.* Causidicus. *ang. lauwer.*
lauwer/lauwer-sack.j.pleyt-sack. Sacculus litiũ, pera causidici. & Pera viatoria.
lauwer-besie/bakeler. Bacca lauri.
lauwer-blad. Laurea, lauri folium.
lauwer-boom/laurier-boom. Laurus. *ger. laubeer-baum. gal. laurier. ital. lauro. hisp. laurel, lauriero. ang. laurel.*
lauwer-hoed/lauwer-krans. Laurea, corona ex lauro.
lauweyt. Ludus, ludicrum: ludus matutinus: cantio honoraria: cantiuncula antelucana. *vulgò* matinada.
lauweyt. Præludium, prælusio.
lauweyten. Ludere, rem agere ludicram gesticulari.

L E

lebbe/libbe. Scortum vitulinum, stomachus vitulinus unde conficitur coagulum. & Coagulum, quo cogitur spissaturque lac.
lebbighe kæse. Caseus coagulo nimio, nimioque scorto vitulino corruptus.
lebs smaecken. Sapere coagulum.
leck/lekende. Manans, fluens, stillans, rimosus, perfluens.
leck worden. Agere rimas, dehiscere, ducere rimas.
leck-schip. Navis rimosa, lacera, rimis & fora-

foraminibus hiscens.
lecke.j.leke. Rima navis.
lecke. Lixivium excolatum à cineribus.
lecke. Vappa, vinum evanidum, cerevisia evanida.
lecken.j.leken. Stillare.
lecken oft leken den wijn. Vinum sacco castrare, sacco frangere, vini vires emedullare.
leck-sack. Saccus vinarius, quo vinum à fecibus excolatur, in metæ formam desinens: meta inversa. *vulgò* manica Hippocratis.
leck-bat.j.lek-bat. Excipulus.
leck-wijn/stort-wijn/druy-wijn. Vappa, vinum evanidum.
leck-wijn/leke-wijn/druy-wijn.j. veur-loop. Mustum lixivum potropum.
lecken/lacken. Lingere, delingere, lambere, λείχειν. *ger. lacken. gal. licher. ital. leccare. ang. like.*
lecken ende suppen. Catillare, ligurire: & Sorbere, lambendo sorbere.
lecke-baerden. Barbam lingere: os, labia lingere.
leck-frite. *vetus. fland.* Moretum, placenta ex caseo, ovis, melle, &c.
leck-spit. Liguritor.
leck-spitten. Ligurire.
leckaerd. Catillo, liguritor.
lecker/lacker/leckaerd/ lecker-tand/ lacker mensch. Linctor, liguritor, catillo, cupes, eruditum palatum, subtile palatum, subtilis gula, peritus palati, popino. & Nequam, nebulo. *vulgò* leccator. *germ. lacker. gal. licheur, lichard. ital. leccardo. ang. lickerd, licarous.*
lecker/lacker. *dicitur Becano,* qui in saporibus nimium habet delectum: sive qui nimias in lingendo delicias quærit.
lecker. Lautus, delicatus, molliculus.
lecker-beetken. Pulpamentum, cupediæ, scitamenta, mattya, mattea, matteolę, geniatæ ciborum delicię. & Cupedinarius, cupediarum venditor.
lecker-tand. Liguritor, cupes, subtilior gula, eruditum palatum.
lecker tonghe. Lingua in gustu sagax.
leck-maraud. Parasitus, catillo, mendus, ...
leck-platteel. Catillo, liguritor.
leckerlick. Delicatè, delitiosè, gulosè, ... tè, pollucibiliter.
lecker-nijse. Cupedia, orum: ciborum ... cię scitamenta.
leckerisse/leckrits. *ger. sicamb.* j. lacker... Glycyrrhiza.
lecksel/licksel. *holl. fris.* Loch sive Lok... syrupi genus.
led.j.lid. Membrum, articulus, commi... ra, compago. leden. Membra, articul...
lede/harre. Cardo, ferramentum cardi...
lede-loos.j.lid-loos. Mutilus.
lede-maete.j.lid-maete.
lede. *vetus.* j.leyde. Gradus, gressus. & ... ctus. & Aquæductus.
ledekant. Lectus castrensis, lectus via... rius, lectus cortinis instructus. *gal. licle camp.*
ledekant-maecker. Clinopegus.
leden.j.gheleden. Præteritus, elapsus.
leden.j.veur-by.
leder & *per syncopen* leer. Corium, terg... pellis, exuviæ, aluta. *germ. leder. ang. let...*
leder. *metaphor.* Vagina. Van le... trecken. *adag.* Educere gladium è va... na, ensem stringere, nudare, explica... exerere, expedire: ducere ensem, m... cronem, ferrum.
leder-gaerwer/leer-gaerwer. Coriari... alutarius. j.gaerwer.
leder-touwen/leer-touwen. Perficere c... rium. j.gaerwen.
leder-touwer/ leer-touwer. Coriarius... gaerwer.
lederen *per syncopen* leren. Coriarius, pel... ceus, terginus, scorteus.
lederen sack. Saccus coriaceus, culeus, c... leum.
ledigh. Liber, solutus. & Inanis, vacu... cassus. & Otiosus, feriatus, deses, sup... nus, segnis, ossitans.
ledigh/onghe-houd. Cælebs.
ledigh gaen. Terere otia, otia agere, tere... tempus.
ledigh peerd. Equus inanis: cui nemo i... sidet.

edigh-gangher. Homo otiosus, otiator, desidiosus, deses, segnis.
edighe erve/ledighe plaetse. Area, locus ab ędificio vacuus.
edighe vrouwe. *vetus.* Vidua, mulier vacua, vacans, mulier cœlebs, innupta. *&* Meretrix. ἄφετος γυνή.
edighe daghen. *holl. sicamb.* Dies feriati. **j. vier daghen.**
edigher. j. lichter. Genus navis.
edighen. Vacuare, evacuare. *&* Solvere, expedire, liberare.
edigaerd. *fland.* Otiosus, desidiosus, otiator, piger, segnis, deses.
edigheyd. Otium, vacatio à labore, desidia: *&* Vacuitas, inanitas.
edighlick. Otiosè. *&* Liberè.
edighlick *& per syncopen* **leeghlick.** Facile, nullo negotio aut labore.
eeck. Laicus, λαικὸς, prophanus, idiota, sacris non initiatus. *&* Illiteratus. *ger. ley. gal. lay hisp. lego. ang. lay.*
eeck-broeder/ leeck-monick. Monachus laicus, monachus idiota.
eed/leyd. Dolor, mœror, ægritudo animi, molestia, malum, calamitas, offensio, injuria. *&* Eiulatus, lamentum.
eed doen. Nocere, molestia afficere, ægrè facere alicui.
eed zijn. Dolere. *&* Pœnitere.
eeden. Tędere, fastidire.
eeden. Fastidio esse, fastidire.
eed-gheval. Fastiditus, fastidiosus.
eed-kretigh. Fastiditus, tędiosus, inamœnus, injucundus.
eed-kretigh worden. Fastidiri, tædium & nauseam movere.
eed-kretigheyd. Fastidium.
eed-saem. Fastidiosus, molestus, incommodus, odiosus, gravis, acerbus.
eed-schap. Pœnitentia, metania.
eed-wesen. Dolere. *&* Pœnitere. **Het leed-wesen.** Pœnitentia, metania.
eed-wesen hebben. Pœnitere.
eed-wesigh. Dolens, pœnitens, męstus.
eedelick/ leedigh. j. leelick.
eeden. *fland.* **j. leyden.** Ducere.
eed-toghe. *vet. fland.* Dux, ductor.

leeder/ *& per syncopen* **leer.** Schala, æ, scalæ, arum; climax: *à* **leeden** *sive* **leyden/** *quòd scandentem ducant & dirigant. germ. leyter. ang. ladder.*
leeder van den waghen. j. waghen-leere. Sponda currus.
leeder-sporte. Climacter.
leefachtigh/ levendigh. Vitalis, vividus, vivax.
leef-baer. Vivax, vitalis, vividus.
leef-dagh. j. leven-dagh. Dies vitę. **Mijn leef-daghe langh.** Quoad vixi, quoad vivam.
leef-koeck. j. lijf-koeck.
leef-lick. Vividus, vivus.
leef-loos/ lijf-loos. j. leven-loos.
leef-toghte. j. lijf-toghte. Victus. *&* Vsus fructus.
leegh. Humilis, summissus, non altus, infrà positus, inferior, depressus.
leeghe stemme. Summissa vox.
leeghde. Vallis, locus humilis.
leeghheyd. Humilitas.
leeghen. Summittere, demittere, deprimere.
leelick. *q. d.* **leedelick/ leedigh.** Fastiditus, fastidiosus. *&* Deformis, indecorus, fœdus, turpis. *gal. laid.*
leelickheyd/ leedelickheyd. Fastidium, tædium. *&* Deformitas, turpitudo, fœditas.
leelicken. Turpiter, fœdè.
leem/ kleye. Argilla, terra figularis, terra argillacea, lenta, tenax, glutinosa. *&* Lutum. *&* Limus.
leem-aerde. j. leem. Argilla.
leem-morter. Lutum paleatum.
leem-placker. Crustarius, qui incrustat parietes argilla.
leem-plackerije. Opus tectorium, tectorium, illinimentum parietum argilla aut luto.
leemachtigh. Argillosus, lutosus, cœnosus.
leemen weegh/ leemen wand Paries cratitius, luteus, luto aut argilla crustatus.
leemen. Lutare, collutare, illinere argilla aut luto.
leeme/ leemer. Bestiola quadrupes in Nordуegia

uegia magnitudine ſoricis pelle varia, per tempeſtates & imbres decidens, omniaque virentia depaſcens more locuſtæ.

leembendt/lembind/leen-bendt. Licium: *&* Ellychnium.

leen. *vetus.* **j. ſepſene.** Falx fœnaria.

leen/leen-goed. Prædium clientelare vel beneficiarium, fundus clientelaris, beneficium, colonia. *vulgò* feudum. *dicitur* **leen.** *q.d.* commodatum.

leen. *friſ.* Beneficium ſacerdotale. *vulgò* prębenda.

leen-draegher.j.leen-man.

leen-goed. Prædiũ clientelare, res clientelaris. *vulgò* bona feudalia, agri feudales.

leen-heer. Patronus poſſeſſionis clientelaris. *vulgò* dominus feudi, feudarius.

leen-hof. *vetus.* Colonia.

leen-hof. Curia rei clientelaris.

leen-houder.j.leen-man. Cliens.

leen-man. Cliens, beneficiarius, vir ex feudo beneficiarius, homo bonæ fidei, fidelis. *vulgò* vaſſus, vaſſallus.

leen-man-ſchap.j.man-ſchap.

leen-ſchrijver. Scripturarius.

leen-vinder. Apparitor feudarius.

leenen. Mutuare, commodare, utendum dare: dare mutuum, dare mutuo, dare commodato. *ger.leben.ang.lend:,lone.*

leener. Commodator, creditor.

leeninghe. Mutuum, commodatum, mutuatio, mutui acceptio.

leeninghe doen.j.leenen.

leep. Lippus, gramoſus, gramioſus.

leep/leep-loos. Callidus, verſutus, vafer, ſubdolus, aſtutus: *ſunt enim lippi, luſci, peti plerumque verſipelles, vafri, ſubdoli.*

leep-ooghe. Lippus.

leepaerd/lonckaerd. Petus: *&* homo callidus.

leepe ooghen. Oculi fluentes, delachrymantes, oculi gramioſi vel gramoſi.

leepen. Lippire.

leepachtigh. Lippitudo. *&* Calliditas, aſtutia.

leer.j.leder. Corium.

leere.j.leeder. Scala.

leere/leeringhe. Doctrina, diſciplina, præceptio, pręceptum, documentum, [illegible] ditio.

leer-gheld/ſchool-gheld. Minerval.

leer-jaeren/leer-tijd. Tyrocinium.

leer-jonghe. Diſcipulus, tyro, tyruncu[illegible] novitius in arte.

leer-kind. Diſcipulus.

leer-knecht. Diſcipulus.

leer-meeſter. Doctor, magiſter, pręcep[illegible] didaſcalus.

leer-ſaem. Docilis, docibilis.

leerſaemheyd. Docilitas.

leer-ſtuck. Tyrocinium.

leer-tijd.j. leer-jaeren.

leerachtigh. Docilis.

leeren/onder-wijſen. Docere, inſtitue[illegible] imbuere, pręcipere, erudire, profiteri[illegible] tem.

leeren/aen-nemen. Diſcere, addiſce[illegible] condiſcere, comprehendere, ſtude[illegible] operam dare artibus, literis, *&c. ge*[illegible] *lernen. ang.learne.*

leerer/leeraer. Doctor, didaſcalus, præc[illegible] tor. *&* Profeſſor, qui publicè artes do[illegible]

leerigh. Docilis.

leeringhe. Doctrina, documentum, eru[illegible] tio.

leerlick. Docilis.

leerlinck. Diſcipulus.

leerſe. Ocrea, ocreæ, arum. **leerſken.** [illegible] thurnus, ſoccus.

leerſen. Ocreis calceare, ocreas induere

leerſen.j.bot-aerſen.

leeſe. Sulcus. *&* Orbita.

leeſt. Forma, formula, typus. *&* Moduli[illegible] forma, muſtricula, lignea forma[illegible] quam inductum corium novus fit c[illegible] ceus. *germ.leiſt. ang.laſt.*

leeſten. Præſtare, ſatisfacere, perficere. [illegible] Durare, permanere. *germ.leiſten. ang.la*[illegible]

leeuw. Leo. *germ.loeuw. gal.lion. ital.leo*[illegible] *hiſp.leon. ang.lion.* **leeuwken.** Leunc[illegible] lus.

leeuw. Nummus leonis effigie.

leeuw-welpe. Scymnus: leonis catulus.

leeuwinne. Lea, leæna.

leeuwen/leeuws. Leoninus.

Leeuwercke/leewerick/lewerick/lauwerick/lewerck/lercke. Alauda, galerita, cassita. *germ. lerch. ang. larke.*

Lef. j. laf.

Leffe. *vetus.* Mulier ineptè garrula. & Scortum, meretrix.

Leffen. Garrire.

Legaerd. *fland.* **j. ledigaerd / luyaerd.** Otiosus, piger, segnis, deses, ignavus.

Legaerden. *fland.* **j. ledigaerden/luyaerden.** Dare se pigritiæ.

Legaerdye. Pigritia, otium, segnities, ignavia, desidia.

Legghen. Ponere. *germ. legen. ang. laye.* ...

... Calculum ponere, calculis numerare, calculis rationem facere.

Legghen de schult op yemanden. Transferre, conferre, rejicere, impingere culpam in aliquem.

Legghen op den reghen/ *&c.* Excusare pluviam; in excusationem adferre pluviam.

Legghet van de meulen. Meta: inferior molæ lapis.

Legh-hinne. Gallina Adriana, parvo corpore, quę quotidie parit.

Legh-penninck. Calculus, abaculus.

Legh-tijd. Ovatio, tempus quo gallinæ ova pariunt.

Legh-werck. Aulæa, stragula picturata, tapetum, textura.

Legh-wercken. Texere tapetes.

Legh-wercker. Tapetopœus, polymitarius.

Leghsel. Positus, positura.

Leghel/lechel. *germ. sax. sicamb.* Lagena.

Lægher/ligghet der dieren. Lustrum, cubile ferarum, spelæum ferarum, stratum.

Legher/heyr-legher. Castra orum; stativę, arum; stativa orum: castra stativa: castra temporaria.

Legher heer. Castrametator, castrorum prefectus, imperator.

Legher-provande. Annona militaris.

Legher-slaen. Castra metari, ponere, figere, collocare.

Legher-slaegher/legher-steller. Metator, qui castris locum eligit.

Legheren. Castra metari.

Ley. j. luy. Piger.

Ley. Via, qualitas, modus, forma, species. *hinc* **menigher-ley/ veelder-ley/ eener-ley/** *&c.*

Leyck-bladeren. Lapathum, rumex.

Leyd. j. leed. Dolor.

Leyde/leye. *holl. fris. sicamb.* **j. schalie.** Lamina, scandula.

...en-decker/ leyd-decker. *holl.* **j. scha...-decker.**

...en-dack. j. schalien-dack.

...e/lijde. Ductus, tractus, transitus, meatus.

Leyde/ leye/ water-leyde. Aquæ ductus, aquagium.

Leyde/ leye/ leyd-sterre. Cynosura, ursa minor, polus, stella polaris: sydus nautas ducens: stella cuius admuniculo nautæ cursum dirigunt.

Leyden. Ducere, deducere. *germ. leiten. ang. leade, lede.*

Leyden de ghetuyghen. Producere testes, in iudicium adducere ad dicendum testimonium.

Leyden het water. Aquas diducere, derivare.

Leyden den dans. Præsultare.

Leyder. Ductor, dux.

Leyder. j. leeder. Scala.

Leydinghe. Ductio, ductus.

Leyd-brocke. Bolus illex, esca, illecebrę.

Leyd-gracht. Aquęductus, aquagium.

Leyd-hamel. *sax.* Vervex sectarius.

Leyds-man. Dux, ductor.

Leyds-sterre. j. leyde. Cynosura.

Leyds-vrouwe. Dux, ductrix.

Leye. j. leyde.

Leyne. j. læne. Sustentaculum.

Leysse. j. lace/layce. Numella.

Leyssen. Cantio natalitia: *sic dicta quòd eleison & kyrie-eleison sæpius in ea repetatur.*

Leyssenen. Canere hymnos natalitios.

uegia magnitudine soricis pelle varia, per tempestates & imbres decidens, omniaque evirentia depascens more locustæ.

leembendt/lembind/leen-bendt. Licium: *&* Ellychnium.

leen. *vetus.* **j. seysene.** Falx fœnaria.

leen/leen-goed. Prædium clientelare vel beneficiarium, fundus clientelaris, beneficium, colonia. *vulgò* feudum. *dicitur* **leen.** *q.d.* commodatum.

leen. *fris.* Beneficium sacerdotale. *vulgò* prębenda.

leen-draegher.j.leen-man.

leen-goed. Prædiũ clientelare, res cl[...] laris. *vulgò* bona feudalia, agri feu[...]

leen-heer. Patronus possessionis clie[...] ris. *vulgò* dominus feudi, feudariu[...]

leen-hof. *vetus.* Colonia.

leen-hof. Curia rei clientelaris.

leen-houder.j.leen-man. Cliens.

leen-man. Cliens, beneficiarius, vir ex feudo beneficiarius, homo bonæ fidei, fidelis. *vulgò* vassus, vassallus.

leen-man-schap.j.man-schap.

leen-schrijver. Scripturarius.

leen-vinder. Apparitor feudarius.

leenen. Mutuare, commodare, utendum dare: dare mutuum, dare mutuo, dare commodato. *ger. lehen. ang. lend:, lone.*

leener. Commodator, creditor.

leeninghe. Mutuum, commodatum, mutuatio, mutui acceptio.

leeninghe doen.j.leenen.

leep. Lippus, gramosus, gramiosus.

leep/leep-loos. Callidus, versutus, vafer, subdolus, astutus: *sunt enim lippi, lusci, peti plerumque versipelles, vafri, subdoli.*

leep-ooghe. Lippus.

leepaerd/lonckaerd. Petus: *&* homo callidus.

leepe ooghen. Oculi fluentes, delachrymantes, oculi gramiosi vel gramosi.

leepen. Lippire.

leepachtigh. Lippitudo. *&* Calliditas, astutia.

leer.j.leder. Corium.

leere.j.ledder. Scala.

leere/leeringhe. Doctrina, disciplina, p[...] ceptio, pręceptum, documentum, c[...] ditio.

leer-gheld/school-gheld. Minerval.

leer-jaeren/leer-tijd. Tyrocinium.

leer-jonghe. Discipulus, tyro, tyruncul[...] novitius in arte.

leer-kind. Discipulus.

leer-knecht. Discipulus.

leer-meester. Doctor, magister, pręcept[...] didascalus.

leer-saem. Docilis, docibilis.

leersaemheyd. Docilitas.

leer-stuck. Tyrocinium.

λέγειν quod in passivo λέγεσθαι est jacere

tem.

leeren/aen-nemen. Discere, addiscer[...] condiscere, comprehendere, stude[...] operam dare artibus, literis, *&c. ger[...] lernen. ang. learne.*

leerer/leeraer. Doctor, didascalus, præce[...] tor. *&* Professor, qui publicè artes doc[...]

leerigh. Docilis.

leeringhe. Doctrina, documentum, erud[...] tio.

leerlick. Docilis.

leerlinck. Discipulus.

leerse. Ocrea, ocreæ, arum. **leersken.** C[...] thurnus, soccus.

leersen. Ocreis calceare, ocreas induere.

leersen.j.bot-aersen.

leese. Sulcus. *&* Orbita.

leest. Forma, formula, typus. *&* Modulu[...] forma, mustricula, lignea forma i[...] quam inductum corium novus fit cal[...] ceus. *germ. leist. ang. last.*

leesten. Præstare, satisfacere, perficere. [...] Durare, permanere. *germ. leisten. ang. last[...]*

leeuw. Leo. *germ. loeuw. gal. lion. ital. leon[...] hisp. leon. ang. lion.* **leeuwken.** Leunc[...] lus.

leeuw. Nummus leonis effigie.

leeuw-welpe. Scymnus: leonis catulus.

leeuwinne. Lea, leæna.

leeuwen/leeuws. Leoninus.

Leeuwercke/leewerick/lewerick/lauwerick/lewerck/lercke. Alauda, galerita, cassita. *germ. lerch. ang. larke.*

Lef. j. laf.

Leffe. *vetus.* Mulier ineptè garrula. & Scortum, meretrix.

Leffen. Garrire.

Legaerd. *fland.* **j. ledigaerd / luyaerd.** Otiosus, piger, segnis, deses, ignavus.

Legaerden. *fland.* **j. ledigaerden/luyaerden.** Dare se pigritiæ.

Legaerdsse. Pigritia, otium, segnities, ignavia, desidia.

Legghen. Ponere. *germ. legen. ang. laye.* **Eyeren legghen.** Ova ponere, edere, eniti, párere, facere. **Legghen het fondeersel.** Iácere fundamenta.

Legghen ende rekenen met penningen. Calculum ponere, calculis numerare, calculis rationem facere.

Legghen de schult op yemanden. Transferre, conferre, rejicere, impingere culpam in aliquem.

Legghen op den reghen/ &c. Excusare pluviam; in excusationem adferre pluviam.

Legghen van de meulen. Meta: inferior molæ lapis.

Legh-hinne. Gallina Adriana, parvo corpore, quę quotidie parit.

Legh-penninck. Calculus, abaculus.

Legh-tijd. Ovatio, tempus quo gallinæ ova pariunt.

Legh-werck. Aulæa, stragula picturata, tapetum, textura.

Legh-wercken. Texere tapetes.

Legh-wercker. Tapetopęus, polymitarius.

Leghsel. Positus, positura.

Leghel/lechel. *germ. sax. sicamb.* Lagena.

Læghen/ligghen der dieren. Lustrum, cubile ferarum, spelæum ferarum, stratum.

Legher/heyr-legher. Castra orum; stativę, arum; stativa orum: castra stativa: castra temporaria.

Legher heer. Castrametator, castrorum pręfectus, imperator.

Legher-prouande. Annona militaris.

Legher-slaen. Castra metari, ponere, figere, collocare.

Legher-slaegher/legher-steller. Metator, qui castris locum eligit.

Legheren. Castra metari.

Ley. j. luy. Piger.

Ley. Via, qualitas, modus, forma, species. *hinc* **menigher-ley/ veelder-ley/ eenerley/** &c.

Leyck-bladeren. Lapathum, rumex.

Leyd. j. leed. Dolor.

Leyde/leye. *holl. fris. sicamb.* **j. schalie.** Lamina, scandula.

Leyden-decker/ leyd-decker. *holl.* **j. schalien-decker.**

Leyden-dack. j. schalien-dack.

Leyde/lijde. Ductus, tractus, transitus, meatus.

Leyde/ leye/ water-leyde. Aquæ ductus, aquagium.

Leyde/ leye/ leyd-sterre. Cynosura, ursa minor, polus, stella polaris: sydus nautas ducens: stella cuius admuniculo nautæ cursum dirigunt.

Leyden. Ducere, deducere. *germ. leiten. ang. leade, lede.*

Leyden de ghetuygen. Producere testes, in judicium adducere ad dicendum testimonium.

Leyden het water. Aquas diducere, derivare.

Leyden den dans. Præsultare.

Leyder. Ductor, dux.

Leyder. j. leeder. Scala.

Leydinghe. Ductio, ductus.

Leyd-brocke. Bolus illex, esca, illecebrę.

Leyd-gracht. Aquęductus, aquagium.

Leyd-hamel. *sax.* Vervex sectarius.

Leyds-man. Dux, ductor.

Leyds-sterre. j. leyde. Cynosura.

Leyds-vrouwe. Dux, ductrix.

Leye. j. leyde.

Leyne. j. læne. Sustentaculum.

Leysse. j. lace/layce. Numella.

Leyssen. Cantio natalitia: *sic dicta quòd eleison & kyrie eleison sæpius in ea repetatur.*

Leyssenen. Canere hymnos natalitios.

Ley-

lepsten.j.leesten.

lepster/lepst-borgh. *germ.sax.sic.* **j.ghijse-ler.** Obses.

leke. Rima,sive foramen aquam aut liquorem transmittens.

leken. Liquere,stillare,manare,perfluere, liquorem transmittere.

lek-bladeren. *fland.* Lapathum acutum, oxylapathum,rumex acutus.

lek-sack.j.leck-sack.

lek-vat.j.leck-vat. Excipulus.

lek-wijn.j.leck-wijn.

lekende. Manans,stillans.

lelie. Lilium,rosa Iunonia. *ger.gilgen. gal.lis. ital.giglio.hisp.lirio.ang.lilly.*

leliken van Kalvarien. Hemero callis. *vulgò* lilium sylvestre. **blauw leliken.** Viola calathiana,autumnalis.

lelien-olie. Vnguentum susinum.

lelle. Papilla,mammæ capitulum.

lelle/lelleken van d'oore. Lobus auris,auricula infima,ansa auriculæ,fibra auris.

lelle/lelleken.j.onder-kam. Palea.

lelle/lelleken van de kele. Epiglottis,sublinguium,columella pellicula quædam de fine palati dependens , pensilis de palato isthmus.

lelle/lelleken van de tonghe. Pars anterior linguæ.

lellen. Lallare,lactere,lac sugere.

lellen/lelle-bellen. Garrire,fabulari,blaterare. λαλεῖν loqui.

lembde. *vetus.* Fama. *germ.lumbde.*

leme.j.laeme/lente. Mutilatio,vitium.

leme. *lovan.* **vlieme.** Spina,arista piscis.

leme. *fland.* Acus,palea, purgamentum lini,festuca.

lemmer/ klinghe. Lamina, folium cultri aut gladij,verutum.

lemmer/lammer. *vetus.* Impedimentum, nocumentum,molestia.

lemmer/ lemmer-stuck. j. haese. Pulpamentum : pars carnis delicatioris in boue.

lemmet/lembindt. Ellychnium,funiculus stuppeus aut xylinus lampadis vel candelæ: linamentum lucernarium, fungus lucernę , mergulus , scirpus laneus lychni.

lemoen.j.limoen.

lempe. *fland.* **j.wrempe.** Depravatio,c...

lemte/laemte. Vitium,defectus,mutila...

lemte/laemte der leden. Debilitas m... brorum,morbus articularis.

lemtigh. Mutilus,mutilatus.

lende. Lumbus. *ger.lende.ang.loyne.*

lenden-breuckigh. Elumbis,elumbus,... lumbis.

lenden-darm. Intestinum, ilium.

lenden-loos. Delumbis.

lenden-pijne.j.spit. Lumbago.

lenden-wortel. Hippolapathum,rumex,...

lendenier. Lumbare,perisoma.

læne/leyne. Fulcrum,fulcimentum,sust... taculum,podium,lorica, sepimentum...

lenen/leynẽ. Reclinare, inniti, subniti,ri... incumbere,adniti. *ang.leane.*

lene-stoel/lein-stoel. Solium,sella recli... toria,hemicyclus.

lenghe.j.linghe. Piscis genus.

lenghde/langheyd. Longitudo, altitu... proceritas.& Spatium,intervallum.

lenghde des lichaems. Statura , mo... corporis.

lenghen/lang-maecken. Prolongare,p... ducere,protrahere.

lenghskens. *fland.* **j.allenghskens.**

lenssen/lentsen. *vetus.* Solvere.

lente. Ver: annus renascens,tempus v... num, quo acris hyems solvitur , m... navigantibus aperitur , hybernumq... cælum mollitur, &c. *Solvitur acris hye... grata vice veris, &c. Eadem ratione qua...* prilis *ab* aperiendo *dicitur Ovid. N... quia Ver aperit tunc omnia , densaque ce... Frigoris asperitas,fœtaque terra patet : A... lem memorant ab aperto tempore dictum.g... glentz.sax.lentz.*

lente-maend / lents-maend. *sax. sicam...* Martius. *q.d.* mensis vernus.

lenten-vel. Anguina vernatio,senectus a... guium: exuvium serpentis : *pellis qua... serpens verno tempore exuit.*

lénteren. Lentè & ignavè agere,cunctar... *gal.lanterner.*

lenterer. Lentus,tardus,ignavus, cunct... to

tor, cunctabundus. *gal. lanterneur.*
nts/ltjns. *vetus.* Lentus, laxus.
ntsen/lenssen. Solvere.
pel. Cochlear, cochleare, cochlearium.
pel-krupd/lepel-bladeren. *holl.* Cochlearia, britannica : *herba cuius extremitates in oblongis foliis nigrisque in cochlearij formam rotundantur. Adr. Iun.*
pel-spijse. Ius esculentum, quod cochleari haustum editur.
pel-stuck. Genus bombardæ.
peler/lepel-gans. Pelicanus, platea: avis quæ rostro cochlearis figuram præfert.
ppijn. *fland.* **j. lampet.**
ppe. *fland.* **j. lippe.** Labium, labrum.
psen. Lallare, lac sive alium humorem sugere. & Pitissare, delibare, summis labris degustare vinum aut alium liquorem.
rck. j. leeu-werck. Alauda.
rcken-boom. Larix. *germ. lerchen, lerchenbaum. ital. larice. hisp. larice, ang. larchetree.*
rve. j. larve.
sen. Legere.
sen oft leeren int openbaer. Profiteri.
sen/plucken. Legere, colligere, carpere, demetere.
se-bancke. Pulpitum.
ser. Lector. & Professor.
ser/plucker. Legulus.
sschen. Extingere, restinguere, coercere ignes, flammam compescere.
sschen den dorst. Sitim levare, pellere, propellere, restringere, sedare, reprimere, relevare.
sch-troch/smed-back. Lacus: alveus in quo faber ferrum candens aqua restinguit.
sch-water. Aqua ferraria, aqua qua candens ferrum extinguitur.
esse. j. letse/litse. Laqueolus.
esse. Lectio, lectio litterarum. & Doctrina, preceptum, admonitio.
essenaer. Pulpitum: & Pluteus.
este. j. laetste/letste. Vltimus.
et/lit. j. led/lid. Articulus, internodium.
etse. j. litse. Nexus, laqueus, laqueolus.
etse/laet-se. j. leste. Vinum profectitium.

letsel. Impedimentum, nocumentum, damnum, vitium.
letsoen/litsoen. Merx corrupta, vitiosa.
letste/laetste/leste. Vltimus, postremus, novissimus, extremus. λοίσθος. *ger. letst. ang. last.* **Ten lesten/ ten uutersten.** Ad extremum, ad ultimum, denique, postremò, tandem, ad summam, in summa.
lest-leden. Nuper.
lest-mael. Nuper, nuperrimè, proximè, novissimè, postremum.
lest-werf. Postremo.
letse/letse. Vinum profectitium, cœna profectitia.
letse oft letste gheven/ voor be-setten. Propter viam condicere cœnam, dare cœnam profectitiam, elargiri vinum profectitium.
letstent/laetstent. Nuper.
lettel. *fland.* **j. luttel.** Parum.
lette. *vetus.* Impedimentum, occupatio, tricæ. *ang. let, lette.*
letten. Nocere, offendere, adversari, impedire, obesse, remorari. *ang. let.*
letten. Morari, manere.
letten op eenighe saecke. Vacare alicui rei, intentum esse alicui rei, intendere animum re aliqua, vel in rem aliquam: curare, morari rem aliquam.
let-werck. Impedimentum.
lettere. Litera, elementum, gramma, character. *gal. lettre. ital. lettera. hisp. letra. ang. lettre.*
letter-konste. Grammatica.
letter-meester. Literator.
letter-wijs. Peritus literarum simplicium sive primorum elementorum.
letter-wijse. Secundum literam. *vulgò* literaliter.
leucke/loke. Sepimentum, virgulta quibus sepes aut parietes conficiuntur : *a verbo* **luycken.** i. claudere.
leucke. *fland.* Pergula.
leve. *sax. fris.* **liefde.** Amor.
leven. *sax. fris.* **j. lieven.** Amare.
leven. Vivere, pervivere, ætatem agere sive degere, auras vitales carpere : vitam agere, agitare, degere, ducere, colere: animam

animam trahere, esse in vita vel in vivis, inter homines agere: ducere spiritum, spirare, vita frui: agere, ducere, traducere ævum, vitali aura vesci, *Virg. ger. leben, laeben. ang. live.* **Het leven.** Vita, anima, lux, ętas.

Leven. Vivere, lętam sive voluptariam vitam agere. **Int leven sitten.** In prostipulo agere. *vide* **sitten.**

leven by melck ende brood. Victitare lacte & carne.

leven-dagh/leef-dagh. Ætas, tempus humanę vitę.

leven-bloeme. Amaranthus, amaranthus immortalis.

leven-loos.j.lijf-loos. Inanimis.

levende. Vivus, vivens.

levende kole. Pruna ardens & viva.

levende water/fonteyn-water. Aquaviva.

levende water.j. brandende wijn. Aqua ardens. *vulgò* aqua vitæ.

levendigh/levendlick. Vivus, vivens, animatus, vividus, vegetus, vivax.

levendighe oft levende stadt. Civitas populosa, frequens.

levendighe verwe. Color floridus, vegetus, vividus.

levendigheyd. Vivacitas, vigor naturalis.

levinghe. Victus.

lever. Iecur, hepar. *dicitur à* **leven.** *Iecur enim excitat vitæ fomenta, estque præcipuum vitæ membrum, sicut & cor. ger. leber. ang. liver.*

lever-ader. Iecoraria vena, hepatica, axillaris.

lever-kruyd. Lichen, hepatica: agrimonia, eupatorium; concordia, marmorella, hepatorium, herba jecoris obstructiones expurgans.

lever-linck.j.lever-worst. Tomaculum.

lever-smout. Arvina sive pinguis liquor ex jecore piscium, pręcipuè cetorum.

lever-suchte. Hepatarius morbus.

lever-suchtigh. Hepaticus, jecinorosus, jecorosus.

lever-verwe.j.tanneyt.

lever-worst/lever-linck. Tomaculum: farcimen ex jecore porcino minutatim conciso, ovis, pipere, zingibere, *&c.*

leverepe.j.liverepe.

leveren. Tradere, in potestatem dare, [illegible] peditare, præbere, dare mancipi.

lever-baer goed. Merces aut fruges [illegible] bę, quę in solutionem dari & ac[illegible] possunt, mercimonia bonę notæ.

leveringhe. Traditio.

levesche/livesche. *fland.* Ligusticum, l[illegible] sticum.

leure.j.lore.

leusigh/losigh. Remissus, ignavus, seg[illegible] flaccidus, languidus, veternosus. [illegible] **loesigh.**

leuteren.j.loteren. Morari.

L I

libaerd/liebaerd.j.luppaert.

libbe.j.lebbe. Coagulum.

librije. Libraria, bibliotheca.

licentiaet in den rechten. Prolyta. *vulg[illegible]* centiatus: *à licentia sive libertate docend[illegible]*

lichaem. Corpus. *Germani quidam superi[illegible] perfectiùs* **leychnam** *dicunt: à* **leych**/*q[illegible] nos vocamus* **lijck.** i. cadaver, funus: *[illegible] etiam ratione Græcis* σῶμα, *velut* σῆμ[illegible] *quasi animæ sepulchrum dicitur, Adr. Iun[illegible] Lud. Vives, ex Platone.*

lichaem. *vetus.* Alvus. **licht lichaem:** C[illegible] alvus. **rood lichaem.** Dysenteria.

lichaemken. Curpusculum.

lichaemelick. Corporalis, corporeus. [illegible] Corpore. *vulgò* Corporaliter.

licht/lucht. Lux, lucis: lychnus, lumen, [illegible] minare, lucerna. *germ. liecht. sax. licht. a[illegible] lighte.*

licht/wt-sicht. Lumen, prospectus. **li[illegible] be-nemen.** Officere luminibus, obstru[illegible] re luminibus.

licht. Lucidus, luminosus, clarus.

lichtachtigh. Sublucidus, subillustris, s[illegible] lustris.

lichten/luchten. Lucere, luminare, illu[illegible] nare, lumen prębere.

lichter/luchter. *germ. sax. sicamb.* Candebrum.

licht-baer. Luculentus.

licht blauw. Color venetus, cymatilis, t[illegible] lassicus.

licht-drager. Lychnuchus.

cht-misse. Purificatio, lustratio, lychnocata: festus dies quo lumina præter solitum crebriora accendi & consacrari solent. *q. d.* festum luminum.

icht-mugghe j. nacht-mugghe. Cicindela, lampyris, nitedula. *q. d* musca lucens.

cht-root/ blijd-rood. Flammeus.

cht-schut sel. Vmbraculum.

cht-stock. *vetus.* Candelabrum.

cht-mugghe. j. keers-vlieghe. Hepialus.

cht-schære. j. snutter. Emunctorium.

cht-vat/ lucht-vat. Lampas, lucerna.

cht-vlieghe/ keers-vlieghe. Hepialus.

icht-worm. j. licht-mugghe.

icht/ leycht. Levis, facilis. *germ. leicht. ang. light.*

cht/ locht. Velox, pernix, ocyor.

cht-gheld. Pecunia iniqui ponderis, numus injusti ponderis.

cht/ lichtelick. Leviter, facilè.

cht/ viel-licht. Fortè, forsitan, casu.

cht-ghe-laeden. Homo levis.

ght krieghs-man. Miles levis armaturę, expeditus, ferentarius, veles.

icht peerd-ruyter. Eques ferentarius, levis armaturæ.

icht-schip/ licht-schuyte. Navis actuaria, levis & agilis.

ichte meulen. Mola actuaria, facilis ad circumagendum.

ichte vrouwe. Meretrix. *q. d.* levis mulier.

ichten. Tollere, asportare.

icht aerskèn. *sicamb.* Culullus.

icht-boot/ schip-boot. *sax.* Epholcium, scapha levis navem sequens.

icht gheloovende. Credulus, facilè credens, temerarius.

icht-hert/ licht-hertigh. Alacris animo.

icht-hoofd/ licht-hoofdigh. Homo levis, inconstans.

icht-roerigh. Agilis.

icht-schip. j. lichter. Scapha.

icht-sinnigh/ locht-sinnigh. Alacris animo, vigens animo, erectus & sublimis animo, hilaris, lętus: *&* Levis, inconstans.

icht sinnigheyd. Alacritas animi hilaritas, vigor animi: *&* Inconstantia.

licht-sinnighlick. Alacriter *&* Inconstanter.

licht-vaerdigh. Levis, inconstans, ventosus, mobilis, temerarius, vanus, nugalis, nugatorius, vilis.

licht-vaerdigh krieghsman. Veles, miles levis armaturę.

licht-vaerdigh int ghelooven. Credulus.

licht-vaerdigheyd. Levitas, inconstantia, instabilitas, vanitas, temeritas.

licht-vaerdighlick. Leviter, inconstanter, temerè, nugatoriè, vanè.

licht-voet. Levipes, aëripes, pedibus celer, petaurista. *& metaph.* Inconstans, instabilis.

lichte/ lichte lever/ longher/ loose. Pulmo. *q. d.* leve jecur. *ital. liviano. ang. lighte.*

lichte/ hals-band. Helcium, collare baiulorum aut vectorum, quo onera levius ferunt & subvectant. *vulgò* levatorium.

lichtachtigh. Leviculus.

lichtelick. Leviter, facilè, agiliter, parvo negotio, sine difficultate, citra laborem.

lichten/ op-lichten. Levare, allevare, collevare, sublevare. *germ. leichteren. ang. lifte, lighte.*

lichten/ op-lichten het gheld. Sumere accipere, cogere nummos.

lichten. Tollere, asportare.

lichten het krieghs-volck. j. aen-nemen. Colligere militem.

lichten. j. af-slaen. Laxare.

lichter/ boot. Scapha, navicula quæ onerarijs navibus subservit, easque exonerat.

lichter. *sicamb. holl fland.* **j. baere / dood-baere.** Sandapila, capulum, feretrum: instrumentum quo mortuus levatur & effertur.

lichteren het dood lichaem. Capulo levare cadaver, feretro efferre.

lichtigheyd. Levitas.

lick/ lick-dozen/ lick teecken. j. lijck/ lijck-dozen/ lijck-teecken.

lick. *vetus.* Æquus, planus.

licken. j. ghelicken. Nitere, *&c.*

licken. j. lecken/ lacken.

lickorise.j.lackerisse. Glycyrriza.
licktier.j.littier.
lid/led. Membrum, artus. *&* Articulus, commissura, compago, junctura, nodus.
lid-gras. Gramen canarium, agrostis.
lid-loon. *ger. sicamb.* Merces, pretium manuarium.
lid-loos. Lacer lacerus, mutilatus, mutilus.
lid-maete. Statura, status, figura membrorum, qualitas & forma corporis.
lid-maeten. Membra, socia membra, artuum conformatio: Artus compages & nodi corporis, internodia, articuli.
lid-seeber.j.lid-water. Ichor, oris.
lid-teecken.j.lijck-teecken. Vestigium, cicatrix.
lid-water/lid-seeber. Ichor, oris: serum sanguinis, aquosus humor membrorum, serum nervorum: humor ex nervosis articulorum partibus læsis emanans.
liebaerd. *fland.* **j.luypaerd.** Leopardus.
liecht.j.licht.
lied. Cantio, cantilena, canticum, carmen. **liedeken.** Cantiuncula.
lieden/luden/luyden. Homines. **Wy-lieden.** Nos, nos homines. **Ghy lieden.** Vos.
lief. Carus, amicus, dilectus. *&* Gratus. φίλος, *transpositis tribus primis litteris. ang.* *left, lighte.*
lief ende weerd. Carus, gratus & pretiosus.
lief.j.lijf. Corpus.
lief/liefken. Amasius, amasia. *&* desiderium, res amata.
lief doen. Gratum facere.
lief-ghe-tal/lief-ge-tael/lief-ghe-tallighe. Acceptus, gratus, amabilis, per amabilis comis gratiosus, gratia valens, gratia pollens.
lief-hebben. Amare, diligere, amplecti, amore complecti, amore prosequi.
lief-hebber. Amator, amans, fautor, studiosus. **lief-hebber der konsten.** Philomusus, philologus, qui artis amore tenetur, discendique studio flagrat.
lief-koeck/lijf-koeck. *fland. holl. zeland.* Libum, placenta mellita, dulciarium, panis dulciarius, nastus panis, mustaceum.

lief-koeck-backer. Nastocopus, dulciarius, pistor dulciarius.
lief-koosen.j.kooſen. Blandiri.
lief-kooser. Blandiloquus.
lief/laf. Palpum, blandiloquentia, blanditiæ.
lief-laffen. Blandiri, adulari, ad gratiam loqui, ad voluntatem loqui, obtrudere palpum.
lief-laffer. Palpator, blandiloquus, adulator.
lief-ooghen. Venustis aspicere ocellis.
lief-schap. *vet. fland.* Amor, amatio, P...
lief-tallighe.j.lief-ghe-tal.
liefde. Amor, dilectio, charitas. *ger. liebe. ang. love.*
liefken. Amicus, amica. **Mijn liefken.** Meum corculum, mea animula, amœ... mi. *Terent.*
liefkens kruyd / liefkens dranck. Philtrum, virus amatorium, poculum amatorium.
lieflick. Amabilis, suavis, blandus, dulcis, bellus, lepidus, festivus, venustus. **lieflick van smaeck.** Grati saporis. **lieflicken wijn.** Vinum lene molle.
lieflick sweren.j.lijflijck.
lieflickheyd. Amabilitas, suavitas, lepor, lepos, festivitas, venustas, amœnitas, gratia.
lieflicken. Amabiliter, amanter, suaviter, blandè, dulciter, lepidè, festivè, venustè.
lieffste. Charissimus, percarus.
lieſte/be-liefte. Placitum.
liegen. Differre, distare, discrepare, dissidere. **Het lieght oft verschilt veel.** Multum differt, multum interest, multum discrepat. **lieghen/ligghen/ oft lettten aen yemanden.** Per aliquem stare quo minus, *&c.* impediri obstari, prohiberi, *&c.* **Het lieght oft light aen u dat.** *&c.* Per te stat, in te est mora quo minus hæc fiant, *&c.*
lieghen. Mentiri, dicere mendacium, dicere falsum, ementiri, sycophantari, vana loqui.
lieghen ende be-drieghen. Æruscare.
liegher. Mendax, mendaciloquus ho...

vanus.

egher ende be-drieghér. Æruſcator.

ekercke. *vet. fland.* j. **munte.** Mentha.

ere. *fland.* Scamnum præ foribus: ſedile veſtibuli.

ere. Lyra, inſtrumentum muſicum. *germ. leyre. gal. lire. ital. lira. ang. lyr.*

eren/lieren-ſpeelder. Lyricus, lyricen.

ere. *vetus fland.* j. **wanghe.** Gena, mala, maxilla.

ere-pijpe. Epomis.

ere-lauw. Tepidulus.

ere-lauwen den dranck. Tepidulam ſive ſubtepidam reddere potionem, egelidare.

eſche. *germ. ſicamb. holl. fland.* Inguen. & Membrana.

eſe/lijſt. Diaphragma, diſſeptum, ſeptum tranſverſum: & Adeps, abdomen, membrana pinguis ex ventre porcorum

eſe. Membrana, ſive pellis interior tenuis.

eſken. Membranula pellicula interior.

eſken. *vetus.* j. **ver-lieſen.** Perdere, amittere. *ang. leeſe, looſe.*

eſten. j. **lepſten/leeſten.**

even. *vetus.* Diligere, amare. φιλεῖν, *litteris tribus prioribus tranſpoſitis.*

ever. Charior, amantior, potior. & Potiùs, libentiùs. **Liever hebben.** Malle, potiùs velle.

ever. Amabo, ſodes, obſecro, *blandientis particula.*

ggen. Iacére, cubare, recubare, recumbere, decumbere. *ger. ligen. ang. be. lye.*

gghen/ghe-leghen zijn. Iacere, ſitum eſſe.

gghen/lieghen. Attinere intereſſe. **Wat light oft lieght u daer aen?** Quid ad te attinet? quid tua intereſt? quid tua id refert? **Daer light veel aen.** Magni intereſt, magni refert, magni eſt mométi.

gghen. Manere.

gghen ter her-berghen. Diverſari in caupona.

gghen te velde. In caſtris agere, ſub pellibus eſſe.

gghen in garniſoen. Præſidium agere.

Ligghen ter ſcholen. Studere, litteris operam dare in celebri academia.

Ligghende. Iacens, ſitus.

Ligghende goed. Prędium, fundus, res ſtabilis, res ſoli, res immobiles.

Ligghende gheld. Otioſa pecunia, vacua, pecunia ſterilis, quę uſuras non parit, neque occupatur aut exercetur, ſed in arca otioſa iacet.

Ligh-ſtede. Cubile, ſtratum.

Liggher/legher/neſt der dieren. Luſtrum, cubile ferarum.

Liggher. Hoſpes aſſiduus, diverſor ad tempus commorans.

Liggher. Liber qui in uſum ſervatur.

Lijbaerd. j. **lie-braed.** Panthera.

Lijck. j. **ghelijck.** Similis, inſtar. *germ gley h. ang. like.*

Lijcken. j. **ghe-lijcken.** Similem eſſe.

Lijcker-wijs. j. **ge-lijcker wijs.** Similiter.

Lijck-doren. *ſax. friſ. holl. ſicamb.* j. **exter-ooghe.** Clavus. *quòd inſtar ſpinæ pungat.*

Lijck-klauwe. Vnguium veſtigium, ſignum unguium. & Vibex.

Lijck-ſtede. *ſicamb.* j. **lijck-teecken.**

Lijck-teecken/lick-teecken. Signum, indicium, argumentum, veſtigium.

Lijck-teecken/ wond-teecken. Cicatrix, vulneris perſanati ſignum in corpore hærens.

Lijcke-veel/ghe lijcke-veel. Æquè multũ.

Lijcke-wel. j. **ghe-lijcke wel.** Æquè bene.

Lijcken. j. **ghe-lijcken.** Aſſimilare.

Lijck-ſene. *vetus fland.* j. **lijck-teecken.** Cicatrix.

Lijck. Funus, cadaver hominis, corpus caſſum anima.

Lijck. Funus, pompa funebris, exequiæ. **Met den lijcke gaen.** Deducere funus, ſequi funus, comitari exſequias.

Lijck-dragher/lijck-be-graver. Veſpillo, ſandapilarius.

Lijck-feeſte. Epulum funebre.

Lijck-kleed. Ferale amiculum, veſtis feralis.

Lijck-huylſter. Prefica.

Lijck-huys. Domus funeſta, funerea.

Lijck-koop. j. **rouw-koop.**

Lijck-laecke.j.laecke. Sanguisuga.

Lijck-meester/rouw-steller. Designator, arbiter funeris, qui constituendæ lugubri pompæ præest.

Lijck-rouwe. Funus.

Lijcken. Funerare, condere funus, curare funus, curare corpus mortuum.

Lijd / lijde. Transitus, meatus. *&* Via, actus.

Lijd/lijde/lijd-wegh. Via 16. pedes lata.

Lijde/lije. Latus navis depressum: *quòd à velo & vento deprimitur: ubi velum pendet, quodque ventum fert & patitur: oppositum parti quæ* hoogh-boord *dicitur.*

Lijden. Labi, præterlabi, præterire, transire.

Lijd-den-tijd. Homo ignavus, otiosus, tempus transigens ignavè, inutiliter & in otio, homo segnis, deses.

Lijden. Pati, ferre, tolerare, perferre, sufferre sustinere, perpeti, luere. *&* Facilè & æquo animo ferre. *&* Contentum esse. Hy lijdt hem met luttel. Contentus est parvo.

Lijden/be-lijden. Fateri, confiteri.

Lijdende. Tolerans, patiens, perpetiens.

Lijd-saem/lijd-samigh. Patiens, tolerans.

lijd-saemheyd. Patientia, tolerantia.

lijd-saemlick. Patienter, toleranter, tolerabiliter.

lijdelick. Tolerabilis. *&* Toleranter, tolerabiliter.

lijdigh. Tolerabilis.

lijdigh groot. Satis grandis.

lijf. *vetus.* j. lief. Carus, amicus.

lijf. Corpus. *&* Anima, vita. *germ. leyb. ang. life. dicitur autem* lijf *sive* lief. *quòd vitam, carnem & corpus suum quisque maximè amet & diligentissimè curet, nutriat & foveat.*

lijf. Truncus corporis.

lijf ende goed. Vita & fortunæ: caput & fortunæ. lijf ende goed verbinden. Corpus & pignora nexili pacto obstringere: possessorem possessionesque obligare, hominem pignoraque obstringere, capite & fortunis cavere, nexu corporis & fortunarum sese alligare.

lijf. j. lijfken. Subucula.

lijf. Vterus. *&* Venter.

lijf-eynde. j. aers-darm. Anus, sedes

lijf-dinghe/lijf-ghe-dinghe. *germ.* ... *camb.* j. lijf-toght.

lijf-eyghen. Servus.

lijf-eyghen-schap. Servitus.

lijf-eyghen/huys-kind. Verna.

lijf-hacht. j. lijf-verbindinghe. Nexu

lijf-knaep/lijf-trauwant. Satelles, ma... tophylax, stipator, custos corporis.

lijf-knecht. Satelles, stipator corpor... *cero.*

lijf-koeck. j. lief-koeck.

lijf-koop / lief-koop. Epulum empon... causa, emptio genialis, comessatiem... ptionis ergo, arrha epularis.

lijf-kost. victus, alimentum, penus.

lijf-lenghde. Statura, corporis modus

lijf-loos/ lijve-loos. Incorporeus, cor... poralis, solutus corpore, expers corpo... ris, exutus corpore, defunctus, mortuus... exanimis, inanimis.

lijf-moeder. Vterus, matrix.

lijf-neeringhe. Victus, alimentum an... nona.

lijf-pacht. Pensio.

lijf-pels. Rheno.

lijf-rente. Reditus temporalis, redi... a... vitam.

lijf-rock. Tunica pectoralis, saga. *Ca...*

lijf-rockſken / wullen hemde/ h... rockſken. Subucula, interula lane...

lijf-straffe. Pœna corporis, pœna c... lis, sanctio capitalis, corporea pu... supremum, extremum, summum, c... le supplicium, mortis supplicium.

lijf-toght. Victus, annona, penus, ... commeatus. *&* Vsus fructus. *&* R... ad vitam, reditus temporales, vita... visio. *&* Donatio propter nuptias. ... bona dotalia: usus fructus dotaliti...

lijf-trauwant. j. lijf-knecht.

lijf-verbindinghe / lijf-ver-pandi... Nexus, obligatio civilis, qua corp... pignus afficitur.

lijf-verwe. Color russus, russeus, col... albo purpurascens, roseus, colo... didus rubore permistus, purpureus...

tus, color in niveo corpore purpureus. *vulgò* incarnatus, *sive* carneus.
Lijf-voedsel. Alimentum, alimonia.
Lijf-vrij. Liber, non servus.
Lijf-vrijheyd. Libertas.
Lijf-wacht/lijf-wachter. Stipator, somatophylax, custos corporis.
Lijf-waepen. Armatura, lorica, thorax.
Lijffigh. *vetus.* j. **lijvigh.** Corporeus.
Lijflijck. Corporeus, corporatus, corporalis.
Lijf-lick broeder. Frater germanus.
Lijflicke suster. Soror germana.
Lijflick sweeren. Iurare personaliter, propria fide jurare, realiter vel effectualiter & debita forma jurare. *vulgò* corporaliter jurare.
Lijflijck bewijsen. Reipsa probare, manifestè ostendere.
Lijfken. Corpusculum. & Subucula. & Exomis.
Lijm. Viscus, viscum, gluten, glutinum, colla. *germ. leym. ang. autem lyme.* viscus, calx, bitumen *dicitur.* **Joden lijm.** Bitumen, limus vel terra tenax ac lenta, pici persimilis.
Lijm. *vetus.* j. **slijm.** Limus, argilla.
Lijm-roede/lijm-stock. Calamus, virga aucupis viscata.
Lijm-stock. j. **lijm-roede.** Calamus.
Lijmen. Glutinare, agglutinare, glutino sarcire, coagmentare.
Lijmachtigh/lijmigh. Glutinosus, viscosus.
Lijn/vlas. Linum. *germ. leyn. gal. lin. ital. lino. hisp. lino. ang. linnen.*
Lijn-laecken. j. **slaep-laecken.** Thoral, lecticaria sindon.
Lijn-olie. j. **lijn-saed-olie.**
Lijn-saed. Lini semen.
Lijn-saed-olie/lijn-olie. Oleum lineum, ex semine lini.
Lijn-saed-koeck. Libum ex presso lini semine.
Lijn-vincke. Avis linaria, avis lini seminibus potissimum vescens.
Lijn-waed. Linteum, carbasus, tela, pannus linteus. **fijn lijn-waet.** Sindon.
Lijn-waedten/lijnen. Lineus.
Lijn-waedtier. Lintearius negotiator.
Lijn-wandt. *vetus. fris. sax.* j. **lijn-waet.**
Lijnen. Linteus, lineus. **Lijnen kleed.** Lintea vestis, linea vestis.
Lijnen-wever. Linteo, linteorum textor.
Lijnckse/linckse/lijnckseme. *fland.* j. **lincke.** Vibex.
Lijnd/lindt. Fascia.
Lijne/lijnie/linie. Linea, filum, regula, norma. & Funis. *germ. linie. gal. ligne. ital. linie. hisp. linie. ang. line.*
Lijne. Linum, linum tortum, funis nauticus.
Lijne/linie. Helcium, funis quo navis trahitur aut ducitur.
Lijne-draeper. *holl. vetus.* j. **seel-draeper.** Restio.
Lijne-mengher. *vetus.* Lintearius.
Lijniael/liniael. Regula, amussis.
Lijnghen. *fland* j. **lenghen.** Elongare, prolongare, extendere.
Lijnen. Viburnum: clematidis herbæ species, vitis nigra. *germ. nielen. per metathesim.*
Lijns/lins. *germ. sax. sicamb.* Lentus, mitis, lenis, placidus, submissus.
Lijnse/lijse/lijsachtigh. Lentus, lenis, ignavus homo, iners, segnis, deses.
Lijnsachtigh int gaen. Tardigradus.
Lijnsachtigh int spreken. Tardiloquus.
Lijnselick/lijselick. Lentè, sensim, submissè leniter, molliter.
Lijnselick spreken. Submissa voce loqui, loqui submissè, voce suppressa dicere: & Lentè loqui.
Lijpaerd. j. **luppaerd.**
Lijse. j. **lijns.** Lentus.
Lijse/lijs. *fland.* Scamnum.
Lijf-bedde. j. **rof-baer.** Lectica.
Lijf koetse. *fland.* j. **spenne-koetse.** Scamnum cubiculare.
Lijst. Limbus, fimbria, ora, extremitas, labrum, margo. *gal. lisiere. ital. lista. ang. liste.*
Lijst. Linea, meta. γραμμή. *vulgò* lista. *ital. lista.*
Lijst aen de roc. Lacinia, sinus, ora vestis.

Lijst aen het verder-werck. Subscus.
Lijst/lijste. Catalogus, scheda.
Lijst. *germ* **j. liese.** Diaphragma, septum transversum. *vulgò* cinctum.
Lijst/be-hanghsel. Pannus pensilis, vitta lugubris. *gal. liste.*
Lijst van het taferéel. Pluteus, marginata tabula.
Lijst-breukigh. j. lenden-breukigh.
lijsten. Circumducere orâ vel lymbo, determinare.
lijsten/leesten. Perficere, præstare, facere.
lijster/lijster-voghel. Turdus.
lijster. j. luster. Splendor.
lijve. j. lijf. Corpus.
lijve-loos. j. lijf-loos.
lijven. Corporare.
lijvigh. Corporeus, corporatus: & Corpulentus: & Vividus, vegetus, vivax, vivens.
lille-beenen. Palpitare pedibus, motare pedes, gesticulari pedibus.
limoen. Malum Hesperium, Medicum, Assyrium, Citreum. *vulgò* limonium. *germ. limon. gal. limon. ital. limone. hisp. limonza. ang. lemon.*
limogie. *fland.* Phasianus, Phasiaca avis.
linck. *germ. sax. sicamb. holl.* **j. slinc.** Lævus, sinister.
lincke. Vibex signum verberis, Fissura, sectura, incisura.
linckse. *fland* **j. lincke.**
linckf-dier/linct-worm. Lynx.
lind/lent. Fascia.
lind. *germ sax. sicamb.* Lenis, mollis.
linde/linden-boom. Tilia, philyra: *arbor à mollitie materiæ teutonicè vocata: unde & Ovidio tiliæ molles dicuntur.*
lind-draeper. Restio tiliarum.
linderen. *vet.* Lenire, mitigare.
lind-worm. Iaculus, crocodilus Niliacus, suchus, vermis Niloticus, animal Niliacolis præcipuè cognitum. *Abr. Ortelius* **lin-worm.** *quasi* **nil-worm.** *per metathesin à Nilo Ægypti flumine dici conjicit.*
line. j. lijne. Linum, linum tortum. *Ovid* funis nauticus.
linghe/lenge. Piscis ex asellorum genere.
linghene. *vetus. fland.* Limus.
linghen. *vetus. fland.* **j. verlanghen.**
lingheniſſe/ langheniſſe. *fland.* **j. verlangheniſſe.**
linie. j. lijne. Linea.
liniael. Regula, amussis.
lins. *vet.* **j. lijns.** Lentus, lenis.
linse/vitse. Lens, lenticula. *germ. linsen. gal. lentille. ital. lente. hisp. lenteia. ang. lentylle.*
lint/lintken. Fascia, funiculus, tænia, vitta, fasciola.
lip. *sax.* **j. lebbe.** Coagulum.
lippe. Labium, labrum. *germ. leftzen. gal. lev. ang. lippe.*
lippeken. Labellum.
lippen hol. Nympha, cavum inferioris labri.
lippen-borken. Lacuna, phyltrum: cavum in labro superiore sub naribus.
lipachtigh. Labio, labiosus.
lisch. Iris, radix Illyrica.
lisch. j. schelp. Carex.
lisch-bloeme. Flos iridis. *vulgò* lilium cæleum.
lisch-dodde. j. dodde. Typha.
lisch-zee. j. roode zee. *q. d.* mare arundinosum sive carectosum.
lispen/ lispelen. Balbutire, titubare. *ang. lispe.*
lispende tonghe. γλῶσσα λίσπα. i. lingua lubrica & suaviter balbutiens.
lisperer. Blæsus, titubator.
list. j. lijst. Ora.
list/liste. j. lijste. Catalogus, &c.
list. Dolus, astus, astutia, fraus, solertia.
listigh. Dolosus, astutus, fraudulentus, vafer, versutus, solers.
listigheyd. j. list. Dolus, ars, fraus.
listighlick. Dolosè, astutè, callidè, vafrè, subdolè, versutè, solerter.
lit. j. led. Membrum.
litier. *gal.* **ros-baer.** Lectica, vehiculum cameratum. *gal. lictiere. ang. litter.*
litier der beesten. Stramen, substramen, stratum, cubile. *gal. lictiere.*
litier-boom. Longurius stabuli, vacerra.
litse/letse. j. lace. Laqueus, laqueolus, nexus, vinculum, ansula.

Litsoen.j. letsoen.
Littel.j.luttel. Modicus.
Livesche.j.levesche.
Livreye. Insigne gestamen nota centurialis, cohortalis, vestis discolor. *vulgò* livrea. *gal. livree. ang. livraye.*

LO

Lobbe. Lobus. λόβος. fibra. *vulgò* patagium: ornamenti genus crispum & sinuatum in extremitate colli aut brachij.
Lobbe/lobbeken. Canis villosus.
Loch/lock. *germ. sax. sicamb.* **j.gat.**
Loch-duyve.j.hol-duyve. Columba cavernalis.
Lochene. *fris.* Flamma, flammula.
Lochs. Lynx, lupus cervarius.
Locht/licht. Levis.
Locht/lucht. Aër, æther, cælum, inane, aura, spiritus: *dicitur* **locht** *à levitate & lumine: quòd simul levitatem & lumen rebus præbeat. Simili ratione* æther *quoque dicitur* ἀπὸ τοῦ ἀεὶ θεῖν: *quòd cursibus rapidissimis rotetur.*
Locht gheven den wijne oft biere. Ventilare vinum vel cerevisiam: relinquere quà interspiret vinum aut cerevisia: *quòd fit cùm difficulter exit è dolio. vulgò* dare aërem sive ventum.
Locht/lochtigh. Aërius, luculentus, lucidus.
Locht oft lochtigh huys. Domus luminosa, clara, aperta, luculenta.
Locht/lochtigh/snel. Aëripes, celer, pernix, velox, levis, mobilis, rapidus, agilis.
Locht van gheeste. Animosus, alacer, lętus.
Locht oft luft. Sinister, lævus. *ang. left.*
Locht hof. Hortus pensilis.
Locht-sinnigh.j.licht-sinnigh.
Locht-voet.j.lichtvoet. Aëripes.
Locht-voghel. Avis paradisea, avis aëria, nubivaga, aurivaga: avis in sublimi aëre habitans, & rore cæli vivens. *q. d.* avis aëris.
Locht-ader.j.gheest-ader. Arteria.
locht-gat. Spiraculum, spiramen, spiramentum, lumen: apertura qua cælum videtur & aër excipitur.
lochtigh.j.locht. Aërius, *&c.*
lochtigheyd. Levitas, celeritas, alacritas.
lochtighlick. Leviter, celeriter, alacriter cursim.
lochtinck. *fland.* **j.hof.** Hortus.
lochtinck-man. *fland.* Hortulanus.
lochten/luchten.j.ghe-luchten. Aspicere.
lock. *sax.* **j.loch.** Foramen.
locke/vlocke. Floccus, tomentum, villus, cirrus. *ang. locke.*
lockaerd. Villosus.
lockachtigh. Villosus.
locken/aen-locken. Allicere, allectare, illicere, pellicere, incitare, attrahere.
locken. *fland.* **j.suyghen.** Sugere, succum labris elicere. *q.d.* allicere: *unde &* lac *quidam Latinè dici putant.*
lock-aes. Esca.
lock-aesen. Inescare.
lock-duyve. Columba allectatrix, allectrix, illex, paleutria.
lock-ghifte. Donum hamatum, munus viscatum: quod ita datur ut alia alliciat: donum quo maius attrahitur quàm quod datur.
lock-meese. Allector parus, quo auceps alios allicit.
lock-reden. Illex sermo, simulata verba.
lock-voghel. Avis illex, allectrix, allectatrix: *qua sui generis aves in rete pelliciuntur.*
locke.j.laecke. *fland.* Sanguisuga.
locker. Allector, allectator.
lockende/lockachtigh. Illex, pellax, invitabilis.
lockinghe. Illectamentum, illectus, illecebra, invitamentum, invitatus, us.
lodder. Scurra. *&* Homo venereus, luxuriosus, scortator.
lodder/beddeken. Accubitum, anaclinterium, grabatus, stibadium, lectulus lucubratorius.
lodder-boeve. Scurra. *&* Homo venereus. *&* Furcifer, nebulo. *germ. lotter, lotterbub.*
lodder-ooghigh. Pętus.
lodder-sieck. Cupidus veneris, languens amore & luxuria, luxuriosus, luxurię deditus.
loddeghe/loddeke. *vetus.* Mulier scurrilis & venerea, luxuriosa, meretrix: *&* Lena.

lodderachtigh.j.lodderlick.
lodderigh.j.lodderlick. Scurrilis.
lodderen int bedde. Voluptuosè volutari in lecto ſive cubili.
lodderen in de ſonne. Apricari.
lodderlick. Scurrilis, venereus, meretricius,luxurioſus,venuſtus, vernilis, blandus.
lodderlicke ooghen. Oculi illecebroſi,illices,pellices,meretricij arguti,venuſti, ludibundi, illecebrę voluptatiſque pleni,oculi luxuriam præ ſe ferentes.
lodderlicken. Scurriliter.& Luxurioſè,venuſtè,blandè.
lodderlicken aen-ſien. Molli adſpicere vultu,blandis aſpicere ocellis.
loddernisse. Illecebrę venereæ.
lodderſch.j.lodderlick. Scurrilis.
loechene. *vet.ſicamb.* Flamma.
loedte.j.gloedte. Rutabulum.
loef/loeve. Scalmus.
loeft.j.luft.
loeyen. Mugire,boare, *germ.lueyen.*
loeyinghe. Mugitus.
loeyer/loyer.j.loewer. Coriarius.
loeyer/luyer. Lorum,loramentum,ligaculum,vinculum,lemniſcus.
loeyer.j.loze. Revocatorium,illecebra.
loeyer/luyer.j.bodde/flets. Linteum tritum,panniculus.
loeyer/luyer/kinder-bindſel. Faſciæ,cunabula,crepundia.
loeyeren. j. lozen/leuren. Trahere,attrahere.
loeyeren. Conſtringere,nectere,vincire.
loeme.j. wijte. Apertura glaciei : oſtium ſive foramen in glacie. *vulgò* lomus.
loen. Homo ſtupidus , bardus, inſulſus, plumbeus.
loenie.j.longie. Lumbus vitulinus.
loer/loerd. Homo murcidus,ignavus,ſtupidus,bardus, ſocors, obtuſus, tepidus: non rectè fungens officio. *gal. lourd, lourdaud. ang. lawber.*
loer-man. Tyrotarichus, caſeus ſalſus & inveteratus,vilis & ruſticanus.
loer.j.loewer/loyer/tanner. Coriarius.
loer/loerer. Inſidiator,inſidioſus,ſpeculator,captator.
loer/loere/loeyer/loze. Revocatorium.
loeren/loncken. Retortis oculis intueri.
loeren/loer oogen. Obſervare inſidios ſpeculari, captare, inſidiari. & Conn vere.
loeren. Frontem contrahere,corrugare,o ducere,ſive caperare. *ang.lowre.*
loer ooghe.Pætus.
loer-voghel.j.loze-voghel.
loerſch/loeriſch. Homo murcidus,bardu ſtupidus.
loerſ-hals. Concinnator doli , doloſu fraudulentus homo.
loere. *vetus.* Homo agreſtis, inſulſus,b dus,ſtolidus. *ang.lowre.*
loete.j.gloedte. Rutabulum.
loetſe.j.hutte. Caſula.
loeve/loef. Scalmus.
loeven. Deflectere ſive declinare navigi cedere.
loeveren.j.laveren.
loewe/loo.*ſicamb.* **j.tanne.**
loewen.j.tanen/tannen.
loewer. *ſicamb.colon.* Coriarius.
lof. Laus,laudatio,gloria, commendati *germ.lob.gal.lovange.ital.laude,lode.hiſp.lo ang.laud.*
lof.j.ver-lof. Copia, permiſſus, permi ſio,venia. *ang.leave.hinc* **oorlof/ oorlove/** *&c.*
lof-gheber.j.lover. Laudator,commend tor.
lof-rede. Præconium,laudatio.
lof-ſaem. Laudabilis.
lof-ſanck. Hymnus,pæan.
lof-tuyten. Laudare in os,adulari,aſſen ri jactare.
lof-tuyter. Laudator,adulator,jactator.
lof-weerdigh. Laudabilis,laude dignus
loflick. Laudabilis, laude dignus prob bilis.
loflicken. Laudabiliter.
loft.j.locht.Aër.
lofte.j.belofte. Promiſſio.
lofte. *ſax ſicamb.* Sponſalia.
loft-gheld.j.loop-gheld/loof-ghelt/ lo penninck. Auctoramentum,ſtipendiu

quo miles auctoratur, & obligatur. *germ. laub-geld. sax. lop-geld.*

Loft-gheld nemen. Dare nomen militiæ.

Loft-gheld gheven op de hand. Auctorare militem, sacramento vel stipendio obligare.

Loftenisse. *vetus.* j. **belofte.**

Loghen/ hey-loghen. *sax. fris. holl. sicamb.* Componere fœnum in metam.

Loghen/leughen. Mendacium, sycophantia, vanitas. λόγος. i. sermo fabulosus, fabula. *germ. lugen. ang. lye.*

Logen-sack. Mendax, scatens mendacijs, vanus & quasi ex mendacijs compositus

Loghen-stroopen/ loghen-straffen. Arguere sive insimulare mendacij.

Loghen-taele. Mendacium.

Loghen-tap. Halopanta, mendacia tanquam è dolio promens.

Logen-werck. Sciographia vel scenographia: futuri operis forma leviter constructa ab architecto, deformatio. *q. d.* opus fictitium.

Loghenaer. Mendax.

Loghel-stijl/loghelstikel/logelstul. *vetus.* Levisticum. & Legisticum, libysticum. *herbæ genus.*

Logéren. Hospitari, stabulare, hospitio excipere. *gal. loger. ital. alloggiare. angl. lodge.*

Logie. Tugurium, casa, stega. & Ambulacrum, xystus. *gal. loge, logette. ital. loggia.*

Logie. *fland. brug.* Domus publica nationis vel collegij, curia mercatorum. *vulgò* logea. *hinc* **poortersche logie/ Florentische logie/ Genuesche logie.**

Logiken. Tuguriolum, ligellum.

Logijs. Hospitium, habitatio, mansio, sedes, stabulum, tectum. *gal. logis. ang. lodging.*

Logiment. Hospitium.

Lop. *sicamb.* j. **lup.** Piger.

Lop. *vetus. fland.* Lex: *gal. l y. hisp. ley. ang. lawe.*

Lopael. *gal. fland.* Fidus, fidelis. *q. d.* legalis. *ang. loyal.*

Lope/louwe. *sic. holl.* j. **tanne.**

Lopen. *holl. sicamb.* j. **tanen/tannen.**

Loper/louwer. j. **huyd-vetter.** Coriarius.

Lopffer. *vetus. fland.* j. **ruyn.** Equus castratus.

Lopnsse. j. **lundse.** Paxillus.

Lok/loke/lock. *germ sax. sicamb.* Foramen.

Loke. j. **leucke.** Sepimentum.

Loke. *fland.* j. **locke.** Floccus.

Loken. j. **luycken.** Claudere.

Loker. *fland.* Loculamentum, theca, conceptaculum.

Lokerigh. Foraminosus, perforatus.

Loken. *vetus.* Videre. *ang. loke.*

Lol/lul. Ratio harmonica.

Lollen/lullen. Mussare, mussitare, mutire, numeros non verba canere, sonum imitari.

Lolle-pijpe. j. **lulle-pijpe.**

Lollen. Fœmora fovere foculo, interfœmineum fovere aut calefacere foculo.

Lolle-pot. Foculus, olla vaporaria.

Lollaerd. Mussitator, mussitabundus.

Lollaerd/ lolle-broeder / broeder-lollaerd. Lollardus, Alexianus monachus.

Lollaerd. Reus læsæ fidei, vel læsę religionis. *vulgò* lollardus. *ang. lolarde.* Lolardus *quoque dicitur* hæreticus Valdensis.

Lolle-bancke. *zeland* **slaep-bancke.**

Lombaerd. Gallus Cisalpinus. *vulgo* lombardus.

Lombaerd. Fœnerator, usurarius, danista. *vulgo* lombardus, *à Lombardis sive Cisalpinis Gallis, acerbissimis fœneratoribus.*

Lombaerde. Taberna sive mensa usurarij.

Lombaerdsch eye. Ovum decumanum, cæteris maius.

Lombaerdsche hinne. Gallina Medica, decumana *vulgò* Lombardica.

Lombaerdsche noot. Nux maior, nux decumana.

Lombaersche noot. *sicamb. fland.* j. **roode hasel-noot.**

Lome. *vetus. holl.* Tardus, piger.

Lombre/ lommer. j. **schaduwe.** Vmbra. *gal. l'ombre. ital. ombra. hisp. sombra. lumbre autem hisp.* lux *dicitur.*

Lommer-huysken. Scena.

Lommerachtigh. Opacus.

lommeren. Requiescere sub umbra, captare umbram.
lommeringhe. Vmbraculum. & Æstiva, orum.
lompe. Frustum, frustulum, massa. *ang. lompe, lampe.*
lompe. Manualis fasciculus lini aut lanæ. *vulgò* hapsus.
lompe/lap. Panniculus, assumentum.
lompe. Linteolum, linamentum, linteum attritum; vestis lacera cuius partes quędam pendulæ.
lompe/lonte. Fomes igniarius, funis bombardicus.
lompe.j.ael-quabbe. Holothuria, mustela fluviatilis. *vulgo* borbocha. *ang. lomp.* zeus, faber piscis.
lompen. Impingere, infligere, illidere: quassando & concutiendo quenquam rudiùs tractare. *Becan.*
lomp-halsen. Colaphos infringere aut infligere alicui.
lompsch. *vetus.* Stupidus, piger. *ang. lompish.*
lonck. Aspectus limus.
loncken. Limis obtueri, leviter obliquare oculos, retortis oculis tueri. **Al lonckende.** Transversa tuentibus hirquis.
lonckaerd. Pętus, qui leviter obliquat oculos cum venustate.
lonckſken. Ocellus illecebrosus sive argutus, ocellus limus cum venustate.
londse.j.lundse. Paxillus.
longhe/longher.j.loose. Pulmo. *germ. lung. sax. lungen. ital. lonza. ang. lunge.*
longher-ader.i.gorghel/adem-ader. Guttur, canna pulmonis: trachea, fistula qua spiritus fertur ab ore ad pulmonem.
longher-kruyd. Pulmonaria, herba pulmonis formam referens.
longher-sieck/longher-suchtigh. Peripneumonicus, pulmonarius.
longher-sieckte. Peripneumonia, morbus pulmonarius.
longie.j.nier-bedde. Lumbus vitulinus, vervecinus, &c. *gal. longe. angl. loyne.*
lonte. Fomes igniarius, igniarium, elychnium bombardicum, funis bombardicus, funale ignitum: spartea mat[illegible] è lino stuppáve convoluta, qua m[illegible]tes sclopetarij utuntur in alendo igne[illegible]
loo.j.loewe/tan.
loo/lo. *vetus.* **j. leegh.** Depressus, hum[illegible]: infernus, a, um. *ang. lowe.*
loo/ lo. *inquit Becanus.* Locus altus [illegible]cens stagnis, torrentibus aut palud[illegible] *hinc* **Borckelo/ beverlo/ eecklo/ k[illegible] oosterlo/tongherlo/ tessanderlo/ [illegible]lo/westerlo.**
loo-borsch.j.loof-borsch. Rubeta.
loochenen. Negare, denegare, infic[illegible], diffiteri.
loock. Allium. *germ. autem lauch. & angl[illegible]* i. porrum, porrum capitatum; aricin[illegible]
loock-parepe. Scorodoprassum.
loock-sausse. Alliatum.
loock-verwe. Color prasinus, porraceus.
loock-borsch.j.loof-borsch.
loodse.j.logie. Tugurium.
loof. *vetus. holl.* **j. laf/moede.**
loof.j.ghe-loof.
loof-gheld.j.loft-gheld.
loof/loove. Frons, frondes, coma, foli[illegible] arboris. *germ. laub. ang. leafe.*
loof van rapen. Rapatia, rapitia, rapor[illegible] frondes.
loof. Bractea, lamella metalli instar f[illegible] tenuis, bracteola.
loof-vucht. *fland.* Napina, rapina.
loof-kever. Melolontha, scarabæi viri[illegible] genus.
loof-stil. Tranquillus omnino: *cùm ne fr[illegible] quidem aut folium ab aëre ventóve movet[illegible]*
loof-stroopen. Frondare.
loof-vlecke. Lentigo.
loof-vorsch/loo-vorsch. Rubeta.
loof-vorsch. *germ sax.* **j.loock-borsch.** C[illegible]lamita: rana minima & viridissima. g[illegible] *verdier, à viridi colore.*
loof-werck/loover-werck/bloem-werc[illegible] Foliaceum opus, opus frondarium, [illegible]ctura foliacea, encarpa, acanthi, thyr[illegible] helices.
loof-worm. Campe.
loofken. Foliolum. & Bracteola, lamel[illegible] metalli.

Loofachtigh. Frondosus, comatus, comosus.
Loogh. *sax. fris.* j. **dorp.** Pagus.
Looghe. Lixivium, lixivia, caustica spuma, spuma Batava. *germ. laugh. ang. lie.*
Looghe/kamer-looghe.j.pisse. Lotium, urina.
Loogh-asschen. Cinis lixivus.
Loogh-kruyd. *vetus.* j. **lavander.** Saliunca, lavandula, spica, herba detergens & purgans instar lixivij.
Looghen. Excolare lixivium: *& metaph.* Meiere, urinam emittere.
Loon. Merces, præmium, salarium, stipendium, pretium. *germ. lon. gal. loyer.*
Loon-baer. Meritorius.
Loonen. Persolvere, stipendium solvere, præmium tribuere, pretium persolvere, *Terent.*
Looner. Præmiator, solutor mercedis, præmia solvens.
Looninge. Solutio præmij vel mercedis.
Loonlick. Meritorius.
Loop. Cursus, cursura, curriculum. *&* Concursus, concursatio, incursus, incursio; hostica incursio.
Loop der rivieren. Alveus fluvij, fossa per quam labitur flumen.
Loop der sterren. Meatus siderum.
Loop der wateren. Fluxio aquarum.
Loop des buycks/ buyck-loop. Profluvium alvi, fluxiones alvi: alvus soluta, cita, laxa ventris illuvies, fluxus ventris, diarrhœa.
Loop oft roer. Fistula.
Loope korens. *campin.* **j. moken.** Modius. *fris. autem* **viertele.**
Loope lands. *campin.* Quadrans jugeri, agri spatium quod modio uno conseri potest.
Loop-saed/lup-saed. *campin.* j. 50. **roeden lands.**
Loopen. Currere. *gal. lauffen. ang. leape.* i. salire.
Loopen. Catulire.
Loopen.j.vloeden. Fluere.
Loopende. Currens. **Al loopende.** Cursim, curriculo, properè.
Loopende fonteyne. Fons manalis.
Loopende gat. Fistula, ulcus manans.
Loopende hand. *vulgò* Manus cursiva, cita.
Loop-gheld.j.loft-gheld. Auctoramentum.
Loop-grachte. Propugnaculum ex aggere & fossa. *vulgò* trencæa.
loopende water. Aqua jugis, perennis, profluens, amnis fluvius.
Loop-ooghe/druyp-ooghe. Lippus.
Loopende ooghen. Oculi lippi.
Loop-plaetse. Curriculum, catadromus, stadium.
Loop-plaetse.j.monster-plaetse. Diribitorium.
Loop-schantse. Leve propugnaculum, contra primam incursionem erectum, ante maius propugnaculum: lorica anterior, antemurale, promurale.
Loopens. Curriculo, cursim.
Looper. Cursor.
Looper. A pedibus servus, emissarius, pedissequus.
Looper. Clavis familiaris, clavis omnes seras aperiens, ac circumcursans.
Looperken. Trochilus, avicula mira celeritate velocissimoque cursu vermiculos in litore consectans.
Looper/opper-molen-steen. Catillus, superior molæ lapis.
Loopigh. Cursorius.
Loopigh. Catuliens, lascivus.
Loopigh zijn. Catulire, lascivire, subare: ad venerem incitari.
Loopsch/loopigh. Catuliens.
Loopsche teve. Canis catuliens.
Loor. *fland.* Melancholicus, tristis, subtristis.
Loor/loer. *sicamb. colon.* **j. loewer.** Coriarius.
Loos/los. Vacuus, inanis, solutus, carens, expers, inops. *pulchrè nominibus substantivis jungitur: ut* **gheld-loos/ god-loos/ eer-loos/ trouwe-loos/ vader-loos.** *germ. loß. ang. lesse.*
Loos.j.schalck. Callidus, cautus.
Loose/longhe/lichte. Pulmo. *à* **loos** *sive*

los vacuus, inanis: *est enim pulmo vacuus, levis, spongiosus, & fistulis inanibus cavus. ital. lonza.*

Loose van het sitte-kussen. Pulvini pars adversa sive ima, rudis, & textili pictura opereque Phrygio vacua: *ex rubro corio plerumq; constans, unde &* **roode loose** *etiam dicitur.*

Loose bloeme. Flos sterilis: qui fructum non producit.

Loose deure. Pseudothyron, fores cęcæ. *q.d.* dolosum ostium.

Loose noot. Nux vitiosa, inanis, vacua.

Loose terwe / loos koren. Granum vacuum, triticum inane, parum farinæ sive pollinis continens.

Loos-werck. j. loghen-werck. Sciographia.

Loosaerd. Homo callidus.

Looserhe / loos heyd. Astutia dolus.

Loos heyd. j. schalckheyd. Dolus.

Looselick. j. schalckelick.

Looserick. Homo astutus.

Loosen. j. losen / lossen. Solvere, laxare, inanire, vacuare. *germ. losen. ang. loose.*

Loosen. *vetus.* **j. liesen.** Perdere, amittere. *ang. loose.*

Loosse. *vetus.* Sus. *germ. looß.*

Loot. j. half oncie. Semuncia, dipondius. **Half loot.** Siculus, drachmæ duæ. **Vierendeel loots.** Drachma.

Loot. Plumbum, plumbum nigrum. *ang. lead.*

Loot / looten kloot. Glans, glans plumbea: globulus plumbeus: pila plumbea. *vulgò* plumbata.

Loot / grond-loot / diep-loot. Bolis, perpendiculum nauticum.

Loot / pas-loot. Libella, perpendiculum.

Loot-aerde / loot-adere. Plumbago galena, molybdęna.

Loot-gieter. Plumbarius.

loot-metael. Ferrumen.

loot-schuym. Plumbi scoria, plumbi recrementum.

loot-verwe. Color plumbeus, luteus.

loot-wit. *holl. sicam.* Cerussa, psimmythium. *vulgò* album plumbeum, *fit enim è plumbeis laminis in aceto solutis, hinc quoque gal. blanc de plomb dicitur.*

lootachtigh. Plumbosus, plumbeus.

looten / van loot. Plumbeus. **looten klo[ot].** Plumbeus globus.

looten / ver-looten. Plumbare.

looten. Bolide navigare, explorare bolo loca marina.

loots-man / pyl-loot. Expertus nauta, [qui] bolide altitudinem maris explo[rat], nauta loci peritus, nauclerus, na[var]chus.

loots-mans boot. Navis speculatoria, [ca]tascopium, navicula exploratoria.

loots-mans water. Loca marina quę [ex]plorari à perito nauta eiusdem loci, & alijs indicari debent, ob pulvina, bre[via], & vada, aqua bolide tentanda.

loote. *holl.* **j. fluyte.** Malleolus, malleolis virga, novellus palmes plantationi i[do]neus, talea: surculus utrinque resect[us], ut inseratur.

loove. j. loof. Frons, folium.

loove. Vmbraculum frondium.

loove. Projecta, projectum, projectu[ra], compluvium, suggrunda, podium, [...]nianum, pergula. *vulgò* lobia.

loove-pand. Porticus.

looveren. Frondes, folia.

looveren van metael. Bracteæ, lame[næ] metalli instar foliorum.

looveren kroone. Corona frondea.

loover-werck. j. loof-werck.

looverick. Fascis ex frondibus.

looverick. Frondator, avis in frondib[us] habitans, ijsque vescens.

lorcken-boom. Larix. *germ. larcken-bau[m]. ital. larice. hisp. larice. ang. larchetree.*

lordse / lorse. Cerdo, barulus.

lordsen / lorsen. Trahere.

lordsen. Venale aliquid ferre.

lordster. j. wt-draeghersse.

lore / leure / leuren-wijn. Lora, vinum [se]cundarium: dilutum vinaceorum: [vi]num acinaceum, acinatitium: deuteri[as]. & Res parvi valoris, merx frivola: [tri]cæ, res frivolę, res nihili, nugæ, λῆρο[ς].

loren-dranck / leur-dranck. Lora, posca.

loren-draeper. Suffarraneus.

en-faes. Ignavus homo, homo parvi pretij, homo frivolus.
en-fant.j.loren-faes.
en-kraemer. Frivolarius.
en-werck/leur-werck. Opus parvi aut nullius valoris, frivola, orum.
e/leure/loeper/luder. Illecebra, reclamatorium, revocatorium accipitrum: instrumentum quo accipitres ad escam propositam invitantur & alliciuntur, illecebra esca: pinnarum scapus, quo accipitres revocantur : instrumentum instar duarum alarum connexarum loro, cum pila aut uncino in extremitate, quo aucupes revocare solent accipitres *Gesnerus conjicit vocem* **loeper** *sive* **loeder** *factam à verbo* **laeden**/*quod est Germanis* invitare : *invitatur enim & advocatur accipiter cibo porrecto & revocatorio, ut ad manum veniat. ger. luder gal. leure, loire. ital. logoro, logro, ludro* **Te lore stellen.** Illicere, inescare. *&* Frustrare, decipere.
en/leuren. Adsuefacere accipitrem revocatorio sive escę illecebra adsuefacere paulatim ad pinnarum scapum, revocare pinnarum scapo sive esca proposita. *gal. leurer.*
e-voghel.j.loer-voghel. *vet.* Accipiter, falco.
ren/leuren. Trahere.
ren. Venales ferre merces frivolas.
ren. Carptim, minutatim, & ignavè aliquid agere, negligenter aliquid facere.
ren ende soren. Imponere alicui, fraudare aliquem.
rer. Frivolarius, grytopola.
rer ende sorer. Impostor, fraudator, ignavus in re debita prȩstanda.
rertje. Impostura, fraus. *&* Frivola, orum, res frivolę, & parvi valoris.
re.j.loewer. Coriarius. *&* Cerdo. *&* Bajulus.
ren draepen. Cauponari, merces lucri causa aliò clàm transferre & distrahere mentiri nomen, patriam, merces lucri causa.
rsen.j.lordsen. Trahere.
s. Solutus, laxus, vacuus, inanis, liber. *ger. loß. ang. loosse.*
los ende vry. Liber, absolutus.
los-wijf. *sax. sicamb.* **j. ledighe vrouwe.** Scortum, meretrix.
lose/losen-teecken/woord. Tessera militaris, symbolum bellicum symbolum.
lose-gheber. Tesserarius.
losen. *holl.* **j.lossen.** Solvere, luere.
losen. *fland.* Vacuare, evacuare, emittere, mittere. *&* Vendere, divendere. *angl. lose, loose.* i. amittere, perdere.
losen. *germ. sax.* Auscultare.
losigh.j.leusigh. Remissus, piger, segnis, ignavus.
lossen. Solvere, liberare, vacuare, laxare, exonerare, λύειν. *ger. losen, erlosen. ãg. loose.*
lossen de busse.j.af-schieten.
lossen eenen wind. Flatum ventris emittere.
lossen den pand. Repignerare, liberare & luere pignus, reluere.
los-baer. Solubilis, exonerabilis, quod solvi aut redimi potest.
los-gheld.j.ranssoen.
loch.j.een-ooghigh. Luscus, cocles. *gal. lousche. ital. losco.*
losch/schele. Strabo, strabus.
losschen hooft-sweer. Hemicrania, dolor alteram capitis partem infestans.
loschaerd. Luscus. *&* Strabo.
loschachtigh. Lusciosus.
losse. *sax.* Lynx, lupus cervarius, thoos. *ger. luchs.*
lossen. *vide* **los.**
lost.j.lust. Voluptas, delectatio.
lot. Sors. *germ. loß. ang. lot.*
lot. *vetus.* Tributum, census, obventio fundi censualis. *gal. lot.*
lot boeck. Sortilegium, ariolatio, liber vaticinus. *q. d.* liber sortium.
lot-boeck-leser. Sortilegus.
loten. Sortiri, sortem ducere, mittere sortem.
loter. Sortitor.
loterije. Sortes, sortitio, sortitus, sortiendi actus, sortilegium.
lotinghe. Sortitio, sortitus, us.
loteren. Labefacere, labefactare, vacillare

loteren. j. leuteren. Morari, differre, negligenter agere, cunctari: *&* Fallere, decipere. *ang. loytre.*

loteren / leuteren. *vetus. sax.* Appellare, provocare ad judicem.

loterer. Cunctator. *&* Fallax.

loteringhe. Cunctatio, mora. *&* Fallacia. *&* Apellatio.

love. *vetus* **j. ver-lof.** Consensus, permissus, copia. *ang. leave. hinc* **oꝛ-lof/oꝛ-love/ oꝛ-loven/** *&c.*

love. j. lof. Laus.

loven/lof-gheven. Laudare, collaudare, commendare, prosequi laudibus, laudibus, tollere, efferre, ferre, *&c. germ. loben. gal. lover. ital. lodare. hisp. loar.*

loven om te ver-koopen. Indicare, æstimare, pretium statuere rei venalis. *q. d.* laudare. *Laudat enim (ut inquit Horatius) venales qui vult extrudere merces. & Cic. lib. 3. Offic. Quid stultius, quam venditorem eius rei quam vendat, vitia narrare, &c.*

loven. *vetus.* **j. be-loven.** Promittere.

lover. Laudator. *&* Indicator, æstimator.

louter. Merus, meracus, purus, putus, syncerus, lautus, lotus, elutus.

louterlick. Merè, purè.

louter-goud. j. fijn-goud.

louteren wijn. Vinum meracum, merum.

louwe. j. lauwe. Tinea piscis.

louwe. j. lauwe. Lex.

louwe / louw-maend. j. lauwe / lauw-maend. Ianuarius.

louwen. Multare, punire, verberare.

L V

lubben. Castrare, evirare, virilia exsecare, emasculare, eunuchare.

lubber. Castrator.

lucht. j. luft. Sinister.

lucht. *fland. holl.* **j. locht.** Aër.

lucht. j. licht. Lux.

luchten. j. lichten.

luchten. j. lochten. Aspicere.

luchter. j. lichter. Candelabrum.

luck. *ger. sax. sicamb.* **j. lugghërigh.** Laxus, flaccidus. *&* Fungosus.

luck/luttick. *holl. fris.* **j. kleyn.** Parvus.

luck. j. gheluck. Fortuna. *ang. lucke.*

lucken. j. ghelucken.

luden/luyden/ lieden. Populus, homines, turba hominum: λαός. Leodes, ledes, *sive* leudi *vulgò dicuntur.* subjecti, ... subditi principis ditioni, ejusque imperio parentes: *sic nostra adhuc ætate prin-pes Germaniæ inferioris suos subditos vocant* **onse lieve ende beminde luyden van Brabant/Vlaenderen/ Ghelder-...** *&c.*

luegh. *vet.* Avidus, vorax.

lucre. *holl.* **j. loeper.** Fascia.

lues. *vetus.* **j. schelp.** Vlva.

lueve. j. loove.

lufte hand/ luchte hand. Sinistra, ... manus.

lugghen. *fris.* Ignavè & segniter agere.

luggerigh/ luck. *fris.* Ignavus, segnis, piger, deses.

luy/ley. Piger, desidiosus, vappa, murcus, ignavus, segnis, fugitans laborem. *ang. loath.*

luy-bye. Fucus, ignavum pecus. *Virg.*

luy-lecker-land. Solis mensa: locus ... ratis epulis semper refertus in Æthiopia, *Pomponio:* apud Macrobios, ... *Abr. Ortel.*

luyaerd. Piger, desidiosus vappa, murcidus, ignavus homo, malè feriatus.

luyaerden. Dare se pigritiæ, pigrescere, ...grere.

luyheyd/luyerdye. Pigritia, pigritieis, ignavia, segnities, desidia.

luysigh. j. losigh. Veternosus, ignavus.

luyelick. Pigrè, ignavè, segniter, negligenter.

luycke. Operculum, operimentum. ... *locke.*

luycke. *holl. fris.* Infumibulum, fenestra foci.

luycken. Claudere, occludere, operire, operculare. *&* Sepire. *ang. locke.*

luyck-wante. Chirotheca rustica, manica coriacea, qua utuntur rustici dum ... senticetis, aut sepibus prætendendis ...

luyckinghe. Sepimentum.

luyd/ghe-luyd. Sonus, tonus, tenor.

luyd des briefs. Tenor, forma literarum ...

yde. Sonorus, argutus, clarus, canorus. *germ. laut. ang. lowde.*

yde roepen. Intendere vocem, contendere voce.

yde stemme. Vox clara.

yde segghen. Dicere clarè, alta voce, sonora, sonante, clara, *&c.*

yden. Sonare, sonum edere, tinnire.

yden. j. luden. Homines, *&c.*

yder/luyer. Tintinnabuli sive nolæ curator.

ydte. j. luyte. Chelys, testudo.

yen. j. loeyen. Mugire.

yer. j. loeyer. Lorum, fascia.

yeren. j. loeyeren. Trahere.

ysse. *zeland.* **j. liede/loode.** Projecta.

ymen. Incedere capite terram versus prono. *&* Observare, insidiari. *&* Retortis sive insidiantibus oculis intueri.

ymer/luym-ooze. Cernuus, capite terram versus prono incedens. *&* Observator, insidiator. *&* Dormitator.

ymeren. j. sluymeren. Dormitare.

yppaerd/luyaerd. Panthera, pardalis. *vulgò* leopardus. *germ. leupard, leopard, lefrat. gal. leopard. ital. lionpardo. hisp. leonpardal. ang. lybard.*

ys. Pediculus. *germ. lauß. ang. lowse, lyse, louse.*

ysen. Pediculi.

ysen. j. vijgh-saet. Granum sive frumentum ficarium. *sic. teut. dictum à sonitu pediculos dum necantur, imitante. Adr. Iunius.*

uys-bosch. Caput pediculosum.

uys-kruyd. Staphis agria, uva silvestris, pedicularia, herba pedicularis.

uys-merckt/pluys-merckt. Forum promercale, forum scutarium, antiquarium, ubi vestimenta aut res usu tritæ venum exponuntur. *vulgò* forum pedicularium.

uyspoke/luys-sack. Pediculosus.

uys-sack. Pediculosus.

uys-sieckte. Phthiriasis, morbus pedicularis.

uysachtigh. Pediculosus, pedicosus.

uysen. Pediculos legere, capere, venari.

uysen oft pluysen iemandts borse. j. vlooyen.

luysigh. Pedicularis. *&* Pediculosus, pedicosus. *ang. lowsy, lousie.*

luysigh. j. leusigh. Ignavus.

luysschen. *vetus. fland.* Latere, latitare. *&* Insidiari. *&* Observare. *germ. laussen, luschen.*

luyster. j. luster. Splendor.

luysteren. j. lusteren. Splendere.

luysteren. Auscultare, aurem præbere, subauscultare, captare auribus sermonem, observare. *ang. listen.*

luysteren/ in d'ooze segghen. In aurem vel ad aurem dicere, insusurrare in aurem.

luysterer. Auscultator, subauscultator, corycæus, explorator qui occultè subauscultat quid dicatur.

luyte/luydte. Chelys, testudo, lyra, fides, cithara, cithara halieutica, *Alciat. in Emblem. q. d.* piscatoria : *à lembi similitudine: habet enim formam scaphæ piscatoriæ Francis. Sanctius vulgo* luta. *à* laut, *germanica dictione.* i. **luyde**/ sonorus, argutus. *germ. laut. gal. lut. ital. lutto. hisp. laud ang. lute.*

luyte. j. pond-peyze.

luyten-bruggesken. Magas, magadium, fulcrum, ponticulus, hemisphærium, tabulatum citharæ testudinisve chordas sustinens, sonumque repræsentans.

luyten-hout. Acer.

luyten-kraeghe. j. kraeghe. Iugum.

luyten-maecker. Plectopœus, qui plectra & citharas parat.

luyten-roose/luyten-solder. Chelys, magas, magadium.

luyt-slaegher/luyten-speler. Fidicen citharœdus, citharistes.

luyt-slotel. *vide* **slotel.** Verticulus.

luyt-snaere. Fides.

luyt-speelder. Fidicen, citharœdus.

luyde. *holl.* **j. loode.**

lul/lol. Ratio harmonica, numerus carminis, tenor.

lul-pijpe/lulle-pijpe. *holl. sicamb. zeland.* **j. ruysch-pijpe.** Tibia utricularis.

lulle-pijper. Vtricularius ascaules.

lullen. j. lollen. Numeros canere.

lulck. *ger. sax. sicamb.* Lolium, aera, zizania, *ital.*

ital.loglio.

Lulle/breede focke. Siparum, velum quo juvatur cursus navis, languescente vento. *Adr. Iun. ex Isidoro. Quidam* syparum *vel* supparum *scribi malunt.*

Lulle peyre. *fland.* Pyrum fracidum.

Lunderen. Cunctari, cunctanter agere, morari, demorari, differre, procrastinare.

Lunderer. Cunctator, cunctabundus, dilator.

Lunderinghe. Cunctatio, mora, tardatio.

Lundse/lundsch/ lonse. Paxillus, paxillus axis: embolium: obex rotę præfixus.

luninck. *ger. sax. sic.* **j. mussche.** Passer.

lupaerd. j. luppaerd. Panthera, pardalis.

lupe/lup-saed. j. loope/loop-saed.

lupse. *sicamb.* **j. neghen-mannecken.**

lurer. *sicamb.* **j. loewer.** Coriarius.

lurts. *vetus. sicamb.* **j. slinck.** Sinister.

lust/lost. Voluptas, desiderium, animus, delectatio, delectamentum, oblectamentum, oblectatio, cupido, concupiscentia; libido, orexis, libentia, deliciæ, apetitus, appetentia. *germ. lust. ang. lust.*

lust der be-bruchter brouwen. Citta, pica, malacia.

lust-baer. Amœnus, lætus.

lust-gaerde. Hortus, viridarium, paradisus.

lust-hof. Hortus. & Viridarium.

lust-huys. *germ sicamb.* **j. weyd-huys.** Prętorium, villa urbana.

lust-sinnigh. Hilaris, alacer.

lust-woud/lust-bosch. Nemus, sylva amœna, tempe.

lusten/losten/ ghe-lusten. Concupiscere, delectare, delectari, delicias capere, lubere, appetere. & Volupe esse, collibitum esse.

lustigh/lostigh. Voluptuarius, amœnus, delectabilis, festivus, lætus, hilaris, alacris, jucundus: serenus, luculentus, vegetus.

lustigh-huys/lustighen-hof/&c. Lęta domus, lætus hortus, lęta prata, &c.

luste-koe/lustighe-koe. j. guste koe.

lustigh-weder. Vernans cælum.

lustigheyd. Voluptas, amœnitas, de[...] libido, lepor.

lustighlick. Voluptuosè, amœnè, f[...] jucundè, lepidè.

luster. Splendor, fulgor. & Tonus, spl[...] vigor picturæ medius inter lum[...] umbram. *vulgò* lustra. *gal. lustre. ital.*[...] *hisp. lustre.*

lusteren. Splendere, fulgere.

lusteren. Splendorem, nitoremque [...]dare.

lutsen. *fland.* **j. loteren.**

luttel. Modicus, exiguus, parvus. & [...]cum, parum, paulum pauxillum, pa[...]lulum, nonnihil, aliquantulum, [...]guum.

luttel tyds. Parumper.

luttel min dan. Paulo minus, haud [...] minus.

luttelken. Momentum.

luttick. *fris.* Parvus, pusillus. *sax. lutke.*[...] *litle.*

M A

Achache/machachel. A[...]baia, mulier ignava, [...]da, deformis. *ital. m*[...] *gna, macchia.* i. macul[...]bes.

Machandel. *sax.* **j. wachouter.** Iu[...]rus.

Mach-schien. Fortè, forsan, fortasse: [...] potest.

Macht/maght. Potestas, potentia, vi[...] robur, fortitudo, vis, facultas, manus[...] Ius, imperium, auctoritas, potestas, [...]tio. *germ. maht. ang. might.*

Macht. *holl.* **j. gemacht.** Virilia, puder[...]

Macht-bode. Legatus, qui cum mand[...] aliquo mittitur.

Macht-loos. Infirmus, debilis, impote[...] iners, membris languidus.

Macht-loosheyd. Defectio, defectio[...]rium, imbecillitas, debilitas, impoten[...] languor.

Machtigh. Potens, valens, validus, for[...]

Machtigh zyn te be-taelen. Solver[...] esse.

Machtigh ſijner ſinnen. Compos mentis, animi, ſenſuum.
Machtigheyd. Potentia, virtus, fortitudo.
Machtighlick. Potenter, fortiter, validè, valenter.
Machtighen. Poteſtatem dare, authoritatem dare.
Mack/mackelick. *ſicamb. holl. zeland.* j. ghe-mack/ghe-mackelick.
Mäcker. *holl.* j. magghèr.
Mackereel/ maeckereel. Scombrus piſcis. *gal. macquereau. ang. mackereil.*
Made. i. maede.
Maecht. j. maeght. Virgo.
Maeckel. *vetus.* Macula, labes. *germ. mackel. gal. macule. hiſp. mancha, manzilla.*
Maeckelatuere. Chartæ maculatę, chartę ineptæ. *vulgò* maculatura. *gal. maculature.*
Maecken. Facere, efficere, agere, exequi, moliri, condere, formare, creare. μοχθεῖν. *germ. machen. ang. make.*
Maeckt u van hier. i. packt u/ *&c.*
Maecken. Tranſigere, paciſci, componere, pactum facere. *&* Conciliare.
Maecken/ be-ſetten. Legare, teſtamento, aut codicillis, alicui relinquere.
Maecken de bedden. Sternere lectos, concinnare lectos.
Maecken den ſot. Agere morionem.
Maecken den meeſter. Omnia pro imperio agere, perſonam magiſtri ſumere.
Maecken. *fland. gand.* **i. lubben.** Caſtrare.
Maecken los. *zeland.* Petulans.
Maeckaegie. Pactum, contractus.
Maeckaegie van teſtament. Factio ſive confectio teſtamenti, legatum.
Maecker. Factor, conditor.
Maeckertje. Factura. *&* Officina.
Maeckſel. Factio, factura, formatio, facies fabrica, fabricatio, creatio.
Maeckelen. Conciliare, tranſigere.
Maeckelaer. Proxeneta, mediator, pacarius, pararius, conciliator in contractibus, ſequeſter, interventor, tranſactor.
Maeckelerſſe. Conciliatrix.
Maeckelerſſe van houwelijcken. Proxenetria, promneſtria, nuptiarum conciliatrix.
Maeckelrije. Conciliatio, conciliatura, conventio.
Madeliebe/ maddeliebe. i. maeteliebe/ maeghdeliebe. Bellis, flos bellidis.
Maedelgher. Gentiana minor, cruciata. *germ. medelgher.*
Maede. i. maeye. Vermis.
Maede. *ſax.* Cœnum, lutum.
Maede/ kiſte. *ſax.* Fimetum, ſterquiliniũ.
Maeden. i. maeyen. Metere.
Maeghd. Virgo, puella. *germ. maeghd. ang. mayde.*
Maeghd. *forte à* **maght. i.** vis, potentia: *ſicut* virgo *latinè à* viridiore *ſive* validiore ætate *dicitur.*
Maeghd. i. dienſt-maeghd. Miniſtra. *ſax.* **maghet.**
Maeghd-toghe. *vetus.* Pędagogus.
Maeghd-toght. *vetus.* Pædagogium.
Maeghden honigh. Mel virgineum, mel acapnon, mel primi examinis, mel non preſſum, protropum.
Maeghden palm. Vinca pervinca, clematis Daphnoïdes, chamædaphne.
Maeghden-wachs. Cęra pura.
Maeghdaerd. *fland.* Virgo mas.
Maeghdelick. Virgineus, virginalis.
Maeghdelick ſlot. Hymen, eugium, *vulgò* clauſtrum virginale.
Maeghdeken. Virguncula.
Maeghdekens haerinck. Halec prima, virginea, primò omnium capta: lactibus & ovis carens.
Maeghdelickheyd. Virginitas.
Maegh-dom. Virginitas.
Maeghdom nemen. Imminuere virginem, devirginare, vitiare virginem, virginitate ſpoliare.
Maeghe. Cognatus, agnatus, conſanguineus, neceſſarius, affinis, propinquus. Magus urbem *denotat, ut docet Plinius: hinc multa oppidorum nomina in magus deſinentia.*
Maeghſchap. Cognatio, conſanguinitas: agnatio, affinitas, propinquitas, neceſſitudo:

tudo: conjunctio affinitatis vel sanguinis. & Cognatus, affinis, necessitudo, *id est*, necessitudine junctus, *sicut* **heer-schap/ boel-schap.** Dominium, amor, & dominus, amasius, *&c. ita quoque* spectamen *pro* spectatoribus: ministeria, *pro* ministris: conjugium *pro* conjuge: amicitia & familiaritas, *pro* amicis familiaribus, præsidia *pro* præsidiarijs, senium *pro* sene.

Maegh-sibbe. *vetus.* **j. maegh-schap.**

Maegh-taele. *vetus.* **j. maegh-schap.**

Maeghelinck. *vetus.* **i. maeghe.** Cognatus, affinis.

Maege. Stomachus, ventriculus, aqualiculus.

Maegh-darm. Intestinum primum.

Maegh-sughtigh. Stomachicus.

Maegher. Macer, macilentus, gracilis, exilis. *ger. mager. gal. maigre. ital. magro. hisp. magro. ang. maigre.*

Maegher harst. Equus strigosus, malè habitus, coriaginosus, coriagine laborans.

Maegher heyn. Monogrammus, strigosus, coriaginosus, coriagine laborans: vesculus, macie prætenuis, macie pellucens, extenuatus, exuccus, torridus.

Maegheren. j. ver-maegeren. Macerare, & Macrescere.

Maegherheyd. Macies, macor, macror, macritudo.

Maegherlick. Macrè, jejunè, tenuiter.

Maeye / maede. Vermis. à **maeyen** *sive* **maeden.** i. metere, demetere, *aut potiùs* depascere.

Maeye / aers-wormken. Ascaris, idis.

Maeyachtigh / maedigh. Vermiculosus, vermiculans.

Maeyen / maeden. Metere, fœnum subsecare, desecare, falce demetere. *& propriè*, Tondere prata. *ger. maeyen. ang. mowe.*

Maey-land. Pratum.

Maey-hoop. i. schoof. Manipulus.

Maey-tijd. Messis. *& propriè* Fœnisecium, messis fœni.

Maeyer. Messor. & Fœniseca, fœnisex.

Maeyer. Blitum herbę genus.

Maey-voet. Valgus.

Maey-voeten. In exteriorem partem pedes flectere, *instar messoris.*

Maeyssel. Fœnisecium, fœni messis.

Mael. Vice, vicem. **Een mael.** Semel, una vice. **Twee-mael.** Bis, duabus vicius, &c. **Menigh-mael.** Sæpè, multis vicius, &c. **Nae de mael dat.** Postquam, postcaquam, &c. **Te mael.** *holl.** Pro[illegible] omnino, valdè. **T'eene maele.** Sim[illegible] semel, prorsus, omnino.

Mael. *vetus. fland.* Mensura, spatium, [illegible] *hinc* **duym-mael/ naeghel-mael/ st[illegible] mael/ vingher-mael/** *& id genus aliæ [illegible]teres dictiones.*

Mael/ ghe-mael. *vet. germ. sax.* Con[illegible] socius, *Hinc* **ee-ghe-mael.** Coniunx.

Mael-schat/ mel-schat. *vetus. sax. sicamb.* Dos: & Arrha sponsalis.

Maelen/ mellen. *vet. sax. sicamb.* Co[illegible]gium inire, conjugari, conjungi, ma[illegible]monio jungi. *Hinc lusus in Brabantia [illegible]ris & puellis frequens.* **maelen / mae[illegible] spel.** *dicitur*, cùm bini binos segreg[illegible] alterumque altero relicto apprehend[illegible] nituntur.

Mael. *germ. sax.* Convivium, refectio, [illegible]stus. *ger. maal. ang. meale, hinc* **noen-ma[illegible] avend-mael/** *&c.*

Mael tijd. Convivium, epulum.

Mael-tijd-houder. Convivator.

Mael-tijd-gast. Conviva.

Mael. j. meel. Farina.

Maelen. Molere, commolere, contere[illegible] *ger. malen. gal. mouldre. hisp. moler.*

Mael-assijse. Vectigal molare, tribut[illegible] molarium.

Mael. *vet. sax.* Meta, terminus. *ger. ma[illegible]*

Mael. *vet. sax.* Ius, lex, judicium. & Co[illegible]ventus juri dicundo deputatus. *v[illegible]* mallum, mallus. *hinc* **borger-mael/ bo[illegible] mael/** *&c.*

Mael-boom. *vetus. sax. sicamb.* Termin[illegible] limes, arbor terminalis.

Mael-boom. *germ. helvet.* Ornus.

Mael-gheld. *vetus. germ. sax. sicamb.* [illegible] **mael-tote.**

Mael-stede / mael-stadt. *vetus.* **i. ba[illegible]**

mole[illegible]

molen. Mola publica intra terminos jurisdictionis: & Iurisdictio, locus judicij, tribunal: & Iurisdictio molaris. & Parœcia: vicinia accolarum eadem mola utentium.

Mael-steen. *vet. sax. sicamb.* Terminus, lapis terminalis.

Mael-tand. j. back-tand. Dens molaris.

Mael-tote. *vetus. fland.* Exactio, census, vectigal, tributum. *gal. maltote. sax. maelgheld.*

Maeler. j. molder. Molitor.

Mael. *sax. fris. sicamb.* Macula, nota. *germ. mackel. ang. moole.*

Mael/maelertſe. Encaustum. *gal. esmail.*

Mael-teecken. Character, nota.

Maeken. *ger. sax. fris. sicamb. holl.* **j. schilderen.** Pingere.

Maeler. j. schilder. Pictor.

Maeler van glas. Encaustes.

Maelertſe/maelsel. j. schilderſſe. Pictura.

Maelertſe/malie. Encaustum. & Encaustice, inustaria. *gal. esmail. ang. enamell.*

Maeléren. Pingere coloribus adustis, pingere encausto, inurere, adhibito igne pingere. *gal. esmailler.*

Maelerer/vier-schilder. Encaustes, abominator.

Maeledijden. Maledicere, detestari. *gal. mauldire. ital. maldire. hisp. maldezir.*

Maele. Bulga, pera, hippopera, vidulum scorteum, pellis, mantica, pera viatoria. *gal. male. ang. male.*

Mael-henghſt. Equus sarcinarius.

Mael-slot. Sera catenata, sera pendula, pensilis, quæ bulgis & hipperis appendi solet.

Maelie. Orbiculus, fibula, hamus: anulus, *vulgò* malia. *gal. maille. ital. maglia. hisp. mala. ang. myle.*

Maelie van het net. Macula retis, plaga, foramen.

Maelie van het leder. j. nerve.

Maelie van de nestel. Æratum capitellum ligulę: cuspis ligulæ.

Maelien van t'pansier. Annuli loricæ, squamæ, catenulæ.

Malien-koller. Lorica, lorica conserta hamis, hamata, catenata, squamea.

Maen. *sax.* Papaver.

Maen-kop. *holl. fris. sicamb.* Papaver.

Maen-kop. Papaver, caput papaveris, *dicitur, inquit Becan. Gorop. quòd frigida & quæcunque somnum conciliant, Lunæ consecrentur, ut quæ noctis frigidæ & sopori feræ domina sit & gubernatrix.*

Maen-kop-saed/maen-saed. Semen papaveris.

Maend. Mensis, lunę annus: annus lunaris. *μὴν. dicitur* **maend** *à* **maene.** i. *lunæ eiusque cursu. germ monat. ang. moneth.*

Maend-gheld. Menstruum.

Maend-kost. Demensum menstruum, cibarium in mensem.

Maend-sold. Menstruum, stipendium militis in mensem, menstruum stipendium.

Maend-stonden/maen-stonden. Menses, menstrua muliebria: profluvium mulierum: virus lunare.

Maend-stondighe oft maent-stondige vrouwe. Mulier menstrualis, menstruata.

Maendelick/maendigh. Menstruus.

Maene. Luna. *μήνη. germ. mon. ang. moone dicitur autem* **maene** *à* **maenen.** i. monere. *Virgil. ipse pater statuit quid menstrua luna moneret.*

Maene int hoofd. Mania, insania, morbus lunaticus.

Maene. Iuba, crines à collo animalium penduli. *dicitur* **mane** *à similitudine lunæ: unde &* iuba lunata. *Martiali, &* rutila *Catullo appellata germ. maene. ang. mayne.*

Maene der naeghelen. Exortus, candidum quod in ungue exoritur, dimidiatę lunæ simile.

Maene oft vel op de ooghe. Pterygium, unguis, membranula in oculo instar lunæ excrescens, oculoque officiens.

Maene. j. wegghe. Libum lunatum.

Maendagh. Dies lunę, dies secunda.

Maen-iaer. Annus lunaris.

Maen-kind. Partus lunaris, quarta silentique luna conceptus.

Maen-kind / maenen-kind. *sax.* **j. molen-**

len. Mola.

Maen-kop. j. **maen.** Papaver.

Maen-kruyd. Lunaria. *herba dimidiatæ lunæ formam præferens.*

Maen-oogigh peerd. Equus pterygio sive ungue laborans.

Maenrinck. Halos: corona sive circulus lunæ.

Maen-saed. *sicamb.* j. **maen-kop-saed.** Papaver.

Maenschijn. Luna lucens, lunę candor, fulgor.

Maen-sieck. j. **maen-suchtigh.**

Maen stonden. j. **maend-stonden.**

Maen-sucht. j. **maend-stonden.** Menstrua, orum.

Maen-suchtigh. i. **maend-stondigh.** Mulier menstrualis.

Maen-suchtigh / maenigh. Lunaticus: qui statis lunæ temporibus insania vexatur. furiosus.

Maen-wijse. Lunatus: instar lunę, specie lunę formatus.

Maenigh. Insanus, furiosus, lunaticus, μανικὸς. qui cursum lunę patitur.

Maenen. Monere, admonere, commonere, requirere, deposcere. *germ. maenen. gal. admonester. ang. monische.* **Maenen de schulden.** Nomina appellare, exigere debitum, monere debiti, interpellare debitorem. *à* **maene**/ *sive à* **maend.** i. mensis, *ut putat Petrus Nannius: Quia (inquit) usura menstrua erat, menséq; exacto debiti appellationes fiebant, inde factum est, ut nos* **maenen** *pro* appellare *dicamus.*

Maenen. Citare, vocare, *vulgò* manire, mannire, *in lege Salica Francorum: teste Hermanno Comite Nuenario.*

Maenen de schepenen. Iudices admonere sui jurisiurãdi & religionis in dicẽdis sententijs: sententiam rogare à judicibus, magistratum monere ut jus dicat.

Maenen den duyvel. Exorcismo monere dæmonem, adjurare: magico carmine aut efficacibus sacræ scripturæ verbis dæmoni necessitatem imponere proloquendi ea de quibus rogatur. *vulgò* exorcizare.

Maener/maender. Monitor, admonitor, postulator.

Maener/maen-heer. Prętor, rogator sententiæ, qui magistratum monet jus dicat.

Maeninghe/maenisse. Monitio, monitus: admonitio.

Maer/nemaer. Sed, at, ast, atqui, tamen, attamen, verò, cęterùm, autem, porò, verùm, enimverò. *gal. mais. ital. ma ... mas.*

Maer. j. **alleenlick.** Tantùm, solùmmodo, tummodo, solummodo.

Maer eens. Semel tantùm.

Maer/maere/mer. *germ. sax.* j. **zee.** Mare, æquor, pelagus. *gal. mer. ital. mare. ... mar.*

Maer/mer. *fris. holl. sicamb.* Stagnum, ... num latius: lacus: & Palus: & Piscina. *Hebræi omnem aquarum congregationem ... re vocant,* ut mare Galileæ, mare Tyberiadis, *&c. Beda.*

Maer-katte/mer-katte. Cercopithecus: simia caudata.

Maer-koet/mer-koet. *holland.* j. **waeterhoen.** Fulix, fulica.

Maer-kolf. *sicamb* j. **roetaerd.** Pica glandaria. *vulgò* marcolphus.

Maer-minne/mer-minne. Syren, Venus marina, Venus undigena.

Maer-minnen. Nereides. *q. d.* maris di... ciæ sive maris nymphæ. *Adr. Iun. ... marmayde.*

Maerotte. *fland.* j. **maer-katte.** Simia, cercopithecus. *vide* **marte/marmot.**

Maer-radijs. Raphanus rusticanus, si... pi Persicum.

Maer-spinne/mer-spinne. Sepia pisci...

Maer-swijn/mer-swijn. Delphin, delphinus. *q. d.* porcus marinus. *gal. marsou...*

Maer-waeter. Aqua stagnans, reses.

Maer-wijf/ mer-wijf. j. **maer-minne.** Syren.

Maer-wortel/ mer-wortel. j. **kruysdistel.** Eryngium marinum. *q. d.* radix marina.

Maerasch. Palus lacus. *gal. marez, maresc... ge. ang. marische, marsch.*

Mae

Maeraschachtigh. Palustris, paludosus.
Maersche/ mersche / meersche / marse. *fland.* Palus: pratum hyeme plerumque aquis tectum, pratum palustre, locus palustris & uliginosus. *ang. marsch.*
Maere. Fama. *&* Nuncius, nuncium. *&* Fabula.
Maere. *vetus.* Equus, equa. *ang. mare.*
Maere/ nacht-merie. Incubus, ephialtes, spectrum incubum, suppressio nocturna, morbi nocturni genis. *Quia* **maer** equum *significat, non inconcinnè ad* ephialtem morbi nocturni genus *consuetudo detorsit: quoniam eo laborantes maximo pondere sibi premi videntur, non aliter quàm si quis sic cecidisset, ut equus toto corpore ipsi incumberet: accedit & alia ratio qua* Ephialtes **maer** *dicitur, ob id quòd equus eo frequentissimè laborare cernatur. l. Gorop. Becanus.*
Maer-schalck. Veterinarius, medicus equarius, cteniatrus. *&* Tribunus militum, tribunus militaris, magister equitum, prefectus militiæ. *&* Metator castrorum, designator. *&* Satrapa, satrapes, toparcha. **Maer-schalck/** *inquit Flac. Illyr. dicitur* minister equorum aut rei equestris: nempe minister Principis, qui rem equestrem equitesque & aulam curat aut regit: *à* **maer** i. equus: *&* **schalc.** i. servus, minister. **Maerschalck/** *ait Becanus, is dicitur*, qui peritus est in equis curandis, & qui equestris rei cognitionem habet: **maer** *enim* equus, **schalck** peritus, callidus, astutus in sua arte *appellatur, hoc etiam nomine dicitur* is, qui ferreos calceos adfigit, & jubas & caudam equorum comit: *tandem factum: ut* magistri hospitiorum *se* mareschalcos *vocarint: quasi nemo munere quopiam maiore dignus esset, qui in disciplina equestri non esset egregiè exercitatus. Et quoniam equorum curatio præcipuè honoraretur, omnes eos* Divos Marschalcos *vocarunt*, qui curando cuipiam morbo præsidere opinarentur: *sic D. Antonium dicimus* Mareschalcum ignis sacri, *divum Rochum* Mareschalcum pestis. *&* epidimiæ contagiosæ, *& similiter alios aliorum morborum marschalcos, &c. hæc Becanus, B. Rhenanus* Marschalcum *fictum esse ait vocabulum ex* **maech/** *quo* equus *significatur*, & **schalck/** potens: *quasi dicas*, equorum magistrum. *ab his Becani & Rhenanis etymis non dissonat vox Gallica Mareschal & Itali, à Mareschalco qua* faber ferrarius, cteniatrus & veterinarius *denotatur* Equito *quoque Latinis non tantùm* equorum domitor & curator, *sed etiam veteribus, teste Varrone, dicebatur* is cui alicuius rei regimen committebatur. *Italicè malicalco.* præfectus est *& marsʃ hall anglicæ*, Designator, metator castrorum. *&* Tribunus militum. **Marschalck/** *quasi* marosalicus *dicitur. Io. Aventino:* qui maior est in sala, *hoc est*, aula maior domus *recentioribus dictus, Veteres Romani*, magistrum equitum *vocarunt.*
maer-schalck. Deus averruncus, alexicacus, mala depellens, divus curando alicui morbo presidens.
maer-staller. *vetus.* **j. stal-knecht.**
marie. j. merie. Equa.
maeren. *holl.* **j. meeren.** Remorari, detinere.
maertacken. j. marren-tacken.
maergh. j. margh.
maerren. j. marren/ meeren. Remorari, detinere, morari.
maert. j. meert. Martius mensis.
maerte. Ancilla, famula, ministra, ministratrix. *vulgò* martha: *à Martha evangelica, satagente & solicita circa plurima.*
maertele. Apis maior: que opus mellarium præparat.
maertken. Ancillula.
maerter. j. marter.
martse. *fland.* **j. marck.** Ora, limes.
maesche. j. masche. Macula, labes, nota.
maes-darm. j. mest-darm.
maes-hout/ maeseren-hout/ maes-houten-boom. Acer.
maes-houten oft maeseren-houten tafel. Mensa tigrina, acerna, oblongo venarum discursu maculosa, aut in verticem crispa.

maeser/maser. *germ.sax.* Bruscum, tuberculum aceris arboris.
maese. *ger.sax.sicamb.* Macula, labes, nota.
maeselen.j.maselen.
maeseren.j.maseren.
maed/med-maet/maetken. Socius, collega, æqualis, compar. *ang.matche.hinc* Zelandi Matiaci *Tacito dicti, à sociali concordia. Levin. Lemnius.*
maet/maetken. Remex. *gal.matelot.*
maete. Mensura, modus, modulus, metrum, mensus, proportio, numerus, moderatio, temperamentum. *germ.maß. hisp. medida.*
maete/slagh van den sanck. Modi, moduli, mensura cantus.
maet-hout. Regula, norma.
maete-liebe/ maete-bloeme. Bellis, flos bellidis. *germ. maßlieben. gal.marguerites.*
maete-lieden/maete-man.j.mate-lieden/ mate-man.
maeten. *vetus.* **j. mete.** Metiri.
maetigh. Modestus, mediocris, temperatus, temperans, frugalis, continens, sobrius.
maetigheyd. Modestia, mediocritas, temperantia, frugalitas, continentia, abstinentia, sobrietas.
maetighlick/maetelick. Moderatè, mediocriter, temperatè, temperanter, sobriè, frugaliter.
maetighen. Moderare vel moderari, temperare, cohibere.
maffelen. Balbutire. *&* Buccas movere. *ang.maffle.*
maghe.j.maeghe.
maghed.j.maeghd. Virgo.
magher.j.maegher. Macer.
maggher.j.mangher. Commutator mercium.
maghelepne.j.maiolepne. Amaracus.
maghneel.j.mangheneel.
maght.j.macht. Potestas.
mapen.j.maepen.
maiolepne/ maghelepne / marghelepne. Amaracus, samsuchum. *vulgò* maiorana. *ger.mayron, mayran. gal.mariolayne, marone. ital.maiorana. hisp.amaradux, maiorana.*

maken.j.maecken. Facere.
mal. Lascivus, petulans. *&* Stultus, insulsus, insanus.
mal-kruyd/bilsen. Mania, hyoscyamus, altercum, Apollinaris, fabulum, Iovis faba, faba suilla, faba lupina, herba ...cularis, symphoniaca, herba insaniam ac soporem inducens. *officin.* jusquiamus.
mallen. Lascivire, ineptire, insanire.
mallaerd. Lascivus, petulans, stultus, insanus: *dicitur &* **molen.**
malligheyd. Lascivia, petulantia, stultitia, insania.
malloote. Ambubaia, inepta & insana mulier.
malaedsch/laserisch. Leprosus. *dicitur* **malaedsch.** *sicut gal.malade.* i. æger, ægrotus, morbidus: *nobis quoque* **sieck/ krancke** ... *Gallobelgis maladerye, quod Brabantis* **la...rye/ter sieckten/ter krancken.**
malaedscheyd.j. laserye.
malck. *sax.fris.holl.* Quisque, unusquisque; **aller-malck.** Omnis cunctus.
malcander / *quasi dicas* **man elck ander** ... Mutuo, inter se, invicem, alius alium, alter alterum. **met malckander.** Simul, unà, pariter.
malder/malter. *sax.sicamb.* Mensuræ ...de genus. **j. mudde.** *vulgò* maldrum, m...trum.
malder/malter. *sax.* **j.32. Conincks m...ter.** Mulctę genus, verbera triginta ... virgâ querneâ.
male/malen. *vide* **maele/maelen.**
mallen/malloote. *vide* **mal.**
malloete. Melilotis, sertula campana. *officin.* corona regia, pratellum. *gal. meli... ital.melitoto.*
malrove/malrovie. Marrubium. *ger.mar...robel. gal.marrubin. ital.marrobio. hisp.m...rujo, marrubio.*
malt. *sicamb.* **j.mout.** Byne.
malts/maltsch. Mollis, tener, tenellus, fragilis, liquidus, fluidus. μαλτακὸς, μαλακὸς.
maltskens. Molliculus, tenellus.
maltscheyd. Mollities, teneritas, teneritudo ...

ῆχος consilium quo aliquid fieri queat, unde μηχανὴ μηχανάω &c.

...ang. malveseye.

malve.j. kaeskens kruyd. Malva silvestris.*gal.maulve.ital.malva.hisp.malva.*

mamboer.j.momboer. Tutor.

mamme/ borste. Mamma, mammilla, uber.*gal.mammelle.ital.mammelle.hisp.mama.*

mamme/mammeken/memme/memmeken. Mater, nutrix. *vulgò* mamma.

mammen-broederken. Collectaneus.

mammen-tepel. Papilla, capitulum mammæ.

mammeken. Mammula. & Nutricula.

mammekens. Periclymenum, caprifolium, matersylva, lilium inter spinas, volucrum maius.

mammen/memmen. Nutricem agere, lactare infantem, mammam prębere infanti.

mammelinck. Subrumus, lactens.

man. Vir, mas. *germ.man. ang.man.*

man (*inquit Becan.*) *fit à* **men** / *id est.* ago, duco: *præcipuum enim viri est officium ut se & cætera omnia animalia ducat & gubernet.*

man/ee-man. Maritus, coniux, dominus.

man/men/ mensch. Homo. *Hinc* **ieman/ n'ieman/ man-slachtigh/ man-boete/** *&c.*

man seyd/men seyd/mensch seyd. Aiunt, dicunt, ferunt, prædicant. s. homines: Dicitur, fertur, traditur, fama est, rumor est

man van leen.j.leen-man. Cliens. **mans man.** Cliens clientis, vasallus vasalli.

man aen man komen. Gradum conferre cum hoste, collato pede prœliari. **j. hand-ghemeyn worden.**

man veur man vechten. j. hand veur hand. Conferre dexteras: pugnare cominus cum hoste. & Singulare certamen inire.

man-baer. Ephebus, puber, vesticeps, generationi habilis ac maturus.

man-baere oft houd-baere maeght. Virgo nubilis, viripotens, potens viri, matura viro, tempestiva thoro, sive viro.

man-baer worden. Pubescere.

man-baerheyd. Pubertas.

mans-beeld. *vetus.sax.* Mas.

mans-broeder. Levir, mariti frater.

mans-huys/mannen-huys. Andron, andronitis.

mans-koe/manse koe. *campin.* **j.guste koe.**

mans-lenghde/mensch-lenghde. Statura, modus corporis.

mans-oore. Asaron, asarum.*gal.oreille d'homme.q.d.* auris hominis.

mans-persoon. Vir, mas.

mans-sustere. Glos, mariti soror.

man-wyff. Virago.

man-boete. *vetus.* Mulcta homicidij, cædis.

man-goed. *vetus* **j.manschap.**

man-hertigh. Virilis animo.

man-koop/ man-koop-saed. j. maen-koop/ maen-koop-saed.

man-pad. Semita viri sive hominis.

man-ryp.j.man-baer.

man-schap. Officiū sive obsequium viri.

man-schap. Hominium, clientela, fides clientelaris, obsequium clientis: fides & observantia quæ domino feudi præstatur: iusiurandum fidelitatis: sacramentum beneficiarium, clientelaris officij sponsio. *vulgò* homagium, vassallagium.

man-schap. Viri homines, clientes.

man-schap doen. Profiteri se clientem, fidelitatem domino feudi iurare sive præstare, iurare se hominem ac vasallum domini esse, & obsequium illi atque observantiam præstiturum. *vulgò* homagium facere.

man-siecke vrouwe. Mulier virosa, libidinosa, pruriens, viri appetens, veneri dedita.

man-slaght. *sax. fris. sicamb. holl.* **j.dood-slagh.** Homicidium.

man-slachter. Homicida.

man-slachtigh. Homicida.

manlick. Virilis, masculus, masculinus, for-

maeser/maser. *germ. sax.* Bruscum, tuberculum aceris arboris.

maese. *ger. sax. sicamb.* Macula, labes, nota

maeselen. j. maselen.

maeseren. j. maseren.

maed/med-maet/maetken. Socius, collega, æqualis, compar. *ang. matche. hinc* Zelandi Matiaci *Tacito dicti, à sociali concordia. Levin. Lemnius.*

maet/maetken. Remex. *gal. matelot.*

maete. Mensura, modus, modulus, metrum, mensus, proportio, numerus, moderatio, temperamentum. *germ. maß. hisp. medida.*

maete/slagh van den sanck. Modi, moduli, mensura cantus.

maet-hout. Regula, norma.

maete-liebe/ maete-bloeme. Bellis, flos bellidis. *germ. maßlieben. gal. marguerites.*

maete-lieden/maete-man. j. mate-lieden/ mate-man.

maeten. *vetus.* **j. mete.** Metiri.

maetigh. Modestus, mediocris, temperatus, temperans, frugalis, continens, sobrius.

maetigheyd. Modestia, mediocritas, temperantia, frugalitas, continentia, abstinentia, sobrietas.

maetighlick/maetelick. Moderatè, mediocriter, temperatè, temperanter, sobriè, frugaliter.

maetighen. Moderare vel moderari, temperare, cohibere.

maffelen. Balbutire. & Buccas movere. *ang. maffle.*

maghe. j. maeghe.

maghed. j. maeghd. Virgo.

magher. j. maegher. Macer.

maggher. j. mangher. Commutator mercium.

maghelepne. j. maiolepne. Amaracus.

maghneel. j. maugheneel.

maght. j. macht. Potestas.

mayen. j. maeyen.

maiolepne/ maghelepne / marghelepne. Amaracus, samsuchum. *vulgò* maiorana. *ger. mayron, mayran. gal. mariolayne, marone. ital. maiorana. hisp. amaradux, maiorana.*

ba, faba suilla, faba lupina, herba cu[...] cularis, symphoniaca, herba insan[...] ac soporem inducens. *officin.* jusq[...] mus.

mallen. Lascivire, ineptire, insanire.

mallaerd. Lascivus, petulans, stultus, [...] nus: *dicitur &* **molen.**

malligheyd. Lascivia, petulantia, stulti[...] insania.

malloote. Ambubaia, inepta & ins[...] mulier.

malaedsch/laserisch. Leprosus. *dicitur* [...] **laedsch.** *sicut gal. malade.* i. æger, ægro[...] morbidus: *nobis quoque* **sieck/ kranck**[...] *Gallobelgis maladerye, quod Brabantis* **la**[...]**rhe/ter sieckten/ter krancken.**

malaedschepd. j. laserhe.

malck. *sax. fris. holl.* Quisque, unusquisq[...] **aller-malck.** Omnis cunctus.

malcander / *quasi dicas* **man elck and**[...] Mutuo, inter se, invicem, alius alium [...]ter alterum. **met malckander.** Sim[...] unà, pariter.

malder/malter. *sax. sicamb.* Mensuræ [...]dę genus. **j. mudde.** *vulgò* maldrum, m[...]trum.

malder/malter. *sax.* **j. 32. Coninckx m**[...]**ter.** Mulctę genus, verbera triginta d[...] virgâ querneâ.

male/malen. *vide* **maele/maelen.**

mallen/malloote. *vide* **mal.**

malloete. Melilotis, sertula campana. *o*[...]*cin.* corona regia, pratellum. *gal. meli*[...] *ital. melitoto.*

malrobe/malrobie. Marrubium. *ger. m*[...]*robel. gal. marrubin. ital. marrobio. hisp. m*[...]*rujo, marrubio.*

malt. *sicamb.* **j. mout.** Byne.

malts/maltsch. Mollis, tener, tenellus, fr[...]gilis, liquidus, fluidus. μαλτακὸς, μ[...]λακὸς.

maltskens. Molliculus, tenellus.

maltschepd. Mollities, teneritas, teneri[...]

d

do, fragilitas, malacia.
alvasepe. Vinum Arvisium, Creticum, Chium, Monembasites. *vulgò* malvaticum, malvasia, malvisia. *ger. malfasey. gal. malvesie. ital. malvosio, vino malvatico. hisp. marvisia. ang. malveseye.*
alve.j. kaeskens kruyd. Malva silvestris. *gal. maulve. ital. malva. hisp. malva.*
amboer.j. momboer. Tutor.
amme/ borste. Mamma, mammilla, uber. *gal. mammelle. ital. mammelle. hisp. mama.*
amme/mammeken/memme/memmeken. Mater, nutrix. *vulgò* mamma.
ammen-broederken. Collectaneus.
ammen-tepel. Papilla, capitulum mammæ.
ammeken. Mammula. *&* Nutricula.
ammekens. Periclymenum, caprifolium, matersylva, lilium inter spinas, volucrum maius.
ammen/memmen. Nutricem agere, lactare infantem, mammam prębere infanti.
ammelinck. Subrumus, lactens.
an. Vir, mas. *germ. man. ang. man.*
an (*inquit Becan.*) *fit à* **men** / *id est.* ago, duco: *præcipuum enim viri est officium ut se & cætera omnia animalia ducat & gubernet.*
an/ee-man. Maritus, coniux, dominus.
an/men/ mensch. Homo. *Hinc* **ieman/ n'ieman/ man-slachtigh/ man-boete/** *&c.*
an seyd/men seyd/mensch seyd. Aiunt, dicunt, ferunt, prædicant. *s.* homines: Dicitur, fertur, traditur, fama est, rumor est
an van leen.j.leen-man. Cliens. **mans man.** Cliens clientis, vasallus vasalli.
an aen man komen. Gradum conferre cum hoste, collato pede prœliari. **j. hand-ghemeyn worden.**
an veur man vechten. j. hand veur hand. Conferre dexteras: pugnare cominus cum hoste. *&* Singulare certamen inire.
an-baer. Ephebus, puber, vesticeps, generationi habilis ac maturus.
man-baere oft houd-baere maeght. Virgo nubilis, viripotens, potens viri, matura viro, tempestiva thoro, sive viro.
man-baer worden. Pubescere.
man-baerheyd. Pubertas.
mans-beeld. *vetus. sax.* Mas.
mans-broeder. Levir, mariti frater.
mans-huys/mannen-huys. Andron, andronitis.
mans-koe/manse koe. *campin.* **j. guste koe.**
mans-lenghde/mensch-lenghde. Statura, modus corporis.
mans-oore. Asaron, asarum. *gal. oreille d'homme. q. d.* auris hominis.
mans-persoon. Vir, mas.
mans-sustere. Glos, mariti soror.
man-wijf. Virago.
man-boete. *vetus.* Mulcta homicidij, cædis.
man-goed. *vetus* **i. manschap.**
man-hertigh. Virilis animo.
man-kop/ man-kop-saed. j. maen-kop/ maen-kop-saed.
man-pad. Semita viri sive hominis.
man-rijp.j. man-baer.
man-schap. Officiũ sive obsequium viri.
man-schap. Hominium, clientela, fides clientelaris, obsequium clientis: fides & observantia quæ domino feudi præstatur: jusiurandum fidelitatis: sacramentum beneficiarium, clientelaris officij sponsio. *vulgò* homagium, vasallagium.
man-schap. Viri homines, clientes.
man-schap doen. Profiteri se clientem, fidelitatem domino feudi jurare sive præstare, jurare se hominem ac vasallum domini esse, & obsequium illi atque observantiam præstiturum. *vulgò* homagium facere.
man-siecke vrouwe. Mulier virosa, libidinosa, pruriens, viri appetens, veneri dedita.
man-slaght. *sax. fris. sicamb. holl.* **j. dood-slagh.** Homicidium.
man-slachter. Homicida.
man-slachtigh. Homicida.
manlick. Virilis, masculus, masculinus, for-

 tis,

tis animosus.

manlick lid / mannelicke roede. Virile membrum, virilia, pudenda.

manlick/manlicken. Viriliter, fortiter.

manlickheyd. Virtus, vis, virilis animus, fortitudo.

manlick-heyd/manlicke roede. Virile, virilia, virile membrum, genitale membrum, fascinus virilis, penis, muto, coles, veretrum, caulis, nervus, tentum, verpus, scapus, cercolipa, ficula, mentula, virga, priapus, cauda salax.

mannen een stadt. Munire urbem viris.

mannen. Nubere viro, tradi viro.

manneken. Masculus, mas. & Homuncio, homulus, homululus, homunculus.

mannekens kruyd. j. geyten-blad. Periclymenus, caprifolium.

mannigh. i. menigh.

maninne. Virago.

manck. *sax. fris. sicamb.* Inter. & Interim, interea temporis.

manck-ander. i. malck-ander. Inter se mutuò.

manck/vermenckt. Mancus. *gal. manchot. ital. manco. hisp. manco.*

manck/kropel. Claudus.

manckaerd. Claudus, claudicans.

mancke-pied. Claudus.

mancken. *vetus.* j. ver-mencken. Mutilare.

mancken. Claudicare.

mancken. *sax. fris. sicamb.* Carere, deficere, deesse. *vulgo* mancare. *gal. manquer. ital. mancare.*

manckeren. i. mancken. Deficere, deesse.

mande. Corbis, sporta, vas vimineum, cista, calathus. *gal. mande, manne. ang. maunde.* (stella.

mandeken. Sportula, fiscella, corbula, ci-

mandel. *ger. sicamb.* i. amandel.

mandele. Manipulus, & Duo fasces straminei. & Margites duodecim. *vulgò* mandula.

maene. i. mane. Luna.

manghe. *ger. helvet.* Fullonica. & Politura, & Torcular.

mangher. *germ. helvet.* Fullo.

manghen. *ger. helvet.* Exercere fulloniam.

manghe. i. mangheneel. *vetus.* Machinæ bellicæ genus.

manghel. *germ. sax fris. sicamb.* i. ghebreck. Defectus, inopia, egestas, penuria, vitium. *ital. mengua, menguada.*

manghelen. *germ sax. fris. sicamb.* i. mancken. Deficere, deesse, abesse: carere, indigere.

manghelen het lijn-waet. *sax. fris. sicamb.* Levigare, complanare, polire linteum.

manghel-berd. Asser politorius.

manghel-stock. Stipes politorius, sive levigatorius.

manghelen/ *euphoniæ causa, pro* manghen. Mutare, commutare, permutare.

manghelen. *vetus.* Commutare verba, litigare. & Certare, pugnare.

mangheneel/manghe. Machinæ bellicæ genus: ballista bellica, qua tela, lapides & ignes in hostium urbes iaculari solent. *vulgo* manga, mangana, mago, magnellus, mangon, manango: manganicum tormentum, manganum prarium.

mangher/mengher. *vetus.* Permutator, commercia exercens, commutator mercium: qui commercium, familiaritatem vel consuetudinem cum aliquo habet. & Negotiator. & Opifex. *ang. monger, munger. hinc* appel-manger/ vat-mangher/ kole-mangher / sout mangher/ hof-mangher/ visch-mangher/ mede-mangher/vleesch-mangher/ *&c. vetustissimæ dictiones.*

mangheren. Mutare, permutare, commutare, immutare merces, commercium agere, commercari, merces commutare, negotiando permutare.

mangheringe. Permutatio, commercium, mercium commutatio.

maniere/wijse. Modus via, ratio, mos, ritus, usus, consuetudo. *gal. maniere. ital. maniera. hisp. manera.*

manierlick. Modestus.

manierlick-heyd. Modestia.

manierlicken. Modestè.

mannen. *vid.* man.

Manse-koe.j.mans-koe.
Mantel. Pallium. *vulgò* mantelum. *gal. manteau. ital.mantello. hisp.manta. ang. mantle.*
Mantel van de schoude. Tegmen camini: superliminare, supercilium camini.
Mantilleken/mandilleken. Tunica militaris.
Marasch.j.maerasch. Palus, lacus.
March.j.margh.
Marck/merck. Signum, nota. *gal.marque. ang.marke.*
Marck. *sax.* **j.margh.** Medulla.
Marck. Elioselinon, apium palustre: paludapium, apium rusticum. *ang. marche.*
Marck/merck. Bes, libra nummularia, libra octonaria, unciæ octo: selibra *quibusdam. vulgò* marca. *gal.marq.ital.marco. hisp.marco.*
Marck.j.xvj.stufer.Brabant.
Marck. *vetus.* Limes in agris sive territorijs, fines regionum, margines imperij: & Districtus ditionis. & Provincia maior: Comitatus amplus. *vulgò* marca, marcia. *germ. march. gal. marche. angl. marche.* **Marck** *seu* **merch** (*inquit Andreas Velleius*) *primo denotat* signum *seu* sigillum aliquod peculiare: *atque inde pro* vexillo bellico *sumitur, ut* **merch** & **baniere** *idem sint:* hastę enim alligata pendula quædam selecti ac variegati coloris fascia in altum sublata præferebatur in pręlijs, ad cuius ductum oculos atque animos suos pugnaturi certis de causis dirigere necesse habebant: *ab hac autem prima significatione vocabulum* Marcæ *translatum pro* limite *postea accipitur: insigniri enim solent iam inde usque à prima orbis terreni cultura, camporum, urbium & regionum termini, discretis quibusdam sive saxis, sive palis, sive alijs notis memorabilibus: intra quas se quisque continere jussus: nec erat fas invita vicinia transcendere: hinc pro ipsis* campis *ac* regionibus vastissimis *usurpata est: ut jam* Marcę *nomine non tantum* integra rura certis distincta limitibus: *sed* amplissimi *quoque* provinciarum tractus, *quos nunc* pagos, *nunc* civitates *atque* regna *etiam Latini dixerunt, nuncupari venerint. B. Rhenanus* Marck *sive* March equum *apud veteres Gallos significasse docet ex Pausania: (ut apud veteres Germanos) atque hinc* equorum seu stabuli magistrum **marck-staller/** & equitum prefectum **marck-grave** *etiamnum appellari:* Marca *pro* equo *purum putum Britannicum est, inquit Guil. Camd. B. Rhenano adstipulantur Brodeus, Alciatus, & alij: prior autem etymologiæ ratio potior plurimis videtur.*
Marck-boom. *vet.* **j.pael-boom.** Arbor terminalis, finalis.
Marck-grave. Præfectus limitaneus: prefectus limitum sive regionis, custos limitis, certo regni limiti cum imperio præfectus, præses provinciæ. *vulgò* marchio, marck-gravius. *q.d.* comis limites, comes marcę seu districtus. *ita Hotmannus, Munsterus, Becanus, & multi alij.* Marca, *inquit Andr. Vell. loco* civitatis & provinciæ *inolevit: qui verò è comitatu Imperatoris ad hanc gubernandam deligebantur,* marchiones, *dicti sunt germ. marggraf. gal.marquis. ital.marchese. hisp. marques. ang marques.*
Marck-graef-schap. Prefectura limitum, custodia limitum. *vulgò* marchionatus. & Comitatus marcę.
Marck-schalck. Prætor comitatus augustalis. *vulgo* marcscalcus.
Marck-staller. *vide* **marck.**
Marck-yser. Cauterium. & Tudicula.
Marck-saem. Perspicax, consideratus.
Marck-saem-lic. Sagaciter, consideratè.
Marck-steen.j.pael-steen. Terminus, lapis terminalis.
Marck-teecken. Character, signum, insigne.
Marcken/mercken. Signare, notare, insignire. *gal. marquer. ital. marchiare. ang. marke.*
Marcken/ aen marcken. Considerare, animadvertere, observare, cernere oculis, mente animo.
Marckelick. Evidens, perspicuus, manife-

nifestus.

marckelicken. Evidenter, perspicuè, manifestè, nominatim.

marckel-daghen. *fris.* **j. nietel-daghen.**

marcker. Notator, signator, considerator.

marckinghe. Notatio. *&* Consideratio.

marckt/merckt. Mercatus, forum, forum rerum venalium, forum nundinarium, emporium, locus mercatus vel nundinarum. *&* Nundinę. *germ. marckt. gal. marchè. ital. mercato. hisp. mercado. ang. market.*

marckt/merckt. *vetus.* Emptio.

marckt. *vetus germ.* Pagus amplior. **j. marck.**

marckt. *sive* **merckt.** *in compositione* actionem, frequentiam & conventum *significat: ut* **beusel-merckt** : nugę, nugamenta, res nugatoriæ : **loop-merckt** / frequens concursus : **drinck-merckt** / frequens conpotatio : **trouw-merckt**/ nuptiæ, celebritas nuptiarum : **brabbel-merckt**/ **ruchel-merckt** / **kijf-merckt**/ *&c.*

marckten. *vetus.* Mercari, nundinari.

marckt-dagh. Dies nundinalis.

marckt-korf/meers-korf. Corbis institoria:

marckt-reyser. Nundinator.

marckt-schip.j.koop-vaerder. Navis oneraria.

mare.j.macre.

marelle.j.amarelle. Cerasum Apronianum.

marellen. Ludere calculis discoloribus duodenis : vel etiam novenis, *quod* **negghen-stecken** vocant.

marel-spel. Ludus duodecim, vel novem scruporum: *it alis. marella. gal. ieu de merelles. vulgò* madrellus *&* madrella *dicitur, à* materulis, materes *autem lingua veteri Gallica* virgæ & baculi dicuntur, *teste Iosepho Scaligero, &* matera, æ, *veteri lingua Gallica, teste Strabone* jaculum *sive* sagitta capitata *dicitur. Huius lusus meminit Ovid. lib. 3. de arte : est genus in totidem tenui ratione redactum Spicula (alias scripula) quot menses lubricus annus habet. & paulo post: Parva tabella capit ternos utrinque lapillos,*

E quibus hic labor est continuare suos.

maren.j.marren.

margh/mergh. Medulla. *vulgò* margger. *margh. ang. marrowe.*

margh van den boom.j.pit. Medulla arboris.

margh-biese. Mariscus, juncus levis.

marghe/morghe lands. Iugerum. *fladris* media pars jugeri mensura terræ iud diversos diversa: μοργή.

marghe. *fris.* **bolinck/worst.**

marghel/merghel. Marga, creta fossilis: terra candida cretę instar, stercorandis agris serviens: terrę adeps sive medulla. *germ. mergel. gal. marne. ang. marle.*

margelen. Marga stercorare agrum, margam adhibere agris.

marghen.j.morghen. Cras.

marlin.j.smerlin.

marmer/marmer-steen. Marmor. *ger. marmelstein. gal. marbre. ital. marmo. hisp. marmol. ang. marble.* **Rooden marmer-steen.** Porphyrites, marmor porphyreticum, marmor rubens purpuræ in modum. **Witten marmer-steen.** Lapis Parius, marmor candidum.

marmer-steen-morter. Marmoratum.

marmeren. Incrustare, integere segmentis marmoreis, variegare marmoribus. *vulgò* marmorare.

marmsel. Crusta marmorea.

marmotte/marotte. Simius, simia, cercopithecus. *gal. marmot, vide* **marte.**

marren/maren. *holl. fris.* Ligare, alligare.

marren/merren/meeren. Tardare, retardare, morari, remorari, moram trahere, exspectare, manere.

marren-tacken. Viscum, viscum quernum, herba unde viscus efficitur.

marren-blichte/ mar-blichte. Tricę, pillus intricatus, capilli pedibus pullorum gallinaceorum involuti, quibus pullorum gressus impediri solet.

marotte.j.marmotte. Simia. *&* Cercopithecus.

marotte/marottecken. Imaguncula quæ stultis ad lusum præbetur : sceptrum morionis.

narse.j.maerschs. Palus.
narsse. *vetus.fland.* Regio, ora, terra. & Margo, fines regionis, imperij, *&c. vide* marck.
narte/merte/merteken/martin. *sax.sic.* Simius, simia. & Cercopithecus: & Sphinx. Mantichora (*vel ut alij*) martiora, & martichora, *animal est in India, facie humana, corpore leonino.*
martcel. Malleus ferreus. *vulgò* martellus. *gal.marteau.ital.martello.hisp.martillo.Teutonicè propriè dicitur*, malleus ferreus temonis, *quem vulgatiùs* **dissel-hamer** *vocamus.*
marteler. Martyr, testis.
martelersse. Martyr fœm.
marter. Cruciatus, carnificina, tormentum, supplicium. *Becanus* violentum tormentum *interpretatur*, *quod Ecclesiastici* martyrium *vocant. ger.marter.gal.martyr. ital. martyre, martyrio. hisp. martyrio. ang. martyrdome* **Gods marter.** Tormenta à Deo inflicta.
marteren. Excarnificare, plectere, torquere, affligere, excruciare. *vulgò* martoriare. & martyrizare.
marter. Martes, martes Scythica, mustela Scythica, mustela sylvestris, nobili pelle insignis. *vulgò* martarus, marta, mardurus, martalus, marturellus. *ger marder.gal. martre. hisp. marta, martiola, martorella:* Martem *Gesnerus dictam conjicit, quòd Martia, id est, pugnax & ferox bestia sit: jugulat enim mures, gallinas & aves cæteras.*
martin. *holl.* **j.marte.** Simius.
martse. *vetus.fland.* **j.mats-hamer.** Malleus militaris.
mas-darm. *ger. sax.* **j.mest-darm.** Intestinum rectum, ilium rectum.
masche/maschel. Macula, labes. & Cicatrix. *germ.maasen.*
masche/ost maesche van het net. Macula retis, plaga, foramen retis. *ang.mashe.*
masche/mascke. Larva, persona. *vulgò* masca. *gal.masque. ital.mascara. hisp.mascar. Solet nebulonum quoddam genus incedere densis reticulis velatum & tectum, vulgari nomine* **net-hoeden** *appellati, qui per* maschas. i. retis maculas *sive* foramina *alios videre & noscere potuerint, ipsi interim ignoti: inde* **masche/maesche** & **maske** larvam *sive* personam *dici conjicio: cùm etiam Latini* reticuli *nomine* fasciam lineam *sive* laneam *intelligant*, quàm faciei admovemus ne agnoscamur *sic Plin. lib.* 12. *cap.* 14. *Persona, inquit, adjicitur capiti, densúsve reticulus.gal.masque.ital.mascara. hisp.mascara.ang.maske.*
maschel/mascher. Macula, labes. *ital.macchia.hisp.mancha.*
maschel/mascher. *fland.* Betrachium: coloris species quo ante inventas personas faciem obungebant.
maschelen aen de beenen. Phausinges: Varietates, *Plin.* Maculę subrubræ quę hyeme contrahuntur, dum crura ad ignem propiùs admoventur.
maschelen/mascheren/maeschen. Maculare, maculis, deformare, squalore inquinare, commaculare, obungere fuligine, atramento, *&c.*
maschere.j.maschele.
mascophe. *sax.* Nautica societas.
mase.j.masche. Macula.
maselen/maseren/masel-suchte. Papulæ, boa, exanthemata. *vulgo* variolæ: exilis maculæ rubrę aut purpureę interdum nigricantes pueris infestæ. *ang.measilis, mesiles.*
masel-sieckte. Boa, papulę.
masel-suchte. *vetus.sax.* **i. melaetschepd.** Lepra.
maser. *germ.sax.* **i.maeser.**
masier. i. masier-gat. Riscus, fenestella impervia, in muro, pariete, aut foco, capsula intra parietem apparata. *vulgò* boeta. *gal.masure, trou de masure, Masure gallis propriè dicitur* parietina: foramen parietinę sive parietis: foramen maceriæ, sive muri intermedij, foramen petræ, *dicitur quibusdam* **metsier-gat.** *q.d.* foramen cęmentarij.
masse/Massa. Masse *sive* **mas**, *inquit Becanus, dicitur* cumulus, congeries, res multæ in unum coacervatæ, *unde Itali amassare, & Galli amasser.* i. coacervare *dicunt.*

Masse. Pastillus.
Masse van coper/ silver/ *&c.* Æs grave.
Masse van goud. Palacra, palacrana, maior auri massa.
Massif. Solidus, densus. *vulgò* massivus. *gal. massif. ital. massiccio.*
Masse-reyn/ marce-payn. Panis saccharites, panis dulciarius, maza panis. *vulgò* martius panis, massa panis. *germ. martzepan. gal. marcepain. ital. marzapane.*
Masse/ massue. *vetus. fland.* Clava. *gal. massue.*
Massel. *sax.* j. masel.
Mast. Malus, arbor navis. *sax. mast. gal. mast, mas. hisp. mastel. ang. mast.*
Mast-bloeme. *fland.* Pæonia. *sic dicta à mali navis similitudine.*
Mast-boom. j. mast. Malus.
Mast-boom. j. dennen-boom. Arbor picea, abies. *q. d.* arbor mali: *quòd ex ea mali navium conficiantur.*
Mast-koker. Modius.
Mast-tonne. Carchesium.
Mast-top. *sax.* Carchesium.
Masteluyn/ misteluyn. Farrago.
Masten. j. mesten.
Mat. Defessus, fessus, defatigatus, fractus labore. *gal. mat.*
Mat/ mate. *vetus.* Pauper, miser.
Mat ende verwonnen. Victus, devictus. *gal. mat.*
mat maecken. Mactare labore, dolore, infortunio, damno, malis, fatigare. *&* Frangere labore, dolore, damno. *&* Delassare, defatigare. *&* Depauperare. *&* Domare.
maten/ matten. *vet.* j. mat maecken.
maten. *vetus. fland.* Mactare, occidere.
mattigheyd. Defatigatio, lassitudo.
mats-hamer. *fland.* j. her-hamer. Cestra, malleus militaris.
mat-hoen. Hæmatopus. *dicitur* mat-hoen. *Adriano Iunio q. d.* hemat-hoen. *à sanguineis cruribus, sive cruenta rubedine longorum crurum.*
mate. j. maete. Mensura, *&c.*
mate. *vetus.* Vilis, non magni pretij. *vulgò* matus.

mate-lieden. *vetus.* Homines pauper[...]
mate-man. *vetus.* Vir pauper.
mate-man. *vetus. Antwerp.* j. celle-[...]der/ lollaerd.
mater. j. moeder.
materie. Materia, materies. *gal. ma[...] ital. materia. hisp. materia. ang. matter.*
materie. Sanies, pus.
matte/ matten. Lac schiston, caseos[...]ctis pars ab aquea separata: lac à [...] discretum. *gal. mattons.*
matte/ madte. *ger. sax. fris. sic.* Pratum.
matte-biesen. Iuncus holoscœnus: jun[...] aquaticus.
matte. Matta, storea, teges, teges vilio[...] juncis aut stramentis, stragulum ex u[...] scirpo aut sparto. *gal. matte. ang. mat[...]*
mattras. Matta. *&* Culcita, culcitra[...]ctus laneus vel tomentitius, anaclin[...]rium, accubitum. *vulgò* materassa. [...] *materas. ital. materazzo. hisp. matelaz. a[...] matresse.*
mauricken/ mauwerken. *sicamb.* j. kri[...]terken. Spinus, acanthis.
mausche koe/ mousche koe. j. mansch[...] koe/ mans-koe.

ME

Med. *sax.* j. maeght. Virgo.
med/ met. Cum, unà, pariter. μετὰ. *ger[...] mitt. ang. with.* med allen. Omninò, pro[...]sus, valdè. met eenen. Simul unà pa[...]ter. *&* Eadem opera. met tijden. A[...]quando, subinde.
med-be-gheerder. Competitor.
med-boeler. Rivalis.
med-borghe. Expromissor, qui aliena[...] obligationem in se suscipit, fidejusso[...]
med-borgher. Municeps.
med-broeder. Frater collega, *vulgò* confra[...]ter.
med-deylen/ med-deelen. Participare, communicare, impertire vel impertiri.
med-erf-ghenaem. Cohæres.
med-gangher. Comes.
med-ghe-noot. Consors, socius, particeps, partiarius.
med-dooghen. Compati.
med-dooghentheyd. Miseratio.

Med-gaders. Simul, unà.
Med-gheselle. Socius.
Med-ghespan. Iugalis, eodem jugo subactus, consors, collega.
Med-lijden. Condolere, compati, commiserari, misereri, miserescere.
Med-lijdende. Misericors.
Med-lijdenheyd. Misericordia, miseratio
Med-maet. Socius, sodalis.
Med-lijdinghe. Miseratio, dolor ex aliorum rebus adversis. *vulgò* compassio.
Med-pand. Hypotheca, connexum.
Med-partije. Consors, socius.
Med-plegher. Socius, consors.
Med-plichtigh. Consors, socius.
Med-plichtighe int feyt. Complices, participes sceleris, consortes facinoris.
Med-saem/ghe-med-saem. Comis, familiaris, affabilis.
Med-soogheling. Collactaneus.
Med-spreken. Suffragari.
Med-stemmen. Consonare, & suffragari, assentiri.
Med-vrijer. Rivalis, competitor.
Med-waerigh. *holl.* Comis, familiaris.
Med-werdigh. *vetus.* Comis, humanus.
Med-weerdigheyd. Comitas.
Med-wetigh. Conscius.
Mede. j. med. Cùm, pariter.
Mæde. Hydromeli, aqua mulsa: melicratum, aqua melle mista. *vulgò* medus, medo.
Medigh oft meddigh bier. Mustea cervisia.
Meden/meeden. *sax. sicamb.* j. mietten. Locare conducere.
Medelinck. j. huerlinck.
Medicijn. Medicus.
Medicijne. Medicamen, medicamentum, medicatio, remedium, medela, antidotum.
Medicijn-dranck. Potio, medica potio.
Medecijn-loon/meester-gheld. Sostrum.
Medicijn-meester. Medicus.
Meds/mids. Cùm.
Meds dat/mids dien dat. Cùm, quia, quandoquidem.
Meds-gaders. Simul, unà pariter.

Mee/meed. Erythrodanum, rubia, herba radice rubra.
Mee-krappe/meed-krappe. Rubiæ radices comminutæ.
Meeen oft meeden het laecken. Tingere rubia pannum.
Meede. *holl. fris.* j. puyste/buyle.
Meeden. *sax.* j. meden. Locare.
Meeghd. *holl.* j. maeghd. Virgo.
Meel/mael. Farina, simila. *germ. mael. ang. meale, meel.*
Meel buydel. Cribrum pollinarium.
Meel-kiste. Farinarium, arca farinaria.
Meel-meese. j. pimpel-meese. Parus minor.
Meel-peere/supp-peere. Sorbum, fructus cuius farina polentę loco sumpta alvum sistit.
Meel-sack. Saccus farinarius.
Meel-sifte. Cribrum pollinarium.
Meel-suycker. j. poeyer-suycker.
Meenen. *fland. holl.* j. meynen.
Meente/meynte. *sicamb. holl. fris.* j. ghe-meente / ghe-meynte. *gal. maint.* i. multi.
Meeps/meepsch. Exilis, tenuis, junceus, imbecillis.
Meer. j. maer/mer. Mare.
Meer. Magis, amplius, plus, prę, ultra. *germ. meere. ang. more.*
Meer ende meer. Plus plusque, indies vehementiùs aut amplius, magis magisque, magis ac magis.
Meer dan. Vltra supra, plus quàm: amplius, plus.
Meer dan ghenoegh. Plus satis.
Meer noch min. Plus minus, circiter.
Meer-mael. Sæpius, pluries.
Meerder. Maior.
Meerder-iaerigh. Maior annis, viginti quinque annos natus. *vulgò* maiorennis.
Meerderen. Augere, adaugere, auctare, augmentare, coaugmentare, multiplicare, accessionem facere, rei augmentum seu incrementum addere.
Meerderinge/meerdernisse. Augmentum, augmentatio, incrementum, accrementum, auctio, accessio, coagmentatio.

meer/

Meer/meere.j. pael. Terminus, meta, limes. *ang. meere.*

Meerren/merren.j.maren/marren. Remorari, retardare.

Meerren/ merren. Constituere limites, ponere metas.

Meeren het schip. Navem continenti alligare, navem sistere in portu, navem deducere ad portum, appellere. *gal. marer.*

Meer-pael. Tonsilla, palus qui navis religandę causa in litore figitur.

Meer-touwe. Rudens: funis quo navis continenti alligatur, prymnesium, retinaculum.

Meersche.j.maersche. Palus.

Meersse/meerserye. Merx, mercimonium. *vulgò* merciaria. *gal. mercerie. ital. merce. hisp. mercaderia. ang. mercerie.*

Meersse/meers-korf. Corbis institoris, canistrum institorium.

Meersse van t'schip. Corbis navis, galea navis.

Meers-korf. Corbis institoria, sporta viminea.

Meers-man. Circitor, circuitor, qui merces distrahendas vicatim circumfert, circumforaneus.

Meers-mande. Canistrum institorium.

Meers-schip. Corbita, navis oneraria, cuius malus corbem pręfert in summo fastigio.

Meers-seyl.j.top-seyl. Thoracium, velum in summo mali fastigio.

Meersenier. *fland.* **j.kraemer.** Circitor, tabernarius. *gal. mercier. ang. mercer.*

Meersenier/ meersenier-man / mercenier/kossate. *vetus. brux. lovan.* Cliens Ducis Brabantię privilegijs & immunitatibus donatus: qui se in fidem & potestatem principis permisit.

Meersenier-schap. Clientela ducum Brabantiæ.

Meerserye.j.meerse. Merx.

Meersen. *fland.* **j.meerderen.** Augere.

Meerst. *fland.* **j.meest.**

Meert/maert. Martius mensis.

Meert. *inquit Becanus, non à Marte dictus, sed à* **meerderen.** *id est, ab* augendis diebus: *quòd eius principium dies augeat.*

Meerts bloeme. Flos martius, stel[...] hyacinthus bifolius.

Meerts kiecken. Pullus martius, [...] gallinarum optimus, atque educa[...] & saginationi aptissimus, mense [...]tio.

Meese. Parus, fringillago. *aviculę* [...] *gal. mesange.*

Meest. Maximè, præcipuè, potissim[...] potissimè.

Meeste. Maximus, præcipuus, summus. *ang. moste.*

Meesten-deel. Maxima pars, plures [...] plures, plerique.

Meesten-deels. Plerumque, ut plurim[...] plurimum, magna ex parte: ma[...] parte.

Meester. Magister, præceptor, domi[...] herus. *dicitur* **meester.** *q. d.* **meeste h[...]** *quidam ex dictione* magister. *contrahi*[...] *tant. germ. meyster. gal. maistre. ital. maes*[...] *hisp. maestro. ang. maister.*

Meester der medicijnen.j.medicijn[...]ster. Medicus.

Meester der scholen. j. school-meest[...] Ludimagister.

Meester/konstenaer. Artifex, opifex[...] arte sua excellens.

Meester-geld. Sostrum, merces quæ da[...] medico pro curatione.

Meester-knecht / meester-knaep. Vi[...]rius herilis: œconomus, domus præ[...]ctus, officinę præfectus, columella.

Meester-loos. Indomitus, effrenis. *&* m[...]gistro carens.

Meester-schap. Dominatus, magisteriu[...] magistri dignitas vel officium.

Meester-schap. Ars, artificium, specim[...] artis.

Meester-stuck. Opus magnæ artis, op[...] artificiosum, specimen artis, canon.

Meester-stuck oft proef-stuck doen. T[...]rocinium facere, specimen alicuius a[...]tis edere.

Meester-timmer-man. Architectus, a[...]chitector.

Meester-werck.j.meester-stuck.

Meeſter-wortel. Laſer Gallicum, laſerpitium Gallicum. *vulgò* Imperatoria, oſtrutium, aſtrantia, magiſtrantia.

Meeſteren. Regere, gubernare, moderari, dominari. *&* Cohibere, edomare, compeſcere.

Meeſteren/ heylen/ ghe-neſen. Curare, mederi, medicare, medicari.

Mee-ſtertje. Magiſterium, ars.

Meeſtertje. Curatio, ſanatio, medela, medicamen, medicatio, medicina, remedium, pharmacum.

Meeſterij ver-kooper. *fland.* Pharmacopola.

Meeſterlick. Artificioſè, ingenioſè, ſolerter, argutè, affabrè, exactè.

Meeſterſſe. Magiſtra, domina, hera. *&* Medica.

Meeſtrigghe. *fland.* **j. meeſterſſe.**

Meete. j. kerf. Crena.

Meete. j. weed. Glaſtum.

Meeuwe. Larus, gavia. *avis vulgò* meva *à voce quam edit, dicta.*

Meghd. *ſic.* **j. maechd.** Virgo.

Megher. *vetus. fland.* **j. wey.** Serum lactis. *gal. megue.*

Meghe/ meghel/ meghen/ maghen. *germ.* Coagulum.

Megher-kruyd. *germ. ſax.* **j. wal-ſtroo.** Gallium, *herba quæ vim coaguli habet in cogendo lacte.*

Mey/ mey-maend. Maius menſis. *vox vernacula.* **mey** *ſive* **may** *à Latina ſumpta, vel potius à frondibus, arboribus & arbuſtis quæ nomine cum menſe communi vocantur. Mich. Beuter.* Maius. *à voce* **may** *ſive*

feſta. *q. d.* ramus Maij. *Maio enim menſe arbor frondes emittit.*

Meyken. *lovan. bruxel.* **j. tuylken.** Sertum.

Meyen. Defectis viridibus plantis ſive ramis ornare. *Becan.*

Mey-bloemken. Lilium convallium, lilium vernum. *q. d.* floſculus Maij: *floret enim circa calendas Maias.*

mey-boter. Butyrum vernum.

mey-doorne. Oxyacantha, ſpina acuta: *ſic. zeland. dicta, quòd menſe Maio ſpectatiſſimè floreat exiguo floſculo q. d.* ſpina Maij.

mey-kaeſe. j. platte kaeſe. Lac coagulatum, lac preſſum, *quod menſe Maio confici ſolet.*

mey-viſch. Alauſa, aloſa. *piſcis vilis qui menſe Maio apparere incipit. &* Aſellus minor ſalitus.

mey-voghel. Larus niger, avis Maij.

mey-voghel. *ſax. ſic.* **j. pepel.** Papilio: *Maio menſe frequens.*

meyd. *friſ. ſic. holl.* **j. maeghd.** Virgo, puella, ancilla. *ang. meide, mayde.*

meydſen/ meyſſen. Puella, adoleſcentula, juvencula. *&* Ancilla, famula. *gal. meſchine.*

meydſen-knecht. *fland.* Androgynus, hermaphroditus, ſemimas. *&* Virago.

meydſ-ken. Puella, puellula.

meyer. *germ. ſax. friſ. ſicamb.* Colonus, villicus, agricola, *inquit Becanus,* qui agrum colit, frugũ tamen partem domino dat.

meyer. Prætor maior, prætor urbanus, conſul maior, ſummus magiſtratus, *vulgò* maior *&* maierus. *gal. maire, maieur. ang. mayor.*

meyer van het dorp. Prætor minor, prætor ruſticus, prætor ruralis, coloniæ præfectus, prætor pagi, prætor ſuburbanus.

meyer-hof. *germ. ſax. ſicamb.* Villa.

meyertje. Colonia. *&* Prætura: & Territorium.

meyn. *vetus.* **j. ſchot.** Pollen.

meynckel. *vetus. holl.* **j. veel/ menigh.**

putare, reputa-
reri, cenſere,

juramentum, ſacramentum perfidum. *dictio compoſita ex* **meynen** *&* **eed.** *Cicero: lib. 3. Offic. quod ex animi tui ſententia juraveris, id non facere, perjurium eſt.*

meyn-eed doen. Peierare, perjurare, ſacramentum perfidum dicere, falſo & animo fallendi jurare, jurare contra animi ſententiam.

Meer/meere.j. pael. Terminus, meta, limes. *ang. meere.*

Meerren/merren.j.maren/marren. Remorari, retardare.

Meerren/ merren. Constituere limites, ponere metas.

Meeren het schip. Navem continenti alligare, navem sistere in portu, navem deducere ad portum, appellere. *gal. marer.*

Meer-pael. Tonsilla, palus qui navis religandę causa in litore figitur.

Meer-touwe. Rudens: funis quo navis continenti alligatur, prymnesium, retinaculum.

Meersche.j.maersche. Palus.

Meersse/meerserthe. Merx, mercimonium. *vulgò* merciaria. *gal. mercerie. ital. merce. hisp. mercaderia. ang. mercerie.*

Meersse/meers-korf. Corbis institoris, canistrum institorium.

Meersse van t'schip. Corbis navis, galea navis.

Meers-korf. Corbis institoria, sporta viminea.

Meers-man. Circitor, circuitor, qui merces distrahendas vicatim circumfert, circumforaneus.

Meers-mande. Canistrum institorium.

Meers-schip. Corbita, navis oneraria, cuius malus corbem pręfert in summo fastigio.

Meers-seyl.j.top-seyl. Thoracium, velum in summo mali fastigio.

Meersenier. *fland.* **j.kraemer.** Circitor, tabernarius. *gal. mercier. ang. mercer.*

Meersenier/ meersenier-man / mercenier/kossate. *vetus. brux. lovan.* Cliens Ducis Brabantię privilegiis & immunitatibus dona[…] testatem pri[…]

Meersenier-sc[…] bantiæ.

Meerserthe.j.meerse. Merx.

Meersen. *fland.* **j.meerderen.** Augere.

Meerst. *fland.* **j.meest.**

Meert/maert. Martius mensis.

Meert. *inquit Becanus, non à Marte dictus, sed à* **meerderen.** *id est, ab* augendis diebus: *quòd eius principium dies augeat*[…]

Meerts bloeme. Flos martius, stel[…]us, hyacinthus bifolius.

Meerts kiecken. Pullus martius, [p]lu[…] gallinarum optimus, atque educ[ati]oni & saginationi aptissimus, mense [m]artio.

Meese. Parus, fringillago. *aviculæ* [...] *gal. mesange.*

Meest. Maximè, præcipuè, potissi[mu]m, potissimè.

Meeste. Maximus, præcipuus, sum[m]us. *ang. moste.*

Meesten-deel. Maxima pars, plures c[om]plures, plerique.

Meesten-deels. Plerumque, ut plurim[u]m, plurimum, magna ex parte: ma[gn]a parte.

Meester. Magister, præceptor, domi[nu]s, herus. *dicitur* **meester.** *q. d.* **meeste h[…]** *quidam ex dictione* magister. *contrahi[…] tant. germ. meyster. gal. maistre. ital. mae[stro] hisp. maestro. ang. maister.*

Meester der medicijnen.j.medicijnme[e]ster. Medicus.

Meester der scholen. j. school-meest[er] Ludimagister.

Meester/konstenaer. Artifex, opifex [in] arte sua excellens.

Meester-geld. Sostrum, merces quæ da[tur] medico pro curatione.

Meester-knecht / meester-knaep. Vi[ca]rius herilis: œconomus, domus præ[fe]ctus, officinę præfectus, columella.

Meester-loos. Indomitus, effrenis. & [ma]gistro carens.

Meester-schap. Dominatus, magisteriu[m …]

[…] Opus magnæ artis, op[us] artificiosum, specimen artis, canon.

Meester-stuck oft proef-stuck doen. T[i]rocinium facere, specimen alicuius a[r]tis edere.

Meester-timmer-man. Architectus, a[r]chitector.

Meester-werck.j.meester-stuck.

Meynen ἐκσημαίνειν, significare.

Meester

Meester-wortel. Laser Gallicum, laserpitium Gallicum. *vulgò* Imperatoria, ostrutium, astrantia, magistrantia.
Meesteren. Regere, gubernare, moderari, dominari. *&* Cohibere, edomare, compescere.
Meesteren/ heylen/ ghe-nesen. Curare, mederi, medicare, medicari.
Mee-stertje. Magisterium, ars.
Meestertje. Curatio, sanatio, medela, medicamen, medicatio, medicina, remedium, pharmacum.
Meesterß ver-kooper. *fland.* Pharmacopola.
Meesterlick. Artificiosè, ingeniosè, solerter, argutè, affabrè, exactè.
Meesterße. Magistra, domina, hera. *&* Medica.
Meestrigghe. *fland.* **j. meesterße.**
Meete. j. kerf. Crena.
Meete. j. weed. Glastum.
Meeuwe. Larus, gavia. *avis vulgò* meva *à voce quam edit, dicta.*
Meghd. *sic.* **j. maechd.** Virgo.
Megher. *vetus. fland.* **j. wey.** Serum lactis. *gal. megue.*
Meghe/meghel/meghen/maghen. *germ.* Coagulum.
Megher-kruyd. *germ. sax.* **j. wal-stroo.** Gallium, *herba quæ vim coaguli habet in cogendo lacte.*
Mey/ mey-maend. Maius mensis. *vox vernacula.* **mey** *sive* **may** *à Latina sumpta, vel potius à frondibus, arboribus & arbustis quæ nomine cum mense communi vocantur. Mich. Beuter.* Maius. *à voce* **may** *sive* **mey**: *qua* viror omnium plantarum *designatur, Becan. germ mey. gal. may. ital. maggio. hisp. mayo. ang. may.*
Mey/mey-tack. Ramus frondosus, frons festa. *q. d.* ramus Maij. *Maio enim mense arbor frondes emittit.*
Meyken. *lovan. bruxel.* **j. tuylken.** Sertum.
Meyen. Defectis viridibus plantis sive ramis ornare. *Becan.*
Mey-bloemken. Lilium convallium, lilium vernum. *q. d.* flosculus Maij: *floret enim circa calendas Maias.*
Mey-boter. Butyrum vernum.
Mey-doorne. Oxyacantha, spina acuta: *sic. zeland. dicta, quòd mense Maio spectatißimè floreat exiguo flosculo q. d.* spina Maij.
Mey-kaese. j. platte kaese. Lac coagulatum, lac pressum, *quod mense Maio confici solet.*
Mey-visch. Alausa, alosa. *piscis vilis qui mense Maio apparere incipit. &* Asellus minor salitus.
Mey-voghel. Larus niger, avis Maij.
Mey-voghel. *sax. sic.* **j. pepel.** Papilio: *Maio mense frequens.*
Meyd. *fris. sic. holl.* **j. maeghd.** Virgo, puella, ancilla. *ang. meide, mayde.*
Meydsen/meyssen. Puella, adolescentula, juvencula. *&* Ancilla, famula. *gal. meschine.*
Meydsen-knecht. *fland.* Androgynus, hermaphroditus, semimas. *&* Virago.
Meyds-ken. Puella, puellula.
Meyer. *germ. sax. fris. sicamb.* Colonus, villicus, agricola, *inquit Becanus,* qui agrum colit, frugũ tamen partem domino dat.
Meyer. Prætor maior, prætor urbanus, consul maior, summus magistratus, *vulgò* maior *&* maierus. *gal. maire, maieur. ang. mayor.*
Meyer van het dorp. Prætor minor, prætor rusticus, prætor ruralis, colonię præfectus, pretor pagi, prætor suburbanus.
Meyer-hof. *germ. sax. sicamb.* Villa.
Meyertje. Colonia. *&* Prætura: & Territorium.
Meyn. *vetus.* **j. schot.** Pollen.
Meynckel. *vetus. holl.* **j. veel/menigh.**
Meynen. Opinari, arbitrari, putare, reputare, existimare, autumare, reri, censere, sentire.
Meyn-eed. Perjurium, falsum juramentum, sacramentum perfidum. *dictio composita ex* **meynen** *&* **eed.** *Cicero: lib. 3. Offic. quod ex animi tui sententia juraveris, id non facere, perjurium est.*
Meyn-eed doen. Peierare, perjurare, sacramentum perfidum dicere, falso & animo fallendi jurare, jurare contra animi sententiam.

meyn-

meyn-eedigh. Perjurus, perjuriosus, falsijurus: qui aliter jurat quam sentit: qui sciens perjurium facit: qui fortuito, temerè & dubiè jurat. *ger. meineydigh. sax. meneedigh.*

meyninghe. Opinio, arbitrium, sententia, mens.

meynte. j. meente. Communitas.

meyr. j. maer. Mare. *&* Stagnum.

meyssen. j. meydsen. Puella. *&* Ancilla. *gal. mechenne.*

meyssenste / maysinede / maisnide. *vetus. fland.* Familia. *gal. mesnage.*

meyster. j. meester. Magister.

meyt. *vetus.* **j. meyd.** Puella.

melaedsch. j. malaedsch. Leprosus.

melck-ander. *holl.* **j. malck-ander.**

melck. Lac. *germ. molch. ang. milke.*

melck-deerne. Ancilla lactaria, ancilla boaria.

melck-drincker. Galactopota.

melck-eter. Galactophagus.

melck-eemer. j. melck-tobbe. Mulctra, mulctrale.

melck-haer. Lanugo genarum, barbula lacteola: juli: teneræ genarum lanugines.

melck-koe. Bos lactaria.

melck-kruyd. Polygala, glaux.

melck-lam. j. suygh-lam.

melck-maerte / melck-meyssen. Ancilla boaria, ancilla lactaria.

melckt-merckt. Forum lactarium.

melck-muyl. Imberbis, impuber, depuber, investis.

melck-ope. Ovis lactaria.

melck-rinssel. Coagulum.

melck-spyse / suyvel. Lactaria. *vulgò* lacticinia.

melck-stande. Labrum lactarium.

melck-stoop. Mulctra, sinus lactis.

melck-teyle. Sinus vel sinum lactis, vas in quo lac mulsum asservatur.

melck-tobbe. Mulctra, mulctrale, mulctrum, vas quo lac dum mulgetur, excipitur.

melck-verwigh. Lacteus.

melck-waere. j. suyvel. Lactarium.

melck-weye. Serum, pars lactis aque[...]

melck-weye. Sonchus, lactucina, lactel[...]la: *herba cuius caulis fractus copios[...] manat. Lemnius,* Sonchum, dentem [...]nis, hieracium, condrillam *& id[...] alias herbas* **melck-wied** *dici ait, à* **m[...]k.** i. lac, *&* **wieden.** i. runcare: *quòd [...] rore madescant, & quòd eruncandæ eru[...] sint, ne salutares herbas & frutices str[...]lent.*

melck-werck. *sax.* Lactarium.

melcken. Mulgere, pressare ubera pal[...]s. ἀμέλγειν. *germ. milchen. ital. molgere. [...] milke.*

melcken iemanden. Emulgere aliq[...] argento, emungere aliquem pecu[...] fraude & blanditijs elicere alicui[...]cunias.

melcken de duyven. Illectare, allect[...] allicere columbas esca.

melcker / melckerlinck / milte van [...] visch. Lactes, lacteum intestinum in[...]ne piscium marium.

melck-sel. Mulctra, lac emulsum.

melck-anderen. *holl.* **j. malck-anderen.**

melde. Atriplex, atriplexum, aureum o[...] *ger. molten, milten.*

melden. Meminisse, mentionem face[...] memorare. *&* Prodere, revelare, aperi[...] declarare.

mele. j meel. Farina.

melicht. *vetus.* **j. villicht.** Forsan, forsita[...] fortasse vel fortassis.

melisse / melissen-kruyd. Melissophyliu[...] amellum, apalastrum, citrago, melite[...] *vulgò* melissa. *ger. melissin. gal. melisse. it[...] melissa.*

melisoen. j. menisoen. Dysenteria.

mellen. j. maelen. Ducere uxorem, conj[...]gari.

meloen. Melo, pepon, melopepo, cucum[...]ris genus. *ger. melaunen, melonen. gal. melo[...] ital. melone. hisp. melon. ang. melon.*

meluwe / milwe. Acarus. **meluwen.** A[...] acaris, tineis sive teredine exedi.

memme. j. mamme. Nutrix.

men. j. man / mensch. Vir, homo. *ang. men* i. homines.

ien sept.i.man sept. Aiunt,fertur.
iencke.j.mincke.
iene. *vetus.fland.* i.menigh. Multus.
ienghe. *ger.sax.* i.menighte.
ienghe. Eupatorium. *vulgò* agrimonia.
ienghel. *brab.* i.pinte. Hemina. *holl.& sic.* Heminæ duæ.
ienghelen.i.menghen. Miscere.
ienghelinghe. Mistura,permistio.
iengelrhe. Miscellanea,orum.
ienghen. Miscere, commiscere,permiscere,immiscere,diluere,temperare, variare. *germ menghen. ang.mingle.*
iengh-moes. Olera miscellanea , puls miscellanea.
iengher. Mixtor.
iengher.i.mangher. Permutator,mercator.
ienginghe. Mixtura,permistio.
ienghsel. Mixtura,permistio,varietas.
ienghsel-verwe. Color varius,mistus.
ienghsel-wolle. Lana variegata.
inie.i.minie.
enie. *vetus.* i.menighte.
enigh. Multus,frequens,creber, multi, crebri,complures,plerique. *germ.manch. gal.meint. ang many, managein Goticè.* i. plebs.
enigh-mael/dick-mael. Sæpe,crebro.
enigh-sins. Variè,multifariam.
enigh-verwigh. Discolor.
enigh-voud/menigh-voudigh. Multiplex.
enigh-voude. Echinus,bovis ventriculus: *sic dictus à varijs plicis: dicitur &* huyve *à reticulatis puellarum vittarum plagis: &* boeck *à multiplicibus voluminibus seu pagellis. Adrian. Iun.*
enigh-vuldigh/menigh voudigh. Multiplex, multiplicabilis, varius, multijugus.
enigh-vuldigheyd. Multitudo.
enigh-vuldighlick. Multipliciter,multifariè.
enigh-vuldighen. Multiplicare, multiplex facere.
enigh werf / menigh-werve. Sæpè, compluries,crebro.
menigher-hande. Varius,multiplex,diversus,multiformis.
menigher-ley. Multiplex, multiformis, multijugus,diversus,varius.
menigher-ley-verwigh. Multicolor.
menigher-tier. *vetus.* i.meniger-ley. Multiplex,varius.
menighertier-lick. *vetus.* Variè.
menighte. Multitudo, frequentia, copia, agmen,turba,caterva,vis,abundantia.
menie/mynie. Minium: pigmenti rubri genus.
menisoen. *& euphoniæ gratia* melisoen. Dysenteria,tormina: cruenta alvi dejectio cum dolorifica torsione *dicitur etiam* rood menisoen/ rood buyck-evel/ *& simpliciter* het rood. *q.d.* rubrum sive miniatum excrementum.
menisoen-kruyd. Gnaphalium,filago,centunculus : thalictrum. *officin.* sophia *herba dysenteriam sistentes.*
mennen. Ducere, agere, vehere,minare. *gal.mener.ital.menare.*
men-roede. Scutica, flagellum.
menner.i.waghen-man.
mensch. Homo,mortalis,terrigena, *dicitur* mensch/*inquit,Becanus.q.d.* men sich/*hoc est,*ducens seipsum.
menschen-dief. Plagiarius.
mensch-schouwigh. Misanthropos,homifuga.
menschken. Homuncio,homulus,homunculus.
menschelick. Humanus.
menschelicken. Humanitus,more humano.
menschelickheyd. Humanitas, natura humana.
mente.i.munte. Mentha.
mer.i.maer. Sed, atqui, autem, attamen, at.
mer.i.maer. Marc.
mercenier.i.meersenier.
merck/mercken.i.marck/marcken.
merckt.i.marckt. Forum.
mergh/merghe/merghel.i.margh/marghe/marghel.
merghen.i.marghen. Cras.
merie/merrie. Equa. *ang.mare. germ.vetus.* merrhe.

merrhe.
merisoen.j.menisoen.
meriaen. *fland.* **j.merie.** Merula.
merie. Merula. *gal.merle. ital. merla. hisp. mierla.*
merlin.i.smerlin. Æsalo.
merren.i.marren. Morari.
merren-blichte/ mer-blichte. i. marren-blichte. Tricę.
mersche.i.maersche. Palus.
mersenier.i.meersenier.
merte/merteke.i.marte. Simius.
mes *in compositione:ut* **mes-doe/mes-brupc-ken/***&c. Flandri dicunt: Brabanti & alij* **mis/mis-doen/mis-brupcken/***&c.*
mes. *fland.* **i.mest.** Stercus, fimus.
mes/messer/mets. Culter, gladius.
mes-maecker. Cultrarius faber, machæropœus.
messen-koker. Theca cultellaria.
mesaene.i.besaene. Epidromus.
mesel. *vetus.* **i.melaedtsch.** Leprosus. *germ. malzig.gal.mesel,meseau.*
mesel-sucht. *vetus.* Lepra.
meselrije. *vetus.* Lepra. *gal.meselerie.*
mesniede. *vet.fland.* **i.mepsniede.**
messe. *fland.* **i.misse.**
messelen. *fris.* **i.maselen.** Papulę, boa.
messagie. *fland.vet.* Nuntius, nuntium. *gal. messagie.ital messo.hisp.mensage.ang message.*
messagier/ metsengier. *vetus.fland.* Nuntius, tabellarius. *gal.messagier. ital. messagiere.hisp.mensagero.ang.messenger.*
messie.i.mest-put. Fimetum.
messingh. *fland.* **i.messie.** Fimetum.
messing. *sax.sicamb.fris.* **i.latoen.** Orichalcum, aurichalcum.
mest/mist/mesch. Stercus, merda, excrementum alvi, fimus vel fimum, lætamen. *germ.mist.sax.mess.*
mest-gaffel. Furca fimaria.
mest-haeck. Ligo fimarius.
mest-hoop. Fimetum, sterquilinium.
mest-poel. Sterquilinium, colluviarium, colluvies stercoraria.
mest-put. Fimetum, sterquilinium.
mest-voeder. Sagina.
mest-waeghen. Plaustrum, plostrum, vehiculum quo fimus vehitur.
mesten. Stercorare agrum, pabulare [illegible] fimo, stercorare, fœcundare, ste[illegible] agris adhibere.
mesten. Saginare, pinguefacere, ob[illegible] impinguare, farcire.
mest-brocke. Sagina.
mest-darm/mast-darm/mas-darm [illegible] *sax.sicamb.* **i.aers-darm.** Intestinu[illegible] rectum.
mest-dier. Animal altile, quod sagi[illegible]
mest-hinne. Gallina altilis.
mest-kot. Saginarium.
mest-spijse. Sagina.
mest-stal. Saginarium.
mest-vederen. Plumæ sub cauda, qu[illegible] linis aut capis saginandis evelli s[illegible]
mest-vercken. Porcus saginatus.
mest-voeder. Sagina.
mest-voghel. Avis altilis, avis fartilis[illegible]
mester van voghelen. Fartor, qui av[illegible] tiles farcit & saginat.
mestinghe. Sagina.
mest.i.mist/miest. Nebula.
met.i.med/mede. Cum, una.
met. *holl.* **i.peter.** *vide* **mette.**
metael. Metallum. *gal.metal. ital. me*[illegible] *hisp.metal.ang.mettel.*
meten. Metiri, demetiri, emetiri, mod[illegible] mensurare, μετρέειν. *germ.messen.ga*[illegible] *surer.hisp.medir.ang.meate,measure.*
meter. Mensor.
meter.i.pete. Mater lustrica. **Peters** [illegible] **meters.** Lustrici parentes, *dicitur* **me**[illegible] *q.d.* mater.
metsen. Struere, exstruere muros, paries[illegible] *&c.*
mets-steen. Cęmentum.
metser. Cæmentarius, structor, faber [illegible] rarius: machio, machino, *apud Isidor*[illegible] *Lipsio :* qui machinis insistit propte[illegible] titudinem parietum.
metselaer. *holl.fi.amb.* **i.metser.**
metsenaer. *vet.fland.* **i.metser.**
metselrije. Structura muri, structura [illegible] mentitia, cęmentum.
metselen. *holl.* **i.metsen.**
met. *holl.fris.* **i.peter.** Pater lustricus.

Mette. holl. fris. j. meter/peter. Mater lustrica. Metteken. Matercula lustrica.

Met/mette. sax. sicamb. Pulpa suilla, carnes porcinæ delicatiores.

Met-worste. sax. sic. j. braed-worste. Lucanica, botulus, farcimen ex carne porcina oblongum.

Mette/metteken. Capra, capella. & Mulier ignava.

Mettenen. Horæ sive preces matutinæ: preces nocturnæ: nocturnalia, ium.

Meucken/moken. Modiolus.

Meughe. j. moghe.

Meulen. j. molen. Mola.

Meuselen. holl. zeland. Pitissare, ligurire, & clam degustare paulatim.

Meuseler. holl. Genus delicatioris cervisię.

Meuseler. fland. j. kneuterken.

Meusie/mosie. Culex.

Meuterken. leod. j. oord. Quadrans.

M I

icke. Furca.

icke. Pedamen, pedamentum, ridica.

icke. Hemiartium, panis triticeus minor, artidium, parvus panis. germ. micke.

icke/mick/ghe-mick. Collimatio.

icken met de ooghen. Collimare, intendere oculos in rem aliquam, collineare, oculos in scopum intendere. & statuere, disponere.

id-dagh. Meridies, medius dies.

iddagh-mael. Prandium.

ddagh eten. Prandere, meridiare vel meridiari.

ddaghs. Meridianus. & Meridiano seu tempore meridiei.

-daghsche sonne. Sol meridianus.

-daghschen wind. Auster, ventus meridionalis.

-lente. Ver medium, adultum.

-maend. vetus. Medius mensis.

-meert. vetus. Medius Martius.

-nacht/midden-nacht. Noctis meridies, nox intempesta, nox concubia, concubium, noctis silentium, nox media. & Septentrio.

-ooghst. j. half-ooghst.

rifte. j. middel-rifte.

mid-somer. Media æstas, ęstas adulta, ęstas summa.

mid-vasten. sax. fris. sicamb. j. half-vasten.

mid-weke. sax. fris. sicamb. holland. j. goens-dagh. Dies mercurij. q.d. media septimana.

mid-weghe/mids-wegh. In medio, circa medium, in medio itinere.

mid-winter. Bruma, media hyems, solstitium brumale, hyems adulta, summa hyems.

middel. Medium, medietas, intermedium, meditullium. germ. mittel. ang. midde, middel, middle.

middel. Modus, ratio, via, occasio, causa, conditio, opera, facultas.

middel-baer. Mediocris.

middel-baer man. Vir justę staturæ.

middel-baerheyd. Mediocritas, medium.

middel-baerlick. Mediocriter.

middel-landsch. Mediterraneus.

middel-landsche zee. Mare mediterraneum.

middel-lijf. Thorax. j. borst.

middel-linie. Diameter, linea dimetiens.

middel-maete. Mediocritas, medium.

middel-maetigh. Mediocris. & Indifferens.

middel-maetigh man. Vir quadratus, commodæ sive justę staturæ.

middel-muer. j. middel-wand.

middel-punt. Centrum.

middel-rif. i. rifte. Diaphragma, septum transversum. sax. middelrif. ang. midriffe.

middel-schot. Intersepimentum, interfinium, interseptum.

middel schot van den neuse. Interfiniũ, isthmus, imbrex narium, intersepimentum vel discrimen narium.

middel-vingher. Digitus medius, infamis, impudicus, famosus, verpus.

middel-wand / tusschen-weegh. Paries medianus, intergerinus.

middeld. i. middel.

middelen. Mediare, intercedere, intervenire, moderari, disceptare.

middeler. Mediator, disceptator, interpres, deprecator, arbiter, sequester, inter-

terventor, pararius.
middeler tijd. Interim, interea.
middelste. Medius, medianus.
midden. Medius. & medium. *germ. mitz, mittle*[illegible] *ang. midde, midde.*
midden-schot. j. middel-schot. Intersepimentum.
midden-nacht. j. mid-nacht.
mids. Medius.
mids dat/ &c. Quandoquidem, eo quòd, quia.
mids-gaeders/ med-gaeders. Simul, unà, unà cum.
mids waeter zeylen. Navigare medio alveo.
mied. *holl.* tijdinghe. Nuntium.
mied-brenghen. *holl.* Nunciare.
mied-wijs. *holl.* Novarum rerum nunciis abundans.
miede/ miede. j. miete/ mieten.
mieghe. j. mijghe. Vrina.
miere. Formica. μύρμηξ. De mieren. Formicatio. μυρμηκία: morbus qui foris corpus fœdis tuberculis ac pustulis informat, intus verò mordentis formicę sensum cruciatumque adfert: & morbus venereus, lues venerea.
mieren-hoop/ mieren-nest/ mieren-hol. Myrmecia, caverna aut agmen formicarum.
mieren-jocksel. Formicatio.
mier-seycke/ pis-miere. Formica.
mierachtigh. Formicosus.
mies. *vetus* j. mos. Muscus, bryon.
miest. j. mist. Nebula.
mieselen. *fris. holl.* j. misten. Nebulam exhalare, rorare tenuem pluviam.
mieselinghe. *holl. fris.* j. mist. Nebula.
miete/ miente/ miede. *germ. sax. sicamb. holl. fland.* Donum, munus. & merces, meritum, stipendium. & Arrha, arrhabo, munus in conductione inita. *ang. meede.*
mieten/ mieden. *germ. sax. sicamb. fland. holl.* j. hueren. Conducere, & arrhabone dato devincire.
miet-loon. *vetus.* Merces.
miet-ros. *germ. sax.* j. huer-peerd.
My. Mihi, me. μοὶ, ἐμὲ. *germ. mich, mi*[illegible] *gal. moy, me. ital. me. hisp. mi. ang. me.*
Myden. Vitare, evitare, devitare, f[illegible] defugere, effugere. & Parcere.
Myd-saem. *fland.* Vitans. & Parce[illegible]
Mydel. *fland.* Vitans. & Parcens.
Myghe/ mieghe. *sicamb.* j. pisse. Vr[illegible]
Myle. Milliarium, milliare, mille p[illegible] lapis. *germ. meyl. ang. mile.*
Myn. Meus. *germ. meyn. gal. mien. it*[illegible] *hisp. mio. ang. my, myne.*
Myn-heer. Heros, vir nobilis & ill[illegible]ris q. d. meus dominus.
Myn-vrouwe. Herois, heroina, fem[illegible] illustris. *q. d.* mea domina.
Mynen. In venditione & auction[illegible] publica, *meum est*, dicere, sibique re[illegible] ctam adsumere certo pretio.
Mynent halve. Per me, propter me[illegible]
Myne. Vena: & Natura, ingenium. [illegible]tus, species, status. *gal. mine.*
Myne/ myn-kuyl/ mine. Fodina, cu[illegible]lus. *vulgo* minera. *gal. mine, miniere*[illegible] *minera. hisp. minero, mina. ang. mine.*
Myne van goud. Aurifodina.
Myne van silver. Argentifodina.
Myne/ onder-gravinghe. Cuni[illegible] meatus subterraneus suffossus. [illegible] mina.
Mynen/ minéren/ onder-graven. [illegible]dere agere cuniculos. *vulgò* mina[illegible]cere minas.
Mynie/ minie/ menie. Minium, pig[illegible]tum rubrum.
Mynie-kuyl. Miniaria, locus in q[illegible] ditur minium.
Myte/ mydte. *fris. sicamb.* j. meluw[illegible] das, acarus, *gal. mite. ang. mite.*
Myte. Minutia, minutum, minuta: [illegible] vilissimi genus. *vulgò* mita.
Myte. Meta, strues in altum, strues i[illegible]num subducta.
Myte houts. Meta, strues lignoru[illegible]
Myten. Construere metam, cong[illegible] seu struere in acutum.
Myter. Mitra. *vulgò.*
Myter/ bisschops hoed. Mitra e[illegible]palis, albogalerus, tiara, cidaris, [illegible]
in[illegible]

infula. *gal.mitre.ital.mitra.hisp.mitra.ang. miter.*

Myteren. Ornare mitra.

Mild. Mitis,lenis,mollis,dulcis. *&* Munificus,beneficus,liberalis,largus, benignus. *ang.mild.*

Milde/melde. Atriplex, atriplexum,olus aureum:herba à molliendo & leniendo dicta. *germ.milten.*

Mildheyd/mildigheyd. Lenitas. *&* Liberalitas,largitas, benignitas, munificentia,beneficentia.

Mildelick. Leniter: *&* Liberaliter,munificè,largè.

Milderen/mildighen. Mitigare, lenire, mollire.

Mildinghe. Lenimen,lenimentum.

Mildte/milte. Lien,splen. *à* **mild.** i.mollis: *splen enim mollis & rarus est naturâ. germ.miltze.ital.milza.ang.milt.*

Mildte van den visch.j.melcker. Lactes piscium,lacteum intestinum.

Mildten-herdigheyd. Lienis scirrus.

Mild-suchtigh/mild-sieck. Lienosus,lienicus,spleneticus.

Milie.j.hirs. Milium. *gal.millet. ital.miglio. hisp.milho.ang.mylen,millet.*

Miluwe/meluwe. Acarus,teredo.

Min. Minus.

Mincke/mencke. Mutilatio,defectus,læsio.

[M]incken/mencken. Mutilare,admutilare, lędere, mancum reddere, minuere, deminuere.

Minck-yser. Murex, tribulus, asteriscus, aculeatus: machinulę ferreæ tetragonę aculeis exstantibus, quæ ut inimici pedes lædant,sparguntur.

[M]inck-yser. Tribulus aquaticus. *herba dicta à fructibus spinosis, quatuor duris aculeis modicè recurvis: quæ alio nomine aliaque ratione nonnullis* **water-noot** *dicitur.*

[M]inder. Minor,minus. *ger.minder.gal.moindre.ital.minore.hisp menor.*

[M]inder-broeder. Frater minor,Franciscanus,Seraphicus.

[M]inder-iaerigh. Minor annis. *vulgò* minorennis,

minderen. Minuere, diminuere,imminuere,tenuare,attenuare,extenuare.

minderinghe. Minutio,imminutio, diminutio.

mindste. Minimus. **Ten mindsten.** Minimum,minimè,saltem dumtaxat.

mine/minie.j.myne/mynie.

minghelen.j.menghelen.

minne. Amor, Venus. *&* Amatio, *Plaut.* amor Venerius.

minne/minneken. Venus,amica. **minneken/liefken.** Corculum: *blandientis particula.*

minne. Gratia. **metter minnen oft met den rechte maecken.** Gratia aut judicio transigere.

minne. *holl.sicamb.* **j.memme.** Nutrix.

minne-vader. *holl.sicamb.* **voesterer.** Nutritius.

minnen. Amare, diligere: *à superioribus Germanis nunc in obscœnam partem plerumque sumitur:* Veneris voluptatibus frui: amare,amori litare.

minnen-brief. Literæ amatoriæ.

minnen-dranck. Philtrum,poculum amatorium.

minnen-spel. Ludus Venerius,res Veneria, colluctatio Veneria, militia amatoria, clinopale, palæstra lecti, bellum nocturnum,coitus,congressus,consuetudo venerea.

min-ghe-noot/ minne-ghe-noot/ min-gnoot. *vetus.* Consors amoris, amabilis,bellus, venustus, deliciæ, carum caput: *&* Pullus,catamitus,puer concubinus. *gal.mignot,mignon. ang.minion. rhetores rhytmici* **minioot** *ineptè dicunt & scribunt.*

min-schap. Amor,dilectio.

min-saem/ min-saemigh. j. minnelyck. Amabilis,charus.

min-saemheyd.j.minnelickheyd.

min-saemlick.j.minnelick.

minnaer. Amator, amans, amasius,procus.

minnelick. Amabilis,venustus.

minnelickheyd. Amabilitas,venustas,gratia.

minnelicken. Amanter,amabiliter.

minst. i. mindste. Minimus.
minute. Minima horæ pars, sexagesima pars horæ: horę semuncia, horę scrupulus. *vulgò* minuta.
minute/minuet-brief. Scheda, schedula: adversaria, pictacium. *vulgo* minuta.
minutéren. Perscribere compendiario: notis perscribere instrumentum.
mirakel. Miraculum.
mis. i. misse. Erratum malum.
mis *in compositione adversativa particula plerumque exponitur per* malus, malè *& similis significationis dictiones. gall. mes. ital. mis. ang. mis.*
mis-achten. i. mis-prijsen. Contemnere.
mis-aerden. Degenerare.
mis-aerdende. Degener.
mis-baer. Gestus indecens: *&* Gestus incompositus summopere lugentium. *&* Abortus.
mis-baeren. Incompositè se gerere, indecenter gesticulari.
mis-baeren. Abortum facere, abortire.
mis-baeringhe. Abortus, abortio.
mis-baerte. i. mis-boorte. Abortus.
mis-beuren. Peccare, delinquere, incidere in mulctam.
mis-beurte. Peccatum, delictum.
mis-boorte. i. mis-ghe-boorte.
mis-bruyck. Abusus.
mis-bruycken. Abuti, malè uti.
mis daed. Delictum, malefactum, peccatum, facinus, erratum.
mis-daedigh. Noxius, reus, flagitiosus, facinorosus, sons, nocens.
mis-dienen. Malè servire, malè mereri.
mis-dienst. Delictum.
mis-doen. Malè facere, delinquere, peccare, offendere.
mis-draeghen. Malè, improbè, inhonestè se gerere. *&* Malè uterum ferre, abortum facere.
mis draght. Abortus.
mis drachtigh. Abortivus. *&* Sterilis.
mis-dunck. Suspicio.
mis-duncken. Suspicari, malè cogitare.
mis-gaen. Errare, delinquere, prævaricari, egredi suo officio.
mis-ge-boorte. Abortus, abortivus fœtus.
mis-ghe-loove. Diffidentia.
mis-ghe-looven. Diffidere.
mis-ghe-was. Nanus, pumilo corpor...
mis-gonnen. Invidere, malè favere.
mis-gonste. Malevolentia.
mis-gonstigh. Invidus, malè favens, malevolus.
mis-greyden/ mis-greyten. *fland.* Displicere.
mis-grijpen. Errare, falli, malè prehendere sive comprehendere.
mis-haeghen. Displicere.
mis-haeginghe. Displicentia, tędium.
mis-handelen. Malè tractare, abuti, delinquere, offendere.
mishandelinghe. Crimen, noxa, culpa, delictum.
mis-handen. Malè convenire. *&* Displicere: molestum esse.
mis happe. *vetus. ang.* Infortunium.
mis-happen. Malè accidere. *ang. mish*...
mis-hellen. Dissonare.
mis-hellende. Absonus, dissonus.
mis-hooren. Obaudire, auditu errare. ... *mis herare.*
mis-hopen. Desperare, spem abjicere.
mis-houden. Malè tenere.
mis-houden. Errare in matrimonio contrahendo, infaustis nuptijs jungi.
mis-ionnen. i. mis-gonnen.
mis-kansse. Infortunium. *ang. meschaun*...
mis-kief. *fland.* Infortunium, vitium. ... *meschef. ang. mischiefe.*
mis-klappen. Labi verbis.
mis-komen. Male evenire, infeliciter ...dere, sinistrè accidere.
mis-koopen. Errare emendo, cariùs æquo emere.
mis-legghen. Male ponere. *&* Inconsideratè locare, loco non suò ponere, temere seponere.
mis-leyden. Malè ducere, seducere.
mis-lemtigh. *vetus.* **i. ver-lemt.** Mutilus.
mis-lieven. *vetus.* Displicere.
mis-looven. i. mis ghe-looven.
mis-luck. Infortunium.
mis-lucken. Male evenire.

Mis-luyden. Dissonare, absonare.
Mis-luydende. Absonus, dissonus.
Mis-maecken. Deformare, malè formare, deturpare, devenustare.
Mis-maeckt. Deformis.
Mis-maeckthept. Deformitas.
Mis-maecktelick. Deformiter.
Mis-moedigh. j. **mis-troostigh.**
Mis-moghen. *vetus.* Ægrè pati, non ferre, invidere.
Mis-naemen. Malè nominare, agnominare. *ang. misnaeme.*
Mis-noeghen. Displicere.
Mis-paepen. Malè contentum reddere, offendere.
Mis-paept. Malè contentus.
Mis-passen. Malè convenire.
Mis-peuteren. *fland.* j. **ver-peuteren.**
Mis-prijsen. j. **ver-achten/ ver-smaeden.** Vituperare, contemnere, improbare.
Mis-prijsinghe. Vituperatio.
Mis-prijser. Vituperator, vitupero.
Mis-prijselick. Vituperabilis, contemnendus.
Mis-quaem. *vetus fland.* Casus adversus, malum, morbus, ægritudo.
Mis-raeck. Tactus vanus, ictus cassus, ictus vacuus, irritus, inanis: & Casus adversus.
Mis-raecken Malè tangere sive contingere, aut attingere. & Malè succedere. & Errare.
Mis-raed. Malum consilium.
Mis-raeden. Malè suadere, errare consulendo.
Mis-rekenen. Errare in calculo sive numero, malè numerare.
Mis-saecken. j. **loochenen.** Negare.
Mis-saecker. Negator, inficiator.
Mis-saeckigh. Negativus, negans.
Mis-schaepen. Deformis.
Mis-scheppen. Malè formare sive creare.
Mis-schepsel. Monstrum: præter naturam editum aut procreatum.
Mis-schieden. Malè evenire, sinistrè accidere.
Mis-schien/mach-schien. Fortè, forsan, casu fortuito.
Mis-schienlick. Fortuitus. & Fortè, fortuito, fortasse.
Mis-segghen. Maledicere, malè loqui alicui, insectari aliquem maledictis.
Mis-setten. Malè disponere, turbare, confundere, invertere, perturbare, inquietare. & Inconsideratè locare.
Mis-sitten. *fland.* j. **mis-staen.**
Mis-spreken. Labi verbis: hallucinari in sermone. & Maledicere.
Mis-spraecke. Maledictio.
Mis-staen. Dedecere, malè convenire.
Mis-staende. Indecens, indecorus.
Mis-stellen. j. **mis-setten.**
Mis-taemen. Dedecere.
Mis-tellen. Malè numerare, errare in numero.
Mis-terden. j. **mis-treden.**
Mis-toonen. Malè ostendere. & Malè sonare, dissonare, absonare.
Mis-toonende. Absonus.
mis-treden/ mis-terden. Malè figere pedem, errare gressu, labi gradu: falli vestigio.
mis-troost. Desperatio.
mis-troostigh. Desperans, desperatus pusillanimis, despondens animum, diffidens, consolationis aut melioris fortunæ spem abjiciens.
mis-troostigheyd. Desperatio, diffidentia, pusillanimitas.
mis-troostighlick. Pusillanimiter, diffidenter.
mis-trouwe. Diffidentia.
mis-trouwen. Diffidere, malè fidere.
mis-trouwigh. Diffidens.
mis-trouwighlick. Diffidenter.
mis-vaeren. Malè evenire, perire.
mis-vaeren van kinde. *fland.* Abortum facere.
mis-val. Casus infestus, adversus, infortunium, sinister eventus offensio, offensus, lapsus, error vel culpa per imprudentiam admissa.
mis-val van kinde. Abortus, abortio, abortivum.
mis-vallen. Malè cadere, malè accidere, sinistrè evenire.

Mis-ballen/mis-baeren. Abortum facere

Mis-berghen. *fland.* Negare, recusare.

Mis-ver-stand. Ignorantia, inscitia, error, sinistra interpretatio. *&* Dissentio, onis, discordia. *&* Difficultas, scrupulus.

Mis-ver-standigh. Ignarus, inscius.

Mis-verwen. Decolorare, colorem vitiare.

Mis-verwigh. Decolor, malè coloratus, colore vitiatus.

Mis-voeghen. j. mis-staen. Dedecere.

Mis-waen. Falsa opinio.

Mis-waenen. Falso opinari, falli.

Mis-was. Abortus. **Mis-was der kruyden.** Vitium herbarum, morbus frugum.

Mis-wassen. Malè crescere: decrescere.

Mis-wende. *vetus.* Adversitas, casus adversus.

Miswenden. *vet.* Malè sive sinistrè accidere.

Misel-sucht. j. mesel-sucht.

Misse. Erratum, error: *&* Deliquium, defectus.

Misse. Vanus ictus, jactus, *&c.*

Misse slaen. Ictu sive verbere vano ferire.

Missen. Errare, aberrare, falli.

Missen. j. ghe missen. Deficere, delinquere.

Misselick. Fortuitus.

Misselick. Ambiguus, dubius, incertus: in quo errari, aut de quo dubitari potest.

Misselick. Audaculus, temerarius. *&* Morosus, difficilis.

Misselicken. Fortè, fortasse.

Misslicken. Temerariè, ambiguè, dubiè.

Mispel. Mespilum. *germ. naespke. gal. mespie. ital. nespola. hisp. mespero.*

Mispel-boom/mispeler. Mespilus.

Mispel-peyrken. Pirum regium.

Mispeler/mispel-tere. Mespilus.

Misse. Sacrum, res divina. *vulgò* missa.

Mis-boeck. Liber ritualis, liber sacer. *vulgò* missale, liber missalis.

Mis-ghe-waed/mis-ghe-wand. Vestis sacra, pallium sacrum.

Misse. Solennitas, solennia, orum. *&* Nundinæ, mercatus solennis. *Hinc* **Kerst-misse/Jans misse/Baef-misse/Kerck-misse/** *&c.*

Mis-abond/mes-abond. *fland.* **j. h[...] abond.**

Mis-dagh/mes-dagh. *fland.* Dies [...]tus, dies solennis.

Misschelen/misschen. Miscere. *μ[...] ger. misschen. gal. mesler. ital. mischiare[...] lare. hisp. mezclar. ang. mixe.*

Misschteluyn/misteluyn. Farrago [...] mistio frumentorum, miscellanea [...] *&* Epicœnum, promiscuum, m[...]laneum. *gal. mesle. ital. meschio. hi[...] mesclado.*

Missie/messie. Fimetum.

Mist. j. mest. Stercus, fimus.

Mist/miest. Nebula. *&* Tenuis pluvia [...] stillum: nebulæ, caligines. *ang. mis[...]*

Missen/miesten. Nebulam exhalare[...]

Mistigh/miestigh. Nebulosus.

Mistel. *sax.* **j. lym.** Viscum.

Misteluyn. j. mischteluyn.

Mit. j. med/mede. Cùm.

M O

Mocke. *vet. germ.* Scropha. **Vuyl m[...]ke.** Sordida mulier, sordida famula: [...] *hisp.* i. famula.

mockepe. *fland. vet.* Offa, bolus.

mocken. j. moffelen. Buccam ducere[...] movere.

modde/moddeken. Pupa, puella virgu[...]la. *ang. modder.*

modden/moddelen. Terram sive lu[...] movere, fodicare, scrutari, perscruta[...]

modder/moder/moyer/moze/moer. [...]mus, cœnum mollius: lutum: vo[...]brum. *ang. mire, mudde.*

modder/moeyer/moeder/grond-so[...] Fex, feces, crassamen, crassament[...] *ang. mother.*

modderachtigh/moddigh. Fœculens[...] limosus, palustris, cœnosus.

model/model-beld/moele. Proplastice[...] pus, forma: imago ex gypso sive arg[...] ad cuius similitudinem & formam [...]tuarius plastésve lapidem cædit, aut [...] fundit. *vulgò* modulus. *germ. & sax. [...]del. gal. modelle, moule. ital. modello. hisp. m[...] ang. moulde.*

model-konste. Proplastice.
model-snijder. Proplastes.
moder.j.modder. Limus, cœnum.
moed. Animus, spiritus, vivida vis animi. & Affectio, affectus: audacia, fiducia.
moed-loos. Exanimus, examinis, exanimatus, fractus animo, pusillanimis.
moed-wille. Lascivia, petulantia: protervia, libido, contumacia.
moed-willens. Vltro: sciens volensque: dedita opera.
moed-willigh. Lascivus, libidinosus, petulans, protervus, improbus, contumax.
moed-willigheyd.j.moed-wille.
moed-willighlick. Lascivè, petulanter, protervè, improbè, libidinosè.
moeden / moed geven. Animare, addere animum.
moeden. Cogitare, animo voluere.
moedigh. Animosus, alacer, acer: alacer animo.
moedigh.j.ghe-moedigh. Lenis, lentus, mitis.
moedigheyd. Animositas.
moedighlick. Animosè, magno animo.
moede/muede. Lassus, fessus, defessus.
moeden/mueden/moeyen. Fatigare, molestare, inquietare, solicitare, occupare, distringere.
moedheyd/ver-moedheyd. Fatigatio, defatigatio, lassitudo.
moedte/moeyte. Labor, opera, molestia.
moedenisse. Molestia.
moedsel. Molestia, defatigatio, negotium, difficultas.
moedelick/moeyelick. Molestus, laboriosus.
moedelijck zijn. Molestum esse, facessere alicui negotium.
moedelickheyd. Molestia, tædium.
moedelicken. Molestè, laboriosè.
moede.j.moeye. Matertera, amita.
moeder. Mater, genitrix, parens. *ger. muter. ital. madre. hisp. madre. ang. mother.*
moeder van t'klooster. Antistita, sacerdos primaria.
moeder/ vaer-moeder. Matrix, uterus, loci.
moeder/moeder-wee. Colicus dolor, colica passio, coli intestini morbus. *sic teuton. dictus perperam transumpto vocabulo à* matricis dolore *Adr. Iun.*
moeder der bien.j.bie-moeder.
moeder.j.modder. Fæx.
moeder-kruyd. Parthenium, amaracus. *offic.* matricaria.
moeder-loos kind. Pupillus, matre orbus.
moeder-naeckt. Nudus prorsus, ut ex matris utero editus.
moeder-peerd.j.merie. Equa, matrix equa.
moeder-sieck. Zelo & desiderio matris languens.
moeder-slachtich. Matricida.
moeder-soonken. μαμμήθρεπτος. adolescens delicatiùs à matre educatus.
moeder-sogh. Succus maternus. & Cyceon, miscellanea potio, sorbitiunculæ delicatissimę genus.
moeder-spraecke. Lingua materna, vernacula.
moeder-stede.j.moeder. Matrix.
moeder-swijn. *germ. sax. sicamb.* Scropha, porca, sus femina.
moeders-tale. Lingua materna, vernacula.
moederlick. Maternus.
moederlick alleen/ moeder-een. Prorsum solus omnino solitarius.
moeye/moede. Matertera, matris soror: & Amita, patris soror. μαῖα.
moeyen kinderen. Sobrini.
moeyen dochter. Consobrina, materteræ filia.
moeye/moeyelic/moeyen.j. moede/moedelick/moeden.
moeyer.j.moeyer/modder. Limus.
moeyte.j.moedte. Molestia.
moele.j.model. Proplastice.
moeleren. Imaginem ex gypso, argilla, vel creta facere. & Formare fundendo.
moelie/moelde/ back-trogh. Mactra, alveus pistorius.

moelie. *vet. sax. sicamb.* Offa.

moelie-brijer. Parasitus, offarum sectator.

moeme/ mone/ mume. *germ sax. sicamb.* Matertera. & Neptis.

moer. Cœnum palustre, limus: lutum.

moer van wijn. j. modder. Fœces vini.

moer. j. moor. Æthiops.

moer/moer-land. Palus bituminosa & nigra: locus palustris & uliginosus. μαυρὸς. i. niger. *ang. moore.*

moer-aerde. Terra bituminosa & nigra ex qua cespites foco apti conficiuntur.

moer-land. j. moer. Palus nigra & bituminosa.

moerasch/moorasch. Palus nigra. *gal. mariz, marescage. ang. marishe.*

moeren/mueren. Commovere, turbare, perturbare.

moeren het water. Turbare aquas.

moer-besie. Morum. *ger. maulbeere. gal. meure. ital. moro. hisp. mora. ang. mulberie.*

moer-besie-boom. Morus, sapiens arbor.

moer-visch. Piscis palustris, lacustris.

moes. Puls, pulmentum, pulmentarium, pulmentarius cibus. *germ. muß.*

moes. *vetus.* Penus, penu, cibus. *ang. meate.*

moes. Olus, holus.

moes. *fris.* **j. moete.** Segmen salmonis.

moes-deyl. *sax.* Ciborum partitio. & Domestica cibaria quæ mulier post mortem mariti accipit: penu familiæ defuncto patre familias.

moes-hof. Hortus, hortus olitorius.

moes-koppen. Æruscare: pecuniam, victumque fallacijs & impudentia quærere.

moes koren. Legumen.

moes kruyd. Olus, holus. & Beta.

moes-man. Olitor.

moes-mengher. *vetus.* Olitor.

moes-pappe. Puls, pulmentarium pulmentarius cibus.

moes-pot. Cacabus.

moes-ver-kooper. Olitor.

moesel/sack-pijpe. Tibia utricularis.

moeseler/sack-pijper. Vtricularius.

moet. j. moed. Animus.

moete/moes. *holl.* Segmen salmonis, tomus, segmentum.

moete. j. moedre. Opera, labor.

moete/moette/ wijle. Ocium tempus vacuum: vacatio. *germ. muß.* **met ghe-moete.** Otiosè, cunctanter, tractim, commodè.

moetigh. Otiosus, vacuus, vacans.

moeten/moetten. Debere, teneri. & Cor-tere. *germ. mussen. ang. must.*

moeten. j. ghe-moeten. Obviare, obviam ire, obviam fieri. *ang. meete.*

moetse. Mutilus, mutilatus, lacer, truncus, truncatus membro aliquo: *propriè usurp. de canibus, equis & aliis animalibus caudis, auribus, aut juba truncis. ital. mozzo. hisp. mocho.*

moetsen/mutsen. Mutilare, truncare, detruncare, abscindere, amputare, secare. *ital. mezzare. hisp. desmochar, mochar.*

moetsaerd/mutsaerd. Fascis cocula[illegible], fascis virgultorum, cędua virgulta, abscissę arborum comę.

moette. i. moete. Otium.

moffe. i. muffe. Mucor.

moffe. *zeland holl. vetus.* Later coctus grandior.

moffel. Chirotheca hyberna, manica hyberna. *gal. moufle.*

moffelen. i. maffelen. Buccas movere & mussitare.

moghe. Potentia. & Appetentia, appetitus.

moghen. Posse, valere, pollere, potentem esse, quire, integrum esse. *ger. mogen. ang. may.* **Niet mogen.** Nequire, non posse. **Ick magh dat doen.** Liberum id mihi est: licet mihi: in arbitrio meo est constitutum, possum. **men magh dat niet segghen.** Non est hoc dicendum.

moghen/ver-moghen. Pati, tolerare. [illegible]γειν.

moghen eenighe spijse. Delectari cibo aliquo. **Niet mogen.** Aversari cibum.

moghelick. Possibilis.

moghelick. i. mach-schien. Fortè, fieri potest.

moghelicke spijse. Cibus lautus, stomacho gratus.

Moghelick eten. Edere cum appetitu.
Moghende. Potens, valens, pollens.
Moghendheyd. Potentia, potestas.
Mop. Comptus, ornatus, elegans.
Mopaerd. Homo elegans, bullatus, ostentator.
Mopaerdye. Lenocinium, ostentatio.
Mopkens. Comptè, ornatè.
Moper. j. modder.
Moken/meuken. Modiolus.
Mol. Talpa. *germ. mau'werff. sax. molwurff. ang. mo'e, molle, moule.*
Mollen-kruyd. j. molen-kruyd.
Mollen rooden. Venari talpas. *dicitur de mortuis humatis & sepultis: sumpta metaphora à vana quorundam opinione, qui humo tectis corporibus, reliquam mortuorum vitam subterra agi putant.*
Mol-worp/ mul-worp. *germ. sax.* Talpa. *q.d.* **muyl-worp.** *quod terram rostro fodiat & rejiciat. Gesnerus.*
Mol-hoop. Grumus, terrę tuber, qualis à talpa egeritur.
Mol-worm. *sic.* Talpa.
Molck. *ger. sic.* **j. olm.** Salamandra, μόλγη.
Molcken. *sic.* **j. suyvel.** Lactarium.
Molder. *sax.* Mensuræ aridę genus.
Molen. Mola, moletrina, pistrinum. μύλη. *germ. mu'le. gal. moulin. ital. molino. hisp. molino. ang. mylle.*
Molen. Mola: informis caro in utero, sive tumor induratus uteri, graviditatis opinionem adferens. *hisp. la carne mola.*
Molen/ mallaerd. Homo phantasticus: qui varijs phantasmatibus, & delirijs agitatur, *tanquam mo'a ventis.*
Molen-asse. j. standaerd. Axis molaris.
Molen-bergh. Collis molarius, agger sive monticulus molaris.
Molen-yser. Subscus molaris, ferrum molare, quod molam sustinet.
Molen-karre. Vehiculum molarium.
Molen-kruyd. j. wonder-boom. Ricinus.
Molen-looper. Catillus, molæ superior lapis.
Molen-legger. Meta, inferior molę lapis.
Molen-peerd. Iumentum molarium: equus molarius: jumentum pistrinense.
Molen-spel. j. marel-spel.
Molen-spille. Fusus molæ. *vulgò* trilla.
Molen-steê. Lapis molaris, lapis incusus.
Molen-stof. j. stof-meel. Pollen pollis.
Molen-vat. *lovan.* Genus minoris mensuræ frumentariæ.
Molen-wendel. Clavus molaris, molacrum. μύλακρον.
Molen-werck. Molitura.
Molen-werf. Moletrina.
Molen-werf. *zeland.* **j. mael-stede.** Mola publica.
Molenaer/moller. Molitor.
Molenaer. Apua: alburnus. *piscis genus.*
molenaer. Scarabeus cineraceus: mylœcos: blatra pistrinaria.
molenersse. Molitrix.
molen. *vetus. fland.* **j. meluwen.** Cariem contrahere.
molle/molenaer. Molitor.
mollers grauw. Cineraceus, cinereus color.
molster/molter. Pretium molarium: certa farinæ portio, quam molitor mercedis loco sibi sumit. & Emolumentum.
molle. *germ* **j. molck.** Salamandra.
molm. *holl.* **j. mul/ ghe-mul.**
molm/olm. Caries. & Pulvis ligni cariosi.
molm-worm/ olm-worm/ hout-worm. Teredo, tinea, termes cossus: vermis ligna erodens.
molm achtigh hout. Lignum cariosum, vermiculosum. *ang. mouldy,* mucidus, fracidus.
molsem. *sax. sicamb. holland.* Putredo, caries, pulvis cariosus.
molsemen. *holl.* Cariem contrahere.
molster/molter. *vid.* **molen.**
momboor/ momber/ mamboer/ mondboor. Tutor, pupilli defensor. *vulgò* mamburgus, mamburnus. & manburnus. **mamboer.** Satrapa, satrapes, toparcha: Diœcetes, reipublicæ curator, patriæ tutor, regionis gubernator à Principe constitutus; principis vicarius qui procurationem regiam suscepit, *Sicambris, Hollandis & Zelandis dicitur qui Flandris* **Rouwaerd.** Mamburgus *fere idem*

qui

qui advocatus *sive* curator, *inquit Hotomannus.*

Momboor-schap/monbooꝛdſſe/ mondbooꝛdſſe. Tutela, Mamburgium, mandiburdium & mundiburdium, *olim* defensio, & tuitio, *dicebatur, inquit Hotoman.* Mundium, (*ait Vitus Amerpachius in Annot. in Constitutiones Caroli Magni*) *sæpè occurrit in Legg. Longobard. & plerumque significat* tutelam : *unde* mundualdi *&* mundoaldi, *hoc est* tutores, *ab administranda tutelâ.*

Moeme. j. moeme. Matertera.

Momme. Cervisię genus.

Momme/ver-momt. Personatus, larvatus, mommius, larva velatus, persona indutus. μορμὼ ἢ μορμών. i. terriculum, spectrum.

Momme/mom-aensicht. Larva, persona, ora corticibus horrenda cavatis.

Mom-kantse. Alea larvatorum.

Mom-kleederen. Vestes personatę.

Mommen. Mommium sive larvam agere.

Mommer. Mommius, personatus, larvatus.

mommerſſe. Pompa larvata, larvæ.

mommelen. Mussitare, mutire.

mompelen. j. mondpelen. Mussitare.

monck. *vetus.* **j. munck.** Monachus. *ang. moncke.*

moncke/ moncks-ken. Puella vultu composito: bellula.

moncken/monckelen. j. mompelen. Mussitare, mutire susurrare.

moncken. Obducere vultum, obnubilare vultum, inducere vultum severum: nubilare, nubilari, nubilum fieri, caligare vultum.

monckende opsicht. Frons nubila, obducta

monckende kolen. j. smuyckende.

monckende weder. Aër nubilus.

monckáerd. Vultuosus, homo vultu composito ac gravi. *&* Simulator.

monckefrorpen. Vultu composito & severo ridere, subridere, renidere.

monckelen. Mussitare, susurrare.

mond. Os, bucca, orificium. *ger. mund ang. mouthe.* **mondeken.** Osculum, buccula. *&* Osculum, basium, suavium.

mond oft gadt van den water-... Ostium fluminis, fauces: ubi in ma... se exonerat amnis.

mond van de haven. Ostium portus.

mond van de maghe. Os ventriculi... stomachus.

mond van den oven. Præfurnium.

mond van den put. Putei crepido. ... os putei.

mond van de tonne. Orificium, os ...mum vasis.

mond-bode. Nuncius ore sive voce ferens sibi commissa.

mand-booꝛ/ mond-baer. j. mom-... Tutor.

mond-fluyten. Adulari.

mond-fluyter. Adulator.

mond-gat. Orificium. *&* Præfurnium.

mond-gherghel. Chalinos, ultimus a...lus oris ac compago, vel buccarum ... circa labiorum confinia.

mond-harren. Extremitates mandib...rum. *q.d.* cardines oris.

mond-houd. j. keel-kruyd. Ligustrum. ... lignum oris : *folia enim ligustri comma... cata ulceribus oris & aphthis medentur. ge... mundho'ldtz.*

mond-kost. Victus, esculenta & poculen... penus.

mond-lijm. *ger. sax. sicamb. fland.* **j. vi...lijm.** Ichthyocolla. *q.d.* oris gluten.

mond-loos. Inorus, ἄστομος.

mond-pelen/mompelen. Muginari, m...millare, submurmurare, mussare, mu...tare emutire.

mond-pelinghe. Mussitatio, murmu...lum, submurmuratio: dubio auctore ...surrus.

mond-rede. Sermocinatio, loquutio.

mond-rooven. Interpellare, interrumpe... sermonem alterius, interfari, interloq... intercipere verba alterius.

mond-roover. Interceptor, prærapi... multumque loquens.

mond-soen. Osculum: *&* Transactio si... conciliatio confirmata osculo.

mond-soenen. Osculari, oscula panger... *&* Tra...

& Transigere sive decidere controversiam osculo, præsertim inter homicidam & proximum consanguineum hominis interfecti.

mond-soener. Osculator. & Transactor osculo, reconciliator.

mond-speler. j. schoon-sprake.

mond-stanck. Oze, oris graveolentia, oris virus sive gravis odor.

mond-vol. Bolus, buccea.

mond-vollecken. Buccella.

mond-vroed. Modestus lingua sive ore: temperans linguam, homo acuti sermonis.

mond-werck. Victus, esculenta & poculenta.

mondelick. Nuncupatus. **mondelick testament.** Testamentum nuncupatum. **mondelick erf-ghe-naem.** Hęres nuncupatus.

mondelick aenspreken. Coràm alloqui.

mondelick wt spreken. Nuncupare: viva voce declarare.

mondelick leeren. Viva voce docere.

mondelick. Gratus ori.

mondelicken wijn. Vinum molle, lene, palato gratum.

monde-lijn. *vetus.* Pupillus.

mondigh. Fans, loquens: & Loquax, largiloquus, verbosus.

mondigh. Pubes, maior annis: qui extra tutelam est: puer quatuordecim annorũ

monden. *vetus.* Fari, loqui: *huius compositum* **vermonden.**

monden. Ori sive palato placere, facere ad palatum: **Wel monden/qualick monden.** Placere, displicere palato.

mondter. *germ. sax. sicamb.* Vigilans, vigil, vacuus somno: alacer, agilis, vegetus.

moninck/münck. Monachus.

monighen. i. muynighen. Communicare.

monster. Monstrum, res monstrosa, fœtus monstrosus, fœtus præter naturæ legem genitus: ostentum, portentum. *gal. monstre. ital. mostro. ang. monster.*

monster/toon-stuck/ proef-stuck. Specimen, spectamen, exemplum: frustum prȩcidaneum, resegmen præcidaneum: exiguum quiddam mercis, quod à venditore spectandum profertur. *vulgò* monstra. *gal. monstre. ital. monstra. hisp. muestra. ang. monster.*

monster/monsteringhe. Delectus recensio militum, recognitio militaris, probatio militum. Παρόδος, transvectio equitum. *vulgò* monstra.

monster. Ostentatio, jactatio.

monsteren. Lustrare vel recensere exercitum, turmas equitum recognoscere, recensere solenniter equites, agere delectum militum, decernere exercitum, inire numerum armatorũ. *vulgò* monstrare.

monsteren. Ostentare, jactare.

monster-heer. Conquisitor, recensor exercitus: qui militum delectum agit.

monster-plaetse. Diribitorium: locus in quo lustratur & recensetur exercitus stipendiumque militi exolvitur.

moocke/moock-sack. Venter animalium, ventriculus. (lus fartus.

moock-worste. Venter faliscus, ventricu-

moon. Dæmon, genius.

moonken peck. Piceus dęmon, cacodæmon niger, Dis ater.

moor/moore. *vetus.* Scropha.

moor. i. moer. Palus bituminosa & nigra: & Cœnum palustre. *ang. moore.*

moorasch. j. maerasch. Palus. & Cœnum palustre.

moor. Maurus, æthiops: μαυρὸς. i. niger.

moor. Equus badius, equus niger.

moor besie/moer-besie. Morum.

moor-land. Æthiopia, Africa.

moor-man. Æthiops, vir æthiops.

mooriaen. Æthiops.

moorept. Color pullus, spanus, hispanus, hiberus, beticus, ferrugineus, purpurocæruleus. *hisp. morado.*

moorellen. Cerasa actia, actiana: *sic teutonicè dicta, quod manus, dentes, labra atro colore inficiant, & quòd colore nigro foris perfusa sint.*

moorisken/ mooris ken dans. Maurica, pyrricha, chironica saltatio. *vulgò* morisca. *gal. danse de morisque. ital. dansa delle moresche.*

moresche.ang.morice daunce.

moorìske-dansser. Pyrrhicarius, chironomus, gesticulator.

moorken. *sic.* **j.penninckskens.** Chalcus. *vulgò* maurus.

moord. Mors, letum. *gal.mort. ital.morte. hisp.muerte* : morth *in legib. Longobard. Si servus regis morth fecerit, &c.*

moord/moorderije. Mors violenta, cędes, homicidium, latrocinium, trucidatio, nex, internecio. *vulgò* murdrum. *gal. meurdre. ital. morte violenta. hisp.muertre, muerte confuerea.ang.murter.*

moord-ackse. *vetus. germ. sax. sic.* **j.helmbarde.** Bipennis.

moord-braecken.j.dood-braecken.

moord-brand. Incendium violentum.

moord-brander. Incendiarius, qui incendia excitat.

moord-daed. Homicidium, latrocinium.

moord-daedigh. Homicida, sicarius. & Mortifer, mortiferus.

moord-kuyl. Spelunca latronum.

moord-priem. Sica, occultus pugiunculus.

moord-waepen. Arma latronum sive sicariorum.

moordelincks. Insidiosè more sicarij, *vulgò* mordricè.

moorden. Trucidare, latrocinari, cædem perpetrare. *vulgò* mordicare, murdrare. *gal.meurtrir.ang.murder.*

moordenaer/ moorder. Homicida, latro, sicarius, parricida, subsessor, carnifex. *vulgo* murdrator. *germ.morder. gal.meurtrier.ang.murdrer.*

moorderije. Latrocinatio, latrocinium, trucidatio, cædes, homicidium, parricidium.

moore. *sax.sic.* **j.pastinake.**

mor.i.morre. Scropha.

morasch. Lutum.

morderigh/ oft murderigh peerd. *fland.* Equus asthmaticus, pituitosus. *gal morveux.*

more. *fland.* **j.moer/ moor/ modder.** Limus, cænum.

morellen.i.marellen.

morsen/morselen. Ruminare instar capre: mandere, remandere.

morghe lands.j.marghe.

morghen. Cras, crastino die. *ger.morgen. ang.morowe.* **Den dagh van morghen.** Dies crastinus.

morghen/morghen-tijd/ morgen-stond. Manè, tempus matutinum. aurora, hora matutina. *germ.morgen.ang.morning.*

morghens. Manè: matutino tempore.

morgen-brood. *germ.sax.sic.* Ientaculum.

morghen-gave/morghen-gifte. *germ. sax. sic.* Antipherna, orum: donatio propter nuptias, dos à marito profecta. *vulgò* morganatica, morgengeba. & morgengabicum. *quasi dicas*, donum matutinum: quod maritus dotis nomine uxori suæ erogat die nuptiarum ante nuptiale convivium.

morghen-glants. Aurora.

morghen-groete. Salutatio matutina, ave matutinum.

morghen-kind. Manius, manè natus.

morghen-mael. *vetus.holl.* Prandium.

morghen-rood. Aurora, matuta, diluculum: aurora rosea, aurea.

morghen-schijn. Aurora, diluculum, matuta.

morghen-spraecke. Colloquium matutinum: dies juridicus matutinus Antverpiensibus usitatus.

morghen-sterre. Lucifer, jubar. & Chalcis aculeata.

morghen-stond. Aurora, matuta, diluculum, hora matutina, tempus matutinum.

morghen-stondigh. Matutinus.

moriaen.i.mooriaen. Æthiops.

morkelen.i.morren.

morre / mor. *germ. sax. sicamb.* Scropha. Porca.

morre. *vetus.* Os cum prominentibus labris.

morren. Grunnire. & Murmurare, obmurmurare, murmurare, murmillare, mussitare, tacitè stomachari.

morseel/morseelken. Bolus. *vulgò* morsellum. *gal.morceau. ang.morsell.*

morsel. *ger.sax.sic fland.* **j.mortier.** Mortarium.

mors[...]

Morſele. Mica, fruſtulum.
Morſelen. Friare, frangere in micas.
Morſelen. *ſax ſic. fland.* Pinſere, terere vel contundere in mortario, conterere, in pulverem redigere.
Morſel-ſtamper. *fland.* Piſtillum.
Morſel-ſteen. *ſax. ſic.* **j. mortier-ſteen.** Mortarium.
Morſel-ſteen/tuf-ſteen. Tophus.
Morſelachtigh. Fragilis, friabilis.
orſelinghe. Micę. & Analecta, quiſquilię ciborum.
Morſtelle/morſtelleken. Cruſtulum, laganum, artolaganum.
orter. Arenatum, cœmentum, intritum, intrita. *ang. mortar.*
orter-back. Mortarium.
orter-houweel. Rutrum calcarium.
ortier. Mortarium, pila. *ger. morſel, morſer. gal. mortier. ital. mortaio. hiſp. mortero. angl. mortar.*
ortier-ſtamper. Piſtillum, pilum.
ortier-ſtock. *fland.* Piſtillum.
ortierken. Mortariolum.
orwe. Mitis, mollis, tener.
orwkens. Molliculus, mollicellus, tenellus.
orwen. Mollire, emollire, mitigare. & Molleſcere emolliri.
orwte/morwhepd/morwichepd. Mollities, mollitia, mollitudo.
as/moſch/moſſe. Mucor, ſitus. *hiſp. moho.*
os der boomen. Muſcus, bryon, lanugo arborum. *germ. moß. gal. mouße. ital. moſco. ang. moße.*
oſ-krupd. Vlva, alga, fucus marinus, muſcus marinus.
oſachtigh. Muſcoſus. & Fracidus, mucidus.
oſſchen/moſſen. Mucere, ſitum trahere.
oſck/moſckaet. j. muſck/muſckaet.
oſcket. j. muſcket. Niſus.
oſe. *vetus.* Palus.
oſe. j. ſlijck. Lutum, cœnum. & Locus cœnoſus.
oſe. Lavatrina, aquarium, aquariolum: urnarium: coquinæ fuſorium: locus ubi vaſa eſcaria eluuntur. **Moſe** (*inquit Becanus*) locus eſt in ædibus cui omne liquoris genus temerè infunditur, ut inde foras propellatur.
moſe-gat. Lavatrinæ foramen.
moſe-iancken. Ad limen amicæ gannire: miſerè amare, perditè amare: ad lavatrinæ foramen gannire, & ululare inſtar canis domo excluſi. *Ovid. Clauſa tibi fuerit promiſſa janua nocte: Perfer & immunda ponere corpus humo.*
moſe-jancker. Perditè & miſerè amans, miſer amatorculus.
moſe-koe. *ſax* **j. butoor.** Ardea ſtellaris. *q. d.* bos lutoſis ſive paluſtribus locis gaudens.
moſe-meper. Præfectus plateis luto purgandis.
moſie/meuſie. Culex.
moſier gat. j. maſier-gat.
moſſche. *holl.* **j. muſſche.** Paſſer.
moſſchel. Muſculus marinus, mytulus, concha. *germ. muſſchle. gal. mouſle. hiſp. mexile. ang. muſcle.*
moſſchel-man. Conchyta, qui conchas & muſculos legit.
moſſchel-ſchelpe. Calix conchæ, concha.
moſſchel. Craſſior oris pituita: pinguis, denſa ac craſſa ſaliva.
moſſchelen. Screare, excreare, ejicere pinguem & denſam ſalivam.
moſſe. j. mos. Mucor, &c.
moſſen. Fracere, ſitum trahere. *gal. moiſir.*
moſſe. *vetus.* Famula. *hiſp. moça.* **Vuyl moſſe.** Sordida ancilla, ſordida mulier ſitu & ſqualore fœda.
moſt. Muſtum, vinum novum. *germ. moſt. gal. mouſt. ital. moſto. hiſp. moſto. ang. muſt.*
moſtaerde. Sinapis, ſinapi, ſinapium: condimentum ex ſinapi, *vulgò* muſtarda: *à muſto nempe, quòd ſemen ſinapis ſoleat muſto macerari & præparari, ad tollendam eius acrimoniam. gal. mouſtarde. ital. moſtarda. hiſp. moſtaza. angl. muſtarde.* **Witte-moſtaerd.** Eryſimum, irio.
mot. Lupanar, proſtibulum, ganeum.
mot-kaſſe. Lupanar immundum, putidum, ſordidum: fornix olens, olidus: cella meretricia.

Motte. *fris.* j. sogh. Sus, schrofa.
Motte. Tinea, blatta. *gal. motte. ang. moth.*
Motten-kruyd. Chrysocome, stœchas citrina. & Verbascum, blattaria, tinearia. *vulgò.*
Mottigh. Vermiculosus, tineosus, sordidus.
Mottoen. *vetus. fland.* j. haemel. Vervex. *gal. mouton. ital. montone castrató.*
Monde. *holl. fris.* Alveus, lignum excavatum ad condienda salsamenta.
Moude/ melck-teyle/ molde. *fris.* Sinum lactis.
Mousche koe. j. mansche-koe / mansskoe.
Mout. Byne, buna, hordeum madefactum quod germinavit, deinde cum ligulis enatis torretur. *vulgò* maltum, brasium. Malta sive maltum *forte dicitur* ἀπὸ τȣ̃ μαλτακȣ̃: *quòd mollis & ori gratus sit eius sapor. Adr. Iun. germ maltz. ang. malte.*
Mout-vlieghe. Musca cervisiaria. *& metaphor.* Strenuus cerevisię potor.
Mout-vlieghe. j. steen-puypstken. Tuberculum in facie ebriosorum efflorescens.
Mouter. Mollis, mitis, maturus, maceratus.
Mouteren. Mollire, emollire, macerare, maturum & molle efficere, lenire, mitigare. & Fovere, calefacere.
Mouwe. Manica, brachiale.
Mouwe/ vleesch-mouwe. Pulpa, torus.
Mouw-spelle. Acicula maior, fibula humeralis. & Armilla, splinter.
Mouwken. Parva manica.
Mouwken/ beckeneel-naed. Sutura coronalis, sutura cranij.
Mouwer/ mouwerken. j. mauricken. Acanthis.

M V

Mucke. *germ. sax. sicamb.* Musca.
mudde. Modius. *varia apud varios mensura. gal. muy. ital. moggio hisp. a'mud.*
mudseken. j. uyerken. Cheopina.
mueck. j. muyck.
muede. j. moede. Lassus.
muelen. j. meulen/ molen. Mola.
mueme. j. moeme.
muer. Murus, paries lapideus. [illegible] *maur. gal. mur, muraille. ital. muro [illegible] muro.*
muer/ muer-kruyd. Alsine, anagall[illegible] chorus, hippia: *herba in muris & te[illegible] cens. gal. mouron.*
muer-kruyd. j. muer. Alsine.
muer-peper. Sedum tertium, illed[illegible] portulaca silvestris, telephium, se[illegible] vium minimum. *q. d.* piper m[illegible] *quod instar piperis mordicet, & in mu[illegible] cat.*
muer-ruyte. Trichemanes, capillus [illegible] ris.
muer-steen. *sax. sicamb.* Cæmentu[illegible] Later coctus.
mueren der stad. Muri, mœnia.
muer-breker. Balista, aries, torme[illegible] murale, machina muralis, torme[illegible] demolitorium : tormentum quo [illegible] sternuntur: sambuca.
muer-gat/ muer-loch. j. masier-gat[illegible] cus.
mueren. Struere murum.
muerer. *sax. sicamb. fris.* j. metser. [illegible] murarius. *ital. muratore.*
mueren oft moeren het water. Turb[illegible] turbidam seu turbulentam redde[illegible] quam, movere, commovere.
muf. Mucidus, redolens situm. [illegible] *muffo.*
muffe. Mucor, situs, mephytis, virus, p[illegible] *ital. muffa.*
muffen. Mucorem contrahere, mu[illegible] mucescere, situm redolere : olere[illegible] cum, obolere.
muffende/ muffigh. Hircosus, olidus, [illegible] dus. *ital. muffito.*
muffelen. *holl.* j. maffelen. Buccas move[illegible] & mussitare.
mugghe/ meusie. Culex.
mugghe/ mucke. *ger. sicamb. holl.* j. vlie[illegible] Musca.
muggen-steker. Myiocopus, myiopha[illegible] *genus avis, muscis vescens.*
mugghesken. Cynips, synipes : mu[illegible] minutissimæ genus.

uyck/muydick. Locus ubi poma asservantur: pomarium.

uyck. Mollis, lenis, mitis. *ang. meeke.*

uyck-oest / muycken-appel. Pomum molle, mite.

uycken. j. mouteren. Mollire, emollire, mitigare. *ang. meecke.*

uyl/ muyl-esel. Mulus. *germ. maulesel, maulthier. gal. mulet. ital. mulo. hisp. mulo. ang. mule.*

uyl-dier. *sicamb.* **j. muyl.** Mulus.

uyl-drijver. Mulio.

uyl esel. Mulus. & Burdo. & Hinnus.

uylinne/ muyl-eselinne. Mula. *gal. mule.*

uyltier. Mulio, agaso.

uyl / kack-verssen. Pernio, *vulgò* mula. *gal. mule au talon.*

uyl. Muleus, sandalium : calceamenti genus alto solo. *gal. mule. ital. mulo. hisp. mula.*

uyl. Os, oris, rostrum, rictus, bucca: mala, æ.

uyl-band. Capistrum.

uyl-banden. Capistrare, capistrum imponere, fiscellam ori appendere.

uyl-ijser/kin-ijser. Pastomis.

uyl-klippe. Pastomis.

uyl-korf. Fiscella. *q. d.* corbis oris, quo boum & jumentorum ora capistrantur.

uyl-sadel. Clitellæ.

uyl-beere/ muyl-besie. *sicamb.* **j. moer-besie.** Morum. *germ. maulbeere. ang. mulbery.*

uyl-beere/muyl-peere. Alapa.

uyl-beeren t'eten geven. *adag.* Pugnos ingerere.

uyl-pranghe. Pastomis, postomis.

uyl-stooter/kas-boeve. Agyrta, circulator : falsas reliquias deosculandas obtrudens.

uyl-werp. *germ. sax. sicamb.* Talpa.

uylen. Proboscidem sive rostrum extendere simultatis aut iræ causa, mutire, mussitare, cũ indignatione & stomacho

uylen op iemanden. Simultates habere cum aliquo, occultas iras tectaque odia gerere.

uyler/muylaert. Mussitator: tacitè indignabundus.

muyne. *sicamb.* **j. mueme.** Matertera.

muynighen/monighen. Communicare, participare, conferre: & Sacra administrare. & Communionem sacram tradere.

muyr. j. muer/muer-kruyd. Alsine, *officin.* Morsus gallinæ. *gal. mouron.*

muys. Mus. *germ. mauß. ang. mouse.*

muysken. Musculus.

muys/muysken/muyskel. Musculus, lacertus, pulpa, carnosa pars in corpore.

muys van de hand. Thenar, carnosa pars manus inter policem & medium digitum.

muys van het hout. Pulpa ligni aut arboris.

muys-doren. j. stekende palm. Ruscus, scopa regia : *officin.* bruscum: *vulgò* spinæ murium : *ruscus enim circumligatus mures à carnibus arcet.*

muys-hond. Murilegus, muscio: & Felis. *vulgò* muriceps.

muysen-hol. Latibulum murinum, cavus murinus.

muys-hond. *fland.* **j. wesel.** Mustela.

muysen-keutel. Muscerda.

muys-konincksken. Troglodites passer: immustulus. *avicula muri magnitudine non absimilis.*

muys-oore. Muris auricula: myosotis. & Pilosella : *herba cuius folia albicantibus pilis hispida & supernè aliquantulum cavæ sunt instar auris murinæ.*

muysen-koren. Phœnix, herba phœnicea, lolium rubrum, hordeum murinum, lolium murinum : *sic fortassè dictum, quòd mures spicas illius devorent, quæ in ædificiorum tectis proveniunt. And. Matthiol.*

muysen-maeltijd. j. hond-feeste.

muysen met steerten. j. aerd-noten. Bulbocastana : *quibusdam* chamæbalani. *vulgò* mures caudati : *quòd hæ nigræ, rotundæ, oblongæ glandes domesticorum murium similitudinem referant, fibris retrò propendentibus.*

muysen steertken. Myosuros, cauda muris. *herba genus.*

muysen-stront. Muscerda, fimus murinus.

muysen-vael/muys-vael. Murinus, cinereus, leucopheus.
muysen-valle. Muscipula, muscipulum.
muysen. Mures capere, captare, venari tacite quærere: insidiari muribus.
muysen. *metaphoricè*, Abdita magno silentio inquirere. *Becanus. ang. muse.* i. cogitare.
muysenéren. Imaginari, contemplari, inquirere abdita. *gal. amuser.* i. occupare animum re aliqua.
muysenisse int hooft. Imaginatio, phantasia. *ang. musing.*
muysteren. *fland.* Perscrutari, inquirere, indagare.
muyte. Cavea, aviarium, locus aviarius: *vulgò* muta. & mutatorium: locus in quo aves se recipiunt cùm pennas mutant: & Tempus quo aves in tenebris servantur, ne canant. *gal. mue. ital. muda, muta.*
muyten. *vetus.* Mutare, commutare. *gal. muer. ital. mutare. hisp. mudar. ang. mute.*
muyten / muytéren. Plumas in aviarijs amittere sive mutare. *gal. muer.*
muyten. Mutire, susurrare, murmurare, seditiosa clanculum loqui. *ital. mucire. ang. mutter.*
muyten/muytenéren. Seditionem meditari, conspirare, turbas ciere, coire, coitionem facere, per clancularios susurros excitare seditionem. *gal. mutiner.*
muyt-maecker. Seditiosus, factiosus, tumultuosus, turbulentus, rerum novarum studiosus seu cupidus.
muyterye. Seditio, conspiratio, coitio: factio: seditio, dubioque autore susurri. *ang. mutinie, mutting.*
muytse. *vet.* j. mutse. Pileus.
mul. *fland.* j. ghe-mul. Pulvis.
mullener/mullinck. *fland.* Mugil piscis.
mumme/moeme. *ger. sicamb.* Matertera, amita: & *sax.* Neptis, cognata.
mummelen. j. mommelen. Mutire.
munck/monick. Monachus. *germ. munch. gal. mome. hisp. monie. ang. moncke.*
munck. Blatta lucifuga. & Curculio.
munck. *germ. sax. sicamb.* j. ruyn. Canterius, equus castratus.
muncken. *germ. sax. sicamb.* j. ruyne. Castrare, emasculare, evirare. *metaphor. sumpta à monachis & religiosis viris qui propter regnum cælorum castrarunt, & propter Christum eunuchi fiunt, cùm possent esse viri, ut inquit D. Hieron. in Matth. c. 19.* *Eadem ratione* sus castrata, nonn[illegible] *dicitur.*
muncks-kappekens. Aconitum hec[illegible] *vulgo* cappa vel cucullus monachi.
muncks werck doen. *adag.* Penelopes telam texere: inanem operam sumere, laterem lavare, albare Æthiophem.
munster. Ecclesia maior, ecclesia collegiata, ecclesia cathedralis: mon[illegible]um *apud veteres. germ. munster. gal. m[illegible] ang. minster.*
munte. Mentha, menta. *germ. muntz. gal. [illegible]te ital. mentha. ang. minte.*
munte. Moneta, numus, nummus, num[illegible] pecunia. *germ. muntz. gal. monnoye. it. moneta. hisp. moneda. ang. money.*
munte. Moneta, nota numi, forma [illegible]que monetę.
munte. Pars postica, sive latus sinis[illegible] numi.
munt/munterye/munt-winckel. O[illegible]na monetaria.
munten. Cudere nummos, cudere ar[illegible]tum, signare argentum, aurum: sig[illegible] monetam, nummum percutere, n[illegible]mum signare, ferire pecuniam.
munt-meesters. Triumviri mensarij [illegible]umviri monetales.
munt-slaegher. j. munter.
munt-smelter. Conflator figurati æris.
munt-valscher. Monetæ adulterator, [illegible] characta.
munter. Monetarius.
munterye. Officina monetaria. & [illegible] nummaria.
muntighe koe. Vacca lactaria à tauro [illegible] inita.
murderigh. j. morderigh.
murmulen. Murmurillare, submurmur[illegible]
murren/morren. Murmurare, murmurire. *gal. murmurer. ital. mormorare. hisp. m[illegible]murar. ang. murmure.*

murt[illegible]

Murwe.j.morwe. Mitis, mollis.
Musck. Fundulus piscis *dicitur Brabantis, Gesner.*
Musch.j.musckeliaet. Moschus.
Musck-balleken. Pastillus.
Musckadelle. Vinum apianum, falernum, passum, dulce. *vulgò* muscadella. *&* muscatula.
Muscadel-druyve. uva apiana, apiaria, muscata, moschatula. *germ. muscatell. gal. muscatelle. ital. muscatella. ang. muscadel, muscadle.*
Muscaet-bloeme. Macer, macis: nucis myristicæ involucrum.
Muscaet-noot. Nux myristica, unguentaria, odorata: *vulgò* muscata *sive* moschata: *ob odoris præstantiam. germ. muscat nuß. gal. noix muscade. ital. noce moscata. hisp. nuez moscada. ang. nuttemigge.*
Musckeliaet. Moschus, muscus, moscum, muscum: odoramenti genus ex apostemate sanguinolento moschi animalculi. *gal. musc. ital. musco, muscio. hisp. almisque. ang. muske.*
Musckeliaet-katte / musck-katte. Moschus, muscus, mus odoratus, mus peregrinus. *vulgò* muscus.
Musket. Haliæetus, nisus: avis ex accipitrum fringillariorum genere. *vulgò* muscetus.
Musket. Bombarda majuscula: sclopus maior, campestre tormentum minus.
Musckettier. Sclopetarius, ferentarius.
Mussche. Passer. *gal. moißon.*
Mutse. Pileus, pileum, vitta, mitra, mitella.
Mutse.j. amutse / almutse. Amiculum, epomis: pileus latus, profundus & in scapulas usque demissus: *vulgò* almusium, almuterium. *hisp. musceta.*
Mutse. Cæcus amor, amoris œstrum, amor impotens, cæcus. **De mutse hebben.** *adag.* Cęco amore ardere, miserè amare, perditè amare, insanire amore, cęcum esse amore, deperire, insano amore capi.
Mutsen. *germ. vetus.* Comere, ornare, redimire.
Mutsen.j.moetsen. Mutilare.

Mutsaerd.j. moetsaerd. Fascis cocularius.

N

Litera cum apostrophes nota in principio quarundam dictionum posita loco negativæ particulæ **ne** / *veteribus Flandris usitatæ,* ne *sive* non *significat, ut* **n'iet / n'ieman / n'oynt / n'ergent.** i. nihil, *sive* non, nemo, nunquam, nusquam.

N A

Nacht. Nox, noctis: tempus nocturnum, concubium: νὺξ, νύχος, νύχθα. *poëtice, ut annotavit Adr. Iunius,* **Nacht** / *quasi* **nie acht** *dicitur Becano: quod nihili æstimetur. germ. nacht. gal. nuict. ital. notte. hisp. noche. ang. night.*
Nacht.j.ghe-nacht. Dies fastus.
Nacht. *vet.* **j. avond.** Vesper *hinc.* **nachteten / nacht-mael / nacht-tabbaert / vast-nacht** / *&c.*
Nacht-braecke. Lucubratio.
Nacht-braecken. Lucubrare.
Nacht-dief. Vesticularius, effractor, directarius, fur nocturnus.
Nacht-doeck. Capitis tegmen nocturnum, pileus nocturnus.
Nacht-eten. *vetus.* Cœna. *&* Cænare.
Nachte-gael. Luscinia, philomela, ædon, acredula: *avis vernis mensibus per omnem ferè noctem garriens. ger. nachtgall. ang. nichthingale.*
Nachte-gael. Genus bombardæ maioris, *vulgo* duplicana.
Nacht-gast.j.slaeper. Hospes nocturnus, hospes vespertinus.
Nacht-ghe-drocht. Vmbrę, lemures nocturni.
Nacht-gheest. Larva, umbra: spiritus noctu infestus. *vide* **gheest.**
Nacht-krekel. Gryllus, genus locustę, simile cicadæ, noctu stridens.
Nacht-legher. Lustrum, cubile ferarum.
Nacht-licht. Lux nocturna.
Nacht-lijfken. Subucula.
Nacht-mael / avend-mael. Cęna: nocturnæ epulæ, *apud Lucret. Nam compotationes & cœnæ sumptuosiores ac liberaliores nocte*

 fieri

fieri solent. Horat. Nocturno certare mero, putere diurno: & Lucret. Lumina nocturnis epulis ut suppeditentur.

Nach-maere/nacht-merrie. Strix, lamia: incantatrix nocturna sive volatica: & Incubus, ephialtes. *q. d.* equa nocturna.

Nacht-moeder. *vetus.* j. nacht-vrouwe.

Nacht-mugghe. Cicindela, lampyris, noctiluca: nitedula: muscę genus vespere per arva lucens.

Nacht-mutse/slaep-mutse. Pileus nocturnus.

Nacht-rave. Nycticorax, corvus nocturnus.

Nacht-rave. Lucifuga, lucifugus, vespertilio: homo interdiu domi delitescens, noctu verò prodiens & vigilans: fur qui interdiu dormit noctu ad furandum vigil: & Lychnobius: nocte lucernariam vitam ducens: nocturnus potator: vel qui noctu id facit quod hominum vulgus interdiu facere solet. *q. d* corvus nocturnus. *nycticorax enim sicut & noctua, noctu venando sibi cibum acquirit.*

Nacht-rockskẽ. Indusium, subucula lanea, interula nocturna.

Nacht-ronde. Nictostrategi, circitores nocturni.

Nacht-ruste. Quies nocturna.

Nacht-schaede. Solanum, strychnis, morella: uva vulpis: uva lupina. *vulgo* solatrum. *germ. nachtschadt.*

Nacht-stilte. Nox concubia, concubium, noctis silentium: conticinium, nox intempesta.

Nacht-tabbaert. Vestis cœnatoria, cœnatorium, palla lucubratoria. *Lud. Vives. q. d.* Vestis vespertina *sive* nocturna.

Nacht-voghel. Strix, avis quædam nocturna & importuna. & Lucifuga, lucifugus.

Nacht voghel. Avis nocturna, bubo: ulula: nycticorax, vespertilio.

Nacht-vrouwe. Strix, lamia, larva: mulier venefica, volatica. *q. d.* mulier nocturna.

Nacht-waecke/nacht-wachte. Vigiliæ, excubię nocturnæ.

nacht-waecker/nacht-wachter. Excubitor.

nacht-werck. Lucubratio.

nacht-wercker. Lucubrator, noctu[...] operator.

nacht-wercker/ bern-steker. Copph[...]rus, nocte latrinas exonerans scabe[...] artifex. *q. d.* operarius nocturnus [...]

nacht-ul. Noctua, ulula: Pallad[...] avis nocte volans. & *metaphor.* [...]ga, lucifugus.

nacht-wormken. Nitedula. j. nacht[...]ghe.

nacht/nacht worden. Noctescere.

nachts. Nocturnus.

nachtelick. Nocturnus.

nack. j. **neck.** Cervix.

nae/tot. Ad, versus. **nae huys gaen.** D[...]mum versus ire, adire domum.

nae. Ad, ut secundum, quatenus, ju[...] quantum. **nae den wensch.** Ex v[...] votum. **nae de ghe-woonte.** Ex c[...]tudine, secundum consuetudinem [...] **mijn meyninghe.** Ex mea sent[...] **nae dat ick ver-stae.** Quantum i[...]go. *germ. nach.*

nae/nae-by. Ad, apud, propè. & Fe[...]mè, propemodum. *ger. nach. ang. n[...]*

nae-buer. *germ. sax. holl. sic.* j. **ghe-bu[...]**cinus. *ang. neighbour.*

nae-buerschap. j. **ghe-buerschap.**

naelick. *fland.* Fermè, ferè, propè, p[...]modum.

nae. A, post, ponè, secundum.

nae dat. Postea, tum, deinde, deince[...] inde: & Postquam, posteaquam, [...] atque: simul, simulac: ex quo, ubi[...]

nae-bier. j. **worte.**

nae-boetsen. Imitari gesticulatione[...] aut dicta alterius.

nae-bruyd-loft. Repotia: convivium [...] postridie nuptiarum apud novum [...]tum fit.

nae-de-mael. Postquam, simulac.

nae-deel. j. **achter-deel.** Damnum, inj[...]

nae-deeligh. Damnosus.

nae-dencken. j. **achter-dencken.** [...] meditari. & Suspicari.

Nae-denckigh. Suspiciosus.
Nae der-hand. Postea.
Nae-disch. Secundę mensæ, bellaria, tragemata.
Nae-doen. Sequi, imitari.
Nae-dorst. Sitis postera.
Nae-erf-ghe-naem. Secundus hæres.
Nae-feeste. Repotia.
Nae-gaen. Sequi.
Nae-ghe-boorte. Secundæ.
Nae-ghe-dacht. Suspicio.
Nae-ghe-peys. Suspicio.
Nae-ghelden. *sax.* Donare, condonare.
Nae-ghe-richt. Epidipnides: feræ epidipnides, epulæ quæ in extrema cœna vel prandio adferuntur: bellaria: secundæ mensę.
Nae-goed. j. nae-bier/worte. Condimentum polentarium.
Nae-hop j. nae-maepsel.
Nae-hoede. Secunda acies.
Nae-gheven. *sax.* j. toe-gheven. Indulgere.
Nae-gheven. j. achter-klappen. Obtrectare.
Nae-iaeghen. Prosequi, persequi.
Nae-iaer. Anni finis sive exitus, anni extremum, annus extremus.
Nae-kinderen. Liberi posterioris tori, ex secundo matrimonio nati.
Nae-komen. Sequi, succedere. & Consequi, assequi.
Nae-komelinck. Successor.
Nae-komelinghen. Successores, posteri, posteritas, nepotes, minores: nati natorum & qui nascentur ab illis. *Virg.*
Nae-komste. Successio.
Nae-koop. j. kalengieringhe. Retractus emptionis.
Nae-laeten/toe-laeten. Concedere, indulgere, permittere, remittere.
Nae-laeten/ achter-laeten. Relinquere, omittere, negligere.
Nae-laetigh. Negligens.
Nae lente. Ver extremum, prçceps, præcipitans, senescens.
Nae-loop. Consectatio. & Syrmata clientum.
Nae-loopen. Consectari, sectari, cursu insequi.
Nae-looper. Assecla, sectator, consectator, pedissequus.
nae-maecken. Imitari, assimilare, effingere, ad alterius formam fingere.
nae-maeyen. Sicilire.
nae-maeysel / nae-hop. Sicilimentum: fœnum cordum, secundarium, autumnale.
nae-maels. Postea, postmodum in posterum, posteriùs, in futurum, postero tempore. & Olim.
nae-maend. Mensis extremus, mensis præceps extremum mensis, finis mensis.
nae-man. Posterior maritus.
nae-mid-dagh. Tempus pomeridianum.
nae-noene. Tempus pomeridianum.
nae-ooghst / nae-ooghstinghe. Spicilegium.
nae-ooghsten. Colligere spicas à messoribus in agro prçteritas.
nae raed. Consilium post factum.
nae raeden. Post consulere.
nae raeden. Conjectare, conjecturam facere.
nae-raedinghe. Conjectura, conjectatio.
nae-rechter, nae-richter. *germ. sax. sic mb.* Carnifex, lictor: posterior sententię capitalis exequutor.
nae-saet. *vetus.* Successor.
nae-saeten. Posteri, successores.
nae-seggen. Sequi verba alterius, reddere & imitari verba quę alius prçfatus est: præeuntis verba recitare.
nae-segghen. Obloqui, detrectare, à tergo pinsere, mordere clanculum, sugillare.
nae-slepp. Agmina longa clientum, syrmata clientum, famulorum, *&c.*
nae-smaeck. Sapor posterior, gustus durus, non naturalis.
nae-smaeck hebben. Resipere.
nae-somer. Autumnus, ęstas autumnalis: æstas præceps, vel extrema, senescens, summa, ultima.
nae-spraecke/achter-klap. Obtrectatio.
nae-stellen. Postponere. & Consectari,

ri, captare, niti, animum applicare. & Inſidiari.

Nae-tacle. Obtrectatio.

Nae-tijd. Tempus ſequens, tempus poſterius.

Nae-toght/achter-toght. Acies poſtrema.

Nae-trachten. Meditari, cogitare.

Nae-volgh. Sequela.

Nae-volghen. Sectari, conſectari, ſequi, ſubſequi, inſequi. & Æmulari, alterius exemplum ſequi: imitari.

Nae-volghelick. Imitabilis.

Nae-volgher. Sectator, imitator, aſſecla.

Nae-bruchten.j.nae-ween. Secundę.

Nae-weeſe. Puer poſthumus, proles poſthuma.

Nae-wijf. Vxor poſterior.

Nae-ween. Secundę, arum: dolores poſt partum: hyſterę, choria, deuteria: & volva intima ſive involucrum quo fœtus in utero matris involvitur.

Nae-weyde. Fœnum cornum, ſerotinum, autumnale.

Nae-weke. Septimana extrema, finiens: finis hebdomadę.

Nae-wijn/ſpoel wijn. Lora.

Nae-winter. Hyems præceps, extrema, ſeneſcens, ſumma.

Naecke.j.aecke. Scapha. *germ. ſax. ſic. nach.*

Naecken. Propinquare, appropinquare, inſtare, imminere, impendere, proximare, in propinquo eſſe.

Naecken.j.ghe-raecken. Attingere.

Naeckt. Nudus. *germ. nackend ang. naked.*

Naeckt maecken. Nudare.

Naeckt-heyd. Nuditas.

Naecktenisſe. Nuditas.

Naecktelick. Nudè.

Naed. Sutura, junctura, commiſſura.

Naeden.j.naeyen. Suere.

Naedel. *ger. ſax. ſic.* **j.naelde.** Acus.

Naeder/naerder. Proximior, propior, propius.

Naeder-wegh. Compendium, via compendiaria.

Naederen/naecken. Propinquare, appropinquare.

Naeder-ſchap. Propinquitas, proximitas, affinitas: & Præferentia. & Retractus emptionis jure proximitatis.

Naederheyd.j.naeder-ſchap.

Naeghel. Clavus. *germ. nagel. ang. nay*

Naeghel van den vingher. Vnguis, ονυξ.

Naeghel in d'ooge.j.maene. Pterygium unguis.

Naeghel/kruyd-naeghel. Caryophyllum

Naeghel-bloeme. *ger. ſax. ſic.* **j.ghenſel.** Caryophyllus.

Naeghel-boor/ſpijcker-boor. Tereb

Naeghel-dwanck.j.dwanck-naeghel

Naeghel-kortſel/ naeghel-knipſel. Reſegmina unguium, reſegmina.

Naeghel-kruyd. Geum: caryophyllata *herba ab odorata caryophyllorum in m radice dicta. Barbaris* avantia, ſanamunda, oculus leporis, benedicta.

Naeghel-maeghe.j.naeghel-vriend

Naeghel-maene.j.maene. Exortus: ca dum unguis.

Naeghel-mes/naeghel-ſweerd. Gla rotundo manubrio, inſtar clavi: ſc pita. *Feſtus.*

Naeghel-rinde/ naeghel-ſchorſſe. Pr gium.

Naeghel-vaſt. Clavo affixus, clavis fi clavis contentus.

Naeghel-verwe. Onychinus color. à **naeghel.** i. unguis.

Naeghel-verwe. Color badius, phœ cius. à **nagel.** i. clavus. *germ. naegelefa*

Naeghel-vriend/naeghel-maeghe. C ſanguineus in ſeptimo gradu: *in eo e unguis, non membrum reperitur, atque cognatio ibi terminatur. Speculum Saxon.*

Naeghelken. Clavulus, claviculus. & guiculus.

Naeghelen. Clavo figere, ſive defige

Naeyen.j.neyen. Hinnire.

Naeyen/naeden. Suere, conſuere: ſarci ſarcinare.

Naey-korfken/naey-mandeken. Qualu quaſillus, calathus.

Naeyer. Sartor, ſarcinator.

Naeyerſſe/naeyſtere. Sartrix, ſarcinatri *Eandẽ finiunt hujuſmodi verbalia fœmini*

per igghe ut naepstrigghe.i.naeperſſe: kemſtrigghe. j. kemmerſſe/ſpinſtrigghe.j.ſpinſter/ſpinnerſſe.
naelde.Acus. *Germani* naedel/ *tranſpoſita litera l. in fine, rectius & perfectius dicunt à* naeden/*id eſt*,ſuere. *ger. naedel. ang.ned'e.*
naelde/ſcheel-priem. Acus crinalis, crinale,diſcriminale.
naelde van den toren. Pyramis, obeliſcus.
naelde van het ure-werck.Gnomon.
naelden-kervel.Veneris pecten:ſcandix: acula,chæreophyllum aciculatum.*herba ſic dicta ab aculeis, acubus ſive radiis instar pectinum.*
naelden-ooghe.Acus foramen.
naelick. *fland.* j.by-kants. Ferè propemodum.
naelinck.*fland.* Proximus hæres : conſanguineus,affinis.
naelinck-ſchap. *fland.* j. naeder-ſchap. Proximitas.
naem. Nomen, vocabulum, dictio,vox, vocula,titulus.*ger.nam.gal.nom.ital.nome. hiſp.nombre.ang.name.*
naem ende faem. Nomen, fama, decus, exiſtimatio.
naem-loos.Inglorius.
naem-rol.Catalogus.
naem rooven.Detrahere famæ alicuius, lędere famam alicuius, obtrectare, ſugillare.
naemen.j.noemen.Nominare.
naemer/naem-gheber. Nomenclator.
naemachtigh.Celebris,nobilis,inclytus.
naemelick.Nominatim,præſertim.
naemelick elcken noemen. Nomine quemque ſuo vocare,nominatim citare.
naen/naenken. Nanus pumilio, pumilo, pumilius, pumilus, pygmeus : homuncio,homunculus,homulus.*gal.nain. ital. nano.hiſp.enano.*
naer/naere/narve.*ſax.* Cicatrix.
naer.*friſ.* j.banghe.Laſſus,languidus,debilis.
naer.j.nae.Propè,*&c.ang.nere.*
naerder.j.naeder.Propior.
naer-hede. *fland.* j.naeder-ſchap.
naerheyd.j.naerderheyd.
naerlinck. *fland.* j.naelinck.
naerſen. *vetus.fland.* j.naederen.Propinquare.
naeſt.Proximus. *ger.naechſt.ang.next.*
naeſt den koninck.Secundus à rege.
naeſt-comende. Proximè venturus aut futurus.
naeſt-leſte.Penultimus.
naeſten. *holl.* j.ver-naederen.
naeve.j.nave.
naf.j.nave.Modiolus rotę.
naffel: *fland.* j.naevel.Vmbilicus.
naken.j.naecken.
name.j.naem.Nomen.
nampt/namt/nant. Pecunia numerata, argentum pręſentarium,pecunia repręſentata pecunię repręſentatio.
namptiſéren/namtiſéren/nantéren. Repręſentare, exhibere, dare pręſentem pecuniam. *gal.namptiſer.*
nap. Cyathus,ſcyphus,pater,carcheſium, poculum. *ger.napff. gal.hanap. ital.nappo.*
nap. *vetus.* j.diepe ſchotel. Catinus,paropſis,alveus,alveolus.
nap-hoeder. *vetus.* j.ſchencker. Pocillator,à cyathis,à poculis.
narve/nare/narve. *germ.ſax ſicamb.* Cicatrix.
narre. Fatuus, ſtolidus, inſulſus, bardus, ſtultus.
narre/ boller. *vetus.* Genus bombardæ maioris.
narre-kop. Stultum caput,homo fatuus.
narre-werck.Stultitia,ineptia.
narrertje.Stultitia.
narriſch.Fatuus,inſipiens,demens,amens, ſtolidus.
narve.j.nerve.
naſe.j. neuſe.Naſus.
naſſcher. *fland.* Cupidus,avidus.
naſſcherheyd. *fland.* Aviditas.
naſſcherlick. *fland.* Cupidè,avidè.
naſt/*rectius*, aſt.Vſtrina.
naſtel/ naſtelinck. *ſicamb. fland.* j. neſtel. Ligula.
nat. Madidus,madens,udus,uvidus,humidus.& Mador,humor,latex.

nat-maecken.i.netten. Madidare.
nat zijn. Madere, immadere.
nat worden. Madefieri, madescere.
natheyd/nattigheyd. Mador, humor, humiditas latex.
nater/nater-slanghe/water-slanghe. Natrix, hydrus, chelydrus, anguis natans. *ger. nater ang. add r.*
nater-tonghe. Ophioglosson. *vulgò* lingua serpentis.
nater-wortel. Bistorta: *dracunculi herba species.*
natte. *vetus. sicamb* **i. matte.** Matta.
nave van het rad. *sax. sic fris. holl.* **i. velge.** Modiolus rotæ, rotæ medium, cui infixi sunt radij. *germ. nab. ang. nave.*
navel. Vmbilicus. *ger. nabel. ang. navill, navel.*
navel van t'rad. i. nave.
navel-kruyd. Cotyledon, umbilicus Veneris.
navel-wijs ghemaeckt. Vmbilicatus.
navel-breuck. Egressio sive ruptura umbilici.
navel-breuckigh. Exomphalus: cui prominet umbilicus.
naveel. i. steck-raepe. Napus. *vulgò* naveta. *gal. navet, naveau. ital. navonit. hisp. nabo. ang. navew.*
nauw. Strictus, angustus, contractus, arctus.
nauw/spaerigh. Contractus, parcus, restrictus, tenax, sordidus.
nauw. Strictè, angustè, arctè, parcè.
nauw besien. Penitissimè inspectare, propius intueri.
nauw staen/nauw steken. Rem angustam habere: fortunam tenuem & contractiorem vitæ conditionem habere.
nauw ghehouden worden. Arctè contenteque haberi.
nauw-hoorigh. Acer auditu.
nauw-pointigh. Curiosus.
nauwelick. Vix, vixdum, difficulter, ægrè: *&* Parcè, tenuiter. *&* Strictè.
nauwen. Angustare, arctare, stringere, angustum reddere.
nauwte. *vetus.* Angustia.
nauwen. *vetus sicamb.* Navis. *germ. nawen. gal. navire, nef. ital. n[...]ve. hisp. nave, na[...]*
nauwers. *fland.* **i. nerghens.** Nusqu[...]

NE

ne. *vetus. fland.* Ne, non. *gal. ne. ital. non[...] no Flandri dicunt.* **Ick ne wil/ick [...] niet doen.** i. non volo, non facia[...] *[...] transpositis literis dicunt* **en: Ick en wil/ ick en sal/** *&c. Ex* **ne** *autem sive* **n'** *[...] nuntur & negativæ dictiones:* **n'ieman/ n'ergent/n'iet/n'oyt.** Nemo, nusq[...], nihil, nunquam, *&c.*
nebbe. *sax. fris. holl.* **i. beck.** Rostrum av[...] Nebba, *teste Plinio, veteribus Gall[...]*strum *dicitur.*
nebbelinck. *holl.* **i. ael.** Anguilla.
neber/nebber/neper. *ger.* **i. evigher.** [...]bra.
neck/nick/nack. Cervix, posterior[...] colli. *ger. genick. sax. nack. gal. nucque[...] necke. dicitur* **neck/nack/ nick/ghen[...] nicken/** *quod ad dextram sinistrámve [...]sum retrorsumq; vertatur flectaturque.*
necken. *Fland* Necare, occidere.
necker. Dæmon aquaticus, Neptunu[...]nosigæus.
neder. Infra. *germ. da niden. ang. neyther.*
neder. Humilis, inferus, depressus.
neder-booghen. Inclinare.
neder-buyck. i. onder-buyck.
neder-daelen. Descendere.
neder-drucken. Deprimere.
neder-gaen. Descendere.
neder-gaende. Descendens. *&* Declivi[...]
neder-ganck. Descensus.
neder-ganck der sonnen. Occasus [...], occidens.
neder-ghe-booght. Inclinatus, cernu[...]
neder-ghe-richt. Iudicium causarum [...]lium, judicium municipale.
neder-ghe-wande. i. broecke.
neder-helligh. Proclivis.
neder-hof. Colonia. *&* Cohors, cors. *&* [...]la, sive hortus prætorij, villa rustica.
neder-hosen. Tibialia.
neder-huys. i. neder-hof. Villa rustica.
neder-camer. i. neder-sale.
neder kleed. *vetus* **i. broecke.** Femoral[...]
neder-knielen. Procumbere in gen[...]

congenulare.
der-koussen. Tibialia.
der-laeghe. Clades strages, jactura, calamitas, prœlium adversum.
der-laeghe hebben. Succumbere, vinci, cladem accipere, sterni, cadere.
eder-laeten. Demittere, deorsum mittere, deducere.
eder-land. Belgium, Germania inferior.
eder-lander. Germanus inferior: Teuto.
eder-landsche spraecke. Lingua Belgica, Teutonica, inferior Germanica.
eder-legghen. Deponere.
eder-legghen. Dejicere, sternere, occidere.
eder-leggen den twist. Dirimere, componere altercationes, lites, bella.
eder-ligghen. Procumbere, recumbere, jacere, cubare, recubare.
eder-rijsen. Prolabi, delabi.
eder-sale. Cœnatio, cœnaculum.
eder-setten. Deponere.
eder-sichtigh. Cernuus, capite terram versus prono incedens.
eder-sincken. Sidere, subsidere, insidere.
eder-sitten. Residere, subsidere.
eder-slachtigh *vetus. holl* Humilis.
eder-slaen. Decutere, sternere, prosternere, profligare.
eder-slaen ende wooninghe nemen. Considere, consîdere: ponere, figere sedem. & Castra figere sive ponere.
neder-slaen de ooghen. Demittere lumina, dejicere vultum, dejicere oculos, submittere oculos, oculos in terram defigere.
neder-slaen. *vetus* Cædere, occidere.
nederslagh. Cædes, homicidium. & Clades, strages.
neder-vallen. Decidere, concidere, procidere, prolabi.
neder-val. Occasus.
neder-valligh. Occiduus.
neder valligh / oft neder-velligh zijn. Succũbere, cadere causa, perdere litem.
neder-waerts. Deorsum, deorsum versum, versus inferiorem locum, pessum.
neder-werpen. Dejicere, sternere, prosternere, fundere, profligare.
nederigh. *vetus.* Humilis, depressus, submissus.
nederigheyd. Humilitas.
nederinghe. j. dellinghe. Vallis.
nederste. Infimus.
nederen. Demittere submittere.
neen. Non, haud, minimè, *quasi dicas* **ne een/** *sive* **n'een/** *id est*, nullus *ita quoque Latinis* nullus *pro* non *usurpatur. ger. nein. ang. no, noye.*
neen. *vetus: sax.* **j. gheen.** Nullus.
neenen/neeén. Negare.
neer. j. neder. Infra.
neer-huys. j. neder-huys.
neere/nere/are/ere. Area. & Pavimentum: & Taberna, officina, anterior pars domus *Lovaniensibus dicitur. germ. ere. aere. gal. aire. ital. a ea. hisp. ero.*
neere/neeringhe Victus, quæstus.
neeren/gheneeren. Pascere, nutrire, fovere, alere, educare. & Questum sectari honestè, exercere sumptum, lucrari victum, & facultates quęrere. *germ neren.*
neeringhe. Victus, alimentum, alimonia, nutrimentum, educatio: Opificium, ars, artificium: quęstus opificij, quæstus: & Proventus: & Opificium, contubernium, collegium opificum, corpus civitatis. *germ. narung.*
neerigh/neer-achtigh. Alumnus, almus, quęstuosus.
neernst/neerst. Sedulitas, studium: *per metathesin* **ernst.** *germ. ernst.*
nernstigh/neerstigh. Diligens, navus, gnavus, impiger, sedulus, vigilans, industrius, operi sive artificio intentus, studiosus. *germ. ernschaff*
neernstigheyd/neerstigheyd. Diligentia, studium, sedulitas, industria, vigilantia.
neerstighlick. Diligenter gnaviter: impigre, sedulò, intentè, studiosè, vigilanter.
neeten. j. neten/nijden. Retundere clavum.

neeten. *holl.* **i. nieten.**

neffend/nevend. Iuxta, propè, ſecus.

nefken/neve. Nepos, nepotulus.

nefken/vederffelinck. Nepos prodigus.

nefken. Attellanus, ſcenicus, hiſtrio.

neffigher. *ſicamb.* **i. evegher.** Terebra. *ger. nepper. ſax. neviger.*

negheen. i. gheen. Nullus, nemo.

neghel bloeme. Nigellaſtrum, pſeudomelanthium, githago. *gal. nielle. hiſp. neguillia.*

neghen. Novem. *germ. neun. gal. neuf. hiſp. nueve. ang. neyne, nine.*

neghen-mael. Novies.

neghen-manneken. Sextans, duo chalci, triens. *Adr. Iun.*

neghen-ooghe. Murænula. *piſcis vulgò* oculata, nonocula, enneophthalma.

neghen-ſtecken. i. morellen. Ludere novem ſcrupis, ludere calculis novenis.

neghenſte. Nonus.

neghen-tien. Novemdecim, undeviginti.

neghentigh. Nonaginta.

negghe. *holl. friſ.* Mannus, equus pumilus. *ang. nagghe.*

nepen. *ſax. ſic.* **i. naepen.** Suere.

nepen. *holl. friſ. fland.* Hinnire. *ang. neye.*

nepghen. Flectere, arcuare, curvare. & Inclinare, proclinare, reclinare, propendere: & Submittere genu: flectere poplitem. *germ. neighen.*

nemaer. *vet. fland.* **i. maer.** Sed.

nemen. Capere, capeſſere, ſumere, accipere, excipere, prehendere, comprehendere, deſumere, rapere, auferre.

neemt dattet ſoo zy. i. ſchickt.

nemen in goede. In bonam partem accipere: æqui bonique conſulere, æquo animo ferre.

nemen int quaede/quaelick nemen. Durius vel graviter accipere, indignari, ægrè ferre.

nemen de vlucht. i. vluchten. Capere fugam.

nemen een wijf. Vxorem ducere.

nemen een man. Nubere viro.

nemachtigh. Capax, rapax.

nemer. Acceptor.

neminge. Acceptio, ſumptio, aſſumptio.

nemmermeer/ niemmermeer/ niner. Nunquam. *germ. niemer. ang. never.*

nepe/nijpinghe. Vellicatio.

nepe/haeſſene. Poples.

nere/neringhe. i. neere/neeringhe.

nerf. i. erve/erf.

nerghens. Nuſquam, nuſpiam, nuſquam locorum, nuſquam gentium, nullo loco. *dicitur* **n'ergens.** *q. d.* **ne erghens.**

nerſt. i. neerſt.

nerve/narve. *germ. ſax. ſic.* Cicatrix, ſtigma.

nerve van het leder. i. erve. Grana in corijs, ſquamę: corij ſuperficies ſquamis diſtincta: orbiculi ſive ſquamę tegoris. *vulgò* oculi coriorum. *gal. nerve.*

nerve. Squamulæ infantum capitibus innaſcentes, quam cruſtulæ quædam ſcabiei, adhærentes.

nes/neſch. Madidus. *q. d.* **nat.** *ger. nas, naß.*

neſch weder. Aër humidus, madens.

neſch oft nes brood. Panis multa aqua conſperſus, maceratus atque coctus.

neſch ey. Ovum ſorbile, molle, molter elixum, ſive coctum.

neſchepd/neſchighepd. Humor, mador.

neſe. *ſax. ſic. fland.* **i. neuſe.** Naſus.

neſpel. *germ.* **i. miſpel.**

neſt/voghel-neſt. Nidus, loculamentum, cunabula avium, domus avium. *ger. neſt. ang. neſte.*

neſt/legher der dieren. Luſtrum, cubile ferarum.

neſt-ey. Ovum in nido relictum.

neſt-korf. Nidus, loculamentum.

neſt-vederen. Plumæ ſive pennę primæ avium.

neſten/neſtelen. Nidificare, nidulari, nidum texere, nidum conſtruere. *ger. niſten. ſax. neſtelen. gal. nicher. ang. neſtle.*

neſtel/naſtel. Ligula, ligula adſtrictoria, adſtrigmentum.

neſtel-kruyd/neſtelinck-kruyd. Alga marina: *herba cuius folia oblonga ligulis adſtrictoriis ſunt ſimilia.*

neſtelinck/naſtelinck. *fland.* **i. neſtel.** Ligula.

neſtelen/naſtelen. Ligulis adſtringere.

estelen *rectius* **nesten.** Nidificare.

et/nette. Rete, cassis. *ger. netz. ang. nette. dicitur* **net** *à* **netten** : *quòd sæpè lavetur & madefiat.*

et. Præcordia : tela cordi obtenta, telæ cordis: *&* Omentum, involucrum intestinis obtentum. *&* Diaphragma.

et-boeve/net-rabbaud. Nebulo, scurra, histrio, personatus, larvatus : *&* Ganeo. *q.d.* nebulo reticulatus, sive reticulo tectus ne agnoscatur. *vide* **masche.**

et-stock. Ames, pertica aucupalis.

et-wijse ghe-maeckt. Reticulatus, in modum retis factus.

et. Nitidus, mundus, politus, purus. *gal. net. ital. netto. ang. nette.*

etten/net maecken. Mundare, nitidare, abstergere.

etten/nat maecken. Madefacere, madidare, madificare, proluere, insuccare, intingere, rigare, humectare, macerare, lavare.

etten den baerd. Macerare barbam calida.

etten. *adagium potorum.* Proluere labra, multo potu ori admoto macerare barbam.

ete. Lens, lendis: ovum pediculi. *ger. nisse. ang. nitte.*

etel. Vrtica. *germ. nessel. ang. netle, netel.*

etelen/ver-netelen. Vrere urticis.

etel-konincksken. *sax. fris.* Trochilus, passer trochlodites, regulus : *avicula sic dicta quòd inter urticas dumosque agat. & metaphor.* Homuncio imperiosus & arrogans.

eten/nijden. Obtundere clavum, affigere clavum, & ab altera parte strictè figere.

etten. *vide* **net.**

eve/neven. Propè, juxta.

eve/neefken. Nepos: *&* Consanguineus, cognatus. **neven.** Patrueles. *&* Consobrini, sobrini. *gal. neveu. ital. nipote. hisp. nieto. ang. neuiuw.*

eve/neefken. Scenicus, histrio.

evinne. *vetus.* Neptis. *germ. nefin.*

evel. Nebula, exspiratio roscida, nube rarior, νεφέλη nubes *dicitur. ital. nuvola. hisp. niebla.*

nevel-karre. *q.d.* Carrus tenebrosus. **De nevel-karre drijven : met de nevel-karre ende int doncker vertrecken / en rupmen.** Cedere foro. *q.d.* carrum nebulosum agere. *nebulæ enim & tenebræ fugitivis & clam migrantibus sunt accommodata.*

nevel-kraepe. Cornix varia, partim cinerea, partim nigra. *q.d.* cornix nebulosa.

nevelachtigh. Nebulosus, nubilus.

nevelachtigheyd. Nubilum.

nevelen. Nebulam agere, nebulam exspirare, nebulam exhalare.

nevend/neffend/neven. Iuxta, probè, secus.

nevigher/neveghér. *sax.* **j. neffigher.** Terebra.

neur. j. eur/uder.

neuse. Nasus. *germ. naß. sax. nese. gal. nez. ital. naso. hisp. narez. ang. nose.*

neuse/neus-bergh. Promontorium.

neus-balleken/neus-tippeken. Pirula, nasi orbiculus.

neus-blaes-kens/neus-wiecks-kens. Alæ, pinnulę : pulpæ utrinque nasi orbiculum sepientes.

neus-doeck. *fland. holl. sicamb.* **j. snut-doeck.** Muccinum, strophiolum.

neus-druyp. Stiria nasi. *&* Catarrhus.

neus-gat. Naris, naris spiramen.

neus-gaten. Nares.

neus-gheswel. Ozœna, polypus.

neus-hayr. Vibrissæ, vibrissi, pili narium.

neus-krospel. Interseptum, diaphragma narium.

neus-loke. *vetus.* Naris.

neus-schepdsel. Interseptum, intersepimentum, interfinium, isthmus, imbrex narium, discrimen narium.

neus-wijs. Odorus, sagax, emunctę naris, emunctus. *&* Nasutus, nasutulus. *&* Curiosus.

neuselen. Mutire, mussitare. *germ. nuselen, nusselen.*

neuselen. Naso sive rostro tacitè scrutari, indagare.

Neuseler. Scrutator clancularius.
Neuselen. Frivola agere.
Neuteler/neutelerken. Homuncio frivolus, assiduus in rebus frivolis agendis: multæ sedulitatis in re frivola.
Neutken/neutelersken/oud neutken. Anicula curax, multæ sedulitatis anus.

N I

Nichelen. *vetus. fland. lovan.* **j. naghelen.**
Nichte/niechte. Neptis. & Consanguinea, cognata. *gal. niepce. ital. nezza. hisp. nieta. ang. nece.*
Nick. i. neck. Cervix.
Nick. *ger. sax. sic.* **j. knick.** Nutus.
Nicken/knicken. Nuere nutare, cervicem inclinare aut inflectere. & Incurvare se.
Nicken met de ooghen. Nictare, oculos inflectere annuendo, annuere.
Nie. *sax. fris. holl. fland.* **j. noyt.** Nunquam.
Nie-mand/ *rectius* **nie-man.** Nemo, nullus, nemo homo, nemo quisquam *dicitur* **nie-man.** *q. d.* **n'ieman.** *sicut Latinis* nemo. *q. d.* ne homo. *germ. nieman. ang. noman.*
Nie-mensch. *vetus.* **j. nie-man.** Nemo. *ger. niemans.*
Nie-mer. Nunquam, ad Calendas Græcas. *q. d.* **ne iemer.**
Nie-mer-meer. Nunquam amplius.
Nielen. *germ.* **j. lijnen.** Viburnum.
Niere. Ren. *germ. niere. ang. neare.* **Nieren.** Renes. **Nierken.** Renunculus.
Nier-bedde. Renum adeps. (nus.
Nier-braed van het kalf. Lumbus vituli-
Nier-wee. Nephrytis, renum affectus.
Nigelle. Nigella, melanthium. *herbæ genus. gal. nielle. ital. niella. hisp. neguilla.*
Niesen. Sternuere, sternutare. *germ. niessen. ang. nease, snease.*
Nies-kruyd. Helleborus, veratrum. *q. d.* herba sternutatoria.
Nies-poeder. Sternutamentum, pulvis sternutatorius, medicamentum sternutatorium.
Nies-wortel. Helleborus.
Niesinghe. Sternutatio, sternutamentum.
Niespen-boom. j. espen-boom.
niet. Non, ne, haud, minus, nullus. & Nihil, nihilum. *q. d.* **n'iet/** *sive* **ne iet.** *germ. nit, nichts. ital. niente. hisp. nada. ang. not, nothing, nought.*
niet/niete. Pompholyx, tucia, spodium ... & cadmiæ favilla: nil & nihil ... *dicitur. Hinc adagium:* **niet is in d'oghen goed.** i. Pompholyx sive nil, oculis conducit: *inditur enim collyriis, quæ ad oculum imponuntur fluxiones.*
niet alleen. Non solùm, non modò ... tantùm, nedum, tantum abest, &c.
niet-dooghe. *fland.* **j. deugh-niet.**
niet eens. Ne semel quidem.
niet met allen. Nihil prorsus.
niet te min. Nihilominus, attamen.
niet teghen-staende. Quamvis quanquam nihilominus. **niet teghen-staende ... recht.** Contra jus, sublato jure. *vulgo non* obstante jure.
niet-wetigh. Inscius.
nieten. *vetus. fland.* **j. ver-nieten.**
nietigh. *vetus* Inutilis, nullius valoris
nieten/ghenieten/nutten. Uti, frui.
nieten. *holland.* Arietare, aut cornu pet... *Adr. Iun.*
nieten/ neeten. *holl.* Uxoribus ac nym... munuscula mittere. *ut solent in Holla... viri ac proci die D. Agneti virgini s... Adr. Iun.*
nietel-daghen. j. nieuwtel-daghen.
nieuw. Novus recens, nuperus. *νέ...* *g... neuw. gal. nouveau. ital. novo. hisp. nueuo. ... newe.* **Op een nieuw.** Ab integro. ... A novo.
nieuw-backen brood. Panis recens, rec... ter coctus.
nieuw ghehoude. Neogamus, nymp... nova nupta: maritus recens: nupta ... cens.
nieuw gheslaghen gheld. Numus as... recenter cusus signatusque.
nieuw-iaer. Annus novus, anni auspiciu...
nieu iaers dagh. j. iaers-misse.
nieuw iaer ghifte. Strena, munuscul... quod in anni auspicium datur.
nieuw maene. Intermestris, sive interm... strua luna, novilunium.
nieuw edelman. Novus homo: qui ...

tre ignobili natus, per seipsum clarus esse incipit.
eu-maere. Nuntius, nuntium.
euws-gierigh. Cupidus novarum rerum, avidus novitatis.
euws-gierigheyd. Aviditas novitatis.
euw-tel-daghen. Duodecim dies à natali Christi, aut etiam à calendis Ianuarij numerandi: è quibus vulgus hominum constitutionem sive dispositionem duodecim mensium cælique statum anni incipientis divinare & presagire solet. *q. d.* novi dies numerales. *frisiis* **merckel-daghen** *dicuntur.*
ieuwachtigh. Novellus, recentulus.
ieuwelick. Recens, recenter, noviter, novè
ieuwelingh. Novitius, nuperus. *Plaut.*
ieuwelingh/nieuwelinghs. Nuper, nuperrime, recenter.
ieuwerganck des iaers. Ver, ver novum.
ieuwigheyd. Novitas.
iewers/niewaers. Nusquam, nullibi, nusquam gentium. *q.d.* **ne iewaers.**
iewerinck/niewerincks. Nusquam.
ijd. Invidia, livor, invidentia, malevolentia.
ijder/be-nijder/nijd-aerd. Invidus.
ijdigh. Invidus, invidens, lividus, invidia flagrans, malevolus, malevolens.
ijdighaerd. Invidus, malevolus.
nijd-naeghel/nijd-bel/nijd-bleesch/nijp-bleesch. Reduvia vel redivia, paronychia: cutis circa radices unguium resolutio atque fissura *q. d.* unguis invidiosus. *vulgi enim opinio est, ei cuius cutis extra unguem se solvit, invideri plerumque ab aliquo: gall. fland. envis. q.d.* invidiæ.
nijden ofte nijen eenen naeghel. *fland.* **j. neten.** Obtundere clavum.
nijghen.j.neyghen. Inclinare.
nijn-naeghel.j.nijp-naeghel.
nijpen. Vellicare stringere summis digitis comprimere, interprimere, adstringere, contrahere, unguibus vellicare, unguibus pungere: dolorem inferre constringendo. *ang. nippe.*
nijp-tanghe. *fland* **j. treck-tanghe.** Forceps dentatus: Forfex, volsella.

nijp-bel.j.nijp-bleesch.
nijp-bleesch. *fland.* **j.nijd-naegel.** Reduvia.
nimmer/niemer. Nunquam.
nipte/nepte. Nepeta, calamintha. *vulgò* herba cattaria. *gal. nepte. ital. nepotella.*
nisch.j.nesch.

NO

no. *vetus. fland.* Non, neque. *ang. no.*
nobel. Nobilis, generosus. & Liberalis. *gal. noble. ital. nobile. hisp. noble. ang. noble.*
nobel. Semiaureus: nummus quinquaginta stuferorum pretio æstimatus. *vulgò* nobilis.
nobisse. Dæmon nanus, cacodæmon.
nobis-gat. Orcus, Orciculus.
nobis-kroech. *holl. septent.* Orcus, antrum Plutonium.
noch. Adhuc, insuper, etiamnum. **tot noch toe.** Vsque ad huc. **noch eens.** Iterum, denuo. *vulgo* adhuc semel.
noch. Nec, neque, non. **noch niet.** Nondum, necdum. **noch oock.** Nec verò, nec porrò. *germ noch. ang. no.*
nochtan/nochtans. Tamen, attamen, veruntamen, atqui.
nochter.j.nuchter. Iejunus.
nocke. *fris. holl.* Nucha, spina dorsi, medulla spinalis. *hisp. nuca.*
nocke.j.haen-balck.
nocke kerfken inden pijl. Crena, incisura, incisura sagittæ quæ nervum admittit. *ang. nock.*
nocke Singultus.
nocken. *vetus. sax. sicamb. holl.* **j. snocken/hicken.** Singultire.
nockinghe. Singultus.
noegh. *vet.* **j. ghenoegh.**
noeghen. *vetus.* **j. ghe-noeghen.** Placere.
noepen/nopen. *vetus* **j. ver-noepen.** Officere, obesse, nocere, molestum esse.
noepelick/nopelick. *vetus* Nocivus, nocuus, molestus, infensus, noxius.
noele/nole. *sicamb.* **j. waefele.** *vulgò* nebula.
noemen/naemen. Nominare, nuncupare, vocare, appellare, indigitare.
noemlick/naemlick. Nominatim.
noene/noen-tijd. Nona hora diei naturalis,

turalis, meridies. *vulgò.* nona. *ang. noone.*
noen-mael/noen-mael-tijd. Prandium.
noen-mael eten. Prandere, meridiari, *quasi dicas*, comedere hora nona. *Hora nona cænabant Romani. & quod illis cœna, hoc nobis prandium est, auctore Festo. Martia. Imperat exstructos frangere nona toros.*
noen-slaepken. Meridiatio.
noen-slaepken doen. Meridiari.
noen-stonden. Horæ meridianæ, nempe ab undecima usque ad primam.
noesch. j. nuesch. Obliquus.
noest. *sicamb.* **j. oest.** Nodus in arbore.
nope. j. noode. Invitus, difficilis.
nopen. j. noepen. *vetus.* Officere, obesse.
nopse. *vet. fland.* **j. schaede.**
nopt/noynt. Nunquam. *q. d.* **ne opt.** *ad præteritum tempus refertur.*
nol/rouw-kapprupn. Humerale, cucullus humeralis, cucullus lugubris: epomis, ephestris.
nole. j. noele/wafele.
nonne. Virgo vestalis, virgo sacra. *vulgò* nonna. *Apud Ægyptios sanctimonia præsignes monachi, dicti* noni: *monachæ verò & virgines sacræ,* nonnæ. *germ. nun. gal. nonnain. angl. nonne, nunne.*
nonne. *germ. sax. sic.* Sus castrata. *translatione sumpta à virginibus sacris castratis propter regnum cælorum: eadem ratione qua* **munck** equus castratus *dicitur Vitus Amerpach.*
nonne/top. Turbo, turben, trochus.
nood/noode. Necessitas labor, opus, negotium, occupatio, difficultas. **van noode.** Necesse, necessum. *germ. not. ang. nede.*
noode/nope/on-gheern. Invitus, non volens, difficilis: & Ægrè, invitè, difficulter, molestè, graviter, gravatè. *ital. naio: & gal. ennuy.* i. fastidium, tædium displicentia, molestia. **noode iet doen.** Gravatè aliquid facere. **noode hebben.** Ægrè ferre, ægrè pati.
nood-busse/nood-slanghe. j. kartouwe. *vulgò* Tracana.
nood-be-derf. *vetus.* Necessitas, urgens necessitas.
nood-borghe. *sax. sic.* Præs, subpres.
nood-durft. Necessitas, urgens egestas: & Requisita naturæ, victus: necessaria naturę.
nood-durftigh. Necessarius.
nood-durftighepd. Necessitas.
nood-durst / nood-dorst. *fland.* **j. nood-durft.**
nood dwanck. Necessitas urgens.
nood-ghe-richt. *vet. sax.* Criminale judicium.
nood-kost. *vetus.* Alimentum, alimonia.
nood-loos. Non necessarius, supervacuus, supervacaneus, vanus.
nood-saecke. Necessitas, necesse, necessum.
nood-saeckigh. Necessarius.
nood-saeckelick. Necessariò.
nood-saeckelickhepd. Necessitas.
nood-saecken. Necessitate urgere.
nood-stal. *ger. sax. sic. fris.* **j. hoef-stal.** tatumen.
nood-weder. Tempestas horrida, sæva, violenta.
nood-wære. Necessaria defensio: & propugnaculum.
nood-wegh. Actus. *q. d.* via necessaria.
nood-wendigh. Necessarius.
nood-wendighepd. Necessitas.
nooden. Invitare, vocare, rogare.
noodigh. Necessarius, indigus, egens, egenus.
noodighen. Cogere, necessitate urgere, egere.
noodighen tot kacken. *fland.* Tenasmus, frequens & irrita dejiciendæ alvi cupiditas: crebra & inanis voluntas egerendi. *ita etiam* **noodinghe tot pissen/** ...
noodelick. Necessarius.
noodelickhepd. Necessitas.
noodlicken. Necessariò.
noord. Septentrio, boreas, aquilo. *ger. nord. ital. nort. hisp. northe. ang. north.*
noord-spits / noord-asse. Polus arcticus, axis boreus.
noord-wind. Septentrio, aparctias: ventus à polo per meridianum spirans.
noord-oosten wind. Aquilo, boreas: ventus qui ab ortu solstitiali flat.

ord-steen.j.seyl-steen.Magnes.

ord-noord west.Phœnix.

ord-westen wind. Caurus,corus,argestes, japyx : ventus ab occasu æstivo flans.

ordelick.Septentrionalis.

ordigh. Septentrionalis, borealis, arctous,arcticus.

ordsch.Septentrionalis,borealis: & Feroculus, fastosus, iracundus. & Bellus, bellulus.

ordsche zee. Mare Germanicum.

ose. *fland.* Noxa, malum,damnum: & Lis,dissidium.*gal.noise.*

osel.Nocens,nocuus.

osen.*fland.* Nocere.

ost.*holl.fris.* j.ast.Nodus sive tuber arboris.

pe.Punctus,punctio.& Tactus.

pen.Pungere,stimulare,tangere.

p-yser.Stimulus.

ppe.Villus,floccus,tomentum.

pachtigh/noppigh.Villosus.

ppen.Tomenta demere,detrahere.

rck.j.orck.

se.j.neuse.Nasus.

ot.Nux.*germ.nuß.gal.noix.ital.noce.hisp.nuez.ang.nutte.*

ot-musckaet.j.musckaet-noot.

ot daermen wt drinckt. Ooscyphium, poculum in ovi formam oblongum,qua specie effigiantur nuces Indicę, ternis argenti laminis inclusę.

ot van den staelen boghe. Vncus,fibula:astragalus arcubalistę, in cuius canaliculo spiculum locatur,uncus eburneus osseúsve , sive hamus qui epizygi immittitur, nervumque balistæ sive maioris arcus retinet.

ot van de colomne.j. hoofd. Epistylium.

ot/noot-steen/balck-steen.Mutulus,caput trabis in muro exstans.noten/noot-steenen.Proceres mutuli.

ot-bolster/noot-booste. Culleola,cortex viridis putamen nucis ambiens.

ot-gat in den staelen boghe.Epizygis, foramen arcus balistarij in quem uncus inseritur.

noot-boom.Nux.

noot-mengher. *vet.* j.noot-verkooper.

noot-olie. Oleum carynum,oleum è nuce juglande.

noot-schaele/noot-schelpe. Putamen nucis, bifida putaminis carina, testa juglandis, compactile operimentũ nucis.

noot-schelle. Culleola.

noot-schelpe.j.noot-schaele.

noot-sloester.j.noot-bolster.Culleola.

noot-steen.j.noot.Mutulus.

noteler.j.noot-boom.Nux.

notel-tere. *vetus.* j.noot-boom.

note.Nota,signum,annotatio.*gal.note.ital.nota.hisp.nota.ang.note.*

note. Nota aut signum cantus,sive musices.

notaris. Scriba,grammateus,à literis prescriptor,tabellio, amanuensis. *vulgo* notarius. *gal.notaire.ital.notario. hisp.notario: ang.notary.*

notel. Syngrapha, syngraphum, scriptura in rei testimonium. *vulgo* notula.

nouw. *holl.* j.nieuw.Novus.

nouw.j.nu.Nunc.

N V

Nu/nouw. *holl.septent.* j.nieuw.Novus.

nu/nouw.Nunc,jam,modò. *ang.now.*

nu d'een/nu d'ander. Alternis,alternatim, alternis vicibus,alterna vice,per vices, vicissim.

nu eerst.Nunc primùm,nunc demum.

nu ter tijd. Hoc tempore,inpręsentiarum, in præsens tempus.

nuchte/nuchten/nuchtens.*holland.sicamb. fland.* Manè,matutino tempore,tempore antemeridiano. Morgen nuchten. *fland.* Cras manè.

nuchten-stond/nuchter-stond.*vetus.fland.* Matuta,hora matutina,tempus antemeridianum.

nuchter. Iejunus,sobrius,necdum pastus, siccus,injentatus. *Lud.Vives.* *vulgo* matutinus.

nuchter speecksel. Virgo saliva,jejuna saliva, saliva quæ ab homine jejuno exspuitur,nondum cibo aut potu corrupta.

Nuchters monds spreken. Ore jejuno loqui.
Nuchterheyd. Sobrietas jejunium.
Nucke. *fris. sicamb.* Astus, astutia.
Nueghen. j. noeghen. Placere.
Nuesch/noesch. Obliquus.
Nuese. j. neuse. Nasus.
Nuf. Nasutulus. **nufken.** Nasutula.
Nuggher/nuggherigh. Agilis, acer, alacer, impiger.
Nummer. j. nimmer. Nunquam.
Nut. Vtilitas, emolumentum, commodum, lucrum, fructus, compendium.
Nut. Vtilis, conducibilis, fructuosus.
Nut-baer. Vtilis, expediens, commodus, fructuosus.
Nut-baerheyd. Vtilitas, commodum.
Nuttelick. Vtilis, conducibilis, ex re vel in rem, ex usu.
Nuttelicken. Vtiliter, compendiosè.
Nuttigh. Vtilis.
Nuttigheyd. Vtilitas.
Nuttighen. j. nutten. Vti, frui.
Nutten. Vti, frui, potiri, sumere, vesci, sobriè degustare, sobriè sumere ad necessitatem & utilitatem: fructum capere.
Nuttighen. j. nutten. Frui, vesci.
Nut-schap. *vet. holl. sicamb.* Vtilitas, emolumentum.
Nutsel. *fland.* Victus, alimentum.
Nuveren. *vetus.* **j. uveren.** Flagitare, appetere.
Nuwe. j. nieuwe/nouwe. Novus.

OB

OBlaet. *vetus.* **j. oblije.**
Oblije/ouwel. Obelia, ὀβελία. Crustulum, laganum. *vulgò* oblata. Obeliæ, *inquit Lud. Cæl. Rodig.) dictæ sunt, quòd veruculis quibusdam quos obeliscos vocant, constiparentur vel assarentur, aut quia obolo venderentur.*
Oblij-backer. Crustularius.

OC

Occasoen. *vetus. fland.* **j. ockfuyne.**
Ochten-mael. *vetus. holl.* Prandium, jentaculum. *q. d.* **nochten-mael.**
Ocker. j. oker. Ochra.
Ock-sael. j. hoogh-sael.
Ocksel. Axilla, ala. *germ. uchsen, achs[...] gal. aiselle. ital. ascella.*
Ocksel-haer. Grandebalę, pili subal[es].
Ocksel-stanck. Hircus, virus alarum[...] graveolentia alarum.
Ocks-hood/oghs-hood. Dolium. *an[g]. hogshead.*
Ock-suyne. Occasio, ansa, causa. *ga[l]. occasion, achoise. ital. occasione. hisp. occasion[...] occasion, essoyne.*

OD

Odebaer/odevaer/odever/odevoer/[...] *sax. sicamb.* **j. opevaer.** Ciconia.

OE

Oever. *sicamb.* **j. opevaer.** Ciconia.
Oecken. *vetus* **j. ver-meerderen.**
Oecker. *vetus.* **j. woecker.** Fœnus, usu[ra] illicita.
Oecker. j. oker. Ochra.
Oecker-noot. j. oker-noot.
Oed. j. ood. Vacuus.
Oeffenen. Colere, exercere, exercitar[e].
Oeffeninghe. Cultura, exercitium, exercitatio, studium.
Oest/oft/ooft/ovet. j. fruyt. Poma, a[...] rei fœtus. ὀπώρα. *germ. ops. sax. avet.*
Oest-boom. Pomus.
Oest-gaerd. Pomarium.
Oest-hof. Pomarium.
Oest-kamer. Oporotheca.
Oest-merckt. Forum oporinum.
Oest-ver-kooper. Pomarius, oporopol[a].
Oel-saed. j. eul-saed.
Oesel. *sax. sic.* Fungus candelę.
Oest/ast/quast. *holl. sax. sicamb.* Nodus [ar]boris, centrum.
Oester. Ostreum, ostrea. *germ. oster. gal. [hui]stre. ital. ostrega. hisp. ostra. ang. oyster.*
Oestal. *vetus. sic.* **j. hoef-stal/ nood-st[al].** Statumen. *vulgò* angarium.
Oestal/oestele/oestal/opstal/oostal. *vet[us].* Catapulta. & Sagitta cum ferro bipe[n]ni, telum catapultarium: tormenti bel[li]ci genus.
Oevel. j. evel.
Oever. j. over. Supra, ultra.
Oever. Litus, acta; & Ripa.

ebeeren/ubeeren. Avere, cupere, concupiscere.

O F

Of. *fland. fris. holl.* j. af.

Of. j. oft. Aut, an.

Offer. Oblatum, oblatio. (stia.

Offer. Sacrificium, immolatio, libatio, hostia.

Offer-dier. Victima: animal sacrificio destinatum.

Offer-kiste. Gazophylacium templi.

Offer-koeck. Popanum.

Offer-penninck. Stips.

Offeren. Offerre, repræsentare, largiri, dare: Sacrificium facere, sacrificare, immolare, libare, rem divinam facere. *gal. off ... ital. offe... hisp. off... cer. ang. offe...*

Offerande. Oblatum, donum: & Immolatio, libatio. *... go* offerenda.

Officie. Officium munus, munia, partes. & Administratio reipublicæ, præfectura. *gal. offi e. ital. officio. hisp. officio. ang. offic...*

Officiael. Officialis.

Officiant *fi...* Sacerdos mercenarius.

Officier. Præfectus officio publico: magistratus administrator juris & justitię, officialis.

Officier dienaer/sergeant. Satelles, apparitor, stator.

Officiers van den hove. Palatina officia. ... officiales aulici: & Palatini.

Oft of. Aut, vel, seu, sive. *gal. ou hisp. o.* Oft ick/oft ghy Aut ego, aut tu.

Oft. An, num si, utrum. Oft hy komt? An venit? Nunquid venit?

Oft. j. oeft. Poma.

O G

Oghe. j. ooghe.

O I *vel* O Y

Oye/ouwe. Ovis, ovis matrix, ovis fœmina. *hisp. oveja.*

Oy-lam. Agna.

Oyen vleesch. Caro ovilla.

Oye-vaer/ oude vaer/ ode-vaer/ ode-baer. Ciconia, pelargus.

Oyelick. j. oodelick. *fland.* Vacuus, vilis, malus, pravus. & Æger.

Oyr. j. oor/hoor. Hæres.

Oyt/oynt. Vnquam, aliquo tempore. Niemant en heeft Godt oyt gesien. Deum nemo vidit unquam. & Semper, perpetuo, æternum ab æterno. Oyt is de waerheyd be-haet gheweest. Semper veritas odio fuit. *ad præteritum tempus refertur tantùm.*

Oyuyn. j. ajuyn. Cepa.

O K

Oker/ oker-gheel/ berch-gheel. Ochra, sil, terra lutea, coloris pallidi. *germ. auger gel. gal. ocre. ital. ocra. ang. ocker, oker.*

Oker-bleeck. Pallidus.

Oker-geel. Subflavus, luteus & pallidus.

Oker-noot/wal-noot. Iuglans, nux basilica, regia: oker *sive* aker *sicamb. & holl.* glans. & *oke ang.* quercus.

Okeler. *vetus fland.* j. noot-boom. Nux, arbor juglandes ferens.

O L

Oleander boom. Oleander, nereum, laurus rosea, rhododaphne, rhododendron. *germ. oleander-baum. ital. oleandro. hisp. eloendro. ang. oleander.*

Olefant/elefant. Elephas. *ger. helffant. gal. elephant. ital. lionfante. hisp. olephante. ang. olyphant.*

Olie. Oleum. *germ. ol. orl. gal. huille. ital. oglio. ang. oile.*

Olie van olijve/boom-olie. Olivum, oleum olivarum.

Olie van baeyen. Oleum laurinum. *ang. oile de baye.*

Olie van lelien. Vnguentum susinum.

Olie van roosen. Oleũ rhodinũ, rosaceũ.

Olie-block. j. heye. Pilum rudium.

Olie-droessem/olie-heffe. Amurca, fæces.

Olie-gard. Olivetum.

Olie koeck. Globulus, edulij genus globi in modum convolutum, è farina, uvis passis, & oleo concinnatum.

Olie-kruycke. Lecythus, ampulla olearis, guttus. (ria.

Olie-meulen. Trapes, trapetum, mola olearia.

Olie-pot. j. olie-kruycke.

Olie-presse. Trapes trapetum, trabs qua oleum exprimitur.

Olie slaegher. Olearius: qui oleum trapetis

petis exprimit.

Olie-ſteen. Cos olearia, vel olearis: cos Cretica: qua ſcalptores ſcalpra & cæla exterunt, oleo humectari volentes.

Olie-ver-kooper. Olearius: qui oleum venundat.

Olie-verwe. Color olearius: pigmentum, oleo tritum & maceratum.

Olien. Vngere oleo.

Olieſſel/olieſſe/kerſme. Oleum, unctio, chriſma, chriſma ſacrum, oleum ſacratum.

Olijf/olijve. Oliva, bacca olivæ, orchas, orchites. *ger. oliven. gal. olive. ital. oliva. hiſp. oliva. ang. olive.*

Olijf-boom/olijven-boom. Olea, oliva, arbor Palladia.

Olijf-olie. Olivum, oleum olivarum.

Olijf-ſteen. Sanſa, ſampſa, os oleæ, oſſiculum olivæ, nucleus olivę.

Olijve.i.olijf. Oliva, bacca olivæ.

Oliviere. Olivetum.

Olle.i.ulle. Taurus.

Olm/molck. *ger. ſax. ſicamb.* Salamandra.

Olm.i.holm. Clivus.

Olm/olm-boom. Vlmus. *germ. ulmen. gal. oulme, orme. ital. olmo. hiſp. olmo. ang. elme, elmtree.*

olm.i.molm. Caries.

olm-worm.i.molm-worm/ hout-worm. Teredo, tinea.

Olm-achtich.i.molmachtigh.

O M

Om. Ob, propter. **Om dat/om dies wille dat.** Propterea quòd, quando quidem, quia. **Om niet.** Fruſtra, ne quicquam, gratis, gratuito. **Om Gods wille bidden.** Per Deum rogare.

Om/tot. Ad. **Om te timmeren.** Ad ædificandum. **Om te leeren.** Ad diſcendum, diſcendi cauſa.

Om. Circum. **om ende om.** Circumcirca. **De wind is om.** Ventus mutavit ſtationem, aliò ſe recepit, aliunde ſpirat.

om-bijt.i.imbijt. Ientaculum.

om-binden. Obligare, circumligare.

om-booghen. Circumflectere.

Om-brenghen.i.dooden. Interfice[re], [tol]lere de medio, necare, interimere ...

Om-brenghen/ ver quiſten. Dilapi[dare], prodigere, perdere, abligurire, pr[ofun]dere, conſumere, diſſipare.

Om-cinghelen. Circumcingere, circ[umda]re, circumvallare.

Om-deylen. Diſtribuere in ordinem ...

Om-doen. Circumdare, cingere.

Om-draeghen. Circumferre, circum[por]tare.

Om-draeyen. Torquere, contorquere, [ro]tere, verſare, rotare, circumagere i[n or]bitum & gyrum torquere.

Om-drijven. Circumagere.

Om-drincken. In orbem bibere.

Om en om. Circum, circa.

Om-gaen. Ambire, circuire, circu[mi]re, obire, ire in orbem: obambulare.

Om-gaen ende be-ſichtighen. Luſtr[are], colluſtrare.

Om-gaen. Ambagibus uti.

Om-gaen int reyſen. Itineribus d... & longioribus proficiſci.

Om-gaen. Replicari, reflecti, tanquam ... ri acies, hebetari, retundi, obtundi.

Om-gaen met yemanden. Verſari [cum] aliquo, converſari, conſuetudine a[liqu]ius uti, tractare aliquem: uti aliquo [fa]miliariter.

Om-gaen met eenighen handel. Exe[rce]re rem aliquam, verſari in re ali[qua], tractare rem aliquam.

Om-gaen met wiſſel. Argentariam f[ace]re, exercere uſuram, argentarij num[e]rijve munus obire.

Om-ganck. Circuitus, ambitus.

Om-ganck/pand. Porticus. & Periſtyli[um].

Om-ganck van de kercke. Ambitus te[m]pli.

Om-ganck van den torre. Peribolus, li[ci]ca, ambitus turris.

Om-ganck. Supplicatio, ſupplicium. ... proceſſio.

Om-ganck/ker-miſ-om-ganck. Pom[pa], pompa ſacra.

om-gheven de kaerten. Diſtribuere c[har]tas in orbem.

Om-

Om-gordet. Circumcingere.
Om-graeven. Circumfodere.
Om-grijpen. Comprehendere, amplecti: complecti medium.
Om-hangh. Velum, velarium.
Om-hangen. Circumdare, circumpendere: & Velare.
Om-hanghsel. Velum, velarium, peripetasma.
Om-helpen j. om-brenghen.
Om-helsen / om-halsen. Amplecti, amplexari, inijcere brachia collo, circumplecti, circundare brachia collo: colla lacertis amplecti.
Om-hooghe. Sursum.
Om leegh. Deorsum.
Om-keer. Conversio, inversio, versura: & Anfractus, circuitus, ambitus, orbis.
Om-keeren. Vertere, convertere, versare, voluere, invertere.
Om-kerf-brood. *holl.* j. brood-tailloore.
Om-kleed. Amictus, vestitus, cultus corporis, vestis, vestimentum.
Om-komen. Occumbere, interire, perire, vitam amittere: cadere in acie, prœlio: perimi, cædi.
Om-koopen. Emere aliquem donis: corrumpere, pervertere pecunijs: illicere muneribus: pecunia à jure & æquitate abducere.
Om-legghen. Circumponere, cingere, circumdare.
Om-legghen de kaerten. j. om-geven.

Vetus præpositio ἀμ, pro qua ἀμφὶ. Am eo sensu usitata fuit apud vetustissimos Latinos. Vide Vossii Etymol. in Am.

Om-loop / swijmelinge des hoofds. Vertigo capitis.
Om-loopen. Circumcurrere, circumcursare.
Om-luycken. Circumsepire, circumcludere.

Om-mueren. Muro cingere, muro munire, claudere: murum circumducere.
Om-naeyen. Circumsuere, obsuere.
Om-rede. Circumlocutio, periphrasis, ambages. **Om-reden.** Circumloqui: uti circumlocutione, ambagibus, periphrasi.
Om-reysen. Itineribus devijs proficisci, & æquo longioribus.
Om-rijden. Obequitare.
Om-ringh. Gyrus, circuitus, circulus, ambitus, orbis.
Om-ringhen. Circundare, cingere, circulare, circumsepire. & Vallare.
Om-saeten. j. **om-woonders.** Circumhabitantes.
Om-schaduwen. Obumbrare.
Omschemen. *holl.* Obumbrare.
Om-schijnen. Circumfulgere.
Om-setten. Circum ponere, obsidere.
Om-setten. Vertere.
Om-setten van zijn op-set. Avertere à proposito, cœpto, consilio: traducere in aliam sententiam: flectere, movere, labefactare.
Om-sicht. Circumspectus, respectus.
Om-sichtigh. Circumspectus, circumspiciens, consideratus.
Om-sichtighlick. Circumspectè.
Om-sien. Circumspicere, respicere.
Om-slaen. Vertere, versare, invertere.
Om-slaen den mantel. Induere se amictu, amicire se veste: involuere se pallio, veste, amictu. &c. vide **slaen.**
...n. j. **op-slaen.** Refle-
...icas.
...**pen.** Retundere.
...**le.** Sonitu tympani
...,publicare. & Tym-
...are. **Om-slaen het**
...e vasa.
...; inversio: & Replicatio, reflexio.
Om-slagh. Amiculum, operculum.
Om slagh. Involucrum.
Om-slagh des boecks. Involucrum, operculum, membrana libri.
Om-slagh j. **om-wegh.** Viæ flexus.
Om-smeeren. Circumlinere, oblinere.

petis exprimit.

Olie-steen. Cos olearia, vel olearis: cos Cretica: qua scalptores scalpra & cæla exterunt, oleo humectari volentes.

Olie-ver-kooper. Olearius: qui oleum venundat.

Olie-verwe. Color olearius: pigmentum, oleo tritum & maceratum.

Olien. Vngere oleo.

Oliessel/oliesse/kersme. Oleum, unctio, chrisma, chrisma sacrum, oleum sacratum.

Olijf/olijve. Oliva, bacca olivæ, orchas, orchites. *ger. oliven. gal. olive. ital. oliva. hisp. oliva. ang. olive.*

Olijf-boom/olijven-boom. Olea, oliva, arbor Palladia.

Olijf-olie. Olivum, oleum olivarum.

Olijf-steen. Sansa, sampsa, os oleæ, ossiculum olivæ, nucleus olivę.

Olijve.i.olijf. Oliva, bacca olivæ.

Oliviere. Olivetum.

Olle.i.ulle. Taurus.

Olm/molck. *ger. sax. sicamb.* Salamandra.

Olm.i.holm. Clivus.

Olm/olm-boom. Vlmus. *germ. ulmen. gal. oulme, orme. ital. olmo. hisp. olmo. ang. elme, elmtree.*

olm.i.molm. Caries.

olm-worm.i.molm-worm/ hout-worm. Teredo, tinea.

Olm-achtich.i.molmachtigh.

O M

Om. Ob, propter. **O**
le dat. Proptere
dem, quia. **Om**
quam, gratis, gra
le bidden. Per De

Om/tot. Ad. **Om**
ficandum. **Om**
dum, discendi ca

Om. Circum. **Om ende om.** Circumcirca. **De wind is om.** Ventus mutavit stationem, aliò se recepit, aliunde spirat.

om-bijt.i.imbijt. Ientaculum.

om-binden. Obligare, circumligare.

om-booghen. Circumflectere.

Om-brenghen.i.dooden. Interfice...
lere de medio, necare, interimere ...

Om-brenghen/ ver quisten. Dilap...
prodigere, perdere, abligurire, pr...
dere, consumere, dissipare.

Om-cinghelen. Circumcingere, circ...
re, circumvallare.

Om-deylen. Distribuere in ordinem ...

Om-doen. Circumdare cingere.

Om-draeghen. Circumferre, circum...
tare.

Om-draeyen. Torquere, contorquere ...
tere, versare, rotare, circumagere i...
bitum & gyrum torquere.

Om-drijven. Circumagere.

Om-drincken. In orbem bibere.

Om en om. Circum, circa.

Om-gaen. Ambire, circuire, circu...
obire, ire in orbem: obambulare. ...

Om-gaen ende be-sichtighen. Lust...
collustrare.

Om-gaen. Ambagibus uti.

Om-gaen int reysen. Itineribus ...
& longioribus proficisci.

Om-gaen. Replicari, reflecti, tanquam ...
ri acies, hebetari, retundi, obtundi. ...

Om-gaen met yemanden. Versari ...
aliquo, conversari, consuetudine a...
ius uti, tractare aliquem: uti aliqu...
miliariter.

Om-gaen met eenighen handel. Exc...
re rem aliquam, versari in re ali...
tractare rem aliquam

ca, ambitus turris.

Om-ganck. Supplicatio, supplicium. ...
processio.

Om-ganck/ker-mis-om-ganck. Pom...
pompa sacra.

om-gheven de kaerten. Distribuere c...
tas in orbem.

Om-gorden. Circumcingere.
Om-graeven. Circumfodere.
Om-grijpen. Comprehendere, amplecti: complecti medium.
Om-hangh. Velum, velarium.
Om-hangen. Circumdare, circumpendere: & Velare.
Om-hanghsel. Velum, velarium, peripetasma.
Om-helpen. j. om-brenghen.
Om-helsen / om-halsen. Amplecti, amplexari, injicere brachia collo, circumplecti, circundare brachia collo: colla lacertis amplecti.
Om-hooghe. Sursum.
Om leegh. Deorsum.
Om-keer. Conversio, inversio, versura: & Anfractus, circuitus, ambitus, orbis.
Om-keeren. Vertere, convertere, versare, voluere, invertere.
Om-kerf-brood. *holl.* j. brood-tailloore.
Om-kleed. Amictus, vestitus, cultus corporis, vestis, vestimentum.
Om-komen. Occumbere, interire, perire, vitam amittere: cadere in acie, prœlio: perimi, cædi.
Om-koopen. Emere aliquem donis: corrumpere, pervertere pecunijs: illicere muneribus: pecunia à jure & æquitate abducere.
Om-legghen. Circumponere, cingere, circumdare.
Om-legghen de kaerten. j. om-geven.
Om-leghsel/boord. Instita, limbus, ora: fascia extremitatem circumquaque ambiens.
Om-ligghen. Circumjacere.
Om-liggende plaetsen. Circumjecta loca
Om-loop. Circuitus, circulus, ambitus.
Om-loop/ sprengh-vier. Herpes, zona. Ignis sacri species, humanum corpus circumrepens.
Om-loop/swijmelinge des hoofds. Vertigo capitis.
Om-loopen. Circumcurrere, circumcursare.
Om-luycken. Circumsepire, circumcludere.

Om-mueren. Muro cingere, muro munire, claudere: murum circumducere.
Om-naeyen. Circumsuere, obsuere.
Om-rede. Circumlocutio, periphrasis, ambages. Om-reden. Circumloqui: uti circumlocutione, ambagibus, periphrasi.
Om-reysen. Itineribus devijs proficisci, & æquo longioribus.
Om-rijden. Obequitare.
Om-ringh. Gyrus, circuitus, circulus, ambitus, orbis.
Om-ringhen. Circundare, cingere, circulare, circumsepire. & Vallare.
Om-saeten. j. om woonders. Circumhabitantes.
Om-schaduwen. Obumbrare.
Omschemen. *holl.* Obumbrare.
Om-schijnen. Circumfulgere.
Om-setten. Circum ponere, obsidere.
Om-setten. Vertere.
Om-setten van zijn op-set. Avertere à proposito, cœpto, consilio: traducere in aliam sententiam: flectere, movere, labefactare.
Om-sicht. Circumspectus, respectus.
Om-sichtigh. Circumspectus, circumspiciens, consideratus.
Om-sichtighlick. Circumspectè.
Om-sien. Circumspicere, respicere.
Om-slaen. Vertere, versare, invertere.
Om-slaen den mantel. Induere se amictu, amicire se veste: involuere se pallio, veste, amictu, *&c. vide* slaen.
Om-slaen de mouwen. j. op-slaen. Reflectere, replicare manicas.
Om-slaen. j. ver-plompen. Retundere.
Om-slaen de trommele. Sonitu tympani promulgare, edicere, publicare. & Tympano ad arma evocare. Om-slaen het vertreck. Conclamare vasa.
Om-slagh. Conversio, inversio: & Replicatio, reflexio.
Om-slagh. Amiculum, operculum.
Om slagh. Involucrum.
Om-slagh des boecks. Involucrum, operculum, membrana libri.
Om-slagh. j. om-wegh. Viæ flexus.
Om-smeeren. Circumlinere, oblinere.

Om-ſpringhen. Circumſilire.
Om-ſpringhen met iemanden. *adag.* Durius aliquem tractare.
Om ſtaen. Circumſtare.
Om-ſtand. Circumſtantia.
Om-ſtooten. Proſternere, pervertere, invertere, ſubvertere, reſupinare: & Interpellare, impedire, prohibere.
Om-ſtucken. j. in ſtucken.
Om-ſtulpen. Invertere, ſubvertere, reſupinare.
Om-trent. Circa, circiter, ad. **om-trent thien daghen.** Dies plus minus decem, circiter decem dies : paulò plus aut paulo minus. **Om-trent drij duſent.** Ad tria millia. **om-trent dien tijdt.** Ad id tempus : circa id tempus. **om-trent den nacht.** Sub noctem paulò antè vel poſt noctem.
Om-trommelen. j. om-ſlaen.
Om-tuynen. Circumſepire, obſepire.
Om-twee. j. on-twee.
Om-vaedemen. Brachijs utrinque extenſis complecti: amplecti ulnis.
Om-vaen. j. om-vanghen.
Om-vallen. Corruere, concidere.
Om-vangh. Circuitus, ambitus.
Om-vanghen. Amplecti, circumplecti, comprehendere, circumprehendere: arripere medium, complecti medium.
Om-vatten. Comprehendere, amplecti.
Om-voeren. Circumducere, circumvehere.
Om-waeyen. Vento corruere : dejici, inverti, everti vi ventorum.
Om-waeteren. Cingere aquis.
Om-waetert. Cinctus aquis.
Om-wandelen. Circumambulare.
Om-wegh. Diverticulum, anfractus, viæ flexus.
Om-weghen. Ambages, verborum circuitus.
Om-welven. Camerare, concamerare: & Invertere, in contrarium vertere.
Om-wenden. Vertere, convertere, invertere, voluere.
Om wendtelen. Circumvoluere.
Om werpen. Subvertere, evertere, pervertere.
Om-werpen den waeghen. Evertere currum, plauſtrum percellere.
Om-werpen het land. Fodere, paſtinare, arare, vertere terram aratro, ligone, paſtino.
Om-werpen het gat. *adag.* **j. af-vaegh worden.** Deficere, deſciſcere.
Om-wimpelen. Velare, obvoluere: Ambagibus uti.
Om-winden. Obvoluere. circumvoluere.
Om-windſel. Involucrum.
Om-wringhen. Contorquere, retorquere.
Om-wroeten. Verſare roſtro.
Omeyſſe. *ſicamb.* Formica, *ger. ambei*[illegible]

O N *in compoſitione.*

On. Sine, abſque, præter, citra : *ſuperi*[illegible] *Germanis etiam extra compoſitionem* [illegible] *frequentiſſima : inferioribus autem, & A*[illegible] *glis tantùm in compoſitione uſitata, lo*[illegible] *ticulæ privativæ ſive negativæ : comp*[illegible] *cum ſubſtantivis, frequentiùs autem cu*[illegible] *jectivis, exponiturque plerumque per* In. [illegible] *on. ang. un.*
On. j. in. *apud veteres flandros hinc* **on-**[illegible] **j. in-bijt. on-twee breken. j. in-**[illegible] **breken. on-ſtucken trecken. j. in**[illegible] **ken trecken.**
On-abel. Inhabilis, ineptus, non aptus in decens.
On-acht-baer. Vilis, levis.
On-acht-ſaem. Incurioſus, negligens, [illegible] tans, oſcitabundus, ſocors.
On-acht-ſaemheyd. Incuria, neglige[illegible] oſcitantia.
On-acht-ſaemlick. Negligenter, oſc[illegible] ter.
On-aen-ghe-naem. Ingratus.
On-aerden. j. ont-aerden.
On-aerdigh. Degener, invenuſtus, il[illegible] dus, ineptus, rudis, incultus.
On-aerdigheyd. Ineptia.
On-aerdighlick. Ineptè, illepidè, invuſtè, incultè.
On-argh. Innoxius, innocens, inſonſ, ſincerus, bonus, ſine dolo, innocuus, fra[illegible] expers.
On-vaete. Incommodum, detriment[illegible]

Damnum,nocumentum.

n-barm-hertigh. Immisericors,immitis, inhumanus,durus,inclemens.

n-barm-hertigheyd. Immisericordia,inhumanitas,inclementia.

n-barm-hertighlick. Immisericorditer, inclementer.

n-be-anghst. Impavidus,intrepidus.

n-be-bloedt. Incruentus,incruentatus.

n-be-dacht. Immeditatus,inconsideratus, impræmeditatus,incogitans, inconsiderans,imprudens,temerarius.

n-be-dachtheyd. Incogitantia, inconsiderantia,temeritas.

n-be-dachtighlick. Inconsideratè,impremeditatè.

est ab ἄνευ, unde α privativum. et ἀν ante vocalem

n-be-decktelick. Apertè, nudè, evidenter.

n-be-denckelick. Incogitabilis,quod cogitatione comprehendi non potest.

n-be-dorven. Incorruptus,integer.

n-be-dreven. Inexpertus. & Infrequens.

n-be-drieghlick. Infallibilis.

n-be-droghen. Non falsus , non deceptus.

n-be-duydelick. Inexplicabilis.

n-be-dwonghen. Incoactus , voluntarius.

n-be-gaest. Indonatus.

n-begaen. Inaccessus.

n-be-ganckelick. Inaccessus.

n-begraven. Insepultus, inhumatus,non defossus.

n-be-grepen. Irreprehensus.

n-be-grijpelick. Incomprehensibilis: & Irreprehensibilis,irreprehensus.

n-be-haeghlick. Ingratus,invenustus,displicens.

n-be-haeghlickheyd. Displicentia,invenustas.

n-be-haeghlicken. Ingratè,invenustè.

n-be-handsaem. Inhabilis: & ..tractabilis.

on-be-han-digh. Inhabilis.

on-be-helpelick/ on-be-hulp-saem. Expers auxilij : inhabilis ad prestandum auxilium.

on-be-hoe-digh. Incautus,improvisus,imprudens.

on-be-hoed-saem.j.on-be-hoedigh.

on-be-hoorlick. Indecens,inconveniens.

on-be-jaerd. Immaturus annis, minor annis,impubes.

on-be-kensaem. Ingratus,immemor accepti beneficij.

on-be-kendt. Ignotus,incognitus.

on-be-kendt zijn. Latere,fugere,preterire, ignorari, incognitum esse, in occulto esse.

..-be-kendt.j.on-be-kend-saem.

..-be-kentheyd. Ignorantia. & Ingratitudo.

..-be-leeft. Incivilis,ingratus,inhumanus, humanitatis expers & vitæ communis ignarus.

on-be-leeftheyd. Incivilitas,inhumanitas, ingratitudo.

on-be-leefdelick. Inciviliter, inhumaniter.

on-be-loghen. Non falso culpatus.

on-be-lompen. Rudis,incompositus,inscitus,impolitus,inconcinnus.

on-be-mande vrouwe. *vet. sax. sicamb.* Innupta.

on-be-proeft. Intentatus,inexploratus. & inexpertus.

on-be-quaem. Ineptus, incongruus, incongruens , inconveniens , importunus.

on-be-quaemheyd. Ineptia , incongruitas.

on-be-quaemlick. Ineptè,incongruè.

on-be-raedt. Inconsultus.

on-be-raedsaem. Parum frugi.

on-be-raedelick. Inconsultè,temerè.

on-be-reedt. Imparatus.

on-be-reden peerd. Equus indomitus.

on-be-rispelick. Irreprehensus : qui jure reprehendi non potest.

on-be-roerlick. Immobilis.

Om-springhen. Circumsilire.
Om-springhen met iemanden. *adag.* Durius aliquem tractare.
Om staen. Circumstare.
Om-stand. Circumstantia.
Om-stooten. Prosternere, pervertere, invertere, subvertere, resupinare: & Interpellare, impedire, prohibere.
Om-stucken. j. in stucken.
Om-stulpen. Invertere, subvertere, resupinare.
Om-trent. Circa, circiter, ad. **om-trent thien daghen.** Dies plus minus decem, circiter decem dies : paulò plus aut paulo minus. **Om-trent drij dusent.** Ad tria millia. **om-trent dien tijdt.** Ad id tempus : circa id tempus. **om-trent den nacht.** Sub noctem paulò tè vel post noctem.
Om-trommelen. j. om-slaen.
Om-tuynen. Circumsepire, obsepire.
Om-twee. j. on-twee.
Om-vaedemen. Brachijs utrinque extensis complecti: amplecti ulnis.
Om-vaen. j. om-vanghen.
Om-vallen. Corruere, concidere.
Om-vangh. Circuitus, ambitus.
Om-vanghen. Amplecti, circumplecti, comprehendere, circumprehendere: arripere medium, complecti medium.
Om-vatten. Comprehendere, amplecti.
Om-voeren. Circumducere, circumvehere.
Om-waeyen. Vento corruere : dejici, inverti, everti vi ventorum.
Om-waeteren. Cingere aquis.
Om-waetert. Cinctus aquis.
Om-wandelen. Circumambulare.
Om-wegh. Diverticulum, anfractus, viæ flexus.
Om-weghen. Ambages, verborum circuitus.
Om-welven. Camerare, concamerare: & Invertere, in contrarium vertere.
Om-wenden. Vertere, convertere, invertere, voluere.
Om wentelen. Circumvoluere.
Om werpen. Subvertere, evertere, pervertere.
Om-werpen den waeghen. Evertere [illegible] rum, plaustrum percellere.
Om-werpen het land. Fodere, pastina[illegible] arare, vertere terram aratro, ligone pastino.
Om-werpen het gat. *adag.* j. af-vallig worden. Deficere, desciscere.
Om-wimpelen. Velare, obvoluere: & ambagibus uti.
Om-winden. Obvoluere, circumvolu[illegible]
Om-windsel. Involucrum.
Om-wringhen. Contorquere, retorq[illegible]
Om-wroeten. Versare rostro.
Omeysse. *sicamb.* Formica, *ger. ambeis*[illegible]

O N *in compositione.*

[illegible]

cum substantivis, frequentiùs autem cum ad[illegible] *jectivis, exponiturque plerumque per* In. [illegible] *on. ang. vn.*
On. j. in. *apud veteres flandros hinc* **on-**[illegible] **j. in-vijt. on-twee breken. j. in-**[illegible] **breken. on-stucken trecken. j. in st**[illegible]**ken trecken.**
On-abel. Inhabilis, ineptus, non aptu[illegible] decens.
On-acht-baer. Vilis, levis.
On-acht-saem. Incuriosus, negligens, [illegible]tans, oscitabundus, socors.
On-acht-saemheyd. Incuria, neglige[illegible] oscitantia.
On-acht-saemlick. Negligenter, osc[illegible]ter.
On-aen-ghe-naem. Ingratus.
On-aerden. j. ont-aerden.
On-aerdigh. Degener, invenustus, ill[illegible]dus, ineptus, rudis, incultus.
On-aerdigheyd. Ineptia.
On-aerdighlick. Ineptè, illepidè, inv[illegible]stè, incultè.
On-argh. Innoxius, innocens, insons [illegible] cerus, bonus, sine dolo, innocuus, fra[illegible] expers.
On-bacte. Incommodum, detriment[illegible]

Damnum, nocumentum.
n-barm-hertigh. Immisericors, immitis, inhumanus, durus, inclemens.
n-barm-hertigheyd. Immisericordia, inhumanitas, inclementia.
n-barm-hertighlick. Immisericorditer, inclementer.
n-be-anghst. Impavidus, intrepidus.
n-be-bloedt. Incruentus, incruentatus.
n-be-dacht. Immeditatus, inconsideratus, impræmeditatus, incogitans, inconsiderans, imprudens, temerarius.
n-be-dachtheyd. Incogitantia, inconsiderantia, temeritas.
n-be-dachtighlick. Inconsideratè, impręmeditatè.
n-be-daeght. Minor ætate, minor annis, immaturus diebus vel annis.
n-be-deckt. Nudus, non tectus, evidens, apertus.
n-be-decktheyd. Nuditas, evidentia.
n-be-decktelick. Apertè, nudè, evidenter.
n-be-denckelick. Incogitabilis, quod cogitatione comprehendi non potest.
n-be-dorven. Incorruptus, integer.
n-be-dreven. Inexpertus. & Infrequens.
n-be-drieghlick. Infallibilis.
n-be-droghen. Non falsus, non deceptus.
n-be-duydelick. Inexplicabilis.
n-be-dwonghen. Incoactus, voluntarius.
n-be-gaeft. Indonatus.
n-begaen. Inaccessus.
n-be-ganckelick. Inaccessus.
n-begraven. Insepultus, inhumatus, non defossus.
n-be-grepen. Irreprehensus.
n-be-grijpelick. Incomprehensibilis: & Irreprehensibilis, irreprehensus.
n-be-haeghlick. Ingratus, invenustus, displicens.
n-be-haeghlickheyd. Displicentia, invenustas.
n-be-haeghlicken. Ingratè, invenustè.
n-be-handsaem. Inhabilis: & intractabilis.
on-be-han-digh. Inhabilis.
on-be-helpelick / on-be-hulp-saem. Expers auxilij: inhabilis ad prȩstandum auxilium.
on-be-hoe-digh. Incautus, improvisus, imprudens.
on-be-hoed-saem. j. on-be-hoedigh.
on-be-hoorlick. Indecens, inconveniens.
on-be-jaerd. Immaturus annis, minor annis, impubes.
on-be-kensaem. Ingratus, immemor accepti beneficij.
on-be-kendt. Ignotus, incognitus.
on-be-kendt zijn. Latere, fugere, prȩterire, ignorari, incognitum esse, in occulto esse.
on-be-kendt. j. on-be-kend-saem.
on-be-kentheyd. Ignorantia. & Ingratitudo.
on-be-leeft. Incivilis, ingratus, inhumanus, humanitatis expers & vitæ communis ignarus.
on-be-leeftheyd. Incivilitas, inhumanitas, ingratitudo.
on-be-leefdelick. Inciviliter, inhumaniter.
on-be-loghen. Non falso culpatus.
on-be-lompen. Rudis, incompositus, inscitus, impolitus, inconcinnus.
on-be-mande vrouwe. *vet. sax. sicamb.* Innupta.
on-be-proeft. Intentatus, inexploratus. & inexpertus.
on-be-quaem. Ineptus, incongruus, incongruens, inconveniens, importunus.
on-be-quaemheyd. Ineptia, incongruitas.
on-be-quaemlick. Ineptè, incongruè.
on-be-raedt. Inconsultus.
on-be-raedsaem. Parum frugi.
on-be-raedelick. Inconsultè, temerè.
on-be-reedt. Imparatus.
on-be-reden peerd. Equus indomitus.
on-be-rispelick. Irreprehensus: qui jure reprehendi non potest.
on-be-roerlick. Immobilis.

On-be-roerlick goed. Bona immobilia bona fundi vel soli; res soli.
On-be-rouwigh. Non pœnitens, impœnitens. *apud Eccles.*
On-be-schadight. Indemnis.
On-be-schaedelick. Innocuus.
On-be-schaemt. Impudens, effrons, perfrictæ frontis, inverecundus, verecundiæ expers: os impudens.
On be-schaemtheyd. Impudentia.
On-be-schaemdelick. Impudenter, inverecundè.
On-bescheeden/on-be-scheyden. Indistinctus, indefinitus, immodestus, insolens, confusus: & Expers rationis, brutus, importunus.
on-be-scheedenheyd. Immodestia, confusio.
on-be-scheedelick. Immodestè, confusè, indistinctè.
on-be-schermt. Improtectus, indefensus.
on be-schost. Incompositus, inconditus, ineptus, rudis, impolitus. & Improbus, impudens. *q. d* **on-beschaeft.** neque ascia, neque dolabra politus.
on-be-schostheyd. Ineptia, ruditas.
on-be-schostelick. Incompositè, ineptè, ruditer.
on-be-schoren. Intonsus.
on-be schreven. Non descriptus.
on-be-schreven papier. Charta pura, non descripta.
on-be-schuldight. Inculpatus, insons.
on-be-sint. Inconsideratus, inconsiderans, mentis inops, socors, temerarius.
on-be-slepen. Impolitus.
on-be smet. Immaculatus, incontaminatus.
on-be-sneden. Incircuncisus.
on-be-snoeyde. Rudis, impolitus: non præsectus, non pręcisus.
on-be sorght. Incuriosus, negligens curæ, non solicitus: securus.
on-be-sorghtheyd. Incuria, negligentia, socordia.
on-be-standigh. Inconstans.
on-be-stedelick. Illocabilis.
on be-stierigh. Indomabilis, indomitus.
on-be-suyst. Inconsideratus, incogitans, temerarius: & Ferus, belluinus, ina[illegible] nis.
on-be-swaert. Non gravatus.
on-beswijckelick. Firmus, fixus. *vel* Indeficiens.
on-be-taemen. Dedecere.
on-be-taemelick. Indecens, inconveniens, indecorus. & Immodestus.
on-be-taemelickheyd. Indecentia.
on-be taemelicken. Indecenter, indecorè, immodestè, inconvenienter.
on-beterlick. Inemendabilis.
on-betimmerde plaetse. Area: locus ab ædificio vacuus.
on-be-vallick. Illepidus, invenustus, ineptus, indecorus.
on-be-vallickheyd. Ineptia.
on be-vallicken. Ineptè, invenustè.
on-be-vleckt. Immaculatus, inviolatus, incontaminatus, incorruptus, intemeratus, integer, purus.
on-be-vreest. Impavidus, intrepidus.
on-be-vreesdelick. Intrepidè, animo infracto, fortiter.
on-be-vrijd. Immunitus.
on-be-vroed-saem. Inconsideratus, temerarius.
on-be-vroed-saemheyd. Inconsiderantia, temeritas.
on-be-vroed-saemlick. Inconsideratè, temerè.
on-be-waent. Inopinatus, inopinus.
on-be-waerdt. Incustoditus.
on-be-wandelt. Invius, infrequens.
on-be-weeghlick. Immobilis.
on-be-weeght. Immotus.
on-be-weent. Indeploratus, indefletus.
on-be-wettight. Indicta causa: inaudi[illegible], causaque indicta.
on-be-wettighde schuld. Debitum coram magistratu aut tabellione nondum confessum.
on-bieder. *vetus. ger.* Improbus.
on-be-woont. Non habitatus.
on-be-woonlick. Inhabitabilis.
on-be-wist. j. on-be-wust. *vetus.* Ignotus, incognitus, incertus, inopinatus.
on-bij[illegible]. in-bijt. Ientaculum.

n-billigh. Iniquus, injustus.
n-billigheyd. Iniquitas, injustitia.
n-billighlick. Iniquè, injuriosè, injustè.
n-blijde. Illætabilis, tristis.
n-bloedigh. Incruentus, incruentatus.
n-boet-veerdigh. Impœnitens.
n-bondigh. Irritus, non firmus, non ligatus.
n-boogigh. Inflexibilis.
n-cijns-baer goed. Prędium optimo jure: bona allodialia.
n-daedigh. Immemor.
n-daed. Maleficium, malefactum, nefas, flagitium.
n-daedigh. Maleficus, nefarius, flagitiosus, scelestus.
n-danck. Mala gratia: offensa, offensio.
on-danck weten. Iniquo animo ferre: ægrè ferre, offendi: in malam partem accipere, graviter ferre.
n-danck be-halen. Inire malam gratiam.
n-dancks / t'on-dancken. Ingratis, ingratijs, invitè. on-dancks allen den genen / &c. Invitis & nolentibus omnibus, &c.
ondancks u. Te invito.
n-danck-baer. Ingratus, immemor beneficij accepti.
n-danck-baerheyd. Ingratitudo, oblivio beneficij accepti, acharistia.
n-danck-baerlick. Ingratè.
n-deelachtigh. Expers.
n-deeligh / on-deyligh / on-deyl-saem / on-deyl-baer. Individuus.
n-deghelick. Improbus.
n-dærelick. *vetus.* Innocuus.
n-deughd. Vitium, dedecus, improbitas, vitiositas.
n-deughdelic / on-deuchdigh / ondenghsaem. Inutilis, vitiosus, improbus.
n-dicht. Pertusus, fistulosus, rarus, non densus, non solidus, solutilis, non arctè consutus aut compactus.
n-dienst. Malè meritum, injuria, damnum: offensio.
n-dienst-baer. Inofficiosus.
n-diep. Non profundus.
n-diepte. Vadum, pulvinus. & Brevia, orum: Syrtes.
on-dier. Vilis, non carus.
on-docht. Leo: *piscis ex cancrorum genere admodum vilis. q.d.* on-deught.
on-doen-baer. Impossibilis.
on-doenlick. Impossibilis.
on-draghtigh. Sterilis.
on-draeghelick. Importabilis.
on-drinckelick / on-drinck-baer. Non potulentus, potui inidoneus.
on-duchtigh. Curæ & timoris expers.
on-duerigh. j. on-ghe-duerigh.
on-echt. Illegitimus.
on-echte. Illegitimus thorus, nuptiæ illegitimæ.
on-echtigh. Illegitimus.
on-echt-schap. j. on-echte.
on-edel. Ignobilis, degener, obscurus, plebeius.
on-ee. Illegitimus coitus: innuptę nuptiæ.
on-eelick. Cælebs, innuptus, innupta.
on-eelick ghe-boren. Spurius.
on-een-draghtigh. Discors.
on-eenigh. Dissidens, non unanimis, discors, dissentiens.
on-eenigheyd. Discordia, dissidium, dissensus.
on-een-helligh. Dissonus.
on-eens. Discors, dissentiens.
on-eere. Probrum, turpitudo, dedecus, infamia, ignominia, opprobrium.
on-eer-baer. Inhonestus, impudicus.
on-eer-baerheyd. Illicita consuetudo, impia Venus. *Sen.*
on-eerlick. Inhonestus, spurcus, ignominiosus, indecorus, impudicus.
on-eerlick-heyd. Impudicitia, dedecus, probrum.
on-eerlicken. Inhonestè, spurcè, indecorè, impudicè.
on-eer-saem. j. on-eerlick.
on-eet-baer. Non edulis, quod non est esui.
on-effen. Inæqualis, iniquus, impar. & Scaber, asper.
on-effenen. Imparem sive inæqualem facere: denormare.
on-effenheyd. Inæqualitas, iniquitas.
on-eyghen. Improprius.
on-eyghenlick. Impropriè.
oneyndelick / on-eyndigh / on-endelick. Infini-

Infinitus.
on-eyndelicken. Infinitè, perpetuò, indesinenter.
on-eyndelickheyd. Infinitas, perpetuitas.
on-er-vaeren. j. on-ver-vaeren.
on-flaet. j. on-vlaet.
on-gaeyelick. Inconveniens.
on-ganck-baer. Invius, inaccessus, inaccessibilis.
on-ganck-baer-gheld. Improbata moneta, nummus qui in usu non est.
on-gants. Non integer: corruptus, insincerus, contagiosus, morbidus. on-gants vercken. j. on-ghebe. Sus grandinosus.
on-gast-baer. Inhospitalis.
on-gast-baer-heyd. Inhospitalitas.
on-gast-vry. Inhospitalis.
on-ghe-acht. Despectus, contemptus, vilis, abjectus.
on-ghe-achtheyd. Vilitas.
on-ghe-ackert. Incultus.
on-ghe-baedigh/on-ghe-paeyigh. Impatiens, impotens, immodicus: impatiens balnei, remedij, morbi, doloris, &c.
on-ghe-baenden wegh. Via non trita: locus avius.
on-ghe-baerdt. Imberbis, investis, impuber.
on-ghe baerigh. Rudis, immodestus.
on-ghe-beden. Non rogatus, ultrò.
on-ghe-bluscht. Inextinctus.
on ghe-bluscht kalck. Calx viva.
on-ghe-bonden. Non ligatus, solutus, dissolutus, liber: & Cælebs. & Incompositus, dissolutus, discinctus: effrenus, effrenis, asotus.
on-ghe bonden mensch int spreken. Os infrene, os petulans, os improbum: homo petulans, maledicus, turpiloquus.
on-ghe bondenheyd. Effrenatio.
on-ghe bondenlick. Effrenatè, dissolutè.
on-ghe-boren. Non natus.
on-ghe boortigh. Ignobili genere natus.
on-ghe breckelick. Vitio carens: & Non egenus.
on-ghe bruyck. Indigentia, usus, inutilitas. T'on-ghe-bruyck maecken. Inutile reddere, adimere usum: prohibere usum.
on-ghe-bruyckt. Inusitatus.
on-ghe-bouwt. Incultus.
on-ghe-buydelt brood. Panis cibarius, secundarius, autopyrus, confusaneus non castratus: furfures, utriculos, & simam retinens.
on-ghe-ciert. Inornatus, incultus.
on-ghe-dachtigh. Immemor.
on-ghe-daeght. Non citatus, non vocatus.
on-ghe-daen. Infectus: & Informis, deformis, deformatus.
on-ghe-deelt. Indivisus.
on-ghe-deessemt. Azymus, non fermentatus.
on-ghe-deghen. *vet. fland.* Deformis.
on-ghe-dichtigh. Incompositus.
on-ghe-dienstigh. Inofficiosus.
on-ghe-doemt. Indemnatus, non condemnatus.
on-ghe-dooghe. *vetus.* Impatientia.
on-ghe-doogh-lick. Intolerabilis.
on-ghe-doogh-saem. Impatiens.
on-ghe-drongHen. Non pressus, laxus.
on-ghe-drongHen sitten. Laxè sedere.
on-ghe-duerigh. Non durabilis, temporarius, temporalis, fluxus, caducus.
on-ghe-duerigh. Tempestuosus, impetuosus, inquietus, irrequietus, inconstans, impatiens, impotens animi, intemperans, incontinens.
on-ghe-dult. j. on-ver-duldigheyd.
on-ghe-dwonghen. j. on-be-dwonghen.
on-ghe-eert. Inhonoratus.
on-ghe-endt. Infinitus.
on-ghe-fronst. Explicatus, erugatus, porrectus.
on-ghe-gordt. Discinctus.
on-ghe-groet. Insalutatus.
on-ghe-acht. j. on-ghe-houden.
on-ghe-hanteert. Non frequentatus.
on-ghe-havent. Incultus, inornatus.
on-ghe-heeten. Injussus.
on-ghe-hevelt. Azymus.
on-ghe-hoorsaem. Inobediens, inobsequens, immorigerus, contumax, d

non audiens, refractarius.

n-ghe-hoor-saemheyd. Inobedientia, rebellio.

n-ghe-hoort. Inauditus, non auditus.

n-ghe-houden. Non apprehensus, non detentus: & Liber, immunis, non devinctus, non obnoxius, indemnis.

n-ghe-opent. Insperatus.

n-ghehout. Cælebs, innuptus, innupta: innubus, innuba: coniugalis vinculi exors.

n-ghe-houwen steen. Cæmentum, lapis rudis, non cęsus.

n-ghe-huyr huys. Domus in qua spectra versantur: domus quę umbris inquietatur sive intemperijs aut furijs tartareis exagitatur.

n-ghe-huldigh. *vetus.* **j. on-ghe-trouw.** Infidelis, infidus.

n-ghe-hult. Non vittatus, non redimitus.

n-ghe-kemt. Impexus.

n-ghe-keurt. Improbus, non approbatus legibus, non legitimus.

n-ghe-kleedt. Investis, nudus.

n-ghe-knoopt. Enodis.

n-ghe-kocht. Inemptus.

n-ghe-laeckt. Integer, non diminutus. & Non vituperatus.

n-ghe-laden. Vacuus, inanis: non oneratus, non onustus.

n-ghe-laten. *holl.* Immodestus.

n-ghelaetenheyd. Immodestia.

n-ge-leert. Indoctus, illiteratus, amusus, ignorans.

n-ghe-leertheyd. Ignorantia, inscitia.

n-ghe-leerdelick. Indoctè, ignarè.

n-ghe-leerigh. Indocilis.

n-ghe-leghen. Malè situs: & Incommodus, non opportunus intempestivus.

n-ghe-leghenheyd. Importunitas, intempestivitas.

n-ghe-lijck. Dissimilis, inæqualis, absimilis, diversus, dispar, impar.

n-ghe-lijck/on-recht. Injuria, iniquum, injurium.

n-ghe-lijck iemanden doen. Facere alicui injuriam.

n-ghe-lijck iemanden te veuren leggen. Iniquum postulare: & plus postulare quàm ex æquo debetur.

on-ghe-lijck hebben in de saecke. Falli, errare à vero.

on-ghe-lijck zijn. Imparem esse. & Differre, discrepare, dissimilem esse, abludere.

on-ghe-lijckheyd/on-ge-lijckenisse. Inæqualitas, dissimilitudo.

on-ghe-lijckelick. Inęqualiter dissimiliter.

on-ghe-lijckenisse. Dissimilitudo.

on-ghe-lijft. Incorporalis, incorporeus.

on-ghe-looffelick. Incredibilis.

on-ghe-looffelicken. Incredibiliter.

on-ghe-looghen. Non falsus, verus.

on-ghe-loont. Non remuneratus, non compensatus.

on-ghe-loove. Incredulitas, infidelitas, diffidentia.

on-ghe-loovigh. Infidelis, incredulus, diffidens.

on-ge-loont. Non remuneratus, non compensatus.

on-gheloovet. Non laudatus. & Non licitatus.

on-ghe-lubt. Non castratus.

on-ghe-lubt vercken. j. beer. Verres.

on-ge-luck. Infortunium, adversa fortuna, mala fors, casus adversus, res contrarię, res afflictæ: & Pauperies: damnum sine injuria facientis datum.

on-ghe-luckigh. Infortunatus, infœlix, inauspicatus, inominatus, infaustus, sinister. **on-ghe-luckigen dagh.** Dies ater, adversus, infœlix.

on-ghe-luckighlick. Infœliciter, inauspicatò, malis avibus.

on-ghe-luck-saem. *vetus.* **j. on-ghe-luckigh.** Infortunatus.

on-ghemack. Incommoditas, incommodum, difficultas, ægritudo, malum.

on-ghe-mackelick. Incommodus, difficilis, durus. & intractabilis.

on-ghe-mackelicken. Incommodè, difficulter, duriter.

on-ghe-maeckt. Infectus.

on-ghe-maniert. Immodestus.

on-ghe-mant. Innupta.

on-ghe-meyn. Non vulgaris, rarus.
on-ghe-meynlick. Raro.
on-ghe-meyntigh. Rarus, infrequens, enormis.
on-ghemeyntigh groot. Immanis, immensus.
on-ghe-meyntigheyd. Raritas, infrequentia.
on-ghe-meyntighlick. Preter consuetudinem, præter communem ordinem, enormiter, extra ordinem, præter morem.
on-ghe-meyndt. Inopinatus, inopinabilis, inopinus : & Inopinanter, inopinatò, præter opinionem.
on-ghe-menght. Non mixtus, purus, putus, merus, meracus.
on-ghe-merckt. Non notatus, non consideratus.
on-ghe-merckt laeten deur-gaen. Connivere, dissimulare.
on-ghe-meten. Immensus.
on-ghe-mickt. j. on-ghe-merckt.
on-ghe-moedigh/on-ghe-moedt. Abjectus animo, fractus animo.
on-ghe-moedigheyd. Animi abjectio, animi ægritudo.
on-ghe-morterde muer. Maceria, maceries: murus sine intrita.
on-ghe-munt silver. Argentum non signatum.
on-ghe-naede. Inclementia.
on-ghe-naedigh. Inclemens, valdè durus & asper, inhumanus.
on-ghe-naedighlick. Inclementer, acerbè, duriter, inhumaniter, inhumanè.
on-ghe naem. Non acceptus, non gratus.
on-ghenese lick/on-gheneef-baer. Immedicabilis, insanabilis.
on-ghe-noeghlick. Injucundus, insuavis, tristis, molestus.
on-ghe-noeghte. Injucunditas, tristitia, mœror.
on ghe-noodt. Non invitatus, invocatus.
on-ghenuchtert. Gulosus, non sobrius, ventri gulæque deditus.
on-ghe-nuchtertheyd. Gula.
on-ghe-oeffent. Inexercitatus, inexpertus, rudis.
on-ghe-oordeelt. Injudicatus.
on-ghe-oorloft. Illicitus, inconcessus, prohibitus.
on-ghe-paeyigh. j. on-ghe-baedigh. Implacabilis.
on-ghe-paeydt. Impacatus, implacatus.
on-ghe-past. Inconveniens.
on-ghe-pastelick. Inconvenienter.
on-ghe-pijnt. Non tortus.
on-ghe-pijnden honigh. Mel eliquatum, non pressum.
on-ghe-ploghen. Insuetus, inassuetus, insitatus.
on-ghe-proeft. Intentatus.
on-ghe-quelt. Non molestatus.
on-ghe-quetst. Illæsus, invulneratus.
on-ghe-raeckt. Intactus, non tactus.
on-ghe-raeckigh. Intactilis, quod tangi non potest.
on-ghe-raeckelick. Inaccessus.
on-ghe-raed. *ger. sax. sicamb.* Impar.
on-ghe-rechtigh. j. onrecht-veer-digh. Injustus, iniquus.
on-gherecht. Non tensus.
on-gherekt. Non reparatus.
on-ghe-reed. Imparatus.
on-ghe-reghelt. Anormis, abnormis, enormis, immoderatus : immodestus. irregularis.
on-ghe-regheltheyd. Immodestia, intemperantia, enormis abusus.
on-ghe-rief. j. on-ghe-mack.
on-ghe-riefick. Incommodus, difficilis, Inutilis.
on-ghe-rieven/ont-rieven. Incommode
on-ghe-rijmt. Absonus.
on-ghern. j. noode. Invitus.
on-ghe-roepen. Invocatus, non vocatus, inaccersitus, acletus.
on-ghe-rust. Inquietus, inquies, implacidus, irrequietus.
on-ghe-rust van herten. Mente commotus, permotus, percitus.
on-ghe-rustheyd. Inquies, inquietudo.
on-ghe-sadelt peerd. Equus desultorius, non ephippiatus.
on ghe-saet. *vetus.* Immanis, ferus.
on-ghe-saetigh. j. on-ver-saedigh. Insatiabi...

rabilis.
n-ghe-schaedight. Indemnis, illęsus, salvus.
n-ghe-schaeft. Impolitus, scaber.
n-ghe-schapen. Increatus, informis, deformis.
n-ghe-schend. Incorruptus, integer, inviolatus, illibatus, intemeratus, intactus, purus.
n-ghe-schepden. Indivisus, inseparatus.
n-ghe-scheldt. Rudis, impolitus.
n-ghe-schickt. Incompositus, inscitus, inconditus, indigestus, inornatus, incultus, indistinctus, inconcinnus, confusus, ineptus, immodestus: & Intemperans. & Enormis.
n-ghe-schicktheyd. Ineptia: & Confusio: & Intemperantia.
n-ghe-schicktelick. Incompositè, indigestè, indistinctè, ineptè, inconcinniter, inconditè, incultè, inornatè, intemperanter: enormiter.
n-ghe-schreven. Inscriptus, non scriptus: ἄγραφος.
n-ghe-seght. Indictus, non dictus.
n-ghe-sedigh. Immodestus, malè moratus.
n-ghe-sedigheyd. Immodestia.
n-ghe-sedighlick. Immodestè.
on-ghe-sien. Invisus, non visus, inadspectus, non aspectus. & Ingratus oculis, inamœnus aspectu.
on-ghe-slaeghen. Non percussus.
on-ghe-slaeghen goud. Aurum purum, infectum, nondum celatum aut percussum: rude.
on-ghe-snoept. Impolitus, rudis.
on-ghe-snoert. Non strictus funiculo,
on-ghe-snoerden mont. Os effrene, lingua infrenis.
on-ghe-soden. Crudus, non elixus.
on-ghe-sond. Malè sanus, æger, morbidus, morbosus: Insalubris, insalutaris, pestilens.
on-ghe-sondt. j. ghe-scheurdt. Ramicosus, herniosus.
on-ghe-sonde. *vetus.* Morbus.
on-ghe-sondheyd. Ægritudo, debilitas, morbus, infirmitas, invaletudo. & Ramex, hernia, malus corporis habitus.
on ghe-souten. Insulsus, non salsus.
on-ghe-spannen. Incontentus, laxus.
on-ghe-staedigh. Inconstans, instabilis, levis.
on-ghe-staedigh weder. Cælum dubium.
on-ghe-staedigheyd. Inconstantia.
on-ghe-staedighlick. Inconstanter.
on-ghe-staepelt. Instabilis, inconstans, levis.
on-ghe-staepeltheyd. Instabilitas, inconstantia.
on-ghe-stelt. Incompositus, inornatus, inelegans, deformis, ineffigiatus: & Turbatus, confusus.
on-ghe-stelt. Deformis.
on-ghestalte. Deformitas.
on-ghe-stichtigh. Improbus: improbitatis & vitij exemplar.
on-ghe-stichtigheyd. Exemplum vitiorum & improbitatis: improbitas, immodestia.
on-ghe-stoort. Inoffensus.
on-ghe-storven. Non mortuus.
on-ghe-sust. Insedatus, non sedatus.
on-ghe-suert brood. j. on-ghe-deessemt.
on-ghe-straft. Impunitus, inultus. & Impunè.
on-ghe-stuem/on-ghe-stuemigh/ on-ge-stuymigh. *holl. sicamb.* Tempestuosus, procellosus: importunus, inquietus, immitis.
on-ghe-stuer. Tempestuosus.
on-ge-tempert. Intemperatus, immodicus.
on-ghe-tempert weder. Tempestas, cæli intemperies.
on-ghe-tempertheyt. Intemperies, intemperantia, immoderatio.
on-ghe-tempertlick. Intemperanter, intemperatè, immodicè.
on-ghetemt. Indomitus, immansuetus: intractatus.
on-ghe-tijdigh. j. on-tijdigh.
on-ghe-toomt. Effrænis, infręnis.
on ghe-troost. Sine solatio.
on-ghe-trouw/ on-ghe-trouwigh. Infidelis, infidus, perfidus.

on-ge-trouwigheyd. Infidelitas, perfidia.

on-ghe-tuyſt/onghetuyſtigh. Intemperatus, incontinens.

on-ghe-tweede broeders. j. heele broeders. *ſax. ſicam.* Fratres germani. *vulgò* indiſtincti.

on-ghe-twijffelt. Indubitatus.

on-ghe-vaer / on-ghevaerlick. *vetus. ſax.* Ferè, propè: circa, circiter.

on-ghe-vaerd. Geſtus indecens, indecorus.

on-ghe-vaerd/on-ghe-ſaerd. *germ.* Fortè, fortaſſe, caſu.

on-ghe-vaerlick. Sine diſcrimine.

on-ghe-val. j. on-ghe-luck. Caſus adverſus, fors mala, infortunium.

on-ge-valligh. Infortunatus, miſer, ærumnoſus. & Infirmus. & Succiduus.

on-ghe-vallighheyd. Miſeria, ærumna.

on-ghe-valſcht. Syncerus, intemeratus, purus, putus.

on-gheern. Gravatus, invitus. & Gravatè, invitè.

on-gheve/on-gants. Morbidus, malè ſanus: corruptus, inſincerus.

on-ge-veynſt. Non fictus, non fucatus, ſyncerus.

on-ghe-voegh. Incommoditas, malum.

on-ghe-voeghlick. Incommodus, ineptus, difficilis.

on-ghe-voelick. Inſenſibilis, inſenſilis, ſtupens, ſtupidus.

on-ghe-vonden. Irrepertus.

on-ghe-vreeſt. j. on-be vreeſt.

on-ghe-wacht. Inexpectatus.

on-ghe-waepent. Inermis, immunitus.

on-ghe-waer. Incautus, improvidus, inopinans.

on-ghe-waerſchout. Non pręmonitus.

on-ghe-waetert. Non aquatus.

on-ghe-watert camelot. Capripilia non undulata.

on-ghe-waeterden wijn. Vinum merum, aqua non dilutum.

on-ghe-waſſchen. Illotus.

on-ghe-waſſchen wt-ſegghen. Parum pudicè eloqui, rudi ſermone effari. & Illotis pedibus & verbis reprehendere aliquem: illoto ſermone uti.

on-ghe-weerdte/ on-ghe-wederte. j. on-weder. Tempeſtas.

on-ghe-wichtigh. Non ponderoſus, lev[is].

on-ghe-wijdt. Non ampliatus, non dilatatus.

on-ghe-wijdt. Profanus, non conſecratus.

on-ghe-willigh. j. on-willigh.

on-ghe-win. *vetus. fland.* Damnum.

on-ghe-wis/onſeker. Incertus, dubius.

on-ghe-wiſſelick. Dubiè.

on-ghe-wondt. Illæſus, invulneratus.

on-ghe-wonnen/on-ge-bouwt. Incu[ltus].

on-ghe-woon. Inſolens, inſuetus, inſolitus, non adſuetus.

on-ghe-woonheyd/on-ghe-woonte. Inſolentia, inſuetudo, deſuetudo, inſuetus mos.

on-ghe-woonlick. Inſolens.

on-ghe-woonlicken. Inſolitè, pręter conſuetudinem.

on-ghe-wrocht. Non laboratus. & Rudis, infectus.

on-gheld. Vectigal, tributum, exactio: dicitur **on-gheld.** *q. d.* ſinę pecunijs: *exactiones enim & vectigalia marſupium pecuniis vacuum faciunt.*

on-godlick. Impius.

on-godlickheyd. Impietas.

on-godlicken. Impiè.

on-god-ſaligh. Impius, execrandus, execratus.

on-god-vruchtigh. Impius.

on-god-vruchtigheyd. Impietas.

on-goed. Non bonus, malus, improbus, pravus, vitioſus. **T'ongoede maecken.** Inutile reddere, adimere uſum, perdere, corrumpere, depravare.

on-grondigh. Carens fundo, immenſus.

on-gunſte. Malevolentia, invidia.

on-gunſtigh. j. af-gunſtigh.

on-haeffelicke goeden. Bona immobilia.

on-hand-ſaem. Intractabilis.

on-hebbelick. Indecens, ineptus, incompoſitus, immodeſtus: abſurdus, importunus.

on-hebbelicken. Indecenter, ineptè, abſurdè.

surdè, importunè.
on-heyligh. Profanus.
on-heyl-saem. Immedicabilis, insanabilis. & Insalubris.
on-herd. Edurus, non durus.
on-heughe. *vetus.* Fastidium, tædium, tristitia, mœror, dolor.
on-hen-ghelick. Displicens, fastidiosus, tædiosus. & Tristis.
on-hofsch/on-heusch. Incivilis.
on-hoflick. Incivilis, inurbanus.
on-hooghe. Humilis, non altus.
on-huer. *fris.* Turpis, horridus, deformis.
on-hupslick. Non frugi, prodigus.
on-juyst/on-just. Injustus, iniquus, inæqualis, non æqualis: ad normam sive æquitatem non respondens.
on-houd. *vet.* Non favens, inimicus.
on-houw-baer. Non nubilis, inepta ut viro tradatur. *ab* houwen. i. connubio jungi.
on-houw-baer bosch. Nemus incæduum. *ab* houwen. i secare.
on-ken-baer. Difficilis cognitu. & Ingratus.
on-kennisse/ on-ken-schap. Ignorantia, inscitia.
on-kennelick. Ignorabilis.
on-keur-baer goed. Merx improba non legitima.
on-klaer. Obscurus, non clarus, turbidus, turbatus, fęculentus.
on-klaer waeter. Aqua turbida, turbata, impura.
on-kond. *vet.* Ignorantia. & Ignotus. & Ignarus.
on-kondigh. Ignarus. & Ignotus.
on-konstigh. Rudis, iners.
on-konstighlick. Inartificialiter.
on-kost. Dispendium: & Sumptus superfluus, sumptus extraordinarius, impensæ voluptuariæ, sumptus effusus.
on-kosten. Accessiones: accessoria quæcunque emptioni accedunt, & præter pretium ab emptore erogantur.
onkostelick. Vilis, non pretiosus, parvi pretij.
on-kracht. Impotentia, debilitas.
on-krachtigh. Impotens, debilis, infirmus.
on-kout. *vetus.* Sermo absonus, absurdus.
on-krijgh-baer. Imbellis. & Acquisitu, difficilis.
on-kruyd. Zizania, zizanium, lolium, herba inutilis.
on-kuysch. Impurus, immundus, impudicus, libidinosus.
on-kuyschheyd. Immunditia, sordes. & Impudicitia, libido.
on-kuysch-baer. Immundus.
on-kunstigh. Iners.
on-lanck. Curtus, brevis, non longus, improcerus.
on-langhs. Brevi, propediem.
on-langhs nae. Paulò post.
on-langhs gheleden. Nuper, nuperrimè, non ita pridem, non multo antè tempore.
on-lede. *vetus.* Negotium, impedimentum, occupatio, vacatio.
on-ledigh. Occupatus, impeditus, negotiosus, districtus, distentus.
on-ledigh zijn. Occupari, detineri, distringi.
on-ledigheyd. Negotium, occupatio, impeditio.
on-leer-baer/on-leersaem. Indocilis.
on-leerigh/on-leerachtigh. Indocilis.
on-leerlick. Quod disci non potest.
on-lesschelick. Inextinguibilis.
on-lichaemelick. Incorporeus, corporis expers.
on-liefde. j. on-minne.
on-lieflick. Inamabilis, inamœnus, invenustus, injucundus, infestivus: & Austerus.
on-lijck. j. on-ghe-lijck. Dissimilis.
on-lijdelijck. Impatibilis, intolerabilis, intolerandus.
on-lijd-saem. Impatiens, intolerans, impatibilis.
on-lijd-baer. j. on-lijdelick.
on-lijd-baerheyd. Impatientia.
on-lijd-baerheyd des ghe-moeds. ἀπάθεια, animi tranquillitas, nullis affectuũ moti-

motibus obnoxia.

on-lijdigh. Impatiens, intolerans.

on-lijd-saem. Impatiens.

on-lijd-saemheyd. Impatientia, intolerantia.

on-lijd-saemlick. Impatienter, intoleranter, ægrè, molestè.

on-lijvigh/on-lijfflick. Mortuus, vita functus. & Corporis expers: incorporeus.

on-lof. Infamia, dedecus, vituperium.

on-lof-saem. j. **on-loffelick.**

on-loffelick/on-lovelick. Illaudatus, illaudabilis.

on-los-baer. Insolubilis.

on-louter. Impurus.

on-lust. Fastidium, tędium, nausea, odium. & Ignavia, acedia: & Ægritudo: languor.

on-lustigh. Nauseans, torpens, fastidiosus: & Injucundus, inamœnus: & Ignavus: & Lassus: & Æger, languidus.

on-macht. Impotentia, debilitas, defectio virium, languor virium.

on-macht/be-swijmtheyd. Defectus animi, defectio animę, deliquium animi, syncope, pręceps virium lapsus, lipothymia: exanimatio, mentis caligo, scotoma. **In on-macht vallen.** j. **be-swijmen.**

on-machtigh. Impotens, debilis, imbecillis, infirmus, impos.

on-machtighen. Impotentem reddere.

on-man-baer. Impubes, impuber.

on-manierigh. Immodestus.

on-manierlick. Immodestus, dissolutus, immoderatus.

on-manierlickheyd. Immodestia.

on-manierlicken. Immodestè.

on-mate. Immoderatio, immodestia, immensitas, luxus.

on-matigh. Immoderatus, immodicus, immodestus, enormis, luxuriosus, intemperans, incontinens, vastus.

on-matigh groot. Immensus, immanis.

on-matigheyd. Immodestia, immoderatio, immensitas, intemperantia, incontinentia, luxuria.

on-matighlick. Immodicè, immoderatè, enormiter, intemperanter, extra mo[dum].

on-menighe. *vetus.* Pauci.

on-menighte. *vetus.* Paucitas.

on-mensch. Monstrum hominis, monstrosus homo, homo absurdus, à commu[ni] hominum natura absimilis.

on-menschelick. Inhumanus, humanitatis expers: crudelis.

on-menschelickheyd. Inhumanitas, crudelitas.

on-menschelicken. Inhumaniter, inhumanè, crudeliter.

on-merckelick. Obscurus, difficilis co[nsi]deratu, latens.

on-metelick. Immensus.

on-metelickheyd. Immensitas.

on-mild. Immitis, asper, rudis.

on-minne. Inimicitia, odium, diffidi[um], mala gratia.

on-minnelick. Inamabilis, inimicus, odiosus. & Inimicè, odiosè.

on-mis-daedigh. Innocens, innocuus.

on-moed. Animi abjectio, ægritudo.

on-moedigh. Abjectus, fractus animo.

on-moede. Indefessus.

on-moghelick. Impossibilis.

on-moghelick. j. **wal-ghelick.** Nauseos[us], nauseam inducens, fastidium movens.

on-moghelickheyd. Impossibilitas. Nausea.

on-mondigh. Infans.

on-mondigh. Impubes, minor annis, p[u]pillus.

on-mondigheyd. Minor ætas.

on-nae/on-naer. Non propè, remotè, lo[n]gè, procul.

on-nae by. Remotus, longè distans, lo[n]ginquus.

on-nae ghe-lijck. Multum dissimilis.

on-nae-volghelick. Inimitabilis.

on-natuerlick. Præternaturalis, pręter naturam, naturę contrarius, prodigiosus.

on-noodigh. Non necessarius.

on-nood-saeckelick. Non necessarius.

on-noosel. Innocens, innoxius, immeren[s], insons, ἄκακος.

on-nooselheyd. Innocentia, acacia.

on-nooselick. Innocenter, innoxiè.

On-nut. Inutilis, inanis, irritus, vanus, vilis: nullius frugis, pensi, valoris.
On-nuttelick. Inutiliter.
On-nuttigh. Inutilis.
On-nuttigheyd. Inutilitas.
On-ont-bindelick. Insolubilis, indissolubilis.
On-ont-werrelick. Inextricabilis.
On-op-houdelick. Inexhaustus, nunquam desinens: & Indesinenter, continuè.
On-or-baerlick. Inutilis.
On-ordentlick. Incompositè, indigestè, indistinctè, confusè, sine ordine.
On-over-winnelick. Insuperabilis.
On-paer. Impar, dispar, inęqualis.
On-partijdigh. Neutri parti favens, neutram in partem inclinatus, medius, *Liv.* *vulgò* Neuter, neutralis.
On-passe. Importunitas, intempestivitas: tempus alienum. t'onpasse komen. Importunè venire.
On-passen. Malè convenire.
On-patientigh. j. on-ver-duldigh.
On-peys. j. on-vrede. Discordia.
On-prijselick. Vituperabilis, vituperandus.
On-profijt. Inutilitas, damnum, dispendium, incommodum.
On-profijtigh/ on-profijtelick. Inutilis, incommodus, dispendiosus, damnosus, noxius.
on-quaedt. Innocens, non malus.
On-quets-baer. Immunis vulnerum. *vulgò* Invulnerabilis.
On-quijt-baer. Insolubilis: quod redimi aut solvi non potest.
On-raed. Inutilitas: periculum: abusio: detrimentum, incommodum, perditio, damnum, calamitas.
On-raed. *germ sax. sicamb.* Sordes, squalor, immunditia.
On-raed-saem. Inutilis: & Periculosus.
On-rasch. Tardus, non celer.
On-raste/ onruste. Inquies.
On-raste. Crepitaculum, crotalum.
On-rastigh. Inquies, inquietus.
On-recht. Non rectus, iniquus.
On-recht. Injuria, injustitia. T'onrechte. Non rectè: iniquè, injuria, immeritò,
On-recht-vaerdigh. Iniquus, injustus.
On-recht-vaerdigheyd. Injustitia.
On-recht-vaerdighlick. Injustè, iniquè, injuriâ.
On-rechtigh. Injurius.
On-redenlick. Iniquus, injustus.
On-redenlick. Alienus à ratione, ratione carens, rationis expers. *vulgò* irrationalis.
On-redenlick dier. Animal irrationale, irrationabile, ratione carens, rationis expers, brutum.
On-redenlickheyd. Iniquitas.
On-reyn. Immundus, impurus.
On-reynicheyd. Immundities, impuritas: & Impudicitia.
On-rijp. Immaturus, crudus, immitis, acerbus.
On-rijpigheyd. Immaturitas.
On-roerlick. Immobilis.
On-roerlick goed. Res soli, bona immobilia, res stabiles.
On-roeuwe. j. on-ruste. Inquies.
on-roewigh. Inquietus.
on-ruym. Strictus, arctus.
on-ruste. Inquies, turba, turbatio.
on-rustigh. Inquietus. & Improbus, illiberalis, invenustus.
on-sacht. Durus, asper, rudis.
on-sachtmoedigh. Immitis.
on-saligh. Miser, infelix.
on-salgheyd. Miseria, infelicitas.
on-salighlick. Miserè, infeliciter.
on-schaedelick. Innocuus, innocens.
on-schaemel. Impudens, inverecundus, effrons, perfrictę frontis, frontosus.
on-schaemelheyd. Impudentia, impudicitia.
on-schaemelick. Impudenrer, inverecundè
on-schalck. Incallidus, non astutus, incautus.
on-schat-baer. Inæstimabilis.
on-schattelick. Inæstimabilis.
on-scheydelick/ on-scheyd baer. Inseparabilis, individuus.
on-schendigh. Inviolabilis.
on-scherp. Obtusus, non acutus.
on-schijn-baer. Obscurus.

on-schond.j.on-schuldt.
on-schoon. Indecorus.
on-schuld. Innocentia, integritas: & Excusatio.
on-schuldigh. Innocens, insons, inculpatus, culpæ exsors, extra noxiam, innoxius, expers culpæ: integer vitæ, scelerisque purus: liber à delicto: non obnoxius crimini.
on-schuldighlick. Innocenter.
on-schuldighen.j.ontschuldighen.
on-sedigh.j.on-ghe-sedigh.
on-segghelick. Ineffabilis, inenarrabilis.
on-seghe. *vetus.* Malum, infortunium, clades, strages.
on-seyligh. Innavigabilis.
on-seker. Incertus, dubius, suspensus.
on-sekerheyd. Incertitudo, suspensio.
on-sicht-baer. Invisibilis.
on-sienlick. Invisibilis.
on-sinnigh/wt-sinnigh. Insanus, malè sanus, vesanus, vacerra, excors, captus corde, mente, &c. expers mentis: fanaticus, furiosus, furiatus, rabiosus, rabidus, lymphaticus, lymphatus, amens, mente alienatus, demens.
on-sinnigheyd. Amentia, vesania, furor, insania, rabies, dementia, deliratio, delirium, mentis error.
on-sinnighlick. Furiosè, furialiter, insanè, dementer.
on-slap.j.stijf. Rigidus.
on-smaeck. Fastidium.
on-smaeckelick/on-smaeckigh. Insipidus, insulsus, fatuus: & Insuavis.
on-soet. Insuavis, amarus, acerbus.
on-sorghelick. Tutus, sine periculo.
on-sorgh-saem. Incuriosus.
on-sorgh-saemheyd. Incuria.
on-sorgh-vuldigh. Incuriosus, negligens curæ, securus.
on-sorgh-vuldigheyd. Incuria, negligentia, securitas.
on-sorgh-vuldighlick. Negligenter, securè.
on-spoed. Adversitas, impedimentum, infortunium.
on-sprekelick. Ineffabilis, inenarrabilis.

on-staede. Incommodum, incommo[...], nocumentum, damnum.
on-staede doen. Obesse. **T'onstaede [...] men.** Venire incommodè, importu[...]
on-staedigh.j.on-ghe-staedigh.
on-stantastigh. j. on-ghe-staedigh. In[...] constans.
on-steken.j.aen-steken. Incendere.
on-sterck. Imbecillis, debilis, invali[...], enervus, infirmus.
on-stercken.j.ont-stercken. Infirmare, de[...]bilitare, enervare.
onsterffelick. Immortalis.
on sterffelickheyd. Immortalitas.
on-stichten.j.ont-stichten.
on-stijf. Laxus, non tensus, remissus.
on-stil. Irrequietus, inquies.
on-stilte. Inquies, inquetudo.
on-stond. Importunitas, tempus impo[...]num, intempestivitas.
on-stondigh. *vetus.* Importunus, intem[...]stivus.
on-stout. Inaudax, timidus.
on-straf-baer. Irreprehensus, inculpat[...] *vulgò* Irreprehensibilis.
on-straffelick. Irreprehensus.
on-straffelickheyd. Impunitas.
on-straffelicken. Impunè.
on-strijd-baer. Imbellis.
on-stuer. Mitis, placidus.
on-stuer/ on-stuyr. *hollan.* Indomitus, i[...] modestus, indomabilis, ferus, immod[...]stus.
on-stuerigheyd. *holland.* Feritas, immod[...]stia.
on-stuenigh/on-stuymigh. Tempestu[...]sus, procellosus.
on-suen. *fris.* Informis, squalidus.
on-suyver/on-kuysch. Impurus.
on-suyveren.j.ver-on-suyveren.
on-swaer. Levis.
on-taemelick.j.on-be-taemelick.
on-tam. Indomitus, ferus.
on-tegen-woordigh. Absens, non præsens
on-tellick/on-tallick/on-tel-baer. Innumerabilis, innumerus, innumerosus, sin[...] numero.
on-temmigh/ on-temmelick. Indoma[...]bilis, [...]

bilis, indomitus, intractabilis.
n-tijd. Importunitas, intempestas. **T'on-tijde.** Importunè, intempestivè.
n-tijdigh. Intempestivus, importunus, immaturus. & Intemperans, intemperatus, immoderatus.
n-tijdigheyd. Importunitas, intempestas, intempestivitas, intemperantia, intemperies.
n-tijdighlick. Intempestivè, importunè. & Intemperanter, intemperatè.
n-tijdelinck. Abortus, abortivus, fœtus.
n-tocht. j. **on-tucht.**
n-tomigh. *fris.* j. **on-ledigh.** Occupatus.
n-tongigh. Elinguis.
n-toomigh. Effrenus, effrenis, effrenatus.
n-traegh. Impiger.
n-trent. j. **om-trent.** Circa.
n-troostelick. Inconsolabilis.
n-trouwe. Infidelitas.
n-trouwe/on-trouwigh/ on-ghetrouwe. Infidus, infidelis.
n-tucht. Immodestia.
n-tuchtigh. Immodestus, improbus, impudicus, lascivus.
on-tuyghtigh. *sax. sicamb.* j. **recht-loos/ wet-loos.** Qui testari non potest.
n-twee. j. **in twee.** Di, dis, *&c. vide.* **On.**
n-twee scheuren. Discerpere, in duas partes rumpere.
n-twee snijden. Discindere, dissecare.
n-twijfelick. Indubitabilis, indubitatus.
n-twijfelicken. Indubitatè, indubitanter, certò.
On-valsch. Purus, sincerus.
On-vast. Infirmus, debilis.
On-veerdigh. Imparatus.
On-veyl. Non venalis.
On-veyligh. Non tutus, non liber. **on-veylighe weghen.** Viæ non tutæ, non apertæ aut securæ.
On-vent-baer. Invendibilis. *Plaut.*
On-ver-achtelick. Haud aspernandus, non contemnendus.
On-ver-anderlick. Immutabilis.
On-ver-anderlickheyd. Immutabilitas.
On-ver-andert. Non mutatus.
On-ver-and-woord. Indefensus, indicta causa.
On-ver-baest. Intrepidus, imperterritus, non attonitus.
On-ver-betert. Incorrectus, inemendatus.
On-ver-beydt. Inexspectatus.
On-ver-biddelick. Inexorabilis.
On-ver-boden. Non prohibitus.
On-ver-borghen. Non occultus, patens, manifestus.
On-ver-brekelick. Inviolabilis, inviolatus, incorruptus, integer: & Inviolatè, incorruptè, integrè.
On-ver-ciert. Inornatus, incultus.
On-ver-dacht. Non meditatus, incogitans, inconsideratus, incogitatus.
On-ver-dachtelick. Inconsideratè, temerè.
On-ver-deelt. Indivisus.
On-ver-derflick. Incorruptibilis.
On-ver-dient. Immerens, immeritus gratuitus.
On-ver-dient/t'onverdienste. Immeritò, præter meritum, immerenter. & gratuitò, gratis.
On-ver-doemt. Indemnatus, non condemnatus.
On-ver-dorven. Incorruptus.
On-ver-douwt. Crudus, non concoctus.
On-ver-douwelick. Crudus, gravis, difficilis concoctu.
On-ver-douwelickheyd. Cruditas.
On-ver-dragh. Impatientia, intolerantia.
On-ver-draeghlick. Intolerabilis, intolerandus: & Intolerans, impatiens.
On-ver-draeghlickheyd. Intolerantia, impatientia, impotentia.
On-ver-draeghlicken. Intolerabiliter: supra modum, ita ut ferri non possit. & Intoleranter, impotenter, impatienter.
On-ver-driet. Alacritas, impigritas, impigritia.
on-ver-drietigh. Non molestus aut tædiosus, non fastidiosus: & Festivus, amœnus.
on-ver-driet-saem. Impiger, alacris.
on-ver-droten. Impiger, gnavus, strenuus, inde-

indefeſſus.

on-ver-drotighlick. Impigrè, indefeſsè.

on-ver-duldigh. Impatiens, intolerans.

on-ver-duldigheyd. Impatientia, intolerantia.

on-ver-duldighlick. Impatienter, intoleranter.

on-ver-galt. Felle non tinctus, non amarus.

on-ver-ganckelick. Non periturus, perpetuus, perennis.

on-ver-ganckelickheyd. Perpetuitas, perennitas.

on-ver-ganckelicken. Perpetuò, æternùm.

on-ver-gheten. Inoblitus.

on-ver-ghetelick. Cujus memoria non amittitur aut deletur.

on-ver-ghevelick. Quod non condonatur aut remittitur. *vulgo* irremiſſibilis.

on-ver-golden / on-ver-gouwen. Non compenſatus.

on-ver-haeſt. Improperatus.

on-ver-hindert. Non impeditus, non retardatus.

on-ver-hindert. Expeditus.

on-ver-hoedt / on-veur-hoedt. Improviſus, inopinatus: *&* Incuſtoditus, inobſervatus. *&* Incautus.

on-ver-hoeds. Improvisè, improvisò, inopinatò, inopinatè, inopinanter, ſubitò: præter expectationem, præter ſpem.

on-ver-holen. Non celatus: apertus, revelatus, manifeſtus.

on-verhoorigh. Inobediens.

on-ver-hoort. Inauditus: *&* Non exauditus.

on-ver-hopet. Inſperatus.

on-ver-huert. Non locatus, non elocatus.

on-ver-huerlick. Illocabilis.

on-ver-keert. Non mutatus.

on-ver-kocht. Non venditus.

on-ver-let. Sine impedimento.

on-ver-let ſtellen ende dagh gheven. Sine præjudicio ſpatium & dilationem dare, diem liberum dare.

on-ver-lyckelick. Incomparabilis.

on-ver-maeckelick. Irreparabilis: *&* inamœnus, injucundus.

on-ver-maent. Non monitus.

on-ver-maert. Non celebris, ign[obilis], obſcurus.

on-ver-menght. Non permixtus, me[...]

on-ver-meten. Non glorioſus, non [...]bundus.

on-ver-mydelick. Inevitabilis.

on-ver-minderlick. Quod minui no[n po]teſt.

on-ver-moedelick. Infatigabilis, ind[efeſ]ſus.

on-ver-moedt. Non laſſus, indefeſſus [...]

on-ver-moghen. Impotens, invalidu[s, im]becillis, infirmus, debilis, parum eff[...]

on-ver-moghen menſch van vettichei[d]. Saburratus nimia pinguedine: t[...] abdomine.

on-ver-moghentheyd. Impotentia, d[ebi]litas, imbecillitas.

on-ver-naemt. Obſcurus, ignobilis, [...] celebris, ignotus.

on-ver-nepen. Non contractus.

on-vernoeght. Non contentus.

on-ver-noeghelick. Moroſus: cui nulla [...] quantumvis exacta, ſatisfit.

on-ver-nuſt. Stoliditas, vecordia, ratio[nis] carentia.

on-ver-nuſtigh. Irrationalis, rationis [ex]pers, ſtolidus, vecors, brutus.

on-ver-porrelick. Quod amoveri mag[no] conamine non poteſt.

on-ver-ſaetelick / on-ver-ſaetigh. Inſa[tia]bilis, inexplebilis, inſaturabilis, ine[xſa]turabilis. *&* Inſatiabiliter, inſaturab[ili]ter.

on-ver-ſaetighen hongher. Appetitus [ca]ninus, bulimus.

on-ver-ſaeght / on-ver-ſaeſt / on-v[er-] t'zaeght. j. on-be-vreeſt.

on-ver-ſcheyden. Indiviſus: non divi[ſus] aut ſeparatus, indifferens.

on-ver-ſcheydenheyd. Indifferentia, co[n]venientia, ſimilitudo, affinitas.

on-ver-ſcheydenlick. Individuus: *&* I[n]differenter, indiſcriminatim, ſine ul[lo] diſcrimine.

on-ver-ſchilligh. Indifferens, ſine diſc[ri]mine.

t-ver-schrickt. Intrepidus, impavidus.
n-ver-seert. Integer, illęsus, incorruptus, solidus.
n-ver-sel-schapt/on-ver-selt. Incomitatus.
n-ver-sichtigh/ on-veur-sichtigh. Improvidus, improvisus, inconsideratus, inconsiderans, præceps, temerarius, imprudens, incautus.
n-ver-sichtigheyd/ on-ver-sienigheyd. Inconsiderantia, temeritas, incogitantia, imprudentia.
n-ver-sichtighlick. Improvidè, incautè, inconsideratè, temerè.
n-ver-sien. Incautus, improvidus. & Improvisus, inopinatus.
t-ver-sienigh. Improvidus, inopinans. & Inopinatus, inopinus.
t-ver-siens/on-veur-siens/ on-ver-sienlick. Improvisè, improvisò, ex improviso, de improviso: subitò, repentè, inopinatè, inopinatò.
t-ver-sinnigh. j. on-ver-sichtigh. Temerarius.
t-ver-socht. Inexpertus, imperitus.
t-ver-soenlick. Implacabilis.
t-ver-staen. Non intellectus.
t-ver-stand. Inscitia, ignorantia. & Difficultas scrupulus.
t-ver-standel. *holl* j. on-ver-standigh.
t-ver-standigh. Inscius, imprudens, stolidus, insulsus, hebes, brutus.
t-ver-standigheyd. Inscitia, imprudentia.
t-ver-standighlick. Inscienter, imprudenter, stolidè, insulsè.
t-ver-stoort. Inoffensus.
t-ver-sweghen. Dictus, non tacitus.
t-ver-tellick. Innenarrabilis.
t-ver-toghelick. Quod non differtur aut procrastinatur.
t-ver-toghen. Sine mora aut dilatione: non procrastinatus.
t-ver-togen ende cort recht. Ius summarium.
t-ver-tolde waere. Merces improfessæ.
n-ver-t'saeght/ on-ver-saeght. Intrepidus.

on-ver-vaeren/on-er-vaeren. Inexpertus, intentatus, imperitus, non expertus.
on-ver-vaerentheyd. Imperitia.
on ver-vaert. Impavidus, intrepidus.
on-ver-valscht. Syncerus, incorruptus, non adulteratus.
on-ver-vullick. Inexplebilis, insatiabilis.
on-ver-wacht. Inexpectatus.
on-ver-waert. Incustoditus: & Immunitus, parum tutus.
on-ver-wandelick. *holl.* j. on-ver-anderlick.
on-ver-welckelick. Immarcescibilis.
on-ver-winnelick. Invictus, inexpugnabilis: insuperabilis. *vulgò* invincibilis.
on-verre. Non longè, propè.
on-veur-dachtigh. Non pręmeditatus.
on-veur-sichtigh. j. on-ver-sichtigh. Improvidus.
on-vindelick. Investigabilis; quod investigari aut inveniri non potest.
on-vlaet. Displicentia, obscœnitas, turpitudo, impuritas, excrementum: sordes, squalor. & Homo impurus, nequam, nebulo. & Desidiosus.
on-vlaetigh. Obscœnus, turpis, impurus, sordidus.
on-vleydelick. Inadulabilis.
on-vlugghe. Involucris.
on-vlijt. Incuria, socordia, negligentia, ignavia.
on-vlijtigh. Indiligens, negligens, incuriosus, ignavus, socors.
on-voere. Gestus indecens.
on-voghel. *ger. sax.* Onocrotalus. *q. d.* avis absurda sive monstrosa.
on-vol bracht. Imperfectus.
on-vol daen. Imperfectus, non absolutus.
on-vol-draeghen kind. Abortivus, ante tempus natus.
on-vol-jaerd. Minor annis.
on-vol-komen. Imperfectus.
on-vol-komentheyd. Imperfectio, vitium, defectus.
on-vol-comenlick. Imperfectè.
on-vol-maeckt. Imperfectus.
on-vol-maecktheyd. Imperfectio.
on-vol-maecktelick. Imperfectè.

on-vol-ſtandigh. Inconſtans.
on-vrede. Diſſidium, diſcordia, diſſenſio, contentio. T'on-vrede zijn. Indignè ferre, moleſtè ferre, graviter & ægrè ferre, offendi: & Diſſidere, diſcordare, diſſentire.
on-vredigh. Contentioſus.
on-vredelick. Contentiosè.
on-vreed-ſaem. Diſcors, contentioſus.
on-vriend. Inimicus, parum amicus.
on-vriend-ſchap. Inimicitia: & Inhumanitas.
on-vriendelick. Inhumanus, durus.
on-vrij. Non liber, ſervus.
on-vrij. Intutus, non ſecurus.
on-vrije weghen. Itinera minùs tuta, viæ non tutę.
on-vrijen de wegen. Obſidere itinera, minùs tuta reddere, infeſtare vias.
on-vroed. Inſipiens.
on-vroedicheyd. Inſipientia.
on-vroom. Improbus, impurus: & Ignavus.
on-vrome. *vetus.* Damnum. *dictio compoſita ex* on & vrome. i. fructus, utilitas. Tot uwer on-vrome. In tuum damnum.
on-vromigheyd. Improbitas: & Ignavia.
on-vrucht-baer. Infœcundus, ſterilis, infructuoſus.
on-vrucht-baerheyd. Sterilitas, infœcunditas.
on-waer. Falſus non verus, fictus.
on-waerachtigh. Falſus, non verus, mendax, fabuloſus.
on-waerd. j. on-weerd.
on-wanckelbaer. Immutabilis, conſtans.
on-wandel-baer. Invius a, um.
on-weder. Cæleſtis, injuria, tempeſtas, calamitoſa tempeſtas, cæli intempeſtas, horrida tempeſtas, intemperies, procella, vis maior.
on-weder-keerlick. Irremeabilis.
on-weder-leghlicke ghetuyghen. Teſtes juſti ac pleni teſtimonij, teſtes omni exceptione maiores, & indubitatæ fidei, quibus nihil objici poteſt, & quorum fides eſt indubitata.
on-weder-roepelick, Irrevocabilis.
on-weder-ſprekelick. Irreprehenſu... prehenſibilis: cui contra dici nõ p...
on-weer-baer. Imbellis, inermis.
on-weerd/on-waerd. Indignus, vi... Non gratus, ingratus.
on-weerde. Indignitas, vilitas. Van on-weerde. Nullius pretij aut valori... tus, non ratus, inanis, vacuus, inuti... efficax, nullius momenti.
on-weerdigh. Indignus.
on-weerdigheyd. Indignitas, vilitas, op... probrium.
on-weerdſchap. Indignatio.
on-weerdighlick. Indignè.
on-weerdeerlick/on-waerdeerlick. I... mabilis.
on-wegh. Iter avium, devium, via i... avia, orum: invia, orum.
on-wegh-ſaem. Invius.
on-wegigh. Avius, invius, inacceſſi... inacceſſus, devius.
on-wegigh. Caducus non durabilis.
on-wetende. Ignorans, ignarus, inſc... inſcius, neſcius, imperitus, imprude...
on-wetende int ſpreken. Rudis in arte... cendi, rudis ſermone: & Impote... voces nimio irę ęſtu edens.
on-wetenheyd. Ignorantia, inſcitia, in... ritia imprudentia.
on-wetenlick. Inſciè, inſcienter, im... denter.
on-wetens. Inſcienter.
on-wetens my. Me inſcio, clam me.
on-wetigh. Inſcius, neſcius.
on-wetenſchap. Inſcitia, inſcientia.
on-wette/on-wet. *vet.* Res illegitima, i... gitimum.
on-wettigh. Illegitimus.
on-wettighlick. Illegitimè.
on-wettelick. Illegitimus.
on-wettelick ghe-boren. Illegitimus, in... ſtuoſus, adulterinus.
on-wettelicken. Illegitimè.
on-wijs. Inſipiens, imprudens, demens... mens, inſanus.
on-wijſheyd. Inſipientia, imprudentia, ... mentia, amentia, mentis impotentia, ... ſania.

n-wijslick. Insipienter, imprudenter.
n-wille. Malevolentia, malignitas. & Fastidium, stomachus, molestia, nausea.
n-willens. Invitè, non libenter.
n-willigh. Invitus, haud volens, difficilis, nolens, gravatus: & Refractarius, contumax.
n-willigheyd. Malevolentia.
n-win baer. Invictus, insuperabilis.
n-winlick. j. on-win-baer.
n-woon-baer. Inhabitabilis.
n-woon-saem. Inhabitabilis.
n-wt-leggigh. Inexplicabilis, inenodabilis.
n-wt-puttelick. Inexhaustus, quod exhauriri non potest.
n-wt-sprekelick. Ineffabilis, inenarrabilis.
n-wt-wisschelick. Indelebilis.

O N *extra compositionem.*

ncie. j. twee loot. Vncia, duodecima pars assis. *gal. once: ital. onza. hisp. onça. angl. ownce.* Half oncie. j. loot. Semuncia. Ander-half oncie. j. drij loot. Sescuncia, sescunx. Twee oncien. j. vier loot. Sextans, sestans. Drij oncien. j. ses loot. Quadrans. Vier oncien. Triens. Vijf oncien. Quincunx. Ses oncien. j. half pond. Selibra. Seven oncien. Septunx. Acht oncien. j. merck. Bes. Negen oncien. j. drij vier-deel. Dodrans. Thien oncien. Sextans. Elf oncien. Deunx. Twaelf oncien. j. pond. Libra, *nempe Romana*, as.
nck/inck. *sicamb.* Encaustum: & Atramentum.
nder. Inter, in. onder de goede zijn. Inter bonos esse. in bonis nomen profiteri. onder ons. Inter nos. onder ons drijen. Nos tres numero. onder een/ onder malkanderen. Inter se, invicem. onder-weghen. In via, in itinere, inter eundum.
nder. Sub, subter. *germ. vnden, vnder. ang. vnder.* onder den steert. Sub cauda. onder den schijn van deught. Sub specie virtutis.
nder de maeltijd. Inter cænam, in cæna: dum cænaretur.
onder/beneden. Infra, inferius.
onder/ongher. *sicamb. jul. colon.* Meridies.
onderen/ongheren. *sicamb. jul. col.* Prandere, meridiari.
onder-achte. *vetus.* Prima annotatio. & Relegatio, exterminatio.
onder-ammirael. Legatus classis. *vulgò* vice ammiralius.
onder-aerdigh. Subterraneus.
onder-bedde. Culcita. *q. d.* inferior lectus.
onder-bleven brood. Panis non probè fermentatus & parum coctus.
onder-blijven/ t'onder-blijven. Succumbere.
onder-bode. Internuntius.
onder-borghe. Præs, subpræs.
onder-borgher-meester. Proconsul.
onder-brenghen/t'onder-brenghen. Submittere, subjicere, subigere, subdere, subjugare, domare. & Pessumdare, conficere.
onder-broecke. Campestre.
onder-buyck. Abdomen, sumen, aqualiculus, venter sub umbilico usque ad pubem: venter imus, venter inferior, hypogastrium.
onder-daen. Subditus, subjectus.
onder-daen/onder-saet. Subditus, cliens.
onder-daen. *vetus* j. verscheyden. Discretus, differens, diversus: & Mixtus, intermixtus.
onder-daenigh. Obediens, obsequundans, obsequens, jussis parens, morigerus, dicto audiens.
onder-daenighen. Obedire.
onder-daenigheyd. Obedientia, submissio, demissio.
onder-doen. Subdere, supponere. & Intermiscere.
onder-drucken. Supprimere, deprimere.
onder-een Confusè, acervatim, promiscuè, permistè.
onder-gaen. Subire, succedere.
onder-gaen. Intercipere, præripere. & Precludere, intercludere, impedire. & Prevertere, prævenire, anticipare.
ondergaf. Occidere, interire, perire, pessum ire,

ire, ſuccumbere.

onder-gaen te grondt. Submergi: peſſum ire, abire in fundum ſive in imam partem.

onder-ganck. Occubitus, occaſus, interitus.

onder-ganck der ſonnen. Occubitus, occaſus ſolis, occidens.

onder-gheven/t'onder-gheven. Subdere, dedere.

onder-ghe-was. j. waeter-ſcheuten/ onder-ſlagh. Stolones.

onder-gordel. Zona, ſubcingulum, ſuccingulum, baltheus: ſubligaculum, *Plaut.*

onder-gorden. Subcingere.

onder-graeve. Vicecomes.

onder-graeven. Suffodere, ſubterfodere, agere cuniculos, *vulgò* minare, minas facere.

onder-graever/pionnier. Cunicularius.

onder-graevinghe. Suffoſſio, cuniculus.

onder-half. j. ander-half. Seſqui.

onder-handelen. Intervenire, intercedere.

onder-handeler. Mediator, conciliator, pacarius. *&* Arbiter, deſceptator.

onder-handelinghe. Interceſſio.

onder-haeve. Hedera terreſtris, humi repens, humilis: hedera plumatica, corona terræ, chamæciſſus, ſubditus.

onder-haevigh/onder-hevigh. Obnoxius, ſubjectus, obligatus: *&* Solitus, aſſuetus.

onder-helſen. Mutuo amplecti.

onder-hemde. Interula, tunica intima, interior.

onder-hooren. Alicui aurem præbere, auſcultare aliquem, obedire alicui.

onder-hoorigh. *fland.* Obediens.

onder-houd. Suſtentaculum, fulcimentum, adminiculum, conſervatio. *&* Nutrimentum.

onder-houden. Suſtinere, fulcire, retinere, continere, tenere, ſervare, conſervare, adminiculari, tueri, ſuſtentare, alere, nutrire.

onder-houden een huys van dack ende wande. Sartam tectam ſervare domum: ruinoſa & infirma ſarcire & reſtaurare.

onder-houden. Supprimere, premere, oc-cultare. **Geld onderhouden.** Pecunias ſupprimere, celare, dolo malo retinere.

onder-houdinghe. Conſervatio.

onder-houder. Conſervator.

onder-houdeniſſe. Conſervatio.

onder-houdſel. j. onder-houd.

onder-hueren. Subtrahere clandeſtina conductione: intercipere conductione.

onder-iaerigh. Minor annis.

onder-kam/lelle van den haen. Paleæ: cartilago quæ de mento gallorum rubens velut barba dependet. *q.d.* infera criſta.

onder-kennen. Internoſcere, dignoſcere, diſcernere.

onder-kinne. j. koſſem. Mentum inferius, anthereon.

onder-kleed/onder-rock. Subucula, in-duſium.

onder-kock. Hypomagirus.

onder-koers. Subucula muliebris, thériſtrum.

onder-komen. Peſſum ire, perire, interire, intercidere. **onder-komen van hon-gher.** Perire fame, confici inedia.

onder-koninck. Prorex, vicarius regis, *vulgò* vicerex.

onder-koninck. Anticipare ſive præoccupare emptionem, intercipere emptionem.

onder-kooper. Licitator: pretium ma-jus offerens pro re emenda.

onder-kooper. *ſax.* **j. maeckelaer.** Proxeneta, pararius.

onder-koſter. Subcuſtos templi.

onder-kouſſen. Tibialia, caligæ ad genua uſque pertingentes.

onder-kruppen. Subrepere. *&* Anticipare, prævertere, intercipere, antecapere.

onder-krupper. Interceptor. *&* Subſeſſor alieni matrimonij.

onder-kuſſen. Mutua oſcula dare.

onder-laeghe. Fulcrum.

onder-laet. Pauſa, intermiſſio, intermiſſio, vacatio per aliquod tempus.

onder-laeten. Intermittere, omittere ad tempus, ceſſare.

[on]der-leer-meester. Submonitor, hypodidascalus.
[on]der-legghen. Supponere, submittere, substruere, subdere, suffulcire.
[on]der-leghsel. Substructio, suppositio.
[on]der-ligghen. Subjacere, succumbere.
[on]der-lijf. Thorax interior: subucula. & Venter imus, abdomen, aqualiculus.
[on]derlinghe. Mutuus, promiscuus: & Mutuò.
[on]der-meester. Hypodidascalus, submonitor, hyparchus.
[on]der-meyer. Proprætor.
[on]der-mengher. Intermiscere.
[on]der merck. Terminus; limes, distinctio.
[on]der-mercken. Terminare, disterminare, limitare, distinguere.
[on]der-met/ onder-moes. *holl. sic. fris.* Merenda.
[on]der-metten. *holl. fris. sicamb.* Merendam sumere.
[on]der-mieten. j. onder-hueren/ onder-koopen.
[on]der-mijnen. j. onder-graeven.
[on]der-moeyen. *fland.* j. onder-winden.
[on]der-nacken. Intercipere.
[on]der-pand. Pignus, hypotheca, pignus rei publicę: & Fiducia, possessio fiduciaria.
[o]nder-panden. Oppignerare.
[on]der-pandinghe. Oppigneratio.
[on]der-polssen. Contari.
[on]der-reden. Colloqui.
[o]nder-richt. Instructio, institutio, eruditio.
[o]nder-richten/ onder-wijsen. Instruere, instituere, erudire.
[o]nder-richtinghe. j. onder richt.
[o]nder-riem. Semicinctum, semicinctium, succinctorium, hypozoma.
[o]nder-rock/ onder-rocksken. Indusium, subucula.
[o]nder-roeren. Subagitare, intermiscere, permiscere.
[o]nder-roocken. Suffire, suffumigare.
[o]nder-roockinghe. Suffimentum, suffitus, suffitio.

onder-saet. Subditus principis, subjectus, provincialis, cliens.
onder-scheed / onder-schepd. Distinctio, separatio, dissimilitudo, discrimen, differentia, diversitas, varietas, discerniculum.
onder-scheeden/ onder-schepden. Distinguere, discernere, discriminare.
onder-scheedenlick. Distinctè, divisim.
onder-schepen. Iudex pedaneus, judex imi subsellij.
onder-scheuten. j. waeter-scheuten.
onder-schieten de kaerten. Miscere chartas.
onder-schil. j. onder-schepd.
onder-schenckel. Crus.
onder-schooren. Suffulcire.
onder-schouteth. Subprefectus: qui prefecti vice fungitur: proprętor.
onder-schouteth-schap. Vicaria prefectura.
onder-schraeghen. Suffulcire.
onder-schrijven. Subscribere, subsignare.
onder-setten. Supponere, subdere, substituere: & Fulcire, suffulcire, adminiculare vel adminiculari, palare.
onder-setten. Pignus in certamine deponere. Den hals onder-setten oft verstrecken. Deponere pro pignore cervicem: ostentare jugulum pro capite alicuius: se objicere periculo capitis pro vita alicuius.
onder-setsel. Sustentaculum, fulcrum, fulcimentum, adminiculum, basis.
onder-sielken. Subucula theristrum.
onder-sincken. Subsidere.
onder-slagh. j. waeter-scheuten. Stolones, soboles.
onder-snacken. Intercipere.
onder-soeck. Perquisitio, inquisitio, indago, percontatio, excussio.
onder-soecken. Perquirere, inquirere: examinare, scitari, sciscitari, rimari: contari, percontari, scrutari, tentare, pertentare, indagare, investigare, excutere, discutere, perscrutari.
onder-soecken / proeven. Facere periculum,

lum,tentare.

Onder-soecker. Inquisitor,scrutator,indagator.

Onder-sprek.j.onder-sprekinghe.

Onder spreken. Interloqui: & Condicere, præfinire, præfigere conditionem, proponere,præscribere,pacisci, stipulari.

Onder-sprekinghe. Interloquutio: & Conditio, condictum,condictio,pactum,petitio: stipulatio.

Onder-staen. Subsistere: & Conari,moliri,niti,conniti,eniti,aggredi, contendere. & Audere.

Onder-stand. Subsidium,suppetiæ, auxilium.

Onder-standigh. Subsidiarius,auxiliaris.

Onder-steken de caerten. j. onder-schieten.

Onder-stellen. Supponere,substituere.

Onder-steunen. Suffulcire.

Onder-steunsel. Sustentaculum,basis.

Onder-stropen. Substernere.

Onder-stutten. Fulcire,suffulcire,sustentare.

Onder-stutsel. Anterides,fulcimentum.

Onder-tasten. Pertentare,percontari,examinare.

Onder-teeckenen. Subnotare,subsignare, subscribere.

Onder-tijdts/onder-tijde. Subinde,interdum.

Onder-trouwe. Sponsalia,orum,sponsus, us.

Onder-trouw-dagh. Dies sponsalis.

Onder-trouw-merckt. Sponsalia,orum.

Onder-trouwen. Sponsare, desponsare, despondere.

Onder-trouwt. Desponsus , desponsa: sponsus,sponsa.

Onder-tusschen. Interdum: & Interea:interim. & Aliquando.

Onder-vat/lek-vat. Excipulus,vasculum quod excipiendo liquori subjicitur.

Onder-vinden. Comperire,experiri.

Onder-vindinghe. Experientia.

Onder-vooght. Curator: qui loco tutoris pupillo datur.

Onder-vraeghen. Interrogare,percontari,indagare,sciscitari,explorare, exa... nare,inquirere,discutere.

Onder-waerts. Deorsum , deorsum ... sum,versus inferiorem locum.

Onder-wassen. Succrescere.

Onder-weghen. In via, in itinere , i... eundum,per viam.

Onder-weghen laeten. Intermittere,... persedere,omittere,relinquere.

Onder-werpen. Subjicere,subdere : ... mittere,subjugare.

Onder-wijlen. Interdum,interim,quan... que: subinde. & Vicissim.

Onder-wijlinghe. Vicissitudo.

Onder-wijs. Institutio,instructio, eru... tio, disciplina, documentum , tradi... dogma.

Onder-wijsen. Instruere, instituere,e... dire, formare, commonstrare , doce... condocere,admonere.

Onder-wijsinghe.j.onder-wijs.

Onder-wijser. Doctor,informator.

Onder-wind. Implicatio,involutio.& O... cupatio,administratio.& Molimen, ... natus.

Onder-winden. Implicare,involuere,... nectere. & Conari,moliri,anniti: & ... ingerere, se interponere , se immisc... alicui rei, negotio, & Vendicare , ... assumere.

Onder-winder. Administrator ultrone...

Onder-wisselen. Alternare.

Onder-wisselinghs. Alternatim,alter... vicissim.

Onderste. Infimus,imus.

Onderen/eronderen. *fi. amb.* Meridia...

Onder-worpen. Subditus,subjectus,obn... xius.

Onghel. *fris. fi. amb.* **j.ruet.** Sevum.

Onghel-keersse.j.rueten-keerse.

Ongher/ongheren.j.onder/onderen.

Onghsel.j.vnsel pundel. Statera.

onnen.j.jonnen. Favere.

Ons. Nos.nobis. *germ. vns. ang. us.*

Onse. Noster.

On. *Præpositio inseparabilis privationem ... runque significans, componitur cum verbis, ... rò cum nominibus : exponiturq;. Latinè ...*

D

De di, dis, ex, *&c.*
nt-aen-boorden. *zeland.* j. aen boord trecken.
nt-aerden. Degenerare.
nt-aerdende. Degener.
nt-aeren. Exuere ariſtis.
nt-anckeren. Solvere anchoram.
nt-bedelen. Emendicare: obtinere precibus, mendicando.
nt-beenen/ont-beenderen. Exoſſare.
nt-beyden. Expectare, manere.
nt-beren. Carere, indigere.
nt-bieden. Nunciare, denunciare, renunciare: *&* Accerſere, accerſire, arceſſere, advocare, evocare.
nt byt. j. in-byt. Ientaculum.
nt-byten. j. in-byten. Ientare.
nt-binden. Solvere, diſſolvere.
nt-blijven. *vetus. holl.* Deficere.
nt-bloemen. Deflorere, defloreſcere, flores amittere.
nt-blooten. Denudare, enudare, ſpoliare.
nt-breken. Deficere, deeſſe.
nt-breydelen. Frenos detrahere.
nt-breydelt. Effrenatus.
nt-bundſelen. *fland.* Faſcijs exſolvere.
nt-cieren. Deturpare, ornatum adimere, dedecorare.
nt-cinghelen een peerdt. Cingulam ſolvere.
nt-darmen. Exenterare, eviſcerare.
nt-decken. Denudare, enudare, detegere, retegere, aperire, revelare.
nt-decken. j. over-decken. Deprehendere in adulterio.
nt-deelen. Partem adimere.
nt-deelen. *vet.* Abjudicare.
nt-dicken. Attenuare.
nt-doen. Dirimere, retexere, ſolvere, redordiri. *&* Aperire.
nt-doen. j. ont-knoopen. Enodare, abnodare.
nt-doen. Infectum reddere.
nt-doen/wt-doen. Exuere.
nt-dooden. j. dooden. Regelare.
nt-draeghen. Subtrahere, ſurripere, furtim aſportare.
nt-drijven. Abigere.
ont-drijver. Abactor.
ont-edelen. j. ver-ont-edelen.
ont-eeren. Dedecorare, dehoneſtare, inhoneſtare, infamare, diffamare, ignominiæ ſeu infamię notam inurere. *&* Violare, ſtuprare, vitiare.
ont-erven. Exhæredare, abdicare.
ont-erft. Exhæres.
ont-faen. j. ont-fanghen. Accipere.
ont-fanck. Acceptum, res ſive pecunię acceptę. *&* Perceptio, præſtatio.
ont-fanck-baer. Acceptus, gratus.
Niet ont-fanck-baer maecken den aen-leggher. Petitorem exceptione excludere, ſubmovere.
ont-fanck-boeck. Liber accepti.
ont-fanckelick. Acceptus, quod accipi poteſt.
ont-fanckeniſſe. Conceptio, conceptus.
ont-fanghen/ont-vanghen. Accipere, recipere, concipere, excipere.
ont-fangher / in-maender / in-haelder. Coactor, collector, receptor particularis.
ont-fangher. j. tollenaer.
ont-fangher/penninck-meeſter. Tribunus ærarius, receptor canonarius.
ont-fangher van breucken/ *&c.* Quæſtor ærarius: multarum receptor.
ont-fermen. Miſerari, miſereri, miſereſcere, commiſereſcere.
ont-fermelick. Miſerabilis.
ont-fermelicken. Miſerabiliter, miſerè.
ont-fermeniſſe / ont-ferminghe. Miſericordia, miſeratio.
ont-fermigh/ont-ferm-hertigh. Miſericors.
ont-ferm-hertigheyd. Miſericordia.
ont-fronſſen. Erugare.
ont-futſelen. Extricare.
ont-gaedinghe van herten. Defectio animi, animi deliquium.
ont-gaederen. Diſgregare.
ont-gaepen. Incommodare, commoditatem adimere: *&* Par adimere: diſparare.
ont-gaen. Evadere, deflectere, diſcedere, recedere, excedere, eripere ſe, eluctari.

ri. & Errare, delinquere, prævaricari: & Excedere limites.

Ont-gaerwen. Vestimenta sive indumenta exuere.

Ont-gheldén. Luere, persolvere, dependere.

Ont-ghespen. Refibulare.

Ont-ghespen een maeght. Zonam virginalem solvere.

Ont-geven/ont-raeden. Dissuadere, amovere ex animo, demovere sive deducere aliquem de sententia sua.

Ont-gheven. Adimere, tollere.

Ont-gheven. j. be-gheven. Deficere.

Ont-ginnen. Incidere, præcerpere, prȩflorare, prælibare.

Ont-glijden. *fland. holl.* Elabi.

Ont-goeden/ont-erven. Exhæredare, abdicare: privare hæreditate, bonis: possessionem adimere, devestire *in lib. Feud.*

Ont-gorden. Discingere, recingere.

Ont-graeten den visch. Exossare piscem.

Ont-graeven. Effodere.

Ont-ginnen. Malè favere.

Ont-haecken. Dissolvere uncos: hamis vel uncis expedire.

Ont-haelen. Auferre.

Ont-haelen. Tractare, habere, excipere, accipere aliquem.

Ont-haeren. Depilare.

Ont-haelewept. Lacer, laceratus, pannosus, sordidus, incomptus.

Ont-halsteren. Exuere, capistrum.

Ont-halsen. Decollare, detruncare, collum prȩcidere, incidere cervicem, caput cervicibus abscindere: securi percutere, caput amputare, capite truncare, auferre caput, rotare caput ense, præcidere caput, demetere caput ferro, recidere, rescindere, resecare.

Ont-hand. Mutilus manibus.

Ont-handen. Mutilare: manus abscindere. & Eripere è manibus. & Commoditatem eripere, incommodare.

Ont-harnassen. Exarmare.

Ont-hechten. Solvere, dissolvere resolvere. & Solvere zonam virginalem.

Ont-heffen. Levare.

Ont-helen. Prodere, revelare arcanum [...]

Ont-heylighen. Prophanare, contam[...] rem sacram.

Ont-heyten. *vetus.* **j. be-loven.** Promitt[e]re.

Ont-herten. Exanimare.

Ont-heughen. Lætitiam adimere.

Ont-heught. Tristis, mœstus.

Ont-hoofden. j. ont-halsen.

Ont-hopen. *vet.* Desperare, animum [de]spondere.

Ont-hosen. Caligas aut ocreas exuer[e] [...]

Ont-houd. Retensio. & Custodia: & [a]bstinentia. & Memoria.

Ont-houden. Retinere, detinere. & C[ohi]bere, sustinere, moderari, coercere, [tem]perare. & Continere, abstinere: & [me]moriæ mandare, tenere memoria, [re]condere animo, infigere memoriæ [...] Commorari subsistere in aliquo loco [...]

Ont-houdinghe. Continentia.

Ont-hucken. Subterfugere.

Ont-hullen. Adimere redimiculum, [...]nes resolvere.

Ont-jaeghen. Abigere, cursu eripere [...] Liberare currendo sive insequendo. [...]

Ont-jocken. Dejugare, abjugare.

Ont-keeren. Immutare.

Ont-keeren. Avertere, intervertere, [...] trahere.

Ont-kennen. Diffiteri, negare.

Ont-kȩrenen. Enucleare.

Ont-klauwen. Exungulare.

Ont-kleeden. Exuere vestes, devestire, [...]ste exuere.

Ont-knochten. *fland* **j. ont-knoopen.**

Ont-knoopen. Enodare, abnodare, de[...]dare, resolvere nodum.

Ont-komen. j. ont-gaen. Evadere, elud[e]ri, eripere se.

Ont-kommeren. Expedire.

Ont-koppelen. Copulam adimere, disi[un]gere: abjugare.

Ont-korsten. Crustũ sive crustam deme[re] [...]

Ont-kruppen. Erepere: subtrahere [...] sublabi, latenter fugere.

Ont-laeden. j. ont-lasten.

Ont-laeten. *vetus.* Laxare, dimittere, L[a]xari, liquefieri, mollescere.

nt-lasten. Deonerare, exonerare, fasce levare.
nt-lastinghe. Exoneratio.
nt-lastingh-brief. Literæ erogatoriæ, chirographum erogatorium, literæ attributę pecuniæ.
nt-leden. Membra dissolvere, discindere, dilaniare, artuare, deartuare, lacerare.
nt-ledighen. Expedire, eximere, absolvere, liberare.
nt-ledighen. j. ver-ont-ledighen. Occupare.
nt-leenen. Mutuari, sumere mutuum, accipere mutuum vel mutuo: commodato accipere. Gheld ontleenen. Pecunias mutuas sumere.
nt-leeren. Dediscere. & Dedocere.
nt-leersen. Ocreas detrahere.
nt-legghen. j. mis-legghen.
nt-leyden. Abducere, seducere.
nt-leyden een maeght. j. ont-boeren.
nt-lendenen. Delumbare.
nt-lieven. Deponere amorem, abjicere amorem.
nt-lijcken. Abludere, dissimilem esse.
nt-lijcksemen. Dissimilem facere, deformare.
nt-lijcksemt. Dissimilis sui, deformis.
nt-lijmen. Deglutinare, reglutinare.
nt-lijven. Privare vita & corpore: interficere, occidere.
nt-loochenen. Abnegare, denegare.
nt-loopen. Effugere.
nt-looveren. Frondare, frondes amputare.
nt-looten. Replumbare.
nt-lossen. Solvere, dissolvere, resolvere, absolvere, laxare.
nt-luycken. Aperire, expandere. & Dissepire.
nt-machtighen. Potestatem sive auctoritatem adimere.
nt-maecken. Infectum reddere, irritum facere.
nt-maecken den koop. Rescindere emptionem, irritam facere.
nt-maecken het goed. Exhæredare.
nt-maeghden. Devirginare, *Nonnius*. vitiare virginem, virgini vitium inferre, comprimere virginem.
Ont-mannen. Emasculare, castrare.
Ont-mant. Emasculatus, castratus.
Ont-mant. *vetus.* Qui non amplius est vir: qui nullum munus exequi potest: qui sic defecit, ut nullis officijs par sit aut idoneus.
Ont-mantelen. Expalliare, pallio exuere.
Ont-mantelen de stad. Dejicere mœnia urbis. *gal. demanteler.*
Ont-meeren/ontmaeren het schip. Solvere navem: à terra navis convellere funem. *Virg. gal. desmarer.*
Ont-menghen. Extricare.
Ont-meten. Fallere mensura: iniquè metiri.
Ont-moederen. Orbare matre.
Ont-mossen. Emuscare.
Ont-naeghelen. Refigere clavum. & Exungulare.
Ont-moeten. Obviare, obviam venirè, occurrere.
Ont-naeyen. Resuere, dissuere.
Ont-nemen. Eripere, adimere.
Ont-nestelen. Ligulas solvere, dissolvere.
Ont-neusen. Denasare. *Plaut.*
Ont-nuchteren. Solvere jejunium, sumere jentaculum.
Ont-nuchtert. Ientatus.
Ont-ooghen. Exoculare, exæcare.
Ont-paeyen. *fland.* Offendere, malè contentum reddere.
Ont-paeren. Disparare, separare, paria disiungere.
ont-panden. Reluere, repignerare.
ont-pleghen. Desuescere.
ont-passen. Malè quadrare.
ont-ploken. Explicitus, explicatus, apertus.
ont-pluycken. Explicare, aperire, expandere.
ont-pluymen. Plumas extrahere.
ont-pluymt. Implumis, deplumis.
ont-poorteren. Civitate privare, privare jure civium.
ont-preken. Dissuadere longa oratione.

ont-prijssen.j.mis-prijssen.
ont-proeven. *vetus.* Reprobare.
ont-raeden. Dissuadere, dehortari, avocare.
ont-ravelen. *holland.* j.ont-werren. Extricare.
ont-redden. *holl. fris.* Liberare.
ont-reeden/ont-reyden. Ornatu exuere. & Imparatum reddere.
ont-reynighen. Inquinare, contaminare. & Violare.
ont-rekenen. Destruere.
ont-rekt. Non reparatus, destructus.
ont-rekenen. Numerando sive computando fallere, adimere doloso calculo: dedita opera malè numerare.
ont-rennen. Evadere cursu.
ont-rieven. Incommodare, privare, orbare: commoditatem tollere, adimere, expoliare, denudare.
ont-rijcken. Exuere divitijs. & Exuere sive expellere regno.
ont-rijden. Equitando evadere.
ont-rijghen. Solvere fasciam vel ligulam.
ont-rijsen. Labi, delabi, elabi.
ont-rimpelen. Erugare, rugas tollere.
ont-roesten. Rubiginem expellere.
ont-rollen. Evolvere, explicare.
ont-rooven. Eripere.
ont-rucken. Evellere, divellere, eripere. & In ecstasin labi.
ont-rusten. Inquietum reddere, inquietare, turbare.
ont-saecken. Negare.
ont-saedelen. Ephippium demere equo.
ont-sagh/ont-sigh. Observantia, reverentia, timor, metus, rigor.
ont-schaeck. Raptus, stuprum violentum.
ont-schaecken. Violenter rapere, vitiare virginem, devirginare, vitium pudicitiæ addere, vim adferre sive inferre virgini: violare.
ont-schaecker. Raptor virginum.
ont-schaeckinghe. Raptus virginum: stuprum.
ont-schaeppéren. *fland.* Aufugere, effugere, evadere. *gal. eschapper.*
ont-schellen. j. schellen. Decorticare, desquamare.
ont-schepden. Disiungere, sejungere, discernere.
ont-scheppen. Deformare, auferre formam.
ont-scherpen. Obtundere aciem.
ont-schicken. Turbare, deturbare, perturbare, confundere, denormare.
ont-schieten. Subito & celeriter effugere.
ont-schieten wt den slaep. Subito & repentè evigilare.
ont-schoepen. Discalceare, excalceare, calceos exuere.
ont-schoepen de boomen. Ablaqueare arbores.
ont-schoepen de tanden. Attollere gingivas. gingivis liberare dentes.
ont-schoenen. j. ont-schoepen.
ont-schoonen. Deformare.
ont-schorssen. Diffibulare.
ont-schorssen. Decorticare, corticem detrahere, deglabrare, delibrare.
ont-schuldighen. Excusare, eximere culpa, purgare, refellere.
ont-schutten. Subsidio venire, obsidione eximere, solvere sive liberare obsidione.
ont-seghelen den brief. Resignare literas.
ontsegh. Negatio, recusatio. & Interdictio.
ont-segh. Armorum denunciatio, belli denunciatio, clarigatio.
ont-segghen. Recusare, renunciare, renuere, abnuere, negare: & Interdicere. & Provocare, lacessere.
ont-segghen. Indicere bellum, clarigare, ad bellum provocare, pronunciare prælium, denunciare dimicationem, hostem declarare.
ont-segghen te vier ende te sweerde. Igni ferroque minari: extremam denuntiare inimicitiam.
ont-segh-brief. Literæ indictionis bellic[æ]
ont-seghelen. Resignare, solvere sigillum.
ont-senghen. Incendere, succendere.
ont-senuen. Enervare.
ont-set/ ont-stelt. Malè dispositus, destitutu[s]

stitutus,turbatus,perturbatus,affectus.

nt-set/ont-sette. Suppetię,subsidium,auxilium.

nt-set doen.j.ont-sette. Ferre suppetias.

nt-setten. Removere. & Malè disponere,turbare,perturbare,destituere, privare: & Stupere,stupescere,expavere,expavescere.

nt-setten een lidt. Luxare membrum,articulum loco movere.

nt-setten een maeght van haer eere. Violare, stuprare virginem, pudicitiam virginis imminuere : vitium pudicitiæ addere,nomen virgineum adimere.

nt-setten. Ferre suppetias, succurrere, opitulari,subsidio esse.

nt-setten. Liberare, solvere. **De stadt ont-setten/ ont-set doen.** Vrbem obsidione liberare solvere obsidionem vel obsidium: obsidione eximere.

nt-sigh/ont-sagh. Reverentia,metus,timor.

nt-sien. Vereri, revereri, timere,metuere.

Ont-sincken. Subsidere.

Ont-sinnen. Dementare. & Dementari.

Ont-slachten. Degenerare.

Ont-slachtigh. Degener.

Ont-slagh. Dimissio,remissio,solutio.

Ont-slaeghen. Absolutus, liberatus, defunctus.

Ont-slaeghen worden. Solvi, absolvi, liberari,defungi.

Ont-slaen. Solvere,absolvere,exolvere,liberare,exonerare, eximere, levare, dimittere: explicare.

Ont-slaen van den eed. Iurisiurandi gratiam facere: juramento absolvere.

Ont-slaepen. Obdormire. & Expergisci.

Ont-slappen. Relaxare.

Ont-slibberen. Erepere,elabi.

Ont-sloesteren.j.sloesteren.

Ont-sluppen. Erepere,subterfugere,clam elabi,se abducere, sensim se subripere, clam se subducere.

Ont-sluppinghe. Effugium.

Ont-sluyten. Reserare.

Ont-smeecken. Eblandiri, blanditijs extorquere.

Ont-snappen. Intercipere, eripere subitò.

Ont-solen. Exuere soleas.

Ont-sondighen. Expiare, purgare à peccato.

Ont-soudéren. Replumbare.

Ont-spaeren. Parcere,parcimonia servare : conservare parcitate & frugalitate.

Ont-spaeren wt den buyck. Fraudare genium.

Ont-spannen. Remittere,laxare,retendere.

Ont-specken. Exalburnare,alburnum detrahere.

Ont-springhen. Exsilire. & Oriri.

Ont-springhen wt den slaepe. Expergisci,excitari è somno.

Ont-staen. Satisfacere & liberare se.

Ont-staen. Exemptū sive immunem esse.

Ont-steden. Malè locare.

Ont-steken/ver-steken. Amovere,abstrudere,abdere, abscondere, clàm de medio removere,furtim asportare.

Ont-steken/aen-steken. Accendere, incendere,succendere,inflammare.

Ont-steken. Inflammari,ignescere,inardescere.

Ont-steken van gramschap. Incendi ira, excandescere,exardere ira.

Ont-steken als een ghe-swil. Inflammari: tumere calore cum rubore.

Ont-steken het vat.j.stecken. Relinere dolium.

Ont-stelen. Furto auferre, suffurari, surripere.

Ont-stellen. Distituere : & Afficere. & Turbare,confundere,destruere.

Ont-stelt. Destitutus, confusus, turbatus, perturbatus,permotus.commotus,percitus: affectus,a,um: affectus difficultatibus,morbo molestijs.

Ont-steltheyd. Perturbatio : & Affectus, us.

Ont-stichten. Diruere, evertere,destruere.

Ont-stichten. Offendere, offendiculum ponere: scandalizare, *apud Eccles.*

ont-

ont-ſtichtinghe. Offendiculum, ſcandalum.

ont-ſtofféren. Denudare, exſpoliare: privare,orbare.

ont-ſtoppen. Relinere,aperire rem oblitam aut obturatam.

ont-ſtouwen. Abigere: pecus aut greges abducere.

ont-ſtouwer. Abigeus,abactor.

ont-ſtricken. Solvere laqueum : enodare, abnodare,denodare : laqueum abſtringere,extricare,explicare.

ont-ſtruycken. Extirpare.

ont-ſtucken/on-ſtucken/in-ſtucken. Lacer,lacerus,laceratus.

ont-ſtucken. Lacerare.

ont-ſucken. Ecſtaſin pati.

ont-ſuckinghe. Ecſtaſis.

ont-ſueren. Aceſcere ante tempus.

ont-ſuyveren. Inquinare,contaminare.

ont-ſwellen. Deturgere,detumere.

ont-ſwemmen. Enatare, natando evadere.

ont-ſweren. Abjurare,negare ſacramento,prȩvio jurejurando inficiari.

ont-ſweren/ont-ſweyꝛen. Deturgere.

ont-ſwijmelen.j.ont-ſlaepen.

ont-taeckelen een ſchip. Exarmare navem.

ont-taelen. Vincere ſive ſuperare eloquentia.

ont-tanden. Edentare.

ont-tellen/ont-rekenen. Numerando fallere.

ont-terren/ont-lijmen. Reglutinare.

ont-terren/ont-trennen/ont-ternen. Diſſuere,reſuere,detexere,abſcindere, diſſcindere, abrumpere, diſſecare, ſeparare,diſiungere,dirimere, diſſolvere, abſtrahere.

ont-todderen. *fland.* Diſſolvere. & Evadere,effugere.

ont-toghen.j.ont-trocken.

ont-tonghen. Elinguare.

ont-toomen. Detrahere frenum equo.

ont-tooveren. Faſcinum ſolvere, incantationem avertere : recantare: rem incantatam alio carmine aut faſcino liberare.

ont-trecken. Subtrahere, adimere,ſu[...] cere,eripere.

ont-trocken. Ereptus.

ont-trennen.j.ont-terren. Diſſuere.

ont-trouwen. Sacramentum ſive f[...] matrimonij dirimere aut remittere.

ont-tuynen. Diſſepire.

ont-twee.j.in-twee.

ont-tweede bꝛoeders. *vet.* Fratres eiuſ[...] tori: non diſtincti.

ont-twiſten. Retexere,etexere.

ont-twijnen. Retexere,etexere.

ont-vaederen. Orbare patre.

ont-vaeſſchen/ont-veſſchen. Faſcijs ſ[...] vere.

ont-vallen. Excidere.

ont-vanghen.j.ont-fanghen.

ont-veylighen de weghen. Occupare [...] nera: minus ſecura,& tuta reddere.

ont-verwen. Decolorare,colore priv[...] colorem vitiare.

ont veſſemen. Faſcijs ſolvere,exuere,e[...] luere.

ont-vlechten. Retexere, redordiri,ex[...] care.

ont-vlieden. Effugere, aufugere, eva[...] re.

ont-vlieghen. Evolare,avolare.

ont-voeghen. Diſiungere.

ont-voeren. Abducere,avehere.

ont-voeren/ont-ſtouwen. Abigere.

ont-voeren/ont-ſchaecken. Rapere,ab[...] pere virginem.

ont-voerer. Raptor,abactor.

ont-voeringhe. Raptus,abactus,us.

ont-voncken. Igneſcere: & Accende[...] ſuccendere.

ont-vouden. Replicare, explicare,diſp[...] care.

ont-vꝛemden. Alienare,abalienare. & A[...] mere,auferre.

ont-vꝛieſen.j.dooden. Regelare,egelid[...] ri,ſolvi calore.

ont-vꝛijden/ont-vꝛienden. Ambiendo,[...] ve procando præripere amicam.

ont-vꝛijen. Libertatem adimere.

ont-vullen. Deplere.

ont-waecken. Expergiſci, evigilare, e[...]

cita.

citari è somno.
t-waepen. Avolare, abigi vento.
t-waepenen. Exarmare, armis exuere, dearmare.
t-waeren. *vetus.* j. op-segghen. Renunciare.
t-wassen. Longius crescere, excrescere.
t-wassen. Decrescere. De kleederen ont-wassen den kinderen. Vestes decrescunt pueris.
t-wassen het recht. Non teneri legibus, esse supra leges. & Neque Dei neque hominum leges curare, legibus se solvere.
t-wecken. Expergefacere, excitare è somno.
t-weeren. Exarmare.
t-weghen. Dolosè ponderare, fraudare pondere.
t-wegen. Deviare, recedere à via recta.
t-weghet. Devius.
t-weyden/ ont-weyen. Eviscerare feram.
t-weyden dē visch. Exenterare piscem.
t-weldighen. Vi eripere.
t-wennen. Desuefacere : & Desuere, desuescere, desuefieri, obsolere.
t-wenschen. Deprecari.
t-werp. j. be-worp. Adumbratio.
t-werpen. j. be-werpen. Delineare.
t-werren. Extricare, explicare, expedire.
t-weven. Retexere, redordiri.
t-wijcken. Effugere, evadere, evitare.
t-wijen. Desecrare : quod sacrum erat profanum reddere: profanare, exaugurare.
t-wijsen. Abjudicare.
t-wimpelen. Explicare.
t-winden. Evoluere, explicare.
t-worstelen. Eluctari.
t-wortelen. Eradicare, extirpare.
t-wringhen. Extorquere.

O O

ock. Ac, atque, etiam quoque, &, item, similiter.
ocker. j. oker. Ochra.
od. *germ. sax.* Vacuus, inanis, vanus. *wallicè, oed: islandicè, oyde.*
ood-dwonghel. *vetus.* Mansuetus, lenis, placidus.
ood-moed. Animus humilis, demissus, submissus : & Humilitas, submissio, demissio animi.
ood-moedigh/ ver-nedert. Humilis, supplex, demissus, submissus animo.
ood-moedigheyd. Humilitas, submissio animi.
ood-moedighlick. Humiliter, suppliciter, submissè, demissè.
ood-moedighen. Humiliare, se demittere.
oode. *germ. sax.* Tesqua, loca inculta. & Eremus, desertum.
oode/ oede. Incultus, desertus.
ooden/ oeden. *vetus.* Incultum facere, vastare, in solitudinem redigere. *Io. Aventin.*
oodelick/ opelick/ oolick. *vetus. fland. holl. zeland.* Vacuus, vanus, inanis, vilis, malus, pravus : & vafer, astutus. & Æger, languidus, imbecillis, infirmus, debilis. & Deformis: & Vacuè, inaniter: & Malè pravè, astutè, vafrè.
ooft. j. oeft. Poma.
ooghe. Oculus. *ger. ang. sax. oge. gal. oeil. ital. occhio. hisp. oio. ang. eye.*
ooghsken. Ocellus, ocellulus.
ooghe/ malie. j. ghespe. Orbiculus, ansa.
ooghe/ oghe/ aeghe/ aughe. *sax. fris.* Insula. *hinc* Schiermonickoghe/ Bottumoghe/ Langheroghe / Spikeroghe/ Wangheroge/ ad litus Frisię loca. *ut scribit Pancratius Castricomius Alcmarius.*
ooghe van de naelde. Foramen acus.
ooghe oft schaeckel van t'net. Macula.
ooghe op den teerlinck. Punctus punctū.
Meest ooghen spel. Plistobolinda: ludus quo qui plura jactu numerat puncta, appositam argenti summam aufert.
ooghe oft hoofd van t'gheswel. Caput apostematis.
oogh-appel. Pupula, pupilla. *q. d.* oculi pomum.
oogh-bal. *fland.* Pupula, pupilla, oculi orbis, acies. *q. d.* oculi pila.
oogh-beenkens. Hypopia : ossa oculis subje-

subjecta.

oogh-blijckelick. Evidens, perspicuus. & Evidenter perspicuè.

oogh-blick.j.ooghen-blick.

oogh-brauwe. Supercilium, gena, palpebra. *ger. augbrawe: ang. eyebrowe.*

oogh-brauwen haer. Cilium: pili è palpebris enati.

oogh-decksel. Gena, palpebra.

oogh-draght.j.oogen-draght. Delachrymatio.

oogh-druppigh. Lippus.

oogh-druppinghe. Lippitudo.

oogh-enten. Inoculare.

oogh-entinghe. Inoculatio.

oogh-lid.j.ooghen-lid.

oogh-luyckinghe. Conniventia.

oogh-luyckinghe doen. Connivere.

oogh-ghe-merck. Collimatio : & Consideratio.

oogh-op-slagh j.ooghen blick.

oogh-salve. Collyrium.

oogh-schele. Palpebra, gena.

ooghen-schijn. Evidentia. & Præsentia. *vulgò* comparitio.

ooghen-schijnigh. j. ooghen-schijnlick.

ooghen-schijnigh zijn. Apparere, comparere.

oogh-schijnlick. Evidens, perspicuus, conspicuus. & Evidenter, perspicuè.

ooghen-sichtigh. Conspicuus, perspicuus.

oogh-sichtigher. αὐτόπτης, ocularis spectator.

oogh-steen. Succinum, electrum: *q.d.* ocularis lapis : *oculis enim plurimum prodest. Andr. Althamerus.*

oogh-sterre. Pupilla, pupula, oculi acies. *q.d.* stella oculi.

oogh-tanden. Dentes canini, columellares, acuti.

oogh-teecken.j.oogh-ghe-merck.

oogen-blick. Momentum, motus oculi, ictus oculi, nictus oculi.

ooghen-blick tijdts. Momentum temporis, punctum temporis : horæ momentum.

ooghen-blicken.j.blick-ooghen.

ooghen-decksel.j.oogh-schele.

oogen-dienaer. Ad oculum servien... lator, ad gratiam loquens.

ooghen-draght. Delachrymatio, pita... cursus, delatio humorum ad oc... gramię, gramæ, oculorum pituitę: ... humor albus in oculis concretus.

ooghen-etter.j.ooghen-draght.

ooghen-hol. Sinus, pelvis, cavum ocu...

ooghen-lid/oogh-glid. Palpebra, gen... lium. *ang. eyelidde. lidde autem ang...* operculum *dicitur.*

ooghen-kroonken. Iris: circulus pup... ambiens.

ooghen-loop. Epiphora.

ooghen-salve. Collyrium.

ooghen-tale. *holl.* **j.oogh-brauwe.** Pa... bra, gena.

ooghen-spieghel. *vet.* **j.bril.** Specillu...

ooghen-schijn. Conspectus. **op den ... ghen-schijn gaen.** *vet.* In rem pra... tem venire.

ooghen-troost. Euphrasia : *herba cuius... oculi senum rejuvenescunt. vulgò* ocular...

ooghen-vel. Membrana sive tunica oc... rum.

ooghen-vel.j.schemeringhe. Suffusio. ... *go* cataracta.

ooghen-bloed. Lippitudo.

ooghen-wee/ooghen-pijne. Ophthalm...

ooghen-winckels. Hirqui, oculorum an... li, oculorum sinus.

ooghen-wit. Albumen oculi, albugo.

ooghen. Collimare, oculos intendere, a... oculorum assequi: prospicere.

oogheler/oegheler. *sax.* **j.oogen-diena...** Adulator.

oogst. Messis.

ooghst-maend. Augustus mensis, sextil... *germ augstmonat. sax. owstmaen: gal. aou... ital. agosto. hisp. agosto. ang. august.*

ooghsten. Messem facere, segetes deme... re, metere, fruges secare, fruges collig... re : & Colligere spicas, legere arista... spicilegium facere, spicas a messorib... pręteritas colligere. *gal. aouster.*

ooghstinghe. Spicilegium, collectio spic... rum.

ool/ool-saed.j.eul/eul-saed.

oolicl

lick.j.oodelick.
n. *vetus.* Consanguineus. *germ. ohen. sax. ohem.*
n. Patruus, frater patris: *&* Avunculus, frater matris.
ms kinderen. Fratres patrueles, sorores patrueles.
. Soboles. *&* Heres. *flandri* hoor *dicunt, al. hoir. ang. heyre.*
.j.oore. Auris.
/oore. j. mine. Fodina, aurifodina, argentifodina, galena, molybdena: plumbi & argenti vena communis, plumbi origo, *&c. ang. oore, ower.*
/oor. Magnus, excellens, vetus, principalis, præcipuus, primus, superior. *Gesner. Becan. Videtur dictio contracta ex* over. i. supra, ultra, præ, valdè, prorsus, omnino: *usurpatur tantùm in compositione: ut* oor-iete / oor-baer / oor-deel / oor-konde / oor-saecke / *&c.*
-aene. *vetus.* Abavus. *germ. vraene. q.d.* over-aene.
-aen-heere. *germ. vetus.* Proavus.
-aete/ oor-ete. Reliquiæ, fastidium pabuli sive cibi, esca superflua. *q.d.* over-iete.
-aetigh/oor-etigh. Fastidiens nimia saturitate: satur.
-aetigheyd. Satietas: fastidium ex assiduo usu alicujus rei.
-baer/oor-bor. Vtilitas, fructus, usus, commodum, emolumentum.
-baren/or-boren. Vti, utilitatem capere: frui, voluptatem capere ex usu: delectationem & fructum capere: perfrui, omnem fructum percipere, in totum frui.
-baeren het land. Colere agrum, exercere tellurem ut fructus reddat.
-baerlick/oor-boorlick. Perutilis, maximè utilis, fructuosus, commodus. oor-baerlick zijn. Ex usu esse, conducere, expedire.
-deel/or-dael. *angl. sax.* Ordalium *vulgò.* Genus examinis, sive purgationis *aut criminis purgandi modus: ut vomeres ignitos nudis pedibus premere, &c. Guil. Cand.*

or-dael *in hac significatione Guilhelmus Lombardus derivat ab* or/ privativa particula, *&* dael. i. pars. *q. d.* expers *sive* criminis expers *vide* vier-oor-deel.

oor-deel. Iudicium, sententia, magnum sive præcipuum judicium, quo totalis causa obtinetur, aut amittitur, *ab* oor *&* deel: deel *enim veteribus* judicium *dicitur. Huius nominis etymon colligi posse videtur ex verbis M. Tull. Ciceronis in Orat. pro Roscio.* Iudicium *est, inquit, pecuniæ certæ,* arbitrium *incertæ. ad judicium hoc modo venimus ut totam litem aut obtineamus, aut amittamus: ad arbitrium hoc animo adimus ut neque nihil, neque tantum quantum postulamus consequamur. Et Paulus ff. de Arbitr. Sententiam, inquit, dicere æstimatur is qui ea mente id pronunciat, ut secundùm hoc discedere eos qui litigant, à tota controversia velit.*

oor-deel vinder. *vet.* Inventor & pronunciator sententiæ.

oor-deelen. Iudicare, sententiam dicere, facere: censere, censuram agere: jus dicere: dijudicare, disceptare, discernere litem: decernere: sententiam certam proferre de magnis rebus. *germ. vrteelen. sax. ordeln.* deelen i. judicare. *apud veteres:*

oor-deeler. Iudex, disceptator.

oor-deeligh. Iudiciarius.

oor-eete. j. oor-aete.

oor-haen. j. berck-hoen. Tetraon: gallus silvaticus maior. *vulgò* urogallus.

oor-have. *germ sax. sicamb.* Origo, principium.

oor-konde. Testimonium, amplissimum & magni ponderis: *&* Testis locuples, testis amplissimus: *&* Notio, notitia certa.

oor-konde. Absoluta, & prima notitia: notitia ab ipso primo veritatis origine petita. *Becan.*

oor-konden. Testari, testimonium perhibere, profiteri: *&* Notum facere, notificare.

oor-kond-schap. Testimonium, testimonij dictio.

oor-lof/ver-lof. Copia, venia, facultas,

licen-

licentia, permissus, commeatus: *&* Missio, dimissio. *q.d.* præpositi approbatio.

Met oor-lof van u. Tua pace, tua venia dixerim, fecerim, *&c.*

oor-lof bidden. Veniam sive missionem flagitare.

Oor-lof gheven/ oor-loven. Potestatem dare, facere: facultatem dare, veniam dare, copiam facere, licentiam dare, licentiam permittere, veniam concedere.

oor-lof gheven/ af-dancken. Dimittere, demittere, missionem dare, missum facere, commeatum dare, exauctorare militem, sacramento solvere.

oor-lof nemen. Vale dicere.

oor-lof vraghen. Veniam petere: missionem poscere.

oor-loghe. Bellum, militia: *q.d.* **over-loge/** *id est*, permagnum discrimen, summa differentia, prægrande certamen, magnum dissidium, magna dissensio, diffidentia vel discordia. *à* **lieghen /** *id est*, differre, diffidere.

oor-loghen. Bellare, decernere, decernere armis, ferro, pugna: bello contendere, certare.

oor-loghsch. Militaris, bellicus, bellicosus.

oor-loghschman. Bellator, miles.

oor-loghsch-schip. Navis præsidiaria.

oorloven.j.oor-lof gheven.

oor-mondigh.j.over-mondigh. Magniloquus, superbus, de se magnificè loquens.

oor-os. Vrus.

oor-reep. *vetus.* Rudens: funis nauticus maior.

oor-saecke. Origo, fons, causa, causa prima & præcipua: principium & causa, ansa, ratio: occasio.

oor-saecker. Auctor, caput.

oor-saeckigh. Causativus, causalis.

oor-schalck. *vetus.* Veterator: vafer & valdè callidus, versutus.

oor-spronc. Origo, fons, caput, principium, primordium, prima primordia: ortus.

oor-spronck/ fonteyn-ader. Origo, caput, principium, vena fontis, scaturigo, scatebræ: primi salientes.

oor-spronckelick. Originalis, origin[...] primigenius, primitivus.

oor-vrede. *q.d* **over-vrede.** Pax prin[...] summa, prima: pax & securitas [...] fensionibus à magistratu jure co[...] ta: pax jurata sive stipulata: tran[...] pacis jure jurando firmata, & per [...] stratum indicta cautio juratoria [...] jusiurandum super transactione [...] initum. Fredum, freda *&* freta. *in C[...] tutionibus Caroli Magni, videtur dici* [...] seu multa turbatæ aut violatę pac[...] magistratibus datur ut pax perpetu[...] bilis permaneat.

oorpe.j.oor-spronck. Origo.

oore. Auris. *germ.sax. or, ohr. gal.oreille[...] orecchio.hisp.oreia.ang.eare.*

ooren der visschen. Branchiæ.

oore/ hand-have. Ansa, prominens p[...] aut alterius rei pars, qua prehend[...] *vulgò* auris.

oor-bagghe. Inauris.

oor-band.j.oor-wante. Alapa, colaph[...]

oor-biechte. Confessio auricularis, se[...]

oor-blaesen. Susurrare, demissa voce [...] bus obstrepere, in aurem dicere: i[...] rem mussare, sive mussitare: oggan[...] in aurem. *&* Auribus dare, assen[...] blandiri.

oor-blaeser. Susurro.

oor-bodigh. *vetus.* Obediens, dicto[...] diens, aurem prębens. *à* **bieden. i.** o[...] re præbere.

oor-cieraet. Inauris.

oor-ghe-swel/ ooren-ghe-sweer. Par[...] apostema secus aures.

oor-hangher.j.oor-ringh. Inauris.

oor-klincke. Alapa, colaphus.

oor-korten. Auriculas truncare.

oor-kussen. Pulvinus, pulvillus, pulvi[...] pulvinarium, cervical: *fulcimentum a[...] bus, temporibus & cervici dormientis s[...] ctum, vulgò* auriculare.

oor-lapken/ oor-lellekeu. Auricula ima[...] ve infima, ansa auriculæ, lobus auris.

oor-lepel. Specillum, specillum auric[...] rium sive oricularium, auriscalprum.

oor-linck.j.ooringh. Inauris.

orloos. Inauritus, carens auribus.
oor-peerle. Stalagmus, inauris oblonga ex bacca pendula.
oor-pijne/ooren wee. Otalgia, aurium dolor.
oor-poluwe. Cervical, pulvinus.
oor-pot. Poculum ansatum.
oor-rand. Capreolus, exterior auriculæ ambitus.
oor-ratte. *sicamb.* j. oor-worm.
oor-ring/ oor-cieraet. Inauris, monile quod aurium lobis inseritur & appendet.
or-smeer. Cerumen, marmoratum aurium, sordes aurium.
or puyte/oor-pijpken. Clyster oricularius.
or-steken. j. oor-blaesen.
or-tipken/oor-tappeken. Auricula infima.
or-tuyten. j. oor-blaesen.
or-tuyter/oor-blaeser. Susurro.
or-tuytinghe. Aurium sibilus, tinnitus.
or-vijghe. *fris.* j. oor-band. Alapa.
or-vingher. Digitus auricularis, digitus minimus, quo aures purgantur.
or-wachs. j. oor-smeer. Cerumen.
or-wanghen. Branchiæ piscium.
or-wante. Alapa, colaphus.
or-wante gheven. Colaphum infringere, incutere: depalmare aliquem: colaphum alicui ducere vel infringere, alapam infligere.
or-wee/ oor-pijne. Otalgia, aurium dolor.
or-wl. j. rands-wl. Otus. *q. d.* ulula aurita.
or-worm. Fulla. *vermis cuius cauda in bifurcum mucronem exit. vulgò* vermis auricularius: aures plerumque petens: *unde & gallice dictus, perche aureille.* Langhen oor-worm. Scolopendra, seps. *multipedæ noxiosæ genus.*
ort/oord. Locus.
rt. Ora, extremitas, extremum.
rt. Quadrans, quarta pars assis.
rt. j. twaelfaerd. Teruncius, quadrans.
rt. Mucro, cuspis.
rt-ijser van de scheede. Ora ferrea vagine, ferrum extremæ vaginæ.
Oose. *sax. sicamb.* j. gieter. Haustrum.
Oosen. Haurire, exhaurire, exantlare, deplere: & Effundere, aspergere, inspargere.
Oosen met het oos vat. Capulare.
Oose/oosie. j. oos-drup. Suggrundæ, arum: suggrundia, orum.
Oos-drup/ hoos-drup/ huys-drup. Suggrundæ, arum: suggrundia, orum: imbricamentum: pars tecti prominens, per quam stillicidia à parietibus arcentur: *dicitur* oos-drup *sive* hoos-drup / *quod guttas cadentes hauriat sive recipiat.*
Oos-schotel. Capula.
Oos-vat/schep-vat. Capula, haustrum.
Ooser. j. oos-vat. Capula.
Oostal. j. oestal/oestel.
Oost/oosten. Oriens, pars orientalis. *germ. ost. gal. est. ang. east.*
oost-noord-oost. Cæcias.
oost-suyd-oost. Eurus; ventus orientali vento vicinus ab lævam versus meridiem nonnihil declinans.
Oosten-wind. Eurus, ventus ab oriente flans: subsolanus.
Oostelick. Orientalis.
Oosterlinghen. Populi orientales.
Ooster-see/oost see. Mare Balticum, mare Suedicum.
Ooster/oosteren/ ooster-dagh. *germ. sax. fris. sicamb.* Pascha, dies Paschalis, dies resurrectionis Domini. Eoster Saxonum dea *fuit cui mense Aprili sacrificarunt: unde* Aprilem, *inquit Beda, in libro de temporibus,* eoster monath *vocarunt: & Angli* Paschatis festum *etiamnum* eoster *vocant. Guilhelmus Camdenus.*
Ooster-maend. Aprilis. *q. d.* Paschalis mensis: *Carolo Magno quondam dictus à festo Paschatis, quod plurimum hoc mense celebratur: ac retinent eam appellationem etiam hodie gentes Saxonicæ. Michael Beuterus. sax,* ostermaen.
Oosterluype. Aristolochia. *herba. germ. osterlucey. gal. aristologe. ital. aristologia: hisp. aristoloquia. ang. aristologie.*
Oot/oot-moedigh. j. ood/ood moedigh.

Op. Super, desuper, supra. *germ. auff. ang. up, uppon.*
Op den Rijn gelegen. Ad Rhenum situs.
Op/op-waerts. Sursum.
Op ende neder gaen. Ultro citroque commeare: sursum deorsum ire.
Op den noen/op den avond. Sub meridiem, sub vesperam: circa meridiem, circa vesperam.
Op de hand gheld gheven. Præ manu pecuniam dare, pręsentare pecuniam.
Op de rechte hand. A dextra, ad dexterã.
Op de ver-beurte van den lijve. Sub pœna mortis, capitis.
Op dat. Ut, quatenus, quò.
Op dat niet. Ne, ut non.
Op dese maniere. Hoc pacto, hoc modo, ad hunc modum.
Op een nieu/op een her. Ab integro, de integro, denuò, rursus.
Op-betaelen. Exolvere, satisfacere: in assem satisfacere.
Op-beuren. Levare, elevare, attollere.
Op-bidden alle vrienden. Corrogare sive cogere necessarios omnes, ad cœnam, ad nuptias, &c.
Op-bijten het vel. Exulcerare.
Op-binden. Colligare. & Superalligare.
Op-blaesen. Inflare, sufflare.
Op-blijven. Manere, extare, superesse.
Op-boetsen. Ornare, polire, expolire, elimare, instruere.
Op-boetsel. Ornatus, us.
Op-boetsel. Acroteria, plutei navales, tigna ad ornatum proræ puppisque eminentia.
Op-bolderen. Imonare.
Op-brassen. j. op-eten. Devorare, absumere, decoquere, abligurire, dissipare, dilapidare.
Op-brassen. *metaphor.* Devorare, concoquere, æquo animo ferre, perferre, pati.
Op-breken. Effringere, evellere, convellere, prorumpere.
Op-breken den brief. Relinere epistolam, resignare sive reserare literas.
Op-breken. Recrudescere, rebellare, repullulare: ut vulnera semel curata.
Op-breken. Vasa colligere, canuasar discedere. & Solvere obsidionem, desistere ab obsidione, movere vel amovere castra: exercitum alio deducere vel dimittere, absistere obsidione, recedere ab obsidione.
Op-brenghen. Proferre, producere, ponere.
Op-brenghen veel ghelds. Conquirere, conficere, cogere pecuniam quammaximam.
Op-brenghen. Consumere, absumere, & conficere.
Op-dienen ter tafelen. Apponere cibos, instruere mensam cibis, opsonijs.
Op-dobberen. *holl.* Emergere.
Op-docken. Dare, promere. & Verberare, verbera ingerere.
Op-doen/open doen. Aperire, adaperire, patefacere, discludere, pandere, resolvere, reserare, recludere, relinere.
Op-doen den brief. j. op-breken. Resignare literas.
Op-doen/ ont-weyen den visch. Piscem exenterare.
Op-doen. Recondere, reponere, comparare, coëmere.
Op-doen de tafel. j. op-nemen. Tollere mensam.
Op-doen den winckel oft t'kraem. Aperire tabernam.
Op-doen het kraem. j. op-kraemen. Tollere merces venales, expositas merces auferre.
Op-doen/op-breken. Vasa colligere.
Op-drachte. Prolatio.
Op-dracht/ooghen-dracht. Delachrymatio.
Op-dracht. Transscriptum, transscriptio.
Op-drachtigh. Elatus animo, superbus.
Op-drachtigh. Facie suffusa rubore.
Op-draghen. Proferre, sursum ferre. & Transferre, tradere, deferre, resignare, offerre.
Op-draeghen het goed. Tradere bona in potestatem alterius dare bona, transcribere, transferre rem nostram in alterius

d

dominium, dare mancipi, & bonis cedere.

p-draeghen het ver-kocht goed in de handen van den heere. Rem venditam per cessionem in manum judicis sequestrare.

p-drincken de bruyd loft. Repotica celebrare.

p-eysschen een stad. Deditionem indicere, postulare urbem tradi.

p-en-baer. j. open-baer.

p-en wt. j. rond-wt. Planè, omninò.

p-en-wt de vader. Patri persimilis, patri simillimus: ipsissimus pater.

p-eten. Peredere, adedere, totum edere, depascere, edendo consumere. *& metaphoricè,* Concoquere, devorare, ęquo animo ferre & pati.

-gaen. Ascendere, oriri, exoriri, assurgere, supergredi.

-gaen/open-gaen. Aperiri, dehiscere, patefieri.

-gaen. j. gaen. Fermentescere.

-gaende. Ascendens: *&* Acclivis, acclivus, leviter erectus & acuminatus.

-gaende brugghe. Pons versatilis.

-gaende gheevel. *vide* gheevel.

-ganck. Ascensus, ortus.

-ganck der sonnen. Oriens, ortus solis.

-ghe-blaesen. Inflatus, tumidus, turgidus.

-ghe-blaesen zijn. Turgere tumere.

-ghe-blaesen mensch. Homo inflatus, elatus, fastosus, turgidus fastu: uter.

-ghe-blaesenheyd. Inflatio, tumor.

-ghe-haelt. Sublatus.

-ghe-haelt kleed. Vestis interpolis, vestimentum interpolatum.

ghe nomen. Ablatus.

-ghe-nomen kind. Alumnus. *&* Adoptivus.

-ghe-nomen ter orloghen. Evocatus ad bellum.

-ghe-raept. Collectus.

-ghe-raept krieghs-volck met der haest. Milites tumultuarij, subitarij, subitario collecti.

-ghe-recht. Arrectus, erectus.

op-ghe-schoten. Adultus.

op-ghebe. *vet.* Problema, quæstio.

op-gheven. j. over-gheven. Tradere, dedere, cedere, *&c.*

op-gheven. Deponere, relinquere, dimittere, cedere.

op-gheven. j. over-gheven sich selven. Dedere se, *&c.*

op-geven den last. Imponere alicui onus.

op-gheven den bal. Dare pilam, adjicere pilam, datatim ludere: pilam in tectum mittere.

op-gheven een vraeghe. Quęstionem sive problema proponere.

op-gieten. Superfundere.

op-gorden. Succingere.

op-graeven. Effodere, refodere. *&* Claudere fossa sive aggere.

op-grijpen. Arripere.

op-haelen. Tollere, attollere, sustollere, efferre.

op-haelen. Refricare fricando renovare.

op-haelen de oude kleederen. Interpolare, desquamare.

op haevich/op-hevich. Elatus, stomachosus, capito.

op hanghen/hanghen. Suspendere.

op-heffen. Levare, allevare, elevare, sublevare, tollere, attollere, sustollere, erigere.

op-hevich. Elatus.

op-helpen. Sublevare, erigere, adjuvare.

op-hisschen/op-hitschen. Incitare: accendere animos.

op-hoopen. Accumulare, acervare, coacervare.

op-hooren/op-houden. Desistere, absistere, desinere.

op-houden. In altum tollere. *&* Apertum tenere, sustollere, attollere.

op-houden een schole. Exercere ludum litterarium, ludum aperire, ludimagistrum agere, habere scholam, præesse scholę.

op-houden. Retinere, detinere, sustinere.

op-houden/op-voeden. Sustollere, educare, educere, alere, nutrire.

op houden een kind aen t'vyer. j. vaeckeren.

keren. Puerum ad ignem pandere, infantem fascijs exemptum ad ignem fovere.

Op-houden/af-laeten. Desinere, desistere, quiescere, cessare, abstinere, supersedere, rem institutam omittere.

op-iaeghen. Pervenari, excitare venando, excitare, incitare feras.

Op-jaeghen/op-bullen. Inflare, infarcire, distendere.

Op-jaeghen den buyck. Distendere ventrem.

Op-klaeren. Clarescere, inclarescere, illucescere, lucidum fieri.

Op-klimmen. Ascendere, superscandere.

Op-knoopen. Nodo attollere.

Op-knoopen. Suspendere, nodare collum laqueo, premere collum laqueo : ligno suspendere, agere in crucem.

Op-koesteren. Fovere, molliter educare.

Op-komen. Ascendere, exurgere, existere, emergere, sursum ferri, evadere. *&* Revalescere, emergere ex morbo, calamitate, miseria, *&c.*

Op-komen. Emergere, ex aqua prodire.

Op-komen. Accrescere, crescere.

Op-komen van niet tot yet. Emergere ex humili, de nihilo extolli, ex infimo provehi.

Op-koopen. Coëmere, commercari.

Op-kooper. Pantopola dardanarius: qui omnia coëmit, ut demo cariùs vendat.

Op-krabben. Refricare, frictu aperire.

Op-kramen. Tollere merces expositas, abire cum mercibus expositis.

Op-kretsen. Refricare.

Op-laeden. Superimponere, superingerere, imponere onus.

op-legghen. Superimponere, superponere, imponere.

Op-legghen de hand ende nemen. Manum injicere.

Op-legghen een straffe. Irrogare multam.

Op-legghen ende bevelen. Injungere.

Op-legghen eenen sekeren dagh. Constituere diem certum.

Op-legghen/betaelen. Constituere pecunias, dependere, numerare, nummos præsentare, summam conficere.

Op-legghen. Coacervare, accumulare.

Op-legghen. Ingerere verbera, dare pugnos, obtundere pugnis.

Op-legghen. Incusare, insimulare, accusare, conferre in aliquem culpam, causam derivare, rejicere culpam in aliquem.

Op-lesen de naemen. Recitare catalogum.

Op-lichten. Levare, elevare, allevare, sublevare, sustollere.

Op-lichten kriechs-volck. j. aennemen. Colligere militem.

Op-lichten den vyand. Fugare, in fugam convertere, propellere, propulsare, expellere hostem.

Op-lichten gheld. Sumere, accipere, cogere pecunias. *&* Accipere fœnori.

Op-loop/op-roer. Concursus, concursio, impetus, insultus, assultus, tumultus, seditio.

Op-loopen. Sursum currere, sursum ferri.

Op-loopen. Augescere, augmentari.

Op-loopen/swellen. Tumescere.

Op-loopen de deure. Fores effringere, & in ædes irruere.

Op-looper van deuren/in-breker. Irruptor.

Op-loopigh. Tumultuosus.

Op-loopigh van hoofde. Cerebrosus.

Op-luycken. *vetus.* Aperire, pandere, expandere.

Op-maecken. Exstruere, construere.

Op-maecken. Operi fastigium imponere.

Op-maecken. Perficere, perpolire & absolvere : perpolire extremum laborem, elimare : ornatè & absolutè conficere, ornare.

Op-nemen. Auferre, tollere, suscipere, accipere, assumere, adsciscere, colligere.

Op-nemen gheld. Cogere pecuniam.

Op nemen de tafel. j. af dienen.

Op-nemen ter orloghen. Evocare: vocare ex agris ad subitam & tumultuariam militiam ex necessitate: conquirere.

Op-nemen. Adoptare, arrogare.

Op-nemelinck. Adoptivus puer: filius adoptivus.

p-neem-doeck.j.vodde. Penicillus.

p-nestelen. Adstringere ligulis, succingere ligulis, subducere caligas, *&c.*

p-packen. Convasare.

p-proncken. Adornare, exornare.

p-puylen.j.puylen. Extuberare.

p-queecken. Nutrire, educare.

p-raeden. Instigare, incitare, impellere consilijs, subornare: clàm submittere.

p-raeder. Impulsor, incitator.

p-raepen. Legere, colligere, sumere, desumere, prehendere.

p-recht. Rectus omnino. *&* Iustus legitimus, verus, germanus, syncerus.

p-recht broeder van vader ende moeder. Frater germanus.

p-rechte huys-brouwe. Iusta legitima uxor.

p-recht van herten. Candidus, integer, syncerus, ingenuus ęquus & bonus, non fucatus.

p-rechtigheyd. Candor animi, integritas, synceritas.

p-rechtelick. Candidè, integrè, syncerè, synceriter.

-rechten. Erigere, arrigere, attollere: *&* Exstruere, instituere.

-rechten. Restituere, restaurare, instaurare. **Schaede op-rechten.** Sarcire, resarcire, reparare, solvere damnum, præstare damnum.

-recken. Surrigere, arrigere.

-reden. *vetus.* **j.op-raeden.**

-reeten. *fris sicamb.* Instigare.

-rekenen. *vide* **effen op-rekenen.**

-rijsen. Suboriri, exurgere, subnasci.

rispen. Eructare.

-ritsen. *holl.* Instigare.

-rocken. *holl.* Incitare, instigare.

-roeden.j.op-raeden. Instigare.

-roep. Proclamatio.

-roep vp ver-dieren. Auctio, venditio auctionaria.

-roepen. Vocare, evocare, appellare.

-roepen vp ver-dieren. Proclamare auctionem.

-roeper. Pręco auctionum, pręco auctionarius.

op-roer. Tumultus, tumultuatio, commotio, factio, seditio, bellum intestinum, motus sive concitatio multitudinis. *ger. aufrur. ang. vprore.*

op-roerigh. Tumultuosus, factiosus, seditiosus, turbidus, turbulentus, rerum novarum studiosus.

op-rucken. Sustollere, in altum tollere.

op-rucken. *holl.* **j.op-rocken.** Incitare.

op-ruyden. j. op-raeden. Incitare, instigare.

op-ruytel/op-ruytsel/op-ruetel. *holl.* Oxygala.

op-rusten/toe-rusten. Ornare, adornare, instruere.

op-schaeckelen. Gradatim attollere.

op-schaftigh/recht-schaftigh. Exactus, perfectus.

op-scheppen. Affatim haurire, haurire ambabus manibus.

op-schieten. Exurgere, exoriri. *&* Erigere se subitò. *&* Excrescere, crescere pullulascere, pullulare, adolescere: in altitudinem prosilire.

op-schorpen. Prosecare, resecare: *&* Exenterare.

op-schorssen / op-schorten. Succingere, substringere.

op-schorssen den rock. Colligere altiùs tunicam, succingere se.

op-schrabben. Refricare, fricando aperire.

op-schrift. Titulus, inscriptum: inscriptio, epigraphe, index.

op-schrijven. Inscribere, conscribere, annotare, mandare scriptis, in album referre, referre in codicem, in tabulas: excipere calamo, graphio, stilo.

op-schrobben. Refricare: *&* Incidere, secare, proscindere, scindendo aperire.

op-segghen. Recitare, referre.

op-segghen. Indicere, denuntiare.

op-segghen/af-segghen. Abnegare, renuntiare, abdicare.

op-seyl.j.top-seyl. Throcacium.

op-set.j.veur-neminghe. Propositum inceptum, decretum, statutum, institu-

tum,

tum, scopus, intentio. **Met op-set/met op-set ende wille.** Ex industria, de industria, composito : data sive dedita opera, proposito, studio, consultò, cogitatò, consulta opera, animo deliberato aliquid facere.

op-set. *vetus.* Insidiæ.

op-setten. Imponere, proponere.

op-setten. Constituere, instituere.

op-setten eenen prijs. Præmium, sive bravium proponere.

op-setten/veur-nemen. Proponere, statuere in animo : decernere vel destinare animo.

op-setten. Erigere, tollere.

op-setten het ghelt. Numismatis æstimationem augere.

op-setten. Pandere, aperire, recludere.

op-setter. j. **op-steller.**

op-sicht. Respectus, observatio. & Vultus. & Suspectus: actus suspiciendi sive sursum aspiciendi.

op-sichtigh. Spectandus, observandus, venerandus, conspicuus.

op-sieden. Decoquere. & Ebullire.

op-siedinghe/op-siedsel. Decoctio, decoctum.

op-sien. Respicere, inspicere, intueri. & Suspicere, sursum aspicere, suspectare.

op-sitten. Insidere.

op-sitten te peerde. Equum conscendere, ascendere.

op-slaen. Incudere, ferire.

op-slaen/open slaen. Ictu aperire, effringere.

op-slaen de sloten. Revellere claustra, effringere.

op-slaen. Attollere.

op-slaen de ooghen. Oculos attollere, levare, intendere.

op-slaen. Carius fieri, pretio augescere. **De lijf-kost slaet op.** Annona ingravescit, intenditur.

op-slaen het houwelick. Pacisci nuptias, plausu manuum confirmare.

op-slaen/om-slaen/slooven. Replicare, reflectere.

op-slaen de mouwen. Reflectere manicas, replicare manicas: retegere mu[illegible], brachia sive manus denudare.

op-slagh. Augmentum, auctio, ac[illegible] pretij. **Den op-slagh maecken.** Age[illegible] re pretium, intendere pretium, in[illegible] caritatem, accendere.

op-slagh. j. **onder-slagh.** Stolones.

op-slagh. *holl.* j. **op-sicht.**

op-slocken. Devorare, deglutire.

op-slooven. j. **slooven.** Retegere.

op-sluyten. Secludere. & Condere, r[illegible] dere, reponere.

op-snijden. Resecare, prosecare, dissec[illegible], proscindere.

op-spannen. Intendere arcum, &c.

op-sperren. Pandere.

op-sperren de oogen. Intendere ocu[illegible]

op-spraecke. Infamia, detractio, ca[illegible] nia, ignominia, maledicentia, c[illegible] tium, murmur, contradictio, recla[illegible] tio.

op-springhen. Subsilire, exsilire.

op-staen. Surgere, assurgere, exsurg[illegible], insurgere, consurgere, oriri, exori[illegible] oriri.

op-staen vanden bedde. Surgere cub[illegible]

op-stal. Receptaculum, latibulum, co[illegible] liabulum.

op-stal. *fland.* j. **op-stel.** Seditio, tumu[illegible]. & Machinatio, insidiæ.

op-steken. Tollere, attollere, subrig[illegible], erigere, sursum erigere, in altum [illegible] vare.

op-steken. Condere, recondere.

op-steken het sweerd. Recondere [illegible] dium in vaginam, vagina ensem [illegible] dere.

op-steken/ter herten vatten. Figere [illegible] mo, figere memoriæ, demittere in[illegible] ctus, recondere animo.

op-steken den loon/den tol. Augere [illegible] cedem, pretium, vectigal.

op-steken het koren. Excandefacere [illegible] mentum : in pretium maius exto[illegible] re.

op-steken. Augeri, augescere, crescere. [illegible] **windt steekt op.** Ventus increbre[illegible] nascitur, surgit.

op-steker. Culter, ensis, ensiculus, sica.
op-stel. Erectio.
op-stel. Propositum.
op-stel. Conatus, machinatio, machinę, insidiæ. & Seditio, tumultus.
op-stellen. Erigere, proponere, statuere.
op-stellen eenen winckel. Aperire officinam, tabernam, &c.
op-stellen iets quaeds. Conari, machinari aliquid mali.
op-steller. Auctor, primus motor.
op-stijghen. Ascendere, conscendere.
op-stijginghe. Ascensio, ascensus.
op-stijginghe der moeder. Strangulatus uteri, suffocatio matricis, recursus uteri ad superiora.
op-stoken het vier. Instruere ignem.
op-stoken iemanden. Instigare.
op-stooten. Effringere, pulsando aperire, perfringere, perrumpere.
op-stroopen het vel. j. af-stroopen. Detrahere pellem.
op-stroopen de mouwen. j. op-slaen. Replicare manicas, nudare brachia.
op-swellen. Extuberare, extumescere.
op-taeckelen een schip. Instruere navem.
op-teeckenen. Annotare, signare, monumentis mandare, mandare scriptis, referre in album, in tabulas, excipere.
op-teeckener. Annotator. & Commentariensis.
op-teeckeninghe. Annotatio.
op-teen. *sax. fris.* Educare.
op-tijghen. j. aen-tijghen. Imputare.
op-timmeren. Superædificare, superstruere: & Exædificare, perfectè ædificare, ędificium absolvere.
op-topen. Comere, ornare, adornare.
op-topsel. Ornatus.
op-trecken. Sursum trahere, attollere, in altum trahere.
op-trecken eenen muer. Erigere sive ducere murum.
op trecken. Provehere: exaltare, efferre augere honoribus, promovere ad dignitates.
op-trecken. j. ver-trecken. Abire, discedere, recedere, &c.
op-vaerd. Adscensus, us.
op-vaeren. Ascendere.
op-vallen. Supercidere, superincidere.
op-ver-standen. *vetus.* Resurgere.
op-ver-standenisse. *vetus.* Resurrectio.
op-vliemen. j. vliemen.
op-voeden. Educare, educere, nutrire, enutrire, nutricare, nutricari, alere, fovere.
op-voeder. Educator, nutritor, nutritius.
op-voeren. Sursum vehere, in altum trahere, attollere.
op-voeren den timmer. Excitare ædificium: altius tollere.
op-voeren den muer. Murum ducere.
op-vouden. Complicare.
op-vullen. Explere, ad summum implere, infarcire, distendere.
op-vulsel. Fartura.
op-waert. Sursum, sursum versum, versus superiorem locum.
op waeter. Inundatio.
op-wassen. Increscere, excrescere, accrescere, augescere, assurgere, gliscere.
op-wecken. Excitare, suscitare.
op-wellen. Scaturire, ebullire.
op-wellinghe. Scaturigo, ebullitio.
op-weghen. Ponderare. & Pręponderare, plus ponderare, graviorem esse.
op-worpen/op-werpen. Subjectare: In altum jacere, superjicere, injicere, superinjicere. Sich op werpen veur een overste. Se ingerere dominio, regimini: subdere sibi dominium.
op-werpen wt de maghe. Eructare, ructando ejicere.
op-werpen. Objicere, exprobare.
op-werpen een schantse. Propugnaculum hostibus objicere: jacere aggerem.
op-winden. Subducere, in altum tollere trochleâ, sive succula. & Agglomerare.
op-wrijven. j. op-krabben. Refricare, exulcerare, fricando lædere.
open. Apertus, patens, pandus, patulus, reclusus. *germ. offen. ang. open.*
open van herten. j. open-hertigh.
open brief. Literæ resignatæ.

open brief. Diploma, codicilli, bulla. *vulgò* literæ patentes.
open/onder den blauwen hemel ſtaende. Subdialis, ſubdio.
open vloer. Pavimentum ſubdiale.
open daeghen. Dies faſti. *contrarium.* **ghebonden daeghen.**
open hof. Pandeſia, convivium publicum. *&* Cœna recta, genialis, dapalis, adipalis, opima, dubia.
open ſtaen. Apertum eſſe, patere.
open ſtaen ten halven. Connivere.
open ſtraete/open wegh. Iter patens, pervium.
open-ſtraete/kruyſ-wegh. Compitum.
open-tijd. Tempus ab epiphania Domini uſque ad diem Cinerum, quo ſolennitates nuptiarum celebrantur.
open veld. Campus patens.
open wonde. Vulnus hians ſive latum, & proinde ſanabile minuſque periculoſum.
open doen.j.openen. Aperire.
open gaen/op gaen. Aperiri, dehiſcere.
open ſetten. Pandere.
open zijn. Patere, apertum eſſe.
open-baer. Apertus, manifeſtus, manifeſtarius, evidens, propatulus, planus, perſpicuus, teſtatus. *vox compoſita ex* **open** *&* **baer.** *ſive* **op en baer.**
open-baer dief. Fur manifeſtarius.
open-baer leſer. Profeſſor.
open-baer zijn. Conſtare, manifeſtum eſſe, patere, palam eſſe.
open-baer worden. Manifeſtum fieri, palam fieri.
open-baeren. Manifeſtum facere, manifeſtum habere, patefacere, aperire, palam facere, promulgare, pandere, revelare, indicare, clarum & teſtatum reddere.
open-baeringhe. Manifeſtatio, revelatio.
open-baerlick. Manifeſtè, apertè, manifeſtò, publicè, in propatulo, in publico, in aperto: palam, propalam.
open breken.j.op-breken. Effringere.
open-hertigh. Homo apertus & ſimplex, apertus & candidus: ſincerus, ingenuus, citra fucum: qui aperto pec[...] & citra ſimulationem vultu & lin[...] prodit id quod ſentit, lingua & pec[...] verus. *Martial.*
openen/op-doen. Aperire, adaperire, p[...] facere. *ang. open.*
openinghe. Apertura, apertio.
opentlick. Apertè, liquidè, palàm, mani[...] ſtè, propalam. *germ. offentlich. angl.* [...] *ly.*
oppe.j.op. Super, ſupra, ſurſum, *&c.*
opper. Superior.
opper-biſſchop. Archiepiſcopus.
opper-bootſman. Celeuſtes, navigati[...] moderator.
opper-broecke. Subligar, ſubligaculum[...] moralia, feminalia, ſuperior bracha[...] pars.
opper-buyck.j.over-buyck.
opper-hof/opper-huys. Prætorium: v[...] urbana in quam ſe dominus recipit.
opper-jaegher. Venatoriæ turbæ decu[...] venator maximus.
opper-kaemer.j.opper-ſaele.
opper-kaemerlinck. Decurio cubicu[...] riorum: qui præeſt cubicularijs prin[...] pis.
opper-kapiteyn. Dux primarius.
opper-kercke.j.hoofd-kercke. Templu[...] primarium.
opper-knaepe. Famulus primarius.
opper-kock. Archimagirus.
opper-kouſſens. Femoralia.
opper-lijf.j.over-lijf. Thorax.
opper-maerte. Ancilla primaria.
opper-meeſter. Archididaſcalus, ſchol[...] cha.
opper-ſaele. Cœnaculum.
opper-veld-heere. Imperator, imperat[...] exercitus, archiſtrategus. *vide* **vel[...] heere.**
opper-waeter. Alluvio, alluvies.
opper van hoy. Meta fœni.
opperen het hoy. Fœnum in fœniſecij c[...] mulum addere, fœnum in pyramid[...] exſtruere: colligere fœnum in metas[...]
opperſte. Supremus, ſummus.
oraete/orbaer/ordeel/ *&c.* **j.oor-aete/oo[...] baer[...]**

baer/oor-deel/&c.
ranie-appel.j.aranie-appel.
rant. *germ.sax.sicamb.* j.knap-tandekens krupd. Antirrhinum.
rck. Orca, bellua marina crudelis, dentibus truculenta, balenæ infesta.
rck. Præfractus, cervicosus.
rckachtigh. Præfractus, cervicosus, refractarius, contumax, durus.
rcken/horcken. *fland.* j. luysteren. Auscultare.
rdeel/oordeel. Iudicium.
rden. Ordo, series, modus. *germ. ordnung. gal. ordre. ital. ordine. hisp. orden. ang. order, ordre.*
rden stellen in eenighe saecke. Ordinem rei gerendæ componere.
rden-heeren. Proceres torquati, equites torquati.
rdenlick. Ordinarius: ordine dispositus: in quo ordo servatur.
rdenlick. Ordinatim, ordinatè, ordine, ex ordine, in ordine, per ordinem, compositè, ritè.
rdinancie. Ordo, series, modus, norma, institutum: & Ordinatio, instructio, digestio, dispositio, designatio, metatio: & Constitutio, scitum, statutum, decretum, placitum, præscriptum, edictum, edictio, præceptum, sanctio: lex.
rdinancie stellen op t'gheld. Rem nummariam constituere.
rdinaris. Ordinarius: statarius: solennis: usitatus: frequens: perpetuus & justus.
rdinaris richter. Suus partium judex, ordinarius judex.
rdinéren. Ordinare, ordine ponere, componere, disponere, digerere, instruere, sancire, statuere, constituere, decernere, designare. *germ. ordnen. gal. ordonner. ital. ordinare. hisp. ordenar. ang. ordene, ordyne.*
ordupn/ardupn. Tophus.
ore.j.uder. Vber, mamilla animalium.
orete.j.or-aete.
or-ghel. Organum musicum: Organum sacrum, organum pneumaticum, instrumentum musicum inflatis vento fistulis. *germ. orgal. gal. orgue. ital. organo. hisp. organo. ang. organe.*
orghelist. Organicus, psaltes. *vulgò* organista.
orghel-maecker. Organarius.
or-konde/or-lof/orloghe/orsaeck/ *&c.* j. oorkonde/oor-lof/oor-loghe/oor-saecke/ *&c.*
ors/hors. *vet. fland. ang.* j. ros. Equus.
ors-baere. j. ros-baere.
ors-koren. *campin.* Avena. *q.d.* frumentum equorum.
ort. j. oort.

OS

Os. Bos *propriè* bos castratus *dicitur. germ. ochs. sax. osse. ang. oxe.*
os-baere. *fland.* j. ors-baere/ros-baere.
ossen/van den os. Bubulus, bovillus, bovinus.
ossen-broke. *sax. sicamb:* Arista bovis. j. stal-krupd.
ossen-drijver. Bubulcus, bubsequa, jugarius.
ossen-hupd. Corium bubulum.
ossen-merckt. Forum boarium.
ossen-stal. Bubile. *vulgò* bovile.
ossen-vleesch. Bovillę carnes, bubulcaro, bubula, æ.
ossen-weyder. Armentarius.
osen-druyp/osen-loop. j. oos-druyp.
osset. Subsericum. *gal. ostade, hostade.*
ostagie/ stagie. Obses. *vulgò* obstagium, stagium. *gal. ostage. ital. hostaggio, staggio. ang. hostage.*

OT

ostrupts. j. oosterluepe. Aristolochia.
Otter. Lutra: canis fluviatilis.

OV

Ou/ abe/ & au. *pro* af/ *id est,* ab, de, *quidam veteres scripserunt & pronunciarunt: hinc* ou-bolligh / ou-weerdigh / ou-wijs/ *&c.*
ou-bolghe/ abolghe. *vetus.* Iracundia, furor: indignatio, ira.
ou-bolghigh/abolghigh. *vetus.* Iracundus morosus.

ou-bolligh/au-bolligh. Absonus,non recte sonans,absurdus,ineptus: & Absurdus,absurda loquens, absona effutiens, fatuus.

ou-bolligh mensch. Homo absurdus,difficilis, morosus, ἀβουλής.i. temerarius,inconsultus.

ou-bollighe stemme. Vox absona.

ou-weerdigh. j. au-weerdigh. Indignabundus morosus. *ang. waywarde.*

ou-weerdigheyd. Morositas.

ou-weerdighlick. Morosè.

ou-wijse. j. au-wijse / awijse. Dissonantia.

ouaere/ouere.j.opevaer. Ciconia.

oud. Antiquus,senex,vetustus,vetus,veter, priscus, grandęvus, annosus, veteranus: magnus natu,grandis natu.

oud thien jaeren. Annos natus decem.

oud boeve. Veterator.

oud man. Vir senex,senex,vetulus.

oud wijf. Anus,vetula. **oud wijfken.** Anicula.

oud worden. Senescere,consenescere,insenescere,veterare, veterascere, inveterascere,vetustescere.

oud-backen brood. Panis hesternus,vetus, non recens.

oud-borgher-meester. Exconsul,vir consularis,consulis munere defunctus.

oud-vader. Avus.

oud-moeder. Avia.

oud-groot-vader. Proavus.

oud-groot-moeder. Proavia.

oud-kleer-kooper. Scrutaria,orum:scrutorum emptio.

oud-kleer-kooper/oud-kleer-lapper. Interpolator,mango, veteramentarius sartor,scrutorum emptor,scrutarius.

oud-kleer-merckt. Forum scrutarium.

oud-lapper. Veteramentarius sutor.

oud-oom. Avunculus magnus,patruus magnus: avi frater.

oud-saecten. Vetus,senex.

oud-schap. *vetus.* Senecta,senectus.

oud-schoen-lapper. Veteramentarius sutor,suppactor.

oud-schouteth. Vir pretorius: qui praeturam gessit. Exprefectus : qui prae[...] aliquando fuit.

oud-waerier. *vetus. fland.* Veteram[...]rius : qui veteres merces vendit. [...] *fland. vi. warier.*

oudachtigh. Vetulus.

oude/oudde. Ætas,senectus,vetustas.

oudelick. Senilis: & Seniliter.

ouden.j.oud worden. Senescere.

ouder. Ætas,senium,senectus,vetustas[...]

ouder-dom. Vetustas,senectus,senilis [...] matura ætas.

ouder. Senior,maior natu.

ouder-lingh. Senior. **ouder-linghen.** Archigerondes,principes seniores, sum[...] senes.

ouder-man. Tribunus plebis.

ouder-mannen. Patres,senatores,trib[...] plebis. πρεσβύτερος, *inquit Gabriel Portus,in lib. de bono senectutis, apud Graecos [...] eum tantùm significat* qui sit maximè [...]nex, vel antiquissimus : *sed* qui auct[...]tate quadam cum maturitate juncta [...]lijs prestat & preest.

ouders. Maiores,antiqui,antiquitas.

ouders/vader ende moeder. Parentes.

oudheyd. Vetustas,senium.

oudken. *fland. teneramond.* Avia. *mech[...]* **woudken.**

oude-vaer. *holl.* **j.ope-vaer.** Ciconia.

ove. *vetus.* **j.ave/af.** Ab,de.

ovel. *vetus.sax.sic.fris.* **j.evel.** Malus.

ovel-daed.j.eveldaed.

oven/back-oven. Furnus. *germ. offen. s[...] aven.ang.oven.*

oven/alembick. Turbo.

oven/bern-oven. Fornax.

oven-bessem. Peniculus furnarius.

oven-vuer. Fabrica furni:pistrinum: loc[...] ubi panis coquitur. *vulgò* furnile.

oven-gaffel. Rutabulum.

oven-gat. Prefurnium.

oven-huys.j.oven-vuer.

oven-koeck. Panis speusticus.

oven-krucke. *vetus.* Rutabulum.

oven-kloet. Rutabulum.

oven-mondt/oven-gat. Præfurnium, [...] patens furni,propigeon.

ven-pael. Pala, infurnibulum.
ven-stock/oven-staeck. Rutabulum.
ver. Super, supra, desuper, ultra, præter, trans. ὑπέρ. germ. voer. sax. aver. angl. aver.
ver al. Vbique, ubique gentium, ubique locorum, ubilibet, passim, circumcirca. & Vniversalis, universus.
ver hol over hol vallen. Præcipitem delabi.
ver mael-tijd. Inter prandendum, in prandio, dum prandetur, inter cænam, super cęnam, in cæna.
ver drij daghen. Ab hinc triduum vel triduo.
ver veel jaeren. Ab hinc multos annos: multi sunt anni cùm, &c.
ver langhe. Iam pridem, jam diu, pridem.
ver. Preteritus. Den tijd is over. Tempus præterijt. De gramschap is over. Ira consedit, sedata est.
ver ende weder. Vltro citroque: huc atque illuc: sursum, hinc deorsum atque illinc.
ver ende weder gaen. Palari, passim vagari.
ver. j. oever. Litus, ripa.
ver in compositione. Super, per, præ, valdè, ultra modum, supra modum.
over-achte. Capitis proscriptio: annotatio secunda post annum & diem. vide achte.
over-aen doen. Superinduere.
over-aesen. Obruere nimia esca.
over-aete/ over-aetheyd. vetus. Saturitas nimia: nimia ingluvies, gastrimargia.
over-ander. Alternus.
over ander dagh. Alternis diebus.
over-ander-daeghsche koortse. Tertiana febris.
over-anderen. Alternare.
over-anderlick. Alternè, alternatim, alternis vicibus, alternis, vicissim.
over-arbeyden. j. ver-arbeyden.
over-arm. Perpauper.
over-baerigh. Præcellens, præstans.
over-baerigheyd. Prestantia.
over-baete. Vtilitas reliqua, reliquum commodi aut fructus.
over-been. Ganglium, superos, excrescens & superfluum os: tuberculum osseum.
over-bisschop. j. opper-bisschop. Archiepiscopus.
over-bleven. Residuus, reliquus, superstes.
over-blevelinghen. Reliquiæ.
over-blijde. Perlætus.
over-blijfsel. Reliquiæ.
over-blijven. Superesse, restare, reliquum esse.
over-blijvende. Reliquus, superstes.
over-blijvende schuld. Reliqua, debita quę permanent & supersunt adhuc.
over-brassen. Plus æquo epulari, gravare se nimijs epulis, obruere se epulis.
over-breken. vetus. Infringere. & Prevaricari.
over-breker. vet. Infractor, transgressor, prevaricator.
over-brenghen. Transferre, deferre, referre, proferre: & Transigere, peragere, exigere, traducere: & Prodigere, dissipare, dilapidare, consumere.
over-brengen sijn leven. Degere ætatem, transigere vitam.
over-buyck/opper-buyck. Epigastrium, pars ventris supra umbilicum.
over-buycken. j. ver-buycken. Onerare ventrem, saburrare.
over-daed. Luxus, luxuria, intemperantia, immoderatio, crapula.
over daed. vetus. fland. holland. sicamb. pro ovel-daed. Malefactum, scelus, injuria, vis.
over-daedigh. Luxuriosus, intemperans, immodicus, profusus.
over-daedigh. vet. Violentus, atrox.
over-daedigheyd. Luxus, intemperantia, crapula.
over-daedighlick. Immodicè, immoderatè, intemperatè, intemperanter, incontinenter.
over-daeght. Plenus dierum.

over-deck. Operculum.
over-deck van t'schip. Catastroma.
over-decken. Cooperire, contegere, superintegere, obtegere, obtendere, obducere, insternere.
over-decken. Deprehendere vel comperire in stupro sive adulterio.
over-deckt. Coopertus, contectus.
over-deckt schip. Navis cataphracta, constrata, tecta.
over-deckten waegen. Currus cameratus, petoritum, vehiculum tympano contectum.
over-deel. Superficies.
over-dencken. Meditari, reputare, mente pertractare, animo agitare, perpendere, pensiculari, versare animo, lustrare animo & ratione : revolvere, pervolvere.
over-dorpel. j. boven-dorpel.
over-dragh/over-draght. Translatio, traditio.
over-dragh. *vetus.* Fœdus, pactum, pactio, conventio.
over-dragen. Transferre, transportare.
over-draghen. Reportare, renunciare, referre.
over-draghen / met malkanderen over-een-draghen. Transigere, pacisci, convenire, concordare, consentire, assentiri, concedere in sententiam, &c.
over-draghen/be-draghen. Deferre, accusare.
over-draghen / op-draeghen het goed. Transcribere, transferre rem nostram in alterius dominium.
over-dragher. Translator: & Delator, accusator, sycophanta : quadruplator, calumniator: occultus accusator.
over-draghinghe. Translatio. & Transactio, consensus, assensus: & Delatio, accusatio.
over-dranck. Potus superfluus.
over-drincken. Plus æquo bibere, obruere se potu. over-droncken. Obrutus potu nimio.
over-dringhen. Valde premere: opprimere: & Obtrudere, invito & renuenti offerre.
over-droeve. Pertristis.
over-drotigh. Pertęsus.
over-dueren. Perdurare.
over-dweers/over-dwaers. Transversus, obliquus.
over-dweerselick. Ex obliquo, ex transverso, obliquè, transversè.
over-een draghen. Convenire, concordare, congruere.
over-een-komen. Convenire, concordare, congruere, consonare, consentire, quadrare, respondere, conformem esse, & Pacisci.
over-een-stemmen. Consonare, concordare, consentire.
over-eer-gisteren. Nudius quartus.
over-eynde. Erectus, arrectus.
over-eynde setten. Erigere, arrigere.
over-eynde staen. Stare, erectum sive arrectum esse.
over-eysschen. Exigere plus æquo.
over-eten. Plus æquo comedere: onerare stomachum cibis, vorare.
over-gaen. Transire, transgredi, transmeare, permeare.
over-gaen. Supervenire.
over-gaen. Præter vires ire, lassari aut fatigari eundo.
over-gaen. j. over-komen. Supervenire, obvenire.
over-gaen iemanden. Invehi in aliquem, maledictis aggredi aliquem, ferri in aliquem impetu sermonis : incessere, convitijs insectari aliquem, acriter corripere, objurgare, reprehendere aliquem.
over-ganck. Transitus. & Lues, morbus influens, morbus cęli, morbus epidemius, morbus pandemus, palabundus, communis, universalis.
over-gave. Traditio.
over-ghe-komen. Adventitius.
over-ghe-recht. j. hals-ge-recht. Iudicium causarum criminalium.
over-gheven. Tradere, transscribere.
over-gheven de erve. j. over-setten. Transmittere, transferre hæreditatem.

over-gheven/op-gheven. Dedere,totum subdere: in manus,potestatem & arbitrium alterius dare : in fidem alterius tradere,permittere fidei vel in fidem & potestatem alterius.
over-gheven de stad. Tradere,dare urbem hostibus,oppidum dedere.
over-gheven/braecken. Reddere vomitu, vomere,evomere.
over-ghe-vigh. Dedititius.
over-ghe-wichte/over-waghe. Superpondium : auctarium quod super pondus apponitur.
over-ghieten. Superfundere,perfundere, superinfundere.
over-goten. Perfusus.
over-goed. Perbonus.
over-grijpen. Prorsus complecti sive comprehendere.
over-groot. Prægrandis,vastus,immensus, permagnus,enormis,immodicus,immanis.
over-groot-vader. Proavus.
over-groot-vaders vader. Abavus,proavi pater.
over-gulden.j.ver-gulden.
over-haelen. Transportare,trajicere.
over-haelen. Acriter reprehendere,carpere,objurgare,excipere contumelijs,jurgijs.
over-haesten. Preproperare,deproperare, præcipitare.
over-haestigh. Præproperus,preceps.
over-hand. Palma,victoria, principatus, primæ. De over-hand hebben. Prævalere,principatum tenere,primas obtinere, victoria potiri , rerum potiri, imperium tenere,vincere.
over-hand/over-hands. Alternatim, per vices: alterna vice.
over-hanghen. Propendere,superpendere, prominere. & Impendere.
over-heer. Præfectus,princeps.
over-heer alleen. Monarcha.
over-heeren. Subjugare,subigere, imperio sive dominio suo subjicere. & Dominari.
over-heerschen. Subjugare,Opprimere.
over-helden. Impendere.
over-hoeck. Obliquus,transversus, limus. & Obliquitas.
over-hoecks.j.over-dweers. Obliquè.
over-hoef. Supercrescentia ungulę equinę.
over-hoere. *vetus.* Pellex.
over-hoeretje. Pellicatus.
over-hoofd. Superior princeps,præfectus, primas,primus,vir primarius,maior.*q.d.* supremum caput.
over-hoofden/overste. Primates,proceres, summates.
over-hoofd-man. Imperator, archistrategus. *vulgò* summus capitaneus.
over-hoop. Acervatim,cumulatim:in acervum,in cumulum.
over hoop loopen. Concurrere,in unum colligi,conglobari,coire,confluere.
over-hooren iemanden. Audire aliquem.
over-hoorigh. *fland.* j. on-ghe-hoorsaem. Inobediens.
over-jaeren. Annum sive annos excedere. *vulgò* superannare.
over-jaerigh. Anno vel annis maior:quod ætatem unius vel etiam plurium annorum excessit.
over-jaerigh.j. meerder-jaerigh. Annis maior,viginti quinque annorum.
over-jaerighe ende seer oude lieden. Senes graves annis,defessi ætate,confecti ætate.
over-ijlen.j.over-haesten/ver-rasschen.
over-kleed. Amiculum , pallium,superior vestis.
over-kleeden. Supervestire, superintegere veste,amicire.
over-kleyn. Perparvus,admodum parvus, perpusillus,perparvulus.
over-klimmen. Transcendere,superare.
over-kock.j.opper-kock. Archimagirus.
over-komen. Supervenire,obvenire,intervenire,pervenire,advenire, contingere, oriri,oboriri,suboriri.& Acquirere,adipisci.
over-komen met iemanden. Convenire, transigere, componere , conficere cum aliquo,consentire,concordare,congruere,pacisci,pactum facere.

over-

over-komen. Vincere, superare.

over-komen de pijne. Dolorem superare, vincere ferendo: pervincere: humanè pati, humanè ferre.

over-kominghe. Conventio, pactum, contractus.

over-komste. Superventus, adventus: transitus.

over-koren. Auctarium, mantissa frumenti: pauxillum ultra mensuram. *q.d.* gramen abundans.

over-koud. Prefrigidus.

over-kracht. Violentia.

over-krachtigh. Violentus.

over-kroppen. j. ver-kroppen.

over-laeden. Degravare, prægravare, obruere, supra vires onerare, opprimere nimio onere.

over-laeten. Reliquum facere.

over-laeten. Tradere, transferre.

over-laeten de erve. j. over-setten.

over-land. Germania superior.

over-lander. Germanus superior.

over-langh. Perlongus, immodicè procerus, colosseus.

over-langh. Diu, jamdiu, perlongum tempus, dudum, jamdudum, jam olim, jam pridem.

over-last. Oppressio, vis, contumelia, injuria, violentia.

over-lasten. Opprimere, degravare, prægravare: & Violare aliquem, invehi in aliquem, contumeliam facere alicui.

over-lastigh. Onerosus, gravis, molestus, violentus, contumeliosus.

over-lastigh zijn met veel woorden. Obtundere, fastidium & molestiam adferre multa dicendo. & repetendo.

over-leden. Præteritus, transactus: & Mortuus, defunctus.

over-læder van schoenen. Obstragulum, aluta calceorum: corium superius calceorum.

over-legghen. Superponere.

over-legghen. Calculum ponere, imposito calculo rationem computare.

over-legghen. j. over-dencken. Revolvere animo, perpendere.

over-leghen. Oneratus, aggravatus.

over-leghen meerssche. j. ver-leghen.

over-lesen. Perlegere, relegere, transigere.

over-leven. Superesse, superstitem esse, *vulgò* supervivere.

over-leven yemanden. Vita superare aliquem: vivendo vincere.

over-levende. Superstes.

over-leveren. Tradere, transscribere, traducere, transferre.

overlid. Agnatum membrum.

over-lijd. Transitus: & Mors, obitus.

over-lijden. Transire, pertransire, transgredi, trajicere, transmittere, præterire: Interire, perire, transire ex hac vita, decedere vita, mori.

over-lijf. Thorax.

over-lijvigh. Superstes.

over-loop. Transcursus, excursus.

over-loop tot den vyand. Transfugium, defectio ad hostes.

over-loop der wateren. Inundatio, exundatio, abundantia: alluvio.

over-loop/over-deckfel. Operculum.

over-loop van t'schip. Fori, tabulata navium constrata, per quæ nautæ feruntur.

over-loop van t'schip. *sax.* Epotides: auriculæ navis: rostra navis: ligna ex utraque parte proræ prominentia.

over-loopen. Transcurrere, percurrere, cursim pertransire. & Perstringere, summatim dicere, legere, scribere, cursim, celeriter pertransire: levi manu, levi brachio agere.

over-loopen/over-vallen. Opprimere inopinato: prævenire: advenire priusquam alij putent aut cupiant.

over-loopen. Cursim pedibus calcare, citato cursu obterere aliquem.

over-loopen tot den vyand. Transfugere ad hostes, deficere.

over-loopen/ over-vloeden. Abundare, exundare, redundare, inundare, exuberare, restagnare, ultra margines intumescere, exæstuare, efferre se alveo.

over-loopen int sieden. j. over-sieden. Ebul-

Ebullire.

Over-looper. Perfuga, transfuga, defe-ctor, desertor.

Over-looten. Applumbare, plumbo operi-re aut tegere.

Over-loven. Pluris indicare quàm par sit.

Over-luy. Persegnis.

Over-luyd. Valdè sonorus, clarisonus, vo-calis.

Over-luyd roepen. Magna voce procla-mare, plena voce clamare, exclamare.

Over-maete. Auctuarium, corollarium.

Over-maetigh. Immoderatus, super-fluus.

Over-man. *vetus.* j. **over hoofd.** Præfe-ctus, præpositus.

Over-mantel. Epirogium, pallium quod togæ superinduitur: chlæna, lęna.

Over-meester van de schole. Archididas-calus, ludi literarij præfectus.

Over-menighen. Multiplicare, augere nu-merum.

Over-meten. Permetiri.

Over-mids. Per medium. **Over mids klieven.** Dissecare, diffindere, per me-dium secare.

Over mids. Per, præ. **Over-mids groote droefheyd.** Præ nimia tristitia.

Over-moed. Fastus, animi elatio, arrogan-tia: & Injuria, contumelia.

Over-moedigh. Fastosus, elatus, arrogans. & Contumeliosus.

Over-moedighen. *vetus.* Superbire, arro-gare, magnificè de se sentire.

Over-moghen. Prævalere.

Over-mondigh. Magniloquus.

Over-morghen. Perendie, dies perendi-nus, die perendino.

Over-nachten. j. **ver-nachten.** Pernocta-re.

Over-nachtigh. Pernox.

Over-nachtighe spijse. Cibus pridianus, hesternus.

Over-naem. Cognomen fictum, agnomen fictitium.

Over-nemen. Transferre.

Over-nemen. Assumere sibi, transferre in se.

Over-nemen/ over grijpen met de han-den. Manu complecti.

Over-oogh-brauwe. Supercilium.

Over-oud. Pervetus, pervetustus.

Over-oud mensch. Persenex, senio confe-ctus, decrepitus, annis obsitus, capularis, capulo vicinus.

Over-oud oom. Avunculus maior, patruus maior.

Over-oud vader. j. **over groot-vader.** Proavus.

Over-pecken. Perlinere pice.

Over-peynsen/over-dencken. Meditari, reputare, mente pertractare.

Over-raeden. j. **over-reden.**

Over-recken. Pertendere.

Over-recht. *fland.* **aver-recht.** Præposte-rus, præter rectum.

Over-reden / over-raeden. Persuadere multis verbis. & Flectere verbis, dictis delinire.

Over-redinghe/over-raedinghe. Persua-sio.

Over-reycken. Pertingere, extendendo pervenire.

Over-reyn. Permundus.

Over-rekenen. Pernumerare, recensere.

Over-rijden. Curru aut equo transire. & Curru aut equo proterere, obterere, af-fligere.

Over-rijden een kind. Citatis jumentis, obterere puerum, protracta quadriga af-fligere puerum.

Over-rock/over-kleed. Amiculum, epito-gium: chlæna, lęna.

Over-rock / koor-kleed. Amiculum lin-teum, vestis linea religiosa. *vulgò* super-pelliceum.

Over-rompelen. Impetu opprimere: op-primere ex improviso.

over-rugghe. Supinus, resupinus.

Over-rugghe legghen. Supinare, supinum collocare, supinare in tergum, resupi-nare.

over-saept/ oft over-saedt/ gortigh verc-ken. Porcus grandinosus, leprosus, insin-cerus. *gal. sursemé. q. d.* superseminatus quibusdam ceu granis lepræ.

over-

over-ſalven. Perungere, ſuperungere, ſuper linere, oblinere. **over-ſalft.** Perunctus, delibutus.
over-ſchaduwen. Obumbrare, adumbrare.
over-ſchatten.j.ver-ſchatten.
over-ſchenckel. *ſax.* Femur.
over-ſchepen. Transfretare, navigio traduci vel traducere, nave tranſvehi vel tranſvehere: trajicere amnem navigio: permetiri æquor, emetiri fluvium: tranſmeare: deferri rate in ulteriorem ripam.
over-ſchicken. Tranſmittere.
over-ſchieten. Vlterius jaculari.
over-ſchieten. Redundare, ſupereſſe, reliquum eſſe, ſuperfluum eſſe: ſupervacaneum eſſe.
over-ſchietſel. Reliquiæ.
over-ſchoncken. Obrutus potu, ebrius.
over-ſchoon. Perpulcher.
over-ſchot. Reliquiæ, reliqua.
over-ſchote/over-ſcheute. Tradux, rumpus: propago vitis ab arbore in arborem traducta.
over-ſchricken. Prætermittere, præterire, omittere.
over-ſchrijden. Tranſgredi, varicando tranſcendere.
over-ſchrift. Tranſcriptum. *&* Reſcriptum.
over-ſchrijven. Tranſcribere, deſcribere, reſcribere.
over-ſchrijven. Perſcribere, ſcripto ſignificare, literis nuntiare.
over-ſeer. Permultum, ſummopere, per quàm.
over-ſeeſch/over-ſeeuſch. Tranſmarinus.
over-ſegghen. Perferre, referre. *&* Deferre, accuſare.
over-ſenden. Tranſmittere, mittere.
over-ſetten. Trajicere, tranſvehere, tranſportare, tranſmittere, traducere.
over-ſetten inde rekeninghe. Tranſcribere, transferre in aliud nomen.
over-ſetten de erffeniſſe. Tranſcribere hęreditatem, tranſmittere hęreditatem, transferre.
over-ſetten van d'een tale in d'ander. Transferre, vertere, convertere, interpretari.
over-ſetter. Tranſlator, interpres, & orator.
over-ſieden. Ebullire, effervere, effervefcere, effundi inter bulliendum.
over-ſichtigh. Obliquatis oculis intuens reſpiciens: qui altè, & ferè ſupra oculos elevat id quod inſpicere vult. a ... tio laborantes hyperopas *vocat Geſnus.*
over-ſien. Vlterius videre: *&* in altum reſpicere.
over-ſien. Perluſtrare, circumſpicere, & Examinare.
over-ſien/ over-leſen. Recognoſcere, & Relegere, perlegere. *&* Corrigere, emendare: *&* Recognoſcere, recenſere.
over-ſien.j.ver-ſien. Prætermittere negligentiâ non advertere.
overſienigh.j.over-ſichtigh.
over-ſijn. Supereſſe.
over-ſilveren.j.ver-ſilveren. Includere argento.
over-ſlaen. Vltra metam pellere.
over-ſlaen. Prętervolare, aliſque plaudere.
over-ſlaen. Integere, involuere.
over-ſlaen. Omittere, prætermittere, tranſilire, pręterire.
over-ſlaen ſijn goed. *vetus.* j.**deur-iagen.** Prodigere, profundere, liberalitatis limites tranſgredi.
over-ſlaen/over-tellen int kort. Recenſere, percurrere numerando, revolvere numero, rerum ſuarum prodigum ſeu profuſum eſſe, dilapidare.
over-ſlaen. j.over-dencken. Verſare animo, pervolvere, revolvere.
over-ſlaegher. Columbus prætervolitans aliſque plaudens.
over-ſlaegher. *vet.* Prodigus.
over-ſlagh. Involucrum, integumentum, ſupparus, ſupparum.
over-ſlaven.j.verſlaven.
over ſloof. Præputium: pellis glandem tegens.
over-ſloop. *fland.* **j.over-rock.**
over-ſmęren.j. over-ſalven.
over-ſnijden.j.deur-ſnijden.
over-ſnoode. Pervilis,

er-sout. Persallus.
er-spel. Adulterium, mœchia, furtum, stuprum.
ver spel-kind. Adulterinus, spurius, nothus.
ver-spelen / over-spel doen. Adulterare, adulterari, mœchari, alterius thorum polluere.
ver-speelder. Adulter, mœchus, alieni matrimonij subsessor.
ver-speelster. Adultera, succuba.
ver-speligh. Adulterinus, nothus.
ver-springhen. Transilire, ultra salire.
ver-spronck. Transultus.
ver-spronck. j. over-steck. Podium, projectura domus.
ver-staen. Superstare.
ver-staen. Astare, assistere: præsentem esse, interesse alicui negotio.
ver-stappen. Prætergredi transgredi.
ver-steck/over-stecksel. Subgrunda, projectum, projectura domus: Podium, menianum, pergula, projecta domus, imbricamentum.
ver-stellen. Transferre, traducere, transponere.
ver-stille. Valdè quietus: transquietus, *Paut.*
ver-streck/over-strijck. Præteritio.
ver-strecken. Præterire.
ver-streken tijd. Tempus præteritum.
ver-strijck. Præteritio, transitus.
ver-strijcken/ over-strecken. Præterire, transire, elabi.
ver-strijcken. Oblinere, superlinere, perungere, superungere.
ver-strijden. Vincere prœlio. & Persuadere invito & nolenti.
ver-strijden. Persuadere multis verbis.
ver-stulpen. Reflectere, recurvare.
ver-stulpt. Reflexus, recurvus.
ver-swaer. Prægravis.
ver-swaeren. Prægravare.
ver-swemmen. Tranare, natando trajicere.
ver-swert. Perniger.
ver-tal. Numerus superfluus.
ver-talligh. j. over-telligh.
over-tellen. Pernumerare, adnumerare, recensere.
over-telligh/ over-talligh/ over-tolligh. Supervacaneus, supervacuus, superfluus.
over-togh. Obductio, obvolutio, operimentum, involucrum, theca.
over-toghen/over-trocken. Obductus, tectus, opertus.
over-toght. Trajectus, trajectio, transitus.
over-tolligh. j. over-telligh. Supervacaneus, superfluus, abundans.
over toonen. Convincere testibus, arguere testibus, convincere argumentis.
over-trecken. Transire, transmeare, permeare, permittere, transmittere, trajicere, transfretare.
over-trecken. Obducere, cooperire, tegere, obtegere, vestire, superinducere, adoperire.
over-trecken met leder. Pelliculare, obtegere sive obstruere corio vel pelle.
over-trecken. Obnubilare, nubilo obtenebrare.
over-trecksel. Obductio, operimentum, theca, obvolucrum.
over-treden. Transgredi, prævaricari, delinquere. & Deficere, desciscere, rebellare.
over-treder. Transgressor, prævaricator.
over-tredinghe. Transgressio, prævaricatio, delictum.
over-treffen. Excellere, antecellere, præcellere, præstare, ante ire, superare, exuperare.
over-treffelick/ overtreffende/ over-treffigh. Excellens, antecellens, præcellens, eximius egregius preſtabilis.
over-treffelickheyd/over-treffigheyd. Excellentia, preſtantia, exuperantia.
over-treffelicken. Excellenter, eximiè, egregiè.
over-trocken. Obductus, tectus, coopertus. & Obnubilatus, nubilus.
over-tuygh. j. over-trecksel.
over-tuyghen. Convincere testibus.
over-vaerd. Transitus, trajectus.
over vaeren. j. over scheppen. Trajicere, transvehi.

Over-vallen. Supercidere.

Over-vallen/over-lasten. Obruere, opprimere, pessundare. & Opprimere inopinatò.

Over-vallen. Transfugere ad hostes, deficere.

Over-valligh. Transfuga.

Over-vallinghe. Oppressio. & Transfugium.

Over-vele. Plurimus.

Over-vet. Prępinguis.

Over-vlieghen. Supervolare, supervolitare, transvolare, pervolare.

Over-vliegher. Perceler, velox & agilis supra modum: strenuus in primis.

Over-vlieten. Superfluere, redundare.

Over-vloed. Abundantia, affluentia, redundantia, superfluitas, hubertas, copia, luxus, luxuria.

Over-vloed/op-waeter. Inundatio maris: alluvio.

Over-vloeden/over-loopen. Superfluere, redundare, abundare, exundare, exhuberare, scatere.

Over-vloedigh. Abundans, redundans, affluens, huber, profusus, effusus, superfluus.

Over-vloedigheyd. j. over-vloed.

Over-vloedighlick. Abundanter, effluenter, copiosè, fusè, effusè, profluenter, fœcundè, plena manu.

Over-voeren. Trajicere, transvehere, transportare, transferre in ulteriorem fluvij ripam.

Over-voerder. Portitor, vector.

Over-waeghe. j. over-ghe-wight.

Over-waen. *vetus.* Gloriatio.

Over-waend. j. ver-waend. Gloriosus.

Over-was van t'vleesch. Excrescentia carnis, callosa & superflua caro.

Over-wassen. Supercrescere, excrescere.

Over-waeter. Procella. & Inundatio. & Diluvium.

Over-waeteren. Inundare.

Over-weghen. Præponderare. & Perpendere.

Over-wel. Perbene.

Over-weldighen. j. ver-weldighen.

Over-welven. j. ver-welven. Camare, fornicare.

Over-werck. Parergum, opus quod ultra pensum.

Overwight. j. over-ghe-wight.

Over-wijsen. j. over-toonen.

Over-wille. Vis, violentia. & Pertinac, arrogantia.

Over-willigh. Violentus, pertinax, arrogans.

Over-wind-brauwe. Supercilium.

Over-winnen. Lucrari ultra pensum

Over-winnen/ ver-winnen. Vincere, devincere, evincere, pervincere, convincere, superare, debellare, subjicere, subjugare.

Over-winnen. Reum peragere, condemnare.

Over-winnen. Adulterio gignere.

Over-winner. Victor, domitor.

Over-winnigh. Compos victoriæ victor.

Over-wonnen. Victus convictus, superatus.

Over-wonnen van diefte. Manifestus furti.

Over-wonnen bastaerd/in over-spel ghewonnen. Filius incestus, nothus, spurius, adulterinus.

Over-winteren. Perhiemare.

Over-wissel. Collybus. *vulgò* cambium

Overen. Superesse, reliquum esse: & perlucrari.

Over-heyd. Præstantia, prærogativa, eminentia, principatus. & Magistratus, præsides superiores, prępositi.

Overigh. Reliquus, residuus.

Overigh zijn. Superesse, reliquum sive residuum esse.

Overigheyd. j. overheyd.

Overlick. *vetus.* Abundè, ubertim.

Overste. Supremus, summus, maximus, perfectus, præpositus, primus, præcipuus. Magistratus, primates, primores, optimates, præfecti, magnates, proceres, senatores.

Overste maecken. Præficere, præponere

Overste zijn. Præesse, præsidere, præ-

ctu

ctum esse, supremum esse.
Overre. *fland.* j. ovaere/ opevaer. Ciconia.
Ovet.j.oest. Poma.
Ouraer.j.autaer.
Ouwe.j.ope. Ovis. Ouwe. *inquit Gesnerus, Suevis dicitur* ovis femina quæ agnos & reliquas oves in pascua ducit.
Ouwe/auwe. *vet.* Pratum, pascuum. *&* Insula. *&* Ager. *&* Tempe: locus pascuus & convallis: qualia loca inter montes valles ac amnes visuntur: *hinc multa oppidorum & paganorum nomina.*
Ouwken.j.oudken. Avia.
Ouweerdigh / ouwijs / *&c.* j. ouweerdigh/ au-weerdigh/ ou-wij-sigh / au-wijsigh.
Ouwel.j.oblije. Laganum.

PA

PAcht. Vectigal, reditus fundi, pręstatio frumentaria: *&* redemptio, conductio, locatio: *&* Merces coloni.
Pacht/pacht-hof. Villa.
Pachten. Redimere, conducere.
Pacht-goed. Villa, colonia.
Pacht-hof. *fland.* Villa, colonia.
Pacht-huere. Pensio.
Pacht-huys. Villa, colonia: domus villica.
Pachtenaer.j.pachter.
Pachter. Redemptor, conductor, manceps, publicanus, decumanus. *vulgò* redimarius.
Pachter/ land-pachter. Colonus, prædij rustici conductor, villicus, villæ conductor.
Pack. Fascis, sarcina. *gal. pacquet. ang. packe.*
Packsken. Fasciculus, sarcinula.
Pack-beeste. Iumentum clitellarium, dossuarium, sarcinarium.
Pack-drager. Gerulus, baiulus, dossuarius, sarcinarius, angarius.
Pack-muyl. Burdo, hinnus.
Pack-peerd. Equus clitellarius.
Pack-huys. Promptuarium mercium, horreum, apotheca.
Pack-kleed/pack-laecken. Segestre, segestria, orum: involucrum mercium.
Pack-naelde. Acus qua sarcina & fasces mercium consuuntur & compinguntur: acus sarcinaria.
Pack-papier. Charta emporetica vel emporeutica: quę segestrium vice mercibus involucra præbet.
Pack-sadel. Clitella, sagma.
Pack-stock. Fustis sarcinarius: baculus quo fasces & sarcinę compinguntur & adiguntur.
Packen. Sarcinare, compingere, colligere in sarcinam, in fascem colligare, conjicere in fasciculum, stipare, constipare. *gal. pacquer, pacqueter. ang. pacque.* Packt u van hier. Auferte hinc, abi, apage, apage te, facesse hinc.
Packen in papier. Amicire chartis, obvoluere papyro.
Packer. Compactor mercium.
Packet. Fasciculus. *gal. pacquet.*
Pad. Vestigium.
Pad/voet-pad. Semita, callis, via trita, trames. *ang. path.*
Pad/patte. *vetus.* Palma pedis, planta pedis. πατίω. i. calco.
Padde. Bufo, rubeta maior: rana venenata. *ital. botta. ang. padde.*
Padde van t'slot. Seræ latibulum.
Padden-bloemen. Cynanthemis, cotyla vel cotula fætida.
Padde-blood. Deplumis, implumis, depilis, nudus instar bufonis: glaber, investis.
Padden-brood/padden-stoel. Boletus, fungus. *q.d.* bufonum panis.
Padden-gherack. Batrachides, ranarum fœtus, sive semen, ova ranarum.
Padden-gras. Holosteum, gramen bufonum.
Padden-hayr. Lanugo.
Padden-hoedken. *holl.* Fungus.
Padden-steen. Batrachius lapis, lapis qui in bufonis capite invenitur.
Padden-stoel/padden-brood. Fungus. *q.d.* bufonum sedes.
Pade-weel. *sax. sicamb.* Pannus lineus, unde vela conficiuntur.

Paepen.j.papen.

Pael/staeck. Palus, vallus, sudes, statumen, pertica, paxillus. *ger.pfal.gal.pal,paly.ital. palo. hisp.palo. ang.pale.*

Pael/oven-pael. Pala, infurnibulum. *gal. pelle. ital pala. hisp.pala. ang.peele.*

Pael/pael-steen. Terminus, lapis terminalis: meta agri: limes agro positus litem ut discerneret arvis. *Virg. vulgò* palus.
Paelen des lands. Limites, orę, fines, confinia, regiones.

Pael/ancker-pael. Tonsilla: palus de quo religatur navis. *Festus.*

Pael-meester. *holl.* **j.boom meester.** Portitor.

Pael-gheld. *holl. amsterd.* Vectigal nauticum, vectigal navis palo sive vallo alligatæ: tributum palis nauticis impositum.

Paelen. Terminare, terminos constituere, limites statuere, sive ponere, metari, limitare limitibus distinguere.

Paelie.j.palie.

Paelinck. Anguilla decumana, anguilla procerior.

Paelinck-scheere.j.ael-scheere.

Paender.j. paener.

Paen-huys.j.pan-huys.

Paepe. Presbyter, sacerdos, sacrificus: Papa *vocatur* pater. *Sicula lingua, teste Suida.* Poppus *Moscovitis dicitur* sacerdos, *teste Antonio Posseuino* Popa *sive* popa victimarius *Propertio & Suetonio dicitur* sacerdos victimarum. Pappas *Iuvenali dicitur* pater *vel* qui puerum alit. Pappus *Græcis* avus est. *germ.pfaff.sax.pap. Verùm gal.papa.ital. & hisp.papa. angl.pope* pontifex maximus *dicitur.*

Pape-gaey. Psittacus. *vulgò* papagallus. *germ.papagey. sax.papegoye. gal.papegey. ital. papagallo. hisp.papagayo. ang.popingay. dicitur* **papen-gay.** *Goropio Becano. q.d.* gaia *sive* pica varia: non cuiusvis, sed sacerdotum tantum, *ob pretij magnitudinem & singularem elegantiam. Nunc vulgò Græcorum* παπαγῶς *dicitur, teste Roberto Constantino.*

Pape-gay-kruyd. Symphonia, gomphæna; amaranthus tricolor, herba coloribus varijs instar psittaci: *dicitur q[...] dam* **pauwen-kruyd.**

Paepen-hoed / papen-houd / sp[...] boom. Euonymus, carpinus. *arb[...] nobis* **papen hoed/** *& Gallis bonet de [...] dicta, à siliquula quadrangula quadric[...] folliculo, quaternis loculis carinato, insta[...] drati pilei sacerdotis.*

Papen-kruyd/papen-bladt. Dens le[...] urinaria, hieracium. *officin.* tarax[...] corona & caput monachi.

Papen-kullekens. Arum, serpentari[...] nor. *vulgò* barba Aaron, sacerdotis[...] le, *herbæ genus.*

Papen-schoen. *vulgò* Calceolus Mari[...] cerdotis crepida. *herbæ genus.*

Paepen-vastel-avond. Dominica [...] quagesimę.

Papioen.j.popelioenken. Tinea for[...]

Paer. Par. *germ.par. gall.paire. ital.par[...] par. ang.payre.*

Paer-heeren. Pares Francię, procere[...] gisthanes: *gal paires, peres. ang.peeres*

Paer duyven. Par columbarum, du[...] lumbę.

Paer ossen. Iugum, par boum.

Paeren. Binos consociare, pariter co[...] gere, par pari jungere, pares dispo[...] pares cum paribus conjungere.

Paert. Pars portio. *gal.part, partie.ital.[...] hisp.parte.ang.part.*

Paerten/deylen. Partiri, partes face[...] viduum facere, dividere. *gal.partir[...] partire.hisp.partir.ang.parte.*

Paertenaer. Partiarius.

Paertje. Pars.

Paertje/ teghen paertje. Pars adv[...] pars diversa: adversarius. *&* Lis, [...] troversia.

Paertijdigh. Adversus, adversarius, [...] trarius. *vulgò* partialis.

Paertijschap. Controversia, discept[...] altercatio, factio. *vulgo* partialitas.

Paertuere. Par, duo inter se æquales [...] cietas parium vel similium, ludus pa[...] sive æqualium, ęqua concertatio.

Paertueren. Par pari jungere.

Paesschen/paesch dagh. Pascha, dies [...]

sch

ſchalis, feſtum paſchatis, phaſe, feſtum azymorum : feſtum reſurrectionis Domini, dominica reſurrectionis.

aeſch-achten. *friſ. q.d.* **paeſch acht-dagen.** Dominica prima poſt paſcha: octava paſchę, quaſimodo. i. **be-loken paeſchen.**

aeſch-avond. Sabbathum ſanctum.

aeſch-bloeme. Viola latifolia : *ſic dicta*, quòd circa paſchæ ſolennitatem ferè ſemper floreat : *alio nomine* **penninckſ bloeme.**

aeſch-dagh.j.paeſſchen. Paſcha.

aeſch-eyeren. Ova paſchalia : quæ paſchatis feſto donari & edi ſolent.

aeſch-huys. Epulæ paſchales, ova, carnes, *&c.*

aeſch-huyſen. Epulari feſtis paſchalibus.

aeſch-keerſſe. Cereus paſchalis.

aeſch-maend. *ſax. ſicamb.* Aprilis. *q. d.* menſis paſchalis : *quòd menſe Aprilis paſcha plerumque celebretur.*

agie. Pediſſequus, puer pediſſequus, à pedibus, aſſecla, aſſectator. *vulgò* pagius. *gal. page. ital. paggio. hiſp. page. ang. page.*

ape. Penſio, ſolutio, ſatisfactio.

apen. Solvere, ſatisfacere, ſatisdare. *&* Pacare, ſedare. *gal. payer. ital. pagare. hiſp. pagare. ang. paye.*

apement. Numerario, penſio, ſolutio.

apement.j. kleyn-gheld. Minuta pecunia.

aps/peys. Pax, toga, quies. *gal. paix. ital. pace. hiſp. paz. ang. peace.*

apſ-bode.j. papſ-ghe-ſande.

apſ-ghe-ſande. Caduceator: legatus aut internuncius pacem petens.

aps maecken. Pacificare, reconciliare, componere litem ſeu diſſidium.

apſ-maecker. Reconciliator, pacificator, arbiter, diſceptator, diſſidiorum compoſitor: mediator, pacarius.

aepſelick. Placidus: *&* Placidè.

apſen/peyſen. Pacificare, pacare, ſedare, delinire, mulcere.

alaps. Palatium, auguſta domus, auguſtale, baſilica, prætorium, regia. *germ. pfalcz, palaſt. gal. palais. ital. palatio, palazzo. hiſp. palacio. ang. palace.*

Pale.j. pael.

Paleye.j. katerol. Trochlea, rechamus. *vulgò* polia. *gal. poulie. ang. polye, pully.*

Paleye. Trochlea cruciabilis: climax, ſcala: tormenti genus, quo corpora diſtorquentur & excruciantur: nexus qui pendentem gerit, & ſummos pollicum apices vincit, additis pedibus graviſſimo pondere. **In de paleye hanghen.** κλιμακίζειν. *Suidas.*

Paley-koorde. Funis ductarius, fidiculæ.

Paleyken. Orbiculus.

Paléren/palléren. Polire, comere, ornare. *germ. paleren. gal. polir. ital. polire. hiſp. polir. ang. poliſhe.*

Palér-hayr. Galericulum, ſutile capillamentum.

Palér-priem/palér-naelde. Calamiſtrum.

Palérder. Coſmeta, ornator.

Palérſel. Comptus, ornatus, us, mundus, coſmus.

Palfrenier/ſtal-knecht. Agaſo, equi ductor & curator : equiſo, hippocomus, hippophorbus. *vulgò* palphrenerus. Palefredus. *&* palphredus, *vulgò* equus *dicitur. germ. palfernier. gal. palefrenier. ital. autem palafrenere, dicitur* anteambulo.

Palie.j. kaf. Palea, acus, eris. *gal. paille. ital. paglia. hiſp. paia.*

Palien. Stricturæ ſcintillæ ferri candentis. *gal. pailles.*

Palie/houde. Siliqua, folliculus, calyx, valvulus.

Palijſteren.j. polijſteren. Polire.

Palinck.j. paelinck.

Palleken. *holl.* **j. ſlee-pruymken.** Prunum nanum.

Palléren.j. paléren.

Palm boom. Palma. *ger. palmbaum. gal palme. ital. palma. hiſp. palma. ang. palme.* **Stekende palm.j. muyſ doren.** Ruſcus.

Palm-boom.j. buſ-boom. Buxus.

Palm-dagh.j. palm-ſondagh.

Palm-ſondagh. Ramalia, oſchophoria, verbenalia, verbenarum dies, βαΐων φοινίκων. Dies palmarum, Dominica olivarum, Dominica in ramis palmarum.

Dominica sexta quadragesimę. *gal. pasque fleurie. ang palmsunday.*

Palm hout. Lignum palmeum. *&* Lignum buxeum.

Palm-weke. Hebdomada passionis : dominica ante dominicam palmarum. *gal. sepmaine fleurie.*

Palme van de hand. Palma, vola manus, cavum manus, media pars manus. *gal. paulme. ital. palma. hisp. palma. ang palmę.*

Palme/palm-maete. Palmus, mensura digitorum quatuor.

Palm-slagh/koop slagh. Palmaria addictio, plausus injectę dexteræ.

Palm-maete.j.palme. Palmus.

Palm-maete/palmatorie. Ferula, baculus quo puerorum palma sive vola manus feritur. *vulgò* palmatoria. *hisp. palmada, palmatoria. ang. palmer.*

Palmmotten. Palmis indecorè ventilare, palmis dedecorare, turpiter manibus pertractare, palmis pressare : contrectare manibus duris & impuris : indecorè manibus versare.

Palster. Scipio. *&* Dolon, baculus intra quem latet pugio.

Palt. *sax. fris. sicamb.* **j. stuck.** Frustum, crustum. **Palt broods.** Frustum præcidaneum panis.

Palt-rock. Palla. *gallis palleote dicitur. Videtur, inquit Baysius*, Gallica palla *accessisse ad formam nostri* palletici manicati.

Palts. Palatium, pretorium. *germ. pfaltz.* **Paltz**/*teste Andr. Altham. vulgò* pfaltzia, arx est in Germania quam adjacenti regioni nomen dedisse ferunt. *Ammiano Marcellino dicitur.* Palas *&* Capellatium: *vulgò* Palatinatus inferior.

Paltſ-grave. Comes palatinus, dapifer imperatorius *quem veteres* præfectum pretorio, legatum, & candidatum Cęsaris *nuncuparunt:* qui fisci curam & vices Cæsaris absentis gerit : *qualem quæque regio suum habuit quondam. Io. Aventin.* pretor comitatus Augustalis, *Adr. Iun. dicitur* **paltſ-grave.** Comes palatinus. *q. d.* domesticus principis: palatium *enim* domus principis *est*, *vocatur autem p*[...] **pfaltz-graff** à magno palatio T[...] rensi unde Palatinorum Comitum[...] ma origo & appellatio.

Paltſ-graefſchap. Palatinatus.

Palullen. Impedimenta, sarcinæ, s[...] panniculi triti.

Palure/parure. Paratus, ornatus, comp[...] us: mundus. *gal. parure.*

Palure.j. livreye. Insigne gestamen. [...]

Pampier.j.papier. Papyrus.

Pampernoelie.j.campernoelie. Fung[...]

Pampoelie. Mulier crassa, dolearis, [...] tricosa. *ital. bambo, bambino.* i. homo [...] sus. *vulgò* grossus.

Pampoene.j.pompoen.

Pan huys/ paen-huys. *vetus.* **j. brou huys.** *vulgo* Braxatorium, camma. [...]

Pand/om-ganck. Ambitus, circuitus. [...]

Pand.j.kruyſ-ganck. Peristylium.

Pand. Xystus, porticus, solarium, amb[...] crum, ambulatio.

Pand van de koetſe. Fulcrum lecti.

Pand/plooye van den rock. Lacinia.

Pand-rock. Tunica laciniata.

Pand/net. Plaga, rete, indago, reticu[...] indago, carbascum septum : series [...] garum saltus cingentium, & feras [...] cludentium.

Pand. Pignus, hypotheca. **pand**/ *inquit* [...] *canus, fit à* **band**, i. vinculum: *quia pi*[...] *vinculum est fidei. ger. pfand. ital. pegno.* [...] *pawne.*

Pand-houder. Sequester.

Pand-lieden. Obsides.

Pand-man/ghyſel. Obses.

Panden/be-panden. Pignerare, oppig[...] rare, pignori obligare. *q. d.* **banden.**

Panden/ pandinghe doen / af-pand[...] Capere pignus, pignora apprehend[...] pignora auferre, pignerare, pignerari.

Pander. Pignorator, qui pignus accipit.

Paner. Panarium, sporta, cista, canistr[...] calathus, corbis. *gal. panier. ital. pan*[...] *hisp. panera. ang panier.*

Panick-koren. Panicum. *germ. pfenich.* [...] *paniz. ital. panico. hisp. panigo, panizo.* [...]

pan[...]

panick, painicke.

anne. Patella. *germ. pfannen.*

anne/hoofd-panne. Calva.

anne/dack-panne. *sic. holl.* j. tichel. Tegula, imbrex.

annen-dack. Tectum tegulaneum imbricatum.

annen-decker. Imbricarius.

annen-koeck. Laganum. scriblita.

annen-koeck/toerte. Panis testuaceus.

anne-koecken. Comessari.

anne-lecker. j. tailloor-lecker.

an-aersen / bridse slaen. Cædere nates, ferrea patella, objurgare solea sive sandalio, *Persius Satyra 5.* Solea pulsare nates, *Iuven. Sat. 6. vulgo* dare ad soleas.

an-haerinck. j. wind-droogen haerinck. Halec non satis siccata aut indurata, *quæ in patella coquitur.*

an-visch. *holl.* Piscis in patella frixus.

anneel/rug-decksel. i. rug-kleed. Dorsuale : stratum, instratum. *&* Sella aurigæ.

anneel van schilderye / schrijnwerck/ *&c.* Tympanum, tabula, tabella : *vulgò* pannellum. *gal. panneau.*

anneel van de metselrije. Tympanum fastigij.

ansse/pensse. Venter, ventriculus, omasum, pantex. *vulgò* pancia. *gal. pansse. ital. panchia. ang. paunche.*

anssen oft penssen in de sult. Pantices conditanei.

assen-deyl. Visceratio, distributio farciminum.

ans-ijser. *fland.* i. panssier. Lorica.

ans-merckt. Alantopolium.

ans-poel/pens-poel. Lacuna, palus.

ans-sack/pens-sack/trijp-sack. Venter, venter collativus. *q. d.* saccus intestinorum.

ans-wijf. Alantopolis.

ans-sier/ pans-cier/ pans-ijser. Lorica: ferrea tunica ex anulis, qua pro lorica milites utuntur: lorica squamea, lorica hamata, catenata : thorax squamatus. *vulgò* pancerium. *germ. pantzer. ital. panziera.*

anssier-kraeghe. Lorica colli : collare hamatum, squameum.

panssier-maelie. Anuli loricę, squamæ.

panssier-maecker. Faber loricarius.

panter/palm-maete. Ferula.

panther dier. Panthera, æ: Pardalis.

pantoffel. Crepida, sandalium. *vulgò* pantofala. *ger. pantoffel. gal. pantoufle. ital. pantofala. ang. pantoffle, pantoufle inquit G. Budeus, dicitur. quasi παντοφελλὸς ἀπᾶν, id est omne, & φελλὸς suber: sunt enim crepidæ quarum solum subere constat.*

pantoffel-hout. Suber. *q. d.* lignum crepidarum, *quod calceatui accommodatur.*

pantoffel-maecker. Crepidarius, diabathrarius, solearius.

pape. i. paepe. Presbyter.

papepe. i. pipepe.

papel/pappel. i. maluwe.

papier. Papyrus, charta. *germ papier. gal. papier. ital. paper. hisp. papel. ang. papyr.*

papierken. Chartula.

papier-riet. Papyrus, arundo papyracea.

papieren. Papyraceus, chartaceus, chartarius.

papier-kiste. Chartophylacium.

papier-maecker. Chartarius.

papieren manneken. *adag.* Homuncio imbellis, fragilis, mollis, imbecillis.

papier-horenken. Cucullus.

papier-huysken. Cucullus, involucrum chartaceum, tegmen papyraceum.

papier-molen. Mola chartaria.

papier-ver-cooper. Papyropola, chartapratus.

pappe. Puls, pulmentum. *vulgò* pappa. *ger. pappen. gal. pappin. ang. pappe.*

pappeken. Pulticula, athera.

pappe/lijm-pappe. Colla, gluten.

pappen/lijmen. Glutinare.

pap-eter. Pultiphagus.

pap-ketel. Cacabus pultarius: olla in qua pulmentaria coquuntur.

pappaerd. *fland.* Pila paganica, pila laxior, molliter farta.

pappel. *ger. sax. sicamb.* Malua.

pappel boom. i. popelier. Populus arbor.

par heer. *germ. sax. fris. sicamb.* i. prochiaen.

parceel. Particula. *gal parcelle. ital. particella. hisp. partecilla. ang. parcell.*

Partiael. Iniquus, adverſarius.

Parck. Septum, locus ſeptus, circus, circulus, locus concluſus, clauſum: & Arena: locus in quo pugnant gladiatores. ἕρκη. *germ. pferrich. gal. parc. ang. parke.*

Parck/warande. Roborarium: vivarium, locus ſeptus in quo feræ vivę paſcuntur. *vulgò* parcus.

Parcket. Vallum, agger, ſeptum, clauſum. & Auditorium, tribunal. *gal. parquet.*

Paercye. j. porreye.

Parckement. j. perckement.

Pard. *ſax. ſicamb.* Pardus, pardalis.

Paren. j. paeren.

Parmant/parmantigh. Compoſitus, gravis & ſerius homo, vultuoſus, ſeverus, bellus, bullatus.

Parmantelick. j. ſtaetighlick. Magnificè.

Parmentier. *fland.* **kleer-maecker.** Sartor. *vulgò* paramentarius. *gal. picar, paramen ier.*

Part/parten/partje/ *&c.* **j. paert/paerten/paertje.**

Partijcke. Lyſimachia, ſalicaria. **j. wederick.**

Partrijs/pardrijs. Perdix.

Partte/pratte. Dolus, fallacia, fraus, mala ars.

Parture j. paerture.

Parvijs. Pronaum, πρόναον. veſtibulum templi limen ſacrum. *gal. parvis.*

Parure. j. palure. Paratus, us.

Pas/terd/trede. Paſſus, gradus, greſſus, veſtigium, tranſitus. & Commodus progreſſus. *gal. pas. ital. paſſo. hiſp. paſſo. ang. pace.* **Op ſijnen pas gaen.** Gradatim vel pedatim ire: commodè progredi, pedetentim procedere.

Paſ-poorte/paſſe-poorte. Libellus, epiſtola aſſertoria, literæ tuti itineris, diploma liberi tranſitus: commeatus: evectio: permiſſus, miſſio, dimiſſio. *vulgò* paſſa porta. *germ. paſport. gal. paſſe porte. ang. paſſeporte.*

Paſſagie. Tranſitus, meatus. *vulgò* paſſagium. *gal. paſſage. ital. paſſagio. ang. paſſage.*

Paſſagier. Viator, Commeans, tranſiens: & Portitor, vector. & Falco commeans.

Paſſéren. Tranſire, tranſgredi, permire, tranſmeare, pervadere, præterire, emeare. *vulgo* paſſare. *gal. paſſer. ital. paſſare. hiſp. paſſar. ang. paſſe.*

Paſſeren. Superare, excellere.

Paſſeren. j. toe-laten. Permittere, ſine…

Paſſéren een teſtament veur ſchepen. Authoribus judicibus confirmare teſtamentum.

Paſſeringhe. Tranſitus, meatus.

Paſſerelick. Tolerabilis. & Tolerabilit.

Paſſement. Limbus intextus, fimbria retexta, prætextum, ſegmenta: aurea argentea, aut ſerica fila intertexta. **Beleght met paſſement.** Segmentatus.

Paſſement-maecker. j. paſſement wer.. Limbolarius.

Pas/paſſe. Symmetria, reſponſus, convenientia. & Commoditas, oportunitas, tempus oportunum, locus oportunus.

Pas oft terd in ſpringhen oft dan.. Staticuli, geſtus ſaltatorij, quibus ad aptos muſicos concentus ſubſiſtitur.

Pas oft terd houden int danſſen. Ad numerum motis pedibus ducere chorea. *Ovid.*

Pas ghében. Commodum eſſe, vacuum eſſe, vacare, oportunum eſſe: habere … cum, tempus, occaſionem, oportunitatem aliquid agendi: tempus vacuum habere. **Op dit pas.** Hoc loco, … tempore, in præſentiarum. **Te pas komen.** Vſu venire, utile eſſe, ad rem pertinere, ad rem facere. **Recht te pas komen.** Oportunè, commodè, tempori … tempore ſuo tempore, tempeſtivè venire. **Qualick te pas komen.** Venire … commodè, importunè, intempeſti… **Wel van pas ghedaen.** Satis rectè … tis probè factum: ſat benè, ſat appoſ… **Te pas brenghen.** Accommodare, … aptare. & Par pari referre. **Te pas zijn.** Valere. **Wel te pas zijn.** Benè vale… bellè habere: uti valetudine bona, … ma: rectè valere.

Paſſen. Aptare, adaptare, accommoda… æquare, æqualiter componere.

Paſſen met den paſſer. Circinare, circ…

designare.

Passen/be-quaem zijn. Convenire, quadrare, congruere, respondere, commodum esse, conformem esse, appositum esse.

Passen. Vacare. Het past my nu. Vacat nunc mihi: otium vel vacuum tempus nunc est mihi.

Passen/achten. Æstimare, pendere, pensare, pensitare, perpendere: curare. Niet passen op eenighe saccke. Parvi pendere, æqui bonique facere, susque deque ferre, nihil pensi habere, contemnere, nihil morari, non curare, non laborare de re aliqua.

Pas-gheld. Minutæ pecuniæ, quibus majoris pretij numus exęquatur.

Pas-houwer. Harpe, ensis falcatus, acinacis.

Pas-loot/water-passer. Libella, perpendiculum: instrumentum quo filum plumbo appenso explorat structuræ in altum rectitudinem.

Pas-mes. j. pas-houwer. Harpe.

Passer. Circinus, instrumentum fabrile quo circinos ducunt, & res inter se accommodant.

Passéren / passement. *vide* pas. Passus, gradus.

Paste. *vetus. fland.* j. deegh. Offa, massa. *vulgò* pasta: & pinguissima pars siliquarum excoctarum. *germ past. gal. paste. ital. pasta. hisp. pasta. ang past.*

Pasteye. Panis dulciarius: crustulatum: artocreas, atis. & artocreas, æ: minutal. *vulgò* pastea, pasta, pastada. *germ pasteten. gal. paste. ital. pastello, pasticcio. hisp. pastello, pastel. ang. pastye.*

Pasteye van den pekel-haerinc. j. smachte.

Pasteye. *germ. sax.* Propugnaculum, agger, munimentum, munitio, vallum. *ital. bastione.*

Pastey-backer. Cupedinarius, pistor dulciarius.

Pastey-backerije. Opus pistorium, dulciarium. & Pistrina dulciaria, popina dulciaria.

Pastel. j. weete. Isatis, glastum. *vulgò* pastillum. *gal. pastel. hisp. pastel.*

Pastinake. Pastinaca, radix cara, staphylinus. *germ pastinack. gal. pastinade. ital. pastinaca.*

Pastoor. j. prochiaen. Curia, parochus: pastor ecclesię.

Pad. j. pad. Vestigium, semita.

Patich. j. peerdick. Lapathum acutum, oxylapathum.

Pate. Pecten musicus.

Paten. Lineas musicas ducere pectine.

Patroon/veur-spraecke. Patronus, advocatus, patrocinator, protector, defensor. *gal. patron. hisp. patron. ang. patron. ital autem padrone,* dominus herus dicitur.

Patroon/ patroon-sant. Patronus, deus tutelaris, deus patrius.

Patroon van den schepe. Navarchus magister navis, nauclerus, navicolarius. *vulgò* patronus.

Patroon/veur beeld. Archetypus, exemplar, exemplum, specimen.

Patroon. j. de worp. Ichnographia.

Patroonéren. Adumbrare.

Patte. j. pad. Vestigium.

Pattijn. *fland.* j. plattijn. *ang. patten.*

Pattoffel. *fland* j. pantoffel.

Pavepen/ plavepen. Pavimentare, pavimentum sternere lapidibus, sternere locum tegulis, tessellis. *gal. paver. ang pave.*

Pavey-steen. j. plavey-steen. Tegula pavimenti.

Pavey-sel/ plaveysel. Pavimentum, stratum. *gal. pave. ital. pavimento. ang. pavement.*

Pavér-steen. *fland.* j. pavey-steen. Tegula pavimenti, tessella.

Pavilioen. Papilio, tentorium. *gal. pavillon. ital padiglione hisp. pavellon. ang. pavilion.*

Pavillioen over een bedde. Conopeum.

Paus. Pontifex maximus, pontifex summus, curio maximus, summus pater, papa, dominus: dominus apostolicus, *apud veteres Eccles.*

Paus-dom. Papæ dominium, papalis dignitas, pontificale imperium.

Pause/poose. Pausa, intercapedo: requies, respi-

respiratio. *gal. pose. ital. pausa. hisp. pausa. ang pauwse.*

pauséren. Pausare, spatium interponere, intermittere, intervallum facere, quiescere, respirare.

pauwe. Pavo : Iunonia avis. *germ. pfaw. sax. pawlun. gal. paon. ital. pavone. hisp. pavon.*

pauwen-ey. Ovum pavonium.

pauwen-kruyd. Piperitis, siliquastrum: piper Calecutium sive Indicum.

pauwen-kruyd. *fland.* Amaranthus tricolor : *herba cuius folia alis pavonis vel psittaci sunt similia dicitur &* **pape-gay-kruyd.**

pauwinne. Pava, pavo femina.

PE

Peauter / speauter. Plumbum argentarium, plumbum candidum, stannum. & Electrum : metalli genus mistum. *gal. espeautre. hisp. peltre. ang. peuter, peutre.*

peck. Pix. *ger. paech, pech. sax. pick. ital. pece. hisp. pez. ang. pitche.*

peck-boom / peck-dennen-boom. Picea: arbor quæ picem fundit. *germ. baechtannen. sax. pickdannen.*

peck-draed. *fris.* **j. borstel-draed.**

peck-haeck. *holl.* **j. dregghe.**

peck-olie. Pisselæon, oleum picinum.

peck-reep. Malleolus.

peck-swert. Piceus, nigerrimus ad modum picis.

peck-tonne / peck-vat. Vas piceum, picatum.

pecken / be-pecken. Picare, oppicare, impicare.

pedde. *sicamb.* **j. padde.**

peddick int hout. *sax.* **j. marck / pit.** Matrix, cor, medulla.

pederiere / magneel / blijde. Vetera instrumenta bellica.

pee / pope. Siser, staphilinus, radix edulis, raphanus.

peën / peyen / led-gras / knoop-gras. Agrostis, gramen nodosum: canaria, gramen canarium, gramen caninum.

peems. *sicamb.* Pumex.

peerd. Equus, sonipes, caballus.

peerdeken. Equulus.

peerdeken wel bereydt. i. kockock [illegible]**ken.**

peerdeken setten / peerdeken schiete[illegible] **hoopkens setten.**

peerdeken / peerdken. *vetus. sicamb.* **j.** [illegible] **der halven stuyver / twee blanc**[illegible] *nummus sic dictus ab effigie equitis.*

peerd-berijder. Equiso, equorum mag[illegible] & moderator : equorum domitor, i[illegible]tutor.

peerd-bloeme. j. kanker-bloeme. Mel[illegible]pyrum: triticum vaccinum : condr[illegible] sonchus, & id genus aliæ herbæ in [illegible]tis ferè obviȩ, equino generi pabula[illegible]nem suppeditantes.

peerd-cieraed. Phaleræ : equorum or[illegible]menta.

peerd-decksel / rug-kleed. Dorsuale.

peerd-dief. Abactor.

peerd-kurser / peerd-kuts. *fland.* **j. pee**[illegible] **tuyscher.**

peerd-meester. Veterinarius, mulomedic[illegible] medicus equarius, hippiater.

peerd-merckt. Forum equarium.

peerd-moeder. *vetus.* Equa.

peerd-rijder. Eques.

peerd-ruyter. Eques.

peerd-scheere. *sicamb.* Scarabeus.

peerd-stal. Equile, stabulum equorum.

peerd-steert. Muscarium, cauda equi. Hippuris, equisetum. *herba genus.*

peerd-stront. Stercus equinum.

peerd-tuyscher / ros-tuyscher. Hippop[illegible]nus, hippocomus, curator equorum.

peerd-veule. Pullus equinus, equuleus.

peerd-volck. Equites, equitatus.

peerds-arbeyd. Herculei labores, pluri[illegible] ingentesque labores.

peerds-boone. Phaseolus, phaselus mino[illegible] bona equina, *Rembert. Dodon.*

peerds-weke. j. ploegh-weke.

peerds-horsel. *fland.* Vespa, crabro.

peerds-kever. j. peerds-vlieghe. Scarabe[illegible] pilularius.

peerds-klauwe. Vngula equi.

peerds-klauwe. j. hoef-blaeden. Tussil[illegible]go, populago. *officin.* ungula caballin[illegible]

farfara.

eerdſ-toort.j.peerdſ-ſtront.

eerdſ-vlieghe / ſchal-byter. Scarabeus, cantharus; *vulgò* pilularius.

eerdſ-wicke. Fruum.

eerdſ-worm. Scarabeus.

eerdighe merie. *fland.* **j.heete.** Equa pruriens.

eerdick/patich. Lapathum acutum: oxylapathum, rumex acutus.

eere/peyre/pere. Pyrum. *germ.byrn.ſax. & ſicamb.pere,bere.gal.poire.ital.pero.hiſp.pera. ang.peare.*

eer-boom/peyr-boom. Pyrus, pirus.

eer-dranck. Pyraſium : pyratum. *D.Hieron.*

eereler.j.peer-boom. Pyrus.

eerkel. *fland.* **j.perſe.** Perſicum.

eerkel-boom. *fland.* **j.perſe-boom.**

eerle.i.perle. Bacca.

eerſch. Cærulus, cæruleus: cyaneus, violaceus, ſubobſcurus color, luridus, lividus, molochinus.

eerſch-verwer. Molochinarius : qui colorem tingit ad purpuram inclinantem.

eertſe. Pertica, ſudes. *gal.perche.ital.pertica. hiſp.pertica.ang.perche.*

eeter-man/ pieter-man. Araneus, draco, dracæna : *piſcis genus.germ.petermanche,petermenche.*

eghel. Capacitas ſive menſura vaſis. & Statuta menſura.

eghel. *ſax.ſicamb.* **j.pinte.** Hemina.

egelen. Metiri, menſurare, menſuram deſignare, metiri vaſis capacitatem. & Modicè ſive parcè dare.

egheler. Dimenſor ſive explorator capacitatis vaſorum: menſor liquidorum.

eghel-ſtock. Baculus dimetiens, linea dimetiens.

epl. *holl.* **j.peghel/iecke.**

eplen. *holl.* **j.peghelen/iecken.**

epl. *fland.* **j.taecke.** Penſum.

eplen. *fland.* Penſum proponere.

eplen.j.pijlen. Metiri aquas bolide.

epms.j.puym-ſteen. Pumex.

epre.j.peere. Pyrum.

peynſen/ peyſen. Cogitare, verſare corde vel animo, agitare, perpendere. *vulgò* penſare. *gal.penſer. ital. penſare. hiſp. penſar.*

peys.j.paus. Pax.

peyſteren/peſteren. Paſcere, nutrire; curare. & paſcere herbam: repaſcere, impaſcere. & Impaſci, pabulari. *gal.penſer. paſturer, paiſtre, repaiſtre. ital. paſcere. hiſp. apacentar.*

peyſteringhe. Paſtus, refectus, us.

pekel. Muria, ſalſugo, ſalſilago, liquamen, ſalſum, liquor ſalſamentorum. *ſax.pekel. ang.pickle.pikle.*

pekel-haerinck. Halec muriâ durata ſive condita : halec conditanea, muriatica, muriata.

pekelen. Muria ſive ſalſugine condire.

pelerijn. *vetus. fland.* Genus accipitris.

pelerijnen / blaeten / ſackers / valcken/ &c.

pelerijne.j.pellaryn/ſchabot.

pelgrim. Peregrinus. *gal. pelegrin, peregrin: ital.pilegrino.hiſp.peregrino.angl.pelgryme.*

pelgrimagie. Peregrinatio.

pelgrimagie gaen. Peregrinari.

pelicaen/pelicaen-voghel. Pelicanus.

pellaryn/pellaryn-voghel. *fland.* **j.pepel.** Papilio.

pellaryn/pilorijn. Numellæ verſatiles.

pelle. Pellis, involucrum.

pelle/bare-kleed. Vmbella.

pelle daer t'ſaed in light. Pericarpium, folliculus, ſiliqua, theca, involucrum ſeminis. & Tunica, calyx, valvulus leguminum.

pelle van d'ey.j.ſchaele. Teſta.

pelle-voghel.j.penne-voghel. Papilio.

pellen. Vellere, vellicare, carpere. *ang. pille.*

pellen. Decorticare, glubere, deglubere, glabrare, deglabrare. *gal.peler. hiſp.pelar. ang.pille.*

pellen het ey. Exuere ovum teſtâ.

pels. Pellis, pellis villoſa, lanata. *germ.peltz, beltz.ital.pelle.hiſp.pelleia.*

pels/pelſ-rock. Rheno, veſtis pellicea. *gal. peliſſon.ital.pelliccia,pellicione.*

pelſ-maecker. *fland.* **j.peltier.** Pellio.
pelſer. *holl.* **j. peltier.** Pellio.
pelſſer. *holl.friſ.* Pyrallis: animalculum pennatum, lucernarum luminibus advolitans: hepialus.
peltier. Pellio. *gal.pelletier. ital.pellizaro. hiſp. pellecero, pellizero.*
peltertje. Pelles, pelles lanatę, pelles Babylonicæ.
peluwe/puluwe. Pulvinus, cervical. *ang. pillow.*
pemelen. Perparcè dare.
pene.j.pijne.
pener.j paner. Panarium.
penne/veder. Penna. *q.d.* pinna: *quia veluti pinna in corpore figitur. Becan. gal.penne. ital. penna.*
penne/ſchrijf-penne. Calamus ſcriptorius.
penne/ſpije. Aſſula inſpicata.
penne-koker. Theca pennaria, calamarium, theca calamaria.
penne-lecker. Servulus à manu, librariolus.
penne-meſken. Cultellus ſcriptorius, gladiolus graphiarius, ſcalpellum, ſcalprum librarium. *vulgò* cultellus pennarius.
pennen-ſtele. Caulis pennę.
penne-voghel. *ſicamb.* **j. pepel.** Papilio.
penne-waere *rectiùs* **penninck-waere.**
penninck. Numus, nummus, denarius. *germ. pfenning. ang.penni.*
penninck. Menſura intrinſecæ bonitatis argenti: *vulgò* nummus. *dividitur autem in 4 grana.*
penninck pariſis. *fland.* **j. drij mijten brabandts.**
penninckſken. Nummulus.
penninckſken. *holl.* **j. vier-mijten / half-duyt.** Chalcus, æreolus.
penninck-bloeme. Lunaria Græca.
penninck-kruyd. Nummularia, centimorbia. *ger.pfenninck kraut. gal.herbe monnoyeres. ital.dineraria. ſic dicta à foliis inſtar numi rotundis.*
penninck-meeſter.j.ontfanger. Coactor, collector.
penninck-meeſter. Tribunus ærarius, prefectus ærarij, queſtor, præpoſitus pecuniæ publicę.
penninck-waere / penninck-wa[...] Merx.
penninck-waeren / penninck-waer[...] Diſtrahere, divendere. *q. d.* rediger[...] pretium numi. *vulgò* denariare.
penninghen. *vetus.* Pecunia vendere.[...]
peonie/pioene. Pæonia, pæonia caſta, [...]ophoris. *gal.pevoiſne, peoeſne, pivoine, pe*[...]*ne. ital.pevonia, peonia. hiſp.peonia. ang*[...]*ney.*
penſee. Viola flammea, viola trico[...] flammula. *officin.* herba clavellata, [...]ba trinitatis. *gal.penſee. ang.patices.*
penſee/penſee-rinck. Annulus violę fl[...]meę figuram referens.
penſeel.j.pinſeel. Penicillus.
penſen.j.peynſen. Cogitare.
penſſe.j.panſſe. Pantex, *&c.*
pepel. Papilio. *ger.pfeyfholder. gal.papillon*
pepel. Orchys ornitophora: ornithes f[...] levi, papilionis alas expanſas refer[...]
pepelinck. Homuncio tenellus, imbecil[...] *nullum enim animal inter vermiculos al*[...] *papilione imbecillius.*
pepel-ſot. Delirus.
peper. Piper. *&* Pulmentum piperatum[...] acrum: intinctus piperatus. *germ. pfe*[...] *gal poivre. ital.pepe, pevero. hiſp.pevre. a*[...] *pepper.*
peper-huyſken. Cucullus: involucr[...] chartaceum, quo inſtitores & præpe[...] pulveres condunt: charta muricatim [...] torta.
peper-koeck. Libum piperatum, naſtus p[...]nis.
peper-koren. Granum piperis.
peper-kruyd. Raphani ſilveſtris genus: [...]pidium.
peper-wortel.j.maer-radijs.
peper-ſauſken. Piperatum, intinctus pip[...]ratus.
peperen. Imbuere ſive condire pipere.
peperlinck. *ger.ſax.ſicamb.holl.* **j. kampe noelie.** Fungus. *germ.pfifferling.*
pepoen. Pepo, onis.
perck.j.parck. Septum, circus.
perckel.j.peerckel. Perſicum.

erckement / pergament. Membrana, charta Pergamena. *germ.permient.gal.parchemin.ital.pargamina.hisp.pargamino.ang.perchement.*
erdick.j.leck-bladeren.
erdrijs/partrijs. j. veld-hoen. Perdix. *gal.perdrix,perdreau: ital.perdice: hisp.perdiz: ang.petrige,parteich.*
ere.j.peere. Pyrum.
erijckel. Periculum, discrimen. *gal. peril. ital.pericolo hisp.peligro.*
erijckeleus. Periculosus.
erle. Bacca, margarita, unio, lapis Erythræus: bacca conchea. *vulgò* perla. *ger. perlin,parle. gal. perle. ital. perla. hisp. perla. ang. pearle, perle.* **perle.** *metaphor.* Homo eximius, excellens, pręclarus.
erle in d'ooghe. Argema.
erlen-kruyd/steen-saet. Lithospermum, milium solis, cauda pecorina, cauda leporina: *herba ferens semina candore & rotunditate margaritarum, duritia verò lapidea.*
erlen-moeder. Cochlea margaritifera.
erlen-snoer. Linea margaritarum.
eroen/perroen.j.puyroen.
erre. *fland.* **j.hiele-bille.**
erse/persick. Persicum, malum persicum, duracinum: molusca nux, succio. *germ. pfersig.gal pesche.ital persigo.ang peache.*
erse-boom/persick-boom. Persicus, malus Persica, arbor Persica.
erse-kruyd/ persick-kruyd. Persicaria. *herba cuius folia persicæ arboris similia.*
erselie/persijn. *fland.* **j.petercelie.**
ersick. *sic.* **j.perse.** Persicum.
ersoon. Persona. *germ. person. gal.personne, personnage: ital. persona. hisp.persona: ang. persone.*
ersoon/prochiaen. Curio, pastor parochialis. *ang parsone.*
ersoon-schap.j.prochiaen-schap.
ersoonagie.j.persoon.
ersoonagie int spel. Persona, personatus, histrio, actor.
ersoonagie van grooten staet. Præstans vir, excellens homo, homo summæ existimationis.

persse. Torcular, torculus, torcularium. *ger. preß.gal.presse.ang.presse.*
persse.j.persse-boom. Prælum.
persse. *vetus.* **j.druck.** Pressura, oppressio: mœror.
persse-boom. Prælum: trabs qua uva calcata premitur.
persse-spille. Cochlea.
perssen. Premere, coarctare, torquere, prelo premere. & Agere, urgere, contendere, instare. *gal.presser: ang presse.*
perssen. *sicamb.* **j.perssemen.** Fœnerari.
perssem. Vsura.
perssemer. Vsurarius.
perssemen.j.woeckeren. Fœnerari.
perte/parte/pratte. Fallacia, dolus: argutia.
pertigh. *fland.* Argutulus, fallax, dolosus.
pertrijs.j.per-drijs.
pese. Nervus.
pese van den boge. Nervus, chorda arcus.
peserick. Nervus, penis vervecis.
peserick. Taurea, scutica ex nervo taurino.
peserick van den navel. Ouracus umbilici, nervus umbilici, umbilicus.
peste. Pestis. *gal peste: ital.peste.*
pest-kole. Anthrax, carbunculus.
pest-meester/schrobber. Parabolanus, parabolarius.
pestachtigh. Pestilens, pestifer, pestiferus.
pestilentie. Pestilentia, pestis, pestilitas, pestilens morbus, exitialis morbus. *germ. pestilentz: ital.pestilenza: hisp.pestilencia: ang. pestilence.*
pestilentie wortel. Petasites.
pesteren.j.pepsteren. Pascere.
pet. *holl.* **j.put.** Puteus.
pet-haeck. *holl.* **i.put-haeck.**
petten. *holl.* **i.putten.**
pete. *vetus.* **i.peter.** Susceptor. *sax pade.*
pete. Susceptrix, onomastria initialis, parens mystica, parens initialis. *vulgò* promater, & patrima, *apud Ecclesiast. sax. & sicamb.pade, vide* **peter.**
pete/ peteken/ pitteken. *bvan.* **i. groot-moeder.** Avia.
pete/petken. Lustrica filiola, filia initialis. *vulgò* profilia. *sax.pade,pade dochter.*

pete-

Pete-vader. *holl.* **j. pithepken/ groot-vader.** Avus.

Peter. Susceptor, pater initialis, onomasta initialis, arbiter initiationis, testis baptizati pueri. *vulgò* propater, pater spiritualis, patrimus, patrimus *apud Eccles.* sponsor baptismi, fidejussor, *Eras.* **Pete** (*inquit Becanus*) *dicitur*, quæ ex sacro fonte suscipit, vel suscipitur: & **peter**/is qui ad idem sacramentum testis adhibetur, & onus docendæ religionis suscipit: *ex quo certa coniectura, est*, **pete** & **peter** *apud priscos fuisse nomina ad senectutis venerationem spectantia, cuius ætatis eos esse oporteret qui ad pueros mysterijs fidei imbuendos adhibentur.*

Peter/ peterken. Lustricus filiolus, filius initialis: filius spiritualis *apud Eccles. vulgò* filiaster; profilius. *sax. pade. sicamb. padt. Dictio autem* **pade** *sive.* **pat.** *Saxonib. & sicamb. dicitur.* Pater initialis. & Filius initialis. & Susceptrix initialis. & Filiola initialis.

Peter-olie. Naphtha, bituminis liquidi genus, flos tenuissimus bituminis, *vulgò* petreleum. & Petroleum.

Peterselie. Petroselinum, apium. *germ. peterlin, petersilien. gal. persil. ital petrosello. hisp. perexil. ang. pesley.*

Petercelie van Macedonien. Smyrnium.

Petréren. Sobriè convivari, ligurire.

Pette/pet. *holl.* **j. put.** Puteus.

Petter/petterken. *holl. fris.* **j. distel-vincke.** Carduelis, acanthis.

Petteren. Forire, stercora liquida egerere.

Petteringhe. Foria, orum.

Petterer. Foriolus.

Peule. j. puele. Percicarpium.

Peupel. j. popel. Populus.

Peure/peuren. *fland.* **j. poper/poperen.**

Peuselen. Contrectare, attrectare. & Perscrutari: & Evellere pulpam: & Ligurire, suaviora edulia carpere, summis digitis varia cibaria carpere & libare: & Mobilitare, motare, motitare digitos: & Fodicare. & Carpere.

Peuselinghe. Pulpamentum.

Peuteren/poteren. Agitare, actitare: & Fodicare: & Rimari.

PI

Pick. Simultas, inimicitiæ occultæ, [...] odium. *gal. pique.* **Eenen pick hebben teghen yemanden.** Simultates cum [...] quo habere, gerere.

Pick. *sax. sic. holl.* **j. peck.** Pix.

Pick olpe oft graef. *holl.* **j. kockock. [...] ken rijd' ick wel.** Micare digitis. [...]

Pickel. j. bickel. Talus ovillus.

Pickel van tafel/stoel. &c. Pes mensæ[...] dis, &c.

Pickel-been. Talus.

Pickel-pot. Chytropus: olla quę pede[...] bet.

Pickel-steen: Astragalus.

Pickelen. j. bickelen.

Picke. Falx frumentaria, messoria, ad[...] falx qua frumentum inciditur.

Picke. Dens uncus, dens curvus, pastin[...] ligo.

Picken/becken. Rostrare, rostro im[...] gere sive impetere, mordere, rostr[...] rire, pinsere. *gal. bequer. ital. beccare. hi[...] car.*

Picken de steenen. j. bicken.

Picken. Manticulari, furtim surriper[...] gere, sublegere. *ang. picke.*

Picken/steken. Pungere, stimulare, la[...] nare, πέκειν. *gal. piquer.*

Picken. Ictu resecare.

Picken. *sicamb.* **j. tuck-noten.**

Picken. Metere, succidere segetem, spi[...] rum fascem desecare, metere falce [...] getes, fruges: facere messem.

Picker. Messor.

Pickéren. Lancinare, pungere.

Pickedillekens. Laciniæ.

Piel. *holl.* **j. pijl.**

Piel-loot. j. pijl-loot.

Piepen/pijpen. Pipilare, pipire, pipare. *i[...] pipire. gal piper. hisp. piar. ang. piep. pipe.*

Piepen gelijck een muys. Desticare, m[...] trare.

Piep-muys. j. borgh-spel.

Pier/pier-worm. Lumbricus, lumbri[...] terrestris, intestinum terræ, vermis.

Pieren. Lumbricos capere.

iere. *fland.* Pedica : laqueus quibus feræ capiuntur, plaga.
ierick. *holl.* j. persick.
iet-maend. *vetus.* September.
ieter-man. j. peeter-man.
iewit-vogel. *fland.* j. kievit. Vanellus.
igghe. *vet. ang.* j. bigghe.
ijcke. Hasta, lancea. *vulgò* pica. *gal. picque. ital. picca.*
ijck-ijser. Spiculum, ferrum seu cuspis hastæ.
ijck-knevel. Amentum.
ijck-schacht. Hastile.
ijckier / pijckenier / pijckenaer. *vetus. fland.* Lancearius, hastatus. *vulgò* picarius. *q. d.* spicularius. *gal. picquier.*
ije / pije-laecken. Pannus rudis, hirsutus, crassior.
ije / vilten mantel. Penula coactilis, compacta ex villis crassioribus.
ije / kovel-kappe. Bardocucullus, penula nautica.
ije / winter-rock. Endromis.
ije-wanten. Manicæ hybernæ, chirothecæ hybernæ.
ijl. Sagitta, calamus, arundo, spiculum, telum.
ijl-band. Amentum.
ijl-hout / sporken-hout. Alnus nigra: unde sagittæ pueriles conficiuntur. *vulgò* frangula.
ijl-koker. Pharetra.
ijl-steert. Pastinaca: piscis cauda in jaculi modum aculeata. *q. d.* sagittæ cauda.
ijl-steert. Glaucium: avis ex anatum genere.
ijl / haer-pijl. Pilus, capillus. *gal. poil. ital. pelo. hisp. pelo.*
ilaerdt. j. bloed-vincke. Pyrrhula: rubicilla. *genus avicula.*
ile. Pila, sublica, palus, lignum acutum quod in terram aut in aquam defigitur. *ital. piuotis. ang. pyle.*
ijl. j. stapel. Strues, meta, moles. *gal. pile. ang. pyle.*
le / peyle. *vet.* Bolis. *ang. polye.*
len. Pilas sive sublicas altè in terram depangere.

Pijlen / peylen. Pensum proponere.
Pijlen / peylen. Metiri sive tentare aquas bolide : fundum & altitudinem maris bolide explorare.
Pijl-loot / piloot / lootsman. Navarchus, ductor navium : explorator vadorum: thalassometra, maris mensor. *vulgò* pilota. *sax. pilote. gal. pilot. ital. pilota. hisp. pilota. ang. pilot.*
Pijlerne. Pila, stela, columna. *germ. pfeyler. gal. pillier. ital. pilastro. hisp. pilar. ang. pilour.*
Pijlern-bijter. Hypocrita in æde sacra: superstitiosus : qui assiduè, anili superstitione imbutus, in æde sacra desidet : *quasi* columnas mordens sive erodens.
Pijlern-bijterse. Hypocrisis in æde sacra.
Pilern-hoofd. j. kapiteel. Epistylium, capitulum, modulus.
Pijlern-schaft. Scapus.
Pijlern-voet. Basis columnæ, spira.
Pijlick. j. pijnlick. Petulans.
Pijn. j. pijne. Pœna.
Pijn-appel. Nux pinea, pomum Cybeles, strobylus, conus.
Pijn-boom / pijn-appel-boom. Pinus, arbor conifera. *gal. pin. ital. pino. hisp. pino. ang. pine apple trée.*
Pijn-boom-bosch. Pinetum.
Pijn-noot. Conus, nux pinea.
Pijn-kerne. Nucleus pineus.
Pijne / pene. Pœna, supplicium. ποινή. *ger. pein. gal. peine. ital. pena. hisp. pena. ang. payne, (pene.*
Pijne. Opera, labor. πόνος.
Pijne. Dolor crux, cruciatus, torsio, afflictio, afflictus, afflictatio : morsus, angor, anxietas.
Pijnen. Operam dare, laborare, elaborare, niti, adniti, conari, moliri. *gal. peiner.*
Pijnen / pijnighen. Torquere, cruciare, affligere, afflictare, cruciatu accipere, excruciare, supplicio afficere : adhibere quæstionem, adhibere tormentum: lacerare tormentis, affligere tormentis.
Pijne hebben oft lijden. Sustinere, pati, ferre dolorem : angi, torqueri, vexari, perturbari dolore.

pijn-bancke. Fidiculæ, Tormentum, Equuleus, eculeus. **Op de pijn-bancke legghen.** Habere quæstionem cum aliquo adhibitis tormentis: extorquere veritatem: excruciare veritatis extorquendæ causa: tormentis crimen quærere: quæstionem tormentariam adhibere: exprimere veritatem equuleo.
pijn-ijser. Equuleus.
pijn-raem. Fidiculę.
pijn-seelen. Fidiculæ.
pijn-weke. *vetus. fland.* **i. goede weke.** Hebdomada maior.
pijnder. i. pijnigher. Tortor, carnificex.
pijnder. *vetus.* Extinctor incendij: cujus officium est summo labore niti & conari ut incendium extinguatur.
pijnighen. i. pijnen. Torquere, cruciare.
pijnigher. Tortor.
pijninghe. Tormentum, torsio, afflictatio; cruciatus, cruciamentum.
pijnlick. Cruciabilis, molestus, laboriosus, difficilis gravis.
pijnlick/pijlick. Petulans, lascivus: molestus nimia petulantia & lascivia.
pijn-lick ghe-richt. *vetus.* Iudicium criminale.
pijpe/buyse. Canalis, fistula, tubus. *ang. pype. ital. pifara.*
pijpe/wijn-pijpe. i. drij amen. Cadus dolium oblongum, orca, vas vinarium teres. *ang pype.*
pijpe/fluyte. Tibia, buxus, fistula, syrinx, calamus. *ger. pfeyff ital. pifara. ang. pype.*
pijpe/riet-pijpe. Calamus.
pijpe/piepe. *holl.* Mentula, penis.
pijpe. *vetus. fland.* Caulis pennæ.
pijpe des beens. Os tibiæ.
pijp-been/been-pijpe. Os tibię. **Groot pijp-been.** Radius, os tibię maius. **Kleyn pijp-been.** Fibula, os tibiæ minus.
pijp-kruyd. *holl.* **i. scheerlinck.** Cicuta: herba caule cavo instar fistulæ.
pijp-riet. Calamus tibialis.
pijp-stave. i. duyghe/klap-hout.
pijp-touwen. *vetus.* **i. orghelen.**
pijp-vederkens. i. stoppel-vederkens.
pijpen. Canere tibia.
pijpen. i. piepen. Pipire, pipare, pipi[...], sibilare, sibilum edere.
pijpengael. Vehiculum trusatile mi[...].
pijper. Auletes, aulœdus, fistulator, ti[...]cen choraules. *gal fifre: ang. piper.*
pijperste. Tibicina, auletris.
pijroen/puyroen. *fland.* **i. puype.**
pijsel. *fris.* **i. kokene.** Culina.
pijseel. *zeland.* Theca vestiaria.
pilerne. i. pijlerne.
pille. i. krop-aes. Turunda.
pille/pilleken. Catapotium. *vulgò pila[...] germ. pillule. gal. pillule. ital. pilula. hisp. p[...] ang pille.*
piloot. i. pijl-loot. Navarchus.
pilorijn/pellarin. *fland.* Numellę [...]tiles, numellę publicę: columbar[...] collistrigium. *gal. pilori. ang pillory.*
pimpel. *lovan.* **i. pepel.** Papilio.
pimpel-meese. Parus minor, parus [...]leus. *& metaphoricè* Homuncio d[...] imbellis, imbecillis.
pimp-ooghe. Lucinus, ocella: qui [...] habet oculos.
pimp ooghen. i. pinck-ooghen.
pimp-ooghskens. Contuosi ocelli: [...] gustum coacti, conniventibus palp[...]
pimpernelle. Pimpinella, bipinella, [...]tis, sanguisorba. *gal. pimpernelle. an[...]pernel.*
pimper-nel rooskens. i. duyn-roo[...] Rosa pampinula, rosa pimpinella: [...] *cta à similitudine foliorum fruticis pimp[...]*
pimper-note. Staphylodendron: p[...] nucis genus: nux vesicaria *nonnull[...]*
pims. *vetus.* **i. puym-steen.** Pumex.
pimsen. *vetus.* Pumicare, pumice pol[...]
pinceel. i. pinseel. Penicillus.
pinck. *holl. fris.* **i ionghen os.** Iuvenc[...]
pinck/ pinckop. *holl.* Digitus auricu[...] minimus.
pinck/visschers boot. Cymba, navis [...]toria.
pinck. *sax.* Navis speculatoria. **i.** [...] **mans boot.**
pinck-net/pincker-net. Rete maius.
pincke. *vetus.* Lumen. *&* Oculus, & [...]cularis lucerna simplex: cicindela [...]

[Pi]nck-ooghen/pimp-ooghen. Connivere, nictare, palpebras oculorum alternatim movere: & Oculis semiclausis intueri: oculos contrahere, & aliquo modo claudere.
[Pi]ncken. Scintillare, micare.
[Pi]ncker. j. pincke. Lucerna simplex.
[Pi]nckster/ pingst-dagh / pingster-dagh. *germ. sax sicamb. holl.* **i. cinckssen.** Pentecoste, dies pentecostes, dies quo factus est de cælo sonus, & dispertitæ linguæ tanquam ignis apparuerunt discipulis. *sax. sicamb. pingsten. germ. pfingstem Adriano Iunio. pfingstag. germanicè dicitur* **donderdagh.** i. dies Iovis.
[Pi]nne. Pinna, spiculum, cuspis, veruculum, aculeus, pennum *antiqui dicebant acutum, teste Nonio ex Varrone. ang. pinne.* i. acicula.
[Pi]nne/doel-pinne. Scopus.
[Pi]nne van hout. Clavus ligneus, impages. *ang. pinne.*
[Pi]nseel. Penicillus, peniculus. *gal. pinceau. ital. pennello. hisp. pinzel.*
[Pi]nssen. *fland.* **j. pitsen.** Vellicare. *gal. pincer. ang. pinche.*
[Pi]nsse *fland.* Volsella, vulsella. *gal. pince.*
[Pi]nt. j. punt. Punctus, cuspis: & Mentula.
[Pi]nt-soen. j. punt-soen/ point-soen.
[Pi]nte/pint-pot. Pinta, pityna, pitna, hemina. *gal. pinte. ang. pinte.*
[Pi]nteléren/pintelen. Potitare parcè pitissare, subbibere, cyathos sorbillare.
[P]ioene. j. peonie. Pæonia.
[P]ionnier. Cunicularius, cunicularis: fossor cuniculorum, pedes. Pedites. *quos vulgò* peones *dicimus corruptè, pro* peditones, *sunt qui militare opus faciunt, aggerem, fossas, &c. ita Iosephus Scaliger in illud Virgilij in Ætna: Antraque demissis pedites fodissse latebris. Flandris dicuntur* **spaepeniers:** *gal. pionniers ital. pionneri. hisp. pionneros.*
[P]ionnieren/ *&* *fland.* **spaepenieren.** Fodere antra, demissas latebras, depressas scrobes, cuniculos: agere cuniculos: specus subterraneas effodere.
[P]ipepe. *fland.* **j. pippe.**
[P]ippe/pipse/sprouwe. Pituita, gallinarum morbus. *germ. pfiff. gal. pepie. hisp. pepita. ang. pippe.*
pipping/pupping. Malum curtipendium. *ang. pippine.*
pipse. *fris.* **j. snot.** Pituita, mucus.
pipse. j. pippe. Pituita, morbus gallinarum ex pituitæ fluxu natus.
pipsigh. Pituitosus, mucosus.
pipsigh. *fris.* Valetudinarius, morbosus: *sumpta metaphora ab avibus pituita laborantibus.*
piroen/peroen. j. puyroen.
pisel. j. pijsel. Culina.
pisse. Vrina, lotium. & Libido urinæ: appetitus mingendi. *sax. pisse. gal. pissat. ital. piscio, pisso. ang. pisse.*
pisse hebben. Micturire.
pissen. Meiere, mingere: urinam reddere, fundere, edere, facere: lotium reddere, exonerare vesicam. *gal pisser. ital. pisciare. ang pisse.*
pis-bedde. Lectum commingens.
pis-bedde. *holl.* Asellus, cutio, porcellus, porcellio, multipeda, millepeda *alius dicitur* **vercken** & **seughe.**
pis-bedde/pis-bloeme. Vrinaria, dens leonis, chondrilla. *gal. pissenlict. ital. pisso in à letto: herba sic dicta, quod puerorum vesicas adeò repleat urina, ut lectum dormientes commingant. Mat. Lobel.*
pis-besiender. Vroscopus, inspector urinæ.
pis-ge-las. Vrinale, urinarium, matella vitrea.
pis-imme/pis-emme. *fris.* **j. pismiere.** Formica.
pis-miere/ mier-seycke. Formica. *ang. pismier.*
pis-pot/pis-teyle. Matula, matella, scaphium, trulla, lasanum.
pis-pruyme. Prunum asinarium, asininum, vile & maius.
pis-taverne. Taberna potoria. & Ganea, ganeum, gurgustium.
pis-teyle. j. pis-pot. Matula.
pissin. *holl.* Forica vaccarum.
pistolet. Fistula ignivoma, sclopus, bombardula, sclopeta manualis, fistula ferea, *vulgo* pistoletum.
pit. *fland.* **j. put.** Puteus. *ang. pitte.*

Pit/pitte. Medulla arboris fructusve: cor, matrix. *sax.peddick.ang pithe.*

Pette. *holl.* **j.kerne.** Nucleus.

Pitte/pitthe/pitteken. *holl.lovan.* Avia.

Pitthe.j pete. Susceptrix.

Pitt-heyken/pitt-hijken. *lovan.* Avus.

Pitsche. *sax.sicamb.* **j.sweepe.**

Pitse. Vellicatio, vellicatus. *&* Fallacia, astus, petulantia.

Pitsachtigh. Fallax, astutus, petulans, procax, protervus, lascivus.

Pitsen. Vellicare, vellere, pervellere, summis digitis premere, carpere, vellicando detrahere. *germ.pfelzen.gal pincer.ital.pizzigare.ang.pinche.*

Pitte.j.pit.

P E

Plackaet/plackaert. *q. d.* **plack-kaerte.** Placitum, sanctio, decretum, charta placiti: *&* Inscriptio, inscriptum. *&* programma, proscriptio charta publicè affixa πλάκες. i. tabulæ in quibus leges aut aliud scribimus. *gal. placquart. angl. placcard.*

Placke/plecke/blecke. Plaga, spacium, terrę, locus.

Placke/plecke/blecke/dorp. Municipium, pagus, vicus. *sax.bleck.*

Placke/plecke/blecke. Macula, labes. *ang. blacke.* i.niger.

Plack-slanghe. Cenchris: serpens maculosus.

Plack-waeter. Aqua smectica, qua maculę delentur.

Plack-verwer. *holl.* **j. klad-schilder.** Ineptus pictor.

Placke. Ferula, ictus.

Placke/plecke. Nummus varij apud varios valoris: *Lovaniensibus* tertia pars stuferi: *a'b nomin* **grooten.** *Flandris* stuferus *est. ital. piaccha. hisp. placca.* **Oude placke.** *fland.* **j.xl.mijten.**

Placken/plecken/blecken. Maculare.

Plack-papier.j.klad papier.

Plackaerd. Maculosus, maculis interstinctus.

Plackaerd. Parus maior: fringillago masculus. *q.d.* maculata avis.

Placken aen den wand. Parieti aff[...] *gal.plaquer.*

Placken/pappen. Glutinare, conglut[...] *gal.plaquer.*

Placken/plaesteren. Linere, ungere.

Plack-leem/plack-morter. Lutum p[...]tum.

Placken oft besetten met leem / k[...] *&c.* Crustare, incrustare, gypsare [...]re, delutare.

Plackaert.j.plackaet. Placitum, progra[...]ma.

Placker/leem-placker. Crustarius, [...] qui incrustat parietes.

Placker. *fland.* **j.blouwel.**

Plackertje. Tectorium, opus tectoriu[...] [...]rica testacea, illinimentum parietu[...] [...]barium.

Pladdijs.j.platdijs. Passer piscis.

Pladeren. Blaterare, importunè loqui[...] [...]rire, gannire. *germ.plederen. sax. pla[...] pladderen.*

Pladeren/ playeren/ pleyten. Litig[...] contendere, disceptare judicio, ca[...] actitare, sequi lites. *vulgò* placitare [...] *plaider.ital.piatire.hisp.pleytear ang.ple[...]*

Pladeren/plaeyeren. Ludere, jocari [...]gari. *ang playe.*

Pladerer/plaeyerer. Litigator, acto[...]bula, vitilitigator, consarcinato[...]tium. *&* Ioculator, ludio, nugator, g[...]culator.

Placdertje/placrtje. Ludus, jocus. *ang.p[...]*

Placderinghe. Contentio, lis: *&* Lu[...] ludicrum, jocus.

Placghe.j.plaghe.

Plaen.j.pleyn.

Plaen boom. Platanus. *gal.plane, pleyne.[...] platano.hisp.platano.ang plane.*

Plaester. Emplastrum, malagma, pitta[...] cataplasma. *ger.pflaster. gal.emplastre. [...] empiastro.hisp.emplastro.ang.plaister.*

Plaester/gips. Gypsus, gypsum.

Plaester. Arenatum.

Plaester.j.besetsel. Crusta, incrustatio.

Plaesteren. Illinere medicamentum, i[...]ponere emplastrum.

Plaesteren.j.be-setten. Crustare, incru[...]

re. *gal.plastrer.*

laesterer.j.placker. Crustarius.

laetse. Locus. & Area spatiosa, platea, campus, forum. *germ.platz. gal.place. ital. piazza hisp.plaça.ang.place.*

laetse/pletse. Area, impluvium, compluvium, solum: pes planus: locus ab ædificio purus. & Aquarium, lavatrina, urnarium.

laets-houder.j.stad-houder. *vulgò* Vicarius. & locum tenens.

laete.j.plate.

laeghe. Plaga, vulnus. & Cruciatus, crux, afflictio, vexatio, malum, morbus. *gal. playe.ital.piaga.hisp llaga.*

laghe. Morbus, pestis, pestilentia. *ang.plague.*

laghen. Plagam infligere.

lagh. Cruciare, vexare, affligere, agitare.

lagghe. *holl.* **j.placke.** Macula.

lagghen. *holl.* **j.placken.** Maculare.

lagghen/plagghertse. Panniculi, panniculаria, panni triti, res viles & tritę: linteum tritum.

lagghe. Segestre, stratum, instratum, stragulum.

lagghe. *sicamb.* **j.bodde.** Peniculus.

lagghen. *holl.* Officio institoris cerevisiarij fungi.

laggher. *holl.* Institor cerevisiarius.

laeperen.j.pladeren.

lapf-danck. Palpum, gratulatio adulatoria.

lapf-danck be-haelen. Palpari, adulari, alicui ad gratiam loqui, assentari.

lapsant. Festivus, lepidus, amœnus. *gal. plaisant.ital.piacevole.ang.pleasant.*

lapsantelick. Festivè lepidè, amœniter.

lapsir. *gal. fland.* Delectamentum, voluptas: & Benefactum, beneficium, officium.

lammaete.j.palm-maete. (ior.

lanap-boom. *vetus.* Corylus: & Acer ma

lancke. Planca, asser. *gal.planche.ang.plancke.*

lanckiſken. Tabula, asserculus.

lancken. Coassare.

lanckier. Coassatio, coaxatio, lacunar.

planckiese. *vetus.fland.* Tabulatum, munimentum ex plancis.

plane.j.pleyn. Planus.

plane-boom. *vetus.* Acer maior. *verùm gal.plane, plaine & ang.plaine trée,* platanus *dicitur.*

plansen.j.blansen/storten.

plante. Planta, plantarium, stirps quę pangitur, talea. *gal. planta. ital. pianta. hisp. planta.ang.plante.*

plante des voets. Planta pedis, imus pes. *gal.plante.ital.pianta.hisp.planta*

planten. Plantare, serere, inserere, conserere, pangere, repangere. *germ.pflantzen. gal.planter. ital piantare. hisp.plantar. ang. plant.*

planten het gheschut. Collocare tormenta bellica: disponere, pangere, figere bombardas maiores.

planter. Plantator, sator, consitor.

plantinghe. Plantatio, consitio, consitura, satus, us.

planteyt. Uber, abundans, largus. *gal. plantureux. ang. plentifull.* & Ubertas, feracitas, copia, abundantia. *gal.planté.ang. plentie.*

plantsoen. Plantæ, plantaria, semina arborum.

plantsoen-bosch. Seminarium, plantarium.

plaren.j.pladeren.

plas/ plasch. Palus, lacuna; fossa in qua stat aqua.

plas-reghen. Nimbus, pręceps imber, pluvia lacunas faciens. *germ.platzregen.sax. platzreghen.*

plasschen. Palpare aquas, motare aquas.

plas-danck.j.playsdanck.

plasken.j.sprot. Sarda.

plat ende effen. Planus. *gal. plat. ital. platto. ang.flatte.*

plat ende breed. Latus. πλάτος. i. latitudo.

plat ende morwe. Mollis.

plat wt.j.rond-wt.

plat wt segghen. Planè & apertè dicere, edicere id quod res est.

plat af segghen. Præcisè negare: præcidere planè.

platte borse. Crumena vacua, marsupium

exenteratum.

platte hand. Manus lata, porrecta, extensa.

platte kaese. Lac pressum, lac coagulum, lac coagulatum : caseus molliculus, lac gelatum: caseus gelatus, glaciatus, coagulatus, concretus.

platte landen/ plat lant. Agri, campestria, loca plana.

platte peyre. Pyrum fracidum.

plat-broecke. Eunuchus.

plat-gat. Depygis: natibus macris & depressis.

platdys. Passer piscis, piscis planus. *vulgò* platusa, platessa.

plat-luys. Pediculus inguinalis: *vulgò* pediculus planus: *à planitie & latitudine corporis. ital piattole.*

plat-neuse. Simo, simus: cui nares sunt depressæ superiùs.

plat-saed. i. lijn-saed. Semen lini. *à planicie dictum.*

plat-voet/ plat-voetigh. Planipes. *&* Plautus, plancus.

plate. Lamina. *germ. blat. gall. plastron. ital. piastra. ang. plate.*

plate. i. plancke. Planca.

plate. *fland. brug* **i. platdys.** Passer piscis.

plate/ vancke in de zee. Pulvinus, scopulus, rupes, arena mari densata & durata. *&* Brevia, vadosa loca maris, vadum.

plateele. Patina, scutella ampla & repanda, gabata lanx escaria. *germ. blatten. gal. plat. ital. piato, piatello. hisp plato. ang. platter.*

plateel-lecker. Catillo, parasitus.

platte. *germ sax. fris. sicamb.* **i. kruyne.** Vertex rasus.

platte forme. Ichnographia. *vulgò* plana forma.

platte forme van een huys. i. be-worp. Ichnographia, Superficiaria descriptio, exemplar, forma, jacens arcę efformatio, futuri operis specimen exhibens.

plattijn. Calo, baxea, calceus ligneus, calopodium. βλαῦται. i. crepidæ. *gal. patin. ang. patte.*

plattijn-wachter. i. koppeler. Aquarius, aquariolus, leno.

plaveyen. i. paveyen.

plech. i. pleghe. Debitum, *&c.*

plecht. i. plicht. Officium, debitum,

plecht doen. *vetus.* Emancipare.

plecht-vrij. i. plicht-vrij.

plecht van t'schip. *fland.* Prora.

plecht-ancker. Anchora sacra. *sax. pl- ancker.*

plechten. *fland.* Spondere merces pr- esse, spondere rem sinceram. *ang. pl-*

plechten. *sicamb.* **i. plichten.**

plecke. i. placke.

pledener boom. Platanus.

pleghe/ plech. *sax.* Officium. *&* Ser- ministerium patrono à cliente quo- nis prestandum: debitum ministeri- Census, & cætera quæ præstare d- mus.

pleghen. Solere. *&* Exercere, agere, ram dare. *&* Curare, procurare. *&* -ctare. *&* Vti, frui, fungi.

pleghen sijn ampt. Fungi suo officio.

pleghen sijn ghesontheyd. *sax.* Valet- ni operam dare, curare valetudinem

plegh-vader. *germ sax.* Curator, tutor,

plechtigh. i. plichtigh.

pleghelick. *vetus.* Vsitatè.

plegher. *sax.* Conductor.

pleginghe. Vsus, exercitatio.

pleghte. i. pleghe, plicht. Munus, offici-

pleghte. Consuetudo, usus.

pleghten. *fland* **i. plechten.**

pleyn/ effen. Planus, æquus. *gal. plain. i- piano. hisp. llano. ang. plaine.*

pleyne. Planities, campus, æquor cam- æquor apertum, area, forum platea. *g- plaine. ital. planura. hisp. llanurn. ang. pla-*

pleynéren. Planare, complanare, æquar-

pleyte. Stlata: navis larga & plana. *q.d.* - ta. *Festus.*

pleyte. *holland.* Lis, litigium, judicium. - *go* placitum. *gal plaid. ital. piato. hisp. ple-* Placita *autem in Constitutionibus sive C- tulari Caroli magni sunt vel* jurisdictio- *vel* judicia, *vel* conventus ad discept- das causas instituti: *fortè à* **plaetse/** *id,* area, forum.

pleyten. *holl.* **i. plaederen.** Litigare, cau-

age-

agere. *vulgò* placitare, *gal. plaidoyer. ital. piatire. hisp. pleitear.*
ept-dagh. *holl.* j. **dingh-dagh.** Dies fastus, quo jus solet dici.
epte. *holl.* j. **placderer.** Litigator, actor.
ept-sack. *holl.* Sacculus litium : farrago litis saccularia, forulus linteus: loculus causarum : loculus forensis : saccellus litigatorius.
ept-boghel. *holl.* Rabula, vitilitigator.
eptertje. Litigium.
eken. *fland gand.* j. **blecken.** Decorticare.
encken. Vagari, divagari, palari, errare.
encker. Erro: qui vagando tempus consumit.
ets. *vetus.* j. **stuck.** Pars.
ets/lap. Segmen, segmentum commissura panni. *ger. pfletz.*
lets. Panni vilioris genus.
letse. j. **plaetse.** Locus, &c.
etse/fletse. *lovan* j. **struyve.** Scriblita.
etse. *sic colon.* j. **pansse.** Pantex, omason.
etsen inde sulte. j. **panssen.**
letsen. Palma quatere: & Depsere, subigere.
letsen. j. **lappen.** Consuere. *germ. pfletzen.*
letten. Conculcare, contundere, obterere: conterere, terere.
letteren. Obterere, exculcare.
leuris/pleuristje. Pleuritis. *gal. pleuresie. ang. pleurisie.*
licht. *holl. sicamb.* Iudicium, lis, litigium.
licht/ plecht/ plegh. *sax. sicamb.* Debitum, obligatio. & Census, tributum. & Munus, officium: & Vsus, consuetudo.
licht-ancker. j. **plecht-ancker.**
licht-vrij. *vetus.* Immunis.
lichten. j. **plechten.** Agere lites, causam agere.
lichtigh. *vetus* Devinctus obnoxius, obligatus, qui debet. & Debitus.
lijsteren. *sicamb.* j. **placken.** Crustare, gypsare.
lien. *vetus.* Agere, studere : curam sive diligentiam adhibere.
liet. *vetus.* j. **achte.** Cura, observatio, diligentia.
locken. *fland. hol.* j. **plucken.** Carpere.

Ploegh. Aratrum. *germ. pflug. sax. ploch. ang. ploug.*
Ploegh-vengel. Rusticus arator.
Ploegh-hout. Dentale, dens , lignum ad quod vomer includitur.
Ploegh-yser. Vomis, vomer, dens uncus aratri ferrum quod liras ducit.
Ploegh-kouter. Vomis, vomer. *q. d.* culter aratri.
Ploegh-kromme. Buris, bura: curvamen aratri quod vomerem recipit.
Ploegh-man. *vetus.* Agricola.
Ploegh-os. Bos arator.
Ploegh-schere/ ploegh-scharre. *sax.* Vomis, vomer.
Ploegh-schuerer. Rulla.
Ploegh-stele. j. **ploegh-steert.** Stiva.
Ploegh-steert. Stiva, aratri manica: pars aratri posterior quæ manu tenetur.
Ploegh-steker. Rulla.
Ploegh-vore. Sulcus, versura.
Ploegh-wente. *sax.* Versura agri.
Ploegh-weke. j. **peerdi-weke.** Hebdomada laboriosa ; septimana profesta, absque ferijs.
Ploeghen. Arare, terram moliri aratro. & Laborare.
Ploegher. Arator.
Plooye. Plicatura, ruga, stria, sinus, lacinia.
Plooyen. Plicare, rugas inducere. *gal. plier, ployer. ital. piegar. hisp. legar. ang. plaite.*
Plooy-rock. Tunica rugosa, striata.
Ploken. *vet.* j. **pluycken.** Plicare.
Plomp / bot. Hebes, obtusus, stupidus, plumbeus. *ang. blunt.*
Plompaerd. Homo plumbeus, hebes, rudis, Arcadicum pecus.
plompelick. Obtusò, ruditer, absurdè, ineptè, incultè, inornatè.
plompe. Nymphęa, alga palustris: *herba genus in paludibus & aquis stagnantibus nascens offici.* nenuphar.
plompen. j. **plotsen.** Mergere, mergi.
plonderen. j. **plunderen.**
plonssen int water. Demergere. *gal plonger. ang. plounge, plunge.*
ploosche. *fland* j. **pelie.** Siliqua.
plooschen. *fland.* j. **pellen.** Deglubere, decorti-

corticare.
Plote.j.bloote.
Ploten de wolle. *fland.* **j.blooten.** Lanam decerpere.
Ploten. *fland* Membranam sive corium exuere,remittere cutem sua sponte, relinquere corticem.
Ploter.j.blooter.
Plotsen int water. Mergere vel mergi cum impetu, in aquam irruere. *gal.plonger.ang.plounge,plunge.*
Plotte. *vetus.* **j.bal.**Pila. *gal.pelotte. hisp.pelota.*
Plotte. Nummus plumbeus minimi valoris.
Plotte. *vetus.* Genus gladij latum valdè, breve & tenue.
Plotsich. *vetus.* **j.bot/plomp.**
Plucht. *fland.* Fortuna,casus,eventus,periculum.
Plucht.j.plicht. Debitum.
Pluck/plucksel. Carptura,linamentum.
Plucken. Carpere,decerpere,vellere,legere. *ang plucke.*
Plucken de vruchten. Legere poma,legumina.
Pluck-graen. Legumen.
Pluck-haeren. Evellere capillos.
Pluck-voghel. *fris.* Parasitus , alienis inhians patinis : infamis propter rapacitatem,& impudentiam.
Plucke-vincken/plocke-vincken/plucke-de-vincken. *sax fris.holl* Minutal.
Pluckelingh.j.plucksel. Carptura.
Plucker der vruchten. Legulus.
Plucksel. Carptura.
Plucksel van lijn-waet. Linamentum.
Plugghe. Res vilis & nullius valoris. *&* Columba aut alia avis vilis,inutilis,scabrosa, scabiosa, impolita. *&* Homo incompositus,rudis,impolitus.
Plugghe. Impages,clavus ligneus,cuneolus,blitron,βλῆτρον.
Plugghen. Clavis ligneis figere.
Pluycken/plocken. *vetus.* Plicare.*&* Claudere.
Pluyme. Pluma,penna mollior & minor. *germ.flaumfeder.gal.plume. ital pluma. hisp. pluma.ang.plume.*
Pluymken. Plumula,pennula.
Pluymkens. Betonica superba,coro... minor. *sic teut. dicta à flosculorum fol... briatis,& plumarum similitudine dissect...*
Pluymagie. Pluma, fasciculus plumus... Crista galeæ.
Pluymetse. Grabatus,culcita plumea...
Pluym-alluyn. Alumen plumeum ... mosum,scissile,scissum,amianthus... chitis,schiston.
Pluym-bosch. Fasciculus plumeus, ... galeę.
Pluym-grave. Aucupij pręfectus: c... plumarius.
Pluym-graven. Comitum Holland... duciarij clientes, qui pro mercibu... ctigal exigunt: & plumarij comite... *minantur, quod illorum injussu multis ... nemini fas sit cygnos aut olores publicè ... Adr.Iun.*
Pluym-loos. Deplumis,implumis.
Pluym-strijcken. Adulari,palpare,p... ri,palpum obtrudere,assentari,para... ri: plumas,floccos pilosque ex vest... alterius legere subblandiendo.
Pluym-strijcker. Palpator, assentato... rasitus,gnatho.
Pluym-vederen. Lana anserina,tomen... Laconicum.
Pluys. Mundus, purus, politus,tersus... tersus.
Pluysen. Polire,comere,ornare,mund... scalpere,tergere, detergere, exterg... *gal espulcher.*
Pluysen. Apricari & scalpere se.
Pluysen de borse. j. luysen. Marsup... exenterare,exinanire.
Pluys-merckt/luys-merckt. Forum s... tarium.*&* Scrutaria,æ,scrutorum ve... tio.*&* Scruta,orum.
Pluyserije/pluysinghe. Scruta,orum... Quisquiliæ.
Pluysteren.j.plunderen. Diripere,co... lare.
Pluysteren. Scrutari,perscrutari.
Plunder/plonder. *vetus.ger.* Supellex.
Plunderen/plonderen. Populare, popu...

ri, prædari, deprędari, diripere, spoliare, compilare.
lunderen een stad. Diripere urbem.
lunderinghe. Populatio, depopulatio, direptio.
lunder-merckt. Forum scrutarium.
uvier. Pardalus. *avis vulgò pluvialis dicta: quòd cælo pluvioso potissimum capiatur, dicitur & pulvier.* q.d. avis pulveatrix. *ger. pulvier. gal. pluvier. ang. plover.*

PO

ochen. Bacchari, debacchari, tonare murmure & verberibus. & Iactare, jactitare, venditare, ampullari, magnificè de se loqui.
ocken/pockele. Papula, pustula, pusula, tuber, tuberculum, vomica. *gal. bube. ang. pocke, botche.*
ocken met de lemet/ spaensche posken. Morbus Gallicus, scabies Hispanica, Neapolitana: lues Venerea: siphylis serpigo Indica.
ockskens/ pockelen. Pustulæ, papulæ.
kinder-pockskens. Vari, varioli, exanthemata, ecthymata, pituitę eruptiones, pustulæ in summa cute extuberantes, pueritiæ admodum infestę. *vulgò* morbilli.
ock-hout. Ebenus, hebenus, hebenum, guiacum: lignum expugnandæ lui venereæ accommodatissimum, lignum sanctum, lignum Indum. *vulgò* gaiacum.
ockachtigh/pockigh. Infectus lue venerea.
ockele/puckele. Papula, pustula, tuberculum.
ockelen. Extuberare.
odaghel. *sax.* Podagra, chiragra.
odde. *holl.* j. **padde.** Bufo.
eder/poeper. Pulvis. *gal. poudre. ital. polvere. hisp. polve. ang. pouder.*
eder-hupsken/peper-hupsken. Cucullus.
eder-supcker. j. **meel-supcker.**
el. Palus, lacuna, stagnum, eluvies, vorago. *ital. palude. ang. poole.*
el-sneppe. Gallinago minor, rusticula minor. *q. d.* gallinago paludana sive avicula ad stagnorum crepidines frequens. *Adr. Iun.*
poelen/polen. *fland.* Excavare, suffodere, forare.
poelie. Gallina. *gal. poulle.*
poellie. Pullaster, pullastra, pullus gallinaceus, gallina juvenca, novella. *gal. poullette. ital. pollo. hisp. pollo.*
poelker. j. **hoender-man.**
poepen. Submissè sive submissim pedere.
poer-loock. *vetus.* Porrum.
poesele. Puella, pusa, *apud veteres Latinos, teste Festo.*
poesele. Puella torosa, obesula.
poeselachtigh. Torosus, lacertosus, musculosa & compacta carnis pulpa validus, obesulus, trossulus, torosulus.
poesen. *vetus.* Basiare, osculari.
poest. *vetus.* Bubile.
poest-deerne. j. **melck-deerne.**
poesten. *fris. sax.* j. **blaesen.** Flare.
poester/puyster/puester. *fris. sax. sicamb.* j. **blaes-balck.** Follis.
poetre. *vetus. fland.* Trabs. *gal. poultre.*
pof/bof. Bucca, buccarum inflatio. & Bombus, flatus, sclopus, stlopus: sonus qui emittitur è buccis spiritu inflatis. *gal. boufee.*
pof. Fungosus, turgidus, tumidus, inflatus, spongiosus, tumidus fastu, fastosus. *gal. bouffy.*
pof-bal. Pila paganica, laxior.
pof oft poffen-brood. *fris. holl.* Panis albus, spongiosus: hectis sive vesiculis inflatus. *ang. puffe.*
poffen. Flare, sufflare, buccas inflare. & Ructare, flatus ex ventriculo emittere. *ang. puffe.*
poffen. Turgere, ampullari: Proflare fastum, fumos jactare, efflare inanes glorias, grande loqui, voce intonare. *gal. bouffer.*
poffer. Iactator, fastosus, tumidus fastu, thraso, miles gloriosus, arrogans, ventosus, & alios præ se contemnens.
poffertje. Arrogantia, verba ampullosa, turgi-

turgida, inflata.
pogghe. *sax. sicamb.* Rana.
pogghen-raff. *sax.* **j. padden-ghe-rack.** Ranarum fœtus.
pogghen-stoel. *sax.* **j. padden-stoel.** Fungus.
pogghen. j. pooghen.
popen. Potare. πόειν, πίνειν.
poper/poper-roede. Fuscina.
poperen. j. koteren. Fodicare.
poperen/met de poper visschen. Fuscina piscari, figere anguillas in imo fundo aquarum: lumbricis hamo sive fuscinæ affixis anguillas venari. *flandr. dicunt* **pueren.** *q.d.* **pieren.** i. lumbricis piscari anguillas.
popgnaerd. j. poniaerd. Pugio, sica.
popnsoen wijns. j. ander half ame. *dicitur propriè de* cado vini Gallici.
popnt. j. punt. Punctus, acies.
popnt oft popnct parisis. *vet. fland.* **j. halve mijte.**
popntinghe. *fland.* **i. bede/settinge/schattinghe.** Exactio, census, vectigal.
popntsoen/puntsoen. Acus, stilus. *gal. poinson. hisp. poncon. ang. pynsson, punchon.*
poke/pock-sack. Saccus cilicinus. *pal. poche ang poke.*
poke. *fland.* Cilicium, tegmen cilicinum.
poke/kulckt. Culcita.
poke. Ingluvies. *gal. poche.*
poke. *fris. sicamb. holl. fland.* Pugio, pugiunculus, culter.
pol. i. polle. Caput, *&c.*
polder. Parva tabulata, trabs, trabes. *gal. poultre.*
polder/hoender polder. Gallinarium: pertica gallinaria. *gal poulaillier. ang. puli y.*
polder. Agger. *&* Palus marina, pratum litorale, insula parva. *&* Fundi appendix insulæ seriùs annexa. *Levin Lemn.* Agri accrementum extra aggerem: ager qui ex fluvio aut mari eductus aggeribus obsepitur. Poldros, *inquit Adr. Iunius, propriè appellarunt progenitoris*, qui è fluvio aut mari, cui loco æstuariorum postea fiunt, educti aggestis pontibus longis aggeribusque ab aquarum injuria obsepiuntur: *fortè quòd è stagnis quæ poli[...] gariter dicuntur, recuperati fuerint.*
pole/polue. Cervical. *&* Culcita. *germ. [...] wen. sax. poel.*
pole/peule. *sicamb. hol.* **i. peule/pelle.** [...]carpium, folliculus seminis.
polen. i. pellē. Decorticare, cortice nud[...]
polen. i. poelen. Excavare.
poleye/polep-krupd. Pulegium. *germ. [...] gal. pouliot. ital. pulegio. hisp. polejos, pol[...] ang. puliol.*
poleye. i. paleye. Trochlea.
polffer. i. pulver. Pulvis.
polijsteren/ palijsteren. Polire, expo[...] *ger. palieren. gal. polir. ital. polire. hisp. polir. [...] polish e.*
poile/pol. *ang.* **j. bol.** Caput.
polle. i. pol. Lepidum caput. *&* Conc[...]nus. *&* Leno. *&* Adulter. παλλακὸ[...] amasius: παλλακὴ. i. concubina.
polle/pol. *sax.* **j. top.** Cacumen, fastigi[...]
polle/polleken. *sax. fris.* **i. bol/top.** Ve[...] capitis: caput, capitellum.
polle/polleken. i. ge-polkereert sot/st[...] narre. Stultus, morio sceptrum cum [...]pitello gestans.
polleken/ marotteken. Imaguncula [...] stultis ad lusum præbetur: sceptrum [...]pitulatum sive baculus morionis ca[...]tello insignis. *&* Morio sceptrum [...]stans.
pol-hamer. *Fland.* **i. hepr-hamer.** Mall[...] militaris capitulatus, capitulo sive ca[...]tello munitus.
pol-lepel. Tudicula, cochleare maius, ca[...]tulatum.
pols. Pulsus arteriȩ, pulsus venæ. *gal. po[...] ital. polso. hisp. pulso. ang. pulse.*
pols/pols-ader. Arteria, vena pulsatili[...]
pols/kloet. Globus sive ferrum conti.
pols. Repagulum navis. *sax. poltz.*
pols/pols-stock. Contus.
pols/polsse/lisch-dodde. Typha.
polf-ader. Arteria, vena pulsatilis, vitali[...]
polf-sack. Retis piscatorij genus.
polf-stock/ kloet-stock/ polsser. Conti longurius.
polf-stock/ael-gheere. Fuscina.

[po]lssen. Pulsare, trudere, detrudere.

[po]lssen int water. Quatere aquas: pulsare, turbare, movere, tentare, contari: scrutari fundum sive limum conto: pulsando pisces in rete adigere, & anguillas captare: baculo stupefacere & capere anguillas. *ang. powshe.*

[po]lssen/wt-polssen. Egerere aquam. *ang. powshe.*

[po]lter-gheest. *fris.* Genius malus homini insidians.

[po]lver/pulver. Pulvis. *germ. pulver. gal. poudre. ital. polue. hisp. poluo. ang. powder.*

[po]lveren. In pulverem redigere.

[po]luwe/pulwe. Cervical, pulvinar. *germ. pfulb. ang. pillowe.*

[po]merantsche. *sax.* Malum aureum, aurantium.

[po]mmeye.i.appel-moes. Cibus ex pomis confectus. *vulgò* pomatum. *gal. pommee.*

[po]mpe. Organum pneumaticum, quo aqua hauritur.

[p]ompe van t'schip. Antlia, canalis, machina haustoria qua è sentina exinanitur nautea: *vulgò* pompa. *sax. pumpa. gal. pompe. ang. poumpe, pumpe.*

[p]ompen. Sentinare, exinanire navis sentinam: exantlare.

[p]omp-water. Nautea.

[p]ompe/pompertje. Pompa. *ital. pompa. hisp. pompa. gal. pompe.*

[p]ompertje. Pompa, apparatus, magnificentia, fastus.

[p]ompeus. Magnificus. *vulgò* pomposus.

[p]ompeuselick. Magnificè.

[p]ompoelie.i.pampoelie.

[p]ompoen. Pepon, melopepon, pepo. *gal. pompon. ital. pepone. hisp. pepon. ang. pepon.*

[p]ond. Pondo, libra, as mua. *germ. pfund: ang. pownde.* **pond brab. i. vier guld. fland. ses guld. pond zeeus/ i. drij stuyvers. pond artoys.** Libra Artesiaca. **i. xx. stuyvers. pond turnoys.** Libra Turonica. **i. x. stuyvers. pond ouds. i. elf guldë. pond Lovens.** Libra Lovaniensis. **i. xlviij. stuyvers. pond parisis.** Libra Parisiaca. **i. thien stuyvers. pond sterlincks.** *ang.* **i. neghen gulden.** Sterlingus *autem vel à sturni aviculæ, vel à stellæ nota, cusus est in Anglia numus, unius unciæ argenti anno* 1249.

pond-peyre. Pyrum librale.

pond-papier. Papyrus quæ per libras venditur.

pond-gaeren. Fila rudiora: unde vela & sacci fiunt.

pond-ghe-wicht. Assipondium.

pond dinck. *Fland.* Trita lintea, materia ex qua papyrus conficitur.

pond-gheld. Exactio in libras.

pondel/pundel/ponder/ punder. Statera, trutina Campana. & Æquipondium, sacoma.

pondelen/ponderen. *vetus.* Ponderare, trutinare, pendere. *ang. ponder.*

ponder. Æquipondium, sacoma.

pondigh. Libralis, unius libræ.

ponghe/waeter-ponghe. Cepæa.

poniaerd. Pugio, clunabulum. *gal. poignard. ital. pugnale. hisp. punal.*

poniael. *vetus. hol.* **i. poniaerd.** Pugio.

ponte. Ponto, navigium quo amnes trajiciuntur loco pontium. *ital. pontone. hisp. ponone.*

ponter-boom/laeter. Longurius.

pontsen/puntsen/ ponssen. Punctim effigiare, punctiunculis pingere. *ang punche.* i. pungere, stimulare. & *pounce* cælare, incidere, scalpere.

pontsen/ponsennen/pont senden. *holl.* Ianuario mense viris ac procis munuscula mittere *ut solent Hollandicæ matronæ & nymphæ, postridie Idus Ianuarij, qui dies sacer est Divo Pontiano. q. d.* Pontiano xenia vel pondo mittere. *Adr. Iunius.*

pooghen *Fland. holl.* Niti, tentare, aggredi, moliri, contendere, conari, adlaborare.

poor-loock. Ascalonia, bulbus.

poort. *ger. sax. Fland.* **i. haven.** Portus. *germ. port, schiffport. gal. port. ital. porto. hisp puerto. ang. port. q. d.* porta maris, *inquit Becanus.*

poort-houden. Dielcystinda, ludi genus quo duplices puerorum turmę porrectis hinc inde manibus alteros ad se pertrahere conantur, dum pars altera superior existat. *Adr. Iun.*

Poorte. Porta, janua, ostium, aditus, fores. *germ.pfort. gal.porte. ital.porta. hisp.puerta. ang.porte.*

Poorte. *vetus fland.* Anus. & Cunnus.

Poorten.j.roep-gaten. Columbaria.

Poorte. *vetus. fland.* Oppidum aut locus vallo fossáve munitus, in quem per portam intratur : *per synecdochen. ita quoque* portæ urbes *dicuntur. Deut.17.2. &* propugnacula, *Gen.22.17.& 24.60.*

Poort-grave. *vetus.* Vrbis præfectus.

Poort-gheld. Portorium.

Poort-meester. *vetus.* **j.borgh-meester.**

Poort-schap. *vetus.* **j.porter-schap.**

Poort-recht. *vetus.* **i.poorterije.** Civitas, jus civium.

Poortael van t'huys. Prothyrum, vestibulum, atrium. *gal.portal. hisp.portal.ang. portal.*

Portael van kercken oft paleysen. Propyleum.

Poorter/borgher. Civis, municeps.

Poorteren. In civem recipere, civitate donare.

Poorterken. Fasciculus urbanis focis accommodus. *q.d.* civium fasciculus.

Poorterije. Civitas: civium jus sive prærogativa.

Poortier/ poort-wachte/ deur-waerder. Ostiarius, atriensis, accensus. *gal. portier. ital.portinaio.hisp.portero. ang.porter,portar.*

Poose. Pausa, otium, quies, requies, respiratio. & Momentum. *vulgò* posa. *gal. pause.ital.paussa.hisp.pausa.*

Poose. Vice, vicem.

Poose.i.42. ponden ghe-wights. *dicitur de glasto sive isatide & similibus.*

Poosen. Quiescere, pausam facere, pausare. *apud Plautum.*

Poot/poote. Palma pedis, ungula, manus. *gal.pate,patte.hisp.pata.*

Poote/pooten-vel. Pellis cervaria. & Pellis ovium silvestrium pedibus detracta.

Poote/pote. Surculus.

Poote/ pote/ peë. *lovan.* Siser, radix edulis.

Popel. Populus, plebs. *gal.peuple. ital.popolo. hisp.pueblo.ang.people.*

Popelen. Murmur edere, murmurare, ver- ba tacitè submisséq; fundere, mussa- re, mutire: labra movere tantùm, & vo- cem non attollere, verba non intellecta fundere, *vulgò* papellare.

Popeler. Movens labra, metuens aud- *vulgò* papellardus. i. hypocrita, simula- tor, qui passim in plateis & ubique o- *Georgius Colvenerius.*

Popelinghe. Murmurque humilesque- surri. *Pers.*

Popelcije.j.ghe-raecktheyd. Apoplex- attonitus, stupor, sideratio.

Popelier/popelier-boom/ popelẽ-boo- Populus, arbor. *germ.pappelbaum.gal.p- plier.ital.poppio.ang.poplartrée.*

Popelioenken. Tinea, animalculum f- tium breve, & se ut multipeda cont- hens. & Fœtus ranæ caudatus, bat- chis, gyrinus.

Poppe. Pupa, pupula. *gal.poupee.ital.pupi- ang.poppet.*

Poppe. Avicula femella.

Poppen ende kinder-speel-dinghen. Cr- pundia, ludicra puerilia, oscilla, im- guncule, quæ infantibus puerisque - lusum præbentur.

Poppe/spinne-webbe. Tela araneæ.

Poppe/poyte. *fland.* **j. rock van vlasc-** Pensum. *gal.poupee.*

Poppe/ brand-poppe. Malleolus, stup- incendiaria : fasciculus ex stupa, pic- sulphure, alijsque id genus incendij f- mitibus confectus, ad comburenda æd- ficia.

Poppen op de boomen. Spongiolæ arbo- rum.

Poppen-kraemer. Nugivendus, nugiven- dulus, frivolarius, grytopola.

Poppen-maecker. Coroplathus, puparum & sigillorum effector.

Poppen-ruyter. Miles bellus, sed imbel- lis.

Poppen-werck. Frivola, crepundia, ludi- cra puerilia, oscilla.

Porceleyne/porceleyn-kruyd. Portulaca. *gal. pourcelaine. ital. procelana. ang. purs- layn*

layn.

orceleyne/ zee-slacke. Cochlea Veneris, concha venerea, murex, matriculus, conchylium, buccinum. *vulgò* concha porcelana. *gal. porcelayne.*

orceleyne vaten. Vasa murrhina, pocula murrhina : ollæ Rhodiacæ : vasa ex murrha : vasa fictilia tenuissima & splendida, ex buccinorum cineribus confecta, murinis veterum vasis non absimilia. *vulgò* procellana vasa.

orcie. Portio, pars, demensum. *ger. portz. gal. part, porcion. ital. parte, porcione. ang. part, porcion.*

orreye/ porrey-loock. Porrum. *gal. porreau. ital. porro. hisp. puerro.*

orreye/ purreye. *fland.* Ius sive cremor pisorum. *gal. puree.*

orreken. j. purreken. Verrucula.

orren. Movere, tendere. *&* Moliri, niti, conari, conferre vires. *&* Vrgere, cogere, compellere.

ors. Genus piscis delicatioris.

orsse. Sodalitas, sodalitium. *ger. burß.*

ors-ghe-sel. Sodalis.

ortael. i. poortael.

ost/ posck. Porculus, porcellus: *genus piscis* cernua *nonnullis.*

ost/ styl. Postis. *gal. poste, posteau. ang. poste.*

ost. Veredarius, pegasus cursor, cursor pegasarius: angarius, tabellarius regius, eques tabellarius : hemerodromus, cursor armillatus. *vulgò* postus, posta. *germ. post. gal. poste. ital. posta. hisp. puesta. ang. post.* **Te poste rijden.** Cursitare dispositis sive commutatis equis : *erant enim* angarij *apud Persas.* tabellarij regij literas sibi invicem perferendas tradentes, certis itinerum spatijs seu stationibus equos mutantes.

ost-bode. i. post. Veredarius.

ost-meester. Curiosus. *vulgò* magister postarum, sive cursorum.

ost-papier. Augusta charta, epistolis dicata nimia tenuitate & levitate.

ost-peerd. Veredus, equus viatorius, equus decursorius: equus dispositus, stationarius. *vulgò* postus. *q. d.* depostus *sive* depositus collocatusque certis locis.

post-reyse. Stathmus.

posten. Cursitare, assiduò cursitare, discurrere.

posterije. Angaria, æ: angaria, orum: angariarum exhibitio.

postillioen. j. post. Veredarius.

postelen. j. stampijen. Insultare ventosè, minari.

postel-besie. j. haver-besie. Vaccinium.

posterne. *vetus. fland.* **j. achter-deure.** Postica.

pot. Olla, aula, olla fictilis. *gall. pot. angl. pott.*

pot/ kanne. Calix, poculum. *vulgò* potus: *continens pro contento, per metonymiam.*

pot/ pot-maete. Sextarius.

pot. Thesaurus, aula sive olla Euclionis, *apud Plautum.*

pot-aerde. Terra figularis, argilla, terra figillaria, creta figularis.

pot-appel. Pomum pulmoneum. *q. d.* ollarium, *ab ollæ similitudine.*

pot-asschen. Cineres smegmatici, smectici, saponarij : cineres conditi tij. *vulgò* ollares: *quod in ollis & vasis fictilibus asserventur, ne liquescentes effluant.*

pot-backer. Figulus, plastes.

pot-backerije/ potterije. Figlina, figuli officina.

pot-bloeme. *fland.* **ghenoffel-bloeme.** *q. d.* flos ollaris. *quòd in ollis collocetur, ac servetur.*

pot-boeve. Nebulo vagus & validus, encænia & festa genialia passim consectans: *à liguriendis ollis sive poculis dictus.*

pot-boluinck. *holl. sicamb.* Farraceum, edulium ex alica farris. *&* Botulus.

pot-gheld. Pecunia in Euclionis aula recondita. *&* Pecunia lecta, pecunia monetæ valdè probæ: qualis in olla asservari solet.

pot-gieter. Poculorum stanneorum fusor.

pot-harst. *sax. fris. sicamb.* **j. huts-pot.** Caro iurulenta.

pot-heyse. Ansa ollaris,

Pot-hond. Aula sive olla Euclionis.
Pot-huyve. Galea exploratoria: cassis humilis & sine cono.
Pot-ijser. *fland.* Tripus.
Pot-kaese. Caseus conditaneus, conditius, tyrotarichus.
Pot-lepel/pol-lepel. Tudicula. *q. d.* cochlear ollare, cochlear maius, quo pulmentaria vertuntur, commoventurque in olla.
Pot-mispel. Mespilum maius.
Pot-pasteye. Minutal, minutal conditium, ollare.
Pot-scherf. Testa.
Pot-suycker. Saccarum mollius & vilius, in ollis servari solitum.
Pot-vleesch. *fris.* **j. huts-pot.**
Potagie. Olus coctum, olus concisum, minutal : ius, iusculum, aulicocia, pulmentum, pulmentarium, cibus pulmentarius. *vulgo* potagium. *gal. potage. ang. potage.*
Potten. In olla condere sive coacervare.
Potten het gheld. Pecunias condere, numos strangulare, pecunias in arca aut olla conclusas servare.
Potter. Euclio, qui pecunias in olla coacervat.
Potterije. Figlina.
Pote. Insitum, surculus, calamus.
Pote/poote/pee. Siser, carota subalbida, radix edulis.
Poteren. j. peuteren. Fodicare.
Poete. j. pot. Olla.
Pots-hoofd. Caput tumens, inflatum magnum.
Pots-hoofd/kappert. Lamia.
Pots wal/wal-visch. Cete, balæna.
Pover. Pauper, egenus, inops, tenuis, *gal. povre. ital. povero. hisp. pobre. ang. povre.*
Poverlick. Tenuiter, miserè.

P R

Prachen/pracheren. Parcere sumptui, parcè vivere.
Pracher. Parcus, avarus, sordidus.
Pracherije. Parcimonia, parcitas.
Pracht. Fastus, ostentatio, pompa, magnificentia. *germ. pracht. sax. precht. ang. pride.*
Prachtigh. Fastosus, magnificus.
Prachten. Superbire.
Pracktijcke. Pragma, usus fori, usus forensis: ars, techna, artificium, opera lucrativa, consuetudo, experientia, usus, u... patio. *vulgò* practica. *gal. practique. it... pratica. ang. practyf.*
Pracktijckigh. Pragmaticus, exercitat... *vulgò* practicus.
Pracktijcke. *sax. sicamb.* Astrologia.
Pracktijck-schrijver. Astrologus.
Pracktiséren. Agere, actitare, in usu ... bere, versari in re aliqua, meditari.
Pracktiséren om gheld te krijghen. Ær... care : pecunias quavis arte collige..., omnes rationes cogendæ pecuniæ qu... rere, numos conquirere.
Pracktijsien. Pragmaticus, artifex forens..., formularius, callidus usus forensis, ca... tor, juris formularij consultus, institu... rum forensium peritus, juris & usus f... peritus. & Homo astutus, subdolus, ve... rator. Pragmatici, *inquit Budeus dicuntu... græca voce* πρᾶγμα *qua inter cætera*, ca... sam litémve *significant : erant autem* h... mines quidam forenses professionis, q... causarum actores interdū ignaros m... nebant : quasi admonitores postici, ... cendorumque suggestores, quum ad j... ris disceptationem ventum erat.
Prael. *holl fris.* Fastus. & Fastosus.
Praelen. Superbire.
Praemken. *holl.* Cymba.
Praet. Fabulæ, nugæ.
Praeten. Fabulari, nugari. *ang. prate.*
Praeter. Congerro, nugator.
Praetken-schrijver. *sax.* Astrologus.
Pragesijn. *ger. sax. sicamb.* Lorica bilix.
Prame. Pressio, pressus, pressura, oppressi...
Prame. Scapha.
Prame. Pastomis.
Pramen. Premere, urgere, opprimere.
Pranghe. Coarctatio, compressio.
Pranghe/muyl-pranghe. Postomis, pasto... mis, consibula: instrumentum quod n... ribus equorum imponitur.
Pranghe/prangher. Numella.
Pranghen in de meulen. Molæ retinaculum.

angen. Vrgere, premere, comprimere, arctare, constringere: & Retinere, retentare.

angh-dief. Receptor furum.

angh-wortel. j. stal-kruyd. Ononis, herba spinosa, boves in opere pungens & urgens. *vulgò* remora aratri.

angher/hals-yser. Numellę, nervus: vinculum quo cervix, interdum etiam pedes, includuntur.

angher/kuppers haeck. Harpago victorius. *vulgò* canis instrumentum quo circi commodiùs vasis inducuntur.

asen. Murmurare, murmillare, mutire.

at. Fastosus, feroculus, arrogans, audaculus. *ger. prachtigh. ang. proude, prydeful.*

atte/parte. Arrogantia, audax facinus, astutia, dolus. *gal. baratte. ang. pryde.*

atten. Ferocire, tollere animos, superbire. πλατίζειν.

at-stoel. Solium sedes magnifica.

aten. j. praeten. Fabulari.

eael. *fland.* Supparus.

eael. *fland.* Muccinium pendulum & striatum.

eeuwen. Suffurari, surripere, sublegere, manticulari, involare.

ediken. j. preken. Concionari.

ekel. *holl. sicamb.* **j. prickel.** Stimulus.

ekelen. j. prickelen. Stimulare, pungere, stimulis fodere.

eke/predikinghe. Concio, sermo ad populum, oratio, homilia. *germ. predig. gal. preche. ang. preaghing.*

eken/prediken. Concionari, orationem habere. *vulgò* prædicare. *germ. predigen. gal. prechar. ital. predicare. hisp. predicar. ang. preache.*

eker/prek-heer. Concionator, ecclesiastes, præco verbi Dei.

eker-munck. Dominicanus.

eck-stoel. Suggestum, suggestus, pulpitum, concio. *vulgò* ambo.

ek-stoel/voud-stoel. Sella plicarilis.

enten. *fland.* **j. printen.**

esse. j. persse.

eter. Prætor ruralis, prætor rusticus, & Saltuarius, sylvarum custos.

Preter-schap. Officium prętoris ruralis aut saltuarij.

Prevost. Prefectus juridicus, quęstor: pręfectus rerum capitalium: quęsitor, latrunculator. *q. d.* prępostus sive præpositus. *gal. prevest. ital. prefette, prevosto.*

Provost-stock. Vitis: insigne centurionum quod manu gestàbant, & quo in delinquentes milites animadvertebant.

Preutelen. j. protelen.

prick. *holl.* Aculeus, stimulus. *ang. pricke.*

Prick/prickſken. Mentula, veretillum, parvum veretrum.

Prickſken. *vetus.* Panis triticius minutulus.

prickſkens gheld. Genus exactionis rei frumentariæ in Brabantia.

Prick/lamprepe. Lampetra, mustela, murena fluviatilis, echeneis. *germ. pricke.*

prickel. Aculeus, stimulus.

Prickel/priker. *Fland.* **j. stiete.** Vropygium, culus avium.

Prickelen/pricken. Stimulare, pungere, stimulis fodere. *ang. pricke.*

Prieel. Stibadium, torus, scena, umbraculum, frondea, casea. *gal. preau.*

Prieel van wijn-gaerd. Arcella sive arcellata vitis.

Prieelken. Topiarium, pergula.

Priem. Stilus, acus, radius. *germ pfriem. sax. preem.*

Priem/krol-priem. Discriminale, acus crinalis, calamistrum.

Priem-spije. Assula inspicata.

Priemen. *vetus.* Premere, imprimere, stilo fodere, stimulare, pungere. & Acuminare, cuspidare. & Premere, occultare, surripere.

Priem. j. wip. Lux micans. **Schele priem. j. schele wip.**

Prieme/priem-tijd: *Fland.* Prima aurora.

Prieme van de nieuwe Mane. *vetus.* Tertia dies novæ lunæ.

priem-tijd. Prima aurora, primulum diluculum. *Plaut.* **priem-tijd.** Ver, tempus vernum, annus renascens. *gal. printemps. ang. pryme tyme.*

priemende mane. Nova luna, luna renascentes

ſcentes cùm primum colligit ignes *Virg.*

priem van den daghe. Sublucanum tempus, crepuſculum, prima aurora, diluculum. *gal. poinct.*

priester. Presbyter, ſacerdos, ſacrificus, ſacricola, flamen, myſta, myſtes, *gal. preſtre, ital. prete. hiſp. preste, presbytero. ang. preſte, priest.*

priesteragie. *fland.* Flaminia : flaminis ſive ſacerdotis domus. Paſtophorium, paſtophori domicilium. 3. *Eſd.* 8. 1. *Machab.* 4.

priester-dom / priester-schap. Sacerdotium.

prijcken. *holl.* j. **proncken.** Dare ſe ſpectandum.

prije. Cadaver, tetrum cadaver.

prijs / prijnse. Captura, prȩda. *gal. prinſe. hiſp. preſa. ang. pryſe.*

prijs oft prijns maecken iemands goed. Prædæ ſive ad prædam exponere alicuius bona : dare fortunas diripiendas.

prijs / weerde. Pretium, valor, indicatura, indicatio, ȩſtimatio. *gal. pris. ital. prezzo, pregio. hiſp. precio. ang. price.*

prijs. Laus, laudatio, collaudatio, gloria, palma. *hiſp. prez. ang. praiſe.*

prijs / prijſ-stuck. Bravium, victoriæ præmium: id quod victori confertur in ludis. **Om prijs.** Certatim.

prijſ-ghever. Deſignator, brabeutes.

prijſen. *vetus.* j. **ſchatt / op prijs ſetten.** Æſtimare, imponere pretium, pecunia æſtimare, appretiare. *gal. priſer. ang. priſe.*

prijſen. j. loven. Laudare, commendare. *gal. priſer. ang. praiſe.*

prijſelick. Laudabilis.

prijſ-weerdigh. Laudabilis.

prijſelicken. Laudabiliter.

priker. *fland.* j. **prickel stiete.** Uropygium.

prime. j. prieme.

primel-naeckt. *vetus.* Prorſus nudus.

pril. *vetus.* Venuſtus, bellus, feſtivus, hilaris.

prince. Princeps, regulus, dynaſta, dynaſtes. *gal. prince. ital. principe. hiſp. principe dicitur,* filius regis primogenitus.

princen-dom. Principatus.

princeſſe. Princeps fœm.

princelick. Baſilicus, regius, regalis.

principael. Principalis, præcipuus, ſummus, potiſſimus.

principaelick. Principaliter, præcipuè, maximè, præſertim, potiſſimùm, poti- mè.

printe. j. druck. Impreſſio.

printen. j. drucken. Premere, preſſare & Imprimere, excudere. *ang. printe.*

printer. j. drucker. Impreſſor.

privaet. Latrina. *q. d.* locus privatus ſive ſecretus. *germ. profetle, profeyt. gal.* [illegible] *hiſp. privada. ang. privie.*

procederen. j. dingen. Agere lites, l[illegible] ſequi. *vulgò* procedere.

proces. j. ghe-dingh. Lis, dica, controverſia. *vulgo* proceſſus. *gal. proces. angl. proceſſe.*

proceſſie. j. om-ganck. Supplicatio, rogationes, publicæ litaniȩ. *vulgò* proceſſio.

prochie. Parœcia, curia, ſacra vicinia: [illegible]lus. *apud veteres Eccleſ.* cura *vulgò &* parochia. *gal. paroice. ital. parochia. hiſp.* [illegible]*chia. ang. paryſhe.*

prochie-kercke. Templum parœciȩ.

prochie-woonder. Parœcus, ejuſdem [illegible] conſors, curialis.

prochiaen. Parœcus, curio, ſacerdos c[illegible] prȩfectus, ȩdis ſacrȩ moderator. *v*[illegible] parochus. *&* curatus.

prochiaen-ſchap. Curionatus, curia.

procureur. Procurator cauſarum, vind[illegible] cauſidicus, forenſis, patronus: actor, co- gnitor.

procureur generael. Actor publicus [illegible] regius, cognitor regius publicuſq[illegible] publici ac popularis juris vindex.

procureur van quade ſaecken. Rabu[illegible] conſarcinator litium, vitilitigator, to[illegible]tus vulturius, hirudo forenſis, cauſi[illegible]cus, veterator.

procureren. Procurare, ſolicitare. & ca[illegible]ſas agere : defendere aliquem in ju[illegible]cio, patrocinari.

procuratie. Mandatum.

oef.j.proebe. Experimentum, specimen.

oef-jaer. Annus tyrocinij.

oef-slagh. Preludium pugnę, prelusio, principium pugnę.

oef-scheut. *fland.* Specimen, tyrocinium.

oef-steen. *sic.* j.toet-steen/goud-steen.

oef-stuck. Tyrocinium, specimen: canon artis: documentum.

oebe. Gustus, degustatio.

oebe. Experimentum, specimen, tentatio, tentamen, probatio. *vulgò* proba. *gal. preuve. ital. prova. ang. profe.*

oebe. Probatio, demonstratio, argumentum.

oeben. Gustare, degustare, libare, delibare, labris primoribus attingere.

oeben. Probare, experiri, tentare, attentare, facere periculum, experimentum. *gal. prouver. ital. provare. hisp. provare. angl. prove.*

oeben. Probare, demonstrare argumentis.

oeber. Prægustator protogeusta.

oesten. *holl.* Sternutare.

ofijt. Profectus, utilitas, emolumentum, commodum, lucrum, quæstus, compendium. *gal. profit. ital. profitto. hisp. provecho. ang. profite.*

ofijtelick. Vtilis, fructuosus, commodus, compendiosus, conducibilis, ex usu.

ofijtelickheyd. Vtilitas.

ofijtelicken. Frugaliter, utiliter.

ofijten/profiteren. Proficere.

oye/roof. Preda, rapina. *gal. proye. ital. preda ang. praye.*

onck. *holl.* Ornatus, ostentatio.

onck. *vetus.* Nubilum, nubes.

onck. Frons nubila, supercilium nubilum, supercilij nubes, frontis nubecula.

oncken. Nubilare, nubilum fieri.

oncken. Vultum componere, adducere: frontem subducere, trahere vultum, induere vultum severum, contrahere supercilium, contrahere vultum ad severitatem, obnubilare vultum. & Ostentare se, dare se spectandum, statuam agere. & Ornare, adornare.

Pronckaerd. Vultuosus, bellus.

Pronckende weder. Nubilus aër, cælum caligans.

Pronckende colen. Prunæ obductę.

Pronckende op-sicht. Frons nubila, matutina, obducta: vultus caligans.

Proncker/pronckaerd. Vultuosus.

Pronckerye. Frons nubila: & Ostentatio.

Pronck-werck. Supellex ad ostentationem cultumque ædium, non ad usum comparata. ἄπυρα ἀναθηματικὰ σκεύη: res non culinario usui, sed domorum ornatui dicatæ.

Prondel.j.prondselinghe. Scruta.

Prondelen.j.prondselen.

Prondselen. Tricari, nugari, nugas agere. & Scrutari perscrutari.

Prondselinghe/prondelinghe. Res minutę nulliusque pretij in thesaurum reconditę: & Scruta, orum, frivola.

Prondseler. Scrutarius, frivolarius: res minutas nulliusque pretij corradens & recondens.

Prondsel-gheld. Pecunię minutæ.

Prootsch. Strenuus, acer, magnanimus, fastosus, superbus. *gal. preux.*

Prop.j.proppe. Obturamentum.

Proper. Proprius, peculiaris. & Condecens, concinnus, appositus, aptus, bellus, scitulus, argutus. *gal. propre. ital. proprio. hisp. proprio. ang. proper.*

Properheyd. Elegantia, concinnitas, lenocinium.

Properlick. Propriè, peculiariter. & Eleganter, concinnè, appositè, bellè, decenter, scitè: & Placidè, quietè. & Sensim, lentè, paulatim, pedetentim. & Modicè, modestè.

Proppe. Obturamentum oblongum, veruculum. & Pedamen, fulcimentum, fulcrum, sustentaculum. *angl. prop, proppe.*

Proppen. Fulcire, suffulcire, obturare.

Prosse. *germ.* Germen.

Prossen. Pullulare, expullulare.

Prossen. Bullire, ebullire, bulliendo bombum

bum edere.

prost. Prefectus, præpositus ecclesiasticus: œconomus qui proventus ecclesiasticos administrat, & secundum episcopum plebi præest: προστάτης, prostates. i. præsul, prefectus, antistes.

prostdye. Prostasis, prostasia, protostasia, presidentia, prefectura. *vulgò* præpositura.

protel/ preutel. Murmur. *&* Examen. *&* Congeries. *&* Turba.

protelen/ preutelen. Murmurare, mussitare, murmillare: bullire cum murmure sive bombo.

proteler. Susurro.

provande. Commeatus, penus, penu. *germ. prefiand.*

provand-meester. Annonę structor, annonæ præfectus.

prove/provene. Panis gradilis, panis qui eleëmosynę loco egenis distribuitur: sportula. *&* Diarium.

provene. Beneficium ecclesiasticum. *vulgò* prębenda.

proven-kraemer. Simoniacus, sacrivendus, sacrilegus nundinator, institor rerum sacrarum quæ commercium respuunt, nundinator benificiorum ecclesiasticorum.

proven-kraemerye. Simonia, ambitus rerum sacrarum, nefarius ambitus, sacrilega nundinatio, collatio nummaria sacerdotij, nundinarium sacerdotij commercium.

provost. j. prevost. Quęsitor, latrunculator.

pruylen/muylen. Mutire, mussitare.

pruyme. Prunum. *germ. pflaum. sax. plumme. gal. prune. ital. pruno hisp. pruna. ang. plumbe.*

pruyme van Damasck/ blauw pruyme. Prunum Damascenum, passum, rugosum. **Witte pruyme.** Prunum hordearium, candens.

pruym-boom/pruymeler. Prunus.

pruym-kerse. Malum armeniacum.

pruyschen. Singultire, singultus emittere.

pruyschen. *Fland.* Bullire, fervere, infervere cum murmure.

pruysten. *sax. sicamb.* Sternutare.

pruytsch. j. prootsch.

P V

Puckel. j. pockel. Papula, pustula.

pudde. *fris.* Mustela piscis.

pueyne. Rudus, eris: rudera. **Oude puyne.** Rudus vetus.

puele/pole. *sicamb. hol.* **j. pelle.** Pelicarpium, folliculus seminis *hollandis propriè* [illegible] *tur.* pisa cum suis folliculis.

puer. Purus, merus. *gal. pur. ital. pure. hi*[illegible] *ro. ang. pure.*

puer goud. Purum aurum.

puer argh. Prorsus & omnino malus.

puer arm. Prorsus pauper.

puer sot. Omnino stultus.

puerlick. Merè, purè, liquidò.

puer willens/ puerlick willens. Vensciensque, prudens sciensque, destinprorsus voluntate, data opera: prdedita opera, compositò.

pueren. *Fland.* **j. poyeren.**

puerroede. *Fland* **j. poeper-roede.** Fus[illegible]

puester. j. poester. Follis.

puffe/puffen. j. poffe/poffen.

pugniael. *v. tus* **j. poniaerd.**

puyck. *holl.* Pannus laneus.

puyde. j. puyt. Rana.

puye/puyde. Podium, pulpitum, sugge[illegible] suggestum, rostra, orum: suggestus [illegible] deus.

puyer. *vet.* **j. stadt-bode.** Stator, viato[illegible]

puyl. *fris.* **j. buydel.** Sacculus, loculus[illegible] mena.

puyle. j. buyle. Tuber.

puylen. Tuberare, extuberare, protub[illegible]re, inflari, turgere: pullulare. *&* Pr[illegible]nere, eminere.

puyl-ader. Varix.

puyl-aderigh. Varicosus.

puyl ooghe. Oculus eminens, oculus [illegible] tuberans, emissitius.

puylooghigh. Exophthalmus: qui pr[illegible] nentiores habet oculos.

puyl-ooghen. Oculos exerere.

puym-steen. Pumex, lapis arenarius, l[illegible] bibulus, spongia: lapis spongiæ i[illegible] fistulosus. *ger. bims steyn. gal. pierre pence pomice. hisp. piedra esponia. ang. pumis h*[illegible]

upꝛoen/perroen/ peroen. j. pupe. Podium. *gal. perroen.*
upschede boter. *holl.* j. biestighe boter. Butyrum è colostro.
upste. Vomica, pustula tuber, verruca, tuberculum. *germ. buzlin. ital. posta. hisp. postilla, pustilla. ang. powshe.*
upst-bijter. *holl.* j. rombout. Mordella orphodacna: insectū pustulas puerorum appetens:
upster. j. puester. Follis.
upt. *fland. zeland.* j. vorsch. Rana.
upt-ael. j. ael-pupt.
upte. Mustelę fluviatilis genus.
ulle. j. ampulle. Simpulum.
ulle. *holl.* j. poelie. Pullaster, pullastra.
uls. j. pols.
ulver. j. polver. Pulvis.
ulvier. j. pluvier. Pardalus. *vulgò* avis pulveratrix.
ulwe. Pulvinar, pulvinus. & Culcitra. *ang. pillouw.*
ulwijn/slauwijne. Pulvini theca, involucrum pulvinaris : tegmen pulvinaris.
undel/punder. j. pondel. Statera.
unt/punte/point. Punctus, apex. Mucro, cuspis, spiculum, acies. & Articulus. *ger. punct. gal. poinct. ital punto. hisp. puncto. ang. poynt.*
unten. Acuere.
untigh. Mucronatus, acuminatus, acutus.
untigh. Accuratus.
untighlick ghemaeckt. Ad amussim, examussim, exactissimè, exquisita diligentia & exactissima cura factus : exquisitus.
untighlick. Accuratè, ornatè, nitidè, exquisitè.
unt-soen. j. pointsoen. Stimulus.
uppe. j. poppe Pupa.
uppingh. Malum petisium, curtipendulum. *ang. pippine.*
urrepe. j. porrepe.
urpur. Purpura, murex, ostrum, conchylium. *gal. powrpre. ital. porpora. hisp. purpura. ang. purple.*
Purpert/van purper. Purpureus, ostrinus, conchyliatus, Tyrius, Sarranus, Thessalicus, Porphirianus, puniceus, murice tinctus.
Purteken/poꝛreken. *fland.* j. wꝛatteken. Verrucula, pustula. *gal. porrio. ital. porro*
Pussene. *fland. gand.* j. perssem. Mensa sive taberna usurarij.
Pussemier. *fland.* j. perssemier. Vsurarius fœnerator.
Put/putte. Puteus. & Lacuna. *pal. puyts. ital. pozzo. hisp. pozo. ang. pit.*
Put/kuyl. Scrobs, fovea, fossa.
Putteken. Scrobiculus.
Put. *sax.* j. poel. Lacuna, palus.
Put. j. dief-put. Robur.
Put ende galghe. Ius sive potestas gladij: merum sive summum jus, merum imperium.
Put-eemer. Modiolus, situla, urna, haustrum.
Put galge. Tollenon, pertica putealis.
Put-haeck. Lupus, harpago.
Put-radt. Tympanum.
Put-scheel/put-decksel. Puteal, putei operculum.
Put-steyger. Tollenon.
put-swengel. Tollenon, pertica putealis.
put-water. Aqua puteana, putealis.
putten. Haurire è puteo, haurire aquas.
putse. *holl. zeland.* Situla nautica. *ang. pitcher.*
putsel. Tollenon, pertica putealis.
putgher/ putker/ putcker. *sax. holl. fris. zeland.* Mesonauta, abjectus minister in navi: mediastinus navis.
putooꝛ. j. visse. Putorius.
putooꝛ/butooꝛ. Ardea stellaris. *vulgò* bostaurus.
puttier. Ganeo, scortator. *vulgò* puttierus, puttanierus. *puttaine, putta, & puttana. gall. hisp. & ital.* meretrix *dicitur: potta quoque ital.* cunnus.
putten-sone. *vetus. fland.* j. hoeren-sone. Spurius.

Quabbe/baene. Palear.

Quabbe/quappe. *fland. sicam.* Holothuria. *piscis genus. Adr. Iun.*

Quabbe. *sax.* Rubeta, bufo, rana. *Gesner.*

Quabbe/ ael-quabbe. *germ. sax. sicamb.* Mustela fluviatilis : *sic dicta quòd cum ranis aquaticis maioribus coire putetur, vel cum rubetis aquaticis, nam oris rictu ranas refert, &c. Gesner.*

Quabbe/ quappe. *sax.* Gobio capitatus, capito. *piscis.*

Quabbel/balch. Scirrus: tumor durus sine dolore, renitens, ganglion.

Quack. *sicamb.* Ardeę genus.

Quack. Superfluum, reliquum, exstantia. & Frivolum, res frivola.

Quack. Pulpa.

Quack. Torus.

Quack. *holl.* **j. quispelken.** Floccus, flocculus.

Quack van vleesch. Tuber, excrescentia, callosa & superflua caro in corpore.

Quacken/quackelen. Dissipare, profundere, prodigere tanquam rem superfluam & frivolam.

Quack-salver. Aliptes, jatraleptes, medicus unguentarius, seplasiarius, chirurgus qui oleis pinguibusque malagmatibus foris adhibitis, morbis exterioribus medetur. & Medicus circumforaneus, circuitor, circulator, pharmacopola circumforaneus.

Quack-salvertje. Iatraleptice, medicina unguentaria.

Quackel-gheldeken. Pecunię minutæ, quę rebus frivolis impenduntur tanquam superfluæ & parvi pretij.

Quackelinghe. Res parvi pretij, nugæ, frivola.

Quackel. Coturnix, ortyx: *vulgò* qualea. *gal.* caille *ital.* quaglia. *ang.* quale, quayle *caldaicè* kackel & keckel.

Quackel-beye. *holl.* Bryonia, vitis alba, ampeloleuce, colubrina : *herba cuius acinis cothurnices vescuntur. q. d.* acinus coturnicum.

quackelen. Aucupari coturnices.

quackel beenken. Fistula aucupatoria fistula eburneola, fistula qua coturnices ab aucupe alliciuntur & decipiuntur.

quackelen. j. quacken. Dissipare,

quacken/ queken. Coaxare : & Gingre, reddere sonum instar anseris: & I[illegible] coturnicis.

quacker-nelleken. *fland.* Puella venuste [illegible] pida, lasciva.

quaed. Malus, pravus, perversus, ma[illegible] nus, nocens.

quaed. Malum, res mala, infortuniu[illegible]

quaed/quaet/quat/kat. *germ. sax. sicamb. vetus fland.* **j. kaet.** Stercus, merda, [illegible] tum.

quaed vier. Ignis malignus, parcus [illegible] nuis, exilis. *Martialis: tepet igne ma[illegible] Hic focus.*

quaed vier. Erysipelas, sacer ignis.

quaed hebben. Vrgeri, affligi, labor[illegible]

Te quaed hebben. Laborare, [illegible] cumbere, imparem esse labori, h[illegible] &c.

quaed-aerdigh. Malignus, pravæ i[illegible] lis.

quaed-be-leyd. *fland.* **j. moeder-sogh.** [illegible] ceon, miscellanea potio.

quaed-be-leyd. *fland.* **j. deugh-niet.** [illegible] quam, prodigus.

quaed-daed. Malefactum, maleficium, [illegible] gitium.

quaed-daedigh. Maleficus, scelestus.

quaed-gunstich. Malevolus, invidus.

quaet-hertigh. Pravus corde, male[illegible] lus.

quaed-listigh. j. arghe-listigh.

quaed-lustigh. Libidinosus.

quaed-sprekigh. Maledicus.

quaed-sprekentheyd. Maledicentia, m[illegible] dictum.

quaed doender. Maleficus, nocens, f[illegible] norosus, perniciosus.

quaeder-tieren. *fland.* Malus.

quaede-meester. *lovan.* Febris.

quaed-willigheyd, Malevolus, male[illegible] lens.

uaed-willigheyd. Malevolentia, malignitas.
uaed-willighlick. Malevolè, malignè.
uaedelick.j.quaelick. Malè, malignè.
uaele. *vetus.fland.* Malitia, nequitia.
uaele.j.quelinge. Languor, morbus, malum, ægritudo.
uaelick/quadelick. Malè, pravè, perversè, improbè. & Difficilè, difficulter, ægrè, Molestè.
uaelick aen zijn. Malè sive incommodè agi cum aliquo, afflicta esse conditione, valetudine, &c.
uaelick hooren. Graviter audire.
uaelick hoorende. Surdaster.
uaelick nemen. Molestè ægrè, acerbè, iniquè, indignè, graviter ferre.
uaelick-vaerd. Adversa valetudo: casus adversus, infortunium.
uaelickheyd. Languor, ægritudo.
uaelickheyd aen t'herte. Languor.
uaghel. *sicamb.* **j. runsel.** Coagulum, *ital. coagolo, quaglio. hisp. cuvio.*
ualer. *zeland.* Negotiator callidus & catus, polytropus, quales sunt minuti quidam & ignobiles, *Levin. Lemn.*
ualster.j. haver-essche. Fraxinus silvestris.
ualster. *sax.* Pituita.
uant. Scitus homo.
uant/manger. Sodalis, socius, socius ludi, collusor. & Commercia exercens cum aliquo, permutator.
uantselen/ mangheren. Commutare, permutare.
uantseler.j.kautsseler/quant.
uantsuys. Collusoriè, lusoriè, quasi verò, quasi.
uappe.j.quabbe.
uardel.j.querdel.
uareel / kareel-steen. Later. *ital. quadrello.*
uareel. *vetus.* Pilum catapultarium, jaculum quod catapulta emittitur: *ang. quarel.*
uarte. Quartarius, quadrans: quarta pars mensurę. *gal. quarte. ital. quarta. hisp. cuarto. ang. quarte.*

Quarte wijns. Vini quartarius. & Vini sextarius.
Quarteel. Quarta pars, quartarius.
Quarteel wijns.j.ander-half aeme.
Quartier. Quartarius, quadrans, quarta pars, *ang. quarter.*
Quartier der maenen. Quadrans lunæ. **Het leste quartier der maenen.** Novissima luna. **Wassende quartier der maenen.** Luna bicornis, luna crescens, meniscus, species lunæ nondum complete.
Quartier. Quarta pars centeni, viginti quinque.
Quartier/ghe-weste. Regio, tractus.
Quartier-meester/wijck-meester. Magister vici, prefectus vici, magister regionis.
quartier-meester.j. fozier. Mensor, designator hospitiorum.
quartier. Stemmatis membrum, *vulgò* quartera. **quartieren van edel-dom.** Quadruplę nobilitatis arma, sive membra: qualia nobiles numerare & in insignibus ponere solent.
quartier. Triviale lupanar, prostibulum, **Int quartier sitten.** Prostare, vulgo victum quærere, pudicitiam in propatulo habere, *Terent.* corpus suum vulgo prostituere: vulgo sui copiam facere.
quartier-hoere. Scortum triviale, prostibulum, prostibula.
quartieren. In quatuor partes dividere,
quassen. Quassare, motare, mobilitare, quatefacere, concutere. *ital. squassare. ang. quashe.*
quas-broecke. Bracca follicans, laxa.
quast. *sax. holl.* **j. quispel/ borstel/ kleer-borstel.** Penicillus.
quast. *vetus. sicamb.* **j. waeyer.** Flabellum.
quast/ast/oest. *holl. fris. sicamb.* Nodus arboris tuber, centrum.
quasten.j.quisten. Cum impetu effundere, profundere.
que/que-appel/quede-appel. Malum cydonium, canum, lanatum. *ger. kutten. sax. quede. gal. coing. ital. cotogno. ang. quin. e.*

Que-appel-boom/queden-boom. Malus cydonia, cotonea.

Que-kruyd. *holl.* **j. que-moes.**

Que-moes. Cydonite: placenta ex cydonijs malis. *vulgò* diacydonium, cydoniatum, cotoniatum.

Que-peyre. Malum strutheum.

Que-vleesch. *holland fris.* **que kruyd/que-moes.**

Que-wijn. Vinum cydonites.

Queck/quecken. j. quick/quicken.

Quecksen. Gemere, languere, ægrescere. *hisp. quexar.* Queri, conqueri.

Quedelen. *vetus.* Garrire, modulari: minutizare, vernare, gutturire, queri. *Ovid. Dulce queruntur aves. & Horat. Queruntur in silvis aves.*

Queecken. *fland holl.* **j. quicken.** Nutrire, educare, alere, educere.

Queeckertje. *fland.* Plantarium, seminariū, locus ubi arborum plantę nutriuntur.

Queycken. *vetus.* **j. quicken.** Nutrire, fovere. & Vivere.

Quecken. Coaxare. & Tetrinire. & Gingrire. & Garrire. & Strepere, obstrepere: Clangere instar anseris.

Quelen. *fland.* **j. quedelen.** Garrire.

Quelen/quenen/quijnen. Languere, gemere, languore tabescere.

Quel-balgh/quel-bast. j. quel-buyck.

Quel-buyck. Ventrosa puerorum moles.

Quelende. Languens, languidus.

Quelende sieckte j. quenende.

Quelinghe/quaele. Languor ægritudo.

Quelle/quelme. *ger. sax. vetus.* **j welle.** Scatebra, scaturigo.

Quellen/quelmen. *germ sax. vetus.* **j. wellen.** Scatere, scaturire.

Quellende waeter. *vet. germ sax. sic.* Aqua viva, jugis, perennis.

Quellen. Molestare, afflictare, infestare, cruciare, vexare, divexare, urere, urgere, lacessere, exagitare, molestia afficere.

Quellaedsie/quellinghe. Molestia, molestatio afflictio, vexatio.

Quel-tijser. *metaphor.* Homo molestus, difficilis, fastidiosus.

Quelachtigh. Molestus, morosus.

Quellick. Molestus, gravis, morosus, d cilis, irritabilis.

Quellickheyd. Molestia, morositas, int peries.

Quellinghe. Molestatio, vexatio.

Quelsel. Molestia.

Quelme. j. quelle. Scaturigo.

Quenckelen. *holl.* **j. quedelen.** Garrire.

Quendel. Serpillum, matris animula, mus agrestis.

Quene. *vetus. fland.* **j. frock.** Lęna, ve lanea superior.

Quene. Taura, vacca taura, vacca sterilis: juvenca sterilis. & Mulier sterilis. Mulier languescens, languida.

Quene. *vet.* Vxor, materfamilias. **quenu/** *sive* **quena** / *veteribus Teutonibus dic* uxor *sive* materfamilias: *teste Otf VVissenburgensi, S. Galli monacho.* **Quee** *anglis* Regina *vocatur.*

Quene. Mulier vana, garrula, loquax, proba, procax. & Meretrix. *ang. que*

Quenen-kom / quenen-kout / quene klap. Deliria, ineptię; aniles fabulæ.

Quene. *fland.* **j. moesel.** Tibia utricula

Quenen. Ineptire.

Quenen/quijnen/quijlen. Languere, t bescere.

Quenende sieckte. Syntexis, consump atrophia.

Quentselen. Lentè & fastidiosè mande

Querdel. Segmen corij. & Ligamentu calcei rude: lorum duriusculum r ora calcei. & Tuberculum callosum durum.

Querdel. Nodus, tuber.

Querdel. j. kliere. Tonsilla, glans, gland

Querdel-snijder. *ironicè.* **j. schoen-ma ker/schoen-lapper.**

Querdelen. *vetus.* Suppingere soleas. *quarreler.*

querdelen. Dura & nodosa fila nere.

querdelinghen. Segmenta corij.

querne/ hand-molen. *sax. querl, quern ang. querne.*

queselen. Tractare nugas seriò.

quesel-bollen. Nugas agere sive effut

C

& Caput motare instar cogitabundi.
queselet. Meditabundus, morosus: rerum frivolarum curiosus.
queselinghe. Quisquiliæ, nugę, res frivolæ.
quets. *vetus.* Malum.
quetsch/quets/ quaets. Malus, nocens, malitiosus.
quetschepd. Malitia, malignitas, perversa voluntas.
quetschelick. Malignè, malitiosè, perversè.
quetse. *fland.* j. wonde. Vulnus, lęsio, offensio, malum, dolor.
quetselick. *vetus.* Vulnificus.
quetselick sweerd. *vet.* Ensis vulnificus.
quetsen. Quassare, conquassare, rumpere: & Lædere, offendere, malum inferre.
quetsen/wonden. Vulnerare, lædere, sauciare.
quetsure. Læsio, vulnus.
quetteren. Garrire, ineptè loqui, strepere, obstrepere, argutari. quetten/ & quaden. *Veteres Teut. dixerunt pro* loqui: *teste Otfrido.*
quetterer. Garrulus.
quetteringhe. Garrulitas.
quick. j. quack. Pulpa.
quick. Vivus, vividus. & Levis, alacer, agilis. *ang. quicke.*
quick. *vetus.* Animal, pecus animans: & Armentum, grex. & Fœtus pullus. & Infans.
quick. *fland.* Spiritus. & Spectrum.
quick-haeghe. Sepes viva, silvestris, naturalis, sepimentum virgulteum, spineum, obsitum virgultis, spinis, rubis, & similibus viventibus sive crescentibus arboribus.
quick-silver. Argentum vivum, liquidum fusile, vomica liquoris æterni, & rerum omnium venenum, Mercurius. *Plin.* hydrargyrum, argentum aqueum. *ger. queck-silber. ang. quicke silver.*
quick-sand. *vet. sax. ang.* Sabulum vivum, infidę & rapaces arenæ.
quick-steert. Motacilla, cauda tremula. *vulgò* coda tremula, avicula assiduè caudam vibrans.
quick-steerten. Motitare caudam.
quicken. Vivere. & moveri.
quicken/quecken/queecken. Nutrire, alere, educare.
quicken. Vibrare, librare, trutinare, pondus manibus examinare, agitare, movere, mobilitare.
quicker. Vividus.
quijl/quiel. *fland. fris. holl. sicamb.* j. seever. Oris pituita.
quijlen / quielen. *Fland. fris. holl. sicamb.* j. seeveren. Sputare, salivare, salivam crebro emittere.
quijl-band. Fascia pituitaria.
quijnen. *sax. fris. holl. sicamb. fland.* j. quenen/quelen. Languere.
quijt. Solutus, dimissus, liberatus, liber. *vulgò* quitus, quietus.
quijt maecken. Dimittere, missum facere. & Solvere, liberare, redimere, plenè satisfacere. *vulgò* quitare, quietare. *q. d.* quietum reddere & absolvere à debito. *gal. quicter. hisp. quitar. ang. quite.*
quijten. Acceptum ferre.
quijten den eed. j. ver-draeghen.
quijten sijn beloften. Liberare fidem suam, pręstare pollicita.
quijt-baer. Solubilis: quod solvi aut redimi potest.
quijt-brief. Apocha.
quijt-schelden. Mittere, remittere æs alienum, condonare debitum, gratiam facere debiti.
quijtancie. Apocha, acceptilatio. *vulgò* quitancia & quietancia, litera qua creditor testatur sibi satisfactum à debitore. *gal. quitance. ital. quitanza. angl. quitaunce.*
quincken. Micare, motitare: dubio & tremulo motu ferri.
quincken/quinckelen/quinckéren. j. quedelen. Crebrò & solerter modulari.
quinckennelle. Quinquennalis dilatio prorogatio in quinquennium. *gal. quinquennelle.*
quinckernelle. Panni vilioris genus.
quinckte / quinckt. Error, tremulus & incer-

incertus in re quapiam motus. *Ioan. Becanus.* & Insania, mentis error, deliramentum.

Quint. Lucrum, emolumentum, fœnus, fructus, quinta pars fructuum: justa quintana. *gal. quint.*

Quint/quintken. Drachma.

Quintel. *germ.* Drachma.

Quintjne. Drachma.

Quint-appel. *holl.* Colocynthis, cucurbita, silvatica. *germ coloquint. gal. coloquince. ital. coloquintida. hisp. coloquintida. ang. coloquintida.*

Quispel. *vetus.* Cauda.

Quispel. Aspergillum, aspersorium. *vulgò* dispersorium. *gal. gutspillon.*

Quispel. Penicillus.

Quispel-biese/kottoen-biese. Iuncus bombycinus, tomentum sive linum pratense, gnapharium.

Quispelken. Floccus, flocculus.

Quispelken/ borstelken. Echinus, instrumentum setaceum, setis undecunque exstantibus asperum, quo poculorum alvus defricatur.

Quist. Tritus, us: & Profusio, perditio dissipatio. **Te quist gaen.** Perire, profundi, dissipari, consumi.

Quisten. Terere, conterere, atterere, friare, dissipare, & Inutiliter effundere, profundere: & dissipare, dilapidare, prodigere.

Quist-geld. Prodigus æris. & Pecuniæ profusę.

Quist-goed. Prodigus, dilapidator, dissipator bonorum. & Res profusa: res quæ profunditur & dilapidatur.

Quist-koole. *fland.* Prodigus, sui profusus.

Quist-schotel. Effusor, dissipator, prodigus.

Quistertje. Prodigalitas.

R A

Rabat. Subscus, regula. & Stria, sulcus, canaliculus, *ang. rabat.*

Rabat van't kaets-spel. Sphęristerij tectum interius. *gal. rabat.*

Rabat. j. af-slagh. Decessio sive remissio de summa, diminutio summę.

Rabatten. j. af-korten. Concedere partem pretij. & De summa detrahere, remittere de summa.

Rabaud/boeve. Nequam, nebulo, tenebrio, vappo, flagrio, verbero, mastiga, scelestus, impurus, flagitiosus, nefarius, improbus. & Scortator, ganeo, lascivus, impudicus, libidinosus, salax, *vulgò* Ribaldus, scortator impurus, & Ribalda, meretrix *sive* scortum. *ribaldo. ital.* scelestus, improbus *ribaud. gal. & ribaulde. angl.* Adulter, impudicus, scortator *dicitur.* **Vuyl rabaud/ vuyl hoer-jagher.** In Venerem pronus: ita rei venereę intentus ut enervetur, exhauriatur, & assidua libidine relevatur.

Rabaud / trugghelер. Mendicus falsus, æruscator, falsa mendicitate & malis artibus quęstum captans, scurra.

Rabaud-appel. j. raepaud-appel.

Rabauds-boghe. *adag.* Pandiculatio.

Rabauds boghe spannen. *adag.* Pandiculari, toto corpore extendi oscitando præ somno aut tædio.

Rabauds gast-huys. Ptochodochium, ptochotrophium, hospitium mendicorum.

Rabauds krauwsel/kamanterhe. Impetigo, scabies mendicorum.

Rabaudeken/ vogheler. *vetus. fland.* Balistæ sive tormenti bellici genus, quod globula & lapides validè emittit atque ejaculatur, Sclopeti sive bombardę genus rotis suffultum. *Frossardus gallicè* *baud:quin vocat.*

Rabauden. Agere nebulonem, dolose agere mendicum, æruscare, cibum & pecunias impudenter & fraudulenter undique colligere. & Scurrari, scurram agere.

Rabauderie. Nequitia, scurrilitas, improbitas, impudicitia, lascivia, obscœnitas, jocus scurrilis & lascivus. & Improbitas, nequitia, scelus, flagitium, facin-

gal.ribau'drie.ital.ribaldaria. ang ribaudry.
Rabelster. Mulier impudenter & dolosè mendicans.
Rabbelen. Garrire,nugari, blaterare,præcipitare sive confundere verba.
Rabot. *fland.* Obex,obstaculum.
Rabot. *fland.* **j.sluyse.** Cataracta.
Rabot. *fland.* **j.teghenheyd.** Adversitas.
Rabots. Repugnans,resistens.
Rach.j.raghe. Aranea.
Racke. *vetus.* Tormentum, fidiculę, equuleus. *ang.racke.*
Racken. *sax.fris.* Vile opus agere,purgare latrinas,plateas,*&c.*
Racken. Torquere,tendere: tormentis exprimere, quęstionem de aliquo habere. *ang.racke.*
Rack-klooten. Mala lignea, orbiculi volubiles, qui malum navis circulo ambiunt, ut eorum ope facilius vela attollantur.
Rack-seel. *sax.* **j.rae-touwe.** Anquina.
Racker. *sax.fris.holl.* Lictor, tortor, lorarius,satelles,carnifex, carnificis servus: *&* Cerdo vile ac sordidum opus exercens,cloacarius. *ang.racker.*
Racket. Reticulum,instrumentum cordis intentum sive maculis, quibus pila excipitur & expellitur. *vulgò* rachettum. *germ. ragetten. sax. ragget. gal. raquette. ital. rachetta. hisp. raqueta. ang. racquet.*
Rackette.j.rockette. Eruca.
Rad. Rota,orbita. *germ.rad.gal.rove. ital.rota.hisp rueda.*
Rad-braecken. Rota torquere, comminuere membra rotâ : rotę tormento excruciare : elidere crura, confringere membra rotis : excarnificare rota, in rota: rotę pœna afficere: rotę insertum convellere noxium, & paulatim radijs rotarum convulsum lenta morte perimere : rota torquere : crucifragio punire & perimere : incussu rotę crura & cæteros artus diffringere : rotarum radijs incussis membra diffringere: *q d.* frangere rota,sive in rota. *vulgo* rotare.
Rad-maecker. Carpentarius,rotificus.
Rad-nave. Modiolus rotę.
Radt-navel/nave. Modiolus rotę. *ger.nab. sax.radenavel,nave.*
Rad-schene. Canthus.
Rad-speecke. Radius rotæ.
Rad-sperre/spanr-koorde/ rijder. sufflamen, instrumentum quod rotæ injicitur,ne in prępceps feratur currus.
Rad-velghe. Absis,curvatura rotæ.*&* Modiolus rotæ,rotę medium. *germ.radfelgen. sax.radfelge.*
rade/radde. *fris.* **j. drade.** Celer,rapidus. *&* Rapidè, raptim, citò, celeriter. *gal. rade.*
radie/rape. *vetus. fland.* Radius. *gal. rayon. ital.raggio.hisp.rayo.*
radien/raeyen. *Fland.* Radiare.
radijs. Raphanus,raphanis. *vulgò* radix,*&* radicula. *germ.rettich. gal.rave.ital.raphano. hisp.ravano. angl.radishe: radix autem ital. & rayz. hisp.* radix: *dicitur.*
rae/rha/rah. *sax.* Antenna,lignum transversum in malo, cui appenduntur vela.
rae-band. *sax.* Struppus, strophus, funis quo remus ad scalmum alligatur.
rae-bendinghe. *sax.sicamb.* **j. boy ancker-touwe.** Anchoralia,urgentes.
rae-nocken. *sax.* Cornua antennarum.
rae-port. *sax.* Acrostolium, summitas navis.
rae-schip.j.raeseel.
rae-touwe/rack-seel. Anquina, funis quo ad malum antenna adstringitur.
rae-seyl. Acatium, attemon, maius navis velum.
raeck. Tactus,tactio,attactus,ictus.
raeck/val/ghe-val. Casus,eventus fortuitus.
raeck-royen. *Fland.* Altercari, rixari, lites movere.
raecke. *germ.sax fris sicamb.* **j. ghe-hemelte.** Palatum,fauces.
raecke. *fland.* **j.reke.** Rastrum.*&* Rutabulum,sarculum. *germ.rache.gal.rastean.ang. rake.*
raecken / reken. Rastro corradere. *gall. racler.*

racler. ang. rake.
Raecken het vier. j. reken.
Raeck-kuyl/raeck-dobbe. Scrobiculus in quo ignis conservatur.
Raecken. j. gheraecken. Tangere.
Raeck steen. j. toets-steen. sicamb. Coticula.
Raeckelen. Sarculare, abradere. gal. racler. ang. rake.
Raeckelen het hoy. Fœnum rastellis eradere.
Raeckelen het hoy. Rutabulo proruere ignem.
Raeckel-stock. j. gloete. Rutabulum. ang. rake.
Raede. holl. fris. j. rade. Citò.
Raed. Consilium, mens, deliberatio. germ. rath sax. radt.
Raed. j. raeds-man. Consiliarius.
Raed/raeds-heeren. Senatus, ordo amplissimus : concilium, cœtus consiliariorum.
Raed. vetus. Thesaurus, facultates, divitiæ repositæ.
Raed. j. rate. Favus.
Raed. j. rock. Pensum.
Raed. vetus. holl. j. veur-raed. Provisio, penus, conditio rei familiaris, adjumentum. Te raede houden. Conservare in usum.
Raed/ghe-raed. sax. sicamb. j. huys-raed. Supellex, utensilia.
Raed-gheuer. Consultor, qui alij consulit: assessor.
Raed-huys. Buleuterium, curia, domus augusta, augustale, basilica, prętorium, domus senatoria.
Raed-kamer. Senaculum, curia, concilium.
Raed-loos. Consilij expers.
Raed-saem/raed-saemigh. Consultus, prudens. & Frugi, utilis.
Raed-saemheyd. Frugalitas.
Raed-saemen. vetus. germ. sax. sicamb. Procurare.
Raeds-handel. Actio, causa.
Raeds-heere. Buleuta, consiliarius, consultor, senator, pater, senatorius, senatorij ordinis, synedrus.
Raeds-heeren. Senatores, patres, senatus, amplissimus ordo. Raeds-heeren so[..] Patricius, senatoris filius.
Raeds-lieden. Consiliarij.
Raeds-pleghen. Consultare.
Raeds-man. Consiliarius, consultor. & se[..]nator. & Assessor.
Raed-slagh. Consultatio, deliberatio, consilium.
Raed-slaen. Consultare, deliberare, agitare consilia, communicare consilia, communicare consilia inter se, inire co[..]lium.
Raed-slaen/ghe-raden. Conjectare, conjectura assequi.
Raed-schrijver. Amanuensis curiæ. v[..] secretarius.
Raed-vriend. Cognitor.
Raedelick. j. be-raedsaem. Frugi.
Raeden/ raed-gheven. Consilium da[..] præbere, adferre. & Suadere, monere.
Raeden/be-raeden/ raed-nemen. Con[..]lere aliquem, consilium petere ab [..]quo.
Raeden. j. op-raeden. Incitare.
Raeden. j. ghe-raeden. Conjicere, con[..]ctare, conjecturare, conjecturam face[..] divinare.
Raeder/raed-gheuer. Consultor, consil[..]rius, assessor, suasor.
Raeder/ghe-raeder. Conjector.
Raedigh. vetus. sicamb. j. beraed-saem[..] Frugi.
Raedsel/ghe-raedsel. Ænigma, gryph[..] quęstio perplexa nodosa, intricata, scr[..]pulus, scrupus, conjectura. germ. raetter[..] sax. radelse. ang. ridle.
Raeghe. j. raghe. Aranea.
Raepe. j. radie. Radius.
Raep-braecken / raep-maecker. j. ra[..] braecken/rad-maecker.
Raepéren. vetus. j. ropéren. Extirpare, d[..]lere.
Raepéren. Suffflaminare. gal. enrayer.
Raeperinghe. Sufflamen. gal. enrayoir.
Rael. fland. j. reel. Tenuis, exilis.
Raem. Tendendi, explicandi & concl[..] dend[..]

dendi instrumentum : compages palorum : pali sive vanni in quibus pannos distendit fullo. *vulgo* extentorium.

aem. Margines tabulæ: fulcrum quadratum tabulæ.

aem. Compages.

aem van de venster. Iugamenta fenestræ: fulcrum quadratum fenestræ.

aemen. Extendere, distendere, diducere, explanare, explicare, distendere ad quatuor palos.

aemen passen. Convenire, quadrare.

aemen. *holl.* Putare, opinari, iudicare.

aemen. *vetus. holland. sicamb.* j. micken. Collimare, designare oculis, considerare.

aemen. Deliberare perpendere, mente supputare : *&* Consilia conferre, statuere, constituere, concludere, perficere.

aemen het vonnisse. Sententiam formare.

aemen nae iemands dood / ve-derffenisse/*&c.* Machinari mortem, interitum, necem, perniciem alicuius.

aep. Collectio, collectum, raptura.

aepe. Rapa, rapum. *dicitur à* raepen. i. colligere, auferre, levare : *quod rapæ passim ex agris collectæ, leventur & auferantur: qua etiam ratione quidam Latinè* rapam *à* rapiendo *dictam putant. ger. raeb, rub. gal. rabe, rave. ital. rava, rapa. ang. rape.*

aep-vucht. *fland.* j. raep-land. Rapina.

aep-brood. Panis sive libum ex rapi presso semine.

aep-hoen. j. veld-hoen.

aep-kruyd. Rapacia, orum.

aep-land. Rapina, napina.

aep-loof. Rapacina, rapicia, orum.

aep-roede. *holl. leod.* j. xvj. voet.

aep-smout. Oleum rapacium, ex rapi semine expressum.

aep-vincke. Chloris : avicula raporum semina edens.

aepaud/ rabaud-appel. Malum orthomasticum, mammarum effigie, raporum specie. *Adr. Iun.*

aepier. *fland.* j. raep-vucht. Rapina.

Raponcele. Rapunculus, rapum silvestre. *germ. rapuntzlin. gal. raponce. ital. raponzolo: hisp. ruyponce.*

Raepalie. Popellus, sordes & fęx urbis, plebs, plebecula, grex hominum parvi valoris ex confusa multitudine collectus, quisquiliæ. *gal. racaille, raspaille. ang. rascall.*

Raepelinck. Collecta, collectanea, orum: analecta.

Raepen. Colligere, levare, auferre,

Raepen ghe-noeghte. Voluptatem capere, haurire, delectari.

Raepen syn sinnekens. Colligere se: reficere se, dilapsum spiritum recipere, animi dissipatas partes rursum in suum locum congerere.

Raepsamus. Miscellanea: turba miscellanea ex variarum rerum commistione conflata & commista.

Raes. Æstuarium.

Raesen. j. rasen. Furere.

Raes-maen-dagh. *sic.* j. verloren maendagh.

Raete. j. rate.

Raetelen. j. ratelen.

Raf/ raffen. Ligulæ cubitales vel bicubitales ex ventre rhombi piscis.

Rafter. Materia trabis, lignum rude : *&* Sudes. *&* Tignus, tignum. *ang. rafture, raufter.*

Raghe/ ragh. *holl.* Aranea. *gal. araigne. ital. ragno, aragna. hisp. arana.*

Ragie. Rabies, furor. *&* Lascivia, gesticulatio, gestus. *gal. rage. ang. rage.*

Rake/ raken. j. raecke/ raecken.

Rakette. j. rokette. Eruca.

Ral/ rel. Garrulitas.

Rallen/ rellen. Blaterare, garrire, iocari, nugari, fabulari. *gal. railler. ang. autem raile,* i. contumelias dicere.

Ramagie/ ramaedsie. Ramalia, orum: fasces ex virgultis & minutis ramis.

Ram. Aries. *gal. picard. rum. ang ramme.*

Ram/ storm-ram. j. rameye.

Ram/ ramme. *sax.* Fistuca.

Rameye. Vectis.

Rameye/ storm-ram. Aries, testudo : te-

ſtudo arietaria : machina arietaria, inſtar capitis arietini: inſtar arietis retrocedens, ut vehementius feriat, qua muri ſubruuntur.

Ramepen. Arietare, crebro ariete pulſare.

Ramepen. Vectibus munire.

Rammeken. *fland. brug.* **j. rooſtepe.**

Rammelen. Tumultuari, perſtrepere, crepitare, murmurare. *ang. rumble.* **Den buyck rammelt.** Crepant vel crepitant viſcera, inteſtina latrant.

Rammelen/remmelen. Laſcivire, catulire, ſalire, fœminas inire : efferari libidine, & domo relicta vagari: *dicitur propriè de felibus, cuniculis, &c. vide* **rammen.**

Rammelen. Vim maſculam exerere. *Ioan. Becan.*

Rammeler/remmeler. Laſcivus, petulans, petulcus inſtar arietis.

Rammeler/remmeler. Cuniculus mas, cuniculus admiſſarius, emiſſarius, initor, laſcivus. & Vir laſcivus.

Rammeler. Tumultuoſus.

Rammelerſſe. Laſciva puella, turba.

Rammelinghe. Tumultuatio, commotio, ſtrepitus, murmur.

Rammelinghe inden buyck. Tormina ventris, murmur ventris, rugitus inteſtinorum.

Rammen. *vetus.* Salire, inire more arietum.

Rammoer/romoer. Rumor, turba, tumultus, ſtrepitus. *gal. rumeur. ital. romore. ang. rumor.*

Rammoeren. Tumultuari.

Rammoer-meeſter. Auctor turbarum, coryphæus, Davus Terentianus, ardelio, homo inquietus.

Ramp. Infortunium, malum, miſeria.

Ramp-ſaeligh. Infortunatus, infœlix, miſer, ærumnoſus.

Ramp-ſpoed. Infortunium.

Ramp-ſpoedigh. Infauſtus, infortunatus, miſer, infelix.

Rampen/rampeneren. *vetus. fland.* Dira imprecari, convitiari.

Ran/ranck/rene. Exilis, tenuis, gra[...] gracilentus, junceus, prætenuis cor[...] *germ. ran.*

Rancke. *vet. fland.* Ramus tenuis & l[...] ſe extendens. *gal. branche. angl. b[...]che.*

Rancke van den wijngaerd. Palme[...] mentum vitis.

Ranckſken. Flagellum.

Rancke. *vetus.* **j. rije.** Ordo, ſeries. *gal. r[...] ang. ranck.*

Rancke/rencke. Flexus, flexio, ſinuoſu[...] flexus. & Flexus viarum, anfractus[...] *rack, renck: rincon. hiſp. i.* angulus.

Rancke. Fallacia, aſtutia, verſutia, ars [...]lus.

Rancke. Geſtus, geſticulatio.

Rancken/ rencken. *ger. ſax. ſicamb.* Fle[...]re, deflectere, declinare, divertere.

Rancken. j. recken. Extendere.

Rancken/rangen. *germ. ſax. ſicamb.* Pa[...]culari, extendere brachia reliquaie[...] membra, velut palmites. *Becanus. g[...] rancken.*

Ranck-braecken. j. rancken.

Ranck-braeckinghe. Pandiculatio, m[...]brorum diſtentio non voluntaria.

Rancket. j. racket. Reticulum.

Ranckune/ranckure/ranckore/ ranck[...]re. *fland.* Odium, ſimultas. *gal. ranc[...] ang. rancour, ranceur.*

Rand. Ambitus, circulus.

Rand/boord. Margo, crepido, ora, lymb[...]

Rand van den pot. Labrum, corona.

Rand van t'rad. Abſis, curvatura rotæ [...]

Randſ-wl. j. kerck-wl. Aſio, otus, noc[...] aurita, ulula flammeata : avis auri[...] plumeis.

Rand wt hebben. j. randen.

Randen. Superſedere opere, omittere [...]ſtitutum opus : intermittere op[...] **randen** *dicitur gallina* cum intermi[...] ponere ovum ad unum aut alter[...] diem.

Randen/randten. *fland.* Delirare, inepti[...] nugari, inſanire.

Randuynen. Currere cum impetu: eff[...] vel profusè currere, præcipitem f[...]

ruere. *gal. randonner.*
unghen. *vetus.* **j. rueren.**
angh-braecken. j. ranck-braecken/ rancken. Pandiculari.
unnen. *vetus. fland.* **j. runnen/ rennen.** Currere, fluere.
ansoen. Redemptio, luitio. & Lytrum, pretium redemptionis: quod pro captivi corporis redemptura dependitur: pactum pro capite pretium. *gal. ranson. ital. ransone. hisp. ranson. ang. ransone, raunsone. Flandri quidam simplici dictione* **soen** *dicunt.*
antsoenen. Pretium redemptionis dare, redimere, pretio liberare.
antsoeninghe. Redemptio, luitio.
antsoeneren. Pretium redemptionis exigere, imponere lytrum, concutere, violenter pecunias exigere, numos alicui extorquere.
anst/ranstigh. *campin.* **j. garst.** Rancidus. *gal. ranci. ital. rancio, rancido. hisp. rancio.*
ap. Rapidus, agilis, citus, celer.
ape/rapen. j. raepe/raepen.
apier. Ensis. *gal. rapier.*
apier-gordel. Baltheus, cingulum militare.
appe. j. krappe. Racemus, uva. & Captura, res decerpta.
appe roosken vande wonde. Crusta vulneris, crustula scabiei, scabies incrustata, quæ plerumque decerpi solet. *sax. rave.*
appe. Scabies.
appigh. Scabiosus, scaber.
appigheyd. Scabies.
as. Sericum rasile, bombycina levis. *hisp. raso. vulgò* rasum. *ital. autem arazza, razzori.* aulęum peristroma.
as inde zee. Charybdis.
asch/snel. Rapidus, velox, citus, alacer, pernix, celer, prępes, citus. *rashe. angl.* Pręceps.
asch vande hand. Promptus manu.
asch inden buyck. Foriolus, cita alvu.
ascheyd. Velocitas, pernicitas, celeritas, alacritas.

Raschelick. Velociter, celeriter, ocyus, rapidè, raptim. *rashely. ang.* i. præcipitanter.
Raschen. Festinare, properare.
Raseel. j. rasepl/ raseel-schip/ rae-schip. Phaselus, Ratis. *gal. raseau dicitur.*
Raeselen. Somniare ineptias, furias.
Raeselinghe. Somnium lymphaticum, furiosum.
Rasen. Furere, insanire, furore agitari, sævire. & Lascivire. *gal. rager, enrager. ang. rage.*
Rasen als de honden. Rabire.
Rasende. Furiosus, insanus, lymphatus, lymphaticus, furore correptus, rabidus, rabiosus.
Raesende sieckte. Phrenitis phrenesis.
Raserije/verwoedheyd. Furor, mania, rabies. *gal. rage. ang. rage.*
Raese-kop/raes-kop. Furibundus, insanus, rabidus. & Lascivus.
Raes-koppen. Insanire. & Lascivire.
Rasie. j. ragie. Furor, lascivia, &c.
Raséren. Radere, attondere, eradere, abolere, delere. *ang. rase, roser autem gal.* i. tondere, attondere. *ξυρεῖν*, abolere, delere. **Raséren een stadt oft kasteel.** Solo æquare urbem, arcem, mœnia, turres: funditus delere, exscindere, excidere, demoliri: ad imum usque radere, subvertere, evertere radicitus.
Rasier. *gal. fland.* Mensuræ aridæ genus. *hisp. rasero.*
Rasijn/rosijn. Racemus, uva, botrys. & uva passa, astaphis. *germ. resain. gal. raisin. ital. racemo. hisp. razimo. ang. rosijn, raisin.*
Rasijn-rood. *sax. sicamb. fris.* Coccus bis tinctus.
Raspe. Radula, tyrocnestis, instrumentum quo res minutim atteruntur, & raduntur in scobem. *vulgò* radula. & raspa. *gal. rape, raspe. ital. raspa, rasparvola.*
Raspen. Radere, distringere, disterere, atterere, scalpere. & Disterere in scobem friare, conterere in pulverem, comminuere tyrocnesti. *raspare. ital.* i. scalpere. *raspar, hisp.* radere, atterere.

Raste. *germ.sax.sicamb.* Pensum.

Raste.j.ruste/rouwe. Quies,requies,relaxatio,remissio,otium. *ras.óne.*

Rasten.j.rusten. Quiescere.i.otiari,otium captare. *ang.reste.*

Rasten het bloed/ bloed-rasten. Suggillare.

Rastigh. *sax.sicamb.* Quietus.

Rastoen. *fland.brug.* Libum ex tritici polline & ovis.

Rate/honigh-rate. Favus. *ger.rasse,rosse,honigrasse.gal. rayon de miel.*

Rate. *vetus.* **j.taecke.** Pensum.

Ratel. *fland.* **j.rate.** Favus.

Ratel. Crotalum,crepitaculum,sistrum.

Ratel-goud.j.klater-goud.

Ratel-reep. Crotalum.

Ratel-worm. *sicamb.* **j.oor-worm.**

Ratel-spaen. *fland.* Crepitaculum, crotalum.

Ratele. Crista Galli,filipendulæ sive millefolij genus,allearia, alectorolophus pedicularis,fistularia herba, herba inutilis & pratis noxia. *sic.radel.* i.zizania.

Ratelen. Crotalum pulsare,crepitare, strepere.

Ratelen ende snateren. Garrire.

Rateler. Crepitaculum.

Rateler. Rabula,garrulus,crotalus,traulus. *ang.ratler.*

Rateler/espen-boom. Populus Lybica, arbor strepentibus tremulisque folijs. *vulgò* tremulus. *gal.tremble.*

Ratte. Mus maior. Glis : Sorex. *vulgò* rattus. *germ.ratz.sax.rotte.gal.rat. hisp.raton. ang.ratte.*

Ratten-kot. Glirarium.

Ratten-kruyd. Auripigmentum, arsenicum : venenum quo mures inficiuntur. *vulgò* soricaria.

Ratten-nest. Glirarium.

Ratten-steertkens.j. kattekens. Nucamenta,iuli. *q. d.* cauda muris. *à similitudine.*

rabe. *vetus.* Retinaculum.

rabe. Corvus,corax. *germ.rap.ang.raven.dicitur* **rabe.** *q.d.* **roobe.** *à rapacitate: ravier gallis,& ravesshe.ang.* rapere,abripere *dicitur,hinc adigium* , **hy steelt ghelh[...] rabe/** *de homine rapace & furace.*

raben-ghe-schrey. Crocitus.

raben-kock. Carnifex,tortor. *q. d.* co[...] corvorum , corvis cadavera in c[...] suppeditans.

raben-kost.i.galghen-aes.

raben-swert. Coracinus.

raben-verwe. Color coracinus.

raben-voet.i.krayen-voet. Coronop[...]

rabelen/rabeelen. Æstuare,fluctuare[...] tari. *&* Circumcursare , concursar[...] Delirare,desipere,ineptire,insanire[...] rere. *gal.rever.ang.rave.*

rabelen. *holl.* **j.ver-werren.** Intricare.

rabelinge/rebelinge. Furor,delirium.

raben ghelijck de vorschen. Coaxare.

rabelinghe. Vortex,gurges.

rabot/ rebot. Caterva sive turba nebo[...]num,conciliabulum flagitiosorum,[...] tina sceleratorum: receptaculum ne[...]lonum. *&* Lupanar. *ang.riot.* i. luxus[...]xuria,asotia.

rabotten. Tumultuari. *&* Luxuriari,p[...]nari. *ang.mot.*

rouw.j.rouw.

rauweler. Olla fictilis.

RE

Rebbe. *fland.* **j.ribbe.** Costa.

Recht. Rectus, directus,æquus. *germ.re[...] ang.right.*

recht. Rectum,verum,æquum,justum.

recht/rechtelick. Rectè,æquè,justè.

recht/rechts. Rectè,rite,justè.

recht over eynde. Erectus, perpendicu[...]ris.

recht te passe komen. Commodum,co[...]modè,oportunè venire.

rechte strate. Via ferens : via quæ rec[...] aliquò ducit.

recht-gheloovigh. Orthodoxus.

recht-padt. Compendium,via copendi[...]ria.

recht-hoeckigh. Rectangulus.

recht-maetigh. Æquilibris & Temperatu[...] moderatus,mediocris.

recht-schaffen/ recht-schaftigh / rech[...] schaepen. Exactus,accuratus,perfectu[...]

probu

robus.
[rech]t-schepd/rsse.j.recht-snoer. Regula, amussis.
[rech]t-sinnigh. Integer, sincerus animo, [a]equus.
[rech]t-sinnigheyd. Integritas, sinceritas [a]nimi.
[rech]t-sinnighlick. Integrè, sincerè, fideli[t]er.
[rech]t-snoer. Amussis, perpendiculum, [n]orma, linea, regula, canon, libella, [f]uniculus quo diriguntur saxa aut [l]igna, vel quo signantur materiæ [d]easciandæ aut in segmenta dividen[d]æ.
[rec]ht-sweer. *fland holl.* Patruelis, sobrinus, [c]onsobrinus, amitinus: consanguineus, [g]ermanus.
[rec]ht-veerdigh. Iustus, æquus, integer.
[rec]ht-veerdigheyd. Iustitia, æquitas, ju[s]tum.
[rec]ht-veerdighlick. Iustè, æquè.
[rec]hte-voord. *holl.* Evestigio, confestim.
[rec]ht-wt.j.op-recht. Sincerus, simplex & [r]ectus.
[rec]ht. Dexter. rechte-hand. Dextera vel [d]extra: dextra manus. rechts ende [s]lincks. Ambidexter, æquimanus.
[rec]ht / ghe-rechtigheyd. Rectum, ju[s]tum, æquum, fas, jus, æquitas, justitia. Iudicium, legitima discep[t]atio coram judice. *germ. recht. sax. ri[c]he. gal. raison. ital. ragion. hisp. racon. ang. [r]icht.*
[re]cht doen. Iudicare, judicium dare, jus administrare, justitiam reddere vel ministrare: ferre sententiam pro tribunali, jus dicere, justitię æquitatisque sacris operari, leges exercere, justitię sacra peragere, exsequi judicis officium.
[re]cht ende reden. Æquum & bonum, jus fasque.
[re]chts-dagh/ghe-nacht-dagh. Dies fastus, dies judicialis, dies juridicus: dies quo jus dicitur.
[re]chts-ghe-bied. Iurisdictio.
[re]cht-ghe-leerd. Iurisperitus.

recht-huys. *sicamb.* Forum, prętorium.
rechts-handel. Dica, causa.
recht-huys. Prætorium, tribunal.
recht-kamer. Curia, concilium.
recht-knecht/richt-knecht. *sax. sicamb.* Apparitor, viator.
recht-loos ende wet-loos. Irregularis & infamis. *vide* ver-waeten.
rechts-plichtinghe. Dica, causa, lis, actio juridica.
recht-spreucke. Iurisdictio.
recht-stoel/richt-stoel. Tribunal.
recht-stand. Instantia judicij, actio certo modo ac tempore instituta.
recht-stad. Locus judicialis.
recht-wijs. Iurisperitus.
recht-wijse. Iure, ipso jure.
recht-ver-standigh. Iurisconsultus.
rechtelick. Iudicialis, judiciarius. *&* Iustus, rectus.
rechtelicken. Iurè, legitimè, justè, rectè. *&* Coram judice, in judicio.
rechten. Litigare: in foro judiciali disceptare controversias.
rechten. Dirigere, erigere, corrigere.
rechten/aen-rechten. Struere, apparare.
recht.j.ghe-recht. Ferculum.
recht-bancke/ recht-tafel. Abacus, repositorium: mensa vel tabula in qua aliquid deponitur: mensa coquorum in qua disci, fercula, & id genus alia exponuntur.
rechten/recht doen. Iudicare, ferre judicium, jus administrare, leges exercere, justitię sacra peragere.
rechten ende dinghen. Agere lites, agere jure, litigare.
rechten. Damnatum capite multare, adhibere supplicium, mactare supplicio.
rechter. Iudex, juridicus.
rechter-huys.j.recht-huys.
rechter-stoel.j.recht-stoel.
recke. Pertica, vallus, longurius.
recke/strecke. Spatium, intervallum. *&* Ordo, striga.
recken/strecken. Tendere, extendere, expandere. *ang. reache, reiche.*

Recken.j.rancken. Pandiculari.
Recken.j.pijnighen. Torquere, quæstionem habere.
Reck-bancke.j.pijn-bancke. Fidiculæ.
Recksenen. *vetus.* Screare.
Reckseninghe. *vet.* Phlegma.
Redde.j.ridde. *vetus.* Febris.
Redde. Vindicta, liberatio. *germ. rette. ang. redde.*
Redden. *sax. fris. sicamb.* Iuvare, liberare, servare, redimere, vindicare, asserere. *germ. retten, erretten.*
Redder. Servator. & Vindex. *germ. retter.*
Redder. *sax. fris.* Canis custos sive vindex leporis capti, ne ab alijs canibus discerpatur.
Reddigh/ reddick. *germ sax. sicamb.* **j. radijs.** Raphanus.
Rede. *sax. sicamb.* **j. waghe-span.** Sufflamen.
Rede/reder. *ger. sax. sic.* Cribrum.
Reden/rederen. *ger. sax. sicamb.* Cribrare, incernere.
Rede. *vetus.* **j. redde.** Febris.
Rede.j.reede. Statio navium.
Rede/sprake. Sermo, verbum, dictio, oratio.
Red-selligh. *vetus.* Eloquens.
Red-sellighejd. *vetus.* Eloquentia.
Reden. Loqui, fari, sermocinari, ratiocinari, differere. *Germani superiores plerumque* **rede** & **reden** : *inferiores* **redene** & **redenen** *dicunt. reade, ang.* i. recitare, legere.
Redene. Ratio, causa. & Sermo, oratio.
Redenen. Ratiocinari, verba facere, differere, sermocinari, loqui, fari.
Redenaer. Rhetor, orator, causidicus.
Redenaer. *Fland. brug.* Quęstor.
Redenlick. Rationalis, rationabilis, rationis capax, rationis compos, ratione præditus.
Redenlick. Rationi consentaneus. & Æquus.
Redenlick/middel-matigh. Mediocris, satis magnus, iustus.
Redenlick/redenlicken. Cum ratione. & Mediocriter.
Redenlickheyd. Ratio, æquum, æquitas.
Reder.j.redenaer. Orator.
Redinghe.j.redene. Sermocinatio.
Redups.j.pupe. Suggestus, rostra.
Ree.j.reede. Statio navium.
Ree/hinde. Cerva.
Ree/wilde gheyte. Caprea. *sax rhe.*
Ree/ree-bock. Caprea, capreolus, dor[cas]. *germ. reh, rech, reech. sax. rehbuk. ang. r[o]e-bucke.*
Ree-kalf. Hinnulus, hinnulus cervi.
Reecke/reecken.j.reke/reken.
Reede.j.redde/ridde. Febris.
Reed/ghe-reed. Paratus, promptus. & Expeditus, celer. *gal. rade. ang. redy.*
reede. Statio navium portui propinqu[a] [li]bera à maris tempestate. *gal. rade. [an]g. roden.*
reed-sand. Fundum arenosum : arena[m] fundi. *ital. resta. hisp. ristra.*
reeden/reyden. Parare, præparare, ap[pa]rare.
reeden de schepen. Navigia parare aut [in]struere, naviculariam facere. *sax. re[...] reeden.*
reeder. Exercitor navis, partiarius, ratiar[ius] qui ex rate quæstum facit. *sax. reder, [re]der.*
reede-haeve. *vetus.* **j. huys-raed.** Supell[ex] mobilia.
reed-schap. Pręparatio, apparatio, appa[ra]tus. & Instrumentum, armamenta. *[sax.] reschop.*
reel/rael. Tenuis, exilis, gracilis. *gal. gr[esle,] graile.* & Strigosus, exhaustus.
reen.j.reyn. Purus.
reen/reyn. *vetus. sax. fris sicamb.* **j. pael.** [Li]mes, terminus, confinium.
reen-boom. *vetus.* Arbor terminalis, fi[na]lis. *sax. reinbaum.*
reen-ghe-noot. Vicinus, confinis sive af[fi]nis in agris, conterminus, limitaneu[s,] finitimus, vicinus.
reen-steen. *sax. fris.* **j. pael-steen.** Lapis te[r]minalis.
reenen. *vetus.* Conterminum esse. & Te[r]minum constituere.

n.j.reyn/reyner. Rangifer, cervi genus, animal septentrionale cornibus ramosis.
p. Circulus, orbis, circulus ligneus, orbis viminalis. *germ. reiff. sax. rep, repe. angl. rope.*
p/roop. *sax. fland. holl. sicamb.* Funis, restis, funis junceus, spira: involutus funium circulus, tomex, torus, funis è loris contortis.
p-dans. Petaurum.
p-dansser. Petauristes, petaurista.
p-slaegher. Restio. *germ sax. repsleger.*
p-hout. Vimina vietoria, ligna vieta circulis conficiendis idonea.
pen. Ludere circulo ligneo.
per. *vetus.* j. reep-slagher. Restio. *sax. reper.*
pen het vlas. Confringere linum: vellere cannabim à sua festuca: decorticare cannabim. *q.d.* roopen.
ren. Boare, mugire. & Clamare instar cervi cervam appetentis. *vulgò* rancare. *gal. reer.*
ssem. Racemus, uva.
ssem ajuyns. uva ceparum, restis ceparum, alliorum, alliorum vel ceparum capita connexa: fasciculus unionum vel ceparum.
ssemen. Conglobare, colligare.
te. j. rete. Rima.
te. Instrumentum dentatum quo stringitur linum.
ten het vlas. Stringere linum. & Præparare linum, sive cannabim in aquis. *q.d.* reeden. *vide* reten.
ew/reeuwssel. Spuma lethalis.
uw-sweet. Sudor lethalis.
uw-placke. j. dood-nepe.
uwen. Cadavera curare, pollincere: & Curare peste infectos.
uwer. Pollinctor, qui cadavera lavat, & unguentis illinit: & Parabolanus, parabolarius: qui peste infectos curat.
euwsel. Pollinctura, cadaverum unctio & curatio. & Spuma lethalis.
euwsch. Coitu acer: *dicitur de columbo ad-modum salace.*
refe/ref. *germ. sax. sicamb.* j. kretse. Ærumna, & Clitellæ.
referepn/refreyn. Proverbium, deverbiū, adagium. & Versus, rhythmus, poëma rhytmicum, homœoteleuton. *vulgò* refranium. *gal. refraim. hisp. refran.* i. proverbium, adagium.
refereynen/refreynen. Recitare sive referre versus: rhythmos sive proverbia pronunciare.
refter. Triclinium, conclave, cœnaculum commune. *vulgò* refectorium.
regal. Arsenicum, auripigmentum. & Aconitum. *vulgò* realgarum. & risagallum. *gal. reagal. ang. reagall.*
regghe. *holl. Fland.* j. reke/grietsel.
regghe. j. egghe. Occa, crates occatoria.
regghen. j. egghen. Occare.
reghe/ryghe. Ordo, series, versus, linea.
reghel. Regula, norma, canon, linea. *germ. regel. gal. reigle. ital. regola. hisp. regla. angl. rule.*
reghel/ryghel. Regula, vectis.
reghel-recht. Directus. & Directè.
reghel-wijs. Instar regulæ sive lineæ.
reghelēren. Lineare, lineas ad regulam ducere, sive dirigere.
reghelēren. Regere, gubernare, moderari. *vulgò* regulare.
regelēren sijn leven. Vitam suam dirigere ad normam rationis.
reghelier. Canonicus. *vulgò* regularis.
reghelinck. Ordine sive serie decenti, ex ordine, ordine continuo: consequenter.
reghen. Pluvia, imber. *germ. raegen, regen. ang. rayne.*
reghen-back. Cisterna, castellum, aquæ pluviæ receptaculum.
reghen-beke. Torrens.
reghen-boghe. Iris, arquus, arcus cælestis, arcus pluvius, arcus imbrifer.
reghen-gat. Impluvium. & Plaga sive regio cœli pluviosa.
reghen-mantel. Lacerna, penula.
reghen-mol. Stellio, *animalculum quod pluvia*

pluvia tenui & rore vescitur:

reghen-scheure. Nymbus.

reghen-voghel. j. wind-voghel/ weder-voghel. Arquata.

reghen-water. Aqua pluvia, pluvialis, cęlestis.

reghen-wind. j. suyden-wind.

reghen-worm/aerd-worm/pier. Lumbricus, intestinum terræ : vermis tempestate pluvię procedens è terræ latibulis.

reghenachtigh. Pluviosus, pluvius, pluvialis, pluviatilis, imbricus, imbrifer.

reghenen. Pluere. *germ. raegnen, regnen. ang. rayne.* **Het reghent.** Pluit, imbres cadunt.

rey. j. reye. Chorea.

reycke. *vetus.* Rastellum.

reycken/recken. Tendere, extendere. & Vergere.

reycken/langen. Porrigere. *ang. reache.*

reycken/raecken. Attingere.

reyden. j. reeden. Parare.

reye. j. ruye. Aquęductus, fossa publica.

reye/rye. Chorea celerior, chorea in longam seriem. & Chorus saltantium.

reyen. Subsilire, subsultare, tripudiare.

reyeren. i. ryeren. Tremere.

reygher. Ardea, avis Diomedea.

reyn. j. reyner.

reyn. *vetus.* **i. reen.** Terminus.

reyn/reen. Purus, putus, mundus, castus, continens.

reyn-wt. Prorsus vacuus, omnino exhaustus.

reynigh. i. reyn. Purus.

reyngheyd/reynheyd. Munditia, mundities, castitas, castimonia: pudicitia, continentia.

reynighen. Purgare, depurgare, expurgare, mundare, emundare, februare, piare, expiare.

reynlick. Purus, mundus.

reynlicke vrouwe. Mulier munditiarum studiosa.

reynlick/reynlicken. Mundè, purè, putè, sincerè, merè, nitidè, lautè, eleganter. & Castè, continenter, pudicè.

reyn-besien. Spina infectoria: rhan… nus. *ang. rheynberries.*

reyn-bloemen. Chrysocome: ftœcas… trina: amaranthus luteus : elioch… chrysanthemum.

reyn-weyde. i. reyn wilghe.

reyn-wilghe. i. mond-hout. Ligustrum.

reyn-vaeren/ reyn-vaer/ worm-k… Tanaceti sive athanasię species … parthenium mas.

reyn-wt. Planè exhaustus.

reynette. i. gheyten-baerd. Barbi… *gal. royneтte.*

reyn. *fland. sic.* **i. reghen.** Pluvia.

reynen. *fland. sic.* **i. reghenen.** Pluere.

reyner/reynger. i. reen. Rangifer… genus.

reys. *vetus.* Æquus, planus.

reys/effen grond. Solum. *gal. rez:*

reys ghe-slist. Solo æquatus.

reyse. Iter, profectio. & *germ.* Milit… c… peditio.

reyse. i. mael. Vice, vicem. **Een/ twee…** **reysen.** Semel, bis, ter. **d'eerste w…** Prima vice.

reysen. Iter facere, iter carpere, te… habere: tendere, contendere, profi… iter instituere, petere rura, castra … mam, Latium : conferre vel recip… aliquò. & *germ.* Militare, facere st… dium.

reys baer. Pervius, meabilis.

reys gheld. Viaticum.

reys-ghe-selle. Comes.

reys-hoed. Petasus, galerus.

reys-kleed. Vestis viatoria.

reys-maele. Pera viatoria.

reys mantel. Pallium viatorium, lac… penula, pallium itinerarium.

reyser. Viator, peregrinator.

reysigh/resigh. *sax. sicamb. holl. zel.* Pr… rus, longus.

reysigh. Itineri accinctus, expeditus.

reysigh krijghs-volck. *vetus.* Equites… pię equestres.

reysigh peerd. *vet. ger.* Equus bellator

reysigh. Pervius. **reysige ende opene … ghen.** Vię apertę & faciles.

r

ysigher. *vetus.* Viator, peregrinator.
ysiger/resiger. *vet.* Eques. & Desultor.
ysighers. Equites, equitatus, celeres.
yter/ryhdter. *germ sax. sicamb.* Cribrum, incerniculum. *ang. riddle.*
yteren. *germ. sax. sicamb.* Cribrare, incernere.
kel. Canis domesticus, villaticus, rusticus, pecuarius, canis minimè generosus.
kel. Homo avarus, Euclio.
kelachtich. Caninus, minimè generosus, avarus, minimè liberalis.
ke. *vetus.* Versus, linea.
ke/raecke. Rastrum, sarculum. *ger. raeche. ang. rake.*
ke/reecke/regghe. *fland. holl fris.* j. grietsel. Pecten, rastellum.
ke. Collectio, reparatio, instructio, dispositio, ordo, series.
ken/raecken. Colligere rastro, corradere, verrere & radere humum. & Gramen resectum colligere. & Sarculare. *angl. rake.*
ken. Reparare, reficere, instruere, aptare, adaptare.
ken/reecken oft raecken het vier. Condere sive occultare ignem cineribus: obducere prunis cineres: dispersos ignes in unum redigere, colligere, & abstrudere.
kenen. Computare, reputare, supputare, numerare, rationem sive calculum subducere vel inire, inire numerum, ratiocinari. *germ. raechnen. ang. recken.*
ken-bancke. Abacus.
ken-berd. Abacus, tabula calculatoria.
ken-boeck. Codex rationarius, liber sive tabula accepti & expensi, codex.
ken-kamer. Ratiocinarium. *Bud.*
ken-konste. Scientia numeralis, arithmetica.
ken-penninghen. Calculi, abaculi.
ken-schap. Computatio, ratio.
ken-tafel. Mensa, trapeza, abacus.
kenaer. Calculator, supputator, ratiocinator, computator.
keninghe. Computatio, ratio, rationes, subductio, calculus.

Rekeninghe ende be-wijs. Dica, rationes & causæ expensarum.
Rekeninghe doen. Referre sive reddere rationem. Op rekeninghe ontfangen. Partem debiti non liquidi rationibus nondum subductis acceptam ferre.
Rel. *fland.* Strepitus. & Garrulitas.
Rellen/rallen. Strepere, strepitum edere. & Garrire, blaterare, deliramenta loqui. *germ. railler. rele, ang.* i. titubare.
Rellen. Legumina sub mola decorticare sive pinsere. *Gesner.*
Rel-muys. Glis, mus maior, poma decorticans & nucleos exedens. *Gesner.*
Remelen. *holl.* j. reven. Delirare, ineptire.
Remelinghe. Delirium, deliramentum, deliratio, mentis error.
Remme. *sax. sicamb.* Tabula sive tegmen costę navis.
Remmelen. j. rammelen. Tumultuare, lascivire, &c.
Rempe. *sax.* Modius nauticus, mensura nautica.
Ren/rin/smack. Rus coriaria.
Ren/rene. j. rau. Gracilis.
Rencke. j. rancke.
rencken. *germ.* Flectere, deflectere.
rend. *fland.* j. rind. Bos.
renne. Promptuarium, penarium, cella penaria.
renne/voghel-renne. *fland.* Cavea.
renne van hasen oft konijnen. Leporarium, cunicularium.
rennen. Currere, cursare, cursitare, discursare, velocissimo equi cursu ferri. *germ. rennen. ang. runne.*
rennen met de lancien. Incurrere lanceis adversis.
rennen. j. runnen. Coagulare.
ren-baene. Curriculum, hippodromus.
ren-plaetse. Curriculum, catadromus, decursorium. & Hippodromus, curriculum equorum.
ren-schip. Actuariolum, actuarium, actuaria navis.
renner. Cursor.
rensel. *fland.* j. runssel. Coagulum.
renschen/ rens-dack. j. rijnschen / rijnsdack/

dack.

rente. Reditus, vectigal, pensitatio annua: proventus annuus, census, fœnus. *vulgò* renta, rendita. *gal.* rente. *ital.* rendita. *hisp.* renta. *ang.* rent.

rent-baer. Vectigalis, censum sive annuos reditus & proventus adferens.

rent-brief. Literæ constitutionis redituum.

rent-gheld. Pecunia calendario destinata: pecunia in calendarium conversa: numi occupati faciendis nominibus.

rent-loos gheld. j. **ligghende gheld.**

rent-meester. Quæstor ærarius, præfectus ærarij.

rent-meester-schap. Quęstura, præfectura ærarij.

rentier. Creditor redituum aut censuum, dominus redituum.

rentser. *sax. sicamb.* j. **knap-sack.** Mantica.

repe. *sax. sicamb.* j. **reep.** Circulus.

repe. Instrumentum ferreum, quo lini semen stringitur.

repen. Stringere semen lini.

repen. *fris.* Gesticulari, inquietum esse, & nimia inquiete vestes terere, *&c.*

reppen. *vetus.* Rapere, capere.

reppen. *fris.* Movere. *&* Festinare, expedire.

resch. j. **rusch.** Gleba.

rese/reuse. Gigas, ingentis & monstrosę altitudinis homo, qui alto corpore cæteris hominibus pręstat, *à verbo* **rijsen/** *id est*, in altum surgere. *Ioan. Becan.*

reselick/resigh/reysigh. *vetus.* Procerus.

resigher/reysigher. *vetus.* Eques.

resen. *fland.* j. **beven.**

respeel. *fland.* Nebulo, nequam, homo nullius pretij.

respen. *holl.* j. **ruspen/rispen.** Ructare.

respijt. Respirandi spatium.

respijt. Cessatio, relaxatio, moratoria, prorogatio vel dilatio, mora.

reste. Residuum, reliquum, reliquiæ. *vulgò* resta. *gal.* reste. *ital.* resto. *hisp.* resta. *ang.* reste.

resten/resteren. Restare, superesse, residuū sive reliquum esse, manere, rem[...] *gal.* rester. *ital.* restare. *hisp.* restar.

rete/splete. Rima, fissura, scissura, in[...] ruptura, pator.

rete. Alveus navigabilis, reta *apud* [...] *Latinos l. Gorop. Becan.* Retas *Gel*[...] *cat*, arbores & virgulta quæ in ri[...] minum eminent, & prętereunte[...] impediunt.

reten. j. **grupten.** Retare, flumen à [...] tis purgare.

reten het vlas. j. **reeten.**

retten. *germ* j. **redden.** Liberare, s[...] tueri, asserere.

reuck/roke. Odor, odoratus, odora[...] dor, olfactus.

reuck gheven. j. **riecken.** Halare, [...] odorem emittere, odorem exhala[...]

reuck-werck. j. **rieck-werck.** Incensu[...]

reuck-loos. Inodorus.

reud/reud-hond/reudken. Canis m[...]

reudigh. Catuliens.

reven/revelen. *holl.* Delirare, errare[...] re animo, ineptire, ῥέμβειν. *gal.* res[...] Coaxare instar ranę.

reveninghe. *fland.* Proventus Prin[...] fiscus. *ang.* revenewe. **Kamer van** [...] **ninghe.** *fland.* Senatus qui de Pri[...] dominio sive patrimonio cognosc[...] *tè à gallica dictione revenu.* i. reditus[...] ventus, vectigal.

reulen/ ruylen. *fris. sic. holl.* Commu[...] permutare.

reum. *fland.* j. **snof.** Rheuma. *gal.* rh[...] *ang* rheume.

reumatijck. Vdus, uvidus, humidus, [...] rheumaticus.

reumatijcke plaetse. Locus situ sentu[...]

revot. j. **ravot.**

reupen. j. **roopen.**

reuse. j. **rese.** Gigas.

reusel. i. **rosel.** Abdomen, adeps.

reutel. j. **rotel.**

reuter. j. **reyter.** Cribrum.

reuwaerd. i. **rouwaerd.**

rexenen. j. **recksenen.** Screare.

R I

ribbe. Costa: crates pectoris. *germ.* r[...]

ang.ribbe. **Langhe ribben.** Costæ verę, costæ superiores septem. **Corte ribben.** Costæ nothę, mendosæ, inferiores.
ibe/latte. Tignus, tignum.
iben van t'schip. Cinctus, subligaculũ.
iben laeghe. Contignatio.
ibeken. Tigillus, tigillum.
ibekens der blaederen. Fibræ.
ie/rube. Rapum, rapulum.
hel. j. rijchel. Repagulum.
ht. j. recht.
de/rijde/ridtse/redte/riete. *ger sax. fris. sicamb.* Febris, *à tremore sive horrore.*
-meester / rit-meester. Magister equitum. *q.d.* **rijd meester/** *à* **rijden.**
der/peerd-ruyter. *q.d.* **rijder.** Eques.
der / ridder-heer. Princeps militaris, eques nobilis militarem ordinem professus. Eques auratus, eques torquatus, eques ordinis, vir equestris ordinis sive dignitatis.
der-slaen. Equitem creare. *Eques enim vel ab ipso Rege vel a Regis in exercitu præfecto, flexis genibus, educto gladio leviter in humero percutitur: olim autem creato equiti ad ornamentum, præter gladium, cingulum & calcaria aurea accesserant: unde* Equites. & Milites aurati *hodie vocantur, Guil. Camden.* **Ghe-slaghen ridder.** Eques auratus: *sic teut. dictus, quòd creetur solemni cæremoniarum ritu, perstricto leviter nudo ense humero lævo, Imporatoris aut Ducis manu, additis verbis solemni more conceptis.*
der-spore. Cuminum silvestre, flos calcaris, consolida regalis.
der-spel. j. tornop-spel.
derlick. Militaris. & Bellicosus.
derlicken. Militariter, more militum.
der-schap. Militia. & Equestris ordo, dignitas equestris.
ck. Furca, tridens.
ckskeN. Furcilla.
cken. Odorari, olfacere, odorem percipere, sive sentire. *germ. riechen. sax. ruken.*
cken. Olere, redolere, odorem reddere, odorem spirare, fragrare, halare, nidere.
k-werck/reuck-werck. Suffimen, suffimentum, thymiama incensum.
riecker/rieckerken/rueckerken/rieck-balleken/rieck-appelken. Pastillus, orbiculus, servia, odoramentum, olfactorium, odoramen.
rieckende. Odorus.
rieckertje. Odoramentum, olfactorium.
riecker. Odorator.
rieckelick. Odorifer, odorus.
rieffe/uy-scheute. Palmes foraneus.
rieffe/riebe. j. grietsel. Rastellum, pecten.
rieghe. j. rijghel.
riem/gord-riem. Cingulum, corrigia, cinctus, zona. & Scutica, lorum. *ger. riemen. sax. reme.*
riem. *sax. sicamb. fris.* **j. nestel.** Ligula, ligula adstrictoria.
riem-be-slaegher. Zonarius, fibulatius.
riem-maecker. Zonarius.
riem papiers. Fascis chartaceus, quingentas chartas continens. *vulgo* rimus, rismus. *gal. rame. Rimo, rimero hisp.* congeries.
riemen. Cingere, incingere.
riem / roeper van t'schip. Remus, tonsa. *sax. reme. gal. rame. ital. remo. hisp. remo.*
riem-bladt. Palmula tonsa.
riemen. j. roeyen. Remigare.
riem-bancke. j. roeder-bancke. Transtra.
riem-gat int schip. j. roeper gat. Columbar.
riem-trecker. Remex. *sax. remetrecker.*
riemer/roeper. Remex.
ries. *vetus.* Temerarius, inconsideratus, effrænus. *ang. rashe.*
rieshepd. *vetus.* Temeritas.
riesen. *vetus.* Temere agere.
riester/rijster. *fland.* Rulla.
riet. Arundo, canna, calamus. *sax. reth. ang. reede. germ. ried dicitur* iuncus.
riet-bosch. Arundinetum, cannetum.
riet-dijck. *vetus.* Arundinetum.
riet-bodde. j. dodde. Typha.
riet-gras. Butonium. *vulgò* Iuncus canabius, & Carex.
riet-kolbe. j. donse/dodde. Typha.
riet-meese. Parus palustris.
riet-mussche. Schœniclus, junco, passer arun-

arundinaceus: avicula juncis & arundinibus inſidens.

riet-peyꝛe. Pyrum ſigninum, pyrum teſtaceum.

riet-pijpe. Calamus, fiſtula, canna, arundo, cicuta, buxus.

riet-pluyme. Panicula, lanoſa coma arundinum.

riet-ſchoꝛe. Arundinetum littoreum ſive riparium.

riet-ſneppe. Ruſticula, ruſtica perdix: perdix cannitia, humidis & paluſtribus locis gaudens.

riet-ſpiere. Bulbus arundinis.

riet-voꝛſch. Calamitha, driopeta, ranæ, minimæ genus inter calamos degens.

rieve/grietſel. Raſtellum, pecten.

rif. *friſ* Rivus. **rifken.** Rivulus.

rif/riffe.j.wt-ſteke. Vadum, pulvinus, lingula.

rif oft riſt in nemen/ in binden. Carbaſa ſubſtringere, vela contrahere: contractiores facere velorum ſinus: funiculos inferiore in veli ſinu aſſutos conſtringere.

rif/riſt. Involucrum. **Middel-rif / middel-riſt.** Diaphragma, ſeptum tranſverſum, diſſeptum.

rijchel/rijghel. Regula, repagulum, peſſulus, obex, ſubſcus.

rijchel inde ſchap-raede. Loculamentum.

rijck. Regnum, imperium. *germ. reich. ſax. rycke. gal. regne, royaume. ital. regno, reame. hiſp. reyno, reynado. ang. realme.*

rijckſ-daler. Nummus Ioachimicus, argenteus uncialis. *q. d.* Imperialis.

rijckſ-dagh. Comitia, orum: dies comitialis, conventus imperialis.

rijckſ-dagh houden. Habere comitia.

rijckſ-ſtad. Civitas imperialis.

rijck. Dives, dis, pecunioſus, opulentus, locuples, nummoſus, opimus, opiparus. *vulgò* richus. *germ. reich. gal. riche. ital. ricco. hiſp. rico. ang. riche.*

rijck. *nominibus nonnullis junctum, auget eorum ſignificationem: ut* **bot-rijck/blind-rijck/ doof-rijck/dul-rijck/ſat-rijck.**

rijck-dom. Divitiæ, opulentia, facultates, opes, fortunę, ſubſtantia.

rijcken. Ditare, opulentare, locup[...] collocupletare, divitem facere, o[...] gere. & Diteſcere, ditari, locup[...] opuleſcere, rem facere, diviten[...] rem familiarem augere.

rijckheyd. Divitiæ, opulentia.

rijckelick. Opulenter, opiparè, ſp[...] dè, ſumptuosè, pretiosè, amplè [...] tim.

rijckaerd. Dives, opulentus. & Euc[...] ves, homo dives & avarus.

rijde.j.ridde. Febris.

rijden te peerde. Equitare, vehi equ[...] *reyten. ang. ride.*

rijden te waghen. Vehi curru.

rijden op het ijs. Per lubricam gla[...] ferri, percurrere glaciem: per gla[...] celeres divaricare pedes.

rijden op de tonghe. *adag.* Diffama[...] niſtra fama divulgari.

rijden. *adag.* Agitari ira: In fermen[...] cere, iraſci, commoveri acri bile, [...] gitari.

rijden/be-rijden/be-ſpꝛinghen. Sali[...] ire femellam.

rijd-haemer.j.buyſt-haemer. Ceſtra.

rijd meeſter / rid-meeſter.j. rit-mee[...] Magiſter equitum, præfectus milit[...]

rijd-peerd. Equus equitans, equus ſu[...] mine gradiens, equus ephippiarius.

rijd-rock/ wapen-rock. Sagum, t[...] equeſtris.

rijd-ſchoenen. *ſicamb.* **j.ſchꝛick-ſchoe[...]** Talaria.

rijd-ſchot.j.rijſ-kooꝛde/touter.

rijd-ſweerd. Verutum, veruina. *Adr. Iu[...]*

rijdende woꝛm. Verminatio.

rijder. Eques.

rijder. Numus aureus equitis effigie.

rijder. Cuniculus mas, cuniculus admi[...] rius.

rijderen/rijeren. Tremere, trepidare, ir[...] mere, palpitare, horrere. *ſax. reteren.*

rijderinghe. Tremor, horror.

rijdigh zijn. Equire, coitum appetere [...] *citur de equis.*

rijdter.j.repter. Cribrum.

rijghe. Radius,linea verſus.& regula,
orma, ordo, ſeries, ſtriga. *vulgò* riga.
l.reng. ital.riga. ang.rowe,raye,rewe. **Op**
e rije drincken. Bibere in ordinem,in
rbem,ita ut nemo omittatur.

t/rad-ſperre. Sufflamen,machina qua
a deſcenſu vel procurſu nimio rota re-
netur.

ten. Sufflaminare, ſufflamine compri-
ere ſive retinere. *gal.enroyer.*

ten.j.rijderen. Tremere.

j.rijve. Raſtrum raſtellum.

Largus,copioſus,abundans.

elick. Plena manu,ampliter,copioſè,li-
eraliter,largè.

el. *fland.* **j.wrijvinghe.** Raſura , ſcal-
tura.

el. Sortitio, ſortitus, us : pliſtobolin-
a.

elen. *Fland.* **j.wrijven.** Fricare,radere,
alpere,terere.

elen. Rapere. *gal.rifler.*

elen. πλειστοβολίζειν : ludere fritillo:
rtiri teſſeris: certare punctis talorum.
l.rifler. ang.r ffele.

el-beker/rijffel-trechter. Pyrgus,orca,
rricula.

en. *ſax.* **j.wrijven.**

he.j.rije/reghel. Regula,norma,ordo,
ries. *vulgò* riga.

hen. Faſciare,faſcia aut ligamine ne-
ere per ordinem, ordine nectere & li-
are.

h-band/rijgh-ſnoer. Faſcia,tænia,li-
amen.

h-neſtel. Ligamen longum.

h-ſnoer / rijgh-band/ rijgh-koorde.
aſcia,tænia,ligamen, lorum, loramen-
um.

h-ſweerd. Parazonium,gladius qui ad
onam accingitur.

hel.j.rijchel.

t. Pruina,pruina cana,matutini tempo-
is gelu,ros concretus, gelicidium,ſub-
illum. *ger.reiff.ang.rym:.*

nachtigh. Pruinoſus.

nen / rijpen. Pluere pruinam, gelici-
ium,ſubſtillum.

rijm/ rijme. Rhytmus,numerus, metrum, carmen homœoteleuton , homœopto- ton : finis verſus cum altero concor- dans. *vulgò* rima. *germ.reym. ſax.rijm. al. rime.ital.rima.ang.ryme.*

rijmen. Convenire, quadrare, conſonare, conſonum eſſe:aptè cadere,congruere.

rijmen. Componere rhytmos, ſive verſus ſimiliter cadentes. *vulgò* rimare.

rijm-dichte. Poëma,carmen,metrum,epi- gramma.

rijm-dichter. Poëta rhythmicus.

rijn-beſie. Spina infectoria, rhamnus ca- tharticus. *ang.rheynberrie.*

rijn-wilghe.j.reyn-wilghe. Liguſtrum.

rijn-bloeme.j.reyn-bloeme.

rijn. Rhenus. *vide Nomenclat.*

rijnſ-ſchalie / renſ-ſchalie. *holland. ſicamb.* Lamella,parva lamina aut fragmentum laminæ , propè Rhenum flumen exci- ſum.

rijnſ-dack.j.ſchalien-dack. Tectum ſcan- dulare , ex lamellis aut fragmentis la- minarum.

rijnſch. Subacidus,acidulus.

rijnſchen. Acidulum ſaporem referre.

rijnſchende ſmaeck. Sapor acidulus,qualis eſt vini Rhenani.

rijp. Maturus,maturatus, mitis, tempeſti- vus,mollis,coctus. *ger.ryf.ang.rype.*

rijp-brood. Panis ſatis ſuperque fermenta- tus.

rijp ghe-ſichte. Frons nubila,matutina,ob- ducta, ſupercilium ſeverum, vultus du- rus,auſterus.

rijp-moedigh. Severus.

rijpe. *ſax. ſicamb. friſ. holl.* **j.rijm.** Pruina.

rijpen.j.rijmen. Pruinam pluere.

rijpen/rijp worden. Matureſcere,ematu- reſcere, devenire ad maturitatem, ma- turitatem capere , maturare , maturum fieri,miteſcere.

rijpelick. Maturè.

rijp-heyd/rijpigheyd. Maturitas.

rijs. Oryza. *vulgò* riſum. *germ.reiß. gal.ris: ital.riſo. ang.riſe.*

rijs. Virga,ſurculus. *à* **rijſen.** i.ſurgere.

rijs. Virgulta, ſarmenta, ramalia : faſces

virgarum sive lignorum tenuiorem.
Rijs. *fland.* j.mutsaerd.Fascis.
Rijs-hout.j.rijs.Virgulta.
Rijs werck. *fland.* Moles ex ramorum ex virgultorũ fascibus fluctibus opposita.
Rijsken.Virgula rami.
Rijsen/op-rijsen.Surgere,exurgere,assurgere,scandere, oriri. *vulgò* rissare. *ital. rizzare.ang.arise,rise.*
Rijsen/af-rijsen. Labi, delabi, decidere, defluere,descendere.
Rijsen int singhen. j.klimmen. Pæanem citare.
Rijsen.j.pissen.
rijsende hayr.Defluus capillus.
Rijsende steen.Calculus,lithiasis.
Rijs koorde/rijs-koorden. j. toutere/touteren.
Rijseren.Virgulta,ramalia,sarmenta.
Rijsselen. Strepere, strepitare, strepitum edere: strepitu quodam levi moveri,ut virgulę, frondes, stramina, submissum murmur edere,ut frondes.
Rijsseler. Substramen, stramentum, stratum,cubile pecorum,torus,lectus è stramento.
Rijste aiuyns.j.reseme.Restis ceparum.
Rijster/reyster/ploegh-schuerder.Rulla.
Rijtsen. *sax.sic.* j.terghen.
Rijte/ rete/ splete. Rima,fissura,ruptura. *ger.ryß ang.rifte.*
Rijte.Canalis.*&* Locus humilis sive declivis.
Rijten.Findere,rumpere,scindere,divellere,avellere,abstrahere,lacerare. ῥήσσειν. *germ.ryssen.*
Rijten.Rimas agere,findi,diffindi,hiare.
Rijten den visch. *sax.* Exdorsuare piscem.
Rijtelen. *fris. holl.* Susurrare, summissè, murmurare.
Rijter.j.reyter.Cribrum.
Rijve.j.rijf.Largus.
Rijve. *sax.sicamb.* j.raspe.Tyrocnestis, radula.
Rijve.Rastrum,rastellum.
Rijve.Hierotheca,feretrum.
Rijve-dragher.j.kas-boeve.
Rijven. *ger.sax.sicamb.* j.wrijven.Radere, fricare,terere,
Rijven.Rastello stipulam è pratis era[...] rastello corradere.
Rillen. *sicamb:* Aurem vellere,vellica[...]
Rimpe/rimpel.j.rompel.Ruga.
Rimmelen.j.rammelen.
Rin/ren/smack.Rus,coriaria.
rinck.j.ringh.Circulus,annulus.
Rind/rund. Bos.*germ.rind.sax.rind.* R[...] *propriè dicitur* bos *in masculino genere.*
Rindeken.Iuvencus.
Rind-vleesch.Caro bubula.
Rinde. *sax.sic.* Cortex, crusta. *germ.rin[...] ang.rinde.*
Rindsel.j.runsel.Coagulum.
Ringh/ghe-ringh. Levis,facilis,celer,[...] lox,citatus,ocyor,pernix, agilis. *&* [...] cilè, expeditè. *&* Celeriter, veloc[...] ocyus. *ger.ringh.ang.rynge.*
Ringh/rinck. Annulus, lunula. *ger.rin[...] gerringh.ang.rynge.*
Ringh/rond perck.Circulus,orbis.
Ringh der manen.Halos.
Ringh van de deure.Cornix,annulus [...] pulsantur fores.
Ringh. Circulus, cætus hominum in [...] bem collectus,corona hominum.
ringh-band.Millus.
Ringh-dans/ ronden dans. Orbis sa[...] torius.
Ringh-doos ken/ringh-kistken. Dacty[...] theca.
Ringh-duyve/ringhel-duyve. Palumb[...] palumbus,palumba, columba torqu[...] palumbus torquatus.
Ringh-kasse. Pala anuli,largior turgid[...] que anuli pars, cui gemma aut sym[...] lum inseritur.
Ringh-koller. Lorica, squamis,anulis,[...] catenulis composita: thorax squam[...] tus: thorax hamis consertus, thorax [...] lix,bilix: lorica hamata: ex catenis [...] anulis conserta: textilis innumero c[...] lybum subtegmine thorax.
Ringh-kraeghe.Lorica,colli tegmen a[...] lis ferreis consertum.
Ringh-maecker. Anularius faber.
Ringh meerle.Merula torquata.

gh-mueren. *ger. sax. sic.* Mœnia, muri.
gh-vingher. Digitus annularis.
gh-wys. Orbiculatim, circulatim.
gh worm. Impetigo, lichen.
gketten. Anulo circundare, circumcludere.
ghelen. Anulo circumdare. *&* Circumdare, circumcludere, convoluere, intorquere. *&* In gyrum vertere sive compellere. *&* Coërcere, coarctare, domare. *&* redigere in ordinem. *&* Exercere, cogere.
ghel-duyve. j. ringh-duyve.
ghel-meester. Castigator, domitor: *&* Monitor, curator operis: qui opus urget, morasque cessatorum castigat: observator operariorum, acris exactor operæ.
ghen. Annulo circundare. *&* Domare.
ghen. *germ. sax. sicamb.* Luctari, obluctari, colluctari.
gh-plaetse. Palæstra.
gher. Luctator.
gheren. *germ. sax.* Attenuare.
ghen/ringkelen. *vetus.* Sonare, pulsare, innire. *ang. ringe.*
gkel. *holl. fris.* Nola, tintinnabulum, crotalum, crembalum, crepitaculum.
gkel-ropen / rinckel-roden. Circumcursare. *&* personare concussis nolis, crotalis, crembalis aut anulis: discurrere, saltare cum crotalis. *dicitur &* klinck-ringhen.
ne. j. renne.
nen. j. rennen/runnen.
sel. j. renssel/runssel.
sch/rensch. j. rynsch. Subacidus.
sen. *fris.* j. hemmen.
ole. Rivus, rivulus, canalis, alveus, fossa, lira, sulcus. *&* Cloaca.
olen. Liras sive sulcos fodere.
sen. j. rupsen.
h. j. rusch. Cespes.
e. j. rupse. Millepeda.
e van vlasch. Manipulus lini.
ritte. *ger. sax. sicamb.* Equitatus, turmæ equitum, *&* Expeditio.

rit-meester/rid-meester/ryd meester. Præfectus militum, tribunus militum, dux equitatus, magister equitum, præfectus equitum.
risch/ritsigh. *holl.* Catuliens, pruriens in venerem, pronus ad coitum.
ritsigh zyn. Catulire.
ritsche teve. Canis catuliens. *&* Femina virosa, pruriens, libidinosa.
ritse. *sicamb.* j. rete/ splete. Rima, fissura. *germ. ryß.*
ritse. *sicamb.* j. ridde. Febris.
ritsen. Instigare, incitare, inducere, incendere. *germ. reitzen. ang. reitzen.*
ritsen. Notare fundum & mensuram vasis.
rivier. Rivus, flumen, fluvius, amnis. *gal. rivier. ital. rivo, rio. hisp. rio. ang. ryver.*
rivierken. Rivulus, amniculus, torrens.
rivier-visch. Piscis fluvialis vel fluviatilis.
rivier-water. j. vlaed-water.

R O

Roaensch/koleur de roy. Impluviatus, fuligineus, ferrugineus, rubigineus, castaneus: Mutinensis color. *quem quia sæpe Galliarum rex induit, ideo à Gallis* regius *dictus. Ioan. Ravis. Text.*
roaensch/doncker-rood. Fulvus, mustelinus. *vulgò* roanus. *gal. roan. ital. roano.*
robbe/robbeken. Cuniculus. *ang. rabet.*
roch. Raia piscis. *germ. roch. hisp. raia, roch. ang. ray.*
roch-steert. Cauda aspera raiæ.
rochel. *fland.* j. rotel.
rochelen / ruchelen. Rauca voce tussire, screare cum murmure, grunnire, murmillare, frigidulos udo singultus ore ciere.
rocheler. Homo screans & tussiens rauca voce.
rochelinghe. Turba, turbatio. *&* Murmur, grunnitus.
rochel-merckt. Turba, tumultus, murmur.
rochten/ruchten/roecken. Curare.
rock/lyf-rock. Tunica. *germ. rock* ῥάκος. i. pannus crassus & vilis. *&* Vestis pannosa, saga.

Rockelingh/rockelin.j. kooꝛ-kleed/over-rock. Amiculum linteum, amictus lineus, hypothicos: tunicella *apud Eccles. vulgò* rochetum. *gal. rochet. ital. rochetto. ang. rochet. gal. roquet.* i. ſupparus.

Rock/ſpin-rock/wocke. Colus. *vulgò* rocca. *germ. rocken. ital. rocca. hiſp. rucca. angl. rocke.*

Rock. Penſum, lanę linive manipulus colo aggeſtus, qui in fila carpitur.

Rock. *vetus.* Cumulus, acervus, ſtrues.

Rock hoys.j.tas hoys. Meta fœni.

Rocken. Aptare colo penſum, colum lino ſive lana veſtire, ſtamina colo circumvoluere, colum lana comere, penſum ſtruere, colum lana linove induere.

Rocken/op-rocken. Inſtigare.

Rocken yet quaedts. Moliri aliquid mali, machinari dolos: inceptare vel excitare malum, fraudem, &c.

Rock-vincke/ roer-vincke. Auctor turbarum, primus motor.

Rockſel. Penſum, ſtamen.

Rockette. Eruca. *gal. roquette. ital. rochetta. ang. rokett.*

Rode/reude. Canis mas.

Roden/reuden. Catulire.

Roden. *vetus.* **j.rotteyen.** Concurſare, pervagari terras. *roder.*

Roden.j.wt-roden/roeden. Extirpare, eradicare. *ſax. roden, raeden: roote anglis radix dicitur.*

Roebe. *friſ.* **j.raeye.** Rapa, rapum.

Roeck. *ſax.* **j.roock.** Fumus.

Roeck/roeck-voghel. Cornix furva, frugivora, frugilega, ſpermologus. *avis à fumo ſive colore furvo dicta.*

Roeck. *zeland.* Delator, quadruplator, lictor, pretorianus miniſter.

Roeckoecken. Cornicari, obſtrepere, ineptè garrire. & Minarrire, columbarum more vocem edere.

Roecken. *ſax. ſicamb.* Ructare. *gal. router. ital. rottare.*

Roeck. Cura, attentio, conſideratio. **Roeck nemen op eenighe ſaecke.** Conſiderare rem aliquam, attendere.

Roecken/rochten/ruchten. Curare, at[...]dere, perpendere, conſiderare; æſti[...]re. **Hem en roeckt niet wat hy ſe[...]** Non curat, non attendit, non coga[...] quid dicat.

Roecke-loos. Temerarius, inconſiderans, inconſideratus, præceps.

Roede/roeye. Virga. *ger. rutt. ſax. rode. [...] rodde.* **roeden.** Virgæ, flagella, ſcuti[...] verbera, virgindemia.

Roede.j.manlickheyd. Penis.

Roede/roed-ſtock. Decempeda, virga [...] menſores agros metiuntur, decem[...]des longa. & Radius, virga geome[...]rum, qua linearum ductus indicant.

Roede. Virga & ſceptrum imperij, & [...]ſtitię ſignum: & Iuriſdictio. *Hinc* **ro[...] roede.** Quæſitor, quæſtor, latruncula[...] prætor rerum capitalium, judex rem criminalium. *qui rubram virgam gerere [...]let, & ſanguineam cruentamq́; pœ[...]minatur.* **Langhe roede.** *antwerp.* [...]tor primarius: longam virgam ger[...]

Roꝛte roede. *antwerp.* Apparitor pu[...]cus, viator, ſtator, rhabduchus: brev[...]rem virgam gerens.

Roed-dꝛaegher. Rhabdophorus, viator, [...]paritor, miniſter publicus, qui ſena[...]rum mandata ad alios defert. *huic au[...] virgas geſtare moris eſt: ſicut & lictor[...] Romanis ſuæ erant virgæ quibus fores pu[...]bant: Veteres etiam virgis, baculis ac ſcep[...] tam in ſacris quam profanis ritibus uſi ſ[...]*

Roed-meeſter.j.erf-ſcheyder.

Roed-peerd/roey-peerd. Equus ſiniſter [...] curru: equus ſiniſterior.

Roed-ſtock.j.roede. Decempeda.

Roede.j.riem. Remus, tonſa, inſtrument[...] quo navis agitur. *germ. ruder.*

Roeden oft roeyen den wijn. Radio [...] virga tentare dolij capacitatem.

Roeden/roden. Extirpare, eradicare, ra[...]ces effodere, funditus evertere.

Roeden/roeyen/ruyen. Iacere, projice[...] impellere.

Roeden oft roeyen het ſchip. Remiga[...] ſubremigare, remum agere, remis i[...]cumbere, impellere remum. *ger. ruder[...]*

rueye.

rueyen. sax.roderen.gal.ramer: ital.remigare. hisp.remar.ang.rowe.

oed-schip / roed-schupte / roep-schip / roep-schupte.j.barsie. Navis actuaria.

oeder.j.roede. Remus.

oeder.j.roeper. Remex.

oeder.j.roer. Clavus, gubernaculum. *ger. ruder.sax.roder.ang.rother, roder.*

oeder/roeper-knecht. Remex. *ger. ruderknecht.sax.roderknecht.ang.rower.*

oeder-bancken/dosten. Iuga, remigum sedilia, transtra.

oeder-gaeten int schip. Columbaria, foramina in navis lateribus, per quæ remi promicant.

oef/roebe/rof. *vet.* Rapum. *germ.rub.sax. rof, roeve.*

oef. *vetus.* Contignatio, laquear, camera, testudo, culmen, tectum. *ang. roeffe, roofe.*

oef van t'schip. Puppis concameratio.

oef/roefken.j.roof/roofken. Crusta.

oeffel. *vetus.* **j.schuppe.** Ligo.

oeghen. *vetus.* **j.wroeghen.**

oepe/roepen.j.roede/roeden.

oem. Gloria jactatio, jactantia, presumptio, ostentatio, gloriatio.

oem-gierigh. Avidus gloriæ, laudis.

oem saem.j.be-roemigh. Gloriosus.

oem-weerdigh. Inclytus, gloriosus.

oem-achtigh. Gloriosus.

oemen/ be-roemen. Iactare, jactitare, gloriari, ostentare, prędicare de se.

oenen/reunen. *ger.sax.sicamb.* Susurrare, insurrare, in aurem dicere.

oep. Clamor, rumor, fama.

oep. *fland.* **j. lose.** Tessera, symbolum bellicum.

oepen. Vocare, clamare, clamorem edere, edere voces, tollere vocem, clamitare. *germ.ruffen.*

oeper. Clamator.

oeper/strote. Trachea, arteria pulmonis, fistula spiritalis, aspera arteria.

oer. *ger.sax.sicamb.* Arundo, canna, calamus, fistula, tubus, canalis.

oer.j.sengh-roer. Fistula ignivoma, sclopus.

Roer-pijpe. Tubus, tubulus.

Roer. *vetus.sax.* Apoplexia.

Roer. *ger.sax.sicamb.* **j.buyck-loop.** Lienteria.

Roer-domp. Onocrotalus.

Roer-domp / roer-trompe. *sax.* Ardea stellaris: *sic dicta, quod inter arundines degat, & tubæ sonum reddat claßicumq; canat.* *vulgò* butorius.

Roer-kruyd.j. menisoen-kruyd. Gnaphalium.

Roer.j.roeder. Clavus, gubernaculum navis. *à* **roeren.** i. movere: *clavi enim motu frequenti varioq; navis dirigitur.*

Roer-loos schip. Navis clavo sive gubernaculo carens.

Roere/be-roerte. Motus, commotio. **Al in roere stellen.** Perturbare, interturbare omnia.

Roere/ruere. Esca accipitrum, falconum aliarumque eius generis avium: esca de viva ave, quę accipitri offertur & à venatore movetur, ut accipiter ex motu eam vivere animadvertens ad eam descendat: *à* **roeren.** i. movere. *Gesner.*

Roeren/rueren. Tangere, movere. *&* Agitare.

Roerlick. Mobilis.

Roerlicke oft roerende goeden. Res mobiles, bona mobilia.

Roer-spaen.j.roer-stock. Spatha.

Roer-stichter. Auctor, structor, machinator turbarum, fax seditionis.

Roer-stock. Spatha, rudicula, ligula, lingula.

Roer-vincke. Genus avis.

Roer-vincke/rock-vincke. Auctor turbarum, homo inquies, homo inquietus, turbator. *&* Vitilitigator, rabula.

Roest. *fland.* **j.hinnen-kot.** Gallinarium, sedile avium, pertica gallinaria. *q.d.* **ru-ste.** *ang.rowste.*

Roesten. *fland.* In pertica gallinatia quiescere, sedere, sidere: *de avibus dicitur. q.d.* **rusten.** i. quiescere, jacere, cubare. *ang. rowste.*

Roest. Rudis, impolitus.

Roest. Rubigo, ærugo, ferrugo. *germ.rost.*

sax.rust.sicamb.rost.gal.rovil ang.rost.

Roest/roestigh/roest-achtigh. Rubiginosus, ferruginosus, æruginosus. *&* Rudis, præceps, inconsideratus.

Roesten. Rubiginem contrahere, æruginem trahere, obducere rubiginem, rubigine obduci, rubiginari.

Roet. *sax.sicamb fland.* **j.soet.** Fuligo. *germ. ruß.*

Roetaerd. Pica glandaria, pica varia, picæ garrulæ genus: graculus *quibusdam dicitur.*

Roetaerden. Garrire instar graculi: obstrepere, inania profundere verba, gannire.

Roetse / rootse. Rupes, petra sive mons preruptus. *gal.roche,rocher.ang.rocke.*

Roebe.j.roef. Rapum.

Roeuwe/rouwe/ruwe. Quies. *germ.ruhe.*

Roeuwen/rouwen/ruwen. Quiescere, interquiescere, vacare ab opere. *germ. ruhen. sax.rowen.*

Roeu-waerd.j.rou-waerd.

Roeu-wigh. Quietus, tranquillus, placidus.

Roffe. *sax.* **j.roebe.** Rapum.

Roffiaen/ruffiaen. Leno, productor, stupri arbiter, aquariolus. *vulgò* ruffianus. *gal.rufien.ital.ruffiano.hisp.rofian angl. ruffian.*

Roffioele. Artocreas. *ital.roffioli.*

Roghe/rogher. Ovum piscis, ova piscium feminarum. *vulgò* polygranum. *ang.rouges.*

Rogghe. Secale, frumentum secaliceum. *&* Siligo, triticum siligineum, triticum hybernum. *germ.rock.n.ang.reye.*

Rogghen-brood. Panis secalicius, panis è secali, panis ater, panis acerosus, gregarius.

Rogghen bloeme.j.koren-bloeme. Cyanus.

Ropen/roeden/rupen. Iácere.

ropéren/ rapéeren. Delere, expungere, evertere, diruere, excindere, demoliri, extirpare. *gal.rayer.hisp.raer.*

Ropér-meester. *vetus.* Magister sive prefectus rationum publicarum.

Rokelen het vyer. *fland.* **j.raeckelen.**

Rokel-stock. *fland.* **j.raeckel-stock.** Ru bulum. *ang.colerake.*

Rokette/rakette. Eruca. *gal.roquette.ital. chetta.ang.rocat.*

Rol/rol-stock. Radius.

Rol/schip-rol. Phalanga.

Rol/katerol. Trochlea, rechanus.

Rol. *vetus.* Rota.

Rol/ rol-block/ welle. Voluolus, cyli drus.

Rol. Codicillus, chartæ complicatę, si convolutæ, volumen. *&* Catalogus, ele chus propriorum nominum, album. Catalogus causarum. *vulgò* rotula. *ger. rodel,rodele.gal.roule.ang.rolle.*

Rol. Personæ inscriptio. **syne rol sp len.** Personam suam agere, partes su agere.

Rollen. Voluere, rotare, volutare, versar *gal.rouler.ang.rolle.*

Rol-baene. Sphæristerium. *&* Via vehic laris.

Rol-block/welle. Voluolus.

Rol-bedde/rol-koetse. Sponda volubili grabatus.

Rollen. Aurigare, currum regere, vecturam facere.

Rol-noten van het berdeken / tuck-noten. Devoluere nuces per tabulam: ludendi species, cum dispositis in serie nucibus per tabulam declivem voluitu nux, quæ si tangat quam oportet, vinci qui misit. *Ovid. Per tabulæ clivum labi jube alter, & optat, Tangat ut è multis quælibe una suam.*

rol-steen. Cylindrus, lapis teres & oblon gus quo complanatur area.

rol-stock. Radius. *gal.rouleau.*

rol-waeghen. Plaustrum voluens; plaustrum volubile. Petorritum, vehiculum meritorium, expeditum. *sax.rulwaghe.*

rollener. Auriga, expeditus. *germ.roller. gal. roullier.*

rombout.j.puyst-byter. Mordella.

romme/rom-block.j.ronge-Trabale.

rommele/rommeler. Homo robustè, celeriterque se movens, *Becan.*

ommele. *vetus.* Trochus.
ommelen/rammelen. Strepere, insonare, murmurare, crepitare, turbare. & Grassari. *ang. rumble. ital. rombo.* i. fragor, strepitus, bombus. **Rommelen.** (*inquit Becanus*) Robustè & celeriter sursum deorsum, ultro citróque se movere.
ommen. *vetus.* Versare.
ommoer. j. rammoer. Rumor.
omp/tremel van de meulen. Infundibulum. *sax. rump.*
ompe. *sax. fris. sicamb. holl.* **j. beuck.** Truncus corporis, truncum corpus: corpus cui præsectum est caput. & Thorax. & Indusium sine collari.
ompe. *vetus.* Cortex. & Ruga.
ompe: Nux myristica vilior, cassa, inanis.
mpel/rimpel. Ruga.
ompelen/ rimpelen/ rompen. Rugare, corrugare.
oncken. Rhonchissare, stertere dormiendo ronchos emittere: proflare pectore somnum. & Crevare, crepitare, perstrepere, ῥογχάζειν, ῥέγχειν. *gal. ronfler. ital. ronfare. hisp. roncar.*
onckinghe. Rhonchus, sonus stertentium.
ond. Rotundus, orbiculatus, orbicularis, sphæricus, cyclicus, circularis, globosus. *ger. rund. gal. rond. ital. rotundo. hisp. redondo. ang. rond, round.*
ond ende lanck. Teres.
ond dal. Convallis.
onden dans. Orbis saltatorius, chorea circularis.
onden dagh. Dies civilis, qui viginti quatuor horas complet.
ond jaer. Annus vertens, annus solaris. *quum sol expleto per omnia signa circuitu, ad id unde digressus fuerat, rediit: quod fit ferè 365. diebus & quadrante.*
ond perck. Circulus, orbis.
ond-saed. Legumen minus, semen brassicarum, raporum, &c. q. d. semen rotundum.
ond-om. Circum, circumcirca, undique, ab omni parte.

Rond-om beleggen oft be-stormen. Corona urbem invadere: circumfuso undique exercitu inferre signa.
Rond-om draeyen. Torquere in orbem, circumvoluere.
Rond-om draeghen. Circumferre, circumportare.
rond-om drincken. Bibere in orbem, in ordinem circumpotare.
Rond-om gaen. Circuire, ambire, ire in orbem.
Rond-uyt. Planè, prorsum, omnino, παντελῶς.
Rond-uyt. Planiloquus, sincerus. & Planè, sincerè.
Rond-uyt segghen. Eloqui planè & sincerè, rotundè dicere, *Cicero.*
Ronde. Rotunditas, circulus, orbis.
Ronde des wereldts. Orbis terrarum: totus universæ terrę globus.
Ronde/bol. Sphæra, globus, orbis.
Ronde van glas. Orbis vitreus.
Ronde/rond-wachte. Circuitio militaris: & Circuitores, circitores, nyctostrategi: Circitores, vigiles, vigiliarum recognitores. *vulgò* ronda. *gal. ronde. ital. ronda. hisp. ronda.*
ronde talioore. Orbis.
rondasse. Clypeus rotundus, orbis cavus, scutum, parma.
rondassier. Parmularius, parmatus, clypeatus, scutatus.
rondeel/rond-perck. Circulus.
rondeel. Magis, idis. *vulgò* rondellum. *ger. runde. gal. rondeau.*
rondeel. Propugnaculum rotundum.
rondeel. Orbis rhythmicus, rhythmus orbicularis, consectarium rhythmicum: carmen rhythmicum orbiculatum: cuius primus versus idem in medio & fine, tanquam in orbem sive circulum redit.
rondelle. Parma, scutum minus. *vulgò* rondella. *ger. rondel. gal. rondelle. ital. rotella, rodella.*
ronden. Rotundare, circinare, globare.
Ronden / ronde doen by nachte. Vigilias nocte circumire, coerrare: nocte vicatim oberrare cum comitatu: lustrare urbem:

urbem, fraxare. *Festus. hisp. rondar.*

Rond-huys. j. wacht-huys. Statio.

Rondse. Rota prӕli, funis torculus.

Ronghe/romme/rom-block. Trabale, fulcrum sive sustentaculum duarum currus extremitatum.

Ronnen. j. runnen. Manare.

Ronse. j. runse. Ruga.

Ronselen. j. runselen. Irrugare.

Ronselen. *fland.* **j. mangelen.** Permutare.

Ronseler. j. mangheler.

Roock. Fumus. *germ. rauch. sax. rock. angl. reike.*

Roock/keen-roock/swertsel. Fuligo.

Roock/damp. Vapor.

Roock-gat. Spiramentum, spiraculum, infumibulum, capnodoche: naris fumaria.

Roock-vat. Acerra, thuribulum.

Roock-werck. Thymiama, suffimentum, suffitus.

Roock-verwigh. Impluviatus.

Roocken. Fumare. *&* Infumare, ad fumum siccare.

Roocken het vleesch. Exsiccare & durare carnes fumo.

Roock-achtigh/roockigh. Fumosus, fumifer.

Rood. Ruber, rubeus, rubens, roseus. *&* Miniatus, miniatulus, minio tinctus. *germ. rot. sax. rodt. gal. rouge. ital. rosso. ang. redde, reade.*

Rood. *adag.* Improbus, malus, fallax, dolosus. Crine ruber *inter vitiosos numeratur à Martiale: Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læsus, Rem magnam præstas Zoile si bonus es. Qui corporis colore admodum rufi sunt.* πανοῦργοι *&* astuti *judicantur, à similitudine vulpium. Aristot. in physiognom.*

Rood-ionck / rood-hond / rood-ioock/ rood-vonck. Papulæ, papulæ rubentes: boa, sudamia, fervidæ eruptiones, rubidę cutis aspredines.

Rood milisoen. j. menisoen. Dysenteria.

Roode. Stomachi appendix. *&* Echinus, bovis ventriculus: *à rubedine dictus: dicitur &* **huyve / menich-voude/ boeck.** *Adr. Iun.*

Roode. Omasum, echini sive ventric[...] pars. *sax. rode.*

Rood-baerd. Ænobarbus, ahenobarbus

Rood-schaere / rood-scherre. Tom[...] piscis aselli: tenuior aselli piscis v[...] tri & abdomini pręsecta portio. *s[...] rodtschar.*

Roode aerde. Rubrica, rubrica fabrilis.

Roode roede. Latrunculator. *vide* **roede**

Roode zee. Mare rubrum, mare erythręu[...] *Germani quidam superiores.* **roer-zee roer-meer.** *appellant.* i. mare arundin[...]sum *sive* carectosum, *juxta Hebræorum etymon: vocatur enim Hebræis.* Suph. *ve[...]* rubrum *seu* caricosum.

Rooden-buyck/rooden deur-ganck. *v[...]* **j. rood melisoen.** Dysenteria.

Rooden haerinck / rood-haerinck. *vet[...] fland.* **j. bocks-harinck.** Halec infum[...]tum, fumo induratum. *vulgò* ruburnu[...] *q. d.* halec rubrum, subrufum. *ang. re[...] herring. vide* **sore.**

Rood-vol/ rood-hooft. Rufus, cui rufu[...] est capillitium.

Rood-borstken/rood-kropken. Rubec[...]la: *avis à rubicundo pectore dicta.*

Rood gieter. *sax. sicamb.* **j. gheel-giete[...]** Fusor æramentarius.

Rood-schaede. *ger. sax. sic.* **j. rood meliso[...]**

rood-smid. Faber æramentarius.

rood-steen. *sax. sicamb.* **j. roodtel-steen.**

rood-steertken. Phœnicurus, rubicilla, er[...]thacus: aviculę genus rubra cauda.

rood-verwer. Flammearius, qui flamme[...] colore vestes tingit.

rood-verwigh. Rubicundus, ruber.

rood-vonck. j. rood ionck.

rood walsch. Lingua fictitia mendicorum nebulonum, erronum & impostorum *q. d.* ruber barbarismus. *ut interpretat[...] Conrard. Gesnerus. vide* **rood.**

rood was. Cera miniatula, minio tincta

rooden. Rubere, rubescere. *&* Rubefacere

rood-achtigh. Rubicundus, rubidus, sub[...] rubicundus.

roodheyd. Rubor, rubedo.

roodset. j. rooset. Rubriceta.

roodte. j. mee. Rubia, erythrodanum, *germ[...]*

rot[...]

rote. *ſax. rode. ital. rubbia. hiſp. rubia.*
[r]odtel-ſteen. Rubrica fabrilis.
[r]of. Rapina, præda, ſpolium, manubiæ, exuvię. *germ. raub. ſax. rof. hiſp. robo.*
[r]of van t'ſchaep. j. vlies. Vellus.
[r]of/ roofken. j. rappe van de wonde. Cruſta, cruſtula vulneris, ulceris, *&c.* cruſta qua obducitur vulnus, eſchara.
[r]of gaerens. Spira filacea.
[r]of-gheld. Pecunia manubialis.
[r]of-gierigh. Rapax, avidus prędę.
[r]of-goed. Pręda, ſpolium.
[r]of-hoeck. Spoliarium.
[r]of-kuyl. Spoliarium, ſpelunca prædonum.
[r]of-neſt. Spoliarium.
[r]of-ſchip. Navis prædatoria, piratica, myoparo piraticus, myoparo.
[r]of-vogel. Avis prędatrix, ales prædo: avis rapax, rapto vivens, ut aquila, accipiter, *&c.*
[r]of-achtigh. Rapax, avidus prædæ.
[r]offen. j. rooven. Rapere.
[r]om. *fland. holl.* **j. ſaene.** Flos, cremor, adeps, pinguedo lactis: lac integrum. *Becano dicitur. germ. ramen, milchraum.*
[r]omenſche. Vinum Hiſpanienſe. *vulgò* romania.
[r]omer. Scyphus, cyathus, calix, vas potorium.
[r]omerken. Modiolus, parvum vaſculum potorium.
[r]omerken dranckx. Acetabulum, oxybaphum, cyathus unus & dimidius.
[r]op. *holl. friſ. ang.* **j. reep.** Funis, ſpira. *ang.* rope.
[r]ope/ ruepe. Eruca.
[r]open/ ruepen/ ruppen. Trahere, vellere, carpere, vellicare.
[r]open/ reupen. Reſſare ſegetem, *in lege Salica Francorum.* i. vellere.
[r]oſe. Roſa. *germ. roſen. ſax. roſe. gal. reſe. ital. roſa. hiſp. roſa. ang. roſe.* **Onder de rooſe.** Sub roſa dictum aut factum *dicitur. quod ſilentij fide ſtipulata inter lepidos ſodales fit aut dicitur: unde paſſim in cœnaculis roſa lacunaribus ſupra menſæ verticem affixa conſpicitur, quo quiſque fit memor ſilentij: qui quidem mos inde receptus eſt, quòd roſa Veneri ſit dicata, &c. Eſt Roſa flos Veneris, cuius quò furta laterent, Harpocrati matris dona dicavit amor. Inde roſam menſis hoſpes ſuſpendit amicis, Conviva ut ſub ea dicta tacenda ſciant.*
rooſe/ ſint Antonis vier. Eryſipelas, ſacer ignis, rubor cum inflammatione ac dolore. *vulgò* roſa. *&* gutta roſea *ſive* roſacea *dicitur, à roſeo rubore.*
rooſe. j. bergh-rood. Sandyx.
rooſe/ ſolder van de luyte. Magas, magadium, orbiculus inſtar roſæ, per quem ſonus redditur.
rooſe banden breydel. *vulgò* Salivarium.
rooſen-botte / rooſen-knoppe. Calyx, alabaſtrus, roſæ globus nondum explicitus & totus patens, ſed conivens.
rooſen-gaerd. Roſarium, roſetum.
rooſen-hoed. Sertum roſaceum, ex roſis contextum, corona roſacea.
rooſen-honigh. Rhodomeli.
rooſen-knoppe. j. rooſen-botte.
rooſen-krans. Sertum roſaceum, corona ſive corolla precatoria. *vulgò* roſarium, coronula roſacea.
rooſen-maend. *vetus.* Iunius. *q. d.* menſis roſarum: *quò roſæ prodeunt ſeque aperiunt.*
rooſen-nobel. Roſatus aureus, nobilis roſatus, ſtater aureus.
rooſen-verwigh. Roſeus.
rooſen-water. Aqua roſacea, liquor roſaceus, ſtillatitius roſarum liquor.
rooſen-wijn. Rhodites, vinum roſaceum.
rooſen-wortel. Rhodia riza, rhodia ſive roſea radix.
rooſenler. Roſarium, roſetum.
rooſel/ roeſel. *ſicamb.* Ceraſum.
rooſéren. Roſis & ſertis redimiri.
rooſet/ rooſetſel. Rubriceta, purpuriſſum. *vulgò* roſetum.
rooſetten/ rooſetſelen. Purpuriſſare, purpuriſſo inficere.
rooſier. Roſarium, roſetum.
rooſt. Aſſum, frictum, toſtum, caro toſta.
rooſten. Torrere, tortefacere, aſſare, adurere, frigere. *gal. roſtir. ital. aroſtire. ang. roſte.*

rooſt-

Roost-pannie.j.braed-panne.
Roostepe/roostepken. Panis escharites, panis super craticula tostus. & Ofella, frustulum carnis tostum.
Rooster. Cratis ferrea, craticula. *germ rost. sax. roeste.*
Roote/rooten.j.rotte/rotten.
Rootse/rotse/roots-steen. Rupes, scopulus saxum, præruptum & inaccessum saxū: petra, cautes: mons saxeus, rupes è mari eminens. *gal. roche, rocher. ital. roccia. hisp. roca. ang. rocke.*
Rootsigh. Scopulosus.
Roove.j.roof. Prȩda, &c.
Rooven. Rapere, prȩdari, deprȩdari, diripere, prædam facere, prædam agere, latrocinari, grassari. *vulgò* robare. *gal. ravir, desrober. ital. rubare, rapire. hisp. robar. ang. robbe.*
Rooven den voghel. Detrahere avem nido, *Virgil.*
Roover. Raptor, prædo, prȩdator, direptor, depeculator, expilator, spoliator, grassator, latro.
Rooverye/roof. Rapina, furtum. & Spoliatio, direptio, grassatio, latrocinatio.
Ros/rosch. Russus, russeus, rusceus, rufus. *vulgò* rossus. *gal. roux. ital. rosso. hisp. roxo.*
Rosachtigh. Rufulus, subrufus.
Ros-noot.j.oker-noot. Nux juglans maior.
Ros-pruyme. Prunum cerinum, cereum.
Rossaerd. Homo rufus, rubidus.
Rosseel. Rubellus.
Ros. *germ. sax. sicamb.* Equus, caballus. *ger. roß. vet. gal. roussin. ital. rouzino, rossone. hisp. rousin. ang. horse.*
Ros-baere. Vehiculum cameratum, arcera, lectica, gestatorium.
Ros-baer-draegher. Lecticarius.
Ros-beyaerd. Equus beyardus, equus quatuor filiorum Haymonis, tempore Caroli Magni: de quo ridiculæ feruntur fabulæ quibusdam **ros beyaerd.** *q. d.* equus badius sive balius dicitur. *gal. rouge bayart.*
Ros-domp. *fris.* **j.roer-domp.** Ardea stellaris.
Ros-henghst. Caballus.
Ros-kam. Strigilis,
Ros-kam. Hippocomus, hippoplanus, stabularius.
Ros-kammen. Strigile equos pectere: pectine jumentorum sordes distringere: strigile perfricare. & Agere hippocomum sive hippoplanum.
Ros-molen. Mola asinaria, mola machinaria, mola equaria, quam jumenta versant.
Ros-tuyscher. Mango equorum, hippocomus, hippoplanus, & equiso.
Rossen.j.rijden. Equitare.
Rossijde/rossiede. *vetus. fland* **j.ros.** Equus.
Rosch.j.rusch. Cespes.
Rosel/reusel.j.russel/liese. Aruina.
Rosel-maend. *vetus.* October.
Rosijn.j.rasijn. uvȩ passȩ.
Ros-marijn. Ros marinus, libanotis coronaria, herba salutaris. *germ. roß marin. gal. rosmarin. ital. rosmarino. hisp. romero. ang. rosmari.*
Roste. *fland.* **j.ros/rosch.** Russus.
Rot/rotheyd. Putredo, marcor, caries.
Rot/ ver-rot. Putris, putridus, putrefactus, marcidus. *ital. corroto. ang. rotten, corrupt.*
Rotte/rootte. Fossa in qua linum maceratur piscina. *Columel.*
Rotten/ ver-rotten. Putrere, putrescere, exputrescere, corrumpi. *ang. rotte.*
Rotten oft rootten het vlasch. Macerare linum, ut cortex computrescat. **ghe-rot vlasch.** Linum fluviatum.
rottigh. Putris.
rotte *rectius* **roodte.** Rubia.
rotte. *holl fris.* **j.ratte.** Mus maior.
rot. Turma, manipulus, contubernium militum, decuria, globus hominum, grex hominum. *ger. rot. gal. route.*
rot. *germ. sax.* Hȩresis, secta, factio.
rot-gans. Anser minor, sterilis.
rot-ghesel. Contubernalis, commanipu- manipularis.
rot-meester. Dux militum, ductor ordinum.
rot-meester/tiende-man. Decanus, decurio, manipuli prȩses, magister manipularis.

t-wijse. Manipulatim, per manipulos.
te. Ordo, series, classis. & Cœtus, coitio, sodalitium. *gal. route.* **rote houden ve- manden.** Comitari, addere se socium alicui.
tten. Coire in unum, coire inter se, congregari, colligi in contubernia.
ttinghe/rotterije. Coitio, conventiculum, tumultus.
tel. Grunnitus, murmillum, murmur quale moribundi edunt, murmur raucum, ac reciprocus sonus moribundi. *vulgò* tantacus.
tel. *fland.* **i. ratel.** Crepitaculum.
tel. Proboscis, rostrum elephanti. *germ. russel.*
telen. Grunnire, murmurare, murmillare.
telen. Movere aut quatere cum sonitu, crepitare.
tel-spaen. *fland.* Crepitaculum.
ten het vlasch. i. rotten.
tse. i. rootse. Rupes.
tsen/rutsen. Prolabi, proserpere. & Currere.
tsen/rossen. Equitare.
tepen. Concursare, pervagari terras. *gal. roder.*
tten. *vide* **rot.**
pe. i. roef. Rapum.
uw/roud. Rudis, austerus, asper, scaber, durus, insuavis gustu, visu, tactu, vel alio sensu. *germ. ruch. sax. rho. gal. rude. ital. ruvido. ang. rughe, rugged.*
uw/straf. Crudelis, austerus, rigidus, inclemens, atrox.
uw/ on-vol-maeckt / on-ghe-wrocht. Rudis, imperfectus, impolitus, infectus, non laboratus. *germ. rauw. gal. rude. ang. rude.*
uw-wercken. Asciare, exasciare, rudi modo dolare.
uw. Immaturus, crudus. *ang. rawe.*
uw-smid. Faber rudioris & durioris ferri sive materiæ.
uw-hayrigh/rouw van hayr. Hispidus, pilosus, hirsutus, horridus, hirtus, sentus, villosus.
uw-lockigh. Villosus,

rouw-poote/rouw-voetighe duyve. Columbus plumipes.
rouw-wercker. i. rouw-smid.
rouwagie/ ruychte. Rudetum. & Aspretum. & Tesqua, nemorosa tesqua, ager hispidus & incultus.
rouwigheyd. Aspredo, asperitas, scabrities.
rouwighlick/ roywelick. Asperè, durè, edurè.
rouwen / rouden / op-kaerden het laecken. Polire rudem pannum, interpolare pannum, pectine pannos rudes confricare, & in villos attollere.
rouwe. Luctus, pœnitentia, dolor.
rouwe/lijck-rouwe. Funus, pompa funebris.
rouw be-drijven. Plangere, lugere.
rouw-draeghen. Lugere, pullatum incedere.
rouw-draeghende. Pullatus, atratus.
rouw-hertigh. Mœstus, lugens.
rouw-kleed. Vestis pulla, lugubris, vestimentum funebre, amiculum nigellum, toga atra.
rouw kapprupn. Cucullus lugubris, humerale pullum, epomis.
rouw-koop. Pretium sive mulcta rescissæ emptionis.
rou-koop gheven. Rescindere emptionem certo pretio.
rouw-steller. i. lijck-meester.
rouwen. Lugere, pœnitere, dolere.
rouwenisse. i. rouw. Luctus.
rouwigh. Mœstus, lugens, pœnitens.
rouwe. i. roeuwe. Quies.
rouwen. i. roeuwen. Quiescere.
rou-waerd / roewaerd / rewaerd. *vetus. fland.* Diœcetes, Gubernator provinciæ, præfectus, legatus. *q. d.* **roeuw-waerder** / *sive* **roeuwe-waerder.** i. custos, conservator, assertor, vindex quietis. *Rovard gallis dicitur* latrunculator : *pource qu'il faict mettre les malfacteurs en la roüe:* quòd maleficos in rotas tolli jubeat.
rouwaerd-schap. Diœcesis, provincia.
rouwaensch. i. roaensch.

Rube/ruebe. *germ.sax.sicamb.* **j. rape.** Rapum.

ruchelen/rochelen. Grunnire. & Rudere. & Murmurare.

ruchelinghe. Murmur.

rucht/ghe-rucht. Fama, tumultus.

rucht-baer. Famosus.

ruchten.i.roecken. Curare.

ruck. Tractus.

rucken. Trahere, detrahere, vellere, avellere, rapere. & Movere.

ruc-aersen. Cevere, clunagitare, clunes movere.

rudder. *vetus.* **j. ruyter.**

rude.j.ruyd. Rudis.

ruecke-loos.j.roecke-loos.

ruecken.j.riecken. Olfacere, odorem percipere.

ruen/ruenen. *vetus.* **j. ruyn/ruynen.**

ruepe/roope/ruype/roepe. *fris.holl.sicamb.* Eruca vermis olerum folia abrodens. *germ.raup.sax.ruepe.ital.ruga.hisp.oruga.*

ruepen-schijter. *sax.sicamb.* **j. mey-vogel/pepel.** Papilio.

ruepen/roopen/ruppen. Vellere, carpere, trahere.

ruepsene.j.ruysene.

ruem.j.reum.

rueren.i.roeren. Movere.

ruese.i.rese. Gigas.

ruet. Sevum, sebum, sepum. *gall.suis.ang. suet.*

rueten keersse. Sebacea candela.

rueten/be-rueten. Sebare, separe, sevare.

ruetachtigh. Sevosus, unctuosus instar sevi.

ruetsel/russel. Axungia, pinguedo vel sebum porci, aruina.

ruffiaen.i.roffiaen.

rugghe. Dorsum, tergum. & Refugium. *ger. rucken. ang.ridge.* **Te rugghe.** Retro, retrorsum.

rug-been. Spina dorsi. *ang.ridge bone.*

rug-decksel/rug-kleed. Dorsuale, stratum, instratum, quod equi dorso insternitur.

rug-graet. Spina dorsi.

rug-graet-been. Spondylus : nodus seu vertebra spinę.

rug-graet knokels. Spondyli, vel vertebræ, nodi spinę.

rug-graet-merch. Spinalis medulla.

rug-pijpe. Tubus, sacra fistula, qua spi medulla decurrit. *q.d.* fistula dorsi

rug-vellen. Tergora.

rugghelen. Tergiversari, retroire, re gredi, retrocedere, cessim ire. *q.* gum versus ire.

rugghelinck. Supinus, resupinus. & Re trorsus, retrorsum, cessim.

rugghelinck om worpen. Supina terga.

ruych/ruygh/ ruydigh. Rudis, hor *sax.ruch, rho.*

ruychte. Tesqua : difficilia & incul ca: locus hispidus spinis, herbis a ticibus.

ruycken. *holl.sicamb.* **j.riecken.**

ruyd. *holl.sicamb.* Scabies. *germ.raud.* *gne.ital.rogna.*

ruyd. Rudis. *ger.raud.sax.ruch. gal.rud* *rade.*

ruydigh. Rudis, pilosus, villosus. & biosus. *germ.rudig.gal.rongneux.*

ruydigheyd. Scabies, scabrities.

ruydschen. Scabere, fricare, confricar rere, atterere.

ruye. Rivus, aquęductus, profluens, flu & Fossa publica. *gal.ru, reu. ital. riv* *hisp.rio.*

ruyen/ roeyen. Ruere, jácere, impel *gal.ruer.hisp.arroiar.*

ruyen/reyen. Choreas ducere.

ruyffel. Ruga. *ang.ryvel.*

ruyffelen. Rugare, striare. *ang.rivle, ruf*

ruyffelen. Terere, verrere.

ruygh.i.ruydigh.

ruylen. *holl.* **i.reulen.**

ruym. Amplus, spatiosus, latus, laxus cuus. *germ.raum.sax.rum.*

ruym des schips. Alvus navis.

ruym-huys. Domus laxa, magna, am lata. **ruym woonen.** Habitare laxè

ruyme. *vetus.* **i.ruymte.** Locus, spati *ang.rawne.*

ruymen. Ampliare, dilatare.

ymen. Vacuare, evacuare, vacuum reddere. & Relinquere.
ymen. Cedere, loco movere, amovere.
ymen. Vertere solum, cedere foro.
ymen. Frondare, collucare, interputare, interlucare, amputare ramos supervacuos.
ymen. Extricare agrum silvestrem.
ymelinck. Fasces ramorum & frondium supernavacaneorum, ramalia.
ym-stock.j.kretser. Rutrum.
ymte. Spatium, laxitas, locus vacuus, amplus. *ang. rowme.*
yn. Cantherius, equus castratus, spado.
ynen. Castrare, evirare, emasculare.
ynen / oor-ruynen. *holl.* Susurrare, in aurem mussitare.
yner/oor-ruyner. Susurro.
ype.j.ruepe. Eruca, campe.
ysch.j.ghe-ruysch. Strepitus, bombus.
yschen. Bombilare, bombum emittere: & Detonare, increpare, strepere, perstrepere, fragorem edere. & Fremere, susurrare. & Impetum facere, impetere, irruere, grassari. *ger. rauschen. sax. ruschen. ang. rushe.*
ysscher. Grassator.
ysch-pijpe/sack-pijpe. Tibia utricularis.
ysch-pijper. Vtricularius, ascaules.
yschende. Sonorus.
ysche/ruysse. Nassa viminibus contexta, excipula. & Aviarium. & Cors, cortis. & Alveus apum. *germ. reusche. gal. ruche.*
ysschen *rectiùs* **ruydschen.** Scabere, terere, fricare.
ysselen.j.rijsselen. Strepere, perstrepere
ysse.j.ulye. Alburnus.
yssen. *holl.* Catulire.
ysmuysen. Strepere, perstrepere.
yspen.j.ruspen. Ructare.
ysperen. Screare, exscreare. *ger. rusperen.*
ypte/wijn-ruyte. Ruta. *herba dicta à* **ruyten.** i. evellere, eruere. *sicut quidam Latine dictam putant ab eruendo: quòd maximè eruatur propter multiplicem eius usum. germ. rauten. sax. rude: gal. rue. ital. ruta: hisp. ruda. ang. reue. rue.*
Ruyte. Tessera, tessella, rhombus.
Ruyte van t'ghelas. Tessella vitrea, quadra vitrea, rhombus, figura quadrata.
Ruyte int kaertspel. Rhombulus.
Ruyt-wijse. Tessellatim, cancellatim.
Ruyten. Evellere, eruere, runcare, eruncare, sarculare. & Destruere, vastare. *germ. rucen.*
Ruyten ende rooven. Prædari, populari, grassari, vastare, expilare, diripere.
Ruyten. *fland.* Garrire more avium, modulari.
Ruyter. Miles. *vulgò* ruterus. ῥύτης defensor *dicitur. germ reuter, ritter.*
Ruyter te peerde. Eques.
Ruyter. *lovan.* **j.molenaer.** Scarabeus, cineraceus.
Ruyter. Homo scitus, bellus.
Ruyters peerd. Bellator equus.
Ruyter-schap. Militia, res militaris.
Ruyters kruyd. Stratiotes, militaris arzoides: sedum aquatile.
Ruyterije. Militia. & Equitatus, equites, turmę equitum, copiæ equestres.
Ruyterlick. Militaris. & militariter, more militum. & Strenuè. & Liberaliter.
Ruytersch. Militaris.
Ruytersche blancke.j.elf-penninck.
Ruytinck. Lamina gladij.
Ruytinck. Machæra, gladius longus ab altera tantùm parte acutus.
Ruytinck.j.op-ruytel/klobber-saen.
Ruyven. Calvescere, calvefieri.
Ruyven. Remittere pennas vel pilos, relinquere sua sponte pilos vel plumas: mutare plumas vel pilos: amittere plumas, vernare. *sax. ruden.*
Ruyvinghe. Defluvium crinium, pilorum, pennarum, plumarum, vernatio.
Rumatijck.j.reumatijck.
Rumoer.j.rammoer. Rumor, turba.
Rund/runde.j.rind/rinde.
Runen. *vetus.* **j.roenen.** Mussare, mussitare.
Runnen/rennen/rinnen. Currere. & Manare. & Coagulare, densare. *fris. runnen: ang. runne.* (net.
Runsel/rensel/rinsel. Coagulum. *ang. run-*

Runse/runtse/runtsele. *vetus.* Ruga. *germ. runtzle. sax. runtzel.*
Runsen/runtsen/ runtselen. *vetus.* Corrugare. *germ. runtzlen.*
Rupe.j.ruepe/ruppe. Eruca.
Rupen-schijter. *sax. sicamb.* Papilio.
Ruppen/ruepen. Carpere, vellere, trahere.
Rupse/ rupsene/ ruepsene. Millepeda, centipeda, hirsuta: vermis terræ pilosus, multis pedibus arcuatim repens, herbas carpens atque depascens, ex erucarum genere. *arabicè riapse. germ. raupen.*
Rupse/gorpse. Ructus. *germ reupß.*
Rupsen/gorpsen/rupsemen. Ructare, eructare. *ger. reupsen. gal. rousper, roupper.*
Rusch. Cespes, gleba.
Rusch. *vetus sax.* Villosus.
Rusch-doeck. *vetus.* Pannus villosus.
Rusch-dijck. *sax. sicamb.* Arundinetum, juncetum.
Rusch. *sax. fris.* **j. biense.** Iuncus. *ang. rushe.*
Rusch-kleed. Incerniculum junceum sive linteum.
Rusche.j.rupsche. Nassa.
Ruspelen.j.rupsperen. Screare.
Ruspen.j.respen/rupsen.
Russel. *germ.* **j. rotel.** Proboscis.
Russel/rosel/russel-smeer/rosel-smeer. *sax. sicamb. fris. holl.* Arvina, abdomen.
Ruste/raste. Quies, requies, quietudo, tranquilitas, securitas. *germ. rast. ang. rest.*
Rusten. Quiescere, conquiescere, requiescere, frui quiete, carpere quietem, dare corpus quieti: cessare, otiari, feriari. *&* Dormire.
Rust-boom. *ger. sax.* Vlmus, arbor cui vitis alligata innititur. *Virg. Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est.*
Rust-dagh. j. stille-vrij-dagh. *sax.* Dies parasceues.
Rust-stock. Scipio.
Rust-plaetse. Statio.
Rustelick/ghe-rustelick. Quietus. *&* Quietè.
Rustigh/ghe-rust. Quietus, placidus, tranquillus.
Rustigh leven. Quietè & liberè vivere, securè, suaviter, tranquillè.
Rusten/toe-rusten. Parare, appara[re], in-struere, ornare, accingere, armare[, m]u-instruere.
Rustigh. Paratus, promptus, ornat[us, sci]tus, bellus, venustus. *&* Liberalis, inge-nuus.
Rustighlick. Ornatè, bellè, venustè, [li]beraliter, ingenuè.
Rustinghe. Apparatus, instructus, u[s, prę]paratio.
Rustinghe/harnasch. Armatura, arm[a, in]strumenta, apparatus bellicus, & t[hora]x ferreus.
Rustinghe van t'schip. Armamenta.
Rutse.j.rotse. Rupes.
Rutsen.j.rotsen/ slibberen. Labi, [so]labi.
Ruwaerd.j.rouwaerd. Gubernator, ...

S A

A sa. Citò, age: *vox ad c[elerita]tem hortantis.*
Sabbe. *vetus.* Mulier sp[urca,] inepta, sordida.
Sabberen. Ineptè pin[gere] *&* Maculare. *& holland.* Titubare, [bal]butire.
Sabberer. Ineptus pictor.
Sabberer. *holl.* **j. taterer.** Balatro, va[ni]quus.
Sabel. Sabellus, zebellus, sabella, s[el]la, sobella, ælurus sabellinus, mus [Po]maticus, mustela Scythica, martes [Scy]thica, mus Ponticus, *mustelæ genus pu[lche]rrimum & nobilissimum, ital. zibellino.*
Sabel. Color niger in armis clypea[tis] sive armorum insignibus.
Sabel vellen. Pelles sabellinæ, Scyth[icæ,] murinę.
Sacht.j.saecht. Mollis.
Sack. Siccus. *σάκκος, hebr. sak. ger. sack. sac: ital. sacco: hisp. sacco: ang. sack.* [...] *quisq; sui & eorum quæ in sacco erant* [...] *dabatur in confusione Babylonica: unde* [...] *nomen ad omnes ferè linguas transivisse* [...] *mile est, Io. Gorop. Becan.*
Sack korens.j.2.veertelen. *Andwerp.*

Sack.j.gheld-sack. Funda.

Sack. Missio, ignominiosa dimissio. **Den sack syhnen knecht gheven.** Mittere sive dimittere famulum ignominiosè.

Sack. Sagum, vestis genus.

Sack. Cloaca, alvus, stomachus, venter.

Sack.j.hoere. Scortum, lupa.

Sack-draegher. Bajulus, dossuarius, gerulus saccarius.

Sack-man. *ger. sax. fland. vetus.* Populator, prædator, spoliator, grassator, saccolarius, fur. *gal. saccageur. hisp. sacomano. ital. autem saccomano,* calo *dicitur.*

Sack-niet. Genus retis quo ficedulæ & id genus aliæ aves capiuntur.

Sack-pijpe. Tibia utricularis, tibia sacco sive utriculo infixa.

Sack-pijper. Vtricularius, ascaulus, pithaules.

Sackel. *vetus.* Pera, crumena. *ger. seckel. ang. sachel.*

Sackagéren.j.sacken. Diripere, expilare, spoliare.

Sacken. Indere sacco, *&* Farcire. *ital. insaccagere.*

Sacken. Diripere, deprædari. *gal. saccager. hisp. saccheggiare.*

Sacken ende packen. Convasare, furto omnia colligere.

Sacken. Colare sacco.

Sack-wijn. Vinum percolatum, sacco castrarum, cujus vires sacco fractæ sunt: *Plin vulgò* saccatum.

Sad/sat. Satur, plenus.

Saden/sadighen. Saturare, satiare, impellere.

Saden.j.saeden/saeyen. Serere.

Sadel. Ephippium, sella equestris, stratum. *q. d.* sedile, sella equo ad insidendum imposita. *ger. sattel. gal. selle. ital. sella. hisp. silla. ang. sadle.*

Sadel-boom/ sadel-boge. Arcus ephippij, pars anterior ephipphij.

Sadel-decksel. Stratum, phaleræ.

Sadel-kussen. Stragulum.

Sadel-kleed. Instratum, stratum, dorsuale.

Sadel-maecker/ sadeler. Ephippiopœus, straterius, sellarius, *Eras.*

Sadel-peerd. Equus ephippiarius, equus stratus, instratus.

Sadel-riem.j.cinghel. Cingula.

Sadel-tessche. Bulga, hippopera, sacculus scorteus quo equites necessaria circumferunt.

Sadelen het peerd. Sternere equum, ephippium imponere equo.

Sadighen.j.saden. Saturare.

Saecht. Suavis, lenis, mollis, dulcis, mitis, lentus. *germ. sanfft. ang. soft.*

Saecht leven. Vita voluptaria. *&* Epicureus: homo voluptarius: Epicuri de grege porcus, homo mollis, & voluptatibus deditus.

Saecht-moedigh. Mansuetus, placidus, placibilis, mitis, lenis, suavis.

Saecht-moedigheyt. Mansuetudo, lenitudo, lenitas, facilitas, æquitas animi.

Saecht-moedighlick. Mansuetè, leniter placidè.

Saecht-sinnigh. Lenis ingenio, mitis, placidus, mansuetus.

Saechtighen/saechten. Mitigare, lenire, mollire, emollire.

Sachtighen de smerte. Sedare, mitigare, levare, sopire dolorem.

Saechtigheyd / saechtheyd. Mollities, mollitia, lenitas, lenitudo.

Saechtelick. Molliter, leniter, lentè.

Saecke. Causa, ratio, res, negotium. **Ist saecke dat ghy dit doet.** Si id feceris, modo id feceris.

Saecke/oor-saecke. Occasio, causa. *hisp. achaque.*

Saecke/ghe-dinghe. Dica, lis, causa, controversia.

Saeck-weldigh. *vetus.* **j. hand-dadigh.** Reus criminis.

saeckeléren. *fland.* **j.sarckelen.**

saed. Semen, sementis, sperma. *germ. samen, sax. sadt. ang. seede.*

saed/saedinghe. Sementis, satio.

saed der natueren. Semen genitale, urina genitalis, virus genitale, semen prolificum.

saed. Sors, summa sive caput & prima

 pecu-

pecunia quæ confertur, ut inde lucrum fiat: *metaphora sumpta à semine in terram iacto, ut plurima inde nascantur grana.*

Saeden/saeyen. Serere, seminare, sationes facere, spargere semen, semen ingerere, sementem facere. *germ. saeyen. ang. sowe.*

Saed-acker. j. saed-land. Seges.

Saed-binster. Seminaria, femina quę colligit & asservat herbarum semina.

Saed-goed. Semen, seminium.

Saed-huysken. Pericarpium, folliculus, siliqua, theca, & involucrum seminis.

Saed-lant. Seges: terra subacta & sata.

Saed-koren. Semen, seminium.

Saed-maend / saey-maend. October: mensis quo segetes terræ committuntur. *germ. saetmon. Mich. Beut.*

Saed-soen/ saey-soen. Satio, sementis, tempus serendi.

Saed-soen/saey-soen. j. ghe-tijde. Hora anni, tempus anni: tempestas, tempestivitas, eucæria, oportunitas. *gal. saison. ital. stagione. ang. season. & hisp. sazon. q. d.* satio. *Anton. Nebriss.*

Saed-soenen des jaers. j. ghe-tijden des iaers. Anni tempora, anni temporum vices, anni partes, ut sunt, Ver, Æstas, Autumnus, Hyems: tempora serendi & agrum colendi.

Saed-tijd/saey-tijd. Sementis.

Saed-vloedigh. Gonorrhœus.

Saeder/saeyer. Seminator, sator.

Saedsel. Satio, sementis, satus, us.

Saest. j. sast/saecht. Mollis.

Saegh. *vetus. ger.* Pavidus.

Saeghe/t'saeghe. *germ. sax. sicamb.* Pavor, pusillanimitas. *hinc* **ver-saeght / ver-tsaeght.** Pavidus, timidus.

Saeghe/t'saeghe. *sax. sicamb. holl. fris.* Horror, metus. *&* Febris.

Saeghe. Serra, lamina terræ. *germ. sage. gal. scie. ital sega. ang sawe.*

Saeghen. Serrare, serra secare.

Saegh-meel. Serrago, scobs, lanugo, limatura.

Saeghsel. j. saegh-meel.

Saegher. Serrarius, pristes.

Saeghe/segginghe. Narratio, dict[illegible], loquutio *germanis* **saeghen.** dicere *si*[illegible] qui *significat, quod nos dicimus* **seggh**[illegible]

Saeghe/saegh-marre. Fabula, narratio, acroama, apologus.

Saeghene. j. seyne/seyghene. Sagen[illegible]

Saecht. j. saecht.

Saeye/sayette. Vestis subserica, transe[illegible] rica.

Saeyen. j. saeden. Serere.

Saey-soen. j. saed-soen.

Saelgie/salie. *vetus. fland. fris. holl.* **j. s**[illegible] Salvia.

Saeligh. i. saligh.

Saemen. *ger. sax. sicamb.* **j. saed.** Seme[illegible]

Saemen/te saemen/t'saemen. Simul[illegible] pariter, cum, conjunctim, confe[illegible] conserte. *ger. samt. gal. ensemble.*

Saemen/ te saemen/ t'samen spreecen. Sermocinari, colloqui, sermones ser[illegible] fabulari, confabulari, colloquia cum [illegible] quo serere, communicare cum alio, sermones cum aliquo cędere.

Saemen-koopen. Coëmere.

Saemen-kooper. Pantopola. *&* Instit[illegible]

Saemen-sprekinghe. Colloquium, communicatio.

Saemen-stemminghe. Symphonia, [illegible]centus, consensus.

Saemen/saemelen. Congregare.

Saemelen/samlen/sammelen. Collig[illegible] congregare, accumulare; conglom[illegible]re, congerere. *germ. samlen. gal. assemb*[illegible]

Saementlick. Simul, unà pariter, cum, [illegible]ctim, coniunctè.

Saen. Statim, mox, citò, actutum, repe[illegible] *ang. soone.*

Saen/saene. Flos lactis, cremor lac[illegible] pingue lactis.

Saen oft saenken van t'bier. Cremor [illegible] revisię.

Saen-kese. Caseus ex mero lactis cre[illegible]re.

Saerck / saerck-doeck. *fris. sicamb.* **i.** [illegible] **steyn.**

Saerd. *germ. sax. fris sicamb.* **i. teer.** Te[illegible] tenellus, mollis, delicatus.

Saete. i. saete. Sessio.

affraen. Crocus, crocum. *vulgò* ſaffranum. *ger. ſaffran. gal. ſaffran. ital. ſaffarano. hiſp. azaphran. ang. ſaffron.* **Wild ſaffraê.** Cnicus : crocus Sarracenus , hortenſis, cartamus.

affraen-verwigh/ ſaffraen-geel. Croceus, crocinus.

aft. j. ſaecht. Suavis, mollis.

aghe. j. ſaeghe.

aghene. j. ſeghene/ ſeyne. Sagena.

ake. j. ſaecke. Cauſa, res, negotium.

akeléren / ſarckelen. *fland.* Sarculare. *gal. ſarcler.*

akelér-yſer. *fland.* Sarculum. *gal. ſarclet.*

alaet. Acetaria, orum. *vulgò* ſalata, ſalita ſive ſalſa. *ger ſalat: gal. ſalade: ang. ſalette: ital ſalato: hiſp ſalado.* i. ſalſus.

alaris. Salarium, ſtipendium, merces. *gal ſalaire: ital. ſalario: hiſp. ſalario.*

ale. Aula, atrium: *vulgò* ſala. *hiſp. ſala. gal. ſalle: ital. ſala, ſalette:* triclinium, cænaculum.

ale. j. eet-kamer.

alf. j. ſalve. Vnguentum. *germ. ſalb. verùm ang. ſalve.* emplaſtrum *dicitur.*

alf-buſſe. Pixis, pixidula, pyxidicula, myrothecium , narthecium : theca unguentaria.

alf-ſchuyken. Ligula, ſparula.

alf-ver-kooper. Myropola, pigmentarius, unguentarius, ſeplaſiarius.

alffen. *vetus* **j. ſalven.** Vngere.

algie/ ſaelgie/ ſalie. *holl. friſ.* **j. ſavie.** Salvia.

aligh. Beatus, fœlix. *& aliquando.* Pauper, miſer. *quòd beati ſint pauperes ſpiritu, ſcripturæ teſtimonio.*

alich-maecker. Servator, ſalvator. *apud Eccleſ.*

aligh-bruchtigh. Salutaris.

aligheyd. Salus, beatitudo, beatitas, fœlicitas.

aligheyd. Miſeria. *&* Peſtis, morbus peſtilens, lues.

alighlick. Beatè, feliciter, fauſtè.

alighen. Salvare, ſervare, beare, beatum facere.

alm/ ſalm-lied. Pſalmus, canticum, *germ. pſalm: gal. pſeaulme: ital. ſalmo: hiſp. pſalmo: ang. pſalme.*

Salm. Salmo, piſcis genus: *germ. ſalmen: gal. ſaumon: ital. ſalmone: hiſp. ſalmon: ang. ſalmon, ſamond.*

Salmken. Salar, ſalmo exilis.

Salpeter. j. bergh-ſout. Sal petroſus : niter, ſal niter , ſal lucidus. *&* Aphronitrum, ſpuma nitri. *germ. ſalpeter. gal. ſalpetre. hiſp. ſalitre. ang. ſalte petre.*

Salt. *germ. ſax. ſic.* **j. ſout.** Sal.

Salve. j. ſalf. Vnguen, unguentum.

Salven. Vngere, inungere, perungere.

Salvinghe. Vnctio, inunctio, perunctio, unctum.

Salver. Vnctor.

Saluyt. Salus, utis.

Saluyt. Silurus piſcis.

Saluyt. Salutianus. *genus monetæ.*

Saluwe. *vet. fland.* Sordidus, impurus. *gal. ſale.*

Samare/ ſamaris. Palla, penula, veſtis promiſſa mulierum, epitogiũ. *&* Diphthera, rheno. *vulgò* ſamarra. *gal. chamarre. ital. ciamare, zamarra. hiſp. tamarra.*

Samen/ ſamelen. j. ſaemen/ ſaemelen.

Samlen. *ſax.* **j. ſaemelen.** Colligere.

Sammet. *germ. ſax. ſicamb. friſ.* **j. fluweel.** Sericum ſamnitum, *italicũ vulgo* ſubſericum *dicitur.*

Samt. *germ. ſax. friſ. ſicamb.* Pariter, ſimul, unà.

Sanck. j. ſangh. Cantus.

Sanckelen. *fland.* **j. ſuckelen.** Titubare, ceſpitare. *gal. chanceler.*

Sand. Arena, harena. *ger. ſand. ang. ſande.*

Sand-bay. Vadum arenoſum, ſinus arenoſus.

Sand-bergh. Tumulus arenarius.

Sand-buſſe. Theca pulveraria, pyxidicula arenaria: è qua pulviſculus ſive arena recens ſcriptis aſpergitur.

Sand-duyne. Tumulus arenarius.

Sand-kuyl. Arenariæ, arum; arenifodinę.

Sand-looper. Clepſammidiũ, clepſydra.

Sand-plaete. j. plaete. Pulvinus.

Sand-ruyter. Eques excuſſus ſive dejectus ex equo in arenam.

'Sand-steen. Tophus, porus, lapis arenarius.
Sand-steenken. Calculus, glarea, scrupus, scrupulus.
Sand-strand. Litus arenosum.
Sandachtigh/san-digh. Arenosus, arenaceus.
Sandael. j. sindael.
Sangh/sanghe. Fasciculus spicarum. *ger. sax. sicamb. sang. gsang. ang. songe.*
Sangh/sanck/ge-sangh. Cantus, cantio, modulatio, melos.
Sangh-kamer. Odeum, ᾠδεῖον.
Sangh-meester. Phonascus, musagetes, præfectus chori, symphoniarcha.
Sangh-voghel. Oscen.
Sangher. Cantor, musicus, psaltes.
Sangherße. Cantrix, cantatrix, psaltria.
Sanghe. *sicamb.* j. sangh/garwe. Manipulus spicarum.
Sannoffle. j. ghinoffle.
Sanse. *fland.* j. deghe. Augmentum, prosperitas.
Sant. Divus, sanctus. *apud Eccles.*
Santen ende santinnen. Divi divæque, cælicolæ, cælites, superi: sancti & sanctę *apud Eccles.*
Santuarie. Sacrarium. *vulgò* sanctuarium.
Santorie. Centaurium, febrifuga. *gal. centoire. hisp. centoria. ang. centory.*
Sap. Succus, liquor, latex. *germ. sapff. ang. sape.*
Sap van de boomen. Lachrymæ arborum.
Sap van ghe-weyckt graen. Infusio: id in quo aliquid immaduit sive maceratum est.
Sap-groen. Color prasinus, porraceus. & succus baccarum spinæ infectonę sive rhamni cathartici.
Sap-groen boom. Rhamnus catharticus.
Sap-loos. Exsuccus.
Sapachtigh/sappigh. Succosus.
Sarasijn. Saracenus, Agarenus, Mahumetanus. *dictus* Saracenus, *quod se à Sara Abrahæ uxore ortum prædicet, iactetque.*

Sarasijns-kruyd. Aristolochia sarmen-tia, clematites. *vulgò* saracenica.
Sarck/sarck-steen. Sarcophagus, lapis Asius: è quo capuli & conditoria mortuorum fiebant antiquitus. & Cippus lapis sepulchralis, lapis qui sepulchri imponitur, & sepulti memoriam testatur, mensa: quadratus lapis in mensæ formam sepulchro imponi solitus.
Sarck. *fris.* Cisterna.
Sarck. *fland.* Telæ genus subsericum.
Sarckelen. j. sakeleren. Sarculare.
Sard. j. saerd. Tener.
Sardijn/sprot. Sarda pisciculus. *gal. sardine. ang. sardine.*
Sargiant. j. sergeant.
Sargie/bedde-kleed. Lodix, stragulum, cento, gausape. *germ. serg. sargia ital.* conopæum.
Sarp. j. serp. Acerbus.
Sartre. Charta: scripta in membrana: instrumentum, diploma. *gal. chartre. ang. chartre.*
Sas. j. sate. Statio navium. & Cataracta.
Saselingen. j. veselingen. Fibrę.
Sassem/sassaem/satsaem. Lascivus, petulans, protervus.
Sassemheyd/satsaemheyd. Lascivia, petulantia ex saturitate.
Sassemlick. Lascivè, petulanter, protervè.
Sat. Satur, satiatus, expletus, saturatus.
Satte oft hooghe verwe. Color satur, exaturatus, plenus, vehemens.
Sat maecken/saden/sadigen. Saturare.
Sat-saem. j. sassem. Lascivus, nimia saturitate petulans.
Saten/saden/sadighen. Satiare.
Satheyd. Satias, satietas, saturitas, cibi potusque plenitudo.
Sattaerd. Saturio, satur, gulosus.
Satterick. Saturio, satur.
Sate. *fland.* Sessio, sedile, sedes, statio, portus, navale. *ang. seat.*
Saten. *vetus.* Sedere, considere.
Satigh. *vetus. holl.* Placidus, modestus, temperans.
Satigheyd. *vetus.* Modestia.
Satighlick. *vetus.* Modestè, placidè.

sat

ter/vlote. Ratis. *ital. zatterra.*
ter-dagh. Dies Saturni, dies sabbathi.
tijn. j. half-loot. Sicilicus, dragmę duæ.
Met den sattijn ver-koopen. Minutatim sive scrupulatim vendere.
tijn. Vestis serica. *gal. satin.* Cipers satijn. Vestis subserica, tramoserica.
tre. j. sartre.
ud/ saudtje. j. soud / soudtje. Stipendium.
be-boom. Sabina.
bel. Sabulum, arena crassior. *gal. sable, sablon: ital. sabiana.*
bel-kruyd. Sabuletum.
belachtigh. Sabulosus.
bel-boom. Sabina. *germ. sebenbaum: gal. savinier: ital. sabina: hisp. sabina: ang. savintree.*
bie. Salvia. *ger. salbey: gal. sauge: ital. salvia. hisp. salvia. ang. sauge, sawlge, sage.*
usse. Condimentum, embamma, intinctus, *vulgò* salsa. *germ. saltz. gal. saulse. ang. sausse.*
ussen. Condire. & Intingere. *gal. saulser.*
usse-boom. Spina appendix, spina sancta, crispinus, oxyacantha, berberis: *frutex acinis suis in condimentis & cibariis expectatus.*
ussier/saussierken. Acetabulum, oxybaphum: vasculi genus in quo acetum sive embamma apponitur. *gal. saulcier: angl. sauser.*
ussijse. Isicium vel insicium, farcimen. *vulgò* salsifium. *germ. saltziss: gal. saucisse: ital. salsiccia, salciccione, salsiza: hisp. salsicia: ang. sausage.*
ut. j. sout. Sal, &c.
uw. *sax. sicamb.* j. soegh. Sus.
uwel. Ambubaia, mulier ignava, inepta, odiosa.

SC

Scabaf. Quisquiliæ, purgamenta, sordes, ramenta.
habbe/schobbe. *vetus.* Operculum.
habbe/ schabbeken/ schobbe/ schobbeken. Lacerna, penula, supparus, toga levis. *ital. gabbanno.*
habbe. *vetus.* Teredo, Tinea, blatta. *germ. schabe.*
schabbe. Scabies. *ital. scabbia. ang. scabbe.*
schabbe. Mulier maledica, cavillatrix.
schabbe/schobbe. Scomma, cavillum.
schabbeeuwen/schobben. Proscindere famam alicuius, conviciari, convicia dicere, lacerare probris: detrahere alicui, rodere alicuius famam. *vulgò* stobare, obtrectare alicui.
schabben. j. schrabben/schobben. Scabere, scalpere, radere. & Convitiari.
schabbigh. Scabiosus.
schabelle. Scabellum, scabile, suppedaneum. *germ schamel: gal. escabelle: ital. scabello.*
schachen. Cachinnari.
schacht/schaft. Scapus, caulis, calamus, hastile, lignum teres, arundo, sagitta.
schacht. Puteus rei metallicę.
schacht van de penne. Caulis pennæ.
schacht. Coles, hasta sive virga membri virillis.
schacht lands. *fland. zeland.* j. roede lands.
schadde. Cespes, gleba.
schade. j. schaede. Damnum.
schaeck. Raptus, virginum raptus.
schaeck. j. schaeck-schijve. Latrunculus, calculus. *vulgò* scacus.
schaecken. Rapere. schaecken een dochter. Rapere virginem, vim infere virgini, vitiare virginem.
schaecken/schaeck-spel spelen. Latrunculis sive laterunculis ludere: prœlia latronum ludere: insidiosorum ludere bella latronum.
schaeck-berd. Tabula latruncularia, tabula interpicta, alveus lusorius, abacus, magis.
schaeck-spel. Ludus latrunculorum; insidiosorum bella latronum, *Martia.* prelia latronum, ludus sedecim scruporum gemina serie utrinque directorum: *Cum gemini inter se Reges albusq; nigerq;, Pro laude oppositi certant bicoloribus armis, quibus adsunt duæ reginæ, quatuor equites, sedecim pedites, quatuor satellites, totidem centuriones.*

Schaeck-schijve/ schaeck-steck. Latrunculus, latrunculus, latro, calculus, scrupus. *germ. schachsteyn sax. schachtsteyne. gal. eschect ital. schacchi. ang. chesse man.*

Schaecker. Sicarius, latro, raptor, latrunculus, prædo.

Schaeckieren. Variegare, alternare, variare. *vulgo* scacare.

Schaeckiersel. Variatio, variegatio, colorum varietas.

Schaeckel. Anulus catenæ, ansa vel ansula catenæ, hamus. *schackle. ang.* i. compes, vinculum pedis ferreum.

Schaeckel/schildeken. Cetra.

Schaeckel van den hael. Gradus sive anulus climacteris.

Schaeckel/ maesche. Macula retis foramen ubi plectitur.

Schaeckel-net. Tragula, rete quod subere sustentatum innatat.

Schaeckelen. Involuere, circumvoluere.

Schaeckelen. Gradatim ferre sive tollere.

Schaeckelinghe. Catena, concatenatio.

Schaede. Damnum, dispendium, incommodum, noxa, detrimentum, jactura. *ger. schanden. ang. scathe.*

Schade. j. schaduwe. Vmbra.

Schaed-be-letter. *fland. brug.* Damni interpellator, sive interventor, urbanus minister, satelles.

Schaede-loos. Indemnis, liber à damno.

Schaede-loos-houden. Præstare damnum, & persolvere si quid res habet vitij.

Schaede-loosheyd. Indemnitas.

Schaedelick. Damnosus, incommodus, perniciosus, noxius, nocens, nocuus, incommodus.

Schaeden. Nocere, incommodare, obesse, officere.

Schaede/schaye. j. schaeduwe. Vmbra. *Græc.* σκιά. **schaede/schaeden.** i. nocere, *quidam dici putant quod umbra satis herbisque noceat. hinc Virg. solet esse gravis cantantibus umbra Iuniperi gravis umbra: nocent & frugibus umbræ vide Plin lib. Nat. hist. 17. cap 12.*

Schaed-hoed. j. schaeduwen hoed. Vmbella.

Schaeduwe/schaedue. j. schaede/sch[...] Vmbra, opacitas. *germ. schatten ang. [...]dowe, shade.*

Schaduwachtigh. Vmbrosus, opacus [...]

Schaeduwen. Vmbrare, inumbrare, ca[...]care inopacare.

Schaeduwen hoed/schaedenhoed. *v[...]* Vmbella, causia, petasus.

Schaef. j. schaeve. Dolabra.

Schaef-ijser. Scalprum.

Schaef-mes. Scalprum, culter rasoriu[...]

Schaefken. Dolabella, dolatorium, ru[...]na parva.

Schaeffelinghen / schaevelinghen. [...]menta, limaturæ, schidia.

Schaele. *q. d.* **schelle.** Putamen cortex [...]sta, concha, crusta, squama. *germ. scha[...] gal. escoille. ang. shale, scale skale.*

Schaele van d'eye. Testa putamen ov[...]

Schaele van de waeghe. Lanx.

Schael-waeghe. j. schotel-waeghe.

Schaele/ drinck-schaele. Patera phia[...], scyphus.

schael-vijter. j. schal-vijter. Scarabeus.

schalie/leye. Scandula, lamina, lamella, [...]ctilis è saxo lamina, tegula tenuis. *vu[...]* scalia, ardosia. *gal. escaille. & ital. scag[...]* i. squama rudus.

schaelie/schrijf-schaelie. Palimpsestus, [...]bella deletilis.

schaelien dack. Tectum scandulare. *vu[...]* ardosium.

schaelien-decker. Scandularius: qui sca[...]dulis aut laminis petrarum domos teg[...]

schaeldsije. *lovan.* **j. water-steen.** Impl[...]vium: & Aquarium, cloaca, urnarium.

schaemel/ schemel. *germ. sax. sicamb. fr. s. ho[...]* **j. schabelle.** Scabellum suppedaneun[...] scamillum. & scamellum *diminut. à* scan[...]num. *apud veteres Latinos.*

schaemel/ronghe. Trabale.

schaemel. Fulcrum, sustentaculum.

schaemel. *holl* **j. drij-voet.** Tripes.

schaemelen/schemelen. Insilia: ligna ped[...]bus textorum subjecta, quibus telæ a[...]ternis vicibus, sive alternatim contr[...]huntur & aperiuntur.

haemel. Pudens, pudicus, pudibundus, verecundus. & Pauper, verecundus, inops verecundè & demisse se gerens: & Miser.
haemel-hayr/ schaemelheyd-hayr. Pubes, pecten.
haemelachtigh. Pudibundus, verecundus.
haemelheyd. Pudor. & Verecunda paupertas, pudor paupertatis.
haemelheyd. Verendum, pudendum, genitale, pars pudenda in viris & mulieribus.
haemelick. Verecundè. & Timidè. & Miserè.
haemachtigh. Verecundus, pudicus.
haemen. Pudere, verecundari, affici verecundia, erubescere, pudore suffundi. *ger. schaemen. ang. ashaeme.*
haem-loos. j. schaemte-loos.
haem-rood/schaemel-rood. Verecundus color. *apud Horat. hoc est*, purpureus, rubicundus, *quia quos pudet, ij erubescunt.*
haem-rood worden. Pudefieri, pudore suffundi.
haem-schoenen wt doen. Deponere pudorem, perfricare frontem.
haemte. Pudor, verecundia, pudicitia. *ger. schaam. ang. shame.*
haemte/schaemelheyd. Pudendum, verendum, genitale, inguen.
haemte-loos. Impudens, inverecundus, perfrictę frontis.
haemper. j. schamper. Impudens.
haep. Ovis, pecus lanigera. *germ schaff ang. sheepe.* schaepken. Ovicula.
haeps-bock. *sax.* Aries.
haep-entel. *fris.* Fimus ovillus.
haep-entel. *fris.* Bryonia, vitis alba, ampeloleuce: *herba dicta à similitudine fimi ovilli, quam acini referunt.*
haep-herder. Opilio, custos ovium, pastor ovium.
haepen. Ovillus, a, um, schaepen kaese. Caseus ovillus. schaepen vel/ schaeps vel. Pellis ovina. schaepen vleesch. Caro ovilla, vervecina.
haep-bock. *holl. fris.* Ovile.

schaeps-hoofd. Caput ovillum.
schaeps-hoofd. *adag.* Statua vervecea. *Plaut.* Homo sine ratione & prudentia: *non aliter quam vervex: infirmi capitis & simplicis ingenij.*
schaeps-kope. Ovile, caula.
schaeps-keutel. Fimus ovillus, pilula.
schaeps-kudde. Oviaria, ę, grex ovium.
schaeps-lepel. *fland.* Pedum.
schaeps-luys. Vermis ovillus.
schaeps-pels. Melota, pellis ovina unà cum lana corpori detracta.
schaep-schuppe. *fland.* Pedum.
schaeps-spriet. Pedum, agolum, baculus pastoralis.
schaeps-stal. Ovile, caula.
schaeps-suerckel. Oxalis minuta, acetocella.
schaeps-tanden/oogh-tanden. Dentes canini, columellares.
schaeps-vel. Pellis ovina.
schaeps-verwe. Rubrica fabrilis. *q. d.* color ovillus, *quo oves notantur.*
schaeper. j. schaep-herder. Opilio, pastor ovium.
schaepers-hond. Canis pecuarius.
schaeperie. *fland.* Pascua ovium.
schaep/schaepe. Forma. *ang. shape.*
schaepen. j. scheppen. Creare, formare.
schaepsel/schepsel. Creatura.
schaerde/scheure. Crena, ruptura, rima, scissura.
schaerde. *holl. fris.* scherf.
schaerde. Rhomboides. *piscis genus.*
schaerd-tanden. Dentes serrati, pectinatim stipati ad similitudinem dentium serræ, serrę in morem compositi.
schaer-tandigh. Denticulatus, serrę modo dentatus.
schaere. j. schere. Forfex.
schaere. *vetus.* Scopulus, rupes.
schaeren. j. scheren. Radere.
schaer-bosch. Silva rasilis, silva quę prorsus succiditur, atque abraditur.
schaer-tonghe/tonghesken. Cynoglossus, solea, lingulaca. *piscis genus.*
schaere. Grex, turma, multitudo, cohors, turba, caterva, agmē. *ger. schar. ita'. schiera.*

Schaere. *vetus.* Collectio, acervus, congeries.
Schaer-wachte. Excubiæ, vigiliæ.
Schaer-wachte/hoef-slagh. Statio, locus custodiæ militum deputatus.
Schaer wachte/ronde. Circitores, circuitores.
Schaeren. *vetus.* Congregare.
Schaer-hans. *ger. sax. sicamb.* Thraso.
Schaeriant.j.sergeant. Satelles.
Schaeriant. *ger. sax.* Erro: validus mendicus.
Schaerlupn. Homo incompositus & ignavus. *&* Scurra, nebulo, vappa, homo nullius pretij.
Schaerlepe. Horminum sativum, salvia Romana, geminalis agrestis, gallicentrum. *vulgò* scarlea. *germ. scarlach. sax. scharlach: ital. sciaria.*
Schaerlaet/schaerlack. Coccus, coccinum. *&* Vestis coccina, coccinea, quisquiliata. *vulgò* scarlatum, scarlata, scarleta, scarletica vestis. *germ. scharlach. sax. scharlack, scharlaken. gal. escarlate: ital. scarlato: ang. scarlet.*
Scharlaecken greyn. Coccum infectorium, granum tinctorium.
Schaermen.j.schermen. Digladiari.
Schaermutse/schaermutsel/schaermutsinghe. Velitatio, velitaris pugna, pugnæ simulacrum. *vulgò* scarmutsia.
Schaermutsen/schaermutselen. Velitari, leviter pugnare, levia serere certamina, levi prœlio confligere, præludere pugnæ, serra præliari, velitari velut in crenarum serræ modum, accurrentibus & recipientibus se velitibus. *vulgo* scarmucciare: *voce gallis, italis & hispanis communi. gal. escarmoucher: ital. scarmucciare: hisp. escaramuchar: ang. skirunsh.*
Schaers/scherp. Asper, rudis, & acutus.
Schaers/ scheers/ scheer-mes. Novacula, culter rasorius, culter tonsorius. *græ.* ξυρὸς.
Schaers. *sax.* Vomer. *ang. share.*
Schaers/ af-scheeren. Ad vivam usque cutem abradere novacula: strictim attondere, novacula funditus pilorum germina succidere, levigare cutem, novacula resecare, cute tenus abradere.
Schaers. Parcus, avarus. *gal. escars. it. scarso. hisp. escasso. ang. scarce.*
Schaers. Parcè, vix, avarè. *&* præcisè.
Schaersheyd. *vetus. fland.* Avaritia.
Schaeteren.j.schetteren.
Schaetse / schoberlinck. *fris. holl.* j. schverdyne.
Schaetse. *fland.* Grallæ. *vulgò* scacæ. *g. eschasses. ital. zanche. hisp. cancos. ang. skches.*
Schaetse.j.schraeghe. Cantherij fulcru[m]
Schaeve.j.schave.
Schaffen. *germ. sax. sicamb. holl.* Agere, tractare, negotiari, navare, curare. *ang. chafer.*
Schaffenaer / schaffer. *vetus.* Curato[r] procurator, dispensator, œconomus.
Schaft.j.schacht. Scapus, caulis.
Schaftelingh/schaslingh. *holl. ang.* Anguilla.
Schaffuyt.j.schabuyt. Bubo.
Schal. *fris.* Coleus, testis.
Schal-byter. *fland.* Scarabeus, verm[is] equorum coleos mordens. *fris. sicamb. schalbote. gal. escarbot. ital. scarafaggio, scaravazzo. hisp. escarvajo.*
Schal/ghe-schal. Sonus, tinnitus, sono[r] sonitus.
schal-baer. *sax. sicamb.* Famosus, divulgatus.
schalle.j.schelle. Tintinnabulum.
schalck. Servus, famulus, minister. *dict[um] in hac significatione olim tam inferioribu[s] quàm superioribus Germanis & Gotis usitatissima. unde* **maer-schalck**/servus equorum: **god-schalck** / servus Dei: **sene schalck.** Minister familiæ. *scalco. ital.* architriclinus.
schalck. Pertius, versipellis, callidus, astutus cautus, sagax. *&* Subdolus, dolosus, fraudulentus, veterator, vafer. *ital. schaltrio.*
schalck-narre. *sax. sicamb.* Morio, sannio.
schalckaerd. *fland.* Veterator, homo callidus, vafer.
schalckenaer. Scurra.

ſalckheyd. Aſtutia, calliditas, ſagacitas, verſutia, ſtropha, ars, techna.

ſalckelick. Aſtutè, callidè, ſagaciter, vafrè, cautè, ſubdolè, fraudulenter.

ſaeldſtje. j. ſchaelſtje.

ſale. j. ſchaele.

ſalie. j. ſchaelie.

ſalmeye/ſchalmey-pyype. Monaulos, tibia ſimplex, ſcamellum & ſcamillum *quibuſdam dicitur. vulgò* ſcalmeia. *ſax. ſcalmey. ital. chiarmela.* **Kromme ſchalmeye.** Lituus, incurva buccina. **ſchalmey-riet.** Auletis.

ſalmen. *vetus.* Decorticare.

ſalonie. Aſcalonia : cæpa Aſcalonia, Bulbus eſculentus. *vulgò* ſcalonia, nobiliſſimum cæparum genus, *ab Aſcalone Iudeæ opido dictum : Aſcaloniensium enim regio, præcipuè fert cæpas, teſte Strabone. gal. eſcallotte. ital. ſcalogna. hiſp. aſcalonia. angl. ſcalion.*

ſalt-jaer. *ger. ſax. ſicamb.* **j. ſchrickel iaer.** Annus intercalaris, biſſextus.

ſamel. j. ſchaemel.

ſamffelen. j. ſchampelen.

ſamp. Contumelia, propudium, convitium, ignominia, probrum. *ital. ſcempio.*

ſampen. Radere, ſcalpere.

ſampen. Abire, evadere, labi, delabi, elabi, fugere, deflectere. *vulgò* ſcampare & ſcappare. *gal. eſchapper. ital. ſcampare. hiſp. eſcopar ang. eſcape.*

ſampen/ſchimpen. Perſtringere, conviciari, inſultare, irridere, contumelioſè in aliquem aliquid dicere vel facere.

ſamper. Contumelioſus, petulans, procax, ſcurrilis.

ſampigh. Lubricus. & Contumelioſus, procax, impudens.

ſamperachtigh. Subcontumelioſus.

ſamperheyd. Contumelia, procacitas, probrum, atrox injuria, inſultatio.

ſamperlick. Lubricè: & petulanter, protervè, procaciter, impudicè, contumelioſè.

ſampelen. Ceſpitare, exorbitare, labi.

ſampelture. Probrum, ignominia, error, lapſus offenſio.

ſchampelioen. Scalprum, cælum, inſtrumentum ſcalpendi. *ital. ſcarpello.*

ſchampelioen. Specimen, exemplum, exemplar, teſſera præcidanea, exemplar, ad formam. *gal. eſcantillon.*

ſchande. Ignominia, infamia, dedecus, probrum, nota, macula. *germ. ſchand. ang. ſclander, ſhame.*

ſchand-maele/ſchand-blecke. Nota infamiæ, ſtigma.

ſchand-woord. Convitium, contumelia.

ſchandelick. Ignominioſus, probroſus, inhoneſtus, turpis, improbus, propudioſus, obſcœnus, fœdus.

ſchandelicken. Ignominioſè, inhoneſtè, turpiter, indecorè, fœdè, indignè, illiberaliter.

ſchandael. Scandalum, offendiculum.

ſchandeel. Mulier maledica, convitiatrix.

ſchantſe/ſchentſe. *friſ.* **j. mutſaerd.** Faſcis lignorum. *ſicamb. ſchrantſe.*

ſchantſe/bol-werck. Agger, propugnaculum, munimentum, vallum, vallum caſtrenſe, ſepimentum militare ex viminibus, virgultis, faſcibus, ramis arborum, *&c.* concędes.

ſchantſe/borſt-weer. Lorica, ſepimentum muri quod à lapſu tuetur & protegit in muro ſtantes.

ſchantſe/veur-ſchantſe. Prętentura, æ. & Prætenturę, ſtationes militares antè tendentes, quę hoſtium inſidijs obtenduntur, caſtra ante tendentia.

ſchantſen. j. be-ſchantſen. Munire aggere aut vallo, emunire.

ſchantſ-graver. Cunicularius.

ſchantſ korven. Gerræ : crates implexæ caſtris pro munimento, præſertim terra ingeſta impletæ : crates vimineę.

ſchap. *vetus.* Actio, officium, munus, factura. *hinc* **vriend-ſchap / voel ſchap/ droncken-ſchap / weerd-ſchap / manſchap/ borgher-ſchap/ prieſter-ſchap/ borgher-meeſter-ſchap** / *&c. vide*

maegh-

maegh-schap.

schap/schappe/schape. *vetus.* Forma, figura. *ang. shape.*

schappen. *vetus.* j. **schaffen.** Agere. *hinc* **kooman-schappen / brand-schappen/** *&c.*

schappigh/schappelick. Bene formatus, formosus, compositus, decens, speciosus.

schappelicken. Compositè, decenter, speciosè, ornatè.

schap. Promptuarium, armarium, vas, theca. σκεῦος. *ang. skeppe.*

schap-raede/schap-reede. Promptuarium, armarium, repositorium.

schap in den wandt. Riscus.

schaplaris. Vestis scapularis.

schappel. *germ. sax. sic.* Corona laurea, strophium.

schapperlinck. *fland.* j. **snipperlingh/snydelingh.**

schare/ scharlaet/ scharmutsen/ *&c. vide* **schaere/schaerlaet/schaer-mutsen/** *&c.*

scharf. j. **scherf.** Testa.

scharluyn. j. **schaerluyn/scherluyn.** Scurra.

schar-hans. *sax. sicamb.* Thraso.

scharne-weber. *sax.* Scarabeus.

scharmutsen. j. **schaermutsen.**

scharp. j. **scherp.** Asper. & Acutus.

scharren. j. **scherren.** Scabere.

scharven. j. **scherven.** Concidere.

schat. Thesaurus, gaza.

schat-kamer. Gazophylacium, ærarium.

schat-kist. Gazophylacium.

schat-meester. Quæstor ærarius. & Censor.

schat-rijck. Prædives thesauris.

schatten. Æstimare, taxare, censere, censum agere, metiri. & Adærare, ære æstimare, ad pecunię taxationem redigere.

schatten ende scheren. Vexare censura, tributis.

schat-baer. Æstimabilis.

schat-schuld. Debitum in diem : debitum præsentaneum, nulli reditui annuo obnoxium aut obligatum : *sive ut Petrus Nannius interpretatur.* Debitum procedens ex æstimatione per cōsensum partium facta : debitum peræquatum.

schatter. Æstimator, censor, peræqua- discussor, taxator, exactor.

schattelick. Æstimabilis.

schattinghe. Æstimatio, pretium: & Cen- sus, æstimatio fortunarum pro cuiusq- tione tributum penditur: exactio, tri- tum, indictitio : exactio ultra tributa vectigalia ordinaria : canon, obla- *vulgò* impositio, ęstimatio.

schaback. j. **back.** Contignatio.

schaud. j. **schoud.**

schaude. j. **schoude.** Caminus, fumarium

schave. Dolabra, dolabella, ascia, ascic- runcina, dolatorium. *vulgò* planula.

schaven. Dolare, edolare, dedolare, do- bra polire, radere, abradere, derade- ascia polire, lævigare. *ang. shave.*

schaeven. Impudenter & inverecundè p- tere, parasitari.

schaevelingh/schaeffeling. Scobs, ramen- tum.

schaever-nack/ schaever-neck. *holl.* j. **val van het schaep/schaeps-hoofd/c.**

schavernacken. Parasitari.

schaverdijnen / schuyverdijnen/ schri- schoenen. Calopodia ferrata, quibus no- strates mira celeritate atque dexteri- te labuntur per adstrictas glacie aqua-

schavot. Tabulatum, contabulatio, spect- culum, fori visorium, theatrum, amph- theatrum, scena, frons theatri. *galli dicu- eschaffaut: flandri verò* **schavaut** *&* **scha- vot:** *est autem dictio merè teutonica. q.* **schau-bat.** i. vas spectaculi. *ang. scaffol- scauffold.*

schavot. j. **kaecke.** Catasta.

schavot-staeck. j. **staeck.** Columna, Męni- palus numellarius.

schavotten/ schavottéren. Catamidiar- deridendum omnibus per theatrum pr- bere: traducere, proponere deridendu- omnibus in exemplū per vicos & thea- thra: ludibrio publicè exponere.

schauwen. j. **schouwen.** Spectare.

schavuyt/ schoef-uyt/ schaffuyt / schuyf- uyt. *germ. sax. sicamb. fris. fland.* Noctua, bubo, otus. *gal. chathuant, chovette. ital. c- vetta.*

jabuyt. Nebulo, tenebrio, furcifer, homo nequam & nullius pretij. Noctuam *in magna Italiæ parte vulgò* civettam *vocant, (inquit Lil. Greg. Gyraldus) eodemq; vocabulo hominem nihili &* lucifugam, *eſt enim noctua avis omnibus avibus contemptui & ridicula.*

halwe. *fland.* **j. ſchaduwe.** Vmbra.

hebbigh. j ſchabbigh. Scabioſus.

hedel. j. cedel. Schedula.

heede/ſchepde. Vagina, theca gladij. *ger. ſcheyd. ang. ſcheate.*

heede. *ſax. ſicamb.* Terminus.

heeden. j. ſchepden. Separare.

heedel. j. ſcheele/ſchepdel.

heedelen. j. ſcheelen.

heedelinck garens. *fland.* **j. ſtringhe.**

heef. Obliquus, tranſverſus, limus, tortus, flexuoſus, diſtortus. *ang. ſkewe.*

heef-been/ſcheef-voet. Loripes, compernis.

heef-hals. j. krom-hals.

heel. j. ſcheef. Obliquus, tranſverſus, tortus, obtortus, limus.

heel/ſcheelaerd. Strabo, ſtrabus, qui oculos habet diſtortos.

heele ooghen. Oculi limi vel limes, obliqui, retorti, diſtorti.

heele-wip. Strabo.

heele. *vetus holl.* Diſtinctio, diſcrimen, differentia.

heele/ſcheple/ſcheedel/ſchepdel. Vertex capitis, ſinciput, diviſio vel ſeparatio comæ, diſcrimen capillorum, æquamentum. *ger. ſcheytel. ſax. ſchettel. ang. ſheade.*

heelen. j. ſchillen. Differre.

heelen/ſcheedelen/ſchepdelen. Diſcriminare, diſcernere.

heelen/ſcheedelen. Diſcernere crines, diſtinguere caput.

heel-priem/ſcheedel-priem. Acus, acus crinalis, crinale, diſcriminale, diſcerniculum.

heele/ſchele. Operculum, obturamentum, orbis. *q. d.* **ſchale.**

heele des hoofds. j. beckeneel. Calva, cranium. *q. d.* **ſchaele.**

heele van d'ooghen. Palpebra, gena.

ſcheel hayr. *vetus.* Cilium, pili palpebris enati.

ſcheene/ſchene. Tibia, crus, anticnemion, cruris pars anterior, cruris oſſuræ oppoſitum. *ang. ſhinne.*

ſcheene/kaeſ-ſchene. Forma caſearia.

ſcheen-been/ſcheen-pype. Tibia, crus: os tibiæ, focile maius, canna maior. *angl. ſhinne bone.*

ſcheen-plaete. Ocrea, tibiale: tegmen tibiarum.

ſcheene/ſchelle/ſchinde. Membrana, cortex, pellis, calix. *ang. ſkinne.*

ſcheene van het rad. *fland.* Canthus, abſis.

ſcheene/ſpalcke. Regula.

ſcheene. Bractea, lamina, lamella.

ſcheen-yſer. Ocrea ferrea, tibiale ferreum.

ſcheen-ſadel. j. ſom-ſadel. Clitellę, ſella doſſuaria, jumentis imponi ſolita.

ſcheene/ſchene. *vetus.* **j. ſcheme.** Schema, umbraculum, tegmen umbraculi.

ſcheere/ſchere/ſchaere. Forfex. *germ. ſchaer. ang. ſheres.*

ſcheere/ſchaers. *ger. ſax. ſicamb.* Vomis, vomer.

ſcheere. j. ael-ſcheere. Fuſcina.

ſcheeren/krab-ſcheeren. Acetabula, flagella, brachia, chelæ, forcipes denticulati, cirri, forcipata brachia cancrorum.

ſcheeren/ſcheren. Tondere, attondere, radere. κουρά. i. tonſura. *germ. ſchaeren. ſax. ſchieren. ang. ſhaere.*

ſcheeren het laecken. Tondere pannum.

ſcheeren den baerd. Radere barbam.

ſcheeren. *adag.* Tondere aliquem auro pecunijs. *Plaut.* detondere, deplumare: expilare, deglubere, exuere facultatibus, pecunijs emungere, atterere, arrodere.

ſcheeren. *vetus.* **j. ſchertſelen.** Ludere, illudere, nugari.

ſcheeren den edelman. Agere nobilem, gerere ſe inſtar nobilis.

ſcheeren den ſot. Agere morionem, fingere ſtultitiam, ſimulare ſtultitiam.

ſcheeren den ſot met iemanden. Habere aliquem loco morionis, ridere vel irridere, eludere aliquem.

ſcheeren/ſcheren. Parare, præparare, ordinare,

nare, formare, fingere, agere, gerere.
scheeren de webbe. Ordiri, exordiri, præparare telam.
scheeren. *vetus.* Deputare, existimare.
scheeren den raed. Inire consilium, agere consilia, tractare consilia, capere consilium.
scheer-becken. Concha, labrum, pelvis tonsoria.
scheer-doeck. Involucre, linteum quod tonsores circumponunt humeris, contra decidua capillitij præsegmina.
scheer-draed/scheer-gaeren. Stamen, fila recta & stabilia in opere textorio per pectinem transmissa, quibus subtegmina intertexuntur.
scheer-hayr. Gnaphalum: tomentum brevius à fullone abrasum.
scheer-koker. Xyrotheca, capsula novacularia.
scheer-mes. Novacula, culter tonsorius, cultellus rasorius.
scheer-solder.j.schoor-solder.
scheer-winckel. Tonstrina.
scheer-wolle. Tomentum: lana brevis forficibus desecta, aut in poliendo à fullone de pannis rudibus aut interpolatis deducta, gnaphalon.
scheerer. Tonsor.
scheerlinck.j.scheer-wolle. Tomentum.
scheerlinck. *vetus.* **j. scheer-gaten.** Stamina.
scheerlinck/scherlinck. Cicuta. *germ. schirling.*
scheersel. Rasura, tonsura.
scheers/schaers/scheer-mes. Novacula, culter rasorius.
scheebe ooghen.j.scheele ooghen.
scheeven. *fland.* **j.schimpen.** Cavillari.
scheffel. *fland.gand.* **j. schelffer.**
schefflen. *fland.* **j.schelfferen.**
scheyde/scheede. Vagina.
scheydel.j.scheedel/scheele. Discrimen capillorum.
scheydel-muer.j.scheed-muer.
scheyden/scheeden. Separare, segregare, disiungere, dirimere, dividere.
scheyden/ver-trecken. Abire, abscedere, discedere, digredi, facessere.
scheyd-baer. Separabilis, dividuus.
scheyd-boom. Arbor terminalis.
scheyd-brief. Repudium, libellus repu[dii].
scheyd-dronck/scheyd-bier. Potatio pr[o]fectitia, viatica, discessus causa.
scheyd-lieden. Arbitri, disceptatores.
scheyd-mael-tijd/ letste. Cœna pro[fec]tia.
scheyd-man. Arbiter, disceptator, se[que]ster.
scheyd-muer/ scheyd-wand. Paries i[n]tergerinus, intermedius: qui inter com[mu]nes construitur: paries utrique domui [com]munis.
scheyd-richter. Arbiter, disceptato[r, se]quester, sententiæ moderator: rac[hin]burgus, *in lege salica Francorum. i.* [com]missarius ad componendas lites i[nsti]tutus.
scheyd-steen. Lapis terminalis, te[rmi]nus.
scheydel.j.scheele. Discrimen capillor[um]. & Vertex capitis.
scheydel-muer.j.scheyd-muer.
scheydel-priem. j. scheel-priem. A[cus], acus crinalis.
scheydel-steen. Terminus, finis.
scheydelen.j. scheelen. Discriminare, [di]scernere.
scheydilick.j.scheyd-baer.
scheydinghe. Separatio, divisio, dis[ces]tio, diremptio: & Divortium, div[or]gium.
scheydsel. Divisio, separatio.
scheydsel des hoofds. *vetus.* Sinciput.
scheydsel der darmen. Mesenterium.
scheydsel der neus-gaten. Diaphragm[a], cartilago quę nares dirimit.
scheyssen. Excidere saxa, effodere la[pi]des.
scheys-put/scheys-poel. Latomia, latum[iæ], lapicidina: locus unde lapides & sa[xa] exciduntur.
scheysser. Latomus, lapicida, qui lapide[s] rupe excindit.
schelden. Increpare, objurgare, exprob[ra]re, reprobare, improbare, vitupera[re], culpa[re]

culpare, improperare, reprehendere, criminari, convitiari. *germ schelten, schaelten. ang. scolde.* **Quijt schelden.** Remittere. *vide* **Quijt.**

held-baer. Vituperabilis, criminosus, culpabilis, reus, sons, culpæ & reprehensioni obnoxius.

held-brief. Epistola objurgatoria.

helden het oor-deel. *sax. sicamb* Contradicere sententiæ: increpare sententiam. *vulgo* appellare.

helder. Objurgator, vituperator, calumniator, convitiator.

heldigh. Calumniosus, injuriosus, invectivus.

held-woorden. Opprobria, convitia.

hel-wortel/schel-kruyd. Chelidonia, hirundinaria.

hele.j.scheel.

helen/schillen. Differre.

helf/schelve. *holl. fris.* Acervus.

helf-hilde. Fœnile, tabulatum pabulatorium, horreum pensile, meta fœni aut frumenti, promptuarium pabulatorium: tabulatum fœnarium. *ang. shelfe.*

helffe/schelffer. Putamen, ramentum.

helffe. *vetus.* j. **biese.**

helffe/schubbe van den visch. Squama, squamula, testa, cortex.

helffen den visch. Desquamare piscem.

helffer. Squama.

helffer.j.brocke. Mica.

helffer/ klister van den visch. Segmen, nucleus piscis.

helffer. Assula. & frustulum.

helfferen. Stringere, radere. & Assulatim sive assulosè frangere: in micas frangere, sive frangi: desquamare, desquamari.

helfferinghe. Stricturę, ramenta, squamę, assulæ.

helfferinghe van den hoofde. Furfures: squamulæ capitis, porrigo.

helfferachtigh. Fissilis, quod facilè in assulas frangitur aut finditur.

helle. Cortex, putamen, membrana, corium, cutis. *ang. shel.* **schellen van t'hoofd.** Furfures, furfuracęę squamulę capitis.

schelle in d'ooghe. Pterygium, nervosa quædam in oculis adnatæ membranę excrescentia, onyx, albugo.

schelle/schelffe. Squama testa, cortex. *gal. escaille. ang. scale.*

schel-visch. Asellus minor, asellus, Callarias. *piscis scabra & squamata cute: squamis dense contectus obductusq;: at velut lorica munitus.*

schellen. Decorticare, glubere, deglubere.

schelle/schel.j.schal. Argutus, sonorus. *ang. shyl.*

schelle. Tintinnabulum. *vulgò* schella, squilla: campanula, & nola, à Campania regione & Nola civitate. Squilla, tintinnabulum est quod in templis pulsatur. *Durand. ration. lib.* 2. & 4. Schella *pro* tintinnabulo *legitur in lege Salica Francorum, teste Herm. Nuenar. hisp. esquilea. ital. squilla.*

schellingh. Solidus argenteus, drachma Æginea. *q. d.* nummus tinniens sono argenti solidi integrique. *ger. schilling. ang. schyllinges.*

schellinck parasis.j.halven stuyver.

schellinck sterlinck.j.ix.stuyvers.

schellinck brab.j.iij.stuyvers.

schellinck vlaems.j.vj.stuyvers.

schellen/bellen. Pulsare tintinnabulum.

schel-wortel/ schel-kruyd. Chelidonium maius.

schelligh. *germ. sax. sicamb.* Furiosus, rabidus.

schelm. *germ. sax. sicamb.* Cadaver, animal vivum quidem sed prę macie cadaverosum: & Pestilens lues quadrupedum.

schelm. Scelus, scelestus, sceleratus, furcifer, impius, flagitiosus: pestis, pestifer, pernitiosus.

schelms-hals. Homo scelestus, sceleratus, scelus.

schelms-stuck. Scelus, scelestum facinus.

schelmerye. Scelus, factum scelerosum & impium, fędum seu indignum facinus, flagitium.

ſchelrdigh. *vet.germ.* Peſtilens,peſtifer.
ſchelp. *ger.ſax.ſicamb.* Carex,ulva. *&* Gladiolus,iridis genus.
ſchelpe. Putamen,teſta,concha. *ang.ſhell.*
ſchelp van de noot.j.noot-ſchaele. Lamina nucis,putamen fiſſile nucis.
ſchelp-viſch. Teſtacei piſces, teſtæ, piſces duro operimento,conchæ.
ſchelve.j.ſchelf. Acervus. *&* Meta fœni, frumenti,*&c.*
ſchelver.j.ſchelffver. Segmen.
ſchelwe.j.ſcheel. Strabo.
ſchemel. *ſax.ſicamb.holl.* Vmbra.
ſchemel. Vana apparitio.
ſchemelen/ſchemeren. Caligare.
ſchemel-ooghen. Caligare.
ſchemeren. Vmbrare,inumbrare.*&* Caligare.
ſchemer-tijd. Crepuſculum,dubia lux,tempus ſublucanum. *Ovid. Iamque dies exactus erat,tempuſq; ſubibat, Quod tu nec tenebras, nec poſſes dicere lucem: Sed cum luce tamen dubia confinia noctis. ſax.ſchummer.*
ſchemeringhe. Vmbra. *&* Caligo. *&* Crepuſculum. *ſax.ſchummer.*
ſchemeringhe in de ooghe. Suffuſio: cum nebeculæ,muſcæ, & id genus alia oculis obverſantur. *vulgò* cataracta.
ſchemerachtigh. Sublustris.
ſchemel.j.ſchaemel. Pudens,pudicus.
ſchemele.j.ſchaemele. Scabellum,ſcabile.
ſchemer *vide* **ſchemel.** Vmbra.
ſcheminckel. *fland.zeland.* Simius,ſimia.
ſchenck. Munus,donum,donarium,donativum.
ſchenck.j.ſchencker. Suppromus, pocillator.
ſchencken. Donare,dono dare,munus dare, concedere.
ſchencken. Fundere,infundere,vina fundere,vina miniſtrare,miſcere,pocula miſcere , cyathiſſare. *Plaut.* dare bibere. *Terent.*
ſchenck-pot/tuyt-kanne. Cirnea.
ſchenck-wijn. Vinum donativum,honorarium.
ſchencker. Pocillator,pincerna: à cyathis, à poculis: ſuppromus.

ſchenckel. *vetus.germ.ſax.ſicamb.holl.* **kno-pe.** Os,oſſis.
ſchenckel. Crus, pars infra genua ad ... uſque,conſtans tibia ac ſura. *germ.ſchenkel.ſax.ſchencke.ſchincke.ang.ſhancke*
ſchenckel/ſchencke van t'vercken. *ſicamb* Perna,coxa porcina ſalita,armus porci petaſo. *vulgo* pes magnus.
ſchenden/t'ſchande maecken. Vitiare, dedecorare , polluere , temerare, viare corrumpere,deformare.
ſchenden / ter ſchanden brengen maghden oft vrouwen. Stuprare, vitiare,corrumpere virginem,violare,temera.
ſchendigh/ſchandigh. Turpis.
ſchene.j.ſcheene.
ſchep.j.ſchip. Navis.
ſchep-laſt.j.ſchip-laſt/*&c.*
ſchepen. Navigare,velificare.
ſchepen / t'ſchepe doen. Onerare navem, corbitare,in navem inferre,ſive immittere.
ſchepinghe. Navigatio.*&* Claſſis.
ſchepper.j.ſchipper. Nauta.
ſchepel. *ſax.friſ.ſicamb.* Modius,modius. *germ.ſcheffel.ang.ſkeppe.*
ſchepen. Index, buleuta,ſenator, decurio juratus. *vulgò* ſcabinus. *gal.eſchevion.ang. ſchrieſe.vide* **Veeme.**
ſchepenen. Duodecimviri , *dicuntur* ... *Nannio in Legib. muncipal. Machlin.* ... *enim* duodeni liberæ conditionis *jurare ſolent. & Adr.Iunio,* Septemviri. **ſchepe-ne** */innuit Adr.Iun. dicitur quaſi dicas* **ſcep-hin:** *quod hujuſmodi* Scabinis *tradita fuit à Carolo magno poteſtas interficiendi atque medio tollendi , quòd* **hin ſchaffen** *dic... erant autem* judices arcani , *quibus jure poteſtas erat animadvertendi in perjuros ... temeratæ fidei reos,aut facinoris compertos ... auditos atque indefenſos.*
ſchepen-baer / ſchepen-baer-vry. *ve... ſax.* Patritius,ſenator. *vulgò* bannitus
ſchepen-brief. Literæ ſenatoriæ,inſtrumenta duodecimviralia: monumentum ſcripturarum magiſtratus res geſtas continens.
ſchepen-dom. Senatus , ſtatus ſenatorius.

dig

dignitas senatoria: jurisdictio senatoria duodecimviratus.

Schepen-huys. *fland.* Basilica, curia municipalis, domus augusta.

Schepen-koffer. Echinus, scrinium forense: in quod dicta testium. & totius litis acta conjiciuntur. & Archium: tabularium, monumentorum publicorum receptaculum.

Schepen-loon/ schepen-recht. Sportula: pecunia quæ judicibus pro salario datur.

Schepen-schap. Senatus, status senatorius, officium senatorium. *vulgo* scabinatus.

Scheppe/schaepe. *vetus.* Creatio, formatio.

Scheppen. Creare, formare, condere, rudi materię formam indere. *germ. schaffen. ang. shape.*

Scheppen. *fland* **j. kleer-maecken.**

Schep-berd. Asser sutorius.

Schep-mes. Scalprum sutorium, culter quo calceolarius corium incidit calceumque format.

Schep-scheren. Strictim attondere pannũ, ut probè attonsus sartori, qui **schepper** dicitur, tradatur vesti conficiendæ aptus. **Schepe scheren** (*ait Adrian. Iunius) dicitur ab opificibus qui panni lanei villos longis forficibus detondent, quoties strictim ad ipsam usq; panni cutem, ut ita dicam, illos resecant, quod σκαφιοχερεῖν composita voce dicere liceat. à σκάφιον quod ἐγχερῶ significat, &* σχερίν. i. tonsura.

Schepper. Creator, formator, conditor.

Schepper. *germ. sax. sicamb.* Vellus.

Schepper. *fland.* **j. kleer-maecker.**

Scheppinghe. Creatio, formatio.

Schepsel. Creatura, plasma. & Forma, formatio.

Scheppen. Haurire.

Scheppen ghe-noechte. j. raepen. Voluptatem capere. **Locht scheppen/aessem scheppen.** Captare auras, spiritum, ventum: patulis captare naribus auras. *Virgil.* Naribus aërium patulis discerpere odorem. *Varro.*

Scheppen eenen moed. Animum recipere, animos erigere, instaurare.

Schep-becken. Capula, haustrum.

Schep-eemer. Modiolus, situla.

Schep-lepel. Capula.

Schep-net/treck-net. Verriculum, sagena, rete quo pisces è nassa auferuntur.

Schep-vat. Capula.

Schepper/schep-lepel. Cochlear. & Capula. & Haustrum.

Scherde/schrede. Passus, gradus.

Scherde-beenen. Grallare, divaricari, distendere pedes, sive crura.

Scherdelinck/ schrijdelinck. Divaricatis & distentis pedibus.

Scherden/schrijden. Passum facere, ingredi, grallare.

Schere/scheren. j. scheere/scheeren.

Scherf/scherve. Testa, frustum testulæ, fragmentum testaceum, testa confracta, fragmentum fictile.

Scherf. *vetus.* **j. schijve.** Segmen.

Scherf-berd. Magis concisoria.

Scherf-mes. Culter concisorius.

Schergh. *ger.* Tortor, lictor.

Scherluyn. j. schaerluyn. Scurra.

Schergeant. j. sergeant. Apparitor, lictor. *sax. schergeant.*

Schergen. *ger.* Prodere, clàm deferre aliquem.

Scherlepe. j. schaerlepe.

Scherlinck. *germ. sax. sic.* Cicuta.

Scherm. Gladiatura, ars gladiatoria. *vulgò* scherma.

Scherm. *vetus. germ.* Defensio, pręsidium. *ital. schermo.*

Scherm. *vetus.* Obstaculum.

Scherm. *holland.* Pluteus: tabulæ aliquot compactim, contra ventum aut ignem erectæ. *Paul. Merul.*

Scherm-berd. j. schutsel. Pluteus.

Scherm-dack. *sax. sicamb.* Lorica.

Schermen. *vetus.* Tueri, defendere.

Schermen. Digladiari, dimicare, luctari, velitari, leviter pugnare. *vulgò* schermire. *gal. escrimer. ital. schermire.*

Schermer. Gladiator, digladiator, athleta, lanista. *gal. escrimeur. ital. scrimitore. schermitore. hisp. escrimidor.*

Scherm-konſte. Ars athletica, gladiatoria, gymnaſtica.
Scherm-meeſter. Laniſta, gymnaſiarcha.
Scherm-ſchild. Clypeus.
Scherm-ſchole.j.vecht-ſchole. Xyſtus.
Scherm-ſlagh. Ictus gladiatorius.
Schermutſen.j.ſchaermutſen. Velitari.
Schermſel.j. ſcherm-berd.
Scherne. *ſax.ſic.friſ.* **j.ſpot.** Ludibrium, jocus, ſanna. *ital. ſcerno. hiſp. eſcarnio. angl. ſcorne.*
ſchernen.j.ſpotten/ſchertſen. Ludere, illudere. *ital. ſcernire. hiſp. eſcarnecer. ang. ſcorne.*
Scher-luyn/ſcherluyn. Scurra.
Scherp/ſchaerp. Aſper, acutus, acer. *germ. ſcharpf. ang. ſharpe.* **Het ſcherp oft ſpits.** Acies. **Het ſcherp van een mes.** Acies cultri.
Scherp. Perparcus, præparcus, contractus, reſtrictus.
Scherp bier. Tenuis cereviſia, cremor hordeaceus.
Scherp ghe-ſicht. Oculi lincei, aquilini, miluini, acres, acuti.
Scherp-hoorigh. Acer auditu.
Scherp-kop. Cilo.
Scherp-moelie.j.ſcher-moelie.
Scherp-recht. Summum jus, ſtrictum jus.
Scherp-rechter. *fland.ſax.ſicamb.* Lictor, tortor, carnifex.
Scherpe examinatie. Quæſtio tormentaria.
Scherp ſichtigh. Acutus viſu, lynceus, perſpicax.
Scherp-ſinnigh. Acutus ingenio, acer animo, ſolers, acri ingenio, prędiτus, ingenioſus, perſpicax, alta mente præditus.
Scherp-ſinnigheyd. Solertia, acumen ingenij.
Scherp-ſnijdende. Acutus.
Scherpachtigh. Acutulus.
Scherpelick. Aſperè, acriter, acutè: *&* Strictè, ſeveriter. *&* Perparcè, tenuiter, reſtrictè, tenaciter.
Scherpelick leven. Perparcè vivere, parcè ac duriter vivere, exiguè ſumptum facere.
Scherpen. Acuere, exacuere, aſperare, ex- aſperare, acuminare, exterere acie[m] ...
Scherpheyd. Acrimonia, acritudo, [acri]tas, aſperitas, aſperitudo, acies. *&* Fei[...]tas, tenacitas, avaritia.
Scherpte.j.ſcherpheyd.
Scherre/ſcharre. Paſſer piſcis.
Scherren/ſcharren. Ruſpari, terram al[...]pere, ut gallinę: ſcabere, radere [u]n[gui]bus, pedibuſque fodere ſive radere o[...] radere. *germ ſcharren. hiſp. eſcarvar.*
Scher-moelie. *lovan.* Cruſtulum bicorne, Libum oblongum, triticeũ. *q.d.* **ſcher-moelie.** i. cruſtulum utrinque acutu[m].
Scher-muys. Mus ſubterraneus muſ[ter]ram ſcalpens, fodienſque: muris a[gre]ſtis genus: mus araneus, mus cæ[cus]. *germ. ſchormuß, ſchormauß. angl. ſch[...] mous.*
Schermuys. *germ.* Talpa.
Scherts. *germ. ſax. ſic. holl.* Iocus. *ital. [ſc]herzo. hiſp. eſcarnio.*
ſchertſen. *germ. ſax. ſicamb. holland.* Iocari, nugari, ludere. *ital. ſcherzare. hiſp. eſcarnecer.*
ſcherve.j.ſcherf. Teſta, fruſtum teſtę, [te]ſta fracta.
ſcherven. Concidere minutatim, conſ[cin]dere, conſecare minutim.
ſchete. Crepitus ventris.
ſchete laten.j.vijſten. Pedere.
ſchette.j.ſchitte. Foria.
ſchetteren. Diffundere, ſpargere, diſpe[rge]re cum ſonitu. *ang. ſcatter.*
ſchetteren. Stridere, crepare, diſplod[ere,] tonare, retonare, perſtrepere, frago[rem] edere. *&* Garrire, effundere vocem.
ſchetteren. Cachinnari, immoderat[è ri]dere.
ſchetteringhe. Sonus vibrans, ſonor di[ſſo]lutus, ſtridor diſparſus, fragor, ſonus [ra]goſus.
ſchetteringhe. Cachinnus, riſus effuſior.
ſchetteringhe/ quenckelinghe. Chro[...] modulatio crebritate & ſolertia r[...] dulorum oblectans.
ſchencke. *friſ.* Scortum, meretrix.

ſche

chene. *fland.* schijve/scherf.
chebe. *sicamb.* j. scheffel.
cheven. *fland.* j. scherven. Conscindere.
cheveren. j. schelfferen.
chever-steen. j. schalie.
cheur-steen. *sicamb.* Silex.
cheure/score. Scissura, ruptura, rima, fissura, hiatus.
eure/reghen-scheure. Imber, nimbus. *ang. showre, show.r.*
eeuren/schozen. Rumpere, disrumpere, lacerare, dilaniare, divellere, scindere. *&* Rumpi, agere rimas. *gal. scirer, descire. ital. autem sceurare.* i. dividere, separare.
eeuren eens anders reden. Interfari, interpellare, interrumpere sermonem alicuius: interloqui, loquentem interturbare.
eur-buyck/schor-buyc/blauw-schuyt. Stomacacce. *q. d.* venter ruptus, cum totus venter & hypochondria patiuntur. *vulgo* scorbotus.
eur-been. Scelotyrbe: cùm in cruribus morbi symptomata vel signa apparent. *q. d.* tibiæ ruptę.
eur-mond. Oscedo. *q. d.* bucca vel os ruptum: cùm gingivę à dentibus discedunt.
eur-reghen/plas-reghen. Nimbus.
eurínghe. Ruptio, scissura, schisma.
euringh-maecker. Schismaticus.
eurnisse. Ruptio, scissura. *&* Ramex hernia.
eut/schote. Iaculatio, jaculū. *ger. scheuß. ang. shutte.*
eut/scheutken. Scomma, cavillum.
eut-vrij. Impenetrabilis jaculo, invius sagittis.
eut-wijn/leck-wijn/ veur-loop. Propropum, mustum lixivium.
eute/spruyte. Surculus, germen, stirps, pullus, turio, ramus exilior tenuiorque fruticis, colis.
eute van den wijn-gaerd. Palmes, flagellum vitis, pampinus, palmes emissarius.
eute oft stuyte om te planten. Talea.

scheutkens oft spruytkens der kruyden. Cymæ, cymata, coliculi delicatiores scaporum.
scheutel. *sicamb.* Infurnibulum.
scheutigh/scheutachtigh. Surculaceus, surculosus.
scheutigh. Promptus ad jaculandum, paratus jaculari.
scheutigh ter borsen. Promptus & facilis ad numerandum pecuniam.
scheutigh tot arbeyden. Promptus ad laborem, expeditus, alacer, paratus, accinctus operi vel ad opus.
schicht. *fland.* Iaculum, sagitta, telum, arundo, arundo Scythica.
schick. Dispositio, ordo, accommodatio, instructus, us: apparatus, us: dispositus, us.
schicken. Disponere, componere, instruere, constituere, concinnare, accommodare, aptare, adaptare, ordinare, in ordinem redigere, struere.
schicken. Instituere vitam.
schicken oft senden. Mittere, destinare.
schickt oft neemt datter soo sy. Fac ita esse, age porro: sine sic habere, esto, finge ita esse, ita sit, pone ita esse, pone eum esse victum. *Terent.* pone eum dixisse, *&c. vulgò* pone casum.
schicksel. Apparatus, ordo, dispositio. *&* Fatum.
schickeren. j. schetteren.
schieden. *fland. sicamb.* j. klieven. Findere, findere ligna.
schielick. *holl. fland.* Subitus, subitaneus, repentinus.
schielicken. *holl. Fland.* Subitò, repentè, ex improviso.
schie-loos. Improvidus, inconsideratus, præceps, temerarius, inconstans.
schie-man. j. schim-man. Proreta.
schier. Properè, properantur. *&* Citò, mox, statim, propediem, brevi, nuper, modò: *&* Penè, propè, modò, ferè, fermè. *germ. schier.*
schier oft morghen. Hodie aut cras: nunc aut post.
schier / schierken houts. *fland.* Pars aut parti-

particula ligni abſciſſa. *q. d.* **ſchieder/ ſchiederken.** *à* **ſchieden.** i.findere.
ſchieren. *vetus.ſax.ſicamb.* Dividere,partiri.
ſchiere wiere. *fland.* Permiſtè,ſparſim.
ſchieren.j.cieren. Parare,ornare.
ſchierloos. Imparatus,inconſideratus: & Subitus,ſubitaneus.
ſchierlick. Promptus, paratus. & ſubitus, ſubitaneus.
ſchieten. Iaculari,ejaculari,ejicere,emittere telum: torquere ſagittam,jaculum, globum, lapidem : ſagittare, ſagittam arcu emittere,expellere: diſplodere tormentum , tormentum exonerare. *germ. ſchiſſen.ang.ſhote.ſhutte.*
ſchieten/ op-ſchieten haeſtelick. Subito ſurgere,exſurgere.
ſchieten. Surgere.
ſchieten ſijn verwe. Amittere,rejicere colorem.
ſchieten een gracht. Ducere foveam.
ſchieten het broot in den oven. In furnum mittere panem.
ſchieten/botten/ſpruyten. Germinare,pullulare , germina ſive pullos emittere, gemmas producere.
ſchieten. *adag.* Scomma ſive cavillum in aliquem jacere.
ſchiet-lap. Brachiale jaculatorium.
ſchiet-pijckſken. Tragula.
ſchiet-pijl. Sagitta,calamus,arundo.
ſchiet-ſlanghe. Iaculus,ſerpentis genus.
ſchiet-ſpel. Ludus ſagittarius, jaculatorius.
ſchiet-ſpoele. Radius textorius.
ſchiet baer. Iaculabilis,miſſilis.
ſchiet-pinne. Scopus.
ſchiet-ghe-weer. Telum.
ſchietende ooghen. j. vlieghende. Oculi emiſſitij.
ſchietende verwe. Color evanidus, fugax, obſoletus.
ſchietinghe.j.verſchietinghe. Saltus, cum membrum alternatim vibratur.
ſchietelick. Iaculabilis miſſilis.
ſchieter.j.ſchutter. Sagittarius,jaculator: ſcytha *veteribus dictus* eques ſagittarius.i. arcier.
ſchieter/ ſchiet-wormken/ motte. Blatta, tinea.
ſchiften/ſchiffen. Denſari in butyrum ... Denſari ſive mutari in lacxyſton. ...
ſchiften. *holl.* **j.deylen.** Dividere,parti...
ſchiftinge. *holl.* **j.deylinghe.** Diviſio. ...
ſchijffelen.j.ſchupffelen. Labi,prolab...
ſchijn. Splendor, fulgor,nitor,cand... bar. *germ.ſcheyn.ang.ſhewe.*
ſchijn. Tenue lumen,reverberati fracti... luminis ſplendor. *Ioan.Becan.*
ſchijn. Forma,prętextus,ſpecies,obte... *ang.ſhewe.*
ſchijn der waerheyd. Veriſimilitudo,ſpecies veri,umbra veri.
ſchijnen. Splendere,fulgere,nitere,ni... lucere,elucere, dilucere, illucere,... cеſcere,relucere,micare,rutilare, r... re,coruſcare, *ger.ſcheynen.ang.ſhine.*
ſchijnen. Videri, apparare , præbere ſpeciem: gerere,reddere,repræſentare ſpeciem.
ſchijn-baer. Lucidus,dilucidus, evi... manifeſtus,non obſcurus.
ſchijn-baerheyd. Evidentia.
ſchijn-baerlick. Evidenter.
ſchijn-deught. Hypocriſis,virtus ſimu...
ſchijn-deughdigh. Hypocrita.
ſchijn-heyligh. Hypocrita.
ſchijn-heyligheyd. Hypocriſis.
ſchijn-hoed. Cauſia,petaſus,umbella,... rus ſolem & aëris injuriam arcens ... braculum.
ſchijn-wormken. Nitedula,lampyris.
ſchijnigh. Splendens,nitens.
ſchijninghe. Viſum, ſpectrum, phan... phantaſma.
ſchijnſel. Splendor,fulgor,jubar,nitor.
ſchijnſel des hemels. Æthra.
ſchijnſel van deught.j.deckſel.
ſchijte. *vetus.* **j.ſchete.** Crepitus ventr...
ſchijte/ſchijterſe. Foria,orum: ſterc... quidum,merda, σκατός.
ſchijte. Foriola,mulier ſpurca.
ſchijten.j.vijſten. Pedere.
ſchijten.j.kacken. Cacare,forire,exo... re alvum,ventris onus ejicere. *ger.ſ... ſen.ang.ſhyte.*
ſchijt-ael. Anguillæ minimæ & vilis...

genus.
ijt-besie. Rhamnus.
ijt-darm. j. aers-darm.
ijt-broecke. Foriolus, braccam stercore liquido fœdans.
ijt-gat. Podex, ani circulus, sedes.
ijt-gheel. Buxeus color, color dilutior luteo.
ijt-huys. Latrina, forica.
ijt-koeck. Libum piperatum vile, alvum ciens.
ijt-kruyd. Mercurialis: *herba alvum præcipuè ciens.*
ijt-pot. Lasanum.
ijt-reyse. Iter frustra factum, frivolum.
ijt-teyle. Lasanum.
ijt-ruyter. Miles stercoreus. *Plaut.* vilis: non pluris quàm sterquilinium faciendus: nullius pretij.
ijt-versen. j. kack-hiele. Pernio.
ijt-voere / stront-voere. Res frivola, nullius momenti: gestus parvi momenti, gesticulatio ridicula.
ijt-vorst. Leve gelu, non sęvum.
ijter/uyster. Peditor.
ijter/kacker. Foriolus.
ijterye. Foria, orum: profluvium alvi.
ijve. Orbis, discus, rota, rotula, orbiculus, mensa rotunda. & Numus: & Calculus, scrupus, orbiculus aleatorius quo in alveo luditur.
ijve/katerol. Trochlea, rechamus.
ijve van de knie. Patella, mola genu.
ijve/kliester. Nucleus, segmen, orbis, orbiculus. *ger. scheyb. ang. shive, shief.*
ijve gouds. Orbis auri, massa auri.
ijven/schuyven. Provolvere, protrudere, permovere.
ijvert / schyvelinck. *holl.* Malum orbiculatum, epiroticum.
hild. Scutum, clypeus. *Videtur dictio* schild *primaria suæ significatione dici* scutum pictum, aut scuti pictura & imago: *sicut* Clypeus *Latinis & I.C. veteribus, imago picta aut pictura in clypeis dicta est. ger. schilt. gal. escu. ital. scudo. hisp. escudo. ang. shield, shelde.*
hild oft schelpe van de schild-padde. Testudinis operimentum.
schild/schild-waepen/ helm-teecken. Insigne, insignia.
schild-bortigh / schild-beurtigh / schild-beure/schild-bore. *vetus.* Armiger, scutiger: *quasi dicas*, scutum levans, schild-bor regis. i. armiger regis. *Paul. Diac. in gestis Longobard.*
schild-dack. Testudo militaris.
schild-knaepe. Armiger, scutiger, scutigerulus: nobilis scutatus, nondum equestribus insignibus donatus.
schild-knecht. Armiger, scutiger.
schild-knechts. Armigeri. *qui gallicè & anglicè esquiers dicuntur, proximi sunt equitibus auratis: nempe qui vel à clypeis gentilitiis, quæ in nobilitatis insignia gestant; vel qui à Principibus & maioribus illis nobilibus ab armis erant, nomen traxerunt, Guil. Candenus.*
schild-maecker. Scutarius, faber scutarius.
schild-padde. Testudo: *à peltæ ac scuti figura teutonicè dicta.*
schild-voerder. Scutatus, scuto armatus: scutiger. armiger.
schild-wachte. Primę excubiæ. vigiliæ excubitor exstans: excubię exstantes, statio, stationes, custodia ad portas, unus aut alter miles, aut etiam plures quieti ante portas positi. *vulgò* sentinella.
schild-waepen. Clypearia arma, insignia.
schilderen. Pingere, depingere, *quasi dicas* clypeum formare sive pingere.
schilder. Pictor.
schilderye. Pictura.
schilghe. *fland.* j. kennebe. Numella.
schille. *holl. fris.* j. schelle. Cortex.
schillen. *holl. fris.* j. schellen. Decorticare, corticem detrahere.
schillen/schellen. j. verschillen. Differre, discrepare, distare.
schilt-tael. *vetus. holl.* Census, æstimatio fortunarum, pro cuius ratione tributum penditur.
schim. j. schin. *holl.* Furfures capitis.
schimme. *holl.* j. scheme. Vmbra.
schim-man. Proreta, qui in prora tutelę navis præsidet.
schimmel. Situs, mucor, rancor.

ſchimmel/ſchimmel-peerd. Murinus, leucophæus, cineraceus equus: ubi color albus nigredine obſcuratur, ut in re ſitu ſive mucore obſita.

ſchimmel-verwe.i. aſch-verwe. Color cineraceus, cinereus, leucophæus.

ſchimmelachtigh. Mucidus, rancidus, fracidus.

ſchimmeligh.j. ver-ſchimmelt. Mucidus.

ſchimmelen.j.ver-ſchimmelen. Mucere, muceſcere, fracere, ſitum ducere, mucorem contrahere.

ſchimp. Iocus, ludus, ridiculum, deridiculum, ſal, ſales, cavilla, cavillũ: & Contumelia, convitium, maligni ſales.

ſchimpen. Iocari, ludere, cavillari. & Irridere, ſubſannare, perſtringere, taxare, reprehendere, ſcommata in aliquem jacere.

ſchimp-brief. Libellus famoſus.

ſchimp-lied. Satyra, invectivum poëma: cantio invectiva.

ſchimp-ghe-dicht. Satyra.

ſchimp-reden. Dicterium, cavillum, ſales.

ſchimp-ſcheut. Cavillum, convitium, ſcomma.

ſchimp ſchrift. Libellus famoſus: qui maledictis ſauciat ac ſugillat alicuius famam.

ſchimp-wijſe. Iocosè, jlocaliter, per jocum & riſum. & Contumelioſè.

ſchimp-voghel. Scurra, ſannio.

ſchimp-werck. Iocus, ludus, ſales, cavillum, dicacitas.

ſchimp-woord. Scomma.

ſchimper. j. ſchamper. Contumelioſus, procax, deriſor, homo ſalſus.

ſchimpigh/ſchampachtigh. Salſus, dicax.

ſchin/ſchim. *vetus.* Furfures capitis, furfuraceæ ſquamulæ capitis: porrigo. *ſax ſchin.*

ſchinde.j.ſcheeme. Membrana, pellis, cortex. *ang. ſkinne.*

ſchinden. *ſax.ſicamb.* **j.villen.** Excoriare, deglubere.

ſchindel. *ger.ſax.ſicamb.* **j.ſchalie.** Aſſula, ſcandula. *ang. ſhingle.*

ſchinderen de wijnen. Reliquum vi[...] dio in vaſe dimetiri.

ſchip/ſchep. Navis, navigium, ratis, [...] ſis, cymba, lembus: puppis, [...] trabs, carina. *germ. ſchipff. gal. eſquif,* [...] *ang. ſhip.*

ſchipken. Navicula, navigiolum, ſca[...] alveus.

ſchip-bancken. Tranſtra, juga.

ſchip-beck. Roſtrum navis, coronis.

ſchip-bodem. Carina, infimus alvus n[...] alveus navis.

ſchip-boom. Contus, trudes.

ſchip-boot. j. lichter. Scapha. & Re[...]cus.

ſchip-breucke/ ſchip-breke/ ſchip-b[...] ſchip-braecke. Naufragium.

ſchip-breuckigh/ſchip-brekigh. Na[...]gus.

ſchip-brood. *ſicam.holl.* Panis nauticu[...] coctus.

ſchip-dregg. Manus, harpago ferrea.

ſchip-ghe-wand. Armamenta navis.

ſchip-geld. Naulum.

ſchip haeck. Harpago, & Anchora.

ſchip-haven. Portus.

ſchip-heer. Nauarchus, nauclerus, præfe[...] navis.

ſchip-houder. Echeneis, remora. *piſc[...]nus.*

ſchip-hout. Materia navalis.

ſchip-koorde. Rudens, funis nauticus.

ſchip-ladder. *holl.* **j.ſchipleeder.** Pons[...]læ navales.

ſchip-land. Portus, terra, ſive locus n[...] tuto recipiens.

ſchip-laſt/bal-laſt. Saburra.

ſchip-lieden. Nautæ.

ſchip-loon. Naulum, portorium.

ſchip-maecker. Naupegus.

ſchip-man. Nauta, navita.

ſchip-manſchap. Navicularia.

ſchip-meeſter. Nauclerus.

ſchip-oorloge. Bellum navale, claſſicu[...]

ſchip-patroon. Nauarchus.

ſchip-peck. Pix navalis.

ſchip pond.j.300.pond.

ſchip-reeder. Exercitor navis.

ip-reep. Rudens, funis nauticus.
ip-riem. Remus, tonsa.
ip-roede. Remus, tonsa.
ip-roer. Clavus, gubernaculum navis.
ip-rollen. Palangę.
ip-roover. Pirata.
ip-rustinghe. Arma nautica, armamenta navis.
ip-sand. Saburra.
ip-seel. Rudens.
ip-seyl. Velum, carbasus.
ip-slaefken. Mesonauta.
ip-soller. Fori, orum.
ip-stad.j.schip-stelle. Statio.
ip-stelle. *ger. sax. sicamb.* Statio navium, navale, portus.
ip-strijd. Naumachia, navalis pugna.
ip-tol. Portorium, vectigal.
ip-tollenaer. Portitor.
ip-touwe. Rudens, funis nauticus.
hip-vaerd. Navigatio. & Amnis navigabilis.
hip-voerder. Nauclerus, navicularius, naviculator.
hip-vracht. Navicularia.
hip-vrachten. Naviculariam facere.
hip-vrienden. *sax.* **j. reeders.** Exercitores navis.
hip-water. Nautea.
hip wellen. Palangę.
hip-werf. Navale, statio.
hipper. Nauta, navita, naviculator.
hipper-schap. Navicularia.
hit.j.schitte. Stercus, merda, excrementum alvi.
hit-wevel. *sic.* **j. tort-wevel.** Scarabeus.
hitte. *holl. fris. fland.* Foria, stercus liquidum. & Stercus bovinum sive bovillum, fimus vaccinus quo siccato cespitum loco, in focis passim utuntur.
hobbe/schabbe. Operculum, tegumentum, tegmen.
hobbe. *holl. sicamb.* Squama.
hobbe/schabbe. Scabies.
hobbe. Scomma, cavillum, sarcasmus. *vulgò* scobatio.
hobbe. *holl.* Scurra.
hobben.i.schrobben. Scalpere.

schobben. j. schobben. Conviciari, cavillari.
schocht / schoft. Dorsum, dorsi tumor sive gibbus, dorsi superior pars onera portans: atlas.
schock. *sax. sic.* **sestich.** Sexaginta.
schocke. *vetus.* **j. tas.** Meta, strues. *germ. schochen. ang. shocken.*
schocke. *fris. holl.* **j. schitte.** Cespes stercorarius: cespitis genus in tessellas conformatum fimo bubulo constans, interspersis straminis, arundinum, fœni quisquilijs, ad solem æstivum excocto. *Adr. Iun.*
schocken.i.tassen.
schock. Concussus, us, concussio, succussatio, jactatio.
schocken. Quassare, quatefacere collidere, concutere, succussare, offendere. *ital. scossare. scuotere, squassare. hisp. sacudir. angl. shake.*
schockende peerd. Equus succussor, succussator, succussorius.
schoe. *fland.* **j. schoen.** Calceus.
schoef/schoeve. Amiculum, penula, palla.
schoef/om-slagh. Replicatio, reflexio togæ, pars suprema togæ reflexa.
schoef-mantel. Ricinium, ricinum.
schoeffel. Pala. *ger. schauffel. ang. shoevel.*
schoeyen/schoenen. Induere calceos, calceare, inducere calceos.
schoeyer. *fland.* **j. aen-trecker.** Calcipes.
schoeysel. Calceatus, calceamen, calceamentum.
Schoelde.j.school. Pala.
schoen. Calceus, calceamentum, solea: & Vngula animalium. *germ. schuch. sax. scho. ang. shoe.*
schoen-draed.j.borstel-draed. Filum sutorium, picatum subulare, chelcuma.
schoen-hoorn.j.aen-trecker. Calcipes.
schoen-lap. Solea, suppagmentum. **Oude schoen-lappen.** Veteramenta, soleæ detritæ.
schoen-lappen. Suppingere calceos.
schoen-lapper. Cerdo, veteramentarius, sutor veterum calceorum: refector calceorum.

schoen-lapper. *holl. fris.* **j. blinder.** Papilio.
schoen-maecken. Suere calceos.
schoen-maecker. Sutor calcearius, calceolarius.
schoen-maecker. *holl. fris.* **j. pelser.** Pyrallis.
schoen-maecker. j. ltje. Tinca. *sic dicta hollandis ob craßitudinem cutis. Gesner.*
schoen-maeckers mes. Scalprum sutorium.
schoen-makers swertsel. j. kooper-roose. Calchantum, atramentum sutorium.
schoen-maeckertje. Sutrina, calcearij officina.
schoen-riem. Corrigia calceamenti, ligula calceorum.
schoen-sole. Solea.
schoen-veter. j. schoen-riem.
schoen-vodde. Peniculus, peniculum, penicillum.
schoenen. j. schoepen. Calceare.
schoepe/schuppe. Pala.
schoepe/koren-schuppe. Rutellum.
schoepen. *vetus.* **j. scheppen.** Haurire.
schoer-buyck. j. scheur-buyck.
schoer-haye. Squatina piscis.
schoeve. j. schoef. Amiculum.
schoeveren. *sic.* **huyveren.** *gal. secover.* i. quatere, concutere, agitare.
schof. *vet.* Fascis, congeries rerum colligatarum.
schof. j. schoft. Quadrans operę.
schof. Repagulum, obex, claustrum.
schof. j. schupf-laed. Capsa trusatilis, capsa pendula.
schof. j. heck. Cataracta, porta cataracta.
schof-hecke. Cataracta.
schoffet. Cataracta.
schoffen. i. schoften.
schoffieren. Violare, corrumpere. & Afficere ignominia, inferre labem, infamiam, ignominiam, ignominię notam inurere.
schoffieren oft schendē een maeght. Violare virginem, vim inferre virgini: rapere virginem, vi opprimere virginem, vitiare virginem.
schoffierigh. Violentus.
schoffierigheyd. Raptus, stuprum violenter attentatum. & Vis, violentia. & Opprobrium, injuria, dedecus.
schoffierighlick. Violenter, ignominiosè, cum opprobrio.
schoffilioen/schupffelioen. Peniculus [...]narius.
schoft. i. schocht. Atlas.
schoft/schof. Quadrans operæ, operam diurna divisio in quartas facta.
schoft/et-mael. Pastio diurna quatuor vi[...]bus.
schoften/schoffen. Pascere aut quiesce[...] quatuor statutis vicibus sive horis die[...]
schopen. Grassari, incedere cum impet[...]
scholcke. *fland.* Rudus, eris.
scholder/schulder. *ger. sax. sic.* **i. schoud[...]** Humerus.
scholderen. Ludum aleatorium exerce[...] aleatoribus & lusoribus ludendi [...] piam dare, instrumentaque suppedit[...] certa mercede aut parte lucri.
scholderer. Exercitor alearum, suscep[...] aleatorum. & Choragus dux chori[...] suppeditator instrumentorum ludic[...]rum & expensarum.
scholderer. *vetus. ger.* Carnifex, tortor.
schole. Schola, ludus literarius, gymnasiu[...] auditorium. *ger. schul. gal escolle. ital. schola. hisp. escuela. ang. schoole.*
scholen gaen. Frequentare scholas.
schole-geld/leer-geld. Minerval, merc[...] id quod pręceptori numeratur pro ins[...]tutione.
schole-ghe-sellen. Condiscipuli, commi[...]tones, *per methaphor.*
schole-kind. Scholasticus, discipulus.
schole-meester. Ludimagister, magister [...]dascalus, doctor, præceptor, scholiarch[...]
schole-recht. Disciplina.
scholier. Scholasticus, discipulus. *vu[...]* scholaris.
scholfert/scholver. Catarractus, carb[...] aquaticus, mergus magnus.
scholle. *vetus.* **i. rusch.** Gleba, crusta soli v[...] terræ. *germ. scholl. ital. zolle.*
scholle/schyve. Massa.
scholle van ys. Crusta glaciei, massa gla[...]cei.

Scholle/plat-vys. Passer piscis.
Scholle/tonghe. Solea, lingulaca piscis. *gal. sole. ital. suola. ang. soole, sole.*
Schollen. Conglaciare, densare, densari.
Scholpen. *holl.* j. kloteren. Pultare.
Scholp-ey. *holl* j. klotſ-ey. Ovum requietũ.
Scholver. j. scholſtert.
Schom. *vetus.* j. schuym. Spuma.
Schom der boomen. Bryon, canities arborum, muscus, lanugo in corticibus arborum.
Schom/schomme. Glabretum, calvetum: locus situ obsitus, squalidus.
Schommelen. Culmaria opera facere, agere mediastinum, despumare carnes pisces, *&c.* lavare scutellas, expurgare supellectilem culinariam.
Schommel-kock/schommel-knaep. Mediastinus, lixa, servulus coquinarius, servus sordidulus, abjectus in culina minister, focarius.
Schommel-maerthen. Servula sordidula.
Schommen. Emuscare, muscum adimere.
Schummer/schumer. *sax.* Crepusculum.
Schongelen/ schonckelen. *holl. fris.* j. touteren. Motitari.
Schoole. j. schole. Schola.
Schood. j. schodt.
Schoof/schoove. Merges, fascis segetum, manipulus spicarum. *ang. sheaffe.*
Schoof land. *fland.* Ager, qui ultra decimum, sextum etiam manipulum tribuit.
School/ schoole. *sicamb.* j. oven-gaffel. Pala, infurnibulum.
Schoon. Pulcher, elegans, venustus, formosus scitus, bellus, specie eximia, vultu venusto, formâ, egregiâ, luculentâ, bonâ, facie pulchrâ, concinnâ.
Schoon ende suyver. Purus, mundus, lautus, nitidus.
Schoon-broeder. *fland.* j. behoudt broeder. Levir. *galli dicunt bau frere. q. d.* pulcher frater.
Schoon-dochter. Nurus.
Schoon-heere. *fland.* j. groot-vader. Avus.
Schoon hemde. Subucula recens, *Lud. Vives.*
Schoon-laecken. *fland.* j. amme-laecken. Mappa. *q. d.* linteum candidum sive mundum.
Schoon-moeder. *Fland* j. be-houde moeder. Socrus, uxoris mater. *quasi dicas* pulchra mater. *gallicè belle mere.*
Schoon papier. Papyrus pura: non descripta, charta virgo.
Schoon-praet. Logodædalus, architectus verborum, sermonis artifex: aretalogus, garrulus, virtutum ostentator, suaviloquus.
Schoon-sone. *Fland.* j. behout-sone. Gener. *gal. beau fils.*
Schoon-vader. *Fland.* j. be-houde vader. Socer, uxoris pater. *q. d.* pulcher pater. *gal. beau pere.*
Schoon-vrouwe. *Fland.* j. groot-moeder. Avia.
Schoon-weder. Serena tempestas, serenitas, serenum, cœlum serenum, sudum, clarum, gratum, temperatum.
Schoonen. *sicamb.* Parcere, ignoscere. *germ. schoonen.*
schoonheyd. Pulchritudo, elegantia, venustas, formositas, cultus, gratia, forma, species, decor.
schoonken. Bellus, bella.
schoonkens. Bellè.
schoonkens. *Fland.* Sensim, paulatim, pedetentim. *ita quoque gal. bellement.*
schoore. j. scheure/schore. Ruptura.
schoor-buyck. j. scheur-buyck.
schoore/schoor. j. schore/veurland. Alluvies, alluvio, terra alluvione aggesta: & Acta, æ. *ang. shore. vide* schore.
schoore. Fulcimen, fulcimentum, fulcrum: statumen, pedamen, pedamentum. *ang. shore, shoore.*
schooren. Fulcire, suffulcire, adminiculare, pedare, statuminare. *ang shore.*
schoor-hout/stutters. Anterides, erismæ: arcus pilęve muris obnitentes, & labans ædificium fulcientes, tigna parietes ruinosos fulcientia, tibicines.
schoor-leere/ schoor-leeder / boom-leere. Scalæ erismate fultæ, quę tertium habent lignũ quod obnitentis fulcimenti

loco eſt.

Schoor-ſolderken. Tabulatum ſupremum domus, contignatio culminis ædium.

Schoor-ſteen. Caminus, focus, lapis camini, lapidea ſtructura, ſive ferrea lamina foci, fulcrum ſive ſuſtentaculum camini. *vulgò* contramurus foci. *ſax. ſchornſteyn. q. d.* lapis fulciens ſive ſuſtentans, *& feurmur. q d.* murus ignis.

Schoot/ſchood. Gremium, ſinus. *ger. ſchoß. ſax. ſchot.*

Schoot-hondeken. Catellus Meliteus, catellus quem matronæ & puellæ otioſæ ac delicatæ in ſinu fovere ſolent.

Schoot-horn. Pes veli, extremus veli angulus.

Schoot vieren. Laxare pedem, facere pedem : laxare funem ſive imum angulum veli navis. *ſax. ſhot horne.*

Schoot-kleed. *fland.* j. **veurſchoot.** Caſtula.

Schoot-vel. Caſtula pellicea, ſuccinctorium pelliceum.

Schoove. j. **ſchoof.** Merges.

Schooven. Colligere in faſciculos.

Schoover-ſeyl. Velum medium, velum maximum.

Schop. Tegumentum, quidquid tegit. *Becan.*

Schop/ſchoppe. *fland. vet.* Ludibrium.

Schoppe. *fland. holl.* j. **ſchuppe.** Pala.

Schoppen. j. **ſchuppen.** Excutere, foras ejicere. *&* Vibrare, motitare.

Schoppen. *germ. ſic. holl. ſax.* j. **ſtoppen.**

Schoppen. *vetus.* Replere.

Schoppen/ſchoppelen. j. **touteren.** Ludere oſcillis.

Schoppen. *fland. vetus.* j. **ſchobben/ſpotten.** Convitiari.

Schop-hamer. j. **ſtop-haemer.** Malleus ſtuparius.

Schop-ſteen. *ger. ſax. ſicamb.* Cęmentum.

Schorchen. *ſax. ſicamb.* j. **krupen.**

Schorch-karre. *ſax. ſic.* j. **krup-wagen.**

Schore/ſchoore/ſchorre. Ruptura, ſciſſura, rima : *&* Rupes, cautes : *&* Fulcimen.

Schoren. j. **ſchooren.** Suffulcire.

Schoren. j. **ſcheuren.** Rumpere.

Schorſt/ſchorſt-heyd. Scabies. *ital. ſcabia. ang. ſcurfe, ſcurfines.*

Schorſt/ſchorſtigh/ſchabbigh. Scaboſus, ſcabor.

Schorſt-ſchaep. Ovis puſuloſa.

Schorſte/wranghe. Caſſuta, angina li-, podagra lini. *vulgò* cuſcuta : *herba ... ſcabie, ulceribus & elephantiaſi laborant... prodeſt.*

Schorſtheyd/ſchorſtigheyd. Scabies, ...tigo, impetigo.

Schorluyn. j. **ſcharluyn.**

Schorpen. Secare, proſecare, ſcinde..., findere, ſtringere.

Scorpioen. Scorpius, nepa. *germ. ſcorpi... gal. ſcorpion. ital. ſcorpione, ſcorpio. hiſp. eſc...pion. ang. ſcorpion.*

Schorre/ſchore. Ruptura, ſciſſura, pars ...pta aut ſciſſa, ſciſſura lapidum, pars ...træ ſciſſę : *&* Rupes, cautes, ſaxum a...ruptum. *germ. ſchroff. ang. ſkarre.*

Schorre. Rudus, cæmentum.

Schorre van ys. Ruptura glaciei, ma... glaciei.

Schorre. Gleba, ceſpes.

Schorre/ſchoore/ſchore. Alluvies, all...vio. *&* Acta, ripa. *ang. ſhore.* **Schorr...** Planities eſt herbida, alluvione adj...cta, parcius gramine vireſcens, min... uberem pabuli copiam ſuppeditans : paſcendo vellendoque dicta, *Levin. Lem...nius.*

Schorſſe. Cortex, liber, cutis arboris. *vul...* ſcorſſa. *gal. eſcorſſe. ital. ſcorza, cortecci... hiſp. corteza.*

Schorſſe. j. **korſte.** Cruſta.

Schorſſe. *fland.* j. **ſchorte/ ſchorſ-kleed.** Pręcinctorium.

Schorſſen/ſchorten. Suſpendere, ſubdu...cere, attollere, ſuccingere, accingere, adſtringere, contrahere. *germ. ſcurtzen.*

Schorſſen. Fibulare, figere.

Schorſſen het werck. Suſpendere opu..., ſiſtere, intermittere opus.

Schorſſen oft ſchorten den neuſe. Corru...gare nares.

Schorſſen. j. **blecken.** Deglubere, corticem adime...

adimere. *gall. escorcer, escosser: ital. scorticore: hisp. descortezar.*

Schors-haeck. Vncus adstrictorius, vncinulus quo vestis adstringitur, & succingitur: fibula: & Spinter.

Schors-kleed/ schorsse/ schorte. Præcinctorium, sinus, castula.

Schors-muylen. Ringere, ringi.

Schors-poorte.j.heck/schos. Cataracta.

Schors-vel. Succinctorium pelliceum.

Schorssel-woensdagh. Feria quarta, siue dies Mercurij hebdomadę maioris aut sanctæ: qua campanæ succinguntur, & tribus diebus silent.

Schorte. Supparus, supparum. & Succinctorium, præcinctorium, castula. *gal. escourchoir. sax. shorte ang. short.*

Schort-doeck.j.schorte. Supparus.

Schorte-kleed. *fland. holl.* **j. veur-schoot.** Pręcinctorium, sinus, castula. *vulgò* ventrales.

Schorte-kleed. *fland. holl.* Diaphragma, septum transversum.

Schortel-doeck.j.schort-doeck/schorte.

Schorte-klock-woens-dagh. *fland.* **j. Schorssel-woens-dagh.**

Schorten. j. schorssen. succingere, suspendere, accingere.

Schorten. *holl. sic. fris.* Deesse, deficere.

Schort-haeck.j.schors-haeck.

Schort-neusigh/schors-neusigh. Simus, simo. *vulgo* camusus.

Schort-poorte. *sax. sic* **j.schors-poorte.**

Schossen/schrossen. *fland.* **j.brassen.** Epulari.

Schosse. *vet.* Siliqua. *gal. escosse ital. scorza.*

Schot.j.schut. Septum. & Libera custodia.

Schot/schote/scheute. Iaculatio, jaculum, missile.

Schot/ghe-schot in de sijde. Telum, lateris morbus.

Schot / wt-worpsel. Ejectamentum id quod ejicitur.

Schot/be-schot. Pollen.

Schot. Id quod ex diversis rebus in unum congregatur acervum.

Schot.j.be-schot. Proventus.

Schot. Crescendi ratio. *dicitur Becano.*

Schot.j.schost. Quadrans operę.

Schot. *vetus.* Pecunia.

Schot ende lot. Census, vectigal, tributum, exactio, obventio, oblatio, id quod censibus singulorum imponitur: *à* **schatten.** i. censere.

Schot. Symbolum, collatio, collecta, solutio. *vulgò* scotum. *gal. escot. ital. scotto. hisp. escote, ang. shot.*

Schot-mieter. *vetus.* Publicanus, redemptor vectigalium.

Schot-vry. Asymbolus.

Schote.i.scheute.

Schot-poele. *sax.* **j.schiet-poele.**

Schotigh.j.scheutigh.

Schotel. Scutella, scutula, catinus, paropsis, discus, patina, vas escarium, lanx gabata. *ger. schussel. gal. escuelle. ital. scodilla. hisp. escudilla. ang. scotle. schuttel.*

Schotel van de waghe. Lanx in libra.

Schotel-doeck. Peniculus culinarius.

Schotel-eten. Ius esculentum, liquidum quod ex scutella haustum editur.

Schotel-lecker. Catillo.

Schotel-rinck. Basis, circulus mensarius.

Schotel-vodde.j.schotel-doeck.

Schotel-waghe. Trutina, statera, bilanx *quibusdam,* duæ æquato examine lances, *Virgil.*

Schotel-water. Eluvies culinaria.

Schots. Ineptus, incompositus, bardus, absurdus. *ital. sciocco.*

Schotselick. Ineptè, absurdè.

Schotte van melck. *germ. sax. fris. sicamb.* Serum lactis.

Schotter. *Fland.* **j.schutter.**

Schoude/ schaude/ schouwe / schauwe. Caminus, fumarium, caminus effumatorius, infumibulum, fumale, vaporarium. *chaude gall.* calidus *dicitur.*

Schoude / schouwe. Culmen summum domus. *Virgil. Etiam summa procul villarum culmina fumant.*

Schoude.j.schouwe. Specula.

Schoud-berd. *Fland.* **j. schutsel.** Pluteus foci.

Schoud-boesem.i.schoud-mantel. Sinus cami-

camini.
ſchoud-geld. Exactio in caminos, cenſus qui per focos ſolvitur.
ſchoud-hanghel.i.hanghel. Climacter.
ſchoud-mantel.i.mantel van de ſchoude.
ſchoud-pijpe. Fumarium, tubus fumarius, tubus foci.
ſchoud-ſteen.i.ſchoude. Caminus.
ſchoud-veger. Scoparius caminorum, repurgator infumibulorum.
ſchoud-verwe. Color fuligineus, impluviatus.
ſchouden/ſchouwē. Aqua calefacere, calida perfundere, calida abluere ſive abradere. *gal. eſchauder. ital. ſcaldare.* i. calefacere, fervere, bullire.
ſchoud-heet. Fervens, fervidus.
ſchouden het verckẽ. Calida perfundere & glabrare ſuem mactaram. *ang. ſcalde.*
ſchoudelinck.i.braed-vercken.
ſchoud/ſchuldt. Debitum, culpa.
ſchoud-heet/ ſchoud-heyd / ſchoud-heeſcher/ ſchuld-heys. Prætor, præfectus prætorio, quæſtor parricidij, judex quęſtionis, conſul, præſidens inter judices. *vulgò* ſcultetus : *quod jus debiti petat ſive exigat: quaſi dicas*, juſſor & imperator debitorum & obligationum: ſive culpę & pœnæ pro noxis exactor. *dicitur &* **ſchuld-heys** / *nempe* noxæ debitive exactor, qui pœnas irrogare & multas expoſcere ab ijs qui deliquerunt, ſolet. *Adr. Iun.*
ſchoud-heet-ſchap. Prætura, officium ſive dignitas prætoris.
ſchoudigh. *vetus.* **i.ſchuldigh.**
ſchouder. Humerus, armus, ſcapula. *germ. ſchulter. ſax. ſchulder. ang. ſchoulder.*
ſchouder-gheſpe. Spinter, fibula humeraria.
ſchouder-bladt/ſchouder-been. Scapulæ, ſcoptula operta, Scapulæ, oſſa quæ à tergo incumbunt, oſſa humeraria.
ſchouder-boghe. Armus.
ſchouder-kapprupn. Humerale.
ſchoud. *holl. Fland.* **i.ſchoud heet.** Prętor.
ſchoverlick. *holl.* **i.ſchaverdijne.**
ſchouw. *vet.* **i.ſchouwe.** Contuitus, us.
ſchouw. Terriculum, terriculamentum.
ſchouw. Agreſtis, indomitus. & Pavi[...] & Fugiens.
ſchouw. Conſternatus, exſternatus.
ſchouw / ſchouwachtigh / ſchouwi[...] peerd. Equus pavidus, meticuloſus, p[...] trepidus, prętrepidans.
ſchouwen/ſchuwen. Vitare, devitare, e[...] tare, fugere, defugere, fugitare, ſubt[...] fugere, cavere. *vulgò* ſcuvare. *ital. ſci[...] re, ſcifart, ſchifare. hiſp eſquivar. ang. eſche[...]*
ſchouwigh. Vitabundus, vitans. & Pa[...] dus, exterritus.
ſchouwelick. Horridus, horribilis.
ſchouwe.i.ſchoude. Caminus.
ſchouwe. Contuitus, us.
ſchouwe/ſchouw. Specula, pharus. & Tu[...] ris.
ſchouwe. *holl. friſ.* **i.pleyte.** Stlata.
ſchouwen. *vetus.* Monſtrare, demonſtra[...] ſignificare, hortari, exhortari. *ang. ſhe[...]*
ſchouwen. Videre, ſpectare. & Luſtrare.
ſchou-bergh. Specula.
ſchouw-plaetſe. Theatrum, viſorium.
ſchouw-ſpel.i.ſpel. Ludi, ſpectacula.
ſchouw-ſpeler. Hiſtrio, ſcenicus.
ſchouw-toren. Specula, pharus, turris ſpe[...] culatoria. *gal. eſchauguette.*
ſchouwt. *vetus.* Speculator, epiſcopus. [...] Præfectus, prętor.
ſchrabbe. Vibex, cicatrix, vulnus, ſignu[...] vulneris, inciſura, inciſio levis facta u[...] guibus, clavis, aciculis, ſpinis, alijſqu[...] ſimilibus.
ſchrabbe ſtrepe. Litura.
ſchrabben. Scabere, ſcalpere, radere, raſita re, incidere unguibus, aciculis, ſpinis &c. & Leviter vulnerare.
ſchrabben den viſch. Deſquammare piſ cem. *ang. ſcrape.*
ſchrabben yemands tonghe. *adag.* **i. w[...] halen.** Examinare incautum.
ſchrab-mes. Scalprum.
ſchrabber. Raſor.
ſchrabber. Radula, ſcalprum.
ſchrabſel. Raſura, ramentum, ſtrigmentum.
ſchraeffen. *fland.* Radere, raſitare.
ſchraeffelē. Corradere, coacervare, verrere.

ſchraeſ-

Schraeffeler. Corrasor. & Baiulus, cerdo. & Lucrio.

Schraeffelinghen. Analecta.

Schrage. Fulcrũ, tripus, trapezophorum, subex mensarius: tibicen, columellæ sive pedes quibus imposita mensa sustinetur furca.

Schraghe. Proclinantia utrinque ligna cum tertio transversario supernè immisso, *quod genus* capreolos *Latini vocant & nos hodie* schrage. *Iust. Lips.*

Schraegh-stoel. *sicamb.* **j. drypoet.** Tripes.

Schraegen/schaetsen der timmerlieden. Canterij.

Schraeghen.j.ondersetten. Fulcire.

Schrael. *holl.* **j.ranck.** Gracilis, tenuis.

Schrael-ruydigh. Squalidus.

Schraepen. Radere, corradere, scalpere, scabere. *ang. scrabe.*

Schraepe. *sax. fris.* **j.ros-kam.** Strigilis.

Schraepel.j.snipperlingh.

Schraepel. Macer, pertenuis.

Schramme.j. schrabbe. Vibex cicatrix: signum vulneris.

Schramme.j.barlaffe. Vulnus cęsim inflictum.

Schrancke/schrencke. Statumen, pedamentum, Clathrus, clathrum, lignum aut ferrum, quo transverso aliquid clauditur aut munitur.

Schrancke. Conceptum, vallum, septum: carceres in circo, repagulum.

Schrancke.j.schraege. Fulcrum.

Schrancken/schrencken. Clathrare, clathris aut cancellis claudere: invicem implicare.

Schrancken. Grallatorio gradu incedere: & Varicare, varicari. & Cancellatim locare. & Ex transverso ponere.

Schranckel-beenen. Varicare, ingentes passus facere.

Schranckel-beenen. *sax. sic.* Incoxare, cossim insidere, complicatis pedibus sedere.

Schrancken.j.stibberen.

Schranckeler/schranckelbeen. Varus.

Schrand. *sax. sicamb. fris.* Acer subtilis: vafer, sagax: & Subacidus, subacidulus.

Schrantse / schrante. *sicamb.* **schantse/ mutsaerd.**

Schrantse / schrants-korf. j. schantse/ schants-korf.

Schrantse. *vetus.* Fractio, comminutio, ruptura, scissura.

Schrantsen. Frangere, rumpere, laniare, frendere. & Mandere, dentibus frangere. & Comminuere, dentibus conficere cibum. & Popinari, heluari, commessari.

Schrantsen. *fland.* **j.schantsen.** Emunire.

Schraepen.j.schraepen.

Schrappen/schreppen. Scarificare.

Schraven. *vetus. fland.* **j.schrabben.**

Schreck.j. schrick. Tremor.

Schrecken.j.schricken. Tremere, &c.

Schrede. Passus, gradus.

Schrede.j. ijs.voeten.

Schredelinck.j.scherdelinck.

Schreeuw/ ghe-schreeuw. Screatus. & Clamor, exclamatio, vociferatio.

Schreeuwen. Screare, exscreare. & Clamare, exclamare, clamorem edere, vociferari. *gal. escrier, crier. ang. shrike, crye.*

Schreeuwinghe.j.schreeuw.

Schrey/ghe-schrey. Clamor. & Fletus, ejulatus.

Schreyen. Clamare, clamorem edere. & Flere, lachrymari, ejulare.

Schreyssel. Lachrymæ.

Schrencke / schrencken. j. schrancke/ schrancken.

Schrepel. Macilentus strigosus.

Schrepen. *fland.* Radere.

Schreppen/schrappen. Scarificare, scalpello aperire. *germ. scherpfen.*

Schrep-koppeken. Cucurbitula.

Schreve. Linea, norma. & Terminus. **buyten schreve.** Vltra terminum, ultra modum, extra ordinem.

Schreve wijns. *andwerp.* **j. iijj. gelten/ ofte vijf.potten.**

Schrick. Tremor, terror, horror, formido, pavor.

schricken. Dissilire, absilire, subsilire, prosilire.

ſilire. & Gradi, tranſgredi, prętergredi: & Tremere, pavere, exanimari. & Exanimare.

Schricken. Latè divaricatis pedibus currere. *Becanus.*

Schricken. *Fland.* **j. ſchrijden.** Paſſum facere.

Schrick-ſchoenen. *Fland.* **j. ſchaverdijnt.**

ſchricken-bergher/ ſchrencken-bergher/ ſchrecken-bergher. Denarius, decem aſſes: numus decuſſe X ſignatus: numus *ſive* groſſus Saxonicus novus: numus quatuor ſtuferorum: *Convenit (inquit Iunius) denarius ferè cum* angelico, *quem ab angeli typo Germania ita nominat, ſive* ſchrickenbergio.

ſchrickel-dagh. Dies intercalaris, embolimus, dies qui quarto quolibet anno intercidit & interſeritur, dies intercalator, inſititius.

ſchrickel-jaer. Annus biſſextus, biſſextilis, intercalaris, intercalarius. *à* **ſchricken** / *quia ſeries feſtorum immobilium anno biſſexto immutatur, prætereundo tranſiliendoque unum diem. Vox autem Latina* intercalaris, *à diverſa ratione nomen habet, nempe ab* intercalato; *hoc eſt, inſerto uno die ſub finem februarij.*

ſchrickel-maend. Menſis intercalaris, Februarius.

ſchrickelick/ ver-ſchrickelick. Horridus, terrificus.

ſchrift/ gheſchrift. Scriptum, ſcriptura.

ſchrift-ghe-leerd. Literatus, ſcripturæ peritus.

ſchrift-ghe-leerd/ ſchrijver. Scriba, Iudæorum doctor.

ſchriftelick/ verclaeren. Scripto ſive ſcriptura, literis ſive per literas declarare.

ſchriftoris. j. ſchrijf-koker.

ſchriftuere. Scriptura, ſcriptum. *gal. eſcrit, eſcriture. ital. ſcritura. hiſp. eſcritura.*

ſchriftuere int recht. Libellus.

ſchrijde/ ſchrede. Paſſus, gradus.

ſchrijd-beenen/ ſcherde-beenen. Grallare.

ſchrijden. Paſſim facere, grallare, varicare, varicari.

ſchrijdelinck. j. ſcherdelinck.

ſchrijf-boeckſken. Brevis, breve, condit[...] li, pugillares, adverſaria, libellus co[...] ctaneorum.

ſchrijf-berd. Tabella deletilis.

ſchrijf-berd. Pluteus. & Abacus.

ſchrijf-enckt. Atramentum librarium, ſ[...] ptorium.

ſchrijf-ghe-touwe/ ſchrijf-ghe-tuygh. [...] Theca calamaria.

ſchrijf-haeck. j. winckel-haeck. Norma, [...] gula, inſtrumentum fabrile, quo ſtruc[...] ræ longitudo & anguli explorantur, [...] creta aut rubrica ſignantur.

ſchrijf-kamer. Tablinum.

ſchrijf-koker. j. koker.

ſchrijf-laede. Graphiarium, theca calam[...] ria, ciſtula ſcriptoria.

ſchrijf-meſken. j. penne-meſken.

ſchrijf-papier. Charta epiſtolaris.

ſchrijf-penne. Calamus ſcriptorius.

ſchrijf-priem. Graphium, ſtylus.

ſchrijf-ſchaelie. Palympſeſtus.

ſchrijf-tafel. Tabula, album, pugillare.

ſchrijf-tafelkens. j. tafel-boeckſken.

ſchrijf-veder. Calamus ſcriptorius.

ſchrijne. Scrinium, arca, ciſta. *germ. ſchrei[...] gal. eſcrine. ital. ſchrigno. hiſp. eſcino. an[...] ſcryne.*

ſchrijne. j. doot-kiſte. Capulus.

ſchrijn-hout. Lignum ſcrinarium.

ſchrijn-maecker/ ſchrijnwercker. Scrina[...] rius.

ſchrijn-werck. Opus ſcrinarium, opus in[...] teſtinum, ad ornatum ædium ex lign[...] confectum.

ſchrijn-wercker. Scriniarius, capſarius [...] capſarum opifex, clinopegus.

ſchrijven. Scribere, conſcribere, ducere li[...] teras, pingere literas. *germ. ſcreyben. gal[...] eſcrire. ital. ſerivere. hiſp. eſcrevir.*

ſchrijver. Scriba, ſcriptor, graphiarius, [...] amanuenſis, tabularius, librarius.

ſchrijveyn. Scriba, graphiarius.

ſchrincken. *vetus. fland.* Contrahere, retrahere. *ang. ſchrincke.*

ſchrinde/ ſchrunde. *vetus.* Rima.

ſchrinden. Agere rimas, findi.

ſchrobben. Scalpere, ſcabere, fricare, radere,

e,raſitare. & Corradere,acervare. *ang.* *ſcrape.*

robben / reeuwen. Peſte infectos curare.

robber. Scalptor,raſor,corraſor.

robber. *holl.* j.ſchraeffeler : & dief-lepper.

robber. *holl.* Homo vilis, nequam, nullius pretij.

robber.j.reeuwer. Veſpillo,pollinctor.

roeve/vyſe. Cochlea,lignum ſive ferrum erectum ſtrias habens paulatim adſcendentes , quod dum vertitur attolit aut dimittit præli trabem. *ſax.ſchruve.* *ang.eſcrove.*

roeven / vyſen. Vertere ſive torquere cochleam.& Subigere,ſubagitare.

roeven. Foſſas ducere metallicas. *ſax.* *ſchroffen.*

roſt.j.ſchorſt.Scabies.

rompe/ſchrompele.Ruga.

rompelen. Rugis criſpare,corrugare.

rompeligh.Vietus. ſchrompelighe appelen. Mala panucia,vieta.

ronde. *germ.ſax.ſicamb. Fland.* j. klove. Fiſſura,rima.

ronden. *germ.ſax.ſicamb.Fland.* Findi,rimas agere.

roode/ſchrope. Segmen,reſegmen,pars abſciſſa : & Faſcia : & Pagella , ſegmen chartaceum, ſceda , philura. *angl.* *ſchrowe.*

rooden/ſchropen. Mutilara, truncare, curtare, decurtare, amputare, præſecare, reſecare, circumcidere. *angl. ſchreade.*

rooden het gheld. Circumcidere nummos,accidere monetam,arrodere.

rood-yſer.Scalprum.

rooder. Putator,reſecator.

rodder. *ſicamb.* j.ſnyder.Sartor.

rooder van geld.Acciſor monetę.

rooder. *ger.ſax.ſic.* j.hornbedor.

roodinghe. Reſectio, mutilatio, amputatio.

roodſel.Præſegmen,reſegmen.

roodelinck/ſchropelinck.Reſegmen.

room,Horror,

ſchroomen.Horrere,horreſcere,abhorrere, abhorreſcere,exhorreſcere.

ſchroominghe.Horror,pavor,tremor.

ſchroomeniſſe.Horror.

ſchroomelick. Horridus,horrendus,horribilis,abominandus.

ſchroomigh.Horridus,horribilis.

ſchroomſel/ſchroomte.Terriculamentum terriculum.& Hortor,pavor.

ſchroopen.Dirumpere.

ſchroſſen.Convivari.

ſchruyve. *zeland.* Scurra,nebulo.

ſchrunde.j.ſchrinde.

ſchubbe van den viſch.Squama.

ſchubbe/ roofken van de wonde. Cruſta vulneris.

ſchubben des hoofds. Furfures capitis, porrigo.

ſchubachtigh.Squamoſus.

ſchubben den viſch. Deſquamare piſcem, ſquamis exuere.

ſchudde. *vetus.* j.gaffel.Furca.

ſchudde.Homo vilis,ignavus,vappa,nebulo,ſcurra.& Mendicus. & Furcifer,dignus furca ſive patibulo.

ſchudden. Quatere, quaſſare, agitare,vibrare,concutere,quatefacere.*ger.erſchutten,gal.eſcover.ital.ſcuotere.hiſp.ſacudir.ang.* *ſhak.*

ſchudden/ ſchudderen/ beven. Tremere, horreſcere,inhorrere.

ſchudden. *ſicamb.* j.ſtorten.Fundere.

ſchudden van koude. Horrere,& laborare febribus.

ſchudden het hoofd. Quatere caput. & Abnuere,ſigno capitis aut alio nutu negare,renuere.

ſchudde-bollen. Iactare caput, motitare, quatere,quaſſare,agitare caput.

ſchudde-bollen van lacchen. Concuti cachinnis.

ſchuddinghe.Quaſſus,us: agitatio.

ſchuddinghe.Horror,tremor.& Horror febris,horrida febris, quercera febris.

ſchuddelingen van de tafel.Analecta.

ſchudderen. *ſicamb.* j.ſchudde-bollen. Cachinnari.

ſchuecke.j.ſcheucke, Meretrix.

ſchuere. Horreum, granarium. Scuria *pro horreo legitur in lege Salica Francorum. Herm. Com. Nuenar.*

ſchuere van den haeſe. i. gheraemte.

ſchuer-ære. Area.

ſchueren-ęre. Area.

ſchueren. Fricare, defricare, tergere, extergere, detergere, nitidare, nitidum facere. & Terere, atterere. *gal. eſcurer. ang. ſcowre.*

ſchueren. *metaphor.* Fallere, decipere aliquem, dolis circumvenire.

ſchuer-ſand. Glarea.

ſchuerſteen. Tophus. *lapidis friabilis genus detergendis ſordibus apti.*

ſchuer-vodde. Penicillus.

ſchuffel. *ſax: ſic friſ.* **i. ſchupffel.** Pala.

ſchuperen. Forire.

ſchuperer. Foriolus.

ſchuperinghe. Foria, orum: excrementa ſive ſtercora liquida: alvi profluvium, ſive proluvium.

ſchupffel/ſchoeffel/ſchuppe. Pala radula, batillus. & Spatha, ligula ſive lingula. *ger. ſchauffel. ſax. ſchuffel. ang. ſchovel.*

ſchupffelen. Pala radere ſive vertere. & Labi, prolabi.

ſchupffel-ſchapp*r***aepe.** Paraſitus, colax, gnatho, menſarum aſſecla, Muſca, reliquias omnes ciborum detergens.

ſchupffeler. *holl.* Paraſitus.

ſchupffel. *ſicamb.* Infurnibulum.

ſchupffel. Fiſtula. *ital. ſuffola.*

ſchupffelen. Sibilare. *vulgò* ſifilare. *gal. ſiffler, ſibler. ital. ſuffolare. hiſp. ſiluar.*

ſchupvelinghe. Sibilus.

ſchupfflet/ſifflet. Fiſtula.

ſchupffen/ſchupffelen. i. ſchupven. Fugere, labi, prolabi. & Propellere.

ſchupf-yſer. Obex, peſſulus ferreus: vectis remiſſarius.

ſchupf-karre. *ſax. ſicamb.* **i. kruy-wagen.** Vehiculum truſatile.

ſchupf-lade. Capſella truſatilis, capſa pendula.

ſchupf-venſter. Feneſtra truſatilis, remiſſaria.

ſchupffelachtigh. Lubricus.

ſchupf-wt/ ſchupf-wl. *ſax. ſic. friſ.* Bu[bo], bubo. *ſax. ſchuffuth.*

ſchupffelioen/ſchoffelioen. Peniculus [...]narius. *gal. eſcovillon.*

ſchupl. Aphthæ, oſcedo, ulcuſcula qu[ibus] infantium ora ulcerantur: inflamm[atio] in ſummo ore infantium latitans.

ſchupl. *ger. ſax. ſicamb.* i. morbus quo pa[la]tum & gingivæ equorum præ n[imio] ſanguine intumeſcunt, *Geſner.*

ſchuplen. Latere, latitare, deliteſcere.

ſchuplen. *Fland.* Leviter dormire, d[or]ni[tare].

ſchupl-hoeck. Latebra, latebrę, latibu[lum], inſidiæ.

ſchupl-toren. Specula. & Inſidię.

ſchupl-winckel. i. ſchupl-hoeck.

ſchupl-winckel-ſpel. i. borgh-ſpel.

ſchuplinghe. Latibulum, latebra.

ſchuym. Spuma. *ger. ſchaum. gal. eſcume. [ital.] ſpuma, ſchiuma. hiſp. eſpuma. ang. ſki[m]. ſcomme.*

ſchuym van metael. Scoria, fæces m[eta]li: ſpurcities, retrimentum, recrem[en]tum, ſtercus, palea æris.

ſchuym van ſilver. Helcyſma, ſcori[a in] argento, fæx argenti.

ſchuym van boeven. Fæx perditorum [ho]minum, quiſquiliæ, homines nihili, [al]luvies nebulonum.

ſchuym-becken. Spumas ore agere.

ſchuym-boeve. Scurra, nebulo, nequa[m], homo perditus. & Paraſitus.

ſchuym-dichte. i. ghe-ſchuymde dich[te]. Cento.

ſchuym-ſpaen. Spatha, rudicula, ligula.

ſchuym-woord / ſchuym-termijn. [Vox] non vernacula, aliunde petita & imp[ro]pria.

ſchuymen. Spumare, ſpumas agere, [ſpu]meſcere.

ſchuymen/broemen. Deſpumare. & P[ara]ſitari.

ſchuyminghe. Spumatus, us.

ſchuymachtigh. Spumoſus.

ſchuymer. Spumans. & Deſpumans.

ſchuymer. Paraſitus, muſca, gnatho. Quadruplator, delator, ſycophanta.

chuymigh. Spumoſus.
chuym. *holl.* Tranſverſus, obliquus.
chuyre. j. ſchuere. Horreum.
chuyte. Lembus, lenunculus, navigiolum, cymba, alveus, linter.
chuycken boot. Scapha, phaſelus, navicula, lembus, acatium.
chuyt-voeve. Lintrarius.
chuyt-trecker. Helciarius.
chuyt-voerder. Lintrarius, portitor, vector.
chuytenaer. Vector lintrarius.
chuyven. Loco movere, permovere, verrere, protrudere, pellere, propellere, provoluere, voluere: *&* Loco moveri, labi, prolabi, recedere. *ital. ſchiffare. hiſp. eſquivar. ang. ſhove, ſhifte.*
chuyven de gordijnen. Cortinas contrahere, provoluere.
chuyver. *vetus.* Scurra, hiſtrio.
chuyver/ ſchuver. *ſax. ſicamb.* Infurnibulum pala.
chuyverdijnen. j. ſchaverdijnen.
chuld/ſchoud. Debitum, nomen, æs alienum, æs mutuo datum vel acceptum, creditum,
chuld/ſchoud/ miſdaed. Culpa, peccatum, noxa, reatus.
chuld ende weder ſchuld. Æs alienum & æs ſuum.
chuld be-talen. Nomen diſſoluere.
chuld met ſchuld be-talen. Verſuram facere, æs alienum alieno ſolvere, verſura ſolvere.
chuld-baer. Culpabilis, reus, ſons.
chuld-bode. j. kluyver. Exactor.
chuld-brief. Chirographum, ſchedula quam debitor creditori dat: tabulæ, nomen, obligatio debitoris.
chuld-heere. Creditor.
huld-heys. j. ſchoud-heet. Prætor, noxę, debitive exactor: qui pœnas irrogat & multas expoſcit ab ijs qui deliquerunt. *Adr. Iun.*
chuld-heyſcher. Creditor, qui debitum exigit.
chuld-keer. Verſura.
chuldenaer. Debitor, obæratus, nomina.
Schuldigh. Debens, ære alieno obſtrictus. *&* Reus, culpabilis, obnoxius, ſons, alicuius facinoris.
Schuldigh zijn. Debere, eſſe in ære alieno, teneri.
Schuldigh oft miſdaedigh zijn. In culpa eſt culpam rei ſuſtinere, culpæ aut crimini ſubjici, teneri, obnoxium eſſe.
Schuppe. Pala, ligo, rutrum.
Schuppe/ vier-ſchuppe. Batillus.
Schupken/ ſalf-ſchupken. Ligula.
Schuppen. Pala ſive ligone eruere aut proruere.
Schuppen. Protrudere, propellere, repentè expellere, repellere, ejicere.
Schuppen. Supplantare decipere, doloſè aliquem ſuo munere movere.
Schuppen yemanden uyt zijnen ſtoel. Deturbare aliquem è ſede.
Schup-ſtoel. Sedes qua quis ſubitò expellitur deturbaturque.
Schuere. j. ſchuere.
Schurſt. j. ſchorſt.
Schut. Defenſio, protectio.
Schut/ſchot/ſchut-kope. Septum, locus concluſus, intercluſio, incluſio.
ſchut/ſchutte. Cuſtodia libera.
ſchut/ſchutte. *germ. ſax.* j. bol-werck. Agger.
ſchut/ſchutte. *ſax. ſic.* j. ſchutter.
ſchut/ſchutte. *campin.* j. koe-vanger.
ſchut. *vetus.* j. gheſchut. Telum, jaculum, *à* ſchieten.
ſchut-ghe-veerd. Iacula, jaculatio.
ſchut-ghe-veerd houden. Iaculari in hoſtem.
ſchutten. Pellere, propellere, pulſare, avertere, arcere.
ſchutten den ſlagh. Ictum avertere, repellere, excipere, recipere clypeo, gladio, *&c.*
ſchutten den wind. Injuriam venti excipere.
ſchutten / op-houden. Siſtere, remorari, impedire, obſtare.
ſchutten/ be-waeren. Cuſtodire.
ſchutten/ beſchermen. Defendere, tueri.
ſchutten. Sepire, interſepire, intercludere, occlu-

occludere, claudere, ſerare, obſerare, vallare, obſtruere. *ang. ſhut.*

Schutten de beeſten/int ſchut oft ſchot doen. Pecus ſubſiſtere, ſiſtere, in ſeptum agere, includere & pignoris loco retinere, capere & detinere pecus alienum.

Schutten op ſijn tanden. *adag.* Nihil moveri maledictis. *q.d.* dentibus avertere. *metaphora à lupis ſumpta, qui dentibus ictus & verbera avertunt.*

Schut-berd. Aſſamenta tenuiora interſeptis apta.

Schut-dack.j.loove. Projectura.

Schut-gaeten. Clathri, clathra, cancelli.

Schut-kove. Septum ferarum, retinacula beſtiarum.

Schut-mael. Iactus teli, jactus ſagittæ, jaculi emiſſi ſpatium.

Schutſel. Paries intermedius, coaſſamentum, opus inteſtinum, ſublicium, interſeptum, ſepimentum, ſeptum, obſtaculum, objectaculum, obex.

Schutſel. j. ſcherm-berd / ſcherm. Pluteus.

Schutſel tegen de ſonne. Vmbraculum.

Schutſel van den bie-korf. Propolis, gluten quo alvei oras compingunt apes. & frigoris injuriæque omnes aditus obſtruunt.

Schutſel aen de deure. Diathyrum.

Schuttinghe. Interclusio, incluſio, clauſura, retentio, ſtatio ferarum, ſeptum.

Schuttinge. Excipula, ſeptum vimineum in profluente aut undis, piſcium inſidiæ.

Schutter. Sagittarius, jaculator, arcitenens.

Schutters-hof. Campus jaculatorius, circus ſagittariorum.

Schutterije. Collegium jaculatorum, agmen, claſſis, ſive congregatio ſagittariorum.

Schuttel. *ſicam. holl.* **j. ſchotel.** Scutella.

Schuven.j. ſchuyven.

S E

Sebberen.j. ſabberen.

Sech. *ger. ſax.* Convivium, ſympoſium.

Sechen. *germ. ſax.* Convivari, compo[...]

Sech-gheſelle. Convivator epularis, [...] meſſator & compotator.

Seck. *zeland.* Carex. *ang. ſegges.*

Seckel. *germ. ſax. ſicamb.* Sacculus, cr[...]na, marſupium.

Secreet/ſecretaris. *&c. vide in Appen[...]*

Sede. Mos, ritus, conſuetudo. *ger. ſitte[...]*

Sede-baer/ſed-baer. Modeſtus, moru[...]

Sede-leere. Ethice, ethica, ſcientia m[...]lis.

Sedigh. Modeſtus, moratus, mitis, [...]poſitus, tranquillus, ſedatus.

Sedigheyd. Modeſtia.

Sedighlick. Modeſtè.

Sédele. *per ſyncopen* **ſele.** Sedile.

Sedert/ſindert/ſind. Poſtilla, poſtq[...] poſteà.

Sedert dien tijdt. Ab illo tempore [...] quo: ex eo tempore quo: à tempor[...]lo. *ang. ſince ſins.*

Seduwaer. Sedoaria.

See. Mare, ſalum, ſal, æquor, pelagus[...]tum, pontus, *Dicitur Becano* **see** *q. d[...] ſive* **ſiede:** *quod mare ſemper bullire videa[...] ſicut fretum à fervendo. ang. ſea.*

See. Stagnum, lacus. *germ ſee.*

See-ajuyn. Scilla, *q.d.* cæpe marinum[...]

See-angſt. Syrtis.

See-beete. Beta marina: *betæ genus locis[...] noſis circa mare proveniens.*

See-bieſe. j. dobbert. Mariſcus, juncus [...]vis.

Seeboeſem. Sinus, littus incurvum q[...] mare complectitur.

See-braeſſem. Aurata, orata. *vulgò* pr[...]mus marinus.

See-brand. Flamma marina.

See-diepte. Pelagus, altum maris.

See dijck. Agger marinus, agger ad[...]ërcendum maris impetum congeſtus

See-drifte. Merces in mari natantes, [...]ces naufragorum.

See-enghde. Fretum, maris anguſtiæ.

See-ghe-buerigh. Maritimus.

See-God. Neptunus.

See-gras. Alga, ulva, fucus marinus.

See-haen. Cuculus, *vulgò* gallus mar[...] piſ[...]

piſcis globio congeriet.
-haven.j.haven.Navale,portus.
-hond. Phoca,canis marinus,belua marina,canum more coiens,atque in terra terreſtrium animalium ritu pariens. & Vitulus marinus : belua marina corio & pilis tecta, inſtar vituli vel bovis mugiens.
-hoorn.j.ſee-ſlecke.Cochlea.
-kaerte. Charta nautica, tabula hydrographica.
-kalf.j.ſee-hond.
-kant.Littus,ora maritima.
-kappe. *ſax. ſicamb.* Penula gauſapina habitus nauclerius.
-katte.Lolligo.*q.d.* cattus marinus:*piſcis genus.* ſpaenſche ſee-katte.Sepia.
-klippe.Scopulus.
-kompas.j.kompas.
-koninck. Mullus barbatus. *vulgò* rex marinus : piſcis maximæ nobilitatis & gratię,maximiq́ue pretij.
-koſten/ſee-kuſten. Maris limites,limites maritimi, regiones maritimæ, oræ maritimę.
-kreft. Aſtacus,cammarus,cancer marinus.
-krijgh. Naumachia,bellum claſſicum, navale.
-krijghſ-man. Miles claſſiarius, claſſicus,epibates.
-kruyd.j.ſee-gras.
-land. Cadanonia,ſcandia. *vulgò* ſelandia.*q.d.* terra maritima.
-man. *vet.* Nauta,nauclerus.
-merck/bake. Specula, pharus, *q.d.* ſignum marinum.
-mos.Muſcus marinus.
-moſſchel.Buccina,concha marina.
-neſtelen.Alga marina.
-oever.Litus maris.
-oorloghe.j.ſee-krijgh.
-palinck.j.kongher-ael.Congrus.
-peerd. Hippopotamus, equus fluviatilis.
-rootſe.Promontorium.
-rooven. Piraticam exercere.
-roover.Pirata,prædo marinus.
ſee-roovers ſchip. Navis prædatoria,navis piratica, paro, myoparo, piraticus myoparo.
ſee-rooverije.Piratica.
ſee-ſchip.Navis marina.
ſee-ſchuym/viſch-been. Sepium, teſtum, ſolidum illud quod in ſepia continetur, quo aurifices utuntur. *Adr.Iun.*
ſee-ſchuym. Haloſachne,ſpuma arida maris, lanugo maris,ſaliſpuma,ſalſa aſpergo.
ſee-ſieck.j.ver-ſeeuwt.Malacus.
ſee-ſieckte.Nauſea marina,malacia.
ſee-ſlecke.Cochlea.
ſee-ſnoeck.Lupus piſcis,lupus marinus.
ſee-ſpeck.j.meer-ſwijn. *q.d.* laridum marinum.
ſee-ſpinne/meer-ſpinne.Sepia piſcis.
ſee-ſtad. Vrbs marina , opidum maritimum.
ſee-ſtilte/kalm. Malacia,tranquillitas maris,pellacea.
ſee-ſtorm.Procella.
ſee-ſtrande/ſee-ſtranghe. Litus, ora maris.
ſee-ſwaeluwe. Hirundo marina : *piſcis qui veſpertilionem magnitudine ac maculis alarum æmulatur.*
ſee-tonne.j.baecke.Specula.
ſee-vaerd. Navigatio marina, curſus marinus.
ſee-vaerder.Nauta.
ſeer-verwigh. Thalaſſicus, marinus, cæruleus.
ſee-viſch. Piſcis marinus, pelagius,æquorinus.
ſee-vooght.j.ammirael. Præſes aquarius, prefectus maris,Thalaſſiarcha.
ſee-vooghdije.j.ammirael-ſchap.
ſee-waeter.Aqua marina.
ſee-wijf/maer-minne. Siren.*q.d.* mulier marina.
ſee-wolf/ſnoeck.Lupus piſcis.
ſee-winde. Soldanella herba,crambe thalaſſia,braſſica marina,convolvulus marinus.
ſee-wonder.Monſtrum marinum.
ſeeſch.j.ſeewſch.Marinus.

ſeecke. *fland.* **j.ſeycke.** Vrina.
ſeeckel.j.ſickel. Secula, falx.
ſeel. Funis ureſtis, vinculum ſtupeum. *ſax. ſebel.* **ſeelken.** Funiculus, teſticula.
ſeel-baſt. Chamædaphne, laurus puſilla.
ſeel-danſſe / ſeel-gangher. j. koorden-danſſer. Funambulus, funirepus, neurobata: qui per extentum funem incedit.
ſeel-draeyen. Torquere reſtes, funes.
ſeel-draeyer. Reſtio.
ſeel-rijs. Alcea, maluæ ſilveſtris genus cujus caules cortice cannabino veſtiuntur. *germ. ſebrijß.*
ſeelen. Ligare fune.
ſeelt-viſſe. Tinca piſcis. *germ. ſchley.*
ſeem. *ſicamb.* **j.barbeel.** Mullus.
ſeem/honingh. Mel. & Mel ſecundarium, vilius, preſſum, mel è preſſis favis.
ſeem-koeck. Placenta, dulciarium è melle, farina, &c.
ſeem-honigh. *holl. friſ.* **j. maeghden honigh.**
ſeem-ſtrijcken. Blandiri, adulari.
ſeem-ſtrijcker. Adulator, aſſentator.
ſeemken/ ſeemen koeckſken. Cruſtulum mellitum.
ſeemen. Melleus, mellitus.
ſeemen. Linere ſive imbuere melle.
ſeem/ſeemſch-leder/ ſeemen-leder. Aluta, pellis mollior, flava, mellina ſive mellea: *hujuſmodi enim colorem plerumque alutæ & pelles hœdinæ probe præparatæ referunt. ger. ziemſch, zemiſch. ſax. ſemiſch. gal. ſam.eau, chameau.*
ſeem-touwer/ ſeem-bereyder. Alutarius, pellium tenuiorum concinnator.
ſeen. *ſicamb.* **j. ſenuwe/ſene.**
ſeende/ſende. Synodus, concilium.
ſeepe. Sapo, ſmegma, mattiaca pila. *germ. ſeipffen. gal. ſavon. ital. ſapone, ſavone. hiſp. xabon. ang. ſope.*
ſeep-aſſchen. Cineres ſmegmatici, ſaponarij.
ſeep-ſieder. Smegmatopœus.
ſeepen. Sapone linere, ſmegmate ungere.
ſeep-kruypt. Saponaria, herba fullonia ſtrubij genus. *herba quæ, ut ſmegma, eluendis maculis adhiberi ſolet.*
ſeep-ſop. Aqua ſaponaria.
ſeer. Vlcus ſcabies. *ang. ſore.* **Quaed[...]** Vlcus Chironium, ulcus Telephium, ma[...]lignum, tetrum, verminoſum.
ſeer/ſeerken. Cruſtula vulneris ſive ul[...]
ſeer. Dolor, ægritudo, hulcus, vulnus.
ſeer/ſeerigh. Dolens, ſaucius, læſus.
ſeer doen. Dolere. & Dolore afficer[...]dere, ulcerare, urgere.
ſeeren. *vetus.* **j.ſeer doen.**
ſeerigh/ ſeerlick. Exulceratus, ſcabi[...] læſus, ſaucius, dolens. & Mœſtus.
ſeerigheydt. Exulceratio, ſcabies. & Do[...]lor. & Triſtitia.
ſeerlick.j.ſeerigh.
ſeer. Valdè, vehementer, admodum, mul[...]tum per quam, plurimum, magnoperè, multoperè, oppido, apprimè, pre & p[...] *in compoſitione: ut* **ſeer groot/ ſeer la[...] ſeer ſcherp / ſeer dorre.** Prægrandis, prelongus, peracutus, peraridus. *g[...] ſeher.*
ſeer gaen.j.raſch gaen. Properare.
ſeerſte. Maximè, vehementiſſimè. **Om[...] ſeerſte loopen.** Certare curſu, conte[...]re curſu.
ſeever. Saliva, oris pituita, oris excrem[...]tum.
ſeeveren. Salivare, pituitam oris emitt[...] ſalivam facere, ſtillare, pituitam ex [...] ſputare.
ſeever-boeſem. Salivarium.
ſeever-doeck. Salivarium.
ſeever-wortel. Pyretrum, herba ſalivari[...]
ſeeveringe. Saliva, ſalivarum defluxus.
ſeeuwe. *vetus.* **j.ſee.** Mare.
ſeeuwſch/ſeeſch. Marinus, æquoreus.
ſeeuwſche boone. Fabula, phaſelus min[...] faſeolus, bona Zelandica *Romb. Dodo[...]*
ſef.j.ſeve. Cribrum.
ſeffen. *vetus.* Comprehendere, ſimul [...]pere.
ſeffens. Simul, unà, pariter.
ſegghe. *fland.* Gramen paluſtre maius.
ſegghe.j.wt-ſpraecke.
ſegghen. Dicere, narrare, referre comm[...]morare. *germ. ſagen. ang. ſaye.*

ſeg

Seghachtich. Loquax, verbosus, dicax, futilis.
Seghs-lieden. Arbitri.
Seghs-man. Arbiter, disceptator.
Segh-maere. Fabula.
Segghen-schap / segghe-schap. *flandr.* Arbitrium, arbitri sententia.
Segghene. *vetus.* Arbitrium.
Segh-woord. Dictum, proverbium, dicterium.
Seghe/teghe. *sax. sicamb.* Capra, capra victoriæ causa, hostiæ sive victimæ loco immolari solita.
Seghe. *germ. sax sicamb.* Victoria, palma.
Seghe ende deghe. Victoria & prestantia.
Seghe-lof. Adorea.
Seghe-loon. Epinicium.
Seghe-brief. Literæ laureatę, victrices, victoriæ indices.
Seghe-manneken/rege-manneken. *sax. sicamb.* Satyrus. *sax. sigenmanneken.*
Seghe-offer. Hostia, victima.
Seghe-rijck. Victoriosus.
Seghe-teecken. Trophæum, victoriæ signum.
Seghe-vechter. Victor triumphans.
Seghe-vier. Epinicium.
Sege-wortel. Radix victorię, victorialis longa.
Seghelick. Triumphalis, victoriosus.
Seghen. *vetus. germ.* Vincere.
Segher. *vetus.* Victor.
Seghel. *vetus* j. seyl. Velum. *ger. saeghel. sax. segel. ang. sayle.*
Seghel. Sigillum, signum. *germ. sigel. gal. seel, seau. ital sigillo. hisp. sello. ang. seale.*
Seghelen. Sigillare, obsignare subsignare, consignare, sigillo munire, sigillum imprimere. *germ. siglen, besiglen. gal. seeller. ital. sigillare. hisp. sellar. ang. seale.*
Seghel-gheld/wachs-gheld. Cerarium: id quod ceræ sive sigilli diplomatis nomine penditur.
Seghel-rinck. Annulus sigillaris, signatorius.
Seghel-wachs. Cera sigillaris.
Seghen. Bona precatio, benedictio, *apud Eccles.*
Seghenen. Bona dicere, benè precari, fausta præcari, lustrare, benedicere, *apud Eccles.*
Seghenen de tafel. Sacrare mensam, consecrare mensam. *Lud. Vives.*
Seghenen met het teecken des kruys. Munire signo crucis. God seghene u. Servet, conservet te Deus. God segene de maeltijd. Deus conservet convivas, sit felix convivium, prosit convivis.
Seghene/saghene/seyne. *holl. fris.* Sagena.
Seycke. Lotium, urina.
Seycken. j. pissen. Meiere, reddere urinam, exonerare vesicam.
Seyck-ameysse. *sicamb.* j. mier-seycke.
Seyck-pot. j. pispot. Matula.
Seyck-teyle. Matula.
Seyck-worm. j. mierseycke. Formica.
Seyde. *sax. sicamb.* j. snaere. Chorda, nervus, fides. *germ. seyten.*
Seyden-spel. *sax. sicamb.* Fides, lyra. *germ. seyten spil.*
Seyd. j. sint/sedert. Postilla, postea.
Seyen. j. saeyen. Serere, semina terrę mandare.
Seyghen. j. sijghen. Colare.
Seyghene. j. seyne. Sagena.
Seygher. *ger. sax. sicamb.* j. on-klaer.
Seyl. Velum, linteum, carbasus, sinus carbaseus. *ger. sagel. sax. segel. ang. sayle.* T'seyl gaen. Navim veliferam conscendere.
Seyl-bare zee. Mare velivolum, navigabile velis.
Seyl-boom. j. mast. Malus.
Seyl-gat. Carchesium: foramen per quod in summo malo funes trajiciuntur.
Seyl-maker. Lintearius: qui lintea veláque conficit & suit.
Seyl-schip. Navis velifera, velivola.
Seyl-spriet. Antenna.
Seyl-stanghe. Antenna.
Seyl-steen. Magnes siderites: *lapis quo nautæ cursum instituunt ac securè velificant.*
Seylen. Velificare, velificari, dare vela, facere vela, navigare velo, permittere vela ventis, linteo volare. *Catull. ger. saeglen. ang. seyle.*
Seylen. *holl.* j. singheren.

seyligh schip/seyleinde schip. Velivola navis.
seylighe zee. Mare velivolum.
seynden. *potiùs* **senden.** Mittere.
seynde/senne/send/seent/sinde/ seyne. *vet.* Synodus. *gal. senne. ang. seane.*
seynd-schepen/ sind-schepen. Syndicus, defensor juris publici, civium advocatus & defensor.
seynd-schepenen. Senatus syndicalis. *vulgò* deputati.
seyne/sey-net/seyghene. Sagena. *gal. seyne. ital. sagena.*
seyne. *holl fris. sicamb.* **j. seysene.** Secula.
seynen. *fland.* **j. seghenen.** Bene precari.
seyssen/seynsen/seyssel. Secula, dens Saturni, falx messoria, fœnaria, fœniseca.
seke. *sax.* **j. sieck.** Ægrotus.
sekel. *ger. holl. fris. sicamb.* **j. sickel.**
seker. Certus, indubitatus. & Securus. *germ. sicher. gal. seur. ital. securo. hisp. seguro. ang. sure.*
seker. *fland* **j. borghe/seker borghe.** Cautio, fidejussio, fidejussor quo creditor redditur securior. & Pignus.
seker stellen. *fland.* Fidejubere, cavere.
seker weten. Certò scire, liquido nosse, exploratum habere.
seker/sekerlick. Certè.
sekeren. j. ver-sekeren. Certum & securum reddere, asserere.
sekeren. *vetus.* Despondere, desponsare: & Iuramento affirmare.
sekerer / ver-sekerer. Assertor, confirmator.
sekerheyd. Certitudo, certum, securitas, cautio, satisdatio, fidejussio.
sekeringhe. j. ver-sekeringhe.
sekerlick. Certè, sanè, profectò, proculdubio, enimvero, equidem, næ: & Securè, tutò.
sel. j. silte. Salsugo, humor salsus.
selden. Rarus, infrequens, insolens. & Ratio, rarenter.
selden/seldenlick. Raro, rarenter, insolenter *germ. selten ang. seldeme.*
seldenheydt. Raritas, paucitas, infrequentia.
seld-saem. Rarus, insolens, insolitus, i[...]tus: & Portentosus, monstrosus, [...]rus. & Insolens, morosus, difficilis [...]colus.
seld-saemheyt. Raritas, insolentia. & [...]rositas.
seld-saemlick. Rarò, rarenter. & Insolen[...]ter, morosè. & Monstrosè.
sele/sedele. Sedile, sedes.
self/sulf. *sax. sicamb.* Extremitas. & Ere[...]mus.
self-ende/self-egghe/ self-kant. Ora [...]ni vel telæ, extremitates panni au[...]tei.
self/selve/selfs. Idem, ipse, ipsemet. [...] **self.** Ego ipse, egomet. **Ghy self.** T[...]se, tute, tu met. **Hy self.** Ipse met.
self-schot. *vetus. fland.* Arcus automa[...] sponte & ultro jaciens.
self-tijdigh. Coætaneus, contemporan[...] ętate æqualis.
self-vuldigh/self-fuldigh. *vetus.* Infr[...] violentus, contumax.
self-willigh. Spontaneus, voluntarius [...] Effrenis, contumax.
self-willighlick. Sponte, sua sponte, [...]lens.
selfs/self. Idem ipse. **Van selfs.** Spo[...] sua sponte, sua voluntate, suapte vo[...]tate, natura, ultro. **Mijns selfs schu[...]** Mea ipsius culpa.
selfe. *vetus.* **j. salvie.** Salvia.
selle. *vetus.* **j. ghe-selle.** Socius.
sel-schap. j. ghe-selschap. Societas.
selle/selle maend/sulle. *vetus. holl.* Febr[...]rius.
sellen. *vetus.* Vendere. *ang. sell.*
semeyse. j. stand-vincke.
selver. j. silver. Argentum.
semel/semelen/grups. Furfur, furfures [...] rinę recrementum crassius, furfurum [...]crementa, canicæ.
semel-meel. Similago, simila, farina ex [...] crassiores furfures excreti sunt: flos [...]rinę. *germ. simmelmael. sax. semmelmeel.* [...] *semoule. hisp. semola.*
semelachtigh. Furfurosus, furfureus, fur[...]

race

raceus, canicaceus. & metaphoricè, Scrupulosus, nimis curiosus in re levi. & Lentus in opere.
semelen. Frivola scrupulosè agere & gravia ignaviter.
semeler. Scrupulosus in re parvi momenti, curiosus rerum frivolarum, ignavus in re gravi. & Cunctator.
semijte. vetus. j. sammet. Sericum.
senckel. germ. sax. sicamb. Perpendiculum, bolis.
senckel. sax. j. nestel. Ligula.
senckel-snoer. germ. sax. Amussis, linea.
sencken. j. sincken. Mergere, mergi.
send/sende. j. seyne/seene. Synodus.
sendael. j. sindael. Sindon.
sende/seyne. fris. holl. Falx messoria maior.
sende. vetus. fland. Donum quod mittitur: & Visceratio.
senden. Mittere, legare, destinare. ger. senden. ang. sende.
send-bode. Nuncius.
send-brief. Epistola, literę, tabellę.
send-feeste/senden-feeste. vet. sicamb. Pentecoste: à mittendo.
sene/sene-boom/sene-bladeren. Sena. ger. senet. gal. sene. ital. sena. hisp. sen.
sene. germ. sax. sicamb. j. senuwe.
sene-groen. Bugula, prunella, solidago: consolidæ genus, herba sacra: herba quæ nervorum contractionibus medetur.
sene-schalck / sine-schalck. Oeconomus, architriclinus, præpositus familiæ, magister domus: minister familiæ: administrator rerum familiæ necessariarum: familiæ gubernandę præpositus. & Prefectus provinciæ, diœcetes: dictio composita ex sin / sive ghe-sin / aut sind / sive ghe-sind/ id est, famila: & schalck. i. servus, famulus minister. vulgò seneschalcus. gal. seneschaul. ital. senischalco.
sengbel. Stricturæ, squamę sive scintillæ è candente ferro malleis cuso emicantes. & Cineres carbonum saxeorum. & Scoria ferri. gal. estincelle. ital. scintille. hisp. centellas. ang. syndre.
senghelen/ singhelen. j. senghen. Vstulare,
senghen. Vstulare, urere, adurere, leviter urere. & Vri calore tanquam scintillarum.
senghen de verckenen. j. schouden.
sengh-roer/vier-roer. Sclopus, stlopus, minor bombarda: fistula ignifica sive ignivoma. vulgò arcus busius. Levin. Lemnius sinck-roer. dici putat, à roer / id est, clavus navis, quòd mani capulo tanquam clavo admota, excussisq; è silice scintillis in obvios detorqueatur. Non malè sengh-roer/ sive vier-roer / dici posse, mihi videtur à roer/ id est, arundo, fistula. & senghen. i. urere, adurere.
senney. sax. sicamb. j. mostaerd. Sinapi, sinapis. germ. senff. sax. sinp. gal. seneve. ital. senape. ang. senuy.
senod. j. send. Synodus, concilium, cœtus.
senue/senuwe. Nervus. germ. sen. sax. sene, sinader. ang. sinewe.
senue-aderen. Varices.
senue-water/lid-water. Pituita, serum nervorum. vulgò synnovia.
senuachtigh. Nervosus.
sepelen. holl. j. leken/druppen.
serck. j. sarck. Cippus.
sergeant/schergeant. Viator, satelles, accensus, lictor, pretorianus minister, apparitor, minister publicus. vulgò sergeantus. germ. scherg. sax. schergeant. gal. sergeant. ital. sergente. hisp. sergent. ang. sergeant.
serp/sarp. Acerbus, immitis. & Subacidus, acidulus. Serpe druyve. uva subacida.
serpent. Serpens, anguis. gal. serpent. ital. serpente. hisp. sierpe. ang. serpent.
serpente/serpentijne. Genus bombardæ, sive tormenti bellici minoris, serpentis effigie. vulgò serpentina.
serpens-tonghe. Sagitta, sagittalis, sagittaria: herba foliis longioribus, & angustioribus, serpentis linguam sive alatæ sagittæ cuspidem referens.
serpentsch. Anguinus, anguineus.
servette/hand-dwaele. Mantile, mantelum, mantellum, chiromactrum. gal. serviette. ang. serviet.
ses/sesse. Sex. ς. germ. sechs. gal. six. ital. sei. hisp.

hisp. seys. ang. sixe.
ses ten hondert. Semissis usura.
ses-hoeckigh. Sexangulus.
ses-jaerigh. Sexennis.
ses-mael. Sexies.
ses-reysen. Sexies.
ses-thien. Sexdecim, sedecim.
ses-werven. Sexies, sex vicibus.
sesken. Senio, latus tesseræ sex ostendens puncta.
sesken/sisken. *sicamb.* **j. grooten.** Triens, tertia stuferi pars.
sesken. j. ses myten.
sesken. *fland.* **j. neghen-manneken.**
seste. Sextus.
sestigh. Sexaginta, sexageni. *germ. sechtzig. gal. soixante. ital. sesanta. hisp. sessenea. ang. sixty.*
sester/sister. Sexaginta. *&* Modius *mensura apud varios vana: antwerp.* **vier viertelē.**
set. *fland.* Sedes, *&* Culus, anus. *germ. sitz, gesaez. ang. seat.*
sete/sette. Pecten, instrumentum rusticum denticulatum, quo ager pisis, fabis, glandibus conserendus foditur.
sete. *vetus.* Statio.
setel. Sedile, sella, sedes, cathedra. *ger. sessel. ang. setle.*
setten. Ponere, locare, collocare, statuere, constituere. *germ. setsen. ang. set.*
setten een huys. Ædificare, construere domum, excitare ædificium.
setten yemanden ghevanghen. In vincula dare, in vincula conjicere.
setten iemanden dagh. Constituere, præscribere, determinare, præstituere alicui diem.
setten te koope. Inscribere, venalem exponere domum, agrum, *&c.*
setten. j. planten. Defigere, plantare, pangere, figere plantas.
setten. Sidere ad ima vasis.
setten/schatten. Censere, æstimare, ad pecuniæ taxationem redigere, pretium statuere, indicare, taxare.
setten op gheld. Adærare, ęre ęstimare.
setten te pande. Pignerare vel pignerari, pignori dare, pignori opponere, oppignerare.
settinghe. Positio, positura, positus, lo[...]
sittinghe. *fland.* **j. schattinghe.** Censu[...] ctigal. *vulgò* impositio. *ang. setting.*
settinghe. *germ. sax. sic. holl.* Lex, decre[...] constitutio. *germ. setzung.*
setter. Compositor.
setter der druckeryen. Compositor [...]rum, typotheta.
setsel. Positus, us: positio.
set-stucken. Positiones, fundamenta qu[...] innituntur argumenta.
seude. j. sode.
seve/sifte. Cribrum, incerniculum. *germ[...] sax. sichte. ang. sive.*
seven. j. sifte. Cribrare, incernere.
sevel-boom/seven-boom/ seven-pal[...] sabel-boom. Sabina.
seven. Septem, septeni. *germ. siben. ang. s[...] seaven.*
seven-jaerigh. Septennis.
seven-mael. Septies.
seven-werven. Septies.
seven-ghe-sternte / seven-sterre. Sep[...]triones, ursa, arctos.
seven-ghe-tyden. Septem horæ canoni[...]
seven-ghe-tyd-kruyd. Lotus sativa: Tr[...]lium odoratum alterum. *vulgò* he[...] septem temporum. *quia fertur viren[...] crescens septies in die odorem mutare.*
seven-sterre. j. seven-ghe-sternte. Sept[...]triones. *&* Pleiades.
seven-thien. Septendecim.
seven-thienste. Decimus septimus.
sevenste. Septimus.
seventigh. Septuaginta.
seventigh-mael. Septuagies.
seventighste. Septuagesimus.
seven-boom/seven-palm. j. sevel-boo[...]
sever-saed / sewer-saed. Semen sanctu[...] sanctolinum, absynthij species.
seughe. *fland.* **j. soegh.** Sus.
seughen-brood. Cyclaminos, cyclam[...] panis porcinus, rapum terræ, tuber t[...]ræ, artonita, rapum porcinum.
seule/suyle. *fland. occident.* **j. eemer.** Situla[...]
seunie. *holl. sic.* **j. vercken-trogh.** Aqua[...]culus.

...reen.j.sozen!

SI

...bbe.j.ghe-sibbe. Affinitas.
...b-schap.j.maegh-schap.
...chel/sickel. Falx, secula. *ger. fichel. ang. sikle.*
...cht/sichtent. *fland.* j. sedert.
...chte. *sax. sicamb.* j. sif. Cribrum pollinarium.
...chten. *sax. sicamb.* j. siften. Cribare.
...chten.j.sijghen. Colare.
...chte. *sax. fris. sicamb. holl.* j. picke. Secula, falx messoria. *ang. sythe.*
...chten.j.picken.
...cht.j.ghe-sicht. Visus. *ang. sight.*
...cht-baer. Conspicuus, spectabilis.
...cht-baerlick. Apertè, dilucidè.
...cht-eynder. Horizon.
...chtigh. Conspicuus.
...chtighen/sichten. Conspicere.
...chtent/sedert. Postilla, postquam, inde, postea, ab eo tempore. sichtent den morghen. A mane.
...ickel. Secula, falx messoria, falx adorea, frumentaria. *germ. sichel ang. sickle.*
...icksene.j.wippe. Tollenon.
...ickust. *germ.* j. papegay. Psittacus.
...ident.j.sint. Postquam. *ang. sithe.*
...ieck/kranck. Ægrotus, morbosus, morbidus, infirmus. *germ. siech. ang sicke.*
...ieck/*in compositione.* Avidus, cupidus, appetens valdè, languens cupidine sive amore: *ut* Mansieck / houw-sieck / speel-sieck / lodder-sieck / *&c.*
sieck-dagh. *vetus.* Morbus.
sieck-stoel. Sella familiaris.
sieckachtigh. Valetudinarius.
sieck-huys / sieck-kamer. Nosocomium, valetudinarium.
sieckelick. Valetudinarius.
sieckaerd. Valetudinarius. Den sieckaerd maecken. Ægrotum simulare, simulare morbum.
sieckte/kranckheyt. Morbus, valetudo adversa, debilis corporis habitus sive dispositio.
sieckelick. Morbosus, ęger, valetudinarius.
siecktenisse.j.sieckte. Morbus.
sieckertieren. *fland.* Morbosus, valetudinarius.
sieden. Bullire, ebullire, fervere, ferbere, infervere. ἕψειν, ζέειν. & Lixare, elixare, aqua coquere. *germ. sieden. ang. seathe.*
sied-pot. Lebes, cacabus.
siedende. Fervens.
siedende heet/sodigh. Fervidus, fervens.
sieghen.j.sijghen. Colare.
siele. Anima. *germ. seel. ang. soule.*
siele/sielken. Indusium, subucula. & Theristrum, vestis æstivi usus, tunica levidensa.
siel-braecken. i. dood-braecken. Agere animam, sub agone jacere. *vulgò* agonizare.
siel-braeckinghe. Agon: luctamen spiritus extremi in homine animam jam agente.
sielen-dagh. Feralia, februa, feriæ pro defunctorum manibus.
siel-loos. Inanimus, inanimatus.
siel-misse. Inferię, piaculum, piaculare sacrum. *vulgò* missa pro defunctis.
siel-soecken. Velle occidere, quærere animam. *Exod.* 4. 19. *Matth.* 2. 20.
siel-soecker.i.moord-priem. Sica.
siel-toghen.i.siel-braecken.
sielken. Animula.
sielken.i.siele. Indusium, subucula. & Theristrum.
sien. Videre, cernere, tueri, intueri, conspicere, conspicari. *germ. sehen. ang. see.*
sien ghelijck/ *&c* j. schijnen. Apparere, prębere speciem.
sien laten. Ostendere, exhibere, edere.
siende. Videns.
siende blind zijn. Connivere.
sien-lick/ sich-baer / sien baer. Visibilis, spectabilis, aspectabilis, conspicuus.
siere/sierken. Acarus, teredo, sive exiguus admodum vermiculus, qui subter cutem erodit, agitque cuniculos in pruriginosis manibus. *gal. ciron.*
siere/sierken. Atomus, res minutissima, festuca. Niet een siere gheven. Ne gry quidem dare.
sieren. *vetus.* j. ver-sieren. Fingere, confingere, comminisci.

sieren. *vetus.* **j. tieren.** Ornare. *germ. zieren.*

sif/sifte/sebe. Cribrum, incerniculum. *germ. sib. ang. sifte.*

siften. Cribrare, cribro incernere, excernere. *germ. siben. ang. sifte.*

siftsel. Excrementum, purgamentum quod cribro sive incerniculo separatur.

sifflen/schupffelen. Sibilare. *gal. sifler, sibler. ital. zuffolare, sibilare. hisp. silvar.*

sifflet/schupflet. Fistula.

sighe. j. seghe. Victoria.

siginaers kruyd. Alcea, bismalua silvestris. *vulgò* herba Simeonis.

sy. Ipsa, illa. *singul. &* Ipsi, illi, ipsæ, illæ. *plural. ang. she.*

sy-lieden. Ipsi, ipsę.

syd/sind/sichtent. Postquam.

syde. Latus, pleura. *germ. seyt. ang. syde.* **Ter syde.** Ex obliquo, ex transverso. **Ter syden alleen.** Scorsum.

syde. Pars, *&* Partes, factio.

syde. *fris. sicamb.* Coniux.

syde. Fœmina. *propriè de avibus dicitur: maximè de coturnice femina.*

syde van t'bladt des boecks. Pagina, pagella, cera, facies chartæ.

syde specks. Succidia: tergum porci muria aut sale conditum.

syd-balcken / hoeck-steenen. Orthostatę, arrectaria.

syd-ganck. Diverticulum.

syd-ghe-weer. Arma quæ lateri accinguntur, ut gladius, machęra, pugio, parazonium.

syd-kraemer. *sicamb.* Institor, tabernarius.

syd-pad. Diverticulum.

syd-wegh. Diverticulum, semita transversa ad latus vię militaris.

syden-wee. Pleuritis, dolor lateris acutus & pungens.

syden-weeck. Hypochondria.

sydelinck / sydelincks. Ex obliquo, ex transverso; obliquè, in obliquum.

syde/sye. Sericum, metaxa, serica blatta. *vulgò* seta *sive* seda. *germ. seyden. sax. syde. gal. soye. ital. seta. hisp. seda. ang. sylke.* **spin-syde.** Bombycinum.

syden-kleed. Vestis serica, bombycina, coa.

syden-ver-kooper. Metaxarius, negotiator qui serici mercaturam exercet. *Iunial. Alciat.*

syden-sticker. *sicamb.* **j. borduer-werker.**

syden-wever/syden-spinner. Sericarius.

syden-worm. Bombyx.

syffelen. j. siffelen. Sibilare.

syghe. Colum, qualus. *sax. sye.*

syghen. Colare, excolare, percolare, liquare, per colum purgare.

sygh-doeck. Colum.

sygh korf/stuyck-mande. Qualus.

sygh-korfken. Quasillus, fiscella.

sygh-schotel. Colum.

sygh-vat. Colum.

syle/sille. *holl. fris.* Incile, aquagium, cataracta.

syn/zyn. Esse, existere, constare, extare. *germ. seyn.*

syn. Suus, a, um. *germ. seyn. gal. sien. ital. suo. hisp. suyo.*

syns selfs zyn. Esse sui juris, esse suæ potestatis, nullius imperio subjectum esse.

sype. Cloaca.

sypen. Stillare, manare, fluere.

syp-ooghe/syp-oogigh. Lippus, gramiosus.

sypende ooghen. j. leepe. Oculi gramiosi, oculi fluentes.

sys/sysken. j. sesken. Senio.

sysken/cysken. Acanthis.

syte/syten-spel. j. seyde/seyden-spel.

sille/syle/sulle. Incile, aquagium, aquæductus, canalis incilis, fossa incilis.

sille/sulle. Limen.

sille lands. j. loopen / hondert roeden. Quadrans jugeri.

silte. j. sulte. Salsugo, salsilago.

silt-sout. Sal è glebis salsilagine imbutis arte extractus. *Adr. Iun.*

siltigh. Salsus.

silver. Argentum. *germ. silber. sax. sulver. ang. sylver.*

silver-ader. Galena, argenti vena, molybdena.

silver-bergh / silver-grave / silver-kuyl. Argentaria.

Argentifodina, argentarium metallum.
Silver-glede. j. **silver-schuym.** Argenti spuma, lithargyrium.
Silver-koeck. Argentum pastillatum.
Silver-kruyd. Argemone, inguinaria. *vulgò* argentina, agrimonia silvestris, anserina, potentilla.
Silver-schappraeye. Argyrotheca, vasarium, repositorium argenteæ supellectilis.
Silver-schuym. Argenti spuma, lythargyrium, lithargyros, argyritis. *&* Helcisma, scoria argenti, fex argenti, scoria argentea.
Silver-smid. Faber argentarius, vascularius.
Silver-werck. Vasa argentea, argento confecta pocula, supellex argentea, argentum escarium, argentum factum, argentum elaboratum, & in vasa aliámve materiam fabricatum.
Silverachtigh. Argentosus.
Silveren gheld. Nummus argenteus.
Simme. Simius, simia, cluna.
Simmen-neuse. Nasus resimus, rursum compressus ad modum simiæ.
Simpel/slecht. Simplex. *gal. simple. ital. simplice. hisp. simple. ang. simple.*
Simpel ende on-ghe-leerd. Imperitus.
Simpel/onschalck. Sincerus, incallidus.
Simpelen sanck. Cantus simplex, unius vocis. *vulgò* Gregorius.
Simpelheyd. Simplicitas.
Simpelick. Simpliciter.
Sin. j. **sinne.** Sensus.
Sincke. j. **cincke.** Buccina.
Sincke. *vet.* Cloaca, latrina. *ang. sincke.*
Sincken. Mergere, demergere. *&* Sidere, subsidere, desidere, residere, pessum ire, ire in fundum, mergi, demergi, deorsum descendere, deorsum labi, sensim delabi. *germ. sincken. ang. sincke.*
Sincken den dooden. Tumulare, sepelire, inhumare mortuum, tumulo mandare, in sepulchrum inferre cadaver, corpus sepulchro condere, recondere, reddere, cadaver terræ mandare.
Sinck-loot. Bolis, perpendiculum nauticum, molorthus.
Sinck-poel. Gurges limosus, palustris, vorago paludosa.
Sinck-rys. Fasces virgultorum, quibus in fundum demissis terra superingeritur adversus aquarum impetum.
Sinck-roer. j. **sengh-roer.**
Sinck-sand/sinckel-sand. j. **welle.** Æstus.
Sincksen. j. **cincksen.** Pentecoste.
Sind. j. **sedert/sindert.** Post, postquam, inde, postea.
Sind/ghe-sind. Familia.
Sinde. j. **seynde.** *vetus.* Synodus.
Sinde-schalck. *vetus.* j. **sene-schalck.**
Sind-schepen. j. **seynd-schepen.**
Sind-vloed. j. **sund-vloed.** Diluvium.
Sindael/sendael. *fland. holl. sic.* Sindon. *gal. sindal. ang. sendal.*
Sindel. Scoria, spuma metalli.
Sindert. j. **sind/sedert.** Post, postquam, postea.
Singh-roer. j. **sengh-roer.**
Singhel. i. **senghel.** Stricturæ.
Singhelen. i. **senghelen.** Vstulare.
Singhel. i. **cinghel.** Cingula.
singhele. Lilium montanum.
singhen. Canere, cantare, psallere, modulari. *germ. singen. ang. singe.*
singh-konste. Musica.
singh-schole. Ludus musicus.
singh-voghel. Oscen.
singher/sangher. Cantor.
singher. *vetus.* Bombarda maior.
sinne/ sin. Sensus, mens, mentis conceptus: animi sententia: animus. *Rectè quidem* mens, **sin** *dicitur, à* **sien.** i. videre, *est enim mens vice luminis: & est (teste Aristotele) in anima, sicut visus in oculo: mentemq; ut lumen, accendit in anima Deus.*
sinne hebben/ *&c.* Animum habere, *&c.*
In den sinne hebben. Animo vel in animo cogitare secum, in animo habere, in animum inducere, *Cic. Terent.* Versare animo, agitare secum.
sinne-loos. Demens, amens, inops mentis, insanus, mentis impos.
sinne-loosheyd. Dementia.

sinne-

Sinne-rijck. Ingeniosus, industrius.
Sinnelick. Affectus animo aut sensu.
Sinnelick. j. allensk ens. Sensim.
Sinnelickheyd. Affectus, affectio, animi motus, animus.
Sinnen. *vetus.* Sentire, cogitare.
Sinnigh. Sensu preditus.
Sinneken. Sensiculus.
Sinneken int spel. j. boetsen-maecker.
Sint Jan. Divus Ioannes. *vulgò* sanctus.
Sip. *sax.* j. sibbe. Cognatio.
Sip/sippier. *vide* Cip/cippier.
Sippen. Pitissare, sorbillare. *ang. sippe.*
Siricken. Pipilare, pipire, titissare, τιτίζειν: vocem edere, more passerculorum & aliarum minorum avium.
Sirope. Syrupus, serapium, apozema. *gal. sirope. ang. sirup.*
Sisse. j. cesse. Cessatio.
Sissen. *vetus.* Cessare.
Sister. j. sester.
Sitten. Sedere, residere, considere, desidere. *germ. sitsen. ang. sit.* Het sitten. Sessio. Een sitten. j. sit-stede. Sedes, sedile, sessio.
Sitten int leven. Prostare, prostituere pudicitiam, vulgo victum querere.
Sitten by eenen ghe-houden man/ jonghen ghesellel/ &c. Concumbere illegitimè, cohabitare illegitimè.
Sitten te peerde. Insidere equo.
Sitten aen de taefel. Discumbere, mensæ accumbere.
Sit-bancke. Sedes, sedile.
Sit-dagh/ ghe-nacht-dagh. Dies sessionum: dies quo prætor pro tribunali sedens jus dicit, dies fastus.
Sit-kussen. Pulvinus.
Sit-stede. Sedes, sessio, sedile.
sit-stoel. Sedes.
sitte. Sedes. *ang. sead.*
sittende. Sedens.
sittende werck-man/ sittende ambachtsman. Sellularius, sedentarius.
sittende ambacht. Opificium sellularium, sedentarium.
sittinghe. Sessio.
sitteren. *germ. sax. sic.* Tremere.
sittigh/sit-kust. *germ.* j. papegay. [...]cus.

S L

Slabbacken/slappacken. Labascer[...] guescere, deficere, laxari.
Slabbe/slab-doeck. Rica, ricula, fasc[...] tuitaria, linteum pituitarium.
Slabben. Lambere, lambendo bi[...] lingere, sorbere & devorare. λείχειν [...] *quidam slapare dicunt.*
Slappen. Distillare, sive fundere [...] sorbendum.
Slabberen. Ligurire jus tepidum. *ang[...] ber.*
Slabberinghe. Ius, sorbitio, linctus, [...]ctus, eclegma.
Slabbaerd. Liguritor, linctor.
Slach/slagh. Ictus, verber, pulsus, p[...]tio, percussus, percussio. *germ. slagh.*
Slach van de munte. Forma, imago, [...]pressio, caracter, comma.
Slach/slagh. Cædes, occisio, strages. [...] *slaughter.*
Slach-strijd. Pugna, prælium.
Slach leveren. Ad manus venire, con[...]re manum, confligere acie, decern[...] acie, committere pugnam, committ[...] prælium, manus conserere.
slach oft vlamme in de boomen. Sid[...]tio.
slach/ghestach des hoofds. *fland.* j. sla[...] Tempora. *q. d.* pulsus. *Arteriarum e[...] pulsus evidens ibi est, unde & κρόταφος [...]dam Græcè dici putant, παρὰ τὸ κρο[...] περὶ τὴν νάφην. Henr. Steph.*
slach. *germ. sax. sicamb.* j. ghe-raecktheyd[...] popelcste. Apoplexia, ictus sanguinis.
slach/voghel-slagh. Decipulum, decipu[...] transenna. & Seclusorium, aviarium [...]nus, quod alteri cum ostio conjungi[...] ad secludendas aves.
slach oft waeyinghe der vogelen. Pla[...]gor alarum, agitatio alarum sonitu[...]ciens.
slach/mate in den sanck. Modi, modu[...] mensuræ cantus, numeri.
slach houden in't danssen. j. voet ho[...]den.

ch.j.pols. Pulsus arteriarum.
ch-ader. Arteria, vena pulsatilis.
ch-bal/kolf-bal. Pila clavaria.
ch-bancke/vleesch-bancke. Carnificina. & Laniena, mensa lanionia.
ch-boom/draey-boom. Repagulum.
ch-bosch. Silva cædua.
ch-braede. *fris. sicamb.* **j. beulinck.** Hilla.
ch-brugghe. *sax. sic.* **j. val-brugge.** Pons versatilis.
ch-duyve. Palumbes, palumbus, palumbes maior. *Gesner.* palumbes torquatus.
ch-hout. *fland.* Ligna cędua, arbores cæduæ.
ach-hout.j.hepe. Telum ruidum.
ach-huys. Laniena. & Carnificina.
ach-karre. Parvum vehiculum, epirhedium. *Iuvenal.*
ach-maend. November. *q. d.* mensis jugulatorius: *à solenni jugulatione pecorum & boum: sax. slacht-maen.*
ach-molen. Trapes, trapetum, mola olearia.
ach offer. Victima, hostia.
ach-orden. Acies, cuneus, acies directa: acies instructa, instructio exercitus in procinctu pugnæ stantis, & ad confligendum parati, phalanx.
ach-poorte. *sax. sicamb.* Cataracta, pensiles clathri.
lach-reghen. Imber, præceps alluvio, nimbus.
lach-sweerd. Rompheą, xiphomachęra, machęra Herculanea.
lach-tafel. *sax. sicamb.* **j. credents-disch.** Abacus.
lach-tanden. Dentes exerti.
lach-tijd. November, tempus quo pecora mactantur: tempus bovicidij, tempus jugulatorium: menses hiberni priores, quibus boves & porci solent jugulari.
lach-vederen / swanck-vederen. Pennę remiges: pennę maiores avium, quas quatiendo vibrandoque expandunt.
slach-vlaeghe.j.slach-reghen.
slach-vliem. Sagitta, phlebotomum, quo veterinis jumentisque sanguis detrahitur.

slacht.j.slach. Cędes, prelium, & clades.
slachten. *sax. sicamb. fris. holl.* Mactare boves, oves, *&c.*
slacht-bancke. *sax. fris.* **j. slach-bancke.** Mensa lanionia.
slacht-huys.j.slach-huys.
slacht-maend.j.slach-maend.
slachter. *sax. sicamb. fris. holl.* **j. vleesch-houwer.** Lanius. *ang. slaughter.*
slachtinghe. *sax. fris. sicamb.* Cædes. & Clades. & Prælium.
slacht.j.slecht. Simplex, planus, *&c.*
slacht.j.ghe-slacht. Progenies.
slachten. Similem esse, progeniem sequi.
slachten den vader. Patrissare, patris mores imitari, patrem moribus referre.
slack. *fland.* Laxus.
slacke.j.slecke. Limax.
sladde. *vetus.* **j. slets.**
sladde/slodde. Ambubaia, mulier ignava.
slaeck. Laxus, remissus. *ang. slacke.*
slaecken. Laxare, liberare, solvere, dissolvere. & Laxari, liberari, solvi, dissolvi. *gal. lacher. ang. slacke.*
slaeckinghe. Laxamentum, liberatio, remissio.
slaef.j.slave. Servus.
slaefken. Servulus, mediastinus. & Servula.
slaghe.j.slach. Ictus.
slaghel/sleghel. Malleus ligneus.
slaghel. Flagellum.
slaghel/clos-beytel. Vola.
slaeghel/sleghel/achter-boghe. Suffrago: in posterioribus quadrupedum pedibus, quod in prioribus genu dicitur. *Adr. Iun.* Malleus: pars inter unguem & tibiæ equi juncturam media. *Gesner.*
slaeghen.j.slaen. Percutere, verberare, pulsare.
slaegher. Percussor.
slaeghe/vleesch-houwer. Lanius, lanio.
slaegher/stamper. Pavicula.
slaegher. j. slaeghel. Malleus, flagellum: vola.
slaen/slaghen. Percutere, verberare, pulsare, cędere, ferire, icere, cudere, batuere.
slaen in d'yser. Catenis sive compedibus vin-

vincire, in catenas conjicere aliquem: compedes alicui impingere.

Slaen als de pols. Micare. **De aderen slaen.** Micant venę.

Slaen een ader. Incidere venam.

Slaen in stucken. Diminuere.

Slaen/vechten. Confligere, manus conferre, pugnare, dimicare, manus conſerere.

Slaen. *vetus.* **j. dood-slaen.** Occidere, interficere, percutere, *apud Eccleſ. ang. ſlea.*

Slaen deur den temst. j. temsten. Percolare.

Slaen deur de billen. Decoquere, abligurire.

Slaen nae eenigh dinck. j. ghe-raeden. Conjicere, conjectare, conjectura aſſequi.

Slaen den legher. j. legher slaen. Metari caſtra.

Slaen de trompet. j. trompetten. Canere tuba.

Slaen ghelijck een velthoen. Cacabare.

Slaen ghelijck een quackel.

Slaen ghelijck de duyven. Plaudere alis, ſonora percuſſione alas diverberare: alas concutere.

Slaen de mantel om d'lijf. Togam in tergum rejicere ſub alas, ita ut eius lacinia à tergo revocata hominem totum ambiat, involuere ſe pallio.

Slaen de ooghen op yemanden. Intendere oculos in aliquem: adjicere oculum puellæ.

Slaens ende stekens. Cæſim & punctim.

Slaep *frequentiùs* **slap.** Laxus, fluxus.

Slaep. Somnus, ſopor. *dicitur* **slaep/** *q. d.* **slap.** i. laxus, remiſſus: *eſt enim ſomnus quaſi laxatio & impotentia quædam membrorum ſenſuumq́;. Contrahi, inquit Cicero, animum Zeno & quaſi labi putat atque concidere, & ipſum eſſe dormire. Inde dictus* ſomnus, ſegnis, ignavus, languidus, languens, torpens, lentus. & λυσιμελής. i. membra ſolvens. *Ovid. homines, volucreſq; feraſq; Solverat alta quies. germ. ſchlaff. ſax. ſchlap. ang. ſleape, ſlepe.*

Slaep der leden. Torpor, torpedo, ſtupor,

Slaep des hoofds. Tempus, temp[...] *citur* **slaep/** *quod pulvino aut palma [...] dormientium tempora fulciantur: quo[...] fundè dormire volens in dexterum & ſi[...] tempus incumbat: à requie enim tem[...] ſomnus ad oculos venit. Cui etymo ne[...] convenit illud Pſalmiſtæ: Si dedero ſo[...] oculis meis, & palpebris meis dormitatio[...] requiem temporibus meis. ger. ſchlaff. ang[...]*

Slaepen/slapen. Dormire, capere [...] num, ducere ſomnos, dormiſcere, [...] cere. *germ. ſchlaffen. ang. ſleape.*

Slaepen. Stupere, obſtupere, torpere[...]

Slaep-bancke. Cubile, ſcamnum cu[...] lare, ſedile dormitorium.

Slaep-bedde. Cubile.

Slaep-doeck. Rica, ricula, plagula.

Slaep-dranck. Potio ſomnifera. & M[...] camentum ſtupefaciens, torporem [...] inducens.

Slaep-dronck. Pocœnium, comeſſat[...] cœna, ſomni potatio poſt cœnam.

Slaep-droncken. Soporatus, ſomno [...] pultus.

Slaep-huyve. Vitta nocturna, pileus [...] cturnus.

Slaep-camer. Cubiculum, cubicul[...] dormitorium.

Slaep-kruydt. Papaver, herba ſoporif[...] ſive ſomnifera.

Slaep-laken. Toral, toralium, plaga, le[...] caria ſindon. *vulgò* linteamen.

Slaep-liedeken. Cantiuncula ſomnife[...] moduli ſomniferi.

Slaep-lijfken. Subucula nocturna.

Slaep-loos. Inſomnis.

Slaep-muys. Sorex.

Slaep-mutse. Pileus nocturnus. *vulgò* [...] cupha.

Slaep-ratte. Sorex. & Glis.

Slaep-rockſken. Subucula nocturna.

Slaep-sele. j. slaep-bancke. Cubile.

Slaep-sieckte. Lethargus, veternus, ſ[...] beth, caros, ſomniculoſa affectio.

slaep-sieck. Lethargicus.

slaep-suchtigh. Lethargicus veternoſus.

slaep-stede. Cubile.

slaepaerd. Dormitator. **Den slaepaer[...] maken[...]**

maken. Vigilanti stertere naso.
aepende. Dormiens, sopitus.
aepende leden. Soluta languore membra, torpida, stupida.
aeper. Dormitator, dormitor.
aeper/nacht-gast. Hospes nocturnus.
aeper. Numi argentei genus decem stuferorum. *vulgò* dormitor, testo, testonius.
aeper. Torpedo. *piscis genus.*
aeper aen huysinghen. Cantherius interangularis. *vulgò* dormitor.
aeperigh/slaeperachtigh/slaepachtigh/slaepigh. Somnolentus, somniculosus, soporatus.
aeperigh zijn. Dormitare.
aeperige leden. Membra stupida, torpida, sopita.
aeve. j. slave. Servus, mancipium.
agh. j. slach. Ictus.
aghen. j. slaen. Percutere.
aken. j. slaecken. Laxare.
ammeren. j. slommeren.
ampampen/slampen/slempen. j. slemmen. Ligurire.
ampamper. j. slemmer. Popino.
anck. Tenuis, exilis, gracilis. *&* Vacuus, solutus. *germ. geschlanch.*
anckéren. Laxare, solvere.
anghe. Serpens, anguis, coluber. *&* Vipera, excetra. *germ. schlanck.*
anghe. Bombarda longior. *vulgò* serpentina, colubrina, colubrum. *ab effigie serpentis, & colubri.*
anghe. *lovan.* j. kraeckelingh. Spira.
anghen-kruyd. Dracunculus, serpentaria maior. *herba caulem habens versicoloribus draconum sive anguium maculis.*
langhen-vel. Senectus anguium, vernatio, leberis, spolium serpentis, vernatio anguina.
slanghen-stroopsel. Vernatio, leberis.
slap. Laxus, incontentus, lentus, fluxus, remissus, solutus, flaccidus, languidus, marcidus, vietus, fluidus. De neringhe is slap. Quæstus friget, jacet.
slap-hertigh. Pusillanimis, ignavus.
slap oorigh. Flaccus.
slap-moedigh. Ignavus.
slapheyd/slappigheyd. Laxitas. *&* Ignavia. *&* Marcor, languor.
slappacken/slabbacken.
slappelick. Laxè, remissè, lentè, negligenter, oscitanter, languidè, frigidè, jejunè.
slappelick te wercke gaen. Indormire causæ: remissius & segnius tractare negotium.
slappen. Laxare. *&* Laxari.
slave/slavoen. Servus, mancipium. *vulgò* sclavus. *gal. esclave. hisp. esclavo. ang. slave.*
slave. *vetus. sax.* Remes.
slaefken. Servulus, mediastinus.
slaven/slavoenen. Officia servilia facere: labores maximos subire instar servi aut mancipij, servire.
slavernye. Servitus, servitudo, gravis labor, catenati labores.
slavernys-knecht. Mediastinus.
slavetse. Servula vilis & ignava.
slavinne. Serva.
slavoen/slave. Servus.
slecht/slicht. Planus, æquus: *&* Simplex, simplus, singularis: *&* Ignobilis, plebeius, vulgaris, communis, vilis, tenuis.
slecht ende recht mensch. Sincerus, simplex, apertus, nihil dissimulans.
slecht. j. ghe-meen. Trivialis.
slecht/ on-schalsk. Incallidus, non astutus.
slecht ende on-gheleerd mensch. Idiota, illiteratus, imperitus.
slechtaerd. Homo simplex, incautus.
slecht-hoofd/slechte-bol. Homo rudis & incautus.
slecht krijghs-man. Miles caligatus, tenuissimę sortis, postremæ classis.
slechtigheyd/slechtheyd. Simplicitas, vilitas, tenuitas. *&* Imperitia, ruditas.
slechtichlick/slechtelick. Simpliciter, exiliter, tenuiter. *&* Imperitè. *&* Crassè. *&* Incautè, non astutè.
slechtelick naeyen. Ruditer consuere.
slechtelick seggen. Dicere perfunctoriè.
slechten/slichten. Planare, complanare, planum

planum reddere, in planitiem redigere, sternere, æquare, solo æquare: disturbare, diruere, evertere. & Extricare.

slechten/ slissen / oft slichten den twist. Dirimere, dissoluere, componere, decidere, discernere lites, pacisci, transigere, pacare, sedare, tranquillare.

slechten/slichten.j.ont-werren. Extricare

slechts. Simpliciter. & Tantum, tantummodo, solùm, solummodo.

slecke/slacke. Limax, cochlea, chelis, testudo.

slecke loots. Scoria. & lamella plumbi. & Excrementa sive recrementa plumbi.

slecke silvers. Helcysma, scoria argenti.

slecken-huysken/slecken-horenken. Cochleę domus, calyx, testa limacis.

sledde/slidde. Traha, trahea. *germ. schlitten. sax. slede. ang. sledde.*

sledderen/slidderen. i. slibberen. Labi, prolabi. & Celeriter tendere. *ang. slide.*

slee. i. sleeuw. Tenuis, exilis: & Obtusus. *ang. slow.*

slee/slee-pruyme. Spineolus, pruneolum, prunulum, prunum silvestre, pruneolum autumnale, nanum. *germ. schleen. sax. slee. ang. sloe.*

slee-dorn/sleeuw-doren. Prunus silvestris.

slee-sap. Acatia.

sleeck. i. sleyck.

sleef. *sax. fris.* **i. pot-lepel.** Tudicula.

sleepken. *holl. sicamb. zeland.* **i. uyerken.** Minoris poculi aut mensuræ genus, cyathus.

sleeuw. Tenuis, exilis, attenuatus.

sleeuw. *fland.* Obtusus. **sleeuwe scherpte.** Obtusa acies. **sleeuwe tanden.** Stupidi dentes, obtusi.

sleeuwe/slee-pruyme. i. slee.

sleeuwen. Decrescere, attenuari, extenuari, macrescere.

sleeuwigheyd der tanden. Stupor dentium.

slegghe. Nebula, mador, tenuis pluvia, glacialis pluvia.

sleggheren. Nebulam exhalare.

sleggherigh/sleggherachtigh. Vdus, uvidus, madidus, nebulosus, pluvius.

sleggheringhe. Nebulę, tenues pu[...] pluvia glacialis, substillium.

sleghel. i. slaeghel. Malleus.

slegher. i. slaegher.

sleyck. Planus & ęquus, solo ęquatus [...] repens.

sleycken. Repere, reptare, serpere, se[...] humi.

sleycker. *vetus.* Vulpes.

sleye. i. slije. Tinca.

sleyncke. *holl. fris.* Lacuna, fovea.

slepp. Tractus, syrma.

slepp oft steert van vrouwen kleeden Syrma, tractus femineę vestis hu[...] verrens, coronis, *Eras.* cauda, *vulgo.*

slepp van knechten ende dienaers [...]mina longa clientum, comites, co[...]tus, strepitus, pompa comitum.

slepp-houder/slepp-draegher. Syrm[...]phorus.

sleppe. Mulier segniter & testudineo[...]du prorepens, tardigrada, ignava.

sleppen. Trahere, verrere, raptare: ita [...] aliquam trahere aut gestare, ut ta[...] humo non attollatur. & Repere, serp[...] segniter incedere.

sleppen met den hayre. Crinibus pro[...]tum raptare.

slepp-been. i. slepp-voet. Atta.

slepp-lenden. Elumbis, lumbos trah[...] lumbos movere non valens.

slepp-net/treck-net. Verriculum, everr[...]lum: rete quod verritur trahiturque [...]gena.

slepp-voet/slepper. Atta, qui per pe[...] aut crurum vitium plantas à terra [...] sublevat, magisque terram atteri[...] verrit, quam ambulat.

slem. i. slim. Obliquus.

slem/slemp. Comessatio.

slemmen/slempen. Comessari, epul[...] gręcari, pergręcari, popinari, nepot[...] *germ schlemmen.*

slemmer/slemper. Comessator, barath[...] gurges, vorago, decoctor, nepos, asot[...] eversor, prodigus, helluo, popino, glu[...] manduco, homo sui profusus, degula[...] *Plaut.*

Slimmerꝛſe. Crapula, helluatio.
Slemp. j. slem. Comessatio.
Slempen. j. slemmen. Comessari.
Slepen. j. sleppen. Verrere.
Slepinghe van recht. *zeland.* Ampliatio, dilatio, procrastinatio.
Sleppe. *fland.* j. slippe.
Slet. j. slets. Linteum tritum.
Slet/sletse. *holl.* j. sloore. Mulier ignava, ambubaia.
Slete. Tritus, attritus, us : consumptio, intertrimentum, intertritura, detrimentum.
Slete. j. ghe-scheurthepd. Hernia.
Slete/ ver-tieringhe. Venditio frequens mercium.
Sletigh. Tritus, detritus, attritus, usu consumptus.
Slets/slette/sletser. Linteum tritum, panniculus, peniculamentum, peniculum, à slijten. i. terere: *sicut* termentarium, *Varoni, à* terendo.
Slebe. *vetus. ang.* j. mouwe. Manica.
Sleunen/slonen. Frondare, putare arborem, surculos ramis adimere: supputare, subsecare, interlucare, collucare.
Sleup. *vetus. sicamb.* Ligula.
Sleur/slepp. Tractus syrma.
Sleuren/ slooren. Trahere, verrere, humi protrahere.
Sleutel. j. slotel. Clavis.
Slibbe/ slibber/ slijm. Limus, cœnum mollius.
Slibberachtigh/slibberigh. Limosus: & Lubricus.
Slibberen. Labi, labsare, prolabi. *germ. schliffen. ang. slippe.*
Slicht. *fland. sicamb. sax.* j. slecht. Planus.
Slichten. j. slechten. Planare.
Slick. j. slock. Helluo.
Slicken/ slocken. Vorare, glutire, deglutire, absorbere, tuburcinari, ingurgitare: lurcare, ligurire. *germ. schlocken, schlacken.*
Slick-heet/snick-heet. Calidus adeò, ut devorari statim debeat, ne aduratur os.
Slick-brocke/ snickel-brocke/ slockel-brocke. Bolus qui deglutitur aut devoratur uno haustu. & Mattea, sive mattya, cupediæ, scitamenta, bolus lautus, pulpamentum. *germ. schlack, schlackbißle. sax. slickbrocke, sleckbrocke.*
Slick-marckt/ sleck-merckt. *sax.* Forum cupedinis, forum cupedinarium.
Slickeren. Sorbere, absorbere.
Slickeringhe. Sorbitio. & Ecligma, linctus, illinctus, id quod lambendo illinigitur.
Slidde. j. sledde.
Slidden/ slidderen. j. sledderen. Prolabi.
Sliere. *germ.* j. kliere/klap-ooꝛe.
Slijck. Cœnum, lutum.
Slijck-schoen. Pero.
Slijck-kladden. Balatrones, bullæ luti caligis aut calceis adhærentes.
Slijck-hose. Pero.
Slijck-spoꝛe. *holl.* j. ijs-spoꝛe. Encentris.
Slijck-achtigh/ slijckigh. Cœnosus, lutosus, lutulentus.
Slije. *germ. sax. sicamb.* Tinca, merula lacustris, fullo piscis.
Slijm. Limus, fæx. *germ schleym sax. slym. ang. slime.*
Slijm. *vet.* Phlegma, mucus. *germ schleim.*
Slijmachtigh. Limosus, fæculentus.
Slijmigh. Limosus. & Lubricus. & Viscosus. *ang slimy.*
Slijmighepd. Limus, fęces.
Slijp. Ærugo ferri; stercus ferri, fecrementum, ramentum ferri, scoria.
Slijpen. Acuere, exacuere cote, in cote subigere, exterere aciem ferri: exacuere ad molam: atterere gladium coti. *germ schleyffen.*
Slijpen het ge-steente. Polire gemmas.
Slijp-steen. Cos, cos aquaria, rotaria, gyratilis.
Slijpsel/ slijp/ slip. Scobina quę deraditur.
Slijte/ slete. Tritus, attritus, consumptio.
Slijte. Atrophia.
Slijten. j. ver-slijten. Terere, atterere.
Slijten. j. vertieren. Vendere.
Slijten den twist. j. slissen.
Slijtigh. Syntecticus.
Slijtinghe. *holl.* j. quenende sieckte. Syntexis.

texis,conſumptio.

Slim. Limus,obliquus,tranſverſus,obtortus,diſtortus,pravus.

Slim. Pravus, perverſus,doloſus,fraudulentus,vafer,aſtutus,verſipellis,callidus, malitioſus.

Slim-boeve. Præpoſterus & perverſus homo.

Slim. *vetus.* Vilis.

Slim-gaſt. Hoſpes obliquus,diſtortus,veterator : homo vafer , ſubdolus. *Luſci enim, peti, ſtrabones, & qui obliquo ſidere limiſq; oculis obtuentur, verſipelles, ſubdoli, captioſi, lubrici, & ad circumveniendum aſtuti, ac miris ſtrophis inſtructi ſunt. Levin. Lemnius.*

Slim-been/krom-beẽ/ ſlim-voet/ krom-voet. Varus,loripes,vatius,valgus.

Slim-hals.j.krom-hals. Obſtipus.

Slimheyd/ſlimmigheyd. Obliquitas: & Pravitas,perverſitas,dolus,vafritia,aſtutia.

Slimmerlick. Obliquè.& Pravè,perverſè doloſè,aſtutè.

Slinck/linck. Siniſter,lævus.

Slincke handt. Siniſtra,lęva,ſ.manus.

Slincke voot. Siniſtra manus.& Scæva, qui ſiniſtra manu utitur pro dextera.

Slinckaerd. Scæva,ſcævola.

Slincks. Siniſter: & Scęva,ſcævola.

Slincks ende rechts. Ambidexter.

Slinden. Vorare,glutire,haurire.

Slinder/ver-ſlinder. Lurco,helluo.

Slinder. Chelydrus,ſerpentis genus.

Slinder. *vet* Tenuis,exilis. *ang ſlender.*

Slinderen.j.ſlidderen. Serpere.

Slinghe/ſlingher. Funda,balearis funda. *germ ſchling. ſax. ſlenge. ang ſlinge.*

Slinghen/ſlingheren. Serpere.

Slinghen/ſlingheren. Funda jacere,funda torquere.

Slingheren. Teſtulam aut lamellam diſtringere ſuper aquæ ęquor : lamella aquas quatere.

Slingheren. Circumagere,circumvoluere,torquere.

Slingher-læder. Scutale , corium fundæ cui lapis imponitur.

Slingher ſlippen. Lacinias circumagere ſive circumvoluere.

Slingher-ſlangher. Spira.

Slingher-ſpel. Epoſtraciſmus, lud[...] teſtulam aut lamellam ſive lapill[...] ſtringunt ſuper aquę æquor, nu[...] que ſaltuum, quos facit priuſqua[...] dat, ineunt, victoria penes illum [...] qui ſaltuum multitudine ſuperet.

Slingher-voet. Loripes.

Slingher-vuyſten. Pugnare,pugn[...] tendere.

Slingherer. Funditor,fundibulariu[...]

Slip.j.ſlyp/ſlypſel.

Slippe. Crena,inciſura.

Slippe. Lacinia,ſinus veſtis pars ſi[...] mentum veſtem ſeparans , pe[...] mentum.

Slippe bieden. Cedere foro , fr[...] creditores cum ſumma infamia.

Slippen. Lacerare,inſcindere,diſſe[...]

Slippen de ooren. Lacerare aures,[...] care,dividere.

Slippen. Elabi,dilabi. *ang. ſlippe.*

Slipperen.j.ſlibberen. & **ſnipperen**

Slipperinghe.j.ſnipperinghe.

Sliſſen.j.ſlichten. Complanare.

Slobbe.j.ſloef-hoſe. Pero,tibiale la[...]

Slobberen. Laxum ſive flaccidum e[...]

Slobberen. *holl.* **j.ſlabberen/be-ſlab[...]**

Slochter. *vetus. fr. ſ.* Foſſa.

Slock. Gula, rumen, frumen,fauce[...] Barathrum,vorago,gurges. *germ. ſ[...] ſax. ſchlocke.*

Slock. Hauſtus.

Slock.j.ſlocker. Helluo,vorax.

Slock. Canis vorax & rapax , har[...] pamphagus.

Slock-moes. *lovan.* Pultis vilioris &[...] nuioris genus.

Slock-ſuchte. Phagędæna,bulimia.

Slocken.j.ſlicken. Vorare,glutire.

Slocker. Helluo, pamphagus,gurges[...] rathrum,vorax,ingluvioſus,lurco,g[...] ſus,gluto.

Slockachtigh/ ſlockerachtigh. Gul[...] ingluvioſus,vorax.

Slockerigh. Vorax.

Slockinghe. Ingluvies,ingurgitatio[...]

icitas.
de. Sordida & inculta mulier, ambu-
aia.
der/slodderer. Homo sordidus, incul-
us, incompositus, negligens. *angl. slut-*
sh.
der-broecke. Bracca follicans.
deren. Flaccere, flaccescere.
derachtigh. Sordidus, negligens, flac-
idus.
derende. Flaccidus, laxus, fluxus.
derende kleederen. Fluxa vestimenta.
der-hosen. Caligę rugosæ, laxæ, folli-
antes.
de. *holl. sicamb.* j. pantoffel. Crepida,
andalium.
ef. Toga sive tunica rudis, impolita &
ordidula, penula.
ef. Sordidatus, homo sordido sive hor-
rido cultu: sordidus, squalidus, murci-
dus, absurdus, discinctus, homo incultus
vestibus & moribus, incompositus, dis-
solutus, ignavus, *sicut Græcè* ῥάκος. pan-
nus vilis & crassus. *&* Homo nihili *dici-*
tur, à veste detrita rejiculaq; sumpto convitio.
gal. souillon. ang. sloven, slowe.
ef. Lentus, piger, ignavus, negligens. *ang.*
slowe.
ef-hose. Pero, tibiale laxum.
epe. Clavus ferreus minor.
epe/sloepken. Navicula.
epe. j. sluppe. Specus.
epen/sluppen. Repere, irrepere.
ester/snoester. Culleola, cortex viridis
putamen nucis ambiens, calyx pulvina-
tus, gulliocæ. *Fest.*
esteren/snoesteren. Demere culleolas.
of. *holl.* j. sloef. Sordidatus.
oke. *sax. sicamb.* Gula.
okerigh. Gulosus.
om. *fland.* j. slim. Obtortus. (dire.
ommeren. Confundere, intricare, impe-
ommeringhe. Confusio, impedimenta,
tricę. *&* Quisquiliæ.
ompe. *holl.* j. klompe. Calo.
omp-hose. j. slodder-hose. Caliga folli-
cans.
onde. *germ. sax. sicamb.* Fauces, summa
pars gulę, mento proxima: frumen. *&*
Barathrum, vorago, hiatus terræ: vora-
trina, labes, abyssus, chasma. *&* Oeso-
phagus, stomachus.
slonden. j. slinden. Vorare.
slouen. j. sleunen. Frondare.
slons/sluns. Laxus.
sloo-bra/ sloo-brade. *fland.* Faliscus ven-
ter, ventriculus fartus.
sloof. j. sloove. Replicatio.
slooꝛe/slooꝛken. Sordida ancilla, serva vi-
lis, ignava. *ang. slori.* i. sordidare.
slooꝛe/slooꝛ-koole. Brassica Cumana, lęvis,
rubra: brassica vulgaris sativa folijs ex-
tensis.
slooꝛen/sleuren. Trahere, protrahere, ver-
rere.
sloꝛigh/slooꝛdigh. Sordidus, incultus, in-
compositus.
sloot. Fossa palustris.
sloove. *vetus.* Velum, tegmen, exuvię.
sloove/sloof. Replicatio, reflexio.
sloove/sloofken. Folliculus, lobus.
sloove/oft sloofken der mannelickheyd.
Pręputium, tegmen balani.
slooven. Velare, tegere, operire, velare ca-
put.
slooven/op-slooven/af-slooven. Retege-
re, denudare id quod tectum erat.
slooven de mouwen. j. op-slaen. Reflecte-
re manicas.
slope. j. slupp-hol. Latibulum.
slope. *fris.* j. slowſne.
slope. *holl.* Crepida trita.
sloꝛen. j. slooꝛen. Trahere, verrere.
sloꝛpe. *vetus.* Vorago, gurges.
sloꝛpe. *holl.* Proboscis, manus elephantis.
sloꝛpen/sloꝛven. Sorbillare, sorbere, ligu-
rire.
sloꝛven. j. sloꝛpen. Sorbere.
slose. j. sloose. Crepida.
slot. Sera, claustrum ferreum.
slot/boꝛght. Arx, castrum, castellum.
slot/besluyt. Clausula.
slot-maecker. Faber serarius, claustrarius;
faber clavilis, *Lud. Vrves.*
slot-reden. Conclusio, epilogus.
slot-reghel/sluyt reghel. Clausula.

Slot-ver-lozen. *adag* Homo diſſolutus, aſotus.

Slotel/Sleutel. Clavis. *Dicitur* **Slotel** *à* **Sluy-ten**. *ſicut* clavis à claudendo.

Slotel op t'graf legghen. Cedere bonis: profiteri ſe deſerere bona ſua creditoribus, *quod beneficio lege conceſſo, viduis licitum fuit, clavibus, cingulo marſupioq; ſepulchro ſive feretro mariti recens defuncti ſuper impoſitis, cauſa gravium debitorum.*

Slotel des iaers. Epacta: dies undecim additij: quibus additis anno lunari communi 354. dierum, completur clauditurque annus ſolaris 365. dierum: intercalatio: dies intercalati.

Slotelen. Securiculæ: ſubſcudes duo tigna inter ſe vincientes. *&* Anſæ ferreę, quibus ſaxa implumbata ligantur.

Slotelen van de ſnaren. Verticuli, verticilli, epitonia, paxilli, quibus fides vel tenduntur vel remittuntur, collabi: κόλλαβοι.

Slotel-bloemen/hof-bloemen. Verbaſculum, articularis. *officin.* herba paralyſis, primula veris.

Slotel-riem. Clavium catena, clavium annulus. *vulgò* claviarium.

Sloven. *ſicamb.* j. **Slonen/ ſnoepen.** Putare arbores.

Sluer. Lorum, loramentum, ligula, ligamen.

Sluer. Rica, ricula, plagula, flammeum, peplum, velum. *germ. ſax ſchleyer.*

Sluer/arm-band. Mitella, linteum in quo brachium læſum ſauciúmve ſuſpenditur.

Sluer-uyl/rand-uyl. Ulula flammeata: *plumis circa faciem; mulieris peplo vel flammeo obvolutæ caput & faciem referens.*

Sluyf. Boſcas, avis ex anatum genere.

Sluyme. Cortex, corticula, membranula, ſiliqua.

Sluymen. j. **pellen.** Decorticare.

Sluymen/Sluypen. Furtim, clanculum, & tectè prorepere, labi, clabi, dilabi. *ang. ſlippe.*

Sluymen. j. **luymen.** Limis tueri, tranſverſis oculis tueri.

Sluymen/Sluymeren. Dormitare, ſopo[...] & Leviter dormire.

Sluymer/Sluyper. Subdolus.

Sluymer. Dormitator.

Sluymer. *fland.* Artocreę ſive lagani [...] catioris genus.

Sluymerachtigh. Somnitulosus, ſon[...]lentus.

Sluymeringhe. Dormitatio.

Sluype. Latebra, latibulum, ſpecus, ca[ver]na, antrum.

Sluypen. Prorepere tacitè, occultè grad[a]tenter ire: tectè ſuggredi, furtim pr[or]pere ſe: occulto gradu inſidiari. *[an]g. ſlippe.*

Sluyp-hoeck. Latibulum, latebræ.

Sluyp-hol. Latibulum, latebræ, cunicu[lus], effugium, refugium, cavus, cavum.

Sluyper. Latebricola. *&* Inſidiator lat[...] ſubdolus.

Sluypſel. Latebra, latibulum.

Sluyſe. Aquæductus.

Sluyſe. j. **ſpuye.** Cataracta, emiſſarium [...] bex aquarius comma. *vulgò* ſluſa. *ga[ll.] cluſe. an. ſluyſe.* Sluſa *pro* clauſura, *in leg[e sa]lica Francorum. teſte Herm. Comite Nuen[...]*

Sluyſen. j. **ver-ſluyſen.**

Sluyten. Claudere, occludere, ſerare, o[bse]rare.

Sluyten den brief. Obſignare literas.

Sluyt-balck/Sluyt-ſteen. Tholus.

Sluyt-boom. Vectis. *&* Clatrus.

Sluyt-koole/kabuyſ-koole. Braſſica c[api]tata. *q. d.* braſſica clauſa.

Sluyt-kroppe. Lactuca capitata, ſeſſilis.

Sluyt-naghel. Clavus capitatus.

Sluyt-reden. Concluſio, epilogus, perc[...]tio.

Sluyt-reghel. Clauſula rhythmi, perio[...] rhythmica.

Sluyt-ſteen/ Sluyt-balck/ latern in't w[el]ſel. Tholus, teſtudinis umbilicus in m[e]dio tecto in quem capita trabium c[on]veniunt concluduntúrque.

Sluyve. j. **Sloove.**

Sluns/Slons. Laxus.

Sluns. j. **Sloef.** Homo ignavus, diſſolut[...] incultus, incompoſitus.

Slus. *fland.* **i. slap.** Laxus.

S M

Smacht. *sax. sicamb.* Esuries, fames.

Smachten. *vetus.* Esurire, famere.

Smachte van den pekel-haerinck. *holl.* Resegmen halecis muriatę.

Smack. Rhus coriarius, sutorius rhus terginus vel sergorarius, frutex coriarius. *vulgò* sumach.

smacke. Collisio, collisus, illisus, concussus, jactus, plaga, jactura, damnum, oppressio.

smacke. Genus navis oblongæ.

smacken. Collidere, illidere, concutere, jactare, projicere, prosternere, quassare, cum vi aut sonitu impingere, quatere.

smack-becken. *fland.* **i. smack-muylen.**

smack-huycke. *lovan.* Penula muliebris.

smack-muyl. Manduco, manducus.

smack-muylen. Maxillas sive labia inter se claro sono collidere manducando:

Sluys Gall. Ecluse, idem ac κλύσις à κλύζω

Sluyter idem ac κλείω, unde κλεῖθρον.

aspernari, vituperare, conviciari.

smadigh/smaddigh. Contumeliosus, ignominiosus.

smadighlick/ smaddighlick. Contumeliosè.

smaeck. Sapor, gustus. *germ. schmack. angl. smacke.*

smaecken. Sapere, gustare. *germ schmecken. ang. smacke.*

smaecken erghens nae. Resipere, saporem alicuius rei referre.

smaecken nae den roock. Sapere fumum.

smaeckelick. Suavis, gratus linguæ sive palato, sapidus: grati saporis.

smaeckelick maecken. Condire.

smaecke-loos. Surdus, sine gustu, insipidus.

smaecksel. Gustus.

smaed. i. smade. Contumelia.

smaed-schrift. Libellus famosus.

smael. i. smal. Exiguus, tenuis.

smaer. i. smeer. Abdomen.

smaerotsen. i. smoorotsen. Parasitari.

smal. Exiguus, exilis, tenuis, junceus, angustus, contractus, arctus, gracilis, gracilentus: strictus, parvus. *ang. small.*

smal saed. Legumen.

smale weghen. Vię arctę, semitæ.

smale ionckers/smale heeren. Tenuis fortunę domini: beneficiarij & nobiles ministri.

smale steden. Minores civitates.

smalen/smallen/smaléren. Extenuare, coarctare, contrahere, minuere, diminuere, imminuere.

smalen op yemanden. Detrahere alicui, derogare.

smalt. *sax. sicamb.* **i. smout.**

smalt. i. smelt. Liquamen. & Butyrum. *ger.* ... *l smalz.*

... **altsch. i. maltsch.** Liquidus, ... præpinguis.

... Faber ferrarius. *ger. schmid. ang.*

... lere, accudere, conflare.

... Follis fabrilis.

... **lesch-troch.** Lacus.

... Tudes fabrilis.

smed-kolen. i. steen-kolen. Carbones saxei.

smedigh. i. smijdigh/ghe-smijdigh. Mollis.

smedse/smidse/smisse. Fabrica ferrea, officina ferraria, ustrina.

smeecken/smeeckelen. Blandiri, palpare, palpari, adulari, assentari, blanditias dicere: delinire, alicui ad gratiam loqui.

smeeckelick. Blandus, blandulus, blandiculus. & Blandè.

smeecker. Adulator, assentator, blandidicus, blandiloquus, blandiloquens.

smeeckinghe/smeeckertje. Blanditia, blanditiæ, blandiloquentia, blandimentum, adulatio, assentatio.

smeente. *holland.* Penelops, avis anate minor,

ſlot-ver-loren. *adag* Homo diſſolutus, aſotus.

ſlotel/ſleutel. Clavis. *Dicitur* **ſlotel** *à* **ſluyten.** *ſicut* clavis à claudendo.

ſlotel op t'graf legghen. Cedere bonis: profiteri ſe deſerere bona ſua creditoribus, *quod beneficio lege conceſſo, viduis licitum fuit, clavibus, cingulo marſupioq; ſepulchro ſive feretro mariti recens defuncti ſuper impoſitis, cauſa gravium debitorum.*

ſlotel des iaers. Epacta: dies undecim additij: quibus additis anno lunari communi 354. dierum, completur clauditurque annus ſolaris 365. dierum: intercalatio: dies intercalati.

ſlotelen. Securiculæ: ſubſcudes duo tigna inter ſe vincientes. *&* Anſæ ferreę, quibus ſaxa implumbata ligantur.

ſlotelen van de ſnaren. Verticuli, verticilli, epitonia, paxilli, quibus fides vel tenduntur vel remittuntur, collabi: κόλλαβοι.

ſlotel-bloemen/hof-bloeme
lum, articularis. *officin.* he
primula veris.

ſlotel-riem. Clavium caten
nulus. *vulgò* claviarium.

ſloven. *ſicamb.* **j. ſlonen/ ſm**
arbores.

ſluyer. Lorum, loramentur
men.

ſluyer. Rica, ricula, plagula, flammeum, peplum, velum. *Germ. ſax. ſchleyer.*

ſluyer/arm-band. Mitella, linteum in quo brachium læſum ſauciúmve ſuſpenditur.

ſluyer-wl/randſ-wl. Vlula flammeata: *plumis circa faciem, mulieris peplo vel flammeo obvolutæ caput & faciem referens.*

ſluyf. Boſcas, avis ex anatum genere.

ſluyme. Cortex, corticula, membranula, ſiliqua.

ſluymen. j. pellen. Decorticare.

ſluymen/ſluypen. Furtim, clanculum, & tectè prorepere, labi, clabi, dilabi. *ang. ſlippe.*

ſluymen. j. luymen. Limis tueri, tranſverſis oculis tueri.

ſluymen/ſluymeren. Dormitare, ſopo
& Leviter dormire.

ſluymer/ſluypper. Subdolus.

ſluymer. Dormitator.

ſluymer. *fland.* Artocreę ſive lagani
catioris genus.

ſluymerachtigh. Somnitulosus, ſo
lentus.

ſluymeringhe. Dormitatio.

ſluype. Latebra, latibulum, ſpecus, ca
na, antrum.

ſluypen. Prorepere tacitè, occultè grad
tenter ire: tectè ſuggredi, furtim p
pere ſe: occulto gradu inſidiari.
ſlippe.

ſluyp-hoeck. Latibulum, latebræ.

ſluyp-hol. Latibulum, latebræ, cunicu
effugium, refugium, cavus, cavum.

ſluyper. Latebricola. *&* Inſidiator la
ſubdolus.

ſluypſel. Latebra, latibulum.

ſluyſe. Aquæductus.

ſluyt-boom. Vectis. *&* Clatrus.

ſluyt-koole/kabuyſ-koole. Braſſica c
tata. *q.d.* braſſica clauſa.

ſluyt-kroppe. Lactuca capitata, ſeſſilis

ſluyt-naghel. Clavus capitatus.

ſluyt-reden. Concluſio, epilogus, pero
tio.

ſluyt-reghel. Clauſula rhythmi, perio
rhythmica.

**ſluyt-ſteen/ ſluyt-balck/ latern in't w
ſel.** Tholus, teſtudinis umbilicus in m
dio tecto in quem capita trabium c
veniunt concluduntúrque.

ſluyve. j. ſloove.

ſluys/ſlons. Laxus.

ſluys. j. ſloef. Homo ignavus, diſſolut
incultus, incompoſitus.

Sluis. *fland.* **i. slap.** Laxus.

S M

Smacht. *sax. sicamb.* Esuries, fames.
Smachten. *vetus.* Esurire, famere.
Smachte van den pekel-haerinck. *holl.* Resegmen halecis muriatę.
Smack. Rhus coriarius, sutorius rhus terginus vel sergorarius, frutex coriarius. *vulgò* sumach.
Smacke. Collisio, collisus, illisus, concussus, jactus, plaga, jactura, damnum, oppressio.
Smacke. Genus navis oblongæ.
Smacken. Collidere, illidere, concutere, jactare, projicere, prosternere, quassare, cum vi aut sonitu impingere, quatere.
Smack-becken. *fland.* **i. smack-muylen.**
Smack-huycke. *lovan.* Penula muliebris.
Smack-muyl. Manduco, manducus.
Smack-muylen. Maxillas sive labia inter se claro sono collidere manducando: diductu labiorum sonum edere.
Smack-muylen. Basiare, pangere, affigere osculum. *ang. schmacke.*
Smack-tanden. Collidere dentes manducando.
Smade / smadde. Vituperatio, contemptus, vituperium, convitium, contumelia.
Smaden/smadden. Temnere, contemnere, aspernari, vituperare, conviciari.
Smadigh/smaddigh. Contumeliosus, ignominiosus.
Smadighlick/ smaddighlick. Contumeliosè.
Smaeck. Sapor, gustus. *germ. schmack. angl. smacke.*
Smaecken. Sapere, gustare. *germ schmecken: ang. smacke.*
Smaecken ergens nae. Resipere, saporem alicuius rei referre.
Smaecken nae den roock. Sapere fumum.
Smaeckelick. Suavis, gratus linguæ sive palato, sapidus: grati saporis.
Smaeckelick maecken. Condire.
Smaecke-loos. Surdus, sine gustu, insipidus,

Smaecksel. Gustus.
Smaed. i. smade. Contumelia.
Smaed-schrift. Libellus famosus.
Smael. i. smal. Exiguus, tenuis.
Smaer. i. smeer. Abdomen.
Smaerotsen. i. smoorotsen. Parasitari.
Smal. Exiguus, exilis, tenuis, junceus, angustus, contractus, arctus, gracilis, gracilentus: strictus, parvus. *ang. small.*
Smal saed. Legumen.
Smale weghen. Vię arctę, semitæ.
Smale ionckers/smale heeren. Tenuis fortunę domini: beneficiarij & nobiles ministri.
Smale steden. Minores civitates.
Smalen/smallen/smaléren. Extenuare, coarctare, contrahere, minuere, diminuere, imminuere.
Smalen op yemanden. Detrahere alicui, derogare.
Smalt. *sax. sicamb.* **i. smout.**
Smalt. i. smelt. Liquamen. & Butyrum. *ger. smaltz. ital. smalzo.*
Smalts/ smaltsch. i. maltsch. Liquidus, fluidus, præpinguis.
Smed/smid. Faber ferrarius. *ger. schmid. ang. smyth.*
Smeden. Cudere, accudere, conflare.
Smed-balgh. Follis fabrilis.
Smed-back. i. lesch-troch. Lacus.
Smed-hamer. Tudes fabrilis.
Smed-kolen. i. steen-kolen. Carbones saxei.
Smedigh. i. smijdigh/ghe-smijdigh. Mollis.
Smedse/smidse/smisse. Fabrica ferrea, officina ferraria, ustrina.
Smeecken/smeeckelen. Blandiri, palpare, palpari, adulari, assentari, blanditias dicere: delinire, alicui ad gratiam loqui.
Smeeckelick. Blandus, blandulus, blandiculus. & Blandè.
Smeecker. Adulator, assentator, blandidicus, blandiloquus, blandiloquens.
Smeeckinghe/smeeckertje. Blanditia, blanditiæ, blandiloquentia, blandimentum, adulatio, assentatio.
Smeente. *holland.* Penelops, avis anate minor,

 nor,

nor, insigne habens puniceo colore collum.

smeer. *fland.* j. **teer.** Tenuis, exilis.

smeer/smaer. Adeps, aruina, pinguedo, abdomen: & Vnguen: & Sevum: & Comessatio, popinatio, helluatio.

smeeren. Linere, alinere, collinere, illinere, ungere. *germ. schmirben. ang. smere.*

smeeren. Curare cuticulam, popinari, helluari.

smeer-buyck. Pantex. & Ventricosus, ventriosus, ventrosus, venter, pinguis aqualiculus, ventri & abdomini serviens, gastrimargus, homo bene curata cute.

smeer-busse. j. salf-busse. Pyxis, theca unguentaria.

smeer-kalck. Gypsum: *materia calci similis, qua tectoria parietibus inducuntur.*

smeer-keersse. j. rueten-keersse. Candela sebacea.

smeer-kruyd. Orobanche, scandulaca: *herba uno tantùm assurgens cauliculo pingui & molli.*

smeer-maend. *vetus.* November. *q. d.* mensis genialis.

smeer-wortel. Faba crassa, crassula, telephium. *q. d.* radix unguentaria.

smeerachtigh/smeerigh. Vnguinosus, pinguis.

smeersel. Litura, unctio, unctura.

smelt. *vetus.* Liquor, liquamen.

smelte. *vet. fland.* Ora ferrea aut argentea balthei.

smelten/smilten. Liquare, liquefacere, liquidum & fluidum facere, eliquare, conflare, fundere. & Liquere, liquescere, colliquescere, deliquere, deliquescere, liquefieri, fundi, eliquescere, liquidum fieri. *germ. schmeltzen. ang. melte, molte.*

smelten als ys. j. ontdriesen. Regelare.

smelten. Stercus liquidum egerere. *dicitur de avibus. gal. esmeult.* i. excrementum avium.

smelt-baer. Liquidus.

smelt-huys. Conflatorium, officina liquatoria, ustrina.

smelt-oven. Vstrina, Fornax.

smelt-werck. Encaustice.

smelter van gelde. Conflator figuratiris[illegible]

smeltigh. Liquidus, fluxus.

smere. j. smeer.

smerghel. *ger. sax.* Smiris, smyris: *lap[illegible] vitrum finditur, & gemmæ expurgantur[illegible] finduntur q;, vulgò* smeriglius. *germ. sm[illegible] gel. gal. ameril, emerili. ital. smeriglio. hisp[illegible] ril. ang. emeril: inferioribus autem Germ[illegible] frequentius* **ameril** *dicitur.*

smerlin/merlin. Æsalo, æsalon. *germ[illegible] lin, mirle. gal. esmerillon, smerlin. ital. sme[illegible] smerlo. angl. merlyn, marlyn. est autem [illegible]* pitris genus minimum, quod toto[illegible] rumque anni tempore in nostris vi[illegible] que regionibus manet, cùm reliqu[illegible] cipitrum genera sub hiemen ab[illegible] *dicitur autem* **merlyn** *à* **merren** *sive* **m[illegible] ren.** i. manere, morari.

smerte. Dolor, acerbitas. *ger. smertzen[illegible] smerte.*

smerten. Dolere, urere, urgere.

smertelick. Dolenter.

smertsel. Dolor. & Intertrigo, attritus.

smertigh. Dolorificus, urgens.

smesse. j. smedse/smidse.

smete/ smijtinghe. Verber, ictus, percu[illegible] percussio.

smets/smetsch. Prędulcis, mulseus: i[illegible] sus: & Nauseam provocans nimia [illegible] cedine.

smets. Comessatio, epulum.

smetsen/ smetschen. Epulari, comessar[illegible] gurire, indulgere genio.

smetsen. j. smack-muylen.

smets-daghen. Bacchanalia.

smetser. Comessator, cupes, liguritor[illegible] tillo.

smet. j. smed. Faber ferrarius.

smette. Macula, labes.

smetten/be-smetten. Maculare, comma[illegible] lare, inquinare, coinquinare. *ger. sch[illegible] zen, beschmitzen. ang. smutche, à fabris fe[illegible] riis translatum.*

smettigh. Maculosus, immundus, im[illegible] rus.

smettelick. Contagiosus.

aettelicke sieckte. Morbus contagiosus, contagio, contages, contagium.
meuren. j. smeeren. Linere: & Heluari, vorare.
meuren. j. smooren. Vaporare, & suffocare.
mid. j. smed. Faber ferrarius.
miete. *sax. sicamb.* Propes, funis quo pes veli alligatur. *sax. schmiite.*
mijdigh. j. ghe-smijdigh. Mollis.
mijdighen. Mulcere, mollire.
mijten. Percutere, verberare, batuere. *ger. schmeyssen. ang. smyte.*
milten. j. smelten..
misse. j. smidse/smedse.
modderen. j. smetsen. Ligurire.
moel/soel/smul. Tepidus.
moel weder. Aura tepida, egelida, æther liquidus, aër languidulus: calor flaccidus.
moel/smul. Ebrius.
moken. j. smooken. Vaporare.
mollen/smuylen. Subridere. *ang. smile.*
moock. Vapor, fumus. *ang. smoke.*
moock-gat. Vaporarium: & Infumibulum.
smoocke. Mediastinus, mancipium abjectum, vile.
smoocken/smoken/smuycken. vaporare, fumare. *ang. smok.*
smoor. Fumus, vapor.
smooren. Fumare, vaporare, exhalare.
smooren/dempen. Extinguere, enecare, suffocare. *ital. smorzare.*
smooren. Mergere, submergere, demergere.
smooren/stoven/dempen. Fovere, fomentis tepefacere, vaporare, suffire, tepidare, in olla operta aliquid coquere, sive excoquere. *vulgò* suffocare: *quia vase operto, & incluso intus vapore, id quod intus coquitur velut suffocari videtur.*
smooren de pocken. Exudare morbum Gallicum.
smooren ende stampen. Ventosè minari, intonare verbis.
smoor-panne. Testus, testum, æneum testum.

smoorotsen/smaerotsen. Parasitaris nidorem è dapibus surgentem avidis faucibus haurire: *germ. schmorotzen, schmarotzen. sax. schmoratzen.*
smorotser. Parasitus, gnatho, assecla mensarum.
smotse/smutse. *germ. sax.* Convitiator, sugillator, exagitator: & Abjectus minister, mediastinus.
smotsen. *germ. sax. sicamb.* Suggillare, convitiari, perstringere, taxare.
smot-woord. Scomma, sugillatio.
smout. Adeps aruina, pinguedo, pinguis liquor, pinguedo liquida, axungia.
smout/ raep-smout / lijnsen-smout. Oleum ex seminibus rapi aut lini expressum.
smout-potten. Adulari, assentari, alicui ad gratiam loqui.
smouten. Linere aruina, butyro, oleo, pingui liquore.
smouten. *vet. holl.* j. **smelten.** Liquefieri.
smout-peyre. Pyrum musteum. *& per metaph.* palpum, blanditiæ, blandimentum.
smout-molen/olie-molen. Trapes, mola olearia.
smoutachtigh. Pinguis, oleosus.
smucken. *sax. fris. sicamb.* Ornare, comere.
smuyck. *fland.* Nebula, fumus, vapor. *ang. smoke.*
smuycken/smoocken. Vaporare, nubilare, obnubilare, obducere, obtenebrare nubilo.
smuyckende. Nubilus, obnubilus, obductus.
smuyckende kolen. Carbones non prorsus igniti aut candentes: obnubilatæ prunæ: favillæ: suppositi ignes cineri: ignis sopitus, non apparens, occultus.
smuyckende weder. Aër nubilus, nebulosus.
smuylen. Subridere. *ang. smile.*
smuysteren. j. smeren. Linere, oblinere, ungere.
smul. j. smoel. Calens, &c.
smul van drancke. Calens potu, fervens mero,

mero, obrutus vino.

Smullen. Curare genium mero, cupedijs: pergræcari, epulis & potationibus inservire. potare, genio indulgere.

Smuts. *fland.* Ictus, pulsus.

S N

Snabbe. *vetus.* j. **snebbe.** Rostrum.

Snabben. Ore aut rostro invadere, mordere. *&* Latrare. *&* Captare, captitare, raptare.

Snabel. j. **snebel/snabel.** Rostrum.

Snack. Respiratio, respiratus, anhelitus. *&* Singultus: *&* Latratus.

Snacken. Respirare, captare animum, anhelitum recipere: *&* Singultire: *&* Captare, captitare, hianti ore captare, anhelare, adspirare, inhiare, appetere: *&* Latrare, gannire, garrire, fabulari.

Snackerken. *fland.* j. **basserken / kefferken.** Hylactor.

Snaere. j. **snare.**

Snake. *fland.* Coluber, anguis. *ang. snake.*

Snap. Raptus, interceptio.

Snap. Garrulitas, loquacitas.

Snappen. Captare, raptare, intercipere, raptim prehendere: corripere, celeriter rapere.

Snappen. Garrire, blaterare: prærapidè multumque loqui, intercipere verba alterius.

Snap haen. Grassator, eques prædator, excursor, latro, sicarius, obsessor viarum

Snap-haen. *vetus. sic.* Numus quinque aut sex stuferorum, equitis effigie.

Snap-repse. Excursus, excursio.

Snapper. Interceptor.

Snapper. Garrulus, blatero, loquax, linguax, loquaculus, locutuleius, prærapidè multumque loquens.

Snare. Fides, chorda, nervus, nervia.

Snaren-booghsken. Plectrum.

Snaren-spel. Fides, ium: lyra, cythara, aliúdve instrumentum musicum in fidibus sive chordis habens harmoniam.

Snaren-speler. Fidicen.

Snaren-stecken. j. **stecken/slotelen.** verticuli.

Snarre/snurre. *sax. fris. sicamb. holl.* Nurus. *germ. snurre.* **Quaede snarre.** Mulier maledica, rixosa.

Snarren. Iurgare, fremere, strepere, murmurare.

Snater. Garrulitas, garrulitas odiosa, loquacitas inepta.

Snaterachtigh. Garrulus, ineptè loquax, linguax, blatero, argutus: multum & celeriter loquens.

Snater-beck. Linguaculus.

Snateren. Gingrire, glacitare, garrire, blaterare.

Snaterer. Crotalus, loquax, argutulus, argutator.

Snateringhe. Argutatio, strepitus.

snabel/snebel. Rostrum. *germ. schnabel. sax. schnavel.*

snauw. Scomma, dictum amarum, sermo amarus, latratus, maledictum.

snauwen op yemanden. Ore aut rostro invadere aliquem, latrare in aliquem, allatrare alicui, impetere aliquem maledictis.

snebbe. *sax. fris. sicamb.* Rostrum avis.

snebbe/sneb-schupte. *holl. fris.* Cymba c[...] longa.

snebel. j. **snabel.** Rostrum.

snecke. *germ sax. sicamb.* j. **slecke.** Limax, cochlea.

snede. Cæsura, incisura, incisio, incisus, scissura, scissio, scissus: *&* Segmen, segmentum, tomus.

snede broots/snede kaes. Lamella panis, laminula casei. *Lud. Vives.*

snede/scherpte. Acies.

snedelinck. Cæso, onis: cæso matris utero natus.

snees. *holland.* Vicenarius, viginti.

sneeuw/snee. Nix. *germ. schnee. sax. schne. gal. neige. ital. neve. hisp. nieve. ang. snowe.*

sneeuw-bal. Massa nivea, pila nivea.

sneeuw-gans. j. **haghel-gans.**

sneeuw-hoen. j. **sneeuw-voghel.**

sneeuw-vlocke. Floccus niveus.

sneeuw-voghel/ sneeuw-hoen. Lagopus: avis à colore candido, vel à nivosis locis ubi degit, dicta.

sneeuw-water. Aqua nivalis.

neeuw-wit. Niveus.
neeuwen. Ningere. **Het sneeuwt.** Ningit.
neeuwachtigh/ sneeuwigh. Nivalis, nivosus, ninguidus.
neken. Animum percellere.
nel. Celer, pernix, acer, velox, ocyor, ocyus, citus. *vulgò* snellus. *gal. isnel. ital. snello, isnello.*
nel/vliegh. Podargus, canis à pernicitate dictus.
nelheyd/snelligheyd. Celeritas, velocitas, pernicitas.
nellick. Celeriter, velociter, ocyus, ocyssimè, citò.
nellen. *sax. sicamb.* Festinare, accelerare, properare.
nel-toornigh. Celer irasci, iracundus, ad iram proclivis, pronus ad iram.
nel-waghe. *germ sax. sicamb.* Trutina, statera.
nelle/snelleken. Poculi fictilis, teretis, minusculi genus, quod citò & facilè exhauritur.
neppe. Ficedula. *&* Gallinago, rusticula, scolopax, rustica perdix. *vulgò* sneppa. *germ. schnapffel, à captandis hiante ore culicibus. ang. snype.*
nep-hoen. Ficedula, gallinago.
neppen. j. snappen.
neppen. Vrere sive adurere frigore. **sneppende wint.** Aura urens, adurens ventus, gelidus, frigidus.
nebel. *holl.* **j. on-ghe-luck.** Casus adversus.
neven. Deficere, deesse. *&* Frustari, errare, labi. *&* Vacillare, cespitare, nutare: *&* Dura sive adversa pati.
snick/snack. Singultus.
snick. Respiratio, respiratus, anhelitus, suspirium, suspiratus.
snicken/hicken. Singultire.
snicken. Respirare, recipere anhelitum, spiritum ducere, animam attrahere.
snicken. j. snoffen. Nictere. *ang. snucke.*
snicken. j. slicken. Glutire.
snick-heet. j. slick-heet. Calidus & sorbilis.
snickel-brocke. j. slickel-brocke.

snicke. *sax. fris.* **j. schuyte.** Scapha.
sniffel. *sicamb.* **j. steen-puyste.**
snigghe. *sax. holl. fris.* **j. slecke.** Limax.
snijde. j. snede. Acies cultri.
snijden. Scindere, laniare, putare, secare, metere.
snijden. Sculpere, insculpere, cęlare.
snijden. Castrare, evirare.
snijden. Vrere instar venti.
snijd-mes. Falx putatoria: culter putatorius, scalprum. *&* Culter escarius.
snijd-mesken. Scirpicula.
snijd-tijd. j. wijn-tijd. Vindemia.
snijder. Scissor, putator, secator.
snijder. Sculptor, scalptor, cælator.
snijder. *fland.* **j. mes.** Culter: culter escarius.
snijder. *germ. sax. fris. sicamb. hollan.* **j. kleermaecker.** Sartor.
snijdelinck. i. snipperinck.
snijdsel. Segmen, segmentum, resegmen: scissura, sectio.
snippen/snipperen. Resecare, secare, incidere.
snipperingh/snipperlingh. Segmenta, ramenta, pręsegmina, recisamenta, resegmina.
snit. Securicula.
snock. Singultus.
snocken/nocken. *vetus.* Singultire, ducere singultum.
snodder. *vetus.* Mucus. *germ. schnuder.*
snodder. *fland.* Sordes.
snoeck. Lucius. *piscis, Adr. Iun.* Lucius fluviatilis, *Levin. Lemn.* **Zee-snoeck.** Lupus piscis, labrax. λάβραξ. *Plaut.*
snoecks. Nasutulus.
snoecks sien. Argutis, & acribus oculis intueri, *instar lucij, lupi, sive labracis piscis: qui acribus ocellis & corneolo eminentioreq; naso sive rostello calliditatem referre videtur: unde & Aristophani piscium sapientißimus dicitur.*
snoecken. *fland.* **i. snoepen.** Putare, amputare, scindere.
snoepen. Scindere, cędere.
snoepen. Frondare, putare, frondes amputare, collucare, interlucare.
snoep-mes. Falx putatoria, falx vineatica,

scirpicula.
Snoeper. Frondator, putator arborum.
Snoeper/snoeperken. Falx vineatica, putatoria, falcula.
Snoepssel. Ramenta, sarmenta.
Snoepen. Catillare, ligurire. *&* Vorare poma.
Snoep-merckt. Forum cupedinarium: *&* Forum opotinum.
Snoeper. Cupes, catillo, ciceris fracti & nucis emptor.
Snoeperye. Cupedia, orum: cupediæ, arum.
Snoer. Funis, chorda, ligaculum, tænia. *sax. schnor.*
Snoerken. Funiculus.
Snoer-recht. Regularis, directus, perpendicularis.
Snoeren. Stringere, constringere, restringere, circumstringere, contrahere funiculo.
Snoeren den beck. Compescere labellũ: constringere os, refrenare linguam.
Snoeren de perlen. Margaritas filo aut funiculo trajicere.
Snoester.j.sloester. Putamen.
Snoesteren.j.snuysteren/snoepen. Ligurire, vorare poma, *&c.*
Snoesteren/sloesteren. Demere culeolas, cortices sive putamina.
Snoesteringhe/nuysteringhe. Poma, nuces, pisa, cerasa & id genus alia parvi momenti, cupediæ. *&* Putamina.
Snoeve. Respiratio.
Snoeven/snuyven/snoffen. Respirare, interspirare, spiritum reciprocare, follicare, spiritum ducere. **Sonder snoeven wt drincken.** Haustim avideque ebibere, nec inter bibendum respirare: ἀμυστίζειν.
Snof/snuf. Singultus. *germ. schnuff. sax. schnowe.*
snof. Sagacitas, perceptio odoratus, sensus
Snof/snuf/snoteringhe. Rheuma, rheumatismus, catarrhus, gravedo, defluxio capitis ad nares: coryza.
Snoffen/snuffen. Singultire. *ger. schnupffen.*
Snoffen/snuffen/snuyven. Naribus spirare, afflare, efflare, proflare, follic[are], follium more reciproco spiritu n[ares] agitare. *&* Nictere, sagire, subolere. *[g]. schnauffen, erschnauffen. ang. snuffe.*
Snoffelen/snuffelen. Nictere, subolere, [na]ribus spirare, odorare, indagare can[um] more, sagire.
Snoggher/snuggher. *holl.* Gracilis, j[un]ceus, exilis corpore, tenuis & agilis.
Snoode. Vilis, malus, imbrobus, turp[is], contemptus, spretus, aspernabilis, te[r], pravus.
Snoodheyd/snoodigheyd. Vilitas, mi[li]tia, improbitas, turpitudo.
Snoodelick. Contemptim.
Snorck. Ronchus.
Snorcken.j.snoffen. Singultire.
Snorcken. Stertere, rhonchissare, prof[la]re pectore somnum. *&* Iactare, crep[are] verbis, proflare fastum, minas, iram. *g. snarchen, snarchlen. ang. snorke, snorc.*
Snorcker. Miles gloriosus, thraso, jac[ta]tor.
Snorckinghe. Rhonchus, stertentium [so]nus. *&* Iactantia, jactatio.
Snorre/snurre.j.snarre. Nurus.
Snorre/snurre. *vetus.* Pellex, pallaca.
Snorren.j.snarren. Susurrare, fremere. Bombilare.
Snot. Mucus, myxa, narium humidit[as], pituita nasi. *germ. schnuder. ang. snotte.*
Snot-baerd.j. knevel-baerd. Mysta[x], barba sub naribus *in quam distillat nasi*
Snotte-belle. Stiria muci, stilla mucos[a]. Turpis ab inviso dependens stiria nas[o].
Snot-doeck.j.snuyt-doeck. Muccinium.
Snot-gat/neus-gat. Naris, nares, nariu[m] foramen.
Snot-muyl. Mucosus, cui muco nar[es] diffluunt.
Snot-schrabber. *ironicè.* **j.barbier.** Tons[or].
Snoter/snoteringhe. *fland.* Rheuma, ca[tarrhus], coryza.
Snottigh/snot-achtigh. Mucosus.
Snotten.j.snutten. Mungere.
Snot-olf. Mucosus.
Snot-olf. Orbis scutatus, lepus marinu[s], *piscis corpore terete, mucoso, mucum etia[m]*

ore emittens.
Snobelen. *sicamb.* j. sneben.
Snuf. j. snof. Rheuma.
Snuffen/snuffelen. j. snoffen.
Snuggher. j. snoggher.
Snupsteren. j. snoeÿseren.
Snupte. Nasus.
Snupte. Rostrum. *ang. snout, snowte.*
Snupte. Proboscis, promuscis, manus elephanti. *germ. schnotz. sax. schnute.*
Snupte. Rostrum, rostra: *pars navis primore in prora exporrectior & acutior.*
Snupten. *holl.* j. snutten. Mungere.
Snuptert. Nasutus, naso insignis.
Snuptert/bleet. Raia oxyrinchos.
Snuyve. j. snof. Rheuma, catarrhus.
Snuyven. *sax.* Emungere nasum.
Snuyven. j. snoffen. Naribus spirare: Follicare, ducere ilia: & Respirare.
Snurre. j. snarre. Nurus.
Snut. j. snot. Mucus.
Snutten. Mungere, emungere. & Emungere pecunijs, fallere, deplumare, deglubere aliquem. *germ. schneutzen.*
Snut-doeck/snuttel-doeck. Muccinium, strophiolum.
Snutter/kers-snutter. Emunctorium, furcinula qua ellychnium supervacuum candelę emungitur.
Snutsel. Mucus, narium purgamen, excrementum cerebri.
Snutsel van de keersse. Fucus, fungus candelæ: myxus, candelę ellychnij pars exusta.
Snutteren. *fland.* j. snipperen.
Snutterlinck. *fland.* j. snipperlingh.

S O

So/soo. Sic, ita. & Tam, adeò. & Tunc, tum. *germ. so, also. ang. so.*
So so. Sic satis, *Terent.* Vtcunque. & Nonnihil, aliquantulum.
So als. Sicut, sicuti, velut, veluti: ceu, tanquam.
Sodaenigh. Talis, ejusmodi.
So dick-wijls. Toties.
So ghelijck. Adeo similis, tam similis.
so groot. Tantus, tam magnus.
so haest. Tam citò.
so haest als. Simul ac, simul atque, quum primùm, statim quum, statim ut, ut primùm, ubi primùm, simul ac.
so ick ver-stae. Vt intelligo, quantum intelligo.
so ick om sie/ so ick om sagh. Quum respicio, quũ respicerem. Als de swaluwen aen komen / so naeckt de somer. Cum hyrundines adveniunt, tunc æstas imminet: adventantibus hyrundinibus, imminet æstas.
so langh. Tam longus.
so langhe. Donec, quamdiu, quousque, quoadusque, quoad, usque dum, tandiu, tantisper.
so-lick/ sulck. Talis, ejusmodi. *q. d.* so lick *sive* so ghe-lijck. i. ita similis.
so seere. Adeo, tantum, tantopere, tam vehementer.
so verre. Adeo, tantum, tantopere: tam vehementer.
so vele. Tantum, tot.
so vele als. Quantum, quoad.
so verre. Tam longè. & Si modo, dummodo.
so waer. Vbicunque.
so wanneer. Quandocunque.
so wel. Tam bene, adeò bene.
so wel als. Æquè ac, æquè atque, similiter ut, juxta ac.
so wel als ick. Iuxta mecũ: æque atq; ego.
so wie. Quisquis, quicunque, quilibet.
sobben/sobbelen. *fland.* Cæspitare, titubare gressu.
sobel. j. sabel. Sobella, sabella.
sober. Sobrius, siccus, parcus & continens, frugalis.
soberheyd. Sobrietas, parcitas.
sobzéren. Sobriè vivere, victitare.
soberlick. Parcè.
soch/soochsel. Succus.
soch/soech. Sus.
socht. *holl. fris.* j. saecht.
sock. Sulcus navis.
sock maecken. Sulcare mare, sulcare ęquor, sulcare fluctus carinâ.
socke. Soccus, calceus laneus, solea lanea aut linea, pedule. *germ. sockschuch, sockstifel. ang.*

ang. ſocke.

Sockelen/ſuckelen/ſtruyckelen. Cæſpitare, vacillare, offendere ad ſtipitem, *ital. ſocco.* i. ſtipes. *q. d.* ad ſtipitem offendere.

Sode/ſiedinghe. Ebullitio.

Sode/ſoode/ſope/ ſoede/ ſoeuwe/ ſoedſe. *ſax. friſ. holl. ſicamb. fland. zeland.* Ceſpes, gleba: gleba qua agger conficitur: *&* Canalis, cloaca, latrina, puteus, ſilanus: *&* Sentina. *&* Stillicidium. *&* Ardor ſtomachi. *&* Ructus rancidus: ſapor acris ventriculi. *&* Ebullitio flavæ bilis circa os ventriculi. *vulgò* fervor. *germ. ſoede. ſax. ſooh. ang. ſodde.*

ſodigh/ſiedende. Fervidus, fervens.

Soe. *fland.* **j. ſy.** Ipſa.

Soebe. *friſ.* Palla, muliebre veſtimentum.

Soech. j. ſoegh. Sus, porca.

Soecken. Quærere, conquirere, exquirere, inquirere, requirere, veſtigare, inveſtigare, indagare, aucupari, exigere, rimari, captare, petere. *germ. ſuechen. ang. ſeeke.*

Soecken te be-drieghen. Studere fallere: ſtudere fallacijs, dolis, nequitię, dolis ac fallacijs contendere.

Soecken middel om/*&c.* Rationem quærere quomodo, *&c.*

Soecken yemandts profijt. Conſulere alicuius utilitati, commodo providere, proſpicere.

Soeck-haen/ſoecker. *ſax. ſic* Harpago.

Soecker. Inquiſitor, inveſtigator, indagator.

Soecker. j. ſoeck-haeck. Harpago.

Soeckinghe. Inquiſitio, inveſtigatio.

Soede/ſoedſe. j. ſode.

Soeffen/ſoffen. Sorbere, ſorbillare.

Soeffen/ſoeffelen. j. ſofflen. Flare.

Soegh/ſeughe. Sus, porca. *germ. ſaw. ſax. ſoege, ſau. ang. ſow.*

Soegh. Aſellus, cutio, multipeda, porcellio

Soepe. j. ſode/ſoode.

Soel. j. ſmoel. Tepidus, *&c.*

Soele. j. ſulle. Limen.

Soen. Suavium, baſium, oſculum. *&* Reconciliatio. **Soenken.** Suaviolum.

Soen. *vetus. fland.* **j. ranſſoen.** Redemptio, luitio, lytrum.

Soen van dood-ſlagh. Piaculum, ex[...]tio, expiamentum necis humanę.

Soen-dinck. *fland.* **j. ſoen.**

Soen-offer. Placamen, expiatio, proc[...]tio, *Cic.*

Soenen. Suaviari, oſculari. *&* Reconci[...]re, conciliare, pacificare, pacem fac[...], placare, propitiare, propitiari.

Soenen de dood-ſlagh. Cædem expia[...]

Soen-braecke. Infractio reconciliatio[...]

Soen maecken. Componere gratiam, [...] ſciſſam amicitiam reparare.

Soen-maecker. Reconciliator, paca[...], pacificator.

Soen-penninghen. Numi expiationis, [...] cunię quibus luitur & expiatur cæd[...] pecunia piacularis.

Soen-ſtuck. Piaculum, factum reconcil[...]tionis, factum piaculare.

Soener. Reconciliator, pacator, expiat[...]

Soeninghe. j. ſoen. Reconciliatio, exp[...]tio.

Soepen. j. ſuppen. Sorbere.

Soepen. *friſ.* **j. boter-melck.**

Soer. j. ſuer. Acidus.

Soeſen. Leni dulciq́ue aura ſpirare.

Soeſinghe. Aura, ventus lenior.

ſoeſeler. *fland.* **j. ſoeteler.**

ſoet/ſuet. Suavis, dulcis, melleus, nectareu[...] mitis. *germ. ſuß. gal. ſouef. ital. ſuave. hiſ[...] ſuave. ang. ſoote, ſweete.*

ſoete-boom. *vetus.* **j. ſoet-hout.**

ſoete boter. Butyrum ſalis expers.

ſoet-gheurigh. Fragrans, benè olens, ſua[...]ve olens: jucundus odore. *&* Suavi[...] guſtu.

ſoet-hout. *holl.* **j. kaliſſen-hout.** Glycyr[...]rhiza, radix dulcis. *&* Lignum aloës, a[...]gallochum, lignum odore jucundiſſi[...]mum, ſed guſtu amarum. *ang. ſoote woode*

ſoete-lief. Glycerium.

ſoet-hertigh. Suavis, benignus, expers fel[...]lis, ſincerus, apertus, fraudis expers.

ſoet-mondigh. Dulcis guſtu, dulcis ori. *&* Dulcis ſive blandus ore, blandiloquus, ſuaviloquus, ſuaviloquens.

ſoet-ſpraeckigh. Blandiloquus,

et-stemmigh. Suaviloquus.
et-nefkens. Melimela, poma mustea, mala mellea.
eten. Dulcare, edulcare, condulcare, indulcare. & Dulcere, dulcescere.
etachtigh. Subdulcis, dulciculus.
etheyd/soetigheyd. Suavitas, dulcedo, dulcor.
etelick. Dulcè, dulciter.
etken. Dulcis amica, glycerium.
etkens. Dulcè, dulciter, blandè, molliter.
et/ roet van de schouwe. Fuligo. *Dicitur* **soet** *per antiphrasim, quasi* minimè dulce, *ob amarorem scilicet: qua de causa etiam* **t'bitter van t'kafkoen** *flandris vocatur. gal. suye. ang. socte.*
etachtigh/roetachtigh. Fuliginosus.
etelen. Inquinare, fuligine maculare, turpare, fœdare, inquinare. *germ. sudlen. gal. souiller. ang. soyle.*
oetelen. Sordida & vilia officia obire: illiberale artificium exercere: versari in sordida & tenui arte.
oetelen in den krijgh. Suffarraneum aut caculam agere: cauponari, agere lixam.
oetel-papier. Charta inepta, sordida.
oetel-werck. Vile opus.
oeteler. Mediastinus, mercenarius sordidus, cacula, caupo, lixa, mercator tenuis & vilis: sordidus. *mercatura enim quævis tenuis sordida est, teste Cicerone &* Sordidi *putantur, qui à mercatoribus mercantur quod statim vendant: nihil enim proficiunt nisi admodum mentiantur. Cic. Offic.*
soeteler in den krijgh. Lixa: macellarius militaris: caupo militaris, suffarraneus, copiarius, *teste Turnebo.*
soetelrije. Vile opus, sordidum artificium, inquinamentum, sordes, quęstus sordidus, quæstus illiberalis, ars sordida: & Inquinamentum, maculę.
soeuwe.j.sode.
soffelen/ suffelen. Sufflare. *gal. souffler. ital. soffiare. hisp. soplar.*
soffen. Sorbere, sorbillare.
soffiet. Colaphus, alapa. *gal. soufflet.*
soffraen.j.saffraen.
sogh.j.soegh. Sus porca.
sogh/sooghsel. Succus.
soght/socht. *fris. holl.* **j. saecht.** Suavis, lenis, mollis.
sope.j.sode.
sol.j.sole. Solea. *germ solle.*
sol over bol/ solle-bol / sole-bol / sol oft sole over bol vallen. Præcipitari: deorsum in caput cadere. *q. d.* solea supra caput.
solle-bollen. Pręcipitare. & Pręcipitari.
solle/sol. *holl.* Sphærula loro jaculabilis: pila amentata.
sollen. *holl.* In sublime jactare pilam.
solck/sulck.j.solick. Talis.
sold/soldaet.j.soud/soudaet.
solder / soller. Lacunar, tabulatum, tabulata, orum, contignatio. *vulgò* solarium.
solder/soller. Solarium. *gal. solier. ital. solbio, solaio. ang. solar.*
solder van de luyte.j.roose. Magas, chelys.
solderen. Coassare, coaxare, contabulare. & Insolario sive horreo collocare.
solder-balck. Trabs, trabs perpetua.
solder-berd. Tignus, assamenta, asseres.
solder-ribbe. Tignus, tignum.
solderen. Contignare, contabulare.
solderinghe. Tabulata, orum, contabulatio, contignatio, coassatio, coaxatio asserum. & Solarium.
sole van den schoen. Solea. *germ. solen. gal. soulier. ital. suola. hisp. suela. ang soole, sole.*
sole van den voet. Solum pedis, vola pedis, vestigium, planta pedis, inferior pars pedis. *vulgò* solea.
sole/pantoffel. Crepida, solea.
solen. Suppingere soleas.
solement. *Fland.* Area domus.
solfer. Sulphur. *gal. soulfre. ital. solfo. hisp. eufre.*
Ghe-leschte solfer. Sulphur factitium, sulphur mortuum. **Levende solfer.** Sulphur vivum & fossile: metallum vivax, ignem non expertum.
solfer-lijm/solfer-kalck/ solfer-kleye. Bitumen.

solfer-mijne. Fodina sulphuraria.
solfer-priem. Sulphuratum.
solfer-stanck der aerden. Mephitis: putor terrę quem sulphureæ aquæ effundunt.
solfer-steck. Sulphuratum.
solfer-steck-maecker. Sulphurarius.
solfer-wortel. Peucedanum, herba stataria, pinastellum, fœniculus porcinus. *herba radice nigra & crassa, odore gravi putida.*
solfer-achtigh. Sulphuratus, sulphureus.
solferen. Sulphure miscere sive aspergere.
solick. j. so-lick. Talis, ejusmodi, ejus generis.
sollen/solle-bol. *vide* **sol.**
solte. j. sulte.
soluwen/seulewen. *fland.* Maculare. *gall. souiller. ang. soile.*
som. Aliquis, quidam: & Aliqui, quidam, nonnulli. *ang. some.*
som-tijds. Aliquando, interdum, nonnunquam, quandoque.
som-wijlen. Aliquando, quandoque, interdum.
somber/sommer. Nubilus, opacus. & Vmbra, opacitas. *gal. sombre. hisp. sombra.*
somer. Æstas. *germ. summer. ang. sommer.* **somer** *quasi* **son-heer**/ *id est*, solis dominus *dicitur Petro Nannio. Becano autem* **somer** *quasi* **samer**/ *id est*, coacervator, *quod æstas coacervet ea quæ ad victum sunt necessaria.*
somer-draed. j. herfst-draed.
somer-fruyt/somer-oeft. Pomum præcox, præcoquum, æstivum.
somer-hitte. Æstus, fervor Æstivus.
somer-goed. Fruges æstivę.
somer-hoed. Causia.
somer-huys. Æstiva, orum, solarium, cœnaculum, cœnatio, diæta.
somer-huys. *holl.* **j. speel-huys.**
somer-hutte. Vmbraculum.
somer-legher. Æstiva, orum.
somer-legheren. Æstivare.
somer-loove. Vmbraculum, pergula ęstiva.
somer-saele. Cænaculum.
somer-sielken. Theristrum, vestis muliebris ęstivilius.

somer-terwe. Triticum trimestre, setar... martium: *quod vere seritur.*
somer-tijd. Æstivum tempus, æstas.
somer-voghel. j. pepel. Papilio.
somer-wende. j. sonne-wende.
somerachtigh. Æstivus.
someren/ver-someren. Æstivare.
somersch. Æstivus.
somme. Summa. *germ. sum. gal. somme. it. summa. hisp. suma. ang. somme.* **somme gheldts.** Summa pecuniæ. **Groote somme gheldts.** Ingens pecunia.
som-penninghen. j. hoofd-penninghen.
somméren. *vide in Append.*
somme/some/pack/ last. Onus, sarcin... sarcina jumentaria, onus quod jum... tum ferre potest. *vulgò* sauma, summ... soma. *germ. som, saum sax. some. gal. somm... ital soma.*
som-beeste. Iumentum clitellarium, sar... narium, vectarium.
som-decksel. Stratum, instratum, vestis q... mulis aut equis insternitur.
som-esel. Asinus clitellarius.
som-muyl. Mulus clitellarius, sarcin... rius.
som-peerd. Equus clitellarius, sarcinariu... jumentum dossuarium.
som-ros. j. som-peerd.
som-sadel/scheen-sadel. Clitellæ, sellę do... suariæ jumentorum, ad onera comm... dius gestanda.
sommier. *vetus fland.* Iumentum clitell... rium, sarcinarium. *gal. sommier. ital. som... re. ang. sompter horse.*
sommer. j. somber.
sommigh/som. Aliquis, aliqua, aliquo... *ang. some.*
sommighe. Aliqui, quidam, plerique, no... nulli.
sommighe wijle. j. som-wijle.
sompe. *fland.* **j. kolve.** Clava.
sompe. j. marotte. Sceptrum morionis.
sompe. *sax. sicamb.* **j. broeck.** Palus.
sompigh. *sax.* Palustris.
sompe. Claudus, claudicans. *ital. Zeppe.*
sompen. Cespitare, vacillare, offendere, claudicare. *ital. zoppicare.*

so...

n/sonne. Sol, Titan, Phœbus. *germ. sonn. gal. soleil. ital. sole. hisp. sol. ang. sonne.*

n-abond. *sax. sicamb.* Dies sabbathi, ferię pręcidaneæ diei solis sive dominici.

n-dagh. Dies solis, dies primus, dies Dominicus. *Diem quem Mathematici Solis vocant, Christiani Domino adscribunt dicantq;: est enim Dominus noster Iesus Christus verum mundi jubar, sol verus, & lux vera, illuminans omnem hominem.*

on-daghs-kleed. Cultus festus, vestis festa, habitus festivus.

on-dauwe. Solis ros, rorida, rorella, *herba genus.*

onachtighe plaetse. Locus apricus, soli expositus.

onnen/van de son. Solaris.

onne-hitte. Soles, solis æstus, solis ardores.

onnen-jaer.j.rond-jaer. Annus solaris.

onnen-schijn. Soles, solis splendor, candor, fulgor, clarus æther.

onnen-stand. Solstitium: Libra diei somnique pares ubi fecerit horas, Et medium luci atque umbris jam dividit orbem, *Virgil.*

onnen-straelen. Radij solares.

onnen-voghel. Phœnix.

onnen wende. Solstitium.

onnen-wende. Heliotropium, herba solaris, verrucaria, herba cancri: *herba solis cursum sequens, seq; cum sole circumagens.*

onnen-wijser/sonnen-ur-werck. Horologium sciatericum, horologium solarium, solarium.

sond.j.sund. *sax.* Fretum.

sonde/sunde. Peccatum, delictum, erratum, crimen, noxa, noxia, culpa, piaculum. *germ. sund. ang. sinne.*

sond-offer. Piaculum.

sond-vloed. Diluvium, cataclysmus, inundatio universalis peccati causa.

sondaer. Peccator.

sondigh. Peccatis obnoxius.

sondighen. Peccare, delinquere.

sonder. Sine, citra, absque, extra. **sonder twijfel.** Absque dubio, procul dubio, haud dubiè, indubitatò, profectò.

sonder. *vetus.* **j.be-sonder.** Singularis.

sonder-baer. Singularis, specialis, præcipuus.

sonder-baerlick. Singulariter, singulatim, privatim.

sonder-eynde.j.kruys-distel. Eryngium, capitulum martis, centum capita. *q. d.* sine fine: *est enim carduus longe lateq; prorepens: unde & hisp. corredor. i.* cursor, *sive* excursor *dicitur.*

sonderen. Distinguere, seligere, separare, discernere. *germ. sundren. ang. sondre.*

sonderheyd. Distinctio. **Insonderheyd.** Separatè, separatim, seorsum, privatim: & Distinctè, præsertim.

sonderlinck/ sonderlingh. Specialis, singularis, peculiaris, distinctus: & Specialiter, speciatim, peculiariter, pręsertim, pręcipuè, distinctè, privatim, sigillatim, singillatim, singulatim, singulariter: & Exquisitè, eximiè: & separatè, separatim, divisim. *germ. sundlich. angl. sundrely.*

sonderlingh. Peculiaris, singularis, specialis.

sone. Filius, natus, gnatus. *germ. son, sun. ang. sonne.*

sones dochter. Neptis.

sones sone. Nepos.

sones vrouwe/sones wijf. Nurus.

sonne.j.son. Sol.

sonst.j.sunst. Aliter, alioqui.

soo.j.so. Ita, sic. *&c.*

soode.j.sode.

sooghen. Lactare, mammam præbere.

sooghen/suyghen. Lactere, sugere ubera.

sooghen de boomen. Inserere, inoculare.

soogh-lam. Agnus subrumus.

soogh-vercken/speen-vercken. Porcellus lactens, subrumus, orthragoniscus: nefrens.

sooghelinck. Puer lactens, subrumus.

sooghsel/sogh. Succus, lac humanum.

soole/iole. Ignava, odiosa femina: puella sive mulier sordida, inepta, insulsa. *ang. soylet.* i. sordidus: *& angl. soyle. gal. souiller,* i. sordidare, inquinare.

soom. Fimbria, ora, limbus, instita, extremum

tremum vestimenti, peniculamentum: ora retorta vestimenti. *germ. saum. sax. soeme. ang. seame.* i. sutura.

soomen. Oram consuere, oram cotortam sive complicatam consuere. *ang sowe, sewe.* i. suere, sarcire.

soore. j. sore. Aridus.

soorte. Qualitas, figura, genus, species, ordo, modus, sors, consortium, conditio. *&* Par, æqualis. *gal. sorte. ital. sorte. hisp. suerte. ang. sorte.*

sorteren. Par pari jungere, simile simili sociare, consortes jungere sive sociare, res ejusdem generis conjungere. *&* Instruere.

sorteringhe. Res congeneres, res ejusdem generis, æquales.

sop/ top/ tsop. Supremum fastigium, cacumen, apex, culmen, summitas, coronis.

sop des booms. Turio, cacumen.

soppen/ tsoppen. Apices sive cacumina demere aut amputare, decacuminare.

sop. j. soppe. Ius, jusculum. *&* Liquamen: *&* Liquor.

sope. Ius.

sope/ suppe. Haustus.

sope waters. Haustus aquæ.

soppe. Ius, jusculum, liquamen.

soppe. Panis è jure, offa è jure, panis jure maceratus, panis jurulentus, offa jussulenta. *vulgò* suppa. *ger. supp. gal. soupe. ital. suppe. hisp. sopa. ang. soppe.*

sopachtigh. Iurulentus, jussulentus.

soppe-lore. Sorbile, cibus sorbilis.

soppen. Intingere, insuccare, intingere panem in jus, pane in jus immerso vesci.

sorbe/ sorben-besie/ sorb-appel. Sorbum. *Io. Gorop. Becanus, à* **soer.** i. acidus *derivat, quod acidi vini habeat saporem: unde Virgilio* acida sorba *vocantur. germ. sporapffel. sax. sorbappel. ital. sorbo. hisp. sorba, serva. ang. sorbe apple.*

sorben-boom/ sorb-appel-boom. Sorbus.

sore. *vetus.* j. **seer.** Vlcus. *&* Dolor, angor. *ang. sore, sorowe.*

sore/ soore. *sax. sicamb. fris.* Aridus.

sore. j. drooghen haerinck/ rooden haerinck. Halec fumatum, quod auri vel æris potiùs colorem in fumario d[illegible] *Galli voce Gothica* soretum *nuncupant* [illegible] *subruffus ad atrum accedens color ea l*[illegible] sorus *vocitetur Adr. Iun.*

sooren/ soren/ seuren. Vlcerare, dolen[illegible]gere, angere, urere, remordere. **Dat so**[illegible]**ret oft seurt my.** Id me urit, ea cura[illegible] remordet: id mihi acerbum est, [illegible] me male habet.

soren/ sooren. *sax fris. sic.* Arescere, [illegible]cescere, languescere, *essorer gal.* sicce[illegible] *&* arescere *dicitur. seare ang* urere.

soren/ seuren. Prævaricari, malè quidq[illegible] administrare.

soren/ be-soren. Fallere, decipere.

soren/ seuren. *vet.* Suffurari, sublegere.

sorigh/ seurigh. Curiosus & molestus, p[illegible]curiosus, plus justo curiosus, morosus[illegible] Dolosus, fraudulentus.

sorgh-saed. Melica, panici genus. *vulgò* [illegible]gus. *ital. sorgo.*

sorghe. Cura, accuratio, solicitudo. *ge*[illegible] *sorg. gal. soin. chagrin.*

sorghe-loos. Incuriosus, curæ expers, [illegible]gligens curę: securus.

sorghe-loose. Ambubaia, mulier incuri[illegible] ac ignava.

sorghe-loosheyd. Incuria, negligentia, [illegible]curitas.

sorgh-saem. j. sorgh-vuldigh.

sorgh-vuldigh. Solicitus, anxius, scrupu[illegible]sus, sedulus, curiosus, solicitudini[illegible] plenus.

sorgh-vuldigheyd. Solicitudo, cura, scr[illegible]pulus, anxietas scrupulositas.

sorgh-vuldighlick. Solicitè, anxiè, accu[illegible]tè, curiosè.

sorghelick. Periculosus.

sorghelickheyd. Periculum, discrimen.

sorghelicken. Periculosè.

sorghen. Curare, curam habere, curam g[illegible]rere. *&* Dubitare, vereri.

sorte. j. soorte.

sot. Stultus, fatuus, amens, bardus, sto[illegible]dus, insulsus, imprudens, ineptus, ve[illegible]nus, vecors, insanus, insipiens. *gal. sot.*

sot/ sottaerd. Morio. **sot int spel.** Sanni[illegible]

sot zijn. Desipere, delirare.

Sotte-bol. Stultus, morio, morologus.
Sot-aerd. Stultus, morio.
Sots-klap. Stultiloquium.
Sots-kolve. j. marrotte/polleken.
Sots-boere. Ineptia, res stulta & inepta.
Sotachtigh. Insulsus, ineptus.
Sotheyd/sottigheyd. Stultitia, imprudentia, fatuitas, ineptia, vesania, vecordia, insipientia.
Sottelick. Stultè, stolidè, imprudenter, insulsè, ineptè.
Sotten. j. **ghecken.** Ridere, nugari.
Sotternhe. Stultitia, moria.
Sottinne. Stulta, fatua, inepta mulier.
Soud/sold/besoldinghe. Stipendium, æs militare, præmium militare : *vulgò* soldata soldum, salarium. *germ. sold. gal. soulde. ital. soldo. hisp. sueldo. dicitur* **soud** *sive* **sold** *à sole, quo milites obligantur, ut memores sint se illud accipere, quo firmã incorruptamq; fidem servare teneantur, quasi incorruptibili fœdere ducibus suis devincti: quòd sale comesto fides confirmaretur: optimo juramenti symbolo: qui enim sale comesto jurat, idem dicere videtur, ac si dixisset: sic ego conserver atq; hoc quod promitto sum servaturus. Io. Gorop. Becan.*
Soudaet/soldaet/soudenaer/soudenier/soldenaer. Miles ærarius, stipendiarius, qui stipendia facit: mercenarius miles, miles mercede conductus : *vulgò* soldurius, soldarius, solidarius, solidurius. *ger. soldat. gal. souldart. ital. soldado. hisp. soldato. ang. souldier.* Soldurij, qui salario conducuntur: salis fœdere devoti : *Sal enim apud priscos amicitia fœderumq; symbolum fuit, atque à conservando nomen habet : unde salis in mensa eversio atque effusio, amicitiæ ac fidei dirimendæ ac dissolvendæ symbolum vulgò putatur. Io. Gorop. Becan.*
Soudhe/soldhe. Stipendiũ. *vulgò* soldata.
Souderen. Solidare, consolidare, solidum & firmum reddere.
Souderen. Ferruminare, plumbare, consolidare metalla, glutinare fragmenta. **Solderen/** *inquit Becanus, est* firmissima commissura res connectere: *quod in auro, borace, genere quodam salis nitri, quod inde chrysocolla nominatur, effici videmus. gal. soulder. ital. soldare. hisp. soldar. ang. sowdre.*
Soudersel. Ferrumen, plumbatura: id quo consolidantur metalla, colla metalli. *gal. souldure. ital. soldatura. hisp. soldadura. angl. sowdre.*
Souderssel van goud. Chrysocolla. *vulgò* borax.
Soudure. j. **souderssel.** Ferrumen.
Sout. Sal. *ἅλς. ger. saltz. gal. sel. ital. sale hisp. sal. ang. salt.* **Wit sout.** Salis flos. **Sout ende brood/** *&c.* Mola salsa. **Sout ende brood eten/** *&c.* Offam judicialem edere. *Erat hæc offa panis certis verbis devotus & execratus, destinatisq; sententiis consecratus, qui reo offerebatur. sale etiam adhibito, fortè, quòd eius in execrationibus & dirarum imprecationibus soleat esse usus: habebant autem Germani, Saxones, Belgæ, aliiq; multi, hanc penitus insitam opinionem, non posse quemquam mali conscium, panem hoc modo dedicatum devorare. Simile quid refertur de aëtite lapide trito & subcineritio pane decocto, quem fur mansum devorare non potest; quin cogatur aut suffocari, aut fur deprehendi, decoctum glutire nequiens.*
Sout-back/sout-keete. Salina, æ.
Sout-brijne. *fland.* j. **pekel.** Muria.
Sout-keete. Salina, ę: ubi sal excoquitur purgaturque.
Sout-ketel. Cortina salaria, tectum salarium.
Sout-kuyl. Salina.
Sout-kuype. Vas salarium, vas salsamentarium.
Sout-maecker. Salarius.
Sout-mangher/sout-mengher. *vetus.* Salarius, qui sal vendit.
Sout-pachter. Salitor.
Sout-put. Salina, salifodina.
Sout-sack. Saccus salarius. *& metaphor.* homo tetricus & tristis : *sic dictus à gravitate & pondere salis.*
Sout-spijcker. Salina.
Sout-vat. Salinum. **Sout-vatken.** Salillum.
Sout-vat. j. **sout-kuype.** Vas salarium.
Sout ver-kooper. Salarius.
Sout-water. Aqua marina.

Soutachtigh. Subſalſus, aliquantulum ſalſus.
Souten. Sallire, ſalire, ſale condire, ſallere: ſale aſpergere.
Southepd. Salſedo, ſalis ſapor, ſalſitudo.
Soutinghe/ſoutſel. Salitura.
Soutſel. Salitura, ſalſugo, ſalſilago.
Souter. Pſalterium, liber pſalmorum.
Souwe. j. ſogh. Sus, porca. *ang. ſowe.*
Souwe. j. ſode. Cloaca, *&c.*

S P

Spacemen een boeckſken. Libellum conſuere, leviter compingere.
Spacie. Spatium, intervallum, intercapedo. *gal. eſpace. ital. ſpatio. hiſp. eſpace. angl. ſpace.*
Spaciéren. Spatiari, exſpatiari, ambulare, deambulare. *germ. ſpatzieren. ital. paſſeggiare, ſpatiare. hiſp. paſſear, eſpaciar.*
Spaciér-hof. Ambulatio, ambulacrum, deambulatorium, hortus ambulatorius.
Spaciéringhe. Ambulatio, deambulatio.
Spade/ſpaep/ſpaegh. Serus, tardus, ſerotinus. *&* Serò, tardè. *germ. ſpat.*
Spade ghe-boren. Cordus, ſerotinus, tardè natus.
Spade vruchten. Poma ſerotina, fruges cordæ.
Spadelinck. Serotinus.
Spadelinck. *ſax. ſicamb.* Agnus cordus, ſerotinus.
Spadigh hop. Fœnum cordum, ſerotinum.
Spade/ſpaepe. Ligo, bipalium. *ang. ſpedde, ſpade.*
Spade/houweel. Rutrum, paſtinum.
Spade. *vetus.* Spatha, machæra, enſis, gladius. *gal. eſpee. ital. ſpada. hiſp. eſpada.*
Spadelken/ſpatelken/ſpapken. Spathomela, tudicula, ligula, ſpatha, ſpecillum: ſpecillum latum. *germ. ſpattel. ſax. ſpatel. gal. eſpatule. ital. ſpatula. hiſp. eſpatula.*
Spaeden/ſpaepen. Fodere, paſtinare, agrum fodere.
Spader. Foſſor, paſtinator.
Spadinier. *vetus. fland.* Foſſor.
Spadenieren. *fland.* **j. pionnieren.**

Spaecke. Pertica.
Spaecke/wind-boom. Vectis.
Spaecken. Hiare ariditate vel æſtu: do... re dehiſcere, hiulcare, findi. *ital. ſpeca... re. i.* findere.
Spaeckigh/ſpaeckerigh. Aridus, exucus...
Spaeckigh land. Arva hiulca ſiti, ſtu... ardore, terra ſiticuloſa, hians æſtu.
Spaeckigh/ſpaeckerigh weder. Sideus... æſtus, ſolis ardores, ferventes auræ... torridus, æſtus hiulcans agros.
Spaepe. j. ſpade.
Spaegh. *fland.* **j. ſpade.** Serò.
Spaen. Aſſula, ligneum putamen, pars ma... teriæ aſcia abraſæ aut ſecuri truncæ...
Spaenen / ſpaenderen. Schidiæ... ſchidiæ, aſſulę: fragmenta ligni quæ... ſiliunt: ramentorum crines. *germ. ſpan... ſax. ſpoen.*
Spaen. *vetus.* Cochlear. *angl. ſpone...* **viſch-ſpaen.**
Spaen/viſch-ſpaen/ſchuym-ſpaen. Spa... tha, rudicula, ligula.
Spaenſ-groen / ſpaen-groen / ſpa... groen/koper-groen. Æris flos, æ... æris, rubigo quædam in ære cum vi... reſcit, pſegma veterum clavorum, ru... go, ſcholecia raſa, ærugo raſa ſive... lis, æs viride. *germanis ſuperioribus den* **ſpangrun/ ſpongrun/ grunſpon.** ... **ſpungron.**
Spaenſ-wit. j. loot-wit. Ceruſſa.
Spaeren. Parcere, comparcere, reparce... ſervare. *germ. ſparen gal. eſpargner. ital. ... ragnare, ſpananiare ang. ſpare.*
Spaer-beck. Perparcus, ſordidus, avar...
Spaer-becken. Parcè nimis vivere, ... fraudare genium.
Spaer-kant. Perparcus, ſordidus.
Spaer-pot. Capſella fictilis, aula ſive ... parſimonialis.
Spaer-ſaem. Parcus. (...
Spaer-ſaemhepd/ſpaerighepd. Parſi...
Spaer-ſaemlick/ſpaerigh. Parcè.
Spaerigh. Parcus.
Spaer-lick. Parcè.
Spaercke. j. ſpercke. Scintilla.
Spaerſen. *fland.* Spargere. *gal. eſpan...*

i

ital. spangere.

spaers-water. *fland.* **j. wy-water.** Aqua lustralis.

spaersenlick. Passim, sparsim.

spalcke. Regula, fascia, lamina. & Ferula: lignea tabula lævis, quę fractis ossibus continendis circumponitur.

spalcke van den gordel. Bulla balthei.

spalcken. Tendere, fulcire, fasciare: & Accommodare ferulas membris fractis: fasciare ferulis sive tabulis.

spalte. *germ sax. sic.* **j. splete.** Rima, fissura.

spalten. j. splyten. Findere, findi, rimas agere. *germ. spalten.*

spaltinghe. Fissura: & Diffidium.

span. *ger. sax. sicamb.* Lis, controversia.

spanghe. Lamina: & Fibula: & Bulla: & Emblema: & Clavus ferreus capitatus, clavus maior. *germ. spange. ang. spangle.*

spanghe. *fland.* **j. windel.** Fascia.

spangh-groen. j. spaens-groen.

spangh-maecker. Fibularius.

spanne. Dodrans, spithama, palmus maior, intervallum inter pollicem & minimum digitum diductos. *vulgò* spanna. *germ. spaun. gal. espan. ital spanna. angl. spanne.*

spanne. j. veur-spanne. Lichas.

spanne. *vetus.* Tignus, tignum.

spannen. Tendere, intendere, contendere.

spannen den boghe. Intendere, sinuare, lunare, adducere arcum, curvare cornu.

spannen de bancke oft vier-schaere. *hol-land.* **j. bannen.** Forum agere, jura exercere.

spannen met yemanden j. aen-spannen.

span-ader. *germ.* Nervus.

span-ader onder de tonghe. Ancyloglossum: linguæ vinculum aut impedimentum, nodus linguę: nervus brevior linguam adstringens. *vulgò* filum linguæ.

span-aderigh. Ancyloglossus, cui lingua est breviore membranula adstricta.

span-bedde. *sax. sicamb.* Sponda. *ger. span-bedt.*

span-gordel. Cingula, ę.

span-koorde. Funis tensus: & Sufflamen.

span-ketene. j. rad-sperre. Catena tensa: & Sufflamen.

span-leder. *sax. sicamb. holl.* Corrigia calceamenti.

span-naghel *sicamb.* Dentale. & Clavus in curru. *vulgò* forale.

span-riem. Fascia sutoria, lorum poplite & genu sutoris tensum, quo calceus suendus obstringitur: & Numella.

span-seel. Compes equinus.

span-strick. Sufflamen.

spans-voets / staends-voets. Presso pede.

spans-voets springhen. Iunctis pedibus saltare.

spansel. Fascia: & Funis tensus: & Vitta: tænia.

sparcke. *fland.* **j. ghenstere.** Scintilla. *ang. sparke.*

sparcken van gloeyende yser. Stricturę.

sparckelen. Scintillare. & Spargere, dispergere. *ang. sparckle.*

sparckelinghe. Scintillatio. & Dispersio.

spargel / spergel. Asparagus, corruda.

sparghel-wortel. Spongia, asparagi radix sativa.

sparre. j. sperre. Sparus, sudes.

sparsen. j. spaersen.

sparre. *germ.* **j. mussche.** Passer. *angl. sparrow.*

sparwer. j. sperwer. Accipiter.

spat. *holl.* **j. buyse.** Tubus.

spat. Vitium suffraginum.

spat. *sax.* **j. krampe.** Spasmus.

spat. *germ.* Duriusculi nodi sive tubercula juxta ungulam vel coronam equi. *Gesner.*

spat-sieck peerd. Iumentum suffraginosum.

spatel. j. spadelken. Spatula, rudicula.

spatse. *sicamb.* Passer. *germ. spatz.*

spauwen. j. spouwen.

speauter. j. peauter.

specerye. Aroma, odoramentum, species. *vulgò* spetiaria, spetia. *germ. specerey. gal. especes. ital. spiciaria. hisp. especeria, especies. ang. spices.*

specerye-ver-kooper. Aromatopola.

specery-winckel. Aromatopolium, taberna aromataria.

Specht. Picus, picus Martius, turbo. & Merops, apiaster. *germ specht. gal. pic, espec. ital. pico, piccio. hisp. pico.*
Speck. Lardum, laridum. *germ. speck.*
Speck. *vetus.* j. **smeer**. Adeps, arvina, pinguedo subcutanea.
Speck. j. **speck-hout**. Alburnum. *quibusdam* **spin** & **spint**.
Speck-hout. Alburnum, adeps arboris, mollissima pars arboris teredini obnoxia.
Speck-ghe-swil. Steatoma: apostematis genus, in quo pingue quiddam & adipi simile conclusum est.
Speck-hals. Collum pingue, plurima cervix.
Speck-hals. Tumor mollis & laxus in collo equi, vitium colli in equis, *Gesner.*
Speck-maede. Termes.
Speck-muys. *ger. sax sicamb. fris.* Vespertilio. *q.d.* lardi helluo: *quod carnes suillas de trabibus suspensas exedat.*
Speck-naelde/ speck-natel. *sax. sicamb.* j. **lardeer-priem**. Lardarium.
Speck-priem. Lardarium.
Speck-tas-eye. Moretum, genus libi ex lardo, ovis, &c.
Speck-voghel. *sicamb. rectius* **specht-voghel**. j. **specht**. Merobs.
Specken / **lardéren**. Lardo transfigere. *vulgo* lardare.
Speeck. Scurrilis, procax, contumeliosus.
Speeck-voghel. *holl.* Sannio, scurra.
Speeckheyd. Scurrilitas, procacitas.
Speecke/ spaecke. Vectis.
Speecke/ rad-speecke. Radius rotę. *germ. speich, rat-speych. sax. speke. ang. spoke.*
Speecke/ spie. Impages.
Speecke. *vetus.* j. **beytel**. Cuneus.
Speeckel. j. **speecksel**. Sputum, saliva.
Speeckelen. *fland. holl.* j. **spickelen**.
Speecksel. Sputum, saliva, excrementum oris. *germ. speychel. angl spitle, spetle, spittil, spittil.*
Speeckselachtigh. Salivarius, salivosus.
Speeckselen. Spuere, salivare.
Speene/ speyne. j. **spene**.
Speere. j. **spęre**.
Speete. *fland.* j. **spuyte**.
Speet. *sax.* j. **spit**. **Swijn-speet/ knevel-speet**. j. **swijn-spriet/ knevel-spriet**.
Speeuwen. j. **spouwen/ spicken**.
Speyen/ speyte. j. **spouwen/ spuyte**.
Spey-voghel. *sax. sicamb.* Sannio.
Speyeren. *fland.* Diffringere. & Spargere, disgregare.
Speke. j. **speecke**.
Spekelen. j. **speeckelen**.
spel. Ludus, lusus, ludicrum. *germ. spil.*
spel/ minnen-spel. Ludus Venereus, dictus.
spel/ tuysch-spel. Alea, tesseræ lusus.
spel/ schouw-spel. Fabula, comœdia, tragœdia, spectaculum, ludi, spectacula publica.
spel. Instrumentorum musicorum, harmonia.
spelen/ speelen. Ludere. *germ. spilen.*
spelen. Ludere, amori operam dare, venerea voluptate frui: *hinc* **over-spel/ spel-kind**/ &c.
spelen op snaren/ orghelen/ pijpen. Canere: fides aut organa pulsare, tibias inflare.
spelen een schouw-spel. Fabulam agere, spectaculum edere.
spelen den sot. j. **scheren**. Agere morionem.
spelen de ghilde. Facere largitiones: largiri & profundere.
spelen den edel-man j. **scheren**.
spêl-berd. Alveus lusorius, magis, abacus, tabula lusoria, alveus aleatorius.
spêl-baene/ tuysch-baene. Forum aleatorium.
spêl-dinghen der kinderen. Crepundia, puerorum ludicra.
spêl-ghe-noot. Sodalis, socius, compar.
spêl-ghe-selle. Collusor, sodalis, socius.
spêl-hof/ lust-hof. Horti, orum.
spêl-hof/ spêl-huys. Prætorium, villa urbana, magnifica domus in agro.
spêl-hondeken. j. **jongh-vrouwen hondeken**.
spêl-houder. j. **scholderer**. Exercitor lusorum aut alearum.

pêl-huys/ſpêl-hof. Prætorium.
pêl-huys. Theatrum, amphitheatrum.
pêl-kind. *holl.* Parthenius, filius è virgine non nupta editus, *Adr. Iun.*
pêl-lieden. Aulœdi, tibicines.
pêl-man. Aulœdus, auletes, tibicen: choraules.
pêl-ſieck. Cupidus ludi.
pêl-plaetſe/tuyſch-baene. Forum aleatorium.
pêl-trechter. Pyrgus.
pêl-voghel. Ludius, ludio, joculator, histrio. *&* Luſibus jociſque deditus, homo voluptarius.
pêl-waeghen. Scena. *&* Pegma.
pêler. Luſor. *&* Hiſtrio, actor, ſcenicus. *&* Luſor, aleo, aleator.
pelle. Acicula, ſpina. *vulgò* ſpinula. *gal. eſplinge. ital. ſpillo, ſpilletto.*
pelle-doren. *fland.* Alba, ſpina.
pelle-maecker. Acicularius.
pelle-nieuw. j. vier-nieuw.
pellen. Aciculis figere aut nectere.
pellen. Ordinare ſyllabarum litteras, coagmentare ſyllabas, ſyllabas connectere. *vulgò* ſyllabicare. *gal. eſpeller. angl. ſpell.*
pellen. *metaph.* Explanare, declarare ad minima uſque elementa, articulatim enucleare.
peller. Syllabarius: qui ſyllabas connectere aſſueſcit.
pellinghe. Coagmentum ſyllabarum.
pelonck e. Spelunca, ſpecus, antrum, crypta, caverna, ſpeleum. *ital. ſpelonca.*
pelte. Far, zea, ador. *vulgò* ſpelta. *ger. ſpeltz. gal. eſpeautre. ital. ſpelta. hiſp. ſpelta.*
pelt-haen. *vetus. fland.* j. ſprinck-haen. Locuſta.
pelt-maend. September: menſis à farris meſſe dictus.
pende/ſpinde. Promptuarium, cella penaria. *gal. deſpenſe. ital. diſpenſa.*
penden. Erogare eleëmoſynam. *gal. deſpendre. ang. ſpende.*
pend-ſtuck. j. ſpind-ſtuck. Panis gradilis.
pene/ſpenne/ſponne/ſpinne. *ſicam. fland.* Succus ſuctus, lac muliebre.
ſpene. *fland. holl.* Papilla, capitulum mammarum. *&* Mamma, uber animalium.
ſpene/duym. Cnodax, rotunda fibula è ferro in extremis ſcaporum capitibus adacta, quæ in armillis verſatur.
ſpene/ſpenen-vloed. Hæmorrhois, ſanguinis profluvium per venas ani. *&* Condyloma, tuberculum ani ſimile hæmorroidi unde ſanguis fertur. *&* Bronchocele, hernia gutturis, tumor rotundus in cervice inter cutem & aſperam arteriam, *Barbaris* botium *dicitur.*
ſpenen. Continere, abſtinere.
ſpenen. Subducere lacte, ſubducere lac, depellere à mamma ſive papilla, lacte: removere à lacte, ablactare *apud Eccl.*
ſpenen. Defloreſcere, floribus amiſſis fructus formam primam producere: *dicitur de arboribus, fruticibus, &c. gal. espener, eſpanir.* i. aperire florem.
ſpenſel. Defloreſcentis arboris fructus infans & informis, fructus deformatus, qui à delapſis floribus jam formatus exiſtit: rudimentum fructus.
ſpen-kruyd. Chelidonium minus, apium hæmorrhoidarum, ſcrofularia minor, ficaria.
ſpen-vercke/vigghe/ſoogh-vercken. Porcellus, porculus, nefrens, porcellus lactens, ſubrumus.
ſpenghel. j. ſpanghe. Emblema, effigies.
ſpenne. *fland.* j. ſpene/ſpinne. Lac muliebre.
ſpenne/ſele. Sedile, ſcamnum.
ſpenne-koetſe / ſlaep-vancke. Scamnum cubiculare, ſcrinium dormitorium, ſponda.
ſpercke. j. ſparcke. *fland.* Scintilla.
ſpere. Sparus, lancea, haſta. *ang ſpeare.*
ſper-haye. Galeus lanceatus aut aculeatus. *vulgò* centrina, *piſcis genus.*
ſper-kruyd. Phu, valeriana, nardus ruſtica, marinella, genicularis, herba benedicta, *herba cuius folia primò erumpentia mucronem haſtæ referunt.*
ſper-wortel. Dracunculus, ſerpentaria maior: herba caule recto & levi, *inſtar lanceæ.*

 ſper-

sperghel/ sparghel. Asparagus. *germ. spargen. gal. asperges. ital. sparago, sparagi. hisp. asparages, esparraguerra.*

sperlinck. *ger. sax. sicamb.* **j. mussche.** Passer.

sperre/ sparre/ stanghe. Sudex, paxillus, vectis, contus, pertica, longurius, tignum oblongum. *ang. sparre.*

sper-hout / sperren-hout. Tignus, tignum.

sperren. Tendere, extendere, latè deducere, dilatare.

sperrelinck. *ger. sax. sicamb.* Obex, pessulus.

spers-waeter. j. spaers-waeter.

spertelen. Agitare sive morare manus pedesque: & Palpitare.

spertel-beenen. Agitare & pulsare pedibus, palpitare pedibus.

sperwaen/ sporwaen. *fland.* **j. sperwer.**

sperwer. Accipiter fringillarius, accipiter minor mas, nisus. *vulgò* sperverius. *germ. sperber, sperwer. gal. esprevier. ital. sparviere. ang. sperhauke.* speverius *in Latina translatione legis Salicæ accipitur pro* accipitre minore.

sperwer-bese. Sorbum. *germ. spoerbieren: sax. sperverbern.*

sperwer-bese-boom. Sorbus.

spet/ spit. Veru, obelus. *germ. spiß. ital. spedo. ang. spette, spytte.* **speten van de herten.** Subulę, cornua simplicia, tubercula cornuum recta cervorum.

spet/ spete/ speet. *sax.* Hasta, verutum.

spet/ lenden-pijne. Lumbago.

spet-hert. j. spetken. Subulo.

spel-muys. *sax.* Sorex: mus araneus.

spet-vercken/ spit-vercken. j. braed-vercken. Nefrens.

spetken/ spitken. Veruculum.

spetken/ spet-hert. Subulo, cervus cui prima & simplicia erumpunt cornuum tubercula: cervus junior simplicibus & rectis cornibus. *ang. spittart harte.*

speten. Figere, defigere, configere, pangere, fodicare.

speten met de spelle. Affigere acicula.

speten het vleesch. Figere carnes verubus.

spetten. *fland.* **j. spitten.** Fodere.

speur/ spore. Vestigium.

speuren. Investigare, vestigare, indagare, lustrare vestigia.

speur hondt. Ichnobates, canis feræ vestigijs insistens, canis sagax, odorus, odorisequus, odorator, canis gallicus, pudus, canis venaticus, canis emissarius: qui vestigiorum odore feras explorans & repertas latratu prodit.

speurer/ speur-volgher. Indagator, investigator.

speurigh. Sagax.

speuringhe. Indago, indagatio, investigatio.

speurie. j. sporie. Spergula.

spick. j. spijck.

spickeringh / spick-herinck. *sax. sicamb.* **buckingh.** Halec passa.

spicken. Sputare, salivam spuendo dispergere. *ang. spitte.*

spickelen. Aspergere sive inspergere passim congeriem punctorum tanquam granorum, maculis distinguere in modum guttarum, variegare.

spickel-kaese. *holland. fris.* Caseus recens mollis.

spickinge. Pytisma, levis sputi irrigatio.

spick-haerinck. *sax. sicamb.* **j. bucking.** Halec passa.

spie/ spiede/ be-spieder. Speculator, explorator. *vulgò* spia. *germ. speher, außspeher. gal. espie, espion. ital. spia, spione. angl. spy, espie.*

spien/ spieden. Speculari, explorari, sciscitari, indagare, inquirere. *vulgò* spiare: *vox gallis, hispanis, italis & anglis communis. gal. espier: ital. spiare: hisp. aspiar: ang. espie. spie.*

spie/ spije/ spiecker. Clavus, clavus interjectus, assula inspicata, assula in acumen tenuata.

spien/ spijen. Inspicare, in modum spicæ acuere: & Clavis ligneis figere.

spiecken. *sax. sicamb.* Aqua recenti macerare.

spieck-olie. j. spijck-olie.

spiecker. j. spijcker.

spieghel. Speculum. *germ. spieghel. ital. specchio, speglio. hisp. espeio.*

spieghel der deuchden. Exemplar virtu[tum]

tum.

pieghel nemen aen andere.i.ſpieghelen: Exemplum capere.

pieghel-ghe-vecht.*ſax.ſicamb.* Pugna imaginaria, pugnę ſimulacrum. *quaſi quis vellet pugnare cum ſua imagine quam videt in ſpeculo.*

pieghel-hars. Reſina concreta, pellucida: inſtar ſpeculi ſplendeſcens, tranſfluens.

pieghel-maecker. Specularius.

pieghel-meeſe. *germ.ſax.ſic.* Fringillago, parus minor, avis varijs coloribus nitidè pulchreque diſtincta.

pieghel-ſlecht. Æquus, planus, lęvis & politus inſtar ſpeculi.

pieghel-ſteen. Specularis lapis, ſelenites, lapis lunaris, lapis aphroſelinus, lapis Arabicus. *vulgò* glacies Mariæ.

pieghel-viſch. Faber, gallus marinus, zeus.

pieghelen. Intueri in ſpeculo, conſulere ſpeculum, imaginem contemplari in ſpeculo.

pieghelen aen andere. Sapere alieno periculo, ex alijs condiſcere, ex alijs exēplum ſumere, doceri exemplis aliorum, alieno exemplo cautum fieri.

pier/ſpier-voghel/ ſpier-ſwalcke/ ſpier-ſwaluwe. Apus cypſellus, avicula. *ex genere hirundinum.*

pier.i.kuyt/brade. Sura.

pier. Pulpa, caro muſculoſa, caro muſculis incluſa ſine oſſibus, torus, lacertus, lacertorum torus: *&* Pulpamentum avis: carnes laterum: carnis delicatioris & tenerioris atque albioris pars in avium pectore. *vulgò* album avis, caponis, *&c.* j.het wit.

pier-ſack. *ſax.ſicamb.* Mantica, pera, pera viatoria.

pierinck.i.ſpier. Pulpa.

pierinck/ ſpierlinck. Apua cobitis. *vulgò* ſpiringus. *ang.ſpirling.*

pieſſe/ſpietſe. Lancea, haſta, ſariſſa, contus. *germ.ſpeiß.*

pieſ-draegher. Doryphorus, haſtatus, ſariſſophorus.

ſpieſ-glas. Stibium, ſtibi, ſtimmi, platyophthalmum, antimonium, mineralis genus inſtar vitri fragile, radijs longis nitentibus, inſtar lancearum ſplendens. *q.d.* vitrum lanceatum. *germ. & ſax. ſpießglas.*

ſpieſ-hout/ſpieſch-hout. *fland.* i. wagenſchot.

ſpieſ-yſer. Cuſpis, ſpiculum.

ſpieſ-ſchacht. Haſtile.

ſpieſ-hert.i.ſpit-hert. Subulo.

ſpieſ-ſtanghe. Haſtile.

ſpieſ-volck. Haſtati.

ſpiet. *vet.fland.* i.ſpieſſe. Haſta. *ſax.ſpiit.*

ſpietſe.i.ſpieſſe. Haſta.

ſpy-voghel.i.ſpeeck-voghel. *germ.ſax.ſic.* Scurra, dicax, irriſor.

ſpycke/ſpick.i.lavender. Spica nardi. *gal. aſpic.ital.ſpigo.hiſp.eſpiga.ang.ſpike,ſpick.*

ſpyck-narde. Nardus, nardus Aſſyria. *offi.in.* ſpica nardi.

ſpyck-olie. Oleum nardinum, unguentum ſpicatum: oleum ſive unguentum ex folijs & ſpicis nardi.

ſpycker/ſpiecker. Clavus in modum ſpicę vel ſpiculi acutus.

ſpycker-boor/naghel-boor. Terebra.

ſpycker-boorken. Terebellum.

ſpyckeren/ſpickeren. *holl.* Clavo figere.

ſpycker. *germ. ſax. ſicamb.* Cella penaria, horreum, cella.

ſpycker / kooren-ſpycker. Horreum frumenti, horreum penſile, granarium.

ſpycker/ſout-ſpycker. Salina, cella ſalaria.

ſpycker. *friſ. holl.* Armamentarium agricolæ: armamentarium ruſticum, cella ruſtica.

ſpye/ſpie. Clavus, clavus interjectus. *&* Fibula, axiculus vel clavus qui per tignorum capita trajicitur, ut ea contineat: aſſula.

ſpye. *ſax.friſ.ſicamb.*i.ſpeeckſel. Saliva, ſputum, excrementum oris.

ſpye. *fland.* i. ſpuye. Emiſſarium, obex aquarius.

ſpyen/ſpygen. *ſax.friſ.ſicamb.* j.ſpouwen. Spuere.

spylen. *holl. fris* Stipites intergerini in alvearijs, bacilli decussatim compositi quibus apum opus innititur.

spijnde.j.spinde. Promptuarium.

spijse/kost. Cibus, cibarium, epulum, epulæ, dapes, esca. *germ. speyß.*

spijsen. Cibare, nutrire.

spijsen den vijver. Piscinam augere prole piscium.

spijs-brood. Panis cibarius, secundarius.

spijs-kamer. Penarium, promptuarium.

spijs-koeck. Libum condimentarium.

spijs-kooper. Obsonator.

spijs-kruyd. Olus.

spijs-kruyd. *sicamb.* Condimentum.

spijs-meester. Architriclinus, præfectus cellæ penariæ, promus condus.

spijs-merckt. Macellum.

spijs-strate. *vet. sax. sicamb.* Gula.

spijs-verkooper. Macellarius.

spijt. Iracundia, stomachus, indignatio. & Despectus, contumelia, opprobrium, odium. **spijt yemanden doen.** Aliquem contumelia afficere, urere aliquem, ægrè alicui facere. **Te spijte van u.** Odio tui velis nolis, te inuito. *gal. despit. ang. spite, despite.*

spijten. Stomachari, indignari. & Vrere, malè urere. & Pigere. **Dat spijt my.** Hoc me urit: ægrè hoc fero: piget me: hoc malè me habet.

spijtigh. Contumeliosus, infestus, odiosus, petulans, procax. & Stomachosus, iracundus. & Aversus, iratus, densatus, aculeatus.

spijtigheyd. Stomachus. & Contumelia, petulantia.

spijtighlick. Stomachosè, contumeliosè, iracundè, petulanter, procaciter.

spilden. *vetus.* **j.spillen.** Attenuare, consumere, perdere, dissipare, prodigere.

spilder. *vetus. fland.* Tenuis, gracilis, exilis.

spilder-been/spille-been. Myscelus.

spilgioen/spilioen. *q. d.* **spanion.** Canis Hispanicus, canis aviarius, campestris, canis aucupatorius. *gal. espaignol. ang. spaniel.* **Rouw spilgioen,** Canis villosus.

spille. Fusus, instrumentum quo lanitia tenuantur in fila. *à* **spillen** *sive* **spilen.** i. attenuare, minuere: *qua ratione* fus[us] *à* fundendo *dictus, quod dum trahitur vo[lven]do quasi liquefieri videtur. germ. spindel.* [ang.]

spille/spil-boom/vijse. Cochlea. (*spille.*

spille/wind-aes. Succula.

spille van den wendtel trap. Sca[pus], truncus scalarum cochlidum.

spille van den arm. Pechys, ulva, maius lacerti.

spille van den thoren.j.naelde.

spille-been/spilder-been. Myscelus, [qui] crura habet exilia, murinis similia [...] *Græca habet etymologia:* vel fusis, *ut Teu[ton.]*

spille-korsken/spinne-korsken. Calath[us], qualus, quasillus.

spille-halven. *vetus.* A parte matris, à [ma]tre, matris causa. *q. d.* fusi causa.

spille-halven be-staen. Cognatum esse [per] fœminini generis personas, *quarum [of]ficium est fusos tractare.*

spille-maghe. *vetus.* Cognatus per fœ[mi]nini sexus personas cognatione junct[u]s. *vide* **sweerd-maghe.**

spille sijde. *vetus.* Linea fœminea, pro[pa]gia fœminina.

spille-werbel/spille-wordel. Verticulu[m], verticillum.

spillen/spilden. *vetus. holl.* Attenuare, [mi]nuere, spargere, diffundere, dilapida[re], decoquere, disperdere, consumere. *g[al.] guespiller.* i. prodigere.

spin/spint/spind. *sicamb.* Sumen, suis [ab]domen, caro exos circa umbilicũ. *s[u.]*

spin/spint. *ger. sax. sicamb. holl.* **j. speck v[an] den boom.** Alburnum.

spinagie. Teutlomalache. *vulgò* spi[na]chium, *fortè à semine spinis aculeatis n[on] absimili. gal. espinars. ital. spinazzo. ang. s[pi]nache. Adr. Iun.*

spinde/spijnde. Cella penaria, cella promptuaria, promptuarium, armarium. *g[al.] despense. ital. despensa. hisp. despensa.*

spinde. Pars esculenta.

spinde. Panis gradilis, sportula.

spind-brood/deyl-brood. Panis gradili[s], pan[is]

panis qui eleëmosynæ loco egenis distribuitur. *vulgò* spinda.
Spind-stuck.j.spind-brood.
Spinden. Dividere sive distribuere viritim panes, obsonia, *&* reliqua necessaria egenis.
Spindinghe. Visceratio. *vulgò* distributio.
Spindse. Fascis cocularius, fasciculus ligni minuti, fasciculus cremiorum, cremium.
Spindel-hout / spindel-boom. Evonymus, carpinus. *germ. spindel-baum. angl. spindeltre. à fusis nempe, sicut gal. fusin. & ital. fusano.*
Spinne/spenne/ sponne. *fland.* Lac muliebre, lac humanum.
Spinne. Araneus, aranea, animalculum quod telas orditur, quibus muscæ irretiuntur. *germ spinn. ang. spider.*
Spinnen. Nere, torquere fusum, versare pollice fusum, torquere fila, torquere stamina, nere stamina, trahere pensa, carpere pensa, deducere fila, torta versato ducere stamina fuso. *germ. spinnen. ang. spinne.*
Spin-hoere j. spinne. Araneus, aranea.
Spinne-koppe/spinne-koppe. Araneus.
Spinne-koppe. Orchis andrachnitis. *herba cuius flos araneæ similis.*
Spinne-koppe/wolf-besien. Herba paris, uva versa, uva lupina. *q.d.* aranea: *ab ementita videlicet araneæ forma, quam bacca una cum reflexis exiguis alabastris per maturitatem exprimit. R. Dodon.*
Spinne-korfken.j.spille-korfken. Qualus, quasillus, calathus.
Spinne-muys. Mus araneus.
Spin-radt. Rhombus.
Spin-rock. Colus, instrumentum ligneum quo pensum sustinetur. *vulgò* rocca. *ital. rocca. hisp. rucca.*
Spinne-webbe/spinne-webe. Aranea, vestis aranei, tela aranearum, scutulatum rete aranei, scutula aranei, vesca.
Spinne net.j.spinne-webbe. Aranea.
Spin-syde. Bombycinum, id quod nent bombyces vermiculi.
spinne-wiel. Rhombus.
Spinnersse/spinster. Lanipendia, lanifica, quæ net.
Spinsel. Tela, filum.
Spinsse.j.spindse.
Spint.j.spin. Alburnum, *&c.*
Spint. *sicamb.* **j.kistken.** Cistella, theca, armarium, promptuarium.
Spinte. Corbula, cophinus, vas vimineũ: mensura frumenti aut avenæ.
Spinte haveren. Quadrans avenæ, modiolus, chœnix, demensum.
Spit.j.spet. Veru.
Spit. *holl.* Lumbago, vitium & debilitas in lumbis.
Spit-houweel/houweel. Pastinum.
Spits/spitse. Mucro, cuspis, spiculum, acies, acumen. *&* Cacumen, fastigium. *germ. spitz.*
Spits. Acies, exercitus instructus ferro & telorum acumine.
Spits/spitsch/spitsigh. Acuminatus, aculeatus, acutus, mucronatus, cuspidatus, fastigiatus. *&* Aculeatus, pungens & mordens, dentatus. *&* Arrogans, superbus.
Spits-boeve. *sax.* Aleator improbus.
Spits-hoofdt/ spits-kop. Cilo, homo acuminato capite.
Spits-muys/spit-muys. *sax. sicamb.* Sorex.
Spits-sinnigh.j.scherp-sinnigh.
Spits recht.j.scherp recht. Summum jus, strictum jus.
Spitsen. Exacuare, præacuere, spiculare,
Spitsigh.j. spits. Aculeatus, dentatus, mordax, *&c.*
Spitsigheyd. Aculeus, acies.
Spitten. Fodere, agrum pastinare, terram perfodere.
Spitter. Fossor, pastinator.
Splenter.j.splinter.
Splete. Rima, fissura, crena. *germ. spalt.*
Spletigh. Hiulcus, fissus, fatiscens.
Spletten. *flan* **j.splyte.** Findere. *ger. spaltẽ.*
Spletter. *sax. fris. sicamb.* **j. splinter.** Assula. *&* Festuca.
Splyten. Findere, hiulcare, hiulcum facere.

Splijten. Agere rimas, ducere rimas, diduci, findi, diffindi, dehiscere.
Splijt-mijte. Homo sordidus, cumini sector. *q. d.* sector mitę, sive minutissimi oboli.
Splijt-naeghel. *sicamb.* **j. nijd-naeghel.**
Splinter. Assula, schidium, aculeus ligneus.
Splinteren. Secare in assulas, excutere assulas, comminuere in schidia.
Splinter-wijs. Assulatim, assulosè, minutim, in minimas assulas.
Splissen. Rudentum partes extremas absque nodo conjungere.
Splitten. *vetus.* **j. splijten.**
Spoed. Progressus, processus.
Spoed. Festinatio, properatio, acceleratio, σπουδή. *ang. spede.*
Spoeden. Festinare, properare, accelerare, progredi, σπουδεύειν. *ang. speede.*
Spoedigh. Properans, festinus.
Spoedighen. j. spoeden. Festinare, properare.
Spoele. *vetus. germ.* Canna, arundo.
Spoele. *sax. sicamb.* **j. schacht.** Caulis pennæ, calamus.
Spoele/spoel-tuyte. Panus, tramæ involucrum, glomus textorius, filorum congeries. *vulgò* spola. *ital spola & spuola.*
Spoele/ schiet-spoele. Radius textorius, instrumentum quo subtegmen stamini inseritur.
Spoele. *ger. sic.* Panis triticeus oblongus.
Spoele/spoel-worm. Tinea rotunda, lumbricus, vermis in corpore humano. *germ. spulwurm sax. spolworm.*
Spoelen. Tramam rhombo in cannam glomerare, in panum fila cumulare, legere fila rhombo.
Spoel-pijpe. Canna pani.
Spoel-rad. j. spoel-wiel. Rhombus.
Spoel-wiel. Rhombus: machina qua trama glomeratur in circulum, harpedone, rota glomeratoria, qua fila rotando conglomerantur.
Spoel-worm. j. spoele. Tinea.
Spoelen/spuelen. Diluere, colluere, eluere, sordes tollere.
Spoelen den mond. Colluere, abluere os.
Spoel-vat/ koel-vat. Aquiminarium, [illegible]siterna, trichilum.
Spoel-wijn/spuel-wijn. Lora, vinum secundarium, dilutum vinaceorum, deuteria: aqua affusa expressis acinorum folliculis in dolium conjectis, vinum acinaceum.
Spoelinghe/spuelinghe. Colluvio, con[illegible]vies, proluvies.
Spoelte. *vetus. sax.* **j. spuyte.** Sipho.
Spoghen. *vetus. fland.* **j. spouwen.**
Spoysten. Spirare naribus.
Spoke. j. spoocke.
Spon. *vetus.* **j. spaen.**
Sponde. Sponda, lateralis structura lecti: *propriè autem teutonicè* **sponde** *dicitur* alterius lecti fulcrum. *germ. spanbert. ital. sponda.*
Spongie. Spongia. *gal. esponge. ital. spongia spogna. hisp. spongia. ang. sponge.*
Spongie. Laterna spongiosa, foraminosa, fistulosa. *vulgò* absconsa. *gal. walon, esconse. ang. skonce, sconse.*
Spongie. *holl.* **j. duyge van t'vat.** Epistomium, obturaculum quod ori dolij inseritur, illudque obstruit: cadi obturamentum. *vulgò* spongia: *quod è materia spongiosæ, & subere plerumq; constet.*
Spongie-gat. j. bom-gat.
Sponne. *flan.* **j. spene/spinne.** Succus, lac
sponne/spunne. *vetus.* **j. borste.** Mamma, uber.
Spoocke/ spoocksel. *sicamb. fris. holl.* Spectrum, larva, phantasma.
spoockerije. *sicamb. fris. holl.* Larvarum ludibria, cacodęmonis imposturæ.
spoor-waer. *fland.* **j. sperwer.**
sporck. j. sprock. Fragilis.
sporck/sporcken-hout. Alnus nigra. *vulgò* frangula.
sporck-kelle. j. spor-kelle. Februarius.
spore. Calcar, calx ferratus. *vulgò* sperona. *ger. sporn. gal. esperon. ital. sperone. hisp. espuela. ang. spurre, spoore.*
sporen / de sporen geven. Calcaria equo admovere, sive adhibere, agitare equum calcaribus, concitare, stimulare, pungere.

re, subdere calcaria equo.

or-slaeghs rennen. Citato equo contendere, subdere calcaria equo, calcaribus subditis effreno equo ferri.

ore/speure. Vestigium.

oren. j. speuren. Investigare.

orkelle / sporckel-maend. Februarius: *mensis quo frigoris vestigia adhuc apparent.*

orckel-bloeme. Narcissus luteus, pseudonarcissus, *Februario mense florens.*

or-waer. j. spoor-waer.

orie. j. spurgie. Lathyris.

orie/speurie/spurrie. Spergula, polygalon.

orie-boter. Butyrum autumnale: *quod autumno & primo vere colligitur, cùm vaccæ spergula herba vescuntur.*

orte / leder-sporte. Climacter, gradus scalæ.

pot. Ludus, lusus. & Irrisio, irrisus, derisus, deridiculum, nasus, cavilla. *angl. sport.*

potte. *fland.* Macula, nævus. *ang. spot.*

potten. Ridere, irridere, deridere, ludibrio habere, ludificari, cavillari, naso suspendere adunco, subsannare, aliquem illudere. *ang. spotte.*

potten. *fland.* Maculare, aspergere maculis. *ang. spotte.*

pot-reden. Cavillum, scomma.

pot-voghel. Sannio scurra, cavillator.

pot-werck. Ludibrium.

pot-woord. Cavillum.

pot-wijse. Ilocaliter, ridendo.

potter. Irrisor, derisor, cavillator, subsannator.

potterije. j. spot. Irrisio, cavilla.

pottigh. Iocularius, joculatorius, ludibundus, nasutus, salsus.

pottighlick/spottelick. Ioculariter, jocosè, per jocum & risum, ridiculè.

pouwe. *vetus sicamb.* Saliva, sputum. & Vomitus.

pouwen/spijen. Spuere, screare, ejicere sputum. πτύειν. *germ. speuwen. ang. spitte.*

pouwen. Vomere. *ang spewe.*

pouwen *rectiùs* **spouden.** *holl.* **j. klieven.** Findere. & Findi. *germ. spalten.*

spouwen/ spouden / spauden den visch. Exdossuare piscem, exossare. *ger. spalten. gal. espauler. ital. spallare.*

spouwinge. Screatio, screatus. & Saliva, sputum. & Vomitus: & Rima, fissura.

spouwsel. Saliva, sputum: & Vomitus.

spraecke. Sermo, locutio, oratio, lingua, idioma. & Fama, rumor, sermo vulgi. *germ. sprach. ang. speache.*

spraecke houden. Colloqui, miscere colloquia, confabulari, sermones cum aliquo cædere.

spraecke-loos. Elinguis, mutus, qui fari non potest, infans.

spraeck-saem. j. ghe-spraeck-saem. Affabilis, comis.

sprancke/spranckel. j. sprenckel.

spreeden. j. spreyden. *fland. holl.* Spargere, extendere.

spreeder. *holl. fris.* **j. slaep-laecken.**

spreeuw. j. kaf. Acer, palea. *germ. spruwer, sax. sprew.*

spreeuwe. Sturnus. *ang. sprewise.*

spreeuw-pot. Loculamentum fictile avicularum.

spreyden. Spargere, sternere, tendere. *ang. spreade.*

spreydelincks. Sparsim, passim.

spreken. Loqui, proloqui, dicere, fari, effari, verba facere, habere. *ang. sprake.*

spreken veur yemanden. Spondere pro aliquo, fidejubere.

spreken met yemanden. j. samen-spreke. Colloqui, communicare.

spreken met den broode. *adag.* Parasitari.

spreken ten besten. Intercedere. *vide* **beste.**

sprek-baerigh. *vetus.* Affabilis.

sprek-woord. Dictum, adagium, proverbium, parœmia, verbum.

sprenckel/spranckel. *sax. sic.* **j. sprinckel.** Bruchus, *locustæ genus.*

sprenckel/spranckel/sprancke. *fland.* Scintilla, favilla.

sprenckel/sprinckel. Macula adspersa.

sprenckelen/sprenghelen/sprengen. Spargere, aspergere, dispergere. & Variare, variegare. *ang. sprinckle.*

sprenck-vat / sprenckel-pot. Clepsydra, har-

harpagium.
Sprenck-vier.j.sprengh-vier. Herpes.
Sprenck-waedel. *vetus.* j. quispel.
Sprenck-water. *vetus.* j. wij-waeter.
Sprenghen. Spargere, aspergere, inspergere, sparsim fundere. *germ. sprengen.*
Sprenghen het vleesch. Sale inspergere, sale condire carnes.
Sprengh-vier/sprinck-vier. Herpes.
Spreucke/sproke. *holl.* Verbum, proverbium, adagium, parœmia, dictum, dicterium, acroama.
Sprewer.j.spreeuw. *germ sax. sicamb.* Palea, acer.
spriet. Venabulum. & Pedum, agolum, baculus pastoralis. & Bidens. & Cuspis.
spriet van den mast. Antenna, lignum transversum in malo.
spriet tusschen de beenen. Feminum partes superiores: intervallum inter femina.
spriet-boom.j.spriet. Antenna.
spriet-ooghen.j.sprietel-ooghen. Caligare, hallucinari.
spriet-strate. *fland.* Bivium, via bifida.
spriet-wegh. *fland.* Bivium.
sprietelen. *fland.* Spargere, dispergere.
sprietel-ooghen. *fland.* j. spriet-ooghen. Calligare, hallucinari, lolio victitare, scintillare oculis, dissipare aciem oculorum, dispergere visum: quæ singula sunt, gemina videre.
sprinck bal. Halter. sprinck-bollen. Halteres: *massulæ plumbeæ quibus in saltu librant se, ut certius assiliant: vel quibus gressum suspendunt illi qui in extenta chorda ambulant.*
sprinck-kever. Bruchus.
sprinck/spronck. Origo, scaturigo, principium, causa, scatebra. *ang. spring.*
sprinck/ springh / springhende water. Aqua saliens, fons saliens, fons vivus. & Scaturigo, scatebra.
spriuck / sprinck-vloed. Fluctus æstuarius.
sprinck-borne. *vetus.* Scatebra, scaturigo.
sprinck-hael. *vetus.* j. sprinck-haen. Locusta.
sprinck-hael / springael / sprinck-[h]el/ springhel. *vetus.* Catapulta, balista, [m]achinæ bellicæ genus, ballistæ torm[en]tum. *gal. leod. espringalle. vulgò* trebu[ce]tum. *gal. trebucet. i.* trutina, libella. *Sc. Lips. vide* Blijde.
sprinck-haen. Locusta. *q. d.* gallus saltan[s].
sprinck-haenken. Attelabus.
sprinck-haye. Galeus, glaveus. *piscis incredibili agilitate quatuor cubitorũ altitudine è* [ma]*ri exiliens, ne prædæ ac laniena pateat. Lemn[ius].*
sprinck-henghst. Equus admissarius, e[s]sarius.
sprinck-kever/sprenckel. Bruchus.
sprinck-kruyd/ sprinck-koren. Lathy[ris], cataputia minor. & Piperitis, siliq[ua]strum.
sprinck-net. Pantheron. *vulgò* rete sa[l]bundum.
sprinck-peerd.j. sprinck-henghst.
sprinck-ruyter/reysigher. Desultor.
sprinck-reyse. Eruptio, excursio.
sprinck-stock. Contus.
sprinck-tijd. *vetus.* Ver. *gal. printemps. a[ng.] spring.*
sprinck-vier/sprenck-vier. Herpes, herp[es] miliaris, herpes pustulosus, zona, ign[is] serpens, ignis sacri species per artus [re]pens serpentibus pustulis. *q. d.* ign[is] prosiliens.
sprinck-vier in de locht. Bolis, lampas, la[mpa]cea ardens, genus facis in aëre.
sprinck-vloed / sprinck-stroom. Fluct[us] æstuarius, æstus maritimus maior, æst[us] maris plena luna concitati.
sprinck-wal. Orca: *piscis.*
sprinck-wortel.j. sprinck-kruyd.
sprinckel/ sprenckel. *sax. sicamb.* Bruchu[s] *locustæ genus.*
sprinckel/sprenckel. Macula adspersa.
sprinckelen/sprenckelen. Spargere, aspe[r]gere. *ang. sprinckle.*
sprinckelingh. Aspergo, aspersio, aspersu[s] us.
springhen. Salire, saltare. *germ. springen.*
springher. Saltator.
sprinck-gael.j. sprinck-hael.
sprock. *fland.* j. sporck. Fragilis.

rock-kelle.j.spor-kelle. Februarius.
rockel. *holl.* **j.molm.** Caries.
rockel. Cremium.
roet/sproetsel/sproetel. Lentigo, lenticula, macula subrufa aut pulla, faciem maximè infestans. *ang. spot.*
roetachtigh/sproetigh. Lentiginosus.
roke/spreucke. Dicterium, sententia, proverbium.
ronck. Saltus.
ronck. *vetus.* Fons, origo, scaturigo. *ang. spring.*
ronck-repse.j.sprinck-repse. Eruptio.
prot. *sax. sicamb.* **j.sproet.** Lentigo.
prot. Apua infumata. *vel* Harengæ soboles, sive halecis pullus, *ut quidam putant. ang. sprote, sprate.*
prot/sardyn. Sarda pisciculus.
prot. Pullus, germen.
protten. *vetus.* **j.spruyten.** Fruticare, pullulare, germinare.
prote.j.sporte. Gradus scalæ.
prouwe.j.schupl. Aphthę.
prouwe/pips. Pituita. *gallinarum morbus.*
prouwer.j.sprewer. Palea.
pruyte. Frutex, germen, pullus, surculus, planta.
pruyt-ghe-was. Frutetum, frutectum.
pruyt-groeve. Seminarium.
pruytkens der kruyden. Cymæ, cymata, prima germina, asparagi.
pruyten. Surgere in altum.
spruyten. Germinare, pullulare, fruticare, fruticescere. *germ sp-ossen ang sprowte.*
spruytsel. Germinatio, pullulatio.
spruite. *sax. sicamb.* **j.spuyte.** Sipho.
spuelen.j.spoelen. Diluere.
spulgioen.j.spilgioen.
spurie.j.speurie.
spuye/spye/stuyse. Septum, cataracta, cataractæ claustrum : comma , obex aquarius, emissarium : locus qui aquam emittit sistitve , obicibus vel demissis vel reclusis.
spuyte. Sipho, siphon. *sax. speyte.*
spuytken. Siphunculus.
spuyten. Siphone exonerare , exspuere, spuere.
spuyt-wal. Physeter, piscis cetaceus fluctum aquarum in altum reflans.
spul. *vetus. holl.* **j.spel.** Ludus.
spulcks. *holl. fris.* Petulcus, petulans, lascivus, catuliens, in venerem pruriens.
spunne. *vetus* **j.spene.**
spunt. *sax. sicamb.* Operculum.
spunt-gat/ spunt-lock. *sax. sicamb.* Orificium.
spurde. *sax. sicamb.* **rood-schare.** Tomus aselli piscis.
spurgie. **j. sprinck-kruyd.** Lathyris. *gal. espurge ang. spurgie.*
spurie.j.sporie.

S Q

squamme.j.swamme.

S T

stackel-swyn. *sax.* Histrio.
stad/stede. Locus.
stad-grypen. Ratum esse , valere auctoritate, oportunè valere. *vulgò* locum capere.
stad-houder. Legatus, vicarius, vice & loco alterius substitutus. *vulgò* vicedominus, locum tenens, loci servator.
stad-houder des koninckx. Prorex, regis absentis locum & vices gerens.
stad-houder-schap. Pręfectura vicaria, præfectura fiduciaria.
stad/stede. Vrbs, oppidum, civitas. *ger. statt.* **stat** (*inquit Ioannes Heroldus*) *à stativis Romanis derivatum videtur vocabulum , atque in usum Germanicæ linguæ receptum.*
stad-bode. Viator, stator, nuncius urbicus, apparitor publicus.
stad-boeck. Tabulæ publicæ.
stad-busse. Spinter, quale viatores sive statores & nuncij urbium gestant.
stad-dienaer/stad-knecht. Apparitor, stator, minister civitatis , minister magistratus, lictor.
stad-gheld-kamer. Ærarium.
stad-ghe-noot. Popularis, civis.
stad-graven. Fossę urbis.
stad-huys.j. raed-huys. Basilica , curia municipalis: curia civitatis, domus augusta, augustale.
stad-ioncker. Patritius.

stad-kind. Prodigentiæ condemnatus, cui tanquam prodigo bonis interdictum est. *q.d.* puer sive pupillus civitatis. *Dissipator enim bonorum suorum supra id quod per civitatis magistratum statuitur, nec emere nec vendere quicquam potest.*

stad-kind maecken. Bonis prodigo interdicere: prodigum declarare, prodigentię condemnare.

stad-kiste. Ærarium, archivum.

stad-knecht. j. stad-dienaer. Apparitor, stator, lictor.

stad-mueren. Mœnia, muri civitatis, quibus urbs cingitur.

stad paelen. j. ban-myle.

stad-recht. Ius civile, jus municipale, jus prætorium.

stad-schryver/ greffier. Scriba, graphiarius.

stads-man/steds-man/stadsch-man. Oppidanus.

stad-vesten. Mœnia.

stad-wapen/busse. Spinter.

stadlick. Vrbanus, oppidanus.

stad-licken. Vrbanè, civiliter.

stad-lickheyd. Vrbanitas, civilitas.

stadsch/stedsch. Oppidanus.

stade. j. staede.

staeck. Stipes, baculus, fustis, pedamen, pedamentum, sudes, paxillus, statumen, palus, pila, terminus. *germ. staeck. hisp. estaca. ang. stake.*

staeck daer men nae speelt. Paxillus.

staeck van den doel. Scopus.

staeck / schabot-staeck. Columna: ad quam damnati alligati verberantur: palus numellarius.

staeck. Stirps, progenies, soboles.

staecken. *vetus.* **j. stoppen.** Stipare.

staecken. Palare, pedare, statuminare, statuminibus firmare, pangere, figere, stabilire, statuere, sistere, terminare.

staecken het werck. Opus sistere, desistere ab opere, desistere operari.

staecket. j. staeckersel.

staecketsel. Sepimentum, septum, vallum, palatio, pedatio, sepes palata, sudetum, crebrisurus, *apud Ennium;* vallum crebris suris, hoc est, palis munitum, *[illegible] Io. Lips.* style cæci, *Hirt. in bello Afri[...]* ligna stipites cuspidati & depacti, [...] vi, ad arcendos hostes à munitio[ni]bus: *vulgò* steccatum. *ital steccato.*

staecketsel. Cantherius.

staecksel/wyn-gaert staketsel. Iugum.

staecketselen. Palare, pedare, statuminare, vallare.

staede. Commoditas, utilitas, opportunitas, locus: *&* Otium, tempus vacuum. **De staede hebben.** Tempus vacuum habere.

staede. *vetus. ger. sax. sicamb.* Statio navium, portus.

staede/staeye. Fulcrum, sustentaculum, columen. *gal estaye. ang. staeye.*

staede. Auxilium, adminiculum, adjumentum. **Te staede komen.** Venire auxilio, auxilio esse, assistere, auxiliari, præsto esse, opportunè & commodè venire. **Staede doen.** Vsui esse, prodesse, commodo esse. **In staede staen.** *vetus.* **j. [...]set doen.**

staeden. Stabilire.

staeden. In statu collocare.

staeden/ghe-staeden. Concedere, permittere.

staedigh/ ghe-staedigh. Stabilis, firmus, constans, assiduus, continuus. *germ. st[...]*

staedighen. j. be-vestighen. Confirmare.

staedighlick. Constanter, assiduè, continenter.

staedigheyd. Constantia.

staeds. Continenter, jugiter, indefinenter, assiduè. *&* Assiduus.

Staedsie. j. stagie. Contignatio.

stael. *vetus. fland.* **j. steel.** Scapus, caulis, caudex. *stalke.*

stael-blind. *fland. sicamb.* **j. stock-blind.** Prorsus cæcus.

stael-blind peerd. Equus in oculo læsus. **Aug-stal.** *germ.* Vitium in oculo, *Gesnero dicitur. Nostrates, inquit,* vulnus oculi a acuto aliquo ligno infixo. **den aug-stal** *vocant.*

stael. Chalybs, stomoma, nucleus ferri, acies ferri: genus durissimi purgatissim[i] [...]

que ferri, quo ferrum induratur. *germ. & ſax. ſtahel. ang. ſteele, ſtell.*

tael oft ſcherp van het mes. Acies.

tael van de verwe. Tincturæ probatio.

tael/ſtaelken/monſter. Exemplum, ſpecimen : exiguum quiddam mercis quod à venditore ſpectandum profertur.

tael-herd. Durus inſtar chalybis.

tael-yſer. *ſicamb.* **j. vier-ſtael.**

taelen/van ſtael. Chalybeus.

taelen boghe. Baliſta chalybea, arcus baliſtarius, arcubaliſta, arcus brachio chalybeo, ſive lamina inſtructus : ſcorpius, ſcorpio.

taelen hoed. j. ſtorm-hoed. Pileus chalybeus.

taelen ſpieghel. Speculum chalybeum.

taelen/ver-ſtaelen het yſer. Indurare ferrum chalybe.

taelen oft verwen de wolle. Sufficere lanam medicamentis, inficere.

taelen het laecken. Plumbeo ſigillo munire pannum probè tinctum.

taelen. j. ſtallen. Merces exponere.

tael-hof. Locus ubi infecti ſive tincti panni ſigillantur.

tael-loot. Sigillum plumbeum pannis teliſve tinctis appenſum.

taen. Stare, ſiſtere, conſiſtere. ἵστημι. *germ. ſton, ſtehen. ital. ſtar. hiſp. ſtar. ang. ſtande.*

ſtaen. Eſſe. **In vreeſe ſtaen.** In metu eſſe, in periculo verſari. **Wel ſtaen met yemande.** In gratia eſſe cum aliquo. **quaelick ſtaen met yemanden.** Eſſe in offenſa apud aliquem. **Wel ſtaen.** Rectè eſſe, benè ſe habere, rectè valere.

ſtaen. Situm eſſe. **Antwerpen ſtaet van Machelen vier mylen.** Antvverpia diſtat Machlinia quatuor miliaribus: Antvverpia abeſt à Machlinia quatuor miliaria, vel quatuor milliaribus.

ſtaen. Decere, convenire. **Dit kleed ſtaet u wel.** Sedet tibi hæc veſtis, apta eſt & conveniens tuo corpori: decet, convenit. **Dat ſtaet u te doen.** Tuum eſt id facere.

ſtaen ter boeten. Obnoxium eſſe multæ.

ſtaen/coſten. Stare, conſtare. **Dier ſtaen.** Magno conſtare, magno ſtare. *Livius.*

ſtaen nae hooghen ſtaet. Contendere ad ſumma, petere honores, ambire, venari, captare, aucupari, adſpirare.

ſtaen nae yemands leven. Appetere vitam alicuius. *Cic.* mortem alicui moliri : imminere exitio alicuius, inſidiari alicuius vitę.

ſtaen veur yemanden. Stare ab aliquo, alicuius cauſam tueri.

ſtaen oft in-ſtaen voor yemanden. Spondere pro aliquo, vadimonium promittere, vadem eſſe alterius ſiſtendi, pręſtare aliquem, prędem eſſe pro aliquo, fidejubere, ad ſe recipere, pro aliquo cavere.

ſtaen op yemanden. Niti aliquo, niti alicuius conſilio, auxilio, præſidio, gratia, auctoritate, potentia, fiduciam collocare in aliquo.

ſtaen te pande. Oppoſitum eſſe pignori.

ſtaende. Stans.

ſtaende ſlagh. Pugna ſtataria.

ſtaende t'houwelick. Conſtante matrimonio.

ſtaende dinghe. *holl. friſ.* **j. ghe-ſpannen vier-ſchaere.**

ſtaende voet. Pes porrectus, juſta pedis menſura.

ſtaende waeter. Aqua ſtagnans, aqua reſes, ſtagnum.

ſtaende-voets/voets-ſtaends. Statim, ilico. *vulgò* pede ſtante.

ſtaends-voets/ſpanſ-voets. Preſſo pede.

ſtaet. Status, conditio. & Fortunę conditio. *gal. eſtat. ital. ſtato. hiſp. eſtado. ang. eſtate, ſtate.*

ſtaet/eere. Honor, ordo, faſtigium, dignitas, ſors, ratio, locus, munus, officium.

ſtaet. Pompa, apparatus ſolennis cum oſtentatione & magnificentia.

ſtaet van wyſen. Status judicij. **Proces ghe-ſtelt in ſtaet van wyſen.** Controverſia profligata: litis agitatio profligata, & ad judicationem vergens. *Budæus.*

ſtaet maecken van den ſterf-huyſe. Commen-

mentarium bonorum conſcribere. *vulgò* inventariare.

ſtaeten des lands. Ordines provinciæ.

ſtaeten ver-gaederinghe. Panegyris, conventus panegyrici.

ſtaet-dochter. Honoraria & nobilis pediſequa: puella pręrextata, ingenua & innupta.

ſtaet-gierigh. Ambitioſus.

ſtaet-gierigheyt. Ambitio.

ſtaet-graf. Cenotaphium, tumulus honorarius, buſtum inane, tumulus inanis, monumentum memoriæ dicatum, in quod corpus illatum non eſt.

ſtaet-ioncker. Famulus honorarius nobilis, nobilis aſſecla, prętextatus aſſecla.

ſtaet-kamer. Thalamus, cubiculum nuptiale. & Cænatio, cænaculum.

ſtaet-ſoechte. *vetus.* Ambitio.

ſtaet-ſoechtigh. Ambitioſus.

ſtaet-tabbaert. Toga palmata, picta, trabea, veſtis triumphalis regum & monarcharum.

ſtaet-waghen / hanghende waghen. Pilentum, carpentum, vehiculum penſile, quo matronæ & principum mulieres vehuntur.

ſtaetigh/ſtaetelick. Gravis, ſeverus, conſtans, auctoritate & reverentia valens magnificus, elatus. *ang. ſtately.*

ſtaetigh ghe-laet / ſtaetigh weſen. Forma ſtata, modeſta, modica, media, uxoria.

ſtaetigheyd. Gravitas, ſeveritas, conſtantia, decentia, magnificentia.

ſtaetighlick. Graviter, ſeverè, conſtanter, decenter, magnificè.

ſtaets/ſtets. *germ. ſax. ſic.* Aſſiduus. & Aſſiduè.

ſtaeven.j.ſtaven.

ſtaf. Baculus, ſcipio, fuſtis, pedum. *ger. ſtab. ang. ſtaffe.*

ſtaf-krootſe. Lituus pontificius, ſive pontificalis: baculus inſtar Moſis ſeu Aaron virgæ, quo populi vitia caſtigantur.

ſtaf-ſweerd. Sica, dolon.

ſtafelrtje/ ſtapeel. *fland.* Tabula ſattoria, pluteus ſartoris.

ſtaggeren. Titubare, vacillare pe bu *germ. ſtagglen. ang. ſtagger.*

ſtagie. Contignatio, ſolarium, tabu un contabulatio, coaxatio, pegma, eg. στέγη. *gal. eſtage. ang. ſtage, videtur d va à* **ſtijghen.** i. elevare.

ſtagie/oſtagie. Obſes. *vulgò* ſtagiu o ſtagium. *gal. oſtage: ital ſtaggio, ſta gio: ang. hoſtage. Videtur habere affi at cum noſtrate dictione* **ſtaen** *ſive* **inſta .** ſpondere, vadimonium promitter v dem eſſe.

ſtake/ſtaken.j.ſtaecke/ſtaecken.

ſtal. Stabulum, ſeptum, pręſepe, ma manſio armenti aut gregis. *vulgò* ſt *germ ſtal: gal. eſtable: ital ſtalla: hiſp. e ang. ſtal, ſtable.*

ſtal. *vetus.* Sedes, ſedile: cathedra, *vulgò* ſtallium.

ſtal. Locus in quo res venales diſponu σέλμα.

ſtal-band. Capiſtrum.

ſtal-boom. Vacerra, longurius, ſtip quem alligatur in ſtabulo equus: gulum.

ſtal-broeder/ſtal-ghe-ſelle. j. rot-ge- Commilito, contubernalis.

ſtal-henghſt. Equus admiſſarius, e emiſſarius. *vulgò* ſtalio, ſtallonius *eſtallon: ital ſtallone: ang ſtallion.*

ſtal-houder. Pecuarius.

ſtal-keerſſe.j.ſtal-licht.

ſtal-knecht. Stabularius, ſtabuli cuſtos

ſtal-licht. *fland.* Lucerna collocata in aut locis eminentioribus. *à* **ſtallen ſtellen.** i. ponere, collocare.

ſtal-licht/ſtal-keerſſe/ dwaeſ-licht. I fatuus, ignis erraticus: ignis prope ras in aëre proximè permanens & rens. *Brabantis* **ſtal-licht** / *Flandris* **keerſſe** *dicitur, à* **ſtal.** i. ſtabulum: *præcipuè conſpiciatur juxta ſtabula, n bovilia, ovilia, patibula quoque, cœmit culinas, aliaq; id genus loca denſis humo infecta.*

ſtal-meeſter. Equarius.

ſtal-ſtaeck. Vacerra.

ſtal-ſieck peerdt. Equus in ſtabulo

eq

equili aſſiduo ſe continens.

tallen. *fland.* j. **ſtellen.**

tallen/in den ſtal ſtellen. Stabulare, in ſtabulo locare. & Stabulari, in ſtabulo agere.

tallen/ſtaelen. Merces diſponere, exponere, expedire, explicare vendendi cauſa. στέλλειν. *gal. eſtaller.*

tallen. Vrinam projicere, ejicere, vel mittere. *vulgò* ſtallare. *ital. Stallare.* Stallare, *inquit Scaliger, dicuntur equi, quum ad urinam emittendam quieſcunt : quia quum recenter veniunt in Stabulum, quod Stallam vocant Germani, tunc ferè urinam ſolent emittere. ang Stale,* urina *dicitur.*

tal-kruyd/prangh-wortel. Ononis, anonis : *herba cuius radix urinas provocat, & renum calculos comminuit.*

tallinghe. Stabulatio, ſtabulum.

talle. *vetus.* Lotium, urina. *ang. Stale.*

talle/ſtelle. j. kreke. Foſſa verticoſa.

talpen met den voet. Pede quatere, ungula ferire.

tam. Caudex, truncus, ſtipes, ſtirps. *germ. ſtam. ang. Stemme.*

tam/ghe-ſlacht. Stirps, genus, propago, ſoboles, progenies, ſanguis. στέμμα. ſtemma. *germ. Stam.*

tam-goeden. j. ſtock-goeden. Bona hæreditaria.

tamelen/ſtameren. Balbutire, impeditè loqui, titubare, vacillare lingua. *germ. ſtamlen. ang. ſtamber. ſtammer.*

tamel-bold. *ſicamb.* j. **ſtameler.**

tameler. Balbus, balbutiens, titubans, hæſitans lingua, traulus, blæſus.

tamelinghe. Hæſitatio linguæ, titubatio, titubantia oris.

tamet. Veſtis ſubtilibus filis laneis texta.

tamijne. Stamineum textum. & Cilicium, textum è pilis, percolandis liquoribus aptum. *vulgò* ſtaminea. *gal. eſtamine. ital. ſtamegna. hiſp ſtamena. ang. ſtrayner.*

tamijn-ſack. Cilicium.

tamijnen. *fland.* Percolare cilicio.

tammet. Telæ ſive panni tenuioris genus.

tamp. j. ſlagh-hout. Telum rudium.

ſtampel. j. ſtempel.

ſtampen. Tundere, contundere. *germ. ſtampffen. ang. ſtampe.*

ſtampen in den mortier. Pinſere, pinſare, contundere, terere, piſtillo terere, tundere in mortario.

ſtampen met voeten. Calcare pedibus, conculcare, inſultare.

ſtampen ende ſmooren. Intonare verbis & verberibus, ventosè minari: projicere ampullas & ſeſquipedalia verba : ira agitari, ſupplodere, inſultare, ſtomachosè in aliquem invehi.

ſtamp-molen. Moletrina, piſtrinum.

ſtamper/mortier-ſtamper. Piſtillum.

ſtamper. j. heye. Fiſtuca.

ſtamptjen. Supplodere, inſultare.

ſtanck. Fœtor, putor, pedor, ſordes, graveolentia, odor gravis, malus, teter ; virus. *germ. geſtanck. ang. ſtinck.*

ſtanck der ockſelen. j. ockſel-ſtanck. Hircus, virus alarum.

ſtanckaerd. j. ſtinckaerd.

ſtand. Statio. & Stabilitas, firmitas.

ſtand. Status, res, conditio. *germ. ſtand. gal. eſtat. ital. ſtato, ſtado. hiſp. eſtado. ang. Stat.*

ſtand. Decentia, convenientia.

ſtandaſtigh/ſtandachtigh. Stabilis, conſtans, firmus, perſeverans.

ſtandaſtigheyd. Conſtantia, ſtabilitas, firmitas, perſeverantia, fortitudo animi, gravitas.

ſtandaſtighlick. Conſtanter, perſeveranter, firmiter.

ſtand-vaſtigh. j. ſtandaſtigh. Stabilis, conſtans.

ſtand-vincke / ſtand-vliet der ſchouden. Antes camini, mutilus infumibili angularis: eminens lamina, regula, ſive planca in camini latere.

ſtandaerd. Vexillum, ſignum, labarum, vexillum ſtatarium, ſigna, ſigna militaria. *vulgò* ſtandardus. *gal. eſtandart. ital. ſtandardo. hiſp. eſtandarte. ang. Standert, Standerde.*

ſtandaerd/ſeghe-teecken. Tropæum, trophæum.

ſtandaerd/ſtander. Columna, columna arre-

arrectaria, orthostata.

standaerd/molen-asse. Axis molaris.

stande. Labrum, alveus statarius, orca, cadus.

standel-kruyd. Cynosorchis.

standen. *vetus.* **j. staen.** Stare, subsistere. *angl. stande.*

stander. j. standaerd.

standigh. Stabilis.

stanghe. Stipes, pertica, vallus, sudes, vectis, fustis, longurius, sparus, sparum, contus, hastile, phalanga. *vulgò* stanga. *germ stang. sax. stange ital. stanga.*

stanghe/tack. Ramus.

stanghen. Adminicula, prosubulæ, rami in cervorum cornibus, qui imi pendent ante frontem.

stanghe. j. mast. Malus navis.

stanghel/stenghel. *ger. sax. sic. holl.* Caulis, stipes, scapus, stipula.

stanghel-knoopken. Geniculum, stipulæ vel caulis intermedium.

stap. *vet.* **j. staf.** Baculus, fustis, & pedum.

stap. j. stichel.

stap/stip. Gradus, passus, vestigium. *angl. steppe.*

stap. *vetus.* **j. sporte.** Climacter.

stap. Spatium duorum pedum.

stap-hands. *fland. holl.* Statim, evestigio, confestim, sub manu.

stapeel. *fland. brug.* Pluteus, appendix sartoria: tabula in qua sartor operas conficit.

stapel. *vetus. sax. sicamb. holl. fris.* **j. krekel.** Cicada.

stapel. Stabulatio, sedes, statio. *&* Dispositio, constitutio.

stapel. Pes, fulcrum cui sedes vel aliud quid innititur, *Becan.*

stapel. *vetus. fland. hollan.* **j. steel/ stanghel.** Caulis, stipes, scapus.

stapel. *vetus.* Pyramis. *ang. Steple.*

stapel oft mijte houts. Meta sive strues lignorum. *ital. stipa.*

stapel. Emporium, forum rerum venalium. *vulgò* stabulum, *&* stapula: Locus publicus, *inquit Lud. Guicciardin.* quo Principis auctoritate & privilegio, vina, coria, frumenta, lanæ, aliæque merc[es] exoticę vendendi causa convehuntur. *gal. estape.* Stapula, *inquit Adrian.* ... *purè puteq; Gallicæ originis creditur, qu[o] sign[i]ficatur* privilegium beneficiariæ ... collatum, sistendi & ab instituto ... retrahendi merces exoticas, quas ... tiator importat, ut nimirum eo lo[co] st[a]bulentur ac conquiescant, quo ... prostituantur quavis tandem conditione, *&c.*

stapelen. Constabilire, stabilire, firm[are]. *gal. establ[i]r ang. establyshe.*

stapelen. In metas sive strues com[pone]re.

stapel-huys. Domus in qua res para[tæ] co[l]locantur, promptuarium, horreum.

stapel-huys van hout. Lignile.

stapel-recht. Ius fori.

stapel/stappel. j. stap. Gradus. *germ* ... *fel.*

stappe. j. stap.

stappen/stippen. Calcare, vestigium ... re, gradi. *ang. steppe.*

stappens. j. stap-hands. Statim.

starre/starren. j. sterre/sterren.

stave. i. stap. Baculus, virga.

staven der tonnen. j duyghen.

stave/ boeck-stave. *ger. sax. sicamb.* Le[tter] ...

staven. *vetus.* Figere, pangere, statue[re].

staven oft veur-staven den eed. Con[cipe]re verba iuramenti, certam verbo[rum] formulam alicui dictare, quam ill[e] ij[s]dem verbis referat: præire verba [iura]menti: vel, præire verbis: præire ... turo formulam verborum certam. *Di[ci]tur* **staven** *&* **veur-staven** */ q. d.* **sp[elle]** *sive* **veur-spellen** : *dictat enim præ[iu]ranti verba iuramenti, haud secus,* ... *ludimagister pueris elementariis referens* ... *menta, quæ* **staven** *&* **boeck-stave[n]** ... *cant Germani.*

steck. Stipes, baculus, baculum, baci[llum]. *vulgò* stecca. *ital. stecca, stecche. hisp. es*... *ang. Sticke.*

steck oft schijve int spel. Scrupus.

steck/stock. Cippus numella.

steck/snaer-steck. j. stotel.

steck-blind. j. **stick-blind / stock-blind/ stek-blind.**

stecke-knecht/stocke-knecht. Phylacista, carceris custos, lictor.

steen-raepe. Napus, bunias.

steck-steenen. *fland.* j. **kae-schieten.**

stecken. Figere, pangere, claudere ligneis clavis.

stecken. *vetus. sax sicamb.* j. **steken.** Fixum esse, infixum esse, herere.

steck-pille/stek-pille. Balanus, glans. *vulgò* suppositorium.

stede. Domus rustica, parva villa.

stede/plaetse. Locus, sedes. *ang stede.*

stede. j. **stad.** Vrbs, civitas, oppidum.

stedeken. Vrbicula, oppidulum.

stedsch/stadsch. Oppidanus, urbanus, civilis.

stedsch man. Civis, municeps, oppidanus.

stede grijpen. j. **stad grijpen.**

stede-garson. *fland. brug.* Apparitor. *q. d.* famulus civitatis.

stede vast. Fixus loco, assiduus, stabilis, constans.

steden. *vetus.* Sistere. *&* Stabilire, confirmare, constituere.

stedigh. *sax. sicamb.* Stabilis, firmus, fixus, continuus, assiduus. *&* Sedulus in officio.

stedigh/steegh. Pertinax, pervicax, obstinatus, durę cervicis, immotus.

stedigh oft steegh peerd. Equus restitator, equus retractans, refragator, refractarius, contumax: sæpius restitans & subsistens, ita ut nec vi, nec verbis ad pergendum in via vel opere cogi possit. *q. d.* loco manens subsistensque.

stedigheyd. j. **steegheyd.** Pertinacia.

stedighen. *vetus.* Stabilire.

steds. Assiduus, continuus. *&* Assiduò.

steede. j. **stede.**

steeden. j. **steden.**

steegh. j. **stedigh.** Stabilis. *&* Pertinax. *&* Obstinatus, *&c.*

steegh. *holl. fris.* j. **stijgh/steyl.** Acclivus, leviter ascendens cum acumine, preceps. *ang stay.*

steeghe oft steyle plaetse. Præcipitium.

steeghen/stijghen/steyghen. Elevare, in altum tollere, adscendere, conscendere.

steegher. j. **stegher.** *fland* Gradus. *ang stayre.*

steel. j. **stele.** Caulis, scapus.

steen. Lapis, petra, saxum. *germ steyn. ang. stene.* **Kostelijcken steen.** Gemma, lapillus pretiosus.

steen. Sex libræ. *&* Octo libre: *pro mercium & regionum diversitate.*

steen. Domus lapidea. *&* Castellum. *&* Turris, *hinc multa arcium, castellorum, oppidorum nomina.*

steen/ghe-vanghenisse. Carcer publicus, ergastulum.

steen/graveel. Calculus, lithiasis.

steen/dobbel-steen. Talus, taxillus, alea, tessera.

steen in de besien. Vinaceum, semen, gramen acini.

steen van pruymen oft kersen. Os sive ossiculum pruni aut cerasi.

steen-backer. Figulus laterum, laterarius.

steen-bancke. Saxum, scopulus in mari.

steen-bickeler. *vetus.* Latomus. *&* Cęmentarius.

steen-bijter. j. **steen-bicker.** Cinclus, lithocopus, avicula calculos rostro feriens.

steen-bock. Ibex, caper silvestris, montanus. *&* Ægoceros, capricornus.

steen-breke. Saxifraga, empetron.

steen-dood. Emortuus, atque rigidus instar lapidis, qui obriguit tanquam totus in lapidem conversus.

steen-duyve. Columba saxatilis, fera columba in saxis nidulans.

steen-eycke. Ilex.

steen-gheyte. Ibex, rupicapra.

steen-ghe-mul. Rudus.

steen-groeve. j. **steen-put.** Latomia, lapicidina.

steen-gruys. Rudus.

steen-herd. Lapideus, durus instar lapidis.

steen-hertigh. Durus, corde crudelis, immitis.

steen-hoen. Lagopus, *perdicis genus.*

steen-houwer. Lapicida, latomus, lithurgus.

steen-kauwe. Monedula petrea, cornicula in prȩruptis saxis & excavatis petris nidulans.

steen-klaveren. Trifolium corniculatum, trifolium odoratum. *q.d.* trifolium saxatile : *nascitur enim in locis asperis & ruderibus.*

steen-klippe/steen-rootse. Rupes, saxum.

steen-kolen. Lithantraces, lapides carbonarij, carbones saxei, terra Pharmacitis & Ampelitis, fossitia nigra, assulosa: carbones fossitij, assulosi, qui è terrȩ visceribus eruuntut, *duri instar lapidis, ardentes modo bituminis.*

steen-kosten. Sumptus carceris vel custodiarum.

steen-krape. Pyrrhocorax, cornix rupium.

steen-kryter/steen-smetser. Vlula saxatilis, tinunculus. & Falco degener : ulula in turrium muris nidificans. & Cinclus, lithocopus.

steen-kuyl. j. steen-put. Latomia, lapicidina.

steen-lijm. Lithocolla, glutinum quo lapides conjunguntur.

steen-oud. Senex capularis, decrepitus, silicernium. *germ. steyn-alt. sax. steyn-old: dicitur* **steen-oud** *eadem ratione qua* silicernium : *quod prono in terram capite silices spectet.*

steen-oven/karcel-oven. Lateraria.

steen-palm. *vetus.* Ilex.

steen-peck. Pix arida, concreta, excocta, pix navalis: zopissa, pix dura instar lapidis.

steen-poel/steen-put. Latomia.

steen-poeler. *vetus.* Lapicida.

steen-puystkens. Vari, dura & pusilla faciei tubercula, velut rotundæ salebræ.

steen-put/steen-kuyl. Latomia, latumia, lapicidina, saxifodina.

steen-put. Puteus sive fons lapide constructus.

steen put-waeter. Aqua fontana.

steen-rave. Corvus saxatilis, rupibus sive petris inhabitans.

steen-roch. Raia clavata.

steen-rootse/steen-klippe. Rudes, petra, cautes, saxum, scopulus.

steen-rootsige plaetse. Salebra, asprem.

steen-ruyte. Ruta muraria.

steen-saed/perlen-kruyd. Lithospermm: *herba semina tanquam calculos ferens, colore & rotunditate margaritarum duritia vero lapidea.*

steen-slijper/ diamant-slijper. Gemarum politor.

steen-smetser. j. steen-kryter.

steen-snijder. Lithoglyphus, sculptor bidum. & Lithotomus, qui calculos vesicȩ exscindit.

steen-stooten. *sicamb.* **j. kae-schieten.**

steen-swaelwe. Hirundo saxatilis.

steen-vaeren. Scolopendrium, calcifraga, asplenum. *herba quæ in parietibus & p... siliceis nascitur: & calculos vesicæ comminuit.*

steen-valck. Lithofalco, falco lapidaris. *Gesner.*

steen-violieren. Viola lutea, leucoiorum luteum, viola saxatilis vel muralis. *vulgò* cheiri.

steen-waerder/steen-wachter/stock-nester. Carcerarius, carceris præfectus, commentariensis, ergastularius, phycista.

steen-walle. Marceria, maceries.

steen-wegh. Via lapidibus strata, agger viæ.

steen-weghen. Sternere viam lapidibu

steen-werp. Iactus lapidis.

steen-uyl. Noctua saxatilis, lagopus, asio

steen worm. Asellus, oniscus, millepes, centipeda. *vulgò* vermis petrarum.

steenachtigh. Lapidosus, calculosus.

steen-achtigh sand. Glarea, terra scrupo.

steen-achtigh fruyt. Pomum calculosu, lapidosum, calculis scatens.

steenen/van steen. Lapideus.

steenen heym. Maceria.

steenen kruycke. Vas fictile.

steenigh. Lapideus, saxeus.

steenighen. Lapidare, lapidibus obruer, lapidibus cooperire aliquem, lapides in aliquem jacere.

steenken. Lapillus, scrupus, scrupulus.

steenken-beenken. Gemmæ mangoniza-

int-

interpolatæ. & Gemmarum mango, gemmarum interpolator: mango margaritarum,margaritarius.

ſteert. Cauda. *à* **ſtieren** *ſive* **ſtueren/** *inquit Io.Gorop. Becanus, propterea quòd caudæ in avibus idem uſus ſit qui gubernaculo in navibus. Quòd & canes in currendo cauda velut gubernaculo utuntur, & quòd maximè huic etymologiæ Becani ſuffragatur. Sciurus leviſſimo ligno vel cortici inſidens cauda erecta velificans fluvium trajicit, utiturq; cauda pro velo.*

ſteert.j.ſlepp. Syrma.

ſteert. *ſax.ſicamb.* Anus, podex. & Vropigium.

ſteert. Reliquum vini,cerviſiæ,aut alterius rei,quæ menſura aut numero venditur.

ſteert-been.j.ſtiet-been. Os coccygis, os caudæ.

ſteert-bollen.j.ſterte-bollen.

ſteert-breydel.j.ſteert-riem.

ſteert-loos. Mutilus cauda.

ſteert-riem / achter-kroppier. Poſtilena, lorum craſſius ſub jumenti cauda.

ſteert-leyder. Vragus,tergiductor.

ſteert-ſterre. Cometa,pogonia.

ſteert-vederen. Vropygij pennæ.

ſteertel.j.ſtertel. Ligula.

ſteerten. *vetus.* Fugere,fuga ſibi conſulere. *ang.ſtarte.*

ſtef-vader. *ſax.* **j.ſtief-vader.**

ſteghe/ ſtijghe. *ſax.friſ.holl.ſicamb.* Angiportus,viculus,ſemita,trames.

ſteghe. *germ.ſax.ſicam.* **j. ſtegher.** Gradus, ſcalę.

ſteghe.j.ſtijgh. Viginti.

ſteghel. Fulcrum.

ſteghel-reep/ ſteegh-reep. Stapia, ſtapes, ſubex,ſive ſubiex ſubſellaris,pedaneus, ſtaticulum, in quo pedes firmantur, & quaſi ſtant,commodioris,vectationis & adſcenſus cauſa. *germ.ſtagreiff. gal.eſtrier. ital.ſtaffa. ang.ſtirope,ſtirupe. vulgò* ſtrepa ſellę,ſcanſile.

ſteghen/ſteeghen/ſteygheren/ſtijgen. Adſcendere,elevare.

ſtegher / ſteegher. *fland.* **j. tap.** Gradus, ſcala.

ſteygh.j.ſteegh/ſteyl. Acclivis.

ſteygh-reep.j.ſteghel reep.

ſteyghe.j.ſteghe. Semita.

ſteyghen/ſteygheren.j.ſteeghen. Elevare, ſcandere.

ſteyghen het water.j.ſteygheren. Siſtere aquas.

ſteyghen. *vetus.* Stagnare.

ſteygher/put-ſteygher. Tollenon.

ſteygher. *holl.* Crepido, margo, ora terræ quam aqua alluit: gradus ſive adſcenſus ripę.

ſteygheren. Elevare,in altum tollere: & Scandere,aſcendere.

ſteygheren. *germ. ſicamb.* **j. ver-hooghen.** Licitari, pretium amplificare, auctionari.

ſteygheren het water. Siſtere aquas obicibus demiſſis, aquam cataractis cohibere.

ſteygher-reep. *ſicamb.* **j.ſteghel-reep.**

ſteygigh.j.ſteygh. Acclivis,pręceps.

ſteygheringhe. *ſax.ſicamb.* **j.ſtellagie.** Fori,pegmata.

ſteyl. Surſum.

ſteyl/ſteylachtigh/ſteygh. Præceps.

ſteyle plaetſe. Præcipitium.

ſteylen. Erigere,elevare.

ſteylick af-worpen. Præcipitare,pręcipitem dare.

ſteyn/ſteynen.j.ſteen/ſteenen.

ſteke. Punctio,punctus,ictus,mucronis,cuſpidis,ſpiculi. *germ ſtich.ang.ſtitche.*

ſteke/vinck-ſteke. Decipulum,tranſenna.

ſteke. Aucupium,aucupatio.

ſtekel/ſtaeckel. *germ.ſax.ſicamb.* Stimulus, aculeus.

ſtekel-boom. Rhamnus.

ſtekel-beſie. uva criſpa.

ſtekel-deuren. Rhamnus,paliurus.

ſtekel-haeghe. Rhamnus,vitis criſpa.

ſtekel-krabbe. Pagurus: *piſcis ex cancrorum genere.*

ſteken. Pungere,fodicare,lancinare,ſtimulare,figere,pangere. στίζειν. *germ.ſtichen, ſtecken.ang.ſticke.*

ſteken al vechtende. Punctim ferire.

ſteken. Datatim pila ludere.

ſteken. Scalpere, inſculpere, incidere in ære.
ſteken den hoꝛen. Buccinare : canere buccina cornu.
ſteken/ſteck-ſpel houden. Decurrere lancea.
ſteken het vat. Relinere dolium.
ſteken de ſchuld op yemanden. Culpam in aliquem transferre, conferre culpam in aliquem, aſſignare alicui culpam: cauſari.
ſteken nae/ *&c.* Ambire, captare, adſpirare, ferri, duci, *&c.*
ſteken. Hęrere.
ſteken int ſlijck. Hærere in luto.
ſteken in ſchulden. Opprimi ære alieno.
ſteken vol luyſen. Scatere pediculis, plenum eſſe pediculis.
ſteken het vier in/ *&c.* Ignem ſubjicere, ignes injicere ædibus, capitolio, *&c.*
ſteck-appel/doꝛn-appel. Stramonium, pomum ſpinoſum.
ſtek-ballen. Datatim ludere pila.
ſtek-beſie.j.ſtekel-beſie. uva criſpa.
ſtek-beytel. Scalprum.
ſtek-blind. Exoculatus, excęcatus.
ſtek-deghen. Pugio.
ſtek-dood. Cęſim occiſus.
ſtek-yſer/groef-yſer. Cælum, inſtrumentum ſcalpendi.
ſtek-yſer. *fland.* **j.el-gheer.** Fuſcina.
ſtek-palm.j.hulſt. Agrifolium.
ſtek-penninck. Nummus illex : donum illex.
ſtek-pille.j.ſteck-pille. Balanus.
ſtek-ſpel/toꝛnoy-ſpel. Decurſus, decurſio equeſtris. *vulgò* haſtiludium.
ſtek-ſpel houden.j.toꝛnoyen.
ſtek-ſweerd.j.op-ſteker. Pugio.
ſtek-voghel.j.ſtick-voghel. Accipiter.
ſtek-werck. *vetus.* Opus plumarium. & Cęlatura.
ſtekelinck. Perca, piſciculus aculeatus.
ſtekelinck. Columbus, ſpinachia, piſcis aculeati genus. *ſax. ſtekerling.*
ſtekende. Pungens.
ſtekende ſwijn/deuren-ſwijn. Hiſtrix. *q d.* ſus pungens.
ſtekens. Punctim.
ſteker/ſtekel. *vetus.* Stimulus.
ſteker/op-ſteker. Sica, pugio.
ſtekerlingh.j.ſtekelingh.
ſtekte. Pungens dolor.
ſtektenisse. Pungens & acutus dolor.
ſtektenisse aen t'herte. Cardiaca.
ſtektenisse in de ſijde. Pleuritis, lateris compunctio.
ſtel. Vetus, vetuſtus. *gal. eſtale. ang. ſtale.*
ſtel. *vet. q. d.* **ſtil.** Reſes, quietus.
ſtel bier. Vetus cereviſia & defęcata.
ſtelle piſſe. Vetus lotium.
ſtelckeren. *fland.* **j. ſtollen.** Concreſcere, coire in denſitatem.
ſtele. Scapus, ſtipes, capulus, manubrium.
ſtele/ſtanghel van t'kruyd. Caulis, ſtipes herbæ, unde folia frondeſque ericant.
ſtele van het oeſt. Stylus, petiolus, pediculus.
ſtelen. Scapum, ſtipitem ſive capulum inſerere alicui rei, committere, rem alienam intervertere.
ſtelen. Furari, furtum facere, avertere rem aliquam, ſuffurari, ſubtrahere, ſubducere, ſublegere, ſubripere, furto auferre, manticulari. *germ. ſtaelen. ang. ſteale.*
ſteler. *vetus.* Fur. *ang. ſtealer.*
ſtellagie/ſtellaedſie. Tabulatum, fori. Pegma. & Scena. & Fori, ſpectacula, tabulata unde ludi ſpectantur.
ſtellaedſie daer men op werckt. Machina, tabulatum fabri murarij, *&c.*
ſtelle. *vetus.* Poſitura, ſitus, poſitus, us.
ſtelle. *ſax. ſicamb.* Locus tutus.
ſtelle/ſchip-ſtelle. *germ. ſax. ſicamb.* Statio navium.
ſtelle/ſtalle. *vetus.* **j.kreke.** Foſſa verticoſa.
ſtellen/ſetten. Ponere, locare, componere, ſtatuere, ſiſtere, ordinare, aptare. στέλλειν.
ſtellen te boecke. Referre in tabulas: annotare, litteris committere, mittere in acta. *vulgò* regiſtrare.
ſtellen ter hand. Suggerere, ſubminiſtrare, ſuppeditare.

stellen sich in perijckel. Objicere se vel caput suum periculis: exponere se periculis, se in discrimen adducere.
stellen int besit. Mittere in possessionem.
stellen te wercke. Applicare operi. & Exercere, cogere in opus.
stellen.j.schicken. Instituere vitam.
stellen wt der herten. Deponere memoria, ex memoria, oblivisci.
stellen sich teghen de kinderen. Committere se pueris, cum pueris in certamen descendere, tendere adversus pueros.
stellinghe. Positura, dispositio, collocatio.
stellinghe/stellagie. Tabulatum, contabulatio.
stelpen/stulpen. Sistere, stipare, obturare, obstruere, occulere, restringere, inhibere.
stelte. Pes ligneus.
stelten. Grallæ: perticę ligneę quibus altius à terra gradimur.

la.
stemme/keur-stemme. Suffragium, Punctum.
stemme-loos. Nutus.
stemmen. Vocem edere.
stemmen. Suffragari, suffragium ferre.
stemmen over een. Concinere, concordare.
stemmigh. Vocalis.
stemminghe.j.stemme. Suffragium.
stemmen. *vetus.* **j.schicken.** Constituere, componere.
stemmen/stimmen. Firmum reddere.
stemmen/ stimmen/ stemen den schoen. Consuere oram calcei.
stemmen. *germ.* Scalpro æquare.
stem-riem. Lorum sutile calcei.
stemsel/stimsel. Ora sive limbus calcei, orbiculata calcei exterior sutura.
stemmigh/ stemigh. Gravis, severus, serius, constans, ornatus, compositus. *vulgò* formalis.

stemmigheyd. Gravitas, constantia, decentia.
stemmighlick. Graviter, decenter, compositè, appositè, convenienter. *vulgò* formaliter.
stempel. Forma, typus, typus monetalis. *ital. stampa. ang. stampe.*
stempelen. Signare æs.
stempel-ijser. Tudicula.
stempel-slagh. Signum monetę, typus monetalis.
stempen. *fris.* **j.stampen.** Tundere, ferire.
stempen. *fris. sicamb. flandr.* **j. stelpen.** Sistere.
stenen. Gemere, ingemiscere, ægras ore ciere voces. στένειν.
stenghe.j.stanghe.
stenghel. *germ. sax. sicamb.* **j.stanghel.**
step/steppe. *fland.* **j.stap.**
steppen. *fland.* **j.stippen.**
steperen/stueperen. *fland.* Instigare.
steper-quaed. *fland.* Instigator ad malum.
rmus, ro-
arck. ang.

qua erodens. *vulgò* aqua fortis: *cuius vi metalla mixta diducuntur.*
sterck ende heet op de tonghe. Acris.
stercken wijn. Temetum, grave vinum.
sterckheyd. Vis, fortitudo, robur.
sterckelick. Fortiter.
stercken. Firmare, obfirmare, confirmare, roborare, corroborare, stabilire, confortare, solidare, munire. & Hortari, animum addere.
sterckte. Vis, fortitudo, robur, potentia, nervi, vires. & Munimen, munimentum, munitio, arx, propugnaculum, præsidium, agger, vallum. *vulgò* fortressa.
sterf-dagh. Dies emortualis: dies obitus: dies supremus, dies fatalis, extremus.
sterf-huys. Domus feralis, domicilium defuncti. *vulgò* domus mortuaria. **het sterf-huys aen-veerden.** Adire hęreditatem defuncti. **Het sterf-huys met den voet**

ſteken. Scalpere, inſculpere, incidere in ære.
ſteken den hoꝛen. Buccinare : canere buccina cornu.
ſteken/ſteck-ſpel houden. Decurrere lancea.
ſteken het vat. Relinere dolium.
ſteken de ſchuld op yemanden. Culpam in aliquem transferre, conferre culpam in aliquem, aſſignare alicui culpam: cauſari.
ſteken nae/ *&c.* Ambire, captare, adſpirare, ferri, duci, *&c.*
ſteken. Hęrere.
ſteken int ſlijck. Hærere in luto.
ſteken in ſchulden. Opprimi ære alieno.
ſteken vol luyſen. Scatere pediculis, plenum eſſe pediculis.
ſteken het vier in/ *&c.* Ignem ſubjicere, ignes injicere ædibus, capitolio, *&c.*
ſtek-appel/doꝛn-appel. Stramonium, pomum ſpinoſum.
ſtek-ballen. Datatim ludere pila.
ſtek-beſie.
ſtek-beyte
ſtek-blind.
ſtek-deghe
ſtek-dood. Cęſim occiſus.
ſtek-yſer/groef-yſer. Cælum, inſtrumentum ſcalpendi.
ſtek-yſer. *fland.* **j. el-gheer.** Fuſcina.
ſtek-palm. j. hulſt. Agrifolium.
ſtek-penninck. Nummus illex : donum illex.
ſtek-pille. j. ſteck-pille. Balanus.
ſtek-ſpel/toꝛnoy-ſpel. Decurſus, decurſio equeſtris. *vulgò* haſtiludium.
ſtek-ſpel houden. j. toꝛnoyen.
ſtek-ſweerd. j. op-ſteker. Pugio.
ſtek-voghel. j. ſtick-voghel. Accipiter.
ſtek-werck. *vetus.* Opus plumarium. *&* Cęlatura.
ſtekelinck. Perca, piſciculus aculeatus.
ſtekelinck. Columbus, ſpinachia, piſcis aculeati genus. *ſax. ſtekerling.*
ſtekende. Pungens.
ſtekende ſwijn/deuren-ſwijn. Hiſtrix. *q. d.* ſus pungens.

ſtekens. Punctim.
ſteker/ſtekel. *vetus.* Stimulus.
ſteker/op-ſteker. Sica, pugio.
ſtekerlingh. j. ſtekelingh.
ſtekte. Pungens dolor.
ſtekteniſſe. Pungens & acutus dolor.
ſtekteniſſe aen t'herte. Cardiaca.
ſtekteniſſe in de ſijde. Pleuritis, lateri compunctio.
ſtel. Vetus, vetuſtus. *gal. eſtale. ang. ſtale.*
ſtel. *vet. q. d.* **ſtil.** Reſes, quietus.
ſtel bier. Vetus cereviſia & defęcata.
ſtelle piſſe. Vetus lotium.
ſtelckeren. *fland.* **j. ſtollen.** Concreſcere, coire in denſitatem.
ſtele. Scapus, ſtipes, capulus, manubrium.
ſtele/ſtanghel van t'kruyd. Caulis, ſtipes herbæ, unde folia frondeſque emicant.
ſtele van het oeſt. Stylus, petiolus, pediculus.

Affinia sono sunt σεῤῥὸς vs Stenk.

aliquam, ſuffurari, ſubtrahere, ſubducere, ſublegere, ſubripere, furto auferre, manticulari. *germ. ſtaelen. ang. ſteale.*
ſteler. *vetus.* Fur. *ang. ſtealer.*
ſtellagie/ſtellaedſie. Tabulatum, fori. *&* Pegma. *&* Scena. *&* Fori, ſpectacula, tabulata unde ludi ſpectantur.
ſtellaedſie daer men op werckt. Machina, tabulatum fabri murarij, *&c.*
ſtelle. *vetus.* Poſitura, ſitus, poſitus, us.
ſtelle. *ſax. ſicamb.* Locus tutus.
ſtelle/ſchip-ſtelle. *germ. ſax. ſicamb.* Statio navium.
ſtelle/ſtalle. *vetus.* **j. kreke.** Foſſa verticoſa.
ſtellen/ſetten. Ponere, locare, componere, ſtatuere, ſiſtere, ordinare, aptare: στέλλειν.
ſtellen te boecke. Referre in tabulas; annotare, litteris committere, mittere in acta. *vulgò* regiſtrare.
ſtellen ter hand. Suggerere, ſubminiſtrare, ſuppeditare.

ellen ſich in perſckel. Objicere ſe vel caput ſuum periculis: exponere ſe periculis, ſe in diſcrimen adducere.
tellen int beſit. Mittere in poſſeſſionem.
tellen te wercke. Applicare operi. & Exercere, cogere in opus.
tellen. j. ſchicken. Inſtituere vitam.
tellen wt der herten. Deponere memoria, ex memoria, obliviſci.
tellen ſich teghen de kinderen. Committere ſe pueris, cum pueris in certamen deſcendere, tendere adverſus pueros.
tellinghe. Poſitura, diſpoſitio, collocatio.
tellinghe/ſtellagie. Tabulatum, contabulatio.
ſtelpen/ſtulpen. Siſtere, ſtipare, obturare, obſtruere, occulere, reſtringere, inhibere.
ſtelte. Pes ligneus.
ſtelten. Grallæ: perticę lignęę quibus altius à terra gradimur.
ſtelt-man. Grallator, qui grallis graditur.
ſtemigh. j. ſtemmigh.
ſtemſyn. j. ſtamſyn.
ſtemme. Vox, ſonus. ſtemmeken. Vocula.
ſtemme/keur-ſtemme. Suffragium, Punctum.
ſtemme-loos. Nutus.
ſtemmen. Vocem edere.
ſtemmen. Suffragari, ſuffragium ferre.
ſtemmen over een. Concinere, concordare.
ſtemmigh. Vocalis.
ſtemminghe. j. ſtemme. Suffragium.
ſtemmen. *vetus.* j. ſchicken. Conſtituere, componere.
ſtemmen/ſtimmen. Firmum reddere.
ſtemmen/ ſtimmen/ ſtemen den ſchoen. Conſuere oram calcei.
ſtemmen. *germ.* Scalpro æquare.
ſtem-riem. Lorum ſutile calcei.
ſtemſel/ſtimſel. Ora ſive limbus calcei, orbiculata calcei exterior ſutura.
ſtemmigh/ ſtemigh. Gravis, ſeverus, ſerius, conſtans, ornatus, compoſitus. *vulgò* formalis.

ſtemmigheyd. Gravitas, conſtantia, decentia.
ſtemmighlick. Graviter, decenter, compoſitè, appoſitè, convenienter. *vulgò* formaliter.
ſtempel. Forma, typus, typus monetalis. *ital. ſtampa. ang. ſtampe.*
ſtempelen. Signare æs.
ſtempel-yſer. Tudicula.
ſtempel-ſlagh. Signum monetę, typus monetalis.
ſtempen. *friſ.* j. ſtampen. Tundere, ferire.
ſtempen. *friſ. ſicamb. flandr.* j. ſtelpen. Siſtere.
ſtenen. Gemere, ingemiſcere, ægras orę ciere voces. *στένειν.*
ſtenghe. j. ſtanghe.
ſtenghel. *germ. ſax. ſicamb.* j. ſtanghel.
ſtep/ſteppe. *fland.* j. ſtap.
ſteppen. *fland.* j. ſtippen.
ſteperen/ſtueperen. *fland.* Inſtigare.
ſteper-quaed. *fland.* Inſtigator ad malum.
ſterck. Fortis, validus, infractus, firmus, robuſtus, munitus, potens. *germ. ſtarck. ang. ſtrong.*
ſterck-waeter. Aqua chryſulca, aqua erodens. *vulgò* aqua fortis: *cuius vi metalla mixta diducuntur.*
ſterck ende heet op de tonghe. Acris.
ſtercken wyn. Temetum, grave vinum.
ſterckheyd. Vis, fortitudo, robur.
ſterckelick. Fortiter.
ſtercken. Firmare, obfirmare, confirmare, roborare, corroborare, ſtabilire, confortare, ſolidare, munire. & Hortari, animum addere.
ſterckte. Vis, fortitudo, robur, potentia, nervi, vires. & Munimen, munimentum, munitio, arx, propugnaculum, præſidium, agger, vallum. *vulgo* fortreſſa.
ſterf-dagh. Dies emortualis: dies obitus: dies ſupremus, dies fatalis, extremus.
ſterf-huys. Domus feralis, domicilium defuncti. *vulgò* domus mortuaria. het ſterf-huys aen-veerden. Adire hęreditatem defuncti. Het ſterf-huys met den voet

stooten. Renuntiare bonis defuncti.

sterf-put. Puteus in quo aqua perit exiccaturque.

sterflick. Mortalis, morti obnoxius, morti subjectus.

sterflickheyd. Mortalitas, mors, lethum.

sterfte. Mortalitas, mors, lethum. *&* Morbus epidemicus, epidemius, lues, pestis, contagium.

sterne/stirne. *germ. sax. sicamb.* Frons.

stern-loos. Effrons.

stern-ghe-smijde. Frontale, frontis ornamentum in equis.

stern-riem. Frontale equi. *sax. sternremen.*

sterre. j. sterne. Frons.

sterre/sterne. Stella, sidus. ἀστήρ. *germ. Stern. sax. stern. gal. estoille. hisp. estrella. ang. Sterre, starre.*

sterre. Continua & perpetua vibratio quæ stellarum propria est, earum maximè quæ ob longinqua spatia perpetuò micare cernuntur, *Becan.*

sterre. Margarita, aut res quęvis alia pentagona, hexagona, heptagona, *&c.*

sterre. j. ster-haemer.

ster-haemer. Malleus echinatus, clava radiata, securis spinosa, securis radiosa instar stellę.

sterre met den steert. Cometa, cometes, stella crinita.

sterre/ starre. *ger. sax.* Suffusio oculorum, hypochysis. *vulgò* cataracta, acrisia.

sterre der ooghe. Pupilla, acies oculi.

sterre/starre. *vetus.* Rigidus, asper, inflexibilis. *germ. starrend.*

ster-blind. Suffusione cęcus.

ster-blindheyd. Suffusio.

ster-oogigh. Inconnivens, palpebras non movens.

sterrende ooghen. Oculi rigentes.

sterren-kijcker. Astrologus, astronomus.

sterren-klaer. Sublustris.

sterren-kruyd. After Atticus, bubonium, inguinaria, inguinalis, herba cuius capitula, in quibus flores emicant, stellæ modo radiata spectantur.

sterren-lichten-nacht. Sublustris nox, sideribus illustris.

sterren-poortken. j. wincket.

sterren-schot. Bolis, lampas aëris, ax ignea quæ in aëre nascitur. *vulgò* n- cea ignita.

sterren. Stellare, micare instar stellę.

sterren/starren. j. ster-ooghen. Intenti & fixis oculis intueri.

sterren/starren. *germ. sax. sicamb.* Rege, dirigere, obrigere. *germ. erstarren. starn. ang. starcke.*

ster-halsigh/hals-sterrigh. Obstipus, ta- nicus. *&* Obstinatus.

ster-ooghen/ star-ooghen. Contueri fo obtutu: obtutu hęrere, aspectare, Intu- tis & fixis oculis intueri, intendere o- los in rem aliquam, lumina immota- nere, aciem oculorum intendere, hian- bus oculis videre. *ang. stare.*

ster-ooghende. Inconnivens.

sternsel oft stersel der ooghen. j. ster. Suffusio.

sterlick aen-sien. i. ster-ooghen.

sterrigh/starrigh. Rigidus, durus, asp- *&* Obstinatus, pertinax, durę cervic, immotus. *&* Radians.

sterrigheyd. Rigor. *&* Pertinacia.

sterrighlick/sterrelick. Fixè, rigidè. *&* O- stinatè.

sterre/starre. *vetus.* Sturnus. *germ. star. sa- stahr. gal. estorneau ital. storlino, stornello. hi- estornino. ang. stare. starling.*

sterlinck. j. sterre. Sturnus. **Pond ste- lincks** *vide* **Pond.**

ster-breme. *vetus.* Strix. *ital. striga. an- shrichowle.*

stert. i. steert. Cauda.

sterte-bollen/steerte-bollen. *holl.* **i. tuym- len.**

stertel/steertel. Ligula, ligula adstrictori-

stertelinck. Ligamen, ligula, fibra.

sterven. Mori, demori, emori, cadere, vi- cadere, abiri è vita, è vita discedere, re- cedere, animam exhalare, efflare, cede- re vita, effundere extremum spiritum animam, vitam: edere vitam, edere an- mam, expirare, naturę, fato concedere interire, morte absumi, occidere, oc- cumbere, amittere vitam, è vita migra- re

re, mortem obire, mortem oppetere, vitam perdere, concedere fato. *Dicitur Becano* **sterben** / *quasi* **ste** *sive* **stede erben** / *hoc est* locum hæreditare : stabilem & æternam loci hęreditatem accipere, *bona piaq; in primis hæc Becani etymologia mihi videtur. Nam terrestri domo nostra huius habitationis dissoluta, æternam, perpetuam nullaq; manu factam domum hæreditatemq; adimus, &c. 2. Cor. 5. Pulchrè quoq; Cicero in Tuscul. mortem non interitum, sed quandam migrationem commutationemq; vitæ, atq; ducem in cœlum dicit. Ægyptij quoque, tumulos sive sepulchra, domos æternas nuncupare solent. germ. sterben.*

sterbelick.j.sterffelick.

stebe. *vetus.* **j.staf.** Scipio, baculus.

stebe. Stiva aratri, manica. *hisp. esteva.*

stebe/beur-stebe. Prora, pars anterior navis. **Achter-stebe.** Puppis, posterior pars navis.

stebel.j.stibel. Ocrea.

steune. *fland.* **j.lene.** Fulcimentum, sustentamen, columen.

steunen/stonen. Niti, inniti, incumbere, fulcire, fulciri. *gal. estayer.*

steun-stock. Scipio.

steunsel. Sustentaculum, fulcimentum, adminiculum, fulcrum.

steur. *vetus.* **j.stuyr.** Vectigal, tributum.

steur. Acipenser, porculus marinus. *vulgò* sturio. *germ. stuer. gal. esturgeon. ital. storione. hisp. esturion. ang. Sturgion.*

steur-maeghe. j. huys-blas / bisch-lijm. Ichthyocolla. *q. d.* venter sturionum, *conficitur enim huiusmodi gluten ex ventre piscium.*

stichel. Gradus, scala.

sticht/stift. Structura. *&* Monasterium. *&* Episcopatus, episcopi jurisdictio, diœcesis, ecclesia cathedralis. *germ stift.*

stichten/stiften. Struere, ædificare, fundare, constituere, moliri, condere. *&* Proponere exemplum virtutis imitandæ, ædificare. *apud Eccles. germ. stiften.*

stichten roof ende brandt. j.brant-stichten.

stichter. Fundator, conditor, ædificator, creator.

stichtinge. Ædificatio, fundatio. *&* Exemplum virtutis, ac probitatis.

stick. *holl. fland.* **j.stuck.** Frustum.

stick. *sax.* **j.steck.** Stipes.

stick. Punctus.

stick.j.sticksel. Peplum, calyptra.

stickel. *fris.* **j.prickel.** Aculeus, stimulus.

sticken. Pungere, figere, stimulare. *germ. stichen. ang. sticke.*

sticken. Aggerare, cumulare.

sticken. Farcire, saginare turundis.

sticke-vol. Refertus, turgidus.

sticke-vol maecken. Refercire.

sticke-vol zijn. Turgere, à summo plenum esse. *germ. gesteckt vol sein.*

sticken.j.ver-sticken. Suffocare, strangulare.

stick-wortel. Ampeloleuce, vitis alba, bryonia : *herba quæ vulvæ strangulationi adhibetur. germ. stickwurtz.*

stick-blind.j.steck-blind.

stick-siende. *sicamb. holland.* **j. by-sienigh.** Myops.

stick-voghel.j.stek-voghel. Accipiter.

sticken. Pingere acu, plumare, στίζειν. i. notis signare, aut picturatis signis ornare.

sticker. *sicamb.* **j.borduer-wercker.** Phrygio.

stick-naelde. Acus Babylonia, Assyria, Semiramia.

stick-sijde. Sericum plumarium.

stick-werck. Opus plumarium, acu pictum.

sticksel. Opus plumarium, sutura plumaria, sutura limbolaria.

sticksel/ stick. *fris. sicamb.* Vitta puellaris, peplum, calyptra, calantica.

stief. *fland. holl. sicamb.* **j.stijf.** Rigidus, durus.

stief-boorigh. *fland.* Terebrę resistens, difficilis terebratu. *&* Durus, obstinatus, pertinax.

stief-boorigheyd. Durities. *&* Pertinacia.

stief-broeder. *vet. sax. sic.* **j.half broeder.**

stief-dochter. Privigna.

stief-kind. Privignus, privigna.

stief-moeder. Noverca: *fortè. q. d.* rigida aut sęva mater: *nempe à rigore in privignum*

aut privignam: unde epitheta, injusta, sæva, immitis, cruda, *noverca propria. germ. stieffmuter. sax. steffmoder. ang. stepmother.*

stief-vader. Vitricus. *q. d.* rigidus aut immitis pater.

stiegh. j. stijgh.

stiel. j. stijl.

stier/stier-roer. Clavus, gubernaculum. *ger. steur ruder. ang. sterne.*

stier/stuyr. *vet.* Tributum. *germ. steur.*

stieren/ stueren/ stuyren. Dirigere, agere, adigere, instigare. *&* Ducere. *ang. stirre.*

stieren. *vetus.* Tribuere, contribuere, conferre.

stieren. Regere, redigere, gubernare.

stieren. Agere navigium : subigere navem conto. *&* Naviculariam facere, promovere navem.

stier-boom. Contus nauticus, trudes, pertica, nautica.

stier-boord/stuyr-boord. Dextera navigij, latus dextrum navigij quod nauclerus occupat: locus naucleri.

stier-man van t'schip. Nauclerus, gubernator, qui clavum gubernat, navis rector: proreta.

stier-roer. Clavus, gubernaculum.

stier-stock. j. stier-boom.

stier/varre. Taurus. *germ stier. sax. ster, steer. ang. stere.*

stier-kalf. Vitulus.

stierick. *sicamb.* **j. varse.** Iunix.

stiere. *vetus.* Incus. *ang stithe.*

stiere/stuyte. Vropygium, oropygium, extrema pars spinæ in sacrum os desinentis, podicique imminentis.

stiet-been. Os sacrum, sacra spina.

stiet been/steert-been. Os coccygis, os cuculi, os caudæ.

stiet-riem. j. steert-riem. Postilena.

stieffel. j. stevel. Ocrea, pero.

stift/stiften. j. sticht/stichten.

stijf. Rigidus, durus, firmus, stabilis. *ang. stiffe.*

stijf van goude. Squalens auro, rigens & densus auro. *Virg.* Squalentem auro loricam & tunicam, *dixit.*

stijf. Rigidè, firmè, firmiter.

stijf. Validè, valdè.

stijf zijn. Rigere, obrigere, durum esse.

stijf worden. Rigescere, indurari.

stijf-hals. j. krom-hals. Obstipus, tetricus. *&* Obstinatus.

stijf-hoorende. Surdaster.

stijf-sinnigh. Obstinatus, pertinax, duræ cervicis.

stijfheyd. Rigor, duritia, durities, firmitas.

stijflick. Rigidè, firmiter, contentè.

stijfsel. Amylon, glutinum ex amylo, quo mulierum pepla firmantur & inalbantur.

stijfte. Rigor.

stijgh. *sicamb. fris. westphal.* **j. twintigh.** Viginti. *vulgò* stega.

stijgh. j. steygh. Acclivis.

stijghe. j. steghe. Semita. *&* Gradus.

stijghe. *holl.* **j. weer-ooghe.** Hordeolum.

stijghel. j. stichel. Gradus.

stijghen/steygen. Scandere. *&* Elevare.

stijgh-boghel. *sax. sicamb.* **j. steghel-ree.**

stijl. Pila, columna, stipes, scapus, administ-culum.

stijl van de deure. Postis, latus ostij.

stijl. Stylus, forma, formula, modus, character, vena scribendi aut dicendi, ritus, modus, usus.

stijl/practijcke. Iurisdictionis forma, usus fori, formulæ litium, litium agitandarum, exercendarum, tractandarum methodus, mores judiciorum. *gal. style. ang. stile.*

stijléren. Docere vel discere formulas judiciorum sive litium.

stijp-gat. Columbarium, loculamentum singulis columbarum paribus deputatum, loculamentum avium.

stijven. Firmare, durare, roborare, contendere, intendere, firmum reddere. *&* Densare, addensare, condensare.

stijven. Rigere, rigescere, rigidum aut firmum fieri. *ang. stiffe.*

stijven de doecken. Firmare, durare, constringere pepla sive lintea amylino glutine, στύφειν. i. cogere, constringere

adstrin

adstringere, spissare.
ſtijven. Intendi. **Het koren stijft.** Annona intenditur, ingravescit, frumenti pretium crescit.
ſtil/ſtille. Quietus, tranquillus, sedatus, placidus, mitis. *germ. still. ang. styl.*
ſtil. Tacitus.
ſtil. j. ſedigh. Modestus.
ſtil ende dier. j. heymelick. Secretò.
ſtille. *holl. sicamb. fland.* **heymelicke.** Latrina.
ſtille-ruymen. j. ſtille vaeghen.
ſtille miſſe. j. ſtilte der miſſen. Canon.
ſtille weke. *sax. sic. fris.* **j. goede weke: ſtillen vrien-dagh. j. goeden vrien-dagh: ſtillen woenſ-dagh. j. ſchorſſel-woenſ-dagh.** *q. d.* silens.
ſtille-gangers. *holl. sicamb.* **j. plattijnen.** *per antiphrasim.*
ſtille-ſaet. *vetus. holl.* Quies, cessatio.
ſtille-ſwijghen. Silere, tacere, conticere.
ſtille-ſwijghende. Taciturnus.
ſtille-ſwijghens. Tacitè.
ſtille-houden. Cessare, sistere, desistere.
ſtille zijn. Quiescere, cessare.
ſtille ſtaen. Stare, sistere gradum, subsistere, resistere, consistere, restitare.
ſtille ſtaen als waeteren. Stagnare.
ſtille ſtaende waeter. Stagnum, aqua stagnans, reses.
ſtille-ſtand. Quies, cessatio, statio.
ſtille-ſtand van waepenen. j. beſtand. Induciæ, cessatio ab armis.
ſtille-ſtand der ſonnen. Solstitium.
ſtille-vaeghen / ſtille-ruymen. *holl. sicamb. fland.* **j. vern-ſteken.** Latrinas purgare.
ſtille-vaegher / ſtille-ruymer. *holl. sicamb. fland* **j. vern-ſteker.**
ſtillekens. Omninò, tranquillè, tacitè, sedatè.
ſtillen. Sedare, tranquillare, quietum reddere, pacare, placare, mitigare, compescere, mollire: componere, reprimere: sistere. *germ. stillen. ang. stille.*
ſtillick. Quietè. tranquillè, sedatè, placidè, tacitè, submissè.
ſtilligheyd/ſtilte. Quies.
ſtilte. Quies, silentium, tranquillitas, cessatio.
ſtilte der miſſen. Canon missæ.
ſtilte des nachts. Conticinium.
ſtilte der zee. Malacia, tranquillitas maris.
ſtilteniſſe. j. ſtilte.
ſtimmen. *vetus.* Firmum reddere.
ſtimſel. j. ſtemſel.
ſtincken. Fœtere, malè olere, obolere, putere, racere. *germ. stincken. ang. stincke.* **ſtinchen** *verbum fuit medium, quod tam in bonam quàm malam partem sumi potuit, ut & apud Latinos* olere *eiusdem significationis: sed nunc ferè semper in peiorem partem capitur, &* tetrum atque gravem odorem emittere *significat Paul. Merula.*
ſtinck-gat. Spiraculum, charonea scrobs: caverna pestiferum exhalans spiritum.
ſtinck-viſch/ ſtinckelinck/ ſtinck. j. ſpierinck. Apua cobitis, pisciculus insuavis odoris. *quia recens captus, & si aliquantulum servetur, olere videtur. Gesner.*
ſtinck-viſch. *metaphoricè.* Homo fœtidus, olens, tetri odoris.
ſtinckende. Fœtidus, putidus, olidus, graveolens, virosus.
ſtinckende aeſſem. Oze, oris graveolentia, gravis odor oris, spiritus fœdi odoris.
ſtincker/ſtinckaerd. Homo fœtidus, olens, olidus, nasorum pestis, hircosus.
ſtinghe. *fland.* **j. ſtanghe.** Pertica.
ſtint/ſtint-viſch. *germ sax. sicamb.* **j. ſtinck-viſch.** Apua cobitis.
ſtip/ſtup. Punctus.
ſtip. j. ſtap. Passus, gradus, vestigium. *ang. steppe.*
ſtipken/ſtippelken. Parvus punctus.
ſtippe. *fris.* Offa panis: panis juri intinctus.
ſtippel/ſtippelken. Punctus.
ſtippen. Pungere, figere.
ſtippen. *sax. fris.* **j. in-doopen.** Intingere.
ſtippen. j. ſtappen. Figere pedem, vestigium facere.
ſtippen. Intersepire.
ſtippen / ſticken met de naelde. Pingere acu: plumare.
ſtip-naelde. j. ſtick-naelde. Acus Babylonia.

ftip-ftappen. *holl.* **j. flingheren / botten.** Lamella aquas quatere.

ftip-tuyn. Sepimentum agreſte, ſepes ſtru-ctilis, ſepes virgea, ſepes ex palis crebris terrę infixis, vallum, ſepes ex vallis.

ftipſel. Interceptum.

ftipſel/ſtickſel. Opus plumarium, acu pictum.

ftirn.j.ſtern. Frons, frontis.

ftibel/ſtebel/ſtifel. *germ. ſax. ſicamb.* Ocrea. *ital ſtrvale.*

ftobbe. *friſ.* **j. ſtrobbe/ſtronck.** Truncus.

ftock/ſteck. Stipes, baculus, baculum, fuſtis. *germ. ſtaeck. ang. ſticke.*

ftock. *fland. brug.* Haſta, baculus auctionarij pręconis. **Met den ſtock verkoopen.** Haſtę ſubjicere, auctionari, publica auctione vendere.

ftock. Truncus, caudex. *germ. ſtock. gal. eſtoc. ital. zocco. ang. ſtocke.*

ftock/ſtam. Stirps, ſtemma, genus, progenies.

ftock/ſtaf. Scipio.

ftock. Framea, ſica, enſis. *ital. ſtocco.*

ftock/vier-ſtock. Sclopus, bombarda, tormentum æneum.

ftock. Cippus, numella, compedes, pedicę: compes lignea, cataſta, robur, ſtipes carceralis, lignum bipatens, in quo ſontium pedes includuntur. *germ. ſtock. ſax. ſtock. ang. ſtocke.*

ftock.j.halm/halm-goedinghe.

ftock der bien. *vetus. holl.* **j. bie-korf.** Alvearium.

ftock.j.etter-ſtock. Pus, ſanies conglobata.

ftock-be-waerder.j.ſteen-waerder.

ftock-beld. Statua, delubrum, imago ſive ſimulacrum ex trunco. *ſic Horat. Olim truncus eram ficulnus inutile lignum: Cùm faber incertus, ſcamnum faceréťve Priapum, Maluit eſſe Deum, &c.*

ftock-blind. Omnino cęcus, & baculo viam dirigens.

ftock-borſe. Fiſcus, fiſcina, zona teres: quæ manubrium habet inſtar baculi, ſacciperium, *Plaut.* ſaccopera.

ftock-drager. *vetus.* Lictor.

ftock-duyve. Palumbus torquatus: livia, *ang. ſtocke dove.*

ftock-erte. Piſum maius, piſum Romanu[m] *piſi genus quod ramalibus ſive baculis fult[um] in agro.*

ftock-goeden/ſtam-goeden. Bona hędi[ta]taria, bona avita, fundus avitus, non [em]ptus, ſed à maioribus acceptus.

ftock-haer.j.ſtoppel-haer. Lanugo.

ftock-houder. *fland. brug.* Præco auctiona[rius], qui baculi ictu merces empt[ori] plus offerentia addicit.

ftock-houwe. Runcina.

ftocke-knecht/ſtecke-knecht. Lictor, pylaciſta.

ftock-legginghe. *friſ.* **i. halm-goedinge.**

ftock-loock/ſtuck-loock. Porrum ſecle[,] ſectivum, Tarentinum.

ftock-man.i.ſtock-oud.

ftock-meeſter. *ſax. ſic.* **i. ſteen-waerder**[.] [er]gaſtularius, carcerarius, carceri erga[ſtu]love prefectus.

ftock-melck. *germ. ſax. ſicamb.* Lac ge[la]tum, concretum.

ftock-mes/ſtock-meſſer. *ſax.* Falx arbo[ra]ria, ſilvatica.

ftock-narre. Stipes, truncus, homo ſtu[pi]dus, bardus, ſtultus. *&* Stultus ſive mo[ri]ſceptrum geſtans *qui &* **polle** *&* **polken** *dicitur. germ. ſtocknarr.*

ftock-oud. Senex decrepitus, feſſus æta[te] ſenex, ſenex tripes, baculo gradum [ad]juvans, homo decrepitę ſenectæ, & [ha]bens alterum pedem in cymba charo[n]tis.

ftock-reghel. Verſus intercalaris, qui int[er] verſus inſeritur: *in vulgaribus rhythm[is]* ſcipio aut baculus refractus *dicitur.*

ftock-rooſe. *holl.* Malua roſea.

ftock-ſlagh. Verber.

ftock-ſtille. Immobilis inſtar trunci.

ftock-tand.i.hoeck-tand. Dens genuinu[s] molaris, columellaris, intimus.

ftock-veder.i.ſtoppel-veder.

ftock-violiere. Leucoion, viola alba, v[el] viola lutea. *&* muraria. *q. d.* viola lign[e]ſcens *ſive* in baculum creſcens.

ftock-viſch. Aſellus arefactus: piſcis [e] aſellorum genere, vento & frigore i[n]dur[atus]

duratus, atque in fustem extensus: piscis fustuarius. *Erasmo dicitur. germ. Stockfisch. gal. stocfiz. ang. stockefishe.*

ock-visch t'eten geven. *adag.* Fustigare. ξυλοκοπεῖν. fuste verberare.

ock-wl. Noctua baculo sive scipioni insidens, ulula.

tockade. Sica. *vulgò* stoccada.

ockel-haer.j.stoppel-haer.

ocken. Baculo munire, firmare, stabilire. *&* Inniti, stabiliri.

tocken op pemanden: Niti aliquo, fiduciam collocare in aliquo.

tocken de bien. Alveario apes indere.

tocker/stocke knecht. Lictor, carnifex.

tocken. *vetus.* j. **stollen.** Concrescere, conglobari, densari.

toepen. *fris. holl.* Lascivire.

toepgh. *holl. fris.* Lascivus, petulans.

toepstere. *holl. fris.* Puella lasciva.

toepsterhe. *holl. fris.* Petulantia, lascivia.

toel. Sedes, sedile, sella, cathedra. *ger. Stul. ang. Stoole.*

toel/ weduwelicken stoel. Bona quæ viduo vel viduæ post conjugis mortem debentur.

toel/kack-stoel. Sella pertusa, familiaris. **Te stoel gaen.** Exonerare alvum.

toel-doeck. *vetus.* Tapes, tapetum.

toel-draper.j.drapeler. Diatretarius.

toel-ganck.j.kamer-ganck. Alvus, exoneratio alvi.

stoel-ganck-tapken/stoel-tapken. Glans, suppositorium.

stoel-suster. Monacha reses.

stoelken. Sedecula, sedicula, parva sedes.

stoelken.j.kampernoelie. Fungus boletus: *à similitudine rotundæ sedis.*

stoepe. Verber, fustuarium, castigatio fustium & virgarum.

stoep-gheerde. *fris. sicamb.* Flagrum, flagellum.

stoepe. *vetus. sax. sicamb.* Cutis & crinium exstirpatio, pœna cutis & crinium, corij & capilli.

stoepe/stoep-bancke. *holl. sicamb.* Exedra, sedile pro foribus, sedile vestibuli. *ang. steppe.* i. scamnum.

stoepen. Fodere, fodicare, pungere.

stoepen/stuppen. Quatere, concutere. *&* Verberare.

stoepen. *sax. fris. sicamb.* Flagellare, cædere virgis. *germ. steupen.*

stoepen. *vetus. sax. sic.* Cutem capitis unà cum capillis abstrahere reo. *de quo pœnæ genere etiam apud Machab. 2. cap. 7.*

stoepen. *holl.* Sidere, subsidere, sedere.

stoep-korf. Nassa, textum vimineum piscatorium.

stoepen/stuppen. Curvare, incurvare. *ang. steupe.*

stoete.j.stupte. Panis triticeus quadratus, *&c.*

stoet-mande. *sicamb.* Corbis.

stof. Pulvis. *germ. staub.* **stofken.** Pulvisculus. **stofken oft stupfken van de bloeme.** Pappus.

stof/stoffe. Lana brevis ac minuta.

stof-haer. Lanugo, flos.

stof-meel/stupf-meel. Pollen, farina volatica, minutissimus farinæ pulvisculus.

stof-reghen/stupf-reghen. Psecas, pluvia tenuis, irroratio tenuissimis guttulis.

stof-sand/stupf-sand. Arena volatica.

stofachtigh. Pulvereus, pulverulentus.

stoffe.j.stof. Lana brevis.

stoffe/stof. Materia, materies: id ex quo aliquid fit. *gal. estoffe. ang. stuffe.*

stoffen. *vet.* Farcire, confarcire. *ang. stuffe.*

stoffen ende poffen. Iactare, vendicare, gloriari, magnificè de se loqui.

stoffer.j.poffer.

stofféren. Munire, communire, instruere, ornare, adornare, concinnare, suppeditare.

stofféren. Cælare.

stofféren de logenen. Farcire centones, mendacia gloriosa consarcinare, adornare: mendacijs fucum addere, concinnare mendacia, lenocinijs perpolire mendacia, affingere, splendidè mentire.

stofférer. Cosmeta, ornator, concinnator. *&* Cælator.

stofférer van logbenen. Aretalogus.

stofférster. Cosmeta, ornatrix.

stofférsel. Munitio, ornamentum, lenocinium,

nium,comptus,ornatus,mundus.& Cælatura.

ſtofférſel/veur-hanck. Periſtromata, velaria,velamina,peripetaſmata.

ſtofférſel binnen huyſe. Supellex.

ſtofféringhe.j.ſtofférſel.

ſtoken het vier. Struere ignem.

ſtoken/toe-ſtoken. Inſtigare,incitare,hortari,exſtimulare,addere faces.

ſtoken de tanden. *fland.* **j.koteren.**

ſtok-vier. Incendiarius.

ſtok-vier. Fax ſeditionis, impulſor ſeditionis,inſtigator : flabellum ſeditionis ſive turbarum.

ſtolckeren/ſtelckeren. *fland.* **j.ſtollen.** Concreſcere,coadunari,coagulari.

ſtolle/ſtulle/ſtuck/lap. Fruſtum,pars aſſuta.

ſtolle. *ſax.ſic.* Cuniculus ſubterraneus, cuniculus metallicus.

ſtollen/drijven. *ſax.* Cuniculos agere.

ſtollen. Concreſcere,conglobare,coire in denſitatem,condenſari,conſtipari, coagulari,conglobari.

ſtolpe/ſtulpe. *holl.* **j.klocke / vier-klocke.** Turbo focarius.

ſtolpe/ſtulpe. *ſax.ſicamb.* Operculum.

ſtolpe. *vetus.* Tignum.

ſtolpen. *holl.* **j.ſtelpen/ſtoppen.**

ſtolpen/ſtelpen. *holl.ſicamb.* **j.decken.** Tegere,operire.

ſtom. Mutus,elinguis. *germ.ſtom.ang.dombe.*

ſtom worden. Muteſcere,obmuteſcere.

ſtomme ſonde. Peccatum Sodomiticum: nefarium ſive nefandum Sodomię crimen. *vulgò* peccatum mutum,peccatum quod ne nominari quidem debet ob enormitatem.

ſtommelick. Tacitè.

ſtommelen. *fland.* **j.ſpertelen.**

ſtomp. Hebes,obtuſus. *germ Stumpff.*

ſtompe. Truncus , caudex ramis & folijs exutus. *ang. Stumpe.*

ſtompe. Mutilatum membrum.

ſtompe. Carpus,junctura manus,vertebra manus,brachiale. & Trunca ac tuberoſa manus. & Pes truncus,mutilus. *germ. Stumpff.ang. Stumpe.*

ſtompe. Mutex,gnomon.

ſtompen. Mutilare,truncare.& Hebetare, obtundere aciem,retundere. *germ. Stumpffen,Stumplen.*

ſtomp-voet. Mutilus pede.

ſtomper. *friſ.* Homo obtuſus,hebes, ignavus,negligens,non frugi.

ſtomperije. *friſ.* Ignavia.& Abuſus.

ſtond. Momentum : & Spatium: & Hora. *germ. Stund. ang. Stunde.* **Van stonden aen.j.ter-ſtondt.** Statim,extemplo, illico.

ſtond. *vetus.* Vice,vicem.

ſtond-glas.i.ghelaſ-looper. Clepſammidium.

ſtonden. Vices.

ſtonden.j.maend-ſtonden. Menſtrua.

ſtondigh. *vetus.* Oportunus , tempeſtivus commodus.

ſtonen.j.ſteunen. Inniti.

ſtooken.i.ſtoken.

ſtoole. Orarium , faſcia collaris, fodes, zona humeralis , zona ſacra. *vulgò* ſtola.

ſtoop/ ghelte. Poculum maius, œnophorum,cantharus. *vulgò* ſtopa,lotum.

ſtooren/ver-ſtooren. Turbare,perturbare, interturbare,interpellare.& Irritare,exacerbare.

ſtooren. Lutum aut vadum commovere.

ſtooringhe. Turbatio,interpellatio.

ſtoorniſſe. Turbatio,interpellatio,oppoſitio,impedimentum.

ſtoot. Pulſus, ictus,quaſſus, colliſus, illiſus, impulſus,us: offenſa,offenſio.

ſtooten. Trudere,pellere,pulſare,quaſſare, offendere,allidere,illidere, impingere, tundere. *germ.Stoſſen.*

ſtooten.i.ſtampen. Terere,pinſere.

ſtooten van t'peerd. Deturbare equo.

ſtooten in t'hoofd. i.in-gheven. Perſuadere,ſubmonere. **ſtooten wt den hoode.** Diſſuadere,dehortari.

ſtoot-ballen.i.kop kop heeft ghelegh

ſtoot-bollen.i.ſtoot-hoofden.

ſtoot-deghen. Parazonium,pugio,ſica.

ſtoot-hoofden. Arietare,coniſcare.& Caput jactare inſtar irati.

oot-hoofdigh. Pervicax, contentioſus, obſtinatus, refractarius : *metaphora ab animalibus ſumpta.*
oot-ſteen. Lapis offenſionis.
oot-valck. *ſax.* Accipiter pernix : gyrofalco, *quibuſdam.*
ooter. *ſax.* **i. ſprinck-henghſt.** Equus admiſſarius.
tooter/ſtamper. Piſtillum.
tooter. Tetrobolus, nummus argenteus duobus ſtuferis & medio æſtimatus.
tootigh. i. horen-ſtootigh. Cornupeta.
tootſel. Offendiculum, ſcandalum.
toppe. *vetus. fland.* **i. werck.** Stupa, *ſive* ſtypa. στυπεῖον, στυππίον. *gal. eſtoupe. ital. ſtoppa. hiſp. eſtopa : à* **ſtoppen.** i. ſtipare. *quod ſtupa navium rimæ ſtipentur ſive obturentur.*
ſtoppel/koren-halm. Stipula culmus, frumenti calamus. *germ. ſtupffel. gal. eſtouple. ital. ſtoppia. ang. ſtubble.*
ſtoppel-gans. Chenelops, anſer ſtipulas paſcens.
ſtoppel-hayrken. Lanugo, prima lanugo.
ſtoppel-raepe. Rapa quæ poſt meſſem ſeritur, ſtipulis exaratis : rapa autumnalis.
ſtoppel-veder/ ſtock-veder/ bloed-veder. Penna ſive pluma tenerior, ſanguineæ caulis : calamus extra cutem eminens, ex quo plumea lanugo erumpit: prima penna ſive pinna avium.
ſtoppelen. Primas pinnas ſive pennas emittere. *&* Pubere, pubeſcere.
ſtoppen. Stipare, obſtipare, ſiſtere, oppilare, obturare, obſtruere, occludere, opplere: στύφειν. *vulgò* ſtoppare. *germ. ſtopffen. gal. eſtouper. ital. ſtoppare. ang. ſtoppe.*
ſtoppen. Adſtringere, denſare, condenſare: poros ſive meatus contrahere.
ſtoppen den ſtoel-ganck. Alvum aut ventrem adſtringere.
ſtoppende medicyne. Styptica, adſtrictoria medicamenta.
ſtoppen het ſchip. i. kalfaten.
ſtop-hamer. Malleus quo aliquid ſtipatur.
ſtop-mes. Falx ſive aſcia qua ſtipantur vaſa.
ſtop-ſteen. Farturæ : materia lapidea vel cæmentitia, quæ parietum vel murorum medium interſtitium farcit atque implet.
ſtop-vederen/ſtoppel-vederen. Lanugo.
ſtops-wachs. Propolis.
ſtop-werck. Stupa.
ſtopſel. Obturamentum, operculum, operimentum, coperculum, orbis. *gal. eſtoupillon. ang. ſtoppel.*
ſtopſel. *ſax.* **i. ſtoppe/werck.** Stupa.
ſtorck. *germ. ſax. friſ. ſicamb.* **i. ooyevaer.** Ciconia. *ang. ſtorke.*
ſtorckelen. *fland.* **i. ſtelckeren.** Concreſcere, conſtipari, coagulari.
ſtorie. Hiſtoria. *germ. hyſtory. gal. hiſtoire. ital. ſtoria, hiſtoria. ang. hiſtorie, ſtory.*
ſtorien. Hiſtoriam narrare, res geſtas recenſere.
ſtorm. Rumor, ſtrepitus, tumultus vehemens. *ital. ſtormo.*
ſtorm. Impetus, impreſſio, oppugnatio, procella, nimbus, turba, exercitus turbatio, vis. *gal. eſtour. ang. ſtorme.*
ſtorm. i. ſtorm-wind. Turbo, procella.
ſtorm. i. ſtorm-weder. Turbo, vis maior, vis divina, calamitoſa tempeſtas, procelloſa tempeſtas.
ſtorm. Claſſicum : ineundæ pugnæ ſignum.
ſtorm ſlaen. Canere claſſicum, ad arma ciere.
ſtormen. Tumultuare, turbare, ſtrepere, obſtrepere. *ital. ſtormire.*
ſtormen/beſtormen. Oppugnare, incurſionem, impetum, impreſſionem facere.
ſtorm-vaere. Procella.
ſtorm-dack. Pluteus, muſculus, vinea, teſtudo.
ſtorm-gat/ſtorm-plaetſe/breſſe. Labefactatio muri.
ſtorm-hamer/her-hamer. Ceſtra, malleus militaris.
ſtorm-hoed. Galea bellatoria, galea oppugnatoria.
ſtorm-katte. i. katte. Vinea.
ſtorm-klocke. Claſſicum æramentum.
ſtorm-ram. i. rammeye. Aries.

ſtorm-

ſtorm-weder.j.ſtorm. Vis maior.
ſtorm-wind. Procella, turbo.
ſtormigh/ſtorm-achtigh. Turbidus, tempeſtuoſus, procelloſus, impetuoſus, nimboſus.
ſtorte/ſtort-gat. Gula: *dicitur à fundendo: quoniam per hanc partem omnia corpori velut per clepſydram infunduntur. Becan.*
ſtorte/ſtrote. Iugulus, jugulum.
ſtorten. Fundere, diffundere, effundere, profundere.
ſtorten. *vetus.* Sternere, præcipitare, præcipitem dare.
ſtorten. *friſ. holl. ſax. ſicamb.* **j.vallen.** Cadere, labi. **ſtortende ſieckte.** *friſ.* **j.vallende ſieckte.** Morbus caducus, comitialis.
ſtort-eemer/giet-eemer. Modiolus erogatorius.
ſtort-gat.j.ſtorte. Gula.
ſtort-moſe. *vetus.* Lavatrina.
ſtort-ſchotel. Homo profuſus, prodigus, vappa, effuſor.
ſtort-vat.j.onder-vat.
ſtort-wijn.j.leck-wijn. Vappa.
ſtorvigh. *ſax. ſicamb.* Torvus.
ſtove/ſweet-bad. Hypocauſtum, laconicum, vaporarium, ſudatorium, tepidarium, caldarium, cella caldaria, balneum. *vulgò* ſtuba, ſtufa. *germ. ſtub. ſax. Stave. gal. eſtuve. ital. Stufa. hiſp. eſtufa. ang. Stue, Stew, Stewe.*
ſtove/ſtoofken. Æthranon, ſcabellũ quod fovendis brumali tempore pedibus ſubjiciunt feminæ: ſedile pedes fovens.
ſtoven.i.ſmooren. Vaporare, ſuffire, fovere, *&c.*
ſtoven. Fovere, partem læſam vel morboſam humidis calidíſve fomentis foris applicitis tepefacere.
ſtover/ſtove-meeſter. Balneator.
ſtovinghe. Fotus, fomentum, fomentatio.
ſtoven.j.vellen. Sternere.
ſtovende oft ſtuyvẽde kote. Talus pronus.
ſtout. Audax, audens. *&* Ferox, arrogans, faſtoſus. *&* Confidens. *germ. Stoltz. ang. ſtoute.*
ſtout-hertigh. Animoſus, ſtrenuus.
ſtout-moedigh. Ferox, animoſus, ſtrenuus.
ſtoutachtigh. Audaculus, feroculus.
ſtouthepd/ſtoutighepd. Audacia, confidentia, arrogantia.
ſtoutelick. Audacter, audenter, intrepidè, animosè, confidenter, arroganter.
ſtouwen. Agere, minare, ducere, pellere.
ſtouwen. *fland.* Incitare, inſtigare.
ſtouwen. *friſ.* **j.** Compeſcere, cogere, coërcere.
ſtouwen. *vetus.* **j.taſſen.** Acervare, cumulare, cogere.
ſtouwen als de duyven. j. roeckoeren. Minarrire.
ſtrack. *vetus.* Rectus, directus, erectus. *ang. Strack. ang. Straight.*
ſtracken. *ſax. ſic.* **i.ſtrecken.** Tendere.
ſtracks. Recta, recta via, directè. *&* e veſtigio, confeſtim, quamprimum. *ger. ſtracks, Strackweghs. ang. Straignt waye.*
ſtraele. Radius, linea. **ſtraele der ſonne.** Radius ſolis.
ſtraele. *ger. ſax.* Fulmen, Iovis ignis. **ſtraelkens van heet ijſer.** Stricturę.
ſtraele. *fland.* Stimulus, aculeus, ſpiculum.
ſtraele. *fland.* Oculorum acies.
ſtraele. *vetus. fland.* Crabro.
ſtraele. *vetus.* Iaculum, ſagitta. *ital. Strale.*
ſtraele. Cavum ungulæ, chelidon. χελιδών.
ſtraele.i.ſtreele. Pecten.
ſtraelen. Radiare, irradiare, radios emittere.
ſtraelen. *fland. holl.* Aculeo, ſpiculo, ſtimulo pungere: *dicitur propriè de avibus.*
ſtraelen. *vetus.* **i.ſtreelen.** Pectere.
ſtraelen. *vetus* **i.ſchieten.** Iaculari.
ſtraeme/ſtreme. Vibex.
ſtraete. Platea, vicus, via, veha, agger. *ger. Straß. ital. Strada. ang. Street, Strete.* Strata, *ſive* ſtrata via. *propriè dicitur* lapidea via publica civitatum, pagorum, *&c. tametsi indifferenter pro* terrea via *accipiatur.*
ſtraete. *vet. ſicamb.* **i.ſtrote/ſtorte.** Gula.
ſtraet-arbepder. Baiulus, gerulus.
ſtraet-deure. Antica.
ſtraet-gheld.i.wegh-gheld.
ſtraet-maere. Fama vulgi, fabula vulgi.
ſtraet-more. Eluvies, lutum platearum.

ſtraet-roof. Latrocinium.

ſtraet-rooven. Graſſari, latrocinari, depopulari.

ſtraet-roover. Latro, graſſator, viarum obſeſſor.

ſtraet-ſchenden. Latrocinari, graſſari.

ſtraet-ſchender. Latro, graſſator, pirata terreſtis.

ſtraet-ſlingher. Deambulator otioſus.

ſtraet-ſlingheren. Obambulare, vagari per plateas.

ſtraet-ſteen. Silex, lapis quo via ſternitur.

ſtraet-vercken. Porcus aphetus, id eſt, qui liberè & ſine cuſtode per plateas vagatur: *ut ſuis Antonianæ, quas urbe arcere nefas olim fuit.* & Scortum, cloaca, meretrix diobolaris, quadrantaria mulier proſtituta & expoſita cujuſvis libidini: ἀφετὸς γυνή.

ſtraet-waeghen. Plauſtrum, ſarracum.

ſtraetken. Angiportus, angiportum, vicus parvus & anguſtus.

ſtraf. Rigidus, durus, aſper, immitis, auſterus, ferox, ſævus, atrox, ſeverus, inclemens, tetricus.

ſtraffe/ſtraffinghe. Pœna, ſupplicium, vindicta, animadverſio, correptio, mulcta, multa, punitio.

ſtraffe lijden. Pœnam ſubire, ſuſtinere, ferre, dare, pœnas luere.

ſtraffen/ſtraven met woorden. Arguere, coarguere, reprehendere, taxare, objurgare, caſtigare. *germ. ſtraffen.*

ſtraffen/ſtraven/ſtraffe aen-doen. Punire, afficere pœna, pœnam irrogare, multare, multam irrogare, plectere, ſumere ſupplicium, exigere ſupplicium ab aliquo: ſupplicio afficere aliquē, animadvertere in aliquem, vindicare.

ſtraf-baer. Obnoxius, pœnæ ſive mulctæ obligatus.

ſtraf-loos. Impunis.

ſtraf-weerdigh. Puniendus, pœna dignus.

ſtraffelick. Rigidè, durè, ſeverè, aſperè.

ſtraffinghe. Animadverſio, punitio.

ſtrafheyd/ſtraffigheyd. Rigor, ſeveritas, auſteritas.

ſtraffer. Animadverſor, punitor.

ſtrale.j.ſtraele.

ſtram. Strigoſus, rigidus. & Laſſus, defatigatus, fractus labore.

ſtramme leden. Membra rigida, defatigata, fracta labore.

ſtrame.j.ſtreme.

ſtramijn.j.ſtamijn.

ſtrande. *ſax ſic.* Litus, litoris ora, acta.

ſtranden. Appellere ad litoris oram.

ſtranden. *ſax.* Facere naufragium, navem frangere.

ſtrangh.j.ſtrengh. Arctus.

ſtranghe/ſtringhe. Vinculum.

ſtranghe. Brachium maris vel fluvij, ſinus maris, æſtuarium. & Litus, ora maris. *ger. Strang.*

ſtranghen/ſtrenghen. Arctare.

ſtranghen/ ſtranden. Appellere ad oram maris. & Facere naufragium.

ſtranguyl/ſtrangelioen.j.ſtrenghel.

ſtrate.j.ſtraete. Platea, &c.

ſtrave.j.ſtraffe. Pœna.

ſtraven.j.ſtraffen. Arguere, &c.

ſtreck/ſtreke. Tractus.

ſtreck. *fland.* **j.ſtrick.** Laqueus.

ſtrecken/recken. Tendere, extendere, contendere, intendere, protendere, diſtendere. *ang. ſtretche.*

ſtrecken ende recken de leden. Pandiculari.

ſtrecken tot eendraght. Tendere, pertinere, ſpectare ad concordiam.

ſtrecken den hals veur/ &c. **j.onder-ſetten.**

ſtreel/ſtrael. *germ. ſax. ſic.* **j.kam.** Pecten.

ſtreel.j.roſ-kam. Strigilis. *germ. ſtrigel. gal. eſtrille. ital. ſtreglia. ſtrigia.*

ſtreele. Antiæ.

ſtreelen. Pectere, pectinare. & Palpare, palpari, mulcere, demulcere, blandiri molli attactu, adulari.

ſtreplen/ſtruplen. *friſ. ſicamb.* **j.piſſen.** Meiere.

ſtreke. Linea, tractus, verſus. & Tractus, via, limes, plaga, regio.

ſtreke/ſtreye. Stria, ſtriga. & Vibex.

ſtreke. Ictus, verber, plaga. *ang. Stroke.*

ſtrekel / ſtreekel. *fland. ſicamb.* **j. ſtrijck-**

ſtock. Hoſtorium, radius.
ſtrekelen. Leviter tangere.
ſtreme. Linea, lineamentum, filum, tractus: & Stria. & Radius. *germ.* *Streym. ſax.* *Strime.*
ſtreme. Vibex, ſignum verberis, veſtigium verberis in carne remanens. *vulgo* ſtrima. *germ. Striem. ſax. ſtryme.*
ſtreme gaerens. j. ſtrene.
ſtremen. Striare, ſtrias facere.
ſtremmen. *fland.* Siſtere, reſtinguere, cohibere.
ſtremmen. *holl. friſ.* **j. rinnen.** Coagulari.
ſtrem-vat. *holl. friſ.* Vas in quo lac coagulatur.
ſtremſel. j. rinſel. Coagulum.
ſtrene garens. j. ſtringhe.
ſtrengh/ſtrenghe. Arctus, ſtrictus, acer, auſterus, durus, rigidus, ſeverus, aſper, vehemens, ſævus, fortis: & Strenuus, gnavus, fortis ad res gerendas promptus. *germ. ſtreng. hiſp ſtrecho. ang. ſtrong.*
ſtrengh recht. Ius ſummum, ſtrictum jus.
ſtrenghe. j. ſtringhe. Vinculum, ligula. *ital. ſtrenza.*
ſtrenghel. Catarrhus equorum cum anhelitus difficultate. *vulgò* ſtrangulina, ſtrangulio.
ſtrenghen. Stringere, conſtringere, arctare. *gal. eſtraindre. hiſp. eſtrechar. ang. Streigne, Strayne.*
ſtrenghigheyd. Rigor, acritas, duritia, ſeveritas: & Strenuitas.
ſtrenghighlick. Strictè, arctè, acriter, duriter. & Strenuè, gnaviter.
ſtrepe. Stria, ſtriga, linea, tractus: & Litura.
ſtrepen. Striare, lineare, lineam ducere: lineis ſive virgulis diſtinguere, variegare.
ſtreven. *germ. ſax. friſ. ſic. holl.* Niti, eniti, moliri, intendere, contendere. & Certare, concertare, contendere, diſceptare, velitare. *germ. ſtraben. hiſp. eſtribar. gal. eſtriver. ang. Strive, Striffe.*
ſtreven. *vetus. holl.* Simul deambulare.
ſtrick/knoop. Nodus.
ſtrick/ſtrop. Laqueus, tenus, tendicula.
ſtrick/laghe. Laqueus, inſidiæ.
ſtricken. Stringere, conſtringere, necte[re], connectere laqueo, nodare, laque[o in]duere.
ſtricken. *ſicamb.* **j. breyden.** Contexere re[te], te, vittam, &c. *hinc* **hoſen ſtricker/ n[ettẽ]ſen ſtricker/ huyven-ſtricker.** *ſicam.* j. **breyder.**
ſtrick-hoſen. j. wagghen. Faſciæ, perces. *gal. triquehouſes.*
ſtrick-litſe. j. litſe.
ſtrickt. Strictus, contractus, arctus. *gal. ſtraict.* **ſtrickte hacht.** Stricta ſive a[r]cta captivitas.
ſtricktelick. Strictè.
ſtriemelen. Vacillare, ceſpitare, nu[tante] greſſu.
ſtrighel. *germ. ſicamb.* **j. ſtreel.** *germ. ſtrigl.*
ſtrighelen. *germ.* Strigilare.
ſtrijck/ſtreke. Tractus.
ſtrijck. j. ſtreke. Ictus.
ſtrijcken. Stringere.
ſtrijcken. Linere, linire, allinere, colline[re]: & Tergere, abſtergere, radere. & [de]mulcere, molliter attrectare, palpare.
ſtrijcken. *metaphor.* Leviter virgis ſive [vir]gis cædere.
ſtrijcken. Legere, tendere, proficiſci. **ſtrij[c]ken nae Italien.** Tendere in Latiu[m]. **Gaen ſtrijcken.** Abire, diſcedere.
ſtrijcken. Remittere, relaxare, deponere.
ſtrijcken het ſeyl. Deducere vela, leg[ere] vela.
ſtrijcken de riemen. Inhibere remos, [ve]hementiore remigationis modo navi[m] ad puppim convertere, ſtringere [re]mos.
ſtrijcken. Conſidere, ſimul ſedere, quieſ[ce]re, interquieſcere, ſtrigare, in aran[do] ſulco interquieſcere, in ſtriga int[er]quieſcere. *Plin.*
ſtrijck-bedde. *fland.* Lira, regeſtum, te[...] regeſta.
ſtrijck-bloeme. Cotula lutea, buphthal[mi] ſpecies.
ſtrijck-hout. j. ſtrijck-ſtock. Radius.
ſtrijck-kalck. Gypſum.
ſtrijck-ſteck/ſtrijck-ſteckſken. Plectrum.

rijck-steen. *ger. sax. sicamb.* **i. goud-steen/ toets-steen.**

rijck-stock/strijcker. Radius, hostorium: *baculus ter s quo mensuræ equantur, redundansq; abstergitur. ang. strikle.*

rijck-weer/ strijck-weeringhe. i. borst-weer/borst-weeringhe.

rijckel. *sax.* **i. streel/strighel.** Strigil. *ang. strickle.*

rijcker. Rasor.

rijcker. i. strijck-stock.

rijd. Certamen, pugna, prælium, conflictus, decertatio, bellum, agon. *ger. streyt. ang. striffe.* **Om strijds.** Certatim. **Om strijds drinckt.** Certare poculis, contendere potu, certatim ingurgitare se potu.

rijden. Certare, decertare, certamen conserere, manum conferre, pugnare, compugnare, depugnare, dimicare acie vel prœlio, conflictari, digladiari, prœliari, bellare, belligerare, confligere, ad manus venire, confligere acie, decernere acie, ferro, armis: bello contendere, committere prœlium. *germ. streitten. ang. Strive.*

rijd-baer. Militaris, mavortius, bellicosus, bellicus, bellator, castrensis, bellifer, belliger, bellipotens.

rijd-baerlick. Bellicosè.

rijd-kolve. Cestus.

rijd-plaetse. Arena.

rijd-reden. Contentio, oratio pugnax & contentiosa.

rijder. Bellator.

rijdigh. Pugnans. *&* Controversus, litigiosus.

rijpe. i. strepe. Stria, striga, linea.

rijpt kleed. Vestis discolor, lineis variegata.

inghe/strenghe. Vinculum, restis, ligamen, lorum, nervus, chorda, ligula, laqueus. *ital. stringa ang. stringe.*

inghe garens. Spira filacea, orbis filaceus, filorum congeries.

inghe hayrs. Cirrus, cincinnus, capillus contortus.

inghen. i. strenghen.

obbe. Frutex.

strobbelen/strubbelen. *fland.* **i. strupckelen.** Cespitare.

strop. i. stroo. Stramen.

strom. i. stroom. Tractus.

strompe/strumpe. *sax. sicamb.* Tibiale. *ger. strumpff.*

strompelen. *holl.* **i. strupckelen.** Cespitare.

stronck. i. tronck. Truncus, stirps, stipes, corpus arboris. *&* Radix trunca. *&* Stirps, progenies.

stroncken. i. troncken. Truncare, detruncare, decurtare, amputare.

stronck eycke / tronck-eycke. Quercus trunca, quercus decisis ramis: quercus rasilis, tonsilis.

stronckelen. i. strupckelen. Cespitare, offendere gressu, titubare gressu. *q. d.* ad stirpem sive stipitem offendere.

stront. Stercus, ventris onus oletum, merda, homerda. *gal. estronc.* Struntus. *inquit Iosephus Scaliger, veteribus Latinis dicebatur* stercus rotundum.

stront-pot. i. schijt-pot. Lasanum.

stront-sack. Alvus, venter.

stront-saecke. Res frivola.

stront-voere. i. schijt-voere. Gestus indecens. *&* Res frivola.

stroo/strop. Stramen, stramentum. *germ. straw gal. estrain. ital strame. ang. strawe.*

stroo-boter. Butyrum hyemale. *q. d.* butyrum stramentitium, stramineum: *cum deficiente gramine, stramento pascuntur vaccæ.*

stroo-halm. Calamus, culmus.

stroo-knoop/stroo-lidt. Geniculum.

stroo-mael. *fland* Genus mensuræ exiguæ.

stroo-pijpe. Calamus, culmus, stipula.

stroo-sack/bult. Culcita stramentitia.

stroyen/van stroo. Stramineus, stramentitius.

stroyen dack. Culmen, tectum stramineū, tectum culmis constratum.

stroyen hoed. Vmbella, petasus, galerus stramineus.

stroyen korf. Fiscina.

stroyen. Sternere, spargere, dispergere. *ang. strawe.*

stroyken worpen. *fland.* **i. halm-schieten.** Vendere fundos, patrimonia, *&c.*

stropssel. Stramentum, substramen.
stroocken. *holl.* j. **strijcken/streelen.**
stroom/strom. Tractus.
stroom/stroem. Cursus aquę, cursus amnis, fluxus, fluctus, flumen, unda. *ang. streame.*
stroom. Æstus, maris crescentis & decrescentis commotio. **Teghen stroom.** Adverso flumine. **Teghen stroom seylen.** Adversum ęstum velis superare.
stroom-waeter. Fluvialis aqua, flumen vivum.
stroom-visch. Piscis fluvialis.
stroomen. Fluctuare, fluere, undare.
stroop. j. **strop.** Nodus, laqueus.
stroopen. Stringere, distringere, obstringere, constringere, contrahere, nodare, nectere. *&* Glubere, deglubere. *&* Spoliare, exuere. *ang. strippe.*
stroop-hoose. *sicamb.* j. **strick-hoose.**
stroop-nest. Spoliarium, locus in quo quis vestibus, pecunia, aliáve re exuitur.
stroop-vel der slanghen. j. **lenten-vel.** Vernatio.
strop. Laqueus, laqueus nexilis, tenus, vinculum, funis intortus. στροφὸς. i. funiculus tortus. *stroppa italis* vimen *dicitur. vulgò* stropus, strupus.
strop-slagh. Laqueus, decipula, transenna.
stroppen. j. **stroopen.** Stringere, premere, ligare laqueo, laqueo induere, illaqueare. *stroppare ital* intercludere.
stroppe-koorde. Fidiculæ: *genus tormenti Italis & Hispanis familiare, quo reus rejectis in tergum manibus fune suspensus in preceps demittitur.*
strote. j. **storte.** Iugulus, jugulum. *ital. strozza. ang. throate. trote.*
strote/roeper. Aspera arteria.
stroten-hoofd. Larynx.
strubbe/strobbe. Frutex.
struckelen. j. **strunckelen.** Cespitare.
struffen. Confutare, refutare.
struyck. Stirps, frutex, caulis, scapus, planta firmitare prędita.
struyck bosch. Fruticetum.
struyck-roover. *vetus.* j. **straet-schender.** Grassator, subsessor.
struyckelen. j. **stronckelen.** Cespitare, titubare, vacillare gressu, talipedare, [offen]dere, offensare.
struyckelende peerd. Equus cespitator, suf[f]ossus.
struyckelinghe. Offensio, offendicu[m], offensatio.
struycksel. Offendiculum.
struylen/strullen/streylen. *sax fris. sic.* [re]ddere urinam.
struyl-becken/strul-becken. Matula.
struys/struys-voghel. Struthio, strut[hi]us, struthiocamelus, avis Afra. *germ. Strauß. gal. austruche. ital. struzzo. hisp. struz[o]. estruz. ang. ostriche.*
struys. Sertum plumeum, crista plum[ea].
struys-veder. Struthionis penna, qua g[alea] crista sive conus ornatur.
struys-meese. Parus cristatus.
struyve. Placenta, scribilita, laganum.
strunck. j. **stronck.**
struvelen. *fland.* Horrere, inhorrere.
struwieren. *fland.* j. **ver-stropen.** Di[strin]gere.
struwiers. *fland* Sparsim.
stubbe/stof. Pulvis.
stubben. *fris.* Verrere, pulverem discute[re], aranearum telas tollere. *&* Ornare, [ac]commodare.
stuck. Frustum, fragmen, fragmentum, [seg]men, segmentum, pars. *germ. Stuck* [...]
stuck tot stuck. Articulatim, mem[bra]tim, minutatim, particulatim.
stuck. Res, causa, factum, facinus. **een st[out] stuck.** Audax facinus. **Vroom st[uck].** Egregium facinus.
stuck-boefs/stuck-schelms. Scelus, ho[mo] scelestus, flagrio, mastigia. **stuck hoe[rs].** Meretrix, scortum.
stuck-geschuts. Tormentum æneum, bo[m]barda. **stuck gouds.** Numus aureus.
stuck ghelds. Numus.
stuck van een groot boeck. Tomus.
stuck terwen. j. **ander-half veertel.**
stuck vleeschs. Offa, frustum carnis.
stuck wercks. Opus.
stuck lands. Modus agri, ager, prædiu[m], fundus.
stuck loock. Porrum sectile, sectivum.

uck-werck. Opus imperfectum.
uck-wijs. Membratim, particulatim, frustulatim.
ucksken. Frustulum, particula.
ueneu. j. steunen.
uder/stuyder. *vetus.* Proletarius.
ueperen. j. steperen.
uer. Torvus, trux, austerus, horridus, ferox. *dicitur* stuer. *q. d.* stier. i. taurus, *quòd præcipua frontis asperitas in tauro appareat: unde & torvus frequenti epitheto dicitur.*
uer sien. Taurinum vel taurinè tueri: taurinis & limis oculis obtueri, *Gesn.*
uer ghe-sicht. Trux aspectus.
uerlick. Torvè, torvum.
uerande. *vetus.* Horrida tempestas.
uer-krabbe. Locusta. *piscis ex genere crustatorum, binis antè oculos cornibus metuendus.*
uerigheyd. Torvitas, asperitas, ferocitas.
ueriglick. Torvè, asperè.
uer. *sax. sic.* j. stier. Gubernaculum navis, temon navis. *germ stuer-ruder.*
ueren. j. stieren. Agere, adigere, & regere, dirigere.
tuer-boord. j. stier-boord.
tuer-man. j. stier-man.
tuete. *holl.* j. stiete.
tuyck. Concussus, us: & Fiscus, qualus.
tuycken. Quatere incutere, impingere, quassare, concutere.
tuycken. Ludere nucibus in scrobem conjectis.
tuycken de schorsse. Elevare & insolare cortices, in altum tollere & siccare.
tuycken. Liquare per qualum.
tuycken. j. steygheren. Elevare.
tuyck-mande. Qualus, qualus vimineus: corbis vimineus per quem liquatur vinum calcatis uvis, & cerevisia concoctis granis & leguminibus, colum.
tuyde. *germ. sax. sic.* Frutex, arbuscula.
stuyssen. j. stuyven. Pulverare, pulvere aspergere.
stuyf-hayr. j. stof-hayr. Lanugo.
stuyf-meel/stof-meel. Pollen, farina volatica, molendini parietes dealbans.
stuyf-reghen/stof-reghen. Psecas.
stuyf-sand. Arena volatica, arens, sicca.
stuyfken. j. stofken. Pulvisculus.
stuyfken van de bloeme. Pappus, lanugo è floribus veterascentibus decidua & volatica.
stuype. Stupor. & Concussus, concussio: & Spasmus, convulsio: & Deliquium, defectio animi: & *fland.* Febris.
stuype. i. stoepe. Pœna cutis & crinium.
stuype. *sicamb.* Verber, flagrum: Virgæ. *sax. Stupe.*
stuypen. i. stoepen. Quatere, concutere, flagellare.
stuypen. Curvare, incurvare, inclinare, flectere. *ang. Stoupe.*
stuyr. *sax. sic. germ.* Tributum.
stuyren. i. stieren. Tribuere, contribuere. & Agere, regere, dirigere.
stuyr-baer. Vectigalis, tributarius.
stuyr-boord. i. stier-boord.
stuyr-man. i. stier-man.
stuyte/stutte. *germ. sax sicamb.* Equa. *ang. Stede.* i. equus bellator.
stuyte. *vetus. germ.* Equus admissarius. *vulgò* stuotus.
stuyte. *holl.* i. stiete. Vropyginm.
stuyte/stoete. *sax. fris.* Strena Cerealis, pollinaria, adorea. & Panis triticeus quadratus.
stuyte: *fland. brug. zeland.* i. boter-ham. Panis butyro illitus.
stuyten. Incutere, impingere, impellere.
stuyten. *holl.* Vertere, avertere, impedire.
stuyten. *holl. fris.* Resilire, resultare instar pilæ. Niet stuyten. Nihil valere. *dicitur propriè de pila non resultante.*
stuyten/pochen. Iactare, jactitare, crepare, ostentare, arrogare, magnificè de se loqui.
stuyt-vos. Iactator dolosus: ostentator vulpinus: logodædalus. *dicitur propriè de vulnerariis & pharmacopœis circumforaneis, & id genus aliis jactatoribus subdolis.*
stuyter. Thraso, miles gloriosus, ostentator, jactator, grandiloquus.
stuyve. *sax.* Resimus.
stuyve neuse. Nasus resimus.
stuyven. Pronum jacere.

ſtuyvende kote. *holl.* **j. kruys.** Talus pronus.
ſtuyve. *vetus.* **j. ſtof.** Pulvis.
ſtuyven. Pulverare, pulverem ſpargere, pulverem excitare.
ſtuyver. Seſtertius, ſeſtertium. *vulgò* ſtuferus: *nummus ſic dictus à pulverea levitate: quòd hæc moneta nova multo levior & deterior vetere cuderetur.* **ſwaeren ſtuyver/** *leod.* **j. halve ſtuyver. Lichten ſtuyver/** *leod.* **j. oordt.**
ſtulle. j. ſtolle/ſtuck/lap.
ſtulpe/ſtolpe. *ſax. ſic. holl.* Operculum.
ſtulpen. j. ſtelpen.
ſtup. j. ſtip. Punctus. *&* Gradus, veſtigium.
ſtupe. *ſax. ſic.* **j. ſtuype.** Flagrum, *&c.*
ſtuppen. j. ſtippen.
ſtruckelen. j. ſtorckelen. Coagulari.
ſtutte. j. ſtuyte. Equa.
ſtutte. j. ſchoor-hout. Fulcimentum, fulcrum. **ſtutters.** Tibicines, anterides, eriſmæ.
ſtutten/onder-ſetten. Fulcire.
ſtuve. j. ſtuyve.

S V

ſubbelen/ſobbelen. Ceſpitare.
ſuchte. Morbus, languor, dolor. *germ. ſucht. ſax. ſucht.*
ſuchte. Suſpirium. *germ. ſuffize. ang. ſicht.*
ſuchten. Languere. *&* Suſpirare, gemere, ducere ſuſpiria. *germ. ſeuffzen. ang. ſighe.*
ſuchtigh. Languens, languidus, morbidus, morboſus, valetudinarius.
ſuchtinghe. Languor, ſuſpirium, gemitus.
ſucke. *vetus. ſax. ſic.* **j. ſuke.** Morbus.
ſuckelen. Ceſpitare, vacillare, offenſare, titubare, labaſcere. *&* Vitam trahere. *&* Errare.
ſuckeler. Ceſpitator. *&* Miſer, ærumnoſus, ærumnis & laboribus afflictus: *&* Errabundus.
ſuckelinghe. Ceſpitatio, offenſio, offendiculum. *&* Adverſitas, calamitas, ærumna, miſeria: *&* Error.
ſucken. Rapere, arripere. *germ. ſucken:*
ſuckte/ſuyckte. *holl.* Morbus.
ſudde. *vetus.* Palus, lacus.
ſudde van riet. j. riet-ſudde.
ſuecke. *ſax. ſicamb.* **j. ſuckte.** Morbus.
ſueghe. *fland.* **j. ſogh.** Sus, porca.
ſuele/ſuyle. *fland* **j. eemer.** Situla.
ſuenie. *holl. ſic.* **j. verckens-troch.**
ſuer/ſoer. Acidus. *germ. ſawr. gal. ſur. angl. ſoure ſower.*
ſuer ghesichte. Frons nubila, matutina ob-ducta, caperata.
ſuer-menſch. Homo acerbus, immitis, au-ſterus, tetricus.
ſuer-ampel. *ſax. ſi.* **j. ſuerckel.**
ſuer-deegh. j. deeſſem. Fermentum. ... maſſa aceſcens.
ſuer-kruyd. *lovan.* **j. ſuerckel.** Oxalis.
ſuer-melck. Oxygala.
ſuer-muyl. Homo tetricus, acerbum o...
ſuer ſien. Contrahere ſupercilium, torre... ſupercilium, ſublato ſupercilio ſignificare iram: torvè tueri.
ſuer ſegghen iemanden. Acerba contra alicui dicere.
ſuere ſauſſe. Oxyporum, oxygarum.
ſuerachtigh. Acidulus, ſubacidus, ſubaci-dulus.
ſueren/ver-ſueren. Acere, aceſcere.
ſueren. *vetus.* Fermentare.
ſuerigheyd. Acor, acerbitas.
ſuerlick. Acerbè.
ſuerckel. Oxalis, acetoſa, rumex, acida, *germ. ſauramper gal. ſurelle. ang. ſorell.*
ſureel. Acerba mulier.
ſkerick. j. ſurckel. Oxalis.
ſuerſel. j. heve. Fermentum.
ſuerte. Acor, aciditas acritudo.
ſuet. j. ſoet. Dulcis, ſuavis, grati ſaporis.
ſuf. Delirus.
ſuffe. Annuli connexi, digitorum ornat...
ſuffen. Delirare, deſipere, hallucinari: p... turbari mente & animo.
ſuffer. Delirus.
ſufferſe. Delirium, deliramentum.
ſuffinghe. Deliratio, delirium.
ſufflen. j. ſofflen. Sufflare.
ſufflet. j. ſofflet. Colaphus, alapa.
ſuycker. Sacchar, ſaccharum, ſal Indus. g... *ſucker. gal. ſuccre. ital. ſucchero. hiſp. azuc... ang. ſugar.*

ſuycker candye. Mel arundinis.
ſuycker-erwten. j. erwt-ſuycker.
ſuycker-laepken/confijt-laepken. Tragematotheca.
ſuycker-noemken. j. blinden-ſpel. Myinda.
ſuycker-peë. Carum, carui, daucus niger.
ſuycker-vleeſch. j. kalf-vleeſch.
ſuycker-wortel. Siſarum, ſiſer alterum.
ſuyckeren. Imbuere ſaccaro, condire ſaccaro.
ſuyckerepe. j. cicorepe.
ſuyckte. j. ſieckte. Morbus.
ſuyd. Meridies.
ſuyden. Meridionalis, auſtralis.
ſuyden wind. Auſter, notus. *germ. ſudwind. gal. ſu ſud. ang. ſouthwinde.*
ſuyd-ooſten wind. Vulturnus, euronotus: ventus à brumali ſolſtitio flans.
ſuyd-weſten wind. Africus, lips, libonotus, ventus à ſolſtitio hyberno flans. *ger. ſudweſt gal. ſoveſt. ang. ſouthweſt.*
ſuyd ten weſten. Meſolibonotus.
ſuyd-ſuyd-weſt. Circius, auſtroafricus.
ſuyd-ſuyd-ooſt. Cæcias.
ſuydelick. Auſtralis, meridionalis.
ſuyder zee. Lacus ſive ſinus ampliſſimus inter Friſiam & Hollandiam: ſinus Germanici maris. *vulgò* auſtrale fretum, *in meridiem nempe vergens, quibuſdam,* Lacus Flevi.
ſuyde. *friſ.* Plantago marina.
ſuyghen. Sugere, lingere. *germ ſaughen. gal. ſucher. ital. ſugare ſucciare. ang. ſucke.*
ſuyghen de mamme. Sugere ubera, premere mammam, lactere.
ſuyghen. j. ſooghen. Lactare.
ſuygh-amme. *germ. ſax. ſicamb.* Nutrix.
ſuygh-broederken. Collactaneus.
ſuygh-lam. Subrumus.
ſuygh-moeder. *vetus* Nutrix.
ſuygh verckſken. Porcellus ſubrumus, lactens.
ſuyghelinck/ſooghelinck. Puer lactens.
ſuygher. Suctor.
ſuygher. Sanguiſuga in corpore muliebri: monſtri genus hirundinis more ſugillando ſugendoque fœtui in feſtum, ac ſanguinem adimens. *Levin. Lemnius.*
ſuyle. *ger. ſax. ſicamb. friſ. holl.* Pila, columna.
ſuyle. *germ. ſax. ſicamb.* j. elſene. Subula. *ger. ſeul n. ſax. ſuwel. ital. ſubbia.*
ſuyle/ſulle. *fland.* Limen, hypothyrum. *gal. ſueil.*
ſuyle/ſuele. *fland.* j. eemer. Situla, modiolus. *gal. ſeau, ſeille.*
ſuyl-oore/hangh-oore. Pendula auricula. & Homo dimiſſis auriculis, dejecto animo, æger animo.
ſuyl-ooren. Demittere auriculas, dejecto eſſe animo, animum deſpondere, demittere animum. *metaphora ſumpta ab equis & jumentis quibus feſſis & ægris aures ſunt marcidæ & reſolutæ.*
ſuyl-oorigh. Anxius, æger.
ſuymen. Cunctari, ceſſare, tardare, morari. *germ. ſaumen. gal. chomer.*
ſuymen. *vetus.* Impedire, remorari, retardare.
ſuype/ſope. Hauſtus.
ſuypen. Sorbere, ſorbillare. *germ. ſauffen. ang. ſowpe, ſuppe.*
ſuypen / ſuyp-dranck. Sorbitio, ſorbillum.
ſuypen/kandeel. Cyceon, miſcellanea potio.
ſuypken. Sorbitiuncula, illinctus, ecligma.
ſuypelick. Sorbilis.
ſuyp-peere. Sorbum.
ſuyp-peer-boom. Sorbus.
ſuyr. *holl. ſic.* j. ſuer.
ſuyringh. *holl. friſ.* j. ſuerckel. Acetoſa.
ſuyr-zee. j. ſuyder-zee.
ſuyſelen. Ceſpitare, titubare.
ſuyſelen/ſuyſen. Suſurrare.
ſuyſelinghe. Titubatio, ceſpitatio.
ſuyſelinghe. Vertigo.
ſuyſelinghe/ſuyſinghe. Suſurrus, ſibilus. & Tinnitus aurium: *germ. ſauſung. ſax. ſuſingh.*
ſuyſel-bollen. Vertigine laborare.
ſuyſen/ſoeſen. Sibilare, ſuſurrare.
ſuyſinghe/ſuyſelinghe. Suſurrus, levis aura, ſummiſſum murmur.
ſuyſinghe der ooren. Aurium tinnitus, ſibilus.

ſuytken. *holland.* Parus maior, fringillago femella.

ſuyvel. Lactarium. *vulgò* lacticinium.

ſuyvel-maecker/ ſuyvel-ver-kooper. Lactarius, caſearius.

ſuyver/reyn. Mundus, nitidus, lautus, purus, ſplendidus, integer. & Caſtus, à libidinis labe immunis.

ſuyveren/reynighen. Mundare, purgare.

ſuyverheyd/reynigheyd. Munditia, mundities. & Caſtitas, caſtimonia.

ſuyverlick/reynlick. Munditer, nitidè, purè, lautè, ſincerè, integrè, caſtè.

ſuyverlick gaen. Lentè, ſenſim, lento gradu incedere, pedetentim ingredi.

ſuyverlick ſpreken. Purè, ornatè loqui: & Submiſſa voce loqui.

ſuke. *ſax. ſicamb.* **i. ſieckte.** Morbus.

ſuker. i. ſuycker.

ſulck/ſolck/ſo-lick. Talis, ejuſmodi. *germ. ſolich ang. ſuke.*

ſulck-daen/ſulck-danigh. *vetus.* Talis.

ſulckerley. Talis, ejuſmodi.

ſulcks. Talis, ejuſmodi.

ſul-maend. *vetus.* Februarius.

ſulle. i. ſuyle. Limen, hypothyrum.

ſulle. i. ſuyle. *ſax. ſicamb.* Pila, columna.

ſulle/heyl-pael. Sublica.

ſulle/ſille/ſijle. Incile, aquagium.

ſulle/ſulle maend. i. ſelle/ſelle maend.

ſulte. *ſicamb.* **i. drij-voet.** Tripes.

ſulte. *germ ſax. friſ. ſic.* **i. pekel.** Muria, ſalſugo: & Acetum quo lardum conditur: & Lardum conditum: & Omaſum.

ſulte. i. af-val van t'vercken.

ſult-ſoppe. i. volinck-ſoppe/penſ-ſoppe.

ſulte. *ſax.* Salina.

ſult-werck. Salgama. & Salſilago.

ſulten. *holl. friſ.* **i. ſouten.** Muria condire.

ſummer. *ſicamb.* Modius.

ſumpe. i. ſompe.

ſund. *vetus ſax.* Fretum.

ſunde. i. ſonde. Peccatum, delictum.

ſunſt. *germ ſax.* Collegium, cœtus, coitio ſodalium: tribus: ſodalitas, curia.

ſunſt/ſonſt/ſuſt. *germ. ſax. ſicamb. friſ.* Aliter, alioqui, alioquin, cæteroquin, alias.

Om ſunſt. Fruſtra, gratis.

ſuppier. i. cippier. Cippi cuſtos.

ſurckel. i. ſuerckel. Oxalis.

ſurgijn. Chirurgus. *gal. chirurgien. ital. cer... co. hiſp chirurgiano. ang. ſurgeon, chirurgion.*

ſurgije. Chirurgia.

ſus. Sic.

ſus/ſus-daenigh. Talis, hujuſmodi, hu... generis.

ſus ende ſoo. Vtcunque, quoquo modo.

ſuſtigh. Talis.

ſus. i. ſunſt. Aliter.

ſus. Silentium, quies, tranquillitas. *h... ſoſſiego.*

ſus/tus. St. Vox ſilentium indicentis.

ſuſſen. Ceſſare: & Tacere: & Seda... tranquillare. *hiſp. ſoſſegar. ang. huſht.*

ſuſter. Soror, germana. *germ. ſchweſter. a... ſiſter. ſuſter.*

ſuſters ende broeders kinderen. Amiti...

ſuſterken. Sororcula.

ſuſterlick. Sororius.

ſuſterlinck. Sobrinus.

ſuſterlingen. *holl* **i. ſuſters kinderen.** Co... ſobrini: ex duabus ſororibus editi.

SVV

ſwachtel/arm-band. Mitella.

ſwachtel. *holland.* **i. ſelf-ende.**

ſwachtel. *holl.* Faſcia.

ſwachtels. *holl.* **i. kindſ doecken.** Faſci... cunabula. *ang. ſwathel*

ſwack. Debilis, imbecillis, infirmus, en... vus, fragilis, fluidus, languidus. *ger... ſchwach. ang. weak.*

ſwack/wack/taey. Lentus, quod faci... flectitur, flexilis.

ſwacken. Debilitare. & Debilitari, de... cere.

ſwacken/ſwicken. Vibrare.

ſwackheyd. Imbecillitas, debilitas, def... ctio, fragilitas, infirmitas.

ſwackelick. Imbecilliter, infirmè.

ſwadderen. Strepere.

ſwadderen. Profundere, turbare aquas, fl... ctuare.

ſwade. *friſ. holland. ſicamb.* **i. ſeyſene.** Secul... falx.

ſwade. *friſ. holl. ſicamb.* Fœni ſtriga, ord... demeſſi fœni, ita ut ſtratum in paſcui... jacet

acet. *ang.ſwathe:*

adel.j.ſwachtel.

aden. *vetus.germ.ſax.ſicamb.* Vapor & tenebræ.

ademen. *germ.ſax.ſicamb.* Vaporare.

aegher.j.ſwagher.

aelem/ſwaeluwe. Hirundo, chelidon. *germ.ſchwalm ſax.ſwalcke.ang ſwallowe.*

aelem-ſteenken. Chelidonia.

aelem ſteertken / wouwe-ſteertken. Subſcus, tabella lignea, qua aſſeres, aut materię compinguntur, ſecuricula. *vulgò* hirundinis cauda. *gal.queve d'aronda.*

aelem-wortel. Aſclepias, vicetoxicum, hirundinaria.

aen. Cygnus, olor: albus ales: canorus ales, *Horat.germ.ſchwan.angl.ſwanne.*

aen. *fland.* Genus menſuræ geometr.

aen-draegher. *fland.* Baculus macelli: ciſtifer.

aenaerd. Cygnus maſ.

aeninne. Cygnus fœm.

aer. Gravis, gravidus, oneroſus, ponderoſus, difficilis, moleſtus, arduus. *germ ſchwaer.*

aer van kinde.j.ſwangher. Gravida, pręgnans.

aeren arbeyd. Labor improbus.

aer werck. Opus laborioſum, difficile, grave, moleſtum.

aer-hoofden. Melancholicum eſſe.

aer-hoofdigh. Melancholicus, triſtis. *&* Gravedinoſus.

aer-gheeſtich. Melancholicus, mœſtus, triſtis, faſtidioſus.

aer-moedigh. Melancholicus, triſtis, mœſtus, faſtidioſus.

aer-moedigheyd. Melancholia, languor, triſtitia, faſtidium, mœſtitia.

aeren. Gravare.

aer-wichtigh. Ponderoſus. *&* Momentoſus.

aerachtigh. Subdifficilis, ſubgravis.

aerheyd/ſwaerigheyd. Gravitas, pondus: *&* Difficultas, moleſtia, cura, ſcrupulus ſolicitudo, negotium, obſcuritas.

aerheyd oft ſwaerigheyd van herten. Ægritudo.

ſwaerheyd van hoofde. Gravedo.

ſwaerlick. Graviter, difficulter, difficilè, ægrè, gravatè, moleſtè.

ſwaerniſſe.j.ſwaerheyd.

ſwaerte Pondus, gravitas.

ſwaere.j.ſwęre. Hulcus.

ſwaercke. *vetus.* **j.ſwercke.** Nubes.

ſwaerd.j.ſweerd. Enſis.

ſwaerde. Cutis porcina, pellis ſuilla vel ſuina: ſetoſa porci cutis, φορίνη, phorina, *vulgò* crinea, crineta. *ang.ſwarde.*

ſwaerde van den hoofde. Cutis capitis.

ſwaer. *vetus.* Cervix. *germ.ſchwart.*

ſwagher. Affinis, affinitate conjunctus: *&* Sororius: *&* Levir. *germ.ſchwager.*

ſwagher. *vetus holl.* Gener.

ſwagher/ſwegher/ſwegher-heer/ſweer. *germ.ſax.ſicam.holl.* i. Socer, pater uxoris. *germ.ſchwaher,ſchweer.*

ſwaghers. Conſoceri, quorum liberi inter ſe conjugio juncti ſunt.

ſwagherinne. Affinis. *&* Glos. *&* Fratria. *&* Socrus.

ſwagher-ſchap. Affinitas. *germ.ſchwagerſchafft.*

ſwalcke. *ſax.ſicamb.* **j.ſwaelem.** Hirundo.

ſwalp. Fluctus, unda, fluctuatio.

ſwalpen. Fluctuare, affluere, jactari fluctibus, undare.

ſwalp-ey. *fland.* Ovum requietum, non recens, putidum.

ſwaeluwe.j.ſwaelm. Hirundo.

ſwamme. *germ.ſax.friſ.ſicamb.fland.* Spongia. *germ ſchwam.*

ſwamme. *fland.* **j.vonck.** Fomes igniarius.

ſwamme aen den boom. Tuber, panus, fungus, tumor fungoſus in arboribus.

ſwam-ſteenken. Spongites, lapis qui in ſpongijs invenitur.

ſwanck. Momentum.

ſwanck. Vibratio, libratio, motus.

ſwanckelen. Nutare, vacillare.

ſwancken. Librare, vibrare, quatere: *&* Vacillare, titubare, fluctuare, labare. *germ. ſchwencken.*

ſwanck-roede.j.wippe. Tollenon.

ſwanck-vederen.j.ſlagh-vederen. Pennæ remiges.

swangher. *germ. sax. sicamb.* Gravida, prægnans, ferens ventrem, fœta, uterum gerens.
swants. *germ sax. sicamb.* Cauda. & Coles, penis.
swarcke.i.swercke. Nubes.
swart.i.swert. Niger, ater.
swaselinck. *vetus.* **i.swaegher.**
swasenede. *vetus.* **i.swaegherinne.**
swate.i.swate. Falx.
swavel.i.swevel. Sulphur.
swede. *vetus. fland.* **i.winckel-haeck.** Norma, regula, quadra, gnomon.
sweem/sweemer/sweemerken. Rusticula minor, gallinago minor.
sweepe. Flagrum, flagellum, scutica.
sweepen. Flagellare.
sweer/swejer.i.swager. Socer, pater uxoris.
sweer/swaegher. *vetus. holl.* Gener. *germ. schweher, suehur apud Otfrid.*
sweerinne.i.swaegherinne. Socrus.
sweerd. Gladius, ensis. *germ. schwert. angl. sworde.*
sweerd. Planca lateralis, ſtlatę aut alterius navigij plani, *lateri navis accincta tanquam ensis.*
sweerd-dans. Pyrrhice, armata saltatio, qua pugnæ simulacrum imitantur juvenes summa agilitate: chorea gladiatoria: chorea inter & super gladios strictos.
sweerd-dansser. Pyrrhicarius, pyrrhicista: saltator gladio & armis munitus, ludius, ludio.
sweerd-houder. *sax. fris. sicamb.* **i. bruyd-leyder.** Paranymphus, agnatus sponsi proximus.
sweerd-maghe. *sax. sicamb.* Agnatus nobilis, sive gladium gerens, agnatus proximus, per virilis sexus personas cognatione junctus: *virorum enim est gladios, mulierum verò fusos tractare: unde etiam vetus dictio* **spille-maghe.**
sweerd-syde. *sax. sicamb.* Consanguinitas virilis sexus.
sweerd-priem. Dolon.
sweerd-vechter. Gladiator, bustuarius, lanista.
sweerd-vegher. Polio onis, politor ensium sive armorum.
sweerd-visch. Xiphias, gladius piscis.
sweerdeken. Gladiolus, ensiculus.
sweerdekens kruyd. Gladiolus, xiphion.
sweerdeler. *vetus.* Sicarius.
sweet. Sudor. *ger. schweyß. gal. suer. ang. swet.*
sweeten. Sudare, desudare.
sweet-bad. Sudatorium, hypocaustum, vaporarium, laconicum.
sweet-doeck. Sudarium.
sweet-gaetkens. Pori, cuticulares meatus, caulæ: invisibilia foramina, meatus cutis per quos sudor erumpit.
sweet-rocksken. *fland.* **i.lijf-rocksken.**
sweet-stove.i.sweet-bad.
sweetende sieckte. Morbus Anglicus, morbus solstitialis, siriasis: ephemera Britannica, sudor Britannicus.
sweetigh. Sudabundus.
sweghel/ sweghel-pijpe. *germ. sax. sicamb.* Tibia. *germ. schwaglen.*
sweghelen. *ger. sax. sic.* Tibijs canere.
sweghel-pijper. Tibicen.
sweghel/sweer.i.swagher. Socer.
sweydeler. *sax. sic.* **i.knap-sack.** Mantica.
sweyffen.i.sweyven. Vagari, oberrare.
sweyf-sterre. Planeta, stella errans, sidus errans, palans.
sweyven. Vagari, evagari, divagari, palari, oberrare, vacillare, fluctuare, fluctuari, nutare. *germ. schweiffen.*
sweyver. Vagus, multivagus.
sweken. *fris.* **i.swijcken.** Infirmare, labefactare, deficere.
swelcken. *vetus.* Premere, pressare.
swelcken-hout. Sambucus aquatica.
swelen het hoy. Versare fœnum furcilla.
swelgh. *fland.* Fauces, frumen.
swelghen. Vorare, devorare, haurire, glutire. *ang. swallowe.*
swelgherije. Heluatio.
swelle/swel. *sicamb. fland.* Tumor. & Callus. *germ. schwiele.*
swellen/swillen. Turgere, turgescere, tumere, tumescere, intumescere, inflari. *germ. geschwellen. ang. swell.*

ſwellen. *campin.* j. ſwellen/ſieden.
ſwellinghe/ghe-ſwel. Tumor, abſceſſus, inflatio.& Phlegmone,inflammatio.
ſwel-buyck. Tympanites,aſcites: *genus hydropis quo venter vehementer intenditur.*
ſwelte.Puella languida,ignava remiſſa.
ſwelten. *vet.fland.* Deficere, langueſcere, fatiſcere.
ſwemme.Natatile.
ſwemmen/ſwimmen. Nare, natare. *germ. ſchwimmen.ang.ſwymme.*
ſwemmer.Natator.
ſwemmer/duycker.Vrinator.
ſwemmer-gans. Phalacrocorax. *ſax. ſchwemgoes.*
ſwencken.j.ſwancken. Labare.
ſwenghe.j.ſwinghe.
ſwenghel.j.ſwinghel.Tollenon.
ſwenghen.j.ſwinghen.
ſwent. *vetus.* Iuvenis.
ſwente. *vetus.* Virgo juvencula.
ſwentſen/ſwentſelen.Vagari.
ſwercke. *ſax. friſ. ſicamb. fland* j. wolcke. Nubes.
ſwere/ ſweyr. Dolor. *hinc* hoofd-ſwere/ tand-ſwere.
ſwęre/ſweyr. Hulcus,apoſtema,phlegmone. *germ geſchwaer. ſax.ſweer,ſchwer. ang. ſore.*
ſwęren/ſweyren. Dolere.& Vlcerare ſuppurare. & Vlcerari, ſuppurari, exulcerari.
ſwęringhe/ſweyringhe. Exulceratio,apoſtema,abſceſſus,ſuppuratio.
ſwereniſſe.Exulceratio.
ſwęren/ſweeren. Iurare,fidem dare,juramentum præſtare, ſacramento dicere, dare juſiurandum. *germ. ſchweren. angl. ſweare.*
ſwęren ten heylighen.Deum divoſque teſtes dare, adhibere : Deo teſte jurare, deierare.
ſwerm. Examen, uva apum,examen glomeratũ,mellifer exercitus. *ger.ſchwarm. ſax.ſchwarm,ſwerm.ang.ſwarme.*
ſwerm.Coitio.
ſwermen.Examinare,ducere agmina,vernare,agminatim volare, *ang.ſwarme.*

ſwermen.Confluere.& Scatere.
ſwermen/ſwerven. Vagari,divagari,errare,palari.
ſwerm-gheeſt.Fanaticus,veſanus ſpiritus, ſpiritus vertiginis. *apud Iſaiam.*
ſwerm-kruyd. Bryonia, vitis alba,ampeloleuce: *herba quæ vertiginoſis & comitialibus ſubvenit.*
ſwermer. Vagabundus, erro,errabundus, erraticus.
ſwermer. Veſanus homo, vertigine laborans, homo phanaticus. & Hæreticus, *vulgò* ſectarius. *germ.ſchvvirmer.*
ſwermertje. Vertigo,veſania.
ſwermſel.j.ſwerm.Examen.
ſwerre. *ſicamb.* Vermis porcinus.
ſwert/ſwart. Niger, ater, piceus, fuligineus,furvus. *germ.ſchvvartz.*
ſwert-gheel.Luridus,ravus.
ſwert-grauw. Pullus,pullulus,fuſcus.
ſwerte konſte. Magia, magice, magicæ præſtigiæ: ars Dardania: goetia, nigra magia alba *autem* magia , *pro perfecta rerum naturalium cognitione à quibuſdam ſumitur.*
ſwert-konſtenaer. Magus,incantator.
ſwerte ruyters. Milites nigri, *olim in inferiori Germania: quibus veſtes nigræ,haſtæ nigræ, & vultus niger: qui ſe diabolos appellabant,ad incutiendum terrorem his contra quos mittebantur: & multis quidem juxta nomen, perniciem attulerunt,donec crebris bellis conficerentur. And. Altham.B.Rhenan.*
ſwerte ſuſter. Sororcula pollinctrix , pullata.
ſwert voet. Melampus,nigripes.
ſwertachtigh. Subniger,nigellus,obater, nigricans.
ſwerten. Nigrare,denigrare,infuſcare.
ſwertheyd. Nigredo,nigrities,nigritia,nigror,atritas,atror.
ſwertſel. Fuligo,fuligo è tædis: atramentum fuligineum, atramentum, nigrum, nigredo,nigror.
ſwerven. *holl.* Errare, deerrare, divagari, oberrare,vagari,fluitare,fluctuare. *angl. ſvvarve.ſquarve.*
ſwerver. Funda ; *genus retis piſcatorij,quod in or-*

in orbem spargitur.
swesérick. Coleus, testis.
sweserkens. Colei, testiculi.
swetsen. Garrire, argutari.
swetser. Garrulus, rabula, logodędalus, aretalogus.
swette. *germ. sicamb.* Piscina.
swetten. *fris.* Attingere limites agri, conterminum sive confinem esse.
swevel. *germ. sax. holl. sicamb. fris. fland.* j. **solfer.** Sulphur.
swevel-stockskeen. *fland.* j. **solfer-steck.**
sweven. j. **swepven.** Vagari.
swichten. Cedere, cessare, desinere, desistere: *&* Reprimere, sedare, pacare. *ang. asswage.*
swick/swickskeen. Veruculum, terebellum quo dolia relinuntur, spina dolij.
swick. Flagrum, flagellum.
swick/swanck. Vibratio, libratio.
swick-hout. Machinæ tractorię genus.
swickel. *sicamb.* Terebra maior. *&* Cuneus.
swicken. Agitare, motitare, vibrare, librare.
swiendigh. j. **swindigh.**
swier. Gyrus, circumvolutio. *&* Vibratio.
swieren. Gyrare, in gyrum verti, circumvolui: *&* Vagari: *&* Vibrare.
swijck. Defectus, defectio, labefactatio.
swijck-slaen. *fland.* Deficere.
swijcken. Deorsum flecti, subsidere, submittere se, labascere, deficere, labefacere, labefactare.
swijckinghe. Defectus, infirmatio, labefactatio.
swijghen. Tacere, conticere, conticescere, obticere, obmutescere, immutescere, silere, consilere, vocem premere, comprimere vocem.
swijghende. Tacens, tacitus.
swijghachtigh. Taciturnus.
swijghelinghs. Tacitè.
swijghelickheyd. Taciturnitas.
swijghentheyd. Taciturnitas, silentium.
swijm. *holl.* j. **be-swijmtheyd.**
swijm-slaen. j. **be-swijmen.**
swijm. j. **swijmel.**
swijmel. j. **swijmelinghe.**
swijmelen. Falsa imaginari instar dormientium. *&* Vertigine laborare. *&* [illegible] spitare.
swijmelen. Dormitare, soporari, langue[re] sopore.
swijmelinghe. Levis somnus, sopor.
swijmelinghe. Phantasma, imaginatio il[lu]sa, quales sunt quas dormientes vid[ere] sibi videntur.
swijmelinghe. Vertigo, scotoma. *&* D[eli]quium animi: defectus animi, defec[tio] animæ. *&* Vertigo capitis ac visus [ob]tenebratio cùm omnia in gyrum [cir]cumagi, videntur.
swijmen/be-swijmen. Deficere animo, [pa]ti deliquium animi.
swijn. Sus, porcus. *germ. schwein. ang. swi[ne].*
swijn. *fland.* Mensuræ aridæ genus.
swijn-eghel. Mygale, mus araneus. *&* E[ri]naceus suillus. *sax. swynegel.*
swijn-herder. *sicamb.* Subulcus.
swijn-hond. Canis suinus, sive porcari[us] i. doctus, ad investigandum apros. *ita* [*in*] *Salica Francor.*
swijn-schot. *vetus. sicamb.* Hara.
swijn-spriet / swijn-spiesse / swijn-st[...]
swijn-stock. Venabulum, telum venat[o]rum lato ferro, quo apros venantur: h[a]sta amentata.
swijn-stije. *vetus.* Hara, porcile. *ang. swy[n] stye.*
swijn-wachter. Subulcus.
swijner / swijnder. Porculator, subulcu[s] suarius.
swijnen/swinden. Decrescere, extenua[ri] minui.
swijnen/ver-swijnen. Tabescere, ægrit[u]dine animi confici.
swijn-puyste. Phlegmone, inflammat[io] tumorque cum rubore.
swijn-suchte/swijnende sieckte. Phthisi[s] tabes, cachexia, atrophia. *germ. schwei[n]suchte.*
swijnéren. *vetus. germ. sax. sicamb.* Dim[i]nuere, attenuare.
swil. j. **swel.** Tumor. *&* Callus.
swillen. j. **swellen.** Tumere.
swilghen. j. **swelghen.** Vorare.
swilligh. *germ. sax. sicamb.* j. **bockerael.**

wimmen. j. swemmen.
winck/swanck. Vibratio, libratio.
wind-suchte. *sax.* j. swijnende sieckte.
windel/swindelinghe. i. swijmelinghe. Vertigo.
windelachtigh. Vertiginosus.
winden. i. swijnen. Tabescere, extenuari.
winde/ghe-swinde. *vetus.* Vehemens.
windigh. *vetus.* Multus. & Magnus.
windigh volck. Populus frequens, copiosus.
winghe. Spatha, gladius maior & latior.
winghe. Pertica.
swinghe. Asser sive baculus linarius, scutula, scytala. *vulgò* lintopta, quassorium, sumella. *ang. swyngling.*
swinghe. Lorum, habena.
swinghe van den waghen. Lignum transversum temonis.
swinghe. Ala accipitris, aut alterius id genus avis. *ang. winge.*
swinghel. j. swinghe. Flagellum linarium: scutula.
swinghel-berd. Asser linarius, quo linum mollitur. *vulgò* linipilus.
swinghen/swinghelen. Vibrare, librare, quatere, jacere, stringere. *germ schwingen.*
swinghen oft swinghelen het vlas. Mollire linum flagello, contundere linum in lanæ mollitiem: terere, conterere, frangere, ventilare linum, demulcere, & purgare. *vulgò* sumellare.
swingh-schijve. Discus.
swonck/swonghe. Versatile manubrium.

Swygher est à σιγᾶν tacere.

[illegible] tabbaerd. Toga.

Nacht-tabbaerd / tafel-tabbaerd. Vestis cœnatoria.
Taborijn. j. tamborijn.
Tachtentich. j. achtentich. Octoginta.
Tack. j. dack. Tectum. *germ. tach. gal. toict. ital. tetto.*
Tack-balck/dack-balck. j. haen-balck.
Tack. Ramus, brachium arboris, tacksken. Ramulus, ramusculus.

Tack-hout. Ramera ligna.
Tacken. Suspendere de arbore.
Tacken. Ramos producere.
Tacken. Ramos amputare.
Tackelinghen. Ramalia, sarmenta.
Tackel. *sax. sicamb.* Trajectus, transenna, funis latus in utraque fluminis ripa, alligatus, ut pontonē dirigat & provehat.
Tackel. *sax.* j. trosse. Remulcus.
Tack. *vetus.* Tactus.
Tacken. Tangere, deprehendere.
Tacken. Arripere, apprehendere, harpagare, captare, capere, figere. *ang. take.*
Tacken. Percutere, lędere.
Tackse. *vetus.* Tributum. *ang. sax. tasc.*
Tackse. j. taecke. Pensum.
Tacks-werck/taecks-werck. Pensum.
Taecke. *vetus.* j. stoop/ghelte.
Tackt. *sax. sic.* j. slagh des sanghs. Modi, moduli.
Taecke/taeckse. Pensum, justa, orum: plena opera. *gal. tasche. ang. taske.*
Taeckel/hoofd-touwe. Rudens, funis nauticus maior.
Taeckelen de schepen. Armamentis nauticis instruere, ornare, adornare naves, rudentibus armare sive instruere.
Taeckel / taeckelinghe. Armamenta navium: instrumenta vel munimenta, sive gubernacula, ut funes, anchoræ, vela, &c. *ang. tacle, tackeling.*
Taeckel/trosse. *sax.* Remulcus.
Taeckelen/taeghelen. *sax.* Navem maiorem scapha trahere.
Taeckelen. *holl.* j. binden.
[illegible]len/op taeckelen de broecke. j. op [illegible]len.
Taeckse/taxe. Taxatio, pretium, ęstimatio. *gal. taux, taxe ang. taske.*
Taeffel. j. tafel. Mensa.
Taep. Tenax, lentus, fractu contumax, mollis, flexibilis. *germ. zaech.*
Taepaerd. Homo tenax, avarus.
Taepe. *vetus.* Avia. *gal. picard taye.* Verrompelde tape. Rugosa anus.
Taele. Lingua, loquela, idioma, peculiaris loquendi modus, oratio, sermo. *ang. talke.*
Taele ende andwoorde. Interrogatio & respon-

in orbem ſpargitur.
ſweſerick. Coleus, teſtis.
ſweſerkens. Colei, teſticuli.
ſwetſen. Garrire, argutari.
ſwetſer. Garrulus, rabula, logodędalus, aretalogus.
ſwette. *germ. ſicamb.* Piſcina.
ſwetten. *friſ.* Attingere limites agri, conterminum ſive confinem eſſe.
ſwevel. *germ. ſax. holl. ſicamb. friſ. fland.* j. **ſolfer.** Sulphur.
ſwevel-ſtockſken. *fland.* j. **ſolfer-ſteck.**
ſweven. j. **ſwevven.** Vagari.
ſwichten. Cedere, ceſſare, deſinere, deſiſtere: & Reprimere, ſedare, pacare. *ang. aſſwage.*
ſwick/ſwickſken. Veruculum, terebellum quo dolia relinuntur, ſpina dolij.
ſwick. Flagrum, flagellum.
ſwick/ſwanck. Vibratio, libratio.
ſwick-hout. Machinæ tractorię genus.
ſwickel. *ſicamb.* Terebra maior. & Cuneus.
ſwicken. Agitare, motitare, vibrare, librare.
ſwiendigh. j. **ſwindigh.**
ſwier. Gyrus, circumvolutio. & Vibratio.
ſwieren. Gyrare, in gyrum verti, circumvolui: & Vagari: & Vibrare.
ſwijck. Defectus, defectio, labefactatio.
ſwijck-ſlaen. *fland.* Deficere.
ſwijcken. Deorſum flecti, ſubſidere, ſubmittere ſe, labaſcere, deficere, labefacere, labefactare.
ſwijckinghe. Defectus, infirmatio, labefactatio.
ſwijghen. Tacere, conticere, cont[...]
obticere, obmuteſcere, immut[...]
lere, conſilere, vocem premere, [...]mere vocem.
ſwijghende. Tacens, tacitus.
ſwijghachtigh. Taciturnus.
ſwijghelinghs. Tacitè.
ſwijghelickheyd. Taciturnitas.
ſwijghentheyd. Taciturnitas, ſilentium.
ſwijm. *holl.* j. **be-ſwijmtheyd.**
ſwijm-ſlaen. j. **be-ſwijmen.**
ſwijm. j. **ſwijmel.**
ſwijmel. j. **ſwijmelinghe.**
ſwijmelen. Falſa imaginari inſtar dormientium. & Vertigine laborare. & [...]ſpitare.
ſwijmelen. Dormitare, ſoporari, langu[...] ſopore.
ſwijmelinghe. Levis ſomnus, ſopor.
ſwijmelinghe. Phantaſma, imaginatio [...]ſa, quales ſunt quas dormientes vid[...] ſibi videntur.
ſwijmelinghe. Vertigo, ſcotoma. & D[...]quium animi: defectus animi, defec[...] animæ. & Vertigo capitis ac viſus [...] tenebratio cùm omnia in gyrum [...]cumagi, videntur.
ſwijmen/be-ſwijmen. Deficere animo, [...]ti deliquium animi.
ſwijn. Sus, porcus. *germ. ſchwein. ang. ſwey[...]*
ſwijn. *fland.* Menſuræ aridæ genus.
ſwijn-eghel. Mygale, mus araneus. & E[...]naceus ſuillus. *ſax. ſwynegel.*
ſwijn-herder. *ſicamb.* Subulcus.
ſwijn-hond. Canis ſuinus, ſive porcari[...] i. doctus, ad inveſtigandum apros. *ita* [...] *Salica Francor.*
ſwijn-ſchot. *vetus. ſicamb.* Hara.
ſwijn-ſpriet / ſwijn-ſpieſſe / ſwijn-ſt[...]
ſwijn-ſtock. Venabulum, telum venat[...]rum lato ferro, quo apros venantur: h[...]ſta amentata.
ſwijn-ſtije. *vetus.* Hara, porcile. *ang. ſwy[...] ſtye.*
ſwijn-wachter. Subulcus.
ſwijner / ſwijnder. Porculator, ſubulcu[...] ſuarius.
ſwijnen/ſwinden. Decreſcere, extenuar[...]
[...]
ſwijn-puyſte. Phlegmone, inflamma[...] tumorque cum rubore.
ſwijn-ſuchte/ſwijnende ſieckte. Phthiſi[...] tabes, cachexia, atrophia. *germ. ſchwein ſuchte.*
ſwijnéren. *vetus. germ. ſax. ſicamb.* Diminuere, attenuare.
ſwil. j. **ſwel.** Tumor. & Callus.
ſwillen. j. **ſwellen.** Tumere.
ſwilghen. j. **ſwelghen.** Vorare.
ſwilligh. *germ. ſax. ſicamb.* j. **bockerael.**

wimmen.j.swemmen.

winck/swanck. Vibratio, libratio.

wind-suchte. *sax.* j.swijnende sieckte.

windel/swindelinghe. i. swijmelinghe. Vertigo.

windelachtigh. Vertiginosus.

winden.i.swijnen. Tabescere, extenuari.

winde/ghe-swinde. *vetus.* Vehemens.

windigh. *vetus.* Multus. & Magnus.

windigh volck. Populus frequens, copiosus.

winghe. Spatha, gladius maior & latior.

winghe. Pertica.

winghe. Asser sive baculus linarius, scutula, scytala. *vulgò* lintopta, quassorium, sumella. *ang. swyngling.*

winghe. Lorum, habena.

winghe van den waghen. Lignum transversum temonis.

winghe. Ala accipitris, aut alterius id genus avis. *ang. winge.*

winghel.j.swinghe. Flagellum linarium: scutula.

winghel-berd. Asser linarius, quo linum mollitur. *vulgò* linipilus.

winghen/swinghelen. Vibrare, librare, quatere, jacere, stringere. *germ schwingen.*

swinghen oft swinghelen het vlas. Mollire linum flagello, contundere linum in lanæ mollitiem: terere, conterere, frangere, ventilare linum, demulcere, & purgare. *vulgò* sumellare.

swingh-schijve. Discus.

swonck/swonghe. Versatile manubrium.

T A

Tabbaerd. Penula. *vulgò* tabardus. *ital. tabaro. ang. tabard.*
Langhen tabbaerd. Toga.
Nacht-tabbaerd / tafel-tabbaerd. Vestis cœnatoria.

Taborijn.j.tamborijn.

Tachtentich.j.achtentich. Octoginta.

Tack.j.dack. Tectum. *germ. tach. gal. toict. ital. tetto.*

Tack-balck/dack-balck.j.haen-balck.

Tack. Ramus, brachium arboris. tacksken. Ramulus, ramusculus.

Tack-hout. Ramera ligna.

Tacken. Suspendere de arbore.

Tacken. Ramos producere.

Tacken. Ramos amputare.

Tackelinghen. Ramalia, sarmenta.

Tackel. *sax. sicamb.* Trajectus, transenna, funis latus in utraque fluminis ripa, alligatus, ut pontonẽ dirigat & provehat.

Tackel. *sax.* j.trosse. Remulcus.

Tack. *vetus.* Tactus.

Tacken. Tangere, deprehendere.

Tacken. Arripere, apprehendere, harpagare, captare, capere, figere. *ang. take.*

Tacken. Percutere, lędere.

Tackse. *vetus.* Tributum. *ang. sax. tasi.*

Tackse.j.taecke. Pensum.

Tacks-werck/taecks-werck. Pensum.

Taecke. *vetus.* j.stoop/ghelte.

Tackt. *sax. sic.* j.slagh des sanghs. Modi, moduli.

Taecke/taeckse. Pensum, justa, orum: plena opera. *gal. tasche. ang. taske.*

Taeckel/hoofd-touwe. Rudens, funis nauticus maior.

Taeckelen de schepen. Armamentis nauticis instruere, ornare, adornare naves, rudentibus armare sive instruere.

Taeckel / taeckelinghe. Armamenta navium: instrumenta vel munimenta, sive gubernacula, ut funes, anchoræ, vela, &c. *ang. tacle, tackeling.*

Taeckel/trosse. *sax.* Remulcus.

Taeckelen/taeghelen. *sax.* Navem maiorem scapha trahere.

Taeckelen. *holl.* j.binden.

Taeckelen/op taeckelen de broecke.j. op nestelen.

Taeckse/taxe. Taxatio, pretium, ęstimatio. *gal. taux, taxe ang. taske.*

Taeffel.j.tafel. Mensa.

Taep. Tenax, lentus, fractu contumax, mollis, flexibilis. *germ. Zaech.*

Taepaerd. Homo tenax, avarus.

Taeye. *vetus.* Avia. *gal. picard taye.* Verrompelde taye. Rugosa anus.

Taele. Lingua, loquela, idioma, peculiaris loquendi modus, oratio, sermo. *ang. talke.*

Taele ende andwoorde. Interrogatio & respon-

responſio.

Taelen. *vetus.* Loqui, dicere. *ang. tell.*

Taelen nae eenigh dinck. Interrogare, quærere, inquirere de re aliqua.

Taelen. *vetus.* **j. tellen.** Numerare.

Tael-baer. Facundus.

Tael-lieden. Interpretes: & Cauſidici.

Tael-man. Orator. & Advocatus, cauſidicus, patronus.

Tael-ſpraecke. Cauſidicus.

Tael-ſpreken. Cauſam alterius agere ſive defendere, patrocinari dictis.

Tael-ſpreker. Cauſidicus.

Tael-vaerdigh. Facundus, diſertus, eloquens, lingua promptus.

Tael-voerder. Interpres. & Cauſidicus.

Tael-weerdigh/tal-weerdigh. Memorandus, memorabilis, memoria dignus: & Spectabilis, obſervabilis, obſervandus.

Taem. j. tam. Manſuetus, cicur.

Taemen. Decere, convenire. *germ. zimen. ang. ſieme.*

Taemigh. Decens.

Taemelick. Decens, conveniens, temperans, temperatus, modeſtus, mediocris. *germ. zimlich. ang. ſeemely.*

Taemelicke ſchoonheyd. Forma ſtata & uxoria.

Taemelick/taemelicken. Decenter, convenienter, temperatè, moderatè, mediocriter.

Taemelickheyd. Decentia, convenientia, mediocritas.

Taen. j. teyn.

Taenen. j. teynen/tannen. Concinnâre coria.

Taenen/tenen. *fland.* Irritare.

Taeperen. j. ſpertelen. Palpitare.

Taert/ſaert/t'ſaert. *vetus.* Tener, tenellus, mollis, delicatus. *germ. zart. Sabinis* tarentum, molle *dicitur.*

Taerte. Placentia, ſcriblita. *ger. tart. gal. tarte, torteau. ital. torta. hiſp. torta. ang. tarte.*

Taert-panne/vlaey-panne. Teſtus, teſtũ.

Taertigh. *holl.* **j. ſarp.** Subacidus, acidulus, acerbus, immitis. *ang. tarte.*

Taeteren/tateren. Balbutire.

Tael-olf/tot-olf. Statua ſartoria, ſtipeve-ſtiarius, cui ſartor veſtem recens ſ[...] adaptat.

Taetſe/tatſe/hoofd-naghel. Clavus [...] carius, umbellatus, rotundo capit[...] ſignis. *angl. tache, tatche.* i. fibula [...] ſplinter.

Tafel. Menſa. *gal. table. ital. tavola. ang. t[...]*

Tafel. Res quadrangula.

Tafel/regiſter. Elenchus, index libri. [...] tabula.

Tafel/ſchrijf-tafel. Pugillares.

Tafel. Telonium, menſa publicanor[...] ubi vectigal penditur. & Trapeza, m[...] ſa numulariorum, menſa argentarij.

Tafel-berd. *holl. friſ. ſicamb.* **j. taelioore.**

Tafel-bier. Cereviſia cibaria, tenuis.

Tafel-boeckſken. Palimpſeſtus, tab[...] deletilis, mẽbrana deletitia, pugillar[...] pictacium, tabella gypſata, dealbata.

Tafel-gaſt. Convictor, epulo, conviva.

Tafel-ghe-recht. Miſſus, ferculum.

Tafel-ghe-ſelle. Convictor, epulo.

Tafel-houder. Convivator, hoſpes, caup[...]

Tafel-houder. Telonio aut trapezæ pr[...] fectus, argentarius, menſarius.

Tafel-houder. *holl.* Vſurarius, fœnerat[...]

Tafel-kleed. Tapetum menſarium. [...] Mappa.

Tafel-knecht. Structor.

Tafel-laecken/amme-laecken. Mapp[...] linteum quod menſę inſternitur.

Tafel-peyre. Pirum pomponianum, man[...] moſum.

Tafereel. Tabula picta.

Tafel-rinck. Baſis, orbiculus cui vaſa eſc[...] ria imponuntur, ne mappas polluant, a[...] adurant.

Tafel-ronde. Menſa Delphica, cilliba, c[...] billa, magis. Menſa tripedanea, menſ[...] rotunda, menſa orbicularis verſatili[...] que: menſa cui æquali conſeſſu convi[...] væ accumbunt, abſque delectu qu[...] quiſque loco ſedeat.

Tafel-ronde. Ordo equitum: ſive haſtilu[...] dij veteris genus, *ab Artho ſive Arthur[...] Britanniæ rege inſtitutum:* menſa Arthuria[...] na, orbicularis *ſive* circularis; *cuiuſmod[...]*

olim

olim usi sunt Angli post militares decursiones, virtutis bellicæ exercendæ gratia: ne quod discrimen inter nobiles ex ambitione existeret: quadratæ autem mensæ, præsertim oblongæ, distinctos videntur habere accubitus, quosdam supremos, quosdam imos, alios medios: rotundæ autem eam distinctionem ignorant.

Tafel-ronde. Pandesia, æ: convivium ad quod publicè vescentes quisque domo fert portionem in medium, charisia.

Tafel-schraege. Trapezophorum, fulcrum mensę.

Tafel-silver. Argentum escarium, argentearum lancium supellex, quæ epulis servit.

Tafel-spel. Ludi convivales, oblectamentum convivale, fabula convivalis.

Tafel-tabbaerd/ nacht-tabbaerd. Vestis cœnatoria, cœnatorium, toga triclinia-ris.

Tafel-vriend. Amicus mensę, ollę, patinę: asseclà mensę: parasitus, glossogastor, mensipeta, mensę & ventris causa, non ex animo amicos colens.

Tafel-wijn. Vinum cibarium, ignobile.

Tafelet. Mensula tabella: *&* Pugillares, tabulæ, codicilli, palimpsestus: *vulgò* tabuletta. *germ. tafelin. gal. tablette. ital tavolella, tavoletta hisp. tablilla.*

Tafelier. j. tafel-houder. Convivator.

Tafelier. *fland sic.* **j. tafel-gast.** Convictor, conviva quotidianus. *vulgò* commensalis.

Tafelier. *fland.* **j. banck-houder.** Trapezita, mensarius, numularius, argentarius.

Tafelreel/tafereel. Tabula picta.

Tafereel-beldeken. Pluteale sigillum: imaguncula inclusa intra margines tabulæ: imaguncula pluteis tabulísve inclusa.

Tafereelken. Tabella picta.

Taffetaf. Bombycina vestis, coa: multitium, multitia, orum. *vulgò* taffeta. *gal. taffetas. ang. taffeta.*

Tagghen. Disceptare, litigare, vitilitigare, altercari.

Taggher. Vitilitigator, altercator, litigiosus.

Takel. j. taeckel.

Tal. *sax sic* **j. ghetal.** Numerus. *germ. zahl.*

Tal-meester. j. tel-meester. Arithmeticus.

Tal-hout. Talea. *&* Ligna quæ numero venduntur.

Tal-schrift. j. jaer-dichte.

Talch. j. talgh.

Tale/talen. j. taele/taelen.

Talie. Incisura, cæsura. *vulgò* talia. *gal. taillade, taille. ital. taglio.*

Talie. Incisura ulnę: decima sexta pars ulnę: minima ulnæ pars.

Talie in den sanck. Tenor *vulgò dicitur.*

Talie/schampelioen. Specimen, exemplum, exemplar, tessera præcidanea.

Talioor. Orbis mensarius, orbiculus, quadra, mensa. *Virg.* discus, quadra *sive* discus quo utimur in mensa ad epulas in frusta conscindendas. *vulgò* talierus. taliare *autem &* intaliare *veteres Latini dixerunt pro* scindere *sive* incidere, *teste Varrone. germ. teller. sax. telloer, teller. gal. tailloir. ital. tagliero. hisp. taiadero.*

Talioor-lecken. Parasitari, alienas mensas sectari & alterius cibos captare. *q. d.* lingere orbes.

Talioor-lecker. Parasitus, gnato, liguritor, catillo, asseclà mensarum, musca.

Tallagie. *vetus.* **j. schattinghe.** Exactio, vectigal. *gal. taille.*

Talgh/talch. *sax. sic fris.* **j. ruet.** Sævum. *ang. tallowe.*

Talmasche. Larva.

Talmaschen. Larvam induere.

Talp. Culcita vilis. *&* Incunabula, cunę.

Tam. Mansuetus, cicur, domesticus, mitis. *germ. zam. ang. tame.*

Tam worden. Mitescere, mansuefieri, mansuescere, cicurari.

Tammen. j. temmen. Mansuefacere, domare.

Tammigheyd. Mansuetudo.

Tanckaerd. *vetus.* **j. kitte.** Obba, cantharus. *ang. tanckard.*

Tamboer/ tamborijn/ taborijn. *fland.* **j. trommel.** Tympanum. *vulgò* tamborinum. *gal. tambour, tabourin. ital. tamborino. hisp. tamburo. ang. tabber, tabour.*

Tamboeren.j.trommelen.
Tamboerijn.j.trommel-slagher.
Tand. Dens, *germ.zan,zen.sax.tene.gal.dent.ital.dente.hisp.diente.ang.tooth,tothe*
Tand van den kam. Radius pectinis.
Tand. *sax.sicamb.* **j.kerf.** Crena.
Tandeken. Denticulus.
Tand-beenen. Præsepia, ossa quæ dentes continent.
Tand-blick. Rictus, minax habitus oris.
Tand-blicken/blick-tanden. Ringere instar canis latraturi. *Lucret. Irritata canum quum primum magna molossum, Mollia ricta fremunt duros nudantia dentes.*
Tand-hollekens. Cavernæ, mortariola, loculamenta quibus singuli dentes sunt infixi.
Tand-koter. Dentiscalpium.
Tand-loos. Edentulus, edentatus.
Tand-loos maecken. Edentare, dentibus privare.
Tand-pijne.j.tand-sweer.
Tand-schrabber. Dentiscalpium.
Tand-scheursel. Dentifricium, medicamentum quo dentes fricantur ut albescant.
Tand-stoker. Dentiscalpium, instrumentum exesis dentibus eradendis nitidandisque accommodum.
tand-sweer. Odontalgia, dentium dolor.
Tand-trecker. Evulsor dentium, dentifrangibulus.
Tand-trecker/ tand-treckerken. Forfex odontagra, dentiducum, dentifrangibulum : forcipicula evellendis dentibus comparata.
Tand-vleesch. Gingiva.
Tand-wee.j.tand-sweer. Odontalgia.
Tand-wijse. Dentatim, denticulatim.
Tanden. Proferre dentes, dentire.
Tanden iemanden. *fland.* Impetere, invadere aliquem.
Tane/tanne.j.lope. Farina sive pulvis corticis quercinæ. *vulgò* tanum. *gal.tan.*
Tanen/tannen/ *& vulgatius* **teynen.** *vetus.* Præparare pelles, concinnare coria, perficere coria pulvere corticum quercinorum. *gal. tanner.ang.tanne.*

Taneyt/tanneyt/ teyneyt. Color [...] ravidus, suasus, cervinus, jecorariu[s] [...] ticus, castaneus. *gal.tanne.hisp.tenn[...] tavvny.*
taner. *vetus.* Coriarius. *gal.tanneur.an[...] ner.*
Tanen/tenen. *fland.* Irritare.
Tanen/thanen. *sax. sic.* Tediculę a[...]
Tanghe. Forceps, instrumentum quo[...] nas aut candens ferrum prehend[...] pyrolabes, pruniceps. *ger.zan.gal.te[...] ital.tenaglia.hisp.tenaza.ang tonges.*
Tangher. Acer, acris, asper, & gracili[...] Alacer, gnavus.
Tangher/bijtende op de tonghe. [...] asper gustu, vellicans linguam.
Tanneel.j.tooneel. Theathrum, visor[...]
Tansije. *fland.* **j.tas-eye.**
Tap. Penis, veru, cornu: extremitas ro[...] da & acuta.
Tap-stopsel. Obturamentum.
Tap. Epistomium, papilla, emboli[...] ruculum vasis, spina dolij. *ger.zapff[...] tappe.*
Tap/kraen. Siphunculus, fistula quæ [...] immissa liquorem reddit.
Tap. Meatus cujusvis rei exstans, qui [...] riri & occludi potest.
Tap. Heminaria, venditio.
Tap. Zytopolium, œnopolium, caup[...] taberna potoria.
Tapken. Peniculus, veruculum.
Tapken in de kele. uva.
Tapkens kruyd.j.keel-kruyd. Hypog[...] sum.
Tappen. Promere, suppromere.
Tappen / ten tappe oft int cleyn [...] **koopen.** Minutatim vendere, cau[...] nari.
Tapper. Promus, suppromus.
Tapper. Tabernarius, caupo, zythop[...] œnopola.
Tapper. Cotylista, heminarius insti[...] minutarius venditor.
Tapperije. Caupona, taberna potoria.
Tâperen. *vetus.* **j.spartelen.** Palpitare.
Taeyijt/tapeet/tapisserije. Tapetum [...] pete, tapes, aulæa, peripetasma, peris[...]

ma, textilis pictura, plagæ. *gal. tapis, tapisserie. ital. tapeto, tapezzeria. hisp. tapete, tapezeria. ang. tapestrie.*

Tapissier. Tapetopœus, polymitarius.

Taran. *germ.* **j. deuren-swijn.** Histrix.

Tarasse. j. terras. Rudus novum.

Tarbot/ tar-bot. Rhombus piscis. *piscis plani genus. gal. tarbot, turbot.*

Targie. Parma, cetra, clypeus, scutum. *vulgò* targia. *germ. tartsche. gal. targe. ital. targa hisp. tarja. ang targat.* Thireos, scuta patria *Gallos vocasse, eademq; etiam hodie* **tarian** *Britannis dici, scribit Guil. Camd.*

Tarre. j. terre. Pix liquida.

Tarrsijn-voghel. *fland.* Thropis, thraupis. *gal. tarin.*

Tartsche. j. targie. Cetra, clypeus, scutum.

Tas. Acervus, congeries, cumulus. *gal. tas.* **Tas** *Becano dicitur propriè* acervus frugum sive pabuli. *q. d.* **t'as/** *sive* **t'aes.** i. ad alimentum, ad escam.

Tas houts. Strues, meta lignorum.

Tassen. Acervare, coacervare, accumulare, componere, construere, exstruere in acervum, superaddere. ἐντάσσειν. *gal. entasser.*

Tas-epe. Moretum, libum ex lardo, pomis, pyris, herbis, superadditisque ovis confectum.

Tassche/ tessche. Marsupium, vidulus, sacculus, pera, crumena, loculus, mantica. *vulgò* tascha. *sax. tasschen. ital. tasca. gal. picard, tasse.*

Tassche. *fris.* Appendix domus: *à similitudine peræ pendentis.*

Tasch-maecker. Marsupiarius, crumenarius, locularius.

Taschkens kruyd. Bursa pastoris. *germ. teschelleraut.*

Tasséren. *fland.* **j. ver-tasséren.** Vim inferre: violenter exigere.

Tast. Palpatio, attrectatio, contrectatio. **Met den tast gaen.** Prætentare iter manibus aut pedibus.

Tasten. Palpare, attrectare, contrectare, leviter tangere. *vulgò* tastare. *gal. taster, tastonner. ital. tastare. ang. autem, taste.* i. gustare.

Tasten den pols. Tentare venam, pulsum arteriæ perrimari: manum mittere in carpum: arteriæ motiones explorare.

Táteren. Titubare, balbutire, confundere verba, imperfectè loqui. *hisp. tartamudear.*

Tateren. Horribili sonitu taratantara dicere, instar tubæ.

Tateren. *fland.* Maculare, ineptè aliquid facere.

Taterer. Blęsus, atypus, balbus. *&* Blatero, vaniloquus. *hisp. tartamudo.*

Tateringhe. Titubantia, titubatio.

Tateringhe der trompetten. Taratantara, tubarum clangor.

Tats. j. tets. Tactus, *&c.*

Tatse. j. taetse. Clavus umbellatus.

Taverne. Taberna, popina, caupona, taberna vinaria, œnopolium. *gal. taverne. ital. taverna. hisp. taberna. ang. taverne.*

Tavernier. Caupo, stabularius, œnopola. *vulgò* tabernarius. *gal. tavernier ital. taverniere. hisp. tavernero. ang. taverner.*

tauw. j. touw.

TE

Te. Ad, a, in, *&c. Dictio hæc variè juncta, variæ fit quoq; significationis.*

te bedde ligghen. Decumbere lecto, teneri lecto.

te be-waren gheven. Credere, dare custodiendum, deponere.

te hand/ te hands. Mox, statim.

te kennen gheven/ *vide* **kennen.**

te ghe-moete komen. Obviam venire, obviare.

te gronde gaen. Ire pessum.

te lande gaen. Ire rus. *&* Proficisci terra. **te lande woonen.** Habitare ruri.

te lanck. Nimis longus, longior justo, longior quàm ut, *&c.* **te langhe.** Nimis diu, nimis longum. **te seer.** Nimis, nimium. **te veel.** Nimis, nimium, plus justo, plus quàm par est. **te kleyn.** Minor, minor quàm. **te groot.** Maior: maior quàm ut, *&c.* **te oud.** Senior, quàm qui, *&c.*

te mael. Simul. *&* Valdè. **Al te mael.** Simul omnes.

te nacht. Nocte, de nocte.

Te twee uren. Ad horam secundam, hora secunda.
Te niete doen. In nihilum redigere. *vide* Niet.
Te passe zijn. Valere.
Te recht. Iustè, jure, meritò, ritè.
Te samen/t'samen. Simul, unà.
Te voete gaen. Ire pedes.
Te vreden zijn. *vide* Vrede.
Te ver-gheefs. Frustra.
Te weghe brenghen. Perducere ad exitum. *vide* Wegh.
Te wijle. Interim, interea.
Teder/teeder. *fland. holl.* j. teer. Tener.
Tedinghen. j. dedinghen/dinghen. Disceptare.
Teecke i. teke. Ricinus.
Teecken. Signum, indicium, character, nota, tessera. *germ. zeichen. ang. token.*
Teecken aen den pater noster. Sphęrula precatoria, pilula precatoria.
Teeckenen. Signare, designare, notare, denotare, insignire.
Teele. *fland.* i. teyle. Testa.
Teelen/telen. *sax. sicamb. fris. holl.* Gignere, generare, parere, producere. & Colere agrum, exercere tellurem. *ang. tylle.*
Teel-man. *holl.* Agricola.
Teelingh. *holl.* Querquedula minor: boscas: *avis ex anatum genere.*
Teelinghe. Proventus, fœtus.
Teelt. Fructus, quæstus, proventus: fœtura.
Teelt/teelte. Tempus oportunum quo haleces, aselli, ceti, alijque pisces prodeunt ac capiuntur.
Teem. j. hoy-teem. Pertica fœnaria.
Teems. *vetus.* Tamen, attamen, verum tamen.
Teems. i. tems. Cribrum.
Teen. Digitus pedis. *germ. zehen, zeen. sicam. tee, thee. ang. toe, too.* grooten teen. Hallus, allus hallux: primus sive magnus pedis digitus.
Teen/teene. Vimen.
Teen j. band-roede. Vitile, lentum vimen.
Teen-bosch. Virgetum, salicetum.
teen-ghe-was/tind-ghe-was. Virgu[m]... virgultum, cremium.
teenen. Vimineus. teenen korf. Vimi[neu]... textum, fiscus, fiscina, qualus, cal[athu]s... corbis.
teenen. j. tenen. Irritare.
teer. Tener, exilis, gracilis, junceus, t... τέρην. *gal. tendre. ital. tenero. hisp. tiernan...* *tendre.* teerkens. Tenellus, te[ne]llu... lus: delicatus. & Tenerè, tenerit[er], de... licatè.
teer/teere. j. terre. Pix liquida.
teer/teere/teeringe. Consumptio, sumtus... impensa.
teere nae neere stellen. Sumptum f... pro quæstu: sumptus lucro metiri. ...
teeren/teren. Terere, atterere, tenua... tenuare, sumere, absumere, consu[m]... sumptum facere. *germ. zehren.*
teeren/teren. j. wt-drooghen. Tabes[cere]... *tarir. gall.* i. arefacere.
teeren/teren. Edere, vesci, victitare. & pu... lari, comessari.
teeren. Coquere, concoquere, perag[ere]... perficere, digerere cibum.
teer-gheld over wegh. Viaticum, vi[ae a]u... xilium.
teer-ghe-selle. Convictor, compotor.
teer-huys. *vetus.* j. her-berghe.
teer-kost. Penu. & Viaticum.
teer-penninck. j. teer-gheld. Viaticum le... gativum.
teer-sack. i. knap-sack. Pera viatoria.
teeringhe. Consumptio, sumptus, impe[ns]a... commeatus, alimentum, pastus, victu[s]... Viaticum.
teeringhe. *holl. sicamb.* j. wt-drooghe... sieckte. Tabes, atrophia, phthisis.
teerlinck. Talus, tessera, alea, alea d... nosa: *sic teuton. dicta, quòd momento ... tum pecuniæ a'eis talisq; prodigatur consu... turq;.*
teerlinck. Cubus, figura ex omni la... quadrata, instar tesseræ.
teerlinck-spel. Alea, lusus aleæ: ludus ... serarius.
teerlinck-steen. Tessera, alea.
teerlinck-wijse. Quadratus,

eers. *vetus.* **j.kul.** Teres, longus & rotundus. *&* Mentula, hasta membri virilis, penis: *vocabulum utrumq; Teutonibus olim honestum, nunc temporis verò obscœnum.*

eesen. Carpere, velle, vellicare, trahere.

eelwe. Homo vilis, & servilis conditionis. *ang. sax. theouwe.*

effens. i. seffens. Simul, pariter.

egghen. j. tagghen.

eghel/ teghel-steen. *sax. sicamb. holl. fland.* **j. tichel.**

eghen/teghens. Contra, erga: adversus, adversum. *germ. gegen, entgegen. angl. against.*

eghen. Contrarius, adversus, adversans, repugnans.

eghen zijn. Adversari, contrarium esse.

Teecken Sono & Significatione
alludit ad Dexvia ostendo

ghen. A scribendo prorsus abhorret animus.

eghen/te ghe-moete. Obviam.

eghen vastel-avond / teghen jaer-misse/ *&c.* Ad hilaria, ad cineralia, ad Calendas Ianuarias, *&c.*

eghen komen/teghen gaen. Obviare, ire obviam, obvium fieri, progredi obviam, occurrere, venire alicui adversum, adversum ire, adire contra.

eghen-bergh. Sursum. *gal. contremont.*

eghen-borghe. Præs, subpræs, expromissor.

egen-brief. Antapocha. *vulgò* contraschedula.

eghen-deel. Pars adversa, pars adversatrix, pars diversa, adversator, adversarius.

eghen-gaeve. j. teghen-ghifte. Antidotum.

eghen-ghe-luyd. Echo, reflexio soni.

eghen-ghe-roep. Echo.

eghen-ghe-wicht. Æquipondium, sacoma: id quod lanci trutinæ appensum aut adjunctum æqualitatem ponderis conciliat. *vulgò* remedium.

eghen-ghift. Antidotum, remedium sive medicamentũ quod contra venena datur: venenum datum contra venenum.

teghen-ghifte. j. teghen-gaeve. Antidotum, remuneratio.

teghen-graven. Contra fodere, hostium cuniculos transversis cuniculis excipere.

teghen-houden. Sustentare, sustinere, fulcire, labentem retinere, ruiturum retinere.

teghen-houden. Obtendere: *&* Remorari, resistere, impedire, obsistere, obstare.

teghen-kerf. Anticopa.

teghen-klaeghe / teghen-klachte. Petitio mutua, reconventio.

teghen-klanck. Echo, reflexio soni.

...us amor.

...pha.

...cursare.

... Cuniculus adversus sive transversus.

teghen-mijnen. j. teghen-graven.

teghen-morren. Admurmurare.

teghen-muer. Promurale, antemurale.

teghen-over. E regione, ex adverso, ex opposito: & Adversum, è conspectu.

teghen over ghe-leghen. Oppositus, objectus, contrapositus, respondens, adversus, è regione situs.

teghen-pand. Hypotheca.

teghen-partije. Adversarius, pars adversa.

teghen-partijdigh. Adversarius.

teghen-schenck. Antidotum, remuneratio.

teghen-schrift. Antigraphum.

teghen-schrijven. Rescribere.

teghen-segghen. Contradicere, obloqui, refragari.

teghen-setten. Opponere, obdere.

teghen-settinghe/ teghen-setsel. Oppositus, us: oppositio.

teghen-slaen. Repercutere, repulsare, vim vi repellere.

teghen-slagh. Repercussus, repercussio.

teghen-spannigh. Repugnans.

teghen-spel. *vetus. sicamb.* Contrarium,

Te twee uren. Ad horam secundam, hora secunda.

Te niete doen. In nihilum redigere. *vide* Niet.

Te passe zijn. Valere.

Te recht. Iustè, jure, meritò, ritè.

Te samen/t'samen. Simul, unà.

Te voete gaen. Ire pedes.

Te vreden zijn. *vide* Vrede.

Te ver-gheefs. Frustra.

Te weghe brenghen. Perducere ad exitum. *vide* Wegh.

Te wijle. Interim, interea.

Teder/teeder. *fland. holl.* j. teer. Tener.

Tedinghen. j. dedinghen/dinghen. Disceptare.

Teecke i. teke. Ricinus.

Teecken. Signum, inc
ta, tessera. *germ. zeic*

Teecken aen den pa
precatoria, pilula p

Teeckenen. Signare, designare, notare, denotare, insignire.

Teele. *fland.* i. teyle. Testa.

Teelen/telen. *sax. sicamb. fris. holl.* Gignere, generare, parere, producere. & Colere agrum, exercere tellurem. *ang. tylle.*

Teel-man. *holl.* Agricola.

Teelingh. *holl.* Querquedula minor: boscas: *avis ex anatum genere.*

Teelinghe. Proventus, fœtus.

Teelt. Fructus, quæstus, proventus: fœtura.

Teelt/teelte. Tempus oportunum quo haleces, aselli, ceti, alijque pisces prodeunt ac capiuntur.

Teem. j. hoy-teem. Pertica fœnaria.

Teems. *vetus.* Tamen, attamen, verum tamen.

Teems. i. tems. Cribrum.

Teen. Digitus pedis. *germ. zehen, zeen. sicam. tee, thee. ang. toe, too.* grooten teen. Hallus, allus hallux: primus sive magnus pedis digitus.

Teen/teene. Vimen.

Teen. j. band-roede. Vitile, lentum vimen.

Teen-bosch. Virgetum, salicetum.

teen-ghe-was/tind-ghe-was. Virge[...]
virgultum, cremium.

teenen. Vimineus. teenen korf. Vimi[...] textum, fiscus, fiscina, qualus, cala[...], corbis.

teenen. j. tenen. Irritare.

teer. Tener, exilis, gracilis, junceus, te[...] *τέρην. gal. tendre. ital. tenero. hisp. tiern[...] tendre.* teerkens. Tenellus, te[...]lus: delicatus. & Tenerè, tenerite[...] licatè.

teer/teere. j. terre. Pix liquida.

teer/teere/teeringe. Consumptio, sum[...], impensa.

teere nae neere stellen. Sumptum f[...] pro quæstu: sumptus lucro metiri.

teeren/teren. Terere, atterere, tenua[...]

teeren/teren. Edere, vesci, victitare. & [...]lari, comessari.

teeren. Coquere, concoquere, perag[...] perficere, digerere cibum.

teer-gheld over wegh. Viaticum, vi[...]xilium.

teer-ghe-selle. Convictor, compotor.

teer-huys. *vetus.* j. her-berghe.

teer-kost. Penu. & Viaticum.

teer-penninck. j. teer-gheld. Viaticum [...]gativum.

teer-sack. i. knap-sack. Pera viatoria.

teeringhe. Consumptio, sumptus, impe[...] commeatus, alimentum, pastus, victu[...] Viaticum.

teeringhe. *holl. sicamb.* j. wt-drooghe[...] sieckte. Tabes, atrophia, phthisis.

teerlinck. Talus, tessera, alea, alea da[...]nosa: *sic teuton. dicta, quòd momento [...]tum pecuniæ aleis talisq; prodigatur consu[...]turq;.*

teerlinck. Cubus, figura ex omni lat[...] quadrata, instar tesseræ.

teerlinck-spel. Alea, lusus aleæ: ludus [...]serarius.

teerlinck-steen. Tessera, alea.

teerlinck-wijse. Quadratus,

teer-

eers. *vetus.* **j. kul.** Teres, longus & rotundus. *&* Mentula, hasta membri virilis, penis: *vocabulum utrumq; Teutonibus olim honestum, nunc temporis verò obscœnum.*

eesen. Carpere, velle, vellicare, trahere.

eeuwe. Homo vilis, & servilis conditionis. *ang. sax. theowe.*

effens. i. seffens. Simul, pariter.

egghen. j. tagghen.

eghel/ teghel-steen. *sax. sicamb. holl. fland.* **j. tichel.**

eghen/ teghens. Contra, erga: adversus, adversum. *germ. gegen, entgegen. angl. against.*

eghen. Contrarius, adversus, adversans, repugnans.

eghen zijn. Adversari, contrarium esse, obesse, opponere, impedire. **tegen zijn.** Sordere, contemni. **De spijse is my teghen.** Fastidio cibum, ad cibum nauseo. **Het schrijven is my gheheel teghen.** A scribendo prorsus abhorret animus.

eghen/ te ghe-moete. Obviam.

eghen vastel-avond/ teghen jaer-misse/ *&c.* Ad hilaria, ad cineralia, ad Calendas Ianuarias, *&c.*

eghen komen/ teghen gaen. Obviare, ire obviam, obvium fieri, progredi obviam, occurrere, venire alicui adversum, adversum ire, adire contra.

eghen-bergh. Sursum. *gal. contremont.*

eghen-borghe. Præs, subpræs, expromissor.

egen-brief. Antapocha. *vulgò* contraschedula.

eghen-deel. Pars adversa, pars adversatrix, pars diversa, adversator, adversarius.

eghen-gaeve. j. teghen-ghifte. Antidotum.

eghen-ghe-luyd. Echo, reflexio soni.

eghen-ghe-roep. Echo.

eghen-ghe-wicht. Æquipondium, sacoma: id quod lanci trutinæ appensum aut adjunctum æqualitatem ponderis conciliat. *vulgò* remedium.

eghen-ghift. Antidotum, remedium sive medicamentū quod contra venena datur: venenum datum contra venenum.

teghen-ghifte. j. teghen-gaeve. Antidotum, remuneratio.

teghen-graven. Contra fodere, hostium cuniculos transversis cuniculis excipere.

teghen-houden. Sustentare, sustinere, fulcire, labentem retinere, ruiturum retinere.

teghen-houden. Obtendere: *&* Remorari, resistere, impedire, obsistere, obstare.

teghen-kerf. Anticopa.

teghen-klaeghe/ teghen-klachte. Petitio mutua, reconventio.

teghen-klanck. Echo, reflexio soni.

teghen-liefde. Mutuus amor.

teghen-list. Antistropha.

teghen-loopen. Occursare.

teghen-myne. Cuniculus adversus sive transversus.

teghen-mynen. j. teghen-graven.

teghen-morren. Admurmurare.

teghen-muer. Promurale, antemurale.

teghen-over. E regione, ex adverso, ex opposito: & Adversum, è conspectu.

teghen over ghe-leghen. Oppositus, objectus, contrapositus, respondens, adversus, è regione situs.

teghen-pand. Hypotheca.

teghen-partye. Adversarius, pars adversa.

teghen-partydigh. Adversarius.

teghen-schenck. Antidotum, remuneratio.

teghen-schrift. Antigraphum.

teghen-schrijven. Rescribere.

teghen-segghen. Contradicere, obloqui, refragari.

teghen-setten. Opponere, obdere.

teghen-settinghe/ teghen-setsel. Oppositus, us: oppositio.

teghen-slaen. Repercutere, repulsare, vim vi repellere.

teghen-slagh. Repercussus, repercussio.

teghen-spannigh. Repugnans.

teghen-spel. *vetus. sicamb.* Contrarium,

res contraria sive adversa.
teghen-spoed. Adversa, orum, res adversæ.
teghen-spraecke. j. weder-spraecke. Contradictio.
teghen-stellen. Opponere.
teghen-stoot. Adversitas, ictus contrarius, repulsus, repercussus, us.
teghen-staen. Obstare, contra stare, resistere, refragari.
teghen-staen. j. weder-staen. Obstare, contrastare, resistere.
teghen-stooten. Repulsare, repercutere.
teghen-strijd. Repugnantia, rebellio.
teghen-strijden. Repugnare, rebellare, resistere.
teghen-strijdigh. Repugnax.
teghen-stroom. Fluctus adversus.
teghen-stroom des hayrs. Antithrix, pilus adversus.
teghen-vloed. j. teghen-stroom.
teghen-vrijer. Rivalis.
teghen-walle. Promurale, antemurale.
tegen-wille. Aversa, sive adversa voluntas.
teghen-weer. Resistentia.
teghen-willigh. Contrarius voluntate.
teghen-wind. Ventus adversus, contraria classi flamina, ventus à prora incumbens, reflatus, flatus adversus.
teghen-woordigh. Pręsens, præsto, instans, *à verbo* **worden.** i. fieri esse. *germ gegenwirtig.*
teghen-woordigh zijn. Adesse, pręsentem esse, pręsentem pręsenti esse, coram adesse, pręsto esse, interesse.
teghenwoordighen tijd. Tempus pręsens, instans.
teghen-woordigheyd. Pręsentia, apparitio, *παρουσία*, vultus.
teghen-woordighlick. In pręsens, in præsentia, in pręsentiarum, *&* Coram.
teghen-worp. Objectio, oppositio.
teghenheyd. Adversitas, contrarietas, res adversę.
teggher. *sicamb.* **j. stock.** Numellę.
teycken. *holl sicamb fris.* **j. teecken.** Nota.
teyle. Testa, fictile, vas fictile, gabata figlina. *gal fland. telle. hisp. teja.*

teyne. j. tane/tanne.
teynen. j. tannen. Concinnare coria.
teyns. *vetus.* **j. cijns.** Census, vectigal, tributum. *germ zinß.*
teyte. Tata, pater. *germ. daetty. hisp. taita, ang. dadde.*
teke/honds-luys. Ricinus, vermis canes infestans, sanguine plenus. *vulgò tica, germ zack. gal. tiquet. hisp. zecca. ang. ty.*
teke. *fland.* **j. pier.** Lumbricus terrestris.
telde. *vet.* Tentorium. *germ. zelt. sax. telt.*
telde. j. telle. Equus tolutarius.
telen. i. teelen.
telghe/telgher. *sax. sicam. fris. holl. fland.* ramus, ramale, frons, frondes.
teljoore. j. talioore. Orbis.
telle/telde/tellener/ hackeneye. Equus tolutarius vel tolutaris, gradarius, asturco, inconcusso glomerans vestigia dorso. *Martial. Hic brevis ad numerum, rabidos qui colligit ungues, Venit ab armiferis gentibus Astur equus. vulgò* teldo, thieldo, ambulus. *germ. zeltner. sax. telder.*
tellen/telden/ten telle gaen. Tolutim vehi, tollutim incedere, tollutim carpere incessus, glomerare incessus, ad numerum colligere ungulas. *sax. ein trede gahn.*
tellener. i. telle. Equus tolutarius.
tellen. Numerare, annumerare, dinumerare, enumerare, numerum inire vel referre, comprehendere aliquid numero, computare. *germ. zehlen: tell ang.* i. narrare, numerare.
tellen. *vetus. fland.* **j. ver tellen.** Narrare.
tel-baer. Numerabilis.
tel-konste. Arithmetica.
teller. Numerator.
tellick. Numerabilis.
tellinghe. Numeratio, numerus.
telde. *sax.* **i. telde/tente.** Tentorium papilio.
tem. *Fland.* **i. tam.** Cicur, mansuetus.
temmen/tam maecken. Domare, edomare, perdomare, coërcere, cicurare, mansuefacere. *ang. tame.*
temmer. Domitor, domator.
temmigh/temmelick. Domabilis.
temminghe. Domitura, domitus, us.

te

temmeren.j.timmeren.

tempeest. Tempestas, cæli tempestas procella. *gal. tempeste. ital. tempesta. hisp. tempestad.*

tempeesten. Tumultuari.

tempeestigh. Tempestuosus, procellosus.

tempel. Templum, delubrum, fanum, ędes. *germ. tempel. gal. temple. ital. templo. hisp. templo. ang. temple.*

tempel/timpel. Decipulum, transenna.

temperen. Temperare, moderari. & Convenienter miscere. *germ. temperer. angl. temper.*

temperinghe. Temperatio, temperamentum, temperatura, moderatio.

templet/timplet. Plagula, velamen muliebre parvum, temporalia, fascię temporales, quibus mulierum tempora reguntur. *gal. templet templetta.*

tems/temst. Cribrum, incerniculum. *vulgò* tamigium. *sax. teemiß. gal. tamis. ital. tamigio.*

tems-rand. Telia, circulus cribri.

temsen/temsten. Cernere, excernere, cribrare, exprimere. *gal. tamiser. ital. tamigiare.*

ten. Ad, in, versus. **ten oosten.** Orientem versus, ad orientem. **ten tijde dat.** Tempore illo quo: cùm. **ten lesten.** Demum, tandem, postremò. **ten hooghsten.** Summum, ad summum. **ten minsten.** Minimum. **ten eersten.** Primo.

ten/tin. Stannum, plumbum candidum, plumbum argentarium. *ger. zin. sax. thin, tin. ang. tinne.*

ten-ghieter. Stannarius.

ten-werck/tennen-werck. Vasa stannea.

tennen. Stanneus, a, um.

tenen/teenen/tanen. *fland.* Irritare. *gal. atiner, atayner, taner.*

tent/thent. *vetus. holl.* Vsque donec, dum nequedum.

tente. *fland.* **j. reyn-vaer.** Athanasia.

tente. Tentorium, papilio, tabernaculum. τένδα, τένδα παρ' ἡμῖν οἰκία ἐκ λίνε. Tenda *apud nos* domus ex lino. *I. Lips. ex Suida. vulgò* tenta. *ger. zelt. gal. tente. ital. tente, tenda. hisp. tienda. ang. tente.*

tenten-meesters. Metatores, mensores.

tente/tentele.j.tinte/wiecke.

tepel. Papilla, mammæ capitulum unde lac sugitur.

teppen. *fris.* **j. teesen.** Carpere, vellere.

ter. Ad, in, versus. **ter tafelen gaen.** Adire mensam. **ter selver tijd.** Eodem tempore.

ter tijd dat.j.ten tijde dat.

ter stond/van stonden aen. Extemplo, è vestigio, confestim, continuò, actutum, protinus, quàm primùm, ilico, statim, jam: dictum ac factum subitò, interim.

ter wijle. Interea temporis.

ter.j.terre. Pix liquida.

terbot.j. tarbot.

terd.j.trede. Passus, gradus, incessus, gressus.

terd.j.pas. Staticuli.

terden.j.treden. Calcare.

tęre/taere. *vetus.* Arbor. *ang. tree. hinc* **Appel-tęre / Mispel-tęre / Notel-tęre / Holen-tęre / Eglen-tęre** / &c.

tere/teringhe.j.teere/teeringhe.

terghen. Irritare, lacessere, infestare, vexare, provocare ad iram: exacerbare, agitare.

terginghe. Irritamen, irritamentum.

tergie.j.targie. Clypeus.

terle/terlinck. *sax. sicam.* **j. carnoelie.** Cornum. *germ. thierlebeere.*

terle-boom/ terlingh-boom. *sax.* **j. cornoelie-boom.** Cornus. *ger. thierlebaum.*

terlingh.j. teerlingh. Alea.

term/termijn. Terminus. *gal. terme. ital. termino. hisp. termino. ang. terme.* **Langhen term.** Longa dies.

term-ghe-noot.j.pael-ghe-noot. Conterminus, finitimus.

termijn. Terminus, spatium temporis.

terme. *sic.* **j. terle/kornoelie.** Cornum.

termentijn. Resina laricena, larigna, laricina, resina terebinthina. *vulgò* termentina. & trementina. *germ. terpentinhartz. sax. terpentin. holl. torpentijn, terpentijn gal. tormentine. hisp. trementina. angl. torpentine.* **Venedschen termentijn.** Lachrima abiegna, resina oleosa.

termenthn-boom. Terebinthus.

terras/tiras. Rudus novum, tophus lapis, tophi rudera: materia pavimenti faciendi, maltha. *vulgò* terracia. *ital. terrazzo.* pavimentum *dicitur.*

terrassen. Malthare, maltha ferruminare: obstruere rudere novo; incrustare topho.

terre/teere. Pix liquida, pix fluida. *sax. teere. ang. tarre.*

terre/voghel-lijm. Viscus, viscum.

ter-roede. Viscatum vimen, calamus.

terre wijn. Vinum picatum.

terren. Linere pice, resina, visco, picare.

terren/ ont-terren. Diloricare, dirimere, lacerare, dilacerare. *germ. trennen. ang. theare.*

terren. *vetus.* Diducere. *germ. zerren.*

terrette/terretteken/ toerrette. Velamen tenue puellarum. *gal. touret.*

terstond. i. **ter-stond.**

terwe. Triticum.

terwen-brood. Panis triticeus.

tesche. i. **tasche.** Pera.

teste. *sax. sicamb. hol.* i. **teyle.** Testa, vas fictile. *gal. test. ital. testo.*

tets. *fland.* Glutinosus, tenax, viscosus, lentus.

tetse/tets/tats/tatse. Tactus, ictus palmę: tax. *apud Plaut.* **tetsken.** Levis ictus palmæ.

tetse/tatse. *vetus.* Palma pedis feri animalis.

tetsen. Tangere, icere, palma tangere sive leviter verberare.

teve. Canis fœm. *vulgò* canina. **heete teve.** Canis pruriens, maris appetens, catuliens. **tefken.** Canicula, catella.

teve. *leod.* Numi genus parvi valoris.

teughe. i. **toghe.** Tractus.

teugh-naghel. i. **treck naghel.** Cuneolus.

teughel i. **toghel.** Habena, lorum, retinaculum. *ζεύγλη. germ. zieghel, zugel.*

teulen/tuylen. Colere agrum, & Laborare. *ang. tylle, toyle.*

teuluwen. *fland.* i. **touwen.** Depsere, subigere.

teuter-pot. i. **toter-pot.**

TH

Thendt. *holl.* Donec, usque.

thins/thiens/tins. *vet. sax. fris. sicamb.* i. **cijns.** Census, tributum, vectigal.

thoever. *sicamb.* i. **tijne.** Tina.

thoever-boom. i. **tijn-boom.**

TI

Tichel/tichel-steen. Tegula, later, latercitilis. *germ. zieghel, zieghelsteyn. sax. tegel. tuille. ital. tegola. hisp. teja. ang. tyle.* **tichelken.** Laterculus.

tichel-beeste. *fland.* i. **steen-worm** / **el-worm.** Oniscus, multipeda.

tichel-backer. Laterarius.

tichel-dack/ tichelen dack. Tectum tegulaneum, imbricatum.

tichel-decker. Scandularius.

tichel-gote. Imbrex, imbricium.

tichel-oven. Lateraria, fornax coquendis lateribus apta.

tichel-steen. i. **tichel.** Tegula.

tichel werck. Opus latericium, opus laterarium.

ticheler. i. **tichel backer.**

tichelrije. Lateraria, officina fingendis coquendis lateribus apta.

tichte. Crimen. & Accusatio.

tichte ende aen-spraecke doen. Actionem edere, intendere.

tick/tickſken/tip/tipken. Punctus.

tick-tacken. Ludere scrupis.

tick-tack-berd. Alveus lusorius, magicus abacus.

ticke-bollen. i. **tucke-bollen.**

tien/thien. Decem. *ger. zehen. sax. teyne. ang. tenne.*

tien-dusent. Myrias.

tien-iaerigh. Decennis.

tien-mael. Decies.

tien-werven. Decies.

tiende/tiendste. Decimus.

tiende-man. Decanus, decurio, manipi præses: decarchus.

tiende/tienden. Decimę, arum.

tienden-land/ tiend-baer land. Ager decumanus, qui decimas quotannis pendit: prędium stipendiarium.

tiendenaer. Decumanus: conductor ... rede-

redemptor decimarum: manceps decimarum.
tienlinck. Denarius: decenarius, id quod decem continet.
tienlick/tielinck.i.tien-schooven.
tiene. *holl.* **teene.** Vimen.
tier. Incrementum, accretio, augmen, augmentum.
tier/ghe-tier. Fragor crebrescens, sonus creber, tumultus, tumultuatio, turba, turbatio, perturbatio, fremitus, strepitus, clamor, vocis intentio.
tier. Gestus, gesticulatio. *&* Modus.
tieren. Gliscere, increscere, accrescere, augescere, crebrescere, proficere, incrementum capere, provenire, crescere, augeri.
tieren. Tumultuari, turbare, perturbare, confundere.
tieren. Intentiore voce clamare: vociferari, clamorem, strepitum sive gestum edere.
tieren. Gerere: hoc aut illo modo se habere, gestire.
tieren/ghe-lucken. Succedere.
tierebus. *holl.* **i.kierebus.**
tieretepn / dier-tepn. Vestis lino & lana confecta, pannus linolaneus. *vulgò* linistima, linostema, burellum.
tijcke. Culcita, culcitra.
tijck-weber. Textor culcitrarius.
tijd. Tempus, tempestas, hora, dies, ævum. à **tijden.** i. tendere, *quod semper ulteriùs tendat. I. Gorop. Becan. germ. zeyt. ang. tyme.*
tijd ende wijle. Tempus vacuum, locus, spatium.
tijde.i.ge-tijde. Tempestas, tempestivitas.
tijd-baer. Tempestivus, maturus, opportunus.
tijd-ghe-noot. Coætaneus, coævus, synchronus, æqualis.
tijd-lijd.i.lijd-den-tijd. Tempus sive diem ignaviter transigens.
tijd-lijd. i. tijd-ver-drijf. Oblectamentum.
tijd-koe.i.tijdighe koe.
tijd-kortinghe. Oblectamentum.
tijd-loos. Momentaneus, *&* Intempestivus, importunus.
tijd-loose. Narcissus.
tijd-loose. Colchicum, hermodactylus, bulbus agrestis: *Græcè* ephemeron. *& germ. Zeitloß: dicitur, quòd florem habeat momentaneũ fugacißimumq; qui uno die marcescit*
tijd-peyrken. Pyrum superbum.
tijd-raepe. Rapum æstivum.
tijd-vaerdigh. Tempestivus, opportunus & maturus.
tijd-ver-drijf. Oblectamentum, delectamentum, delitię, ludicrum.
tijd-ver-drijven. Terere tempus.
tijd-ver-lies. Iactura temporis.
tijdelick. Tempestivus, oportunus, maturus.
tijdelicken. Tempestivè, oportunè, maturè, tempori, tempore, in tempore.
tijdigh. Tempestivus, oportunus, maturus.
tijdighe koe/tijd-koe. Vitula, bucula, iunix. **tijdighen os / tijd-os.** Iuvencus. *germ. zeicochß.*
tijdighlick.i.tijdelick. Tempestivus, *&c.*
tijdtelick. Temporalis, temporarius, instabilis, ad tempus durans.
tijde/tije.i.ghe-tijde. Æstus maris. *ang. tide.*
tijde-haven / tije-haven. Portus maris æstum recipiens, fluxu & refluxu gaudens.
tijdent/tijen. *vetus.* Tendere, vergere, trahere: τείνειν. *&* Proficisci, ire. *ger. ziehen. sax. tehen.*
tijden/tijen/be-trecken in recht. Vocare aliquem in jus, agere jure cum aliquo, accusare aliquem.
tijdinge. Nuntius, nuntium. *ang. tidinges.*
tijdinghe doen. Nuntium adferre, deferre, perferre, nuntiare, annuntiare.
tijghen. *vetus.* **i. tijden.** Tendere, vergere.
tijghen. *vetus.* **i. tooghen.** Indicare. *&* Accusare, imputare.
tijm/tijm-moes. Thymus, *herba. ger. thymchen, thymian. gal. thym. ital. timo. hisp. temillo. ang. time.*
tijne. Tina, æ: tinium, ij, lacus. *gal. tine. ital. tina. hisp. tina.*

tyne/ water-tyne / water-tonne. Tina aquaria.
tyn-boom. *vulgò* Tinale, vectis, quo tina à binis gestatur.
tyns. *sax.* j. **thins/cyns.** Census.
tyte / tytken. *fland.* Pullus gallinaceus: avis quælibet minutior. *vulgò* titus, tita, titis. *De juvenibus ignavis vulgò dicitur, quod sunt pulchri titi, Gesner.*
tille. *fris. holl.* Pons, ponticulus.
tillen. *sax. sicamb. fris. holl.* i. Levare, tollere, movere loco.
til-baer. *sax. fris. holl.* Mobilis.
til-baer goed. Res mobilis, bona mobilia.
til-baer have. Ruta cæsa: supellex quę terra non tenetur, nec structili opere tectorióve.
til-brugghe. j. **val-brugghe.**
timber. j. **timmer.**
timmer. Fabrica, structura, contignatio, substructio. & Materia. & Tignum. *ang. tymber.*
timmer/timber. Apex, summitas acuminata.
timmer oft timber van den helm. Crista galeæ, conus galeæ, summus apex. *gal. timbre.*
timmer oft timber van het klooster. Tintinnabulum monasterij sive cœnobij, quo monachi sive cœnobitæ convocantur. *vulgò* squilla. *gal. timbre. anglicè autem tymbrell*, crepitaculum, tympanum *dicitur.*
timmeren. Ædificare, condere, struere, construere, exstruere, fabricare, architectari, excitare ædificium. *germ. Zimmeren.*
timmer-hof. Fabrica lignaria.
timmer-hout. Tignus, tignum, materia lignea ex qua ædificium constat.
timmer-huys. Fabrica lignaria.
timmer-man. Faber lignarius, materiarius, tignarius, abiegnarius, abietarius.
timmer-naghel. Impages.
timmer-plaetse. Fabrica materiaria sive lignaria.
timmeragie. Fabrica, structura, ædificium.
timmeringhe. Ædificatio, ædificium.
timp. *holl.* Cornu, angulus.
timp. *holl. fris.* j. **kant-broodts oft wegg[e].**
timp. *holl.* Panis minor triticeus emin[en]tibus angulis.
timp/timpt. *sax. sicamb.* j. **aen-byt.** Pa[stus] matutinus, jentaculum.
timp. *sicamb.* Focale, fascia collum a[m]biens, & à frigore cervicem defend[ens]. *vulgò* collipendium.
timp/timpe. *sicamb. holl.* Vmbraculum [ca]lyptræ muliebris, frontale pallę.
timpaen. *sicamb.* Calantica, caliendru[m], calyptra.
timpaen der druckers. Tympanum typ[o]graphicum: instrumentum membra[na] tensa obtectum instar tympani mili[ta]ris.
timplet. j. **templet.** Plagula.
tin. j. **ten.** Stannum.
tincke. *fland.* j. **attje.** Tinca, æ. *gal. tence, te[n]che. ital. tenca. hisp. tenca. ang. tenche.*
tinghe tanghen. Tintinare. *gal. tinter.*
tinghel. *Fland.* j. **netel.** Vrtica.
tinghelen. *Fland.* Mordicare.
tinghelen. *Fland.* j. **ver-netelen.**
tinghelinghe. Acredo, acer sapor, mord[i]cans & rodens valido calore.
tinne. *sicamb.* Pinna.
tinne. Specula, minę. *germ. zinne.*
tinne. j. **tyne.** Census.
tinne/transse/canteel. Lorica, summa a[m]bitus muri corona, pinnæ muri, mi[næ] muri, sepimentum, peribolus, corona t[e]ctorum quæ præcipitium prohibet. *vu[l]gò* tinna.
tins. j. **thins.** Census.
tinte. *Fland.* j. **tintel-yser.** Specillum.
tinte/tente. j. **wiecke.** Peniculum, penici[l]lum. *vulgò* tenta. *gal. tente.*
tintel-tinte. Specillum.
tinten/tintelen/tenten/tentelen. Specil[lo] tentare vulnus, percontari vulnus, vu[l]nerum fistularumque altitudinem pe[r]tentare: leviter pungere.
tint-yser/tintel-yserken/tinte. Specillum specillum vulnerarium quo vulneru[m] altitudo tentatur. *ital. tenta. hisp. tienta.*
tintelen. *holl.* j. **klincken.** Tinnire.
tintelen. i. **ketelen.** Titillare: & Levite[r] punge[re]

pungere.
Tintelen. j. tinten. Specillo tentare vulnus.
Tintelinghe. Punctio levis, punctiuncula. & Titillatio.
Tip/tipken. Apex, punctus.
Tip-kanne. *sax.* **j. tote-pot.**
Tipken van d'oore. Auricula infima, ansa auriculæ.
Tipken van de borste. Papilla. *ger. zipfflin.*
Tippel. j. tepel.
Tiras. j. terras. Rudus novum.
Tiretepn. j. tieretepn.
Titte. *sax. fris. sicamb.* Mamma, mammilla, uber. & Papilla. *gal tette, tetin. hisp. teta. ang. teat.*

TO

Tobbe. Labrum, vas patens lavando aptum, solium. *ang. tubbe.*
Tobben. j. toppen. Furere, tumultuare, &c.
Tobtjaes / toptjaes. *sax.* **j. horen-visch.** Acus.
Toch/doch. Certè, sanè, denique, tandem.
Toch/tocht/toghe. Tractus, &c.
Toch brugghe. *sax. sic.* **j. treck-brugghe.**
Tocht/toght. Tractus, tractio.
Tocht/af-tocht. *holl.* **j. gote.** Incile, aquæductus.
Tocht. Iter, profectio.
Tocht des heyrs. Expeditio, agmen, incursus, incursio, hosticus incursus, excursio. *germ. zeugh, zug. sax. toch.*
Tocht/tucht. Disciplina.
Tocht/byp-leven. Vsusfructus.
Tocht-goed. Res usufructuariæ.
Tochtenaer. Vsufructuarius, fructuarius.
Tochtenersse. Vsufructuaria.
Tocken. j. tucken. Tangere, icere, leviter attingere. *gal. toecher: ital. toccare. hisp. tocar.*
Tocken. *sax. fris. sicamb.* **j. aen-locken.** Allicere, pellicere.
Tocken. Ludere.
Tocke-bollen. j. tucke-bollen.
Todderen. *fland.* **j. tuperen.** Nectere.
Toe. Ad. & Vsque. *germ. zu. ang. to.*
Toe. j. ghe-sloten. Clausus.
Toe-behooren. Attinere, pertinere, proprium esse, convenire, decere.
Toe-be-hoorte. Proprietas, congruentia, convenientia, decentia.
Toe-be-trouwen. Confidere. & Committere alicuius fidei.
Toe-binden. Obligare, ligando claudere.
Toe-boel. *vetus.* Concubina, pellex.
Toe-boete. *vetus.* **j. toe-maete.** Auctarium.
Toe-brenghen. Adducere, adferre.
Toe-doen/by-doen. Addere, adjicere, apponere, admovere, adjungere, adhibere.
Toe-doen/sluyten. Claudere.
Toe-doen. Dedere, applicare. **sich toedoen ende be-gheven tot eenige saecke.** Dedere se, applicare se ali cui rei, adhibere diligentiam, incumbere totis viribus, addicere se, intendere animum alicui rei, animum aliquò appellere. **By uwen toe-doen.** Tua opera, tua diligentia.
Toe-draghen. Apportare, adferre.
Toe-draght der ooghen. j. opdraght. Delachrymatio.
Toe-eyghenen/ toe-eeghenen. Dedicare, devorare, attribuere, addicere, proprium dicare.
Toe-gaen. Adire, accedere: & Procedere: & Succedere: & Incipere: & Incipi, fieri: & Evenire, accidere, contingere.
Toe-ganck. Aditus, aditio, accessus, accessio.
Toe-ghave. j. toe-ghifte.
Toe-ghe-daen. Additus, adjectus, appositus, intentus, studiosus, deditus.
Toe-ghe-daen. Clausus.
Toe-ghe-daen. Affectus, addictus.
Toe-ghe-daen zijn. Affici.
Toe-ghe-komen. Adventitius.
Toe-ghe-maeckt. Ornatus, subornatus, imaginarius, fictus.
Toe-ghe-neyght/toe-ghe-neghen. Inclinatus, proclivis, pronus.
Toe-ghe-val. Accidens.
Toe-gheven. Addere, attribuere.
Toe-gheven. Aliquid corollarij dare.
Toe-gheven/toe-laten. Tribuere, concedere, annuere, permittere, indulgere, remittere.

Toe-ghifte. Additamentum.
Toe-ghifte.j.toe-maete. Mantiſſa, auctarium, corollarium.
Toe-heylen. Glutinare, conglutinare, agglutinare, conſolidare: & Concreſcere, coire, conſolidari.
Toe-hooren. Auſcultare, audire.
Toe-hooren.j. toe-be-hooren. Attinere, pertinere.
Toe-keer. Refugium, perfugium.
Toe-keeren. Advertere. & Refugere.
Toe-knicken. Annuere.
Toe-komen. Advenire, obvenire, contingere, obtingere.
Toe-komende tijd. Tempus futurum, venturum.
Toe-komelinck. Advena.
Toe-komſte. Adventus.
Toe-komſtigh. Venturus, futurus.
Toe-kruyd. Herba condimentaria, quæ lactucæ, betæ, braſſicæ, alijſque oleribus condimenti loco adjicitur.
Toe-lacchen. Arridere.
Toe-laeghe. *ſax. ſic.* Collecta, ſymbolum.
Toe laeten. Admittere: & Permittere, remittere, indulgere, annuere, aſſentiri.
Toe-laetinghe. Licentia.
Toe-laſt.j.wijn-vat. Cupa, dolium, tina.
Toe-laſt.j.drij amen tot ſeſſe toe.
Toe-legghen. Apponere, admovere, applicare, animum applicare, concipere, conari. & Machinari, moliri.
Toe-loop. Accurſus.
Toe-loopen. Accurrere.
Toe-luyſteren. Auſcultare, advertere aures.
Toe-maecken / toe-doen / toe-ſluyten. Claudere, obſtruere.
Toe-maecken. Ornare, adornare. & Subornare, clam ſubmittere.
Toe-maecker. Ornator, coſmeta.
Toe-maeckſter. Ornatrix, coſmeta.
Toe-maete. Mantiſſa, additamentum, auctarium, corollarium, acceſſio, ultra menſuram pondusq; adjectum: ſuperpondium, auctarium ponderis.
Toe-maet-hoy. Fœnum cordum, ſerotinum, ſicilimentum,

Toe-naeyen. Conſuere, reſuere.
Toe-naem. Agnomen, cognomen, cognomentum.
Toe-naemen. Cognominare, cognomen addere, vel imponere alicui.
Toe-nemen. Aſſumere. & Creſcere, glſcere, augeri, incrementum capere, proficere, vigere, vegetari, facere profectum.
Toe-neminghe. Augmentum, incrementum.
Toe-neyghen. Acclinare, inclinare, ad aliquid proclivem eſſe.
Toe-neyghinghe. Inclinatio, proclivitas.
Toe-neſtelen. Aſtringere, conſtringere ligulis.
Toe-pad. Diverticulum, trames. & Compendium, methodus.
Toe-pand. Pignus acceſſorium.
Toe-prangen. Adſtringere, conſtringere
Toe-raden. Suadere, inducere, impellere, incitare, exſtimulare monitis.
Toe-rechten. Apparare.
Toe-reden. Alloqui.
Toe-rekenen. Adnumerare. & Imputare, acceptum referre.
Toe-roepen. Advocare, acclamare.
Toe-ruſten. Adornare, apparare, inſtruere, inſtaurare.
Toe-ſchick. Deſtinatio. & Fatum.
Toe-ſchicken. Deſtinare, ſuppeditare, delegare.
Toe-ſchrijven. Adſcribere, attribuere, aſſignare, tribuere, arrogare, ſumere, aſſumere.
Toe-ſegghen. Addicere, condicere, polliceri, ſpondere, ſtipulari, affirmare, promittere, repromittere.
Toe-ſegginghe. Stipulatio, condictum, promiſſio.
Toe-ſeghelen. Obſignare.
Toe-ſicht. Reſpectus, aſpectio, obſervatio, obſervatus, us. & Cautio.
Toe-ſicht hebben. Obſervare, reſpicere, habere rationem alicuius rei, rationem rei ducere.
Toe-ſien. Circumſpicere, reſpicere, proſpicere, capeſſere oculis, providere, obſe-

observare, cavere, præcavere, consulere sibi, suis rebus, &c.

Toe-siender. Spectator, observator. & Monitor, curator operis. & Curator.

Toe-slaen. Plaudere, ferire.

Toe-slaen het ver-bond / &c. Ferire fœdus, pacisci, fœdus, contractum, nuptias, &c. plausu manuum confirmare.

Toe-slaen den koop. Addicere rem venalem : licitanti permittere ut eam auferat: plausu manuum confirmare venditionem.

Toe-slaen. Occludere, concludere, complicare.

Toe-slagh. *fris.* j. **toe-maete.** Mantissa.

Toe-sluyten. Occludere, obserare.

Toe-spijse. Obsonium. προσφάγιον. *q. d.* pani additum. *vulgò* coedulium.

Toe-snauwen. Acriter redarguere.

Toe-spraecke. j. **aen-spraecke.**

Toe-spreken. Alloqui, affari.

Toe-springhen. Assilire, insilire.

Toe-staen. Clausum esse.

Toe-staen. Concedere, permittere, consentire, indulgere, ire in sententiam, assentire.

Toe-staen. *sax. fris. sicamb.* Largiri, donare, dare.

Toe-staen. Pertinere, dicere, convenire.

Toe-staen. Assistere, auxiliari, adhærere, adesse.

Toe-staen. Ratum habere, approbare. & Auctorem esse.

Toe-staen. Suscipere rem factam : agnoscere quod factum est, idque præstare velle.

Toe-stand. *vetus.* j. **by-stand.**

Toe-standigh. Auxiliaris.

Toe-steken. Suggerere, suppeditare.

Toe-stellen. Instruere, instaurare, ornare: & Dirigere: & Suppeditare.

Toe-stemmen. Consonare, accinere: & Suffragari: & Consentire: & Asserere, affirmare. & Vna voce, sive uno ore consentire.

Toe-stoken. Incitare, excitare, instigare, provocare, impellere.

Toe stokinghe. Incitamentum, irritamentum, impulsus, impulsio, incitatio, instigatio.

Toe-stoppen. Obstipare, occludere, obturare, obstruere.

Toe-stricken. Adstringere, constringere, illaqueare.

Toe-stueren. Administrare, suggerere, appellere, adigere.

Toe-trecken. Attrahere.

Toe-trecken / sluyten. Attrahendo claudere.

Toe-val. Accidentia. & Accidens, eventus, casus.

Toe-vallen. Accidere, evenire. & Accedere, adjungere se, adjungi.

Toe-vallen. Cadendo claudi.

Toe-ver-laet. Refugium, perfugium, sacra anchora, portus.

Toe-vlieden. Confugere, perfugere.

Toe-vlieghen. Advolare.

Toe-vloeden. Affluere.

Toe-vlucht. Perfugium, suffugium, refugium, profugium, subsidium, receptus, us. & Receptaculum : locus in quo aliquid in tutum recipitur : fugæ portus: & Asylum, ara.

Toe-voeghen. Adjungere, applicare, adjicere.

Toe-voeren. Advehere, adferre, apportare.

Toe-waere. j. **toe-worp.** Mantissa, auctarium.

toe-was. Accretio, accrementum, incrementum.

toe-wassen. Accrescere, increscere, concrescere. & Concrescere, coire, consolidari, agglutinari, conglutinari.

toe-wencken. Annuere, nutu significare.

toe-werp / toe-worp. Adjectio, adjectus.

toe-werp. j. **toe-maete.** Mantissa, auctariũ, additamentum, quod merci appensæ & numeratæ, superpondij loco, manu adjici solet.

toe-werpen. j. **toe-worpen.** Adjicere. & Addere.

toe-wijf. *vetus.* Concubina, & Pellex.

toe-wijsen. Assignare.

Toe-wyssen met recht. Adjudicare, addicere, secundum aliquem judicare, pro aliquo sententiam ferre.

Toe-winden. Convoluere, obvoluere, volvendo claudere sive obstruere.

Toe-worpen.j.toe-werpen.

Toef doen. *fland.* **j.toeven/ont-haelen.**

Toelen.j.tuylen.

Toen-haye. Galeus glaucus: *piscis genus.*

Toer. Circulus, orbis, ambitus. *&* Fallacia, dolus. *gal.entour,tour.*

Toer. Vicis, vicem. **Tis nu mynen toer.** Meæ nunc sunt vices.

Toernopen.j.tornopen.

Toerette.j. terrette.

Toerte.j.pannen-koeck. Testuaceum: Panis testuaceus, artoptitius, pulmentum testuaceum, scriblita, crustulum. *vulgò* torta. *gal. tourte, tourteau. ital. torta. hisp. torta.*

Toert-ovenken/toert-panne. Testum, testus, clibanus.

Toetsen. Tangere, attrectare. *gal.toucher. ital.toccare.hisp.tocar.ang.touche.*

Toetsen. Auri vel argenti bonitatem explorare indice lapide.

Toet-steen.j.goud-steen. Coticula, index, Heraclius lapis, Lydius lapis. *ger.tagstein. gal.pierre de touche.ital.piera del tocco.hisp.toque.ang.touche stone,à* tangendo.

Toeven. Exspectare, morari.

Toeven. *vet.* Sistere, retinere, stare facere.

Toeven. *fland.* Blandiri.

Toeven/ ont-halen. Tractare, excipere blandè, commodè curare hospitem, comiter accipere, prolixè accipere.

Toevelick/ toef-saem. *vetus.* Tractabilis, facilis.

Tof-steen/tuf-steen. Tophus.

Toffel. *holl.fris.sic.* **j.pantoffel.**

Toghe/teughe/togh. Tractus.

Toghe/teughe.j.dronck. Haustus.

Toghel.j.teughel. Habena, lorum, retinaculum. *germ.zugel.*

Toghen. *vetus.* Trahere.

Toghen.j.boech feerden.

Togher/togher-garen. Everriculum, sagena, pantherum. *germ.zuggarn.*

Toght.j.tocht. Tractus, *&c.*

Toyen. Ornare, adornare. *hisp. ataviar*

Toyen/ *q d.* **tooghen.** Ornare, ad ocum[...] separare, *Becan.*

Token. Trudere, arietari.

Token. *fland.* **j.jocken/spelen.**

Tol. *sicamb.holl.* **j.top.** Turbo, turben[...]chus. **tolleken.** Trochulus. **tolleken.** *[...]* **schuytken.** Linter, alveus.

Tolle.j.knolle. Rapum.

tollen. *holl.sicamb.* Ludere trocho.

tol. Vectigal, portorium, tributum, cens[...] τέλος. *germ.zoll.ang.tole.*

tol-bancke. Telonium.

tol-huys. Telonium.

tol-meester. Publicanus.

tol-pachter. Redemptor vectigaliu[...], manceps.

tol-schryver. Scripturarius.

tol-vry. Immunis à vectigalibus.

tollen. Pendere vectigal.

tollenaer. Telon, telonarius, telones, æ[...]lonis, is: publicanus, decumanus, po[...]tor, redemptor, manceps, tributor[...] collector.

tolck. *sax.fris.sic.holl.* **j.tael-man.** Interpr[...]

tolcken/ver-tolcken. Interpretari.

tolmetsch. *ger.sax.sic.* Interpres. *à* **tole** [...] **tale.** i.lingua.

tolmetschen.j.ver-tolmetschen. Interp[...]tari.

tombe. Vrna, vas aut theca in quo m[...] tuorum cineres condebantur: tymb[...] tymba. *gal.tombe. ital.tomba. hisp.tumb[...] ang.tombe.*

tomigh. *fris.* Otiosus, vacans.

tommen / tommelen. *sicamb.* Permutar[...] commutare merces.

tommelen/tummelen.j.tuymelen. In g[...]ros agere.

ton.i.tonne.

tonghe. Lingua. φθογγὴ. i.vox, sonus. *g[...] zung.ang. tongue.* **De tonghe wt steke[...]** Exerere linguam. *&* Linguam sitien[...] canis æmulari, subsannare.

tonghe.i.scholle. Lingulaca, solea, *piscis.*

tonghe van de waghe. i. tonghesken [...] **tong-yserken.**

tongh

tongh-blad.i.keel-kruyd. Hippoglossum, hypoglossum.
tongh-yserken.i.tongh-schroefken.
tongh-kruyd. i. kleef-kruyd. Aparine, aspergula.
tongh-loos. Elinguis.
tongh-riem. *holl.* **i.span-ader.**
tongh-schrabben. i. wt-haelen. Callidè expiscari, indagare.
tongh-schrabber. Callidus percontator sive indagator.
tongh-schroefken / tongh-vysken. Linguarium, instrumentum quo lingua alicui occluditur.
tongh-worm.i.honds-worm. Lytta, lyssa, vermiculus sive parvus nervus vermiculi figura sub lingua canum, qui exemptus rabiem avertit.
tonghesken. Lingula, ligula.
tonghesken/schaer-tonghe. Cynoglossus. *genus piscis.*
tonghesken van de waghe/waegh-tonghesken. Examen: lingua sive lingula quæ in ansa huc atque illuc nutat, dum lancibus æquatis respondeat summo puncto.
tonghesken van de stuyte. Lingula sive ligula tibię.
tonghesken/adem tonghesken. Epiglottis, gurgulio, sublingulum, columella: pensilis de palato isthmus.
tonghigh. Linguax.
tonne. Tina, tinium, dolium, cadus, hama. *sax.tunne. gal.tonneau. hisp. tinaja. angl. tunne.*
tonne gouds. Centies mille aurei, centum aureorum millia, nummûm aureûm centena millia.
tonne wijns/vat wijns. i. twee pijpen/ vier quarteelen.
tonne oft vat *in aridis.* **i. twee duysent ponden.**
tonne. Carchesium, suprema mali pars, sive foramen per quod in summo malo funes trajiciuntur.
tonne/zee-tonne/baecke. Specula marina: signum instar dolij in mari eminens, quo nautis insidiosi accessus & fallacia vada pręmonstrantur.
tonne-man. Speculis marinis præfectus: cui cura est specularum & rerum submersarum in mari.
ton-haerinck. Halec muriatum vilius.
tonne-setel.i.tonne-stoel.
tonne-stave.i.duyghe.
tonne-stoel/tonne-setel/ kupp-setel. Sella familiaris. & Hemicyclus, sedes semirotunda.
ton-visch. Asellus salitus.
tonnen. Infundere in tinam, defundere in dolium, fundere in cadum. *gal.entonner.*
tonnijn. Thynnus piscis. *vulgò* tonnina. *germ.thunnb. gal.thon, thonnein. ital. tonno, tonnina. ang.tunnie.*
tonsien/tonssen. *vetus.* Pacisci.
tooghe. *fland.* **i.toon.**
tooghen. *fland.* **i.toonen.** Ostendere.
tooghen.i.topen. Ornare, ad oculum se parare. *Becan.*
toogher. *sax.sic.* Digitus index.
toom. Frænum, habena, lorum, retinaculum, retinacula, orum. *germ.zaum.*
toom-ghe-bit. Camus.
toom-spanghe. Bulla.
toomen. Frænare, refręnare, injicere fręnos.
toon. Tonus, sonus, tenor, accentus, numerus. *gal.ton.ang.tune.*
toon/ toone. Demonstratio, ostentatio, conspectus. & Probatio, testificatio, testatio, testimonium. & Tabula in qua merces expositæ ostenduntur, projectum tabernæ.
toon-baer. Spectabilis.
toon-berdt. Projectum tabernæ.
toon-schijnigh. Aspectu pulcher.
toone. *vetus.* **i.spel.** Ludus, ludi, spectacula publica.
tooneel. Theatrum, visorium, locus spectaculi ubi ludi eduntur.
toonen/tooghen. Monstrare, demonstrare, ostendere, significare, probare. & Testari, testificari.
toonen.i.donen. Sonare.
toort.i.tort. Stercus, merda.
tooveren. Fascinare, effascinare, incanta-

re.

ee. *germ. zauberen.*

toover-kruyd. Herba venefica, nocens, *Horat.* potens, *Virgil.* herbæ magicæ.

tooverer. Fascinator, effascinator, præstigiator, incantator, maleficus, magus, magicus, veneficus.

tooverersse/tooverinne.j.hexe. Saga, præstigiatrix, incantatrix, malefica, maga, pharmaceutria mulier, venefica, lamia.

tooverye/tooveringhe. Fascinatio, effascinatio, fascinum, veneficium, incantamentum, cantamen, incantatio, carmen, magia, magice, ars magica, ars Dardania, goetia.

top/dol. Turbo, turben, trochus, volubile buxum. *Virgil.* torto volitans sub verbere turbo, Quem pueri magno in gyro vacua atria circum Intenti ludo exercent: ille actus habena Curvatis fertur spatijs. *Virgil. à* **toppen.** i. circumverti. *sicut* **dol/** *sive* **tol/** *à* **dolen.** i. ab errando *sive* vagando, *dum scutica agitatur. germ. topff gal. toupie. ang. toppe.*

top/tsop. Cacumen, supercilium, jugum, vertex, summum, summitas, culmen, supremus apex, fastigium. *sax. top. angl. toppe.*

top. j. ton. Carchesium: suprema mali pars.

top des hoofds. Vertex. *ang. toppe.*

top oft tsop van den bergh. Supercilium montis, eminentior montis vertex.

top.j.hoop. Acervus, cumulus.

top van vijghen.j.vijgh-korf.

top/ haeren-top. Circus, tutulus, suggestum comę.

top-huyve. Galea, cassis, cudo.

top-seyl/meers-seyl. Thoracium, velum in summo mali fastigio.

toppen/doppen. Ludere trocho, trochum agitare, turbinem circumagere, volvere. *gal. toupier.*

toppen. Circumverti, ambire. *gal. toupir.*

toppen/tobben. Insanire, furere, grassari: tumultuare. *germ. toben.*

toppen/tobben. *holl.* Crines pugnando invadere, crinibus apprehendere.

toppelen. *sax.* **j.dobbelen.** Ludere al...

torbel.j.turbel.

torck.j.turck. Turcus.

torck. j. tortse. Spira funalis, funale fa... ex contortis funibus, cera aut pice oli...tis.

torckeel. *vetus.* Torques, torquis, mu...la.

torde.j.tort. Stercus.

torden/treden/terden. Calcare.

toren/torre. Turris.

toren.j.torn. Iracundia.

torf/turf. Cespes fossitius, cespes bitu...nosus, gleba fossilis. *ang. turfe.*

torf-draegher. Dossuarius, baiulus, g...lus.

torn/tornigheyd. Stomachus, iracun..., ira, indignatio, bilis. *germ. zorn. sax.* ... *torne.*

torn-moedigh. Iracundus, ira percitus.

torn-moedigheyd. Iracundia.

torn-moedighlick. Iracundè.

tornigh. Iratus, offensior, infensus, aver... stomachans.

torn/torne.j.torre. Turris.

torneel. *vet.* Trochus. & Pinna muri.

tornoy/toernoy. Decursus, ambitus, c...xio. *gal. tournoy. hisp. torneo.*

tornoy/tornoy-spel. Decursus, decur..., decursio ludicra, schiomachia equest..., hippomachia, equiria, ludus campest..., ludus militaris, ludus Troiæ, Troia. ... 5. *Æneid. Troiaq; nunc pueri Troianum* ...*tur agmen, &c. vulgò* torneamentum, ... stiludium.

tornoyen. Circumire, ambire. & Con...gere. *gal. tournoyer ital. torniare.*

tornoyen. Decurrere, imaginario lu... equis concurrere. Troiam ludere. *Sue...*

tornoy-plaetse. Catadromus, decur...rium.

tornoy-lancie. Hasta velitaris, levis.

torpentijn. *holl.* **j.termentijn.**

torre/toren. Turris. *ger. thurn. sax. thorn.* ... *tour. ital. torre. hisp. torre. ang. towre, tower.*

torreel. *vetus. fland.* Turris, turricula.

torrier. *lovan* **j.cippier.** Carcerarius.

torre. *fris. holl.* Vermis. & Scarabeus, sca...

b...

beus pilularius, cantharus.

rſch/troſch. uva, racemus, botrus. *germ. troß.*

rſſelen. Ligare, faſciare, funibus arctè conſtringere.

rſſen. *fland.* Ligare, colligare. *&* Colligere veſtem, ſuccingere. *gal. trouſſer.*

rt/torde. *vetus fland.* Merda, ſtercus, excrementum alvi. *ang. torde, towrde.*

rt-wevel/ ſchijt-wevel. Scarabeus, cantharus: vermis niger qui equino excremento enaſcitur.

rtel-duyve. Turtur. *germ. turtel, turteldaub. gal. turturelle, tortorelle, torte. ital. tortora, tortolè. hiſp. tortola. ang. torteldove, turtle dove.*

rten. *ſax. friſ.* j. trotſen. Irritare, inſtigare, provocare verbis ferocibus.

rtel-moedigh. Moroſus, difficilis & faſtidioſus, irracundus, irritabilis, diſcolus.

rtſe. Fax, funale, tæda. *vulgò* intortitium. *germ. tortſchen. gal. torche. ital. torchio, torcia. hiſp. antorcha. ang. torche.*

rtſen-dragher. Daduchus, lychnophorus, lychnuchus, tædiger.

rtſen-maecker. Lychnopœus.

rtſen-kruyd. j. wol-kruyd. Verbaſcum, lucernalis herba, candela regia.

ot. Vſque, ad, tenus, verſus. **tot hier.** Huc. **tot hier toe.** Hucuſque. **tot noch toe.** Hactenus, uſque adhuc. **tot huys gaen.** Ire domum, adire domum. **Tot den hecht toe.** Capulo tenus. **tot den nacht toe.** Ad noctem, uſque ad noctem. **tot dat.** Donec, quoad, quouſque, tantiſper dum, dum, donec. **tot noch toe.** Etiamnum, adhuc, ad hoc uſq; tempus. **tot uwen proffijte.** In tuum commodum.

ote/tuyte. Tutulus, cornu, extremitas inſtar cornu, apex, conus, meta.

ote. Papilla, capitulum ſive capitellum mammę. *gal. tette, tetin.*

ote. j. nol. Epomis, amiculum, cucullus, geſtamen humerale. *vulgò* ſuperhumerale.

ote. *fland.* j. muyl. Roſtrum. **De tote ſetten.** *holland.* Auriculas aſini imitari, ſubſannare.

tote. *lovan.* Libum cornutum.

tote van den ſchoen. Linula calcei, roſtrum calcei.

tote-muyl. j. tuyte-muyl. Bronchus.

tote-mutſe. Pileus cornutus, pileus quadrangulus.

tot-olf. j. taet-olf. Statua ſartoria.

tote-pot/tuyt-pot/tuyt-kanne. Cirnea.

tote-ſchoen. Calceus lunatus, roſtratus, cornutus.

tote-mannecken. Perſona: figura eminens in ædificijs, quæ aquas ore vel mentula fundit.

toteren. Buccinare, buccina canere, buccina animos incitare.

toter-quaed. Buccinator mali, tuba mali, impulſor, qui ad malum alios impellit aut incitat, lituus malorum, fax, incitator ad facinus.

touter. Palpitatio.

touter. j. touter-ſpel. Oſcillum.

touteren. Tremere, ſubſilire, pavitare, palpitare, leviter & frequenter moveri, micare, motitari, jactari: *&* Motitare, jactare, pultare.

touteren/ ſchongelen / ſchoppen. Ludere oſcillis aut oſcillatis, oſcillo jactari.

touter-ſpel. Oſcillum, oſcillatio, penſilis motio & luſus genus ruſticis pueriſque familiare, quo religatis altrinſecus de tigno arboréve reſtis finibus, in aëre librati ſubvectantur.

touw. *friſ. ang.* j. werck. Stupa.

touwe. Funis, reſtis.

touw-draeyer. Reſtio.

touw leeder. Scalæ ſtupeæ nauticę.

touw-ſlagher. Reſtio.

touwe. *vetus.* Textura, textus.

touwe. j. ghe-touwe / werck-ghetouwe. Inſtrumentum.

touwen. *vetus.* Nectere, texere.

touwen. Premere, preſſare, agitare, ſubigere.

touwen. Parare, apparare, digerere, efficere, *Becan.*

touwen. Macerare, emollire,

tou-

touwen/gaerwen. Depsere, tergora depsere, coria perficere, densare, spissare, subigere. *ang.tawe.*

touwer. Alutarius. *ang.tawer.*

T R

Trachten. Concipere mente, cogitare, meditari, deliberare: *&* Niti, eniti, contendere, studere, conari. *germ.betrachten. sax.trachten.*

trachter/ trechter. Infundibulum. *germ. trachter.*

traegh. Tardus, segnis, lentus, ignavus, piger, reses, deses, desidiosus. *germ. traegh.*

traegheyd. Tarditas, segnities, ignavia, pigritia, desidia.

traeghelick. Tardè, segniter, ignaviter, pigrè.

traeghen. Pigrescere, tardescere. *&* Tardare. *gal.targer.ang.tarye.*

traen. Lachryma. *germ.traher.ang.treare.*

traenken. Lachrymula.

traen. Lachrymæ arborum, latex arboris in gummi abiens.

traen. Liquor, præsertim qui igne exprimitur. *Becan.*

traen. Oleum ex balenarum aruina excoctum: pinguedo marinarum belluarum.

traen-ooghen. Lachrymari.

traenen. Lachrymari, lachrymas effundere. *&* Stillare. θρηνεῖν.

traelie. Clathrus, clathrum.

traelien/ gheerden. Clathri, clathra, cancelli. *gal.treillis.*

tralien-venster. Transenna, fenestra reticulata, cancellata, clathrata.

tralien-wijs. Cancellatim.

tralien. Cancellare, clathrare.

trame. *fris.* **i. sporte.** Climacter, gradus scalæ.

tramette. *sax.* **i.trompette.**

transenéren. Extorquere pecunias concussione.

transeneringhe. Concussio, violenta pecuniæ exactio, angaria.

transse / trensse. Funiculus nervum arcus ambiens.

transse.i.tinne. Lorica, corona ambitus muri. *&* Fossa. *&* Vallus, vallum: cæcum vallum. *gal.trence.ital.trincea.hisp.t...che. ang.trenche.*

trant. *vetus.* Gressus, passus, gradus.

tranten. *vetus.* Gradi lentè, lento p...

trante. *sicamb.* Scarabeus cornutus.

trantselen. Tardè & ignavè progredi, mo... rari.

trap. Gradus.

trap. *germ sax. sicamb.* **i. trap-gans.**

trappen. Calcare, conculcare pedibu... *ga... triper.*

trap-gans. Anser tardus, avis tarda, otarda.

trap-wijs. Gradatim. *&* Instar gradu...

trap-wijs ghemaeckt. Gradatus.

trapenier.i.drapenier.

trappe. *vetus.* Muscipula, decipula, transenna. *ang.trappe.*

trappen. *vetus.* Capere, irretire. *ang....* *hinc* **de trappen.**

trat. *vetus.* **i.trede.** Gressus.

tratten. *vetus.* **i.treden.** Gradi.

tratsen.i.trotsen. *holl.fland.* Irritare, la...sere, insultare, minari.

trauwe.i.trouwe. Fides.

trechter.i.trachter. Infundibulum, infusorium.

treck/treke/toghe. Tractus, tractio.

treck. Desiderium, affectio.

treck hebben tot eenigh dinck. Tra... desiderio, desiderare, affici desiderio

treck.i.be-treck. Delineatio, linea... pictura.

treck van de letteren. Ductus literaru...

treck. Diadema: capitis tegmen rega...

trecken. Trahere.

trecken eenen muer. Ducere murum, ædificare murum, struere.

trecken. i. be-trecken/ be-worpen. ...elineare.

trecken de letteren. Ducere litteras.

trecken van leder. Ferrum, ensem, gladium stringere, nudare, evaginare, du... cere.

trecken/reysen. Tendere, contendere, petere, proficisci.

treck-becken. Collabellare, junctis bri... osculari, labra labellis jungere, ...

str

rostris trahere, more avium: columbare, oscula columbatim conserere, suaviari, figere oscula, junctis dare oscula rostris.
treck-beeste. Veterinum animal, jumentum
treck-brugghe. j. bal-brugghe.
treck-garen. j. treck-net.
treck-gifte. Donum illex.
treck-haeck. j. prangher. Harpago victorius.
treck-kabel/ treck-koorde. Funis ductarius.
treck-kabel. j. boer-kabel. Remulcus.
treck-lap. *ironicè.* j. schoen-maecker/ schoen-lapper.
treck-letter. Litera ductilis.
treck-naghel / teugh-naghel. Cuneolus, clavus tigna asseresque contrahens.

Trappen idem ac τραπεῖν quod est calcare uvas.

treck-plaester. Malagma, emplastru[m] emolliens: & Ceratum, cerotum.
treck-seel. Funis ductarius: & Helcium.
treck-tanghe. Forceps, dentatus forceps, quo clavos extrahunt fabri.
treckinghe. Tractus, raptus.
treckinghe. Contractio.
treckinghe des monds. Spasmus cynicus, canina convulsio, cùm canino rictu nares & labra contrahuntur.
treckachtigh. Trahax.
trede. j. terd. Gradus, gressus, vestigium.
treden/terden. Gradi, ingredi, incedere.
treden. j. kneden. Depsere, subigere.
treden met voeten. Calcare, conculcare, proterere pedibus. *ang. treade.*
tree. *ang.* j. tere. Arbor.
treeft. Tripus ferreus, chytropus, ollæ sustentaculum.
treen. *germ sax. sic.* Fucus. *genus insecti.*
treffelick. Serius, gravis, momentosus: & Præstabilis, præstans, eminens, primarius, eximius, excellens, spectabilis, clarus. *germ. trauffenlich.*
treffelicke saecke. Res gravis, ardua, momentosa, seria.
treffelicken. Eximiè, vehementer, impensè: & Seriò, graviter, severè, cùm auctoritate.
treffelickheyd. Prestantia, excellentia, eminentia.
treffen. Tangere, contingere, ferire, cædere, tundere, verberare: & Attinere: & Prestare: & Magni esse momenti. *germ. traeffen.*
treft. j. treef. Chytropus.
trefter. j. trechter. Infundibulum.
treyselen. Blandiri, pellicere, nugari, ineptire. *ang. tryfle.*
treyfelinghe. Blanditiæ, illecebræ, nugæ. *ang. tryfles.*
treylen. *sax. sic.* Fune navem trahere.
treyl-linie. *sax. sicamb.* Helcium.
treyler. *sax sicam.* j. schupt-trecker. Helciarius, qui fune navem trahit.
...n. Tenor, modus. & Opus, opera, actio, ...ctus, operis progressus, operis conti-

Traen idem ac θρᾶνος Doricè pro θρῆνος, luctus

mercatura, actus mercaturę. *gal. train.*
treynéren. Protrahere, differre. *gal. trainer.*
treke/treck. Tractus, tractio. & Delineatio & Anfractus. & Fallacia, ars, laqueus.
tremelle van de meulen. Infundibulum. *gal. tremue.*
trempe. *fland.* j. draeghstoel.
trennen. *ger. sax.* Disiungere, separare.
trensse. *vetus.* Funiculus, vinculum.
trensse. *holl.* Camus, retinaculum equorum.
trensse/transse. Lorica.
trensselen. j. trantselen. Ignavè operam prestare.
trensseler. Homo ignavus, lentus.
trepelen. j. trippelen.
tresen. *vetus.* Potare, potum tanquam per cribrum ingerere.
treseer-becken. j. trysseer-becken.
tresoor. Thesaurus. *gal. thresor. ital. thresoro. hisp. tesoro. ang. threasure.*
tresoor. j. tritsoor. Abacus preclarus.
tresoorie. Gazophylacium.
tresoorie der kercken. Cimeliarchium sacrum.

touwen/gaerwen. Depsere, tergora depsere, coria perficere, densare, spissare, subigere. *ang.tawe.*

touwer. Alutarius. *ang.tawer.*

T R

Trachten. Concipere mente, cogitare, meditari, deliberare: *&* Niti, eniti, contendere, studere, conari. *germ.betrachten. sax.trachten.*

trachter/ trechter. Infundibulum. *germ. trachter.*

traegh. Tardus, segnis, lentus, ignavus, piger, reses, deses, desidiosus. *germ. traegh.*

traeghepd. Tarditas, segnities, ignavia, pigritia, desidia.

traeghelick. Tardè, segniter, ignaviter, pigrè.

traeghen. Pigrescere, tardescere. *&*

re. *gal.targer.ang.tarye.*

traen. Liquor, præsertim qui igne exprimitur. *Becan.*

traen. Oleum ex balenarum aruina excoctum: pinguedo marinarum belluarum.

traen-ooghen. Lachrymari.

traenen. Lachrymari, lachrymas effundere. *&* Stillare. *θρηνεῖν.*

traelie. Clathrus, clathrum.

traelien/ gheerden. Clathri, clathra, cancelli. *gal.treillis.*

tralien-venster. Transenna, fenestra reticulata, cancellata, clathrata.

tralien-wijs. Cancellatim.

tralien. Cancellare, clathrare.

trame. *fris.* **i. sporte.** Climacter, gradus scalæ.

tramette. *sax.* **i.trompette.**

transenéren. Extorquere pecunias concussione.

transeneringhe. Concussio, violenta pecuniæ exactio, angaria.

transse / trensse. Funiculus nervum arcus ambiens.

transse.i.tinne. Lorica, corona ambitus muri. *&* Fossa. *&* Vallus, vallum: cæcum vallum. *gal.trence.ital.trincea.hisp.tr*

ang.trenche.

trant. *vetus.* Gressus, passus, gradus.

tranten. *vetus.* Gradi lentè, lento pa

trante. *sicamb.* Scarabeus cornutus.

trantselen. Tardè & ignavè progredi rari.

trap. Gradus.

trap. *germ sax.sicamb.* **i.trap-gans.**

trappen. Calcare, conculcare pedibus *triper.*

trap-gans. Anser tardus, avis tarda, b da.

trap-wijs. Gradatim. *&* Instar gradu

trap-wijs ghemaeckt. Gradatus.

trapenier.i.drapenier.

trappe. *vetus.* Muscipula, decipula,

tratten. *vetus.* **i.treden.** Gradi.

tratsen.i.trotsen. *holl.fland.* Irritare, la sere, insultare, minari.

trauwe.i.trouwe. Fides.

trechter.i.trachter. Infundibulum, inf rium.

treck/treke/toghe. Tractus, tractio.

treck. Desiderium, affectio.

treck hebben tot eenigh dinck. Trah siderio, desiderare, affici desiderio.

treck.i.be-treck. Delineatio, lineari ctura.

treck van de letteren. Ductus literarun

treck. Diadema: capitis tegmen regal

trecken. Trahere.

trecken eenen muer. Ducere murum, ficare murum, struere.

trecken. i. be-trecken/ be-worpen. I neare.

trecken de letteren. Ducere litteras.

trecken van leder. Ferrum, ensem, dium stringere, nudare, evaginare, cere.

trecken/repsen. Tendere, contendere tere, proficisci.

treck-becken. Collabellare, junctis la osculari, labra labellis jungere, ro

ro

rostris trahere, more avium: columbare, oscula columbatim conserere, suaviari, figere oscula, junctis dare oscula rostris.
ck-beeste. Veterinum animal, jumentum
ck-brugghe. j. val-brugghe.
ck-garen. j. treck-net.
ck-gifte. Donum illex.
ck-haeck. j. pranghet. Harpago victorius.
eck-kabel/ treck-koorde. Funis ductarius.
eck-kabel. j. boer-kabel. Remulcus.
eck-lap. *ironicè.* j. schoen-maecker/ schoen-lapper.
eck-letter. Litera ductilis.
eck-naghel / teugh-naghel. Cuneolus, clavus tigna asseresque contrahens.
eck-net. Verriculum: & Sagena.
eck-peerd / waghen-peerd. Iumentum plaustrarium.
eck-plaester. Malagma, emplastrum emolliens: & Ceratum, cerotum.
eck-seel. Funis ductarius: & Helcium.
eck-tanghe. Forceps, dentatus forceps, quo clavos extrahunt fabri.
eckinghe. Tractus, raptus.
eckinghe. Contractio.
eckinghe des monds. Spasmus cynicus, canina convulsio, cùm canino rictu nares & labra contrahuntur.
eckachtigh. Trahax.
ede. j. terd. Gradus, gressus, vestigium.
eden/terden. Gradi, ingredi, incedere.
eden. j. kneden. Depsere, subigere.
eden met voeten. Calcare, conculcare, proterere pedibus. *ang. treade.*
ee. *ang.* j. tere. Arbor.
eeft. Tripus ferreus, chytropus, ollæ sustentaculum.
een. *germ sax. sic.* Fucus. *genus insecti.*
effelick. Serius, gravis, momentosus: & Præstabilis, præstans, eminens, primarius, eximius, excellens, spectabilis, clarus. *germ. traeffenlich.*
effelicke saecke. Res gravis, ardua, momentosa, seria.
effelicken. Eximiè, vehementer, impensè: & Seriò, graviter, severè, cùm auctoritate.
treffelickheyd. Prestantia, excellentia, eminentia.
treffen. Tangere, contingere, ferire, cædere, tundere, verberare: & Attinere: & Prestare: & Magni esse momenti. *germ. traeffen.*
treft. j. treef. Chytropus.
trefter. j. trechter. Infundibulum.
trepfelen. Blandiri, pellicere, nugari, ineptire. *ang. tryfle.*
trepfelinghe. Blanditiæ, illecebræ, nugæ. *ang. tryfles.*
treylen. *sax. sic.* Fune navem trahere.
treyl-linie. *sax. sicamb.* Helcium.
treyler. *sax sicam.* j. schupt-trecker. Helciarius, qui fune navem trahit.
treyn. Tenor, modus. & Opus, opera, actio, actus, operis progressus, operis continuatio. & Gressus, gradus. & Comitatus, agmina longa clientum. *gal. train. ang. trade, trayne.*
treyn van coop-manschap. Negotiatio, mercatura, actus mercature. *gal. train.*
treynéren. Protrahere, differre. *gal. trainer.*
treke/treck. Tractus, tractio. & Delineatio/ & Anfractus. & Fallacia, ars, laqueus.
tremelle van de meulen. Infundibulum. *gal. tremue.*
trempe. *fland.* j. draeghstoel.
trennen. *ger. sax.* Disiungere, separare.
trensse. *vetus.* Funiculus, vinculum.
trensse. *holl.* Camus, retinaculum equorum.
trensse/transse. Lorica.
trensselen. j. trantselen. Ignavè operam prestare.
trensseler. Homo ignavus, lentus.
trepelen. j. trippelen.
tresen. *vetus.* Potare, potum tanquam per cribrum ingerere.
treseer-becken. j. tryseer-becken.
tresoor. Thesaurus. *gal. thresor. ital. thresoro. hisp. tesoro. ang. threasure.*
tresoor. j. trit soor. Abacus preclarus.
tresoorye. Gazophylacium.
tresoorye der kercken. Cimeliarchium sacrum.

tresoozier. Quæstor ærarius: tribunus ærarius, arcarius. *vulgò* thesaurarius.

Treuren/trueren. Mœrere, dolere, tristari. *ger. trawren.*

Treur-gheestigh. Melancholicus.

Treur-kleed.j.rouw-kleed.

Treur-moedigh. Melancholicus.

Treurigh. Mœstus, dolens, mœrens.

Treurigh aen-sicht. Frons nubila, matutina, obducta.

Treurighlick. Mœstè, dolenter.

Triaeckel.j.dieriaeckel. Theriaca.

Tribock. *vetus. ger.* **j.springhael/blye.** *vulgò* tribucetum.

Tryle.j.trille.

Tryp/trype. Heteromallum, heteromaschalum. ἑτερομάσχαλον, vestis heteromalla lanea. *vulgo* tripa. *gall. tripe: ital. tripa: hisp. tripa.*

Tryp. *vetus.* Intestinum. *gal. tripe: ital. trippa: hisp. tripa.*

Trypen.j.panssen. Omasum, omasa, orum. *vulgo* tripæ. *gal. tripes. ang. tripes.*

Tryp-buyck/tryp-sack/ pans-sack. Venter. *q.d.* saccus intestinorum. *&* Venter collativus; gluto, manduco, barathrum, macelli. abdomen insaturabile.

Trille/trillen.j.drille/drillen.

Trysel. Incerniculum, cribrum excussorium, cribrum frumentarium; instrumentum quo frumenta purgantur antequam molantur.

Tryselen. Incernere, cribare frumentum. *& metaphor.* Ignavè operam pręstare, lentè & segniter agere.

Tryseer-becken. Cribrum, concha fistulosa.

Tripe.j.trype. Omasum, *&c.*

Trippe. *sax. fris. sicamb.* Calopodium, calo, calceus ligneus, pedibus conterere.

trippen.j.trappen. Calcare, conculcare. *gall. triper.*

Trippen/trippelen/trepelen. Saltare, tripudiare. *gall. trepiner.*

Trippeler/trepeler. Tripudiator.

Trits. *fland.* **j.kleyn koetsken.**

Tritsoor. Abacus, repositorium. *gal. dressoir thressoir: ang. dressoure, dresser.*

Tritter/dritter. *vetus ger.* Tritterus, [...]es auratus, *sic dictus à* **trie** *sive* **drie.** i. [...]es, *ob duos iunctos equites, deinde vero expecta[...]* **t** *sive* **d** *littera* **ritter.** Trimarchia [...] *veteribus Gallis,* equestris pugnæ in[...]tio *fuit, quæ ex tribus equis constaba[...]* **trie-march.** i. tres equi. *Guil. Cam[...] ex Pausania.*

Trobel/troebel.j.turbel. Tumultus, t[...]

Troch. Alveus, linter. *ger. trog: sax. troch[...] trouge.* **Verckens troch.** Aqualicul[...]

Troch. *holl. zeland. sicamb fland.* **j. molie[...]** Mactra.

Troch-wyn.j.leck-wyn. Vappa.

Trochelen.j.drieghen. Leviter, constre[...]

Trock. *fland* **j.treke.** Tractus.

Troef. Triumphus ludi.

Troef-boeck. *fland.* Chartæ lusoriæ.

troef-spel. j. kaert-spel. *gall. ieu de tr[...]fe hisp. triomfo.*

troeffen. Ludere chartis.

troeffel.j.truffel.

troesten. *vetus. germ. sax. sic.* Hortari, [...]gare, incitare, animare.

troeffel. *holl. fris.* **j.truffel.**

troetelen. Palpare, palpari, mulcere, b[...]diri.

troetelen. Blandiri: omnibus modis & [...]stibus conari cuipiam placere, pro[...] suaviis & amplexibus, quod à tur[...]bus docemur, *inquit Becanus.*

tortel-duyve/ *per metathesim* **tortel-duy[...]** Turtur, *Becano dicitur.*

troffel. *holl. fris* **truffel.** Trulla.

trommel. Tympanum. *germ. trummen: [...] trumme: ang. drumme.*

trommelen. Pulsare tympanum, com[...]dere tympana, tympanizare.

trommel-slagh. Taurinus pulsus, com[...]sa tympana.

trommel-slagher. Tympanistes, tymp[...]sta, tympanotriba.

trompe. *vetus.* Tuba, cornu: cornu v[...]torium. *vulgò* trompa. *gall. trumpe.* [...] *tromba: hisp. trompa.*

trompe. Crembalum, κρέμϐαλον: in[...]mentum è stomomate concinnatum [...]eris in usu frequens, quod labris [...]

prehensum, modulatum sonum edit, dum ligula inflexa, quæ medium secat, digito agitata perstrepit. *germ. trompff.*

trompe van den olifant. Proboscis, promuscis, manus. *gall. trompe : ital. tromba: hisp. trompa.*

trompen. *vetus. fland.* Largiores & laxiores manicæ matronarum.

trompe. Fallacia. *gall. tromperie.* **trompen verkoopen.** Dare verba, fallere.

trompen. Modulari crembalo: & Canere tuba.

trompen/ be-trompen. Fallere: allicere, circumvenire fallacijs. *vulgò* trompare. *gall. tromper.*

trompette. Tuba, tuba bellica, tuba classis, classicum, buccina, *vulgò* trompeta. *ger. trommette: gall. trompe. trompette: ital. tromba, trombetta, trompetta: hisp. trompeta: ang. trumpet.*

trompette. Tubicen, æneator. *ital. trombetta.*

trompetten. Tuba canere, clangere. *ital. trombettare.*

trompetter. Tubicen, æneator, buccinator. *gall trompetteur: ital. trombettiere: angl. trompetour.*

trompet-blaeser. j. trompet-steker.

trompet-slagh. Taratantara: tubę sonus, classicum, clangor.

trompet-steker. Tubicen: & Bucco, bucculentus: cui tumidiores sunt buccę, aut os grandius.

tronck. j. stronck. Truncus, strips, stipes, corpus arboris: & Stirps, progenies, genus. *gall. tronc: ital. tronco: hisp. tronco.*

troncken. j. stroncken. Truncare. *gall. tronquer: ital. troncare.*

tronie. Vultus. *vulgò* tronia *gall. trogne.*

troon. Thronus, solium.

troost. Solamen, solatium, consolatio, levamen, levamentum, sublevamen. & Fiducia, spes. *ger. trost. ang. trust.*

trooste-loos. Inops solatij & consilij, inops animi, consilij & auxilij expers.

troostel-bier. *fris.* Convivium funebre.

troosten. Solari, consolari, solatia vel consolationes adhibere, dolorem animi levare, solatio esse. *ger. trosten.*

troosten. j. troesten. Hortari.

trop. j. druyve. uva.

trop. *fland.* **j. hoop.** Cumulus.

troppe. *fland.* Grex, collectio, turba, *gal. troupe, troupeau.* **Vp troppen.** *fland.* Gregatim.

troppel. Globus, congeries, congestum.

troppen. *vetus. fland.* Congregari.

troren. j. treuren. Mœrere.

tros. Collectio.

tros/trosse/torsch. Racemus, uva, botrus.

tros/trosse. Fascis, fasciculus. *ang. trusse.*

tros/trosse. Impedimenta, sarcinæ, asseclę exercitus, clitellaria iumenta, calones, caculæ.

tros/trosse. *sax.* **j. voer-kabel.** Remulcus.

tros-boeve. Calator, calo, cacula, militaris servus.

tros-hoere. Sarcinaria ancilla, meretrix sarcinaria, meretrix militaris.

tros-peerd. j. som-peerd. Iumentum sarcinarium.

tros-wijf. j. tros-hoere.

trossel/torssel. j. pack. Sarcina.

trossen. Convasare, vasa vel sarcinas colligere.

trossen. j. packen.

trossen. Succingere, colligere, colligare, suffarcinare. *gal. trousser: ang. trusse.*

trossen den mis-daedighen. Sublimem in carcerem rapere. *ger. trousser.*

trossaerd. j. drossaerd. Prętor, &c.

trot/trotte. *ger. sax.* Torcular.

trot. j. draf. Cursus, gressus, succussatio.

trotten. *ger.* **j. torden.** Calcare.

trotten. *fland.* **j. draven.** Currere, cursare, discursare, succussare, gradi. *vulgo.* trottare. *gal. trotter. ital. trottare: ang. trotte.*

trotter. Cursor, ambulator.

trotter/ draver. Equus tortor, crucians, succussator, succussor, succussarius.

trots. Irritamen, irritamentum, comminatio, minæ, insultatio, contumelia. *ger. tratz.*

trotsen/tratsen. Irritare, insultare, minari: lacessere. *ger tratzen.*

trotsigh. Minans, minitans, minax, contumeliosus, fastosus.

trotsighlick. Minaciter, minanter, contumeliosè.
trouw / ghe-trouw. Fidelis, fidus, justus, verus. *germ. treuw. ang. trewe.*
trouwe. Fides, fidelitas. *germ. treuw. ang. treuth.* i. veritas.
trouw-braecke. Perfidia.
trouw-braeckigh / trouw-brekigh. Perfidus, fœdifragus.
trouw-hander / trouw-hand. Depositarius. *q.d.* fida manus.
trouw-hertigh. Fidus pectore, animo.
trouwe-loos. Infidelis, perfidus.
trouw-loosheyd. Perfidia.
trouwelick / ghe-trouwelick. Fideliter.
trouwant. Satelles, stipator, spiculator, latero, lateranus, prætorianus miles, somatophylax, lictor. *q.d.* **trouw-hand.** i. fida manus. *eo quòd manuum vice sit in defendendo. Ioan. Becan. germ. trabant. sax. dravant.*
trouwant. *metaphor.* Vagabundus. *&* Parasitus, scurra: *&* ludius, ludio, deceptor. *vulgò* trutannus. *gal. truant. hisp. truhan.*
Luy trouwant. Vappa, homo ignavus, iners.
trouwanten. Otiosè vagari: *&* Agere parasitum, agere scurram, sectari alienam mensam. *vulgò* trutannizare, scurrari. *hisp. truhanear.*
trouwanterye. j. **boeverye.** *vulgò* Trutannia.
trouwen. Conjugio jungere: *&* Conjugio jungi, conjugij fidem dare. *ang. bethroute.*
trouwen. *vetus.* j. **be-trouwen.** Fidere, confidere.
trouw-bedde. Thalamus.
trouw-rinck. Annulus pronubus, annulus sponsalis: quo ceu arrhabone conjugij fides obligatur.
trouw schat. Arrha nuptialis: *&* Dos.
trouwens. Bona fide.
trouweel. j. **truweel.** Trulla.
truchses. *germ.* Dapifer. *& sicamb.* Prętor, prefectus.
truchtin / truhtin. *vet. teut.* Dominus. *Vulcan. Brug. vide* **Drutin.**

trueren. j. **treuren.** Mœrere.
truffe. *fland.* Mendacium, nugę, friv[ola], stropha. *vulgò* truffa. *gal. truff[e]. ang. tr[ifles].*
truffe. Mulier mendax & fallax.
truffen. *fland.* Vendere nugas, vendere [fri]vola: decipere, fallere, imponere. *[vulgò]* truffare, *triffle.*
truffer. *fland.* Nugivendus, frivolarius [im]postor. *vulgò* trufator. *ang. triffler.*
truffel. *sicamb.* j. **truweel.** Trulla.
truffel. *vetus.* j. **vier-schuppe.** Batillum.
truffele. j. **swamme.** Tuber.
trugh. *vetus. ger.* j. **drogh.** Fallacia, imp[o]stura, dolus, fraus.
trugh-licht. *sicamb.* j. **drogh-licht.**
trugh-naghel. *germ. sicamb.* Bulla, c[lavus], umbellatum clavi, in bullæ modum [fa]stigiatum, quo superbarum ædium fores configi solent: *inferioribus germanis* **D[...] naghel** *&* **harnas-naghel** *dicitur.*
trugghelen. Æruscare, æra seu pecu[nias] & cibum undique colligere præst[igi]js & fallacijs.
trugghelen. Sortiri.
truggheler. Æruscator, qui mendacijs [fal]lacijsque captat quęstum, & malis [arti]bus corradit pecuniam.
truye. Sus, scropha, troia *apud veteres[...] Troiani Troiam, id est,* scropham, *in [...] moneta dicuntur habuisse expressam. gal. t[ruie]. ital. troia.*
truye. Machinę bellicę genus: instrum[en]tum quo muros fodiebant, ut sus ter[ram] rostro. *Iust. Lips.*
trul / trulleken. Mentula. *vulgò trulla.* Tr[ulla] *autem veteribus Latinis teste Verrone* [...] vasculi genus, è quo aqua in aliud [...] transfundebatur: *à trans volando traj[...] dóve dictum. vide* **totel-manneken.**
trunckelen. j. **tronckelen.**
trutin. j. **drutin.**
truts-man / truceman. *fland.* Interp[res]. *gal. trucement, truceman. hisp. trujaman.* [...] *drogueman: dictio Arabibus & Chald[æis fa]miliaris, qui dicunt turgeman. Ægidio Tsc[...] vox* **truscheman** *videtur esse German[a]. q.d.* **teutscher-man.** i. vir Germanu[s] ve Teutonicus,

truwant.j.trouwant.

truweel. Trulla: instrumentum cæmentariorum trigonum, quo calcem saxis impingunt. *gal.truelle.ang.trewel,trowel.*

T S

Tsaeghe.j.saeghe.Horror,&c.

tsaemen.j.saemen.Simul.

tsaerd.j.saerd.Tener,mollis.

tseffens.j.seffens.Vnà,simul.

tseghe.j.seghe.Capra.

tsitteren/tseteren.j.citteren.Tremere.

tsop.j.sop/top.Cacumen,jugum.

tsoppen/soppen.Apices sive cacumina demere aut amputare.

T V

Tucht. *sicamb.* Disciplina, doctrina, modestia,honestas,virtus. *germ.zucht.*

tucht-heer. Censor morum.

tucht-huys. *vetus.* j.schole.Schola.

tucht-leere.Ethice,philosophia moralis.

tucht-meester. Censor, morum magister, moderator juventæ,pædagogus.

tuchtigh.Modestus,honestus,urbanus,verecundus,castus,pudens. *germ zuchtich.*

tuchtigh.*fland.* Catuliens. tuchtigh zijn. Naturæ instinctu in Venerem rapi.

tuchtighen. Moderare,moderari,corripere , adhibere correctionem , domare, probos mores docere.

tuck.Tactus,tactio.& Ictus,pulsus frontis.

tuck. Fraus, fallacia, insidiæ,machinatio. δόλος.*germ.duck,tuck.*

tuck-reyse. Agressio fraudulenta,excursio.

tuckachtigh.Fallax,dolosus,fraudulentus, petulcus,petulans.

tucken/tocken.j.toetsen. Tangere,icere. *gal.toucher.ital.toccare.hisp.tocar.*

tucken.Arietare.

tucke-bollen. Arietare capite, coniscare: capite quatere: capita inter se collidere more arietum : adversis frontibus concurrere , inter se adversis cornibus incursare.

tuck-noten.i. rol-noten. Impetere nuce, nucem.

tuckele. *holl fris.* j.kekele.Stiria.

tudder.*fris.* j.tuyer.

tueghel.j.teughel.Habena.

teulen.j.tuylen.

tueluwen / teuluwen. *fland.* i. kneden. Depsere,subigere.

tueben.i.toeben.

tuf-steen/tof-steen.i.sand-steen. Tophus, porus,lapis arenarius. *germ.tuffsteyn, tophstein.sax.topsteyn.gal.tuffeau.ital.tofo.*

tuffel/toffel. *sax.sicamb.fris.holl.* j.pantoffel.Crepida.

tuyd/tuyt.i.velghe. Modiolus rotæ.

tuyer. Pedica, lorum, loramentum: restis qua pecora in pascuis vinciuntur.

tuyer. Series longa rerum connexarum.

tuyeren. Vincire pecora in pascuis,vincire pedicis,connectere,nectere continuato ordine,ligare. *ang.tye.*

tuyf. *holl. sicamb.* Tiara,cidaris. *ang. tuffet, tufte.* i.apex.

tuyf-steen.i.tuf-steen/tof-steen.Tophus.

tuyfel.i.vijsel.Mortariolum.

tuygh/tuych/tugh. *sax.sic.* Materia.

tuygh/ ghe-tuygh. Arma, artium instrumenta,armamenta, impedimenta,ornamenta. *germ.zeugh.sax.tugh.*

tuygh-huys.*sax.sicamb.* Armamentarium. *germ.zeughauß.*

tuyghe.i.ghe-tuyghe.Testis. *sax.tuge.*

tuyghen.i.ghe-tuyghen.Testari,testificari, testimonium dicere, testimonium perhibere.*sax.tugen.*

tuygh-baer.Testimonio idoneus.

tuyl.Agricultura,agricolatio,labor,opera, opus.

tuylken. i.keyken. Flos armerius, cariophyllus minor,armeria.

tuylken. Sertum,servia,fasciculus odoratus,pastillus è floribus,olfactorium,fasciculus florum.

tuylken. *Becano dicitur* id quod pileis supernè ornatus causa solet imponi.

tuylen.i.teulen.Colere agrum.

tuylen. Laborare, opus facere. *ang.toyle, tylle.*

tuylen.Lascivire,lascivè vivere, *Becan.*

tuylen sijnen tuyl. Furere suum furorem. *Virgil. Hunc sine me furere antè furorem.*

tuymelen.Voluere,volutare,circumagere, rotare, in gyros torquere,rotari, volvi,

volutari.*sax.tummelen.ang.tumble.*

tuymelen. Petauristam agere, cybisterem agere: voluere se in caput: in caput volui manibus pedibusque adductis: à capite in pedes imos se revolvere: præcipitari.

tuymeler. Petaurista, cybister.

tuymeler. Tormenti bellici sive bombardæ maioris genus. *vulgò* mortarium.

tuymeler. *holland.* Delphin, delphinus: bellua marina omnium animalium marinorum & terrestrium velocissima: *Hollandis sic dicta à mirabili agilitate sive mobilitate, qua se in maris superficiem frequentissimè vibrat.*

tuyn-haghe. Sepes, septum, sepimentum, vallum.

tuyn. *holl.fris.* **j.hof/ kruyd-hof.** Hortus.

tuynen. Sepire, obsepire.

tuyninghe. Sepimentum.

tuyn-kersse. *holl.* **j.hof-kersse.** Cardamum, nasturtium hortense.

tuyn-klocke.j.klocke. Convolvulus.

tuyn-koninckskèn. *sax. sicamb.* **j. netel-koninckskèn.** Regulus, trochilus.

tuyn-man. *holl fris.* **j. hovenier.** Hortulanus, olitor.

tuyn-schere.j.back-schere.

tuyn-staeck. Sudes, sudis, palus, vallus, longurius. *& per metaph.* Homo stupidus, stipes: qui non movetur ad aliquid agendum quod oportet.

tuyschen. *ger.sax.sic.* **j.tuytelen/tommen.** Permutare, commutare. *à Theuth sive Theutate, hoc est, Mercurio, mercatorum negotiatorumq́; Deo.*

tuyschen. Ludere alea, ludere aleam, ludere lucri spe & damni periculo. *à Theuth sive Theutate, id est Mercurio, prisco deo sive dæmone Ægyptiorum, talorum alearumq́; primo inventore, quem Galli & Germani in primis coluerunt.*

tuysch-baene. Area aleatoria.

tuysch-schole. Ludus aleatorius, schola aleatoria.

tuysch-spel. Alea, ludus aleæ, ludus tesseræ.

tuyscher. Permutator.

tuyscher. Aleator, aleo, aleæ deditus.

tuyscherye. Ludus aleæ.

tuyt/ tuyte. *holl. fris.* **j.welghe.** Modi[...] rotæ.

tuyte/ tote. Papilla. *&* Mamma, hu[...] *τιτθίον germ.tutte, dutte.gall.tette, tetin[...] tetta.hisp.teta.ang.teate.*

tuyte. Obba, amphora, cyrnea.

tuyte/tote. Cornu.

tuyte. Tutulus, conus, cirrus, suggest[...] comę, capillus in circum tortus: ca[...] matronarum ad verticem capitis c[...] voluti, & in altum congesti.

tuyte. Panus, tramę involucrum, filo[...] congeries.

tuyt-band. Fascia crinalis, frontale m[...] liebre, tænia.

tuyt-horen. Cornu, buccina.

tuyt-horenken. Fistula cornea.

tuyt-muyl. Broncus, brochus.

tuyt-pot/tuyt-kanne. Cirnea.

tuyt-schoenen.j.tote-schoenen.

tuyt-uyl. Bubo cornutus.

tuyten. Canere cornu, cornu inflare, cl[...] gere, buccinare.

tuyten. Tinnire, strepere.

tuyten in de ore. Dicere in aurem, in[...] surrare in aurem.

tuytinghe. Susurrus, sibilus, tinnitus [...] rium.

tuytelen.j. tuyschen/ tommen. Comm[...] tare, permutare.

tuyteler. Permutator.

tulpe. Tiara, cidaris: tuliban: insigne ca[...] tis ornamentum Turcarum.

tulpe/tulpisch. Stipes, stolidus, stupid[...] bardus, ineptus.

tulpen.j.slaen. Batuere, verberare. *ger. a[...] pen, tulpen.*

tulpen. *fland.* Comessari, pergræcari, b[...] chari, insanire.

tulper. *fland.* Ebriosus, potor, potator, b[...] chans, gulę & potui deditus.

tummelen. *sax.* **j.tuymelen.** In gyros to[...] quere equum.

turbant j.tulpe. Tiara.

turbel. Turba, tumultus, tumultuatio, tu[...] batio, perturbatio. *&* Turbidus, cont[...] batu[...]

batus, confusus, non clarus. *gal. trouble.*
turbot. j. terbot.
turck/torck. Turca, Turcus. *vide in Nomenclatura.*
turckoys. Iaspis aërizusa: iaspis Caspia: eranus, eranos, cyanus, cyanos: lapis turcinus. *vulgò* turcicus. *dictus autem* turcinus *à colore cœli: turcino enim cœruleus color est Italis, Matthiolus. gall. turquoise. ital. turchesa, turchina. hisp. turquesa.*
turf. j. torf. Gleba bituminosa.
turtel-duyve. j. tortel-duyve.
tusschen. Inter. *germ. zwuschend. sax. twischen.*
tusschen-beyde. Intermedius, interjacens.
tusschen-beyden gaen. Intercedere, intervenire, interjicere se contentioni, pugnę, *&c.*
tusschen-beyden spreken. Conciliatorem agere.
tusschen-beyden-heyd. Intercapedo.
tusschen-komen. Intervenire, intercedere.
tusschen-komer. Interventor, interpellator, intercessor.
tusschen-scheed. Intervallum.
tusschen-setten. Interponere, interserere, interjicere.
tusschen-spraecke. Interloquutio, sermonis interpositio.
tusschen-spraecke. j. middeler.
tusschen-spreken. Interloqui, interfari,
tusschen-wand / tusschen-weegh. Paries medianus, intergerinus.
tusschen-wijdde. Interstitium.

T VV

twaelf. j. twelf. Duodecim.
twalfaerd. *fland.* j. oort. Duodecim minuta, quadrans, teruncius.
twalch/twalck. *ger. sax. sicamb.* Lolium.
twantelen. Fluctuare, animo dubitare, in dubio esse, subdubitare.
twee. Duo, bini. *germ. zwey, zween, zwo. sax. twe. ital. duo, dui. ang. two. twayne.*
twee en twee. Bini.
twee-back. *sax. sicam. fris. hol.* Panis bis coctus, panis nauticus, buccellatum, copta. biscuit *vulgò vocatur peregrino nomine.*
twee-blad. Bifolium, gramen Parnassi.
twee-bijl. Bipennis. *ang. twibil. axe.*
twee-borelinghen. *vetus. fland.* Gemini.
twee-dagigh. Biduanus.
tweeder-ley. Bifarium, duplex, duorum generum.
twee-draght. Dissensus, dissensio, dissidium, discordia.
twee-draghtigh. Discors, dissidens.
twee-hoeck. Bivium.
twee-iaerigh. Biennis, bimulus, bimus,
twee-klincker. Diphthongus.
twee-licht. *sax. fris. sicamb.* Crepusculum, lux dubia. *ang. twyelighte.*
tweelingh. Dydimus, geminus, gemellus.
twee-mael. Bis.
twee-mael grooter. Duplo major.
twee-sick. *sax sicamb.* j. tweelingh.
twee-sins. Dupliciter, duobus modis, bifariam.
tweeseken. *sax.* Gemini, gemelli.
twee-snedigh/ twee-snijdigh. Anceps, utrinque acutus.
twee-spalt. *sicamb.* Dissidium.
twee-spronge. *holl.* j. twee-wegh. Bivium.
twee-tongigh. Bilinguis.
twee-verwigh. Bicolor.
twee-voetigh. Biceps.
twee-vorckigh. Bifurcus, bisulcus.
twee-voudigh. Duplex.
twee-wegh. Bivium.
twee-wegigh. Bivius.
twee-werf. Bis.
tween. *vetus.* Dissidere, differre, discrepare, dissentire, discordare, contendere.
tweelf. Duodecim, bis sex. *germ. zwolf. ang. twelue.*
tweelf-mael. Duodecies.
twelf-stecken. *sax. sicamb.* Ludere duodecim scrupis.
twelfste. Duodecimus.
tweenter-dier/ twinter-dier. *fris.* Animal binum.
tweentigh. j. tweyntigh/ twintigh. Viginti.
tweern. j. tweyrn. Filum duplex.
twees. *holl. fris.* j. twee-mael. Bis.

tweefelen. *fland.* Blandiri, dilinire.
twey. *sax. fris. sicamb.* i. twee. Duo.
tweyffel. i. twijffel. Dubium.
tweyn/twijn/tweern. Filum duplex, filum tortum, retortum. *vulgo* duplarium. *à* twey *sive* twee. i. Duo. *ang. twyne.*
tweynen/twijnen. Duplicare, conduplicare fila.
tweyn draed. Filum duplex.
tweyn-garen. Filum duplex.
tweyn-molen. Rhombus.
tweyntigh/tweentigh/twintigh. Viginti, bis deni, bis decem, viceni. *germ. zwentzigh. ang. twentye.*
tweyntigh-mael. Vicies.
twelf. i. tweelf. Duodecim.
twengh-riem. *holl. fris.* i. span-ader.
twent. i. twint. Nihil.
twern. i. tweern.
twie. i. twee. Duo.
twie-licht. i. twee-licht.
twiet-broeder. i. ghe-tweet broeder.
twij. *vetus.* i. twee. Duo.
twijffel/tweyffel. Dubium, dubitatio, scrupulus, *à* twij *sive* twey. i. duo, *sicut* dubius, *&* ambiguus *à duo & ambo. germ. zweyffel.*
twijffelen. Dubitare, ambigere, hæsitare, hærere animo, fluctuare, nutare, titubare animo. *germ. zweifflen.*
twijffel-moedigh. Dubius animi, desperans.
twijffel-moedigheyd. Desperatio.
twijffelachtigh. Hæsitabundus, hesitans, dubius, incertus, ambiguus, anceps, suspensus.
twijffeligh. Ambiguus.
twijn. i. tweyn. Filum duplex.
twijgh. *germ. sax. sicamb. holl. fris.* Ramus, virga, vimen, surculus, frons. *ang. twigge.*
twijghen. *germ. sax. sicamb. fris.* Plantare, inoculare, inserere, pangere.
twijgher. *vetus.* Frutex.
twint/twijnt/twent. *vetus. fland. holl.* Nihil, nihilum, nihili, non, minimè, minimum.
twint achten. *vetus.* Floccipendere, floccifacere, nihili pendere, nihili facere, dictio Poëtis Rhythmicis nunc adhuc usit...
twintigh. i. tweyntigh. Viginti.
twist. Discordia, altercatio, dissidium, con... troversia, contentio. *q. d.* tweest. *à* tw... i. duo.
twist. Rami abscissi, ramalia.
twist. i. twijn. Filum duplex, retortum. *a...* *twyst.*
twisten. Discordare, altercari, dissid... contendere, litigare.
twisten. i. twijnen. Duplicare, retorque... contorquere fila.
twistigh. Contentiosus, litigiosus.

U Vocalis.

Ucten-stond. *holl.* Tempus matuti...
Uder/ uyder/ huyder/ wder/ wr/ ... Vber pecudum: οὖθαρ. *sax. ieder.* ... *vdder.*
uder-bredt/uder-braedt. Sumen.
usenen. i. oeffenen. Exercere, exercitare...
uyt. i. wt. Ex.
ulck/ulch. *sicamb.* i. ajuyn. Cœpa.
ulck/ullick. *fris.* i. visse. Ictis.
ulle. i. bulle. Taurus.
ullinck. *sicamb.* i. ulck. Ictis.
ulpen-been. i. elpen-been.
ummer. *holl.* i. immer/emmer.
unck/onck. Encaustum, *&* Atramentum...
uncken/unckeren. Gemere.
unckeren/hunckeren. *fland.* Hinnire.
unghel. *vetus. sicamb.* Abdomen, sevum...
ungheren. *holl.* i. tooveren.
ungher-hoere. *holl.* Malefica, incantatr... mulier diabolica, venefica.
unghers. *holl.* Maleficus, veneficus, dia... licus.
unghers eyeren. *holl.* Volua, phalli, bu... num ova, fungus priapeius, phallus. *q...* manium sive cacodæmonum ova. *A...* *Iun.*
unsel/unschlit. *germ. sax. sicamb.* i. ruet. S... bum.
unte. *vetus.* Vsque, eò usque.
unster/unser/unssel/enssel. i. knip-wa... Statera, trutina campana.
up. *fland* i. op. Super.
uppigh. *germ. sax. sicamb.* Lascivus.
ups-hemmen/ups-hemen. Emutire, ed... mi...

minimam vocem : incipere minimam mentionem.
…perken. Cheopina, hemina, cyathus.
…r. *germ.* j. oor/oor. Magnus, &c.
…r-ald. Valdè senex.
…re. Hora. ὥρα. *gal. heure. ital. hora. hisp. hora. ang. houre.*
…re. Oportunitas, commoditas.
…re / *sive* ur / *inquit Becanus, est* temporis oportunitas : *eo quod nihil hac sit ad res gerendas maioris momenti.*
…re. Vicissitudo, mutatio ex alio in aliud. Goede ure om yemanden aen te spreken. Mollia tempora fandi, mollissima tempora fandi: cùm quis ad colloquendum facilior est, minusque morosus. De uren van eenen mensch kennen. Viri molles aditus & tempora nosse. *Virg.* ter goeder uren. Fauste omine, bonis avibus, aut spicato. ὥρία, ventus secundus, & prosper. *hinc gall. heureux.* i. felix. *Ioach. Perion. gal. à la bonne heure.*
…righ/ur-maeligh. Mutabilis, inconstans. & Horarius, unius horę.
…righ mensch/ur-maeligh. Homo versatilis, sui dissimilis, moribus inęqualibus præditus, varius, varians, mente mutabilis, sibi ipsi inæqualis, parum secum constans, importunus, difficilis, parum commodis moribus, intractabilis, morosus.
…r klocke. Horologium, æramentum horarum.
…r-looper. j. sand-looper.
…r-maeligh. j. urigh.
…r-werck. Horologium, horarium, machina horaria.
…r-werck-maecker. Faber automatarius.
…r-wijser/handeken. Solis umbilicus, stilus hemisphærij horas monstrans : gnomon, sciateron.
…us. *vetus. fland. fris.* j. ons. Nos, nobis.
…use. *vetus. fland. holl. fris.* j. onse. Noster.
…usaerd/uswaerd. *vetus. holl. fris.* Ad nos, apud nos.
…uvel. j. evel. Malus.
…uven/uvenen. j. oeffenen.
…uveren. Avere, concupiscere. *q. d.* ijveren: zelare.

uveren/nuveren. j. heysschen. Petere, poscere.

V Consonans.

V A

Acht/vlies. Vellus. & Globus lanæ, coagmentum lanę.
Vacht. Pars esculenta.
Vacht. *germ. sax. sicamb.* j. maend-kost. Demensum.
Vack. j. vackeel. Contignatio.
Vacke. j. fackeel. Fax, tœda. *ital. face.*
Vacke. *sax. sicamb. holl.* Apertura, foramen. & Capsa, capsella, loculamentum.
Vacke. *sax. sicamb.* Ala. *germ. facken.*
Vackeel/vack. Contignatio, contabulatio structuræ, pars structuræ aut ædificij.
Vadde. Laganum, libi admodum tenuis & flaccidi genus.
Vadde. Fungus, clavus, patella in arboribus.
Vadde. Ignava mulier, ignava & deformis puella.
Vadden. Deflorere, deflorescere, flaccescere. *ang. fade.*
Vaddigh. Flaccidus, flaccescens, languidus, ignavus, marcidus, torpidus, veternosus, piger. *gal. fade. ang. faded.*
Vaddigheyd. Languor, marcor, ignavia, veternus, pigritia, torpor, desidia.
Vaddoose. j. vandoose. Venefica.
Vadem. *sax. sicamb.* j. draed. Filum. *germ. faden. ang. fadome, fathome.*
Vadem. Filum quod intra manus extensas continetur: mensura manuum expansarum: ulna passus *spatium quod utrinq; manus extensione completur, continetq; pedes quinos:* orgyia, *pedes sex cum quadrante.*
Vademen een naelde. j. vessemen. Acum filo trajicere.
Vademen/om-vademen. Vtraque manu extensa complecti.
Vader. Pater, parens, genitor, πατὴρ. *germ. vatter. ital. padre. hisp. padre. ang. vatter.*
Vader des huys-ge-sins. Paterfamiliâs.
Vader-erve. Patrimonium.
Vader-land. Patria, solum genitale, patrium, natale, mater, populonia mater.
Vader-landsch. Patrius, vernaculus.

vader-loos. Orbus patre, carens patre, ἀπάτωρ.
vader-loos kind. Pupillus, orphanus.
vader-slagh. Parricidium.
vader-slachtigh. Parricida.
vaderlick. Paternus, patrius.
vaderlick/vaderlicken. Patriè, paternè.
vaderſſe.j.ghe-vader. Onomaſtria: mater ſpiritualis.
vadooſe.j.vandooſe.
vadſigh.j.vaddigh.
vaeck/vaecke.j.vake. Sæpe, frequenter.
vaeck. Sopor, ſomnus.
vaeck hebben. Dormiturire.
vaeck-loos. Inſomnis.
vaeckeren. Dormitare.
vaeckigh/vaeckerigh. Soporatus, ſomniculoſus, ſomnolentus.
vaecken.j.vaken. Sæpe.
vaeghen/veghen. Purgare, tergere, verrere, radere.
vaeghen-vier. Purgatorium, ignis purgatorius, erebus expiatorius.
vaeghſel. Purgamen, purgamentum, quiſquiliæ.
vaegher/vegher. Qui ad quidvis cum alacritate expediendum eſt idoneus: expeditus ad quidvis promptè peragendum. *Becan.*
vael/vaeluwe. Helvus, gilvus, color medius inter album & rufum: ſubruffus, valius. *germ. falb. ſax. vahl. gall. paille, paillet, baillet. ital. paglio. hiſp. paio.*
vael-bruyn. Hyacinthinus, amethiſtinus, *ger. veilbraun.*
vaelen hengſt. Equus valius. *Adr. Iun.*
vael kleed. Veſtis decolor: cuius color evanuit & effloruit, propter imbrem aut continuum attritum.
vaele/veyle. Hedera.
vaen. *vetus.* **j. vanghen.** Capere.
vaendel/vendel.j.vaene. Vexillum.
vaendelingh.j.vendelingh. *holl. fland.* Vexillum.
vaene. Vexillum, ſignum, ſignum militare: bandum *apud Procopium:* labarum, *ſive* laborum, *ut ſcribit Turnebus:* cantabrum, *ſive* contabrum, *ut conjicit Turnebus.* Aquila, draco, vexillum, flamula[...] *muta ſigna ſunt, ait Veget. germ. fenl[...] fehnlin. hiſp. vaendera, bendera.*
vaene/ kerck-vaene. Labarum ſac[...] vexillum ſacrum: fano, fanon: c[...]num, *vulgò Eccleſ. dicitur.*
vaene/ vendel/ vaenken/ vende krijgh[...] volcks. Cohors, turma militum ſu[...] vexillo militantium. *vulgò* banda. [...]
vaene. Menſuræ quatuor *rerum liqui[...] precipuè.*
vaene. *vetus.* Palear, pellis è boun[...]ture inſtar vexilli dependens. *gal. fan[...]*
vaen-be-ſchermer. Anteſignanus.
vaen-draegher / vaen-drigh. Sig[...] vexillarius, cantabrarius, qui can[...] & alia ſigna fert, *Codex Theodoſ.* D[...]narij. i. ſigniferi, *Modeſtus de vocab.* [...]*lit.* Aquiliferi, qui aquilam ferunt. [...]ginarij *vel* imaginiferi, qui Imper[...] imagines portant, *&c. Veget. de re[...]* *vulgò* bandophorus.
vaen-kruyd. *fland.* **j. nieſ-kruyd.**
vaen-leen. *vulgò* feudum vexillatum [...]nolchenum. *vide* **Koningh-ſtuyr.**
vaenken. Parvum vexillum.
vaenken.j.vlagghe. Apluſtre.
vaenken krijgh-volcks. j. vaene. [...]hors, turma militum.
vaer. Metus, terror, horror: & Pericu[...] diſcrimen. *gal. effroy frayeur. ang. f[...]*
vaer-weder. *vet.* Horrida tempeſtas.
vaeren. *vet.* Metuere, timere. *angl. fea[...]*
vaeren. Tædere. & Deſuetudine affic[...]
vaerlick/ſorghelick. Timendus, terrib[...], horrendus, & Periculoſus.
vaer / vaerd/ veer. Trajectus, locu[...] trajicitur fluvius. Portus, & nav[...] cymbarumq; ſtatio, à qua conſcenſ[...]vi aut ſcapha, trajicimus, portor[...] *ger. phor. phord. phurt.*
vaer-boot/ barſie. Navis actuaria, n[...]gium actuarium.
vaer-ghe-wand.j.ſchip-ghe-wand. [...]mamenta navis.
vaerd-gheld. Naulum, portorium, p[...]mion, ſors nautica vel trajectitia, p[...]nia trajectitia, pecunia nautica: vec[...]

vectigal.
vaer-glas. j. zee-kom-pas. Amusium, pixidicula nautica.
vaer-man. Portitor, vector: porthmeus. & Nauta, naviculator. *ang. wherryman.*
vaer-meester. Portitor, vector, lintrarius: *qui trajicit homines.*
vaer-pleyte. j. vaer-schuyte.
vaer-schat. *fland.* j. vaer-gheld. Naulum, portorium.
vaer-schip. Navis vectoria.
vaer-schuyte. Cymba. & Ponto. & Hippago, navis trajiciendis fluminibus idonea.
vaer-water. Aqua navigabilis.
vaer-wegh. Actus: via per quam jumentum vel vehiculum agere licet.
vaerd. j. vaer. Trajectus, trajectio.
vaerd/ water-loop. Aquęductus, meatus, alveus, fossa.
vaerd/ vaerde/ veerde. Iter, via: expeditio.
vaerdigh/ veerdigh. Expeditus, accinctus, præcinctus: itineri accinctus, paratus, promptus, agilis.
vaerdighen. Expedire.
vaerdighen. Offerre.
vaerdigheyd. Agilitas, promptitudo.
vaerdighlick. Expeditè, celeriter, agiliter.
vaeren. Tendere, proficisci, vehi, petere locum aliquem, meare. *ger. faren.*
vaeren. Vehi navi aut curru.
vaeren. Valere, gerere, habere se hoc aut illo modo. *ang. fare.*
varen. j. ghe-varen/ ghe-schieden. Fieri, evenire, contingere. Het vaert gemeynelick soo. Ita plerumque fit.
varen in yemands reden. j. scheuren. Interloqui.
vaerende have. Mobilia bona, res mobiles, supellex: & Ruta cęsa.
vaerende vrouwe / vaerende wijf. *vet.* Dryas, hamadryas, sylvarum dea.
vaerende wijf. *vet.* j. tooveresse. Incantatrix, venefica: volatica mulier, *apud veteres, teste Adr. Iunio.* strix volatica.
vaerende wijf. *vetus.* Mulier peregrina. & Meretrix.
vaerende wijf. *vet.* j. draeyenden wind. Turbo, vortex.
vaeren/ vaeren kruyd. Filix, thelypteris. *germ. farn, farn kraut. sax. farn, farn-krut. ang. ferne, fearne, farn.*
vaeren. Metuere. *vide.* vaer. Metus.
vaerent/ verent. Anno præterito, anno superiori. *q. d.* ver-iaerent.
vaerghen/ vergen. *fland.* Proponere, exigere.
vaerinck/ vaerincks. *fland.* Ilicò, citò, statim, confestim.
vaesche. Phantasia, delirium.
vaesche. *fland.* j. vesche. Fascia.
vaeschen. j. veschen. Fasciis ligare.
vaese. j. vaesken/ vese/ vesken. Fibra, capillamentum, festuca.
vaese. j. vaesche. Phantasia, delirium.
vaesen/ faesen. *fland.* Farcire.
vaesel-borse. j. faesel-borse.
vaesemen. j. vesemen/ vessemen.
vaeten/ vaets. j. vaten/ vats.
vake/ vaken. *sax. fr. s. sicam. holl.* Sępe, frequenter: & Citò, statim.
valck. Falco. *ger. falck sax. falck. gal. faulcon. ital. falcone. hisp. falcon, halcon. angl. falcon.*
valcken-beck. *fland.* j. heyr-haemer. Cestra, malleus, ferreus, acuminatus, *à rostri falconis similitudine dictus.*
valckenaer. Accipitrarius, aviarius, *vulgò* falconarius.
valckenet. Tormentum campestre, oblongum, sed non ita largum. *vulgò* falco & falconellus, falconetum. *gal. faulconneau.*
val. Casus, lapsus, ruina: & Casus fortuitus, fors, fortuna. *ang. fal.*
valle. Decipulum, decipula, tendicula, laqueus, transenna. *ger fall. ang. pi-fall.*
val-strick der vogelen. Tendicula avium.
valle. Ophidium. *genus piscis.*
vallen. Cadere, labi, collabi, dilabi, ruere, corruere. *ger fallen. ang. falle.*
vallen te deele. Obvenire, obtingere.
vallen in de straffe. Multam incurrere.
vallen in slaep. Consopiri, incidere in somnum.
val-brugghe. Pons versatilis, pensilis, subductilis.

val-

Val-deure / vald-deure / vald-poorte / boud-deure. Valvæ januæ plicatiles, januæ bipatentes, valvę bifores. *à* **valden** *sive* **falten** / *quod* plicare *Germanis superioribus dicitur.*

Val-deure. Ianua subductilis, ostium cadens. *à* **vallen.** i. cadere.

Val-hoed. Gesticillus, circulus qui puerorum capitibus, ne casu lędantur, imponitur.

Val-poorte. Cataracta, porta ex funibus aut catenis pendens, quæ attolli & demitti potest.

Val-strick. Laqueus.

Val-veken / klap-veken. Claustrum prati vel agri : vectis : cataracta ultro recidens in seram, seque claudens.

Vallende evel / vallende sieckte. Morbus caducus. *vide* **evel.**

Valligh. Proclivis in ruinam, caducus, ruinosus: *&* Qui succumbit & causa cadit.

Valligh oft velligh worden. *vetus.* Succumbere, cadere causa.

Valleye. Valles, vallis. *gal. vallee. ital. valle. hisp. valle. ang. valley.* **Ronde valleye.** Convallis : vallis undique montibus & collibus inclusa.

Valm-duyve. Palumbes, palumbus.

Valsch. Falsus, improbus, fallax, fucosus, fuco tectus, adulteratus, fictus, simulatus. *germ falsch. gal. faux. ital. falso. ang. false.*

Valscheyd. Fallacia, dolus, malitia, pravitas, fraus, versutia.

Valschelick. Falsò, perperam, fallaciter, iniquè.

Valschen. j. ver-valschen. Adulterare.

Valscher. j. ver-valscher.

Valschaerd. *fland.* **j. ver-valscher.**

Value / valuwe. j. vael. Helvus.

Van. De, à, ab, abs, ex, præ. *germ. von.*

Van achter. A tergo, post tergum, retrò, ponè.

Van by. Cominus, propè.

Van liefde / van pijne / *&c.* Præ amore, propter amorem, prę dolore, propter dolorem.

Van joncks af. *vide.* **Jonck.**

Van den hoofde tot de voeten. A capite usque ad pedes.

Van hier. Hinc.

Van daer. Illinc, stinc.

Van Antwerpen ghe-boren. Antwerpia[...]nus, ab Antwerpia, ex Antwerpia: Co[...]rintho, ab Aritia, à Placentia, ex A[...]

Van deure tot deure. Ostiatim.

Van veur af. Ab initio, jam inde a[...]tio, jam inde à principio.

Van waer. Vnde.

Van noode zijn. Opus esse.

Van selfs. *vide* **selfs.**

Van stonden aen. j. ter-stond. Ilicò[...]

Van blijdschap weenen. Lachryma[...] gaudio.

Vanck. j. vangh.

Vanden. *fris. sicamb. holl.* Visitare, in[...] ægrum.

Vandoose / vaudoose. Lamia, incant[...] mulier venefica, volatica, Thessal[...] Thessalica : mulier Valdensis. *Va[...] gens præter cæteras veneficij & hæreseos[...]ne notata fuit: unde venefici & incan[...] vulgò habiti. gal. vaudoise.*

Vane. j. vaene. Vexillum.

Vangh / vanck. Captura, captus. *&* [...]pulum, tendicula.

Vangh / vanck. Pars carnosior bov[...] ventre circa femora sive femina [...] manu capitur attractaturque ad e[...]randam & tentandam bovis ping[...]nem.

Vanghen. Capere, prehendere, co[...]hendere, apprehendere, corripere, [...]cere manus, manicas, catenas, ex[...] incautum, deprehendere, conjice[...] carcerem, in vincula : dare in c[...]diam, condere in carcerem, vi[...]mandare.

Vangh-braeghe. Ceratina, argument[...] sophistica, inexplicabilis, argume[...] cornutum.

Vanghenisse. Carcer, captivitas.

Vanghenis-bræcke doen. *fland.* Vi[...] carceris rumpere, effringere carce[...]

Vanghen-stock. Robur, lignea cust[...] arca robustea.

Vangher. Captor, apprehensor.

Vangher.j.slagh. Decipula.
Vangher/weyd-sack. Bulga, hippopera, ascopera.
Vare/varen. j.vaere/vaeren.
Varinck.j.vaerinck.
Varninck.j.varre.Taurus.
Varre.j.verre/stier. Taurus.
Varse/verse/vers-kalf. Bucula, vitula, junix juvenca.
Varre.j.verre. Longè.
Varwe.j.verwe.Color.
Vase.j.vaese.
Vasel.j.vaesel/fasel.
Vast. Firmus, fixus, solidus, ratus, constans immobilis. *germ. vest ang. fast.*
Vast land.Continens, terra firma.
Vast Firmè, firmiter.
Vast. Multum, multopere, admodum, impendio, impensè, enixè, valdè, vehementer magnopere. *&* Assiduè, continuò semper.
Vast in een. Densus, confertus.
Vast maecken. Firmare, confirmare, roborare, corroborare, stabilire, solidare, solidum & firmum reddere: ratificare, ratum reddere.
Vast slaepen. Altùm, altè, profundè, arctè dormire: grandi & arctiore somno teneri.
Vast staen.Constare, consistere.
Vast-standigh. stabilis, constans.
Vast houdende.Tenax, avarus.
Vastheyd/vastigheyd. Firmitas, soliditas, stabilitas firmitudo.
Vastelick. Firmè, firmiter, & constanter, asseveranter.
Vasten.j.vesten.Figere. *ang. faste.*
Vasten. Iejunare, abstinere à cibo. *germ. fasten ang. fast.*
Vasten-avond / *& euphoniæ gratia,* vastel-avend. Dionysia, Bacchanalia, Liberalia, Bacchantium sive insanientium feriæ, quæ quadragesimale tempus præcedunt: dies hilariorum.
Vastel-avond houden. Bacchanalia agere, Dionysia exercere.
Vastene. Iejunium: *&* Tempus quadragesimale, quadragesima, quadraginta dierum jejunium perpes & continuum: *vulgò* carnisprivium quadragesimale.
Vasten-dagh. Feriæ esuriales: *&* Feriæ præcidaneæ.
Vasten-dagh breken.Solvere jejunia.
Vast-nacht. *ger. sax. sic.* j.vastel-avend.
Vasten-vijghe.Carica.
Vat. Vas, dolium. *Nomen.* vat *adeò est generale, ut etiam de templo, domo, navi, & omni eo quod aliquid capit, dicatur. germ. vaß, feß, gefeß. gal. vase, vaisseau. ital. vaso. hisp. vaso. ang. vessel, vat, fat.*
Vatken/vaetken.Vasculum, doliolum.
Vat korens. *sicamb.* j.twee veertelen.
Vat wijns.j.ses amen.
Vat *in aridis.* j.twee dusent pond.
Vat-binder. *sicamb.* j.kupper.Doliarius.
Vat-kolen. *lovan.* j.bosch-kolen.
Vat-mengher. *vetus.* Doliarius.
Vat-saed. *fland.* Octava pars jugeri: *quibusdam* quadrans jugeri.
Vat-spuel/vaet-spuel.Purgamen doliare, sentia doliaris.
Vats/vaets/vaetsch. Vitioso sapore aut odore infectus ex olido & mucido dolio: mucidus.
Vats oft vaets smaecken. Sapere vas: *dicitur de potu qui ex olido ac mucido dolio saporem vitiosum contraxit.*
Vatsche oft vaetsche tonne.Dolium sive vas vapidum, mucorem redolens.
Vaten.Infundere in vas, colligere in vas, implere vas.
Vaten. Comprehendere, complecti, capere, concipere, accipere, excipere. *germ. fassen.*
Vatten.Tenere, capere, prehendere.
Vatten. Apprehendere, inuncare, harpagare, capere.
Vatten den slagh.Excipere ictum.
Vatsel. Capulus, ansa: id quo aliquid tenetur.
Vaudoose.j.vandoose.Lamia.

VD

Vder.j.uder.

VE

Vechten/vichten.Pugnare, certare, confligere, velitari, depugnare, digladiare, dimicare.

micare. *ger. vechten. ang. fighe.*

vechten hand teghen hand. Certare monomachia, duello.

vecht-huys. *vetus.* Propugnaculum.

vecht-meester. Lanista, gladiator, bustuarius.

vecht-plaetse. Circus, arena.

vecht-schole/scherm-schole. Gymnasium, ludus gladiatorius : xystus.

vechter. Pugnator, pugil, gladiator, agonista, athleta, præliator.

vechterße.j.ghe-vecht. Pugna, certamen, dimicatio.

vedder. *sax. fris. sicamb.* Patruus, avunculus: *&* Consanguineus, propinquus : cognatus.

vede. Mentula, penis. *gall. vit.*

vedel/vedele. *& per syncopen* **vele.** Pandura, fidicula. *vulgò* viella. *germ. fidel. sax. fidel. ang fidle.* **vedelken.** Fidicula.

vedel-booghsken. Pecten, plectrum.

vedeler. Lyricen, fidicen lyræ.

veder. Pluma, penna. *ger. faeder. sax. fedder. ang. fether.*

veder aen den pijl. Ala sagittæ.

vederen aen den timmer. Capreoli: ligna utrinque proclinata, quę cantherios sustinent.

veder-bedde. Culcita plumea.

veder-bosch. Crista, fasciculus plumarum.

veder-loos. Implumis.

veder-spel. *vetus.* Aucupium.

vederen. Plumare, plumas emittere.

vee.j.veete. Odium.

vee/veech. Pecus, pecuaria, armentum. *ger. vych. sax. vee, vehe.*

vee-bol. Mercator boarius.

vee-dief. Abigeus.

vee-diefte. Abigiatus, abactus.

vee-herder/vee-hoeder. Pecuarius, armentarius.

vee-kudde. Pecuaria.

vee-merckt. Forum boarium : *&* Forum suarium.

vee-mol. Buprestis.

vee-stal. Stabulum pecuarium : pecuaria, æ.

vee-voeder. Pabulum, farrago.

vee-waeter.j.wee-waeter.

veech.i.veegh/vee. Pecus, grex, arm

veede.i.veete. Odium, simultas.

veegh. *fland.* **veygh.**

veegh.i.vee. Pecus.

veeghs. Pecuinus, belluinus.

veel/vele. Multus, numerosus, frequen piosus. *ger. viel.*

veel. Multum, multò, multopere.

veel te veel/ veel te seer. Pernimium

veel. Nimis, nimium. **veel gheleer** Multo doctior, multis partibus doc

Seer vele. Complures, plurimi, c plerique.

veel-mael.i.dick-mael. Sæpè.

veler-hande/veler-ley. Multifarius, mul tiformis, multijugus, multijugis, m modus, multiplex, multigenus, us.

veel-gaetigh. Multiforis, multiforus.

veel-iarigh. Annosus.

veel-seggigh. Multiloquus, dicax, loq

veel-tijdts. *holl.* Sæpè, frequenter.

veel-verwigh. Versicolor, multicolor

veel-voudigh. Multiplex.

veel voudighlick. Multipliciter.

veel-woordigh. Verbosus.

veele/veelen.i.veyle/veylen.

veeme. *vetus. sicamb. westphal. sax.* Iu um occultum, cùm noxius causa ctа capite plectitur. à Carolo M olim ob VVestphalorum duritiam stitutum. **veeme-schepen/ veem-** **pen.** *sax. sicamb. westphal.* Occultu dex, latrunculator secretus, j maleficos secretò capite plect citra præviam accusationem, ex tionem, citationem: judex arcanus put concilij nocturni, & prestan mus legum custos, *Ioach. Hopper. E mentionem facit Erasmus in Adag. Ar gita taciturnior. Extant, inquit, & apud VVestphalos reliquiæ generis jud* certi, *vulgò dicuntur : qui in hunc ord admittuntur, magna religione adigunt silentium. Est enim ratio quædam hendendi crimina, quam nullus intelligit ter illos juratos. Hactenus Erasm.*

sti

stianus Munsterus in descriptione VVestphaliæ, Veimaros appellat *&* Scabinos. *Abbas Tritem in Poligraph.* Feimeros: *alij* Femeros. *Caroli Magni institutione (inquit Io. Avent.) arbitrium penes quosdam & potestas animadvertendi, etiam indicta causa, in pacis & fidei violatores religionisq; desertores. Inde jus, ut vocant, VVestphalense derivatum, silentio & taciturnitate sacro sanctum. Iudices quos* **wissender** / conscios, *nuncupant, nescio quibus ceremoniis initiati se invicem agnoscunt: porrò prophanis ritum prodere religio est, & pro piaculo habetur: nec quisquam omnium adhuc inventus est qui hujusmodi mysteria emulgarit: verùm hæc licentia antiquata, cohibita est, in publico procerum conventu, decretoq; Frederici tertij Augusti, cùm sordidæ conditionis quique in album hujusmodi consultorũ conscripti, quosvis licentiùs quàm boni ferre possent, furti perfidiæq; alligassent, indemnatosq; necassent. vulgo* veymarus.

veene.i.venne.

veer. *sax.* **i.vier.** Quatuor.

veer/veerdigh/ veeren/ *&c.* **i.vaer/ vaerdigh/vaeren/** *&c.*

veers. Versus, carmen. *gall vers. ital. verso. hisp. verso. ang. verse.* **veersken.** Versiculus.

veersen met malcanderen. Versus recitare alternatim: alternis dicere, alternis vicibus dicere versus.

veerse.i.varse. Bucula.

veert. *sax.* **i.veertel.**

veertel / veerthien / veertigh.i.viertel/ vierthien/viertigh.

veesche.i.vesche. Fasciæ.

veese/veesken.i.vese/vesken. Festuca.

veeselinghen.i.veselinghen. Capillamenta, fibræ.

veesse/veesche.i.vesche. Fasciæ.

veest.i.vijst/ vijstinghe. Crepitus ventris, flatus ventris. *gall. vesse. ang fiste.*

veete/ veede/ veyde/ vied. Odium, simultas, odium occultum, intestinum: inimicitiæ occultæ, *&* Inimicitiæ apertæ, simultas aperta, capitales inimicitiæ, bellum. *vulgò* feida, faida. Faidam *vocabant Franci* simultatem apertam, qua unus aliquis uni vel pluribus bellum denunciat. *hinc* faidosus.i. hostis publicus, qui faidam exercet, *in lege Salica Francorum. B. Rhen. ang. foe.* hostis, inimicus, *& foeth, fewd,* inimicitiæ *dicuntur.* faida, *id est,* inimicitia capitalis, *in Capitulare Caroli Magni. G. Lamb.*

veeten/veeden. Odium gerere, inimicitias gerere, exercere simultates, odio habere, odisse.

veet-schap. Odium, simultas, inimicitiæ.

veetse. *vetus.* Cucurbita, *herba fructu rotundo.*

veghen.i.vaeghen.

vey. *fland.* Vigens, vegetus.

vey-noot.i.veyn-out.

veygh. Morti propinquus, maturus morti, qui præsentem mortem evadere non potest: qui mortem in procinctu habet: in quo omnia & signa mortis apparent: capularis, morti contiguus.

Veygh zijn. Habere mortem in procinctu.

Veyl. Venalis, venum expositus. *germ. feil.*

Veyl-baer. Vendibilis.

Veyl-draegher.i.wt-draegher. Circitor.

Veyle. Hedera: herba venale vinum indicans.

Veylen. Venale certo pretio proponere: venum exponere, venditare, addicere, indicare, rei venali pretium statuere.

Veyligh. Tutus, pervius: *&* Tutus, liber: securus. *&* Absolutus, exemtus, immunis.

Veylighe zee/veyligh land. Mare patens, terræ patentes: cum mari terraque omnia tuta sunt & secura.

Veylighen de weghen. Secura reddere itinera terra marique.

Veylігheyd. Securitas, libertas.

Veyme.i.veeme.

Veyn/veynt. *fris.* Rusticus, operarius, agricola. *&* Adolescens, juvenis cęlebs. *&* Socius, sodalis.

Veyntken. Adolescentulus, puer.

Veyn-out/ veyn-noot/ ven-noot/ vengnoot/ veyn-gnoot. *holl. zeland. fland.*

So-

Socius. & Collega, socius in magistratu, aut publico munere.

Veynsen/veysen/vensen. Fingere, simulare, dissimulare. *gal. feindre. ang. faine.*

Veynsen. *fland.* Accendere sive accendi, tanquam scintilla è silice excussa.

Veynt. i. veyn.

Veken. Vacerra, repagulum, cataracta, crates lignea clathrus, clathrum.

Veken/onder-deure/heck. Dyathyrum, repagulum in vestigio ædium, ostium inferius.

Vel. Pellis, cutis, exuviæ, tergus. *ger. fael. gal. peau. ital. pelle. hisp. pelleja. ang. fell.*

Vel. Membrana, charta, pergamena.

Vel papiers. Folium, phylyra.

Vel in d'ooghe. i. schemeringhe. Suffusio.

Vel. Scortum, meretrix. **Vuyl vel.** Turpe scortum, turpis & illepida meretrix.

Velleken. Pellicula, membrana, cutis, cuticula.

Velleken op het melck. Crustula, membranula lactis.

Veld. Campus, rus, ager, amplum spatium terræ planę. & Solum, superficies, planities. *germ. feld. sax. veldt, feldt. ang. felde, fielde.* **Te velde komen.** Dare se campo & certamen inire: instruere per campos prœlia, inferre se campo: descendere in arenam, conferre signa: in prœlia venire: inire prœlium: prodire in aciem, aciem ingredi.

veld van wapen-teeckenen oft schilden. Planities sive ęquor insignium, solum. *vulgò* campus.

veld-ajuyn. Bulbus leucanthemus minor, orinthogalon.

veld/veld-legher. Castra, stativa.

veld-duyve. i. balm-duyve. Palumbus.

veld-ghe-schrey. Clamor in prœlio, Vox turbę, taratantara, classicum, tuba bellica.

veld-ghe-schrey. Quiritatus, imploratio ad ferendum opem.

veld-ghe-schrey maecken. Ad arma vocare, ad arma ciere.

veld-ghe-schut. Bombardę minores, tormenta castrensia. *vugò* falcones, falconeta.

veld-god. Pan: deus agrorum.

veld-heere. Prętor castrensis, castrum præfectus. *vulgò* campiductor. **Oper-veld-heere.** Imperator, imperator exercitus, archistrategus, princeps militiæ, dux primarius.

veld-hoen/perdrys. Perdix, rusticula [illegible]

veld-kappe. Chlamys.

veld-koetse. Lectus castrensis, sponda castrensis.

veld-krekel. Gryllus, cicada, acheta. [illegible]

veld-kroppen. Phu minimum.

veld-legher. Castra.

veld-maer-schalck. Tribunus militis, magister equitum.

veld-maete/land-maete. Gnoma, [illegible] mon, machina ad dimetiendos agr[os].

veld-meter. *sax. sic.* **i. land-meter.**

veld-muys. Mus agrestis, campestris, re[illegible] dula: & Glis.

veld-munck. *vetus. sax.* Frater ordi[nis] mendicantium, monachus castrensi[s].

veld-pape. Sacrificus castrensis.

veld-scherer. Tonsor castrensis, vulnerum [illegible] sive chirurgus militaris.

veld-sieck/acker-sieck. Leprosus, eleph[an]tiacus: *qui seorsum in campis extra c[astra] & civitatem habitare debet.*

veld-sieckte/acker-sieckte. Lepra, eleph[an]tia, elephantialis.

veld-slagh. Prœlium, conflictus, co[n]ctio, prœlium terrestre.

veld-stuck. Tormentum castrense.

veld-teecken. Tessera militaris muta, [sym]bolum mutum: signum castrense: [illegible] *tempestate sunt teniæ albi, purpurei, v[iridis] vel alterius coloris.*

veld-tuyn. Sepes arvorum, veltezuni[illegible] *lege Salica Franc.*

veld-vluchtigh. *germ. sax. sicamb.* Perfu[ga], transfuga, defector.

veld-voerder. *vetus.* Dux exercitus.

veld-wimpel. Signum militare, vexill[um].

veld-weyvel / veld-webel. Dux militum, ductor ordinum, antesignanus.

veldachtigh. Campestris, ruralis.

velden/vellen. Demoliri, æquare solo [illegible]

ruere, succidere, excindere, demetere, sternere, prosternere in terram, dejicere in terram: & Supplantare. *ang. fell.*

elden den twist. *vetus.* **j. slissen.** Discernere litem.

elden oft vellen het oordeel. Sententiam dicere. *sax. fellen.*

elden oft vellen met nooten. j. hoopkens setten.

ele. j. veel. Multus.

ele. j. vedel. Pandura.

elghe. j. rad-velghe. Modiolus rotæ.

elghen. *vetus.* Versare.

ellen. j. velden/ doen vallen. Sternere, supplantare.

elligh. j. valligh. Caducus, *&c.*

ellicht. j. vjellicht. Forsan, forsitan, forte, fortasse.

elt/ velts. *vet. sax. sicamb.* Petra: rupes. *ger. fels, velß.*

elt-steen. *vetus.* Silex. *sax. feltsteyn, veltsteyn.*

en/ venne. Palus. & Pascuum, pascuum palustre. *Petrus Nannius libro* 10. *Miscel. à fœno dici putat. ang. fenne.*

en/ moer-land. Palus bituminosa.

en-besien. *holl.* **j. kraecke-besien.** Vaccinia, baccæ palustres.

ennen het land. *holl.* Fœnisecio deputare, in fœnisecium servare.

enckel. Feniculum. *ger. fenchel. gall. fenoil. ital. finocchio. hisp. hinoio. ang. fenel.*

endel/ vendelkijn. j. vaene/ vaendel.

Venison. Caro ferina, aprugna, cervina. *gall. venaison. ang. venison.*

enijn. Venenum, virus, toxicum. *gall. venin. ital. veleno. hisp. venino. ang. venim.*

enijnigh. Venenatus, venenosus, virulentus.

Venijnigheyd. Virulentia, virus.

Vennoot. j. veynoot. Socius, qui communi spe lucri & metu damni aliquid aggreditur.

Venne. j. ven. Palus.

Vensen. j. veynsen. Simulare.

Venster. Fenestra. *ger. fenster. gall. fenestre. ital. fenestra. hisp. hinestra, finiestra.*

enster-verd. *lovan.* **j. veur-verd.**

Venster-horde. Transenna.

Venster-liedeken. *fland.* **j. lawept.** Cantio matutina ad fenestram sive ostium amicæ.

Vent. j. veyn. Iuvenis, adolescens, puer.

Vente. Venditio.

venten/ vente houden. Vendere, venum exponere, venditare.

Vent-baer. Vendibilis.

vente-goed. *fland.* Merx venalis.

VER *in compositione.*

ver. *Præpositio inseparabilis, exponitur plerumque per præpositiones* per, re, de, dis, ex, ab, pro, præ, con, & ultra. *germ. ver. sax. vor. ang. for.*

ver-accorderen. *vide* **accorderen.** *in Append.*

ver-acht. Contemptus, despectus, spretus.

Ver-achten. Aspernari, temnere, contemnere, despicere, spernere, vituperare, negligere, fastidire, abjicere: improbare, vilipendere: nihili pendere: habere contemptui, despicatui sive despectui: parvi ducere.

ver-achter. Contemptor, spretor, vituperator: vitupero, onis.

ver-achtelick. Aspernabilis, contemptibilis, contemnendus.

Ver-achtelicken. Contemptim.

verachtinghe. Contemptus, aspernatio, vituperatio, neglectio, fastidium.

ver-achteren. Remorari, retardare, impedire, postponere.

ver-achteringhe. Remora, retardatio.

Ver-ademen. Respirare.

ver-aerden. Naturam mutare, ingenium immutare. & Degenerare.

ver-aet. *vetus.* **j. vraet.** Vorax. **ver-aetheyd.** *vetus.* Voracitas.

ver-anderen. Mutare, immutare, alterare, alienare, variare.

ver-anderinghe. Mutatio, immutatio, variatio, varietas: vicissitudo.

ver-anderlick. Mutabilis, variabilis.

Ver-and-woorden. Respondere: & Excusare, purgare, defendere. & Dare rationem.

ver-and-woordinghe. Responsio. & Excusa-

cusatio, purgatio, apologia: oratio purgatoria.

ver-arbeyden/over-arbeyden. Nimio labore se macerare, gravare, defatigare.

ver-argh-waenen. Suspectum habere.

Ver-argheren.j. argheren. Deterius facere, depravare.

ver-armen/ver-armoeden. Depauperare, pauperem facere. & Depauperari.

ver-bab-sacken / ver-hab-sacken. j. ver-boffen.

ver-baeghen. *vet. fland.* j. **ver-baesen.**

Ver-baeght. *vetus fland.* j. **ver-baest.**

Ver-bael-monden. Perdere, consumere, prodigere, dilapidare, dissipare, malè servare sive tueri bona pupilli.

ver-bael-monder des goedts. Dissipator, profligator, prodigus, sui profusus.

ver-baesen. Stupefacere, obstupefacere, attonitum reddere, exanimare, consternare. *ang. abashe.*

ver-baest/ ver-schrickt/ ver-slaghen. Perculsus, defixus pavore, stupore: consternatus.

ver-baest zijn. Stupere, stupescere, stupefieri, obstupere, obstupescere: instupere, consternari.

ver-baestheyd/ver-schricktheyd. Ecstasis: consternatio: stupor, emotio mentis.

ver-bal-lasten. *sax.* Saburrare.

ver-ban. Anathema, execratio: & Exilium, proscriptio.

ver-bannen. Execrari, anathemate ferire, arcere sacris.

ver-bannen. Relegare, exterminare, proscribere.

ver-bannen. Execratus: & Relegatus, exul, proscriptus, bannitus. i. exilio damnatus. *in legib. Ripuariis Francorum.*

ver-band. *fland. holl. sicamb.* j. **ver-bond.** Obligatio, fœdus.

ver-band-brief. Obligatio, tabulæ.

ver-banden.j.ver-binden. Obligare.

ver-barnen.j.ver-branden.

ver-bastaerden. Adulterare, corrumpere rem sinceram.

ver-bauwéren. *fland.* Attonitum reddere, exanimare aliquem metu.

ver-bedden. In alium lectum colloca[re]

ver-beelden/veur-beelden. Imagina[ri]

ver-beelden. Transfigurare, transforma[re].

ver-beenen. *fland.* Vituperare.

ver-beesten. Brutum fieri, brutescere.

ver-beest. Brutus.

ver-beyden. Expectare, manere, mor[ari], cunctari, præstolari, operiri.

ver-belghen. *vetus fland.* Offendere ali[quem], commereri aliquid erga alte[rum], [bilem] bilem alicui movere.

ver-berghen. Abdere, celare, tegere, o[c]cultare, abscondere, supprimere.

ver-bernen.j.ver-branden.

ver-besighen. Vti. & Insumere, absu[me]re, consumere usu.

Ver-beteren/ beteren. Corrigere, e[men]dare.

ver-beuren. Perdere, amittere.

ver-beuren. Delinquere, commit[tere], commereri, incurrere multam, pœn[am], damnum: multari, incidere in mul[ctam]

ver-beuren zijn poorterye. Amitter[e] civitatis delicto sive propter delict[um]

ver-beuren zijn leen. Cadere feudo [de]linquere feudum. *apud veteres I.C.*

ver-beurt maecken. In publicum ad[dice]re, confiscare, publicare: in fisci ju[s re]ducere.

ver-beurte. Mulcta, multa, multatio, p[œna], publicatio bonorum, &c.

ver-bidden. Exorare, precibus flect[ere], impetrare, deprecari.

ver-biddelick. Exorabilis.

ver-bieden. Prohibere, inhibere, ve[tare], interdicere. *ger. verbieten. sax. verbede[n]*

ver-bieden iemanden het huys. Inte[rdi]cere alicui domo.

ver-bijsteren. Perdere, vastare, destru[ere], depopulari, ad extremum redigere. Ad insaniam redigere.

ver-bystert munck. *vetus* Apostata [de]sertor monasterij.

ver-bijten. Admordere, demordere: [mor]su necare.

ver-bijten sich selven. Coercere sive frenare linguam mordicus, & C[...]

nere se mordicus.
er-binden. Obligare, adstringere, obstringere, devincire, religare, nectere.
er-binden de wonde. Vulnus obligare, alligare vulnus, deligare.
er-binden met eed. Obstringere jurejurando: obnoxium reddere.
er-binden lijf ende goed. *vide* lijf.
er-bindinghe. Obligatio.
er-bindinghe/ ver-bond. Pactum.
er-bitteren. Acerbare, exacerbare. & Inamarescere. & Exacerbari, exacerbescere.
er-blaecken. Flamma adurere, flamma torrere, ustulare.
er-blaesen. Respirare.
er-blaesen. Difflare, deflare.
er-blaesen melck. j. ver-saent melck. Lac cremore nudatum: cui oris flatu flos sive cremor ademptus est.
er-bleecken. Pallere, pallescere, expallere, expallescere, exalbescere. & Evanere, evanescere, obscurari.
er-bleeckt. Pallidus, expallidus. & Obscuratus.
er-bleeckte verwe. Color evanidus, obsoletus pallidus.
er-blijden. Gaudere, lætari: affici lætitia, lętitiam alicui adferre. & Exhilarare, delectare, oblectare, afficere lętitia: lætificare.
er-blijdt. Lætus, hilaris, exhilaratus.
er-blijf. Mansio, habitatio. & Reliquiæ.
er-blijven. Permanere.
er-blinden. Cæcare, excæcare, occæcare, perstringere oculos, visum, oculorum aciem.
er-blindt. Excæcatus, obcæcatus.
er-blindtheyd. Cæcitas.
er bloemen. Reflorere, reflorescere: & Floribus ornare: & Cælare.
er-bloesemen. *fland.* j. ver-schouden/ ver-bluysteren.
er-blooten. Denudare.
er-bluffen met woorden. Obruere verbis, protelare dictis.
er-bluysteren. Adurere, torrere.

ver-bluystert brood. Panis pustulatus nimio fervore.
ver-bod. Vetitum, res vetita, interdictum, interdictio, prohibitio, inhibitio.
ver-boden. Vetitus, interdictus, prohibitus.
ver bodemen. Fundum reficere.
ver-bodemen. j. ver-boomen.
ver-boelen / ver-boeleren. Amoribus consumere, sive insumere, sua prodigere usu veneris.
ver-boffen. j. ver-poffen.
ver-bolghen. Iratus, obiratus, infensus, offensus.
ver-bolghentheyd. Ira, indignatio, furor.
ver-bolghentlick. Iracundè, iratè.
ver-bond. Pactio, pactum, fœdus, conventio, conventum, conventus, contractus, us: nexus.
ver-bond-breker. Fœdifragus.
ver-bond-brief. Tabulæ fœderis.
ver-bonden. Religatus, obligatus, devinctus, obstrictus, astrictus. & Obnoxius.
ver-boomen/ ver-bodemen/ ver-schepen. Transferre merces in aliam navem.
ver boomen. j. ver-tollen. Vectigal solvere portitori.
ver-boren/ ver-boorte. j. ver-beuren/ ver-beurte.
ver-borghen. Fidejubere: expromittere. & Cavere hypothecis.
ver-borghen. j. ver-berghen. Abdere, abscondere.
ver-borghen. Abditus, absconditus celatus, tectus, occultus, abstrusus, latens.
ver-borghen ligghen. Latere.
Ver-borghentheyd. Arcanum, mysterium.
ver-borghentlick. Arcanè, abditè, absconditè, latenter, tectè, occultè.
ver-bornen. j. ver-bernen.
ver-borstelen. Horrere.
ver-bossen. Offendere: offendere apud aliquem. & Incidere in mulctam, incurrere mulctam. & Infeliciter agere, peccare.
ver-bost maecken. Offendere, peccare.

ver-botten/ver-plompen. Obtundere, hebetare.

ver-bouden.j.ver-stouten. Audaciam sumere, audere.

ver-braemen / ver-bremen. *vetus.* Vestis margines ornare ac munire.

ver-braemt. *vetus.* Fimbriatus.

Ver-branden. Vrere, adurere, deurere, comburere, cremare, concremare, perurere, exurere, igne absumere, igne abólere, flammis consumere: ustulare.

ver-brantheyd. Ardor, ambustio.

Ver-brassen. Abligurire, absumere: *&* Plus æquo comedere.

ver-breyden. Dilatare, extendere, dispandere, propagare: *&* Propalare, palàm facere, divulgare, promulgare, pervulgare, diversè publicare.

ver-breken. Confringere.

Ver-bremen. *sax.* **j.ver braemen.** Fimbrijs ornare.

ver-breucken / verbroken. *vetus.* **j.ver-beuren.**

ver-breuwt. Consternatus, perculsus animo, perturbatus animo.

ver-broederen/ *vide* **ver-susteren.**

Ver-broepen. *fland.* Superficiem panni leviter adurere.

ver-bruyck.j.mis-bruyck. Abusus.

Ver-bruycken. Abuti. & Consumere, insumere.

ver-bruycken/ver-besighen. Consumere.

ver-buycken / over-buycken. Onerare ventrem nimio cibo aut potu: saburrare.

ver-buyten/ver-bueten. Permutare.

Ver-buyter-tieren. *fland.* Protervè, petulanter & immoderatè agere.

ver-bulderen. Protelare, perturbare sęvis dictis, obruere verbis.

ver cieren. Ornare, adornare, exornare, perornare, decorare, condecorare, comere, excolere: expolire.

ver-ciert. Ornatus, cultus, comptus, decorus, expolitus.

er-cieringhe. Ornatus, comptus, us.

Ver-ciersel.j.cieraet. Ornatus.

ver-claeren / ver-coopen/ ver-crimpen, *&c.* **j.Ver-klaeren/ ver-koopen / ver-krimpen.**

ver-dacht. Excogitatus, meditatus.

Ver-dacht. *vetus.* Suspectus.

ver dachten. *fland.* Meminisse, mem[...] esse, memoria tenere.

ver-dachtigh. Suspiciosus, suspicax.

Ver-daedinghen.j.ver-dedinghen.

ver-daeren. *vetus.fland.* Stupefacere, [...]nitum reddere. *&* Obstupere, [...]fieri.

ver-daerentheyd. Stupor.

Ver-daert. Attonitus.

ver-dagh-vaerden.j.dagh-vaerden. [...]tare, diem dicere.

ver-daghen.j.daghen. Citare, diem [...]re, dicam alicui scribere.

ver-daghen. Prorogare, protrahere, d[...]re, procrastinare, ampliare.

ver-daghen. Consistere sive manere [...] aliquot dies.

ver-deck. Tegmen, velum.

Ver-decken. Pertegere, contegere, a[...]re, velare. *&* Retegere.

Ver-decksel. Tegumen, Velamen.

ver-dedighen/ver-dedinghen. Defe[...]re, defensare, patrocinari: *&* Tran[...]re, componere causam. *ger. vertedigh*[...]

ver-deeghen. Massa sive turunda ex[...]rare: *&* Fastidire offam sive ma[...] pertędere.

ver-deelen/ ver-deylen. Separare, di[...]re, dispertire, dispertiri.

ver-deelen/ ver-deylen. *vetus. sax.* **j**[...] **ordeelen.** Condemnare, abjudicar[...]

ver-deeltheyd. Divisio, schisma.

Ver-deemsteren.j.ver-demsteren.

ver-delghen / ver-delligen. Delere [...] Æquare solo.

ver-deluwen. Livere, livescere, pall[...]re, decolorari, emarcescere.

ver-de-moedighen.j.ver-ood moed[...]

Ver-dempen. Suffocare, extinguere [...]terere. *&* Decoquere, abligurire.

ver-demsteren. *vetus.fland.* Obscurar[...]

Ver-dencken. Excogitare, commi[...] fingere cogitatione, animo: conf[...]re, cogitatione assequi.

ver-dertelen. Lascivire.
Ver-derf/ver derveniſſe. Pernicies.
ver-derven/be-derven. Perdere, deperdere, vitiare, violare, corrumpere, depravare, vastare, destruere, inficere, subvertere, evertere, pervertere. & Corrumpi, perire, disperire, ire pessum, vitium facere, fracere, putrere.
ver-dervelick/ ver derffelick. Corruptibilis, quod corrumpi aut vitiari potest. & Pernitialis, pernitiosus, exitialis, exitiosus.
ver-dervelickheyd. Perditio, exitium.
Ver-dervelicken. Perniciosè.
ver-dervelinck. j. be-dervelinck. Depravatus indulgentia: nepos, filius perditus.
ver-derveniſſe. Pernities, corruptela, corruptio, exitium, perditio, destructio, populatio, excidium, vastitas.
ver-derver. Corruptor, vastator, destructor, violator.
ver-dervinghe/ver-derveniſſe. Perditio, pernities, corruptela, populatio.
ver-dicken. Spissare, conspissare, densare, condensare. & Spissari, conspissari, spissescere, densari, condensari.
ver-dichten. j. versieren. Confingere.
Ver-dienen. Mereri, commereri, emereri, promereri. & Compensare, referre gratiam, reponere merita.
ver-dienen de straffe. Mulctam committere, mulctam incurrere.
ver-dienste. Meritum, promeritum.
Ver-dient. Meritus.
Ver-dientе. *holl.* j. ver-dienste.
ver-dienstelick. Meritò, pro merito, dignè, jure.
ver-diepen. Profundius reddere.
Ver-diepinghe van t'huys. Contignatio; tabulata, orum.
ver-dieren. Carius reddere: & Carius fieri.
ver-dieren. Licitari, liceri, augere pretium, pretium intendere, vincere licitatione, amplius licitari.
ver-dier-penninghen. Nummi auctionarij.
ver-dierder. Licitator.
Ver-dinghe. Conductio, pactum, redemptio.
ver-dinghen. Conducere, redimere, transigere, locare, pacisci, condicere.
Ver-dingen zijn gheld. Litibus insumere, consumere, impendere pecuniam.
Ver-dobbelen/ ver-dobbeleren. Duplicare, conduplicare, geminare.
Ver-dobbelen/ Alea perdere.
Ver-doemen. Damnare, condemnare.
Ver-doemeniſſe. Condemnatio.
Ver-doemt. Damnatus, damnas, *apud I.C.*
Ver-doen. Perdere, consumere, absumere, insumere, conficere, dilapidare.
Ver-doen. j. dooden. Occidere, interficere.
Ver-doen sich selven. Seipsum perdere, interimere, necare, mortem sibi consciscere, manus sibi adferre.
Ver-doenlick. Prodigus, profusus.
Ver-doenlickheyd. Profusio prodigentia.
Ver-doft. j. verdooft.
Ver-dolen. Errare, aberrare.
Ver-dolinghe. Error, aberratio.
Ver-doolt. Errans, errabundus.
Ver-dooltheyd. Error.
Ver-dompen. Suffocare, extinguere, supprimere.
Ver-donckeren. Obfuscare, obnubilare, obumbrare, obscurare, inobscurare, offundere tenebras, obnubilare, opacare. & Perstringere. & Supprimere, occultare, celare.
Ver-donsten. j. ver-tonſſen.
Ver-doozen. j. ver-sotten.
Ver-dooven. Exsurdare, surdum reddere. & Obsurdescere, surdum fieri.
Ver-dooft. Surdus.
Ver-dooft/ ver-doft. Surdus, situm redolens, sordidus situ.
Ver-doofde oft ver-dofte specerÿe. Aromata surda, exsurdata, situm redolentia.
Ver-dooft oft ver-doft riecken. Spirare surdum odorem.
Ver-doozen. Infatuare.
Ver-dorren. Arescere, exarescere, perarescere, inarescere, arefieri, retorrescere. &

Tabeſcere, contabeſcere.

Ver-dorven. Perditus, deſtructus, corruptus: & Putridus, putris.

Ver-dorſten. Accendere ſitim, adducere ſitim: & Areſcere ſiti, arida ſiti uri.

Ver-doten. *fland.* j. **ver-dutten.**

Ver-douwen. Obterere, conterere, opprimere. & Attenuare.

Ver-douwen de ſpijſe. Concoquere cibum, conficere, perficere, peragere, digerere, conſumere.

Ver-douwelick. Coctibilis, pepticus, ad concoquendum facilis.

Ver-douwinghe. Concoctio, digeſtio.

Ver-draeyen. Diſtorquere.

Ver-dragh. Tolerantia, abſtinentia, relaxatio. & Ceſſatio. & Dilatio.

Ver-dragh. Pactum, pactio, compoſitio, conventio, conciliatio, deciſio, concordia. *vulgò* ſufferentia.

Ver-dragh maecken. Paciſci.

Ver-draghelijck. Tolerabilis: & Patiens, æquanimus.

Ver-drageliicken. Toleranter, patienter.

Ver-dragelickheyd. Tolerantia, patientia, æquanimitas.

Ver draghen. Transferre: aliò deferre.

Ver-draghen. Ferre, ſufferre, perferre, tolerare, ſuſtinere, pati, perpeti. & Abſtinere, ceſſare, quieſcere, ſuperſedere: & tranſigere, paciſci, convenire, controverſiam decidere, litemque mutuo conſenſu dirimere, facere pacem.

Ver-dragen iemanden den eed. Iuriſiurandi gratiam facere, iuſiurandum vel ſacramentum remittere alicui, ſacramenti religione exſolvere aliquem.

Ver-draeyen. Diſtorquere, retorquere, obtorquere, contorquere, contortè involvere.

Ver-draeyt. Diſtortus, retortus, contortus, perplexus, pravus, perverſus.

Ver draeyt van ſinnen. Perturbatus mente & animo.

Ver-drencken. j. **ver-drincken.**

Ver-dreven. Pulſus, propulſus.

Ver-drevener. *ſax. ſicamb.* Exſul, extorris.

Ver-driet. Tędium, faſtidium, moleſtia, ſatietas.

Ver-driet. *vetus.* Iniuria.

Ver-drieten. Tędere, pertædere, diſt[...]re. & Pigere.

Ver-drietigh / ver-drietelick. Tędi[...] moleſtus.

Ver-drietighlick. Tædiosè.

Ver-drietſaem. Pertæſus & Tędioſus[...]

Ver-drijven. Pellere, pellere de m[...] vel è medio, expellere, propellere, [...] pulſare, profligare, abigere, diſcu[...] exigere, fugare.

Ver-drijven den tijd. Fallere tem[...] temporis tædium excutere, trad[...] tempus.

Ver-drijven de draght. Abigere pa[...] venenis, expellere medicamentis.

Ver-drincken. Mergere, demergere, [...] mergere, immergere. & Mergi, de[...] gi, ſubmergi. & Abſumere pota[...] bus, conſumere, inſumere poculis.

Ver-dringhen. Opprimere.

Ver-drooghen. Areſcere, exareſcere [...] cere, ſicceſcere, aſſicceſcere.

Ver-drooght. Aridus, exſiccatus.

Ver-drotigh / ver-drietelick. Tędi[...] pertæſus, faſtidioſus. & Tædio ſiv[...] ſtidio afficiens.

Ver-drucken. Opprimere.

Ver-dueren. Perdurare.

Ver-duft. j. **ver-doft.**

Ver-duyſemen. *vetus.* Attonitum red[...]

Ver-duyſemt. *vetus.* Attonitus.

Ver duyſteren. j. **ver-donckeren.**

Ver duydſchen. Interpretari German[...] vertere Teutonicè.

Ver-duyvelen. Furore diabolico c[...] pi, furiari.

Ver-duyvelt. Dæmoniacus, fanati[...] arreptitius, energumenus, ſpiritu[...] reptus, infatuatus.

Ver-dulden. *vetus.* Pati, ferre, perferre[...] lerare, æquo animo ferre.

Ver-duldigh. Patiens, tolerans, p[...] rens.

Ver-duldigheyd. Patientia, tolerantia[...]

Ver-duldighlick. Patienter, conſta[...] fortiter.

ver-dullen. Insanire, ad insaniam redigi. & Ad insaniam redigere.
ver-dult. Insanus, ad insaniam redactus.
ver-dunnen. Attenuare, extenuare.
ver-dut. *vetus.* Delirus, delirans, mente captus. *gall. redoté.*
ver-dutten/ ver-doten. *holl. sicamb. fland.* Delirare, desipere, dementem esse. *gall. radoter.*
ver-dutten. Obtundere: & Obtundi.
ver-dubelt.j.ver-duybelt.
ver-dwaelen.j.ver-dolen.
ver-dwaesen. Stultescere, ad insaniam redigi.
ver-dwelmen. Perturbari mente.
ver-dwenen.j.ver-dwijnen. Evanescere.
ver-dwenen. Evanidus, emortuus.
ver-dwijnen/ver-swijnen/ver-swinden. Evanescere, in auras ire, in fumum abire, tabescere, extabescere, consumi, emori, perire, emacescere, sensim colliquescere.
ver-dwijnende. Evanidus.
ver-dwijnende koortse. Hectica febris, marasmus, marcor.
ver-dwijnigh.j.ver-ganckelick.
ver-edelen. Restituere natalibus: ad nobilitatem adsciscere. *vulgò* nobilitare.
ver-eelicken. Maritare, collocare in matrimonium.
ver-eelt. *holl.* Callosus.
ver-een-baeren. Conciliare.
ver-eenen. In unitatem redigere.
ver-eenen. Pavescere, consternari: horrore perfundi ob solitudinem.
ver-eenlick/eenlick. Horribilis.
ver-eenighen. Reconciliare, ad concordiam reducere, unitati accommodare.
ver-eenighen. Convenire, coire, concordare.
ver-eenighen.j.ver-eenen. Horrere, sive perterreri ob solitudinem.
ver-eeninghe. Vnio, concordia.
ver-eeren. Honestare, cohonestare, honore afficere, ornare, decorare, condecorare. & Venerari, colere, observare, revereri.
ver-eeringhe. Observantia, reverentia: honor, honos. & Honorarium.
ver-eeringhe / eeren-schenck. Honorarium.
ver-eeuwighen. Perennare, perpetuare, æternare, æternum reddere.
ver-effenen/ ver-ghe-lijcken. Perequare, æquiparare.
ver-eghelen. Tabere, tabescere, tabe consumi, contrahi.
ver-eynden. Finire, finiri, finem capere: evadere, pervadere: & Pervenire.
ver-eyschen. Requirere, postulare, exposcere.
Ver-eysen. Abhorrere, abominari.
Ver-ergheren.j.ver-argheren.
Ver-erren. *vet.* Iratum reddere, ad iram provocare, irritare: & Irasci.
ver-erren. *vetus.* j.ver-dolen. Aberrare.
Ver-eten. Peredere, edendo consumere.
Ver-etteren. Suppurare.
Ver-fellen. *vetus.* Stuprare. *vulgò* feloniam facere.
ver-fieren. Ferocire, protervire.
Ver-flauwen/flauwen. Infirmare, debilitare. & Infirmari, debilitari, concidere animo, deficere animo, frangi animo, deficere, elanguere, elanguescere, submittere animos, demittere animos.
Ver-fletsen. Decipere blanditiis.
Ver-foeyen. Abominari tanquam fœdum, despuere, vilipendere, contemnere, respuere.
ver-forsen.j.forseren. Cogere, vim adferre, vim inferre.
ver-fraeyen. Venustare, ornare, decorare. & Recreare, exhilarare, εὐφραίνειν. i. letificare, letum reddere, delectare.
ver-frisschen/ ver-verschen. Reficere, renovare, redintegrare. & Irrigare.
ver-gaederen/ ver-gaeren. Congregare, aggregare, colligere, congerere, coagmentare, accumulare. & Convenire, coire, congredi, confluere, capita conferre, concilia facere, conventus agitare.
Ver-gaederen den raed. Cogere senatum, habere senatum, convocare concilium.

lium.

Ver-gaederinghe. Congregatio, collectio, congestio, coagmentatio, coagmentum, compages, compago, junctura, conjunctio.

Ver-gaederinghe van volck. Concio, cœtus, multitudo, turba, corona, frequentia.

Ver-gaederinghe om ghe-meyne saecken. Synodus, conventus, concilium, comitia, orum, consessus, solennis & publicus conventus.

Ver-gaederinghe der straten. Panegyris, conventus panegyricus.

Ver-gaederinghe houden. Conventus agere, facere, celebrare.

Ver-gaen. Abire, discedere.

Ver gaen. Perire, interire, evanescere, pessum ire.

Ver gaeren.j.vergaederen.

Ver-gaersel.j.ver-gaederinghe. Conjunctio, compages.

Ver-gallen. Inficere felle, perfundere felle, tingere felle.

Ver-gallen den visch. Piscem amaro sapore inficere rupto felle inter exenterandum.

Ver-ganckelick. Evanidus, caducus, fluxus, volatilis, momentaneus.

Ver-ganckelickheyd. Interitus, corruptio.

Ver-ganghen. Præteritus.

Ver-gansen. *fland.* **j.verhansen.**

Ver-ganten. *ger. sax. sicamb.* Auctionari, auctione vendere.

Ver-garst. Rancidus.

Ver-garsten. Rancere, rancescere.

Ver-garstheyd. Rancor.

Ver-grauwe-loosen. *fland.* Negligere, negligentia perdere.

Ver-gheefs.j.verghevens. Frustra.

Ver-gheelen. Flavere, flavescere.

Ver-gheld. *vetus. fland.* **j.vergheldinghe.**

Ver-ghelden / weder-ghelden. Pensare, pensitare, rependere, repensare, compensare, referre, retribuere, reponere merita, paria facere, par pari referre, vicem reddere, gratiam reddere, remunerare, remunerari, remetiri, referre, parem gratiam referre, hostire, rehos[tire].

Ver-gheldinghe. Pensatio, compensatio, retributio, hostimentum, talio.

Ver-ghe-lijcken. Æquare, adæquare, [co]-quare, æquiparare, comparare, assimilare, conferre, componere, conformare, & Compensare.

Ver-ghe-lijckelick / ver ghe-lijck[...]. Comparabilis.

Ver-ghe-lijckinghe. Æquiparatio, comparatio, assimilatio, collatio. & Propo[...]

Ver-ghe-loven.j.verl-oven. Devove[re].

Ver-gherselen. Perhorrere.

Ver-ghe-sellen / ver-ghe-selschappe[n] ver-sellen.

Ver-ghetel. Obliviosus.

Ver-ghetelick / ver ghetelachtigh. O[bli]viosus.

Ver-ghetelickheyd / ver-ghetelheyd. O[b]livio; oblivia, orum.

Ver-gheten. Oblivisci, dare oblivioni, tradere oblivioni, obliterare, deponere ex memoria, conterere oblivione, [me]moriam rei amittere. *germ. vergessen. [an]g. forget.*

Ver-gheten. Oblitus.

Ver-ghetenheyd / ver-ghetenisse. O[bli]vio, oblivia, orum.

Ver-ghetenisse. Oblivio.

Ver-ghetenisse in der eeuwicheyd. A[m]nestia, præteritorum oblivio in per[pe]tuum.

Ver-ghetigh. Obliviosus.

Ver-gheven. Condonare, ignoscere, [re]mittere, dare veniam, parcere, fac[ere] gratiam delicti. *germ. vergieben. ang. [for]geve.*

Ver-gheven. Malè dare, dando perde[re], dando errare.

Ver-gheven.i. ver-ghiften. Inficere [ve]neno, dare venenum, venenatum po[cu]lum ministrare.

Ver-gheven. Remissor. condonator.

Ver-ghever / verghifter. Veneficus.

Verghevens / ver-gheefs. Frustra, quicquam, incassum, inaniter, abs[que] gratis, gratuitò.

Ver-gheyinghe / ver-ghiftenisse. Ven[...]

rem[...]

remissio, gratia, condonatio, ignoscentia: gratia delicti vel pœnæ.
Ver-ghevelick. Ignoscibilis, venia dignus.
ver-ghevigh. Ignoscens: qui facilè ignoscit.
ver-ghe-wissen.i.ver-sekeren.
ver-ghicht. *holl. vet.* Paralyticus.
ver-ghieten. Diffundere, effundere, refundere, profundere. & Transfundere, elutriare, de vase in vas transferre, decapulare.
ver-ghif. *vetus.* **j.ver-ghiffenisse.** Venia, remissio.
ver-ghiffenisse.j.ver-ghevinghe. Venia, remissio, gratia delicti, condonatio peccati.
ver-ghiffenisse.j.ver-ghift. Venenum.
ver-ghift. Venenum, toxicum, virus: deleterium: venenum pernitiosum, medicamentum mortiferum: donum veneno infectum: donum pernitiosum. *Virgil. eclog. 6. Quas illi Philomela dapes, quæ dona pararit.*
ver-ghiften/ ver-gheven. Inficere, veneno inficere sive coinquinare, venenare, veneficio necare, veneno extinguere, toxico inficere, toxica dare, potionare veneno, venenatum poculum ministrare, venena miscere, porrigere: dare venenum.
ver-ghifter. Veneficus, venenarius: qui venenatum poculum ministrat.
ver-ghifterse. Venefica.
ver-ghiftigh. Venenatus, virulentus.
ver-ghiftighen. j. ver-ghiften. Inficere veneno.
ver-ghiftinghe. Veneficium.
ver-ghyselen. Obsidem dare.
ver-ghissen. Malè conjicere, malè conjectare.
ver-glaesen. Incrustare vitro, incrustare tectorio vitreo. *vulgò* vitrare.
ver-glaesde pot. Olla fictilis incrustata tectorio vitreo, ut exsudare aut transmittere liquorem non possit.
ver-goden. Referre inter deos: cælo asserere: referre in numerum deorum: *vulgò* deificare.
ver-godinghe. Apotheosis: relatio in numerum deorum: *vulgò* deificatio.
ver-gonnen.j.vergunnen.
ver-gorden.j.ver-goorden. Comprimere virginem, violare virginem: zonam virgineam vi dissolvere, opprimere vi, vim inferre.
ver-goude. *fland.* Chelidonia, herba luteo sive aureo flore.
ver-gouden.j.ver-gulden. Aurare, deaurare.
ver-grammen. Offendere, iratum reddere, irritare, ad iram provocare, ira incendere, commovere, exacerbare, stomachum movere: & Irasci, excandescere.
ver-gramt. Iratus, offensus, aversus, alienus.
ver-grypen. Reprehendere, detrahere: & Male prehendere, errare, falli, labi, delinquere.
ver-grypinghe. Culpa, error.
ver-grimmen. Efferare, ferocire, sævire.
ver-groenen. Revirescere.
ver-gronden. Sidere, subsidere, pessum ire.
ver-gronden. Scrutari, perscrutari, tentare fundum.
ver-grooten. Augere, ampliare.
ver-groven. Condensare, conspissare.
ver-grouwelen/ver-grouwen. Abhorrere, cohorrere.
ver-grouwelt. Attonitus, perterritus.
ver-guffen. *fland.* Hallucinari, duci errore, errare, labi, falli.
ver-ghuysen. *vet. holl.* Deridere, contemnere.
ver-gulden/over-gulden. Aurare, deaurare, inaurare, tegere auro.
ver-gulder. Aurarius, inaurator.
ver gulde. Auratus, auro tectus.
ver-gulsigen. Devorare, avidè haurire.
ver-gunnen. Favere, concedere: & Invidere, malè favere.
ver-guylsen. *vet.* **j.ver-gelden.** Rependere.
ver-hab-sacken/ver-bab-sacken. Ingenti latratu perterrefacere & protelare.
ver-hack-stucken.j.ver-hielen.

ver-hackelen. Lacerare, discindere, conscindere.

ver-hackelt. Lacer, discissus, conscissus.

Ver-haeghen. Consepire, obsepire dumis.

ver-haeyten. *fland.* j.verlanghen. Avere, optare, exoptare, in desiderio esse. *gall. souhaiter.*

ver-hael. Relatio, resumptio, repetitio, commemoratio: & Compensatio; recuperatio.

ver-hael oft ver-reyck hebben. Authorem habere. *vide* **warand.**

ver-haelen. Referre, resumere, repetere, recipere.

ver-haelen den aessem. Respirare, halitum recipere, spiritum reciprocare.

ver-haelen een reden. Referre, recitare, narrare, commemorare.

ver-haelen de schaede. Sarcire, resarcire, recuperare damnum, pensare, compensare damnum.

ver-haelick. Recuperabilis.

ver-haerden. *vetus.* Abire, discedere, migrare. & Dissipari.

ver-haeren.j.ver-haerden. Abire. & Dissipari.

ver-haeren. Vri ardore aut frigore cæli.

ver-haesten. Præcipitare, præproperare, deproperare: nimis festinare.

ver-haet. Invisus, exosus, invidiosus: odiosus.

ver-haeten. Odio habere, odisse.

ver-haetende. Exosus, perosus.

ver-handelen. Permutare.

ver-hanghen. Malè suspendere.

ver-hanghen. Suspendere se, laqueo finire vitam: laqueo nexili se strangulare: pendendo se interimere: dare se in laqueum: pensilem se facere, *Plaut.*

ver-hanghen zijn aen een hoere. Hærere apud meretricem, *Plaut.* perditissimè amare.

ver-hansen.j. hansen. Satisfacere juri societatis: inaugurari societati aut collegio.

ver-hantéren. j. ver-tieren. Ære mutare, emere sive vendere pretio.

ver-hechten. Defigere, refigere.

ver-heeren. Dominari.

ver-heer-schappen. Dominari.

ver-heeten. *sax. fris. sicamb.* Promittere, promittere.

ver-heetsteren/ ver-heytsteren. Æstuare, incalescere, fervescere labore, itinere, cursu nimio.

Ver-hef. j. ver-heffinghe. *vulgò* Relevium.

ver-heffen. Extollere, attollere, elevare, erigere, exaltare, evehere, efferre, sublimare, provehere: relevare.

ver-heffen het leen. Recognoscere fundum: patrono fundi acquisiti fidem dare, & ab eodem accipere: investituram petere à domino feudi: honorarium patrono introitus causa largiri: sublevare feudum à novo, quod vasalli morte vel alio aliquo casu ceciderat: applicare se ad fundi acquisiti patronum, eidem ei dare ab eoque accipere. *vulgò* relevare.

ver-heffinghe. Elevatio, erectio.

ver-heffinghe van leen. Honorarium quod novus vasallus patrono largitur introitus causa: introitus vasalli: pretium renovationis emphyteuticæ. *vulgò* relevium.

ver-heghen. *vetus.* j. **ver-beteren / meerderen.**

ver-heyssehen.j.ver-eyssehen. Exposcere.

ver-helen. Celare, dissimulare, abscondere, clàm habere, abstrudere, reticere.

ver-hemelen. Concamerare, fornicare, convexum facere instar cæli.

ver-hemelen. *holl.* Abscondere, celare.

ver-hemelte. Testudo, fornix, camera, opus concameratum: convexitas: convexum.

ver-hemelte des monds. j. ghe-hemelte. Palatum.

ver-henghen.j. ghe-henghen. Sinere, permittere.

ver-herden. Indurare, edurare, obdurare. & Indurere, indurescere, obdurere, durescere, callere, occallere. & Durare, perseverare.

Ver-herdéren / ver-herden / ver-herren. Durare, perdurare, perseverare.
ver-herdt. Duratus, induratus, obduratus.
Ver-her-ghe-waeden het leen. j. verheffen.
Ver-heven. Sublatus elatus, elevatus, sublimis, celsus, excelsus, editus.
Ver-heven werck. Anaglyphum, anaglyptum, cęlatum opus, *vulgò* relevatum.
Ver-heughen. Delectare, oblectare, exhilarare, lętificare, recreare. & Delectari, oblectari, hilarescere, exhilarari, lętari.
Ver-heughinge. Delectatio, delectamen, oblectatio, oblectamentum, voluptas.
Ver-heughlick. Delectabilis, jucundus, amœnus.
Ver-heught. Hilaris, exhilaratus, jucundus, lętus.
Ver-hielen / ver-versenen / ver-hackstucken. Reficere caligarum talos.
ver-hinderen. Impedire, remorari, nocere.
Ver-hindert. Impeditus.
Ver-hit. Incalescens, concalescens, fervidus, fervens.
Ver-hitten. Excalefacere, fervefacere. & Fervere, fervefieri, exardere, exardescere, incendi, inflammari.
Ver-hitheyd. Fervor, calor vehemens.
Ver hoeden / veur-hoeden. Cavere, præcavere, providere. & Tueri, conservare, protegere, propulsare ab aliquo iniuriam.
Ver-hoedinghe. Cautio. & Protectio.
Ver-hoghen. j. ver-heughen.
Ver-hoeréren. Meretricio amori impendere.
Ver-hopen. Dispergere fœnum: Dissipare. & Confundere.
Ver-hopen ende ver-stropen. Dispergere, confundere, dissipare.
Ver-holen. Occultus, celatus, absconditus, abstrusus.
Ver-holentheyd. Arcanum, secretum, mysterium, sacrum opertaneum, seclusum.
Ver-holentlick. Occultè, arcanè, secretè.
Ver-hongheren. Frangere fame, macerare fame, premere fame.
Ver-hongheren een stad. Famem inferre civitati, opprimere civitatem fame.
Ver-hongheert. Famelicus, fame emaceratus, fame effractus, fame oppressus.
ver-hooghen. Efferre, erigere, tollere, attollere, extollere, exaltare, in altum evehere, elevare.
Ver-hoogen int koopen. Auctionari, auctionem facere, augere pretium, licitari.
Ver-hooghinghe. Exaltatio, elevatio. & Auctio, venditio per augmentum pretij: licitatio.
Ver-hooghsel. j. ver hooghinghe.
Ver-hooght. Sublimis, in altum elevatus.
Ver-hoonen. j. hoonen.
Ver-hooren. Audire, exaudire, dare aures.
Ver-hoorigh. Dicto audiens.
Ver-hoovaerdighen. Superbire, efferri animo.
Ver-hopen. Sperare.
Ver-houden. Retinere, continere.
Ver-houwen. Dolare.
Ver-hueren. Locare, ablocare, elocare.
Ver-huerder. Locator.
Ver hueringhe. Locatio.
Ver-huysen. Migrare, commigrare, demigrare, transmigrare, domicilium mutare, habitationem transferre.
Ver-iaeghen. Abigere, exigere, fugare, conjicere in fugam, ejicere, depellere, expellere, profligare.
Ver-iaeren. Perennare.
Ver iaeren. Redire anni spatio.
Ver-iaeren. Differre sive protrahere in annum. & Differri sive protrahi in annum. **Het ver-iaert.** Annus revolutus nunc est, iam annus elapsus est, annus nunc pręteriit
Ver iaeren ende ver daeghen. Extendi ultra annum & diem.
Ver-iaeringhe. Præscriptio temporis, pręscriptio annorum, exceptio temporis, pręscriptio annua.
Ver iaerent. Anno præterito.
Ver iegenen. *fland.* **j. ver-tegenē.** Obviare.
Ver-ieuten. Concinnare.

Ver-

ver-ſſdelen. Vacuare, evacuare.
ver-ŋſen.j.ver-vrieſen. Conglaciare, in glaciem converti: congelare.
ver-ioltjen / ver-ioltjſen. *fland.* j.verblyden. Recreare.
ver-ionghen. Iuveneſcere, repubeſcere.
ver-ionnen.j. ver-gonnen.
ver-kalefaten. Interpolare, reficere, *propriè de navibus dicitur.*
ver-keeren. Vertere, convertere, mutare: & Invertere, pervertere, retorquere.
ver-keeren. Ludum alearum vario iactu ambiguum facileq; mutabilem, orbiculis ſive ſcrupis ludere.
ver-keeren. Converſari, conſueſcere, conſuetudine frui.
ver-keeren. Verſari, converſari, frequentare, celebrare.
ver-keeringhe. Converſio: & Inverſio, perverſio, depravatio: & Converſatio, familiaritas.
ver-keerdelick. Inversè, perversè, preposterè, perperam, pravè.
ver-keerlick. Mutabilis.
ver-keer-berd/ ſpel-berd. Alveus luſorius, magis: alveolus aleatorius.
ver-keert. Verſus, converſus, mutatus: & Inverſus, perverſus, pravus, depravatus, præpoſterus, retortus, diſtortus.
Ver-keert. *fland.* j. ver-momt. Larvatus.
Ver-keertheyd. Pravitas, perverſitas.
Ver-ketel-boeten. Reficere, reparare, *instar fabri ærarij.*
Ver-kielen.j. ver-boomen/ ver-bodemẽ.
Ver-kieſen. Eligere, deligere, ſeligere, creare: optare, cooptare, adoptare.
Ver-kijcken. Malè obſervare, hallucinari, conſpiciendo errare: & Negligere.
Ver-kilden. Vri frigore.
Ver-kindſchen. Repueraſcere.
Ver-kladdeyen. Diſſipare, conturbare.
Ver-klaegen. Accuſare, arceſſere, deferre.
ver-klaeren. Declarare, explanare, explicare, exponere, dilucidare, illuſtrare, planum reddere, enarrare, interpretari, aperire, oſtendere, ſignificare, proponere: & Pronuntiare, denuntiare, teſtificari.

ver-klaeren het gheſicht. Clarifica[...]ſum: clarum facere.
ver-klaeringhe. Declaratio, explic[...], explanatio, expoſitio, interpretatio[...]
ver-klappen. Seipſum prodere nimi[...] quacitate, labi nimia loquacitate: l[...]re ſeipſum linguæ pręcipitantia: ſu[...]ſius indicio prodi.
ver-kleeden. Mutare veſtes.
ver-kleynen. Minuere, imminuere, d[...]nuere, accidere, attenuare, extenu[...], parvipendere, parvifacere: & Der[...]gare, detrahere, detractare, contem[...]
ver-kleumen/ ver-kloemen/ ver-klom[...] j. overſtijven. *ſax. ſicamb. holl. friſ.* Ob[...]pere prę frigore, obrigere ex frig[...], rigere, rigeſcere.
ver-klicken. *holl. friſ.* Inſidiari, ſpecu[...] indagare ſecreta alterius.
ver-klicker. *holl. friſ.* j. ver-ſpieder. E[...]ſarius, calumniator ſubmiſſus, qui ſ[...]ta indagat aliena: corycæus, explor[...]
ver-kloecken. Animum ſumere, auder[...] Fallere, decipere. & Pręvertere al[...]tate: anticipare ſolertia.
ver-klomen. j. verkleumen. Rigere[...]geſcere.
ver-knapen. Famulari.
ver-knoopen. Devincire.
ver-knoopen. Intricare nodis.
ver-koelen. Perfrigerare, refrigerare, [...]ter frigefacere: & Frigeſcere, refri[...]cere, defervere, deferveſcere. & D[...]veſcere, ardorem animi remittere.
ver-koel-badt. Frigidarium.
ver-koelende kruyden. Refrigerat[...] herbæ.
ver-koebrẽren. Conquirere, acquirere [...]cuperare. *gall. recouvrer. ang. recover.*
ver-koft.j.ver-kocht. Venditus.
ver-koken. Diſcoquere. & Coque[...] conſumere, decoquere.
ver-kombeenen. Narrare, referre, e[...]nare.
ver-kommelen. *zeland.* j.ver-kouden/ [...] ſtijven van koude. Rigere nimi[...]gore.
ver-konckelen. Diſtorquere. & Obſtru[...]

ver-konckelt. Distortus. & Obstructus.
ver-konckelt in de blaese. Gravedinosus, cui turbida est urina.
ver-konckelde blaese. Ischuria.
ver-kondighen/ ver-konden. Nuntiare, denuntiare, significare, indicare, publicare, pervulgare, evulgare, divulgare, promulgare, edere, edicere.
ver-koop. Venditio.
ver-koopen. Vendere, venundare, venum dare, distrahere, commutare ære.
ver-koopachtigh. Vendax.
ver-koopelick. Vendibilis.
ver-kooper. Venditor, institor.
ver-koperen. Ærare, ære tegere.
ver-koperen. Æratus.
ver-koren/ver-kosen. Lectus, electus, delectus, exquisitus.
ver-koren maen-dach. *fland.* j. ver-loren.
ver-korsten. Incrustare.
ver-kort. Decurtatus, breviatus, abbreviatus, contractus.
ver-kort. Detrimentum, intertrimentum, dispendium, damnum, fraus.
ver-kort doen. Detrimentum adferre, damnum inferre, fraudare.
ver-kort worden. Breviari, abbreviari. & Detrimentum pati, damno affici.
ver-korten. Decurtare, abbreviare, diminuere, contrahere. & Damnum inferre, fraudare, defraudare, fraudi esse, damno aut malo esse.
ver-kortinghe. Decurtatio, breviatio, contractio. & Damnum, fraus.
ver-kosen. j. verkoren. Electus.
ver-kouden. Refrigerare. & Refrigerari, frigescere, contrahere frigus, algere, algescere, inalgere, inalgescere. & Gravedinem contrahere frigore.
ver-koudt. Refrigeratus, exceptus frigore.
ver-koud/ver-snot. Gravedinosus, gravedine laborans.
Ver-kouthepd. Refrigeratio, frigus. & Gravedo, frigida gravedo, coryza.
Ver-krachten. Vim inferre, violare, opprimere. Violare, vitiare, comprimere virginem, vim inferre virgini, pudicitiam virginis imminuere.
Ver-krencken. Debilitare.
Ver-kreghen. Partus. ver-kreghen goed. Parta bona, peculium.
ver krijghen. Acquirere, conquirere, quærere, obtinere, nancisci, adipisci, assequi, consequi, potiri, parere.
ver-krillen. j. ver-prillen. Lascivire.
ver-krimpen. Contrahere, extenuare: & Contrahi, extenuari, decrescere.
ver-kroken. Quassare, frangere: & Rugare, rugis plicisque deformare.
ver-krommen. Recurvare.
ver-krompen. Contractus, extenuatus, convulsus.
ver-kroppen. Ingluviem nimis saburrare: turundis obturare, turundis suffocare.
ver-kruppen. Proserpere sive prorepere aliò: reptando evadere.
ver-kunden/ ver-kundighen. j. verkondighen. Denuntiare.
ver-lacken. Illecebris fallere: pellicere.
ver-laeden. Degravare, prægravare, obruere.
ver-laeghen. Insidiari.
ver-laemt. j. verlemt.
ver-laet. Derelictio, remissio.
ver-laet/sluyse. Emissarium.
ver-laet van den vliet. Diverticulum fluminis.
ver-laet oft slagh der voghelen. Seclusorium: aviarium minus: quod alteri cum ostio conjungitur, ad secludendas acies.
ver-laeten. Linquere, relinquere, derelinquere, deserere, destituere, desolare, mittere, remittere, derelictui habere, pro derelicto habere.
ver-laeten den dienst. Deponere provinciam, abdicare se magistratu, &c.
ver-laeten sich selven op yemanden. Fidere alicui, omnem suam spem in aliquem figere.
ver-laeten. Desinere, cessare.
ver-laeten/af-gieten de olie. Decapulare, deplere oleum.
ver-laeten den wijn. j. ver-vaeten. Elutriare vinum.
ver-laetenisse. Remissio.

ver-lamt.j.ver-lemt.

ver-landen. Redigi in continentem, in vadum,in terram:terra repleri.

ver-langh. Momentum, ſpatium temporis. & Pondus. & Æſtimatio.

ver-langh/be-langh. Neceſſitas,res neceſſaria. Een ſaecke van groot verlangh. Res momentoſa, res magni momenti. Waer en light gheen groot verlangh aen. Non multum refert; non magni eſt momenti. Waer light groot verlangh aen. Magni refert,plurimum intereſt, magnopere pertinet ad rem: magni eſt momenti.

ver-langhen. j.verlenghen. Prolongare, differre.

ver-langhen. Expectare, deſiderare.

ver-langhen / oft ver-langheniſſe hebben. Deſiderio longo expectare, præſtolari avidè,ferri deſiderio,deſiderium capere,affici deſiderio, moveri deſiderio,teneri deſiderio,deſiderare.

ver langheniſſe. Deſiderium.

ver-laſten. Aggravare, degravare, obruere,opprimere.

ver lauwen. Tepere,tepeſcere.

ver-lecken. Abligurire.

ver-leckeren. Ineſcare.

ver-leckeren zijn gheld. Inſumere pecuniam cupediis.

ver-leden.j.veur-leden. Præteritus.

ver-ledighen. Liberare, expedire, eximere, ſolvere, levare, otioſum & ſolutum reddere. Sich ver-ledighen tot bidden. Vacare orationi.

ver-ledight. Expeditus.

ver-leeden. Faſtidire,nauſeam habere: & Faſtidium adferre,tędium creare.

ver-leeghen. Humiliare,demittere.

ver-leelicken. Fœdare, deturpare. & Fœdari,deturpari.

ver-leenen. Concedere,pręſtare,tribuere.

ver-leeren. Dedocere.

ver-leeſten. Parem eſſe ſumptibus: & Perficere, ultimam imponere manum alicui rei. & Acquirere,conficere.

ver-legh. Erogatio. & Repræſentatio.

ver-legghen. Alio loco ponere, movere loco vel ordine.

ver-leggen. *q.d.* veur-legghen. Eroge exponere,expendere pecunias,ſuppli tare,prærogare,repræſentare.

ver-legghen/weder-leggen. Rejicere re probare,damnare,condemnare, & m tare,refellere.

ver-leghen. Incommodus,importunu Impeditus: & Feſſus: & Vetus:obſole

ver-leghen met kleederen. Impeditus ſtibus.

ver-leghen oft over-legen meerſſe. M importuna, obſoleta, exoleta, abje vilis,fracida:vetuſtate corrupta.

ver-leghen eye. Ovum requietum,non cens.

ver leghen wijn.j.ver-ſchaeldt.

ver-legen ſchulden. Impedita nomina

ver-legen huyſ-raedt. *ſax.* j.ouden hu raedt.

ver-leghen van ghelde. Deſtitutus pe nia, carens pecunia. ver-leghen in ghelde. Laborare difficultate pecu ria,premi inopia rei pecuniariæ.

ver-leghen.j.ver-ledighen.

ver-legheren. Movere caſtra.

ver-leyden. Seducere,decipere.

ver-leyder. Seductor.

ver-leken. Extillare,guttatim effluere.

ver-leinden. Diffamere. *germ. verlumba verleumden.*

ver-lemmen/ver-lemen/ver-lempen. M tilare,truncare.

ver-lemt/ ver-lamt/ ver-lempt. Muti mutilatus,enervatus, *q.d.* ver-lamt.

ver-lengh/ ver-lenghinghe. Prolongat prorogatio.

ver-lenghen. Prolongare, elongare, p ducere,protrahere,proferre, proroga differre, comperendinare, procraſti re,trahere,ducere.

ver-lenghinghe. Prolongatio, elongat productio, protractio, prorogatio,co perendinatio,procraſtinatio.

ver-leſen. Relegere.

Ver-leſen. Seligere,ſecernere,diſcerne ſeorſum colligere.

ver-leſen goed. Res viliores ſelectæ, m

ces viliores, merces, reculæ.
ver-lesschen. Extinguere.
ver-let. Omissio, prætermissio : & Impedimentum, interpellatio. & Dilatio, procrastinatio.
ver-letten. Omittere, prętermittere : & Impedire, interpellare. & Differre, procrastinare.
ver-lichten. Illuminare, illustrare: clarum lucidumque reddere : & Coloribus ornare: & Miniare picturam.
ver-lichten. Levare, allevare, sublevare: collevare.
ver-lichten het hert. Animum levare, laxare, exhilarare, recreare, refocillare.
ver-lichtinghe. Illuminatio, illustratio.
ver lichtinghe. Levamen, levamentum, levatio, allevatio, allevamentum.
ver-lieft. Amore captus, amans.
ver-lieren. *vetus.* j. **ver-liesen.**
ver-lies. Amissio, perditio, damnum, detrimentum, iactura, dispendium.
ver-lies oft lackagie aen gout ende silver. Intertrimentum, intertritura : id quod pecunię deteritur.
ver-lies aen wissel. Collybus.
ver-liesen. Amittere, perdere, disperdere, iacturam facere, damnum vel iacturam accipere, detrimentum capere. *ger. verlieren. sax. vorlesen, vorleren. ang. leese, loose.*
ver-liesen den moed. Abiicere animum.
ver-liesen den slagh. Pręlium adversum facere, prælium infeliciter committere.
ver-liesen het ghe-dinghe. Cadere causa, causam amittere, succumbere in agendis litibus.
ver-liesen den arbeyd/ver-lozen arbeyd doen. Operam perdere, operam ludere, frustrari laborem, sumere operam frustraneam, oleum & operam perdere, in aëre piscari, arare littus, aërem verberare, apros in mari venari, Æthiopem dealbare.
ver-lieven. Adamare.
ver-lieven op iemanden. Amorem concipere alicuius, capi amore, conferre amorem in aliquem.
ver-ligghen. Locum sive situm mutare; stationem mutare.
ver-liggen. *vetus.* Oblitescere, delitescere.
ver-ligghen. *vet.* Languere, languescere. & Flaccere, flaccescere, fracere, situm contrahere. & Deficere.
ver-ligghen een kindeken. Infantem opprimere in lecto.
ver-lijcken / ver-ghe-lijcken. Æquare, assimilare. & Compensare, deducere in compensationem.
ver-lijd. Confessio.
ver-lijd/ over-lijd. Transitus, mors, obitus, interitus.
ver-lijden. Confiteri.
ver-lijden/over-lijden. Transire, præterire, meare : & Obire mortem, peragere mortem.
ver-linghen. j. **ver-langhen.**
ver-lochten. Ventilare, eventilare.
ver-lochten de boomen. Interlucare, collucare, ramos inutiles resecare, ut amplior lux fiat arboribus.
ver-locken. Pellicere.
ver-lof. j. **orlof.** Venia, permissio, &c.
ver-lof-brief. Commeatus.
ver-lof gheven. Commeatum dare.
ver-loken bocht. Præsepe.
ver-loochenen. Abnegare, pernegare.
ver-loochent. Abnegatus. **ver-loochent mensch.** Apostata.
ver-loop. Decursus, excursio.
ver-loop van woecker oft renten. Reditus usuræ, proventus, interusurium, commodum usurarum medij temporis.
ver-loop des tijdts. Lapsus temporis.
ver-loop des iaers. Revolutio anni.
ver-loopen. Fugere, aufugere, profugere, transfugere, vagari. & Excurrere.
ver-loopen/veur-by-gaen. Labi, delabi, præterire.
ver-loopen-knecht. Servus fugitivus.
ver-loopen boeve. Defector, desertor, perfuga.
ver-loopen monick. Erro monachus, monachus desertor.
ver-loopende vier-daghen. Feriæ con-

ceptivæ: *feriæ quæ quotannis concipiuntur in dies certos incertósve : cujusmodi nobis est dies Paschæ. vulgo* festa mobilia.

ver-looten/ looten. Plumbare, plumbo conglutinare, oblinere plumbo, illinere plumbum, ferruminare.

ver-looten. Incrustare tectorio plumbeo, incrustare plumbo.

ver-looten de aerde potten. Pocula lutea vitrare.

ver-loot. Plumbo incrustatus.

ver-lootte potten. Pocula vitrata, pocula plumbo oblita, pocula picata : *olim enim pice linere solent pocula.*

ver-lootinghe. Plumbatura, conglutinatio plumbea.

ver-lozen. Perditus, amissus.

ver-lozen arbeyd. Labor irritus, cassus.

ver-lozen arbeyd doen. j. ver-liesen den arbeyd.

ver-lozen maen-dagh. Hilaria, orum. dies primus lunæ post Regalia, luxui sacratus. *Dicitur* **ver-lozen/** *quod conviviis, lusu & iocis perdatur: unde & sicamb.* **raesmaendagh** *dictus, alijs* **ver-kozen/** *quod magistratus tunc Belgij multis locis eligatur & creetur :* **ver-swozen** *sive* **ghe-swozen/** *quòd tunc in magistratum electi iusiurandum præstent.*

ver-lozen hoop. Emissarij milites, qui præcedunt aciem ad lacessendum hostem, & temerè in mortem ruunt, ferentarij, rorarij.

ver-lozen gaen. Perire, intercidere, perdi, irritum perire, perire sine fructu, incassum ire.

ver-lossen. Liberare, redimere, eximere, salvare, servare, incolumem præstare, eripere periculo, damno, molestia.

ver-loven/ ver-ghe-loven. Condicere, fidem dare, promittere, polliceri.

ver-loven. Vovere, devovere, vota nuncupare, spondere, despondere, jurare.

ver-lovet. Votivus, obligatus, promissus.

ver-lovede maeght. Virgo desponsa, desponsata.

ver-loven. j. ver-sweren.

ver-loven goet te doen. Devovere omnem virtutem: jurare facinora.

ver-loven. *vetus.* Prohibere, negare.

ver-loven / over-loven. Pluris ind[are] quàm par est.

ver-luchten. j. verlichten.

ver-luyaerden. Perdere pigritia, ami[ttere] negligentia.

ver-lusten/ ver-lustighen. Delectare, [ob]lectare, gaudio afficere.

ver-maeck. Reparatio, restauratio, rec[rea]tio, refectio.

ver-maecken. Reficere, reparare, re[con]cinnare, interpolare, sarcire, resar[cire], restaurare, instaurare, reformare.

ver-maecken. Recreare, oblectare, re[ficere], colligere, refovere, pascere, rem[itte]re animum: colligere se: dissipatas [ani]mi partes in suum locum congerer[e].

ver-maecken de wonde. Vulnus cur[are], obligare.

ver-maecken iemanden. Deformare [ali]cui stinam bonam famam auferre : cal[um]niari.

ver-maeckelick. Reparabilis.

ver-maeckelick. Delectabilis, jucund[us].

ver-maeckelickheyd. Delectatio, rec[rea]tio.

ver maecksel. j. ver-maeck. Reparatio [re]stauratio.

ver-maegheren. Macrescere, macesc[ere], emacrari, extenuari, macrefieri: & [ma]ciare, macrum reddere : macerare, [exte]nuare.

ver-maeghert. Macilentus strigosus.

ver-maegh-schappen. Miscere conju[gio], affinitate sive consanguinitate junge[re].

ver-maledijden. Detestari, execrare, [de]vovere, diris imprecationibus ma[la] alicui optare: maledicere *apud Eccl.*

ver-maen. Mentio. & Memoria.

ver-maen maecken. Mentionem fac[ere], commemorare.

ver-maen. Monitio, monitus, monit[um], admonitio, adhortatio.

ver-maen-teecken. Monumentum.

ver-maenen. Monere, admonere, com[mo]nere, commonefacere, hortari, adh[orta]ri, exhortari, cohortari. & Mentio[nem]

facere: Inducere in memoriam alicujus.

ver-maener. Monitor, admonitor, adhortator, exhortator.

ver-maenigh. Pareneticus, adhortatorius.

ver-maeninghe. Monitio, monitus, monitum, admonitio, commonitio, hortatio, adhortatio, exhortatio.

ver-maeninghe van koortsen. Tentationes: admonitio febris, morbi, doloris, *&c. vulgò* reliquiæ.

ver-maere. Divulgare, fama celebrare.

ver-maerdt. Famoſus, celebris, clarus, nobilis.

ver-maerdtheyd. Celebritas, famæ claritas.

ver-maerten. Ancillari.

ver-maeſen. *vetus.* **j. be-blecken.** Commaculare.

ver-manghelen. Permutare, commutare.

ver-mannen. Viriliter audere, maſculo ſive virili eſſe animo, concipere animum virilem.

ver-mannen. Vincere ſive ſuperare numero virorum.

ver-mant worden. Superari multitudine virorum: à viro ſuperiore ſuperari.

ver-mannen. *vetus.* Nubere viro.

ver-marren.j.ver-merren.

ver-maſcheren/ver-maſſchelen. Conmaculare, maculis deformare.

ver-meerderen/ver-meeren. Augere, adaugere, augmentare, auctare, auctitare, adauctare, ampliare, amplificare, multiplicare.

ver-meerder. Auctor.

ver-meerder des rijcks. Auguſtus.

ver-meerderinghe. Augmentum, augmentatio, incrementum.

ver-meerſen. *fland.* Augere.

ver-meeſteren. Superare, vincere.

ver-meeſteren de wonde. Curare, ſanare vulnus.

ver-meyen. Maio menſe ſpatiari, ſive apricari: vere novo recreari, oblectari: *&* Fronde viridi ornare.

ver-meyinghe. Oblectatio menſe Majo.

ver-meynen. Putare, reputare, credere: arbitrari, conjicere, exiſtimare.

ver-meynt. Putatus, reputatus, putativus, creditus, conceptus animo.

ver-melden. Memorare, narrare, referre, recitare.

ver-meluwen. Vermiculari, cariem contrahere.

ver-meluwet. Vermiculatus, carioſus.

ver-mencken.j.verminckeu.

ver-mengen. Miſcere, intermiſcere, commiſcere, permiſcere, immiſcere, diluere, confundere, temperare.

ver-menghinghe. Miſtura, temperatura: confuſio, congeries, chaos.

ver-menighen. Multiplicare, augere. *&* Multitudine ſuperare.

ver-menigh-vuldighen. Multiplicare, augere.

ver-merren/ver-marren. Morari, demorari: tardare ſive retardare longiùs. *q.d.* **over marren.**

ver-mete. Arrogantia: *&* Intentio, propoſitum. *&* Actoris petitio: actoris intentio. *vulgò* prætentio.

ver-metel. Arrogans, inſolens, temerarius.

ver-metelheyd. Arrogantia.

ver-metelick. Arrogans.

ver-metelicken. Arroganter.

ver-meten.j.ver-metel. Arrogans.

ver-meten. Arrogare, ſibi arrogare, ſibi tribuere, ſibi ſumere, ſibi aſcribere, magnificè de ſe ſentire.

ver-meten recht te hebben. Prætendere jus in rem aliquam.

ver-metenheyd. Arrogantia, confidentia. *vulgo* præſumptio.

ver-middelen.j.middelen.

ver-middelſt.j.mids dat.

ver-mids. *holl.friſ.* **j.over-mids.**

ver-mieden/ ver-mieten. *vetus.* Conducere *&* Locare.

ver-mijden. Evitare, devitare, cavere, ſubterfugere, præcavere.

ver-mijdelick Evitabilis.

ver-miluwen.j.ver-meluwen.

ver-mincken. Mutilare, membro aliquo diminuere. *vulgo* ſubnervare.

ver-minckt. Mancus, mutilus, truncus, trun-

truncatus, membro aliquo neceſſario diminutus.

Ver-minderen. Diminuere, imminuere, attenuare, extenuare derogare.

Ver-minnen. *vet.* Paciſci, reconciliare.

Ver-minninghe/ver-mint. *vetus.* Reconciliatio: pactum.

Ver-miſſchen. j. **ver-menghen.**

Ver-miſten. *vetus* j. **ver-quiſten.**

Ver-moed. Suſpicio.

Ver-moeden. Suſpicari, ſuſpicionem habere. *&* Exiſtimare, conjectare. *à* **moed.** i. animus.

Ver-moedigh. Suſpicioſus, ſuſpicax.

Ver-moedinghe. Suſpicio.

Ver-moeden. Laſſare, fatigare: delaſſare, defatigare.

Ver-moedt/ver-moeydt. Defatigatus, laſſatus, labore confectus.

Ver moedtheyd. Laſſitudo, defatigatio.

Ver-moeren oft ver-mueren het waeter. j. **moeren/mueren.** Turbare aquas.

Ver-moghen. Poſſe, potentem eſſe, valere, quire.

Ver-moghen. Ferre, tolerare. pati. **Jemanden qualijck ver-moghen.** Parum æquum eſſe, iniquum eſſe alicui, averſari aliquem.

Ver-moghende. Potens, validus.

Ver moghentheyd. Potentia, poteſtas, vis, vires, pollentia, facultas.

Ver-moghentlick. Potenter, fortiter.

Ver-moghigh. Potens.

Ver-molmen. j. **ver-olmen.**

Ver-molmt. *holl.* j. **ver-olmt.** Vermiculoſus, carioſus. *gal. vermoulu.*

Ver-molmſemen/ver-olſemen. *ſax. ſicam. holl.* Cariem contrahere, cariem pati, carie & vetuſtate corrumpi. *gall. vermoulier.*

Ver-molmſemt. Carioſus. **Ver molmſende peyren.** *ſax. ſicamb.* Pira præmollia, putreſcentia, fracida.

Ver-momboren/ver-momberen. Tutari, tueri, defendere pupillum.

Ver-momboort zijn. Degere ſub tutela ſive curatione: aliena curatione teneri, alienę poteſtati ſubjectum eſſe.

Ver mommen. Larvam induere, capere alterius formam, mutare vel verte[re] ſ[e] in formam aut faciem alterius, al[ie]nam ferre perſonam, induere alienam [perſo]nam: diſſimulare: velare.

Ver-momt. Perſonatus, larvatus.

Ver-monden. Loqui, dicere, eloqu[i], [fa]ri, referre, narrare, mentionem face[re].

Ver-mond-ſchap. *vetus ſax. ſicamb.* T[utel]ę ad miniſtratio tutelæ.

Ver-mondyelen. Subticere, reticere [...] ſare, velare, celare, abſcondere.

Ver-moorden. Trucidare, obtrunca[re] [...] care, interimere.

Ver-morwen. Mitigare, mollire, em[olli]re, remollire.

Ver-moſſen. Fracere, ſitum contrahe[re].

Ver-motten. Sentire tineas, pati tin[eas], tineis exedi, & corrumpi.

Ver muffen. Rancere: *&* Situm red[olere].

Ver-muſt/ver duſt. Situm redolens.

Ver muſtheyd. Rancor, ſitus, p[...] ſquallor.

Ver-muylen. Stomachando amitter[e]. Contemnere cum indignatione.

Ver-mutſen. Cæcum amorem conci[...].

Ver-mutſt. Cæco amore ardens, p[...] amans, cæcus amore.

Ver-nachten. j. **over-nachten.** Perno[ctare].

Ver-nachtigh. Pernox.

Ver-na-decligen. Damnum inferre [...].

Ver naeghelen. Clavo figere: claviſ [...] figere. *&* Clavo obſtruere, obturar[e] [...] pactis clavis.

Ver-naeghelen een peerd. Lædere [...] lam equi clavo profundius adacto [...] *gò* inclavare.

Ver-naeghelen het ghe-ſchut. For[amen] ſuperius bombardæ ſive tormenti [...] lici obſtruere clavo.

Ver-naeghelt. Clavo fixus: *vel* clav[...] ſus. *&* Clavo obſtructus.

Ver-naeghelt peerd. Equus clavatus [cla]vo leſus.

Ver-naederen. Appropinquare.

Ver-naederen den koop. j. **kalengie[ren].** Retrahere emptionem jure proxim[ita]tis.

Ver-naederinghe. Appropinquatio. [...]

præferentiæ, jus retractus, jus protimeſeos.

ver-naepen. Suturis inſumere.

ver-naemen. Celebrare, illuſtrare, propalare, divulgare nomen.

ver naemt. Celeber, celebris, famoſus, clarus, nobilis, inſignis, inclytus.

ver-naemtheyd. Celebritas, claritas, nomen, fama.

ver-nederen. Humiliare, deprimere, ſubmittere, demittere, deducere.

ver-nederen ſich ſelven. Submittere ſe. *vulgò* humiliare.

ver-nedert. Demiſſus, humilis, ſubmiſſus, abjectus

ver-nederinghe. Humilitas, demiſſio, ſubmiſſio.

ver nemen. Scitari, ſciſcitari, inquirere, ſcrutari, indagare: *&* Percipere, excipere, accipere, audire, inaudire, reſcire, reſciſcere, comperire, cognoſcere, intelligere, animadvertere, ſentire.

ver-neminghe. Percontatio, indagatio, inquiſitio, perceptio.

ver-nemer. Indagator, emiſſarius.

ver-nemachtigh. Curioſus, ſciſcitandi.

ver-nemelſte. *vetus. holl.* j. **veur-nemſte.** Præcipuus.

ver-nepen. Valdè exilis, nimis contractus, parcus.

ver-nepentlick. Parcè, avarè.

ver-neſtelen/ ver neſten. Nidum mutare: *&* Nido expellere.

ver netelen. Vrtica adurere.

ver-neutelt/ver-nutelt. Vietus, languidus, flaccidus, frivolus: contractus. *&* Pumilus.

ver-neutelt manneken. Homuncio, nanus, pumilio, exilis, contractus & rugoſus.

ver-neutelt veur-hooft. Frons rugoſa, contracta.

ver-nielen. In nihilum redigere, conſumere, abſumere, diſſipare, evertere, deſtruere, perdere, conficere, abrogare: *vulgò* annullare.

ver-nieten/ver-nietighen. Exinanire: In nihilum redigere: *&* Nihili facere, nihilipendere, ſpernere, contemnere.

ver-nieuwen. Renovare, innovare, inſtaurare, redintegrare, reparare, interpolare. *ang. renewe.*

ver-nypen. Minuere, contrahere. *&* Parvipendere, flocci facere.

ver-noeghen. Satisfacere, ſatiare, explere animum alicui : ſatisfacere animo. *&* Sufficere.

ver-noeght. Contentus, ſatiatus: æquus, animo ſatiatus.

ver-noeghinghe. Satisfactio.

ver-noep/ver-nop. *fland. holl.* Tędium, afflictio, moleſtia, ægritudo, dolor. *&* Periculum.

ver-noepen/ver-nopen. *fland. holl.* Tędere, tædium ſive faſtidium adferre, pertædere: moleſtia afficere: *&* Nocere: *&* Diſplicere, faſtidire. *gall. ennuyer. ital. annoyare, noyare. hiſp. enojar. ang. noye, annoye.*

ver-noepelick/ver-nopelick. Importunus, moleſtus.

ver-nopt. Pertęſus.

ver-nuchteren. Iejunum ſive ſobrium fieri, crapulam exhalare, edormire crapulam.

ver-nuſt. Ratio, intellectus, ingenium, induſtria, mens.

ver-nuſtigh. Rationalis, ratione utens. *&* Ingenioſus, induſtrius, ſolers, perſpicax, conſideratus, frugi.

ver-nuſtighlick. Ingenioſè, ſolerter, cordatè, conſideratè, ſobriè, frugaliter.

ver open. *vetus fland.* j. **ver-nopen.**

ver-olmen. Cariem contrahere.

ver-olmt. j. **ver-molmt.** Carioſus, vermiculoſus.

ver on-acht ſaemen. Negligere, negligentia perdere ſive omittere.

ver-onder-panden. Oppignorare.

ver-on-ghe-lijcken. Facere injuriam, facere iniquum.

ver-on-edelen. Degenerare. *&* Nobilitare privare.

ver ont-ledighen. Occupare, impedire, occupatum detinere.

ver-ont-ledight. Occupatus.

ver-on-rechten. Facere iniuriam.
ver-on-reynighen. Contaminare, maculare, & Profanare.
ver-on-ſuyveren. Maculare, inquinare, coinquinare.
ver-ont-ſchaemelen. Pudore exuto efflagitare, impudentia nimia impetrare: emendicare: impudenter petere & extorquere.
ver-ont-ſchuldighen. Excuſare.
ver-ont-ſtercken. Infirmare, debilitare.
ver-on-weerdigen. Dedignare, contemnere.
ver-ood-moedighen. Humilem præbere, humiliare, ſubmittere, demittere animum.
ver-oor-deelen. Damnare, condemnare, judicare.
ver-oor-éten. Cibum nimium vel frequentem faſtidire.
ver-oor-ſaecken. Occaſionem dare, anſam præbere, inducere: & Cauſari.
ver-ordenen. Ordinare, ſtatuere, conſtituere, decernere, deſtinare.
ver-ouden / ver-ouderen. Seneſcere, vetuſteſcere, inveteraſcere: obſoleſcere, exoleſcere, veteraſcere.
ver-ouder-domt. Decrepitus nimia ætate.
ver-oudert. Exoletus, obſoletus, inveteratus.
ver-overen. Superare, exſuperare: & Obtinere, potiri, vincere. & Superlucrari. & Supereſſe.
ver on weerdigen. j. **ver-on-weerdigen.**
ver-pachten. Locare, certo pretio utendum dare, & Cõducere. & Redimere.
ver-pachter. Locator, qui rem aliquam pretio utendam dat: redemptor, conductor.
ver-pachtinge. Locatio: & Conductio.
ver-paelen. Limites ſive terminos reponere.
ver-paeren. Par pari jungere.
ver-paerten. Partiri, dividere.
ver-ponden. Oppignerare, opponere pignori: dare pignori: dare in pignus.
ver-paſſen. Malè quadrare, male convenire.
ver-paſſen/ver-mangelen. Commu[…]re permutare.
ver-pecken. Picare, impicare, pice li[…]
ver-peyſen. Reconciliare.
ver-peyſen/ver-peynſen. Excogitar[…]
ver-perſſen. Supprimere, premere.
ver-perſt. *fland.* j. **venauwt.**
ver-perſtheyd. *fland.* j. **venauwtheyd.**
ver pekelen. Reſolvi in muriam ſi[…]li quorem ſalſum.
ver-peuteren. Delinquere, offendere.
ver-picken. Impetere roſtro.
ver-planten. Transferre plantam.
ver-plaetſen. Locum mutare, cedere[…] dem mutare.
ver-plancken. Coaſſare, contabulare
ver-pleghen. *vetus.* j. **ver-plichten.**
ver-pletten / ver-pletteren. Concul[…] obterere, conterere, opprimere, calca[…]do ſive premendo lædere.
ver-plicht. *vet.* Pactum, conventio, fœ[…]
ver-plichten. Obligare, adſtringere[…] vincire, conventionem facere, pact[…] vel fœdus inire.
ver-plompen. Obtundere, hebetare. Hebeſcere, obtundi.
ver-pochen / ver-poffen. j. **ver-ſnorck[…]** Protelare.
ver-pooſen. Reſpirare, refocillare *vi[…]* pauſare.
ver-pooſen. Alternare vices, variare vi[…] per vices quippiam agere, mutuas o[…]ras præſtare, ſuppetias viciſsim ferr[…]
ver-pooſinghe. Reſpiratio.
ver porren. Amoliri, remoliri, magno [...] namine amovere.
ver-poteren. j. **ver-peuteren.**
ver-preulen. *fland.* j. **ver-quicken.**
ver-prillen. Hilareſcere, oblectari, de[…]ctari, gaudio affici. & Laſcivire.
ver-pruelen / ver-pruetelen. *fland.* Re[…]leſcere, convaleſcere.
ver-quacken / verquackelen. Diſſipa[…] profundere, rebus frivolis inſume[…] conſumere ſive diſſipare tanquam [...]perflua.
ver-quaeden. *vetus.* j. **ver-argheren.**
ver-quantſelen. Permutare, commutare

v[…]

ver-quepcken j. **verquicken.**

ver-quicken/ver-quickeren. Refocillare, recreare, reficere, & Refocillari, recreare, refici, reviviscere, vernare, renasci.

ver-quisten. Absumere, conficere, lacerare, oblimare, delapidare, prodigere, conturbare.

ver quister. Prodigus, dilapidator.

ver-quistigh. Prodigus, profusus.

ver-quistinghe. Prodigalitas, proluvium, effusio.

ver-raed/ verraderhe. Proditio.

ver-raeden. Prodere, tradere, deferre, quadruplare, prodere consilium: rumpere consilium. *ger. verradten: ang. bewray.*

ver-raeder. Proditor, traditor, quadruplator: & Qui patriæ consilia hosti prodit.

ver-raederschap. Proditio.

ver-raderite. Proditio.

Ver-plichten adludit ad sonum τε περιπλέκειν

compagibus.

ver-rasschen. Anticipare, prævertere, antevertere, prævenire, antevenire, intercipere, occupare, præoccupare, antecapere, opprimere.

ver-rand-soenen. j. **rand-soenen.**

ver-rechten. Instaurare.

ver-rechten. *vetus.* Exequi, agere.

ver-rechten. Componere, dirimere, decidere lites, controversias, rixas.

ver-recken. j. **ver-repcken.**

ver-reckt/ver-repckt. Extensus: & Luxatus.

ver-repck. j. **ver-hael.**

ver-repcken. Exporrigere, extendere longius: distendere.

ver repcken. Extorquere, luxare. *germ. verrencken.*

ver-repcken. Pertingere, attingere.

ver-repcken de schuld. Debitum liquidè probare.

ver-repcken dẽ pand. Instare vt sibi addicatur fundus obligatus.

ver-repckt. Extensus, exporrectus, extortus.

ver-repckte oft ver-reckte leden. Luxata membra, articuli loco moti.

ver-repckt van schuld. Convictus debiti.

ver-repckt ende wt gewonnen goed. Bona in nexu possionemque jure data.

ver-repsen. Insumere itineri, absumere peregrinando.

ver rencken. *germ. sax.* j. **ver-repcken.** Luxare.

ver-reulen. j. **ver-ruylen.**

verrier-gat. *vet.* j. **masier gat.** Riscus.

ver rijcken. Ditare.

ver-rijsen. Resurgere, attollere se.

ver-rijsenisse. Resurrectio.

ver-rimpelen. Rugare, corrugare, caperare, replicare in rugas: & rugari, replicari in rugas, rugis contrahi: rugis crispare.

ver-roeckeloosen. Negligentia & teme- periculum pertrahere, perso- in discrimen adduci.

. j. **ver-naemt.** Celebris.

. Movere, commovere.

ver-roest. Rubiginiosus, rubigine infectus, æruginiosus.

ver-roesten. Rubiginari, rubiginem sive æruginem contrahere, rubigine infici.

ver roestheyd. Rubigo.

ver-rompelen / ver-rimpelen. Corrugare.

ver-rompelt. Rugosus, cossus, rugosa macilentus cute: vietus.

ver-rompelde appelẽ. Mala vieta, flaccida, rugosa.

ver-rompelde tape. Mulier strigosa: strigis & rugis deformata.

ver-rot. Putridus, putris, putrefactus: marcidus.

ver-rotten. Putrere, putere, putrescere: cariem sentire, pati: cari corrumpi.

ver-rotsel. Putredo.

ver rucken. Movere vel dimovere loco, abstrahere, divellere, avellere. & Luxare. *sax. verrucken.*

ver-ruckinghe. Avulsio.

ver-ruckinghe der sinnen. Ecstasis, mentis

ver-on-rechten. Facere iniuriam.
ver-on-reynighen. Contaminare, maculare. & Profanare.
ver on-suyveren. Maculare, inquinare, coinquinare.
ver-ont-schaemelen. Pudore exuto efflagitare, impudentia nimia impetrare: emendicare: impudenter petere & extorquere.
ver-ont-schuldighen. Excusare.
ver-ont-stercken. Infirmare, debilitare.
ver-on-weerdigen. Dedignare, contemnere.
ver-ood-moedighen. Humilem præbere, humiliare, submittere, demittere animum.
ver-oor-deelen. Damnare, condemnare, judicare.
ver-oor-éten. Cibum nimium vel frequentem fastidire.
ver-oor-saecken. Occasionem dare, ansam præbere, inducere: c
ver-ordenen. Ordinare, statu tuere, decernere, destinare.
ver-ouden / ver-ouderen. Se tustescere, inveterascere: obsolescere, exolescere, veterascere.
ver-ouder-domt. Decrepitus nimia ætate.
ver-oudert. Exoletus, obsoletus, inveteratus.
ver-overen. Superare, exsuperare: & Obtinere, potiri, vincere. & Superlucrari. & Superesse.
ver on-weerdigen. j. **ver-on-weerdigen.**
ver-pachten. Locare, certo pretio utendum dare, & Cōducere. & Redimere.
ver-pachter. Locator, qui rem aliquam pretio utendam dat: redemptor, conductor.
ver-pachtinge. Locatio: & Conductio.
ver-paelen. Limites sive terminos reponere.
ver-paeren. Par pari jungere.
ver-paerten. Partiri, dividere.
ver-ponden. Oppignerare, opponere pignori: dare pignori: dare in pignus.
ver-passen. Malè quadrare, male convenire.

ver-passen/ver-mangelen. Comm permutare.
ver-pecken. Picare, impicare, pice l
ver-peysen. Reconciliare.
ver-peysen/ver-peynsen. Excogitar
ver-perssen. Supprimere, premere.
ver-perst. *fland.* j. **benauwt.**
ver-persthepd. *fland.* j. **benauwthep**
ver pekelen. Resolvi in muriam si liquorem salsum.
ver-peuteren. Delinquere, offendere.
ver-picken. Impetere rostro.
ver-planten. Transferre plantam.
ver-plaetsen. Locum mutare, ceder dem mutare.
ver-plancken. Coassare, contabular
ver-pleghen. *vetus.* j. **ver-plichten.**
ver-pletten / ver-pletteren. Conculc obterere, conterere, opprimere, cal do sive premendo lædere.
ver-plicht. *vet.* Pactum, conventio, fœ

Hebescere, obtundi.
ver-pochen / ver-poffen. j. **ver-snorcht** Protelare.
ver-poosen. Respirare, refocillare v pausare.
ver-poosen. Alternare vices, variare vi per vices quippiam agere, mutuas o ras præstare, suppetias vicissim ferr
ver-poosinghe. Respiratio.
ver porren. Amoliri, remoliri, magno namine amovere.
ver-poteren. j. **ver-peuteren.**
ver-preulen. *fland.* j. **ver-quicken.**
ver-prillen. Hilarescere, oblectari, de ctari, gaudio affici. & Lascivire.
ver-pruelen / ver-pruetelen. *fland.* Re lescere, convalescere.
ver-quacken / verquackelen. Dissip profundere, rebus frivolis insume consumere sive dissipare tanquam perflua.
ver-quaeden. *vetus.* j. **ver-argheren.**
ver-quantselen. Permutare, commutar

ver-queycken j. verquicken.
ver-quicken/ver-quickeren. Refocillare, recreare, reficere, & Refocillari, recreare, refici, reviviſcere, vernare, renaſci.
ver-quiſten. Abſumere, conficere, lacerare, oblimare, dilapidare, prodigere, conturbare.
ver quiſter. Prodigus, dilapidator.
ver-quiſtingh. Prodigus, profuſus.
ver-quiſtinghe. Prodigalitas, proluvium, effuſio.
ver-raed/ verraderſſe. Proditio.
ver-raeden. Prodere, tradere, deferre, quadruplare, prodere conſilium: rumpere conſilium. *ger. verradten: ang. bewray.*
ver-raeder. Proditor, traditor, quadruplator: & Qui patriæ conſilia hoſti prodit.
ver-raederſchap. Proditio.
ver-raderſſe. Proditio.
ver-raeder-lick. Inſidiosè, inſtar proditoris.
ver-raetelen / in duyghen vallen. Rimas agere, diſſolvi, rimis fatiſcere laxis compagibus.
ver-raſſchen. Anticipare, prævertere, antevertere, prævenire, antevenire, intercipere, occupare, præoccupare, antecapere, opprimere.
ver-rand-ſoenen. j. rand-ſoenen.
ver-rechten. Inſtaurare.
ver-rechten. *vetus.* Exequi, agere.
ver-rechten. Componere, dirimere, decidere lites, controverſias, rixas.
ver-recken. j. ver-reycken.
ver-reckt/ver-reyckt. Extenſus: & Luxatus.
ver-reyck. j. ver-hael.
ver-reycken. Exporrigere, extendere longius: diſtendere.
ver reycken. Extorquere, luxare. *germ. verrencken.*
ver-reycken. Pertingere, attingere.
ver-reycken de ſchuld. Debitum liquidè probare.
ver-reycken dẽ pand. Inſtare vt ſibi addicatur fundus obligatus.
ver-reyckt. Extenſus, exporrectus, extortus.
ver-reyckte oft ver-reckte leden. Luxata membra, articuli loco moti.
ver-reyckt van ſchuld. Convictus debiti.
ver-reyckt ende wt gewonnen goed. Bona in nexu poſſionemque jure data.
ver-reyſen. Inſumere itineri, abſumere peregrinando.
ver rencken. *germ. ſax.* **j. ver-reycken.** Luxare.
ver-reulen. j. ver-ruylen.
verrier-gat. *vet.* **j. maſier gat.** Riſcus.
ver rijcken. Ditare.
ver-rijſen. Reſurgere, attollere ſe.
ver-rijſeniſſe. Reſurrectio.
ver-rimpelen. Rugare, corrugare, caperare, replicare in rugas: & rugari, replicari in rugas, rugis contrahi: rugis criſpare.
ver-roeckeloooſen. Negligentia & temeritate in periculum pertrahere, perſocordiam in diſcrimen adduci.
ver-roemt. j. ver-naemt. Celebris.
ver-roeren. Movere, commovere.
ver-roeſt. Rubiginioſus, rubigine infectus, æruginioſus.
ver-roeſten. Rubiginari, rubiginem ſive æruginem contrahere, rubigine infici.
ver roeſtheyd. Rubigo.
ver-rompelen / ver-rimpelen. Corrugare.
ver-rompelt. Rugoſus, coſſus, rugoſa macilentus cute: vietus.
ver-rompelde appelẽ. Mala vieta, flaccida, rugoſa.
ver-rompelde tape. Mulier ſtrigoſa: ſtrigis & rugis deformata.
ver-rot. Putridus, putris, putrefactus: marcidus.
ver-rotten. Putrere, putere, putreſcere: cariem ſentire, pati: cari corrumpi.
ver-rotſel. Putredo.
ver rucken. Movere vel dimovere loco, abſtrahere, divellere, avellere. & Luxare. *ſax. verrucken.*
ver-ruckinghe. Avulſio.
ver-ruckinghe der ſinnen. Ecſtaſis, mentis

tis exceſſus, abſtractio mentis à corpore: mentis emotio. *vulgò* raptus.

ver rupffelen. Corrugare, dedecorare rugis: deformare nimiis plicis ſive ſtriis.

ver-ruplen/ver-reulen. *holl. ſicamb.* Permutare.

ver-ſaechten. Mitigare, mulcere, lenire, mollire, emollire, remollire.

ver-ſaecken. Negare, abnegare, inficiare: renunciare, renuere. *ang. forſake.*

ver ſaeden.j.ver-ſaeten.

ver-ſaedt/ver-ſaeydt.j.over-ſaeydt.

ver-ſaeghen/ver-tſaegen. Conſternari animo: deſpondere animum: abjicere animum.

ver-ſaeght/ ver-tſaeght. Timidus, pavidus meticuloſus, fractus animo, imbellis.

ver-tſaeghtheyd. Pavor, ignavia: animi abjectio, conſternatio.

ver-ſaemen / ver-ſaemelen. Colligere. congregare, accumulare, conglobare, conjungere, cogere, congererere: & Convenire, congregari.

ver ſaenen. Cremorem adimere lacti.

ver-ſaent melck. Lac cremore nudatum.

ver-ſaet. Satur, exſaturatus.

ver-ſaeten. Satiare, ſaturare, exſaturare, obſaturare, explere.

ver-ſaetheyd. Satias, ſatietas, ſaturitas.

ver-ſaetelick. Satiabilis.

ver-ſanden. Arena gravari, obſtrui, arena repleri, arena impediri: denſari in arenam,

ver-ſchaelen. Vento corrumpi, vappam fieri, in vappam verti, ſaporem & odorem genuinum perdere.

ver-ſchaelden wijn. Vinum evanidum, marcidum, mucidum, vappa, vinum quod odorem ſaporemque genuinum exuit: vinum vento corruptum *q.d.* in patera diutiùs relictum.

ver-ſchaeren. Diſpergere, diſgregare, diſſipare, ſegregare.

ver-ſchaeren. Alternare vices, mutuas operas præſtare.

ver-ſchaerens. Alternatim per vices.

ver-ſchaffen. Exſequi, effectum redd[illegible]e, efficere.

ver-ſchalcken. Circumvenire fallere, p[illegible] venire aſtutia, habere fruſtra, fruſtri[illegible] eludere, dolo capere.

ver-ſchat. *fland.* Concuſſio, violenta [illegible]ctio, tributum iniquum: & Lytrum: [illegible]demptionis iniquę pretium.

ver-ſchatten/ over-ſchatten. Pluris æ[illegible] cenſere: obruere exactionibus: exact[illegible]nibus ſive cenſuris gravare: extorque[illegible] pecunias.

ver-ſchauden.j.ver-ſchouden.

ver-ſcheeden.j.ver-ſcheyden.

ver-ſcheyden. Diſgregare, ſegregare, ſe[illegible]rare, diſiungere, ſejungere, divide[illegible] diſcernere.

ver-ſcheyden/ſterven. Emigrare è vita, [illegible]dere vita, cedere è vita, cedere fato.

ver-ſcheyden. Diſgregatus, ſegregatus [illegible]paratus, diviſus: Varius, diverſus, & M[illegible]tuus, defunctus.

ver ſcheyden-verwigh. Diſcolor, verſi[illegible]lor, variegatus.

ver-ſcheyden-lick. Separatim, diviſim, [illegible] orſum. & Diversè.

ver ſcheydenheyd. Diſcrimen, differ[illegible]tia.

ver-ſchellen.j.ver-ſchillen.

ver-ſchencken. Transfundere, in aliud [illegible] trajicere, elutriare.

ver-ſchepen/ ver boomen. Transferre[illegible] aliam navim.

ver-ſcheppen. Recreare, reficere, transf[illegible]mare.

ver-ſcherpen. Acuere, exacuere. & Avar[illegible] extenuare.

ver-ſcheuren. Lacerare, dilacerare, dila[illegible]are, rumpere, diſrumpere, dirumpe[illegible] diſcerpere, conſcindere.

ver-ſcheurt. Lacer, laceratus, dilacerat[illegible] dilaniatus, ruptus, diſruptus, diſcerpt[illegible] conſciſſus.

ver-ſcheurt/ ver-hackelt. Ruptus, pan[illegible]ſus, veſtibus laceris vel laceratis.

ver-ſchieten. Ejaculari.

ver-ſchieten oft veur-ſchieten het ge[illegible] i.ver-legghen. Erogare, prærogare,[illegible] præſentare **ver ſchoten geld.** Promu[illegible]

um, pecunia promutua, prærogata, prænumerata, repræsentata.

ver-schieten/ver-schricken. Concuti, consternari, pavore resilire, perterrefieri, exanimari metu.

ver-schietinghe. Saltus: membri alternatim vibratio.

ver-schietinge.j.ver-schrickthepdt. Consternatio, subsultatio, palpitatio, tremor.

ver-schijnen. Apparere, comparere.

ver-schijnen ten daghe/plaetse/ende ure. Ad diem, locum & horam presto esse: ad constitutum venire: obire diem, locum & horam: ad diem adesse, præsto adesse: sistere se. *vulgò* comparere. *sax. erschijnen.*

ver-schijnen. Cadere. De pacht oft betaelinghe ver-schijnt. Cadit pactio, cedit solutio dies solutionis cedit.

ver-schil/ver-schel. Differentia: Controversia.

ver-schillen. Differre, distare, discrepare, interesse.

ver-schilligh. Differens.

ver-schimmelen. Fracere, mucescere, albere situ: situm contrahere.

ver-schimmelt. Fracidus, mucidus, rancidus, incanus situ.

ver-schocken. Concutere, luxare.

ver-schopen.j.ver loopen. Profugere.

ver-schoonen. Decorare, ornare, adornare, honestare. *&* Purgare, diluere. *&* Excusare. *&* Parcere, veniam dare: indulgere, ignoscere.

ver-schoppen. *germ. sax. sicamb.* j. ver-stoppen.

ver-schouden/ver-schauden. Calida perfundere, calida adurere.

ver-schouthepd. Adustio.

ver-schoven. Elapsus, dilapsus. *&* Amotus, repulsus. *&* Abjectus, contemptus.

ver-schrapen. Contrahere, conflare, colligere, corradere undique.

ver-schrapen. Contrahi, corrumpi, & exsiccari, diffindi, scabrum fieri, corrugari, rancescere.

ver-schricken. Percellere pavore, incutere terrorem, terrere, perterrere, perterrefacere, exterrere, stupefacere, consternari, exsternare. *&* Percelli pavore, perterrefieri, terrore concuti, consternari, obstupere, obstupescere.

ver-schrickende peerd.j.schouw. Equus pavidus.

ver-schrickt.j.ver-slaghen. Perculsus pavore, perterritus, attonitus, consternatus, stupefactus.

ver-schrickelick. Terrificus, terribilis, horribilis, horridus, horrificus, dirus.

ver-schrickelick dinck. Terriculamentum, terriculum.

ver-schrickthepd.j.ver-baesthepd. Stupor, ecstasis, consternatio.

ver-schrobben. j. ver-schraepen. Corradere.

ver-schrompelen. Corrugare.

ver-schrompelt. Crispatus rugis.

ver-schrooden. Circumcidere.

ver schroomen. Abhorrere, abhorrescere, exhorrere, abominari.

ver-schroomelick. Horridus, horribilis, abominandus.

ver-schudden. Quatere, concutere, discutere, agitare, eventilare.

ver-schuyven. Amovere, removere, loco movere, protrudere, propellere, amoliri. *&* Repellere, rejicere, contemnere.

ver-schuyven. Recedere, commutare locum. *&* Elabi, effugere.

ver-schulden/ver-schuldighen. Commereri, delinquere.

ver-schulden. *vetus.* j. ver-ghelden. Rependere.

ver-schuppen. Abjicere, rejicere, contemnere.

ver-seer. *vetus. fland.* Dolor.

ver-seeren. Dolere. *&* Dolore afficere. *&* Vlcerare, exulcerare. *&* Recrudescere.

ver-seerigen. *vetus.* Lædere, vulnerare, dolore afficere.

ver-seeuwen. Laborare nausea marina.

ver-seeuwt. Languens stomacho, ut mare navigantes, tædulus, tædulus & fastidiosus, cui palatum novis cibis reficiendum est, salo nauseaque confectus.

ver-seeuwt. Elucus, hesterno potu languens

ver-seeuwtheyd. Nausea marina, appetitus mollities, languor stomachi.

ver segghen. Referre.

ver-segghen. *vet.* Negare, recusare. *&* Prohibere, interdicere.

ver-seghelen. j. seghelen. Sigillo notare.

ver-seylen. Errare in mari, errare velificando.

ver-sekeren. Asseverare, confirmare, certum promittere, fidem affirmare, certo asserere, securum reddere, certiorem reddere, fidejubere, satisdare, cavére *vulgò* certificare, certiorare.

ver-sekeren. *vetus.* **j. onder-trouwen.** Sponsare.

ver-sekeren syn saecken. Cavere rebus suis, *vulgo* securare res suas.

ver-sekeren een schip. Periculum navis & mercium in se suscipere.

ver-sekert. Certus, firmus, securus, tutus.

ver-sekerer. Assertor : confirmator. *&* Periculi susceptor.

ver-sekeringe. Affirmatio, confirmatio : *&* Fides, securitas, cautio : cautela, fidejussio.

ver-sekeringhe doen van ghelde. Cavere de pecunia alicui.

ver-sellen. Sociare, socium jungere : *&* Sociari, comitari.

ver-sel-schappen. Associare, socium se jungere, consociare : comitari.

ver-sel-schapt. Sociatus, associatus, comitatus.

ver-sencken. j. ver-sincken. Demergi in abyssum.

ver-senden. Ablegare, relegare, amandare : *&* Relegare, exulem facere.

ver senghen. Vrere, adurere, vstulare.

ver senght. Adustus, vstulatus.

ver-setten. Transponere, translocare, transmittere, transferre, removere : mutare.

ver-setten te pande. j. verpanden. Oppignorare.

ver-sieden. j. in sieden. Decoquere, bulliendo consumere.

Ver-sien/ *aut potiùs* **veur-sien.** Prospicere, providere, cavere, præcavere. **Sich ver-sien.** Consulere saluti suæ, consulere sibi. **De kokene ver-sien.** Instruere sive munire culinam cibis.

ver-sien. Malè observare, negligere, intermittere, non advertere : inconsiderare & negligenter præterire : hallucinari, in conspiciendo falli, errare. **Een spel ver-sien.** Ludum sive aleam perdere negligentia vel oscitantia.

ver-sien. Provisus, *&* Munitus, instructus.

ver-sieren. Comminisci, fingere, effingere, confingere, commentari : excogitare, ementiri, assimulare.

ver-siert. Fabulosus, fictus, confictus.

ver-siersel. Commentum, fictio.

ver-sierdelick Fictè.

ver-sijck. *fland.* Periculum.

ver-sijckelick. *fland.* Periculosus.

ver-sijpen. Exstillare, guttarim effluere.

ver-silveren. Argento tegere, includere, cooperire.

ver-silvert. Inargentatus, argento tectus.

ver-sincken. Perire, abire pessum, demergi in abyssum : absorberi, desidere, concidere & hiatu devorari. **versincken moet ick / &c.** Terra mihi dehiscat, si. *&c.*

ver-singhelen. j. ver-senghen. Adurere.

ver-sinnen/ be-dencken. Deliberare, animadvertere, reputare, apud se cogitare, consulere, consultare, considerare.

ver-sinnigh / ver-sienigh/ veur-sienigh. Circumspectus, consideratus.

ver-sitten. Cedere loco.

ver-slaen/heymelick ver-steken. Abdere, intervertere, abscondere, supprimere, occultare, manticulari, amovere clam.

ver-slaen. Interimere, cædere, occidere, sternere, delere, cædere ad internecionem.

ver-slaen. Refrigerari aliquantulum, regelare, egelidari.

ver-slaen/ter aerden slaen. Sternere.

ver-slaen. Percellere, mentem concutere, mentem frangere, animi fortitudinem comminuere : consternare, perturbare animi

animo.
Ver-slaen den dorst. Sedare sitim, levare, restinguere, pellere.
Ver-slaen het ghe-swel. j. versachten. Mitigare.
Ver-slaet de hitte. Defervere, defervescere.
Ver-slaghen. Cæsus, occisus interemptus, stratus, prostratus, afflictus.
Ver-slaghen van Blicksem oft donder. Fulguratus, fulminatus, fulmine ictus.
Ver-slaghen/ ver vaest. Attonitus, consternatus, exsternatus, stupefactus, exanimatus, concussus, opstupidus, exanimis, metu perturbatus, perculsus, concussus mente, defixus pavore, stupore, fulmine, tonitru, sono, morbo, aut re subita, atque stupore, afflatus: ecstaticus.
Ver-slagenheyd. j. ver-vaestheyd.
Ver-slapen. Perdere sive negligere dormiendo: & Insumere somno. & Dormitare, obdormire.
Ver-slappen. Laxare, relaxare: retendere: remittere: & Laxari, relaxari, retendi.
Ver-slaven. Servili labore frangere sive mitigare.
Ver-sledderen/ver-slentsen. Flaccescere.
Ver-sleeuwen. Attenuari, extenuari.
Ver-slemmen / verslempen. Abligurire, decoquere, dilapidare, consumere inutiliter, abligurire, dissipare, degulare. *Plaut.*
Ver-slentsen. Flaccere, flaccescere, marcescere, immarcescere, fracere, fracescere, corrumpi, putrefieri.
Ver-slenst. Flaccidus, marcidus, fracidus, victus, evanidus.
Ver-sleten. Tritus, attritus, obsoletus.
Ver-sletteren. Flaccescere.
Ver-slettert. Flaccidus, marcidus
Ver-sleuren. Abstrahere, amoliri, distrahere.
Ver slicken. Absorbere, deglutire: & Deglutiendo suffocari, præfocari, strangulari.
Ver-slijten. Terere, attetere, conterere, deterere, obterere, absumere, consumere, attenuare usu.
Ver slijten sijn leven. Degere ætatem, vitam ducere, transigere, traducere.
Ver-slinden. Vorare, devorare, glutire, deglutire, absorbere, ingurgitare.
Ver-slocken. j. ver-slicken / ver-slinden.
Ver-slonsen. Turpiter terere & inquinare: ignavia & negligentia deterere & deturpare.
Ver-slooven. Velare, operire.
Ver-sluperen / ver-slentsen. Flaccescere, flaccere, marcere.
Ver-sluysen. Obstipare, oppilare, obstruere cursum aquarum.
Ver-sluysen. Stagnare.
Ver-smachten. Obruere, adobruere, demergere.
Ver-smachten. Suffocare, præfocare, extinguere animam: spiritum præcludere. & Vapore enecare. & Suffocari, extingui, perimi, obrui.
Ver-smachten van honger. Perire fame, urgeri fame.
Ver-smaeden. Vituperare, temnere, contemnere, dedignari, spernere. vilipendere: contumelia afficere: fastidire.
Ver-smaeder. Contemptor, vituperator: vitupero.
Ver-smaedenisse. Contemptus, contumelia, infamia.
Ver-smaedinge. Cõtemptio, cõtemptus,
Ver-smaedheyd. Contemptus, vituperium
Ver-smaelick/ Contemnendus. contemptibilis.
Ver-smaedelicken. Contemptim.
Ver-smaelen. Extenuare.
Ver-smeden. Recudere.
Ver smeecken. Eblandiri. & Exorare: flectere precibus.
Ver-smelten. Liqui, liquescere, eliquari.
Ver-smaren. Perungere: & Vngendo prodigere: & Abligurire. (atteri.
Ver-smerten. j. ver-smorten. Intertigrine
ver-smijten. j. ver-slaen.
ver-smooren. Suffocare, extinguere, obruere, adobruere, demergere, submergere. & Suffocari, extingui, obrui, demergi, immergi, submergi.
ver-smoort droncken. Vino sepultus:

obrutus potu.

Ver-snauwen. Protelare sævis dictis.

Ver-sneden. *sax. sicamb* Castratus.

Ver-snellen / ver-rasschen. Prævertere, prævenire.

Ver-snyden. Disscindere, dissecare, conscindere, resecare. & Castrare, emasculare, evirare.

Ver-snipperen. Minutim conscindere.

Ver snoepen. Cupediis impendere, abligurire.

Ver-snoffen. Gravedinem sive coryzam contrahere, rheumate laborare.

Ver-snoft. Gravedinosus, rheumaticus.

Ver-snooden. Vilescere, evilescere. & Vilipendere.

Ver-snorcken. Protelare, obruere minis, jactantia, &c.

Ver-snot. Pituitosus: & Gravedinosus, rheumaticus.

Ver-snot zijn op sijn boel. Perditè amarè, miserè amare: deperire amore.

Ver-snotheyd/ ver-koudheyd. Gravedo, coryza, rheuma.

Ver-snotert. j. ver-snot.

Ver-snuft. j. ver snoft.

Ver-soecht. Tentatus, probatus, expertus.

Ver-soeck. Tentatio, probatio, experiẽtia, experimentum: & Postulatus, postulatio: petitio. & Visitatio.

Ver-soecken. Tentare, attentare, probare, experiri, periculum facere, periclitari.

Ver-soecken/aen-soecken. Postulare, solicitare, flagitare, poscere, rogare, interpellare, ambire, petere. *vulgò* requirere.

Ver-soecken/be-soecken. Visitare, invisere.

Ver-soecken. Degustare, delibare.

Ver-soeck-brief. Libellus supplex. *vulgò* requesta.

Ver-soenen. Conciliare, reconciliare, placare, complacare, sedare, pacificare, mitigare.

Ver soener. Conciliator, reconciliator, placator, pacificator.

Ver-soeninge. Conciliatio, reconciliatio, pacatio, pacificatio, placatio, placamen, placamentum.

Ver-soeten. Dulcare, edulcare, mitigare, demitigare, mitificare, mulcere, demulcere, permulcere, placare, pacare, tranquillare, temperare.

Ver-soetinghe/ver-soetsel. Lenimentum, dilinimentum, mitigatio.

Ver-solen. Reficere soleas.

Ver-someren. Æstivare. & Æstivo æstu corrumpi: corrumpi sive aduri nimio æstu.

Ver-soncken. Demersus, submersus.

Ver-sonden. Ablegatus, relegatus.

Ver-sopen / ver-droncken. Submersus, demersus.

Ver-soren. *sax. fris.* j. ver-dorren.

Ver-sorghen. j. be-sorghen.

Ver-sot. Dementatus, stultus, stultescens.

Ver-sot op een hoere. Demens ex meretrice.

Ver-sotten. Infatuare, dementare, ad insaniam impellere: & Infatuari, dementari, stultescere, ad insaniam redigi.

Ver souden/ver-soudyen. Auctorare litem, stipendio auctorare.

Ver-souten. Persalire, nimium salire.

Ver-spaeden. Differre seriùs, prorogare tempus: & Serum fieri, retardari.

Ver-spaeren. Comparcere, parcere, parsimoniam adhibere.

ver-spelen. Impendere sive perdere alea, ludo &c.

ver-sperren. *ger. sax. sicamb.* Claudere, occlusere, clathrare.

ver-spieden/be-spyden. Explorare, speculari, observare.

ver-spillen/ver-spilden. *fris.* j. ver-quisten. Dilapidare, dissipare: attenuare.

ver-spotten. j. be-spotten.

ver-spouwen. Respuere, despuere, abominari.

ver sprepden. Dispergere.

ver-spreken. Condicere, promittere, fidejubere, stipulari.

ver-spreken. Excusare. & Fidejubere.

ver-spreken. Objurgare, arguere, reprehendere, contumeliam verbis facere, injuriam dicere. & Refellere. & Hallucinari lingua.

ver-sprenghen. Dispergere.

ver-springhen. Dissilire.
ver-staelen. Indurare chalybe.
ver-staen. Intelligere, capere, percipere, videre, apprehendere intellectu, cognitum habere, comprehendere animo.
ver-stand. Intelligentia, intellectus, scientia, mens, sensus, cognitio, animus: & Ingenium. Heymelick ver-stand. Coitio, actio arcana & factiosa, arcanum fœdus, clandestinũ fœdus, cõspiratio.
ver-standenisse. Intelligentia.
ver-standeloos. Brutus, stolidus, amens, stultus, demens.
ver-standel. *vetus. holl.* j. ver-standigh.
ver-standigh. Intelligens, sciens, sapiens, prudens, gnarus, cordatus, sagax, perspicax, consideratus, acutus, ingeniosus.
ver-standighheyd. Intelligentia, prudentia, scientia.
ver-standighlick. Intelligenter. & Prudenter, sapienter.
ver-starren. j. ver-sterren.
ver-staven. Fatiscere rimis, dissolvi & nimia ariditate undique perfluere.
ver-steenen. Lapidescere, in lapidem converti, in lapideam duritiem converti: & In lapidem, vel in lapideam duritiem convertere.
ver-steent. Induratus instar lapidis.
ver-steentheyd. Obstinatio, duritia immanis.
ver-steken. Abstrudere, retrudere, abdere: abscondere, celare, supprimere, clàm de medio removere, intervertere, subducere, amovere.
ver-steken. Pellere, repellere, deprimere, rejicere, contemnere, repudiare, reprobare, respuere.
ver-steken iemanden van sijn recht. Excludere aliquem à suo jure, privare suo jure.
ver-stekelinck/ver-worpelinck. Rejiculus
ver-stellen. Transponere, transflocare, transferre, removere, loco suo movere.
ver-stellen. Reconcinnare, restaurare.
ver-stellen. Detorquere, malè collocare.
ver-stelt zijn in't slijck. Hærere in luto, insidere luto, inhærere cœno: implicari, hæsitare, neque posse progredi.
ver-stercken. Fortificare, roborare, corroborare, firmare, confirmare, munire: & Confirmari, roborari, validum & fortem fieri, vires acquirere, prævalescere.
ver-sterren. *vetus.* Rigere, rigescere.
ver-sterren. Perstringere oculos stellanti lumine sive micanti splendore.
ver-sterven. Demori, emori, intermori, interire.
ver-sterven. Obvenire hęreditate alicui: devolvi ad aliquem morte parentis aut propinqui: obvenire lege & ab intestato alicujus morte, hęreditario alicui obvenire.
ver-sterfenisse. Hęreditas quæ jure legitimo & ab intestato ad aliquem redit: res relicta à parentibus aut propinquis.
ver-sticken. Pręfocare, suffocare, extinguere: & Obruere: nimium replere aut farcire. & Elidere spiritum. & Suffocari, extingui. *germ erstricken.*
ver-stickinghe des adems. Interclusio animæ.
ver-stijven. Rigere, dirigere, rigescere, obrigere, indurari, indurescere, obdurescere, perdurescere.
ver-stijft. Rigidus, induratus, adstrictus: contentus.
ver-stijft-heyd. Rigor.
ver-stocken. Stirpescere, in stirpem sive truncum converti.
ver-stocken. Indurare, obdurare: & Indurari, obdurari, obdurere, obdurescere. & Stupere.
ver-stockt. Induratus, obduratus: & Refractarius. & Stupidus.
ver-stockt bloed. j. etter-stock. Pus, sanies,
ver-stockt goed. *sax. sic.* Merces corruptę: tempestate & aspergine madefactæ.
ver-stommen. Obmutere, obmutescere, immutescere.
ver-stompen. Mutilare: & Hebetare.
ver-stompen/ ver-stompelen. Obturare, abscondere, celare.
ver-stooren/stooren. Turbare, disturbare, interturbare, obturbare, perturbare, proturbare, interpellare, irritare, exacer-

exacerbare,offendere animum.
Ver-stooten. Protrudere,detrudere,repellere,repudiare,rejicere,excludere: contemptim conterere,abjectè deprimere, proculcare.
ver-stootelinck/ver-worpelinck. Rejiculus.
Ver-stoppen. Obstipare,obturare, supplere,supprimere,obstruere,occludere,opplere.
Ver-stopt-heyd. Obstructio, oppressio: difficultas spiritus : asthma.& Suffocatio,præfocatio.
Ver-stoptheyd in den neuse. Coryza,gravedo.
Ver-stoptheyd der blaese. Ischuria, lotij retentio vel suppressio, obstructio meatus vesicę.
Ver-storten. Refundere,profundere.
Ver-storven. Demortuus,emortuus.
Ver-storven wijn. Vappa.
Ver-storven goed. Bona relicta:bona per mortem parentum aut propinquorum ad aliquem devoluta.
Ver-stouten. Animare, addere animum, adhibere audaciam,accendere animos: & Audere,confidentiam sumere.
Ver-stouwen. Abigere.
Ver-stouwer. Abactor,abigeus.
Ver-strecken. Extendere,contendere : & Durare.
Ver-strecken. Erogare,expendere,impendere,insumere in re aliqua.
Ver-streckelick. Durabilis.
Ver-streckelick brood. Panis duratus, vetus.
Ver-strenghen. Constringere:& Congregare.
Ver-stricken. Obstringere,obnectere,illaqueare.
Ver-stroyen. Spargere, dispergere, dissipare.
Ver stroyt. Dispersus,dissipatus.
Ver-stroyt van sinnen. Mente captus, mente turbatus.
Ver-stuycken. Luxare : membrum intorquere & loco suo movere ac solvere.
Ver-stuyckt, Luxus,luxatus,eluxatus.
Ver-stuyven. Dispergere instar pulv[...] & Dispergi instar pulveris, cv[...] cere.
Ver-suchten. Gemere,ingemere,inge[...] cere,suspirare,suspiria ducere.
Ver-suchtinghe. Gemitus,suspirium.
Ver-suckelen. Agitare,propellere. & [...]tari,propelli.& Vagari.
Ver-suckt. *vetus sicamb.* Ecstaticus.
Ver-suckinghe. Ecstasis,excessus ment[...]
Ver-sueren. Acere, acescere:peracesc[...], exacescere.
Ver-sueten.j.ver-soeten. Edulcare.
Ver-suffen. Dilirare,desipere,hallucin[...] instupere:perturbari mente.& Delir[...] reddere.
Ver-suft. Delirus, delirans, stupens,in[...]pens,incogitans,socors,animi inop[...]
Ver-suftheyd. Stupor animi : vertigo[...] cogitantia.
Ver-suym. Negligentia, neglectio,indigentia,incuria,socordia.
Ver-suymel. *vetus.* Negligens.
Ver-suymen. Negligere,pręterire,non[...]rare, pretermittere, omittere neglig[...]ter.
Ver-suymenisse. Negligentia.
Ver-suymenisse van recht. Eremod[...]um : vadimonium desertum , dese[...] causæ absentia sive negligentia parti[...] facta.
Ver-suymtheyd. Negligentia.
Ver-suymigh. Negligens,incurius,indi[...]gens.
Ver-suymighlick. Negligenter,indilig[...]ter.
Ver-suypen.j.ver-drincken.
Ver-suyveren. Repurgare.
Ver susteren ende ver-broederen. Fra[...]bus & sororibus mortuis , hereditat[...] aliis cognatis deferre.
Ver-swacken. Languescere flaccesce[...] infirmari,debilitari: & Infirmare,de[...]litare.
ver-swaeren. Aggravare, ingravare,ex[...]gerare : & Aggravari,ingravari, ing[...]vescere,exaggerari,recrudescere.
ver-swelghen. Devorare,deglutire: abs[...]

be[...]

bere.

ver-swenden. *vetus.* Dissipare, perdere.

ver swæren. Iurare : *&* dejerare, ejurare, abjurare, devovere.

ver-sweren goed te doen. j. ver-loven. Devovere virtutem.

ver-sweren. Pejerare.

ver-sweringhe. Dejeratio, abiuratio : *&* Perjurium.

ver-swæren/ ver-sweyzen / ver-swellen. Suppurare, in pus converti : exulcerari.

ver sweringhe. Apostema, abscessus, suppuratio: vomica, exulceratio.

ver-swijghen. Subticere, inticere, obticere, celare, tacere, silentio supprimere.

ver-swijghende. Taciturnus.

ver-swijghentheyd. Taciturnitas.

ver swijmen. Hallucinari.

ver-swijmtheyd. Hallucinatio.

ver-swijnen.j.ver-dwijnen. Perire, tabescere.

ver-swinden. *sicamb.* Evanere, evanescere, in auras ire: disparere.

ver-swozen / ver swollen. Exulceratus, suppuratus: *&* Tumidus, turgens.

ver-swozen bloed.j.etter. Pus.

ver-swozen. Abjuratus, devotus, execratus. *&* Perjurus.

ver-swozen eed. Perjurium.

ver swozen maen-dagh.j.ver-lozen.

ver-taelen. Interpretari, transferre in aliam linguam: *&* Eloqui, efferre.

ver-taeler. Interpres.

ver talinghe. Interpretatio.

ver-tappen.j.ver-gieten. Elutriare, de vase in vas transferre.

ver-taeren. *sax. fris.* Remollire. *&* Remolliri, remolescere, effœminari.

ver-taerdt / ver-taerdigh. *sax fris. sicamb.* Tener, tenellus, delicatus, mollicellus, molliculus, effœminatus. *&* Lascivus, petulans. **ver-taerde kinderen.** Pueri delicati, molliculi.

ver-taerdheydt. Teneritas, mollities, delitiæ.

ver-tasséren. *fland.* Vi urgere, vi extorquere, vim inferre, concutere, opprimere vi.

ver-tasserer. Tyrannus, víolentus, oppressor.

ver-tasten. Malè tangere, errare tactu.

ver-teeren. Consumere, insumere, conficere, absumere, conterere: *&* Concoquere, digerere.

ver-teghenen. Obviare, obvium fieri, obviam venire.

ver-teghen woozdighen. Præsentem se exhibere, in conspectu adesse.

ver-tellen. Narrare, enarrare, referre, dicere, memorare, commemorare, recitare, recensere. *ang. telle.*

ver-teller. Narrator.

ver-tellinghe. Narratio.

ver-tennen. Incrustare tectorio stanneo, oblinere stanno, obducere stanno, illinere stannum, illinere stanno.

ver-tende oft ver-lootte potten. Incoctilia, ærea vasa fusili stanno incrustata, ollæ stanno oblitæ, tectorio stanneo incrustatæ.

ver-tèren j.ver-teeren.

ver-tienen. Decimas solvere.

ver-tieren. Permutare, commutare, alienare, vendere, divendere, distrahere. *dicitur* **ver-tieren.** *q.d.* **ver-teeren.** *id est,* consumere. *quod &* **slijten** *vocant.* **Veel goets ver-tieren oft slijten.** Vendere sive distrahere multas merces. *vulgò* consumere.

ver-tieringhe.j. slete. Permutatio, distractio, venditio *vulgò* consumptio.

ver-tijd-vaeren. Polire, interpolare, reconcinnare : vetera quasi in novam speciem mutare : renovare, redivivum reddere, in vitam nova assumpta forma denuo revocare : vetera tanquam nova & hujus temporis facere: renovare rem vetustam: mangonizare.

ver-tijden/ver-tijen. Donare, condonare, remittere, cedere, ignoscere.

Ver-tijden/ver-tijgen. Abnegare, renuntiare juri & actioni. *vulgò* resignare.

Ver-tijden metten halm. *vulgò* Effestucare. *vide* **halm.**

Ver-tijghen.j.ver-tijden.

Ver-timmeren. Impendere sive consumere ędificijs.

Ver-tinnen. j. **ver-tennen.**

Ver-tissen. *vetus. holl.* j. **ver-werren.** Intricare, confundere.

Ver toeven. Exspectare, præstolari, opperiri, & Cunctari, morari, differre.

Ver-tolcken. *holl. fris.* Interpretari.

Ver-tolmetschen. *ger. sax.* j. **ver-tolcken/ tolmetschen.** Interpretari, vertere in aliam linguam, transferre.

Ver-tollen. Vectigal solvere portitori: pendere vectigal mercium nomine: profiteri merces publicanis.

Ver-tonsen/ver-tonsten. Locare, elocare arrha data: auctorare, obligare mercede accepta.

Ver-tonst. Obæratus.

Ver-toogh *fland.* Demonstratio: & Spectaculum.

Ver-tooghen. *fland.* **ver-toonen.** Demonstrare.

Ver-toon. j. **ver-tooninghe.** Demonstratio.

ver-toonen. Monstrare, demonstrare, ostēdere, pręsentare, docere, declarare, exhibere, spectandum dare. **Sich ver-toonen.** Apparere, comparere.

ver-tooninghe. Monstratio, demonstratio, ostensio, pręsentatio, declaratio, exhibitio, apparitio, comparitio.

ver-tooveren. j. **be-tooveren.** Fascinare.

ver-toppelen. *sax. sicamb.* j. **ver-tobbelen.** Perdere alea.

ver-tornen. Offendere, exasperare, exacerbare aliquem, bilem movere alicui: stomachum movere.

ver-traeghen. Pigrescere, lentescere. & Retardare.

ver treck. Protractio, productio, dilatio, prolongatio, cunctatio, mora: & Secessus, locus à turba separatus: & Discessus, recessus: & Receptus, locus quo in tutum se recipit exercitus.

ver-treck-brief. Missio causaria.

ver-treck-kamer. Conclave, conclavium. & Procœtium, procestrium, antithalamus: cubiculum minus thalamo vicinum, ubi ancillę aut ministri dormiunt.

ver-treck-plaetse. Secessus: locus à turb[a] separatus, locus secretus.

ver-trecken. Protrahere, pertrahere pro[...] ducere. & Movere loco, abstraher[e ...]

ver-trecken. Protrahere, differre, ta[rd]are, prolongare, cunctari, comperend[in]are, prorogare, moras agere, moram [in]terponere, ducere, producere.

ver-treck. Discedere, recedere, seced[er]e, a[...]bire, referre pedem: è medio disce[der]e.

ver-trecken. j. **op-breken.** Solvere obsi[dio]nem, castra movere.

ver-trecken. j. **af-trecken den wijn / ver-vaeten.** Elutriare.

ver-trecken/ver-tellen. Referre, recens[e]re, narrare, commemorare.

ver-treden. Conculcare, proculcare, [...]fundare, opprimere pede, protere p[e]dibus: & Incedere, ambulare, deambulare, spatiari.

ver-trepselen/ver-treffelen. Pellice[re], la[...]ctare, decipere, allicere, blandiciis [...]

ver-troosten. j. **troosten.** Consolari.

ver troofter. Consolator.

ver-trouwen/be-trouwen. Confide[re].

ver-tsaeght. j. **ver-saeght.** Pavidus.

ver-tsaert. j. **ver-taerdt.**

ver-tuyschen. Permutare, commutar[e ...] mutare: & Male permutare: & [...] consumere, ludo aleatorio perdere.

ver-tuytelen. Permutare, commutare[...] Malè permutare.

ver-tuttelde oft ver-tittelde woo[rden]. Notæ, compendiose scripta verba.

ver-tweeselen. *fland.* j. **ver-trepffelen** [...]licere, allicere: blanditiis fallere.

ver-twijfelen. Desperare, abjicere [ani]mum, abjicere spem omnem, spe [des]titui, abduci in desperationem: de[mit]tere animum. & Oberrare, prorsu[s de]lirare: & Abducere in desperatio[nem]. & Incantare, fascinare, pellicere, [...]care, & Infatuare.

ver-twijfelt mensch. Homo abjectus, [ho]mo abjecto animo: & Incantatu[s, fas]cinatus: & Delirus: & Infatuatus.

ver-twijfelinghe. Desperatio, spei [abje]ctio, animi destitutio: & Delirium[...]

ver-vaederen het kind. Infantem dare patri non vero, permutare patrem pueri.
ver-vaeren. Pervenire, devenire: evadere, exitum habere, ad exitum perduci.
ver-vaeren. Discedere, abire.
ver-vaeren. Perire, desperire, evanere, evanescere.
ver vaeren. Experiri, probare.
ver-vaeren man. Vix expertus, longo rerum usu doctus, magno usu perdoctus, usu rerum callidus, exercitus, experientia doctus.
ver-varentheyd. Experientia, cognitio per usum acquisita.
ver-vaeren. Terrefacere, perterrefacere, terrere, deterrere, perterrere, proterrere, terrorem incutere, exanimare metu, pavorem injicere: & Terrefieri, terreri, deterreri, perterreri, expavescere, pavere. à **vaer.** i. metus, terror, horror. *gall. effrayer. ang. feare.*
ver-vaerd. Territus, perterritus: exanimatus. *gal. effrayé ang. frayed.*
ver vaertheyd. Pavor, terror, formido.
ver-vaernisse. Pavor.
ver-vaerlick. Terribilis, terrificus, formidabilis, horrendus.
ver vaeten. j. **ver-vaten.**
ver-val. Casus, ruina.
ver-val. Emolumentum, commodum accidentarium, obventiones. *vulgo* accidentalia.
ver vallen. Collabi, dilabi, cadere, concidere ruere, corruere.
ver vallen. Recidere, relabi, revolvi.
ver-vallen. Vitium facere, ruinam minari.
ver-vallen. Recidere in morbum, denuò decumbere ex morbo, reciduum morbum pati: concidere & deficere.
ver-vallen ende be taelen de kosten. Perdere, solvere, exolvere sumptus: parem esse sumptibus.
ver-vallen muer. Parietina.
ver-valligh. Ruinosus, caducus. & Recidivus.
ver-valschen. Adulterare, corrumpere, depravare, vitiare, mentiri, fucare. *vulgò* falsare, falsificare.
ver-valschen iemandts hand-teecken. Imitari alicujus chirographum, adulterare.
ver valscher. Adulterator, falsarius.
ver-valscher van testamenten. Testamentarius, *Cic.* Adulterator testamenti.
ver-vangen. Capere, comprehendere.
ver-vangen. Cavere absentem ratum habiturum.
ver-vanghen. Captus.
ver-vanghen beeste. Iumentum roberosum, tetanicum.
ver-vaten/ ver-vatten. Resumere, recipere.
ver-vaten/ ver-vatten. Comprehendere, continere, complecti.
ver-vaten/ver-laeten. Transfundere, diffundere, elutriare: de vase in vas transferre. *vulgò* transvasare.
ver-veeren. j. **ver-vaeren.**
ver-velen. Crebrescere: & Nimia copia onerare, extra numerum & modum aliquid facere: nimium præstare: modum excedere, multitudine obruere.
ver-vellen. Mutare cutem, veterem pellem exuere, membranam corporis renovare.
ver-vellinghe. Renovatio veteris cutis.
ver-vellinghe der slanghen. Vernatio serpentum, senecta.
ver-verren. Procul abigere, amandare, ablegare.
ver-verschen. Humectare, madidare, irrigare, refrigerare. & Renovare, recreare, restaurare: reficere, refocillare. *gall. refreschir. ang. refrishe.*
ver-verssenen de koussen/ver-hack-stucken. j. **ver-hielen.** Reficere caligarum talos, reficere pedules posteriores.
ver-verven. Variare sive mutare colorem.
ver-veur deelen / ver-voor-deelen. Circumvenire judicio.
ver-veur-voeten de koussen. Reficere pedules anteriores. *vulgo* pedanare.
ver-vlieghen. Avolare.
ver-vlijten/ver-vlijtigen. Alacrem fieri, alacritatem concipere.

Ver-vloecken. Deteſtari, execrari, abominari, devovere, diris devovere, dira imprecari, execrationibus devovere, execrari diris imprecationibus: anathematizare *apud Eccleſ.*

ver-vloeckelick/ver-vloeckich. Execrabilis, execrandus, deteſtabilis, deteſtandus abhorrendus.

ver-vloeckinge. Deteſtatio, execratio, abominatio dira devotio: diræ.

ver-vloeckt. Deteſtatus, execratus, abominatus, ſacer, devotus. **Ver-vloeckt menſch.** Anathema, homo ſacer, ſceleratus, deteſtabilis.

ver-vloten room. *fland.* Cremor lactis.

Ver-voechten. Humectare. *&* Humeſcere.

Ver-voeghen. Accommodare.

ver-voeren. Avehere: *&* Abducere, ſeducere.

ver-volgh. Perſequutio, proſequutio: *&* Afflictio: *&* Continuatio. *&* Conſequentia. *&* Series, ordo.

ver-volghen. Sequi, ſubſequi, inſequi, perſequi, inſectari. *&* Affligere.

ver-volgens. Continenter, conſequenter, ex ordine.

ver-volgher. Perſequutor, proſequutor: *&* Afflictor, vexator.

ver voor-deelen.j.ver-veur deelen. Injuriam facere, circumvenire.

ver-voorderen. Promovere, provehere: *&* Accelerare, feſtinare. *&* Audere.

ver-voordſten. *vetus.* Differre.

Ver-vormen. Reformare.

Ver-vorſen. *fland.*j.**ver-vroſen.**

ver-vrachten / be-vrachten. Imponere merces navi aut vehiculo, certo vecturę pretio

ver-vremden. Alienare, abalienare, diſtrahere.

ver-vremden van iemanden. Alienari ab aliquo, ſe alienare ab aliquo, avertere animum ab aliquo.

ver-vremdt. Alienatus, abalienatus: *&* Averſus, iratus, iniquus.

ver-vremdinghe. Seceſſio, alienatio.

Ver-vreughden.j.ver-heughen/ ver-blijden.

ver-vriendſchappen. Inire amicitia[...]

ver-vrieſen/ be-vrieſen. Congelare, [...] gelaſcere, conglaciare, glaciari, [...] conſtringere. **Vervroſen.** Gelatus, [...] gelatus,

ver-vromen. Augeri vigore, virtute[...] mo.

ver-vroeghen. Maturius venire, p[...] nire.

ver-vrouden. *ſax. ſicamb.* Lætari.

ver-vrouwen. Effeminari. *&* Lætari. [...]

ver-vuylen. Fœdare, inquinare, fo[...] vel ſordidum reddere: *&* Sorde[...] deſcere, exſordeſcere, putreſcere, [...] putreſcere: vitium facere: corrump[...] ceſcere: ſitum contrahere.

ver-vuylt. Fœdatus, inquinatus, ſord[...] vitioſus, putridus, corruptus, f[...] dus.

ver-vuylt bloed. Sanies, tabum.

ver-vullen. Replere, explere, compl[...] implere, adimplere, ſupplere, farci[...] fercire, ſatiare.

ver wachten. Expectare, opperire, pr[...] lari.

ver-wackeren. Evigilare. *&* Excitare[...] pergefacere.

ver-waeyen. Ventilare, eventilare, v[...] agitare. *&* Ventilari, vento agitari.

ver-waeyden haerinck. *fland.* Halec [...] to ſiccatum, non ſatis duratum.

ver-waenen. Putare, reputare, credere.

ver-waenen. Gloriari.

ver-waendt. Putatus, putativus, creditu[...]

ver-waent ſone. Falſiparens.

ver-waendt. Glorioſus, gloriabundus[...] rogans: magnificus, ſplendidus: qu[...] trà quàm par eſt, de ſe cogitat: elat[...] pinione ſui. *q d.* **over-waendt.** *ita* [...] *gall. outrecuidé ang. wanton.* i. laſcivus [...] tulans. **Rijck ende ver-weendt.** D[...] & glorioſus, beatus.

ver-waendt. Laſcivus. *&* Delicatus, [...] liculus.

ver-waendtheyd. Arrogantia, glori[...] *&* Laſcivia.

ver-waendelick. Glorioſè, arrogante[...] Laſcivè, delicatè, molliter. *&* Mani[...]

ſp

ſplendidè.

Ver-waer-borghen. Sponſorem conſtituere pro re vendita.

Ver-waeren/be-waeren. Cuſtodire.

Ver-waeren de kraem-vrouwe. Curare puerperam.

Ver-waerſter / vrouw-waerſter. Curatrix puerperæ, mulier quæ puerperam curat.

Ver-waer-looſen. *holl.* Incuſtoditum relinquere, negligere. *&* Deſtruere, perdere.

Ver-waer-looſt. Incuſtoditus, neglectus.

Ver-waet. *vetus. fland.* Relictio, derelictio, deſertio.

Ver-waet. *vetus. fland.* **j. ban.** Anathema, excommunicatio: abſtentio. *D. Cyprian.*

Ver-waeten. *vetus. fland.* **j. ver-laeten.** Relinquere, deſerere.

Ver-waeten. *vetus. fland.* Interdicere ſacris: extra ſynagogam, eccleſiam, ſive congregationem ejicere: abdicare ab eccleſia: communicatione interdicere, arcere à communione: excludere vel rejicere ab eccleſia: abſtentum pronuntiare: ex ſancta hominum communitate exterminare.

Ver-waeten menſch. *vetus.* Homo relictus, deſertus.

Ver-waeten menſch. *fland.* Excommunicatus, abdicatus ab eccleſia: abſtentus. *apud D. Cyprianum: quòd ſcilicet reliqui homines ab excommunicato abſtinere, eumq; relinquere debeant:* reus cui ſacrifiiis interdictum eſt. *Quibuſcunque autem ita interdictum eſt, ij numero impiorum ac ſceleratorum habentur: ab ijs omnes decedunt, aditum eorum ſermonemq; defugiunt, ne quid ex contagione incommodi excipiant: neque iis petentibus jus redditur, neque honos ullus communicatur: ita Iulius Cæſar. lib. VI. de bello Gallico, ex quibus Cæſaris verbis, etymologia & ſignificatio tam dictionis* **ver-waeten /** *quam ſynonymorum* **eer-loos/ ee-loos/ recht-loos** *&* **wet-loos.** *facilè patent.*

Ver-waeteniſſe. *fland.* Anathema, excommunicatio.

Ver-waeteren. Aqua nimia imbuere: nimio aquæ potu exſaturare: *&* Adaquare, aqua reficere ſive perfundere.

Ver-waetert peerd. *q. d.* **over-waetert.** Equus ferventer adaquatus, nimia aqua exſaturatus.

Ver-walghen. Faſtidere.

Ver-wallen weder. *vetus. fland.* Aura fervens.

Ver-wandelen. *vetus. fland. ger. ſax. ſicamb. holl* **j. ver-anderen.** Mutare, commutare, demutare.

Ver-wandelick. j. ver-anderlick.

Ver-wandelen. Deambulare, ſpatiari.

Ver-want. *ger. ſax. ſicamb.* Cognatus, conſanguineus, ſanguine junctus.

Ver-waſſen. Excreſcere, percreſcere, adoleſcere.

Ver-wecken. Excitare, ſuſcitare, incitare, concitare, provocare, impellere, inſtigare, urgere, inducere.

Ver-wecken van de dood. Suſcitare, reſuſcitare mortuum, à mortuis excitare, ad vitam revocare.

Ver-weckſel. Incitabulum, incitamen, incitamentum, ſuſcitabulum, fomes, ſtimulus.

Ver-wedden. Decertare pretio.

Ver-wederen/ver-weren in de ſonne. Inſolare: ſoli ſive aëri exponere.

Ver weeldigen/ver-welderigē. Laſcivire.

Ver-weent. j. ver-waent. Glorioſus, ſuperbus, jactabundus, magnificè de ſe ſentiens.

Ver-weerdighen. Dignari.

Ver-weeren. Callere, calleſcere, occallere, occalleſcere.

Ver-weeren/ver-weyren. Defendere, tueri, propugnare, vim vi repellere, propellere.

Ver-weeren de ſaecke. Cauſam dicere, ſe tueri, ſe depurgare apud judicem, & adverſus accuſatorem depugnare.

Ver-weeren. *vetus.* Vſucapere.

Ver-weerer. Defenſor, propugnator.

Ver-weerer in recht. Reus, cauſę defēſor.

Ver-weeringhe. Defenſio, propugnatio.

Ver-weeringhe in recht. Exceptio, oppoſitio Rei adverſus petitionem aut accuſati-

 ſati-

ſationem Actoris.

Ver-weer-toren. *vetus.* Propugnaculum, arx.

Ver-weeſen. Orbare. **Ver-weeſt.** Orbus, orbatus parentibus.

Ver-weghen. Præponderare, pondere ſuperare.

Ver-welcken/ ver-welckeren. Flaccere, flacceſcere, fracere, fraceſcere, marcere, marceſcere, emarceſcere, tabeſcere, evaneſcere.

Ver-welckt. Fracidus, putridus vetuſtate, flaccidus, flacceſcens, langueſcens.

Ver-welckinghe. Marcor, languor, putredo.

Ver-weldigẽ. j. ver-weeldigen. Laſcivire.

Ver-weldighen. Violare, vim inferre, vim facere, vi ſuperare: vi opprimere, vi dominari.

Ver-wellen/ ver-wallen. *vetus.* Mutare, vertere, invertere.

Ver-wellen/ ver-welen. *vetus.* Eligere.

Ver-wel-luſtigen. Delectare, delectari.

Ver-welven. Camerare, concamerare, fornicare.

Ver-welfſel/ ver-welf. Cameratio, concameratio, laquear, fornicatio, fornicis ſtructura.

Ver-winden. Convertere, revolvere.

Ver-wendt. Revolutus.

ver-wendt brood. j. ghe-wendt brood.

ver-wendt. j. ver-waendt. Glorioſus, laſcivus.

ver-wercken de ſtoffe. Inſumere materiam operi: impendere labori vel in laborem.

ver-wercken. Delinquere, peccare.

ver-wercken. *vetus.* Incurrere mulctam aut pœnam.

ver-wercken zijn leen. j. ver-beuren.

ver-wercken zijnen vriendt. Opere ſive facto offendere amicum, male mereri de amico, commereri aliquid erga amicum: infenſum malefactis reddere amicum.

ver-wermen. Calefacere, calfacere, excalfacere. fovere: focillare.

ver-werminge. Fomentum, fomentatio.

ver-wermde ſpijſe. Cibus recoctus.

ver-werpen. Abjicere, rejicere, aſpa... ri, reſpuere.

ver werpelinck. Rejiculus, abjectus...

ver-werpelick. Abjectè.

ver-werren. Intricare, præpedire, im... dire, turbare, perturbare, implicar... volvere, permiſcere, confundere...

ver-werret. Perplexus, involutus, ... plicitus.

ver-wert hayr. Tricæ: capillus int... tus: & Nulla lege jacens coma, c... cęca, turbata, inculta coma.

ver-werrelick. Perplexè, implicatè, ... fusè.

ver-werringe. Intricatio, confuſio, tr...

ver-werſelen. j. ver-werren. Intrica...

ver-werven. Impetrare, acquirere, ... ciliare, obtinere, conſequi, potiri ... quirere labore & moleſtia.

ver-weſen. Damnatus, condemnatu...

ver-wetighen / ver-wittighen. Sig... care, indicare, denuntiare.

ver-wickelen. Involvere, implicare...

ver-wijft. Effeminatus: & Vxorius: ... à muliere ſuperatur: qui ab vxore ... perioſè regitur, qui vxori ſuæ nupſi...

ver-wijſen. Damnare, condemnare ... dicare, adjudicare mulctæ, ſuppli... morti: peragere reum: addicere ... plicio, morti.

ver-wijt. Opprobrium, probrum, ... probratio, improperium, vituperiu... convitium, expoſtulatio.

ver-wijten. Opprobare, exprobare, ... probare, improperare, objicere ... pam, imputare, incuſare, expoſtula...

ver-wijven. Effeminare.

ver-wilderen. Efferare: & Efferari.

ver-wilderen. Silveſcere.

ver-wildert. Efferatus, efferus.

ver-wille-keuren. Arbitrio permitter... Deponere apud arbitrum. & Spon... nèm agere.

ver-willighen / ghe-willighen. Re... re voluntarium, benevolum.

ver-willighen. Concedere, permitt... annuere, indulgere, tribuere, conſ... re, aſſentire, aſſentiri, adſtipulari.

ver-willinghe. Consensio, consensus: assensio, assensus, voluntas, permissus, permissio, concessio.

ver-winden. Obvolvere, involvere, implicare.

ver-winnen. Vincere, convincere, devincere, evincere, revincere, superare, domare, debellare, expugnare, palmam obtinere, ferre trophæum.

ver-winnelick. Vincibilis, expugnabilis.

ver-winteren. Hyemare, hybernare.

ver-wisselen. Mutare, commutare, permutare, supponere.

ver-wisselt. Suppositus, suppostus, suppostitius.

ver-wittighen. *vetus holl.* **j. ver-wetigen.** Significare, indicare, denuntiare, certiorem facere.

ver-woeden. Insanire, furere, rabire, rabie agitari.

ver-woedt. Furiosus, furiatus, rabiosus, rabidus, insanus, maniacus, mente captus: *&* Hydrophobus, lymphaticus, à rabido cane morsus.

ver-woedtheyt. Furia, furor, rabies, insania, mania.

ver-woedighlick. Rabidè, furiosè, furibundè.

ver-woesten. Vastare, devastare, evastare, depopulari, perpopulari, evertere, exterminare, destruere, desolare, solum & desertum facere, & excidere, evertere, delere.

ver-woest land. Ager desertus à plebe & à cultura hominum.

ver-woester. Vastator, devastator, populator, exterminator.

ver-woestinghe. Vastatio, devastatio, populatio, depopulatio.

ver-woestinge der stadt. Excidium, eversio vrbis.

ver wonden. Convulnerare, consauciare.

ver-wonderen. Mirari, demirari, admirari, affici admiratione.

ver-wonderinghe. Miratio, admiratio.

ver-worghen. Suffocare, præfocare, strangulare, gulam frangere, angere, fauces elidere.

ver-worghen met den strop. Interimere laqueo, premere collum laqueo.

ver-wormen. Vermiculari, verminare, vermes contrahere, vermibus corrumpi.

ver-wormt. Cariosus.

ver-wormtheyd. Caries.

ver-worpen. j. ver-werpen.

ver-wortelen. Radicare, radicari, radices agere, radices emittere.

ver-wortelde kortse. Febris hectica, marasmus. *vulgò* ecthica.

ver-wreeden. Ferocire, desævire.

ver-wringhen. j. verdraeyen. Distorquere.

ver-wronghen. Distortus.

VER *extra compositionem.*

ver-anghene. j. dol appel. Malum insanum, *vulgò* melangenum. *ital. melensane, merezane.*

verckelen met een schuyte. Naviculari.

vercken. Porcus, sus. **verckſken.** Porcellus, porculus, nefrens.

vercken/esel-worm. Millepeda, multipeda: onyscus, asellus, porcellio. *vulgò* porcellus, *à porci similitudine.*

verckens-back. Alveus, linter, aqualiculus.

verckens-brood. j. seughen-brood.

vercken-driiver. Subulcus.

vercken-gras. j. wegh-gras. Polygoniũ.

vercken-hoeder. Subulcus, porculator, porcarius.

verckens-kot / vercken-schot. Hara, suile.

vercken kudser. Porculator, subulcus.

vercken-luys. Vermis porcinus.

vercken-merckt. Forum suarium.

vercken-smer. Arvina.

vercken-speck. Lardum sive laridum.

vercken-steen. j. krauw-steen. Pumex quo porcorum cutis fricatur.

vercken-stront. Succerda.

vercken-swijner. Subulcus.

verckens-trogh. Alveus, linter, aqualiculus ligneus, alveus porcorum.

verckens traenen krijten. Ejulare absque Lachrimis. *De pueris plorantibus & nullas lachrymas dantibus dicitur, grunniens enim & altè vociferãs porcus lachrymas non emittit:*

ut nullum ferè animal præter hominem lachrymari, communis est opinio.

verckens-benckel. Peucedanum, pinastellum. *vulgò* feniculus porcinus.

vercken-vleesch. Caro porcina, suilla.

verde. *holl* j. **verre.** Longè, procul.

verd-juys. Omphacium, vinum omphacites: succus acerbæ & nondum maturæ uvæ in sole densatus & resiccatus. *vulgò* agresta. *gall verdjus. ang. verdiuice. q.d.* viride jus.

vere. j. veder. Penna.

vere. j. vaer/veer. Trajectus.

verent/varent/vernen. Anno superiore.

verent wijn. *rectius.* **vernen wijn/viernen wijn.** Vinum anni præteriti, vinum non hujus anni, vinum biliornum, annotinum, vinum vetus. *ger. firnen.*

verghen. *flan. holl. sic.* Proponere, offerre, objicere, exhibere: *&* Exigere, poscere, petere, quærere. *&* Exequi.

vermillioen. Cinnabaris, sanguis draconis, minium. *vulgò* vermilium, vermiculus. *gall. vermillon, vermeilon ital. vermiglio. hisp. bermellon. ang. vermillion.*

vermillioen-rood. Miniatus.

vermillioenen. Pingere minio, miniare.

vernen oft vernigher. j. verent. *vulgò* Vernus. i. veteranus *dicitur Germanis. hinc* Vernulphus. *q.d.* veteranum auxilium. *Adr. Iun.*

vernis. Gummi juniperi, gummi juniperinum, sandix, sandarax, sandaracha. *vulgò* vernix. *gall. vernis. ital. vernice. hisp. barniz. ang. vernyshe.*

vernissen. Fucare sandaracha, inficere sandaracha, purpurissare, purpurisso inficere, vernice illinere.

vernissinghe. Purpurissum.

verre/verde/varre. Remotus, distans, longinquus. *&* Longè, porrò, procul. *ger. ferr. ang. farre.* **So verre.** Eatenus, eousque. **Soo verre als.** Modò, dummodo, si.

verre siende. Lynceus, vehementer perspicax.

verre-siende man. Homo longè in posterum prospiciens. *Cic.*

verheyd. Distantia, loginquitas, spatium, intervallum.

verre/varre/stier. Taurus, bos admissarius.

verren-huyd. Tergus taureum: taurinum tergum. *Virgil.*

verren-iaegher. Contus, venabulum longius.

verre-koe. Taura.

verren-teers. Taurea. *Iuvenal.*

vers-kalf. j. varsse. Vitula.

versier-gat. j. masier gat. Riscus.

versch. Recens, novus, novitius, *vulgò* friscus. *ger. frisch. gall. frez. ital. & hisp. fresco. ang. frishe.*

versch. Vdus, madidus.

versch-ey. Ovum recens.

versche kase. Caseus recens, musteus.

versche wonde. Crudum vulnus, adhuc cruentum, recens.

verschelick. Recens, recenter.

verscheyd. Humor, humiditas, mador.

verschen. Vdare, humectare, madefacere, madidare.

verse. j. varse. Bucula.

verssen/verssene/hiele. Calcaneus, calcaneum, calx, pars posterior pedis in... malleolus, tibiarum processus imus... *ferssen.*

verst/verste. *fland. vetus* j. **frist/virst/ve...** Dilatio, procrastinatio: *&* Induciæ... Ampliatio, comperendinatio, intermissio. *sax. frist.*

versten. j. vorsten/fristen/voordsten. ... Procrastinare, differre, ampliare, comperendinare, inducias facere, cessare ... lite vel bello.

vert. j. vort. Crepitus ventris. *ger. furtz.* ... *farte.*

verte. Mulier pedens sive crepitum ventris emittens frequenter.

verten/vorten. *vetus.* j. **vijsten.** Pedere, crepitum ventris emittere. *ger. furtzen.* ... *farte.*

verve/verwe/varve. Color, tinctura, ... ctus, venenum. *ger. farb. sax. ferve, far...*

verve der schilders. Pigmenta, colores pictorum.

verven/varven. Colorare, colore inficere, sufficere, colorem inducere, tingere.
verver. Tinctor, infector, offector.
ververs ketel. Cortina, ahenum tinctorium.
ververije/verw-huys. Officina tinctoria, baphia.
vervinghe. Tinctura.
verwssel. Tinctura, infectus, us.
vesche/veschie. Fascia, cunæ, cunabula, incunabula.
veschen/ veschien/ vaeschen/ winden het kind. Colligare infantem incunabulis, involvere puerum fasciis, pannis fasciare.
vese/veese. Festuca, fibra. *sax. fese.*
vesel/veselinghe. Fibra.
veselinghen der wortelen. Capillamenta, fibræ radicum.
veselen. Leviter virgarum extremis capillamentis sive fibris cædere nates.
vesicken. Susurrare,
vesicken in d'oore. In aurem dicere, in aurem insusurrare, mussitare, mussare, mutire, submissè loqui, immurmurare, insusurrare: Levi susurro in aurem alicui dicere.
versperen/ vesper ghe-tijden. Horæ vespertinæ, preces vespertinæ, sacra pomeridiana. *vulgò* vesperæ.
vesper-brood. Merenda, cibus qui post meridiem sumitur, antecœnium, *Apul.*
vesper-tijd. Vesper, vespera, tempus vespertinum.
vesperepe. *fland.* Merenda: vesperna, *id est,* cæna, *apud Plautum, teste Festo.*
vesperepen. *fland.* Sumere merendam sive antecœnium.
vessemen een naelde. Acum filo trajicere, filum inserere in foramen acus.
vest. j. veest. Crepitus ventris.
vest. *ger. sax* **j. vast.** Firmus, stabilis.
vest-halm. Infestucatio, calamus investituræ. *vide* **halm-goedinghe.**
veste. Munimen, munimentum, munitio, robur, fortitudo.
veste der stad. Mœnia, muri urbis.
vesten/ vestighen/ vast ende sterck maecken. Firmare, confirmare, roborare, corroborare, munire, communire: *&* Figere. *germ. festen. ang. fasten.*
vestinghe. Munitio, munimen.
vet. Pinguis, obesus, opimus: *&* Pinguis, unguinosus. *germ. feiß. ang. fatte.*
vet land. Ager pinguis, fœcundus, ferax, fertilis, felix.
vet/vettigheyd. Pingue, pinguedo, pinguitudo, adeps, obesitas, arvina.
vetachtigh. Suppinguis.
vetten. Pinguefacere, impinguare: *&* Saginare, obesare. *&* Pinguescere, pinguefieri, crassescere.
vetten. Adipe, arvina, oleo ungere.
vetten het leder. Macerare, concinnare corium, arvina pingui linere.
vetten donder-dagh. Hilaria: dies Iovis ante quadragesimale tempus, luxui sacratus. *q. d.* dies Iovis pinguis.
vet-mast. *sicamb.* Sagina.
vet-sack. Venter, ventriosus, pinguis aqualiculus, homo pinguis. *q. d.* saccus pinguis.
vette-waere. Merx pinguis, adipes.
vette waerier. Pinguiarius, qui candelas, adipes, olea, arvinas, aliaque pinguia & liquamina vendit.
vette-waerier/vettaglier/victualier/vettuwaerier. Macellarius, qui res victui necessarias venum exponit in macello. *gall. vettualier. ital. vettuagliere. vulgò* victualiarius.
vette-waertje. Officina pinguiaria.
vetter. j. gaerwer. Coriarius.
vetterije. Officina coriarij.
vettigheyd. Pingue, pinguedo, pinguitudo, adeps, obsitas.
veter. *holl. fris. sicamb.* **j. nestel.** Ligula.
veter. Carena.
veter/helde. Nervus, pedicæ, compedes, bojæ, arum, cippus. *ang. fetter.*
veterē. Catenare, religare catena, constringere catenis: *&* Compedire. *ang. fetter.*
veter-slot. Sera catenata.
veulen/volen. Pullus equinus, equulus, equuleus, equus novellus, mannulus. *germ. fule. sax. valun. ang. fole.*

Veulenen. Edere fœtum equinum, edere equulum.

Veur / voor. Pro, præ, ante. *germ. fur. vor: sax. vor: ang. for. before.*

veur mijn deel. Pro mea parte.

veur de deure. Ad januam, ad fores, pro foribus, ante fores.

veur niet. j. om niet. Frustra : gratis.

veur de hand dichten. Fingere ex tempore, impręmeditatè, ex tempore aliquid comminisci.

veur een jaer. Ante annum.

veur een jaer / veur een maend / veur eenen dagh. In unum annum, in unum mensem, in unum diem : in spatium unius anni, mensis, diei.

veur-ooghen. Præ oculis, ante oculos.

veur zijnen vriend wat doen. Pro amico aliquid facere, amici causa : amico aliquid præstare.

veur dẽ verweerder sprekẽ. A reo dicere.

veur den rechter. Coram judice, ad judicem, apud judicem.

veur dat. j. eer dat. Antequam, priusqúam.

veur handen. Præ manibus, ante manus, ad manum, in promptu, instans, imminens.

veur handen zijn. instare, imminere, pręsto esse, adesse.

veur-handigh. Imminens, instans.

veur elcken ruyter / veur elck hoofd / veur elcke stad. In militem, in capita singula, in viros singulos, in civitatem.

veur aved. Occiduum tempus, serum diei.

Veur-baene. Prima via & procœmiũ. **Hem op de veur-baene maecken.** Præcedere, præire. **Die op de veur-baene is.** Prævius.

Veur-baer / veur-baerigh. Præstans, præcellens, excellens, eminens, inclytus, insignis.

Veur-bate. Prior commoditas, prærogativa.

Veur-be-dacht. Præmeditatus.

veur-be-dachtigh. Pręmeditatus.

veur-be-dachtighlick. Pręmeditatè.

veur-be-dencken. Pręmeditari.

veur-be-dieden. Portendere.

veur-be-diedsel. Portentum.

veur-be-sprek. Condictio, condictum: Obnunciatio, *vulgò* protestum.

veur-be-spreken. j. be-spreken. Condicere : & Obnunciare.

veur-beld. Prototypon, archetypon, typus, archetypus, exemplar, exemplum.

veur-belden. Præfigurare. & Imaginari.

veur-berd. Tabula projectitia, projectum tabernę.

veur-bergh der zee. Promontorium.

veur be-sitten. Præoccupare.

veur-be-wijs. *vetus.* Exemplum.

veur-bidden. Intercedere, deprecari.

veur-biddinge. Intercessio, deprecatio.

veur-bidder. Intercessor, deprecator.

veur-by. Trans, præter, vltra.

veur-by-gaen. Pręterire, transire, transgredi.

veur-by laeten gaen. Prętermittere.

veur-by vaeren. Prętervehi equo, curru, navi : transvehi.

veur-by seylen. Legere, pręternavigare, prænavigare, præterire navigio, prætervehi navigio.

veur-binden. Pręligare, prævincire.

veur-bind. *vetus.* Redimiculum, tænia, fascia crinalis.

veur-blesse. Frons relicina, frons refugo capillo nuda.

veur-bode. Prænuncius : & Pręsagium.

veur-bod-schappen. Pręnunciare.

veur-boghe. *vetus.* Antilena.

veur-boots-man. Proreta.

veur-borgh / veur-borght / veur-ger-borght der stadt. Pomœrium, suburbia, subvrbana, propugnaculum. [illegible] antemurale. *gall. fau x bourg.*

veur-borgh / veur-borcht der hellen. [illegible]bus inferni, fauces orci.

veur-borst. Thorax.

veur-broecke. Subligar, subligaculum, pudendorum velamen.

veur-dachte. Præmeditatio, circũspectio.

veur-dachtigh. Circumspectus, prudens.

veur-dachtighlick. Cogitatò, cogitate.

veur-dack. Projecta, projectura : c[illegible] na[illegible]

na, lorica : *vulgo* protectum.
Veur-dagh. Tempus antelucanum,
Veur-daghigh. Antelucanus.
Veur-danssen. Præsultare, præsilire, choream ducere: restim ductare in chorea. *Terent.*
veur-dansser. Præsultor, choragus : qui chorum ductat.
Veur-deel. Prærogativa, præstantia, eminentia, commodum, promotio, omne id quod nos juvat & promovet ante alios : *contrarium* **achter-deel.**
Veur-deel. Primę, primæ partes, primus in aliqua re locus. Pars sive portio quam quis præ alijs sumere debet. *Io. Becan.*
Veur-deel hebben. Primas tenere. s. partes : potiorem esse.
Veur-deelen. j. voorderen. Promovere.
Ver-dencken. Pręmeditari.
veur-deure. Ianua, ostium, fores.
veur-dichte. Dictata, orum : thema.
veur-dichten. Dictare.
veur-doeck. *sieamb.* Succinctorium, semicinctium : & Velamen.
veur-doen. Pręponere, proponere.
veur-doen / voort-doen. Merces venum exponere.
veur-doen. j. veur-verd. Projectum tabernæ.
veur-doen. Præire facto : facere aliquid quod alius imitetur, alijs exemplo suo pręcedere.
veur-draegen. Præferre, proferre, offerre.
veur-drincken. Præbibere, propinare.
veur-ende van t'schip. Prora.
veur-gaen. Pręire, pręcedere, antecedere, anteire. & Exemplum prębere.
veur-gaende. Præcedens, superior.
veur-gangh. Præcessio ; & Prærogativa, pręstantia.
veur-gangher. Pręvius, pręcessor, antecessor : & Dux. ductor.
veur-gangher/veur-saet. Decessor. *vulgo* prædecessor.
veur-ganger. Procurator, administrator.
veur-ghe-borght / veur-ghe-burcht. j. veur-borgh.
veur-ghe-rey. Antilena.
veur-ghe-span. Antilena, lorum ante pectus equi.
veur-ghe-tuygh. Antilena.
veur-ghe-vecht. Pręludium pugnę, pręlusio : principium pugnę.
veur-ghævel. Frontispicium.
veur-ghisteren. j. eer-ghisteren.
veur-haem. Antilena.
veur-hayr. Antię, capronæ.
veur-hals. Iugulus, jugulum, pars anterior colli.
veur-hamer. Tudes, malleus major.
veur-handigh. Imminens, instans.
veur-hanghen. Prępendere.
veur-hangh. Velum.
veur-hanghsel. Velum, siparium : velarium.
veur-hanghsel van bedden oft cameren. Peristromata, velaria, velamina, peripetasmata.
veur-henen. Antehac, antea.
veur-hoede. Cautio, & Exercitus frons, prima acies. *vulgo*, avantgarda.
veur-hoeden. Cavere, præcavere.
veur-hoedigh. Præcavens.
veur-hof. Cavædium, cavum ędium, subdiale, hypęthrum : & Cors, cohors, area villica : anterior villa. & Vestibulum : & Atrium. & Propylæum. & Colonia: villa rustica pręedio juncta.
veur-hoofd. Frons frontis : anterior pars capitis.
veur-hoofden der balcken. Proceres.
veur-hoofdinghe. Sinciput, sincipitium.
veur-hoofd-locken. Cincinnus.
veur-houd. Propositum, thema, sermo, oratio.
veur-houden. Proponere : & Opponere. & Objicere, exhibere.
veur-huyd. Præputium.
veur-huys. Primę ędes, atrium, vestibulum.
veur-huysken van den bie-korf. j. schutsel. Propolis.
veur jaeghen. j. verjaeghen. Fugare.
veur-jaer. Annus incipiens, principium anni : & Ver: ver novum, ver primum.

veur-kael. Præcalvus, recalvus, recal-vaſter.

veur-kaſteel. *ſax. ſicamb.* **j. veur-ſchip.** Prora: & Roſtrum: pars navis acuminata in prora eminens.

veur-kennen. Præcognoſcere.

veur-kercke. Pronaum, veſtibulum templi, porticus templi.

veur-kind. Puer prioris tori: ex primis natus nuptiis, filius filiave ex priori matrimonio.

veur-komen. Prævenire, præoccupare: antevertere, occurrere. & Obvenire, obtingere.

veur-komen. Obverſari oculis, menti, animo.

veur-coop doen / veur-koop houden. In ſolidum antè empta divendere, merces præemere minoris, caſque poſt pluris vendere.

veur-kooper. Propola, qui merces prior emit, vt pluris revendat: dardanarius.

veur-kop. Sinciput.

veur-land aen den dijck. j. ſchoor.

veur-leden / ver-leden. Præteritus, tranſactus: exactus, priſtinus.

veur-legghen. Præponere, anteponere, opponere.

veur-lente. Ver primum, novum, iniens,

veur-leſen. Prælegere.

veur-lichten. Prelucere.

veur lijf. Pectus.

veur-loop. Præcurſus, præcurſio.

veur-loop/ſcheut-wijn/ leck-wijn. Protropum vinum: muſtum quod ſponte profluit antequam uvæ calcentur: vinum lixivium, vel lixivum.

veur-loopen. Præcurrere, antecurrere: & Curſu antevertere, currendo prevertere: & Terga dare, fugere.

veur-looper. Præcurſor, antecurſor, prodromus.

veur-loove. j. loove. Podium.

veur-maels. Antea, olim, quondam.

veur maend. Menſis incipiens, principium menſis.

veur-mangher / veur-mengher. j. veur-kooper. Propola.

veur-mid dagh. Tempus antemeri-num.

veur-monde. *germ. ſax. friſ. ſicamb.* **mond-boor.** Tutor. & Advocatus. *d.* ore aſſiſtens.

veur-monder. Conciliator: & Tuto

veur-mondinghe. Tutela.

veur-mondſchap. *vetus.* Tutela.

veur-mouwe. Manica.

veur-nacht. Conticinium, prima noctis, ſecunda vigilia.

veur-naem. Prænomen.

veur-naem/veur-nem. Eximius.

veur-naemſte/ veur-nemſte. Præcip principalis, peculiaris. **De veur-naemſte des volckx.** Optimates, prima præcipui: primarij.

veur-nemen. Antecapere, anticipa præſumere, præoccupare, præripe & Proponere, animo proponere, de nere, ſtatuere, conſtituere, in anim inducere, deſtinare, decernere ani ſuſcipere conſilium.

veur-nemen / veur-neminghe. j. op Propoſitum, decretum, intentio, tentia.

veur-nemlick. Præcipuè, præſertim, primis, comprimis.

veur-nemſte. j. veur-naemſte. Præcip principalis.

veur-noen. Tempus antemeridianum

veur-onder des ſchips. Receptacu in prora.

veur-ouders. j. veur-ſaeten. Major generis auctores.

veur-ooghen. Coram, præſens, ant culos.

veur-ooghentheyd. Preſentia,

veur-ooghentlick. Coram.

veur-oor-deel. Prejudicium.

veur-over. A fronte, è regione.

veur-over hanghen. Propendere.

veur-pand van de koetſe. Sponda le fulcrum lecti anterius.

veur-pand van t'kleed. Lacinia ante veſtis.

veur-peerd. Equus funalis: qui in cu duobus vnà junctis tertius antecedi

veur-proeven. Prægustare, prelibare.
veur-proever. j. proever. Pregustator.
veur-raed. Consilium ante factum : deliberatum. **Met veur-raed.** Consultò, consultè, deliberatè.
veur-raeds. Consultò, deliberatè.
veur-raed/ veur-raet/ veur-aet. Penus, penu, cõmeatus, cõditio rei familiaris.
veur-raed. Provisio, provisus.
veur-raed van koren. Provisio frumenti, frugum conditio.
veur-rede. Præfatio, prologus, prooemium, proloquium.
veur-redē/veur-redenē. Præfari, proloqui.
veur-reycken. Prætendere.
veur-reyden Præparare.
veur-reppel. *vetus.* Antilena.
veur saeghe. *vetus.* Prognosticum, presagium.
veur-saet. Decessor. *vulgò* Prædecessor.
veur-saeten. Majores, generis auctores, superiores, *vulgò* predecessores.
veur-sangh. Antiphona.
veur-sangher. Præcentor, chorostates. *vulgò* intonator.
veur-schantse. Propugnaculum, pretentura, æ: prætenture, arum.
veur-schantsen. Premunire.
veur-schelligh. Precellens, prevertens, antevertens, anticipans.
veur-schepen. Protobuleuta, primus sive summus senator : consul, criminalis judicij preses.
veur-schieten. Objicere, objectare.
veur-schieten het gheld. j. verschieten.
veur-schijn. Aspectus, conspectus, apparitio, presentia. **Te veur-schijn.** In conspectu, coram. **Te veur-schijn komen.** Comparere, apparere, corám adesse, in conspectum venire, in publicum venire. **Te veur-schijn brengen.** Sistere, offerre, presentare, in conspectum dare, in lucem prodere, in apertum proferre : exhibere.
veur-schip. Prora.
veur-schoot. Castula, præcinctorium, sinus, semicinctium, succinctorium, ventrale.
veur-schreven. Prescriptus.
veur-schrift. Exemplar.
veur-schrift den kinderen geven. Præformare literas pueris.
veur-schrijven. Prescribere : & Preformare literas alteri.
veur-schupf. Obex, pessulus.
veur-schutsel aen de deure. j. schutsel. Diathyrum.
veur-segghen. Predicere.
veur-segghen. Preire verba, preire verbis, verba prefari quæ alius reddat ac imitetur.
veur-senden Præmittere..
veur-set. j. op-set. Propositum.
veur-setten. Proponere, anteponere, preponere : apponere
veur-setten wille. j. op-set.
veur-sicht. Provisio, provisus, providentia.
veur-sichtigh. Providus, circumspectus, prudens, sagax.
veur-sichtigheyd. Providentia, circumspectior prudentia.
veur-sichtighlick. Providè, circumspectè, cautè, prudenter.
veur-sien. Previdere, providere, prospicere, cavere.
veur-sienigh/ veur-sichtigh. Providus, circumspectus.
veur-sienigheyd. Providentia,
veur singhen. Præcinere.
veur-slagh / proef-slagh. Preludium pugne.
veur-slagh. j. raed-slagh. Ratio, propositum.
veur-slagh vã de ure. Præambulũ hore.
veur-slaghs. Ante ictum, ante factum. **veur-slaghs wel weten.** Præscire, *q d.* scire ante ictum : *metaphora sumpta à gladiatoribus.*
veur-slooffen der Mannelickheydt. Præputium.
veur-snijden. Præcidere.
veur-snijder. Scissor, structor, chironomanta, carptor : qui cibum carpens scindensque præministrat.
veur-somer. Ver, prima æstas, nova estas,

incipiens æstas, ęstatis principium.
Veur-sone. Prioris tori filius.
Veur-sorghe. Provisio, cautio, cura.
Veur-sorgher. Curator.
Veur-sorghen. Curare, procurare.
Veur-span. *vetus.* Fibula.
Veur-spanne. Lichas, intervallum inter pollicem & indicem extensos.
Veur-spel. Præludium.
Veur-spelen. Præludere.
Veur-spellen. Præire literas, syllabas, verba, præire verbis: & Dictare, suggerere.
Veur-spoed. Prosperitas, successus, res secundę, emolumentum.
Veur-spoedigh. Prosper, faustus, secundus.
Veur-spoedighlick. Prosperè.
Veur-spraecke. Antiloquium, protologia.
Veur-spraecke. Causidici, advocati, sive patroni oratio.
Veur-spraecke. Advocatus, actor, patronus causarum, causidicus, orator, rhetor, interpres, qui in foro alterius causam agit. *germ. fur-sprach. sax. vorsprake. hommes enim sæpè pro re capiuntur: ut diximus in voce* **maegh-schap.**
Veur-spreken. Præloqui, præfari, antelogui. & Fidejubere. & Stipulari. & Defendere verbis.
Veur-spreker. Causidicus: & Interpres: & Fidejussor.
Veur-sprekinghe. Stipulatio.
Veur-springhen. Præsilire.
Veur-stad. Subvrbia, orum, subvrbium.
Veur-staen. Antestare: & Præesse. & Assistere, stare pro aliquo, patrocinari, tueri, defendere, ab alicujus partibus stare.
Veur-staen. In memoria esse. **Dat staet my veur.** Superest mihi hujus rei memoria, memoriæ insidet, in memoria habeo, memini. **Laeten veur-staen.** Præsumere opinione: sibi persuadere: in animum inducere.
Veur-stand. Defensio, auxilium, patrocinium.
Veur-stander. Defensor, patronus: & Antistes, pręses.
Veur-staven. j. veur-spellen.
Veur-steken. Præfigere.
Veur-stel. Propositum. & Propositio.
Veur-stellen. Proponere, præponere.
Veur-steve. Prora, pars navis anterior.
Veur-stoot van den bie-korf. j. schue. Propolis. *ger. vorstorß.*
Veur-stove. Apodyterium: ubi lavantes vestes exuunt.
Veur-strecken. Prætendere.
Veur-strijden. Propugnare.
Veur-strijder. Propugnator. & Antesignanus.
Veur-smeven/veur-sweven. Obversari, versari ante: obversari oculis vel ante oculos: obversari menti, animo.
Veur-tanden. Dentes primores, incisores, tomices, gelasini.
Veur-teecken. Præscitum, prognosticum, augurium, ostentum, portentum, prodigium.
Veur-teecken. Præsignare.
Veur-tijd. Tempus præteritum.
Veur-tijds. Olim, quondam.
Veur-tijdigh. Præcox, præmaturus.
Veur-toght. Prima acies, primus exercitus. & Prærogativa, primæ partes.
Veur-treffen. Præcellere.
Veur-treffelijck. Præcellens, præstabilis, præstans.
Veur-vaeders. Majores, generis auctores.
Veur-vat/onder-vat. Excipulus.
Veur-vechten. Propugnare.
Veur-vechter. Propugnator, agonista, vigil. & Antesignanus.
Veur-veste. Propugnaculum, munimentum. *vulgo* antemurale.
Veur-vingher. Index, digitus pollici proximus, digitus salutaris.
Veur-vluchtigh. Profugus.
Veur-voet. Pedulis, pedule, fascia pedalis. **Veur-voeten.** Pedules, fasciæ pedules.
Veur-voets. *vetus. fland. holland.* Statim, è vestigio.
Veur-wachs. *holl.* Propolis.
Veur-wachte. Prima & secunda vigilia. & Procubitores.

Veur-waer: Certè, sanè, profectò, enimverò, revera, nempè.
Veur-waerde. *q.d.* **veur-woord.** Condictum, condictio, conditio, pactum, pactio, contractus.
Veur-waerdein ge-schrift. Tabulæ contractus, syngrapha, syngraphus, syngraphum.
Veur-waerts. Antrorsum, prorsum.
Veur-weer/veur-weeringhe. Propugnaculum.
Veur-weeren. Propugnare.
Veur weeren. *sax* **j. ge-werk.** Præscribere.
Veur-weghigh. Previus.
Veur-wenden. Prætendere, prætexere, obtendere, objicere, proponere.
Veur-wendsel. Pretextus, obtentus, us.
Veur-werpen. Objicere.
Veur-weser. *sax sicamb.* **j. schaffenaer.** Magister, custos. & Procurator.
Veur-wete. Prænotio.
Veur-weten. Prenoscere, præscire.
Veur wetigh. Præscius.
Veur wijsen. Premonstrare.
Veur-wind. Ventus ferens, ventus secundus, ventus qui à puppe sequitur.
Veur-winter. Prima hiems, nova hiems, principium hiemis.
Veur-witte/ veur-wittigheyd. Curiositas. *germ. furvv tz. sax. vo vvitz.*
Veur wittigh. Curiosus.
Veur-wittighlick. Affectatè.
Veur-worpelinck. Abortivus.
Veurders. *vetus. fland.* **j. veur-ouders.**
Veuren. j. veur. Ante. **Te veuren geven/ ten besten gheven.** In sumptum dare, *vulgò* in antipodium dare.
Veurigh. Precedens, pristinus, prior.
Veurst. Culmen, fastigium, cacumen. *germ. fi st.*
Veurst des voets. j. wrijf. Mons pedis, pectus, convexum pedis.
Veurst/veurst steen. Imbrex.
Veurst/veurste. Primus, anterior. *ang. first.*
Veurste vingher. Digitus index: salutaris.
Veurst/vorst. Princeps, dux, heros, regulus. *germ. furst. sax. foorst.*
Veurst-borigh. Illustris: ducum sive principum sanguine natus.
veursten-dom. Principatus, ducatus, dominium principis, satrapia.
veursten-gabe. Donativum, congiarium.
veursten hof/veursten-huys. Aula, palatium, regia.
veursten-schat. Fiscus, principis ærarium.
veurster. j. vorster. Prefectus pagi, pretor rusticus.
veuren/voeren. *fland.* Castrare.
veusen. *fland.* Generare piscium more.

VI

vichten. j. vechten.
vied. j. veed. Odium.
vieder. *holl.* **j. eemer.** Situla urna, hydria.
viel-licht/vil-licht. Forsan, forsitam, fortè, fortasse. *q. d.* facilè accidat. *germ. villeicht.*
vier. Quatuor. *germ. vier. sax. veer. ang. foure, fovvere.*
vier-bancke. *vetus. sax.* **j. vier schare.**
vier-daghsche kortse. Febris quartana: quadrimi circuitus febris. *Plin.* Saturni filia, *ab antiquis dicta. Adr. Iun. ex Oct. Horat.*
vierdeel/vierde deel. Quadra, quadrans, quartarius, quarta pars.
vier-deel lands. j. hondert roeden.
vier-deel dagh wercks. Quadrans operę.
vier-deel vander uren. Quadrans horæ.
vier-deel vander mijlen. Quadrans milliaris.
vier-deelen. Dividere sive dissecare in quatuor partes, quadripertire.
vier-dobbel. Quadruplus.
vier-donck. *vetus.* **j. vierlinck.** Quadrans, quarta pars.
vier-eck. j. vier-hoeck.
vier-eckigh. j. vier-hoeckigh.
vier-hoeck. Quadrum, quadratum.
vier-hoeckigh. Quadratus: quadrangulus: tetragonus.
vier-iaerigh. Quadrimus.
vier-iaerighen tijd. Quadriennium, spatium quatuor annorum.
vier-kant. Quadrum, quadratum, tetragonus.

vier-kant gat. *adag.* Spatium ostij.
vier-kant hout. *adag.* j. **galghe.**
Vier-kante taliore. Quadra.
Vier-kantigh. Quadratus.
Vier-kanten. Conquadrare.
Vier-mael. Quater.
Vier-mael so veel. Quadruplum.
Vier-mael grootter. Quadruplo major.
vier-saed. Hypotrimmata : bellaria arida saccarata, tragemata saccarata quatuor seminum.
vier schaere. Tribunal, forum judiciale, forum judiciarium, judicum consessus. *q. d.* congregatio quatuor virorum : *nempe* judicis, actoris, rei, & scribæ : *aut* prætoris, judicis, accusatoris & rei : *vel vt in Saxonia & aliis nonnullis locis olim*, pretoris, & trium senatorum sive scabinorum : *requiruntur enim secundum leges Saxon. Magdeburg. parte* I. *cap.* 2. *dict.* I. *tres scabini, quorum primus concipit sive ad invenit, reliqui duo assentiuntur, judex sive prætor sententiam pronuntiat.* **vier-schaere** / *inquit Iac. Marchan. q. d,* quadriturba : *quia quatuor personarum illic usus est, actoris, rei, judicis, & baillivi.*
vier-schaer-dagh. Dies fastus, quo solet jus dici.
vier-scheutigh / vier-schotigh. Quadratus *sax. veerschatigh.*
vier-schroodigh. *ger. sax. sic.* Quadratus.
vier-spletigh. Quadrifidus.
vier-spronghe. Quadrivium.
vier tael. *fland* j. **vier-tel.**
vier-tel / veertel. Quartarius, quadrans mensuræ. *vulgò* quartallum, fertilla. *ger. viertel: sax. veert.*
vier-tien. Quatuordecim : bis septem.
vier-tien nacht. Spatium quatuordecim dierum.
vier tien nacht. Noctes quatuordecim : sive dies quatuordecim : Dies juridicus semimenstruus : nempe à decima quarta nocte ad decimam quartam noctem. *vulgò* quindena. *vide* **Ghe-nacht.**
vier-tienste. Decimus quartus.
vier-tigh/veertigh. Quadraginta. *germ. viertig. sax. veertigh. ang. fourty.*
viertigh-mael. Quadragies.
viertighste. Quadragesimus.
vier-voetigh. Quadrupes, quadrupe[illegible]
vier-voud. Quadruplum.
vier-voudigh. Quadruplex, quadr[illegible]
vier-voudighlick. Quadruplo.
vier-wegh. Quadrivium, gruma.
vier-wegh-scheede. Quadrivium.
vier-wekigh. Menstruus.
vier-wekighe sieckte. j. **maend-stonen**
vierde. Quartus.
vier-verley. Quadruplex.
vier-lingh. Quadrans, quarta pars a[illegible]
vier-lingh. *ger. sax. sicamb.* Cotyla, he[illegible]
vier/vuer / vuyr. Ignis. πῦρ. pyr. [illegible] *feur: sax. vuer, fur, vuhr: ang. viere.* [illegible]
Helsch vier. Ignis infernalis, tarta[illegible] & Erysipelas, ignis sacer. **wild** [illegible] Phlyctena, pusula, ignis silvestris.
vier-bal. j. **vier pyl.**
vier-becken. Pelvis ignitus, ignitabu[illegible] foculus.
vier-boete/ baecke. Specula, pharu[illegible] cus vnde indicium fit accenso ign[illegible]
vier-boeten / vier. Ignis speculato[illegible] specularis.
vier-bout. Phalarica.
vier-brand. Torris, titio.
vier-busse. Bombarda, tormentum [illegible] vomum.
vier-doeck. j. **vonck.** Fomes.
vier-gaffel. Furca igniaria : rutabu[illegible]
vier-haeck/brand-haeck. Hama, harp[illegible]
vier-hoep.j.vier-reep. Malleolus.
vier-yser/vier-stael. Igniarium ferru[illegible]
vier-yser. j. **dry blancken.** Numus a[illegible] figie igniarij sic dictus.
vier-kepe. j. **vier-steen.**
Vier-kloot. Pyrobolus.
vier kruyd / wrang-kruyd. Consili[illegible] pulmonaria, veratrum adulterin[illegible] nigrum: helleborastrum. *offic.* pom[illegible]
vier-mugghe. Pyralis, pyrausta.
vier-nieuw / brand-nieuw. Recen[illegible] officina profectum a follibus cal[illegible] modò productum, a follibus ærari[illegible] fornace.

ier-nieuw geld. Numus asper, recenter cusus & signatus.

ier-oor-deel. Ignis sententia, judicium ferri candentis: examinatio ad vomeres ignitos. *vulgò* ordalium ignis. *Erat olim criminis purgandi genus, cùm reus perpauculis passibus incedens ferrum candens nuda manu ferebat, aut nudo pede super ignitos quosdam gradiebatur vomeres: qui si forte incolumis evaserat, insons pronunciabatur: si igne perustus deprehendebatur, criminis damnabatur. De ordaliis hujusmodi est lex quadam AEthelstani Regis Angliæ. Hæc ex Specul Sax. ex Constitutionibus Caroli Magni, & ex Guiljelmi Lambardi explicationibus veterum verborum Saxonicorum. Vide reliqua in* **water-oordeel.**

vier-panne. Trulla ferrea: vas in quo noctu funalia ardent.

vier-panne. Foculus, ignitabulum, pelvis ignitus: batillus cubicularius, pelvis calefaciendis lectis destinata.

vier-pijl. Pyrobolus, ignis missilis, telum missile ignitum, ignis projectilis.

vier-reep / vier hoep. Malleolus: manipulus sparteus pice & sulphure illitus, qui inflammatus de muris in hostes devolvitur incendendi gratia: stupea flamma. *Virgil.*

vier-roeper. Vigil sive excubitor incendij nocturni, proclamator.

vier-roer. j. **sengh-roer.**

vier rood. Igneus, rutilus, saturo splendore rubens, flammeus.

vier-schilder. j. **malérer.** Encaustes.

vier-schilderije. Encaustice.

vier-schuppe. Batillus.

vier-slaen. Excudere sive excutere ignem, rapere in fomite flammam. *Virg.*

vier-slagh/ vier-stael. Igniarium, instrumentum è ferri acie attemperatum, quo ignis semina excuduntur.

vier-staeck. Rutabulum.

vier-stael. j. **vier-slagh.**

vier-stede. *fland. sicamb.* j. **heerd-stede.** Focus. *germ. feurstatt: sax. vierstad.*

vier-steen. *sax. sicamb.* j. **vier-keye.** Silex, silex igniarius. *ger. feurstein.*

vier-steen/koper-steen. Pyrites, lapis ærarius, marchasita, lapis luminis: lapis extritu ignem reddens.

vier-stock. Fistula ignivoma, bombarda, fustis fune tormentario involutus, ad exoneranda tormenta bellica.

vier-tanghe. Pyragra: pyrolabes, *Lud. Vives.* Forceps igniaria, pruniceps.

vier-teecken. Phryctus: Specularis significatio, quæ fit igne è specula ostenso: indicium ignis.

vier-teyle. Foculus, ignitabulum.

vier-tuygh. j. **vier-slagh.** Igniarium.

vier-vonck. Fomes.

vier-waeghen. Foculus.

vier-werck. Machinę igneæ, ignivomę, ignes artificiosi.

vier-worm. Scarabeus lucanicus, taurus.

vierigh. Igneus, ignitus, ardens, flagrans, flammeus.

vierigheyd. Ardor, fervor.

vierighlick. Ardenter, flagranter, fervidè, ferventer.

vieren. Incendere: & Festos extruere ignes: celebrare Vulcanalia.

Vieren. Feriare, feriari, festos dies agitare, otiari. *ger. feiren. sax. vyren.*

Vieren den heylighen dagh. Celebrare diem festum, agitare diem festum.

Vieren yemanden. Alicui honorem solennem exhibere: magni facere aliquem. & Parcere alicui.

Vieren. *holl. zeland.* Laxare.

Schoot-vieren. *vide* **Schoot.**

Vier-avend. j. **heyligh avend.** Feriæ præcidaneæ, pridie festi. *q. d.* vesper feriarum. *Communiter enim festum celebratur de vespera in vesperam, vel de media nocte in mediam noctem, inquit Cajetanus. Dies festus, inquit Silvester, quantum ad cessationem ab operibus servilibus, regulariter incipit à vespera vigiliæ, id est, sero vel ultima parte diei seu occasu solis, & terminatur in vespera sequenti.*

Vier-avend hebben. Habere vacationem.

Vier-dagh. Festus dies, dies feriatus: feria, æ; ferię, arum.

vier-dagen. Supplicationum dies otiosi, *Cic.*

vierlick. *vetus.* Solennis.

vierte. *vetus.* Solennitas, festivitas.

viern bier. *ger. sax. sicamb.* Vetus cerevisia. *vide* **Verent.**

viernen wijn. Vetus vinum.

vies. Phantasticus: & Morosus.

viese-vase.j.vise-vase. Phantasma.

vies-heyd. Morositas.

vigghe. Porculus, porcellus, nefrens. *ang. pigghe.*

vigghen/ bigghen. Edere porcellos, fœcare, fœtificare.

vijand. Hostis, inimicus, adversarius. *germ. feynd. sax. fiendt.*

vijand des lands oft des lands-heeren. Perduellis.

vijands landt. Hosticum, terra hostilis.

vijandigh. Hostilis, hosticus, infensus, infestus.

vijandighlick. Hostiliter, inimicè, infestè, inimico animo.

vijandschap. Inimicitia, simultas, hostilia, odium.

vijf/vijve. Quinque. *germ. funff. sax. vüf. ang. five.*

vijf blader kruyd. Pentaphyllum, quinquefolium.

vijfder-ley/vijfder-hande. Quintuplex.

vijf hondert. Quingenti.

vijf-jaerigh. Quinquennalis.

vijf-jaerighen tijd. Quinquennium, lustrum, penteteris.

vijf-mael. Quinquies.

vijfste. Quintus.

vijftigh. Quinquaginta.

vijftigh-mael. Quinquagies.

vijftighste. Quinquagesimus.

vijf-tien. Quindecim.

vijf-tien-mael. Quindecies.

vijf-tien-ste. Decimus quintus.

vijf-vingher-kruydt. j. vijf-blaeder-kruyd.

vijf-voet. Stella: *Piscis sic dictus à quinque pedum numero.*

vijf-werve. Quinquies.

vijfwouter. *sax. fris. sicamb* **j. pepel.** Papilio: *nonnullis* **vijfelter** *dicitur. germ.* [...] *holter. pif holter, zvveyfalter.*

vijfwouter.j.pepel. Orchys ornitoph[...] *herbæ genus.*

vijghe. Ficus. f.g. *germ. feige. gall figue. it.* [...]*co. hisp. higo. ang. figge.* **Groene vijghe.** Grossus. **Blaw vijghe.** Ficus Chel[...]nia, purpurea. **Drooghe vijghe.** Ca[...] ficus passa.

vijghe dote. *holl.* **j. dodesche vijghe.**

vijghe. Fimus asininus, stercus asini.

vijghe/ fijck. Ficus m.g. marisca, syc[...]thercoma.

vijghe. Toxicum, virus malum. *vulgò fi*[...] *fortè quòd in ficubus venenum condi & [...]hiberi soleat.* **Jemanden een vijghe ge[...]ven.** Miscere toxicum, spargere ve[...]na, venena infundere alicui, miscer[...]conitum.

vijghe. Digitus medius, digitus infa[...] medius unguis, verpus. *ital fica. hisp. h*[...] **De vijghe setten oft gheven.** Os[...]dere medium digitum, ostendere [...] porrigere verpum, ostendere med[...] unguem, summo contemptu ac ludib[...] afficere aliquem. *gall. faire la figus. it. a*[...]*co il fico, ecco la fico. hisp. higas dar. Frede*[...] *Barbarossa Imperator (ob contumeliam* [...]*peratrici factam à Mediolanensibus, qui* [...] *mulæ impositam capite obverso in caudam* [...]*stiæ, tradita in manus ejus, bestiæ cauda* [...] *freno, ludibrio habuerant) Mediolano post* [...]*gam obsidionem capto, deditos cives ea leg*[...] *conditione in gratiam accepit, ut qui vi*[...] *servare vellent. ficum de genitalibus mulæ* [...]*tibus eximerent: unde nata est Italis illa* [...]*tumeliosa irrisio, cùm digito inter duos ost*[...] *proferunt, ecco la fico. Sebast. Munster* [...] *Krantzio.*

vijgh-vijter. *sax. sicamb.* Ficedula, *avis.*

vijgh blad. Folium ficulneum.

vijgh-boom. Ficus, arbor ficulnea:

vijgh-boone. Lupinus.

vijgh-korf. Orca, massa caricana, palat[...]

vijgh-puyste.j. vijgh-warte. Ficus [...]risca.

vijgh-saed/ vijgh-luysen.j. luysen. G[...]num ficarium, frumentum ficarium.

ijgh-waerte. Ficus, mariſca, ſycoſis, tuberculum ulceroſum in ano ad fici ſimilitudinem.

ijle. Sagitta acuminata *βέλος*.

ijle. Lima, ſcobina, inſtrumentum fabrile quo ferrum aliúdve exterendo politur, & aſpredines levigãtur. *ger. feilen. ang. file.*

ijlen. Limare, elimare, limâ radere, aſpredines limâ lævigare.

ijlſel/vijl-ſtof. Scobs, ferrago, limatura ramentum, pulviſculus limando deraſus

ijſe/ſchroeve. Cochlea. *vulgò* viſa. *gal. vviſe, viz. ang. vice.*

ijſen/ſchroeven. Cochleâ ſpiratim attollere & viciſſim dimittere: vertere cochleam.

ijſ-tanghe. *fland.* Cochlea.

ijſel. Mortarium, mortariolum.

ijſels.j.ſtutten/ ſchoor-hout. Anterides, tibicines, eriſmę.

ijſt.j.veeſt. Flatus ventris, ſine ſtrepitu aut ſonitu.

ijſten. Pedere, crepitum ventris emittere, ventris flatum edere, poſtico crepare. Viſire, *ſive ut quidam volunt*, viſſire, *apud veteres Latinos eſt*, pedere ſine ſonitu. *gal. veſſir. ang. fieſte.*

ijſter. Peditor.

ijſter. *fland.* Intritum, intritum alliatum, moretum alliatũ, ventris flatus provocãs.

ijt. Hulcus digitale. *quibuſdam* **fijt** *&* **fijck** *dicitur.*

ijve/vijver/ fijve/ fijver. Verminatio, cyclus, morbus periculoſiſſimus animalium, cùm à verme prȩcipuè infeſtantur. *gall. avive.*

ijve.j.vijf. Quinque.

ijver/wouwer. Vivarium, piſcina. *germ. vveyer. gall. vivier. ital. bivaio. hiſp. bivar.*

ijver-viſch. Piſcis paluſtris.

ijver-vieſen.j.matten-vieſen.

ileyn. Vilis, impurus, illiberalis, ruſticus, invrbanus. *q.d.* villanus. *gall. vilain. ital. villano: Gallicè nobilitatis vulgus*, villanos, viles *dicunt, ignominioſo vocabulo.* Villani *autem propriè ſunt omnes qui gentiles homines, id eſt, ingenui ab ipſa gentis origine non ſunt. Ita Gilbertus Cognatus.* Villanus (*inquit Budæus*) *dicitur, quod* villȩ adſcriptus & colonariȩ conditioni addictus aut ipſe ſit aut majores ſui fuerint: *quod tamen nomen loquentium inſcitia in contumeliam jam vertit.* Villanum *enim &* vilem *vernacula ſimplicitas confundit.*

vileynſſe. Impuritas, turpitudo, probrum, contumelia, convitium, opprobrium, ſcelus, facinus capitale. *vulgò* ſelonia. *gall. vilenie. ital. vilania.*

vileynigh. Impurus, liberalis, probroſus.

vileynigheyd. Impuritas, probrum.

vileynighlick. Impurè, ignominiosè, fœdè, turpiter.

viliere/ violiere/ ſtock-violiere. Viola alba.

villen. Glubere, deglubere, excoriare, corio exuere, pellem detrahere.

villen de wolle. Lanam diſcutere, extricare & purgare.

viller. *ſax. ſicamb.* **j.racker.** Cloacarius.

villicht.j.viellicht. Forſan.

vilt. Pannus coactilis, veſtis coacta, ſubcoacta, ſubcoacta, orum, *Cæſar:* coactilia, *Vlpian.* Lanæ coactȩ, *Plin.* Veſtis coactilis, tegmen ſtricturis compactum ex villis groſſioribus. *vulgò* feltrum. *germ. filtz. ſax. filt. gall. feultre. ital. feltro.*

vilt/vilten hoed. Petaſus coactilis, galerus è lanis coactis, cauſia.

vilt/vilten mantel. Penula coactilis.

vilt/vilten ſchoen. Calceus coactilis, impilia, ſculponeæ, udo cilicius, tegmina pedum ex lana ſubacta.

vilt kruyd.j.ſchorſte/ wrangħe. Caſſuta, podagra lini. *ger. filtz kraut.*

vilt luys. *ger. ſax. ſicamb.* **j.plat-luys.**

vilt-maecker. Coactiliarius.

vilt-maeckerſſe. Taberna coactiliaria. *Iul. Capitol.*

vilt-mantel. Sagum.

vilt. Sordidus, putridus, vilis, avarus homo. *ſax. viltz. ang. filthe.*

viltachtigh. Sordidus, avarus.

vimme/vinne/vlimme. Pinna, ſquamma. & Ariſta.

vincke. Frigilla. *vulgò* vinca. *germ. finck. ſax. fincke. ang. finche.*

Vincken.*holl.*j.**plocke-vincken**.
Vincke. Scapus lateris infumibuli.
Vinck-net. Pantherum.
Vinck-slagh. Decipulum: machina irretiendis fallendisque fringillis & aliis aviculis comparata.
Vincke-steke.j.**vinck-slagh**. Decipulum.
Vincken. Aucupari fringillas.
Vinckoorde.j. **maeghden palm**. Vinca, pervinca clematis pervinca, clematis Daphnoides, chamædaphne: *herba in funiculi modum sese porrigens, & vicina quæque vinciens.*
vinden. Invenire, reperire, nancisci, offendere. *ger. finden. ang. finde.*
vinden ende wijsen het oordeel. *vetus.* Invenire, exactè cognoscere, & dicere sententiam. *vide* **vond-nisse**.
Vinder. Inventor.
vinder. *fland.* Iuratus opificiorum collegij.
Vindinghe/vond. Inventio, commentum.
vingher. Digitus, dactylus *q.d.* **vangher**. *a capiendo sive apprehendendo. ger. finger. sax. finger. ang. finger.*
vingher naest den duym. Index. *& metaphor.* Amicus pernecessarius, valde conjunctus & propinquus.
Vingher-dickte. Digitalis crassitudo.
vingher-ledt. Articulus, internodium digitorum, phalanx.
Vingher-lenghde. Digitalis longitudo.
vingher-hoed. Digitabulum, digitale, quo digitorum oræ muniuntur adversum acus.
vingher-hoed. Lychnis: digitalis herba: *à digitabuli specie.*
vingherlinck.j.**vingher-hoed**. Digitabulum.
vingherlinck/vingerlijn.j.**vinger-rinck**. Anulus.
Vingher-naghel. Vnguis.
vingher-rinck. Annulus sive anulus, lunula, condalium, dactylium.
vingher-spel spelen.j. **kockock heercken**. Micare digitis, sortiri digitis.
vingheren. Digitis attrectare, contrectare: *&* Harpagare, surripere, involare, inuncare.
Vinne/bloed-vinne.*holl. fris.* Hulcus.
vinne.j.**vinnigheyd**.*sax. sicamb. holl.* Gran-do, lepra porcorum.
Vinne. Cæsura, incisura, incisio.
Vinne/hacht. Pars abscissa.
Vinne etens. Offa.
vinne/vimme van den visch. Pinna, pinnula. *ang. finne.*
vinnigh. Acer, asper, crudelis, sævus, vehemens.
vinnigh tot wraecke. Acer ultor, avidus ultionis vel vindictæ.
vinnigh.*ger.* Rancidus. *&* Mucidus: putris, corruptus.
Vinnigh/vreck. Avarus, sordidè avarus.
vinnigh. *sax. sic. holl.* Grandinosus. **Vinnigh vercken**. Porcus grandinosus.
vinnigheyd. Asperitas, crudelitas, sævitia, vehementia.
vinnigheyd. Rancor: *&* Mucor: *&* pu-ritia.
vinnigheyd der verckenen. Grando, lepra qua porci infestantur.
Vinnen.*vetus* j.**vinden**. Invenire.
Vint. Alausa piscis.
viool/fiool. Phiala, poculum planum & repandum. *gall. phiole. ital. phiala. ang. phiole, vial.*
Viool.j.**violette**. Viola.
viool. Parva lyra, fides, fidicula, chelys. *gall. violle. ital. vivola, viola. hisp. vihuela.*
violette/viool. Viola nigra, purpurea, Leucoion. *ger. viole. gall. violette. ital. viola. hisp. violetta. ang. violet.*
violet/ violet-bruyn. Ianthinus amethystinus color, hyacinthinus, violaceus.
violier/violierken. Viola, leucojum, Violarium. *gall. violier.*
Violonsse. Fidicula, chelis.
Vipperer. *sax. sicamb.* Ardelio.
Virst.j.**frist**. Dilatio, intermissio.
Virsten / firsten / fristen. *vetus. saxon.* **voordsten/versten**. Differre, procrastinare, protrahere, ampliare.
Visch. Piscis. *germ fisch sax. visch. gal. poisson. ital. pesce. hisp pece. ang fishe.*

Viſchken/viſchelken. Piſciculus.
Viſch-anghel. Hamus piſcatorius.
Viſch-been. *ger. ſax. ſic.* Sepium, teſtum.
Viſch-been. j. zee-ſchuym. Haloſachne.
Viſch-boeyer. *fland. brug.* Locus ubi piſcatores & cetarij piſces recondunt.
Viſch-boot. Lembus, lenunculus, cymba, horra.
Viſch-dagh. Dies piſculentus, quo carnibus abſtinetur.
Viſch-dijck. *vet. ſax. ſic.* **j. vijver.** Piſcina.
Viſch-gaeren. Sagena, everriculum.
Viſch-gracht. Piſcina, vivarium, ichthyotrophium.
Viſch-graet. Ariſta, ſpina, os piſcis.
Viſch-haeck/anghel. Hamus.
Viſch-houder/houder. Naſſa.
Viſch-kaecken. Branchiæ.
Viſch-karre. Naſſa.
Viſch-kooper. Piſcarius.
Viſch-korf. Fiſcella, viminea ſporta, in qua piſces ad uſum ſervantur.
Viſch-korf. j. ruſſe. Naſſa.
Viſch-kouwen. Branchię.
Viſch-krauwel. j. elgher. Fuſcina.
Viſch-lijm / mond-lijm / ſteur-maghe. Ichthyocolla: gluten ex piſcibus confectum.
Viſch-mengher/ zee-viſch-mengher. Cetarius, ichthyopola. *ang. fishemanger.*
Viſch-merckt. Forum piſcarium, piſcaria, macellum cetariorum, ichthyopolium.
Viſch net. Rete piſcatorium.
Viſch ooren. Branchię.
Viſch-put. Piſcina, ſtagnum.
Viſch-rijck. Piſcoſus, piſculentus.
Viſch-roede. j. anghel-roede. Calamus.
Viſch-ſchip. Navis piſcatoria.
Viſch ſchuytken. Lembus, navigiolum piſcatorium.
Viſch-ſchubbe. Squama.
Viſch-ſchulpe. Teſta.
Viſch-ſop. Liquamen piſcium.
Viſch-ſpaen/ſchuym-ſpaen. Spatha, rudicula, ligula.
Viſch-vanck. Piſcatus, us.
Viſch-vederen. Pinnę.

Viſch-ver-kooper. Piſcarius, cetarius, ichthyopola.
Viſch-vinnen. Pinnę.
Viſch-wijer. Vivarium, piſcina.
Viſchen. Piſcari, piſcibus inſidiari, piſces venari.
Viſcher. Piſcator.
Viſcherije. Piſcatus, piſcaria: & Piſcina.
Viſe menſchen. Homines phantaſtici, phanatici.
Viſe-vaſe. Viſum, ſpectrum, phantaſma, phantaſia.
Viſenomye/ viſomije. Effigies, ſimulachrum, vultus. *gall. phiſonomie. ang. fiſnomie.*
Viſier/ helm-viſier. Buccula, buccarum tegmen, per quod ſpiritus ducitur. *vulgò* viſera. *germ. halmiſier. gall. viſiere. ital. viſiera. hiſp. viſera.*
Viſier-gat. Buccula.
Viſieren. Collimare: & Speculari, contemplari, imaginari, excogitare, comminiſci, fingere.
Viſieringhe. Imaginatio.
Viſieren. Vaſa metiri, menſuram vaſis deſignare virga.
Viſier roede. Virga qua vaſis capacitas deſignatur.
Viſierlick. Phantaſticus, imaginarius, & Concinnus, elegans, ſolers.
Viſomije. j. viſenomije.
Viſouwe. Conſideratio, animadverſio, ſenſus.
Viſſe/fiſſe/ vitſche. Putorius, muſtelæ genus valde putidum.
Viſſel. Fiſcina, fiſcella caſearia, forma caſearia.
Viſſel-kruyd. Thlaſpi.
Vite. *fland.* **j. treke.**
Vits. Creber, frequens: & Agilis, ardens, properus, citus, velox. *gall. viſte.*
Vits zijn. *fland.* Habitum habere alicujus rei, aſſuetum eſſe frequenti actu.
Vitſe/wicke. Vicia. *ger. wicke gall. veſche. ital. vezza. ang. vetſche, fetſche.*
Vitſe/vitſel/vitſ-roede/ band-roede. Vimen majus.
Vitſelen. Contexere vimina.

Vitten. *fland.* **j. passen.** Convenire; quadrare. *&* Accommodare.

Vittinghe. *vetus fland.* **j. 54. mudden.**

V L.

Vlack. Planus, æquus, æqualis. *&* Diductus, dilatatus, explicatus. *sax. vlack.* **Het vlack.** Superficies. *&* Æquor, planities.

Vlacke hand. Palma, manus explicata, manus diducta ac dilatata.

Vlacke neuse. Nasus simus.

vlack veld. Camporum æquora.

Vlack-voetigh. Planipes: plautus, plancus.

Vlacke zee. Æquor mare, æquale.

Vlacke. Æstuarium: locus vicissim æstu maris vel nudus, vel aquis stagnantibus offertus.

Vlackheyd. Æquor, æquum, planities, superficies plana.

Vlacken. Spargere flammam: vibrare instar flammæ: coruscare.

Vlackeren. Extendi in æquor: vel extendere in æquor.

Vlaeck. *fris.* **j. horde.**

Vlaede/ vlaeye. Placenta, scriblita, libum, artolaganum. *germ. fladen: sax. flade: gall. flan.*

Vlaede/ pannen koeck / toerte. Panis testaceus: testuaceum.

Vlaed-panne. j. toert-panne. Testus, testum.

Vlaeden-backer. Libarius. *& metaph.* Adulator.

Vlaeden. *vetus.* **j. vleyden.** Blandiri, adulari.

Vlaeden/vlaen *fland.* **j. villen.** Deglubere, excoriare. *ang. fley.*

Vlaeghe. Nimbus: repentina & pręceps pluvia: *&* Procella, tempestas.

Vlaeghen. j. vlaen. Deglubere.

Vlaen/vlaeden/vlaegen. *fland.* **j. villen.** Deglubere, pellem detrahere: excoriare. *ang. fey.*

Vlaer-boom. *holl.* **j. vlier-boom.**

Vlaesch. *vetus.* **j. basch.**

Vlaet. *vetus.* Appendix domus.

Vlagghe. Aplustre, amplustre, aplustrum, vexillum navale: ornamentum navis, quod summo malo imponitur. *ang. ...ge: sax. flege.* i. flammeum, flammolum.

Vlagh-spille. Pertica aplustris.

Vlaggheren. j. flaggheren. Flaccerda...xari: *&* Volitare.

Vlamme. Flamma. *ger. flamm: gall. fla...: ital. fiamma, hisp. ellama flama, ang. flame.*

vlamme/flagh in de boomen. Sidera... fungus, clavus, patella.

vlammen. Flammare, exardere, flagr... deflagrare.

vlammigh. Flammeus, flagrans: f...mans, rutilus.

Vlas/vlasch. Linum. *ger. flachs. sax. ... ang. flaxe.*

Vlasch-boken. *fland.* Mollire sive de... cere linum. *& per metaph.* Blandiri, ... mulcere caput, palpari.

Vlasch-boker. *fland.* Adulator.

Vlasch-bolleken. Granum lini.

vlasch-haemer. Malleus stuparius.

vlasch-haer. Lini fibra sive pilus.

vlasch-locke. Hapsus.

vlasch-man. Linarius, linopola.

vlasch-rock. Pensum.

vlasch-vrouwe. Linaria.

vlasch-verwe/blont. Xerampelinus.

vlasch-vincke/lijn-vincke. Linaria.

vlaschaerd. *vetus.* Pannus villosus: l... villosa.

vlasschen/vlassen/van vlasch. Lineus... *flæschin. sax. f essen.*

vlasschen vaerd. Lanugo, flos, pilorum ... tempora eruptio, barba tenuis, prim...

vlck. j. ulck.

vlechte. *vetus.* Crates. *sax. sicam flecht...*

vlechte. *vet.* Impetigo, lichen. *sax. fle...*

vlechte van hayr. Cincinnus, cirrus... Tricæ.

vlecht-snoer. Redimiculum, tænia, vi...lum quo vittę nodantur.

vlechten/ vlichten. Nectere, texere, co...texere, viere: plectere.

vlecke. j. placke. Macula, *&c. sax. fle...*

vlecken. j. placken. Maculare, comm...lare, inquinare.

vledder. *sax. sicamb. holl. fris.* **j. vlier.** S... bu...

bucus.

vledderen/blederen. Palpitare, leviter & frequenter movere : & Volitare: plaudere alis.

vledder-muys/vleder-muys/vlermuys. Vespertilio. q. d. mus volucer, volitans : *nam alas cùm gestet, cætera muris habet, unde & gall. dicitur ratte volage*, & *ratte penade* q. d. mus volatilis : & mus pennatus. *Petr. Belon. ger. fledermauß, sax. fledermuß. ang. flittermouse.*

vlederick/ vledderick / vlerick. *vet. fland.* j. vlerck. Ala.

vlederchjn. j. flederchjn.

vleesch. Caro. *ger. fleysch. sax. fleysch. ang. fleshe.*

vleesch ende bloed. Propinquus, consanguineus : Os & caro, *apud Eccles.*

vleesch-ader. Nervus.

vleesch-bancke. Mensa lanionia : epixenus, epixenum.

vleesch-block. Truncus carnarius : truncus in quo secantur carnes : epixenus, epixenum, ἐπίξηνος, ἐπίξηνον.

vleesch-daghen. j. vleesch tijd. Dies carnarij

vleesch-darm. Intestinum jejunum.

vleesch-deyl. Visceratio.

vleesch-gaffelken. Creagra, fuscinula.

vleesch-haeck / vleesch-priem. Creacentrum : creagra.

vleesch-halle. j. vleesch-huys.

vleesch-hanck. Carnarium, laniena, laniarium.

vleesch-hoere. Meretrix sanguinaria : cujus causa cędes aut homicidium fit.

vleesch-houwer. *vet.* Carnifex : & Homicida.

vleesch-houwer/ been-houwer. Lanius, lanio, carnarius.

vleesch huys. Carnarium, taberna carnaria, & Laniena, officina laniorum: laniarium.

vleesch-kruyd. Herbæ condimentarię, quibus carnes condiuntur.

vleesch-kuppe. Orca, cadus salsamentarius, vas in quo salsamenta & carnes muriatæ conduntur : vas carnarium.

vleesch-maede. Termes, termus : vermis qui carnibus ingeneratur.

vleesch-manger/ vleesch- mengher. *vetus.* Carnarius, lanius. *ang. sax. fl shmonger.*

vleesch-merckt. Carnarium, forum carnarium.

vleesch-moelie. *vetus. sax sicamb.* j. vleesch-soppe. Iusculū è carne. & Offa carnis.

vleesch-muys. j. spier. Torus, lacertus, pulpa.

vleesch-nat. *sicamb.* j. vleesch-sop. Ius.

vleesch-pasteye. Artocreas, atis : artocrea, æ.

vleesch-priem/ vleesch-haeck. Creacentrum, baculus prępilatus quo carnium frusta configunt ac prehendunt coqui ac lanij.

vleesch-riecksken. Creagra, fuscinula.

vleesch-slachter. j. vleesch-houwer. Lanius.

vleesch-sop. Ius, jusculum, liquamen carnium.

vleesch-stande/ vleesch-kuppe. Orca, cadus salsamentarius.

vleesch-taerte. j. vleesch pasteye.

vleesch-tijd. Tempus carnarium : tempus à natali Christi inclusivè usque ad quartam feriam cinerum exclusivè, quo Romanę Ecclesię ritu carnibus vesci licet,

vleesch-ver-kooper. Carnarius.

vleesch-vol. Carnosus, carnulentus.

vleesch-vorcksken. Creagra, fuscinula.

vleesch-winckel. Taberna canaria.

vleesch-wonde. *vetus.* Vulnus in carnea corporis parte, unde neque periculum mortis neque mutilationis.

vleeschachtigh. Carneus. & Torosus.

vleeschachtigh/poeselachtigh. Carnosus, lacertosus, torosus.

vleeschelijck. Carneus *vulgò* carnalis.

vleeschelick broeder. Frater germanus.

vleeschelicken lust. Concupiscentia carnis : Venus.

vleeschelick. Carnaliter, *vulgò.*

vleeschelick be-kennen een vrouwe. Corpus commiscere cum muliere.

vleet/snuytert. Raia oxyrinchos.

Vleggher. *holl.* j. voghel. Ala.
Vleggheren. *holl.* j. vledderen / vlercken. Volitare, plaudere alis.
Vleghel. Flagellum, teres lignum quo frugum fasciculi excutiuntur, fustis versatilis, flagellum frumentarium. *sax. flegel. gall. fleau.*
Vleyden/vleyen. Blandiri, adulari, assentari, alicui ad gratiam loqui.
Vleyd-baerd. Adulator.
Vleyd-baerden. Adulari, in os laudare.
Vleyd-steerten. Blandiri cauda, adulari cauda, *more canum.*
Vleyder. Adulator, assentator, colax.
Vleydinghe. Adulatio, assentatio.
Vleysch. j. vleesch.
Vleyssem. *holl.* freyssel.
Vleke/vleken. *sax. sic.* j. pepel. Papilio.
Vlemme. j. vlieme.
Vler-boom. *vetus. holl.* j. vlierboom.
Vler-muys. j. vledder-muys.
Vlercke. *fland.* j. vleughel. Ala.
Vlercken. Volitare, concutere alas.
vlesche. j. flessche.
vlete. Rete piscatorium.
vletten. *vetus.* Fluctuare, fluctuari.
vleughe/vloghe. Volatus, us, volatura.
vleughe/vlugghe. Columbarium. *&* Aviarium,
vleughe. Caterva volatilis, grex avium.
vleughel/ vloghel. Ala. *germ. flugel. sax. flogel.*
vleughelen/vloghelen. Alas constringere, revincire vel retorquere alicui manus post terga, rejectas in dorsum manus vincire, manus post terga connectere, restringere à tergo manus. *metaphora ab avibus sumpta.*
vleughs. Statim, ilico, mox, confestim, celeriter. *q. d.* volando.
vleuwen/vleeuwen. *vet. fland* j. vleyden.
vlichelen. Volitare, subvolare, concutere alas.
vlichel-steerten / vlich-steerten. Micare cauda, per intervalla movere caudam. *&* Discurrere.
vlicheltere/vijfeltere. j. pepel. Papilio.
vluchten. j. vlechten. Nectere.

vlickeren/vlicken. Micare.
vlieden. Fugere, aufugere, terga verte[re], terga dare. *ger. flychen. ang flye.*
vlied-bergh. *vetus. fland.* Refugium, a[sy]lum, locus refugij.
vlieder. *vetus.* j. vlier. Sambucus.
vliegh/ wind. Aëllo, lęlaps, canis adm[o]dum velox. *q. d* volans.
vliegh-wouter. j. pepel. Papilio.
vlieghe. Musca. *ger. fliegh. sax. fleye. ang. f[lye]*
Groen vlieghe / Spaensche vliegh[e] kever. Cantharis.
vlieghen-lap. Muscarium.
vlieghen-net. Conopæum, textile tento[ri]um, quod lectis imminet, arcendis m[us]cis & culicibus comparatum.
vlieghen-steker. *sax.* j. vlieghen vangh[er]. Cinclus, muscipeta, culicilega, mota[cil]læ aviculæ genus. *vulgò* muscicapa.
vlieghen-waeyer. Muscarium.
vliegh-walop. *fland.* Cursus gradarius, [ro]tundus. *vide* Galop *in Append.*
vlieghen. Volare, verberare aëra penn[is], verberare alis ęthera. *ger. fliegen. sax.* [...] *gen. ang. flye.*
vlieghen ende iaeghen. Aucupari & v[e]nari, venari aves & feras, aucupio v[o]luptatem quærere, aves & feras con[se]ctari.
vlieghelen. j. vlichelen. Volitare.
vlieghende dier. Animal volucre, volati[le].
vlieghende hert. Scarabęus lucanicus, t[au]rus. *vulgò* cervus volans.
vlieghende ooghen. Oculi emissitij, oc[u]li vagi, huc atque illuc excurrentes, o[m]nia curiosè observantes: *Adr. Iun.* Oculi peti, petuli, lascivi, ignea quada[m] mobilitate præceleres ac quasi vola[n]tes. *Cæl Rhod.*
vlieghende peerd. Pegasus.
vlieghende vier. Scabies volatica.
vlieghende vendelen. Signa erecta.
vlieghende woord. Volaticum verbu[m], quod avolat & evanescit simul atq; pr[o]nunciatum est, verbum inopinatum.
vliegher/vogheler. Auceps.
vliegher. Drachma, nummus quatuor st[u]ferorum, aquilę sive angeli volantis e[f]fig

figie denarius.

blieghet. Palla, vestis muliebris antrorsum divisa, & alarum instar replicata, stola, recinium. **Blieghet** (*inquit Georgius Colvenerius*) *Belgis est* vestis superior aperta parte anteriori, atque nunc ferè mulieribus tribuitur. *à volando nomen accepit. Iocosè autem* canis *vulgò dicitur, quia dum hæc vestis* *vento elevatur, instar canis à tergo subsequitur.*

blieme/blyme. *vetus* **j. fluyme.** Phlegma.

blieme/ bliem-yser/ laet-yser. Scalprum chirurgicum, scalpellum, phlebotomum. *ger. fliedmen. sumptum, ut videtur, à Græcis vocabulum. Gesner.*

blieme van t'koren. Arista, spica.

blieme van den visch. Arista, spina piscis, aculeus piscis: & Pinna.

bliemen. Incidere scalpello, scarificare.

bliemen den swere. Rescindere summum ulceris, incidere apostema, scarificare, excidere carnem putridam.

bliem-yser. j. blieme. Scalpellum.

blien/blyen. *sax. fris. sicamb.* Ornare, comere, concinnare, componere, aptare in ordinem.

bliender. j. blinder.

blier/ blier-boom. Sambucus. *sax. fleder-bom* **Wilde blier. j. addick.** Ebulus.

blier-busse. j. klater-busse.

blieren/van blier. Sambuceus.

blies. Vellus, pellis cum villis, melota, æ: melote, es: pellis ovina unà cum lana corpori detracta. & Lana ex ove dempta & conglobata, globus lanæ. *sax. fluß. ang. fleese.*

blies. Numus aureus & argenteus, vellere insignitus.

bliesken. Membrana, membranula, cuticula.

bliesken op het melck. Crustula, membrana lactis, id quod in superficie calefacti lactis, aliarúmve rerum coit atque concrescit.

blies-heeren/ heeren van t'gulden blies. Proceres aureo vellere torquati, equites torquati, equites aurei velleris.

blies-steen. j. vier-steen. Silex. *q. d.* lapis aurei velleris.

bliesen de schaepen. *vetus.* Vellus demere ovibus, tondere oves.

bliet. *holl.* **j. blyt.** Alacritas.

bliet. Amnis, fluvius, flumen, rivus. *sax. fleth.* **Blietken.** Fluentum.

bliet-fluyter/boom-fluyter. Portitor, limenarcha.

bliet-water/vloet water. Flumen vivum.

blieten. Fluere, fluitare, meare, manare, labi, fluere, abundare. βλύσειν. *ger. fliessen. sax. fleten, flyte.*

blieten. *fris.* Tollere pinguedinem supernatantem.

blieten. *zeland.* **j. bloten.** Cremorem lacti adimere.

blietigh. Fluens, manans: & Liquidus, fluidus.

blietigh. j. blytigh. Alacer, acer.

blyen. j. blien. Ornare.

blyme. *vetus.* **j. fluyme.** Phlegma.

blyt. Diligentia, opera, studium. *germ. fleiß. sax. flijdt.*

blytigh. Diligens, studiosus, sedulus, alacer, acer, agilis, impiger, industrius, intentus, gnavus, vividus, vegetus.

blytigh ghe-sichte. Frons exporrecta, hilaris.

blytighen. j. be-blytighen. Diligentiam adhibere.

blytigheyd. Industria, diligẽtia, studium.

blytighlick. Diligenter, sedulò, alacriter, acriter, impigrè, attentè, vigilanter.

blimme. j. blieme.

blinder. Herba podagraria.

blinder/blinder-boom. *fland.* Sambucus.

blinder. *holl. fris.* **j. pepel.** Papilio.

blinte. *sax. fris.* **j. keye.** Silex. *ang. fynt.*

bllinck/blck. *vide* **ullinck/ulck.**

blocke/locke. Floccus. *germ. flock. gall. flocq, floquet. ital. fiocco. hisp. flucco. ang. flocke.*

blocke. Tomentum.

block-assche. *vetus.* Favilla.

block-biese. j. kattoen-biese.

block-bedde. Culcita.

block-haer. Lanugo, tenera lanugo.

block-wolle. Lanugo.

block-vultsel. Tomentum.

blockaerd. Homo fluxus, ignavus, laxus, remiſſus, reſoluto & fluxo corpore, languidus: defloccatus.
blocken. j. ſneeuwen. Ningere. *ital. fiocare.*
blockigh. Villoſus.
bloeck. Devotio, imprecatio, ſiniſtra imprecatio, execratio, diræ; diræ imprecationes, dirum imprecamem, dira devotio, deteſtatio, maledictum, maledictio: horrenda imprecatio.
bloecken. Imprecari, ſiniſtra imprecari, dira imprecari, execrari, devovere, *ger. fluchen.*
bloed. Fluxus, fluxio, profluvium.
bloed. Flumen, fluvius, amnis. *ger. fluß: ſax. floeth, floth, flutz: ang. floude, fludd.*
bloed der zee. Æſtus, acceſſus maris, incrementum maris. *gal. flot.*
bloed des huycks. j. loop. Profluvium alvi.
bloed-beke. Rivus, torrens.
bloed-papier. Papyrus bibula, perfluens.
bloed-viſch. Piſcis fluviatilis.
bloed-water. Flumen vivum, aqua fluvialis, fluminea: aqua jugis, aqua perennis.
bloeden/ bloeyen. Fluere, *ang. flowe.*
bloedigh. Fluidus, fluxus, a, um.
bloedigheyd. *vetus.* Copia, abundantia.
bloegh. Striges, canaliculi, cavi canaliculi columnæ ſtriatæ.
bloer. Pavimentum, area. *&* Contabulatio. *ſax. flor: ang. fioore.*
bloer-duyve. j. huyſ-duyve. Columba cicur. *& Metaphor.* Meretrix.
bloer-duyven. Domi latitare.
bloer-tichel. Tegula, qua pavimenta ſternuntur.
bloeren. Pavimentare.
bloes/ bleus/ blus. *vetus.* **j. tegen-woordigheyd.** Inſtans, inſtans momentum, breviſſima pars temporis. *&* Mox.
bloghe/ bloghel. j. bleughe/ bleughel.
bloye / bloo. Pulex. *germ. floch: ſax. floch. ang. flea.*
bloy-kruyd. Perſicaria *&* Coniza, pſyllium, pulicaria herba. *&* Pentaphyllum quinquefolium.
bloyen. Venari pulices, captare pulices.
bloyen. Scrinium ſive marſupium alicujus compilare: ſuppilare, manticulari.
blome. *ſax.* Abdomen.
blome. *ſax. ſic.* **j. ſchubbe.** Squama piſcis.
blomen. j. ſchubben. Deſquamare piſcem.
blooten. j. bloten.
blot/ blote. Ratis, ſchedia, connexæ vicem trabes: navigij genus ex rudibus aſſeribus & trabibus nexum. *germ.* ... *flotte. ang. flote.*
blot. j. ancker-blot/ boeye.
blot van bieſen. j. dobber. Scirpea ratis.
blot-balcken. Ratis.
blot-gras. Gramen aquis innatans.
blote van ſchepen. Claſſis, multitudo navium. *vulgo* flota. *ſax. vlate, gall.* ... *hiſp. flota.*
blote. Raia minor. *piſcis genus.*
bloten. j. blotten. Natare: *&* Fluctuare.
bloten/ blooten / blieten het melck. ... *friſ. zeland.* Cremorem lactis colligere, cremorem tollere.
blot-hout. j. korck.
Blote-melck. *ſax. holl. zeland. friſ.* **j.** ... **ſaent melck.** Lac ſine cremore.
blote-melck. *ſax. ſicamb.* Lac gelatum ... *flotemelck.*
Blot-papier. j. bloed-papier.
Blotte. Fluctus, unda. *gal. flot. ital. flot*...
Blot-vederen. Pinnæ piſcium.
Blotten. Fluctuare, fluctuari, fluitare, ... ctari fluctibus: *&* Natare, ſupernare. *gal. flotter. ang. flitte.*
Blouwe. Tendicula, nebula: nebulo ... rete, quod turdis & gallinaginum ... neri tenditur.
Blucht. *vetus.* Volatus. *ang. flight.*
Blught. Fuga. *germ. flucht. ang. flyghte. f*...
Bluchtigh. Fugitivus, profugus.
Bluchten. Fugam capere, capeſſere, ... tere, agere: fugere, aufugere, fug... dare: conjicere ſe in fugam.
Blugghe. Volucer, volatilis, volatu... turus, pennipotens. *ang. fowle.*
Blugghe. Pubens, pubeſcens.
blugghe. Apricus homo: aprica av... ſole gaudens.

Blugghen. Plumare, plumescere, plumas emittere : & Pubere, pubescere.
Blugghen in de sonne. Apricari, in aprico esse, captare solem, in loco aprico & soli exposito versari, & gestire instar avium.
Blugh-voghel. Avis aprica.
blugghelen. *vet.* **j. vlichelen.** Volitare.
Blughs. Ocyus, cito, dictum factum, extemplo. *ger. flughs.*
Blughs/flughs. Velox : & Velociter. *ger. flughs.*
Blughs/ vloes. Instans. & Mox.

V N.

Bncken/ bnghel/ bnster. j. uncken/ unghel/unster.

V O.

Bochel/ghe-bochelte. Ovi umbilicus.
Bochelen. j. voghelen. Inire, coire more avium.
Bochs. j. vos. Vulpes.
Bocht. *vetus.* **j. ge-vecht.** Pugna. *ang. fight.*
Bocht. j. voght. Tutor.
Bocht. j. voeght. Madidus.
Bodde. Panniculus : pannus crassus, vilis, attritus & laceratus.
Bodde. Mulier pannosa, pannucia, ignava, & Meretrix.
bodde/wisch/wisch-doeck. Peniculus, peniculum : penicillus, penicillum.
bodden/vodderſhe. Scruta, orum.
bodden/ende fletsen. Panniculi triti.
bodden/ ver-vodden/ lappen. Interpolare.
bodder/brodder. Interpolator.
bodderſhe. Scruta, orum : peniculamenta trita & lacera : panniculaѕia, panniculi.
bodderſhe. Interpolatio.
boddich vodachtigh. Pannosus.
bodsigh. *holl.* **j. modderachtigh.** Palustris.
boecht/vucht. Humidus, humectus, udus, madidus, madens. *germ feucht: sax. foucht, fouchtich.*
boecht-aers/vucht-aers. *sicamb.* **j. scholver.** Carbo aquaticus.
boechten/vuchten. Humectare, rigare.
boechtigh. j. voecht. Humidus, uvidus.
boechtigheyd. Humor, mador, latex.
boechtighen. Humectare, rigare.
boeden/vueden. Alere, nutrire, fovere, educare. *ang. feade.*
boeder. j. voedsel. Alimentum, alimonia, pabulum.
boeder der beesten. Pabulum, pastus, pastio. *vulgò* fodrum, *germ. futer: sax. foder. voder. gall. fourrage: ang. forage, foder.*
boederen. Nutrire, cibare, pascere. *angl. feed.*
boederen. Pabulare, pabulum pecori suppeditare.
boeder-korf. Corbis pabulatoria.
boederinghe. Pabulatio, pabulum, pecudum pastus, pastio.
boeder. *vetus.* Theca. *germ. futer. sax. foder. gall. fourreau* vagina, theca ensis *dicitur.*
boeder. j. boghen-koker. Corytus. *sax. foder.*
boeder. Pelles subductitiæ, pannus subductitius. *ang. furre.* i. pelles.
boeder-hemde. *sax. sic.* Subucula. *sax. foder hemde.*
boeder-laecken. Pannus subductitius.
boederen. Fulcire, munire.
boederen een kleed. Fulcire, suffulcire, duplicare vestem.
boederen met pelssen. Pelliculare, subducere pellibus, *vulgo* foderare, forrare. *gall. fourrer. hisp. enforrar. ang. furre.*
boederer. *fland.* **j. peltier.** *gall. fourreur. ang. furrier.*
boederinghe. Pannus subductitius, pelles subductitiæ : suffultura. *vulgò* forratura. *germ. futertuch. gall. fourrure, ital enferro. hisp. fodra, ang. furre.*
boeder. j. voer. Vehes.
boeder wijns *vide* **voer wijns.**
boeder-wijn / voer-wijn / ghe-vaette-wijn. Vinum factum, vinum doleare : in dolia conditum nec turbulentum amplius : novum, nec dum veteranum. *ger. fuerweyn.*
boedsel. Alimentum, alimonia, nutrimentum, esca, cibus : & Fomentum, fomes.

voedstere. Nutrix.

voedsterer / voedster-heer/ voedster-vader. Nutritius, nutritor.

voedster-kind. Alumnus, puer lactens.

voedster-loon. Nutritia, orum, merces nutricis.

voedster-vader. *fland.* Nutritius.

voedsteren. Nutrire puerum, lactare infantem, nutrire, nutricare, educere, alere.

voedsterlinck. Alumnus.

voege. Iunctio, junctura, conjunctio, compages, compago, commissura. *ger. fug.*

voeghe. Commoditas, oportunitas, decentia.

voeghe. Dispositio, similitudo, modus, ratio, ritus, mos. *ital. foggia.* **In deser voeghen.** Hoc modo, hoc casu, hac ratione, hac conditione, hoc pacto.

voeghen. Iungere, aptare, accommodare, applicare, componere, disponere, committere. *ger. fugen.*

voeghen. Decere, convenire, decorũ esse.

voeghelick. Commodus, accommodus, aptus, appositus, congruus, opportunus.

voeghelicken. Commodè, accommodè, convenienter, aptè appositè.

voeghelickheyd. Commoditas, convenientia, aptitudo.

voegh-sel. Iunctio, conjunctio, junctura, compages, compago, commissura.

voeper. j. voeder. Pabulum.

voeper. j. voeder. Pelles subductitiæ.

voeper. j. voer. Vehes.

voele. *vetus. holl.* **j. vele.** Multus.

voelen. j. ghe-voelen. Tangere. & Sentire. & Sapere. *ang. feale, fele.*

voer/voeper/voeder. Vehes, vehis, vectura *germ. fuher, fahrt. sax. foder, voeder.*

voer oft voeder houts. Vehes lignorum.

voer oft voeder wijns. Culeus. *vulgò* plaustrum Vini. Plaustrum *autem, inquit Andr. Altham. Germanis est* mensura duodecim urnas continens. *antvverp.* **ses amen.**

voeren-wijn. j. voeder-wijn.

voeren. Vehere, subvectare, ferre, deferre, gerere, portare, ducere, deducere, ductare, comitari.

voeren een schip. Agere navem, exercere navem, facere naviculariam, regere navis artem exercere. *ger. fuhren.*

voeren een saecke. Causam agere.

voeren een or-loghe. Bellum gerere, bellum ducere, belli gerare.

voeren het woord. Orare, causam alicui orare, orationem habere.

voer-kabel/buyr-kabel/treck-kabel. Remulcus, funis quo religata major navis minorem sequitur remis actam.

voer-lieden. Aurigæ.

voer-loon. Vectura, merces quæ pro vectura solvitur.

voer-man. Auriga, aurigarius, essedarius, quadrigarius, plaustrarius, carrucarius. *sax. vohrman.*

voer-wijn. j. voeder wijn.

voerer/voerder. Vector, auriga: & Ix, ductor.

voere. Actus, actio, gestus, mos. (as

voer-loos. Immodestus, petulans, lasci-

voer-loosheyd. Immodestia, petulantia, lascivia.

voeren/bueren/boren. *fland. holl.* Castrare, exsecare.

voerselinck. *holl. sicamb.* Porcus castratus.

voerne. *fland. sicamb.* Varius, truta. *piscis genus.*

voesteren. j. voedsteren.

Voet. Pes, *ger. fuß. sax. voth. foth. ang. foot.*

Te voet gaen. Iter pedibus ingredire, pedibus.

Voet by steck setten/ voet by voet setten. Collato pede præliari, gradum conferre cum hoste, conferre manum, ad manus venire.

voet houden. Conferre pedem, collato pede præliari.

voet/voet-maete. Pes, quatuor palmi, vel digiti sedecim.

voet oft schraeghe. Fulcrum.

voet van het stock-beld. Suppedaneum, quod simulacrorum pedibus substernitur.

voet van de kolomme. Basis: pes &, fulcimentum columnæ, spira, abacus.

q

quadra ſive lamina columnæ ſubjecta.

Voet. j. onder-ſetſel. Baſis.

Voet van den bergh. Radices montis, pes montis.

Voet van den maſt. Calx mali: ima pars mali.

Voet. Modus, modulus. **Voet houden in danſſen / ſlagh houden.** Saltare in numeros: pedes & brachia certa arte ac lege movere: arte ſaltare ad præcinentis vocem.

Voet. Modus, lex, conditio. **Op dié voet.** Eo modo, ea lege, ea conditione.

Voet. Anſa, occaſio. **Den voet gheven/ oorſaecke gheven.** Dare anſam, præbere occaſionem, feneſtram aperire.

Voet anghel. j. minck-yſer. Murex, tribulus.

Voet-bancke. Scabellum ſuppedaneum, ſcabile: hypopedium.

Voet-band. Compes.

Voet-becken/voet-tobbeken. Pelluvium, pelluvia, æ. *vas lavandis pedibus aptum.*

Voet-boeyen. Compedes.

Voet-boghe. Baliſta chalybea, arcubaliſta, ſcorpio: arcus chalybeus, arcus baliſtarius: qui pedibus, dum tenditur, deprimitur. *vulgò* arcus pedalis.

Voet-bogh-ſchutter. Arcubaliſtarius, ſcorpionarius

Voet-doeck. Pedule.

Voet-evel. Podagra.

Voet-flerecyn. Podagra.

Voet-futſel. j. voet-voetſel.

Voet-gangher. Pedes, pedeſter.

Voet ghichte. *holl. friſ.* Podagra.

Voet-ghichtigh. Podagricus.

Voet-helde. *ſax. ſicamb.* Compes, pedica.

Voet-hol. Vola, concavum pedis.

Voet-hoorn/hoef-hoorn. Vngula.

Voet-yſer. Nervus, numella, compes.

Voet-yſer. j. minck-yſer. Murex.

Voet-yſer/ys-ſpoore. Encentris.

Voet-keten. Compes, numella.

Voet-knecht. Pedes. **voet-knechten.** Pedites, peditatus.

voet-lieden. Pedites.

voet-looper. j. lackeye. A pedibus, pediſſequus.

voet-maete. j. voet. Pes, quatuor palmi.

voet-naegel. *friſ.* **j. minck-yſer.** Murex.

voet-pad. Semita, via anguſta: & Callis, via trita.

voet-pyne. Podagra.

voet-ſchemel. *ſax. ſicamb.* **j. voet-bancke.** Scabellum ſuppedaneum.

voet-ſand. *vetus.* Litus.

voet-ſlets. j. voet-futſel. Pedule.

voet-ſpoore. Veſtigium pedis.

voet ſole. j. ſole. Planta pedis.

voet-ſtaens. Statim, actutum, eveſtigio. *vulgo* pede ſtante.

voet-ſtap. Veſtigium, peda, æ.

voet-ſtyl. Suppedaneum.

voet-ſtellinghe. *fland.* Retentio, *vulgò* arreſtamentum.

voet-ſtrick. Pedica.

voet-tol. Tributum à pedite exigi ſolitum. *vulgo* pedagium.

voet-trede. j. voet-ſtap. Veſtigium.

voet-val. Supplicatio: & Homicidij expiatio, reo ſupplice in genua provoluto: expiamentum, expiatio necis humanę.

voet-val doé. Procidere in genua ante pedes alicujus: ſupplicem fieri: ad genua alicui accidere, ſe ad pedes alicujus abjicere. & Cædis offenſam expiare: cædem piaculo luere.

voet-valligh. Supplex, ad pedes alterius ſeſe proſternens, ſupplex genibus pronis: provolutus ad genua vel ad pedes alicujus, ſupplex ad pedes jacens.

voet verſſen. Calx.

voet-vloghelen. Talaria.

voet-voetſel / voet-vutſel / voet-futſel. Fomenta pedum, pedule, pedulia. & Meretrix, concubina.

voet-volck. Pedites, peditatus: copiæ pedeſtres.

voet-wegh/ voet-pad. Semita, trames.

voetigh. Pedalis.

voetken. Petiolus, pediculus, parvus pes.

voetken ſetten. Supplantare: pede ſuppoſito in terram dejicere.

voetken voor voetken. Pedetentim, tacito

tacito pede, lento pede, gradatim, paulatim.

boetelingh. Pedule, solea caligæ.

boghel. Avis, ales, pecus volatile. *germ. voghel. sax. vogel, vägel. ang. foule.* **Vogelken.** Avicula.

boghel int ep. j. ghe-boghelte.

boghel. *metaph.* Vir alacris, strenuus, acer.

boghel-bzaecken. Dormitare instar avium, leviter dormire.

boghel-buer. *sax.* Cavea.

boghel-gioole. Cavea.

boghel-grijp. Gryps, gryphus.

boghel-heyn. Onocrotalus. *q.d.* avis peregrina sive extranea: *qualem Machlinia aluit quinquaginta & amplius annos.*

boghel-herde. *sax.* Area.

boghel-hond. Canis auceps: canis aucupatorius.

boghel-huys. Aviarium, cavea aviaria, cohortalium avium stabulum.

boghel-iacht. Aucupium.

boghel-kope. Aviarium, ornithoboscion, ornithotrophium, locus in quo aves nutriuntur.

boghel-kruyd. Alsine, hippia.

boghel-lijm. Viscus, viscum, glutinum aucupum.

boghel-man. Aviarius, fartor.

boghel-mester. Fartor.

boghel-net. Rete aucupis, tendicula, panthetum.

boghel-nest. j. nest. Nidus.

boghel-nest. Coronopus. *vulgò* herba stella. *&* Pastinaca erratica. *&* Satyrion abortivum, orchis abortiva. *vulgò* nidus avis. *herba radicum fibris implicitis instar nidi avis.*

boghel-recke. Sedile avium.

boghel-roede. Ames.

boghel-slagh/knippe. j. slagh. Transenna, decipula avium.

boghel-stanghe. Ames.

boghel-strick. Tendicula.

boghel-tebe. Canis aucupatoria, sagax.

boghel terre. Viscus, viscum.

boghel-vangh. Aucupium.

boghel-vanghen. Aucupari.

boghel-vangher. Auceps.

boghel-voet. Ornithopodium, *id est* avi[s] pes. *vitium frumentorum, sic dictum à si[mi]litudine pedum avicularum, quas recurva ar[]ticulataque siliqua refert.*

boghel-waer-seggher. Augur.

boghel-waer-segghertje. Augurium.

boghel-weyde. Ornithoboscium. *&* [] lum cessans, ager effœtus, glabretum[]. *q.d.* pascuum avium.

boghelen. Aucupari, aves consectari, [ca]rere, venari: *&* Inire, coire, rem vene[re]am exercere: *ab avium salacitate m[eta]phora sumpta.*

bogheler. Auceps, venator avium. *&* Ho[mo] salax.

bogheler. j. rabaudeken. *vetus. fland.* [Instru]menti bellici genus.

boghelrtje. Aucupium, aviarium.

boght/booght. Præfectus, toparcha, sa[tra]pa, satrapes, diœcetes, qui provinci[am] regis vel magnatis alicujus guberna[n]dam suscepit, eparchus, provinciæ p[ræ]fectus: *&* Prætor, juridicus, judex: *&* [tu]tor, pupilli defensor, pupilli curator[]. Educator, nutritor, nutritius. **Vog[t]** *fland. Iprens.* Consul. *βοηθὸς.* i. princi[s] auxiliaris minister: *Iod. VVillich.* præ[fe]ctus, adjutor, auxiliator, fautor. *vetus.* [] *voeth.* i. advocatus, patronus. *sax. vage[]*

boghtdije. Provincia, satrapia, eparch[ia], toparchia, præfectura, prætura, juri[sdi]ctio. *βοήθεια, &* Tutela, patrocinium[]. *vogthey, voethey.*

boght-ghe nachte / boght-ghe-ding[he] boght-dagh. Iudicium Comitis: ju[di]cium à prætore agi solitum, certis a[nni] temporibus, dies comitialis.

boght-schap j. boghdije.

boght-dingh. *vetus. sax.* Iudicium.

boghtdesse/boghtdinne. Tutrix.

boght-kind. j. weese. Pupillus, orphanus[].

boght-schap. j. boghdije.

boghten. *vetus.* Gubernare, tueri, curare[]. Educare fovere, nutrire.

boghtenisse/boghtnisse. j. vondnisse. [Iu]dicium, sententia judicis, judicatum.

voghteniſſen/voghtniſſen. *vetus.* **j. vonniſſen.** Iudicare.

voghtniſſer. Iudex.

voye. Matrix, femina quæ fœtus gratia alitur, femina cuniculi, mater.

voye/friſe/bloem-werck. Zophorus, pictus baltheus in quo metopa & figuræ exſculpuntur.

voye oft friſe van de koetſe. Frons lecti, pars anterior ſuperiorque fulcri, ora ſive extremitas operis inteſtini.

voye van de kercke. Ambitus, circuitus templi ſuperior, peribolus, murus ſolarium ambiens, repagula tecti plani, lorica.

voyen/kanteelen. Acroteria, eminentia faſtigij ædificiorum pinnacula & ſigna, pinnæ.

voye/ soye / letſte. Vinum profectitium, ſympoſium viæ cauſa. *gall. voye*, iter *ſignificat.*

voys/voyſe. Vox. *gall. voix. ital. voce. hiſp. voz. ang. voyce.*

voys. j. keur-ſtemme. Suffragium.

vokelaer. Chryſanthemum ſegetum, bellis lutea, chamæmelum luteum.

dus.

vol oft ſwaer harnas. Gravis armatura. **Kryghſ-man int vol harnas.** miles gravis armaturę, cataphractus, cataphractarius.

volle be-taelinghe. Integra ſolutio.

volle macht. Poteſtas plena, abſoluta, plena authoritas.

volle maene. Plenilunium, ſolis & lunæ oppoſitio.

vol ende ſat. Satur. **Volle verwe.** Color plenus, ſatur.

vol *in compoſitione ſignificat* perfectionem actus verbi cum quo componitur: *ſicut* per *apud Latinos.*

vol-brenghen. Implere, complere, perficere, conficere, exſequi, perſequi, conſummare, abſolvere, tranſigere, peragere.

vol-brenghen ſijnen wille. Explere animum, ſatisfacere animo.

vol-dancken. Referre gratiam, plenè gratias agere.

vol-dienen. Emereri.

vol-dient. Emeritus.

vol-doẽ. Implere, complere, perficere, peragere, abſolvere: *&* ſatisfacere, ſatiſdare, in aſſem ſatisfacere, exſolvere, perſolvere.

vol-doen de be-loften. Promiſſa factis perſequi.

vol-doeninghe. Satisfactio.

vol-dueren. Perſeverare, perſtare, permanere, perdurare.

vol-duerigh. Perſeverans, aſſiduus, pernix.

vol-duerighlick. Perſeveranter, conſtanter ad finem uſque.

vol-eynden. Perfinire, exequi, abſolvere, peragere, ad finem perducere, colophonem addere, ſive imponere, complere.

vol-herden. Perdurare, perſtare, perſeverare, conſtare, conſtanter permanere, perſequi, continuare, perennare.

vol-herdigh. Perſeverans, conſtãs, pernix.

...rſeverantia, conſtan-

ſeveranter, conſtanter.

vol-hooge. Omnino altus, prorſum altus.

vol-iaerd. Adultus, adulta ætate, plenis nubilis annis, *Virg.*

vol-iaerigh. Major annis, integer ætate.

vol-komen. *vetus. fland.* Perficere, conſummare, abſolvere, exequi.

vol-komen. Perfectus, integer, abſolutus, totus, plenus.

vol-komenheyd. Perfectio, integritas, abſolutio, plenitudo.

vol-komenlick. Perfectè, abſolutè, plenè.

vol-leeren. Perdocere: *&* Perdiſcere.

vol-leerd. Perdoctus.

vol-leeſten. Perficere, efficere, abſolvere, ſatisfacere, perdurare.

vol-lijvigh. Corpulentus, compactus corpore, carnoſus, pinguis, habitior, ſolidus corpore, obeſus.

vol lijvigheyd. Corpulentia.

vol-

tacito pede, lento pede, gradatim, paulatim.

voetelingh. Pedule, solea caligæ.

voghel. Avis, ales, pecus volatile. *germ. voghel. sax. vogel, vagel. ang. foule.* **Voghelken.** Avicula.

voghel int ey.j.ghe-voghelte.

voghel. *metaph.* Vir alacris, strenuus, acer.

voghel-braecken. Dormitare instar avium, leviter dormire.

voghel-buer. *sax.* Cavea.

voghel-gioole. Cavea.

voghel-grijp. Gryps, gryphus.

voghel-heyn. Onocrotalus. *q.d.* avis peregrina sive extranea: *qualem Machlinia aluit quinquaginta & amplius annos.*

voghel-herde. *sax.* Area.

voghel-hond. Canis auceps: canis aucupatorius.

voghel-huys. Aviarium, cavea aviaria, cohortalium avium stabulum.

voghel-iacht. Aucupium.

voghel-kope. Aviarium, ornithoboscion, ornithotrophium, locus in quo aves nutriuntur.

voghel-kruyd. Alsin[…]

voghel-lijm. Viscus, […] cupum.

voghel-man. Aviarius, fartor.

voghel-mester. Fartor.

voghel-net. Rete aucupis, tendicula, panthetum.

voghel-nest.j.nest. Nidus.

voghel-nest. Coronopus. *vulgò* herba stella. *&* Pastinaca erratica. *&* Satyrion abortivum, orchis abortiva. *vulgò* nidus avis. *herba radicum fibris implicitis instar nidi avis.*

voghel-recke. Sedile avium.

voghel-roede. Ames.

voghel-slagh/knippe.j.slagh. Transenna, decipula avium.

voghel-stanghe. Ames.

voghel-striek. Tendicula.

voghel-teve. Canis aucupatoria, sagax.

voghel terre. Viscus, viscum.

voghel-vangh. Aucupium.

voghel-vanghen. Aucupari.

voghel-vangher. Auceps.

voghel-voet. Ornithopodium, *id est* […] pes. *vitium frumentorum, sic dictum à* […] *litudine pedum avicularum, quas recurv*[…] *ticulataque siliqua refert.*

voghel-waer-seggher. Augur.

voghel-waer-segghertse. Augurium.

voghel-weyde. Ornithoboscium. *&* […] lum cessans, ager effœtus, glabret[…] *q.d.* pascuum avium.

voghelen. Aucupari, aves consectari, c[…] rere, venari: *&* Inire, coire, rem ven[…] am exercere: *ab avium salacitate m*[…] *phora sumpta.*

vogheler. Auceps, venator avium. *&* Ho[…] salax.

vogheler.j.rabaudeken. *vetus. fland.* […] menti bellici genus.

voghelrtse. Aucupium, aviarium.

voght/vooght. Præfectus, toparcha, sa[…] pa, satrapes, diœcetes, qui provinc[…] regis vel magnatis alicujus gubern[…] dam suscepit, eparchus, provinciæ p[…] fectus: *&* Prætor, juridicus, judex: *&* […] tor, pupilli defensor, pupilli curator[…]

Vol et à Græco πολλόν, multum.

[…] *voeth.* i. advocatus, patronus. *sax. vage*[…]

voghtdye. Provincia, satrapia, eparch[…] toparchia, præfectura, prætura, juri[…] ctio. βοήθεια, *&* Tutela, patrocinium […] *vogthey, voethey.*

voght-ghe nachte / voght-ghe-ding/[…] **voght-dagh.** Iudicium Comitis: ju[…] cium à prætore agi solitum, certis a[…] temporibus, dies comitialis.

voght-schap.j.voghdye.

voght-dingh. *vetus. sax.* Iudicium.

voghtdesse/voghtdinne. Tutrix.

voght-kind.j.weese. Pupillus, orphanus

voght-schap.j.voghdye.

voghten. *vetus.* Gubernare, tueri, curare[…] Educare, fovere, nutrire.

voghtenisse/voghtnisse.j.vonnisse. […] dicium, sententia judicis, judicatum.

voghtenissen/voghtnissen. *vetus.* j. **vond-nissen.** Iudicare.

voghtnisser. Iudex.

vope. Matrix, femina quæ fœtus gratia alitur, femina cuniculi, mater.

vope/frise/bloem-werck. Zophorus, pictus baltheus in quo metopa & figuræ exsculpuntur.

vope oft frise van de koetse. Frons lecti, pars anterior superiorque fulcri, ora sive extremitas operis intestini.

vope van de kercke. Ambitus, circuitus templi superior, peribolus, murus solarium ambiens, repagula tecti plani, lorica.

vopen/kanteelen. Acroteria, eminentia fastigij ædificiorum pinnacula & signa, pinnæ.

vope/ sope / letste. Vinum profectitium, symposium viæ causa. *gall. voye,* iter *significat.*

voys/voyse. Vox. *gall. voix. ital. voce. hisp. voz. ang. voyce.*

voys. j. **keur-stemme.** Suffragium.

vokelaer. Chrysanthemum segetum, bellis lutea, chamæmelum luteum.

vol. Plenus, refertus, differtus, impletus, repletus. *ger. voll. sax. full. ang. full.*

vol. Fœtus, fœtuosus, plenus fœtu, gravidus.

vol oft swaer harnas. Gravis armatura. **krijghs-man int vol harnas.** miles gravis armaturę, cataphractus, cataphractarius.

volle be-taelinghe. Integra solutio.

volle macht. Potestas plena, absoluta, plena authoritas.

volle maene. Plenilunium, solis & lunæ oppositio.

vol ende sat. Satur. **Volle verwe.** Color plenus, satur.

vol *in compositione significat* perfectionem actus verbi cum quo componitur: *sicut* per *apud Latinos.*

vol-brenghen. Implere, complere, perficere, conficere, exsequi, persequi, consummare, absolvere, transigere, peragere.

vol-brenghen sijnen wille. Explere animum, satisfacere animo.

vol-dancken. Referre gratiam, plenè gratias agere.

vol-dienen. Emereri.

vol-dient. Emeritus.

vol-doë. Implere, complere, perficere, peragere, absolvere: *&* satisfacere, satisdare, in assem satisfacere, exsolvere, persolvere.

vol-doen de be-losten. Promissa factis persequi.

vol-doeninghe. Satisfactio.

vol-dueren. Perseverare, perstare, permanere, perdurare.

vol-duerigh. Perseverans, assiduus, pernix.

vol-duerighlick. Perseveranter, constanter ad finem usque.

vol-eynden. Perfinire, exequi, absolvere, peragere, ad finem perducere, colophonem addere, sive imponere, complere.

vol-herden. Perdurare, perstare, perseverare, constare, constanter permanere, persequi, continuare, perennare.

vol-herdigh. Perseverans, constãs, pernix.

vol-herdigheyd. Perseverantia, constantia.

vol-herdighlick. Perseveranter, constanter.

vol-hooge. Omnino altus, prorsum altus.

vol-iaerd. Adultus, adulta ætate, plenis nubilis annis, *Virg.*

vol-iaerigh. Major annis, integer ætate.

vol-komen. *vetus. fland.* Perficere, consummare, absolvere, exequi.

vol-komen. Perfectus, integer, absolutus, totus, plenus.

vol-komenheyd. Perfectio, integritas, absolutio, plenitudo.

vol-komenlick. Perfectè, absolutè, plenè.

vol-leeren. Perdocere: *&* Perdiscere.

vol-leerd. Perdoctus.

vol-leesten. Perficere, efficere, absolvere, satisfacere, perdurare.

vol-lijvigh. Corpulentus, compactus corpore, carnosus, pinguis, habitior, solidus corpore, obesus.

vol lijvigheyd. Corpulentia.

vol-loven. Plenè & dignè laudare.
vol-macht / vol-machtigh. Procurator, syndicus *vulgò* mandatarius: cui libera administratio & absoluta potestas data est.
vol-machtighen. Dare absolutam potestatem.
vol-maecken. Perficere, absolvere: expolire: extremam manum imponere. *&* Implere, explere.
vol-maeckt. Perfectus, absolutus, integer: ad vnguem factus.
vol maeckthepd. Perfectio, integritas.
vol-maecktelick. Perfectè, absolutè, consummatè, integrè.
vol-nae. *holl.* j. **vp-nae.** Propè, propemodum: ferè, fermè.
vol-op. Benigno cornu. pleno & largo cornu, plena manu, affatim, abundè.
vol-prijsen. j. **vol-loven.**
vol-schieden. *vetus.* Confici, perfici.
vol-segghen. Perorare.
vol-slaeghen kleed. Vestis laciniata, laciniosa, ampla, sinuosa, striata.
vol-staen. Constare. *&* Persistere. *&* Satisfacere.
vol-standigh. Constans, persistens, perseverans.
vol-strecken. j. **vol-brenghen.** Exsequi, perficere, perpetuare.
vol-swert. Perniger.
vol-toonen. Plenè probare testibus.
vol-voeren. Transigere, peragere, exsequi: ad exitum perducere: perficere: absolvere, complere rem inceptam.
vol-wassen. Crescere ad justæ staturæ suæ altitudinem: excrescere.
vol-wassen. Adultus, exoletus, hupæda.
vol-wercken. Perficere.
vol-wijgh. *vetus.* Bellum, prœlium.
vol-woord / volgh-woord. *vetus.* Affirmatio, assertio, approbatio, assensus, consensus.
vol-woorden. *vetus.* Affirmare, asserere, approbare, consentire.
vollen. j. **vullen.** Implere.
vollick. Plenè: *&* Confestim.
vollinck. *fland.* Farraceum: edulium ex alica farris.
volard / vollaerd. *fland. brug.* Gen[...] oblongi: *&* *lovan. brux.* Genu[...] quod festis natalitiis Christi dom[...] libum Saturnalitium: apophoret[...] doreum: libum cuneatum: *vid.* [...] *secl.*
volck. Populus, plebs, gens, vulgus [...] gus *apud veteres præcipuè comicos. ger.* [...] *sax.* *volcker: ital.* *vulgo: ang. folke.*
volcksken. Popellus, plebecula.
volck-rijck. Populosus, plenus popu[...]
volck-wijgh. j. **vol-wijgh.** Prælium[...]
volen. j. **veulen.** Pullus equinus.
volghen. Sequi, consequi, subsequi[...] *folghen: ang. folovve.*
volghen. Assentire, consentire, in se[...] tiam alterius ire.
volghen het vonnisse. Pedibus in se[...] tiam ire.
volgh-eed. Iurisiurandi sive sacram[...] præcedentis persequens assertio. [...] sequens juramentum.
volgh-eeden / volgh-eeders. Iura[...] ab alio facti assertores.
volgh-heeren. j. **volgh-schepenen /** [...] **heeren.**
volgh-schepenen / volgh-heeren. j. [...] **heeren.** Pedarij senatores.
volgh-spraecke / volgh-woord. Asse[...] approbatio, assertio rerum ab ali[...] ctarum.
volgh-vonnisse / jae-vonnisse. Sente[...] pedaria. *Gell.*
volgh-woord. j. **volgh-spraecke.**
volgher. Sectator, affectator.
volgher. j. **volgh-heer.**
volgher. Currus minor, majorem præ[...] dentem sequens.
vollegher. j. **vullegher.**
vollen. j. **vullen.** Implere.
vollen / in den kom springhen. Argu[...] pedibus: telam laneam rudem [...] gere pedibus subsaltando identide[...] fullonio saltu vestimenta calcare, [...] mere & densare, cogere pan[...] pedibus, obterere, proterere. [...] *fouller.*

ll-kom. Alveus fullonis: in quo telam laneam pedibus subigit.
ller. Fullo, nacca, stybis, *à calcandi usu. Cal. Rhodig. gall. foullon: ang. fuller.*
lders aerde / vol-aerde / wasch-aerde. Terra Cimolia, terra Cretosa, creta Cimolia, terra fullonum: terra alba qua fullones utuntur in extergendis & eluendis pannis.
llerye Fullonia, fullonica, fullonis officina. *&* Fullonis ars.
ncke. Fomes, suscitabulum, igniarium, materia arida quę de facili ignitur.
ncke / ghenstere. Scintilla: strictura. *ger. funck.*
nck-hout. Igniarium: lignum cariosum facilè ignem concipiens.
ncken. Scintillare.
nckſel. j. voncke. Fomes.
nckſken. Scintillula, igniculum.
nd/vindinghe. Inventum, inventio.
nd/liſt. Dolus, commentum, ars, inventũ.
ndelingh. Repertitius, inventitius.
ndelingh. Expositus puer, puer abjectus in publicum, puer projectitius, abjectus & fortunæ commissus, inventitius. **Syn kind te vondelinghen ſetten.** Puerum exponere: proprium puerum rejicere, & alicubi deponere ubi inveniatur: abjicere, fortunę committere.
nden. j. ghe-vonden. Inventus.
nd-meeſter. Manceps sive redemptor erum inventarum.
ndniſſe/vonniſſe. Sententia, judicium, res judicata. **vondniſſe** *à* **vinden** *sive* **vinnen.** *id est*, ab inveniendo *dici videtur.* **Het vonniſſe vinden.** *antiquissima ſt phrasis, tam apud nos quàm apud veteres Sicambros & Saxones.* Audita vtraque parte, & causa ex allegationibus & probationibus penitus cognita, sententiam eruere, & investigando invenire, atque inde pronuntiare. *vetus fland.* **vonneſſe.** *Quidam veteres libri habent* **vognis** *&* **voghtnis:** *à* **voght.** i. prę-ectus, judex.
ndniſſen/vonniſſen. Iudicare, sententiam dicere, dare, ferre.
vondniſſer/vonniſſer. *fland.* Iudex.
vondiſlick / vonniſlick. *vetus.* Iudiciarius judicialis.
vondel/vonder. Ponticulus, parvus pons.
vonte/vunte. Baptisterium, fons sacer: piscina lustralis: colymbetra: lavacrum sacrum. *gall. fons: ang. fonte.*
vont-waeter. Aqua sacra, aqua baptismi.
vontigh. j. vuntigh.
vooghs. j. voos. Fungosus.
vooght. j. voght. Tutor.
voor. j. veur. Ante, præ.
voord. *vetus* **j. vaerd.** Alveus: & Vadum. *germ. furt vvasser furt: ang. forde.*
voord. Vltra, ulterius, prætcrea. *angl. forth, further.*
voord-aen. Posthac, deinceps, vlterius de cętero, amodo.
voord-brenghen. Producere, proferre, gignere, procreare, progignere, progenerare.
voord doen. Pergere in opere, pergere: facere, perficere cœptum.
voord-doen. Proponere, exponere.
voord-doen / veur-doen de kramerye. Merces exponere, expedire, explicare, venum exponere.
voord-dryven. Propellere, urgere.
voord gaen. Procedere, progredi, pergere, prodire: *&* Succedere.
voord-ganck. Progressio, progressus: *&* Successus.
voord haelen. Producere, promere.
voord-helpen. Adjuvare, promovere.
voord-komen. Provenire, prodire, procedere in medium.
voord-kruypen. Prorepere, serpere.
voord-langhen. Promere.
voord-loopen. Procurrere, procursare.
voord-meer. Vltra, amplius, deinceps.
voord-roepen. Proclamare, citare, vocare.
voord-rollen. Provolvere.
voord-ſegghen. Alteri dicere, dicta referre. *&* Pergere dicendo, referre vlterius.
voord-ſetten / voord-ſtellen. Proponere.

voord-ſtaen. Proſtare.

voord-ſtaen met koop-man-ſchap. Merces expedire, explicare, oſtendere, venditare in taberna, merces venum exponere.

voord-ſtel. Propoſitum, inceptio, conatus, machina, machinatio.

voord-ſtellen. Proponere: & Edere: & Committere, patrare: & Conari, machinari, moliri, parare, ſtruere.

voord-ſteller. Machinator, auctor.

voord-ſtieren. Adigere, propellere, promovere.

voord-ſtooten. Protrudere, propellere, & Vrgere, incitare, ſtimulare.

voord-ſtauwen. Propellere, impellere. & Vrgere, ſtimulare.

voord-trecken. Protrahere.

voord-treden. Progredi.

voord-vaeren. Pergere proſequi, procedere, progredi.

voord-werpen. Projicere.

voorder. Vltra, ulterius.

voorderen. *vetus.* Exigere, requirere, poſtulare.

voorderen. Promovere, accelerare, proficere. *ger. furderen.*

voorderen iemanden. Promovere, provehere, ornare aliquem, commodare alicui. **God voordere u.** Bene fortunet Deus quod agis, incepta ſecundet Deus: proſperè ſuccedat quod agis, ſit fauſtum ac fœlix quod aggrederis.

voorder-brief. Literæ commendatitiæ.

voorderlick. Vtilis, commodus.

voorderinghe. Promotio, proceſſus, progreſſus.

voorders. *vetus. friſ. holl.* j. **veur-ouders.** Majores.

voordſte. Vltimus. *ang. furtheſt.*

voordſten. j. **vorſten.** Differre.

voos. j. **vops.** Vox.

voos/vooſch/vooghs. Spongioſus, fungoſus, rarus & levis inſtar fungi: & Inſipidus. & Vietus.

vooſe torven. Ceſpites fungoſi.

vooſe raepen. Rapæ fungoſæ, inſipidæ, fatuæ, vietæ.

Vorcht. j. **vrucht.** Timor.

Vorchten. j. **vruchten.** Timere.

Vorcht-ſaem. Timidus.

Vorcke gaffel. Furca, bidens, bipalium … dens. *ſax. forcke. gal. fourche. ital. forca.* … *horca. ang. forcke.*

Vore/vorre. Sulcus, elix, lyra, ſtria, ca… liculus, lacuna. *germ. furhen. ſax. fhare.* … *furrovve.*

Voren. Sulcare, ſtriare. *ſax. fharen.*

Vorght. j. **vorcht.** Timor.

Vorle. Ora, margo agri: & Plantarium … extremitate agri. *orlo, ital.* i. extremitas … *orilla. hiſp.* ora, æ.

Vorme. Forma, figura, ſpecies, ratio. *ger.* … *forme. gall. forme. ital. forma. hiſp. forma.* … *fourme.*

Vorm-ſnijder. Sculptor.

Vormen. Formare, conformare.

Vormen de kinderen/ *rectiùs* **vromen.** … borare ſive confirmare pueros in … Chriſtiana. *vide* **vromen.**

Vormſel. Formatura.

Vormſel der kinderen/ *rectiùs* **vrom…** Confirmatio puerorum in fide Chri… ana.

Vorſch. *ſicamb.* j. **verſch.** Recens.

Vorſch. Rana, batrachos. *ger. froſch. ſax.* … *ſche ang. frogge.*

Vorſchken. Ranunculus.

Vorſelinck. j. **voerſelinck.** Porcus caſt… tus.

Vorſen/veurſen. *fland.* Gignere: *dicitur* … *cyprinis ſive carpionibus & aliis piſcibus. g…* *fourſer.*

Vorſen. *vetus.* j. **vrieſen.** Gelare.

Vorſt/ forſt. *vetus. ſax. ſicamb.* j. **fore…** Sylva.

Vorſt. Culmen. *germ. furſt. firſt.*

Vorſt. j. **veurſt.** Princeps.

Vorſte. j. **veurſte.** Anterior. *ſax. fronſte.*

Vorſt. *q. d.* **vroſt.** Gelu, gelatio gelicidiu…, algor, frigus. *ger. froſt. ſax. froſt. ang. froſt.*

Vorſtigh. Gelidus, alſioſus.

Vorſten. j. **vrieſen.**

Vorſt. *ſax. friſ.* j. **verſt/ friſt.** Intermiſſio, … miſſio, procraſtinatio.

Vorſten/friſten/verſten/voordſten. D… fer…

ferre, superſedere: Ceſſare à lite, aut bello, ampliare.

orſtinghe. Induciæ, ampliatio.

orſter/ forſter. Prætor ruſticus, prætor ruralis, præfectus pagi: & Præfectus carceris: & Præfectus ſilvæ, *qui vulgò* foreſtarius *dicitur. gal. forſtier. ang. forſter, forſt ſive farſt, veteribus Germanis* ſilva *dicitur. vide* **foreeſt**.

ort.j.ver-rot. Putris, mucidus, carioſus.

ort.j.vert. *ſax. ſicamb. holland.* Crepitus ventris. *ang. farte.*

orten. *fland* **j.ver-rotten**. Putreſcere.

orten/ verten. *ſax. ſicam. holl.* Crepitum ventris reddere, pedere, flatum ventris emittere. *ang. farte.*

orthept. Mucor, caries.

os/ voſſe/ voſch. Vulpes. *& metaphor.* Vafer, veterator, vulpio, onis, *Apul. Vulpes enim aſtutæ, malitioſæ & callidæ ſunt. ger. fuchß. ſax. fochß, voß. ang. foxe.*

oſ-ſwants. Cauda vulpis.

oſ-ſwantſer. *germ. ſax.* Adulator.

oſken. Vulpecula.

oſſen-ſteert. Cauda vulpina. & Alopecurus, *herba.*

oude. Plicatura, ruga, ſtria. *ger. falt. ſax. folde. ital. falda. ang. folde.*

oude *ſive* **voud** *in compoſitione* multiplicationem *ſignificat. ut* **menigh-voud/ hondert-voud/ duyſent-voud**. *&c.*

ouden. Plicare, complicare, rugare.

oud-ſtoel. Sella plicatilis, compactilis.

oud-deuren.j.val-deuren. Valvę.

oud-ſele/ ſpenne koetſe. Scamnum cubiculare, ſedile dormitorium. *q.d.* ſudile plicatile.

oudigh. Plicatilis. *hinck* **menigh-voudigh/ veel-voudigh**. *&c.*

oute. Fornix, arcus, concameratio, teſtudo, cella concamerata, teſtudineata, fornicata, arcuata, locus ſubterraneus concameratus: & Latrina concamerata: & Apotheca, cella. *gall. voulte. ital. volto. hiſp. boveda ang. vault.*

outêren/ welven. Fornicare, camerare.

VP

p/ vperken.j.up/ uperken.

vracht. Vectio, vectura, vehes, geſtatio. & Naulum, portorium, velatura. *ſax. fracht. ang. fraycht.*

vrachten. Vectare, vehere: & Vectura onerare, vecturam imponere, implere navim, naviculariam facere. *ſax. frachten. gall. freter.*

vracht-gheld. Vectura, merces quę pro vectura ſolvitur.

vracht-gheld/ ſchip-loon. Naulum, merces quæ provectura in navi datur.

vracht-loon. Naulum, vectura.

vracht-man. Vector, qui vehit.

vracht-ſchip. Navis vectoria.

vracht-waeghen. Vehiculum, plauſtrum.

vrack. Fucus marinus. & Navis ſubmerſa.

vrack.j.vreck. Avarus.

vrack. *vetus.* Vitioſus, non probus.

vraeghe. Quæſtio, interrogatio, rogatio, percontatio, propoſitio, inquiſitio. *germ. frag.*

vraeghen. Interrogare, quærere, inquirere, percontari, petere. *ger. fragen.*

vraeghen nae eenigh dinck. Interrogare, quærere de re aliqua: & Curare rem aliquam, laborare, angi, ſolicitum eſſe de re aliqua, penſum habere. **Niet vraeghen nae eenigh dinck**. Nihil morari, non curare, floccipendere, parvifacere, ſuſque deque ferre, nihil penſi habere, pro nihilo ducere, non magnopere deſiderare.

vraegh-ſieck. Avidus interrogator.

vraegh-ſtuck. Problema.

vraegh-ſtucken. Percontationes. *vulgò* interrogatoria.

vraeg hachtigh. Avidus percontator.

vraeg her. Interrogator, percontator.

vraeghſel. Quęſtio. & Ænigma.

vraet. Heluo, guloſus, manducus, mando, manduco, edo, onis, gurges. *q.d.* **ver aet**. *ſive* **over-aet**. *ger. fraß. ſax fraß. freter.*

vraet. *vetus.* Intertrigo.

vraeten/ over-eten. Vorare. *ger. freſſen. ang. freten.*

vraethepd. Ingluvies.

vraetigh. Vorax. *q.d.* **over-aetigh**.

vrame. *fland.* **j. vrome.** Commodum.

vramen. *vet. fland.* **j. vromen.** Prodeſſe.

vranck / vry. Liber , immunis. *vulgò* francus. *gall. franc: ital. franco: hiſp. franco: ang. francke.*

vrauwe j. vrouwe. Mulier.

vre. j. ure. Hora.

vreck. Avarus, ſordidus, præparcus.

vreckaerd. Homo avarus, ſordidus , præparcus, ſibi ſoli natus, ex alienis incommodis ſua quærens commoda. *Ter.*

vreck-heyd. Avaritia, ſordes.

vreckelick. Avarè, ſordidè , præparcè.

vrede. Pax. *vulgo* fredus. *germ. frid. vide* **Oor-vrede.** Fredus *ſive* fredum , compoſitio qua quis pacem à Principe impetrat , *vocatur in vetuſtiſſimis legibus Ripuariis Francorum , teſte Hermanno Comite Nuenario.* **Te vrede.** Contentus æquus , quietus. **Te vrede zijn.** Quietum eſſe , acquieſcere , non eſſe ſolicitum , continere ſe finibus rerum ſuarum: contentum eſſe ſuis , animo ſatiatum eſſe : æquo animo quieſcere : nihil prætereà deſiderare. **Ick bens te vreden.** Placet , per me licet , eſto , age ſanè , ego verò , audio, fiat , accipio conditionem, legem, **Te vreden ſtellen.** Pacare , pacificare , ſedare , contentum reddere, explere animum alicui , ſatisfacere alicui.

vrede-bode. Caduceator, fœcialis.

vrede-braecke. *vetus.* Infractio pacis aut reconciliationis.

vrede breken. Infringere pacem aut reconciliationem.

vrede breker. Infractor pacis.

vrede-daghen. *vetus.* Induciç.

vred-ſaem / vred-ſaemigh. Pacificus, placidus.

vred-ſaemheyd. Pax, pacis amor.

vred ſaemlick. Pacificè, placidè.

vred-ſtaf. Caduceum : virga Mercurij.

vred teecken. Caduceum.

vred-vier. Dioſcuri ignes ſive fulgores marini , qui per tempeſtates apparere ſolent : aut geminæ ſtellæ nautis ſalutares , & proſperi curſus prænuntij. *q. d.* ignes pacis.

vredelick. Pacificus, pacatus, placid[...]

vredelicken. Pacificè, pacatè, placid[...]

vreden. Pacificare, pacem conficere, [...] ciliare pacem inter diſcordes,

vredigh. j. vredelick. Placidus, pacis [...] dioſus.

vredighen. Pacare.

vreeſe. Timor, metus, pavor, formido, [...] ror.

vreeſe-loos. Impavidus, intrepidus.

vreeſen. Timere, metuere, pavere, for[...] dare, horrere, inhorrere, terreri, tre[...] re, trepidare, vereri, revereri : φρίζ[...]

vreeſachtigh. Timidus , meticuloſus [...] vidus.

vreeſelick. Horribilis, terribilis, form[...] bilis : tremendus, timendus.

vremd. Peregrinus, alienus, extraneus [...] oticus, externus. & Rarus, *germ. froem[...] dicitur* **vremd.** *q. d.* **verheymd. i.** lo[...] à patria ſive domo.

vremd hayr. Coma adoptiva, adſciti[...] galericulum , ſutile capillamentum [...]

vremde luſt. j. vrouwen-luſt. Pica, [...] ſurdus appetitus.

vremdelinck. Advena, peregrinus, ex[...] nus, exterus, hoſpes.

vremdelinck. Mirum in modum.

vremden. Alienare.

vrenghen. j. vringhen / wringhen. [...] gere.

vreyt. *zeland.* Petulans , laſcivus.

vreſſen/ freſſen. *ger. ſax. ſicamb.* Vorar[...]

vreten/ freten. *ſax. ſicamb.* Vorare. *q.* [...] **ver-eten/over-eten.**

vrevel. j. frevel / wrevel. Petulans , [...] merarius.

vreugh. Lçtitia, gaudium, exultatio, [...] lectamentum, deliciæ.

vreughd-ghe-ſchrey. Iubilum.

vreughden-jaer. *vetus.* Annus jubileus.

vreughden-ghe-ſchrey. Iubilum.

vreughden-loos. Illçtabilis, injucund[...] inamœnus.

vreughdigh. Lçtus, jucundus hilaris.

vriend. Amicus , neceſſarius. *ger. freu[...] ang. frende.*

vriend ende weerd. Carus, charus.
vriend/maeghe. Agnatus, cognatus.
vrienden ende maegen. Necessarij, amici, cognati, affines.
vriend-dagh. *fland.* j. vrijd-dagh.
vriend-houd. Fidelis amico, favens amico, tenax amicitiæ: humanus, benignus, officiosus.
vriend-loos. Carens amicis.
vriend-schap. Amicitia, necessitudo, familiaritas, consuetudo, conjunctio. *&* Beneficium, officium.
vriend-schap iemanden doen. j. goed doen/deugh doen.
vriend-saem/vriend-saemigh. Amabilis.
vriendelick. Amabilis, benignus, blandus, humanus, affabilis, comis.
vriendelickheyd. Benignitas, humanitas, affabilitas, comitas.
riendelicken. Amicè, amabiliter, amanter, benignè, blandè, humaniter, comiter, charè.
rienden. *vet.* j. vrijden. Amare.
riend-dagh. *fland.* j. vrijd-dagh. Dies veneris.
riendinne. Amica.
rieren. *germ. sax. sicamb.* j. vriesen. Gelare.
ries/vriese. j. vorst. Gelu.
ries. Gausape, gausapina: vestis ex majoribus villis, hyberno tempore adversus frigoris & tempestatum iniurias commoda.
rieséren. j. frieséren.
riesen. Gelare, gelascere, congelare, glaciare, gelu constringi. *dicitur* vriesen. *q. d.* ver-ijsen/ *id est*, in glaciem mutari. *germ. gefrieren. ang. freas-frese.*
riensen. *vetus.* Algere, frigere.
rij. Liber, expeditus, solutus, immunis, non obnoxius. *&* Tutus, securus. *ger. frey. ang. free.*
rij-dom. Libertas, jus libertatis.
rij eygen goet/ vrij goed. *vide in Append.* Allodiale.
rij/seker. Securus, tutus.
rij/mild. Munificus, liberalis.
rije konsten. Artes liberales, ingenuę.
rije straete. Via regia, via publica.

vrij-borst/ adel-borst. Tyro liber & nobilis.
vrij-bueter. Præmiator: prędo cui quicquid ab hoste capitur, in præmium cedit. *&* Pirata.
vrij-dom. Libertas: jus libertatis.
vrij-ghevigh. Liberalis, munificus.
vrij-ghevigheyd. Liberalitas, munificentia.
vrij-ghe-bortigh. Ingenuus.
vrij-heere. Dynastes, Dynasta: comes liber, baro.
vrij-hertigh. Ingenuus, liberalis, liberali ingenio, candidus pectore, candidus animo, apertus, nihil simulans: *&* Animosus, audax, intrepidus.
vrij-hertigheyd. Ingenuitas, candor animi, libertas animi: robur animi, fortitudo.
vrij-hertighlick. Ingenuè: *&* Audacter, intrepidè, animosè: liberè & simpliciter.
vrij-huys. j. vrijheyd. Asylum.
vrij-laet. Libertinus: frilassus *in lege Salic. Franc.*
vrij-laeten. Liberum dimittere, libertate donare: *&* Emancipare: *&* Manumittere, libertate donare, rude donare.
vrij-laetinghe. Emancipatio.
vrij-maecken. Vindicare in libertatem.
vrij-moedigh. j. vrij-hertigh.
vrij-mondigh. Planiloquus: qui liberè, planè & apertè dicit quod sentit: liber.
vrij-willigh. Voluntarius, spontaneus.
vrij-willighlick. Voluntariè, sponte, sua sponte, suapte sponte, suopte nutu, ultro,
vrijelick. Liberè, audacter, ingenuè.
vrijen. Liberare, solvere, libertate donare, immunitatem dare: *&* Emancipare, manumittere, vindicare in libertatem, rude donare.
vrijen. j. vrijden. Amare.
vrijheyd. Libertas, immunitas, exemptio.
vrijheyd/vrije heerlickheyd. Libera jurisdictio.
vrijheyd. Municipium, vicus major & oppidi æmulus, κωμόπολις.
vrijheyd/vrije plaetse. Asylum: locus sacer

cer, quò perfugis tutus est receptus.

vrÿd-hoof. Cohors, hortus conclusus: hortus sive hortulus ædibus contiguus: clausum vel septum in anteriore domo vel villa: & Colonia: & Atrium: & Cœmiterium: & Asylum.

Vrÿden/vrienden/vrÿen. Amare, ambire.

vrÿd-dagh. Dies Veneris: prosabbatum *apud Eccl. Flandri quidam* **vriend-dagh** *dicunt, à* **vrienden**/*id est,* amare: *est enim Venus dea amoris. Adriano Iunio* dies procantium *dicitur. ger. freytag. sax. fridach. ang. frydaye.* Frea *Saxones* Venerem *dixêre: unde* dies Veneris *fryday Anglis nominatur. Guil. Camd. Petrus Nannius in Miscell. videtur velle deducere à Græcis. Addubito, inquit, magnopere, num à voce ἀφροδίτης sit hoc vocabulum corruptum: verbum enim* **vrÿen**/ *apud nos* sponsam sive Venerem ambire significat, *quasi ex ἀφροδιτίζειν descenderit.*

vrÿ-daghsche merct. *antwerp.* Forum rerum veterum venalium, *diebus Veneris præcipuè.*

vrÿder. Amans, amasius, procus.

vrÿdersse/vrÿersse/vrÿdster. Amasia, amica.

vrÿdster. Amasia, amica. & *holl.* Virgo nubilis, matura viro, tempestiva viro.

vrÿten. j. wrÿten. *sicamb.* Tornare.

vrÿven. j. wrÿven.

vringhen. j. wringen. Torquere, urgere.

vritselen. j. writselen.

vro. *sax. sicamb.* **j. vrolick.** Lætus, hilaris.

vrocht. *vetus. fland.* **j. vrucht.** Timor.

vroed. Frugi, sapiens, industrius: & Parcus, attentus ad rem.

vroed-dom. *vetus fland.* Prudentia, sapientia. & Iudicium.

vroed-moeder. *holl.* **j. vroed-vrouwe.**

vroed-saem. Frugi, consideratus.

vroed-vrouwe. Obstetrix, adsestrix. *q.d.* sapiens mulier: *ita quoq; gall sage femme.*

vroed-vrouwen loon. Meotrum: merces quæ obstetrici datur.

vroed wÿf. *holl.* **j. vroed-vrouwe.**

vroed-schap. *fland.* Sapientia: & Frugalitas, parcimonia.

vroed-schap. *vetus.* Senatus, magist... concilium.

vroedelick. Sapienter: & Frugaliter, p...

vroedheyd. Frugalitas, parcimonia.

vroeden. *vetus.* Sapere.

vroeden. *vetus. holl. fris.* Iudicare.

vroedsche. *vetus. fland.* Sapientia.

vroegh. Manè, tempus matutinum. ... *fruh. sax. fro.*

vroegh des morghens. Prima luce, p... mane, primo diluculo ab aurora.

vroegh grÿs. Præcanus, canus ante t...

vroegh rÿp. Præmaturus, pręcox, p... quus, præmaturè maturescens. **Vr... oest.** Mala pręcoqua, præcocia, fr... verni, æstivi.

vroegh-tÿdigh. Pręcox, præcoquus.

vroem. j. vrom.

vroente. j. vrunte.

vroeten/vroetelen. j. wroeten. Suffod...

vrolick. Lætus, hilaris, gaudens, lęt... dus, serenus. *germ. frolich. sax. fro. frol...*

vrolick zÿn. Lętari, perfrui lætitia, hil... esse, frontem explicare, vel exporri... gaudere.

vrolickheyd. Lętitia, hilaritas, festivit...

vrolicken. Lętè, festivè, hilarè.

vrolocken. Plaudere, jubilare, gratula... & *sax frolocken.*

vrom/vroom/vrome. Sedulus, navus... vus, strenuus, acer, impiger, anim... fortis, vegetus: & Probus, cand... integer, frugi, bonus. *germ. from... frame.*

vrom van leden. Robustus, robustus m... bris, torosus.

vrom rupter. Miles virtute præstans, ... tudine excellens.

vrome feyten. Fortia facta, heroica fa...

vrom-hertigh. Probus, integer.

vrom-moedigh. Strenuus.

vrome. Fructus, utilitas, ususfructus.

vrome van een jaer. Opora, fructus ... anni.

vromen. Corroborare. & Corrobora... valescere, virescere, assumere vires.

vromen. Animare, animum augere.

vromen/ vormen. Confirmare ini...

Christo ad ampliorem Spiritus sancti gratiam: roborare in fide Christiana.

ꝛomen. Prodesse, proficere, crescere.

ꝛomigheyd. Sedulitas, strenuitas: & Probitas, candor, integritas.

ꝛomelick. Strenuè, animosè, fortiter, sedulò: & Probè, candidè.

ꝛomsel / voꝛmsel. Confirmatio in fide Christiana: sacramentum Confirmationis.

ꝛonck. j. wꝛonck.

ꝛoone. *vetus* **frone.** Vectigal.

ꝛoone/vꝛoon-land. *zeland.* Prædium optimo jure, alodium, bona alodialia, nulli censui obnoxia.

ꝛoon heer. *zeland.* Dominus sive possessor fundi liberi atque ab oneribus, censibus, aut vectigalibus exempti.

ꝛost. j. voꝛst. Gelu.

ꝛouwde. *sax. sicamb. holl.* **j. vꝛeughd.** Lætitia. *germ. froud, frauw. sax. fruwe. frowe.*

ꝛouwden. *sax. sicamb. holl.* Lætari. *ger. frewen, frouwen. sax. frouwen.*

ꝛouwe. Femina, mulier. *q. d* **vꝛo-hou.** i. lętitiam & jucunditatem conservans. *Becan. germ. frauw. sax. frowe, frouwe.*

ꝛouwe. Domina, hera, magistra. *Principum uxores olim dominæ vocabantur. Sebast. Munst.*

ꝛouwken. Muliercula.

ꝛouwken. *campin. holl. sic.* **j. groot-moeder.** Avia.

ꝛouwen ader. Saphena: vena in cavo pedis *ger. frauwen ader.*

ꝛouwen beeld. *vet.* Fœmina. *q. d.* Imago muliebris.

ꝛouwen-bꝛoeder. Carmelita.

ꝛouwen buyck. j. moeder. Vterus.

ꝛouwen hayꝛ. Capillus muliebris. & Adianthum: capillus Veneris cincinnalis, capillaris: terræ supercilium. *herbæ genus.*

ꝛouw-hertigh. Effeminatus, animo muliebri.

ꝛouwen-huys. Gynęceum.

ꝛouwen-kleed. Vestis muliebris.

ꝛouwen-kracht. Stuprum, probrum.

ꝛouwen-kruyd. j. melisse. Melissophyllum: *herba cujus folia teneriora puerperis post partum saluberrima.*

vꝛouwen-lost/vꝛemden-lost. Malacia, citta, pica, absurda mulierum gravidarum appetentia.

vꝛouwen-man. Mulierosus, mulierarius, Venereus, nimium fœminę appetens: & Vxorius.

vꝛouwen-persoon. Mulior, femina.

vꝛouwen-schenden. Stuprare, violare, mulieri vim adferre, vitiare mulierem.

vꝛouwen-schender. Stuprator.

vꝛouwen-schenderye. Stuprum.

vꝛouwen-sieck. Mulierosus, mulierarius.

vꝛouw-waeren. Custodire puerperam.

vꝛouw-waerster. j. ver-waerster. Curatrix puerperę.

vꝛouwachtigh. Mulierosus, mulierarius, effeminatus.

vꝛouwelick. Muliebris, fœmineus, fœmininus.

vꝛouwelickheyd. Muliebria, natura, hortus, genitale aruum, interfemineum, volva, cunnus, pudenda mulieris, pudendum muliebre.

vꝛucht/vurcht/voꝛcht/vꝛocht. *germ. sax. sicamb. fland.* Timor. *germ. forcht. sax. fruchte.*

vꝛuchten/vurchten/voꝛchten. *germ. sax. sicamb. fland.* Timere.

vꝛucht. Fructus. *ger. frucht. ang. frute.*

vꝛucht ende pꝛofijt. Proventus.

vꝛucht/dꝛaght. Fœtus.

vꝛuchten der aerden. Fruges, fruges Cereales.

vꝛucht-baer. Ferax, fęcundus, huber, fertilis, fructuarius, fructuosus, fœtifer, fœlix, lætus, fructifer, frugifer.

vꝛucht-baerheyd. Feracitas, fœcunditas, hubertas, fertilitas.

Vꝛucht-baerlick. Fertiliter, fœcundè.

Vꝛucht-loos. Infructuosus ἄκαρπος.

Vꝛucht-loosen arbeyd. Labor irritus, vanus.

Vꝛucht-spijcker. Granarium, horreum, oporotheca.

Vꝛueten/wꝛoeten. Suffodere terram.

vrund.j.vriend. Amicus.
vrunte. Ager compaſcuus, communis ad paſcenda pecora:paſcuum publicum: & Carcer publicus : cuſtodia publica, cuſtodia libera.

V u

vuecht.j.voecht. Madidus.
vueghe/vueghen.j.voeghe/voeghen.
vuer.j.vier. Ignis.*ſax.vuer,fuer.*
vuere/voere.j.viſſe. Putorius.
vueren/vueren-hout/vuyren-hout. Pinus ſilveſtris,pinaſter.*germ,forhen,fuerenholtz. ang.firretree.* i.abies.
vueren/voren/voeren.*fland.holl.* Evirare, caſtrare.
vuycke. Excipulus,rete aut ſeptum inſidiis piſcium expanſum.
vuyl. Turpis, immundus,impurus,fœdus, ſpurcus:ſordidus,ſqualidus: & Putridus, marcidus: & Ignavus,ſegnis,piger: & Sordidus, avarus: qui etiam è ſordibus lucrum petit,cui odor lucri bonus ex re quavis.*germ.faul.ang.fewle.* φαῦλος. i.piger,vilis,vitioſus,murcidus,ignavus.
vuyl vleeſch. Caro mortua in vulnere, caro putrida: caro in ulcere vel vulnere exuberans vel putreſcens : gangræna.
vuyl-maecken.j.beſmetten.
vuyl-boom. *vetus.* Alnus nigra.*germ. faul baum.ſax.fuelbom.*
vuyl-verſſe.j.kack-verſſe.
vuylachtigh. Subturpis.
vuylen. Conſpurcare,contaminare,fœdare, inquinare,turpare : & Sordere,ſordeſcere, tabeſcere,putreſcere.
vuylick. Turpiter, fœdè, ſordidè, inquinatè.
vuylicheyd. Sordes, putredo, caries,marcor.
vuylniſſe. Sordes,immunditia,immunditi-es , inquinamentum, illuvies, ſqualor, quiſquiliç.
vuylniſſe/ſlijck. Cœnum,lutum.
vuylniſ-vac/vuylniſ-kuyl/ vuylniſ-hoec. Colluviarium:purgamentorum & colluviei receptaculum:cloaca.
vuyle.j.klippe. Scopulus.
vuyl-rif. Pulvinus ſcopuloſus.
vuyren-hout.j.vueren-hout.
vuyr-kabel/ voer-kabel. *holl.* **j. treck-kabel.** Remulcus.
vuyr/vuer/vier. Ignis,*&c.*
vuyr-muer. *vetus.* **j.vuyrſter.**
vuyrſter. *campin.fland.* **j.ſchoor-ſteen.** Focus.*gall.fouyer.*
vuyrſter/ vier-teyle. Foculus , ignitabulum.
vuyrſter-gat.j.maſier-gat.
vuyre.*ſicamb.***j.viſſe.**
vuyſt. Pugnus: contracta,clauſa,vel compreſſa manus.*ger.fauſt.ſax.vueſt.ang.fiſte.*
Vuyſtken. Pugillus.
vuyſt-haemer.j.her-haemer. Ceſtra:malleus militaris ferreus , qui pugni formam plerumque refert.
vuyſt-loock eten. Edere pugnos. *Plaut.*
vuyſt-loock t'eten gheven. *adag.* Infringere colaphos, infringere alapas,ingerere pugnos: os pulſare, depalmare, pugnis ferire,contundere.
vuyſt-not.*fland.* Nux decumana,prægrandis.
vuyſt-peyre. Pirum volemum.
vuyſt-recht. *vetus.ſax.* Duellum,pugna.
vuyſt-recht ghebruycken. *ſax.* Duello jus ſuum defendere, chericodicia jus ſuum perſequi.
vuyſt-roer.j.hand-roer. Sclopetum manuarium.
Vuyſt-ſlagh. Pugnus,colaphus,alapa.
vuyſtelinck.j.vuyſt-roer. Sclopetum manuarium vel pugillare.*ſax.fuſtling.*
vuyſtinck/vuyſtinck. Pirum ſive pomum volemum.
vuyſter.j.vuyrſter. Focus.
vul.*fland.***j.vol** Plenus.
vul-bord.*ſax.ſicamb.* Plena poteſtas, conſenſus.
vulle.j.vulſel.
vullen. Implere, replere,opplere,farcire: & Supplere , ſubſtituere.*ger.fullen. ſax. fillen.ang.fille.*
vullen de vendelen. In cçſorum numerum ſupplere, militares copias implere.
vullegher/ vollegher. Vas vinarium minus , unde reliquis majoribus n[illegible]

sura adimpletur.

Dulsel. Fartura, fartum, fartus: & Tomentum.

dulte. Plenitudo, saturitas.

duncke.j.doncke.

dunte.j.donte. Fons sacer.

duntigh/ dunstigh. Mucidus, situm resipiens.

durcht.j.drucht/dorcht. Timor.

dutsel/futsel. Panniculus.

VV A

Wach-arme. Proh dolor.

wachalder/wacholder. *sicam.* Granum iuniperi.

wachalder-boom / wacholder-boom. *sax.sicamb.* Iuniperus.

Wachalter-voghel / wacholter-voghel. *ger.sax.sic.* Turdus.

Wachs/was. Cera. *q.d.* **wack.** i.udus, lentus, mollis: *qua ratione & μάλθη*, cera mollita *Græcis dicitur*, & cera liquida, liquens, tenuis, tenella, mollis, *Poëtis vocatur. germ.wachs.sax.was.ang waxe.*

Wachs-licht. Cereus: candela cerea.

Wachs-licht-maecker. Ceroplastes.

Wachs-gheel/ wachs-verwigh. Cereus, cerinus color.

Wachs-worm. Acarus.

Wachsen. Cerare, cera obducere: incerare.

wachsen. Cereus, cerinus.

wachsen-keerse. Cereus, candela è cera.

wachsen-keers-maecker. Ceroplastes, lychnopœus.

wachs-achtigh. Cerosus.

wachs gheld.j.seghel-gheld. Cerarium.

wachs-manger. *vetus.* Cerearius negotiator.

wachte/waecke. Custodia: & Cautio. & Vigilia, *germ.wacht.ang, watching, watche.*

wachte/schaer-wachte. Excubiæ, castrensis vigilia, statio, stationarij: & Vigiles, excubitores. *germ. wacht. gal. guet. ang. watche.*

wachte houden. Excubare, vigilare, excubias sive vigilias agere, agere stationem, servare.

wachten. Custodire: & Cavere.

wacht u. Cave tibi.

wacht u van hem. Cave illum, cave tibi ab illo.

wachten ende ont-houden zy selven. Continere se, abstinere.

wachten/ver-wachten. Expectare, morari, demorari, opperiri, præstolari. *ang. wayte.*

wachten/ende be-spieden. Insidiari, observare, speculari, ex insidiis aucupari, captare.

wachten. j. wachte houden. Excubare. excubias agere. *ang. watche.*

wacht-hond. Canis domesticus, villaticus, canis pervigil.

wacht-huys/ waeck-huys. Statio: locus ad excubias agendas designatus.

wacht-knecht.j.sergeant. Viator, satelles, apparitor.

wacht-meester. Præfectus vigilum. & Tesserarius.

wacht-plaetse. Statio.

wacht-ronde/ronde/ rond-wachte. Circuitores.

wacht-torn/koer-torn. Specula: locus editus unde speculari quis potest.

wacht-woord. Tessera, vigiliarum tessera.

wachter. Custos.

wachter. Excubitor, custos, vigil.

wachter op den wacht-torn. Excubitor specularius.

wachters. Vigiliæ, vigiles, excubitores.

wachtel. *ger.sax.sicamb.* **j.quackel.** Coturnix.

wachtel. *sicamb.* **j.genever-besie.** Bacca iuniperi.

wachtel-boom. *vetus.sicamb.* Iuniperus.

wack. Vdus, uvidus, humidus, madidus, solutus, laxus, liquidus, mollis. & Lentus, flexibilis, vietus. *germ.wich.ang.weake.*

wack/weeck/swack. Debilis, imbecillis.

wack-weder. Cælum udum sive uvidum, aër humidus.

wacke roede. Virga lenta, flexilis, minimè fragilis.

wack van lichaem. Agilis, flexibilis, expedito corpore.

wackheyd. Mollitia, mollities, lentitia, lentitudo, flexibilitas. & Debilitas, imbecillitas.
wacker. Vigilans, vigil, insomnis, experrectus, expergefactus: & Gnavus, impiger, vegetus, strenuus, agilis, expeditus, Vividus.
wacker zijn. Vigilare.
wacker maecken/ wecken. Expergefacere, excitare è somno.
wacker worden. Expergisci, expergefieri, excitari è somno.
wackerheyd. Vigilantia, solertia: & Agilitas.
wackerlick. Vigilanter agiliter.
wad.j.waede. Vadum.
wadden.j.waeden. Vadare.
waddinghe. *holl. fris.* Sepimentum aggeris, litoris, sive ripæ.
waddeke. *sax. sicamb.* Serum lactis.
waddener.j.waedener. Parazonium.
waecke.j.wachte. Vigiliȩ, excubiæ.
waecken. Vigilare, excubare, vigilias vel excubias agere: & Lucubrare, elucubrare. *ger. wachten. ang. wacke, watche.*
Waecken ende braecken. Fraxare, *Festus.* Frangere se vigilijs.
waeck-huys.j.wacht-huys.
waeck-teecken. Symbolum, tessera.
waeck-toren.j.wacht-torn. Specula.
waecker. Vigil, excubitor.
waeckigh Insomnis, vigilans.
waeckel. *sicamb.* Vlcus.
waeckelachtigh. Vlcerosus.
waede. Vadum. *ital. guado. hisp. vado.*
waede/waeye. *sax. sic.* Tragula, sagena.
waeden/wadden. Vadare, vadum transire. *germ. watten. sax. waden. gall. gayer. ital. guadare. hisp vadear. ang. wade.*
waeden. *vetus. fland.* Fluere, effluere.
waede/waeye. *sicamb.* **j.wouwer.** Piscina. *ger. weyer.*
waede/ waeye. *ger. sax. sicamb.* **j. braede. braeye.** Sura.
waedener/waddener. Parazonium, pugio de zona pendens.
waede/ waet. j. ghe-waede /ghe-wand. Vestis, indumentnm.
waed-sack/waet-sack. Hippopera, pera
waedel. *germ. sicamb.* Senium lunæ.
waedel/ wadel. *ger. sax. sic.* Flabellum [illegible] Cauda.
waefel. Laganum, pemmatium, popanum, crustulum, libum, placenta, escharis. *gal. gaufre. ang. wafre.*
waefel-backer. Libarius.
waefel-ijser/koeck-ijser. Artopta: te[illegible] libarius.
waeghe. *germ. sax. sicamb.* Gurges: & [illegible]ctus: & Procella, unda: & Piscina. *Ea[illegible]no dicitur.* Fluctus ventorum impetu di[illegible]patus. *gall. vague. ang. vawe.*
waeghe-schot. Lignum scriniarium, me[illegible]ria scriniaria: tabula quercea sive q[illegible]nea major; lignum quernum majus: [illegible]bula undulata: asser tigrinus: lig[illegible] quod sponte fluctuantis maris unda[illegible]mitatur, *Cornelio Aurelio:* lignum undatum: maris crispantis undas imitis. *Adr. Iunio. sax. wagenschot. Becano di[illegible]* lignum excrescens in modum unda[illegible] sese crispantium. *ang. wanscotte.* i.ma[illegible]riaria incrustatio.
waeghen-schotten. Contabulare, asseri[illegible] tigrinis, vestire parietes tabulis.
waeghe-schotten be-setsel. Opus int[illegible]num, materiaria incrustatio.
waeghe. Libra, trutina, statera. *ger. wag. [illegible] weght.*
waghe ghewichts.j.105.pond.
waegh-balck. Librile, scapus librȩ, jug[illegible]
waegh-ijser. Librile, scapus libræ.
waegh-meester. Libripens, præfectus [illegible]plorandis ponderibus, zygostates.
waegh-deure. Agina: qua inseritur sca[illegible] trutinȩ. *id est*, in quo trutina agitu[illegible] vertitur.
waegh schaele. Lanx: & *metaphoricè*, A[illegible] fortunæ casus, & periculum.
waegh-schotel. Lanx.
waegh-stand. Æquilibrium, libramentu[illegible]
waegh tonghesken. Examen, bilanci[illegible]ve steræ lingua.
waeghelen.j.wagghelen.
waeghen/ghe-waeghen. Movere, libr[illegible] vacillare. & Moveri.

waegħen. Iactare omnem aleam, extremam aleam experiri, ſubire aleam: fortunam tentare, eventum fortunę committere ſive exponere, ultima experiri, rem fortunæ arbitrio committere, committere rem fortunę, caſui, audere, periculo committere, periclitari, objectare ſe fortunæ dubiæ.

waegh-hals. Audens, audax, temerarius.

waegh-hals. Miles levis armaturæ, expeditus, ferentarius, veles rorarius. *ſax. wagehals.*

waegh-ſpel. Alea, ludus aleæ, ludus teſſerarius.

waeghen. Currus, plauſtrum, vehiculum farracum, carpentum, ciſium, petorritum, eſſedum. *ger. wagen. ſax. wage, wagen. ang. waggon, wayne. Dicitur* **waeghen** *Becano, quòd inter duos axes longo ductu pendens quodammodo libretur trematq́; ſub pondere.*

waegen. Septentriones, arctos, plauſtrum, ſydus ſimile plauſtro.

waeghen van wijn-gaerd. Arcella vitis, arcellata vitis.

waeghen-ackſe. Axis.

waeghen-borgh/waghen-ſchantſe. Propugnaculum conſertis curribus exſtructum: vallum ex curribus: tumultuaria caſtrorum munitio, cùm pro vallo diſpoſitos currus mutuo nexu jungunt. *Iodoc. VVillich.*

waeghen-borgh. j. ſpeel-waeghen. Pegma, lignea machina in altum educta, de loco in locum portatilis: aut quæ vehi poteſt, ut in pompis fieri ſolet.

waeghen-dijſſel. Temo.

waeghen-gheld. Vectigal.

waeghen-huyde. Tympanum, teges quo currus operitur.

waeghen-korf. Ciſta vehicularis, crates vehiculi, corbis carrucarius.

waeghen-leeren. Spondę currus, lateralis ſtructura currus, ſcalę currus.

waeghen-leeſe. Orbita, veſtigium rotę decurrentis in via. *ger. wagenleyß. ſax. wagenleyſe.*

waeghen-lieden. Aurigæ.

waghen-loopigh peerd. Equus furens, indomitus, currum raptans, ſive rapiens. *vide* **hollen.**

waeghen maecker. Carpentarius, quadrigarius, eſſedarius, ploſtrarius, ſive plauſtrarius, faber carrucarius.

waeghen-man. Auriga, aurigarius, carrucarius: *&* Arctophylax, bootes, ſydus quod in modum bubulci plauſtrum ſequitur, atque vehit.

waeghen-man-ſchap. Vellatura.

waeghen-peerd. Iumentum plauſtrarium vel ploſtrarium: equus vehicularis, vectarius, carpentarius, funalis, helciarius, jugalis.

waeghen-radt. Rota vehicularis.

waeghen-ronghe. j. ronghe.

waeghen-ſchantſe. j. waeghen-borgh. Caſtra ex curribus.

waeghen ſchot. j. waege-ſchot/ *à* **waege/** *id eſt,* fluctus.

waeghen ſlagh. j. waeghen-leeſe. Orbita.

waeghen-ſmeer. Axungia, unguen vehiculare, pinguedo inveterata qua axes curruum inunguntur.

waeghen-ſmout. Axungia.

waeghen-ſpan. *ſax. ſicamb.* Sufflamen.

waeghen-ſpel. Ludi, ſcenici ludi, ſpectaculum.

waeghen-ſpelder. Scenicus, hiſtrio.

waeghen-ſpore. j. wagen-leeſe. Orbita.

waeghen-ſterre. Vrſa, arctos, ſignum ſeptentrionali polo nixum.

waeghen-wegh. Veha.

waeghener. j. waeghen-man. Auriga.

waegelen. j. waggelen. Agitare, motitare.

waepe. j. waede. Piſcina, vadum, *&c.*

waepen. Flare, ſpirare: *&* ventilare, ventum excitare, ventum alicui facere. *ger. weyhen. ſax. weyen.*

waepen. Ventilare. *germ. wadlen.*

waepen. Plangere alis.

waeper. Flabellum: *&* Muſcarium. *ger. wadel. ſax. weyer.*

waepinghe j. wind. Ventus, aëris fluxus, flabrum, flamen.

waepinghe. *adag.* Levis alapa.

Wael. *vetus. fland.* j. wel.

Wael. *holl. vetus.* j. wiel/diepte. Gurges.

Wael/ wael-not/ wael-pot. j. wale/ wal-not/wal-pot.

Waele. *vetus.* Electio, ſuffragium, delectus, optio. *germ. waal. ſax. whal.*

Waen/waenen. *vetus. holl. fland.* Vnde. *ger. whannen. ang. whence.*

Waen. *fland. holl.* Opinio: & Prȩſumptio.

Waenen. *fland. holl.* Opinari, opinionem habere, putare. *germ. waenen. ſax. wenen. ang. weene.*

Waen-schijn. *vetus.* Viſus, ſpecies, ſpecimen, ſignum, argumentum.

Waen-stoel-ganck / wan-stoel-ganck. Tenaſmus, creba & inanis egerendi voluntas.

Waen-teecken. Prȩſagium.

waen-troost. j. wan-troost.

waen-wetigh. j. wan-wetigh:

waen-wijs. Delirus.

waen-wijs sot. Stultus qui ſibi videtur ſapiens.

waenſch. Opinione conceptus.

waeninghe. *holl. friſ.* j. inghenisse. Inguen.

waenen. *vetus. holl.* Vnde.

waepen. j. wapen.

waer. Vbi, in quo loco. *germ. wo. ang. wher.*

waer. Quò, ad quem locum.

waer vy. Vnde.

waer deur. Quâ.

waer deur. Vnde.

waer henen. Quò, quorſum.

waer lancks. Qua.

waer toe. Quorſum, ad quid.

waer datter zije. Vbi ubi, ubicunque.

waer-om. Quare, quamobrem, quapropter: quid, quidnam quid autem.

waer-waert. Quo, quonam, quorſum.

waer. Verus. *ger. war, warhaftig. gall. vray. ital. vero.*

waer maecken. Ratum facere, probare, approbare, comprobare, re ipſa præſtare.

waer meynen/waers-meynen. Putare rem eſſe veram.

waer-nemen. Advertere, animadvertere. Obſervare, rationem habere, habere curam. *gall. prendre garde.*

waer-raeden. Divinare.

waer-schijn. Veriſimilitudo.

waer-schijnigh. Veriſimilis, rationi conſentaneus.

waer-schijnelick. Veriſimilis. & Veriſimiliter.

waer-schouwen. Monere, præmonere, commonefacere, ſignificare, docere, certiorem reddere.

waer-segghen. Verum dicere.

waer-segghen. Augurare, augurari, divinare, præfari, hariolari, vaticinari, præſagire, conjectare, conjecturam facere.

waer-seggher. Augur, divinus, præſagus, fatiloquus, fatidicus, hariolus, vates, mantes: haruſpex: extiſpex: metoſcopus: chiromantis: chiromanticus, phyſiognomus.

waer-seggherſſe/ waer-seghster. Fatidica, fatiloqua, vates, hariola: divinatrix: mulier quȩ profitetur ſe vera dicturam: veratrix. *Apul.*

waer-seggherſie/waer-segghinghe. Augurium, auſpicium, haruſpicium, hariolatio, haruſpicina, vaticinium, vaticinatio, divinatio, mantice, oraculum, chiromantia, phyſiognomia.

waer-teecken. Indicium veritatis, argumentum certum. & Omen.

waer-woordigh. Verax.

waerigh. Verus.

waerachtigh. Verax, veridicus, verus: & Veriſimilis. *germ. warhaftig.*

waerachtigheyd. Veritas: & Veriſimilitudo.

waerachtighlick. Verè, certè, reipſa. & Veriſimiliter.

waerlick. Verè, reipſa, profectò, certè, certò, næ, quidem, equidem, ſanè.

waerd. *vetus.* j. woord. Verbum, dictio: *hinc* veur-waerde.

waerd. j. weerd. Dignus.

waerde/warde. *vet.* Cuſtodia. & Vigilia: *vulgò* guardia. *gall. garde. ang. warde.*

waerde. *ſax. ſicamb.* weerde. Specula. *ger. werte.*

waerde-torn. Specula.

waerd

aerd-rubbe/ waerd-robbe/waerde-rebbe. Vestiarium, conclave. *gall. garderobbe. ang. wardrope.*

aerd-rubbe. Latrina domestica.

aerden. *vetus.* j. waeren. Custodire.

aeren/waerden. *vet.* Custodire, servare, observare, curare, cavere, tueri, defendere, immunem servare. *sax. waren. gall. garder. ital. guardare. hisp. guardar.*

aeren. Vindicare, asserere.

aeren. *vet.* Observare & in officio tenere.

aer-borghe. j. waerande. Assertor, auctor, evictionem præstans.

aer-borghen. j. waeranderen. Asserere, vindicare.

aer-brief. Literæ assertoriç, literæ rei venditę.

aer-gheld/waert-gheldt. Auctoramentum, arrha. *sax. wartgelt.*

aer-loosen. *vetus.* Negligere.

aer-schap. Cautio, satisdatio, vindiciæ, assertio.

aer-schap doen. Cavere, satisdare.

aer-schap be-loven. Promittere de evictione.

aer-toren. j. waerde-toren.

aer-wolf. j. weer-wolf.

aer-der. j. be-waerder/waerdeyn. Custos.

aerder-ken-penninck. Auctoramentum, arrha, arrhabo.

aerder. *vetus.* Specula, pharus.

aerande. *vetus.* Custodia: *&* Defensio. *&* Cautio, assertio. *vulgò* warandia.

aerande. Roborarium, vivarium, cunicularium, leporarium, theriotrophium: locus septus ubi ferę inclusæ custodiuntur & asservantur. *vulgò* garenna. *gall. garenne. ang. warrijn.*

aerande. *vetus.* Indemnitas: *&* Fidejussio: *&* Satisdatio.

aerande. *vet.* Fidejussor. *vulgò.* warantus.

aerande/garande. Assertor, auctor, evictionem præstans, defensor, causam alterius suscipiens. *vulgò* waranda, *&* warandator. *gall. garand. ang. warrante.*

aerandéren. *vetus.* Defendere, protegere, custodire. *vulgò* guarentare.

aerandéren. Causam alterius suscipere, defensorem se profiteri: cavere, asserere, satisdare, indemnem servare, vindicare: evictionem pręstare, *vulgò* warandire: guaretare. *&* warantizare, guarentizare. *gall. garan ir. ang. warente.*

Waerand-schap. j. waer-schap. Cautio. *vulgò* warandia.

Waerdeyn. Custos. *gall. gardien. ang. wardeyne.*

Waerdeyn. j. weerdeyn. Pręfectus monetę, æstimator monetæ, pensitator, pensiculator.

Waerdéren. j. weerdéren.

Waerdérer. j. weerdérer. Censor.

Waerdigh. j. weerdigh.

Waeren. Probam esse mercem spondere.

Waere. Merx, mercimonium. *ger. whar. ang. ware.*

Waeren. *vet. holl.* j. wandelen. Ambulare. *Paul. Merul.*

Waeringh. Pergula, excursus per totam navim, agea, catastroma. *&* Ambulacrum.

Waerison. *vetus. fland.* j. garnison.

Waerm/warm/werm. Calidus, calens. *ger. warm. sax. warme. ang. warme.*

Waerm-bad. Thermę: lavacrum, nymphęum.

Waerm houden. Fovere, confovere.

Waerm werden. Calefieri, calescere, incalescere.

Waerm-moes/waerm-moes-krupd. Olus, olus coctivum, olus concisum, herba esculenta. *dicitur* Waer-moes. *q. d.* calidum pulmentum: *licet hac voce herbæ non tantùm elixæ aut coctæ, sed frigidæ & crudæ etiam apud nos vocentur. Iodocus Badius Ascensius (super illud Persij sat. 3. positum est algente catino Durum olus.) Olus, inquit, calidum sumi vult: inde Flandris pulmentarium calidum, etiamsi frigidum sit, vocatur.*

Waerm-moes-hof. Hortus, hortus olitorius.

Waer-moes-krupd. Olus.

Waerm-moes-man. Olitor.

Waerm moes-merckt. Forum olitorium.

Waerm-moes-wijf. Olitrix: mulier olusculàrìa. *Lud. Vives.*

waerme-saute / warmejaute / waerme-gifte. *fris.* Cyceon, miscellanea potio. *q.d.* calidum donum. *vide* kandeel.
waerm-stove. j. stove / sweet-bad.
waermen. Calefacere. *ger. warmen. sax. warmen, wermen. ang. warme.*
waermte. Calor. *sax. wermede.*
waernen. j. waer-schouwen. Præmonere, commonefacere, commonere. *germ. warnen. ang. warnen.*
waerpte. Stamen.
waertte. j. wartte. Verruca.
waese. j. wase.
waesem. j. wasem. Vapor.
waesigh sand. Arena subnigra pulvini: pulvinus subniger.
waesteyne. *vetus.* j. woestijne. Vasta solitudo. *vulgò* vastina, desertum, eremus.
waet / ghe-waet. *vetus.* Vestis, vestitus, arma, munimenta corporis. *hinc* lijn-waet / kerck-ghe-waet / *&c.*
waet-sack / waetscher. Ascopera, mantica.
waet / waete. Acies, acumen.
waete van het mes. Acies cultri.
waetigh. *vetus.* Acutus.
waeter. Aqua, lympha, latex, unda. *ger. wasser. sax. water. ang. water.*
waeter. Color margaritarum & adamantum.
waeter in baeren. Secundæ.
waeter / pisse. Vrina. Waeter maecken. j. pissen. Reddere lotium.
waeter / waeter-suchte. Hydrops. Het waeter laeden. Laborare hydrope.
waeter-alf. Dæmon aquaticus, Ennosigæus, Neptunus.
waeter-back. Cisterna: *&* Alveus, urnarium.
waeter-bad. Lavacrum, nymphęum.
waeter-baere. Vnda, fluctus.
waeter-beckigh. *fland.* j. waeter-loopigh. Salivans.
waeter-becken. j. waeter-loopigh zijn. Salivare, *&c.*
waeter-beke. Torrens, rivus.
waeter-blaese. Bulla.
waeter-blaeser. Physeter, flator. *balenæ genus.*
waeter-bobbel. Bulla.
waeter-buyse / waeter-busse. Siphon, siphunculus, tubus, tubulus.
waeter-dier. Animal aquatile, aquaticum.
waeter-draegher. Aquarius.
waeter-drencke. j. drencke. Aquarium.
waeter-drup. Gutta, stilla. *&* Stillicidium.
waeter-eppe. Sium, laver.
waeter-galle. Humor biliosus & amarus ventriculum obsidens, bilis, cholera.
waeter-ganck. Aquagium, aquæductus.
waeter-geute. Alluvies.
waeter-golve. Vnda, fluctus.
waeter-grave. Fossa.
waeter-groeve. Elix, sulcus aquarius.
waeter-haelen. Aquari.
waeter-haeler. Aquator.
waeter hoen. Fulix, fulica, gallina aquatilis.
waeter-hond. Canis aquaticus, canis villosus.
waeter-kanne. Hydria, aqualis.
waeter-kant. Ripa, litus, crepido, margo, ora terrę quam aqua alluit.
waeter-kersse. Sisymbrium aquaticum, nasturcium aquaticum.
waeter-kruycke. Hydria, urceus, aqualis.
waeter-laedinghe. Hydrops.
waeter-laet. Aquæductus, rivus.
waeter-leyde. Aquæ ductus, aquagium.
waeter-lisch. Sparganium, gladiolus palustris.
waeter-loock. Scordium, trissago palustris.
waeter-loop. Aquagium, aquæductus.
waeter-loopigh / waeter-beckigh. Salivans, cui saliva in ore crescit: *&* metaph. Appetens.
waeter-loopigh zijn / waeter-becken. Salivare, salivam ore sive rostro concipere: *&* Appetere, appetentia rapi.
waeter-loopigh oft waeter-beckigh maken. Salivam movere: desiderium excitare. *sumpta metaphora à cibis delicatis, quorum vel intuitum, ex appetentia, in ore saliva movetur.*

waeter-man. Aquarius.
waeter-merck.j.waeter-ponghe.
waeter-mugghe. Cynips.
waeter-meulen. Hydromyla, mola quæ vi aquarum rotatur.
waeter-meulen-radt. Tympanum.
waeter-mugghe. Cynips.
waeter-necker. Dæmon aquaticus, Neptunus.
waeter-not.j.minck-ijser. Tribulus aquaticus. *q.d.* nuces aquaticę. *profert enim hæc herba fructus avellanis nucibus majores, & nigricantes.*

Ἀτμὸς vapor

cium
ntis:
vulgò
ionis ,
chium
iminis
em &
in geli-
q; pu-
um a-
ratione
, aut
um so-

Ὕδωρ aqua

. Specul. Saxon. lib. 1. artic. 39. de iis qui omnem facultatem probandi per juramentum perdiderunt, sic ait: Ex tribus actibus magis eligant congruentem: ut calidum ferrum ferant, vel in aquam bullientem brachium usque ad cubitum mittant, aut ab incursu in area certantes se defendant, &c. Verùm hujusmodi diras consuetudines Christiana religio tandem abolevit, ut patet ex Decreto Stephani papæ. 2. quæst. 4. cap consuluisti, &c. Fit etiam mentio poculi redargutionis, & aquarum amarissimarum, quæ mulieri dantur exhauriendæ, Num. 5. in quibus cum execratione congeruntur maledicta in sacrificio zelotypiæ, sive oblatione investigante adulterium. Ad hujusmodi aquæ judicia accedit quoque veterum Teutonum consuetudo, qui puerulos recens natos clypeo vel galea impositos in Rheno flumine explorare solent: qui si fluitarent nataréntve, ut legitimi recipiebantur; si verò subsiderent, ut adulterini deserebantur: unde & Rhenus ἐλεγχέλαμος dicitur, velut arbiter conjugii, atque vindex severus conjugalis fidei, &c. Est etiam apud Plinium Olochas Bithyniæ fluvius, cujus gurgite perjuri notantur pati velut flammam urentem, &c. Erat & aquæ frigidæ judicium, teste B. Rhenano, in formula pacis Elsat. Plebejus & minoris testimonii rusticus aquæ frigidæ se purget judicio, &c.
waeter-pas. Perpendiculum, libella.
waeter-passer.j.pas-loot.
waeter peerd. Hippopotamus.
waeter-peper. Hydropiper, piper aquaticum.
waeter-peyrken. Pirum superbum.
waeter-poel.j.plasch. Lacuna.
waeter-ponghe.j. back-ponghe. Laver, anagallis aquatica.
waeter-pot. Hydria. & Matula.
waeter-puyste. Oedima. *vulgò* undimia.
waeter-radt. Tympanum, rota aquaria.
waeter-raeve. Phalocrocorax, corvus aquaticus.
waeter-ratte. Mus aquaticus, mus mergus, fluviatilis.
waeter-sack. Hydropotis, aquæ potor. & Hydropicus, tympanicus.
waeter-schap. Aquagium, aquæductus.
waeter-schueten/onder-ghe-was. Stolones, soboles coliculi inutiles à radicibus aut lateribus caudicis succrescentes.
waeter-schepper. Haustrum.
waeter-schouwigh. Hydrophobus, lymphaticus, qui metu aquę torquetur.
waeter-schouwinghe. Hydrophobia.
waeter-seyl.j.blinde.
waeter-sieckte.j.waeter-suchte.
waeter-slanghe. Hydrus, chelydrus.
waeter-sluyse. Cataracta, comma.
waeter-sneppe. Perdix aquatilis.
waeter-spinne. Tipula, vermis levissimus, super aquas currens: araneus aquaticus.
waeter-spuyte. Sypho, syphon.
waeter-steen.j.mose. Vrnarium: lapis quadratus super quo vasa escaria eluuntur.
waeter-stroom. Fluctus, unda, flumen.
waeter-suchte. Hydrops, aqua intercus, aquo-

waerme-satte / warmejatte / waerme-gifte. *fris.* Cyceon, miscellanea potio. *q.d.* calidum donum. *vide* **kandeel.**

waerm-stove.j.stove/sweet-bad.

waermen. Calefacere. *ger. warmen. sax. warmen, wermen. ang. warme.*

waermte. Calor. *sax. wermede.*

waernen.j.waer-schouwen. Præmonere, commonefacere, commonere. *germ. warnen. ang. warnen.*

waerpte. Stamen.

waertte.j.wartte. Verruca.

waese.j.wase.

waesem.j.wasem. Vapor.

waesigh sand. Arena subnigra pulvini: pulvinus subniger.

waesteyne. *vetus.* **j.woestijne.** Vasta solitudo. *vulgò* vastina, desertum, eremus.

waet/ghe-waet. *vetus.* Vestis, vestitus, arma, munimenta corporis. *hinc* **lijn-waet/ kerck-ghe-waet/** *&c.*

waet-sack/waetscher. Ascopera, mantica.

waet/waete. Acies, acumen.

waete van het mes. Acies cultri.

waetigh. *vetus.* Acutus.

waeter. Aqua, lympha, latex, unda. *ger. wasser. sax. water. ang. water.*

waeter. Color margaritarum & adamantum.

waeter in baeren. Secundæ.

waeter/pisse. Vrina. **Waeter maecken. j.pissen.** Reddere lotium.

waeter / waeter-suchte. Hydrops. **Het waeter laeden.** Laborare hydrope.

waeter-alf Dæmon aquaticus, Ennosigæus, Neptunus.

waeter-back. Cisterna: *&* Alveus, urnarium.

waeter-bad. Lavacrum, nymphęum.

waeter-baere. Vnda, fluctus.

waeter-beckigh. *fland.* **j. waeter-loopigh.** Salivans.

waeter-becken. j. waeter-loopigh zijn. Salivare, *&c.*

waeter-beke. Torrens, rivus.

waeter-blaese. Bulla.

waeter-blaeser. Physeter, flator. *balenæ genus.*

waeter-bobbel. Bulla.

waeter-buyse/ waeter-busse. Siphon, [illegible] phunculus, tubus, tubulus.

waeter-dier. Animal aquatile, aqu[illegible] cum.

waeter-draegher. Aquarius.

waeter-drencke.j.drencke. Aquarium.

waeter-druyp. Gutta, stilla. *&* Stillici[illegible] um.

waeter-eppe. Sium, laver.

waeter-galle. Humor biliosus & ama[illegible] ventriculum obsidens, bilis, cholera.

waeter-ganck. Aquagium, aquæductus.

wae[illegible]

wae[illegible]

wae[illegible]

wae[illegible]

wae[illegible]

wae[illegible]

wae[illegible]

ti[illegible]

waet[illegible]

lo[illegible]

waet[illegible]

waet[illegible]

or[illegible]

waet[illegible]

na[illegible]

waeter-kruycke. Hydria, urceus, aq[illegible] lis.

waeter-laedinghe. Hydrops.

waeter-laet. Aquæductus, rivus.

waeter-leyde. Aquæ ductus, aquagium.

waeter-lisch. Sparganium, gladiolus pa[illegible] stris.

waeter-loock. Scordium, trissago palus[illegible]

waeter-loop. Aquagium, aquæductus.

waeter-loopigh/ waeter-beckigh. S[illegible] vans, cui saliva in ore crescit: *& meta*[illegible] Appetens.

waeter-loopigh zijn/waeter-becken. [illegible] livare, salivam ore sive rostro concip[illegible] re: *&* Appetere, appetentia rapi.

waeter-loopigh oft waeter-beckigh m[illegible] **ken.** Salivam movere: desiderium ex[illegible] tare. *sumpta metaphora à cibis delicatis,* [illegible] *quorum vel intuitum, ex appetentia, in ore* [illegible] *liva movetur.*

waeter-man. Aquarius.
waeter-merck.j.waeter-ponghe.
waeter-mugghe. Cynips.
waeter-meulen. Hydromyla, mola quæ vi aquarum rotatur.
waeter-meulen-radt. Tympanum.
waeter-mugghe. Cynips.
waeter-necker. Dæmon aquaticus, Neptunus.
waeter-not.j.minck-ßser. Tribulus aquaticus. *q. d.* nuces aquaticę. *profert enim hæc herba fructus avellanis nucibus majores, & nigricantes.*
waeter-or-deel. Vndæ sententia, judicium aquarium: judicium aquæ ferventis: examinatio ad aquam ferventem: *vulgò* ordalium aqueum. *Genus purgationis, cùm ille qui in aquam bullientem brachium usque ad cubitum immittit, aduritur, criminis reus sive noxius habetur: innocens autem & purus, si minime. Aut cùm accusatus in gelidam aquam totus immittitur, crimini sq; purus in fundo residet; sceleris verò conscium aqua protinus à se rejicit. Qua etiam ratione ferrum ignitum nudis manibus deferri, aut nudis pedibus calcari in innocentiæ signum solet, idque* **vier-or-deel** *vocabant. Specul. Saxon. lib.* 1. *artic.* 39. *de ijs qui omnem facultatem probandi per juramentum perdiderunt, sic ait: Ex tribus actibus magis eligant congruentem: ut calidum ferrum ferant, vel in aquam bullientem brachium usque ad cubitum mittant, aut ab incursu in area certantes se defendant, &c. Verùm hujusmodi diras consuetudines Christiana religio tandem abolevit, ut patet ex Decreto Stephani papæ.* 2. *quæst.* 4. *cap consuluisti, &c. Fit etiam mentio poculi redargutionis, & aquarum amarissimarum, quæ mulieri dantur exhauriendæ, Num.* 5. *in quibus cum execratione congeruntur maledicta in sacrificio zelotypiæ, sive oblatione investigante adulterium. Ad hujusmodi aquæ judicia accedit quoque veterum Teutonum consuetudo, qui puerulos recens natos clypeo vel galea impositos in Rheno flumine explorare solent: qui si fluitarent natarént ve, ut legitimi recipiebantur; si verò subsiderent, ut adulterini deserebantur: unde & Rhenus ἐλεγχέλαμος dicitur, velut arbiter conjugij, atque vindex severus conjugalis fidei, &c. Est etiam apud Plinium Olochas Bithyniæ fluvius, cujus gurgite perjuri notantur pati velut flammam urentem, &c. Erat & aquæ frigidæ judicium, teste B. Rhenano, in formula pacis Elsat. Plebejus & minoris testimonij rusticus aquæ frigidæ se purget judicio, &c.*
waeter-pas. Perpendiculum, libella.
waeter-passer.j.pas-loot.
waeter peerd. Hippopotamus.
waeter-peper. Hydropiper, piper aquaticum.
waeter-peyrken. Pirum superbum.
waeter-poel.j.plasch. Lacuna.
waeter-ponghe.j. back-ponghe. Laver, anagallis aquatica.
waeter-pot. Hydria. & Matula.
waeter puyste. Oedima. *vulgò* undimia.
waeter-radt. Tympanum, rota aquaria.
waeter-raeve. Phalocrocorax, corvus aquaticus.
waeter-ratte. Mus aquaticus, mus mergus, fluviatilis.
waeter-sack. Hydropotis, aquæ potor. & Hydropicus, tympanicus.
waeter-schap. Aquagium, aquæductus.
waeter-schueten/onder-ghe-was. Stolones, soboles coliculi inutiles à radicibus aut lateribus caudicis succrescentes.
waeter-schepper. Haustrum.
waeter-schouwigh. Hydrophobus, lymphaticus, qui metu aquę torquetur.
waeter-schouwinghe. Hydrophobia.
waeter-sepl.j.blinde.
waeter-sieckte.j.waeter-suchte.
waeter-slanghe. Hydrus, chelydrus.
waeter-sluyse. Cataracta, comma.
waeter-sneppe. Perdix aquatilis.
waeter-spinne. Tipula, vermis levissimus, super aquas currens: araneus aquaticus.
waeter-spuyte. Sypho, syphon.
waeter-steen.j.mose. Vrnarium: lapis quadratus super quo vasa escaria eluuntur.
waeter-stroom. Fluctus, unda, flumen.
waeter-suchte. Hydrops, aqua intercus, aquo-

aquosus humor, aquosus liquor: morbus subtercutaneus.

Waeter-suchtigh. Hydropicus, tympanicus.

Waeter-swaelm. Apus: dreponis, ripariola, hirundo aquatica.

Waeter-swert. Aquilus, fuscus, subniger, glaucus.

Waeter-walle. *vet. sax. sicamb.* Cataracta.

Waeter-banck. Cisterna, aquilegium.

Waeter-vat. Vrna, situla, trulla, nasiterna, vas aquarium.

Waeter-verwe. Color aqueus, aquilus, glaucus. & Color aquatus, pigmentum aqua tritum.

Water-vliet. Flumen.

Water-vloed. Flumen.

Water-vloeye: Pulex aquaticus. *animalculum pulice paulò majus, quod supra stantes aquas velocissimo motu cietur.*

Waeter-voghel. Avis fluviatilis, volucris fluvialis: avis fluminea aquatica.

Waeter-vore. Elix, sulcus aquarius, lira.

Waeter-walle. Fluctus, unda.

Waeter-wiede. *sax. sicamb.* Siler.

Waeter-wilghe.j.gheyl. Siler.

Waeterachtigh. Aquosus.

waeterigh. Aqueus.

waeteren. Rigare aqua, madefacere: irrigare humectare.

waeteren. Aquare.

waeteren/drencken. Adaquare.

waeteren den wijn. Diluere merum: infuscare vinum, *Plaut.*

waeteren.j.pissen. Mejere.

waeter-pot.j.pis-pot. Matula.

waeterigh/waeterachtigh. Aquosus, aquatus, aqueus, uvidus.

waeteringe. Aqua, amnis, fluvius, flumen.

waeteringhe.j.drencke. Aquarium.

waetscher.j.waet-sack. Ascopera.

waeveraet. Liquamen Garum: muria, decoctum piscium vel carnium sale maceratarum, liquor rerum elixarum. *vulgò* salmuria.

wafel.j.waefel.

wagghe. Tibiale, fascia cruralis, pero: tibiale laxum.

wagghelen/waeghelen. Vacillare, ag[...] huc illuc volvere, motitare, com[...] motu huc illuc ferre. *sax. wacklen[...]* *wagge.*

wagghelen. Depsere, subigere manib[...]

waggel-beenen. Cespitare, vacillare g[...]

wagghel-peyren. Pira manibus sub[...] da, ut mollia & mitia reddantur.

waghen j.waeghen.

wakel. *vetus.* Vlcus, apostema.

wal.j.walle. Vallus.

wal. *vetus. fland.* Abyssus.

wal. *germ. sax. sicamb.* Balena, cetus. *vulg[...]* leus. *ger. walfich. ang. whal.* **wal** *com[...] cetacei generis nomen est; multaq; nomin[...] cium in* **wal** *desinunt. Gesner.*

wal-schot. Maris flos, sperma ceti vel [...] ne, ambar subalbidum: *q.d.* balenæ [...] ctamentum genitale, sive semen: [...] **rat/ baldrat/** & **wal-ram** *dicunt* [...] *bunt quidam. Gesner.*

wal-visch. Balena, cetus, cete, pristis [...] *walfisch. gall. baleine. ital. ballena. ang. wh[...]*

walck. *sicamb.* **j.lauw.** Tepidus.

walcken. *fland.* Premere, pressare, obte[...] calcare.

walcken. *ger. sax. sicamb.* **j.vleycken.**

walcker. *sax. sicamb.* Fullo.

wald. *ger. sax. sicamb* **j.woud.** Sylva, ne[...]

wald-beeren.j.bosch-vesien / haeve[...] sien.

wald-meester. Matrisylva, alysson, aspe[...] la odora.

wale.j.waele. Electio.

wale/wael. Gallus, Gallus Belga. *vulgò* [...] lo, VVallus. **wale/ wals-man.** *Germ[...] dicitur* homo exoticus, qui aliam à G[...] manis linguam habet: homo alie[...] qualis est Gallus, Italus, & alij qui lin[...] à Germanis differunt. *hinc etiam* VV[...] Britanni *dicti. Polydor. Virgil. Ægyd. T[...] dus, Io. Gor. Becanus, &c.* **welsch** *inqui[...] Cæl. dicitur* id quod exterum & pere[...] num est, *unde etiam VVallones in Belgica [...] VVallachi ad Danubium nomina traxeru[...]*

wal-berck. Cedrus Mauritana. *q.d.* Be[...] Gallica sive exotica.

wal-bercken hecht. Manubrium apiat[...]

wal-bercken tafel. Mensa apiata: densa quadam quasi granorum congerie crispata aut inspersa, tanquam apum excrementis passim aspersa.

wal-huys.j.walle. Prętorium.

wal-not.j.walsche-not. *ger. sax. holl. sicamb.* **j.oker-not.** Iuglans, basilica, regia nux. *q.d.* nux Gallica *sive* Italica, nux Persica, *è Bersiae scilicet translata. sax. walnut. ang. walnutte.*

wal-pot/ wael-pot. *lovan* **j.pinte/ halven pot.** *q d.* Gallicum poculum. *vulgo* VValpodium.

wal-stroo. Galium, galium luteum. **wit wal-stroo.** Mollubo, galium album.

wal-vaerd. *vetus.* Peregrinatio.

wal wortel/wael wortel. Alus Gallicus, symphytum, petræum, mula rustica, confirma major, cõsolida major. *waelwurtz.*

walen/ waelen/wallen. *germ sax.* Peregrinari, ambulare. & Mutare, vertere. *ang. walle.*

walghe. Nausea, fastidium.

walghen. Nauseare, nauseam habere, fastidire.

walghigh/ walghachtigh/ walghelick. Nauseosus.

walghinghe. Nausea, inane vomendi desiderium.

walle. Vallum: munitio castrorum aut urbium: mœnia, agger, murus. *sax. walle. ang. walle dicitur autem* **walle** *propriè* murus è cespitibus.

walle. Vallum: aggestum è terra & sudibus ad labrum interius fossæ, velut murum, *Iust. Lips.*

walle. *fland.* Agger: monticulus. **Molen-walle.** *fland* **j.molen-bergh.**

wal-luys.j.wand-luys.

walle. Fossatum, fossa & vallum.

walle.j.vope. Ambitus turris vel templi: murus solarium ambiens: peribolus.

walle. *vetus.* Abyssus, profundum.

walle. *holl* **j.waeter-kant.** Ripa, crepido: ora terrę quam aqua alluit.

walle/ wal-huys.j.weyd huys. Prætorium. Domus ampla extra urbem fossis cincta.

walleken. *fland.* Parvum prętorium.

walle. *ger. sax. sicamb.* Vnda, fluctus: & Scatebra.

walle. Ebullitio.

wallen. *ger sax. sicamb.* Scaturire.

wallen/wellen. Volvere, volutare. *ang. wallowe.*

wallen/wellen. *fland.* Bullire, ebullire, fervere, æstuare, fluctuare

wallinghe. Bullitio, ebullitio.

wallen.j.walen. *vetus.* Peregrinari.

wal oppe.j.vliegh-wal-oppe.

wal-worte. *vet. flan.* **j.hadick.** Ebulus. *ang. walwurt.*

walm/gluye. Fasciculus straminis, stramen, stramentum: & Fascis straminis ardentis.

walm-asschen. Favillæ stramineę.

walsche-not.j.wal-not.

wambeys. Thorax, pectoris tegmen & amictus, præcipuè constans ex lino xylino, *quod vulgò* bombicinum, bombasium & bambasium *vocant.* **wan-bon/** *veteribus dicitur.* venter: & *hinc fortè facta vox* **wambeys/** *quo* pectoris tegmen & amictus *significatur. Paul. Merul. in VVilerami Cantic.* **wamba/** *vetus* Venter *Vulcan. sax. wammis. ang. autem wombe.* **i.** alvus, venter.

wamme. *germ. sax. sicamb.* Palear, palearia, pelles ex gutture boum dependentes.

wammen der visschen. Branchiæ piscium.

wan. *ger. sax. sicamb.* Quando, cùm. *ger. wen. ang. whan, when.*

wan.j.wanne. Vannus.

wan. *fland. holl. zeland.* Vanus, inanis, Vacuus. & Malus: pravus. *gall. vain. hisp. vano. ang. vaine.*

wan. *vet.* Defectus: indigentia, inopia, penuria. *ang. wante.*

wan-daeghs. *sax. sicamb.* Olim, antehac, antea.

wan-deel. *vetus. sax.* Damnum: & Pœna, multa: & Prejudicium.

wan-deelen. *vetus* Luere.

wan-ghe-bruyck. Desuetudo.

wan-ghe-loove. Falsa fides, incredulitas.

wan-ge-loovich. Non fidens, non credens.

wan-ghe-sicht. *vetus. sax. sicamb.* Ex improviso.
wan-gunnen. Malè favere, invidere.
wan-gunste. j. af-gunste.
wan-gunstigh. j. af-gunstigh. Invidus.
wan-haeghen. *vetus. fland* **j. mis-haghen.** Displicere.
wan-heughen. *vetus.* Desperare, animum despondere.
wan-hope. Desperatio.
wan hopen. Desperare, spe destitui.
wan hopigh. Desperans, desperatus.
wan-klaeghen. *vetus. fland.* Calumniari, falso queri.
wan-klaegher. *vetus.* Calumniator.
wan-kost. *vetus.* Suspicio: & Zelotypia.
wan-lust. Languor, nausea.
wan-lustigh. Languens, nauseans flaccido calore, *ut interpretatur Levin. Lemnius.*
wan-maete. *zeland.* Mensura non plena.
wan-raeck. *vetus.* Casus fortuitus.
wan-schaepen/ wanschappigh. *holl. fris.* Informis, imperfectus.
wan-schapenheyd. Deformitas.
wan-schickelick. Incompositus, indecens.
wan-sede. *zeland.* Malus mos, mala consuetudo, pravi mores.
wan-sinnigh. *vetus.* Demens, amens, mentis impos.
wan-sinnigheyd. Dementia.
wan-slaeperigh. Semisopitus, semisomnis.
wan-sout. Non probè aut non satis salitus.
wan-stoel. j. waen-stoel-ganc. Tenasmus.
wan-troost. Desperatio.
wan-troostigh. Inconsolabilis, desperatus.
wan-troostigheyd. Desperatio.
wan-trouwe. Diffidentia.
wan-trouwen. Diffidere.
wan-trouwigh. Diffidens, suspicax, suspiciosus.
wan-trouwelick. Diffidenter.
wan-wete. *vetus.* Ignorantia, dubium. & Deliramentum, dilirium, deliratio.
wan-weten. *vetus.* Ignorare, dubitare. & Delirare.

wan-wetigh. Ignarus, dubius, dubitans, insipiens, delirus, dilirans.
wan-wijs. Demens, insipiens.
wan wittigh. *sax. sicamb.* Insanus, demens, delirus, insipiens. *germ. wanwitzigh.*
wannigh. j. wan. Vanus, vacuus.
wannigheyd. *vetus.* Inanitas.
wanck. *ger. vetus.* Momentum.
wanckel. *vetus. holl.* **j. wanckelbaer.**
wanckelen/ wancken. Vacillare, labactare, motitare, nutare, labascere, va[illegible]re: & Dubitare, fluctuare, titubare.
wanckel-baer. Mutabilis, inconstans, instabilis, momentaneus, tremulus.
wanckel-baerheyd. Inconstantia, levitas.
wanckel-baerlick. Inconstanter.
wanckel-moedigh. Inconstans animo, fluctuans.
wanckel-moedigheyd. Inconstantia animi.
wancken. j. wanckelen. Vacillare, m[illegible]tare.
wand/want. *sax. fris. sicamb.* **j. laecken.** Pannus: & vestis. & Rete, cassis, plaga.
wand-borste. *sax* **j. kleer-bessem.**
wand-snijder. *sax. sicamb.* **j. kleer-maker.** Sartor.
wand-schere. j. droogh-schere.
wand-scheren. j. droogh-scheren.
wand-scheerder. j. drooghscherer.
wand. *vetus.* Velum.
wand. Paries lutamentum.
wand-luys/ wal-luys/ weegh-luys. Cimex. *vermis odore tetro in parietibus a[illegible] laceis, & lectorum spondis latitans. ge[rm]. wantze, wentel. sax. wandlus. ang. wal[illegible] wallelyse.*
wand-luys-kruyd / weegh-luys-kruyd. Xuris, iris agrestis, foatula foetida. *[illegible] cujus folia si confircentur & digitis atteratur, gravem fœdumque odorem spirant, tanquam cimices.*
wand-schot. *vetus.* **j. waghen-schot.** Parietaria incrustatio.
wand-schotten. Vestire parietes tabulis. *ang. wanschotte.*
wandel. Ambulatio, peregrinatio, iter.
wandel ende handel. Conversatio, c[illegible]

suetudo, usus, familiaritas, commercium. & Mores, studium.

Wandelen. Ambulare, deambulare, obambulare, inambulare, spatiari: & Peregrinari. *ger. wanderen.*

Wandelen ende handelen met iemanden. Versari cum aliquo, consuescere alicui, familiariter uti aliquo.

Wanderen. *vetus. fland.* **j. ver-anderen.** Mutare. *ger. verwanderen.*

Wandeler. Ambulator: & Peregrinator, viator.

Wandelinghe. Itio, iter, profectio. & Conversatio.

Wandelinghe. Ambulatio, deambulatio, inambulatio, obambulatio: Ambulacrum.

Wandel-baer. *vetus.* Mutabilis, variabilis, inconstans.

Wandel-baer-geld. *vetus. fland.* **j. gangh-baer.**

Wandel-ge-selle. Socius itineris, comes.

Wandel-plaetse. Ambulatio, ambulacrum.

Wandel-rede. *vetus. sax. sicamb.* Sermo varians & inconstans.

Wandel-redigh. Inconstans in verbis.

Wandel-stock/ kretse. Ærumna, ærumnula, muli mariani: fulcimentum dossuarium: uncus bajularius: furcula bajularia.

Wanderen. *sax. sicamb. holl. fris.* **wandelen.** Ambulare. *ang. wander.* i. Vagari, discurrere, errare.

Wanghe. Gena, mala. *sax. wang. ital. guancia.*

Wanghe. *vetus sicamb.* **j. braede.** Sura.

Wanghte/ wanghen-slagh. Alapa, colaphus. *ital. guanciata.*

Wanghten gheven. Depalmare, colaphum alicui infringere.

Wanne/ wan. Vannus, ventilabrum. *germ wan. gall. van. ital. vanno ang. fanne.*

Wanne-waeper. Accipiter tinnunculus. *sic dictus, quod alas extendat ventiletque instar ventilabri. Gesner.*

Wannen. Vannare, evannare, ventilare, eventilare, aceres & frumenti retrimenta ad ventulum vanno excutere & repurgare.

Wannigh. j. wan. Vacuus.

Wanneer. Quando. *germ. wen. angl. whan, when.*

Wansch. Alacris, lepidus, venustus, scitus.

Want. Quia, quoniam, nam, enim, quippe, quandoquidem.

Want. j. wand. Pannus, vestis.

Want. *vetus ang.* Defectus, indigentia.

Want. Defensor. *hinc* **trouwant.** *Becan.*

Wante. Chirotheca, manica. *vulgò* ganta. *gall. gante. ital. ganto. hisp. guante.*

Wante. *vetus.* Duelli tessera.

Wante. j. wanghte. Alapa.

Wapen. Arma, armatura. *germ. waffen. ang. weapon.*

Wapen/ werck-tuygh. Instrumentum opificis.

Wapen wapen roepen. Ad Arma vocare, ad arma excitare. *Ovid Certatimq; omnes uno ore arma arma vocabant. gall. alarme. q.d.* ad arma.

Wapen ende segel. Insignia, um, signa, orum.

Wapen in den schild oft helm/ wapen-teecken. Arma clypearia, insigne, insignia, imago gentilitia, gentilitia armorum insignia, symbolum clypei.

Wapen-busse. j. stad-busse. Spinter.

Wapen-draegher. Armiger.

Wapen-drencken. *holl.* Vinum, cerevisiam, aquam aut simile quid in faciem alicui incutere.

Wapen-huys. Armamentarium.

Wapen-kamer. Armamentarium.

Wapen-kleed. j. wapen-rock.

Wapen-loop. *vetus. fland.* Concursus ad arma.

Wapen-loos. Inermis.

Wapen riem. Baltheus, baltheum.

Wapen-rock/ rijd-rock. Sagum, militare indumentum, quod armis superinduitur, ephestris, paludamentum.

Wapen-teecken. j. wapen in den schild. Insignia, signa.

Wapen-schouwinghe. Armilustrium, armorum lustratio.

wapen-smidt. Faber armorum.
wapen-tuer. *vetus fland.* Eques cataphractus, armiger.
wapen-tuygh. Armamentum.
wapen-vaeghe. Politor armorum.
wapenen. Armare, armis induere, armis munire.
wapeninghe. *vetus fland.* Arma, armatura. *&* Exercitus. *&* Seditio.
wapeninghe maecken. *vetus fland.* Instruere exercitum. *&* Excitare seditionem.
wapper/wippe. Tollenon.
wapper. Flagellum, scutica, taurea.
wapper. Cæstus.
wapper. Librillum.
wapper. Plumbata, martiobarbulus, pila plumbea.
wapper. *holl. septent.* j. **droogh-scherer.**
wapperen. Pendere.
wapperen. Vacillare, motitare, agitare, librare, vibrare.
warde. j. **waerde.**
ware/warande/warm/ *&c.* j **waere/waerande/waerm.** *&c.*
warm. j. **waerm.** Calidus.
warren. j. **werren.**
wars/warst/warsse. j. **wes.**
warte. j. **wratte/werte.** Verruca.
warte-gheld. *sax.* j. **loop-gheld.**
was. j. **wachs.** Cera.
wasch. Lotio, lavatio, lotura.
wasschen. Lavare, abluere, eluere. *germ. waschen. ang. washe, wesch.*
wasch-aerde. j. **vol-aerde.** Terra cimolia.
wasch-balie. j. **wasch-kuype.**
wasch-blouwel. Malleus lotorius.
wasch-huys. Lavatrina, lacus.
wasch-kuype. Labrum, labrum eluarium, vas in quo sordes vestium eluuntur: solium.
wasch-plaetse. Lavatrina.
wasch-tobbe/wasch-kuype. Labrum: vas lotorium.
wascher. Lotor.
wascherse. Lotrix.
wascherye. Lotura: *&* Lavatrina. **ghemeyne wascherye.** Lacus, publica lavatrina, ubi lintea eluuntur.
waschinghe. Lotio, lavatio, lotura.
wase. *ger. sax. sicamb.* Cæspes.
wase. *fland. holl.* j. **slyck.** Limus, lutum, cœnum.
wase. *vetus.* Fax.
wasem. *fland. holl. sicamb.* Vapor.
wasemen. *fland. holl. sicamb.* Vaporare.
wasse. Incrementum, accretio.
wassen. Crescere, excrescere, accrescere, augescere, adaugescere, ingrandescere, incrementum recipere, adolescere: in-lescere, gliscere, grandescere, surgere. *ger. wachsen.*
was baer. Adolescens, vigens.
was-dom. Incrementum, augmentum, proventus. *&* Emolumentum.
wat. j. **wad/wade.** Vadum.
wat/etwat. Aliquid, quid, quidpiam, quicquam, nonnihil: paulum, paululum, pauxillum. *ger. etwas.*
wat? Quid? quidnam? *&* Quis? qualis? *ger. was, whas. sax. ang. what, frequens est varietas idiomatum Germanicæ linguæ: inter alias autem literarum* **s.** *&* **t**: *ubi enim Germani superiores habent* **ss** *Saxones & Oceani accolæ & Germani inferiores omnes* **t** *usurpant, ut* **wass/wat: dass/dat: wasser/water: besser/ beter.** *Ita quoque ubicunque duplex σσ, in communi lingua Græca, Attici semper habent duplex ττ ut γλῶσσα, γλῶττα, θάλασσα, θάλαττα, &c. interdum etiam mutant simplex σ in τ, ut σήμερον, τήμερον, σεῦτλον, τεῦτλον, &c.*
wat ist dan? Quid tum? quid tum postea?
wat groote pyne. Quantus dolor, quàm magnus dolor.
water. j. **waeter.** Aqua.
watte. *holl.* j. **waede.** Vadum.
waveraet. j. **waeveraet.**
wauteren. j. **wouteren.**

VV D

wder. j. **huyder.** Vber pecudum.

VV E

webbe. Tela: textus, textum, textura. *&* Stamen. *ger. wupp. ang. webbe.*
webbe. *fland.* Fascia, tænia: *&* Cingulum, cinctus, us: cingulum textum.
web-draed. Stamen.

Web boom. Liciatorium, jugum.
Web-gaeren. Stamen.
Web-riem. Cingulum textum.
Web-spinne. Araneus, aranea.
Wech/wegh. Via, iter.
Wecken/wacker maecken. Excitare, evigilare, expergefacere. *germ wecken, auffwecken, erwecken. ang. wake.*
Wecker. Horologium excitatorium.
Wedde. *fland.* **j. weet.** Glastum.
Wedde. *vetus. ger. sax. sicamb. fland. holl.* Merces, præmium: *&* Pignus, depositum: *&* Fides data, sponsio: *&* Dos. *vulgò* guadia, wadia, wadium.
Wedde/wedde gheld. *vetus.* **j. wette.** Mulcta, multa, id quod judici penditur pro multa.
Wedde. *vetus. ang. sax.* Fidejussor, vas.
Wedde-bode. *fland.* **j. kluyver.** Exactor, ex- [illegible] et. i. sena- [illegible] magistratus, *fortè à* **wedde.** i mulcta.

Wat ut ὅτι.

Wedde. *sax.* Curriculum, stadium. *germ. wette.*
Wedde-loop. Stadium, cursus in stadio. **Ter wedde-loop loopen.** Currere stadium, currere in stadio.
Wedden. Certare pignore, decertare pretio, deposito pignore certare, *vulgò* vadiare.
Wedden ende by-setten. Deponere.
Wedden. *vetus. sax. fland.* Spondere, polliceri, fidejubere, vadimonium constituere. *vulgò* wadiare, guadiare.
Wed-spel. Certamen.
Weddinge. Certatio, decertatio: *&* Sponsio: *&* Pignus: *& apud fland* Literę vel [illegible] emptor prædii urba- [illegible]

Water ut ὕδωρ, aqua

Weddinghe doen. Sponsionem facere, certare pignore.
Wede. j. weede. Glastum.
Wede. *vetus.* Virga. *&* Vimen. *&* Salix. *ger. weyde. ang. withte.*
Wedeken. Virgula, vimen.
Wederick. Lysimachium, salicaria: *herba quæ salicis folia habet.*

Wede-hoppe. *sax sicamb.* Vpupa. *ger. wydhopff.*
Wede-maend/weed-maend/weyd-maẽd. Iunius. *dicitur &* **weder-maend.**
Wede-wael. j. weed-wael. Galgulus, oriolus, avis colore flavo. *vulgò* wide wailus. *germ. witewal.*
Wede-winde. *vetus.* Hædera.
Weder/wedder. Tempus, tempestas, aura, cælum. *ger. wetter. sax weder. ang. wether.*
Weder blick. j. weder-licht.
Weder-haen. Gallus tempestatis: qui peculiari quadam facultate ad indicandum suo cantu aëris mutationis prędictus videtur.
Weder-haen. Triton, bractea, aurę ventorumque index. *galli præsertim specie*, qui summis turrium metis imponitur. *vulgò* auræ gallus.
Weder licht. Fulgetrum, fulgetra, fulgur, fulgor, fulmen, coruscatio.
Weder-lichten. Fulgurare, fulminare.
Weder-maeckster. Saga, venefica, pharmaceutria, mulier tempestates excitans incantationibus. *vulgò* tempestaria. *Tibull. lib.* 1. *eleg. Hanc ego de cœlo ducentem sidera vidi: Fluminis hæc rapidi carmine sistit iter. Hæc cantu finditque solum, manesque sepulchris. Elicit, & tepido devorat ossa rogo. Cùm libet obscuro depellit nubila cœlo, Cùm libet æstivo convocat orbe nives.*
Weder-maend / wedder-maend. *sax. sic.* Iunius: *mensis quo tempestates plerumque oriuntur.*
Weder-voghel/ wind-voghel. Arquata: *genus gallinulæ, ventorum, pluviarum & tempestatum prognosticum.*
Weder-wys. Pręsagus sive præscius futuræ tempestatis: *quales ferè sunt valetudinarij, aëris intemperiem præsagientes.*
Weder/weders. Vtrum, uter. *germ. weder. ang. whether.* **Weder hebtdy liever.** Vtrum mavis, mori an miserè vivere?
Weder/weder-om. Rursus iterum, denuo, ab integro, de integro. *germ. wider, widerumb. sax wedder.*
Weder ende weynd loopen. Vltro citroque cursitare.

wapen-smidt. Faber armorum.
wapen-tuer. *vetus fland.* Eques cataphractus, armiger.
wapen-tuygh. Armamentum.
wapen-vaegher. Politor armorum.
wapenen. Armare, armis induere, armis munire.
wapeninghe. *vetus fland.* Arma, armatura. *&* Exercitus. *&* Seditio.
wapeninghe maecken. *vetus fland.* Instruere exercitum. *&* Excitare seditionem.
wapper / wippe. Tollenon.
wapper. Flagellum, scutica, taurea.
wapper. Cæstus.
wapper. Librillum.
wapper. Plumbata, martiobarbulus, pila plumbea.
wapper. *holl. septent.* j. droogh-scherer.
wapperen. Pendere.
wapperen. Vacillare, motitare, agitare, librare, vibrare.
warde. j. waerde.
ware / warande / warm / *&c.* j. waere / waerande / waerm. *&c.*
warm. j. waerm. Calidus.
warren. j. werren.
wars / warst / warsse. j. wes.
warte. j. wratte / werte. Verruca.
warte-gheld. *sax.* j. loop-gheld.
was. j. wachs. Cera.
wasch. Lotio, lavatio, lotura.
wasschen. Lavare, abluere, eluere. *germ. waschen. ang. washe, wesch.*
wasch-aerde. j. vol-aerde. Terra cimolia.
wasch-balie. j. wasch-kuype.
wasch-blouwel. Malleus lotorius.
wasch-huys. Lavatrina, lacus.
wasch-kuype. Labrum, labrum eluarium, vas in quo sordes vestium eluuntur: solium.
wasch-plaetse. Lavatrina.
wasch-tobbe / wasch-kuype. Labrum: vas lotorium.
wascher. Lotor.
wascherssе. Lotrix.
wascherije. Lotura: *&* Lavatrina. ghemeyne wascherije. Lacus, publica lavatrina, ubi lintea eluuntur.

waschinghe. Lotio, lavatio, lotura.
wase. *ger. sax. sicamb.* Cæspes.
wase. *fland. holl.* j. slijck. Limus, lutum, c[illegible]num.
wase. *vetus.* Fax.
wasem. *fland. holl. sicamb.* Vapor.
wasemen. *fland. holl. sicamb.* Vaporare.
wasse. Incrementum, accretio.
wassen. Crescere, excrescere, accresce[illegible] augescere, adaugescere, ingrandesce[illegible] incrementum recipere, adolescere: in[illegible]lescere, gliscere, grandescere, surge[illegible] *ger. wachsen.*
was baer. Adolescens, vigens.
was-dom. Incrementum, augmentu[illegible] proventus. *&* Emolumentum.
wat. j. wad / wade. Vadum.
wat / ewat. Aliquid, quid, quidpiam, qu[illegible]quam, nonnihil: paulum, paululu[illegible] pauxill[illegible]
wat? Qui[illegible]
was, whas. sax. ang. what, frequens est va[illegible]tas idiomatum Germanicæ linguæ: inter a[illegible] autem literarum s. *&* t: *ubi enim Germ[illegible] fusperiores habent* ss *Saxones & Oceani [illegible]colæ & Germani inferiores omnes* t *usurpa[illegible] ut* wass / wat: dass / dat: wasser / wa[illegible] besser / beter. *Ita quoque ubicunque dup[illegible] σσ, in communi lingua Græca, Attici sem[illegible] habent duplex* ττ *ut* γλῶσσα, γλῶττα, *[illegible]λασσα,* θάλαττα, *&c. interdum etiam m[illegible]tant simplex* σ *in* τ, *ut* σήμερον, τέμερον, *σ[illegible]τλον,* τεύτλον, *&c.*
wat ist dan? Quid tum? quid tum poste[illegible]
wat groote pijne. Quantus dolor, qua[illegible] magnus dolor.
water. j. waeter. Aqua.
[illegible]

VV D

wder. j. huyder. Vber pecudum.

VV E

webbe. Tela: textus, textum, textura. *&* S[illegible]men. *ger. wupp. ang. webbe.*
webbe. *fland.* Fascia, tænia: *&* Cingulu[illegible] cinctus, us: cingulum textum.
web-draed. Stamen.

Veb boom. Liciatorium, jugum.
Veb-gaeren. Stamen.
Veb-riem. Cingulum textum.
Veb-spinne. Araneus, aranea.
Vech/wegh. Via, iter.
Vecken/wacker maecken. Excitare, evigilare, expergefacere. *germ wecken, auffwecken, erwecken. ang. wake.*
Vecker. Horologium excitatorium.
Vedde. *fland.* **j. weet.** Glastum.
Vedde. *vetus. ger. sax. sicamb. fland. holl.* Merces, præmium: *&* Pignus, depositum: *&* Fides data, sponsio: *&* Dos. *vulgò* guadia, wadia, wadium.
Vedde/wedde gheld. *vetus.* **j. wette.** Mulcta, multa, id quod judici penditur pro multa.
Vedde. *vetus. ang. sax.* Fidejussor, vas.
Vedde-bode. *fland.* **j. klupver.** Exactor, executor rei iudicatæ: *fortè à* **wet.** i. senatus, magistratus. *q. d.* nuncius magistratus, *fortè à* **wedde.** i mulcta.
Vedde. *sax.* Curriculum, stadium. *germ. wette.*
Vedde-loop. Stadium, cursus in stadio. **Ter wedde-loop loopen.** Currere stadium, currere in stadio.
Vedden. Certare pignore, decertare pretio, deposito pignore certare, *vulgò* vadiare.
Vedden ende by-setten. Deponere.
Vedden. *vetus. sax. fland.* Spondere, polliceri, fidejubere, vadimonium constituere. *vulgò* wadiare, guadiare.
Ved-spel. Certamen.
Weddinge. Certatio, decertatio: *&* Sponsio: *&* Pignus: *& apud fland* Literę vel instrumentum, quo emptor prædij urbani vel rustici promittit se pretium constitutum venditori soluturum.
Weddinghe doen. Sponsionem facere, certare pignore.
Wede. j. **weede.** Glastum.
Wede. *vetus.* Virga. *&* Vimen. *&* Salix. *ger. weyde. ang. withte.*
Wedeken. Virgula, vimen.
Wederick. Lysimachium, salicaria: *herba quæ salicis folia habet.*
Wede-hoppe. *saxsicamb.* Vpupa. *ger. wyde-hopff.*
wede-maend/weed-maend/weyd-maed. Iunius. *dicitur &* **weder-maend.**
Wede-wael. j. **weed-wael.** Galgulus, oriolus, avis colore flavo. *vulgò* wide wallus. *germ. witewal.*
Wede-winde. *vetus.* Hædera.
Weder/wedder. Tempus, tempestas, aura, cælum. *ger. wetter. sax. wider. ang. wether.*
Weder blick. j. **weder-licht.**
Weder-haen. Gallus tempestatis: qui peculiari quadam facultate ad indicandum suo cantu aëris mutationis preditus videtur.
Weder-haen. Triton, bractea, aurę ventorumque index. *galli præsertim specie*, qui summis turrium metis imponitur. *vulgò* auræ gallus.
Weder licht. Fulgetrum, fulgetra, fulgur, fulgor, fulmen, coruscatio.
Weder-lichten. Fulgurare, fulminare.
Weder-maeckster. Saga, venefica, pharmaceutria, mulier tempestates excitans incantationibus. *vulgò* tempestaria. *Tibull. lib.* 1. *eleg. Hanc ego de cœlo ducentem sidera vidi: Fluminis hæc rapidi carmine sistit iter. Hæc cantu finditque solum, manesque sepulchris. Elicit, & tepido devorat ossa rogo. Cùm libet obscuro depellit nubila cœlo, Cùm libet æstivo convocat orbe nives.*
Weder-maend / wedder-maend. *sax. sic.* Iunius: *mensis quo tempestates plerumque oriuntur.*
Weder-voghel/ wind-voghel. Arquata: *genus gallinulæ, ventorum, pluviarum & tempestatum prognosticum.*
Weder-wijs. Pręsagus sive præscius futuræ tempestatis: *quales ferè sunt valetudinarij, aëris intemperiem præsagientes.*
Weder/weders. Vtrum, uter. *germ. weder. ang. whether.* **Weder hebtdy liever.** Vtrum mavis, mori an miserè vivere?
Weder/weder-om. Rursus iterum, denuo, ab integro, de integro. *germ. wider, widerumb. sax. wedder.*
Weder ende weynd loopen. Vltro citroque cursitare.

weder. Contra, adverſum.
weder-baeren. Regenerare.
weder-bieden. j. ver-bieden.
weder-bod. *vetus.* j. verbod.
weder-bruyd-loft. j. nae bruydloft. Repotia.
weder-brenghen. Referre, reportare, reducere.
weder-borſtigh. Stomachoſus, iracundus, rebellis, contumax.
weder-deghe. Ovis rejicula.
weder-dedigh. Rejiculus.
weder-dood. Trichomanes, polytricum, fidicula capillaris. *herbæ genus.*
weder-dooper. j. her-dooper. Anabaptiſta.
weder-draeghen. Reportare.
weder-eyſſchen. Repetere, repoſcere.
weder-gaede. Conſors, compar.
weder-gaen. Redire, reverti.
weder-galm. Echo : reflexio ſoni.
weder-galmen. Reſonare, retonare.
weder-ganck. Reditus.
weder-ghe-boren. Renatus.
weder-ghe-boorte. Palingeneſia, regeneratio, renaſcentia.
weder-ghelden Retribuere, rependere, talionem reddere, vicem reddere.
weder-gheldinghe. Retributio, talio, æqualis redditio.
weder ghe-luyd. Echo.
weder-ghe-peys. j. weder-peys.
weder-gheven. Reddere, reſtituere, retribuere, referre.
weder-haeck. Mucro, reflexus, uncinus, recurvus : uncus reflexus.
weder hael. Repetitio, relatio.
weder-haelen. Referre.
weder houden. Retinere, continere : & Cohibere, reſiſtere, abſtinere.
weder-keer. Reverſio, converſio, reditus.
weder-keeren. Reverti, regredi, redire. & Convertere.
weder-keerigh. Reciprocus.
weder-keerlick. Reciprocè.
weder-klaeghe. Relatio actionis. *vulgo* reconventio.
weder-klaeghen: Experiri contra a... rem, referre actionem.
weder-klanck der ſtemme. Echo, re... xio vocis ſive ſoni.
weder-klincken. Reſonare, retonare...
weder-klinckende. Reſonus, reſonan...
weder-komen. Redire, revenire, reve...
weder-komſte. Reditus, regreſſus.
weder-krijghen. Recuperare, redipiſc...
weder-krijghlick. Recuperabilis.
weder-laetigh. *vetus.* Remiſſus, neglig... ſocors.
weder-legghen. Reponere.
weder-legghen. Rejicere, repudiare... cuſare, refellere, refutare, redargu... reprobare.
weder-legginghe. Confutatio, refuta...
weder-legghelick. Refutabilis.
weder-leyden. Reducere.
weder-leſen. Relegere.
weder-liefde. Reciprocus amor.
weder-loon. Remuneratio, retributio, ...
weder-loonen. Remunerare, remuner... retribuere, compenſare, benefic... reddere.
weder-loop. Recurſus.
weder-loopen. Recurrere.
weder-luyd. j. weder-gheluyd.
weder-maecken. Reficere, reſtituere.
weder-mael-tijd. Repotia.
weder-man. Adverſarius.
weder-nemen. Recipere, reſumere.
weder-om. Iterum, rurſus, rurſum, de... *ger. widerumb.*
weder-om be-geeren. Repoſcere, repete...
weder-om be-ſoecke. Reviſere, reviſit...
weder-om brengen. Reportare, refer...
weder-om draegen. Reportare, referr...
weder-om drijven / weder-om ſtouw... Redigere, retrorſum agere, ad rede... dum compellere.
weder-om gaen. Redire, repedare, re... are, repetere.
weder-om leyden. Reducere.
weder-paer. Compar, conſors.
weder-partije. Pars adverſa.
weder-partijdigh. Adverſarius.
weder-peyns / weder-ghe-peyns.

mor...

morsus, vellicatio, accusatio conscientiæ.

eder-raeden. *vetus fland.* Dissuadere.

eder-rede. *vetus.* Responsio. & Contradictio.

eder-rechten. Restituere.

eder-roep. Revocatio, retractatio, palinodia.

eder-roepen. Revocare, retractare, palinodiam canere.

eder-saecke. *vetus.* Pars adversa: adversarius.

eder-saecker. Adversarius, contrarius, inimicus.

eder-sanck. Recantatio, palinodia.

eder-schal. Echo, reflexio soni.

eder-schap. Contrarietas.

eder-schijn. Nitor, splendor. & Objectum visus.

eder-schijnen. Resplendere, relucere, refulgere.

eder-schrijven. Rescribere: contra scribere.

eder-schrift. Contrascriptum.

eder-schuld. Nomen, id quod nobis debetur: æs meum, æs nostrum, æs suum, quod alij nobis debent.

eder-segghen. Repetere, referre: & Cõtradicere, recusare, negare, refragari.

eder-senden. Remittere.

eder-sien. Iterum videre. **Tot weder-siens.** In reditum, in proximum congressum. *vulgo* vsque ad revisum.

eder-sien. Despicere, contemnere, aversari: vultum avertere à re contempta: odio habere.

eder-sien ende ver-acht. Despectus, invisus, odiosus. & Suspectus.

eder-sieninge. Despicientia, despectus, contemptus.

eder-sienlick. Detestabilis, abominabilis.

eder-sijds / weder-sijdens. Vtrinque: vicissim: hinc inde: vltro citroque.

eder-sins. Contrario modo.

eder slaen. Repercutere, referire.

eder-slagh. Repercussio, repercussus, us.

eder-slagh des ge-luyds. Echo, reflexio soni, vocis repercussæ repræsentatio: vocis imago: vocis relatio: sonus resultans.

weder-slagh gheven. Resonare, reboare, retonare, remugire, reddere Echo.

weder-spannen. Obtendere, tendere adversus, repugnare.

werder-spannigh. Repugnans, repugnax, contumax, pertinax, obstinatus, calcitrosus: & Retrectans.

weder-spannigheyd. Repugnantia, contumacia, pertinacia, obstinatio.

weder-spel. j. teghen-spel. Contrarium.

weder-spels. Præposterè.

weder-spoed. j. teghen-spoed.

weder-sporigh. Calcitrosus.

weder-spraecke. Contradictio, objectio.

weder-spreken. Contradicere, obloqui.

weder-spronck. j. bot. Resultus.

werder-staen. Resistere, obsistere, obstare, repugnare, reniti, obniti, refragari: adversari, impedire.

weder-stand. Resistentia, renixus.

weder-stoot. Repulsus, us: & Adversitas.

weder-streven. Repugnare: obniti, obluctari.

Weder-strevigh. Contrarius, Repugnans.

weder-strijdigh. Rebellis.

weder-taele. Responsio: & Contradictio.

weder-taelen. Respondere: & Contradicere.

weder-ticht. Relatio actionis, *vulgò* reconventio.

weder-ticht doen. Referre litem, judicium, actionem. *vulgo* reconvenire.

weder-toon. Resona vox, resonans sonus: vocis relatio.

weder-toonen. Resonare, sonum referre.

weder-vaeren. Evenire, obvenire, advenire, contingere.

weder-vaeren. Adversè contingere.

weder-val. *vetus holl.* **j. teghen-spoed.** Adversus casus.

weder-was. Vegrandis, vescus, corpore vescus *q. d.* contra vel malè crescens. *Ovid. vegrandia farra coloni. Quæ malè creverunt, parvaq; vesca vocant.*

Weder-wassen. Decrescere, contra crescere.
Weder-werck. *vetus.* Repugnantia.
Weder-werdigh. *ger. sax. sicamb.* Adversarius, contrarius.
Weder-werdigheyd. Adversitas, contrarietas.
Weder-werigh. Rebellis, Repugnans.
Weder-wille. Rebellio & Adversitas.
Weder-willigh. Invitus: & Rebellis & Adversarius.
Weder-wolf. j. weer-wolf.
Weder-woord. Contradictio.
Weder-wordigh. j. weder-werdigh.
Weder-wraecke. Vindicta, vltio.
Wederen/weeren. Resistere, adversari.
Wederigh. Adversus, adversarius, contrarius.
Wederinghe. Contrarietas, adversitas, adversum, res adversa sive contraria.
Weder/weer/ram. Aries. *Dicitur* weder/ *ab adversando, quod sit pugnax, bellator, & cornu ferox in hostem crebro ictu feratur, vel fortè, inquit Gesnerus, quod retrocedens ac resiliens impetu renovato & subinde repetito in hostem feratur. germ. wider. sax. weder. angl. wether, wedir.*
Weder/weer/haemel. Vervex, aries castratus.
Weder lam/weer lam. Agnus.
Wede wael. j. weede-wael.
Weduwe/witwe. Vidua, mulier orba viro, mulier vidua. *ger. witwe witfrauw. sax. wedewe. gall. vefue. ital. vedova. hisp. biuda, viuda. ang. widowe.*
Weduwe-schap. Viduitas.
Weduwer/ weduwenaer. Viduus, vir viduus, uxore orbus.
Weduwelicken staet. Viduitas.
Wee. Ve: *interjectio dolentis.*
Wee. Dolor. *germ. whe. ang. who.*
Wee-dagh. *sicamb.* Languor, tormentum, dolor, morbus. *germ. sax. wehetag.*
Wee-doen. Dolere.
Wee-dom. Dolor vehemens, tormentum, languor.
Wee-klaeghe. Lamentatio, planctus, gemitus.
Wee-klaeghen. Lamentari.
Wee-moed. Luctus, pusillanimitas.
Wee-moedigh/ween-moedigh. Lugubris, lachrymabundus, ad lachrymas pronus, pusillanimis.
Wee-wijte/ wee-wite. *vetus. fland.* Dolor, calamitas.
Weech j. weegh. Paries, murus.
Weeck. j. endt/ endt-voghel. Anas, mas.
Weeck/weyck. Mollis, victus, tenuis, tener, lentus, imbecillus, languidus, marcidus & Fluidus liquidus. *germ. weych. saxe. weke. ang. weke, weake.*
Weeck ghe-soden ey. Ovum molle, tremulum, sorbile, apalum.
Weeck-been/weeck beenken. Cartilago.
Weeck des buycks. Ilia. *sic dicta à laxitate. ger. weich. sax. weke. ang. weke.*
Weeck der sijden. Hypochondria.
Weecke kaese. *sax. sicamb.* j. platte kaese. Lac pressum.
Weeck-plaester/weyck-plaester. Malagma.
Weeck-sinnigh. Mentis inops.
Weeck wercker. Faber abjetarius.
Weeckachtigh. Molliculus, tenellus.
Weeckelinck. Mollis, effeminatus, item ner.
Weeckelick. Molliter, tenerè, teneriter.
Weeckheyd. Mollities teneritudo.
Weecken. *fland* j. weycken. Mollire, macerare, tenuare.
Weed/weedte. Glastum, isatis, luteum, guadum. *germ. waid, waidkraut. gall. guedde. ital. guado. ang. wad, woad wod. autem nobis* w *facit.*
Weed-asschen/weyd-asschen. Cineres ossibus animalium combustis. *vulgo* cineres clavellati, *Gesner.* & Cineres pinu, abiete, aut simili arbore resina, cineres smigmatici.
Weede-wael/geel-gorse. Galgulus, galla, chlorion, icterus, ales luridus, avis rida. *Plin. vulgò* Oriolus. & widewael *avis lutei coloris. germ. wittewal, widdewal. ang. widdewol.*
Weed-maend/wede-maend. *fland.* Iu

dicitur etiam **weyd-maend** / *&* **weder-maend.**

weede/wede. *sax. sicamb.* Vpupa.

weed-hoppe/ wede-hoppe. Vpupa. *germ. weydhopff.*

weeden. *fland.* **j. weyden.** Pascere.

weegh/wand. Paries, lutamentum.

weegh-luys/wand-luys. Cimex.

weegh-luys-kruyd. j. wand-luys-kruyd.

weegh slecke/ wegh-slecke / huys-slecke. Cochlea nuda, limax.

weehen. Vagire.

weel. *vetus. fris.* **j. wie/welck.** Quis.

weel/ weele. *holl. zeland* **j. wiel.** Vertex aquarum. *&* Lacuna : pars terræ inundata.

weelde. j. welde. Voluptas.

weeme. *sax. fris. sic.* **j. priesteragie.** Domus parochi, ædes curionis, flaminia, domus flaminis.

weene. Ploratus, fletus, luctus.

weenen. Plorare, flere, lachrymari, vagire, lugere.

ween-moedigh. j. wee-moedigh. Lachrymabundus.

weeninghe. Ploratus, fletus.

weenigh. Genus anseris, vario colore, semper streperi.

weeysch. *sicamb.* **j. weysch.** Insipidus.

weer. j. weder. Aura, cælum, aër.

weer. j. weder. Iterum. *&* contra.

weer wolf/waer-wolf/ weyr-wolf/ weder-wolf. Lycaon, lycanthropos, versipellis nyctérobius. *Hos lupos, inquit Io. Bodinus, Germani dicunt* **wer-wolf** */ Galli loups garous : Picardi loups vvarous , ac si* lupos varios *dixeris, g enim in locum w sufficiunt Galli. Græci* λυκανθρώπες, *&* μορμολυκεῖα, *Latini* varios & versipelles *vocant. Franciscus Phœbus Focensis Comes in libro de venatione , voce garous ait significari gardez vous.* i. cavete vobis. *Abr. Ortelius in Thesauro Georg.* **weder-wolf.** *interpretatur. q. d.* denuo *vel* iterum lupus : per intervalla lupus, *ut distinguatur à lupo bruto , qui semper lupus. Verum Plin. homines in lupos verti rursumque restitui sibi, negat, fabulosumque esse ait, lib. 8. natural. Hist. cap. 22. Vero similius, lycanthropiæ morbum talia phantasmata ciere , ut miseri homines sese in lupos transformatos imaginentur ut, scribit Guil. Camden. vulgò* lupus ambiguus. *&* raphus *dicitur* telum.

weer/weyr/ge-weer. Arma, munitio, defensio: *&* Propugnaculum : id quo vim arcemus, nosque defendimus. *sax. vveh, vvher.*

weer. *fland.* Sepimentum, septum, palatio, pedatio, vallum.

weeren/weyren/weren. Defendere, reprimere, arcere, prohibere, avertere, propulsare. *q. d.* **wederen.**

weeren. j. weren. Durare.

weer-achtigh. Durabilis, ad se defendendum idoneus.

weer-baer. Bellipotens , bello aut armis aptus.

weer-haemer. j. heyr-haemer.

weer-loos. Inermis: *&* Bellè sive defensioni ineptus.

weerigh. Durabilis.

weer. j. weder. Vervex, aries castratus: *& camp. n.* Aries.

weeren-vleesch. *fland. holl. zeland. sicamb.* **j. hamelen vleesch.**

weer. Callus, callum: *&* Nodus, tuber.

weer-ooghe. Hordeolum, grando, chalaza, chalazion, exiguum tuberculum in palpebris , aut circa palpebrarum crepidines.

weerachtigh. Callosus.

weeren/ver-weeren. Callere, callescere.

weerd/weert/wert/weerder. *vetus.* Insula, insula amnica. *&* Propugnaculum, agger. *ang. sax. vvorth, vveorth. Hinc* **Keysers-weert/Bommels-weert.** *q. d.* Cesaris insula, Bomeli insula. *Guil. Camden.*

weerd-ribbe. j. waerd-ribbe.

weerd/ waerd/ weerdigh. Dignus. *germ. vveert vvirdigh. ang. vvorthy.*

weerd. Carus, charus, gratus & pretiosus.

weerd zijn. Valere, in pretio esse.

weerde. Valor, pretium.

weerdéren/waerdéren. Æstimare, appretiare, taxare, censere, pretium imponere, pensiculare, pensitare, adærare, ære æsti-

æstimare.

weerdérer. Æstimator, pensitator : pensiculator, censor.

weerdeyn. j. waerdeyn. Præfectus monetę : ęstimator.

Weerdéringhe. Æstimatio.

Weerdérlick. Æstimabilis.

weerdigh. j. waerdigh. Dignus, condignus : & Honorandus, venerandus. *ger. wirdigh : vet. sax. worthum: ang. worthy.*

weerdigheyd. Dignitas : & Honor, honos, splendor, amplitudo.

weerdighlick. Dignè, condignè : & Amplè, magnificè, splendidè.

Weerd. Hospes, qui hospitio accipit. Caupo, stabularius : & Convivator. *germ. wirt.*

Weerdinne. Hospita.

weerd-schap. *sax. sicamb. holl. fris. fland.* Convivium, epulum, populare cōviviū : & Nuptiæ, convivium nuptiale.

weerd-schappen. *sax. sic. holl.* Epulari.

Weerds-huys. Caupona, diversorium, hospitium.

Weeren. Callere. *vide* **Weer.** i. Callus.

węeren. Defendere. *vide* **węer.** j. Arma, defensio.

weeren. Impedire.

weeren. j. weren. Durare.

weerigh-duerigh. Durabilis.

weereld. j. wereld. Mundus, orbis terrarum.

weers-hoofd. *holl.* j. **draeyende windt.** Turbo.

weert woer. Alga, *herba.*

weese weesf-kind. Pupillus, orphanus. *ger. wʋ iß e: sax. wveyse.*

weesen-huys. Orphanotrophium.

weesen-meester. Orphanotrophus : præfectus pupillorum.

weesclingh. Pupillus, orphanus.

weete weet / pastel. Glastum. *ger. gvvaide g ll owede: ital. guado ang. wode.*

wessel/webel. *fland.* i. **streme.** Vibex.

wessel. Pustula sive tumor exilis ex aculeo muscæ, apis, vespæ, vel morsu pulicis.

wegghe / wigghe. *germ. sax. sicamb. holl. fland.* j. **beytel.** Cuneus. *germ. vveck ... vvedge.*

wegghe. Massa. *ang. wedge.*

wegghe. Panis triticeus : libum ob... gum. & Libum lunatum.

wegghe / boter-wegghe / wegghe ... ters. Massa butyri oblonga, vtrin... acuta : butyrum cuneatum, in form... cunei coactum.

wegghelen/ wigghelen. Volvere, in... vere, convolvere, provolvere.

wegghen. *vetus sax. sicamb.* Movere.

wegh. Via, iter. *ger. wegh: sax. vvech. ... voyez. ital. via: ang. waye.*

wegh. A, ab, de.

wegh. Apage, apagete.

wegh-bladeren. Arnoglossa, heptap... ros.

wegh-bree. Plantago : herba passi... plateis sive viis nascens.

wegh-doen. Amovere, semovere, re... vere, amoliri, auferre, tollere, asport...

wegh-draghen. Asportare, auferre.

wegh-dryven. Abigere, propellere.

wegh-gaen. Abire, recedere, discede...

wegh-ganck. Abitus.

wegh gheld. Vectigal, portorium. ... pavietrium : *quia penditur pro stern... pavimentis sive plateis silice aut glarea.* ... tura *in Legibus Francorum : nunc* stra... & wegstura *Germanis dicitur B. Rhen...*

wegh-gheven. Donare, donatione ali... re, dilargiri.

wegh gheselle. Comes.

wegh-gras. Polygonum, proserpi... seminalis : centinodia, corrigiola, ... guinatia. *vulgo* gramen viarum.

wegh-haelen. Auferre, tollere.

wegh-jaeghen. Fugare, repellere, pro... lere, exigere.

wegh-komen. Evadere, effugere, evi...

wegh-laeghe. Insidiæ.

wegh-laeghen. *vetus.* Insidiari.

wegh-legghen. Seponere, reponere.

wegh-leyden. Abducere.

wegh loopen. Aufugere.

wegh-maecken/wegh-gaen. Abire, ... se in viam.

wegh-maecken sijn goet. Abalienare bona : & Testamento legare.
wegh-nemen. Auferre, demere, adimere, tollere, semovere.
wegh-reysen. Abire.
wegh-scheede/wegh-scheyde. Compitum bivium, trivium, quadrivium.
wegh-schencken. Donare, donatione abalienare.
wegh-schicken. Amandare, ablegare, dimittere.
wegh-schijte. *sic.* **j. weer-ooghe.** Hordeolum, tuberculum in palpebris, *quod quidam fabulantur enasci cùm quis in via publica ventrem exonerat.*
wegh-senden. Ablegare, amandare, abmittere.
wegh-sijn. Abesse.
wegh sijnde. Absens.
wegh-slecke. Cochlea nuda, limax.
wegh-steken. Abstrudere.
wegh-stooten. Propellere.
wegh-stouwen. Abigere, propellere.
wegh-strijcken. Amovere.
wegh-strijcken. Abire, discedere festinanter.
wegh-swemmen. Abnatare.
wegh-trecken. Abstrahere.
wegh trecken. Abire, discedere.
wegh-vaerd. Iter.
wegh-vaerdigh. Accinctus itineri.
wegh-vaerdigh man. Viator.
wegh-vlieden. Aufugere.
wegh-vlieghen. Avolare.
wegh-voeren. Abducere, avehere.
wegh-werpen. Abjicere, rejicere.
wegh-werperken. *fland.* Rejiculus.
wegh-werpsel. Rejectamenta.
weghe. Via, modus, ratio. **Te wege brenghen.** Commodè applicare sive deducere rem aliquam, aptè accommodare: & Perducere ad exitum, peragere, efficere.
weghe. Nomen, causa, gratia, ergo. **Van weghe.** Ob, propter. **Van noods weghe.** Necessitatis causa. **Van Gods weghe.** Dei nomine. **Van des landsheeren weghe.** Auctoritate Principis, nomine Principis. **Sy is noch maeght van mijnen weghe.** Integra à me virgo est. **Groet hem van mijnen weghe.** A me salutem dic illi, meis verbis, meo nomine. **Be-taelen van iemands weghe.** Solvere, numerare, dare ab aliquo. **Vreesen van alle weghen.** Timere ab omni parte, ex omni parte. **Aller weghe.** Passim, ubique locorum.
weghen. Dirigere in viam, monstrare iter, viam docere.
weghen ende wijsen iemanden. Deducere & instruere aliquem.
weghel. *fland.* Trames, semita transversa.
weghen. j. waeghen. Movere.
weghen. Librare, pendere appendere, expendere, ponderibus examinare, pensare, ponderare, trutinare. *ger. wagen. ang. waeye, waeyght.*
weghe-schaele. Lanx, bilanx, trutina.
wegher. Ponderator, pensator, pensitator.
wegher. j. waegh-meester. Libripens.
wegher. *ger. sax. sicamb.* Potior, melior, potius, melius.
wey. Serum, pars lactis aquea, succus lactis. *ang. whey whay.*
wey-kaese. Lac coagulatum.
weygh-veld. j. wijck-veld.
weyck. j. weeck. Mollis, maceratus.
weycke. Maceratio. **Te weycke setten.** Macerare in aqua, insuccare liquore.
weycken. Emollire, macerare humore aliquo. & Macerari, macerescere, madefieri. *germ. weychen.*
weycken. *sicamb.* Cornum.
weycken-boom. *sicam* **j. weypken-boom.** Cornus.
weyde/ghe-weyde. j. in-gewand. Viscera animalium, exta. *ger. eyngweyd.*
weyden/wt-weyden. *vetus.* Exenterare, eviscerare, viscera solvere.
weyde. Pascua, orum, ager pascuus vel compascuus, pratum.
weyden. Pascere, impascere, compascere, pasci, impasci, compasci, carpere herbam, tondere, pabulari, errare. *germ. weyden. ang. feede.*

weyd-boom. *vetus.* j. **wilghe.** Salix. *germ. weyden-baum, wyd. ang. withie.*

weyd-land. Ager pascuus, pascua.

weyd-huys. *vetus. sicamb.* Prætorium, magnificum ędificium in rusticis prædiis & villa urbana.

weyd-maend. Iunius mensis: *mensis quo pecora in pascua ducuntur.*

weyd-man. Venator, auceps, auceps rapacibus quibusuis avibus utens, *Gesner. ger. weydman. sax weydeman.*

weyd mes. Culter venatorius, quo feris viscera solvuntur.

weyd-sack. Pera venatoria, pera viatoria, bulga ascopera, mantica.

weyd-schaep. Ovis pascalis: quæ passim pascitur.

weyd veld. Ager pascuus, compascuus.

weyd-tessche. j. **weyd sack.**

weyd-voghel. Accipiter.

weyd-werck. Venatio, aucupatio.

weydener. Venator.

weyder. *vetus.* j. **herder.** Pastor: qui pecus pascit.

weydigh. Venaticus, venatorius, aucupio & venationi deditus.

weydsch. Venaticus, venatorius.

weydsch man. Venator, auceps.

weydelick voghel. Accipiter, avis rapax.

weydelick. Magnus, validus, fortis, potens, bonus, probus, habilis, aptus, egregius, excellens.

weydelick. Valdè, vehementer, fortiter, potenter, probè, egregiè. *ger weydlich.*

weydelick geesselen. Probè virgis cædere.

weydelinck. *germ. sax. sicamb.* Cymba, scapha alveus, linter, lembus.

weyfel/weyvel. Viator, stator, apparitor, accensus: & Peditum præfectus. *germ. weybel.*

weyfelen. Vagari, vacillare, fluctuare, nutare, inconstantem esse: omni vento versari: nunc his nunc illis partibus favere: colludere cum utraq; parte.

weyfeler. Homo vagus, inconstans, levis, instabilis, vacillans, versatilis, homo lubrica & ancipiti fide, qui se diversis applicat partibus, cothurnus, cothurno versatilior.

weyfeler. j. **weyffel.** Viator stator.

weygh. j. **weydigh.** Venatorius.

weygh-veld. j. **wyck-veld.**

weygheren. Negare, denegare, recusare, renuere, abnuere, detrectare, defugere.

weygheringhe. Negatio, recusatio, repulsa, detrectatio.

weygher-teecken. Renutus, capitis signum quo repulsa vel negatio significatur.

weygher-teecken doen. Renuere.

weynden. j. **wenden.** Vertere.

weyn. *vetus.* Dolor.

weynen. j. **weenen.** Flere.

weynigh. Parum, paulum, modicum: Parumper, paulisper. *ger. wenigh.*

weynigh. Paucus, pauci. *sax. wene. ang. we*[illegible]

weynigh. *vetus.* Parvus, modicus.

weynigheyd. Paucitas, exiguitas.

weynighlick. Modicè, exiguè.

weynighsken. Perpaulum, pauxillum, aliquantulum.

weyrpe/weye/weypken. *sic.* Cornus.

weypken-boom. j. **cornoelie-boom.**

weyntelen. j. **wendtelen.** Volvere.

weyren. j. **weren.**

weyr-wolf/weer-wolf.

weysteren. Mobilitare ante oculos.

weytel. *sicamb* j. **schal-bijter.** Scarabeus. *ang. betell.*

weyte. *sax. sicamb.* j. **terwe.** Triticum. *ger. weytze. ang. wheate.*

weyten-brood. j. **witten-brood.** Panis triticeus.

weyten. *vetus. fland.* j. **roetaerd.** Graculus.

weyt-kruyd. *germ. sax. sic. fris.* j. **weete.** I[illegible]tis.

weyvel. j. **weyffel.** Apparitor.

weke. Hebdomas, hebdomada. *vulgò* septimana, septiduum. *germ woch. sax. we*[illegible] *ang. weke.*

wek-merckt/weken-merckt. Forum hebdomadarium: nundinæ hebdomadarum.

weken. *sax* j. **weycken.** Macerare.

wel. Benè, bellè, rectè, probè: & Valdè: Satis. *ger. wol. ang. wel.*

wel vele. Benè multi. Wel verre. Bene longè. Wel droncken. Probè potus, appotus. wel lang. Benè longus, valdè longus. wel te peerde. Expeditus equo. wel te voet. Expeditus pedibus. wel vroegh. Planè manè, benè mane.

wel aen. Age, agedum, hoc age, eia, sodes, macte.

wel aen zijn. Bene valere: bene agi cum aliquo.

wel-daed. Benefactum, beneficium, gratia.

wel-daedigh. Beneficus.

wel-daedigheyd. Beneficentia, benignitas, liberalitas.

wel-doen. Benefacere: & Beneficium præstare.

wel eer. *holl* j. eer-tijdts.

wel-ghe-boren. Generosus, nobili prosapia ortus, natalibus clarus, nobili loco natus: nobili genere natus.

wel-ghe leghen. Appositus, commodus, opportunus.

wel-ghe-maeckt man. Vir formosus.

wel-ghe-maeckt werck. Opus artificiosum, elaboratum, artificiosè factum.

wel-ghe-moed. Alacer.

wel-ghe-moedt. Origanum. *ger. wolgewund. sax. wolgemot.*

wel ghe-val. Voluptas, delectatio, placitum.

wel-ghe-vallen. Complacere, collubere.

wel-ghe-vallen hebben. Delectari, complacere.

wel-hebben. Satis habere, fortunas satis amplas habere, rem habere, facilè habere, facilè agere.

wel-hebbende / wel hebbigh. Satis dives, opulentus, qui est in re lauta.

wel-kom zijn / wille-kom zijn. Comiter excipi adventu. *q. d.* wel-ge-komen. *Ita quoque gall. bien venu. ang. welcome.*

wel-kom zijt vy. Adventus tuus est perquam gratus: optatò ades: optatus ades: optatus & gratus advenis: expectatus venis: desideratus venis.

wel-kom heeten. Adventum felicem gratulari alicui: salvum aliquem advenisse gaudere.

wel-kom-beker. Philotesius crater.

wel-kom-geld / in-kom-geld. Isagogicum.

wel-kom be-talen. Isagogicum persolvere.

wel-kom mael-tijd. Cœna viatica, qua peregrè reversi, amici excipiuntur, convivium adventorium.

wel-komen. Opportunè & optato advenire: & Adventum gratulari.

wel-lust. Voluptas, oblectamen, oblectamentum, delectatio, delectamentum, deliciæ, libido.

wellust-soecker. Epicureus, epicuri de grege porcus, homo voluptarius, voluptatibus deditus.

wel-lustigh. Voluptarius, voluptuosus, delitiosus, libidinosus.

wel-lustighlic. Voluptuosè: & Libidinosè.

wel-rieckende. Fragrans, odoratus, benè olens.

wel-smaeckende. Grati saporis.

wel sprekende. Eloquens, facundus, disertus.

wel-sprekentheyd. Eloquentia, facundia.

wel-sprekentlick. Facundè.

wel-staen. Decere, convenire.

wel-staende. Decens, conveniens.

wel-stand. Decorum.

wel-stand. Salus, prosperitas.

wel-vaerd. Bona valetudo, prosperitas, prospera valetudo, salus, incolumitas.

wel-vaeren. Benè valere.

wel vaerende. Sanus & salvus, vegetus, incolumis.

welck. Quis quæ, quod, qui. *germ. welcher. vetus sax. hwilce ang. which.*

welck van beyden. Vter.

welcker-hande. Qualis,

welcker-ley. Qualis, cujusmodi.

welcker-wijse. Qualiter.

welck. *vetus.* Vietus, flaccidus, marcidus, flacidus. *ger. sax. waelck.*

welcke. *vetus.* Marcor.

welcke. j. bleyne. Pustula. *ang. whe'cke.*

welcken/ver-welcken. Marcere, marcescere, elanguere, elanguescere.

Weld. *vetus. fris.* j. ghe-weld.
Weldigh. *vetus.* ghe-weldigh.
Welde/weelde. Voluptas, lascivia, petulantia, deliciæ, luxuria, luxuries, libido. & Opulentia, divitiæ, opes. *vetus. sax we-la. ang. welthe.*
Weldigh/welderigh. Voluptuosus, lascivus, petulans, luxurians, delicatus, plenus deliciis, libidinibus deditus. & Dives, opulentus. *ang. weltly.*
Welfsel/welvinghe. Camera, testudo, concameratio, fornix, arcus, apsis.
welfsel van den solder. Lacunar, lacunarium, laquear, laquearium, laqueare, lacus, tignum concamerationis.
Welle/ walle. *vetus.* Aqua fontana, aqua putealis: & Scatebra, scaturigo: & Fluctus. *ger. walle. ang. welle.*
Welle/walle. Bullitio, ebullitio.
welle/sinck-sand. Æstus, arena instabilis omnia absorbens & hauriens: & Charybdis, vorago, gurges vorticosus. θύελλα. i. procella.
welle. Cylindrus: & Sucula: & Palanga.
welle. Volvolus: lignum teres instar cylindri, quo voluto æquatur solum: occa.
welle. *vetus. fland.* Vertigo capitis.
wellen/wallen. Fervescere, bullire, ebullire, undare. & Scaturire, erumpere.
wellen. Volvere. *ang. wallow.*
wel-berd van d'orgelen. Pinax, summa tabula foraminosa organi pneumatici.
wel-hout. Cylindrus.
wel-sand. *holl.* j. drif-sand.
wel-steen. Cylindrus. *ger. walsteyn.*
wellen het melck. *holl.* Lac tepefacere, conficiendo caseo.
weller. Silurus, *piscis.*
wellinghe. Volutatio. & Scaturigo: & Bullitio. & Procella. & Gurges.
wellinghe. *sax. sicamb. fland. campin.* Iusculum. & Puls, pulticula.
welpe. j. wulpe. Catellus.
welteren. *fris. sicamb.* j. wentelen. Volvere, volutare. *germ. weltzen. gall. veaultrer.*
welven. Camerare, arcuare, fornicare. *ger. welben. sax. woelfen, woelven.*
welvinghe. j. welfsel.
weme. j. weeme. Domus flaminis.
weme. *sax. sicamb.* j. spijcker-boor. Terebra, terebellum. *ang. wimble.*
wemelen. *sax. sicamb.* Perforare terebra, terebrare.
wemelen. Circumagere, obversare, circumversare: & Circumagi, obversari, circumversari, micare, interpositis intervallis moveri: & Palpitare, frequenter & leviter movere.
wen. *ger. sax. sicamb.* j. wanneer. Cùm, quando.
wenck. j. winck. Nutus.
wencken. j. wincken. Nuere.
wenck. *vetus.* j. maeghden-palm.
wendel. j. windel.
wendel-boom. Iugum, liciatorium.
wendel-graet. Cochlea, cochlis, scalæ quibus per gyrum adscenditur.
wendel-steegher. *fland.* Cochlea.
wendel steen. Cochlea.
wendel-trap. Cochlea, cochlis, scalæ cochlides, scalæ in gyrum scansiles.
wenden. j. winden. Vertere.
wend-ijser/brand-ijser. Crateuterium: ferrum in quo veru vertitur.
wendelick/wendigh. Versatilis.
wender/winder. j. endtrick. Anas mas.
wendeelen. Volvere, volutare, circumagere, circumvolvere, versare. *germ. wenzen.*
wendtelen int slijck. Volutari in luto.
wendtel-graedt. j. wendel-graet.
wendtelinghe. Volutatio, volutatus, us.
wenghel. *sicamb.* Cervical.
wengher. *sic.* Scamnum præ foribus.
wenigh. j. weynigh. Parum.
wennen. *vetus.* Ablactare. *germ. entwennen. ang. weane.*
wennen. j. ge-wennen. Assuefacere, & suescere.
wensel. j. ghe-wente. Assuefactio.
wensch/wunsch. Votum, desiderium, optatum, animi sententia. & Imprecatio. *ger. wunsch. ang. wish.*
wenschen/ wunschen. Optare, exoptare, precari, cupere, desiderare, expetere.

vere, *ger. wunſchen. ang. wishe.*
Wenſchelick. Optabilis.
Wentelen. j. wendtelen. Volvere.
Wepe. j. weppe. *ſicamb.* Cornus.
Wepel. *vetus. fland. holl.* Vagus, inconſtans. & Vacuus, vacans.
Wepel. j. wepſel. Accenſus. *germ. weybel.*
Wepel/ weyeler. Accēſus, adſcriptitius, vacans munere, liber à muniis, privatus, vacuus à negotiis publicis, immunis, liber ab onere ſive officio publico.
Wepelen. j. wepffelen. Vagari.
Wepel-ſteerten. j. wiſpel-ſteerten.
Wepeler. j. wepffeler. Vagus, inconſtans.
Wepeler. j. wepel. Accenſus, &c.
Wepſch/ weepſch. *ſicamb.* Inſipidus, ſine ſapore aut odore.
Werck. Stupa, lini ſtupa, linum vile, lini purgamentum, lana craſſior & recrementitia. *ſax. werck.*
[illegible]
Laborare de re aliqua: magnifacere, magnipendere rem aliquam. **Gheen werck maecken van eenigh dinck.** Parvifacere, parvipendere, nihilipendere, floccipendere, negligere rem aliquam.
Wercken. Laborare, operari, opera moliri, opus facere, agere.
Wercken het deegh. j. kneden. Depſere, ſubigere farinam.
Werck-alaem. Inſtrumenta operariorum, arma.
Werck-beeſte. Iumentum: pecus operariū.
Werck-dagh/ wercken dagh. Dies operoſus, negotioſus, profeſtus.
Werck-ghe-touwe. Inſtrumentum.
Werck-ghe-tuygh Inſtrumentum.
Werck-ghierigh. Operoſus.
Werck-huys. Officina, taberna, fabrica, ergaſterium, opificis officina.
Werck-lieden. Operę, operarij, opifices.
Werck-man. Operarius, opifex. **Konſtigh werck-man.** Mechanicus, operarius.
Werck-meeſter. Architectus, artifex.
Werck-ſaem. Operoſus, patiens laboris.
Werck-ſchoen. j. voet/ voet-maete. Pes. *menſuræ genus.*
Werck-ſtadt/ werck-ſtede. Officina.
Werck-ſteen. Lapis operarius: lapis quà ſervit opificum operis, ut cos.
Werck-ſtuck. Opus.
Werck-tuygh. Inſtrumenta, arma, organa, armamenta, ſupellex.
Werckelick/ werckigh. Operoſus. & Mechanicus.
Werckelickheyd. Efficacia.
Wercker. Operarius.
Werckachtigh. Operoſus.
Werckinghe. Actus, operatio.
Werd/ werder/ weerd. *vetus.* Inſula: & Propugnaculum: ſeptum. *ſax. werdt.*
Werdel. j. wordel. Verticillum, verticillus, harpax.
Werden. j. worden. Fieri.
Werder. j. weerd. Inſula. (ger.
Were. Defenſio. & Munitio, arma. & Ag-
Were. *fland.* Sepimentum.
Were/ weyre. *vetus. ſax.* Poſſeſſio.
Were. *vetus ſax. ang.* Luitio. Pretium redemptionis, mulcta pecuniaria ob hominem læſum aut occiſum: pretium hominis, ęſtimatio capitis ſive corporis: multa æſtimationis capitis, &c. *Olim mulctæ pecuniariæ imponebantur cædi, rapinæ, furto, & multis aliis facinoribus: inter alias autem capitis erat æſtimationis mulcta, & ejus rei gratia æſtimabantur quique, & à ſummo ad infimum, capite cenſebantur ſinguli: ut patet ex veteribus legibus Anglorum & Saxonum Guil. Lombard. vulgò* wera, werigeldium, & wergelta. *q. d.* pretium ſive pecunia defenſionis. wergelta, *inquit Hermannus Comes Nuenarius, in legibus Ripuariis Francorum, eſt* pecunia, qua quis multam ſolvit aut redimit. à **weren/** *id eſt*, defendere, & **geld/** *id eſt*, pecunia.
Were gheld. j. were. Luitio.
Wereld. Mundus, orbis, orbis terræ. **wereld** *dicitur à* **weren.** i. durare, perdurare. *Mundi enim corpus ita conflatum eſt, & tam aptè cohæret, ut ullo modo nequeat*

queat

Weld. *vetus. friſ.* j. ghe-weld.

Weldigh. *vetus.* ghe-weldigh.

Welde/weelde. Voluptas, laſcivia, petulantia, deliciæ, luxuria, luxuries, libido. & Opulentia, divitiæ, opes. *vetus. ſax wela. ang. welthe.*

Weldigh/welderigh. Voluptuoſus, laſcivus, petulans, luxurians, delicatus, plenus deliciis, libidinibus deditus. & Dives, opulentus. *ang. weltly.*

Welffel/welvinghe. Camera, teſtudo, concameratio, fornix, arcus, apſis.

welffel van den ſolder. Lacunar, lacunarium, laquear, laquearium, laqueare, lacus, tignum concamerationis.

Welle/ walle. *vetus.* Aqua fontana, aqua putealis: & Scatebra, ſcaturigo: & Fluctus. *ger. walle. ang. welle.*

Welle/walle. Bullitio, ebullitio.

welle/ſinck-ſand. Æſtus, arena inſtabilis omnia abſorbens & hauriens: & Charybdis, vorago, gurges vorticoſus θύελλα. i. procella.

welle. Cylindrus: & Sucula: & Palanga.

welle. Volvolus: lignum teres inſtar cylindri, quo voluto æquatur ſolum: occa.

welle. *vetus. fland.* Vertigo capitis.

wellen/wallen. Ferveſcere, bullire, ebullire, undare. & Scaturire, erumpere.

wellen. Volvere. *ang. wallow.*

wel-berd van d'orgelen. Pinax, ſumma tabula foraminoſa organi pneumatici.

wel-hout. Cylindrus.

wel-ſand. *holl.* j. drif-ſand.

wel-ſteen. Cylindrus. *ger. walſteyn.*

wellen het melck. *holl.* Lac tepefacere, conficiendo caſeo.

weller. Silurus, *piſcis.*

wellinghe. Volutatio. & Scaturigo: & Bullitio. & Procella. & Gurges.

wellinghe. *ſax ſicamb. fland. campin.* Iuſculum. & Puls, pulticula.

welpe. j. wulpe. Catellus.

welteren. *friſ. ſicamb.* j. **wentelen**. Volvere, volutare. *germ. weltzen. gall. veaultrer.*

welven. Camerare, arcuare, fornicare. *ger. welben. ſax. woelfen, woelven.*

welvinghe. j. welffel.

weme. j. weeme. Domus flaminis.

weme. *ſax. ſicamb.* j. **ſpijcker-boor**. Terebra terebellum. *ang. wimble.*

wemelen. *ſax. ſicamb.* Perforare terebra, terebrare.

wemelen. Circumagere, obverſare, circumverſare: & Circumagi, obverſari, circumverſari, micare, interpoſitis intervallis moveri: & Palpitare, frequenter & leviter movere.

wen. *ger. ſax. ſicamb.* j. **wanneer**. Cùm, quando.

wenck. j. winck. Nutus.

wencken. j. wincken. Nuere.

wenck. *vetus.* j. maeghden-palm.

wendel. j. windel.

wendel-boom. Iugum, liciatorium.

wendel-graet. Cochlea, cochlis, ſcalę quibus per gyrum adſcenditur.

Werck idem ac ἔργο

cochlides, ſcalæ in gyrum ſcanſiles.

wenden. j. winden. Vertere.

wend-ijſer/brand-ijſer. Crateuterium: ferrum in quo veru vertitur.

wendelick/wendigh. Verſatilis.

wender/winder. j. endtrick. Anas mas.

wendeelen. Volvere, volutare, circumagere, circumvolvere, verſare. *germ. wenzen.*

wendtelen int ſlijck. Volutari in luto.

wendtel-graedt. j. wendel-graet.

wendtelinghe. Volutatio, volutatus, us.

wenghel. *ſicamb.* Cervical.

wengher. *ſic.* Scamnum prę foribus.

wenigh. j. weynigh. Parum.

wennen. *vetus.* Ablactare. *germ. entwennen. ang. weane.*

wennen. j. ge-wennen. Aſſuefacere, & aſſueſcere.

wenſel. j. ghe-wente. Aſſuefactio.

wenſch/wunſch. Votum, deſiderium, optatum, animi ſententia. & Imprecatio. *ger. wunſch. ang. wish.*

wenſchen/ wunſchen. Optare, exoptare, precari, cupere, deſiderare, expetere.

…ere, *ger.* **wunschen.** *ang.wishe.*
…nschelick. Optabilis.
…ntelen.j.wendtelen. Volvere.
…pe.j.weppe. *sicamb.* Cornus.
…pel. *vetus.fland.holl.* Vagus,inconstans. & Vacuus,vacans.
…pel.j.wepfel. Accensus. *germ.weybel.*
…pel/wepeler. Accẽsus,adscriptitius,vacans munere, liber à muniis, privatus, vacuus à negotiis publicis,immunis,liber ab onere sive officio publico.
…pelen.j.wepffelen. Vagari.
…pel-steerten.j.wispel-steerten.
…peler.j.wepffeler. Vagus,inconstans.
…peler.j.wepel. Accensus,&c.
…psch/weepsch. *sicamb.* Insipidus,sine sapore aut odore.
…rck. Stupa, lini stupa, linum vile, lini purgamentum, lana crassior & recrementitia. *sax.werck.*
…erck. Opus, operatio, actus, opificium, negotium. *ger.werck.ang.woorke.*
…erck maecken van eenighe saecke. Laborare de re aliqua: magnifacere, magnipendere rem aliquam. **Gheen werck maecken van eenigh dinck.** Parvifacere, parvipendere, nihilipendere, floccipendere, negligere rem aliquam.
…ercken. Laborare, operari, opera moliri, opus facere, agere.
…ercken het deegh.j.kneden. Depsere, subigere farinam.
…erck-alarm. Instrumenta operariorum, arma.
…erck-beeste. Iumentum: pecus operariũ,
…erck-dagh/ wercken dagh. Dies operosus,negotiosus,profestus.
…erck-ghe-touwe. Instrumentum.
…erck-ghe-tuygh Instrumentum.
…erck-ghierigh. Operosus.
…erck-huys. Officina, taberna, fabrica, ergasterium,opificis officina.
…erck-lieden. Operę,operarij,opifices.
…erck-man. Operarius,opifex. **Konstigh werck-man.** Mechanicus, operarius.
…erck-meester. Architectus,artifex.

Werck-saem. Operosus,patiens laboris.
Werck-schoen.j.voet/ voet-maete. Pes, *mensuræ genus.*
Werck-stadt/werck-stede. Officina.
Werck-steen. Lapis operarius: lapis quâ servit opificum operis,ut cos.
Werck-stuck. Opus.
Werck-tuygh. Instrumenta,arma,organa, armamenta, supellex.
Werckelick/werckigh. Operosus. & Mechanicus.
Werckelickheyd. Efficacia.
Wercker. Operarius.
Werckachtigh. Operosus.
Werckinghe. Actus,operatio.
Werd/werder/ weerd. *vetus.* Insula: & Propugnaculum: septum. *sax.wordt.*
Werdel.j.wordel. Verticillum,verticillus, harpax.
Werden.j.worden. Fieri.
Werder.j.weerd. Insula. (ger.
Were. Defensio. & Munitio,arma. & Ag-
Were. *fland.* Sepimentum.
Were/weyre. *vetus.sax.* Possessio.
Were. *vetus sax.ang.* Luitio. Pretium redemptionis, mulcta pecuniaria ob hominem læsum aut occisum: pretium hominis, ęstimatio capitis sive corporis: multa æstimationis capitis, &c. *Olim multæ pecuniariæ imponebantur cædi, rapinæ, furto, & multis aliis facinoribus: inter alias autem capitis erat æstimationis mulcta, & ejus rei gratia æstimabantur quique, & à summo ad infimum, capite censebantur singuli: ut patet ex veteribus legibus Anglorum & Saxonum Guil. Lombard. vulgò* wera, werigeldium, & wergelta. *q.d.* pretium sive pecunia defensionis. wergelta, *inquit Hermannus Comes Nuenarius, in legibus Ripuariis Francorum, est* pecunia, quâ quis multam solvit aut redimit. à **weren/** *id est,* defendere, & **geld/** *id est,* pecunia.
Were gheld.j.were. Luitio.
Wereld. Mundus, orbis, orbis terræ. **wereld** *dicitur à* **weren.** i. durare, perdurare. *Mundi enim corpus ita conflatum est, & tam aptè cohæret, ut ullo modo nequeat*

queat dissolvi, nisi ab eo à quo est colligatum, unde & æternum asseruerunt Aristoteles, Plato, & alij. At manet incolumis mundus suaq; omnia versat. Quæ nec longa dies auge, minuitq; senectus, Nec motus puncto currit, cursuq; fatigat. Idem semper erit, quoniam semper fuit idem. Non alium videre patres, aliúmve nepotes. Aspicient, &c. Cui neque principium est usquam, nec finis in ipso, &c. Manil. 1. Astronom. ger. welt, werelt: vetus germ. worold, apud Otfridum VVeissenburgensem: sax. woruld fris. worldt: ang. world.

Wereldlick. Mundanus: & Prophanus, laïcus.

wereldlick recht. Ius civile, humanum, Cæsarium, Imperiale,

wereldsch. Mundanus. & Profanus, & voluptatibus corporis deditus.

weren. j. weeren. Defendere.

weren. j. weeren. Durare, perdurare. *ger. waeren: sax. waeren, weren.*

werf / werve. Actio, actus. *hinc* **een-werf / twee-werf / eerst-werf / lest-werf** / *&c.*

werf. *vetus.* Officina: & Villa: & Domus. & Area.

werf. Acta, ægialus, crepido litoris, ripa, moles, agger. **werf** / *inquit Ioan. Becan.* in fluminibus & mari *dicitur* id quod vltra nativum ripæ litorisve ductum in aquas ab hominibus est projectum, ne naves vadi brevitate appellere prohibeantur: aut vt eo vis fluminum coerceatur.

werm. j. warm. Calidus.

wermoed. *sax. sicamb.* Absinthium. *germ. wermut: sax. wormte: ang. wormwoode, à vermibus necandis.*

wern-ooghe. j. weer-ooghe.

werp. j. worp. Iactus.

werp / werpte. Stamen.

werpen / worpen. Iacere, jactare, ruere, mittere, jaculari.

Werpen de jongden. Fœtificare, edere fœtum, fœtare.

werp-draed. j. werpte. Stamen.

werp-gaeren. j. werpte. Stamen.

werp-goed. Merces projectæ in m[ari] ad exonerandam navem.

werp-ghiften. Missilia.

werp-kote. Talus emissarius.

werp-loot. j. diep-loot.

werp-mael. Iactus.

werp-net. Funda, verriculum.

werp-pijl. Spiculum, telum missile a[c] culum.

werp-schijve. Discus.

werp-schoepe. Ventilabrum.

werp-steen. Lapis missilis.

werpel / worpel. *ger. sax.* Alea, tessera.

werpel-spel / worpel-spel. Alea.

werpelick. Missilis, jaculabilis.

werpelinck / worpelinck. *vetus.* Rej[icu]lus.

werpel-aersen. *fland.* Recalcitrare. Culum sive nates in sublime jactare.

werper / worper. Iaculator.

werpte. j. scheer draed. Stamen.

werre / werringhe. Tricæ.

werre. *vetus.* Contentio, dissidium, ini[mi]citię, rixa, simultates, bellum: *v[etus]* werra, guerra. *gal. guerre: ital. guer[ra,] gara: hisp. guerra: ang. warre.*

werren. Turbare, intricare, confunde[re.]

werren. Contendere, dissidere, simu[lta]tes, odia exercere.

werren. *vetus.* Bellare. *gall. guerroyer: i[tal.] guerreggiare: hisp. guerrear: ang. warre.*

werren. Subigere intritam rutro.

wer-gaeren. Fila intricata, tricæ. & [ho]mo litigiosus.

wer-gheest. Phanaticus, vesanus spirit[us,] spiritus contradictionis.

wer-haeck. Rutrum.

wer-vogel. Perturbator, interturbator.

werringhe. Tricæ, contentiones, dissid[ia,] discordia, interturbatio: confusio.

wers / wirs. *vetus.* Malus, nequam. Malè.

wers / wars / warsch. Contrarius, adv[er]sus, malus. **Te wers zijn.** Contrari[um] esse, adversari: & Abhorrere, fasti[di]re. *Dicitur* **wers** *per syncopen. q. d.* **[w]ders.** *ang. warsse. worsse.* i. nequa[m.] **warste** i. nequissimus.

erſ-heyd. Adverſitas, contemptus.
erſ-heyd van ſpijſe. Faſtidium, nauſea.
erſ-ſaem. *vetus.* Contrarius.
erſelen. Reluctari, reniti, obniti.
erſel-hoofd. Refractarius, contumax.
erſelinge. Repugnantia, contrarietas.
erſeler. Refractarius, contumax, trico, contentioſus
...
erbel/ worbel. Verticulum, peſſulus. repagulum, repages. obex. *gal. verrevil.*
wervel. Gyrus, turbo, vertex, vortex. *ger. wirbel: ſax. wervel.*
wervel. Spondylus, vertebra.
wervel. *ſax. ſic.* Verticulum, ſpondylium.
wervel. *ſax. ſicamb.* Vortex, gurges.
wervel des hoofds. Vertex capitis.
wervelen. j. draeyen. Vertere.
wervelen. Peſſulo ſive verticillo claudere.
Wervel-been. Vertebra, ſpondylus, mola, polus. *ger. wirten: ang. vvhirlebone.*
wervel-poel. Vertex, vortex, vorago, gurges. *ſax. vvervel: ang. vvhirlepole.*
wervel-poel. Phyſeter. *piſcis, ang. vvhirlepole.*
wervel-ſieck. j. worvel-ſieck.
Wervel-wind. Turbo: ventus contortus: vertex, vortex.
wervelen. Gyros agere, in orbem verſari. *ang. vvhirle.*
werveleuren. *fland.* Tergiverſari.
werve. j. werf. Actio, *&c.*
werven. *ger. ſax. ſicamb.* Agere. *&* Petere. *&* Exercere. *&* Negotiari.
werven. *vetus.* Depoſcere. *&* Solicitare. *ger. vvderben.*
werven / ver-werven. Quæſtum facere, lucrari, acquirere labore, *Becanus.*
werven-hout. Genus ſalicis ripariæ, *q. d.* **werf-hout.** i. materia projectorum ſive molis: *convenit enim molibus in flumina jaciendis & firmandis. Becan.*
Wes. *holl.* Quid, quod.
weſchen. *ſax.* Garrire, nugari.
weſcher / waeſcher. *ſax. ſi. j.* **ſwetſcher.** Nugator, gerro.

Weſeke. *vetus. ſax. ſicamb.* Cognata.
Weſel/weſelken. Muſtela, muſtella. *vulgo* viſela, *à ſono quem edit. q. d.* **veſel/** *teſte G. Agricola. germ. vviſelin. ang. vveeſel, vveaſil, vveßil, vveſil.*
weſemot. *ſax.* Plumbum cinereum. *ger. vveyßmuth.*
weſen. Eſſe. **Het weſen.** Status, condi-
... **ſichts.** Vul-
... **ghelaet.** Ge-
...
weſenheyd. Eſſentia.
weſenlick. Modeſtus, compoſitus, decens: vultu modeſto ſive venuſto: *&* Mediocris, modicus.
weſenlicke ſchoonheyd. Modica & modeſta forma, ſtata, vxoria.
weſenlicken. Modeſtè, compoſitè, decenter: *&* Mediocriter.
weſpe. Veſpa. *ger. vveſpe. gall. gueſpe ital. veſpa. hiſp. abiſpo. ang. vvaſpe.*
weſpe. *metaph.* Oeſtrum, inſania, furor.
weſſe. Dilutum malti cerviſiarij: muſtea cerviſia: decoctum. i. **worte.**
weſt. Occidens. *germ. vveſt. gall. oueſt: ang. vveſt.*
weſt-ſterre. Heſperus.
weſt ten zuyden. Hypafricus.
weſten-wind. Zephyrus, favonius. *germ. vveſten vvind, vveſt: gall. oueſt, vend d'oueſt: ang. vveſtvvinde.*
weſtelick. Occidentalis.
weſterſche zee. Mare occidentale.
wet. *vetus holl.* **j. wat.** Quid, quod.
Wet. Lex. *Dicitur* **wet** *à* **weten.** i. ſcire. *debent enim leges ab omnibus intelligi, vt inhibita declinent, & permiſſa ſectentur. l. leges, C. de legibus. Eadem ratione* lex *quoque Latinè dici videtur, quòd publicè legatur, vt omnibus nota ſit. Nannius in Miſcel.* **wet** *quaſi* **wit** *dici ait, ab albo nempe prætoris.*
wet. Senatus, ſenatores.
wet-bancke. j. bancke van recht.
wet-breker. Legirupa qui legem frangit.
wet-ghe-leerd. Legiſperitus, juriſperitus.
wet-houder. Iudex, nomothetes, nomophylax, ſenator.

queat diſſolvi, niſi ab eo à quo eſt colligatum, unde & æternum aſſeruerunt Ariſtoteles, Plato, & alij. At manet incolumis mundus ſuaq; omnia verſat. Quæ nec longa dies auge, minuitq; ſenectus, Nec motus puncto currit, curſuq; fatigat. Idem ſemper erit, quoniam ſemper fuit idem. Non alium videre patres

Cui neque pr

in ipſo, &c.

Wesen idem ac ἔσειν fut. εἶμι

werelt : vetus germ. worolt, apud O... VVeiſſenburgenſem: ſax. woruld friſ. worldt: ang. world.

Wereldlick. Mundanus : & Prophanus, laïcus.

wereldlick recht. Ius civile, humanum, Cæſarium, Imperiale,

wereldſch. Mundanus. & Profanus, & Voluptatibus corporis deditus.

weren. j. weeren. Defendere.

weren. j. weeren. Durare, perdurare. *ger. waeren: ſax. waeren, weren.*

werf / werve. Actio, actus. *hinc* **een-werf / twee-werf / eerſt-werf / leſt-werf /** *&c.*

werf. *vetus.* Officina : & villa : & Domus. & Area.

werf. Acta, ægialus, crepido litoris, ripa, moles, agger. **werf /** *inquit Ioan. Becan.* in fluminibus & mari *dicitur* id quod vltra nativum ripæ litoriſve ductum in aquas ab hominibus eſt projectum, ne naves vadi brevitate appellere prohibeantur : aut vt eo vis fluminum coerceatur.

werm. j. warm. Calidus.

wermoed. *ſax. ſicamb.* Abſinthium. *germ. wermut : ſax. wormte : ang. wormwoode, à vermibus necandis.*

wern-ooghe. j. weer-ooghe.

werp. j. worp. Iactus.

werp / werpte. Stamen.

werpen / worpen. Iácere, jactare, ruere, mittere, jaculari.

werpen de jonghen. Fœtificare, edere fœtum, fœtare.

werp-draed. j. werpte. Stamen.

werp-gaeren. j. werpte. Stamen.

werp-goed. Merces projectæ in n ad exonerandam navem.

werp-ghiften. Miſſilia.

werp-kote. Talus emiſſarius.

werp-loot. j. diep-loot.

werp-mael. Iactus.

werp-net. Funda, verriculum.

werp-ſteen. Lapis miſſilis.

werpel / worpel. *ger. ſax.* Alea, teſſera.

werpel-ſpel / worpel-ſpel. Alea.

werpelick. Miſsilis, jaculabilis.

werpelinck / worpelinck. *vetus.* Rej lus.

werpel-aerſen. *fland.* Recalcitrare. Culum ſive nates in ſublime jactare.

werper / worper. Iaculator.

werpte. j. ſcheer-draed. Stamen.

werre / werringhe. Tricæ.

werre. *vetus.* Contentio, diſſidium, ini citię, rixa, ſimultates, bellum : v werra, guerra. *gal. guerre : ital. guer gara : hiſp. guerra : ang. warre.*

werren. Turbare, intricare, confunde

werren. Contendere, diſſidere, ſimu tes, odia exercere.

werren. *vetus.* Bellare. *gall. guerroyer : i guerreggiare : hiſp. guerrear: ang. warre*

werren. Subigere intritam rutro.

wer-gaeren. Fila intricata, tricæ. & I mo litigioſus.

wer-gheeſt. Phanaticus, Veſanus ſpirit ſpiritus contradictionis.

wer-haeck. Rutrum.

wer-vogel. Perturbator, interturbator

werringhe. Tricæ, contentiones, diſſid diſcordia, interturbatio : confuſio.

wers / wirs. *vetus.* Malus, nequam. Malè.

wers / wars / warſch. Contrarius, adv ſus, malus. **Te wers zijn.** Contrariu eſſe, adverſari : & Abhorrere, faſti re. *Dicitur* **wers** *per ſyncopen. q. d.* **v ders.** *ang. warſſe, worſſe.* i. nequa **warſte** i. nequiſſimus.

we

erſ-heyd. Adverſitas, contemptus.
erſ-heyd van ſpijſe. Faſtidium, nauſea.
erſ-ſaem. *vetus.* Contrarius.
erſelen. Reluctari, reniti, obniti.
erſel-hoofd. Refractarius, contumax.
erſelinge. Repugnantia, contrarietas.
erſeler. Refractarius, contumax, trico, contentioſus.
erte / wratte. Verruca. *germ. wratze, wartze. ſax. warte : ang. warte.*
erte. j. worte. Cereviſia muſtea.
erbel / worvel. Verticulum, peſſulus. repagulum, repages. obex. *gal. verrevil.*
erbel. Gyrus, turbo, vertex, vortex. *ger. wirbel: ſax. wervel.*
erbel. Spondylus, vertebra.
erbel. *ſax. ſic.* Verticulum, ſpondylium.
erbel. *ſax. ſicamb.* Vortex, gurges.
erbel des hoofds. Vertex capitis.
erbelen. j. draeyen. Vertere.
erbelen. Peſſulo ſive verticillo claudere.
erbel-been. Vertebra, ſpondylus, mola, polus. *ger. wirten: ang. vvhirlebone.*
erbel-poel. Vertex, vortex, vorago, gurges. *ſax. vvervel: ang. vvhirlepole.*
erbel-poel. Phyſeter. *piſcis, ang. vvhirlepole.*
erbel-ſieck. j. worvel-ſieck.
erbel-wind. Turbo: ventus contortus: vertex, vortex.
erbelen. Gyros agere, in orbem verſari. *ang. vvhirle.*
erbeleuren. *flend.* Tergiverſari.
erbe. j. werf. Actio, *&c.*
erbel. *ger. ſax. ſicamb.* Agere. & Petere. & Exercere. & Negotiari.
erben. *vetus.* Depoſcere. & Solicitare. *ger. vvderben.*
erben / ver-werben. Quæſtum facere, lucrari, acquirere labore, *Becanus.*
erben-hout. Genus ſalicis ripariæ, *q. d.* **werf-hout.** i. materia projectorum ſive molis : *convenit enim molibus in flumina jaciendis & firmandis. Becan.*
Wes. *holl.* Quid, quod.
eſchen. *ſax.* Garrire, nugari.
eſcher / waeſcher. *ſax. ſi. j.* **ſwetſcher.** Nugator, gerro.

Weſeke. *vetus. ſax. ſicamb.* Cognata.
Weſel / weſelken. Muſtela, muſtella. *vulgo viſela, à ſono quem edit. q. d.* **veſel /** *teſte G. Agricola. germ. vviſelin. ang. vveeſel, vveaſil, vveſil, vveſil.*
weſemot. *ſax.* Plumbum cinereum. *ger. vveyſſmuth.*
weſen. Eſſe. **Het weſen.** Status, conditio. **Het weſen des aenſichts.** Vultus, os. **Het weſen of t'ghelaet.** Geſtus, mores, vultus.
weſenheyd. Eſſentia.
weſenlick. Modeſtus, compoſitus, decens : vultu modeſto ſive venuſto : & Mediocris, modicus.
weſenlicke ſchoonheyd. Modica & modeſta forma, ſtata, vxoria.
weſenlicken. Modeſtè, compoſitè, decenter : & Mediocriter.
weſpe. Veſpa. *ger. vveſpe. gall. gueſpe ital. veſpa. hiſp. abiſpo. ang. vvaſpe.*
weſpe. *metaph.* Oeſtrum, inſania, furor.
weſſe. Dilutum malti cerviſiarij : muſtea cerviſia : decoctum. i. **worte.**
weſt. Occidens. *germ. vveſt. gall. oueſt : ang. vveſt.*
weſt-ſterre. Heſperus.
weſt ten zuyden. Hypafricus.
weſten-wind. Zephyrus, favonius. *germ. vveſten vvind, vveſt : gall. oueſt, vend d'oueſt: ang. vveſtvvinde.*
weſtelick. Occidentalis.
weſterſche zee. Mare occidentale.
wet. *vetus holl.* **j. wat.** Quid, quod.
wet. Lex. *Dicitur* **wet** *à* **weten.** i. ſcire. *debent enim leges ab omnibus intelligi, vt inhibita declinent, & permiſſa ſectentur. l. leges, C. de legibus. Eadem ratione* lex *quoque Latinè dici videtur, quòd publicè legatur, vt omnibus nota ſit. Nannius in Miſcel.* **wet** *quaſi* **wit** *dici ait, ab albo nempe prætoris.*
wet. Senatus, ſenatores.
wet-bancke. j. bancke van recht.
wet-breker. Legirupa qui legem frangit.
wet-ghe-leerd. Legiſperitus, juriſperitus.
wet-houder. Iudex, nomothetes, nomophylax, ſenator.

wet-

Wet-loos. Exlex, illex. ἄνομος, iniquus, flagitiosus. & Excommunicatus. *vide* ver-waeten.
Wet-steller. Nomotheta, legifer, legislator, legumlator, lator legis, lator legum.
Wette. *sax.* Multa, pœna tam pecuniaria quàm capitalis, quam judex sive magistratus dicebat secundum legem. *vetus. sax. withe.*
Wettelick. Legitimus: & Legitimè.
Wettigh. Legitimus. Wettighe huysvrouwe. Vxor legitima, justa. Wettighe kinderen. Legitimi liberi, justi liberi, ex istis nuptiis nati.
Wetten. *vetus. sax. sicamb.* Multare, multam dicere vel irrogare: & Multam pręstare sive dare.
Wete. Scientia: & Renuntiatio, relatio, significatio.
Wete-loos. Ignarus, inscius, iners, scientię expers.
Wete-lustigh. Amans scientię, cupidus scire.
Weten. Scire, tenere, intelligere, compertum habere, cognitum habere, non ignorare. *germ. wissen.*
Wetens. Scienter. Mijns wetens niet. Non quod sciam. Willens ende wetens. Ex industria, data opera.
Wetenisse. *vetus.* Cognitio, scientia. & Testis, testimonium. *ang. w tnesse.*
Wetenlick/wetentlick. Scienter, dedita opera, sponte, consultò.
Wetenheyd. Scientia, cognitio.
Wetenschap. Scientia, cognitio.
Wetigh. Sciens.
Wetscher. *germ. sax. sicamb.* j. waet-sack. Bulga.
Wette. *germ sax. sicamb. holl.* j. drencke. Aquarium, lacus.
Wette/waete. Acies cultri.
Wetten/scherpen. Acuere, exacuere, acuminare, procudere, in cote subigere. *ger. vvhetzen. ang. vvhette.*
Wet-steen. Cos, lapis cujus in acuendo ferro est usus, lapis naxius.
Wettigh/waetigh. *vet.* j. scherp. Acutus.
Wehe, *vetus* j. webbe. Tela.

wevel. Subtegmen, subtemen, trama. *ger. waefel. ang. woufe.*
wevel/weffel. *fland.* Vibex.
wevel/ wevel-worm. j. kalander. Curculio. *ger. wiblen. ang. vuyvel, wevil.*
wevel/boon-worm. Midas, vermiculus in fabis nascens.
wevel. *sax. sicamb.* j. hornbedor. Scarabæus cornutus.
wevel-draed. Trama.
wevel-gaeren/in-slagh. Subtegmen, subtemen, trama, fila quæ stamini intexuntur.
weven. Texere, telam conficere, radio telas percurrere, & insilia calcare, percutere pectine telas. *germ. waeben. ang. weave.*
weve-ghe-touwe. Tibicines, machina textoria, instrumentum textorium, fulcra textoria telam sustinentia.
wever. Textor.
wevers-boom. Liciatorium, jugum.
wevers-spoele. Radius textoris, panniculum, pannelium, *Varro.*
wever-worm. j. wevel.
weverisse. Textrix.
weverije. Textrina, officina textoris.
weverije/weeffsel. Textura.
wevinghe. Textus, textura.

VV I

wichelen. j. wijchelen. Hinnire. & Hariolari.
wicht/wight. *ger sax. sic* j. ghe-wicht. Pondus. *germ. gewicht. sax. wicht. ang. weyght. wicht.* Moles.
wicht. Infans, puer. Wichtken. Infantulus. Boos-wicht. Telluris inutile pondus, homo scelerosus, nequam, nullius pretij.
wicht-vaerigh. Ponderosus.
wichte. *vetus* j. waeghe. Libra.
wichten. Vibrare, librare, ponderare.
wichtigh. j. ghe-wichtigh. Gravis.
wicke. j. vitse. Vitia. *germ wicke. sax. wicke.*
wick-boone. *sax.* j. vijgh-boone. Lupinus. *ger. feigbonen.*
wickelen/wigghelen. Volvere, involvere. *ger. wicklen sax. wicklen.*

wicken.j.wichten. Vibrare.
wicket.j.wincket.
wicker. *vet.sicamb.* **j.wijcheler.** Angur.
wickertje.j.wijchelrtje.
wie. *ger.sic.* **j.hoe.** Qui, quomodo, quo pacto, qua ratione.
wie. Quis, qui. *ger.wer.ang.who.*
wie van beyden. Vter.
wie groot.j.hoe groot. Quàm magnus, quantus.
wie-danigh.j.hoe-danigh.
wie vele.j.hoe vele.
wiechelen.j.wijchelen.
wiecke. *vetus.holl.sicamb.* **j.vloghel.** Ala.
wiecke. *fland.* **j.lemmet.** Ellychnium. *ang. weyke,weke.*
wiecke/wond-wiecke. Turunda linamentum, pannus, lemniscus, peniculus, penicillus, cuneolus. *sax.weke.*
wiede. *sax.sic.* **j.weyde.** Vimen: & Salix: & Restis, funis.
wied-hamme. j. wijd-hamme. Salicetum.
wiederick. Salicaria.

Weten idem ac εἰδέναι.

wieden den acker. Runcare agrum, runcare segetem, evellere inutilem herbarum luxuriem, sarrire, agrum purgare à noxiis herbis, exstirpare herbas inutiles. *sax.weden.ang.weede.*
wied-ijser. Sarculum. & Marra.
wiegh.j.wijgh. Prælium.
wieghe. Cunæ, cunabula, incunabula, alveus infantilis. *germ wiegen.sax.weege.*
wiegh-doecken. Incunabula.
wieghen-tuygh. Incunabula.
wieghen. Movere cunas.
wieghen/waeghelen. Movere, motare, ventilare.
wiehen.j.wijen.
wiel/spin-wiel/spoel-wiel. Rhombus, gigillus.
wiel. Rota, orbiculus versatilis. *ang.whele, wheele.* **Wielken.** Rotula: & Spira.
wiel/klock/wielinghe. Vortex, vertex, contorta in se aqua, gurges, profundus in amne locus quo aqua circumagitur.

wiel-brood/wielken: *holl.fland.* **j. krakelinck.** Spira, panis rotarius.
wielken. *holl* **j.katerol.**
wielinghe.j.wiel. Vortex.
wiel-essche. Ornus, fraxinus silvestris.
wiele/wiel-doeck/wijle. Velum sacrarum virginum, plaga, velamen quo mulieres caput tegunt. *gall.voile.ital.velo,vela.hisp. vela,vayle.*
wielen. Velare, velo caput tegere.
wieme/wimme. *sax.fris.sicamb.* Fumarium, locus ubi carnes suspensæ fumo durantur & conservantur, carnarium.
wie-roock.j.wij-roock. Thus.
wie-waeter.j.wij-water. Aqua lustralis.
wier. *fland. vetus.* **j.weer.** Nodus, callus.
wier. *holl.* **j.zee-gras.** Alga, ulva, fucus marinus.
wieren. *vetus.* Videre, lustrare, circumspicere, circumquaque aspicere, oculis ambire.
wieren. Gyrare, circuire. *gall. virer.ital.girare.*
...*sicamb.holl.* Pratum.
...*t.holl.* Levis, temerarius.
...**the.** Cuneus.
wigghelen. Volvere, involvere: & Motitare, vacillare.
wigh-vier. *holl.* Lignum cariosum nocte lucens: & Lignea materia facilè ignem concipiens, igniarium, fomes igniarius.
wight.j.wicht.
wihelen. *ger.sax.sicamb.* Hinnire.
wij. Nos. *germ wir.sax.we.ang.we,wy,wee.*
wij-lieden. Nos, nos homines.
wijch.j.wijgh. Prælium.
wijchelen/wiechelen. Hinnire. & Hariolari, ariolari, divinare, vaticinari, augurari. *Ex equorum hinnitu Germanos præsagia experiri solitos, testis est Corn. Tacitus. Saxones quoq; equorum hinnitus tanquam præsagia in primis observarunt.*
wijcheler. Augur, ariolus, aruspex, divinator futurorum.
wijchelrtje. Auguria, auspicia, aruspicia, divinationes, hariolatio.
wijck. *vetus* **j.dijck.** Agger.

Wet-loos. Exlex, illex. ἄνομος, iniquus, flagitioſus. & Excommunicatus. *vide* **ver-waeten.**

Wet-ſteller. Nomotheta, legifer, legiſlator, legumlator, lator legis, lator legum.

Wette. *ſax.* Multa, pœna tam pecuniaria quàm capitalis, quam judex ſive magiſtratus dicebat ſecundum legem. *vetus. ſax. withe.*

Wettelick. Legitimus: & Legitimè.

Wettigh. Legitimus. **Wettighe huyſvrouwe.** Vxor legitima, juſta. **Wettighe kinderen.** Legitimi liberi, juſti liberi, ex iſtis nuptiis nati.

Wetten. *vetus. ſax. ſicamb.* Multare, multam dicere vel irrogare: & Multam prȩſtare ſive dare.

Wete. Scientia: & Renuntiatio, relatio, ſignificatio.

Wete-loos. Ignarus, inſcius, iners, ſcientię expers.

Wete-luſtigh. Amans ſcientię, cupidus ſcire.

Weten. Scire, tenere, intelligere, compertum habere, cognitum habere ... norare. *germ. wiſſen.*

Wetens. Scienter. **Nh** ... Non quod ſciam. **W** ... **enue wetens.** Ex induſtria, data opera.

Weteniſſe. *vetus.* Cognitio, ſcientia. & Teſtis, teſtimonium. *ang. w tneſſe.*

Wetenlick/wetentlick. Scienter, dedita opera, ſponte, conſultò.

Wetenheyd. Scientia, cognitio.

Wetenſchap. Scientia, cognitio.

Wetigh. Sciens.

Wetſcher. *germ. ſax. ſicamb.* **j. waet-ſack.** Bulga.

Wette. *germ ſax. ſicamb. holl.* **j. drencke.** Aquarium, lacus.

Wette/waete. Acies cultri.

Wetten/ſcherpen. Acuere, exacuere, acuminare, procudere, in cote ſubigere. *ger. wbetzen. ang. wbette.*

Wet-ſteen. Cos, lapis cujus in acuendo ferro eſt uſus, lapis naxius.

Wettigh/waetigh. *vet.* **j. ſcherp.** Acutus.

Wehe. *vetus* **j. webbe.** Tela.

Webel. Subtegmen, ſubtemen, trama. *ge*... *waefel. ang. woufe.*

Webel/weffel. *fland.* Vibex.

Webel/ webel-worm. j. kalander. Cur... lio. *ger. wiblen. ang. wuyvel, wevil.*

Webel/boon-worm. Midas, vermiculus ... fabis naſcens.

Webel. *ſax. ſicamb.* **j. hornbedor.** Scarab... cornutus.

Webel-draed. Trama.

Webel-gaeren/in-ſlagh. Subtegmen, ſu... temen, trama, fila quæ ſtamini int... texuntur.

Weven. Texere, telam conficere, radio ... las percurrere, & infilia calcare, percu... rere pectine telas. *germ. waeben. ang.* ... *ave.*

Weve-ghe-touwe. Tibicines, machina te... toria, inſtrumentum textorium, fulc... textoria telam ſuſtinentia.

Wever. Textor.

Wevers-boom. Liciatorium, jugum.

Wevers-ſpoele. Radius textoris, pann... lum, pannelium. *Varro*

... ina, officina textoris.

Weverȷe/weeffel. Textura.

Webinghe. Textus, textura.

VV I

Wichelen. j. wiſchelen. Hinnire. & Hari... lari.

Wicht/wight. *ger ſax. ſic* **j. ghe-wicht.** Po... dus. *germ. gewicht. ſax. wicht. ang. weyg*... *wicht.* Moles.

Wicht. Infans, puer. **Wichtken.** Infant... lus. **Boos-wicht.** Telluris inutile po... dus, homo ſcelerosus, nequam, nulli... pretij.

Wicht-baerigh. Ponderoſus.

Wichte. *vetus* **j. waeghe.** Libra.

Wichten. Vibrare, librare, ponderare.

Wichtigh. j. ghe-wichtigh. Gravis.

Wicke. j. vitſe. Vitia. *germ wicke. ſax. wick*...

Wick-boone. *ſax.* **j. vijgh-boone.** Lupinu... *ger. feigbonen.*

Wickelen/wigghelen. Volvere, involver... *ger. wickeln ſax. wicklen.*

wie

wicken.j.wichten. Vibrare.
wicket.j.wincket.
wicker.*vet.sicamb.* j.wijcheler. Angur.
wickertje.j.wijchelrtje.
wie.*ger.sic.* j.hoe. Qui, quomodo, quo pacto, qua ratione.
wie. Quis, qui. *ger.wer.ang.who.*
wie van beyden. Vter.
wie groot. j. hoe groot. Quàm magnus, quantus.
wie-danigh.j.hoe-danigh.
wie vele.j. hoe vele.
wiechelen.j.wijchelen.
wiecke.*vetus.holl.sicamb.* j.vloghel. Ala.
wiecke.*fland.* j.lemmet. Ellychnium. *ang. weyke, weke.*
wiecke/wond-wiecke. Turunda linamentum, pannus, lemniscus, peniculus, penicillus, cuneolus. *sax.weke.*
wiede.*sax.sic.* j.weyde. Vimen: & Salix: & Restis, funis.
wied-hamme. j. wijd-hamme. Salicetum.
wiederick. Salicaria.
wieden. Purgare, evellere herbas noxias. *gall.vuider.* i. vacuare.
wieden den acker. Runcare agrum, runcare segetem, evellere inutilem herbarum luxuriem, sarrire, agrum purgare à noxiis herbis, exstirpare herbas inutiles. *sax.weden.ang.weede.*
wied-ijser. Sarculum. & Marra.
wiegh.j.wijgh. Prælium.
wieghe. Cunæ, cunabula, incunabula, alveus infantilis. *germ wiegen. sax.weege.*
wiegh-doecken. Incunabula.
wieghen-tuygh. Incunabula.
wieghen. Movere cunas.
wieghen/ waeghelen. Movere, motare, ventilare.
wiehen.j.wijen.
wiel/spin-wiel/spoel-wiel. Rhombus, girgillus.
wiel. Rota, orbiculus versatilis. *ang.whele, wheele.* Wielken. Rotula: & Spira.
wiel/klock/ wielinghe. Vortex, vertex, contorta in se aqua, gurges, profundus in amne locus quo aqua circumagitur.
wiel-brood/ wielken: *holl.fland.* j. krakelinck. Spira, panis rotarius.
wielken. *holl* j. katerol.
wielinghe.j.wiel. Vortex.
wiel-essche. Ornus, fraxinus silvestris.
wiele/wiel-doeck/wijle. Velum sacrarum virginum, plaga, velamen quo mulieres caput tegunt. *gall.voile.ital.velo, vela. hisp. vela, vayle.*
wielen. Velare, velo caput tegere.
wieme/wimme. *sax.fris.sicamb.* Fumarium, locus ubi carnes suspensæ fumo durantur & conservantur, carnarium.
wie-roock.j.wij-roock. Thus.
wie-waeter.j.wij-water. Aqua lustralis.
wier. *fland. vetus.* j. weer. Nodus, callus.
wier. *holl.* j.zee-gras. Alga, ulva, fucus marinus.
wieren. *vetus.* Videre, lustrare, circumspicere, circumquaque aspicere, oculis ambire.
wieren. Gyrare, circuire. *gall. virer. ital. girare.*
wiesen. *ger.sax.sicamb.holl.* Pratum.
wist en licht. *vet.holl.* Levis, temerarius.
wigghe.j.wegghe. Cuneus.
wigghelen. Volvere, involvere: & Motitare, vacillare.
wigh-vier. *holl.* Lignum cariosum nocte lucens: & Lignea materia facilè ignem concipiens, igniarium, fomes igniarius.
wight.j.wicht.
wihelen. *ger.sax.sicamb.* Hinnire.
wij. Nos. *germ wir. sax.we. ang.we, wy, wee.*
wij-lieden. Nos, nos homines.
wijch.j.wijgh. Prælium.
wijchelen/wiechelen. Hinnire. & Hariolari, ariolari, divinare, vaticinari, augurari. *Ex equorum hinnitu Germanos præsagia experiri solitos, testis est Corn. Tacitus. Saxones quoq; equorum hinnitus tanquam præsagia in primis observarunt.*
wijcheler. Augur, ariolus, aruspex, divinator futurorum.
wijchelrtje. Auguria, auspicia, aruspicia, divinationes, hariolatio.
wijck. *vetus* j. dijck. Agger.

wijck. Propugnaculum, perfugium.

wijck. Sinus maris, litus curvum, maris flexu. *B. Rhenan.* & Statio secura, ubi conjunctioribus ædificiis habitatur. *Adr. Iun.* & Sinus excurrens fluminis, stagni, aut maris. *Andr. Altham.* & Castrum, *Africus Saxo. In* **wijck** *autem sive* **wick** *multa oppidorum & pagorum nomina desinunt apud Germanos & Anglos.*

wijck. Flexio, cessio.

wijck. Vicus, regio, urbis tractus, curia: & Quadrivium.

wijck. *vetus.* Iurisdictio, ditio.

wijck-beld. *vetus. sax sicamb.* Territorium, jurisdictio civitatis, quæ lignea crucis statua erecta designari solet. & Civitas, oppidum, municipium.

wijck-beld-recht. Ius municipale.

wijck-huys/ wijgh-huys. *vetus.* Propugnaculum: & Specula.

wijck-meester. Magister vici, præfectus regionis in urbe, tribunus: magister curiæ.

wijck-wijs. Regionatim, per vicos.

wijcken. Cedere, concedere, abscedere, recedere, divertere. *ger. vvychen.*

wijd. Amplus, latus, spatiosus, fluxus, laxus, prolixus. *germ. vveyt. sax. vvyde. ang. vvyde.*

wijd/ veel in-houdende. Capax.

wijd ende breed. Laxus, latus, latè patens.

wijd ende breed ver-breydt. Latè longéque diffusus, multis in locis disseminatus.

wijd ende woest. Vastus.

wijd. j. verre. Remotus. & Procul.

wijde/wijdde. Amplitudo, latitudo, capacitas, spatium. **wijdde tusschen beyden.** Interstitium, intervallum, intercapedo, spatium, distantia.

wijd-beck/ wijd-back-huys. Bucco, bucculentus: cui tumidiores sunt buccæ aut os grandius.

wijd-loopigh. Prolixus, latus, spatiosus, amplus, largus.

wijden/ wijd maecken. Ampliare, amplificare, dilatare, distendere, laxare, extendere.

wijders. Amplius, ulterius.

wijden. j. wijhen/ wijen. Sacrare, inaugurare.

wijde/ wije. *sax. sicamb.* **j. wiede.** Salix, siler: & Vimen.

wijd-hamme. Salicetum, viminetum.

wijddauw. *vetus.* **j. teenen.** Vimina.

wijderick/ wiederick. *sax. sicamb.* Salicis lysimachium.

wije. j. wijde. Salix.

wije/ kiecken-wije. *sax. sicamb.* **j. wou...** Milvus. *ger. vvey.*

wije/ wijh/ wih. *vetus* **j. heyligh.** Sacer, religiosus, alicui numini consecratus.

wijen/ wien/ wieden. Purgare, lustrare.

wijen/ wijhen. Dedicare, dicare Deo, sacrare, consecrare, devovere, inaugurare, initiare. *ger. vveyhen. sax. vvyhen.*

wijnghe/ wijhinghe. Initia orum. ... sacer ordo.

wijnghe ont-fanghen. Initiari.

wij-bisschop. Initiator, episcopi vicarius, *vulgò* suffraganeus. *sax. vvyhelbischop.*

wij-kruyd. Verbena, herba sacra.

wij-nacht/ wie-nacht/ wijh nacht. ... *sax. sicamb. fris.* Natalis Christi. *q. d.* ... sacra sive sacrata: *nam* **wih/ wie** ... **weygh** *vetustissimis Teutonicus* sace... & **weyhen/ wihen/ wijen/** *German...* *perioribus & inferioribus dicitur* sacrare, consecrare. *Est enim hæc* nox (*ut can... clesia*) sacratissima, quam Deus ve... minis illustratione clarescere f... **wijn-nacht/** *Adr. Iun. & B. Rhenan...* *putant à* **wijn.** i. vinum: & **nacht.** i. ... *quòd diem noctemq; epulari consueveru... lim Germani.*

wij-quast/ wijhe quast. *sax. sic.* Aspe... lum sacrum.

wij-roock/ wie-roock. Thus. *q. d.* fumu... cer: *à suffitu sive fumante vapore in ... ficus.*

wij-roock oft wij-waeter van den ... ve. Fumus aulicus, splendidæ & ma... ficę pollicitationes aulicorum, quæ... tamen carent effectu: aqua sacra ... corum.

wij roock-brand. Thymiama.

wij-roock-kasken. Acerra, thuris arcula sive repositorium, navicula. *apud. Ecc.*
wij-roock-vat. Thuribulum, acerra pensilis qua thus inter sacra spargitur.
wij-roocken. Sacro fumo imbuere, spergere thura, fumigare odore Arabico, vaporare fumo.
wij-waeter. Aqua lustralis, aqua sacra, consecrata.
wij-waeter-quispel. Lustrica, aspergillum, aspersorium.
wij-waeter-vat. Aquiminarium, ampulla, vas lustrale.
wijer.j.vijver. Vivarium, piscina.
wijf. Mulier, femina. & Conjux, Vxor; marita, nupta. *ger. weyh. ang. wife.*
wijf-wl. *holland.* Vxorius, nimium obnoxius & deditus uxori.
wijfachtigh. Muliebris, femineus: & Effeminatus, mollis: & Mulierarius, mulierosus.
wijflick. Muliebris, femineus.
wijflickheyd.j.vrouwelijckheyd.
wijfsch. Muliebris, femineus: & Effeminatus, mollis.
wijfsch-beld. *vetus. germ.* Femina.
wijgh/wiegh. *fland.* Conflictus, certamen, prælium.
wijghlick ridder. *vetus.* Miles strenuus.
wijghant/wiegant. *vet. fland.* Gigas: & Bellator strenuus. & Vir fortis & potens. *gal. geant. ital. gigante. hisp. gigante. ang. giant.*
wijgh-huys. *vetus.* Castrum, castellum.
wijh/wije. *vetus* j. **heyligh.**
wijhen.j.wijen. Sacrare.
wijle.j.wiele. Velum.
wijle. Momentum, temporis spatium, tempus. *ger. whail ang. wyle.* **Ter wijle.** Interim interea, tantisper. **By wijlen/somwijlen.** Aliquando. **Onder-wijlen.** Subinde.
wijle. Vice, vicem.
wijle. Otium, tempus vacuum.
wijlen/wijlent/wijlents. Olim. & Præteritus, defunctus. *ger. weyland.*
wijlen. *vetus.* Aliquando. *vet. sax. huilum.*
wijlen-eer. *vetus.* Olim.

wijlinghe. Vicissitudo.
wijlken. Parvum temporis spatium, parvum momentum.
wijlkens. Parumper, parvo tempore, paulisper.
wijme. Pumila, salix: & Viminale, vimen: & Salix viminalis: & Locus viminalis. & Transenna viminea.
wijm-brauwe.j. wimp-brauwe / wind-brauwe. Palpebra.
wijn. Vinum. οἶνος. *germ. weyn sax. wijn. gall. vin. ital. vino. hisp. vino. ang. wine.*
wijn seck.j roomentje. Vinum Hispaniense *gall. vin sec. ang sacke.*
wijn tint/wijn van Alicanten. Vinum atrum rubeum.
wijn-arent. *sax. sicamb.* Vindemia.
wijn-back. Lacus, vas amplum in quod mustum prœlo expressum recipitur.
wijn-balgh.j. wijn-baste.
wijn-basten. Vinacea, orum.
wijn-bergh. Vinetum.
wijn-besie. Acinus, acinum, acinus vinaceus.
wijn-besie-steenkens. Vinacea, orum, grana uvę.
wijn-blad. Pampinus.
wijn brauwe.j. wind-brauwe.
wijn-daede. j. wijn daeye. Dactylus recens, fructus palmæ arboris ab arbore statim decerptus. *q. d.* dactylus vinaceus: *ex dactylis enim recentibus & ab arbore statim decerptis vinum fieri author est Plinius. lib. 14 cap. 16.*
wijn-droessem. Floces.
wijn-droncken. Vinolentus, temulentus.
wijn druyve. uva, racemus.
wijn-gaerd. Vinea, vinetum. *q. d.* hortus vitibus consitus.
wijn-gaerd/wijnstock. Vitis.
wijn-gaerd blad. Pampinus, folium vitigineum.
wijn-gaerd bouwer. Vinitor, pampinator.
wijn-gaerd-loove. Vitis compluviata, vitis tecti in modum longè lateque fornicata, vitis pergulana, arcella.
wijn-gaerd-man. Vinitor.

wijn-gaerd-mes. Falx vineatica, putatoria falcula, scirpicula.
wijn-gaerd-planter. Vitisator.
wijn-gaerd-rancke. Palmes, sarmentum.
wijn-gaerd-rijs. Sarmenta.
wijn-gaerd-rijsinghe. Roratio, morbus vitium, quum deflorescentes rore læduntur.
wijn-gaerd-scheute. Pampinus, ramus foliosus à palmite exiens.
wijn-gaerd-slecke. Cochlea opercularis.
wijn-gaerd-snijder. Frondator, putator vitium.
wijn-gaerd-snijdsel. Sarmentum.
wijn-gaerd-staeck. Ridica, pedamentum vitis, adminiculum, sudes, statumen, pertica, palus.
wijn-gaerd-staketsel. Iugum.
wijn-gaerd-stock. j. wijnstock. Propago.
wijn-gaerd-waeghen. Iugum. & Vitis compluviata, vitis pergulana, vitis arcella.
wijn-gaerd-worm. Volvox, volucra, involvulus, convolvulus, vermis qui vitem erodit.
wijn-gaerdenier/wijn-gaerder. *germ. sax. sic.* Vinitor.
wijn-ghe-was. Vinetum.
Wijn-god. Bacchus, Liber pater, Lyæus.
wijn-heffe. Floces, fæx vini.
wijn-hoede j. wijn-stande.
wijn-huys. Oenopolium, taberna vinaria.
wijn-kanne. Oenophorum, cantharus.
wijn-keller. Apotheca, cella vinaria.
wijn-klaret. Vinum rubellum. *gall. vin claret. ang. claret vyne.*
wijn-koop j. lijf-koop.
wijn-kooper. Vinarius, œnopola.
wijn-land. Terra vinealis, regio vitifera.
wijn-lesen. Vindemiare.
wijn-leser/ wijn-plucker. Vindemiator, vindemitor, vinitor, maturæ vinitor uvę
wijn-lesinghe. Vindemia.
wijn-maend. October. *q. d.* vindemialis mensis.
wijn-mede. Mulsum, œnomeli.
wijn-mugghe. Ephemera, culex vinarius, *vulgò* bibio, & homo Baccho deditus.
wijn-nacht. j. wij-nacht.
wijn-persse. Torcular, torcularium, torculus, torcular vindemiale.
wijn-pijpe. Cadus, vas vinarium.
wijn-plucken. j. wijn-lesen.
wijn plucker. j. wijn-leser.
wijn-pocke. Pusula phlyctęna.
wijn-pot. Oenophorum.
wijn-rancke. Palmes.
wijn-roede. j. visier-roede.
wijn-ruyte. Ruta.
wijn-schenck. *sax.* Oenopola.
wijn-snijden. Vindemiare.
wijn-snijder. Vindemiator.
wijn-snijdinghe. Vindemia.
wijn-staeck. j. wijn-gaerd-staeck.
wijn-stande. Labrum vinarium, circa cupa.
wijn-steen. Fæx vini, lapidosa concretio ex vino in doliis, fæx vini instar crustæ concreta, cadorum vasorumque lateribus adhærescens, robur vini, *vulgo* tartarum.
wijn-steenkens. Vinacea, orum.
wijn-stock. Vitis: & Propago vitis, malleolus.
wijn-stoop. Oenophorum, cantharus.
wijn-struyck. Vitis.
wijn-supper. Merobibus, homo in vinum pronus.
wijn-tap. Oenopolium, taberna vinaria.
wijn-tapper. Oenopola, tabernarius, vinarius.
wijn-taverne. Oenopolium, taberna vinaria.
wijn-tavernier. Oenopola.
wijn-tijd. Vindemia.
wijn-trosch. uva, racemus.
wijn-vat/ toe-last. Cupa, dolium, vas vinarium.
wijn-ver-kooper. Oenopola, vinarius.
wijn-vlieghe. j. wijn-mugghe.
wijnden. j. winden. Torquere, volvere.
wijnd-brauwe j. wimp-brauwe.
wijp/wijpe. j. wip. *vetus.* Fax.
wijper. *fland.* j. spijt.

ijperen.*fland.*j.**ſpijten.**

Wijs. Sapiens, prudens, cautus, catus, conſultus, ſagax, ſciens. *ger.weyß.ſax.wiſe,wite.ang.viſe.*

ijs maecken iemanden eenighe ſaecke. Perſuadere alicui rem aliquam.

ijs zijn. Sapere.

ijſe moeder. *ſicamb.* Obſtetrix.

ijſe vrouwe. *vetus.* j. **vroede-vrouwe.** Obſtetrix.

ijſ bol. Aretalogus, tertius Cato, homo tetricus & gravis ſermone.

ijſ-dom. Sapientia: *&* Iudicium, ſententia judicum, judicatum, res judicata. *ſax.wiſdome.ang.wiſdome.*

ijſ-ſegghen. *germ.ſax.ſicamb.* j. **waer-ſegghen.**

ijſ-ſeggher. j. **waer ſeggher.**

ijſ-ſot. Moroſophus.

ijſ-heyd. Sapientia, prudentia, ſal.

ijſlick. Sapienter, prudenter, cautè.

ijs/ghe-wijs. Inſtar.

ijſe/ghijſe. Ritus, modus, mos, ratio, tenor, modulus, forma, via. *gall.guiſe.ital.guiſa.hiſp.guiſa.ang.guyſe.*

ijſe van een lied. Modus, modulus, modulamen, modulatio, numerus.

ijſen. Monſtrare, oſtendere, indicare.

ijſen. Iudicare, judiciũ ferre, decernere.

ijſer. Monſtrator, index: *&* Iudex.

ijſer/ wijſ-vingher. Digitus index, demonſtratorius, ſalutaris.

ijſer/ure-wijſer. Index horologij, gnomon, æneus ſtylus horarum diſcrimina deſignans.

ijte. Incuſatio reprehenſio.

ijte. *vetus.* Mulcta, *vulgò* wita.

ijten. Incuſare, imputare, adſcribere, cauſam in aliquem redicere, cauſari, culpam in aliquem conferre. *&* Objurgare. *ang. twite.*

itingh. j. **wittingh.** Apua. *&* Aſellus mollis.

ijve. j. **wijf.** Mulier.

ijven. *vetus.* Ducere uxorem.

ijwe. *vetus* j. **wouwe.** Milvus.

ket. j. **wincket.** Portula.

ld. Silveſter, ſilveſtris, ferus, agreſtis, ferinus, indomitus, effrenis, effrenus, immanſuetus. *germ. wila. ang. wild. dicitur* **wild**/*q.d.* **willende**/ *à* **wille.** i. voluntas: *quod pro voluntate & animi deſiderio, abſque ratione, impetu quodam feratur animal ferum.*

wild ende woeſt. Vaſtus.

wild. Vagus.

wild. j. **wild dier.** Fera.

wild-braed. Ferina, caro ferina, cervina aprugna. *q.d.* ferinum aſſum. *Solent enim olim aſſari carnes ferarum, non, ut nunc ferè moris eſt, elixæ, inſtar artocrearum in clibano coqui: toſtiſque non elixis carnibus proceres & heroes veſci ſolent. germ. wildbraet. ſax.wildbret.*

wild gaſt. *vide* **gaſt.**

wilde. *ſax.* j. **wilde-waeght.** Stagnum.

wild dier. Fera.

wilde zee. Oceanus, mare univerſam ambiens terram.

wild ſwijn. Aper.

wild-vanck. Accipiter ferus, accipiter junior, indomitus & vagabundus, qui nidum relinquens, plumis nondum mutatis, ab aucupe capitur domaturque. *& metaphor.* Homo juvenis, ferociens, temerarius, refractarius, contumax.

wild vercken. Aper.

wild vier. Phlyctena, puſula, ignis ſilveſtris, ferę papulę.

wilde waeghe. *ſax. ſicamb.* Stagnum amplum, quod vento movetur abſque procellis.

wildelingh/wilden appel. Arbutum, unedo.

wildelingh-boom. Arbutus.

wilderniſſe/woeſtijne. Eremus, ſolitudo, ſeceſſus.

wille. Voluntas, mens, nutus, animus, arbitrium, ſtudium. *ger.wil.ang.wil.* **Werſten wille.** *vide* **Werſte.**

wille. Cauſa, gratia, ergò. **Om dies wille.** Illius cauſa, illius ergò. **Om uwen wille.** Cauſa tua, *vulgo* cauſa tui.

wille willeken. Malleus major fabri ferrarij.

wille-keur. Arbitrium : & Electio libera: & Consensus: & Edictum.
wille-keuren. Arbitrari: & Eligere liberè: & Consentire : & Suffragari : & Edicere.
wille-keurer. *vetus.* Arbiter.
wille kom. j. wel-kom.
wille loos. Impos voluntatis.
wille-moedigh. Volens, lubens.
wille-veerdigh. Promptus animo.
willen. Velle. *ger. wællen. sax. wyllen. ang. wyll.*
willen. j. be-gheeren. Cupere, studere.
wilt niet vreesen/ doen/ *&c.* Ne timeas, ne facias: Noli timere, noli facere, *&c. in sacra script. Eman. Sa.*
willens. Volens, lubens.
willens ende wetens. Prudens & sciens, volens sciensque, consultò, consulta opera, destinata voluntate, dedita opera, ex industria studio.
willigh/ ghe-willigh. Volens, voluntarius, ultroneus, spontaneus, lubens, facilis, non gravatus.
willigheyd/ ghe-willigheyd. Spontanea voluntas, prompta voluntas, lubentia.
willighlick. Voluntariè, voluntariò, ultrò, sponte, sua sponte, lubenter, non gravatè, non inuitè, æquo gratoque animo. *germ. willighlick. sax. vet. willung. ang. willingly.*
willighe/ wilghe. Salix. *dicitur* **willighe/** *quod prompta & voluntaria sit in crescendo: sicut Latinè* salix *à saliendo & crescendi celeritate. ang. willow tree. Gothis wilga* voluntas *dicitur. Bon. Vulcan.*
willighen. Saligneus.
willighen bosch. Salicetum, salictum.
willighen. Voluntarium facilemque reddere.
wils. *sax. sicamb.* Amia. *piscis genus.*
wime. *fland.* **j. wijme.** Vimen.
wim-brauwe. j. wimp-brauwe. Supercilium.
wimme. j. wieme. Fumarium, carnarium.
wimme. *germ.* Vindemia.
wimmen. *germ.* Vindemiare.
wimp-brauwe / wijn-brauwe / wijn-brae/ wijnd-brauwe/ wijngh-brauwe/ win-brauwe / wind-brauwe / c[...] brauwe. Supercilium, ductus pil[...] supra palpebras. *hæc dictio varie à [...] scribitur & pronunciatur.*
wimp-brauwen swertsel. Callibl[...]rum. *Plin.* medicamentum quo su[...]lia denigrantur ad ornatum.
wimp-ooghen. j. pinck-ooghen.
wimpel. Velum, velamen. *gall. guimpl[...]*
wimpel. Vexillum.
wimpel-doeck. Velum, velamen p[...]plum.
wimpelen. Velare, velo operire, inv[...]re, implicare.
wimpel. *vetus.* Terebellum. *ang. wimbl[...]*
win. j. winne. Agricola.
winck. j. wincke. Nictus oculi, nutus.
winck-ooghen. j. wincken.
winckel. *ger. sax. sicamb.* Angulus.
winckel. Taberna, officina, ergaste[...] opificis officina, taberna ubi m[...] exponuntur, pergula, locus accom[...]datus exponendis rebus venalibus.
winckel-haeck. Norma, regula an[...]ris, regula angulos explorans. quadra.
winckel-houder. Propola.
winckel-knecht. Tabernarius, institor[...]
winckel-maete. Norma angularis, r[...]
wincken-tanden. Dentes angulares, [...]mi genuini.
wincke/ wencke. Nictus oculi, nutus.
wincken/ wencken. Nictare, conniver[...] Nuere, innuere, oculorum nutu si[...]dare. *ger. wincken. ang. wincke.*
wincket/ wiket. Portula, foricula, fen[...]la. *gall. wichet, guichet: angl. wicket.*
wind. Ventus, aëris fluxus, aëris fluc[...]brum, spiritus, flatus, flamē, aura. [...] *Becano dicitur à* **winden** / *sive* **wen[...]** i. vertere, volvere; *quòd crebro se e[...] omnia vertat & volvat. germ. vvind[...] vent. ital. vento. hisp. vento. ang. vvijnd[...]*
wind/ aessem. Spiritus, pneuma.
wind. Crepitus ventris, flatus ventris.
wind gheven. j. locht gheven.
wind/ wind-hondt/ haes-wind. Cani[...]

naticus ; canis celer volucerque instar venti.

ind-bald. Harpastum, follis pugillatorius, pila ventosa.

ind-brauwe.j.wimp-brauwe. Supercilium.

inds-bruyd. Turbo, ventus vorticosus, typhon, procella, vertex aquarum. *germ. wvinds-braut. sax. wv:nds brut.*

ind-busse. Cucurbita. *vulgò* ventosa.

ind-drooghe. Vento aliquantulum siccatus.

ind-drooghen haerinck. Halex recens, vento siccata, nec satis durata.

ind-eye. Ovum subventaneum, zephyrium, hypenemium, irritum, urinum, ventosum.

ind-gat. Spiramen, spiramentum.

ind-haerinck. j. ver-waeyden haerinck.

ind-hond.j.wind. Canis venaticus.

ind-loos.j.wind-stil. Tranquillus.

ind-licht. *germ sax. sicamb.* **j.tortse.** Fax, tæda.

nd-maend. *germ sax. sicamb.* November. *quibusdam* December *q.d.* mensis ventosus. *dicitur etiam* **winter-maend** & **windel-maend.**

nd-meulen. Mola alata, pneumatica, quę vento circumagitur.

nd-pijpe. Canna pulmonis, animæ canalis, aspera arteria.

nd-reghen.j. stof-reghen.

nd-stil.j.kalm. Tranquillus.

nd-stilte. Tranquillitas, malacia.

nd-storm. Procella.

nd-stormigh. Procellosus.

nd-vanck. Spiritalis machina fodinæ.

nd-vanck.j.schutsel. Obstaculum venti.

nd-vanck van de orghelen. Epistomium, obturaculum quo continetur spiritus aut laxatur in organis.

nd-blaeghe. Turbo, procella.

nd-voghel / winter-voghel. Arquata, *q.d.* ventorum avis, *ventos & tempestates prædicens.*

nd-werbel/werbel-wind. Turbo.

wind-worm / wind-worp. *sax. sicamb.* **j. mol.** Talpa.

windachtigh. Ventosus.

winden. *vetus.* **j.waeyen.**

windigh. Ventosus.

wind-as/wind-asse. Trochlea, rechamus, *Vitru* succula, *Veget.* Præhensio, *Cæs. gall. guindal. ang. wvindlasse.*

wind-as-boom. Vectis ergata.

wind-as-booghe/ wind-boghe. Arcubalista, catapulta, arcus qui trochlea tenditur.

wind-as-gat. Chelonia.

wind-as-voet. Chelonia, ansę succularum.

winde-boom.j.windel boom.

winde-kardeel. *sax. sicamb.* Funis tractorius, opifer.

winde/katerol. Trochlea. & Ergata.

winde-naghel. Axiculus.

winde-seel. Funis ductarius.

winde-stanghel/ winde-stangh. Vectis.

winde. Helxine cissampelos.

winde/wranghe. Volubilis, convolvulus, smilax levis, campanula, scandulaca, conjugulum, funis arborum : *herba stipitibus & arboribus se circumvolvens.*

windel/wendel/windel-doeck. Fascia, fasciola, involucrum, incunabula, fasciæ quibus infantes involvuntur.

windel.j. poleye. Trochlea.

windelen. Fasciis involvere sive vincire.

windel-band. Fasciæ.

windel-boom.j.wendel-boom.

windel-graet.j.wendel-graet. Cochlea.

windel-maend *vetus* **j.wind-maend.** December.

windel-stange.j.wind boom. Vectis.

windel-steegher. *fland* Cochlea.

windelstock.j.garen-winde/haspel. Girgillus.

winden. Torquere, contorquere, intorquere, obtorquere, volvere, involvere, implicare, versare, vertere. *germ. wvinden. sax. wvennen. ang. wvinde.*

winden. Sursum tollere, subvehere, subtrahere. *gall. guinder.*

winden op een klouwen. Glomerare.

windden.j.beschen. Fasciis involvere.
Wind-boom/ wind-as-boom / windel-stanghe. Vectis ergatæ, palus ligneus ferreúsve quo circumagitur ergata trajecta aut succula.
Wind-boom/ draey-boom / kapestand. Ergata.
Wind-boom/ laecken-boom. Liciatorium, jugum.
Wind-brauwe/ wimp-brauwe. Supercilium.
Wind-hals.j.draey-hals. Torquilla.
Wind-naghel/windel-nagel. Axiculus.
Winder.j.wender.
windsel. Involucrum.
Winsel.j.kindt-doecken. Cunabula, fasciæ.
Windtelen.j.wendtelen.
Winne/win/land-winner. Agricola, agri cultor.
Winne.*vetus*.j.hoeve. Villa.
Winnen. Lucrari, lucrum facere, quæstum facere, proficere, rem facere, acquirere. *germ.gewinnen.gall.gaigner. ang. winne, gaine.*
Winnen/verdienen. Mereri.
Winnen den prijs. Palmam ferre, prȩmium reportare.
Winnen den kost. Quærere sibi victum, parare sibi victum.
Winnen den kost met spinnen ende weven. Lana ac tela victum queritare.
Winnen.j.ver-winnen. Vincere.
Winnen t'gedinghe. Obtinere litem, obtinere causam, causam expugnare, vincere.
Winnen de stadt. Potiri urbe.
Winnen de herten van t'volck. Animos populi prȩvertere amore, beneficiis, conciliare animos.
Winnen / land winnen. Colere agrum, colere terram, agere agriculturam, colligere fructus terrȩ. winnende land. Arvum, ager colonus.
Winnen/kinderen winnen. Gignere, generare, procreare, suscipere liberos.
Winnende leden. *vet.* Membra genitalia.
Win baer. Vincibilis, superabilis.

Win-hof.*lovan.*j.hoeve. Villa.
Win-saem.j.winbaer.
Winnelick. Vincibilis, superabilis.
Winnende land. Ager, ager colonu[s]... vum.
Winnende gheld. Pecunia quȩstuos[a]... nore occupata.
Winner. Victor. & Colonus.
Winner. *vetus*. Genitor, pater.
Winninghe. Quæstus, lucrum, emolu[men]tum, captura.
Winste. Quȩstus, lucrum.
Winster. *vetus* Genitrix, mater.
Wint.j.wind. Ventus.
Winter. Hyems, bruma. *germ. winter... wynter.* Winter/*quasi* wind-heer, ...torum dominus, *dicitur Petro Nann... eano autem,* win-ter.j. lucrum absu... *utramque etymologiam verisimilem ap... confirmoque: Nannij quidem, carmin... dij, Imperium sævis hyberno tempore ... Becani autem, carmine Virgilij, Frigoribu... te agricolæ plerumque fruuntur.*
Winter-appelen. Serotina, autumn... hyberna mala.
Winter-dagh. Dies hyemalis, bruma...
Winter-fruyt. Poma serotina.
Winter-goed. Hybernæ fruges.
Winter-groen. Limonium, beta ... stris, tintinnabulum terræ, pyrola.
Winter-kersen.j.kriecken over zee. ... cacabus, vesicaria. *vulgo* alkakengi...
Winter-koe. Vacca hyeme lac prȩ... & Vacca sterilis.
Winter-koninckskeu. Troglodites p... *q.d.* regulus hyemalis.
Winter-kraeye. Cornix, cornicula.
Winter-legher. Hyberna, hybernacu... stra sive loca in quibus hyeme ... milites.
Winter-legheren/ winter-leger ho... Hyemare, hybernare.
Winter-maend. *sax. sicamb.* Dece... brumalis mensis, brumalis decem... *Superioribus Germanis nonnullis eode... mine etiam* November & Ianuariu... *pellantur.*
Winter-oest. Poma hyberna, a...

nalia, ſerotina, opora, fructus autumnales.

winter-rock/ pijſe. Endromis.

winter-rooſen. Malva major, hortenſis: moloche.

winter-terwe.j.rogghe. Siligo. *q.d.* triticum hybernum.

winteracħtigh. Hyemalis, hybernus, brumalis.

winteren. Hiemare. **Het wintert.** Hyemat, hyems urget.

wintersch. Hybernus, hyemalis, brumalis.

wip. Vibratio, agitatio tremula atque ſubita.

wip/ wijp. *vetus.* Fax, lumen. *&* Lux micans, lumen tremulum, coruſcans, ſubitò micans, vibratio luminis. *&* Nictus oculi. **Scheele wip.** Lumen obliquum, oculus limus : *&* Strabo, ſtrabus, qui oculos habet diſtortos.

wippe. *vetus.* Flagrum, flagellum. *ang. wippe.*

wippe. Tolleno, tollenon, ciconia, pertica putealis.

wippe. Patibulum tollenonis inſtar conſtructum, furcilla.

wippe.j.ſtoppe-koorde. Fidiculæ, funes, quibus rei torquentur.

wippen. Micare, per intervalla fulgere: *&* Pendere, atque tremulo motu agitari: *&* Agitare, vibrare.

wippen. *vetus.* Cædere flagris, flagellare. *ang. whippe.*

wip-galghe. Tollenon *&* Patibulum.

wip-ſteert. Gnaphalus: *avis plumis & cauda mobilibus.*

wip-ſteerten. j. wiſpel-ſteerten. Agitare caudam.

wipperer. *ſax. ſicamb.* Ardelio.

wis.j.ghe-wis. Certus, verus.

wiſ-konſte. Mathematica.

wiſ-konſtenaer. Mathematicus.

wiſ-ſeggher. *vetus. ſax.* **j. waer-ſeggher.** Augur, divinus.

wiſlick.j.ghe-wiſlick. Certò, certè.

wiſch/ wiſche. *ſax. ſicamb.* Pratum: *dicitur alijs* **wieſen.**

wiſch. Involucrum herbæ, ſtraminis, panni, *&c.*

wiſch. Penicillus, penicillum, peniculus, ſpongia. *ger. wiſch.*

wiſch-doeck. Peniculus, penicillus, peniculum, penicillum. *ger. vwiſchtuch.*

wiſch/ hoofd-wiſch.j. hoofd-wronghel. Ceſticillus.

wiſſchen. Tergere, detergere, vertere, purgare. *ger. wiſchen.*

wiſpel. *ſax. ſicamb.* Corus, duo trimodij.

wiſpelen. Vacillare, vagari.

wiſpelen. *ſax.* Balbutire.

wiſpelen. *ſicamb.* Sibilare, ſuſurrare, muſſitare mutire. *ang. vvhiſper.*

wiſpeler. Vagus, vagabundus, erro.

wiſpeler. *ſax. ſicamb* **j. liſpeler.** Blæſus, balbus.

wiſpel-ſteerten. Cercopiſſare, mota cauda adblandiri, motare caudam, jactare caudam.

wiſpel-duerigh. Inconſtans, vagus, mobilis.

wiſpel-tuyte. Homo mobilis, inconſtans, vagus.

wiſperen.j.wiſpelen. Inſuſurrare, in aurem dicere levi ſuſurro. *ang. wiſper.*

wiſſe. Vimen.

wiſſe houts. Faſcis lignorum majorum, ligna majora in faſces ligata, foco deſtinata.

wiſſe. Reſtis.

wiſ-hout.j.wiſſe houts. Faſcis lignorum majorum.

wiſſel/ wiſſelinghe. Permutatio : *&* Collybus, pecuniæ permutatio. *vulgò* cambium, concambium. *germ. vvechſel. ſax: weſſel.*

wiſſel.j.wiſſel-bancke. Trapeza.

wiſſel-baer. Mutabilis.

wiſſel-balgh.j.wiſſelinck. Puer ſubdititius.

wiſſel-bancke. Trapeza, menſa, taberna argentaria, numularia, argentaria, æ.

wiſſel brief. Teſſera collybiſtica, teſſera nummaria, ſcheda qua exhibitę pecunię repręſentantur.

wiſſel-kruyd. Thlaſpi.

wissel-loon. Collybus.
wissel-roede. j. visier-roede.
wisselen. Mutare, permutare, alterare.
wisselen het ghelt. Commutare, permutare nummum: nummo majoris pretij accepto minutam pecuniam per partes reddere. *germ. wechslen: sax. wesselen.*
wisseler. j. banckier. Argentarius, nummularius, collybista, mensarius: qui quęstum facit fœnerandis permutandisque pecuniis.
wisselinck / wissel-balgh. Puer subditus, subdititius, suppositus, supposititius.
wisselinge. Commutatio, permutatio pecunię, collybus.
wissender. *vide* **weenne.**
wit. *vetus.* **j. wet.** Lex.
wite / witte. *vet.* **j. wete.** Notitia, scientia, prudentia: *&* ingenium. *ang. vvitte.*
witen. *sax. fris. sicamb.* **j. weten.** Scire.
witigh / wittigh. *vet. holl.* Sciens, prudens, ingeniosus. *ang. vvittingh, wyttie.*
witelick / wittelick. *holl.* **j. wettelick.** Legitimus.
wit-heer. Avus. *fortè à scientia: fortè ab alba canitie sic dictus.*
witeken / witteken. *fland. campin.* Avia.
wite / witigh / witte / wittigh. *vet.* Sciens, prudens, peritus: *hinc* **ael-wite / ael-witigh.**
wite-vrouwe / witike-wijf / witte vrouwe / wit-vrouwe. *fris. sicamb.* Lamia, larva: saga, maga, mulier sciola: incantatrix: *sic dicta, quòd multa scire velit: qua ratione etiam* saga *&* maga *Latinis vocatur. ang. vvytche.*
wittigh. *vet.* Sciens, prudens. *ger. witzig. vetus sax. wite. ang. wittie.*
wittighen. *sax. fris. sicamb.* Vaticinari, hariolari, augurari, divinare: *&* Significare, prenuntiare, portendere.
wittigher. *sax. fris. sicamb.* Vaticinator, hariolus, haruspex.
witingh / wittingh. *vet.* Magus, sciens: *&* Ingeniosus, solers: *&* Gnarulus, sciolus, *ang. vvitting. wittie. Hinc* **Lovensche witting /** *dicitur* Sciolus Academiæ Lovaniensis alumnus.

wit. Albus, candidus, niveus, lacteus, [...]gneus, olorinus, eburneus. *Germ. w[...] sax. wit: ang. vvhite.*
wit / grijs. Canus, incanus.
wit ghelt. Moneta argentea.
wit wachs. Cera punica, candida.
wit der ooghen. Album oculi, albugo[...]
wit van den boom. j. spint. Alburnu[...]
wit van den kapuyn. j. spier. *q. d.* [...]bum. *gall. blanq du chapon.*
wit van den doel. j. doel-wit.
wit van d'eye. Albumen ovi, albor [...] candidum ovi
wit daer men nae schiet. Scopus.
wit-broot / witten-brood. Panis candi[...] primarius, siligineus.
wit gaerwer. Alutarius.
wit-grauw. Leucophęus.
wit-haerigh. Canus.
wit-heer. Avus *vide* **wite.**
wit-maecker. *sicamb.* **j. wit-gaerwer.** Alutarius.
wit-man. *vetus. sicamb.* Viduus.
wit-moes. Athera: puls ex tritici fa[...] lacti permista: leucophagum: ci[...] lactarius
wit-penninck. j. twaelf hallers.
wit-quispel. Penicillum tectorium.
wit-visch. Apua, phalerica, alburnus, [...]ciculus candidus.
wit-vrouwe. j. weduwe. Vidua. *q. d.* [...]ba mulier: *matronæ enim lugentes tam[...]pud nos quàm apud Romanos albis usæ [...] vestibus olim: & nunc temporis in Gallia[...] Belgio stola puella indutæ & candido linteo[...]ctum ostendant.*
wit-vrouwe / wite-vrouwe. j. alve / vinne. Larva *&* Saga, venefica. *vu[...]* alba mulier, Sibylla alba. *ang. witch*
wit-wercken. j. weeck-wercker: [...] **kleyn-wercker.**
witachtigh. Albidus, subalbidus, can[...]dulus, subcandidus.
witheyd / wittigheyd. Albedo, cando[...]
witte. *sax. sicamb.* As assis, quadrans: [...]miobolus.
witte / wite van den waeghen. *fland.* **huyve.** Tympanum currus, *ex linteo* [...]

bo [...]

bo plerunque constans.

witteken. j. witeken. Avia.

wittekens. Candidulus.

witten-brood/wit brood. Panis candidus, primarius.

witten-brood. j. weyten-brood. Panis triticeus.

witten donder-dagh. Feria quinta majoris hebdomadæ : feria Cœnæ Domini: pridie parasceues. *q. d.* albus dies Iovis : *quod stips triticea, hoc est, triticum, & triticei sive albi panes in feria cœnæ Domini, sive pridie parasceues, post prandium, & die parasceues ante prandium, eleemosynæ loco erogentur pauperibus : unde Galliæ quibusdam locis jeudy blanc, & ipsa eleemosyna panicea sive triticea, blanc dieu dicitur. Germanis etiam quibusdam* **weyssfridtag / witfrijdagh :** *aliis, nempe Coloniensibus, & Iuliacensibus,* **mendel-dagh** *&* **menghel-dagh** *dictus : &* **mendel-brood /** *sive* **menghel-brood /** *panis ex farragine, tritico nempe & secali, quæ tunc pauperibus erogatur : panis autem candidus in templo sacerdotibus distribui solitus pridiè parasceues, qui* **menghel-brood** *Iuliacensibus, Flandris Brugensibus* **krickemicke** *vocatur.*

witten-son-dagh. *vetus. sicamb.* Dominica in albis : octava paschæ : *à candidis vestibus quibus veteres octo diebus à sabbatho paschæ usque ad sabbathum sequens solent post baptismum uti. ger. weyssontag.*

witten-son-dagh. *vetus. fland.* Dominica Pentecostes. *ang. whitsondaye.*

witten-vrijdagh. *vetus. germ.* **j. goeden Vrijdagh.** *vide* **witten donder-dagh.**

wit-wortel. Polygonatum. *vulgò* sigillum Salomonis. *germ. weisswurth: sax. witwortz: ang. wytewurt.*

wittigheyd/witheyd. Albedo.

witten. Candefacere, dealbare, gypsare: albarium inducere.

wit-quispel / wit-quast. Peniculus tectorius, quo albarium inducunt parieti.

witsel. Calx uda qua dealbatur paries, gypsus : tectorium : albarium, opus albarium.

wittigheyd. j. witheyd. Albedo, candor.

wittingh. j. wit-vischken. Apua, alburnus.

wittingh/ wijttingh. Asellus mollis: piscis argenteo splendore è genere asellorum mollissima carne. *ang. whyting.*

witteken. j. witeken. Avia.

witte. j. weduwe. Vidua, orba marito.

Wittingh. j. wittingh. Sciolus.

VV L.

Wl. vlula, noctua. *& Metaphor.* Homo stolidus & improbus. *ger. vl, eul: sax. wle: gal. huloto: ang. owle.*

VV O.

Woack. *vetus. holl.* **j. doot kleed.** Amiculum ferale. *Adr. Iun.*

Wocke. *sax.* Funiculus.

Wocke. *sax. sicamb.* **j. spin-rock.** Colus.

Woe. *sicamb.* **j. hoe.** Quomódo.

Woecker. Fœnus, usura, fructus è pecunia fœnori data collectus. *germ. wucher: sax. vvoker.*

woecker. *fland. Brug.* Vsurarij taberna.

woecker-gheld. Nummi usurarij : æs circumforaneum : pecunia è tabernis argentariorum fœnori accepta : pecunia fœneratitia.

woecker wijse. Fœneratò, cum fœnore.

woeckeren. Fœnerare, fœnerari, fœnori dare, usuram facere, exercere, agitare : & Augere.

woeckerer. Fœnerator, danista, usurarius.

woeckerije. Fœnus, fœneratio.

woeckersch. Vsurarius, fœneratorius.

woed/woede. Rabies, furor, insania.

woeden. Furere, insanire rabie, rabire, sævire, agitari. *ger. wueten: ang. woode.*

woeden. *vetus.* **j. bloeden.** Fluere.

woedigh / ver woedt. Furiosus, furibundus, rabidus, sęvus. *germ. wuetig: ang. woode.*

woeder. *vetus. sax. sicamb.* Tyrannus. *ger. wueterig: sax. woeter.*

woederije. *vetus.* Tyrannis.

woedenisse. Rabies, furor. *ang. woodnes.*

woedigheyd. Rabies, furor.

woedighlick. Rabidè, furiosè.

woegh-steertken. j. swaelm-steertken.

subſcus.

Woel / ghe-woel. Scaturigo, & Tumultuatio. & Preſſura.

Woelen. Scaturire, ſcatere, abundare: & Tumultuari. & Volutare.

Woeldigh. Abundans.

Woelen. *fland.* **j. worghen.** Premere angere, ſtringere, obſtringere, conſtringere, torquere.

Woelteren in het ſlijck. Volutare in luto. *gal. veaultrer.*

Woelghe. *fland.* **j. hoelje / ſteen-kolen.** Carbones ſaxei.

Woenſdagh / *melius & frequentiùs* **goenſdagh.** Dies Mercurij. *ang. wodneſday, wenſday.*

woer *zeland.* Algæ herbæ ſpecies, *hollandis* **wier** *dicitur.*

woer-haen. *vetus.* Phaſianus.

woeſſel. Veſtis ſubſerica.

woeſteyn. j. ſuſteyn.

woeſt / wueſt. Vaſtus, vaſtatus, depopulatus, deſertus. *ger. wueſt: gal. gaſté: ital. guaſto.* & Sordidus, obſcœnus, turpis, ſqualidus, deformis: incultus.

woeſt land. j ver-woeſt.

woeſt menſch. Homo agreſtis, ſylveſter, ſylveſtris, ruſticus, durus, indomitus, inconſtans, animo volubili, indomito & irrequieto, nulli rei ſatis attentus.

woeſten. j. ver-woeſten. Vaſtare, *germ. wueſten, verwueſten: gall. gaſter: ital. guaſtare: hiſp. gaſter.*

woeſten. *vetus. zeland.* Exterminare, in exilium agere, proſcribere, relegare.

woeſtijne / woeſtenije. Eremus, ſeceſſus, ſolitudo, deſertum, vaſta ſolitudo, ſolitudo deſerta, locus ſolitarius. *vulgò* vaſtina.

woeſtheyd. Vaſtitas, vaſtitudo, deſolatio: & Sordes. & Inconſtantia, animi volubilitas.

wolcke. Nubes, nubilum: undæ aëriæ, *ger. wulck.* **wolckſken.** Nubecula.

wolckachtigh. Nubilus, nubibus obductus.

wolcken. Nubilare, nubilari.

wolf. Lupus. *germ wolf: ſax. wulf: ang. wolfe.*

wolf. *holl. ſicamb.* Tinea apiaria, araneæ in-ſtar telam texens.

wolf. j. wolfs-pels. Maſtruca: diphthe-

wolf. Phagedæna: herpes exedens, u-cus depaſcens *vulgò* lupus: cancri g-nus, cutem, & ſubjectam carnem ſerpe-do ad oſſa uſque corrodens ac voran-inſtar lupi.

wolf. *ger. ſax.* Paratrimma, intertrigo.

wolfinne / wolvinne. Lupa.

wolfken. Parvus lupus.

wolfken. Lyciſca, Lycas, canis lupo -milis.

wolfs. Lupinus.

wolfs-beſien. Herba paris ſive paridi- uva lupina, uva urſa.

wolff-ghe-bit. Lupatum.

wolff-klauwe. Lycopodium, pes lupi: he-bæ genus.

wolff-kruyd. Aconitum.

wolff-maend. December. *q. d.* lupari- menſis: *quòd ſcilicet lupi tum atrocius gr- ſentur.*

wolff-mantel / pelſ-rock / wolfs-pel- Rheno: maſtruca.

wolff-melck. Tithymallus, lactuca ma-na. *q. d.* lac lupinum. *à lacteo ſucco q- ex tithymallo manat.*

wolff-pels. Maſtruca: diphthera: veſ- confecta ex luporum vel viſorum p- libus.

wolfs-ſcheet/bult. *holl.* Lupi crepitus, fu-gus glomeratæ rotunditatis ſpong- non abſimilis. *germ. bubenfiſt: gal. veſſe loup: ital. veſcie de lupo.*

wolff-tanden. Dentes lupini ſive ſilv-ſtres: dentes parvi qui poſtrema pa- maxillæ equorum adnaſcuntur.

wolff-wortel. Aconitum, napellum l-teum, luparia.

wolle. Lana. *germ wul. ſax. vvulle: ang. wo-*

wolle metter iecken. j. ieck-wolle. L-na ſuccida.

wolleken aen bloemen ende kruyde- Lanugo.

wol-blad/wol-kruyd. Verbaſcum.

wol-haer/wol-haerken. Lanugo.

wol-kaerder. Carminarius, carminator

wol-kaerdster. Carminaria, carminatrix.
wol-klopper. Carminarius.
wol-kruyd/wol-blaederen. Verbascum, lucubra, lucernalis herba, candela regia, candelaria: *officin.* tapsus barbatus.
wol-locke/wol-blocke. Floccus,
wol-slaegher. j. wol-kaerder.
wol-man. Lanarius.
wollen/wullen. Laneus.
wollen-hemde. j. lijf-rocksken.
wollen laecken. Pannus laneus.
wollen socke. Pedule.
wollen-werck. Lanificium, lanicium, lanæ opificium.
wollen-wercker. Lanarius, lanifex, lanificus.
wollen-werckster. Lanifica.
wollen-wever/wullen-wever. Lanarius, textor lanarius.
wollinck. Farraceum: ex alica farris edulium.
wolpe. j. wulpe. Catulus.
wommelen. *sicamb fris.* **j. krielen.** Scatere.
wompelen. *vetus fland.* **j. wimpelen.**
wonde. Vulnus, plaga. *germ. wund. n sax. vvund. ang. wounde.*
wonden. Vulnerare, sauciare, infligere vulnus, inferre vulnus vel plagam.
wond-arste. *sax. sicamb.* Chirurgus: medicus vulnerarius. *ger. wundartzte.*
wond-arstedye. Chirurgia.
wond-pserken. j. tintel-pserken. Specillũ.
wond-kruyd. Solidago.
wond-kruyd. j. smeer-wortel. Crassula major, fabaria, faba crassa.
wond-mael. j. wond teecken. Cicatrix.
wond-meester. Chirurgus.
wond-olie. Oleum vulnerarium, quo vulnera inunguntur.
wond-plaester. Pittacium, emplastrum vulnerarium.
wond-salve. Vnguentum vulnerarium.
wond-seerken. Crustula vulneris.
wond-teecken. Cicatrix.
wond-wiecke. Turunda.
wonder. Mirum, res mira, miraculum, admiratio. *germ. wonder. sax. wunder. ang. wender.*

wonder-baer. Admirabilis, admirandus, mirus, mirificus, mirabilis, monstrosus, portentosus.
wonder-baerlick. Admirabilis: *&* Admirabiliter, mirabiliter: mirificè.
wonder-boom. j. kruys boom / molen-kruyd. Ricinus. *ger. wunderbaum. sax. wunderbom.*
wonder-daed. Miraculum.
wonder-daedigh. Mirificus.
wonder-reden. Paradoxum.
wonder-saem. *vetus.* Mirabilis.
wonder-teecken. Prodigium, ostentum, portentum, signum.
wonder-werck. Miraculum.
wonderẽ. j. ver-wõderẽ. Mirari, admirari.
wonderlick. Mirabilis, mirus, admirandus, admirabilis.
wonderlick/wonderlicken. Mirabiliter, admirabiliter, mirè, mirificè, mirum in modum: mirandum in modum.
wonne/winne. *ger. sax. sicamb.* Gaudium, *&* Gratia.
won-saem. *vetus.* Iucundus, lętus.
wonne-maend. *sax. sicam.* Majus mensis, *sic dictus Carolo Magno. q. d.* mensis amœnitatis & gaudij. *Mich. Beut.*
Wons-dagh. j. woens-dagh.
Woon. *vetus.* **j. ghe-woon.** Suetus, consuetus, solitus,
Woon. Habitatio, habitaculum.
Woonen. Habitare, morari, commorari mansionem habere, sedem habere, stabulare, stabulari, manere, consistere in loco aliquo, *ger. wonnen: sax. wanen.*
Woon-baer. Habitabilis.
Woon-huys. Domicilium, habitaculum.
Woon-plaetse. Habitaculum, habitatio, sedes, domicilium.
Woon-stad. Habitatio, habitaculum, locus habitationis.
Woon-stede. j. woon-stad. Habitatio, habitaculum.
Wooner. Habitator, cultor.
Wooninge. Habitatio, habitaculum, mansio, domicilium, ædificium.
Wooninghe. *holl.* Domus rustica.
Woonlick. Habitabilis.

woonlick. *vet.* j. **ghe-woonlick.** Consuetus.
woonte. *vetus.* j. **ghe-woonte.** Consuetudo. *ang. wonte.*
woord. Verbum, dictio, oratio, locutio, sermo, vox. *germ. wort. sax. word, woerd. ang. woorde. vvorde.*
woord / woord-teecken. j. **lose.** Symbolum, bellicum symbolum.
woord doen voor yemanden. Postulare pro aliquo, agere causam alicuius, agere pro aliquo.
woord-boeck. Dictionarium.
woord-strijd. Velitatio, rixa.
woord-prachtigh. Magniloquus.
woord-rijck. Verbosus.
woorde. *holl. fris.* j. **eндtrick.** Anas mas.
worvel / wervel / worvel. Verticillus, verticillum, spondylus, harpax. *germ. wirtel. ang. whorler. wharle.*
worvel / worvel-been / rug-graet-been. Spondylus, nodus, seu vertebra spinæ.
worden. Fieri, effici, exire: evadere. *germ. vvirden, werden: sax. warden, werden, vvurden.* Piam *& Scripturæ sacræ consonam etymologiam reputo, si* **worden.** i. fieri, *&* **woord** *sive* **word.** i. verbum, *ejusdem fiant prosapiæ. Verbo enim Domini cœli firmati sunt, & spiritu oris ejus omnis virtus eorum, quoniam ipse dixit & facta sunt, ipse mandavit & creata sunt, Psal. 32. Dixit Deus, fiat lux, & facta est lux, dixit, fiat firmamentum, & factum est ita, dixit, congregentur aquæ, & factum est ita, dixit, germinet terra, & factum est ita, &c. Genes. 1. Verbum tuum Domine, opus perfectum. Verbum tuum processit, & opus statim fiebat. 4. Esd. 6. Phrasi autem Hebraica* Verbum *pro* re gesta *sive* facto *accipitur. Luc. 2. Videamus hoc verbum quod factum est. & 2. Paralip. 36. Reliqua verborum Ioacin & abominationes ejus quas operatus est, &c. Sic quoque* sermo, res *vel* factum *dicitur Genes.* 24. 50 *Exod.* 16 16. 1. *Reg.* 21 2. 2 *Reg.* 12 21. 3. *Reg.* 15. 5 4 *Reg.* 11. 5. 2. *Paralip.* 13 22. & 23. 3. *Iob.* 6. 9. & 27. 14. *Psal.* 55. 5. & 63. 6. *Prov.* 25. 2 *Sap.* 2. 2. *Ierem.* 14. 1: & 40. 3. *Dan.* 28. 11. 23. 1. *Mach* 6. 3. *Matth.* 21. 24. *Act.* 8. *Rom.* 9. 7. *vt annotavit Emanuel Sa. in sacræ Scripturæ Phrasibus.*
wordt. *sax. sicamb.* j **werdt.** Septum.
worgh in de kele. Angina, sinanche.
worghen / wurghen. *vetus.* Stringere, premere.
worghen / wurgen / verworgen. Strangulare, suffocare, præfocare, angere, vi[…] spiritui præcludere, stringere gulam [..] guttur; obstringere fauces. Laque[o] collum obstringere, comprimere: c[…] torto collo præfocare, stringendo gu[…] lam necare: laqueo gulam frange[re.] *ger. erwurghen.*
worghen. *vetus sax.* Iugulare, necare.
worgh-evel. Angina.
worgh-peyren. Pyra strangulantia, str[…] gentia gulam.
worghinghe. Strangulatio, suffocatio[…]
world. *fris. ang.* j. **wereld.** Mundus, orb[is] terrarum.
worm. Vermis. *ger. vvurm. ang. vvorme.*
worm der peerden. Verminatio: v[…] tium in iumentis, cum à verme inf[e]stantur.
worm / aerd-worm / pier. Lumbricus, t[er]nea, intestinum terræ. **wormken.** Ve[r]miculus.
worm-kruyd. Absinthium seriphium v[el] marinum: semen lumbricorum.
worm-kruyd / reyn-vaeren. Partheniu[m] mas.
wormsieck. j. **wormigh.**
worm-steckte in den buyck. Vermina[ti]um.
worm-steke. Vermiculatio, caries.
worm-stekigh. Vermiculosus, vermicu[…] lans, vitiosus.
worm-stekigh worden. Vermiculari, ca[…] riem trahere, carie infestari.
worm-moedt. j. **wermoed.** Absin[…] thium.
worm-achtigh. Verminosus, vermicu[…] lans.
wormigh peerd. Iumentum farcimino[…] sum: cui fistulis quibusdam subtercu[…] taneis corruptus humor manat, pluri[…] masqu[…]

masq́ue toto corpore collectiones patitur. *Adrian. Iun.*

wormte. *sax.* [illegible]

Woord alludit ad ῥητὸν et ῥῆμα

[illegible] **wormene.** Laquear. & Culmen domus, fastigium.

worp/werp. Iactus, missus, bolus.

worp der dieren. Fœtus.

worpen j. werpen. Iácere, &c.

worpen/ werpen. Canum more fœtare, fœtificare.

worp-net, j. werp-net. Funda.

worp-pijl. Iaculum missile.

worp-schoepe/ werp-schoepe. Ventilabrum. *ger. wurpfschauffel. sax. worpschuffel.*

worp-riem. Pugillare ligamen, ligaculum quo accipiter in pugno aucupis tenetur.

worp-roede. Iaculum missile.

worp-spiesken. Pilum.

worp-top. j. nonne. Trochus.

worpel. *germ. sax.* Tessera, alea.

worpelinck. Fœtus. & Catulus, catellus.

worpelinck. j. ver-werpelinck. Rejiculus.

wors. j. wers. Malus, pravus, improbus.

Worsselen. j. wersselen.

worsse. j. wesse/worte. Decoctum.

worst. Lucanica, botulus, botellus, farcimen, hila. *ger. wurst.*

worst-maecker. Fartor, qui farcimina & farta implet ad esum.

worst-ver-kooper Allantopola.

worsteyn. j. susteyn.

worstelen. Luctari, colluctari, certare lucta, contendere lucta. *ang. wrastle.*

worstel-broecke. Campestre.

worstel-plaetse. Palæstra, locus luctæ destinatus, in quo ludi gymnici exercentur.

worsteler. Luctator, palæstrita.

worstelinghe. Lucta, luctatio, luctamen, luctatus, us.

worte oft meddigh bier/ gesoden mout. Mustea cervisia, & tepida, dilutum ex quo postea cervisia coquitur, condimentum cerevisiæ, condimẽtum polentarium; potionis sive pultis genus ex farina horrei torrefacti aliisq́ue aqua perfusis constans, quæ post adjecta mi[illegible] visiæ recens coctæ colorem [illegible] adfert: *quibusdam etiam* **[illegible]-bier** & **nae-goed** *dicitur. ang. woorte. vulgo* braxium.

worte. *vetus* **j. wortel.** Radix.

worte. *fland.* **j. warte/werte/wratte.** Verruca.

wortel. Radix. *germ. wurtzen. sax. wortz.*

wortel. *machlin.* **j. pee.** Siser, carota subalbida.

wortel-worm. Rauca, vermis radices arrodens.

wortelen. Radicare, radices agere, radices emittere.

wortelachtigh. Radicosus.

wortelings. Radicitus, à radice, usque ad radicem, unà cum radice.

worvel/wervel/wordel/werdel. Verticillus, verticulum, verticillum, spondylus, annulus qui ima parte fusis commodius torquendis rotandisq́ue adhibetur.

worvel. j. grendel. Repagulum.

worvel. j. wervel. Gyrus.

worvel sieck. Appiosus. **Worvel siecke beeste.** Iumentum appiosum, quando micat auribus, caligat visu, & gyrat in circulum tanquam ad molas.

worvelen. j. wervelen. In gyros agere.

Wosen. Aqua bulliente decrescente aliam infundere.

Woud. j. bosch. Silva, nemus. *germ. wald. sax. wold. ang woed, woode.*

Woud-broeder. *vetus.* Anachoreta, eremita.

Woud-esel. Onager.

Woud-heer/ woudt-her. Sylvarum præfectus sylvarum dominus: & Sylvanus deus, Faunus. **Wilde woudt-her.** Sylvanus agrestis, Faunus agrestis, Satyrus: Pan.

Woud-her-man/woudt-her-manneken. Faunus: & Spectrum, terriculamentum.

Woud-her-mannekens. Penates, lares, dij domestici, familiares.

Woud-meester. Saltuarius.

Woud-rave. Corvus sylvaticus.

woonlick. *vet.* j. **ge-woonlick.** Consuetus.

woonte. *vetus.* j. **ge-woonte.** Consuetudo. *ang. wonte.*

woord. Verbum, dic
sermo, vox. *germ.*
ang. woorde. vvorde.

woord / woord-teecken. j. **lose.** Symbolum, bellicum symbolum.

woord doen voor yemanden. Postulare pro aliquo, agere causam alicuius, agere pro aliquo.

woord-boeck. Dictionarium.

woord-strijd. Velitatio, rixa.

woord-prachtigh. Magniloquus.

woord-rijck. Verbosus.

woorde. *holl. fris.* j **endtrick.** Anas mas.

wordel / werdel / worvel. Verticillus, verticillum, spondylus, harpax. *germ. wirtel. ang. whorler. wharle.*

wordel / wordel-been / rug-graet-been. Spondylus, nodus, seu vertebra spinæ.

worden. Fieri, effici, exire: evadere. *germ. vvirden, werden: sax. warden, werden, vvurden. Piam & Scripturæ sacræ consonam etymologiam reputo, si* **worden.** i. fieri, *&* **woord** *sive* **word.** i. verbum, *ejusdem fiant prosapiæ. Verbo enim Domini cæli firmati sunt, & spiritu oris ejus omnis virtus eorum, quoniam ipse dixit & facta sunt, ipse mandavit & creata sunt, Psal. 32. Dixit Deus, fiat lux, & facta est lux, dixit, fiat firmamentum, & factum est ita, dixit, congregentur aquæ, & factum est ita, dixit, germinet terra, & factum est ita, &c. Genes.* 1. *Verbum tuum Domine, opus perfectum. Verbum tuum processit, & opus statim fiebat.* 4. *Esd.* 6. *Phrasi autem Hebraica* Verbum *pro* re gesta *sive* facto *accipitur. Luc.* 2. *Videamus hoc verbum quod factum est. &* 2. *Paralip.* 36. *Reliqua verborum Ioacin & abominationes ejus quas operatus est, &c. Sic quoque* sermo, res *vel* factum *dicitur Genes.* 24. 50 *Exod.* 16 16. 1. *Reg.* 21 2. 2 *Reg.* 12 21. 3. *Reg.* 15. 5 4 *Reg.* 11. 5. 2. *Paralip.* 13 22. & 23. 3. *Iob.* 6. 9. & 27. 14. *Psal.* 55. 5. & 63. 6. *Prov.* 25. 2 *Sap.* 2. 2. *Ierem.* 14. 1: & 40. 3. *Dan.* 28. 11. 23. 1. *Mach* 6. 3. *Matth.* 21. 24. *Act.* 8.2 *Rom.* 9. 7. *vt annotavit Emanuel Sa. in* *cræ Scripturæ Phrasibus.*

worghen / wurghen. *vetus.* Stringere premere.

worghen / wurgen / verworgen. Strangulare, suffocare, præfocare, angere, via spiritui præcludere, stringere gulam v guttur; obstringere fauces. Laqu collum obstringere, comprimere: o torto collo præfocare, stringendo g lam necare: laqueo gulam franger *ger. erwurghen.*

worghen. *vetus sax.* Iugulare, necare.

worgh-evel. Angina.

worgh-peyren. Pyra strangulantia, stri gentia gulam.

worghinghe. Strangulatio, suffocatio.

world. *fris. ang.* j. **wereld.** Mundus, orb terrarum.

worm. Vermis. *ger. vvurm. ang. vvorme.*

worm der peerden. Verminatio: v tium in iumentis, cum à verme inf stantur.

worm / aerd-worm / pier. Lumbricus, t nea, intestinum terræ. **wormken.** Ve miculus.

worm-kruyd. Absinthium seriphium v marinum: semen lumbricorum.

worm-kruyd / reyn-vaeren. Partheniu mas.

wormsieck. j. **wormigh.**

worm-steckte in den buyck. Vermina um.

worm-steke. Vermiculatio, caries.

worm-stekigh. Vermiculosus, vermicu lans, vitiosus.

worm-stekigh worden. Vermiculari, ca riem trahere, carie infestari.

worm-moedt. j. **wermoed.** Absi thium.

worm-achtigh. Verminosus, vermicu lans.

wormigh peerd. Iumentum farcimino sum: cui fistulis quibusdam subtercu taneis corruptus humor manat, pluri masque

masque toto corpore collectiones patitur. *Adrian. Iun.*
worme. *sax. sicamb.* Absinthium.
wormen-wijn. Absynthites.
worminghe/wormene. Laquear. & Culmen domus, fastigium.
worp/werp. Iactus, missus, bolus.
worp der dieren. Fœtus.
worpen j. werpen. Iácere, &c.
worpen/ werpen. Canum more fœtare, fœtificare.
worp-net, j. werp-net. Funda.
worp-pijl. Iaculum missile.
worp-schoepe/ werp-schoepe. Ventilabrum. *ger. wurpfschauffel. sax. worpschuffel.*
worp-riem. Fugillare ligamen, ligaculum quo accipiter in pugno aucupis tenetur.
worp-roede. Iaculum missile.
worp-spiesken. Pilum.
worp-top. j. nonne. Trochus.
worpel. *germ. sax.* Tessera, alea.
worpelinck. Fœtus. & Catulus, catellus.
worpelinck. j. ver-werpelinck. Rejiculus.
wors. j. wers. Malus, pravus, improbus.
Worsselen. j. wersselen.
worsse. j. wesse/worte. Decoctum.
worst. Lucanica, botulus, botellus, farcimen, hila. *ger. wurst.*
worst-maecker. Fartor, qui farcimina & farta implet ad esum.
worst-ver-kooper Allantopola.
worstepn. j. sustepn.
worstelen. Luctari, colluctari, certare lucta, contendere lucta. *ang. wrastle.*
worstel-broecke. Campestre.
worstel-plaetse. Palæstra, locus luctæ destinatus, in quo ludi gymnici exercentur.
worsteler. Luctator, palæstrita.
worstelinghe. Lucta, luctatio, luctamen, luctatus, us.
worte oft meddigh bier/ gesoden mout. Mustea cervisia, & tepida, dilutum ex quo postea cervisia coquitur, condimentum cerevisiæ, condimētum polentarium; potionis sive pultis genus ex farina horrei torrefacti aliisque aqua perfusis constans, quæ post adjecta mistaque cerevisiæ recens coctæ colorem saporemque adfert: *quibusdam etiam* **nae-bier** & **nae-goed** *dicitur. ang. woorte. vulgo* braxium.
worte. *vetus* **j. wortel.** Radix.
worte. *fland.* **j. warte/werte/wratte.** Verruca.
wortel. Radix. *germ. wurtzen. sax. wortz.*
wortel. *machlin.* **j. pee.** Siser, carota subalbida
wortel-worm. Rauca, vermis radices arrodens.
wortelen. Radicare, radices agere, radices emittere.
wortelachtigh. Radicosus.
wortelings. Radicitus, à radice, usque ad radicem, unà cum radice.
worvel/wervel/wordel/werdel. Verticillus, verticulum, verticillum, spondylus, annulus qui ima parte fusis commodius torquendis rotandisque adhibetur.
worvel. j. grendel. Repagulum.
worvel. j. wervel. Gyrus.
worvel sieck. Appiosus. **Worvel siecke beeste.** Iumentum appiosum, quando micat auribus, caligat visu, & gyrat in circulum tanquam ad molas.
worvelen. j. wervelen. In gyros agere.
Wosen. Aqua bulliente decrescente aliam infundere.
Woud. j. bosch. Silva, nemus. *germ. wald. sax. wold. ang. wood, woode.*
Woud-broeder. *vetus.* Anachoreta, eremita.
Woud-esel. Onager.
Woud-heer/ woudt-her. Sylvarum præfectus sylvarum dominus: & Sylvanus deus, Faunus. **Wilde woudt-her.** Sylvanus agrestis, Faunus agrestis, Satyrus: Pan.
Woud-her-man/woudt-her-manneken. Faunus: & Spectrum, terriculamentum.
Woud-her-mannekens. Penates, lares, dij domestici, familiares.
Woud-meester. Saltuarius.
Woud-rave. Corvus sylvaticus.

Woud-ſlanghe. Coluber.
Woud ſneppe. Perdix ſylvatica.
Woud-vorſter. Nemorum pręfectus, ſylvarum cuſtos, ſaltuarius: cui latè cuſtodia credata campi. *Virg.*
Woud-achtigh. Silveſtris, nemoroſus.
Woude. Vellem. **Godt wouds.** Si dis placet, Deo volente, Deo favente: dij bene vertant.
wouteren. Volutare, volvere. & Volutari, volvi *gal. veautrer, ſax. wolteren, walteren, ang. waltre.*
wouteren. Succedere: accidere bene aut malè.
wouter-block / wouter-ſteen. *vetus.* j. **welle.** volvulus, cylindrus. *germ. walſteyn, ſax. wolteſteyn, woltebock, walter.*
wouwe. Lutea, luteola. *gal. fland. waude, ang. wede.*
wouwe/wouwer. j. kiecken-dief. Milvus, milvius. *ger. weihe.*
wouwe-ſteertken. *fland.* j. **woegh-ſteertken.** Subſcus.
wouwer. j. vijver. Vivarium, piſcina, ichthyotrophium.
woudken. *machlin.* j. **oudken.** Avia.

VV R.

wr/wder. Vaccæ uber.
wrack. *fland.* j. **brack.** Acidus: & Salſus.
wrack/wraeck/brack. Improbus, rejiculus, vilis: *dicitur de mercibus quibuſdam minus probis. ſax. brack.*
wracke. *vet.* Naufragium. *ang. wracke.*
wracke. Navis naufragio rupta: navis partes naufragio ruptæ. & Merx naufragio corrupta.
wracken oft wraecken haerinck. Halec rejicula: halec vilior relicta, ſelectis melioribus.
wrack-baer oft wraeck-baer goed. Merx minus proba, merces viliores à ſelectis ſeparandæ & rejiciendæ.
wraddel. Palear, palearia: pellis ex gutture boum dependens.
wraeck. j. wrack. Improbus, &c.
wraecke. *vetus holl.* Repulſa.
wraecken. *holl.* Rejicere, repellere, improbum habere: judicare mercem non eſſe probam.
wraecken de ghetuyghen. *fland. holl. zela*[…] Rejicere teſtes.
wraeck goed. j. wrack goed. Merx i[…] proba.
wraeckinghe doen op de ghe-tuyghe[…] *vetus.* Teſtes refutare, refellere, inceſ[…]re, rejicere.
wraecke/wrekinghe. Vindicta, ultio. *ger*[…] *raach.*
wraeck-gierich. Avidus vindictæ.
wraeck-gierigheyd. Libido ulciſcendi[…]ve vindicandi.
wraecker. j. wreker. Vltor: vindex.
wraeckel. *vetus* j. **wraeck-gierigh.**
wrangh / wranck van ſmaeck. Adſtri[…]gens, auſterus, aſper guſtu.
wrange. j. winde. Volubilis, ſmilax levi[…]
wranghe. j. ſchorſte. Caſſutha.
wrangh-kruyd / vier-kruyd. Conſilig[…] pulmonaria.
wrangen. *vetus ſax ſicamb.* Aſtringere.
wranſch. *fland.* Acerbus, auſterus, am[…]rus.
wrant. *friſ.* Homo muſſitator, litigator, [a]ltercator, moroſus.
wranten. *friſ.* Muſſitare, litigare.
wrantigh. *friſ.* Litigioſus, querulus, m[o]roſus.
wraſe. j. wraeſe. *ſicamb.* Cęſpes.
wraſtelen/ wratſelen. *holl.* j. **worſtelen.**
wratte. j. werte. Verruca.
wratachtigh. Verrucoſus.
wre. j. uder. Vber, mamma.
wre. j. ure. Hora.
wreed. Sævus, atrox, ferus, trux, trucu[…]lentus, crudelis, torvus, inhumanus, d[…]rus, immanis, immitis, ſeverus, auſt[e]rus. *ſax. wreyth. ang. wrath.* i. ira & *wroth* i. iratus.
wreedheyd. Sęvitia, atrocia, ferocia, tru[…]culentia, crudelitas, ſeveritas.
wreedelick. Atrociter, ſeveriter, truculent[…] torvè.
wreycken wt de handen. Extorquere, e[…]ripere è manibus.
wreyt. *vet.* j. **wreed.** Auſterus, acerbus. *ſax. wreyth.*

wr[…]

wreken/wraecke doen. Vindicare, ulcisci, exequi injurias, persequi injurias, retaliare, compensare injuriam, vindictam reddere, sumere, capere, ultionem facere.

wreken. *holl.* **j. wrepcken.** Extorquere è manibus.

wreker. Vltor, vindex.

wrekinghe/wraecke. Vltio, vindicta.

wremelen. Motitare, palpitare.

wrempe. *fland. holl.* Depravatio oris.

wrempen/wrimpen. *holl fland.* **j. gryssen.** Os distorquere,

wrenghen. j. wringhen.

wrenschen/wrinschen. Hinnire.

wrebel/wrebelen. j. frebel/frebelen.

wrijf des voets. Convexum, mons, pectus pedis: suprema pars pedis.

wrijven/vrijven. Terere, atterere, conterere, friare, fricare. *germ. ryben. sax. ryffen: ang. freate.*

wrijver. Tritor.

wrijf-steen/sand-steen. Tophus.

wrijf-steen. *sax. sicam.* **j. krauw-steen.** Strigilis, pumex.

wrijf-steen der schilders. Lapis pigmentarius.

wrijten/ vrijten. *sicamb.* Tornare, torquere, intorquere, obvolvere. *ang. vvry. vvrith.*

wrijter/vrijter. j. draepeler.

wrimpen. *holl.* **j. wrempen.**

wrinckel. Ruga. *ang. vvrinckle.*

wrinckelen. Rugare. & Crispare. *ang. wrinckle.*

wringhen. Torquere, contorquere, urgere, premere, constringere.

wringhen ende worstelen. Luctari.

wring-aersen. Vibrare culeum.

wrinschen/wrenschen. Hinnire.

writselen. Torquere, intorquere, involvere *ang. vvrith.*

writselen/vritselen. Motitare, mobilitari: subsilire

wrock. *holl.* **j. wronck.** Simultas.

wroeghen. Vrgere, torquere, angere: & Accusare: deferre.

wroegher. *fland. holl.* Accusator.

wroegher-schap. *vet. fland.* Accusatio.

wroeginge. Torsio, angor, & Accusatio.

wroeginghe der ghe-wete. Remorsus, vellicatio, stimulus, accusatio, labes conscientię, alastor, animus sibi conscius, synteresis: vermis conscientiæ.

wroeten/ wroeten. Suffodere rostro humum: prosubigere: scrutari rostro, versare rostro.

wronck. Torsio, contorsio.

wronck/wrongh. Injuria: & Simultas, latens odium, odium inveteratum.

wronck. *fland.* Spira: & Cesticillus.

wronck van bloemen. Sertum.

wronckel. Contorsio: & Ruga.

wronckelen/wrinckelen. Contorquere: & Rugare.

wronghel. Spira, & Cesticillus, & Cinnus.

wronghel van pieren oft wormen. Examen lumbricorum, vermium, &c.

wrongel. *fland. holl.* **j. matten.** Lac scifton, pars caseosa lactis à sero separata.

wrongelen. *fland. holl.* **j. matten worden.** Coagulari, concrescere, discerni tanquam lac à sero.

VV S.

wssel. j. vnsel. Statera.

VV T.

wt/uyt. E, ex, extra, de. *germ. auß. vvs. sax. vt, vth. ang. out.*

wt/buyten. Foras, foris.

wt/ijdel. Vacuus, inanis.

wt zijn. Abesse. & Vacuum esse.

wt zijn om yemanden te bedrieghen. Intendere alicui fallaciam.

wt zijn om eenigh dinck. Venari, quærere rem aliquam, aucupari aliquid, moliri aliquid, niti, conari, machinari: studere.

wt-bannen. Relegare, in exilium ablegare, mittere, agere.

wt-beelden. Effingere.

wt-beeldinghe. Effigies.

wt-berren / wt-branden. Exurere, igne consumere.

wt-bersten. Erumpere. & Scaturire.

wt-bieden. *vetus.* Provocare, proritare, ciere

ciere,lacessere,poscere in prȩlia.
wt-blaesen. Efflare,exspirare.
wt blijven. Emanere.
wt-blusschen. Extinguere.
wt-bollen de woorden. Effundere verba, effutire.
wt-bortelen. Erumpere, egredi cum impetu.
wt-botten. Gemmare, gemmascere, fruticare,pullulare,expullulare,efflorescere, extuberare.
wt-botten/ wt-loopen van schorftheyd. Fruticari vel fruticare scabie.
wt branden. Exurere,perurere.
wt-breyden. Dilatare,extendere,ampliare.
wt breken. Erumpere,effringere.
wt-breken. Rumpere vincula,effracto carcere evadere.
wt-breken. Caput facere, frangi instar apostematis erumpere.
wt breken. Effundi,effluere. & Palàm fieri divulgari.
wt-brenghen. Efferre,proferre,exprome-re: & Palàm facere, manifestare, vulgare,evulgare,disseminare,revelare.
wt-broeden. Excudere vel excludere ova.
wt-buydelen. Excernere.
wt-daeghen. Provocare,lacessere,in prȩlia poscere,excire,evocare.
wt-deylen. Distribuere,dispartiri,dilargiri,elargiri.
wt-delghen. Delere.
wt-dienen. Emereri.
wt-doen. Demere, eximere: & Extinguere: & Delere, expungere.
wt-doen/ ont-kleeden. Exuere tunicam, vestem,exuere tunica,veste.
wt-doenlick. Delebilis
wt-dorren. j. wt-drooghen. Exarescere, perarescere.
wt-douwen. Exprimere.
wt-draegen. Efferre,exportare,egerere.
wt-draeghen. Effutire, dicta foras eliminare,divulgare.
wt-draeghen om te ver-coopen. Venale deferre,venum deportare.
wt-draeghen schade-loos. Indemnem reddere,damnum præstare.
wt-draegher van dinghen die veyl
Circuitor,circitor, qui merces ve distrahendas vicatim circumfert,v rius.
wt draeghersse/wt-draeghstere. Ci trix, institrix, cui vestes & aliæ re cumferendæ & distrahendæ dantu stiaria.
wt-drijven. Exigere,expellere, extur
wt-drijven. *fland.* Eliminare,propalar
wt drincken. Ebibere, epotare, edu exantlare vinum poculo, *Plaut.*
wt dringhen. Extorquere.
wt-drooghen. Exsiccare. & Exarere rescere.
wt-drooghen. Tabescere, contabesce extabescere, intabescere, atrophia borare,confici tabe.
wt-drooghende van sieckte. Tabi phthisicus,quem tabes conficit.
wt-drooghende sieckte. Tabes, synt atrophia.
wt-drooghinghe. Exsiccatio: & Ta atrophia.
wt-drucken. Exprimere.
wt-druckelick. Expressè,enucleatè,n natim,manifestè,liquidò.
wt-druckſel. Expressio. & Effigies.
wt-druppen. Exstillare.
wt-dwinghen. Extorquere.
wt een doen. Disiungere,dissolvere.
wt-eynde. Extremus finis.
wt-eysschen. j. wtbieden. Provocare.
wt-eten. Exedere.
wt-gaen. Egredi,exire,prodire.
wt gaen. Desinere,finiri.
wt gaen. Extingui,emori,animam fi vita discedere.
wt-gaen. Vectigali fundo expendi.
wt-gaen/ver-tijen. Renuntiare.
wt-gaen sijn goed. Cedere bonis, tr ferre bona.
wt gaende. Exiens.
wt-gaende iaer. Annus extremus.
wt-gaende schrift. Litera fugiens,exe cens,vetustate cedens.
wt-ganck. Egressus,exitus,finis.
wt-ganc. Vectigal,census,reditus an

qui penditur.
wt-ganck des spels. Catastrophe, extrema pars fabulæ.
wt-ghe-bouwt land.j.wt-ghe-merghelt. Ager effœtus, solum defatigatum.
wt-ghe-dient krieghs-man. Miles emeritus.
wt-ghe-houwen beeldt. Sculptile.
wt-ghe-laeten. Emissus.
wt-ghe-leerd. Edoctus, perdoctus, ad summum eruditionis fastigium evectus.
wt-ghe-leghde hinne. Gallina effœta.
wt-ghe-leydt. Eductus, deductus.
wt-ghe-leyde. Deductio.
wt-ghe-leyde doen. Deducere abeuntem.
wt-ghe-lesen. Perlectus.
wt-ghe-lesen. Lectus, delectus, electus, selectus, exquisitus.
wt-ghe-loopen munck. Monachus erro, apostata.
wt-ghe-mergheld land. Ager effœtus, defatigatus, exhaustus.
wt-ghe-mergheld peerd. Iumentum coriaginosum
wt-ghe-monstert. Exauctoratus, expunctus stipendiis, ære dirutus.
wt-ghe-nomen. Exceptus, exemptus, demptus.
wt-ghe-nomen. Eximius.
wt-ghe-nomen/behalven. Prȩter, præterquam, nisi.
wt-ghe-orlooght. Fractus bello, exhaustus bello.
wt-ge-raecken. Elabi, evadere, emergere.
wt-ghe raedt. *sax si am.* Emancipatus.
wt-ghe-raede dochter. *sax. sicamb.* Filia emancipata.
wt-ghe rust/op-ghe-rust. Instructus, exornatus.
wt-ghe-seght. Proscriptus, relegatus, jussus exire fines patriæ, jussus civitatem sive sodalitatem relinquere.
wt-ghe-sicht/wt-sicht. Prospectus.
wt-ghe-slaeghen. Excussus, expulsus.
wt-ge-slaegen/ver-schimmelt. Mucidus.
wt-ghe-sneden. Exectus, excisus.
wt-ghe sneden schoen. Calceus apertus, brevi obstragulo.
wt-ghe-socht. Exquisitus.
wt-ghe-sondert. Exceptus.
wt-ghe-spannen. Extensus, extentus.
wt-ghe-spannen peerden. Equi interjuncti, abjugati.
wt-ghe-spannen venster. Fenestra opere meniano protensa.
wt ghe-steken. Expunctus.
wt-ghe-steken/wt ghe-nomen. Exceptus, exemptus.
wt-ghe-steken/be-halven. Præter, prȩterquam.
wt-ghe-teert. Exhaustus.
wt-gheesselen. Exigere flagello in exiliũ.
wt-gheve. Expensȩ, expensum, expensa, pecuniæ sive res expensæ, erogatio.
wt-gheven. Edere, emittere.
wt-gheven een boeck. Edere librum.
wt-gheven/be-steden. Erogare, pendere, impendere, expendere, exponere.
wt-geven sy selven. Prȩdicare se divitem, doctum, ostentare suas opes, suam scientiam: profiteri se divitem, doctum, *&c.*
wt-gheven valschelick. Mentiri, ementiri, fingere, simulare.
wt-ghieten. Effundere.
wt-graven. Effodere, exsculpere, eruere.
wt-haelen. Efferre, eximere.
wt-haelen/ wt-langhen. Expromere, in medium proferre.
wt haelen. Examinare, perquirere, exquirere, elicere, callidè expiscari, indagare, percontari, examinare incautum.
wt-haelen de ooghen. Effodere, exsculpere, eruere, excutere oculos.
wt-hanghen. Propendere.
wt-helpen. Eripere aliquem malo, periculo, *&c.*
wt-hissen iemanden. Exsibilare, sibilatione expellere.
wt-heynisch. Extraneus.
wt-hoeck. Exterior angulus.
wt hoesten. Extussire.
wt-holen. Excavare.
wt-hongheren. Fame suffocare, fame conficere, inopia conficere, enecare, famem inferre civitati, fame frangere

civitatem, fame premere.

wt-houden. Retinere ex numero, excipere, recipere, reservare.

wt-houwen. Exsecare.

wt-houwen. Dimicare, cæsim pugnare.

wt-iaeghen. Expellere, exigere, ejicere, exturbare.

wt-kant. Confinium.

wt-keeren. Prohibere ingressu, avertere, arcere aditu.

wt-keren. Everrere.

wt-kersel. Quisquiliæ, peripsema, purgamen, purgamentum.

wt-kiesen. Eligere, seligere, deligere, eximere numero.

wt-kijcken. Prospicere: & Protuberare, eminere, prominere, superminere, extare.

wt-kijckende/wt-stekende. Exertus.

wt-kloppen. Excutere, extundere, excudere: & Extendere cudendo, procudere, extenuare sive prolatare cudendo, ducere malleo, extenuare in laminas.

wt-komen. Egredi, emanare, prodire, provenire, evadere.

wt-komen. Resciri, emanare, emergere in lucem, prodire in lucem.

wt-koop. Redemptio.

wt-koopen. Redimere.

wt-krijten sijn ooghen. Efflere oculos, nimio fletu se excæcare.

wt-laeghe. *vetus.* Exilium, relegatio, exterminatio. & Exul, relegatus. *ang. autlawe.* i. exul, abalienatus jure regni vel imperij. *about* i. extra & *lowe.* i. lex *q. d.* exlex. i. **wet-loos.** &c.

wt-laeghen. *vetus. ang. sax.* Omni legis patrocinio excludere, *vulgò* wtlagare. *Guil. Camden.*

wt-laet. *vetus.* Projectura, projectum, appendix ædificij.

wt laeten. Emittere, mittere, efferre, in medium proferre.

wt-laeten den ghe vangheneu. Solvere vinctum.

wt-laeten/ achter-laeten. Omittere, prętermittere, vinculis eximere.

wt-laeten gaen eenen boeck. Edere librum, pervulgare, publicare.

wt-lander. Externus, extrarius, extraneus, exterus, peregrinus, advena, alienigena.

wt-landsch. Externus, peregrinus, exoticus.

wt-langhen. Expromere, proferre, depromere, ducere, edere.

wt-leenen. Commodare, usum alicujus rei ad tempus concedere.

wt-leeren. Ediscere, perdiscere: & Perdiscere.

wt-legghen. Exponere, explicare.

wt-legghen. Egerere.

wt-legghen. Exscreare, expuere, elicere pectore sputum aut salivam.

wt-legghen/wijden. Dilatare vestem, explicare, &c.

wt-legghen. Exponere, explicare, explanare, interpretari, aperire, enarrare, disserere.

wt-leggher. Expositor, explicator, explanator, interpres.

wt-legghet. Navis stationaria, stationaria, pręsidiaria.

wt legghinghe. Expositio, explicatio, explanatio, interpretatio.

wt-leken. Exstillare.

wt-lesen. Perlegere, ad finem usque legere.

wt-lesen een ghe-bod. Promulgare edictum, pronuntiare palàm.

wt-lesen. Eligere, seligere, deligere, excerpere.

wt-lesschen. Extinguere, restinguere.

wt-locht. Menianum. *sax. wtlucht.*

wt-locken. Elicere prolicere.

wt-loop. Excursio, excursus, procursus, digressio: & Effugium, evasio: & Exundatio.

wt-loopen. Excurrere, procurrere: & Effugere, evadere: & Exundare, effluere, effundi.

wt-loopen/wt-botten. Germinare, fruticare, pullulare.

wt-loopen van schorftheyd. Fruticare vel fruticari scabie. **De mont loopt wt.** Os scabie fruticat, scabies sub

citur ad oris angulos, five oras.
wt-looper. Excurfor.
wt-maegheren. Emaciare, macerare.
wt-maecken. Perficere, efficere, conficere, abfolvere.
wt-maecken. j. toe-maecken. Subornare, clàm fubmittere.
wt-maelen. Depingere, effingere.
wt-maenen. Conjuratione ejicere, exorcizare.
wt-melcken. Emulgere.
wt-merghelen. Emedullare: & Emacerare, macerare, attenuare, extenuare.
wt-merghelen het land. Defatigare agrum, fuccum omnem foli exhaurire, affidua cultura & terram effætam reddere.
wt-meten. Demetiri, emetiri.
wt-mondigh. Futilis, dicax, qui quidquid in buccam venit, effutit.
wt-monfteren. Exauctorare, eximere numero, expungere.
wt-nemen. Eximere, excipere, excerpere.
wt-nemen den vifch. Exenterare pifcem.
wt-nemẽde. Eximius, egregius, excellens, infignis, præftabilis, elegans.
wt nemende groot. Enormis.
wt-nemende fchoon. Eximiè pulcher, perpulcher.
wt-nementlic. Eximiè, egregiè, excellenter, eleganter, lectè, exquifitè, infigniter, infignitè.
wt-neminghe. Exceptio, exemptio, delectus.
wt-oofen. Exantlare, exhaurire, deplere.
wt-paele. Terminus, limes.
wt-perffen. Exprimere, extorquere.
wt-plucken. Evellere.
wt-polffen het waeter. Egerere aquas. *ang. powshe wt.*
wt-puylen. Protuberare, extuberare.
wt-putten. Exhaurire.
wt-raden. *fax. ficamb.* j. wt-roden.
wt-raecken. j. wt-ghe-raecken.
wt-rechten. Erigere.
wt-rechten. Exequi, expedire, efficere, obire, accurare, præftare, perfungi, explere, peragere, tranfigere, conficere, perficere.
wt-rechten. Fallere, decipere, circumvenire aliquem, imponere alicui.
wt-reeden een fchip. *fax.* Inftruere navem.
wt-reycken. Extendere, porrigere: & Erogare, fuppeditare, præbere, præftare, fuggerere, fubminiftrare, promere.
wt-roden/wt-raden. Eradicare, exftirpare, extinguere radicitus, funditus & ab ipfis radicibus evellere, delere atque ejicere, ftirpitus extrahere, tollere radicitus, ftirpitus evellere vel eruere, funditus tollere, runcare, eruncare, ruere, eruere funditus. *fax. wtraedẽn. ang. roote out.*
wt-rodinghe. Extirpatio, eradicatio.
wt-roep. Proclamatio, promulgatio: & Præconium.
wt-roep. Præconium auctionis, auctio, hafta, haftæ auctio, haftarium, venditio auctionaria.
wt-roep houden / koop-dagh houden/ Haftæ fubjicere, fub corona vendere, in propatulo vẽdere, haftam in foro ponere, bona præconis voci fubjicere, auctionari, auctione vendere, conftituere auctionem. Koopen in den wt-roep. Emere ab hafta, emere in auctione.
wt-roep-boeck/koop-dagh-boeck. Tabulę auctionariæ, liber in quem bonorum auctione venditorum ratio relata eft.
wt-roepen. Evocare provocare.
wt-roepen. Proclamare, promulgare, publicare, vulgare, divulgare.
wt-roeper. Præco.
wt roepen. j. wt-roden. Eradicare.
wt-roopen. Runcare, eruncare, evellere, exftirpare.
wt-rucken. Evellere, extrahere, eripere.
wt-ruften/ wt-ftellen. Inftruere, concinnare, exornare
wt-fcharren de aerde. Profubigere terram.
wt-fchaben. Eradere, edolare.
wt-fcheyden. Difcedere, excedere. & Separare, fegregare, deplere, & finem facere.
wt-fcheppen. Exhaurire, deplere.

wt-ſchicken. Emittere.
wt-ſchieten. Exoriri, oriri, conſurgere, ejaculari.
wt-ſchieten. Germinare, pullulare, expullulare, vernare.
wt-ſchieten den rock. Tunicam feſtinanter exuere.
wt-ſchieten. Eximere è numero, ſeligere. & Rejicere è numero.
wt-ſchot. *vet.* Electio. & Merx ſelecta.
wt ſchot/letſoē. Merx rejectanea, rejicula.
wt ſchilderen. Effingere.
wt-ſchrabben. Eradere, abradere, radendo delere, expungere, exterere. & Exauthorare.
wt-ſchrift. Apographum, exemplar, exſcriptum, deſcriptum: exemplum, transſcriptum ex aliquo ſcripto: *vulgò* duplum, copia.
wt-ſchrijven. Exſcribere, deſcribere: transſcribere.
wt-ſchudden. Excutere. & Effundere.
wt-ſchudden de kleederen. Exuere veſtes, ſpoliare veſtibus, detrahere veſtes, exſpoliare veſtes, deſpoliare veſtibus.
wt-ſchuld. Æs alienũ, creditũ & debitũ.
wt-ſchutten. Excludere muro ſive ſepimento.
wt-ſegghen. Eloqui, effari.
wt-ſegghen. Proſcribere, relegare, in exilium mittere, exilium indicere, jubere exire fines patrię: civitate aut ſodalitio ejicere, exterminare ex hominum communitate, interdicere alicui civitatem, civitate.
wt-ſenden, Emittere, foras mittere. & Legare, in legationem mittere.
wt ſet j. wt-ſtel. Dilatio.
wt-ſet. Expoſitio.
wt-ſet. j. wt-ſettigheyd. Lepra.
wt-ſetten. Exponere.
wt-ſetten het krieghſvolck. Exponere copias in terram, exponere ex navibus milites.
wt-ſetten/ wt-ſtellen. Differre.
wt-ſetten den ſone. Emancipare filium.
wt ſetten/ wt-ſtellen ten Houwelicke. Collocare nuptui, elocare, dotare.

wt-ſetten zijn gheld. Collocare, loca[...] fœnori pecuniam, occupare pecunia[...] pecunias ad calendaria largiri: non[...]nibus collocare pecunias.
wt-ſet-daghen. j. wt-ſtel daghen. Di[...] juſti ampliatio.
wt-ſettigh. Leproſus. *q. d.* expoſitus [...] extra urbis pomeria ablegatus: *quod* [...]*pra laborantibus locus à reliquis hominibus* [...]*paratus publicè aßignetur: cùm ſoli extra* [...]*vitatem & caſtra habitare debeant: &* [...] *caſtris ejiciantur mandato Domini. Num*[...] *Levit.* 13.
wt-ſettigheyd. Lepra, elephas morb[...] *germ.* auſſatz: *ſax.* wtſat.
wt-ſettinghe Expoſitio: & Dilatio: a[...]pliatio.
wt-ſetſel. Expoſitio: & Dilatio, pro[...]ſtinatio, ampliatio.
wt-ſetſel. Bona dotalitia, dos. & Paraph[...]na, paraphernalia.
wt-ſien. Proſpicere, proſpectare, ſpecul[...]
wt-ſiecht. Proſpectus.
wt-ſinnen. j. ont-ſinnen. Dementa[...] mente capi
wt-ſinnigh. j. ont-ſinnigh. Inſanus[...]
wt-ſlaen. Excutere, extundere, elid[...] verberibus exigere. & Expellere, [...]plodere.
wt-ſlaen het vier. Elicere ignem co[...]ctu & ictu lapidis: excutere ignem [...]
wt-ſlaen/wt-ſpruyten. Pullulare.
wt-ſlaen. Efflorеſcere in cute: ferv[...] cutis eruptione extuberare: papuli[...] dentibus extuberare.
wt-ſlaen het bleck. j. wt-kloppen. D[...]re laminam.
wt-ſlaen den bal. Expulſim ludere
wt-ſlaen on-nutten klap. Effutire in[...] verba.
wt-ſlaen van achter. Calcitrare, rec[...]trare: calces rejicere, calces elid[...] calce ferire.
wt-ſlaende peerd. Equus calcitro, [...]citroſus.
wt-ſlaen ende ver-ſchimmelen. Mu[...]fracere, humorem ſive mucorem e[...]tere.

wt-ſl[...]

wt-slagh in de waghe. Momentum. & Auctarium.
wt-slapen. Edormire, edormiscere.
wt-slibberen. Elabi, & effugere, evadere.
wt-slijpen. Exacuere.
wt slijten. j. wt-snijden. Minutatim aut particulatim vendere.
wt-slorpen/wt-suppen. Exsorbere.
wt-sluyten. Excludere.
wt-smeden. Excudere.
wt-smijten. Expellere, excutere.
wt-snede. Excisio.
wt-snede. Particularis venditio.
wt-snijden. Exsecare, exscindere, intersecare, excidere.
wt-snijden / ver-koopen met de snede. wt-slijten. Minutatim aut particulatim vendere.
wt-snijder. Cotylista, heminarius institor, minutarius telæ aut panni venditor.
wt-snutten. Emungere.
wt-sonderen. Excipere, seligere.
wt-spannen. Extendere, contendere, distendere, protendere, dispandere.
wt-spannen de peerden. Equos interjungere, disiungere, jugo solvere.
wt-spannen. Stabulari.
wt-spanninghe. Extensio, distensio.
wt-spanninghe. Stabulum, hospitium, diversorium.
wt-spoelen. j. wt-spuelen.
wt-spouwen. Exspuere, exscreare, spuendo seu cum screatu ejicere, evomere, revomere.
wt-spraecke. Eloquium, pronuntiatio, pronuntiatum, effatum, oratio, concio.
wt-sprаecke des richters. Sententia, judicium.
wt-spraecke doen. Orationem habere: & Sententiam pronuntiare.
wt-spreken. Eloqui, effari, enuntiare, proferre, pronuntiare, exprimere, oratione consequi, enunciare, explanare.
wt sprekelick. Effabilis, dictu facilis, enarrabilis.
wt-sprekinghe. Eloquutio, eloquium, pronuntiatio.
wt-spreyden. Expandere, dispandere, extendere, distendere, dilatare, diducere.
wt-springhen. Exsilire, prosilire.
wt spronck. Excursio.
wt-spronck / wt-stekinghe / veur-dack. Projectura, projecta, corona supercilium parietum, prominentia parietum ad arcenda stillicidia, lorica testacea.
wt-spruyten. j. wt-schieten. Fruticare, fruticari, vernare.
wt spuelen/wt-spoelen. Eluere, proluere.
wt-spuelsel. Eluvies.
wt-staen. Exstare, eminere. Ict wt-staende met iemanden hebben. Negotij quippiam aut controversiæ cum aliquo habere.
wt-staende tanden. Dentes exserti.
wt-stampen. Exculcare.
wt-steke. Eminentia.
wt-steke in de zee. Lingula, lingua, angusta terrę portio, seu pulvinus oblongus, qui in mare excurrit ad exertę linguę modum.
wt-steken. Expungere, effodere, configere.
wt-steken den swer. Rescindere summum ulceris.
wt-steken de ooghen. Effodere, exsculpere, exturbare, eruere, configere oculos, exoculare.
wt-steken de oogen met ghisten. Muneribus corrumpere, capere muneribus.
wt-steken de tonghe. Exerere linguam.
wt-steken den arm. Exerere, extendere brachium.
wt-steken. Exsculpere, exscalpere, insculpere, cęlare.
wt steken. Excipere.
wt-steken. Extrudere expellere.
wt-steken/ wt-kijcken. Protuberare, eminere, prominere, exstare, supereminere, superexstare, propendere, emicare, excellere. wt-stekende tanden. Exserti dentes.
wt-steker. Extrusor, expulsor.
wt-steker. Celator, sculptor.
wt-stekinghe. Extrusio, expulsio.
wt-stekinghe. Eminentia, exstantia.
wt-stekinghe / wt-spronck. Projectura,

projecta.
wt-stekinghe. Sculptura, cælatura, incisio.
wt-stekinghe der schilderijen / luster. Splendor, vigor picturæ.
wt-stekinghe. Exceptio.
wt-stel Extensio.
wt-stel Dilatio, procrastinatio, mora, spatium, ampliatio, prorogatio.
wt-stel daghen. Dies justi, ampliatio.
wt-stellen. Exponere, extendere.
wt-stellen. Differre, procrastinare, protrahere, comperendinare, protēdere, extrahere in longū trahere, ducere, ampliare.
wt-stellen/ wt-rusten. Exornare, instruere.
wt-stellen / wt-setten ten houwelicke. Collocare nuptui, elocare, dotare, viro tradere filiam, dare filiam in matrimonium.
wt-steltsel. j wt-setsel.
wt-stooten. Extrudere, expellere, ejicere, exturbare deturbare, excutere.
wt-storten. Effundere.
wt-streckē. Extendere, exporrigere, efferre, exerere, expandere, protendere.
wt-strijcken. Extergere exterere.
wt-strijcken. Delineare, depingere.
wt-strijcken. Elimare, polire, expolire, ornare, interpolare, mangonizare.
wt-strijcken. Fucare.
wt-strijcken ende be-driegen. Decipere, circumducere aliquem, imponere alicui, fucum facere alicui, os oblinere, imposturam facere, ludificari, illudere, eludere.
wt-strijcker. Politor, exornator, mango: & Planus, impostor.
wt-strijckerije. Mangonium. & Impostura, fucus, fraus dolus, malæ artes.
wt-suppen. Exsorbere.
wt suyveren. Expurgare, emundare.
wt-sunderen. Excipere, eligere, seligere.
wt-sweeten. Exsudare.
wt-swemmen. Enatare, enare.
wt-tackelen/ wt-tagelen. *vide* taeckelen. Navem majorem trahere scaphā.
wt-takelen / wt taeckelen. j. taeckelen. Armamentis instruere naves.
wt-tappen/ wt-ver-koopen. Divendere, minutatim vendere.
wt-téren. Exhaurire, effœtum reddere.
wt-têren. Extabescere, tabe confici.
wt-toght. Breviarium, epitome. *vulgò* tractum.
wt-tocht. j. wt-val. Eruptio, excursio.
wt-tocht doen. Excurrere in agrū host.
wt-trecken. Extrahere eruere, expromere, excerpere, evellere, exerere, educere.
wt trecken het kleed. Exuere vestem.
wt-trecken het sweerd. Educere gladium è vagina, denudare, expedire ensem vagina stringere, exerere, vagina liberare ensem.
wt-trecken. Egredi, exire
wt-trecken met ghe weld. Erumpere egredi cum impetu.
wt-vaeghen/ wt-vêghen. Extergere, everrere.
wt-vaegen den pot. Exsiccare poculum, exhaurire, ebibere, siccare calicem.
wt-vaeghsel Quisquiliæ, purgamenta.
wt-vaerd. *vetus.* Egressus, exitus.
wt-vaerd. Exequiæ, funus, inferiæ, solennia funerum, justa, justa exequiarum, justa funebria, pompa funebris, diei supremę celebritas, officia suprema.
wt-vaeren. evehi, efferri : *cadaver enim efferri dicitur, quum funus celebratur, dum sepelitur. q. d* extra urbem ferri: *siquidem apud veteres solebant extra urbem sepeliri. vide* Gods-acker.
wt-vaerd voor ouders / vrienden ende maeghen. Parentalia.
wt-vaerd be-schicker. Libitinarius, qui necessaria ad funebrē pompā procurat.
wt-vaerd houden. Iusta facere, justa funebria agere, funebre obsequium exequi, solvere suprema, parentare.
wt-vaerd-mael-tijd. Epulum ferale, epulæ ferales, epulum funebre, epulum parentale.
wt-vaeren. Efferri, extra ferri, evehi, exvehi.
wt-vaeren. Exire, egredi.
wt-val. Excursio militum, eruptio.
wt-vallen. Excidere.

wt-vallen. Erumpere, eruptionem facere in hostem è caſtris vel urbibus.
wt-vallen. Defluere.
wt vallig hayr. Defluus capillus.
wt-vallinghe des hayrs. Defluvium capillorum, alopecia.
wt veghen. j. wt-vaeghen. Extergere.
wt-ver-koopen. Divendere.
wt-verkooper. Propola, minutarius negotiator, qui à ſolidariis coempta pluris vendit.
wt-ver-koren. Electus, delectus, exquiſitus.
wt-ver-leſen. Eligere, ſeligere.
wt-vlieden. Effugere.
wt-vlieghen. Evolare.
wt-vlieten. Emanare, effluere.
wt-vloed. Effluentia, affluctus.
wt-vloeden. Effluere, effundi.
wt-vluchte. Effugium.
wt-vluchten. Effugere.
wt-voeren. Evehere, efferre, educere.
wt-voeren. Exequi, exigere, perficere.
wt-wachte. Procubitores qui noctu cuſtodię cauſa extra caſtra excubant.
wt-waepen. Vento efflare, vento extinguere. & Vento efflari, vento extingui.
wt-waerts. Extrorſum, extrinſecus, externè ab exteriori parte, verſus exteriorem partem.
wt-waſſchen. Eluere.
wt-waſſen. Excreſcere.
wt-weenen. j. wt-krijten. Efflere.
wt-wegh. Locus avius.
wt-weghigh. Avius, a, um.
wt-weghen. Expendere.
wt-wendigh. Exterior, externus: & Extrinſecus.
wt-wendighe ge-ſtelteniſſe. Superficies.
wt-wendigh. *germ. ſax. ſic.* Memoriter, & extrinſecus.
wt-wendigh. Amplus, magnificus, ornatus, ſuperbus, exteriore ornatu ſe venditans, luxurioſus, veſtium ornatu modum excedens.
wt-wendigheyd. Amplitudo, magnificentia, ſuperbia, luxuria, luxurioſus cultus, luxus.
wt-wendigheyd, ſuperficies, ſuperior pars cujuſque rei, & facies quę exterius oculis cernitur.
wt-wendighlick. Externè, extrinſecus, ab exteriori parte: & Extrorſum.
wt-wendighlick. Amplè, magnificè, ſuperbè.
wt-werck. Effectus.
wt-wercken. Efficere, perficere.
wt-werpen. Ejicere, projicere.
wt-werpen de kullen. Exerere teſtes, virilia exſecare, caſtrare.
wt-werpelinck. Rejiculus.
wt-werpinghe. Ejectio ejectamen.
wt-werpſel. Ejectio, ejectamen, ejectamentum, retrimentum, egeſtio, excrementum.
wt-wieden. j. wieden. Runcare, ſarrire, noxias herbas evellere.
wt-wijſen. Demonſtrare, ſignificare exactè. **Nae het wt-wijſen.** Ex præſcripto, ad normam, lege, formula, ſecundum legem, normam, formulam.
wt-winnen. Evincere, vincendo extorquere.
wt-wiſſchen. Extergere, everrere, expungere, diſpungere, eradere, delere, eluere.
wt-worpen. j. wt-werpen. Ejicere.
wt-worſtelen. Eluctari.
wt-wortelen. Eradicare.
wt-wryven. Exterere, expungere.
wt-wringhen. Extorquere, exprimere.
wten / eynden. Finire.
wten / wt-ſpreken. Eloqui, effari, enunciare, edere, explicare, explanare, proferre, exprimere, pronuntiare, publicare. *ang. utter.*
wten het vonniſſe. Pronunciare judicium.
wter-lick. Extra, externè, extrinſecus, exterior, externus. & Penitus, planè, prorſus. *ang. witerly.*
wterſte. Extremus, extimus, ultimus, noviſſimus, ſupremus.
wterſte. Suprema, orum, ſupremum vitæ, tempus, mors.
wterſten dagh. Summus dies: & Dies extremi judicij.
wterſten wille. Suprema voluntas, extrema voluntas, teſtamentum, ſupremę ta-

tabulę : mandata ſuprema : codicillus: elogium : ſcriptura ultimę voluntatis.

VV u.

wueden. j. woeden. Furere.
wuelen. j. woelen. Tumultuari.
wuepelen. *fland. vetus.* Vociferari, exclamare.
wueſt. j. woeſt. Vaſtus, ſqualidus.
wulle. *fland* j. wolle. Lana.
wullen/wollen. Laneus.
wulpe/welpe. Catulus, catellus. *ſax. woelpe: ang. whelpe.*
wulpe van den leeuw. Schymnus.
wulps. Temerarius, inconſideratus, diſſolutus, laſcivus inſtar catuli.
wulps zijn. Iuvenari, temerè & inconſideratè juvenum more aliquid agere, juveniliter laſcivire, juveniliter ſe gerere: vitulari.
wulpſ-heyd. Iuvenilis temeritas, petulantia, laſcivia.
wulpſchelick. Temerè, inconſideratè, petulanter, more juvenum.
wulven/ wulffel. j. welven / welffel.
wunne. *vetus ſax.* j. wonne. Gratia.
wurghen/wurm/ wurp/ wurſt/ wurt- *&c.* j. worghen/ worm/ worp/ wor- wortel/ *&c.*

Y

Del / yeghelick / yemani- ple / yver/ *& cæt. vide* Iid- ieghelick / iemand / ijle / - ver. *& cætera.*

Z

Ebolle/ zedel/ zeghe/ zieren- zitteren/ *&c. vide* Ceboll- cedel/ cege/cieren/cittere- Zee/zeer/zeever/ zickel/zijd- zijn/ *&c. vide* See/ ſeer/ ſe- ver/ſickel/ſijde/ſijn/ *&c. Has pluresq; ſim- voces ab* Y *&* Z *incipientes, per* I *aut* C - S *hîc ſcribendas duximus, ut inveniendi - tio ſit facilior.*

APPEN-

APPENDIX PEREGRINARVM, ABSVRDARVM, ADVLTERINARVMQVE DICTIONVM.

C. Kilianus Lectori.

Actenus inter dictiones vernaculas ac merè Teutonicas, aliquot exoticas, assiduiore usu nobis nunc quodammodo communes, à vulgo passim receptas, & in Teutonicam adscitas admissásque coloniam, promiscuè collocavimus & enucleavimus: Nunc reliquas, malè Latinas, Gallicas, Italicas, Hispanicas, ac cujuscunque denique farinæ, seorsum, ordine continuo, ad calcem libri, Appendicis loco, breviter commodeque addendas reputavimus, ut hac etiam opella studiosis prodesse possimus.

A

ABandon. Indulgentia, licentia, venia.

Abandonnêren. Deserere, destituere, derelictui habere.

Abbreviatie / abbreviature. Nota compendiaria: compendium lectionis aut scripturæ.

Abricock. Armeniacum malum.

Absolvéren. Absolvere, eximere noxę, pœnæ.

Absolutie. Absolutio, liberatio à crimine, noxâ, pœnâ.

Absolut. Absolutus, perfectus.

Abus / abups / abusse. Abusus, error: & Frustratio, impostura.

Abuséren. Abuti: & Frustrari, fallere: & Falli, errare.

Accent. Accentus, tonus.

accepteré. Accipere, suscipere. & Stipulari.

Accident. Accidens, accidentia, eventus: & Symptoma: id quod morbo accidit: passio, pathos.

Accointancie. Familiaritas, commercium.

Accollade. Amplexus.

Accord. Consensus, consensio: assensus, assensio, conventio: & Pactio, transactio, condictum.

Accord van ghe-luyd. Symphonia, harmonia, consonantia, concentus.

Accordéren. Concordare, concordem esse, consentire, convenire, assentiri, concedere respondere, consonare.

Accoutréren. Adornare, aptare, comere, instruere, ornare, concinnare.

Achauteren / achauten / acouten / acouteren. Auscultare. & Prospicere, animadvertere: & insidiari.

Acouter. Explorator, coryceus.

Acket. j. aket. Insidiæ.

Acte. Actio, actum, factum, perpetratio.

Acte van t'vonnis. Acta litis decretoria.

Acte. Senatusconsultum: sententia, decretum.

Acte. Auctoritas consignata : & Tabulæ, memoria publica.

Actie. Actio, dica, condictio. & Ius persequendi in judicio.

Adieu. Vale.

Adieu seggen. Valedicere, jubere aliquem valere, & renunciare, abdicare.

Adresse. Compendium, iter compendiosum. **Brieven van adresse te hove.** Diploma curiæ inscriptum.

Adresséren. Deducere in viam.

Advenant. *q. d.* Adveniens, conveniens. **nae advenant.** Pro rata parte, pro rato, convenienter.

Advertéren. Commonefacere, monere, indicare, nuntiare, certiorem facere.

Advertissement. Monitum, monitio, significatio.

Advys/ advis/ avys. Sententia, sensus, opinio, consilium, judicium, arbitratus, ratio, & Attestatio. & Monitum, monitio.

Advisèren/avisèren. Animadvertere, prævidere, considerare, deliberare, consultare, judicare. & Monere.

Advocaet. Advocatus, actor, paracletus, causidicus, patronus. *vulgo* advocatus.

Advovéren/advoyeren. Agnoscere, suscipere in se factum, & Ratum habere.

Advoyement. Ratihabitio.

Aeysement. Commoditas, facilitas.

Aeysement. Latrina,

Affaire. Negotium, commercium.

Affectaet. Nimis exquisitus, curiosus.

Affectéren. Fucare, mangonizare, ornare, & Nimis exquisitè velle facere.

Affectie. Animus, studium, voluntas, affectio, & amor.

Affineren. i. **raffineren.**

Affuyte. Theca tormenti bellici.

Agat. Achates, gemma versicoloribus venulis distincta.

Agent. i. **facteur.**

Aget. Gagates, gangitis, lapis odore gravis. **Swert aget.** Thracius lapis.

Agreable. Acceptus, gratus.

Agreatie. Ratihabitio.

Agnus dei. Bulla, bulla sacra, orbiculus cereus sacratus, cui agni figura impressa est.

Aget/aguet. Insidiæ, obsidiæ.

Alarm. Ad arma. **alarm slaen oft roepen.** Classicum canere, ad arma conclamare, ciere, vocare, &c. **Loose alarm.** Ficta impressio.

alcumye/ alkemye. Alchymia, alchuma, calchumia, chymia, ars quæ purum ab impuro separat, ars qua aurum vel argentum ex pulveribus metalli conficitur, vel aurum à cupro separatur.

alcumist/alkemist. Chymista, alchimista. **alkemist/** *arabicè.* i. fusor, transfuso[r]

alembick. Galea, sive capitellum stillatorium, sublimatorium, meta stillatoria, turbo furnarius.

alferes. Signifer.

alimentéren. Alere, nutrire.

alimentatie. Alimentum.

allee/alleye. Ambulatio, ambulatiuncula, deambulatorium.

allegéren. Allegare, in medium proferre, adferre, citare, adducere, applicare.

alleluya. Oxys, trifolium acetosum.

alliéren. Alligare, jungere, adjungere, sociare, fœderare, fœdus facere, in societatem coire. & Commiscere aurum, argentum, &c.

alliantie. Fœdus, confœderatio, necessitas, necessitudo, societas, affinitas.

alloy. Materia monetæ, constans auro aut argento, cui vilius aliud metallum certo pondere legibus monetalibus præscripto additum est, duorum metallorum pretiosioris & vilioris alligatio sive commixtio, mixtura auri vel argenti. & Bonitas, qualitas, perfectioque auri vel argenti.

allodiale goeden. Prædium optimo jure. Fundus optimus maximus, liber, nemini obnoxius. *vulgò* bona allodialia, *quasi* alaudialia. *quod in eorum laudem auct[or] non veniat.*

aloë. Aloë. Herba amarissimi succi.

aloës hout. Agallochum. *vulgo* lignum aloës.

almanack. Kalendarium, ephemeris. *vul-*

gò a

gò almanacus. *vide Etymolog.*
alose. Alosa, trissa, piscis genus.
alteréren. Variare, mutare, *&* Perturbare, *&* Sitire.
alteratie. Variatio, permutatio.
amaraut. Smaragdus, lapis viridis.
ambelen. Tollutim incedere. *q. d.* ambulare.
amende. Emendatio, correctio, multa, mulcta.
ameril. Smiris, lapis quo vitrum scinditur, & ferrea instrumenta expoliuntur.
amethist. Amethystus, gemma violacei coloris, *&* Hyacinthus.
amict. Tutulus, amictus Phrygius, suffibulum, vestimentum album prętextum quadrangulum, quod sacrificantes in capite habent.
ampe. Amica, amasia, *&* Concubina, meretrix.
amps. Amasius. *&* Concubinus.
amp-schap. Concubinatus.
amoreus. Amans, amator, amasius, procus.
amoreuse. Amica, amasia.
ammunitie. j. **munitie.**
amortiseren. Humano commercio eximere prædia, emortuæ manus jus concedere. *vide in Etym.* **Doode hand.**
angelica. Angelica herba, smyrnij sive costi genus.
annate. Vnius anni proventus: caduca, caducaria commoda sacerdotium, caducaria jura, caducariæ obventiones Archidiaconorum: jura Pontificum, vectigal ecclesiasticum.
annicheleren. In nihilum redigere, abolere, rescindere.
anniversarie. Annua parentalia. *vulgo* anniversaria.
annulleren. Abolere, abrogare.
annulleren de procedure. Cognitionem circumducere. *Bud. ex Vlpian.*
antijck/antijcks. Antiquus, antiquo opere & summa arte factus.
antijcketeyt. Antiquitas.
antijcketeyt soecker. Antiquarius, antiquitatis studiosus.
antsouwe/ansope. Trichia, trichis, encrasicholus, piscis ex apuarum genere.
antimonie. Stibium, stimmi, stibi. *offic.* antimonium.
apart. Seorsum, separatim separatè, sejunctim, particulatim. *&* Privatè, privatim.
apocryph. Apocryphus, arcanus, occultus, cujus occulta & ignota origo est.
apoplexie. Apoplexia, morbus attonitus.
apostille. Literę dimissorię: apostoli, *&* Annotatio marginalis.
apostume. Apostema, abscessus, suppuratio, materiæ collectæ, in pus conversio.
appareil. Apparatus, cultus.
apparentie. Visio, visus, specimen, species, judicium, vestigium, signum.
appast. Sagina, esca.
appelle / appellatie. Appellatio, provocatio.
appelléren. Appellare, provocare, ad superiorem judicem evocare.
appetijt. Appetentia, orexis, *vulgo* appetitus.
appointement. Reconciliatio, fœdus, transactio.
appointéren. Transigere, componere, decidere de negotio aliquo, controversiam dirimere.
approbéren. Approbare, comprobare, laudare.
arbitre. Arbiter, disceptator.
arcenael. j. **arsenael.**
arcier. Arcitenens, sagittarius, *&* Doryphorus, stipator, satelles, latero.
arcier te peerde. Hippotoxata.
arcion. Ephippij pars anterior, arcus ephippij.
arcke. Arca: *&* Cadurcum.
arcke-buyse. Sclopus, arcus hypotreticus, arcus perforatus, tormentum manuarium. *vulgo* arcus busius.
arcke-busier. Sclopetarius, pyrobolarius.
arest. j. **arrest.**
armeye/ armade. Copiæ, agmen, exercitus, *&* Classis armata.
armesijnen. Pannus sericus. *vulgò* ormuzinus,

zinus: *ex Ormuz insula primùm allatus.*

Armure. Armatura, armatus, arma.

Aronde. Hirundo.

Arre/ar-penninck. Arrha

Arrement aen-nemen. Post digressionem redire : iter inceptum rursus persequi.

Arrentéren. Elocare fundum.

Arrentement. Elocatio.

Arrest/arest. Retentio: & Manus injectio: & Constitutio, placitum, arrestum : ἄρεστον : senatusconsultum, decretum curiæ.

Arrestéren. Retinere, retentare, manus injicere, detinere: & Statuere, constituere, decernere.

Arriére-garde. Exercitus tergum, postrema acies, tertia acies, subsidium, postremum agmen, opistophylaces.

Arrivéren. Advenire, pervenire, appellere, petere portum.

Arsenael. Navale & Armamentarium.

Arsenick. Arsenicum, auripigmentum.

Artijcke. Morbus articularis, arthritis.

Artijckel. Articulus. **Artijckel der wet.** Caput legis.

Artischock. Carduus altilis, cynara, strobilus, scolymnus. *vulgo* artichoca.

Artillerije. Machinę bellicę, machinamenta missilia, tormenta missilia, tormenta bellica, tormenta muralia, bombardę, catapultę igniarię, machinę ignivomę, tormenta ignivoma, tormenta ęnea vel ferrea, res machinaria.

Artillerij-huys. Armamentarium.

Artillerij-meester Prefectus machinarum, prefectus rei machinariæ, tribunus armamentarij.

Artisaen. Artifex, opifex.

Artist. Technites, artifex, artis peritus, artis professor, artificiosus.

Asare. Asarum, nardus rustica, vulgago.

Asperges. Asparagus.

Assay/essay. Tentamentum, tentatio, experimentum, examen probitatis monetæ.

Assayéren. Experiri, periculum facere.

Assayeur. Probitatis monetæ examinator.

Assaisin. Latro, grassator.

Assaisine. Homicidium mercenarium

Assaisinéren. Spoliare, grassari, latroci

Assasineur. Homicida mercenarius, sic us, percussor pretio conductus.

Assaut. Oppugnatio, aggressio, insul impressio.

Assesseur. Assessor, qui à magistratu præside in consilium adhibitus, ass in jure dicendo.

Asseuréren. Asseverare, certum promi re, affirmare, cavere : & Firmare, se rum reddere, fidem aut fiduciam da & Periculum mercis aut alterius re se suscipere.

asseurancie. Confidentia, securitas, fid cautio: & Receptio periculi.

Assignéren. Assignare, attribuere, desti re, constituere, condicere, nomen de toris creditori in solutum dare.

Assignatie. Assignatio, attributio: & Va monium.

Assignatie van ghelde. Pecunia attribu pecunia quę adnumerari quæstori so à tribunis ærariis in stipendium m tum.

Assistencie. Auxilium, assessio, advocat *vulgò* assistentia.

Assistêren. Assistere, adesse, auxilio esse.

Asur.j.lasur. Cæruleus, cærulus.

Attentêren. Attentare, tentare.

Attentaet. Contra provocationem adm sum : factum sive designatum con provocationem interpositam.

Attestêren. Testari, testificari, testimoniu perhibere.

Attestacie. Testificatio, testimonium: Tabula.

Avancéren. Accelerare, maturare, profic re: & Promovere, provehere, ornare liquem: & Augere.

Avanceren het gheld. Repræsentare p cuniam, præ manu pecuniam dare.

Avancement. Acceleratio, progressus, pr gressio, processus: & Ornamentum, h norificum beneficium.

Avantagie. Plus, amplius: & Potiores pa tes, prærogativa: & Lucrum, compend um, augmentum.

Avant-garde. Exercitus frõs, prima acies
Avant-garde. Emissarius, qui ante exercitum emittitur, aciemq; prçcedit ad lacessendum hostem vel ad explorandũ.
Avant-persе. Persicum præcox, Armeniacum, Armenicum.
Auctoriseren. Auctoritatem interponere.
Auctoriteyt. Auctoritas, potestas, præfectura, ditio, jus, imperium.
Audiencie. Audientia, auditio.
Audiencie gheven. Favere linguis, benignè attenteque audire aliquem, dare aures suas alicui, admittere ad dicendam causam.
Audiencier. Præco forensis, præco judiciarius.
Auditeur. Iudex castrensis, militarium causarum diribitor.
Avys.j.Advys.
Autentyck. Authenticus, approbatus, comprobatus ab aliis qui auctoritate pollent, auctoritatem obtinens.

B

Bahu/bahu kiste/bahoele. Arca camerata, cista.
Balade/baleye. Rhythmus, homœoteleuton: *&* Chorea, tripudium, saltatio. *vulgò* balada, balatio.
Baladen/baleyen. Tripudiare. βαλλίζειν.
Balaffre/ barlaffe. Vibex, cicatrix, signum vulneris. *&* Vulnus cæsim inflictum, prçsertim in faciem.
Balance. Bilanx, libra, statera, trutina.
Baleye. Balena. *&* Arvina sive pinguis liquor ex balenis.
Balleys. Carbunculus candidus, lapis pretiosus extremo visu nubilum quid præ se ferens.
Balloen/palloen. Harpastum, follis, follis pugillatorius, pila ventosa.
Ballote. Marrubium: *herbæ genus.*
Balsem. Balsamum.
Balsemen. Balsamo condire.
Bandon.j.abandon.
Banduyn. Stipulatio.
Bandecolle. Vexillulum, parvum vexillum.
Baptiséren. Nominare, nomen imponere, in baptismo nomen indere. *q. d.* baptizare.
Barbacane. Antemurale, promurale, pomœrium. *&* Tormentorum bellicorum sive bombardarum majorum sedes, collocatio, locus.
Barcke. Biremis: *&* Navis vectoria. *&* Navis prætoria.
Bardasse. Catamitus, cynçdus, ganymedes, pathicus.
Barlaffe.j.balaffre.
Baraterye. Fraus.
Baroen. Heros, Baro, qui inter nobiles opibus & potentia antecellit.
Basaen.j.besaen.
Baseler. Hastæ, jaculi, vel ensis genus.
baseler. Xylocassia, cassia ligni.
basilisck. Basiliscus, regulus.
baselesmanos. Oscula manu reddita, osculum digitis delibatum, & ad os relatum.
basement. Basis çdificij, fundamentum ædificij, sterobata.
basilicom. Ocymon, basilicum.
basse. Tormenti ænei aut ferrei minoris genus.
bastant. Sufficiens.
bastéren. Sufficere, satis esse.
basteye/basseye/pasteye. Propugnaculum, munitio, arx, castrum.
bastillie. Propugnaculum, castellum, munitio.
bastonade. Fustuarium.
batalie. Dimicatio, conflictus, prçlium, acies, batualia, æ, à *batuo, is.*
batalie. Secunda acies.
batalien. Præliari, conflictari.
batement/ ebatement. Ludus, ludus scenicus.
batement-speler. Mimus.
bedeguaerd. Spina alba, acenthaleuce.
beffroy/belfort/ belfroot. Specula, pharus, arx, propugnaculum, specula militaris, prçtentura. *q. d.* pulchra arx, fortis.
bellier. Aries.
behen. Lychnis, lychnis coronaria, cçlestis rosula, flos Iovis. *offic.* behen.
benedictie. Eulogia, benedictio.

Ben. Myrobalanus, nux unguentaria, glans Ægyptia : ben *officinis vocatur voce Arabica.*

ben-olie. Oleum balaneum, oleum glandis unguentariæ.

Beneficie. Beneficium, meritum, *&* Sacerdotium, Ecclesiæ poſſeſſio preſbytero benemerito, quoad vivat, conceſſa ab Epiſcopo : *cùm alioqui ſoleant Clerici ab Eccleſia per Epiſcopum menſibus ſingulis victus cauſa meritam ſtipem accipere. Baron. ex D. Cypr. vide* **Prebende.**

Beniuyn. Laſer Cyrenaicum, gummi benzoinum. *vulgo* aſſa dulcis vel odorata.

Bergantine/brigantine. Celox, cataſcopium, navis ſpeculatoria : *&* Navis prædatoria, piratica.

Bernagie. Bugloſſum latifolium, borrago.

Beſaen/baſaen. Pellis ovina, corium ovillum, aluta vilior.

Beſane. j. meſane. Epidromus.

Beſonie. Opus, opera, negotium.

Beſoniéren. Operari, operam dare.

Bevernaerd. Pimpinella major, ſaxifraga magna.

Bevernelle. Bipinella, ſaxifraga minor.

Bien-venue. Gratulatio adventus, cęna viatica.

Bien-venue be-taelen. Iſagogicum dependere.

Bigaréren. Variegare, diſtinguere, variare.

Bybel. Biblia, orum : bibliorum codex, canon ſacrarum literarum, libri rituales, libri ſacri, vetus & novũ teſtamẽtũ.

Biket/buket/trebuket. Trutina, momentana, trutina monetaria, libella.

Billet/ buillet. Inſcriptum.

Billion. Æs confuſaneum : Materia monetaria, cui plus admixtum eſt extranei & vilioris metalli, quàm per leges liceat : moneta adulterina

Biſcuit. Panis bis coctus, panis nauticus.

Blaſphemie. Execratio, maledictum *vulgo* blaſphemia.

Blaſpheméren. Execrari impiè & irreligiosè loqui. *vulgo* blaſphemare.

Bilter. Mendicus.

Bombarde. Tuba ductilis, tuba ahe[...] *vulgo* bombarda

Borас. Santra, chryſocolla, auri glu[...], auri ſanies, nativa chryſocolla. [...] borax.

Borat. Genus panni ſerici.

Bote. Pero.

Branle. Orbis ſaltatorius : ſaltatio [...]toria.

Braſelet. Brachiale, armilla, ſpinter.

Brave. Ferox, feroculus : *&* Bellus, co[...]tulus.

Bravéren. Ferocire.

Breſilien hout. Crotinus : lignum ac[...]thinum. *vulgò* breſilium.

Breſilien verwe. Purpuriſſum.

Breſilien peper. Piper Indicum.

Breve. Nota muſica conſtans dua[...] menſuris. *vulgo* brevis.

Breviature. j. abbreviature.

Brevier. Epitome, breve, breviarum, [...]dex ſacrarum precum, codex horari[...] *vulgo* breviarium.

Bricole/bricolle. Baliſta major.

Bricoléren. Geſticulari in ſphæriſteri[...] geſticulationes exercere ludo pilę.

Bricoléren. *Metaphor.* **j. diminueren[...] eenckelen.**

Brigantine. Paromyoparo, navis præ[...]toria, piratica.

Brootſe. Veru : ligo dentatus, runcina[...]

Buggher. Pędico, pederaſtes, pædicat[...] pullopremo, pullopremus, fellator, [...]rumator, cotyos cõtubernalis, cotyos [...]dalis, κοτύος θιασώτης : Sodomita, cuj[...] teterrima libido ne capiti quidem p[...]cit. *Lactant.* qui ne à ſanctiſſima qu[...]dem parte corporis hominum, impura[...] intemperantiam propulſat, *Cicero.* dra[...]cus emaſculator.

Buggeren. Oſtendere buccam, illude[...] ori, illudere capiti, *Arnob. Lactan[...] Sueton.* fellare, irrumare, pædicare, *&*[...]

Bugghersje. Præderaſtia, averſa venus[...] libido contra naturam, peccatum S[...]domiticum.

Bug-ſeerden. j. bugghеren.

Bug ſeerden j. boeg-ſeerden. Remulc[...] trahe[...]

trahere, *re turpissima ad rem nauticam ab obscœnis nautis tracta, Vide Etymolog.*
Durat. Mulitia, orum.

C

Cabinet. Cistula, conclave, pinacotheca, cimeliarchum.
Cachet. Signum, sigillum.
Cachetteren. Obsignare literas.
Cacidonie. Carchedonius: lapidis pretiosi genus.
Cadencie. Symphonia, concentus manifestior.
Cadet. Filius minor natu, exhæres, qui à filio natu majore ex asse hęrede, mortuo patre, alitur.
Caffa. j. armeslijn. Genus panni serici.
Caffaerd. Blatta. & Hypocrita, simulator.
Cagie. Cavea, cors, cista, corbis dossuaria.
Cagiaerd. Cistifer, qui caveam aut corbem portat.
Calabasse. Cucurbita ventricosa.
Calamaer. Theca pennaria, theca calamaria, graphiarium, compendium sacrarum orationum.
Calamijn-steen. j. klemijn-steen.
Calcedonie. Onyx. *vulgo* Chalcedonius lapis.
Calcinéren. Metalla in pulverem, sive calcem redigere igne.
Calculéren. Computare, rationari, calculos subducere.
Calmus. Calamus aromaticus, acorus, piper apum.
Camerade. Commanipulo, commilito.
Campanie. Campestria, campestris locus, planities: ager, campus.
Campéren. Castra ponere, castra metari.
Canale. Canalis, alveus.
Canalie. Canes, grex canum: & Grex nebulonum, fęx plebis, fæx civitatis: vulgus iners.
Canceléren. Delere, dispungere. *vulgò* cancellare.
Canions/canioné. Femoralia, feminalia.
Canon. Tubus tormenti ænei, tormentum æneum. *vulgo* canna muralis.
Canon van de misse. Arcana effata sacrificij, canon, sacrum opertaneum. *vulgo* secreta missæ.
Canter. Chori sacri pręfectus, exarchus chori sacri.
Cantertje. Exarchatus chori sacri.
Cape. Promontorium.
Capeau. Pileus, pileum.
Capelet. Corona, sertum.
Cantons. Pagi Helvetiorum. *vulgo* cantones.
Capelyne. Pileus.
Capitulant. Suffragij in sodalitio ferendi potestatem habens.
Capituléren. Articulosè pacisci: conditiones ferre & accipere.
Capitulatien. Excepta, cauta & sancta in fœderibus, pactiones,
Caporal. j. corporal.
Capreol. Capreolus.
Caprifolie. Periclymenus, caprifolium.
Carabijn. Eques expeditus, ferentarius, levis armaturę, hipposclopetarius.
Carabijnen. Prædari, diripere.
Carate. Ceratium, siliqua, grana quatuor. & Mensura intrinsecæ bonitatis auri: *summa autem puritas auri est viginti quatuor carattarum.*
Carde benedict. Atractylis hirsuta *officin.* carduus benedictus.
Carene. *vulgo* Carena, quadragena, publicæ pœnitentiæ sive indulgentiarum genus.
Carenten/corinthen. uvę Corinthiacæ, apyreni.
Caresse. Blanditiæ, illecebrę, adulatio.
Caresséren. Blandiri.
Carkan. Collare, torques, segmentum.
Carlijne. Chamæleon albus. *offic.* Carlina.
Carneol. Gemma rubedine diluta. *vulgo* Carnalium.
Carnier. Carnarium, locus ubi carnes asservantur.
Carriere. Latomia, latumia, lapicidina. & Hippodromus, curriculum equorum.
Carup. Carum. *officin.* Caruy.
Cas. Casus: & Causa, & Facinus, flagitium, crimen admissum.

Casamatte. Humilis & tecta castrorum lorica, propugnaculum subterraneum.
Cassidonie-steen. Carchedonius: *&* Onyx.
Cassie fistel. Cassia fustularis, siliqua Ægyptia.
Cassijne. Iugamenta, fenestrarum structuræ.
Cassijne. Fenestra papyracea vel membranea, tympanum.
Catarre. Catharrus, rheuma, rheumatismus, coryza, gravedo.
Cathedrael kercke. Basilica.
Catholijck. Catholicus, universalis, *&* Orthodoxus.
Caval. Caballus equus.
Cavalerye. Equitatus, equites.
Cavalooter. Mango equorum.
Cause. Causa, ratio.
Causéren. Efficere, gignere, causam dare.
Cauteriséren. Inurere.
Cautie. Cautio, fidejussio. Prȩs, vas, appromissor, fidejussor.
Celebreren. Facere sacrum, facere rem sacram, rem divinam.
Celidonie. Chelidonea herba.
Cement. Lithocolla.
Centenaer. Centenarius: Centenarium pondus.
Ceremonie. Cæremonia.
Ceremonie-meester. Designator, magister cæremoniarum.
Ceron/cerote. Ceratum, cerotum.
Certeyn. Certus, indubitatus: *&* Certè, enimvero, proculdubio, indubitanter.
Certeynlick. Certè, enimverò.
Certificeren. Certum alicui facere, asseverare, aliquem certiorem reddere.
Certificatie. Libellus, epistola assertoria. *vulgò* certificatio.
Ceruse/ceruyse. Cerussa, psimmythium.
Cessie. Cessio.
Cessie doen. Cedere bonis, perfugere ad aram cessionis.
Cilinder. Cylindrus.
Ciment. Opus signinum, è tusis testis addita calce.
Cinober. Cinnabaris.
Citéren. In jus vocare, diem dicere, jubere adesse. *vulgò* citare.
Citacie. In jus vocatio, libellus quo lis citatur.
Citacie-brief. Libellus.
Citadelle. Arx urbi imminens.
Civet. Zibethum, odoramenti genus.
Claroen. Lituus, cornu.
Clisterie. Clyster, clysterium, infusum.
Coadiuteur. Episcopus designatus: abbas designatus.
Cocenille. Cochenilia, vermiculi genus: Coccus, baphica, coccus tinctorum, granum infectorium, murex. *vulgò* cocenilia.
Cockin. Mendicus, homo petax, amator ve sectator culinȩ. *&* Homo ineptus: Nebulo, vappa, tenebrio.
Codicille. Codicillus, scriptura ultimæ voluntatis elogium continens.
Coers. Cursus, meatus, curriculum. **Coers hebben.** In usu esse.
Coersier. Equus celer, cursorius.
Coertier. Emissarius: *&* Proxeneta, pacius, sequester.
Coetelas. Machæra, ensis amplus, brevis anceps.
Cohiere. Scriptum, commentarius.
Colere. Cholera, bilis, felliflua passio.
Colijcke. Colica, colicus dolor.
Collacie. Antecœnium, procœnium, jentaculum, comessatio à cœna, merenda, symposium, compotatio.
Collacien. Antecœnium sumere.
Collacionéren. Tabulas conferre, conferre & componere descriptum sive exemplum cum exemplari vel archetypo, descriptionem conferre cum tabulis.
Collecteur. Collector, *&* Exactor.
Collegie. Collegium, cœtus sodalium.
Collette. Mammillare.
Collice ghe-stampt. Intrita, intritum, cibus in mortario subactus & colo expressus. *q. d.* jus colatitium.
Colonel. i. coronel.
Coloquinte. Colocynthus, cucurbita silvatica.
Comete. Cometes, cometa, stella crinita

Comfit. Celeustes, navigationis moderator, hortator.
Commandeur. Dictator, magister populi, qui pręcipit & imperat.
Commandeur-schap. Dictatura.
Commensael. Convictor. *vulgo* commensalis.
Commére. Mater initalis, lustrica parens, mystica parens, onomastria. *vulgò* commater.
Commissaris. Commissarius, delegatus, disceptator, recuperator, judex selectus.
Commissaris van krieghs-volck. Conquisitor.
Commissaris van probande. Annonæ præfectus.
Commissie. Mandatum provincia, delegatio, epistalma, authoritas mandati.
Committimus van t'hof. Ius forensium codicillorum, jus fori eximium, jus codicillare.
Communicatie. Participatio, commercium. & Colloquium.
Communiceren. Communicare, agere cum aliquo: & Colloqui. & Participare, in medium adferre. & Communionem sacram sumere.
Communie. Synaxis, communio sacrosancta.
Compact. Pactum, conventio, condictum.
Companjon. Socius, sodalis.
Companye. Consortium, conventus, collegium, societas, sodalitas, sodalitium: & Cohors, turma, caterva.
Comparéren. Comparere, adesse, præsto esse.
Comparitie. Apparitio, pręsentia.
Compassie. Misericordia, miseratio, commiseratio
Compenséren. Compensare, pensare, rependere.
Compenseren de costen van t'proces. Litis impendia inter actorem & reum non abs re exęquare, de litis sumptibus paria inter partes facere.
Compére. Pater initialis, parens mysticus, onomasta initialis, arbiter initiationis. *Bud.* susceptor. *vulgo* compater.
Compêr-schap. Lustrica cognatio, initialis necessitudo, spiritualis necessitudo sive propinquitas in Baptismo contracta.
Competent richter. Iudex competens, judex suus & legitimus, judex justus.
Complainte. Questus, conquestus, conquestio querela querimonia, postulatio, expostulatio.
Complexie. Natura & mores, constitutio corporis, dispositio, temperamentum, crasis
Complice. Socius flagitiorum & rapinarum, sceleris particeps. *vulgo* complex.
Comploot. Coitio, fœdus, pactum.
Componéren. Musica arte componere.
Componist. Musurgus, qui legibus artis cantiones & rhythmos concinnat. *vulgò* componista.
Composéren. Componere: & Conficere, decidere, transigere.
Compositie. Compositio: & Decisio.
Compres. Diploma, linteum complicatum.
Concernéren. Spectare, pertinere.
Concierge. Insularius: & Præses.
Concludéren. Decernere, in pauca conferre, perorare, concludere, clausulam addere.
Conclusie. Conclusio, epilogus, coronis, peroratio. & Summa.
Concordaet/concorderen. j. accordaet/accorderen.
Concubijne. Concubina, pellaca.
Concussie. Repetundæ, arum.
Conditie. Conditio, lex, forma, modus, res, status. & Mores. & Munus.
Consilie de greyn. Melissophyllon, meliphyllon, melitæna, apiastrum, citrago.
Confort. Solatium, consolatio.
Conforteren. Confirmare.
Confronteren. Componere alterum cum altero conferre, committere.
Confuys. Confusus, commissus. Indistinctus: & Turbatus, perturbatus: & Pudore affectus, animoque perturbatus.
Confuys zijn. Obrui confusione vel pudore.

Confusie. Confusio, miscellanea, chaos.
Congê. Copia, venia, facultas.
Conquest. Quæsitum, partum, acquisitum, conquisitio. & Finium imperij propagatio sive dilatatio.
Conquestêren. Conquirere, acquirere, rem facere, adipisci: & Imperium facere, vincere, adjungere ad imperium, imperium dilatare, fines imperij proferre: & Debellare, subigere, subjugare, superare.
Conroot. Multitudo, congregatio, frequentia hominum, corona.
Conscientie. Conscientia, conscius animus, mens sibi conscia: & fides: & Religio.
Conscientie maecken van eenige saecke. Impediri religione, religiosum habere, religionem habere vel adhibere, religioni habere rem aliquam, obstringi religione, conscientiæ metu moveri.
Conscientieus. Religiosus, justus, rectus.
Consent. Consensio, consensus, assensio, astipulatio, voluntas.
Consentêren. Assentire, astipulari.
Conserve. Conditanea, orum, salgama, *vulgo* conserva, *à conservando*.
Conserve van roosen. Intrita rosacea.
Consiergie. j. concierge.
Consignéren. Attribuere.
Consignêren. Deponere, in manum dare, exhibere, repræsentare.
Consistorie. Concilium, conventus, consessus, synodus, synedrium, archedra, sessio senatus & primorum. *vulgò* consistorium.
Consorte. Consors, socius, par, similis, consimilis: & Conjux.
Consorten. Consortes, pares, gregales. & Conscij affinesque sceleris.
Conspiratie. Conspiratio, conspiratus, conjuratio, coitio.
Constituêren. Constituere, statuere, imponere.
Constitutie. Constitutio, decretum, statutum, sanctio.
Constitutie brief. Literæ originariæ reditus constituti.

contenancie. Habitus, status, vultus, os, fa[...] cies, gestus, actio.
content. Contentus, æquus, compos.
content zijn. Contentum esse, non pœn[...] tere, satis habere.
contentéren. Satisfacere alicui, explere a[...] nimum alicui *vulgò* contentare.
contentement. Satisfactio.
contract. Contractus, res contracta, com[...] mercium, pactum, pactio, perscripti[...] instrumentum pacti.
contractêren. Contrahere.
contrarie. Contrarius, adversus.
contrarieren. Contrarium esse, adversa[...] repugnare. (ter[...])
contrebrief. Antapocha. *vulgò* contra[...]
contrebalance. Sacoma.
contreborghe. Præs.
contrecedulle. Antapocha.
contresteyn. Plumbum cinereum.
contreman. Adversarius.
contremine. Cuniculus adversus, ob[...] quus, transversus, contrarius.
contremineren. Hostium cuniculos tra[...] versis cuniculis excipere, obviam i[...] cuniculis.
contrerol. Antigraphum, custodia: & Co[...] traria accusatio.
contrerolleren. Custodire, observare, co[...] trariam actionem instituere.
contrerolleur. Antigrapheus, custos, obs[...] vator, inspector, annotator, officij [...] actor, actor summarum, rationari[...] rationalis. *vulgo* contrarotulator. **Co[...] trerouleur** (*inquit VVolphgangus Hun[...] rus*, *dicitur* is qui contra indicem al[...] rius coactoris sive receptoris pecun[...] publicæ elenchum conscribit in r[...] denda ratione cum altero confer[...] dum.
contrescharpe. Lorica exterior arcis [...] urbis, contramurus, loricula ante pra[...] puum murum urbis ducta. *vulgo* i[...] contrascarpa,
contrepoint. Modulatio extempora[...] simpliciori cantui accommodata, [...] centus, plani cantus diversis melo[...] subita & improvisa ex sorte ordinat[...]

q.d. contrapositus vocibus concors concentus arte probatus. *vulgò* contrapunctus.
contrepoint singhen. Planum cantum certis consonantiis ex improviso ordinare. *vulgò* sortisare.
contrepoint.j.contreſcharpe.
contrepois. Æquilibrium, ſacoma.
contreſeghel. Sigillum minus majori oppoſitum.
contretenеur.j. hoogh-konter. Occentus. & Occentor, altitonans contracantor.
contrebenteur.j. Pacti fidem violans, legis tranſgreſſor, contumax, immorigerus.
contribueren. Contribuere, conferre, ſymbolum.
contributie. Contributio, ſymbolum, collatio.
convent. Conventus: & Cœnobium, monaſterium.
conventie. Conventus, conventum. *vulgo* conventio.
convers. Neophytus. *vulgo* converſus.
converſéren. Verſari, conſueſcere alicui, uti aliquo, ſæpè multumq; eſſe cum aliquo, frequentare, conſuetudine alicujus uti. *vulgo* converſari.
converſatie. Converſatio, conſuetudo, uſus, familiaritas, convictus.
convoy. Affectatio. & Pręſidium in itinere, publicus commeatus, præſidiarium auxilium, ad perducendos in tutum receptum viatores.
convoperé. Affectari, deducere, concomitari.
copye. Deſcriptio, deſcriptum apographum, exemplar, exemplum, exemplum deſcriptum, exſcriptum.
copieren. Deſcribere, exſcribere.
copiſt. Antigrapharius, formularius.
coragie/coragieus. *vide Etymolog.*
cordegarde/corps de garde. Statio, vigilum ſtatio.
cordiael. Amicus ex animo.
cordiaelick. Ex animo, corde & animo.
corinten. Leptorages, uvę dulcibus acinis, tenuibus & minutis, apyreni, uvæ Corinthiacę. *vulgo* Corinthię.
corneol. Corneolus, Sardius lapis, ſarda.
cornet. Cornu flexum, curva tibia, tibia milvina.
cornet ruyteren. Turma equitum, centuria equitum.
coronel/ colonel. Primopilus, primipilus, primus centurio, dux legionis, præfectus legionis, dux millenarius, chiliarcha, chiliarchus, tribunus legionum. *vulgò* colonellus, columella, major ſervus in familia.
corporal/caporal. Centurio, pentecoſiarchus, primipilaris.
corporal. Sacroſanctum pulvinar.
corps de garde. Vigilum ſtatio.
corpulent. Habitus, bene habito corpore.
corpulentie. Statura habitus corporis.
corpus. Corpus, pars, tribus, multitudo populi.
correctie. Correctio, emendatio, notę.
correſpondentie. Reſponſus, ſymmetria, convenientia, conſpiratio, conſenſus.
correſpondentie van maeten. Commenſuum reſponſus, convenientia menſurę.
correſpondentie in liefde. Amor mutuus, reciprocus.
correſpondêren. Reſpondere, conſonare, conſpirare.
corroſif. Septicus, putrefaciendi ſive erodendi vim habens, depaſcens, exedens & abſumens. *vulgo* corroſivus.
corruptie. Interitus, diſſolutio, vitium, marcor, putredo.
corſalet. Ægis, idis, thorax.
corſier.j.courſier.
cortelas.j.cortelas.
cotiſatie.j.quote.
covent.j.convent.
creancie. Creditum, fides.
creancier. Creditor.
credencie. Credulitas, fides: & Prægustatio prelibatio, ſecuritas in edendo & bibendo quę magnatibus præſtatur: & Abacus, vaſarium.
credencier. Pręguſtator.

credit. Fides, auctoritas, gratia: & Creditum, pecunia credita, æs alienum, debitum.
crefpe. Byſſus.
crime. Crimen, delictum, maleficium.
crime leſe maieſté. Perduellio.
criminel. Capitalis.
criminele iuſtitie. Iuſtitia ſanguinaria, vindexque publicę ſecuritatis.
criminele ſaecke. Res capitalis, cauſa criminis, cauſa ex crimine, cauſa criminalis, quæſtio criminalis.
criminel proces. Iudicium capitis, iudicium capitale.
crops. Augmentum. & Fomes.
cropſêren. Decuſſare, adnotare paragraphis, illuſtri ſigno ſolenniq; pręnotare, adnotare crucis ſigno.
cronijcke. Chronica, orum, annales, ium.
croppier. Poſtilena.
crotſe. Lituus pontificius, pedum, baculum.
cubeben. Cubebæ, carpeſium.
cubit. Cubitus, cubitum, ulna, ſeſquipes.
curepe. Viſceratio quæ canibus venaticis datur: & Libamentum capturæ accipitribus in aucupio volucri dari ſolitum: & Medicamentum forma boli ſive turundę, quo vomitus avibus venaticis provocatur, ſtupea turunda.
curêren. Curare, mederi, curationem adhibere, remedium adhibere.
curieus. Curioſus, percurioſus, affectator.
curieuſheyd. Curioſitas, affectatio.
cuſtodie. Cuſtodia, theca.
cuſtodie van den boghe. Corytus, theca arcus.

D

DAmaſkenêren. Encauſtica pictura ornare, opere Damaſceno elabobare, expolire gladios, reddere cæruleos.
damaſt-bloeme / dameſ bloeme. Viola Damaſcena, viola alba, viola matronalis. *q.d.* flos ſive viola dominarum, *Gallis violette de dam s dicitu* .
damaſt-pruyme. Prunum Damaſcenum, paſſum, rugoſum.

damaſten kleed. Veſtis Damaſcena, veſtis Damaſceni operis, veſtis ſcutulata.
dame/damme. Domina, hera.
dame/dam-ſteck j. dammeler. Scrupulus calculus.
damen/dammen. Ludere ſcrupis duodecim *vulgò* ludere ad dominas. *quidam* **dam.** i. agger *derivant.*
dame-ſpel / dam-ſpel. Luſus duodecim ſcruporum, ſive calculorum.
dammeler/dam. Scrupus, lapis ſive globus diada in luſu valens.
dam-berd. Alveolus, fritillus.
damoiſelle. Matrona mitellata, mitrophora.
dangier. Diſcrimen, periculum.
dangereus. Periculoſus, incommodus.
daerd. Iaculum, telum.
date van den brief. Datum, data: Dies in litteris adſcripta, ęra hera.
datêren. Diem in litteris adſcribere.
debat. Altercatio, certatio, controverſi rixa, diſcrimen, diſſenſio.
debatêren. Altercari, certare, rixari, diſceptare, diſcertare.
Declinêren. Declinare: & Ius domum r vocare, iudicium transferre, propone exceptionem declinatoriam.
declinatoire. Exceptio tranſlativa, pr ſcriptio ſive exceptio litis tranſlativę
decoctie. Decoctum, decoctus, us. *vulgò* decoctio.
decreet. Decretum: & Authoritas public
defaillêren. Deficere.
defaillancie. Defectus, deliquium.
defalckêren. Tollere, amputare. *vulgò* defalcare. *q.d.* falce abſcindere.
defalckêren van de ſomme. Deducere, decidere, demere de ſumma.
defaut. Abſentia. & Eremodicium, vadimonium vel iudicium deſertum.
definitif. j. diffinitif.
degradêren. Honore privare, aliquem ſtatu ſuo ſeu munere dimovere.
degradêren. Infulis exuere ſacerdotem, exaugurare, reſecrare ſacerdotem, deſecrare, abrogare alicui ſacerdotium.
delap. Dilatio, mora, procraſtinatio, p

tractio,spatium.

delaepêren. Comperēdinare,differre,procrastinare, protrahere,moram interponere,causas nectere,ducere causam.

delatoore exceptien. Præscriptiones & exceptiones litis moratoriæ, præscriptiones moratoriæ litemque trahentes.

delfÿn.j.dolfÿn. Delphinus,*&c.*

delicaet. Delicatus: *&* Lautus: *&* Mollis.

delict. Delictum,error.

demeyne/domeyne. Ditio,imperium.

demeyne. Publica vectigalia, canon legitima & ordinaria pensitatio,ut sunt vectigalia & portoria, sacrum principis patrimonium. *vulgò* canon dominicus, domanium,demanium.

depoortéren. Quiescere,desistere,finem facere.

deposéren. Dicere pro testimonio, dicere testimonium.

depositie. Testatio,testimonium.

depossedéren. Dejicere vel dimovere aliquem de possessione.

desavoéren. Auctoritatem defugere, abnuere, inficiari, controversiam facere.

deputéren. Delegare, præficere negotio exequendo, constituere judicem, arbitrum, recuperatorem, *&c.* **Ghedeputeerde.** Syndici.*vulgò* deputati.

desolaet. Desertus,desolatus,vastus, vastatus.

desolaet. Absque solatio, non consolabilis.

desolaetelick. Insolabiliter.

desperaet. Exspes,desperans,desperatus.

desperatie. Desperatio,ægritudo sine ulla rerum expectatione meliorum.

desperéren. Desperare, desinere sperare, omni spe destitui.

destruéren. Destruere,profligare,evastare, perpopulari, depopulari, ad exitium & vastitatem redigere, evertere, excindere,excidere.

destructie. Disperditio, ruina,vastitas,vastatio,excidium, depopulatio, exitium, eversio. *vulgò* destructio.

determinêren. Determinare, terminare, designare,præfinire,definire: *&* Decernere,constituere.

devis. Colloquium: *&* Designatio.*&* Insigne: *&* Forma,modus.

devisêren. Fabulari, sermocinari, narrare, serere sermones,conferre consilia.

devoor. Officium,munus.

devoot. Religiosus, pius,sanctus,religioni deditus, religionem colens. *vulgò* devotus.

devootie Religio,pietas.

devootelick. Religiosè,piè.

Deus. Duo. **Deus int spel.** Dias. **Deus aes.** Dias & monas. *&* Homo tressis, homo semissis, diobolaris,homo nihili, parvi momenti.

diamant. Adamas.

diamant-slÿper. Gemmarũ politor,gemmarum mango.

diete. Dieta,victus ratio,præscripta vivendi formula.

diffaméren. Infamia afficere aliquem, infamiam aut ignominiam inferre alicui, ignominiæ notam inurere.

different. Differens.

different zÿn. Differre,distare: *&* Dissidere.

different. Contentio,controversia.

differentie. Differentia,.discrimen, delectus,diversitas.

diffenitive oft definitive sententie. Sententia litis decretoria.*vulgò* definitiva.

digniteyt. Dignitas, honor, ornamentum, decus,præsulatus.

dilay.j.delay.

diluvie. Eluvio terrarum,universalis inundatio.*vulgò* diluvium.

diminuêren. Minuere, diminuere,imminuere.

diminueren. Modos concidere & frangere,voce se remittente canere,minuritionem citare, minuonem citare sive cantare, voculas multifariam frangere & concidere. *vide* **eenckelen.**

diminueringhe. Chroma,modulatio crebritate & solertia modulorum oblectans,frequentamentum.

discant. Cantus compositus, musica,modi discordes, symphonia discors, vocum discordia concors, cantus diversis voci-

bus constitutus. *q. d.* diversus cantus: & Cantilenæ pars suprema: harmonia puellari voce modulanda, cantus superior. *vulgo* discantus.

Discanter. *vulgo* Incentor, discantus.

Discantéren. Musicam canere.

Discipel. Discipulus, auditor.

Discord. Discordia, diffidentia, discrepantia.

Discordéré. Diffidere, discrepare, variare.

Discourréren. Narrare, recensere, ratiocinari, disserere.

Discours. Narratio, ratiocinatio.

Discret. Prudens, sapiens, modestus, honestus.

Discretie. Prudentia, modestia, judicium, moderatio: & Discrimen.

Discretelick. Prudenter, modestè.

Disordre. Confusio.

Dispenséren. Dispensare: & Legibus solvere, gratiam facere legis: jus commune relaxare.

Dispenseren van den eed. Facere gratiam jurisiurandi, solvere vinculo jurisiurandi. *vulgò* dispensare aliquem de juramento.

Dispensatie. Vacatio vel solutio legis: relaxatio juris communis.

Dispensier. Oeconomus, condus, promus, promus condus, procurator pœni, cellarius, victus quotidiani administer, obsonator nundinalis. *vulgò* dispensator.

Disponéren. Disponere.

Disponeren by testamente. Super familia pecuniaque legare. *Budæus.*

Dispositie. Affectio

Dispost. Affectus: constitutus. & Aptus, paratus, præparatus, agilis.

Disputéren. Disputare, disceptare, disserere.

Distribuéren. Distribuere, erogare, dividere in viros.

Distributie. Distributio, assignatio: & sportula, stips sportularia.

District. Districtus, districtio, jurisdictio, regio.

Diversch. Diversus, dissimilis, varius.

Diverschelick. Variè.

Dibiséren. j. debiseren.

Doarie. j. dovarie.

Dobbel. Exemplar, transscriptum. *vu* duplum.

Doctoor. Doctor.

Doctoor in de rechten. Iuris enarrator interpres, iurisperitus, iurisconsu tus.

Doctoor-schap. Doctoris dignitas munus. *vulgò* doctura, doctoratus.

Dolfyn/ delfyn. Delphinus, delphin. G nus piscis sive beluæ marinæ.

Dolfin. Regis Galliarum filius, primog nitus. *vulgo* delphinus.

Dolfin. j. timp. Focale.

Doliance. Dolor, languor, ægritudo: Querela, querimonia, expostulatio. *v go* dolentia.

Domeyne. Dominium, ditio, imperiu

domeyne. j. demeyne. Publica vectigal

Domineren. Dominari.

Dominatie. Dominatus. *vulgò* dominat

Dominie. Dominium, ditio.

Done. Mulier, domina, matrona.

Dormter. Cubiculum dormitorium: d mitorium, *Plin.*

Dose. Dosis: portio simplicium medi mentorum compositionem ingredi tium.

Dosyne. Duodecim, duodenarius.

Dovarie. Dotalitium, dotarium, antiph na, donatio propter nuptias: id qu uxori maritus vicissim loco dotis *vulgò* doerium.

Dovagiere/ dovagierighe. Vidua an phernis fruens.

Dragant. Tragacantha herba.

Dragée. j. tregie.

Draghme. Dragma octava unciæ par

Dragon. Dracunculus hortensis, drac culus acetariorum.

Dresséren. Dirigere, rectum facere, gere: & Parare.

Dressoor. Abacus, repositorium, armariu

ducaet. Ducalis aureus, numus aureu ducatu sive magistratu Romano sic mum dictus.

duo. Diatonum, modulatio natural

&c

& concentus duarum vocum.
duplijcke. Duplicatio, tertia depulsio, tertia contradictio, secunda rei defensio, vel replicationis depulsio, responsio rei ad actoris replicationem, depulsio rei secunda.

E

EBatement/batement. Oblectatio, ludus, lusus, jocus.
Eben. Ebenus.
Eclips der sonne. Eclipsis solis, defectus solis, deliquium solis.
Eclips der mane. Eclipsis lunæ, deliquium lunæ, defectus lunę, labor lunæ, obscuratio lunæ.
Effect. Effectus, effectio, opus, opera.
Effect. Res ipsa, exitus rei.
Effectuéren. Exequi.
Effort. Conatus, molitio, nisus.
Electuarie. Medicamentū ex selectis remediis compositum. *vulgò* electuarium, *&* electarium.
Element. Elementum.
Element des viers. Æther, ignis.
Elementen. Elementa, genitalia corpora, prima corpora, & fontes rerum.
Email. Encaustum.
Emailléren. Pingere encausto.
Emaraude. Smaragdus, viridis lapis.
Embre.j.ambre. Succinum.
Embuscade/ embusche. Insidiæ: *sic dictæ quòd in buscis sive silvis plerunque poni soleāt.*
Emende.j.amende.
Emologéren.j.homologeren.
Empeschéren. Impedire.
Empeschement. Difficultas, impeditio, impedimentum, obstaculum.
Emplopêren. Sumere vel insumere in re aliqua.
Emploperen sy selven. Vires vel nervos in re aliqua adhibere, conferre sua studia, operam impendere, collocare, insumere.
Enfanterye. Peditatus, pedites.
Engien. Ingenium: *&* Instrumentum: *&* Machina: *&* Tormentum bellicum.
Engien-meester / engienieer. Præfectus machinarum bellicarum, pręfectus rei machinarię: *&* Architectus.
Enqueste. Inquisitio, percontatio, examē.
Enquestêren. Quęrere, inquirere, scitari, sciscitari.
Enterinêren. Postulationem judicialem pronis auribus exaudire.
Enterineren de coninckliјcke brieven. Diploma comprobare: Diploma à principe impetratum judici loci exhibere comprobandum.
Enterinement. Inspectio codicillorum & probatio.
Entreye/entree. Introitus, ingressus.
Entremets/ entelmes/ entelmoes. Ferculum interpositum. *&* Bellaria, tragemata. *vulgò* impomentum.
Entreprinse. Cœptum, inceptum, res inchoata, susceptio, operis institutio, consilium, ratio, conatus.
Enule campane. Helenium. *vulgò* enula campana.
Episteler. Hypodiaconus. *vulgò* subdiaconus.
Equipéren. Instruere.
Equipagie. Instrumentum, apparatus.
Erre.j.errement.
Essay.j.assay.
Esse. Essentia, esse. **Noch in esse zijn.** Exstare, superesse.
Essue/essuwe.j.exuwe. Exitus, *&c.*
Evalueren.j.valueren.
Evangelier. Diaconus.
Evangelist. Euangelista.
Examinatie. Examen: *&* Inquisitio.
Examinêren. Examinare, inquirere.
Excellent. Exquisitus, præstabilis, singularis, splendidus, clarus, præclarus, eximius, præstans.
Exceptie. Exceptio, oppositio rei adversus petitionem actoris: *&* Præscriptio.
Exces. Sumptus, luxus, intemperantia, *&* Delictum, error, erratum, crimen: *&* Exsuperatio
excessijf. Insolens, immodicus, profusus, nimius, præter modum, immoderatus, in excessu peccans.
Excommuniceren. A cœtu piorum concilioque abigere, à sancta matre ecclesia abdicare, programmate diro & execrabili

erabili configere, *vulgò* excommunicare.

Excommunicatie. Execrabile programma, dira proscriptio.

Excuse. Excusatio, purgatio, apologia.

Excuseren. Excusare, eximere è culpa: objectum crimen purgare, vel diluere.

Executeren. Exequi: curare officium, & Exsequi rem judicatam, lege agere, & Pignora capere, lege agere & pignerari

Executeur. Exsequutor.

Executeur van t'vonnisse. Exsequutor, transactor sententiæ & judicati: peractor rei judicatæ, exsequendæ rei judicatæ disceptator, exsequi rem judicatam jussus

Executeur van Testament. Procurator mandatorum supremorum, arbiter testamentarius curator testamenti.

Executie van het vonnisse. Legis actio, exequutio juris, actio judicari.

Executie doen. Lege agere, exequi sententiam à judice latam, sententiam ad executionem dirigere, judicis jussa explere.

Exemplaer. Exemplar, apographum, exscriptum, exemplum.

Exempel. Exemplum, documentum.

Exempt. Expers, immunis.

Exempt zijn. Habere immunitatem, legibus solutum esse.

Exemptie. Immunitas, vacatio.

Exercitie. Exercitium, exercitatio, functio, studium, agitatio.

Expediëren. Expedire, conficere, exequi, explicare negotium sive mandatum aliquod.

Experientie. Experientia, usus, res, documentum.

Expert. Expertus, experiens, peritus: solers, prudens.

Exploot. Expeditio, confectio.

Exploot van recht. Legis actio.

Exploot^e^ren. Efficere, conficere, expedire, exequi: & Lege agere.

Expres. Expressus.

Expresselick. Definitè, nominatim, privatè liquidò, apertè.

Exspireren. Exspirare. **Den tijdt is geexspireert.** Tempus abiit.

Exsecuteren.j. executeren.

Extract. Epitome, breve, breviarũ, com[...]mentarius brevis.

Extraordinaris. Extraordinarius, ext[...] ordinem, præter ordinem.

Exuwe/issuwe/issue/ exuwe-gheld. Iu[...] exitus, pecunia quam civis ex civita[...] migrans pendere debet, exagogicum[...] vectigal vel portorium quod pro ex[...] portatis mercibus solvitur. *q. d.* exitu[...] *vulgò* jus issuarum. *gall. issir, & ang. issew* j. exire.

F

FAbrijcke. Fabrica, structura, ædificium[...]

Fabrijck-meester. Fabricæ præfectu[...] fabricensis.

Faciende. Negotium, res.

Fagot. Instrumentum musicum infin[...] soni.

Faisant. Phasianus, Phasiana.

Fallist. Legulejus.

Falsaris. Falsarius, temerator.

Fanterie. j. enfanterie. Peditatus.

Farcie/farsse. Fabula, comœdia ludicr[...] mimus.

farcie-maecker. Comicus.

Fatale. Terminus, dies sive tempus a[...] prosequendam actionem sive appell[...]tionem.

Fatras. Nugę.

Favorabel. Propitius, secundus, populari[...] *vulgò* favorabilis.

Fausset. Falsæ voculę *vulgò* falsetum. **I[...] fausset singhen.** Pæanem citare, eli[...] voce canere: elidere vocem, voce[...] censim excitare, contentiore voce al[...] & acutum scansim intonare.

Feber/fieber. Febris.

Femme. Femina.

Fermerije. Valetudinarium, nosocomi[...] *vulgò* infirmaria, infirmatorium.

Fleute. Fimus.

Fierilafanse. Laser medicum vel Syri[...]cum, *vulgò* asa fœtida.

Figuere. Figura.

Figuer snijder. Sculptor.

Figuereren. Effingere.

Fijtemus. Lineamenta, forma, facies. *q.d.* vidimus.
Finêren. Defęcare, purgare, fæces tollere.
Firmament. Cęlum stelliferum.
Fioole. Phiala, ampulla.
Fistel. Fistula, ulcus manans.
Fistel in d'ooghe. Ægilops, ægilopa, fistula oculorum.
Fistike. Pistacium.
Flambeel. Fax, funale.
Flanckêren de mueren oft besten. Propugnaculis à latere munire mœnia.
Flanckeringhe. Propugnacula exstantia à lateribus.
Fleur/floze. Flos. **In den fleur zijn.** Florere, vigere,
Flozêren. Florere, vigere, vernare.
Flozijn. Numus aureus flore insignis. *vulgò* florenus.
Flourtee. Genus panni serici.
Foele. Pressura. *&* Turba populi.
Foelêren. Opprimere, premere, obterere, proterere.
Fozfept. Scelus atrox, facinus, flagitium.
Fozmulaer. Stylus, formula, exemplar, *vulgo* formularium.
Foznieren. Ornare, munire, instruere: *&* Perficere, finire: *&* Administrare, suppeditare.
Foznissement. Suppeditatio.
Fozt.j.foztresse.
Foztificatie. Munimentum, munitio.
foztificêren. Munire, permunire, communire. *vulgo* fortificare.
foztresse. Arx, propugnaculum.
fosse. Fossa, fovea.
fosset.j.fausset.
frambesie. Morum rubi Idęi.
fraude. Fraus.
fregat. Catascopium.
fredon. Frequentamenta vocis.
frequentêren. Frequentare, celebrare, frequentem esse.
frer-mineur. Frater minor, minorita, Franciscanus.
frese. Fragum.
fringotêren.j.diminuêren. Modos concinere, modulos sive voculas frangere, cantitare.
furnieren.j.foznieren.
fuse. Octava pars mensurę musices, nota fusè, raptim & celeriter cantata, unco designata. *vulgo* fusa, fusilis.
fuse/fuge. Eadem modulatio alternatim & per vices diversis vocibus expressa, ita ut cantores se mutuo insequi, & quodam modo fugare videantur.
fusepe. Pyrobolus, telum missile ignitum, ignis missilis, *vulgo* fusoria.

G

GAbelle. Vectigal.
Galand.j.galland.
Galeon. Navis pręsidiaria major, navis turrita: *&* Paro, onis, myopara.
Galeon. *sax.* Rostrum navis, prora fastigiata.
Galeote. *vide in Etymolog.*
Galeard. Hilaris, lætus, elegans homo, lepidus.
Galearde. Tripudij agilioris genus, lepida chorea.
Galatijn.j.gelatine.
Galland. Homo scitus, elegans, graphicus, lepidus, bellus.
Galoppe waloppe. Gradarius cursus, rotundus cursus.
Galoppéren. Gradatim, saltuatim, rotundo cursu currere. *vulgo* galopare. καλπάζειν, καλπᾶν.i. equum ad ingressum exsultantem urgere.
Gambuyn. Petaso, perna.
Garance. Rubia tinctorum.
Garde. Custodia.
Garde-nappe.j.tafel-rinck. Basis, basis potoria, mensaria.
Garde-robbe. Vestiarium.
Gerlande.j.girlande. Corolla.
Garment. Amictus, ornatus, vestitus, us.
Garnieren. Munire, instruere, armare.
Garson. Puer famulus. *vulgo* garsio.
Gaugie/gauge. Vasis mensura & capacitas.
gaugieren/vergieren. Dolia metiri virga, mensuram vasis designare.
Gaugierer. Doliorum mensor.

Gelatine. j. galeye.
Geleye / jeleye. Iusculum coactum sive coagulatũ,jus congelatum, glaciatum : *vulgo* gelatina.
Gendarme. Miles.
Gendarmerije. Copiæ militares.
Generéren. Generare,gignere,procreare.
Generatie. Generatio,procreatio,progenies, prosapia, ortus, soboles.
Generael. Generalis,universalis.
Generael Capiteyn. Strategus. *vide* Kapiteyn.
Generael van de minder-broeders. Primas minoritarum.
Generael ontfangher. Tribunus ærarij, præfectus ærarius,quæstor, *vulgo* receptor generalis.
Generaelick. Generaliter, universè,generatim, universim in genere , universaliter.
Gerfau. Gyrofalcus.
Geste. Gestus,us : gesticulatio, ludus, jocus & vultus.
Gesten. Res gestæ, acta.
Geule. Color ruber in armorum insignibus.
Geus. Mendicus,impudens.*vide* Gheus *in Etymolog.*
Gierau. Pica glandaria.
Ghieraffe. Camelopardalis.*vulgo* giraffa.
Ghier-valck. Gyrofalco, gyrofalcus , herodius , accipiter major , prædam circumagens. *vulgo* Hierofalco.
Ghierlande/guirlande/garlande. Corona,corolla,strophium, sertum.
Ghirole. Siser,sisarum.
Ghisarme / guisarme. Teli sive lanceæ genus.
Glaetse/gelaetse. Planities glaciata.
Glorie. Gloria,decus,laus,honor.
Gloriéren. Gloriari.
Glorieus. Gloriosus, jactator.
Glorieus zijn. Mirari se,placere sibi.
Glorieusheyd. Gloriatio,jactatio.
Glorieuslijck. Gloriosè.
Glose. Glossa, glossema, expositio, commentum,commentatio,scholium.
Gloséren. Interpretari, explanare, exponere,commentari *vulgo* glosare.
Glotoen. Gluto, heluo.
Gorgias. Mammillare.
Gotiere. Stillicidium.
Goverenéren. Gubernare , moderari,[illegible] gere.
Goverenur. Gubernator,rector,modera[illegible]
Goverenur-schap. Gubernatio , præ[illegible] ctura,strategia.
Gouvernante. Gubernatrix, moderatr[illegible]
Govevernement. Gubernatio, moderati[illegible] regimen.
Gramerse/gremetse. Gesticulatio, dist[illegible] tio oris.
Grand mercis segghen. Magnas grat[illegible] agere.
Gratie. Gratia,& Decor,lepos,elegant[illegible]
Gratieus. Comis, affabilis,benignus,[illegible] pidus,urbanus.
Gratieusheyd. Comitas,affabilitas,fa[illegible] litas,urbanitas.
Gratieuslijck. Blandè, benignè, urban[illegible] lepidè.
Gravitept. Gravitas,severitas , dignit[illegible]
Gravitept houden. Tenere gravitate[illegible] retinere dignitatem , ordinis sui dig[illegible] tatem tueri.
Gravitept houden int spreken. Mag[illegible] ficè loqui.
Grenaet. Carbunculus carchedonius.
Grief. Grave, asperum,molestũ,molest[illegible]
Grosséren. Grandire ampliare,augere.[illegible] Extendere & explicare scripta comp[illegible] diaria.
Grosséren. Tabulas conficere, inferre [illegible] tabulas.
Gruier/gruwier. Saltuarius , custos n[illegible] moris. & Aucupio & piscatui præ[illegible] ctus. *videtur potius dici posse* gruenier *s[illegible]* groenier *nostrate dictione, cùm eti[illegible]m ga[illegible] cè Verdier dicatur in ead m significatione.*
Guerdon. Prœmium.
Guichet. Foricula,portula.
Guide. Dux,ductor,index viæ.
Guidon. Signum,vexillum.
Guirlande.j. ghirlande. Sertum.
Guisarme. j. ghisarme.
Guiterne. Cithara,testudo minor.

Ha

HAbil. Habilis, aptus, idoneus.
Habilitêren. Habilem reddere. *vulgò* habilitare.
Haranghe. Oratio ad populum, concio.
Haubert. Lorica.
Herbarist. Herbarius.
Heremijt. Eremita, anachorita, eremum sive locum solitarium religionis ergo incolens, homo solitarius.
Heremijtagie. Eremus, solitudo, desertum, locus solitarius.
Hermelijne/hermijne j. armijne.
Hermodactilen. Colchicum, bulbus agrestis, hermodactylus.
Hiacint. Hyacinthus : chrysolitus.
Hipocras. Vinum aromatites, vinum aromaticum, murina, nectar, passum, melicraton, vinum tertiò distillatum, vinum Hippocraticum, ex Hippocratis doctrina per laneum saccum mixto saccaro & variis aromatum speciebus distillatum.
Hipocrijt. Hypocrita, simulator, fucatus homo, fucatę sanctitatis homo, fuco sãctimoniæ personatus, qui aliud in lingua promptum aliud in pectore clausum habet *Sall.*
Hipocrisye. Hypocrisis, simulatio virtutis, virtus adumbrata.
Hipoteke. Hypotheca, connexum.
Holette/ hoelette. Pedum, agolum.
Homagie. Fides clientelaris, clientelæ, *vulgò* homagium.
Homologêren/emologêren. Ratum facere, comprobare ὁμολογεῖν, auctorem fieri, assentiri, permittere.
Horologie. Horologium.
Hospitael. Nosocomium, *vulgò* hospitale,
Hostie. Hostia, victima.

I

IAcopijn. Dominicanus, Iacobita.
Jandarme/jendarme. Miles.
Jasmijn. Iasme, apiaria, zambachum, leucoij species fruticantis.
Idioot. Idiota, illiteratus, imperitus.
Illiquide schuld. Nomen controversum,
Illuminêren. j. luminêren.
Imaginêren. Cogitare, fingere, cogitatione depingere vel fingere, animo cõprehendere, speciem alicujus rei cogitare, imprimere notionem aliquam, imaginari, sibi persuadere, in animum inducere.
Imaginatie. Cogitatio, notio animo impressa.
Immeuble goeden. Bona immobilia.
Impatient. Impatiens, immodicus, impotens.
Impatientighlick. Impatienter, intoleranter.
Impertinent. Ad causam nihil pertinens, alienus à re ipsa.
Importancie. Nomentum. **Saecken van importancie.** Seria, res seriæ, res momentosæ.
Impost. Indictio, collatio, collecta, oblatio, exactio, tributum, vectigal. *vulgò* impositio.
Incarnaet. Russus, purpureus color. *vulgò* incarnatus, colorem vivæ carnis referens, ex albo rufescens.
Incarnative medicijne. Medicamentum incarnans.
Incarnatie. Carmen chronicum, chronographicum.
Incident. Casus.
Incident. Liticula subnata, disceptatiuncula appendix, appendicula litis, quęstio emergens, liticula nata è summa re.
Inclinatie. Proclivitas, facilitas, propensio.
Incompetent richter. Iudex non legitimus.
Inconvenient. Infortunium, casus adversus.
Incorporêren. Incorporare, in corpus trajicere, devorare, & Concorporare, in unum corpus redigere, conflare in unũ corpus, conficere unum corpus, unire.
Incorrect. Mendosus.
indiscrêt. Temerarius, immodestus, expers modestiæ.
infanterye. Peditatus, exercitus pedestris.
infel. Infula, mitra episcopalis.
infermerye. j. fermerye. Valetudinariũ.
informatie. Quæstio, inquisitio, investigatio.

tio. & Cognitio, notitia.

informatie doen. Quærere, inquirere *vulgò* informationem facere.

informéren. Inquirere in delatos, & testibus maleficij testimonium denuntiare: cognoscere de actis alicujus.

ingien. j. engien.

inhabil. Inhabilis, ineptus.

injurie. Injuria, maledictum, probrum, convitium.

injuriéren. Malè accipere aliquem verbis, lædere aliquem injuria, dicere vel facere convitium alicui, injuriis aliquem afficere, injuriam alicui inferre sive imponere.

inquisitie. Inquisitio, examen, indago, investigatio.

inquisiteur. Inquisitor, investigator, indagator. & Index violatæ religionis.

insel. Insula.

insinuéren. Profiteri: publicè ultro denunciare. **insinueren sich selven/** &c. Insinuare se alteri.

insolvent. Non solvendo, solvere debita non potens.

instancie. Instantia, sedulitas, assiduitas, continua intentio contentio & Postulatio petitio. & Actio, causa, lis, disceptatio, judicium.

instructie. Institutio, præceptum, disciplina, catechesis.

instructie der ghe-santen. Commentarius legatorum.

instruéren. Instruere, pręcipere, docere.

instrument. Instrumentum, organum & arma.

instrument. Instrumentum, munimentum, monumentum scripturarum ad res gestas pertinentium: tabulæ, authoritates.

instrument van musijcke. Instrumentum sive organum musicum.

insufficient. Exiguus. *vulgò* nō sufficiens.

intentie. Intentio, propositum, mens, voluntas, consilium, institutum.

intentéren een proces. Intendere actionem, dicam scribere, condicere, constituere accusationem, jus experiri, agere.

interest. Damnum, detrimentum.

interest. Versura, usura, fœnus. **Gh**

op interest nemen. Versuram face

interinéren. j. enterinéren.

interlocutoore sententie. Decretum j cis interpositum, interloquutio de toria, sententia disceptationis inter sita: senténtia interlocutoria, quæ n definit controversiam, sed aliquid ter ad causam pertinens, decernit.

interrogatorie. Interrogationes: in rogatoria, quæstiones.

intiméren. Denuntiare, significare, pro care in jus, diem judicij dicere.

intimatie. Denuntiatio.

intituléren. Nominare, inscribere, num pare.

intonéren. Præcinere, pręire pręcinen quasi viam pręmonstrare.

intrepe. Introitus.

intricaet. Perplexus.

intreprise. j. entreprinse.

invalidéren. Infirmare, infirmum sive validum reddere.

inventariéren de goeden Bona redig in commentarium.

inventaris van goeden. Apophasis, a grapha, index, Catalogus, elench commentarius bonorum: *vulgò* rep torium, inventarium.

invētie. Inventio, excogitatio, machinat

inventéren. Excogitare, invenire, adin nire, machinari,

inventeur. Inventor, architectus.

ioncture. Iunctura, commissura, junct conjunctio, artus, articuli.

iornael. j. journael.

iornep. Sagum, tunica militaris, tunica m manicis, colobium, exomis, hemitog *vulgo* giornea. (giost

ioste. Decursus, decursio ludicra. *vul*

iostéren. Decurrere, concertare hastis, c currere inter se. *vulgo* giostrare.

iournael. Ephemeris, diarium.

issue. j. exuwe.

item. Item, similiter. & Nomina. & F liquum debiti.

iubilée. Venię seculares, vel semisecular jubileum.

Iudicature. Iudicatus: magistratus judicialis.
Iuge. Iudex.
Iugéren. Iudicare, judicium seu sententiam ferre.
Iuglier. Circulator, præstigiator.
Iups. Succus, cremor.
Iuleb. Iolabum, ἰoλάβιον: iuleb.j. violarum infusio: clarificata potio, clarus liquor potabilis. *vulgo* Iulepus, julapium, zulapium.
Iupiter. Stannum *dicitur chymistis*.
Iurisdictie. Iurisdictio, prefectura.
Iurist. Iurisperitus, jureconsultus, jurisconsultus, consultus juris, leguleius.
Iustéren. Æquare, adequare.
Iusticie. Iustitia.
Iusticie doen. Iustitię æquitatisq; sacris operari, leges exercere, exequi judicis officium, obire munus judicandi.
Iusticier. Iudex, prætor.
Iustifiéren. Purgare crimen, & Absolvere à crimine.
Iujube. Zizyphum *officin.* jububæ, fructus zizyphi arboris.

L

LAbeur. Labor, industria. & Agricultura.
Labeuren. Laborare, opus facere, moliri, & Terram moliri, arare.
Lac/gomme-lac. Gummi. *genus tincturæ conveniens, quod vulgo* Lacca & Cancamum *dicitur*.
Lac. Coloris rubri genus.
Lambris/ lambrisseersel. Materiaria incrustatio. & Laquear, lacus in ędificiis.
Lambrisséren. Vestire parietes tabulis.
Lancette. Phlebotomum, scalprum chirurgicum.
Laps van tijde. Lapsus temporis.
Lastagie. Saburra.
Lasur/asur. Cæruleum, fossile, color cæruleus, cyaneus, glaucus, *vulgo* axurinum, lazurinum, color azureus, asureus, lazureus.
Lasur-steen. Lapis cyaneus, cæruleus, stellatus. *vulgo* lapis lazuli *vel* azuli.
Laudéren. Compromittere.
Leael/Loyael. Fidelis, fidus.
Lealick. Fideliter.
Legaet. Legatus.
Legende. Vita divorum, gesta divorum, vita sanctorum, gesta sanctorum.
Legitimen. Legitima, portio hæreditatis jure naturabus liberis debita.
Legitiméren. Legitimum reddere, natalibus restituere.
Liberael. Liberalis, munificus.
Liberaelheyd. Liberalitas, munificentia.
Liberaelijck. Liberaliter, munificè.
Librije. Bibliotheca, librarium.
Licenten. Vectigalia, tributa quæ evehendi commeatus, armorum aliarumque mercium nomine solvuntur.
Licentiaet. Ad professionem theologię, juris, medicinę admissus. *vulgo* licẽtiatus
Lieutenant. Legatus, vicarius, pręfectus. *vulgo* locum tenens.
Ligue/ lige. Fœdus, societas. *vulgo* Liga.
Limiten. Limites, fines, termini.
Limitatie. Præscriptio, præscriptum.
Limitéren. Definire, determinare, circumscribere, præscribere.
Linagie. Genus, prosapia.
Linagier. Gentilis, hęres.
Liquide schuld. Nomen liquidum.
Locate. Hypodidascalus, vicarius.
Loy. Lex.
Loyael. j. leael.
Longhe. Nota musica constans quatuor mensuris. *vulgo* longa.
Luminéren de schilderije. Miniare picturam, vivos colores inducere.
Luna. Argentum *dicitur Chymistis*.
Lupijne. Lupinus, leguminis genus.
Lutenant. j. lieutenant.
Luxurie. Luxus, luxuria. luxuries.
Luxurieus. Luxuria diffluens, delicatè & molliter vivẽs, libidinosus, effeminatus, mollis.

M

MAcis. j. folie. Macis, macer.
Maculature. Chartæ ineptæ, maculatę, segestre. *vulgo* maculatura, maculitergium.
Madame/madone. Domina, mea domina.

Madrigael. Cantio celerior Italica, musica levicula.
Magasin. Promptuarium, horreum, apotheca.
Magistraet. Magistratus.
Magneet. Magnes, sideritis.
Magnifijck. Megaloprepes. *vulgo* magnificus.
Majesteyt. Majestas.
Mainteneren/manteneren. Manu tenere, defendere, servare, obtinere, retinere, sustentare, sustinere.
Maintenue. Iusta possessio.
Malcontent. Offensus.
Malcontent zijn. Ægrè ferre.
Maledictie. Dira deprecatio, imprecatio
Malcus sweerd. Ensis falcatus, harpe.
Mancken. Deesse, deficere.
Mandaet. Edictum.
Mãdataris. Mandatarius, commissarius.
Mandement. Mandatum, edictum.
Mandragore. Mandragora, circæa, malus terrestris, antropomorphos.
Manteneren. j. **mainteneren.**
Manuael. Libellus manualis, enchiridiõ, *vulgo* manuale.
Manufacture. Opus manu factum, forma operis manu facti.
Maraud. Mendicus.
Marceren. Ambulare, gradi, iter facere, viam facere, incedere, progredi, gradum conferre. *&* Equitare.
Marchis/marquis. Marchio.
Marescagie. Palus.
Marglier. Æditimus, ędituus, templi œconomius.
Mariage. Annulus connubialis.
Marmelaete. Cydonite placenta. *officinis* diacydonium, cydoniatum.
Marmoset. Mastos. *&* Persona.
Maroene. Balanitis, genus castaneę rotundioris & majoris.
maronier. Nauta, navita.
mars. Ferrum *dicitur Chymistis.*
martagoen. Cynorrhodon : lilium rubrum.
mastick. Mastiche, resina lentiscina.
mastick-boom. Lentiscus.
mastin. Canis rusticus, canis major [illegible] mordax. *vulgo* mastinus.
maxime. Nota constans octo mensur[illegible] *vulgo* maxima.
medalie. Torcuma, signum, sigillum, scu[illegible] tile fusileque opus, emblema, num[illegible] ma.
mediaene / mediaen-ader. Vena me[illegible] inter jecorariam & humerariam sive [illegible] phalicam.
melancholije. Melancholia, atra bilis : [illegible] Dolor, cura gravis, mentis alienatio [illegible] atra bile nata, cum mœstitia metuq[illegible] conjuncta.
melancholijck. Melancholicus.
melansse. j. **veranghene.** Melangenu[illegible] malum insanum.
melisse. Apiastrum. *herba.*
melodije. Melos, melodia, cantus suavit[illegible] modulatio, modulamen, concentus, h[illegible] monia.
memorie. Memoria, mens, recordatio[illegible] monumentum.
memoriael. Libellus memorialis, signu[illegible] memoriale.
mercurius. Argentum vivum.
menagie. Suppellex, res familiaris, [illegible] Familia.
menagier. Familiæ pręfectus, dominus, [illegible] conomus, administrator rei familiaris.[illegible]
mentie. Mentio, memoria.
mentie maecken. Memorare, movere m[illegible] tionem : facere, inferre, habere me[illegible] tionem.
mesane. j. **mezane.**
mes-kief/mis-kief/meschief. Infortuniu[illegible] casus adversus, vitium.
mesnije/ messenije / Familia.
messagie. Nuncium.
messagier/messelgier. Nuncius.
mesus. Abusus, delictum.
mesuseren. Abuti, delinquere.
meubel. Mobilis.
meuble goeden. Res familiaris, supelle[illegible] bona mobilia.
mezane. Epidromum, epidromus, velu[illegible] ad puppim. (melea[illegible]
mezereon. Granum Gnidium, fructus th[illegible]

milion

Milion. Decies centum millia, millies mille, mille chiliades. *vulgò* millio.
Minére. Fodina, vena.
Mineren/minen. Fodere, suffodere.
Minime. Vocula, voculatiuncula musices, nota designans mediam mensuræ partem. *vulgo* minima.
Minueren. j. diminueren.
Mirobalane. Myrobalanus, glans Ægyptia. (bicę.
Mirre. Myrrha, lachryma arboris Ara-
Miserere mei. Ileus, volvulus, tormentum chordapson, gravissimus periculosissimusque tenuioris intestini morbus.
Missive. Epistola, literæ, tabellæ.
Misterie. Mysterium, sacrum arcanum, seclusum.
Mitridaet. Mithridatium antidotum. *vulgo* Mithridaticum.
Mode. Modus, ratio, mos, forma.
Model/ model-beld. Proplastice, typus, forma, imago ex gypso ad cujus similitudinem & formam statuarius plastésve cædit, aut æs fundit. *vulgò* modulus.
Moderéren. Moderare, moderari, temperare.
Mommie/ mummie. Pissasphaltum factitium. *vulgo* mummia, mumia.
Monopolie. Monopolium: & Coitio, conspiratio.
Monsieur. Dominus, herus.
Monstrancie. Hierotheca.
Montêren. Ascendere. & Equum conscendere, & Instruere; adornare. **Wel ghe-monteert.** Clyptopôlus, κλυτόπωλος: inclytus equi. *Budæus.*
Morion/morrion. Cassis, idis, galea bellatoria cono sive apice cristisque instructa.
Mord-mael/mormael. Cacoëthes, ulcus mali moris, ulcus malignum: & Gangręna, malum mortuum, caro emortua ex hulcere vel inflammatione.
Mosaick. j. musaick.
Mostaetse. j. mustatse.
Motet. Epigramma sacrum, cantio musica sacra, modulus sacer Latinus.
Motijf. Argumentum, causa, causa movens, incitamentum, propositum.
Motsetse. Puer, famulus vilior, pedissequus.
Munitie. Munitio, munimen, munimentum, præsidium, propugnaculum, auxilium. & Præmunitio: & Commeatus, annona militaris, stellatura, alimonia exercitus, *vulgo* munitio.
Musaick/mosaick. Musivum, mosaicum, musæacum opus, opus tessellatum, segmētatum, scalpturatum, vermiculatum, asarotum.
Musckel. Musculus, lacertus.
Musijcke. Musica, cantus symphoniacus.
Musicien. Musicus, melicus.
Musicienen. Cantare musicam, canere symphoniam.
Mustatse. Mystax, barba ad superius labrum, mustaca.

N

NArcisse. Narcissus, bulbus, vomitorius.
Narde. Melanthium, nigella, gith. *officinis* Nigella Romana.
Natie. Natio, genus hominum, & Sodalitas, societas, collegium.
Nativitept. Ortus, dies natalis. *vulgo* nativitas.
Natuere. Natura, physis, rerum opifex, parens, creatrix rerum, & Sexus, naturalia. & Indoles.
Naturéren. Coire, generare.
Natuerlick. Naturalis, genuinus, nativus, physicus. & Naturâ, naturaliter.
Natuerlick sard. Genitura, semen genitale, urina genitalis.
Natuerlick kind. Filius naturalis, filius illegitimus, natus ex parētibus inter quos matrimonium constare posset, Parthenius, filius è virgine nōn nupta editus.
Nabeeu. Napus, rapæ genus.
Negotiéren. Negotiari, mercaturę operam dare.
Negotiatie. Negotiatio, mercatura.
Negromantie. Necromantia, Psychomantia.
Neuter. Neuter. & Neutri parti addictus, inte-

integer, *Cic.* Medius & neutrius partis. *Sueton.*

Neuter zijn. Integrum ſe ſervare, *Cic.* Neutri parti ſe addicere, medium ſe gerere.

Neutrael. Medius, indifferens, *vulgo* neuter, neutralis.

Nihil op de requeſte geven. Poſtulatori abſcindere ſpem impetrandi, ſupplicanti abſciſsè negare quod flagitat, præcidere ſpem impetrandi quod poſtulat.

Notoor. Evidens, manifeſtus, manifeſtarius. *vulgo* notorius.

Nul. Frivolus, nullius pretij.

nul eñ van onweerden. Frivolus, irritus.

O

OBedient. Obediens, audiens, obſequens, morigerus.

Obedientie. Obedientia.

Obedientelick. Obedienter, obſequenter.

Oblaete. Oblatio, libum feriale. *&* Hoſtia. *vide* **Oblye.**

Obligatie. Obligatio, ſyngrapha, ſyngraphum, chirographũ, ſymbolum, tabulæ, *&* Auctoramentum.

Obligert. Obligare, adſtringere, obſtringere, devincire.

Obſtakel. Obſtaculum, objectamentum, obex.

Obſtinaet. Obſtinatus, obfirmatus, pertinax, præfractus.

Obſtinaetigheyd. Pertinacia.

Obſtinatelick. Obſtinatè, pręfractè, pertinaciter.

Occaſie. Occaſio, anſa, facultas, cauſa, locus

Octroye. Beneficium.

Octroyen/octroyéren. Indulgere, annuere, tribuere alicui.

Oculaer. Evidens, luculentus, perſpicuus.

Offenſéren. Offendere, lædere aliquem, malè mereri de aliquo.

Offenſie. Offenſio, offenſus, læſio, culpa, noxa.

Onyckel. Onychium, onyx, Arabica.

Operéren. Operari.

Operatie. Operatio. **Natuerlijcke operatien.** Actiones corporis naturales.

Operment. Auripigmentum, arſenicum.

Opinie. Opinio, ſententia.

Opiniatre. Pertinax, capito.

Opposéren/ opponéren. Opponere, objicere, recuſare, adverſari, intercedere, morari, impedire, prohibere.

Opposant. Adverſator, interceſſor.

Oppoſitie. Oppoſitio, interceſſio, impeditio, prohibitio ne quid fiat.

Oragie.j.oreeſte.

Ordinaris. Legitimus, juſtus, ſolennis, uſitatus, ordinarius.

Oreeſte/oragie. Horrida tempeſtas, vis major.

Orient. Oriens.

Orientael. Orientalis.

Orientael ghe ſteente. Lecti oriente lapilli, gemmæ orientales, valdè pretioſę.

Originael. Archetypus, archetypum, exemplar, authenticę tabulę, primum & principale exemplar.

Orijne.j.vrijne. Vrina.

Orison. Oratio.

Ornement. Ornatus, cultus, comptus, exornatio.

Oubliancie. Oblivio.

Outragie. Contumelia, invectio, offenſio, atrocitas, importunitas.

Outragéren. Contumelia afficere, inſequi contumelia.

P

PAcificatie. Pacatio.

Pagador. Solutor, quæſtor.

Pallet.j.pilet.

Pagie oft ſijde van een blad papiers. Pagina, pagella, cera.

Paliſſade. Sepes ex palis, vallum, ſeptum.

Paradijs. Paradiſus, hortus voluptatis, campi Elyſij.

Paradijs-greyn. Cardamomum.

Paradijſ voghel. Avis paradiſea. *Indis dicitur* manucodiatta.

Paragon. Specimen, exemplar, canon: Proba, experientia: *&* Res quę aliis compoſita & collata facilè illas de[...] ſua excellentia: *&* Vnio ſive marga[...] ta excellens. *&* Parilitas, æqualitas:

Par, æqualis.
Paragonêrê. Cōparare, conferre, æquare.
parate executie. Exequutio juris ſubitaria.
Pardon. Venia, remiſſio, gratia, indulgentia: venia errati ſeu delicti.
Pardon-brief. Diploma veniale, codicilli veniales.
Pareil. Par, parilis, ęqualis, ſimilis.
Paréren. Parare, ornare, exornare.
Parérſel. Ornatus.
Parfum. j. perfum.
Parietarie. Parietaria, muralis herba, helxine.
Parlement. Colloquutio, colloquium, ſermo, diſputatio; *&* Senatus ſupremus, curia ſupremæ juriſdictionis: tribunal ſupremum.
Parlementen. Colloqui: *&* Diſceptare, diſputare, contendere.
Parlementéren. Colloqui, colloquia conſerere: agere de pace, induciis, vel deditionibus urbium, arcium, *&c.*
Parmeſaen. Parmenſis caſeus.
Partagie. Partitio, diviſio.
Partiael. Homo ſui juris, ſui arbitrij, ſuæ ſententię, & inimicus, adverſarius, adverſæ parti addictus.
Particulier. Peculiaris, proprius, ſingularis, ſpecialis: privus, privatus.
Particulierlick. Peculiariter, propriè, ſpecialiter, ſeparatim, privatim. *&* Definitè, diſtinctè: ſpeciatim.
Paſquil/ paſquin. Libellus famoſus, ſatyra.
Paſſabel. Tolerabilis.
Paſſemeſe. Chorea progrediens paſſu uno & dimidiato.
Paſſe paſſe. Præſtigium, geſticulatio circulatorum.
Paſſie. Paſſio: morbus, ægritudo, affectio: affectio animi, perturbatio.
Paſtoor. Paſtor, parœcus, curio.
Paſtoorſchap / paſtoorije. Curionatus.
Patente. Codicilli à Principe impetrati, codicilli regij, diploma: principum literæ: *&* Libellus, epiſtola aſſertoria.
Pater noſter. Precatio dominica.
Pater noſter. Spherulæ pręcatoriæ, quibus certus numerus precationum dominicalium & ſalutationum angelicarum recitatur: pilulę precatoriæ: calculi precatorij.
Pater noſters / duym-yſers. Manicæ, ſphęrulæ: nodi & vincula quibus manus conſtringuntur.
Pater noſters. j. rack-klooten. Mala lignea, quæ pilulas precatorias imitantur.
Pater van t'klooſter. Cœnobiarcha, pręfectus vel antiſtes cœnobij, monachorum, virginum ſacrarum, *&c.*
Patient. Patiens: *&* Placidus, clemens.
Patientie. Patientia, tolerantia.
Patientie hebben. Ferre patienter, æquo animo ſufferre, tolerare.
Patientie. Lapathum, rumex ſativus, hippolapathum.
Patientigh. Patiens, tolerans.
Patientighlick. Patienter, toleranter, humanè: *&* Placitè, placidè, toleranter.
Patrimonie. Patrimonium.
Patriot. Patriæ amans, *&* Conterraneus, ſympatriota.
Pavoys. Clypeus.
Pedeſtael. Stylobata, ſtylobates: lapis ſive baſis columnę ſuppoſita.
Penitentie. Pœnitentia, metanœa.
Penitentie doen. Piacularem pœnam luere, dare de ſe ultro ſupplicium Deo.
Penſie penſioen. Penſio: vectigal.
Penſier. Diſpenſator.
Penſionaris. Vectigalis
Penſionaris. Penſione conductus, *à penſione qua honoratur à civitate.*
Penſionaris. Syndicus civitatis, actor univerſitatis, aſſeſſor judicum ſive ſenatus: collegij aut corporis alicujus conſiliarius, eiſque in conſiliis aſſiſtens.
Peonie. Pæonia caſta, aglaophotis.
Pardon. j. perdon.
Peremptoor. Peremptorium: in ſummam decretorium unum pro multis.
Exceptie peremptoor. Præſcriptio quæ jugulum cauſæ petit.
Perfect. Perfectus, abſolutus, conſummatus.
perfectelic. Perfectè, abſolutè, ad unguem.

persum/parfum. Vnguen, unguentum, pigmentum; unguentum fragrans, odores, odoramenta: Suffimen, suffimentum; aromata.
persuméren. Condire odoribus, suffire, vaporare, fumigare, fumificare.
permissie. Permissus, permissio, consensus, concessus, potestas, jus, copia, facultas.
perplex. Perplexus, impeditus, & attonitus.
perplexiteyt. Perplexitas, angustia, difficultas.
perruycke/perhuycke. Galericulum, coma adscititia, adoptiva, apposititia, sutile capillamentum.
persecutie. Vexatio, afflictio.
persevereren. Perseverare, persistere, permanere, pergere.
persistéren. Persistere, perseverare.
persoon. Persona, prosopon.
personagie. Persona. **Groote ende treffelicke personagie.** Homo altus & excellens, vir summus, vir maximus, præstans, præstantissimus.
personagie van t'spel. Persona, personatus. **Spelen de personagie oft rol van eenen slave.** Agere partes servi.
persoonel. Personalis.
persoonelick. Personaliter.
persoonelick ergens ver-schijnen. Sistere se aliquo in loco.
perspective. Optice, ars perspectiva: *&* Scenographia, sciographia.
pertinent. Pertinens ad rem, appositus, decens, commodus.
pertinentelick. Apposité, decenter, commodè.
pertisaen/pertusaen. Gæsum, gesum, venabulum, hasta, telum, tragula, hasta velitaris.
pessarie. Pessus, id quod digiti forma feminis & utero affectis subjicitur.
petitie. Petitio.
petitoor. Petitorius. *&* Iudicium titularium: *Budæus.*
petitoore actie. Actio petitoria.
pillet/paliet/paillet. Vinum heluolum, medium inter album & ruffum.
pilagie. Prçda.
pileren. Prædari, pilare *apud Ammian*[...] *I. Lips.*
pingier. Pictor.
pingion. Vexillum, signum.
pinnasse. Navis præsidiaria, bellica.
pirole. Limonium, beta silvestris.
pischine. Piscina.
pistolet. j. sengh roer.
pitancie. Obsonium pulmentarium. *&* [...]rium. *&* Demensum, dimensum, men[...]ra stata alimenti.
planéren. Planare, complanare, explan[...], planum facere.
planete. Planeta, sydus errans, stella err[...]ca, vaga.
planét-kenner/planét-leser. Mathem[...]cus, genethliacus, apotelesmaticus, [...]netarius.
pleuris. Pleuritis, pleuresis, dolor lat[...] acutus & pungens.
plombet. Plumbi lamina.
plebaen. Curio parochus.
podaghel. Podagra, chiragra. *hac voce* [...] *Saxones utuntur.*
poëte. Poëta.
poëterye. Poësis, poëmatium, carmen.
poyson/puson. Venenum, pharmac[...] medicamen.
polanen/pollanen. Cornum sive acum[...] calceorum.
pongieren. Pugnare.
pontificael. Liber ritualis, *vulgò* pon[...]cale.
populasse. Popellus, plebecula.
portanten. Telamones, atlantes, signa v[...]li figura, quę in ędificiis mutulos[...] coronas aut aliud quid sustinent: *&* [...]ryatides, signa consimilia atlanti[...] muliebri specie.
portatif. Organum pneumaticum uno [...]le, *quod facilè transferri & portari pot*[...]
positif. Organum pneumaticum duo[...] follibus: *quod de loco ad locum transf*[...] *& poni potest.*
possesseur. Possessor.
possessie. Possessio, fundus, prædium.
possessoore. Iudicium possessionis, ca[...] possessoria, jus possidendi.

posterne. Posticum, postica.
postume. j. apostume. Apostema.
postille. Scholium, brevis interpretatio, *vulgò* postilla.
postuléren. Postulare, causas agere, causidicum esse, patrocinari.
potente. *vide* **Brucke** *in Etymol.*
praghenaer. Pragensis culter, culter confectus Pragæ, civitate Bohemię. *Ortel.*
prandijs. Prandium.
prebende. Præbenda, orum, sacerdotum, sacerdotis proventus: *&* Sportula, pecunia quotidiana, aut cibus quotidianus, ad victum sacerdotum. *vide* **Beneficie**.
pretieus. Pretiosus, magni pretij seu valoris.
precis/precieselick. Præcisè, cum compendio, abruptè & abscisè.
prefatie. Præfatio, prologus, exordium.
prejudicie. Præjudicium, præsumptum de aliquo judicium. *&* Captio. *&* Iactura, damnum, nocumentum.
prelaet. Præsul, antistes, sacer magistratus.
prelaetschap. Pręsulatus, primatus.
prescriptie. Pręscriptio: *&* Vsus & auctoritas: *&* Vsucapio.
present. Munus, donum, oblatum honorarium, donativum.
present-wijn. Vinum honorarium.
present. Præsens, præsto, instans.
presentie. Præsentia, aspectus, conspectus.
In presentie. Coram.
presentéren. Pręsentare, offerre, sistere, exhibere, in conspectum dare.
presentatie. Exhibitio, editio, oppositus, us.
presentatie-wijn. j. present-wijn.
preservéren. Conservare, tueri.
preservatif. Antidotum, antidotus, alexipharmacum, *vulgò* præservativum.
president. Præses, antistes, *vulgò* præsidens.
prest. Pręstò, promptus, paratus.
presuméren. Arbitrari: *&* Audere, arrogare, insolescere.
presumptie. Suspicio præsumpta, opinio præsumpta: *&* Arrogantia, insolentia, audacia, temeritas.
presumtueus. Arrogans, insolens, *vulgò* præsumptuosus.
presupposéren. Fingere, fingere ita esse, ponere ita esse.
pretext. Simulatio, species, nomen causæ.
pretext/pretensie. Obtentio, *vulgò* pretextus.
pretendéren. Prætendere, intendere, obtendere.
prioor. Præsul, antistes, cœnobiarcha, præfectus monachorum, *vulgò* prior.
prioresse/priorinne. Antistita.
prison. Carcer, custodia.
prisonnier. Captivus, custodia clausus.
privilegie. Privilegium, diploma, vacatio.
privilegiéren. Ornare privilegio, concedere privilegium, solvere legibus.
probéren. Probare, experiri, periclitari.
procurator. Epistates.
procuraterse. Epistata.
professie. Professio, studium.
professie van religie. Hierodulia.
professie van religie doen. Verba se devoventis effari, in manum convenire antistitis, sacramentum sacræ sodalitatis inire.
profete. Propheta, hariolus.
profetéren. Hariolari, prędicere, *vulgò* prophetare.
profetije. Oraculum, responsum, effata.
proffitéren/profijt doen. Proficere, profectum facere, frugem facere: *&* Prodesse
prologe. Prologus, pręfatio, prooemium.
prolongéren. Prolongare, prorogare, ducere, producere, trahere.
prolongatie. Prolongatio, prolatio, productio, protractio, prorogatio.
pronosticatie. Prognosticum, prędictio, augurium, auguratio, divinatio.
propice. Propitius, bonus, ęquus, favens: *&* Aptus, idoneus.
proportie. Proportio, portio, rata portio, apta decensq; compositio. **Nae proportie**. Pro portione & ęqualiter.
propost. Propositum, institutum, decretum, statutum, sententia, consiliū: *&* Sermo,

mo, oratio, narratio. **Te propoſte.** Ad rem: commodè, oportunè.
Proprietaris. Proprietarius, dominus.
Proſpective. j. perſpective.
Proſe. Proſa ſive prorſa: oratio, verba ſoluta: oratio ſoluta, nō adſtricta numeris.
Proteſt. Obnuntiatio.
Proteſt doen. Teſtari, teſtificari palàm. & Obnuntiare.
Proteſtéren. Proteſtari: teſtari, teſtificari palàm & Teſtato reclamare: obnūtiare.
Protocol. Monitor, ſubmonitor, poſticus monitor.
Protocol. Protocollum: breviter & ſuccinctè à tabellione notatum: adverſaria, orum.
Protonotaris des Paus. Logothera, *vulgo* protonotarius apoſtolicus.
Provene. Prębenda, ſportula.
Provenſche rooſe. Roſa Alabandica.
Provenſch hout. Lignum in parvos vertices criſpum: vel criſpo ac intorto macularum diſcurſu variegatum.
Provenſche tafele. Menſa pantherina: intorto macularum diſcurſu variegata. *vulgò* Provincialis.
Provincie. Provincia.
Provinciael. Provincię pręfectus.
Proviſie. Proviſio, cautio: & Copia: & Subſidium.
proviſie. Decretum temporarium ſive interlocutorium magiſtratus, ſententia interlocutoria. **Momboor by proviſie ghe-geven.** Tutor fiduciarius.
proviſie van koſt. Penus, penu, annona, commeatus.
proviſie van ghelde. Argentarius commeatus. **proviſie doen.** Præparare cibos, ligna & cętera neceſſaria: congerere penum, &c. **proviſie doen van ghelde.** Argentum comparare, pręparare pecuniam, rem numariam curare.
proviſie van ſout. Annona ſalaria.
proviſionel. Fiduciarius, precarius.
proviſoor. Cenſor eccleſiaſticus, proepiſcopus.
publick. Publicus: & Publicè.
publicatie. Editio, divulgatio, promulgatio, publicatio.
publicéren. Edere, vulgare, divulgare, promulgare, palam facere, publicare.
pulpit. Pulpitum, ſuggeſtus, ſuggeſtum.
pulver. Pulvis
pulvêren/pulveriſéren. Pulverare, diſſipulverare, in pulverem redigere.
purge. Purgatio ſive dilutio criminis, culpę amotio. **Sich ter purghe ſtellen.** Se purgare, expurgare ſe à criminis ſuſpicione, ſeq; innocentem probare, expurgare ſive diluere crimen, demoliri culpam de ſe.
purgéren. Purgare, depurgare, expurgare. & Piare, expiare, luſtrare.
purgatie. Purgatio, expurgatio, & Medicamentum catharticum, medicamentum ventrifluum, quod alvum dejicit: purgatio cathartica.
puſon/ popſon. Venenum.
putoor/butoor. Ardea ſtellaris, *vulgò* butorius, botaurus: & Putorius, ictis: muſtelæ genus putidum & fœtidum: quæ **viſſe** *ſive* **fiſſe** *teutonicè dicitur.*

Q

QUadraet. Quadratus. & quadrus, quadrangularis, quadriformis.
Quadraet aſpect der planeten. Aſpectus terragonus.
Quadran. Horologium ſciatericum, ſolarium. & Regula, norma. & Pixis nautica. *vulgò* quadra, quadrans.
Quadrupliicke. Triplicationis depulſio, reſponſio rei ad actoris triplicationem.
Qualitept. Qualitas, habitus, forma, Perſona, & Conditio.
Quarene. j. carene.
Quarriere. j. carriere.
Quartepne. Febris quartana, quadrii circuitus febris.
Quaterne. Quaternio.
Quatertemper/ quatertemper daghe. Quatuor temporum jejunia, tridua jejunia quatuor anni temporibus.
Querelle. Controverſia, jurgium, diſſidium, contentio, lis: jurgium, cauſa, ſimultas.
Queſtie. Quæſtio, & Controverſia, lis, contentio, altercatio, cauſa.

Qui

Quid pro quo. Antiballomenon: pharmaci unius in alterius deficiëtis locum substitutio.

Quinancie. Cynanche, synanche, angina.

Quinckennelle. Quinquennalis dilatio: prorogatio in quinquennium.

Quinterne. j. catarre. Catharrus, distillatio.

Quinterne. Instrumentum musicum. *vulgò* quinterna.

Quote. Quota pars, symbolum, *&* Taxatio, æstimatio.

Quotiséren. Ratam partem, vel symbolum exigere.

Quotéren. Præcidere, designare quotum quemque articulum, quotum quodque caput oppugnare velit litigator. *vulgò* quottare.

R

Rabarber. Radix Barbara, rha, rheon, rhaponticum, rhacoma, rhecomo. *vulgò* rhabarbarum seu rheobarbarum.

Rabat. Decessio de summa. *vide Etymolog.*

Rabattéren. Detrahere, dimittere vel remittere de summa.

Racoutréren. Interpolare, instaurare, concinnare, reficere.

Rapianus. Farrago, diversarum rerum commistio.

Raffinéren. Purgare, repurgare, perficere sal, argentum, *&c.*

Rape/radie. Radius.

Rapéren. Delere, circumscribere, expungere, eradere.

Ranckeur/rancune. Odium, simultas.

Rapas/repas. Vicus, pagus.

Rappel. Revocatio, evocatio ad superiorem judicem.

Rapport. Reportatio, relatio, renunciatio, elogium. **Valsch rapport.** Crimen, criminatio, detractio.

Rapport doen. Renunciare.

Rapportéren. Reportare, referre.

Rapporteur. Renunciator, enarrator, *&* Commentator, expositor causæ sive litis.

Rate. Rata portio. **Nae rate.** Pro rata, pro parte rata, habita ratione proportionis, pro rata portione.

Ratificéren. Ratumfacere, firmare, *&* Ratum habere.

Ravelingh. j. contrescharpe. Sepimentũ militare aggere & fossa circundatum ante muros sive portas, promurale antemurale, vallum antemuranum, *I. Lips. ex Am. Marcell.*

Reael. Drachma Attica. *vulgò* Numus regalis, regale numisma.

Reael. Regius, regalis, basilicus, *&* Magnificus, *&* Liberalis, *&* Sincerus, ingenuus, candidus.

Reaelick. Regiè, *&* Magnificè, *&* Liberaliter, *&* Sincerè.

Rebel. Rebellis, contumax, perduellis, qui à republica defecit.

Rebel zijn. Rebellare, rebellionem facere, à republica deficere vel desciscere.

Rebellie. Rebellio, contumacia, perduellio, defectio.

Rebelléren. Rebellare.

Recapitulatie. Anacephalęosis, epilogus, peroratio.

Recapituléren. Capita rerum summatim repetere.

Recepisse. Acceptilatio.

Recept. Pharmacum.

Recerce. Inquisitio, disquisitio.

Reciproke. Reciprocus, *&* Mutuus.

Recoléren de ghe-tuyghen. Testes revocare, repetere.

Recommandéren. Commendare. **sich recommanderen aen yemanden.** Salutem alicui nuntiare, vel annuntiare, impertire alicui salutem, *&* Se suaque alicui commendare.

Recommandatie. Commendatio, literæ commendatitię, salus.

Recompense. Pensatio, pensitatio, compensatio.

Recompenséren. Pensare, pensitare, compensare, rependere, repensare, remunerare, paria facere, retribuere.

Reconciliéren. Conciliare, reconciliare, reducere in gratiam.

Reconveniéren. Referre litem, judicium, actionem.

Reconventie. Relatio actionis, petitio mutua. *vulgo* reconventio.

Recours. Refugium, subsidium.

Recouvrêren. Recuperare.

Recouvrement. Recuperatio, reparatio.

Recreantie. Vindiciarum præjudicium, vindiciæ, vindiciæ temporariæ, fiducia, possessio fiduciaria.

Recreatie. Oblectamentum, oblectatio, animorum remissio, laxatio, relaxatio, recreatio.

Recreatif. Iucundus, jocosus, festivus, amœnus.

Recreéren. Oblectare, reficere, recreare.

Rectoor. Rector, gubernator.

Rectoor van de schole. Gymnasiarchus, gymnasiarcha, moderator vel gubernator ludi, scholę, academię.

Redit. Repetitio, iteratio. *q.d.* redictum.

Redressére. Erigere: & Reponere: & Corrigere, emendare.

Reéle executie. Præsens exsequutio, exsequutio juris subitaria.

Reélick. Re ipsa, ipso facto.

Referendaris. Relator, enarrator, expositor causæ.

Reforméren. Reformare, vertere in meliorem statum, in ordinem ac statum decorum restituere.

Reformatie. Reformatio, censura, subscriptio censoria.

Reformateur. Censor, morum magister, disciplinæ magister.

Refuséren. Abnegare, denegare, recusare, refugere, detrectare.

Regael, j. reael. Regius, &c.

Regael papier. Charta regia, Claudiana, Imperialis, macrocolum, charta major.

Regaelick. Regificè, regiè.

Regard. Aspectus, conspectus, respectus, circumspectus, us, obtuitus, obtutus, inspectio, ratio, cura.

Regard nemen. Adspicere, observare, animadvertere, considerare.

Regent. Rector, moderator, præceptor. & Gymnasiarchus.

Regente. Rectrix, moderatrix.

Regêren. Regere, gubernare, moderari.

Regiment. Regimen, gubernatio, moderatio, regnum, principatus.

Regiment van oorloghs-volck. Legio: go regimentum.

Regiment hebben. Potiri rerum.

Regiment-heer/regiment-meester: C sor, magister disciplinæ, magister m

Register. Catalogus, matricula, elenc propriorum nominum, album, comm tarius, commentarium, codex ration & Regestum, tabulę. *vulgo* registrum

Register van den koop-dagh. Tabul ctionarię.

Register. Elenchus, index libri, syllabu

Registers. Tabulę, perscriptiones, reg literæ publicę, *vulgo* registra.

Registers van orghelen. Pleuritide gulæ, regulę laterales.

Registréren. In commentarios referre digere in acta vel in codicem, redi in tabellas, redigere in literas publ adscribere, referre in tabulas, in libr

Register-klerck. Librariolus, amanuens commentariensis.

Reyn/reynken/reynaerd/renaerd. pes.

Relaes. Oratio, sermo, narratio; relatio latus, us, renuntiatio.

Relaes doen. Orationem habere, or narrare, recitare.

Relatéren. Referre, recitare, narrare.

Relaxéren. Relaxare, remittere

Releef/ relef/ relebe. Reliquię cœn prandij, analecta.

Relef. Honorarium quod novus vas patrono introitus causa largitur, relevium.

Relevéren. Relevare. **Sich doen rele ren te hove.** Diplomatis privilegi levari, litem diplomate interpellare, sam repetere impetrato diplomate tractare causam codicillari venia, plomate litem sarcire, petere restitu nem in integrum.

Releveren de partye. Actionem resti re, restituere eum qui causa cecid in integrum restituere.

Releveren syn appellatie. Appellatio exercere, provocationem denun provocato & judici à quo ad cu

appellatum est, diem judici dicere ob rem perperam aut iniquè judicatam, & eum ad curiam diplomate provocare secundum quem judicatum est.
Relevement van t'hof. Restitutio diplomatica, restitutio in integrum.
Relief.j.releef. Analecta.
Religie. Religio, pietas. (pius.
Religieus. Religiosus, religionis cultor,
Reliquie. Reliquię, arum.
Remonstrêren. Commonstrare, demōstrare, proponere, significare, ostendere.
Remonstrancie. Demonstratio, judicium.
Rembursêren. Pręstare quod factum est, impensę, refundere.
Remedie. Remedium, medicina, antidotum, antidotus, medela, salus.
Remedie. Sacoma, ponderis aureorum nummorum supplementum.
Remediêren. Mederi, medicinā adhibere, remedium ferre, consulere, providere.
Remis. Impunitas, venia errati, remissio, *apud Eccles.*
Remis gheven. Eximere noxæ, pœnam remittere, gratiam criminis facere, *vulgò* remissionem dare.
Remis-brief. Codicilli veniales.
Rempart. Munitio, munimentum, vallum acclive, promurale, antemurale.
Remonstrêren. Monstrare, demonstrare, commonstrare, indicare, ostendere, proponere, significare, declarare, probare, docere, monere, suadere.
Remonstrancie. Demonstratio, significatio, declaratio, indicium probatio, documentum, admonitio.
Rencontre. Offensio, occursus.
Rencontrêren. Offendere, occurrere, occursare, obviam fieri.
renonciêren. Renunciare, negare, abnegare, ejurare, desistere, abdicare, abrogare.
Renvoy. Remissio, relegatio, trāslatio fori.
Renvoyêrê. Remittere, relegare, trāsferre.
Reparêren. Reparare, reficere, resarcire, instaurare, præstare detrimentum.
reparatie. Reparatio, refectio, instauratio.
Repas/rapas. Pagus, vicus, viculus
Repas. Pastus, refectio.
Replijcke. Iteratio, repetitio, replicatio.
Replijcke. Replicatio, contradictio, actoris responsio ad rei exceptionem, actio secunda.
Replicêren. Replicare, referre, repetere, iterare. & Refutare.
Repreſalie. Androlepsia clarigatio, pigneratio, violenta repetitio, *vulgo* represalia.
Representêren. Repręsentare, in conspectu, in oculis ante oculos ponere, exhibere, proferre in medium: & Agere: & Imitari.
Reproche. Exprobratio, opprobrium, objectatio, refutatio.
Reprochêren. Exprobrare, improperare, refellere, refutare, infamare, arguere, ignominiæ aut criminis coarguere: & Testes rejicere.
Republijcke. Respublica: & Politia.
Reputatie. Æstimatio, existimatio, dignitas, auctoritas, fama, bona fama, nomē.
Requeste. Libellus, postulatum libellare, libellus supplex: & Postulatus, postulatio, postulatum, petitio, imploratio, rogatio, preces principi oblatę.
Request-meester. Magister libellorum, præfectus libellis supplicibus.
Reserveren. Reservare, asservare.
reservoor. Seclusorium, reclusorium piscium, nassa.
residentie. Habitatio assidua, assiduitas, assiduum obsequium vel ministerium.
residêren. Habitare, domicilij sedem figere: & in assidua esse functione.
resignêren. Resignare, abdicare se ultro, per manus alicui tradere munus aut sacerdotium: & Ejurare.
resignatie. Ejuratio.
resistentie. Resistentia, repugnantia, obstaculum.
resistêren. Resistere, obsistere, repugnare, obstare.
resolvêren. Resolvere, discutere decernere, statuere, constituere, concludere, definire, determinare, discutere, deliberare.
resolutie. Definitio, decretum, statutum, sententia.

Reſort van recht. Iudicatus, conventus, us. *vulgo* reſortitio, reſortitium.

Reſortéren. Accedere: & Reſortiri, jura petere, cadere ſub judicium. **Reſorteré onder Antwerpen.** Cadere ſub judicium ſenatus Antwerpienſis, jura petere à ſenatu Antwerpienſi.

Reſpect. Reſpectus, conſideratio, ratio, obſervatio.

Reſpect hebben. Spectare aliquem, rationem alicujus ducere vel habere.

Reſpectivelick. Vltro citroque, ut utrique eſt conſentaneum.

Reſpondat. Fidejuſſor, conſponſor, adpromiſſor, confirmator, ſequeſter.

Reſpondentie. j. correſpondentie.

Reſtituéren. Reſtituere, reddere.

Reſtoor. Reſtitutio.

Reſtoor doen. Reſtituere, reddere.

Reſtrictie. Moderatio, præſcriptio, præſcriptum.

Retorijcke. Rhetorica, ars benè dicendi.

Retoriſijn. Rhythmicus poëta, rhythmicus rhetor.

Retractêren. Retractare, & Recognoſcere, & Recantare, palinodiam canere, revocare, & Delere.

Retret/retrept. Receptus, us.

Revence / revanche. Repetitio luſus, certamen revincendi cauſa inſtauratum: certaminis ſive luſus repetendi copia.

Revengie. Vindicta, ultio.

Reverentie. Reverentia, obſervantia, honos, honor, cultus, genuflexio.

Reverencie doen. Venerari, revereri, colere, obſervare, genuflectere, habere honorem, afficere honore.

Reverſale. Reciproca cautio.

Revocêren. Revocare, retractare, mutare quod factum aut dictum eſt, infectum facere quod factum eſt.

Revelatie. Revelatio, prophetia, cælitus vel divinitus oblata ſpecies, apocalypſis.

Revíſie van t'proces. Recognitio rei judicatæ, judicium inſtaurativum, litium poſtliminium rei.

Revíſoor. Arbiter honorarius, ab utraque parte conſtitutus.

Revolte. Revolutio. & Defectio, ad hoſte[...] tranſitio, turba, tumultus.

Revoltêren. Revolvere, invertere, & In[...] in defectionem, rebellionem facere[...] ad adverſarios tranſire.

Revolutie. Replicatio, circulus, orbis, r[...] tũdus ambitus, cõverſio. *vulg.* revolutio[...]

Revolutie der ſonnen. Solis converſi[...] decurſus, recurſus.

Rigeur. Rigor, ſeveritas.

Rigoreus. Inclemens, præfractus, ſev[e]rus, durus.

Rigoreuſelijck. Acerbè, acerrimè, durite[r,] inclementer, ſeverè, rigidè.

Rivêren den naegel. Clavum obtunder[e.]

Robijn/rubijn. Carbunculus, pyropus, l[a]pis ignei flammeive coloris:

Robijn-ſack. Æruſcatio, mala ars qua p[e]cunię corraduntur: pręſtigiæ: gem[marum] mangonium: & Mendicatio[,] mendicabulum. *q. d.* ſaccus carbunc[u]lorum adulterinorum.

Rondelle. Parma, orbis cavus.

Rongnie. Scabies.

Rubijn. j. robijn.

Rubrijcke. Rubrica, terra rubri coloris[,] minium.

Rubrijcke. Miniata litera, ſcriptura rub[r]e[a,] & Titulus.

Ruine. Ruina, caſus: & Exitium, excid[i]um, pernicies.

ruinêren. Evertere, pervertere, excinder[e,] demoliri, perdere, vaſtare.

Ruſtier. Ruſticus, agricola.

S

SAccagêren. Depopulari, prędari, d[e]prædari, diripere.

Saccagie. Depopulatio, direptio.

Sackeboet. Tuba ductilis.

Sacre/ſaecker. Falco ſacer, ſacellus, hi[e]rax, aquila leporria, melanaëtus, val[e]ria, accipiter Cretenſis. Buteò, trec[h]chis. *ut putat P. Bellon.*

Sacrament. Myſticum ſacrum: ſacr[a]mentum, *apud Eccleſ.*

Sacrament huyſken. Sacrarium.

Sacrificie. Sacrificium, immolatio, h[o]ſtia, victima, piaculum.

Sacrificie doen. Sacrificare, immolare :
sacristye. Sacrarium, sanctuariũ, adytum.
sacristye/tresorye. Cimeliarchium sacrũ.
sacristy-meester. Sacrarius, hierophylax, hierophanta, custos sacrorum, mystagogus. *vulgo* sacrista.
Saffer. Lapidis genus, unde color cæruleus conficitur.
saffier. Sapphirus, syrtites, *&* Cyanus, gemma colore cæruleo.
saftier / savetier. Sutor veteramentarius, suppactor, cerdo.
saillye. Saltus.
saillye. Eminentia, projectum, podium.
saisine. Manus injectio. *&* Possessio,
saisinéren. Manum injicere, occupare, apprehendere.
salade. Cassis, galea.
salaris. Merces, pręmium, *vulgo* salarium.
salette. Aulula, cœnatio.
salamander. Salamandra.
salomons seghel. Polygonaton, sigillum Salomonis, *herbæ genus.*
saluatie. Contradictorum dissolutio.
saluatie van brieve. Tabularũ cõfirmatio.
saluatie van ghe-tuyghen. Exornationes & commendationes testium.
saluatie gheben. j. saluéren.
saluéren. Servare, salutem dare, custodire, salvum facere.
saluéren / saluatie gheben. Argumentis refellentibus auctoritates rescribere, maledicta probrosa in testes diluere, fidem testium calcatam obtritamq́: sublevare, testes & testimonia confirmare, contradicta dissolvere, testium vel testimoniorum obtrectationibus rescribere.
saluyt. Salus.
saluyt. Salutianus, genus aureæ monetę.
samblancie. j. semblancie.
sandael. Sandalium.
sappine. Tyrrhenicum sive Hetruscum sandalium, *crepidæ genus, Italis & Hispanis usitatum, edito admodum solo. vulgo* sappinus.
sardijn. Sarda, trichia, trichis. *genus pisciculi.*
sarpeliere. Segestre, involucrum.
sater. Ratis.
saturnus. Plumbum *dicitur chymistis:*
saveraed. Condimentum.
savetier. j. saftier.
savoye. Brassica Sabauda. *vide Nomenclat.*
savoor. j. reservoor.
sauue conduyt. Commeatus tutus & liber, fides publica interposita, interpositio fidei publicæ, pactum transitionis. *vulgò* salvus conductus.
sauve-conduyt geven. Recipere aliquem in fidem publicam, alicui tutum commeatum concedere.
sauve-conduyt brief. Diploma tuti & liberi commeatus, symbolum.
sauve-garde. Clientela, tutela, protectio, fides libera & tuta, publica custodia. *vulgo* salvagardia. **In sauvegarde sich selven geven oft stellen.** Dare se alicui, dare se in alicujus clientelam, commédare se alteri in clientelam : in custodiam alterius se tradere, conferre se in fidem & clientelam alicujus.
schandaliséren. Offendere aliquem, *&* Culpæ damnare aliquem, exprobrare culpam alicui.
schappéren. Aufugere, effugere.
schapulare. Capitium exomis, collobium, vestis scapularis. *vulgo* scapulare.
scharpe. Anteris, tibicen.
schiatica. Ischias, iscion, ischiadicus morbus coxarius, sive coxendicus morbus.
schriftoris. Theca calamaria. *vulgò* calamarium.
schrifture. Scriptura.
schrifture in recht. Libellus.
schrupel. Scriptulum, scripulum. *&* Scrupulus. *&* Religio.
schrupuleus. Scrupulosus. *&* Religiosus.
sebesten. Myxa, myxarra. *vulgò* sebesten, fructus arboris instar pruni.
see. Vinum Hispaniense.
secours. j. secours.
secrét. Clandestinus, clancularius, *&* Secretum, arcanum, abditum.
secrét. Latrina.
secrete plaetse. Abditum, recessus, locus secretus.
secreten raed. Privatum consilium, sanctius

ctius interiusq; consilium, intimum cō-silium, intimus senatus.

Secrét man. Homo arcanus, qui quæ audit tacet: taciturnus.

secretaris. A secretis, ab aure, ab epistolis, amanuensis curiæ, scriba curiæ, civitatis, principis, magistratus. *vulgò* secretarius, auricularius.

secretelick. Abditè, celatim, clàm, clanculum, secretò.

secte. Secta, hæresis, factio.

seduar/sedoar. Zeduaria, zerumbeth.

semblancie. Vultus, facies, species, similitudo, forma, simulacrum.

semblancie maecken. Simulare.

semibreve. Nota Musices constans unica mensura. *vulgo* semibrevis.

semifuse. Decima sexta pars mēsuræ musices, nota quæ celerrimè canitur, & binis uncis designatur. *vulgo* semifusa, semifusilis.

semiminime. Nota musica designans quartam mensurę partem.

senaet. Senatus, curia, ordo amplissimus.

sententie. Sentētia. & Iudiciū. & Censura.

sententie gheven. Sententiam pronuntiare, judicare.

sentinelle. Excubiæ, vigilię, primæ excubię, excubitor exstans, statio, stationes. à sentiendo. *Iust. Lips.*

sequester/ sequester hand. Sequester, sequestra manus. **stellen in sequester hand.** Sequestrare, deponere sive seponere apud sequestrū, sequestro deponere rem controversam, rem dare sequestro.

Sermoon. Sermo, concio, oratio populum.

Sermoonen. Concionari, concionem habere, orationem habere, coram populo verba facere.

servoor / reservoor. Seclusorium piscium.

Sider. Sicera, vinum è pomis factitium.

Siegie. Sedes. & Obsidio.

Signael. Signaculum, signum, nota.

signature. Signatio, sigillatio, subsignatio.

signet. Signum. & Annulus signatorius, annulus sigillaris, gemma uda, *Iuvenal.*

Silgieren. Consumere.

Simonhe. Ambitus rerum sacrarum nundinatio rerum ecclesiasticarum *vulgo* Simonię.

Sindael. Sindon.

Siment. j. Ciment. Signinum.

Simplicist. Herbarius.

Sinjoor. Dominus, princeps, *q. d.* senio

Sinjoorhe. Ditio, dominatus, dominatio dominium, principatus.

Sinober. Sinopis, sinopica rubrica, sinopicum minium.

Sis/sijs/sijse. Sex, senio, latus tesserę se ostendens puncta.

Sisepne. Quarta unciæ pars.

Soccoers. Suppetiæ, subsidium, auxilium

Soccoers doen. Subvenire, opem ferre opitulari.

Sodomijt. Pęderastes, pędicator. *vulg* sodomita.

Sol. Aurum *chymistis dicitur.*

Solaes. Solatium, solamen, levamen,

Solagêren. Levamento esse, collevare, levare laborem alicui, & Oblectare.

Sinople. Color viridis in armis sive scutis equitum.

Soldaen. Supremus princeps. *Arabicè dicitur vulgo* sultanus.

Solicitêre. Solicitare, urgere, instare, persequi, curare, deposcere, agere.

solicitêren een proces. Causam procurare

Soliciteerder van processen. Causarum curator, pragmaticus, sequester, institor

Smalte. Gemmę factitiæ genus, quo annuli & alia vasa aurea ornantur.

Smaraude. j. emeraude.

Solaes. Solatium, solamen, levamen, levamentum.

Solagêren. Solari, solatio esse, levamento esse, levare laborem, dolorem alicui.

Solvent zijn. Solvendo esse, debita solvere posse.

Somme. Summa, &c.

Sommarie. Summa, summarium, caput, argumentum, periocha.

Sommêren. In summam redigere, summam conficere, colligere.

Sommêren. Citare, interpellare, in jus vocare, denuntiare judicium.

Som-

ſommêren een ſtad. Deditionem indicere, poſtulare urbem tradi.
ſommatie. Denuntiatio.
ſommelier. Promus, cellarius, œconomus domus.
ſonet. Carmen, cantio.
ſorcotte. Palla, pallium muliebre, veſtis muliebris ſuperior.
ſotijl. j. ſubtijl.
ſoverepn. Præcipuus, eximius, ſupremus, ſummus, ampliſſimus. & Quęſtor parricidius, quæſitor, ſummus capitalium rerum vindex. *vulgo* ſupremus balivus.
ſoverepnſchap. Summum imperium.
ſpeciael. Specialis, peculiaris, privatus, ſingularis: & inſignis, egregius, pręcipuus.
ſpeciaeltjck. Specialiter, ſpeciatim, peculiariter, pręſertim, nominatim.
ſpecificéren. Deſignare. & Pręcidere.
ſpinette. j. clavecimbel.
ſpitael/ſpitel. j. hoſpitael.
ſquadzon. Turma, caterva, agmen quadratum.
ſquinancie. Angina, cynanche, ſynanche, inflammatio faucium præfocando enecans. *vulgò* ſquinancia.
ſtaffier. Stator, apparitor: & Strator, anabolens, circumpedes, ſervus qui herum in equum ſuſtollit & ſtapedum curam habet.
ſtatupt. Statutum, dogma, decretum, ſenatuſconſultum, ſcitum, conſtitutio, lex.
ſteccade. Vallus, vallum, ſeptum, clauſtrum è ſudibus & palis.
ſtijl. Stylus, vena, formula, ritus, mos.
ſtijl van 't hof. Iuriſdictionis forma, & uſus fori.
ſtipulérê. Stipulari, inſtipulari, reſtipulari.
ſtipulatie. Stipulatio, ſponſio.
ſtoccade. Sica.
ſtudéren. Studere, litteris operam dare, Muſarum caſtra ſequi.
ſtudent. Studens, ſcholaſticus.
ſtudoor. Muſęum.
Subdiaken. Hippodiaconus. *vulgo* ſubdiaconus.
ſubhaſtatie. Auctio, auctio haſtę, haſta.
ſubijt. Subitus, ſubitaneus, repentinus, improviſus.
ſubitelick. Subitò, repentè, repentinò, cōfeſtim, de improviſo, ex tempore.
ſubmittéren. Submittere, ſubdere, ſubjicere. & Permittere ſe judicio alterius.
ſubſtantie. Subſtantia, natura, eſſentia.
ſubſtituéren. Subſtituere, ſubrogare, ſufficere.
ſubſtitut. Subſtitutus, vicarius.
ſubſtitut in de ſchole. Hypodidaſcalus.
ſubtijl. Subtilis, argutus, exilis, tener, tenuis, tenuiculus. & Sagax, induſtrius, acutus, callidus, perſpicax, prudens, ingenioſus, ſolers.
ſubtijlhepd. Subtilitas, machinę, ſolertia, argutia.
ſubtijlick. Subtiliter, ſolerter, argutè, ingenioſè, peracutè.
ſucceſſeurs. Poſteri, hæredes.
ſucceſſie. Hęreditas, ſucceſſio hæreditaria.
ſuccours. j. ſoccours. Suppetiæ.
ſufficient/ſuffiſant. Sufficiens. & Idoneus.
ſufficient. Aſſiduus, locuples, ſufficiens, ſatis commodus.
ſuffragaen. Epiſcopi vicarius, initiator, chorepiſcopus. *vulgo* ſuffraganeus: à *ſuffragando, hoc eſt, auxiliando.*
ſuperintendent. Rector, gubernator, præpoſitus.
ſuppine. j. ſappine.
ſuppliant. Supplicans, ſupplicator, ſupplex poſtulator. (ſupplex.
ſupplicatie. Poſtulatio, libellus, libellus
ſuppliceren. Supplicare.
ſuppozt. Adminiculum, ſuffragatio, favor.
ſupporteren. Sufferre, ferre.
ſuppoſitorie. Balanus, glans: id quod ſedi immittitur ad deducendam alvum. *vulgo* ſuppoſitorium.
ſuppoſt. Subditus. *q. d* ſuppoſitus.
ſurcotte. j. ſorcotte.
ſurplis. Veſtis linea religioſa. *vulgò* ſuperpelliceum.
ſurplus. Reliquum, ſuperfluum, quod ſupereſt, auctarium
ſurprinſe. Deprehenſio, captio, oppreſſio inopinata.

ſurceancie. Quies, ceſſatio, dilatio.

T

TAbernakel. Tabernaculum, ædicula.
Tamariſch-boom. Tamarix, tamariſcus, murica.
Tantaſaire. Ardelio, homo inquies.
Tasſéren. Vim inferre, violenter extorquere.
Tasſéringhe. Vis, violentia, concuſſio, violenta exactio.
Taxe. Taxatio, æſtimatio, pretium, indicatio, indicatura.
Taxéren. Taxare, æſtimare, & Taxare, carpere, reprehendere, perſtringere.
Taxéren de coſten. Sumptus æſtimare, rationes inire in lites expenſorum, rationem ſumptuum lites inire, rationes ſcripturarias litium inire & arbitrari, litis inſpectæ & expoſitæ, juſta ęſtimare.
Tempel. Templum, fanum.
Temporiſéren. Tempori ſervire, tempori cedere, uti foro.
Teneur Tenor.
Teneur. Contentum in diplomate, argumentum.
Teneur. Occentor: qui medium inter ſuccentorem & cantorem ſervat tenorem. & Cantilenæ vox media, cantilenę relationis fundamentum.
Tentéren. Tentare, pertentare.
Tẽtatie des duyvels. Impulſus dęmonis.
Tergie. j. tregie.
Tercelet. j. tiercelet.
Terme. Terminus, & Status, ſors, caſus.
Termijn. Terminus.
Termijn. Vocabulum, verbum **Al met eenen termijn ſprekẽ.** Loqui iiſdẽ verbis.
Terminéren. Terminare, finire.
Teſtament. Teſtamentum, teſtimonium extremę voluntatis, tabulæ ultimę.
Teſtament-ſchrijver/ notaris. Teſtamẽtarius, ſcriba qui ultimi elogij voluntatem adnotat.
Teſtamenteur. Hęres fiduciarius, fidei cõmiſſarius, qui velut per fiduciã hæreditatem ſuſcipit, alteri traditurus, curator teſtamenti, exſequutor teſtamenti.
Teſtateur. Teſtator, legator, qui teſtamentum facit.
Teſtoen. Numi argentei genus. *vulgò* teſto, teſtonius, dormitor.
Text. Contextus, lectio authoris.
Text van de wet. Scriptum legis.
Tiercelet/tercelet. Falco mas. *vulgò* tricellus, trizolus, tertiolus, tercellinus.
Tinture/wijn-tint. Vinum atrum, rubeum
Tiran. Tyrannus.
Tirannie. Tirannis.
Tiranniſch. Tyrannicus.
Titel. Titulus, epigraphe, index, inſcriptio. & Nomen.
Titel. Apex literarum. & Punctus.
Titel. Nota, compendium lectionis aut ſcripturę, apex abbrevians, nota compendiaria.
Titel vã eerẽ. Titulus, nomẽ, laus, dignitas.
Titel. Ius, auctoritas, tituli auctoritas.
Tõbe. Tymbus, tumulus, buſtũ, arca, urna.
Tercelet. j. tiercelet.
Torbel. j. turbel.
Torment. Tormentum, torſio, crux, cruciatus, ſupplicium.
Tormentéren. Torquere, cruciare, vexare, affligere.
Tortiſe. Funale, facula, tęda, fax ex contortis funibus.
Torture. Tormentum, quęſtio, fidiculę.
Tractéren. Tractare, agere: & Accipere,
Tractaet. Tractatio: & Actio, & Opus, liber, lucubratio.
Tractaet. Fœdus, pactum, conventio.
Tractaet van peys. Actio de pace.
Traffijcke. Commercium, mercatus, mercatura, negotiatio, commutatio.
Traffickéren. Commercari, negotiari, commutare.
Tragie. j. tregie.
Tranſlatéren. Transferre, vertere.
Tranſport. Tranſportatio, tranſlatio. & Mutatio, & Transſcriptio, trãſſcriptum, jus tranſſcriptitium.
Tranſportéren. Transferre, tranſportare, mutare. & Tranſcribere.
Travalie. Labor, niſus. & Statumen.
Travaliéren. Laborare, opus facere, pœnas dependere, operam dare: & Fatigare, infeſta-

infestare, inquietare, vexare, exagitare.
Trebuchet. Trutina momentana.
Tregie/tragie/tergie. Tragemata, bellaria, hypotrimmata, bellaria arida ex saccaro & aromatibus.
Trepan. Trepanum, terebrum, modiolus, terebellum.
trepanéren. Terebrare, pertundere craniū.
tresoor. Thesaurus.
tresorier. Quæstor *vulgò* thesaurarius.
treve. Induciæ, *vulgò* treuga.
tribuyt. Tributum, vectigal, census.
triéré. Legere, eligere, seligere, segregare.
trio. Concentus trium vocum.
triomffe. Triumphus.
triomffant. Triumphans, ovans.
triomffantelick. Instar triumphantis.
triomfferen. Triumphum agere, triumphum ducere.
tripe. Intestinum. *vide* **Trijpe** *in Etym.*
triplijcke. Exceptionis rei depulsio, responsio actoris ad secundam rei defensionem sive duplicationem, vel instantia petitoris tertia, actio tertia.
troeble. j. turbel.
troepe. Turba, grex, globus hominum multitudo.
troon. Thronus, solium.
tulipa. Lilio-narcissus.
turbant. Tiara, cidaris, ornamentum capitis ex longa & subtilissima, vel linea vel serica tela in globi aut sphæræ formam conglomeratum sive conglobatū.
turbel. Turba, turbatio, perturbatio, tumultus: & Turbidus, Turbatus, conturbatus, commotus.
turbelen. Tumultuare, turbare.
turkois. Iaspis, aërizusa, iaspis Caspia, eranus, cyanos, lapis turcinus, turcini sive cærulei coloris.
tuttel. j. titel.

V

VAcantie. Vacatio, intermissio, cessatio.
Vacantie. Feriæ solennes.
Vacantie vā recht. Iustitium, dies nefasti, feriæ, dies otiosi, tempus quo negotiis forēsibus & juri dicundo supersedetur.
Vacatie. Ars, professio, artificium, studium, opera: & Operæ præstitę merces.
Vacéren. Vacare, vacuum esse.
Vacéré. Vacare, operā dare, obire munus.
Vagabond. Vagus, vagans, erraticus, erro, qui sedem stabilem & domicilium certum non habet, *vulgò* vagabundus.
Valeur. Valor, pretium, æstimatio.
Valiant. Validus, strenuus, bellicosus, armipotens.
Valvasseur/vavasseur/vavaseur. Valvasor, vavasor *vulgo.* Nobilis qui summæ coërcitionis jus habet. Vir nobilis, qui proximum locum post Baronem tenet, qui à Duce, Marchione, Comite aut Capitaneo plebem plebisve partem accepit, qui summę coërcitionis, sed non nundinarum & mercatus jus habet. *Guilhel. Camd. Sigonius, Butelerius.*
Valuatie. Valor numi.
Vantéren. Venditare se, jactare se, sibi tribuere, vēdicare, de se magnificè loqui.
Vassael. Cliens, fiduciarius, possessor fundi inferioris, beneficiarius, possessor prædij clientelaris.
Vassalaegie/vassaelschap. Clientela.
Vavasseur. j. valvasseur.
Vendue. Venditio, auctio.
Vengeancie. Vindicta, ultio.
Venison. Ferina, cervina, aprugna caro.
Ventose. Cucurbita, cucurbitula. *vulgò* ventosa,
Venus. Cuprum *dicitur Chymistis.*
Venus dierken. Lepida puella: & Scortillum.
Venus iácker. Perditè amās: & Scortator.
Venus peyre. Pirum venereum, coloratū.
Verangene. j. melansse. Melangenum.
Verbael. Causæ oratio.
Verbaelick. Verbo, ore.
Verbaliséren. Causam verbis sive ore agere non scripto.
Vergier. Viridarium.
Vergieren/gangieren. Vasa metiri, mensuram vasis designare, dolia dimetiri virga. *Germani* **visieren** *dicunt.*
Vergierder. Mensor doliorum.
Verificéren. Convincere.
Veréren. Vexare, exagitare.

Vice-ammiraël. Vicarius architkalassi, legatus præfecti maris: qui vicarias præfecti maris vices agit.
Vice-comte. Procomes.
Vice-roy. Prorex, qui regis vice res ipsius administrat, eique vicariam operam præstat: & Interrex, qui regis defuncti vices implet.
Victalie. Commeatus, annona militaris, cibaria.
Victalier. Macellarius.
Victaliéren. Commeatum sive annonam suppeditare exercitui.
Victorie. Victoria, trophæum, palma, triumphus.
Victorieus. Victor, compos victoriæ.
Vignetten. Acanthi, volutæ, helices, encarpi, frondes fructuariæ, thyrsi. *q. d.* viticulæ.
Vigeur. Vigor, nervositas.
Vigilie. Funeralia, cantus feralis, mortualia, justa funebria, justa funeralia. *vulgo* Vigiliæ mortuorum.
Vigilie/vigilie-dagen. Feriæ pręcidaneę. *vulgo* dies vigiliarum.
Vigilie van den Kerst-dagh. j. Kerst-avond. Pridie natalis Domini.
Virginael/ pinet. Monochordum, clavecymbalum. & Virginale. *vulgo* Instrumentum musicum virginibus frequens.
Visibel. Aspectabilis.
Visioen. Visio, visus, visum, phantasma, spectrum.
Visitêren. Visitare, visere, invisere, obire, perlustrare, inspicere.
Vitriol. Chalcanthum, atramentũ sutorium.
Vivandier. Cupedinarius, macellarius, annonarius.
Unie. Concordia, conciliatio. *vulgo* vnio.
Uniéren. In unum conducere, cõgregare.
Universiteyt. Academia, gymnasium. *vulgò* universitas.
Voyagie. Iter, peregrinatio.
Voys. Vox, numeri & Suffragium.
Volgitéren. In gyrum agere: & in gyrum sive in orbem volitare, circumferri.
Vray. Verus.
Vrine/urine. Vrina, lotium.
Vrinael. Matella, matellio. *vulgo* urinale, urinarium.
Vsancie. Vsus, mos, ritus, assuetudo.
Vséren. Vti, & Assuefacere.

VV

WAlop. j. galop.
Wildéren. Vacuare, evacuare, deplere, inanire, exinanire.
Widéren het proces. Finem liti imponere, decernere controversiam, dirimere litem.

NOMENCLATVRA
TEVTONICO-LATINA.

Regionum, Populorum, Oppidorum, Marium, Sinuum, Paludum, Fluviorum, Montium, Sylvarum, veteres & recentes appellationes paucis complectens.

A

A / Aa / Ha. Agino, Aginona, Euneno, onis. *fu. Gall. Fland. Nomina fluviorum Germanicorum pleraque in* **Aha** *desinunt, ut* **Kuntaha/ Schiltaha/ Wolfaha/** *&c. B. Rhen.*
A/Aa/Aade. Aada, Ada. *fu. Campin. Brab.*
Abbach. Abudiacum. *oppid. in Bavaria.*
Abbeville. Abbatis villa. *oppid. Picard.*
Abensperch. Abusina. *oppid. in Bavaria.*
Acksel. Accella. *Fland. pagus.*
Ade. j. A/Aa. Aada, Ada.
Ader. j. Oder. Odera.
Aelst. Alostum. *Fland. oppid. imperiale.*
Aer. Arula. *flu. in Helvet.*

Aerden-borgh. Ardenburgum. *Fland. op.*
Aerschot. Arschotum. *oppid. & ducatus in Brabantia.*
Aesborgh/Aeschelborgh/Asborgh. Ascíburgium. *vicus infra Colon. Agrip.*
Aet. Athę, Essui, Aessui. *Hannoniæ op. & pop.*
Aichstadt. Aureatum. *op. Germ. sup.*
Aire. j arie.
Aken. Aquisgranum, Nuagerra, Grani palatium, Thermę grani, Aquæ. *Ger. oppid.*
Alcala de Henares. Complutum. *opp. Hispaniæ academia.*
Alcmaer. Almeria, *vulgò* Alcmaria. *opp. Holland.*
Alemanie. Alemania, Germania superior, *hinc* **Alemanie/alemande.** chorea Alemanica sive Germanica.
Alfen/Alphin/Alphen. Albiniana, Albimana. Albiniana castra. *Holland. pagus nunc, olim præsidiarium oppidum Bavariæ.*
Algarbie. Algarbia, Turdetanorum regio. *pars regni Portugalliæ.*
Alicante. Illice, Illicen *Hispan. urbs vino nigro nobilißimo celebrata.*
Alpen. Alpes: *montes qui Italiam à Germania & Gallia separant.*
Alphen. j. Alfen.
Alt/Olt. Aluta, Alutius. *Hungariæ fluv. in Danubium fluens.*
Altorf. Vlmania, Altorfium. *op. Ger. academ.*
Ambergh. Canticœbus. *Ger. op. ad Herciniam silvam.*
Amersfort. Amersfordia, Amersfurtum. *op. Holland.*
Amerike. America, Atlantis Insula, India occidentalis.
Amiens. Ambianum, Ambiani. *op. & pop. in Picard.*
Amper-zee. Ambra. *flu. in Rhetia.*
Amstel. Amstela. *flu. Holl.*
Amsterdam. Amstelodamum, Amstelrodamum, Amsterdamum, Amsterdami, orum. *op. Holland.*
Andernaeck. Antenacum, Antiniacum. *op. Germ. ad Rhenum.*
Angiers. Andes, Iuliomagus, *vulgò* Andegavum. *op. Gall. Lugdunens. episcopat.*
Angolesme. Aginum, Engolisma. *op. Gall.*
Anjou. Andegavia, Ager Andinus, Andegavenses, Andegavi, Ondicæovç. *Gall. Lugdun. populi & regio.*
Antwerpen. Antverpia, Andoverpia, Andoverpa, Andoverpum, Handoverpia: Advaticum. *Ioan. Becan opp. Brabant. emporium celebre.*
Antwerpenaers. Antverpienses, Antverpiani, Ambivariti, *Ortelio & Adr. Iunio.*
Aquitanie. j. Guienne. Aquitania.
Aragon. Iberia, Aragonia. *pars Hispaniæ.*
Aras. j. Atrecht.
Arckelens/ Herckelens. Castra Herculis. *op. Geriæ.*
Ardennen-bosch. Arduenna silva, *maximus Galliæ saltus.* **Arden/** Sylvam *apud priscos Britannos & Gallos significasse videtur cùm in Gallia Belgica silva maxima.* **arden/**/*sive* **ardennen bosch:** *& silva etiam in Anglia in agro VVarwicensi: oppidum quoque in Flandria juxta alteram silvam* **Ardenborgh** *vocetur. Guil. Camd. Hinc fortè etiam* **Auden-aerde.** *q. d.* Antiqua silva.
Aren bergh. Areburgum. *vicus inter Treviros & Coloniam.*
Argiere. Argiera.
Arie. Aria. *oppidul. Artesiæ.*
Arle/Arlon. Ara lunæ, Arlunum, *Gall. Belg. op. in ducatu Luxemburg.*
Arles. Arelate, Arelatum, Arelas. *Gall. Narbon. oppidum.*
Armentiers. Armenteria. *Gal. Flan. pagus.*
Armuyde. Arnemuda, *Zeland. opp. & portus.*
Arnhem. Arenacum, Arnhemium. *Geldriæ oppidum.*
Artois. Atesia, Artesię, arum, Artesium.
Artopsien. Atrebas, Artesius.
Artzburgh/Artzbergh. Cenum, Artobriga minor. *Germ op. in Vindel.*
As borgh. j. Aesborgh.
Asie. Asia.
Aspere. Aspera, æ. *Holland. oppidul.*
Atrecht. Atrebatum, Regiacum. *Belgij op. in Artesia.*
Atrechtener. Atrebas, Atrebatius.
Audenaerde. Aldenarda, Aldenardum, vetus Nervium, *op. Fland. vid.* **Ardenne.**
Auden-borgh. Aldenburgum. *pagus Flan.*

Aven-

Avennes. Avenna, æ: Avennę, arum. *oppidul. & comitatus in Hannonia.*

Averne. Arvernia. Arvernorum. *urbs in gal.*

Avinion. Avenio, Avenniorum colonia. Volcarum oppidum *urbs. gal. Narb.*

Augsborgh. Augusta Drusi, Drusomagus, Augusta Vindelicorum. *urbs ger.*

Augst. Augusta Rauracorum. *pagus Basileæ vicinus.*

Auxerre. Vellaunodunum Cæsaris, Austricum, Autricum, Altissiodorum, Antissiodorum. *urbs in Burgundia.*

Axel. j. **Acsel.**

B

Bacharach. j. **Barcharach.**

Baden. Aquę, Castellum aquarum. Thermę Helvetiorum. *opp. ger. circa Tigurum.*

Baer. Abnoba. *mons in Germania.*

Bayeren. j. **Beyren-land.** Bavaria.

Baione. Baiona, Tarbella, Aquæ Augustæ, Tituacia. *op. in Hisp. Tarraconensi.*

Bamberghe. Bamberga, Gravionarium. *op. ger. ad Mœnum.*

Bapaume. Bapalma. *oppidul. Fland. & Picardiæ.*

Barbansson. Barbanchonia. *pagus & Baronia in Hannonia.*

Barbarye. Barbaria, Africa minor.

Barcelonie. Barcino, Barchino, Barcinon. *Hisp. Tarraconens. urbs.*

Barcharach/ Bacharach. Aræ Bacchi. *oppid. germ. nobilitate vini celebre.*

Bardewyck. Barduicum. *holl. pagus.*

Barwick. Orcovices, Orcovici, Bremeri um, Borcovicum. *Britan. ins. oppid.*

Basel. Basilea. *Germaniæ urbs ad Rhenum, olim Imperij, nunc Helvetiis confœderata. & oppid. in Gallia Belgica. & pagus in Fland.*

Bastonack. Bastonacum. *opp. in ducatu Luxemburg.*

Batenborgh. Batenburgum, Batavodurum *nonnullis oppidulum. Hol. Gueld.*

Bavay. Bavacum, Bagacum, Baganum. *gall. Belg. op in Hannonia.*

Beane/Beaune. Belnę, arum, Bibracte. *opp. H duorum.*

Beaumont. Bellus mons. *op. Hannon.*

Beaubois. Belgium, Bellovacum, Bel[...] vaci. *op. in Rhemis.*

Bebenhausen. Phebiana castra. *Rhetiæ [...] pidum.*

Bedfort. Bedfordia. *oppid. in anglia.*

Behem/Bemerland. Bojohemum, Bo[...] mum, Bohemia. *Ortel.*

Behemer-wald. Hercinia silva.

Beyr. Vindelicus, Nariscus.

Beyren-land. Bavaria, Noricium, Vind[...] licia. *germ. regio.*

Beldt. Sinus Basticus. *ad Chersonesum Ci[...] bricam.*

Belle. Balliolum, Belgiolum, Bellula, Bel[...] *oppidul. Fland.*

Bemer-land. j. **Bohem.**

Benthem. Benthemum, Tubantium regi[...] *comitatus Frisiis vicinus.*

Berck. Tiberiacum, Berca. *op. ad Rhenu[...] ditionis Coloniens.*

Berckel. Berchela. *flu. germ. infer.*

Berghen in Henegouwe. Mons, Monte[...] *Hannoniæ oppidum.*

Berghen op de Zoom. Bergæ, arum, Be[...] gozoma, Bergę ad Zomam. *op Brab.*

Beringhen. Beringa *oppidul. Brab. Leod.*

Bergheym. Tiberiacum. *Ortel. op. prope R[...] vennam & pagus Fland. & Brab.*

Bern. Berna. *op. in Helvet.*

Bern. Verona. *gal. Cisalp. opp.*

Bernits. Bernicus. *Rhetiæ flu.*

Berry. Biturigum regio. *in gall.*

Berwick. Ordolucę, Bervicium. *ang. op.*

Besanson. Vesontium, Vesontio. *opp. in Co[...] mitatu Burgund.*

Betune. Betunia. *op. Artesiæ.*

Betuwe. Batavia. *pars hollandiæ.*

Betuwer. Batavus.

Beverwyck. Bevervicum. *municip. holl.*

Beune. j. **Bolonie.** Gessoriacum.

Bierne. Bencharnum, Benarna, Beranensi um civitas. *op. gall. Aquitan.*

Bier-vliet. Biervlietum, Berefletum. *op. fla[...]*

Binch/Binchs. Binchium. *op. Hannon.*

Bingh/Binghen. Bingium, Vingio *germ[...] sup. oppid. inter Maguntiam & Confluentias.*

Birck. j. **Berck.**

Bisants. Vesontium. *op. in Burgund.*

Biscaye. Cantabria, Celtiberia, Biscaia. *Hisp. regnum.*
Blais. Blęsa.
Banckebergh. Blancoberga. *Flan. pagus.*
Blocks-bergh. Bructerus; Broccus.
Bockstel. Bockstela. *pagus Brab.*
Bodenhusen. Astusa. *Germ. sup. op.*
Bodenzee. Acronius lacus, Brigantinus. Constantiensis. *lacus Helvetiorum.*
Boets-bergh. j. **Bots bergh.**
Boemel. Bomela, Bomelium. *op. Ghel. Holl.*
Bolonie. Felsina, Bononia, *opp. Æmiliæ, sive Galliæ Togatæ, academia celebr.*
Bolonie/ Beune. Gessoriacum, Bolonia, Bononia. *navale Morinorum.*
Bomels-waert. Bomeli insula.
Bonne. Bonna. *Ger. sup. op. episc. Colon.*
Boone. j. **Beune.** Gessoriacum.
Bopard. j. **poppard.**
Borbon. j. **Bourbon.**
Borborgh. Borburgus. *oppidul. Fland.*
Bordeaus. Burdegala, Bituriges, Vibisci. *Gal. oppidum & populus.*
Borgondie. Burgundia. *Gallia Celtica.*
Borgondion. Burgundus, Heduus, Æduus, Sequanus.
Bosch. Buscum. Silva. *opp. & pagus in Brab.*
Boschener. Silvius, Buscoducensis. *vide* **Hertoghen-bosch.**
Bots-bergh. Iura, Iurassus, & Vocetus, Vocetius. *in Helvet.*
Bovines. Boviniacum. *pagus circa Lutsenburg.*
Bourbon. Boja, Borbonium, Bojorum urbs. *in Gall.*
Bourbonnoys. Bojus.
Bourges. Biturix, Biturigium, Biturgium. *Gall. & opp.*
Brabant. Brabantia, Austria inferior *aliquando dicta. Ducatus in German inferiori.*
Braine. Bibrax. *op Gall. Remor.*
Brandwijck. Brantvicum. *pag. Holl.*
Brandenborgh. Brandeburgum, Soderanorum urbs.
Breda. Breda. *oppid. Brabant.*
Bregents Brigantium, Bregantia. *opp Helvet. ad lacum Acronium.*
Breyne. Brennia. *oppidul. Hannoniæ.*
Breme. Phabiranum, Brema, æ: Bremæ, arum. *Germ Sax. opp.*
Breme. Brema, Fabiranum, Phabiranum. *urbs ad Visurgim.*
Bremer. Chaucus, Cauchus, Bremensis.
Breslauw. j. **Preslauw.**
Bretanie. Britannia, Armorica, Hermionia, Albion.
Bretten. Bretta, Solicomium. *in Germ.*
Brianson. Brigantium. *op. Cenoman.*
Briel. Briela. *op. Holland.*
Brisach. Brisiacus mons, Brisacum. *op. German. in Ripa Rheni.*
Brixen. Sabona. *op. Germ.*
Bronck-horst. Bronckhorstum. *op. Gheldriæ.*
Brouck-borgh. Brouckburgum, Brouckburgus. *op. Fland.*
Brouwers haven. Brouershavia. *insula Zeland.*
Brucomar. Brocomagus. *Germaniæ vicus, duobus miliaribus infra Argentoratum.*
Bruessel. Bruxella, æ, Bruxellę, arum *op. Brabant. & op. & pagus Germ. super.*
Brugge. Brugę, arum, Grudij. *Becan. Fland. emporium.*
Bruynswijck. Brunswiga, Brunopolis, Tulisurgium. *Ger. urbs.*
Bude. j. **oven.**
Bullon. Consediæ, Bullonium. *Gal. Belg oppidum.*
Buren. Bura. *oppidul. Holl. Comitatus nomine insigne.*
Buren. Bura, Ebura. *op. Brab. ab Eburonibus denominatum. Hubert Thomas Leodius.*
Burgos. Bravum, Auca, Augustobriga. Murbogorum: Masburgi. *op. in Hisp. Tarraconensi.*

C

CAdsand. Cadsandria, Cassandria. *Insula & pagus in Fland.*
Cahors. Cadurci. *Gal oppid.*
Calenberg. Cetius mons. *Inter Noricum & Pannoniam.*
Cales. Iccius portus, Icium navale, Morinus portus, Calitium. *Morinorum navale, in confinibus Gal. & Fland.*
Calis malis. Gades. *insula Hisp. ad Herculeum fretum.*

Calker. Calciaci. *op. Sicamb. in Clivia.*
Calmar. Calmaria. *op. in Sued.*
Camerijck. Samarobrina, Cameracum. *gall. Belgicæ urbs, in Ambianis ad Scald.*
Camersp. Cameracesium.
Campanie. Campania, Campi Cathelauni. *in gal.*
Campen. Navalia, Campi. *opp. germ. inferioris, ad Rhenum in Transisala.*
Can. Cadomum. *Gal. urbs in Norman academia.*
Candie. Candia, Matium, Creta. *Cretæ insulæ litoralis urbs & metropolis.*
Canfer. j. Vere. Campoveria.
Cantelbergh. Durovernum, Dorovernum, Cantuaria. *Cantiorum in Britannia insula metropolis.*
Carlemont. j. Karlemont.
Caprijck. Caprica *pagus Fland.*
Cassel/ Kessel. Castellum Menapiorum. *Ortel. Pet. Div. Belgic op. ad Mosam.*
Cassel op den bergh. Castellum Morinorum, *Ortel* Cassetum *op. Fland.*
Cassel/ Kessel. Castellum : *Geldriæ regio & pagus insignis.*
Cassel. Stereontium, Cassillium, Cassellæ. *Hessiæ oppid.*
Castilie. Castilia, Castellæ regnum, Bardulorum regio. *in Hispania.*
Cats. Cattium *op. Zeland.*
Catsenelleboghe. Cattimeliboci. Melibocus, Cattorum mons *opp. germ in Halsia.*
Catwijck. Catvicum, Cattorum vicus. *pagus in Hollandia.*
Celler zee. Lacus Venetus.
Cestre. j. Lancastre. Ordovices.
Chalons/ Salons op de Sone. Cabillonum, Caballinum. *op. Heduorum in gall. Lugdun.*
Chalons/ Salons op de Marne. Catalaunum, Cathalaunum. *op. gal in Camp.*
Chartres/ Sartres. Carnotum. *op. in gal.*
Chiers. Chirsus. *flu. Lotharingiæ.*
Chonad. Genadium. *Hungar. oppidum.*
Cipres. Cyprus. *maris mediterr. insula.*
Clabbeke. j. Glabbeke.
Cleve. Clivia, Clivium, Castra Vlpia. Calonis. *Ducatus Cliviæ, & ejus urbs primaria.*
Clevener. Vsipius.
Cleremont. Gergobia, Averna. *vulgò* Cl[illegible] rus mons. *Galliæ in Avernis opp.*
Clocestre. Claudia. *oppidum Angliæ.*
Clupsen-borgh. Claudiopolis. *oppid. Hungaria.*
Clupsen-borgh. Zeugma. *op. Daciæ.*
Cobolents. j. Coblents.
Cochers bergh. Pharetrius mons, mo[illegible] Concordiæ.
Cochers-bergh. Concordia. *germ. op. int[illegible] Argentoratum & Bingium.*
Colen. Agrippina, Colonia, Vbiorum urb[illegible] *ad Rhenum. academia.*
Coldinghen. Coldingum. *op in Dania.*
Colmaet. Colmaria, Columbaria. *opp. germ[illegible] in Suetia.*
Comine/ Coomen. Cominium. *op. Fland.*
Compiegne. Compendium.
Compostelle. Brigantium, Flavium Briga[illegible]tium, Compostella. *op. Hispaniæ.*
Condept/ Condé. Condetum, Condatu[illegible] *oppidul. Hannon.*
Constancie. Augusta Romanduorum, Co[illegible]stantia Castra. *opp. gal.*
Constantie. Constantia, Tomis. *Mœsiæ in[illegible]rioris oppidum.*
Coome. j. Comine. Cominium.
Coopmans have. j. Copenhave.
Constantinopel. Constantinopolis, [illegible] zantium. *Thraciæ nobilissima urbs.*
Copenhaghe/ Coopmans-have/ Cope[illegible] have. Codania, Copenhaga, Hafnia, *[illegible]niæ metropolis academia.*
Corbeil. Iosedum, Corbolium. *Galliæ op[illegible] Sequanam flu.*
Corduа. Corduba. *op. Hisp.*
Corfu. Corcyra. *Maris Ionij insula & op.*
Cornewalle. Corinia, Cornubia, Cornaorum regio, Cornwallia. *in Britannia.*
Cortrijck. Corteriacum, Cortracum. *Fla[illegible] op. ad Scaldim.*
Costens. Ganodurum, Vitodurum, Nantu[illegible]tes, Harudes. *ger. op. & pop. ad Acroni[illegible] lacum.*
Costnitz. Constantia. *op. ad Acronium lac[illegible]*
Covin. Covinum. *opp. Eburonum.*
Covlents. Rigodulus, Cumfluentes. *ge[illegible] op[illegible]*

oppid ad confluentes *Mosellæ in Rhenum. vulgo* Confluentia.
Crakaw/ Crakovie. Cracovia, Carodunum. *Silesiæ urbs. academia.*
Cranenborgh. Burcinacium, Burginatium, Craneburgum. *oppid. in Cliviæ comitatu.*
Creynborgh/ Crainburgh. Carradunum. *op in Caranthia.*
Croonstad. Corona, Stephanopolis, Segethusa. *oppid. Hungariæ, Daciæ vel Transilvaniæ.*
Cuylenborgh. Culenburgus, Culenburgum *op Hol comitatus titulo illustratum.*
Curickſche zee. Sinus Venedicus, Curienſis.

D

DAgherort. Rubeç, *promont. Livoniæ ad Balticum mare.*
Dalem. Dalemum. *oppidul. & comitatus in Brab. prope Aquiſgranum & Leodium.*
Dam. Dammum. *op. Friſ. & op. Fland. & pagus Brab.*
Damvilliers. Damvilierſum. *opp. in ducatu Luxemburg.*
Dantſick/ Danſwyck. Gedanum, Gythonium, Dantiſcum. *urbs & emporium ad Viſtulæ oſtium.*
Dele. Dilia. *flu. Brabant.*
Deynſe. Dayſa, Donſa, Deinza. *Fland. op.*
Delft. Delphi, orum. *op Holland.*
Delfine. j. Dolfine.
Delfſil. Delphſila. *pagus Friſ.*
Demer. Demarus. *flu. Brab.*
Dene. Danus.
Denemerck. Dania, Danomarchia. *peninſula maris Germanici, inter Suetiam & Saxoniam.*
Denemercker. Danus.
Den're/ Dender. Dendra, Tenera. *fluv. Gal. Belg.*
Denre-monde/ Dermonde. Teneramunda *opp. Fland.*
Derbent. Caſpię portæ. *oppid ad mare Caſpium.*
Deſe. Deſa. *flu Gal. Belg.*
Deventer. Davantria, Anſibariorum civitas. *op. Tranſiſalæ.*
Diepe. Diepa.
Dieſt. Dieſtemium, Dieſtum. *opp. Brab.*
Dietenhoven. Divodurum, Theonis *ſive* Theodonis villa. *Gall. Belg. opp. in ducatu Luxemburg.*
Dietmarſe. Dietmarſus, Teutomarſus, Dictmarſia, Thietmarſia. *tractus Friſiæ Occidentalis.*
Dietrich-bern. j. Bern. Verona.
Digeon/ Dyon. Divio, onis, Divionum. *Burgund. urbs.*
Dyle. Dilia. *flu. Brab.*
Dillinghe. Dillinga. *op. germ. academia in diœceſi Auguſtana.*
Dinant. Dianantum, Dinantum. *oppid. in Eburoib. ad Moſam.*
Dixmude. Dixmuda. *op. fland. Occident.*
Dockom. Dockemum. *Friſ. oppid.*
Doeſborgh. j. Duyſborgh.
Doevere. Doris, Darvenum. *Portus & Trajectus Britanniæ: vulgò* Doverium.
Dole. Dola. *oppid. in comitatu Burgund. academia.*
Dolphiné/ Dolphinaet. Delphinatus. Narbonenſis provincia, Narbonenſis Gallia, Allobrogum regio.
Dommele. Dommela. *fluv. in Campin Brabantiæ.*
Done. Tanais. *fluvius Europam ab Aſia dividens.*
Donouwe. Danubius, Iſter. *Europæ maximus fluvius.*
Dornick. Baganum, Turnacum, Tornacum, Dornynum. *Nerviorum ad Scaldim oppid.*
Dordrecht/ Dordt. Durdrechtum. *vulgò* Dordracum. *oppidum Hollandiæ.*
Douay/ Duay. Duacum, Cattuaci. *Gall. Flandr. op. academia.*
Dra. Dravus. *flu. Hungar.*
Drent. Drenta. *Tencterorum regio.*
Dreckſ huyſen. Traiana legio, Drechthuſę. *op. ger. ſup. ad Rhenum*
Dub. Dubis, Dubius. *flu. Galliæ.*
Duene. Duna. *flu in Livonia.*
Duren *vide* **Duren.**
Duerſtadt/ Duerſtede. Batavodurum. *p. Bataviæ.*
Duffle. Duffla. *pagus & Baronia Brab. ad*

Nitam flu.
Duynkercke. Dunkerca. *pagus Fland.*
Duysborgh. Dysporum, Dispargum, Asciburgium, *nonnullis.* Teutoburgum. *civitas trans Rhenum, Montensis comitatus: Est & pagus Brabantiæ antiquissimus.*
Duytsch. Teuto, Germanus, Alemannus.
Duytsch-land. Germania, Alemannia.
Duytsch. Divitense munimentum, Divitensium municipium: *vulgò* Tuitium. *pagus è regione Coloniæ Agrippinæ.*
Duyve-land. Duvelandia. *insula Zeland.*
Durdt. j. Dordrecht.
Duren. Marcodurum, Duromagus, Dura. *Vbiorum op. in Ditione Iuliacensi.*
Duringen. Turingia, Thoringia, Landgraviatus.
Duringher/turingher. Thoringus, Turingus.
Duringher wald. Silva Semana, Bacenis. *in Germ.*
Durlach. Durlacum, Budoris. *oppid. Germ.*
Durmeghen. Duromagus. *op. Germ.*

E

Eberwijck. j. Jorck.
Edam. Edamum, Ydamũ, Yedamum. *op. Hol.*
Eder. Adranus, Adrana. *fluv. Ger. in Heßia.*
Eeckloo. Ecloa. Eclonia *pagus Fland.*
Eed-genooten. Helvetij *q. d. confederati.*
Egipten-land. Ægyptus.
Egiptenaer. Ægyptius.
Eghmond. j. Hegh-mond.
Eyghstad. Aureatum. *op. Germ.*
Eychelsteyn. Drusi moles. *turris Maguntiæ inscripta Druso.*
Eyer-land. Oonæ. *insula Zeland q. d.* Regio ovorum.
Eyffel. Rigodulus. *vallis prope Confluent. in Germ. Adr. Iun.*
Eyndhoven. Endoviæ, arum. *oppidul. Brabantiæ.*
Eynghen/Enghin. Angia. *oppidul in Hannon.*
Eymaghen. Rigomagus. *Germ. oppid.*
Elbe. j. Elst.
Elburgh. Elburgus. *oppidul Gheld.*
Elst/Elve/Elbe. Albis. *flu. Ger. in Sax.*
Elsas. Alsatia.
Else. Alisuncia. *flu. Luxemburg.*
Emden. Emdæ. *op. Fris.*
Emerick. Emerica, Asciburgium, *Althamero, op trans Rhenum. comitatus Montensis.*
Ems/Emse. Amisius, Amasia, Amasus, *Gtel. Ger. flu. qui Emdanæ civitati nomen d*
Enckhuysen. Enchusa. *oppid Holland.*
Eschelborgh. Asciburgium. *op. germ.*
Enghel-land. Anglia, Albion, Britanni Prydania.
Enghel-lander/ Enghelsman. Britanus, Anglus.
Enghel-stad. Angelostadium. Ingolstadium. *op. germ. academ. vide* Ingolstad.
Ens. Anisus. *flu. in Austria.*
Ens. Laureacum. *urbs in Austria.*
Erckelens. Herculis castra. *opp. Gheld.*
Ermentiers. Ermentiera. *Fland oppid.*
Ertfort/Erfrud/Erfort. Bicurgium, Iturgium, Erphurdia, Ertphordia. *Ger urbs in Turingia: academia.*
Esser. Trinobantes. *pop. & regio in Ang.*
Etzel. Adula. *mons inter Alpes.*
Europe. Europa.
Eureus. Ebroicum, Eburaicũ. *op in Norm*
Excestre. Isca. *Angliæ oppidum*

F

Falcken-borgh. j. Valcken-borgh.
Ferrarie. Ferraria, Forum Alieni. *ur Galliæ Cisalpinæ, academia.*
Fere. Fertæa. *oppidul. in ducatu Luxemb.*
Fichtel-bergh. Pinifer mons Germani & Sudeti montes.
Fyn-land. Finlandia, Fhinni, Fenni, Eni gia. *Regio Europæ septentrionalior.*
Fyn-marck. Chadeni. *Scandiæ populi O entaliores*
Fledorp/Flodorp. Flevum. *pagus Fris.*
Fledorp. j. Vliedorp.
Florencie. Florentia: *olim* Fluenti. *urbs p maria in Hetruria acad mia.*
Forchheym. Locoritum. *ger. op. ad Mœnu*
Franiker. Franci, Francorum urbs. *vu* Franekera, *oppid. in Frisia.*
Franck. Francus. *vulgò* Franco.
Francken-land. Terra Franca, terra Vi latorum *in Fland.*

F

Francken-land. Francia Orientalis, Tencteri. *Germ. regio & pop.*
Franckfoort. Francofurta. *opp ger. ad Viadrum flu. academia.*
Franckfort. Helenopolis, Francofurta, Francofurtum. *urbs in Germania ad Mœnum flu. nundinis clara.*
Franckemont. Francimons. *Arx Eburonum ad Arduennam silvam vergens.*
Franssops. Gallus.
Friburgh. Friburgum, Cardabianca. *opp. germ. in Brisgoia. academia.*
Furne. j. Vurne.

G

GAronne. Garumna. *flu gal.*
Gallissie. Galicia, Galæcia, Galaicia, Gallecia. *Hisp. opp. & pop.*
Gart see. Lacus, Benanus, Garda.
Gasconie. Gasconia, Gallia Novempopulana. *Galliæ Aquitanicæ pars.*
Gasconiers. Vascones.
Ge. *vide* **Ghe.**
Gheertrupten-bergh. Gertrudis mons, Gertrudobergum. *op. Hol. ad Mervam flu.*
Gheerts-berghe. Gerardi mons, Grandi mons, Geerdsberga. *op. Fland.*
Gheete. Geta. *flu. Brabantiæ.*
Gheldre/Ghelre. Calonis, Gelduba. *Ducatis Gelriæ urbs.*
Ghelder-land. Gelria, Gelriæ ducatus, Sicambria, Menapiorum regio.
Ghelders-man. Sicamber, Menapius.
Gheldernaecken. Geldernachum. *oppidul. Brabant.*
Ghele. Chela, Ghela. *pagus Brab.*
Ghemblours. Gemblacum. *op gal. Brab.*
Ghemunder zee. Lacus Felicis, *in Aust.*
Ghenape. Genapum. *pagus Brad gall.*
Ghendt. Ganda, Gandavum, Gessoriacum navale, Gorduni, Gunduni. *opp. & pop. Fland.*
Ghend. Ganda. *oppid. Geld.*
Gheneve. Geneva. *opp. Allobrogum, ad lacum Lemanum.*
Ghenever zee Lemanus. *Lacus in quem Rhodanus influit in gal. Narbon.*
Gheppinghen. Legio gemina. *germ. op.*
Gherbliet. Gervlietum. *op. Holl.*

G

Ghironde. Girunda, Caretha, *Licij maris insula.*
Ghistel. Ghistella. *pagus fland.*
Glan. Clares *flu. in Carin h.*
Glocestre. Clevum. *Ang. urbs. germ. Cambd.*
Goeyland. Goylandia. *pars Holl.*
Goerede. Goreda. *insula Holland.*
Goes. Goesa *op. Zeland.*
Gogh. Gocha, Herenatium. *opp. infr. germ. in Geld.*
Golette. Goletta.
Glabbeke. Glabbeca. *pagus & flu. Gallobrabantiæ, unde lapillorum instar gemmarum copia.*
Gorckhom. Goricomium. *op. Hol.*
Gotte. Guta, Gottus, Gothus, Iuta, Iuto.
Got land. Gotlandia, Gothia, Gothiscandia.
Gottaerd. Alpes summæ, Mons sancti Gothardi,
Gottorp. Gottorpia. *arx Holsatiæ prope Slesvicum.*
Goude. Gouda. *op. Holland.*
Gran. Granua, Grana, Strigonium. *op. Hungariæ.*
Granate. Granada, Illiberis. *op. in Hisp.*
Grabelinghe. j. Grevelinge.
Graven-haghe. j. haghe.
Graven-sand. Gravesanda Gravesandum. *q. d.* Comitis arena. *pagus in Hol. olim oppid.*
Grenoble. Acusiorum colonia, Gratianopolis, Grannopolis. *op. gal Narbon.*
Grevelinge/Grabelinghe. Grevelinga. *op. Fland.*
Grieck. Grecus, Grajus, Grajugena. *vide Etymolog.*
Griecken-land. Græcia, Attica.
Griecks Weyssenborgh/Griecks Wittenborgh. Taurunum, Taurucum, Belgradum, Alba Græca. *Panmoniæ inferioris urbs.*
Grimberghe. Grimberga. *pagus & baronia Brabantiæ.*
Groeninghen. Phileum, Groninga *Fris. urbs.*
Groeningher-diep. Vidrus. *fluvius Groningam intersecans Becan.*
Grol. Grolum, *op. Geld.*

Guienne. Aquitania, Aremorica. *Galliæ pars.*
Gulck. Iuliacum, Gugernorum oppidum.
Gulcker-land. Iuliacensium regio.
Gulckenaer. Gugernus, Iuliacensis, Menapius.
Gurment. Sacarbantia. *urbs Austriæ, ad Arrabonem fluv.*

H

HAA. j. Aa.
Haghe/ Graven-Haghe. Haga, Comitis haga. *q. d.* domus *sive* palatium Comitis. *pagus insignis Holland.*
Haghenouw. Aganoa. *oppid Germ.*
Hayne. Haina. *flu. Hannoniæ.*
Halber-stad. Halberstadium, Pheugarum. *Germ. urbs.*
Halen. Halena. *oppidul. Brabant.*
Halle. Hallę, arum. *opp Braba. Hannon. & op. in Saxonia.*
Halver-stad. Pheugarum. *op Germ.*
Hamborgh. Treva, Hamburgum, Hamburga, Gambrivium. *emporium ad Albim.*
Hancin. Aquicinctum. *in Hannon.*
Hannut. Hannutum, *oppidul. Brab.*
Harderwijck. Hardervicum. *op. Geld.*
Harlebeke. Herlebeca. *pagus Fland.*
Harlem. Harlemium. *op. Holl.*
Harlinghen. Manarmanis, Harlinga. *portus Frisiæ.*
Harstal. Harstalium. *pagus Eburon. vide* **Herstel.**
Hartswalt. Melibocus. *Germaniæ saltus in Misnia.*
Hase-broeck/ Hasen-borgh. Hasebrocha, Haseburgum. *Fland. pagus.*
Haspengouwe. Hasbanium, *Ortel Leodiensis diœcesis tractus.*
Hasselt. Hasselum, Hasselutum. *oppid. Leodiens. & oppidul in Frisia.*
Hausruck. Noricum ripense. *Austr. opp.*
Hegmond. Hegmonda. *pagus & comitatus in Holland.*
Heydelberg. Durlacum, Heydelberga. *opp. Germ. Ac dem. ad Nicrum amnem.*
Heyden-tongheren. j. Tongheren.
Helmond. Helmonda. *oppidul. Brabant.*
Hemskercke. Hemskercka. *Holland.*
Henegouwe. Haginoia, Hannonia, Carbonarius saltus. *Ortel. Belgij regio.*
Henegouwier/Henewier. Hannonius, [...]vaticus.
Herck. Herca. *fluvius & pagus in diœcesi [...]odiensi.*
Herckelens. j. Arckelens.
Hermanstad. Cybunium. *Daciæ oppid. [...]diterr.*
Herentals/Heeren-dal. Herentalium. *q. [...]* Heroum vallis. *oppidul Brabant.*
Herstel/ Harstel. Haristallium, Herist[...]lium, Harstalium, Hęrestallum. *pag. ha[...] procul Leodio.*
Hertoghen-bosch. Buscum ducis, Syl[...] ducis, Dusylvia. *oppid. Brabant.*
Hertoghen-rode. Vatuca. *oppidul inter [...] quisgranum & Iuliacum.*
Hesdin. Hesdinum, Helena. *op. in Art[...]*
Hessen. Hessia, Hassia.
Hesseners. Hessi, Hassi, Hessones, Catt[...] Chattæ. *Germ. pop.*
Heucklo. Huclonium. *op. Holl.*
Heusden. Heusdenum, Hoesdenum. *opp[...] Holl. ad Vahalim flu.*
Hier-land/Ier-land. Hibernia, Iris, [...]verna. *insula in Britannia.*
Hier-lander. j. Ier-lander.
Hierisch. j. Ierisch.
Hierusalem. Hierosolyma, æ, Hieroso[...]mæ, arum, Ælia, Vrbs sacra.
Hilders-heym. Ascalingium. *Germ. opp[...]*
Hoeye. Hoia. *opp. Leodiens.*
Hole. Olmo. *op. non longè à Basilea.*
Holland. Hollandia, Batavia. *regio Germ[...]niæ inferioris. Est & Hollandia regio Angli[...]*
Holsteyn. Cimbrica Chersonesus, Holsa[...] Cimbrorum.
Honds-bosch. Canina sylva. *in Holl.*
Honds-kote/Honschot. Hondschota, Pl[...]mosiorum urbs. *pagus Fland. Occidental.*
Honte. Honta, Scaldis fluvius, *per Fland[...] litora Zelandiam petens, à latratu & frem[...] dictus Levin Lemn.*
Hongarije/ Hongher-land. Pannonia [...]ferior, Hungaria.
Honnefleur/Honfleur. Iuliobona. *Cale[...]rum op. & portus.*

Hoog

Hoogh-straete. Strata alta, Hoghstrata. *pagus & comitatus in Brabantia.*
Hooghen-waert. Ripa prima. *Rhetiæ oppidum.*
Hoogh-duytsch-land. Germania superior.
Horborgh. Argentuaria. *oppid Sequanorum in Burgundia.*
Horne. Horna. *oppid. Holl. & comitatus in Brabant*
Hostie. Hostilia *op. Venetæ regionis.*
Huckel. Huchela. *pagus Brab. foro judiciario olim insignis.*
Hueckloni. Hueclonium. *opp. Holl. ad Linguam amnem.*
Huys te Breten. Armamentarium. *in Hollandia.*
Hulst. Hulustum, Hulstum. *op. Fland.*
Hunnen. Hunni, Hungari *pop.*

I

IE/Ye. Ia, Eda. *rivus Holl.*
Ierland/ Ierisch-land. j. Hier-land. Hibernia.
Ier lander. Hibernus.
Ierisch. Hibernus, Hibernicus.
Ierusalem. j. Hierusalem.
Iipere. Hypera, Hypra, Ipera, Ipretum. *op. Fland.*
Iis-land. Islandia, Thule, Brettania. *Insula Oceani.*
Iis-zee. Oceanus glacialis, Scythicus, Septentrionalis, mare Amaltheum. *Adr. Iun.*
Indie. India. *Asiæ maxima regio.*
Inghel-land. j. Enghel-land.
Ingolstad. Auriapolis, *Adr. Iu.* Ingolstadium. *op. Ger. acad. vide* **Enghelstad.**
Inne. Oenus. *Austriæ flu.*
Inspruck. Insprucha. *op. Ger. Tirolensis comitatus, quibusdam* Oenipons *dicitur.*
Iode. Iudæus, Hebræus, Israëliti, Recutitus, Apella, Sabbatarius.
Ioden-borgh. Virunum *op. Styriæ.*
Ioden-land. j. Iods-land. Iudęa
Iodsch-land. Iudæa, terra Solyma.
Ioden lijm. Bitumen.

Ionne. j. Yonne. Icauna.
Iorck/Yorck. Eboracum. *Britan. op.*
Ipere. j. Ypere.
Ir-land. j. Yrland.
Isack. Isacus. *flu. in Rhetia.*
Isel. Fossę Drusianę. Isala. *flu. Ger. infer.* **de oude Iisel.** Aliso. *Dionys.*
Isel-borgh. Aliso *castellum circa Rhenum. ut putat Hier. Verrut.*
Iselmond. Iselmonda.
Isel-steyn. Iselsteinium. *oppidul Holl.*
Isen-borgh. Isidis mons. *in urbe Augustana. Adr. Iun.*
Iser-born / Yser-born. Iserborna, Tongrorum fons.
Italien. Italia, Oenotria, Ausonia, Hesperia, Latium.
Italiaen. Italus, Oenotrius.
Itter / Itter-beke. Ittera. *Fluviolus Brabantiæ.*
Iupt-land. Iutlandia, Iutia, Cartris, Cimbrica Chersonesus. *extima Germaniæ pars versus Septentrionem.*
Ivoy. Ivoëum. *oppidul. in ducatu Luxemburgensi.*

K

KAlen-bergh. j. Calenbergh.
Karlemont. Carolomontes. *oppidul. in comitatu Narmursensi.*
Karlsborgh. Chertolabus. *op. in Austria.*
Keyser-stoel. Forum Tiberij. *urbs Helvetiorum.*
Keysers-waerd. Colonia Trajana, Cæsaris insula. *op. Germ. infer. ad Rhenum.*
Kempen. Toxandria, Campinia Brabantiæ. *I. Becan.* Brabantia campestris.
Kempenaer. Toxander.
Kempten. Campidinum. *op. in Rhet*
Kennemer-land. Kinheimaria, Kinnemaria. *vulgò* Kermerlandia. *Hollandiæ pars.*
Kennemerlanders. Kinnemarij, Caninefates. *Bataviæ pop.*
Kent. Cantium, Cantia. *Britanniæ insulæ promontorium Orientale.*
Kernten. Carinthia, carmia.

Kessel.j.Cassel.
Kiel/Kil. Chilonia *op.in Holsatia.*
Kil. Gelbis, Celbis. *fluvius se in Mosellam exonerans.*
Killian. Celnius. *Albionis insula flu.*
Reliqua vide in litera C.

L

LAncastre. Mediolanium, Alone, Alion, Ordovices. *Britan ins. opp.*
Landrecy. Landreceium. *oppidul. Hannon.*
Langhedock. Longodocha, Gallia Narbonensis, Septimania, Ocitana, Braccata Gallia.
Langres. Lingones: Ligonica. *pop. & op. Celtarum.*
Lanoy. Lanoia. *op.gall.Fland.*
Laon. Laudunum. *galliæ urbs.*
Laubach. Neoportus, Laubacum. *ger. opp. Adr. Iun.*
Laussoys/Lauxois/Lussoys. Alexia, *Celtica metropolis.*
Lecke. Lecca, Fossa Corbulonis. *Ortel. fluv. Hollandiæ, Rheni brachium.*
Leerdam. Lerdamum. *oppidul Holl.*
Leewaerde. Lewarda. *op. Fris. occident.*
Leyden. Lugdunum Battavorum, Leyda, æ. Leydæ, arum. *op. Holl.*
Leye. Legia, Lisa. *flu. Fland.*
Lembeke. Lembeca. *pagus Fland.*
Lemborgh. Lemburgum. *Ducatus & op. in Brabant.*
Lends. Lendium, Nimetacum. *urbs in Artesia.*
Leon. Legio Germanica, Septima, Subiantia, Regia Legia. *opp. hesp.*
Leons. j. Lions. Lugdunum.
Lerdam. j. Leerdam. Lerdamum. *op.holl.*
Leuse. Lusa. *oppidul. Hannon.*
Liere. Lira, Vivesdum, Vivesdunca, Ledo. *op. Brabant*
Lies-veldt. Arx Lisveldia. *in Holl.*
Lieve. Levia, Livia. *flu. Fland.*
Lijf-land. Livonia.
Lijf-landers. Lemovij, Livones, Efflui, Lithuani. *germaniæ Septentrionalis pop.*
Lilers. Lilertium.
Limborgh. j. Lemborgh.
Limosins. Lemovices, Limovici, Lemovicum, Ratiastum. *gall. Aquit. pop. & opp.*
Lincolne. Lindum, Lindon, Lincolnia. *in Ang. oppid.*
Linter. Diablinteres. *pagus Brab. ad fluv. getam.*
Lints. Aredata, Aurelianum *op. in Austria.*
Lions. Lugdunum *gall. op. emporium celebre.*
Lippe. Lupia. *flu. ger. in VVestphal.*
Lipsick. Lipsia. *op. ger. academia.*
Lis bone. Iulia felix, Salaria. Olyssipo, Vlyssippo, Olysippo, Vlixbona. *Lusit. urbs.*
Lisieus. Lexovij. *gall. op. & pop.*
Lithauwe. Lituania. *Regio sub regno Polonia.*
Lithauwers. Alani, Fenni, Lithuani.
Lobeck. Lobecum, Herispicha, *arx Holland.*
Lombardije. Lombardia, Longobardia, Gallia Cisalpina.
Londen. Londinum, Londinum Augusta. *Angliæ emporium.*
Loo. Loa. *Fland oppidul.*
Loon/Loen. Comitatus Lossensis sive Loensis. *in diœcesi Leodiens.*
Loore. Ligeris. *gall. fluvius.*
Lorrene. j. Lotrijck.
Lorreynops. Tulingus.
Losane. Lausonium. *urbs ad Lemanum lacum.*
Lotrijck. Lotharingia. *Regio inter Rhenum, Schaldim & Mosam flumina, quondam* Austrasia, & Austria, Tulingorum regio.
Lotharingh. Lotharingia. *arx & oppidum Eburonum, & provincia inter Mosam Rhenum. Hub. Thom. Leod.*
Loven/Loeven. Lovanium, Grudiorum urbs. *Brab. urbs. Musis saera.*
Lovenaer. Grudius, Levacus, Lovaniensis.
Lovesteyn. Lovestenium. *arx in Holl.*
Lubeck. Lubecum, Lubeca: Marionis *Ortel.* Treva, *Gerardo Mercatori. ger. opp.*
Lucerne. Lucerna. *opp.*
Ludick. j. Luyck.
Luyck. Leodium: Leodicum, *Lipsio Ortelio & alijs. Eburonū civitas.* **D'lādt vā Luyck.** Carbonarius saltus, Carbonaria silva.
Luyckenaers. Leodicenses, Leodicenses, Eburones.
Luneborgh. Marionis, *Petro Apian.* Chauci majores. *Iudoc. VVillich.* Cherusci. *Adr. Iun.*

Iun. Luneburgum. *ger civitas & pop.*

Lutsenborgh / Luxemburgh / Lutselborgh. Augusta Romanduorum, Lutsenburgum, Lucisburgum. *ger.inf oppidum & ducatus.*

M

MAbeuge. Malbodium. *Hannoniæ opp.*

Machelen. Machlinia, Mechela. *op. in Brabantia.*

Macheler. Malinas, Machliniensis.

Madrid. Mantua Carpentanorum, Viseria, Madritium. *op.in Hisp.Tarraconensi.*

Maeghden-borgh. j. Meyden borgh.

Maese. Mosa. *flu.gall. Belg.*

Maestricht. Trajectum superius, Trajectũ Mosæ, Trajectum ad Mosam. Obtricense. *op.Brab.Leod.ad Mosam.*

Maeseyck. Masacum, Masaci, Masacium, Marsacium. *oppid. Leodiens. ad Mosam. Adr.Iun.Hubert. Thom. Leod.*

Mains/Mās/Mayne. Cenomani, Cenomanorum oppidum. *in gall. Lugd.*

Malte. Melita. *vulgo* Malta. *Insula quam Rhodienses milites nunc habitant.*

Malvasie. Epidaurus, Monembasia. *Laconiæ urbs maritima. Adr. Iun. vide Etymolog.*

Mands-veld. Mansveldia. *Cheruscorum ditio sive comitatus: portio veteris Saxoniæ.*

Mantue. Mantua. *Cenomanorum in Italia urbs.*

Marburg. Amasia Cattorum, Marpurgũ. *ger.op.in Hessia academ.*

Marcenne. Marcenæ

Marien-borgh. Mariæburgum. *opp. Hannoniæ.*

Marcke. Marcia.

Marne. Matrona. *flu. gall.*

Mars/marses. Martia. *oppidul.in ducatu Luxemburg.*

Marsen. Masacorum pagus. *in Holl. prope Trajectum.*

Mars-diep. Marsorium gurges, abyssus, sive profundum.

Marsilie/Marseille. Massilia, Phocensiũ, colonia. *gall. Narbonens. urbs maritima.*

Martens-dijck. Martinianus agger, Martiniana civitas. *in Zeland.*

Mascon. Matiscona, Matissana. *opp.gall.*

Mase. j. Maese.

Masiere/Masiers. Maseriacum, Magetrobia. *oppid. Belg.*

Meaus. Meldæ. *Galliæ Lugdunensis pop. & urbs.*

Mechelen. j. Machelen. Machlinia.

Mechel-burg. Megaloburgum. *in ger.*

Mechel-burger. Pharodinus. Megaloburgensis.

Medenblick. Medemblicum. *municipium Hollandiæ.*

Meenen. Meninæ, arum: Menina, æ. *pagus fland.*

Meessen. Messinæ, arum, Messena, æ. *pagus Fland.*

Meeus/Meaus. Meldę, arum. *galliæ Lugdunensis populi, & oppidum ad Matronam amnem.*

Meghem. Megema. *pagus & comitatus in Brabantia.*

Meyn. Menus. *fluv. german. in regione Franconia.*

Meydēburg/Maeghdēborgh. Menium, Mesnium, Mesovium, Magdeburgum, Parthenopolis. *urbs ger. ad Albim sit.*

Meyssen. Misnia, Misna. *ger. regio ad Albim flu.*

Meyssen. Lupfurdum, Ludfurdum, Misna. *Misniæ oppidum in germ.*

Meyssener. Hermandurus.

Melane. j. Milane.

Melck. Claudianum. *ger. op. ad Danubium. Adr. Iun.*

Melding. Medullum. *oppid. in Vindel.*

Meluu. Melodunum. *Celticæ op.*

Memel. Chronus. *flu.in Lituan. & Prussia.*

Memmingen Drusomagus, Augusta Drusi. *Rætiæ oppid.*

Menin. Meninę. *oppidul. Flend.*

Ments. Maguntia, Maguntiacum. *ger.urbs Episcopalis, academ. ad quam Mœnus in Rhenum influit.*

Merckfelder. Quadus. *olim* Bohemus.

Mergem. Mergemũ, Menariacum. *Fland. oppidul. ad Lysam flu.*

Merich. Marysus. *flu. in Transsylvania.*

Mets. Mediomatricum, urbs Metensis, Divodurum. *vulgò* Metis. *op.in gall Belg.*

Middelborgh. Metelli castrum, Metelliburgum, Middelburgum, Medioburgum *emporium Zelandiæ.*
Milane. Mediolanum. *ducatus & urbs in Insubr.*
Milanoys. Insuber, Mediolanensis.
Moesel. Mosella, Obrincus. *Galliæ Belgicæ fluv.*
Molins. Gergobia *oppid.Gall.*
Mommedy. Mommedium. *oppid.in ducatu Luxemburg.*
Monfort. Monfortium. *opp. & Castellum Holl. & Geld.*
Monicken-dam. Monachodamum. *oppidum Holland.*
Mompelliers. Agathopolis, Agatha, Mons pessulanus, Mons pessulus. *op.Gall. academia.*
Monstreuil. Monsteriolum. *opp. in Morinis, in Belg.*
Moor. Maurus, Æthiops.
Mooren-land. Mauritania, Æthiopia.
Moscovie/Moschouwe. Moscovia, Moschica regio. *ad Hircanum mare versus occidentem.*
Mude. Muda. *pagus Fland.*
Muyde. Muda. *op. Holl. ad Vectæ amnis os.*
Munchen. Combodunum, Monachum, *Bavariæ.opp.*
Munster. Mediolanium. *Adr. Iun.* Monasterium. *op. Germ.in VVestphalia.*

N

NAe. Naus, Nava. *flu.qui apud Bingium Rheno miscetur.*
Naeldwijck. Nalduicum. *pagus Holl.*
Naerden. Nardenum. *oppid.Holl.*
Name/Namur. Namurcum, Namia. *op.& comitatus in Belgio. op. Eburonum.* Namurra *dicitur Hub.Thom.*
Nancy. Nanceium. *Leucorum op.*
Nantes. Nannetes, Nanetum *Gall. op.*
Napels. Neapolis, Parthenope, Parthenopæa. *Campaniæ urbs regni titulo & academia celebris.*
Narbonne. Narbo, Narbo Martius. Colonia Decumanorum sive Atacinorum. *urbs quæ Galliæ Narbonensi nomen dedit.*
Navarre. Navaria, Navarra. *Pars Hisp. Septentrionalis Vasconibus adjacens.*
Navarroysen. Vascones, Autrigones.
Navel der zee. Vmbilicus maris, *Oceani vorago circa littus Scandiæ orientale, haud procul à Norvegiæ continente.*
Necker. Nicer, Nicrus, Neccarus. *fluv. German. in ducatu VVirtenbergensi.*
Neder-land. Germania inferior, secunda, Belgium, Belgicum. Gallia Belgica.
Nederlander. Belga Germanus inferior.
Nethe. Nitha. *fluvius Brab.*
Nevers. Augustonemetum. *Arvernorum in Gallia urbs.*
Nienhove. Ninivæ, arum, Ninhova. *oppid. Fland.*
Nieucasteel. Noviocastrum. *oppidul in ducatu Luxembourgh.*
Nieumeghen. Noviomagum, Neomagum. *Geld. oppidum.*
Nieuport. Neoportum, Neoportus. *oppid. Fland & olim op. Holl. nunc municipium.*
Nyl. Nilus. *Africæ fluvius.*
Nimes. Nemausus. *Galliæ Narb.urbs.*
Nivel/Nyvel. Nivella, Nivigella. *oppid. Brabant.*
Noyon. Noviodunum. *Belgarum urbs finitima Sueßionibus.*
Norenbergh. Segodunum, Noriberga. Nurenberga. *Germ.oppidum & emporiū celebre.*
Nortgouwe. Nortgoia, Palatinatus Bavariæ.
Nordweghe. Nerigos, Norvegia. *regio Scandinviæ.*
Normandye. Normandia, Normannia, Nortmannia. *Gall. regio.*
Nortfolck. Iceni, Norfolcia. *in Anglia.*
Nortwich. Ventta, Nortovicum. *Ang.op.*
Norweghen.j.Nord-weghen. Norvegia, Nerigos.
Norwich. Ordovicum. *Britanniæ urbs.*
Nuys. Novesium. *Germaniæ secundæ op. ad Rhenum, infra Coloniam Agrip.*

O

OCksenfort / Othsfurt. j. Oxenfort.
Oder/Ader. Viadrus, Odera. *fluv. Germ. in Pomerania.*
Ofen. j. Oben.
Oldenborgh. Sempronium. *opp.in Austria.*

Olm. j. Wlm.
Oldenburgh. Atilia. *op. in Vindelicia.*
Olstepn/Holstepn. Olsatia.
Oldenborgh. Flexum. *op. in Pannonia.*
Olt. j. Alt.
Ondersee. Lacus Venetus.
Oorschot. Orschotum. *pagus. Brab.*
Onger. j. Hongher.
Oost-burgh. Oostburgum. *op. Fland.*
Oost-zee. j. Ooster-zee.
Oost-vriesen. Chauci, Cauchi, Frisij majores, Ostfrisij.
Oost-vriesland. Frisia Orientalis.
Oosten-rijck. Austrasia, Austria, Pannonia prima, vel superior.
Ooster-zee. Mare Balticum, Morimoruza, mare Suedicum.
Ooster-gouw. Oostergoa. *ditiuncula Frisiæ Trans-henana.*
Oostervant. Austrebatensis, *pagus in Hannonia.* Ostrervandum, Ostrogothorum regio, *comitatus in Hannonia.*
Oosterwijck. Austrovicus, Ostervicum, Etervicum. *pagus Brab. & in Holl.*
Oppenheym. Ruffiana, Bancona. *Ger. op. ad Rhenum.*
Orangie. Arausio Secundanorum, Auraica. *Gall. Narbon. op.*
Orchies. Orchisa. *oppidul. Gall. Fland.*
Orleans / Orliens. Genabum, Aurelia. *Galliæ op. academia nobile.*
Ostende. Ostenda. *oppidul. & portus Fland.*
Ottenwald. Abnoba. *mons German.*
Oudenaerde. j. Audenaerde.
Oudewater. Oudewatera, Aquæ veteres *oppidul. Holl.*
Oven/ Ofen. Salinum, Buda, Curta, Aquincum. *Pannoniæ inferioris urbs.*
Over-ijsel. Transisala regio.
Over-ijselers. Busacteri, Rusactores. Transisalani.
Over land. Germania superior, prima.
Over-wesel. Vosavia, Ficelia *op. Germ. ad Rhenum.*
Oxenfort / Oxfort. Oxonium, Oxonia. *Angliæ op. academia inclitum.*

P

PAdelborn/Padeborn. Teuderium, Tuderium. Padelborna, Padeborna. *oppid. Germaniæ.*
Padue. Patavium, Padua. *Ital op. academia.*
Palerm. Panormus. *Siciliæ op.*
Pals/Palts/Pals-graefschap/ Palsgraven land. Cappellatium, Palas, Palatinatus. *arx exigua in medio Rheni alveo, Palatinatus titulum præferens. vide Etymolog.*
Pamel. Pamela. *oppidul. Fland.*
Pampelone. Pampelon, Pampelos, Pompelon. *vulgo* Pampelonia. *Vasconum urbs Hispan. Tarraconens. Hodie* Pampelona, Pampeluna, *vulgo nominatur. Navarræ regni civitas primaria.*
Parijs. Lutetia, Leucotetia. *Guil. Camd.* Parisij, orum. *urbs Gall. emporium, academ.*
Parme. Parma *Galliæ togatæ urbs inter Placentiam & Cremonam.*
Parmesaen. Caseus Parmensis.
Passaw/Petaw. Patavia, Pætovio, Bojodurũ. *vulgo* Passavia *op. Germ. ad Danubiũ.*
Pau/Paw. Padus, Eridanus. *flu. Italiæ.*
Pavye. Ticinum. Papia, Pavia. *opp. Italiæ academia celebre.*
Peel-land/Peel. Præmania. *Betasiorum regio in Brabantia.*
Peel-land. Betasius, Pæmanus.
Pegnits. Pegnesus *flu. Norilergæ, in Germ.*
Pepenhusen. Fabiana, Phebiana *op. in Rhet.*
Peronne. Peronia, Perona. *op. Veromand.*
Peru. Ophir. *Indiæ regio aurifera.* Ophir Cofasa. *est in Africa Ortelio.*
Peruse. Perusium, Perusia. *op. & academia in Italia.*
Perusin. Perusium, Perusia. *op. in Ital. Tusc. academ.*
Perweys. Perviciacum. Pervesiæ, arum. *Regio & pagus in Brab. gal.*
Petauw. j. Passauw.
Petten. Pettenum. *pagus Holl.*
Philippe-ville/Philips-stadt. Philippolis. *op. Hannoniæ.*
Picardije. Picardia.
Piemont. Pedemontium, Cottiæ alpes, Pedemontana regio, Taurinorum regio.
Piemontoys. Pedemontanus, Aquensis, Taurinus, Tauriscus.
Pise. Pisæ, arũ, Pisa, æ, *op. Ital. in Tuscia, acad.*

Placentie. Placentia. *Ital. colonia, & urbs in Gallia togata.*

Podſ-bergh. Podſbergia ſilva. *in Fland. & Hannon.*

Poelie. Apulia, Iapygia. *regio Italiæ.*

Poictiers. Auguſtoritum. Vrbs Pictavia, Pictavium. *oppid. Pictonum in gall. Aquitan.*

Poictou. Pictonū ſive Pictavorum regio.

Polack. Polonus.

Polen. Polonia, Sarmatia Europæa.

Pomeren. Pomerania. *Germ. regio.*

Pontoyſe. Pontiſara.

Poperinghe. Pupterningahemum, Poperinga. *pagus Fland.*

Poppaerd. Bodobriga, Boudobrica. *Ger. op. prope Confluent.*

Portugal. Portugallia, Luſitania. *Hiſp. regio.*

Poſnaw. Poſnavia, Stragona. *opp. Polon.*

Praghe. Praga, Bubienum. *regni Bohem. primara urbs, academia.*

Praghener. Pragenſis. *vide Etymolog.*

Pregel. Pregela. *fluv. in Lituania & Pruſsia.*

Prenner. Pyrene, Mons Pyreneus, mons Tyrolis.

Preſ borgh. Flexum *op. in Pannon.*

Preſlauw. Budorgis, Budurgis, Vratiſlavia, Bratiſlavia. *Sileſiæ urbs, ad Viadrum amnem.*

Provencie. Provincia Narbonenſis, Gallia Narbonenſis: Anatilorum regio.

Provins. Agendicū, Agedicum. *urbs gall.*

Pruyſſe. Boroſſus, Pruthenus, Bructenus.

Pruyſſene/ Pruyſſie. Boruſſia, Pruſſia, *in Sarmania Europæa.*

Purmerende. Purmerenda. *municipium Hollandiæ.*

Purpureyne. Purpuranea. *op. Friſiæ.*

Putte. Putta. *pag. Brab. foro judiciario ſignis.*

Q

QVaetraedt. Quadriburgum. *Ortel. germ. infer. op. inter Iuliacum & Agrippinam Coloniam.*

Quenitop. Quercetum. *oppidul. in Hannon.*

R

RAb. Arabon, *flu. in Hungaria.*

Rab. Arabonia, Laurinum. *opp. in Hungaria.*

Raveñe. Ravenna. *urbs Italiæ.*

Ravesteyn. Raveſtenium. *oppidul. Brab.*

Reghenſ borgh/Reynſ-borgh. Quadrat. Ratiſbona, Tiberina, Auguſta Tiberij, Reginopolis, Imbripolis, Reginoburgū, *urbs Ger. ad Danub. fluv.*

Reyms. Durocottorum, Vrbs Rhemorum *in Gall. Belg.*

Revel. Revalia, Rivalia. *Succiæ regio.*

Reven. Grimes. *Bataviæ op.*

Renty. Rentica, Renteium. *op. in Artheſia.*

Reus. Rodium, Rhetia. *opp. in Hannon.*

Rieme. j. **Reyms.**

Rijen-land/ land van Rijen. Ambivariti. *oppida & populi Brabantiæ, inter Moſam & Scaldim. Ioan. Becan.*

Righe. Rica. *in Livonia.*

Rhijn. Rhenus. *flu. Germ.*

Rijn-gouw. j. **Ringouw.**

Rijn-meghen. Rigomagus. *opp. Germ. ad Rhenum*

Rijſſel. Inſulæ, arum. *vulgo* Lila. *opp. Gall. Fland.*

Rijſ-wijck. Riſvicum. *pagus Holl.*

Ringouw/Rhijngouw. Obrincus, *Germaniæ tractus ad Rhenum flu. Ortelio.*

Ringouwer. Rhinucius, Riguſcus, Riuncus.

Rocelle. j. **Roſſelle.**

Roan. j. **Roban.**

Roceſtre. Rutupia, Roffa. *Ang op.*

Rockenborgh. Bragadurum, Bragodunū, Rockenburgium. *opp. Germ. in Rhet.*

Rodaen. j. **Rone.** Rhodanus.

Rodes. Rhodus. *Carpathij maris inſula.*

Roer. Adrana. *flu. Ger.*

Roeſſelaer/Roſſelaer. Rolarium. Roſſelara. *pagus Fland. & pagus Brab.*

Romerſwale. Romerſwalla. *opp. Zeland.*

Romkeſſel. Caſſiliacum. *op. in Rhetia.*

Rone. Rhodanus. *flu. Gall.*

Ronſſe. Rotornacum, Ronſa, Reneſa. *pag. Fland.*

Room. Roma. *Orbis caput, olim* Valētia *dicta.*

Roomeyn. Romanus.

Rooſendael. Roſęvallis, Roſendala. *pagus Braban. & Monaſterium ad Nitam fluvium.*

Roſſelaer. j. **Roeſſelaer.**

Roſſelle/Rocelle. Rupella. *Sanctonum portus.*

Rostock. Laciburgium, Rostochium, *Ger. op. ad mare Balticum, academia.*

Roter. Rotera. *flu. Holl.*

Roterdam. Roterodamum *op. Holl.*

Rotwil. Taxagetum, *urbs Rhet.*

Ruffach. Rufacum, Rubeaquum. *opp. Alsatiæ in Germ.*

Rovan/Roan. Rhotomagus. *Gall. opp.*

Roussilon. Ruscino, Perpinianum. *Gall. Narbon. urbs.*

Rumst. Rumesta. *pagus Brabant.*

Rupel. Rupla, Rupela. Rupera. *flu. Brab.*

Rupel-mōde. Ruplęmunda. *municip. Fland.*

Rure. Rura, Rora. *flu. infer. Germ.*

Rure-monde. Ruræmonda. *opp. Geld.*

Rus. Vrsa, Rusa. *flu. in Helvet.*

Russen. Russia, Ruthenia, Sarmatia. *Duris Moscoviæ imperium.*

Russen. Ruxolani, Rutheni, Sarmatæ. *Sarmatiæ Europææ.*

S

Sael. Sala. *flu. in Saxon.*

Saftinghe. Saftinga. *pagus Fland.*

Saintes. Mediolanum. *op. Santonū in Gal.*

Salamāca. Salmantica. *urbs hisp. academia.*

Salon. j. **Chalon.**

Salts. Iuvavius *flu. Saltzburgum præterfluēs.*

Saltſ-brugh. Iuvavia, Ioviacum, Pœdicum, Salis burgum, Salsburgum, Cesodunum. *Boiariæ sive Bavariæ urbs.*

Sambre. Sabis. *Gall. Belg. fluvius.*

Sand-hoven. Sandhovia, Curia arenaria. *pagus Brab. foro judiciario insignis.*

Sandwijck. Sandvicus. *regio & portus Ang.* Rutupia *quibusdam.*

Santen/ Fanten. Vetera, Vetera castra. *Cliviæ op. infra Colon. Agrip.*

Santonie/ Fantonie. Santones *Gall. Aquitan. pop. & op.*

Saone. j. **Sone.**

Sartres. j. **Chartres.**

Sassem. Sassemum. *q. d.* Saxonum domicilum. *pagus Holl.*

Sassen/Saxen. Saxonia.

Sassenaer. Saxo, onis.

Savoye. Sabaudia. *regio Gall. Narbon.*

Savoy/Savoy-koole. Brassica Sabauda.

Savoyens. Sabaudi, Allobroges, Delphinates.

Sauwe. Savus. *flu. Pannon.*

Schaghe. Scaga, Cimbrorum promontorium *municip. Holl.*

Schaker-bosch. Sacrum nemus. *in Holl.*

Schalck-wijck. Scalvicum, Scalvicus. *pagus Holl.*

Schef-husen. Schefhusium. *op. Germ.*

Scheldt. Tabuda, Scaldis *Belgij flu.*

Schekel. Gessaces mons, Cæcius, Cæclus, *Mons Hungariæ.*

Schellinck. Scellinga. *Insul. Holl. Fris.*

Scherpe. Scarpa. *flu. gall. Belg.*

Schie. Schia. *flu. Holl.*

Schiedam. Schiedamum. *op. Holland.*

Schoon hoven. Schoon-hovia. *op. Holl.*

Schoon-landt. Scandinavia, Scania *in Dania.*

Schot. Scotus.

Schot-land. Albania, Britannia minor vel secunda. Caledonia, Scotia.

Schoude/Schoud-lant. Scaldia. *Zelandiæ insula.*

Schrickfinners. Crefennę, Scritifini, *Scandiæ pop.*

Seclijn. Seclinium.

See-land. Selandia. *regio inferioris German. Bataviæ appendix.*

See-land. Cadanonia, Zelandia *in Dania.*

See-landers. Mattiaci, Zelandi: Frisiabones *dicuntur. Adr. Iunio.*

Segenbergh. Segebergum, *arx Holsatiæ.*

Segeth. Segedunum. *opp. Hungariæ ad Tibiscum flu.*

Seyne. Sequana *flu. Galliæ.*

Senderin. Singidunum. *Hungariæ op. ad Danubium.*

Sene. Sena, urbs Senensis. *in Ital.*

Senlis. Silvanectum. *Gall. op.*

Sens. Senones. *Galliæ pop. & op.*

Seville. Hispalis, Iulia Romulea, Sevilla. *urbs Hisp.*

Sevenbergen. Septimontium, Sevenberga. *oppidul. Hollandiæ.*

Seven-borgen. Dacia Mediterranea, Ripensis, Septem castra.

Seven-borgers. Iazyges, Metanistę, Septemcastrenses.

fiche.

Sichenen. Siehenæ, arum. *op. Brab.*
Sicilie. Sicilia, Sicania, Trinacria, Trinacris *insula celebris maris Mediterran.*
Siciliaen. Siculus.
Siericksee. Siricæa, Zirizea. *op. Zeland.*
Sijpe. Zipa. *Vadum Hollandicum aggeribus cinctum.*
Silgen-stad. Salingostadium. *op. ad Rhen.*
Simach. Sermium. *op. in Pannon.*
Simay/ Cimay. Simacum. *oppidul. Hannoniæ.*
Sints. Sunici. *op. ditionis Coloniensis, telonio notum.*
Sint Amand. Fanum Amandi, Elvonense monasterium. *Nervorū op. ad Scaldim flu.*
Sint Andries. Fluvium. *Carinthiæ op.*
Sint Galle. Sangallum. *op. in Helvet.*
Sint Glaude. Iura, Iurassus, *mons gal Narbonensis.*
Sint Gillepn. Vrsidungum, fanum Gisleni. *Hannoniæ oppid.*
Sint Hubert. Andainū, Andagium, Fanū Huberti. *monasterium in Arduenna silva.*
Sint Omer. Audomaropolis, Icius portus. Fanum Odomari. *op. Artesiæ.*
Sint Gottard. j. Gottart.
Sint pol. Fanum Pauli. *op. Artesiæ.*
Sint Quintin. Augusta Veromanduorum, Fanum Quintini. *Galliæ Belg. op.*
Sint Truyen. Centrones, Fanum Trudonis. *op. Brabant. Leod.*
Sint Vast. Nobiliacum, Monasterium S. Vedasti: *suberbum op. Atrebat.*
Sint Vijt. Viti fanum *oppidul. in ducatu Luxembrug.*
Sint Vijt. Candollica. Viti Fanum, *urbs germ. in Noricis.*
Sint Winocks. j. Winocks berghe.
Sion. j. Sitten.
Sitten. Sedunum, metropolis Sedunorum. *in gall.*
Slavonie. Slavia Pannonia, Illyris, Illyricum, Slavonia.
Slestad. Elcebus, Helvetum, Selestadium. *op. germ*
Slese. Silesia *Germ Regio.*
Slesner. Silesius, Lutiburus.
SlesWijck. Slevicum. *olim* Heideba *in Olsat.*
SlesWijck. Cimbrica Chersonesus.
Slorpe. j. Welle.
Sluys. Slusa. *Flan. portus olim* Laminsvli... tum, *& Brugensium municipium in Fland.*
Soysson. Augusta Vessonum. Suessionum... Suessiones. *op. & pop. in Gall. Belg. Beca...*
Solims. Solicimum. *op. germ.*
Solothurn. Solodurum. *op. Helvet.*
Some. Somona, Phrudis. *Gal. Belg. flū.*
Somers-dijck Someredicha. *insul. Holl.*
Somme. Samabrina. *Gall. flu.*
Sone/ Saone. Arar, Araris. *Galliæ Narbon... fluv.*
Spre. Suevus, Suebus. *Germ. flu.*
Spanie. Hispania, Spania, Iberia, Hesperi... ultima
Spaniard. Hispanus.
Sparn. Sparnus. *flu. Holl.*
Sparn-dam. Sparnodamum, Sparendamum. *pagus Holl.*
Speyr. j. Spier.
Speshart. Ingiones, Abnoba. *mons Germ... circa VVirtenbergensium ducatum.*
Spier/ Spiers/ Speyr. Spira, Nemetum urbs. Vangionum urbs, Ad Pyrum, Pyri mons. *Ioan Herold. Germaniæ urbs ad Rhenū, Episcopatu & Camera Imperiali decorata*
Spre in de Marcke. Suevus, Sprea *flu.*
Stain. Sabária. *op. Austr. ad Angrum flu.*
Stampe. Stampæ, arum. *op. gall.*
Stargart. Stargatium. *in Megapoli.*
Staveren. Sturij. *urbs Frisiæ maritima.*
Steegher. Stegra, æ; Stegræ, arum. *pagu... Flandriæ*
Steygher wal. Abnoba *mons Germ.*
Steen-berghen. Steynberga *op. Brab.*
Steyr. Gessodurum. *op. Austriæ.*
Steken. Stechena. *oppidul. Fland.*
Stetiner-land. Sedinorum regio, territorium Stetinense.
Stiermarck. Valeria, Pannonia interamnensis, Stiria, Tauriscorum regio.
Stockholm. Holmia. *Suediæ metropolis & regia.*
Straes-borgh. Argentoratum, Argentina *oppidum ger. academia*
Stracte. Fretum Gaditanum, Herculeum...
Strand-friesen. Frisij minores.

Straubingh/ Strubingh. Augusta Acilia. *op germ. ad Danubium.*
Suffolcke. Iceni, Suffolcia. *in ang.*
Suyder-zee. Fretum australe. *vide in Etymolog.*
Sulpich. Tolbiacum. *Belg. oppidum.*
Sund. Fretum Codanum, Sinus Codanus.
Sund. Bunitium, *Germ. urbs in parte Septentrionali.*
Surick/ Surck. Tigurinus pagus, Tigurum, Turegium. *Helvetiæ urbs.*
Suricker-zee. Lacus Tigurinus.
Sutfen. Sutphania, Nusipi, Vsipetes. *Geld. urbs & pop.*
Swartſ-wald. Sylva Hercynia, Orcynia, Martiana.
Swats. Sęvatum. *opp. Austriæ.*
Swave. Suevus, Vindelicus.
Swaven-land. Suevia, Rhetia prima vel superior, Vindelicia.
Sweden. Suecia, Suedia.
Sweden. Suiones, Suedi. *germ pop.*
Swerin. Severianum. *opp. Pannon.*
Swert-waeter. Vidrus. *Germ infer. fluv. circa Rheni ostia in Fris. vulgò* Nigra unda.
Switser. Helvetius, Suicerus, Suitensis. *à Suitia Helvetiorum pago. And Altham.*
Switser-land. Helvetia.
Swolle. Suolla, Suolli, orum: Navalia. *urbs ger. infer in Transisala.*

T

TAlenbergh. Didattium. *Sequanorum in Belgica oppidum.*
Tartar. Scytha, Mæota, Sarmata.
Tartarye. Scythia, Sarmatia, Tartaria, *magni Chami Imperium*
Teyms/ Tems. Thamesis. *flu. angliæ.*
Teys. Tibiscus. *flu. in Dacia.*
Terovane. Taravanna, Morinum. *Morinorum oppidum*
Teonville. j. Dieten-hoven. Theonis villa.
Tesin. Ticinus. *flu. Ital.*
Tessel. Teceliæ, Tessalia. *pagus Holland.*
Tessender-loo. Toxandria, Taxandrum. *opp. ad Mosam P. Diveus & Ioan. Becan.*
Tiber. Thybris, Tiberis, Albula. *flu. Ital.*
Tiel. Tila. *oppidum Geld.*
Tielt. Tiletum. *pagus Brab. & Fland.*

Tienen. Thenæ. *oppid. Brab.*
Tye. Tya. *flu. Hollandiæ.*
Tirol. Theria, Comitatus Tirolensis. *regio Alpina.*
Toel. Tullium, Leuca. *oppid. Lotharing. ad Mosel.*
Toerhout. Turholtum, Sylva Thoraldi. *pagus Fland.*
Toernhout. Turnholtum. *pagus Brab.*
Toerins. Taurinum. *op. in Pedemont.*
Toers. Turonia, Turonum urbs, Turonica, Martinopolis. *Galliæ urbs.*
Toerepne. Territoriũ, Turonicũ. *in Galliæ.*
Toerin. j. Turin. Taurinum.
Toledo. Toletum. *Hisp. urbs* Tarraconens.
Tolen. Toletum. *op. Zeland.*
Toloese. Tolosa. *Colonia Gall. Narbon.*
Tongheren. Tungri. *op. Belgicæ in Eburonib.*
Tongerloo. Aduaticum *sive* Aduaca Tungrorum. *Abbatia Brabantiæ.*
Torck. j. Turck.
Torgow. Argelia. *op Misniæ in Germ.*
Tornesis. Tornesisum, Tournacense territorium. *Castellania Tornacensis.*
Torout. Thoroutum, Thorontum. *op. Fland.*
Toscane. Tuscia. *olim* Etruria, Tyrrhenia.
Trave. Treva, Trava *flu. Lubecam alluens.*
Trente. Tridentum. *opp. Alpinum, Germaniæ extremum.*
Tricht. j. Maestricht.
Trier. Augusta Trevirorum, Treviris, *Galliæ Belg. op. ad Mosellam flu. Academ.*
Troye. Troia, Ilium. *Asiæ minoris urbs.*
Troye. Trecę, arum, Tricassium, Tricassini, Tricassij. *urbs & pop. in Gal. Lugdunensi.*
Tubinghen. Tubinga. *oppid. in ducatu VVirtenburgensi academia.*
Tul. Tullium. *opp ad Mosam.*
Tunes. Tunetum, Tunes, Tunicense. *op. in Mauritania.*
Turck. Turcus, Turca.
Turckye. Turcia.
Turin/ Toerin. Augusta Taurinorum. Taurinum. *opp. Pedemontanum.*
Turingher. j. Duringher.
Tusen-land. Tusiorum ditio. *in Holland.*
Twendt. Tubantes. *Germ. pop. Frisiis contermini.*

Valc.

V Alckenborgh. Falcoburgum. *opp. in Hollandia, Comitatu insigne.*

Valcken-borgh. Coriovallum, Nuagerra. *op. inter Iuliacum & Traiectum Mosæ.*

Valcken-steyn. Valckensteinum. *Vicus & arx Boiaria.*

Valencie. Valentia. *op. gall. Narbon.*

Valencien. Valencenæ, Valentianæ, Scaldis pons. *oppid. in Hannonia,*

Vecht. Flevum, Vidrus. *german. infer. flu. circa Rheni ostia.*

Vels. Locus felix. *Austriæ opp.*

Veltenborgh. Artobriga minor, Cœnum. *opp. Germ.*

Veltsick. Veltcicum, Ciceronis castra. *pag. Fland*

Veluwe. Felua, Velania, Caninefates. *Holl & Geld. insula.*

Vendomme. Vindinum. *gall. opp.*

Venetie/ Venegie. Venetię, arum. *Europæ emporium nobilissimum in sinu Hadriatico.*

Venetiaen. Venetus.

Venetsche zee. Mare Adriaticum, mare superum.

Venlo. Venloa. *op. Gheld.*

Verdun. Verodunum. *gall. Belg. opp.*

Vere. Veria, Veriæ, arum: Campoveria. *opp. Zeeland.*

Vermandoys. Veromandui. *gall. Belgicæ pop. & provincia.*

Verone. j. Bern. Verona.

Vertun. Vertodunum

Vetuin. Verbinum. *Veromanduorum oppid. in gall. belg.*

Veurne. Furna, æ, Furnæ arum. *op. Fland.*

Viane. Viana. *opp. Holl. ad Leccam amnem.*

Vicht. Vectis. *Insula Britannici maris.*

Viconie. Visconium.

Vienne. Vienna, Senatoria. *opp. gall. ad Rhodanum.*

Villach. Carnicum Iulium, Vacocinm, Vocorium, Villacum. *Carinth. op. in Norico.*

Vilvorde. Vilvordia. *q. d.* villa fortis. *op. Brabant.*

Viterbe. Viterbum, Vitulonia. *Tusciæ opp.*

Vlandere. Menapiscus pagus, Ruthenia, Flandria, Flandrię Comitatus.

Vlaeminch. Fleumosius, Flander.

Vlaerdinghe. Phladirtinga. *Ortel.* V... dinga *municip. Holl. ad Mosæ ostium.*

Vlie. Flevum, Rheni ostium.

Vlie-dorp. Fledorp. Flevum. *Frisiæ op...*

Vlissinghe. Vlissinga. *op. Zeland.*

Vlm/Olm. Vlma, Alcimoennis. *germ. o...*

Voghel. Adula mons, & Mons Claudi... *mons inter Alpes.*

Vollenhove. Flevum. *Frisiæ oppidum.*

Vorne. Vorna. *Insula Hollandiæ.*

Vranck-rijck. Francia, Francię regnu..., Gallia, Celtogalatia. Gallia Comata.

Vries. Friso, Frisus, Frisius.

Vries-landt. Frisia.

Vrije. Ager Franconicus. *in Fland.*

Vrijborgh. Friburgum. *op. germ.*

Vurne / furne. Pleumosij, Bloetini: Vina. Furna. *opp. Fland.*

VV

Wael. Vahalis, VValis. *fluvius Batavoru... pars Rheni: & Rhenus, qui prope Neom... gum sic cognominatur.*

Wael. Gallus.

Wael-hem. VValhemum. *pagus Brab.* ... *Nith. m. flu.*

Waes. VVasius.

Waes-land/land van Waes. V Vasia Terra VVasiorum. *in Fland.*

Waestene. V Vastena. *pagus Fland*

Wagheninghe. Vada, Vagunum, Bag... num. *oppid. Holland. Geldriæ.*

Waplinghen. Vangiones. *in. Suevia.*

Wallache. Dacia.

Wallacher. Dacus. Geta.

Walchere V Valachria. *Zeland. insula.*

Wallie. Cambria, VVallia. *Britanniæ regio.*

Walsch. j. Wael. Gallus.

Walsch-land. Gallia.

Walsch-brabandt. Gallo-Brabantia.

Walsch-Vlaenderen. Gallo Flandria.

Walsch-Waure. Gallo-waura. *in gal. Brab*

War-wijck. Verovicum. Veroviacum Viroviacum. *Angliæ oppidum.*

Wastene. j. Waestene.

Waeter-landers. Frisiabones, Frisij minores, Frisij Cisrhenani, V Vaterland *in Holland*

Waure. VVaura. *pagus Brabant.*

Weerne

Weene/ Wiene. Vienna, viana, Ala Flaviana, Castra Flaviana, Iuliobona, Vindebona. *op. Austriæ ad Danubium, academia insigne.*
Weert. j. Wiert.
Weys-baden. Bucinobantes. *op. Germ. thermis nobile, è regione Moguntiæ.*
Weyssenborgh. Alba Iulia, Apulium, Sebusiũ, Noricia, *op. Sueviæ in Germ.* **Grieck Weyssenborgh. j. Grieck Wittéborgh.**
Welle. Vmbilicus maris. *Oceani vorago circa litus Candiæ Orientale.*
Wels. Locus felix. *Austriæ oppidum.*
Wende. j. Winde.
Werwick. VVerwica, Viroviacũ. *pag. Fland.*
Werwick. Verovicũ, viroviacũ. *op. Britan.*
Wesel. Vesalia, Aliso. *Adr. Iun. oppid. circa Rhenum.*
Weselburgh. Pisonium. *opp. Germ. ad Danubium.*
Weser. visurgus, Visurigis, Vesaris, Itargus. *Germ. flu. in Saxon.*
Weset. Vegesatũ, Toxandria, Taxandrũ. *opp. ad Mosam inter Trajectum & Leodium.*
Wesop. VVesopum. *op. Holl.*
Wespe, V Vespa, vespa. *oppidul. Holl.*
Westen-rijck. Naustria, VVestrasia. i. occidentale regnum.
Wester-gouwe. VVestergoa, *dituncula Frisiæ Transrhenanæ.*
Westfaelen. V Vestphalia. *pars Germ.*
Westfaelinck. Chamavus, Angrivarius, VVestphalus.
West-Briesen. Minores Frisij, Frisiabones, Frisij Cisrhenani, V Vestfrisij.
West-Brieslandt. Frisia occidentalis.
Wickel. vistula, Istula. *flu. Germ.*
Wielingh. Helium, *ostium Rheni sive Schaldis, inter Zeland. & Fland.*
Wien. j. Weene.
Wieringh. VVieringa, *insula Holl.*
Wiert. VVierta. *oppidul. in comitatu Hornano in Brab.*
Wijck te Duerstede. j. Duerstede.
Wijngarten. Vimania. *Rhetiæ urbs.*
Wilsnach. Susudata. *Ger. opp. in Marchia Brand. burgica.*
Wilteborgh. j. Wtrecht.
Wimpen. Cornelia. *opp. Germaniæ.*
Wincestre. Venta, Bimonium. *op. Angl.*
Winde/ Wende. Vandalus, Venedus, Fennus, Sclavus.
Winden landt. V Vandalia, Illyricum, Sclavonia.
Windisch/ Wendisch. Vandalicus.
Windisch. Vindonissa, *op. in Helvet.*
Winocks-berghe. VVinocibergæ, Bergæ Divi VVinoci. *op. f. ād. olim* Groeneberga.
Wirtenbergh. Decumates agri, Caritini, V Virtenberga. Regio V Virtenbergensis. *in Ger. ducatus.*
Wirts-borgh. Artaunum, Arctavium, Herbipolis, *op. Ger. academia.*
Wischelborgh. Pisoniũ *op. Ger. ad Danub.*
Wissenborgh. Sebusiani, Saliso. *oppid. Ger. inter Argentinam & Spiram. B. Rhenanus.*
Wittenbergh. V Vittenberga, VVitteberga, Viteberga: Calegia. *Adr. Iun. Saxoniæ op. ad Albin. academia.*
Witten-bergh/ Witten borgh. Alba Iulia, *in Hungaria.* **Griecks Witté-borgh.** AlbaGræca, Belgradum, Taurunum. *Pannoniæ inferioris urbs.*
Wirsel. j. Wicksel.
Woerden. V Voerdenum. *op. Holland.*
Worcom. V Vorcomium *opp. Holl. & op. Frisiæ.*
Worms. VVormatia, Borbetomagus, Bormitomagum. *Ger. oppidum.*
Wtrecht/ Wtricht. Trajectum, Vltrajectum, Trajectum inferius: Trajectũ ad Rhenum, Vtricesium, Vtricetum, V Vilteburgum. *urbs Batavorum episcopali sede nota.*

X

XAnten. j. Santen. Vetera, *&c.*
Xantes/ Xantonie. j. Santes/ Santonie. Santones, *&c.*

Y

YOrck. j. Jorck. Eboracum.
Yorck. Icauna. *flu. circa Antissiodorum urbem in Burgund.*
Yper. j. Jper. Ypra. *&c.*

Z

ZWrich / Zutphen / &c. j. Zurich/ Zutphen. &c.

COLOPHON,

PROPRIA HOMINVM PRÆCIPVE GOTHORVM, VANDALORVM, GERMANORVM,

Teutonum, Saxonum, Anglo-ſaxonum, vetera nomina paucis explicans.

Lectori C. Kil.

N habes, candide Lector, Colophonis loco, Propri[a] hominum, præcipuè Gothorum, Vandalorum, Germa norum, Teutonum, Saxonum, Anglo-ſaxonum veter[a] nomina, variè admodum à variis Scriptoribus inter pretata; quorum inventiones neque probare neque re probare in re tam difficili & controverſa eſt animus tametſi veriſimiliores etymologias nonnullas à Gothis, Vandalis & aliis peti poſſe exiſtimem. Huic autem negotio viros doctos operam a liquando daturos ſpero: imo hoc noſtro prævio incitamine, ad hujuſ modi opus Reipub. literariæ imprimis neceſſarium, gnaviter ſerioqu[e] aggrediendum ac præſtandum, incendi & inflammari cupio atque op to. Vale.

A

ABelheyde. Abelheydis.
Aberick. Abericus. *Adr. Iunius.* *q.* **Aver rick/ over-rick** .i. prædives.
Achiulf. Achiulfus.i. munitus ope pennigerorum, ſecuriferorum, ſive ſtipatorum. *Adr.* I*un.*
Ackerick/Ackerich. Acherichus. *q. d.* Dives agris. I.*Stumpff.*
Adal *vide* **Adel.**
Adalbert.i.**Albert.** Adalbertus, Albertus.
Adalrich/Alreich. Adalaricus, Alaricus. i. nobilitas regni, *ſive* nobilitatis dives. Io. *Avent.*
Adel. Adila.
Adelaerd. Adelhardus.
Adelbald. Adelbaldus.
Adelbelch. Adalovicus, i. cedens nobilitati: via nobilitatis. I*o. Avent.*
Adelbert. Adelbertus, *q. d.* nobilis & ge nerosus barbâ. *Adr.* I*un.*
Adelbrecht/Albrecht. Albrechtus, Adel brechtus. *q.d.* fractor nobilitatis. *Legi tur &* **Adelbrecht:** *quod à* dignitate *d[icitur]* *nominatur.* **brecht** *enim* dignum *declarat* Ioan. *Avent.*
Adelfrid/Adalfrid. Adalofredus, *hoc eſt* nobilitatis pax. Ioan. *Avent.*
Adelgar. Adelgarius, *hoc eſt*, omnino no bilis. *B. Rhen.*
Adelger. Adalogerion. I. *Stump.* Adaloga rius. I*odoc. VVillich.*
Adelger. Adologerion, *hoc eſt*, nobilitati[s] avidus. I*oan. Avent.*
Adelgots. Adalogotus, i. nobilitatis Deus Io*an. Avent.*

Adel-

Adelgund/ Adalgund. Adelogunda, *hoc est*, quæ favet nobilitati, Io. *Avent.*
Adelhard/Adalhard/Alhard. Adelardus. i. nobilitatis fons & theſaurus. **hard.** i. theſaurus. Io. *Avent.*
Adel-heyde. Adelheidis. *q. d.* nobilitas, nobilis virgo. *Adr.* Iun.
Adelheit/Adelhait. Adaleda, quæ colit ac fovet nobilitatem. *Ioan. Avent.*
Adelhoch. Adelhochus. i. nobilitas ſuprema. Io. *Avent.*
Adelhold/Adelhuld. *deminutivè* **Adold.** Adeloldus, Adeloaldus, Adoldus. i. nobilitatem amans. **hold** *ſive* **huld**/amor *eſt*, Io. *Avent.*
Adelmer/Almer/Amar. Adalomarus, *hoc eſt*, nobilitatem augmentans. Io. *Avent.*
Adelmund. Adalomundus, *q. d.* os nobilitatis. Io. *Avent.*
Adelprecht. j. **Adelbrecht.**
Adelram/Adalram/Alram. Adaloramus, i. nobilitatis gloria. Io. *Avent.*
Adelrick/Adelrich/Odelrich. Athalaricus, Autharichus, Dives nobilitate. *Adr.* Iun. I. S*tumpff. vide* **Odalrich.**
Adelſwind. Adalovinda, *hoc eſt*, ventus, ſive ſpirans nobilitatem: *ſive* nobilitatis teſtis & vinculum Io. *Avent.*
Adoald. Adoaldus. *q. d.* **Het-wald.** Patris poteſtas, vice patris tutor, patronus. *Mart.* Iſleb.
Adolph. Adolphus, Athulffus Athaulphus. *q. d.* juramenti tenax, juriſiurandi auxiliator, vel auxilium nobilitatis, adjutus à nobilitate. *Adr.* Iun.
Adolf. *corruptè pro* **Hatthulf.** *q. d.* pater auxiliaris. Hatto *enim ſive* Haetto *dicitur* pater. *Mart.* Iſl.
Adolf/Adolhof. Athaulphus, Athulphus, Adolphus. *q. d.* nobilitatis auxilium. Io. *Avent.*
Aerckle/Aergle. j. **Arcle/ Argle.**
Aerenperck. Areopagus, *hoc eſt*, honoris rivus. *q. d.* **Eren beck.**
Agarick/ Agarich. Agaricus, Agericus, *q. d.* **eygenrich.** Io. *Stump. vid.* **Aigenrick.**
Agilmōd/Eckmūd. Agilomūdus, I. *Stum.*
Agilmond. Agilmundus. *q. d.* aureo ore ob eloquentiam, *vel* incurvato oris rictu inſtar aquilę, *Adr.* Iun.
Agilulff. Agilulphus, Aſtulphus. i. citum ſive velox auxilium. *q. d.* **eil-hulf** / *ab* **eil.** i. feſtinatio. *vel q. d.* **eytel-hulff**/*hoc eſt*, merum & plannm auxilium. *M.* Iſleb. *vel q. d.* **haeſt-hulf.** i. celeriter adjuvans. *Mart.* Iſleb. *Adr.* Iun.
Agneet. Agnes, Hagnes, Hagna.
Aighenrick / Aigenrich / Agarick. Agarichus. *q. d.* **eyhen-rich**/ *id eſt*, à ſeipſo dives. I. *Stump.*
Aiſ brand. Aiſ brandus. *q. d.* Huſbrennus, *id eſt*, domus tutor, qui armis domum & familiam tuetur ac defendit, *Ma.* Iſl.
Aiſtulf. Aiſtulphus, *q. d.* Feſtinum auxilium *M.* Iſl. *vide* **Agilulf / Aſtulf.**
Alard. Alardus, Halardus.
Alarick. Alaricus. *q. d.* ultra omnes dives, prædives. *Adr.* Iun.
Albeflede. Alboſleda, *hoc eſt*, ſemper lauta & munda. Io. *Avent.*
Albrecht. Albertus *vide* **Adelprecht.**
Albert. Albert⁹. *q. d.* totus barbatus, *A.* Iu.
Alberick/ Alberich. Alberichus, *q. d.* ſemper dives. **Albe.** i. ſemper: **rich.** i. dives *Ioan. Avent.*
Albrecht. Albrechtus, *q. d.* **adelwerd**/**adel vnd werd.** Nobilis & carus: *M.* Iſl. περιλυφαμὸς, famoſus, illuſtris, *And. Altham.*
Albrecht. Albertus. *q. d.* fractor nobilitatis. *vide* **Adelprecht.**
Albewin. Albewinus, Alguinus, Alcuinus, Alboinus, *q. d* **alwin/ alghewin.** omnia vincens. *Mart.* Iſl.
Albewin. Albuinus, Alboinus, *q. d.* **albe-win.** omnium rerum ſatagens. *Adr.* Iun. *vide* **Anboyn.**
Aldegond. Aldegundis.
Aldman. Aldmannus.
Alfons. Alphonſus, *q. d.* **helf ons.** adjutorium noſtrum. *M.* Iſl.
Alfrick. Alfricus.
Algewin/*vide* **Albewin.**
Alman/ Almon / *vulgò* **Almuil.** Almanus, Alemanus, *q. d.* omnino vir. *Rex fuit Germaniæ cognomine Hercules. Scribitur quoque* Alimonius, Alimonia. *I. Av.*

Alrick/ Alrich. Alaricus, Olrichus, Alrichus. *vulgò* Alrichus, *hoc eſt*, prorſus dives. *Mart. Iſl.* I. *Stump. Adr. Iun.*

Altbein/ Altwein. Albinus. *q.d.* antiquum vinum. *nomen regis Longobardorum.* Io. *Av.*

Altmul. j. Alman.

Alwig. Olovico.

Altwig. Altvigus, Altwichus, *id eſt*, ſenex æſtimatus. *I. Stump.*

Amalfrid/ Amalfred. Amalfredis. *I. Stum.* *vide* **Amelfrede.**

Amalrick/ Amalrich. Amalaricus *I Stump.*

Amalaſuente. Amalaſuentha. *q.d.* puella cœleſtis, *vel* cœlo demiſſa. Amal, *Gotthis* cœlum *dicitur, &* Suentha, *ſive* Swentha, virgo, juvencula, & **Amalini/** cęleſtes. *Adr. Iun.*

Amalaſuitte. Amalaſuitta. *q.d.* **himelſwitte.** Sapientia cęleſtis: divinitus erudita *Mart. Iſl.*

Amand. Amandus.

Ambigat. Ambigatus, *I. Stumpff.*

Ambiorick. Ambiorix, ditionum & terrarū quibus jus dicit locuples, *Adr. Iun. &* Magiſtratus multa ſobole dives. *Io. Bec.*

Amelberg. Amalaberga, Amelberga. *q.d.* cęleſtis mons. *Adr. Iun.*

Amelberg. Amaloberga. *q.d.* mons nutritius. *Io. Avent.*

Ameleine. Amaleia. **Amel/** nutrix *eſt. Ioan. Avent.*

Amelfrede. Amalafreda *q.d.* cęleſtis pax.

Amelfrede. Amalofreda. i. nutritionis pax. Io. *Avent.*

Amelprecht. Amalopertus, *id eſt*, qui puero nutricem parat.

Amelſwente. j. Amalaſvente.

Amelſwitte. j. Amalaſuitte.

Anboyn/ Albewin. Anboinus, Alboinus, Omnia vincens. *vel q. d.* **hand-win.** i. victrix manus, invicta bello dextera. *Ma. Iſl.*

Angelbert. Angelbertus, Ellenhardus. I. *Avent.*

Angelmayr/ Enghelmayr. Angilomarus, *hoc eſt*, augmentans limitem ac cardinē, **Angel** & **engel** aculeum cardinē limitem. *Germanis Bovs ſignificat. Io. Avent.*

Angis. Angiſus, i. qui inſtituit. I*o*. *Aven.*

Anſbrand. Anſbrandus. *q.d.* galeatus he-ros. *Adr. Iun.*

Anſbert. j. Anſbrecht.

Anſbrecht/ Anſbert. Anſbertus. *I. Stump.*

Anſgis. Anſegiſus, *hoc eſt*, excellens pręſtā[ns], famoſus, celeber. *Io. Stum. vel* Anſegis, *ſive* Hanſegis, *hoc eſt*, obſes ſocietatis, a **anſe/ hanſe/** *id eſt*, ſocietas, & **gis** *ſive* **giſel.** i. obſes. *I. Bec.* **Anſes** *Gothis* proce[res] *dicuntur*, ob victoriam, *quaſi* ſemidei, *unde* Anſegiſi & Anſelmi *vocabula. B. Rhe[n].*

Anſbrecht. Anſbrechtus *B. Rhenan.*

Anſhelm. Anſelmus. *B. Rhen.*

Anſwald. Anſwaldus, Anſoaldus *B. Rhen.*

Anthelm. Anthelmus.

Apatur. Apaturius. *I. Stump.*

Arbar/ Erbar/ Erbo. Arabarius, *q.d* **eer-baer/ ehrbaer.** Honeſtus, honorādus. I. *St[ump].*

Arbogaſt. Arbogaſtes. *Io. Becan.*

Arbrecht. Aribertus, Aripertus. *q d.* **ehre-werd.** Honoratus, charus, honore dignus. *Mart. Iſleb. Ioan. Stump.*

Arcle. j. Argle.

Ardrick/ Ardrich/ Herdrich. Ardaricus, *id eſt*, terrarum locuples. *Adr. Iun. I. Stump.*

Argle/ Aergle/ Arcle/ Aercle. Hercules, *q.d* ferus leo. *Ioan. Avent.*

Ariobiſt. Arioviſtus. i. honeſtatis tenax *Mart. Iſl. vide* **Erebeſt/ Ernbeſt.**

Armegaſt. Armogaſtes

Armin. Arminius. *q.d.* **eerman/ herman.** I. *Stump.*

Armin. Arminius i. heroicus animo: *vel* exercitus rector. *Adr. Iun.*

Arneſt. j. Erneſt.

Arnold/ Arnhold/ Arnhoud/ Arnoud. Arnoldus. i. honeſtatis conſervator. *Adr. Iun. vel q.d.* **ernhold** / honeſtus, amans honeſtatis & virtutis. *Mart. Iſl.*

Arnold. Arionoldus. i. decus honeſtatis amans. *Io. Avent.*

Arnolf/ Arnolph. Arionulphus. i. decus honeſtatis adjuvans. I. *Avent.*

Arnulf. Arnulphus. i. auxilium aquilæ, *vel* Ernhulfus. *q. d.* **ernhulf.** qui virtuti & honeſtis artibus operam dat: honoris auxilium: honeſta virtutemque promovens. *Mart. Iſleb. Adr. Iun.*

Arri-

Arrigo. Arrigis, Errichus, *q.d.* **errich.** dives honoris. *Mart. Isleb.*

Asmar. Asomarus. i. qui cadavera augmentat, *militare nomen ab* **as.** i. cadaver. I. *Aventin.*

Asprecht. Asopertus. i. qui cadavera facit. *Ioan. Avent.*

Astul. j. Agilulf/Aistulf. Astulphus, Aistulphus, Agilulphus, *hoc est*, properus auxilio. *q.d.* **haest hulff.** *Adr. Iun.*

Athaulf. j. Adolf.

Atsel/Hetsel. j. Attel. Attila. *I. Stumpff.*

Atte/Atto. Atto. Otto, Hatto, *hoc est*, pater.

Attel. Attila, *hoc est*, paterculus, parvus pater. *Mart. Isl.*

Attelrick/Attalrich/Hattalrich. Attalaricus, *id est*, pater per omnia dives. *Ma. Isl.*

Audemaer. j. Oudemaer. Audomarus.

Autbert. Autbertus.

Autrick. Autaricus. *q.d.* **houtrich.** *Æg. Sc.*

Austerberth. Austerbertha.

Austergisel. Austregisilus.

B

BAld. Baldus, *hoc est*, audax & temerarius. *Io. Becan.*

Baldwps/Balduis. Bellovesus. *I. Stump.* & Belloves *Ægid. Schud.* & Ballovesus. *Iod. VVillich. vide* **Balweps.**

Baldwin/Balduin. Balduinus, *id est*, cito vincens. *Mart. Isl. Adr. Iun. vide* Baldvinus *pro* Baldwinus. *B. Rhen.*

Balthe. Balthus, *id est* ferox. *Adr. Iun.*

Balthier. Baltherius. *Ioan. Stump.*

Balweps. Bellovesus. *q.d.* peregrinationũ ductor. *Ioan. Avent. vide* **Baldwps.**

Barmond. Variomundus, Pharamundus, *hoc est*, verax ore. *I. Av. vide* **Waermond.**

Barmar. Britomarus. *B. Rhen.*

Bave. Bavo.

Bathilde. Bathildis.

Begghe. Bega, Begga.

Beynmayr/Beinmer. Vinomarus. *q.d.* vinum augmentans. *Ioan. Avent.*

Beinbrid/Beinfrid. Vinofridus. i. pacificus vinum bibens. *Io. Avent.*

Bellewese. Bellovesus. *Ioan. Becan.*

Belphard. Belphardus, Belfo, Velipho. Guelpho: *à* **belgh.** i. catulus, canicula. *Io. Avent.* **Belph.** *autem pro* catulo, *Germanis inferioribus* **Welpe** *dicitur.*

Benne. Benno.

Beremond/Berimond. Berimundus, Berismundus, Beremundus, *id est*, os ursi. *Adr. Iun.*

Beringer. Berengarius, *hoc est*, apro congredi audens. *Io. Avent.*

Bernard. Bernardus, ursinum ingenium, *Adr. Iun. vel q.d.* **bern-hart/** *hoc est*, qui ursinum cor sive animum habet, *Io. Bec. Ita quoq; Eras. Roterod.* **Got-art / Ged-art / Gepr-art / Ever-art / Er-art / Rich-art / Leuwen-art / Rein-art / Engel-art / Wolf-art /** *ab ingenio dicta putat: quibus nos aspirationis nimis avidi.* **h** *apponimus. Æg. Schud.*

Bernhard. Veronardus. *q. d.* durationis thesaurus: & durus sive durans fortiter ut aper. *Io. Avent.*

Bernhard. Bernhartus. *Mar. Isl. vid.* **Bernard.**

Bernher. Verovero. i. arcens exercitum. *Ioan. Avent.*

Bernher. Bernarius, *hoc est*, ursorum dominus: *unde olim deductum nomen* Bernarius, *quo modo* Bernhardus. *Æg. Schud.*

Berthe. Bertha, Berichtha, *hoc est*, digna: **Berth** *enim, sive* **bercht.** i. dignus *Latini in* bertus & pertus transmutant *Io. Avent.*

Berthold. Beritholdus, *hoc est*, pacis amator. **Berit** & **bericht** *Germanum Hebræumq; vocabulum*, fœdus, pactum, compositionem *significat. Ioan. Avent.*

Bertrade. Bertrada, *id est*, expediti præsentisq; consilij. Bertrada *q.d.* VVerthrada, *à* pretioso thesauro *dicitur. B. Rhenan.*

Berte. Bertha. i. digna. *Io. Avent.*

Besterwald/Westerwalder. Vestrovalda.

Berther/ *vide* **Perther.**

Berthout/Berchtold. Berchtoldus.

Bertin. Bertinus.

Bertrand. Bertrandus.

Bertulf. Bertulphus.

Bilibald. j. Wilibald. VVilibaldus.

Bilimer. j. Wilimer.

Billebald/Bilbold. Vilivalda. *à silva cognominantur. Io. Avent.*

Billehelm/Bilhalm/*vide* Wilhelm.
Birdmer. Viridomarus.i.qui major fiet. *à* berden.i.fieri.*Io. Avent.*
Bitwar/Witwar. Viduarius.*I.Stump.*
Bode. Bodo.*q.d.*bod.i. fotor, paſtor; almus.*&* alumnus.*Mart.Iſl.*
Bodmar/Botmar. Vadomarius *I.St.*
Badogaſt. Bodogaſtus, *hoc eſt*, honorandus,quia leges ferre, & imperare norit. *I.Becan.*
Boduognat. Boduognatus. *q. d.* bode-gnaet.i.clemens erga famulos, *vel q.d.* bodē hoa-gnat/*hoc eſt*, excelſa clemētia præditus, vel in mādatis exigēdis, vel in famulis & ſubditis bene tractādis.*I.Bec.*
Bohemond.Bohemundus.*q.d.*wagemon/ *id eſt*, audax, qui rem fortiter audet aggredi.*M.Iſleb.*
Bolphard/Bolphgang/*vide* Wolf-ard/ Wolfgang.
Both.Botho.i.nuncius,interpres.*I. Aven.*
Brecht.Brechtus.i. prorſus celebris.*B.Rhenan.*
Breitmar. Britomarus. i. qui latè auget. *Ioan.Avent.*
Brenne.Brennus.*q.d.*berenner/ *hoc eſt*,qui equitatu longè latéque hoſtium agros incurſat.*I.Becan.*
Brenner. Brennus. i. incendiarius. *A. Iun. m lius* Berno.*Iodoc.VVillich.*
Brenner. Bernus, Brennus Berno, Brenno. i.galeatus.*à* brē *ſive* brin.i.galea criſtata ſeu cornuta.*Mart.Iſl.Io.Stum.Io. Avent.*
Breitmar.Britomarus *Iod.VVillich à* weren. i.augmentare.*Io.Avent.*
Britomar.i.Fridmayr/ Fridmaer. Britomarus i pacis arbiter.*Adr.Iun.I Stum.*
Brunhyld/ Braunhyld. Brunhylda, *q.d.* urens amor. *Ioan. Avent.*
Brunoghilde. Brunoghildis.*q.d.* brunoghilde.Heroina cui oculi ſubnigri. *Io.B.*
Burchard/ Burghard/ Burckard. Burchardus.*q.d.*burg-rat. conſul arcis ſive civitatis.*Mart.Iſleb.vel* fortis ut caſtrum *Io.Avent.*

C

CAttenmantel.Catamantaledus. *Ægid. Schud.*
Cambaule. Cambaules. i. noctuę criſta. *Adr.Iun.*
Camil.Camillus,Cadmillus.*q.d.*cacat/*ſive* quaed mel.*hoc eſt*,mali revelator. *Io.Becan.*
Carel. Carolus.*q.d.* kerle. *eſt autem* kerle/ vir proceræ ſtaturæ & grandis corporis,qualem Carolum primum fuiſſe ſcribunt.*Mart.Iſl.*
Carel. Carolus.*q.d.*car-hel/ *hoc eſt*, claritas & apex eorum qui cari ſunt.*Io.Becan.*
Carel/Carel-man. Carolus, Carolomannus.i.vir carus,amatus. *I.Stump. vel* vir fortis.*Io.Avent.*
Carel/ Charel. Charolus. i. vir fortis & ſtrenuus.*Iod.VVillich.*
Carwald. Carioyaldus, *hoc eſt*,magna vis carorum.*Io.Becan.*
Caſtwig/ Gaſtrig. Caſtigus.*I.Stump.* *&* Caſtugo,Caſtigo.*Æg.Schud.*
Catibulck.*q.d.* Gotbolck.Cativulcus.*Æg. Schud.*
Catumer. Catumerus, *hoc eſt* , Cattorum princeps.*B.Rhen.*
Catobald / Catowald. Catovalda. *q. d.* Gutwald.*I.Stumpff.*
Catumer. Catumerus, *hoc eſt*, Cattorum princeps.*Adr.Iun.*
Celt.Celtus.*I.Stump.*
Cheribert.Cheribertus.*q.d.*herbrecht/herbert.*I.Stump.*
Childebert.Childebertus,Hildebertus,*q.d.* hilſwerd. *I.Stump. vel q.d.* Childebert/ *hoc eſt*, dignus ſtrenuis & inſignibus viris.*Io.Becan.vel q.d* Ghildebert.Childebertus,*hoc eſt*, rutilus barba. *Adr. Iun.*
Childerick. Childericus.*q.d.* Huldrich/*id eſt*,dives ſuffragiis.*I.Stump.vid.* Hulderic.
Chilperick. Chilpericus, Hilpericus, *q.d.* hilf-rich/*hoc eſt*, dives auxiliis. *I.Stump.* Chilpericus.*q.d.* hilp-rich. *ab auxilij copia.B.Rhen.vide* Hilperick.
Cinſinar. Civiſmarus.*B.Rhen.*
Clitow/ Elitow. Clitoveus , Elitovius. Ludwig.*I.Stumph.*
Clops.i.Lops.
Clodp.Clodius.*q.d.*Lutp.
Clodobert.Clodobertus. *q.d.* Lutprecht. *I.Stump.*

I. *Stumpff.*
Clodomir. Clodomirus, Lodomirus, *q.d.* **lupdemeer.** qui felici successu populo præest populumq; & prolem auget, populi promotor, & gentis ampliator. I. *Becan.*
Clodomir/ Clodomer. Clodomirus, Clodomerus. *q.d* **Lutmeper.** Io. *Trittenhemius.*
Clotaris. Lotarius. *q.d.* C.Lotarius, *id est.* **Coninck Lotaris** / Rex Lotarius, *sive* Lautarius, *literæ primæ perperam adjectâ, sicut in* Clodoveus, Clodomirus, Childebertus, Chilpericus: *C. enim propriis regum Francorum nominibus præfixum, idem valet quod* **Coninck.** *Dicendum autem* Lautarius, *à* **lauter/lautar**/*hoc est*, purus. *I. Bec. Aut.* Clotharius, Clodoardus, *q d.* **Luthart.** *Ioan. Stumpff.*
Clotild/ Clothild. Clothildis, *q.d.* **Luithild.** I. *Stumpff.*
Coen. Cuno, Chuno, Cunradus.
Coenraed.j.Conrad.
Colman. Colmannus.
Congolitan/Conwald/ Cunwald. Congolitanus. *q d* **Conig** *sive* **Kunig Goldan.** I. *Stumpff.*
Conman / Cunman. Conomannus. I. *Stumpff.* & Commanus. *Æg. Schud.*
Conigilde. Chunigilda, Chunilda. i. regis amor. Io. *Avent.*
Coningund. Cunigundis, Chunigunda, Chunegunda, *q.d.* **Coning-gund**/*hoc est*, regis favor. I. *Becan* Io *Avent.*
Conimond.j.Cunimund.
Conmeper. Conomarus, *hoc est*, audax, præfectus. *vide* **Conodomar.**
Conodomar. Chonodomarius, *hoc est*, ferus præfectus, *vel* audax equorum sessor, vel eques in necessitate. *Ad. Iun.*
Conrad/Cunrad. Cutruatus. *Æg Scu.*
Conrad/Conradus, Conradinus, *hoc est*, Valens sive potens consilio, prudens, scientia consiliorum valens. *Mar. Isl.* & Consultę audacie vir. *Adr. Iun.* & Qui scit consilium dare. Io. *Avent.*
Convolmar. Combolomarus.
Conwald.j.Cunwald/Congolitan.
Cunibert/Gunibert/Hunibert. Cunibertus, Hunibertus. *Mar. Isl. vide* **Gunibert.**
Cunigunde j. Conigunde. Chunigunda, Cunegundis.
Cunimond. Cunimundis. i. animosus & ferox. *Adr.* Iun.
Cunman.j.Conman.
Cunrad.j.Conrad.
Cuntze.j.Cunrad.
Cunnolmar. Combolomarus. *B. Rhen.*
Cunwald.j.Congolitan.
Curliman. Corolamus. *Ægid. Schud.*
Cutbert. Cuthbertus.

D

DAegenwaert/Degenwart. Dagewartus. *hoc est*, Victoriosi, militaris, intrepidique nomine dignus. Io. *Stumpff.*
Dogobert. Dagobertus, Dogubertus. i. cujus barba in mucronatum acumen pugionis instar desinit: *vel* strenuus & probus ex barbę forma. *Adr.* Iun. *vel* Dagubertus, *q.d.* **daegenwert** *sive* **daegenbrecht.** I. *Stump. Verùm* I. *Bec* **Dagobert** *interpretatur, q.d.* **dagenweert**/*id est*, dignus qui ad multorum dierum spatia vitæ tempus extendat. *vel* qui dignus est, ut cum die ipso comparetur. Dagobertus *à gloria strenuitatis dictus, q d.* **thegabrecht / thegan** *autem Francis dicitur* vir fortis ad arma promptus. *B. Rhen.*
Degenhart. Degenhartus, *id est*, robur virtutis, constans & firmus in virtute. *Mart. Isleb.*
Degenwart.j.Daegenwart.
Detzel.j.Doetzel.
Deudisch. Deudiscus. *à* **Deud** *seu* **Dud.** i. Deus. *Dicuntur* Deudischi, Germani, *a* **Deud**/*sicut* Gothi *a* **Got.** *Mart. Isl.*
Deutwald. Theutwaldus, *hoc est*, divina potentia, *sive* Deus potens. *B. Rhe.*
Diebold. Dipoldus, *q d* **Liebhold.** *Mart. Isleb. vide* **Dietpolt.**
Dietbold. Theobaldus, Diopoldus, Diethboldus, Theodovaldus. i. qui vult officium facere. Io. *Avent.*
Diethelm. Diethelmus, Theodehalmus, *hoc est*, galea Dei. I. *Stump* **Diet/ Deud/ Dud/Dyd/Diet/ Theut/ Thiet/** *apud*

 veteres

veteres Germ. Deus *dicitur Mart.* *Isl.* Diet/ Thiet/ *Gothicâ linguâ* Deus *est* *Io. St. B. Rh.*

Dietlin. Theodelinus, *hoc est*, parvulus deus *Ioan. Stum. vide* Teudelin.

Dietmar/ Gutmar. Diethmarus, Theodomarus. I. *Stump.* Diethmar. *q. d* augens officium. *Io. Avent.*

Dietpolt. Theobaldus, Theodebaldus. I. *Stump, vide* Diepold/ Dietbold.

Dietprecht. Theodebertus, Theutbrechtus, *hoc est*, in quo Dei gloria comprehẽditur I. *Stum* divina gloria: *vel* Deus gloria plenus. *B. Rhen. vel* officiosus. *Io. Av.*

Dietrich/ Dietrick. Dietrichus, Tietrichus, Theodericus, *hoc est*, Deũ imprimis colens, *vel* dives Dei, dives in Deo, divinus. *I, Stum. vel* dives incrementorum, I. *Becan vel* divina copia, *B. Rhenan.*

Dietrich/ Dietreich. Theodoricus, *hoc est*, facinorum dives. *Io. Avent* Dieth (*inquit Aventin*) *vetus vocabulum*, divitias, officium, prę clara facinora *significat: Latina inde* Theodo *formatur.*

Dietschalck. j. Godschalck.

Diettaegen. Diettagenus, pugil Dei. I. *Stu.*

Dietwald. Theodoaldus. j. Ditwald.

Dietwin/ Gutwin. Theodewinus, *Io. Stu.*

Dietsel. j. Doetsel.

Digobert. Digobertus, *hoc est*, virtute prædiitus: qui in pretio & valore est, *Ma. Isl.*

Ditsel. j. Doetsel.

Ditwalt. Ditwaltus, Tipoldus, Theobaldus, *hoc est*, prę fectus Domini. Dit *enim* Dominium *sive* possessionem *significat*, *vel* Deutwald/ Dudwalt. Dei potestas, *Ma. Isl. vel* Dietwald/ Thietwalt. Theodoaldus, *hoc est*, in quo Dei potestas comprehenditur. *Io. Stump. vide* Tiebald.

Ditwin. j. Dietwin.

Divich/ Duffwig. Divitiacus *Mart. Isl. vide* Divitiach.

Divith. Divico, *hoc est*, caput excubiarum. I. *Becan.*

Divitiach. Divitiacus. *q. d.* die viantiacht/ *hoc est*, qui hostes in fugam vertit.

Divitiach. *vide* Ditig.

Dodle. Totila, *id est*, parvus Deus, *à* Deud *sive* Dud. i. Deus. *Mart. Isl.*

Domnorick. j. Dumnorick.

Drup. Druius. I. *Stump.*

Dudelin. j. Theudelin.

Duffwigh. j. Divich. Divico. *Æg. Schu.*

Dumerich. Domnorius. *Ioan. Stump.* Dumnorix. *Ægyd. Schud.*

Dumnorick/ Domnorick. Dumnorix, *i. est*, Diversorum sacerdotiorum opimis proventibus affluens, *Adr. Iun. verum* Domnorick. *Io. Bec.* Domnorix, δωμ... ρίξ, frenorum dives *dicitur.*

Durlach. Dorulacus. *Iodoc. VVillich.*

E

EAdulf. Eadulphus. i. Iuramenti sive matrimonij tutor aut defensor. *Adr. Iun.*

Eardulf. Eardulphus, *hoc est*, opem ferens terrę patrię, sive solo genitali. *Adr. Iun.*

Ebald. j. Ehewald.

Eberard. Eberardus, *id est*, verrinus ingenio. *Adr. Iun.*

Eberbein. Eburovinus. *q. d.* erber-bein/ erber wein. i. qui etiam vinum potans servat honestatem. *Io. Avent.*

Eberhard. Eberhardus. *q. d.* oberrat. i. supremus consul, proconsul. *Mart. Isl. vel* fortis, ut aper. *Io. Avent.*

Ebroin/ Ebrowin. Ebroinus. *q. d.* eberwin/ *hoc est*, vincens verrem silvestrem. I. *Becanus.*

Eckbert. Eckbertus.

Eckhard. Eckhardus, *rectiùs* Hegerat/ *id est*, prudenter & consultè servans ac custodiens. *Mart. Isleb.*

Eckhard. Eckardus, Eckhardus, Ecardus, Egardus. i. constans ut angulus & sustentans. *Io. Avent.*

Edeltrud. Edeltrudis, Ediltrudis.

Eerentrich. j. Hermanrich/ Erentrich.

Eewald. j. Ehewald.

Egbert. Egbertus, Engbertus. i. mucronatâ barbâ, vel in angustum desinente. *Adr. Iun.*

Egilbold. Egilboldus.

Ehewald. Ehewaldus. *per syncopen.* Ebaldus: *perfectiùs dicendum.* Hegewalt. i. qui habet potestatem vel officium custodiendi & servandi. *Mart. Isleb.*

Eisenhard/ *vide* Isenhard.

Eisengrin/*vide* Issengrin.
Eisterwoner. Istenon. I. *Stump.*
Eland. Elandus *q.d* Exul. Ioan. *Avent.*
Elbert. j. Adelprecht.
Ellico. I. *Stump.*
Else. Else, Elissa, Isabella, Elisabetha. I. *Av.*
Elsetrude. Elsetruda, Chunila. Io. *Avent.*
Emberich. Ambiorix. *Ægyd. Schud.*
Emerick/ Emerich. Emericus. Immerichus. i. semper dives, nunquam deficiens. *Mart. Isl.* Verum Hæmericus. Æmericus, Heinrichus. Ioan. *Avent.*
Emmenhard. Emmenhardus, Aynardus. Io. *Avent.*
Engelbert. j. Angelbert. Engelbertus.
Engelschalck. Engelschalcus.
Enrich/Heynrich. Enricus. I. *Stump.*
Erard. Erardus. i. Indoles honestatis avida. *Adr. Iun.*
Erb. Aribo. *q.d* hæres. I. *Aventin.*
Erbar. Arabarius. *vide* Arbar.
Ercle/Ergle. Hercules, *vide* Argle.
Ercko. Erocus. I. *Stump.*
Erenprecht/Erenbrecht. Eremprechtus, Erēbertus, *hoc est*, honore dignus. Io. *Av.*
Erentrich/ Erentrick/ Erenrich. ἠεριπεῖχ. Orgentorix, *hoc est*, honorabilis, honorandus, honoris dives. Iod. *VVillich.*
Erhard/ehrhard. Erhartus, *hoc est*, robur honoris, honestum robur. *Mart. Isl.*
Erelieve. Erelieva, *hoc est*, amans honoris, & castitatis. *Adr. Iun.*
Erendraud. Ariodruda. i. quæ fidit honestati. Io. *Avent.*
Erenhold. Arionoldus, Erchanoldus. i. qui amat honestatem. Io. *Aven.*
Erevest/Erenvest. Erevestus, Ariovistus, *hoc est*, honestatis plenus, fama integer, fidei tenax. *Adr. Iun. vel* pertinax decoris, ac honestatis constans, Ioan. *Avent. vel* qui in omnibus *&* agendis & dicendis, honoris conservandi se prestat tenacem. Ioan. *Gorop. Bec vide* Ariovist.
Erhard. Ariovardus. i. honestatis thesaurus. Io. *Avent.*
Erick. j. Errick.
Erling. Erlongus, Erlingus. Io. *Avent.*
Erneſt. Ernestus, *hoc est*, serius & gravis. *Adr. Iun.* Io. *Avent.*
Ernst. Ernestus, Aneroestes, Ariovistus. I. *Sumpff. Ægid Schud.*
Ernst. Arionistus, Arnustus. i. severus Io. *Avent.*
Ermelinde. Ermelindis.
Ermigild. Ermigildus.
Ernhold. j. Arnhold. Io. *Avent.*
Ernvest. Ariovistus. Iod. *VVillich. hoc est*, gloriosus; *aut potius*, honestatis & gloriæ tenax. I. *Stump.* Io. *Avent.*
Errick/Errich. Arrigis, Errichus, *hoc est*, dives honoris. *Mart. Isl. &* Ericus, *hoc est*, honoratus, honoribus illustris, honore dives. *Adr. Iun. dicitur etiā* Oricus: Io. *Av.*
Erstveg/Erstvic. Aristovicus. Io. *Avent.*
Erhelwold. Erhelwoldus.
Etho/*vide* Ottho.
Everard. j. Eberhard. Everardus.
Evermar. Evermarus.
Eutharick/Eutherick/Vtherick. Eutharicus, Vthericus, *hoc est*, supra modum dives. *Vel* dives Vberum, *sive* mammarum. *Adr. Iun.*

F

Faraulf. Faraulfus. *q.d.* warhulf. VVarhulfus, *hoc est*, veritatis vel custodiæ auxiliator. I. *Becan.*
Faremond/ Faramond/ Pharamond. Faramondus. *q.d.* waer-mond/ verū os. Io. *Bec. vide* Waermond. *&* Varmond.
Fasterad. Fastrada, Fastarada, *q.d.* consilij constans. *Adr. Iun. Vel* optimum consilium. *Mart. Isl.*
Fastrad. Fastrada. i. domesticus, potens in re familiari sive domestica I. *Stum.*
Fastrad. j. Werdrad. Frugi. I. *Stump.*
Filebert. j. Philibert.
Floris/Florents. Florentius.
Folckmaer/Volckmaer. Folckmarus.
Folrad. Folradus, *hoc est*, plenus consilij, bonus consultor. *Adr. Iun.*
Franck. Francus, Franco, Libertus, Eleutherius, a fry. i. liber. *&* anck. i. adolescēs, juvenis. *Mart. Isl.* Io. *Aven. Verùm* I. *Beca.* Vrancus, *id est*, liber, *scribendū putat.*
Frantse/Frantsel. Franculus, Franciscus. Ioan. *Avent.*

Fraomar. Fraomarus, *hoc est*, liber præfectus, baro, *q.d.* **vromeyer.** *Adr.* Iun.

Fredegund/ Fredgund. Fredegunda. i. favor, & pax, & gaudium. Io. *Avent.*

Fredegund/Fredgund/Fridgund. Fredegundis, Fregundis, Fridgundis, *id est*, ad pacem proclivis, pacem appetens. I. *Stump. vel* Pacem favore suo adducens vel conservans. I*oan Becan.*

Fredeger. j. Frediger.

Fredmar/ Fridmar/ Fridmeyer/ Vridmeyer. j. Britomar. Viridomarus. I. *VVillich. B. Rhenan.*

Frederick. Fredericus, Friderichus, Fretella. i. dives pacis, sive pax regni. I. *Avent.*

Frederick/ Friderick. Fredericus, Fridericus, *id est*, pacis dives, pacem amans. *Adr.* Iun. *&* Pacificus, dives pacis, Salomon, Irenæus. *Mart.* Isl. Ioan. *Claius.* Iod. *VVillich.*

Fredrich/ Fredrick. Eporedorix. *Æg. Sch.*

Frediger/ Fridger. Frigidernus, Viridogerion. I*oan. Stump.*

Fredigern/ Fritiger. Fredigernus, Fritigernus, *hoc est*, pacem amplectens. *Adr.* Iun. Ioan. *Becanus.*

Fregiled/ Freudleid. Frigiledus. I*o. Stum.*

Fregund / Fridgund. j. Fredegund. Fredgundis.

Frid. j. Fred.

Frigerid. Frigeridus, *hoc est*, liber equitatu. Io. *Becan.*

Frits. j. Frederick.

Fuchsbrand / Fuchsbren / Fusbren. Fuchsbrandus, Fuchsbrenus, miles pedester galeatus. *Mart.* I*sleb.*

Fulbert. Fulbertus, *hoc est*, gravis & plenus barba. *dicitur etiam* Volbertus. *Adr.* Iun.

Fulbert. Fulbertus. *q.d.* **wolwerd / volwerd**/ *hoc est*, bene sive plenè dignus. *M.* I.

Fusbren. j. Fuchsbren.

G

GAlaet. Galates. I. *Stump.*

Gamper. Gambrivius. *q d.* **kempfer/ kamper.** I. *Stur.*

Gandolf. j. Gangolf.

Gangolf. Gangolfus, Gangulfus. *q.d* **ganghulf** / prosperum auxilium feliciter procedens. *Mart.* I*sleb.*

Gantsrich/Gantsreich. Gensericus. i. [...]tus dives. *vel* Integrum regnum. I. *Ave*[...]

Garbald/ Gerbolt. Gariovalda. i. qui [...]nitus & omnia vult. *Io. Avent.*

Garbald. Garibaldus. *q.d.* **gerwald/ ga[...]wald. j. volmacht.** *Mart.* I*sleb.*

Garbald/ Garwald. Carbaldus, *hoc* [...] omnino audax, *vel* omnino potẽs. I. *E*[...]

Gardrud/ Gerdrud. Gariodruda i. q[...] omnia fidit. I*o. Avent. vide* **Gerdrud.**

Garman. Caromandus. *Ægid. Schud.*

Gartrud. j. Gertrud.

Gastrich. Gastrigus, Gastrichus, *χάριξ*[...] hospitalis. I*od. VVillich.*

Gastwig. j. Castwigh/ Castig. Castig[...] *Ægid. Schud.*

Gaugerich. Gaugericus.

Gebhard / *rectius* **Gebrat.** Gebhardus[...] Gebratus, *hoc est*, dator consilij, poten[...] consilio. *Mart.* I*sl. vel* **Gebhard/** Ge[...]hardus, *hoc est*, liberalis animo, & largi[...] paratus. *Adr.* Iun.

Gebrick/Giberick. Gibericus. i. liberali[...] opum largitor, & munerũ dator. *Adr.* Iu[...]

Gebhuld/Gibhuld. Gibuldus. I. *Strum.* [...]da pacem. I*o. Avent.*

Geys/Geysbert. Gisbertus *hoc est*, dignu[...] ut sit obses. I*o. Becan. vide* **Gisbert.**

Geysel. Gisala. *q.d.* obses. I. *Avent.*

Genebald/Geneboud. Genebaldus, G[...]nebaldes, *q.d.* **Gend-be-hald**/ *sive* **gen[...] be-haud**/ *hoc est*, elegantiæ conservato[...] I. *Becanus.*

Genevefe. Genovefa.

Genserick/Genserich/Gantsrich. Gense[...]ricus. I. *Stump. vide* **Gantsrich.**

Gerard. Gerardus, *hoc est*, ingenium vultu[...]turium & rapax. *Ad.* Iun. *vel* Gerhardus [...] *q.d.* **gar-hard**/ omnino durus. *B. Rhenan*[...]

Gerberghe. Gerberga.

Gerbrecht. Gerbrechtus, *hoc est*, hæredita[...]rio jure tenens, sive possidens. *Adr.* Iu[...]

Gerdrud/Gerdraud/ *vide* **Gardrud.**

Gerlack. Gerlacus.

German. Germanus. i. qui avet viro con[...]gredi, qui ultro hostem petit. I*o. Avent.*

Geroch. Gerochus.

Gerold. Geroldus.
Gertrud/Gartrud. Gertrudis, *hoc est*, prorsus fidelis, fideique tenax. *Adr. Iun. vel* omnino amabilis. *Io. Stum. vel* quę fidam se prębet nostris desideriis. *Io. Becan.*
Geber. Cavarus, Cavarinus, Cavarillus: Gebhardus, Gevardus. *Æg. Schud.*
Gevard. Gebhardus, Gevardus.
Giberick. j. **Gebrick.**
Gibhuld. j. **Gebhuld.**
Gildebert. j. **Childebert.**
Gileyn. Gislinus.
Gilimer. Gilimerus, *id est*, prefectus commeatui publico. *à* **giley** *sive* **geley.** *vel* jucundus & hilaris præfectus: *à* **gilp** *sive* **gilly/** *quod Gothis & Britannis dicitur* delectabilis. *Adr. Iun.*
Gilmer. Gilomarus. I. *Stum.*
Gisbert. j. **Geps.** Gissebrechtus, Gisus *inquit B. Rh n. cum multis componitur, ut* Gisulphus, Gissebrechtus, VViligisus, *&c.*
Gisele. Gisala *q. d.* Obses. I. *Avent.*
Giserick. Gisericus. i. anseribus dives. *A lr. Iun.*
Glaude. Clodius, Claudius.
Godeberte. Godeberta.
Godwin. Godwinus.
Godeleb. Godelebus, Godelaibus, *hoc est*, jucundam vitam ducens. *Adr. Iun.*
Godeliebe. Godeliva, Godoliva, Godoleva. *q. d.* Deo chara.
Godfrid. j. **Gotefrid.**
Godgesel. j. **Godsaeligh/Gotsaelig.**
Godprecht. j. **Gotprecht.**
Goede. Gutha, Agatha. i. bona. I. *Aven.*
Goedele/Guedele. Gudula.
Goemar/Gomar. Gomarus, Gummarus, *hoc est*, homo bonę famæ. *Ioan. Becan. vide* **Gotmaer.**
Goerick. Goericus.
Gonwald. Gundebaldus. I. *Stump.*
Goswin. Goswinus. *q. d.* **huswin/** *id est*, victor domorum, *vel q. d.* **Josquin/ioskin/** *id est*, justus, justulus. *Mart. Isl.*
Gotefrid/godfrid. Gotefridus, Gotfridus, Gotofridus, Godfridus, *hoc est*, pace bonus, *vel* divinę pacis munere inclytus. *Adr. Iun. Vel*, divina pax. *Ioan. Avent.*

Gotmaer/Goemaer/Gutmeyer. Gomarus, *hoc est*, bonus superior. *I. Stum. vide* **Goemaer.**
Gotmeyer/ Gutmeyer. Gothemarus. *I. Stump.*
Godtprecht/Godprecht. Godoprechtus. i. Deo dignus. *Io. Avont.*
Gotrat. Cutruatus.
Gots/Gotz. Cotiso. *Io. Stump.*
Gotsbrecht. Godsbrechtus, Theudbrechtus. *B. Rhen.*
Gotson/Diedon. Theodon. *B. Rhen.*
Gotschalck/Dietschalck. Gotscalcus.
Gotsaeligh/ Gotgesel/Gutgesel. Gotegiselus. *I Stumpff.*
Gotshold. Godsholdus. θεόφιλος. *And. Altham.*
Gotthard/Gottard. Gotthardus, Gottardus, Gothardus, *hoc est*, robur Dei, *vel* bonus indole. *Mart. Isleb. vel* bona indoles. *Adr. Iun.*
Gotvolck/Catibulck. Cativulcus. *Ægid. Schud.*
Gotwald. j. **Gutwald.**
Granick. Granicus *I. Stump.*
Grimald/Grimwald. Grimoaldus. *q. d.* **grimwald** / *hoc est*, iræ potestas, judex qui exercet iram in facinorosos, severus in gubernatione & potestate. *Mart. Isl. Io. Stump. vel* Grimmoaldus. *q. d* **grimmewalt** / *hoc est*, iracundorum crudelitatem vi sua compescens. *I. Becan.*
Grimald. Grimoaldus. *à sæva potestate dictus q. d* Grimwaldus. *B. Rhen.*
Grimold/Greimhold. Grimoldus. i. impetum amans. *Io. Avent.*
Grimwald. j. **Grimald.**
Grothild. Grothilda. *q. d.* magnus amor.
Guibert. j. **Wibert.**
Gudel/Goedel. Gudula.
Gudwald. Gudwaldus, Gudualdus.
Guinomad/ Gwinomad. Guinomadus. *I. Stump.*
Gundebald. Gundobaldus, *hoc est*, magna favoris vis. *I. Becan.*
Gunderick. Gundericus, *hoc est*, favoris ac popularis studij potens. *Adr. Iun.* i. **Guntrick.**

Gunibert. Gunibertus. *q.d.* **Kuniwerd**.*id est*, audax, fortis, & simul char⁹: foris fortis, & domi char⁹. *Ma.* Ist *vide* **Cunibert.**
Gunther. Gontharus, Gunterus, Gontherus. I. *Stumpff.*
Gunthol. Guntholdus. i. favor & amor, *Ioan. Avent.*
Guntram. Guntramus, Gunthramnus *q.d.* **gunt-ram**/ *hoc est*, favorem latè extendens, *vel* **gunt-gram/ gunt-kram**/ *hoc est*, taberna favoris. I. *Becan.*
Guntrand. Guntrandus.
Guntrick/ Guntrich. Gundericus. *Ioan. Stumpff.* i. **Gunderick.**
Gutacker. Gundagrius, Gutackerus, *hoc est*, bonus & fructuosus ager. I*o.Stumpff.*
Guttbot. Teutobochus. I. *Stumff.*
Gutmeyer. j. Gotmeyer.
Guto. Gotus. *Ægid Schud.*
Gutdraud/Gutdrud. Gutodruda. i. bene fidens, nihil mali timens. I*o. Avent.*
Gutram. Gutoramus. *q. d.* bona fama & gloria. I*o. Avent.*
Gutrad/Cunrad. Cutruatus. *Ægid.Schud.*
Gutwald/Godwald. Catavalda. I. *Stump.*
Gwalbert. j. Walbert.

H

HAns. Ianus, Ioannes.
Hadfreid. Hadofreda i. quæ gaudium habet.
Hainrich. j. Heynrich.
Harbart. Harbartus.
Hardewick. Harduicus.
Hardwick. Hartovicus. *q.d.* dura via. I*o. Avent.*
Hardtman. Arminius. *Iodoc VVillich.*
Hartman. Hartmannus.
Hasthulf/ Hasthulph. Hastulphus. i. habens auxilium. I*o. Avent.*
Hatte. j. Atte. Pater.
Hatthulf. Hatto. *vide* **Adolf.**
Haug/ Huygh. Hugo *q. d.* cæsim feriẽs, *ab* **haven/haugen/hougen.** i. cæsim ferire. *Io. Avent.*
Haunold. Hunoldus. I*o. Avent.*
Hauprecht. Hugopertus *Io Avent.*
Hechtar. Hector *Io Stumpff. I. VVillich.*
Hechter. Hichtor, Hector. I*o. Avent. vide* **Hickar.**
Hedde. j. Hatte. Pater.
Heddewig/Hedwig. Heddewigis, He[...]ga, *id est*, patris refugium. *Mart.* Ist[...]
Heidweg/Heidwick. Hedovica. *I. A*[...]
Heylighe. Hælica. *q.d.* sancta. *Io. Aven*[...]
Heimrick/Emberich. Ambiorix. *Æg*[...]
Heimrick. j. Hinrick/Heinrick.
Heinrick/Heynrich. Heinrichus, *aut* [...] Heimricus, *hoc est*, domiciliis di[...] *Ad Iun. vel* Heimerichus, *hoc est*, locu[...] domorum, *vel* qui domi dives est. *Io*[...] *Becan.* Honoricus, Hæmericus, Æm[...]cus, *Io. Avent.*
Heinrick/Heinrich. Honoricus, Henric[...]
Heinrick. j. Hinrick.
Heinrick. Ambiorix.
Hegwalt. Hegwaltus, *hoc est*, qui colle[...] demessa, decerpta recipit, domũ ve[...] condit & custodit, promus. *Mart.* I[...]
Heimeram. Heimeramnus.
Heimund/ Homund. j. Hunimond. [...]nimundus. I*o Stumpff.*
Helprick. j. Hilperick.
Helt. Helitonius, Heros. I*oan. Avent.* I[...] *VVillich.*
Hemel. *vide* **Himel.**
Herbert/ Herebert. Herbertus, Cherib[...]tus, Herebertus, Heribertus. *q.d.* **herwe**[...] *hoc est*, dignus præfectura exercitus. [...] *Becan.*
Herhenderick. *vide* **Orgetorick.**
Herbrecht. j. Herwert.
Herlinde. Herlindis.
Herman. Harmanus, Hermãnus. *q.d.* **hee**[...]**man**/ *sive* **herman.** Dux exercitus, b[...]lator, vir exercitus. *Mart.* Ist. *vel* pub[...]cus monitor. I*o. Becan.*
Herman. Artminus. *Adr. Iun. q.d.* **Erma**[...] **eerman.** I. *Stumpff.*
Herman. Hermion, Herimanus. *q.d.* vir e[...]ercituum I*o. Aven.* I*o. Stump.*
Hermanrich/ Erenrich. Hermanerichu[...] I*o. Stumpff.*
Hertard. Hortarius. I*o. Stumpff.*
Hertwig. Ortiago. i. **Hortiag.**
Herwald. Heroaldus, Heribaldus, *hoc est* celebris & potens in bello, I. *Stump.*

Her

Herwert/Herbrecht. Heribertus. Io. *Stump. vide* Herbert.
Herwick. Hervicus.
Hette. j. Hedde/ Hadde/ Atte. Atto, Pater.
Hettel/ Hettil/ Hattel. Paterculus, parvus pater. *Mart. Ist.*
Hickar/ Hikar. j. hechtar/ hichtar. Hector.
Hilde. j. Luithilde. Luithildis.
Hildeberd. Hildebertus. *q. d.* Heldwerd/ *id est*, heros charus, pretiosus *Mar. Ist. Verùm* Ioanni *Aventino* Hildeprecht *dicitur*. i. amari dignus.
Hildebrand/ Hilteprand. Hildebrandus, *hoc est*, amoris titio huld *enim sive* hild amor *est*. Io. *Avent.*
Hildebrecht. Hildebrechtus, *sive* Luitharius. *B. Rhen. vide* hildebert.
Hildegard. Hildegarda. Hildegardis, *hoc est*, amoris hortus. Io. *Avent.*
Hildegast. Hildegastus. Io. *Trittenhemius.*
Hildeprecht. *vide* Hildebrecht.
Hilderick. j. Hulderick. Io. *Stumpff.*
Hildewarde. Hildevardus.
Hildolf. Hildolphus.
Hildulf/ Hildolf. Hidulphus.
Hilfrick. j. Hilperick. Chilpericus.
Hilfwert. Hildebertus, Childebertus, *hoc est*, dignus qui adjuvetur. I. *Stumpff.*
Hille. Helena.
Hilperick/ Helpreyck/ Hilfrich/ hilfreych. Hilpericus, Chilpericus, *hoc est*, auxiliis potens. *Adr. Iun.* Ioan *Stump. vel* adjuvãs regnum. *Celtæ in* Childericum *depravãt*. Io. *Avent. vide* Chilperick.
Hiltgar/ Hiltgard. Hiltgarus, Hiltgardus, *hoc est*, valde celebris. Io. *Stumpff.*
Hiltebrand/ Hildebrand. Hiltebrandus, Hildebrandus, *hoc est*, Incentinum fortium virorum & animosorum iuvenum: incensor, impulsor. *vel q d.* heltbren/ *id est*, heros sive gigas brennorum: eques galeatus: galeatus heros. *à* bren *dictione prisca Cimbrorum, quo* galea bellatoria *designatur. Mat.* Isleb. *Adr. Iun. vel* amoris titio. Ioan. *Avent.*
Hiltprecht. Hiltprechtus, *hoc est*, latè divulgatus, celebris. I. *Stumpff.*
Hiltrud. Hiltrudis, *hoc est*, celebris amabilis rei militaris causa. I. *Stumpff.*
Himelgarde. Himelgardis.
Himeltrupd/ Hymeltraud/ himeltrud. Himelotruca, *hoc est*, quæ cælo fidit, Io. *Av.*
Hinrick/ Henrick / Heinrick. Hinricus, Henricus, Heinricus *hoc est*, intus seu domi dives. *Mart. Isleb. aut* domiciliis dives *Adr.* Iunius.
Hinrick/ Hertogh Hinrick. Vercingentorix. *Mart.* Isleb. *vide* Versingetorick.
Holdwerd. Holdwerdus, *hoc est*, gratia sive favore dignus. *Mart. Ist.*
Hooftrick. Autaricus.
Horderick/ Hordrich/ Horrich. Hordericus, Orgetorix, I. *Stumpff. Ægyd. Schud.*
Hormcard. Hormocardus.
Hortiag/ Hertwig. Ortiago. *Æg. Schud.*
Houwaerd. j. Holdwerd.
Hubert. Hubertus.
Hude/ Hudo. Otto.
Huder. j. Other. Vtharius.
Hugho/ Hupghe. Hugo, *vide* Haug.
Hugobert/ Hugprecht. Hugobertus *Ioan. Stumpff.*
Hulderick / Hulderich. Huldericus, *id est*, suffragiis potens. *Adr. Iun. aut* dives favoris: cui multum favetur. *Ioan. Stump. &* I. *Trittenh. etiam* hilderich/ hulderich/ *&* hildenrich *scribunt*. i. Hildericus, Vlricus, *Celtæ* Childericum *corruptè nominant*. Io. *Avent.*
Hulfar. j. Olfar. Auxiliaris.
Hulfgang. Hulfgangus, *perperam* VVolfgangus. i. auxilium prosperum, feliciterque procedens. *Mart. Ist.*
Humbert. Humbertus, Humpertus, *q. d.* onwert. Non charus. *Mart. Ist.*
Hunegund. Hunegundis.
Hunerick. Hunericus, *hoc est*, dives gallinaceis. *Adr. Iun.*
Hunfrid. Hunfredus.
Hunger. Hungerus.
Hunibald. Hunibaldus.
Hunimond. Hunimundus, *hoc est*, eloquens mellito ore. *Adr. Iun. Verùm* Io. *Stumpff.* Honmond/ Hepmund *scribit*.
Husmar / Husmer. Husmarus. *q. d.* Husmeier. i. maior domus *B. Rhen.*

Husmar. Indiciomarus. *B. Rhenan.*

I.

IAn Ianus, Ioannes.

Ilderick. Ildericus, *hoc est*, uberum o vium dives. *ab* **ilder** *sive* **elder.** i. uber *sive* mamma. *Adr. Iun.*

Ilge. Iuliana.

Ilsingh. Vlysses. *Iod. VVillich.*

Induciomar. Induciomarus. I. *Stumpff.*

Ingram. Ingravius. *Ioan. Stumpff. Iodoc. VVillich.* Verũ *Io. Av.* Ingramus *dicitur. q. d.* **ingram** i. maxime infensus sive offẽsus.

Inwoner. Ingevon.

Ioder. j. Theoder. Theodorus. I. *Stump.*

Ioost. Iustus, Iudocus.

Irmengarde. Irmengarda, Irmingardis.

Itel. Italus. *Ioan. Stumpff.*

Isbrand. Isbrandus. *q. d.* **isenbren/ysenbren**/ferrea galea, ferreæ galeæ munimen: ferreus suorum defensor. *vel* Glaciem accendere volens, *hoc est*, impossibilia aggredi tentans. *Adr. Iun.*

Isengrin Eisengrin. Eisengrinus.

Isenhard/Eisenhard. Isenardus. i. durus ut ferrum. *Io. Avent.*

Isenot. Eisenot. Isenotus, *hoc est*, qui in calamitate adversitatéque, perinde ac si ferrum esset, non cedit. *Io. Avent.*

Iugunde. Iugunda. *à juventute dicta* I. *Av.*

L.

LAmbert/Lampert. Lambertus. *q. d.* **lang werd.** Diu charus, diu gratus. *Mart. Isl. vel, q. d.* **landtbrecht.** *B. Rhenam.*

Landelin. Landelinus.

Landhilde. Landhilda. i. patriæ amans. *Io. Avent.*

Landin. Landinus. *Io. Stum. fortè* **Laudin.**

Landoald. Landoaldus

Landolf. Landolphus. *q. d.* **land-hulf**/ *hoc est*, terrarum salus, regionis auxiliator. *Mart. Isl.*

Landrade. Landrada.

Lareyn. Laërtes. *I. Stumpff. Iod. VVillich. Ioã. Avent.*

Laudin. Laudinus. *Iodoc. VVillich fortè* **Lãdin.**

Leenhart. Leonardus, *hoc est*, robur leonũ. *Mart. Isl.*

Lenhart. Lomnorius, Leonorus. *Iod. VVillich.*

Leodgard. Leodegarius.

Leonard. Leonardus, *hoc est*, Leoninus animus. *Adr. Iun. q. d.* **leeuwenhardt**/*hoc est*, cui animus est leonis. I. *Becan.* λε... κράτης, *And. Altham, vel* mercedis pr... mirique thesaurus. *Io. Avent.*

Leonhart / Lowenart. Lomnorius. I... *Stumpff.*

Leopald. Leopaldus.

Leupold. Leupoldus. *q. d* **liebhold / li... und hold.** Amabilis, dilectus. *Mart. Isl.*

Leuthar. Leutharis, *hoc est*, purus, putu... I. *Becan.*

Leutholf. Leutholpus. Ludolphus, *hoc est* hominibus auxilium præstans, opem... ferens *Adr. Iunius.*

Leuwegild. Lewigildus, *hoc est*, leonu... contubernalis. *Adr. Iun.*

Lidwid. Lidwidis.

Lidwig. Lidwigis, Liduigis.

Lienhart. Leonarius. I. *Stumpff.*

Liven. Livinus, Levinus. *q. d.* amatus, d... lectus.

Livard. Livardus. i. amoris gaza. *Ioan. Aventinus.*

Lodolf / Lodulf. Lodolphus. *q. d.* **luyd hulf** / *sive* **leudhulf** / *hoc est*, auxiliun... populi, Alexander. *Mart. Isleb.*

Lodomer. j. Luidemer.

Lodowick. j. Luitwigh.

Loner. Lomnerius, Leonorius. i. qui mer... cede conductus est & stipendia facit. *Ioan. Avent.*

Lot. Lotarius. *Io. Becanus.*

Lotharis. Lotharius, Leutharius, *hoc est* populi dominus, *vel* purus putusque. *Ad... Iun. vid.* **Leuthar/Ludher.**

Lotharis. Lotharius, Leutharius. *q. d* **Luther Ludher**/herus sive dominato... hominum. *Mart. Isl. vid.* **Ludher.**

Lother. Lotharius.

Lodolf/Lodulf/Ludolf. Lodolphus, Ludolphus. *q. d.* **luydhulf** *sive* **leudhulf**/ *hoc est*, auxilium populi. *Mart. Isleb.*

Lops/Clops. Ludovicus, Clodoveus *vide* **Lodewick.**

Lonher/Loebenher/Loewcher. Lomnorius, *unde postea natum est nomen* Leonhardus. *Ægyd.Schud.*

Ludewick. j. Luitwig.

Ludewick / Lodowick. Litavicus. *q. d.* **Luitwick.** *hoc est*, populi refugium, *vel* is qui pro populi salute excubias agit. I. *Becan. vide* **Luitwig.** *&* **Clotaris.** *vel* præstantissimus populi, *vel* populis valens: *nam* **luith** populus *est*, *&* **wich** homo strenuus, *vel* Clodio, Clodoveus, Ludovicus. I. *Avent.*

Ludel. Ludovicus, Clodio.

Ludger. Ludgerus.

Ludolf. j. Lodolf.

Ludwig. j. Luitwig. Clodoveus.

Luer. Luerius. I. *Stumpff.*

Luidemer/Lodomer. Luidemerus, Lodomirus, Litomarus. *q.d.* populi promotor, gentis ampliator. I. *Bec. vide* **Clodomir.**

Luitbrand. Luitbrandus, *hoc est*, galea *sive* apex populi, *vel* instigator incensorque populi. *Adr. Iun. vide* **Luitprand.**

Luitbrand/ Luitprand. Litoprandus, *id est*, pupuli titio & amor. Io. *Avent.*

Luit/Luitken. j. Lupthilde. Luithildis. Io. *Bca.*

Luitbold/Luitbald. Leopoldus, Leopaldus, Ludolphus, Luitbaldus, Litovaldus. i. qui popularis est, & bene vult populi. Io. *Avent.*

Luitgar. Luitgarius, Leodegarius, *B. Rhenan.*

Luitgarde. Luitgarda, Ludmilla.

Luithar/Luitgar. Luitcharus, *hoc est*, acceptus populo. Io. *Stumpff.*

Luithilf. Litholfus, Litolfus, Litoldus, i. populi adjutor. Io. *Avent.*

Luithilde/Clothilde. Luithildis, Clothildis. *q.d.* excellens in populo, heroina populi, sic excellens in populo, ut dici mereatur heroina. *Becan.*

Luithold. Luitholdus. i. populi amator, Io. *Avent.*

Luitmeyer. j. Lutmeyer.

Luitpold. Luitpoldus.

Luitprand. Hominum galeatus, *hoc est*, qui homines armis tutatur. *Mat. Isleb. vide* **Luitbrand.**

Luitwig/Luitwick/ Ludowick/ Lodowick. Clodoveus, Clitoveus, Clitovius, Elitoveus, *hoc est*, magni ponderis, sive æstimationis apud populum, & acceptus populo. I. *Stumpff. &* populi refugiũ. Io. *Becan. dicitur* Clodoveus, Lodoinus, Ludovicus, *vide* **Lodowick/Ludewick.**

Luitwin. j. Lutwin.

Lupold. Lupoldus, Leopoldus.

Lutbold.j.Luitbold.

Lutger. Lutgerus.

Lutgard. Lutgardis.

Luthart. j. Lotharis. Lotharius, Lutharius. I. *Stumpff.*

Luther. Lutharius, Lutherius, Lotharius. *Iod. V Villich. Æg. Schud.* Io. *Avent.* i. clarus, sincerus.

Lutmeyer. Luitmerus, Lodomirus, Clodomirus, *hoc est*, populi pręfectus. *B. Rhe.*

Lutmer. Litomarus, qui populum auget. Clodomirus *Celtis corruptè vocatur.* Ioa. *Avent.*

Lutmund. Leudemondus. Io. *Stumpff.*

Lutsind. Lutiswinda. *Ioan Stump.*

Lutwig. Litavicus.

Lutwin. Lutwinus, *hoc est*, populus vincens. *Adr. Iun.*

M

MAechthilde / Machthilde. Machthildis, Matildis, Machtilda, *hoc est*, virginum heroina. *Ioa. Becan.*

Malerick. Malorix, Malorichus, *hoc est*, molarum dives. *Adr. Iun.*

Mallobaud. Mallobaudes, conservator & salus convivij. *q. d.* **Mal-behaud.** Io. *Avent.* Io. *Becan.*

Man. Manus, Mannus. I. *Stumpff.*

Mangolt. Mangoldus. χρύσανδρος. *And. Altham.*

Manhard. Manhardus, *hoc est*, virili animo præditus. *Adr. Iun.*

Mansthost. j. Menschkob.

Marbot/Marbode/Marobod. Marobodus. I. *Stumpff.*

Marckard. Marquardus. *q.d.* **marckrat/ marckrad.** Consul provinciæ. *Mart. Ist.*

Marckman. Marcomanus, *hoc est*, limitis moni-

monitor, limitis designator, *vel* monitor diligenter considerandus, *vel* motor ut accuratè quippiam contempletur. Io. *Becanus*.

Marcktmeyer. Marcomirus, *hoc est*, præfectus limitaneus, finium præses *Adr. Iu.*

Marckmer. Marcomarus. i. limitem augmentans. Io. *Avent.*

Marckmer. Marcomarus. *Ioan. Stumpff.* & Marcomirus. *Ioan. Becan. hoc est*, finium ampliator.

Marcomer. Marcomerus *Ioan. Trittenh.* Marcomeres. *B. Rhenan.*

Marobot/ Marbot. Maroboduus, Marobodus. *q. d.* **mehrer-bod/ mehrbod.** Alumnus major: qui reliquis votis, alumnis, sive pastoribus præest. *Mart. Isl.*

Marobod/ Marbode. Marboduus, *q. d.* **meer-bode**/ *hoc est*, famulis rem domini augens, *vel q. d.* **mer-bodhu.** magistratus sive dominus, famulorum custos. *Io. Becan. vide* **Merbod.**

Marobod. Marobodus, *hoc est*, equinum corpus, *Althamer.*

Mars. Marsus. *Ioan. Stumpff.*

Martel. Martellus *hoc est*, malleus ferreus omnia confringens, *cognomen Caroli Franc. Regis Ioan. Becan.*

Mathaswenthe. Matasventha *hoc est*, virguncula tenella. *Adr. Iun.*

Medegesel/ Mutgesel. Medegesilus. I. *St.*

Mederick/ Mederich/ Mutrich. Medericus. I. *Stump.*

Meynfrid. Menofredus. i. meum gaudiũ, mea pax. Io *Avent.*

Meynhard. Menardus. *q. d.* mea gaza, meus thesaurus. Io. *Avent.*

Meyer. Major, præfectus. *Ioan. Stumpff. B Rhenan.*

Meyerwich. Majorvichus, *hoc est*, magnę auctoritatis. I. *Stumpff.*

Meynhard. j. manhard.

Menschkob/ Manshoft. Mœnicaptus. *Æg. Schud.*

Merbeg. Meroveus. i. qui viam augmentat. *Ioan. Avent.*

Merbod. Marobodus *q. d* augens fundos sive prædia. *Io. Avent, vide* **Marbod.**

Mernerefrid. Mernerefridus, *hoc est*, [...] cis auctor. *Adr. Iunius.*

Merobaud. Merobaudes *q. d.* **mer[...] haud**/ qui mare conservat. *Ioan. Bec[...]*

Merwich/ Merwig. Meroveus. *B. R[...]* I. *Stumpff. verùm I. Bec.* **Merow/ M[...] we.** Meroveus dicitur. *q. d.* **mer h[...] we**/ *id est*, mare tenens.

Minulf. Minulphus, *hoc est*, meum au[...] lium, mea salus. *Mart Isl.*

Modowald/ Modoald. Modoaldus.

Mundzucht. Muntzuchus. *I. Stump.*

N

Names. Numejus.

Nereyn / Noreyn. Noricus, Ner[...] Noreus, *à* **neren**/ i. alere, nutrire. *Io. A[...]*

Neuwmey. j. Numey.

Nodomar. Nodomarius, *hoc est*, eques [...] necessitate, *vel* prę fectus in necessitat[...] *Adr. Iun.*

Noreyn. j. Nereyn. Noricus. *Io. Stumpff.*

Nortbert. Nortbertus.

Numey/ Nuwmey. Numejus. *Æg. Schud.*

O

Odacker/ Oedacker. Odoacer, Od[...] grius, *hoc est*, infructosus sive ster[...] lis ager. I. *Stumpff.*

Odacker/ Oetacker/ Odagker/ Oetagker. Odacer, Odager, Odagrius, Oda[...] cer, Oetagrius. *q. d.* vastator agrorum *ab* **oede** i. incultus, desertus: **eoden** i. incultum facere, vastare, in solitudinem redigere. *Ioan. Avent.*

Odemar. Odemarus. Io. *Trittenhem. vid* **Otmar/ Audemar.**

Odibald. Odibaldus.

Oenemer. Oenomarus. *Ioan. Stumpff.*

Odolf. Odulphus.

Oldrad. Oldradus. *q. d.* **old-rat.** senior, senator, senatus. *Mart. Isl.*

Omer. Audomarus.

Orgetorick / Orgentrick. Orgetorix, Orgentorix. i. locuples, locorum dives, dives possessione. *Adr. Iun. verùm Ioan. Stump. dictionem* Orgetorix *interpretatur* **horderich/ Erentrich.** *Io Becan. in Gall.* Orgentorix *interpretatur*, **her-henderick** ἡρεντεριξ *hoc est*, dominus à multis manibus

nibus dives. *vel* ἀργυρεντὲξ. *q. d.* **Goz-gent-rich**/ *id est*, nataliū elegātia dives.
Ortwin. Ortwinus: Ortuinus, *hoc est*, ditionem sive locum in suam potestatem redigens. *Adr. Iun.*
Oswald. Oswaldus, *rectius* **Huswaldus**/ *hoc est*, gubernator domus, præfectus, œconomus: *Mart. Isl.*
Othmeyer. j. Othmar. Othomarus, *Io. Stump. B. Rhenan.*
Otmar. Otmarus, Ottomarus. *q. d.* **hot-mar**/ *hoc est*, vir qui est caput inter eos qui bonæ famæ sunt *Io. Becan.*
Otto. j. Atto. Pater. *Mart. Isl. verùm Io. Av.* **Huto/Hudo/Oto/Odo** & **Otto** *dicitur, ab* **hued/huet.** i. custodia, *sive* galea.
Ottel/ Outel / Houtel. Outilo, Houtilo, Vto, *à* custodia *&* galea. I. *Avent. vide* **Otel/Otil.**
Outbert. j. Autbert.
Ottocar. Ottocarus.
Oudinaer. Audomarus.
Ove j. Ove.

P

PErther/ **Berther.** Bertharius. i. equorum dominus, *&* equorum exercitus. *Io. Avent.*
Pertrich. Bertharicus. i. equorum dives. *Io. Avent.*
Pharamond. j. Waermond. Varamundus.
Philibert. j. Wilprecht/ Wilwert. Polyphemus. *P. Rhenan.*
Pipin. Pipinus *hoc est* sibi ipsi favens, propriæ voluntatis studiosus. *Adr. Iun. Verū.* **Pipin/Pippin.** Pipinus, Pippinus, *Ioan. Becan. dicitur q. d.* **pippin**/ *hoc est*, parturientis dolor. *à* **pipen.** i. acutum sonum edere instar parturientis, *&* **pin.** i. dolor.
Pipis. j. Pipin. *Io. Stump.*
Pluthilde. Pluthylda, *hoc est*, sanguinis amor. *q. d.* **bloethilde: plut** *enim* sanguis est. *Celtæ* Plyctyldam *vocant*, quæ visu amorem prodentem *significat. Io. Avent.*
Plutrude. Plutruda, *Io. Avent.*

Q

QVirijn. Quirinus. *q. d.* **werin**, i. defensor. *Ioan. Becan.*

R

RAban. Rabanus.
Ratbode. Rodbodus, *hoc est*, consilij audacis & præcipitis. *Adr. Iun. vel* consilij nuncius. *Cornel. Kempius.*
Radbond. j. Radbode. Radbodus.
Radegais. Radegaisus, *hoc est*, ruber caper, hispidus rubentibus pilis. *Adr. Iun.*
Radegonde. Radegunda, Radegundis.
Radulf. Radulphus.
Radwig. Raducius, *id est*, ponderosi & deliberati consilij. *Io. Stump. vel* Radewichus. i. consilio præstans. *B. Rhenan.*
Raimund/ Raymond. Raymundus, *q. d.* **rygeman**/ *sive* **rugeman**/ *hoc est*, quietus, tranquillus vir. *Mart. Isleb.*
Rainald. j. Reineld. Rainaldus.
Rathulf. j. Rodolf.
Regendrand. Reginodruda, *Io. Aven.*
Regenfrid/Reinfrid. Reginfredus, Reinfredus, *hoc est*, purus & integer pacis amator. *Adr. Iun.*
Reich. *vide* **Ric/Rich.**
Reinard/Reinhard/Reynart. Reinardus, *hoc est*, integer animi, doli inscius pudico & incorrupto ingenio. *A. Iun. vel* purus & pudicus ingenio. *Mart. Isl. fortè* **Rugenhart**/ *hoc est* pacis robur. *Ma. Isl.*
Reineld/Reinald. Rainaldus.
Reinelde. Rainelda.
Reinier. Reinerius, Raginerus. I. *Avent.*
Remaeckel. Remaclus.
Remeeus. Remigius.
Reinfrid. j. Reginfrid.
Reynoud/Reynold. Reynoldus.
Reward. Reuvardus, Revardus, *hoc est*, pœnitens animus. *Adr. Iun.*
Rembert. Rembertus.
Ricard. Ricardus, Reichardus, *hoc est*, animo excelsus & spe dives. *Adr. Iun. vel q. d.* **reichrat. j.** dives consul. *Mart. Isleb. vide* **Reichgar.** Richardus *Ioan. Avent. dicitur* divitiarum *sive* regni thesaurus.
Richbert. Rigobertus.
Richel. Richila. *I. Stumpff.*
Richgar/Richard. Richardus, *hoc est*, omnino dives, potens. *Ioan. Stum. vide* **Ricard.**
Richmeyer. Richomarus, Richimerus. *Io. Stump. I. Trittenhem B. Rhen.*

Richemer / Rikemer. Richomerus, *q. d.* meerder des rijck/*hoc est*, regni amplia-tor, augustus. *Io. Becan.*

Richmund. Richomundus, *I. Stumpff.*

Richwin. Richovinus, Radevicus.

Rick/Rijck. *vide.* Ric/ Rich.

Ricktrupd. Rictrudis.

Rickfride. Rixfridus.

Robert/Rubert. Robertus. *rectius* Rotbertus. *q. d.* ruffus barba. *Adr. Iun.*

Robert/Rupzecht. Rubertus, Robertus, Ruprechtus, *corruptè: nam* Ratwert. *dicendum est, hoc est,* consilio valens, consilio charus. *Mart. Isl. vide* Rutpzecht.

Rodolf. Rodolphus, Rodulphus, Radulphus, *id est,* cito juvans, *vel* consilio juvans, *Adr. Iun. vel* Rathulf/Rathulphus, *id est,* consilium & auxilium. *Mart. Isleb. vide* Rudolf.

Rodwald/Rodwalt. Rodoaldus. *q. d.* ratzwalt / *vel* rotwald/ *id est,* redemptor, liberator, ereptor. *à* retten/*id est,* liberare, salvare. *Mart. Isl.*

Roeland/Roland. Rulandus, Rolandus.

Rogel. Rugila. *I. Stumpff.*

Rogier/Rudiger. Rudigerus Rogerius, *hoc est,* qui petit otium & quietem. *Io. Avent. Hinc Gallis, Rogier bon temps.*

Romwald/Rombald. Romoaldus, Romwaldus. *q. d.* roemwald/roumwald/ *à plausibili potestate. B. Rhenam.*

Rosemond/ Rosmond. Rosemundus, Rosemunda, *hoc est*, roseo purpureoque ore. *Adr. Iun*

Rothar. Rotharis. *q. d.* retter/*Hoc est,* liberator, salvator. *Mart. Isl.*

Rotmund. Rosemundus. *Io. Stump. vide* Rosemund.

Rotrude. Rotrudis, Rotruda.

Rubert. Rubertus, *hoc est,* hispidus barba. *Adr. Iun vide* Robert.

Rudigier. j. Rogier.

Rudpzecht/Ruetpzecht. Robertus, Rupertus. i. qui otium quietemque frangit. *Ioan. Avent. vide* Robert.

Rudolph. Rudolphus. i. quietem & pacem adjuvans *Ioan Avent. vide* Rodolf.

Rumer/ Rumher/ Rumar. Rumarus. *Io. Stumpff.*

Rumold / Rumhold. Rumo, Rumoldus. *I. Stumpff.*

Rumwald. Rumualdus, *hoc est,* suæ gubernationis & potestatis gloriam habens. *Io. Stumpff. vide* Romwald.

Rupert. Rupertus.

Ruthard. Ruthardus.

S.

SAlagast. Salagastus, *hoc est*, dignus [...] equestrem disciplinam veneration[...] *Ioan Becanus.*

Samot. Samotus. *Io. Stumpff.*

Schömeyer. j. Summeyer. Sonomariu[...]

Sebald. Sebaldus *q. d* Seewald. *hoc e[...]* œconomus qui foras exportat, semina[...] plantat, arat, colit terram, rus, hortu[...] *&c. à* seen *sive* seyen. i. serere. *Mart. I[...]*

Seersinrich. j. Versinrich. Vercinget[...]rix. *Ægid. Schud.*

Sege. j. sige. Victoria.

segebeis/sigbeis. Sigovesus, *vide* sigwijs[...]

Segebot/Sigebot/Sigbot. Segibothu[...] victorię interpres, & nuncius. *Io. Aven[...]*

Segebert/ Sigebert. Sigebertus, *hoc es[...]* victoriosa barba. *Adr. Iun.* vel dign[...] victoria. *Io. Becan.*

Segebert/ Sigebert/ Sigbzecht/ Sig[...]wert. Sigebertus, Sigisbertus. I. *Stump[...]* *vide* Segisbert.

Segefrid/Segifrid. Segifridus, Segifr[...]dus. i. victoriæ pax, *vel* victoriæ ga[...]dium. *Ioan. Avent.*

Segemond/Segimond. Segimundus, Segismundus, *hoc est,* victoriosum os *Ad[...] Iun. Io. Avent. vel* Sigesmundus, *hoc est* qui victoriam ore profert, vel qui or[...] ad victoriam potest incitare, vel oratio[...]ne hostes superare. *Ioan. Becan.*

Segerick/Sigrich. Segericus. *q. d.* sege[...]rick/ *hoc est,* dives victoriis, ornatus vi[...]ctoriis. *Adr. Iun.*

Segest. Segestus. *q. d.* hengstus. Eques[...] vir equestris. *Mart. Isleb.*

Segisbert/Sigisbert/segebert. Sigisper[...]tus. *q. d.* siegwerd/*hoc est,* victor & cha[...]rus. *Mart. Isl. vide* simpzecht *&* siegwert

Segismund/ Sigismund. Sigismundus *q. d.* sieg[...]

q. d. **siegmā**. i. victor, vir vincēs. *Mart. Isl.*

Segmund. j. **Segemond.**

Segoves. j. **Sigwijs.**

Segrich/Sigrich. j. **Segerich.**

Seibot/Seibat. j. **Segebot.**

Sige. j. **sege.** victoria.

Sigbot. j. **Segebot.**

Sigebert/Sigemond/Sigerick/Sigisbert/Sigismond/ *&c. vide* **Segebert/Segemond/Segerick/Segisbert** *&c.*

Sigwijs/Segeveys. Sigovesus, Sigoves. *Io. Stump Iodoc. VVilli. h. Æg. Schud. Nomen* Sigovesus. *Ioan. Becanus interpretatur. q. d.* **Sigoves/** *hoc est*, cujus tota vitæ ratio & mores victoriam promittunt. *Ioanni Aventino dicitur* Sigovesus. *q. d.* victoriæ dux, à **beysen.** i. ducere: **beyser.** i. dux.

Simentrick. Cingetorix, Cingentorix. *Ægyd. Schud.*

Simprecht. j. **Segisbert.** Segisbertus. *pro quo depravatè* Symphorianus. *Mar. Isl.*

Sinsubel. Cinsibulus.

Sonomar/Sunmeyer. Sonomarius. *q. d.* **Schoonmeyer/** *hoc est*, pulcher prefectus. *I Stumpff.*

Suenthibold. Suenthiboldus, *hoc est*, ferox & animosus juvenis. *Adr. Iun.*

Suibert. Suibertus, Swibertus.

Sunman. Senanus. *I. Stump. Æg. Schud.*

Sunmeyer. j. **Sonomar.**

T

TEtard. Theodardus, Tetardus.

Tessel/Thessel. Thassilo. *I. Stump. quibusdam* Taxilo, *&* Thessolo: Thessalones. *Ioan. Avent.*

Teudelin/Dudelin/Theudelin/ Theudelina, Dudelina. *i.* parvula dea.

Teutbeck. Teutobecus. *q. d.* Steutobecus, *hoc est*, audax ore, jactabūdus oris. *Adr. Iun.*

Teutschbot. Teutobodiacus. *Io. Stump.*

Teutwald/Theudwald. Theutwaldus. i. Divina potentia, Deus potens. *B. Rhenan.*

Theoder. Theodorus, Theodolus. *Io. Stump.*

Thessel *vide* **Tessel.**

Theudbald. Theudibaldus. *q. d.* **balddeugdelick/** *hoc est*, properè virtuosus. *Adr. Iun.*

Theuderick. Theudericus, *hoc est*, virtutibus affluens, virtutibus dives. *Adr. Iun.*

Thiet. j. **Diet.** Deus. *Gothica lingua Ioan. Stumpff. hinc* **Thiethelm/Thietrich/** *&c.* j. **Diethelm/Dietrich/** *&c.*

Thrasimond. Thrasimundus, *hoc est*, os nimium præceps, os insanum, & furiosi impetus. *q. d.* **te ras.** i. nimium festinus & præceps. *Adr. Iun.*

Tiebald/Tiebout. Theobaldus. *q. d.* **dietwald.** Incrementorum magna vis. *Ioan. Becan. vide* **Ditwalt.**

Tiebert. Theodobertus, Theudibertus. *q. d.* **diet-bert.** Dignus incremento. *Ioan. Becan.*

Tiebout/ *vide* **Tipolt/Tiebald.**

Tipold/Tiebout. Tipoldus, Theobaldus, *vide* **Ditwalt.**

Totile. Totila. *q. d.* **dodle/** *hoc est*, parvus Deus. *Mart. Isleb.*

Trude/Truyde. Trudo.

V.

VDe. Vda, *quasi dicas* **Hude/** *nomen mulieris deductum à custodia. Ioan. Avent.*

Vadomar/Valdomar. Vadomarius, Valdomarius. *q. d.* **waldmeyer/** *hoc est*, prefectus silvæ. *Adr. Iun.*

Varamund. Varamundus, Pharamundus, *hoc est*, os verax *vel* linguæ continēs, *vel* os dignū & plenum majestatis. *Adr. Iu.*

Vast. Vedastus.

Vdalrick/Vdelrick/Alrick/ Alarick. Vdalricus, Alaricus, Alricus, *hoc est*, omniū locupletissimus, supra omnes locuples. *Adr. Iun. vide* **Alarick/Alrick.**

Vederick. Vedericus, dives pecoris. *Ad. Iu.*

Vellede. Velleda. *q. d.* **veel leed/** *hoc est*, multa mala multasque calamitates pariens. *Vel. q. d.* **veel heyde.** i. multos latosq; agros habens. *Adr. Iun.*

Venerick. j. **Wenerick.** Venericus.

Vercingetorick. j. **Versingetorick.**

Vergobert. Vergobertus, *hoc est*, supremus exsequutor, summus magistratus. *Ad. Iu.* Vel Magistratus vitę necisq; potestatem habēs, magistratus, cujus est ea quæ velit, in deliberationem vocare, magistratus cui summa sit potestas & senatus habendi & ea proponendi, quæ visum fuerit ad præsentem reipub. statū pertinere, *quam dignitatem nunc in civitatibus*

nostris habent, quos **borgemeesters**/ *id est*, civium magistros vocamus. *I. Bec. Verùm* **Wergogbret** / eum *nobis denotat* magistratū, cui vel potestas est strangulandi. I *Bec.* Vergobretus. *q d.* **oberest**/ primus princeps : **werg**. i. opera, *quasi* magister operum, *Francisc. Hotoman.*

Vernulf. Vernulphus. i. veteranum auxilium. **vernum** *enim* veteranum *dicitur Germanis. Adr. Iun.*

Veromir. Veromirus, *hoc est*, præfectus prætoriis. *Adr.* I*un.*

Versinrick. Vercingetorix.

Versingetorick. Vercingetorix, *apud Cæsarem, pro* **seer-sin-rich**/ *hoc est*, valde ingeniosus. I*oan. Claius, vel ut* I*oan. Becan. explicat*, **ver-sienichept-rich**/ *hoc est*, dives facultate longè lateque omnia providendi, *vel* **ver-sinnichept rich**/ *hoc est*, qui prompto & solerti ingenio ad quęvis excogitanda abundat. *idem Becan.*

Vilprecht. j. Vilwert. Vilipertus. *I. Stump.*

Vilbrecht. Villibrechtus, *vide* **Phillebert.**

Verticho. Vertico. *q. d.* **vertich** *sive* **verdich hooft** / *hoc est*, qui caput habet promptum & consilia expedita. I. *Becan.*

Vilwert/ Vilprecht. Vilvertus, Vilprechtus, Vilipertus, *hoc est*, multæ æstimationis, auctoritatis & glorię *Io. Stumpff.*

Viridomar / Vridomar. Viridomarus, Vridomarus, *hoc est*, pacis arbiter, *sive* præfectus. *Adr.* I*un. Verùm Io. Stump. dicitur* **Fridmar/ Fridmeyer/** *Ioan. Avent. dicitur à* **meren. j.** augmentare.

Visomar. Visomarus, *hoc est*, prudens præpositus. *Adr. Iun.*

Vitig. Vitigis. *q. d.* **wittig**/ *hoc est*, prudens, peritus. *Mart. Isl. &* industrius, prudens in re militari, *à* **withp.** i. catus, *apud Cymbros & Anglosaxones. Adr. Iun.*

Vitomar. Vitomarus. *q. d.* **wyt mar.** *hoc est*, vir latæ famæ. *Io. Becan.*

Vlfard. Vlfarus, *hoc est*, auxiliator, salvator. *Mart. Isleb.*

Vlrick. j. Vdalrick. Vlricus, Vdalricus. *Adr. Iun. vide* **Alrich/ Aulderick.**

Vlsing. Vlsingus, Vlysses. I*o. Avent.*

Volbert. Volbertus, *q. d.* **wolbert**/ *hoc est*, lanuginosus barba: cui barba est mollis instar lanæ. *Adr.* I*un.*

Volckard/ Volckhart. Volcardus, Volckhartus, *hoc est*, populi sustentaculum & robur, populi columen. *Adr.* I*un. Mart.* I*sleb.* Demosthenes, *ut interpretatur Adr. Althamer.*

Volckhart. j. Volckard.

Volcker. Volcherus νικόλαος. *ut interpretatur And. Althamerus.*

Volckmaer. Folckmarus.

Volckwin. Volckwinus, Volckvinus, *hoc est*, populos vincens. *Adr.* I*un. Verùm Mart.* I*sleb. scribit* Volckwinus, *&* Volgewinus, victor populorum.

Volfran/ Vulfran. Vulfrannus.

Volmar/ Vulmar. Vulmarus.

Volmeyer/ Volmaer. Volmarus.

Volrat/ Wolrat. Volratus, *hoc est*, bene consulens. *Mart.* I*sleb.* I*o. Stump. aut q. d.* **Folrad.** *B. Rhen.*

Volwert. j. Fulbert. Volwerdus, Fulbertus *Mart. Isleb.*

Vredegunt. Fredegunt.

Vridmeyer. j. Viridomar.

Vridomar. j. Viridomar.

Vrsmar. Vrsmarus.

Vtel. *vide* **Ottel.** Vto I*o. Stump.*

Vtil/ Houdil. Vtilo, *diminutivum est à custodia & galea.* I*o. Avent.*

Vther. Vtharius. *q. d.* **huder:** custos exercitus. *Ioan Avent.*

Vtherick. j Eutherick.

Vto. j. Oto. I*oan. Avent. vide* **Otto.**

Vve/ Ove. Uvo, Ovo, Obo, Abans, Vbam, Aba. I*oan. Avent.*

Vulfran. j. Volfran.

Vulmar. j. Volmar.

VV

WAerdhoch. Verodoctius. *Æg.* S*chud.*

Waermond. Pharamundus, Variomundus *q. d.* waramondus, *hoc est*, verum os, veritas oris, verus, I. S*tumpff. B. Rhenan.* I*o. Avent. vide* **Faramond** *&* **Warmond.**

Walbert. VValbertus, Gualbertus.

Walburg. j. Walpurg.

Walfrid. VValfredus.

Walther. VValtherus. *Io. Trittenhem.*
Waltrud. VValtrudis, VValdetrudis.
Walo. Vallia. *Io. Stumpff.*
Walprecht. VValprechta. i. VValwerda. *Mart. Isl.*
Walpurg. VValpurga. VVolwerda. *Ma. Isl.*
Wandler. Vandalus *Io. Stumpff.*
Wandregisel. VVandregisilus.
Wanner. Vannius. *I. Stumpff.*
Welf. VVelpho.
Welphard / *vide* Belphard.
Wenerick. Venericus, *hoc est*, paluſtrium locorum dives. *Adr. Iun.*
Wentſelin / Wencelin. VVenceſlaus.
Werdrad. Frugi, *Io. Stumpff. vide* Faſtrad.
Werdwig. Vertigo. *Æg. Schud.*
Wergobret. *vide* Vergobert.
Werenfrid. VVerenfridus.
Wernher. VVernherus.
Werthrade. VVerthrada, *hoc est*, digna bonaque conſilia dans. *Adr. Iun.*
Weſterwalder. j. Beſterwald. Veſtrovalda. *Io. Stumpff.*
Wibert / Guibert. Guibertus.
Wicard / Wikard. VVichardus.
Wide / Guide. Vido, Guido.
Widmer. Vidomarus. *Io. Stumpff.*
Wigold / Wigoud. VVigoldus.
Wighelin. VVigelinus.
Wilfrid. VVilfridus.
Wilhelm. VVilhelmus, Guilielmus, Guilhelmus, *Germani ex duplici* w *prius in* g *vertunt.* Iodoc. *VVillich. Verùm* Ioan. *Avent.* Billehelm / Bilhalm. *derivat à* bellen *sive* bilſen. i. velle. *q. d.* qui vult galeam. Vilelmius *Pomponio Læto dicitur.*
Wilibald. VVilibaldus. *q. d* bile-walt / *hoc est*, multis præfectus, multa gubernans. *Vel* Wolwalt. VVolwaltus, *hoc est*, bene gubernans. *Mart. Isl.*
Willebrord. VVillebrordus, VVillibrordus.
Willehad. VVillehadus.
Wilimer / Bilimer. Bilimerus.
Wilprecht. j. Wilwert / Philibert.
Wilhilde. VVilhilda, Bulylda.
Windogaſt. VVindogaſtus, *hoc est*, honorandus ob victoriam. *Ioan. Becan.*
Winock. VVinocus.

Wirdtmer. j. Fridmayer. *Io. VVillich.*
Wire. VViro.
Wiſmar. VViſmarus, *hoc est*, prudens præpoſitus. *vel* gnarus equorum, gnarus ductandi equeſtres copias. *Adr. Iunius.*
Witechund. Vitechundus. i. longè latéque notus. *I. Avent.*
Witherick. VVithericus. *q d.* arietini gregis dives. *Adr. Iun.*
Witſmeyer. Viſomarus. *Io. Stumpff.*
Witwer. j. Bitwar. Viduarius. *I. Stumpff.*
Wolf. VVolfius, λυκ☉-, *hoc est*, lupus. *propriũ nomen à Græcis ſumptum, ſicut* Volckhart / Leõhart / Mãgolt / &c. *And. Alth.*
Wolfard. VVolfardus. i. Bene valens, felix : beatus, fortunatus. *Ioan. Stumpff. Adr. Iunius.* cui res rectè ſuccedit, aut qui feliciter pergit. *B. Rhen.*
Wolfart. VVolfardus, Lupinus & ſubdolus : indolis lupinæ. *Ad. Iun.*
Wolfart. VVolfardus, *rectius* Hulffrat. *unde converſim nomen* Rathulfus. *Mart. Isl.*
Wolfard. VVolfardus. *q. d.* Wolfhard. i. is cui res rectè ſuccedit, aut qui feliciter pergit. *B. Rhen. Verum* Volphard / Voliphardus *dicitur* Io. *Avent. q. d.* fortis ut lupus
Wolfel. VVolphelmus.
Wolfgang. j. Hulfgang. VVolfgangus, Hulfgangus. *Mart. Isl. &* Guolfgangus. *priore* u *in* g *mutato, ſicut in* Wilhelm. Iod. *VVillich. ſed* Ioan. *Aventinus* Volphgang / VVolfgangus *interpretatur, q. d.* lupi inceſſus, Volph *enim* lupus *dicitur, quem nos* Wolf *vocamus.*
Wolfger. VVolfgerus
Wolmer. Valomerius. *I. Stumpff.*
Wolphram. Voliphoramus *q. d.* luporum venator. Volphram. *Io. Avent. dicitur.*
Wolrat. j. Volrat. Voleradus, Volratus. *Mart. Isl. I. Stumpff.*
Wolther. j. Walther.
Wolwerde. VVolwerda, Eucharia, gratioſa, venuſta, Venus, à wol / *hoc est*, bene, *&* werd / *id est*, charus. *Mart. Isl.*
Wortigern. VVortigernus, *hoc est*, ſplendorem auctoritatis acquirens. *M Isleb.*
Wouter / wouther. j. walther. VValtherus.

AVCTARIVM PROPRIORVM NOMINVM GERMANICÆ ORIGINIS ETYMA ET SIGNIFICATIONES utriusque sexus declarans.

D. Ludolphus Potterus Groeningensis candido Lectori S. D.

Ermani veteres infantibus nomina non dabant, cùm primùm in lucem essent editi, sicuti hodie à prima nativitate, eos, aut ab eventu, aut delectu quodam, & ex arbitrio nominamus: sed cùm ætatis progressu, possent naturæ atq; indolis suæ certa indicia prodere, tum è re puero vel puellæ nomen imponebant, quod observatam & quodammodo perspectam indolem significabat. Quod sapientiæ profectò ac prudentiæ est haud vanum, sed prope singulare quoddam documentum. Voluerunt enim prisci illi Theutones, probitatis, fidei ac virtutis amantissimi, sibi & suis honesta nomina dare, quorū monitu, frequētissimáq;, auditione sese ac suos perpetuò ad honestatis studia rectáq; vitæ officia exhortarentur & incitarent. Quod cùm ex propriorum nominum Etymologiis evidentissimum sit, operæ pretium me facturum opinor, si Etyma à viris doctissimis perspicaci mentis acie, ac felici conjectura investigata, ad propriorum nominum originem & significationem faciliùs promptiúsq; cognoscendam, eis præfigeremus, ut labores nostri proficiant omnibus. Ex Francisco Irenico, & Ponto Heutero, hujus studij diligentissimis cultoribus, plæraq; etiam ex eisdem autoribus, quos D. Kilianus, in compositorum significationibus explicandis, citat, desumpsi, quæ hoc Auctario, benevolo lectori offero, ne legendis Germanorum historiis, in quibus frequens horum nominum fit mentio, inanem operam sumat. His igitur fruere, ac vale.

A

Aed/aerd. Indoles. **Gottard.** Gotardus, bona indoles.

Albe. Semper. **Alberich.** Alberichus, semper dives

Al Totus. **Alrijck.** Alaricus, totus opulentus.

Amal. Cœlum. **Amalfred.** Amalafreda, pax cœlestis.

Amel. Nutrix. **Amelfrede.** Amalofreda, nutritionis pax.

Anck. Adolescens, juvenis.

Angel/ Engel. Aculeum *significat, sive* limitem, *aut* cardinem **Angelmarz.** Angilomarus, augmentans limitem.

Anse. *vel* **Hanse.** Societas. **Ansegis** *vel* **Hansegis.** Societates obses.

Athal,

Athal/ Adel. Nobilitas. **Athelrijck.** Athalaricus, nobilitatis dives.

B

Barth. Barba. **Adelbart.** Adalbertus, nobilis barba.

Brand. Hæc nomina incenſorem notant, & impulſorem. **Hiltebrand.** Hiltebrandus, amoris titio

Brecht *ſive* **Bercht.** Dignum, carum, **Adelbrecht.** Albrechtus, nobilis & carus. *Latini in bertus & pertus tranſmutant in nominum compoſitione.* **Dagobrecht.** Dagobrechtus, dignus qui ad multorum dierum ſpacia vitæ tempus extendat.

C

Coun / Coen. Audax, ferox, **Counrad/ Coenrad** Conradus, audax conſilium, conſultę audaciæ vir.

D

Dit. Dominus: **Ditwald.** Ditwaldus, præfectus Domini.

Deud/Dud/Dijd/Diet/ Theut/ Thiet. Deus. **Deutwald.** Deudwaldus, **Theutwald.** Theutwaldus, Deus potens, divina potentia.

Dieth. Officium, divitiæ, *aut* pręclara facta *ſignificat. Germanica nomina quæ finiunt in* **Dieth** / *aut* **Died** / *Latini ea in* Theos *tranſtulerunt.*

Dietrich. Theodorus, facinorum dives, *aut* dives dei, *vel* multorũ animalium. **Died/Diederijck.** *Hinc fecêre ſemigræcam & ſemigermanicam.* Theodoricus, *utrumq; corrupte, ſi quidem Germanica ſunt.*

F

Frij Liber.

Frid. *Hæc à pace nominantur.* **Friderick.** Fridericus, dives vel amans pacis. **Fridgund.** Fredgundis, pacem ſuo favore adducens.

G

Gard. Hortus. **Ermgard.** Pauper hortus, *id eſt*, exigui lucri.

Geis/Gis/Giſel. Obſes.

H

Hard. *à robore.* **Leonhard.** Leonardus, cui animus Leoninus, robur Leonis.

Hard. *Non ſemper* robur *ſignificat, ſed &* indolem, theſaurum, *ac* nobilitatis fontem. **Erard.** Erardus, indoles honeſtatis, *aut* honeſtati amans. **Livard.** Livardus, amoris Gaza.

Have. Peculium. **Haverijck.** Havenricus, peculij dives.

Hier/Heer. Herus, Dominus.

Hette/Hedde/Hatte/Atte. Atto, Pater.

Heud/Huet. *id eſt*, cuſtodia *ſeu* galea.

Huld *ſive* **Hild** *aut* **Hold.** *id eſt*, natura, indoles, *aut* amor **Adelhold.** Adelholdus, nobilitatem amans. *In compoſitione in bonam malamq; partem accipitur.*

Hulf. Auxilium. **Landolph.** Landolphus. *q. d.* **Landhulff** regionis auxilium.

L

Lauter. Purus. Lotarius, *quaſi* Lautarius, à **Lauter/Lautar.** Purus.

Lud. Populus. **Ludhulf.** Populi adjutor, defenſor.

M.

Man. *id eſt, à* viro *quædam nomina ducuntur.* **Hartman.** Carolomannus.

Marc. *vel* **Merc.** Limes *eſt*.

Mer. *à fama,* **Filmer.** *vel ab augẽdo* **Luitmer.** Litomarus, populum augens. Marus, *aut in* Marius, *quæ exeunt, præfectum magiſtratus ſignificant, aut quoddam augmentum.* **Valdomar.** Valdomarus, præfectus ſilvę, **Adelmer.** Adalomarus, nobilitatem augmentans. *hæc à* **meeren**/ *id eſt, ab* augmentando *dicuntur.*

Meyer. Major, præfectus **Conneyer.** Conomarus, Audax præfectus.

Mund. *ab oris pulchritudine, vel à facie.* **Adelmund.** Adelmundus, os nobilitatis. **Sigiſmund.** Sigiſmũdus, os victorioſũ.

O

Oede. Incultus, deſertus. **Odacker.** Odacer, ſterilis ager.

P

Precht. Poteſtas, dignitas.

R

Rad. *a conſilio.* **Chunrad.** Cunradus. **Koen in radt.**

Retten. Liberare, ſalvare.

Rich. *a divitiis.* **Henrich** / **Havenrich** Opulentiam *ſignificat.*

S

Sige/Sege/ *aut* **Zege.** Victoria.

Sigebot / *vide* **Segebot.** Segibotus, victoriæ nuncius.

V

Ul. Totum *significat.* Vlrichus, totus dives.

VV

Wald / Walt. Poteſtas **Romwald.** *q. d.* **Roemwald.** Romwaldus, poteſtatis gloriam habens.

Weert. Charus.

Win. Vincens. **Luitwin.** Luitwinnus, populos vincens.

Quædam nomina à Græcis originem habent ipſa compoſitione: ut, δημοσθένης, *nos* **Volckart.** λεωκράτης. **Leonhart.** χρύσανδρος. **Mangolt.**

Wol. Bene.

VIRORUM NOMINA.

A

Adeldagh. Adeldagus : dies nobilis, felix.

Adelprecht. Adelprechtus, majorum dignitas, honor.

Adelwaert. Adelawardus: nobilis, gratus hoſpes.

Albered. Alberedus : ad omnia paratus.

Alhart. Alardus, firmus, robuſtus.

Alverhart. Alverardus, obſtinatus, pertinax.

Alwin. Alcuinus, undiq; rem faciens.

Amalberg. Amalaberga, mons cœleſtis.

Armgaſt. Armogaſtus, hoſpes pauper.

Arenhold/ *vel* **Arnhoud.** Arnoldus, aquilis abundans ſylva.

Arnold / Arnoud. Arnoldus, *ac ſi dixeris* **Ernhold.** Honeſtatis amans.

Arnhulf. Arnulfus, aquilinum auxilium.

Audeel. Audoëlus, antiqua nobilitas, antiqua ſors.

B

Balrijck. Balricus, ſubitò dives.

Barthin. Bartinus, barbatus, adultus.

Benne. Benno, exiſtens, ſempiternus.

Berthold/Berthoud. Bertholdus, Bertam tenens ſeu amans.

Berthulf. Berthulfus, Bertam juvans, defendens.

Bertwald. Bertwaldus, Bertam violans.

Blimar. Blimarus, boni rumoris author.

Boeſmond. Boëmondus, os pravum, maledicum.

Boothulf. Botulphus, famulorum auxilio dives.

Breithard. Breithardus, cor amplum, magnificum.

Bruyn. Bruno , fuſci coloris.

Burghart. Burghardus, cor arcis inſtar firmum.

C

Carl/ Carel. Carolus, durus, fortis.

Cheribert. Cheribertus , *vide* **Herbert.** *q. d.* **Herwert.** dignus præfectura exercitus.

Chounn/Coun. Chuno, cuno, audax, ferox.

Chulbert. Chilbertus. *vel* **Childebert.** Childebertus, rutilis barba.

Chulprecht. Chilprechtus aurea dignitas.

Clotard. Clotarius, *corruptè à* **Grootḣart.** animo magno atque excelſo.

Cunibert. Cunibertus , audaciam præ ſe ferens.

D.

Dagprecht. Dagobertus , Dei *aut* divina dignitas.

Dode. Dodo, mortuus, *à colore dictus.*

Dodeſchijn. Dodechimus , mortis umbra.

Dumenrijc. Dumnorix Cęſaris : multorum collium poſſeſſor.

E

Eberhard. Eberardus, præfectus, legatus, *vel* verrinus ingenio.

Egbart. Egbertus : Barba rara.

Egenwin. Eguinus , ſingularis ac proprij lucri ſtudioſus.

Elaerd. Elardus , indoles honeſtatis amans.

Erenbol. Erimboldus, caput honoratum, honore dignum.

Erijc. Ericus, gloria & honore abundans

dans, honoribus illustris.

Ermenfred. Ermenfredus, pax misera, calamitosa.

Ermgard. Ermgardus, hortus pauper, & exigui quæstus.

Ernst. Ernestus, Cæsari Arionistus, prudens, efficax, diligẽs, honestatis plenus.

F

Folrad. Folradus, plenus consilij.

Folbart. Folbertus, Barba densa, plena.

Fraihil. *corruptè* Pharahildis, elegans indoles, natura.

Framund. *corruptè* Pharamondus, ab oris dignitate ac gratia dictus.

Franc/fry. Francus, ingenuus, liber.

Fredegans. Fredegandus, totus pacificus.

Fredegern. Fridigernus, pacem amans ac sectans.

Frederic. Fredericus, dives pacis, pacificus.

Fremond. Fremondus, os pacificum, paci studens.

Fribert. *corruptè* Philibertus, Bertam amans, ambiens.

G

Garibald. Garibaldus, diligentissimus.

Garbrant. Garbrandus, igneus, ardens.

Gauderghe. Gaudericus: auri dives.

Geberhart. Geberhardus: animus liberalis.

Geberijc. Gebericus, largus, liberalis.

Geldaert. Gildardus, indole alacri.

Gelsont. Gelsondis, valetudo bona, firma.

Gerlaken. Garlacus, pannus integer. Nomen metaphoricum, significans talem hominem.

Gertholo. Gertholdus, Gertam tenens, amans.

Gild. Gildus, alacer, promptus *Hinc componuntur* **Ermgild / Ketegild.**

Giraerd Giraldus. *vel* Gerardus, indoles vulturina, *id est*, rapax, vorax.

Godeleven. Godelavus, vita otiosa, mollis, desidiosa.

Godehart. Godehardus, cor ac animus divinus.

Godomar. Gundimarus, boni rumoris author.

Goetaerd. Gotardus, bona ac innocens indoles.

Gooswyn. Goswinus, divitiarum acervator.

Gotefred. Gotefridus, pax divina.

Gotschalc. Gotscalcus, bene in rebus divinis versatus, divina ratione cautus, strenuus.

Grimbald. Grimbaldus, ad iram pronus.

Groot-ald. *corruptè.* Clodoaldus, ætas decrepita.

Guldhelm. *corruptè* Guilihelmus. *vulgò* **Willem.** VVilhelmus, deaurata cassis ac galea, quod talem capite gerebat.

Guldebart. *corruptè* Guibertus, barba aurei coloris.

Gundmar. Gummarus, boni rumoris author.

Gundibald. Gundibaldus, bona ac opportuna festinatio.

Gundalt. Gundaldus, vegeta senectus.

Gutlah. Gutlacus, compotatio, *aut* convivium exigui sumptus.

Guntraat. Guntranus, bonum, syncerum consilium.

Gijsbert. Gisbertus, Gisam ardens, ambiens.

H

Haasthulf. Hastulfus, festinum auxilium.

Harald. Haraldus, crines antiqui, cani, coma moris antiqui.

Hartman. Hermannus, vir fortis, durus, robustus.

Heinhold. Heinholdus provinciæ Lucus.

Heinric. Heinricus, amplos possidens agrorum limites.

Helmond. Helmoldus, os tartari.

Helt. Helto, adolescens, *aut* puella calidi cordis, animosa

Herbrand. Herbrandus, herum ardenter amans.

Herebert. Herebertus, barba Heroica, dignitatem præ se ferens.

Hillebrand. Hillebrandus, Hillam ardens, amans.

Hildehulf. Hildehulfus, bonarum indolum promotor.

Huiſprecht. Hubertus: domeſtica dignitas, laus.

Hunfred. Hunfredus: vicinorum pax.

I

Indvitſmaer. Induciomarus. *Cæſaris.*

Iiſbrant. Iſbrandus: Iſam ardens, ambiens.

K

Katisfole. Cativulcus. *Cæſaris.* populus miſer.

Ketille. Cetillus, qui facilè titillatur, commovetur.

Kounthelm. *corruptè.* Cenelmus, inſigni galea fidens.

Kundigund. Cunigundis: bona ac prudens audacia.

L

Lancfranc. Lancfrancus: diuturna ac antiqua libertas.

Landalt. Landoaldus: antiqua provincia.

Landwijn. *corruptè.* Landelinus: terrarum domitor.

Landprecht. Lambertus: ditionis ac provincię potentia ſcutum.

Landreic. Landricus: multorum agrorum poſſeſſor.

Lau. Laudus: tepidus, ignarus partium ac factionum.

Lauhulf. Laudulfus: tepidum ac partium auxilium.

Laumaer. Launomarus: tepidus ac ſubfrigidus de aliqua re rumor.

Leeubard. Leobardus: barba leonina.

Leeumond. Lemontius: os leoninum.

Leeupold. Leopoldus: pes leoninus.

Leeuwenhart. Leonhardus: cor leoninũ.

Loothart. Lotharius: cor plumbeum, *id eſt* molle.

Lootwijch. Lodowicus: vicus plumbo abundans.

Luithulf. Ludolfus: populi adjutor, defenſor.

Luitprant. Lutprandus: homines in ſui amorem ardens excitator.

Luitwijch. Ludowicus: via popularis.

Lutfred. Luitfridus: pax populi.

Lutgies. Lutgerus: populi imperium affectans.

Luthard. Luthardus: cor populi.

Lutholt. Lutholdus: Lutam tenens, a biens.

M

Maerſcalc. Marſcalcus: cautus limitu præfectus.

Manfred. Manfredus: pax virilis, firm

Manhard. Manardus: virilis animus.

Marcmaier. Marcomitus: finium præf ctus.

Marthulf. Marculfus: Martis auxiliu

Medart. Medardus: animoſus cum cæt ris multis.

Medehulf. Medulfus: ſocius, auxiliator.

Mederthe. Medericus: inter alios dives, o pulentus.

N

Nooburg. Notburga: arx periculoſa, a in extrema neceſſitate refugium pra bens.

Nootmeier. Nodomarus: præfectus ne ceſſarius.

Nortbert. Nortbertus: lignum aquilonar homo ita ſtupidus.

O

Oltgoetrijc. Orgetorix. *Cæſaris.* antiqu juſtè poſſidens bona.

Othmaer. Othmarus: ſparſus ab Otto rumor.

Othulf. Odulfus: Ottonis auxilium.

Otwin. Otwinus: Ottonis victoria.

P

Pippin. Pippinus: proprij commodi ſtu dioſus.

Plechelm. Plechelmus: *A* Galea *diverſis co loribus* variegata *dictus.*

Puppe. Poppo: vir ſe inſtar puppæ co mans.

R

Ramprecht. Rampertus: laudis ac honor dignitas.

Ratbode. Ratbodus: nuncius diligẽs, cele

Ratfreid. Ratfridus: pacem ſuadens.

Rathair. Ratherus: conſilij præſes, pręfectus.

Rathulf. Radulfus: conſilio juvans.

Reinbart. *corruptè.* Reinbartus: barba pulchra.

Reineer. Reinerus: ſyncera laus, honor verus.

Reinhart. Reinardus: animus integer, ſine fraude.

Reinheer. Reinherus: probus & æquus herus.

Reinier. Reinirus: puris renibus, *id eſt*, caſtus.

Reinolt. Reinoldus: caſta, pura ſenectus.

Richair. Richarius: inſigni coma ditatus.

Rijcmar. Rigomarus: rumor opulentus, *id eſt*, opulentiam promittens.

Rolant. Rolandus: terra rubra.

Root-dier/ Rogier. Rogerius: animal rubrum.

Rothulf. Rotulfus: cohortis præſidium.

Rouhart. Ruwardus; cor & animus pœnitens.

Ruichbart. Rupertus: barba hiſpida, piloſa.

Ruimholt. Rumoldus: ſylva rara, infrequens.

S

Scarprecht. Scaprechtus: jus ſummum, ad unguem examinatus.

Scildric. Scildericus: ſcutato abundans, milite.

Sigebart. Sigibertus: barba victorioſa, poſt victoriam videlicet ſumptam aut depoſitam.

Sigefreid. Sigifridus: pax fœlix, boni ominis.

Sigiſmond. Sigiſmondus: os victorioſum, *hoc eſt*, de omnibus bene loquens.

T

Tantkreit. Tancredus: laborans è dentibus.

Thietrat. Theodardus: divina inſpiratione audens.

Thietdolen. Theodolus: divina ope non errans.

Thiethulf. Theodulfus: divinum auxiliũ.

Thietmaer. Thietmarus: rumor divinus.

Tietberg. Tietberga: mons divinus, ſacer.

Tietprecht. *corruptè.* Theobertus: divina poteſtas, dignitas, laus.

Tietrijc. *corruptè.* Theodorus: abundans gratia divina.

V

Vbald. Vbaldus: cito tuus, *ſcilicet* futurus.

Volchart. Volcardus: populi cor, *id eſt*, robur.

Volcher. Volckerus: populi dominus.

Volmar. Vulmarus: plenus rumorum aut rerum novarum.

VV

Waldemair. VValdemarus: rumor violentus.

Walderaat. VValderanus: conſilio pollens.

Walfreed. VValdefridus: pax terrea, *id eſt*, mollis, inſtabilis.

Walpert. VValpertus: valli munimentum, robur.

Walrijc. VValericus: dives oppidorum, vallis cinctorum.

Waltheer/Woutheer. VValtherus: ſylvę, nemoris dominus, præfectus.

Wanijng. VVaningus: opinator, variis deditus opinionibus.

Warmbolt/ *aut* **Warmenbaut.** VVermebaudus, VVarboldus: brachia calida, *id eſt*, delicata.

Warnar. VVarnerus: planè ſtolidus, fatuus.

Werenfreed. VVerenfridus: pacis impeditor, everſor.

Wibrant. VVibrandus: latè ſpargens flammam ſui deſiderij.

Willebort. VVillebordus: voluntatum explorator.

Willehad. VVillchadus: planè voti compos.

Wimont. VVimo: os patulum.

Winoc. VVinocus: felix in rebus agendis.

Winzin. VVinzinus: ſenſuum humanorum conciliator.

Witekint. VVitekindus: puer candicus, albus.

Wolbart. VVolbartus: barba lanea, prima lanugo.

Wolffang. VVolfardus: Luporum captor, domitor.

Wolfgang. VVolfgangus: inceſſus Lupinus,

Wolf=

Wolfhelm. VVolfhelmus : galea Lupina, *scilicet* ejus pelle tacta.

MVLIERVM NOMINA.

A

Aal/ Ael. *diminutivum*, Aelken. Adelheidis: nobilis, præclara.

Adelacht. Adelegia: nobilitatis dignitas.

Adelgund. Adelgundis: antiqua probitas.

Adelhild. Adelhildis: nobilis indoles.

Altru/ Aldetru. Altrudis, antiqua, *id est*, constans fides.

Amalfred/ *vel* Emelfred. Amalafreda: pax cœlestis.

Aude/ Autgen. Auda: provectior ætate.

Averzoet. Avezuta: dulcissima, omnino suavis.

B

Baert. Barbata: barbam gerens, *id est*. adulta.

Baldegond. Baldegondis, matura ac præcox bonitas.

Balthild. Balthildis, alacris ac matura indoles.

Bathild. Bathildis: lucro dedita indoles.

Becce / Begge. Begga, ore venustatem præ se ferens.

Belie/ *corruptè à* Beelde. Belda, *aut* Belia: imaguncula.

Berte. Bertha: digna.

Blijthild. Blitildis, Blichildis: lęta ac hilaris indoles.

Brecht. *à* Precht. Brechta: gravis, dignitate plena.

Bruinhaut. Brunehuta: fuscę cutis fœmina.

Bruneschild Bruneschildis, à clypei fuscedine dicta.

C

Conigilde. Chunigilda, regis amor.

Conne. Cunera, audacula.

Cunigund/ *vel* Kundigund. Cunigundis, Chunigunda. *q.d.* Coning gund, regis favor.

D

Dode. Doda, mortua. *à colore dicta*.

E

Edeltru. Edeltrudis, fides clara ac nobilis.

Eelstruic. Elstrudis, stirpis nobilis, illustris.

Eerliebe. Ereliva, honoris ac pudoris studiosa.

Els. *diminutivum*. Elfken. Elsa, fragilis *ut hoc ligni genus*.

Elure. Elura, hora præclara, boni omnin[o]

F

Fasteraat. Fasterada, consilij constan[tis] ac tenacis.

Fredegund. Fredegundis, pax bona, sy[n]cera.

Fredewijt. Fredeswida, amplam possi[dens] pacem.

G

Gardrud/Gerdrud/Gertrud. Gertrudi[s] quæ omnia fidit.

Geisel/Gisel. Gisella. *q. d.* obses.

Gheert. *diminutivum*, Gheertken. Ghe[r]ta, petitrix, desideratrix.

Godebaert. Godebarta: Berta bona, honesta.

Godeliebe. Godeliva, deo chara.

Gudele/Goedele. Gudela, pars bona, felicem partem sortita.

H

Halinne. Halina, omnia sua faciens.

Heetwych. Hedwigis, cunas ardenter agitans.

Heile. Heila, beatrix, liberatrix.

Hildegard. Hildegardis, bonarum indolum custos.

Hildegrond. Hildegrondis, profunda indole prædita.

Hiltru. Hiltrudis, indole fideli, aperta.

I

Ide. Ida. *Nomen veteris Teutonum Deæ.*

Ingund. Ingondis, omnino tota bona, ac proba.

Ise. Isa: glacialis, *id est*, frigida.

L

Landhilde. Landhilda, patrię amans.

Leeuinne. Levina, Leęna.

Lijtwijt. Liedewildis, fœmina ad tolerantiam nata.

Luite

Luite. Luta, popularis, familiaris.

Luitgarde/Lutgard. Luitgarda, Lutgardis, populi hortus.

M

Machtilde. Machtildis, robusta natura, virginum Heroina.

Malberch. Malaberga, mons stultorum.

Malhute. Malhuta, cute, carne, fatua, lasciva, salax.

N

Naechthilde. Nanthildis, nuda, aperta indoles, *seu* natura.

O

Oltcommer. Outcommera, vetus, antiquum debitum.

Ontcommer. Ontcommera, debitis ac oneribus liberata.

Osterbert/Austerbert. Austreberta, Berta orientalis.

Oud. Ouda, oda, senior.

P

Puisin. Pusinna, *felis nomen puellis datum:*

R

Ragenfreid. Ragefredis, pacem pluens, *scilicet*, eloquenti lingua.

Rangetru. Rangetrudis, angusta, ac dubia fides.

Regenswijt. Regenswida, generalis pluvia. *fœminæ nomen, cujus garrulitas omnibus nocet.*

Reinhelt. Reinaldis, probitas virilis, animosa.

Rijcgild. Rijcgildis, alacritate abundans.

Richild. Richildis, indoles magna.

S

Soet. *diminutivum,* **Soetken.** Zuta, dulcis.

Stilchild. Telechildis, modesta indoles, natura.

V

Veelleets. Velleda, infelicium ominum vates.

VV

Walburg. VValburgis, arx munitissima, hujus constantiæ fœmina.

Walraat. VValrada, bene consulens.

Waltru. VValdetrudis, fides instar valli firma.

Welberade. VVelberada, bonum sequẽs consilium.

Wilde. VVildis, fera, agrestis, dura.

Witeburg. VViteburga, arx ampla. *fœminarum nomina allegorica.*

NOMEN

NOMENCLATIONES ANIMALIVM QVADRVPEDVM, VOLATILIVM, ET PISCIVM.

Lectori D. Ludolphus Potterus Groeningensis. S. D.

DElegi, candide lector, Animalium quadrupedum, vo latilium, ac piscium nomenclaturas, quæ ad supellecti lem uberem & fœcundam linguæ Latinæ, atque a eruditionem instruendam plurimùm mihi habitur momenti viderentur. Integram verò & exactam an malium descriptionem, quia à multis viris doctis su cepta est ex professo, non instituto, verùm suis eam autoribus relinqu nisi quod de illis tantùm, quantùm docentibus in ludis ac discentibu constare, adprimè utile ac necessarium est, breviter indico, ne studiosi re rum optimarum cognitione fraudarentur. Quod certè fieret, si quis eo remitteret ad fontes, hoc est, immensa autorum volumina, quibus re tantæ, tàmque variæ, & accurratè & copiosè explicantur. Hæc quidem D. Kiliani lucubrationibus censui adjungenda, quòd multa appellatio num occasione adjiciantur, instituto labori convenientia, scitúque di gnissima, uti lector æquus animadvertet ac probabit.

NOMINA ANIMALIVM quadrupedum.

A

APe/Apinne. Simia, Simius. *Apud poëtas nominatur*, à simis naribus, *id est*, pressis: *aut* Simiæ *quasi* mimæ *dicuntur*, *id est*, imitatrices *quòd æmulæ sint actionum hominis. Hinc Ennius citante Nonio: Simia quàm similis turpißima bestia nobis. Sunt autem diversorum generũ, & cũ accidentibus quibusdam, tum vel maxime faciei figura inter se distinguuntur.* Simiæ *simpliciter sunt, quæ hominis referunt faciem.*

Gebaerde-ape. Callitriches, Simiæ *species est. Dicta a* barbitio, *quòd* τρίχα *Græci vocant, differt a cæteris Simiis toto aspectu. Barba est in facie, cauda latè fusa priori parti*

Hontſ-ape. Cynocephali: *quæ canis faciem habent.*

Meer-katte/ Meer-ape. Cercopithecus, *est* Simia caudata, *Germani* Maris Simiam *vocant, ideo quod transmarina fere appellent illi quæcunq; peregrina sunt.*

Verckens-ape. Chœropitheci, quæ porci faciem reddunt. *Has Gaza* Simias porcarias *nominat.*

Vos-ape. Simia vulpina, *anteriore parte vulpem, posteriori Simiam referens, Cercopitheci cauda, vespertilionis auribus, manibus huma*

humanis, natos filios utero exteriore tanquam magna crumena gestans. Gesnerus his addit duo genera Simiarum, Satyrus, *Simiarum est genus pernicißimum, tum quadrupes, tum rectè currens humana effigie, non autem hominũ genus, quod credere puerorum est.* Sphynx, *Simiarum generis animal est fusco pilo, mammis in pectore geminis. Animal in Æthiopia naturâ mitißimâ. Sed* Sphynx *monstrũ poëticum est, & fabulosum.*

B

Beer/Boꝛs. Vrſus, *quaſi* Orſus. *Animal ab informi ſic appellatum figura qua naſcitur, ac tum demum lambendo (ſi vera ſunt, ea de re quæ ab autoribus narrantur) a matre complitur. Siquidem ad commendandam induſtriæ atque aßiduitatis vim, ſimilitudinem illam autores nonnulli arripuiße videntur. Atq; hinc de Virgilio natum illud eſſe, ſe Vrſæ more verſus ſuos parere primùm, ſed deinde formare & perficere, laborioſè ſcilicet retractando & emendãdo. Vide vitam Virgilij.*

Water ofte zee-beer. Vrſus aquaticus, colore albo. *Cuius coloris in oceani inſulis, ac præcipuè Iſlandia, Vrſi magni ac ſævi reperiuntur. Vrſus hybernis menſibus ſomno ſe paſcit, ac tempore ſui latibuli nihil edit, ſed ex eo egreſſus, herbã Arum (Aron) deguſtat, ut inteſtinum inedia contractum & corrugatum rurſus laxet. Ariſtoteles.*

Bꝛandhert. Tragelaphus. *vide* **Hert.**

C

Cameel/oft Kemel. Camelus, *Dicitur* κάμηλος, *velut* κάμμηρος, *quia* μέρους *κάμπτει* τοὺς μηρούς, *hoc est femora media inflectat, cùm ad ſedendum cubandúmve ſe demittit. Belua inter biſulca maxima, longo & gracili collo, capite exili, altis cruribus, amplo pectore & villoſo, tuberibus in dorſo binis ut Ephippia eminentibus, colore fuſco, qui & Camelinus dicitur. Plinius ſcribit, ſitim hoc animal tolerare poſſe quatriduo, unde & ſitiens a Perſio dicitur.* **Indianiſche Cameel/ofte Cameel eñ Panterſche geſlachte.** Camelopardalis, *animal à Cameli figura, & maculis Pantheræ (Pantheram enim Græci Pardalin vocant) dictum, Varrone teſte.*

Loop-Cameel. Camelus dromas. *vulgò* Dromedarius. *Cameli ſpecies eſt Arabica, à curſu ſeu velocitate ſic appellata. Cameli Dromedarij ſunt Cameli minores, omnia reliqua cũ Camelis habentes communia.*

Chameleon. Chamæleon. *Indiæ animal quadrupes, facie lacertæ, corpore toto aſpero cujuſmodi Crocodilo eſt, murem quem Rattũ dicunt, magnitudine & cauda refert, & lacertum, quem reliqua ſpecie bona ex parte repreſentat. Animal pavidum, colorem ſuum mutat, inflatus, pro corporis cui adhæret ratione, idq; in timore potißimũ facit. Habet enim paucas in corde tantùm ſanguinis guttas, quæq; ſunt sãgume exiguo animalia, omnia frigidiora ſunt, quæ frigida, identidem & timida. Hinc, Chamæleonta mutabiliorem, proverbiali dicimus figura, verſipellem, inconſtantem, ac tempore ſeſe vertentem in omnem habitum, cujuſmodi Athenienſem fuiſſe legimus Alcibiadem.*

Cibet. Cibeta, *quæ &* Civetta *Arabico nomine dicitur. Animal ab odoratis excrementis notum. Geſnerus* Zibethi feles. **Zibeth-katte** *nominat. Eſt enim* Zibethũ, *aut* Zibertũ, *odoramentum muſco aßimile odore, naſcens in utriculo teſticulorum feli non abſimile.* Catos *vocat hæc animalia ex Syria delatos* Matthiol.

Crocodil. Crocodilus. *Animal quadrupes, ex genere amphibiorũ, dictus* ἀπὸ τοῦ δειλαίνειν τὸν κρόκον, *quod croci reformidet nidorem. Animal eſt Ægypti, timidum, natura improbum, fallax, & ad rapinas faciẽdas, inſidiaſq; comparandas acerrimũ ac promptiſſimum. Naſcitur ex ovo magnitudine ovi anſerini, unde excreſcit in horrendam magnitudinem ad cubita uſq; quindecim, vel etiam ſexdecim. Sunt qui Crocodilum tamdiu augeri aſſerunt, quam diu vivit. Squamis præduris, oſtreorum modo, animal illud totũ obducitur, & cute eſt cõtra omnes ictus invicta Solus beſtiarum elinguis. Plinius interdiu in terra, noctu in aquis degere Crocodilũ, ſcripſit, teporis utrumque ratione. Noctu enim tepidiorem aquam experiuntur. Ad hæc, Crocodilo viſus in aqua hebes, extra acerrimus. Omne Crocodili robur in cauda ſitum, qua captum vincit, ac mox conficit: Homini imprimis inſidias ſtruit, ac diſcerptum devoratumq; deplorat, unde Parœmia orta. Crocodili lachryma.*

Dasse. Meles, *vel* Melis, *Officinis* Tassus, *vel* Taxus, *animal medium inter Ursum & Suem, Galeno teste. Dictum à melle, cujus avidissimum esse ferunt.*

Dromedaris. *vide* **Loop-Cameel.** Camelus Dromas, *in dictione* **Cameel.**

E

Eeghel. *vide* **Yser-vercken.**

Eenhoren. Unicornis, Monoceros, *Fera atrocissima, ac solitaria, in montibus excelsis, vastisq; solitudinibus errans, unicum cornu in media fronte gerens, cubitorum duorum longitudine, in acutissimum mucronem desinens. Reperitur in India, Indiæq; vicinis desertis. Unicornes gemini ab* Imperatore *Turcico, in urbe Arabiæ Mecha, sepulchro & delubro Mahometis celebri, asservantur, & miraculi loco ostentantur: quorum major cornu habet in fronte unicum trium cubitorum. Gesnerus in historia animalium: Monocerotis cornu in maximo est pretio, quia venenis resistit, & multis difficilibus morbis ex convulsione ortis medicina est.*

Eeckhoren. Sciurus. *Animal sic appellatum à tegumẽto caudæ villosæ, qua supra dorsum reflexa se tegit & inũbrat. Sciuri tempestates præsagiunt, obturatisq; qua spiraturus est ventus cavernis, ex alia parte fores aperiunt. Plinius.*

Elephant. Elephas *Græcum & Latinum vocabulum. Cicero aliique boni autores* Elephantus *dicunt Sabina lingua* Barrus *vocatur, unde & Ebur dictum putant, quasi è* Barro *Animalium terrestrium maximum, docile, clemens, prudens, memoria valens. Mures maximè oderunt Elephanti.*

F

Fret. Mustela sylvestris. *vulgò* Viverra, furo, *quod genus facillimè cicuratur a bedine partis inferioris, morũ astutia Mustelę similis, alvearibus efficit, mellis enim avida est,* Mustela domestica, **Wesel** *vulgò dicitur.*

H

Hondt/ oft Teve. Canis. *animal* φιλάνθρωπον, *quare &* κύων *Græcis dicitur,* à κύειν, *amare.*

Bracke/ Spoor-hondt. Canis odorisequus, sagax, odorus.

Bastarde windt/ half windt. Canis hybris, *vel* hybrida, ex venatico & gregario natus.

Duynhondt. Vortagus: Canis qui sua sponte exit, domumq; prędam reportat. **Die voor hem selfs iaeghet.**

Englische Dogghe. Canis Molossus. *Molossi, gentes Epiroticæ, fœcunditate canum generosorum celebres.*

Gouchelaers hondt. Canis mimicus, qui mimorum vel histrionum operibus subseruit

+**Hasewint/ wind-hont.** Canis venaticus.

Huys-wachter/ Huys-rekel. Canis domesticus, villaticus, villę custos.

Ioffrou hondeken. Catellus Melitæus: *qui ad fœminarum delitias ex insula Melita, quæ vulgò Malta vocatur, Romã advehi solet.*

Legge-hond/ Vogel-hondt. Canis coturnicum.

Schaep-herders hondt. Canis pastoralis, pecuarius, qui oves à luporum injuria defendit.

Scheeps hondt. Canis nauticus, qui mercium in navi custos est.

Water hond. Canis villosus, aquaticus, qui plerumque villosus.

Canum nomina utriusque sexus, ex Ovidio, Iunio, aliisq; autoribus, conscripta.

Al-vraet/ Stock. Pamphagus, omnivorus.

Basser/ wachter. Hylactor, Hylax *à latratu.*

Basserken/ Guyter. Canache. παρὰ τὸ καναχεῖν, *quod latratu perstepat.*

Bergh hondt. Oresitrophus, montibus innutritus.

Bergh-klemmer. Oribasus, montivagus.

Beschiegen. Anyte: *à perficiendo, quod herilibus votis in venatu respondeat.*

Blanck/ witken. Leucon: *à pili candore.*

Blicktant. Aglaodos: *ab insigni dentiũ nitore.*

Bonte hond/ Schimmel. Stricte: *quasi* maculosa & punctis interstincta.

Bosch-hondt. Nape: *quòd saltus, qui* νάπαι *dicuntur, meretur.*

Gautgen/ Siet toe. Dorceus: *à persequendis Damis, quas Græci* δορκάς *vocant vel ab oculorum acie, quasi.* Derceus, *à* δέρκω.

Grijp. Harpalus: *quasi* abundè rapax.

Guytere *vide* **Basserken.**

Haest-op/ Snel. Podargas, *à pernicitate pedũ.*

Hase-windt. Ladon, *ab indagando & capiendo, vel* lagon, *à venatu leporum.*
Jachtken. Agre, canis venaticus & venatica.
Leeuken. Charon. *AEschylo* χάρων, *quasi* Leunculus. *à fulvedine Leoni peculiari.*
Looper/Snel. Dromas, *à cursu pernici.*
Moor/ morelle. Asbolus : *à fuligine nigra.*
Pyl/ Snel/ Vleich. Tigris, *à velocitate sagittæ simili, quæ Tigri rapidissimo Hyrcaniæ amni nomen creavit.*
Rasch/snel. Argus, Vlyssis canis, *à candore, vel à velocitate cursus.*
Rave. Corax, *à corvina nigredine.*
Rehe-hondt. Nebrophonus, hinnulorum pernicies.
Rupgert/Ruych-hair. Lachne, *quasi* villosus, *ab hirsutis villis.*
Schaep-wachters hondt. Pœmenis : gregis custos, *quasi* pastoricia canis.
schimmel. *vide* **Bonte-hondt.**
siet toe. *vide* **Gautgen.**
Rock/Wolf. Harpyia, *à rapacitate singulari.*
Ruymer. Læthargus, canculum mordens.
snel. *vide* **Haest op.**
snelle. Thous, pernix.
spoor-hondt/spoor-volgher. Ichnobates, feræ vestigiis insistens.
sterck. Alce, *à roboris præstantia.*
swartgen. Melaneus & Melanchetes, *à nigris villis, quasi* atripilus.
swart-voet. Melampus nigripes.
Vleich. Aëllo, *ab impetu :* ἄελλα, *hoc est,* procellæ non absimili.
Vleich/ snel. Labros, *à rapida velocitate :* Pterelas, *quasi alis actus.*
Vosgen. Lampurus, *à caudæ nitore, aut vulpinæ specie.*
Wachter. *vide* **Basser.**
Wilde-hondt. Theron ferinus : *à feræ indagine, aut à truci aspectu.*
Windt/Vleich. Lælaps, *ab impetu turbinis in orbem veloci.*
Witstert *vide* **Vosgen.**
Witken/ *vide* **Blanck.**
Wolf/ *vide* **Rock.**
Wolfken. Lycisca, *veluti* Lupi progenies.
Woudt-hondt. Hylæus, *quasi* sylvaticus.

Hert. Cervus. Cervi *dicti, quòd magna cornua gerunt.*
Hinde. Cerva. *Animal vivax, imbelle, ac formidolosum.*
Jong-hert. Cervus subulo, *cui prima erũpunt cornuum tubercula, habentq; cornua simplicia, minimeq; ramosa, ad subularum similitudinem.*
Brand-hert. Tragelaphus : *ex hirco & cervo nomen invenit. Nam hirci quidem instar videtur esse barbatus, cervi gerit speciem, cervinus ipsi color, sed nonnihil nigrescens. quod & nomen Germanicum indicat. Est enim densioris & nigrioris pili.*
Los/Lochs/Luchs. Cervarius lupus. Lynx *quoq; dicitur, unde Germanicũ* **Luchs** *Fera acutissimi visus. Ex urina ejus, quam sub terram semper occultat, nascitur lapis pretiosus,* **een Luchs saphir/** *quasi* Lyncis saphyrus. *Georg. Agricola.*
Peerd-hert. Hippelaphus, *animal equo & cervo simile, unde nomen factum.*

I.

Yser-vercken/Eghel-swyn. Echinus, *qui* & Erinaceus, & Herinaceus *dicitur, animal terrestre cuniculi magnitudine, sed specie porcina, aculeis vallatus, quemadmodum Histrix est. Insidias sibi fieri sentiens, convolvitur in formam pilæ, ne quid comprehendi, præter aculeos, possit.*
Swyn-eghel. Alterum genus Echini, rostrum habens cani simile.

L

Losch/Lusch. *vide* **Los/Lochs/Luchs.**
Luppaerd. Panthera, Pardalis, *vulgo* Leopardus : *animal ferum & maculosum, Syriæ & Africæ peculiare. Mas ejus appellatur* Pardus. *Latini* Variam *nominarunt, propter pellem maculosam. Fera est Leoni capite similis, & membrorum forma, minor tamen.*

M.

Marder/Mater. Martes, is. fœm. *Fera exigua, ex genere Mustelarum sylvestrium, cujus pellis in magno est pretio, dicitur* Martes Scythica, Mustela Scythica, Mustela Sobella, *vel* Zobella, *genus est Mustelarum omnium pulcherrimum & nobilissimum. Pelles nominantur,* **Zabelen oft marterẽ vellẽ.**

Peerd. Equus, caballus, *animal generosum, atq; inter quadrupedes utilißimũ, multis modis, humanæ vitæ, ingeniŋ simul & corporis viribus.*
Achter-wt-slaende peerdt. Equus calcitro.
Afwerpende Peerdt / oft ketelich. peerdt. Equus sternax, qui sessorem dorso excutit.
Appel-graeuw peerdt. Equus scutulatus.
Bruyn / Castanien-bruyn peerdt / Equus spadiceus.
Cort-borstich peerdt/ of dempich. Equus anhelus, suspiriosus.
Een cleyn peerdeken. Mannus. & Mãnulus. Equus pusillus, *Apud Hor.*
Een magher peerdt / magher-harst / oft magher-hein. Equus strigosus.
Een ruyn. Equus canterius, *vel* cantherius, cui adempti sunt testiculi.
Een telle oft hackeneye. Asturco, equus toletarius, gradarius.
Een treck-peerd. Equus helcyarius.
Gesadelt peerdt. Equus Ephippiatus.
Hardt-dravich peerdt/ dat een hardt draf heeft. Equus succussator, Succussarij *dicũtur, quæ subsultim molestè ingrediũtur.*
Hardt in de mondt/ oft int ghebidt. Equus refractarius, duri oris.
Huer-peerdt. Equus meritorius, conductitius.
On ghesadelt peerdt. Equus desultorius, *vel* desultor, à quo facilè desiliunt insedentes.
Op een telle gaen. Tolutim incedere. *Asturcones & Gradarij tolutim carpunt incessus.*
Op een dry-slagh gaen. Est incessus equi tripedarij, diversus à superiori. *Iunius expromens vocem τρίπηδον.*
Peerdt dat struyckelt/ oft stronckelt. Equus cespitator.
Post-peerdt. Veredus, equus viatorius.
Sacht-dravende peerdt. εὔδρομος *opponitur* Succussatio: *à Seneca* Tolutaris *dicitur, quia tollat volubiliter ac modicè vestigia.*
Schimmel. Equus glaucus.
Schouwachtigh-peert. Equus pavid'.
Spring-hengst. Equus admissarius.
Vael-peerdt. Equus gilvus.
Wagen-peerden. Equi vectarij.
Motus equorum quatuor sunt, ut Albertus tradit.
Die draf. Trottatio, *à qua Trotones equi dicti.*
Gaen op den draf. Peditatio. Trottationi similis.
Die gangh / voet voor voet gaende Ambulatio.
Die spronck. Cursus qui ex saltibus constat.
His addit Iunius, ἱππασίαν κυκλοτερῆ, *vernacula lingua fortè* **ronden draf /** *velut* rotunduur cursum.

S

Salamander. Salamandra. *Lacerti genus, seu species potius maximè venenata, Crocodilo terrestri facie perquam similis, licet non sit stellione major, in igne vivit, eumq; extinguit. Aristot. Plin. qui hanc rem ut exploratam scribunt, causam etiam investigarunt, cur id efficiat* Salamandra: *quia corpus habet frigidum, maximeq; humidum, quo singula quæcunque contigerit humectet, multò magis quàm limaces faciãt, illumq; humorem à corpore defluentem, vim eam habere, ut ignem extinguat quem attigerit. Animal hoc Germani à maculis & punctis, quibus toto corpore pingitur & distinguitur, nominant* **ein maal /** *à pictura, ut videtur, macularum. Vocant &* **Molch/** *à lacteo liquore seu sanie, quam irritata evomit, quod Plinius testatur, & experientia constat. Durare in igne potest Salamandra, sed brevi tempore, Galeno etiam teste. Si enim diutius manere in eo cogatur, exuriuntur in cinerem. Et Pierius, Salamãdram non modo ardentes prunas non extinguere, verùm etiam è vestigio emori, experimento se comperisse affirmat in sua Salamandra. Fabulosum itaq; est, igne Salamandram non offendi, quanquam illud Plinianis adhuc temporibus incompertum erat. Illud sanè admiratione dignum, quod traditur ab Æliano, Sues Salamandra impunè vesci, verũ ubi quis ejus Suis, qui Salamãdram devoravit, carnem ederit, præsentaneo eo veneno correptũ interimi.*

Vos. Vulpes. *Animal notum, fallax, malitiosum, astutum, Vulpes quæ apud nos capiuntur, rutilos habent pilos. Albæ in Hispania reperiuntur : nigræ & albæ in Moschovia, Norvegia, ubi & Vrsi & Cervi candidi, sed rariùs conspiciuntur.* Sunt *& alia Vulpium genera.*

Kool-vossen. Vulpes, quibus guttur est quasi carbonum pulvere conspersum, in albo videlicet nigricans.

Cruys-Vossen. Alterum genus insigni nota à primo distinguitur. *Nam ab ore per caput, tergum, caudam, recta nigri coloris linea ducitur, tum per reliquum corpus & pedes anteriores transversa, ita ut crucis exprimat similitudinem : inde nomẽ illis est,* **Cruys-Vossen**/ *quasi crucigeræ.*

Blaeuw-Vossen. Tertium genus est, quod colorem Isatidis aut cœli sereni refert.

Z

Zibet-katte. Zibethi feles, *vide* **Civet.** Civetta.

AVIVM NOMINA.

Arend. Aquila. Regina *avium, cui maximus est honos, & maxima vis, testimonio Plinij. Aquila ut nomen interpretemur, ab acutè videndo dicta, ut nonnullis ex veteribus videtur, utpote qui Aquilam, quasi aculam, ab acumine dictam asserunt. Alij ab aquilo colore vocem ducunt. Est enim aquilus color fuscus & subniger, ab aqua denominatus. Iniquißima verò circa pullorum educationem Aquila est : Alterum enim è duobus quos excluserit, in terram dejectum, pulsu alarum allidit, & alterum tantùm educat fœtu proprio, dum laborem nutricationis fugit, abalienato. Dejecti autem à parente vociferantur, periclitanturq;, sed Oßifraga recipit eos benignè, & tuetur & alit, dum quantum satis est adolescant. Aristot. Non æquè omnia tamen Aquilarum genera prolem fastidiunt, sed difficilior in alendo Pygargus est. Diversæ sunt species Aquilarum, permagnæ, mediocres, parvæ. Plinius libro* 10. *cap.* 3. *sex Aquilarum species recenset, quem potißimùm sequemur.*

Arend/Adeler / *quasi* **Adel-arn.** *Hæc vox Germanis usitatior est, videturq; composita, quasi* **adel-arn/Een edel-arent.** Aquila nobilis. *Vt per excellentiam de vero ac nobilori genere dicatur.* In *Aquila visus est acutißimus, in illa maximè quæ* Aquila nobilis *vocatur. Allusit huc Horatius libro primo* Serm. Sat. 3. *Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum, Quàm aut Aquila, aut serpens Epidaurius. Hinc & pullos suos adhuc implumes ungue suspensos radiis solis objicit, & adversus solem intueri cogit, quos viderit ceu dignos genere, conservat, qui verò flexerint obtutum, solisq; fulgorem ferre nequeunt, eos ut adulterinos abjicit.*

Been-breker. Ossifragus, & Ossifraga. *Aquilæ species est, ita dicta, quod ossa ab alto dejiciat & frangat. Ab aliis vocatur,* **steen-breker**/*quasi dicas* Saxifraga, *quoniam ossa saxis injecta confringat. Magnitudo ejus, quàm Aquilæ, major est.*

Bundten Arend. Heteropus, odis. *Aquila est, cujus crura coloribus diversis insigniuntur, sinistrum cæruleo, ut rostrum quoque, dextrum fusco albicante. Venter fuscus est, & punctis nigricantibus maculosus, ut pectus etiã & collũ, reliquum corpus magis nigricat, oculi subrubent, pars etiã alarũ fusca est, & punctis notatur nigris ut venter. Capitis & cervicis pennæ summa rigere videntur, & dorsi initium circa alarum summitates in gibbum attolli.*

Ent-voder oft Eet-stoter. Aquila anataria, *quã &* clãgam, plãgam, *seu* morphiũ *appellãt, ab anatũ cæde, quasi dicas* Anaticida:

Pleck-arend. Aquila Nævia, *sic dicta à macula pennæ, cujus ingenium est testudines rapere, & dejectas è sublimi frangere ad saxa. Æschylus poëta, qui (ut ait Quintil.) tragœdias primus in lucem protulit, tali ictu extinctus est. Nam cùm in loco Aprico sederet, expositus soli, Aquila desuper volitans illius delusa calvitie, quam lapidem esse putavit, testudinem quam pedibus uncis gestabat, demisit in Æschyli caput, tanquam in lapidem, ut fracta testudinis carne vesceretur, eoq; casu periit. Valer. Max. lib.* 9. *cap.* 12.

Visch-arend. Haliæetus, Aquila marina. *Est enim Aquilæ genus in mari victum* quæ-

quærens, Pascitur & rapina, sed quia viribus destituitur, minoribus tantùm avibus, quibus prævalet, infestus est. Hujus avis esus vetitus est Iudæis, Levitici cap. undecimo. **Witsteert.** Pygargus *Genus est Aquilæ, sic dictum, quòd caudam habeat albicantem.* παρὰ τὸ πυγὴν ἔχειν, ἀργὴν, καὶ λευκήν. *Hesychius. Sunt qui putant esse Erodiorum genus, quæ ales coitui infesta est, ut quum mas cum fœmina coire velit, acri dolore oculorum utrinq; solvantur, ac morientium penè similes abeant. Vivit Aquila longißimo tempore, quod adagium monet: Aquilæ senecta, Corydi juventa: Moriuntur autem Aquilæ non senio nec ægritudine, sed fame in tantùm superiore accrescente rostro, ut aduncitas aperiri non queat. Plinius.*

Berck-hoen. Attagas, Attagen. *Docti in Italia hanc avem* Francolinum *aut* Francolinam *nominant, voce diminutiva, à* Frãco, *id est*, nobili, *quòd in cibo avium nobilißima delicatißimaq; sit. Germani vocant* **eē hasel-hoen**/ *id est*, Gallinam Corylorum, *quòd inter Corylos versari soleat.* Attagenes, *id est*, frangolinas aves, *Romæ Cardinalium cibum appellant. Amatus Lusitanus.*

C.

Craepe / winter ofte swarte craepe. Cornix, Cornicula. *Cornici vita longißima est, utpote cui novem nostras ætates dedit Hesiodus, ubi novem pro multis accipi ndum poëticè. Est autem hyperbole proverbialis quod Martialis ait: Et cornicibus omnibus superstes, de vehementer annosis, ab avis hujus prodigiosa vivacitate sumpta.*

Bonte craepe / oft schilt-craepe. Cornix varia, cinerea, hyemis nuntia.

Hout-craepe. Cornix fera & agrestis *major reliquis est, color ei partim cinereus, ad albedinem vergens, partim fuscus, ut in capite & collo, alæ variis mixtim coloribus tinctæ, degit in Sylvis. Peucerus.*

Een roeck. Cornix granivora, *est rostro albo, cætera nigra. Hanc* σπερμολόγον, Frugilegam, *Arist. nominat.*

Steen-craepe. Pirthocorax, *id est*, cornix rupiũ: *quòd in rupibus degat & nidificet.*

Schijr craepe. *Oceani Germ. accolæ, fortè quasi* clamosas cornices, *vel nomine per onomatopœiã facto, cornices quasdã appellant, quæ Aquilã marinã sequũtur, & reliquias ejus vorant.*

E

Eendt-voghel. Anas.

Die Woort. Anas mas. *Avis amphibia, à natando appellata, quæ & Græcis* νῆσσα *vel* νῆττα *dicitur, à* νήχεσθαι, *quod est natare.* Cicures, *sunt* anates domesticę, & sylvestres *seu* feræ, **tamme/ eñ wilde endtē**/ *diversorum generũ.* **Eē Slupf/ Slub.** Boscas, anas sylvestris: *est rostro latiusculo, ad quandam cochlearis speciem, minor anate, colore cinereo nigredine variato.*

Smiente. Penelops. *Et hæc minor est anate, sed insigne habet puniceo colore collum.*

Eē Teeling. Querquedula: minor Boscas. *Per onomatopœiã sic nominata videtur: aut fortaßis à* querquero, *id est, frigido & hyemali tempore, quo maximè appareat. Iactas me, ut febris querquera, inquit Lucilius.*

Pijl-steert. Glaucium, *dicta avis ab oculorum colore, habet enim oculos glaucos, paulò minor est anate.*

Spieghel-eent/ eē wild blauw eendt. Anas fera torquata minor.

Muggen-eendt. Anas muscaria, muscas supra aquam volantes captans.

Stoer-eendt. Anas fera torquata major, *hoc est*, anas scrutatrix, *quod rostro fodiens fundũ, arenã & herbas, victũ sibi perscrutetur.*

Een pijp-eendt. Anas fistularis, *à sono acutiore, quem fistulæ modo emittit, id nominata. Tota quidem ponatur anas, sed pectore tãtùm, & cervice sapit, cætera redde coco. Mart. li. 13.*

Een Duycker. Mergus, *avis columba minor*, ab immergendo *dicta. Victum enim ex aquis conquirit, se immergens.*

Swarte duycker. Colymbus, mergus niger, fulica.

Ijs-duycker. Mergus glaciei, *vel* brumalis, *quem &* Mergum varium *appellãt*, albo nigroque distinctus.

G

Gans / Gent. Anser mas.

Goes. Anser fœm. *Anseres bonitate jecoris præstant, Plinius.*

Ael-gansen. Anguillarum devoratores, anseres qui toti sunt nigri.

Grauw-

Grauw gans. Est cinereus major, *qui à colore vulgo* **grauw-Gans** *dicitur. Est ejusdem coloris at figura minor, qui propter corporis levitatem altius ac longius volat.*

Boom-gans. Anser Bassanus, sive Scoticus. Anserem arboreum *vocant vulgò. Est Ansere minor, sed eundem tamen voce & formâ referens. Nidificat in mari Scotico, in rupibus excelsis insulæ Baßi.* **Snee-gans/ Hagel-gās.** *vulgo* Anseres nivis *sive* grādinis *vocantur, Estq; hoc genus Anserū totum albū, præter alarū extremas quatuor vel quinq; pennas, quæ nigerrimæ sunt. Dicuntur* **Snee gansen**/*quod sub initium hyemis, imminentibus jam nobis nivibus, migrare solēat. Sunt sanè qui Anserem nivalem longè vivacißimum esse putant, ita ut ætatem maximè longævam significaturi, vulgò dicant:* **Soo oudt als een snee-gans** *hoc est, tam provectæ ætatis quàm anser nivalis.*

Swemmer-gansen. Phalacrocoraces, anseres natantus: maculam habent in medio capite. *Hinc fortaßis nominantur. quia* φαλακρὸς *existimatur dici, quasi* ὁ τὸ ἄκρον ἔχων φαλὸν, *id est,* λαμπρὸν: *aves Balearibus insulis peculiares. A quibusdam* Aquatici corvi *appellantur.*

Trap-gans. Tetraon. *Decet (inquit Plinius) Tetraonas suus nitor, absolutaq; nigritia, in superciliјs cocci rubor.*

H

Habick. Accipiter. *Appellatio communis est omnibus propemodum avibus rapacibus. Genera accipitrū magnitudine, formâ. & venandi modo inter se differunt.* **Buzart/ Buysard.** Buteo. *Genus præcipuū Accipitrum, à rustica quadam & vili ignavia & tarditate: Nam telo petitum, non ad primū vel secundum ictū, sed vix ad tertium cedere aiunt. Quæ Buteonis pigritia proverbio occasionem præbuit, quod in homines, aut diutius ad mensam aut alibi ociose desidentes, torquetur.* **Hy sittet als een Busard.** Buteonis instar sedet. *Item.* **Hy is wel te schieten.**

Duyven-valcke. Accipiter palumbarius, Falco columbarius. *Palumbes imprimis persequitur.*

Meerlin/ Smeerlin. Æsalo, vel Æsalō, Æsalus. *Genus Accipitris, qui solus omni tempore apparet, cùm cæteri avolent. In quo Aristoteles à Plinio dissentit, illudq; Triochi tribuit.*

Sperwer. Accipiter fringillarius: *qui à recentioribus* Nisus *vocatur.*

Steen-smetzer. Tinnunculus Accipiter. *Qui &* **Wannen-waher** *appellatur, quod alis Tinnunculi extendant, ventilentq; instar ventilabri, quod* vannum *nominant.*

Wachtel-habick. Accipiter qualearius, qui coturnices venatur.

I

Iis-voghel. Alcyon, & Halcyon, *avis appellata,* παρὰ τὸ ἐν ἁλὶ κύειν, *quod in mari pariat. Latinè* Alcedo. *Germani vera Alcyonis appellatione carent. Nam* Ispida (*quæ nomen à sono vocis habet*) *propriè dicitur*, Avis glacialis, **Iis-vogel:** *Per hyemem enim apud nos manet, & circa aquarum ripas glacie contretas degit.* Ispida avis *est maximè solitaria, pennarum venustate pulcherrima, colore medio inter viridem & cæruleum.* Halcyones marinę *raro apparent in littoribus, paulo majores passere, colore cæruleo, viridi & sub purpureo mixto, rostro longo, tenui & luteo. Idem utrisque nomen, quod in glaciali hyeme nidificent, pullosq; excludant. Vide Plinium de hujus avis speciebus. Nidificant in scopulis maris, & incubare ovis, ac excludere pullos, in media solent bruma: quo tempore mare, tanquam inserviens illis incubantibus, quietum est & placidum per quatuordecim dies, septem ante brumam, dum scilicet incubant, & septem à bruma, postea quam pulli exclusi fuerint. Quibus quidem diebus ea tranquillitas non semper quolibet in mari contingit, at in Siculo mari ferè semper. Pierius. Hinc proverbium: Halcyonios agis dies: de tranquillam & ociosam vitam agentibus. Nam hi dies, quibus Alcyones incubant, & pullos educunt, dicuntur, ob eam tranquillitatem,* Halcyonides, Halcyonij dies, *&* Halcedonia, orum.

L.

Lyster/Lyster-voghel. Turdus. *Avis nota, inter primas, à saporis bonitate, insignita Martialis lib. 13.*

Inter aves Turdus, si quis me judice certet,

Inter quadrupedes, gloria prima lepus.

Aristoteles Turdorum tria facit genera. Vnũ visciuorum, quod Aristoteles ἰξοβόρον, Athenæus ἰξοφάγον nominat: Picæ est magnitudine, nec nisi visco atque resina vescitur. Hinc proverbium: Turdus ipse sibi malum cacat. Si quidem visco capiuntur aves. Viscum autem, attestante Plinio, non provenit nisi maturatum in ventre, ac redditũ per avium alvum maximè Palumbium & Turdorum. Alterũ, Trichada, *Gaza* pilare *vertit. Hoc genus* Avem jniperorum *vocant, quòd earum baccis pascatur, magnitudine est Merulæ Germanis* Turdũ pilarem *vocant,* **een Krammetz-vogel/ Wach-holder-vogel.** *Turdi tertium genus,* Iliacũ *dicitur, Turdorum minimum, minusq; maculis distinctum. Theodorus & Athenæus* ἰλιάδα, *alij* τιλάδα *nominant. Est congregale, & Hirundinum modo nidificat, vulgò* **Wyn-droessel/** *quòd uvis vescatur. In vinetis enim sub autumnum frequens est, & capitur. Ejusdem generis est, quam aliqui* Turdelam *tanquam Latinè nominãt: vulgo* **eē Droessel:** *avis præ cæteris musica. Eberus & Peucerus,* **een Sang-droessel / Sang-lyster/** *id est,* Turdum musicum, *ad differentiam* Turdi Iliaci *superioris, quem aliqui* **Root-droessel.** i. Turdum rubrum, *appellant.*

Lepeleer. Pelicanus, Platea: *à cochleari, cujus similitudinem quandam Pelicani habet rostrum. Pulli Pelicanorum parentes ubi consenuerint pascunt, veluti Ciconiarum etiam & Herodiorum pulli, quòd in ipsis nutriendis singulari benevolentia parentes utantur priùs, Cùm enim aliunde cibus non suppetit, esculenta quæ priùs ederant, evomunt, & ad educandos pullos convertunt, & ad volandũ imperitis ipsis duces sunt. Ælian. Quæ de Pelicano peregrina avis pictores finxerũt, & à quibusdã literis predita, quòd mater rostro pectus aperiat, sanguinemq; super pullos suos mortuos effundat, ut eos vivificet, nullo affirmari experimento possunt.*

M

Meerle. Merula. *Avis tota nigra, propter cãtum pretiosa sed circa solstitium muta.*

Braeckmeerle. Merula novalis, novaliũ, *quod in novalibus agris ferè degat, & circa loca palustria, rostro & cruribus oblongis.*

Bruyn-Meerle. Merula fusca, *ex genere Merularum, quæ similis est nigræ: sed fusca colore, & magnitudine paulò minor, saxa incolens, non canora.*

Ringh-Meerle. Merula torquata. *Lineam habet albam sub gutture versus pectus, quæ totum ejus collum ambit.* Id *genus circa montes reperitur, vocaturq; ab aliis* Merula sylvatica, *aut* montana.

Steen-meerle. Merula saxatilis, *in saxis habitans, & propter cantum pretiosa.*

Water-Meerle. Merula aquatica. *Vescitur vermiculis aquaticis: Hanc Turnerus cornicem aquaticam nominat, & in Alcyone describit eam* Sturno *paulò minorem.*

Witte Meerle. *Aristotelis in Historia animaliũ, & hũc secutus Plinius, testãtur, quòd* Merulę *circa Cyllenem mõtem Arcadiæ, nec usquam alibi, cãdidę nascuntur. Albicant Merulæ, ut & Monedulæ in Norvegia.* In *Helvetia quoque captæ sunt albæ Merulæ, rostro tamen flavente, quod Gesnerus affirmat.*

Meeuwe. Larus, λάρος. Graviam *transtulit Gaza. Avis avida & vorax. Gaviæ aliæ sunt albæ, aliæ cinereæ.*

Larus cinereus, *vel* Gavia cinerea, *(plus enim cinerei habet, quã reliqui) circa aquas dulces degit, & ad flumina la usq; ascendit, querulaq; semper est & clamosa, pisciculos captãs, & vermes ad ripas lacuum* **een Meeuwe.**

See-meeuwe/ Larus marinus albus, *in mari circũ volitat, Fulicis conjunctus.* Cataractes, Larus marinus, *maximus in Larorũ genere, Milvo ferè æqualis, qui cadaveribus etiam hominum vescitur. Alij* Mergũ magnum *nominant:* **eē Scholver/ Scholfert.** *Est & alia species Lari,* Sterna *appellata, quæ marinis Laris ita similis est, ut sola magnitudine & colore ab illis differre videatur. Est enim ille Larus, marinis minor & nigrior. Volat ferè perpetuò super lacus & paludes, nũquam quiescens, sed prædæ semper inhians. Frisij quoque hanc avem* **Stern** *appellant, estq; apud illos fusci coloris, & improbè clamosa. Vide adagium:* Larus parit.

Opevaer/Ouwevaer. Ciconia, *Græcis* πέλαργος *dicitur, ab albis nigrisq; pennis,* πελὸν *enim nigrum,* ἀργὸν *candidũ est. Ciconiis non inesse linguas observatũ est.* Ideoq; *earũ vocem murmurationi potius esse similem, quàm clangori. Alites hæ parentes, solà bonitate naturæ, nunquam deserunt. senectutem eorum curant, nec patrem neque matrem errare huc illuc cibi causa patiuntur, & dant operam ut eorũ labore pascantur, quos ipsi genuerunt, educaruntq;. Unde pientissimum illud* ἀντιπελαργεῖν *usurpatũ in adagiis, quod significat mutuam officii vicem rependere, maximè nutricandi fovendiq; eos, à quibus aliquando fueris enutritus aut instritutus. Ciconias non solùm in ædium fastigiis & acroteriis, sed in altissimarum quoque abietum verticibus nidificare comperitur, quamvis quonam è loco venirent, quóve se referrent, Plinij tempore incompertum erat. Etenim sive discedant sive adveniant, observantes fallunt, quòd nocturnis temporibus utrumque aggrediuntur: venisse igitur nõ venire videntur. Ex Africa ad nos usque profitisci, multorum non incerta opinio persuadet. Ante abitum certo in loco congregantur, ex omniq; provincia omnes in Unũ coguntur, consilia quasi publica de abitione ineuntes, ac cõmurmurantes, & si quam segnities morata est, aut adulterij crimen convicit, eam communibus sententiis dispungunt, occiduntq;*

Swarte Opevaer. Ciconia nigra. *Reperitur in montanis & sylvosis Helvetiæ locis circa Eremum D. virginis, circa Lucernam oppidum & alibi. Forma & magnitudine à Ciconiis propriè dictis non differt.*

P

Paradijs-vogel/luchtvogel. Paradisea vel Paradisi avis, *quam Gesnerus* Apodem Indicam *appellat: magnitudine est Turdelæ miræ levitatis, pennas habet tenuissimas, cauda & alis in orbem extensis, cùm pedibus careat, haud dubium est, sponte sustinerit vicissitudo etiam, si quid est lassitudinis illam excutere potest. Cibum ei nullum esse putant præter cœli rorem, qui simul sit cibus & potus. Sunt qui nominant,* **een Lucht-vogel** / avem aëris, *sive quod in aëre semper ferè degat, sive quod eo etiam vivere vulgo credatur. Sunt & aves* Paradisi *dictæ, non quia ex paradiso veniant, sed ob insignem pulchritudinem, qua ita excellunt, ut nullus eis color deesse videatur. Captæ gemere non desinunt, nisi in libertatem restituantur. Super Nilo habitant, qui de Paradiso profluere perhibetur, raræ aliàs reperiu.*

Pellecaen/ *vide* **Lepeler.**

Phenix. Phœnix, *Arabiæ avis nobilissima, solitaria, Aquilæ magnitudine narratur, auri fulgore circa colliũ, cætera purpurea, cæruleam roseis caudam pennis distinguentibus, cristis caputq; plumeo apicè cohonestante. Extat de hac ave Epistola regis Æthiopiæ ad Pontificem Romanũ, quam Cosmographiæ suæ Munsterus inseruit his verbis. In terra mea est Phœnix avis, cujus anni vitæ sunt trecenti. Hæc prope finem vitæ tam altè cœlum versus evolat, ut à sole accendatur: Tum descendens & nido suo se ingerens, totus cõburitur: E cinere verò subnatus vermis, in aliam ejusdem generis avem excrescit. Et Ovidius* 15. *Metamor,*

Una est quæ reparet, seq; ipsa reseminat ales,
Assyrij Phœnica vocant, &c. Vide omnia quæ de Phœnice, seu fabulosè seu verè prodi solent, apud Lactantiũ, in carmine, inscripto, Phœnix.

R

Reygher. Ardea. *Dicta videtur quasi* ardua, *quod altè volet. Nam cùm tempestatem præsentit, altè supra nubes volare dicitur: Item, cũ accipitrem fugit. Estq; diversorũ generũ avis.*

Blauwe ofte grauwe Reygher. Ardea pulla, cinerea, *vel simpliciter* Ardea, avis Diomedæa.

Witte Reyger. Ardea alba, Leucon, *ab albedine dicta.* Ardeola pelas *appellata, quòd non ita in altum volat, ab adverbio* πέλας *propè, quæ Græcis* ἐρωδιὸς *dicitur: ea de fortuita angitur, ut sanguinem ex oculis emittat. Grammatici dictam volunt* παρὰ τὸ ἐν ἕλεσι διατρίβειν *quod in paludosis & humidis locis versetar, quasi* helodiũ *dicas.*

Bundte Reiger/Puttoor/ Roerdump. Ardea stellaris minor, *Græcis* ἀστερίας, *quod punctis tanquam stellis elegante picta distinctaq; sit, Recentiores* Butorium *vocant, & cum Onocrotalo hæc Ardea ab imperitis confunditur, quoniam ut Onocrotalus vocem absonam & horribilem emittit. Vide*

infrà **Vogel-hein. Riet-reiger.** Ardea arundinum: *quod inter arundines degere soleat, à diverso sonitu quem edit: aliquando enim rostro in cavo aliquo terræ inserto sonat, alij arundini alij aquæ rostrum cum mugit inserere cum putat. Sunt qui aquam rostro haurire dicant, & rursum emittere. Ardeæ quoddam genus compositum videtur ex ardea pella & stellari. Id Gesnerus appellat.* Ardeam stellarem majorem.

S

Sneppe. Rusticula, perdix rustica major, Gallinago, ficedula. Ficedulam *apellant* **Sneppe**/ *quòd avidissimè hiantibus faucibus muscas captet & culices. De alia verò Ficedula sensisse videtur Martialis quod scripsit lib. 13. Quũ me ficus alat, quũ pascar dulcibus uvis, Cur potius nomen non dedit uva mihi? Gesnerus hanc avem Curruca vel atricapillæ simillimã scribit, aut potiùs Erithacũ eam esse.*

Hout-sneppe. Rusticula sylvatica, mensarum delicijs maximè nobilis.

Poel-sneppe. Rusticula minor: Gallinago minor, *ad stagnorum crepidines frequens avicula*: Delicias mensarum, & Heroum dapes *vulgò nominamus.*

Struys/vogel struys. Struthocamelus, *non* Struthiocamelus, *inquit Gesnerus: Latini recentiores.* Struthionem *vocant. Avis Libyca prægrandis, crura ei alta, similia cruribus Camelorum. In altum porrigit caput quidem exiguũ cervicem verò magnam & proceram, molles plumæ, ungula fissa, magnitudine propemodũ bubuli.* Struthocamelus. *ambiguus est inter terrestria & aëria. Verè enim volucris non est, quæ nequaquam propter vasti corporis magnitudinem, ut volucris, tollere se humo potest: Pennæ autem alæq; illi ob id tantũ à natura datæ ut cursum adjuvẽt, pernicissimè enim currit, ut ex Xenophonte liquet. Magnæ stoliditatis avis: Nam cùm avium sit grandissima, ita ut altitudinem equitis equo insidẽtis excedat, tamen si colla tantùm fruticibus occultaverit, latere se totam existimat, cum reliqua magna admodũ corporis moles in aperto relinquatur. Quanquam Diodorus id nõ ex stupore fieri contendat, sed quia sit sibi cõscius, habere se caput admodum debile, occultare id quamprimũ studeat. Ferrum concoquere aiunt, quod ob caliditatem vehementem, & ventriculi contingit crassitudinem. Absurdum id penitus esse Cardanus probat. Idem affirmat Albert. Ferrum, inquit, à me pluribus hujus generis avibus objectum est, quod illæ devorare noluerunt: ossa tamen magna in breves partes truncata, & lapides avidè comederunt.*

Swane. Cygnus. *Ab Aristotele dicitur* καλλίπαις & πολύπαις, *quia plures producat & speciosos fœtus. Item* εὔγηρως, *quòd ad senectutem satis commodè & non gravem sibi perveniat. Latini* Olorem *dicunt Iunius* **Huyler** *eum propriè dici putat, à querula voce. Secundũ alios* Olor, *quasi* ὅλος ὡραῖος, totus pulcher: cygnus, *à* κύκνον, *id est*, fodere, *vel* turbare, *quòd cœnum, alimentum quærens, præ cæteris avibus aquaticis turbare soleat. Morituri suaviter canunt, quod tamen sine experimento certo aliquo de ijs proditur. Martialis lib.* 13 *Dulcia defecta medulatur carmina linguâ Cantator Cygnus funeris ipse sui. Hinc Cygnea dicitur cantio, quicquid vel in Eloquentia vel doctrina alicujus senis, sedatum, suave & elaboratum esse videtur. Cygnũ canentem paucissimi audiverunt, etiamsi vulgatior fama tenet, ingruente fatali momento, ut inquit Cælius. Ælianus lib.* 1. *historiæ variæ: Ego Cygnum, ait, nunquam audivi cananere, fortasse neque alius.*

V

Valck. Falco. *Avis ex accipitrum genere, dicta, quod ungues more falcis habeat introrsum flexos. Festus.*

Bergh-valck. Falco montanus.

Boom-valck. Dẽdrofalcus, *seu* arborarius falco.

Blauw-voet-volck. Falco, cui pedes cærulei sunt: Cyanopoda *dixeris.*

Cool-valck. Carbonarius falco, niger.

Groote oft gier-valck. Falco magnus. Hierofalcus, *quasi sacer Falco: quod nomen magnitudinis & virium ergo meretur.*

Hoger-valck. Falco gibbosus, quòd brevitate colli & alis eminentibus insignis gibbo videatur.

Roode-valck. Falco rubens: *ex numero majorum est, Falconum, qui cùm macilentus est,*

est, *melius aucupatur.*

Steen-valck. Lithofalcus.

Witte valck. Falco albus : *à pennis albis.*

Vogel-hein. Onocrotalus *Græcis vocatur, propter vocem absonã, qua rudẽtem asinũ refert: Latini* Ruonem *appellant. Austriacis dicitur* **On-vogel/** *quasi dicas* Avem absurdam, & à reliquo aviũ genere multum diversam: *sicuti dicimus* **on-mensche/on-man.**

VV

Wide wael. Oriolus. *Avis de genere est Picorum, dictus ab aureo colore, qui ei tribuitur. Recentiores quidã, eundem cũ* Chlorione *esse putant.* Oriolus *autem à sono vocis dictis videtur: Sic enim ferè cantillat,* Orio, Loriot, *vel* **Bierolt.** *Sed variat vocem, & aliquãdo instar fistulæ canit, præsertim pluvia imminente.*

Wl/Nacht-wl. Noctua: *Vocabulum videtur esse generale de omnibus avibus nocturnis: Sic dicta, quia lucifuga est, & quia seros exercet noctua cantus. Noctua enim noctis domina perhibetur, unde illi apud Latinos nomẽ. Græcis* Noctua γλαὺξ *est, à glauco oculorũ colore.*

Kerck-wl. Vlula temporum.

Kans-wl/Oor-wl. Asio, otus, noctura aurita. *Inter noctuas maxima huic pluma aurium instar eminet.*

Steen-wl. Saxatilis noctua : *quia in rupibus saxisq; versatur. Hac aucupes venantur aves. Est &* Vlula flammeata, *quæ circa faciem, mulieris, peplo seu flammeo obvolutæ, caput & faciem referat.*

PISCIVM GENERA.

A

Abberdaen. Asellus salitus.

Ael. Anguilla : *dicta ab anguis forma, ut inquit Varro. Gignitur ex limo, algarumq; putredine, imis in lacubus & fluviis, nullo coitu, nulla fœtura, quia neq; ovum neque semen sortia est: capillamentis tamen & lumbricis quædam similia in ventriculo reperiri, non tamen ea unquam animascere comperimus. Anguillæ atterunt se scopulis, ea strigmenta vivišcunt, nec alia est earũ procreatio. Plinius lib. 9. cap. 51. Nicander tamen scribit, Serpentem & Anguillã commisceri, & ante congressum Serpentem venenum suum deponere in littore, ne Anguillæ noceat: Redire autem Serpentem postea ad illud recipiendũ, quod si præreptum sibi forte nõ inveniat, mœrore ipsũ extingui, quod armis suis spoliatus sit. Capiũtur Anguillæ in aquis turbatis, ex quo manasse puto proverbiũ: Piscari in aqua turbida : quod in eos dicitur, quibus Respublica turbida lucro est, & ex bellis facultates suas augẽt, at pace, legib⁹ arctati, egerẽt.*

Palinck/grof ael. Anguilla decumana.

Zee-ael. Congrus, anguilla marina: *piscis oblongus, à voracitate dictus. Nam* γρῶ *significat* voro.

Aelpuyt. Mustela.

B

Baers. Perca fluviatilis, perca major. *a* ποικίλλειν. variari : *Est enim maculosa, id est, maculis seu lineis notata transversis.*

Kul-baers. Perca fluviatilis minor, *hoc est,* Perca rotunda.

Zee-baers. Perca marina. *Piscis est saxatilis, squamosus, rufi coloris, Græcis* πέρκη *Vnde Latinum* Perca.

Barbeel/Root-baerdt. Mullus. *Genus marini piscis & fluviatilis, qui quod gemina barba insignitur,* Barbatulus, *vel* Barbo *dicitur. Græcis* τρίγλα. *Trigla dictus, à terno partu: quod piscis huiusmodi ter (at Poëta Cilix ait) anno pariat.* Mullus marinus *in alto degit mari, estq; omnium optimus, succi bonitate & sapore. Alij in marinis stagnis & cœnosis littoribus agunt, ideoq;* Lutarij *nominantur. Hoc Plinius vilissimi generis Mullos appellat.*

Blye/Root-ooghe. Alburnus, piscis candidus, albus : Leutiscus.

Brasem. Cyprinus latus, *vulgo* Brama, Brema, & Prasinus. *Piscis fluviatilis & lacustris est, corpore cõpresso, squamis magnis tecto.*

Zee-brasem. Bramę, *vel* Bremæ marinę. *Pisces omnes lati sunt & squamosi, quibus Gesnerus plures alios ut congeneres addit.*

Bruyn-visch. Tursio, Phocæna. *Aristoteles Delphini esse speciem indicavit, magnitudine quidem breviori, sed tamen corpore crassiori. Germani vocãt.* **meerswijn/** *Suẽ marinũ.*

But/oft Bot-visch. Rombus piscis.
Tarbot/Teerbut. Rhombus aculeatus. *Piscis est planus littoralis, parte pronâ fuscâ, in qua multi sunt aculei circa caput, & à capite caudam versus.* **Steen-but** & **Tarbot** *idem piscis. Gesner.*
Meer-but. Rhombus lævis. *Rhombo aculeato par, demptis aculeis.*
Heil-but/oft Gelbut. Psetteletũ, Passerini generis piscis: Passer sacer, *fortè à magnitudine. Nam sacrum, pro maximo, etiam usurpant Græci.*
Buckingh. Halex infumata, vel Arenga passa: & Ruburnus, *fortè à rubente ob fumum colore. Gesner.*
Bulck / *vide* **Cabeljau.**

C

Cabeljau. Asellus piscis pelagius, *dictus à colore cinereo, ut Asinus.*
Graeuken / Gulleken. *Sunt* Aselli minores,
Colf-ooge. Leuciscus: è Mugilum fluviatilium genere.

E

Elft. Alosa, & Alausa. *Piscis marinus est, qui in flumina tamen expaciari solet in vere & æstate.* Clupea & Thrissa *etiam dicitur. In Arari Galliæ fluvio ita Lunæ naturam imitatur, ut ea crescente candescat Clupea, decrescente verò nigrescat. Pierius.*

G

Gaerner/Garnaerd. Squilla gibba. *Hæc* Squilla *salit, non insedit.*
Gobeken. Gobius, Gobio.
Grundlingh / oft Grundel. Gobius fluviatilis: *Barbaris* Fundulus *dicitur. Gobij & Gobiones pisces sunt vix excedentes palmi longitudinem.* Gobius niger *marinus est,* Gobius albus *itidem marinus.* Gobius fluviatilis, *ut &* marinus, *circa fundum seu vadum aquæ degere solet, ut ab eo* **Grundel**/ *id est,* Fundulus, *ut Recentiores quidam loquuntur, denominetur.*

H

Haye. Galeus lævis, Hinnulus.
Hasel-haye. Galeus stellatus.
Toon-haye. Galeus glaucus.
Groote Hond-visch. Musteli Cetacei.
Bonte Hond-visch. Galeus seu Mustelus stellaris.

K

Krabbe. Cancer, Carabus Carcinus.
Kleene Kreeften/oft Krabben. Squillæ.
Stekel-krabbe. Pagurus: Cancri marini species est. *Laudatur proverbio Paguri sapientia, quia cùm crustam exuit, aculeis armisq; omnibus spoliatum se sentiens, latet, & viribus suis diffidens, nullos aggreditur, quoad costam novam & duriusculam recuperavit.*
Groote Krabben. Maiæ: maximum genus cancrorum.
Kreeft. Astacus, Gãmarus, vel Cammarus.
Zee-kreeft. Gammarus marinus, *Lapilli Gammarorum, quos duos in capite eo habent tempore, quo crustam exuunt.*
Kreeft-ooghen/ *quorum ad expellendos renum calculos usus est.*
Steen-kreeft. Astacus saxatilis. *Differunt ab his Cancri: Nam Cancer cauda caret omnino, cùm Astacus caudatus sit: Errant igitur qui vel Cancrum vel Cammarũ, qui de genere est* Squillarũ, *pro Astaco usurpant.*
Kinck-horen. Turbo, Buccinum, Buccinum *Conchæ minoris nomen est: dictum à similitudine buccinæ vel buccini, è quo sonus emittitur. Buccinæ testas habent scabras, turbinatæ vel in anfractum intortæ sunt. Hujus Concha antiquis tibicinibus idonea fuit.*
Kram-visch. Torpedo. *Græcis olim* νάρκη *dicta, quod mucosa ac glabra cute, eaq; molli & frigida contrectantium manu efficiat tremulas. Piscis littoralis ac cœnosus est, corpore afficiens & stupore non pisces modo alios, cum vicinus illis est, verũ etiam homines frigiditate nimia sua. Quin autores sunt, qui pro comperto tradant, Torpedinum hamo captam, malum illud suum in lineam transmittere, inde per arũdinem, moxq; in piscatoris manium diffundi, quo protinus obstupefacto, venatio in irritum cedat. Quæ magica propemodum vis in torpedine considerata, maximam omnibus admirationem afferre videtur.*
Karper. Cyprinus, *rectius. Nam* Carpio. *Trutæ Salmonatæ genus est.*
Steen-karper. Cyprinus clavatus, *sive* Pigus. *Ita à Mediolanensibus dicitur, quod* clavis

clavis sive acu'eis suis pungat, quasi Picus. Nam & avi Pico, rostro pungenti, inde nomen factũ videri potest. Et Germani adeo **bicken** dicũt, pro tũdere vel pũgere, ut aves rostro solẽt.

L

Lampꝛey. Lampetra, Mustela, vel lampreda: Piscis labricus, colore cæruleo septem parvis fistulis, mirabili ordine distinctis, acceptam aquam remittens, quem alij Mustelam stellarem vocant. Lampetra dictus est à Lambendis petris, quòd integrum ferè diem, ore succiso denticulis circumvallato, saxis quemadmodum & picatis navium clavis sic in hæreat, ut ea lambere videatur.

M

Mosselen. Conchæ, Conchylia. Sed Conchylium nomen est generale omnibus Cõchis. Illud autem Concharũ genus, quo litora oræque maritimæ apud nos scatent, Mitulos, vocant, μύακας. Nam μύαξ Conchæ species est, Latinè Mitulus. Conchylium tamen nec buccinum est, nec purpura.

O

Oesteren. Ostrea, æ. Pisces bivalvũ, testa duriore contecti, Concharum generis nobilissima, atque inter lautissimos recepta cibos.

P

Pieterman. Draco marinus, quem Araneũ Plinius vocat. Piscis est littoralis, noxiam in dorso spinam ferens. Plin. lib. 9. cap. 48.

Pijl-steert. Pastinaca. Piscis marinus, caudam habet oblongam, & in ea aculeum seu radiũ, quo nihil est venenatius. Græcis τρίγον dicitur, est planus cartilagineus, lævis, sine squamis aculeisq; in toto corpore præterquam in cauda, in qua aculeũ (ut dictũ) habet. Germani inferiores vocãt **Pijlsteert** / quæ vox sagittæ caudem significat, id est, caudam sagittatã. A quibusdam appellatur. Raia venenata.

Stekel-roche. Ab aculeo sive radio in cauda venato. Venatu detenta, spinam quam in cauda gestat, in raptorem ei acultatur ictu maximè letali, nisi coagulo leporis vel hœdi vel agni drachmæ ponderis ex vino succurratur.

Posck/Post. Porculus, porcellus. Pisciculus est Porcum mentiens, continente spinarum serie admodũ stitarũ, capite & caudæ eidem animali nõ dissimilis, Gesnerus Cernuam appellat.

Q

Quappe. Holothuria, orum, aquatilia sunt, minimum sensus ac motus habentia, quæ cibus idonea nõ sunt, sed in littoribus neglecta jacẽt.

R

Roche. Raia Piscis plurimorum est generũ. Græci βάτον vocant, ex eo quòd ejus cauda aculeis quibusdam armata sit, ad similitudinem rubi sentis, mora agrestia ferentis, qui Græcis, βάτος dicitur. Piscis est planus cartilagineus, fœcundissimus, fœcunditatis causa est, quod fœtus ejus propter aculeos à paucis piscibus devorari potest. Germani **een Roche** nominant, ab asperitate forsan: nam **Ruych** / nobis asperum est.

Glatte Roche. Raia lævis.

Kamelot Roche. Raia undulata, sive Cinerea lęvis. Species prima, à maculis undarum modo flexuosis.

Steen Roche. Raia asterias, stellata: à stellularum nuncupata pictarum specie.

Nagel-roche. Raia clavata, ab aculeorũ magnitudine & similitudine cũ clavis æreis aut ferreis. **Een Vleet/Snuytert.** Raia oxyrynchos, ab acumine rostri, corpore maximo, quam vaccam vulgo vocant.

Spiegel oft Oogen-Roche. Raia oculata, à maculis oculorum figuram referentibus appellatur. In utroq; enim latere magnam maculam habet oculis similem.

S

Salm. Salmo. Piscis ille generosus fluviatilis est, si recens sit, sin salitus, **Lachs** dicitur. Vocabulum à sale deductum videri potest, quòd hi pisces in magna copia saliri, vel sale muriaq; inveterari soleant, in tomos concisi.

Lachs. Esox salsus, infumatus. Putant **Lachs.** dici, quasi Lassum, à languiditate.

Jonghe Salm. Salar parvulus. Salmonis fœtus.

Half wassen Salm. Sario, onis: mediç ætatis Salmo.

Scharde/Scharre. Rhomboides, à Rhõbo paululum differens.

Schelvisch. Asellus callarias: Dicitur autem **Schelvisch** à scabra cute, vel squamata, quia **Schelle/ oft Schelffe:** squama est. Etenim squamis densis

com-

contextus est: piscis mari peculiaris, ex Asellorum genere, sed minor.

Schip-beletter. Echeneis, dicta ἀπὸ τῦ ἐχειντὸς νῆας: à retinendis navibus. Latinus ab eodem effectu Remora, à Plauto Remiligio vocatur, quia navibus adhærens, remorari eas creditur. Aristoteli & Plinio parvus est piscis, non majoris quàm pedalis magnitudinis, limacis magnæ similis navigia stare cogit, nullo suo labore, nec alio modo quàm adhærēdo carinæ, cui pinnas applicans, & in trāsversum dilatans, navis citissime cursum moratur. Gesnerus talem vim Lampetræ adscribit, ac Romam profiscens, id se expertum testatur. Imago est infirmitatis humanarum virium quæ à levissimis etiam creaturis, infringi & everti possunt.

Schoenmaker/Zeelt/Ilije. Tincta. Piscis est palustris & fluviatilis. Et recentioribus quidam Teucam aut Thincam eum nominant, Tinca magis arridet, quasi tincta. colore enim à plerisq; alijs piscibus multum differt, & viridi nigricante quasi tincta videtur. Ausonius. Quis non & viridis vulgi solatia tincas Norit. Hanc natura ipsa videtur in vulgi pauperisq; plebeculæ solatium protulisse.

Scholle/ Platdijs. Passer piscis. Passeres à colore passerū avium dictos putant, parte enim supinâ candidi, pronâ verò terrei coloris sunt. Passerem Ausonius Platessam dixit. Nos **Platdijs** nominamus, à Græco πλατὺς, est enim de genere planorum & latorum, aliqui appellant **scholle.** Quod nomen ad soleas tantū pertinere, ut & nomē præse fert, putatur.

Scholle/oft Tōge. solea, à figura soleæ, quæ solo pedis subjicitur. Piscis planus, tenuis, longiore contractioreq; corpore quàm Passer, ita ut Passer inter Soleas & Rhombos medius sit, pedali magnitudine, supinâ parte candidâ, pronâ nigricante, in qua oculi insunt, ore incurvo sine dentibus. Vocant alij **scholle**/alij **tonge.**

Spierinck/stinck-bisch. Apua cobitis, vel Aphya. Dictæ Aphyæ ὡς ἂν ἀφεῖς ὄσαι, quasi non natæ, teste Athenæo. Sunt minutissimi pisces, ex spuma maris apud Batavos copiosè generantur, ubi post diuturnas siccitates copiosi imbres ingruunt, Apua vera vel Aphya Aristoteli ἀφρίτις, Athenæo ἀφρὺη dicitur, neque enim gignit, neque gignitur, sed ex spuma & originem & nomen habet, ἀφρὸς enim spuma est.

Sprot. Apua infumata, Halecis soboles.

Steur/Stoer. Accipēser, qui vulgo Sturio dicitur, vel Aquipēser, ab acuta rostri figura porrecta, estq; corporis trigonâ specie. Cibi parum aut nihil admittit Sturio, cùm sola aëris tranquillitas ad cibu n ei sufficiat. Hinc celebre apud nos proverbium in hominem nullius aut parcissimi cibi, Aëre eum vesci instar Sturionis: **Hy leeft by die windt als eē steur/** hoc est rore pascitur aut victitat.

Spritser/die water wt de zee op blaset. Physeter. Belua marina admirandæ magnitudinis, ex genere Balænarum, à φυσᾶν, quòd aquas in altum reflet, & sibilum quem flatus suo meatu, præsertim per angustum eluctans, edat Et quia undas capite emittit & ei adulatur. Maximum igitur terrorem navigantibus incutiunt Physeteres.

T

Tonge. Vide suprà **scholle.** Solea lingulaca.

Tumelaer/meer-swijn. Delphin, Delphinus: Sus, vel Porcus Marinus. A mirabili agilitate, qua se in maris superficiem sæpissimè vibrat, **Tumeler** vulgò dicitur. Estq; inter omnia animalia terrestria & marina velocissimus, quippe qui malos etiam navigiorum majorum supersiliat, perinde ac sagitta pernix. Constat autem unicuique maris accolæ, quanta se velocitate Delphini jaculentur, quæ cùm refertur, incredibilis habetur iis qui non spectarint. Beluā hæc marina est φιλάνθρωπος, & incredibili erga homines, præcipuè impuberes, affectu, illisq; colludere gestit, ac miris blanditmentis gratificari. Plerisq; mortalium, extremo vitæ periculo in mari laborantibus, ab animali hoc sponte auxilium allatū, multis exemplis confirmat Plutarchus. Delphinū natura, terra procul, adeò violentum, pernicem, atque agilem esse jussit, ut velocitate cuncta animalia superet, eundem autem simulatque terram attigerit vix in arenam exceptum, confestim emori.

V

Vijf-voet. stella. Piscis marinus, sic dictus à stellæ picta specie habet enim quinque radios, qui ex multis particulis tanquam ex multis

verti-

vertebris componuntur, ut in aqua mobiles essent, in quarum medio oris situs est & quinque dentium. Sunt multæ earum differentiæ, de quibus copiosè Gesnerus.

Boozen. Trutta, Truta, Forio. *Piscis hic* Varius, & Variolus *alias dicitur. Harũ aliæ sunt fluviatiles, aliæ lacustres* Trutas, *inquit Platina, à* trudendo, *quasi trusiles, lingua vernaculâ dictas putat, semper enim in adversum & impetuosam flumen Truta nititur, advenientes undas superare contendens. Germani ũ nomen* **Boozen** *ab igne factum videri potest, quasi* **Vuyzē** *à rutilantibus igneo colore maculis. Vnde &* Varius *à punctorum varietate nominatur, vel à voracitate, aliqui enim* Truttam *appellatam volunt, quasi* troctam, *quod Græcis voracem significat.*

VV

Walvisch. Balæna. *Belua marina, quæ & Cetus, vel Cete neutr, plurale, Piscis Cetaceus omnium aquatilium maximus. Balænam à* βάλλειν, *quod aquas emittat, dictam putant. Melius autem quasi* φάλαιναν, *hoc est, beluã conspicuam, propter maculas albas quibus splendet. Naves evertunt Balenæ vel Ceti illi, nisi sono tubarum, aut missis in mare rotundis & vacuis vasis, absterreantur.*

Wijtinck. Asellus mollis. *Est hic Asellorum è genere mollissimus omnium.*

Z

Zee-haen. Lyra, Gallus marinus.

Zee haes. Lyra altera, lepus marinus, *à lõgiusculis cirris sub branchijs, tanquam auriculis, dictus videtur. Veterum Lepus marinus erat venenatus.*

Zee-hond/Zee-kalf. Phoca: *Nomine ducto ex* βώκη, *ob boatũ vel mugitũ quem per somniũ edit. Belua marina corio & pilis tecta, unde &* Vitulus marinus *appellatur,* **zee-kalf.**

Zee-wolf. Lupus marinus: *Appianus* Ferrũ marinam *dixit, vulgus vernaculâ linguâ nũc* Lupum marinum, *nunc* Canem *nominat,*

Zee-Coninck. Mullus Barbatus. *Varr. Adr. Iunius.*

De marinis & fabulosis aliquot Poëtarum monstris.

Meer-man/Zee mã. Homo marinus, *qui &* Triton *dicitur, de quo Virgil. Frons hominem præfert, in piscem desinit alvus, Est monstrũ marinum, à capite ad umbilicum homo, inde* Delphinus, *& tanquam* ἰχθυοκένταυρος, *id est, ex pisce Centaurus. Eugenio quarto Pontifice apud urbem Sibinicum in Illyrico captus est marinus homo, qui ad mare puerum trahebat. Is à currentibus, qui rem aspexerant, lapidibus fustibusq; vulneratus, in siccum retractus est. Huius effigies penè humana, nisi quòd cutis anguillæ erat similis, & in capite duo parva habebat cornua. Manus quoq; duorũ tantùm digitorum formam exprimebant. Pedes autem in duas veluti caudas finiebantur, à quibus ad brachia alæ, ut in vespertilione, extendebantur. Baptista Fulgosus. Anno 1546. captum est monstrũ marinũ in mari Balthico, non procul ab Hafnia Danici regni metropoli, caput, collum, humeri, thorax, humanâ specie, caput rasum, ut monachi, de collo humeris, thorace, cucullus quasi pependit, qui nigris & rubris maculis fuit variatus. Vnde monachi ipsi nomen imposuerunt. Monstrum ad regem delatum, & ob raritatem & miraculum asservatum est. Aliud illo mirabilius captum est in Polonia Episcopi habitu anno 1531.*

Zee-joffrouw/Meer-minne. Siren. *Sirenes Poëtis mõstra sunt marina infra aves, (nõ pisces) superius homines virgineâ facie. Ovidius. Monstra maris Sirenes erant quæ voce canorã, Quaslibet admissas detinuere rates. Sirenes igitur inter aves commemorandæ sunt, quia aves sunt monstrosæ, tametsi & marina horrenda monstra legantur, quæ alicubi dicuntur* Virgines marinę. *Plinius aves fabulosas esse putat. Huic adversantur Gaza & Trapezontius, qui eas in mari se vidisse affirmant. Sirenem mortuam spectaculi causa Genuam secum advexisse fertur Philippus Archidux Austriæ annos 1584. Duos item Satyros vivos, alterum puerili ætate, alterum virili.*

Meer-wijf. Nereïs: *Nereides beluæ sunt marinæ, toto corpore hirsutæ, speciem aliquã habẽtes homini conformem, appellant* Mulierculas marinas, **Zee-vrouken8.** *De Nereidibus quod fingitur, non omnino fabulosum esse Plinius scripsit lib. 9. cap. 5. Et in littore Olisiponensium spectata fuisse, cuius morientis etiã cantum tristem accolas longè audivisse narrat,*

rat, suamq; opinionem pluribus ibidem exemplis confirmat.

Water-peerdt. Hippopotamus. *Quadrupes est, monstri aquatici speciem referens, sed marinus non est Nilo tantùm gaudere legimus. Byzantini modo* Porcum, *modò* Bovem marinum *appellant, dorso jubaq; equũ refert, insuperq; hinnitu, quemadmodum Plinius tradit.*

Zee-peerdeken. Hippocampus *ab* ἵππος, *equus &* κάμπη, *flexura. Equinum caput & collum gerit, corpus autem Erucæ inquit Bellonius. Sunt qui pro certo velint* Hippocampum *esse pisciculum illum, vel potius marinum monstrum, qui* Dracunculus *quibusdam dicitur, aliis* Equiculus marinus.

Chimera, *monstrum poëticum triforme, Ante Leo, retroq; Draco, mediumq; capella: ut in versu Hesiodi est: flammas ex ore & naribus expirans.* Revera *(inquit Servius, illud Virgilij lib. 6. explicans: Flammisq; ornata Chimæra,) mons est Chimæra Lyciæ cujus hodie ardet cacumen, juxta quod sunt Leones, media autem pascua sunt, ima verò montis, Serpentibus plena. Hunc Bellerophon habitabilem fecit, unde* Chimæram *dicitur occidisse. Alij longè aliam monstri figmentiq; interpretationem asserunt, quam copiosè explicat Natalis comes, in suis Mythologijs.*

Griffoen/vogel-grijp. Gryphs, Gryphus. *Animal quadrupes, pennatum, auritum omni ex parte Leo, alis & facie Aquilis simile. Animal Plinio autore fabulosum. Mela in descriptione Scythiæ Europææ Gryphi, inquit, sævum & pertinax ferarum genus, aurum terra penitus egestum mirè amant, mireq; custodiunt, & sunt infesti attingentibus.* Ioannes de Mõtevilla *scribit, corpus magni Gryphis majus esse octo Leonibus, bovemq; equum, vel hominem etiam armatum occidere, plenoq; volatu illum auferre posse, Vngues ejus tanquam cornua bovis esse, è quibus magni pretij pocula fiant, ut de pennis ejus arcus rigidi, & missilia, & sagittæ ad jaculandum aptæ. Sed rerum scriptores dubitant, an hujus imaginis animal inveniatur.* Plin. lib. 10. *ait, Pegasos equino capite volucres, & Gryphos auritos, aduncitate rostri, illos in* Scythia, *hos in Æthiopiam fabulosos reor. Quanquam idem tamen lib. 33. c. 4. apud* Scythas *ait aurum à* Formicis *& Gryphibus erutum. Sed hoc ait ex vulgatæ historiæ opinione. Nam illud Virgiliani Eclog. 8. Iungentur jam Gryphes equis: nihil aliud sibi vult, quàm eventurum, ut ea quæ minimè fieri possunt, protinus fiant. Aëria quippe animalia, cum terrestribus eidem jugo submittere, natura minimè patitur.*

Harpijt/roof-vogel. Harpyia. *Harpyias aliqui fabulantur in Thracia fuisse corporibus vulturum, auribus ursorum, faciebus virgineis, fuisseq; alatas, & humanis brachiis & pedibus, sed unguibus monstrosis vultures referentibus. Sunt monstra rapacia & obscœna, ut liquet ex 3. Virg. Æneid. Dictæ sunt Harpyiæ* ἀπὸ τοῦ ἁρπάζειν, *à diripiendo, quòd omnia secum raperent, quanquam quæ relinquebant, ita retro & fœtido excremento inquinabant, ut fœtor omnino perferri nõ posset. Vis igitur nominis indicat, eas ab effectu nominatas nam Harpyia rapacitatem notat, unde harpax & harpagare verbum apud Plautum. Et Suidas ait* ἁρπακτικοὺς δαίμονας εἶναι. *Sidonius Apollinaris pro cruentis sanguinariisque raptoribus, qui pecuniæ vel immoriantur, Harpyias usurpasse videtur. Alij muliere fuisse aiunt, in luxum prodigas & sumptuosas.*

Vliegende Peert. Pegasus Equus. *Fingitur alatus, ex sanguine Medusæ ortus, dum ejus caput desecaret Perseus. Qui ad montem Parnassum advolans, quum terram ungula pedis effoderet,* πηγὴν, *id est, fontem produxit, à quo ipse Pegasus cognominatus est. Anselmus de imagine mundi, huic equo quædam addit, dicit illi cornua esse, eumq; igneum habere anhelitũ, & ferreos pedes, ut totus monstro sit similis, sed hæc ad alio nomine traduntur. Fulgẽtius Pegasum interpretatur æternum fontem, quia fama egregiorum hominm indeficiens est.*

FINIS.

Orthographiæ Latinæ Querimonia.

OLim Orthographiæ causâ lis nulla Latinis,
Aut ſi parva fuit, parvo eſt finita tumultu,
Dum patriam unamines linguam coluêre periti;
Atque uſum penes arbitrium, jus, normáque manſit.
Nunc ab nunc quàm dira animis diſcordia gliſcit,
Poſtquam me nimio certatim ornare nitore
Per ſtudioſa cohors, votis contraria, cœpit!
Quæ non arma malo ſunt ſuppeditata furori?
Hic veteres magno lapides conamine profert,
Marmoreas moles, cippos, pyláſque volutat,
Audet & intrepidus vaſtas morare columnas:
Exeſa aſt illi eſt rubigine lamina præſto:
Bractea ſcabra alijs, numíque ex ære vetuſti,
Membranæ putres, maculis fœdata papyrus,
Et libri, quorum fugientes litteræ, & annis
Extritæ, ambiguæque notæ, turpéſque lacunis,
Abſurdo ſenſu, dubijs, mendíſque redundant.
Poſtquam adeò ſævis cœptum eſt certarier armis;
Cordatè à doctis interceſſum fuit: unde
Gratia Tortelli merito tibi magna, deinde
Et Deſpauterio, Vallæ, Villichio, & Aldo,
Nemio, & arte bonis, quotquot ſunt ſemper agetur.
Hinc equidem certam cœpi ſperare quietem:
Verùm ſpes hæc me, paciſque fefellit amantes.
Namque animis hæſit multorum prava ſimultas,
Qui nova præfractè meditando prælia, rurſum
Diram funeſti præbent certaminis anſam.
Tali autem ſatagens maturè occurrere noxæ.
Ortographos omnes obteſtor & obſecro, pacem
Anteferant bello, nec ſeditionibus inſtent:
Et parvi faciant, inſueto littera more
Si tollatur ab his, aut adjiciatur ab illis.
Mutetúrve frequens, eadem modò dictio conſtet.
Accentus, apices, diphthongos, denique quidquid
Eſſe ſupervacuum, paruíque putabitur uſus,
Hebræis, Græcis, quorum hæc inventa, relinquant;
Hiſce nec utantur, niſi cùm res poſtulat, aut cùm
Tollendi cauſa dubij, hærentémque juvandi
Lectorem, in primis cenſebitur eſſe neceſſum.
Hæc ſunt Orthographos paucis quæ ſcire volebam.

Ludebat Corn. Kil. D.

APPROBATIO.

In hoc elaboratiſsimo Dictionario Teutonico-Latino, Collectore & interprete Cornelio Kiliano Dufflæo, in humanis literis verſatiſſ. quod vel Catholicæ S. Rom. Eccleſiæ Religioni, vel bonis moribus, aut Regiæ Majeſtati contrarium ſit, continetur nihil: imò quàm utiliſsimum & digniſsimum eſt ut & imprimatur & legatur: Quod hac mea ſubſcriptione atteſtor. Datum Antverp. Anno M. D. LXXXVIII. IX. Kalend. Octobr.

D. Henricus Zibertus Dunghæus, S. T. D. Librorum Cenſor, Canonicus Cathedralis Eccleſiæ Beatæ Mariæ Virginis Antver.

